

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

EX LIBRIS DOMUS S. I. **Bibliotheca** IMMACULATÆ CONCEPTIONIS
- artium -
AQVENSIS -

X 360/12

P. VIRGILII MARONIS

O P E R U M

TOMUS QUARTUS

P. VIRGILII MARONIS
O P E R A,
CUM INTEGRIS & EMENDATIONIBUS COMMENTARIIS
SERVII, PHILARGYRII, PIERII.

Accedunt

FULVII URSINI, GEORGII FABRICII, FRANCISCI
NANSII, JOH. MUSONII, TANAQUILLI FABRI,
Et Aliorum, ac praecipue

NICOLAI HEINSII
NOTAE NUNC PRIMUM EDITAE:

*Quibus & suas in omne opus Animadversiones, & Variantes in SERVIIUM
Lectiones addidit*

PETRUS BURMANNUS.

Post cujus obitum interruptam Editionis curam suscepit & adornavit

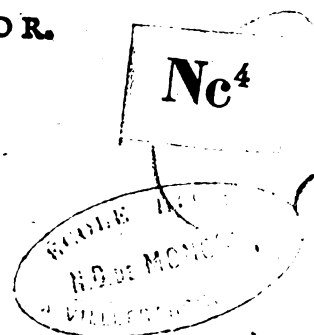
PETRUS BURMANNUS JUNIOR.

Cum indicibus absolutissimis & figuris elegantissimis.

T O M U S I V.

AMSTELÆDAMI,
Sumptibus JACOBI WETSTENII
M. D. CCXLVI.

BIBLIOTHÈQUE S. J.
Les Fontaines
60 - CHANTILLY

P. VIRGILII MARONIS
Aeneidos.

LIBER DUODECIMUS.

URNUS ut infractos adverso Marte Latinos

De-

SERVIL

1. TURNUS UT INFRACTOS. Postquam Turnus bello defecisse videt Latinos, antea semper infractos: namque ita major est sensus, quam, si *infractos*, valde fractos, ac-

ceperis.

VARIORUM

1. INFRACTOS. Vid. Barth. ad Stat. x. Theb. 193,

3. Ocv-

1 In bello Steph. Dan. Fabr.

Tom. IV.

A

Defecisse videt, sua nunc promissa reposci,
 Se signari oculis; ultro inplacabilis ardet:
 Adtollitque animos. Poenorum qualis in arvis,
 5 Saucius ille gravi venantum vulnere pectus,
 Tum demum movet arma leo, gaudetque comantis
 Excutiens cervice toros, fixumque latronis

In-

SERVII.

2. SUA NUNC PROMISSA REPOSCI. Quia dixerat XI. 428. *Ibo, animis contra; vel magnum praestet Achillem.* ² [NUNC autem, pro tunc.]

3. SE SIGNARI OCVLIS. Propter illud, ³ [quod post dicturus est:] *In te ora Latini, In te oculos referunt.* ⁴ [Modo autem significat, id est, ut, quod esset silentio ambiguum, oculis confirmaretur, sine dubio eorum, a quibus coactus promiserat.] ULTRO. Aut insuper, aut, antequam aliquis exposcat, ⁵ [sponte sua in certamen offert. Et bene ducis dignitatem servavit, ut non ideo faceret, quia quidam reposcebant; sed sua sponte accenderetur in praelium.]

5. SAUCIUS ILLE. Καὶ ἰσχυρὸν. ILLE LEO. Id est, princeps ferarum: ⁶ [vel certe veteri more ad magnitudinem pertinet, ut x. 707. *Ac velut ille canum morfus*: interdum nobilitatem significat, ut I. 3. *Multum ille & terris jactatus*: aut similem rem designat. Lucilius: *Velut olim Auceps ille facit cum improviso insidiisque.* Quamvis quidam ille, per se superfluum hoc loco pronomen tradunt.] SAUCIUS autem *pectus*, id est, saucium pectus habens, ⁷ [ut v. 135. *Nudatosque humeros oleo perfusa nitefcit.*] Et bene alia verba interposuit: quia *saucius pectus*, & sonabat asperime, & imperitis ⁸ poterat soloecismus videri. ⁹ [Et *saucius pectus* congrue, in quo Turni dolor est.] GRAVI VULNERE. *Gravi*, id est, forti, ut inf. 458. *Rexis emse gravem Tymbreus Osirim.* ¹⁰ [Venantum autem *vulnere*, quod venantes fecerunt.]

6. TUM DEMUM. Novissime: id est, postquam fuerit ¹¹ vulnere laceffitus. Haec enim leonum natura est, ut nisi ¹² laceffiti irasci nequeant. Mo-

VET autem ARMA. Vires suas experitur: nam *arma*, sunt uniuscujusque rei possibilitas: unde est II. 99. *Et quaerere conscius arma*: id est, dolos. ¹³ [Est autem *movet arma*, etiam translatio ab hominibus, qui, cum hostem perunt, arma movere dicuntur. Sic alibi de tauro III. Georg. 236. *Signa movet, praecipitque oblitum fertur in hostem.* GAUDETQUE. Spe ultionis: & dicendo *gaudet*, alacritatem voluit leonis exprimere, gaudii verbo. Caeterum nulli ferarum, vel pecudum, iste sensus adponitur.

7. EXCUTIENS CERVICIS TOROS. Cervice excutiens: an, quos in cervice habet? LATRONIS. ¹⁴ [Insidiatoris, a latendo; sed] modo venatoris: & est Graecum: nam *λατρίων* dicunt *obsequi*, & *servire mercede*: unde *latrones* vocantur conducti milites. Moris autem erat, ut hos imperator & circa se haberet, & ¹⁵ eos primos mitteret ad omne discrimen: unde nunc dicit latronis telo fixum leonem: quia etiam venatores operas suas locare consueverant. ¹⁶ [Sic etiam dicti, qui circa *vias* sunt, quod ut milites stent cum ferro: aut quod lateant ad insidias faciendas. Ergo ex eadem similitudine *latronem*, hic venatorem accipiendum: quia & obsidet saltus, & cum ferro est. Sane *latronem*, venatorem, quis ante hunc?] Varro tamen dicit, hoc nomen posse habere etiam Latinam etymologiam; ut *latrones* dicti sunt, quasi *laterones*; quod circa latera regum ¹⁷ sint, quos nunc satellites vocant. Una tamen significatio: licet ¹⁸ in diversa etymologia. Plautus in Pyrgopolinice aperte ostendit, quid sint *latrones*, dicens Milit. I. 1. 75. ¹⁹ [nam Rex Seleucus me opere otavit maximo, ut ei

² defunt L. Vof. R. Steph. al. ³ defunt iisdem. ⁴ defunt iisdem. ⁵ defunt iisdem. ⁶ defunt iisdem. ⁷ defunt iisdem. ⁸ poterit R. ⁹ defunt L. Vof. R. Steph. al. ¹⁰ defunt iisdem. ¹¹ vulneratus Dan. Fabr. ¹² laeti Dan. Fabr. laceffiti i. nequeant, id est irritati & provocati Steph. ¹³ defunt L. Vof. R. Steph. al. ad *Latrones* §. 7. ¹⁴ defunt iisdem. ¹⁵ deest iisdem. ¹⁶ defunt iisdem. ¹⁷ sunt Dan. ¹⁸ diversa fit Et. ¹⁹ nam rex me misit ad concitandos Latrones Vof. misit pro Steph. al. & nihil praeterea in R. est deest post *dicens* ad §. 2.

P. VIRGILII AENEIDOS LIB. XII.

Inpavidus frangit telum, & fremit ore cruento.

Haud secus adcenso gliscit violentia Turno.

10 Tum sic adfatur regem, atque ita turbidus infit:

Nulla mora in Turno: nihil est quod dicta retractent

Ignavi Aeneadae; nec, quae pepigere, recusent.

Congredior. Fer sacra, pater, & concipe foedus.

Aut hac Dardanium dextra sub Tartara mittam,

15 De-

SERVII.

ei adconducerem latrones, & conscriberem. Idem in Bacchidibus executus est, militem, latronem dicens: *Suam qui auro vitam venditat.*

8. IMPAVIDUS FRANGIT TELUM. Lucanus I. 212. *Per ferrum tanti securus vulneris exit.* FREMIT ORE CRUENTO. *Fremit*, licet os habeat ¹⁰ proprio cruore perfusum. Sane ipsa comparatio exitum ostendit futurum: nam etiam Turnus ruet in mortem, ferocitate compulsum: sic in quarto 69. indicat futurum exitum reginae, dicens: *Qualis conjecta cerva sagitta.*

9. GLISCIT. Crescit, ²¹ [& latenter:] unde & *glires* dicti sunt, quos pingues efficit somnus. ²² [Veteres *gliscit*, incremento ignis ponebant. Bene ergo hoc verbo utitur, de quo ait: *Ultero implacabilis ardet.*]

10. TURBIDUS. Plenus terroris & perturbationis. Sane notandum, AFFATUR, atque INFIT: nam iteratio est, qua frequenter est usus: licet nonnulli dicant, temperare hoc interpositam conjunctionem: ²³ [& hic habitum futurae orationis ostendit.]

11. NULLA MORA IN TURNO. Plus est, Turno, quam si in me dixisset, ut I. 48. *Quisquam numen Junonis adoret Praeterea:* Et bonum principium ejus, qui in suspicionem timiditatis incidat.] RETRACTENT. Repetant & revolvant.

12. ²⁴ [IGNAVI AENEADAE. Aut *Aeneadae*, pro, Aeneas, aliud per aliud significavit: aut *Aeneadae*, non Aeneas; quasi contra omnes pugnaturus.]

13. CONGREDIOR. Hypocritus est; ut exprima-

tur id, quod flagitatis.] Sic Statius, ubi Polinicen oblique inducit loquentem III. 376. *Non me ullius domus anxia culpet, Expectentve truces obliquo* ²⁵ *lumine matres.* Unde etiam supra ait Poeta: *Se signari oculis.* ²⁶ [Quidam sane a, NULLA MORA IN TURNO, usque ad PEPIGERE RECUSENT, jungunt; ne, si distinctio intercesserit, ²⁷ languescat sententiae color. CONCIPE FOEDUS. Id est, conceptis verbis. *Concepta* autem *verba* dicuntur jurandi formula, quam nobis transgredi non licet: nam & sarcinatores *concipere* dicuntur *vestimenta*, cum e diverso conjungunt ²⁸ & adsumunt.]

VARIORUM.

3. OCVLIS. *Oculos* Mediceus a manu prima. & §. 18. *Latinos* pro *Latinis*. HEINS.

4. ADTOLLITQUE. *Attollit se* alter Menagii.

5. PECTUS. *Corpus* alter Hamburgicus. & mox *movet ora* prior Menagii. *comata* Zulichemius. *excitiet* Mentelii manus prima, unde Heinsius *excitiet* conjiciebat.

7. LATRONIS. *Latinos* Parrhaf.

8. FRANGIT. *Fregit* Francianus.

9. GLISCIT. *Gliscet* Mediceus. *secus adversa* Parrhaf.

11. DICTA. *Dona* Sprotianus. *retardent* Zulichemius a manu prima. *mox, nec quod pepigere* Bigotiani. *quo dicta* Parrhaf.

13. ET CONCIPE. *Tu concipe* Oudartii. *consere* Vratislaviensis. *concipe* recte explicat Servius, & firmat Barthius ad illa Statii II. Achil. 228. *junge manus, & concipe foedus.*

15. DE-

20 suo L. Vof. R. Steph. 21 ruit Dan. 22 defunt L. Vof. R. Steph. al. 23 defunt iisdem. 24 defunt iisdem. 25 defunt iisdem. 26 lumine nati L. Vof. R. Steph. Dan. Fabr. al. quod correxit Mafvic. sed cur non *respecentve* etiam edidit, ut in Statio legitur? 27 & languescit s. color. Dan. forte, & languescat sententiae calor. 28 & adsumit Dan. & adsumt Fabr.

4 P. VIRGILII AENEIDOS LIB. XII.

- 15 Desertorem Asiae, (sedeat spectentque Latini)
 Et solus ferro crimen commune refellam:
 Aut habeat victos; cedat Lavinia conjunx.
 Olli sedato respondit corde Latinus:
 O praestans animi juvenis, quantum ipse feroci
 20 Virtute exsuperas, tanto me inpenius aequum est

Con-

S E R V I I.

15. DESERTOREM ASIAE. Exulem, ut VII. 359. *Exulibusne datur ducenda Lavinia Teucris?* unde est praemissa illa excusatio ²⁹ & in tota secundi oeconomia: & in quarto, ubi dicit §. 340. *Me si fata meis paterentur ducere vitam Auspiciis, & sponte meas componere curas, Urbem Trojanam primum, dulcesque meorum Reliquias colerem.* ³⁰ [Sane, *Aut hac Dardanium dextra sub Tartara mittam*, ponenda est mora, ut postea inferatur: *Desertorem Asiae*: potest enim videri non ita instituisse Turnus orationem, praedicto, *Dardanium*, ut inferret *desertorem*, sed *regem*; verum, ubi propius accessit, intellexisse hunc honorem nominis ejus non dandum; itaque commutasse, & contumeliose *desertorem* dixisse.] SEDEANT SPECTENTQUE LATINI. ³¹ Invidiose dictum est, ut diximus supra: pollicetur enim, se singulari certamine dimicare velle, cum nolit: nam, *sedeat, spectentque Latini*, latenter eos ignaviae arguit, quod solus, omnibus quiescentibus, dimicet: quam rem ³² plenius sequens indicat versus: *Et solus ferro crimen commune refellam*, id est, commune fugae ac timoris dedecus solus ³³ meis virtutibus comprimam. ³⁴ [Alii *crimen commune*, id est, omnium Latino- rum: & *crimen* ait, quod Trojani in Italia conserunt.

17. AUT HABEAT VICTOS. Vitavit propter omen pessimum verbum de se, quod de Aenea dixerat: *Ille me in tartara mittat*; sed ait *victos*. CEDAT LAVINIA CONJUX. Ut XI. 321. *Cedat amicitiae Teucrorum*, id est, in praemium victoriae concedat.]

18. SEDATO CORDE. Quia de Turno ait: *Atque ita turbidus infit*: ³⁵ [Pro decore aetatis indu-

citur sermo: hoc est, quod praecipit Horatius in Arte Poetica 114. *Intereit multum Davusne loquatur, an heros: Maturusne senex, an adhuc florente juventa Ferrvidus.*]

19. O PRAESTANS ANIMI. Et praestans viribus, ³⁶ [& praestans virium] dicimus. Sane magnae moderationis est haec oratio: nam & laudat Turnum, quasi virum fortem; & tamen eum a singulari certamine dehortatur: dicens enim *praestans animi*, latenter ostendit, eum inferiorem esse virtute.

V A R I O R U M.

15. SEDEANT SPECTENTQUE. Imitatus hoc Statius in pugna Eteoclis & Polynicis lib. XI. 498.

Arma placent, versaeque volunt spectare cohortes.

ubi Heinſius malebat, *volant spectare*.

16. FERRO CRIMEN. *Crimen ferro* prior Volſianus. HEINS. Et Parrhaſ. qui & *repellam*. quomodo & Leidenſis & Hugenianus.

17. HABEAT VICTOS. *Victor* in Montaliano a manu prima, & pro diverſa lectione in Montalbano. etiam in Schefferio, addita glosſa, *nos habeat Aeneas victor*. & in Bigotiano. Fors scripſerit Maro, *Aut abeat victor*. ut lib. x. de equo Mezentii 859.

Hoc ſolamen erit, bellis hoc victor abibat Omnibus.

Ovidius Art. Amat.

Perprime tentatam, nec niſi victor abi.

Petronius cap. XVIII.

Nam ſane ſapiens contemptus jurgia fleſcit,

Et

²⁹ & tota Dan. ³⁰ deſunt L. Voſ. R. Steph. al. ³¹ invidioſe. nam ſenſus eſt * ductus eſt, ut diximus ſupra aliis Dan. ductus eſt, ut dix. L. Steph. al. dictus eſt, ut R. invidioſe Turni ductus eſt, ut Voſ. invidioſe ductus eſt, u. d. ſupra, aliis Fabr. ³² planius Voſ. Dan. Fabr. ſepius ſequens L. R. ³³ pro meis Baſil. ³⁴ deſunt L. Voſ. R. Steph. al. ad §. 78. ³⁵ deſunt L. Voſ. R. Steph. Daniel vero addidit & qualitatem orationis praedixit, reliquis omiſſis. ³⁶ deſunt R. Voſ.

P. VIRGILII AENEIDOS LIB. XII. 5

Consulere, atque omnis metuentem expendere casus.
Sunt tibi regna patris Dauni, sunt oppida capta
Multa manu; nec non aurumque, animusque Latino est.
Sunt aliae innuptae Latio, & Laurentibus agris;
25 Nec genus indecores. Sine me haec haud mollia fatu
Sub-

S E R V I I.

21. EXPENDERE CASUS. Ne ex abrupto de ejus virtute desperare videatur, casuum varietatem se timere commemorat.

22. SUNT TIBI REGNA PATRIS DAUNI, SUNT OPPIDA. ³⁷ [Argute negat illi sua regna, dicens ei esse alia; ut haec malit Turnus, quae sua virtute quaesivit. Sensus ergo est:] Si propter regnum dimicare disponis, habes paternum; si propter gloriam, multos virtute superasti. Quod autem dicit: NEC NON AURUMQUE ANIMUSQUE LATINO EST, varie exponitur: namque alii dicunt: habes regnum paternum, habes oppida: etiam a me habes aurum, & promptum animum, ad danda omnia, praeter filiam: ³⁸ [ut de se Latinus dixisse videatur de auro, propter illud XI. 213. *Praedivitis urbe Latini.*] Alii vero sic intelligunt: Si propter opes & uxorem ³⁹ dimicaturus es, haec non solus habeo: cuicumque enim Latino est & aurum, & animus promptus in generum; ut *Latino*, non de se dicat, sed cuicumque de Latio.

24. LATIO, ET LAURENTIBUS ⁴⁰ AGRIS. Et in civitate, & in omni regno Latinorum.

25. NEC GENUS INDECORES. Quia iste regis filiam petebat. ⁴¹ [Est autem elocutio figurata de Graeco, ἀρχιμους ⁴² τὸ γένος.] SINE ME HAEC. Hoc loco intelligimus, Turnum ⁴³ dolore in aliqua voluisse verba prorumpere. HAUD MOLLIA FATU. ⁴⁴ Id est, vera: ⁴⁵ nam aspera sunt verba, quae cum veritate dicuntur: falsa enim, plena solent esse blanditiis: ⁴⁶ [haec enim libenter audiuntur; illa vero graviter. Hinc Terentius Andr. I. I. 41. *Obsequium amicos; veritas odium parit*]

V A R I O R U M.

Et qui non jugulat, victor abire solet.
ubi lego, *Nam saepe & sapiens contemptus jurgia necsit.* deinde *Et si non jugulat, victor abire solet.*

credit se rem magnam fecisse, si adversarium non perdit. sed totum hoc Epigramma emendatione eger. lib. v. 305.

Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit.
& v. 314.

Tertius Argolica hac galea contentus abito.
Ovidius,

— *cetera sopes abis.*

aliter tamen, apud Nonium Marcellum invenias in *cedere*. HEINS. *Habeant* Francianus. in Zulichemio *quique abeat victor* a manu prima. in Vratislavenli aperte, *aut abeat victor.* ut & Ed. pr. *cedatque* Oudartii. *virgo* secundus Moreti. *bebeat* est verbum regium.

Ibid. LAVINIA CONJUNX. *Laurentia conjux* Francianus.

18. LATINUS. *Latinos* Mediceus a manu prima.

19. QUANTUM IPSE FEROCI. Heinsius conjiciebat, *quam tu ipse.* mox *tantum* Leidenis, duo Moretani, prior Hamburgensis, & Zulichemius a manu prima. *aequum* sine verbo substantivo Leidenis & alter Menagii. *tanto impensius* Venet. Ed. pro vulgata stat Donatus ad Terent. Phorm. II. III. 31. de *quantum* & *tanto* vid. ad Ovid. VII. Met. 750. & XIII. 368. & Epist. XVIII. 71.

21. METUENTEM. *Metuenti* Zulichemius a manu prima.

22. CAPTA. *Multa capta manu* duo Rottendorphii.

23. AURUMQUE. *Animus aurumque* legit Giphanius ex scriptis Ind. Lucret. pag. 462. HEINS. Et ita Zulichemius. *aurum animusque* Dorvil.

24. AGRIS. *Arvis* Mediceus. quomodo & Statius Epulo Domitiani:

*Regia Sidoniae convivio laudat Elissae,
Qui magnum Aenean Laurentibus intulit
arvis.*

ipse

³⁷ desunt R. Vol. L. Steph. al. ³⁸ desunt iisdem. ³⁹ dimicare vis L. Vol. dimicaturus, haec R. ⁴⁰ AGRIS. Steph. al. ⁴¹ desunt L. Vol. R. Steph. al. ⁴² *μῆτορ* * Dan. Graeca desunt Fabr. ⁴³ dolore voluisse in verba pror. Steph. ⁴⁴ id est aliqua vera Steph. ⁴⁵ non aspera, sed quae cum Dan. *verbs* deest omnibus praeter R. ⁴⁶ desunt L. Vol. R. Steph. al.

6 P. VIRGILII AENEIDOS LIB. XII.

Sublatis aperire dolis: simul hoc animo hauri.
 Me natam nulli veterum sociare procorum
 Fas erat, idque omnes divique hominesque canebant.
 Victus amore tui, cognato sanguine victus,
 30 Conjugis & moestae lacrimis, vincla omnia rupi:
 Promissam eripui genero: arma inopia sumsi.
 Ex illo qui me casus, quae, Turne, sequantur
 Bella, vides; quantos primus patiare labores.
 Bis magna victi pugna vix urbe tuemur

35 Spes

S E R V I I.

26. ANIMO HAURI. Omni ⁴⁷ intentione percipe.

27. NULLI VETERUM SOCIARE PROCORUM. Generaliter dicit, prohibitum esse dari Laviniam cuilibet Latino, ut Turnus solatium aliquod habere possit doloris, ⁴⁸ [quando Latinum neminem praeferrī sibi videat.]

28. DIVIQUE HOMINESQUE CANEBANT. Propter Faunum & vates.

29. VICTUS AMORE TUI. Hoc est, propter te, & propter tuum amorem. Sane inter *tui causa feci*, ⁴⁹ [*& tua causa feci*], ⁵⁰ haec discretio est; ut *tui causa* tunc dicamus, si aliquid ipsi, ad quem loquimur, praestiterimus: ut puta, *tui causa* ⁵¹ *te defendi*; *tua vero causa*, tunc, cum alteri aliquis contemplatione praestamus; ut ⁵² puta, *tua causa hominem tuum defendi*. COGNATO SANGUINE. Quia Venilia, mater Turni, soror est Amatae.

30. VINCLA OMNIA RUPI. Et religionis & foederis.

31. PROMISSAM ERIPUI GENERO. Verum est: nam Aeneae per legatos promiserat filiam, cui postea intulit bellum: licet multi dicant, ante eam Turno fuisse promissam: quod falsum: ⁵³ nam Latinus nunquam eam Turno ante promisit: ⁵⁴ [nam nec Faunum consularet, si eam Turno ante promississet:] sed tantum eum esse generum Amatae cupiebat: quod etiam legimus VII. 56. *Quem regia conjux Adjungi generum miro properabat amore.*

32. QUI ME CASUS. Excusat Turnum, ut non ipse videatur esse, quod victus est; sed suum, ⁵⁵ qui ausus est contra generum bella suscipere.

33. PRIMUS. Praecipuus, ⁵⁶ [ante omnes.]

34. BIS MAGNA VICTI PUGNA. Semel, ⁵⁷ cum est occisus Mezentius; iterum, cum interit Camilla.

V A R I O R U M.

ipse noster lib. IX.

Dardaniumque ducem Laurentia vexerit arva. libro tamen XI. Aen.

Nec parva sequetur

Gloria delectos Latio & Laurentibus agris. Silius lib. XIII.

Quaere in Laurentibus arvis

Qui nunc prima locant melioris moenia Trojae. HEINS.

25. SINE ME. *Me deest Franciano. fata idem. sine me haud mollia* alter Menagii, & Zulichemius, & Leidenfis. vide Donat. ad Terent. Hecyr. v. I. 17. & 18. *haec etiam deest* Ed. Venet. *haud haec* Dorvil. *me haud haec* duo Menteliani & Hamburgici.

26. SIMUL HAEC ANIMO HAURI. *Simul hoc* Mediceus, Menteliani, alique complures. & recte. ⁵⁸ *haec* superiori versu praecesserat. tolle incongruam repetitionem. aliter tamen apud Nonium Marcellum in *haurire*. HEINS. *Hoc Francianus. animo haec simul* Ed. pr. de *haurire* vid. Sil. Ital. VIII. 135. *fatis* alter Mentelii & Zulichemius a manu

47 attentione Steph. 48 desunt L. Vof. R. Steph. Dan. 49 desunt R. 50 hoc interest Dan. Fabr. 51 me Dan. Fabr. 52 deest L. Vof. R. Steph. al. 53 nam Latinus nunquam est Turno pollicitus Dan. numquam eam est T. pollicitus Vof. nam ante Latinus nunquam eam Turno promiserat Basil. 54 desunt R. 55 quia Steph. al. 56 desunt L. Vof. R. Steph. al. 57 occiso Mezentio Dan.

- 35 Spes Italas; recalent nostro Tiberina fluenta
Sanguine adhuc, campique ingentes ossibus al bent.
Quo referor toties? quae mentem infania mutat?
Si Turno extincto socios sum adscire paratus;
Cur non incolumi potius certamina tollo?
40 Quid consanguinei Rutuli, quid cetera dicet
Italia; ad mortem si te (Fors dicta refutet)
Prodiderim, natam & conubia nostra petentem?
Respice res bello varias: miserere parentis
Longaevi, quem nunc moestum patria Ardea longe

45 Di-

SERVIL

35. ⁵⁸ [RECALENT. Pro, *calent*: RE enim superflua compositio est verbi: aut *recaleant*, iterum *calent* dixerit, magna quod bis victi pugna: RE enim iterationis obtinet vicem: & bene necessarium cum actu refert.]
36. ALBENT. Usurpavit verbum, *albeo*, *albes*.
37. INSANIA MUTAT. *Infamia* enim est, illuc reverti, unde vix evaseris.
38. ⁵⁹ [SOCIOS SUM ADSCIRE PARATUS. Bene non adiecit quos, ut levaret invidiam.]
39. TOLLO. Finio, removeo, ut VIII. 439. *Toliste cuncta*, inquit.
41. FORS DICTA REFUTET. Parenthesis, ⁶⁰ [quasi dissimulatio: vel remotio,] plena abominatio.
42. NATAM, ET CONNUBIA NOSTRA PETENTEM? Iniquissimum enim est, cum morti tradere, qui tuam affinitatem ⁶¹ exoptet.
43. RESPICE RES BELLO VARIAS. Ne cum ignavia videatur arguere, ⁶² admonet eum casum, ut supra 21. *Atque omnes metuentem expendere casus*.
44. MOESTUM PATRIA ARDEA LONGE DIVIDIT. *Longe moestum*, id est, valde moestum: ⁶³ nam *longe dividit*, non procedit: non enim Ardea a Laurento longo valde diffidet spatio.
45. ⁶⁴ [HAUDQUAQUAM. Nequaquam: quia supra 43. dixerat: *ulstro implacabilis*.]

VARIORUM.

- manu secunda. *fata* Venetus.
27. ME NATAM. A pronomine incipientes sera quidem, sed vera promittere notat Donatus ad Terent. Andr. II. I. 30. hoc loco prolato.
28. FAS ERAT. *Erit* Excerpta nostra.
29. COGNATO SANGUINE. Imitari Virgilium Imperatores in l. vi. Cod. Theod. de indulgentiis criminum, notavit Gothofredus & aliis exemplis illustravit.
31. ARMA. Alii *ac*, alii *atque arma*. neutrum bene. tollenda nimirum conjunctio, sic jubentibus exemplaribus praestantioris notae plerisque. de quo jam dictum alibi. duo aut tres scripti *generoque arma impia sumpsi*. *arma impia* hiati relicto etiam Giphanius Ind. Lucret. p. 463. HEINS. *Generoque arma* Francianus, Edd. pr. & Mediol.
32. SEQUANTUR. *Sequentur* Oudartii & Zulichemius. *sequuntur* Francianus.
33. PATIARE. *Patiere* Mediceus & Oudartii. *quantus pr. pati* Parrhas.
36. ALBENT. *Implent* Hugonianus. male. v. Amm. Marc. xxxi. 7. *ad hunc* Mediceus.
37. QUO. *Quid* secundus Rottendorphius. *referens* Sprotianus. *refero mentem totiens*, quae Zulich. a manu prima. *referor* a secunda. *motat* Sprotianus. *mutet* alter Hamburgicus. *versat* Menagii prior. *cepit* Hugonianus.
38. ACCIRE. *Adscire* cum nostris & Pierianis posteriori-

⁵⁸ defunt R. L. Vof. Steph. al. ex hoc loco Davinius apud Ciceron. II. de Divinat. 9. rescribit *terram fumare recalentem*, ut in Mss. invenit. Stat. IV. Theb. 671. *longe recalent furor*, ubi in Servio emendat, cum aliam refert Barthius. ⁵⁹ defunt iidem. ⁶⁰ defunt L. R. Steph. al. vel remo * Dan. ⁶¹ exoptat Steph. al. supportat R. ⁶² admonet casum Steph. admonet casum R. L. Vof. Basil. ⁶³ deest Dan. Fabr. immo procedit, si patri videatur longe divisus, licet non longe revera abesset. & ita cepit etiam Dorvillius. ⁶⁴ defunt L. Vof. R. Steph. al.

- 45 Dividit. Haudquaquam dictis violentia Turni
Flectitur: exsuperat magis, aegrescitque medendo.
Ut primum fari potuit, sic institit ore:
Quam pro me curam geris, hanc precor, optime, pro me
Deponas, letumque finas pro laude pacisci.
50 Et nos tela, pater, ferrumque haud debile dextra
Spargimus, & nostro sequitur de vulnere sanguis.
Longe illi Dea mater erit, quae nube fugacem
Feminea tegat, & vanis sese occulat umbris.
At regina, nova pugnae conterrita sorte,

55 Fle-

SERVII.

46. AEGRESCITQUE MEDENDO. Inde ⁶⁵ magis
ejus aegritudo crescebat: unde se ei Latinus reme-
dium sperabat afferre. MEDENDO autem, dum ei
medetur, & medicina affertur: nam gerundi mo-
dus est a passiva significatione.

47. UT PRIMUM FARI POTUIT. Nimius enim
dolor vel iracundia intercluserat ei vocem: sic de
Euandro XI. 151. *Et via vix tandem laxata dolo-
ri est.*

48. QUAM PRO ME CURAM GERIS, HANC
PRECOR, OPTIME, PRO ME DEPONAS. Bis qui-
dem ait *pro me*, sed diversa affectione: namque
haec dicit: Quam pro salute mea sollicitudinem *ge-
ris*, hanc pro mea fama & ⁶⁶ gloria quaeso derelin-
quas: ⁶⁷ [vir fortis enim gloriosam mortem prae-
ponit saluti.] ⁶⁸ [Lucanus IX. 275. *Cur non majora
mereri, quam vitam veniamque libet?* Et Cicero:
Antiquiorem mortem turpitudine haberi.]

50. DEBILE FERRUM. Sic in secundo 544. *Te-
lumque imbelles sine ictu Conjecit.*

51. NOSTRO DE VULNERE. Quod nos inferi-
mus: & dubie est locutus.

52. LONGE ILLI DEA MATER ERIT. Contra
illud: *Sed matris auxilio utitur:* ⁶⁹ [unde est inf.
107. *Maternis saevus in armis.*]

54. NOVA SORTE. Id est, magna: nam no-
yum non est, quod fuerat ante promissum. *Ma-
gnam* autem *sortem* vocavit singulare certa-
men.

VARIORUM.

tioribus. adeantur quae annotamus lib. XI. 308.
HEINS. *Turni extinctu* Zulichemius a manu pri-
ma. *Turno exterrito socios accire* Francianus. *accire*
etiam Ed. pr. & Ald.

39. INCOLUMI. *Incolomi* Parisiensis.

40. DICET. *Dicens* Gudianus a manu secunda.
elegant. HEINS. *Disces* Menagii prior.

41. FORS. *Sors dicta resignet* Zulichemius a
manu prima. *fors* etiam tertius Rottendorphius.
fors dura Montalbanus. *perdiderim* Bigotianus.

42. PRODIDERIM. *Perdiderim* Ed. pr.

43. BELLO. *Belli* Menagii prior.

45. HAUDQUAQUAM. *Haudquicquam* Moreta-
nus secundus, & Florentina Juntarum editio. nec
aliter Schefferianus. HEINS. Ita & alii & Edd.
pr. & Mediol. ironiam in *optime* notat Barth. ad
Stat. I. Theb. 652. *Haudquamquam* Gudianus a
manu prima.

46. AEGRESCITQUE MEDENDO. *Tuendo* scri-
ptum est in vetere libro Colotiano. URSIN. *Ar-
descitque tuendo* Mediceus. HEINS. Tuetur vul-
gatam Lutatius ad Stat. I. Theb. 400. *aegr. vi-
dendo* Ed. pr.

47. SIC INCIPIT ORE. Ita Mediceus & Vene-
tus, cum Schefferiano. caeteri nostri & Pieriani *in-
stittit*, quod amplector. Valer. Flac. lib. I.

*Visa coronatae fulgens tutela carinae
Vocibus his instare duci.*

apud Silium Italicum lib. VII.

Dum-

⁶⁵ majus Vof. magna Steph. Dan. Fabr. ⁶⁶ gratia Basil. ⁶⁷ defunt Basil. ⁶⁸ defunt omnibus, & unde habeat
Masvicius nescio ⁶⁹ defunt L. Vof. R. Steph. Dan. al.

P. VIRGILII AENEIDOS LIB. XII.

- 55 Flebat; & ardentem generum moritura tenebat:
 Turne, per has ego te lacrimas, per si quis Amatae
 Tangit honos animum: (spes tu nunc una, senectae
 Tu requies miserae: decus imperiumque Latini
 Te penes: in te omnis domus inclinata recumbit)
 60 Unum oro: desiste manum committere Teucris.
 Qui te cumque manent isto certamine casus,
 Et me, Turne, manent. Simul haec invisa relinquam
 Lumina, nec generum Aenean captiva videbo.
 Adcepit vocem lacrimis Lavinia matris,

65 Fla-

S E R V I I

57. PER SI QUIS AMATAE TANGIT HONOS ANIMUM: Si, ⁷⁰ quod te regina rogat, tuam commovet mentem; &, si quem honorem habes Amatae. Sic in septimo 401. *Si qua piis animis matris infelicis Amatae Gratia.*

59. IN TE OMNIS DOMUS INCLINATA RECUMBIT. Totum digessit ante per species, & sic se contulit ad generalitatem: ⁷¹ [& est a ruina translatio.]

60. MANUM COMMITTERE TEUCRIS. Ab omni eum bello, non tantum a singulari certamine, dehortatur.

62. ET ME, TURNE, MANENT. Mire agit: nam quia scit suam mortem virum fortem facile posse contemnere, deterret eum, dicens, se simul esse moriturum; ut, qui periculum non timet, formidet invidiam.

63. ⁷² [NEC GENERUM AENEAM CAPTIVA VIDEBO. Mire & fidem suam & studium circa Turnum expressit.]

64. ACCEPIT VOCEM. Ordo est: Accepit vocem matris Lavinia.

V A R I O R U M.

*Dumque haec aligeris instat Cystherea, sonabat
 Omne nemus gradiente Dea.*

Gellius lib. I. Noct. Attic. cap. 23. *Puer Papirius*

in medium Curiae progressus, quid mater audire institisset denarrat. incipit tamen hoc loco Donatus etiam agnoscit ad Terentii Hecyram Act. v. Sc. I. 18. HEINS. Se institit Francianus.

48. CURAM. *Causam* Parrhas.

51. NOSTRO DE VULNERE. Id est, quod nos inferimus. vid. Barth. ad Stat. v. Theb. 565.

52. QUAE NUBE. *Quem in urbe* Ed. pr. v. Matt.

54. NOVA. *Novae* duo Moretani.

Ibid. CON TERRITA. *Perterrita* tertius Rottendorphius a manu secunda. mox *moritura monebat* Montalbanius.

57. SPES TU. *Te* alter Hamburgensis.

60. TEUCRIS. Plurali utitur, cum de uno agatur. vide Donatum ad Terentii Andr. Prol. 8. & ad Hecyr. II. I. 33. *oro unum* Parrhas. *Teucris* vero pro *Teucro* positum observat Servius Fuldenfis ad II. Aen. 19. *manum* autem pro *manus* saepe ponit Virgilius. vid. IX. 44. 690. x. 876. Senec. de Provid. III. *alius circumspicitur, cum quo conferre possimus manum.* vid. ad Calpurn. VI. Ecl. 21.

64. ACCEPIT. Heinisius malebat *Excepit*. sed Terentius Hecyr. IV. IV. 1. *quem cum isthoc sermonem habueris procul hinc stans accipi.* & III. III. 3. *accipere auribus dixit.* & ita alii.

66. PER

⁷⁰ quod a te Basil. quod irrepsit quia in Mf. *qui a te* legitur, pro *quia* ita ut in R. & Vol. ⁷¹ defunt Dan. Fabr.

⁷² defunt L. Vol. R. Steph. al.

65. Flagrantis perfusa genas: cui plurimus ignem
 Subjecit rubor, & calefacta per ora cucurrit.
 Indum sanguineo veluti violaverit ostro
 Si quis ebur, aut mixta rubent ubi lilia multa
 Alba rosâ: talis virgo dabat ore colores.
70. Illum turbat amor, figitque in virgine vultus:
 Ardet in arma magis, paucisque adfatur Amatam:
 Ne, quaeso, ne me lacrimis, neve omine tanto
 Prosequere in duri certamina Martis euntem,
 O mater: neque enim Turno mora libera mortis.

75 Nun-

SERVIL

65. FLAGRANTES PERFUSA GENAS. ⁷³ Id est, lachrymis perfusas genas habens. Statius III. 200. *Et gemitu moestos imitata parentes.*

66. IGNEM SUBJECIT RUBOR. Hypallage est, pro, cui ignis animi subjecit ruborem: movebatur autem, intelligens se esse tantorum causam malorum. Sicut supra ipse XI. 480. *Causa mali tanti, atque oculos dejecta decoros:* ⁷⁴ [nam quo ea formosior inducitur, eo magis Turnus ardet; ut frequentia indicant.]

67. VIOLAVERIT OSTRO SI QVIS EBUR. Homeri comparatio: unde & *violaverit*, transulit: ille enim ait Iliad. Δ. 141. *Ὡς δ' ἔρις τις τ' ἰσχυρὰ γυνὴ φέρει μίσγῃ.*

68. MIXTA RUBENT UBI LILIA MULTA ALBA ROSA. Aut ubi multa alba lilia permixta rubent rosa, id est, rosae conjunctione: naturaliter enim omnis candor vicinum in se trahit ruborem.

70. ILLUM TURBAT AMOR. Invenit occasionem, qua Turnus magis moveretur in bellum.

74. NEQUE ENIM TURNO MORA LIBERA MORTIS. Duplex hoc loco est expositio: aut enim, ordo est: Ne quaeso, mater, ne me lachrymis, id est, tanto mortis omine, prosequaris, ad duri Martis certamina proficiscentem: neque enim Turno mora libera est non eundi, post jam promissum singulare certamen. Aut certe hoc dicit: Noli me, mater, ad bellum euntem omnipotens lachrymis

prosequi: *neque enim Turno mora libera mortis*, id est, neque enim ⁷⁵ in potestate mea est, *moram* ⁷⁶ inferre venientibus tuis; ac si diceret: ⁷⁷ Si imminet fata, periturus sum: etiam si minime ad bella proficiscar. Sciendum tamen est, locum hunc unum esse de insolubilibus ⁷⁸ XII. quae habent ebucritatem; licet a multis pro caput resolvatur in genii.

VARIORUM

66. PER ORA. *Per ossa* alter Vossianus & Schefferius. HEINS. Ita & Bigotianus, Dorvill. a m. pr. & Ed. Venet.

68. VEL MIXTA RUBENT. *Aut mixta* libri veteres, si duo Rottendorphii Venetusque excipiantur, quod inscite interpolant homines nugaces, HEINS.

70. TURBAT. *Tardat* Bigotianus. *vultum* Spro-tianus. *in vulnere vulnus* a manu prima.

72. NE, QUAESO. *Te quaeso* Zaltichernius, Ed. pr. nec Venetus. *ne me omine* Parrhas.

Ibid. TANTO. *Duro* Sprotianus.

73. DURI. *Diri certamine* Oudartii. *diri certamina* prior Hamburgicus. vid. ad lib. x. 146. *mox Turno est* idem & a manu secunda, *libera Martis*. ut & prior Hamburgicus. Ovid. II. Met. *non est mera libera nobis*.

75. ID-

⁷³ lacrimis perfusas Statius Dan. Statius deest L. Vof. R. *gemitu aestos* R. & *gemit* Fabr. in Statio legitur, *gemituque meos acquasse parentes*. ⁷⁴ desunt L. Vof. R. Steph. Dan. ⁷⁵ potestatis meae Dan. ⁷⁶ facere Basil. ⁷⁷ libet periturus sum R. si imminet periturus L. Vof. fata deest etiam Basil. ⁷⁸ XIII. Vof. R.

- 75 Nuntius haec Idmon Phrygio mea dicta tyranno
Haud placitura refer. Cum primum crastina coelo
Puniceis inuenta rotis Aurora rubebit,
Non Teucros agat in Rutulos: Teucrum arma quiescant,
Et Rutulum. Nostro dirimamus sanguine bellum.
80 Illo quaeratur conjunx Lavinia campo.
Haec ubi dicta dedit, rapidusque in tecta recessit,
Poscit equos, gaudetque tuens ante ora frementis:
Pilumno quos ipsa decus dedit Orithyia:
Qui candore nives anteirent, cursibus auras.
85 Circumstant properi aurigae, manibusque laceffunt

Pecto-

S E R V I I.

76. CUM PRIMUM CRASTINA COELO PUNICEIS INVENTA ROTIS. Hoc loco aviditas pugnaturi exprimitur. Sane nunc non dicit oriri diem; sed designat tempus, 79 quo vult ut ad singulare certamen uterque procedat.

79. NOSTRO DIRIMAMUS SANGUINE BELLUM. Bene se omnibus commendat hoc dicto: siquidem suum sanguinem pro omni bello dicit posse sufficere.

82. POSCIT EQUOS, GAUDETQUE TUENS ANTE ORA FREMENTES. Solent enim ex equorum vel moestitia, vel alacritate, eventum futurum dimicaturi colligere.

83. PILUMNO QUOS IPSA DECUS DEDIT ORITHYIA. Ait Horatius in Arte poetica 339. *Nec quodcumque velit, poscat sibi fabula credi.* Unde Critici culpant hoc loco Virgilium, dicentes incongruum esse figmentum. Namque Orithyia cum Atheniensis fuerit, filia Terrigenae, & a Borea in Thraciam rapta sit, quemadmodum potuit Pilumno, qui erat in Italia, equos dare? DECUS DEDIT. Ad ornamentum, ut XI. 657. *Quas ipsa decus sibi dia Camilla Delegit.* Sane hic versus *παυδύς* est: nam *δυ*, diphthongus Graeca est.

84. QUI CANDORE NIVES ANTEIRENT, CUR-

SIBUS AURAS. 76 Homeri versus, verbum ad verbum, Iliad. K. 437. *Δυνάστες χιόνος, θύει δ' αὐτὸν ποσσὶν ὕμους.*

85. PROPERI AURIGAE. Festini, veloces: & erit nominativus *hic properus*. Aurigas autem, pro agasibus posuit: nam *aurigae*, proprie sunt currus regentes.

V A R I O R U M.

75. IDMON. *Agmon* Venerus. *mea dicta* imitatione Catulli, qui Carm. ix. *Pauca nuntiate meae puellae non bona dicta*, a Marone haec posita notat nuperus Interpres Vulpius. *refert* nonnulli codices.

77. RUBEBIT. *Rubescet* Parrhas.

78. TEUCRUM ARMA QUIESCANT, ET RUTULUM. NOSTRO DIRIMATUR. Reponendum *dirimamus*, idque ex auctoritate praestantiorum codicum, qui sic prae se ferunt. *Rutuli* etiam scripti, excepto optimo Menagiano, quem sequor. HEINS. *Teuca arma* Leidensis a manu secunda. *quiescant* alter Hamburgicus. *quiescunt* alter Menagii. *Rutuli* Leidensis, Zulichernius, tertius Mentellii, & duo Rottendorffii. *dirimatur* Ald.

81. RAPIDUSQUE. *Trepidusque* Menagii prior.

82. POSCIT. *Pascit* Hamburgicus a manu secunda.

79 quid vult Corinn. Emendat. quo vult ad sing. cert. procedere L. ut & uterque desunt R. 80 critici Vof. R. si deest L. 82 Heinsius legebat, fuerit Erechthei filia terrigenae. Terrigenam fuisse ex Herodoto probat Meursius in Reg. Att. II. 7. 83 quomodo Dan. 84 Homeri est, verbum L. 85 posuit qui sunt R.

Pectora plausa cavis, & colla comantia pectunt.
Ipse dehinc auro squalentem alboque orichalco
Circumdat loricam humeris: simul aptat habendo
Ensemque clipeumque, & rubrae cornua cristae:

- 90 Ensem, quem Dauno ignipotens Deus ipse parenti
Fecerat, & Stygia candentem tinxerat unda.
Exin, quae mediis ingenti adnixa columnae

Aedi-

SERVII.

87. ALBOQUE ORICHALCO. Apud maiores *orichalcum* pretiosius metallis omnibus fuit: namque, sicut Lucretius dicit: Cum primum homines sylvas incendissent, nullarum adhuc rerum periti,⁸⁶ terra casu fertilis omnium, ex incendii calore deduxit metalla, inter quae *orichalcum* pretiosius visum est; quod & splendorem auri & aeris duritiem possideret. Namque de auro primam securis facta displicuit causa mollitiei: simili ratione & argenti contemptus est usus; mox⁸⁷ aeris: inde *orichalcum* placuit, donec veniretur ad ferrum: unde etiam⁸⁸ secula ita dicuntur fuisse divisa. *Orichalcum* autem fuisse pretiosum⁸⁹ etiam Plautus docet, qui ait in⁹⁰ Milite glorioso: *Ego istos mores orichalco contra comparem*. ALBOQUE ORICHALCO. Auri scilicet comparatione: nam⁹¹ [per se] album non est.

88. CIRCUMDAT LORICAM HUMERIS. Non armatur hoc loco, sed explorat, utrum arma apte & congrue ejus membris inhaereant. APTAT HABENDO. Ad habendum, ut congrue possint inhaerere.

89. CORNUA CRISTAE. Id est, comas, quas Graeci *κρίσται*⁹² nominant: unde & *κρίπυ* dicunt *tondere*. Cornua autem, proprie sunt *cincinni*.

90. DEUS IPSE PARENTI FECERAT. Ac si diceret, non per ministros. Statius II. Theb. 275. *Sed plurimus ipsi Sudor*⁹³ *ibi*. Et notandum,⁹⁴ quam affectate variaverit, ut Aeneae uno loco arma describeret; Turni vero hic hastam, & gladium & loricam; in octavo autem scutum & galeam.

91. STYGIA UNDA. Quasi immortalem fecerat.

92. EXIN. Deinde: nam ordinis est adverbium. INGENTI ADNIXA COLUMNAE. Hastae per columnam exprimitur magnitudo, sicut in septimo 275. equorum, ut: *Stabant*⁹⁵ *tercentum nitidi in praesepebus altis*.

VARIORUM.

cunda. *gaudensque* secundus a m. pr.

83. ORITHYIA. *Orycia* Mentelii prior.

84. CURSIBUS AURAS. Commentator Crucianus Horatii lib. I. Sat. VII. 8. *cursibus amnes* exhibet. *quo candore* alter Hamburgicus.

85. CIRCUMSTANT PROPERI. *Es circum properi* secundus Moretanus. HEINS. Eadem varietas infr. §. 573. vid. ad Ovid. III. Amor. VI.

86. PECTORA PLAUSA. Ita scripti. solus Menagianus prior cum Gudiano *pulsa*. perperam. diximus ad Nasonem II. Metam. HEINS. *Pulsa* etiam Bigotianus & Ald. *clausa* alter Hamburgicus & Ed. pr.

87. ORICHALCO. Ita semper scribendum docet lex metri. v. Erythr. Ind. & notas ad Sueton. Vitell. cap. v. & ad Valer. Flac. III. 61.

88. HABENDO. *Habenas* Zulichemius. *Ensemque & clipeumque* idem. *ensemque & clipeum*, & Editio Juntina. vulgatam agnoscit Lutatius ad Statium III. Theb. 587. & unice vera est. *habere* enim de vestibus armis & aliis, quae corpore gerimus, solet dici. imitatus Maronem Valer. Flac. VI. 174. *Ipsaque Pallas, aegide terrifica, quam nec dea lassat*

86 terra jam casu L. ubi hoc dicat Lucretius non inveni. silvas cum semina ignis terendo confluxere, creare incendia. *his* dicit, 1. 901. 87 deest Steph. 88 deest Vof. 89 etiam f. p. Plautus Dan. 90 in Plauti Milite Aët. II. 1. 64. legitur. *cado tres mihi homines, orichalco contra cum istis moribus*. 91 defunt L. Vof. R. Steph. al. 92 nominabant L. R. Steph. 93 *ibid*, quod Steph. Dan. & alii habent, peccat in metrum. nec in Statio legitur. sed post *sudor*, novo sensu. legitur. *ibi* &c. & ita legitur in R. & Fabr. & al. in L. & V. *ibid*. 94 quod L. Vof. R. Steph. al. 95 trecenti L. Steph.

Aedibus adstabat, validam vi corripit hastam,
 Actoris Aurunci spoliū: quassatque trementem,
 95 Vociferans: Nunc, o numquam frustrata vocatus
 Hasta meos, nunc tempus adest: te maximus Actor,
 Te Turni nunc dextra gerit. Da sternere corpus,
 Loricamque manu valida lacerare revolsam

Semi-

SERVII

93. VI. Virtute.

94. ACTORIS AURUNCI SPOLIUM. " Vel quod Actori detraxerat Turnus: vel quod Actor cuidam alteri: nam ambigue " posuit. QUASSATQUE TREMENTEM. Quassat, & tremere facit.

95. VOCIFERANS. Haec scilicet, quae dicturus est: plerumque enim ita clamor ostenditur, ut statim ipsius clamoris verba subdantur: sic supra VII. 399. *Torvumque repente Clamat: io matres.* Sane nunc ita ad hastam, quasi ad aliquam personam loquitur, & ei intellectum & auditum dat, " sicut Cicero in Catil. verba reipublicae; sed ille ait: *Si patriam loqui posset fieri*; Turnus vero, quasi ad virum sentientem loquitur: nec immerito: nam eum inducit furem, ut: *His agitur furiis, totoque ardentis ab ore Scintillae absistunt, oculis micat acribus ignis.* VOCATUS HASTA MEOS. " Invocationes & preces: nam appellatio est a verbo, quae semper " [aut in io exit,] aut in us; si in io exeant, tertiae sunt formae; si in us, quartae: ut ab eo, quod est *lego*, aut *lectio*, aut *lectus* facit. Sed hoc nos dicimus, quod *ἰοφώνησις* " fuerit: sicut nunc ab eo, quod est *voco*, " *vocatus* fecit, non *vocationes*. TE MAXIMUS ACTOR. Subaudimus, antea " gerere consueverat.

97. NUNC TURNI DEXTRA GERIT. " Ejus scilicet, qui quasi supra maximum est Actorem. DA STERNERE. Figura Graeca, ut v. 262. *Donat habere viro.* Item v. 248. *Dat ferre talentum.*

98. LACERARE REVOLSAM. Ut laceratam revellam. Laceratam autem, propter illud XI. 9. *Et his sex thoraca petiitum Perfossimque locis.*

VARIORUM.

lassat habendo. ubi vide notata. *aptare habendo* nostrates dicerent *aenpassen.* ita Servator vetuit Apostolos *ἰο χιτώνας ἱμάτιον* Luc. IX. 3. ubi non prohibet, possidere duas tunicas, sed gerere, induere, ut Marc. VI. 9. *ἰδύμενα* vocat. *habendo* ea forma dictum ut supra 64. *aegrescitque medendo*, & II. Georg. 156. *lentescit habendo.* vid. ad 3. Georg. 3.

89. ENSEMQUE. Deest hic versus Parrhaf. *Ensemque & clypeum &* Ed. pr.

91. TINKERAT. *Intinxerat* Montalbanus. *finxerat* Venetus a manu prima.

92. QUAE IN MEDIIS. *Quae mediis* scripti omnes. *obnixa columnae* prior Moretanus. multi *adnixa columna.* HEINS. *Ex hinc* duo Moretani & Ed. pr.

93. CORRIPIT. *Corruit* Bigottianus.

94. AURUNCI. *Arunci*, non *Aurunci*; Turno scilicet vel patria vel cognatione conjuncti, legit eodem Poeta Juvenalis, qui hoc distichum transcripsit. FABRIC. Hemistichion hoc apud Juvenalem Sat. II. occurrit, qui *Aurunci* agnoscit in plerisque membran. idem *Aurunca* *alumnus* Sat. I. & ita id nomen passim in Maronis, Livii ac Silii Italici codicibus venerandae vetustatis exaratum offendas. atque ita superius jam ter quaterverefiximus. *Suessa Aurunca* Vellejo Patere. lib. I. & apud Agrimensores antiquos non uno loco in vetustis membran. Silius lib. IV. 518.

Volat aggere aperto

Degener baud Gracchis consul, quatis aura commantes.

Cassi-

96 vel Actori. R. Steph. 97 est positum Dan. Fabr. 98 sicut Cicero verba reipub. sed ille ait, si posset fieri L. Voss. R. Steph. al. in R. est sed illa, ait, si posset fieri. verba dat patriae Cicer. 1. Cat. VII. & seq. & XI. sed si posset fieri non dum reperi. sed *facilem loqui* dicit. 99 invocationis meae preces. 1 aut in tio L. Vof. exeunt L. Vof. desunt R. 2 deest L. Vof. R. est Basil. Euphonia dictas L. 3 vocatus potest non invocatio Dan. 4 agere Vof. Dan. Fabr. 5 ejus qui est supra maximum quasi Actorem Steph. & L. R. Vof. Basil. sed desitit *Actorem*.

14 P. VIRGILII AENEIDOS LIB. XII.

Semiviri Phrygis, & foedare in pulvere crinis
 100 Vibratos calido ferro, myrrhaque madentis.
 His agitur Furiis. Totoque ardentis ab ore
 Scintillae absistunt: oculis micat acribus ignis.
 Mugitus veluti cum prima in proelia taurus
 Terrificos ciet, atque irasci in cornua tentat,
 105 Arboris obnixus trunco; ventosque laceffit
 Ictibus, & sparsa ad pugnam proludit arena.

Nec

SERVII.

100. VIBRATOS CALIDO FERRO. Crispatos calamistro: nam *calamistrum*, est acus major, quae calefacta adhibita intorquet capillos: unde etiam Cicero pro Sext. VIII. *calamistratam comam* appellat frequenter, quae etiam vituperationi est: unde & contra ad laudem est positum ab Horatio 1. Od. 12. *Hic & incomptis Carium capillis*: 8 [& Ovidio VI. Fast. 264. *Intonsi regia magna Numae.*] MYRRHA AUTEM MADENTES, Unguentatos.

102. OCLIS MICAT ACRIBUS IGNIS. 9 Ut supra dictum est, furoris immanitate. Homeri est Illad. A. 104. *Ὅσσ' ἂν οἱ πρὸς λαμπρόσσηϊ κινέτω.*

104. TERRIFICOS CIET. Nomine: &] hinc apparet, *mugitus* non tantum dolentium esse, sed etiam irascentium. CIET autem, modo dat, sicut 10 in VI. 468. *Lentibat dictis animam lachrymasque ciebat*: nam proprie *ciere*, est "alteri aut dolorem, aut lachrymas commovere.

106. AD PUGNAM PROLUDIT. Praemeditatur. Cicero Divinat. " *Sin mecum in hac profectione nihil fueris*, " [id est, praemeditatione certaminis?] *quem te in ipsa pugna cum acerrimo adversario fore putemus?*

VARIORUM.

Cassidis Auruncae cristas.

quomodo castigandus is locus. idque ex auctoritate veterrimi codicis. vulgati perperam *Degener haud Gracchus*, & *Cassidis auricomae*. sed pluribus hunc Sillii locum jam illustravi in Adversariis lib. II. cap. XI. HEINS. *Arunci* Dorvil. Ed. pr. & Mediol.

96. NUNC TEMPUS ADEST. *Lege nunc* (tempus) *ades*. sic apud Statium Theb. x. y. 548. *Capaneus*, — *ades o mihi dextera tantum, Tu praesens bellis & inevitabile nuntius.* HEINS. *Maximus auctor* nonnulli codices.

98. LACERARE. *Celebrare* alter Menagii. an *te-nebrare?*

99. SEMIVIRI. *Semiferi Phrygii* Zulichernius a manu prima.

Ibid. FOEDARE IN PULVERE. Vld. lib. I. 832.

100. VIBRATOS. *Crispatus* pro diversa lectione Moretanus quartus. deinde *myrraque madentis* Mediceus cum priore Menteliano. HEINS. *Mirra* duo Leidenenses, prior Menagii, & Excerpta nostra. *vibratos* Interpres Horatii I. Sat. II. 98. agnoscit, & alterum est glossatoris. sic recte vir doctus apud Aufon. in Mosella 236.

Aut frontis ad oram

Vibratos capiat digitis extendere crines.

probat in Observ. Misc. Crit. Vol. x. Tom. II. pag.

8 & adhibita Steph. Dan. Fabr. al. calamister frequentius dicitur. sed *calamistra* etiam Samonicus cap. VIII. 7 *masim*, appellat, quae etiam frequenter. 8 defunt L. Vof. R. Steph. Dan. al. 9 defunt L. Vof. R. qui nihil habent nisi, *Homeri est* Steph. al. addunt Graeca verba, sed priora ut supr. ignorant. contra Daniel haec habet, sed *Homeri* &c. omittit. 10 in tertio legitur *Lacrimasque ciebat* R. Vof. Steph. al. & L. nisi quod *ciebat*. sed falsa lectio; ibi enim y. 344. legitur, *languis ciebat incessum ferens*. 11 deest L. Dan. Fabr. 12 si L. Vof. R. Steph. al. 13 haec verba male ut Ciceronis eod. dem caractere dederunt plurimi. sed in Fabr. recte ut glossatoris parenthesi includuntur, nec in Ciceronis codicibus leguntur. In L. Vof. R. Steph. al. adjecta sunt, ut Servii explicatio: *re praesumptis*, & reliqua, *factis*, *quoniam* &c. desiderantur. BURM.

Nec minus interea maternis saevus in armis
Aeneas acuit Martem, & se suscitatur ira,
Oblato gaudens componi foedere bellum.

- 110 Tum socios, moestique metum solatur Iuli,
Fata docens: regique jubet responsa Latino
Certa referre viros, & pacis dicere leges.
Postera vix summos spargebat lumine montis

Orta

SERVII.

107. SAEVUS. Fortis: more suo; vel magnus. Et ingentem moderationem dat Aeneas: quippe quem inducit laborantem, ut possit in iram moveri; cum Turnum ita dicat furere, ut nec Latini consilii, nec Amatae precibus possit obedire.

108. ACUIT MARTEM. Imitatur se ad futura certamina.

109. COMPONI FOEDERE BELLUM. Finiri. Ut l. 374. *Ante diem clauso componit vesper Olympo.* ¹⁴ [aut componi bellum, ad pacificationem singularis certaminis bellum deduci. *Foedus* autem, sicut supra VIII. 641. dictum est, ab hostia, quae foede interimi solet, appellatum est. *Oblato* autem *gaudens*, intelligendum nuntium Aeneae venisse de bello.]

110. TUM SOCIOS MOESTIQUE METUM SOLATUR IULI. ¹⁵ Intelligimus, hos spe singularis certaminis pro ducis salute esse turbatos. ¹⁶ [Bene autem separavit Ascanium a sociis: de illis enim socios dixit, non addidit metum: quia proprium erat & filii, & pueri, timere pro patre.]

111. FATA DOCENS. Monens quibus condenda urbs sit, quid futurum, ut vincat. LATINO CERTA REFERRE VIROS. *Kata τὸ οὐκ ὀνόμαζον* etiam ¹⁷ Latinum ad Aeneam legatos misisse intelligimus: nam supra Turnus tantum dixerat 75. *Nuntius haec.* ¹⁸ *Idmon Phrygio mea dicta Tyranno.* ¹⁹ [CERTA autem, pro, ista & vera; aut certe hos legatos Idmoni adjunctos potest intelligi.]

112. PACIS DICERE LEGES. Id est, quas paulo post in ipso foedere est dicturus Aeneas.

113. ²⁰ [POSTERA VIX SUMMOS. Descriptio temporis, quod Turnus praefinierat.

VARIORUM.

pag. 188. BURM.

101. ARDENTIS. *Loquentis* Macrobius lib. IV. Saturn. cap. I. quomodo & Moretanus tertius. HEINS.

102. ABSISTUNT. *Exsistunt* Leidenfis & Parrhasianus. *absistunt* alter Hamburgicus. & pro varia lectione Oudartii & Ed. pr. Lambinus ad Lucret. III. 292. citat, *micat acerbis ardet. absistunt scintillae* Sproctianus.

103. PRIMA. *Primum* Mentelianus uterque & alii nonnulli, cum Pierianis plerisque. HEINS. Et Dorvil. Leidenfis & Ed. pr.

104. ATQUE IRASCE IN CORNUA TENTAT. Iidem codices, *aut irasce in cornua tentat*, quod Mediceus a manu secunda confirmat. sed aliter in Georgicis supra habuimus §. 71. *ardet in arma magis*. HEINS. Aut Zulichemius & Leidenfis & Excerpta nostra & Ed. pr.

105. OBNIIXUS. *Admixtus* Hugonianus. *obnifus* Mentelii primus.

106. ET SPARSA. *Aut sparsa* ex scriptis omnibus. HEINS. *Aut* Mediceus & Paris. & Parrhas. *Atibus* Zulichemius a manu prima. *aut s. pugna* Sproctianus, Dorvil. qui & *praeludis*. ut etiam Vratlavienfis, Guell. Ed. Venet. sed male utrumque dici contendunt viti docti. vide quae dixi ad Rutilii Iter 257. ubi tamen Gronovium *praeludere* praeferre, vitio memoriae notavi, quum ille in *pro-ludere* magis inclinatur, ut & Cl. Dukerus ad Flor. IV. 2. ubi vid. quibus facile accedo. in primis quia Varro lib. V. de LL. p. 55. dicit, *Pro idem valet, quod ante, ut in hoc, pro-ludit*.

108. MARTEM. *Mentem* Venetus.

112. CER-

¹⁴ desunt L. Vof. R. Steph. al. ¹⁵ intelligimus Dan. Fabr. ¹⁶ desunt L. Vof. R. Steph. al. ¹⁷ ad Latinum Aeneam Dan. Steph. ¹⁸ desunt L. Vof. R. Steph. ¹⁹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ²⁰ desunt iisdem ad §. 114.

Orta dies; cum primum alto se gurgite tollunt
 115 Solis equi, lucemque elatis naribus efflant;
 Campum ad certamen magnae sub moenibus urbis
 Dimensi Rutulique viri Teucrique parabant;
 In medioque focos, & Diis communibus aras
 Gramineas. Alii fontemque ignemque ferebant,

120 Ve-

SERVII.

114. CUM PRIMUM ALTO. Quia res perturbatae secuturæ sunt, diem quoque cum fervore oriri fecit.]

115. LUCEMQUE ELATIS NARIBUS EFFLANT. Eonianus versus est, ordine commutato: ille enim ait: *Funduntque elatis naribus lucem.* Et sciendum nunquam diem sic potenter descripsisse Virgilium: ²¹ sicut in quarto 522. noctem, ubi Dido pervigilans deliberat.]

116. CAMPUM AD CERTAMEN. Totus hic de foederibus locus de Homero translatus est, ubi Alexander ²² Paris cum Menelao singulari certamine dimicaturus est.

117. DIMENSI RUTULIQUE VIRI. Inter se per certa spatia dividentes, quæ quisque loca purgaret. Et hoc loco, ²³ Fauni lucum evertere Trojani: unde paulo post inf. 770. *Sed stirpem Teucris nullo discrimine sacrum sustulerant, puro ut possent concurrere campo.*

118. FOCOS. Quidquid ignem fovet, *focus* vocatur, sive ara sit, sive quid aliud, in quo ignis fovetur, ²⁴ [sicut in tertio 134. dictum est: tamen & hic in publico sacrificio ostendit, cum *aris* etiam *focos* sacros: nam ait: *In medioque focos, & Diis communibus aras*: & post subtexuit inf. 285. *Craterasque, focosque ferunt: crateras*, scilicet quibus libaverat; *focos* vero, ad quos legitimum sacrificium perfecerat.] ET DIIS COMMUNIBUS ARAS. *Dii communes* sunt, ut alii dicunt, Mars, Bellona, Victoria: quia hi in bello utrique parti favere possunt. Ut autem altioris scientiæ hominibus placet, *Dii communes* sunt, qui *ἄζωοι* dicuntur, id est, qui coeli certas non habent partes; sed ²⁵ generaliter a cunctis coluntur: ubique enim eos esse manifestum est: ut Mater Deum, cuius

potestas in omnibus zonis est: nam ideo & Mater Deum dicitur, quod cum omnibus est ejus communis potestas. Alii *communes Deos* volunt, Solem, Lunam, Plutonium, Martem: hi enim apud omnes homines inveniuntur, & sunt in omnibus terris. Prior tamen sensus & simplex est, & magis aptus negotio.

119. ARAS GRAMINEAS. Romani enim moris fuerat, cespitem aræ ²⁶ superimponere, & ita sacrificare. *Gramineas* autem ideo: quia & de bello res agitur, & Marti sacrificatur, cui *gramen* est. consecratum: quod secundum Plinium in Naturali historia ex humano cruore procreatur. *Gramen* autem, herbae species est; licet omnis herba *gramen* vocetur: sicut ²⁷ *robur*, omne lignum; cum sit & species. FONTEMQUE IGNEMQUE FEREBANT. *Fontem*, pro aqua posuit, a toto partem. Sane ad facienda foedera ²⁸ semper aqua & ignis adhibentur: ²⁹ unde & contra, quos arcere volumus a nostro consortio, eis aqua & igni interdiciamus, id est rebus, quibus consortia copulantur: ³⁰ [ad haec autem aqua de certis fontibus peti solet.]

VARIORUM.

112. CERTA. *Cuncta* Edit. Juntina Ald. Ibid. PACIS DICERE LEGES. Vid. ad Ovid. Epist. XII. 39.

113. SUMMOS SPARCEBAT LUMINE MONTIS. *Summo spargebat lumine terras* apud Diomedem Grammaticum libro II. est legere. *summo spargebat lumine montes* uterque Mentelius, duo Rottendorphii, prior Menagius, Sprotanus, Montalbanius, duo Moretani. HEINS. Et ita Regius.

114. ORTA. *Visa* alter Hamburgicus. *tollit* idem. mox *afflant* Venetus.

115. EF-

²¹ desunt iisdem. ²² desit L. R. Steph. al. ²³ Fauniculum L. R. Fauni cum Vof. ²⁴ desunt L. R. Vof. Steph. al. ²⁵ genera cunctis R. ²⁶ superponere Dan. Fabr. ²⁷ robur Vof. rubor R. ²⁸ desit L. R. Vof. Steph. al. aqua & ignis R. Steph. ²⁹ unde & quos Dan. unde e contra, quos L. Vof. R. Steph. al. ³⁰ desunt L. Vof. R. Steph. al.

120 Velati lino, & verbenae tempora vincti.

Procedit legio Ausonidum, pilataque plenis

Agmina se fundunt portis. Hinc Troius omnis,

Tyr-

SERVII.

120. VELATI LINO. Atqui Feciales, & Paterpatratius, per quos bella vel foedera confirmabantur, nunquam utebantur *vestibus lineis*.³¹ [Adeo autem a Romano ritu alienum est, ut, cum Flaminica esset inventa tunicam *laneam lino* habuisse consutam, constitisset ob eam causam piaculum esse commissum:] unde³² dicimus errorem factum, ut *linea vestis* contra morem adhiberetur ad foedera, quae firma futura non erant. Scimus enim hoc ubique servare Virgilium, ut rebus, quibus³³ denegatur exitus, det etiam infirma principia. Sic in Thracia civitatem condens Aeneas, quam mox fuerat relicturus, contra morem Jovi de tauro sacrificavit. Sic senatum ad privata Latinus convocat tecta, quando ejus non erant firma consilia. Sic paulo post in augurio liberatus cygnus, in fluvium concidit,³⁴ quia Turnum Rutuli, licet rupto foedere, liberare non potuerunt. Caper tamen & Hyginus hoc loco dicunt, lectionem esse corruptam: ³⁵ nam Virgilium ita reliquisse confirmant: VELATI LIMO. *Limus* autem, est vestis, qua ab umbilico usque ad³⁶ pedes teguntur pudenda populi: haec autem vestis habet in extremo sui purpuram limam, id est, flexuosam, unde & nomen accepit: nam *limum*, obliquum dicimus: unde & Terentius Eun. III. v. 53. ³⁷ *limis oculis* dicit, id est, obliquis. ET VERBENA TEMPORA VINCTI. *Verbena*, proprie est herba sacra,³⁸ [ros marinus, ut multi volunt, id est, *λίβανός*.] sumpta de loco sacro Capitolii, qua coronabantur Feciales & Paterpatratius, foedera facturi, vel bella indicturi. Abusive tamen *verbenas* jam vocamus omnes frondes sacratas, ut est *laurus, oliva, & myrtus*. Terentius Andr. IV. III. II. *Ex ara hinc sume verbenas*: nam myrtum fuisse Menander te-

statur, de quo Terentius transtulit.³⁹ [Quidam sane veris proximi herbas, *verbenas* dicunt. Alii certa ligamenta, *verbenas* volunt vocari.]

121. LEGIO AUSONIDUM. PRO, AUSONIDARUM, quod venit ab eo, quod est *hic Ausonida*, sicut *hic auriga*: nam *Ausonis*, generis foemini est: unde *Ausonidum* facit, quod ut diceret, metri est necessitate compulsus.⁴⁰ [PILATAQUE PLENIS. Hoc est, *pilis armata*. Quidam hoc loco *pilata agmina*, non a genere hastarum positum adserunt: nam paulo post dictum inferunt, *Desigunt tellure hastas*; sed *pilata*, densa, spissa, ut implere portas potuerint, & postea se in loca apertiora diffundere. Alii *pilatum agmen* dicunt, quod in longitudine directum est, quale solet esse cum portis procedit: vel certe *pilata*, fixa, & stabilia; vel a *pilo*, quod figit, vel a *pila structili*, quae fixa est & inanet: nam & Graeci res densas & artas *πύλιν* dicunt. Ennius Satyrum II. *Contemplor inde loci liquidas pilatasque acerbis oras*, cum firmas & stabiles significaret, & quasi pilis fultas. Hostius belli Histrici primo: *Percutit atque hastam pilans praepondere frangit*. *Pilans*, id est, figens. Idem: *Sententia praesto pectore pilata*, id est, fixa. A-fellio⁴¹ historiarum tritarum: *Quartum signum accedebat, sive pilatim, sive passim iter facere volebat*. Scaurus de Vita sua: *In agrum hostium veni, pilatim exercitum duxi*, id est, strictim & dense: nam ubi proprie de genere hastae loquitur, ait: *Pila manu, saevosque gerunt in bella dolones*. Varro Rerum humanarum, duo genera agminum dicit: *Quadratum, quod immixtis etiam jumentis incedit, ut ubivis possit consistere: pilatum aliterum, quod sine jumentis incedit; sed inter se densum est, quo facilius per iniquiora loca tramittatur.*]

123. RUIT.

³¹ dicimus L. Vof. Bañl. ³² negaturus est exitum Vof. Dan. negaturus est exitus L. R. ³³ & quia Dan. ³⁴ & Virgilium Dan. ³⁵ pedes prope tegebantur. Haec Dan. Fabr. forte, popae tegebantur. ³⁶ *limis spectare* dixit Terentius: sed *oculis* subintelligi debet. vid. ad Ovid. II. Met. 642. ³⁷ *ros maximus*, ut multi volunt, id est *λίβανός*. Licurgonis * Dan. *ros maximus* Fabr. ³⁸ defunt L. Vof. R. Steph. al. quidam sane *venis* * proximi Dan. ³⁹ defunt L. Vof. R. Steph. al. ⁴⁰ Historiarum tritarum Dan. Fabr. Historiarum III. Comm. Emm. Vossius de Hist. Latin. lib. I. cap. 8. legit, Historiarum quarto. *signum accedebat*, &c. unde Masvicius petierit Historiarum VIII. *Triariorum quartum signum*, nescio, sed cur non historias tritas potuerit scribere, quas notas suo tempore, & sermonibus tritas voluit posteris tradere, a vulgi erroribus purgatas? quare legi posset Historiarum tritarum quarto. *signum* &c. sed quis in his tenebris certum quid se promovere auderet promittere? BURM.

- Tyrrhenusque ruit variis exercitus armis;
 Haud secus instructi ferro, quam si aspera Martis
 125 Pugna vocet. Nec non mediis in millibus ipsi
 Ductores auro volitant ostroque decori,
 Et genus Assaraci Mnestheus, & fortis Asylas,
 Et Messapus equom domitor, Neptunia proles.
 Utque dato signo spatia in sua quisque recessit,
 130 Desigunt tellure hastas, & scuta reclinant.
 Tum studio effusae matres, & volgus inermum,

In-

SERVII.

123. RUIT. Cum impetu venit: quod apud Graecos est ⁴¹ ἰσχυρῶς. ⁴² [VARIIS. Quia alius Troicus, alius Tyrrhenus: aut ipse Tyrrhenus varius: quia de variis gentibus Tuscorum.]

124. INSTRUCTI FERRO. ⁴³ Bona prooeconomia, & rei futurae praeparatio: ruptis enim foederibus ad bella descendunt; ⁴⁴ [quia necesse non erat, armari omnes, solis ducibus pugnantibus.]

127. ASYLAS. Etruscum nomen.]

131. VULGUS INERMUM. Senum scilicet ac matrum, sicut ipse ⁴⁵ commemoravit: ⁴⁶ [& quidam volunt, ideo hic *matrum* factam mentionem, ut etiam Amata inter ceteras spectatum venisse videatur, quo ⁴⁷ se possit, ducta errore, perimere.

VARIORUM.

115. EFFLANT. *Afflant* Ed. pr.

117. DIMENSI. *Demensi* Mediceus, & Gudianus. HEINS. Et ita Leidenfis & Hugenanus & Paris. *dimissi* Zulichemius.

118. ARAS. *Aris* secundus Rottendorphius. *arces* Menagii prior. *in medioque faces* Oudartii. de D. communibus vid. supr. ad VIII. 279.

119. GRAMINEAS. V. Gesner. ad Quint. IV. 8. p. 212.

Ibid. FONTEMQUE. *Fontesque* Zulichemius. *alique ignem fontemque* Leidenfis. *fontem* pro aqua etiam dixit IV. Georg. 32.

120. VELATI LINO. Servius in Schedis Petri

Danielis, Hyginum & Caprum legisse hoc loco *velati lino* alleverat. ut *lima vestis* pro flexuosa ponatur. Rationes apud illum vide, quas huc transferre operosum foret. HEINS. *Tempora cincti* alter Hamburgicus pro varia lectione.

121. PROCEdit. *Processit* Zulichemius.

122. SE FUNDUNT. *Procedunt portis* Moretanus primus. HEINS.

Ibid. TROIUS. *Troicus* Zulichemius.

124. FERRO. *Bello pro ferro* in codice Colotiano. URSIN. *Bello* Mediceus. HEINS. *Ferrum* Leidenfis. *quod si* alter Menagii.

125. IN MILLIBUS. *In nubibus* Hugenanus. *mox, auro volucres* Zulichemius a manu prima.

126. DECORI. *Superbi* scriptum est in libro A. Colotii. URSIN. *Superbi* Mediceus. HEINS.

127. FORTIS. *Acer Asilas* Vratislaviensis. *Asilas* multi.

129. IN SUA. *Infra* Oudartii.

130. TELLURE. *Telluri* prior Vossianus, duo Moretani, uterque Mentelius, tertius Rottendorphius, cum tertio Moretano. *Desigunt hastas telluri* Leidenfis. HEINS. *Effigunt* Leidenfis alius. *diffigunt* prior Hamburgicus. *diffugiunt* alter, & Excerpta nostra. *telluri* Parrhaf. & Dorvill. Ovid. VIII. Met. 413. *iaculum tellure fixum*. vid. ad Ovid. III. Amor. II. 25. vid. inf. Serv. ad Y. 364. ubi varia est lectio *telluri* vel *tellure*.

131. INERMUM. *Inerme* Zulichemius. intelligit mu-

⁴¹ ἰσχυρῶς L. Vof. R. Steph. al. ⁴² desunt iisdem. ⁴³ deest L. R. Vof. qui tantum *Oeconomia* habent. bona *Oeconomia* Steph. ⁴⁴ desunt L. R. Vof. Steph. al. ad Y. 131. ⁴⁵ memoravit L. R. Vof. Dan. Basl. ⁴⁶ desunt L. R. Vof. Steph. al. ad Y. 139. ⁴⁷ deest Dan.

Invalidique senes, turris, & tecta domorum
Obsedere: alii portis sublimibus adstant.

At Juno e summo, qui nunc Albanus habetur,
135 (Tum neque nomen erat, nec honos, aut gloria monti)
Prospiciens tumulo campum adspectabat, & ambas
Laurentum Troumque acies, urbemque Latini.
Extemplo Turni sic est adfata sororem,
Diva deam, stagnis quae fluminibusque sonoris

140 Prae-

SERVII.

134. NUNC ALBANUS HABETUR. Catonem sequitur, qui ⁴⁸ *Albanum* montem, ab *Alba longa* putat dictum.

135. TUNC NEQUE NOMEN ERAT. Hoc ideo ait, quia in Albano res divina a jure triumphantibus fieri solebat; scilicet quod Alba patria populi Romani habetur: unde omnis origo Romana; propter quod 1. 7. *Albanique patres: & Juppiter Latiaris* antiquissimus est. Ergo montis hujusce gloria, quod patria populi Romani esse dicatur; honos vero rei divinae, quae ibi a Romanis fieri consueverat: ⁴⁹ [nomen quis ignorat a longa Alba tractum?]

136. ASPECTABAT. Amat usurpare antiquitatem: nam potuit *spectabat* dicere.

139. DIVA DEAM. Aut Hypallage est, pro *Dea divam*: nam *deos*, aeternos dicimus; *divos* vero, qui ex hominibus fiunt. Aut bene dixit de Junone *Divam*, respiciens etymologiam: nam in Horatio legimus II. Od. 3. *Sub Divo moreis victima nihil Miserantis Orci*. Id est, sub aëre, quem constat esse Junonem. *Deus* autem, vel *dea*, generale ⁵⁰ nomen est omnibus: ⁵¹ nam Graece *ἰῶς* Latine *timor* vocatur: inde *Deus* dictus est, quod omnis religio sit timori. ⁵² [Varro ad Ciceronem tertio: *Ita respondeat, cur dicant Deos, cum omnes antiqui dixerint Divos.*] STAGNIS QUAE, FLUMINI-

BUSQUE SONORIS PRAESIDET. Juturna, fons est in Italia saluberrimus, juxta Numicum fluvium, cui nomen a *juvando* est inditum. Cum enim naturaliter omnis aqua noxia sit aegrotorum corporibus, hic omnibus saluberrimus fons est. De hoc autem fonte Romam ad omnia sacrificia aqua adferri consueverat. ⁵³ [Bene ergo Virgilius Turno fingit sororem, quae laborantes juvare consuevit. ⁵⁴ [Huic fonti propter aquarum inopiam sacrificari solet:] cui Lutatius Catulus primus templum in campo Martis fecit: nam & *Juturnae ferias* celebrant, qui artificium aqua exercent: quem diem festum JUTURNALIA dicunt. Varro Rerum divinarum quartodecimo, ait: *Juturna inter proprios deos Nymphasque ponitur*: Et quia *stagna* dixerat, ideo *sonora flumina* addidit: est enim stagnorum *ināllus*.]

VARIORUM.

mulieres, quas *vulgus iners* vocat Stat. v. Theb. 120.

132. ET TECTA. *Ac* Ed. Mediol.

133. OBSEDERE. *Obsidere* Mentelius tertius. vide lib. VII. 343. HEINS. Ita Regius. *ac tecta* Parrhaf.

Ibid. ADSTANT. *Instant* Zulichemius a manu prima, & Montalbanius, & Ed. pr.

134. Ex

⁴⁸ Albonem Dan. ⁴⁹ desunt Fabr. in Dan. legitur in fine *tractum oeri*, quod vix intelligo. nisi sit, *tractum e* vel *ex re*. ex urbe Alba vicina, quae etiam *ex re* nomen habet. nam Alba a colore porcae, longa a positione dicta est. Serv. ad VIII. Aen. 43. & saepe alibi. *Ex re nomen habet* Ovid. I. Amor. VIII. 3. ubi vide adnotata. & obvia haec locutio. Heinſius malebat, *tractum oriri*. ⁵⁰ desit L. Vof. R. Steph. al. ⁵¹ quod Graece *ἰῶς*, Latine *timor* vocatur Steph. al. *ἰῶς* est Vof. L. *deos* est R. nam *Deus*, (*ἰῶς* Fabr.) Graece dicitur *θεός*, id est *timor*, unde factum est *Deus*, quia &c. Dan. ⁵² desunt L. R. Vof. Steph. al. cum omnibus antiqui * dixerint Dan. forte omnis antiqui as dixerit. ⁵³ desunt iisdem. ⁵⁴ huic fonti per Aquaminum inopum * sacrificari Dan. deerant Fabr. *huic fonti per aquarum Pontificem sacrificari solet*. & deinde *campo Martio*, & postea, *qui artificium aquae exercent* Barthius ad Stat. IV. Silv. v. 37. sed quis unquam *Pontificem aquarum* legit?

- 140 Praesidet: hunc illi rex aetheris altus honorem
 Juppiter erepta pro virginitate sacrauit:
 Nympha, decus fluviorum, animo gratissima nostro,
 Scis, ut te cunctis unam, quaecumque Latinae
 Magnanimi Jovis ingratum adscendere cubile,
 145 Praetulerim, coelique lubens in parte locarim:
 Disce tuum, ne me incuses, Juturna, dolorem.
 Qua visa est fortuna pati, Parcaeque sinebant

Co

SERVII

142. NYMPHA, DECUS FLUVIORUM. Sic supra VIII. 71. *Nymphae*, " [Laurentes Nymphae,] *genus amnis unde est*. ANIMO GRATISSIMA NOSTRO. Homerus Iliad. E. 243. *Ἐμὴ καὶ χαρισμένη* *ἑμῇ*.

143. CUNCTIS PRAETULERIM. Liptotes figura per contrarium: plus enim dicit, & minus significat: namque alias omnes est persecuta; huic vero libenter indulgit: & dicit, se hanc omnibus praetulisse; quasi etiam alias in honore habuerit. " [Ergo ideo hoc dicit, ut tollat causam, quam posuit Juturna habere suspectam.] " Sane talis haec figura est, ut illud Sallustianum: *Mare Ponticum dulcius, quam caetera*: cum nullum dulce sit. Sane sciendum, non immerito finxisse Virgilium, Nymphae, id est, parti suae, indulgisse Junonem. " [QUAECUMQUE LATINAE. Quae sint Latinae, cum quibus Juppiter concubuerit, incertum est.]

144. INGRATUM CUBILE. " [Aut *ingratum*, de quo pellici nulla gratia: hoc enim convenit personae dicentis: aut " [quod gratiam castae non repraesentat uxori Jupiter. " [Ergo sibi dicit *ingratum*; non illis, quae ascenderunt: nam Juturna dea facta est: neque propter Jovem dictum est, qui immortalitatis praemium perfolvit. Ergo bene sibi *ingratum*.] Nam, cum Juppiter multas vitiasse diceretur, nihil tamen a Junone de Juturna detractum est; sed potius auctum est. Animadvertendum autem, versum hunc sine caesura esse: nam Heptameteris, quam habere creditur, in Synaloeppham

cadit, ut: *Magnanimi Jovis ingratum adscendere cubile*. Terentianus de hoc: *Ratum concedam; fieri non posse, negabo*.

145. COELI IN PARTE. In parte divinitatis: nam locum numinum pro honore posuit.

147. QUA VISA EST FORTUNA PATI. " *Quatenus*: in quantum permisit: & sic ait, *qua visa est*, ut supra XI. 292. *Coëant in foedera dextrae, Qua datur*. Sane latenter ostenditur, favorem numinum " sine concessione fatorum non posse procedere: " [& quidam putant Virgilium, *quoad visa est fortuna*, reliquisse, ut sit: *Quoad visa est*, usque quo.]

VARIORUM.

134. EX SUMMO. *E summo* Mediceus, Gudianus, & prior Menagius. HEINS.

135. NEQUE HONOS. *Nec* in Mediceo & caeteris potioribus. HEINS. *Nec gloria* alter Menagii. Ibid. MONTI. *Monte* prior Hamburgicus, *genti* Bigotianus. *tunc neque n. e. nec honor nec gloria montis* Ed. pr. *neque bonos neque gl. monti* Mediol.

136. CAMPUM SPECTABAT. *Adspectabat* nostri praestantiores cum Picrianis, quod Donatus etiam agnoscit. mox post *urbemque Latini*, in Gudiano litera una alteraque erasa erat. aut *urbemque Latinam* ante legebatur, aut *urbemque Latinorum*. restabat etiamnum integra glossa interlinearis *Laurentum*. HEINS. *Aspiciens* Bigotianus, & *adspectabat* idem & Leidenfis. *spectabat* Paris. Ed. Mediol. Ald. vid. lib. x. 4.

141. EREPTA. *Arrepta* Leidenfis, Hugonianus, Zuli-

55 defunt L. R. Vof. Steph. al. 56 defunt iidem. 57 tale est & illud Sall. iidem. 58 defunt iidem. 59 defunt iidem. de quo Paullici * nulla Dan. de quo nulla Fabr. 60 per quod Basil. praesentat Steph. 61 defunt L. R. Vof. Steph. al. 62 id est quantum, quatenus permisit Basil. 63 sine concessione fatorum Vof. sine concessione non R. fatorum etiam deest L. concessione fatorum Dan. 64 delunt L. R. Vof. Steph. al.

Cedere res Latio, Turnum, & tua moenia texi:
Nunc juvenem imparibus video concurrere fatis?
150 Parcarumque dies, & vis inimica propinquat.
Non pugnam adspicere hanc oculis, non foedera possum.
Tu, pro germano si quid praesentius audes,
Perge: decet. Forsan miseros meliora sequentur.
Vix ea: quum lacrimas oculis Juturna profudit,
155 Terque quaterque manu pectus percussit honestum.

Non

S E R V I I.

148. CEDERE RES LATIO. Feliciter cuncta procedere.

149. VIDEO CONCURRERE. Pro, concursurum esse: licet, quasi Dea, bene praesentis usque sit tempore, quae etiam futura cernebat.

151. NON PUGNAM ASPICERE HANC OCLIS. Quoniam numina, quotiens morituros viderint eos, quibus favent, ab iis secedunt. Sic Statius VII. Theb. 789. Apollinem inducit, Amphiarum deserentem, ubi eum vicinum morti esse cognovit: " [Defiliit moerens, lacrymasque avertit Apollo. Et Homerus, cum lanx Hectoris, expendente " Jove, inclinaretur, ait: *Ἀπὸ δὲ ἰ Φοῖβος Ἀπόλλων.*]

152. PRAESENTIUS AUDES. Efficacius, vehementius: nam ⁶⁷ licet germanam illicita etiam pro fratris salute tentare.

153. FORSAN MISEROS MELIORA SEQUENTUR. ⁶⁸ Id est, forte possit factorum ordo mutari.

154. " [CUM LACHRYMAS OCLIS JUTURNA PROFUDIT &c. Totum jungendum: CUM LACHRYMAS OCLIS JUTURNA PROFUDIT,] TERQUE QUATERQUE MANU PECTUS PERCUSSIT. ⁷⁰ [Ne videatur diverso tempore & lacrymare, & pectus percutere; cum utrumque simul fiat: & hoc ideo,] quia solam doloris audiverat causam, ⁷¹ nihil, quemadmodum fratri posset mederi: nam paulo post audiet: *Aut tu bella cie, conceptumque excute foedus.* ⁷² [HONESTUM. Aut divinum, aut quod Jovi placere potuerit.]

V A R I O R U M.

Zulichernius, primus Moreti, Dorvil. Menagii, & Hamburgensis secundi. pro *abrepta* credo.

142. GRATISSIMA. *Carissima* Gudianus & prior Menagius. HEINS.

143. LATINAE. *Latinis* Gudianus a manu prima. HEINS. Qui & in ora codicis, *ut te e cunctis*. ita Waddel. Anim. Critic. p. 38. *Scis unam cunctis*, *ut te* Leidenfis.

145. LIBENS. *Lubens* in Gudiano. HEINS. *Pertulerim* tertius Rottendorphius.

146. NE ME. *Nec me* Zulichernius, & Parrhas. & Dorvil.

147. QUA VISA FORTUNA PATI. Uterque Mentelianus, *Qua*, id est *Quam*. Arufianus Messius *Quoad*. *Quoad pro Donec*. Virg. Aen. XII. *Quoad visa est fortuna pati*. Sallustius *Fugurth*. *Quoad semet ipsa praecipitavit*. Quae vox pari modo per Synaeresein & apud Horatium lib. II. Sat. 3. occurrit,

Haeredit voluit? quoad vixit, credidit ingens Pauperiem vitium.

videatur hic Pierius, qui docet ab aliis etiam Grammaticis *Quoad* vel *Quod* agnosci. apud Statium Theb. I. 216.

Quoad usque nocentum

Exigat in poenas?

sic veterrimus liber Cantabrigiensis, quem inspexi. dubito tamen de veritate scripturae. vulgo *quoniam usque*. Lucretius lib. v.

Nimirum quia non cognovit, quae sit habendi Finis, & omnino quoad crescat vera voluptas. Terent. Eunuchus II. I. 4. *munus nostrum ornato verbis, quoad poteris, & istum aemulum quoad poteris ab ea pellito*. HEINS. Sed ibi legitur in e-

⁶⁵ desunt L. R. Vof. Steph. Dan. ⁶⁶ laeva Fabr. al. ⁶⁷ decet L. R. Vof. Steph. al. ⁶⁸ ne forte L. R. Vof. Dan. Fabr. al. ⁶⁹ desunt L. R. Vof. Steph. al. ⁷⁰ desunt iisdem. ⁷¹ nihil fratri posse mederi Dan. ⁷² desunt L. Vof. R. Steph. al.

Non lacrimis hoc tempus, ait Saturnia Juno:
 Adcelera, & fratrem (si quis modus) eripe morti:
 Aut tu bella cie, conceptumque excute foedus.
 Auctor ego audendi. Sic exhortata reliquit

160 Incertam, & tristi turbatam vulnere mentis.

Interea reges (ingenti mole Latinus
 Quadrijugo vehitur curru, cui tempora circum

Au-

SERVII.

156. NON LACHRYMIS HOC TEMPUS, AIT, SATURNIA. Non flendi, sed subveniendi tempus est. Statius in matrum consolatione XII. Theb. 408. ⁷³ *Accenso flebitis igne.* ⁷⁴ [Non lacrymis autem, aut deest, agendum, vel quid tale: figuratum est, pro, lachrymarum.]

157. ET FRATREM, SI QUIS MODUS. Non dicit: aut eripe, aut bella cie; sed eripe fratrem, aut bello concitato, aut rupto foedere.]

158. CONCEPTUMQUE EXCUTE FOEDUS. Placitum, animo praedestinatum, ⁷⁵ [ut fiat.]

159. AUCTOR EGO AUDENDI. Nomina in TOR exeuntia, foeminina ex se faciunt, quae in TRIX terminantur; si tamen a verbo veniant; ut ab eo, quod est *lego*, & *lector*, & *lectrix* facit; *doceo*, *doctor*, & *doctrix*. Si autem a verbo non venerint, communia sunt: nam similiter & masculina & foeminina in TOR exeunt, ut *hic* & *haec* *senator*; *hic* & *haec* *balneator*: licet Petronius in fragm. usurpaverit, *balneatricem* dicens. Tale est ut *hic* & *haec* *auctor*; sed tunc, cum ab auctoritate descendit, ut hoc loco: cum autem venit ab eo, quod est *augeo*, & *auctor*, & *auctrix* facit; ut si dicas, *auctor divitiarum*, vel *auctrix patrimonii*.

160. RELIQUIT INCERTAM. Quia, licet dederit ei consilium, dicendo tamen *forsan*, eam reliquit incertam.

161. INTEREA REGES. Longum Hyperbaton: nam ordo est: *Interea reges procedunt castris*: caetera enim per parenthesim dicta sunt: nec est Eclipsis, ⁷⁶ [id est, conceptio,] cum sermo in omnibus congruat. INGENTI MOLE. Pompa, ambitu: nam modo hoc significat.

162. ⁷⁷ [CIRCUM. Absolute, ex omni parte, ut si dicas *tempora radiis cingitur*.]

VARIORUM.

mendatis exemplaribus, quod poteris. vid. ad Ecl. III. 70.

148. MOENIA. Numine Zulichemius.

149. FATIS. Telis prior Mentelius & Rottendorphius uterque. etiam Gudianus pro diversa lectione. HEINS. *Fatis* alter Hamburgicus.

151. NON FOEDERA. In foedere Mediceus a manu prima.

152. PRAESENTIUS. Praestantius Sprotianus, Montalbanius, Leidenis & Zulichemius.

153. SEQUENTUR. Sequantur prior Hamburgicus. HEINS. Et duo Leidenes.

154. PROFUDIT. Profundis Mediceus, & Montalbanius, cum altero Hamburgico. quod magis placet. HEINS. Profundis Dorvil. cum lacrymis Ed. pr.

155. PERCUSSIT. Perfudit Parrhas a manu prima.

156. NON LACHRYMIS HOC TEMPUS, AIT. In tertio Moretano venuste legebatur,

Non lacrimis, i, tempus, ait Saturnia Juno; Accelera.

addita glossa *i, id est, vade*. ne studio & data opera sic exaratum fuisse dubitare posses, construe, *non lacrimis tempus est, i, accelera*. quam scripturam non dubitarem admittere, si vetustioris libri niteretur auctoritate. pro vulgata lectione stat Donati auctoritas in Adelpheos Terentii Act. III. Sc. 2. ⁷⁸ *i* frequentissime in antiquis exemplaribus esse depravatum ad Nasonem ostendimus. *hoc tempus erat* Bigotianus a manu prima. HEINS. Qui & adscripserat *hic tempus, ait. haec* Moreti secundus. *hoc tempus eget*, Dorvill.

157. ERIPE MORTI. Haec decrant tertio Mentelii,

⁷³ *accensus f. ignes* Steph. sed contra codices Statianos. legendum etiam credo. Statius in Menaetis consolatione. illius enim haec verba sunt ad Argiam & Antigonen. ⁷⁴ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁷⁵ desunt Dan. ⁷⁶ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁷⁷ desunt iisdem.

Aurati bis sex radii fulgentia cingunt,
 Solis avi specimen: bigis it Turnus in albis,
 165 Bina manu lato crispans hastilia ferro.
 Hinc pater Aeneas, Romanae stirpis origo,
 Sidereo flagrans clipeo, & coelestibus armis,
 Et juxta Ascanius, magnae spes altera Romae)
 Procedunt castris, puraque in veste sacerdos

170 Sac-

SERVII.

164. SOLIS AVI SPECIMEN. Ut etiam in festimo diximus, Latinus, secundum Hesiodum in ⁷⁸ *Θεογονία*, Ulyssis & Circes filius fuit, quam multi etiam Maricam dicunt: secundum quem nunc dicit: Solis avi specimen. Nam Circe, Solis est filia. Sane sciendum, Virgilium in varietate historiae, sua etiam dicta variare. Sed de Ulyxe, ut etiam supra diximus, temporum nos ratio credere non sinit. BIGIS IT TURNUS. Quotiens utimur nominibus tantum pluralis numeri, & unum volumus significare, ita dicimus, *unas bigas, unas quadrigas, unas scolas*. Sallustius Catil. cap. vi. *Hic postquam in una moenia convenere*.

165. ⁷⁹ [BINA. Pro duobus.]

166. ROMANAE STIRPIS ORIGO. Hoc ad laudem Augusti respicit.

167. ⁸⁰ [SYDEREO FLAGRANS CLYPEO. Latino tantum imaginem Solis dedit; Aeneam autem cum sidereo clipeo ipse quodammodo comparat Soli.

168. MAGNAE SPES ALTERA ROMAE. ⁸¹ Ideo, quia Aeneas una. Male autem quidam *magna* legunt. Sane Ascanii ⁸² habitum vel ornatum omisit: quia puer est.

169. PURAQUE IN VESTE SACERDOS. Impolluta & pura dicitur vestis, qua festis diebus uti consueverant sacra celebraturi. ⁸³ [Ut neque funesta sit, neque ⁸⁴ fulgurata, neque maculam ⁸⁵ habeat ab homine mortuo. Est autem linea, & purpurea. Purpura maris vicem ad piandum praebet, linum vero fluminis: ⁸⁶ [quia, cum vere primum

in Oriente flumen inundasset, ponte sua ⁸⁷ linum natum esse, Plinius Secundus dicit. Ideo Magistratus, & iacriticaturi togam praetextam habent, & manus ablutas detergere lineis mantilibus curant. Quod ipse de Aristeo ait, iv. Georgicorum 381. *Oceano libemus*. Et: 376. *Manibus liquidos dant ordine fontes Germanae: tonsisque ferunt mantilia villis*. Ecce mentionem de lino: rursum purpura iii. 405. *Purpureo velare comas adopturus amictu*. Item sup. 120. *Velati lino*. Ergo pura, lineae, vel purpureae, bene potest intelligi.]

VARIORUM.

tellii, & Regio. *eripe morte* Menagii alter & Guadianus.

158. AUT. *As* Menagii prior, qui & *excipe* foedus.

159. EXHORTATA. *Exorata* Hugonius. *relinquit* Leidenfis a manu prima.

160. MENTIS. *Mentis* duo Hamburgenses.

161. INTEREA REGES. *Continuo* reges perperam apud Carisum occurrit, cum pro vulgata lectione non tantum scripti stent codices, sed Rufinianus quoque Rhetor (de Schem. Lex. p. 30.) & Beda de tropis S. Scripturae, & Diomedes, & Macrobius lib. vi. Saturn. vi. HEINS. *Continuo rex ingenti de mole* Mediceus a manu prima.

162. QUADRIJUGO VENITUR CURRU. *Invenitur* primus ac quartus Moretani. aliter apud Grammaticos veteres. HEINS. *Quadrijugo velatur* Papias in *Prolepsis*.

163. AV-

⁷⁸ *Θεογονία* omnes quos vidi. sed Mafvicius furto sublegit Clerico in notis ad Hesiodi *Θεογον.* §. 1011. sed Servii potius, quam librarii errorem esse censet Cl. Dorrillius. ⁷⁹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁸⁰ desunt iisdem. ⁸¹ male quidam *magna* legunt & nihil praeterea ad h. versum iidem, nisi quod Bas. *magna* volunt, & legunt. ⁸² datum * omisit Dan. habitum omisit Fabr. ⁸³ desunt L. R. Vof. Steph. al. ⁸⁴ fulgorata Dan. Fulgurita Brouckh. ad Tibul. i. xi. 27. ⁸⁵ habeat O. K. Dan. habeat O. Fabr. Ryckius notaverat, forte habeat ex homine. ⁸⁶ desunt Fabr. ⁸⁷ linum nasionis * Dan. & sequentia ideo magistratus &c. ut Plinii verba exhibet.

- 170 Saetigeri foetum suis, intonsamque bidentem
 Adtulit, admovitque pecus flagrantibus aris.
 Illi ad surgentem conversi lumina Solem
 Dant fruges manibus salsas, & tempora ferro
 Summa notant pecudum, paterisque altaria libant.
 175 Tum pius Aeneas stricto sic ense precatur:

Esto

SERVIL

170. SETIGERAE FOETUM SUIS. More Romano, ut VIII. 641. *Caesa jungebant foedera porca.*
 88 [Nonnulli autem *porcum*, non *porcam*, in foederibus adserunt solere mactari; sed Poëtam periphrasi usum propter nominis humilitatem. *Intonsam vero bidentem* dixisse, quam Pontifices *altilaneam* vocant:] nam Homerus aliud genus sacrificii commemoravit, 89 [dicens: Iliad. Γ. 245. Κίρκης δ' ἄντα ἄνθ' ὅων φέρον ἄρτια πικρά, Ἄρτι δ' ὄων, καὶ ὄλων εὐφρονα, καρπὸν ἀρούρης, Ἄσκα δ' ἐν αἰγέῳ· φέρε δὲ κρατὶ γαυρὸν Κίρκη ἰδαῖον, ἰδὲ χρύσεια κούρην.] Sane non praeter rationem est, quod ait: *Foetum suis*: item: *Intonsamque bidentem*: id est, brevem adhuc: nam in rebus, quas volebant finire celerius, 90 senilibus, & jam decrecentibus animalibus sacrificabant; in rebus vero, quas augeri & 91 confirmari volebant, de minoribus, & adhuc crescentibus 92 sacrificabant. 93 [Sane ovem Graeco more foederi adhibuit.]

171. 94 [ADTULIT ADMOVITQUE PECUS. Primo adtulit, inde admovit pecus, id est, hostiam.]

172. ILLI AD SURGENTEM. Non utique nunc Solem surgentem dixit: jamdudum enim dies erat; sed disciplinam caerimoniarum secutus est; ut Orientem spectare diceret eum, qui esset precaturus.]

173. DANT FRUGES MANIBUS SALSAS. Far & sal: quibus rebus & cultri aspergebantur & victimae. Erant autem 95 istae probationes, utrum aptum esset animal sacrificio. Obliquum etiam cultrum a fronte usque ad caudam ante immolationem ducere consueverant: nam hoc est, 96 quod dicit: *Et tempora ferro Summa notant pecudum.*

174. 97 [PATERISQUE ALTARIA LIBANT. Probus altaria, species ararum tradunt.]

175. TUM PIUS AENEAS STRICTO SIC ENSE PRECATUR. Hic prior precatur: quia hic mavult fieri foedus: *stricto autem ense*, juxta quendam jurisjurandi morem ait.]

VARIORUM

163. AURATI. *Auratis* prior Menagii. duodecim radiis etiam in nummis coronas conspici, ad Zodiaci signa aut ad Herculis labores relatis notat Addison Itiner. p. 297. nisi quod Florentiae viderit coronam octo radiorum.

164. SPECIMEN. *Speciem* Serv. Dan. ad VI. 47. Ibid. BIGIS. *Bigugis* Ald. *specimen* illustrat Brouckh. ad Propert. IV. XI. 93.

166. HINC. *Tum pater* apud Carisium & Diomedem Grammaticos profertur. HEINS. *Hic* Parrhaf.

168. ROMAE. *Proles* Zulichemius a manu prima. vid. Serv. ad VI. Ecl. II.

170. SAETIGERAE. *Saetigeri* ex scriptis & Donato jam adseruit Pierius. nostri codices magna ex parte adferuntur. HEINS. Vid. ad Phaedr. V. Fab. ult. *setigerum* Sprothianus.

171. ATTULIT. Heinsius in ora codicis adscripsit *appulit*.

172. AD SURGENTEM. Repudiavi alteram lectionem (*assurgentes*) tanquam infcitam & minus Poëticam. FABRIC. Sic uterque Hamburgicus & secundus Rottendorphius, Parrhaf. & Excerpta nostra, quae & *lumine*. ut & Leidenlis. *conversi lumina* per Graecismum. ut lib. XI. 507. *oculos fixus*, ut ibi MSS. & lib. IX. 64. *formam vertitur oris*, ubi vide Heinssii notas & lib. X. 359.

173. FERRO. *Ferri* alter Menagii.

174. PATERISQUE. Vid. ad Lucan. III. 404.

175. PRE-

88 desunt L. Vof. R. Steph. Dan. 89 desunt L. R. Dan. 90 senibus Dan. Fabr. 91 firmari Steph. 92 immolabant R. L. Vof. Dan. Fabr. al. 93 desunt R. L. Vof. Steph. al. 94 desunt iisdem ad P. 173. 95 desunt R. Steph. al. 96 ista verba id minime significant, nisi Servius legerit *tergora*, non *tempora*. DORVILLIUS. 97 desunt L. R. Vof. Steph. al. ad P. 176.

Esto nunc Sol testis, & haec mihi terra vocanti,
 Quam propter tantos potui perferre labores,
 Et Pater omnipotens, & tu Saturnia Juno;
 Jam melior, jam, Diva, precor: tuque inclute Mavors.
 180 Cuncta tuo qui bella, pater, sub numine torques:

Fon-

SERVII.

176. ESTO NUNC SOL TESTIS. Bene cum primum invocatur Deum, quem orientem intuens vidit: nam ait: *Illi* ⁹⁸ *ad surgentem conversi lumina Solem.* ESTO autem, multi volunt tertiam esse personam, id est, sit mihi Sol testis: quia sequitur: *Et haec terra:* ut elocutionem per nominativum factam intelligamus; sed hoc non procedit: quia sequentia vocativum habent, ut: *Et tu Saturnia Juno.* item: *Tuque inclute Mavors:* unde per vocativum cum omnia dixisse ⁹⁹ accipiamus: in hoc vero tantum ad nominativum fecisse transitum: *ET HAEC MIHI TERRA PRECANTI.* Licet etiam hic ¹ possit esse vocativus: nam *διωκῶν* est dictum: *Haec terra esto mihi testis:* ac si diceret: o Italica terra, testis ² mihi esto. ³ [Sane juxta Homericum foedus, hic inducit fieri: nam ut ibi Priamus, ita hic Latinus; ut hic Aeneas, ibi Agamemnon: & priores precantur, qui servaturi sunt foedus; quod ruperunt, qui posteriores juraturi erant: ibi per Pandarum Trojani; hic per Tolumnium Latini: & hoc per speciem augurii, quae *precatio maxima* appellatur, dicit. *Precatio* autem *maxima* est, cum plures deos, quam in ceteris partibus auguriorum, precatur, eventusque rei bonae poscitur, ut in melius juvent, quod his versibus ostenditur: *Esto nunc Sol testis, & haec mihi Terra precanti.*] ⁴ Homeri simile juramentum Iliad. Γ. 276. Ζεὺ πάτερ, ἰ. ἦναι μεδίων, καδίστα, μέγιστα, Ἡλίου δ' ὅς πᾶσι ἰφροῦς, καὶ πᾶσι ἱππαῖς· καὶ Πόλεμος καὶ Γαῖα καὶ οἱ ὑπὲρθε καμύοντες Ἀνθρώπων τίνοδον, ὅ, τις κ' ἐπὶ ἔκον ὁμόσση· Ἰμῶς μάρτυροι ἐγὼ, Φυλάσσειε δ' ἄρμυ πινά.

177. QUAM PROPTER. ⁵ *Propter*, penultima habet accentum, quia est postposita praepositio,

⁶ [id est, propter quam tantos, ut Graece *πρὸ βασιλείας* cum contra dicatur *βασιλείας πρὸς*. quia est postposita praepositio.

178. ET PATER OMNIPOTENS &C. ET QUAE CAERULEO SUNT NUMINA PONTO. Ceterum, quod in precatone dici solet, ut melius juvent, melius fortunent, subjecit his verbis: *Si nostrum adjuverit nobis victoria Martem.*

179. JAM MELIOR, JAM DIVA PRECOR. Ac si diceret, Non Saturnia, id est, jam minime nocens, ⁷ sed Trojanis propitia: [aut *melior*, non optantis, sed adfirmantis accipiamus: potuit enim intelligere minus se impugnari a Junone, qui vice- rat bis.]

180. TORQUES. ⁸ [Hoc loco, regis freno: sic alibi VII. 666. *Ipse pedes segmen torquens immane leonis:* alibi, sustines, ut IV. 482. *Axem humero torques.* INCLYTE MAVORS. Bene induxit Martem Poëta, quem scit Romanae stirpis auctorem.

VARIORUM.

175. PRECATUR. Vel *profatur* prior Hamburgicus. *pater Aeneas* Parrhas.

176. PRECANTI. *Precatur* praecessit superiori versu, & *precatur* paulo post subsequitur. accedo igitur Mediceo, Menteliano utrique, Moreranis primo & secundo, duobus Vossianis, aliisque nonnullis, & Pierii vetustioribus, in quibus *vocanti*. quamquam aliter Donatus. lib. I. Georg. *votis jam nunc as- fuisse vocari. Divos in vota vocare* passim nostro aliiq; HEINS. *Et huc* Ed. pr. *precanti* Ed. Mediol. Ald. *petenti* Cod. Dorvil.

177. QUAM PROPTER. *Qua propter* Ed. pr.

178. CON-

98 *in surgentem* Dan. *assurgentem conversi* ad l. f. Steph. *insurgentem* etiam Vof. 99 intelligamus L. Steph. 1 posset R. Steph. 2 deest L. R. Vof. Steph. est Basil. 3 deunt L. R. Vof. Steph. al. 4 & huic est Homeri simile juramentum Steph. Fabr. al. sed assumtum esse a minus perito Linguae Latinae, vox *juramentum* docet, & carent etiam L. R. Vof. Dan. 5 Ter habet L. R. propter habet Steph. propter habet accentum cum praeporitur ut si dicat *propter quam* at nunc penultima &c. Basil. 6 desunt L. R. Vof. desunt ad γ. 179. Steph. Dan. ab ut Graece Basil. deest nota ad γ. 178. 7 & Trojanis propitia Dan & Troj. propitia L. R. Vof. 8 desunt L. R. Vof. Steph. al. 9 desunt iisdem, sed tantum habent Torques, sustines regis. & reliqua desunt ad *Quaque* γ. 181.

- Fontisque, fluviosque voco, quaeque aetheris alti
Religio, & quae caeruleo sunt numina ponto:
Cesserit Ausonio si fors victoria Turno,
Convenit Euandri victos discedere ad urbem:
185 Cedet Iulus agris: nec post arma ulla rebelles
Aeneadae referent, ferro haec regna laceffent.
Sin nostrum adnuerit nobis victoria Martem,
(Ut potius reor, & potius DI numine firment)
Non ego nec Teucris Italos parere jubebo,
190 Nec mihi regna peto. Paribus se legibus ambac

In-

SERVII.

181. FONTESQUE FLUVIOSQUE VOCO. Congruenter, cum a Tyberino flumine sit admonitus, quae agere deberet.] QVAEQUE AETHERIS ALTI RELIGIO. Post specialitatem intulit generalitatem.
10 [Sane religio dicta, quod ea homines " religantur ad cultum divinum.

182. PONTO. Id est, in ponto: & quidam hoc loco, a filio Veneris iurejurando, velut matris, volunt indiram mentionem.]

183. CESSERIT AUSONIO SI FORS. 12 Si forte: & bene dubitat de hoc: contra cum ad suum 13 pervenerit nomen, dicit: *Ut potius reor, & potius Dii numine firment.* Sane ratione non caret, quod primo de victoria Turni loquitur, post descendit ad suam: scit enim, in auguriis prima posterioribus cedere.

185. REBELLIS. Homo *rebellis* dicitur; res ipsa *rebellio*; non *rebellatio*: sic 14 Suetonius.

187. ADNUERIT NOBIS VICTORIA MARTEM. Hypallage, pro, 15 Sin noster Mars adnuerit 16 nobis victoriam: nam Martem victoria comitatur.

VARIORUM.

178. CONJUNX. *Conjux* Bigotianus, Dorvil. Parrhaf. & Editio Mediol. Ald. & Juntina.

179. INCLYTE. *Inclute* Mediceus & Gudianus. HEINS.

180. NUMINE. *Tenes sub n.* Dorv. a m. sec.

nomine Sprotianus, Venetus & Zulichemius. & secundus Moreti & Parrhaf. a m. pr.

182. QVAEQUE. *Quoque* Excerpta nostra. *teque* Zulichemius. *relligio est* Leidenfis. *relligio quae & primus* Moreti. *relligio est, & quae c. f. omnia ponto* Dorvil. *nomina* Mentelii prior a manu prima. *Et fontes fluviosque* Oudartii.

184. DISCEDERE. *Decedere* Mediceus. *descendere* primus Moretanus, cum prior Mentelio. HEINS. Bigotianus, Dorvil. & Zulichemius etiam *descendere. accedere* Vratislavientis. *ab urbe* alter Menagii.

185. CEDET. *Cedat* Bigotianus, Montalbanius, alter Hamburgicus & Parrhaf. *mox ferroque* Gudianus & prior Menagii. *vel belloque* prior Hamburgicus, & Dorvil. *nec ferro* Zulichemius a manu prima. *laceffunt* alter Hamburgensis. *referant & laceffant* Oudartii.

187. SIN NOSTRUM. *Sin vestrum* Bigotianus. *adnuerint* Venetus. *victoria* Marvrs alter Hamburgicus. *nostrum Martem*, nobis faventem, vid. ad Ovid. XIII. Met. 256. *fi nostrum* Ed. pr.

188. NUMINE. *Numina* Gudianus & Sprotianus. HEINS. *Potius munimine* Zulichemius.

189. NEC TEUCRIS. *Nec* alter Menagii. *te Teucris* alter Hamburgicus. *sed tum Italus*, vel *Italum*.

190. NEC. *Nec mihi* Parrhaf.

Ibid.

10 defunt iisdem. ad §. 183. 11 regantur Dan. 12 ut *fi forte* R. Basil. 13 venerit R. L. Vof. Dan. Fabr. al. 14 vide quae diximus ad Sueton. Calig. L. I. & ita utitur hac voce Livius lib. VIII. 14. ubi unus & alter codex, *rebellatio*. sed vide Cl. Drakenborchii notas. BURM. 15 si L. R. Steph. al. & ita ad §. 178. citatur. deest Vof. 16 deest L. Vof. R. Steph. al.

Invietae gentes aeterna in foedera mittant.
 Sacra Deosque dabo: focer arma Latinus habeto;
 Imperium sollemne focer: mihi moenia Teucri
 Constituent, urbique dabit Lavinia nomen.

195 Sic prior Aeneas: sequitur sic deinde Latinus,
 Suspiciens coelum, tenditque ad sidera dextram:
 Haec eadem, Aenea, terram, mare, sidera, juro,
 Latonaeque genus duplex, Janumque bifrontem,
 Vimque Deum infernam, & duri sacraia Ditis:

200 Au-

SERVII.

191. INVICTAE. Quasi invictae. 17 [Et bene sibi conciliat populum:] nam sine dubio una cum rege vincetur.

192. SACRA DEOSQUE DABO. 18 Magna fuit apud majores sacrorum cura, sicut diximus supra III. 104. unde nunc Aeneas id agit, ne pereant. Et re vera constat, 19 sacra Phrygia, tunc Latinis tradita, coluisse Romanos. LATINUS HABETO. Aut antiquus vocativus est: aut habeto, tertia persona 20 est. Sane sciendum, quia crebra foci commemoratione sibi favorem Latini conciliat: item dicendo: *Mibi moenia Teucri constituent*: popularem gratiam capat: quia supra dixerat Drances XI. 131. *Saxaque subvectare humeris Trojana juroabit*.

197. TERRAM, MARE, SIDERA JURO. Et ornatio elocutio, & crebra apud majores, quam si velis addere praepositionem, ut dicas, *Juro per maria, per terras*. EADEM autem bene dixit: nam pro mari, ille fontes 21 [& fluvios] posuit; pro sideribus, Solem.

198. LATONAEQUE GENUS DUPLEX. Ac si diceret, utrumque sexum 22 proles Latonae vel sobolis. Et bene in foederibus duplicia invocatur numina: quia in unum duo coituri sunt populi. JANUMQUE BIFRONTEM. Rite hunc quoque invocatur: quia, ipse faciendis foederibus praestit: namque, postquam Romulus & Titus Tatius in foedera convenerunt, Jano simulacrum duplicis frontis effe-

ctum est, quasi ad imaginem duorum populorum. Legimus tamen Janum eam quadrifrontem fuisse: unde Martialis VIII. 2. ait: *Et lingua pariter locutus omni*: Nam *omnis*, de duobus non dicimus.

199. VIM. 23 Duritiem, inexorabilitatem. SACRAIA DITIS. *Sacrarium*, proprie locus est in templo, in quo sacra reponuntur: sicut *donarium* est, ubi 24 ponuntur oblata: sicut *lectisternia* dicuntur, ubi homines in templo sedere consueverunt.

VARIORUM.

Ibid. SE LEGIBUS. *Sed legibus* secundus Moreti & Dorvil.

191. INVICTAE. *Invictas* Hugoniamus.

Ibid. MITTANT. *Mittent* Montalbanus, Bigotianus & quartus Moreti. mox *habebit* Zulichemius a manu prima.

194. CONSTITUENT. *Constituant* Parrhas.

195. SIC. Tum Zulichemius, uterque Hamburgicus, Venetus, duo Moretani, & Vratilaviensis. dum Leidenfis. tunc alius Leidentis. tum inde Excerpta nostra. cum deinde Leidentis alius. sed deinde Hugoniamus. mox *susciptions* Sprotianus & Gudianus. *tendenque* Menagianus.

199. DURI. Ita codices nostri. non *Diri Ditis*. nec aliter Giphanius Indice Lucret. in *victus*. & Servius lib. VII. *saevi spiracula Ditis*. HEINS. *Inferna & Zulichemius. inferiam* Sprotianus & Venetus, cum Excerptis nostris.

200. FOR-

17 de'unt Dan. 18 capat gratiam populi, quia magna Dan. L. R. Basil. deest Vof. qui etiam, qui crebra. 21 de'unt Steph. sed ibi Latoniae. 22 duritiem inexorabilem Commel. Emmen. Fabr. reponuntur Basil.

19 sacrificia nunc Rom. Steph. nunc L. Vof. R. 20 sic 22 sexum Latonae sobolis L. Vof. R. Steph. & Basil. 24 ponantur R. qui & *lectisternia*. collocantur Dan.

- 200 Audiat haec Genitor, qui foedera fulmine sancit:
 Tango aras; medios ignis, & Numina testor:
 Nulla dies pacem hanc Italis, nec foedera rumpet,
 Quo res cumque cadent: nec me vis ulla volentem
 Avertet; non si tellurem effundat in undas
 205 Diluvio miscens, coelumque in Tartara solvat:
 Ut sceptrum hoc (dextra sceptrum nam forte gerebat)
 Numquam fronde levi fundet virgulta, neque umbras,
 Cum semel in silvis imo de stirpe recisum

Matre

SERVII.

200. QUI FOEDERA FULMINE SANCIT. Confirmat: sancta esse facit: quia, cum sunt foedera, si coruscatio fuerit, confirmantur: ²¹ [vel certe, quia apud majores arae non incendebantur:] ²⁶ sed ignem divinum precibus eliciebant, qui ²⁷ incendebat altaria. *Sancire* autem, proprie est sanctum aliquid, id est, consecratum facere, fuso sanguine hostiae: & dictum *sanctum*, quasi sanguine consecratum.

204. SI TELLUREM EFFUNDAT IN UNDAS. Hypallage, pro, si unda effundat in ²⁸ terram.

205. DILUVIO MISCENS. Id est, aquae superfusione universa perturbans.

206. UT SCEPTRUM HOC. Homeri locus, verbum ad verbum Iliad. A. 234.

Ναὶ μὲν τόδῃ σκῆπτρον, τὸ μὲν ἔπειτα φύλλα καὶ ὄζυς
 φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λάλοισιν,
 ὅου δ' ἀπαθλήσει, περὶ ᾧ ῥά ἐχρηλκός ἔλαψεν,
 φύλλα τε καὶ φλοῖον: οὗν αὐτὴ μοι υἱὸς Ἀχαιῶν
 Ἐν παλάμῃ φορέουσιν διασπείλοι, οἷς δ' αἰετὸς
 Πρὸς Διὸς εἰρύνη; ὅδ' οἱ μέγας ἔσταιναι ὄρεσιν.

DEXTRA SCEPTRUM NAM FORTE GEREBAT. Per parenthesim dictum est. Ut autem ²⁹ *sceptrum* adhibeatur ad foedera, haec ratio est: quia majores semper simulacrum Jovis adhibebant: quod cum taediosum esset, praecipue quando fiebant foedera cum longe positis gentibus, inventum est, ut *sceptrum* tenentes, quasi imaginem simulacri redde-

rent Jovis. *Sceptrum* enim ³⁰ ipsius est proprium: unde nunc tenet *sceptrum* Latinus, non quasi rex; sed quasi Pater, patrus.

208. IMO DE STIRPE. Ideo genere masculino usus est, quia de arboribus loquitur: nam de hominibus genere foeminino dicimus, ut VII. 293. *Hec stirpem invisam*. dixit tamen, sed usurpative, Horatius ³¹ etiam de arboribus, ut II. Od. 29. *Stirpesque raptas, & pecus, & domus*.

VARIORUM.

200. FOEDERA. *Sidera* Sprotianus. *numine sancit* alter Hamburgicus. *numina fulmine* Zulichemius. *firmat* Leidenensis. vid. Robert Tit. Controvers. Lect. x. 20. *sancit* Ed. pr.

201. TANGO ARAS, MEDIOSQUE IGNES. *Tango aras, medios ignes* scripti nostri constanter. & sic Pieriani vetustiores. quod & auctoritate Macrobiani se tuetur Saturn. lib. III. cap. II. *medios ignes* eleganter & erudite dicit, tamquam conciliatores pacis, nos de ea voce ad Claudianum complura concessimus. sic noster alibi, *Dum medium paci se offert*. HEINS. An *medios*, in medio positos? an ut arbitros pacis? vid. ad Claud. II. in Ruf. 309.

202. RUMPET. *Rumpat* Gudianus. idem mox *Avertit*, non *Avertet*. HEINS. *Foedere* Medicus. *rumpit* primus Moretanus. mox *cadant* alter Hamburgicus. *nec me cura ulla ferentem* Zulichemius a manu prima.

204. TEL-

25 finiuntur L. R. 26 defunt L. 27 incendebant L. Steph. Dan. Fabr. 28 terras L. Vof. R. Steph. al. 29 sceptrum adhibentur & mox simulacra Dan. ut autem sceptrum, adhibeatur ad foedera cum longepositis gentibus, inventum &c. L. 30 ipsius Jovis est proprium Steph. ipsius est imperium Dan. 31 deest Steph. al. vid. ad lib. III. 94.

- Matre caret, posuitque comas & brachia ferro;
 210 Olim arbos, nunc artificis manus aere decoro
 Includit, patribusque dedit gestare Latinis.
 Talibus inter se firmabant foedera dictis,
 Conspectu in medio procerum. Tum rite sacratas
 In flammam jugulant pecudes, & viscera vivis
 215 Eripiunt, cumulantque oneratis lancibus aras.
 At vero Rutulis inpar ea pugna videri
 Jamdudum, & vario misceri pectora motu:

Tum

SERVII.

209. MATRE CARET. Vel terra, ut III. 96. *Antiquam exquirite matrem*: vel arbore, ut II. Georg. 19. *Parva sub ingenti matris se subjicit umbra*.³² [Sic enim melius carmini respondet Homericō: *τομὴν δὲ ἔριτος λίλοιπεν*.]

210. AERE DECORO. Id est, orichalco.

211. DEDIT GESTARE LATINIS. Ut v. 248. *Dat ferre*.

212. TALIBUS INTER SE FIRMABANT FOEDERA DICTIS. Latinus & Aeneas. Turnum autem non inducit jurantem: quia dux est, qui praesente rege non habet potestatem. Et imitatus est Homerum, qui post jusjurandum Menelai, Alexandrum quasi fervidum & adolescentem a foedere inducit³³ exclusum, & Priamum adhibitum ad foederis confirmationem.

213. RITE SACRATAS. Rite³⁴ expurgatas solennitate, quam diximus supra §. 173.

216. VIDERI ET MISCERI. Infiniti sunt pro indicativis.

VARIORUM

204. TELLUREM EFFUNDAT IN UNIDAS. *Tellure effundat & undas* Mediceus. HEINS. Vid. Ruæum. *fundat* Dorvil.

205. COELUMVE. *Coelumque* Mediceus, & sic Vaticanus Pierii & nostri complures. male vero *vertat* in quibusdam. vide quæ ad lib. I. Valer. Flac. 829. annotamus. HEINS. *Vertat* Ed. pr. & Venet. *diluvium m. caelumque* Dorvil.

206. GEREBAT. *Regebat* Montalbanius. *boc* deest Mentello priori. *ferebat* Zulichemius. *sceptrum* *boc* *sceptrum dextra* Bigotianus. *dextra* *boc* *sceptrum* nam Hugonianus.

207. NEC UMBRAS. *Umbra* in Macrobio exstat lib. v. Saturn. cap. 3. *neque umbras* multi ex nostris codicibus. HEINS. *Umbra* primus Moreti. *uno de stirpe* Parrhaf.

208. IMO. Frustra Servius, *quod imo a stirpe divelli cupit*, non recordatus illorum II. Georg. *admo-so signata in stirpe cicatrix*. sed & hoc ipso libro *stirpem nullo discrimine sacrum* habemus, & *lenso-que in stirpe moratur*. & sic Prudentius frequenter. HEINS. *Una de Zulichemius*. *ima* Sprothianus. *imo* etiam legit Commentator Crucquianus ad Horatii I. Epist. II. 69. & imitatum esse Columellam v. 9. ostendit Cl. Drakenb. ad Livii VIII. VI. 2.

209. CARET. *Cadet* Mediceus. HEINS. *Ponere comas falce* dixit Propert. II. XV. 12.

211. LATINIS. *Latinus* Leidenfis.

213. CONSPECTU IN MEDIO. *Prospectu medio* Mediceus. *conspectu medio* alter Mentelianus. HEINS. Et ita Bigotianus & Parrhafianus.

214. FLAMMAM. *Flammas* Parrhaf. Mentelii prior a manu prima. versu sequenti in Vratislaviensi erat, *cumulantque altaria donis*. repetitum ex lib. XI. 56. vulgatæ vero lectionis verba occurrunt etiam lib. VIII. 284.

217. MISCERI. *Miscetur* Zulichemius a manu prima. *demisceri* Dorvil.

218. CER-

³² defunt L. Vol. R. Steph. Dan. Basil.

³³ excludit L. R.

³⁴ exploratas Dan. expurgatas Fabr. qua diximus

- Tum magis, ut propius cernunt non viribus aequis.
 Adjuvat incessu tacito progressus, & aram
 220 Suppliciter venerans demisso lumine Turnus,
 Tabentesque genae, & juvenali in corpore pallor.
 Quem simul ac Juturna soror crebrescere vidit
 Sermonem, & volgi variare labantia corda:
 In medias acies, formam adsimulata Camerti,
 225 Cui genus a proavis ingens, clarumque paternae
 Nomen erat virtutis, & ipse acerrimus armis,
 In medias dat sese acies, haud nescia rerum,

Ru-

SERVII.

218. PROPRIUS. Diligentius, ut l. 526. *Et propius res aspice nostras*. NON VIRIBUS AEQUIS. Eos congressuros; subaudis.

219. INCESSU TACITO. Pro, ipse tacitus: Hypallage est.

225. CUI GENUS A PROAVIS INGENS. Cuius auctoritatem commendabat & origo majorum, & paterna virtus, & propria fortitudo.

VARIORUM.

218. CERNUNT. Scilicet, adstare Aeneam & Turnum, non esse aequis viribus. vid. ad x. 357.

219. INCESSU. *Incessu* Leidenfis & Regius. *ingressu* Zulichemius, Gudianus, prior Hamburgicus & quartus Moretanus. *ad aram* duo Moretani & Zulichemius. ego *incessu tacito* praetuli, quia *progressus tacito ingressu* offendit aures. & *incessus* proprie de modo incedendi. ut lib. I. 405. *& vera incessu patuit dea*. sic apud Quinctil. I. III. *ut ea quae discit effingat, non habitum forte & incessum* &c. ubi male *ingressum* Davilium ad Cicer. I. de N. D. 34. legere dicit Gesnerus. in Cicerone legitur, *ingressus, cursus, accubitus* &c. sed in duobus Edd. Davisii A. 1719. & 1722. nihil notatum videtur. quare in tertia, qua cateo, forte id addidit

221. TABENTESQUE GENAE. Sic ex nostris Mentelius uterque, duo Moretani, tertius Rottendorphius, & Schefferianus. caeteri omnes *Pubentesque*. quomodo & Macrobius videtur agnoscere lib. IV. Saturn. cap. 3. quamquam & a Thuaneco codice, & ab editis nonnullis is versus abest. qui agnoscunt, & omittunt. sic *flaccet genae*, ut nos castigavi-

mus Senec. Herc. Fur. 768. & in Tibullo I. El. 10. legimus *exesas genas*. sed & *juvenali in corpore* codex Macrobi Anglicus, Mediceus & Maroniani vetustiores. HEINS. *Pallentesque* Bigotianus. *rabentesque g. e. juvenili in pectore* Excerpta nostra. Fortelabentesque. Tebescentes Regius. in deest Sprotiano.

222. SIMUL AC. *Simul ut* uterque Mentelius, cum duobus Hamburgicis, etiam cum Gudiano a secunda manu. HEINS. Etiam Leidenfis & Hugenianus, & Excerpta nostra & Regius.

223. LABANTIA. *Labentia* Dorvill.

224. IN MEDIAS. *Per medias Parthas Camertis* Ald.

Ibid. ASSIMULATA. *Assimilata* perperam in nonnullis. Diomedes lib. I. p. 362. *similo non dicimus, sed similis est. sane dixerunt auctores simulat per u hoc est imitatio. ut Cicero de Republ. nullum est exemplum, quam alius assimilare rempublicam. Virgilius formam assimilata Camerti.* apud Priscianum libro VIII. legitur bis, *assimilata Camertae*, ut nominativus casus sit *Camertes*, non *Camers*. quomodo & apud Macrobius Pontani editio postrema ex membranis Britannis castigata, lib. v. Saturn. cap. 15. cum *Camerti* in vetustioribus editis legeretur. codex Thuanae Bibliothecae illic, *forma assimilata Camertae. forma* etiam in secundo tertioque Rottendorphiis. sed tertio glossa adscripta *Priscianus dicit formam.* Mentelianus prior & tertius Moretanus *Camerte*. HEINS. *Camertis* Vratilaviensis & Leidenfis.

227. HAUD NESCIA. *Haud inscia* priores Mentelii & Menagii.

229. CUNC-

Rumoresque ferit varios, ac talia fatur:

Non pudet, o Rutuli, pro cunctis talibus unam

230 Objectare animam? numerone, an viribus aequi
Non sumus? En, omnes & Troës, & Arcades, hi sunt,
Fatalisque manus, infensa Etruria Turno.

Vix hostem, alterni si congregiamur, habemus.

Ille quidem ad superos, quorum se devovet aris,

235 Succedet fama, vivusque per ora feretur:

Nos, patria amissa, dominis parere superbis

Co-

SERVII

229. PRO CUNCTIS TALIBUS. Qualis etiam Turnus est: & attendit sensum superiorem, ubi ait Turnus ³⁵ oblique sup. 16. *Et solus ferro crimen commune refellam.*

230. AN VIRIBUS AEQUIBUS NON SUMUS? Bene addidit *viribus*: nam legimus in Sallustio Catil. VII. *Memorare* ³⁶ *possumus*, quibus in locis *populus Romanus ingentes hostium copias parva manu fuderit.* Virgilius v. 754. *Exigui numero; sed bello vivida virtus.*

231. EN OMNES. Ne occurreret: Sed est in castris alter exercitus.

232. FATALISQUE MANUS. Trojanorum scilicet, qui fataliter ad Italiam venerant, ut sit iteratio. HETRURIA autem INFENSA, pro, Hetrusci, qui etiam Turno inimici sunt, ³⁷ propter Mezentium.

234. DEVOVET ARIS. Quia ait supra 220. ³⁸ [de Turno: *Et aram*] *suppliciter venerans.* Item: XI. 442. *Sed vobis animam hanc soceroque Latino Devovi*: nam ipsa iterat verba.

235. VIVUSQUE PER ORA FERETUR. Tanquam de vivo omnes ³⁹ loquentur: ⁴⁰ [vel, nominis immortalitate, viver, & laudibus.]

VARIORUM.

229. CUNCTIS PRO. *Pro cunctis* Mediceus & caeteri nostri, cum Servio & Pierianis. HEINS. Sensum esse puto, an fata omnium commitemus unius pugnae & discrimini, ut apud Flor. I. 3. & II. Aen. 130. similiter haec imitatus Statius XI.

Theb. 159. ubi Polynices pro reliquis Argivis pugnam cum Fratre deposcens ait:

*Non plebis Danae florem, Regumque verendas
Objectare animas.*

cuncti pro Ald. ⁴¹ 236. non cepit Catroceus.

230. NUMERONE, AN VIRIBUS AEQUI. *An viribus aequis* Gudianus a manu prima, quomodo & in Menagiano priore, & secundo Rottendorphio & Moretano quarto legebatur, idque concinnius. & ita Servius Danielis. lib. v. Aeneid. 809.

Congressum Aeneam nec Dis, nec viribus aequis. Nemesianus Cynegetico:

His leporem praemitte manu, non viribus aequis,

Nec cursus virtute parem.

Auson. Epitaphio Troili:

Hectore prostrato, nec Dis nec viribus aequis

Congressu perii Troilus Acaidae.

Perioche Iliad. xx. *Tunc Aeneam Dis & viribus iniquis cum Achille congressum nube circumdata Neptunus eripuit.* Valer. Flac. v. *Hinc Perseus, illic non viribus aequis Apparat Aetes aciem.* HEINS.

231. OMNES HIC TROES ET A. HIC SUNT. Parrhaf. *hic sunt* Dorvil. Ed. Mediol. Ald.

Ibid. HIC SUNT. *Hi sunt* in codicibus scriptis, si alterum Hamburgicum cum Veneto, & duos aut & tres minoris praeterea rei excipimus. HEINS.

232. FATALISQUE. *Fatalesque manus* in Mediceo, Sprotiano, Montalbano, alteroque Hamburg-

³⁵ deest L. R. Steph. al. ³⁶ *possum* L. Vof. R. Dan. Fabr. *possem* Basil. & ita in Sallustio legitur, & *maximas* b. co-
piae. ³⁷ causa Mezentii L. Vof. Bas. accusat Mezentii R. ³⁸ deest L. R. Vof. Basil. sed Miss. ultimum ex Virgilio lo-
cum praepouunt. *nobis animam* Steph. ³⁹ locumur D an. ⁴⁰ deest L. Vof. R. Steph. Dan.

Cogemur, qui nunc lenti consedimus arvis.

Talibus incensa est juvenum sententia dictis,

Jam magis atque magis; serpitque per agmina murmur.

240 Ipsi Laurentes mutati, ipsique Latini.

Qui sibi jam requiem pugnae, rebusque salutem

Sperabant, nunc arma volunt, foedusque precantur

Infectum, & Turni sortem miserantur iniquam.

His aliud majus Juturna adjungit, & alto

245 Dat signum coelo; quo non praesentius ullum

Turbavit mentis Italas, monstroque fefellit.

Namque volans rubra fulvus Jovis ales in aethra

Lito-

SERVII.

237. LENTI. Ociosi, ut I. Ecl. 4. *Tu Tityre lentus in umbra.*

242. FOEDUSQUE PRECANTUR INEECTUM. Rogant, ut pro non facto sit, ne piaculum videantur admittere.

245. ET ALTO DAT SIGNUM COELO. Ut religio alia religione solvatur. PRAESENTIUS. Efficacius. ⁴¹ [Et alibi I. Ecl. 42. *Nec tam praesentes alibi cognoscere Divos*]

246. MONSTROQUE FEFELLIT. Bene fefellit: namque hoc augurium ⁴² nec oblativum est, nec impetrativum; sed immissum factione Juturnae, quod carere fide indicat sedes negata: nam ubicumque firmum ⁴³ introducit augurium, dat ei firmissimam sedem, ut VI. 191. *Ipsa sub ora viri coelo venere volantes, Et viridi sedere solo.* Item IX. Ecl. 15. *Ante sinistra carva monuisset ab Illice cornix.* In hoc autem augurio liberatum cygnum cecidisse in aquam dicit, ⁴⁴ quam instabilem esse ⁴⁵ [⁴⁶ & infirmam,] manifestum est.

VARIORUM.

burgico. HEINS. *Mortalesque* Montalbanius pro diversa lectione. *Etruria mater* Ed. pr.

233. ALTERNI. *Alternum* Bigotianus. *alternis* alter Menagii. *vix alterni hostem* Leidenfis. major etiam Daris magniloquentia apud Justinum lib. XI. 13. *vix denis armatis singulos hostes, si di-*

visio fieret, evenire. vid. Guell.

234. QUIDEM. Equidem alter Hamburgicus. deinde *succedens* Hugenianus. *succedit* Mentelius prior. *virisque* Montalbanius, forte melius, pro *vivorum per ora.*

235. VIVUSQUE. An *vivumque.*

236. AMISSA. *Admissa* Dorvil.

237. QUI NUNC LENTI CONSEDEMUS ARVIS. *Armis* Mediceus a manu prima. *lentis consedimus armis* ab eadem manu Gudianus, qui & a secunda *confidimus*, quomodo & Vossianus prior, tertius Rottendorphius, & primus Moretanus. consulantur annotata ad Ecl. VII. 1. *Lentis armis* minime contemnendum. imo sic Maronem nobis reliquisse habeo persuasum ut credam. & miram habet emphaticum verbum *confidendi* Tale illud superiori libro, *Vos pacem laudate sedentes,*

Illi armis in tecta ruunt.

quamquam minime ignoro *arvis considerare* & alibi apud nostrum occurrere. *consedit ardor, ira, impetus, ignis* passim apud optimos scriptores occurrit, hoc est remissit, sedatus est. *luctu urbs consedis* superiori libro dicebatur. *sedere* etiam dicti, qui in oppugnatione oppidi hostilis diu multumque haerebant. & *stare*, de quo ad Silium Italicum lib. XII. 64. & VII. 398. HEINS. *Lenti c. arvis* Ed. pr. Mediol. Ald. *laeti conf.* Vratilavientis. *leti* Zulichernius. Heinſius in ora codicis

⁴¹ defunt iisdem. ⁴² non obl. nec impetratum Dan. impetratum Fabr. ⁴³ inducit. ⁴⁴ aquam autem stabilem & infirmam esse non dubium est Dan. Fabr. ⁴⁵ defunt L. R. Vof. Steph. al.

- Litoreas agitabat avis, turbamque sonantem
 Agminis aligeri; subito cum lapsus ad undas
 250 Cycnum excellentem pedibus rapit improbus uncis.
 Adrexere animos Itali, cunctaeque volucres
 Convertunt clamore fugam, mirabile visu;
 Aetheraque obscurant pennis, hostemque per auras
 Facta nube premunt: donec vi victus, & ipso
 255 Pondere defecit, praedamque ex unguibus ales
 Projecit fluvio, penitusque in nubila fugit.
 Tum vero augurium Rütuli clamore salutant,

Ex-

SERVII.

248. LITTOREAS AGITABAT AVES. Palustres: nam ⁴⁶ *littus* dicitur omnis terra aquis vicina, ut VIII. 83. *Viridique in litore conspicitur fus*.

250. EXCELLENTIEM. Magnum, sicut in exercitu magnus est Turnus.

252. CONVERTUNT CLAMORE FUGAM. Re-deunt cum clamore, ⁴⁷ sicut in exercitu solet fieri.

257. AUGURIUM SALUTANT. Venerantur. Et proprie: nam *salutare* dicimus deos. Terentius Phorm. II. I. 81. ⁴⁸ *At ego deos penates hinc salutatum domum devortat*. Et Plautus in Curculione III. I. 19. *Quis est, qui operto capite salutis Aesculapium?*

VARIORUM.

cis *quis nunc*. *lenti* agnoscit Serv. ad Ecl. I. 4.

238. INCENSA EST. *Accensa est* duo Rottendorphii, alter Mentelius. praeterea *Tum magis atque magis* Gudianus. HEINS. *Accensa* etiam a manu secunda Zulichemius.

239. JAM MAGIS. *Tunc* Zulichemius. *serpit per* Dorvil.

240. MUTATI. *Mutari* Zulichemius. mox *Et sibi jam* secundus Rottendorphius. *Cui jam* Leidenis.

241. QUI SIBI. *Quisquis* Parrhaf.

242. NUNC ARMA. *Nunc jam arma* alter Hamburgicus. imitatur Statius VIII. Theb. 657. *Arma*

volunt, ubi male *volant* alii ediderunt. nam & idem lib. III. 665. *arma volenti obvius ire paras*. deinde *infectum*, Turni Venetus.

245. PRAESENTIUS. Ita legendum, non *praestantius*. sed *praesentius*, id est, magis in tempore oblatum, ideoque ad animas turbandos efficacius. FABRIC. *Praestantius* in Menteliano utroque, duobus Hamburgicis, & aliis nonnullis, quod vulgatos libros occuparat. caeteri bene *praesentius*, ut exhibemus. lib. II. Georg.

*Quo non praesentius ullum
 Auxilium venit.*

supra v. 152. *si quid praesentius audes*. plura ad Nafonem lib. XIII. Metam. 757. mox *turbavit mentes Italas*, non *Italas* Montalbanus. HEINS. *Montes Italos* Bigotianus. Ovid. *Humanas motura tonitrua mentes*.

247. NAMQUE VOLANS. *Jamque* in altero Hamburgico. & in Gudiano *fulvos ales*. Mediceus etiam *fulvus rubra*. HEINS. *Jamque* Hugonius. *namque* agnoscit Statii Interpres lib. III. 64. (qui *rubra* omittit) & Horatii Epod. x qui docent in malo augurio feminino genere, in bono masculino poni, quod refutat Barthius ad Statii d. I. *Fulvis* Parrhaf. *rubra* Vratislaviensis. *litoreasque* Leidenis & Regius. *agitavit* secundus Rottendorphius. *turbamque sequentem* Excerpta nostra.

249. CUM LAPsus. *Collapsus* Parrhaf.

250. RA-

⁴⁶ locus circa omnem aquam est Dan.

⁴⁷ sicut exercitus solet Dan. Fab. fieri deest L. Vof. R. Basil. ⁴⁸ *Hinc deos domum salutatum pergam* Steph. *At ego hinc deos domum salutatum pergam* L. R. sed Vof. omittit *domum*. devortor Dan. Fabr.

Expediuntque manus: primusque Tolumnius augur,
Hoc erat, hoc votis, inquit, quod saepe petivi.

260 Adcipio, adgnoscoque Deos: me, me duce ferrum
Corripite, o miseri, quos improbus advena bello
Territat, invalidas ut avis; & litora vestra
Vi populat. Petet ille fugam, penitusque profundo
Vela dabit. Vos unanimi densate catervas,

265 Et regem vobis pugna defendite raptum.

Di-

SERVII.

258. EXPEDIUNTQUE MANUS. Dimicare se velle significant: haec enim est consensio militaris. Lucanus l. 387. *Elatasque alte, quaecumque ad bella vocaret, Promisere manus.*

259. QUOD SAEPE PETIVI. Quasi ⁴⁹ impetrativum hoc augurium vult videri. ACCIPIO, AGNOSCOQUE DEOS. Modo quasi de oblativo loquitur: nam in oblativis auguriis in potestate videntis est, utrum id ad se pertinere velit; an refutet & abominetur. Ergo nunc dicit, se augurium libenter amplecti, & agnoscere circa se favorem deorum.

261. QUOS IMPROBUS ADVENA TERRITAT. Interpretatur augurium: & confirmat, id ad praesens negotium pertinere.

262. LITTORA VESTRA. Bona iteratio: nam supra ait: *Littoreas agitabat aves.*

263. VI POPULAT. Antiquae: nam veteres & populo, & populus dicebant: ⁵⁰ [nunc tantum populus dicimus; illud penitus de usu recessit.] PENITUSQUE PROFUNDO VELA DABIT. Ut supra de aquila: *Penitusque in nubila fugit.*

264. DENSATE CATERVAS. Sicuti Cygni, bosemque per auras facta nube premunt.

VARIORUM.

250. RAPIT. In Ind. Erythr. in caput hic versus notatur, quasi ita legeretur.

251. CUNCTAEQUE. *Functaeque* Zulichemius a manu prima.

253. PENNIS. *Pinnis* tertius Mentellii, Regius, & Editio Juntina.

255. DEFECIT. *Deficeret* ex suorum nonnullis

profert Pierius. forte pro *deficere*. cuiusmodi loquendi modos Maroni familiares esse observabamus lib. l. Georg. 383. HEINS. *Et ipse* Menagius alter, prior Hamburgicus, Venetus & duo Leidenses. & Parrhas. & Regius. *ab ipso* Sprotianus. *donec convictus* Bigotianus & Dorvil. *proiecit fluvium* tertius Rottendorphius.

256. PENITUSQUE. *Penitus* Mediceus & Mentelianus prior, cum altero Menagio. HEINS. *Et* Regius.

257. RUTULI. *Natu* Parrhas.

259. HOC VOTIS. *In votis* Oudartii & Zulichemii manus prima. videtur Horatium legisse librarius apud quem, *Hoc erat in votis, modus agri non ita magnus.*

261. O RUTULI. O miseri princeps Vaticanus Pierii & noster Mediceus, cum Donato conspirantes, quod longe elegantius. nec aliter Gudianus a manu prima. confirmant & Sprotianus, duo Rottendorphii, alter Mentelius, Montalbanius, Vossianus prior. in altero Hamburgico *famuli*, & est invidiose dictum. HEINS. O *Rutuli* Dorvil. Ed. pr. & Mediol. Ald.

262. INVALIDAS. *Invalidus, ut a.* Ed. pr. & *litora nostra* Mediol. & ita quidam apud Servium ediderunt.

Ibid. LITORA VESTRA. Non *nostra* potiores scripti. & id quoque majorem invidiam prae se fert. HEINS. O *Rutuli* Paris.

263. PETET. *Petat* alter Hamburgicus. *ne populat* Parrhas.

264. UNANIMI DENSATE. *Densate* Mentelianus uterque, tres primi Moretani, cum Pierii plerisque.

⁴⁹ imperitum Dan. impetratum L. Vof. R. Steph. imperativum Basil. **POPULO AUTEM.** ⁵⁰ defunt Vof. sed L. R. defunt ultima, populo autem penitus Steph.

Dixit, & adversos telum contorsit in hostis
Procurrens: sonitum dat stridula cornus, & auras
Certa secat. Simul hoc, simul ingens clamor, & omnes
Turbati cunei, calefactaque corda tumultu.

270 Hasta volans, ut forte novem pulcherrima fratrum
Corpora constiterant contra, quos fida creatur
Una tot Arcadio conjunx Tyrrhena Gilippo;
Horum unum ad medium, teritur qua futilis alvo

Bal-

SERVII.

266. ET ADVERSOS TELUM CONTORSIT IN HOSTES. ¹¹ Hoc loco ab Homeri oeconomia recessit: ille enim inducit Minervam persuadentem Pandaro, ut iacto in Menelaum telo dissipet foedera Il. Δ. 92. ¹² [Ἀγχι δ' ἱσταμένη ἔπειτα πρὸς ὅσῃα προσώδα, Ἡρα ἢ μοι τι πείσοι Λυκάωνος υἱὸς δαΐφρων, Τλαίης καὶ Μεγαλέως ἐπιπρόειμι ταχὺν ἰδὼν, Πῶσι δὲ καὶ Τρώεσσι χάριν εἰ κῶδ' ἄρ' αἶρεο, Ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Ἀλεξάνδρῳ βασιλῆϊ.] Hic vero dicit, ipsum augurem telum sponte torxisse, & occidisse unum de novem fratribus: quod pertinet ad oeconomiam: necesse enim erat, ut ¹³ fratres, dolore ex unius morte commoti, bellum moverent. Si enim vilis aliquis interiret, poterat ejus mors ob foederis religionem forte contemni.

267. SONITUM DAT. Id est, facit, ¹⁴ [ut supra I. 79. *Tu das epulis accumbere Divum.* Et Plautus in Aulularia IV. v. 1. *Emortuum ego me mavelim lesbo malo; Quam non ego illi dein bodie insidias seni.*] CERTA. Inevitabilis: unde incerta, est infirma & vitabilis.

268. ¹⁵ [SIMUL HOC, SIMUL. Antiquae, ut: *Ille simul fugiens, Rutulos simul increpat omnes: &c: Simul Aeneas in regia ducit Telecta, simul divum templis indicit honorem.*]

270. HASTA VOLANS. Minus est, namque: ¹⁶ [sane reliquit hastam Poëta, dum vult simul multa describere, & rem imperfectam omisit; deinde rediit ad descriptionem, ut supra in augurii narratione.]

273. HORUM UNUM. Ordo est: Transadigit ¹⁷ unum costas: & figurate dixit *unum*, pro, *unius*.

TERITUR QUA SUTILIS ALVO BALTHEUS. Rem physicam dixit: omnia enim, quibus utimur, non nos terunt; sed ea nos terimus: ut annulum, vestem, ¹⁸ [balthæum. AD MEDIUM autem, absolute, id est, ubi alvo teritur balthæus.]

VARIORUM.

risque. & recte. nec aliter ex suis Giphanius Indice Lucretiano. dictum de hoc verbo ad Claudianum IV. Conf. Honor. 325. & Nafonem. dictum & supra lib. VII. 794. neque aliter hoc loco producto Eutyches Grammaticus agnoscit, ubi exemplum subiungit ex Historiis Sallustii: *Ille subsidii principes augere & densere frontem.* deinde *unanimis* Mediceus & Menagius uterque, cum aliis nonnullis. etiam Eutyches. *una animae* manus prima Gudiani codicis. HEINS. *Unanimis* Dorvill. Vratislaviensis & Parthas. & ita Serv. ad XI. 653. qui & *densere*. tres tamen syllabae quae e proferunt offendunt, & *densate* numerosius est. vid. XI. 650.

265. VOBIS. Nobis Ed. pr.

266. ADVERSOS. *Adversus* Leidenfis & Regius. *telumque intorsit* secundus Mentelius. deinde *prae-currens* Leidenfis & Excerpta nostra. *proterrens* Montalbanius. *percurrrens* Zulichemius a manu prima. *procurrens*, est ex ordine currens. Florus.

267. AURAS. *Aras* Dorvil. a m. pr.

268. SIMUL HOC. *Haec* Venetus. *simul hoc ingens & clamor* Zulichemius. unde Heinf. *ingens it.* in Oudartii *simul hoc* deerat. *simul* eleganter geminari constat ex notis ad Vell. Paterni. II. 22. Liv. III. 50. & XXVII. 15.

272. GI-

¹¹ vid. H. Steph. Dissert. de Criticis p. 99. ¹² desunt L. R. Vof. Steph. Dan. ¹³ fratris ex unius L. Vof. R. Steph. al. ¹⁴ desunt L. Vof. R. Steph. Dan. ¹⁵ desunt L. Vof. R. Steph. al. ¹⁶ desunt iisdem. ¹⁷ desit, & mox iterum *nam* L. Vof. R. ¹⁸ desunt L. Vof. R. Steph. al.

- Balteus, & laterum juncturas fibula mordet,
 275 Egregium forma juvenem, & fulgentibus armis,
 Transadigit costas, fulvaeque effundit arena.
 At fratres, animosa phalanx, adensaque luctu,
 Pars gladios stringunt manibus, pars missile ferrum
 Conripiunt, caecique ruunt. Quos agmina contra
 280 Procurrunt Laurentum. Hinc densi rursus inundant
 Troës, Agyllinique, & pictis Arcades armis.
 Sic omnis amor unus habet decernere ferro.
 Diripuerunt aras: it toto turbida coelo

Tem-

SERVII.

275. EGREGIUM FORMA JUVENEM. Bene hic *egregium*: quippe qui esset de fratrum grege.

277. ⁵⁹ [AT FRATRES. Pro, at fratrum pars.] ANIMOSA PHALANX. Quasi phalanx, id est, legio. ⁶⁰ [Et bene a numero, a germanitate, a nobilitate, a forma, ab aetate, ab vulneris genere, ab ipsius laude, a genere mortis ⁶¹ incitatio nata.]

279. COECI. Ut salutis improvidi. ⁶² [Et bene, jam non pars, sed universi.]

280. INUNDANT. More undae fluunt.

281. AGYLLINIQUE. Pro Etruscis: hi enim contra Mezentium auctores conjurationis fuerunt. PICTIS ARCADES ARMIS. Bene *pictis*, ut in undecimo 93. *Et versis Arcades armis*: ut ornatus picturae lateret in luctu.

282. SIC OMNES AMOR UNUS HABET. Sic, id est, dum paulatim suis invicem ⁶³ subveniunt, omnes in bellum coacti sunt. Sic Sallustius.

283. DIRIPUERUNT ARAS. Dejecerunt, dissipaverunt. ⁶⁴ [Sane cum praefens tempus belli loquitur, bene praeteritum intulit *diripuerunt*. Et more suo interjecit aliud: nam ordo erat *Diripuerunt aras, craterasque focique ferunt*.]

VARIORUM.

272. GILIPPO. Multi codices ex praestantioribus *Gylippo*. HEINS. *Gylipso* Mediceus. *Gelippo* Montalbanius. *Gylippo* duo Menteliani. *Arcadico* Sprotanus a m. fec.

273. AD MEDIUM, TERITUR QUA SUTILIS ALVO. *Ad mediam alvum* tres primi Moretani, duo Hamburgici, Leidenensis, & Schefferius. *mediam* quoque Mediceus a manu prima. HEINS. *Medium alvum* Excerpta nostra & alter Hamburgicus. *in mediam alvum* Zulichemius a manu prima. v. ad Suet.

275. EGREGIUM. *Egregia forma* primus Moretani: HEINS. *Transadiit* Parrhas. vid. inf. 508.

276. EXTENDIT. Non damnarem hanc scripturam, nisi in membranarum poene omnibus occurreret ejus loco *effundit*, quod revocavi. Menteliam tamen prior pro vulgata stat lectione. infra 531.

Murranum scopulo, atque ingentis fragmine saxi Excudit, effunditque solo.
 alterum habuimus lib. IX. 589.

Multa porrectum extendit arena.

& lib. v. 374.

Fulva moribundum extendit arena.

In Menagio priore hic loci, & *fulva extendit arena*. HEINS. *Extendit* Dorvil. *effudit* Zulichemius & Parrhas. *infundit* Bigotianus. & *fulva effundit* Ed. pr.

277. PHALANX. *Phalans* Zulichemius.

278. GLADIOS. *Gladium* Hugonius. *gladios stringunt*: manibus pars &c. Montalbanius & prior Hamburgicus.

280. HINC DENS. *Hinc depreffi* Ed. pr.

281. AGYL-

⁵⁹ desunt iisdem. ⁶⁰ desunt iisdem. ⁶¹ incite sonatu * Dan. est commutatio Fabr. incitatio nata est a Masvici.
⁶² desunt L. R. Voss. Steph. al. ⁶³ obediunt R. ⁶⁴ desunt L. Voss. R. Steph. al.

- Tempeſtas telorum, ac ferreus ingruit imber:
 285 Craterasque focosque ferunt. Fugit ipſe Latinus,
 Pulſatos referens infecto foedere Divos.
 Infrenant alii currus, aut corpora ſaltu
 Subjiciunt in equos, & ſtriſtis enſibus adſunt.
 Meſſapus regem, regiſque inſigne gerentem,
 290 Tyrrhenum Auleſten, avidus confundere foedus,
 Adverſo proterret equo: ruit ille recedens,
 Et miſer oppoſitis a tergo involvitur aris

In

S E R V I I.

284. FERREUS IMBER. Permaſit in translatione, quia dixerat: *Tempeſtas telorum*.
 285. FERUNT. Auferunt: nam Aphaereſis eſt, ut *temere*, pro, *contemnere*: ⁶⁵ [alibi ix. Ecl. 51. *Omnia ſerſ actas.*]
 286. PULSATOS DIVOS. Id eſt, violatos, laeſos fractis foederibus.
 287. INFRENANT ALII CURRUS. Id eſt, equos, ⁶⁶ [qui ſub curribus ſunt:] ſic alibi i. Georg. 514.
⁶⁷ [*Fertur equis auriga,*] *neque audit currus habemas.*
 288. SUBJICIUNT IN EQUOS. Super equos jaciunt; ſed proprie non eſt locutus, magiſque contrarie: nam *ſubjicere*, eſt aliquid ſubter jacere.
 289. REGISQUE INSIGNE ⁶⁸ GERENTEM. Id eſt, diadema habentem: ⁶⁹ [et decenter regem cum inſignibus ſuis dixit.]
 290. AVIDUS CONFUNDERE FOEDUS. Legitur & AVIDUM; ſed melius AVIDUS: quia Meſſapus Turno ſavebat, qui erat impar ad ſingulare certamen: ⁷⁰ [nam & poſtea ait: *Et miſer oppoſitis a tergo involvitur aris.* Sic enim facilius foedus diſſiparet, ſi arae humano cruore polluerentur: nam & Meſſapi voluntas ita expreſſa eſt, qui ait: *Haec melior magnis data viſtima diviſis.* CONFUNDERE FOEDUS autem, prodiit confundere.
 291. PROTERRET. Mire dictum.

V A R I O R U M.

281. AGYLLINIQUE. *Agillenique* Regius & prior Mentelii. *Agilini* Dorvil.

282. OMNIS AMOR. *Amor omnis* Dorvil.
 283. IT. *Et alter* Menagii & Gudianus a m. pr. *irruit* Montalbanius.
 285. IPSE. *Ille* prior Hamburgicus.
 286. INFECTO. *Inſeſto* Zuluſchemius & prior Menagii. *inſeſtor* ſecundus Rottendorphius.
 287. AUT CORPORA. *Et corpora* Mediceus. Gudianus verſu proximo, *aut ſtriſtis enſibus a manu prima.* & *ſtriſtis enſibus adſtant* Leidenſis. HEINS. Et ſic Mediceus. Gudianus codicis lectionem firmant Lutatius ad Stat. i. Theb. 337. & Servius ad i. Georg. 202.
 289. GERENTEM. *Regentem* P. Danielis Editio. *ferentem* ſecundus Rottendorphius. *regis inſigna* Dorvil.
 290. AVIDUS. *Auſum* Parrhaſ.
 Ibid. CONFUNDERE FOEDUS. Et hic & lib. v. 496. Graecam loquendi conſuetudinem expreſſit. nam ἴππος συγχύει vel συγχύεται in uſu fuiſſe docuit J. H. Meiſebomius in Juſjur. Hippocr. cap. xx.
 291. ADVERSO. *Averſo* Mediceus. *recumbens* Parrhaſ. *protertere* elegans & efficax verbum. imitatur Statius ii. Theb. 644.
Protinus idem ultro jaculo, parmaque Menoetem Proterrebat agens.
 ubi Britannus quidam *proturbabat*. ſcilicet librario indocto in mentem veniret obvium verbum, huic (ut Servius obſervat, mire dictum) efficaciffimo permutare. *proſternit* Ed. Mediol. *proteret* Ed. pr.

292. IN

⁶⁵ deſunt iisdem. ⁶⁶ deſunt iisdem. ⁶⁷ deſunt iisdem. Wof. Steph. al. ⁷⁰ deſunt iisdem ad 29. 295.

⁶⁸ Regentem Steph. deſt Dan. Fabr. ⁶⁹ deſunt L. B.

In caput, inque humeros. At fervidus advolat hasta
Messapus, teloque orantem multa trabali

- 295 Desuper altus equo graviter ferit, atque ita fatur:
Hoc habet: haec melior magnis data victima Divis.
Concurrunt Itali, spolianteque calentia membra.
Obvius ambustum torrem Corynaeus ab ara
Conripit, & venienti Ebuso, plagamque ferenti
300 Occupat os flammis. Olli ingens barba reluxit,
Nidoremque ambusta dedit. Super ipse securus
Caesariem laeva turbati conripit hostis,

In-

SERVII.

293. HASTA. Cum hasta.

294. Teloque orantem multa trabali. Ennius: *Teloque trabali.*

295. ALTUS EQUO. Equi magnitudinem latenter ostendit.

296. HOC HABET. Id est, lethali percussus est vulnere, ⁷¹ [Apud antiquos enim id erat, *boc habet*, quod nunc, *peractum est*; sic] Terentius: *Certe captus est, habet*. Sane Sarcasmos est, ⁷² quasi de loci qualitate inventus: nam, quia ⁷³ super aras cecidit, ait: *Haec melior magnis data victima divis*.

298. ⁷⁴ [OBIUS. Bene *obvius* corripuit. AMBUSTUM TORREM. Quidam *ambustum*, proprie circumustum accipiunt; sed poetae indifferenter pro *combusto* utuntur.] TORREM autem, erit nominativus *hic torris*, & ita nunc dicimus: nam illud Ennii & Pacuvii penitus de usu recessit, ut *hic sorrus*, *hujus torri*, dicamus.

299. ⁷⁵ [FERENTI. Pro, inferenti.]

300. ⁷⁶ [RELUXIT. Bene ad breviter ignis reluxit, qui tantum fulgorem brevi ediderat.]

301. NIDOREM. Modo, putorem. ⁷⁷ [SUPER. Quidam, propterea; alii, pro, supra, ut: *Ense sequens nudo super imminet*.]

302. ⁷⁸ [TURBATI HOSTIS. Quia plus trepidationis in illa flamma fuit, quam periculi.

VARIORUM.

292. INVOLVITUR. *Obvolvitur* in primo Mo-

retano. quod verbum apud Ciceronem saepius occurrit. apud Horatium in Satyris habemus, *vitium decoris verbis obvolvere*. & sane cum sequatur apud nostrum, *in caput inque humeros*, *obvolvi* videtur concinnius dici quam *involvere*, ut ingratus sonus vitetur toties repetitae syllabae ejusdem. *volvitur* in secundo tertioque Moretanis. in Bigotiano *appositis volvitur*. in Zulichemio *appositis involvitur*. sic *obrumper* aciem intentionis apud Flo- rum lib. I. cap. I. in vetustis codicibus Vinetus scribi adseverat. *obforlescere* apud Nonium Marcellum & Prudentium Apotheosi. *obludere* apud Prudentium Hamartig. v. 6. *obbrutescere* v. 653. *obiacere* v. 913. *struem vel feretrum obmovere* Fori aut Marti Cato de R. R. p. 53. & 57. Ed. Gryph. & *ob struem obmovendam* Ibid. Varro Rei Rust. lib. II. cap. VII. *cum equus matrem ut salieret adduci non posset*, & *cum capite obvoluto per origa adduxisset*, & *coegisset matrem inire, cum descendenti dempsisset ab oculis, ille impetum fecit in eum, ac mordicus interfecit*. HEINS. *A tergo volvitur* Parrhaf. & Dorvill. *misere o. a. t. volvitur* Ed. Venet.

293. INQUE HUMEROS. *Atque humeros* Parrhaf. *inque humeris* prior Mentelii. mox *avolat* alter Hamburgicus. *ac fervidus* Ed. pr. & Medioli.

295. EQUO. Deest Dorvil.

296. MAGNIS DATUR HOSTIA DIVIS. Oudartii. *boc habe* Catroeus.

297. CA-

⁷¹ desunt iisdem. ⁷² carnificina, quae Vof. Dan. ⁷³ supra aras ceciderat Dan. Fabr. ⁷⁴ desunt L. R. Vof. Steph. al. ⁷⁵ desunt iisdem. ⁷⁶ desunt iisdem. ⁷⁷ desunt iisdem. ⁷⁸ desunt iisdem. ad §. 309.

- Inpressoque genu nitens terrae adplicat ipsum:
 Sic rigido latus ense ferit. Podalirius Alsum
 305 Pastorem, primaque acie per tela ruentem,
 Ense sequens nudo superinminet: ille securi
 Adversi frontem mediam mentumque reducta
 Disjicit, & sparso late rigat arma cruore.
 Olli dura quies oculos & ferreus urguet
 310 Somnus; in aeternam clauduntur lumina noctem.
 At pius Aeneas dextram tendebat inermem
 Nudato capite, atque suos clamore vocabat.

Quo

SERVII.

304. SIC RIGIDO. Quidam *sic*, pro aequae accipiunt; alii simpliciter, ut eum inpresso genu terrae adplicuerat, ut est illud I. 225. *Despicens mare velivolum, terrasque jacentes*. SIC RIGIDO LATUS ENSE. Quidam duro & acuto volunt, non recto, ut I. Georg. 508. *Et curvae rigidum falces formantur in ense*.

305. PRIMAQUE ACIE. Hic *que* conjunctio abundat. RUENTEM. Non cadentem; sed magno impetu se inferentem.]

309. FERREUS SOMNUS. Homerus Iliad. A. 241. *ἄλκιος ὕπνος*.

312. NUDATO CAPIT. Scilicet ⁷⁹ [deposita galea,] ut possit agnosci. Sane quaeritur, ⁸⁰ quemadmodum nudato, dixerit? cum supra eum nuiquam tecto induxerit capite: nam nudatum est, ⁸¹ quidquid fuit ante coopertum. Nudum vero dicitur, quod tectum ante non fuerat. Ergo aut nudato, pro, nudo accipiamus; ut sit pro nomine participium: aut dicamus, tectum eum habuisse caput, cum descendit ad campum: nam legimus sup. 167. *Sydereo fragrans clypeo, & coelestibus armis*. SUOS CLAMORE VOCABAT. Utrumque exercitum jam suum vocabat, ut talis fuerit ejus clamor: Cur in vos invicem ruitis mei? ⁸² [Quo autem, & adverbium potest esse & nomen.]

VARIORUM.

297. CALENTIA. *Cadentia* Parrhaf. Montalbani & prior Menagii, Zulichemius & Leidentis

& prior Hamburgicus pro varia lectione, & Ed. pr.

298. CHORINEVS. *Corynaeus* Mediceus caeterique scripti praestantiores. apud Macrobius lib. v. Saturn. cap. 15. *Corinaeus*, quo modo & in membranis Maronis quibusdam. lib. vi.

Ossaque lecta cado tenis Corynaeus aëno.
 & lib. ix.

Aemathiona Liger, Corynaeum sternit Assyas. nomen desumptum a *Corynaeo* promontorio Ioniae. sic enim Pliniani codices vetusti indignant, non *Coryceum*, prope Mimantem montem. HEINS.

299. EBUSO. *Ebyso*, non *Ebnso*, in Nonii Marcelli exemplaribus bis occurrit. HEINS. *Hebeso* Zulichemius. *Abulo* Bigotianus. *Ebyso* Mediceus. *Eubuso* Dorvil. *occupat os* Lucilianum posset videri ex lib. vi. Sat. n. 9. nisi Douza ibi *hos* vellet legi. sed quis certi quid in fragmentis statuatur? Valer. Flac. III. 168. *occupat os barbamque viri*, qui certe imitatus Virgilium.

300. ILLI. *Olli* Mediceus, ut saepe alias. & paullo post *olli dura quies*. HEINS. *Reflexit* Bigotianus. *illi i. b. reluxit* Dorvil.

301. SECUTUS. *Locutus* Parrhaf. ille prior Hamburgicus.

303. IMPRESSOQUE. *Impressosque* Dorvil.

304. PODALIRIUS. *Podarilius* Mediceus. *Podarius* Sprotianus, Venetus & alter Hamburgicus. Zulichemius, Bigotianus & duo Leidentenses. & tres Mo-

⁷⁹ desunt iisdem & Dan. ⁸⁰ quomodo Dan. Fabr. vide H. Steph. de Criticis pag. 171. ⁸¹ quod Dan. Fab. ⁸² desunt L. Vol. R. Steph. al.

- Quo ruitis? quaeve ista repens discordia surgit?
 O cohibere iras! ictum jam foedus, & omnes
 315 Compositae leges: mihi jus concurrere soli:
 Me sinite, atque auferte metus. Ego foedera faxo
 Firma manu: Turnum jam debent haec mihi sacra.
 Has inter voces, media inter talia verba,
 Ecce, viro stridens alis adlapsa sagitta est,
 320 Incertum qua pulsa manu, quo turbine adacta;
 Quis tantam Rutulis laudem, casusne, Deusne,
 Adtulerit. Pressa est insignis gloria facti:

Nec

SERVII.

313. REPENS. Aut subito, ut sit adverbium, id est repente, ut III. 156. *Sole recens orto*: aut *repens discordia*, pro repentina.

316. ⁸³ [ME SINITE. Subaudiendum *concurrere*: & est Zeugma.] FAXO. Id est, faciam, ⁸⁴ [confirmabo: & est archaismos.

319. ALIS ALLAPSA SAGITTA EST. Utrum, *alis stridens*; an *alis adlapsa*?

320. INCERTUM QUA PULSA MANU. Hoc loco adhuc quidem quasi dubitat; tamen intelligimus ab Iturna immissum quendam, qui vulneraret Aeneam: quod autem paulo post Juno dictura est de ⁸⁵ Iturna inf. 815. *Non ut tela tamen, non ut contenderet arcum*: minime est mirandum: nam scimus, unicuique imputari, quod alter in eus fecerit gratiam, sicut est: x. 83. *Et postes in totidem classes convertere Nymphas*. Aeneam autem ab ⁸⁶ homine vulneratum indicat Jupiter, paulo post dicens 797. ⁸⁷ *Mortalis decuit violari vulnere divum*. ⁸⁸ [TURBINE. Quod improvisa; alii, quod vehementer, accipiunt.

322. PRESSA EST INSIGNIS. *Pressa*, pro superpressa, & non *insignis gloria*, sed *insignis facti*, ut genitivus casus significet.

VARIORUM.

Moretani & alii. mox *primamque aciem* Oudartii & Dorvil. in *prima acie* Venetus, uterque Hamburgicus, Dorvil. & nonnulli alii. male. vid. Cl.

Drakenb. ad Liv. XXI. 34. *Polidorius Parrhas*.

308. DISJICIT. *Difficil* Leidenfis. *Difficil* plures & Ed. pr. *diffidit* Excerpta nostra. *rigat arma* Leidenfis a manu secunda. *cerebro* Sprotianus, & duo Hamburgenses.

Ibid. CRUORE. Scripti, *late rigat arma cerebro*. *Rigat* ad vulneris magnitudinem, quia caput securi diminutum erat. FABRIC. *Cerebro* Sprotianus, duo Hamburgici, ex Moretanis primus, sed pro diversa lectione. HEINS. Ita & Bigotianus.

310. CLAUDUNTUR. *Conduntur* duo Rottendorphii, de quo ad Nafonem III. Trist. Eleg. III. 44. HEINS. *Mortem* Dorvil.

311. INERMEM. *Inertem* Mediceus.

313. QVAEVE ISTA. *Quaene* Venetus. *quae nam ista* Sprotianus. *quae ista* alter Hamburgicus. *quove* codices apud Pierium nonnulli. HEINS. *Recens* Sprotianus & prior Hamburgicus. *repsit discordia surgens* Zulichemius *quove* Ed. pr.

314. JAM. Nam Sprotianus. *sit* alter Menagii.

316. ME SINITE, ATQUE AUFERTE METUS. Ita nostri. in Pierianis nonnullis desideratur *atque*. quod solus Sprotianus a manu prima confirmat. *Atque auferte manus* in Leidenfi. HEINS. *Metus* Ed. pr.

317. JAM DEBENT HAEC MIHI SACRA. *Debent haec jam mihi sacra* scripti nostri. nisi quod in Menagiano, *Turnumque haec debent jam mihi sacra*. in

⁸³ defunt iisdem. ⁸⁴ defunt iisdem ad §. 320. ⁸⁵ Iturna quod monet Dan. quod movet Fabr. ⁸⁶ hominibus Dan. Fabr. ⁸⁷ *mortalis non decuit* Steph. *mortalis decuit* Basil. ⁸⁸ defunt L. R. Vof. Steph. al. ad §. 327.

Nec sese Aeneae jactavit vulnere quisquam.

Turnus, ut Aenean cedentem ex agmine vidit,

325 Turbatosque duces, subita spe fervidus ardet:

Poscit equos, atque arma simul, saltuque superbus

Emicat in currum, & manibus molitur habenas.

Multa virum volitans dat fortia corpora leto:

Semineces volvit multos, aut agmina curru

330 Proterit, aut raptas fugientibus ingerit hastas.

Qualis apud gelidi cum flumina concitus Hebri

Sanguineus Mavors clipeo increpat, atque furentis

Bel-

SERVII.

323. AENEAE VULNERE. Hic proprie: est enim huic contrarium sup. 51. *Et nostro sequitur de vulnere sanguis.* JACTAVIT autem, aut adeo fortis Aeneas, & metuendus; aut adeo impium nefas visum est.]

327. MOLITUR. Regit: & est Acyrologia: nam proprie *molitur*, est parat. ⁸⁹ [Alii *molitur*, movet intelligunt, vel arripit, vel aptat.]

331. HEBRI. ⁹⁰ [Hebrus autem,] ⁹¹ fluvius Thraciae, juxta Cypsala oppidum.

332. SANGUINEUS MAVORS. Gaudens sanguine, *αιμοχαής*. ⁹² CLYPEO INCREPAT. Sonat; alibi, arguit, ut x. 830. *Increpat ultro Cunctantes socios.*

VARIORUM.

in altero Menagio, *Turnum debent haec ultima jacra.* HEINS. *Debent, jam mihi Regius. debent haec jam mihi Parrhaf.*

319. EST. Deest Parrhaf.

320. ADACTA. *Adacta est* Ed. Venet. *missa* Dorvil. in marg.

321. CASUSVE, DEUSVE. *Casusve, Deusve* membranae praestantiores magno numero. HEINS. Vid. ad lib. ix. 211. *tantum* Regius. hunc secutus Masv.

322. INSIGNIS. *Ingentis facti* tertius Rottendorphius. HEINS.

325. ARDET. *Instat* Zulichernius a manu secunda.

326. SUPERBUS. *Superbo* Dorvil. in margine.

328. CORPORA. *Pectora* secundus Moreti.

329. CURRU. *Cursu* apud Diomedem, sed frustra. HEINS.

330. PROTERIT. *Protrahit aut* Ed. pr.

332. INCREPAT. *Intonat* Mediceus & Montebaninus. vide libr. viii. 527. quid si legamus *sanguineum increpat*? quales loquendi modos in Marone haud infrequentes alibi observamus. HEINS. *Intonat* Vratislavienfis. *increpitatusque furentes* Leidenfis. *fremetis* Mediceus a manu prima.

Ibid. ATQUE FURENTIS BELLA. MOVENS E-MITTIT EQUOS. Primo *immittit*, ex scriptis codicibus reponendum, qui id verbi hoc loco constanter exhibent. deinde in Mediceo a prima manu *fremetis equos.* non male. similis diversitas lib. xi. 610.

— *subito erumpunt clamore, furentesque Exhortantur equos.*

ubi in veterrimo Vaticano *frementesque.* supra etiam hoc libro,

Poscit equos, gaudetque tuens ante ora frementes.

in Geotgicis,

Tuque, o, cni prima frementem Fudit equum magno tellus percussa tridenti.

Sta-

⁸⁹ desunt iisdem. ⁹⁰ desunt iisdem. ⁹¹ fluvii iisdem. videtur vero Cypsala facere pluralis numeri & generis neutrius, quom Mela ii. 2. *ingens aliquando Cypsala.* sed neutro genere etiam posuit Polyæn. Strateg. iv. 15. *Αρχιερα ενωπιου Κιλικιας, θηριας αβου.* vide eruditissimi Wasse notas in Thucyd. v. 33. in addendis. ⁹² Emantellocios * Dan.

- Bella movens inmittit equos: illi aequore aperto
 Ante Notos Zephyrumque volant. Gemit ultima pulsu
 335 Thraca pedum, circumque atrae Formidinis ora
 Iraeque, Insidiaeque, Dei comitatus, aguntur.
 Talis equos alacer media inter proelia Turnus
 Fumantis sudore quatit, miserabile caesis
 Hostibus insultans: spargit rapida ungula rores
 340 Sanguineos, mixtaque cruor calcatur arena:
 Jamque neci Sthenelumque dedit, Thamyrimque, Pholumque,
 Hunc

SERVII.

334. ⁹³ [ANTE NOTOS ZEPHYRUMQUE. Id est, ventos. VOLANT. Pro, vertuntur.] ULTIMA. Hoc est, tota: si enim gemit ultima, omnis sine dubio.

335. ⁹⁴ [THRACA autem, id est, Thracia. Cicero in de Republica: *Colonia vero, quae est deducta a Graecis in Asiam, Thraciam, Italiam, &c non dixit Thraciam.*

336. IRAEQUE, INSIDIAEQUE DEI. Figurata elocutio vario significato idem ostendens: &c non tam virtute, sed insidiis comitatus.

337. ALACER. Quidam, *alacer*, gestiens, &c rei novitate turbatus, volunt; *alacris* vero, laetus.

338. QUATIT. Exagitat.] MISERABILE CAESIS. Id est, miserabiliter: nomen pro adverbio, ⁹⁵ [ut x. 273. *Sanguinei lugubre rubent.*

340. MISTAQUE CRUOR. Hypallage est, pro mixta cruore.

341. STHENELUMQUE DEDIT THAMYRUMQUE. Plura *ἰσοκλήσια*.

VARIORUM.

Stattius I. Achil. 281. de equo,
*Non aspera praebes
 Ora lupis, dominique fremit captivus inire
 Imperia.*

ita optimae membranae. in quibusdam *gemit*. vulgati *negat*. Pari modo lib. v. Theb. 706. *vertere jura fremunt*. Quare fit ut accedam potius iis codicibus, qui lib. III. Georg. v. 85. exhibent, ubi agitur de equo,

Collectumque fremens voluit sub naribus ignem,
 quam vulgatus, qui *premens* agnoscunt. apud Clau-

dianum in Epigrammatis,

Hac uterum zona cinge frementis equi.

HEINS.

333. IMMITTIT. *Emittit* Editio Dan. Heinsii.

334. GEMIT ULTIMA. Vel *Gemit excita* Gudianus. ut lib. VII. 722.

Pulsuque pedum gemit excita lectus.

ita enim illic loci codices nonnulli. HEINS.

Excita pulsu Ed. pr. *pulsa* Regius.

335. ATRAE FORMIDINIS ORA. Ita legendum, &c *ora Formidinis* pro ipsa Formidine capienda docet Marklandus ad Stat. II. Silv. I. 215. &c ita citat Schol. Horat. I. Od. 35.

337. ALACER. *Acer* Mentelius prior a manu prima.

338. SUDORE. *Furore* Dorvil.

Ibid. MISERABILE CAESIS &c. *Miserabile* adverbium, quod in parenthesi *πάθος* clementiae habet, ut illud pudoris apud Horatium lib. II. *cum fracta virtus, & minaces (turpe) solum tetigere mento*. quamvis aliter ibi intelligant vetusti Interpretes. FABRIC.

339. SPARGIT RAPIDA UNGULA. *Sparsit rapida ungula* apud Macrobius lib. v. Saturn. 12. in ultima Pontani editione. mendose: nam &c *spargit* a Nonio Marcello agnoscitur. HEINS. Et Schol. Lucan. VII. 837.

341. STHENELUMQUE. Codices admodum variant in his nominibus, *Sthelenum, Stelenum, Thamyrum, Thamilum, Thamyrumque Tamyrimque, Pholumque, Polumque. Tamnumque* Parrhas.

Ibid. THAMYRIMQUE. Diversa apparet hujus nomi-

⁹³ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁹⁴ desunt iisdem ad *miserabile* §. 338. ⁹⁵ desunt iisdem ad §. 344.

Hunc congressus, & hunc; illum eminus: eminus ambo
Imbrasidas, Glaucum atque Laden, quos Imbrasilus ipse
Nutrierat Lycia, paribusque ornaverat armis;
345 Vel conferre manum, vel equo praeverttere ventos.
Parte alia media Eumedes in proelia fertur,
Antiqui proles bello praeclara Dolonis;
Nomine avon referens, animo manibusque parentem:
Qui quondam, castra ut Danaûm speculator adiret,
350 Ausus Pelidae pretium sibi poscere currus:

Illum

SERVII.

342. AMBO. Antiquo more *ambo*. Terentius: Andr. II. II. 8. ⁹⁶ *Ambo opportune vos volo*: sicut superius dictum est; cum hodie *ambos* dicamus.]

344. IPSE NUTRIERAT. Solent enim plerumque parentes filios suos aliis dare nutriendos. ⁹⁷ [Dicens autem *ipse*, ignotae personae hoc pronomine addit dignitatem. LYCIA autem, pro, in Lycia, ut IV. 36. ⁹⁸ *Non Lybiae, non ante Tyro despectus Iarbas*. PARIBUSQUE ONERAVERAT ARMIS. Scilicet, ut aequaliter dimicarent, aequaliter current.

347. ANTIQUI. Pro, nobilis, & magni, ut I. Aen. 12. *Urbs antiqua fuit*: aut proprie *antiqui*, si referamus ad tempora scribentis. DOLONIS. Cum Trojani exploratorem, quem ad castra Graecorum mitterent, quaerent, hic Dolon exploratum se ire obtulit, si sibi equi Achillis pro praemio darentur: qui, cum isset, obvios habuit Diomedem & Ulyxen, similiter exploratores missos ad castra Trojana, ⁹⁹ [captusque ab iis, & tormentis adactus exposuerat tam consilia Trojanorum, quam Rhesi adventum, qui equos fatales adduxerat in auxilium Trojanorum:] quem Diomedes & Ulyxes, victum ad arborem relinquentes, profecti ad castra Trojana, occiso Rheso, abductis equis, redeuntes occiderunt. Hujus filium nunc inter Trojanos a Turno dicit occisum.]

350. AUSUS PELIDAE PRETIUM SIBI POSCERE CURRUS. Difficilis Hypallage: nam hoc vult dicere: Qui, ut Achillis equos posset accipere, ire

ausus est ad castra Graecorum. Ordo enim non procedit, qui ut iret, ausus est petere. ¹ [Currus vero, pro curruum; ac per hoc, equorum, dixit.

VARIORUM.

nominis scriptura in membranis. *Thamyrumque*, Mediceus. alii multi *Thamirumque*. Gudianus & Sprotianus *Thamurumque*. HEINS.

342. EMINUS AMBO IMBRASIDAS. Ita Mediceus cum Menteliano & Menagiano prioribus. vide ad Eclog. VI. v. 8. HEINS.

343. IMBRASIDAS. *Umbrasidas, Umbrasides, Hymbrasides*, atque *Laben, Hyadem, Iadem, Eladen, Raden, Iaden, Icidem*, & *Umbrasus & Imbrasius* varie codices. *Imbrasius* Serv. ad II. Aen. 394.

Ibid. ATQUE LADEN. *Atque Iaden* Parrhas.

344. ONERAVERAT. Ornaverat Mediceus aliique plurimi. recte. de quo ad Nasonis Epistolam Dejanirae 104. *curis secundis. apud Cicero- nem pro Caecina, parati & ornati scutis, & telis, aedificare, & ornare classes* apud eundem, & sic apud Florum. Suetonio in Tit. IX. & Senecae *ornamenta gladiatorum. τὰ ὄπλα*. Livius *Campani gladiatores eo ornatu armaverunt*. unde & viri eruditi apud Solinum cap. II. non male reponunt, *Tri- tannum gladiatorem ornatura Samnitum fuisse*, cum *natura* illic circumferatur. pro Lycia in primo Moretano, *nutrierat Lyciae*. HEINS.

345. MANUM. *Manus* Zulichemius. *manu* Leidenis.

⁹⁶ in Terentii loco *ambo* esse potest nominativus, & ellipsis statui: *ambo opportune*, scil. adestis, venitis, vel simile. deinde vos *volo*. vid. notas Bentley. ⁹⁷ unde Persius I. 25. *Cum sopinus paternos* Fabr. al. reliqua desunt L. Vof. R. Steph. al. ad v. 350. ⁹⁸ non Lybiae * Dan. ⁹⁹ desunt Fabr. captusque absque * & tormentis Dan. ¹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ad v. 352.

Illum Tydides alio pro talibus ausis
 Adfecit pretio: nec equis adspirat Achillis.
 Hunc procul ut campo Turnus prospexit aperto,
 Ante levi jaculo longum per inane secutus;
 355 Sistit equos bijugis, & curru desilit, atque
 Semianimi labsoque supervenit, &, pede collo
 Inpresso, dextrae mucronem extorquet, & alto
 Fulgentem tinguat jugulo; atque haec insuper addit:

En,

SERVIL

351. PRO TALIBUS AUSIS. Quaeritur, quis ante hunc ² ausis dixerit?

352. AFFECIT PRETIO. Modo, ³ poenam significat: nam pretium *τὸν μίσθον* est. Terentius Andr. III. v. 4. *Ergo pretium ob stultitiam fero.* Unde & Graeci *τιμῆς*, poenam vocant, ἀπὸ ⁴ τῆς τιμῆς, quod est pretium. NEC EQUIS ASPIRAT ACHILLIS. *Aspirat*, apud majores ⁵ accedit significat. Cicero II. Verr. 31. *Nunquam aspiravit ad curiam.* Sed hic figurate dixit: *Aspiravit equis*, pro, ad equos: id est, occisus est, nec ad equos Achillis accessit. Melius tamen est ut ⁶ de Diomede intelligamus, ut sit sensus, Diomedes occidit Dolonem, qui equos Achillis ausus est petere: quos nec ille, qui eum ⁷ occidit, poposcit. ⁸ [Sane *adspirat*, est tractum ab his, qui insequentes spiritu suo proximos adflant.

354. LONGUM PER INANE. Hoc est, per longum spatium. SECUTUS JACULO. Pro, insecutus: vel certe, e longinquo eum ante jaculo vulneravit.

356. ELAPSOQUE. Pro, lapso.]

357. DEXTRAE MUCRONEM EXTORQUET. ⁹ Quasi proeconomia est, ut non eum suo interimat gladio; ne agnoscat, quod Merisci est, & ¹⁰ [jam nunc] suum requirat: quo facto perire poterat ¹¹ sequens fracti gladii oeconomia.

358. [TINGUIT JUGULO. Hic non significat *inficit*, ut II. Georg. 8. *Tingue novo mecum direptis crura coturnis*, sed, demersit in jugulum, ut ibi sup. 91. *Et Stygia candentem tinxerat unda*, imbuerat, durarat, significat.]

VARIORUM.

densis. *praeverttere gentes* Leidenfis, Hugenianus & Regius.

346. EUMEDES. *Eumenes* Excerpta nostra & prior Hamburgicus. *Eumeneus* Montalbanus. *Eumeles* Gudianus. *Eumenides* alii & Ed. pr. eadem varietas apud Ovid. III. Trist. IV. 27.

347. BELLO PRAECLARA. *Belli* Zulichemius. HEINS. *Praeclara* ironice Ruæus.

Ibid. DOLONIS. *Doloris* Regius.

348. NOMINE AVOM. *Nomen avi* Oudartii. *animi moribusque* Ed. pr.

349. SPECULATOR. *Spoliator*, Ed. pr. *mox poscere currum* Mediol.

352. ACHILLIS. *Achilles* Mediceus. forte *Achillei*, ut saepe alias. vid. III. Georg. 91. HEINS. *Affulsat Achillis* Zulichemius a manu prima.

353. UT CAMPO. *E campo* secundus Moreti. *in campo* alter Menagii. *Ex campo* alter Mentelii.

Ibid. CONSPEXIT. *Prospexit* duo principes libri nostri, cum Pieriano & Gudiano. HEINS.

356. LAPSOQUE. *Elapsoque* tres Moretani priores, cum Veneto, secundo Rottendorphio, tertioque, primo Hamburgico & Leidenfi. HEINS. Sic Parrhas. & Regius & Ed. Mediol.

357. DEXTRA. *Dextrae* meliores. &, *collo expresso* Mediceus a manu prima. HEINS.

358. FULGENTEM TINGUIT JACULO. Pessime, cum in scriptis omnibus optime *jugulo*, non *jaculo*, exaratum exstet. HEINS.

Ibid. TINXIT. *Tinguit* maxima pars codicum. pro *jugulo* vitiose Dan. Heinssii editio *jaculo. atque insuper*

² vid. II. Aen. 535. ³ poena. nam L. Vof. R. Steph. Stat. ⁴ accedat R. Steph. *aspirare* a. m. accedere sig. Basil. in Cicerone legitur paullo aliter. nunc aspiravit L. Vof. R. in *curiam* vulgo. ⁵ Diomedes Dan. ⁶ vicit. ⁷ desine L. R. Vof. Steph. al. ad ⁸ 357. ⁸ vide H. Steph. Dissert. de Criticis pag. 96. ⁹ desunt Dan. Fabr. jam suum Vof. ¹⁰ sequente Dan. Fabr. ¹¹ desunt L. Vof. R. Steph. al.

- En, agros, &, quam bello, Trojane, petisti,
 360 Hesperiam metire jacens: haec praemia, qui me
 Ferro ausi tentare, ferunt: sic moenia condunt.
 Huic comitem Asbuten conjecta cuspide mittit:
 Chloreaque, Sybarimque, Daretaque, Thersilochumque:
 Et sternacis equi labsum cervice Thymoeten.
 365 Ac velut Edoni Boreae cum spiritus alto
 Insonat Aegaeo, sequiturque ad litora fluctus,

Qua

SERVII.

359. EN, AGROS. " Subauditur, quos victore Aenea te accipere posse credebas, [corpore tuo *metire*: *metiuntur* autem agros, qui colonis adsignant:] inde enim Sarcasmos " factus est: nam consuetudo erat, ut victores imperatores agros militibus suis darent, ut in historiis legimus. Item in Lucano I. 346. *An melius " fient piratae, Magne, coloni.* " [Et alibi §. 444. *Quae sedes erit emeritis: quae rura dabuntur, Quae noster veteranus aret?* Et hoc est, quod supra ait: *Hosibus insulsans.*]

364. STERNACIS EQUI. " Ferocis, qui facile sternit sedentem. Quidam, pro, pavidum, accipiunt: *confermati* enim equi dicuntur.

365. EDONI BOREAE. *Edoni*, Thracii: nam *Edon*, mons est Thraciae. Sane sciendum, hoc loco errasse Donatum, qui dicit *Edonii* esse legendum, ut do brevis sit, secundum Lucanum, qui dicit I. 675. *Edonis Ogygio decurrit plena Lyaeo*. Namque certum est Systolen fecisse Lucanum: unde *Edoni* dicendum est, ut sit, *hic Edonus, bujus Edoni*. Statius & Virgilium, & artem secutus, ait v. Theb. 78. *Tristius Edonas hyemes Hebrumque nivalem*: non *Edonias*.

366. AEGAEO. Mari scilicet, sicut sequentia indicant: SEQUITURQUE AD LITTORA FLUCTUS: nam male ait Donatus montem esse, unde fiat Boreas: cum certum sit, eum de Hyperboreis montibus flare, " [quidam, *fluctus*, melius numero singulari accipiendum putant.

VARIORUM.

super secundus Rottendorphii, & Ed. pr.

361. CONDUNT. *Condant* Vratislaviensis & Ed. pr.

362. ASBUTEN. *Asbyten* Mediceus. *Asbitem* Mentelius prior, & Rottendorphius uterque. in caeteris *Asbuten*. *Buten*, qui in libris editis nonnullis apparet, membranae non agnoscunt. HEINS. *Albuten* Venetus. *Hasbuten*, *Hasbitem*, *Hasputin* alii. *Astuben* Dorvil. forte nomen a gente *Asbytarum*, ut legi debet, non *Asbystarum*. vide Salm. ad Solin. pag. 270. & N. Heins. ad Sil. Ital. II. 58. & Drakenb. *Asonsem* Ed. pr. *Butem* Mediol. *Buten* Ald.

363. SYBARIMQUE. *Subarimque* tres quatuorve cum Gudiano & altero Mentelio. in Leidensi *Fabarimque*, non male. a fluvio nomen mutuatur, cujus lib. VII. 715. fit mentio. in priore Vossiano & tribus aliis *Habarimque*. duo *Abarimque*. prior Mentelianus, & Hamburgicus prior *Sibarimque*. mox *Thymotem* Mediceus. HEINS. Et *Sibarim Daretaque* Ed. pr. & *Sybarim* Ald. *Abarim*, *Habarim*, *Ibarum* alii. *Themetem*, *Thymoetem*, *Tymaetem*, *Thimaeten* alii. & pro *Chlorea Cholorumque* *Florea Choloremque*, *Choremque* *Acharimque* Parrhaf. *Clorcamque* *Simbarimque* Dorvil.

365. EDONI. Controversia hic est de media syllaba, quam Virgilius, Horatius, Propertius, Ovidius produciunt. & Graecis est *Ἰδώνι*. contra Lucanus & Silius posthabita illorum auctoritate corripunt. Ovidii locus, quia corruptus est, emendandus videtur. is igitur de Remed. Amor. v. 593.

Ibat ut Edonio referens trieterica Baccho.

Hic in Italicis editionibus *Edonio*. in Germanicis *Aemonio*. utrumque falso legitur. scribendum autem *Aonio*

11 deest liadem. 13 facta Dan. 14 *sternat* Edd. Antiquae. vid. ad Lucani locum notas. & supr. IV. Georg. 127. 15 desunt L. R. Vof. Steph. al. sed Dan. Steph. habent ultima, *Et hoc*. 16 cernuum explicat Sahmaus. vid. ad z. 894. 17 desunt L. R. Vof. Steph. al.

- Qua venti incubuere; fugam dant nubila coelo:
 Sic Turno, quacumque viam secat, agmina cedunt,
 Conversaeque ruunt acies: fert impetus ipsum,
 370 Et cristam adverso curru quatit aura volantem.
 Non tulit instantem Phegeus, animisque frementem:
 Obiecit sese ad currum, & spumantia frenis
 Ora citatorum dextra detorsit equorum.
 Dum trahitur, pendetque jugis, hunc lata resectum
 375 Lancea consequitur, rumpitque infix a bilicem
 Loricam, & summum degustat vulnere corpus.
 Ille tamen clipeo obiecto conversus in hostem
 Ibat, & auxilium ducto mucrone petebat:
 Cum rota praecipitem, & procursu concitus axis

380 In-

SERVII.

367. *QUA VENTI INCUBUERE.* Pro, qua ventus: *Boream* enim solum dixit. FUGAM DANT. Pro, fugiunt, ut alibi inf. 437. *Defensum dabit.*

370. *QUATIT VOLANTEM.* Ut III. Georg. 136. *Obliuiscet¹⁸ inertes.*

371. *INSTANTEM PHEGEUS.* Aut sibi, aut omnibus.

372. *AD CURRUM.* Pro, curru se obiecit. CITATORUM. Aphaereus, pro, concitatorum.

374. ¹⁹ [*PENDETQUE JUGIS.* Pro, jugo, ut sup. 350. *Ausius Pelidae pretium sibi poscere curru.*

375. *LANCEA.* Raro lectum: & est telum misile.] *BILICEM LORICAM.* *Li* longa est, & accentum habet: sicut ²⁰ *bifidum*, FI producitur: quia & *fila*, & *licia* dicimus.

376. *DEGUSTAT CORPUS.* Id est, leviter tangit, ²¹ [id est, stringit, propter exiguitatem sanguinis:] unde contra de alto vulnere ait XI. 804. *Virginemque alto bibit acta cruorem.*

378. ²² [*DUCTO MUCRONE.* Id est, educto.]

379. *PROCURSU.* Impetu: & est *procursus* una pars orationis.

VARIORUM.

Aetio ex manuscripto Georgii Agricolae, Philosophi Clarissimi, & ex vetusta impressione Augustana. *Aonius* autem Bacchus a Boeotia, quod Thebas patriam habuerit, Boeotiam vero *Aones* primum tenuerunt. Auctor lib. VI. & VIII. Strabo. FABRIC. *Edonii* ex scriptis Giphanius Ind. Lucet. p. 464. HEINS. *Edonii* etiam Dorvil. & nonnulli. *Edonea* Medicus.

369. *IPSUM.* *Illum* Zulichemius a manu secunda. *ipse* a prima. *conversa* acie primus Moreti.

371. *FREMENTEM.* *Furentem* prior Hamburgicus. *animoque* Oudartii. mox *sese curru* Bigotianus. *obicit ad curru* sese primus Moreti.

*373. *DETORSIT.* Ita omnes codices.

374. *HUNC LATA RETECTUM.* *Hinc* in secundo Rottendorphio & altero Hamburgico & Leidenf. in Mentelio priore *hic*. quod ex suis etiam Pierius profert. At Gudianus manifeste *huic* argute & eleganter, ut ²³ *huic* ad Turnum referatur, cujus lancea resectum Phegeum sit consecuta. in Schefferiano pro diversa lectione *retractum. relicum* in Pierianis nonnullis. HEINS. *Alta* Montalbanus.

375. Br-

¹⁸ *inertes* legendum. ¹⁹ desunt L. R. Vof. Steph. al. ²⁰ *bifidum* Dan. Fabr. *Lybicum* producitur, quia & *Libia* & *Lycia* dicuntur L. & *filia* Vof. R. & *licia* ducimus, legebat Barth. ad Stat. VIII. Theb. 382. & explicat tarde enuntiamus. ut longae syllabae. ²¹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ²² desunt iisdem.

380 Inpulit, effunditque solo: Turnusque secutus,
Imam inter galeam summi thoracis & oras,
Abstulit ense caput, truncumque reliquit arenae.

Atque ea dum campis victor dat funera Turnus,
Interea Aenean Mnestheus, & fidus Achates,
385 Ascaniusque comes, castris statuere cruentum,
Alternos longa nitentem cuspide gressus.
Saevit, & infracta luctatur arundine telum
Eripere, auxilioque viam, quae proxima, poscit:
Ense secent lato vulnus, telique latebram
390 Rescindant penitus, seseque in bella remittant.
Jamque aderat Phoebus ante alios dilectus Iapyx

Iasi-

SERVII.

387. SAEVIT. Scilicet, quia non potest in bella procedere: ²³ [vel, quod abstractus a bellis sit: & bene, viro forti servat dignitatem, qui nihil moliter facit in tam aspero vulnere: nam ideo ait: *Infracta luctatur arundine.*]

389. ENSE SECENT LATO VULNUS. ²⁴ [Quidam lato, ita dictum accipiunt; ut, quasi ipso iubente ne scalpello, aut aliquo ferramento minore, sed ense: & hoc lato, quod cum majore dolore, dummodo extracta sagitta, remittant eum quamprimum ad pugnam. Alii lato, pro, late, tradunt: ubique tamen] animum viri fortis expressit.

391. IAPYX. Aptum nomen medico: nam *ιατρός* ²⁵ Graeci dicunt *curare*: ²⁶ [unde *ιατρός* dicitur *medicus*.]

VARIORUM.

375. BILICEM. *Trilicem* Bigotianus. *dum pendet trahiturque* primus Moretanus.

376. VULNERE. Cl. Drakenb. ad Sil. ix. 123. *cuspide* citat, quod nescio an ex conjectura, an ex codice aliquo petierit. sed *vulnus* est telum, lancea, &c. quibus vulnus infertur. vid. ad lib. ii. 529.

378. DUCTO. *Educto* Sprotianus, quartus Moreti & Venetus. *stricto* Zulichemius, qui & a manu prima *parabat. adducto* Parthas. *stricto* Ed. Mediol.

379. QUEM ROTA. *Cum rota* Mediceus, & Sprotianus, cum altero Vossiano, altero Mentelio, & tribus quatuorve aliis. quo & Mentelianus aludit, qui a manu primo *Quem*. HEINS.

380. EFFUDITQUE. *Effunditque* cum melioribus membranis. HEINS.

382. ARENA. *Arenae* Mediceus cum Donato, alique complures. in Veneto praeter haec *relinquit*. HEINS. *Arenae* Leidenfis & tertius Mentelii. *Arena* Ald. Dorvil.

385. COMES. *Puer* Bigotianus.

388. QUAE PROXIMA. Ita Gratius Cyneg. 382. *Quae tutela est proxima*. ubi Heinsius malebat *qua. poscunt* Dorvil. a m. pr.

389. LATEBRAM. *Latebras* Mediceus a manu secunda. nec aliter Hamburgicus uterque & prior Menagianus, cum Vossiano priore & primo ac quarto Moretanis. *Ense secet lato* etiam Mediceus. HEINS. Item Leidenfis, Bigotianus & Excerpta nostra.

390. IN BELLA REMITTANT. Cum dativo construxit Statius x. Theb. 712.

Teque iterum saevis iterumque remittere bellis.

391. IAPIS. *Iapyx* Mediceus, caeterique verustiores. etiam infra tribus quatuorve locis. recte. apud Nonium Marcellum *Iapix* minus mendose. ut & apud Macrobius lib. iv. Saturn. cap. 4.

At

²³ desunt iisdem. ²⁴ desunt iisdem. ²⁵ desit L. R. Basil. Graeco Voss. ²⁶ desunt L. R. Voss. Steph. al. /

Iasides: acri quondam cui captus amore
Ipse suas artis, sua munera, laetus Apollo
Augurium, citharamque dabat, celerisque sagittas.

395 Ille, ut depositi profferret fata parentis,
Scire potestates herbarum, usumque medendi
Maluit, & mutas agitare inglorius artis.
Stabat acerba fremens, ingentem nixus in hastam,
Aeneas, magno juvenum & maerentis Iuli

400 COR-

SERVII.

394. AUGURIUM CITHARAMQUE DEDIT. Vera lectio est DABAT: nam non *dedit*.²⁷ [Sane per *citharam*, scientiam²⁸ indicat harmoniae, ²⁹ [id est, musicae. Sed & *cythara*, & *sagittae*, artes sunt; *augurium* vero, munus: non enim sola arte, verum etiam indulta divinitate colligitur.]

395. UT DEPOSITI. Id est, desperati: nam [apud veteres] consuetudo erat, ut desperati ante januas suas collocarentur; vel ut extremum spiritum redderent terrae; vel ut possent a transeuntibus forte curari, qui aliquando³⁰ simili laboraverant morbo. Cicero l. Verr. 2. *Aegram & prope depositam reipublicae partem*³¹ [suscepisse. Statius in Thebaid. *Ferte depositis opem*.]

396. POTESTATES HERBARUM. Vim, possibilitatem: nam in herbarum³² natura³³ [vis est, quae *divinus* dicitur, cuius] nulla ratio est: unde etiam ait: *Mutas artes*, musicae comparatione:³⁴ [licet alii, *mutas artes*, tactum venae velint:] [alii *mutas artes*, quia apud veteres manibus magis medicina tractata est: unde & *chirurgia* dicta: nam ipse ait: *Multa manu medica*, *Phoebique potenti- bus verbis*. Ergo *mutas*: quia, ubi manu res agebatur, cessabat oratio.]³⁵ USUMQUE MEDENDI. *Εμπειρικὴν* scientiam, hoc est, *medicinam*, in usu, non in ratione constantem:³⁶ [nam quaedam artes usu discuntur; sicut ipsa maxima parte medicina, quae ante Hippocratem muta fuit.]

397. INGLORIUS. Comparatione sagittarum, & harmoniae,³⁶ [id est, musicae,] & divinitatis.³⁷ [MALUIT. Quoniam heroicis temporibus etiam medicina valde fuerat in honore.]

398. ACERBA FREMENS. Pro, acerbe: adverbium qualitatis in nomen derivatum.

VARIORUM.

At lib. v. cap. 15. *Iapyx* bene in vetustis editionibus. Castigandus etiam Aufonius Epigrammate xix.

Idmona quod vatem, medicum quod Iapyga dicunt, Discendas artes nomina praeveniant.

Perperam *Iapida* legitur. pessime G. Canterus Nov. Lect. lib. iii. cap. 16. *Iasida*. Aufonius enim Maronem cogitabat, & omen in *Iapygis* nomine Servius etiam tangit. *Iapyx* equus apud Silium. *Iapyx* ventus, & *Iapyx* Appulus passim apud scriptores. HEINS. *Famque erat ante alios Phoebus dilectus* Leidenfis. *Phoebi* Excerpta nostra. *delectus* Gudianus. *Iapis* Parrhaf. *Iaspis* Ed. pr. & Mediol. & Ald. vid. Vinet. ad Aufonii d. l.

393. LAETUS. *Mittit* prior Hamburgicus. *sua numina* Ed. pr.

394. DABAT. *Dedit* Mediceus, quod & Florentinam editionem occupavit & Gudianum codicem a manu prima. sed a Servio jam damnatum. HEINS. *Dabat* Zulichemius a manu prima, *dedit* a secunda, ut existat etiam apud Scholiastem Ho-

27 sane sciendum Dan. 28 indicat * Dan. 29 desunt L. Vof. R. Steph. al. 30 dissimili R. f. haud dissimili. dissimili Voff. 31 desunt L. Vof. R. Steph. Dan. nisi quod ille suscepisse habeat. pro Statio hic Seneca est laudandus; huius enim sunt, *ite ferte depositis opem*, in Oedipo §. 1057. 32 cura R. L. Vof. Steph. Dan. Fabr. Basil. *natura* sublegit Mafvic. Putschio qui ita emendabat ad Sallust. Catil. cap. 12. 33 desunt L. R. Vof. Steph. al. post ratio est asteriscum habet Dan. 34 desunt Dan. alii mutaram artem, pro mutam R. reliqua deerant R. L. Vof. Steph. al. ad *usumque*. 35 desunt iisdem. 36 * deest L. R. Empiricem, id est peritiam Enpiros peritus scientiae, hoc est, medicinam in usu &c. Voff. 36 desunt iisdem. 37 desunt iisdem ad §. 401.

- 400 Concurſu, lacrimis immobilis. Ille retorto
 Paeonium in morem ſenior ſuccinctus amictu;
 Multa manu medica Phoebique potentibus herbis
 Nequidquam trepidat, nequidquam ſpicula dextra
 Sollicitat, preſatque tenaci forcipe ferrum.
- 405 Nulla viam Fortuna regit: nihil auctor Apollo
 Subvenit: & ſaevus campis magis ac magis horror
 Crebreſcit, propiusque malum eſt. Jam pulvere coelum
 Stare

S E R V I I.

400. LACHRYMISQUE IMMOBILIS. Non ſuis, ſed illorum.]
 401. PAEONIUM IN MOREM. Medicinalem, a Paeone: nam Doricae linguae eſt *Paeon*: naturale autem eſt *Paeon*.
 402. ³⁸ [MULTA. Pro, multum. TREPIDAT. Pro, trepidanter facit.
 404. FORCIPE FERRUM. Hic *forcipem* dixit, quod Graeci *ἄγχιον* dicunt, qua ſolent ſpicula vulneribus evelli: *ἄγχι* enim *ſpicula ſagittarum* appellantur: alibi *forcipem*, quod ³⁹ formum, id eſt, calidum capiunt.]
 405. NULLA VIAM FORTUNA REGIT. Nullus eventus rationem praefat. NIHIL AUCTOR APOLLO. Medicinae inventor: ⁴⁰ nam Aesculapius praefat medicinae, quam Apollo invenit: ⁴¹ qui in Ovidio I. Met. 521. *Inventum*, de ſe ait, *medicina meum eſt*.
 407. PROPIUSQUE MALUM. Ex fuga ſcilicet Trojanorum.

V A R I O R U M.

- Horatii ad Carm. ſecul. & apud Serv. ad II. Georg. 486. & ita Ald.
 395. DEPOSITI. Guell.
 Ibid. PROFERRET. *Deferret* quartus Moreti. pro *differret* credo.
 397. MUTAS ARTES. *Multas artes* Menagii prior, Sprotianus, Montalbanus, ſecundus Moreti, tertius Mentelii, Regius & Parrhaſ. Venetus a manu ſecunda. *mutatas* Dorvill. *mutas artes* omnes dici, quae non ſunt muſicae nec canorae,
 in quibus nullus eloquentiae locus, oſtendit Gronovius ad Stat. IV. Theb. 183. ſic *mutam ſcientiam* vocat Quinctil. v. de Inſt. Orat. c. 10. pag. 433. Meibomius ad Juſur. Hippocratis cap. XIX. reſpexiſſe Poëtam credit, ad obligationem ſilentii, qua medici religioſe adſtringuntur; ex illius vero ſententia hauſiſſe ſuam videtur Joan. Hen. Schultze, qui ex Aegyptiorum Graecorumque myſteriis repetiſſe putat, & in templis Serapidis & Aſclepiadis (ut loquitur) ideo Harpocrates & Telephoros, digito labiis impreſſo, ſilentii medicos admonuiſſe &c. ut didici ex Actis Academicis Lipſ. 1733. editis Tom. I. Sect. II. p. 40. ſi ipſa diſſertatio ad manum eſſet, de ea iudicium ferreliceret. vid. & Act. Lipſ. 1740. Jan. p. 47.
 398. NIXUS. *Fixus* in Mediceo. HEINS.
 400. CONCURSU. *Converſu* quartus Moretanus. Ibid. LACHRYMISQUE IMMOBILIS. *Lacrimis immobilis* exemplaria apud me ſcripta praeter Hamburgicos, duos Rottendorphios, Voſſianos totidem, tres Moretanos & Leidenſem, Maroniano more. HEINS.
 Ibid. RETORTO. *Reperſo* Leidenſis & Excerpta noſtra.
 401. PAEONIUM. *Paeonidum* Mediceus.
 402. HERBIS. *Hermis* & *trepida* Mediceus. *armis* Dorvil. ſed in marg. *herbis*.
 403. NEQUICQUAM TREPIDAT. *Trepida* Mediceus denuo, ut ad manum vel dextram referatur. HEINS.
 404. PRENSATQUE. *Preſſat* Montalbanus. *preſſant* ſecundus Moreti. *Forſice* prior Hamburgicus

³⁸ deſunt iſſidem ad ³⁹ 405. ³⁹ vid. ad lib. VIII. 453. ⁴⁰ nec Aesculapius qui L. Voſ. R. ⁴¹ ipſe in Ovidii Metamorphoſi ait Dan. Fab. qui in Ovidio inventum de ſe ait medicinam, ut *medicina meum eſt* L. & Voſ. niſi quod in Ovidii Metamorphoſeos. qui in Ovidio, *inventum* de re ait, *medicina meum eſt* R. qui in Ovidio de hac re ait, *inventum m. m.* eſt Steph. qui in Ovidio pro ſe ait, *inventum* Baſil. Antiq. Ed.

- Stare vident: subeuntque equites, & spicula castris
 Densa cadunt mediis. It tristis ad aethera clamor
 410 Bellantum juvenum, & duro sub Marte cadentum.
 Hic Venus, indigno nati concussa dolore,
 Dictamnum genetrix Cretaea carpit ab Ida,
 Puberibus caulem foliis, & flore comantem
 Purpureo: non illa feris incognita capris
 415 Gramina, cum tergo volucres haesere sagittae.
 Hoc Venus, obscuro faciem circumdata nimbo,

De-

S E R V I I.

408. ⁴¹ [STARE. Plenum esse, ut alibi: *Stat pulvere coelum*. Et VII. Ecl. 53. *Stant & Juniperi*. Alii *flare*, constare intelligunt; ut significet, *pulvere coelum constat*, id est, in pulverem versum est, & quasi totum ex pulvere est. Alii, diuturnum pulvere & continuum: & significatum volunt, inumbrationem ex eo Solis, & coeli factam, id est, non moveri coelum; sed consistere, eundemque manere habitum aëris, ex continua caligine pulveris, obducto semel coelo, & quasi ab oculis intercluso.

411. HIC VENUS. Genetrix.] INDIGNO DOLORE. Qui fuerat natus ex vulnere indigne inlato, scilicet, per insidias.

412. DICTAMNUM. Haec herba licet ubique ⁴² nascatur, melior ⁴³ tamen in Creta est, ⁴⁴ [quae *Dicta* dicitur: unde proprium herbae nomen. Haec admota vulneri, in quo ferrum est, extrahit ferrum; in tantum, ut animalia apud Cretam, cum fuerint vulnerata, ad hanc herbam currant, eaque depasta, tela corpore dicantur excutere. Haec herba hausta, etiam venena corpore exigere dicitur.]

413. PUBERIBUS CAULEM FOLIIS. Hoc est, adultis. Sic in quarto 514. *Pubentes herbas*. Et est reciproca inter herbas & homines translatio: nam & *pubertatem herbarum*, & *florem juventutis* vocamus. ⁴⁵ [Caulem autem, medium fructus, qui vulgo *ῥίζα* dicitur. De hac herba in IV. Aeneid. 72. ait, ubi de vulnerata cerva: *Illa fuga sylvas saltusque peragrat Dictaeos*.

415. GRAMINA. Hic pro herba: nam est hoc

nomine alia herba, quae in immensum excrescit.]

416. FACIEM CIRCUMDATA. A parte totum corpus accipimus. ⁴⁷ [Et putatur sic dictum, ut I. 658. *Faciem mutatus & ora Cupido*.]

V A R I O R U M.

gicus pro varia lectione.

405. NULLA REGIT FORTUNA VIAM. Vide Charlottae Amaliae Epist. ad Ever. Otton. p. 19. & seqq. *viam*, ut apud Senec. in Oed. v. 109. *jam superest salus, Si quam salutis Phoebus ostendit viam*. eadem in re fortuna lib. III. Georg. 452. *Non tamen ulla magis praesens fortuna laborum est*.

406. ET SAEVUS. At secundus Moreti.

412. DICTAMNUM GENETRIX. Donatus legit, *ipsa manu genetrix*, nec verosimile est herbam nomine fuisse expressum, quae a loco, qualitatibus, usu ita definitur, ut qualis sit dubitari non possit. in ea autem pingenda Theophrastum dicitur secutus. nam Dioscorides eam & flore & fructu carere dicit. Plinius etiam caule. FABRIC. *ipsa manu genetrix* ex antiquis Grammaticis, Donato imprimis, legendum monet Pierius. sed Priscianus, apud quem lib. XVII. hic versus cum sex aut septem sequentibus proferuntur, *Dictamnum* agnoscit. ut & codices ex vetustis nonnulli, pro *Dictamno*. HEINS. *Dictamnum* Ed. pr. & Mediol. utrumque dici *Dictamnum* & *Dictamnium* docet Boetius a Stapel ad Theoph. IX. 16. ubi copiose de eo agit. *carpsit* Regius. & duo alii.

413. PUBERIBUS. Vid. Salmas. Exerc. Plin. p. 364.

Ibid.

⁴² desunt L. R. Steph. ad indigno ⁴¹. sed Vof. habet *flare*, plenum esse Basil. desunt ab *alii flare* Dan. Fabr. contra desunt ab *no alibi*, ad *alii*. ⁴³ deest R. ⁴⁴ deest Vof. R. Dan. ⁴⁵ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁴⁶ desunt iisdem ad ⁴⁷. 416. ⁴⁷ desunt iisdem.

Detulit: hoc fuscum labris splendentibus amnem
Inficit, occulte medicans: spargitque salubris
Ambrosiae succos, & odoriferam panaceam.

420 Fovit ea vulnus lymphæ longævus lapyx
Ignorans; subitoque omnis de corpore fugit
Quippe dolor: omnis stetit imo vulnere sanguis.
Jamque secuta manum, nullo cogente, sagitta
Excidit, atque novae rediere in pristina vires.

425 Arma citi properate viro. Quid statis? lapyx

Con-

SERVII

417. FUSUM AMNEM. Pro, aquam: a toto partem: sic supra 119. *Fontemque ignemque ferebant.*

419. AMBROSIAE SUCCOS. *Ambrosia*, est cibus deorum: nam *nektar*, ⁴⁸ potus. ⁴⁹ [Alibi, *Ambrosia* unguentum deorum legitur 1. 403. *Ambrosiaque comæ divinum vertice odorem.*] *Ambrosia*, ab immortalitate dicta: « enim, *sine*; *aperis*, *mortalis*.] PANACEAM. Genus herbae est. Sciendum tamen, *Lucretium Panaceam* ubique *salem* dicere: unde possumus & hoc loco *salem* intelligere: nam omnem pellit dolorem: unde & nomen accepit, quasi *ὑπὸ νόσῳ ἴασις*, id est, *ad omnia remedium*: sed melius herbam: quia ait *odoriferam*. ⁵⁰ [Alii *Panaceam* medicamentum dicunt, ex compluribus herbis compositum, quod ad omne vulnus facit. Hanc herbam Hercules contra vim venenorum Thessalis dicitur praestitisse. Sane nomen mixe compositum.]

422. QUIPPE DOLOR. Quasi dolor: cujus natura haec est, ut adhibito remedio statim recedat: nam dolor, consequens res est, non principalis: unde sublata causa etiam ipse statim recedit. Hinc ait, *quippe*, nam infusa aqua inherens laxare coepit telum, quod antea inferebat dolorem.

423. ' [JAMQUE SECUTA MANUM. Leniter tentantis secuta est.]

424. IN PRISTINA. In usum priorem, * [hoc est, quales fuerunt pristinae: vel NOVAE, magnae, aut mirae.]

425. ARMA CITI PROPERATE VIRO. Suo mo-

re ostendit festinationem: ante induxit loquentem, quam significaret, qui loqueretur. Atqui sicut nos *properare*, *festinare* dicimus, ita antiqui ⁵¹ pro *dare* dicebant. Sallustius: ⁵² *Soleas festinate.*

VARIORUM

Ibid. COMANTEM. *Comante* Ed. pr.

414. CAPRIS. *Capreis* non inconcinne Leidenfis. vide libro VII. 633. HEINS. Ita duo Leidenfes, & ultimo adscriptum, id est *corvis*. *capris* Zulichemius a manu secunda. a priore *capris*, ut Excerpta nostra. *capris* Serv. ad IV. Aen. 73. ubi tamen de cervis agit.

416. Hoc. Hanc secundus Moreti.

417. Hoc FUSCUM LABRIS. *Fusum* Priscianus ibidem exhibet, quod membranae omnes confirmant. HEINS. *Labis* Hugenianus & a manu prima Zulichemius. *detulit*, *infusum* Leidenfis.

418. SPARGITQUE SALUBRES. *Sparsitque* Priscianus lib. VII. agnoscit. idem *salubris*, pro *salubres* hic poni admonet. sed lib. XVII. profert, *spargitque salubris*, praesenti tempore. HEINS.

421. FUGIT. *Cessit* in secundo Rottendorphio, primo & tertio Moretani. HEINS. Ita & Zulichemius & Parrhas.

422. IMO VULNERE. *Imo in vulnere* Gudianus, prior Menagius, Mentelianus alter, cum Sproctiano & Veneto & secundo Moretano. HEINS. Ita Parrhas. *uno vulnere* secundus Rottendorphius & Venetus. *imo in vulnere* Parrhas. & Ed. Venet.

423. MA-

⁴⁸ potant iidem. ⁴⁹ desunt L. R. Vof. Steph. ad *Panaceam*. Basil. ad *Ambrosia*. inde vero reliqua in Dan. desiciunt. ⁵⁰ desunt L. R. Vof. Steph. al. *Panaceam* ubique *salem* dicere *Lucretium* falsum esse nomen Bapt. Pius ad *Lucret.* IV. 123. & suspicatur hic legendum esse *Lucillum* pro *Lucretio*. ⁵¹ desunt iidem. ⁵² desunt iidem ad 7. 423. ⁵³ forte prope dare. ⁵⁴ *solas* Dan. Fabr.

Conclamat, primusque animos adcendit in hostem.
Non haec humanis opibus, non arte magistra
Proveniunt. Neque te, Aenea, mea dextera servat:
Major agit Deus, atque opera ad majora remittit.

- 430 Ille avidus pugnae furas incluserat auro
Hinc atque hinc, oditque moras, hastamque coruscant.
Postquam habilis lateri clipeus loricaque tergo est,
Ascanium fufis circum complectitur armis,
Summaque per galeam delibans oscula fatur:
435 Disce, puer, virtutem ex me, verumque laborem;
Fortunam ex aliis. Nunc te mea dextera bello
Defensum dabit, & magna inter praemia ducet.

Tu

SERVII.

427. NON HAEC HUMANIS OPIBUS. Potest subaudiri & arte humana.]

429. MAJOR AGIT DEUS. Apollo scilicet, inventor medicinae: " [hoc est, haec agit major.]

432. HABILIS LATERRI CLYPEUS. Et hic expressa festinatio est. LORICAQUE TERGO EST. Quare tergo tantum, cum totum ambiat corpus? aut, quia latus clypeo dixerat tectum, supererat, ut *tergum* lorica muniret.

434. SUMMAQUE PER GALEAM. Decenter *galeam* quoque tum induisse significat.]

435. VERUMQUE LABOREM. Quem per me ⁵⁶ ipse suscipio: non qui ex aliorum virtute imperatoribus ascribi consuevit.

436. FORTUNAM EX ALIIS. Subaudimus, *opta*: neque enim fortuna discitur. " [Quidam autem defectionem putant, & deesse volunt *pete*, aut *accipe*. Alii figuram volunt, pro, quid fortuna sit, ex aliis discere; cum & *bona* & *mala* sit *fortuna*; quid valeat dea haec, ex aliis discere: vult enim intelligi, se adversa usum:] & est Zeugma non integrum.

437. " [DEFENSUM DABIT. Pro, defendet.] INTER PRAEMIA. " [Inter; veteres pro *ad*, ponebant: id est,] ad praemia. Cicero l. Catil. 4.

Dico te priore nocte ⁶⁰ *venisse inter falcarios*, id est, ad falcarios.

VARIORUM.

423. MANUM. *Manu* Gudianus & Moretanus. quartus. HEINS.

424. IN PRISTINA. *In corpora* Hugonius. *in praelia* Sprotanus. *subire* etiam secundus. Moreti.

425. VIRO. *Viri* Leidenfis, secundus Moretanus, Montalbanus, tum & pro discrepante scriptura prior. Hamburgicus. HEINS. *Viri* Dorvill.

426. IN HOSTES. *In hostem* praestantiores libri. recte. *incendit* Hamburgicus alter. HEINS.

428. NEQUE TE, AENEA. *Neque. Aeneam* Hugonius.

430. PUGNAE. *Pugna* Mentelii prior a manu: prima. *furasque* prior Hamburgicus.

431. HASTAMQUE. *Hastae* Hugonius.

433. ARMIS. *Hamis* Menagii prior.

435. VERUMQUE. *Veterumque* Leidenfis, Montalbanus. *juvenumque* alter Hamburgicus.

436. NUNC TE. *Non te* Ed. pr.

437. PRAEMIA. *Praelia* Menagii prior. *magnum* Hu-

⁵⁵ defunt R. L. Vol. Steph. al. ad ⁵⁶ 435. ⁵⁶ ipsum Steph. ⁵⁷ defunt R. L. Vol. Steph. al. ⁵⁸ defunt iisdem. ⁵⁹ defunt iisdem. ⁶⁰ *advenisse* Steph.

- Tu facito, mox cum matura adoleverit aetas,
 Sis memor, & te animo repetentem exempla tuorum
 440 Et pater Aeneas, & avunculus excitet Hector.
 Haec ubi dicta dedit, portis sese extulit ingens;
 Telum inmane manu quatiens: simul agmine densò
 Antheusque Mnestheusque ruunt; omnisque relictis
 Turba fluit castris. Tum caeco pulvere campus
 445 Miscetur, pulsuque pedum tremit excita tellus.
 Vidit ab adverso venientis aggere Turnus,
 Videre Ausonii, gelidusque per ima cucurrit
 Offa tremor. Prima ante omnis Juturna Latinos
 Audiit, agnovitque sonum, & tremefacta refugit.

450 Ille

SERVII.

438. MATURA ADOLEVERIT AETAS. Adole-
 scendo matura esse coeperit.

439. ⁶¹ [SIS MEMOR. Subaudiendum, meorum
 factorum.]

443. ANTHEUSQUE, MNESTHEUSQUE. Serva-
 vit ⁶² *πρίνος*; ⁶³ necesse enim erat, ut, vulnerato
 duce, multi cum eo in castra ⁶⁴ remearent.

445. MISCETUR. Modo, confunditur: alibi,
 perturbatur, ut I. 191. *Miscet agens telis memora
 inter frondea turbam.*

446. AGGERE TURNUS. ⁶⁵ [Hic aggere pro]
 eminentia [posuit]; de via autem aggerem non pos-
 sumus dicere, ⁶⁶ nisi si *viae aggerem* dicere volue-
 rimus, id est, viae coacervationem, quam Histo-
 rici *viam militarem* dicunt, ut v. 273. *Qualis saepe*
⁶⁷ *viae depressus ab aggere serpens.* [Quidam
 ambiguitatem volunt, utrum, ipse Turnus in ag-
 gere; an, venientes ex aggere?]

448. PRIMA ANTE OMNES. Ut II. 140. *Pri-
 mus ibi ante omnes: & ante omnes*, Latinos solum
 audit.

449. TREMEFACTA REFUGIT. Quaeritur, cur
 Juturna, cum hic ⁶⁸ acie excedat tremefacta, mox
 tamen inducitur revertens?]

VARIORUM.

Hugonius. & Ed. pr. Grangaeus ad Juven. Sat.
 XVI. miratur Virgilium hic *praemia* pro *praelia* po-
 suisse. sed & *praemia pugnae* noster dixit lib. XI. 78.

438. TU FACITO. Tum facito Mediceus.
 HEINS.

441. ALTIS. *Ingens* omnes fere scripti. vide
 supr. ad lib. IX. 597.

443. ANTAEUS MNESTHEUSQUE. Mediceus,
 Mentelius & tres Moretani *Antheusque*. recte.
 lib. I. *Anthea Sergestumquo videt.* & ibidem y.
 181. *Anthea si quem factatum vento videat.* ubi
 plura. in vulgatis illic codicibus aspiratio perperam
 omittitur. Graecis est *Ἀνθίος*, ab *Ἀνθίω*. sed &
Ἀνθίω oppidum Laconicum ac Ponticum. Oc-
 currit id nomen quoque sub alia persona apud Sta-
 tium Theb. x. ubi habes,

Anthea falcato lustrantem maenia curru.
 mox, *omnesque relictis turba fluit castris*, non
omnisque, in Mediceo. HEINS. *Antheus Nesteus-*
que Zulichemius. *Antheusque Mnestheusque* duo
 Leidenses & alii tres. *ruit* Gudrianus pro varia le-
 ctione. & mox *ruit castris* Menagii prior.

444. PULVERE. *Vulnere* alter Menagii. *campis*
 primus Moreti. deinde *plausuque tremit magno*
 exci-

⁶¹ defunt L. Vol. R. Steph. al. ⁶² quod decet Voss. ⁶³ remanerent Dan. Fabr. ⁶⁴ defunt L. Vol. R. stat Fabr.
⁶⁵ *posui*, item deest iisdem. de ea autem Dan. ⁶⁶ nisi viae L. Steph. ⁶⁷ *viam* Dan. *in aggere* L. Vol. R. Steph. Basil.
⁶⁸ defunt L. Vol. ⁶⁹ acie * excedat tempestas, mox Dan. Fabr.

- 450 Ille volat, campoque atrum rapit agmen aperto.
Qualis ubi ad terras abrupto sidere nimbus
It mare per medium: miseris, heu, praescia longe
Horrescunt corda agricolis: dabit ille ruinas
Arboribus, stragemque satis; ruet omnia late:
455 Ante volant, sonitumque ferunt ad litora venti.
Talis in adversos ductor Rhoeteius hostis
Agmen agit: densi cuneis se quisque coactis
Adglomerant. Ferit ense gravem Thymbraceus Osirim,
Archetium Mnestheus, Epulonem obtruncat Achates,
460 Ufen-

SERVII.

450. ATRUM RAPIT AGMEN. Pulveris nube coopertum: ⁶⁹ [quidam autem *agmen*, iter accipiunt; *rapit* autem, festinat; ut sit: Ille campo aperto iter festinat pulveris plenum, & ipsa festinatione excitat: & ita dicunt, quoniam, si *agmen* exercitum dicit, apertus campus esse non potuit bellatorum densitate completus.]

451. ABRUPTO SYDERE. ⁷⁰ [Vel immentia, vel] magna tempestate: ⁷¹ [per *sydus* enim tempestas significatur,] ut III. 422. *Sorbet in abruptum fluctus*. Item XI. 259. *Scit triste Minervae Sydus*.

452. IT MARE PER MEDIUM: MISERIS. Statius ⁷² plenius de hoc sensu XI. Theb. 117. *Deflent sua damna coloni, Et tamen oppressos miserantur in aequore nautas*. ⁷³ [HEU autem, ut solet, interjectionem ex sua persona interposuit.]

453. DABIT ILLE RUINAS. *Dabit*, pro, faciet. Terentius Eun. IV. III. II. *Quas turbas dedit*? Et ipse II. 482. *Es ingentem lato dedit ore fenestram*.] RUET. Eruet, evertet. ⁷⁴ [Terentius Adelph. III. II. 21. *Ceteros agerem, ruerem*: nam] aliter dictum est in II. 290. *Ruit alto a calmine Troja*.

456. TALIS. Taliter, simili modo. Sic paulo post 477. *Similis medios futura per hostes*. RHOETEIUS. Trojanus, a promontorio Trojae.

457. DENSE CUNEIS SE QUISQUE COACTIS AGGLOMERANT. Densentur, ut cuneatum dimi-

cent, scilicet in cuneorum ⁷⁵ modum compositi, ⁷⁶ [ut hostem facilius invaderent.]

458. GRAVEM. Fortem. Sallustius fragm. incert. *Lusitaniae gravem civitatem*.

VARIORUM.

excita tellus Zulichemius a manu prima. *fremis* Leidenis pro varia lectione.

446. VIDIT AB. *Vidit ut* Zulichemius a manu secunda. *agmine* Sprotianus. vid. lib. IX. 375.

448. LATINOS. *Latinis* Mentelii prior, Gudanius & Menagii alter. *Latinos* Avebit alter Hamburgicus. *adit* Excerpta nostra.

450. RAPIT. *Capit* in Ind. Erythr. *actum rapit* Dorvil.

451. ABRUPTO. *Obrupto* Montalbanus. *abrupto* nonnulli. vid. Catroeus.

452. PRAESCIA. *Tristis* secundus Rottendorphius.

454. RUET OMNIA LATE: ANTE VOLANT. *ruit omnia late* *Ante volans* in Mediceo. HEINS. *Ruit* Mediceus, Sprotianus & prior Hamburgicus a manu prima, Leidenes duo & Zulichemius. *ruit v. l. Ante volans, f. f. a. l. fluctus* Parrhas. *volans* Oudartii, Rottendorphius & Hamburgensis secundi, Hugentanus, Zulichemius, & Leidenis. *sonant* Mentelii prior.

456. DUCTOR. *Victor* alter Hamburgicus & Lei-

⁶⁹ defunt L. Vof. R. Steph. al. ⁷⁰ defunt iisdem. ⁷¹ defunt iisdem. ⁷² planius L. R. Vof. Steph. in Statii loco legitur *plangunt sua* &c. ⁷³ hanc aut longe horrescunt * heu autem Dan. defunt L. Vof. R. Steph. al. ad *ruet* §. 453. ⁷⁴ defunt L. Vof. R. Steph. al. ⁷⁵ modo L. Vof. R. ⁷⁶ defunt L. Vof. R. Steph. al. ad §. 462. sed haec iisdem verbis Scholastes Barthii ad Stat. x. Theb. 734.

460 Ufentemque Gyas. Cadit ipse Tolumnius augur,
Primus in adversos telum qui torserat hostis.
Tollitur in coelum clamor, versique vicissim
Pulverulenta fuga Rutuli dant terga per agros.
Ipse neque aversos dignatur sternere morti;
465 Nec pede congressos aequo, nec tela ferentis
Insequitur: solum densa in caligine Turnum
Vestigat lustrans, solum in certamina poscit.
Hoc concussa metu mentem Juturna virago
Aurigam Turni media inter lora Metiscum

470 Ex-

S E R V I I.

460. CADIT IPSE TOLUMNIVS AVGV. Ut primus violator foederis poenas luat.]

462. TOLLITVR IN COELVM CLAMOR. Occiso eo, qui auctor disrumpendi foederis fuerat, exortus est clamor: & statim secuta fuga Rutulorum, ut: *Versique vicissim Pulverulenta fuga Rutuli dant terga per agros.* 77 [Et bene VICISSIM, quia Troianos in fugam versos fuisse, exinde apparet, quod supra dixit 408. *Subeunt equites, & spicula castris Densa cadunt mediis.*

463. PVLVERVLENTA. Plena pulveris: nam apud veteres *pulverulenta* dicebantur, sicut *vinolentum* dicimus, qui vino plenus est; & *temulentum*, qui temeto plenus est.

465. NEC PEDE CONGRESSOS, NEC EQVO. 78 Pedestres & equestres pugnas vocat, ubi inter equitem & peditem pugna est, ut x. Aeneidos 889. *Et urgetur pugna congressus iniqua.*] NEC TELA FERENTES INSEQUITVR. Id est, nec fugientes, nec contra stantes dignatur occidere. Et magna Aeneae ostenditur pietas, qui nec vulneratus irascitur; ut velit contra legem foederis in 79 bellum moveri.

468. VIRAGO. Dicitur mulier, quae virile implet officium, 80 [id est, mulier, quae viri animum habet: has antiqui *viras* dicebant.

V A R I O R U M.

Leidentis. *Reste in hostes* Dorvil.

457. DENSI. *Densis* Sprotianus. *adglomerat* al-

ter Hamburgicus. vulgata est in Glossis Cyrilli in *Cuneum*.

458. THYMBRAEVS. *Tymbraeus, Thybreus, Tybreus. Orisim* Dorvil. alii *Orisim*. deinde *Arcetium* Dorvil. *Arcetium, Arcetum, Archetium, Arsbnum, Ebulonem, Opulonem*, codices varie. *Gias* etiam & *Gigas* alii.

460. TOLUMNIVS. *Tolomnius* Dorvil.

461. TORSERAT. *Torseris* Leidentis. *bastis* Bigotianus.

463. PER AGROS. *Per hostes* alter Menagii.

464. ADVERSOS. Manuscripti lectio, *Ipse neque aversos dignatur sternere morti, Nec pede congressos aequo.*

& quidem optima. dicit Aeneam nec fugientes occidisse, nec armis paribus congressos repulisse, nec ferientes cominus insecutum fuisse. FABRIC. *Adversos* in nonnullis Pierianis. quod praefertem, nisi jam praecessisset. HEINS. *Adversos* Dorvill. *adversus* Leidentis. *congressus nec equo* Ed. pr.

465. AEQVO. *Nec equo* Parrhaf. & Venetus. & Editio Juntina & Ald.

466. IN CALIGINE. *In deest* Sprotiano & Ed. pr. & Mediol. *in densa cal.* Dorvil. mox *in certamine* alter Hamburgicus.

468. Hoc. *Hic* Parrhaf. & Venetus.

469. METHYSCVM. Quidam hoc loco pro *Metiscum* scribunt *Metbycum*, ut sit a Graeco *Mithurnos*. URSIN. *Metiscum* vetustiora exemplaria.

77 desunt iisdem ad *nec tela* §. 465. 78 Pedestris quae est pugnae quo * at ubi inter Dan. in Fabr. nihil erat, nisi ut libro x. Aen. &c. 79 bella Steph. 80 desunt L. Vol. R. Steph. al. ad §. 474.

- 470 Excutit, & longe labsum temone relinquit.
 Ipsa subit, manibusque undantis flectit habenas,
 Cuncta gerens, vocemque, & corpus, & arma Metisca
 Nigra velut magnas domini cum divitis aedis
 Pervolat, & pennis alta atria lustrat hirundo,
 475 Pabula parva legens, nidisque loquacibus escas;
 Et nunc porticibus vacuis, nunc humida circum
 Stagna sonat: similis medios Juturna per hostis
 Fertur equis, rapidoque volans obit omnia curru:
 Jamque hic germanum, jamque hic ostentat ovantem:
 480 Nec conferre manum patitur: volat avia longe.
 Haud minus Aeneas tortos legit obvius orbis,
 Vestigatque virum, & disjecta per agmina longa

Voco

S E R V I I.

471. UNDANTES. Quia in motu undarum modo flectuntur.]

474. PERVOLAT. Per magnas aedes volat: nam more suo verbo dedit detractam nomini praepositionem. •

475. ⁸¹ [NIDISQUE LOQUACIBUS ESCAS. Ordo est: Escasque nidis loquacibus legens.]

476. VACUIS. Magnis, ut II. 528. *Vacua atria lustrat Saucius.*

477. ⁸² [SIMILIS. Pro, similiter.]

480. NEC CONFERRE MANUM. Cum Aenea: ⁸³ nam alios persequitur. AVIA. Ab ea scilicet parte, qua veniebat Aeneas.

481. TORTOS ORBES. Obliquas & implicitas vias.

482. VESTIGATQUE VIRUM. Inquirat: transitio a canibus, ⁸⁴ [qui per vestigia & pedum signa ferum indagant.] DISJECTA PER AGMINA. Dissipata adventu Aeneae.

V A R I O R U M.

ria. ita etiam id nomen in veterrimis Sillii & Asconii codicibus exaratur. nec aliter agnoscit Diomedes Grammaticus prolato versu Maronis, qui

mox sequitur, in *faciem soror ut conversa Metisci.* Et si Fabius Planciades Fulgentius libello de continentia Virgiliana, *Metiscum* agnoscit & ebriosum interpretatur, hoc est, *Mithras*. sed is sollemniter nugas agit; et si Cl. Munckerus Fulgentio subscribit. HEINS.

470. RELINQUIT. *Reliquit* fere omnes praeter duos Rottendorphianos. *longo* Dorvil.

472. VOCEMQUE. *Et vocem* Zulichemius.

474. ET PENNIS. *Pennis* Editio Juntina. *pennas* alter Menagii. *pernix* secundus Rottendorphius. *Mafvicius* edidit *penitus*, quod est in Parrhaf. *penis* Dorvil.

475. LEGENS. *Petens* Hugonianus. *locacibus* Zulichemius & Oudartii. *loquacibus aufert* Rottend. secundus a m. pr. *mox stagna volat* Parrhaf. & Leidenfis a manu prima. *sonans* tertius Rottendorphius & a manu secunda alter Hamburgicus, cum Excerptis nostris. *sonant* Mediceus.

478. CURRU. *Cursu* duo Leidenfes & plures alii. & Ed. pr. v. Lucan. VII. 3. *rapit omnia* alter Hamburgicus, & Parrhaf. a m. pr.

479. JAMQUE HIC. *Atque hic ostendit* Ed. pr. *ostendit* Ald.

Ibid.

⁸¹ desunt iisdem. ⁸² desunt iisdem. ⁸³ nec alios Dan. ⁸⁴ desunt L. Vol. R. S. S. al.

Voce vocat. Quoties oculos coniecit in hostem,
Alipedumque fugam cursu tentavit equorum;
485 Aversos toties currus Iuturna retorfit.
Heu, quid agat; vario nequidquam fluctuat aestu:
Diversaeque vocant animum in contraria curae.
Huic Messapus, uti laeva duo forte gerebat
Lenta levis cursu praefixa hastilia ferro,
490 Horum unum certo contorquens dirigit ictu.
Substitit Aeneas, & se collegit in arma,
Poplite subsidens: apicem tamen incita summum
Hasta tulit, summasque excussit vertice cristas.
Tum vero adsurgunt irae, insidiisque subactus,

495 Di-

SERVII.

485. ⁸⁵ [AVERSOS RETORSIT. Pro, retorfit & avertit.]

486. HEU QUID AGAT? Omne adverbium verbo cohaeret: ⁸⁶ unde, quia *heu, hem, at, atat*, & similia, verbo cohaerere non possunt, separatim fecerunt aliam partem orationis, scilicet interjectionem: quam sola Latinitas possidet; ⁸⁷ [cum Graeci sub adverbio comprehendant tales ⁸⁸ voces. Sane hoc Poeta dedit, rerum miserationem movens. Alii ab Aeneae persona dictum accipiunt, ut diceret: *Heu quid agam?*]

488. HUIC. Pro, in hunc: & est ordo: *Huic dirigit.*

491. SE COLLEGIT IN ARMA. Ita se textit, ut nulla parte posset feriri.

492. APICEM TAMEN INCITA SUMMUM. ⁸⁹ Galeae eminentiam, quam Graeci *conum* vocant, in qua eminent cristae. ⁹⁰ [Potest hoc tamen nomen & de sacerdote Flamine accipi, qui apice utuntur: quod in quarto plenius dictum est: nam subiunxit, *vertice cristae*. INCITA. Id est, cum impetu veniens.]

VARIORUM.

Ibid. OSTENDIT. *Offentat* a manu secunda Mediceus. nec aliter princeps Vaticanus Pierii. HEINS. Sic Leidenfis & Gudianus.

482. LONGA VOCE. *Magna* Mediceus & caeteri nostri. HEINS. *Longa* Leidenfis & alter Mentelii. *dejecta* etiam Oudartii a m. sec. Sprotianus & prior Hamburgensis. *virum disiecta p. a. longa* Ed. pr. *virum & disiecta p. a. magna* Dorvill. Edd. Mediol. Ald.

484. FUGAM CURSU. *Fuga cursum* Scholiastes Horatii Crucquianus lib. 1. Od. 27. HEINS. *Tentabat* Zulichemius a manu prima.

485. AVERSOS. *Adversos* Leidenfis, Gudianus, duo Moretani & alter Hamburgicus, Ed. pr. *quotiens* Zulichemius. *recessit* Montalbanius. *cursus* alter Menagii.

487. ANIMUM. *Animo* tertius Rottendorphius.

489. LEVIS CURSU. *Levi curru* Bigotianus, & prior Hamburgicus. *levi cursu* Menagii prior, Montalbanius, Gudianus, Zulichemius & Leidenfis & Oudartii, qui pro varia lectione *curru. levis lato* alter

⁸⁵ desunt L. R. Steph. al. ⁸⁶ unde *heu* & *atat* & similia, quia verbo Steph. unde *hem* & *at*, & similia quia Basil. unde quia *heu*, *en*, & *atat*, & similia Vof. Dan. sed L. tantum habet adverbia cum semper verbis cohaereant, si separentur aliam partem &c. in R. erat, omne adverbium verbo cohaerere non possunt, separata fecerunt aliam partem &c. ⁸⁷ desunt L. Vof. R. Steph. desunt ad *sane* Dan. ⁸⁸ voces, ut *heu* Basil. & reliqua omittit. ⁸⁹ Galeae, id est eminentia, quam Dan. ⁹⁰ desunt L. Vof. R. Steph. al. ad *†*, 496.

- 495 Diversos ubi sensit equos currumque referri,
 Multa Jovem, & laesi testatur foederis aras,
 Jam tandem invadit medios, & Marte secundo
 Terribilis, saevam nullo discrimine caedem
 Suscitatur; irarumque omnis effundit habenas.
- 500 Quis mihi nunc tot acerba Deus, quis carmine caedes
 Diversas, obitumque ducum, quos aequore toto
 Inque vicem nunc Turnus agit, nunc Troius heros,
 Expediat? tanton' placuit concurrere motu,

Jup-

SERVIL

495. REFERRI. Id est, retro ferri.]
 496. MULTA JOVEM, ET LAESI TESTATUR FOEDERIS ARAS. ⁹¹ [*Multa*, pro, multum;] licet haberet justam causam iracundiae, quod & fugiebat Turnus, & ipse apperebatur insidiis; non tamen ante prorupit ⁹² in bellum, quam Jovis fidem, & laesa foedera testaretur.

497. ⁹³ [MEDIOS. Qui inter ipsum sequentem, & fugientem Turnum, medii de hostibus erant. MARTE SECUNDO TERRIBILIS. Potest & *Marte secundo* distingui, ut sequatur *Terribilis saevam*, &c. potest & jungi, ut sit: *Marte secundo terribilis*.]

498. NULLO DISCRIMINE CAEDEM SUSCITAT. Indiscrete obtruncat universos, quibus ante pari perperca modo.

499. IRARUM HABENAS. Potestatem, facultatem, ⁹⁴ [id est, irae permittit saevienti liberam potestatem,] ut I. 63. *Et premere, & laxas scires dare jussus habenas*. Et hic moderate locutus est: nam ⁹⁵ Ennius dixit: *Irarumque effunde quadrigas*.

500. QUIS MIHI NUNC TOT ACERBA DEUS? Ac si diceret: nec Musa, nec Apollo sufficiunt. Statius x. Theb. 825. *Major ab Aoniis* ⁹⁶ *sumenda audacia lucis: Meum omnes audete deos*.

502. INQUE VICEM. Invicem: nam *que* vacat. ⁹⁷ [Alii *que* expletivam conjunctionem accipiunt.]

503. TANTON' PLACUIT CONCURRERE. Apostropha ⁹⁸ [cum exclamatione] ad Jovem. Sa-

ne *tanton'* circumflectitur: nam cum per Apostropham Apocopen verba patiuntur, is, qui in integra parte ⁹⁹ fuerat, perseverat accentus, ⁹⁹ [ut *tantone*, inde fit *tanton'*, ut & x. 668. *Tanton' me crimine dignum?*]

VARIORUM.

alter Hamburgicus. *praefixo* alter Menagii. vide lib. v. 557.

490. DIRIGIT. *Derigit* Medicus. *horum uno* Parthas. *torquens* Dorvil.

492. SUBSIDENS. *Subsistens* alter Menagii.

494. ASSURGUNT. *Insurgunt* Vratilavienfis.

Ibid. SUBACTUS. *Subactis* Mentellii duo, Menagius, uterque Leidenfis, Dorvil. Zulichemius, Moreti secundus & Bigonius & Regius. Mentelio priori adscripta glossa, id est *repulsis subactis* Ed. pr. & Mediol. mox *diversos subsensu* Gudianus.

495. SENSIT. *Sensit* Medicus & Montalbanius. HEINS. Et Leidenfis & quatuor alii. equos Turni intellige. ut *aversi currus* 483.

496. LAESI. *Laesas* Menagii prior. *testatur* Venetus, Parthas. & Ed. pr. alter Hamburgicus & Zulichemius. *saevi testatur* Oudartii.

499. EFFUNDIT. *Effudit* Montalbanius, Venetus, & duo Leidenfes. locutionem illustrat Barth. x. Advers. 9. *perfundit* Parthas.

500. QUIS. *Qui* & *qui* carmine Leidenfis.

503. TAN-

⁹¹ desunt iisdem. ⁹² ille in bellum Steph. al. ⁹³ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁹⁴ desunt iisdem. ⁹⁵ Ennius effundit irarum quadrigas dixit iisdem. Ennius ait &c. Dan. ⁹⁶ *sumenda dementia* L. Vof. R. contra metrum. Justinus xxvii. 25 *per secleratam virilemque sumit audaciam*. &c. & *seclis sumere* Grat. Cyneq. 449. ubi vide. ⁹⁷ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁹⁸ fuerat accentus mutatur Dan. reliquis ommissis pat. antos, mutatur is qui integra p. fuerat, perseverat Vof. reliquis ignorat. ⁹⁹ desunt L. R. Steph. Basil. desunt ut & *tanton'* &c. ¹ *tanton' on'* L. Vof. R. Steph. al.

Juppiter, aeterna gentis in pace futuras:
 505 Aeneas Rutulum Sucronem, (ea prima ruentis
 Pugna loco statuit Teucros) haud multa moratus,
 Excipit in latus, &, qua fata celerrima, crudum
 Transadigit costas & crates pectoris ensem.
 Turnus equo dejectum Amycum, fratremque Diorem
 510 Congressus pedes: hunc venientem cuspide longa,
 Hunc mucrone ferit; curruque abscisa duorum
 Suspendit capita, & rorantia sanguine portat.
 Ille Talon, Tanaïmque neci, fortemque Cethegum,

Tris

S E R V I I.

505. * [AENEAS RUTULUM SUCRONEM. Descriptio per aeterna divisa, ut solent historici.] RUENTES TEUCROS. * [Modo fugientes,] + quos insequatur Sucro.

506. * [LOCO STATUIT. Stabiles reddidit, ut: *Stabilisque fugam trepidantis Orestis*. HAUD MULTA MORATUM. Id est, non diu moratum; quod scilicet vim Aeneae diutius sustinere non potuit.

507. EXCIPIT IN LATUS. Figurata elocutio.] CRUDUM ENSEM. Modo, *crudum*; alias *crudelem*. ET CRATES PECTORIS. Donatus superfluum vult esse conjunctionem, ut sit *Epeaegeus: adigit enssem per costas*: id est, *pectoris crates*, ubi celerius fata complentur. Et hoc est, quod ait supra: *Haud multa * moratus*.

509. AMYCU, FRATREMQUE DIOREM. Hi duo duces sunt etiam supra memorati, ut I. 221. *Nunc Amyci casum gemit, nunc aeris Orontis*. Item v. 339. *Et nunc tertia palmas Diore*: unde ad senectutem populi, eorum capita religantur in curru.

511. CURRU autem, aut septimus est, aut decimus * casus antiquus, secundum regulam; ne sit major a nominativo plurali. * [DUORUM. Pro, amborum.]

V A R I O R U M.

503. TANTON. *Tanto* Ed. pr.

505. AENEAS RUTULUM. In Montalbano in-

verso ordine erat,

Pugna loco statuit Teucros, ea prima ruentes Aeneas Rutulum Sucronem, haud multa moratus.

loco *stravit* Bigotianus.

506. MORATUS. *Morantem* scripti nostri excepto Sprotiano, in quo *moratum*, sed *moratus* a manu secunda in illo erat repositum. HEINS. *Morantem* Dorvil.

508. CRUDUM TRANSADIGIT COSTAS ET CRATES PECTORIS ENSEM. Ita codices plerique. Cave ergo audias substituentes, *crudo ense*. simile loquendi genus jam habuimus supra hoc libro 273. *Egregium forma juvenem & fulgentibus armis Transadigit costas fulvaeque extendit laevae.*

HEINS. *Transadigit* Zulichemius, duo Moretani priores & Parthal.

509. DIOREM. *Diores* Menagii prior & primus Moreti & Leidensis.

510. VENIENTEM CUSPIDE LONGA. Vid. ad x. Aen. 416. sic apud Liv. II. 19. *tanta vis infestis venientium hastis fuit*. ubi nihil mutandum est. BURM.

511. ABSCISA. *Abcisa* Medicus. *Abcissa* Serv. ad II. Aen. 533. & sic Dorvil. & Ald. *curruque* Ed. pr.

513. TALON. *Talum, Thalon, Tagum, Tanaïmque,*

1 defunt L. Vof. R. Steph. al. ut solent H. defunt Fabr. divisa solent historici. . . Dan. 3 defunt L. Vof. R. Steph. al.
 4 quos insequatur Turnus Baf. & Steph. qui addit mucrone, quos insequatur. . . L. Vof. 5 defunt L. Vof. R. Steph. al.
 ad Crudum p. 507. Dan. ad *Haud multa*. 6 *morantem* Dan. *moratum* Fabr. *moratur* Baf. 7 defunt L. Vof. R. Steph.
 8 defunt L. Vof. R. Steph. al.

Tris uno congressu, & maestum mittit Onyten,
 515 Nomen Echionium, matrisque genus Peridiae,
 Hic fratres Lycia missos & Apollinis agris,
 Et juvenem exosum nequidquam bella Menoeten
 Arcada: piscosae cui circum flumina Lernae
 Ars fuerat, pauperque domus; nec nota potentum

520 Li-

SERVII.

514. MOESTUM ONYTEN. Severum, naturaliter tristem, ⁹ [quem Graeci *εὐθυμῶν* dicunt,] *ἀ-νιδαν*. ¹⁰ [aut imaginatus est expirantem.] MITTIT autem, socium supra memoratis. Sane ONYTEN Donatus dicit aut gentile esse, aut patronymicum, ut nomen ejus proprium sit, *Echionius*. Sed hoc non procedit: quia neque patronymicum in TES exit: neque *Onytes*, a qua gente veniat, usquam lectum est. Proprium ergo est: & sequens versus erit: NOMEN ECHIONIUM: id est, ¹¹ Thebana gloria, per Periphrasin: nam *Echionii*, sunt Thebani, a rege *Echiome*. ¹² [Ovidius de sociis Cadmi loquens, Thebarum aedificatoris, ait: *Quinque superstitibus, quorum fuit unus Echion*:] unde quidam male legunt: *Nemine* ¹³ *Chionium*. ¹⁴ [Alii nomen *Echionium*, hoc est, genus, quemadmodum de matre *genus* dixit, accipiunt; ut ostendatur, eum Echionis esse & Peridiae filium: vel ab Echione genus ducentem.]

515. MATRISQUE GENUS PERIDIAE. Periphrasis est: hoc est, filium Peridiae.

516. LYCIA MISSOS, ET APOLLINIS AGRIS. Vacat &: nam per Epexegetin *Lyciam*, arva *Apollinis*, dixit, ut IV. 377. *Nunc Lyciae sortes*. ¹⁵ [Appellat autem *Lyciam*, a *Lyc*o nympa, ex qua habuit Apollo filium, nomine *Lycadium*: *Missos* autem, profectos, ut VI. 812. *Missus in imperium magnum*.]

517. EXOSUM NEQUIDQUAM BELLA. Supra X. 419. *Injecere manum Parcae*: nam per transitum ostendit, urgentibus fati eum ad bella deductum: quae nequidquam semper vitare cupiebat. Hunc autem *Menoetem* oriundo Arcada fuisse in-

telligimus; sed habitasse circa Argos: nam *Lerna*, palus est Argivorum, in qua eum dicit solitum fuisse piscari: nam hoc significat: PISCOSAE CUI CIRCUM FLUMINA LERNAE ARS FUERAT. ¹⁶ [Et vetuste *flumina*, pro fluore dixit: neque enim *Lerna* fluvijs est: & sic, *flumina Lernae*, quomodo *Aventini montem*. Queritur sane, quis primus *exosum*, pro *peroso* dixerit.]

519. PAUPERQUE DOMUS. *Hic & haec pauper* dicimus: nam *paupera* ¹⁷ usurpativum est. Sic Plautus: *Paupera est haec mulier*. Sed hoc hodie non ¹⁸ utimur. Ea enim nomina, quae ablativo singulari in *e* exeunt, si foemina ex se faciunt, similia faciunt: ¹⁹ neque enim heteroclita, vel alterius declinationis esse possunt: ut puta, ²⁰ quia *ab hoc hospite* facit, *hic & haec hospes* dicamus necesse est. Lucanus V. 11. *Hospes in extremis auditur curia te-ctis*. Nam *ab hoc leone*, *hic & haec leo*; *ab hoc latrone*, *hic & haec latro*; *ab hoc fullone*, *hic & haec fullo*: *ab hoc nepote*, *hic & haec nepos*: nam ut *nepos* dicamus ²¹ [in Jure] propter discretionem successionis admissum est. Sciendum ²² tamen, *hospita*, *paupera*, *leona*, ²³ *lea*, usurpata a poetis.

VARIORUM

que, *Thalaimque*, *Thalarumque*, *Talarumque* codices. diversi. mox *Onitem*, *Orontem*, *Onisbem*, *Omentem*.

515. NOMEN ECHIONIUM. Nomen plerique codices. nomine *Chionium* Leidenfis. *Thionium* ²⁴ alius Leidenfis. *Perrichias* prior Hamburgicus. *Parrichiae* Excerpta nostra. *Perideas* Parrhas. Catro. *Erichthonium*. nomen hic pro filio Echionis. vid.

adi

⁹ desunt Dan. sed *εὐθυμῶν* deest L. Vof. R. Steph. al. ¹⁰ desunt L. Vof. R. Steph. al. ¹¹ Thebanum a gloria L. Thebanam gloriam Vof. ¹² desunt L. Vof. R. Steph. Dan. al. ¹³ *Echionium* Steph. ¹⁴ desunt L. Vof. R. Steph. al. ¹⁵ desunt iisdem. ¹⁶ desunt iisdem. ¹⁷ usurpatum iisdem. ¹⁸ dicimus Dan. ¹⁹ iterum nomina, id est alterius Dan. Fabri: haec enim & eroclitia, id est alterius d. e. n. possunt L. nec e. eroclitia, id est &c. Vof. neque e. & : vel alt. d. e. non possunt R. ²⁰ quae Dan. ²¹ desunt L. R. Steph. al. ²² autem Dan. ²³ deest Dan. usurpata L. Vof. R. Steph. al. omisso *ne* esse.

520 Limina: conductaque pater tellure serebat.
 Ac velut inmissi diversis partibus ignes
 Arentem in silvam, & virgulta sonantia lauro;
 Aut ubi decursu rapido de montibus altis
 Dant sonitum spumosi amnes, & in aequora currunt,
 525 Quid-

SERVII.

520. POTENTUM MUNERA. ²⁴ [Munera dicit] obsequia, ²⁵ [id est, officia,] quae pauperes divitibus loco munerum solvunt. ²⁶ [Sane munera, ²⁷ atque munia dicimus. PATER. Ipse pater: an pater ejus?]

522. ARENTEM IN SYLVAM. Pro, aridam.

524. DANT SONITUM SPUMOSI AMNES. Bellum semper incendio & fluminibus comparat. Sic in secundo 304. *In segetem veluti cum flamma furentibus aëris incidit, aut ²⁸ rapidus montano flumine torrens.* ²⁹ [VIRGULTA SONANTIA LAURO. Quaeritur, quid sit virgulta sonantia lauro? scilicet ipsa virgulta lauri; sonantia autem, cum crepita ardentia.

VARIORUM.

ad Sil. XIII. 44. vulgata est apud Serv. II. Aen. 89.

516. HIC. *Time Zulichemius & fratres Serv.* ad III. Aen. 8. & *eroris* prior Hamburgicus pro diversa lectione.

517. MENOETEN. *Menoetem* Arusianus. HEINS. *Menoten*, *Meontem* alii. *Monentem* Bigotius. *Morventem* Venetus & Vratilavienſis & Parrhaſ.

518. CUI. *Qui* Dorvill.

519. ARS. Heinsius conjecerat olim *lar. advenerat* Dorvill.

Ibid. NEC NOTA POTENTUM MUNERA. Liber vetustissimus Colotianus pro *munera* habet, *limina*. quo modo locutus est Horatius Epod. Od. II.

*Forumque vitat & superba civium
 Potentiorum limina.*

quin autem haec vera hujus loci scriptura sit, dubitandum plane non est. URSIN. *Potentum limina* in Mediceo, ut apud Horatium in Epod. II.

*Forumque vitat & superba civium
 Potentiorum limina.*

Martialis lib. XII. 18.

*Dum per limina te potentiorum
 Sudatrix toga ventilat.*

idem lib. VIII.

*Si tecum mihi, care Martialis,
 Securis liceat frui diebus,
 Et verae pariter vacare vitae;
 Non nos atria, nec domos potentum,
 Nec lites tetricae fornumque triste
 Noſſemus.*

Claudianus de Stilicone,

*Nil leve moliri, nullis haerere potentum
 Liminibus.*

ab omni ambitione sordida remotum fuisse designat. idem Claudianus lib. II. in Stilic.

*Trudis avaritiam, cujus foedissima nutrix
 Ambitio, quae vestibulis foribusque potentum
 Excubat.*

apud Persium Satyra I.

Vide sis ne majorum tibi forſan

Limina frigeſcant.

nobilium magna atria curare apud Juvenalem Sat. VII.

Tu Camerinos

Et Bareaſ, tu nobilium magna atria curas. ita enim rectius codices scripti quatuor a me inspecti, quam *Bareaſ*, quod est in vulgatis. Columella praefatione Rei Rusticae: *An honestius duxerim mercenarii salutatoris mendacissimum aucupium, circumvolitantis limina potentiorum.* Seneca Epist. IV. *superbis assidere liminibus.* contra *plebeja limina* Statius III. Theb. 609.

*Unius (heu pudeat) plebeja ad limina civis
 Tot ferro accinctae gentes animisque paratae
 Haeremus.*

sic ex scriptis lege, vulgo *Phoebeja*. HEINS. *Limina* recepit Catroeus & Cerda. & Markl. praefat. ad Statii pag. x. *parentum* Ed. pr.

Ibid. POTENTUM. *Parentum* Zulichemius a manu

²⁴ desunt L. R. Vof. Steph. al. ²⁵ desunt iidem ²⁶ desunt iidem. ²⁷ & quae Dan. Fabr. ²⁸ rapit montano
 a f. Steph. ²⁹ desunt L. V. A. Steph. al. ad *Nesica* §. 527.

- 525 Quisque suum populatus iter: non segnius ambo
Aeneas Turnusque ruunt per proelia: nunc, nunc
Fluctuat ira intus: rumpuntur nescia vinci
Pectora: nunc totis in vulnera viribus itur.
Murrhanum hic, atavos & avorum antiqua sonantem
530 Nomina, per regesque actum genus omne Latinos,
Praecipitem scopulo, atque ingentis turbine saxi
Excutit, effunditque solo. Hunc lora & juga subter
Provolvare rotas: crebro super ungula pulsu

In-

SERVII

525. NON SEGNIUS AMBO AENEAS TURNUSQUE RUUNT. Bene comparationibus diversis singula reddidit ad similitudinem veram: quia ambos ignibus aut fluminibus comparaverat. Ergo non segnius, ad ignem retulit: quia segnis, quasi sine igne sit. Fluctuat autem, ad amnes eum retulisse nulla dubitatio est.

527. RUMPUNTUR. Pro, fatigantur: & fluctuat, & rumpuntur: quia] NESCIA VINCI PECTORA. Horatius I. Od. 6. 30 Pelidae stomachum cedere nescii.

529. MURRHANUM HIC ATAVOSET AVORUM ANTICUA SONANTEM NOMINA. Hoc est, cujus majores 31 omnes Murrhani dicti sunt, & reges fuerunt, ut: Per regesque actum genus omne Latinos. Scimus enim, solere plerumque fieri, ut primi regis nomen reliqui 32 etiam possideant: ut apud Romanos Augusti vocantur; apud Albanos Sylvii; apud Persas Arfacidae; apud Aegyptios Ptolemaei; apud Athenienses Cecropidae. Unde superfluum est, quod ait Donatus, debere nos accipere 33 interemptum esse Murrhanum, dum avos & atavos Turni commemorat, & effert laudibus maximis; 34 [per illud inf. 638. Vidi oculos ante ipse meos me voce vocantem Murrhanum.]

530. PER REGESQUE ACTUM GENUS OMNE LATINOS. Horatius 35 [de Lamia] III. Od. 17. Et nepotum Per memores genus omne fastos.

534. NEC DOMINI MEMORUM PROCULCAT EQUORUM. 36 [Id est, equorum,] domini immemorum.

VARIORUM

manu secunda. & ita in Servio ad III. Aen. 539. edidit Stephanus.

522. ARENTEM. Male ardentem Medicus. HEINS. Ardentem etiam Leidenfis & Regius. Sonantia lauri alius Leidenfis. longe secundus Moretanus.

523. DECURSU. Procurfu uterque Hamburgicus & Parrhaf. male. v. Lamb. ad Lucret. I. 284.

524. IN AEQUORA. Aequore Hugonius & a manu prima Zulichemius, ad aequora a secunda. verrunt Parrhaf.

525. POPULATUS. Populatur Bigotianus, Parrhaf. & pro varia lectione prior Hamburgicus.

526. PER. In duo Moretani, & tres quatuorve alii.

527. RUMPUNTUR. Rapiuntur Parrhafianus. v. Carr.

Ibid. VINCI. Rumpi Zulichemius a manu secunda.

528. IN VULNERA. In pugnam alter Hamburgicus.

529. SONANTEM. Sonantes Hugonius. sic vana sonantem Opheltien Val. Flac. III. 198. innox per reges actum Excerpta nostra & Zulichemius.

530. REGESQUE. Reges Parrhaf.

531. INGENTIS TURBINE SAXI. Ingenti Donatus, ut supra,

Ingenti fragmine montis.

alii malunt, ingentis, ut alteri substantivo respondeat Epitheton FABRIC. Ingentis vetusta exemplaria. HEINS. Immanis Zulichemius. turbine montis Oudartii pro varia lectione.

Ibid.

30 Pelidae st. c. nescit L. Pelida st. c. nescit R. Pelidae st. c. nescit Steph. Pelidae st. decedere nescit Dan. Pelidi Fabr. 31 desit Steph. 32 ejus Steph. 33 occidit M. Dan. Fabr. 34 desunt L. R. Vol. Steph. al. 35 desunt iisdem, de Lamo Dan. Fabr. 36 desunt L. R. Vol. Steph. al.

Incita nec domini memorum proculcat equorum.
 535 Ille ruenti Hyllo, animisque inmane frementi
 Occurrit, telumque aurata ad tempora torquet:
 Olli per galeam fixo stetit hasta cerebro.
 Dextera nec tua te, Grajûm fortissime Creteu,
 Eripuit Turno: nec DI texere Cupencum,
 540 Aenea veniente, sui. Dedit obvia ferro
 Pectora: nec misero clipei mora profuit aerei.
 Te quoque Laurentes viderunt, Aeole, campi
 Oppetere, & late terram consternere tergo.

OC-

SERVII.

538. DEXTERA NEC TUA TE, GRAJUM FORTISSIME CRETEU, ERIPUIT TURNO, NEC DI TEXERE 37 CUPENCUM. Ita Aeneam comparat Turno, ut eum superiorem esse significet: nam quem Turnus interemit, 38 fortitudo sua eum liberare non potuit; ei vero, quem occidit Aeneas, ne sua quidem numina prodesse potuerunt. 39 [Terentius Phorm. I. II. 24. *Memini relinqui me deo irato meo*. Sic alibi IV. 610. *Nec dii morientis Elissae*. Singuli enim deos proprios habemus, Genios.] Sane sciendum, *Cupencum* Sabinorum lingua *sacerdotem* vocari: 40 [ut apud 41 Romanos Flaminem, & Pontificem, sacerdotes. Sunt autem *Cupenci*, Herculis sacerdotes. Ergo quod huic proprium nomen de sacerdote finxit, bene dixit: *Nec dii texere sui*: Et quidam reprehendunt Poëtam hoc loco, quod in nominum inventionem deficitur. Jam enim in IX. Cretea a Turno occisum induxit, ut: *Cretea, Musarum comidem*; sed & apud Homerum, & Pylaeonem, & Adrastum bis ponit, & alios complures.]

543. LATE TERRAM CONSTERNERE. Aliud 42 ex alio ostenditur: nam per hoc corporis exprimitur magnitudo, ut VII. 279. *Stabant tercentum nitidi in praesepebus altis*.

VARIORUM.

Ibid. TURBINE SAXI. Id est saxo turbinis in morem rotato. sic *turbine coeli* Lucret. V. 623.

532. EXCUTIT. *Excipit* in Mediceo. HEINS. *Hinc* secundus Rottendorpius.

534. DOMINI MEMORUM. *Memorum domini* Parthal.

535. ILO. *Hyllo* Mediceus & Mentelianus. in multis aliis, etiam apud Pierium, *Hyllo*. sed *Hyllus* nomen etiam fuit Herculis & Dejanirae filio. HEINS. *Ilo*, *Illo* alii. *Hilo* Ald.

536. AD TEMPORA. In Zulichemius.

537. FIXO STETIT. Donatus, *fixo cerebro*. FABRIC. *Fixa* Catroeus.

538. GRAJUM. Id est Arcadum. Ibid. CRETEU. *Crethen*, *Cereu*, *Reteu*, *Rbeteu*; *Rbeteu* alii & Catroeus & Cerda.

536. CUPENTUM. *Cupencum* ex scriptis. sic *Mamercus*, *Lupercus*, *Ancus*. apud Silium quoque Italicum, qui nomina hujusmodi a Marone frequens mutuatur, lib. IV. 537.

Quamquam orbis partem visus, unoque Cupencus Lumine sufficiens bellis.

ita optima membranae Colonienfis. vulgo & illic *Cupentus*. HEINS. *Cupentum* Ald. Donatus ad Terent. Phorm. I. II. 24. sed *Cupencum* Serv. ad II. Aen. 396. *Tupentum* Ed. pr. *Cupentum* Mediol.

541. CLYPEI MORA PROFUIT AEREI. *Profrus aeris* Scholiastes Statii Theb. I. 102. & interpretatur, *nec clypei, nec aeris*. ut 20 nos subintelligatur. HEINS. *Aeris* etiam multi codices

37 CUPENCUM Steph. Fabr. al. & ita max etiam. Cupendum R. 38 virtus Dan. 39 defunct L. R. Vol. Steph. al
 40 defunct iudem. 41 flaminum & Pontificum Dan. 42 ex altero Basil.

- Occidis, Argivae quem non potuere phalanges
 545 Sternere, nec Priami regnorum everfor Achilles.
 Hic tibi mortis erant metae: domus alta sub Ida;
 Lyrnessi domus alta, solo Laurente sepulcrum.
 Totae adeo conversae acies, omnesque Latini,
 Omnes Dardanidae: Mnestheus, acerque Sereftus,
 550 Et Messapus equum domitor, & fortis Asylas,
 Tuscorumque phalanx, Euandrique Arcades alae,
 Pro se quisque viri summa nituntur opum vi.
 Nec mora, nec requies: vasto certamine tendunt.
 Hic mentem Aeneae Genetrix pulcherrima misit,

555 Iret

SERVIL.

545. EVERSOR ACHILLES. " Bene separavit Achillem a Graecis, ut i. 30. *Reliquias Danaum asque immitis Achilli.*

546. MORTIS METAE. Id est, mors, quae meta est & finis: nam " *metas vitae* dicimus, non *mortis*: " [mors enim infinita est.] Sciendum tamen, ita hoc de Homero esse translatum, qui ait Iliad. I. 416. *τὸς θανάτου*, hoc est, *finis mortis*: nam in ipsa morte finis est.

547. LYRNESSI DOMUS ALTA. " *Lyrnessos*, civitas est Phrygiae, unde fuit Briseis: & per transitum " docet, neminem posse " *factorum statuta vitare*: " [quando enim hic crederet, ibi se natum, tam longe esse periturum?]

548. CONVERSAE ACIES. In bellum coactae, " [vel inter se conversae.]

552. PRO SE QUIQUE VIRI. Pro qualitate virium suarum, sicut in quinto 501. *Pro se quisque viri, & depromunt tela pharetris.* SUMMA NITUNTUR OPUM VI. Hemistichium est Ennianum. " [TENDUNT. Pro, contendunt.]

554. MENTEM AENEAE GENITRIX PULCHERRIMA MISIT. *Mentem*, consilium, ut i. 676. *Qua facere id possis, nostram nunc accipe mentem.* " [MISIT autem, pro, immisit.] Et PULCHERRI-

MA perpetuum est epitheton, nec ad negotium pertinens. Sane " bona usus est oeconomia, ut diceret instinctu numinis profectum esse Aeneam ad civitatis excidium: nam incongruum fuerat, occupatum bello per se tale cepisse consilium.

VARIORUM.

dices cum Mediceo. & Ed. pr. & Mediol. Dorvil.

542. CAMPI. *Campis* Mediceus. *Aeolum* a Parthenopaeo etiam occisum dat nobis Statius ix. Theb. 765.

543. LATE. *Lato* prior Hamburgicus & Excerpta nostra. *terrae* Venetus. Heinsius *lato* probabat olim ex conjectura.

545. EVERSOR. *Aversor* Leidensis. *versor* prior Hamburgensis. Stat. i. Achil. 530. Achillem vocat *eversorem Asiae*. mox *Lyrnessi* Mentelii prior, Gudianus & plures alii. *Lernesi*, *Lernesi*, *Lernesi*, *Lirnaesi* diversi codices.

548. TOTAE. *Tota* Parisinus.

551. PHALANX. *Phalans* Zulichemius.

Ibid. EVANDRIQUE ARCADIS ALAE. *Arcades* ex vetustis exemplaribus. ut supra lib. xi. 835.

Tyrrhenique duces, Evandrique Arcades alae.

ubi

43 separat Achillem a Graecis L. Vof. R. Steph. bene separavit, ut *Reliquias Dan.* 44 metam Vof. Steph. al. metam & fines v. dicimus L. meta est & finis vitae dicimus R. 45 desunt L. R. Steph. al. in Vossiano erat, non mortis, nam in ipsa morte finis est, omisus mediis. 46 Lyrnessos Steph. Lyrnessos Basil. Briseis L. Vof. R. 47 deest R. 48 deest R. Vof. L. Steph. 49 desunt L. Vof. R. Steph. al. 50 desunt iisdem 51 desunt iisdem. 52 desunt iisdem. 53 vide de H. Steph. dissert. de Criticis pag. 96.

- 555 Iret ut ad muros, ubique adverteret agmen
 Ocius, & subita turbaret clade Latinos.
 Ille, ut vestigans diversa per agmina Turnum,
 Huc atque huc acies circumtulit; adspicit urbem
 Inmunem tanti belli, atque impune quietam.
 560 Continuo pugnae accendit majoris imago:
 Mnesthea, Sergestumque vocat, fortemque Sereſtum,
 Ductores, tumulumque capit: quo cetera Teucrûm
 Concurrit legio: nec scuta aut spicula densi
 Deponunt. Celſo medius ſtans aggere fatur:
 565 Ne qua meis eſto dictis mora. Juppiter hac ſtat.
 Neu quis ob inceptum ſubitum mihi ſegnior ito.

Ur-

S E R V I I.

555. URBIQUE ADVERTERET AGMEN. Id eſt, contra urbem.

558. ACIES CIRCUMTULIT. ⁵⁴ [Vel exercitum ſuum huc atque illuc circumduxit, vel acies] oculorum: & bona occasione ⁵⁵ [pervenit ad id, ut Aeneas civitatem poſſet aſpicere].

559. IMMUNEM TANTI BELLII. Sine officio dimicandi. ⁵⁶ [Et vult inobſeſſam intelligi, quali ſine periculo ſit oppugnationis:] nam *immunis* eſt, qui nihil praefat; quali ⁵⁷ *ſine muniis*, ⁵⁸ [hoc eſt, qui non facit *munia*.] IMPUNE QUIETAM. Quae ſpecialiter debuit poenas luere, propter foedus abruptum.

560. PUGNAE ACCENDIT MAJORIS IMAGO. Subaudis, *enim*.

563. NEC SCUTA, AUT SPICULA DENSE DE-
 PONUNT. Ex eo, quod non eſt factum, quid fieri ⁵⁹ ſoleat, indicavit, ut ſupra 130. *Deſignat* ⁶⁰ *telluri baſtas, & ſcuta reclinant*.

565. ⁶¹ [NEQUA. Pro, nulla.] ⁶² [ESTO. Sit.] JUPPITER HAC STAT. Pro nobis religio eſt, quam laeſerunt Rutuli, ruptis foederibus. Novimus autem interſuiſſe foederi ⁶³ & deos alios, & Jovis imaginem ſceptri praefentia redditam.

566. NEU QUIS OB ⁶⁴ INCEPTUM SUBITUM

MIHI SEGNIOR ITO. Tertia perſona eſt ITO, id eſt, eat: & hortatur eos, ut ita in bellum ⁶⁵ ruant, quali res fuerit ante diſpoſita: nam hoc dicit: Repentinum imperium nullam ⁶⁶ vobis afferat moram: unde eſt illud paulo poſt: *Scalae improviſo, ſubitusque apparuit ignis*.

V A R I O R U M.

ubi pari modo in codicibus nonnullis peccabatur. HEINS. *Evandri & Arcades* Dorvil.

553. VASTO. *Summo* Bigotianus, repetita ex proximo verſu voce.

554. HUC. *Hinc* duo Menteliani.

556. CLADE. *Caede* duo Rottendorphii.

558. ACIES. *Acie* duo priores Moretani, Leidenſis & Mentelii prior, & alius Leidenſis a manu prima. recte vero *acie* de oculis explicat Rbodius de *Acia* pag. 188.

560. MAJORIS. *Mavortis* Hugonius. origo Zulſchemius a manu prima. *concedit majoris* alter Menagii. *accedit* Ed. pr.

561. SERESTUM. *Cloanthum* Parrhaſ. qui & *Sereſtumque vocat*. *Mneſtheaque* Dorvil.

562. CAPIT. *Rapit* Ed. Venet.

563. DENSE. *Feſſi* Zulſchemius a manu ſecunda. *ſcuta & ſpicula* Ed. pr.

564. ME-

⁵⁴ deſunt iidem. ⁵⁵ deſunt L. Vof. R. Steph. ⁵⁶ deſunt L. Vof. R. Steph. al. ⁵⁷ ſine muneribus ſive muniis Steph. al. ⁵⁸ deſunt L. Vof. R. Steph. al. ⁵⁹ ſolet Steph. ⁶⁰ *tellure* L. Baſil. ⁶¹ deſunt L. Vof. R. Steph. al. ⁶² deſunt R. ⁶³ ut deos Steph. ⁶⁴ IMPERIUM. R. Steph. al. ⁶⁵ eant L. R. Vof. Steph. al. ⁶⁶ nobis iidem.

- Urbem hodie caussam belli, regna ipsa Latini,
 Ni frenum adcipere, & victi parere fatentur,
 Eruam, & aequa solo fumantia culmina ponam.
 570 Scilicet expectem, libeat dum proelia Turno
 Nostra pati; rursusque velit concurrere victus?
 Hoc caput, o cives, haec belli summa nefandi.
 Ferte faces propere, foedusque reposcite flammis.
 Dixerat: atque animis pariter certantibus omnes
 575 Dant cuneum; densaque ad muros mole feruntur.
 Scalae improviso, subitusque adparuit ignis.
 Discurrent alii ad portas, primosque trucidant:

Fer-

SERVII.

567. CAUSSAM BELLII. Quia illic erat Lavinia.

568. ⁶⁷ [FRENUM. *Frenum*, singulari numero raro lectum est: & quidam hunc versum per figuram Graecam dictum tradunt: *ἰμολογῶσιν μάλιν λαβῆν*.]

569. ERUAM. Confidenter, quasi jam non bellum sit; sed expugnatio.]

572. HOC CAPUT, O CIVES. ⁶⁸ [Sic superius Drances de Turno] ut XI. 361. O *Latio caput horum & causa malorum*: id est, principium: ⁶⁹ potuistis enim quieti esse, si Latini foedus servassent: & ad Latinos transfert crimen Turni.]573. FOEDUSQUE REPOSCITE FLAMMIS. Gravitate sermonum declamationi pondus imposuit: nam hoc dicit: Flammis foederis urbis immovemus incendio: nam ⁷⁰ hic REPOSCITE, est, revocate, innovate.575. ⁷¹ [DANT CUNEUM. Quotiens in similitudinem cunei milites disponuntur. DENSE MOLE. Densi cum impetu.]576. IMPROVISO. Deest, *ex*; ut sit, *ex improviso*. APPARUIT IGNIS. Pro, apparuerunt: & est Zeugma, ut in primo 144. *Cynosbœ simul, & Triton adnixus*: pro, adnixa: non enim solus Triton adnitebatur.]577. DISCURRENT ALII AD PORTAS, PRIMOSQUE TRUCIDANT. Subaudis, *improviso*: &haec simul pronuntianda sunt, ut simul facta videantur; quo ⁷² vehemens vis bellica possit agnoscī. ⁷³ [Primosque trucidant autem, id est, qui primi ad portas erant obvii, scilicet stationem agentes.]

VARIORUM.

564. MEDIUS. Medio prior Menagii.

565. HAC STAT. Hic stat Donatus agnoscit ad Terentii Phorm. Act. II. Sc. I. illo loco, cum illo haud staret, Phœdria. sed aliter Macrobius lib. VI. Saturn. cap. I. qui docet esse hemistichion Ennianum. HEINS. *Astet* Zulichemius a manu prima. V. Catroem. mox *nequis* Montalbanus & prior Hamburgicus. nec alter.568. VICTI. *Dicto* Parrhas. Sprotianus, Venerus & a m. pr. Gudianus. sequitur *victus*.Ibid. ET VICTI PARERE. *Et dicto parere* Sprotianus, de quo dictum lib. III. 189. idque Carisius lib. I. Inst. Gram. hic agnoscit. HEINS. *Dicto p. fatetur* Oudartii, Hugenianus & Zulichemius a manu prima. *dicto* Leidenensis a manu secunda, & ita Excerpta nostra.569. CULMINA. *Fulmina* Vratislavensis.571. RURSUSQUE. *Rursumque* Zulichemius.572. HOC CAPUT. O *capita*, o *cives* Zulichemius. *Haec caput* quartus Moretanus. *Hic* prior Hamburgicus. *hoc belli secundus* Rottendorphius &

⁶⁷ desunt iisdem. ad §. 572. ⁶⁸ desunt L. R. Vof. Steph. Drances a Turno Dan. Drances Turno Fabr. Basil. ⁶⁹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁷⁰ desunt L. R. Vof. Steph. Dan. ⁷¹ desunt L. R. Vof. Steph. al. ad §. 577. ⁷² vehemens L. R. Vof. Dan. ⁷³ desunt L. R. Vof. Steph. al.

Ferrum alii torquent, & obumbrant aethera telis.
Ipse inter primos dextram sub moenia tendit
580 Aeneas, magnaque inculcat voce Latinum;
Testaturque Deos iterum se ad proelia cogi:
Bis jam Italos hostis, haec altera foedera rumpi.
Exoritur trepidos inter discordia civis:
Urbem alii referare jubent, & pandere portas
585 Dardanidis; ipsumque trahunt in moenia regem.
Arma ferunt alii, & pergunt defendere muros.
Inclusas ut cum latebroso in pumice pastor

Vesti-

S E R V I I.

579. INTER PRIMOS. Inter duces, inter principes.

581. 74 [TESTATURQUE DEOS. Id est, foederis.] HAEC ALTERA FOEDERA RUMPI. 75 [Bis rumpi foedera; bis Italos hostes fieri; bis se in praelia saeva compelli: nam varie eandem rem iterat.] Bis autem foedera facta sunt, semel per Ilioneum: 76 [quando Latinus ait VII. 263. Ipse modo Aeneas, nostri si tanta cupido est, Si jungi bono spatio properat, sociusque vocari, Adveniat. Et 285. Sublimes in equis redeunt, pacemque reportant:] & 77 iterum, paulo ante 78 propter singulare certamen.

583. 79 [TREPIDOS INTER. Hoc est, inter trepidos.]

584. RESERARE JUBENT. Id est, volunt, ut Terentius Andr. III. III. I. *Jubeo Chremetem*.

585. TRAHUNT IN MOENIA REGEM. Trahere volunt: nam 80 voluntas, animi est, non facti. 81 [TRAHUNT autem] scilicet, ut possit imminens 82 videre discrimen. Donatus dicit, *trahunt in moenia*, pro, dilacerant in moenibus rumoribus suis. 83 [Ergo regem, de Latino dixit; moenia autem, hic muros dixit.]

587. INCLUSAS UT CUM LATEBROSO IN PUMICE PASTOR. Pene omnia comparationis 84 istius verba ad supradictum pertinent bellum: nam ita apes inclusae sunt, ut homines qui obsidentur: ita civi-

tatem, 85 timentium latebras dicimus, sicut apum sunt alvearia: item 86 pastor, [ut rex:] & re vera pastor est & ductor exercitus, ut Homerus *παιστήν λαόν*. Pumicem autem, iste masculino genere posuit: & hunc sequimur: 87 [nam & Plautus ita dixit:] licet Catullus Carm. I. dixerit foeminino: 88 [*Arida modo pumice expoliturum*.]

V A R I O R U M.

& Dorvil. *Hec caput o duces* Mentellii primus. caput belli & summa est ipsa urbs. ut Florus I. 18. *caput belli Tarentinos* dixit, & Carthaginem *caput belli* II. 2. & III. 10. *capita belli urbes Avaricum & Alexiam*, &c. vel si ad Turnum referas, erit, ut apud Ovid. II. ex Pont. I. de homine,

Belli summa caputque Bato.

Lucan. IX. 123. *stat summa caputque Orbis, an occidimus?* ubi vide. sed rectius urbs intelligitur.

573. PROPERE. *Properi* Menagii prior, & a manu prima prior Hamburgicus. & Caur. vid. supr. §. 85. *foedusque reponit* Ed. pr.

575. CUNEUM. *Cuneos* secundus Moretanus.

576. APPARUIT. *Pro adparueris*. vid. ad lib. IV. 641.

577. TRUCIDANT. *Fatigant* primus Moretanus, alter

74 desunt iisdem. 75 desunt L. 76 desunt L. R. Vof. Steph. al. 77 deest iisdem. 78 deest Dan. Fabr. 79 desunt L. Vof. R. Steph. al. 80 motus animi est non factum L. Vof. in R. erat lacuna. 81 desunt Dan. 82 videri R. 83 desunt L. Vof. R. Steph. al. 84 deest Dan. 85 timentum Dan. 86 pastorem & re R. pastor est & re L. Vof. 87 desunt L. Vof. R. Steph. al. 88 desunt L. Vof. R. Steph. Dan.

- Vestigavit apes, fumoque inplevit amaro;
 Illae intus trepidae rerum per cerea castra
 590 Discurrent, magnisque acuunt stridoribus iras.
 Volvitur ater odor tectis: tum murmure caeco
 Intus saxa sonant: vacuas it fumus ad auras.
 Adcidit haec fessis etiam fortuna Latinis,
 Quae totam luctu concussit funditus urbem.
 595 Regina ut tectis venientem prospicit hostem,
 Incessi muros, ignis ad tecta volare;

Nus

SERVIL

588. FUMO AMARO. Qui elicit lachrymas.
 589. TREPIDAE RERUM. Nescientes quid agant, ignarae auxilii, ⁸⁹ [hoc est, trepidae de suis rebus. Terentius Heaut. II. I. 13. *Satagit rerum suarum*. CERECA CASTRA. Opportune hic *castra*, de his rebus, quae nunc aguntur: in lib. IIII. Georg. 202. *Aulaeque & cerea regna*.]
 591. ATER ODOR. Nove: nam in odore quis color est? Sed hoc dicit: ⁹⁰ odor atrae rei, id est, fumi ater odor, pessimus, ut: *Fumoque implevit amaro*.
 593. ⁹¹ [FESSIS. PRO, adflictis.] ETIAM FORTUNA. Casus: nam omnis casus in potestate fortunae est.
 595. TECTIS VENIENTEM PROSPICIT. Aut, e tectis prospicit: aut, contra tecta venientem.
 596. INCESSI MUROS. Invadi.

VARIORUM.

- alter Hamburgicus. idem mox *intorquent & aethera pennis*.
 579. DEXTRAM. *Dextra Venetus*.
 581. TESTATURQUE DEOS ITERUM SE. Rem eandem bis dicere non debuit, quae mox repetitur. placet igitur Donati lectio: *Testaturque Deos se invitum ad proelia cogi*. causa voluntatis coactae additur, *Bis jam Italos hostes haec altera foedera rumpi*. FABRIC. *Iterum se ad proelia cogi*, longe elegantius in Mediceo & caeteris omnibus. ut mirer, unde vulgata lectio *se invitum* promanaverit. HEINS.

582. HAEC ALTERA. *Haec jam altera* Mediceus a manu secunda. nervosius utique. HEINS. *Bis victos hostes* Oudartii.
 585. TRAHUNT. *Trabant* primus Moretanius, ut ad ⁹² *juvent* proxime praecedens referatur. quae scriptura impense mihi arridet. HEINS. *In praeterea* alter Hamburgicus. vulgata est apud Serv. ad II. Aen. 480.
 586. FERUNT. *Fremunt* Bigotianus. ut alibi *fremunt arma juvenis*. HEINS. *Et* deest Hugenario & Parrhaf. *arma fremunt* elegans videtur. ut murmure incondito clamaverint, *arma, arma*, ut solebat. vid. ad Ovid.
 587. INCLUSAS UT CUM. *Inclusas veluti* Mediceus. HEINS.
 Ibid. UT CUM. *Veluti* prior Hamburgensis. in deest secundo & Ed. pr. mox *investigat* a manu secunda prior.
 589. TREPIDAE RERUM. Vid. I. Aen. 178.
 590. IRAS. *Alas* Zulichemius a manu secunda. *aras* alter Menagii.
 591. TECTIS. *Castris* alter Menagii.
 Ibid. NUNC. *Tum* Plurimi. *tunc* nonnulli. & Editio Juntina. Ald. mox *in auras* Sprotianus, alter Menagii & Zulichemius.
 594. TOTAM LUCTU. *Quae tanto in luctu* Hugenianus. *totam in luctu* Parrhaf.
 595. VENIENTEM. *Venientes* prospicit hostes Dorvill. vid. inf. 671.
 596. INCENDI MUROS. Ut probem nostri manuscripti lectionem, *incessi muros*, Servius facit ad IV. Georg.

⁸⁹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁹⁰ odor ater, atrae rei fumi scilicet Basil. odoratae rei fumus scil. Vof. odor ater ei fumus scilicet R. odor atrae rei, fumus scilicet L. odor ater rei fumi scilicet Steph. al. ⁹¹ desunt L. Vof. R. Steph. al.

Nusquam acies contra Rutulas, nulla agmina Turni:
Infelix pugnae juvenem in certamine credit
Exstinctum; &, subito mentem turbata dolore,

600 Se caussam clamat, crimenque, caputque malorum:
Multraque per maestum demens effata furorem,
Purpureos moritura manu discindit amictus,
Et nodum informis leti trabe nectit ab alta.

Quam cladem miserae postquam adcepere Latinae,
605 Filia prima manu flavos Lavinia crinis,

Et

S E R V I I.

598. " [INFELIX PUGNAE JUVENEM. Quia non putabat, Turnum civitatem oppugnari passurum fuisse, si viveret.]

599. MENTEM TURBATA. " Figure: ut I. 229. Oculos suffusa.

600. " CAPUTQUE. Sicut supra §. 572. dictum est: Caput dicebatur, qui auctor & princeps alicujus rei gestae fuisset, ut XI. Aen. 361. O Latio caput horum.

601. DEMENS EFFATA FUROREM. Verba noluit ponere, unde videtur diras significare.

602. PURPUREOS MORITURA MANU. Rem, quae Flaminicae competit, transtulit ad reginam. Flaminica enim " venenato operiri debet: nam, cum amictus dicit, operam dicit, quae res ad pallium refertur.]

603. ET NODUM INFORMIS LETHI. " Fabius Pictor dicit, quod Amata inedia se interemerit. Sane sciendum, " quia cautum fuerat, in Pontificalibus libris, ut, qui laqueo vitam finisset, impulsus abiceretur: unde bene ait, INFORMIS LETHI, quasi mortis infamissimae. " [Ergo, cum nihil sit hac morte deformius, Poëtam etiam pro reginae dignitate dixisse accipiamus. Cassius autem Hemina ait: Tarquinium Superbum, cum cloacas populum facere cogeret, & ob hanc injuriam multi se suspendio necarent, jussisse corpora eorum

cruci affigi: Tunc primum turpe habitum est, mortem sibi consciscere. Et Varro ait: Suspendiosis, quibus iusta feri jus non sit, suspensis oscillis, veluti per imitationem mortis, parentari. " Docet ergo Virgilius, secundum Varronem & Cassium, quia se laqueo induerat, letho perisse informi.]

605. FLAVOS LAVINIA CRINES. Antiqua lectio " FLOREOS habuit, id est, florulentulos, pulchros: & est sermo Ennianus. " [Probus sic adnotavit: Neotericum erat flavos, Ergo bene floreos: nam sequitur, Et roscas laniata genas. Accius in Bacchis: Nam flori crines, " vide, ut propexi jacent. In iisdem: Et lanugo " florea nunc demum inrigat. Pacuvius Antiopa: Cervicium " floreos dispergit crines.]

V A R I O R U M.

Georg. & hoc loco. vide ipsum supra hunc versum, Regibus incessit magno discordia motu.

FABRIC. Incendi muros codices nostri praeter unum Mentelianum, in quo pro diversa lectione incessi. posset & incendi legi, quod & G. Cantero lib. VI. Nov. Lect. cap. 8. ardebat. sed incessi verum est. Arufianus Metius incessit illis illud. Sallust. Hist. Terror hostibus & fiducia suis incessit. incessitur illa re Virgil. Aen. XII. Incessi muros. neque aliter Eutyches lib. II. Gramm. ubi de incessendi ver-

92 desunt iisdem. 93 deest iisdem. 94 desunt iisdem. ad §. 605. 95 purpureo Fabr. 96 alii dicunt, quod inedia se interemerit L. R. Steph. Ed. Raf. sed haec, interemit. Amata deest Voss. 97 quod Dan. Fabr. al. 98 desunt L. Vof. R. Steph. al. 99 Cl. Ryckius locum Artemidori lib. 1. cap. 5. orae adscripserat. 1 florae L. Vof. R. Steph. Dan. Floreos non improbarim. sed quod vi flavos neoterismi condemnatur, durum: quum in Ciri §. 521. Flavus verten celebratur. quod & Camillo Epith. Thetidis & Pelei §. 63. DORVILLE. 2 desunt L. Vof. R. Steph. Basil. quae etiam habet, & est Ennianum. 3 video & processu Dan. video ut & propexi Commel. Emmen. nam flori crines video & processu Fabr. 4 flore Dan. flore Fabr. 5 flores Dan.

Et roseas laniata genas; tum cetera circum
Turba furit: resonant latae plangoribus aedes.
Hinc totam infelix volgatur fama per urbem:
Demittunt mentis: it scissa veste Latinus,

610 Conjugis adtonitus fati, urbisque ruina,
Canitiem immundo perfusam pulvere turpans:
[Multaque se inculat, qui non acceperit ante
Dardanium Aenean, generumque adsciverit ultro.]

Interea extremo bellator in aequore Turnus

615 Palantis sequitur paucos, jam segnior, atque

Jam

SERVII.

606. ET ROSEAS LANIATA GENAS. Moris⁶ fuit apud veteres, ut ante rogos regum humanus sanguis effunderetur, vel captivorum vel gladiatorum: quorum si forte copia non fuisset, ⁷ laniantes genas suam effundebant cruorem, ut rogis illa imago ⁸ restitueretur. Tamen sciendum, cautum lege Duodecim tabularum, ne mulieres carperent faciem, his verbis: ⁹ *Mulier faciem ne carpito.*

608. HINC TOTAM. Id est, de domo regia. INFELIX FAMA. Rerum infeliciū nuntia, ¹⁰ [ut III. 246. *infelix vates.*]

609. DEMITTUNT MENTES. Desperant; sicut e contra, sperantes aliquid, *erigunt mentes.*

610. CONJUGIS ATTONITUS FATIS, URBISQUE RUINA. Et privatis, & publicis luctibus.

611. "[CANITIEM. Ex aetate pathos movit: non enim tam miserum est, regem in miseris esse, quam senem.] IMMUNDO PULVERE. Bene immundo addidit. Sic in ¹² Georgicis I. 81. *Et cinerem immundum jactare per agros*: quia etiam ille pulvis, quo utuntur puellae, cinis vocatur: unde etiam ¹³ [apud Plautum de mundo mulierum &] *ciniflones* dicti sunt. Horatius I. Sat. II. 98. *Custodes*, ¹⁴ *lectica*, *ciniflones*, ¹⁵ *parasitae*.

614. BELLATOR. Epitheton peracti temporis.

VARIORUM.

verbo differit. Statius Theb. XI.

*Agnovitque (nefas) jaculis & voce superba
Tecta incessentem.*

deinde Mediceus *ignis ad tecta volare*, non *ignisque*, quod reliqui codices confirmant. HEINS. *Incedi* Dorvil. *ignem ad tecta* Zulichemius. *inscendi* Cerda. *ignesque* Ald.

598. PUGNAE JUVENEM. *Juvenem pugnae* prior Hamburgensis, & Gudianus. qui etiam *in* ignorat. *in certamina* Venetus. mox & deest eidem Gudianus & priori Menagii. *pugnae* Catroevs. v. lib. x. 146.

600. CLAMAT. *Exclamat* Editio Juntina.

603. ET NODUM. *Ac* Lactantius de persecutione cap. xxx. HEINS. *Informem* Zulichemius a manu prima. *insanis* Vratilavienfis & Dorvil. *ab alto* Gudianus a m. pr.

605. FLAVOS. *Flores* ex scriptis & Servio Giphanius Ind. Lucret. p. 465. HEINS. *Flavos* plurimi. sed Leidenfis adscripta glossa, id est florulentos, pulchros, unde *floros* ibi fuisse olim conjiciebat Heinſius. & in Menteliano priori antiquam lectionem *floros*, id est *floridos* fuisse. v. Scalig. ad Festum in *genas*. Non. Marc. in Fimbria, *Nae-vius ut videam Vulcani opera haec flammis fieri* *flora* Gell. III. 9. *flores* vult Cannegieterus ad Aviani

⁶ fuerat, ut ante rogos humanus Steph. moris fuit, ut in rogis regum hum. L. moris fuit apud antiquos, ut ante rogos hum. Basil. Regum deest Vof. Fabr. desunt ulque ad humanus R. ⁷ laniantes feminae genas Fabr. al. ⁸ constitueretur Dan. Fabr. ⁹ Marcilius ad L. XII. Tabul. n. xciii. verba *mulieres genas ne radunt*, ut alii habent product, & Servio culpato statuit, fuisse *mulieres genas ne radunt*, *faciem ne carpunt*. ¹⁰ desunt L. Vof. R. Steph. al. ¹¹ desunt iisdem. ¹² Georgicis monitionibus Vof. Steph. munitionibus R. ¹³ desunt L. Vof. R. Steph. Dan. al. ¹⁴ *lecticam* Steph. *lecti-* *ciniflones* L. *lectica* ciniflones R. ¹⁵ *parasitae* Steph. al.

Jam minus, atque minus successu laetus equorum.

Adtulit hunc illi caecis terroribus aura

Commixtum clamorem, adrectasque inpulit auris

Confusae sonus urbis, & illaetabile murmur.

620 Hei mihi! quid tanto turbantur moenia luctu?

Quisve ruit tantus diversa clamor ab urbe?

Sic ait, adductisque amens subsistit habenis.

Atque huic, in faciem soror ut conversa Metisci

Aurigae, currumque, & equos, & lora regebat,

625 Talibus occurrit dictis: Hac, Turne, sequamur

Tro-

SERVII

616. MINUS SUCCESSU LAETUS EQUORUM. Infirmas animi ex equorum etiam tarditate veniebat: ¹⁶ [quia minus successus habebant equi jam fatigati.]

617. ATTULIT HUNC ILLI COECIS TERRORIBUS AURA. Naturale enim est, ut, a qua parte ¹⁷ ventus fiat, inde ¹⁸ maximus audiat clamor. ¹⁹ [Et mire, coecis terroribus, quos nemo videret.]

618. COMMIXTUM CLAMOREM. Ex impugnatione, & morte reginae. ARRECTAS AURES. Ad audiendum sollicitas. Terentius And. v. iv. 30. Arrige aures, Pamphile.

619. ²⁰ [INLAETABILE MURMUR. Quaeritur quis inlaetabile dixerit? Ideo autem murmur, quia ferre solent quasi praesagium murmura, sive bona, sive ²¹ mala.]

621. DIVERSA CLAMOR. Hypallage, diversus clamor, aut ex variis partibus civitatis.]

622. AMENS. Consilii egens, nescius rei gerendae: ²² [nam mentem & consilium significare diximus, ut supr. 554. Mentem Aeneae Gemitrix pulcherrima misit.]

625. OCCURRIT DICTIS. ²³ Orationi ejus verbis obviam venit.

VARIORUM

viani Fab. xv. Colv. ad Sidon. Apoll. i. Epist. 6.

606. LANIATA. Lacerata secundus Moreti.

607. LATE. Late Mediceus. HEINS. Ita jam edidit P. Daniel, Cerda & alii.

Ibid. PLANGORIBUS. Clangoribus secundus Mentelii & Hugonianus. sed Albinoy. ad Liviam §. 179. Moeſta domus plangore sonat.

612. MULTAQUE SE INCUSAT. Absunt hi duo versus a Mediceo, aliisque nonnullis pervetustis codicibus. HEINS.

Ibid. QUI. Quod Zulichemius, qui & multum se. & mox acciverit. ut & Hugonianus, Leidenſis & Sprotianus. incusans etiam duo. acceperat alter Hamburgicus. acceperit ultro Oudartius pro varia lectione.

613. ADSCIVERIT. Acciverit Ed. Venet. generum adſciverit Dorvill.

617. TERRORIBUS. Clamoribus Zulichemius a manu secunda. huc prior Hamburg. a m. sec.

618. ADRECTASQUE. Arrectas Parrhaſ. arreptasque Ed. pr.

620. HEI. Heu vel ei nonnulli. quod tanto Zulichemius a manu prima. mox quidve ruit, idem & Parrhaſ. tantos Mentelii prior Gudianus & Leidenſis. ad urbem tertius Rottendorphius & Hugonianus.

622. ADDUCTISQUE. Et ductis Zulichemius a manu prima.

623. HUIC. Hic Gudianus a manu prima, hinc alter Hamburgicus.

624. REGEBAT. Tenebat primus Moretanus & Gu-

¹⁶ defunt L. Vof. R. Steph. al. ¹⁷ fuerit ventus Dan. ¹⁸ deest L. Vof. R. Steph. al. ¹⁹ defunt iisdem. ²⁰ defunt iisdem ad §. 621. ²¹ mala intelligi * Dan. ²² defunt L. Vof. R. Steph. Dan. ²³ ejus orationis verbis Dan.

Trojugas, qua prima viam victoria pandit:
Sunt alii, qui tecta manu defendere possint.
Ingruit Aeneas Italis, & proelia miscet:
Et nos saeva manu mittamus funera Teucris.

630 Nec numero inferior, pugnae nec honore recedes.
Turnus ad haec:

O soror, & dudum adgnovi, cum prima per artem
Foedera turbasti, teque haec in bella dedisti:

Et nunc nequidquam fallis dea. Sed quis Olympo

635 Demissam tantos voluit te ferre labores?

An fratris miseri letum ut crudele videres?

Nam quid ago? aut quae jam spondet Fortuna salutem?

Vidi

SERVII.

626. PRIMA VICTORIA. Id est, primum.

627. ²⁴ [SUNT ALII QUI TECTA MANU. Ideo, quia scit Turnum de urbe maxime esse sollicitum.]

630. NEC NUMERO INFERIOR, PUGNAE NEC HONORE. Id est, nec pauciores interimis, nec minor te, quam Aeneam, comitabitur gloria: nam occisorum multitudo compensat hoc, quod tu fugientes interimis. Sane sciendum, in hac omni oratione Iuturnam occurrere quaestionibus tacitis.

632. PRIMA PER ARTEM FOEDERA TURBASTI. *Prima*, aut inchoantia: aut, tum prima: nam post ²⁵ [datum augurium, quo animi omnium perturbati sunt, & post] ejus orationem Tolumnius tela contorsit. ²⁶ [Per artem autem, per fraudem, ut II. Aen. 125. *Artificis scelus*.]

634. NEQUIDQUAM FALLIS. Hoc est, Pro, non fallis.

636. AN FRATRIS MISERI LETHUM. Humile est, si ex persona Turni accipias. Ergo *miseri*, ad animum sororis referendum est: & quod ait, *Sed quis Olympo?* intulit, *an, ut videres?* subaudiendum ergo, tua sponte.]

637. NAM QUID AGO? Argumentum a necessario. ²⁷ [JAM, non est temporis; aut erit absurdum.]

VARIORUM.

Gudianus a manu prima. *currum qui* duo Rotdorphii. *currusque* Dorvil. Ald. & Junt. Edit. vid. IX. 12.

625. HAC. *Ac* Dorvill.

627. POSSUNT. *Possint* Mediceus & caeteri praestantiores. recte. HEINS. Ita & Dorvill.

628. INGRUIT. *Ingruet* Hugenianus. *irruit* Montalbanus & a manu prima Zulichemius, *irruit Aeneas & talis praelia*. & mox *multa manu*. nihil muta. vulgata est & apud Serv. ad II. Aen. 301. sed apud Serv. ad XI. Aen. 311. *Ingruit Aeneas armis* ex MSS. *praelia miscet* secundus Moreti.

630. RECEDES. *Recedas* Bigotianus. *recedens* Gudianus a manu prima.

631. TURNUS AD HAEC. Desunt haec Gudiano, & Excerptis nostris. contra Leidenensis ita supplet, *humili respondet talia voce*.

633. TEQUE. *Atque* Oudartii.

635. DEMISSAM. *Praemissam* Hugenianus. *perferre labores*, Oudartii, Leidenensis, Menagii prior & a manu prima Zulichemius.

636. FRATRIS MISERI. *Miseri fratris* Macrobius lib. IV. cap. 2. HEINS.

637. AUT QUAE JAM. *Aut quam jam* Mentolius a manu secunda. HEINS. Versus deest Regio,

²⁴ desunt L. VoC. R. Steph. al. ²⁵ desunt iisdem. ²⁶ desunt iisdem ad §. 637. ²⁷ desunt iisdem.

- Vidi oculos ante ipse meos me voce vocantem
Murrhanum, quo non superat mihi carior alter,
640 Oppetere ingentem, atque ingenti volnere victum.
Occidit infelix, ne nostrum dedecus Ufens
Adspiceret. Teucri potiuntur corpore & armis.
Exscindine domos (id rebus defuit unum)
Perpetiar? dextra nec Drancis dicta refellam?
645 Terga dabo? & Turnum fugientem haec terra videbit?
Usque adeone mori miserum est? vos o mihi Manes
Este boni: quoniam Superis averſa voluntas.
Sancta ad vos anima, atque istius inſcia culpa

De-

S E R V I I.

638. ME VOCE VOCANTEM. Atqui hoc nusquam legimus; sed aut *καὶ τὸ πικρὸν* intelligimus, aut mortis est omen, audire ²⁸ [se a mortuo vocari: aut audire:] quod non dicitur; videre, quod minime occurrit. Sic in quarto 460. *Hinc exaudiri* ²⁹ *gemitus, & verba vocantis Visa viri.*

639. SUPERAT. Vivit, ut III. 339. *Superatne, & v. scitur aura?*

641. NE NOSTRUM DEDECUS UFENS ASPICERET. ³⁰ [Sic est hoc,] ac si diceret, fortasse viveret; nisi ideo voluisset occumbere, ne nos victos videret: ³¹ [et est quale in XI. 416. *Ille mihi ante alios, fortunatusque laborum, Egregiusque animi, qui, ne quid tale videret, Procubuit moriens,* INFELIX autem, in hoc bello, contra illud VII. 745. *Insignem fama & felicibus armis:* & est argumentum ab honesto.]

642. TEUCRI POTIUNTUR CORPORE ET ARMIS. Id est, etiam sepultura ³² caruit: nam ut in Homero legimus, de virorum fortium cadaveribus erat inter hostes grande certamen: ³³ [quod maxime apparet de cadavere Patrocli.]

644. DEXTRA NEC DRANCIS DICTA REFELLAM? Id est, virtute: ³⁴ [nam pro rei officio ipsam rem posuit, *dexteram* scilicet pro virtute, hoc est, fortiter faciendo.]

645. ³⁵ [TURNUM FUGIENTEM. *Ἐμφύλιος*, Turnum.]

646. USQUE ADEONE MORI MISERUM EST? Tacitae quaestioni occurrit. ³⁶ [Et quidam hoc verbum reprehendunt, *usque adeone*; melius dici *usque adeo*. Lucilius septimo: *Usque adeo studio atque odio illius efferor*. Quidam sic accipiunt: *Usque adeone mori miserum est*, ut non quasi confimet; sed quasi interroget, quare dea sic de illo laboret ut vivat? cum satius sit, honeste mori, quam turpiter vivere. Ergo *usque adeone*, ut tamen tanta turpitudine ferenda sit. Vos o MIHI MANES. Quasi per fantasiam relinquens Superos, ad Manes convertit orationem.]

647. SUPERIS AVERSA VOLUNTAS. Quia, ut supra [I. 387. & XI. 51.] diximus, donec vivimus, curae sumus ³⁷ Diis superis; post mortem ad Inferos pertinemus; ³⁸ [quibus se modo commendat.]

648. ³⁹ [SANCTA AD VOS ANIMA. Quae differentia *sancti* sit, superius XI. 148. dictum est: hic *sancta*, incorrupta accipiendum est: neque enim *sacro*, aut *religioso*, ejus anima tenebatur.] ISTIUS INSCIA CULPAE. Vel fugae: quia fuga grande crimen est apud virum fortem: vel rupti foederis, & laesae religionis: a qua re se dicit esse alienum, propter futura supplicia.

649. IN-

²⁸ defunt iisdem. ²⁹ voces legitur ibi. ³⁰ defunt L. R. Vof. Steph. al. ³¹ defunt iisdem. ³² caret iisdem. ³³ defunt L. R. Vof. Steph. Dan. ³⁴ defunt L. sed R. Vof. Steph. & al. defunt tantum ultima, hoc e. f. scilicet vero deest R. Vof. Dan. Fabr. al. ³⁵ defunt L. R. Vof. Steph. al. ³⁶ defunt iisdem. ³⁷ deest Steph. de Superis R. ³⁸ defunt Dan. ³⁹ defunt L. Vof. R. Steph. al.

Descendam, magnorum haud umquam indignus avorum.

- 650 Vix ea fatus erat; medios volat, ecce, per hostis
Vectus equo spumante Saces, adversa sagitta
Saucius ora, ruitque inplorans nomine Turnum:
Turne, in te suprema salus: miserere tuorum.
Fulminat Aeneas armis, summasque minatur
655 Dejecturum arcis Italûm, excidioque daturum:
Jamque faces ad tecta volant. In te ora Latini,

In

SERVIL

649. INDIGNUS AVORUM. Graeca figura est: nam nos, *indignus illa re*, dicimus; contra Graeci *ἀνάσσειν*, id est, *indignus coronae*.

651. 40 [VECTUSEQUO SPUMANTE SACES. Pro, cum veheretur, ut i. 121. *Et qua vectus Abas*.]

652. IMPLORANS NOMINE TURNUM. Ex multis rebus indicat perturbationem, quod festinans venit; quod per hostes; quod vulneratus; quod Turnum nomine appellat: nam contumelia est, nomine 41 suo superiorem vocare: sic in Georgicis IV. 321. *Mater, Cyrene mater*: cum 42 praemisisset y. 356. *Et te crudelem nomine dicit*: 43 [sic ut contra Aeolus ad Junonem ait i. 76. *Tuas, o Regina, quid optem, Explorare labor*.]

653. TURNE, IN TE SUPREMA SALUS. Omnia, quae supra Juturna dixerat, oratio ista dissolvit.

654. FULMINAT AENEAS. Exaggeratio est: sic paulo post 700. *Horrendumque intonat armis*. MINATUR DEJECTURUM 44 ARCES. Quia dixerat 569. *Et aequa solo fumantia culmina ponam*.

656. 45 [JAMQUE FACES. Ut sit, quare Turnus subvenire festinet.]

VARIORUM.

gio, *quid ego* etiam prior Hamburgicus a manu secunda. & ita Montalbanius, & Editio P. Daniel. vid. ad x. 675. *spondit* Gudianus. *spondet jam* Dorvil.

638. VIDI OCULOS ANTE IPSE MEOS. Vide de hoc loquendi genere Quinctilianum lib. IX. 3. pag. 812. ubi quidam editi *oculis meis. oculos ipse ante meos* Zulichemius.

639. QUO NON SUPERAT. *Quo non fuerat* Mediceus a manu prima. HEINS. Ita duo Leidenfes, Sprotianus, prior Hamburgicus, alter Menagii & Zulichemius, Catroeus. *quod* Regius.

641. UFENS. *Ufens* Vratilavienfis. *Urens* Excerpta nostra.

644. NEC. Ne Menagii prior. pro *Drancis* Heinhus *Dranci* maluerat olim. *dextra Drancis haec* Parrhaf.

645. ET TURNUM. Et deest Leidenfi, Mentelii priori & secundo Moreti. & Regio.

646. USQUE. An secundus Rottendorphius. *mox adversa* Gudianus, alter Menagii, Zulichemius, Mediceus, Venetus, duo Leidenfes, Bigotianus, Dorvil. & Hugonianus & a manu prima Mentelius primus & Edd. pr. & Mediol. *mox nescia* alter Menagii & Ed. pr.

647. QUONIAM. *Quando* Parrhaf.

648. ISTIUS INSCIA. *Nescia* apud Macrob. III. 3. vide H. Stephani Schediasm. p. 51.

649. DESCENDAM. *Descendet* majorum Dorvil.

650. ECCE. Ille Hugonianus.

651. SAGES. *Saces* in Mediceo & caeteris vetustioribus. Donatus tamen ad Terentii Eunuchum III. 1. 9. hoc loco *Sages* agnoscit. apud Silium lib. II. 161. *Saces* Mauri nomen est. apud Statium Theb. VII. 714. & IX. 270. *Sages* occurrit. etiam apud Valerium Flaccum lib. III. 181. uti illic ex vetustis membranarum restituit Carrion. HEINS. *Faces* Zulichemius, primus Moretanus & Leidenfis. *Sages* Dorvil. & alii, & omnes fere apud Serv.

ad

40 desunt iisdem. 41 deest iisdem. 42 atqui sequitur quare ordinem inversum patem, & legendum, sic in Georg. quum praemisisset. Et i. c. n. d. sequitur mater C. m. 43 desunt L. Vof. R. Steph. Dan. 44 ACIES Steph. quod dixerat Dan. 45 desunt L. R. Vof. R. Steph. al.

In te oculos referunt: mussat rex ipse Latinus,
 Quos generos vocet, aut quae sese ad foedera flectat.
 Praeterea Regina, tui fidissima, dextra
 660 Occidit ipsa sua, lucemque exterrita fugit.
 Soli pro portis Messapus & acer Atinas
 Sustainant aciem. Circum hos utrimque phalanges
 Stant densae, strictisque seges mucronibus horret
 Ferrea: tu curtum deserto in gramine versas.

665 Ob-

SERVII.

657. MUSSAT. Modo, dubitat, ⁴⁶ [& cunctatur Rex ipse, in quo summa rerum est. Veteres *mussat*, pro timet. Ennius *mussare*, pro tacere posuit. ⁴⁷ Clodius Tuscus: *Mussare*, est ex Graeco, *comprimere oculos*: Graeci ⁴⁸ *μῦσαι* dicunt.

658. QUOS GENEROS VOCET. Pro, utros; pluraliter autem *generos* de exercitibus, quorum duces sunt, Aeneas, & Turnus. AUT QUAE SESE AD FOEDERA FLECTAT. Aut nuptiarum foedera, ut IV. 338. *Nec conjugis unquam Praetendi tedas, aut haec in foedera veni*: aut propter violatum foedus; ut ideo dixerit, *quae sese flectat ad foedera*; quasi nec hoc remedium superlit, cum illa jam bello corrupta sint.]

659. PRAETEREA REGINA TUI. Quia occurrebat, Amatam, ⁴⁹ [si Latinus dubitat, reginam] pro ejus partibus niti. ⁵⁰ [TUI FIDISSIMA. Tui amantissima. DEXTRA OCCIDIT IPSA SUA. Ut laquei ostenderet dedecus.

660. LUCEMQUE EXTERRITA FUGIT. Augmentum mali.]

661. SOLI PRO PORTIS. Contra illud 627. *Sunt alii, qui testa manu defendere possint*. ⁵¹ [Pro portis autem, ante portas. Sallustius fragm. incert. *Ex parte cohortium praecipere instructa, & stationes locatae pro castris*. Bene autem, cum dicit, *pro portis sustentant acies*, & spem adhuc subve-

niendi dedit: & dicendo, *soli*, addidit etiam necessitatem.

664. DESERTO IN GRAMINE VERSAS. Huc atque illuc agis, ut x. Ecl. 68. *Aethiopum versamus oves*. Homerus *ἑρπύων* & bene *deserto gramine*, contra illud 629. *Et nos saeva mittamus funera Teucris*.]

VARIORUM.

ad I. Aen. 76. ubi solus Masvicius edidit *Saces*.

655. DEJECTURUM. *Disjecturum* Sprothianus & Leidenfis. & ita Heinss. ad Ovid. XII. Metam. 108. & supr. VII. 191. 290. 355. & alibi. *dejecturum* Venetus. *Italys arces* Montalbanius. *Excidiumque* primus Moreti.

656. IN TE. *Ad te* Ed. pr.

658. AD FOEDERA. *In foedera* prior Hamburgicus a manu secunda. *flectet* Leidenfis. *atque sese* ad Parrhas.

659. TUI. *Tha* alter Hamburgicus. *tuis* Bigotianus.

661. ATINAS. *Asylas*, *Atiras*, *Asilus*, *Afilas*, & *Afillas* codices, & Edd.

662. ACIEM. *Acies* Mediceus. HEINSS. Ita & Zulichemius, Gudianus, & nonnulli alii & Ed. pr.

663. SEGES. *Sages* Zulichemius.

664. DEX-

⁴⁶ desunt iisdem ad §. 659. Clericus in Bibl. Univ. T. XII. p. 184. ad versum ex Prudentii Hamart. 773. *Alter* (Loth) *se* *peripit*, altera *mussat*, dicit olim *mussare* positum pro murmurare, sed postea pro *moras nectere* coeptum ulurpari, quia vetus verio Gallica *musse* vertit. sed Menagius in Etymol. duo verba *musser*, & *musser* explicans neutrum pro *moras nectere* capi notat. sed primum dici de studiis dedito & inhaerente, qui opponitur Bellatori, alterum esse pro se abscondere. quem vide. ⁴⁷ Clodius Tuscus corrigitur in Thesauro Fabri in verbo *mussare*. credo a Bachnero. Clodius Tuscus Rhetor memoratur a Seneca Rhetore. vid. ad Ovid. IV. ex Pont. XVI. 20. ⁴⁸ *μῦσαι* legi notat Barth. ad Stat. III. Theb. 90. qui corrigit *μῦσαι*. ubi vide eam de hoc verbo. ⁴⁹ desunt E. Vof. R. Steph. al. ⁵⁰ desunt iisdem. ⁵¹ desunt iisdem ad §. 665. ⁵² *praecipue instructa stationes* Putsch. legebat.

- 665 Obtupuit varia confusus imagine rerum
 Turnus, & obtutu tacito stetit. Aestuat ingens
 Uno in corde pudor, mixtoque infania luctu,
 Et Furiis agitatus amor, & conscia virtus.
 Ut primum discussae umbrae, & lux reddita menti,
 670 Ardentis oculorum orbis ad moenia torfit
 Turbidus, eque rotis magnam respexit ad urbem.
 Ecce autem, flammis inter tabulata volutus
 Ad coelum undabat vortex, turrinque tenebat:
 Turrim, compactis trabibus quam eduxerat ipse,

675 Sub-

SERVIL

665. VARIA CONFUSUS IMAGINE RERUM. Multiplici nuntio: ⁵³ [quod regina periit; quod urbs oppugnatur; quod omnes Latini in illum oculos referunt; quod dubitat Latinus, quos generos vocet.]

666. ET OBTUTU. Vario stetit vultu. Et obtutus; ⁵⁴ est proprie, quem Graeci *ὑπέρτατος*, id est, vultum dicunt.

667. PUDOR. Propter illud: *Tu currum deserto in gramine versas*: ⁵⁵ [vel pudor, quia in illum oculi referuntur.] INSANIA. Quia in hostes ⁵⁶ ferebatur: ⁵⁷ [vel quia urbs oppugnabatur. MIXTO LUCTU. Propter Amatae cognitam mortem.

668. ⁵⁸ [AMOR. Quia mussat Latinus. CONSCIA VIRTUS. Quia fugere putatur, qui *currum deserto in gramine versat*.]

669. DISCUSSAE UMBRAE. Postquam mentis caligo discessit, quod sequentia indicant: ut: *Et lux reddita menti est*.

671. TURBIDUS. Plenus perturbationis.

672. ⁶⁰ [ECCE AUTEM FLAMMIS. Alia persuasio, ex aspectu.

673. UNDABAT ⁶¹ VORTEX. Exundabat: & bene in translatione permansit, ut *vorticem undare diceret VII. 31. Vorticibus rapidis*: & I. 117. *Vorat aequore vortex*.]

674. QUAM EDUXERAT IPSE. ⁶² Scilicet, quod

ei majorem creabat dolorem. ⁶³ [Graviter enim dolemus, si perire videamus illa, quae fecimus. *Eduxerat* autem, in altum fabricando iutu erat, ut alibi VI. 630. *Cyclopus educta caminis*]

VARIORUM.

664. DESERTO. *Diverse* Venetus. post *versas* multi interrogationis notam habent.

666. OBTUTU. *Obtutu* Dorvill. prior Hamburgicus, Venetus & Bigotianus & secundus Moreti. vid. VII. 250.

667. IMO IN CORDE. Jam supra, ubi hi ipsi versus denuo occurrunt, *uno in corde* ex praestantioris notae membranarum oportere legi monuimus lib. x. y. 871. HEINS. *Una* Sprothianus, Dorvil. & secundus Moreti. *imo in corde* Ed. pr. Ald. *corde dolor* uterque Hamburgicus a manu secunda, ut & Bigotianus. *mixtoque infania* Regius. *agitatur* etiam alter Hamburgicus. vid. lib. x. 872. ubi hic versus insertus a librariis creditur. vid. Pierium.

669. MENTI EST. Tollunt verbum substantivum Mediceus & Mentelianus, cacterique Sprothiano excepto. HEINS. *Et vox* Hugonianus, alter Menagii, Sprothianus & secundus Mentelii.

670. ORBIS. *Acies* Dorvil. sed in marg. *orbis*.

671. MA-

⁵³ desunt L. Vol. R. Steph. al. ⁵⁴ est proprie vultus, quem Graeci dicunt *ὑπέρτατος* Steph. al. est proprie *ὑπέρτατος* L. Vol. R. ⁵⁵ desunt L. Vol. R. Steph. al. ⁵⁶ fremebat Dan. Fabr. ⁵⁷ desunt L. Vol. R. Steph. al. ⁵⁸ desunt iisdem. ⁵⁹ vox Vossian. ⁶⁰ desunt R. Vol. L. Steph. al. ⁶¹ VORTEX Fabr. & ita in sequentibus. ⁶² desunt L. Vol. L. Steph. al. ⁶³ desunt iisdem.

675 Subdideratque rotas, pontisque intraverat altos.
 Jam jam fata, soror, superant; absciste morari:
 Quo Deus, & quo dura vocat Fortuna, sequamur.
 Stat conferre manum Aeneae, stat, quidquid acerbi est,
 Morte pati: nec me indecorem, germana, videbis
 680 Amplius. Hunc, oro, sine me furere ante furorem.
 Dixit, & e curru saltum dedit ocus arvis:
 Perque hostis, per tela ruit: moestamque sororem
 Deferit, ac rapido cursu media agmina rumpit.
 Ac veluti montis saxum, de vertice praeceps

685 Cum

SERVIL

675. SUBDIDERATQUE ROTAS. Quo " posset trahi ad ea loca, quibus hostis instabat.

676. " [JAM JAM FATA. Sallustianum Jug. xiv. *Jam jam frater animo meo carissime.*

678. STAT CONFERRE MANUM AENEAE. Placet, ut II. 750. *Stat casus renovare omnes: vel stat*, certum est.] " QUIDQUID ACERBI EST, MORTE PATI. Aut, quidquid " in morte acerbum est, placet pati: hoc est, inferna supplicia: " vel, quae potest acerbus hostis inferre, sicut de Hectore legimus " Iliad. X. 108. 'Εμοὶ δὲ τό τ' αὖ πολὺ κέρδιον εἶναι.] Aut certe positivus sit pro comparativo: placet pati, si quid etiam morte acerbius invenitur.

780. FURERE ANTE FUROREM. Figura antiqua: ut, *Servitusem servit; Dolet dolorem.* " Est autem sensus: Sine me " bellicum furorem furere; scilicet, priusquam ad eum veniam, ut pugnam mente concipiam, & instructus furore " in bella prorumpam.

684. SAXUM DE VERTICE PRAECEPTUM RUIT. Comparatio " ista futurum ostendit eventum. Simul notandum, " quod, sicut supra in praelio, ita nunc etiam in comparatione praefertur Aeneas: nam Turnum parti comparat montis; montibus exaequat Aeneam: " [et est comparatio de Homero " sumpta Iliad. N. 137.

Ἀλλὰ καὶ μακρὰς ἐλαττορχοῦ ἀπὸ πίστεως,
 Ὅτι τὰ καὶ ἐφάνη πόλεμος χιμαίρῃσιν ὅσῃ
 Ῥήξας ἀσπίτη ἱμαθὲν ἀναιδὲς ἔχμαλιν πίστεως,
 Ἵψι τ' ἀναδύσκειν πίτῃλαι, κτυπεῖ δὲ θ' ὅπ' αὐτῷ
 Ὑλῃ. ὁ δ' ἀσφαλὲς θύει ἱμνίδων, ὅφρ' αὖ ἱκῇται
 Ἰστίπιδον, τότε δ' ἔτι κλυδιδῆται, ἱερῶν μὲν πρῶ.]

VARIORUM.

671. MAGNAM. *Ad magnam respicit alter Hamburgicus. prospexit Venetus. conspexit Leidenensis. vulgata est apud Donat. ad Terent. Andr. II. v. supr. vers. 595.*

672. VOLUTUS. *Volutis Leidenensis & Hugenianus. mox petebat pro diversa lectione prior Hamburgicus & Zulichemius. deest versus Regio.*

674. COMPACTIS. *Compactam alter Hamburgensis, Dorvill. duxerat Parrhaf. & Montalbanus. vid. ad lib. v. 633. & VI. 630.*

675. EXTRUXERAT. *Intraverat omnes fere codices. vitiose intraverat Dan. Heinsii editio. vulgatam firmat Serv. ad IX. 530. instruxerat Dorvill. & Ed. Mediol.*

678. ACERBI EST. Ita codices fere omnes. sed aliter Serv. ad II. Aen. 750.

679. NEC ME. *Neque Probus in Grammatica. HEINS.*

64 possit Dan. 65 desunt L. Vof. R. Steph. al. 66 ACERBUM iidem. 67 praepositio deest L. R. Steph. al. 68 quae vel potest Steph. vel quid potest acerbus Dan. superbus L. Vof. R. Steph. al. 69 desunt L. Vof. R. Steph. Dan. al. 70 & est sensus. 71 furere furorem bellicum, ut furorem scilicet, quo ad eum L. furorem ante furere, scilicet, quam ad Vof. scilicet antequam Steph. furere ante bel. f. priusquam Basil. furere deest R. 72 ad bella Dan. Fabr. 73 ipsa L. Vof. R. Dan. Fabr. al. 74 quia Dan. 75 desunt L. Vof. R. 76 summa, sic dicens Basil.

- 685 Cum ruit, avolsū vento, seu turbidus imber
 Proluit, aut annis solvit sublapsa vetustas,
 Fertur in abruptum magno mons improbus actu,
 Exsultatque solo; silvas, armenta, virosque
 Involvens secum. Disiecta per agmina Turnus
 690 Sic urbis ruit ad muros; ubi plurima fuso
 Sanguine terra madet, striduntque hastilibus aurae:
 Significatque manu, & magno simul incipit ore:
 Parcite jam, Rutuli; & vos tela inhibete, Latini:
 Quaecumque est Fortuna, mea est: me verius unum
 695 Pro vobis foedus luere, & decernere ferro.
 Discessere omnes medii, spatiumque dedere.

At

SERVII.

685. AVULSUM VENTO. Proprie: nam & Turnus ad bellum invitatus adtrahitur.

686. 77 [ANNIS SOLVIT SUBLAPSA. Pro, multorum annorum sublapsum saxum: & quidam lapsa, quasi non passiva specie, sed activa dictum volunt.]

687. MONS IMPROBUS. Pars montis: & imphalos dictum est, sicut supra 78 x. 128. Haud partem exiguum montis. MAGNO ACTU. Magno impulsu.

688. 79 [EXULTATQUE SOLO. Mire, saepe exultat, dum volvitur.] UBI PLURIMA FUSO SANGUINE TERRA MADET. Hypallage, ubi plurimo 80 sanguine terra madet: 81 [hic supra: Sanguine in alto: vel certe, ubi plurimum fuso sanguine madet terra.]

691. STRIDUNTQUE HASTILIBUS AURAE. 82 Homerus: 83 [Σοφίζου λόγῳ, id est, stridor lanceae.]

692. MAGNO ORE. Pro, voce magna.

693. TELA INHIBETE. Cohibete, suspendite: & est translatio a nautis.

694. ME VERIUS UNUM PRO VOBIS. Verius, justius: & sensus hic est: Justius est, me unum pro omnibus rupti foederis poenas exsolvere. 84 [Alii veteri more dictum accipiunt: verum enim, quod rectum & bonum esset, appellabant. Terentius 85 Andr. iv. 1. 5. Id ne est verum modo? id est, pessimum genus: & item Eun. v. iv. 2. Quod si astu rem tractavit, Dii vestram fidem! quantam & quam veram laudem capiet Parmeno? Salustius in primo: Ea paucis, quibus peritia & verum ingenium est, abnuentibus. Idem: 86 Perperna tam paucis prospectis vera est aestimanda.]

695. DECERNERE FERRO. Decertare, dimicare: aliter decernere, statuere, ut, decernere Senatum, dicimus.]

VARIORUM.

HEINS. Et Regius & Parrhasianus. non indecorum Dorvill.

680. HUNC. Hoc prior Hamburgensis. luere ante Zulichemius a manu prima. sed ἀρχαίῳ hic agno-

77 desunt L. Vof. R. Steph. al. 78 aut Vof. Steph. 79 desunt L. Vof. R. Steph. al. 80 in sanguine in alto terra Steph. sanguine id est alto L. in alto R. maduerat Vof. Dan. 81 desunt L. R. Steph. al. 82 non videtur Homeri. nam λόγῳ non est Homericæ vox. & Cædæ supra ad lib. xii. 319. secure adscribit Homero. & ita J. Barnesius inter fragmenta huius Poëtae §. 200. recenset. DORVILL. 83 desunt Steph. sed Græca habent L. R. Vof. sine interpretatione. tota nota deest Babil. 84 desunt L. Vof. R. Steph. al. ad §. 701. 85 in Terentio legitur, id ne est verum? immo id est genus hominum pessimum. 86 Perperna tam paucis prospectis vera est aestimanda Dædæ

- At pater Aeneas, audito nomine Turni,
 Deserit & muros, & summas deserit arcis;
 Praecipitatque moras omnis: opera omnia rumpit:
 700 Laetitia exsultans, horrendumque intonat armis:
 Quantus Athos, aut quantus Eryx, aut ipse coruscis
 Quum fremit ilicibus quantus, gaudetque nivali
 Vertice se adtollens pater Apenninus ad auras.
 Jam vero & Rutuli certatim, & Troës, & omnes
 705 Convertere oculos Itali; quique alta tenebant
 Moenia, quique imos pulsabant ariete muros:
 Armaque deposuere humeris. Stupet ipse Latinus,

In-

SERVII.

701. QUANTUS ATHOS. Haec est vera lectio: nam, si legeris *ATHOS*, *thos*, brevis est; & versus non stat. *Athos* autem dici, accusativus indicat: nam *hunc Athos* facit, sicut *Apollon*, *Apollona*. Quod autem Herodotus ⁸⁷ *hunc Athos*, & *hunc Apollon* dicit, Atticae declinationis est. *Athos* autem, mons est adjacens Thraciae, circa Lemnum insulam, ⁸⁸ [in promontorio Macedoniae. AUT QUANTUS ERYX. Siciliae mons, supra Drepanum oppidum.] NIVALI VERTICE SE ATTOLLENS PATER APENNINUS. *Apenninus*, mons Italiae est, de hoc Lucanus ⁸⁹ II. 397. *Nulloque a vertice tellus* ⁹⁰ *Alti* intumuit, *priorque accessit Olympo*.

704. TROES ET OMNES. Graece declinavit, unde brevis est ES. sic supra XI. 620. *Troës agunt*.

707. ARMAQUE DEPOSUERE. ⁹¹ Vel spectaturi, vel defessi, ⁹² [vel jussi: ne quis possit iterum foedus turbare.]

VARIORUM.

agnoscit Donatus ad Terent. Eunuch. III. v. 39.

681. E CURRU. *A curru* prior Hamburgicus. *armis* secundus.

682. PER TELA. *Et tela* Bigotianus, Zulichemius & Sprotianus.

685. VENTO. *Ventis* secundus Moreti. mox *prostruit* Bigotianus. *prostruit* Zulichemius a manu prima, prior Hamburgicus & Venetus. pro *sublapsa* dein-

de alter Hamburgensis & Bigotianus *sublapsa*, quibuscum facit Scholiastes Crucquianus Horat. III. Od. 30. & Ald. *subcassa* Parrhaf.

687. ACTU. *Itu* multi codices, & nonnulli a manu secunda. *magno tunc i. itu* Ed. pr.

689. DISJECTA. *Dejecta* Oudartii & Zulichemius.

691. STRIDENTQUE. *Stridunt* vetustiores, cum Mediceo, *ἐπχαιῶς*, quod tertiae conjugationis verbum etiam restitimus lib. IV. 689. ubi vide annotata. HEINS. *Stridunt hastilibus* Sprotianus.

692. INCIPIT. Pricaeus ad Acta Apostolorum capite XXI. 40. legebat *increpat*.

694. VERIUS. *Justius* Sprotianus, ex glossa. in Montalbano adscriptum, *id est convenientius*.

695. LUERE. V. Catroeus.

696. MEDII. *Mediis* Dorvill.

700. EXSULTANS. *Exsultat* Oudartii & Sprotianus. *horrendisque* Parrhaf. *insonat* prior Hamburgicus a manu secunda.

701. ATHOS. *Athos* Servius, & multi apud me. sed vetustiores *Athos*, in eo autem fallitur Servius, quod metri causa Maroni dictum *Athos* contendit, cum *Athos* posteriorem producat, quia Graecis *Ἀθως*. *Atho* pro *Athos* apud Theocritum. & Marcianus Heracleota apud Scalig. ad Chron. Euseb. p. 82. HEINS. *Et quantus* Regius.

706. IMOS. *Altos* Oudartii. *abiete* secundus Mo-

⁸⁷ hunc *Atho*, hunc *Apollon* L. quod in *Ἀθως* procedit. ⁸⁸ desunt L. Vof. R. Steph. ⁸⁹ *nullo quoque vertice* Basil. ⁹⁰ *latius* Dan. ⁹¹ vel spectaturi vel fessi L. Vof. R. Steph. & Basil. sed ibi desecti legitur. ⁹² desunt iisdem.

Ingentis, genitos diversis partibus orbis,
Inter se coisse viros, & cernere ferro.

710 Atque illi, ut vacuo patuerunt aequore campi,
Procurfu rapido, coniectis eminus hastis,
Invadunt Martem clipeis atque aere sonoro.
Dat gemitum tellus: tum crebros ensibus ictus

Con-

SERVII.

709. INTER SE COISSE VIROS, ET CERNERE FERRO. ⁹³ [Vera & antiqua haec est lectio: nam Ennium secutus est, qui ait: *Olli cernebant* ⁹⁴ *magnis de rebus agentes.* ⁹⁵ [Et idem: *Ferro, non auro, vitam cernamus utrique.*] Posteritas coepit legere, & *decernere ferro.* ⁹⁶ [Secundum quam lectionem Synaloepha opus est, sed excluso os, ut sit, ⁹⁷ *Inter se coisse vir & decernere ferro.*]

710. ⁹⁸ VACUO PATUERUNT. Potest intelligi, ut patuerunt corporis magnitudine.

711. PROCURSU. Una pars orationis est.

713. DAT GEMITUM TELLUS. Pulsu pedum.]

VARIORUM.

Moreti. *qui alta*, & *qui imos* sine copula Dorvill.

708. DIVERSIS PARTIBUS ORBIS. Lego, *diversi*. HEINS.

709. ET DECERNERE FERRO. *Decernere* probat Priscianus. Seneca, & Servius, *cernere ferro* agnoscunt, quod ego magis iudico Ennianum. FABRIC. Quamquam omnes codices & *decernere*, vel *decernere*, omittentes *ro* &, hoc loco agnoscunt, asseverante id Pierio etiam de suis, quomodo III. Georg. 21. *cursum & crudo decernit Graecia caestu*, pluris tamen apud me est auctoritas Senecae, qui *cernere* a Marone relictum esse asseverat Epistola LVIII. Eandemque scripturam Priscianus quoque lib. I. agnoscit, & agnovit ante Priscianum Quintilianus. neque aliter a secunda manu Mentelianus. Huc adde Silium Italicum, accuratum in primis Maronis nostri imitorem. is libro XVI. v. 532.

*Nec quos culpa tulit, quos crimina noxia vitae,
Sed virtus animusque ferox ad laudis amorem,*

Hic crevere pares ferro.

ita quippe castigandum esse censeo. cum in duo-

bus scriptis codicibus, quorum alter veterrimus, invenerim, *Hi crevere pares* vulgati *decrevere*. est autem Ennianum. Facessant igitur Pierius & Marius Corradus libris de lingua Latina, & Giphanius Indice Lucret. in *decernit*, & cum Prisciano ac scriptis codicibus idem in *S extrita*, qui *ro decernere* perperam adstructum eunt. Stat & pro nobis Servius hoc loco. Haec scripseram, cum vidi virum summum Ger. Vossium lib. I. Gramm. cap. 19. stare pro nobis. *cernere* etiam pro *decernere* Claudianus lib. I. de Laud. Stilic. 89.

*Felix arbitrii princeps, qui congrua mundo
Judicat, & primus censet, quod cernimus omnes.*
ita ista opinor esse capienda. idem lib. I. in Eutrop. 237.

Portentaque monstris

Aggeret, & secum petulans amentia certat.
ubi Zinzerlingus ex veteri codice *cernit*, pro *decernit*. sed in nostris omnibus nil variatur istic. Lucretius lib. v. 394.

Magnis de rebus inter se cernere certant.
Tibullus Panegyri. Messallae v. 143.

*Seu libeat duplici, seu juncto cernere Marte,
Dexter uti laevum teneat, laevumque sinister.*
ita scribo, vulgo *duplicem seu vinculum Martem*. sed & alia illic, adhuc mendosa. plura de hoc verbo Zinzerlingus Promuldis Criticae cap. III. Gronovius ad Livium lib. xxxvii. cap. 13. & Nonius Marcellus in *cernere*. ita *cernere haereditatem* pro *adire*. hinc *cretio*, aditus haereditatis. Plin. lib. I. cap. 26. ex Mf. vide illic Pintianum praeterea *ingentis* Seneca idem & scripti potiores, non *ingentes*. HEINS. *Et cernere* jam legitur in Editione Juntina. v. Serv. ad II. Georg. 256. & II. Aen. 508. Stephani Schediasm. p. 60. & probavit Politian. XII. Epist. 8. & Pius ad Lucret. v. 394. vid. & Colum. ad Enn. pag. 52.

710. AG-

⁹³ desunt Voss. ad *7*. ⁹⁴ olim *cernebant* magis *de rebus agentibus* Steph. de rebus agentibus R. ⁹⁵ desunt L. R. Steph. Dan. al. ⁹⁶ desunt L. R. ⁹⁷ desunt Steph. ⁹⁸ desunt L. Voss. R. Steph. al. ad *7*. 714.

Congeminant. Fors & virtus miscentur in unum.

- 715 Ac velut, ingenti Sylā, summove Taburno
Cum duo conversis inimica in proelia tauri
Frontibus incurrunt, pavidi cessere magistri:
Stat pecus omne metu mutum, mussantque juvencae,
Quis nemori imperitet, quem tota armenta sequantur:

720 Illi

S E R V I I.

714. FORSET VIRTUS MISCEANTUR IN UNUM. " [Fors, id est, casus,] in Turno, virtus in Aeneā: nam in bello etiam casus plurimum valet. Cicero in Miloniana cap. XXI. Adde casus, adde incertos exitus, Martemque communem.

715. AC VELUT INGENTI SYLA, SUMMOVE TABURNO. Sylā, mons¹ est Lucaniae: Taburnus mons Campaniae. Sallustius de fugitivis fragm. incert. In sylva Sylā fuerunt: unde pessime quidam sylva legunt: quia proprium appellativo non potest² [jungi &] aequari: unde bene proprium³ proprio junxit.

717. PAVIDI CESSERE MAGISTRI. Proprie magistri, sunt militum; pastores, pecorum; sed reciprocae sunt⁴ istae translationes: nam & ductor militum, pastor vocatur, ut diximus supra ad y. 587. & magistros pecorum dicimus: Cicero. v. Verr. 7. Quem magistrum pecoris esse⁵ dicebat.

718. MUSSANTQUE JUVENCAE. Dubitant, sicut sup. y. 657. Mussat rex ipse Latinus.

719. [NEMORI IMPERITET. Hoc est, qui sunt in nemore, ut est III. Georg. 472. Sed tota aestiva repente.]

V A R I O R U M.

710. AEQUORE. Pulvere Zulichernius a manu prima.

711. CONJECTIS. Conjectisque eminus armis Mediceus. non conjectis. & crebris ensibus ictis. sed id perperam. HEINS. Collectis Bigotianus. & mox simul aere alter Menagii.

713. CREBROS. Crebris Gudianus a manu prima. congeminat secundus Rottendorphius. ut telus sonitum ictuum reddat tremore quodam.

715. INGENTI SYLA. Sylā legendum, non silva. Sylā enim Brutiorum est nemus, ut Vibius Sequester; Lucaniae, ut Servius, hoc est, extremae Italiae, quae nomen adhuc retinet. Eiusdem mentionem fecerunt Sallustius in Historia, & Cicero in Bruto: Cum in silva Sylā caedes esset facta, notique homines interfecit. quem locum primus ego ex manuscripti codicis vestigiis restitui. FABRIC. Sylā codices plerique recte. quod nomen etiamnum obtinet silva in Brutis. silva Sylā Plin. lib. III. cap. 5. Reddendum & id Propertio lib. I. El. XX. umbrosi flumina Silae. ut puto Scaligerum monuisse. HEINS. Vid. ad III. Georg. 219. Sylla Dorvil. a manu secunda.

Ibid. TABURNO. Taborno Regius.

716. CONVERSIS. Conversi alter Menagii. diversis primus. conversis inter se praelia Zulichernius a manu prima. in etiam deest alteri Menagiano.

718. STAT PECUS OMNE METU MUTUM. Mutus metu pro exanimi dixit etiam libro IX. 341. Ovidius Art. III. 702. Subito muta dolore fuit, quem locum ex eadem impressione Augustana emendavi. FABRIC.

519. QUIS PECORI IMPERITET. Nemori imperitet Mediceus, quod praetulerim, idque in vetustioribus suis existare Pierius quoque testatur. in sylvis enim ut plurimum pascebantur boves hinc βῆς ὑλίσταυ. Hesiodo. vide Bochari Hierozoicon lib. II. cap. 31. p. 299. in Ecloga VIII. 85.

Talis amor Daphnin, qualis cum fessa juvencum Per nemora atque altos quaerendo bucula lucos; Propter aquae rivum viridi procumbit in ulva. & in Georg. lib. III.

Carpit enim vires paullatim, utique videndo

Fe-

99 desunt iisdem. 1 est sylvae Lucaniae R. Steph. est Lucaniae sylva L. mons & sylva Lucaniae Basil. 2 fugerunt Vof. Dan. 3 desunt Vof. L. Dan. Fab. al. jungi exaequari R. reliqui tantum exaequari. 4 deest L. Vof. R. Steph. al. pro proprio Dan. 5 inter se istae L. Vof. R. Steph. 6 dicebant L. Dan. Fabr. al. dicebat Vof. 7 desunt L. Vof. R. Steph. al.

- 720 Illi inter sese multa vi vulnera miscunt,
Cornuque obnixa infigunt, & sanguine largo
Colla armosque lavant: gemitu nemus omne remugit.
Haud aliter Tros Aeneas & Daunius heros
Concurrunt clipeis. Ingens fragor aethera complet.
725 Juppiter ipse duas aequato examine lances
Sustinet, & fata inponit diversa duorum;
Quem damnet labor, & quo vergat pondere letum.

Emi-

SERVII.

725. JUPPITER IPSE DUAS AEQUATO EXAMINE LANCES. Aut poëtica dictum est, & ratione caret: nam Jupiter ignorare nihil poterat: aut certe illud quaeritur, quis ibi de Turno & Aeneae mortis adferat causam: nam dicunt philosophi, mortem ad deum minime pertinere: nam bona tantum praestat, nec ad eum, quae mala sunt, pertinent: ⁸ [nam ideo & aequas lances sustinet: unde Cicero in Officiis ait: *Sed quia nocere Deos non putant; his exceptis, homines hominibus obesse plurimum arbitrantur:*] vel ideo a Jove hoc fit, ut Junoni aliisque Deis necessitatis violentiam probet: an inquit, utrum tempus sit? Tamen sciendum, hunc locum a Virgilio ita esse translatum, ut in Homero lectus est, Iliad. X. 209.

Καὶ τότε δὴ χροῖσιν παῖσιν ἰτίταις τάλασιν,
Ἴδ' ἐνθάδε δύο κῆρ' ἀνιόντων θανάτοιο,
Τὴν μὲν Ἀχαιῶν, τὴν δ' Ἑκτορὸς ἱπποδάμοιο.
Ἐλπε δὲ μίσην λαβὼν, ὅπως δ' Ἑκτορὸς αἰσῖμος ἦμαρ.
Ὀχιλοῖ δ' οὐκ αἰδώς, λίτω δ' ἰ Φοῖβον Ἀπόλλων.

EXAMINE. *Examen*, proprie est filum, quo trutina ¹⁰ regitur.

727. DAMNET LABOR. ¹¹ [Id est, quem voto liberet labor praeliandi, parta scilicet victoria: quoniam unusquisque ob incolumitatem recuperatam votis exsolvitur, id est, liberatur explicitis sacrificiis.] ut est v. Ecl. 80. *Damnabis tu quoque votis.* ¹² [Nonnulli sic tradunt: quem labor suus liberet, quem mors urgeat: nam in Jure cum dicitur, *Damnatus esto*, hoc est, damnatus es, ut des,

hoc est, damno te, ut des, neque alias libereris: ¹³ [Quidam labor pro militia intelligunt.] VERGAT PONDERE LETHUM. ¹⁴ Bene vergat: nam morientes Inferos petunt.

VARIORUM.

Femina, nec memorum patitur meminisse, nec herbae,

Dulcibus illa quidem illecebris, & saepe superbos Cornibus inter se subigit decernere amantes.

Pascitur in magna silva formosa juvenca.

& mox:

Victus abit, longeque ignotis exsulat oris,

Et stabula adspiciens silvis excessit avitis.

vides nemus & silvam regna aruita tauri nuncupari. quibus nimirum imperitarit. Valerius Flaccus lib. II.

Qualis per pascua victor

Ingreditur, tum colla tumens, tum celsior armos

Taurus, ubi assueti pecoris stabula alta revisit,

Et patrium nemus, & bello quos ultus amores.

Lucanus lib. II. 601.

Pulsus ut armentis primo certamine taurus

Silvarum secreta petit.

Varro lib. II. R. R. cap. 5. *pascuntur armenta commodissime in nemoribus, ubi virgulta & frons multa. hieme cum hibernant secundum mare, aestu abiguntur in montes frondosos.* Columella lib. VI. R. R. 23. *de vaccis: ad buccinae sonum pecus si quod in silvis substiterit, septa repetere consuescat. sed non eadem in tauris exercentur imperia, quia freti viribus per nemora vagantur.* Hinc vetus adagium apud Erasmus, Chil. Cent. I. 43. *ἵνα καὶ ταῦτα*

⁸ desunt I. Vof. R. Steph. al. ad tamen. ⁹ desunt Dan. ¹⁰ legatur L. legitur R. ¹¹ liberet, ut *damnabis tu quoque votis* R. Vof. L. Steph. al. & nihil praeterea. ¹² desunt iisdem. ¹³ desunt Fabr. quidam labor pro maluit intelliguntur * Dan. ¹⁴ apte posuit vergat Dan. Fabr.

Emicat hic, inpune putans, & corpore toto
 Alte sublatum confurgit Turnus in ensē,
 730 Et ferit. Exclamant Troës trepidique Latini,
 Adrectaeque amborum acies. At perfidus ensis
 Frangitur, in medioque ardentem deserit ictu:
 Ni fuga subsidio subeat. Fugit ocior Euro,
 Ut capulum ignotum dextramque aspexit inermem.

735 Fa-

SERVII.

730. TREPIDI LATINI. Atqui ¹⁷ laeti esse debuerunt; sed nimia Aeneae offenditur virtus: ¹⁶ namque naturale est, ut focii timori sit inferioris audacia: unde nunc Latini sunt terri, ex eo, quod superiorem ferire ausus est Turnus.

731. ¹⁷ [ACIES. Aut exercitus, aut oculi.]

734. UT CAPULUM IGNOTUM, DEXTRAMQUE ASPEXIT INERMEM. Locus hic totus ad gloriam Aeneae pertinet: namque id agit, ne videatur Turnus armorum vilitate superatus: unde ei redditur gladius, quo etiam ¹⁸ cum divinis armis ab Aenea possit extingui. ¹⁹ [ASPEXIT autem, quasi mirabundus, quod fractus esset; cum putaret, se gladium ferre Vulcanium,] ²⁰ eo scilicet tempore, quo tempore vulneratum vidit Aeneam: ²¹ [Sed supra de Turno 88. *Simul aptat habendo Ensemque clypeumque, Ensem, quem Dauno Ignipotens deus ipse parenti fecerat.* Modo ergo Metilci usus est ferro: & haec ratio est: quod, quamvis armatus suo gladio descendisset ad campum, tamen causa foederis deposuisset arma: nam & de Aenea hoc dixit sup. 311. *Dextram tendebat inermem*: qui utique ad foedus non inermis advenerat: nam dictum est sup. 166. *Hinc pater Aeneas, Sidero flagrans clypeo, & coelestibus armis.*] ²² Sane PATRIO MUCRONE, modo, paterno, significat: nam Dauni fuerat gladius: ut hic dictum est sup. 90. *Ensem quem Dauno ignipotens Deus ipse parenti fecerat.* Alias patrium, a patria est derivatum. ²³ [Mucrone autem, pro gladio, a parte totum.

VARIORUM.

²⁴ *ὄλκον*. HEINS. *Nemori* etiam tuetur Barth. ad Stat. II. Theb. 330. *imperites & quem* Parrhas. Menagii duo, totidem Hamburgenses & nonnulli alii. *sequuntur* Sprothianus & duo alii. vid. ad Ovid. III. Fast. 71.

720. VULNERA. *Praelia* Gudianus. *viscera* prior Hamburgensis. mox *enixi* Mentelii primus a manu prima. *insigunt* Bigotianus, quod placebat Heinio.

721. OBNIXI. *Insigunt obnixi* Parrhas.

722. LAVANT. *Rigant* Oudartii a manu secunda.

723. DAUNIUS. *Lavinus* primus Moretanus.

725. JUPPITER IPSE. *Ille* Bigotianus. vide lib.

VII. §. 110. HEINS.

Ibid. EXAMINE. *Examine* Parrhas.

727. QUEM DAMNET. Castalio hic accipit, ut *damnavi voti*. Servius interpretatur liberet. unde liquet illum legisse, ut & Nonium in *dammare*, aut quo *vergat*. & sic scripti complures, & Priscianus lib. VIII. idque adstruit ex suo codice Josephus Castalio Observat. contra Criticos lib. III. cap. 9. HEINS. *Aut quo* Parrhas. de *vergere* vid. ad Lucret. II. 212.

728. PUTANS. *Micans* Zulichernius. *corpore tanto* Sprothianus. *emicat hac* Montalbanus. *hoc* Dorvil. a m. sec.

731. AMBORUM. *Acies amborum, ac perfidus* Bigotianus. *ac etiam* Dorvil. secundus Rottendorphius & Ed. Mediol.

732. IN MEDIOQUE ARDENTEM. *In medio tardantem*

¹⁵ omisit Steph. hanc vocem. ¹⁶ nam quod naturale Dan. ¹⁷ defunt L. Vof. R. Steph. al. ¹⁸ cum divis armis ab eo possit ext. Vof. ab eo L. R. ¹⁹ defunt L. Vof. R. Steph. al. ²⁰ PATIRO MUCRONE. eo scilicet Steph. quo tempore Vof. scilicet non eo, quo vulneratum vidit Aeneam Basil. defunt haec L. ²¹ defunt L. R. Vof. Steph. al. ²² quo fuerat ante usus pater ejus Daunus, ut *Ensem quem fecerat*. sane patrio modo paterno significat. alias patr. &c. L. sane patrio mucrone paterno signif. Nam *Danni* &c. R. editi multum turbant in ordine verborum. ²³ defunt L. Vof. R. Steph. al. ad §. 740.

- 735 Fama est, praecipitem, cum prima in proelia junctos
 Conscendebat equos, patrio mucrone relicto,
 Dum trepidat, ferrum aurigae rapuisse Metisci:
 Idque diu, dum terga dabant palantia Teucris,
 Suffecit. Postquam arma Dei ad Volcania ventum,
 740 Mortalis mucro, glacies ceu futilis, ictu
 Dissiluit: fulva resplendent fragmina arena.
 Ergo amens diversa fuga petit aequora Turnus:
 Et nunc huc, inde huc incertos implicat orbis.

Un-

SERVII.

737. DUM TREPIDAT. Dum turbatur, festinat, quod Graeci, *ἡ ἀγωνία ἐστὶ* scilicet, quando rupto foedere, subita spe furibundus ardet. FER-
 RUM. Materiam pro ²⁴ opere posuit, ut solet, ut
²⁵ v. 817. *Fungit equos curru genitor.*

739. ARMA DEI AD VULCANIA. Hypallage, pro Dei Vulcani arma.]

740. MORTALIS MUCRO. Mortali manu factus.
²⁶ [GLACIES CEU FUTILIS. Hoc loco, fragilis.]

744. UNDIQUE ENIM DENSE TEUCRI INCLUSERE CORONA. Strategema est: nam, postquam Turnum fugere videre Trojani, clauserunt loca, per quae evadere poterat: ²⁷ [aut non dedita opera includere Trojani; sed quod ita confederant.]

745. ATQUE HINC VASTA PALUS. Quae nunc non apparet.]

747. CURSUMQUE RECUSANT. Retardant, scilicet genua, quae impediēbat vulnus inlatum sagitta. Sane perire facit, ut gladio non utatur Aeneas; sed hasta eminus dimicare contendat: quia impediēte vulnere nec sequi poterat, nec in ictum consurgere: unde est inf. 789. *Hic gladio fidens; hic acer & arduus hasta.*

VARIORUM.

dantem Mediceus. HEINS. *In medioque ardentem d. ictu* Zulichemius. post hunc versum sequebatur initium imperfecti, *Quid superest?* in Bigotiano. *in medio ardentem* alter Hamburgicus.

733. EURO. *Aura* Sprotianus.

734. INERMEM. *Inertem* Leidenfis.

735. PRIMA. *Primum* Menagius alter & Hamburgicus alter & Gudianus.

736. PATRIO. Recte pro paterno notat poni Servius. sic Valer. Flac. III. 12. *Patrias telum insuperabile dextrae.* & *§. 302. Patriae exitium crudele senectae.* vid. ad Ovid. III. ex Pont. v. 7. inter *paterna* & *patria bona* discrimen esse statuit Menardus ad Cicer. I. Act. in Verr. cap. 3. de quo nunc disquirere non vacat. apud Valer. Max. VII. VIII. 4. *Heredes, neque sanguine patrio pares, neque proximi, sed & alieni & humiles.* de quo loco vide interpretes varia tentantes. sed *sanguis patrius* ibi est a patria dictus, quia in Rhegino urbe non erant forte natalium pares, & opponit his *humiles*, ut *proximis* alienos. sic *patrii enses* Lucan. x. 529. sunt Romani, non ut hic paterni. ut *patrius mos* apud Valer. II. VI. 14. & ita *more patrum* pro patriae dicit Ovid. I. Amor. xv. 3. pro more patriae, Romano. Sil. Ital. III. 390. *more patrum*, id est istius gentis, de qua agit. de quo alibi. ita & Lucretius lib. IV. 967.

Naturam quaerere rerum

Semper, & inventum patriis exponere chartis. id est Latinis, Romanis. Pius hinc colligit Romae fuisse natum Lucretium.

738. IDQUE. *Famque* secundus Moreti & Montalbanius. *Teucris* Leidenfis. *Phalencia* Dorvill.

739. VENTUM. *Ventum est* nonnulli & Editio Juntina & aliae.

740. MORTALIS. *Fatalis* Venetus. *ceu futilis* Leidenfis. mox *dissiluit* Sprotianus.

741. RE-

²⁴ opere solet * ut Dan. ²⁵ legendum. *jungit equos curru genitor*, ut vidimus ad ipsum locum. ²⁶ desunt L. Vol. R. Sæph. ai. ²⁷ desunt iisdem ad §. 747.

- Undique enim densa Teuceri includere corona:
 745 Atque hinc vasta palus, hinc ardua moenia cingunt.
 Nec minus Aeneas, quamquam tardata sagitta
 Interdum genua impediunt, cursumque recusant,
 Insequitur, trepidique pedem pede fervidus urget.
 Inclusum veluti si quando flumine nactus
 750 Cervum, aut puniceae septum formidine pennae,
 Venator cursu, canis & latratibus instat:
 Ille autem, insidiis & ripa territus alta,

Mil-

SERVIL

749. INCLUSUM FLUMINE. Comparatio Apollonii. ²⁸ [Alterutro *inclusum*, aut flumine, aut formidine: aut duobus *inclusum*: infra enim ait: *Insidiis & ripa territus alta*; ut *insidias*, pro formidine; *ripa*, pro flumine posuerit.]

750. CERVUM AUT PUNICEAE. Utrum figurate, *cervum instat*: an potius, *cervum nactus alioquin instat*?] SEPTUM FORMIDINE PENNAE. Lucanus IV. 438. *Claudat odoratae metuentes aëra pennae*.

751. VENATOR CANIS. Pro, venaticus.

752. INSIDIIS. ²⁹ Pennarum scilicet: ³⁰ [instrumentum quoddam, in fune, ad terrendas bestias factum.]

VARIORUM

741. RESPLENDENT FRAGMINA. *Resplendet fragmen* Mediceus a manu secunda, alique nonnulli codices. Fors scripserit Maro, *resplendent fragmen*. ut de fragmento non uno loquatur, & in multas partes Turni gladium dissiluisse designet. sic lib. VI. *Crepitabant bractea* ex fide veterum membranarum habuimus. HEINS. *Resplendet lumina harena* Zulichemius. *resplendent agmina* Venetus. *resplendet fragmen* Ed. pr. *resplendent* Dorvil.

742. AEQUORA. *Aequore* Leidenfis.

743. INDE. *Deinde* Oudartii, Sprotianus, & prior Hamburgicus. *atque hic* alter Menagii. *nunc hic* Venetus. *nunc hunc inde illuc* Dorvil. a m. sec.

745. CINGUNT. *Surgunt* Menagii prior.

746. TARDANTE. *Tardata* Mentellii prior & plures alii. *turbata* Montalbanius.

748. TREPIDIQUE. *Trepidumque* Sprotianus.

Ibid. PEDEM PEDE FERVIDUS URGET. *Pedem pede fervidus instat* Arusianus Meilius. *Instat illis locis Virgilius* Aen. XII. *sive instare jugis & grandia volvere saxa*. *Instat illi rei, pro imminet* Virgil. Aen. X. *ille instat aquae*. *Instat illam rem, pro festinat*. idem Aen. VIII. *Parte alia Marti currumque rataeque volucres instabant*. *Instat illa re illam rem*. idem Aen. XII. *Trepidique pedem pede fervidus instat*. Elegans sane lectio, sed quam temere non receperim pro vera, cum mox sequatur denuo *latratibus instat*, & *sancius instat*. Novius in militibus Pometinentibus apud Nonium Marcellum voce *Mercatus*, *Instat Mercaturam*. Cornelius Nepos in Eumenis vita, *instare hostes*, pro hostibus quoque dixit, ut Giphanius ex scriptis alique jam monuerunt. apud Horat. Epod. XVI. *Barbarus heu cineres insistet victor*. apud nostrum Aeneid. V. 168. Menagianus codex *respicit instans* *sem terga*. Festus Avienus descr. orbis,

Sinus istam Persicus instat,

Maximus hanc Arabum scindit sinus, & sinus Aequor

Inserit Hyrcanae.

Idem *interstare* mox,

Ast Asiam incumbit vasto mons aggere Taurus,
Interstatque iugo medium.

Statius Theb. VI.

Saepe etiam injustis collatum viribus hostem

Ultrō

²⁸ desunt iisdem. ²⁹ Pinnarum L. Vol. R. Dan. Pinnatum, sc. instrumentum Vlitius ad Grat. §. 76. ³⁰ desunt L. Vol. R. Steph. al.

- Mille fugit, refugitque vias: at vividus UMBER
Haeret hians, jam jamque tenet, similisque tenenti
755 Increpuit malis, morfuque elusus inani est.
Tum vero exoritur clamor: ripaeque lacusque
Responfant circa, & coelum tonat omne tumultu.
Ille simul fugiens, Rutulos simul increpat omnis,
Nomine quemque vocans, notumque efflagitat ensem.
760 Aeneas mortem contra, praesensque minatur
Exitium, si quisquam adeat: terretque tremantis,
Excisurum urbem minitans, & faucius instat.
Quinque orbis explent cursu, totidemque retexunt
Huc illuc. Neque enim levia aut ludicra petuntur

765 Prae-

SERVII.

753. VIVIDUS UMBER. Acerimus Tuscus: nam *Umbria*, pars Tusciae est. ³¹ [Sane *Umbros*, Gallorum veterum propaginem esse, Marcus Antonius refert: hos eosdem, quod tempore aquosae cladis imbribus superfuerant, *Umbros* cognominatos. FUGITQUE VIAS. Figurata campum; cum mare, navigat.] JAMJAMQUE TENENS. Ita ut ³² videtur intuentibus: & hi duo versus verbum ad verbum sunt translati de Apollonio ³³ II. 278. [Sane summa brevitate rem elocutus est.]

755. TUM VERO EXORITUR CLAMOR. Quidam quaerunt, an jam recessum sit his versibus a comparatione? sed non dubie videtur.]

758. INCREPAT. Objurgat, incusat, ut IV. Georg. 138. *Aestatem increpitans seram*.

759. EFFLAGITAT ENSEM. Cum clamore depolcit.

761. TERRETQUE TREMENTES. Quis enim faucium non timeret instantem, cum eum integer fugeret? ³⁴ [Et bene terret eos, apud quos terror ejus habetur: & alibi inf. 875. *Ne me terreste ti-*

mentem.]

764. LUDICRA PRAEMIA. Villia, digna ludo. ³⁵ [Haec apud antiquos *ludibria* dicebantur; non, ut nunc, in mala significatione. ³⁶ [Hi versus de Homero sunt translati Iliad. X. 159. *ἔπει δὲ ἰαχῆον, ὅδ' ἔβουλο Ἀριστεύῃ, ὅτι πρὸς ὅλβια γίγ' ἀνδρῶν, ἄλλ' αὖτε περὶ ψυχῆς δίδω' ἔκτορ' ἱπποδάμοιο*.] Dabatur autem victori pro praemio aut ³⁷ pelvis, aut vinum, esca, hordeum: unde *hordeariae quadrigae* dicuntur.] SACER OLEASTER. Fere omnia Latina arborum nomina generis foeminini sunt, exceptis paucis, ut ³⁸ *hic oleaster*, & *hoc filer*. Ipse II. Georg. 12. *Ut molle filer* ³⁹ [*lentaeque genistae*.] Item *hoc buxum*: licet & *haec buxus* ⁴⁰ dicatur: nam superfluum quidam volunt facere ⁴¹ discretionem, ut, *haec buxus* de arbore dicamus; *buxum* vero, de ligno ⁴² compositum: legimus enim ⁴³ [in Virgilio] de tibiis IX. 619. *Buxusque vocat Berecynthia Matris Idaeae*. Item cum de arboribus ⁴⁴ loqueretur dixit II. Georg. 449. *Et torno rasile buxum*.

747. VE-

³¹ defunt iisdem. ³² videatur Dan. ³³ defunt iisdem ad §. 758. ³⁴ defunt iisdem. ³⁵ defunt L. Vof. R. ad *sacer*. ³⁶ defunt Dan. ad *dabatur*, & hinc deerant Steph. Fabr. al. ad *sacer*. ³⁷ pellius, aut vinus * esca hordeum Dan. pellis aut minus * esca h. Comm. Emm. ³⁸ hic oleaster, filer. Virgilius L. oleaster, hoc filer, Virgilius R. Vof. Basil. ipse Virgilius Fabr. ³⁹ defunt L. Vof. R. Steph. al. ⁴⁰ de arbore dicamus. *buxum* vero de ligno dicamus composito L. & R. sed dicamus secundo loco caret, media uterque codex ignorat. ⁴¹ descriptionem Steph. ⁴² compositum Vof. Steph. aliquid compositum Dan. ⁴³ defunt Dan. enim deest Steph. ⁴⁴ diceret, Et Dan.

- 765 Praemia: sed Turni de vita & sanguine certant.
 Forse facer Fauno foliis oleaster amaris
 Hic steterat, nautis olim venerabile lignum:
 Servati ex undis ubi figere dona solebant
 Laurenti Divo, & votas suspendere vestis.
 770 Sed stirpem Teucris nullo discrimine sacrum
 Sustulerant, puro ut possent concurrere campo.
 Hic hasta Aeneae stabat: huc inpetus illam
 Detulerat fixam, & lenta in radice tenebat.
 Incubuit, voluitque manu convellere ferrum
 775 Dardanides: teloque sequi, quem prendere cursu

Non

SERVII.

767. VENERABILE LIGNUM. Antiquam arborem voluit exprimere: ⁴⁵ [seu truncus fuerit jam, & aridus, ob vetustatem: & ideo *lignum*, humiliter dictum accipiunt; ornavit tamen, *venerabile* dicendo.]

768. UBI FIGERE DONA SOLEBANT. Proprie, ⁴⁶ ut IX. 408. *Sacra ad fastigia fixi* ⁴⁷ [Et quæritur, cur terreno Deo nautæ dona suspenderent? quia constat, omnes in periculis suis Deos patrios invocare, & ideo illis vota solvere, quorum familiarius numen opitulari sibi credant.]

770. NULLO DISCRIMINE. Sine ⁴⁸ aliquo religionis intuitu. ⁴⁹ [Et deest *habito*, ut sit, nullo discrimine habito. Intelligendum autem, eatenus stirpem excisum, quatenus supra terram fuit; ergo *stirpem*, pro arborem accipiendum: quia & *sobolem*, *stirpem* appellant.]

773. FIXAM: ET LENTA RADICE TENEBAT. Plenum est: quam radix fixam tenebat. ⁵⁰ [Et bene *tenebat*, quasi propter piaculum remotæ arboris hoc videtur passus Aeneas: & ideo dixit *tenebat*; quod adeo verisimile est, ut Faunus Turnum audiat, & hastam moretur.]

775. PRENDERE CURSU. Quidam humiliter *prendere cursu* dictum accipiunt.]

VARIORUM.

Utro audax animis instatque & obumbrat & alte Afflit.

HEINS.

749. SI QUANDO IN FLUMINE. Tà in libri vetustiores non agnoscunt. HEINS.

750. PENNAE. *Pinnæ* complures.

753. AT VIVIDUS. Ac Leidenfis, Mediceus & alii & Editio Juntina. aut Sprotianus. *umidus imber* alter Hamburgicus. *irvidus Umber* Bigotianus.

754. TENET. *Tenens* prior Hamburgicus a manu secunda.

755. ELUSUS. *Illusus* alter Menagii. *elapsus* Dorsvil.

757. TONAT. *Intonat* Sprotianus, prior Hamburgicus & secundus Mentelii & duo Moretani & Parrhaf. *fragore* plurimi. *circa coelum tonat* Excerpta nostra.

760. AENEAS. *Aeneas contra praesens mortemque minatur* Ed. pr.

761. EXITIUM. *Excidium* Venetus. *aderat* Dorsvil.

762. INSTAT. *Instant* Mediceus manu prima. *excissurum* Paris.

763. EXPLENT. *Implent* Menagii prior & Leidenfis. *complent* Parrhaf.

764. HUC ILLUC *Huc atque huc* Oudartii.

766. FAUNO. *Fanni* Editio Juntina. & Petri Danielis, Cerdæ & al. sed aliter scripti. *foliisque* prior Hamburgensis.

767. LIGNUM. *Signum* Menagii prior, Parrhaf. *mox*

⁴⁵ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁴⁶ ut ait, *sacra* Dan. ⁴⁷ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁴⁸ deest iisdem. ⁴⁹ desunt iisdem. ⁵⁰ desunt iisdem ad 7. 778.

Non poterat. Tum vero amens formidine Turnus,
Faune, precor, miserere, inquit: tuque optima ferrum
Terra tene; colui vestros si semper honores;
Quos contra Aeneadae bello fecere profanos.

780 Dixit, opemque Dei non cassa in vota vocavit.
Namque diu luctans, lentoque in stirpe moratus,
Viribus haud ullis valuit discludere morsus
Roboris Aeneas. Dum nititur acer, & instat,
Rursus in aurigae faciem mutata Metisci:

785 Procurrit, fratrique ensē dea Daunia reddit.

Quod

SERVII.

778. FERRUM TERRA TENE. " [Ferrum pro
telo;] terra autem, elementum, pro Dea posuit.

779. " [BELLO FECERE PROFANOS. Profanum
proprie dicitur, quod ex religiosa re in hominum
usum convertitur, ut hic plenissime ostenditur,
dicens enim Turnus, colui vestros si semper hono-
res? Quos contra Aeneadae bello fecere profanos:
& sibi religiosam fuisse arborem; & a Trojanis in
usum communem fuisse consumptam: nam ex sua
persona supra Poëta ait: Forte sacer Fauni foliis o-
leaster amaris Hic steterat, nautis olim: & sub-
iunxit: Sed stirpem Teucri nullo discrimine, &c. at
postea dicendo bello fecere profanos, docuit, pro-
fanum esse, quod a religione in usum hominum
transiit. Sacro profanum contrarium, ut festo pro-
fectum, fasto nefestum. Ergo non omne, quod
sacrum non sit, profanum; sed quod sacrum fue-
rit, & defierit.]

780. NON CASSA IN VOTA. Non ad inania vo-
ta " poposcit auxilium.

781. LUCTANS LENTOQUE IN STIRPE MORA-
TUS. Luctatus, & moratus, erat integrum, " [quod
vitavit propter inmutatorem. [In stirpe au-
tem, hic radicem dixit.]

784. RURSUS IN AURIGAE FACIEM MUTATA
METISCI. *Kata τὸ σιωπώμενον* intelligimus] uturnam
in numen reversionem, postquam Turnus " cursum
reliquit.

VARIORUM.

mox ibi prior Hamburgicus & Sprothianus.

769. VOTAS. Verum est *votas*, id est ex voto
promissas, ut Donatus legit, cujus tamen expoli-
tio mihi non placet. FABRIC. *Notas* quartus
Moreti, & Edd. primae. *voto* Leidentis & tertius
Rottendorphius a manu secunda.

770. STIRPEM. vid. Stat. iv. Theb. 590.

772. HUC IMPETUS ILLAM DETULERAT
FIXAM, ET LENTA IN RADICE TENEBAT. Ser-
vius legit, *fixam & lenta radice tenebat*, pro,
quam radix fixam tenebat: id etiam ait plenum
esse Donatus. *Huc impetus illam Detulerat mol-
lem, & lenta radice tenebat*. iudicium sit lectoris.
FABRIC. Et atque in deest Regio. huic tertius
Rottendorphius.

773. A RADICE. Vel ab Mediceus. HEINS.
In deest plurimis Ed. prima. ut *lenta* Venetus. *fi-
xum lenta radice* Bigotianus. & deest etiam Hu-
geniano, Leidenf. & tertio Mentelio, Paris. & Ro-
gio.

777. TUQUE. *Tuque* secundus Rottendor-
phius.

779. BELLO. *Ferro* duo Rottendorphii & Gu-
dianus pro varia lectione, & Zulichemius.

781. NAMQUE. *Namque* Hugonius. de gene-
re dubio *stirpis* vid. Serv. ad i. Aen. 626. & iii.
94. *Acutissimum stirpem* dixit Plinius lib. viii. 26.
apud Columel. lib. x. 38. *aliena stirpe gravata
arbor*,

51 desunt L. R. Steph. al. qui habent pro tellus, elementum &c. 52 desunt L. R. Vof. Steph. al. 53 poscit Dan.
54 desunt L. R. ad y. 784. sed Vof. Steph. al. habent ad in stirpe, unde desiciunt, 55 cursum L. Vol. R. Dan.
Basil.

Quod Venus audaci nymphae indignata licere,
Adcessit, telumque alta ab radice revellit.

Olli sublimes, armis, animisque refectioni,
Hic gladio fidens, hic acer & arduus hasta,

790 Adstant contra certamina Martis anhelii.

Junonem interea Rex omnipotentis Olympi

Adloquitur, fulva pugnas de nube tuentem:

Quae jam finis erit, conjunx? quid denique restat?

Indigetem Aenean scis ipsa, & scire fateris,

795 Deberi coelo, fatisque ad sidera tolli

Quid

S E R V I I.

786. AUDACI NYMPHAE. Ut supra IX. 3. diximus, ubicumque inducit nitentem aliquem sine effectu, *audacem* dicit. ⁵⁶ [Praecipue autem hoc de Rutulis servavit dicens IX. 518. *Nec curant coeco contendere Marte Amplius audaces Rutuli*, &c. LICERE. Pro, quod liceret.]

788. ARMIS, ANIMISQUE REFECTIONI. Sicut armis, ita & animis: namque armorum inopia, animi ⁵⁷ ante utriusque torpebant.

789. ⁵⁸ [HIC ACER ET ARDUUS HASTA. Potest & *hic hasta fidens* subaudiri.]

790. CERTAMINA MARTIS ANHELI. ⁵⁹ Alii CERTAMINE legunt: ut sit sensus: Adstant contra se in Martis anhelii certamine.

792. FULVA DE NUBE. De aëre, de elemento suo.

793. QUAE JAM FINIS ERIT, ⁶⁰ CONJUNX? Jam denique. Verba ista quasi jam taedantis sunt ad longam Junonis iracundiam: unde & paulo post: *Desine jam tandem, precibusque inspicere nostris*.

794. INDIGETEM AENEAM SCIS IPSA, ET SCIRE FATERIS. Subaudis, fore. Et *indigetes* ⁶¹ Dii, duplici ratione dicuntur, vel secundum Lucretium, quod nullius ⁶² rei *indigeant*, qui ait ⁶³ II. 649. *Ipsa suis pollens opibus nihil indiga nostri*: ⁶⁴ [vel quod nos *Deorum indigeamus*: unde quidam omnes Deos *indigetes* appellari volunt. Alii patrios Deos,

indigetes dici debere tradunt: alii ab invocatione *indigetes* dictos volunt; quod *indigeto*, est precor, & invoco.] Vel certe *indigetes* sunt Dii ex hominibus facti: & dicti *indigetes*, quasi in diis agentes. ⁶⁶ [Sane de Aenea fabula talis est; Cum, Turno occiso, & accepta Lavinia, condita civitate, in Numicum fluvium, ut alii volunt, sacrificans, ut alii, Mezentium, ut alii, Messapum fugiens, occidisset; nec ejus esset cadaver inventum, Ascanius, filius ejus, victo Mezentio, cum caeteris Trojanis credens & jactitans inter numina receptum, sive patrem volens consecrare, templum ei constituit, quod *Dei indigetis* appellari jussit.

V A R I O R U M.

arbor, ubi Mf. *alieno*. ubi Heinsius malebat *alienae stirpe gravata Matris*.

782. DISCLAUDERE. *Discindere* Venetus. *discurrere* Gudianus pro varia lectione. ut & Mediceus a manu prima. *convellere* quartus Moreti & Dorvill. *potuit* etiam Leidensis.

784. MUTATA. *Conversa* Zulichemius, Venetus, & duo Rottendorphii. *mentita* legere alios Cerda notat.

785. REDDIT. *Tradit* alter Hamburgicus.

787. AB. Deest Parrhaf. *revulsit* Ald.

788. AR-

⁵⁶ defunt L. Vof. R. Steph. al. ⁵⁷ deest Dan. Fabr. ⁵⁸ defunt L. Vof. R. Steph. al. ⁵⁹ R. & L. nihil habent, nisi certamine. Dein praepositio in deest Steph. & al. ⁶⁰ CONJUNX? QUID DENIQUE. verba ista &c. Dan. & Fabr. qui & RESTAT adjicit ut sunt verba Poëtae ad quae Servius ita commentatur. ⁶¹ deest Dan. ⁶² rei egeant, L. Vof. R. Dan. ⁶³ ait, nihil indiga cura R. L. nihil indigna cura Vof. indiga curae Steph. al. Ipse s. p. o. n. indiga curae Fabr. ⁶⁴ defunt L. Vof. R. Steph. al. ⁶⁶ defunt L. Vof. R. Steph. al.

Quid struis? aut qua spe gelidis in nubibus haeres?
Mortalin' decuit violari vulnere divum;

Aut ensen (quid enim sine te Juturna valeret?)
Ereptum reddi Turno, & vim crescere victis?

800 Desine jam tandem, precibusque inflectere nostris:

Nec te tantus edat tacitam dolor: & mihi curae
Saepe tuo dulci tristes ex ore recurrant.

Ventum ad supremum est. Terris agitare, vel undis

Tro-

S E R V I I.

797. MORTALIN', DECUIT VIOLARI VULNERE DIVUM? ⁶⁷ [Mortali vulnere dixit;] non, lethali: sed, ⁶⁸ aut quo mortales laborant, aut a mortali inlato: ⁶⁹ [aut *mortali vulnere*, id est, mortem faciente: ergo non quasi Juturna mortalis sit.] *Divum* autem subaudimus, *futurum*.

798. (QUID ENIM SINE TE JUTURNA VALERET?) Parenthesis: poterat enim excusare Juno se, nihil fecisse commemorans: unde eam auctorem fuisse Juppiter ⁷⁰ dicit, propter illud sup. 159. *Auctor ego audendi*.

800. DESINE JAM TANDEM. Singula pronuntianda sunt. ⁷¹ [Dicendo autem *tandem*, odium persequentis ostendit.]

801. NEC TE TANTUS EDAT TACITAM DOLOR. ⁷² Scilicet, desine odiis urgere Trojanos. Sane *edo*, *edis*, ⁷³ *edit*, integrum verbum est, ut *lego*, *legis*, *legit*: nam *edo*, *es*, ⁷⁴ *est*, *esse*, anomalum constat.

803. ⁷⁵ [VENTUM AD SUPREMUM EST. Per infinitum modum verbi dictum.]

V A R I O R U M.

788. ARMIS. *Animis armisque* Parrhaf. vid. ad II. Aen. 799.

790. INSISTUNT. *Adstunt* Mediceus, Mentelianus caeterique. praeterea Menagianus & Sproctianus *adstunt contra certamine*. HEINS. *In certamine* Hugonius. *in certamina* primus Moreti. *adstunt* Ed. pr.

792. PUGNAS. *Pugnam* Bigotianus. *tuentum* fe-

re omnes. vid. ad Ovidii I. Met. 85:

793. QUAE. *Qui* Leidenfis. *quis* prior Hamburgicus. *erat* alter Menagii.

796. NUBIBUS. *Montibus* Oudartii & Zulichemius a manu prima.

797. MORTALIN'. *Mortali* Ed. Venet. male hic pro letali, mortem faciente, exponi vidimus ad Lucan. II. 179. Barthius tamen *mortale nefas*, pro mortifero prius interpretatur. sed deinde sequitur Lutatii interpretationem.

798. AUT. *Haud* Regius.

799. ET VIM. *Et* deest Bigotiano.

800. PRECIBUSQUE. Deest copula Dorviill.

801. NEC TE TANTUS EDAT TACITAM DOLOR. *Edit* scripsisse Maronem hoc loco Diomedes testatur, addito & Catonis loco ad filium de Oratore, *Lepus multum somni adfert, qui illum edit*. ab antiquo *edim*, pro *edam*. certe in Gudiano quoque perveteri illo & praestantissimo codice, a manu prima disertim apparebat *exaratum*, *Nec te tantus edit tacitam dolor*. vide omnino Giphanium Indice Lucretiano *pervolvi*. & Sciopp. lib. v. Susp. Lect. Ep. XI. Monet de Diomede Vossius lib. III. de Analogia 37. sic illum legere Maronis locum. quomodo & illud Horatii pro *edat* positum volunt Grammatici veteres in Epodis Ode III.

Edit ciculis allium nocentius.

Idem Sat. ult. lib. II.

— *Deinde secuti*

Maxonemo pueri magno discerpta ferentes

Mem-

⁶⁷ desunt liadem. ⁶⁸ ait mortali apto L. aut mortalis labant, aut in mortali inlato R. ⁶⁹ desunt L. R. Vof. Steph. al. ⁷⁰ dixit Steph. ⁷¹ desunt L. R. Vof. Steph. al. ⁷² scilicet ut velis fidereis odiis urg. L. scilicet fidere odiis urgere R. scilicet fydereis odiis Steph. scilicet desideriiis urgere Dan. ⁷³ *edidi* Steph. edet R. deest Vof. ⁷⁴ deest Dan. ⁷⁵ desunt L. Vof. R. Steph. al.

- Trojanos potuisti: infandum adcondere bellum,
 805 Deformare domum, & luctu miscere hymenaeos.
 Ulterius tentare veto. Sic Juppiter orsus,
 Sic dea submisso contra Saturnia vultu:
 Ista quidem quia nota mihi tua, magne, voluntas,
 Juppiter, & Turnum, & terras invita reliqui.
 810 Nec tu me aëria solam nunc sede videres

Di-

SERVIL.

804. TROJANOS POTUISTI. Id est, jam non potes: ideo enim praeterito usus est tempore: ⁷⁶ [& bene potuisti: quia ipse dixerat i. 40. *Atque ipsos potuit submergere ponto*: & iterum vii. 304. *Mars perdere gentem Immanem Lapithum valuit*.

805. DEFORMARE DOMUM. Deformem redde, per luctum.]

807. SUBMISSO VULTU. Habitum futurae orationis ostendit.

808. QUIA NOTA MIHI TUA MAGNA VOLUNTAS, JUPPITER. ⁷⁷ [Hoc ideo Juno, quia] Juppiter necessitatem objecerat fati, dicens: *Ventum ad supremum est*. Sed Juno, sciens fatum esse, quidquid dixerit Juppiter, dicit se cedere ejus voluntati: nam id agit, ut conciliet sibi ejus favorem ad petitionem futuram.

810. ⁷⁸ [AERIA SEDE. Nubem dixit, quia supra 792. dixerat, *Fulva pugnās de nube tuentem*: nam & hoc accusaverat Juppiter. Ergo argumento verisimili utitur, quasi dicat, non faceres solum ut spectatrix essem, sed ipsa rem gererem.]

VARIORUM.

*Membra gruis sparsi multo sale non sine farre
 Et leporum avulsos, ut multo suavius, armos
 Quam si cum lumbis quis edit.*

pro edat. Cicero lib. ix. Epist. ad Paetum: *Cura, si me amas, ut valeas. ne ego te jacente tua bona comedim*. ita in optimis codicibus Petrus Victorius invenit, nec aliter agnoscit Nonius Marcellus. Plautus Aulularia: *Quid tu, malum, curas, utrum crudum an coctum edim*. Trinummo: *De medico male meretur, qui ei dat quod edit, aut quod bibat*. Menaechmis: *dum tu illi quod edit & quod potet praebeas*. hoc tamen Maronis loco scripta exemplaria, quotquot vidi, vulgatum e-

dat agnoscunt. Plautus vero saepe *edim* & *comedim*. vel *edit*. ut Aulular. iii. ii. 16. iv. vi. 6. Captivis bis Act. iii. Sc. i. Curcul. iv. iv. *comedim* & *congracem* Bacchid. iv. iv. 91. *exedim* Pseud. iii. ii. *Edit* prologo Poenuli. *effodint* pro *effodiant* ex scriptis Camerarius restituit Captivis Act. iii. v. 66. male obloquitur Meursius & rescribit *effodent*, ab *effodare*. atqui sic & *coquint* pro *coquant* habes Pseudolo Act. iii. Sc. ii. 30. Cato de R. R. ubi agit de brassica *infundito in catinum, uti frigescat*, eo interito quod voles cibi postea edit. sed si poteris solam brassicam esse, edit. Varro lib. ii. de R. R. cap. 7. de equis: *obijciendum farinam bordeaceam molitam cum furfuribus*, & si quid aliud terra natum libenter edint. sic lego non edent. Plinius lib. xx. cap. 8. de brassica: *Insomnia etiam vigiliisque tollere decoctam, si jejuni edant quam plurimam ex oleo & sale*. Cod. Chifflet. edent. lege edint. ibid. cap. 15. *Ferunt eos qui quotidie id edunt, paralyti non periclitari*. edint puto. lib. xxv. 5. de splenio: *narrant sues, qui radicem ejus edint, sine splene inveniri*. sic vetustissimus codex Chiffletianus, non ederint, ut vulgati. lib. xxx. cap. 8. idem Hydri jecur bibi, vel cinerem scorpionum in pane sumi, vel si quis cum locusta edit. pro edat, quod in nonnullis est scriptis, sed perperam. lib. xxii. cap. 25. si quis orvum quotidie jejunus edit, lienem ejus absumi certissimi auctores affirmant. sic Mf. Chiffletianus, non edat. HEINS. Tacitus Leidenensis.

Ibid. ET MIHI. Ne mihi Dorvill.

802. DULCI. Tristi prior Hamburgensis pro varia lectione. sed firmat vulgatam locus Tibulli iii. iv. 42.

Edidit haec dulci tristia verba modo.
 ut constituit, hoc Virgilii loco adducto, Brouckhusius.

⁷⁶ desunt iisdem ad §. 807. ⁷⁷ desunt iisdem. ⁷⁸ desunt iisdem.

92 P. VIRGILII AENEIDOS LIB. XII.

Digna indigna pati; sed flammis cincta sub ipsam
Starem aciem, traheremque inimica in proelia Teucros.
Juturnam misero, fateor, succurrere fratri
Suasi, & pro vita majora audere probavi;

815 Non ut tela tamen, non ut contenderet arcum:
Adjuro Stygii caput implacabile fontis:
Una superstitio superis quae reddita Divis.
Et nunc cedo equidem, pugnasque exosa relinquo.
Illud te, nulla fari quod lege tenetur,

820 Pro Latio obtestor, pro majestate tuorum:

Cum

S E R V I I.

811. DIGNA, INDIGNA PATI. Id est, omnia: & proverbialiter dictum est.

813. ⁷⁹ [SUCCURRERE FRATRI. Bene fratri; ne, si diceret Turno, careret adfectu.]

814. PRO VITA. ⁸⁰ [Ac si diceret:] ⁸¹ pro re nobis data, id est, a superis: ⁸² [Et bene figuravit, Audere probavi.]

815. NON UT TELA TAMEN, NON UT CONTENDERET ARCUM. Hoc loco, quasi Juturnam sagittam jecisse significat. Sed, ut supra diximus, possumus accipere: ⁸³ quod alter in ejus gratiam in Aeneam tela contorfit: ⁸⁴ [ipsi adscribendum ergo, Contenderet arcum. Alii ostenderet, id est, adjuvaret tendentem in Aeneam telum: non enim certus auctor vulneris fuerat.]

816. ADJURO STYGII CAPUT IMPLACABILE FONTIS. Pro juro: nam Prosthesis est. Quidam tamen volunt juro tunc dici debere, cum confirmamus aliquid, aut promittimus, ut, *Juro me fecerum*; adjuro vero, cum negamus, ut, *adjuro me non* ⁸⁵ [posse; adjuro me non] fecisse. Terentius Hecyr. II. II. 26. *Adjurat, se non posse apud vos, Pamphilo absente, perdurare*. Potest tamen & ad, valde significare, ⁸⁶ [ut sit adjuro, valde juro. IMPLACABILE autem, perjurantibus implacabile: & bene respondit ad illud, quod Juppiter juraverat in decimo 113. ne quis Deorum Trojanis, vel Rutulis ferret auxilium.]

817. ⁸⁷ [UNA SUPERSTITIO. Id est, sola, vel summa, ut I. 15. *Unam Posthabita coluisse Samo*. SUPERSTITIO autem,] religio, metus; eo, quod superstit capiti ⁸⁸ [omnis religio.] ⁸⁹ [Et est Homeri locus Iliad. O. 37. *Καὶ τὸ καθιζόμενον Στυγὸς ἵδρυς, ὅτι μάλιστα Ὀρεῶν, δινοτάλης το πάλαι μακάρεσσι θεοῖσιν.*] REDDITA. Hoc est, data: nam Prosthesis est.

818. ⁹⁰ [EXOSA RELINQUO. *Exosus*, & *perosus*, de eo tantum, qui odit, dicitur.]

819. NULLA FATI QUOD LEGE TENETUR. Bene *fati*: nam victoriae lex est, ut victi cedant in habitum nomenque victorum.

820. PRO MAJESTATE TUORUM. Respexit ad Saturnum, qui in Italia quandoque regnaverat: inde ait *tuorum*: nam & Latinus inde originem ducit, ut VII. 48. *Fauno Picus pater;isque parentem Te, Saturne, refert; tu sanguinis ultimus auctor*.

V A R I O R U M.

hufius. *recurfant* alter Hamburgicus, Zulichemius & duo alii. *recusant* Montalbanius. *recusent* Bigotianus. *recurrent* Regius.

803. AD SUPREMUM. *Est ad summum* Leidenfis. *est* de erat Veneto.

804. INFANDUM ACCENDERE BELLUM. Lucret. I. 476. *Clara accendisset sacri certamina belli*.

806. OR-

⁷⁹ defunt iisdem. ⁸⁰ defunt Dan. ⁸¹ pro nobis data, id est superis L. id est superis Vof. R. ⁸² defunt L. Vof. R. Steph. al. ⁸³ quis Dan. ⁸⁴ defunt R. Vof. L. Steph. al. ⁸⁵ defunt L. Vof. R. Steph. ⁸⁶ defunt iisdem & Basil. ⁸⁷ defunt iisdem. ⁸⁸ defunt Dan. Fabr. ⁸⁹ defunt L. R. Vof. Dan. ⁹⁰ defunt L. Vof. R. Steph. al.

Cum jam connubiis pacem felicibus (esto)
 Component, cum jam leges & foedera jungent;
 Ne vetus indigenas nomen mutare Latinos,
 Neu Troas fieri jubeas, Teucrosque vocari;
 825 Aut vocem mutare viros, aut vertere vestis.
 Sit Latium: sint Albani per saecula reges:
 Sit Romana potens Itala virtute propago:
 Occidit, occideritque finas cum nomine Troja.
 Olli subridens hominum rerumque Repertor:
 830 Et germana Jovis, Saturnique altera proles,

Ira-

SERVIL

821. ESTO, COMPONENT. Consentit; sed invita.

827. SIT ROMANA POTENS ITALA VIRTUTE PROPAGO. Hoc videtur dicere: Si fataliter imminet, ut a Trojanis origo Romana descendat, Trojanis Italorum nomen accipiant; ut Romani de Italia, non de Trojanis videantur esse progeniti.

830. ET GERMANA JOVIS, SATURNIQUE ALTERA PROLES. Locus de obscuris, de quo quidam hoc sentiunt: Petis pene illicita; sed concedenda sunt: quoniam soror Jovis es, id est, Saturni filia. Quod si voluerimus admittere, erit sequens versus incongruus, ut: *Irarum tantos volvis sub pectore fluctus?* Unde melius est, ut ita intelligamus: Soror Jovis es, id est, Saturni filia: unde non mirum est, tantam te iracundiam retinere sub pectore: nam scimus, unumquemque pro generis qualitate in iram moveri: nobiles enim, etsi ad praefens videntur ignoscere; tamen in posterum iram reservant: quod nunc Junoni videtur objicere: nam, cum se concedere diceret, petiit tamen, quod graviter posset obesse Trojanis. Sic enim Homerus inducit Calchanta dicentem de Agamemnone: *Regum irae ita se habent, ut, etiam si ad praefens indulgere videantur, stimulos iracundiae ad futurum reservent*: Iliad. A. 80.

91 [Κρίσων δὲ βασιλεὺς, ὅτι χάριται ἀνδρὶ χάρις
 Ἐπειρὶ δὲ τὴν χάριν γὰρ καὶ αὐτῶν καὶ ἀπαίτησις,
 Ἄλλὰ γὰρ καὶ μετὰ πῶτον οὐκ αὐτοὶ ἴφρα τιλοῦσι.]

VARIORUM.

806. ORSUS. Pro finivit. Serv. ad 1. Aen. 325. II. Aen. 2.

808. TUA, MAGNE, VOLUNTAS. *Tua magna voluntas* Donatus ad Terentii Eunuch. Act. II. IV. III. HEINS. Et ita Ed. Mediol. *tua celsa voluntas* Editio Juntina. *quod nota* Sprothianus. *nota mihi est tua* Parrhaf.

809. RELIQUI. *Relinquo* Oudartii, Venetus & alter Menagii, & a manu prima Zulichemius & Ald. *invisa* Menagii prior.

810. AERIA. *Aeriam* Dorvill.

Ibid. NUNC SEDE. *Sub nube* Parrhaf. prior Hamburgicus pro varia lectione. *sub sede* alter Menagii. *me tu* alter Menagianus.

811. DIGNA INDIGNA PATI. Vide ad Livium lib. XXIV. XVI. 9.

Ibid. SUB IPSA. *Sub ipsam aciem* Mediceus. quod mihi visum elegantius. confirmat & Sprothianus. HEINS. Et alter Hamburgicus. *ipsam acie* secundus Rottendorphius, Dorvill. *sub ipsa st. aciem* Parrhaf. *citaremque* alter Hamburg. *sub ipsa acie* Ald.

813. MISERO FATEOR. *Fateor misero* Macrobius lib. VI. Saturn. cap. 6. HEINS. Et ita Sprothianus, prior Hamburgicus & Leidenfis. *fateor miseram* Dorvill.

816. IMPLACABILE. *Intractabile* Montalbanius. *infectabile* Zulichemius. *implicabile* Leidenfis.

817. UNA. *Vana* Parrhafianus. vid. Guell. & Catroceus.

818. PU-

Irarum tantos volvis sub pectore fluctus?

Verum age, & inceptum frustra submitte furorem.

Do, quod vis; & me victusque volensque remitto.

Sermonem Ausonii patrium, moresque tenebunt.

835 Utque est, nomen erit: commixti corpore tanto

Sub-

SERVIL

833. DO QUOD VIS. Bene praesenti usus est tempore: nam promissio numinis pro facto est.

VARIORUM.

818. PUGNASQUE. *Pugnas* Dorvill.

819. TENETUR. *Tenentur* Mentelii prior a manu prima.

821. FELICIBUS. *Infelicibus* Vratislavienfis. mox componant Parrhas. *leges ad foedera* secundus Rottendorphius.

823. NE VETUS. *Nec* Ed. pr.

824. NEU. *Ne* Parrhas. *nunc* Serv. ad 1. 148.

825. VESTIS. *Vestem* Mediceus. HEINS. Et ita secundus & tertius Rottendorphius.

828. OCCIDERITQUE SINAS. *Occideris si das* Mediceus. HEINS. *Sinas cognomine* Bigotianus. *sinas sine nomine* Vratislavienfis. sed vulgata sana est, & ita Commentator Crucquianus Horatii lib. III. Od. 3. Justinus II. 4. *Brevi tempore cum omni Amazonum nomine intercidit.*

830. ET GERMANA. *O germana* Vratislavienfis. & complures codices & Edd. pr. Mediol. Ald. & Juntina. & Servius Fuldens. ad lib. 1. 23. est Mentelii & Hugenianus. *Saturniaque* idem Mentelii prior a manu prima.

831. TANTOS. *Tantum v. s. p. fluctus* Mediceus. *volves* tertius Mentelianus. HEINS. *Volves* Leidenfis. *volvis* Serv. ad IV. Aen. 377. *volvens* Ed. Venet. est imitatio Lucretii, qui lib. VI. 33. *Volvere curarum tristes in pectore fluctus.*

833. ET ME. *Nam me* alter Hamburgicus. *dic* quid vis Leidenfis. *do qua vis* Bigotianus. *do quid & me* Regius.

834. MORESQUE. *Moresque tenebunt usque: est* nomen Parisinus.

835. COMMISTI CORPORE TANTUM SUBSIDENT TEUCRI. Locus perplexus & intricatus. in principe Vaticanus Pierii *commixti sanguine*, in alio *commixto corpore*, quomodo & ego in Montalbano & Hamburgico priori inveni. in alio idem ejusdem Pierii *commixti sanguine tanto*, in qua lectione genuinae scripturae vestigium appa-

ret. codices nostri plerique manu exarati libris vulgatis subscribunt, nisi quod in priore Menagiano, haud quidem veteri illo, sed tamen laudabili in primis ac sincero, exaratum offendi *commixti corpore tanto*. idque tertius Mentelius confirmat. eleganter profecto, & si quid video, vere. Adeo non est, cur exemplaria recentioris notae prae vetustis semper negligamus, cum ex antiquissimis nonnumquam emendatissimisque describantur. Apposite omnino Florus de eadem re lib. 1. cap. 1. *Erat in proximo lucus, hunc Asylum facit: & statim mira vis hominum, Latini Tusque pastores quidem etiam transmarini Phryges, qui sub Aenea, Atreides qui sub Evandro duce confluerant. ita ex variis quasi elementis congregavit corpus unum, populumque Romanum ipse fecit.* hoc est ex illo corpore populum Romanum fecit, qui locus viris eruditis non debebat esse suspectus. idem lib. III. cap. 18. de bello Sociali. *Quippe cum Populus Romanus Etruscos, Latinos, Sabinosque miscuerit, & unum ex omnibus sanguinem ducat, corpus fecit ex membris, & ex omnibus unus est. Corpus populi, exercitus, regni, imperii, civitatis concinque dicuntur, pro universo populo, exercitu, imperio, civitate, quemadmodum & membra pro eorum partibus.* sic *Christiani corporis collegium* in Carmine D. Paulini ad Cytherium. *corpus scriptoris* pro universo ejus opere. ita capiendum hic loci *corpore tanto*, pro omni gente Ausonia & Latina: Naso lib. II. Trist. ubi de imperio Romano agit:

Denique ut in tanto, quantum non existit unquam,

Corpore pars nulla est, quae lobes, imperii. habes ecce & illic *tanto corpore*. etiam apud Lucanum lib. VII. 406. nam locum ejus Poetae insignem non possum, quin hac occasione emendem, qui corruptus in vulgatis editionibus passim circumfertur.

— *nulloque frequentem*
Cive suo Romam, sed mundi faece repletam,
Cladis eo dedimus, ne tanto in corpore bellum

fam

Subsident Teucri. Morem ritusque sacrorum.
Adjiciam, faciamque omnis uno ore Latinos.
Hinc genus, Ausonio mixtum quod sanguine surget,
Supra homines, supra ire Deos pietate videbis:

840 Nec

S E R V I I.

836. SUBSIDENT. Remanebunt, ⁹² latebunt, Latinorum scilicet multitudine, ut v. 498. *Galeaque ima subfedit Aesthes*. RITUSQUE SACRORUM ADJICIAM. Verum est: nam sacra Matris Deum Romani Phrygio more coluerunt: ⁹³ [& patrias leges appellatas esse dixit, quae morem sacrorum ritusque continebant, quod licet in VII. dixerit, plenius tamen declarat: *Sermonem Ausonii patrium moresque tenebunt*: nihil est enim sermo patrius Ausonii, nisi avitus: quippe cum Ausonii antiqui Italiae populi fuisse referantur:] ⁹⁴ nam patrium, quod ait, morem ritusque sacrorum adjiciam, ipso titulo legis Papyriae usus est, quam sciebat de ritu sacrorum publicatam, ⁹⁵ [& quod junxit, faciamque omnes uno ore Latinos: sic enim dictae sunt leges avitae & patriae: & utramque legem sacrorum complexus est: nam ritus, est comprobata in administrandis sacrificiis consuetudo, quam civitas ex alieno adscivit sibi; cum receptum est, mos appellatur. Alii ita definiunt: ritum esse, quo sacrificium uti fiat statutum est: aut institutus religiosus, ceremoniis consecratus: isque privatus aut publicus est; publicus ut curiarum, compitorum...]

V A R I O R U M.

Fam possit civile geri.
ita in quatuor aut quinque pervetustis exemplaribus is locus exarari a me deprebensus est, non ut perperam nunc legitur, *tanto in tempore*, quod ferri vix potest, praesertim cum mox sequatur *tempora signavit*. idem Lucanus lib. x.

Latium sic scindere corpus

Dis placitum est.

apud Claudianum lib. II. in Rufin. exercitus ad Silichonem,

Non dissociabile corpus

Coniunctumque sumus.

apud Maronem nostrum x. Aeneidos jam habuimus.

Toto ceratatum est corpore regni.

neque aliter capiendum illud Sili Italici lib. x. de Cannensi praelio,

Neque enim superesse juventam

Ac stare Ausoniae vacuum sine corpore nomen.

ubi juventutem militiae aptam corpus Italiae vocat. Auctor de Viris Illustribus in vita Menenii Agrippae: *Senatus & populus quasi unum corpus discordia pereunt, concordia valent*. Statius Achill. I.

Nunc primum Graecia vires

*Contemplata suas, tum sparsa ac diffusa moles
In corpus vultumque cois, & rege sub uno
Disposita est.*

Solinus Polyhistoris cap. IX. *Qui Edoni olim populi, quaeque Mygdonia erat terra, aut Pierium solum, vel Emathium, nunc omne uniformi vocabulo Macedonia res est, & partitiones quae ante sejugabantur factae sunt corpus unum. regni & imperii corpus* apud Claudianum lib. I. in Eutrop.

Alio Phoebi de cardine surgunt

Crimina, ne toto conspiret corpore regnum.
idem alibi,

Te praeside fas est

Vexatum laceri corpus juvenescere regni.
idem Consulatu Mallii Theodori,

Non te parte sui, sed in omni corpore sumfit Imperium.

Silius Italicus lib. IV.

*Quantum voravisti, cum Dardania bella parenti
Furares, fluet Ausonio tibi corpore tantum Sanguinis.*

idem lib. XII.

Corpore sic toto, ac membris Roma omnibus usque
Ex-

⁹² in Menag. pr. erat habit habitabunt Monralb. forte latitabant. ⁹³ defunt L. Vol. R. Steph. al. ad y. 841. & patrias leges appellatum est dixit *, quae m. f. r. c. q. l. i. VII. d. p. t. declarat. i. q. t. nihil e. e. f. p. Ausoniaeque n. a. &c. referantur Dan. defunt vero Fabr. ad quod ait &c. publicatam. & inde ad finem defunt. ⁹⁴ nam patrii. quod ait. Dan. ⁹⁵ & q. j. f. omnis in ob. eri sic enim d. f. l. a & patrias & utramque &c. sacrificiis. q. civitas &c. uti fiat. tis aut institutus &c. compitorum. Dan.

- 840 Nec gens ulla tuos aeque celebrabit honores.
 Adnuat his Juno, & mentem laetata retorfit.
 Interea excedit coelo, nubemque reliquit.
 His actis, aliud Genitor secum ipse volutat:
 Juturnamque parat fratris dimittere ab armis.

845 Di-

S E R V I I.

841. MENTEM LAETATA RETORSIT. Iste quidem hoc dicit; sed constat, bello Punico secundo exorata Junonem: tertio vero bello a Scipione sacris quibusdam, etiam Romam esse translatam.

843. HIS ACTIS. Remoto a Turno auxilio.

844. DIMITTERE AB ARMIS: Per transitum historiae usus est verbis: nam, qui ab exercitu relaxantur, *ab armis* dicuntur *dimitti*. Sallustius ⁹⁶ (incert. fragm. p. 516. ubi vid.) de Appio, ubi eum ⁹⁷ Cotta in contentione ab exercitu cogit ⁹⁸ abscedere, dicit: *Se ejus opera non usum, eumque ab armis dimittit*. ⁹⁹ [Cicero ad Appium Pulchrum (III. Epist. Fam. 3.) Sic intellexeram permultos a te milites tunc dimissos.]

V A R I O R U M.

Ex sanguine rursus tollebat ad aethera vultus. ubi *membra* etiam eleganter habes. quomodo & apud Manilium lib. IV.

Adde etiam vires Italas, Romamque suis membris.

Pugnantes membris. sed de ea locutione alibi. iterum Florus lib. IV. cap. 3. *Ad Octavianum Caesarem Augustum summa rerum rediit, qui sapientia sua atque sollertia, perculsum undique & perturbatum ordinavit imperii corpus.* Quod ita haud dubie nunquam coire & consentire posuisset, nisi unius praefidis nutu, quasi anima & mente regeretur. mox, in Romanae dominationis, id est humani generis conversione, penitus intremuit, omni genere discriminum, civilibus, terrestribus ac navalibus bellis omne imperii corpus agitatatum est. Corippus Africanus.

Romanum imperium corpus bene ponitur unum

Compositum multis, quod fas est dicere, membris. plura ad rem factura apud eundem paullo post subsequuntur. Guntherus Ligurini libro I. qui scriptor veteres elegantias non raro adscivit,

Concilium procerum toto de corpore regni

Conuocat.

lib. VI.

Neve quis ad nostram, toto de corpore regni, Audeat ulla sui deferre negotia, sedem.

Cum tamen insolitis sedes Romana procellis Concussitur, capiti totius corporis angor Concussitur.

In marmoribus antiquis passim per Italiam est observare, corpus Fabrum ferrariorum, tignariorum, dendrophororum, tibicinum & fidicinum, naviculariorum, pistorum, equitum. & similia. quomodo corpus Senatus Lucano lib. VII.

Videor fluvios spectare cruoris

Calcatoque simul reges, sparsumque Senatus Corpus.

sic & corpus Homeri pro Homeri Poëmaris, Aufon. Epist.

Quique sacri lacerum collegit corpus Homeri.

Ulpianus leg. LII. de Legat. III. *Si Homeri corpus legatum sit, & non sit plenum, quantaecumque partes hodie invenientur, dabuntur.* sic Longino *πρὸς ὁμήρου, σώματα ἱλιάδος & σώματα Ὀδυσσεύς.* Hesych. *ἢ ἱλιάς Ὀμήρου σώματα.* Marius Victorinus lib. I. Rhetor. *Homerus in duobus corpusculis Iliados & Odysseae.* Justinus in Praefat. *breve veluti florum corpusculum feci.* corpus Epistolarum Pauli D. Paullino Carmine ad Cytherium: *Sed in suarum literarum corpore Paullus Magister adfuit.* Naso II. Trist. ad Augustum, de Aeneide Virgilii:

Nec legitur pars ulla magis de corpore toto, Quam non legitimo foedere junctus Hymen.

III. Trist. eleg. ult.

Immo ita fac, quae so, vatum studiose novorum Quaque licet retine corpus in urbe meum.

ita optimae membranae, non nomen meum, quod est in vulgatis libris. corpus meum, scripta mea. Ipsum argumentum ejus elegiae satis superque veritatem scripturae, quam proferimus, adstruit, quo docet scripta sua omnia ab amico isto studiose con-

⁹⁶ de opio R. de oppido Vof. ⁹⁷ tota in concione Steph. al. cocta R. cotta in contentione L. ⁹⁸ discedere Steph. al.

⁹⁹ desunt L. Vof. R. Steph. Dan. Fabr. al. & nescio unde Mafvic. hoc sumerit.

845 Dicuntur geminae pestes, cognomine Dirae,
Quas & Tartaream Nox intempesta Megaeram
Uno eodemque tulit partu, paribusque revinxit
Serpentum spiris, ventosasque addidit alas.
Hae Jovis ad solium, saevique in limine regis

850 Ad-

SERVII.

845. PESTES, COGNOMINE DIRAE. Proprie Pestes vocantur; Dirae vero, cognomine. Et dictae Dirae, quod non nisi ante iratum Jovem videntur, ut inf. 849. Saevique in limine regis Apparent Dirae.

846. TARTAREAM MEGAERAM. Bene TARTAREAM addidit, ut ostendat esse & terrenam & aëream Megaeram: nam, ut etiam in tertio 209. & IV. 609. diximus, volunt periti, quandam potestatem triplicem esse, & in terris, & apud Superos, sicut est Furiarum apud Inferos. Ideo autem dicit, has ex Nocte progenitas, ut ostendat, & latenter oriri, & intolerabilem esse iram Deorum. [NOX INTEMPESTA. Perpetuum noctis epitheton. Alio modo dicimus intempestam, partem noctis significantes.]

847. UNO, EODEMQVE TULIT PARTU. Dispositio haec Poetae, quae dicit has & similes esse Furiis, & cum his esse procreatas, hoc agit, ut ostendat, illam prudentium opinione esse tam apud Superos, quam in terris, sicut apud Inferos Furiis.

849. * [SAEVI REGIS. Epitheton est accommodatum ei, cum saevit: neque enim est Juppiter semper saevus.]

VARIORUM.

conquiri colligique. Pari prorsus quoque modo Senecae illa Epist. XLVI. ut quidem in membranarum exaratum occurrit, interpretabatur Salmastius. agit autem de libro: Brevis mihi visus est, cum esset nec mei, nec tui corporis, sed qui primo adspectu aut T. Livii, aut Epicuri posset videri. mei corporis, meorum scriptorum. perperam Lipsius mei temporis. aliter tamen locum intelligendum esse monuit illic Gronovius. Neque aliter Graeci, ut ex Longino jam demonstrabam. Glossae veteres, *συνάμμις*, membrana. sic membrana pro codice membranaceo apud Martialem. Cicero ad Atticum, ubi agit de Orationibus suis: Hoc totum *σύνταγμα* curabo uti habeas. corpus orationis apud Pe-

tronium, & Symmachum lib. IV. Epist. 29. *corpus Historiarum* Frontin. Praefat. Strateg. Plinius lib. II. Epistol. 9. *Enotuerunt quidam tui versus, & invito te claustra sua refregcrunt: hos nisi retrahis in corpus, quandoque, ut erronei, aliquem, cujus dicantur, inveniunt.* sic locus ille ex membranis legendus. *corpus nummorum* Alexandro Severo Leg. I. Cod. Just. de Noxal. Actionibus: Si exstat corpus nummorum, quos ablatis ex patris tui haereditate allegas. apud scriptores antiquos de limitibus agrorum non uno loco corpus agri opponitur agri partibus. *corpus census* Juvenali Sat. XVI.

Nam quae sunt parsa labore

Militiae placuit non esse in corpore census.

mundi corpus apud Alciuum Avitum lib. V. Poematum, ubi Deus de Hebraeis:

Plebs mea, quam toto mundi de corpore sumtam Elegi, & propria solam mihi sorte dicavi.

Vegetius lib. II. de Re Mil. cap. 21. in legionibus decem cohortes ita sunt ordinatae, ut omnium unum corpus, una videatur esse conjunctio. Apud Plutarchum in Pelopida p. 288. Iphicratis vide Apophthegma, quo exercitum corpori humano comparat. sic tertium corpus Reipubl. Romanae Equites dicuntur Plinio lib. XXXIII. cap. 3. elegantissime Polybio τὰ ὅλη συμποικιστὶς dicuntur, quando diversi populi in unum corpus commiscuntur, ut Maroniano loquendi modo utar. corporari dixit Apulejus de Mundo: Quibus illud simile satisfaciet, cum in urbe ex diversis corporata rerum inaequalium multitudo concordat. Hinc & *συνσποικισμὸς concorpora*. locum Polybii, qui Virgiliani loci restitutionem egregie illustrat, observavit vir summus Gul. Budaeus commentario Linguae Graecae. Idem ex praefatione Pandectarum profert *διὰ τὴν πᾶσας ἡμῶν τὰς ἱστορίας πρὸς ἑνότητα συμποικιστάμενοι ἐν ταυτῇ τῇ συνσφαισάμεν*. quomodo corpus Furis volumen istud etiamnum dicitur. Nonnulla hujus notae jam congefserat ad Historiam Augustam & ad Solinum Sal-

1 defunt L. Vof. R. Steph. al.
Tom. IV.

2 opinionem L. Vof. R.

3 deest L. R.

4 defunt L. R. Vof. R. Steph. al.

- 850 Adparent, acuuntque metum mortalibus aegris,
Si quando letum horrificum morbosque Deum rex
Molitur; meritas aut bello territat urbis.
Harum unam celerem demisit ab aethere summo
Juppiter, inque omen Juturnae occurrere iussit.
855 Illa volat, celerique ad terram turbine fertur:
Non secus, ac nervo per nubem impulsâ sagitta;

Ar-

SERVIL

850. APPARENT. Videntur, praesto sunt ad obsequium: unde etiam *apparitores* constat esse nominatos.

851. LETHUM HORRIFICUM. Volunt Jovem non esse mortis auctorem; sed posse mortis genere, vel prodesse, vel obesse mortalibus.

854. INQUE OMEN JUTURNAE OCCURRERE JUSSIT. Ut Juturnae omen fraternae mortis efficeret.

856. NON SECUS, AC NERVO PER NUBEM IMPULSA SAGITTA. Sic illa descendit, ut solet sagitta descendere. Hinc Statius traxit, ut diceret de disco jacto VI. 682. *Similisque cadenti Crescit in adversos. Impulsa autem; proprie, sicut supra 320. Incertum, qua pulsa manu.*

VARIORUM

Salmasius, qui in Mathematicis Julii Firmici ex vetustis membranarum lib. IV. cap. 14. reponit, *quae omnia licet in hoc corpore sparsim dicta sint, cum in hoc opere codices vulgati exhibeant. & in Praefatione Solini, corpusculum sententia mea digestum, ut nosceres, nisi. pro quo itidem opusculum circumferebatur. Suetonius de claris Grammaticis vita Aurelii Opilii: Composuit variae eruditionis aliquot volumina, ex quibus novem unius corporis, ex numero Musarum, & appellatione. Atque haec uberius fortasse, quam necesse erat, ut usum tralatitium assereremus tunc corpus. magno corpore misceri lib. VI. Aen. habes, quomodo hic tanto corpore.*

Lucentemque globum lunae, Titaniaque astra Spiritus intus alit, totosque infusa per artus Mens agitat molem, & magno se corpore miscet.

& II. Georg.

— Omnes

Magnus alit magno commixtus corpore foetus.

Denique tanto corpore, licet alia significatione, Silius lib. VI. de serpente per Regulum interfecto,

*Mea tanto in corpore monstri
Hasta secunda fuit.*

HEINS. Catroeus corpore de coitu accipit. Servius ad I. Aen. 249. *commixti corpore tantum. commixto corp. Parrhaf. tantum Dorvill.*

836. SACRORUM. Sacrorumque Bigorianus.

838. SURGET. Surgit Hugonius. ultra homines alter Hamburgicus a manu prima. jubebis Leidensis. *mixtum cum sang. Parrhaf.*

842. RELIQUIT. Relinquit Mediceus. HEINS. Et ita Zulichemius & plerique alii & Paris. Edd. pr. & Mediol.

843. SECUM IPSE. Secumque volutat Dorvill.

844. FRATRIS. Fratri Hugonius. demittere Sprotianus, alter Hamburgicus, Leidensis & Hugonius.

847. UNO. Unum Leid. reduxit Hugonius.

849. SAEVIQUE. Saevoque Leidensis & Paris. ad limina alter Menagii & Oudartii & Parrhaf.

Ibid. IN LIMINE. Ad limina Parrhaf. haec Jovi Ed. Mediol. al. haec.

852. MERITAS. Meritasque Paris. ac bello Gudianus.

853. DEMISIT. Ita fere omnes. summo demisit Olympo prior Hamburgicus. dimittit primus Moreti.

856. Ac

5 deest Basil. 6 contendere L. R. Vof. quod rectum puto, & convenire Statii loco, in quo hodie legitur, *crecit in adversum.* & Servius laudavit ad VIII. 91. & Barthius ad illa verba voluit ascendere vel ascendere reponi. BURM.

Armatam saevi Parthus quam felle veneni,
Parthus, sive Cydon, telum inmedicabile torfit;
Stridens, & celeris incognita transilit umbras.

860 Talis se fata Nocte tulit, terrasque petivit.
Postquam acies videt Iliacas atque agmina Turni;
Alitis in parvae subitam collecta figuram,

Quae

SERVII.

857. FELLE VENENI. Amaritudine, veneni, fucco noxio: aut certe periphrasticus dixit venenum: 7 [Parthi enim sagittas veneno oblinunt. Lucanus VIII. 303. *Spicula nec solo spargunt fidentia ferro Stridula; sed multo saturantur tela veneno.*

858. TELUM IMMEDICABILE. *Inmedicabile est*, cuius vulnere mederi non possit.

859. CELERES. Hypallage est, pro celeriter; & ita celeriter, ut transilat priusquam exeat. TRANSILIT UMBRAS, Hyperbole est: namque umbra semper tela comitatur. Hinc ait: *Transiluit umbras sagitta*. Male enim quidam *auras* legunt.

860. TALIS SE. Taliter collecta: ex nimia scilicet Furiae magnitudine.

VARIORUM.

856. AC NERVO. *A nervo* Excerpta nostra. a *verno* Montalbanius. *armatus* Sprothianus a m. sec. *f. quam Parthus* Parthas.

858. PARTHUS. *Arca*, vel *Partho* Waddel. Animad. Critic. p. 39.

Ibid. SIVE. *Sive Cydon* Oudartii. *medicabile* idem.

860. TALIS. *Talem* H. Steph. Diff. de Critic. p. 81.

861. ACIES VIDET ILIACAS. Cum jam ex aethere ac nubibus eas Furiam vidisse fiat verisimile, parum abest, quin subscribam primo Moretano, qui *Postquam acies venit Iliacas*, sine praepositione. quomodo initio libri primi *Italiam, Lavinia venit litora*. consulantur, quae adnotamus lib. II. Aeneid. 771. sic lib. IV. *Speluncam Dido dux & Trojanus eandem deveniunt*. lib. VI. *Devenere locos laetos & amoena vireta*. HEINS.

862. IN PARVAE. *Pravae* Waddel. Anim. Critic. p. 40.

Ibid. SUBITO COLLECTA FIGURAM. *Subitam figuram* Mentelius, quod & in Pierianis vetustioribus exstabat. Mediceus *subitam conversa figuram*. sed cave *re collecta* mutaris, est enim verbum appositum & proprium huic loco. supra hoc libro.

Substitit Aeneas, & se collegit in arma. lib. x.

Tendit in adversos, seque in sua colligit arma. Silius lib. x. 138.

Consumit clypeo tela, & collectus in arma sustinet ingentes crepitantibus ictibus hastas.

Dictys Cretensis lib. III. *Patroclus amplius audendum ratus, collegit se in arma*. sic & alibi eo verbo utitur Maro pro *contrahere*. in Georgicis,

Neque tanto Squameus in spiras tractu se colligit anguis.

Festus Avienus descr. Orb. *Sic spiras creber sinuatus draco, seque vel orbe Colligit inclinans*. apud Paullinum v. Natali Felicis,

Inque globum tenuem nubes collecta. pro contracta. Dionytius Exiguus Vita B. Pachomii: *Consueverat autem stans in oratione manus expandere, quas per aliquot horarum spatia minime colligebat*. Propertius lib. III. Eleg. 9.

Parsis & in tenues humilem te colligis umbras, Velorum & plenos subtrahis ipse sinus.

Lactantius de Phoenice, *Creverat immensum subito cum corpore certo, Sese ovi teretis colligit in speciem.*

Statius Epicedio Pileti, *Et castigatae collecta modestia frontis.*

lib.

7 desunt L. Vof. R. Steph. ad transiluit p. 859. sed Basil. a p. 858. deficit in Mf. post venenum legitur, ut BINNEAKEIN. vel BINNEAKEIN in Voff. quae corrupta sunt, ut semper Graeca. 8 umbras f. t. comitantur Steph. Dan. umbrae f. t. comitantur Fabr. al.

Quae quondam in bustis, aut culminibus desertis
Nocte sedens, serum canit inportuna per umbras:
865 Hanc versa in faciem, Turni se pestis ob ora
Fertque refertque sonans, clipeumque everberat alis.

III:

SERVIL

863. CULMINIBUS DESERTIS. Noctuum dicit; non bubonem: nam ait: *Alitis in parvae: bubo autem major est.*

864. SERUM CANIT. Triste, luctiferum, ut v. 524. *Seraque terrifici cecinerunt omina vates.* Sallustius: *Serum bellum in angustiis futurum.*

866. CLYPEUM EVERBERAT ALIS. Signa sunt ista plangentium.

VARIORUM.

lib. v. Theb. de serpente,
*Viridi niger accubat hostis
Collectus gyro.*

Theb. vi. 680.
*Collecto sanguine discum
Ipse super sese rotat.*

viii. Theb. de Luna,
*Sesque vagantem
Colligit, & moto leviter fugat astra flagello.*
lib. xi.

— *sed ferri frigore primo
Territus in clypeum turbatos colligit artus,*
Silius lib. vii.

*Cernis ut armata circumfundare corona,
Et vallet clauso collectus miles in orbe.*
ita scribendi sunt hi versus. lib. x.
*Cum Poenus propere collecto corpore, quamquam
Cernuus inflexo sonipes effuderat armo.*
Ausonius in Gratiarum actione: *sed neque ille concinnius eloquetur, qui se Laconica brevitate colligit.*
Silius lib. v.

*Cui territa pennas
Colligit, accipitrem cernens in nube columba.*
apud Lucan. lib. iii.

*Tum vulnere multo
Effugientem animam lassos colligit in artus.*
& Valerius Flaccus non semel hoc verbo ita utitur. Theocritus Hercule *λεωσφορον*,
Ὡς ἐπ' ἑμοὶ λῆς αὐτὸς ἀπὸ πρὸς ἄλλοις.

Sic in me leo saevus collectus profiliit.
nempe in formam arcus, quod praecessit. sic omnino vertendum. Plinius lib. x. cap. 17. de noctuis: *Majore circumdatae multitudine, resupinae pedibus repugnant, collectaeque in arcum, rostro & unguibus totae teguntur.* lib. xiv. i. *Stat pro-*

vinciarum aliquarum per se vitis sine ullo pedamento, artus suos in se colligens, & brevitate crassitudinem passens. Avienus fab. xxxvii.

Protinus ille gravem gemitu collectus in iram.
quod colligere iram Lucan. lib. i. 207. & ii. 93. & Silius lib. ix. 478. apud quem videndum quid sibi velit colligere hostem lib. x. 3.

Adsilis in ferrum, & per vulnera colligit hostem.
sic colligere gradum, vel gressum apud eundem bis terve, cui contrarium addere gradum, de quo i. Georg. Claudianus Bell. Gildon. 467.

*Fulvusque tonantis
Armiger ad liquidam cunctis spectantibus aethram.*
Collectam pedibus curvis innexuit bydram.
ita scripti nonnulli, non correptum. Calpur. Flac. Decl. ii. *Illic effusiora corpora, illic collectiora nascuntur.* Apulej. Apolog. *Atqui ego contra, qualiacumque tibi haec videntur, multa etiam nimia arbitror, & cupio me ad pauca coercere, tanto brevior futurus, quanto collectior.* Nemesian. Cyneg. de cane,

Quae sensim sicca rursus se colligit alvo.
Colligere in nodum Claudianus de Piis fratribus,
Ast illi duplices in nodum colligit ulnas.
Ovid. Met. iii. *capillos Colligit in nodum, quamvis erat ipsa solutis.* Claudianus lib. i. de Rapto, *quem Parthica velat Tigris, & auratos in nodum colligit unguis.* Statius Theb. ix.

*Ipse bis Oebalio saturatam murice pallam
Lucentesque auro tunicas (hoc nederat unum
Mater opus) tenui collectus in ilia vincolo.*
& Achill. i.

Errantesque sinus hedera colligit.
Virgilius i. Aeneid.
Nuda genu, nodoque sinus collecta fluentes.
Valerius Flaccus lib. i.

At tibi collectas solvit jam fibula vestes.
HEINS. *Subitam figuram fere omnes. in pravae Parrhaf.*

863. QUONDAM IN BUSTIS. *Quondam bustis & culminibus* apud Marium Plotium de metris legitur. HEINS. *Aut cumulantibus aris* Bigotianus. *aut culminibusque* Venerus.

864. UMBRAS. *Umbra* Menagii prior.

865. VERE-

Illi membra novus solvit formidine torpor:

Adrectaeque horrore comae, & vox faucibus haesit.

At, procul ut Dirae stridorem agnovit & alas,

370 Infelix crinis scindit Juturna solutos,

Unguibus ora soror foedans, & pectora pugnis;

Quid

SERVII.

869. STRIDOREM. Vocis scilicet sonum: nam utrumque tangit augurium, & oscinum & praepetum: quod graviter posset obesse Trojanis. Sic Homerus inducit Calchanta Iliad. B. 315. ὦ μήτηρ εἰ μὴ πεπνυμένῃ ἰδρυμένη φίλα τέκνα, τῇ δ' ἐλελιζέμεν πύργῳ λάβει ἀμφιαχύνει.]

870. 10 [CRINES SCINDIT SOLUTOS. Aut solvit & scindit: aut solutos, non propter fratris exitium sed q . . . *

VARIORUM.

865. VERSA. Versam in faciem Mediceus a manu secunda sed perperam. HEINS. Versam etiam Leidenfis.

Ibid. AD ORA. In ora Mediceus, non male. sed genuinum esse cenfeo Maronis, quod in principe Vaticano Pierii exstat, ob ora. idque praestantissimus Moreti codex primae notae. confirmat. Notum illud veteris Poetae apud Ciceronem in Epistolis: Quem adspectabant, cujus ob os Graji ora obvertebant sua. Idem Tullius de univerlitate cap. xiv. ob os effusus ignis. ubi offusus vel suffusus malim, de quo verbo ad Valerium Flaccum egimus. Plautus Milite Glorioso,

Exterior ob os caliginem prius mihi obtigisse. Silius Italicus lib. xvii. 477. de fulmine,

Ipsaque ob ora

Lux atrox micat, &c. ita videtur corrigendum. nam in duobus scriptis codicibus ab ora, non oborta. Prudentius Passione Romani,

Adstanti ob ora sic Tyrannus incipit. idem contra Symmachum,

Fumus ob ora

Suffusus rutilum frontis diadema retundit: ita & ob oculos Plauto, Terentio, Ciceroni, & aliis castae Latinitatis scriptoribus frequenti est in usu. Apulejus veterum elegantiarum apprime studiosus lib. ii. Metam. Propheta verbulam quampiam ter ob os corporis, ter pectori imponit. lib. v. Bessis occurrentibus ob os introeuntium. lib. vi. Ob

os puellae praevolans aquila. lib. xi. Confestim restitit sacerdos, & ob os coronam mihi exhibuit. Avienus Phaenomenis de Auriga,

Pronus procul in geminorum

Prona jacet, fusoque super se corpore tendis Plurimus, atque Helices caput inclinatur ob ora. sic scribe. vulgati ab ore. unde male vir magnus, adque Helices caput inclinatur ab ore. nam apud Aratum est,

Ἄνδρ' μὲν μὴ ἀπαῖτα μέγαν δόδωμαι ἐπὶ λαῖα.

Κεκλιμένος θῆναι. Ἐλίκας δὲ οἱ ἄκρα κάρηνα

Ἄντ' αὖθις δινύει.

Naso lib. viii. Met. nam quo deserta revertar

In patriam? superata jaces: sed finge manere.

Prodizione mea clausa est mihi. patris ob ora?

Quae tibi donavi.

ita is locus in compluribus pervetustis exemplaribus scribitur, quod curas meas in Nasonem priores fugerat. vulgati codices ad ora illic quoque exhibent. Festus, Ob os significat ad os. idem pluribus evincit eam vocem priscae Latinitatis scriptoribus fuisse in deliciis. Ne dubitari possit de restitutione loci hujus Maroniani, Arulianum Messium audiamus: Ob ora Virgil. Aen. xii. Turni se pestis ob ora fertque refertque. Ovidius in Ibin, de Furtis,

Verbera sortis dabant sonitum, nexaeque colubris.

Conscia fumabunt semper ad ora faces.

Lege ob ora. & sic Seneca Herc. Fur. castigandus, at illi trabes luxere ob ora. sic scribendum. Plautus Most. iii. i. jube objici argentum huic ob os impurae belluae. Apulej. Apolog. quae tibi ob os objiciuntur tabulae. HEINS. Ob ora etiam Leidenfis. & ita citat Serv. ad i. Aen. 233.

866. SONANS. Volans prior Hamburgicus.

Ibid. EVERBERAT. Reverberat Parrhas. Ed.

pr.

867. ILLI. Olli Bigotianus. HEINS. Novos. Mediceus, Mentelius prior a manu prima. solvas alter Menagii. vel subito prior Hamburgicus.

868. HORA.

9, desunt L. Vof. R. Steph. 10 desunt L. Vof. R. Steph. al. solvit & scindit Fabr. & nihil praeterae.

- Quid nunc te tua, Turne, potest germana juvare?
 Aut quid jam durae superat mihi? qua tibi lucem
 Arte morer? talin' possum me opponere monstro?
 875 Jam jam linquo acies. Ne me terrete timentem,
 Obscoenae volucres: alarum verbera nosco,
 Letalemque sonum. Nec fallunt jussa superba
 Magnanimi Jovis. Haec pro virginitate reponit?
 Quo vitam dedit aeternam? cur mortis ademta est
 880 Conditio? possem tantos finire dolores
 Nunc certe, & misero fratri comes ire per umbras.
 Immortalis ego? aut quidquam mihi dulce meorum
 Te sine, frater, erit? O quae satis alta dehiscat

Ter-

SERVIL.

872. QUID NUNC. Decenter inducit loqui coepisse.]

873. " DURAE. Immiti, quae posset fratrem cernere tot laboribus subditum. SUPERAT. Superest.

874. MONSTRO. Augurio ex Jovis voluntate venienti. OBSCOENAE VOLUCRES. Invidiose dixit: nam una est.

879. QUO VITAM DEDIT AETERNAM. Quia occurrebat: Sed praestitit immortalitatem, dicit " hanc aeternam esse causam doloris.

882. " [IMMORTALIS. Per indignationem dictum est: *Immortalis ego*, quam maxime scilicet c"]

VARIORUM.

868. HORRORE. *Errare* prior Hamburgensis. *haeret* idem a manu secunda.

870. SCINDIT. *Solvit* Dorvil.

873. QUID JAM MISERAE. Contra fidem omnium, quae ego vidi, exemplarium, apparet ex Servii enarratione legendum esse *dirae* non *miserarum*. tu tamen videris an de altero *omine* intelligendum sit. si ad Furiam referendum, posset & legi *durae*, quod mihi magis arridet. MUSON. Vetus *durae superat mihi*, cum quo consentit Servii interpretatio. FABRIC. *Durac superat mihi*

vetustiores nostri & Pieriani. optime. *durac mihi*, quae opem tibi non feram, aut quae spectare possem te pereuntem. non intellexit vim vocis ejus Pierius. sic apud Statium lib. XII. Theb. Argia ad Polynicem maritum occisum,

Et nunc me duram (si quis tibi sensus) ad umbras

Me tardam queris, Stygiis fidsime Divis. duram & tardam, quae tibi iusta necdum perfolverim. HEINS. *Durac* fere omnes scripti.

874. MORER. *Moror* secundus Rottendorphius. *tali non possum me opponere* Leidenfis, Bigotianus & Hugonianus. *me* deest Leidenfi alii. *tali me possum* Zulichemius.

875. JAM JAM. *Nam jam* Leidenfis. *tremens* Oudartii.

876. ALARUM. Lapsus est memoria Scholiafles Horatii Crucquianus, qui lib. I. Od. 2. citat *dirarum verbera*. HEINS.

877. FALLUNT. *Fallant* Zulichemius a manu prima. *magnanima* Gudianus. *hoc pro* Venetus & secundus Moreti.

878. HAEC. *Hoc* Parrhas.

879. QUO VITAM. *Quid vitam* alter Hamburgicus. *cui mortis* Oudartii a manu secunda.

880. POSSEM. *Possim* Mediceus. HEINS. *Us possem*

11 Dan. duas ad hanc vocem edidit notas, & hic MISERAE SUPERAT. *durac*, immiti superest. 12 hanc aeternitatem Fabr. 13 desunt L. Vof. R. Steph. al. sed Fabr. habet, per indignationem dictum est.

Terra mihi, manisque Deam demittat ad imos?

885 Tantum effata, caput glauco contextit amictu
Multa gemens, & se fluvio Dea condidit alto.

Aeneas instat contra, telumque coruscat
Ingens arboreum, & saevo sic pectore fatur:
Quae nunc deinde mora est? aut quid jam, Turne, retractas?

890 Non cursu, saevis certandum est comminus armis.
Verte omnis tete in facies; & contrahe, quidquid
Sive animis, sive arte vales: opta ardua pennis
Altra sequi, clausumque cava te condere terra.
Ille caput quassans, Non me tua fervida terrent
895 Dicta, ferox. DI me terrent, & Juppiter hostis.

Nec

SERVII

885. GLAUCO AMICTU. Quasi Nympha, propter undarum similitudinem.

888. INGENS ARBOREUM. ¹⁴ [Quidam pro ligneo accipiunt; ut hoc loco] non sint duo epitheta; sed, Aeneas ¹⁵ ingens, telum coruscat arboreum.

890. ¹⁶ [SAEVIS CERTANDUM COMINUS ARMIS. Sed hoc ideo dicit: quia vulnere tardus magis comminus pugnare desiderat.

891. TETE IN FACIES. Te ipsum: & proverbialiter dictum.] CONTRAHE. Collige; est autem hostilis iracundia.

892. ¹⁷ [ANIMIS. Id est, viribus: aut enim animo, aut corpore, aut precibus & voce possumus, quidquid possumus: & hoc ideo: quia sepius erat undique, & non habebat effugium.]

894. CAPUT QUASSANS. Concutiens, ut VII. 292. *Tunc quassans caput.*

895. ET JUPPITER HOSTIS. Ordo est: ferox hostis.

VARIORUM.

possem Leidenfis & Zulichemius. *labores* prior Hamburgicus & Excerpta nostra, cum secundo Moreti.

881. PER UMBRAS. *Sub umbras* prior Ham-

burgicus, duo Rottendorphii, Venetus, & Gudianus pro varia lectione.

882. IMMORTALIS EGO? AUT QUIDQUAM. In multis codicibus *Jam mortalis ego. haud quicquam.* sed vide, quae pro vulgata scriptura diximus lib. XI. 393. quam & Macrobius est secutus lib. IV. Saturn. cap. 4. *Haud quicquam* Priscianus tamen agnoscit lib. XIV. HEINS. *Jam mortalis* Dorvill. Regius. *Jam mortalis ego: haud* Ed. Venet. & Med. nisi quod *haud mihi quidquam.*

883. SATIS IMA. *Satis alta* cum praestantioribus omnino scribendum. nam *imi manes* proxime subsequuntur. *tellure sub alta* alibi. HEINS. *Qua satis* Leidenfis. *quam* Gudianus a manu prima. *quo* Leidenfis alius. *satis una* Venetus.

884. DEMITTAT. *Dimittat* duo Moretani, Mentelius prior, Menagius & Rottendorphius secundus, Venetus, Leidenfis, Bigotianus, Zulichemius, & Dorvill.

885. CONTEXTIT. *Detexit* Zulichemius. *an praetexit?* mox & *fluvio se condit. in alto* Leidenfis & Regius.

888. INGENS. *Gemens* Medicus.

889. QUID. *Qui* Leidenfis. *relaxas* Bigotianus.

891. ET CONTRAHE. Copula deest Dorvill.

892. ANT-

¹⁴ desunt L. Vof. R. Steph. al. Quidam p. l. accipiunt, ut ho. . . non Dan. ¹⁵ Nympha Steph. vitiose. ¹⁶ desunt. & Vof. R. Steph. al. ¹⁷ desunt iisdem.

Nec plura effatus, saxum circumspicit ingens,
Saxum antiquum, ingens, campo quod forte jacebat,
Limes agro positus, litem ut discerneret arvis.
Vix illud lecti bis sex cervice subirent,

- 900 Qualia nunc hominum producit corpora tellus.
Ille manu raptum trepida torquebat in hostem:
Altior insurgens, & cursu concitus heros.
Sed neque currentem se, nec cognoscit euntem,
Tollentemve manu, saxumque inmane moventem.
905 Genua labant: gelidus concrevit frigore sanguis.
Tum lapis ipse viri, vacuum per inane volutus,
Nec spatium evasit totum, nec pertulit ictum.

Ac

SERVII.

896. SAXUM CIRCUMSPICIT. Homeri totus hic locus est Iliad. H. 264.

Ἄλλ' ἀναχασσάμενος λίθον ἔειλε χεὶρὶ παλαιῇ
Κεῖμενον ἐν πεδίῳ μύλωνος τρηχύντα, μέγα κέ τοι.

Et Iliad. M. 445.

Ἐκτορ δ' ἀρπάζας λάαν φέρον, ὃς πᾶν πύλας
Ἐείκει προέειπε.

897. CAMPO QUOD FORTE JACEBAT, LIMES AGRO POSITUS. Secundum artem ¹⁸ propiori respondet. Sic Sallustius Catil. LV. *Est in carcere, quod Tullianum appellatur.*

902. MANU RAPTUM TREPIDA. Aut festina: aut re vera *trepida*: quia sequitur: *Sed neque currentem, nec se cognoscis euntem.* TORQUEBAT. Bene imperfecto usus est tempore: quia non est perfectum, quod voluit, ut: *Nec spatium evasit totum, nec pertulit ictum.*

906. ¹⁹ [VIRI. Mire viri addidit, quasi propter rationem ejus, qui languide jecerat, & ipse lapis sine effectu fuerit: ut si dixisset, talis est vir, qualem descripsi.]

907. NEC SPATIUM EVASIT. Hic distinguendum est, ut sit: *Totum nec pertulit ictum*: id est, evacuatus est impetus ipsius spatio longiore.

VARIORUM.

892. ANIMIS. *Armis* Venetus. *animis aut arte* Ed. pr. *pinnis* Editio Juntina. *pugnis* alter Hamburgensis. *apta ardua* Gudianus a manu secunda. *mox te credere* Oudartii. *clausumve* Menagii prior.

894. CAPUT QUASSANS. Vid. Eryth. Ind. & Barth. ad Stat. v. Theb. 642.

896. EFFATUS. *Effatur* Dorvil.

897. SAXUM. Deest hic versus Parrhas.

Ibid. QUI FORTE JACEBAT. *Quod* Mediceus a secunda manu & Mentelianus, & caeteri plerique ex vetustioribus, assentiente etiam Servio, quod mihi quoque est visum concinnius. quamquam dici potuit, ut Sallustianum illud, *est locus in carcere, quod Tullianum appellant.* ubi *quod* ad Tullianum refertur. deinde pro *vix illud* idem Mediceus *vix illum.* HEINS. *Positum* Parrhas.

898. AGRO. *Agri* nonnulli, & Ed. pr. *agros* Leidenfis. Barth. ad Statii II. Theb. 700. ex membranis *agris* profert, nec convenire castigationi Virgilianae *campo & agro* in eadem re. & hoc probat Brouckh. ad Tibul. I. III. 44. *discerneret arvi* Hugenianus. *decerneret* duo Moretani.

899. SUBIRENT. *Levarent* Leidenfes. *vix illum* Mediceus & Venetus.

903. NEQUE CURRENTEM. *Nec* Dorvil.

904. TOL-

¹⁸ proprio L. Vof. R. proprie Dan. propiori nusquam reperi, sed tamen *veram* esse puto lectionem. ¹⁹ desunt L. Vof. R. Steph. al. mire vero addidit Dan. Fabr.

Ac velut in somnis, oculos ubi languida pressit
Nocte quies, nequidquam avidos extendere cursus
910 Velle videmur, & in mediis conatibus aegri
Succidimus; non lingua valet, non corpore notae
Sufficiunt vires, nec vox aut verba sequuntur:
Sic Turno, quacumque viam virtute petivit,
Successum Dea dira negat. Tum pectore sensus
915 Vertantur varii. Rutulos adspectat & urbem,
Cunctaturque metu, telumque instare tremiscit.
Nec quo se eripiat, nec qua vi tendat in hostem,
Nec currus usquam videt, aurigamve sororem.

Cun.

SERVIL

908. AC VELUT IN SOMNIS. Homeri comparatio Iliad. X. 199.

Ως δ' ἐν ὕπνῳ ἢ διάνοιαι φεύγοντα δύναισι:
Οὐτ' ἄρ' ὅ τ' ὀνείαται ὑποφύγιον, εἴθ' ὅ δύναισι.
Ως ὅ τ' ἢ διάνοιαι φεύγοντα ποσσὶν εἴθ' ὅ δύναισι.

917. NEC QUO SE ERIPAT. Totum enim Trojani clauferant.

VARIORUM.

904. TOLLENTEMVE MANU, SAXUMQUE. Mediceus liber,
Tollentemque manus saxumve immane moten-

tem.
HEINS. Tollentemque manum secundus Moretanius. quod ruetur Barth. ad Stat. II. Theb. 670. Tollentemque etiam Zulichemius & complures alii. Saxumve Dorvill.

905. CONCREVIT. Concurrat alter Hamburgicus a manu prima.

906. LAPIS IPSE VIRI. Barth. ad Stat. VI. Theb. 938. distinguebat,

Tum lapis ipse, viri vacuum, per inane volutus, &c.

& nulli intellecta verba ait, & explicat inane vacuum viri, cui vires eae non erant, ut per inane

vacuum illud lapidem projiceret ad destinatum locum. in Mss. esse viri vacuum, addit.

Ibid. VIRI. An viae? viae spatium non evasit. vacuum inane dixit etiam Lucret. I. 510. de suo inani agens.

907. NEC PERTULIT. Neque Mediceus & Menagianus. HEINS. Et Parrhas. evasit, totum n. p. istum Gudian. Menag. & Rottendorph. secundi.

908. VELUT. Veluti Dorvil. & nonnulli editi. oculos cum alter Menagii. post hunc versum in Leidensi & Regio sequebatur initium versus, Et jam jamque? vacuo spatio relicto.

911. NOTAE. Nocte Leidensis & Excerpta nostra. motae alter Menagii. corpora Gudianus. volet Mediceus.

913. QUACUMQUE. Quancumque Leidensis, Paris. deinde cum pectore secundus Rottendorphius & Leidensis. pectora Bigorianus.

914. DIRA. Diffa Zulichemius. mox conspexit idem.

916. TELUMQUE. Teloque a manu secunda prior Hamburgensis. tremescit Mentelii, Menagii priores, Parrhas. & plures alii. letumque instare Rufinianus de Schem. Lex. p. 35. cunctanturque alter Menagii.

917. QUO SE. Qua Gudianus a manu secunda. se rapiat Venetus a manu prima.

918. AURIGAMQUE. Aurigamve Mediceus. HEINS.

- Cunctanti telum Aeneas fatale coruscat,
 920 Sortitus fortunam oculis; & corpore toto
 Eminus intorquet. Murali concita numquam
 Tormento sic saxa fremunt, nec fulmine tanti
 Dissultant crepitus. Volat atri turbinis instar
 Exitium dirum hasta ferens, oraſque recludit
 925 Loricae, & clipei extremos septemplex orbis:
 Per medium stridens transit femur. Incidit ictus
 Ingens ad terram duplicato poplite Turnus.
 Conſurgunt gemitu Rutuli, totuſque remugit
 Mons circum, & vocem late nemora alta remittunt.
 930 Ille humilis ſupplexque oculos dextramque precantem

Pro-

SERVII.

920. SORTITUS FORTUNAM OCLIS. Hunc locum ad ferendum oculis elegit Aeneas, quem fortuna deſtinaverat vulnere.

922. FULMINE TANTI. Pro tonitru, ſine quo fulmen nunquam mittitur.

923. ATRI TURBINIS INSTAR. Multis utitur comparationibus ad exprimendum nimium impetum: & INSTAR, ut ſupra II. 15. diximus, per ſe plenum eſt; nec recipit praepoſitionem; licet Serenus ²¹ *ad inſtar* dixerit; quod in idoneis aucto-ribus non invenitur.

926. ICTUS. Percuſſus: nunc participium eſt, ac ſi diceret: *Cecidiſt eliuſ*.

VARIORUM.

HEINS. Et Bigotianus & Menagii alter & ſecundus Rottendorphius. *curram* Oudartii. *curſus* duo alii.

920. CORPORE. *Pectore* alter Menagius & Leidenſis.

921. NUNQUAM. *Nuſquam* Bigotianus. HEINS. *Saxa ſonant* prior Hamburgicus pro varia le-ſione.

923. CREPITUS. *Strepius* Mentelii prior, duo Rottendorphii, Venetus, & alter Hamburgicus, Parrhaſ & Dorvil. *trepidus* Regius.

924. DIRUM. *Durum* Bigotianus, Menagii & Hamburgienſis priores. ſed & *Excidium dirum* tertius Mentelius. HEINS. *Dura* primus Moreti & ſecundus. *excidium* Parrhaſ. Sil. xvii. 188. *O dirum exitium mortalibus!* ubi etiam *durum* alii. ut hic Dorvil.

Ibid. RECLUDIT. *Recluſit* Zulichemius. *reclu- dens* illuſtriſſimum Thuanum malle notavit Heinſius.

925. CLIPEI EXTREMOS &c. *Clypei extremoſ* f. orbe Heinſius legebat. vid. H. Steph. Schediaſ. p. 57.

926. PER MEDIUM. *Et medium* multi. Pariſ. & Parrhaſ. *ſtringens*.

Ibid. ICTUS. *IBI* Hugonius. vid. Barth. ad Stat. xi. Theb. 555.

929. REMITTUNT. *Dederunt* Vratſlavienſis. *mons circa* primus Moreti & Parrhaſ. *late vocem* Dorvil.

930. SUPPLEXQUE OCULOS. *Supplex oculos* Bi-
go-

²¹ Si *inſtar* ſit nomen & ejus accuſativus in uſu ſit, ut *habere inſtar* alicujus rei Cicero & alii dixerunt; vid. ad Ovid. xvi. Ep. 366. Vorſt. ad Valer. Max. II. viii. 5. quare non liceret dicere *ad inſtar*, ut dicimus *ad ſimilitudinem*, *ad ſimulacrum*? vid. Cl. Duker. ad Flor. IV. II. 88. & quae diximus ad Suet. Caſar. LXXXIV. qui & in Claud. xxi. *ad imaginem* bellicam edidiſt expugnationem oppidi. uſitatus tamen fateor *inſtar* per appoſitionem ponere, ut patet ex Suetonio. Neron. xxi. *ſequens* maris *inſtar*, *circumſcriptum* aedificiis *ad urbem ſpeciem*. uſus ergo arte in hac ipſe potior ſit. BURM.

Protendens, Equidem merui, nec deprecor, inquit:

Utere sorte tua. Miseri te si qua parentis

Tangere cura potest; oro, (fuit & tibi talis

Anchoris genitor) Dauni miserere senectae:

935 Et me, seu corpus spoliatum lumine mavis,

Redde meis. Vicisti, & victum tendere palmas

Ausonii videre. Tua est Lavinia conjux:

Ulterius ne tende odiis. Stetit acer in armis

Aeneas, volvens oculos, dextramque repressit.

940 Et jam jamque magis cunctantem flectere sermo

Coepit; infelix humero cum adparuit alto

Bal-

S E R V I I.

931. EQUIDEM MERUI. "Secundum artem rhetoricam": nam quotiens personae in invidia sunt, aliae " [per insinuationem, ut Cicero ait, hominem pro homine.] his adponuntur: unde ita ait: Ego quidem occidi mereor; " sed tu debes ignorare, parentis intuitu. NEC DEPRECOR. Non refuto, non recuso.

932. UTERE SORTE TUA. Interfice hostem tuum.

933. FUIT ET TIBI TALIS ANCHISES. Hic distinguendum, ut duo dicat: & habuisti patrem: & pater es.

935. ET ME REDDE MEIS. Ordo est: Redde me meis: sed, ne ex aperto rem viro forti pendendam peteret, interpositione usus est, dicens: *Seu corpus spoliatum lumine mavis.*

936. VICTUM TENDERE PALMAS AUSONII VIDERE. Ad gloriam Aeneae pertinet, quod se Turnus cunctis praesentibus victum fatetur.

937. TUA EST LAVINIA CONJUX. Quae fuerat causa certaminis.

938. ULTERIUS NE TENDE ODIIS. Noli velle crudelitatem tuam ultra fara protendere, sed redde corpus sepulchro. ACER IN ARMIS Non tantum ad praesens refertur; sed " quia semper in armis acer esse consuevit.

940. CUNCTANTEM FLECTERE SERMO COEPIT. Omnis intentio ad Aeneae pertinet gloriam: nam & ex eo, quod hosti cogitat parcere, pius ostenditur: & ex eo, quod eum interemit, pietatis gestat insigne: nam Euandri intuitu Pallantis ulciscitur mortem.

941. INFOELIX BALTEUS. Nulli domino foelix: & sic est dictum, *infoelix balteus*, sicut, III. 328. *Lacedaemoniosque hymenaeos*. Et sciendum, balteum habuisse Turnum ad insultationem & constantiam; non ad utilitatem: unde est: *Atque humeris inimicum insigne gerebat.*

V A R I O R U M.

gotianus, alter Menagii & Excerpta nostra. *praetendens* prior Mentellii.

931. DEPRECOR, INQUIT. *Deprecor unquam* Lutarius ad Stat. VIII. Theb. 116. mox *si te* prior Menagii.

935. ET ME, SEU CORPUS. *Sive meum corpus* legitur apud Valerium Probum lib. I. Art. Gramm. HEINS.

936. ET VICTUM. *Evictum* secundus Rottendorphius.

938. NE. *Nec* Leidenfis.

941. APPARUIT ALTO. *Apparuit ingens* omnium li-

21 agit Rhetoricum. nam quotiens ipsae in invidia sunt, aliae pro his opponuntur L. & Vol. qui ait. ut & R. qui etiam adponuntur. omittunt *agit* Steph. Dan. Fabr. al. proponuntur Basil. & Ant. Edd. illa vero quae Masvicius addidit, nusquam vidi. 23 agit R. 24 deest L. R. Vol. 25 an bene ignorare parentibus R. 26 qui iidem.

- Balteus, & notis fulserunt cingula bullis
 Pallantis pueri: victum quem vulnere Turnus
 Straverat, atque humeris inimicum insigne gerebat.
 245 Ille, oculis postquam saevi monumenta doloris
 Exuviasque hausit, furiis accensus, & ira
 Terribilis: Tunc hinc spoliis indute meorum
 Eripiare mihi? Pallas te hoc vulnere, Pallas
 Inmolat, & poenam scelerato ex sanguine sumit.
 250 Hoc dicens, ferrum adverso sub pectore condit
 Fervidus. Ast illi solvuntur frigore membra,
 Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras.

SERVII.

945. MONUMENTA DOLORIS. Proprie: nam & *monumentum* ab eo, quod mentem moneat, dictum est.

946. HAUSIT. Vidit, ut IV. 661. *Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus.*

949. PALLAS IMMOLAT. Ad suae mortis & abrupti foederis ultionem, te tanquam hostiam immolat Pallas.

951. FRIGORE. Morte, ut VI. 219. *Corpusque lavant frigentis, & urguunt.*

952. VITAQUE CUM GEMITU FUGIT INDIGNATA SUB UMBRAS. *Indignata*: vel quia ²⁸ post preces veniam non meruerat: vel quia Laviniam fore sciebat Aeneae: vel quia, ut supra de Camilla diximus, discedebat a juvene: nam volunt Philosophi, invitam animam discedere a corpore, cum quo adhuc habitare naturae legibus poterat. Sic Homerus Iliad. E. 856,

Τυχὴ δ' ἐν μάλιστα πταμένη αἰδὸς δὲ θεῶν.
 ὅτ' αἰσῶμαι γούνατ', λιπὺν ἀδυσῆτα κ' ἥλω.

SERVII HONORATI, GRAMMATICI DOCTISSIMI COMMENTA, IN VIRGILII FELICITER EXPLICIUNT.

VARIORUM.

librorum veterum lectio est: quam mutaverunt, qui bina uni nomini epitheta adjungi vitiosum existimant, idque in decem versibus Poetam fecisse annotavit alicubi Servius, nos in Bucolicis unum, unum in Georgicis, octo in Aeneide observavimus. FABRIC. H. Steph. Diss. de Critic. p. 222. *Apparuit ingens* citatur a Carisio lib. 1. idque Giphartius Indice Lucretiano approbavit, nescio an ex scriptis. vide illum in *Epitheta geminata*. HEYNS. *Alte* Oudartii. *ultra* Parthaf.

942. FULSERUNT. *Fluxerunt* Bigotianus.

946. ACCENSUS. *Inensus* Dorvill.

947. HINC. *Hic & eripiere* Parthaf. in *spoliis* alter Menagii.

948. TE. Deest Leidensi. mox *poenas* quartus Moretanus & Dorvill. *ex* deerat alteri Hamburgico. *de sanguine* Oudartii pro varia lectione.

950. ADVERSO SUB. *Adversus pectore* Leidensis. *adversum sub* Bigotianus. pro *condit*, quartus Moretanus *torfit*.

952. GEMITU. Illustrat hunc *gemitum* Robert. Titius lib. VII. Controv. Lect. 19. & de illo sonq & rauco murmure, quod ex occlusa arteria vocali ediqur, explicat.

27 & ad sup' E. 28 mox preces v. n. meruerant R. Steph.

FINIS AENEIDOS.

P. VIR-

P. VIRGILII MARONIS

C U L E X,

A D O C T A V I U M.

U S I M U S, Octavi, gracili modulante Thalia:

Atque, ut araneoli, tenuem formavimus orsum.

Lulimus: haec propter Culicis sint carmina dicta.

Omnis ut historiae per ludum consonet ordo.

5. Notitiae, ducam voces: licet invidus adsit,

Quisquis erit culpare jocos, Musamque paratus:

Pondere vel Culicis levior, famaue feretur.

Posterius graviore sono tibi Musa loquetur

Nostra: dabunt cum securos mihi tempora fructus:

10. Ut tibi digna tuo poliantur carmina sensu.

Latonae, magnique decus Jovis, aurea proles

Phoebus erit nostri princeps, & carminis auctor,

Et recinente lyra fautor: sive educat illum

Alma Chimaereo Xanthus perfusa liquore,

15. Seu nemus Asteriae, seu qua Parnassia rupes

Hinc atque hinc patula praepandit cornua fronte;

Castaliaeque sonans liquido pede labitur unda.

Quare, Pierii laticis decus, ite, sorores

Naïdes, & celebrate Deum plaudente chorea.

20. Et tibi, sancta Pales, ad quam ventura recurrit:

Agrestum bona cura, sequi sit cura tenentis

Aëreos nemorum tractus, silvasque virentes.

Te cultrice vagus saltus feror inter & astra.

- At tu, cui meritis oritur fiducia chartis,
 25 Octavi venerande, meis allabere coeptis,
 Sancte puer: tibi namque canit non pagina bellum,
 Phlegra Giganteo sparsa est quo sanguine tellus:
 Neo Centaureos Lapithas compellit in ensis:
 Urit Erichthonias Oriens non ignibus arces:
 30 Non perfossus Athos, nec magno vincula Ponto
 Jacta, meo quaerent jam sera volumine famam:
 Non Hellespontus pedibus pulsatus equorum,
 Graecia cum timuit venientis undique Persas:
 Mollia sed tenui pede currere carmina verlu
 35 Viribus apta suis Phœbo duce ludere gaudet.
 Et tu, sancte puer, venerabilis, & tibi certet
 Gloria perpetuum lucis mansura per ævum:
 Et tibi sede pia maneat locus, & tibi sospes
 Debita felicitis memoretur vita per annos,
 40 Grata bonis lucens. Sed nos ad coepta feramur.
 Igneus aethereas jam Sol penetrarat in arcis,
 Candidaque aurato quatiebat lumina curru,
 Crinibus & roseis tenebras Aurora fugarat:
 Propulit e stabulis ad pabula laeta capellas
 45 Pastor, & excelsi montis jugâ summa petivit:
 Lurida qua patulos velabant gramina collis.
 Jam silvis, dumisque vagae, jam vallibus abdunt
 Corpora: jamque omni celeres e parte vagantes
 Scrupea desertae perrepunt ad cava rupis.
 50 Tondentur tenero viridantia gramina morsu,
 Pendula projectis carpuntur & arbuta ramis,
 Densaue virgultis avide labrusca petuntur.
 Haec suspensa rapit carpente cacumina morsu

Vel

Vel salicis lentæ, vel quæ nova nascitur alnus:

- 55 Haec teneras fruticum sentes rimatur: at illa
Inminet in rivi præstantis imaginis undam.

O bona pastoris, si quis non pauperis usum
Mente prius docta fastidiat, & probet illis
Omnia luxuriæ pretiis incognita curis,

- 60 Quæ lacerant avidas inimico pectore mentes.
Si non Assyrio fuerint bis lauta colore,
Attaliciis opibus data vellera: si nitor auri
Sub laqueare domus animum non tangit avarum:
Picturæque decus, lapidum nec fulgor in ulla

- 65 Cognitus utilitate manet: nec pocula gratum
Alconis referent, Boëtiq̃ue toreuma: nec Indi
Conchea bacca maris pretio est: at pectore puro
Saepe super tenero prosternit gramine corpus:
Florida cum tellus gemmantis picta per herbas

- 70 Vere norat dulci distincta coloribus arva;
Atque illum calamo lætum recinente palustri,
Otiæque invidia degentem, ac fraude remota,
Pollentemque sibi viridi cum palmite lucens
Vitea pampineo subter coma velat amictu.

- 75 Illi sunt gratæ rorantes lacte capellæ,
Et nemus, & foecunda Pales, & vallibus imis
Semper opaca novis manantia fontibus antra.
Quis magis optato queat esse beator ævo,
Quam qui mente procul pura, sensuque probando

- 80 Non avidas agnovit opes, non tristia bella,
Nec funesta timet validæ certamina classis:
Non, spoliis dum sancta Deum fulgentibus ornet
Templa, vel evectus finem transcendat habendi,

Ad

- Adversum saevis ultro caput hostibus offert.
 85 Illi falce Deus colitur, non arte politus:
 Ille colit lucos: illi Panchaica thura,
 Floribus agrestes herbae variantibus adsunt:
 Illi dulcis adest requies, & pura voluptas,
 Libera simplicibus curis: huc inminet, omnis
 90 Dirigit huc sensus: haec cura est subdita cordi,
 Quolibet ut requie victu contentus abundet,
 Jucundoque locet languentia corpora somno.
 O pecudes, o Panes, & o gratissima Tempe
 Fontis Hamadryadum: quarum non divite cultu
 95 Aemulus Ascræo pastor sibi quisque poëtae
 Securam placido traducit pectore vitam.
 Talibus in studiis baculo dum nixus apricas
 Pastor agit curas, & dum non arte canora
 Compacta solidum modulatur arundine carmen:
 100 Tendit inevectus radios Hyperionis ardor,
 Lucidaque aethereo ponit discrimina mundo,
 Qua jacet Oceanum flammæ in utrumque rapaces.
 Et jam compellente vagæ pastore capellæ
 Ima susurrantis repetebant ad vada lymphæ,
 105 Quæ subter viridem residebant caerula muscum.
 Jam medias operum partis evectus erat Sol,
 Cum densas pastor pecudes cogebat in umbras:
 Ut procul adspexit luco residere virenti,
 Delia Diva, tuo: quo quondam victa furore
 110 Venit Nyctileum fugiens Cadmaeis Agave
 Infandas scelerata manus e caede cruenta:
 Quæ gelidis bacchata jugis requievit in antro,
 Posterius poenam gnati se morte futuram.

Hic

- Hic etiam viridi ludentes Panes in herba,
 115 Et Satyri Dryadesque choros egere puellae,
 Naiadum coetu. Tantum non Orpheus Hebrum
 Restantem tenuit ripis, silvasque canendo,
 Quantum te, Peneu, remorantem dia chorea,
 Multa tibi laeto fundentes gaudia vultu:
 120 Ipsa loci natura domum resonante susurro
 Quis dabat, & dulci fessas refovebat in umbra.
 Nam primum prona surgebant valle patentes
 Aëreae platanus: inter quas impia Lotos,
 Impia, quae socios Ithaci moerentis abegit,
 125 Hospita dum nimia tenuit dulcedine capros.
 At quibus insigni curru projectus equorum
 Ambustos Phaëthon luctu mutaverat artus,
 Heliades teneris amplexae brachia truncis
 Candida fundebant tentis velamina ramis.
 130 Posterius, cui Demophoon aeterna reliquit
 Perfidiam lamentandi mala, perfida multis.
 Quam comitabantur fatalia carmina quercus:
 Quercus ante datæ, Cereris quam semina, vitae:
 Illas Triptolemi mutavit sulcus aristas.
 135 Hic magnum Argoae navi decus edita pinus
 Proceras decorat silvas hirsuta per artus:
 Appetit aëreis contingere montibus astra.
 Illicis & nigrae species, & laeta cupressus:
 Umbrosæque manent fagus, ederaeque ligantis
 140 Brachia, fraternos plangat ne populus ictus.
 Ipsæque excedunt ad summa cacumina lentæ,
 Pinguntque aureolos viridi pallore corymbos:
 Quis aderat veteris myrtus non nescia fati.
 At volucres patulis residentes dulcia ramis

Tem. IV.

P

145 Car-

- 145 Carmina per varios edunt resonantia cantus.
 His suberat gelidis manans e fontibus unda:
 Quae levibus placidum rivis sonat orta liquorem.
 Et quamquam geminas avium vox obstrepat auris,
 Hanc querulae referunt voces, quis nantia limo
- 150 Corpora lymphæ foveat: sonitus alit æris Echo:
 Argutis & cuncta fremunt ardore cicadis.
 At circa passim fessæ cubuere capellæ,
 Excelsisque super dumis: quos leniter adflans
 Aura susurrantis possit confundere venti.
- 155 Pastor, ut ad fontem densa requievit in umbra,
 Mitem concepit projectus membra soporem,
 Anxius insidiis nullis: sed lentus in herbis
 Securo pressos somno mandaverat artus.
 Stratus humi dulcem capiebat corde quietem:
- 160 Ni fors incertos jussisset ducere casus.
 Nam solitum volvens ad tempus tractibus istem
 Inmanis vario maculatus corpore serpens,
 Mersus ut in limo magno subsideret aestu,
 Obvia vibranti carpens gravis æra lingua,
- 165 Squamosos late torquebat motibus orbis.
 Tollebant auræ venientis ad omnia visus.
 Jam magis arque magis corpus revolvibile volvens
 Attollit nitidis pectus fulgoribus, & se
 Sublimi cervice rapit: cui crista superne
- 170 Edita purpureo lucens maculatur amictu,
 Adspectuque micant flammantia lumina torvo.
 Metabat sese circum loca, cum videt ingens
 Adversum recubare ducem gregis. Acrior instat
 Lumina diffundens intendere, & obvia torvo
- 175 Saepius arripiens infringere, quod sua quisquam

Ad

- Ad vada venisset: naturae comparat arma:
 Ardet mente, furit stridoribus, intonat ore:
 Flexibus everfis torquetur corporis orbis:
 Manant sanguineae per tractus undique guttae:
 180 Spiritibus rumpit fauces. Cui cuncta paranti
 Parvulus hunc prior humoris conterret alumnus,
 Et mortem vitare monet per acumina. Namque
 Qua diducta genas pendebant lumina gemmis,
 Hac senioris erat naturae pupula telo
 185 Icta levi. Tum prosiluit furibundus, & illum
 Obtritum morti misit: cui dislitus omnis
 Spiritus excessit sensus. Tum torva tenentem
 Lumina respexit serpentem comminus: inde
 Impiger, exanimis, vix compos mente refugit,
 190 Et validum dextra truncum detraxit ab orno:
 Qui casus sociaret opem, numenve Deorum.
 Namque illi dederitne viam casusve, Deusve,
 Prodere sit dubium: voluit sed vincere tales.
 Horrida squamosi volventia membra draconis,
 195 Atque reluctantis crebris, foedeque petentis
 Ictibus ossa ferit, cingunt qua tempora cristam:
 Et quod erat tardus, omni languore remoto,
 Nescius adspiciens timor obcaecaverat artus:
 Hoc minus implicuit dira formidine mentem.
 200 Quem postquam vidit caesum languescere, sedit.
 Jam quatit, & bijuges oriens Erebo cit equos nox,
 Et piger aurato procedit Vesper ab Octa,
 Cum grege compulsō pastor duplicantibus umbris
 Vadit, & in fessos requiem dare comparat artus:
 205 Cujus ut intravit levior per corpora somnus,
 Languidaque effuso requierunt membra sopore,

- Effigies ad eum Culicis devenit, & illi
 Tristis ab eventu cecinit convitia mortis.
 Inquit: Quid meritis, ad quae delatus acerbas
 210 Cogor adire vices? tua dum mihi carior ipsa
 Vita fuit vita, rapior per inania ventis:
 Tu lentus refoves jucunda membra quiete,
 Ereptus tetrus e cladibus: at mea Manes
 Viscera Lethaeas cogunt transire per undas:
 215 Praeda Charontis agor. Viden' ut flagrantia taedis
 Lumina collucent infestis omnia templis?
 Obvia Tisiphone, serpentibus undique comta,
 Et flammis, & saeva quatit mihi verbera poenae:
 Cerberus & diris flagrant latratibus ora,
 220 Anguibus hinc atque hinc horrent cui colla reflexis,
 Sanguineique micant ardorem luminis orbes.
 Heu! quid ab officio digressa est gratia, cum te
 Restitui superis lethi jam limine ab ipso?
 Praemia sunt pietatis ubi? pietatis honores
 225 In vanas abiere vices: & rure recessit
 Justitiae prior illa fides: instantia vidi
 Alterius, sine respectu mea fata relinquens.
 Ad pariles agor eventus: fit poena merenti:
 Poena fit exitium: modo sit dum grata voluntas,
 230 Existat par officium. Feror avia carpens,
 Avia Cimmerios inter distantia lucos:
 Quem circa tristes densantur in omnia poenae.
 Nam victus fedit inmanis serpentibus Othos,
 Devictum moestus procul adspiciens Ephialten,
 235 Conati quondam cum sint incendere mundum:
 Et Tityos Latona tuae memor anxius irae,
 Implacabilis ira nimis, jacet alius aëca.

Ter-

- Terreor a tantis insistere, terreor umbris
 Ad Stygias revocatus aquas. Vix ultimus amni
 240 Restat, nectareas Divum qui prodidit escas,
 Gutturis arenti revolutus in omnia sensu.
 Quid, saxum procul adverso qui monte revolvit,
 Contempsisse dolor quem Numina vincit acerbus,
 Otia quaerentem frustra? Vos ite puellae,
 245 Ite, quibus taedas accendit tristis Erinnis,
 Sicut Hymen praefata dedit connubia mortis:
 Atque alias alio densat super agmine turmas,
 Impietate fera vecordem Colchida matrem
 Anxia sollicitis meditantem vulnera gnatis:
 250 Jam Pandionias miseranda prole puellas,
 Quarum vox Iryn, & Iryn, quod Bistonius Rex,
 Orbus Epops moeret volucris evectus in auras.
 At discordantes Cadmeo sanguine fratres
 Jam truculenta ferunt, infestaque vulnera corpus
 255 Alter in alterius: jamque adversarius uterque
 Impia germani manat quod sanguine dextra.
 Eheu! mutandus nunquam labor: auferor ultra
 In diversa magis: distantia Numina cerno:
 Elysiam trahendus agor delatus ad undam.
 260 Obvia Persephone comites Heroidas urget
 Adversas perferre faces: Alcestis ab omni
 Inviolata vacat cura, quod saeva mariti
 Ipsa suis fati Admeti fata morata est.
 Ecce, Ithaci conjux semper decus Icariotis
 265 Feminum incorrupta decus manet, & procul illam
 Turba ferox juvenum telis confixa procorum.
 Quin misera Eurydice tanto moerore recessit,
 Poenaque respectus, & nunc manet Orpheus in te.

- Audax ille quidem, qui mitem Cerberon unquam
 270 Credidit, aut ulli Ditis placabile numen:
 Nec timuit Phlegethonta furentem ardentibus undis,
 Nec moesta obtentu diro, & ferrugine regna,
 Defossasque domos, ac Tartara nocte cruenta
 Obsita, nec faciles Ditis sine iudice sedes,
 275 Iudice, qui vitae post mortem vindicat acta.
 Sed fortuna valens audacem fecerat Orphea.
 Jam rapidi steterant amnes, & turba ferarum
 Blanda voce sequax regionem infederat Orphei:
 Jamque imam viridi radicem moverat alte
 280 Quercus humo, steterantque amnes, silvaeque sonorae
 Sponte sua cantus rapiebant cortice amara.
 Labentes bijuges etiam per sidera Luna
 Pressit equos: & tu currentis menstrua virgo
 Auditura lyram tenuisti nocte relicta.
 285 Haec eadem potuit Ditis te vincere conjux,
 Eurydicemque ultro ducendam reddere: non fas,
 Non erat in vitam Divae exorabile numen.
 Illa quidem nimium Manes experta severos
 Praeceptum signabat iter: nec rettulit intus
 290 Lumina, nec Divae corrupit munera lingua.
 Sed tu crudelis, crudelis tu magis, Orpheu,
 Oscula cara petens rupisti iussa Deorum.
 Dignus amor venia, parvum si Tartara nossent
 Peccatum ignovisse: sed & vos sede priorum,
 295 Vos manet Heroum contra manus: hic & uterque
 Aeacides. Peleus namque, & Telamonia virtus
 Per secura patris laetantur numina, quorum
 Connubiis Venus, & virtus injunxit honorem.
 Hunc rapuit serva: ast illum Nereis amavit.

- 300 Affidet hâc juvenis, sociat quem gloria, fortis,
 Acer, inexcussus, referens a navibus ignis
 Argolicis Phrygios torva feritate repullos.
 O quis non referat talis divortia belli,
 Quae Trojae videre viri, videreque Graji?
 305 Teucria cum magno manaret sanguine tellus,
 Et Simois, Xanthique liquor, Sigaeaque praeter
 Litora, cum Troës saevi vos Hectoris ira
 Videre in classis inimica mente Pelasgas
 Vulnera, tela, neces, ignis inferre paratos.
 310 Ipsa jugis namque Ida potens feritatis, & ipsa
 Aequa faces altrix cupidis praebebat alumni,
 Omnis ut in cineres Rhœtei litoris ora
 Classibus ambustis flamma superante daretur.
 Hinc erat oppositus contra Telamonius heros,
 315 Obiectoque dabat clipeo certamina: & illinc
 Hector erat, Trojae summum decus: acer uterque,
 Fulminibus caelo veluti fragor editus alto:
 Ignibus hic telisque super, si classibus Argos
 Eripiat redivus: ille ut Vulcania ferro
 320 Vulnera protectus depellere navibus instet.
 Hoc erat Aeacides alter laetatus honore:
 Dardaniaeque alter fuso quod sanguine campis
 Hectoreo victor lustravit corpore Trojam.
 Rursus acerba fremunt, Paris hunc quod letat, & hujus
 325 Alma dolis Ithaci virtus quod concidit iecta,
 Huic gerit aversos proles Laertia vultus,
 Et jam Strymonii Rhœsi, victorque Dolonis
 Pallade jam laetatur ovans, rursusque tremiscit
 Jam Ciconas, jam jamque horret Laestrigonas atros.
 330 Illum Scylla rapax canibus succincta Molossis,

Act-

- Aetnaeusque Cyclops: illum metuenda Charybdis,
 Pallentesque lacus, & squalida Tartara terrent.
 Hic & Tantalei generis decus amplius Atrides
 Assidet, Argivum lumen: quo flamma regente
 335 Doris Erichthonias prostravit funditus arces.
 Reddidit, heu, gravius poenas tibi Troja ruenti;
 Hellespontiacis obiturus reddidit undis.
 Illa vices hominum testata est copia quondam,
 Ne quisquam propriae fortunae munere dives
 340 Iret inevectus coelum super omne: propinquo
 Frangitur invidiae telo decus. Ibat in altum
 Vis Argoa petens patriam, ditataque praeda
 Arcis Erichthoniae: comes huic erat aura secunda
 Per placidum cursu pelagus: Nereis ad undas
 345 Signa dabat, pars inflexis super acta carinis:
 Cum seu coelesti fato, seu sideris ortu
 Undique mutatur coeli nitor, omnia ventis,
 Omnia turbinibus sunt anxia. Jam maris unda
 Sideribus certat consurgere: jamque superne
 350 Corruere & Sol iis, & sidera cuncta minantur.
 At venit in terras coeli fragor. Hoc modo laeta
 Copia nunc miseris circumdatur anxia fati,
 Inmoriturque super fluctus, & saxa Capharei,
 Euboicas & per cautes Haereaque late
 355 Litora: cum Phrygiae passim vaga praeda peremptae
 Fluctuat omnis in aequoreo jam naufraga tractu.
 Hic alii sidunt pariles virtutis honore
 Heroës, mediisque siti sunt sedibus omnes.
 Omnis Roma decus magni quos suscipit orbis.
 360 Hic Fabii, Deciique: hic est & Horatia virtus:
 Hic & fama vetus nunquam moritura Camilli:

Cur-

- Curtius &, mediis quem quondam sedibus urbis
 Devotum bellis consumsit gurgitis haustus:
 Mucius & prudens, ardorem corpore passus,
 365 Legitime cessit cui fracta potentia Regis.
 Hic Curius clarae socius virtutis, & ille
 Flaminius, devota dedit qui corpora flammae.
 Jure igitur talis sedes pietatis honorat.
 Illic Scipiadaeque duces: devota triumphis
 370 Moenia quos rapidos Libycae Carthaginis horrent.
 Illi laude sua vigeant: ego Ditis opacos
 Cogor adire lacus, viduos a lumine Phoebi,
 Et vastum Phlegethonta pati: quo maxima Minos
 Conscelerata pia discernit vincula sede.
 375 Ergo jam causam mortis me dicere vinctae
 Verberibus saevo cogunt ab iudice poenae:
 Cum mihi tu sis causa mali, nec conscius adfis,
 Nec tolerabilibus curis haec inmemor audis:
 Quae tamen, ut vanis dimittens omnia ventis,
 380 Digredior nunquam rediturus: tu cole fontis,
 Et viridis nemorum silvas, & pascua laetus:
 Et mea diffusas rapiantur dicta per auras.
 Dixit: & extrema tristis cum voce recessit.
 Hunc ubi sollicitum dimisit inertia vitae,
 385 Interius graviter mentem aeger: nec tulit ultra
 Sensibus infusum Culicis de morte dolorem,
 Quantumcumque sibi vires tribuere seniles,
 Quis tamen infestum pugnans devicerat hostem:
 Rivum propter aquae viridi sub fronde latentem,
 390 Conformare locum capit inpiger: hunc & in orbem
 Destinat, ac ferri capulum repetivit in usum,
 Gramineam ut viridi foderet de cespite terram.

Tom. IV.

Q

Jam

- Jam memor inceptum peragens sibi cura laborem
 Congestum cumulavit opus, atque aggere multo
 395 Telluris tumulus formatum crevit in orbem:
 Quem circum lapidea levi de marmore formans
 Conserit assidue curae memor. Hic & acanthus,
 Et rosa purpureo crescit rubicunda colore,
 Et violae omne genus: hic est & Spartica myrtus,
 400 Atque hyacinthus: & hic Cilici crocus editus arvo,
 Laurus item Phoebi surgens decus: hic rhododaphne,
 Liliaque, & roris non avia cura marini,
 Herbaque thuris opes priscis imitata Sabina,
 Chrysanthusque, ederaeque nitor, pallente corymbo,
 405 Et Bocchus Libyae Regis memor: hic amaranthus,
 Bupthalmusque virens, & semper florida pinus.
 Non illinc Narcissus abest: cui gloria formae
 Igne Cupidinea proprios exarsit in artus,
 Et quoscumque novant vernantia tempora flores.
 410 His tumulus super inferitur: tum fronte locatur
 Elogium, tacita format quod litera voce:
*Parve Culex, pecudum custos, tibi tale merenti
 Funeris officium vitae pro munere reddit.*

P. VIRGILII MARONIS

C I R I S,

A D M E S S A L L A M.

- E** T S I me vario jactatum laudis amore,
Irritaque expertum fallacis praemia vulgi,
Cecropius suavis expirans hortulus auras
Florentis viridi sophiae complectitur umbra:
- 5 Num mea quaeret eo dignum sibi quaerere carmen?
Longe aliud studium, atque alios accincta labores,
Altius ad magni suspendit sidera mundi,
Et placitum paucis ausa est ascendere collem.
Non tamen absistam coeptum detexere munus:
- 10 In quo jure meas utinam requiescere Musas,
Et leviter blandum liceat deponere morem.
Quod si mirificum proferre valent genus omnes
Mirificum saeculi, modo sit tibi velle libido;
Si me jam summa sapientia pangeret arce,
- 15 Quatuor antiquis quae haeredibus est data consors,
Unde hominum errores longe, lateque per orbem
Despicere, atque humilis possem contemnere curas:
Non ego te talem venerarer munere tali:
Non equidem: quamvis interdum ludere nobis,
- 20 Et gracilem molli liceat pede claudere versum.
Sed magno intexens, si fas est dicere, peplo,
Qualis Erichtheis olim portatur Athenis,
Debita cum castae solvuntur vota Minervae,
Tardave confecto redeunt Quinquennia lustro,

- 25 Cum levis alterno Zephyrus concrebuit Euro,
 Et prono gravidum provexit pondere cursum.
 Felix ille dies, felix & dicitur annus:
 Felices, qui talem annum videre, diemque.
 Ergo Palladiae texuntur in ordine pugnae:
- 30 Magna Giganteis ornantur pepla tropaeis:
 Horrida sanguineo pinguntur praelia cocco.
 Additur aurata dejectus cuspide Typho,
 Qui prius Ossaëis consternens aethera saxis,
 Emathio celsum duplicabat vertice Olympum.
- 35 Tale Deae velum sollemni in tempore portant:
 Tali te vellem, juvenum doctissime, ritu
 Purpureos inter Soles, & candida Lunae
 Sidera, caeruleis orbem pulsantia bigis,
 Naturae rerum magnis intexere chartis:
- 40 Aeternum sophiae conjunctum carmine nomen
 Nostra tuum senibus loqueretur pagina saeculis.
 Sed quoniam ad tantas nunc primum nascimur artes,
 Nunc primum teneros firmamus robore nervos.
 Haec tamen interea quae possumus, in quibus aevi
- 45 Prima rudimenta, & primos exegimus annos,
 Accipe dona meo multum vigilata labore,
 Et praemissa tuis non magna exordia rebus.
 In pia prodigiis ut quondam exterruit amplis
 Scylla, novosque avium sublimis in aëre coetus
- 50 Viderit: & tenui conscendens sidera penna
 Caeruleis sua tecta supervolitaverit alis.
 Hanc pro purpureo poenam scelerata capillo,
 Proque patris solvens excisa funditus urbe.
 Complures illam, & magni, Messalla, poetae
- 45 (Nam verum fateamur: amat Polyhymnia verum).

Lon-

- Longe alia perhibent mutatam membra figura,
 Scyllaeum monstra in saxum conversa vocari:
 Illam esse, acrumnis quam saepe legamus Ulyxi
 Candida succinctam latrantibus inguina monstribus
 60 Dulichias vexasse ratis, & gurgite in alto
 Deprensos nautas canibus lacerasse marinis.
 Sed neque Maeoniae haec patiuntur credere chartae,
 Nec malus istorum dubiis erroribus auctor.
 Namque alias alii vulgo finxere puellas,
 65 Quae Colophonico Scyllae dicuntur Homero.
 Ipsi seu Lamiae mater sit, five Crataeis,
 Sive illam monstro genuit Persaea biformi,
 Sive est neutra parens: atque hoc in carmine toto
 Inguinis est vitium, & Veneris descripta libido:
 70 Sive etiam exactis speciem mutata venenis
 Infelix virgo: quid enim commiserat illa?
 Ipse pater timidam saeva complexus arena
 Conjugium carae violaverat Amphitrites:
 Attamen exegit longo post tempore poenas:
 75 Ut cum cura sui videretur conjugis alto,
 Ipsa trucem multo misceret sanguine pontum.
 Seu vero, ut perhibent, forma cum vinceret omnis,
 Et cupidos quaestu passim spoliaret amantes:
 Piscibus, & canibus rabidis vallata repente,
 80 Horribiles circum vidit sibi sistere formas.
 Heu quoties mirata novos expalluit artus!
 Ipsa suos quoties heu pertimuit latratus!
 Ausa quod est mulier numen fraudare Deorum,
 Et dictam Veneri votorum vertere poenam:
 85 Quam, mala multiplici juvenum quod septa caterva
 Dixerat, atque animo meretrix agitata ferarum,

- Infamem tali merito rumore fuisse,
 Docta Palaephata testatur voce papyrus.
 Quidquid, & ut quisquis tali de clade locutus,
 90 Omnia sint: potius liceat notescere Cirin:
 Atque unam ex multis Scyllam non esse puellis:
 Quare & quae cantus meditantem mittere certos,
 Magna mihi cupido tribuistis praemia, Divae
 Pierides: quarum castos altaria postes
 95 Munere saepe meo inficiunt, foribusque hyacinthi
 Deponunt flores: aut suave rubens narcissus,
 Aut crocus alterna conjungens lilia caltha,
 Sparsaque liminibus floret rosa. Nunc age, Divae,
 Praecipue nostro nunc adspirare labori:
 100 Atque novum aeterno praetexite honore volumen.
 Sunt Pandionis vicinae sedibus urbes,
 Actaeos inter collis, & candida Thesei
 Purpureis late ridentia litora conchis:
 Quarum non ulli fama concedere digna
 105 Stat Megara, Actaei quondam munita labore
 Alcathoi, Phoebique: Deus namque adfuit illi:
 Unde etiam citharae voces imitantur acutas:
 Saepe lapis recrepat Cyllenia munera pulsus,
 Et veterem sonitu Phoebi testatur honorem.
 110 Hanc urbem, ante alios, qui tum florebat in armis,
 Fecerat infestam populator remige Minos:
 Hospitio quo se Nisi Polyidos avito,
 Carpathium fugiens, & flumina Cerataea
 Texerat. Hunc bello repetens Gortynius Heros
 115 Attica Cretaea sternebat rura sagitta.
 Sed neque tunc cives, neque tunc Rex ipse veretur
 Infesto ad muros volitantis agmine turmas

Du-

- Ducere, & indomita virtute retundere mentis:
 Responsum quoniam satis est meminisse Deorum.
- 120 Nam capite a summo Regis, mirabile dictu,
 Candida caesaries, florebant tempora lauro,
 Et roseus medio fulgebat vertice crinis:
 Cujus quam servata diu natura fuisset,
 Tam patriam incolumem Nisi regnumque futurum,
- 125 Concordes stabili firmarunt numine Parcae.
 Ergo omnis caro residebat cura capillo:
 Aurea sollemni comtum quoque fibula ritu
 Mopsopio tereti nectebat dente cicadae.
 Nec vero haec vobis custodia vana fuisset,
- 130 Nec fuerat: nisi Scylla novo concepta furore,
 Scylla patris miseri, patriaeque inventa sepulcrum.
 O nimium cupidis si non inhiasset ocellis!
 Sed malus ille puer, quem nec sua flectere mater
 Iratum potuit, quem nec pater, atque avus idem
- 135 Jupiter. Ille etiam Poenos domitare leones,
 Et validas docuit vires mansuescere tigris.
 Ille etiam Divos, homines; sed dicere magnum est.
 Idem tum superis acuebat parvulus iras
 Junonis magnae, cujus perjuria Divae
- 140 Olim se meminisse diu perjura puellae
 Non ulli liceat: violaverat inscia sedem,
 Dum sacris operata Deae lascivit, & extra
 Procedit longe matrum comitumque catervam,
 Suspensam gaudens in corpore ludere vestem,
- 145 Et tumidos agitante sinus Aquilone relaxans.
 Necdum etiam castos agitaverat ignis honores,
 Necdum sollemni lymphæ perfusa sacerdos
 Pallentis foliis caput exornarat olivæ,

Cum

- Cum labſa e manibus fugit pila, cumque relabſa
 150 Procurrit virgo: quo utinam ne prodita ludo
 Aurea tam gracili ſolviffet corpora palla
 Omnia, quae retinere gradum, curſumque morari
 Poſſent: o tecum vellem tua ſemper haberes
 Non unquam violata manu ſacraria Divae!
 155 Jurando infelix nequidquam jura piaſſes.
 Et ſi quis nocuiſſe tibi perjuriam credat,
 Cauſſa pia eſt: timuit fratri te oſtendere Juno.
 At levis ille Deus, cui ſemper ad ulciſcendum
 Quaeritur ex omni verborum injuria dicto,
 160 Aurea fulgenti depromens tela phœretra,
 Heu nimium tereti, nimium Tirynthia viſu,
 Virginis in tenera defixerat omnia mente.
 Quae ſimul ac venis hauſit ſitientibus ignem,
 Et validum penitus concepit in oſſa furorem:
 165 Saeva velut gelidis Ciconum Biſtonis in oris,
 Ictave barbarico Cybeles antiſtita buxo,
 Infelix virgo tota bacchatur in urbe.
 Non ſtorace Idaeo ſagittantes picta capillos
 Cognita, non teneris pedibus Sicyonia ſervans,
 170 Non niveo retinens bacchata monilia collo.
 Multum illi incerto trepidant veſtigia curſu.
 Saepe redit patrios aſcendere prodita muros:
 Aëriasque facit cauſſam ſe viſere turres.
 Saepe etiam triftis volvens in nocte querelas,
 175 Sedibus ex altis coeli ſpeculatur amorem:
 Caſtraque proſpectat crebris lucentia flammis.
 Nulla colum novit: carum nec reſpicit aurum.
 Non arguta ſonant tenui pſalteria chorda:
 Non Libyco molles plauduntur pectine telae.

- 180 Nullus in ore rubor. Ubi enim rubor, obstat amori.
 Atque ubi nulla malis reperit solatia tantis,
 Tabidulamque videt labi per viscera mortem:
 Quo vocat ire dolor, subigunt quo tendere fata,
 Fertur: & horribili praeceps impellitur oestro:
 185 Ut patris, ah demens, crinem de vertice ferret
 Furtim, atque arguta detonsum mitteret hosti.
 Namque haec conditio miserae proponitur una.
 Sive illa ignorans: quis non bonus omnia malis
 Credere, quam tanto scelere dammare puellam?
 190 Heu tamen infelix (quid enim imprudentia prodest?)
 Nise pater: cui direpta crudeliter urbe,
 Vix erit una super sedes in turribus altis,
 Fessus ubi extructo possis confidere nido.
 Tu quoque, avis, moriere: dabit tibi filia poenas.
 195 Gaudete, o celeres subnixae nubibus altis,
 Quae mare, quae virides silvas, lucosque sonantes
 Incolitis: gaudete vagae, blandaque volucres:
 Vosque adeo humani mutatae corporis artus,
 Vos, o crudeli factorum lege puellae
 200 Dauliades (crudele) venit carissima vobis
 Cognatos augens reges, numerumque suorum
 Ciris, & ipse pater: vos, o pulcherrima quondam
 Corpora, caeruleas praevertite in aethera nubes,
 Qua novus ad superum sedes Chalcheius, & qua
 205 Candida concessos ascendat Ciris honores.
 Jamque adeo dulci devinctus lumina somno
 Nisus erat: vigilumque procul custodia primis
 Excubias foribus studio jactabat inani:
 Cum furtim tacito descendens Scylla cubili
 210 Auribus arrectis nocturna silentia tentat:

Tom. IV.

R

Et

- Et pressis tenuem singultibus aëra captat.
 Tum suspensa levans digitis vestigia primis
 Egreditur: ferroque manus armata bidenti
 Evolat: at dēptae subita in formidine vires,
 215 Caeruleas sua furta prius testantur ad umbras.
 Nam qua se ad patrium tendebat semita limen,
 Vestibulo in thalami paulum remoratur; & altum
 Suspicit ad culti nutantia sidera mundi,
 Non accepta piis promittens munera Divis.
 220 Quam simul Ogygii Phoenicis filia Carme
 Surgere sensit anus (sonitum nam fecerat illi
 Marmorea aeratus stridens in limine cardo)
 Corripit extemplo fessam languore puellam:
 Et simul, o nobis sacrum caput, inquit, alumna:
 225 Non tibi nequidquam viridis per viscera pallor
 Aegrotas tenui suffudit sanguine venas.
 Nec levis hanc faciem (neque enim pote) cura subegit:
 Haud fallor, quod te potius Rhamnusia fallit.
 Nam qua te caussa nec dulcis pocula Bacchi,
 230 Nec gravidos Cereris dicam contingere foetus?
 Qua caussa ad patrium solam vigilare cubile:
 Tempore quo fessas mortalia pectora curas,
 Quo rapidos etiam requiescunt flumina cursus?
 Dic age nunc miserae saltem, quod saepe petenti
 235 Jurabas nihil esse mihi, cum moesta parentis
 Formosos circum virgo morerere capillos?
 Hei mihi, ne furor ille tuos invaserit artus,
 Ille, Arabis Myrrhae quondam qui cepit ocellos;
 Ut scelere infando, quod nec sinit Adrastia,
 240 Laedere utrumque uno studeas errore parentem.
 Quod si alio quovis animo jactaris amore:

Nami

- Nam te jaētari, non est Amathusia nostri
 Tam rudis, ut nullo possim cognoscere signo:
 Sin concessus amor noto te macerat igne,
 245 Per tibi Dictynnae praesentia numina juro,
 Prima Deum quae te mihi dulcem donat alumnam;
 Omnia me potius digna, atque indigna laborum
 Millia visuram, quam te tam tristibus istis
 Sordibus, & scoria patiar tabescere tali.
 250 Haec loquitur: mollique ut se velavit amictu,
 Frigidulam injecta circumdat veste puellam,
 Quae prius in tenui steterat succincta corona.
 Dulcia deinde genis rorantibus oscula figens,
 Persequitur miserae causas exquirere talis.
 255 Nec tamen ante ullas patitur sibi reddere voces,
 Marmoreum tremebunda pedem quam rettulit intra.
 Illa autem, Quid nunc me, inquit, nutricula: torques?
 Quid tantum properas nostros novisse furores?
 Non ego consueto mortalibus uror amore,
 260 Nec mihi notorum deflectunt lumina vultus,
 Nec genitor cordi est: ultro namque odimus omnis.
 Nil amat hic animus, nutrix, quod oportet amari,
 In quo falsa tamen lateat pietatis imago:
 Sed media ex acie, mediis ex hostibus, heu heu,
 265 Quid dicam? quove ipsa malum hoc exordiar ore?
 Dicam equidem: quoniam quid tu tibi dicere, nutrix,
 Non finis? extremum hoc munus morientis habeto:
 Ille, vides, nostris qui moenibus adsidet hostis,
 Quem pater ipse Deum sceptri donavit honore,
 270 Cui Parcae tribuere nec ullo vulnere laedi:
 Dicendum est, frustra circumvehor omnia verbis,
 Ille mea, ille idem oppugnat praecordia Minos.

R 2

Quod

- Quod te per Divum crebros obtestor amores,
 Perque tuum memoris haustum mihi pectus alumnae,
 275 Ut me, si servare potes, ne perdere malis.
 Sin autem optatae spes est incisa salutis,
 Ne mihi, quam merui, inideas, manticula, mortem.
 Nam nisi te nobis malus, o malus, optima Canne,
 Ante hunc conspectum casusve, Deusve tulisset:
 280 Aut ferro hoc (aperit ferrum quod veste latebat)
 Purpureum patris dempsissem vertice crimem,
 Aut mihi praesenti peperissem volvere lethum.
 Vix haec ediderat, cum clade exterrita tristi
 Intonsos multo deturpat pulvere crinis,
 285 Et graviter questu Canne complorat anili.
 O mihi nunc iterum crudelis redde Minos,
 O iterum nostrae Minos inimice senectae
 Semper: & aut olim nata o te propter eundem,
 Auta mor insanæ luctum portavit alumnae.
 290 Tene ego tam longe capta atque averta nequivi,
 Tam grave servitium, tam duros passa labores,
 Effugere, ut sistam exitium crudele meorum?
 Jam jam nec nobis ea, quae senioribus, ullum
 Copia vivendi vitae genus. Ut quid ego amens
 295 Te erepta, o Britomarti, meae spes una salutis,
 Te, Britomarti, diem potui producere vitae?
 Atque etiam Cereri, nec tantum grata Dianae
 Venatis esses virgo sectata virorum,
 Cnosia neu Partho contendens spicula cornu
 300 Dictaeas ageres ad gramina nota capellas:
 Nunquam tam obnix fugiens Minois amores,
 Praeceptis aëreis specula de montibus isles:
 Unde alii fugisse ferunt, & numina Phocae

Vir.

- Virginis assignant: alii, quo notior esses,
 305 Dictynnâ dixere tuo de nomine Lunam.
 Sint haec vera velim: mihi certe, gnata, peristi.
 Nunquam ego te summo volitantem in vertice montis
 Hyrcanos inter comites, agmenque ferarum
 Conspiciam, nec te redeuntem amplexa tenebo.
 310 Verum haec tum nobis gravia, atque indigna fuere,
 Tum, mea alumna, tui cum spes integra maneret:
 Et vox ista meas nondum violaverat aures,
 Tene etiam Fortuna mihi crudelis ademit:
 Tene, o sola meae vivendi causa senectae?
 315 Saepe tuo dulci nequidquam capta sopore,
 Cum premeret natura, mori me velle negavi,
 Ut tibi Corycio glomerarem flammea luto.
 Quo nunc me infelix, aut quae me Numina servant?
 An nescis, qua lege patris de vertice summo
 320 Edita candentis praetexat purpura canos?
 Quae tenui patriae spes sit suspensa capillo?
 Si nescis, aliquam possum sperare salutem:
 Inscia quandoquidem scelus es conata nefandum.
 Sin est, quod metuo: per me, mea alumna, tuumque
 325 Expertum multis miserae mihi rebus amorem,
 Per me, & sacra precor per flumina Ilithyiae,
 Ne tantum in facinus tam nulla mente sequaris.
 Non ego te incepto, fieri quod non pote, conor
 Flectere, Amor: neque sit cum Dâs contendere nostrum:
 330 Sed patris incolumi potius te nubere regno,
 Atque aliquos tamen esse velis tibi, alumna, penates:
 Hoc unum exitio docta, atque experta monebo.
 Quod si non alia poteris ratione parentem
 Flectere: sed poteris (quid enim non unica possis?)

R 3

335 Tunc

- 335 Tunc potius tamen ipsa, pio cum jure licebit,
 Cum facti causam, tempusque doloris habebis:
 Tunc potius conata tua, atque incepta referto.
 Meque, Deosque tibi comites, mea alumna, futuros
 Polliceor: nihil est quod texas ordine longum.
- 340 His ubi sollicitos animi relevaverat aestus
 Vocibus, & blanda pectus spe vicerat aegrum:
 Paullatim tremebunda genis obducere vestem
 Virginis, & placidam tenebris captare quietem,
 Inverso bibulum restinguens lumen olivo,
- 345 Incipit ad crebros infani pectoris ictus
 Ferre manum, assiduis mulcens praecordia palmis.
 Noctem illam sic moesta super morientis alumnae
 Frigidulos cubito subnixa pependit ocellos.
 Postera lux ubi laeta diem mortalibus alnum,
- 350 Et gelido veniens mani quatiebat ab Oeta,
 Quem pavidae alternis fugitant, optantque puellae:
 Hesperium vitant, optant ardescere Solem:
 Praeceptis paret virgo nutricis, & omnis
 Undique conquirat nubendi sedula causas.
- 355 Tentantur patriae summissis vocibus aures,
 Laudanturque bonae pacis bona: multus ineptae
 Virginis insolito sermo novus errat in ore.
 Nunc tremere instantis belli certamina dicit,
 Communemque timere Deum: nunc Regis amicos,
- 360 (Namque ipso verita est orbari moesta parente)
 Cum Jove communis qui quondam habuere nepotes
 Nunc etiam conficta dolo mendacia turpi
 Invenit, & Divum terret formidine civis:
 Nunc alia ex aliis, nec desunt, omnia quaerit:
- 365 Quin etiam castos ausa est corrumpere vates:

Ut,

- Ut, cum caesa pio cecidisset victima ferro,
Essent, qui generum Minoa auctoribus extis
Jungere, & ancipites suaderent tollere pugas.
At nutrix patula componens sulfura testa,
370 Narcissum, casiamque, herbas incendit olentis:
Terque novena ligat triplici diversa colore
Fila: ter in gremium mecum, inquit, despue virgo,
Despue ter, virgo: numero Deus inpare gaudet.
Inde Jovi geminat magno Stygialia sacra,
375 Sacra nec Idaeis senibus, nec cognita Grajis.
Pergit Amyclaeo spargens altaria thallo,
Regis Iolciacis animum defigere votis.
Verum, ubi nulla movet stabilem fallacia Nisum,
Nec possunt homines, nec possunt flectere Divi:
380 (Tanta est in parvo fiducia crine cavendi:)
Rursus ad inceptum sociam se adjungit alumnae,
Purpureumque parat rursus tondere capillum,
Cum longo quod jam captat succurrere amor:
Non minus illa tamen revehi, quod moenia crescant,
385 Gaudeat: & cineri patriae est jucunda sepulto.
Ergo metu capiti Scylla est inimica paterno.
Tum coma Sidonio florens succiditur ostro:
Tum capitur Megara, & Divum responsa probantur:
Tum suspensa novo ritu de navibus altis,
390 Per mare caeruleum trahitur Niseia virgo.
Conplures illam Nymphae mirantur in undis:
Miratur pater Oceanus, & candida Thetis,
Et cupidas secum rapiens Galatea sorores:
Illa etiam, junctis magnum quae piscibus aequor,
395 Et glauco bipedum curru metitur equorum,
Leucothoe, parysque Dea cum matre Palaemon.

- Illi etiam alternas sortiti vivere luces,
 Cara Jovis soboles, magnum Jovis incrementum,
 Tyndaridae niveos mirantur virginis artus.
 400 Has adeo voces, atque haec lamenta per auras
 Fluctibus in mediis questuolvebat inani,
 Ad coelum infelix ardentia lumina tollens,
 Lumina: nam teneras arcebant vincula palmas.
 Suppressite o paullum turbati flamina venti,
 405 Dum queror: & Divos, quamquam nil testibus illis
 Profeci, extrema moriens tamen adloquor hora.
 Vos ego, vos adeo, venti, testabor, & aurae:
 Vos matutina si qui de gente venitis,
 Cernitis. Illa ego sum cognato sanguine vobis
 410 Scylla, quod, ah, salva liceat te dicere Procne.
 Illa ego sum Nisi pollentis filia quondam:
 Certatim ex omni petiit quam Graecia regno,
 Qua curvus terras amplectitur Hellepontus:
 Illa ego sum, Minos, sacrato foedere conjunx
 415 Dicta tibi: tamen haec, & si non accipis, audis.
 Vincitane tam magni tranabo gurgitis undas?
 Vincita tot assiduas pendebo ex ordine luces?
 Non equidem me alio possum contendere dignam
 Supplicio: quod sic patriam carosque penates
 420 Hostibus, inmitique addixi ignara tyranno.
 Verum esto. Haec, Minos, illos scelerata putavi,
 Si nostra ante aliquis nudasset foedera casus,
 Facturos: quorum direptis moenibus urbis,
 O ego crudelis, flamma delubra petivi:
 425 Te vero victore prius vel sidera cursus
 Mutatura fuos, quam te mihi talia captae
 Facturum metui. Jam jam scelus omnia vincit.

Ten'

- Ten' ego plus patrio dilexi perdita regno?
 Ten' ego? nec mirum, vultu decepta puella
 430 Ut vidi, ut perii! ut me malus abstulit error!
 Non equidem ex isto speravi corpore posse
 Tale malum nasci: forma, vel fidere fallor.
 Non me deliciis commovit regia dives,
 Corallio fragili, ac electro lacrymoso,
 435 Me non florentes aequali corpore Nymphae,
 Non metus incensam potuit retinere Deorum.
 OMNIA vincit amor: quid enim non vinceret ille?
 Nec mihi jam pingui sudabunt tempora myrrha,
 Pronuba nec castos accendet pinus odores,
 440 Nec Libys Assyrio sterneretur lectulus ostro.
 Magna queror. Nec & illa quidem communis alumna
 Omnibus injecta tellus tumulabit arena.
 Mene inter comites, ancillarumque catervas,
 Mene alias inter famularum munere fungi,
 445 Conjugis atque tuae, quaecumque erit illa, beatæ
 Non licuit gravidos penso devolvere fusos?
 At belli saltem captivam lege necasses.
 Jam fessae tandem fugiunt de corpore vires,
 Et caput inflexa lentum cervice recumbit:
 450 Marmorea adductis labascunt brachia nodis.
 Aequareae pestes, inmania corpora Ponti,
 Undique conveniunt, & glauco in gurgite circum
 Verbere caudarum, atque oris minitantur hiatu.
 Jam tandem casus hominum, jam respice, Minos.
 455 Sit satis hoc, tantum solam vidisse malorum:
 Vel fato fuerit nobis haec debita pestis,
 Vel casu incepto, merita vel denique culpa.
 Omnia nam potius, quam te læsisse, putabo.

- Labitur interea revoluta ab litore classis,
 460 Magna repentino sinuantur lintea Coro,
 Flectitur in viridi remus sale, languida fessae
 Virginis in cursu moritur querimonia longo.
 Deserit angustis inclusum faucibus Isthmon,
 Cypselidae magni florentia regna Corinthi:
 465 Praeterit abruptas Scironis protinus arcis,
 Infestumque suis dirae testudinis exit
 Spelaecum, multoque cruentas hospite cautes.
 Jamque adeo tutum longe Pireeïa cernit,
 Et notas secum, heu frustra, respectat Athenas.
 470 Jam procul e fluctu Minora respicit arva,
 Florentisque videt jam Cycladas, hinc Strophadasque:
 Hinc sinus, hinc statio contra patet Hermiona.
 Linquitur ante alias longe gratissima Delos
 Nereïdum matri, & Neptuno Aegaeo.
 475 Prospicit incinctam spumanti litore Cythnon,
 Marmoreamque Paron, viridemque adlapsa Donyfam,
 Aeginamque simul, sementiferamque Seriphum.
 Fertur, & incertis jactatur ad omnia ventis.
 Cymba velut, magnas sequitur cum parvula classis,
 480 Afer & hiberno bacchatur in aequore turbo.
 Donec tale decus formae vexavit, & aegros
 Non tulit, & miseros mutavit virginis artus,
 Caeruleo pollens conjunx Neptunia regno.
 Sed tamen externam squamis vestire puellam,
 485 Infidosque inter teneram committere piscis
 Non statuit. Nimum est avidum pecus Amphitrites.
 Aëreis potius sublimem sustulit alis,
 Effet ut in terris facti de nomine Ciris,
 Ciris Amyclaeo formosior anser Ledaë.

Ac

- 490 Ac velut in niveo tenerae cum primis ovo
 Effigies animantis, & internodia membris
 Imperfecta novo fluitant concreta calore:
 Sic liquido Scyllae circumfufum aequore corpus
 Semiferi incertis etiam nunc partibus actus
 495 Undique mutabant, atque undique mutabantur.
 Oris honos primum, & multis optata labella,
 Et patulae frontis species concrefcere in unum
 Coepere, & gracili mentum producere roftro.
 Tum, qua fe medium capitis difcrimen agebat,
 500 Ecce repente, velut patrios imitatus honores,
 Purpuream concuffit apex in vertice criftam.
 At mollis varios intexens pluma colores
 Marmoreum volucris veftivit tegmine corpus,
 Lentaque perpetuas fuderunt brachia pennas:
 505 Inde alias partis, minioque infecta rubenti
 Crura nova macies obduxit fqualida pellis,
 Et pedibus teneris ungues confixit acutos.
 Et tamen hoc demum miferæ fuccurrere pacto
 Vix fuerat placida Neptuni conjuge dignum.
 510 Nunquam illam poft hac oculi videre fuorum
 Purpureas flavo retinentem vertice vittas:
 Non thalamus Tyrio fragrans accepit amomo,
 Nullae illam fedes. Quid jam cum fedibus illi?
 Quae fimul ut feſe cano de gurgite velox
 515 Cum fonitu ad coelum ſtridentibus extulit alis,
 Et multum late diſperſit in aequore rorm;
 Infelix virgo nequidquam morte recepta
 Incultum ſolis in rupibus exigit aevum,
 Rupibus, & ſcopulis, & litoribus deſertis.
 520 Nec tamen hoc iterum poena ſine: namque Deum Rex,

- Omnia qui imperio terrarum millia versat,
 Conmotus talem ad Superos volitare puellam,
 Cum pater extinctus caeca sub nocte lateret,
 Illi pro pietate sua (nam saepe tepenti
 525 Sanguine taurorum supplex respererat aras:
 Saepe Deum largo decorarat munere sedes)
 Reddidit optatam mutato corpore vitam,
 Fecit & in terris Haliaetus ales ut esset.
 Quippe aquilis semper gaudet Deus ille coruscus.
 530 Huic vero miserae, quoniam damnata Deorum
 Iudicio gnatique & conjugis ante fuisset,
 Infesti adposuitque odium crudele parentis.
 Namque ut in aethereo signorum munere praestans,
 Unum quem duplici stellarum sidere vidi,
 535 Scorpius alternis clarum fugit Oriona:
 Sic inter sese tristis Haliaetus iras,
 Et Ciris, memori servant ad saecula fato.
 Quacumque illa levem fugiens secat aethera pennis,
 Ecce inimicus atrox magno stridore per auras
 540 Insequitur Nisus: qua se fert Nisus ad auras,
 Illa levem fugiens raptim secat aethera pennis.

P. VIRGILII MARONIS

C A T A L E C T A.

ELIA, Tucca, tibi venit, sed saepe videre

Non licet, occultitur limine clausa viri.

Delia saepe tibi, non venit adhuc mihi: namque

Si occultitur, longe est, tangere quod nequeas.

Venerit aut tibi, sed jam jam mihi nuntius iste

Quid prodest? illi dicito, quae rediit.

*

Corinthiorum amator iste verborum,

Iste iste rhetor. Namque quatenus totus

Thucydides tyrannus Atticae febris,

Tau Gallicum spinæ ipsemet male illisit,

Ista omnia, ista verba miscuit fratri.

*

Socer beate, nec tibi, nec alteri,

Generque Noctuine, putidum caput,

Tuone nunc puella talis, heu tuo

Stupore pressa rus abibit? Hei mihi

Ut ille versus usquequaque pertinet.

Gener, socerque, perdidistis omnia.

*

Superbe Noctuine, putidum caput,

Datur tibi puella, quam petis, datur,

Datur, superbe Noctuine, quam petis.

Sed, o superbe Noctuine, non vides

Duas habere filias Atilium,

Duas, & hanc, & alteram tibi dari.

S 3

A.

Adeste nunc, adeste, ducit, ut decet,
 Superbus, ecce, Noctuinus herneam.

*

Jacere me, quod alta non possim, putas,
 Ut ante vectari freta:
 Nec ferre durum frigus, aut aestum pati,
 Neque arma victoris sequi.
 Valent, valent mihi ira, & antiquus furor,
 Et lingua, qua adsim tibi,
 Et prostitutæ turpe contubernium
 Sororis. O quid me incitas?
 Quid, impudice, & improbande Caesari?
 Sed furta dicantur tua,
 Et heluato fera patrimonio
 In fratre parsimonia:
 Vel acta puero cum viris convivia,
 Udaeque per somnum nates.
 Et inscio repente clamatum super,
 Thalassio, Thalassio.
 Quid palluisti femina? an joci dolent?
 An facta cognoscis tua?
 Non me vocabis pulcra per Coryttia
 Ad feriatos fascinos:
 Nec dein movere lumbos in crocotulam
 Prensis videbo altaribus,
 Flavum probe Thybrim & olentis nauticum
 Vocare: ubi appulsæ rates
 Stant in vadis coeno retentæ fordido,
 Macraque luctantes aqua.
 Neque in culinam, & uncta compitalia,
 Dapesque ducis fordidas:

Qui-

Quibus repletus, ut salivosis aquis,
 Obesam ad uxorem redis,
 Et aestuantes docte solvis pantices,
 Os usque lambis saviis.
 Nunc laede, nunc laceffe, si quidquam vales:
 Et nomen adscribo tuum.
 Cinaede Luci, an te reliquerunt opes?
 Fameque genuini crepant?
 Videbo habentem praeter ignavos nihil
 Fratres, & iratum Jovem,
 Scissumque ventrem, & herniosi patru
 Pedes inedia turgidos.

A D V E N E R E M.

Si mihi susceptum fuerit decurrere munus,
 O Paphon, o sedes quae colis Idalias:
 Troïus Aeneas Romana per oppida digno
 Jam tandem ut tecum carmine vectus eat:
 Non ego thure modo, aut picta tua templa tabella
 Ornabo, & puris fecta feram manibus.
 Corniger hos aries humilis, & maxima taurus
 Victima sacratos tinget honore focos:
 Marmoreusque tibi, Dea, versicoloribus alis,
 In morem picta stabit amor pharetra.
 Adsis, o Cytherea: tuus te Caesar Olympo,
 Et Surrentini litoris ora vocat.

*

Ite hinc inanes rhetorum manipuli,
 Inflata rore non Achaico verba,
 Et vos, Sile, Albuti, Arquitique, Varroque,

Scho-

Scholasticorum natio madens pingui:
 Ite hinc inanes cymbalon juventutis.
 Tuque, o mearum cura Sexte curarum,
 Vale Sabine: jam valetе formosi.
 Nos ad beatos vela mittimus portus,
 Magni petentes docta dicta Scironis,
 Vitamque ab omni vindicabimus cura.
 Ite hinc Camenae: vos quoque limite saevae, *
 Dulces Camenae: nam fatebimur verum,
 Dulces fuistis: & tamen meas chartas
 Revisitore: sed pudenter, & raro.

DE SABINO PARODIA CATULLIANA.

Sabinus ille, quem videtis hospites,
 Ait fuisse mulio celerrimus:
 Neque ullius volantis imperum cisi
 Nequisse praeterire: sive Mantuam
 Opus foret volare, sive Brixiam.
 Neque hoc negat Triphonis aemuli domus
 Negare nobilem, insulamve caeruli:
 Ubi iste post Sabinus, ante Quinctio
 Bidente dicit attondisse forcipe
 Comata colla, ne qua sordidum iugo
 Premente dura vulnus ederet juba.
 Cremona frigida, & lutosa Gallia:
 Tibi haec fuisse, & esse cognitissima
 Ait Sabinus. Ultima ex origine
 Tua sterisse dicit in voragine,
 Tua in palude deposuisse sarcinas,
 Et inde tot per orbitosa millia

Ju-

Jugum tulisse: laeva, sive dextera
 * Stringere mulas, sive utrumque coeperat.
 Neque ulla vota semitalibus Deis
 Sibi esse facta, propter hoc novissimum
 Paterna lora, proximumque pectinem.
 Sed haec prius fuere, nunc eburnea
 Sedetque sede, seque dedicat tibi,
 Gemelle Castor, & Gemelle Castoris.

A D V A R I U M.

Scilicet hoc sine fraude, Vari dulcissime, dicam:
 Dispeream, nisi me perdidit iste putus.
 Sin autem praecepta vetant me dicere: sane,
 Non dicam. Sed me perdidit iste puer.

A D V I L L A M S C I R O N I S.

Villula, quae Scironis eras, & pauper agelle,
 Verum illi domino tu quoque divitiae:
 Me tibi, & hos una mecum, quos semper amavi,
 Si quid de patria tristius audiero,
 Commendo, in primisque patrem. Tu nunc eris illi,
 Mantua quod fuerat, quodque Cremona prius.

*

Pauca mihi, niveo sed non incognita Phoebo,
 Pauca mihi doctae, dicite, Pegasides.
 Victor adest magni magnum decus ecce triumphi.
 Victor qua terrae, quaque patent maria:
 Horrida Barbaricae portans insignia pugnae,
 Magnus ut Oenides, utque superbus Eryx.
 Nec minus ideirco nostros expromere cantus

Tom. IV.

T

Ma-

Maximus, & sanctos dignus inire choros.
Hoc itaque insuetis jactor magis, optime, curis:
Quid de te possim scribere, quidve tibi.
Namque, fatebor enim, quae maxima deterrendi
Debuit, hortandi maxima causa fuit.
Pauca tua in nostras venerunt carmina chartas,
Carmina cum lingua, tum sale Cecropio.
Carmina, quae Pylum, saeculis accepta futuris,
Carmina, quae Pylum vincere digna senem.
Molliter hic viridi patulae sub tegmine quercus
Moeris pastores & Meliboeus erant.
Dulcia jactantes alterno carmina versu,
Qualia Trinacriae doctus amat juvenis.
Certatim ornabant omnes Heroida Divae:
Certatim Divae munere quaeque suo.
Felicem ante alias tanto scriptore puellam:
Alter non famam dixerit ipse prior.
Non illa, Hesperidum ni munere capta fuisset,
Quae volucrem cursu vicerat Hippomenem:
Candida cycneo non edita Tyndaris ovo,
Non supero fulgens Cassiopea polo.
Non defensa diu volucrum certamine equorum,
Optabant Graeae quam sibi quaeque manus.
Saepe animam generi pro qua pater impius hausit:
Saepe rubro Eleis sanguine fluxit humus.
Regia non Semele, non Inachis Acrisione,
Inmitti expectant fulmine, & imbre Jovem.
Cujus & ob raptum pulsi liquere Penates
Tarquinii patrios, filius, atque pater.
Illo, quo primum dominatus Roma superbos
Mutavit placidis tempore Consulibus.

Mul-

Multa neque inmeritis donavit praemia alumni,
 Praemia Messalis maxima Poplicolis.
 Nam quid ego inmensi memorem studia ista laboris?
 Horrida quid durae tempora militiae?
 Castra foro solitos, urbi praeponere castra,
 Tam procul hoc nato, tam procul hac patria?
 Inmoderata pati nunc frigora, nuncque calores?
 Stertere vel dura posse super silice?
 Saepe truce adverso perlabi fidere Pontum?
 Saepe audendo mare vincere, saepe hiemem?
 Saepe etiam densos inmittere corpus in hostes:
 Communem belli nec timuisse Deum?
 Nunc celeres Afros, perituraque millia gentis,
 Aurea nunc rapidi flumina adire Tagi?
 Nunc aliam ex alia bellando quaerere gentem?
 Vincere & Oceani finibus ulterius?
 Non nostrum est, inquam, tantas attingere laudes.
 Quin ausim hoc etiam dicere, vix hominum est.
 Ipsa, haec ipsa ferent rerum monumenta per orbem:
 Ipsa sibi egregium facta decus parient.
 Nos ea, quae tecum finxerunt carmina Divi,
 Cynthus, & Musae, Bacchus, & Aglaïe.
 Si laudes adspirem, humili sed adire Camena:
 Si patrio Grajos carmine adire sales
 Possumus: optatis plus jam procedimus ipsis.
 Hoc satis est, pingui nil mihi cum populo.

*

Adspice, quem valido subnixum gloria regno
 Altius & coeli sedibus extulerat.
 Terrarum hic bello magnum concusserat orbem:
 Hic Reges Asiae fregerat, & populos.

T 2

Hic

Hic grave servitium tibi, jam tibi, Roma, ferebat :
 Cetera namque viri cuspide conciderant :
 Cum subito in medio rerum certamine praeceps
 Corruit, e patria pulsus in exilium.
 Tale Deae numen, tali mortalia nutu
 Fallax momento temporis hora dedit.

*

Quocumque ire ferunt variae nos tempora vitae,
 Tangere quas terras, quosque videre homines :
 Dispeream, si te fuerit mihi carior alter.
 Alter enim quis te dulcior esse potest ?
 Cui Venus ante alios, Divi, Divumque sorores,
 Cuncta neque indigno, Musa, dedere bona :
 Cuncta quibus gaudet Phoebus, chorus ipseque Phoebi :
 Doctior o quis te, Musa, fuisse potest ?
 O quis te in terris loquitur jucundior uno ?
 Clio nam certe candida non loquitur.
 Quare illud satis est, si te permittis amari,
 Non contra ut sit amor mutuus inde mihi.

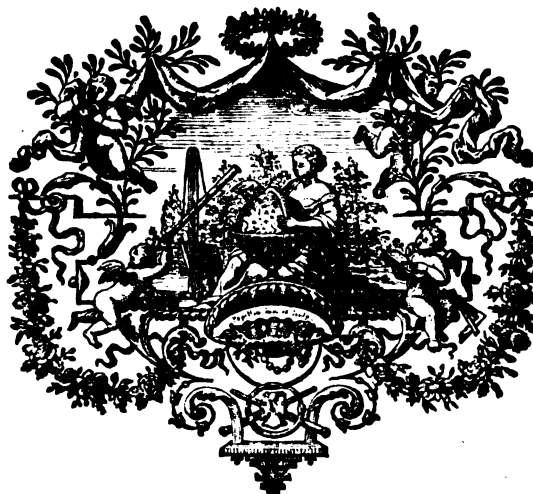
*

Quis Deus, Octavi, te nobis abstulit ? an, quae
 Dicunt, ah nimio pocula dura mero ?
 Vobis si culpa est bilis : sua quemque sequuntur
 Fata : quod inmeriti crimen habent cyathi ?
 Scripta quidem tua nos multum mirabimur, & te
 Raptum, & Romanam flebimus historiam.
 Sed tu nullus eris. Perversi dicite Manes,
 Hunc superesse patri quae fuit invidia ?

P. VIR-

P. VIRGILII *Fragmenta ex Epistola, quam
ad Augustum Caesarem super Aeneide
sua scripsit.*

EGO VERO FREQUENTES A TE LITERAS ACCI-
PIO. *Et infra:* DE AENEA QUIDEM MEO, SI ME-
HERCULES JAM DIGNUM AURIBUS HABEREM
TUIS, LIBENTER MITTEREM. SED TANTUM IN-
CHOATA RES EST; UT PAENE VITIO MENTIS
TANTUM OPUS INGRESSUS MIHI VIDEAR: CUM
PRAESERTIM, UT SCIS, ALIA QUOQUE STU-
DIA AD ID OPUS, MULTOQUE POTIORA, IN-
PERTIAR.

T 3

A D

AD JULIUM MEDICEM

C A R D. S. R. E.

V I C E C A N C E L L A R I U M

J O. P I E R I U S V A L E R I A N U S.

U P E R I O R I B U S annis, Amplissime Optimeque Pater, E-
ruditissimi plerique viri multam & diligentem admodum
in eo studio operam insumpserunt, ut Virgilium redde-
rent quam emendatissimum. Caeterum ob codicum va-
rietatem, qui quam frequentissime transcripti fuere, tam
semper corruptissimi evasere, nulli adhuc haec emendandi
ratio constitit inoffensa: tam varia sunt, quae per aetates singulas in eo
opere commutata deprehenduntur. Quae quidem illi, singulari alioqui
doctrina, praestantique ingenio praediti castigare conati, cum inventis quis-
que suis applaudunt, factum est, ut aliam alii sententiam ingressi, plerisque
locis ab recto itinere deflectentes, abierint diversissimi: tamque varia pro-
pemodum ediderint exemplaria, quot fuerunt illi ipsi, qui provinciam eam
capeffentes, omnem Virgilii dictionem ad suae doctrinae normam direxe-
re. Ita ut apud omnes nostrarum Literarum affectatores non parva suborta
sit haesitatio: quisnam ex tot, ut ita dicam, Virgiliis legitimus habeatur:
quae purior ejus phrasis, qui potior stilus, qui numerus, quae scribendi ra-
tio probabilior. Hac eadem ego perplexitate plurimum offensus, quum
omnino poetam hunc quanto poterat castigatorem habere cuperem, Ti-
monis Phliasii admonitionem secutus, qui ab Arato interrogatus, quonam
pacto Homerus, qui jam tum nullo non in codice maxima sui parte men-
dosus erat, sanctus tectus, quod ajunt, haberi posset: respondisse fertur,
vetera exemplaria perquirenda, in quae nemo manus injecisset, Virgilium
ita ipse meum, quanta potui diligentia, ex veterum codicum, qui mi-
nus contaminati essent, collatione, cum in meum, tum in optimo-
rum quorundam amicorum usum emendaveram. Quumque Castigatio-
nes illae sine ullo verborum apparatu, nudisque, ut se mihi codicum
varietas offerebat, dictionibus adnotatae, per amicorum manus in vul-
gus emanassent: fuere nonnulli, qui dum pleraque non intelligerent: a-
lia, ut nimium, quod aiebant, obsoleta, non probarent: rem ipsam mihi
vitio

vitio verterent, perinde ac si omnia confudissem: neque a lectionibus emendatis discreta vitia subtraxissem. Nihil enim non observaveram, quod, ut aetatum pene omnium diversa fuit loquendi ratio, vel sensum, vel scriptiorem aliam ab ea, quae in vulgatis habetur exemplaribus, prae se ferret. Hinc ego coactus sum, ut existimationem meam, quae ita erat in damno, ab injuria vindicarem, eorum, quae plurima paulo sequius a consuetudine absque ullius auctoritatis munimento exarata fuerant, rationem aliquam, aut ex veterum scriptorum usu, aut ex pluribus eodem exemplo codicibus antiquioribus, aut ex recepti cujuscumque scriptoris auctoritate, Interpretumve aut Grammaticorum diligentiorum praeceptione subicere: quando hos ita videbam affectos, ut vitia quaedam turpiter recepta aliquanto turpius fovere perseverarent: neque ego tam multa toto opere labefactata, in meae praesertim nationis cive, Venetique ingenii columine ferre possem: utpote qui non tantum subditicios versus & aliena vocabula, verum pleraque etiam, quae in honore passim haberentur, adulterina, dubio procul earum tinearum indicio deprehendissem. Quo circa non temere forsitan in spem eam erectus sum, fore hinc cautum in posterum: ne, quae hactenus coinquinamenta in omnes jam paginas irrepere, proserpant ulterius: neve, quae tam multae passim inhaeserunt labe, ubi ita fuerit veterum codicum examinata lectio, pertinacius inolecant.

Has itaque Castigationes cum, omnibus his causis impulsus, aliquanto uberiores reddidissem, optimorumque auctorum praesidio firmassem, curaeque precium fore non temere forsitan existimarem, si omnium utilitati publicarentur, tutissimum factum visum, eas nomini tuo, Pater optime, consecrare: ut alicujus tam probi quam sapientis Principis praesidio circumseptae id omnium maxime caverent, ne Virgilius ita omnium libidini in posterum exponeretur. Quod quidem, ut mihi polliceri auderem, spes illa affulserat, quod multis abhinc annis Mediceo sanguini proprium, & quodammodo peculiare fuit, bonarum Literarum suscipere patrocinium. Nam, five hoc fato, five divina quadam providentia fiat: observatum est Familias quasdam aliis alias moribus praeditas, alia atque alia sibi negotia veluti haereditaria vindicasse. Non secus enim ac diversae arboribus patriae: sola India nigrum fert hebenum, solis est turea virga Sabacis: experimento comperitum est huic vel illi hominum generi peculiare nescio quid natura inolevisse: ut quicumque inde propagentur, ad idem munus, in quo parentes vel majores alii nomen & gloriam sibi compararint, maxime omnium idonei plerumque reperiantur. Veluti Scipionum familiae expeditiones in Africam propriae fuerunt: Curionum genti peculiare studium Eloquentiae: gentilia Metellis cognomina ex Victoriis: domestica Gracchorum sanguini,

Ro-

Romani sermonis proprietas : hereditarium Deciis, pro Patria se hostibus devovere. Pari vero conditione Medicea Familia, cum plerisque aliis virtutibus, laudibus & honoribus insignita, tum suo quodam domestico, ac peculiari more semper habita est celeberrima, cui longa jam annorum serie proprium, gentile, ac hereditarium fuerit, fovere literas, ingenia erigere, disciplinarum omnium Professores optime promereri. Tacebo nunc generosum illud magnificentissime aedificandi studium: quo tu, quo majores tui domi forisque quam longe lateque diffusum est Christianum nomen, tot templa passim, tot loca pia; tot bibliothecas, privatas aedes tot, villasne dicam an castella tot, largissimis effusissimisque sumptibus excitavistis: quae si unum in locum contrahi possent, amplissimarum opulentissimarumque urbium, quae toto sint terrarum orbe maximae, magnitudines dubio procul exsuperarent.

Hujus vero, quod vestro generi praecipuum fuisse studium asseveramus, testes illae omni Doctrinarum genere politissimae Academiae Florentinae, in quibus abolitus olim bonarum Literarum splendor nitorem pristinum coeperit reparare: bonaque Disciplinarum pars, quae temporum injuria perierat, visa sit reviviscere. Testes Alberti, Aretini, Landini, Pici, Scallae, Ficini, Politiani, Beroaldi, Ambrosii, Zenobii, Candidi, Argyropyli, Chalcondili, Lascares, Musuri; & qui hos inter locum non indecenter habeat, Urbanus mihi patruus, totque alii Musarum Proceres Litterarum gloria florentissimi: ut innumeros alios transeam, qui nunc vivunt, fulgore satis illustres suo, qui vestri omnes generis favoribus & auspiciis ad eam nominis celebritatem evecti sunt. Testes tot omnium Disciplinarum volumina, partim ab interitu vindicata, partim e Graeco in Latinum sermonem translata, partim nostri temporis felicitate novo argumento elucubrata, Mediceo omnia nomini, gloriae ac aeternitati nuncupata.

Sic Cosmus, sic Petrus, sic Laurentius, sic **LEO DECIMUS PONT. OPT. MAX.** promeriti sunt: omnes propensissimo in extollendis ingeniis studio, nisi semper inter se contendere, quis eorum uberiores Litteratorum proventus acquisivisset. Sic tu majorum tuorum, ac sanctissimi probatissimique fratris tui vestigia secutus, quamvis tantarum rerum incumbant pondera, dum publicis privatisque consiliis, qua ratione sit Reipublicae Christianae prospiciendum, cum sapientissimo fratre perpendis, & diligenter examinas: quaeque longum esset enumerare, ingenti laude & honorifica omnium commendatione pertractas: non ita tamen a magnis illis negotiis avocari, urgerive pateris, ut non interim, & ad literas, & ad ingenia respicias: quae tuo patrocinio protegas, & omni studio demerearis. Quocirca, quum te talem esse certo scirem, optime Virgilio etiam ipsi consultum existimavi, si quae
in

PIERII EPISTOLA.

153

in ejus emaculatione occupatae sunt lucubrationes meae, omnemque aciem eo direxere, ut eum ab injuria vindicarent, tuis auspiciis, tuoque patrocinio fretae, in manus hominum emitterentur. Tibi enim uni, qualescunque sint, debentur: quae apud te natae, te jure vernaculo Dominum agnoscunt: Neque tu earum curam aspernari debes, qui sis natura benignissimus. Quod si argumentum ipsum non satis dignum videatur, quod tanto Principi dedicari debeat: memineris id circa Virgilium versari, a quo totius Romanae facundiae nitor, ars, judicium, & stili denique majestas omnis, ad posteros saeculorum omnium applausu feliciter emanarit; proindeque nihil in ejus scriptis tam leve, tamque exile, aut tenue reperiri, quod examinatum non omnium possit Litteratorum aures citra fastidium remorari. Vale.

JO. PIERII VALERIANI

CIVIS ROMANI

CASTIGATIONES

IN

VIRGILII BUCOLICA.

Ntea quam rem ipsam aggrediamur, nomina, quibus insigniores quosdam codices citamus, praedocere visum est. Ea sunt, codex Romanus, ille quidem dubio procul antiquissimus: eum vero ideo Romanum appellamus, quod ejus characteres Romanis propiores sunt, iis quippe, quos in antiquis marmorum, aut ex aere tabularum inscriptionibus, & in nummis, saeculis illis elegantioribus notatos ubique legimus. Custoditur is in interioribus Vaticanæ bibliothecae penetralibus magna diligentia: digitalibus pene literis perscriptus. Alter, qui minoribus est litteris & ipse admodum vetus, a paginarum facie Oblongus nuncupabitur. Est & Longobardicus, quem non omnino pigeat evolvisse. Sunt & usui omnium expositi eadem in bibliotheca codices alii non contemnendi. Est & Mediceus inter emendatos. Aliquot etiam aliunde perquisivimus: neque enim uni cuiquam exemplari tantumtribuendum fuit, ut siquid in aliis elucesceret boni, eos rejiceremus. Quamvis vero omnes, si diligentius inspicias, perversionibus, erroribusque ad unum scateant, ex plurium tamen collatione consensuque vera, aut certe veris similia deprehendimus. Verum age jam, quid ipsi codices tradant, videamus.

2. SILVESTREM TENUI MUSAM MEDITARIS AVENA. Multi quidem, atque hi litteratissimi viri, Quintiliani secuti auctoritatem, *Agrestem* loco hoc legendum censuere. Sed miror tanti Rhetoris vigente fama, nullum ex antiquis cod. iis inquam, quos videre potuimus, inveniri, in quo aliter quam *Silvestrem* legas: idque per *l* latinum. Videtur vero epitheton hujusmodi, *Musae* adcommodatam esse ex Lucretii Synepcia dicentis in quarto, *Fistulae Silvestrem ne cesset fundere Musam*. Neque ta-

men nescimus alibi dictum a Virg. *Agrestem tenui meditabor barundine Musam*. Qui forte versus a Quintiliano citatus fuerit: de cujus una tantum ditione, quippe nomine *Agrestem*, eo loco disputat: quamvis inde *Musam meditaris avena*, ex versu, qui magis in promptu erat, subjectum fuisse videatur. Ut vero lectio ea, quae loco hoc *Agrestem* est, minime rejicienda sit, Bapt. Egnatii judicio facile cesserim, quantum ille ingenio, quantum eruditione, quantum censura valeat, non ignarus. Accedit huc Tityri responsum ab hujusmodi lectione non alienum, qui ad idem, quod audierat, velut adludens dicat, *Ludere quae vellem calamo permisit agresti*.

6. OCIA FECIT. In Romano, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis *otia* per *t*, hoc praesertim loco scriptum est: quamvis non negarim in Romano alibi nomen id per *c* haberi, eo quippe loco, *Ignobilis oci*. Sed enim in veterum inscriptionibus per *t* scriptum invenias: ut in eo Termino, quem superioribus annis ad D. Petri Basilicam vidimus advectum ex area, quam ab Neroniano incendio Domitianus dedicaverat. Ibi enim inter caetera & hoc legimus:

ET HAC LEGE DEDICATA EST NE CUI LI-
CEAT INTRA HOS TERMINOS AEDIFICIUM
EXSTRUERE MANERE NEGOTIARI.

Et quae sequuntur. Est & illud, ut multa interea dissimulem, apud Pallonios Romae,

L. LEPIDIUS LIB. HERMES
NEGOTIATOR AERARIUS:

Et alibi, *Negotianti pullario*, & *inquilini negotiantes*, & hujusmodi pleraque ex antiquorum posita monumentis. Quod si *negotari* per *t* scribitur, *otium*

otium quoque proportionem eadem incolumi, scribendum esse crediderim. Sed & in aliis quoque codicibus antiquis diverforum auctorum, *otium* & *otiosus*, per *t* scriptum animadverti: ut in Terentiano codice antiquissimo & maxime castigato: Quem Phil. Beroaldus junior, bibliothecarius vir eruditissimus ex Vaticanæ bibliothecæ penetralibus depromptum mihi legendum dedit. Ibi enim scriptum est *Dissolvi me, otiosus operam ut darem tibi*: quod elegantia haudquaquam pari in vulgatis codicibus, *Dissolvi me otius*, habetur. Haec quamvis aliquis leviter esse dicat, gravissimis tamen viris negotium plerumque facessere consueverunt.

7. NAMQUE ERIT ILLE MIHI SEMPER DEUS. Ut taceam quod in antiquis codicibus *namque* per *m* ante *q* scribitur: juniores *semperdeus* unico vocabulo scribere coeperunt: quae in antiquis codicibus distincta sunt: in nonnullis puncto etiam inter *semper* & *Deus* interjecto. Neque tamen eorum improbo iudicium, quibus felix illa apud Graecos compositio, quae *ἀνδρῶν* est, tantopere adideat.

12. USQUE ADEO TURBATUR AGRIS. In veteri quidem codice quodam *turbatur* legere est. sed in Romano antiquissimo, & in Oblongo Vaticanis, neque in Mediceo *turbatur* non invenisse legitur. Servius alterum illud mavult: ut impersonale pertineat ad omnes generaliter, inquit ille. Citat vero locum hunc Fab. Quintilianus, *Totius usque adeo turbatur agris*, inter eas formas, quae propriae cuiusdam rationis sunt, ut, *Itur in antiquam silvam*: quaeque initium non habent, ut, *Fletur*, apud Terentium, & similia. Quare hinc Servio adquietendum esse videtur.

13. PROTINUS AGER AGO. Plurima quidem exemplaria *protinus* per *i*, in pene ultima legunt: sed in Oblongo codice Vaticano, & in Mediceo, *protenus* habetur per *e*, quod Servius exponit *porro tenus*: quamvis aliter No. Marcellus interpretatur. Sed inter *protenus* per *e* & *protinus* per *i* differentiam ponit Caper, qui *protenus* per *e* locale adverbium esse vult: *protinus* vero per *i* inservire temporis jubet.

14. HIC INTER DENSAS CORYLOS. In Romano codice *corulos* per *u* passim scriptum est, perverti ea consuetudine, qua Romani peregrinas litteras non admittebant. Sane vero *Corylum*, & *Nympham* accepisse nos a Graecis, quae per *y* scriberemus, ait Priscianus. Sed id etiam aliquantulum me movit, quod in codicibus nonnullis *corylos* litteris transmutatis, sed eodem modo passim in eodem codice animadverti. In aliquot, ut Oblongo, *corylos* aliena manu repositum, priore abrasa lectione, forte quod inde *colurnus* fiat. Fuisse vero prius *corulos* etiam in Oblongo, ostendit locus adhuc intactus: *Neve inter vites corulum fere*. Quantum

vero pertinet ad *Colurnum*, barbarissimum esse Sosipater Carisius litterarum transmutatione dicit, quum sit *Cornus* arbor: ita enim apud eum scribitur.

15. AH! SILICE IN NUDA. Romanus codex, & Mediceus particulam interjectionis *a* absque aspiratione ponunt, ex Probi sententia. Quod vero passim in vulgatis codicibus legere est *silice in nuda*, apud Nonium in media legi, sed puto inemendate.

18. SAEPE SINISTRA CAVA PRAEDIXIT AB ILICE CORNIX. Versus hic in veteribus, quos sequimur, codicibus non habetur. In aliquot altera manu suppositicius est, ut in Oblongo, & in Longobardico: in quo etiam dicebat *pro praedixit* habetur, quae lectio est etiam alterius Virgiliani codicis manu scripti, cuius mihi copiam fecit Nicolaus Delphius.

22. DEPELLERE FOETUS. In Oblongo quidem codice *foetus* cum *oe* diphthongo scribitur: in reliquis *festus* absque diphthongo. Sed enim Numismata *foetus* per *oe* scribendum monent, dum quae inde vocabula deducuntur, *foecundus*, *foecunditas*, & similia per *oe* scripta nobis ostendunt. Ut in Faustinae Aug. *foecund. Augustae*. & ita in reliquis. Phrasis vero haec Varroniana est, apud quem legas in libro de Re Rustica, *Quum depulsi sunt agni a matribus, adhibenda diligentia est, ne desiderio senescant*.

23. SIC MATRIBUS HOEDOS. In antiquis plerisque codicibus *haedos* per *ae* diphthongum habetur: sed usus *oe* recepit. Quod vero paulo post ait Tityrus, *Sic parvis componere magna solebam*, praeceptum est M. Tullii Ciceronis De optimo genere dicendi, sic asserentis: *Parva enim magnis saepe rectissime conferuntur*. Quod dictum volui, ut intelligas quod ait Servius, Genus hoc argumentationis & apud Aristotelem, & apud M. Tullium Ciceronem inveniri.

31. GALATEA RELIQUIT. In codicibus plerisque veteribus *Galathea* per *th* scriptum est: quod imperite *ἀνὴρ ὁ θῆας*, deduci nomen arbitrarentur. Graece vero *Γαλάτεια*, cuius *u* pene ultimam diphthongum in *e* longum transire apud Latinos, ex Terentiano & aliis satis constat, ut *Medea Medea*, *Antia Aeneas*.

38. IN ARBORE POMA. In Romano codice *mala*, non *poma*, legitur: altera vero manu *poma* adscriptum est. & in altero satis antiquo abrasa est tota dictio: & *poma* scriptum altera manu. Utrum malueris admittere tantundem est. *Poma* tamen numerosius videtur: atque ob vocalium varietatem, & ob litterae sonoritatem gratius.

43. QUOTANNIS. Multi *quotannis* una dictione scribendum contendunt. In antiquis tamen omnibus exemplaribus, quotquot versare contigit,

quot annis distincte scribitur: idque plurimum in marmoribus, & tabulis aeneis, ut alibi ostensum.

45. HIC MIHI RESPONSUM PRIMUS DEDIT. In codice Longobardico *primum* habetur. Sed *primus dedit responsum*, magis Servio videtur facere satis.

54. VICINO AB LIMITE SEPES. Romanus codex Vaticanus, & alter Oblongus *saepes* per ae diphthongum scribunt. ita *saepsum*, uti superius, *Exiret victima saeptis. & saepio*, ut *saepsit se te dīs*. Quae ita recte scribi, ostendit adverbium *saepe* ejusdem originationis.

58. RAUCAE TUA CURA PALUMBES. Male *Rauci* virili genere codices nonnulli habent, quamvis Plautus *Palumbem* virili genere dixerit in *Bacchidibus*, *Duae unum expetitis Palumbem*. Et Pomponium citat Nonius, qui *unum Palumbem* itidem masc. gen. protulerit. placuisse tamen Virgilio foeminino uti, non ita inficias.

69. PAUPERIS ET TUGURI. Sitne *tuguri* per unum *i*, an *tugurii* per synizesin scribendum: deque hujusmodi nominum scribendorum ratione, diu multumque apud omnes omnibus est aetatibus disputatum. Plurimum vero scriptores veteres dum compendiarium scribendi rationem quaerent, ubicunque *ii* geminatum invenissent, unicum scribere voluere, apice tamen ejus supra reliquas litteras exporrecto, ut *dīs manibus. & memor beneficī*. Quod vero in hujusmodi scriptiois genere duae nonnunquam inesse litterae intelligantur, inde patet, quod invenias plerunque consonantes etiam ipsas, si supra aliarum litterarum ordinem producantur, i vocalem insertam ostendere, ut *Aure-La* pro *Aurelia*. Cujusmodi adhuc inscriptio Polae visitur in hunc modum:

D. M.

A V R E L A E
L E V C I P P E
C O N I V G I
L. ANNIVS. P. E.
V I T A L I S V A E.

D. M.

A V R E L I A
C R E S C E N
I N A C O N I V
G I V E
P R O D I T O
C O N. Q V O. V I
X I T. A N N I S
X I. D E. S V O.
P O S V. I. B. M.

In quo monumento non pigeat, tam & si *crecscen-* *na* pro *Crescentina*. Verso vero modo, *posu* *na* pro *posuit*. Et *con* praepositionem per *o* & *n* ut

nunc vulgo pronuntiant. Sed enim quantum ad *i* litteram spectat, eam scribendi rationem, ut una pro geminis ponatur, non admittit Caper. Et per detractionem corruptam esse Ter. Scaurus clamat: qui litteram *i* non tantum in Genitivo nominum hujusmodi geminari, ut *Antonii Tremellii*; verum etiam vocativos nullam pati detractionem, ut *o Antonii, o Tremellii* singulari numero dicendum, atque scribendum esse cenet. Hujus sententiae subscribit Val. Probus in Arte, dum quaeri ait, quae de causa *o Mercurii* per duo *ii* scribatur: quam ita reddi tradit: *Quoniam quaecunque nomina Ablativo casu numeri singularis o littera terminantur, & Nominativo casu num. sing. us syllaba post i litteram definiuntur: haec Vocativo casu numeri singularis cum nominativo casu ejusdem numeri singularis pari numero syllabarum scribantur: & ideo o Mercurii per duas ii litteras scribi pronuntiat.* Invenies tamen diversum quid in Institutis ejusdem, iis exemplaribus, quae vulgata sunt: praesertim in nominibus propriis. Vel. Longus: *Quantum pertinet ad Genitivum, ii geminum omnino quaerit, o, qua littera Dativus finit, in i mutata: Julio Julii, Pallio Pallii.* Quae vero de Vocativo altercatio est, aetatis nostrae Litterati omnes in Carissii sententiam concessere, quam ita pronuntiatam constat: *Illud memineris quod omnia nomina masculina, quae ante us syllabam i habent, in Genitivo singulari eandem i litteram geminatam recipiunt; in Vocativo vero, ne similis sit Genitivo singulari, unam i recipiunt.* Ne cui vero leve videatur de hujusmodi scriptiois ratione disputare: sciendum clarissimos saepe viros super tam levibus argumentis non incuriose declamare solitos: Ut illud, quod huic simile considerationi Probus ait, amasse M. Tullium primam personam a verbo pereō, *perii* duplicato *ii* pronuntiare, quoniam verba modi indicativi specie perfecta ex prima persona numeri plur. *mus* syllabam amittant: & ita eandem personam numeri sing. ostendant, ut puta: *Periimus perii*. At Terentium *peri* unico *i* pronuntiare maluisse, quod a secunda ejusdem temporis *si* detracta syllaba primam fieri putaverit. Sed enim, uti alibi latius diximus, totum hoc scriptiois genus in figuras Synaereses aut Synizeses rejiciendum: ac *tuguri*, & paulo inferius *peculi* scribendum. Aliorum autem Grammaticorum dictata super hac eadem re in primo Aeneidos eo loco, *Hic tamen ille urbem Patavi*, recitavimus: ne omnia huc congerentes fastidio essemus.

72. EN QUO DISCORDIA CIVES PERDUXIT MISEROS. In perveteri exposito codice Vaticano, & in Longobardico *perduxit* omnino legitur, ut vulgata habent exemplaria. Sed in Romano, in Mediceo, & quibusdam aliis *produxit* habetur: id quod alii viderint. *civis* vero per *i* more Veliano, ut

ut etiam in nummis pluribus est, meliores habent codices.

73. EN QUIS CONSEVIMUS AGROS. Veteres quidem plerique omnes codices ita habent ut vulgo legitur, Romano excepto, in quo scriptum est, *bis nos consevimus agris*. Quasi dicere velit, quod nescio qua natale solum dulcedine mentes afficiat. Sed enim longe acerbior querela mihi videtur, magisque movere pathos, quum lamentatur Hostes, & eos quidem impios & Barbaros, bona quae ipsi sibi comparaverint, habituros: labores suos perditos, messimque ipsam, tam cultam, tam laetam, de manibus sibi violenter abreptam. Quare Meliboeus, qui dixerat, *Impius haec tam culta novalia miles habebit, Barbarus has segetes?* ad infelicitatem suam miserabilius deplorandam, remque ipsam atrocius exacerbandam, causam obiectat Civium discordiam, quasi dicere velit, ipso sibi sibi pedicas complicate. Malum enim, quod sibi quis accessit, adscribitur imprudentiae: quod vero aliunde accidit, vel fortunae, vel Fatorum inclementiae: ubi consolationis locus a necessitate, cui neque Deos repugnare posse Poetae veteres tradidere.

75. ITE MEAE QUONDAM FELIX PECUS. Romanus codex notae majoris, Oblongus, Longobardicus, & aliquot alii manu scripti, versus hoc dictionum ordine legunt, *Ite meae, felix quondam pecus*. Quod nescio quid suavius habet.

77. DUMOSA DE RUPE PROCUL PENDERE

VIDEBO. Hic etiam numerus mutatus in codicibus aliquot manu scriptis, in quibus legitur, *dumosa pendere procul de rupe videbo*. Et ita legitur apud Arulianum in Elocutionum libello. In Mediceo codice uno mutato vocabulo, *frondosa pendere procul de rupe* scriptum est. Quod quidem ego sumptum crediderim ex Pomp. Festi paraphrasi, ita *dumosa* interpretantis: quum *spinosa* Servius velit.

80. HIC TAMEN HAC MECUM POTERIS REQUIESCERE NOCTE. In Romano codice, & in Mediceo *poteras* exacta specie scriptum est, quod valde placet. In Longobardico, in Mediceo, & plerisque aliis, *Hac mecum poteris requiescere nocte*, ablativo casu habetur, ut pleraque etiam vulgata habent exemplaria. Sed *hanc noctem* agnoscit Arulianus Messius in eodem Elocutionum libello, qui falso sub alterius nomine circumfertur, cuius legitimam inscriptionem inveni in Jani Parrhasii Bibliotheca. Arulianus itaque probaturus elocutionis formam, quod requiesco *illud tempus* dicimus eleganter, carmen hoc ex Virgilio citat, ubi *hanc mecum poteris requiescere noctem* habeatur, accusativo casu: alia vero significatione ab eodem dictum esse alibi, *Et mutata suos requirunt flumina cursus*. Quod vero Tityrus habere se *castaneas molles* dicit, exponitque Servius, *maturas*: magis placet, quod Nonius Marcellus ait, *Molles, novas, vel recentiores*.

ECLOGA SECUNDA.

FORMOSUM PASTOR CORYDON ARDEBAT ALEXIN. In Romano codice *formosum* est, littera *n* inter *o* & *s* inserta. Fuisseque porro Veterum morem eam litteram vocalibus natura longis adscribere, plerisque veterum inscriptionibus apparet. Sed enim non mediocriter peccare ait eos Terentius Scaurus, qui *formoso*, *n* litteram assument: quae non magis huic nomini necessaria sit, quam *glorioso*, quod a *gloria* venit. Indignatur etiam Caper huiusmodi nominibus eam litteram adjungi: quum tamen huiusmodi nomina non in codicibus tantum antiquis, verum etiam in plerisque Veterum monumentis cum *n* littera scripta deprehendantur. Ita *Atlans, Gigans, Pallans*. In codice Romano sane passim *formosum pastor Corydon*, & *o formose puer*, & *formosissimus annus*, cum *n* habentur. In oppido vero Fabrica, pro foribus aediculae sancti Joannis, non inelegans legitur Epiraphium: quod mihi, dum talia investigarem, ostendit Ant. Valla Teanensis, vir & be-

ne litteratus, & harum antiquitatum diligentissimus explorator. Id est huiusmodi:

HIC AQUILAE CINERES MISERABILIS URNA SEPULTOS

CONTEGIT ET FATIS EXPROPERATA NIMIS. OCCIDIT INFELIX CEPTO MODO FLORE JUVENTAE

QUEM FINIIT ANNUS SEPTIMUS ET DECIMUS.

FORMOSUS FRUGI DOCTUS PIUS A PATRE MAESTO

ACCEPIT TUMULOS QUOS DARE DEBUERAT.

Quod quidem ea ego de causa factum existimo; quia mos Veteribus fuerit istiusmodi vocalibus natura longis *ων μακρον* -- signum superaddere: quia nota lectores quanta illae essent admonerentur: eamque postmodum imperitioribus saeculis compendiarie scripturae apicem esse crediderunt. Coepaque

praeque primo pro *n* proferri, mox &c adscribi: atque ita ex *Formosus*, *Formosus*, ex *Theſaurus* *Theſaurus*, ita ex *Atlas* *Atlans*, &c similia in uſum prodire. Vel in iis, quae in *oſus* exeunt, circumflexus accentus adnotabatur, proque apice ſcriptionis eodem errore acceptus accentus: aliter qui potuerit ea barbaries inoleſcere non video. Nam, &c *torrente* pro *torrete*: *Crescens* illae *crescentis* *amores*, pro *crescetis*: *Obuſum*, pro *obuſum*: &c ſercenta huiusmodi paſſim inuenimus. Contra vero pleraque abſque *n* ſcripta deprehendi in Veterum monumentis, quae nunc univerſa conſuetudo per *n* ſcribit atque pronunciat. Quis enim eſt, qui non *infans clemensque* dicat? Romae tamen in Divae Mariae cognomento Majoris Basilica, vetuſto lapide ſcriptum eſt:

RAPTA SINU MATRIS JACET HIC MISERABILIS INFAS.

In eo inquam monumento *infas* abſque littera *n* notatum eſt. Et Ameriae habetur antiquo lapide, in pariete domus cuiusdam in colle ſitae: C. CAESIUS CLEMES. In quibus nominibus ſcribendis Graecos potius quam Latinos mihi ſecuti videntur, apud quos *Clemens* nomen proprium *Κλήμης* ſcribitur. Ne vero ſtupori hoc aut imperitiae cuiusquam aetatis detur, ſcimus Veteres quoque illos, qui ſeculis eruditiffimis florere, in huiusmodi pleriſque fuiſſe diverſos. Fl. enim Soſipater Virgilium ait *menſam* cum *n* littera prima ſyllaba ſaepe protuliſſe, cui dictioni Varro ſit *n* demere ſolitus: quod inde *meſam* dictam putaret, quod media poneretur: quique aliis in vocabulis, quantum in ſe fuit, Graecis invidit, huius tamen originationem eſſe ab eis non inſiciatur. Et nunc qui Latine ſcribunt, Virgilium ſequuntur: qui vernaculo utuntur ſermone, Varronis repetunt idioma. Ejuſdem generis fuit olim, *Pago pagis*, quod nunc per *n* *Pango*, &c ſcribitur, &c enuntiatur. Nam in XII. Tabulis verbum id abſque *n* notatum tradit Quintilianus, ut *Cano Canis*: cujus figurationis adhuc, *Pepigi*, retineamus, *Biſſenos pepigere dies*. Ac ita quidem aetates pene ſingulae gaviſae ſunt, modo hoc, modo illud variare, quae ſingula perſequi inexhauſti laboris opus eſſet. Sed ut nos ad ſuſcepti operis argumentum revertamur, his interim omiſſis, illud minime diſſimulabimus ſcriptum eſſe in Ro. codice diverſo a vulgatis numero, *Formoſum Corydon paſtor ardebat Alexim*. Idque forte ea cauſa mutatum ab aliis, quod poſteriora ſaecula communis loci facultatem caeſuris videntur invidiſſe, veritique ſunt, neque ſyllabam, quae alioqui ſatis per ſe valida &c canora eſt, neque locum, quo ſita erat, carmini ſuſtinendo ſufficere.

2. DELITIAS DOMINI. Uſu inolevit, ut *deli-*

tias per *t* ſecunda a fine ſyllaba ſcribatur fere paſſim. In his tamen codicibus antiquis, *delicias* per *c* ſcriptum plurimum obſervavi: &c ita recte ſcribi oſtendit, quod ex eadem eſt originatione, nomen, *delicatus*.

4. ASSIDUE VENIEBANT. In codicibus aliquot manu ſcriptis *aſſidue*. In aliquot etiam *aſſidue*, & loco *d* ſubſtituta. Sed *aſſidue* per *ss* geminatum ſcribi debere oſtenſum alibi eſt.

7. MORI ME DENIQUE COGIS. Eſt quidem *cogis* praefenti tempore, in Oblongo Vaticano, in Longobardico, &c aliquot aliis codicibus antiquis. In Romano ſcriptum eſt *coges* terminatione Futuri: quod peculiari quodam ſcriptionis more *i* vocalem tertiam in *e* ſecundam plurimum eo libro converſentis, factum crederem: niſi ſententia eadem futuro tempore haberetur apud Theocritum: a quo dictum Virgilius mutuatur: *ἀπαγγέλλεται μοι ποίησας*.

8. ALLIA SERPILLUM. Scribendum *alia* unico *l*, cum antiquis codicibus doctorum etiam hominum ſententia decernit. Sunt, qui nomini huic adſpirandum eſſe putent, propterea quod ab *Halo balas* deducatur. Ne vero *Halium* tetro tantum odore moleſtum eſſe putemus, ejus quoque ſyllaba pene ultima negotium faceſſit antiquis Grammaticis, quum ea jam aetate vulgatum eſſet per *e* *aleum* ſcribere, quod adhuc in vetuſtis aliquot codicibus habetur: ita &c *doleum*, &c *pulleum*. Quocirca Soſipater eos reprehendit, qui pene ultimam huiusmodi in his nominibus per *e* notarent, quum apud Virgilium (ait ille) *alia* per *i* legatur. Neque illud praetereundum fuit, quod in Romano codice pro *ſerpillum* ſcriptum eſt *ſerpullum* per *u* media ſyllaba, ut vulgo nunc Romae loquuntur. Idque ea ratione factum, quod *y* ex Graeca voce in eam litteram abierit. Nam *ἑρπυλλον* apud Graecos non minus per *u* ſcribitur quam *ἑρπυσμός* &c *ἑρπυς*: omnia ab *ἑρπυ* (id enim nos aspiratione in *s* mutata *Serpo* fecimus) derivata.

15. ATQUE SUPERBA PATI FASTIDIA. Illud quoque ſine riſu proferri non poſſe plerique judicabunt, ſi *ſuperva* per *v* digammon in Ro. codice ſcriptum eſſe dixerō: cujus rationis tot Romae &c alibi reperiuntur inſcriptiones. In Caelio monte: SACERDOTI VENEMERENTI FECIT. Ita paſſim, *vonitatis* pro *bonitatis*, *amarvili* pro *amabili*, *incomparavili* pro *incomparabili*. Cuiusmodi ſono &c enuntiatione ejus litterae &c Campania omnis &c Brutiorum populi, totaque Italiae pars, quae Graeciam verſus vergit, adhuc utuntur. Quin etiam clariffimi litteratura viri, tam ſcribendo, quam loquendo, in familiari domeſticoque ſermone *ſuperbo* pro *ſuperbo* dicunt, &c huiusmodi reliqua. Ac ne unius tantum codicis, aut corruptae aetatis noſtrae abuſum hunc eſſe credamus, ſcimus praeclarum

hum olim virum Adamantium, quo depravatam saeculi sui pronuntiationem emendaret, de *b* mutata, & *v* digammon, & vocali, plurima disputasse: ex quibus aliquid locis suis recitare minime gravati sumus. Ac quantum ad praesens negotium facit, tradit is, Nomina, quae in *uns* exeunt bisyllaba, per *v* digammon scribi, ut *novus*, *saevus*, *curvus*, *balvus*, *torvus*. Ex quibus *albus* tantum discretionis gratia per *b* mutam scribi praecipit: quippe, ut differat a nomine *alvus*, quod per *u* digammon scribitur. Hic vero agit de nominibus tantum adjectivis. Polysyllaba vero per *b* scribi jubet. Ut *superbus*, *acerbus*. Ex quorum tamen numero, *protervus* excipitur. Nimirum viderat Adamantius, & *supervus* & alia huiusmodi ex usu pronuntiationis, quae temporibus illis maxime vigeat, scriptitari: Graecitate jam ab Imperii translatione in universam Italiam illapsa: Nam inde pronuntiationem ejusmodi processisse negarit nemo, qui vel prima Graecarum litterarum elementa percepit. Quamquam non satis affirmare ausim, nosne magis, an illi, Romanos veteres imitemur. Sed enim haec alii viderint.

16. NONNE MENALCAM. Antiqui omnes codices, quos viderim, Longobardico excepto, *Menalcan* per *n* scriptum habent: quae suavior est pronuntiatio.

18. VACCINIA NIGRA LEGUNTUR. Et hoc aetate nostra receptum video, ut *vacinia* unico scribatur: quum tamen in antiquis omnibus his exemplaribus duplici scriptum invenitur *vaccinia*, idque passim. Praeterea Adamantius, sive, ut a sebi legitur, Matyrius Adamantii filius (nam omnino ea, quae de *b* & *v* in compendium collegit, ab Adamantio Patre se accepisse faretur) ubi quaerit utrum *Vaccinium* an *Baccinium*, *Vacca*, *Bos*, an *Bacca* sit scribendum; quippe per *v* digammon, an per *b* mutam; primas harum dictionum litteras eo statuit ordine, quae post *vac* alteram habeant consonantem: nam de *va* una subsequente consonante superius tractaverat. Quare tam hujus auctoritate, quam veterum codicum testimonio, *vaccinia* duplicato *cc* scribendum contenderim: & ita inferius corrigendum, *Mollia luteola pingit vaccinia Caltha*.

19. DESPECTUS TIBI SUM: NEC QUIS SIM. QUÆRIS. In Mediceo, & antiquis aliquot aliis codicibus legere est *neq* *quis sim*. Quod si diligentius perpendas, forte non displicebit. Nam distinctionem inter *quis* & *qui*, traditam a Grammaticis, minime servari ab auctoribus alibi ostendimus.

20. QUAM LACTIS ABUNDANS. Oblongus codex Vaticanus, Longobardicus, Mediceus, & aliquot alii, verbum *babundo* cum adspiratione scribunt; non quod ab *habeo* descendat, sed ut vox

fiat incitator. Ea enim de causa plerisque dictionibus Veteres adspirabant, ut patet in *Heluone*. Quamquam litteratissimi Viri scriptis prodidere praeter rationem adspirationem praeponi huic verbo, quod ex *ab* praepositione, & *undo undas* fiat.

26. NON EGO DAPHNIM. In multis *Daphnim* per *n* finali littera scriptum invenias, quod ita esse debere ostendit versus ille, *Daphnim ad astra fereamus*. Nam si per *m* esset, collisioni locus foret.

27. SI NUNQUAM FALLIT IMAGO. In Romano codice, in Mediceo, in Longobardico, in Oblongo Vaticano, & plerisque aliis *fallat* scriptum, Subjunctivi modi declinatu.

32. PAN PRIMUS CALAMOS CERA CONJUNGERE PLURES INSTITUIT: PAN CURAT OVES. In Romano codice *primum* legitur adverbialiter. Sed *primus* omnino melius, ut in aliis habetur. Est & illud *pluris*, & *ovis* per *i*, Velliano more.

34. NEC TE POENITEAT CALAMO TRIVISSE LABELLUM. In Romano codice & aliquot aliis manuscriptis, *paeniteat* per *ae* diphthongum primam habetur. Sed *e* ei formae insitum est ex etymo: quum *poenitentia* dicta sit, quod *pone* *teneat*. Sane vero praeteritum a *tero* *teris*, *ternisse* esse debuit, ait Vel. Longus: maluisse tamen Virgilium *trivisse* dicere.

41. SPARSIS ETIAM NUNC PELLIBUS ALBO. Antiquissimus ille codex majoris notae membrum unum ita distinguit, *sparsis etiam nunc pellibus*. Inde ultimam ex versu dictionem cum subsequenti jungit hoc pacto, *ambo bina die siccata ovis ubera*: quam forte lectionem elegantia ingenia non aspernabuntur.

42. QUOS TIBI SERVO. In Rom. codice *quod* habetur: ut non tantum capreolos, verum etiam & fistulam uno eodemque munere complectatur.

53. ADDAM CERE PRUNA, ET HONOS ERIT HUIC QUOQUE POMO. Licet hinc eorum obscuram diligentiam deprehendere, qui quum passim in veteribus exemplaribus legerent *addam cerea pruna*, *honos erit*: absque particula conjunctiva, eam, ne versus infirmus esset, inseruerunt. Qui, si non animadvertabant, eam inesse vim adspirationi, ut praecedentem vocalem sustinere possit, certe pleraque toto opere eodem modo, sine ulla collisione posita, & Homeri, & aliorum Poëtarum, tam Graecorum, quam Latinorum, exemplo cognoscerent. Sane *et* particula in nullo ex his antiquis exemplaribus invenitur. Idque manifestum in Romano codice, & in Longobardico, & in Mediceo: in reliquis aliena manu & atramento intrusa. Atque ut hos eo timore absolvam, sit exemplum, vocales non semper abjici per alterius collisionem: *Credimus, an qui amant*. Quod si non has figuras admittamus, adspirationis dubio.

dubio procul exemplum eo versu est: *Ille latus vivum molli fultus hyacintho*. Sed objiciet forte aliquis Nigidii Figuli commentaria: in quibus ille *b* non esse litteram tradiderit, sed adpirationis notam, observatum a Victorino. Cui qui respondent, Graecos ajunt numeros suos per litterarum figuras adnotare, ac veluti per *a* unum, per *β* duo, per *γ* tria, & sic de reliquis: ita per *ι* quae apud eos figura est adpirationis, *ἰναιος*, hoc est, centum describunt, eam nimirum litterarum honore decorantes. Latini vero octavum illi locum in litterarum ordine non temere adscribere, & in inscriptionibus, in quibus, singulis tantum litteris uti solent, *b* utuntur saepissime, perinde ac etiam litteris aliis: quippe si *hic*, *haec*, *hoc*, pronomina significanda sint, live *haeredes*, live *bora*, vel quid hujusmodi, ut: *b. m. b. n. s. Hoc monumentum haeredes non sequetur*: live, quod alibi est, *sequitur*. Et *s. b. l.* quod secundum hanc legem interpretantur; & *b. b.* quod significat, *haec bora*. Quae, si littera non esset, neque in numeris centenarii vocem, ut in eo nomine prima: neque in his aliis quidquam significaret praeter spiritum: voces vero ipsae per vocales in unaquaque dictione primas notarentur. Habet praeterea *b* sonum proprium, quem licet Catullus videatur eluisse, nostris tamen temporibus (nam quo pacto Prisci pronuntiaverint audisse non possumus) quotquot litterati sunt, *mibi*, & *nihil*, *b* tantum inter duo illa *ii* interjicientes scribunt. Eas tamen dictiones propemodum pronuntiant, ac si praeter *b*, *c* etiam insertum esset: quod quidem ipsius *b* litterae vim & sonum proprium ostendit. Quare Vel. Longus ait, *b* & ante vocalem, & post vocalem nescio quid proprium sonare: haec tamen, ut pleraque alia corrupta sunt apud Velium. Quid vero illud, quod litterae tot in *b* abeunt, & ipsum *b* modo in hanc, modo in illam litteram commutatur? Id enim praecipue litterarum esse constat, ut haec illi succedat, aliae dentur in aliarum locum: pro Idiomatum quippe, Nationum, Gentium, atque etiam aetatum conditione, consuetudineve; vel quia multae inter eas cognationes intercedant. Hinc alii per *q* *periculum*: per *c* alii *periculum* scribere. Sic *aquipeser* & *pequunia* in *ancipenserem* & *pecuniam* abiere. Eadem in *c* & *g* litteris affinitas. Unde *cortynia* & *gortynia* indifferenter scriptum invenias. Et quae per *c*, *cajeta*, *cneus*, *cujus*, *curculio* notantur: per *g* tamen enuntiantur. Sic *m* transit in *b*, cum ex *scamno* *scabellum* facimus. Sic *p*, sic *d* etiam in *b* vertae, cum ex *duello*, *bellum*, ex *Pyrrho*, *Burrus*, effectum est. Quid memorem *t* & *d* tam arctae cognationis litteras? Nam, ut reliqua dissimulem, quae per *t* prius *Alessanter* & *Cassantra* scribi solita, jam per *d* *Alexander* & *Cassandra*, quo mollius enuntiantur,

notari videmus. Ipsum vero *d* quot in locutionibus in *l* verti patitur? quum *lingua* ex *dingua*, *a dico*: quum *sella* ex *seda*, *a sedeo* exprimuntur. Quoties eadem in *r* litterae locum data? nonne *Lemures*, qui a *Remo Remures*, nonne *meridies* ex *medidie* factum? *r* autem ex *s* bona veterum nominum parte fecimus: ut *Aurelius* ex *Auselius*, *ara*, *plurimus*, *maiores*, *seriae*, *Lares*, quae prius per *t*, *asa*, *plusimus*, *majoses*, *fesiae*, *Lases*, & tot hujusmodi tam primo & medio, quam ultimo vocum loco scriptitari solita. Sic & *b* multarum & ipsa litterarum vicaria reperitur, in hanc & illam ipsa quoque litteras transmutatur. Ut quum ex *veho*, *vexi*: ex *traho*, *traxi* facimus: nunc in *u*, ut *hesper*, *vesper*: nunc in *f*, ut *banula* *fanula*, *formiae*, pro *hormae*, quod circa eas crebrae lataeque stationes essent, ut apud Verrium. Contra vero *f* in *b* mutatum, ut in nominibus, quae a Sabinis accepta Romani in Civitatem adscivere: cujusmodi sunt *traso*, *veso*, *fircus*, *forteum*, *foetis*, *foetia*, & alia pleraque, quae Romani quum in Civitatem adsciscerent, alia quadam littera veluti toga sua, vel praetexta donata, insigniri voluerunt. Quid vero ludicrum illud veluti certamen quoddam, quo *f* in *b* transilit, ut quum *bruges* priora quaedam saecula pronuntiarent, quae posterius per *f* *fruges* scribere maluerunt? In aliis aliquot *b*, in *b*, ut quae *Helena* prius fuit, apud Romanos *Belena* diceretur. An, nisi littera esset, tantum illi juris, ut modo in hanc, modo in illam litteram abiret, concederetur? An consonantes aliae vice versa dignatae essent in eam transcribi, nisi quid sciret litterarium? Longum vero esset enumerare quot hujusmodi sint mutationes: quae mihi ex litteris in litteras ita fieri videntur, uti quum quis ex Plebe ad Equestrem, ex Equestri ordine ad Senatorium, provehitur: ac vice versa, vel Censoris alicujus notatione, vel suo nunquam ex commodo, ex Senatu ad Plebem transit. Vir enim idem quoquoque versum rapiatur conditiones mutat, non naturam. Sic *b*, sic *v*, & *i*; & aliquot aliae nonnunquam litterae, nunc uno, nunc alio ordine recensentur. Quin tamen litterae sint, non aliter quisquam vicerit, quam qui eum, cui purpurae usu interdictum, aut ademptus in censu equus fuerit, non hominem amplius esse contendat. Sunt enim qui ea ratione *b* non esse litteram conantur ostendere, quia neque in vocalium, neque in semivocalium, neque in mutarum ordine locum habeat: quod quidem, ut in eadem perstemus similitudine, tantundem mihi est, ac si diceremus Sotiam aut Davum ideo non esse homines, quia Romae neque inter Senatores, neque inter Equitum centurias, neque ulla in Tribu recensentur. Verum adeone absurdum erit unam inveniri litteram, quae inter vocales & consonantes

res medium quendam locum habeat, aut alterius cuiuspiam sit conditionis: veluti apud Graecos *s*, quam licet per se sonare, suisque viribus pollere, neque alterius cuiuspiam litterae auxilio, ut enuntiaretur, indigere non negabant: nequaquam tamen inter Vocales enumeravere. Cum vero Consonantes in Semivocales & Mutas dividerent, tripliciterque Mutas partirentur, Semivocales dupliciter: Sigma ab aliarum veluti consortio segregatam, ἄσπετος appellarunt: cui neque signum, neque notam ullam inuri posse viderent, quod ea suae cuiusdam potestatis esset. Quae vero invidia sit apud Latinos unam esse litteram, quae suae & ipsa quodammodo potestatis medium inter Vocales & Consonantes locum obtineat, nonnunquam etiam, si adlibuerit, nec littera esse velit: quum aliae quoque litterae nulla vi, nullo sono evanescere, aliae aliter scribi, aliter sonare deprehendantur. His itaque confutatis, sunt qui a finitione, *b*, non esse litteram argumententur: quia scilicet *b* sit humani spiritus, flatusve collecti sonus intelligibilis. Sed enim vel quaecunque figura hac finitione describitur, perinde littera non erit, vel siqua nota, cui ea competat finitio, littera erit: *b*, quoque litteram esse consentaneum erit. Nam si animatum quid sit, & rationis particeps, & morti obnoxium, id dubio procul erit homo: Socrates igitur homo. Atqui litterae *c*, *f*, *r*, & *s*, iisdem circumscribuntur terminis, ut earum unaquaeque sit humani spiritus flatusve collecti sonus intelligibilis. Differunt tamen ex eo, quod accidit huic vel illi, ut Aethiopi, nigrum esse: Scythae, album: Socrati, simum: Platoni latos humeros habere. Ita Adspirationi (de nota enim loquor, non de re, quae nonnullis aniam cavillandi dedit) id accidit ut densius, & exilius emittantur: *f*, ut vastiore quodam sono proferatur: *r*, ut asperius & per vim quodammodo elidi videatur: *s*, ut incitatus & sono magis promptuario, nulloque pronuntietur impedimento. Fatebuntur vero aliqui vel hanc, vel illam ex huiusmodi noris, ut puta *s*, non esse litteram, sed sibilum tantum. Nam *s*, raro Capri testimonio apud Etruscos exprimitur: & ex Latinis locutionibus nonnunquam evanescit. *f* non omnium gentium esse litteram facile comprobabunt. Quibus quidem si vel *s* vel *f* non esse litteras ideo concesserimus, quod rarus fuerit earum apud hos vel illos usus: age etiam *q* ex litterarum ordinibus submoveamus: non enim ea apud Graecos invenitur. *k* etiam exigamus: id enim vel Fab. Quintiliano teste, a Romanis olim repudiatum est. Digammon vero Aeolicum ex veterum, quae tot extant, monumentis eradamus: eam enim litteram non omnes gentes admiscere, ac perinde Latinis eam usurpare non licuit. Quin etiam *o* vocalem ejiciamus:

Tem. IV.

Nam eam quidam Italiae Populi non habuere. Quod si digammon ipsum inter litteras recensetur: si *k* per innumeras aetates pro littera habita, quod tot saeculorum continuatione in Majorum nostro inscriptionibus oculata fide conspiciamus. Ita *s*, apud gentes, nationesque omnes, litterae sonum, figuram, & vim, five potestatem dicere maluerimus, obtinet: ita & *b* jam recepta, quae tanta est *s* litterae cognatione copulata, ut plerisque in locutionibus & *s*, in *b*, & *b*, in *s*, invicem commutentur: videturque propemodum humanus sermo tantundem existimasse utrum quid per *s* an per *b* scriberetur. Unde Latini, *sal*, *satis*, *sex*, *septem*, *se* pronomen, & sexcenta huiusmodi per *s* scribenda censuere, quae nationes aliae scripserint per adspirationis notam, ἄλς, ἄλες, ἄλς, ἄλες, ἄλς, ἄλες, ἄλς. Id, puto, minime facturi, si *b* non esse litteram, sed flatilis cuiusdam spiritus notam tantum esse censuissent. Idque potius credendum iudicasse eos & *s*, & *b*, ejusdem propemodum esse praerogativae. Quodque *s* litterae accidit, ut nonnunquam elidatur in versu faciendo, nonnunquam syllabis adminiculo sit, ita & adspirationi, ut nonnunquam otiosa sit, nonnunquam vires, ut hoc loco, suas ostendet: scio in iis quae postremo loco exempla retulimus, erunt qui majores nostros figura deceptos dicent: quod quae nota vocalibus nunc superadditur adspirationis loco eadem sit figura, qua *στυμ* nunc vulgo scriptamus, quippe ad Latinae litterae *c* secundae consonantis effigiem. Sed enim prius fuere nomina haec per *s* notata apud Latinos, quam corrupta illius litterae forma, quae facta est posteriore saeculo, divulgaretur. Sed eorum non ego errores incessam, qui scriptis tradiderunt figuram *b* prius fuisse, mox dissectam in daseam & psilen, quae in veterum libris & monumentis hoc modo figurentur *ε*. *ε*. Quum potius Latini ex duabus illis notis in unam contractis, copulatisque suam conflarint litteram: qua eam figura jure Latii donatam insignem esse voluerint. Meritoque Valerius Probus, magnae auctoritatis Grammaticus, in Arte, *b* litteram inter novem mutas enumerat: quam praeter peculiarem figuram & nomen, quod his litteris expressit *ba*, sonum etiam retinere potestatis suae certum asserit: ut puta, *bonos*: nunquidnam *Omos*, aut caetera talia? & ideo qui aliter sentiant, non recte existimasse, notandos ait. Neque tamen negat interdum *b* pro adspirationis nota poni posse, praesertim cum juncta cum aliis mutis, vocali concurrerit, ut puta *Pulcher*, in cuiusmodi rationis nominibus, *b* non aliter evanescit, ac *v* vocalis in Locutionibus, *lingua*, *torqueo*, & similibus: aut *s* in eo loco, *Pompe* *spes* *sibi* *quisque* *suas*: & aliis ejusmodi. Nam qui magis hecat *i* & *u* modo esse vocalibus, modo in consonantes

X

abire,

abire, modo loco cedere, deferere ordines, subducere se, atque aufugere: si aliis quibusdam litteris auctoritatem suam longo auctorum usu concessam invideremus? Sed quoniam in re nihili, ut de littera hac vulgo dici solet, animi gratia, quali marinas conchulas colligentes evagati sumus, unum illud dicam, eos, qui omni conatu id maxime sunt contendere visi, ut jus litterae, notae huic adimerent; tamen, quum manifesta negare non possent, eam sapere aliquid quod sit litterae, nihil quicquam inficiari. Ac, ut ad carminum, & loci, qui prae manibus est, rationem deveniamus, consentiunt Grammatici, Virgilium litterae vim & potestatem, naturamque in *b* esse, tunc ostendere voluisse, quum scripsit, *Stant & Juniperi, & Castaneae hirsutae*. Quare quum neque praeter exempla, neque praeter rationem sit legere *pruna bonos*, tot venerandae antiquitatis codicibus adstipulantibus, et particulam, ab aliis intrusam, aucter ego sustulerim. Accedit huc rhythmica quaedam consideratio, quod sententia finitur in *pruna*: Trimeterumque absolvit non indecore: & antea quam membrum alterum resumamus, latum satis temporis intervallum interponitur: ut si etiam hemistichium illud a simplici vocali incipiat, commodum respirandi locum habere possit.

56. RUSTICUS ES, CORYDON, NEC MUNERA CURAT ALEXIS. *Es* quidem secunda persona passim legitur, praeterquam in Romano codice, ubi *est* habetur persona tertia. Ut duo dicat, quae maxime obsint, nec quicquam proficiat, *Alexim* esse rusticum, nec munera curare. Et apud Ovidium, in huiusmodi significatum, Helena loquitur in Epistolis:

Nec dubito quin haec, quum sit tam justa, vocetur

Rustica, iudicio nostra querela tuo.

Rustica sim sane, dum non oblita pudoris.

Neque tamen displicet, ut Corydon jam respiciens, semet ipsum rusticitatis arguat: quod pro stultitia, & rerum imperitia ponitur.

57. NEC SI MUNERIBUS CERTES, CONCEDET IOLAS. In Romano codice *certet* legitur, quod non placet. Illud non improbarim, quod mihi videtur eleganter dictum, *concedat*, in eodem codice.

58. EHEU QUID VOLUI. In singulis pene codicibus varie scriptam invenias interjectionem hanc *eheu*, de qua loco alio plura. Hic mihi non displicet, quod in Romano codice integra interjectio duplicata est, *heu heu*. Ut apud Theocritum non semel ai. Quamvis Valerius Probus *heu* & *eheu* utramque simplicem agnoscit.

59. PERDITUS ET LIQUIDIS. Quod Latina locutio *perditus*, in Romano codice *perditos* per *os* scriptum habeatur, ea de causa factum: quod, ut apud Velium Longum est, Antiqui *o* & *u* confusas litteras habuere. Idque ex eo apparet, quod *consol* per *o* ultima syllaba quondam scribi solitum: quum tamen, ut ipse ait, per *u* legeretur. Variumque scripturae modum plerisque in nominibus huiusmodi fuisse dicit: & *fontes*, & *fontes*, & *frondes*, & *frundes* modo per *o* modo per *u* apud hos & illos scriptum. Praeterea Victorinus, cuius fragmenta quaedam de Orthographia mihi dono data sunt a Jano Parrasio, observasse ait se antiquis libris, & in Legibus XII. Tabularum: quae, ut ejus verba ponam, tametsi frequenti transcriptione aliquid mutarunt, tamen retinent antiquitatem: *o* positum pro *u*. Ut *popolos* Romanus. Ubi enim nunc *populus*, ibi *popolos*. Ubi *piaculum*, ibi *piacolon*. Ubi *funus*, ibi *fonus*. Et ita pleraque alia. Quare *perditos* numero singulari, Nominativo casu, ut non uti nunc ausus fuerim, ita in antiquissimo codice scriptum nequaquam improbaverim. Sed quoniam de hac re saepe dicendum, quum frequentissima sit in antiquis codicibus id genus scriptura: pauca haec nunc attigisse sufficiat.

61. PALLAS QUAS CONDIDIT ARCES IPSA COLAT. In Romano codice, *quae condidit* legitur, nempe ad homoeoteleuton evitandum, *Pallas quas*. Habet praeterea nescio quid poeticae venuustatis dicendi modus, *Pallas colat arces, quae condidit*: si velis, *quas res*: si velis, *ipsa, quae condidit*: intelligere. Non tamen abradenda est vulgata lectio, *Quas condidit arces*. Est praeterea in Romano codice *colant*, una plus littera temere adiecticia.

67. ET SOL CRESCENTES DECEDENS DUPLICAT UMBRAS. In antiquis aliquot codicibus *discedens* legi: sed *decedens*, lectio castior. Est & *crecscens* in Romano codice, quae scriptura ibi plurimum reperitur. Quid vero *duplicat*, pp geminato in codicibus nonnullis manu scriptis? nempe isti veriti sunt, mutam & liquidam non satis esse ad syllabam producendam, nisi ad ejusmodi parenthefin confugerent.

69. AH CORYDON, CORYDON. Dictum jam ex Probi Grammatici sententia, a sine adspiratione, affectum significare: & eo modo scriptum in antiquis codicibus plurimum haberi. Sumpta vero figura est ex Theocrito, ὦ Κόρυδον, Κόρυδον, πᾶ τις φράσις ἀπαιπότεραι. Hinc in Mediceo codice scriptum est per *o* adverbium. *O Corydon, Corydon*, quod Theocritianae dictioni proximius est. Sed enim quum Fab. Quintilianus dicat: geminationem hoc loco esse miserandi causa factam; mihi minime dubium relinquitur, eum lectionem, quae vulgata est: *A Corydon*, agnovisse.

73. INVENIES ALIUM, SI TE HIC FASTIDIT, ALEXIS.

ALEXIS. In hoc versu tria sunt, quae Romanus codex aliter legit: quam vulgata habeant exemplaria. Primo quidem *invenies*, cum nota syllabam esse longam denotante: quod multi legunt *invenius* participii voce. Alterum, quod nonnullis negotium fecerit, est verbum *fastidat* per syncopam, pro *fastidiat*, quod jam antiquatum est. Elocutionem vero ejusmodi figurae No. Marcellus apud

Romium observavit. Tercium est *Alexis* quarto casu, quod ideo probandum videtur, quia recipitur a Servio. In Longobardico abrasa est littera, quae post *i* succedebat. In Oblongo *i* & *s* ultimae litterae alieno sunt atramento, & manu. In Romano vero *Alexim* per *m* Latino declinatu scriptum est.

E C L O G A T E R T I A.

INFELIX O SEMPER OVIS PECUS. In Romano codice *oves* scriptum est: & ita prius erat in Longobardico: postea *e* abrasum fuit, quod adhuc discernitur, & appositum i alio atramento: Habet porro nescio quid venustius oratio haec, *o oves*, per appositionem, *infelix pecus*. Quod si, *ovis*, pro *ovium*, cuius magis placuerit, suo ususque arbitratu faciat.

5. **HIC ALIENUS OVIS CUSTOS BIS MULGET IN HORAS.** Quod eadem dictione *oves* in Longobardico legitur, accusativum esse casum *ovis* vel *oveis* indicat: Non enim dicendum, *Custos ovis*, sed *bis mulget oves*.

6. **ET SUCCUS PECORI, ET LAC SUBDUCITUR AGNIS.** Passim inolevit, ut *succus* duplici *ce* scribatur. In antiquis tamen his codicibus omnibus, & iis ipsis, qui litteras geminare etiam sine delectu gaudent, *sucus* unico *c* scribitur: quod & ipsa analogia exposcere videtur, nisi quis non a *sugo*, sed a *suctu succum* deduci velit, & propterea geminari *ce* contendat. Notat vero versum hunc Val. Probus, in quo nulla fiat synaloephe, quum plerumque vocales inter se concurrant, neque tamen ulla elidatur.

7. **OBJICIENDA MEMENTO.** In antiquis omnibus codicibus, *objicienda* unico *i* in secunda syllaba legitur: & ita reliqua omnia quae a *jacio* componuntur: nempe quia putabant duas esse vocales, neque commode pronuntiari posse, si ambae ponerentur: neque adverterunt mentem, dum uni consulunt incommodo, majori se affici detrimento, syllaba prima corruente, nisi alterius *i*, quae consonantis loco sit, quasi pedamento suffulciatur. Sed de hac scribendi ratione, plura alibi dicta. Est etiam comma advertendum, quod in antiquis plerisque codicibus post *parcius* notatum est, ut uno inde membro legatur, *Ista viris tamen objicienda memento*.

8. **TRANSVERSA TUENTIBUS HIRCIS.** Oblongus codex omnino legit *hirquis*, quod a nonnullis receptum ait Servius. Romanus vero & alter pervetus cum Mediceo *hircis*. Et ita erat in Longobardico, quanvis alio atramento sit nescio quid

insertum. Sed enim hoc a Theocrito sumptum videtur, sententia tamen honestius translata, quum dicat ille, dum res turpis ageretur, capellas elanguescere quodammodo coepisse, hircumque *cas* iniisse. Qui vero de oculorum *hirquis* hoc dictum volunt, iidem etiam Theocrito innituntur, qui dixerit Caprarium, viso hirco capellas inscendente, oculis intabescere: ait enim τὰς ὀφθαλμούς. Sed enim prior sententia magis placet, quia scimus antiquos dixisse *hirquos* per *q* & *u*, quos nos *hircos* dicimus. Eamque scripturae rationem remanere adhuc in derivatione nominis, quod hinc tractum est, ut *hirquit allos* eos vocamus, qui jam coeperint adultioris aetatis esse, propterea axillas olere incipiant hircorum more: de quo Catullus,

*Lacdit te quaedam mala fabula, qua tibi fertur
Valle sub alarum trux habitare Caper.*

*Hunc metuunt omnes, neque mirum, nam mala
valde*

Bestia, nec quicum bella puella cubet.

Quare si *hircis* si *hirquis* legas, pro uno eodemque sensu, prout apud Theocritum, eo praesertim Idyllio, quod sibi Virgilius in hoc fingendo videtur proposuisse, accipi poterit. Illud vero novimus, *qui te* figura est brevitatis per detractiorem, non tamen ἀποσιώπησης, ut ait Quintilianus. Nam in aposiopesi quid taceatur incertum est, aut longiore sermone explicandum: hic unum tantum verbum, & manifestum quidem desideratur.

12. **CUM DAPHNIDIS ARCUM.** Val. Probus legit *Daphnidos* Graeca declinatione.

16. **QUID DOMINI FACIENT.** Romanus, & alter pervetus codex *faciant* habent. In Oblongo, & in Mediceo *a* littera superinducta. In Longobardico abrasa dictio est. Quod vero subsequitur, *Non ego te vidi*, est aliqua in respondendo figura, ut Quintilianus ait, quum aliud interroganti, ad aliud, quia sic utilius videatur, occurritur, tum augendi criminis gratia, ut testis rogatus, an ab Reo vapulasset, respondit, innocens: tum declinandi, ut quaero an occideris hominem, respon-

X 2

detur, latronem. Et in Buc. dicenti, *Non ego te vidi*: respondetur, *An mihi cantando victus*.

25. AUT UNQUAM TIBI FISTULA CERA JUNCTA FUIT. In Romano codice & in aliquot aliis legere est *vincta fuit*. Placet tamen *juncta* multo magis: ut, *Pan primus calamos cera conjungere plures Instituit*. In Mediceo autem codice sententia per *haud* adverbium negandi est: ut interrogatio sit per reticentiam, *Cantando tu illum?* Inde adversario adnuente subjungat, *Haud unquam tibi fistula cera juncta fuit*, Inde per alteram interrogationem; *Non tu in triviis*, argumentetur, minime fieri potuisse, ut cantando vinceret.

36. INSANIRE LIBET QUONIAM TIBI. Hoc totum omnes fere per interpositionem legunt, & ad Damoetam referri volunt, qui sub sponione certare velit cum praestantior. In Longobardico tria tantum verba parentesi includuntur (*insanire libet quoniam*.) Inde est alterum membrum dime- trum anapaesticum hypercatalecticum, *tibi pocula ponam*. In Mediceo una coma clauduntur verba duo tantum, *Insanire libet*, eadem sententia. Quare Menalcas, si lectionem hanc admittamus, *insanire* de se dixit, qui depositurus sit contra vitulam id, quod adversarius ipse multo majus esse fateatur. Unde Damoetae locus est argumenti a comparatione, quod ejusdem artificis, & ejusdem pene operis & precii habeat pocula, nihil ea tamen ad vitulam. Reliquum est, Menalcam non nisi ex aestimatione sua precium poculis facere potuisse.

38. QUIBUS TORNIO FACILI. Facili quidem in veteribus omnibus exemplaribus, uno excepto Romano, scriptum est. In eo enim *fragilis* habetur, corrupte satis: nam viti epitheton hujusmodi non convenit, quare *facili* torno legas.

39. DIFFUSOS HEDERA VE. PAL. CO. Praeternissem quod corruptissime legitur *haedera* per ae diphthong. prima syllaba, nisi me interpellasset aspiratio. Nam qui diphthongum posuere, eam nominis etymologiam secuti sunt, quam imaginatus est Apulejus Grammaticus, *Haederam* ab *haereo* deduci: quum tamen alii ab *Edo*, *es*, dictum velint, quod ea confumer, quibus inhaeserit. Accessisse tamen aspirationem nomini Pontanus putat: ut in quibusdam vocibus, nomen a verbo dinoscatur.

44. DUO POCULA FECIT. In Longobardico *fecit* cum nota diphthongi scriptum est, nequid a *facio* dederatur. Sed usus per *e* simplex scribit.

48. SI AD VITULAM SPECTES, NIHIL EST QUOD POCULA LAUDES. Et *spectes* & *laudes*, Coniunctivo modo in omnibus fere legitur exemplaribus. In Longobardico vero *spectas*, & *laudas*. Fatendi forma quippe, *nihil est quod laudas pocula*, id est, quas conditiones, quaeve dotes in

poculis enumeras. In Mediceo *spectas* tantum est forma est.

55. DICITE, QUANDOQUIDEM MOLLI CONSE- DIMUS HERBA. Ita quidem absque in particula praepositiva in exemplaribus aliquot habetur. In nonnullis autem antiquissimis legere est, *quandoquidem in molli*: qui numerus videtur prurire lascivius.

71. AUREA MALA DECEM MISI. In Romano codice, familiari quadam mutatione ex *e* in *i* atque ita vicissim ex *i* in *e*, scriptum est *decim* per *i* ultima syllaba. Quod quidem nomen hoc eodem modo scriptum apud Asprum Grammaticum, cujus antiquissimum codicem in manibus habui, pluribus locis observavi, ut puta, *decim* verborum modi, & ita reliqua. Et ita in veteri Liviano Codice, *decim* scribitur. Aetas tamen nostra maluit *decem* enuntiare per *e* utramque syllabam.

72. O QUOTIES ET QUAE. Jam usu inolevit, ut *quoties* veluti *milies*, *decies*, absque *n* littera scribatur. In omnibus tamen codicibus antiquis, quos evolverim, *quotiens* per *ns* scriptum observavi: quibus aditipulatur Caper Grammaticus, ubi dicit, Sine *n* scribenda sunt *milies*, *centies*, *decies*: *totiens*, & *quotiens* quum scribuntur, per *n* scribenda sunt. In cujus sententiam Victorinus etiam descendit, dum ait: *Adverbia vero cum n scribenda sunt*, ut *Totiens*, *Quotiens*.

77. CUM FACIAM VITULA. In antiquis aliquot exemplaribus, *vitula* quidem est ablativo casu. In Romano tamen & in Mediceo *vitulam*. In Longobardico altera manu & atramento apex a litterae superadditus. *Vitula* vero legendum ablativo casu recte Servius admonet. *Ambarvalium vero bestiam*, ait Verrius, *quae rei divinae causa circum arva ducitur: ab iis, qui pro frugibus faciunt*. Hujus sacrificii meminit inferius Poeta, ubi dicit: *Et quum lustrabimus agros*. De Ambarvali vero sacrificio plura apud Macrobium legas.

84. QUAMVIS SIT RUSTICA. Sit quidem in veteribus aliquot exemplaribus, praesertimque in Longobardico legitur. Sed non displicet, *quamvis est rustica*, quod habetur in Romano codice.

90. QUI BAVIUM NON OBIT. Hoc quoque nomen pronuntiatione Graeca: per *v* quippe digammon habetur in Romano codice *Favium*. Ita apud Livium, ubi in vulgatis codicibus Libro VIII. primae Decadis scriptum est, *Vitruvius*, *Bacchus*: in vetusto codice *Vaccus* per *v* digammon habetur: & inferius *Quae Vacci prata*. Freqventissime autem apud hunc & alios scriptum, veluti Veteres *Favium* pro *Fabio* dicebant, observatum ab Adamantio. Huic vero malo Poetae Marco nomen fuit: de quo Eusebius: *Marcus Bavius Poeta, quem Virg. in Buc. notat, in Capadocia moritur*.

91. ET

91. ET MULGEAT HIRCOS. In Romano codice &c in altero perveteri *mulceat* per *c* scriptum est. In Longobardico, ut omnino discernitur, ita quoque legebatur. Verum altera manu & atramento factum est, *mulgeat* per *g*. Neque mirum multis in dictionibus *c* pro *g* positam esse. Quam litteram non fuisse longa annorum serie apud Latinos: inventam vero a Spurio Carbilio nova forma, & Scaurus, & Victorinus affirmant.

96. REICE CAPELLAS. Servius dicit *reice ca.* procelestinaticum esse. Antiquique omnes codices *reice* scribunt unico *i*. Quique hanc scribendi rationem amant, dicunt, ut apud Velum est, litteram *i* inter duas vocales per se plenam & satis sonoram esse: sed neque quidem esse necessarium, quum *eicis* scribimus, *i*, ratione producendi syllabam, geminare: quod satis litterae potestas ipsa sibi sufficiat. In plerisque vero hujusmodi Cicero videtur auditu emensus scriptorem, qui & *Aijacem* & *Maijem* per duo *ii* scribenda existimavit, ut pressius & plenius sonarent. Sed enim quod ad *reice* pertinet, nemo negarit in eo quod est *jace*, pro *a* esse *i* substitutum, & *jici* dici necessario, cui adjecta praepositione, *re*, rejice integrum fit. In quo, *re*, non magis longa, quam in *rejeci*, & in *rejelus* habeatur. Quod si duo *ii* in unum coire faciamus, media syllaba longa erit necessario, quum synaeresis fieri non possit, nisi in longam. Quare si codicum auctoritatem defendere voluerimus, aut dicendum erit primum *i* quod vim duplicis consonantis habebat, ex regula illa generali expunctum esse, aut syncopam, *a* littera detrita, factam: atque ita *i* jam vocalem, brevis locum retinuisse.

97. OMNIS IN FONTE LAVABO. *Fonte* quidem vetera habent exemplaria, Romano excepto, in quo *fronte* legitur, quod alii viderint. Apud Theocritum sane, unde locus hic desumptus, dabitur procul *fontis* mentio fit: ait enim *αἶμα ὕμνο πῶ-
τας ἐν τῷ λόγῳ Συβαρίτι* &c. ἰσθδὲ κρήνης: quare *fonte*

omnino legendum est.

98. COGITE OVES, PUERI, SI LAC PRAECEPERIT AESTUS. In antiquis aliquot exemplaribus, cum antiquissimo majoris notae, *aestas* legitur: quod non placet. *Cogite* vero, quod Servius exponit, *in ovilia colligite*, No. Marcellus, *mulgete*, interpretatur. Subjungit enim Poëta causam cur festinandum sit, si lac praeceperit aestus: ut nuper, *Frustra pressabimus bubera palmis*. Eadem autem dictione variatum in secundo Georgicon eo loco, *Aut gravis incumbens scopulis arentibus aestas*.

100. EHEU QUAM PINGUI MACER EST MIHI TAURUS IN ERVO. Romanus codex, una cum Longobardico, & aliquot aliis legunt *in arvo*. In aliquot, in quibus *ervo* scriptum fuerat, *a* littera superne addita. Sed enim *ervo*, & Columella, & Plinio legumine eo pecus pinguefcere asserentibus, magis omnino receptum: & *arvo* nescio quid otiosum haberet.

101. EXITIUM EST PECORI, PECORISQUE MAGISTRO. Verbum *est* in hoc versu valde inconspicuum reperitur apud codices manu scriptos. Nam, veluti Plebejus notatus, modo in hanc, modo in illam transfertur Tribum. In Romano enim *exitium est*. In Mediceo, & quibusdam aliis *pecori est*. In Oblongo Vaticano, & in Longobardico *magistro est* habetur. Id, etiam minus vetabat, quin eadem esset sententia, notandum tamen fuit ob structurae varietatem, cujus apud eruditos viros diligentissima solet esse penitatio.

105. NON AMPLIUS ULNAS. In Romano codice *ullas* ea mutatione, qua nunc quoque vocabula multa *u* in *l* transmutant: & *vallus* & *vannus* apud veteres idem est, ut in Georgicis ostensum.

107. NASCANTUR FLORES. In Oblongo codice, in Mediceo, in Longobardico, *nascuntur* est, fatendi modo. In Romano *nascantur* conjunctivo.

ECLOGA QUARTA.

SICELIDES MUSAE, PAULO MAJORA CANAMUS. Primum illud non praeteribo, quod loco lemmatis scriptum est. In Romano codice, SAE-
CULI NOVI INTERPRETATIO. Eadem sententia, alia verborum specie, in Longobardico, DE INTERPRETATIONE SAE-
CULI NOVI. Mox illud animadvertendum antiquos plerisque codices, *Sicelides* eadem vocali tribus primis syllabis scriptum ostendere: uti etiam in primitivo nomine *Sicilia* scriptitamus: quod quidem quam tenue atque exile sonet, neminem esse arbitror, qui non statim ani-

madvertat. Quare longe illi melius mihi scripsisse videntur, qui *Sicelides* ea euphonia, quam apud Graecos esse animadverterant, scribendum curarunt: *Σικελίδες* enim apud eos secunda syllaba perscribitur.

2. HUMILESQUE MYRICAE. In Mediceo codice, *humilesque Genestae* positum est. Servius, *Myricae* agnoscit. Virgultum vero id non multum a *Genesta* distat.

3. SILVAE SINT CONSULE DIGNAE. Ut minus faciam *silvae* per *i*, quas e silentio dictas nominasti.

ftri volunt: verbum Fatendi modo positum est in codicibus plerisque antiquioribus. *Silvae sunt consule dignae.*

4. ULTIMA CUMAEI. Veteres plerique codices scriptionem Graecam retinent in vocabulo *Cymaei*: Ita in VI. Aeneidos: *Cymaea sibyla*. Latini tamen libentius y in u commutarunt, quod in hoc praefertim nomine usu corroboratum est: tam et si pleraque alia Graece scribere delectamur.

17. PACATUMQUE REGET PATRIIS VIRTUTIBUS ORBEM. Quamvis vetustissimi codices aliquot *patriis* legunt, magis tamen acceptum *patriis* intelligo.

18. AT TIBI PRIMA, PUER. In Romano codice, *ac tibi*, & ita inferius, ubi *at simul*, *ac simul* habetur: quum tamen in antiquis aliis codicibus *At* utrobique legatur.

25. ASSYRIUM VULGO NASCETUR AMOMUM. In Longobardico codice legere est, *Assyrium & vulgo*: ut, *Testilis & rapido*. Sed etiam absque particula copulativa oratio ipsa & candida & venusta est. Amomum vero in Assyria tantum nasci tradit Servius: verum id etiam in Media & in Ponto nasci Plinius tradit.

26. ET FACTA PARENTIS. In Romano codice, *parentum* est, numero multitudinis: quod si placuerit, Servii tolles ambiguitatem super Ephexegesi.

33. QUAE JUBEANT TELLURI INFINDERE SULCOS. In Romano codice legere est, *tellurem infindere sulco*: in Oblongo Vaticano, *sulcis*. Longobardicus, Mediceus, & aliquot alii, vulgatam sequuntur lectionem.

46. TALIA SAECLA SUIS DIXERUNT CURRITE FUSIS. In Mediceo codice legere est, *dixerunt currere*, ut sit, *dixerunt*, pro *edixerunt*, vel affirmaverunt: ea figura, qua dictum alibi, *Donat habere*. Servius tamen imperativum agnoscit *currite*. Neque illud praetereundum est, quod aetate maxime nostra, coeptum est scribi *seculum* absque diphthongo. Cujus quidem scripturae rationem Grammatici nonnulli subjecere, a *sequendo* nomen deductum esse: quum tamen antiquiora marmora *saeculum* per *ae* diphthongum notent: quo itidem pacto in Romano codice scriptum est. In nummis etiam Antiquorum plurimum, per *ae* diphthongum nomen id observes, ut in P. Septimii Getae: *Saecularia*, in Faustinae: *Saeculi felicitas*, eodem modo in plerisque aliis: quamvis in argenteo Otthonis, *secul* per *e* solum habetur.

49. CARA DEVM SOBOLES. In Romano codice *suboles* per *u* prima syllaba: cujusmodi scripturae rationem alibi copiosius recitavimus. Hic illud tantum attingam, quod apud Pomponium Festum, dispositis per litterarum ordinem vocalibus inter *subverbuſtam* & *subuculam*, vocabulum

suboles scriptum est: quod nomen ab *oleſcendo*, id est, crescendo dictum aſſerit, ut *adoleſcens* quoque, & *adultus*, & *indoles* dicitur. Lucilius v. *Sive virum suboles, sive est muliebris origo*. Virgilius: *Clara deum suboles, magnum Jovis incrementum*: ubi observes illud etiam, quod in vulgatis *cara* scriptum est, in codice eo Festi, *clara* haberi.

51. TERRASQUE TRACTUSQUE MARIS. Sunt antiqui codices, in quibus *terram* unitatis numero legas. Sed multo magnificentius est plurali dicere.

52. ASPICE VENTURO LAETENTUR UT OMNIA SAECLIO. In Romano codice, *laetantur* est, indicandi specie, quod magis implet aures, & longe magis movet: dum cuncta oculis subjicere videtur.

53. O MIHI TAM LONGAE MANEAT PARS ULTIMA VITAE. In Longobardico, & in Mediceo, *tam longe* scriptum est. Sed enim *tam longae vitae* casta omnino lectio est: quam Servius etiam agnoscit.

57. ORPHEI CALLIOPEA. In Romano codice, & in Mediceo, *Orphi* legitur per synaeresim. In aliis *Orphei*. In Longobardico, etiam *Orphei* prius scriptum erat. Inde abrafis litteris factum est *Orphi*. Sane Priscianus hic Graece dictum ait, *Ὀρφεὺς Ὀρφεύς*, quare vel unico i scribendum, aut ita pronuntiandum, ac si unico scriptum esset: ut diphthongi sonus sit, Latinae tamen scripturae ratione servata: quanquam nihil prohibet *Orphei*, dimensione dactyli pronuntiare, quum Dativus sit casus, ut etiam *Lino*. Et apud Graecos ultima brevis est in hujusmodi dativis, ut *Δαφνίδι, τῷ χαρίτι*.

59. PAN ETIAM ARCADIA MECUM SI JUDICE CERTET, PAN ETIAM ARCADIA DICAT SE JUDICE VICTUM. Non inficior utrumque verum in Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis, eodem modo legi, *Pan etiam Arcadia*: licet in Romano versus inferior una habundet littera. Sed enim mihi non displicet, quod in Oblongo codice legitur, *Pan deus, Arcadia mecum si judice certet: Pan, etiam Arcadia dicat se judice victum*. Magnam enim emphasim habere videtur, *Pan, deus*. Et adverte in hujusmodi lectione inferiore versu, *Pan* suspendendum esse. Si cui vero magis placeat iteratio totius hemistichii, non laboro: nam & ea quoque lepidia & suavis est.

61. MATRI LONGA DECEM TULERUNT FASTIDIA MENSES. *Tulerunt* quidem in Romano codice legitur: in Longobardico, & in Oblongo, *tulerant*: in Mediceo, & aliquot aliis perveteribus *tulerint*. Neque desunt, qui teste Servio *abstulerint* legant. Sed enim Donatus in Eunuchi prologo locum citat, & *tulerunt*, pene ultima

tima correpta legit, ad similitudinem illius Terentiani versus *Postquam aediles emerunt*, ubi necesse est ultimum saltem pedem esse lambum. Agnoscit & Probus *tulerunt*, & Metaplasmum esse dicit media correpta syllaba, quae natura longa sit. Est & *docim* per *i*, de quo superius.

62. CUI NON RISERE PARENTES. Non me fugit quo pacto Quintilianus lectionem hanc acceperit, quam hic in numero figuram esse dixerit: quantumque viri peritissimi sibi super hoc loco applaudere visi sint: quae vero in hoc dispuent, alii viderint. Nos antiquissima haec omnia exemplaria contulimus, in quibus omnibus scri-

ptum observavimus, *cui* dativo casu. In aliquot etiam *quoi*, Catulliano more, ut alibi, *quoi non dictus Hylas*. Quo de genere scriptionis Quintilianus, Veteres ante se ait, *cui*, quod tribus jam litteris enotari coeptum erat, *quoi* ad pinguem sonum usos: tantum ut ab illo *qui* distingueretur.

63. DEA NEC DIGNATA CUBILI EST. In Romano codice scriptum est *cubilest*, Plautino more. In altero perveteri, *cubili* absque verbo *est*. Sed ea Synaloepha, quae fit in *cubili est*, huic humili generi maxime convenire videtur, & nescio quid suavitatis in eorum auribus relinquere, qui musicis Poëtarum numeris infuerint.

E C L O G A Q U I N T A.

CONVENIMUS AMBO. In Oblongo codice *con-*
sedimus legitur, omnino corrupte. Nam *con-*
venire huic sententiae congruit.

7. SPARSIT LABRUSCA. Usus hic Virgilius genere foeminino, qui genere neutro plurali numero dixit in Culice: *Densaque virgultis ovide labrusca petuntur*.

8. SOLUS TIBI CERTET AMYNTAS. In Mediceo & omnibus fere codicibus antiquis, *certat* legitur: indicativo modo. Sed in Oblongo, *certet* ut in vulgatis est, & ita etiam est in citato versu apud Arulianum Messum.

9. QUID SI IDEM PHOEBUM CERTET SUPERARE. In Mediceo, & aliquot aliis antiquis codicibus, mutatis dictionibus legitur, *Quid si idem certet Phoebum superare*. Quod parvi momenti est.

11. AUT JURGIA CODRI. Servius ait, *Orto bello inter Laconas & Athenienses*. At Plutarchus in Parallelis ex Historico Socrate bellum hoc adversus Thracenses ponit, *Codrumque*, uno ex hostibus falce interempto, concitasse alios in caedem suam. Tu quae multa Justinus de *Codri* morte exequitur, videris.

15. JUBETO CERTET AMYNTAS. In Romano codice, in Longobardico, & in Mediceo legitur, *Jubeto ut certet*. Sed enim absque *ut*, elocutio venustior videtur bonae eruditorum parti.

20. EXTINGTUM NYMPHAE CRUDELI FUNERE DAPHNIM FLEBANT. In Romano codice, quia putabant adspirationem non nisi vocalibus applicari, nomen hoc passim adspiratione, vel sublata, vel translata, post suscripserunt *Daphnin*. In aliquot absque ulla adspiratione scribitur *Daphnin*, ut in Mediceo habetur. *Daphnidis* porro mortem ex amore provenientem Theocritus late scribit in Ode Thyrsidis. Quod vero hic Quintilius intelligatur sub *Daphnidis* persona, ostendere videtur

Horatius, ubi de Quintilio ait: *Nulli flebilior quam tibi Virgili*. Solent enim Poëtae libenter alludere ad amicorum opera, eaque suo ita testimonio apud posteros commendare. Fuit vero Quintilius hic Cremonensis, de quo Eusebius in libro de Temporibus: *Quintilius, Cremonensis, Virgilii & Horatii familiaris, moritur*.

25. FRIGIDA DAPHNI BOVES AD FLUMINA: NULLA NEQUE AMNEM. In Longobardico legitur *ad flumina nulla neque amnem*, absque collusione in quarto pede: quod nescio quid magis miserabile sapit, ea exilitate prolatum, puncti praesertim interpositi suspensione.

26. LIBAVIT QUADRUPES. In Romano codice passim legitur, *Quadrupes* per *i* in pene ultima, ut *bipes*, *tripes*: in usu vero remansit *quadrupes* per *u*, ut ex *contumace contumax*, *aucupium* ex *aucipio*, de quibus alibi.

27. POENOS ETIAM INGEMUISSE LEONES. In Romano codice, legere est *gemuisse*. Sed *ingemuisse* majorem habet vim, & numerus ipse magis delectat.

28. SILVAEQUE LOQUUNTUR. In Romano codice, & in Longobardico *locuntur* per *c*, quia Veteres *q* litteram ignorabant.

29. ARMENIAS CURRU SUBJUNGERE TIGRES. Ita quidem legendum. Sed in Romano codice legitur *Armenia*, puto scriptoris negligentia: reliquae dictiones permixtae sunt, & punctis male distinctae. Est enim *currus* ubi *jungere tigres*. Quod nonnulli nunc ejus codicis auctoritate mori, exponere volunt hoc ordine: *Daphnis instituit jungere tigres Armenias*: vel, ut in Romano, *Armenia*. In ea quippe provincia, *currus* ubi, scilicet etiam junxit. Sed vulgata lectio castior.

30. INDUCERE BACCHO. *Baccho* passim habetur in impressis codicibus. In antiquis omnibus *Bac-*

Bacchi, ut sit, *Thyasos Bacchi*. In Longobardico ultima littera abrasa est, & o repositum, aliena manu, & atramento; videtur vero *Bacchi* fuisse prius. Si tamen malis *Baccho* acquisitive legere, non laboro.

31. MOLLIBUS HASTAS. In Longobardico, & aliquot veteribus codicibus, *astas* passim legas absque aspiratione. Nomini tamen huic accessit adspiratio ex antiquo usu.

36. GRANDIA SAEPE QUIBUS MANDAVIMUS ORDEA SULCIS. In aliquot codicibus antiquis legere est, *Saepe quidem mandavimus*. Sed quibus receptum magis: *ordea* vero per aspirationem scribendum ex antiquis plerisque codicibus, & ex historia: nam *fordeum* prius dicebatur, inde *f* in *b* transeunte, *bordeum*.

37. INFELIX LOLIUM ET STERILES DOMINANTUR AVENAE. *Dominantur*, in impressis tantum codicibus legi. In antiquis vero omnibus, quotquot habere contigit, *nascuntur* ejus loco positum observavi. *Dominantur* enim, quod numerosius est, omnino habetur in Georgicis, qui stilus supra Bucolicum non nihil extollitur. *Steriles* vero *avenas* dixit ea de causa, quia frumenti vitium est *avena*, & *bordeum* quoque in eam degenerat, quod quidem vitium foli maxime caelique humore evenire tradit Plinius, libro XVIII. Naturalis historiae, sequentemque causam esse feminis imbecillitatem, quum diutius retentum est terra, priusquam erumpat. Eadem est ratio si cariosum fuerit, quum feretur. Neque enim inficias ierim, *avenam* esse genus segetis. Sed hoc loco de iis quae degenerant, Poeta loquitur. Haec ideo libuit inferere: quia non satis placebant, quae ponuntur ab interpretibus.

38. PRO MOLLI VIOLA, PRO PURPUREO NARCISSE. In Romano codice additum est &, legiturque, *Pro molli viola & pro purpureo narcisso*. Sed absque ea particula copulativa lectio mihi videtur elegantior. Quod vero sequitur de *paliuro*, quam Servius herbam asperrimam, & spinosam esse dicit, Theophrastus fruticem, Plinius arborem agnoscit, in Cyrenaica maxime regione late proventientem. Nihil tamen prohibet, quin & herba sit, quamvis in Cyrenaica regione ad speciem & magnitudinem fruticis assurgat. Nam & *Lotos*, herba atque iidem arbor est.

40. INDUCITE FONTIBUS UMBRAS. Ita pleraque antiqua legunt exemplaria, quod etiam in vulgatis codicibus habetur. In Romano tamen *aras*, non *umbras* legitur, & aliquot exemplaria non *fontibus*, sed *frondibus* habent. Quamvis & alicubi *frondibus* per *u* sit, ut non invenisse legas, *inducite frondibus aras*. Nam *inducere* vestire etiam significat, ut apud Suetonium in Augusto, *Calceum praepostere inducitur* legas. Haec tamen ita dicta

sint, ut minime displiceat vulgata lectio, *fontibus umbras*.

46. QUALE SOPOR FESSIS. In Romano codice, *lassis*: hoc alterum ex his, paraphrasis esse debuit.

59. DRYADASQUE PUELLAS. In Romano codice *Dryades* Latino declinatu.

60. NEC RETIA CERVIS ULLA DOLUM MEDITANTUR. In codicibus aliquot antiquis, *malum*, non *dolum* est. Quia vero *retia* positum est, magis placet *dolum*. Crediderim vero *malum*, ab interpretibus *καλὰ παύσιμον* adscriptum, ideo, quia *dolus*, & bonus & malus est: & antitheton sequitur: *Amat bonus otia Daphnis*.

63. IPSAE JAM CARMINA RUPES. In Romano cod. & copulativa particula inserta est, *ipsae & jam carmina rupes*: quod non placet.

64. DEUS, DEUS ILLE, MENALCA. In Longobardico, & in Mediceo, *ipse* legitur. Sed *ille* majorem emphasin habere videtur.

65. EN QUATTUOR ARAS, ECCE DUAS TIBI, DAPHNI, DUOQUE ALTARIA PHOEBEO. Vide an erudite admodum legatur in Longobardico, *Ecce duas tibi Daphni, duas altaria Phoebio*. Ut *altaria* per appositionem legamus: convenientque omnia cum eo quod dictum est, *En quattuor aras*, postea distinguat, *Ecce duas tibi Daphni, duas autem Phoebio*, quae tamen *altaria* sint. Illud addam, in antiquis aliquot codicibus, *duo altaria* absque particula copulativa. Hujusmodi vero pleraque invenies numeri variandi causa poni a Poëta.

68. CRATERASQUE DUOS STATUAM TIBI. *Duos* quidem in codicibus aliquot veteribus legitur: quanvis in Oblongo, & plerisque aliis, *duas* insolito genere legatur. In Romano tamen, *duo* ad libilum evitandum, quod *statuam* sequitur. In altero perveteri, dictio abrasa est: *duo* tamen prius fuisse apparet. Et quamvis *duo*, etiam accusativo casu pluralis numeri ultimam corripit, ut ex eo versu manifestum, *Si duo praeterea tales Idea tulisset*. hic tamen, tam ratione loci, quam etiam ob consonantes *duas*, quae subsequuntur, longa esset omnino.

69. HILARANS CONVIVIA BACCHO. In Mediceo codice, *Hilarans altaria Baccho*. Reliqui omnes *convivia*.

71. VINA NOVUM FUNDAM CALATHIS ARVISA NECTAR. In Oblongo quidem *infundam* legitur. Sed id mihi negotium facessit, quod *Arvisia* dictio, nusquam legitur eodem modo in codicibus antiquis. Siquidem in antiquissimo notae majoris, & in Oblongo, *Arisia* legitur. In altero vero perveteri, atque iidem in Longobardico, mediae illae litterae abrasae sunt: ut quid haberet antiqua lectio, non discernas. In Mediceo, *Aerusia* media

media tamen abrafā syllaba legitur. Sunt alii codices, in quibus *Aretusia* legas. Alii, qui corruptius quid ostendant. Quod vero Interpretes, Auctores citant, de *vino Arvisio* in insulae Chii promontorio, cujus etiam Strabo mentionem fecerit: invenio ego apud Auctores Graecos aliquot *Ἀρυσίαν* eum locum nuncupari: vinumque in ea optimum, *Ἀρυσίαν*: eamque esse regionem illam apud Strabonem *τραχίαν καὶ ἀλίαν* ἔσθαι τριακισίων ἔσθαι ἔστιν ὀφείλειν ἢ Ἑλληνικῶν. Tamen in impressis ab Aldo codicibus *Ἀρυσίαν* χάρη legatur. Quod nisi pro comperto habeam Latinos vocabulum mutasse, quod in plerisque aliis facere consueverunt, vel *Arvisia* legendum contenderim, ut apud Stephanum est, codicibus Virgilianis praesertim antiquis, vel variantibus, vel manifeste adeo contaminatis. Vel cum Romano codice, & aliquot aliis veteribus, *Ariusia*, prout etiam in Strabonis codicibus vulgatis legitur. Vide tamen Plinianos codices vetustos l. 14. c. 7. Nam in impressis est: *In summa gloria post Homerica illa, de quibus supra diximus, fuisse Thasium Chiumque, ex Chio, quod Arvisium vocant.*

73. SALTANTES SATYROS IMITABITUR ALPHESIBAEUS. In Romano codice more suo, *Salturos* per *u* scriptum habetur. Verrio enim Flacco, ut hic quoque Veterum opinio referamus, eadem esse videtur apud nos *u*, quae apud Graecos *υ*. Namque his exemplis argumentatur, *Quod illi dicunt κόμινος nos cuminum: quam illi κνταρίον, nos Cupressum. Illi κυβερνήτω nos Gubernatorem, u enim cum g consentire alibi dictum.* Nec non ex ejusmodi *Θησεύς, Ithefens, Πηλεὺς, Peleus.* Quare multi y psilon litteram supervacuum Latino sermoni putavere. Sed quum quaedam, ait Scaurus, Graeca nomina in nostrum sermonem admissa sint, in quibus hujus litterae sonus evidenter exprimitur, ut *hyperbaton, & hymnus, & hyacinthus, in eisdem hac littera fungimur necessario.* Satyros igitur eadem ratione per *y* scribemus: Nam & Victorinus ea, quae Graeci per *υ* scribunt, si exigat ratio, per *y* potius quam per *u* scribenda praecipit, ut *Berythus*, non *Beruthus*, *Hylas*, non *Hulas*. Haec ille posuit exempla. Verrii vero Flacci rationem apud Velium Longum videre poteris.

E C L O G A S E X T A.

INSCRIPTIO hujus Idyllii in antiquo Romano codice ad hunc modum habet, *Faunorum, Satyrorum, & Silenorum delectatio.*

1. PRIMA SYRACUSIO. In Romano codice *Syracoso* per *o* in antepenultima legitur: quod etiam Servius adnotavit. In Longobardico, & aliis, *Syracuso*; quod jam ab omnibus receptum est.

2. NOSTRA NEC ERUBUIT SYLVAS HABITARE THALIA. In Romano codice, *silvis* legitur, & *Thalea*: ea ratione, qua diximus alibi *u* diphthongum in *e* longam abire plurimum apud Latinos, vocali praesertim subsequente. Sed enim, ut *Thalia* Graeco sono per *i* scribatur, jam receptum a Latinis.

3. QUUM CANEREM REGES ET PRAELIA. In antiquissimo codice Romano, *proelia* per *oe* diphthongum legitur, ut in aliquot antiquis marmoribus habetur.

4. VELLIT ET ADMONUIT. In Longobardico *velit* unico *l* scriptum, ut multa hujusmodi: antiquorum more. In eodem Longobardico, & in Mediceo, *ammonuit* duplici *m*, quod etiam habetur in Oblongo codice: adeo dura visa est illi saeculo pronuntiatio, qua litterae M. D. praejiceretur.

7. VARRE, TUAS CUPIAN. In Longobardico, *Varre* semper unico *r* scriptum est, quod jam recipi video: tam etsi Victorinus, quo vitium hoc emendaret, duplici *rr* scribendum praecepit. *Tom. IV.*

rit: non secus ac *Arruntium, cutrum, & futrum.* Eundem vero esse volunt, quem Horatius *Varium* appellat, *Scriberis Vario fortis, & impiger.* Scribit vero Dion Historicus Quintilium Varum in Germania victoriam adeptum, postea proditum, post magnam cladem ipsummet sibi manum conficivisse. De eodem apud Suetonium in Augusto plura.

13. CHROMIS ET MNASYLUS. In Romano codice scribitur *Mnasillus* duplicato *ll*, & per *i*. Praeterea Valerius Probus *Mnasilos* per *os* legit.

18. SPE CARMINIBUS AMBOS LUSERAT. In codicibus antiquis *ambo* legitur, quod magis placet eruditibus: & ita scriptum a Virgilio asserit Carisius. Alibi diximus, etiam Oratores eo declinatu libenter usos: quodque nunc succurrit, in Vetusso codice apud Livium legi, in calce tertii Dec. primae, *Praedium fuit, quale inter fidentes sibimet ambo exercitus, veteris perpetuaeque alterum gloria, alterum nuper nova victoria elatum.*

19. INJICIUNT IPSIS EX VINCULA SERTIS. In antiquis omnibus: *Incipiunt*, i secunda syllaba minime geminato, ea quam superius attulimus ratione.

21. JAMQUE VIDENTI. In aliquot antiquis codicibus: *Namque videnti.*

23. QUO VINCULA NECTITIS. In antiquis aliquot codicibus, *quid vincula.* Sed id ex paraphrasi, pro *quo*, ad quid.

Y

28. Mo.

28. MOTARE CACUMINA QUERCUS. *Motare* quidem in antiquis aliis codicibus. Sed in Longobardico, *mutare* habetur. Quod si admittas, *cacumina* montium intelligas: transire quippe arbores de monte ad montem: sequitur enim comparatio ad Orphea, quem arbores secutae, umbram ferunt praeuisse vati: ut in appendicibus Virgilii legitur. Magis tamen placet *motare*, quia de saltatione sermo est.

30. NEC TANTUM RHODOPE MIRATUR ET ISMARUS ORPHEA. In Romano codice, & in Oblongo, *mirantur*, verbo numeri multitudinis inter duo singularia posito, Alcmantica figura: quam etiam apud Homerum Porphyrius agnoscit.

38. ALTIUS ATQUE CADANT. In Romano codice *utque* legitur: sed *atque* receptum. SUMMOTIS NUBIBUS IMBRIS. In Romano codice *summotis ignibus* legitur. Quod significaret, aestate summoti, essetque sermo de temporum cardinibus, Vere, Aestate, Autumno, & Hyeme, quae *παρα τὸ ὕμν*, hoc est, pluo, nuncupatur: exacta enim aestate imbres folere latius effundi, ita ut omnia plenis rura natent fossis, jam omnibus exploratum est.

40. RARA PER IGNOTOS ERRENT ANIMALIA MONTES. In Romano codice legitur *per ignaros*: dictionemque hanc Aulus Gellius inter eas recenset, quae passim etiam accipiuntur, pro ignorato quippe, vel ignoto. Quamquam verum illum, qui ab eo citatus est exempli gratia, *Ignarum Laurens habet ora Mimanta*, posse aliter legi suo loco ostendimus, in Castigationibus Aeneidos.

42. CAUCASEASQUE REFERT VOLUCRES. In codicibus aliquot antiquissimis, in Romano, in Mediceo *Caucasias* per *i* in pene ultima habetur, & ita in secundo Georgicon *Caucasio*. Multa tamen ejusmodi libentius per *e* Latini protulere.

43. HIS ADJUNGIT HYLAM. *Hylam* per *n* omnia vetera scribebant exemplaria.

44. UT LITTUS HYLAM. Ut taceam *Hyla* in antiquis codicibus, de quo alibi, est etiam *quo litus* legere, in aliquot manu scriptis: sed *ut*, omnino melius.

45. ET FORTUNATAM SI NUNQUAM ARMENTA FUISSENT PASIPHAEN. In veteribus aliquot exemplaribus omnino *Pasiphen* trisyllabum legas: quod quidem quosdam satis litteratos viros in errorem traxit: quum dubio procul *Πασίφην* quadrisyllabum sit.

47. AH, VIRGO INFELIX. Diximus Probum Grammaticum subscribere Romano codici, ne *a*, vel si etiam interjectio sit, cum adspiratione scribatur.

49. AT NON TAM TURPES. In Romano, &

aliquot aliis plerisque Codicibus, *turpis* Veliano more, de qua scribendi ratione alibi disputatum.

60. STABULA AD GORTYNIA. In Longobardico, & in Mediceo, *Cortynia* per *c*, ut multi jam scribere coeperunt. Sed *Cópru* urbs Cretae per *g* scribitur, & apud Stephanum, & in Homeri catalogo. Datur tamen aurbus Latinis plerumque *c* pro *g* recipere. Cognatae enim sunt, ut Scaurus ait.

62. TUM PHAETONTIADAS MUSCO CIRCUMDAT AMARAE CORTICIS. Et in hoc quoque nomine multi decepti sunt, quod in codicibus scriptum observassent, *Phaetontiadas*, errore geminato: quanvis non negarim duas syllabas primas in unam coire posse, ubi aliqua necessitas cogat. Notat sane Quintilianus *συναλοιάν*, quam *complexionem* interpretatur, apud P. Varronem: *Quom te flagranti dejectum fulmine Phaeton*. Sed hoc loco non est hujus figurae usus. Observat & *Amarae corticis*, apud cum, qui *medio cortice* dixerit: qui si *amari corticis* hic fecisset, compositione peccasset.

65. AONAS IN MONTES UT DUXERIT UNA SORORUM. In antiquo codice manu scripto legere est absque in praepositione, *Aonios montes ut duxerit una sororum*: ut, *Italiam venit*. Sed longe melius est, *Aonas in montes*, ut vulgata habent exemplaria.

66. UTQUE VIRO PHOEBI CHORUS ASSURREXERIT OMNIS. Apud Arusianum Messium legas, *Atque viro Phoebi chorus adsurrexerit*.

74. QUID LOQUAR? AUT SCYLLAM NISI. In Romano codice, *ut Scyllam* habetur, quod non placet: quamvis poetarum mos sit interdum fabulas confundere. Id si cui tamen adrideat, *Quid loquar, ut narraverit Scyllam Nisi, aut ut mutatos*. In pastoralis enim persona, non dedecet ex duabus *Scyllis* alteram pro altera nominare. Vetus etiam codex manu scriptus ita legit, *Quid loquar? An Scyllam Nisi, aut quam fama secuta est*. Vide vero tale aliquid apud Servium. Adde quod *narraverat*, non *narraverit*, in Romano codice scriptum est: sed hoc scriptoris adscripsim infcitiae. QUAM FAMA SECUTA EST. In codicibus aliquot antiquis, *secuta est* legitur: ut plerumque etiam in veterum monumentis. Et ita Ecloga decima: *Perque horrida castra secuta est*.

81. SUPERVOLITAVERIT ALIS. In Romano codice, *supra* legitur, quod scriptoris vitio factum est: *ales*, non *alis*. Legas tamen, *quibus alis*: quippe quae pennatae non sunt, ut aliarum volucrum, unde joco locus in fabulis datus.

86. JUSSITQUE EDICERE LAUROS. Sunt veteres codices, in quibus *ramos*, non *lauros*, habetur. Sed longe melius *lauros*, cujusmodi lucus Phoebum addecat.

ECLO.

E C L O G A S E P T I M A.

A SUPERIORI Ecloga usque ad eum versum, qui incipit, *Naidēs indigno cum Gallus a. p.* desunt omnes paginae in codice illo antiquissimo maioris notae. Quantum vero ad Idylli pertinet inscriptionem, animadvertendum, in vita Virgilii, quae Donato adscribitur, ubi singularum Eclogarum argumenta, & tituli recensentur, haec corrupte legi: *Septima Pharmaceutria. Octava amores diversorum sexuum, & dicitur Damon.* Ea tu ita restitue: *Septima amores diversorum sexuum, & dicitur Corydon. Octava Pharmaceutria, & dicitur Damon.* Sunt tamen qui pro *Corydone, Meliboeum* inscribant.

2. **COMPULERANTQUE GREGES CORYDON ET THYRSIS IN UNUM.** In antiquo codice manu scripto, *gregem* unitatis numero habetur, ut sit, *Corydon, & Thyrsis compulerant in unum gregem, Thyrsis oves: Corydon capellas.* Sed melius *greges: uterque suum.* Est vero ubi *ovis* legas, sed hoc loco *ovēs* per *es* dulcius sonare videtur.

6. **HIC MIHI DUM TENERAS.** In Mediceo *hic scriptum* est, sed *hic* melius, hoc est, eo tempore, quo teneras defendo a frigore myrtos.

13. **EQUE SACRA RESONANT EXAMINA QUERCU.** In Longobardico prius erat: *Atque sacra*, prout etiam in citato hoc eodem versu ab Arustiano. Sed enim Servius mavult *eque sacra.* In commentariis vero aliquot, *eque cava resonant*, scriptum invenias.

25. **CRESCENTEM ORNATE POETAM.** In Longobardico, & in Mediceo legere est, *nascentem*: horum alterum Paraphrasis fuit. *Crescentem* vero omnino castior lectio existimatur.

27. **AUT SI ULTRA PLACIDUM LAUDARIT.** In Longobardico legitur *placidum*, quod minime admittimus.

33. **SINUM LACTIS ET HAEC TE LIBA, PRIAPE, QUOTANNIS EXPECTARE SAT EST.** In pluribus quidem antiquis codicibus legitur *te.* Sed in Oblongo, *tibi*, quippe, *satis est*, vel, *oblata tibi.* Sino vero pro vase, utitur & Plautus in Curgulione: *Invergere in me liquores tuos Sino doctim.* Quod vero Virgilius *liba* genere neutro dixit, Nigidius *libos* genere masculino dicere maluit. *Quot*

annis; uti saepe dictum, distinctis dictionibus scribitur in antiquis exemplaribus.

41. **IMMO EGO SARDOIS VIDEAR TIBI AMARIOR HERBIS.** Oblongus codex ille antiquus, atque alter pervetus expositus, *Sardiniis*, legunt: ut Latina dictio sit, neque quid in syllabis desideretur, quum receptum illud sit: & in medio Tybure Sardinia est. Quod ideo dictum volui, quia in codice Longobardico, & in Mediceo *Sardoniis* legitur, qua forma possessivum id nomen apud Graecos effertur. Quod, si admittas, figura erit Synzesis duorum *ii*, quum dubioprocui *Sardōnis*, per *u* *myrta* scribatur; nili factum sit ea ratione, qua *Sidonium*, ejusdem naturae nomen, corripimus, quam *u* *Sardōis*. Stephano observatum est, & multis adeo locis Virgilius Graeca declinatione & figura utitur.

43. **SI MIHI NON HAEC LUX TOTO JAM LONGIOR ANNO EST.** Observat Nonius foeminino genere *lucem*, hoc loco dictum a Virgilio, pro die: a Plauto vero in Aulularia, *Luce claro*, virili genere: ita etiam a Varrone, & a M. Tullio denique, libro de Officiis secundo: *Et quum prior ire luci claro non queo.*

48. **TURGENT IN PALMITE GEMMAE.** In Longobardico *turgent*, *u* post *g* inferta: ita semper in Romano *urguet*, *tinguit* & similia, omnia Attiano more: quem reprobatur Caper. Sed de hac ratione scribendi latius in VI. Aeneidos dictum eo loco: *Quibusve urgentur poenis.*

62. **FORMOSAE MYRTUS VENERI.** Imperite nonnulli huic nomini *Myrtus* adspirant. Ea vero arbor Veneri ea de causa sacra dicitur, auctore Plinio, quia littora amat: & Venus orta mari fertur: vel quia prodest multis mulierum necessitatibus.

68. **FRAXINUS IN SILVIS CEDET TIBI.** In Longobardico *cedat.*

69. **HAEC MEMINI, ET VICTUM FRUSTRA CONTENDERE THYRSIM.** In Oblongo codice, dictionum ordo hoc habet numero: *Haec memini. Victum & frustra contendere Thyrsim.* Vulgata tamen lectio rejicienda non est.

E C L O G A O C T A V A.

PASTORUM MUSAM DAMONIS ET ALPHESTIOEI. Servius ait primam partem, solam amato-

ris decepti habere conquestionem. Sed enim in ea narratur etiam principium, & origo amoris, qui lo-

cus a Theocrito circa finem tractatur.

4. SUOS REQUIERUNT FLUMINA CURSUS. Verbum *requierunt*, ea loquendi figura, nonnullis negotium faceffit. Et *liquerunt*, codices aliquot manu scripti legunt. Verum exemplaria probatio-
ra *requierunt* habent, & eam lectionem agnoscit Servius: quae multum venustatis prae se ferens, inter elocutionum exempla redigitur ab Atufiano.

13. INTER VICTRICES HEDERAM TIBI SERPERE LAUROS. C. Julius, & aliquot alii veteres Grammatici, *laurus* loco hoc agnoscunt, quamvis alibi declinatione secunda, *Et vos o Lauri carpam*. Et: *Illum etiam Lauri, etiam flevete myricae*. Et: *Faciemque simillima Lauro*, dictum a Virgilio minime negent: Ablativum tamen singularem, dativo similem non habere: asserente Plinio, *huic Lauro*, & tamen ab hac *Lauru*, & *Lauruum* facere.

14. DISCESSERAT UMBRA. Ita antiqua plurimum legunt exemplaria. Sed in Oblongo codice *discesserat* habetur: magis tamen placet a *decendo* ductum, ut illud: *Et sol decedens*: quanquam ibi quoque varium.

15. CUM ROS IN TENERA PECORI GRATISSIMUS HERBA EST. In Longobardico, & aliis antiquis, non habetur *est*, quod quidem hoc loco praeteritum, nescio quid gratius habere videtur.

16. INCUMBENS TERETI DAMON SIC COEPIIT OLIVAE. *Coepit* varie scribitur in exemplaribus antiquis, tam a *cipio*, quam ab *incipio*. Sed enim *Caper* in libello de *Elegantis*, *coepit* per *oe* diphthongum, ab *incipio*: *coepit* vero per *ae*, a *cipio* deduci monet. Quam vero differentiam idem inter *oleam*, *olivam*, & *oleum* ponit, jam hic minus receptam videmus, ubi *Oliua* pro arbore dubio procul posita est.

21. INCIPE MAENALIOS MECUM, MEA TIBIA, VERSUS. *Maenaios* ideo dixit, quia quae canunt hic, in Arcadia se aliquando audivisse inferius ostendunt.

28. CUM CANIBUS TIMIDI VENIENT AD POCULA DAMMAE. Sospater Carisius, ubi agit de Soloecismo, eum etiam fieri per genera nominum ait, ut, *timidi venient ad pocula Dammae*, pro, *timidae*: ex quo Horatium proprium protulisse genus constat, *Et superjecto pavidae natarunt aequore Dammae*.

30. SPARGE, MARITE, NUCES. Lege caussam hujus instituti apud Plinium libro xv.

34. PROMISSAQUE BARBA. Quamvis *promissa* minime displiceat, quod eo significato frequenter apud Latinos auctores inveniatur; in antiquis tamen omnibus codicibus quotquot habui *prolixa* legitur. Eadem autem varietas dictionis ejusdem in codicibus Livianis habetur, libro vii. de secun-

do bello Punico, *Ad hoc prolixa barba, & capilli, efferaverant speciem oris: nescitabatur tamen in tanta deformitate*. Vetus codex *promissa* legit, & pro *nescitabatur*, *noscebatur*. Sed loco hoc, frequentativa illa verbi speciem sententiam auget.

39. TUM ME JAM CEPERAT ANNUS. In Longobardico codice: *tum jam me ceperat*. In aliquot aliis *acceperat*, & *adceperat*, habetur.

40. POTERAM A TERRA CONTINGERE RAMOS. In Longobardico exemplari, *conjugere* habetur, quod a nemine receptum observavi.

44. ISMARUS, AUT RHODOPE, AUT EXTREMI GARAMANTES. Sunt politioris hujus elegantiae viri studiosissimi, qui locum hunc in antiquo codice legi aliter observarint. Quippe *aut Tmarus aut Rhodope*: ut duorum montium asperitate amoris saevitiam probet: & a loci demum longinquitate, dum infert, *Aut extremi Garamantes*. Nam *Ismaron* urbem esse manifestum, de qua sic Harpocraton: *Ἰσμίρων, ἢ πόλις ἐν Θράκη Μαρώνια. ἢ φασὶν εἶναι τὴν ὕψ' Ὀμήρου Ἰσμάρον καλεμμένην*. *Tmarus* autem, qui & *Tomarus* Straboni, mons Dodonis est alperrimus, atque saevissimus, non minus quam *Rhodope* Thraciae. Vulgatam tamen lectionem Valerius Probus, summae diligentiae Grammaticus, in Institutis agnoscit: & inter ea quae apud Latinos quoque *or* brevem finalem syllabam habent, ex eo quoque versu exemplum citat: *Ismaros aut Rhodope, aut extremi Garamantes*. Neque enim quid prohibeat, *Ismaron* tam pro monte, quam pro urbe poni: quod si volunt pro urbe tantum accipi, nihil quicquam sententiam immutabit. *Ismaron* sane Cicones, gens immanis, & inhospitalis, Homero damnata, coluerunt: ad quos Ulyxes, Ilio digressus, primum appulsus est: a quibus male acceptus, coactus est magna trepidatione socios in naves cogere, & quam maxima potuit festinatione sese in altum subducere. Unde Virgilius, quem velit immanitem feritatemque amoris ostendere, illum accolis *Ismari* inhospitalibus comparat. Qui alibi etiam duas eas locutiones in uno versu ponit, *Nec tantum Rhodope mirantur & Ismarus Orphea*.

45. NEC NOSTRI GENERIS PUERUM. In Longobardico, in Mediceo, & aliquot aliis codicibus manu scriptis, numerus in hunc dictionum ordinem muratus est, *nec generis nostri puerum*, qui ordo etiam apud Servium est.

64. CINGE HAEC ALTARIA VITTA. In Oblongo Vaticano codice *vitta* per *et*: & ita in aliis quibusdam habetur. In aliquot *vitta*, *et* geminato; hoc quidem ex consuetudine, alterum illud ex analogia.

69. CARMINA VEL COELO POSSUNT DEDUCERE LUNAM. In antiquis aliquot exemplaribus lege-

legere est, *Carmina & e coelo possunt deducere Lunam.*

74. TERQUE HAEC ALTARIA CIRCUM. In codice Longobardico legitur *hanc*, ut jungatur cum eo, *Effigiem duco*. Sed enim *haec* melius.

78. NECTE AMARYLLI MODO, ET VENERIS, DIC, VINCULA NECTO. Cuperem ego maxime vetus exemplar, unde plerique *nodos* pro *modo* legendum persuaderent. Nam in his antiquissimis codicibus, quotquot prae manibus mihi fuere, *modo* passim scriptum animadverti: quanquam hujus generis figuratos versus alibi etiam apud Virgilium observavi: de quibus suo loco dictum. Quod vero Servius ajunt dicere, verum esse Anapaesticum, trimetrum, hypercatalecticum, metrum Cupidini consecratum, non intellexerunt eum de tome loqui, *veneris dic vincula necto*: quibus tantum verbis id metri genus constat, quod Servius adnotavit: quod si nodos illos huc adnectas, supra etiam Tetrametrum versus exporrigitur: neque Anapaesticus erit.

82. ET FRAGILIS INCENDE BITUMINE LAU-

ROS. In Oblongo codice perveteri, non *Lauros*, sed *Ramos* legitur. Longe magis tamen placet *lauros* ex Theocrito, πᾶσι τοῖς Δάφναι; & inferius, Δάφνις ἵμ' ἀνίσταται ἑγὼ δ' ἐπὶ Δάφνιδι Δάφναι αἰδῶ: quod ita Poëta noster transtulit, *Daphnis me malus urit, ego hanc in Daphnide Laurum*. Sed enim in Longobardico *danis* scriptum est, & *daphnide*: supra vero *a*, apex quidam tremulus, loco litterae *φ* situs est: unde in codicibus aliis error eorum, qui notam hujusmodi non intellexerunt.

87. PROCUMBIT IN HEREA. In Longobardico legere est *in ulva*: sed *herba* usitatus.

102. NE RESPEXERIS. In Oblongo codice Vaticano *nec* habetur.

109. PARCITE, AB URBE VENIT, JAM PARCITE CARMINE, DAPHNIS. In Oblongo Vaticano transpositae dictiones, *jam carmina parcite*: quod tantundem est. Sed structura illa suavior, *Parcite, ab urbe venit, jam parcite*. In Mediceo per verbi reticentiam legere est, *Parcite, ab urbe domum, jam parcite carmina, Daphnis*.

E C L O G A N O N A.

5. QUONIAM SORS OMNIA VERSAT. In antiquis aliquot codicibus *sors* legitur: quod omnino tantundem est.

6. QUOD NEC BENE VERTAT. In Oblongo codice numerus hic lambicus hemistichius est, *quod nec vertat bene*.

8. MOLLIQUE JUGUM DEMITTERE CLIVO. In antiquis aliquot codicibus *dimittere*. Sed hoc ex vicissitudinaria illa mutatione, qua *i* in *e*, & *e* in *i* passim abire videmus. Nam hoc loco sententia poscit, ut *demittere* legatur per *e*.

9. USQUE AD AQUAM ET VETERIS JAM FRACTA CACUMINA FAGI. Citatur a Quintiliano versus, apud quem non uno in codice scriptum animadverti, *Veteris confracta cacumina fagi*. Sed minime displicet *veteris jam*, aut *jam*

fracta. Utrique enim ea particula adcommodari potest.

10. OMNIA CARMINIBUS VESTRUM SERVASE MENALCAM. Ut dictum superius, *Menalcas* per *z* in veteribus codicibus habetur. Hic vero est allegoria sine translatione, ut Quintilianus ait libro VIII. Institutionum. Omnia enim propriis decisa sunt verbis, praeter nomen. Non enim pastor Menalcas, sed Virgilius est.

26. NEC DUM PERFECTA. Codices aliquot antiqui *nondum perfecta* legunt: sed *nec dum* magis acceptum.

31. DISTENTENT HUBERA VACCAE. Sunt codices antiqui in quibus *distendant* legitur: sed *distentent* plenior ostendit hubertatem.

E C L O G A D E C I M A.

10. NAIADES. Ita quidem exemplaria quaedam habent: sed in perveteri exposito codice, & in Romano, & in Longobardico *Naidēs*, & id recte. Valerius enim Probus, ubi de nominibus *is* pura terminatis agit, eodem modo poni dicit, *Lais Laidis, Thais Thaidis, Nais Naidis*: Virgilium tamen poetice *Najades* declinasse eo loco, *Aegle-Naiadum pulcherrima*. INDIGNO CUM GAL-

LUS AMORE PERIRET. In Romano codice *peribat* legitur: quod Theocritianae responder figurae, Πᾶ πόν' ἀπ' ἡρώ' ὅσα Δάφνις ἐτάχιστο, πᾶ πόν' αἰὲν ὀδυροῦμαι. In Longobardico tamen est *periret*. Recte vero poeta argumentum hoc accommodavit Gallo, quod de sponte moriente Daphnide Theocritus decantavit: Cornelium enim Gallum primum Aegypti praesidem, post eam in provinciam ab

Y 3

Au-

Augusto redactam, ipsum sibi mortem conscivisse superius ostendimus, ex Eusebio: quamvis Servius eum ab aliis occisum dicat. Accedit Eusebio Ovidii etiam testimonium, ita dicentis in epithaphio Tibulli:

*Tu quoque, si falsum est temerati crimen amici,
Sanguinis atque animae, prodige Galle, tuae.*

Quod vero Cornelius Gallus passim scribitur, observes apud Strabonem libro tertio *Aelium Gallum*, trunca dictione scriptum.

11. NAM NEQUE PARNASSI VOBIS JUGA. Quamvis Παρνασσος duplici α passim apud Graecos scribatur, antiqua tamen omnia exemplaria *Parnasi* legunt unico s: quod nemo mirabitur, si legitur apud Vel. Longum: *Veteres neque quidem in his, fuisse, ivisse, abesse, & similibus ss geminasse*, adeo putabant eam litteram, vel unicam satis per se sonare.

12. NEQUE AONIA AGANIPPE. In Longobardico *Aoniae*, cum diphthongo in ultima. In altero perveteri codice abrafa est ultima syllaba. Sane *Aonia Aganippe* utrumque Servius nominativi casus esse dicit. Quibusdam vero, tametli non improbent *Aonia*, nihil absurdum videtur: ut qui dixerat *Fuga Pindi & Parnassi*, dicat etiam eadem figura, *Aganippe Aoniae*: sitque hoc genitivi casus, ne versus adeo elanguescat. Sed enim *Aoniae Aganippes* legendum esse indicat Probus, qui loco hoc dicit geminas vocales ab una excipi, adeoque syllabam ultimam in *Aoniae* non elidi, sed communem fieri: produci vero subsequente vocali brevi, corripri si longa excipiat: ut eo loco, *Insulae Ionio in magno*. Hujus sententiae Sosipater etiam subscribit.

13. ILLUM ETIAM LAURI, ETIAM FLEVERE MYRICAE. In Romano codice legitur, *Illum etiam lauri illum flevete*. In Longobardico, una plus dictione plenior versu, est, *Illum etiam lauri illum etiam flevete myricae*, idque ter repetitum cum *pinifer illum* etiam majorem habere movendi vehementiam videtur: quamvis non displiceat, *illum etiam lauri, etiam flevete*: quod ea exilitas propria sit, & Bucolici characteris, & personae miserabiliter aliquid deplorantis.

19. VENIT ET UPILIO. Quamvis Servius poetam Graeco schemate usum dicat, ut apud Homerum ὕληπιος, ἑλμπιος, & similia: antiquissimus tamen codex Longobardicus, neque non Mediceus *opilio* legunt per o, syllaba prima. Idque Caprum grammaticum sollicitum habuit, qui dictionem hanc per o vocalem quartum, non per u

scribendam esse praecipit. TARDI VENERE BULCI. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis *subulci* legitur. Sed enim si figura respondet Theocritianae sententiae, quae est, ἄλλοι τοῖ βῦται τοῖ ποιμῖνες ἀπὸ λαοῦ ἔλθον, dubio procul *bulci* legendum est, quibus & epitheton *tardi* convenit, quum praecipue ingressus boum, tarditate notetur.

20. UVIDUS HIBERNA VENIT DE GLANDE MENALCAS. In Romano codice *umidus*, & absque adspiratione, uti mos ejus est in plerisque aliis: nam & *umor* in eodem codice sine adspiratione scribitur, quod sive ab *umeo*, sive ἀπὸ τῆς ὑμενισκῆς descendat, adspirationem omnino recepit. Loco vero hoc, *uvidus* casta lectio.

33. O MIHI TUM QUAM MOLLITER OSSA QUIESCENT. In codicibus aliquot antiquis, omnino *quiescent*, indicativo modo habetur. Sed quod in Romano codice, & in Mediceo, *quiescant*, optandi modo legitur, longe magis placet.

52. INTER SPELEA FERARUM. In Romano codice absque diphthongo *spelea*, veluti etiam in veterum monumentis, non uno loco, neque una aetate scriptum observes, ut illud Romae, in B. Mariae Transpontinae:

SACERDOS DEI BROTONTIS ET HECATE HOC
SPELEUM CONSTITUIT.

Huic, reliquis praeteritis, illud addam, ex oppido Ficulli Dioc. Urbevetanae:

SOLI INVICTO MYTHRAE TIBERIUS CLAUDIUS
FILIUS THERMODORUS SPELEUM
CUM SIGNIS ET ARA CAETERISQUE VOTI
COMPOS DEDIT.

59. TORQUERE CYDONIA. In Romano *cydonia*. Et ita in Oblongo perveteri.

62. NEQUE CARMINA. In Romano codice, & aliquot aliis *nec* habetur.

64. NON ILLUM VESTRI POSSUNT MUTARE LABORES. In codice ant. *nostri*.

69. OMNIA VINCIT AMOR. In Romano *vincit*. Sed praesenti tempore plus dicit.

75. SURGAMUS, SOLET ESSE GRAVIS CANTANTIBUS UMBRA. JUNIPERI GRAVIS UMBRA, NOCENT ET FRUGIBUS UMBRAE. In cod. aliquot antiquis totus ille versus, *Juniperi gravis umbra, nocent & frugibus umbrae*, desideratur. Sed enim & numerus ipse, & figura, & repetitio, collectioque, pastoralis adeo videtur, ut non sine invidia demi possit.

JO. PIERII VALERIANI

CIVIS ROMANI

CASTIGATIONES

IN

GEORGICA VIRGILII.

UO SIDERE TERRAM VERTERE, MECENAS. Hoc primum observatione dignum in hac parte visum, quod *Mecenatis* nomen (id enim oculis statim oblatum) varie scriptum apud auctores fere omnes inveniēbam: dum alii *oe* diphthongo, alii *ae* scribunt: neque prima an secunda syllaba sit diphthongus ea notanda inter eos convenit. Sane vero in Ro. codice, passim prima syllaba per *ae* diphthongon scripta. In aliquot aliis per *oe*. Usus tamen nonnullorum etiam bene litteratorum obtinuit, ut secunda per *oe* scriberetur; quod quidem qua sit ab eis ratione factum, viderint ipsi. Ego enim in veterum monumentis, quaeque in hortis Maecenatis eruta sunt, nomen id per *ae* diphth. prima syllaba, per *e* simplex secunda, scriptum observavi. Sic enim in eo frusto, quod nunc in hortis Colotianis visitur, habetur:

PERMISSU C. MAECENATIS.

Quod si demum eo ventum est, ut nostrorum quoque nominum rationes a Graecis repetere cogamur, apud eos *Μαικίνας* scriptum invenimus per *ae* prima syllaba, & per *ita* media; quare cum Ro. codice *Maecenas* ego potius scripserim.

3. QUAE CURA BOVM, QUIS CULTUS. In Romano codice, in Longobardico, in Mediceo, & aliquot antiquis, *qui cultus* legitur.

4. SIT PECORI ATQUE APIBUS QUANTA EXPERIENTIA. Antiquiores omnes codices, quos viderim, Romanus quippe, Oblongus Vaticanæ bibliothecæ, Mediceus, & plerique alii, versum hunc absque conjunctione *atque* ponunt: ut eo modo legatur absque synaloepha, quo etiam verus ille, *Orchades*, & *radii*, & *amara pausia Bacca*: Ex: *Ter sunt conati imponere Pelio Ossam*. Ex:

Stant & juniperi, & castaneae hirsutae: ita in iis codicibus scriptum est, *Sit pecori apibus quanta experientia parvis*. Tam etsi nonnulli sunt ex eruditis, qui loco hoc tolli *atque* minime velint, ne ipso statim operis initio verius incipiant (quod ajunt) elanguescere. Sed enim hos mihi futuros aequiores puto, quum animadverterint, Virgilium dictionem hanc ipsam *pecori*, absque synaloepha saepius posuisse: ut in Bucolicis: *Et succus pecori, & lac subducitur agnis*. In hoc ipso opere: *Arcebis gravido pecori, armentaue pasces*. Quibus fere omnibus locis in codice Longobardico addita est *que* tantum particula, ut hoc loco legitur, *sit pecori-que*. Quod qui legerunt, quom encliticae non esse locum animadverterent, compositam conjunctione illam inculcarunt. Neque tamen hoc ita dixerim, ut prohibere velim, ne unusquisque suo satis ingenio faciat.

5. VOS O CLARISSIMA MUNDI LUMINA LA. COE. QUAE DU. AN. LI. ET AL. CE. In Oblongo antiquo cod. *qui* legitur, scilicet *Liber & alma Ceres*. Quamvis non imperitos esse plerosque scio, qui Solem & Lunam, de quibus ait Virgilius, *Vos o clarissima mundi Lumina, labentem coelo quae ducitis annum*, sejungunt a duobus Diis, qui subsequuntur, *Liber & alma Ceres*: in qua lectione praejectum esse punctum volunt: quod ideo crediderim ab eis assertum, quia forsitan apud Varronem observaverint, de Diis his factam separatim mentionem, apud quem ex duodecim agricolarum Diis, Juppiter, & Tellus invocantur primo: Secundo, Sol & Luna: Tertio, Ceres & Liber. Sed enim qui apud Orpheum legerint, *Ἥλιος & Διώνυσος ἱπ- κληστοὶ καλίστοι*; & apud Euripidem, & Aristotelem, eundem Solem & Bacchum esse; id quod & Eusebius, & Macrobius, & plerique alii, qui saxum hoc volvere conati sunt, tradidere: dum Dionysum, eundem & Bacchum, & Liberum

DUR-

nuncupant: igneam Solis vim quae fructus maturat, interpretantes, facile persuasum habere poterunt, intellectum a Virgilio, ut, *Liber & alma Ceres ea sint clarissima mundi lumina, labentem coelo quae annum ducunt*. Sed ut ad rem nostram revertamur, codices alii, quae legunt; scilicet lumina.

14. CUI PINGUIT CAEAE. Impressi omnes cod. quos viderim *Cacae* scribunt *ae* diphthongo utraque syllaba notata. In Romano *Caeae* per *e* longam in pene ultima ex mutatione diphthongi *ai*, quae fuerat in dictione Graeca *Καῖα*, *Καία*, *Καίον*: ut in nomine *Αἰνίας* nos *Aeneas*: & in *Κικώριον*, *cicorea* pene ultima longa. Horatius: *Me cicorea levesque malvae*: qui verus est dactylicus Alcmanius. Licet vero nomen hoc, quo de agitur, apud Graecos multipliciter & scribatur, & formetur, quippe resoluta diphthongo *Καῖα*, *Κίαι*, *Καῖα* per geminum *ai*, & *Κίαι* ultimo in *ai* *μίσυα* mutato: & *Καῖα*, & *Καῖα* bisyllabum: quam inscriptionem ex itinerario Urbani patris mei ita notatam excerpti, *ΚΩΩΝ ΠΟΛΕΟΣ*; & alibi: *Α ΒΟΥΛΑ ΚΑΙ ΔΑΜΟΣ ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΗΣ ΚΩΩΝ ΠΟΛΕΟΣ*; & in argenteo nummo, quem apud Lycinium Arnuntium contubernalem meum vidi, Cancer est cum inscriptione: *ΚΩΩΝ*, inferne: *ΛΕΥΚΙΠΠΟΣ*: ubi tamen *ΚΑΙΟΣ*, aut *ΚΑΙΑ*, per *ai* scribatur, apud Graecos nondum inveni. Romanos vero solitos *ae* diphthongum improprie in *oe* vertere, multa indicant vocabula: Comoedia ex *καμωδία*, & similia. Quare vel *Cocae* per *oe* diphthongum, vel per *e* longum, ut in Romano habetur codice, *Caeae* scribendum.

22. QUIQUE NOVAS ALITIS NON NULLO SEMINE FRUGES. In Ro. codice perperam est, *non ullo de semine*, quod alibi *nullo de semine* habetur: ut sui quoque Genii statuatur iis, quae sponte sua veniunt, quarumque semina nobis sunt incognita. Nam de iis quae feruntur, statim subdit: *Quique satis largum coelo demittitis imbrem*. Servius *nullo* agnoscit, & pro aliquo interpretatur. Utra cui lectio magis placuerit, non laboro.

24. QUEM MOX QUAE SINT HA. DEORUM CONCILIA. Veteres plerique codices, *consilia* per *s*, scribunt. Grammatici distinguunt: & hoc significato malunt *concilia*. Neque vero praetereundum videtur, quod loco hoc, *mox* pro cito positum ait Gnifo, Carisio teste. Quod alii paulo post volunt, ut Terentius: *Nam ut mox revertere*.

30. TIBI SERVAT ULTIMA THYLE. Sane nomen hoc per *θ* & *υ* diphthongum scribitur: nonnunquam tamen priore vocali ex diphthongo disjuncta, *Thyle* scriptum invenies: ut habetur in Ro. codice. De hac adverte Strabonis verba, male a quibusdam interpretata, ita legi debere: *Hanc siquidem super omnes fama vulgatas, magis atque*

magis ad Septentrionem expositam locant.

32. ANNE NOVUM TARDIS SIDUS TE. MEN. AD. Sunt aliquot antiqui codices, in quibus *atq. novum* legitur: ut in Oblongo Vaticanae bibliothecae. Sed longe melius *anne*. Quia posita quaestione, sitne terris imperaturus, an Deus immensi veniat maris; quaerit demum an tertiam mundi sedem, quippe coelum, sit habiturus. Duos vero signat in coelo locos Caesaris apotheosi destinatos, ut nostro illuceat orbi; si quippe sedem aut ad polum arcticum, aut ad aequinoctialem statuerit: minime vero vult eum antarcticum incolere; quem polum sub pedibus Styx atra videt, manesque profundi.

34. JAM BRACHIA CONTRAHIT ARDENS SCORPIUS, ET COELI JUSTA PLUS PARTE RELINQUIT. In Romano codice *scorpios* scriptum est per *os*, voce Graecanica. Nam & in vocabulis Graecis hujusmodi desinentiam veteres adamasse ostensum saepius. Sane vero Probus Valerius hic *Scorpios* agnoscit: dum in artium Institutis, hoc ipso loco teste, corripit in nonnullis nominibus *os* in recto probat. In eodem Romano codice *relinquit* est, tempore praeterito, quasi olim numen illuc praesens accessurum. Sed melius praesens, ut *contrahit*.

36. NAM TE NEC SPERENT TAR. RE. In Romano *sperant*. In Longobardico *jam te*. Quia scilicet jam decretum sit te apud superos futurum. Sed vulgata lectio, *Nam te nec sperent*, in longe pluribus habetur exemplaribus.

38. QUAMVIS ELYSIOS MI. GRAE. CAM. In Mediceo codice, in Longobardico, & quibusdam aliis *Elyseos* per *e* in pene ultima scriptum est. Ut ex *αἰθήρ*, *aethereus*: quae mutatio Ionum more placuit majoribus nostris. Nunc autem *aetherius* per *i* scribitur a plerisque, & ab omnibus *Elysius* eadem vocali.

52. AC PATRIOS CULTUSQUE HABITUSQUE LOCORUM. In Oblongo Vaticanae bibliothecae codice *cultus habitusque* legitur: particula *que* semel tantum posita in Longobardico, quae post *cultus* adscripta erat, abscisa est. Vetera exemplaria reliqua *cultusq. habitusq.* legunt: & particula illa, utrique vocabulo adjecta, versus decorum & gravitatem addere mihi videtur.

53. ET QUID QUAEQ. FERAT REGIO, QUID QUAEQUE RECUSET. In nonnullis antiquis codicibus legere est, *quid ferre recuset*. Quod ego crediderim ex paraphrasi desumptum.

54. HIC SEGETES, ILLIC VENIUNT FELICIUS UVAE. Antiquos admodum codices vidi, in quibus versus hoc numero legitur, *Hic segetes veniunt, uvae felicius illic*. Sed enim vulgata lectio magis aures implet, & longe suavior videtur.

55. ATQUE INJUSSA VIRESCUNT GRAMINA.

In

In Longobardico exemplari abrasa est dictio *injussa*, ejusque loco repositum *invisa*: sed *injussa*, omnino lectio castior est: quam & Servius agnoscit.

59. ELIADUM PALMAS EPIROS EQUARUM. In Longobardico, & plerisque aliis codicibus, *Epirus* per *us* legitur, Latina terminatione. In Romano, *Epiros* per *os*, ut Graece: & ita legendum Servius censet. Praeterea cur *equarum* potius foemino genere, quam *equorum* masculino dixerit, quaerit Probus. Sed in reddenda ratione, quid sibi velit, difficulter intelligas, adeo omnia ejus scripta mutilata sunt: licet vero dicat corpora praecipue matrum legenda, ex quibus sobolem tollas: non satis ad sententiam facit. Quare legas apud Plinium de equis, *Scythas per bella foeminas uti malle, quod urinam cursu non impedito reddunt*: ad quos respexisse crediderim Virgilium, quum hic praesertim de cursu & velocitate loqui videatur.

66. PULVERULENTA COQUAT MATURIS SOLIBUS AESTAS. In Romano codice legere est, *maturis frugibus*. Servius *solibus* agnoscit, cum aliis plerisque codicibus antiquis.

67. AT SI NON FUERIT TEL. FOE. In Longobardico *et*; sed *at* melius.

73. AUT IBI FLAVA SERES MUTATO SIDERE FARRA. In Romano codice *mutato semine* legitur: sed *fidere* agnoscit Servius, quum tamen nulla sit causa cur *semine* sit expungendum: quum statim Virgilius ea connumeret semina, quibus far inde succedere sit ex fertilitate, & quae contra, seminata prius, campum adurant. Sed enim reliqui codices omnino *fidere* legunt.

74. UNDE PRIUS LAETUM SILIQUA QUASANTE LEGUMEN. Quamvis Servius *laetum* agnoscit: vide tamen an recte in Romano codice *laetum* legatur. Ut ibi ferenda farra dicat, unde prius legumen legeris. Verbum vero *justuleris* Viciae tantum & Lupino serviat.

82. REQUIESCUNT FOETIBUS. In Romano codice *requiescent foetibus*, futuro tempore scriptum, in aliis praesenti.

88. EXUDAT INUTILIS HUMOR. Dum interrim aliquid occurrat, quod majoris alicujus momenti sit, non pigeat de ratione scribendi aliquid disputare, ubi praesertim ea sese offerunt, in quibus aliqua manifesta mutatio facta sit: cujusmodi ea est, quae in hoc verbo *exudat* apparet. Nam nostri fere omnes, ubicunque *ex* praepositiva particula, cum dictione aliqua, quae ab *s* littera incipiat, componatur, *s* ipsam excludere coeperunt, offensi scilicet sibilo, quem ex pronuntiato vocabulo resultare dicunt, duabus vix dictionibus *exsul*, & *exspecto*, in quibus *s* non elidatur, designatis. Sed enim antiqui scriptores non modo com-

posita in sua incolumitate conservarunt, ut *exsudat*, & alia hujusmodi: verum etiam ipsi litterae *x*, quotienscunque occurrit, vel in simplicibus nominibus, de industria *s* addere gaudebant. Hinc *felixs*, hinc *Alexsander*, hinc *Cappadoxs*, & pleraque hujusmodi, quae passim in veterum monumentis observantur. Quae quidem consuetudo quum plurimum invaluisse, compulsus est Terentius Scaurus adversum hos praecepta tradere: eosque peccare ait, qui *nuxs*, & *truxs*, & *feroxs* in *s* novissimam litteram dirigunt: quum alioqui duplex sufficiat, quae intra se & *s* litteram habeat. Sane vero qui genus hoc scriptiois innovarunt, credidere nimirum figuram nostrae litterae *x* eam esse, quae apud Graecos pro *ch* figuratur *χ*, & ad sonum, quem audiebant, necessariam esse litteram *s* existimarunt. Si quis enim scribat *truchs*, & *nuchs*, eodem pene sono excipientur, ac si *trux*, & *nux* per *x* scripta enuntientur. Sed fuerit suae cuique aetati consuetudo, nostris placuit, ea simplicia nomina, per *x* tantum adnotare. Composita vero non usquequaque ejusmodi regulae subjiciuntur; sed pleraque *s* retinuerunt, ut appareret originatio. Quare si modo *exsudat* scripserim, ut veteres pene omnes codices habent, neque ullius pronuntiationis harmoniam me offendisse crediderim, neque alienum quid a scribendi usu protulisse.

98. RURSUS IN OBLIQUUM VERSO PRORUMPIT ARATRO. Veterum bona pars codicum *perumpit* legunt: quod sententiae videtur accommodatius. Sed in Mediceo, nota illa quae *pro*, significabat, abrasa est; & *p* littera alio atramento inferne recisa, jam *perrumpit*, facit. Sunt etiam exemplaria, quae *oblicum* per *c*, scribunt: exemplo jam antiquato, licet ad hanc diem in Italia populi sint, qui *q* litteram nondum admiserunt.

102. NULLO TANTUM SE MOESIA CULTU. In Romano codice, & in altero perveteri *Mysia* per *y* prima syllaba scriptum est, veluti apud Stephanum *Μυσία χώρα ἡ πάλαι*. Quod vero passim scribi coeptum *Moesia* per *oe* diphthongum, a Servio defluxit; qui civitatem a regione ea scriptura distingui tradidit.

106. RIVOSQ. SEQUENTES. In Romano codice legere est, *Rivosque fluentes*: sumptum id nimirum ex paraphrasi.

108. ECCE SUPERCILIO CLIVOSI TRAMITIS UNDAM ELICIT. In Romano codice *eligit* scriptum, ea scilicet cognatione quae intercedit inter *g* & *c*: quum *elicit*, omnino sit casta lectio.

120. ET AMARIS INTYBA FIBRIS. Scribendum *intuba* per *u*, ex antiquis plerisque codicibus tam Virgilianis, quam Plinianis: Latina enim dictio est, neque admittit *y*, nisi quantum Graeci sic *u* nostrum breve ea solent nota figurare. Sed

de hoc plura in quarto Georgicon.

126. NEC SIGNARE QUIDEM. In Romano codice *ne signare quidem*, legitur; una minus littera.

133. EXTUNDERET ARTIS. Antiqua aliquot exemplaria *excuderet* legunt: eaque dictio, nescio qua prius abasa, in Longobardico codice superinducta. Sed enim *extunderet* in probationibus codicibus, Romano, Mediceo, & aliis habetur.

135. ET SILICIS VENIS. Antiqua omnia exemplaria, quae prae manibus fuere nobis, *Ut silicis* legunt: tam etsi non displicet *Et*, ut illi membro cohaereat, *Et sulcis frumenti quaereret herbam*.

144. NAM PRIMI CUNEIS SCINDEBANT FISILE LIGNUM. In Mediceo codice & aliquot aliis antiquis, *nam primum* habetur. In Romano *schindebant*, quod sono asperum videatur, per *ch*, & hic & alibi scriptum, quod verbum id *σχίζω* Graece dicitur per *z* litteram densam: alii *scindo* malunt *ἀνὰ τὸ σκιδάζω* dici: & idcirco adspirationem non adponunt: atque ita omnino mollius enuntiatur.

145. LABOR OMNIA VINCIT. In Romano codice *viuit* legitur, specie perfecta. Nam & *Venere artes*, dixerat. In Mediceo *vincit* est: sed litterae *n* subditum, quod eam indicet expungendam. Utcunque tamen legas, parvi est momenti.

149. DEFICERENT SILVAE. In codicibus nonnullis admodum vetustis *defuerant* legitur: sed *deficerent* magis placet.

150. UT MALA CULMOS ESSET RUBIGO. In Romano codice, & hic, & alibi *robigo* per *o* prima syllaba scriptum est. Unde Robigalia sacra, Robigo deo instituta, a Numa anno regni sui xi. ut auctor est Plinius.

151. HORRERET IN ARVIS CARDUUS. In antiquis aliquot codicibus *carduos*, ut sexcenta huiusmodi exempla in veterum monumentis.

154. ET STERILES DOMINANTUR AVENAE. Hic suum habet locum *dominantur*, quod in Bucolicis *Nascuntur*, ex antiquis codicibus legi diximus.

155. QUOD NISI ET ASSIDUIS. In Romano codice *adsiduis*, idque perperam scriptum ex Carisii sententia. Quod vero sequitur, *TERRAM INSECTABERE RASTRIS*, in Mediceo codice *herbam insectabere* scriptum est.

158. FRUSTRA SPECTABIS ACERVUM. Ut missum faciam *acervum* ex antiquis codicibus, in Mediceo non *spectabis*, sed *exspectabis* habetur. Id enim spectandi auget significatum.

166. ET MYSTICA VANNUS IACCHI. In Romano codice *mustica vallis* legitur. *Mustica* quidem, ut alibi dictum, mutatione *τ* *υ*, in *υ*: quia veteres, peregrinas litteras abhorrebant. Eodem modo in antiquo Liviano codice, *Cercyram* pro

Cercyram legitur, & huiusmodi pleraque. *Vallis* vero ex Varrone est, apud quem *Vallis*, quae apud alios *Vannus*. Et in libro de Lingua Latina a volatu dictam asserit, quod, quom id jactant, volant inde levia.

167. PROVISA REPONAS. In Mediceo codice, *reponas* per modum imperandi.

175. EXPLORET ROBORA FUMUS. In Romano codice, & in Oblongo vetustissimo, *explorat* legitur: ut cum *caeditur*, pro *caedatur*: altera tamen lectio non rejicitur.

177. TENUISQ. PIGET COGNOSCERE CURAS. In Oblongo cod. *causas* habetur.

178. AREA CUM PRI.INGENTI EST AEQUANDA CYLINDRO. In Mediceo cod. & plerisque aliis veteribus, versus is ita legitur, *Area cum primis ingenti aequanda cylindro*, absque *est*. Vide vero apud Aulum Gellium libro xvii. cap. secundo, *Sicut cum primis, pro in primis dicebant*. Ad haec Carisius soloecismum esse transmutatione qualitatis in praepositionibus ait, ut in hoc versu, ubi *cum primis*, pro *quom in primis* positum sit.

181. TUM VARIAE ILLUDUNT PESTES. In Romano codice, & aliquot aliis antiquis, *illudant* habetur: quanquam non displicet *illudunt*, ut veretur alio sermo.

182. POSUITQ. DOMOS. In Longobardico codice, *domus* est, ut quartae sit declinationis, quod etiam apud oratores habetur: ut in veteri codice Liviano lib. tertio primae Decadis, ubi de Quintilii triumpho: *Epulae instructae fuisse dicuntur ante omnium domus*. Sed enim verborum invitatus propinquitate, praeterire non possum, quod statim subsequitur, in eodem antiquo exemplari: *Epulantesque cum carmine triumphali, ex solemnibus locis comessantium modo, currum secuti sunt*. Vulgata exemplaria nescio quos *solemnes jocos*.

185. POPULATQ. INGENTEM FARRIS ACERVOM GURGULIO. In Mediceo codice non habetur *que* particula, quae superne addita est aliena manu. Ante vero *populat*, punctus est, qui periodum claudit. Qui vero syllabae timuerunt, *que* illud, ut saepe alibi, addiderunt. Scribendum vero per *c*, *Curgulio*, licet *g*, audiat: ut in *Cajeta*, *Cajo*, & aliquot aliis.

191. AT SI LUXURIA FOLIORUM EXUBERAT UMBRA. In Mediceo codice, *exuberet* conjunctivo modo legitur. In Romano codice, *luxuria*, quod ego prius fuisse crediderim *luxurie*, a nominativo *luxuries*. Plinius Secundus Sermonis dubii libro sexto, ut apud Carisium legimus, in iis quae recitat ex Cuii Julii Romani Analogia: *Amicities, ut planicies* (inquit) *luxuries, mollicies, & similia: veteri dignitate. Caeterum rationis via debet amicicia dici*. In reliquis sane codicibus *luxuria* legitur.

192. NE

192. NE QUICQUAM PINGUIS PALAE TERET AREA CULMOS. In Romano codice, & in Mediceo *palea seris* legitur. Et *palea* ablativum non temere agnoscit Servius.

203. ATQUE ILLUM IN PRAECEPTO PRONORAPIT ALVEUS AMNE. In Romano codice *trahit alveus* legitur: quod puto sumptum ex paraphrasi aliqua: quum Mediceus, & reliqui *rapit* habeant. Est & *amni* in antiquis codicibus frequentissimum, & grammaticis antiquis Carisio, & aliquot aliis agnitum. Legitur etiam, *Atque illum in prono praeeptis rapit alveus amne*: quod nequaquam approbatur.

208. LIBRA DIE SO. Q. PA. U. F. HORAS. In Romano codice scriptum est, *libra diei*, per ei diphthongum. In reliquis *die*, veteri declinatione, quae genitivum per abiectionem s litterae enuntiare solebat, ut quaedam apud Graecos. Cujus sententiae fuisse Valerium Probum comperio: Salustiumque declinationis hujusce modum non adspersum, qui scripserit: *Dubitavit acie pars*: &: *Vix decima parte die*. Veluti Horatius: *Constantis juvenem fide Gygem*: & Ovidius, ubi de Tereo: *Utque fide pignus dextras utriusque poposcit*. Ita etiam in Rosa, quae Maroni adscribitur (quae cuiuscunque fuerit, & docte est & luculenter scripta) *Ad primos radios interitur a die*. Aliter tamen locus hic Virgilianus legitur a C. Julio Ro. in libello, quem Sosipater recitat de Analogia: ita enim habetur: *Dii, pro die, seu diei*. Virg. *Libra dii so. q. pa. ubi. se. horas*. Sunt enim ex veteribus grammaticis, qui *dii* semper legendum esse definiunt. Bona tamen litteratorum, qui nunc vigent, pars *dies* malunt legere.

213. ET JAMDUDUM INCUMBERE ARATRIS. In Mediceo codice, & aliquot aliis antiquis exemplaribus, legere est, *Incumbere rastris*. Est & ubi *arattris* legas, quod agnoscitur a Servio.

218. ET ADVERSO CE. CA. OC. AS. In Romano quidem, & in Longobardico, *adverso* est. In aliis vero, *averso*. In Mediceo, *averso incedens*: sumptum puto ex Serviana paraphrasi.

226. VANIS ELUSIT AVENIS. In Romano codice legere est, *Illusit aristis*. In quibusdam aliis *Blusit aristis*. Magis vero placet *avenis*, ut habetur in Mediceo: quia frumenti vitium est avena. Atque hic sermo est de iis, quae degenerant, quum tamen alioqui avena inter segetes suam speciem obtineat, uti alibi.

230. AD MEDIAS SEMENTEM EXTENDE PRUINAS. In Romano codice, *expende* legitur: quod significat suspensas tene, eodem pene significato cum *extende*: acceptior tamen est vulgata lectio.

236. CERULEA GLACIE CONCRETAE. In plerisque veteribus exemplaribus legere est casu recto numero multitudinis, *cerulea*, puncto mox inter-

fiso: ut quod sequitur, *Glacie concretae, atque Imbribus atris*, expositio sit, cur zonae illae ceruleae sint. In codice Mediceo, prius *cerulee* legebatur, sed inde aliena manu linea superinducta, ut ultima littera fieret *a*. Sunt etiam codices manu scripti, in quibus *Ceruleae* & *glacie* legatur: quae mihi lectio nequaquam probatur. Ostendit tamen epitheton non cum *glacie*, sed cum *zonis* adcommodatum, *Zonae ceruleae*.

248. DENSANTUR NOCTE. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis, *densentur*, a *denseo* ses.

252. PRAEDISCERE. In Romano codice, *praedicere*: quod non probatur.

253. MESSISQUE DIEM, TEMPUSQUE SERENI. Quamvis Servius *diem messis* agnoscere videatur; & exemplaria pleraque vetera eodem exemplo, cum vulgatis legant, *Messisque diem*; non tamen praetereundum fuit, quod in Mediceo codice scriptum legi, *mensisque dies*, quippe bonos aut malos: cujus rei cognitio inter agriculturae praeepta locum obtinet suum. Et Hesiodus partem eam tanti fecit, ut opus *Ἔρην ἔκ' ἰκίμην* inscripserit: neque Virgilius eandem partem dissimulavit, tam etsi aliquanto brevius rem attigerit. Sane vero in Daphnide, codex idem Mediceus eo versu, *Ante focum, si frigus erit, si messis, in umbra: mensis* scriptum habuit, quod modo emendatum est, ubi dubio procul *messis* esse debet. Quare errorem hujusmodi ex antiquo scribendi modo crediderim emanasse, quod Sicilicon geminandae consonantis signum soliti essent veteres apponere, quae nota fuerit ab imperitis loco n litterae deinde accepta, ut ita multa alibi.

256. AUT TEMPESTIVAM IN SILVIS EVERTERE PINUM. In Mediceo codice & aliquot aliis antiquis absque praepositione *in*, legere est, *tempestruam silvis*. quod Virgilianae phrasi proprius est.

264. EXACUUNT ALII VALLOS. *Fossas, & muros de terra factos* exponit Servius. Atqui haec neque acuuntur, neque per imbres fieri possunt. Tu palos sive sudes, quorum plurimum in agris usus, praeparari intelligas.

267. NUNC FRANGITE SAXO. In Romano codice *saxis* est. Sed unitatis numero melius, quod in reliquis codicibus habetur.

277. PALLIDUS ORCUS. Scribendum *orchus* est aliquot antiquis codicibus, & ex Valerii Probi praeepto, qui tria nomina Latina, post c adspirationem recipere tradit: *Lurcho, pulchro, & orchus*: & ita antiquiores scripserunt.

283. EXTRUCTOS DISJECIT FUL. MONTES. In Romano codice legere est, *dejecit*; extructi enim erant montes: ita inferius, *Aut atra Ceraunia telo Deicit*. Majorem tamen vim, & validiorem

rem impetum ostendit verbum *disjecit*, ut excusos eos alio alium dicat.

284. SEPTIMA POST DECIMAM FELIX. In antiquis codicibus legere est *septima post decimam*, ut hujusmodi pleraque. Sed non ab re fuerit locum hic apertius explicare, ut finis jam statuatur eorum sollicitudini, qui tam anxie quaerunt, utrum Virgilius eam intellexerit Lunam, quae jam in decrementum abit, an quid aliud sibi voluerit. Sane vero septimam a decima intelligere monemur Hesiodi carmine: quem Virgilius imitatur. Ait enim ille, *Καὶ ἑβδομὴν ἰσθὲν ἡμέρας*. Quartam decimam vero idem mandis bubus, & curandis canibus & mulis aptam dicit. FELIX ET PONERE VITES. In Longobardico, *felix est ponere vites*, Graecanica figura, qua saepe Virgilius & Horatius utuntur. Sed prior lectio magis placet, quia omnino verbum *est* subintelligitur: & ea lectio in Longobardico, aliena manu contaminata est.

287. MULTA ADEO MELIUS GELIDA SE NOCTE DEDERE. In Mediceo codice, & aliquot aliis antiquis dictiones ita transpositae, *multa adeo gelida melius*. Utraque lectio & suavis, & elegans est.

288. AUT CUM SOLE NOVO. In veteribus aliquot codicibus *vel cum* scriptum est. Sed *aut*, in pluribus.

289. NOCTE LEVES STIPULAE MELIUS. Antiqui codices, quotquot legi, hoc ordine legunt, *nocte leves melius stipulae*, quod aliquanto ornati-
us est.

290. NOCTIS LENTUS NON DEFICIT HUMOR. In Romano codice, *noctes* legitur: & in Longobardico *nocte*, una minus littera. Sed enim *noctes*, aut *noctis* accusativi casus, lectio castior ex Arufiano Messo dinoscitur: qui in libello de Elocutionibus Virgilianis in exemplum quod eleganter *deficit illam rem* dicere possumus, Virgiliano hinc utitur testimonio: *Noctes lentus non deficit humor*. Adde vero, quod Servius exponit *deficit*, deferit: quod proxime accedit ad Mesium.

296. ET FOLIIS UNDAM TREPIDIS DESPUMAT AENI. In Romano codice, legere est *trepididis despumat aenis*: Et *trepidum* agnoscit Servius. In Mediceo, & aliquot aliis *trepidi* scriptum observavi: humore enim late ebulliente abenum tremere necessarium est.

299. HYEMS IGNAVA COLONIS. In Romano codice, & plerisque aliis manu scriptis, *hyemps*, per sonum Graece litterae ψ finalem scribitur: de qua scribendi ratione Terentius Scaurus adeo sollicitus fuit, ut in Praeceptis suis haec tradiderit: *Hyems quoque cavere p littera debet: quia in verbis nunquam p nec b propinqua ejus respondet: sine quorum altera nusquam in Latinis ea nomina*

declinantur, quae per ψ Graecam vocem efferrantur: ut princeps, celeps: quia principis, & celebis, scribitur. Hyems vero hyemis facit. Est & Colono, unitatis numero in antiquis codicibus omnibus observatum. In Mediceo, una plus dictione, colono est legitur.

302. CURASQUE RESOLVIT. In veteribus aliquot codicibus, *curam* unitatis numero legitur: sed melius *curas*.

309. STUPEA TORQUENTEM BALEARIS VERBERA FUNDAE. In Romano codice, & aliquot aliis antiquis *stuppea* duplici p scriptum, ut apud Graecos. Eit etiam in Romano codice, *torquentes*, numero multitudinis, quod non ita placet. Quod vero *Balearem fundam* appellavit, dictum a plurimo ejus usu, qui apud Balearis est, quae sola genti arma esse Trogus ait. Non autem, quod ibi inventa sit funda. Cujus inventores Plinius Syrophenices memorat: Strabo vero Aetolos.

310. CUM NIX ALTA JACET. In Romano codice *jecit*, una tamen corrupta littera. Sed *jacet* omnino melius.

318. OMNIA VENTORUM CONCURRERE PRAELIA VIDI. In Romano codice, *concurrere* habetur: sed *concurrere* ex Plinio castior lectio cognoscitur: apud quem ita habetur: *Virgilius mense ipsa concurrere praelia ventorum, damno imperitis refert. Tradunt Democritum, metente fratre ejus Damaso, ardentissimo aestu, orasse, ut reliquae segeti parceret, raperetque defecta sub reatum: paucis mox horis saevo imbre Vaticinatio est approbata.*

328. NIMBORUM IN NOCTE. Sunt quidem codices antiquissimi, in quibus *nimborum nocte* absque *in* legatur: sed *nimborum in nocte*, ut in Mediceo, & plerisque aliis habetur, longe numerosius & elegantius mihi videtur.

332. AUT ATHO AUT RHODOPEN. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis *Athas* scriptum est, refragante syllaba. Nam de declinationis usu, deque nominativo nominis, alibi dictum.

334. NUNC LITORA PLANGUNT. In Romano codice, & perveteribus aliquot aliis, *plangit* scriptum est, unitatis numero: cujus suppositum est *Densissimus imber*. Praeterea Servius hoc idem agnoscere videtur, quum exponit *PLANGIT, resonare facit*: licet & alterum non improbet. In Mediceo abrafus est apex supra g litteram, & i vocalis tantum supra t appolita. Quod quidem *plangunt* prius fuisse ostendit. Est & paraphrasis addita superne: *scindunt*, ut sit active: *Austri & imber plangunt litora*: non autem *litora plangunt*, id est, retonant absolute: nam ita prorsus legendum ostendit paraphrasis, quae supra dictionem *Austri*, atque *densissimus* sita est. Quippe et copulativa.

340. Ex-

340. EXTREMAE SUB CASUM HYEMIS. Antiqui codices manu scripti, quotquot versavimus, *sub casu* legunt, ablativo casu, praeter Mediceum, in quo *casum* accusativus est: idque omnino melius.

341. TUNC AGNI PINGUES, ET TUNC MOLLISSIMA VINA. Antiqua omnia exemplaria, quotquot habui, uno exemplo legunt *pingues agni &* absque synaloepha: neque temere tot manus diversis locis atque temporibus convenire credendum. Bona vero pars non *tunc*, sed *tum* utroque loco legunt, *tum pingues agni &* *tum mol. vinum somni dulces*. In Mediceo quidem *pingues agni &* habetur; sed *tunc*, duobus locis superioribus, tertio vero *tum* scriptum. Adverte vero etiam apud Servium eundem esse verborum ordinem, quem in veteribus exemplaribus ostendimus inveniri. Si cui tamen ea lectio magis placuerit, quae in vulgatis codicibus habetur, nihil quicquam obstatum: nam & elegans & venusta ea quoque structura est.

351. ATQUE HAEC UT CERTIS POSSIMUS DISCERE SIGNIS. In Romano codice, *possemus dicere* legitur: sed *possimus dicere* magis receptum: nam quae sequuntur, pertinent ad disciplinam. Et pari errore legitur paulo inferius in impressis codicibus aliquot, *Quid menstrua Luna moveret*, quum dubio procul *moneret* ex congruitate sententiae, atque ex antiquis omnibus codicibus, sit legendum. Poëta enim loquitur de praesignificatione futurae tempestatis per sidera, quam disciplinam Graeci *προφητεία* vocant, ut tradit Plinius.

354. QUID SAEPE VIDENTES. In antiquis aliquot exemplaribus *quod* habetur, lectio Servio agnita. In Romano tamen codice, & in Mediceo, *quid*, indefinitum.

357. ET ARIDUS ALTIS MONTIBUS AUDIRE FRAGOR. In Romano codice, *ardus* habetur; sed longe castior lectio est *aridus*, ut in Mediceo, & aliis scriptum: quod quidem Homericum est, *ἄρον αἰών*. Cujus rei antitheton est Persianum illud, *Maligne respondet viridis non cocta fidelis limo*. Eandem lectionem agnoscit Servius.

360. JAM SIBI TUM CURVIS. In Romano codice, *jam sibi tum a curvis* legitur, una plus praepositione; ut in Aeneidos secundo: *Tempestet a lacrymis*. Idque Servius etiam videtur agnovisse.

366. NOCTISQUE PER UMBRAS. In Romano codice, & in Mediceo *per umbram* legitur unitatis numero; quod hoc loco melius.

372. ATQ. OMNIS NAVITA PO. HU. VE. LEGIT. In antiquis aliquot exemplaribus *legunt* est, plu. num.

378. ET VETEREM IN LIMO. In codicibus a-

liquot antiquis aut *veterem* legitur: in vulgatis et: utrumque procedit.

384. JAM VARIAS PELAGI VOLUCRES ET QUAE ASIA CIRCUM. In aliquot veteribus exemplaribus ita habet dictionum ordo, *Jam volucres pelagi varias*, quod tantundem est. In aliquot pro *&* *quae Asia*, legere est *atque Asia*; sed omnino inemendate. In Romano codice, *variae*; quod non placet: quia enuntiatum est hujus verbi *videas*: nili quis *varie* adverbium maluerit, ut ad varios lavationis modos, quos enumerat, referatur: Rores quippe certatim humeris infundere, fretis caput obiectare, in undas currere, & lavandi incassum studio gestire. Sed enim castior omnino lectio est, *Varias pelagi volucres*, epitheto proprio.

386. NUNC CURRERE IN UNDA. Vetus codices partim *undis*, partim *undas* habent. Utrumque plurali numero.

390. NEC NOCTURNA QUIDEM. In Romano codice, *ne nocturna*. Sed *nec*, melius.

393. NEC MINUS EX IMBRI SOLES. Antiqui aliquot codd. *eximbres soles* legunt: ea compositione qua *exlex*, & *exspes* dicitur. Sed ita deesset aliquid. Quare melior ea lectio, quae in Mediceo codice cum vulgatis sentit: dicente praesertim Servio dari etiam praecepta, quibus e tempestuosocaelo futuram serenitatem agnoscamus.

404. SUBLIMIS IN AERE NISUS. In Romano codice, *in aethere*: sed omnino melius, *in aëro*: quia paulo post sequitur, *Secat aethera pennis*. Missum facio, *sullimis*, *b* in *l* mutata: quod plerique codices antiqui scribunt.

413. INTER SE FOLIIS STREPITANT. In Mediceo, & antiquis fere omnibus exemplaribus legitur *inter se in foliis*. Nam *in* omnino desiderabitur, quanquam etiam absque praepositione non aliena sit a Virgiliana phrasi. Et ita, quod paulo inferius est, *Sin ortu in quarto*, vetera omnia exemplaria, quae legi, *Sin ortu quarto* absque *in* legunt: quod elegantius existimatur.

420. ET PECTORA MOTUS CONCIPIUNT. In antiquis aliquot codicibus *pectore* legitur sing. ablativo, ut species sit suppositum. In Mediceo, *pectore* est, alia scriptione.

426. HORA NEC INSIDIIS. In Mediceo, & aliis antiquis codicibus *neque*.

428. SI NIGRUM OBSCURO COMPRENDERIT AERE CORNU. Mediceus codex, & antiqua omnia exemplaria, quae legi, *aëra* habent quarto casu: manifestum enim est obscuritatem eam, quae lunaribus cornibus obvenit, *aëre* ex obfuscatoprocedere. Sed enim Varro *Obatrum cornu* appellat, ut Virgilius *Nigrum*. Observat enim ille modo summum, modo iasimum, modo utrumque cornu obatrum, modo mediam inter utrum-

que partem obfuscata: variis itidem temporibus pluvias portendere: quare magis placet ea lectio, quae nigrum ait cornu obscuro aëre.

433. PURA NEC OBTUSIS. In veteribus codicibus, *neque obtusis* legitur, collisione illa nescio quid mollius sonante.

434. ET QUI NASCENTUR AB ILLO. In Romano codice, *nascetur* unitatis numero: quod non probatur: sicuti neque etiam *nascuntur*, instanti tempore, ut habetur in Longobardico.

436. VOTAQ. SER. SOL. IN LITORE NAUTAE. In Romano codice, *ad litora* legitur: quod scilicet fuerat appellendum, ut servarentur: quam non displiceat, in litore vota solvi.

437. GLAUCO ET PANOPEAE ET INOO MELICERTAE. Ut infirmioribus etiam manum porrigamus, scandendus est versus, quem grammatici nonnulli male dividunt. Sic igitur dicamus more Aspri: *Glauco*, spon: & *Pano*, daet: *peae* &, daet: *Ino*, spon: & *Meli*, daet: *certae*, spon. *Panopea* vero, ex vi nominis, serenitatis Deam, & tranquillitatis auctorem significat: prospectumque undecunque clarum & apertum, nam quae procelloso coelo clausa fuerant, dispulsi nubibus cuncta aperiuntur, obtutuique nostro liquido se offerunt: idque ostendit *πᾶσι καὶ ὅψι, ὅρασι*.

439. SOLEM CERTISSIMA SIGNA SEQUENTUR. In Romano codice, & in Mediceo, & in Longobardico, praesenti tempore legitur *sequuntur*: quod maioris est dignitatis: complectiturque ita in se & praeteritum & futurum.

446. DIVERSI ERUMPENT RADII. In Romano codice, *rumpunt*, bisyllabum praesenti tempore. In Mediceo, & aliquot aliis pervetustis *diversi rumpunt*: est & *diversi*. Et Asper grammaticus eo loco, ubi disputat adversus eos, qui passim geminum *ii* per unum tantum scribere volebant, ut *radi*, pro *radii*, dum duo necessario oportere scribi contendit, versum hunc citat, & *rumpunt* omnino scribit. *Aus ubi pallida surgit*.

In Mediceo, & aliquot aliis antiquis *surgit* futuro tempore. Sunt tamen & qui *surgit* praesentis legant.

448. HEU MALE TUM MITIS DEFENDIT PAMPINUS UVAS. In Mediceo, & aliis fere omnibus antiquis *defendet* habetur per *e*, futuro quippe tempore, uti superius *surgit*. Prognostica enim de futuris esse debent.

454. SIN MACULAE INCIPIENT. In antiquis aliquot *incipiunt*, & superius *decedit*. Sed futurum in utroque receptum magis.

461. DENIQUE QUID VESPER SERUS VEHAAT. In Romano codice, *feras* legitur; quod paraphrastica positum fuisse crediderim.

462. QUID COGITET HUMIDUS HAUSTER. Sunt qui legendum disputent, *quid cogat* & *humidus Hauster*; sed passim in antiquibus exemplaribus *cogitet* habetur.

480. ET MOESTUM ILLACHRYMAT TEMPUS EBUR. In Oblongo illo antiquo *lacrimat*. Sed in Romano, & Mediceo, & aliquot aliis antiquis, *illacrimat*, specie magis Virgiliana. Gaudet enim poeta noster quas praepositivas particulas nominibus abstulerit, eas verbis applicare.

495. SCABRA RUBIGINE PILA. In antiquis perisque codicibus, *robigine* per *o*. de quo dictum. Attius *peila* militum per *ei* scribendum instituit.

512. UT CUM CARCERIBUS SESE EFFUDERE QUADRIGAE. Servius negat esse comparisonem, quae si ponatur in fine, vitiosum habeatur. Quintilianus tamen vult esse comparisonem, quia interdum praecedit rem, cui comparatur: interdum sequitur. Quod quidem in Homero Porphyrius observavit. Et, ut dictio, saepe signum est comparisonis.

513. ADDUNT SE IN SPATIA. In codice Mediceo, & aliquot aliis antiquis legere est *addunt in spatia*, absque *se* pronomine: id quod ab eruditibus quibusdam agnitum.

LIBER SECUNDUS.

MULTA nimirum in hoc libro deerunt: quia paginae nonnullae in codice Romanis litteris scripto, cui potissimum inuitimur, desiderantur. Quod vero licuit, aliis codicibus adjuvi sumus: & omnino multa observatione digna deprehendimus: quae si non omnia ad lectionis emendationem, certe ad sententiarum illustrationem faciant. Quicquid id fuerit, Lectorem rogatum velim, ut boni consulat.

22. SUNT ALII QUOS IPSE VIA SIBI REPERIT USUS. In Longobardico exemplari *viam* le-

gitur, accusativo casu: quod forte non displiceat, si ordinem feceris. Sunt alii quippe modi, quos usus repperit sibi viam. Servius tamen agnoscit *viam*, id est ratione, ut: *Inveni germana viam*: alii dicunt *viam*, inter eundem quippe, in ipso progressu rerum & experientia. In Mediceo paraphrasis est, *VIA*, ingenio.

40. DECUS O FAMAE MERITO PARS MAXIMA NOSTRAE MAECENAS. In codicibus aliquot antiquis *nostri* legitur: quod si admitteretur, necessarium esset legere, ut nonnulli censent, *o decus, o fama*.

ma & merito pars max. nostrae. Sed enim in Mediceo, & aliis castigationibus exemplaribus *famae nostrae* legitur. Quod vero *Maecenas*, non *Meoenas* scribendum sit, ostensum alibi. Nimum vero est, quod in codicibus nonnullis habetur, *o Deus, o fama merito pars max. nostrae.* Potius enim cum Floratio *decus* legendum, *O & praesidium, & dulce decus meum.*

48. INFOECUNDA QUIDEM. Quod ait Servius, semen salicis etiam, infoecunditatem mulieribus gignere, idem & Plinius affirmat: quanquam de foliis, non de semine loquatur. Ait enim, folia salicis contrita, & pota, intemperantiam libidinis coercere, atque ita in totum auferre usum saepius sumpta. Arque alibi, semen salicis mulieri sterilitatis medicamentum esse. Salicis vero semen exiguum admodum, ut diligentiores scriptores tradunt, in foliis est: nam sunt qui nullum esse salici semen putent.

52. IN QUASCUNQ. VOCES ARTES. In codicibus aliquot antiquis legere est: *in quascunq. voces artis.* In quibusdam, *velis.* Sed enim *voce*, magis omnino placet eruditus.

65. PLANTIS ET DURAE CORYLI NASCUNTUR. In codicibus aliquot antiquis: *edurae coryli* legitur. Servius utramque lectionem agnoscit. Sed exemplaria vetera majori ex parte cum vulgata lectione *& durae* habent.

70. ET STERILES PLATANI MALOS GESSERE VALENTES, CASTANEA FAGOS ORNUSQ. INCANUIT ALBO FLORE PYRI. In aliquot Prisciani codicibus antiquioribus, usque praesertim, quos ab Hieronymo Alexandro contubernali meo, viro literatissimo accepi, uno exemplo lectionem hanc ita citatam inveni: *castaneae*, cum puncto, ut genitivi sit casus dictioni *malos* applicandi: Mox, *fagus ornusq. incanuit albo flore pyri*: quam lectionem etiam Servius agnoscit, dum *fagos* nominativum esse Graecum dicit, dum *os* finalitatis ratione produci posse, licet alioqui brevis sit. In Mediceo codice, ita scriptum, ut in vulgatis codicibus haberetur.

80. PLANTAE IMMITTUNTUR. Sunt antiqui codices, in quibus legere est, *immittantur.* Reliqua tamen omnia per indicativum modum dicta. Ex longe melius est, *immittuntur.*

85. NASCUNTUR OLIVAE, ORCHITES ET RADII. Quamvis Servius *orchites* agnoscit, in Mediceo tamen, & aliis antiquis codicibus manu scriptis, *orchades* habetur. Nam quum *ὄρχις* *ὄρχις* testiculus dicatur per *s*, quae vocalis apud Graecos non gravate plerumque transit in *a* vocalem ancipitem, facile inde potuit *Orchas* *Orchadis* fieri; sed puto Grammaticos voluisse Insulas a fructu ea scriptura distinguere. Itaque apud Catonem, Varonem, & Iunium Moderatum & *Orbis* & *Or-*

chites passim legitur: eamque nominis formam Jovianus Pontanus etiam agnoscit; quamvis alibi variet.

95. ET QUO TE CARMINE DICAM RHOETICA NEC CELLES IDEO CONTENDE FALERNIS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *ne cellis adeo*: ut etiam citatum est ab Aruliano: quod nescio quid elegantius habere videtur, *adeo*, pro tamen: quamvis *ideo*, Servius agnoscit. Super hanc sententiam Plinius: *In Veronensi agro Rhoetica vina optima, Falernis tamen posthabita a Virgilio.* Strabo: *Rhoetici ad Italiam usque pertinent, quae supra Veronam ac Comum est. Vinum Rhoeticum inter Italica egregie commendata.*

97. SUNT ET AMINEAE VITES FIRMISSIMA VINA. Omnibus fere doctis negotium facessere visum est carmen hoc, dum in nomine *Amineae*, scriptiorem alii animadvertendam; alii syllabarum quantitatem introspiciendam; alii vini genus exquirendum solícite censerent: nam quod apud Servium legitur, *Aminaeae*, dici oportere propter verbum, qui stare non posset, si *Amineae* diceretur, putavit is, & scripto prodidit, *Aminias a Minio* dictas, quod vinum id album sit, & idcirco sine Minio: quare secundam a principio syllabam produci debere, uno plus *s* interjecto, iudicavit: nisi *Amyneae* legatur ex Stephano. Sed enim ille *Amyneae* inter Epiroticos enumerat. Fuerunt alii, qui Virgilianum carmen torum inverterent, eadem offensi dubitatione, quod ei nomini non esse locum ea qua circumfertur sede sito arbitrantur. Putarunt alii Virgilium nomen auctoritate sua verius licenter adcommodasse. Sed enim quum animadvertim apud Graecos *Ἀμύνειος* scribi: praesertimque apud Aristotelem, qui *Ammineos*, Thesaliae populos suae regionis vites in Italiam transmississe, tradit in Politicis: & ab illis uvae nomen impositum: memorque essem Ausonium Paeonium, eruditum sane auctorem, & si non usque quaque cultum, eadem qua apud Graecos scribitur ratione, nomen versibus inseruisse, cum cecinit: *Solus qui Chium miscet & Ammineum*: quo scilicet Tullianum illud interpretaretur, *Nunc mihi sumosi veteres proferte Falernos Consulis: & Chio solvite vincla cedo*: facile adductus sum, ut Mediceum codicem, atque alterum quendam Vaticanam bibliothecae, in hujus versus lectione castigationis dubioprocul existimarem: in quibus scriptum est, *Sunt etiam Ammineae vites*, qua lectione, omnis & scriptiōis & syllabarum ambiguitas tollitur. Quod vero Servius asserit vinum *Ammineum* album esse: ideoque dictum quasi sine minio, commentitium est: quum agnoscat Plinius vitem *Ammineam* nigram, cui nomen Syriace. Et ex pluribus *Ammineis* genus tantum unum designet Columella: quod albidas uvas habeat. Praeterea si verum illud est, quod plerique tradunt, *Ammineum* vinum

num idem & Falernum esse: id nigrum potius habebitur, Martialis elogio, dicentis: *Marmorea fundens nigra Falerna manu*. Nam Macrobius ait, *Ammineos* fuisse, ubi nunc Falernus ager. Genusque vitis *Ammineae* minoris, vulgo notissimae, quae Campaniae celeberrimos Vesuvii colles, Surrentinosque vestit, agnoscit Columella: solasque ab antiquis agnitas attestatur: & suis quoque temporibus vetustissimas quasque vineas *Ammineas* existimatas. Caeterum Virgilius diversum quid a Macrobio tradere videtur, quum sedulo distinguat species, quaterinaque genera duabus comparationibus complectatur: Rhoetica Falernis conferendo, cum quibus tamen ea, utpote deteriora, minime contendere debeant; moxque *Ammineum* subjungat, cui Tmolium ex Lydia, & Phanaeum ex Chio comparat, minoremque Argiten, quamvis haec vitis & liquoris copia, & vetustatis firmitudine sit caeteris omnibus anteferenda: assurgere tamen vinum ejus *Ammineo*, illique priorem locum cedere asseverat. Qui quidem si Falernum, & *Ammineum*, idem agnovisset vinum, non ita statim per comparationes in diversa genera distribuisset, illud Rhoeticis, hoc Chiis, & quibusdam aliis anteferendo. Sane vero Falernum id omnino esse, quod vulgo nunc Graecum appellant, plerique non inruditi consentire videntur. Sed nos haec aliis, quos intellexi negotium hujusmodi sumpsisse, disputanda relinquemus: quum eo sollicita magis cura propereamus, ut veterum codicum lectionem a tinearum injuria, quoad fieri potest, vindicemus.

98. TMOLUS ET ASSURGIT QUIBUS ET REX IPSE PHANEUS. In antiquis aliquot codicibus manu scriptis, legere est absque & particula, *Tmolus assurgit quibus*. Atque ita necesse esset continuare ordinem elocutionis: firmissima vina, quibus Tmolus assurgit, & Rex Phaneus. Sed enim obstat syllaba: Trochaeus ea sede positus exemplo caret, neque cesura ulla succurrit, quae communem locum faciat: quare commenti sunt Grammatici, & illud, tanquam cuneum, aut farturam aliquam interponere, quae versum sustineret, vel fatiscentem obstitaret: quorum tamen omnium ambiguitatem sustuleris, si quod in Mediceo, & in Longobardico Vaticanae bibliothecae legitur, admiseris. Ibi enim *Tmolus assurgit*, denominativum nomen a *Tmolo* habetur: ut enim ab Olympo, Olympius, a Cauaso, Caucasus: ita a *Tmolo*, *Tmolus*. Eritque ordo, quibus vinis Rex Tmolus assurgit, & Rex Phaneus.

101. NON EGO TE MENSIS ET DIIS ACCEPTA SECUNDIS. Quamvis hic numerus, ut in vulgatis codicibus habetur, & gravis sit, & sonoritatis plenus, & ad heroici stili majestatem propius accedat; plura tamen ex antiquis exemplaribus, quae legimus, Adonio praeposito numero sic ha-

bent, *Non ego te dis*. Inde Alcmánico tetrametro; & mensis accepta secundis: cuiusmodi numeri est Horatianum illud: *O fortes peroraeque passi*; ne mediocri stilo versus ita insurgeret: atque hunc numerum agnoscit Servius. Significat vero eam esse & esui & potui bonam: Dis enim libationes fiunt, mensis vero secundis & poma & fructus alii inferuntur.

115. EOASQUE DOMOS. In Longobardico, *domus* quarta declinatione legitur: quod & apud T. Livium in antiquis codicibus observatum.

117. SOLIS EST THUREA VIRGA SABAEIS. In Longobardico, *solis & thurea*, sed inemendate. *Thurea* vero abique aspiratione in antiquis codicibus: quod multi fuere, qui *Tur* Latinum esse vocabulum, & a tundendo dictum voluere.

127. QUO NON PRAESENTIUS ULLUM. In Longobardico codice, *praesentius* legitur. Sed *praesentius* magis placet eruditus.

129. MISCUERUNTQUE HERBAS. In Oblongo perveteri codice, atque etiam in Longobardico, *miscuerant* legitur, quod minime placet. In altero antiquo *miscuerint* habetur. Sed ego nunquam lectionem primam rejicerem, quum in Bucolicis, *Tulerunt*: & apud Terentium, *Emerunt*: eadem figura legatur.

134. FLOS APPRIMA TENAX. Quamvis nonnulli codices habeant, *apprime*, magis tamen placet, quod in vetustioribus legitur, *ad prima*. Eamque lectionem mihi videtur agnovisse Arufianus. Et in antiquo Terentii codice manu scripto legitur, *Meis me omnibus scio esse Adprima obsequentem*. Est vero Graeca figura non inelegans, *ἐν τὰ πρῶτα*. Quoniam vero multi ad hanc aetatem quodnam hoc malum sit, quod a Virgilio describitur, non otiose quaerunt: quid ego sentiam, dicam, bona eorum venia, qui aliter judicant. Nam Medicum malum, pomum id esse Virgilio videtur, quod vulgo Naranzium apud Veneros, apud Romanos & Campanos ab angulorum densitate, quibus succus intrinsecus dispescitur, in folliculos suos collectus, Malangulum, appellatur. Ab aliis in citriorum species acceptum. Hanc sane arborem & hujusmodi fructum Virgilius pingit, dum tristis succos memorat, dum tardum saporem, dum fertilitatem, dum medicamenti vim contra venena habere (quod a Nicandro acceptum mutuo) dum simillimam esse Lauro, dum folia indecidua virore aeterno, dum floris tenacissimam, dum gravem animam emendare dicit. Ubi autem Nicander ait, *Μυδιὰς καὶ ἐμπριόβηλα σίγηται*, sunt, qui *μυδιὰν* legant. Sed enim Interpres *μυδιὰν* agnoscit: & addit, *ἐν τὸ Μυδιῶν μύλων*. ὅ ἐστι τὸ νεανύζω. dictione ita subbarbarice scripta, quo sententia magis omnibus innotesceret. Eandem porro arborem & Macrobius & Plinius esse ostendunt: quam etiam apud Per-

tas esse ea fructuum commendatione dicunt, ut poma alia praecarpantur, alia interim maturecant, alia subnascantur: sique denique arbor ipsa omnibus horis pomifera. Addunt, mala venenis contraria, odore praecellentia, esculentis commendandi halitus gratia incoqui solita. Illud praeterea in ipsis citriis experimur (quando nomen hoc in id genus omnia jam receptum est) quod de foliorum odore Plinius tradit: transire quippe in vestes una conditum, arcerique animalium noxia. Quod vero Servius ideo conjecturam facit non esse citrium; quia dicat Poëta, *Ac membris agit astra venena*; leve est: non enim intelligendum inferre venenum membris, sed procul a membris agere. Quam quidem opinionem meam eo audentius sum propagare adgressus, quod virum & litteratura praestantem, & felicitate ingenii stilique candore omnibus admirandum, Jacobum Sincerum Attium, idem sentire adveni, quum ego Neapolim ad salutandum hominem Roma profectus essem.

144. TENENT OLEAEQ. ARMENTAQ. LAETA. In Mediceo, & antiquioribus aliquot codicibus, iis praesertim, qui particulam *que* geminare gaudent, legere est: *tenent oleae armentaque laeta*, abique particula *que*, post dictionem *oleae*.

150. BIS POMIS ARBOS. In Mediceo *arbor*: agnitam vero differentiam inter *Arbor* & *Arbos*, a veterum nonnullis, alio loco diximus. Quod attinet ad sententiam, desumpta ea est ex Varrone, ubi dicit, *Malus biferæ, ut in agro Consentino*.

151. AT RABIDAE TYGRES ABSUNT. Non displicet, quod in Mediceo & antiquis aliis legitur, *at rapidæ tygres*. Ea enim animalia & pernicitate cursus, & truculentia notantur.

172. IMBELLEM AVERTIS ROMANIS ARCIBUS INDUM. Ad id respexit, ajunt nonnulli, quod Indi cum Antonio & Cleopatra veniebant, ut in octavo Aeneidos habetur: *Omnis eo terrore Aegyptus, & Iudi, Omnis Arabs, omnes verterunt terga Sabæi*. Dicunt itaque, avertis & imbellem facis, aut imbellem, victum jam nec bellantem. Caeterum quid grande, si avertis imbellem? Quare id potius tactum crediderim, quod Suetonius in vita Augusti memorat, Eum virtutis, moderatiorisque fama, Indos etiam ac Scythas auditu modo cognitos, pellexisse ad amicitiam suam, populique Romani ultro per legatos petendam. *Imbellem* igitur absque ullo belli negotio. Quamvis non sum nescius Lucanum dicere, eos coeli clementia molliores fieri.

196. AUT FOETUS OVIVM, AUT URENTES CULTA CAPELLAS. In antiquis omnibus codicibus manu scriptis, quos versare contigerit, scriptum observavi, *Aut ovium fetus, aut urentis culta capellas*: ubi *tus*, prout in veteribus Poëtis saepe accidit, eliditur. De caprarum vero habitu arbori-

Tom. IV.

bus exitiali plerique multa dixere: hac porro de causa, apud veteres, siquis locaret praedium, excipiebatur, ut Varro ait: *Ne Colonus teneret capras*.

204. ET CUI PUTRE SOLVM. Et cui dactylum esse, videtur Valerius Probus asseverare: dum *cui* ex duabus brevibus constare affirmat. Nonnunquam vero in iambum crescere: fieri etiam interdum synaloepham.

207. AUT UNDE IRATUS SILVAM DEVEXIT ARATOR. In Mediceo codice, *dejecit* legitur.

213. ROREMQ. MINISTRAT. Plinius XIX. *Ror maximus locis putridis ac macris feritur*.

214. ET TOPHUS SCABER, ET NIGRIS EXESA CHELYDRIS. Ita in veteribus omnibus habetur: male vero posuere, qui *scaber, nigrisque*, publicandum curaverunt.

219. QUAEQ. SUO VIRIDI SEMPER SE GRAMINE VESTIT. In antiquissimo codice Romano, numerus ita habet: *Quaeq. suo semper viridi se gramine vestit*.

220. ET SALSA LAEDIT RUBIGINE FERRUM. In Romano codice, uti saepe dictum, *rubigine per o* legitur prima syllaba.

222. ILLA FERAX OLEAE EST. In antiquissimo codice Romanae notae, & in Mediceo, *oleo* legitur: & ita in quodam alio vetustissimo habetur: ex qua dictione ultima syllaba abradâ fuit, & *oleae* repositum.

224. ET VICINA VESEVO ORA JUGO. In Romano, *Vesæo* scriptum est, corrupte. Falsum vero est, quod apud Servium legitur, Vesevum montem esse Liguriae sub Alpibus positum. Nam ille Vesulus appellatur, de quo Virgilius alibi: *Vesulus quem pinifer affert*. Vesevus vero, de quo hic Virgilius, Campaniae mons, qui & *Vesuvius* & *Vesuvius* dicitur.

226. NUNC QUO QUAMQ. MODO. In codicibus fere omnibus antiquis, *quocunque modo* legitur, quae lectio minime recepta est.

230. ALTEQ. JUBEBS IN SOLIDO PUTEUM DEMITTI. In Mediceo, *videbis* legitur: ut domini curam & diligentiam ad opus recte faciendum invitet: unde statim subjicit: *Et pedibus summas aequabis barenas*: quod perperam in codicibus aliquot legitur: *Pedibus summis*. Est & *Puteum dimitti* legere; sed *dimitti* per e, hoc est deorsum mitti, longe melius.

233. SI DEERIT. In Med. & antiquis aliis *decurrunt* & *derunt*, facta synaeresi ex duobus ee, in unum.

236. CRASSAQ. TERGA EXPECTA. In Romano codice legas *exerce*. Sed longe melius *expecta*, ut in caeteris codicibus habetur.

241. TU SPISIO VIMINE QUALOS. In Longabardico, *spissos vimine qualos* legitur: sed magis placet *spisso vimine*, ut in Mediceo, & aliis habetur.

Aa

244. A.

244. AQUA ELUCTABITUR OMNIS. In antiquis plerisque codicibus, *luctabitur* legitur, quod non ita probatur, quum *eluctabitur* rem magis pingere videatur.

247. SENSU TORQUEBIT AMAROR. Quamvis Servius, & aliquot alii, veram hanc esse lectionem asserant, & a Lucretio sumptam, *Cum tuemur misereri absinthia tangit amaror*, accedantque codicum nonnullorum perveterum testimonia, multaque in hanc lectionem Aulus Gellius congeserit: displicere tamen non potest, quod in antiquissimo codice Romano *amaro* legitur. Sapor enim utriusque verbo suppositum esse potest. In Longobardico etiam *amaro* scriptum erat, sed enim littera altera manu & atramento apposita est: idem factum in Mediceo.

253. NEU PRAE SE VALIDAM. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis *nec* habetur. In quibusdam aliis, *ne*.

254. IPSO TACITUM SE PONDERE PRODIT. *Tacitum*, vel adverbialiter, vel in supini figura cur longe repetere debeamus, non video: quum antiqua omnia exemplaria *tacitam* habeant.

256. ET QUISQUIS COLOR AT SCCLERATUM EXQUIRERE FRIGUS DIFFICILE. In codicibus nonnullis admodum vetustis legere est, *Et quis cuius color sccleratum*. In Mediceo, & *quis cuiq. solas at*: ut sit abjectio illa, quam tangit Servius, qui tamen lectionem illam magis approbat, quae vulgatis in exemplaribus habetur.

260. ET MAGNOS SCROBIBUS CONCIDERE MONTES. In codice Romano, *circundare montes* legitur, quod suos habet amatores. In Mediceo, absque & legitur; *Excoquere magnos scrobibus concidere montes*: nam & membrum, quod sequitur, absque copula est.

268. MUTATA IGNORENT SUBITO NE SEMINA MATREM. Aliquot ab hinc annis omnes ad unum convenere, ut *mutata* scriberent, & ad semina referri vellent; quum tamen in veteribus omnibus exemplaribus manu scriptis, *mutatam*, quippe *matrem*, legatur: eaque de causa Virgilius similem locum exquirendum admoneat, ne accidat feminibus, quod & infantibus, ubi vel matris, vel nutricis ubera mutaveris. Fit enim, ut alias reformident, easque pertinaciter repolcant, quibus a teneris insuerint. Nam quod semina mutata, de loco ad locum translata interpretari volumus, ineptum est. In Mediceo codice, apex ille compendiariae notae, qui pro *m* finali illitus erat, nunc abrasus est. De diligentia vero, quae sit adhibenda, ne vites deteriore seramus solo, multa apud Columellam & Theophrastum.

272. ADEO A TENERIS CONSUESCERE MULTUM EST. In Romano codice, *multumst* antiquorum more scriptum est, ut multa apud Plau-

stum. Est etiam in teneris, lectio codicis Medicei.

273. COLLIBUS AN PLANO MELIUS SIT PONERE VITES. In codicibus aliquod antiquis cum Mediceo *vitem* unitatis numero legas, quod figuratius est.

281. DIRECTAEQUE ACIES. In Romano codice, & hic, & alibi, *derectas* legitur: eademque lectio est in Mediceo.

282. AERE RENIDENTI TELLUS. In codicibus aliquot *renitenti*, syllaba refragante legitur. Sed enim *renidenti*, cum Romano codice, & quibusdam aliis legendum. *Renidere* enim proprium aeris est, quum positum & levigatum fuerit: cuiusmodi esse arma decorum est, quod a Vegetio praecipitur. Nam & Servius, *Fluctuat*, Splendet exponit, ut ab hac sententia non recedat. Quamvis id per Metaphoram potius dictum videtur, eo quod instructae acies fluctuum mariorum instar moveri videntur. *Renidere* vero, quamvis apud Catullum & Statium ablanditionem quandam significare videatur; apud Horatium tamen eo significato dictum, quo hic Virgilius utitur: *Non ebur, neque aureum mea renidet in domino lacunar*.

287. TERRA NEQUE IN VACUUM POTERUNT SE EXTENDERE RAMI. In Romano codice, absque pronomine *se* legitur, *poterunt extendere*: ut alibi, *Ferro accingunt*, absque *se*: & *lateri adglomerant nostro*, eodem modo. In Mediceo tamen, & aliis, id pronomen habetur.

290. ALTIUS AC TERRAE PENITUS DEFIGITUR ARBOS AESCULUS. Antiqua exemplaria sunt, in quibus *altior* legatur: quae lectio in Mediceo codice subditiua est, quum prius *altius* scriptum esset.

264. MULTOSQ. PER ANNOS, MULTA VITUM VOLVENS DURANDO SAECULA VINCIT. In Romano codice, legere est, *multosq. nepotes, multa virum*.

299. NEVE INTER VITES CORYLUM SERES. In antiquis exemplaribus *corylum* per *n* scribi, quaeque ratione, diximus in Bucolicis. Sunt vero qui intelligant praeceptum hoc, quia Coryli sunt exiles, neque diuturnae, minimeque idoneae, quibus vites applicentur. Sed enim potior est causa: quia vitibus nocent: quare inferius in antipharmacum dixit: *Es in veribus torrebimus extra columnis*: ut hostia nocens eo praecipue virgulto coquatur, quod idem vitibus nocet. Ea enim de causa caper Baccho immolabatur.

300. AUT SUMMAS DEFRINGE EX ARBORE PLANTAS. In veteribus aliquot codicibus *summas* omnino legitur: in quibus & *defringe*, non *defringe* habetur. In Romano vero, & aliquot aliis antiquioribus, *summa*, unitatis numero, sexto ca-

de legunt. Ex arbore enim Summa & ima eleganter dicere solemus.

301. NEU FERRO LAEDE RETUSO. In exemplaribus antiquioribus *retusfo* legitur, ut: *Vomeris obtusfo*, de quo alibi.

305. FRONDESQUE ELAPUS IN ALTAS. Nonnulla ex veteribus *elafus* scribi per *b* characteristicum thematis: ita etiam in III. *Lafus*: & alibi eodem modo. Harum vero litterarum *b*, & *p* vicissitudinariam consensum superius ostendimus. Unum addam exemplum, quod e contrario carpo, & scribo, quum praeteritum faciunt characteristicum praesentis in sibi cognatam mutant, ut *Scribo scripsit* facit; contra vero *Carpo carpsi*, per *b* enim praeteritum verbi huius enuntiari Terentius Scaurus attestatur. Sed & *scribsi*, per *b* in antiquis & approbatis exemplaribus invenio: ut in Terentiano codice Vaticano, quem plerique omnes docti homines magni faciunt, scriptum est: *Tu te his rebus finem praescribsi pater*. Quare mihi non fit mirum in tanta sententiarum varietate, ut *Labor* vocum, characteristicum suum in praeterito retinere possit.

316. TELLUREM BOREA RIGIDAM SPIRANTE MOVERE. In Romano codice, *moveri* legitur: quod minime displicet: imperfonale enim habet nescio quid magis generale ex Servii sententia: nam etiam in legetum cultu praeceptum huiusmodi dedit: *Et Borea flante neque arandum, neque ferendum monent Agricolationis magistri*.

330. ZEPHYRIO TEPENTIBUS AURIS LAZANT ARVA SINUS. In Romano codice, & in Mediceo, *tremensibus* legitur: quod si admittas, dictum erit ab effectu: magis vero placet *tepentibus*, ob rationem physicam, quod calidi sit aperire, ut frigidi condensare.

332. AUDENT SE GRAMINA TUTO CREDERE. Celsus ait Virgilium scriptum reliquisse *germina*: quare male *Gramina* repositum est: loquitur enim de arborum omnium foetu.

340. CUM PRIMUM LUCEM PECUDES. Romanus, & Mediceus codex, *Cum primae lucem pecudes* legunt, quod non displicet.

341. VIRUMQ. FERREA PROGENIES DURIS CAPUT EXTULIT ARVIS. Lactantius libro primo, lectionem agnoscit *terrea*, ubi dicit: *Illud hoc loco praeterire non possum, quod errantes quidam philosophi ajunt: homines caeteraque animalia sine ullo artifice orta esse de terra: unde illud Virgilianum, TERREA PROGENIES DURIS CAPUT EXTULIT ARVIS*. Sed quantum pertinet ad *Terream*, tam instrumenti nostri monumentis confirmum est, quam a Philosophorum antiquioribus scholis non alienum, Aegyptiis, Arabibus, & plerisque aliis nationibus, apud quas rerum naturalium disciplina claruerit, in eandem sententiam fa-

cile concedentibus. In quibusdam vero Lactantii codicibus, verba illa, PROCREATA EX LAPIDIBUS, ex Servii commentario importune videas inserta Virgiliano carmini. Illud autem *terrea* eruditis auribus non satis facit, qui putant Lactantii codicem depravatum, quum *ferrea*, sententiam nihil immutet.

354. SUPEREST DEDUCERE TERRAM. In aliquot aliis *educere*. Sed vulgata lectio castior.

359. FURCASQ. BICORNES. In Romano codice legere est, *Furcasque valentis*: quod mihi non satis facit, tam etsi in aliquot aliis codicibus ea lectio reperitur.

364. PALMES AGIT. In Mediceo codice, *aget*, futuro tempore legitur.

365. IPSA ACIE FALCIS NONDUM TENTANDA. In Romano codice, numerus ita habet, *ipsa acie nondum falcis*. In aliquot aliis, *ipsa acies* legitur. Sententiam vero hanc Quintilianus sibi desumpsit Institutionum lib. II. *Quod etiam rusticis notum est, qui frondibus teneris non putant adhibendam esse falcem, quia reformidare ferrum videntur, & nondum cicatricem pati posse*.

370. ET RAMOS COMPESCE FLUENTIS. In antiquissimo codice Romano legere est, *ramos compesce valentis*: praecepto, phrasique ex Varione sumpta, qui primo de Agricultura ait: *Vites pampinari, sed a sciente*. Nam id, quam putare, majus: neque in arbusculo, sed in vinea fieri. *Pampinare est sarmento coles, qui nati sunt de iis, qui plurimum valent, secundum, nonnunquam & tertium relinquere, reliquos decerpere, ne reliquis colibus sarmentum aequat ministrare succum*.

371. ET PECUS OMNE TENENDUM EST. In Romano codice, *tenendum* habes. In Mediceo, *tenendum*, absque *est*.

372. PRAECIPUE DUM FRONS TENERA. Adverte loco hoc Servii corrupta esse verba, quae ut per te incolumitati suae restituere possis, quid super hoc nomine veteres tradiderint apponam. Carisius ait: *frundes*, & *frondibus*, veteres per *u* dixisse; cujus exemplum ponit Ennii ex Annalium libro septimo: *Rarescant frundes*: non *frondes*. Mutatum vero *u*, in *o* monet Plinius: & nominativum absque *u* littera in utroque loqui, *frus*, *fros*. Nam *frons*, id est *frons*.

374. SILVESTRES URI ASSIDUE, CARPREAEQUE SEQUACES ILLUDUNT. In Romano codice, *assidue*: quam scriptionem improbat Carisius, quum nomen sit ab *Assē*. Quod vero Servius *Uros* in Pyrenaeis nasci dicit, Plinius eos, quos inter equos etiam enumerat, ad septentriones statuit: quorum cornibus Barbari illi potent: Caesar in Hercinia silva Germaniae.

377. AUT GRAVIS INCUMBENS SCOPULIS AERENTIBUS AESTAS. In codice Mediceo *aestus* Aa 2

legitur, quod frigori respondet per Antitheti proprietatem, & eadem locutione variatum in Palaeomone, *Si lac praeceperis aestas*.

379. ET ADMORSO SIGNATA IN STIRPE CECATRIX. *Admorsus* quidem in veteribus aliquot codicibus habetur: in plerisque vero *d* littera abrasa est, imperite, ut mihi videtur: nisi sit, quod in antiquis aliis *a morsu* legitur. Sane Romanus codex, *admorsu* unica dictione, verbali nomine, legit. In Mediceo etiam prius scriptum erat *admorsu* per *u*, inde illita est circularis linea alio atramento, ut *admorsu* dicat. Sed enim Servius *admorsu* participium agnoscit, ac si diceret, abroso stirpe. Quamvis negat Donatus stirpem apud Virgilium reperiri, foeminino genere: quam sententiam & Carisus & alii plerique rejecerunt, ut alibi dictum.

380. NON ALIAM OB CULPAM BACCHO CAPER OMNIBUS ARIS CEDITUR, ET VETERES INEUNT PROSCENIA LUDI. PRAEMIAQUE INGENTES PAGOS, ET COMPITA CIRCUM THESEIDAE POSUERE. Sunt qui epitheton *ingentes* otiosum esse, vel importunum iudicent, quod non ingentibus tantum pagis, sed in omnibus, ea sacra fieri pietas illa verus exposcebat. Neque distinguendum, ut per compita minores pagos intelligamus, quum sit ejusdem sententiae dilatio, ut etiam apud Horatium: *Quis circum pagos, & circum compita victor*: quin pagus paucissimis etiam casis constare potest. Compita, quum triviorum plateas requirant, pluribus itidem constare domibus aequum est. Quare lectionem illam summopere approbarim, quam in codicibus omnium quos veraverim antiquissimis observavi: *Praemiaque ingentis pagos & compita circum Thesidae posuere*: ut intelligas de Tragoediis, quarum scriptoribus hircus praemium fuerit propositum, Horatio dicente: *Carmine qui tragico vilem certavit ob hircum*. Et his ludis poemata cani solita, idem Horatius ostendit, dum *Thespias* ait *plaustris vexisse poemata*, de Tragoediae inventore loquens. Dicamus igitur Athenienses posuisse praemia ingentis pagos & compita circum. Quia vero sunt qui Virgilium negent usum *ingenii* vocabulo: pro ea vi mentis, quae sit docilitatis, meditationis, inventionis, & prudentiae capax, eo significato, quo apud Horatium est: *Gravis ingenium*, & apud Sallustium: *Sed quia provenere ibi praeclara ingenia*: omne punctum me tulisse fateantur, si dixerio apud Virgilium eodem significato accipi: *Haud equidem credo, quia sit divinitus illis Ingenium*. Ad eorum enim opinionem refellendam hoc ait, qui putabant multis & prudentiae, & docilitatis signis in avium genere perspectis, ea pollere mente: cujus sententiae Democritum fuisse tradunt. Siquis vero Virgilii sententiam inspiciat, neminem tam stupi-

dum esse crediderim, qui non fateatur eo loco *Ingenium* pro vi mentis accipi, quae sit docilitatis, & prudentiae capax. Quod si etiam nusquam alibi Virgilius eo vocabulo usus fuisset, Latiniissimae illius aetatis consensus, qua M. Tullius, Sallustius, Horatius clarescere, facit, ut hoc loco non incongrue in hanc sententiam poni potuerit: etiam si rei rectae pulchritudo, eruditioque ipsa, & veterum codicum testimonia non accederent.

384. UNCTOS SALIERE PER UTRES. Servianis temporibus, praeteritum a *Salio salui* pronuntiabant. Idem tamen *salui* secundum artem dictum asserit a Virgilio: quod veteres *salvi* faciebant. Hinc nonnulli *salvere* scribunt. In codicibus tamen antiquis manu scriptis *salier* legitur: ejusmodique praeteriti forma agnoscitur a Prisciano hoc eodem citato versu: eum vero salendi morem videas apud Hyginum de Signis, ubi de Arctophylace loquitur.

393. ERGO RITE SUUM BACCHO DICEMUS HONOREM. In veteribus aliquot codicibus legere est *suos honores*: quod rem splendidiorem efficit.

396. IN VERBIS TORREBIMUS EXTA COLURNIS. In codice Mediceo *torquebimus* legitur: quod ipsius rei ministerium videtur exprimere. Sed enim *torrebimus* receptius.

403. ET JAM OLIM SERAS. In Romano codice legere est, *ac jam olim*. In aliquot aliis *at jam*: quarum lectionem nullam improbarim.

405. CURAS VENIENTEM EXTENDIT IN ANNUM RUSTICUS. In Romano codice, pro *rusticus*, *agricola* legitur: magis vero placet *rusticus*: tum quia sic habetur in reliquis exemplaribus, tum ex Tibulli Synepsea: *Ipse seram teneras maturo tempore vites Rusticus*.

409. ET VALLOS SUB TECTA REFERTO. In hanc sententiam Varro libro primo de Agricultura: *Dominus simulac vidit occipitium vindemiatoris, furculas reducit bibernatum in tecta, ut sine sumptu harum opera altero anno uti possit*.

417. JAM CANIT EXTREMOS EFFOETUS VINITOR ANTES. Carminis hujus lectio in antiquis codicibus varia est: nam in codice Romano, *Jam canit effoetus extremus vinitor*. Verum id improbat a Servio, qui mavult *effoetus* legere. In Longobardico, atque etiam in Mediceo, *canit effoetus extremos*. Aliqui timentes syllabae, dictionum ordinem transmutarunt: mukaque ita, ut vidimus, toto opere ausi sunt aggredi.

428. OPISQUE HAUD INDIGA NOSTRAE. In Romano codice, *opes haud*, absque particula *que* legitur. Scriptum vero est *opes*, pro *opis*, more suo, uti eo loco, *sublimis in aesthere Nifus*, pro *sublimis*. Qui syllabae timuerunt post *opes*, *que*, ut facere soliti sunt, addidere: nam lectio venustior absque ea particula.

431. TON-

431. TONDENTUR CYTISI. In Romano codice versus hic statuitur post eum: *Pascunturque i-gues*. Sed non procedit *cytisi* sine adspiratione.

432. ET LUMINA FUNDUNT. In antiquo: *ac lumina fundunt*.

434. HUMILESQUE GENISTAE. Antiquiora omnia exemplaria *genestae* per *e* in pene ultima legunt: uti etiam superius adnotatum est.

435. AUT PASTORIBUS UMBRAM. In veteribus omnibus codicibus scriptum observavi *umbras*, numero multitudinis.

440. IPSAE CAUCASEO. In antiquis *Caucassio*, ut Olympius.

443. CEDROSQ. CUPRESSOSQ. In Romano, in Mediceo, & aliis antiquioribus codicibus, legitur *cedrumq. cupressosq.* quamquam in Longobardico *cupressos*, absque particula enclitica scriptum sit, scriptoris negligentia.

448. ITHYREOS TAXI CURVANTUR IN ARCUS. Invenies omnino in aliquot codicibus antiquis *curvantur*: sed in Mediceo *torquentur* habetur: in aliquot *Itureos* per *u*, & absque adspiratione, quam addere nonnulli Grammatici commenti sunt, nomen *ἰθύρεος* deduci asserentes. Sed enim apud Dionysium & Strabonem in codicibus manu scriptis per *r* & *u* nomen scriptum invenitur *ἰτυραῖος*: quamvis in codicibus Aldinis per *d* notatum sit, errore librarii, *τὰ μὲν δὲ ἰπιδὴ ἔχουσι τὰ δὲ ἰδυραῖος τὰ δὲ ἰθυραῖος*. Est & ubi *Tyraeos* legas, sed inemendate. Sunt enim in Arcadia *Thyraei*, & in Isthmo Tarentini promontorii. De *Ituraeis* vero *sagittariis* habetur in epistola Valeriani imperatoris ad Aurelium. *Habes sagittarios Ituraeos trecentos*: recitatum a Flavio Vopisco.

449. ET TORNO RASILE BUXUM. Signant Grammatici dictionem *Buxum* neutro genere dictam a Virgilio: quam foeminino Ennius, & plerique alii ex veteribus protulere. Sed enim aliis *Buxus* arbor est: *Buxum* materia: atque ita recte etiam alibi dictum: *Mirata volubile buxum*.

453. VITIOSAEQ. ILICIS ALVO. In Romano codice legitur *alveo*, quod mirifice placet.

455. ILLE FURENTES CENTAUROS LETO DOMUIT RHOBUMQUE PHOLUMQUE. In antiquis aliquot codicibus *Centaurus*, Graeco more casu terminato, ut in veterum monumentis saepissime legas: *VIXIT ANNUS*, pro *annos*, & plerumque alia similia. Scribendum vero videtur *Rhoeum* per *e*, ex Callimachi commentariis: quem locum in memoriam mihi redegit Petrejus Zancus, doctissimus adolescens: quamquam sunt, qui Virgilium volunt non minus ejus asperitatem emollire voluisse.

462. TOTIS VOMIT ARDIBUS UNDAM. In

Mediceo codice *vomas* scriptum: quod nescio quid elegantius sonat.

464. ILLUSASQUE AURO VESTES. In codicibus aliquot antiquis legere est: *inclusasq. auro*: quam tamen lectionem improbat Servius: & *illusas* in antiquioribus omnino est.

465. ALBA NEC ASSYRIO. In Mediceo, & aliquot aliis antiquis *neque Assyrio* legitur.

467. AT SECURA QUIES &c. AT FRIGIDA TEMPE. In Longobardico *ac* utrobique scriptum; sed magis placet *at*: id vero in Romano codice per *d*, ut saepe solet, scriptum invenies. ET NE SCIA FALLERE VITA. In Romano codice *visam* legitur: cujus suppositum erit, quies. In reliquis tamen omnibus habetur *visa*: & longe melius.

468. AT LATIS OCIA FUNDIS. Scribendum *etia* per *t* ex Mediceo codice, & marmorum consensu. Est etiam *ac*, pro *at*, quod non aequè probatur.

471. NON ABSUNT ILLIS SALTUS AC LUSTRA FERARUM. Vetera omnia exemplaria, quotquot habere contingit, non *illis*, sed *illuc* legunt, quod mirifice placet: idque etiam Servius agnovisse videtur, dum quae rure, quaeque in urbe sunt, memorat.

472. PARVOQUE ASSUETA JUVENTUS. In Romano codice, legitur *exiguosq. advesa*. Verum ideo magis placet *parvo*, ut in reliquis exemplaribus habetur: quia frequentissimo auctorum usu dicitur, *consuetus parvo*.

476. QUARUM SACRA FERRO INGENTI PERCULSUS AMORE. In codice Longobardico tantum legitur *percussus*. Sed in Romano, in Mediceo, & aliis antiquioribus, *percussus*, prout etiam dicitur, *amore saucius*: live quia passum locutiones illae *percussus* & *percussus* apud auctores confunduntur.

479. QUA VI MARIA ALTA TUMEScant. In Longobardico *tumesunt* legitur; sed elegantius est *tumescant*.

481. OCEANÒ PROPERENT SE TINGERE SOLES. *Tingere*, ut in veteribus habetur, scribendum esse ostendit *Distinguo* (ajunt veteres grammatici) de quo nemo dubitat: id vero diversis coloribus tingere significat: ac proinde secernere, & dissipare.

485. RURA MIHI ET RIGUI PLACEANT IN VALLIBUS AMNES. In Romano codice, *rigidi* legitur. Sed enim non videtur amnibus convenire, ubi agitur de amoenitate: rigor enim glaciæ potius congruit: ut ibi: *Glaciæ riget horrida barba*: nisi *Rigidi*, pro *Gelidi* positum sit. Sed omnino fuit hic asperitas evitanda.

491. ATQUE METUS OMNES, ET INEXORABILE FATUM SUBJECIT PEDIBUS. In Romano

codice legitur *inestabile factum*: quod & alibi positum a Virgilio; magis tamen eruditi probant, quod variunt est ad fertilioris facundiae copiam.

508. HUNC PLAUSUS HIANTEM PER CUNES (GEMINATUR ENIM PLOEBISQUE PATRUMQUE) CORRIPUIT. Romanus codex, Mediceus, Longobardicus, & plerique alii, *geminatus* legunt: quod etiam approbatur a Servio.

523. INTEREA PENDENT DULCES CIRCUM OSCULA NATI. Omnes antiqui codices, hoc ordine legunt, *Interea dulces pendunt*. In aliquot etiam codicibus ex antiquioribus *obscula*: quia grammatici *osculum*, quod ob os petatur, dictum volunt: sed enim ea dura nimis est enuntiatio.

531. CORPORAQUE AGRESTI NUDAT PRAEDURA PALAESTRA. In Romano codice, in Mediceo, & antiquissimis aliis *nudant*, numero multitudinis, legitur.

533. SIC FORTIS ETRURIA CREVIT. Sunt qui nomini adsperant *Hetruria*. Sunt qui *Ethruvia* scribunt. Apud veteres ego nulla adspiratione *Etruria* scriptum observavi. *Imperium vero Etruscorum*, ut ait Livius, *fuit ab Alpibus usque ad fretum Siculum*. Unde totum mare, quod a dextra Italici litoris est, *Tyrrhenum appellatur*. Atque hoc est, quod Virgilius ait: *Sic fortis Etruria crevit*.

534. SCILICET ET RERUM FACTA EST PUL-

CHERRIMA ROMA: Sunt antiqui codices, in quibus *pulcherrima* absque adspiratione inveniatur: de qua scribendi ratione M. Tullium in hoc nomine sollicitum fuisse, vel ipsius in Oratore testimonio manifestum est: cui quum unum ratio, alterum consuetudo diceret, coactum se usui cedere profiteretur. Sed enim quid super hoc Terentius Scaurus tradiderit, recitare non pigeat, ut etiam locum in ejus codice mancum refarciamus, aut obscurum nimis, adjecta paraphrasi, dilucidemus. Ait itaque is: *Et Pulchrum, quamvis in consuetudine adspiretur, nihilominus tamen ratio exiliter & enuntiatum & scribendum persuadet. Ne una omnino dictio adversus Latini sermonis naturam media adspiretur: quamvis alii a Graecis putent esse translatum, quasi pulchrum πολλὸν χέρμα, quippe multum nitore, & elegantiae significantes. Sunt tamen non ebetis ingenii viri, qui nomina hujusmodi in crum exeuntia, a verbis deduci velint: a fulcio fulcrum, a sepelio sepulcrum: ita a polio polcrum, mox consuetudine pulcrum.*

542. ET JAM TEMPUS EQUUM FUMANTIA SOLVERE COLLA. Sunt veteres codices, in quibus *equum* scribitur. In Romano, & aliquot aliis *spumantia* legitur: quam esse cum translatione allegoriam, Quintilianus ait in octavo. Et *sumantia* habetur apud Carisium, ubi de Allegoria.

LIBERTERTIUS.

CAETERA QVAE VACUAS TENUISSENT CARMINA MENTES, OMNIA JAM VULGATA. Quavis *carmina* non improbarim, in codicibus tamen aliquot manu scriptis legitur *carmine*, septimo casu. Non enim dicit caetera carmina jam vulgata sunt, sed caetera omnia, quae versibus pangi potuissent, quaeque plurimum in poetarum argumenta venire solent. Mox ea quatenam sint, recenset.

4. EURYSTEA DURUM. Ne quem transversum agant, qui *durum* malunt, ad hominis crudelitatem ostendendam, *Durum* castam esse lectionem ostendit Val. Flacci parodia: *Sed duro saevae sub rege Mycenae*.

5. AUT ILLAUDATI NESCIT BUSIRIDIS ARAS. In Romano codice, in Mediceo, & in Longobardico *inlaudati*, per *in*, scriptum est more veterum: ac de *Illaudato* quidem legas apud Gellium libro secundo, cap. sexto. Locum vero hunc No. Marcellus expositurus, ait: *Laudare significat etiam nominare*. Virgilius: *Aut illaudati nescit Busiridis aras*, id est, nec nominandi. Plautus in Captivis: *Id ut scias, Jovem supremum te-*

stem laudo, Hegio. Sunt qui *illaudatum*, ferum & immanem interpretentur. Non defuerunt olim, qui Virgilio vitio verterent, quasi otiosum epitheton immanissimo omnium Tyranno attribuerit. Sed enim tot inter opiniones, primas obtinere videtur Isocratis oratio dicentis, eum qui Busiridem laudare conatus fuerat, id demum effecisse, ut & vituperabilis, & odio magis dignus, ob eam commendationem videretur. Ejus vero verba subtexere visum est non importunum: *Ἄλλ' ἐν ἱστίῳ τοῖς ὑπὸ σὺ λαγομένοις ἔτιος ἀγαπᾶσθαι, ὅτε μολοῖς ἐν ἀπορχιάς τιμωρίας: καὶ τοὶ πῶς ἐν αἰσχυνιάς μολοῖς ἢ τιμωρίας προσέειπεν, τὸν παρὰ τοῖς λοιδορμένοις ἐπ' αὐτῶν μᾶλλον ἀγαπᾶσθαι, ἢ παρὰ τοῖς ἔγκλημα-ζομένοις*; quorum sententia est hujusmodi: *Verum enimvero: quae a te dicta sunt, ea tam indigne ferre debet, ac si nullum inde honorem consecutus. Cur vero quis non vituperatione se affectum potius quam laudatum judicet, qui propter ea, quae in se malodice contorta sunt, majorem apud homines gratiam consequatur, quam propter ea, quae fuerint praecipue laudata?* Quare si Virgilium dixerimus, dum *Busiridem illaudatum* appellat, locum hunc cra-

cratis perstrinxisse, non inepte forsitan locum interpretati judicabimur. Alii, Ovidio freti, dicunt illaudatum *Busiridem* ea de causa dici: quia Jupiter ejus sacrificia nunquam approbaverit. Sed verior, ne dum tam multa super *Illaudato* perquirimus, nos quoque illaudandi judicemur.

17. ILLI VICTOR EGO, ET TYRIO CONSPECTUS IN OSTRO CENTUM QUADRIJUGOS AGITABO AD FLUMINA CURRUS. In Romano, in Mediceo, & aliquot antiquissimis codicibus *illu*, hoc est Mantuae, in patria mea, quo primus ego Musas ab Aonia deduxero. In Longobardico, ablativum est *e*, imperiti nescio cujus temeritate. Quamquam nihil prohibet, quin *illi*, pro *illic* accipi possit, ut in secundo Aeneidos: *illi mea tristitia facta*: quod pro *illic* positum Grammatici veteres observarunt.

20. ET CRUDO DECERNET GRAECIA CESTU. In Romano codice, *duro cestu* legitur. Sed enim in quinto Aeneidos: *Sen crudo fatis pugnam comitere cestu*. Praeterea in Mediceo, in Longobardico, & aliis quibusdam *decernet* habetur, ut alibi *certare palestra*. Quod vero objiciunt alii, *decernere ferro*, id loco suo examinabitur.

32. RAPTA MANU DIVERSO EX HOSTE TROPHAEA. In Romano cod. & aliquot aliis antiquioribus, *trophaea* absque ulla scriptum est adspiratio: & id quidem recte.

38. TORTOSQUE IXIONIS ANGUES. In Romano codice *orbes* legitur, quod si admittas, figura erit *in* *duo*, quia sequitur: *Immanemque rotam*. aliis: *tortos angues*, quod agnoscit Servius.

39. NON EXUPERABILE SAXUM. In antiquis exemplaribus: *exsuperabile*. Juniores maluerunt in hujusmodi compositis verbi *s* litteram, *x* praecellam, excludere.

53. ET CRURUM TENUS A MENTO PALEABIA PENDENT. *Tenus*, si praepositio sit, ablativo casu cohaerere dicit Servius, esseque hic adverbium. Sed enim, *Tenus*, cum nomine, quod sit numero multitudinis, Genitivo saepius junctum animadverti. Quintilianus *Aurium tenus* in usum lingua percepit. Catullus *nutricum tenus extantes*. Ita enim is appellat papillas, quod inepte simul & inverecunde quidam legunt: *jam crurum tenus extantes*.

57. AUT JUGA DETRECTANS. In Romano codice, in Mediceo, & in aliis antiquissimis, uno tantum excepto, scriptum inveni, *detraffans*, quod impavidos alpexerint, ideoque pullos innatationibus adluefaciant. Est autem *panto* scriptum in codice Mediceo.

79. NEC VANOS HORRET STREPITUS. Quintilianus libro octavo ordinem esse dicit: *Nec vanos horret strepitus: Tum, siqua sonum procul arma dedere, Stare loco nequit*. Caetera vero, quae

totam ejusmodi equi faciem describunt: *Illi ardua cervix*, usque ad eum locum: *Color deterrimus albis, & gilvo*, per interpositionem collocata, quare parenthesis utroque adlinenda loco est.

85. COLLECTUMQUE FREMENS VOLVIT SUB NARIBUS IGNEM. In Mediceo codice, correctum est, *fremens*: sed enim prius recte *premens* scriptum erat, ut in aliis emendationibus habetur.

88. ET SOLIDO GRAVITER SONAT UNGULA CORNU. In Romano *quatit ungula* habetur. Sed magis placet, *sonat*, quia dicit, *solido cornu*: omnia enim solida validius sonant: estque & Juvenalis synepes; *Quo tendente gravis juveni mihi barba sonabat*: non enim ibi (hoc enim *νῆα μακρὴν* addemus) *gravis barba mihi juveni*; sed, *gravis*, pro, *graviter* sonabat, legendum est: ut ostendat eum neque quidem artis suae peritia potuisse adeo ditari, ut patricios jam omnes opibus provocaret: & pondus habet, *juveni mihi*, cui vel lanugo, vel mollior barba, sine stridore abradi potuisset: si, quam profitebatur artem, Tonsor calluisset.

90. GRAJI MEMINERE. In pluribus codicibus antiquis unico *i*, *Grai* scriptum invenias, ex eorum sententia, qui *i* inter duas vocales per se plenam & satis sonoram esse judicabant, ideoque *Grajus* unico *i* scriptum, *Grai* in casibus aliis per syneresim facere debere. Quum tamen alii, cujus sententiae Ciceronem fuisse tradit Velius Longus, similia per geminatum *ii* pronuntiarent, ut *Majia*, *Grajus*, unde *Graji*. Sed & ipsa declinationis proportio expetit, ut *us* ultimae syllabae finales litterae in genitivo secundae abeant in *i*. Eandemque vocem esse etiam nominativi pluralis consentiunt omnes, quare *Graji* duplicato *i* scribendum fuerit: quum nulla regula *i* priorem consonantis loco positam elidi praeceperit. Subsecuta vero aetas, quum non intelligeret ex duobus *ii* priorem loco consonantis positam, sed pro vocali acciperet, syneresim fecit, atque hinc *Grai* per unum *i*.

92. JUBAM CERVICIS EFFUDIT EQUINA. In Romano, & quibusdam aliis, *effundit*, praesenti tempore legitur. In aliquot aliis *fudit*. Sed *effudit*, legendum de praeterito, ipse narrationis ordo exposcere videtur, subsequitur enim: *Et implevis*. Quod vero sequitur: *Conjugis advenit*, quod in antiquis aliquot codicibus per *t* notatum est *atvenit*, Victorinus ait, desuisse nos per *t* scribere.

95. HUNC QUOQUE, UBI, AUT MORBO GRAVIS, AUT JAM SEGNIOR ANNIS, DEFICIT. In Rom. codice, *segnior aetas* legitur; sed nitidior est elocutio, *ubi deficit aut morbo gravis, aut annis segnior*.

99. UT QUONDAM IN STIPULIS MAGNUS SINE VIRIBUS IGNIS. In Romano codice legitur, *in stipula* unitatis numero, intellectionis figura. In aliis plurale est.

103. CUM

103. CUM PRAECIPITI CERTAMINE CAMPUM CORRIPUERE, RUUNTQUE. In veteribus aliquot exemplaribus, *praecipiti conamine*, legitur, quae mihi paraphrasis videtur: & uti Veteres scribere consueverunt, in iisdem antiquis notatum est, *conripere ruuntque*.

109. ATQUE ASSURGERE IN AURAS. In Romano codice, *exsurgere* legitur. In Longobardico, & in Oblongo, *insurgere*. In reliquis tum, *asurgere*, tum, *adsurgere*: & hoc magis receptum. Sed nullum ego velim improbare, codicum reverentia. Legas etiam in aliquot, & his antiquis, *in aures*; sed *auras*, omnino casta lectio.

114. RAPIDISQUE ROTIS INSISTERE VICTOR. In Romano codice legitur: *rapidus*, quod & Servius agnoscit.

122. NEPTUNIQUE IPSA DEDUCAT ORIGINE GENTEM. In Romano codice non *gentem*, sed *nomen* legitur. Quod vero equos ullos a Neptuno deducere dicat originem, non quod tridentis percussione equus exilicrit, in quo Servius falsus est, corrupto codice Ovidiano: neque quod se Ceres in equam mutaverit, ita a Neptuno compressa, unde generosos equos genitos ait Probus: sed quia Neptunus quorundam equorum auctor fuit, ut Pegasi, & alterius, in Thracia percussio scopulo: veluti Medusa Arionis, Ceres Odorimi, quem Adrastus habuit.

126. FLORENTESQUE SECANT HERBAS. In codicibus aliquot antiquis, legere est, *pubentesque*, quale pabulum longe delicatius est: nam Moderatus equorum gregibus pascua, mollibus potius, quam proceris herbis, habundantia, praecipit eligenda.

127. NE BLANDO NEQUEAT SUPERESSE LABORI. In Romano, & antiquissimis aliquot codicibus *nequeat*, singulari numero, legitur. De eo enim loquitur, *Quem legere ducem, & pecori dixerere maritum*.

131. FRONDESQUE NEGANT, ET FONTIBUS ARCENT. In codicibus aliquot antiquis, perperam omnino, *frondibus*, legitur, sententia frustra repetita.

133. CUM GRAVITER TUN SIS GEMIT AREA FRUGIBUS. In Romano codice, ubi *n* plerumque videtur habundare, *tus* tamen hoc loco scriptum est. In quibusdam aliis, *tonsis*. Sed enim hic loquitur de Tritura, quae fit in agro Mantuano, & Euganea fere omni, circumductis per aream equis, qui spicas in pedibus pertundant. Eiusdem speciei est, quod sequitur, *OBTUSIOR USUS*: nam in Romano codice, & quibusdam aliis, *obtusior* habetur, ut superius: *Obtusius*, pro, *Obtus*, posuit. Quod vero dixit: *SIT GENITALI ARVO*, Metaphora est ad ornatum, ut parum speciosa dictu honestius proferantur, ut Quintilianus observavit.

147. CUI NOMEN ASILO ROMANUM EST: OESTRUM GRAJI VERTERE VOCANTES. In antiquis aliquot codicibus, *quoi*: nam haec quoque sunt observanda, quanvis penitus ex usu recesserint. In Romano codice, *Romanumst*, more veterum scriptum habetur, facta collisione ex vocali, quae in *est* repetitur. In Longobardico, *VERTERE* VOCANDO, id est, nomen imponendo, per formam gerundii, ut: *Fingitque premendo*. In nonnullis etiam *oestron*, per *o*, non indecenter scriptum invenias, ut ipsa etiam declinationis forma sententiae cor respondeat.

152. HOC QUONDAM MONSTRO HORRIBILIS EXERCUIT IRAS. In antiquis codicibus *horribilis*, per unicum *i* finali syllaba, ex Velii Longi sententia. Quod vero in Ius fabula recensenda Servius dicit: *Transiit autem per mare angustum, quod Bosporon ab ea appellatum est, nunc Hellepontus nominatur*: ultima illa verba: *nunc Hellepontus nominatur*, adulterina esse crediderim: non enim adduci possum, eum ignorasse alium esse *Bosporon*, alium *Hellepontum*, atque alterum ab altero longe distare: quum *Bosporus Thracius*, ubi ejus Bovis transitus fuisse traditur, ad fines Euxini maris dubio procul sit, inde Propontis late diffusa interjaceat, cui mox subiungitur Hellepontus.

153. INACHIAE JUNO PESTEM MEDITATA JUVENCAE. Apud Horatium eodem significato legitur: *Diluviem meditatur agris*: quanquam sunt, qui *minitatur* eo loco legendum autument.

157. POST PARTUM IN VITULOS CURA TRADUCITUR OMNIS. In Romano codice, in Mediceo, in Longobardico, & aliquot aliis, versus hoc numero legitur: *Post partum cura in vitulos trad. om.* Praeterea in Oblongo illo codice, quem Pomp. Laetus delicias suas aiebat: *deducitur*, pro *traducitur*, habetur. Sed alterum melius.

160. AUT ARIS SERVARE SACRIS, AUT SCINDERE TERRAM. In Romano, & in Mediceo codice, *sacros* legitur, quod minime displicet. Sane & in Longobardico, *sacros* prius legebatur: inde abrasa litterae parte *sacris* legi voluerunt.

163. TU QUOS AD STUDIUM ATQUE USUM FORMABIS AGRESTEM. In Romano codice legitur, *ad studia*. Sed hoc significato melius *studium*, singulare.

168. IPSIS E TORQUIBUS APTOS. In antiquissimo codice Oblongo, *de torquibus* legitur. In Longobardico, *Ipsis & torquibus aptos*.

173. ET JUNCTOS TEMO TRAHAT AEREUS ORBES. In antiquis, *vinclos*, & *orbis*.

175. ULVAMQUE PALUSTREM. In Romano codice *silviam* legitur, sed *ulvam* magis acceptum.

177. MORE PATRUM NIVEA IMPLEBUNT MULCTRARIA VACCAE. In Romano codice, in Oblongo, & in aliquot aliis *mulctraria* legitur: quam-

quamvis in aliquibus deest littera *c* ante *s*, quod in Mediceo videtur. Invenimus & in aliquot codicibus antiquissimis *mulgaria*, qua dictione usus est Valgius: *Sed nos ante casam tepidi mulgaria lactis*. In Longobardico prius erat *multraria*, quae dictio abrafa leviter est, & *mulgaria* repositum.

189. INVALIDUS ETIAMQUE TREMENS ETIAM INSCIUS AEVI. In codicibus nonnullis antiquioribus, et jam per distinctas dictiones, conjunctionem, & adverbium, utroque loco scriptum observavi: quam quidem lectionem etiam Comminianus, scriptor, ut Carisius ait, diligentissimus, agnoscit: nam ubi soloecismum per partes orationis fieri ait, verum hunc citat, eo quo dicebamus modo scriptum. Exponitque *jam* pro *etiam nunc*, conjunctio posita pro adverbio. Eodem modo illud etiam crediderim accipiendum VIII. Aencidos: *Aut pingui flumine Nilus, Cum refluxit campis, & jam se condidit alveo*: de quo loco suo dictum.

190. UBI QUARTA ACCESSERIT AETAS. Haec utique lectio omnium fere codicum antiquorum est, uno illo vetustissimo excepto, quem Romanum appellamus, in quo legitur: *ubi quarta acceperit aetas*. Caeterum *aetas* agnoscit Servius, exponitque *quarta aetas*, quartus annus, qui velit aetatem accipi multipliciter. Neque ignorat Varro praecceptum, post annum trinum melius esse pullum domare. Mihi vero neque *acceperit*, neque *aetas*, displicent, in tam vetusti codicis testimonio, qui fidem apud me eatenus facit, quum integras variat dictiones. In litteris vero nunquam corruptissimus est. Sed ut de Ennio Virgilius profteri solitus, ex eo stercore aurum plerumque colligitur.

200. LONGIQUE URGENT AD LITORA FLUCTUS. In codicibus aliquot antiquis cum Mediceo, *longe* legitur, ut sit adverbium pro valde. *Urgent* vero Attiano more adhuc quaedam scribunt exemplaria.

202. HIC VEL AD ELEI METAS, ET MAXIMA CAMPI SUDABIT SPATIA. In Longobardico codice, & in altero pervetusto, *hic vel ad*, prout vulgata legunt exemplaria, legitur. In Romano, *hinc & ad Elei*, hoc est, ex hujusmodi cura emissus ad certamina. In Oblongo, etiam est *&*; non *vel*.

209. SED NON ULLA MAGIS VIRES INDUSTRIAE FIRMAT. In veteribus aliquot codicibus *servat* legitur; sed longe plures *firmit* habent.

216. MEMINISSE NEC HERBAE. In Oblongo codice, *neque*, quod mollius videtur.

230. JACET PERNOX. Cur *pernox* innovari debeat non video, quum vetera omnia exemplaria manuscripta, (de iis loquor, quorum mihi copia fuerit) uno consensu legant *pernix*. Idque tam ma-

nifeste agnoscat Servius, & a *pernitendo* dictum velit.

234. ICTIBUS ET SPARSA. Non placet quod in Romano legitur, *aut sparsa*.

237. FLUCTUS UT IN MEDIO COEPIT QUUM ALBESCERE PONTO. In Romano, in Mediceo, in Longobardico, & quibusdam aliis perveteribus codicibus, legere est, *Fluctus uti medio absque in*. Sed in Oblongo suaviori numero legitur, *Fluctus uti in medio*.

239. NEC IPSO MONTE MINOR. In Longobardico, in Mediceo, quod dulcius est, *neque ipso*.

241. VORTICIBUS, NIGRAMQUE ALTE SUBJECTAT HARENAM. In Romano, in Mediceo codice, *verticibus*, more suo, contra Capri sententiam: & quod forte non displiceat, *subvertat*, in Romano est.

249. HEU MALE TUNC LIBYAE SOLIS ERRATUR IN AGRIS. In antiquissimo codice, *versatur* legitur, quod non placet: nam errare pertinet ad solitudinem, versari ad frequentiam. In Mediceo, *erravit* habetur: sed neque id receptum.

254. FLUMINA CORREPTOS UNDA TORQUENTIA MONTES. In Mediceo, in Romano, in Longobardico, & in aliquot aliis veteribus codicibus, legere est, *correptosque unda*: nam quum dixerit, *objecta retardant flumina*, non incongrue alterum participium subjungit, quippe: *Torquentia montes correptos unda*: cui particula adjungitur copulativa.

257. HUMEROS AD VULNERA DURAT. In Romano, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis legere est: *humerosque ad vulnera*, ut illud uno membro concludatur, *fricat arbore costas, Atque hinc atque illinc*.

260. COECA NOCTE NATAT SERUS FRETA. Ordo numerusque harum dictionum varius admodum in antiquis exemplaribus invenitur. In Romano enim codice, in Mediceo, & in Longobardico sic habet, *Nocte natat caeca serus freta*, Alcmatio numero tetrametro hypercatalectico. In Oblongo, dictiones ultimae ita variant, *Nocte natat caeca freta serus*, Alcmatio tetrametro catalectico numero. Eo vero numero, qui passim habetur in impressis, nusquam scriptum observavi in antiquis his, quos habere contigit, exemplaribus. Sed enim haec ad eos tantum pertinent, qui figurarum, quae ex structura fiunt, varietate delectantur.

267. QUO TEMPORE GLAUCI POTNIADES MALIS MEMBRA ABSUMSERE QUADRIGAE. De *Glaucio*, praeter ea, quae a Servio & a Probo referuntur, sunt qui scribant, *Glaucum Sisyphi, quum ad Isthmicum certamen quadrigas duceret, ad vicum Boeotiae Potnias applicasse, fuisse vero ibi*

fontem sacrum, ex quo qui biberent, insanirent, aut furore corriperebantur: Equas eo potum a Glauco per ignorantiam ductas, a potuque furore correptas, in ipso certamine curram dominum effudisse, ac moribus dilaniasse. Virgilius pro commodo suo rem furori adscribit Venereo.

272. VERE MAGIS QUIA VERE CALOR REDIT OSSIBUS. In Romano codice *quia vere redit calor*, quod parvi refert.

273. ILLAE ORE OMNES VERSAE IN ZEPHYRUM. In Romano codice, quod *versae ad Zephyrum* legatur, nequaquam displicet: quamvis non improbem: in *Zephyrum*.

278. IN BOREAM CAURUMQUE. In Romano codice, *Chaurum*, per *ch* aspiratum scribitur. In Longobardico, *Gborum*: ut ex *Aula: Ola:* atque ita saepe pro Vento apud alios etiam auctores, adspiratione tantum excepta.

279. ET PLUVIO CONTRISTAT FRIGORE COELUM. In Romano codice, *pluvio fidere* legitur. Sed hoc loco magis placet *frigore* eruditus; ut cum eo faciat, *Et agentes frigora ventos*.

280. HINC DEMUM HIPPOMANES. In Romano, & in Mediceo codice *hic*, hoc est, hoc tempore destillat.

281. LENTUM DISTILLAT AB INGUINE VIRUS. In Romano, in Mediceo, in Longobardico, & aliquot aliis codicibus antiquis, *destillat* per *de* scribitur, a loco enim est motus.

283. MISCUERUNTQUE HERBAS. In Romano codice: *miscuerintque*, scriptum est, subiectivo modo: veluti etiam superiore libro, ubi loquitur de Malo Medico. Sed enim *miscuerunt*, Doctorum omnium consensu receptum est.

288. HINC LABOR, HINC LAUDEM. In antiquis aliquot codicibus legere est, *Hic labor hinc laudem*: quasi dicat, fatemur quidem inesse laborem in ea cura, sed huius laboris praemium sit certa, quae subsequitur, laus. Plura tamen exemplaria cum Mediceo, *hinc*, de loco scribunt.

293. CASTALIAM MOLLI DIVERTITUR ORBITA CLIVO. Vetera omnia exemplaria manu scripta, quotquot in manus nostras devenere, *divertitur* per *de* non per *di* scribunt: hoc est de loco eo vertitur: quod optime sententiae quadrat.

305. HAEC QUOQUE NON CURA NOBIS LEVIORE TUENDA. In Romano codice, *haec* & *tuendae* legitur. Et ita prius erat in codice Mediceo: in Longobardico, *hae* foeminino genere, ut de capellis intelligat. Servius tamen mavult Poëtam usum neutro genere, locutumque figurate, prout habetur in Romano codice. Veteribus enim ajunt fuisse morem, ut neutra foemininis jungerent.

307. TYRIOS INCOCTA RUBORES. In Roma-

no codice, & aliquot aliis perveteribus: *colores* legitur. In Mediceo quidem, *rubores* est, sed supra, eo notatum, antiqua manu; figuratius tamen est, *rubores* legere.

309. QUAM MAGIS EXHAUSTO SPUMAUERIT UBERE MULCTRA. In Romano codice, & in aliquot aliis pervetustis, legitur: *quo magis*, idque, ut mihi videtur, eleganter. Missas vero facio dictiones qualdam incitua librarii perperam notatas.

310. LAETA MAGIS PRESSIS MANABUNT FLUMINA MAMMIS. In Romano codice, in Longobardico, & aliquot aliis sane quam veteribus, non *flumina*, sed *ubera* legitur. Qui legerant *ubere* in superiore versu, veriti sunt repetitionem ejusdem vocabuli ariditatem orationis prae se ferre, ideoque *flumina* supposuerunt. Sed enim, si animum advertas, color ille dicendi non modo non aridus videtur; sed & venustatis plurimum habere: quamquam metaphorica ea Hyperbole *flumina*, loco huic optime conveniat: & incomparabilem exprimat hubertatem.

313. CINYPHII TONDENT HIRCI. In Romano codice: *hircis* legitur: ab eis enim Lanicii genus id demitur. Sunt etiam codices antiqui, in quibus scriptum est, *hirquis*, ut in Bucolicis etiam ostendimus, *Hircum*, & *Hirquum* eundem. Sed figuram agnoscit Priscianus. *Tondent* pro *Tondentur*, quare *hirci* melius. De *Cinyphiis Hircis* apud Herodotum mentio. Adverte vero scriptionem, quod quamvis in Graecis diversorum Auctorum codicibus impressis, *Κύνφι* scriptum sit: prima per *iota*, secunda per *psi*, tamen in iis, qui manu scripti sunt, *Κύνφι* prima per *u*, altera per *e* habetur.

329. AD PUTEOS, AUT ALTA GREGES AD STAGNA. In Romano codice, *At puteos, atque alta greges ad stagna*. In plerisque enim, praecipue ex his antiquis, semper *ad* praepositio per *t* scribitur. Sed quod *adque* in eo codice legitur apud No. Marcellum in libello de Indiscretis generibus, *aut* legitur, ut vulgata habent exemplaria. Quod vero Virgilius *puteos* genere masculino dixit, Varro maluit neutro dicere *putea*, ut maria: ut apud Graecos *Φρίπ*, neutri generis est, eodem significato.

330. CURRENTEM ILIGNIS POTARE CANALIBUS UNDAM. In Romano codice, *lignis*, non *ilignis* scriptum est. Verum *lignis* fuisse prius videtur in aliquot codicibus: in nonnullis, *iligneis* est per *ei* diphthongum, ut *Amiceis*, *sueis*, in veterum monumentis. Sed enim, ut etiam in Mediceo est, *ilignis* agnoscit Servius, & proprietatem poeticam refert ea compositio.

331. AESTIBUS AT MEDIIS UMBROSAM EXQUIRERE VALLEM. In codice Longobardico, *aesti-*

causibus aut mediis legitur: in quibusdam aliis antiquis, *ac mediis*. In Longobardico, *adquirere*, quod non ita placet. Non tamen displicet *at*, ubi *aut* habetur. Ut quatuor sint praecepta unoquoque die servanda: quippe, ut mane pascantur; hora quarta potum ministremus; meridie sub umbra contineantur; vesperti vero iterum in pascua mitantur.

335. TUM TENUES DARE RURSUS AQUAS. In Romano codice, *tunc tenuis*; sed tum multo magis placet.

338. RESONANT ET ACHANTIDA DUMI. Vel ut alii, *acanthida*. Scio fore, ut multi mihi negotium facessant, si dixerio in antiquis omnibus codicibus, quotquot ad manus meas pervenire, uno consensu legi, *acanthida dumi*: ita enim in Romano, ita in Oblongo, codicibus antiquissimis, ita in Mediceo, ita denique habetur in plerisque aliis. Praeterea videtur Probus lectionem hanc agnovisse, si modo fidelem codicem nanciscare, dum dicit: *Acalanthis ea est, quae Graece ἀκανθίς dicta est. Latine Carduelis, a Carduo*. Neque vero ignari sumus ex Plinio, atque etiam ex Aristotele, *Acanthin* in spinis vivere, odisse afinos ideo, quod flores spinæ libenter devorent.

344. OMNIA SECUM ARMENTARIUS AFER AGIT, TECTUMQUE, LAREMQUE, ARMAQUE, AMYCLAEUMQUE CANEM. In Romano codice legitur, *seclumque, laboremque, armaque*: ubi quid sibi velit, *laborem*, viderint alii: mihi enim *larem*, ex antiquae religionis cultu, summo opere placet.

147. INJUSTO SUB FASCE VIAM CUM CARPIT. In Romano codice, *quom* hoc loco scriptum est, pro ut moris fuit apud veteres. Sed enim Victorinus in Orthographiae praeceptis ita monet: *Cum autem, si fuerit adverbium temporis, per q & u, sive unum, sive duo scribatis: ut, QUUM primum & QUM facerem*.

348. ET HOSTI ANTE EXPECTATUM POSITIS STAT IN AGMINE CASTRIS. Vegetius primo de Re militari, ubi de pondere agit, cui se miles debeat assuefacere, locum hunc Virgilianum citans, *& hostem ante expectatum* legit utrumque accusativo casu, ut sit, *ante expectatum hostem*. Huiusmodique lectionem, & in veteri codice apud Janum Parrhasium, & in Vaticana Bibliotheca, eo exemplari, quem Francisci Petrarchae fuisse ajunt. Quantum vero ad scribendi rationem pertinet, *expectatum* absque *s* littera ante *p* posita, vulgata ferre omnia habent exemplaria. Sed enim in Romano codice, *expectatum* legitur *s* adservata: & ita scribendum monet Terentius Scaurus, ne per distractionem peccetur, si *s* littera summoveatur, quam adjecta praepositione, ait ille, *Salvum esse initium dictionis, quae subsequitur*, debeat. Ait vero Velius Longus, quoddam differentiam posuisse,

ut quando *expecto*, opperiri significat, per *x* & *p* absque *s* scribatur: quando vero a *speculo*, *speculas* est, servet *s*. Sed neque Veterum monumenta, neque totius pene antiquitatis codices huic se regulae submisere. Sed in utroque significato passim per *x* & *s*, *Expecto* scriptum invenies. Sane Arrianus Messus locum hunc ita interpretatus, ut *ante expectatum, antequam expectatus* exponat. Ibi pro, *stat in agmine*, scriptum est, *stat in ordine*. In quo admirabiliorem Romani militis virtutem intuemur: nam cum agmen incondita saepe sit multitudo, etiam temere contracta, Ordo nunquam est sine Duce, Imperatore, Praefecto, Tribunove. Quare, videtur hic Virgilius, summam disciplinae militaris observantiam in Romanis admirari: cum dicit eos hosti obviam factos, prius quam illum aspiciant, expeditissimo opere simul & vallum fixisse, neque solum arma corripuisse; sed, veluti si nihil aliud negotii intercurrisset, in ordine jam consistere: paratum non tam ad vallum defendendum; sed etiam ad ipsam hostium aciem invadendam. Sed quamvis ita legatur apud Arrianum, bona tamen veterum codicum pars, *agmine* legit: idque magis eruditorum auribus satisfacere videtur.

349. MAEOTICAQUE UNDA. In Romano, in Mediceo, & aliis plerisque codicibus antiquis, *Maeoticaque* legi. Sed enim Stephano: *Μαίωται ἐν Ἀστυνίδι Μαυρίδος, Μαύρας* populi. *Μαύρος* palus. In Longobardico, *Meotica*; sed absque diphthongo, quam saepe negligit.

351. QUAEQUE RADIT MEDIUM RHODOPE PORRECTA SUB AXEM. *Radit* quidem in plerisque codicibus etiam diligenter impressis legeris. In antiquissimo tamen codice, *quaque redit* legitur: atque etiam in Mediceo: & id Servius, ratione etiam adjecta, quod is mons protentus in Orientalem plagam in Septentrionalem mox reflectatur.

356. SPIRANTES FRIGORA CAURI. In Romano codice, *chauri*. In Longobardico, *chori*. Ut superius.

364. CEDUNTQUE SECURIBUS HUMIDA VINA. Saepe dictum, in antiquis codicibus, non adspirari huic vocabulo *humida*, contra omnium Grammaticorum praecepta. Quod vero Servius hic *humida* propter immixtam aquam dictum putat, quae in caussa sit, ut gelaescant vina; Quintilianus vult hoc loco *humida vina* additum esse otiosum epitheton, sicut, *dentibus albis*.

365. ET TOTAE SOLIDAM IN GLACIEM VERTERE LACUNAE. In Romano codice legitur, *& totae in solidam*. Sed *solidam in glaciem*, omnino venustius est.

367. NON SECIVS AERE NINGIT. In antiquioribus omnibus: *ninguit*. Unde *ninguidus* Lucretio, & aliis veteribus, Capro reclamante.

Bb 2

369. CON-

369. CONSERTOQUE AGMINE CERVI. In Romano codice, *confecto* legitur: in Mediceo, & aliis omnibus antiquioribus, *conferto*: ut saepe legere est apud Historicos; *confertum agmen*: *confertissimos hostes*: & *confertum opus*, quod ita dentum est, ut conjunctum videatur.

372. FORMIDINE PENNAE. In Romano *pinnae*, more suo, contra Capri sententiam.

373. SED FRUSTRA OPPOSITUM TRUDENTES PECTORE MONTEM. In Romano codice, & *frustra*.

377. CONGESTAQUE ROBORA TOTAS ADVOLVERE FOCIS ULMOS. *Totas* absque particula copulativa in multis veteribus codicibus legitur; sed in Romano, in Mediceo, & in Longobardico, *totasque* legitur: quae lectio & eruditior est, & elegantior. Item in antiquissimo, *advolvere*, per *t*, loco *d*: ut pleraque alia quae ultro praeterimus.

383. ET PECUDUM FULVIS VELANTUR CORPORA SETIS. In Romano codice, *velatur* numero unitatis habetur: ut cum eo quadret, quod superius est, *tunditur*. In altero etiam perverto, *velatur* legere erat, sed altera inde manu *n* superadita.

384. SI TIBI LANICIUM CURAE, PRIMUM ASPERA SYLVA LAPPAEQUE, TRIBULIQUE AB-SINT. In Romano codice, *lanitium* per *t*: *filva*, per *i* Latinum, & *triboli*, per *o* in pene ultima. Neque praeterierim illud, quod Laberius, *lanitia*, *lanitiae*, genere foeminino usus est: *Nihil refert molle, e lanitia Attica, an pecore ex hircorum, vestitum geras*.

394. LOTOSQUE FREQUENTES IPSE MANU SALSASQUE FERAT PRAESEPIBUS HERBAS. In Romano, & in Mediceo codice, *Ille manu salsasque ferat*, scilicet, cui lactis amor: quamvis *ipso* majoris esse ponderis, diligentiorisque curae videatur.

411. SAEPE VOLUTABRIS PULSOS SYLVESTRIBUS APROS LATRATU TURBABIS AGENS. In Romano codice scriptum est, *latratu terrebis*. Sed enim *turbabis*, plenior sententiam reddit.

415. GALBANEQUE AGITARE GRAVI NIDORE CHELYDROS. Lege *gravis*, quippe *chelydros*, ex veterum codicum testimonio, & structurae ipsius concinnitate.

416. SAEPE SUB IMMOTIS PRAESEPIBUS. In Romano codice legitur, *ignotis*, quod nos scilicet ignoramus viperam sub illis delitescere. Sed *immo-tis*, melius.

420. FOVIT HUMUM. In codicibus aliquot manu scriptis, *fodit* legitur; sed *fovis*, Servius agnoscit, & vetera sic habent exemplaria.

429. VERE MADENT UDO TERRAE, AC PLUVIALIBUS AUSTRIS. In Romano codice: & *pluvialibus*.

431. RANISQUE LOQUACIBUS EXPLET. Plures ex antiquioribus codicibus *implet* legunt. Sed plus est, *explet*, dicere.

432. POSTQUAM EXHAUSTA PALUS, TERRAEQUE ARDORE DEHISCUNT. In Romano codice, in Oblongo, in Longobardico, & aliquot aliis non indecenter: *exusta*. Sed enim *exhausta*, proprie dictum videtur: & ita erat in Mediceo: nunc a littera inde abrafa est. Sunt quibus magis placeat, *exusta*, ardore quippe desiccata, quam sententiam continuat, dum subjungit: *Terraeque ardore debiscunt*. Paludes porro exhauriri etiam possunt, absque calore aeris aut exustione terrae.

433. EXILIT IN SICCVM. In codice Longobardico, atque etiam in Mediceo, *exiit* habetur, sed id nimis segniter. Concitatius vero mihi videtur, *exilit*.

441. TURPIS OVES TENTAT SCABIES, VBI FRIGIDUS IMBER ALTIUS AD VIVUM. In Romano codice: *Temptat scabies, cum frigidus imber Altius ad vivum*. Ex his non rejecerim, *cum*: licet ubi, non displiceat: nam sequitur: *Vel cum tonsis illotus adhaesit sudor*. Addam illud, in Romano codice, *illutus* legi. In aliquot plerisque codicibus, *adlutus*, quod non probatur. In aliis dictio est magis corrupta.

449. ET PRUNAS MISCENT ARGENTI VIVAEQUE SULFURA. In Romano codice scriptum est: *argenti & sulphura viva*. *Sulphura* quidem, quia Graecam esse dictionem arbitrati sunt, & in similibus non adfuerint adspirationem admittere: ut ut *triumpus*, *Pilippus*, & *Hyppsyple*. Quod vero pertinet ad numerum, in Mediceo, atque etiam in Longobardico codice legitur: & *sulphura viva*. Sed membrana abrafa; ita tamen, ut duos illos dactylos, *vivaeque sulphura*, prius fuisse conjectes. In Longobardico, Librarius quid faceret ambiguus fuisse videtur, & utramque miscuit; videtur tamen adonium recepisse, & ac non & adscripsit: *argenti ac sulphura viva*. Sed enim acquieverim ego Servio, & aliis quibusdam Grammaticis antiquis, Dactylicum esse verum asserentibus.

456. ET MELIORA DEOS SEDET OMNIA POSCENS. In Romano codice, *aut*, pro &. Pro, *omnia*, *omina* legitur, quod non aequè placet.

465. AUT SUMMAS CARPENTEM IGNAVIUS HERBAS. In Romano codice: *segnis*. Sed *ignavus* agnoscit Servius.

467. ET SERAE SOLAM DECEDERE NOCTI. In antiquis codicibus: *sera nocte*. Sed dativo melius.

468. CONTINUO FERRO CULPAM COMPE-SEE. In Romano, in Mediceo, & quibusdam aliis perverto codicibus dictionum ordo est: *continuo culpam ferro*.

475. ET LAPIDIS ARYA TIMAVI. Non nega-
rum.

rim *lapidis* legendum, & *Iapidiam* Venetiae proximam regionem appellatam: quo vocabulo etiam Sallustius sit usus. Non tamen rejiciendum est, quod in Romano codice, atque etiam in Mediceo legitur: *Iapygis*: quamvis improbeur a Servio, qui *Iapygiam* ab *Iapidia* scriptione distinguit. Nam Hecataeus duas ponit *Iapygias*, quarum una sit in Apulia, altera in Illyrico, a quarum utraque *Iapix*, & *Iapygius* derivetur.

481. CORRIPUITQUE LACUS. In Romano, in Mediceo, & antiquis aliis codicibus *corruptus* habetur.

487. LINEA BUM NIVEA CIRCUNDATUR INFULA VITTA. In Mediceo, in Longobardico, & quibusdam aliis antiquis codicibus *lanea* legitur, quod agnoscit Servius.

488. INTER CUNCTANTIS CECIDIT MORIBUNDA MINISTROS. In Romano codice, *magistros* legitur. De Sacerdote enim loquitur, qui fectire cunctaretur.

500. CREBRA FERIT. In Longobardico, *crebro ferit*. Neque timendum syllabae, quum Carisius tertio, adverbium, pro dactylo agnoscat, & *fero* trochaei dimensione sit apud Statium.

502. ET AD TACTUM. In Romano: *at*, ut solet. In Longobardico: *et ad tactum*.

513. ERROREMQUE HOSTIBUS ILLUM. In Romano: *ardorem*. Nam de morbi genere dictum est, ardebant.

520. NON GRAMINA POSSUNT GRATA MOVERE ANIMUM. Legendum ex veteribus omnibus codicibus: *Non mollia possunt prata movere animum*: quae lectio maxime probatur ab eruditissimis omnibus.

528. ET VICTU PASCUNTUR SIMPLICIS HER-

BAE. In Longobardico, *visum*, non ineleganter.

543. INSOLITAE FUGIUNT IN FLUMINA PHOCAE. In Longobardico legitur: *ad flumina*. Sed si *in flumina*, intelligimus eas immergi, neque audere in siccum prodire. Si *ad flumina*, subaudiendum, a quibus auxilium petere viderentur.

555. ARENTESQUE SONANT RIPAE. In Romano codice: *borrensesque*, ob tectos, scilicet, mugitus animalium. Si, *Arentes*, erit, ut illud: *Aridus altis montibus audiri fragor*.

558. AC FOVEIS ABSCONDERE DISCUNT. In antiquissimo quidem codice: *fossis* legere est; sed ad valla & muros pertinent fossae. Hoc tamen loco non toleranda tantum, verum etiam decoris, & dignitatis plurimum habere videtur improprietas huiusmodi, ad cadaverum multitudinem, quae magno numero congregabantur, indicandum: quibus condendis capaciore opus esset loco. Nemo vero ignorat fossas amplioribus spatiis produci solere, cum fovea quid angustius significet, ut puta sorobem, vel luporum decipulas, vel quid huiusmodi ad modicos usus.

563. VERUM ETIAM INVISOS. In Romano codice legitur, *Quin etiam invisos*.

566. CONTACTOS ARTUS SACER IGNIS EDEBAT. Vulgata quaedam exemplaria legunt: *contractos artus*. Sed in Romano legitur mutato etiam numero, *contactos sacer artus*. Ac quantum ad contactum pertinet, quod de contagiosa vi pestilentiae dicitur, apud Livium etiam in codicibus antiquis legas: *Vulgateque contactu in homines morbi*: quod in impressis *attactu*, non ita proprie habetur.

LIBER QUARTUS.

TOTIUSQUE EX ORDINE GENTIS. In Romano codice, atque etiam in Mediceo, legitur absque *ex* praepositiva particula, *totiusque ordine*. In aliis antiquis codicibus, *ex*, habetur: in quo animadvertendum, esse Synizelin ex duabus ultimis syllabis, in *totius*, si lectio ea, *totiusque ex ordine gentis*, admittatur. Verum ego crediderim *ex* inieritum ex Paraphrasi, recteque legi, *Dicam ordine*.

5. MORES, ET STUDIA, ET POPULOS, ET FRAELIA DICAM. In Romano, *proelia* per *oe*: & in antiquissimo alio codice uno minus *et* legitur, quam in vulgatis habeatur exemplaribus: in hunc modum, *Mores, et studia, populos et proelia dicam*. Voluerunt enim studia suspendere, & absque *et* conjunctivae particulae interfectu, sen-

tentiae reliquum subungere. Sed enim particula illa ter iterata me nihil offendit: & praeter id, quod numerosiore versum facit, figuram etiam non inelegantem adstruit.

14. MEROPESQUE ALIAEQUE VOLUCRES. In Mediceo codice non est geminata particula *que*, sed *meropes aliaeque* legitur; magis tamen placet geminari, ut in aliis codicibus habetur.

15. ET MANIBUS PROGNE PECTUS SIGNATA. In Romano codice, & aliquot aliis antiquissimis, *Proena* scriptum est, veluti Graeci faciunt *Πρόνη*. Quos & Romani sequuti sunt, ut ex antiquis inscriptionibus, quas Romae observavimus, videre licet. In Quirinali enim haec ita habentur:

P. VALERIUS BASSUS PRAEFECTUS FABRUM

Bb 3

ET

ET CAECILIA PROCNE DIANAE VALERIANAE.
D. D.

Quod Epigramma ideo libuit adnotare, quia memineram Jovianum Pontanum, litteratissimum priori aetate Virum, sollicitum super hac dictione fuisse: quia *Procne* per *ch* in Apulia scriptum reperisset. Quod vero malunt nunc *Procne* per *g* septimam litteram scribi, non difficulter admiserim, quia cognationem habere cum *g*, & saepe eas invicem succedere, alibi demonstratum est.

20. AUT INGENS OLEASTER OBUMBRET. In Romano codice, & in quibusdam aliis pervetustis codicibus, *inumbret* legitur; sed plures *obumbret* habent.

23. VICINA INVITET DECEDERE RIPA CALORI. In Romano codice, *discedere* est. Sed *decedere* magis probatur, & signatissime positum est.

31. SERPILLA. In Romano codice, *serpilla*, de qua descriptione plura diximus in Alexi.

34. SEU LENTO FUERINT ALVEARIA VIMINE TEXTA. Quamvis *alvearia* quinque syllabarum numero per Synizesein dictione integra scribendum esse nonnullorum codicum consensu, & Capri grammatici observatione monemur; pleraque tamen exemplaria vetera *alvaria* legunt, quam lectionem Flavius Sospater agnoscit, ubi dicit: *Alvaria neutraliter dicuntur. Virgilius, Seu lento fuerint Alvaria vimine texta: quamvis Cicero dixerit: Apes in alvearium concesserant, in Oeconomico, singulariter.* Advertendum vero, nunquid apud Sospatrum codex mendosus sit ea dictione, *neutraliter dicuntur, pro pluraliter*, ut respondeat ad illud, quod Cicero singulariter protulit. In antiquo sane codice Carisii *neutraliter* legi, & *Alvaria* quadrissyllabum.

40. COLLECTUMQUE HAEC IPSA AD MUNERA GLUTEN. Observat Carisius *gluten* a Virgilio dictum, quod alii *glutinum* dixerunt: ut apud Scaurum legere est, *Daedalus invenisse glutinum*; & apud Sallustium: *Quasi glutino adolecebant.*

43. SUB TERRA FODERE LAREM. Sunt codices, in quibus *sub terram* sit. In Mediceo, *sub terras*: atque etiam *fovere larem*, quod satis videbatur superiore versu, ac eodem membro dictum, *Effusis latebris.*

44. EXESAEQUE ARBORIS ANTRO. In codicibus nonnullis manu scriptis legere est, *arboris alvo*. Sed *antro*, per hyperbolem longe melius videtur, ac figuratius.

47. NEU PROPIUS TECTIS TAXUM SINE. In Oblongo codice Vaticano legere est: *Neu propius taxum tectis sine*. Propter libilum vero duorum *ss* crediderim ea transposita.

85. VICTOR DARE TERGA COEGIT. In omnibus iis codicibus antiquis, quos habere potuimus:

subegit scriptum observavimus pro, *coegit*.

87. PULVERIS EXIGUI JACTU COMPRESSA QUIESCUNT. In Mediceo, & antiquis plerisque codicibus, *quiescunt*, praesenti tempore legitur: ut praecepta haec magis asseverare videatur.

88. VERUM UBI DUCTORES ACIE REVOCABERIS AMBOS. In antiquis plerisque codicibus, *ambo* per *o* legitur: quam synceram, & emaculatam lectionem Sospater Carisius agnoscit, addita etiam ratione: quod hoc Graecos sequuti dicimus: quia illi *τὸν δύο, τὸν ἑμῶν* dicunt. Neque respuit Terentius eundem hunc modum, ut in Andria: *Hem, Charine, ambo opportune vos volo*: quod vero in Adelphis est: *Usque a pueris curavi ambos sedulo*, Helenius Acron in eadem fabula locum ex Sallustii libro quarto Historiarum citat: *Inter me atque Lucillum prope inopia rursus ambos incessit*; Verrumque dicit errare, qui putat *hos ambo* dici debere. Indifferenter autem locutos veteres, ex multis Auctorum exemplis Carisius ostendit.

97. CUM VENIT ET TERRAM SICCO SPUIT ORE VIATOR. In antiquis aliquot codicibus: *Et sicco terram spuit*.

120. QUOQUE MODO POTIS GAUDERENT INTYBA RIVIS. In Longobardico, versus ita legitur: *Quoque modo positis gauderent intyba fibris*: quamquam *fibris* superadditum, eadem tamen manu, & atramento non dissimili. No. Marcellus in libro de Indiscretis generibus, hoc citato versu, *rivis* agnoscit. Hic enim loquitur de sativo. Non nescimus vero alibi dictum: *Et amaris intyba fibris*. Sed enim Priscianus, ubi *potus* per syncopam a *potatus* melius dici docet, Virgilii locum hunc citat: *Quoque modo potis gauderent intyba fibris*. Velut illud: *Huc ipsi potum venient per prata juvenci*. Quod vero Virgilius & Plinius *Intubum* genere neutro protulere, Lucillius, & Pomponius genere masculino ponere maluerunt. Sed & illud non praeteribo, codices plerisque ex antiquioribus, legere *intyba* per *u*, & apud Plinium in vetustis codicibus, *intubum* passim haberi: & ita dubio procul scribendum est apud Latinos; quum *Intubum*, & Dioscoridis, & Galeni, & aliorum quorundam Auctorum attestazione, sit Romana dictio. Litteram vero *y*, nequaquam esse Romanam manifestum est. Verum Graecos *u* breve praesertim ex dictionibus nostris ea littera scribere instituisse: quare, qui *ἰντυβον* apud Graecos legerant, ut puta apud Galenum: *Κικάριον τὸ ῥωμαϊστὶ λεγόμενον ἰντυβον, λάχανον*, apud Dioscoridem vero *ῥωμαϊστὶ ἰντυβον ἄγγιστρον*, & ita apud alios, nihil animadvertentes eam Latinam esse dictionem, Graece scribere maluerunt, quam eam Romanae scriptioni reddere.

122. NEC SERA COMANTEM NARCISSUM. Superius dictum est, *crebro* ultima brevi positum in Longobardico exemplari, ita etiam hoc loco

sero

Sero comantem, tam in eo, quam etiam in Mediceo codice habetur: nam & apud Statium: *Sero inemor thalami* legas. Et adverte etiam apud Servium legi debere: *Sero flores habentem*. Hoc enim ille tantum dixit, non taciturus quidem si *Sero* pro *Sero* figuratam elocutionem agnovisset.

130. HIC RARUM TAMEN IN DUMIS OLUS. In Longobardico codice legere est *hinc*, hoc est, ex paucis illis jugeribus, quae nec pabulo, nec segeti, nec vitibus etiam oportuna. In reliquis *hic*.

135. ET CUM TRISTIS HYEMS ETIAM NUNC. In codicibus nonnullis: *etiamnum*, quae dictio frequentissima apud Plinium; ex eo, quod Graeci ἔτι καὶ νῦν dicunt.

146. JAMQUE MINISTRANTEM PLATANUM POTANTIBUS UMBRAM. Veteres omnes codices *umbras* habent, numero multitudinis, forte ut spaciosius aliquid ostendat, quod memoria proditum plures olim turmas sub una platano condi solitas. De hac autem Varro: *Fucunda ejus umbra baud alia laetius operiente toros*. Plinius: *Platanus arbor nulli rei, nisi umbrae, utilis*.

147. SPATII DISCLUSUS INIQUIS. Veteres omnes codices *exclusus* habent, quod & Columellae parodia confirmatur: *discludere* enim aliud significat.

148. ATQUE ALIIS POST COMMEMORANDA RELINQUO. In codicibus aliquot legas: *post haec memoranda*. Sed *commemoranda*, Longobardicus, & aliquot alii codices habent. Sunt qui *post memoranda* legant, ut in Mediceo codice habetur, quam lectionem videtur agnovisse Columella.

155. ET PATRIAM SOLAE ET CERTOS NOVERE PENATES. In codicibus aliquot legere est: *A patriam solae, & certos novere penates*. Non enim *a* semper dolentis interjectio, sed admirationem interdum significat. Scribi vero *a* fine adspiratione ex Probo alibi notatum. In Longobardico, non est *&*, secundo loco. Legitur vero: *Et patriam solae certos novere penates*. Sed enim qui dictionem *&* hinc auferunt, venustatem etiam omnem a versu auferunt.

160. NARCISSI LACHRYMAM, ET LENTUM DE CORTICE GLUTEN. In codicibus aliquot antiquis, & praesertim in Longobardico, *lentum* legitur, non *lentum*. Plurimarum enim arborum cortices gluten exsulant, ut resinam, & succinum, quibus utuntur apes in opere suo construendo ad firmitatem. Sed, & *Lentum* placet, quod proprium est *glutinis* epitheton.

169. REDOLENTQUE THYMO FRAGRANTIA MELLA. In Longobardico, *flagrantia* scriptum est, quod non probatur, ex Grammaticorum distinctione.

171. CUM PROPERANT ALII, TAURINIS FOLLIBUS AURAS ACCIPIUNT. In Longobardi-

co, totum hoc desideratur: *alii taurinis follibus auras*: quae lectio nimis detruncata esset.

173. GEMIT IMPOSITIS INCUDIBUS AETNA. In Longobardico, in Mediceo, & aliquot aliis codicibus antiquissimis, non *Aetna*, sed *antrum* habetur.

198. QUOD NEC CONEUBITU INDULGENT. In Romano codice, & aliquot aliis, *neque*. Observandum vero est, *concubitu*, casu tertio per abjectionem litterae ultimae positum, ut alias saepe: *Teque aspectu ne subtrahere nostro*: quem casum neque M. Tullius aspernatus, ut eo loco: *Quibus subito impetu, ac laetocinio parricidarum resistat*. Praeterea Caesar in hujusmodi omnibus, i litteram censuit abjiciendam: *Dominatque, ac ornatu*, & ita reliqua esse & scribenda, & proferenda.

200. VERUM IPSAE FOLII NATOS, ET SUAVIBUS HERBIS. In codicibus aliquot mutato numero legas: *ipsae natos foliis*. In Romano vero: *ipsae e foliis*: non invenisse.

202. ET CEREAE REGNA REFIGUNT. Quid sit *refigere*, nulli puto non innotuisse, qui legerit in Virgiliano carmine: *Fixit leges precio, atque refixit*. Quare placet, quod in Romano codice, in Mediceo, & quibusdam aliis antiquioribus exemplaribus, *refingunt* legitur. Est enim superius: *Et Daedala fingere testea*. Quare fortasse & Servii codex corrigendus. Advertendum etiam ex loco desumptum argumentum, quod in Longobardico exemplari sic habet: *Alvorum & cerea regna*: quod in vulgatis: *cereae testea*: legitur.

206. ERGO IPSAS QUAMVIS AUGUSTUS TERMINUS AEVI. In Romano codice, in Mediceo, & aliis omnibus codicibus, quotquot habere potui, uno consensu: *angusti terminus aevi*, legitur. Res enim, quae terminatur, aut angusta, aut lata est.

211. ET INGENS LYDIA. In codice: *Ludia*: ut, *cumba, muria, corulus*, & similia.

224. QUEMQUE SIBI TENUES NASCENTEM ARCESSERE VITAS. In codicibus aliquot antiquis: *accerfere* habetur. Terentius Scaurus utcumque scribatur, sive *accerfere*, sive *arcesso*, ad eandem significationem pertinere putat, ut alibi dictum.

227. SYDERIS IN NUMERUM, ATQUE ALTO SUCCEEDERE COELO. In Romano: *alto se condere coelo*, pro, *succedere*.

228. SIQUANDO SEDEM AUGUSTAM. In Longobardico, & in aliis aliquot codicibus legere est: *angustam*. Sed enim Servius *angustam* agnoscit, & *nobilem* interpretatur.

229. THESAURIS. In Romano codice, *thesauris*: de quo dictum in Alexi. PRIUS HAUSTUS SPARSUS AQUARUM ORE FOVE. In Romano codice: *haustu* legitur, & in Longobardico prius ita fuisse videtur, quia s littera alieno est atramen-

to illita. In eodem legitur: *ora fove*: quod agnoscitur a Servio: quamquam *haustus* accusativo casu videatur approbare.

236. ILLIS IRA MODUM SUPRA EST. In antiquis aliquot codicibus: *modum super est*, legitur; sed *supra*, castior lectio.

238. AFFIXAE VENIS ANIMASQUE IN VULNERE PONUNT. In perveteri codice legi: *adfixa venis*: quippe spicula. Syllabae enim locus in Trimeteri communis est, ut: *Pectoribus inbians*: & similia. In Oblongo tamen codice: *adnixae*. Praeterea in Romano codice, & aliquot aliis legere est: *in vulnera*: quarto casu, numero multitudinis; quod nescio quid efficacius habet. Servius *vulnere*, ablativo casu omnino legit. In hanc sententiam Plinius: *Aculeo infixo, aliqui eas mori putant, aliqui non; nisi ita infixo, ut intestini pars adhaeserit; sed fucos postea esse, nec mellificare*.

239. SIN DURAM METUES HYEMEM. In codicibus aliquot: *mesuens* legitur, participii forma, cui duo supponantur verba, *parcesque futuro. Conatusque animos, & res miserabere fractas*. Tum ea fuerint peragenda, quae subiungit: *suffire thymo, cerasque recidere*. Quo vero pacto haec accipiantur a Prisciano, viderint alii. *Quandoquidem* (ait ille) *Parcesque futuro, pro parce, & miserabere pro miserator, indicativis positus, exponi debere*. Mihi quidem non displicet: *metues, parces, & miserabere*, una continuatione eodem modo & tempore legi. Sane vero in codice Longobardico: *mirabere* prius legebatur. Mox *se* syllaba secunda superaddita est, quod reliqui habent codices.

241. AUT SUFFIRE THYMO. In codicibus aliquot antiquis: *at*, non *aut* legitur, &: *subferre, pro suffire*, omnino id corrupte. Sed enim *at*, periti superque viri non expungunt, quae lectio etiam codicis est Medicei.

242. NAM SAEPE FAVOS IGNOTUS ADEDIT STELLIO. In Romano codice *adhesit*, corrupte (ut mea fert opinio) legitur: nam de his loquitur, quae depascendo mel exhauriunt. Advertendum vero codices omnes legere subsequentem versum per Creticum pedem primo loco: *Stellio, & lucifugis congesta cubilia blattis*.

246. AUT DURUM TINEAE GENUS. Sunt codices admodum veteres, in quibus legatur: *aut durum tineae genus*. Sed *durum* magis placet, ut abrodendi vim, quae tinearum propria est, indicet: quamvis *durum*, non rejecerim, ominosum epitheton, & iis praecipue omnibus aptum, quae damnum inferant. Sane quidem in Mediceo codice *durum*, prius scriptum fuit, mox parte primae vocalis abacta, *dirum* factum est.

247. IN FORIBUS LAXOS SUSPENDIT ARA-

NEA CASSES. Antiqua omnia exemplaria, quae verlavimus, hoc numero legunt: *laxos in foribus suspendit aranea casset*. Superior quidem numerus elegantior: sed hic alter pressior stilo, cuiusmodi in Didascalico requiritur argumento, magis accommodatus: & ita Nonius Marcellus legisse videtur in libro de Discretis generibus, ubi *araneam* foeminino genere positam a Virgilio ait, quam Plautus non semel virili genere appellavit.

251. SI VERO (QUONIAM CASUS APIBUS QUOQUE NOSTROS VITA TULIT) TRISTI LANGUEBUNT CORPORA MORBO. In Oblongo codice, *sin* legitur: quod si admittas, superius *si durum* legendum erit: nam quum ex duobus causis melli calamitas inferatur, vel quia furto pereat, vel quia apes morbo languecant: prioris detrimenti remedium, *suffire thymo* dixit. Ita enim fugari noxia animalia. Post haec ad reparandas exhaustas opes sufficere ipsarum Apum sollicitudinem, & abundantem mellificationem. Quod vero pertinet ad earum morbos, nostrum esse negotium, ut convalescant: unde sequitur: *Hic jam Galbano suadebo incendere odores*. Quare, ut haec omnia connectantur, legere *sin* secundo loco non displiceat: nam Periodus illa quae incipit a *Siquando sedem*, ibi claudi videtur, *animasque in vulnera ponunt*. Praeterea parenthesis quaedam longior, & in decem versuum numerum producta, non temere videtur observanda: quippe ab eo versu: *Continuo est aegris alius color*, usque ad: *Aestuatur, ut clausis rapidus fornacibus ignis*, ea comprehenditur: estque ordo: *Sin vero tristi languebunt corpora morbo; Quod non jam dubiis poteris cognoscere signis*. Ut jam praeteream parenthesis alteram: (*Quoniam casus apibus quoque nostros vita tulit*) eo usque procurres: *Hic jam Galbano suadebo incendere odores*. Quantum vero pertinet ad sententiae varietatem, in hac periodo adnotatur, *casus apibus quoque nostros*. In aliquot antiquis codicibus, *nostris*, quod ad ablandiendum dictum esset, ac nimirum humiliter. Castior autem lectio, & erectioris sententiae est legere, ut vulgata habent exemplaria, *casus nostros*. Quae enim humano generi accidunt, mortaliumque mores, & effectus statim enumerat.

257. AUT ILLAE PEDIBUS. In codicibus aliquot antiquis, *atque illae*.

259. IGNAVAEQUE FAME. Legitur & *ignava*, quae scilicet aut ignavis accidat, aut ignavos reddat.

261. FRIGIDUS UT QUONDAM SYLVIS IMMURMURAT AUSTER. In Longobardico: *sylvas*: quippe murmurat in silvas.

262. UT MARE SOLICITUM. In Mediceo codice: *aut mare* legitur. Sed quia sequitur tertium membrum per *ut*, *Quippe aestuat ut clausis rapidus*

aus fornacibus ignis : magis probatur, ut mare, particula ea ter repetita.

264. HIC JAM GALBANEOS. In antiquis aliquot codicibus: *calbaneos*, per *c* : propter cognationem scilicet, ut *Gortynia*, & *Cortynia*.

273. NAMQUE UNO INGENTEM TOLLIT DE CESPITE SILVAM. Ut veteres praeteream codices, in quibus *de versice* scriptum est, id minime dissimulandum, quod in plerisque manu scriptis exemplaribus, imo *ingentem tollit de cespite*, scriptum invenimus.

278. ET CURVA LEGUNT PROPE FLUMINA MELLAE. In Romano codice, *per flumina* legitur. Est vero *Mella*, fluvius in Gallia Cisalpina, Brixiae opulentissimo municipio vicinus, emissus ex monte Breuno. Quod vero Servius de Lemanio fluvio, unde Alemanni populi dicti sint, sibi comminiscitur, lacum, non fluvium esse scimus, quem magna ex parte Helvetii, Sequanique circumdant. Populique ad Lemanum, vulgo mox Alemanni vocari coepta, a quibus id nominis in totam inde Germaniam propagatum est, ut apud eosdem Itali a viciniore regione Longobardi omnes nuncupantur.

280. PABULAQUE IN FORIBUS PLENIS APPONE CANISTRIS. In Romano codice, & aliquot aliis, *expone* legitur: quod ideo probaverim, quia dixit, *in foribus*. Nihil fecius & *adpone*, idem significabit.

281. SED SI QUEM PROLES SUBITO DEFECE- RIT OMNIS. In Mediceo, & aliquot antiquis codicibus legere est: *Sed siquidem proles subito defecerit omnis*.

291. ET VIRIDEM AEGYPTUM NIGRA FOECUNDAT HARENA. Versus hic in Romano codice locum habet post versum: *Usque coloratis*, hoc scilicet ordine:

*Quaque pharetratae vicinia Persidis urguet,
Et diversa ruens septem discurrit in ora :
Usque coloratis Amnis devexus ab Indis
Et viridem Aegyptum nigra foecundat harena.*

297. PARIETIBUSQUE PREMUNT ARCTIS. Quantum ad verbum pertinet, quaerunt multi, quae sit hujus metrici numeri ratio, *parietibus*. Sed ut aliorum opiniones praeteream, satis nunc fuerit eam posuisse, quam FL. Solipater Carisius comminiscitur: *Fieri quippe syllabam positione longam, etiam si post brevem vocalem subjuncta sit consonanti vocali: & correptam vocalem habeat consequentem, ut: Parietibus textum coecis iter.*

304. THYUM CASIASQUE VIRENTES. Antiqua omnia exemplaria, quotquot legi, *recentis* habent, pro *virentes*: puto vero *recentis*, Paraphrasin fuisse.

306. ANTE NOVIS RUBEANT QUAM PRATA
Tem. IV.

COLORIBUS, ANTE GARRULA QUAM. In antiquo codice legere est: *coloribus*, & ante, facta ex *n* & *s* collisione, more veterum, quod apud Virgilium, & insequentem aetatem inventu rarissimum. Eloquentio haec praeterea absque ulla copula elegantior est, nec dignitatis experts.

310. MOX ET STRIDENTIA PENNIS MISCENTUR, TENUEMQUE MAGIS, MAGIS AERA CARPUNT. In antiquis aliquot codicibus *pinnis*, uti saepe dictum, reclamante Capro: *Et tenuemque magis, ac magis*, Peonico primo tertia sede polito *emque magis*: vel secundo, quarta: quod in hac eloquentionis figura copula semper interponi consuevit. Neque mirandum alios pedes praeter Dactylum, & Spondeum, ingredi versum Heroicum. Missum enim facio Proceleusmaticum, qui ratione temporum cum Dactylo, & Spondeo consentit. Sed de his loquor, qui temporibus quinque constant, quos Terentianus adnotavit: sed enim haec locis quaeque suis recitabuntur. Illud, quod majoris est momenti, referam, scriptum esse in antiquo codice: *aëra captant*, pro *carpunt*: uti: *Frigus captabis opacum*: &c: *Captavit maribus auras*. Quanquam &, *Auras vitalis carpis*, alibi legatur.

313. ERUPERE: AUT UT NERVO. In codicibus aliquot antiquis *eripere* legitur, imperfecto sensu. In aliquot aliis, *erupere velut*. Hoc suavius, illud vero primum numerosius.

315. QUIS DEUS HANC, MUSAE, QUIS NOBIS EXTUDIT ARTEM? In codice Longobardico, & in Mediceo, *extudit*, & agnoscit Servius. Sunt etiam veteres codices, in quibus *quis* non geminatur, sed *qui nobis*, habetur.

319. TRISTIS AD EXTREMI SACRUM CAPUT ASTITIT AMNIS. In codicibus aliquot antiquis legere est: *ad extremum*: quippe caput: solent enim flumina pluribus esse capitibus praedita: quod vero extremum est, nomen plerumque solet indere: quamvis idem significat *ad caput amnis extremi*, quod pluribus est in exemplaribus.

322. PRAECLARA STIRPE DEORUM. In Romano codice *a stirpe* legitur, in quodam aliquo a cum circumflexo accentu cernitur.

327. QUEM MIHI VIX FRUGUM ET PECUDUM CUSTODIA SOLERS OMNIA TENTANTI EXTUDERAT. Quattuor dictiones in hoc membro aliter, quam vulgata habeant exemplaria, leguntur. In codicibus antiquis primum est *pecorum* pro *pecudum*: ut armenta etiam complectatur. Alterum *sollers* duplici *ll*, ut plerisque aliis locis. Tertium *temptanti* inserto *p*, ex cuiusdam aetatis consuetudine. Quartum *extuderat*, *s* post *x* apposita, quum verbum ab *s* non incipiat. Id quod Scaurus, & Velius reprehendunt. Sed ut alia, quae per abusum invaluerunt, missa faciamus, non est id praeterendum, quod *sollers* duplici *ll* recte scribi ex eo

Cc

con.

conjecimus, quod *sollum* Oscum nomen, a quo, & arte, deductum nomen fatentur omnes, duplicato *ll* scribi Verrius Flaccus ostendit, ubi de immolatione, quae Solitaurilia dicebantur, disputat, cur nomen id tantum ex iis, quae a *sollo* veniunt, unico *l* scriptum inveniretur. Sed enim ejus verba ex antiquo Pomp. Festi codice subjunxisse minime videatur importunum: Quod si a *sollo* & *tauris*, earum bestiarum ductum est nomen, antiquae consuetudinis per unum *l* enuntiari non est mirum. Quia nulla tunc geminabatur littera in scribendo. Quam consuetudinem Ennius mutasse fertur, utpote Graecus Graeco more usus: quod illi aeque scribentes, ac legentes duplicabant *mutas*, & *semivocales*.

333. AT MATER SONITUM THALAMO SUB FLUMINIS ALTI SENSIT. In codicibus aliquot antiquis, *sensit* est, praesenti tempore, quod non ita placet.

335. CARPEBANT HYALE SATURO FUCATA COLORE. *Satyro* est per *y* in media syllaba, scriptio Graeca: nam quum non inficietur Servius *saturum* colorem ab oppido *Satureo* juxta Tarentum, nuncupari: Graeci oppidum id *Σατύριον* dicunt: Ἐστὶ δὲ χώρα πλεονέων Τάροι, apud Stephanum. Inde Virgilius *saturum*, *y* in *u* Latino more verso: quod Graeci *Σατύριον*, & *Σατύριον* denominavere.

336. LIGEAQUE. In Longobardico, & in Mediceo, *Leges* legitur: *λγιῶν* tamen per *lōra* prima syllaba scribitur apud Graecos.

338. NESAE, SPIOQUE, THALIAQUE, CUMODOQUE. In codicibus aliquot totus versus desideratur: qui tamen non sine carminis injuria demittere potest.

339. CYDIPPE ET FLAVA LYCORIAS. In Longobardico: *Cydippeque*, & *flava Lycorias*: quae phrasus est Virgiliana, & figura Graecanica, ut illud apud Hesiodum: Νησπίητι & Ἀλταίη, & illud: Πυλίορμητι & Ἀυτοόρμητι.

343. ATQUE EPHYRE, ATQUE OPIS, ATQUE ASIE, ET DEIOPEA. Qui versus corrigere voluerit, ita scripserunt: *atque Asia Deiopeja*, sublatō &. At non adverterunt ex antiquis codicibus legi debere: *Atque Ephyre, atque Opis, & Asia Deiopea*. In *Ephyre* enim nulla Synaloepha, sed spondeus est *re at*. Inde Dactylus: *q' opis &*: inde alii duo Dactyli cum pede bisyllabo finali: *Asia Deiopea*.

345. INTER QUAS CURAM CLYMENE NARRABAT INANEM. In antiquo exemplari: *curas inanis*, numero multitudinis.

346. VULCANI MARTISQUE DOLOS. In antiquo codice: *Volcani*, pro ut ejus exigit etymologia.

347. AQVE CHAO DENSOS DIVUM NUMERABAT AMORES. In vetustis aliquot exemplaribus, *atque* legere est. Quod etiam habetur in exemplis

Arufiani; sed enim mihi non satisfacit. Caeterum *eqve chao* legendum esse colligitur ex Servio: ubi in Bucolicis versus hunc citat in ejusdem eloquutionis argumentum, quae est Ecloga septima: *Eqve carva resonant examina quercu*. Ait enim: *Eqve sacra* & de sacra, ut: *Eqve Chao densos divum enumerabat amores*. Id est, a Chao: ultimum hoc multi postea in contextum recepere. Illud etiam observatione dignum, quod *enumerabat*, non invenuste legitur a Servio, qui numerus in hoc genere carminis multum decoris, & venustatis habet. Placet tamen *aque chao*, ut pleraque habent exemplaria.

352. PROSPICIENS SUMMA PLACIDUM CAPUT EXTULIT UNDA. Mirifice placet, quod in plerisque codicibus antiquioribus *flavum caput* legitur: Epitheton quidem cultui muliebri congruum: nam placidum, hic otiosum videretur: quod alibi Neptuno signate est attributum, procellosa dispulsa tempestate tranquillitatem inducturo.

356. HUIC PERCULSA NOVA MENTEM FORMIDINE MATER. In Mediceo, & nonnullis aliis codicibus pervetustis, *perculsa* legitur: de quo alibi.

368. ET CAPUT, UNDE ALTUS PRIMUM SE ERUMPIT ENIPEUS. In Romano codice legere est: *primum se erumpit*. In Oblongo illo, quem Pomponius Laetus delicias suas est appellare solitus: *primum erumpit*, sine ulla prorsus collisione, & ita erat prius in codice Mediceo. In aliquot aliis: *Enipheus* est, per *φ*. Sunt enim, qui *Eniphea*, fluvii nomen ab Enipeo Trojano viro, cujus Homerus mentionem fecerit, hac scriptura distinguant.

370. SAXOSUMQUE SONANS HYPANIS MISUSQUE CAICUS. In Romano codice, *saxosus* legitur, quod improbat Servius, ne duo sint epitheta: quod apud Latinos vitiosum est. Erat tamen in illo Oblongo perveteri, atque etiam in Mediceo, *saxosus*: aliena inde manu, *saxosum* est repositum. Sed quod Servius ait de duobus epithetis, videtur *sonans* loco verbi potius quam pro epitheto positum. Neque hujus elocutionis exempla desunt. Quod vero *Misus* per *lōra* scribitur in codicibus nonnullis, Antiqui aliquot per *y* scribunt: *Μυρία* & *χέρη* & *πύλις* apud Stephanum reperitur. Quod autem ad denominativum pertinet, & *Myssi*, & *Myssii*, populi dicuntur. Et Aeolum lingua *Myssadi*. Illud addam, in Longobardico pro *Hypanis*, *Hypanus*, per *u* legi ultima syllaba: ita etiam in Mediceo.

373. IN MARE PURPUREUM VIOLENTIOR INFLUIT AMNIS. In Romano, & in codicibus perveteribus *effluit* legitur, quod veriti sunt in geminatum vitiosum esse; quum tamen hujusmodi exempla pleraque etiam apud Oratores inveniantur, quae longum esset enumerare.

399. O-

399. ORANDO FLECTES. In Mediceo codice, *orando vinces* legere est. Alterum ex his paraphrasis omnino fuit.

400. DOLI DEMUM CIRCUM HAEC FRANGENTUR INANES. In Mediceo, dictionum ordo ita habet: *doli circum haec demum*: meliori numero.

406. TUM VARIAE ILLUDENT SPECIES. Hoc loco plurimum variatur: nam in Romano codice: *ludent*. In Oblongo perveteri: *elidunt*, praesenti tempore. In Longobardico, in Mediceo, & plerisque aliis: *eludent* futuro. Neque vero reticenda sunt hoc loco, quae de Proteo Augustinus contra Academicos disputat in hunc modum: *Proteus enim ille, ut Vos adolescentes non penitus Poetas a Philosophia contemnendos videatis, in imaginem veritatis inducit. Veritatis, inquam, Proteus in carminibus ostendat, sustinetque personam, quam obtinere nemo potest, si falsis imaginibus deceptus, comprehensionis nodos, vel laxaverit, vel dimiserit. Sunt enim istae imagines, quae consuetudine verum corporaliū, per istos, quibus ad necessaria huius vitae utimur, sensus, etiam quum veritas tenetur, & quasi habetur in manibus, decipere, atque illudere moliantur.* Hic vides D. Augustinum Paraphrasi hac *illudent* agnovisse: quod si *ludent* legas, non nihil sententia remittet.

415. HAEC AIT, ET LIQUIDUM AMBROSIAE DIFFUDIT ODOREM, QUO TOTUM NATI CORPUS PERDUXIT. Utrumque verbum in Romano codice diversum est, ubi legitur: *depromit odorem*: &: *corpus perfudit*. In aliquibus etiam *ambrosia* ablativo casu. Integrum autem Lectoribus sit, quam maluerint lectionem admittere, quum neque haec, neque illa, mihi reprehensione digna videatur.

417. SPIRAVIT CRINIBUS AURA. In Romano codice, *Auras* est, quod non placet.

423. AVERSUM LUMINE NYMPHA COLLOCAT. Romanus codex, & plerique perveteres: *aversum lumine*, absque a praepositione separativa legunt. In aliquot *aversum a limine* habetur.

424. IPSA PROCVL NEBULIS OBSCURA RECESSIT. Vetera omnia exemplaria, quotquot habui, *recessit* legunt. Hoc est, retro, vel in recessu sistit.

425. JAM RAPIDUS TORRENS SITIENTIS SIRIUS INDOS. *Sirius* forsitan negotium facessat, quia *Serius* in codicibus aliquot antiquioribus legitur. Sed enim id ea de causa factum, quod quum *Σίριος*, Grace per " diphthongum prima syllaba scribatur, ex Latinis alii, primam ex diphthongo, alii secundam vocalem acceperint: syllaba tamen nihil imminuta. Quia vero sunt, qui *Sirium* hoc loco importune insertum a Poeta suspicentur: his responsum facio, Virgilium ad antiquorum eruditionem respexisse, siquidem Sol & *Σήρ*, & *Σείρης*,

& *Σείρη*, apud veteres appellabatur: quin etiam Ibycus, poeta Lyricus, astra omnia *Siria* vocat.

431. DISPERGIT AMARUM. In Mediceo, & aliquot aliis, *dispergit* praeterito legitur.

432. STERNUNT SE SOMNO DIVERSO IN LITTORE PHOCÆ. In Romano codice, & aliquot aliis de meliore nota, *diversae*: quod & venustius, & doctorum sermoni accommodatius videtur.

435. AUDITIQUE LUPOS ACUUNT BALATIBUS AGNI. Hoc etiam placet, quod in Romano, & in Mediceo codice legitur: *auditis*, quippe *balatibus*.

436. CONSEDIT SCOPULO MEDIUS. In Romano codice legere est: *confidit*, mutatione solita ejus manus. Sed quid illud, quod in Longobardico *recensit*, pro *recensuit*, utcumque scribere voluerint, versu dactylico reperitur: Aristaeo enim statim irruente, jam munus ipse senex suum pegerat: seque tradiderat quieti. Sed enim *recenset* in probatoribus habetur exemplaribus.

443. VERUM UBI NULLA FUGAM REPERIT FALLACIA. In aliquot codicibus *pellacia*, & *fallacia* notatum est.

444. ATQUE HOMINIS TANDEM ORE LOCUTUS. Nimirum, *est*, quod in codicibus aliquot antiquis post *tandem*, habetur, importune inculcatum est: quum huius suppositi, quod est *locutus*, verbum *inquit*, tertio sit versu collocatum.

447. SCIS PROTEU, SCIS IPSE. Sunt antiqui codices manu scripti, in quibus legitur *Proteus*, vocativo casu, Atticorum idiomate, ὦ Πρωτεύς; sed *Proteu* *κρίνεις* receptum est Latinis.

448. DEUM PRAECEPTA SECUTI VENIMUS HUC LAPSI QUÆSITUM ORACULA REBUS. In Romano & aliquot aliis codicibus antiquioribus, non *buc*, sed *hinc* legitur: membraque ita disposita sunt, ut *Deum praecepta secuti venimus*, continenter legatur: mox hypodiatole signata: *hinc lapsi quæsitum oracula rebus*, subiungatur: quamvis in Oblongo *lassis* legatur, & aliquot aliis *lasis*, per characteristicon praesentis. Erat etiam in Mediceo prius *hinc* scriptum, aliena inde manu factum *buc*, altera lectione abrasa.

450. TANTUM EFFATUR AD HAEC VATES. Quod in Longobardico legitur, *Tantus ad hoc factus vates*, in memoriam mihi adduxit Terentium Scaurum super hoc sollicitum fuisse, quo pacto *effatus* scribendum esset, ubi semivocales ait geminare, ideoque *effatus*, non *exfatus*, vel *ecfatus*, dicendum. Sane crediderim aliquid hujusmodi fuisse prius in eo codice, unde Longobardicus exscribebatur, datamque inde anam reliqua subvertendi.

460. AT CHORUS AEQUALIS DRYADUM CLAMORE SUPREMOS IMPLERUNT MONTES. In Romano codice, & aliquot aliis *supremo* legitur: ut

clamoris magnitudo declaretur. Sed enim *supremos*, quippe *montes*, Servius agnoscit, ut illud, *Pro Supreme Jupiter*.

462. ALTAQUE PANGAEA, ET RHOESI MAVORTIA TELLUS. In codicibus aliquot antiquis *Panchai* legitur, ut sit: *alta tellus Panchai*, & *Mavortia tellus Rhoei*. Sed enim Πάρυσιον, est montis nomen; casta igitur lectio *Pangaea*. *Panchaia* enim pertinet ad Arabiam, de qua libro secundo Georgicon: *Totaque thuriferis Panchaia pinguis arenis*.

463. ATQUE GETAE, ATQUE HEBRUS, ATQUE ACTIAS ORITHYA. Hic quoque versus in codicibus omnibus antiquis, quos versare potuimus, eodem modo habet, quo superior ille: *Atque Ephyre, atque Opis, & Asia Deiopea*, ita enim legitur: *Atque Getae, atque Hebrus, & Actias Orithya*: nulla in tritimeri collisione facta: cuius pedes ita discludi debent: *atque Getae atq' Hebrus & Actias Orithya*: si cui tamen *atque* illud ter repetitum magis placeat, quod ita versus scriptus sit in Val. Probi codicibus, malitque in pentimeri potius brevem pro longa positam, ut locus ille communis est, non laboro. *Orithyam* vero quadrisyllabam esse dictionem, ea dimensione, qua paeonicum quartum a majori circumscribimus, duabus mediis syllabis per diphthongum notatis, indicant Homeri versus: Μαίρα κ' Ὀρίθυια: & alibi: Εὐπλάκιδος τ' Ἀμύδιον κ' Ὀρίθυιον.

466. TE VENIENTE DIE, TE DECEDENTE CANEBAT. In Mediceo. & aliquot aliis antiquis *discedente* habetur; sed enim *decedente* receptum est.

467. TAENARIAS ETIAM FAUCES. In antiquis aliquot, modo *falces*, modo *valles* inveni: quae consulto praetereo, quum omnino, *fauces*, scribendum videatur.

471. AT CANTU COMMOTAE HEREBI DE SEDIBUS IMIS UMBRAE. In codicibus nonnullis antiquioribus, *cantum* legas, nempe quod *at* conjunctionem, vel eo modo per *t* scriptam, praepositionem esse crediderint. Sed enim *cantu*, lectio castior habetur. In Mediceo, & copulativa erat prius, inde *at* factum.

473. QUAM MULTA IN SILVIS SE MILLIA CONDUNT. In antiquis omnibus exemplaribus, quae versavimus, *in foliis*, non *in silvis*, legitur: & *milia*, unico *l*, tam hic, quam in veterum monumentis saepe legitur. Sunt qui substantivum *mille*, & adjectivum scriptione distinguant. Praeterea in Romano codice tres versus superhabundant, ex Aeneidos sexto huc importune translati, quodque magis indigneris, corruptissime scripti.

479. TARDAQUE PALUS INAMABILIS UNDA. Sunt codices, in quibus *innabilis* legatur, sed enim probatior omnes *inamabilis* legunt. Et Aulus

Gellius eandem hanc lectionem agnoscit: dum dicit Virgilium, Stygiam paludem inamabilem dixisse *inamabilem* amoris, sicut illaudatum, *inamabile* & *inamabile*: sed enim de hoc dictum loco suo.

480. ALLIGAT ET NOVIES. In codicibus aliquot manu scriptis, *atligat*: in aliis, *adligat* observes: quam antiquam non esse scriptionem, ex eo possumus conjectare (Neque enim hic antiquitatem intelligo vel Ennii, vel Pacuvii temporibus; sed quae circa Octavii Augusti tempora vigeat) quod Terentius Scaurus Antiquos, *pellego*, non *perlego*: colligo, non *conligo*: alligo, non *adligo*, dixisse asserit: huiusque pronuntiationis exempla sibi ex Virgilio desumit. Quare *alligat*, geminato *ll* scribere deberemus.

482. CAERULEOSQUE IMPLEXAE CRINIBUS ANGUES. In codice Longobardico, & aliquot aliis *amplexae* legitur. In Oblongo, & altero admodum carioso: *implexae*. In Romano: *innexae*: quem praetuleris, non laboro.

483. TENUITQUE INHANS TRIA CERBERUS ORA. In antiquioribus aliquot codicibus legi: *tenuit inhans*, nulla interposita particula copulativa: nam & locus semiquinariae communis est: si quis syllabae timeat, & sententiae concinnitas ipsum quodammodo hiatum repraesentat; cui, si *que* illud inferueris, fauces propemodum videberis obstruxisse. Non praetereo etiam *tenuisque minans*, alicubi legi, sed id inemendate.

484. ATQUE IXIONEI VENTO ROTA CONSTITIT ORBIS. In codicibus aliquot *cantu rota* legitur; sed agnoscit *vento* Servius.

488. CUM SUBITA INCAUTUM DEMENTIA CEPIT AMANTEM. In Romano codice, & in aliquot aliis, *subito* legitur, quod quidem adverbium eo loco non duplicet.

493. TERQUE FRAGOR STAGNIS AUDITUS AVERNIS. In Romano codice legitur: *Terque fragor stagni est auditus Avernii*. Caeterum in eo litterae omnino aliquot superfluae. In Mediceo *avernis* erat, nunc *s* ultima littera abradita est, ut cum Servio sentiret lectio.

504. QUID FACERET, QUO SE RAPTA BIS CONJUGE FERRET. Nonnulli veteres codices legunt, *quo se bis rapta conjuge*: ut evitarent vocem in continuatione sermonis, quae communis est, cum *raptabis*, a *rapt*, *raptas*; sed monosyllabum *bis* plerisyllabicis illis dictionibus interjectum, modulatus videtur adsonare.

505. QUO FLETU MANES, QUAE NUMINA VOCE MOVERET. In Romano codice legere est: *Quos fletu manes, quae numina voce moveret*: nam illi amplius adeundi non erant, a quibus durissimae conditionis leges acceperat. Quanquam non displiceat: *quo fletu*: & *qua voce*.

507. SEPTEM ILLUM TOTOS PERHIBENT

IX

EX ORDINE MENSES, RUPE SUB ABRIA DESERTI AD STRYMONIS UNDAM FLEVISSE. In Romano codice legere est: *flesse sibi*: quippe solitarium deserti ad Strymonis undam, non amplius ad Manis, Deosve inferos exorandos: non ad contrahendas feras, & supervolantes aves: non ad agrestium hominum fera corda mitiganda: morefque componendos, expoliendosque; sed sibi; sed ad calamitatis suae lamentationem; sed ad inferorum duritiem inculcandam. *Flesse sibi*, ut tanti doloris lenimentum aliquod inveniret Musarum beneficio, cum quibus ortas ait Hesiodus: *Δυσμοσύνηντι κακῶν, ἀρπαγυράντι μαρμαίρειν*.

509. ET GELIDIS HAEC EVOLVISSE SUB ANTRIS. In Romano codice, & aliquot aliis *sub aëtris* legitur. *Aëtra* nimirum *gelida* appellat Septentrionalia: sequitur enim: *Solus hyperboreas glacies Tanaimque nivalem, Arvaque Ripbeis nunquam viduata pruinis Lustrabat*: quae omnia loca in Septentriones deflexa sunt.

511. QUALIS POPELEA MOERENS PHILOMELA SUB UMBRA. *Philomela* Servius pro ave quolibet positam ait: sed cur non proprie de Lusciniâ intelligamus, cui a lugubri cantu nomen inditum: eademque flet noctem: nisi ea de causa dictum a Servio quisquam opinetur: quia nonnulli volunt ex duabus sororibus Procne in Lusciniâ, *Philomela* in Hirundinem esse conversam, ut eo loco habetur: *Et manibus Procne petens signata cruentis*: quod etiam tradit Varro.

516. NULLA VENUS, NULLIQUE ANIMUM FLEXERE HYMENAEI. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis legere est: *Nulla Venus, non ulli animum*.

520. SPRETAE CICONUM QUO MUNERE MATRES. Aliquot antiqui codices *spretæ* legunt, ut sit, *spretis* ab Orpheo nuptiis. Servius mavult, *spretæ matres*.

521. NOCTURNAQUE ORGIA BACCHI. In codicibus aliquot antiquis, *nocturnique* legitur, per hypallagen: quamvis nonnulli ex peritioribus *nocturna* receperint: qua lectione nulla fiet collisio in *nocturnaue orgia*. Sane vero in Mediceo, *nocturni* scriptum est.

538. QUATTUOR EXIMIOS PRAESTANTI CORPORE TAUROS. In Romano codice legitur, *eximio praestantis corpore*: quod tantundem est.

540. DELIGE ET INTACTA TOTIDEM CERVICE JUVENCAS. In Longobardico *dilige* legitur, quod etiam superius habuimus eodem significato. Sed & *intactas*, quippe *juvencas*, per syllepsim legitur in Romano codice, sermone magis poetico. Quanquam & illud venuste dictum: *Intacta cervice*, quod agnoscit Servius.

545. INFERIAS ORPHEI LETHAEA PAPAVE-RA MITTES. In Romano tantum codice, *Orpheo*

Latino declinatu scriptum est: quod per synizesin accipietur, ut, *alvearia*: & *Ferreique Eumenidum thalami*. In aliis tamen *Orphei*, per diphthongum est, ut Graece *Ὀρφεύς*: cuiusmodi illud etiam apud Catullum: *Qualis adest Theti, qualis concordia Pelei*. Subsequitur inde versus: *Placatam Euridicem vitula venerabere caesa*, post hunc: *Et nigram mactabis ovem, lucumque revises*. Hoc ordine habentur in codice Longobardico: & ita disponendos esse nemo non videt, quum praesertim haec rite perfecta, quo praeceptum fuerat ordine, cognosci possit ex eo versu, qui totam periodum complectitur: *Inferias Orphei mittit, lucumque revisit. Quatuor eximios praestanti corpore tauros Delige, & intacta totidem cervice juvencas*. Eodem modo quo superius: *eximio praestantis, & intactas*; & ita *inferias Orphei*, in Romano codice.

563. ILLO VIRGILIUM ME TEMPORE DULCIS ALEBAT PARTHENOPE. Non alienum fuerit a suscepti operis negotio, si, quo modo Virgilii nomen sit scribendum, ipse quoque cum tot aliis, qui argumentum huiusmodi amplexi sunt, quaesiero: *i* liquidem, an *e* potius sit huius nominis vocalis prima, litteratissimis illis, qui superiori aetate claruere, Viris, haud parum negotii facessit. Atque illud in primis non ierim inficias, in Romano codice passim *Vergilium*, & *Vergili* per *e* vocalem secundam scribi: sed enim id ea ego de causa factum crediderim, quod mutatio litterae *i* in *e*, atque itidem *e* in *i*, sit toto eo codice frequentissima, ut: *sublimes in aethere nisus*, pro, *sublimis*. *Quique novas alites*, pro, *alitis*: aut, *Phyllides ignes*, pro, *Phyllidis*. Tum, *regidas motare cacumina quercus*, pro, *rigidas*. Fuerunt enim saecula, quae *i* litteram odio quodammodo prosequi visa sunt; contra, quae libentius *e* per *i* litteram proferre mallent. Hinc *Mircurius* ab antiquis dictus, Varrone teste, qui nunc *Mercurius*: & ex eadem originatione *commircia* illi per *i* secunda syllaba, quod nos *commercia* per *e* libentius enuntiare volumus. Quid quod *eliganter*, secunda syllaba per *i* scribendum praecipit Caper, quod ab *eliga* descendat. Nemo unus tamen dictionem ita proferre nunc auderet. Pari modo idem auctor, *eximteravit*, quod ex interioribus verbum emanarit, & scribendum, & pronuntiandum monet; quum nos tamen *in terram* dictionem Graecam agnoscamus, unde verbum id conformaverimus. Et, ne taedium afferat singulorum nomenclatura, sexcenta huiusmodi praeteribimus. Ut minus me moveat, quod in Pandectis quoque illis, quae nunc Florentiae publice affervantur, libro ipso Justiniani Principis, ut creditur, archetypo, non aliter quam per *e* nomen id notetur. Sint Commentaria Tiberii Donati grandioribus notata characteribus. Sint

codices alii, atque alii hujus, vel illius Auctoris, in quibus *Vergilius* per *e* scriptum invenitur, aetatis quippe id consuetudine, non ratione factum contenderim: tot aliis nominibus, quod ad has litteras pertinet, pro temporum varietate variantibus. Quod si aliqua reperiantur monumenta, in quibus *Vergilii* nomen per *e* notatum sit: certe longe plura sunt, in quibus *Virgilius* per *i* legatur. Et ne de Marone dictum dubitemus, visebatur in Foro Trajani proximis his annis monumentum id, quod HONN. IMPP. in Claudiani Poëtae luculentissimi memoriam erexerant, in quo praeter Latinam inscriptionem, quae facti consilium, & Claudiani meritum indicaret, Graece insuper κατ' ἰσχυρὸν incisum distichon legebatur hujusmodi:

ΞΙΝΕΝΙ ΒΙΡΓΙΛΙΟΙΟ ΝΟΟΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΑΝ ΟΜΗΡΟΥ
ΚΑΛΥΔΙΑΝΟΝ ΡΩΜΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΕΘΕΞΑΝ.

Ex quo manifestum est *Virgilii Maronis* nomen in monumentis publicis per *i* notatum fuisse. An vero memorem Graecos codices, in quibus *Virgilii* nomen habeatur? Sane apud Stephanum in dictione Μάρτυς nomen hoc per ἰσχυρὰ legitur, non per Ε-ψιλόν: Ὁς αὐτῆς ἢ Βιργίλιος ὁ ποιητής. Sed haec perquirere non est consilium: nam objicient in Suidae collectaneis *Virgilii Maronis* nomen per *e* legi in dictione Ἀρριανός, qui *Virgilii* Georgicon metaphrasin fecit. Sed id magis absurdum, quod in eodem loco *Vergilius*, ἢ geminato, legitur, Βιργίλιος, uti etiam in antiquis aliquot monumentis non negarim inveniri: quanquam id ea ratione factum est (de vocali tantum loquor) quod *Virgilium* a *virga* plerique dictum agnoscebant, id scilicet a matris fornio desumptum. *Virgam* vero recentiora illa tempora per *e*, ut nunc quoque vulgo dicitur, *vergami*, primo dicere; inde *Virgilium*, eadem sribilagine scribere coeperunt. Sed enim, si ab etymo nominis hujus rationem petamus, *Virgilio* nomen a *Virginali facie*, vel modestia, inditum, Interpretes affirmant, eumque *Partheniata* vocatum, tam Veterum scripta quam inscriptiones librorum ejus ostendunt: in quibus tot codicibus vetustis notatum inspicitur:

P. PARTHENIATIS VIRGILII MARONIS.

Accedit huc epigramma Graecum, quo Dido queri videtur, alienum quid *Virgilium* a sui nominis significatione fecisse, quum pudicissimae foeminae tam foedas impudicitiae notas inussit; ad id enim adludit finis ille:

Πάρης, τί μοι ἄγχιόν ἰσχυρὰς Μάρωνα;

Τοῖς κατ' ἰσχυρὸν ψεύσας σαρπηδόνα.

Quare five etymon a *virgo*, five a *virginali specie*, unde illi tam celebre nomen, *Virgilius*, per *i* scribi debere videtur. Quod vero apud Romanos in Antiquorum monumentis nomen id per *e* nonnunquam notatum inveniat, ut apud Angelum Colotium in ejus hortis:

C. VERGILLIUS MARTANUS COLONUS.]

hos, aequo aliquo dato iudice, percunctari velim; si tantum illis monumentis tribuunt, ut quicquid in illis inspexerint, pro lege habeant, cur non & reliqua eodem modo scribenda censent, quo singula eodem marmore scripta sunt? quippe *Vergilius*, ἢ geminato, bone, & care absque diphthongo in acquisitivo casu. Cur, quia in alio marmore per vetusto Romae Q. BERGILIUS legitur, non itidem praecipunt *Bergilius*, per *b* mutam, non per *v* digammon scribendum esse? Nam quod alibi legatur:

M. VERGILIUS NARCISSUS VIXIT ANN. XIII.

non magis me moverit, quam VERGINIA, & VERGINIUS, praeter analogiae rationem per *e*, quodam in monumento scriptum. Pari sententia, hodie haudquaquam ego DEANA scripserim, quod ad D. Eustachii legerim DEANAE. D. D. Neque MENERVA, LEBER, & MAGESTER, quae per *e* protulisse Veteres, Fabius attestatur. Neque Jove dativo casu: tam etsi Aquilae intra aedem sancti Secundi notatum sit:

JOVE OPTUMO MAXIMO T. PETTIUS T. F.

Neque itidem die, & victore, pro dii, & victori, quae idem apud Veteres Quinctilianus agnoscit. Verum ego plurima, quae super hoc dici possent, de industria praetermitto, qui certo sciam clarissimos litteratura Viros, quorum lucubrationes propediem in lucem spero prodituras, satis superque iis, qui *e* litteram in eo nomine adamarunt, respondisse. Nos lucubrationibus nostris in Bucolica, atque Georgica modum imponemus, si duo tantum ex antiquis codicibus addiderimus, uti in aliquibus legi, in Romano, hoc tantum loco, *oci*. Sed super hoc Ecloga prima disputatum. Est & illud, *Tityre te patulae cecinis sub tegmine fagi*, mutato ordine, verbique persona in codicibus aliquot antiquis haberi, *Tityre te cecini patulae sub tegmine fagi*. De se enim totum hoc loqui Poëtam, id ostendit, quod superius dixerat: *Illo Virgilium me tempore dulcis alebat Parthenope*.

JO. PIE-

JO. PIERII VALERIANI

CIVIS ROMANI

CASTIGATIONES

IN PRIMUM

AENEIDOS VIRGILIANAE.

ILLE EGO QUI QUONDAM GRACILI MODULATUS AVENA. In nobilissima, maximeque celebri Poë-
matis Virgiliani parte, non otiose
plerique omnes quaerunt: Sit ne
inde exordium, a quatuor il-
lis versibus, quos veterum quo-
rundam censura constat esse detractos: an, illis
praeteritis, ab eo loco incipiendum: ARMA VI-
RUMQUE CANO. Sane quantum ad antiqua perti-
net exemplaria manu scripta, nullum adhuc inveni,
ubi principium Aeneidos a quattuor illis versibus
desumeretur: verum separatim in codicibus ali-
quot praescripti habentur. In plerisque vero, iis-
demque antiquioribus, ne inveniuntur quidem. Sed
fuerint sane Tuccae Varique censura sublatis; eo ta-
men consilio fuerunt a Virgilio praepositi, ut lege-
rentur. Id quod in aliis etiam operibus non incurio-
se factitasseprehenditur, dum in Bucolicis Ec-
logarum, quas prius edidisset, mentionem facit:
ut in Daphnide: *Haec nos: Formosum Corydon ar-
debat Alexin. Haec eadem docuit: Cujum pecus,
an Meliboei?* Et quum Georgicon libris finem im-
poneret, Bucolica a se scripta citavit: *Carmina qui
lusi pastorum, audaxque juvenia, Tityre, se cesini
patulae sub tegmine fagi.* Et ne cui de nomine
quoque ambigendum esset, id in carmine curavit
inferendum:

*Illo Virgilium me tempore dulcis alebat
Parthenope.*

Nam nisi ea fuisset cura, satis erat dixisse: *Illo me
tempore dulcis alebat Parthenope.* Pari ratione vi-
sum est illi tertium hunc ingenii felicissimi cona-
tum duobus illis prioribus adnectere, ut unum
quasi corpus insolubili vinculo colligatum, cum
nominis sui aeternitate a furacitatis injuria, quae

tunc nimium impudenter in aliorum labores gra-
fabatur, incolume servaretur. Visum tamen est
posteritati, confirmata jam tanti Poëtae fama, in
Tuccae Varrique sententiam descendere: bonaque
hominum pars nimirum, ARMA VIRUM, Aenei-
dos principium agnoscunt, eo potissimum argu-
mento, quod citaturus Persius Poëta Virgilianam
Aeneida dixerit: *Arma virum, nonne hoc spumo-
sum.* Quodque Val. Martialis: *Protinus Italiam
concepit, & Arma virumque.* Quod Sex. Propertius:
Qui nunc Aeneae Trojani suscitavit arma.
Multa illi praeter haec ex aliorum Poëtarum tam
Graecorum quam Latinorum parodia afferre so-
lent, ut Virgilium in exordiendo, non tam Vete-
res imitatum ostendant, quam alios etiam imitato-
res habuisse. Sed enim fuerit ea Persii sententia:
intellexerit illud Aeneidos esse principium Vale-
rius Martialis: censuerint eos versus quatuor tol-
lentos Augusti Octaviani temporibus eruditi viri;
magis tamen ego unius Virgilii judicium aestima-
rim, quam Criticorum omnium censuras quan-
tumlibet acris: quum is praesertim ex eruditorum
praeceptis, non fumum ex fulgore, sed ex fumo
dare lucem cogitaverit. Adde, quod versus illi,
a Persio & Martiale citati, non sunt idonei, qui
tale esse principium indicent. Sex. vero Propertius
quis non videt, dum is scriberet: *Qui nunc
Aeneae Trojani suscitavit arma,* ad conjunctum il-
lud Virgilianum carmen respexisse, quod iisdem
pene verbis est: *At nunc horrentia Martis Arma,
virumque cano?*

6. ITALIAM FATO PROFUGUS, LAVINAQUE
VENIT LITTORA. Anxie quidem, ac diutissime
quaesivi, ubinam gentium antiquissimus ille co-
dex delitesceret, in quo *Lavinia venit littora*,
plerique non illiterati viri scriptum asseverarunt:
citato ex Vaticana bibliotheca vetustissimo, qui
nusquam invenitur, codice: Regula etiam adin-
venta,

vidium: *Quod in ipsam recidat orbem*, quam tamen Valerius Probus semper brevem dicit ubicunque loquularis sit: ideoque juniores // geminari censuere. Quam quidem quaestionem ita Commianus absolvit: ut in nomine *reliquias* barbarismum esse dicat adjectione litterae, perinde ac *Italiam* *fato* temporis adjectione: nam *Italiam* Probus quoque primam correptam habere contendit: & vitium in eo nomine spatio factum, ait Quintilianus. Quare in altero consonantem geminare necesse est, alterum vi quodammodo sua crassefecit, nulla parenthesi. Ut vero praeteream, quod minime placet, *atque*, ex hoc versu sublatum aliquot in codicibus, ut sine copula legatur: *reliquias Danaum immittis Achilli*, prout apud Catullum: *Suppiter ut Calibum omne genus pereat*: & apud Tibullum: *Cimmerium etiam obscuras accessit ad oras*: quo nonnulli offensi, *Cimmerium obscuras etiam concessit ad oras*, legendum censuere: alterum vero locum Graece scribendum curavere. Hoc tamen loco, liquis eam conjunctionem, quae est *atque*, demat, venustatem carminis demere videatur. Est & illud varie tam in veteribus quam in recentioribus exemplaribus positum, *immittis Achilli*. Nam *Achilli*, in Oblongo habetur codice, quo declinatu usus est Horatius: *Matronisque Phrygum classis Achillei*: atque alibi: *Hec pervicacis ad pedes Achillei*, sicut etiam *Ulysssei*. Idem: *Laboriosa nec coheret Ulysssei*: quae quidem forma Graecanica est, & nominativum habet in *eus*, *Achilleus*, *Odysseus*, *Orpheus*. Ut in veterum monumentis M. VALERIUS ACHILLEUS LICTOR. Inde autem putent *Achilli* factum *zaria* *ovni* *zaria*. Servius detractam s litteram ad *ipso* *zaria* *ovni* *zaria* evitandum putat: pleraque demum exemplaria ita scriptum ostendunt. Quidam dativum pro genitivo positum ajunt, more veterum. Nomina quaedam agnoscit Probus in Arte, quae in genitivo casu num. sing. in uno vocabulo suo duabus his formis finiuntur *i*, & *is*, ut puta, *hujus Achilli*, & *hujus Achillis*. Carilius inveniri ait apud veteres ex nominibus in *es* rectum efferentibus, quae sine ratione genitivum faciant per *i*, ut apud Sallustium in prima Historia: *Bellum Persi Macedonicum*. Item apud Virgilium: *Immittis Achilli*: & alio loco: *Fallacis Ulysssi*. Priscianus veteres ait frequentissime dativum pro genitivo protulisse, *Aristoteli*, *Demostheni*, *Thucydidi*, *Eurypidi*, pro *Aristotelis*, *Demosthenis*, *Thucydidis*, *Eurypidis*: desumitque sibi ex Virgilio exempla: *Nunc acris Oroni*: &: *Immittis Achilli*: &: *Miles Ulysssi*. Item ex Terentiano *Arconidi filiam*, pro, *Arconidis*. Ex Cic. in II. Verr. *In Timarchidi potestate*: qui eadem voce usus est etiam in dativo: Neque in praesentia *Timarchidi* quid responderet, habuit: ne aliam quis esse declinationem

Tom. IV.

putet: & *Achilli* absque s sciant omnes praeter usum non esse.

45. UNIUS OB NOXAM ET FURIAS AJACIS OILEI. In Oblongo codice sane quam vetusto *furiis* legitur, casu septimo, quod non aequo placet: utrumque enim cadit sub praepositivam particulam *ob*.

49. SCOPULOQUE INFIXIT ACUTO. Sunt, qui legant *infixit*, ad majorem quandam ultionem ostendendam: quod ego nusquam in veteribus codicibus observavi. Sane vero Ti. Donatus *infixit* agnoscit, dum ait: *Figi enim non potuit, nisi urgente turbine: cum pondere, atque magno ictu, saxo fuisset illisus*. Et inferius: *Hic etiam illud intelligi potest, idcirco eum infixum scopulo, ne delatus fortassis ad litus, sepulturae saltem beneficium reperiret*. Verum haec & alia ejus scripta in impressis codicibus passim mutilata, laceraque, & majori sui parte depravata sunt.

51. ET SOROR ET CONJUNX. In plerisque veteribus exemplaribus *conjux*, absque n littera in ultima syllaba legitur: sicuti Scaurus melius putat dici, & scribi. Et a Sosipatre Carilio *conjux* inter ea nomina recensetur, quae *ux* litteris finiuntur: ut *ux*, *Pollux*. Neque vero hic veterum inscriptiones recensebo: quum in nulla pene dictione variata magis scribendi ratio, quam in hoc nomine reperiatur.

52. ET QUISQUAM NUMEN JUNONIS ADORAT. In codice Longobardico, & aliquot aliis antiquioribus, *aut quisquam* legitur: quam lectionem Servius agnoscit. Est autem Graecorum imitatio, qui *et* *aut* disjunctivam, & interrogativam particulam usurpant. In aliquot aliis, *ecquisquam*. In aliis, *aut quis jam*: quae lectio sit ex his castior judicanda, aliorum judicio relinquimus. Idque potius dicemus, *adorat*, praesenti tempore indicativi modi tam in Romano, quam in codicibus aliquot antiquis haberi. Et quod subsequitur: *aut supplex aris imponat bonorem*, in eodem Romano codice, *imponet* futuri temporis esse. Alii quidam codices non contemnendi *imponit* legunt, eadem synchronia, qua lectum est, *adorat*. Utriusque verbi lectio eodem tempore Donato agnita, qui totum hoc de Trojanis dictum putat; eos scilicet Junonis numen non adorare, aut aris ejus non imponere sacrificia: quod se sperarent eam renitendo superaturos. Neque tamen contemnenda est vulgata lectio, *adoret* & *imponat*, figura loquendi Graecanica & elegantior: magis enim indignationem exaggerat, si ad nationes reliquas referatur: quippe, nisi supplicium de Trojanis sumat, nisi eos perdat, aut ulciscatur, futurum, ut numen suum apud omnes gentes & nationes despiciatissimum habeatur.

73. INCUTE VIM VENTIS, SUMMERSASQUE
Dd OBREVE

OBRIE PUPPES. Sunt qui *subverfas* legendum autument, ne ordo in sensu sit confusus: obrui enim prius accidit quam immergi. Mihi tamen displicere non potest, quod in antiquis omnibus exemplaribus, quae versavimus, legitur: tum *summersas*, tum *submersas*: quod etiam si non accipiamus pro submergendas, ut Grammatici nonnulli interpretantur, certe Poëtarum mos est, haec de industria saepe confundere.

74. AUT AGE DIVERSAS, ET DISJICE CORPORA PONTO. In antiquis omnibus exemplaribus de meliore nota, *diversos* legitur, virili genere, ut de Trojanis intelligatur: quam lectionem aperte Donatus etiam agnoscit, ubi super ordine hoc plurima disputat, quae in vulgatis codicibus non habentur. Ideo vero ait cupere Junonem, Trojanos diversos agi, quoniam sparsi nihil audere posterius poterunt, nec ad Italiam pervenire. Et inferius: *Aut age diversos*, impleri non posset, nisi venti, ut supra dictum est, impugnantibus sese, discretos Trojanos per diversa distraherent.

76. QUARUM QUAE FORMA PULCHERRIMA, DEIOPEIAM. In Romano codice, in Oblongo, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis, *Deiopea* nominandi casu scriptum est, pulcherrima elocutionis figura. Nam alibi etiam Virgilius utitur antiprosi.

80. TUUS, O REGINA, QUID OPTES. Etsi placet *quid*, indefinitum, in plerisque tamen codicibus vetustis *quod* habetur: idque alicubi per *t* finale non ut numerum significet, sed quia *t* & *d* indifferenter poni tam in tabulis aeneis, quam in marmorum monumentis, apud veteres observatum.

99. QUIS ANTE ORA PATRUM. Valerius Probus verum hunc citans *queis* iambum esse dicit, passimque dativo & ablativo casu pro iambo accipi debere. Quare non alienus sum ab eorum opinione, qui *queis* per *ei* scribendum censent, ut aliquot habent marmora: sed hoc loco cadit in unam syllabam, καὶ οὐκ οὐκ.

103. SAEVUS UBI AEACIDAE TELO JACET HECTOR, UBI INGENS SARPEDON, UBI TOT SIMOIS CORREPTA SUB UNDIS. Ut praeteream *saevos* per *o*, & *concrepta* praepositione incolumi, veteribus in aliquot exemplaribus notata, quae Scaevus ferre non potest, id attingam, quod in antiquiori quodam codice legere est, *Hector & ingens*, pro, *ubi ingens*. Nempe quod satis illis visum sit repetere bis tantum adverbium *ubi*: ne, si ter prolatum sit, oratio loco tam moesto lascivire videatur. Mihi vero perplacet ea triplicata repetitio: quippe quae majorem quandam vim ad excitandum pathos habeat. Et bona antiquorum codicum pars *ubi* ter ponit: & in antiquis Prisciani codicibus ita citatos versus inveni, dicente eo: *ubi* relativum

gravari debere, ut hoc loco: *ubi Aecidae, ubi ingens, ubi tot Simois*.

108. TUM PRORA AVERTIT. In Romano codice, *proram* legitur, accusativo casu: cujus suppositum erit procella. Quanquam Servius longa disputatione *avertit*, pro *avertitur*, legendum censet. Quare itidem *prora* casu recto ponendum: quae quidem magis poetica elocutio est.

115. IN BREVIA ET SYRTES URGET. In antiquis plerisque codicibus, *urget* est, *u* post *g* addita: Attiano more. Et hoc loco *syrtis* in accusativo plurali tantum fieri docet Priscianus, sicut & *Alpis*, propterea quod Graece declinata *u* diphthongum habeant: ejus vero sonum apud Latinos esse per *i* longum. Est & Velii Longi sententia, ut *syrtis* per *i* scribatur, citato versu: *Et vastas aperit syrtis*. Nostra autem aetate litterati pene omnes diphthongum Graecam receperunt: atque ita dictionis hujus casum *syrtis* per *ei*, ut pleraque alia scriptitant: quod in codicibus antiquis inventum rarissimum: quodque supervacuum esse, quod *i* tam longae, quam brevis naturam habet, tum incommodum aliquando, judicat Quintilianus. Sed de hoc genere plura alibi recitantur.

121. VORAT AEQUORE VORTEX. Mirum est, quam saepe invenias *vortex*, & *vertex* indifferenter scribi in antiquis codicibus, quod idem esse vult Arusianus Messius: Capro tamen non temere *vorticem* per *o* vocalem quartam in prima syllaba, a *vertice* per *e* vocalem secundam distinguente. Praeterea Soss. Carisius *vertex* a *vortendo*, *vortex* a *vorando* dicta putat. Vult autem Plinius *verticem*, immanem vim impetus habere, ut: *Ingens a vertice Pontus*. *Vorticem* vero circumactionem undae esse, ut: *Rapidus vorat aequore vortex*.

133. FLUCTIBUS OPPRESSOS TROAS COELIQUE RUINA. In Romano quidem codice, *ruinam* legitur per *m* finalem litteram: ut sit: *Vides Neptunus oppressos Troas, coelique ruinam*. Servius tamen *ruina* ablativo casu una cum fluctibus agnoscit: & ita veterum codicum bona pars legit: nam & imbres, & tempestas ea, vento, tonitru, & crebris ignibus horrenda coelitus incubuerant.

151. ATQUE ROTIS SUMMAS LEVIBUS PERLABITUR UNDAE. Non temere *pellabitur*, in codicibus aliquot antiquis legitur: siquidem ex Velii Longi sententia, *per* praepositio omnibus integra praepositur: nisi quum incidit in *l* litteram. Malle enim elegantioris sermonis viros in praepositione *per*, geminare *l* litteram (ait ille) quam *r* exprimere: ut quum *pellabor* malunt dicere, quam *perlabor*: ita enim in emendatis ejus auctoris codicibus habetur.

160. CURRUQUE VOLANS DAT LORA SECUNDO. In Romano codice, & aliquot aliis legere est, *fluctuque volans*: ut sit, *fluctu secundo*.

Sed

Sed *terra* magis placet eruditorum auribus, ut figuratum magis.

166. GEMINIQUE MINANTUR IN COELUM SCOPULI. Servius exponit *gemi*, *par*. Sed cur non *duo*? quum praeterum in hac descriptione Virgilius Homerum sequatur, apud quem legere est: *Δύο δὲ προβάλλῃς ἐν αὐτῷ ἄκραι*.

178. AC PRIMUM SILICIS SCINTILLAM EXCUDIT ACHATES. Arustianus Messius in Virgilianarum elocutionem exemplis, *Excudit huic*, dativo casu eleganter dici, carmine hoc ex Virg. citato, contendit approbare: & *silici* a Poëta scriptum agnoscit: & ita habetur in eo codice, ubi integra Ti. Donati commentaria leguntur. Sed & *excussit* praeterito tempore positum est, ut cum altero *suscipit* quadret in synchroiam. Ea vero dictio *suscipit*, in veteribus aliquot codicibus *succipit* geminato *c* scripta est, ut *succumbo*, *succedo*. Sed enim omnino ex *sub* & *capio*, *succipio* prius fuit: inde alterum *c* in *s* abiit, consuetudine pronunciationem huiusmodi magis adprobante.

185. ANTHEA SIQUA JACTATUM VENTO VIDEAT. In Longobardico, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis exemplaribus, *siquem* legimus. Quod elocutionis genus aliorum etiam Poëtarum testimonio Servius agnoscit. Sed & *siqua* in veteribus codicibus aliquot scriptum animadverti: eamque lectionem a veteribus Grammaticis defendi. Atque Sospater quosdam ita legere: *Anthea siqua jactatum vento videat*: quemadmodum legitur: *siqua fata sinant*, pro, si quo, aliquo modo. Aliud autem esse in illo: *siqua fata aspera rumpas*, Tu Marcellus eris: quanquam & ibi, si quo modo, sit audiendum.

189. HOS TOTA ARMENTA SEQUUNTUR. Vetera aliquot exemplaria, *quos tota* legunt: a nemine tamen, quod sciam, adhuc recepta lectio: perinde ac illud etiam, quod antiqui codices nonnulli, *tot armenta* scriptum habent: sive ea olim fuerit apostrophe, qua Latinos etiam aliquando usos monumenta plurima declarant: sive *tot* numerale nomen ratione communis loci producatur. Sed *tota*, passim agnoscitur a Grammaticis.

190. A TERGO ET LONGUM PER VALLIS PASCITUR AGMEN. Errare eos Ti. Donatus ait, qui comma statuunt, *sequuntur a tergo*: quum absque ullo interjecto puncto legendum sit uno eodemque membro: *A tergo & totum per vallis pascitur agmen*: ut sit: Longum agmen a tergo pascitur per vallis: cujus elocutionis exempla ponit: *Thestibus & rapido fessis messoribus aestu*. Item: *Pupibus & laeti nautae imposuere coronas*. Item: *Subito cum tabida membris*: hoc est, cum subito.

197. CORPORA FUNDAT HUMI. In Romano codice, in Oblongo, & aliquot aliis minime ma-

lis, *humo* legitur, dandi casu. Sed *hum*, adverbialiter positum magis placet nostri temporis eruditis viris: veluti etiam in quinto: *Fusus humi*. Quanquam & ibi quoque variam esse lectionem apud veteres ostendimus.

199. VINA, BONUS QUAE DEINDE CADIS ONERARAT ACESTES LITORE TRINACRIO, DEDERATQUE ABEUNTIBUS HEROS, DIVIDIT. Sunt, qui magis approbent lectionem illam: *Deinde bonus quae vina cadis onerarat*: cujus quidem apppositi verbum est *dividit*, non *partitur*, ut Servius putat. Sed enim illam adverbii transpositionem in primum locum nusquam in codicibus antiquis observavi. Agnitam vero Donato lectionem eam, quae vulgo habetur, inde patet, quod in ordinando sensu ita scribit: *Deinde dividit vina, quae bonus Acestes oneraverat cadis litore Trinacrio, atque abeuntibus dederat*. Est praeterea in codice Mediceo pro *heros*, positum *hospes*: *Dederatque abeuntibus hospes*: ut muneri conditio accrescat, quod hospitale fuerit.

202. NEQUE ENIM IGNARI SUMUS ANTE MALORUM. In veteribus omnibus exemplaribus distinctas inveni dictiones, in nonnullis puncto etiam interjecto: *ante-malorum*, quae quidem Graeca est figura: ἔμπροσθεν κακῶν: ut illud, ἔμπροσθεν ἀνέμων. Subintelligitur quidem in hoc, quae passi sumus ante: in illo ὅτι, qui nunc sunt: ejusmodi sexcenta in singulis Graecorum libris invenias. Quod si quis subunionem magis adamet, ut apud Catullum: *Postphasellus*: & in Pandectis: *Postdomus*: non laboro: non enim institutum est nostrum aliorum improbare sententias, nisi error manifestus occurrat: sed varias codicum veterum lectiones recitare. Cujusmodi ea etiam est, quae, *neque enim immemores sumus*, scriptum ostendit in codice Mediceo: nimirum ex Paraphrasi Serviana desumpta, ac aliena etiam manu inculcata lectio.

205. VOS ET CYCLOPEA SAXA. Antiqui plerique codices *Cyclopeia*, pentasyllabum legunt: sed repugnante syllaba, quae non tantum *ο μέγα* est, sed etiam ex altera vocali coalita in Crasin, quae non nisi in longum fieri potest. Quod si quis etiam Syncopen malit, *Κυκλώπει*, *Κυκλωπεις*, *ο* itidem parvum, ut pote minus validum, elidetur. Ὡς vero ὁπρὸς Grammatici notant per *ο μέγα*, pro facie, & oculo; ὅτις vero per *ο* parvum, si vocem significet. Sunt tamen, qui nomen originationi reddi posse putent. Ὡς enim *ὡς τὸ πτω*, cujus futurum *ὦψα*, unde *ὦψ ἀποβολή* ἔστω. Alterum vero illud *ὦψ*, κατ' αὐξήσιν factum. Vel *ο μέγα* in *ο μικρόν* secundum Diores, quos Latini bona sermonis parte sunt imitati, mutari posse dicant: eademque proportionem, qua pene ultimam in *αἰθια* *ων*, & *αἰθιας* *ὄντων* corripimus, ex eodem fonte haustis, ita licere etiam in *Cyclopeia* fieri, dictione

maxime in denominativum excrecente. In hoc autem ad exempla confugiendum duxerim, quorum nullum hactenus ex antiquis auctoribus reperi, qui *Cyclopa* pene ultima longa non poneret. Quidam tamen ex recentioribus, magni omnino viri, quorum auctoritas pro ratione sufficiat, indifferenter protulere: rationes nimirum, quas supra memoravimus, secuti.

209. SEDES UBI FATA QUIETAS OSTENDUNT. In perveteri codice legere est, *quietis*, quippe *nobis*. Nam *sedes*, per *e* plenum est ad otium indicandum, etiam sine alio epitheto. Sed enim Grammatici, plurium codicum veterum consensu, *sedes quietas* agnoscunt: & Poëtarum est, ita res epithetis exornare. Sunt etiam codices, qui legant, *sedes ibi fata quietas ostendunt*. Veluti etiam sequitur, *illic*, indicative. Sed enim magis receptum ab omnibus est, ut relative positum sit *ubi*.

213. SPERM VULTU SIMULAT, PREMIT ALTUM CORDE DOLOREM. In Oblongo codice perveteri, & aliquot aliis manu scriptis, *premit alto corde* legitur: quae quidem lectio non admodum aliena est ab Donatiana paraphrasi. Nam *angebatur*, inquit, *dolore quam maximo: & hunc altis sensibus retinebat abstrusum*.

216. VERIBUSQUE TREMENTIA FIGUNT. Est ubi *verubus*, neque uno quidem codice, per *u* in pene ultima legatur: neque defunt litterati, qui lectionem ejusmodi probent: quam tamen per *i* vocalem tertiam scribi debere, tam vetustiorum Grammaticorum auctoritas, quam inscriptio quaedam in termino Areae illius, quam Domitianus post Neronianum incendium dedicavit, in D. Petri Basilica paucis ante annis, oculis nostris inspeximus: ita enim incipit:

HAEC AREA INTRA HANC DEFINITIO
NEM CIPPORUM CLAUSA VERIBUS.

& quae sequuntur. Grammatici sane de hujus nominis pene ultima solliciti fuere, quum nollent *verubus*, ex quorundam abusu, per *u* admittere. Nam quum veteres omnino *veru*, *offu*, & *genu* dicerent, in numero multitudinis, *verua* & *offua* proferebant, ut *genua*: neque defunt veterum monumenta, in quibus adhuc *offua* scriptum legitur: quod ab *offu* agnoscit Asper: inde *verubus*, *genubus* faciebant. Sed enim Fl. Sospater, *vera* dicendum, non *verua*, & *verum*, & *veribus* contendit: citata etiam Plinii sententia ex dubii sermonis libro sexto, dicentis manifestum esse, *veribus*, *genibus*, *offibus* dici per *i* in pene ultima.

224. NUNC ACRIIS ORONTI. Servius pro *Orontis* positum ait: nempe ad cacophoniam declinandam. *Orontis* tamen habetur in antiquis aliquot exemplaribus: sed omnino suavior est lectio Ser-

viana. Sospater Carisius declinat, *Orontes*, *Orontas*, ut *Achates*, *Achatae*. Apud Graecos enim *Ὀρίων*, ut *Ἀχάτης*: cujus nominis incusativum ait in *am* desinere, si rectus *Oronta* Latine reformetur: nisi vero reformetur, *Orontem* posse nos dicere, ut Virgilius: *Fidumque vehebat Orontem*: ut etiam: *Praemittit Achatem*.

239. REVOCATO A SANGUINE TEUCRI. In Mediceo codice, & aliquot aliis antiquis, absque praepositiva particula legitur, *revocato sanguine*.

251. HIC TAMEN ILLE URBEM PATAVI. Varias quidem fuisse olim Grammaticorum sententiae super ejus genitivi scriptione, qui declinationis secundae ratione, in *ii* geminatum enuntiari debet. Neque ipsos tantum Grammaticos diversa in hoc sentire; sed alias atque alias aetates modo simplici, modo geminato scriptitasse comperio. Sane Priscianus ait, veteres in hujusmodi genitivis geminantibus *ii* frequenter solitos alterum ex *iis* subtrahere, Virgiliano hinc exemplo citato: *Hic tamen ille urbem Patavi*: perinde ac illa etiam: *Nec cura peculi*: neque non: *Pauperis & Tuguri*. Citat idem alibi per Synaeresin, *Fata Lyci*, pro, *Lycii*: & urbem *Patavi*, pro, *Patavii*. Sed enim quod Priscianus Poëtarum tantum innititur exemplis, multa veterum inscriptionum exempla commemorare possem, quibus appareat Oratores etiam eandem scriptionis rationem secutos esse: scriptores vero indifferenter, nunc unum, nunc geminatum in iisdem nominibus posuisse, ut illud apud Lucretium: *Nec ratio remedii communis certa dabatur*. Apud Ovidium ad Cottam, antiquo codice, qui apud me est: *Sacrificii genus est, sic instituere priores*: idque ea causa factum, quod quum tres sint figurae, quae syllabam ex duabus unam conficiunt, Crasis, Synaeresis, atque Synizesis: deque his duae, Crasis & Synaeresis, unam scribant vel vocalem, vel diphthongum, syllabamque unam enuntient; Synizesis vero, duas quidem vocales ipsasque distinctas scribat, sed unam tantum dimensionem pedum impuret: cujusmodi exempla apud Lucretium & Virgilium sexcenta inveniuntur: quorum bona pars locis suis indicabitur: alii Synizesim, ut recta declinationis forma appareret, adamarunt: alii Crasin, aut Synaeresin, ut quae minus offensionis in versuum enuntiatione praeseferrent, sequi maluerunt. Inde factum ut in veterum monumentis unico *i* pleraque scripta inveniantur: cujusmodi unum hic tantum apposuisse sufficiat.

INTER DUOS
PARIETES
AMBITUS PRIVAT.
FLAVI SABINI.

Quam

Quam quidem inscriptionem proximis hisce diebus vir Opt. atque litteratissimus Jacobus Sadoletus Carpent. Episcopus in hortis suis, quos habet in Quirinali, effodit, Templo etiam gentis Flaviae adinvento, & signo Palladis, quam Domitianus dedicaverat: omnia haec in alta semita. Fuit vero hic ille Flavius Sabinus Vespasiani frater major, facundia nobilis: qui Praefecturam Urbis annos XII. obtinuit, penes quem ante Vespasiani principatum decus Flaviae gentis erat. Sed ut inscriptionibus, quae innumerae sunt in hunc modum, praeteritis, ad Virgilii locum revertamur, Carisius, qui genitivum numero syllabarum minorem esse nominativo non posse contendit, magis eos denotatos ait, qui maluerunt per unum *i Imperi*, *Ingeni* dicere, quam secundum regulam, *Imperii*, *Ingenii*, geminata *i* litera. Neque tamen inficiatur placuisse Virgilio, per unum *i* scribere: *ille urbem Patavi*. Quare ita demum inferius ait: *Plus in hac ratione geminandi in masculinis animadvertimus*, ut hic Aemilius, hujus Aemilii. Atque: *Ut eorum interim opiniones dissimulemus, qui non gemitivos tantum, verum etiam vocativos*, o Antonii, o Julii geminato *ii*, enuntiare debere scriptis prodidere: Quaeque de praeterito *perii*, aut *peri*, & plura id genus, in Tytiro recitavimus. Nos *Urbem Patavi*, ex recepta jam consuetudine, & plurimis veterum inscriptionum exemplis unico *i* scribamus.

273. TRIGINTA MAGNOS VOLVENDIS MENSIBUS ORBES. In codice Longobardico non *orb*, sed *annos* scriptum inveni, quam puto fuisse paraphrasin. Nisi quis magnum annum Solarem velit appellare, Lunaris anni ratione habita: eaque de causa interjectum esse, *volvendis mensibus*, ut distinctio appareret. *Orbes* tamen docti omnes, ut castiorem lectionem, admittunt.

274. REGNUMQUE A SEDE LAVINI TRANSFERET. Leve hoc, sed eruditis auribus non ingratum, in Romano codice scriptum esse *ab sede*. Ejusdem judicii est, quod statim sublequitur: *Et longam multa vi muniet Albam*. Variat numerus in his codicibus antiquis, quatuor ultimis pedibus solutis in hunc modum: *& longam vi multa muniet Albam*. Sed enim tetrametri tome venustior est.

284. QUAE MARE NUNC TERRASQUE METU. Vetera quaedam exemplaria legunt: *Quae mare, quae terrasque metu*. Multi vulgatam lectionem magis approbant.

287. SIC PLACITUM VENIET. Vetustissimi quidam codices, *placitum est*, habent: quae pars mihi videtur a Paraphrasae adjecta: nam absque substantivo verbo hic oratio omnino gravior & augustior quodammodo videtur.

289. AC VICTIS DOMINABITUR ARGIS. In

antiquis aliquot exemplaribus *cunctis*, pro *victis* est: quod mihi ridiculum videtur.

297. COMPAGIBUS ARCTIS. In veteribus pene omnibus codicibus, non Virgilianis tantum, sed aliorum etiam auctorum, plerumque invenias *arctis* adjectivum nomen absque *e* scribi. Sane vero Valerius Probus, *arctus*, pro angusto, & *arctus*, pro membris, sola internoscit declinatione. Juniores tamen in altero, *e* additum voluere, ut appareret originitio ab arcendo.

301. ET MAJA GENITUM DEMITTIT AB ALTO. In Romano codice, *Majae* legitur: quare nonnulli *gnatum*, non *genitum* legere volebant: eam ego lectionem nusquam in antiquis codicibus observavi. *Dimittit* vero per *di* fere passim: quod verbum est nuntios delegantium, ut ibi: *Equidem per littora certos Dimittam*. In quo forte diligentiam interpretum desideres, qui *di* vacare dicunt.

302. UT TERRAE, UTQUE NOVAE PATEANT. In antiquioribus aliquot exemplaribus legere est, *atque novae*: sed longe venustius est *utque*.

304. VOLAT ILLE PER AERA MAGNUM. In codice Mediceo, *per aethera* legitur: sed *aera* magis receptum.

313. SOCIISQUE EXACTA REFERRE. Non placeat, quod in Longobardico, & aliquot aliis legitur, *sociis exacta*, absque copulativa particula, quae necessario hic expeitur. Membra enim haec ita colligata sunt, ut particula copulativa sit pro redditione causae: ideo enim exit, ut exploret; ideo quaerit, quas vento accesserit oras, & qui teneant, ut sociis exacta referat.

323. DEDERATQUE COMAS DIFFUNDERE VENTIS. In veteribus omnibus exemplaribus, quotquot habere potui, *comam*, unitatis numero, scriptum animadverti: in plerisque etiam: *diffundere*; sed id vitio temporum. Porro, *suspendere arcum*, & *comam ventis dare*, virginum esse speciem Donatus ait: siquis quod sit virginis os, qui habitus, quaesierit.

327. SUCCINCTAM PHARETRA ET MACULOSAE TEGMINE LYNCS. Inveniebam quidem codices aliquot antiquos, in quibus *pharetram* loco hoc, accusandi casu scriptum esset; sed vulgatorum pene omnium turba oppressus ut me temporibus accommodarem, ne verbum quidem ulterius facturus eram. Sed quum Prisciani, Grammatici multorum opinione non indiligentis neque imperiti, sententia memoriae succurrisset: ne cuiquam eum auctorem neglexisse viderer, quid ille super hoc sensisset adnotare visum est. *Ubi enim copulativarum esse ait, casus eosdem sociare; quaedam tamen apud auctores bis constructionibus contrariam tradit inveniri*: cujus exempli Virgilianum hinc:

Dd 3. citat.

citatur carmen: *succinctam pharetram & maculosae tegmine Lyncis*. Neque tamen inficiatur, melius in quibusdam codicibus absque *m*, *pharetra*, ablativo casu inveniri. Alibi enim ab eodem Virgilio dictum: *Palla succincta cruenta*. Quo vero accusativum alii tueantur exemplum esse: *Magicas invictam accingier artis*: eam vero esse varietatis in constructione causam ait, quod *succingor hanc rem*, & *hac re succingor*, dicimus: saepeque hoc de industria fieri ab auctoribus, ubi anceps sit constructio dictionum. Addit etiam, quosdam *Lyncis cursum* a communi accipere, ut sit, *prementem Lyncis cursum*, aut *spumantis Apri*. Sed haec nos indicare nunc instituiamus, non iudicare.

329. SIC VENUS. AT VENERIS CONTRA SIC FILIUS. Antiqui sane omnes codices, quos inspicimus, & *Veneris*, non *at* habent.

333. AN PHOEBI SOROR, AN NYMPHARUM SANGUINIS UNA. Vetera quaedam exemplaria legunt: *Aut Phoebi soror, aut Nympharum*. Sed an interpretes agnoscunt. Insuper Donatus ait, *o dea*, clausulam esse superioris membri: nam quum pronuntiatum fuerit, *o dea*, sic debet dici, ut ille tradit, *certe an Phoebi soror, an Nympharum sanguinis una, sis felix*.

337. ERRAMUS VENTO HUC VASTIS ET FLUCTIBUS ACTI. Hic quoque numerus in Romano codice, atque etiam in aliquot aliis antiquis trimetro clauditur: *erramus vento huc &*. Altero inde trimetro soluto: *vastis fluctibus acti*: quod maiorem prae se fert contationem in rei magnae relatione percommodam, dum singulis dictionibus, quae una pedem claudant, ea interjicitur mora.

343. GENUS INTRACTABILE BELLO. In codicibus aliquot antiquis *insuperabile*, legitur. Id apud Servium Paraphrasis est: apud Donatum contextus. Sed quia subiungit: *Meminerat enim Virgilius se ex persona sua dixisse: Studiisque asperrima belli*. Hic autem non est repetitio ejusdem rei: quoniam & dici necesse fuit, & ex alterius persona nunc dictum est. Quod si Donatus eandem rem utroque loco agnoscit, nempe *asperrimum & intractabile*, magis erunt similia, quam *insuperabile*.

355. ET AEGRAM MULTA MALUS SIMULANS VANA SPE LUSIT AMANTEM. In antiquissimo quodam exemplari, *una spe lusit*, scriptum est, quae lectio forsitan acutioribus ingeniis non displiceat, ubi consideratum fuerit Pygmalionem, quum tam diu factum occultasset, multaque simulasset, amantem sola tantum spe deludere potuisse. Nam quae cupimus, facile credimus. Poterat vero Dido fratris ingenium & perfidiam a teneris unguiculis explorasse: ac perinde figmentis, quae multa ille comminisceretur, dum ea de

conjuges, ubi nam esset, percontaretur, nullam adhibuisse fidem. Dum vero Pygmalion eum, & vivere, & venturum brevi polliceretur, idque unum praecipue Dido concupisceret, hac una spe decepta est. Si vero *vana*, cuiuspiam magis placeat, integrum unicuique sit, quam malit lectionem sequi.

357. IPSA SED IN SOMNIS. Frivola plerique dicunt, quae de geminandis aut simpliciter scribendis litteris disputentur; veteres tamen Grammatici non incuriosam in huiusmodi vel levibus observationibus operam insumere. Quodque ad hunc locum attinet, Solipater Carilius *armaria*, *armariis* duplici *ii* scribendum observat. Quasi vero ait de infomniis, quoniam apud Virgilium non geminatur, *in somnis*, ut ex hoc, nescio quid, quod Servius etiam ambigit, videris.

361. PATRIAQUE EXCEDERE SUADET. In antiquissimis aliquot exemplaribus *patriam*, incusandi casu legere est: verba enim motum significantia, ubi praepositionem de loco sibi vendicaverint, sui quali cuiusdam juris facta, solent sibi adungere accusativum: ut quum dicimus, *ex domo eo*, mox, *ex eo domum*: quomodo & *domo*. In illud cornicum: *Cave ex istoc excessu loco*, non ineleganter dixeris: *Cave hunc excedas locum*. Sic apud Virgilium est: *exire tela*.

362. AUXILIUMQUE VIAE. In Mediceo codice *auxilio* legitur, acquisitivo casu; ut sit sententia: *Recludis thesauros, qui futuri essent auxilio viae*.

362. VETERES TELLURE RECLUDIT THESAUROS. Plerique non Virgiliani tantum codices antiqui, verum etiam Terentiani, *thesauros* per *n*, scriptum ostendunt: fuitque Servius super ea scriptione sollicitus, & ex veteribus quidam alii. Quo enim modo hic *thesauros* legitur, ita & in antiquo Terentii codice Vaticanae bibliothecae scriptum est: *Atque in thesauro scripsit causam dicere unde esset thesaurus sibi*. Clamat Servius nomen hoc *n* litteram non habere, sicut nec *Atlas*, *Gigas*, *Abas*, *Pallas*: licet in obliquis casibus inveniatur, *Atlantis*, *Gigantis*, *Abantis*, *Pallantis*. Sicut nec *formosus*, quia derivativum est a *forma*, ut a *specie speciosus*. Sed enim quae plurima de huiusmodi scriptiois ratione dicere hic institueramus, explicata sunt in Alexi, versu primo. Hic tantum monere volumus, si *thesauros* per *n* scriptum invenias, id olim eruditis etiam viris negotium faceffere solitum.

373. QUITUS AUT VENISTIS AB ORIS. Vulgati omnes codices excussi formis; aut *venistis*, per disjunctivam particulam legunt: neque desunt codices aliquot manu scripti, in quibus eadem lectio habeatur; sed in Romano, in Oblongo, in Mediceo, & aliquot aliis, quibus *advenistis*, legitur:

tur: neutram ego lectionem improbarim; sed, cum particula disjunctiva, figuratiorem esse dixerim; *advenistis* vero candidiorem. Non enim in hac interrogatione quicquam disjungitur; sed ea tria simul quaeruntur: Qui sint, unde ad ea loca venerint, quo tendant.

377. ET VACET ANNALES NOSTRORUM AUDIRE LABORUM. In perveteri codice, manu scripto, *annales nostrorum audire parentum*, legitur; quod forte non displiceat, si, quantum interrogationi congruat, responsum perpenderimus. Tria enim percontata fuerat Venus: Qui nam essent: Unde degressi in Lybiam advenissent: Et quo demum essent profecturi. Cujus interrogationis pars prima, *sed vos quoniam estis*, duplicem requirebat responsum, a genere, vel a specie. Nam quo quis celebris habeatur, aut majorum nobilitas, aut virtus propria debet efficere. Aeneas vero, qui se huiusmodi distinctioni obligatum intelligit, angustia temporis circumseptus videt longum & importunum esse maiorum suorum gloriam recensere, festinandumque esse ad speciem, & ad individuum, ut, quod nunc instat, interrogantem sibi conciliet: itaque prudenter ea, quae ad majores suos pertinent, nolle se recitare per occupationem dicit: fuisse vero nobiles eo comprobatur argumento, quod tot & tam magnae sint a maioribus suis gestae res (id enim significant *Annales*) ut vix dies narrandi sit suffectura. Reliqua vero responsa, quum manifesta sint, praeter eo, ut minime ad commemorandum necessaria. Donatus tamen cum aliis codicibus, *laborum*, non *parentum*, videtur agnoscere, dum ita exponit: *Quia narrationem malorum unius anni, diei tempus expleri non potitur*: ita enim *Annales* videtur interpretari, & *malorum* paraphrasticè pro *laborum* posuisse: ea tamen curra sunt in vulgatis exemplaribus.

378. ANTE DIEM CLAUSO COMPONET VESPER OLYMPO. In codicibus aliquot antiquis non inveniunt, *componat*, habetur.

380. DIVERSA PER AEQUORA VECTOS. In perveteri quodam codice, *jaetos*, legi: quod pro *jaetatos* intelligi oporteret: ut illud: *Quo primum jaetati undis*. Sed major pars veterum codicum *vectos* habet: idque omnino melius.

384. ET GENUS AB JOVE SUMMO. In Romano codice, *ab Jove magno* legitur. Utrunque epitheton *Jovis* est, sive *Olympus*, sive *Aether* pro *Jove* intelligatur.

387. VIX SEPTEM CONVULSAE UNDIS. In Romano codice, & aliquot aliis pervetustis: *convulsas*, per *o* syllaba media: ita *revulsas*: ita *avolsas* *summe bumeris caput*: ut similia. Praeterea Virgilius *convulsas*, per *m* litteram scribi praecipit, qui *v* digamma eandem habere vim censet,

quam habeat *b*. muta: parique ratione, si praecedat *n* ex aliqua compositione, in *m* mutari. Sed haec viderint alii. Illud ego potius referam, notari ab Donato, *vix septem*, quali pro nihilo positum: & quum numerum navium diceret, ambiciosum fuisse dicere *bis denis*, longe magis quam si *viginti* dixisset: Versus enim nihilo fecius stetit, si *viginti Phrygium com. navibus aequas*, posuisset.

398. JOVIS ALES APERTO TURBABAT COELO. In antiquis aliquot codicibus, *turbat*: exacta specie legitur; sed *turbabat*, imperfecto praeterito, magis placeat; ut res jam tum oculis subiecta videatur.

405. ET QUA TE DUCIT VIA. In codice Longobardico legere est: *quo te ducet*, per verbum futuri temporis, & adverbium ad locum; vulgata, tamen lectio castior habetur.

410. AGNOVIT, TALI FUGIENTEM EST VOCE SECUTUS. In Longobardico exemplari mutato numero legitur: *fugientem tali est voce secutus*. Sed prior numerus ex tetrametro longe magis placet: quia non ita languidus.

413. AUDIRE ET REDDERE VOCES. In codicibus aliquot vetustioribus, *redere*, unico *d*, scribitur; sed enim geminativum *d* in eo verbo Velius Longus asserit: non ita autem in *reducere*. Quod ideo fuit adnotandum: quia sunt hodie, qui clamitent ex publicis cathedris, *redo*, simplici *d* scribendum.

418. AUT VENIENDI EXPOSCERE CAUSSAS. In aliquibus antiquis codicibus, *exquirere*, legitur; quod majori diligentia quaerere significat. In Longobardico, & aliquot aliis: *discere*. In Romano, in Mediceo, & antiquioribus plerisque, *poscere*, habetur, quod magis placet. Porro quod *exquirere* fecerunt, id ex Donatiana paraphrasi desumpserunt: ubi est: *Vel certe veniendi causas exquirens properantibus moras afferret*.

419. IPSA PAPHUM SUBLIMIS ABIT. Vetera quaedam exemplaria, & *Paphon*, & *adit*, scribunt. Ut *Paphon* non rejecerim, ita *adit* nunquam scripserim.

421. THURE CALENT ARAE, SERTISQUE REGENTIBUS HALANT. *Thus* multi nunc cum aspiratione scribunt; sed Fl. Sosipater *tus a tundendo*, dictum vult, ideoque aspirationem non admittente: quamvis Julius Modestus, *ἄρ' ὁ θυμῶν*, quod est, *rem sacram facere*, nomen deduci velit. Habent praeterea plerique codices manu scripti: *alans*, absque aspiratione; sed hoc imperite: quum natura ei verbo insit aspiratio.

429. PARS APTARE LOCUM TECTO. In veteribus fere omnibus exemplaribus legi: *aptare locum*, *tur' ἵσι το ἀμωόν*: tamen Servius agnoscit, *optare*.

431. HIC

431. HIC PORTUS ALII EFFODIUNT. In Longobardico, & aliquot aliis codicibus antiquis legere est: *Hic portas alii effodiunt*. Sed enim *portus* magis placet: quod ad salutem salutisque subsidium pertinere Donatus ait: seu quia Virgilius alludat ad portum, quem effodere Carthaginienses intra muros obfessi ab Romanis, diviloque repente muro subitaria eruptione Romanos fugavere. Hic ALTA THEATRI FUNDAMENTA LOCANT ALII. Non displicet, quod in Romano codice, & in quibusdam aliis pervetustis legitur: *hic alta theatri*: eo modo quo inferius posuit: *scenae decora alta futuris*. Sed & pro, *locant*, codices nonnulli, *petunt*, habent: quod non aequè placet.

440. REDOLENTQUE THYMO FRAGRANTIA MELLA. In Romano codice, & aliquot aliis antiquis, *fragrantia*, legitur: & in Georgicis eodem modo. Grammatici tamen utriusque verbi significata distinguunt.

444. PER MEDIOS, MISCETQUE VIRIS. Sunt, qui legant unico membro: *per medios miscetque viros*: quae tamen lectio, neque a veteribus, neque a junioribus, quod sciam, recepta.

448. CAPUT ACRIS EQUI. Ne levis adeo cuiusvis observatio videatur, in vetustis pene omnibus exemplaribus, *capud*, per *d*, scriptum esse, sciendum eam esse inter *d* & *t* cognationem, ut plerumque sibi invicem succedant. Et Carisius, ubi ad nonnunquam pro *at* positum citat, in huiusmodi nominibus, aut dictionibus, vocali sequente suavius per *d* proferri putat. Est & quot relativum per *t* saepissime tam in libris quam in marmoribus notatum: *quot regia Juno*: & in venustula quadam inscriptione Romae in aedícula Divi Basilii, quae ad Florologium Augusti sita est, *quot*, ita scriptum insepexi:

APUSULENA GERIA VIXI ANN. XXII.

QUOT QUISQUE VESTRUM OPTAVERIT MIHI
ILLI SEMPER EVENIAT VIVO ET MORTUO.

SIC NAM FORE BELLO EGREGIAM. Quod nonnulli legunt: *signum fore*: dictionem ego illam in abrasis tantum codicibus suppositam animadverti. In integris autem: *sic nam*: quam lectionem ut castiorem Pontanus etiam agnoscit, ubi ait in poëticis numeris dictiones monosyllabas binas simul, maxime post dactylicam aliquam properationem numerosas esse in medio collocatas, ut Virgilius: *Monstrat caput acris equi. Sic nam fore bello*.

455. HIC PRIMUM AENEAS SPERARE SALUTEM AUSUS. In Longobardico legitur: *hoc*: ut sit repetitio illius pronomini demonstrativi, *hoc primum in loco*: *Hoc primum Aeneas*. Magis tamen placet *hic* adverbium.

462. ET SAEVUM AMBOBUS ACHILLEM. Scri-

bendum est *Achillen*, per *n* finalem, ut Probus in Arte monet. Dissimulabo nunc *saevum*, per *o*. *Ambobus*, hic pro utriusque positum ait Arustianus. Donatus vero speciem esse comparationis putat: ut sit, *saevior fuit Achilles Agamemnone*, & Menelao.

481. LORA TENENS TAMEN. In codicibus aliquot *tenet*, est. Sed *tenens*, participium, castior est lectio: quam etiam agnoscit Fab. Quintilianus.

484. CRINIBUS ILIADES PASSIS. Vetusti aliquot codices, *sparsis*, habent; sed ea forte paraphrasis fuit: quum *passis*, in emendationibus habeatur. Quamquam etiam in Liviano codice veteri lib. VII. pri. Deca. *crinibus sparsis*, legitur, pro, *passis*: ut in vulgatis habetur.

492. SE QUOQUE PRINCIPIBUS PERMISTUM AGNOVIT ACHIVIS. Invaluit jampridem usus ut *mistus*, per *st* scribatur: quum tamen in codicibus omnibus antiquis uno consensu per *xt* scriptum inveniat, *permixtum*. Praeterea in Romano codice, *agnoscit*, est, praesenti tempore: quod non displicet: quia spectaculum est in actu. Quod vero Servius prodicionem ex hoc latenter tangi putat, omnes naris emunctioris viri eam rejiciunt opinionem: quippe quod honestius & magnificentius est intelligere, Aeneam se quoque agnoscere permixtum, in acie vel in pugna, in confictu, procul a suis in medio Graecorum globo. Quam sententiam Ti. Donatus sequi videtur, dum ait: *versum hunc ad illam propositionem pertinere, qua dixit: Sunt hic etiam sua praemia laudi*. Nam qui ita se pictum advertit, ut principibus Graecis mixtum esse constaret, utique gloriosum fuit catervas hostium, & confertos primorum cuneos non timuisse. Verum haec in vulgatis codicibus improbe truncata sunt.

496. AUREA SUBNECTENS EXERTAE CINGULA MAMMAE. Vidi ego codices antiquos, in quibus non *exertae*, sed *exsectae*, scriptum sit: aliena vero manu, *exertae*, factum. Sed enim vulgatam lectionem agnoscit Servius, & exponit: *nudatae*. Eandem sententiam Ti. Donatus latius interpretatur: quae, quoniam in impressis codicibus curta sunt, recitare non pigeat: ait enim: *Tanta autem fiducia venire videbatur, tantumque ardere in bellum, ut quod secretum esse virginibus soles, illa offerret videntibus: scilicet, quum exerta papilla pugnaret. Pertinet hoc etiam ad praecipientis audaciam, ut pugnaret foemina, nec munimine tegeretur armorum*.

501. MAGNA JUVENUM STIPANTE CATERVA. In Romano codice legitur: *comitante*: non ita in aliis. Plus tamen est, *stipante*: quia majorem indicat comitum frequentiam.

505. GRADIENSQUE DEAS SUPEREMINET OMNES. In Romano codice, & nonnullis aliis antiquis:

tiquis, legere est: *dea supereminet omnis*: ut *dea* sit *uir* *ἥρως*: nam ipse locus syllabam omnino communem reddit: caeterum hoc in medio sit.

510. SOLIOQUE ALTE SUBNIXA RESEDIT. Vetera quaedam exemplaria, *alto*, legunt: ut in undecimo: *Solio Rex infit ab alto*. In codicibus tamen probatoribus, Mediceo, & aliquot aliis, *alte*, adverbium est: quam lectionem Interpretes agnoscunt: praecipueque Donatus, qui ait: *Ubi ad mediam testudinem templi, hoc est, ad mediam aream, pervenit, ascendit solum, quod ipsius caussa fuerat collocatum, & primum alte conjurgens, sedet*.

516. PENITUSQUE ALIAS ADVEXERAT ORAS. Ut missum faciam, *adduxerat*, quod in uno tantum codice repertum minime placet, Mediceus, & reliqua fere omnia exemplaria, quae tractavi, *abvexerat* aut *avexerat*, uno consensu legunt: erant enim XI. Trojani, qui fuerant in diversum ab-
acti.

517. OBSTUPUIT SIMUL IPSE, SIMUL PERCULSUS ACHATES. In Oblongo codice & quibusdam aliis, *obstipuit* habetur: ita superius, *dum stipet*: & passim eodem modo: quod verbum a *stipite* nonnulli deductum volunt, mutato tamen tempore; usu vero cessisse I in U, ut ex *continaci contumax* factum; & huiusmodi pleraque: sed & *percussus* in Romano, in Mediceo, & plerisque aliis codicibus antiquis, & hic, & alibi semper habetur: quamvis Grammatici differentiam inter *percussum*, & *percussum* statuunt.

522. CUNCTIS NAM LECTI NAVIBUS IBANT. In Romano codice, in Mediceo, *cuncti*, nominativo casu legitur: eamque lectionem Interpretes agnoscunt Servius & Donatus.

525. MAXIMUS ILIONEUS PLACIDO SIC PECTORIS COEPIT. Dicerem scribendum *maximus* ex antiquis codicibus, & Augusti Octaviani consuetudine: nisi nunc mos adeo invaluisset, ut jam omnes malint huiusmodi nominum pene ultimam enuntiare per *i* vocalem tertiam. Hic vero animadvertendum est, quod Servius ait, Mercurium, eloquentiae deum, Phorbanti Ilionei patri plurimum fuisse: non intelligas tamen hunc eundem esse *Ilionea*, qui Phorbantis filius ab Homero celebratur, sed ab ea eloquentiae commendatione fictam hic esse personam a Virgilio: quum satis constet Ilionea, Phorbantis, a Peneleo peremptum in bello Trojano, ut apud Homerum legere est, *Ἰλ. ε.*

532. AUT RAPAS AD LITORA VERTERE PRAEDAS. In antiquis aliquot codicibus, *a litore* legitur: hoc est, ab ora litorali in naves. Sed minime displicet *ad litora*: quia per continentem fieri solent excursions; indeque praedam ad litus vertunt.

Tom. IV.

536. OENOTRII COLUERE VIRI. In antiquis codicibus fere omnibus, *Oenotri* per Synaeresim scribitur: quia syllaba media est *ο* *μύη*, *Οινώτριος* huiusmodi vero Synaereses soluta etiam oratione fieri saepius in antiquis inscriptionibus observavi: ut illud Romae juxta aedem D. Basilii, VINICIA PRIMIGENIA MATER FILIS SUIS.

538. HUC CURSUS FUIT. Nequaquam placet, quod in codicibus aliquot legitur: *hic cursus fuit*: hoc est, haec navigatio: nam finis desideraretur, ad quem locum.

542. VESTRIS ADNAVIMUS ORIS. Frigidum & exile est, quod in plerisque codicibus antiquis *advenimus* legitur; sed in verbo *adnavimus* difficultas, calamitas, & clades apparent, quae miserationem commoveant.

546. SI GENUS HUMANUM, ET MORTALIA TEMNITIS ARMA. Vetera quaedam exemplaria legunt absque copulativa particula: *Si genus humanum, mortalia*, per appositionem, venustate tamen haud quaquam pari cum priori lectione.

551. AETHEREA NEC ADHUC. In bona codicum antiquorum parte, *neque adhuc* legitur: quod nescio quid mollius & suavius sonat.

552. NON METUS OFFICIO NEC TE CERTASSE. Mediceus codex, & aliquot alii, *nec metus* legitur; sed omnino *non* acceptius.

566. SOLVITE CORDE METUM, TEUCRI, SECLUDITE CURAS. In antiquis plerisque codicibus *metus* legitur, numero multitudinis: & in longae pluribus, *seducite curas*: tamen *secludite* agnoscit Servius.

570. VIROSQUE ET TANTI INCENDIA BELLI. Antiqui plerique codices, *aut tanti* legunt.

571. NON OBTUSA ADEO GESTAMUS PECTORA POENI, NEC TAM AVERSUS EQUOS TYRIA SOL JUNGIT AB URBE. Ut id praeteream, quod in Romano codice, *obtus/a* scriptum est, more suo *n* littera superflua: quodque in Longobardico, & aliquot aliis, *adversus*, non *aversus* legitur, contra peritiorum omnium sententiam: id me magis movet, quod ad explicationem sententiae, haec mihi videntur consideranda. Quae gerantur in aliqua orbis parte, triplici potissimum de causa solemus ignorare: aut quia res ipsae, vel earum auctores, ob humilitatem, non satis digni sint, de quibus aliquis folicitus esse debeat: aut quia tam stupido & obtuso ingenio sumus, ut nos mortalia non tangerent: & res gestas magna quantumlibet admiratione dignas negligamus: aut propter locorum longinquitatem: unde fiat, ut ad nos fama nondum pervenire potuerit. His omnibus occurrit Dido, quum dicat, neminem jam esse, qui genus Aeneadam, qui Trojae nesciat urbem: quantaque virtute viri illi praediti fuerint, & quam late belli ejus incendium se diffuderit. Mox sub-

E c

jun-

jangit, se corde praestare; & eo valere inganio, ut res mortalium pendere potuerit: idque illud est: *Non obitusa adeo gestamus pectora Poeni*. Quod vero tertio loco expetitur, de locorum intercapedine, addit Tyrum, ubi se postea de Trojanis audisse dicit, Teucro narrante, non esse ita in extremis terrae partibus sitam, nec tam circulo, quem Sol ambit, vel a Trojano parallelo sepositam, ut propter immensa locorum intervalle fama tantarum rerum eo pervenire nequiverit: eoque spectat versus ille: *Nec tam aversus equas Tyria Sol jangit ab urbe*. Haec memini M. Antonium Sabellicum, praeceptorem meum, ex Veneta cathedra docuisse. Ne tamen, etsi ea placeant, Servii sententiam rejiciamus, Ovidii monet Parodia, qui in eandem sententiam dixerit in Amoribus: *Aversumque diem mensis furialibus Aerei*. Quem enim diem posuit Ovidius, Maro Solem apertius nominavit.

576. VULTIS ET HIS MECUM PARITER CONSIDERE REGNIS? Missam facio, consistere in codicibus aliquot antiquis scriptum, quod parum est in tantis pollicitationibus: nam *considerare* omnino quid longe majus pollicetur. Id potius adnotandum, quod in Romano codice, non *regnis*, sed *terris* legitur: nempe quod nonnulli pertinacius defendunt, ad asperitatem evitandum, quae est in eoncurfu *re*, syllabae geminatae. Sed hoc etiam parum esset: quia potius viderentur in servitutem addicti: neque ille concursus uniformium syllabarum in *re* praesertim litteris duobus ultimis pedibus declinatur a poetis, ut: *Avertere Regem: Toto certatum est corpore regni: Loricaeque manus valida lacerare revolsam: Neque enim numero comprehendere refert: & sexcenta hujusmodi*. Dicendo vero *regnis*, societatem pollicetur, ut proclivius eos alliciat promissorum magnitudine: nam & larbas inferius lamentabitur sua connubia repudiata, ac dominum Aeneas in regna receptum. Et ipsa etiam objiciet Dido: *ejectum, litote egentem suscepit, & regni demens in parte locavi*. Quare omnino *considerare regnis* legendum.

584. JAMDUDUM ERUMPERE NUBEM. In codicibus aliquot antiquis, *abtrumpere* legitur. Sed quia consilium est ex obscuro clausoque loco in apertum & clarum prodire, magis placet *erumpere*, ut in Mediceo, & plerisque aliis. Signant veto Grammatici elocutionis genus, quum accusativus fringitur verbo, cui sit coalita praepositio, quae ablativum sejuncta sibi deposcebat.

594. CAESARIEM NATO GENETRIX. In Romano codice, *genetrix*, media syllaba per *e* passim scriptum invenias. Eandem scribendi rationem in titulis antiquorum, maritimesque monumentis non semel observavi, quin etiam in nummis, qui fuerint eruditus adhuc saeculis cussi, urpote Juliae

Piae, ubi Venus est laeva hastae ianua, dextera exposita cum inscriptione VENUS GENETRIX. Romani enim genus a Venere propter Aeneas ejus filium se duere asseverabant: & Julia gens, condente dicanteque Julio Caesare, templum erexit VENERI GENETRICI; quod Plinius & Tranquillus tradidere. Vidimus autem Romae scriptum, GENETRIX per *e*, non uno loco; in eo vero monumento maxime placuit, quod in hortis Caroli Stallaehabebat undecunque mutilatum: cuius quidem eam partem tantum, quae ad rem, quae de loquimur, facit, hic inferuisse sufficit.

PATER MEI ET GENETRIX GERMANA ORO
ATQUE O DESINITE LUCTU QUESTU LACRUMAS
PUNDERE SEI IN VITA JOCONDA
VOBEIS VOLUPTATEI FUI VIRO ATQUE A
MEICIS NOTEISQUE OMNIBUS.

Ne vero quis hujusmodi scriptiones ut jam obsoletas exigit, animadvertendum est, Probam Grammaticum non temere observasse, *genitor* per *i*, & *genetrix* per *e* scribi: non ita autem in *monitor* & *monitrix*, quorum utrumque per *i* scribi constat.

611. DUM MONTIBUS UMBRAE LUSTRABUNT CONVEXA, POLUS DUM SIDERA PASCET. Saepe etiam accidit, ut & cornae, & puncta alia, sententiam non parum immutent huc vel illuc translata: quare si quando circa haec quoque, ubi usu veniat, immoremur, nihil ab instituto alienum fecisse videamur. In Oblongo itaque codice, & in aliquot aliis antiquis, post dictionem *convexa*, punctus est, ut legas: Dum umbrae lustrabunt ea, quae sunt convexa montibus; montium quippe ambitus: tuberositas enim illa convexa in montibus umbram efficit. Quare ita separatim membrum alterum accipiendum, *Polus dum sidera pascet*: quae lectio quadrat cum Ti. Donati sententia dicentis: *Quam diu fluvii currendo miscebuntur fluctibus maris; quam diu stabit cum sideribus coelum; quam diu Solis umbra vel Lunae convexa lustraverit montium*. Jam & *convexa* per *M* ante *U* diganimon scribendum esset, ex Victorini praecipione, nisi obstarat consuetudo.

615. ILIONE PETIT DEXTRA, LAEVAQUE SERESTUM. In Longobardico codice, pro *Serestum*, *Sergestum* scriptum est: nam superius, Antea, *Sergestum*, fortissime Cloanthum viderat. Quod si admittas, vel erit versus Scazontis hemistichius, more veterum, qui varios interdum numeros, alienique generis versus Heroicis immiscebant: vel Criticus sede quinta statueret. Neque quidem exempla deunt, praesertim ex Lucretio, qui pedem hujusmodi quinto loco posuerit, ut lib. III. *Praeter enim quam quod morbis quom corpus egro-*

egressa. Periores enim nonnulli *egressa*, eadem analogia, eodemque modo cura nomine *aeger*, primam producere syllabam ajunt: quam alii quidam communem statuunt in verbo *egressa*, eodem hoc ipso citato carmine. Poteram & ex vi. ejusdem exemplum profere: *An coelum nobis intra natura corruptum*: quod in antiquis habetur exemplaribus. Sed obstabunt aliqui, vel detritam unam ex geminatis consonantibus, & corruptum factum, vel adhuc non constare, dicent: quia vulgatis in exemplaribus versus sex spondeorum dimensione legatur: *An coelum nobis natura ultro corruptum*. Non secus ac Ennium illud, quod circumfertur: *Circes Romani, tunc falsi sunt Campani*. Quae fuit rudis adhuc saeculi licentia. Sed ut ad Virgilium revertemur, posset quidem legi spondaico versu: *Illicea petis dextra, leva Sergestum*, quum in eo codice Longobardico, quo particula saepe superflua reperitur. Quam lectionem ne quis superstitionem nimis arbitretur, in Ti. Donati commentariis, *Sergestum*, non *Sereftum* scriptum animadverti. Sed enim aliorum codicum auctoritas facit, ut vulgata sequamur exemplaria, in quibus *levaque Serestum*, habetur: qui & ipse primores inter enumeratur: ut lib. ix. *Conveniunt Teucri Mnestebeus acerge Serestus*. Et eodem libro superius: *Insunt Mnestebeus acerque Serestus, Quos pater Aeneas, siquando adversa vacarent, Rectores juvenum, & rerum dedit esse magistros*. Ad reginam enim cuncti delecti navibus adcurrerant.

621. QUEM DARDANIO ANCHISAE ALMA VENUS PHRYGII GENUIT SIMOENTIS AD UNDAM. Sunt qui *Anchise*, casu septimo, legant: verum antiqua exemplaria *Anchisae* scriptum habent, acquisitivo casu.

640. MUNERA LAETITIAMQUE DEI. Minime mirum, si tot auctores diversi abeunt in hemistichii hujus interpretatione: quum veteres quoque codices diversissimi reperiantur: quorum quippe alii *dei*, alii *dei*, alii *dei* legunt. Quod quidem, quum neque ab Au. Gellio, neque a Servio, neque ab alio quopiam, adhuc determinatum esset, hitem ego quoque sub iudice relicturus eram; nisi exemplaria fere omnia vetustiora reclamassent, *dei* legendum esse attestantia: VITEMQUE in sacris mystico sensu laetitiam significare sacerdotes Aegyptii submonuissent: ut non insulsa sit interpretatio: *Munera Dei*, quippe *laetitiam*: cujus paulo post *Bacchus dator* appellabitur: quae quidem abique vino frigidiuscula fuisset. Verum de hoc latius in Sacris Aegyptiorum litteris. Huic porro sententiae subscribit Ti. Donatus, apud quem in integris ejus commentariis ita scriptum inveni: MUNERA LAETITIAMQUE DEI, in vino tantum esse missum debemus intelligere, quantum congruere caeteris: quae speciatim numerata sunt. Ordinatio sensus melius

intellectum patefacit: quae talis est: Nec minus interea sociis ad litora mittis Munera: & dicit quae sunt ipsa munera: Viginti inquit tauros, magnorum horrentia centum Terga suum: pingues coctum cum matribus agnos, Munera laetitiamque Dei. Scribe vero, *laetitiam* per *t*, syllaba pene ultima, non per *c*: quod & aetatis eruditioris marmora, & ipsa nominata declarant: in Faustinae enim Augustae nummo LAETITIA per *t*, scriptum observavimus. In Imp. Caes. LV. Pertinacis Aug. LAETITIA TEMPORUM, & eodem modo in plerisque aliis.

646. ANTIQUAE AB ORIGINE GENTIS. In Longobardico exemplari, & in Mediceo, *antiqua* legitur: quod & in aliis aliquot animadverti: idque forsitan non inepte. Malunt tamen nudi, *antiquas gentis* legere: neque id indecenter.

655. INCONCESSOSQUE HYMENEOS. Historia de *Hymenae*, adolescente Atheniensi, qui raptas a pirata virgines in libertatem vindicaverit, in antiquis plerisque Servii codicibus manu scriptis non reperitur: quare vereor, ne illa sint adulterina.

671. FRATER UT AENEAS PELAGO TUUS OMNIA CIRCA LITORA JACTETUR ODIIS JUNONIS INIQUAE. Omnia prorsus exemplaria manu scripta, quae hactenus legerim, scriptum ostendunt, *jacteturque odiis*, particula *que* tantum ad sustinendum versum interjecta, ut plerumque alias. Nam quod ajunt quidam ita ordinem explicandum, ut dicamus: nota tibi, ut tuus frater Aeneas jactetur pelago, jacteturque circum omnia litora, nimium tortuosa mihi videtur oratio. Quare omnia *circum litora*, ampliationem potius esse dixerim, quod parum erat, *pelago* dixisse. *Jactetur* vero absque particula *que* libenter legerim. Nam penitimmer eos locus omnino communis est, cui tamen isti passim ita consultum voluere, ut nullam pene reliquerint, cui non particulam eam obtruderent. Nisi dicamus figuram esse brevitatis per deductionem, quam alio loco Quintilianus adnotavit ab Apostrophi diversam, quum scilicet unum tantum siletur verbum, idque manifestum, ita hic detractum sit: *erres*, quippe *pelago*, *circum omnia litora*, *jacteturque odiis Junonis*: quod codicum antiquorum reverentiae concedamus. Denique quod in aliis legitur, *Junonis iniquae*, in Longobardico legere est, *Junonis acerbae*: quasi dicat implacabilis, quae nulla possit ratione mitemcere. Sed enim id admittendum, quod in pluribus & minus corruptis exemplaribus habetur, *iniquae*: cui lectioni Ovidii etiam congruit parodia: *Dira lues populis ira Junonis iniquae*.

674. HUNC PHOENISSA TENET DIBO. In codicibus plerisque antiquioribus, *nunc* legitur: quod minime displicet: praesertim quum Ti. Donatus exponat, *jam tenet*.

Ec 2

680. Quo

680. QUO PACERE ID POSSIS. Servius legit *qua*, id est, quo modo. In veteribus tamen exemplaribus plerisque *quo* habetur. In Mediceo, *qua*: ut agnitus a Servio. Quod vero *posses*, in Romano codice est, vitium id familiare.

695. PLACIDAM PER MEMBRA QUIETEM. Est ubi *placitam* legatur: quod non aequè placet. *Placida* enim proprium est quietis epitheton.

704. STRATOQUE SUPER DISCUMBITUR OSTRO. Apud C. Julium Ro. ubi de praepositionibus agitur, quae a Suetonio Tranquillo in ordinem digestae fuerint, versus citatur ex Marone, ita scriptus: *Stratoque super discumbitur ostro*. Nam *Exstruimusque toros*, alibi dictum: Et: *Instruimus mensas*. Quanquam *strato* minime displicet, quod de tapetis intelligendum est.

705. DANT FAMULI MANIBUS LYPHAS. In Romano, in Longobardico, & aliquot aliis codicibus antiquis, transportatis dictionibus legere est: *dant manibus famuli lypbas*. Sed isti Lambda-cismus evitare voluerunt, quum tamen auctores plerunque hujusmodi syllabarum concursum venustati ducant.

706. TONSISQUE FERUNT MANTILIA VILLIS. Romanus codex, & hic, & in Georgicis, *mantelia* per *e* tertia a fine syllaba legit: ac ne quis putet ex familiari quodam scribendi more, quo plurima toto opere in eo codice, *i* in *e* mutant, ita hoc etiam loco factum esse, sciendum in aliis quoque veteribus plerisque codicibus, *mantelia* scriptum esse: nam in Oblongo apparet id manifeste: in Longobardico vero abrasa dictio est; sed enim *mantelia* omnino prius scriptum fuisse discernitur. Sane *mantellum* apud Plautum, & apud Lucillum *mantella* legitur: *Mappas mantella, merumque*: atque ita *mantelia*.

707. QUIBUS ORDINE LONGO CURA PENUM STRUERE. Est & ubi *longam penum* legas. Dictum enim *longam penum* a Virgilio FL. Sosipater auctor est: *Penum* porro foeminino genere Lucillum quoque dixisse constat, eo carmine: *Magna penus parvo spatio consumpta peribis*. Eodem genere usos Pomponium & Naevium, ait Nonius, qui non probari ait auctoritatem eorum, qui neutro genere dixerint, quamvis Festus ponat. Quantum vero pertinet ad vulgatiorem lectionem, quae est *longo ordine*, ea in pluribus ex vetustis exemplaribus habetur, & agnoscitur a Donato.

710. QUI DAPIBUS MENSAS ONERENT ET POCULA PONANT. In Romano codice, & plerisque aliis pervetustis, legere est utrunque verbum indicandi modo, numero etiam variato: scilicet hoc pacto: *qui dapibus onerant mensas & pocula ponunt*: quod neicio quid picturatus habet, quum res ipsa ita geri videatur: quod in priori illo indefinito modo significaret tantum paratos eos esse ad

onerandas mensas, & ponenda pocula. Unicuique tamen integrum sit, quam maluerit lectionem sequi.

718. ET PUERO PARITER DONISQUE MOVETUR. In antiquis plerisque omnibus exemplaribus legere est, hoc dictionum ordine: *& pariter puero donisque movetur*. Movebatur vero puero, quae jam animo agitare coepisset, posse se talem concipere ex Aenea. *Donis*, quia muliebrem genus proclivius est in avaritiam: est enim magis infirmum, ac perinde magis opum appetens, & auxilii.

723. INSIDEAT QUANTUS MISERAE DEUS. Sunt qui *insidat* trisyllabum legant: & ita apud Ti. Donatum scriptum est. Id ego nusquam alibi, neque in veteribus codicibus inveni.

725. ET VIVO TENTAT PRAEVERTERE AMORE. In Romano codice, *amorem* legitur, quod minime placet. Solet vero ea littera in fine ibi saepius habundare: tamen in veterum monumentis tale aliquid saepe legas: ut in aede Lateranensi antiquo monumento: PRO SALUTEM IMPERATORIS. Quod in memoriam redigit Diomedis dictum, gavisos nonnunquam veteres quaedam per barbarismum proferre. Hoc autem loco omnino *amore* legas.

729. VOCEMQUE PER AMPLA VOLUTANT ATRIA. Nonnulli codices antiqui, *perampla* unica dictione legunt. Sed in Longobardico, & aliquot aliis, *per alta* legitur: ut in quarto Aeneidos: *It clamor ad alta atria*. Vulgata tamen lectio receptior.

734. TUM FACTA SILENTIA. In Longobardico, *dum*; sed *tum* melius.

738. ADSIS LAETITIAE BACCHUS DATOR. Antiqua omnia exemplaria quae versamus, *adfit*, vel *assit*, persona tertia legunt.

740. DIXIT, ET IN MENSA LATICUM LIBAVIT HONOREM. In Oblongo codice, quem Pomponii Laeti delicias fuisse dicunt, *immensum* legitur: idem in Longobardico, & aliquot aliis pervetustis. In Romano, in Mediceo, & nonnullis emendatioribus, *in mensam* habetur accusativo casu: ut in octavo eadem elocutione dictum: *In mensam laeti libant*: eandemque lectionem videtur Ti. Donatus agnovisse, dum in conviviis, cum hujusmodi honorificentia numinibus exhibetur, pro ara mensam succedere dicit. Sed enim vulgata exemplaria Donati, loco hoc valde corrupta habentur. De libatione vero hujusmodi lege apud Macrobiium. III. Saturnalium.

743. ET PLENO SE PROLUIT AURO. In codicibus aliquot antiquis, *pleno se proluit ore*, legitur, non *auro*. Ti. Donatus super hoc ait Bitiam ideo se etiam perfudisse, quod avide biberet: & tantum infunderet, quantum fauces ejus transmittere non possent.

745. DO-

745. DOCUIT QUAE MAXIMUS ATLAS. In Romano codice, & quibusdam aliis legere est, *docuit quem maximus Atlas*: sed cur *Atlas*, dictum superius, ubi de *Thesauris* disputatum. Quod vero legitur, *docuit quem*, mos est Poëtis praestantes aliqua doctrina viros a Diis, vel ab Heroibus doctos asseverare. In quinto talis elocutio: *Tritonia Pallas quem docuit*. Ti. Donatus quae legit: ait enim: *videamus qualia canebat*: Docuit, *inquit*, quae maximus Atlas: *hoc est, non turpia, aut obscena, sed venientia ex philosophiae fonte, quae docuerat Atlas maximus, plenusque virtutum*.

746. HIC CANIT ERRANTEM. Scribere nonnulli: *is canit*. Verum illi decepti sunt ex paraphrasi: si quidem hoc loco Sosipater Carilius in Soloecismo praepositivam particulam pro conjunctiva pronuntiatam ait: *Hic quidem, pro is*.

747. UNDE HOMINUM GENUS, ET PECUDES, UNDE IMBER, ET IGNES. In Mediceo codice,

legere est: *Unde bo. ge. & pecudes genus unde ferarum*, sed cum vulgatis exemplaribus veteres plerique codices conveniunt.

749. SE TINGERE SOLES. In antiquis dubio procul fere omnibus, *tingere* legitur: *u* inter *g* & *e* litteras medias sita, ex instituto Attii: neque Grammatici plerique ab hoc verbo *u* litteram rejiciunt: quum in *urgeo*, & *ungo* eam nequaquam admittant: ut apud Velium Longum est. Adversus tamen cujus sententiam stat omnis pene veteris scriptionis consuetudo.

751. INGEMINANT PLAUSUM TYRII. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis antiquissimis: *plausu*, casu septimo, quod nequaquam displicet.

760. OMNIBUS ERRANTEM TERRIS, ET FLUCTIBUS. In antiquis aliquot exemplaribus legere est: *omnibus errantem, & terris, & fluctibus*, quod sententiam reddit huberiores.

LIBER SECUNDUS.

SCIC ORSUS AB ALTO. In Mediceo codice una plus dictione scriptum est, *ab alto est*. Sed magis Virgilianum est, ut verbum id subintelligatur potius, quam adscribatur.

10. SI TANTUS AMOR CASUS COGNOSCERE NOSTROS. In exemplaribus aliquot antiquis, *agnoscere* legitur; sed *cognoscere* Servius agnoscit: neque non Donatus, & reliqua litteratorum collegia.

12. LUCTUQUE REFUGIT. In codicibus nonnullis sane quam vetustis, *luctum* habetur: quod ego factum credebam ob notam, productae syllabae signum, quae fuisset antiquitus supra syllabam ultimam dejecta: sed animadverti Ti. Donatum quoque *luctum* legere quarto casu: & apud Carilius, ubi versus is citatur, *luctus* scriptum esse.

21. EST IN CONSPECTU TENEDOS. Quamvis nomina Graeca, praesertim locorum propria, multum in carmine venustatis habere, suo idioma te posita, non ignoremus: eaque de causa vulgatos pene omnes codices, *Tenedos* scriptitare coepisse: in antiquis tamen aliquot, praesertimque in Romano scriptum est, *Tenedus*, Latina voce. Et in antiquissimis M. Tullii codicibus manu scriptis, *Tenedus* legi eodem modo: ut in Verrinis, quod ad hunc locum facit, libro tertio: *Tenem ipsum, qui apud Tenedos sanctissimus Deus habetur: qui urbem dicitur condidisse: cujus ex nomine Tenedus nominatur*. Caeterum in reliquis exemplaribus, *Tenedos* plurimum habetur.

24. HUC SE PROCVCTI DESERTO IN LITTORE CONDUNT. In antiquo exemplari Longobardico, *procvcti* legitur: qui mos est sese occultan-

tium, & in insidiis latitantium. Sed melius de navibus intelligere, quum in aliis plerisque omnibus codicibus, *procvcti* legatur.

30. HIC ACIES CERTARE SOLEBANT. Non displicet, quod in Romano codice, *acie certare solebant* legitur: quae quidem elocutio apud Caesarem frequentissima est, sicuti apud Livium, *acie confingere*, ut obiter locum apud eum ex veteri codice recognoscamus lib. III. de secundo bello Punico: *Cum sex consularibus exercitibus acie conflixisset*.

40. PRIMUS IBI ANTE OMNIS. In vetustis aliquot codicibus, *ante alios* legitur; sed *omnis* agnoscit Servius.

48. AUT ALIQUIS LATET ERROR EQUO NE CREDITE, TEUCRI. Vulgata omnia exemplaria Servio adstipulata ita legunt, ut sententia sit, Equo non credendum, ideoque ante dictionem *equo* puncta adlinunt. Ti. Donatus distinguendum monet *ne credite* ab dictione *equo*, legendumque autumat: *Aliquis latet error equo*. Neque hoc tantum distinguit, verum etiam suspendit particulam *aut*, utpote qui asserat Laocoonta evidenter dixisse, quid primo & secundo loco sentiret: quippe aut Graecos eo ligno inclusos occultari; aut eam machinam in Trojanos muros fabricatam esse. Tertio vero dixisse, *aut*: & quum non suppeteret sequens dictum, confugisse ad generalem suspitionem, dixisseque, *aliquis laetet error equo*: quod quum ita sit, separandum est *aut*, & sic dicendum: *aliquis latet error equo*, ut de eo quod fuit incertius judicasse videatur: quo genere firmavit quicquid illud fuisset, esse debere suspectum: quia o-

iginem ducebat ab hostibus. Ex quibus Donati verbis illud etiam colligitur, *nae credite* affirmative legendum: *nae* enim hic non prohibentis, sed intensificationis particulam esse. Illud quoque minime dissimulandum, licet paucissimos habeat fautores, quod apud Probum in Arte, ubi agitur de *ne* particula, pro, *Ne credite Tencri Quicquid id est*, scriptum habetur, neque quidem id semel: *Ne credite veri Quicquid id est*. Idne errore factum sit, an quia ita legeret Probus, mihi non constat. Id magis apertum, quod *Ne*, acuto accentu scribendum monet.

56. TROJAEQUE NUNC STARES, PRIAMIQUE ARX ALTA MANERET. In antiquis omnibus codicibus, quotquot habui, *maneres*, persona secunda legi; quamquam Servius timet *τὸ ἀποστολῆς*: quare nonnulli *stares* potius legunt: & *maneres* in fine malunt; sed enim praeter antiqua, uti diximus, exemplaria, quae utrumque persona secunda legendum exhibent, apostropham hic, & cum ingenti dolore animi factam Donatus ait.

61. FIDENS ANIMI. In Romano quidem codice, *animo* legitur. Sed *animi* agnoscit Servius: & elocutionis figura huiusmodi apud auctores frequentens.

62. SEU VERSARE DOLOS, SEU CERTE OCCUMBERE MORTI. In Longobardico codice legere est, *dolo*, casu septimo: quod Servius non improbat: subaudiendumque ait Troianos. In eodem codice, ubi raras admodum diphthongi sunt, hoc loco *certae* cum diphthongo scriptum est, ut *morti* adcommo- detur, ergo firmas, & destinatae; alii tamen *certe* adverbium malunt.

64. CIRCUMFUSA FUIT, CERTANTQUE IL- LUDERE CAPTO. In Romano codice, *certat* est, unitatis numero, veluti *fuit*. Alii tamen figuram malunt.

65. ACCIPE NUNC DANAUM INSIDIAS, ET CRIMINE AB UNO DISCE OMNES. Facile quidem adduci possim, ut ex Ti. Donati sententia *crimen* legendum credam, quam lectionem omnino Servius respuere non videtur, licet priorem magis approbet: dum exponit *crimine ab uno*, hoc est, *causa*. Ut: *crimen amor vestrum*. Praeter vero Servianam huiusmodi interpretationem, pleraque omnia venerandae vetustatis exemplaria, quae in manus nostras devenere, uno exemplo legunt: *crimine ab uno disce omnis*. Sed enim, quia litteratis- simi plerique viri ultro in Donati sententiam eunt, libuit ex iis, quae ille super hoc commentatus est, quod in vulgatis codicibus desideratur, adponere: ACCIPE NUNC DANAUM INSIDIAS ET CRIMEN. Duplici genere criminationis Graecos aspergit ex persona captivi: atque ut satiaret, addidit: AB UNO DISCE OMNIS: unum quippe notabile vult esse in viro forti, ut non congressu, sed insidiis certet. O-

stentibus autem Simonem mendacem, perjurum, sacrilegum, ait CRIMEN, ut non solus, sed qualis esset, tales esse omnes Graecos assereret. In hanc sententiam nonnulli trahunt Catullianum illud ex antiqui codicis lectione: *Vatiniana memo crimina calvus explicasset*: hoc est, Poëma in Vatinii crimina.

71. INSUPER IPSI DARDANIDAE INFENSI. In Romano codice, & plerisque aliis antiquis, legere est, & *super ipsi*. Quae lectio est codicis etiam Donatiani, neque non Medicei. In nonnullis utraque lectio habetur, una plus syllaba versu corrupto.

77. CUNCTA EQUIDEM TIBI REX, FUERINT QUAE CUNQUE, FATEBOR VERA. Nonnullis in codicibus pervertitis legere est, *fuerit quodcunque*, singulari numero: quamquam non sum nescius plurimos esse, qui priori faveant lectioni: quia scilicet CUNCTA praepositum est nomen multitudinis. Sed enim Servius, *Fuerit quodcunque*, videtur agnovisse, dum exponit: quicunque me sequatur eventus. Cum Servio est Donatus, qui aperte *Fuerit quodcunque*, interpretatur, hoc modo: *Cuncta* inquit, & *quicquid fuerit fatebor*, ut FATEBOR *bis accipiat*, *ne fiat per numeros vitium*, ut sit, fatebor cuncta: *item* fatebor quodcunque fuerit. In Mediceo codice, *cuncta quidem* legitur; sed *equidem* ex eorum sententia est, qui primam personam ei inesse adverbio volunt: ut sit, *equidem*, ego quidem, quum tamen Cato apud Sallustium dicat: *Quare unum equidem hoc consilium est*: nisi & Sallustiani quoque codices corrupti sunt.

88. REGNUMQUE VIGEBAT CONSILIIS. Sunt qui *regum conciliis* legendum autument. Sed id licet ego nusquam in his veteribus legerim exemplaribus, inveni tamen apud Ti. Donatum *regum* interpretatum: hoc modo: *Deferebatur enim patri meo, quia in numero regum fuit, & plurimum viguit. Haec nobilitas generis idcirco composita est, ut Trojanorum misericordiam de praeterita, & praesenti fortuna provocaret ad lenitatem*.

90. INVIDIA POSTQUAM PELLACIS ULYSSI. In Longobardico, & in aliquot aliis antiquis codicibus, *fallacis* legitur: quam ego paraphrasin fuisse puto; quamvis ita etiam scriptum sit in codice Carisiano: quem Longobardicus characteribus scriptum Janus Parrhasius mihi legendum commo- davit: versu eo loco citato, ubi de nominibus in e, quae sine ratione genitivum in i faciunt, dis- ferit. Nam codicum referre variates super huiusmodi terminatione jam supervacuum est. Sed quantum pertinet ad epitheton, utrum quippe *pellacis* an *fallacis* legendum sit, Velius Longus exemplum citat ex Virgilio, *pellacis Ulyxis*, ubi ex praepositione *per*, & litteram in l abire dicit, quod- ties l altera subsequitur: neque aliter unquam legi apud

apud Lucilium affirmat, quae *pellere*, quod est inducere.

91. SUPERIS CONCESSIT AB ORIS. In codice Longobardico, *concessit*; sed *concessit* Donato agnoscitur, apud quem habes: *Non dedit, mortuus est, sed concessit, ut memoria ejus digna esset, quae post hominis finem vivere mereretur.*

99. IN VULGUM AMBIGUAS. Sane *vulgum*, ea quippe scribendi ratione, qua ufos veteres nemo inficitur, non in Virgilianis tantum codicibus per o primam syllabam notatum inveni: verum etiam in Livianis nonnullis scriptis, huiusque perventis, ut lib. III. de II. bel. Pun. *Hic non apud vulgum modo fides fuit.* Quod vero super nominis genere disputatur, Virgilium, Siscinnam, Artium, & Varro- nem, *vulgum* masculino genere posuisse, neutro Lucilium, atque eo loco Virgilium, *Iguobile vulgus*. Sospater ex veterum grammaticorum opinione ait, *Vulgus* masculini generis potius quam neutralis: quia collem neutrale bisyllabum ut litteris terminatum genitivo in i ultima exit syllaba. Sic ille.

102. NEQUQUAM INGRATA. In codicibus aliquot antiquis, & hic & alibi, *nequiquam* scribitur abique ulla alia consonante inter i & q. Sed enim Victorini praeeceptum est in haec verba: *Quidquam & quidquid & quodque prima syllaba quoties habuerint d, id eos producite, & supponite c. ne duae partes integrae esse videantur.* Ex hoc praeecepto volunt *nequidquam* interfecto c notari Sed qui inscriptionibus antiquis favent, *nequiquam* adverbium a casu ablativo desumunt, veluti etiam *nequaquam*, atque ita utrunque eodem modo sine c scribunt. Frigida haec omnino vel Feb. Quintilianus esse dicat, sed hoc temporibus eruditis. Nunc corrupta adeo loquendi scribendique ratione, minime vitio detur, si quis etiam talia perquirat.

114. SERRATUM ORACULA PHOEBI MITTUNT. In Longobardico codice, *serrantem* legimus: quod agnoscit Servius: & participium pro participio positum ait, quippe pro scitaturum. Sed enim Sospater Carisius *scitatum* legit in Soloecismo: proque scitatum positum ait.

118. ANIMAQUE LITANDUM ARGOLICA. In codice Longobardico legere est quarto casu, *animamque litandum Argolicam*: quod alii viderint: nam haec per septimum casum proferri potius confuerunt. Est etiam in Mediceo una plus dictione *litandum est*: quod quidem verbum etiam cum decoro reticetur.

129. COMPOSITO RUPIT VOCEM. In codice Longobardico, *compositam* legas. Sed enim *composito* adverbium eruditis magis auribus satisfacit. In Mediceo, *rumpit* praesenti tempore est: quae forma narrationi congruit.

146. ATQUE ARCTA LEVARI VINCLA. Antiqui plerique codices *arcta* habent: abique c: cas-

que id ita fieri solitum, Grammaticorum veterum dictata alibi citavimus.

156. VITTAQUE DEUM, QUAS HOSTIA GESSIT. In antiquis aliquot exemplaribus, punctum observavi ante *deum*, ut sit: quas gessi *deum hostia*. Servius tamen *deum vittas* mavult legere.

161. SI MAGNA REPENDAM. Sunt antiqui codices, in quibus *repandam* scriptum inveni; sed id potius incitiae librarii quam pro manifesta re sit positum: nam *magna rependere* pollicetur Sinon, qui jam vitae, ac libertatis praemia sit consequutus.

179. SECUM ADVEXERE CARINIS. In Mediceo codice, & aliquot aliis, *avexere* legitur: ut sit ex eodem loco, unde degressi prius auguria coeperant.

185. HANC TAMEN IMMENSAM. In Mediceo, *Hanc adeo immensam* legitur; sed tamen receptum magis.

191. PRIAMI IMPERIO PHRYGIBUSQUE FUTURUM. In codicibus aliquot antiquis, *Phrygiis* legitur; sed *Phrygibus*, emendatio omnino lectio est.

196. CAPTIQUE DOLIS LACRYMISQUE COACTI. Servius *coactis* legit, remque Terentii testimonio suffulcit. Nusquam tamen in veteribus exemplaribus id inveni, quanquam in Mediceo nescio quid huiusmodi abrasum in ejus dictionis fine discernitur. Quam vero Ovidii Synepelam huc nonnulli citant: *Oculi lacrymis maduere coactis*: longe diversa est a Virgiliana sententia: nam ibi Ovidius de Procne loquitur: quae inspecto Itry filio coacta sit maternae pietatis impulsu lacrymare, foedae immanitatis, quam in eum parabat, conficia: atque ideo dicit: *Invisique oculi lacrymis maduere coactis*. In Simone vero, quum lacrymae dubio procul fictae essent, ideo cogi eas necesse fuit: quia neque dolor, neque affectus ullus erat, qui sponte soleat lacrymas ciere. Sed & Ti. Donatus *coactis* legit: si modo codex fidelis est. Utcunque tamen alii, atque alii senserint, minime absurdum mihi videtur, si legamus *Capti dolis, & coacti lacrymis*, quo etiam modo si legas apud Donatum, nihil quicquam ejus sententiam immutaveris.

207. JUBAEQUE SANGUINEAE EXSUPERANT UNDAS. In veteribus aliquot exemplaribus legere est: *superant undis*. In Mediceo: *superant undas*; sed enim *exsuperant* longe majus quiddam ostentat.

208. SINUATQUE IMMENSA VOLUME TERGA. In codicibus plerisque perventis legitur: *sinuant* pluralitatis numero: quippe *angues toti*: quae lectio carminis etiam tonum reddit canorum magis.

220. TENDIT DIVELLERE NODOS. Vetera quaedam exemplaria *devellere* habent; sed id vitio temporum.

223. FU-

223. FUGIT CUM SAUCIUS ARAS. Antiqui codices pene omnes cum Mediceo *aram* unitatis numero legunt: quae quidem lectio mihi castior videtur.

246. TUNC ETIAM FATIS ABERIT CASSANDRA FUTURIS ORA DEI JUSSU, NON UNQUAM CREDITA TEUCRIS. In Oblongo codice perverti, *jusso* legitur, a recto *jussu*. Ut illud: *Et jam jussa facit*. Sed *jussu* magis placet, ut suave magis. Est vero illud animadversione dignum, quod in codicibus aliquot antiquis oratio eo loco punctis dissita est: *Aperit Cassandra futuris Ora dei jussu*. Ut sit ordo, Cassandra non unquam credita Teucris, tunc jussu dei aperit ora futuris fati: non autem illud, *Non unquam credita Teucris jussu Dei*. Cujus rei causam Servius ex commodo suo comminiscitur. Et Donatus ait, responsa Cassandreae Apollinis jussione fuisse damnata. Atqui magis pium est dicere deum semper consulere humanis rebus, qui divinationem mortalibus elargitus est, ut mala cavere possemus: cumque ea lectione legere, jussisse deos, ut Cassandra tunc vaticinaretur. Praeterea sententia haec ita explicata rem augeat: & fatorum vim majorem ostendit: quum dicat neque quidem deorum admonitu fieri potuisse, ut quae fata decreverant infortunia, vel scientes potuerint evitare.

254. ET JAM ARGIVA PHALANX INSTRUCTIS NAVIBUS IBAT. Vetera quaedam exemplaria *ibant* legunt, numero multitudinis, quam lectionem agnoscas apud Ti. Donatum, si in integra ejus incidat commentaria. Ita enim illic habetur: *Iser per terram dicimus fieri. Hoc tamen loco ibant inquit, hoc est, navibus ferebantur: quoniam insulam dixerat Tenedum: ne, si navium non fecisset mentionem, putaretur immemor sui, ut terram poneret, quam secundum descriptionem superiorem nullam esse constabat.*

260. LAETIQUE CAVO SE ROBORE PROMUNT. In Longobardico codice *produnt* legitur: quod minime displicet. Sed enim *promere* de iis dicitur, quae condita fuerint: de his autem superius dictum est; *Nota conduntur in alvo.*

261. THERSANDRUS, STHENELUSQUE DUCES. Quidam codices ex proximioribus editionibus, *Tisandrus* legunt: quum tamen passim apud Graecos celebre sit *Thersandi* Polynicis filii nomen. In Romano codice Vaticanae bibliothecae desiderantur paginae versusque omnes a: captura Sinonis, usque ad versum, qui libro quarto incipit: *Instauratque choros, mixtique altaria cir.* Et *DIRUS ULYXES*. In codice Longobardico, *durus Ulyxes*, legitur: quem Horatius patientem; Homerus *ῥαλὸν λαιά* vocant: id vero duri hominis, ut: *Durum a stirpe genus*: &c: *Dardanidae duri*. Inferius vero omnino legitur: *Dirus*: videturque

proprium epitheton apud Maronem *Dirus Ulyxes*, ut *immitis*, & *saevus*, *Achilles*. Sunt etiam antiqui codices, in quibus *dirus* habeatur: nempe quia toties apud Homerum legere est, *δῖος Ὀδυσσεύς*, & *δῖος*. Sed enim in hostili persona, ubi praefertim improbat res gesta, non congruit epitheton illud honorificum. Quamvis Fl. Sospater, ubi de tropis agit, haec ita: *Epitheton dictio est vocabulo adjecta ornandi, aut destruendi, aut indicandi causa*. Ornat, sicut *Dius Ulyxes*. Ita enim in veteribus Sospatri codicibus habetur. In aliquot & *dirus*. Destruit, sicut, *Scelerumque inventor Ulyxes*. Indicat, sicut, *Larissaeus Achilles*. Sed hoc exemplum ita positum, loco non citato, non mihi tantum est, ut propterea lectionem *dirus* loco hoc immutare velim. Carisius enim ad id respexit: quod, uti diximus, *Homerus Ulyxem dῖον* vocat.

262. ATHAMASQUE THOASQUE. In Longobardico, in Mediceo, & quibuldam aliis codicibus antiquis, legere est, *Acamas*. Quod quidem nomen inter Graecorum proceres censi apud Quintum Smyrnaeum invenias, qui *Τῆς παρ' Ὀμήρου* scripsit. Fuit & *Acamas* Thefei. F. a quo Demosthenes agnoscit tribum *Acamantida* *ἡ τῆς παρὸς Βαυτῶν περὶ τῶ ὀνόματι*: quod observat Harpocration.

271. LARGOSQUE EFFUNDERE FLETUS. In Mediceo codice, *refundere* legitur; sed *effundere* acceptius. Quin etiam nonnulli codices, *fluctus* habent; sed nulli *fletus* non castior lectio videtur.

275. EXUVIAS INDUTUS ACHILLI. In antiquis exemplaribus *Achillis* habetur, recta declinatione, non enim hic *Ἀχιλλεύων* illud Servianum timendum est. Suntque aliquot exemplaria, in quibus *exuvias* legatur septimo casu. Utrumque Latinum est, sed *exuvias* quarto casu placere magis video eruditus viris. Demum & *inductus* ab *induco*, in pervetustis aliquot exemplaribus habetur. Sane scriptum ab Augusto Tranquillus ait: *Si mane sibi sinister calceus pro dextro induceretur*: & apud Plinium: *Dirus Augustus prodidit sibi calceum praepostere inductum*. Placet tamen *indutus*, ab *induo*, ut vulgo habetur.

281. O LUX DARDANIAE. In antiquis aliquot codicibus legere est *Dardanidum*. Tametsi non nescimus ex Mnasea *Dardaniam* regionem appellatam, quae *Teucris* prius vocabatur. *Dardanus* porro Troadis oppidum est Stephano. SPES O FIDISSIMA. Ut praeteream quod in antiquis codicibus scriptum est ex instituto Augusti, *spes o fidissima*: illud me magis movet, quod in vetustissimo quodam codice litteris propter vetustatem caducis difficile est discernere utrum *fortissima*, an *firmissima* sit adscriptum. Sed enim, ut *firmissima* non improbarim, ita *fortissima* nunquam admiserim: decenter enim *spes* aut *firma*, aut *fida* ponitur.

290. RUIT

290. RUIT ALTO A CULMINE TROJA. In Mediceo codice non est *a* praepositio; sed supra *alto*, ab *alta* *περιψηφισι* notatum. Vulgata tamen lectio, quae est *alto a culmine*, satis pluribus facere videtur.

295. PERERRATO STATUES QUAE DENIQUE PONTO. In codice Longobardico & aliquot aliis *qui*, non *quae* legitur, ut sit: *Qui denique statues ea magna pererrato ponto*; sed enim magis placet, quod in vulgatis habetur exemplaribus, *quae moenia*.

301. CLARESUNT SONITUS. In antiquissimo codice legere est, *concresecunt sonitus*, superaddita etiam paraphrasi, spissantur. Crescere enim & concresecere de sonitu non sine horrore dici potest. Hic vero non clamores tantum, sed & armorum concursationes, & corruentium aedium fragores audiebantur; ut opus esse videatur verbo plenius aliquid resonante.

311. JAM PROXIMUS ARDET UCALAGON. Ne quis dicat nos super antiqua scriptione curiosos nimis, si *proximus* in ant. cod. scribi dixerimus, apud Carisium quoque ita scriptum invenimus antiquo codice: ubi locum citat Crispi ex III, unde Virgilius locum desumpserit: *Non tu scis, si quas aedis ignis coepit acriter, haud facile sunt defensu, quin & comburantur proximae*.

321. CURSUQUE AMENS AD LITORA TENDIT. In Oblongo codice perveteri, & in Mediceo, & plerisque aliis *ad limina* legitur: quam lectionem Servius agnoscit. Attendendaque est Aeneae virtus, ad quem Sacerdos cum sacris & nepote parvulo confugeret. Eadem lectione, sententia diversa, Donatus ait: *Cursusque amens ad limina tendis. Tutis exclusus ad intuta confugiens, plenam testabatur amentiam, quum eo fugiens curreret, ubi cum ipsis diis potuisset incendi*.

332. OBSEDERE ALII TELIS ANGUSTA VIARUM OPPOSITI. In codicibus antiquis Mediceo, & aliquot aliis legere est, *oppositis*: quippe *telis*: & ita etiam est in Donatiano codice. Invenio tamen litteram superfluam saepe alicujus dictionis fini adjectam; si praesertim dictio ab eadem incipiat, dictantium celeritate librariis deceptis: verum hic nihil est, quod offendant, si *oppositis telis* legere, antiquis magna ex parte codicibus adstipulantibus, cuiquam visum fuerit.

333. STAT FERRI ACIES MUCRONE CORUSCO STRICTA. Sunt codices, in quibus legere est, *stat perniciēs mucrone corusco*: quod quia nonnullis alienum a Virgiliana phrasi videbatur, eram diffimulaturus: verum ubi in Ti. Donati commentaria incidi, animadverti hominem lectionem hanc agnovisse, longa etiam adjecta paraphrasi: ita enim est: *STAT PERNICIES. Omnia adversa sunt, & in eum desperationis cardinem ducta, ut nec consistam. IV.*

stere in patria quisquam sine perniciē possit, nec saluti fugiendo consulere. Sed enim longe magis placet, *stat ferri acies*, ut agnoscit Servius, & aures adprobant eruditae.

339. ET MAXIMUS ARMIS IPHYTUS. In codicibus omnino plerisque, *armis* legitur. In aliquot vero aliis, *maximus annis* habetur, quod inferiori sententiae respondet: *Quorum Iphytus aervo jam gravior*. In nonnullis etiam ex his antiquioribus & hic & inferius, *Epytus*, scriptum est per e prima syllaba, & absque adspiratione: in aliquot *Ephytus* cum adspiratione; sed *Iphytus* receptum magis.

342. ILLIS QUI AD TROJAM FORTE DIEBUS VENERAT. In Mediceo & codicibus antiquis plerisque omnibus, absque relativo *qui* legere est, *Illis ad Trojam forte diebus venerat*: quae loquendi figura etiam alibi est apud Virgilium, relativo praeterito, ut: *Urbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni*: subintelligitur, *quam* scilicet Tyrii coloni tenere.

347. QUOS UBI CONCERTOS. Quamvis *concertos* in codicibus aliquot antiquis habeatur; ex codice tamen Mediceo, & ex Longobardico, atque ex aliquot aliis, neque non ex Donatiano exemplari, & Aruliano, *concertos* legerim, eo significato, quo apud Sallustium legitur: *Catilina memor generis, atque pristinae suae dignitatis, in concertissimos hostes incurrit*: & ita apud alios frequentissime.

349. SI VOBIS AUDENTEM EXTREMA CUPIDO EST CERTA SEQUI. Donatus *audendi extrema* videtur agnoscere; & in ordinatione sensus ita digere structuram: Si vobis audendi extrema cupido certa sequi. Sed enim exemplaria vetera pene omnia *audentem* legunt: ut animositatis laus Aeneae praecipue deferatur: *audentem* quidem prius etiam in Mediceo scriptum fuit: inde aliena manu & atramento, *audendi* gerundii voce factum.

369. ET PLURIMA MORTIS IMAGO. Veteres aliquot codices *noctis imago* legunt; sed *mortis* omnino melius iudicio doctorum habetur.

371. ANDROGEOS OFFERT NOBIS. Vetera exemplaria pleraque cum Mediceo *Androgeus*, idiomate Latino scribunt. In quo Tritimemeris observanda, ut: *Peccatoribus inhians spirantia consiliis exta*. Qui vero syllabae timuerunt, *Androgeos*, per Ω magnum Atticorum more scribere maluerunt: quod etiam nulla cogente necessitate inferius factum: *Haud secus Androgeos visu tremefactus abibat*. Alii satis imperite se pronomen intrusere superfluum, *Androgeus se offert nobis*: obliti pronomen id paulo supra positum. Nonnullis autem tanta fuit Graecitatis cura, ut alibi genitivum etiam eadem Atticorum scriptione scribendum curarent, ut eo loco: *Comantem Androgeo galeam*: *Sospita*

Ff

tro

tro Carisio reclamante: de quo loco suo dicitur: nam parva haec, ne plenius disputata fastidium faciant, pluribus locis dispescere melius visum: quamquam recte multi dicunt, quae faciant ad institutionem, eo utiliora esse, quo pluries repetita.

377. SENSIT MEDIOS DILAPSUS IN HOSTES. Ut missam faciam lectionem, *dilapsus ad hostis*, quae minime placet, in antiquis Prisciani codicibus hoc non uno loco citato versu legere est, *medios illapsus in hostis*: pro, se illapsum esse: quod ideo placet, quia *dilapsus* contrarium habere significatum videretur; quippe aut effugere, aut in diversas partes labi. Sunt, qui per *e*, *delapsus* legant, non sane improprie, ut in Cariliano habetur codice, dicente eo soloeccismum hic esse transmutatione per casum in participiis: nam & is nominativum agnoscit pro accusativo.

383. DENSIS ET CIRCUMFUNDIMUR ARMIS. In codicibus plerisque veteribus legas: *circumfundimus*: quod minime displicet, quum praesertim legerim apud Ti. Donatum. *Irruimus*, inquit, *densis & circumfundimus armis*, hoc est, in circulum fundimus, atque universos occidimus.

386. ATQUE HIC EXULTANS SUCCESSU, ANIMISQUE COROEBUS. In Mediceo & antiquis codicibus pene omnibus ordo numerusque dictionum ita habet: *Atque hic successu exultans animisque Coroebus*: utrumque iudicio meo aequae auribus adblanditur.

389. MUTEMUS CLYPEOS. Varium modo genus, modo diversa scribendi ratio, in hoc nomine *clipeus*, Grammaticos semper diversos egit: nam ex veteribus codicibus aliquot per *y* *clipeos*, aliquot per *i* *clipeos*, nonnulli per *u* *clupeos* scribunt. Sed enim inter *clipeum* per *i*, & *clupeum* per *u*, differentiam ponit Cornelius Fronto; *clupeumque* per *u* imaginis esse dicit; per *i* vero armorum. Quare si Frontonis admittenda sit differentia, quum subsequatur, *Danaumque insignia nobis aptemus*, ad imaginem respexisse videtur: nam & Servius ait in Graecorum clipeis Nep:unum, in Trojanorum Minervam pictam fuisse; hic *clipeos* vel *clupeos* (idem enim est) scribendum non acgre conferim. Sed enim alii sunt, qui genus, non scriptionem, differentiam facere putent: ait enim Labienus *clipeum* neutro genere imaginem significare; virili vero, inter arma poni. A quo diversus est Pomponius, dubii Sermonis libro secundo, ubi *clipeus* & *clipeum*, indistincto genere dici ait; sed littera differre: ut pugnatorium per *i*, *clipeum* dicamus: imaginem vero per *u*, *clupeum*. Ut etiam ex Cornelio dicebamus. Erant vero huiusmodi imagines, quales ad alicujus rei memoriam exculpi consueverunt. Eam vero differentiam improbat Carisius, quum *clipeus* per *i*, & *clupeus* per *u*, non alia ratione dicatur quam *maximus*, &

maximus, & *optimus* ac *optumus*, propter communionem *i* & *u* litterarum. Quum itaque inter se ita Veteres altercentur, resque parvi sit momenti, & maiora nos interpellent, hoc nos interim in medio relinquemus.

390. DOLUS, AN VIRTUS, QUIS IN HOSTE REQUIRAT. In codicibus aliquot antiquis legere est: *quis ab hoste*, sed melius *in hoste*. Est & *requirer*; sed longe magis placet, *requirat*, ut in Mediceo & aliquot aliis emendationibus exemplaribus habetur.

392. ANDROGEI GALEAM. Vetera illa exemplaria, quae *Androgeos* in recto posuere, paternum casum eodem hic idiomate scribunt *Androgeo*. Sed enim Solipater, qui scriptum afferit a Virgilio libro sexto: *In foribus letum Androgeo*: loco tamen hoc, ut in Mediceo etiam est, agnoscit *Androgei*. Cujus haec sunt verba: *Si fuerit nominativus Androgeos, genitivus erit Androgeo: ut apud Virgilium: In foribus letum Androgeo; sed apud eundem invenimus Androgei galeam; sed non ex eodem nomine: nam si fuerit hic Androgeus, Androgei facit genitivo: ut idem Virgilius: Penelei dextra divae armipotens ad aram: quum tamen huius nominis Peneleos nominativus sit apud Graecos, Πηνελόπεια ἄρματις. CLYPEIQUE INSIGNE DECORUM*. Sunt qui *decori* scribant, ut sit, *clypei decori*; sed longe melius *insigne decorum*: ut agnoscit Servius.

408. SESE MEDIUM INJECIT MORITURUS IN AGMEN. In Mediceo & plerisque aliis veteribus codicibus, *periturus* habetur. Dum vero haec publicari coepta essent, Camillus Porcius, Antistes Aprutinus, Romanae decus eloquentiae, Codicem veterem mihi obtulit, in quo tum alia vulgaris a lectionibus diversa, tum hoc ipsum *periturus* scriptum est: nam *perire* omnino plus est, quam *mori*.

415. DOLOPUMQUE EXERCITUS. Exemplaria quaedam antiqua *Dolopumque* legunt, & ita apud Ti. Donatum habetur, quum tamen *que* nihil offendar.

420. SI QUOS OBSCURA NOCTE PER UMBRAM FUDIMUS INSIDIIS, TOTAEQUE AGITAVIMUS URBE. Antiqui aliquot codices, *sub umbram* legunt. Sed mihi non displicet *per umbram*. In Longobardico etiam legere est, *totamque agitavimus urbem*: ut sit, *fudimus per umbram*: & *agitavimus per totam urbem*. Sed enim vulgaris lectio magis recepta est, *Totaeque agitavimus urbe*.

422. APPARENT PRIMI CLYPEOS. In codicibus aliquot antiquis, eodem membro legas, *Apparent primi* disjunctim: inde, *Clipeos mentitaque tela Agnoscunt*. Donatus mavult, *Primi clipeos, mentitaque tela Agnoscunt*.

424. ILICET OBRUIMUR NUMERO. Male mul-

multi scribunt, *illicet* geminato *ll*: quod ex, ire licet, contendant *r* litteram in *l* abire, vocali *o* detrita. Ait vero Martius Salutaris, qui citatur a Caritio, *Illicet* loco hoc interjectionem esse graviter ingemiscens: & ita accipendum illud ex Eunucho Terentii: *Astum est, illicet, peristi.* Nam & hic non est in loco, aut statim, continuo; sed pro eo, quod est *hem*: ut sit, *Hem peristi*. Libro vero Aeneidiorum xi. *Illicet in muros tota discurratur urbe*. Celsus ait pro illico vel statim positum: antiquos pro, *eas licet*, posuisse. Pro Nunc, Afranium in Materteris: *An tu eloquens illicet*: id est, subito, aut extemplo.

443. CLYPEOSQUE AD TELA SINISTRIS PROTECTI OBJICIUNT. Vetera aliquot exemplaria, *ac tela* legunt; sed *ad tela* agnoscit Servius, dum exponit: *contra tela*. Sunt & codices antiqui, in quibus, *ad tella* scriptum sit; sed *tela* omnino castior est lectio: animadversum enim est in oppidorum expugnationibus, milites dum scalas scandunt sinistra manu ad tela clipeum obiectare, dextera vero uti ad appendendum: idque ipse Poeta graphice describit dum addit, *Prensant fastigia dextris*.

445. DARDANIDAE CONTRA TURRES AC TECTA DOMORUM. In antiquis aliquot codicibus, *turres & tella* legas; sed hoc parvi est momenti. Illud potius dicendum, quod in Mediceo codice *tota domorum culmina* legitur: quanquam Servius *tella* agnoscit.

448. AURATASQUE TRABES. Sunt antiqui codices, in quibus *aeratasque trabes* legitur; sed *auratas* magis Virgilianum videtur: libenter enim Poeta noster omnia solet auro decorare, ut illud: *Pendent Lychni laquearibus aureis*: &c: *Barbarico postes auro*. Alia vero ratione alibi *nexas aere trabes* legas. Porro hic pathos est a rei preciosae perditione. DECORA ALTA PARENTUM. In codicibus aliquot antiquis, *decora illa* legitur, quod emphasin habet: alibi vero *scenis decora alta* lectum, quod quidem epitheton longe quid sublimius ostendit.

449. IMAS OBSEDERE FORES. In antiquis aliquot exemplaribus *unas* legitur, hoc est, solas: ut qui putarent non aliunde ingressum dari. *Imas* tamen, hoc est, interiores, magis placet, de quibus inferius dictum: *Armatusque vident stantis in limine primo*: posteaquam Priami & veterum penetralia Regum apparuere.

456. SAEPIUS ANDROMACHE. Sospater Carisus ait Soloecismum esse, transmutatione qualitatis in adverbis, *Saeptus* pro *saepe*, hoc citato versu.

460. TURRIM IN PRAECIPITI STANTEM. Ridebunt fortasse nonnulli, qui stomacho sunt admodum delicato, si utrum *Turrim* per *i*, an *Tur-*

rem per *e*, loco hoc scribendum sit, quaesierim; sed utcumque illi aegre ferant se doceri, nos quorundam ex Veteribus eruditissimorum hominum vestigiis inhaerentes, nihil qua liceat, praeterituri sumus, quod ad minimorum etiam vitiorum, quae usquam inoleverint, emendationem faciat. Ut loco hoc nullum ego exemplar ex vulgatis aspexi, in quo non *turrim* per *i* vocalem tertiam scriptum esset. Et causativum in *im*, semper mittere *Pappim, Sitim, Securim, Turrim* Sospater ait: Observasse tamen se *turrem* apud Virgilium per *e* vocalem secundam, libro secundo, *Turrem in praecipiti stantem*. Hoc, tamen haud magni alicujus momenti est; tam diligentis tamen Scriptoris observatio ostendit multa adeo esse, quae in hunc modum librariorum incuria lancinavit.

462. ET ACHAICA CASTRA. Adverte *Ἀχαιῶν* in opprobrium poni: veluti etiam superius *Dorica castra*. In codicibus tamen aliquot antiquis, *Achaia castra* legimus dissoluta diphthongo. *Ἀχαιῶν ἀπὸ τῆς Ἀχαιῆς τοῦ ἰσθμοῦ Ἀχαιῶν*: nam & in Mediceo codice eo versu, qui est in Quinto: *O miseris quas non manus, inquit, Achaica bello*, scriptum est *Achaia*: non tamen haec efficiunt, ut *Achaica* mutemus.

465. EA LAPSA REPENTE. In plerisque codicibus, absque pronomine ullo legitur, *elapsa*: quod nequaquam placet. De littera vero *b* in eo participio dictum alibi.

470. ET LUCE CORUSCUS AHENA. Notat Gellius vidisse se mirandae vetustatis codicem, qui quidem ipsius Virgilii fuisse credebatur, in quo, loco hoc *aena* scriptum esset, *b* littera supra addita, quum absque aspiratione nota prius scriptum esset: sic eo quoque loco: *Undam tepidi despumat aeni*. Verba Gellii nonnulli aliter interpretantur.

474. LUBRICA CONVOLVIT SUBLATO PECTORE TERGA. In perveteri quodam codice scriptum animadverti, *sublato pectora tergo*; sed longe melius, *lubrica terga*: quod Servius etiam agnoscit.

481. JAMQUE EXCISA TRABE FIRMA CAVAVIT ROBORA. In perveteri codice Longobardico, *cavabat* habetur: neque obstat quod praeteritum subsequatur: ostendit enim hoc celeritatem in consiciendo negotio; consentiunt tamen omnes in *cavavit*.

490. AMPLEXAEQUE TENENT POSTES. Hoc autem loco, *postis* plurimum in antiquis exemplaribus invenitur. Varie vero semper disputatum ab auctoribus, Utrum casus plur. hujusmodi nominum tertiae declinationis per *is*, an per *es*, enuntiari debeant: nam ex veteribus grammaticis non defunt, qui super hoc casu praeceptum hoc observandum esse sentiant: ut, quando genitivus casus numero plur. *um* litteris ante consonantem conclu-

ditur, tunc accusativus casus numeri plur. *es* litteris definiatur: ut puta, *horum parietum*, *hos parietes*. At vero tunc Accusativus casus numeri plur. *is* litteris concludatur, quum Genitivus casus numeri plur. *ium* litteris definitur: ut puta, *hos talis*: quoniam *horum talium* facere demonstratur. Quod praeceptum ut imperite datum redarguit Probus in Arte. Quando quidem sunt nomina, quae genitivo casu numero plur. *ium* litteris definiuntur, & Accusativo casu numero plur. *es* litteris concludantur: ut puta, *horum nubium* (ait ille) *Non quidem has nubes, sed has nubes facere pronuntiat.* Item sunt nomina, quae genitivo casu num. plur. *um* litteris ante consonantem concluduntur, & Accusativo casu numero plur. *is* litteris concludantur: ut puta, *horum parentum* *hos parentis*. Quo sono Sallustius *per liberos atque parentis vestros*, scivit esse pronuntiandum. Item sunt nomina, quae genitivo casu numero plur. *ium* litteris definiuntur, & Accusativo casu numero plur. *es* & *is* litteris concludantur: ut puta, *horum pastium*, *hos postes*, & *hos postis*: Quia ratione praecipuus Maro eosdem *postes* ex utroque sono pronuntiavit: *Amplexaeque tenent postes*. Item: *postisque sub ipsos nituntur gradibus*. Sane quidem in Mediceo casus huiusmodi plurimum per *is* scribuntur: hoc vero loco *postes* scriptum est, ex Probi sententia.

493. EMOTI PROCUMBUNT CARDINE POSTES. No. Marcellus *emoto* agnoscit: ubi hoc versu teste Virgilium *cardinem* virili genere protulisse dicit: nulla enim alia dictio est, ex qua genus apparere possit: nam ex veteribus sunt, qui *hanc cardinem* dixerint: ut illud: *Sonat impulsæ Regia cardo*.

503. SPES TANTA NEPOTUM. Sunt, qui dicant in codicibus aliquot antiquis scriptum esse, *spes illa nepotum*. Ego lectionem eam nusquam in exemplaribus, quae mihi versare contigit, inveni; sed *tanta* fere passim: quam lectionem Donatus agnoscit. In uno tantum, *quanta* per exclamationem habetur: & *ampla* scriptum in Mediceo codice vetusto. *Tanta* tamen melius.

508. ET MEDIUM IN PENETRALIBUS HOSTEM. Quia pluribus in codicibus antiquis legere erat, *mediis in penetralibus*, ea elocutione, quae sese etiam inferius offert, *Mediis hostem in penetralibus*, Grammatici, ut staret versus, *medium* quippe *hostem* correxere. Quod si quis versus quosdam exleges, vel anapesticos potius, alteriusque generis infertis Virgilio nolit condonare, aut elisionem *s* litterae cum vocali applicita non admittat: habebit is codices venerabilis antiquitatis Mediceum, & alios, in quibus *mediis penetralibus*, absque *in*, praepositione, legatur: elocutione Virgilio admodum familiari. Neque tamen hoc ita dicimus, ut lectionem vulgatam improbemus, quae recte & ipsa

procedit, hoc modo: *medium in penetralibus hostem*.

511. DENSOS FERTUR MORITURUS IN HOSTES. In antiquis aliquot exemplaribus, *ad hostes* legitur, non inepte: cui quidem lectioni adstipulatur etiam codex ille pervetus, in quo semper *at* praepositio per *t* notatur: in eo enim, *at hostes* legitur; agnoscit tamen Ti. Donatus vulgatam lectionem *in hostis*.

517. ET DIVOM AMPLEXAE SIMULACRA TENEBANT. Mediceus, & antiqui fere omnes codices *seebant* habent, quod est mulierum proprium, ut apud Homerum, saepe: pauloque infra, Hecuba Priamum ad sese recipit & longaevum in sede locat.

518. JUVENILIBUS ARMIS. Multorum codicum, & auctorum testimonio, *juvenalibus* per *a* media syllaba legendum, alibi indicavimus.

529. ILLUM ARDENS INFESTO VULNERE: PYRRHUS INSEQUITUR. In perveteri codice Oblongo legere est, *infesto in vulnere*: saucius enim erat Polites. Sed enim Servius schema laudat, *Vulnere* pro *telo*: & absque *in*, in aliis codicibus habetur.

531. UT TANDEM ANTE OCULOS EVASIT, ET ORA PARENTUM. In quibusdam veteribus codicibus est, *Ante oculos evasit*, & *ante parentum*; sed omnino corrupte: inde autem emanavit error, quod ea praepositio addita legitur in plerisque codicibus superne pro paraphrasi.

532. VITAM CUM SANGUINE FUDIT. In antiquis plerisque codicibus, *fundit* habetur: res enim huiusmodi per tempus praefens enarratae, magis movent.

542. CORPUSQUE EXSANGUE SEPULCHRO. In aliquot ex antiquioribus codicibus *corpus exsanguis* legitur absque particula *que*; sed enim ipsa versus dignitas eam particulam hoc loco videtur expectare.

545. RAUCO QUOD PROTINUS AERE REPULSUM. In antiquis aliquot codicibus *sepultum est* legitur: in aliquot *sepultum* absque *est*: quod id videtur innuere, quod ad vivum non pervenerit, sed in summo clipei nulla efficacia pependerit. Sane vero, *Sepultum*, ab iis repositum est, qui olim quaestionem faciebant, non posse pendere, quod repellitur: adversus quos ita Donatus: *Nam & repulsum est, & pependit*. *Missum enim telum constabat, quod vetustatis vitio fuisset libetatum, quod vigorem perdidisset illius temporis, quod in usu Priami fuit, cum adhuc juvenis esset: nunc emissum ab eo, qui omne virtutis robur cum ipsis juveniae temporibus amisisset*. Talis ergo teli effectus: plenus esse non potuit, ut perforato penitus sensu ad hominis corpus, & exitium perveniret; nec tamen in totum inefficax fuit: repulsum est enim restitente.

gente aere; sic tamen, ut pendens inhaereret, penetrato scilicet aliqua ex parte scuti contextu. Legimus itaque cum Donato, *Rauco quod protinus aere repulsum est.*

548. ILLI MEA FRISTIA FACTA. Illi hic pro *ibi* adverbium positum dicit Donatus, interpres Terentianus, in Adelphis: *Ut ego illi maxumam partem feram: & in Ecyræ: Nam illi non licebat nisi praefinito loqui.*

550. HAEC DICENS. Antiqua fere omnia exemplaria, *hoc dicens*, legunt: quippe, *nunc more-re*: quod maiorem quandam habet illusionis efficaciam.

554. HAEC FINIS PRIAMI FATORUM. Servius velle videtur *finis* foemini tantum esse generis, quum tamen virilis etiam passim invenitur. Virgilius: *Quem das finem, rex magne, laborum?* &: *Hic finis sandi*, quod agnoscit Nonius. Praeterea Probus in Arte quaerit cur hoc loco *finis* foemini- no genere positum fuerit a Virgilio: quum veterum Grammaticorum regulæ nomen id masculini generis esse velint: Poëtamque ait metro consuli- sse: ita enim plerumque rationem mulicam ap- pellar. Sane vero Comminianus Soloecismum hic esse per genera nomen asseverat: *Haec finis Priami*, pro, *hic finis*.

555. PROLAPSA. Non temere quidem in anti- quissimo quodam codice, participia haec a *labor*, *laberis*, per Thematis characteristicon scribuntur: *prolapsa, illabsus, labstantem*: nam Probus huius- modi participia per *b*, non per *p* scribi debere prae- cipit.

562. SUBIIT DESERTA CREUSA ET DIREPTA DOMUS. In Mediceo, & in antiquis aliquot aliis exemplaribus, legere est: *subit & deserta*: neque dicendum ultimam in *subit* ex synaeresi longam esse, qui viderimus superius ejusdem formae praeteritum correptum: *Hectore, qui redit exuvias indutus Achillis*. Ibi enim pro *redit*, dubio pro- cul positum est bisyllabum *redit*. Est vero venu- stas aliqua in ea repetitione copulae: *Et deserta Creusa, & direpta domus*: quamquam neque il- lud inveniunt, quod absque &, *subiit*, trisylla- bum in plerisque habetur exemplaribus. Habemus vero in antiquis aliquot codicibus lectionem aliam, ut *direpta domus*, hoc est, venit in memoriam Domus, ut *direpta*: ea quippe specie, qua *direpta* esset, tali eam imagine concepi. Aliquot alii co- dices, & *deserta* legunt; sed hoc parum in tanta calamitate: quare longe melius *direpta*. Loquitur vero hic ex Epicuri sententia, qui omnium re- rum, quae nostrae insiderent cogitationi, simula- cra confingebat, eaque ad cerebrum volitantia spe- cies offerre, quibus praedictæ essent: memoriamque & excogitationem non aliunde in nobis esse. Quae lectio si faciat satis, non erit dicendum participium

esse pro participio, & *direpta* positum pro *diri- pienda*, ut grammatici comminisci coguntur.

567. JAMQUE ADEO SUPER UNUS ERAM. Duo illa & viginti carmina, quae detracta esse constat, in nullo ex iis veteribus codicibus, quos vertavi- mus, habentur; placuit tamen nonnullis impressio- ribus ea publicare. Donatus porro ita ea diffina- lavit, ut sententiae continuationem longe aiter ac ceperit, quam fecerint alii: ea quippe de caussa Aeneam dextra prehensum a matre contentum esse, ne ipse sibi, quod in extrema ea rerum despe- ratione plerique fecerant, mortem conscisceret: quo loco Auctoris ipsius verba ponere non pigrat, ubi versus hos interpretatur.

*Deseruere omnes defessi, & corpora saltu
Ad terram misere, aut ignibus aegra dedere.
Tum mihi se, non ante oculis tam clara, vi-
dendam*

*Obtulit, & pura per noctem in luce resulsit
Alma Parens, confessa Deam, qualisque videri
Coelicolis, & quanta solet, dextraque prehensum
Continuit. Roceoque haec insuper addidit ore.*

Dixit omnes deseruisse quod agebant, quum defen- derent domum Priami, & id frustra facerent Ipse quo modo recesserit dicit: ne videatur etiam ipse o- peris labore fatigatus recessisse: Omnes inquit labo- rando fessi, & sine aliqua utilitate certando debi- les redditi, tedio adversarum rerum mori malue- runt: & duplicem voluntariae mortis occasionem nacti, cum altitudo non deesset, & incendia do- minarentur, aut praecipites dederant sese, aut pe- tierant flammæ: ne & ipse alterum facerem, aut, quod supererat tertium, hostis occideret remanen- tem, Mater mea, non ut facere solebat, dubia, aut incerta, sed manifestior veniens, me ab ipsis ineffi- cacissimis actibus revocavit.

594. QUIS INDOMITAS TANTUS FUROR EX- CITAT IRAS? In codicibus aliquot antiq. iis cum Mediceo legere est, *tantus dolor*, non autem *fu- ror*: quid enim oportuisset statim subungere *quid furis*? Sane dolor agnoscit Donatus: & in para- phrasi ait: *Quid tantum doles, irasceris, furis?*

597. SUPERET CONJUXNE CREUSA. Est qui- dem hic *superet*, ut, *Captæ superavimus urbi*. In Longobardico tamen codice, *super est* legitur, e- legantia haud quaquam pari. Illud etiam animad- verti in aliquot ex antiquioribus codicibus, primam litteram, quae est in nomine *conjux*, inversam esse hoc modo, *conjux*: ea quippe nota, qua *OLTB*. hoc est, *conliberta*, in monumentorum titulis pas- sim cernitur. Inverti vero ita litteras, in Multie- rum nominibus indicandis, plurimum mos fuit.

600. INIMICUSQUE HAUSERIT ENSIS. In an- tiquis plerisque codicibus legere est, *inimicus & hausit ensis*.

602. VERUM INCLEMENTIA DIVUM HAS EVERTIT OPES. Antiqua pleraque exemplaria habent, *sed enim inclementia*. Aliquot vero alia, & ea quidem castigatiora, legunt venustissima repetitione, *divom inclementia, divom has evertit opes*: ut illud: *Pallas se hoc volvere, Pallas immolat*. In Prisciani etiam codicibus antiquioribus manu scriptis, hoc citato versu, eodem exemplo passim geminari dictionem *Divum* observavi. Atque eandem hanc lectionem Ti. Donatus agnoscit. Et ut in ea persisteret sententia, qua superius dixerat Aeneam a Venere prohibitum, ne tentaret extrema: ita causam Helenae complectitur. Probatio hujus rei fuerat necessaria, ut hoc ipsum verum esse doceret: hoc enim genere potuit inhibere viri fortis impetum, & incitatos animos frangere, inania vacuaeque sectantes. Fecit hoc Venus etiam propter se: noverat enim dici sibi posse: *Ut haec patemur, tu fecisti*. Ergo non immerito dixit: *Non tibi Tyndaridis facies invisa Lacenae Culpatusve Paris, Divum inclementia, Divum Has evertit opes*. Est etiam haec eadem geminatio in codice Mediceo.

632. DESCENDO AC DUCENTE DEO. Non sum nescius quot ea sint, quae Servius congerit, ut commune genus esse diis, ostendat. In veteribus tamen aliquot codicibus, *ducente dea*, legitur. In Donatiano: *descendo adducente dae*. Mox ita: *In domo enim Priami se dixerat fuisse constitutum, & in summa ejus parte, unde se aut praecipites dederant, aut tradiderant flammis; idcirco irasus dixit: Descendo adducente dea, voluntate matris adductus, & persuasione receptus*.

634. AST UBI JAM PATRIAE. In Mediceo codice, *atque ubi*, legitur, quod suavius est.

646. FACILIS JACTURA SEPULCHRI EST. In omnibus iis codicibus, quos prae manibus habui, *sepulchri* absque verbo *est*, scriptum animadverti.

656. AUT QUAE JAM FORTUNA DABATUR. In antiquis aliquot codicibus legere est, *aut mihi quae fortuna*; sed prior lectio magis recepta.

661. PATET ISTI JANUA LETO. In Mediceo codice, & aliquot aliis antiquis legere est, *istic* adverbialiter, ut dicat non esse alio discedendum, si omnes velit perdere: quia jam aderit Pyrrhus, qui eum voti compotem reddet: *Qui natum ante ora patris, patrem qui ad aras obtruncabit*.

662. JAMQUE ADERIT MULTO PRIAMI DE SANGUINE. In codicibus aliquot antiquis mutato numero legitur, *Jamque aderit Priami multo de sanguine*; sed vulgata lectio longe venustior habetur iis, qui dactylum & spondeum alternos amant.

663. NATUM ANTE ORA PATRIS. In antiquis pene omnibus exemplaribus, *gnatum* cum g littera praeposita legas: & ita veteres scribere solitos

ostendit Victorinus, dum dicit: *Nos quaedam paucioribus litteris scribimus, quam antiqui scribebant: ut narus, natus, navus, nosco: nam illi has voces & similes istis & interposita scribebant. Cujus rei vestigia nos retinemus, cum scribimus, ignarus, cognatus, ignavus, cognosco*. PATREM QUI OBTRUNCAT AD ARAS. Vetera quaedam exemplaria legunt, *patremque obtruncat*; sed pronomen illud relativum majoris omnino ponderis est.

664. HOC ERAT ALMA PARENS. Prima hujus carminis dictio novos & veteres Grammaticos varie torquere consuevit. Priscianus in hunc locum: *Reliquis quoque casibus vetustissimi addebant eandem CE syllabam, ut hicce, haecce, hocce: unde vocali quoque sequente ablata per synalephen manentibus duabus CC solebant producere*. Virgilius: *HOCC ERAT ALMA PARENS*. Sed scriptorum negligentia praetermisit unum c. Dixerat vero prius idem hoc Velius Longus, qui dubitat verum esse acephalum, si *Hoc* unico c scribatur. Sed enim nullum ego ex antiquis codicibus codicibus adhuc inveni, in quo sit *hocc* duplicato cc notatum. Passim vero *hoc erat*: quo aequior sum Terentiano & Probo, c finalem in pronominebus producendi vim asserentibus habere, ut alio loco commodius disputatum est. Nam & Sosipater Carisius ultimum positionis modum ait, quum dictio definit in consonantem c, qua pars orationis finitur, & excipitur a vocali, ut, *hoc erat alma parens*. Ne vero mirum sit quaeri a Grammaticis utrum *hocc*, an *hocc*, an *hocce*, apud Poëtam sit dicendum: quaerit quid hujusmodi in Cicerone Fabius: *Quippe cur hosce potius quam hos eo loco dixerit, neminem vestrum ignorare arbitror, Judices, hunc per hosce dies sermonem vulgi, atque hanc opinionem populi Romani fuisse*.

670. NUNQUAM OMNES HODIE MORIEMUR INULTI. In Mediceo & codicibus aliquot antiquis, *nusquam* habetur, hoc est quocunque loco cadere contigerit, haud quaquam inulti moriemur. Sed *nunquam* Donatus agnoscere videtur. Hujus vero sententiae similitudo locum memoriae subjicit apud Livium, aliqua dignum animadversione, libro quinto de II. bello Pu. *Utrum praesenti serpere pecorum modo inulti trucidantur*. Quod in veteri codice legitur: *utrum praebentes corpora pecorum modo inulti trucidantur*.

671. HIC FERRO ACCINGOR RURSUS, CLIPEOQUE SINISTRAM INSERTABAM. In antiquis exemplaribus legere est: *hinc ferro accingor*. Et *clipeo* per u. Sed per i potius, ex Corneli Frontonis sententia scribendum videtur. De armis enim est sermo; sed enim haec levia. Illud me potius moveat, quod antiquissimi quidam codices legunt *clipeumque sinistrae insertabam*, pro, *clipeoque sinistra insertabam*: Donatiana praesertim pa-

paraphrasi cum antiqua lectione faciente: ita enim est, *Jam induebam scutum humero meo.*

679. TECTUM OMNE REPLEBAT. Veteres aliquot codices, *replevit*, legunt; sed *replebat* melius esse judicant eruditi.

680. QUUM SUBITUM DICTUQUE ORITUR MIRABILE MONSTRUM. Veteres aliquot codices *subito* habent; sed *subitum* Interpretes agnoscunt.

683. TACTUQUE INNOXIA MOLLI LAMBERE FLAMMA COMAS. In antiquis aliquot codicibus *mollis* legitur: ut vel *mollis comas* dicas, vel *mollis flamma*, *tactu innoxia*. Sed enim Donatus in Paraphrasi sua *pueriles* ait *comas*, *perindeque mollis ac teneras*. Cum Donato est codex vetus Camilli Porcii, in quo *mollis* omnino legitur.

688. ET COELO PALMAS CUM VOCE TETENDIT. In codicibus aliquot antiquis, *ad coelum palmas* legitur. Ut illud: *Ad coelum tendens ardentia lumina*. Praeterea non nihil decoris habere videtur repetitio illa: *Oculos ad sidera, ad coelum palmas*. Sicui tamen placeat, quod in Mediceo codice est, *coelo*, octavus casus, ut figuratur elocutio, non laboro.

697. TUM LONGO LIMITE SULCUS. In plebiscis veteribus codicibus, *lumine* pro *limite* suppositum est; sed probatiora omnia exemplaria *limite* habent.

699. GENITOR SE TOLLIT IN AURAS. In codicibus aliquot antiquis, quippe Mediceo, & aliquot aliis *legere* est, *ad auras*: in aliis quibusdam *ad aras*: ut etiam in Donatiano, quod forte non displiceat: quia sequitur: *Adfaturque deos*. Sed & *in auras*, veteres habent codices aliquot.

701. ET QUA DUCITIS ADSUM. In aliquot antiquis codicibus, *quo* legas; sed in pluribus, *qua*, Interpretibus praeterim eam lectionem agnoscuntibus.

709. QUO RES CUNQUE CADENT. Vetera quaedam exemplaria, *quo res cunque cadant*, habent, non inveniunt.

710. MIHI PARVUS IULUS SIT COMES. In Donatiano codice scriptum est, *mibi solus Iulus sit comes*. Consiliumque esse Donatus ait, ut tutior fieret fuga: si enim plures congregarentur, non facile latere potuissent. Idque praecipue ea de causa placet, ne tam paucis versibus, ter *Parvos Iulus* reperatur: paulo enim ante, *Cui parvos Iulus*, dixerat: & paulo post dicturus est: *Dextrae se parvos Iulus Implicuit*. Videmus enim Virgilium impendio evitasse illud Homericum τὸ δ' ἀναπαύσας.

718. ME BELLO E TANTO DIGRESSUM. Aliquot exemplaria vetera habent, *ex tanto*. Aliqua sine ulla praepositione, *bello tanto* legunt.

719. ATTRECTARE NEFAS. Mediceus & ve-

tera alia exemplaria legunt, *adtractare*: neque desunt Liviani codices ita scripti: ut primae Decadis libro quinto: *Quod id signum more Etrusco, nisi certae gentis sacerdos adtractare non esset solitus*: quod ea de causa potissimum adnotavi, ut admonerem lectorem, vulgata exemplaria *more vetusto* scriptum habere, quod in veteri codice Jani Parrhasii, quum is Romae summo doctorum applausu bonas litteras profiteretur, *more Etrusco* legi.

721. SUBJECTAQUE COLLA. In antiquis aliquot exemplaribus, *projecta* legitur; sed enim *subjecta* magis videtur interservire sententiae.

750. STAT CASUS RENOVARE OMNES. Antiqui nonnulli codices, *renovasse*, praeterito legunt tempore: alii quidam *revocare*; sed omnes magis approbant *renovare*.

760. PROTINUS AD PRIAMI SEDES. In veteribus aliquot exemplaribus, *protinus* omnino habetur: plura tamen ex illis *Procedo ad Priami sedes*, legunt. In Longobardico lectio est hujusmodi, *Procedo, & Priami sedes arcemque reviso*. Et ita habetur in Mediceo, & in Porcio, & aliquot aliis antiquis. Quam lectionem etiam Ti. Donatus agnoscit. Ait enim, *Procedo, hoc est, progredior, vel ulterius accedo. Et Priami sedes arcemque reviso: ne illa ad domum patris sui, aut ad munitum aliquem locum se contulisset*.

762. PHOENIX ET DIRUS ULYXES PRAEDAM ASSERVABANT. Hoc etiam loco nonnulli codices manu scripti legunt, *durus Ulyxes*; sed enim jam *durum Ulyxem* esse Virgilio diximus, ut *imitem Achillem*. Praeterea *observabant* cum Porcio aliquot alii habent codices: quae lectio variat etiam apud Livium ut lib. VII. de II. bel. Pun. Pub. Scipio *quum observari Numidam jussisset*: nam & *asservari* aliquot habent codices. Neque me fugit quid differentiae statuant Grammatici inter *adservare*, & *observare*: quam tamen ego non adeo acceptam ab auctoribus invenio.

774. OBSTUPUI, STETERUNTQUE COMAE. Jam saepe dictum, *obstupui* semper haberi in codicibus antiquis. Sed & *steterant*, exacta specie, aliquot habent exemplaria: quum tamen Probus *steterunt* agnoscat.

775. TUM SIC EFFART. In antiquis codicibus *tunc* habetur: utrumque idem significat.

777. NON HAEC SINE NUMINE DIVOM EVENIUNT, NEC TE COMITEM HINC ASPORTARE CREUSAM FAS. Quia repererat Servius, *comitem hinc asportare*: quam varie versus a multis corrigatur, repetit. At esse sane versus aliquot, qui scandendi rationem tritam in Grammaticorum scholis non admittant, inficias non ierim. Inveni tamen in codicibus aliquot antiquis, *nec te comitem asportare Creusam fas*. Nam *asportare*, etiam absque

absque adverbio locali *hinc*, per se plenum satis esse videtur. In Mediceo, & in Porcio, *comitem hinc portare* legitur; neque defunt ingenia eorum, qui *comitem hinc asportare*, recte legi contendant: versumque esse Pentametrum Choriambicum hypercatalecticum. Choriambum enim habere prima & quinta sede, tertia Anapaestum, paribus duobus locis spondaicum. Sed enim de numeris & variis metrorum generibus, quae versum Heroicum ingrediuntur, alibi disserendum erit. Hoc loco maluit peritiores versum exlegem esse.

781. AD TERRAM HESPERIAM VENIES. In vetustis aliquot exemplaribus, & *terram* legitur: & ita etiam habetur apud Donatum.

782. LENI FLUIT AGMINE TYBRIS. In codicibus aliquot pervetustis, pro *leni*, *lacto* habetur; sed Ti. Donatus omnino *leni* agnoscit: ait enim: *Laus interea fluminis illa est, quod copiosus, quod lenis, quod in ipso aquarum redundanti tractu per agros ubertim fluens nihil laedat.*

788. MAGNA DEUM GENITRIX. Ex antiquis plerisque codicibus & ex nominatis, *genetrix* per e scribendum, ut alibi ostendimus.

793. TER FRUSTRA COMPRESA MANUS EFUGIT IMAGO. In vetustissimis aliquot exempla-

ribus Vaticanæ bibliothecæ, & nonnullis aliis, præcipueque in Longobardico, & in Mediceo, *compressa* legitur: & ita etiam legere est apud Donatum. Facile vero crediderim antiquorum more, *compressa*, Sicilico, geminationis nota, super imposito fuisse prius, unde *compressa* emanarit, eorum errore, qui Sicilicon pro N littera, ut plerumque alias, acceperunt. Neque illud dissimularim esse veteres codices, in quibus *compressa manu efugit*, absque synaloepe legatur: sed enim hoc non aequè placet, quia versus ita nimium elanguesceret.

794. PAR LEVIBUS VENTIS VOLUCRIQUE SIMILLIMA SOMNO. Non prætereunda fuit lectio Mediceæ codicis, *Par levibus pennis, volucrique simillima vento*. Licet *somno* dubio procul castior lectio sit, & agnita Servio. Et, *Levibus ventis*, alia fere omnia habeant exemplaria.

804. ET SUBLATO MONTEM GENITORE PETIVI. Sunt qui *montis*, plurali numero, legendum adferant. Eam lectionem, ex antiquis codicibus, in Mediceo tantum inventi: in aliis *montem*, unitatis numero scriptum observavi; sed in contextu etiam Donatiano, *montis* est, numero multitudinis.

LIBER TERTIUS.

DIVERSA EXILIA ET DESERTAS QUÆRERE TERRAS AUGURIIS AGIMUR DIVOM. In codicibus aliquot manu scriptis, & vetustate ipsa venerabilibus, legere est: *Diversa exilia, & diversas quaerere terras*. Sed *desertas* Ti. Donatus agnoscit, ut in integris ejus in Virgilium commentariis legimus: Ex hisque duo pessima Aeneae proposita dicit: Avellebantur quippe a cineribus patriæ, diversa exilia & terrarum solitudines peturi: hoc enim modo *Desertas terras* interpretatur. Servius vero, quum videret Terras Aeneae satis debitas, hominum robore, & frequentia, & habere glebae commendari: commentus est, non solitudinarias, aut incultas, sed a Dardano desertas, interpretari: quae sententia, sicui magis adideat, non laboro. Sane vero sunt, qui respexisse Virgilium dicant, ad primam urbis Romae aedificationem: quam Strabo dicat non apto, neque idoneo loco positam, solo neque feraci, neque agro satis ad alendum spaciofo; sed quem Romulus & Remus necessitate coacti potius quam voluntate coluerint. Ita enim Strabo: *Κτίσαι τὴν Ῥώμην ἐν τόποις ἢ πρὸς αἰῶσι μᾶλλον, ἢ πρὸς ἀνάγκην ἐπιτηδείας, ἢτε ἢ ἐρυμνὸν τὸ ἰσχυρὸν, ἢτε χάραν οἰκίαν ἔχον τὴν πλείεσθιν πάλαι πρίφορον*. In superioribus autem quod vulgata legunt exemplaria, *visum superis*,

vetera quaedam habent, *visum est superis*, substantivo verbo interjecto: quod quamvis versus numerosiore faciat, absque eo tamen structura videtur elegantior. Missa vero sint, quae multa super *sumat* disputant Grammatici, si dixerit Comminianum asserere, *sumat*, hoc loco solecismum esse per tempus.

5. CLASSEMQUE SUB IPSA ANTANDRO ET PHRYGIAE MOL. MON. IDAE. In exemplaribus aliquot antiquis, absque & particula copulativa legitur: *Sub ipsa Antandro, Phrygiae molimur montibus Idae*. Verum ea particula nimirum loco hoc & necessaria est, & ad venustatem facere videtur. Quantum vero pertinet ad *Antandrum*; Pomp. Mela, *In altero*, inquit, *latere Antandrum*. Duplex causa nominis jactatur: Alii *Ascanium filium Aeneae, cum ibi rognaret, captum a Pelasgis, ea se redemisse commemorant, unde nomen, quasi ἀνὶ ἀνδρῶν*. Alii ab iis putant conditam, quos ex *Andro insula vis & seditio exegerat*. Hi *Antandrum, quasi pro Andro*; illi quasi pro viro accipi volunt. Stephanus ab *Antandro*, Aeolum duce, appellatam autumat. Eam Aristoteles prius *Edonida* nuncupatam ait, quam Cimmerii centum annos incoluerint. Quae super hoc Servius recitat de Polydoro ea insula redempto, deque eodem lap-

pidibus obruto, vel in mare praecipitato, partim ex Euripide sunt, quem hic Virgilius sequitur; partim ex aliis. De eo sane longe aliter habetur apud Homerum, qui eum in bello ab Achille pilo confossum ait his versibus:

Ἀντίρ ὁ βῆ ἐνὶ θυρί μῆλ' ἀνέδωκε Πολύδωρον
Πριαμίδην τ' ὃν ἔτι πάλιν εἰσέεισε μάχῃσιν,
Ὅσσην οἱ μῆλα παῖσι πᾶσι δ' ἔειπε γόοιο.
Τὸν βάλε μέσσην ἀκασὶ ποδάρης δῖος Ἀχιλλεύς.

Quos versus, pro iis qui Graece nesciunt, ita fere ad verbum interpretati sumus,

*Priamidem at telo Polydorum invadit acuto
Ora deo-similem, genitor quem in bella vetabat
Ire, satis quoniam natorem hic ultimus esset:
Hunc medium ipse acer pilo transfixit Achilles.*

12. CUM SOCIIS NATOQUE PENATIBUS ET MAGNIS DIIS. In antiquis aliquot codicibus, *gnato* cum G ante N: prout veteres scriptitasse Victorinus auctor est: & *dis* unico I, καὶ ἰ κρείσσιν. Probus tamen mavult *diis* per duas II litteras scribi.

15. HOSPITIUM ANTIQUM TROJAE. In antiquo admodum codice legere est, *anticum*: & ita inferius: *Terra antica*, per c, eadem proportionem, qua *posticum* dicimus. Ait tamen Velius Longus, in uno ex his u insertum esse: in altero minime, ne quis novam hanc esse quaestionem putet.

18. AENEADASQUE MEO NOMEN DE NOMINE FINGO. Adnotat Servius *Aeneadas* non *Aenos* a Virgilio dictum: quippe quod constet *Aenum*, ante Trojana bella celebrem fuisse urbem. Homerique Ἰλ. δ. Ductorena Thracum ex Aeno venisse dicit, Ὅς ἀπ' Ἀνίου εἰληλάβη. Is vero forte ad sua tempora respexit, quod & Virgilius eo loco fecit: *Portusque require Velinos*: nam Plinius omnino *Aenos* oppidum Thraciae memorat: ubi Polydori tumulus, & ab Aenea conditum, cui sacrificium quot annis, ut conditori fieret, etiam apud Livium legas his verbis ex antiquo codice desumptis: *Prospiciuntur ab Thessalonica Aenum ad statum sacrificium, quod Aeneae conditori cum magna cerimonia quotannis faciunt*. Addam etiam illud, paulo supra, corrigendum in eadem Liviana pagina: *Paris abominatus mentionem tam foedi facinoris ad Aenon deportaturum eos dixit*. Quod in cod. vulgatis *Atheneo* legitur, & nonnulli prave *Athenaeum* corrigere tentarunt. Apud Harpocrationem tamen legi: *Ephorum tradere urbem eam primum a Graecis Vulpinarium insularum accolis habitatam: postremo vero ex Mitylene & Cumis coloniam eo traductam*. Oppidum sane id *Absynthion* alio nomine vocatum ait Stephanus, de quo si quis plura quaesierit, Strabonis septimum legat.

26. VIDEO MIRABILE MONSTRUM. In codicibus aliquot manu scriptis, *miserabile* legitur; sed *mirabile* id fuisse Ti. Donatus ait, quod sanguis ex ligno flucret.

Tom. IV.

27. NAM QUAE PRIMA SOLO RUPTIS RADICIBUS ARBOR VELLITUR, HUIC ATRO LIQUUNTUR SANGUINE GUTTAЕ. In antiquo admodum codice scriptum erat: *nanq. ubi prima*: & pro *hinc atro*: *hinc atro*, ut adverbium adverbio responderet: recenti vero emendatione repositum id, quod in vulgatis habetur exemplaribus. Pro *liquuntur* autem sunt vetera exemplaria, quae *linquuntur* habent; sed enim *liquuntur* magis omnino placet, quod etiam agnoscit Servius.

33. ATER ET ALTERIUS SEQUITUR DE CORTICE SANGUIS. In codicibus antiquis plerisque *alter*, non *ater*, habetur. Animadverti vero in aliquot exemplaribus, L litteram abrafam esse: in aliquot additam aliena manu, ut in Mediceo discernitur.

37. TERTIA SED POSTQUAM MAIORE HASTILIA NIXU ADGREDIOR. *Nixu* unico s scribi placere Valerio Probo, qui nomen appellativum *nifus*, nihil differre ait scriptione a nomine proprio *Nifus*, & plura ita exemplaria vetusta convenire, dictum. Majoris illud momenti, quod Sospater Carisius, ubi de adverbis per ordinem agit, verbum hunc citans agnoscit *tertio* adverbium. Cujus ut stet sententia; vel Creticus Heroico condonandus; vel manifesta Synzesis admittenda; vel ob breve fuerit ea ratione quod ajunt Grammatici, o finalem saepe corripitur, quando in adverbium transcat, ut *cito*, *sero*, *modo*. Statius: *Sero memor thalami*. Martialis: *Accipe quomodo das*. Sed enim vix tanti fuerint Grammatici veteres, ut *tertia* *basilia* cuiquam displicere possit. Sit sane locus adverbii, ut *tertia* pro *tertio*, positum sit: nomen pro adverbio positum saepe apud auctores omnes reperimus.

41. JAM PARCE SEPULTO. Sunt codices antiqui, ubi *sepulchro* legatur. Quam lectionem Ti. Donatus agnoscit; nisi ter eadem pagina eodem verbo peccatum est.

43. NON ME TIBI TROJA EXTERNUM TULIT. Sunt codices nonnulli, in quibus *extremum* scriptum est. Sed enim Servius cur *externum* legendum sit, rationem adjicit, Polydorum civem & cognatum Aeneae fuisse. Eadem apud Livium sententia, ubi Scipio milites ad Ilergetum excidium ferociter accendit: *Non enim eos, ait, esse, neque natos in eadem terra, nec ulla secum societate conjunctos*. Et eruditus ille vir, qui Virgilium in aedibus Aldi tertio editum emendavit, in recognitione, *externum* subjecit. Quae dicta volui, quia nonnullos esse scio, qui lectionem *extremum* ament, referrique ad nobilitatem generis dicant, clamante scilicet Polydoro se non extremo loco natum, quo debeat ita contemptui & injuriae expositus esse: quod ridiculum est.

43. AUT CRUOR HIC DE STIPITE MANAT.

Gg

Ia

In antiquis aliquot codicibus, *haud* legitur, puncto firmo praefixo. In multis vero observes aspirationem abraham. Quo quidem loco *ant*, pro *neque* positum ait Priscianus, De constructione.

46. JACULIS INCREVIT ACUTIS. In codicibus aliquot antiquis, *implevit* habetur: paraphrasi etiam adjecta, *habundavit*. Ti. Donatus, ut in integris ejus commentariis habetur, verbum id exponit: *crebro percussit*, accipiendumque esse, ut non remanserit locus immunes vulnere: & paulo superius dixerat ad illius funus accumulato ferro multitudinem saevam confluisse. Tu, quae Servius de hasta Romuli dicat, videris.

48. OBSTUPUI STETERUNTQUE COMAE. In antiquis aliquot cod. legere est, *obstupui steterantque*. Sed enim *steterunt* & receptum est a doctis viris, & agnoscitur a Valerio Probo. De syllaba vero, quae pene ultimam praecedat in *obstupui*, satis alibi dictum, ne toties eadem repetamus.

53. ILLE UT OPES FRACTAE TEUCRUM ET FORTUNA RECESSIT. In codicibus aliquot antiquis, non habetur & copulativa particula, quae quidem non sine laesione tam numeri, quam elegantiae, iudicio meo ex hoc versu detrahi potest.

58. PRIMUMQUE PARENTEM. Vetera quaedam exemplaria, *parentum* legunt: hoc est primum ex patribus, aut ex senioribus; sed *parentem* magis omnino placet.

64. ATRAQUE CUPRESSO. In antiquis plerisque codicibus, *cupressu* est: non tam, quia nomen quartae olim fuerit declinationis, quam quod multa hujusmodi passim reperiuntur apud veteres o in u mutasse, prout multi adhuc loquuntur populi, maximeque a Piceno in Brutios usque. Testimonio vero sunt monumenta pleraque, in quibus antiqua scribendi ratio sese fidelius, quam in libris ostendat. Vidi ego Spoleti extra portam divi Petri dejectum ad ripam fluminis lapidem, in quo scriptum erat pulcherrimis characteribus:

IN. FRONT
P. X I I X.
IN. AGRU
P. X I I X

In monte vero Tarpeio, antiquissimo sane monumento legitur, HERCULES INVICTE CAUTIOUS HOC TUO DONU. Pro DONO. Quid quod ANNUS, pro ANNOS Romae pluribus locis legas. In Aede Divae Sabinae: JUSTA QUAE BIXIT ANNUS L. MENSIS V. DIES XX. Et alibi: NICEPHORUS PITINNUS QUI VIXIT ANNUS DUO. In quo illud etiam adnotatione dignum, quod in VIXIT s littera adjecta est post x, veluti saepe alibi: AUXILIUM, MAXIMUS. Et hujusmodi pleraque reperiuntur eodem modo scripta. Sed ut ad Virgi-

lianam lectionem redeamus, in Mediceo prius *cupresso* per o scriptum erat, nunc, ea abradita, vocalis u superaddita est aliena manu.

65. ILIADES CRINEM DE MORE SOLUTAE. In antiquis aliquot codicibus, *crinis* legitur numero multitudinis; sed magis poeticum est *crinem*, per figuram intellectionis.

70. ET LENIS CREPITANS VOCAT AUSTER. In codicibus aliquot antiquioribus: *lene crepitans*: quod quidem & placeret, & erudite positum videretur, nisi *lenis* agnoscerent interpretes: quorum haec paraphrasis: *Nam tempus fiduciam dabat, quo & mare placidum fuerat, & flatus ita temperati, ut lenitate sua, etiam invitos hortari potuissent ad navigandum.*

74. NEREIDUM MATRI, ET NEPTUNO AEGAEI. Ut missas faciam varias multorum lectiones & sententias in hoc versu, quam alii *Neptunio*, legendum velint: alii *Aegaeae*, ut in codice Longobardico est, *Neptuno Aegaeo*, absque synalephe: veluti etiam *matri et*, ad Graecorum imitationem posita non inerudite docti omnes arbitrantur.

75. QUAM PIUS ARCITENENS ORAS ET LITTORA CIRCUM ERRANTEM. Antiqui aliquot codices, *prius* legunt: et si *prius errantem*. Sed magis placet *pius*, ut ostendat Apollinem eo beneficio insulam promeruisse, ob officium matri suae toto orbe erranti praestitum: cujusmodi pietas filium addecat.

76. ERRANTEM MYCONE CELSA GYAROQUE REVINXIT. Antiqui codices plerique omnes hoc dictionum ordine versum legunt: *Errantem Gyaro celsa My. q. re. Gyaron* enim, genere muliebri dici, auctor Stephanus. Neque vero tacendum *Gyaro* nomen aptoton esse Probo Grammatico, haec *Gyaro*, hujus *Gyaro* declinanti. Cujusmodi esse etiam *Celeno* tradit. Illud sane scitu dignum, quod Antigonus Caristius esse in ea insula mures tradit, qui ferrum abrodant. Pro *Mycono* autem *Mycono* passim in veteribus exemplaribus inveni, ita quidem Graece scribitur, Καὶ Μυκὸν λίγυται μίαν τὴν Κυκλάδων. Et eo casu quippe in *es* finitura nomen apud Strabonem & Thucydidem reperitur. Quod vero Gigantes illos, quos postremo Hercules confecerit, in ea positos fabulantur, ut apud Strabonem libro x. legere est, animadvertendum est, codices etiam Graecos variare. In aliquibus enim legitur, *Τῶν γιγάντων τὴν ὕψους*: quod nimirum postremos significaret. Sed in aliquot aliis *τὴν ὑψιμεστέαν* legas, hoc est validissimos. Unde forte sit proverbio locus, *Omnia sub unam Myconum*, quum superfuisset adhuc aliquid longe difficilius ad expugnandum innuamus: Vel id denique confectum esse, quod se nostris conatibus difficillimum objecisset. Neque vero haec a me dicuntur,

tur, ut alterius cuiuspiam sententiam improberi; sed quia non temere scriptum crediderim validissimos Gigantum in ea positos.

79. EGRESSI VENERAMUR APOLLINIS URBEM. Sunt antiqui codices, in quibus, *egressi*, G littera geminata, scriptum invenias: quod verbi compositio sit ab *extra* & *gradior*, non ab E & *gradior*: ideoque sit ea littera geminanda: ut ex compositae dictionis singulis partibus aliquid appareat. E quippe & c, quod in x duplici littera latitabat, *egressi*. Inde c ob cognationem in G abeunte *egressi*. Ita olim *enfatus*, mox *efatus*, talem a Ter. Scaurib: & omnium denique usu *efatus* receptum.

82. OCCURRIT, VETEREM ANCHISEN AGNOSCIT AMICUM. In antiquissimo codice obcurrit, praepositione incolumi scriptum est, quod improbat Scaurus. Eodem modo *agnoscit*: quamvis in Mediceo, & in plerisque aliis *adgnovit*, praeterito tempore positum est, quodammodo reddito causae videtur esse, cur occurrerit. Sane praeteritum *agnovit* hoc loco Pontanus etiam agnovisse videtur.

84. TEMPLA DEI SAXO VENERABAR STRUCTA VETUSTO. In plerisque codicibus antiquis, *veneramur*, numero plurium habetur. Sed multa supra *bar* ultimam syllabam *mur* notatum habent, non tam variandae lectionis causa, quam paraphraseos. Quippe ut *venerabar* pro *venerabamur* positum innuant: quia verba reliqua eadem periodo contenta, sunt in pluralitatis numero, *jungimus*, *subimus*. Sed enim, quia subsequuntur preces in persona Aeneae nuncupatae, mihi non displicet, *venerabar*, unitatis numero: nam etiam in VI. reliquis hoc vel illud procurantibus, *Pius Aeneas arces*, quibus *altus Apollo Praesidet*, horrendaeque procul secreta Sibyllae, *Antrum immane petit*. Quod vero *saxum vetustum* appellavit, id redigit in memoriam mihi, quod apud M. Tullium in Verrinis legere est, ubi de hac insula loquitur, & Apollinis templo: *Est enim tanta apud eos ejus fami religio atque antiquitas, ut in eo loco ipsum Apollinem natum esse arbitrentur*.

91. LIMINAE LAURUSQUE DEI. Illud ego sane praeteriturus eram, inveniri codices manuscriptos, in quibus *limina* per ei prima syllaba scriptum sit: & ita alibi, ut in II. *leimen erat*: nisi Probus Grammaticus interpellasset, nomina esse dicens, quae plenitudinem patiuntur, hoc est, quae e littera plus scribantur: ut puta, *limen*, *leimen*. In Carili fane codice, quem lectionavi, ubi ex C. Julii Ro. sententia, *laurus*, hoc loco numero multitudinis positum asseritur, animadverti *numinaeque laurusque* citatum esse, non *limina*: quod quidem memoriae lapsu factum crediderim a librario, donec quid magis fide dignum invenero:

quum *limina*, castior omnino lectio videatur, quam tot veteres cod. ostendant, Quintilianus agnoscat, & Val. Probus octavum positionis modum observet in *Liminaeque laurusque Dei*, sicuti septimum in eo versu: *Omnia vincit amor, & nos cedamus amori*.

93. ET VOX FERTUR AD AURES. Codices antiqui omnes ii, qui *aures* admittunt, *auris* per i scribunt, ex Velii sententia; sed sunt etiam vetera quaedam exemplaria, in quibus *ad auras* scriptum invenitur, quod quidem non ita placet.

94. QUAE VOS A STIRPE PARENTUM, PRIMA TULIT TELLUS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *de stirpe*: sed *a stirpe*, jam omnes recipiunt.

104. CRETA JOVIS MAGNI MEDIO JACET INSULA PONTO. Non temere quaerit Servius, cur *medio ponto* dixerit Virgilius: neque insulse dubitationem solvit, dum tot maria enumerat, quae Cretam insulam adluunt. Dicamus itaque *medio ponto*, id est, ambiguo. Hic enim est Latinitatis modus, ut ea in medio esse dicamus, quae nulli adhuc parti sint adjudicata. Sed in Virgilianam hanc sententiam nemo proclivius ivit quam Solinus: ait enim is: *Pronius est Cretam dicere, quam absolvere, in quo mari jaceat. Ita enim circumflui illius Graeci nomina permiscuerunt, ut dum alia aliis ingerunt, pene oblimaverint universa*.

108. TEUCRUS RHOETEAS PRIMUM EST ADVECTUS AD ORAS. In codicibus aliquot antiquis, *Teucros*, idiomate Graeco scriptum est, in Longobardico *Teucer*; sed enim Sosipater Car. ex Aurelii sententia, nomina quae apud Graecos aut per $\epsilon\theta\omicron$, aut per $\tau\epsilon\theta\omicron$, aut per $\delta\theta\omicron$, aut per $\chi\theta\omicron$, effertur: ea omnia, omnia Graeca extremitate, per *er* apud nos effertur, & per secundam declinationem declinari docet: ut, $\alpha\gamma\rho\varsigma$, *ager*, *agri*; $\alpha\tau\tau\iota\pi\alpha\tau\epsilon\rho\varsigma$, *Antipater*, *Antipatri*; $\mu\epsilon\gamma\alpha\rho\epsilon\varsigma$, *Menander*, *Menandri*; $\tau\epsilon\upsilon\kappa\rho\varsigma$, *Teucer*, *Teucri*. Quanquam ait ille, Virgilius *Teucrus*, & *Euandrus* extulerit. Praeterea duo tantum nomina designat, quae semper in suo statu permaneant, *Coder* & *congrus*: non enim dicitur *Coder*, neque *conger*. Priscianus etiam hoc citato versu Virgilium ait *Teucrus* & *Euandrus* protulisse. Quod vero vulgata plurimum exemplaria legunt, *adoras*, antiqui plerique codices cum Mediceo *in oras* habent; sed etiam *ad* reperitur.

111. HINC MATER CULTRIX CYBELE CORYBANTIAQUE AERA. Quia varialitterarum versura totus hic versus in antiquis codicibus deluxatus est, lectio ea nonnullis magis adridet: *Hinc matris cultri Cybeles*: ut adludatur ad evirandi ritus, quum praesertim sequatur ad sacrificii supplementum *Corybantiaque aera*. Alii legunt *cultrix Cybeli*: quae scilicet *Cybelum Phrygiae montem*

incoleret, a quo Dea sit *Cybele* cognominata. Porro *Cybelum* Ti. Donatus agnoscit in xi. locum, in quo *Cybele* colebatur. Sane *Κυβέλλη*, Phoeniciae oppidum, agnoscit Herodianus. *Κυβέλλα* vero oppidum ajunt Phrygiae, & *Κίβηλλον*, sacellum, a quo Rhea sit *Cybele* appellata: neque non *Κυβέλλης* & *Κυβέλλης*, ut Pisander in x. Quantum vero pertinet ad l litteram in eo nomine nunc simplicem, nunc geminatam, poetæ id ex commo-
 suo factitiosæ solent; non quod ea scriptione Phrygiae oppidum ab altero Phoeniciae discernatur. Legamus itaque: *Hinc mater cultrix Cybeli*. Quam lectionem Servius etiam videtur agnovisse. Est autem *colere*, inter alia significata, locum aliquem præsentia sua honorabilem reddere, ut eo loco: *posthabita coluisse Samo*. Et: *Pallas, quas condidit arces, ipsa colat*. Et apud Livium: *Vos Ceres mater, ac Proserpina, precor, caeteri super-
 ni infernique Di, qui hanc urbem, hos sacros lacus, locusque colitis*.

123. HOSTE VACARE DOMOS. In exemp. admodum vetustis *domum* legi, numero unitatis; sed plenius est *domos* dicere, quod satis universæ facit multitudini, commodumque ita omnibus hospitium pollicetur.

125. BACCHATAMQUE JUGIS NAXON VIRIDEMQUE DONYSAM. In codicibus aliquot antiquis, *Donusam* per u Latinam vocalem in peneultima scriptum legas: non hic, quia ut Verrio Flacco placet, eadem apud nos u littera sit, quæ apud Graecos y psilon: sed quia insula ea *Δωρυσία*, Graecis est, *Νάξος* ex *Dionysia*: quippe quod Bacchus in eam ex Naxo trajecerit Anadnam, quam Minos pater insequabatur. Est & *Donusam* legere in antiquo Taciti codice, iis libris, quos Leo x. Pontif. Opt. Max. ab interitu vindicavit, pro hac eadem insula: *Naxos* vero in codicibus aliquot per s notatum invenies. Graeci tamen per ξ nomen hoc scriptitare solent. Eodem hoc modo apud Livium in captivitate Syracusarum corrigendus locus ex veteri codice: *Epicides ab insula, quam ipsi Naxos vocant*. Nam *Naxos* per s in impressis codicibus habetur. Sed ut ad *Naxon* alteram, qua de nunc agitur, redeam; illud minime præterierim, traditum ab Asclepiade: *Naxias mulieres solas hominum octimestrem foetum vitalem parere*. Sive quod Bacchus sibi Junonem conciliaverit: sive quod eo temporis spatio sit ipse natus, cujus rei memoriam ita voluerit illustriorem fieri.

126. OLEARON. In antiquis aliquot exemplaribus, *Oliaron*: secunda vocali per iōta scriptum invenies, uti etiam scribitur apud Graecos: de qua ita traditur: *Ὀλίαντος ἵνα* & *Κυβέλλης*. Solent tamen Latini iōta libenter in e vertere, vocali alia præcipue subsequente, ut in nomine *Aethereus*. Fuit vero *Oliaros* Sidoniorum Colonia,

ut Ponticus Heraclides tradit, in libro de Insulis. Ea vero a Paro distat octo & l stadia. NIVEAMQUE PARON. In codicibus aliquot antiquis, *Parum*, idiomate Latino scriptum inveni; sed enim propria nomina Graece declinata, plerumque nescio quid venustius sonare videntur. Sic *Paron* magis placet. Ita etiam apud Historicos, ut in ant. Livii cod. *Corinthon* legi: &: *Clam Cyprum profugis*: & alia hujusmodi pene innumera.

127. CREBRIS LEGIMUS FRETA CONCITA TERRIS. In codicibus aliquot manu scriptis legi: *freta concita remis*. Frequenti quippe navigatione sollicitat, quod quidem fieri in multarum insularum, earundemque passim habitatarum, vicinitate, par est; sed neque displicet *terris*, ut freta dicat crebris incursionibus tam frequentium insularum concitari.

128. NAUTICUS EXORITUR VARIO CERTAMINE CLAMOR. Sunt naris admodum emunctæ viri, qui pro *certamine*, legendum autem *hortamine*, sustinerique versum adspirationis vi contendunt. Eam ego lectionem nusquam in antiquis codicibus inveni. Legi vero apud Ti. Donatum, in navi varia esse officia, & tamen omnia cum certamine & labore. Quare quam is lectionem agnovit, meridiana luce clarius apparet.

133. PERGAMEAMQUE VOVO LAETAM COGNOMINE GENTEM. In pluribus antiquis exemplaribus versus hic in duo membra dispescitur: cum superiori enim versu: *Ergo avidus myros optatae molior urbis*, hemistichium adiungunt: *Pergameamque vovo*: corna mox interjecta subiungunt: & *laetam cognomine gentem Hortor amare sacos*. Pontanus versus pro unico membro citat: non taciturus, si & illud insertum agnovisset.

135. JAMQUE FERRE SICCUM SUBDUCTAE LITTORE PUPPES. Tria in hoc versu nomina geminatis consonantibus notata, in antiquis codicibus simpliciter scribuntur, *siccum*, *litore*, & *pupes*: sive ita deposcat analogia: sive quia, ut Victorinus ait, antiqui consonantes geminare non consueverunt: ut in his *Annus*, *Lucullus*, *Memmius*, & his similibus. Supra vero consonantem, quam geminari oportebat, Sicilicon imponebant: cujus figura haec est Victorino: *Annus*, *Lucullus*, *Memmius*: idque signum geminandi apparere in multis veteribus adhuc scriptis libris attestatur. Sed enim de *litore* cur unico omnino s scribi debeat, in vii. disputatum.

140. LINQUEBANT DULCES ANIMAS, AUT AEGRA TRAHEBANT CORPORA. In codicibus aliquot antiquis una eademque periodo concluduntur: *Et Laetifer annus Linquebant dulces animas, aut aegra trahebant Corpora*: ut *Laetifer annus* sit subiectum. In aliis tamen exemplaribus cario-
 sioribus legi: *Linquebant animas dulcis, aut ae-*

gra.

gra trahabant Corpora: quae lectio recepta.

143. RURSUS AD ORACULUM ORTYGIAE. In antiquis plerisque codicibus *oraculum*, integra dictione scriptum invenias. In quo forte putabant a secundam syllabam a principio corripri posse ratione polysyllabicae dictionis: quod ajunt quidam in hujusmodi vocabulis medias plerumque ad placitum poni, ut *Sidonia Dido*, & *Sidoniam piteo*. Sed enim omnes jam probant *oraculum*, *na-ra orygnio*.

145. QUEM FESSIS FINEM. In antiquis aliquot codicibus *quam* legitur, f. g. ut hoc loco Non. Marcellus agnoscit: quamvis alibi dictum sit a Virgilio: *Hic finis fandi*. *Finem* porro f. g. proferre maluerunt Varro, Cassius, Caecilius, Attius, & Lucretius.

162. AUT CRETAE JUSSIT CONSIDERE APOLLO. In codicibus aliquot antiquis replicata negatione legitur: *haud Cretae*: uti prius etiam erat in codice Mediceo, quod Interpretes non admittunt. Sunt etiam codices, in quibus, *confidere* legitur; sed *confidere*, magis placet, ut illud: *Vultis & his mecum pariter confidere regnis*. Quod vero *Cretae* adverbialiter, ut urbium propria nomina positum sit: nequis carminis id necessitati condonandum dicat, oratores etiam eadem usos elocutione scimus. Apud Varronem libro primo de Agricultura: *Itaque Cretae ad Cortinam dicitur Platanus esse, quae folia hyeme non mutat*.

165. OENOTRII COLUERE VIRI. In antiquis plerisque codicibus, *Oenotri*, unico i scriptum est: ut in primo diximus. Quanquam etiam si *Oenotrii* scribatur ii geminato, duo illa ii unica pro syllaba per eam, quae frequentissima est apud veteres poetas, figuram Synizesin, accipiuntur. Non aliter ac *dii* unica syllaba Grammatici quidam veteres enuntiare jubent, duabus quantumvis scriptum vocalibus, quae minime coire in diphthongum possint. In monumentis autem veterum saepe videas eam litteram geminari Attiano more, pro unica vero proferri: ut illud Romae: LIBERTIS LIBERTABUSQUE SUIIS. Quam tamen dictionem, liceat haec in doctorum quorundam gratiam inferere, etiam per *ei* scriptam ex instituto Lucillii non semel invenias, ut illud: MONUMENTUM FECIT ET SIBI BT SUEIS. Eandem porro scribendi varietatem in nominativo plurali masculini generis a pronomine *Is*, *ea*, *id*, observavi: nam in arcu Aquae ductus, qui est in Celio monte, scriptum est: P. CORNELIUS P. F. DOLABELA, & quae sequuntur, FACIUNDUM CURAVERUNT: EIDEMQUE PROBAVERUNT. Attiano vero more in arcu quodam legitur inter Aventinum & Tyberim: P. LENTULUS. C. N. C. SCIPIO. T. QUINTUS CRISPINUS, VALERIANUS COS. R. S. C. FACIUNDUM CURAVERE, IIDEM-

QUE COMPROBARE. Ut ex hoc etiam terminationes illas *curaverunt*, & *curavere*; *probaverunt*, & *probavere*: eodem accipi significato videamus, quum alteram in *re* scilicet exeuntem, nonnulli dualis esse numeri voluerint.

166. DIXISSE DUCIS DE NOMINE GENTEM. Quod in codicibus aliquot antiquis *duxisse* legatur, librariorum omnino negligentia factum puto. Nam tota haec sententia super nominis nuncupatione versatur.

170. CORITUM TERRASQUE REQUIRE. In codicibus aliquot antiquis, *requiras*, legitur; sed plura sunt exemplaria manu scripta, quae cum Mediceo & eo, quem mihi Camillus Porcius legendum dedit, *requiras*, tertia persona legant. Ad Anchisen enim haec referenda sunt, & ejus acquiescendum est sententiae, quam lectionem Ti. Donatus etiam agnovisse videtur.

172. VISIS AC VOCE DEORUM. In antiquis plerisque codicibus, & *voce* legitur, prout etiam est in Donatiano codice: verum *ac* minime displicet.

176. CORRIPIO E STRATIS CORPUS. Antiqua aliquot exemplaria, *corripio stratis*, absque praepositione separativa legunt, ut: *Haud segnis strato surgit Pal.*

181. SEQUE NOVO VETERUM DECEPTUM ERRORE LOCORUM. In antiquis aliquot codicibus, *errore parentum* legitur; sed quia sermo est de sedibus fato praemonstratis, *locorum*, in multis etiam reperitur, atque ea lectione plurium, subditicia priori abraha, quae *parentum* fuerat.

187. CASSANDRA MOVERET. In codicibus aliquot antiquis, *moveret* scriptum est. Magis vero placet *moveres*: ut sit: cui nam hoc ea persuasisset, Trojanis rebus tunc adeo florentibus?

203. TRIS ADEO INCERTOS CAECA CALIGINE SOLES. Vetera quaedam exemplaria, ad Kappacifmum declinandum, dictionum ordinem ita disponunt: *Tris adeo caeca incertos caligine solis*. Servius tamen cacephaton illud videtur agnovisse.

204. ERRAMUS PELAGO, TOTIDEM SINE SIDERE NOCTES. In codicibus aliquot antiquis, & *totidem*. In aliquot, *totidem & sine*. Sed enim magis placet, si particula ea penitus submoveatur: quae lectio est etiam codicis Medicei.

206. AC VOLVERE FUMUM. In Mediceo codice, *ac ducere fumum*, legitur; proprium tamen est fumi tortuose volvi ob crassitudinem, dum cum aere colluctatur.

210. ME LITORA PRIMUM ACCIPIUNT. In veteribus aliquot exemplaribus, *excipiunt*, legitur. Quia dixit *Servatum ex undis*. Sed enim & accipere in hoc significato non improprium, ut: *Hinc Drepani me portus & inlaetabilis unda Accipit*.

221. NULLO CUSTODE PER HERBAM. In antiquis aliquot codicibus, *per herbas*, numero multitudinis legitur: quod parvi tamen momenti est.

223. VOCAMUS IN PRAEDAM PARTEMQUE JOVEM. In plerisque pervetustis codicibus dictio- num ordo mutatus est in hunc modum: *in partem praedamque*. Et hanc lectionem agnoscit Ser- vius.

226. QUATIUNT CLANGORIBUS ALAS. Anti- qui nonnulli codices *plangoribus* legunt: hoc est, alarum quassationibus strepitum cientibus: nam *clangor* diversum quid significat, nisi velimus in- telligere additas etiam voces horribiles alarum stre- pitui, ut utroque modo terrarent. Quod tamen aliorum iudicio relinquimus.

232. RURSUM IN SECESSU LONGO. Quod in codicibus plerisque veteribus legere est: *rursus in secesso*: & ita inferius, *rursus ex diverso*, non ita absurdum est, ut non suos fautores habeat. Aliique pedem Amphimacrum, quo etiam alibi usus sit Poeta noster, esse contendunt: alii collisio- nem ex *u* & *s* fieri, ut alias nonnunquam. Ta- met si non sum nescius veteres quosdam Gramma- ticos negare *rursus* per *s* dici, sed *rursum* per *m*, ut *Iterum*, proferri debere. Cui quidem opinioni ita adhaerescunt, ut illud etiam *rursus ad oraculum*, superius habitum, *rursum*, absque ecclipli legi contendunt. Sed video apud doctos haec jam ex usu recessisse, paucissimosque esse, qui veterum huiusmodi figuras ferre possint.

233. TURBA SONANS PRAEDAM PEDIBUS CIRCUMVOLAT UNCIS. In antiquis aliquot exem- plaribus, sublata dictione *praedam*, legere est: *Turba sonans pedibus subito circumvolat uncis*: quod itidem superius dixerat. Sed enim mihi placet legere *praedam*, ut & rem, qua dolebant, tangat, & varietur versus, ne in Homericum τὸ ἀπαμειβόμενον recidat.

236. TECTOSQUE PER HERBAM. In antiquis aliquot exemplaribus, *per herbas* legitur, plurali numero; sed hoc parvi est momenti.

248. BELLUMNE INFERRERE PARATIS. In an- tiquis aliquot exemplaribus affirmative, non inter- rogative, legitur *bellumque inferre paratis*, elocu- tione eleganter continuante cum *et*, quod subse- quitur: *et Patrio Harpyias*. Diximus enim alias Homericum, & omnium apud Graecos praestan- tium Auctorum, esse, post *et* addere *et*. Quod & diligenter & frequenter admodum Virgilius imitatur. Quamvis non negarim in interrogatione plus esse ponderis, & maiorem objurgationis vim, quae minas etiam tacite secum trahat, & confes- sionem criminis. Quare lectionem eam, *bellumne*, nequaquam immutari. Quod vero in vulgatis habetur exemplaribus: *et patrio insontes Har-*

pyias: ut leve praeterissem: nisi multorum vete- ram codicum consensu monitus essem ad vocali- tatem facere, quod in eis alio dictionum ordine legitur: *et patrio Harpyias insontis pellere regno*. Illud autem minime dissimulandum, quod in *Har- pyiae* nomine scribendo variant Librarii. Multi fi- quidem Servium secuti, pene ultimam diphthon- gum ponunt impropria, ut apud Graecos scri- bitur Ἀρπυίας. Quorum a sententia longe diversus est Sosipater Carisius, qui negat i litteram coali- tam in diphthongum esse y litterae praecedenti; sed pro consonante accipi debere. Syllabam enim eo etiam inquit modo positione longam fieri, si vocalem brevem sequatur: i vice consonantis po- sita, ut *Harpyiae*. Quare si diligentissimo Gram- matico credimus, in eo nomine, *iae* ultima sylla- ba per tris litteras erit enuntianda, quam alii in unam tantum diphthongum puram abire conti- dunt.

252. VOBIS FORTIARUM EGO MAXIMA PAN- DO. In plerisque veteribus exemplaribus, non est pronomen in contextu, sed ita legitur: *Fortiarum maxima pando*. Sed pronomen illud & emphasim habere, & sententiam adjuvare, & numerum vo- calionem efficere videtur.

258. DIXIT ET IN SILVAM. In codicibus ple- risque vetustioribus *in silvas* legitur, numero mul- titudinis: utcumque parvi hoc refert.

265. DI PROHIBETE MINAS, DI TALEM AV- ERTITE CASUM. Antiqui aliquot codices, *pro- hibete nefas*, & *avertite pestem* legunt. Cujusmodi hemistichium habemus inferius de Cyclope. Sed *minas*, & *casum*, ut in Mediceo, & in vulgatis codicibus legitur, omnino melius est.

268. FUGIMUS SPUMANTIBUS UNDIS. In co- dicibus aliquot antiquis *ferimur* legitur. Interpretes vero *fugimus* agnoscunt, quod festinationi apte congruit.

269. GUBERNATORQUE VOCABANT. Verbum id numero plurali fere passim habetur in vulgatis codicibus: sed in antiquis aliquot, *vocabat*, ut pro- pinquiori adhaereat.

270. NEMOROSA ZACYNTHOS. Vulgata ple- raque omnia exemplaria, *Zacynthos*, idiomate Graeco scribunt. Sed in antiquis nonnullis, *Za- rynthos*, Latino casu scriptum est: delectat tamen casus ille Graecus in propriis praesertim nominibus. Praeterea Probus in Arte, eo capite, quo agit de nominibus foeminini generis in os rectum termi- nantibus, & ablativum in o, in exemplum ponit nomen hoc *Zacynthos*.

271. DWLICHIMUMQUE, SAMEQUE, ET NE- RITOS. Sunt codices aliquot antiqui, in quibus *Samosque* legitur. Sed *Same* alia, alia vero *Samos* Servio est. Apud Homerum tamen, qua de nunc agitur, *Samos* scribitur, Σάμοις τε πελαγίστης Od. δ.

Et

Et in Catalogo de iis, qui Ulysses secuti sunt, O Σάμους ἠμψύματο; itaque Samos recte.

272. EFFUGIMUS ITHACAE SCOPULOS. In antiquis fere omnibus legas, *Effugimus scopulos Ithacae*. Nempe quia Tritimemeri tinnuerunt: atqui, nisi caesurae suam velimus auctoritatem esse incolumentam, certe *ita* ut Graeci tradunt, & Latini, vel in principio dictionis, etiam pro vocali collocat, vim habet producendi praecedentem syllabam natura brevem; cuius rei exemplum ponunt ex 12. §.

Νόστον δ' οὐκ ἔλαβον ἰσχυρὸν, πρὸς δὲ πύρρον.

Ita illud, de quo supra, apud nos volunt: *Petitoribus inhiantibus spirantia consulit exta*. Sed utcumque haec accipiuntur, passim tamen observamus tam Graecos quam Latinos auctores caesuris plurimum tribuisse. In Mediceo autem codice non tantum est *scopulos Ithacae*, verum una plus dictione legitur, & *Laertia Regna*. Magis tamen placet appositione positum, absque & copulativa.

273. DIRI EXECRAMUR ULYSSES. In Mediceo codice *Ulyxei*, ut: *Ajaciis Oilei*.

280. ACTIAQUE ILIACIS. In plerisque veterum exemplarium codicibus, *Accia* duplici *cc* notatum inveni, & ita nomen proprium *Accius*, quod Victorinus per duo *st*, *Atsum*, ut *Vestium*, & huiusmodi quaedam alia scribi debere contendit. Sed enim loco hoc *Actius* & *Actiacus* per *st* scribendum: in nummo enim Augusti Divi F. qua parte Apollo cum lyra spectatur, cum litteris a lateribus IMP. X. sub pedibus Dei, ACT. hoc est, *Actiacus* legitur. De ludis vero Actiis Harpocratio ait: *Actia antiquos esse ludos, de quibus Callimachus meminere in libro de Certaminibus*.

292. PORTUQUE SUBIMUS CHAONIO. Valerius Probus legit: *Portusque subimus Chaonio* per *q* mega genitivo casu, ut *Androgeos*: quum tamen non inficietur esse etiam, qui legant: *Portusque subimus Chaonios*, utrumque accusativo casu; sed enim Serviana sententia minime displicet, quae cum veteribus exemplaribus *Portu Chaonio* lectionem agnoscit, ut: *subeunt muros*.

293. BUTROTI ASCENDIMUS URBEM. Vetera pleraque omnia exemplaria *accedimus* legunt: nondum enim portu progressi sunt. Dixerat tamen *cessam urbem*, atque ita, *ascendimus*, non improprie.

298. OBSTUPUI MIROQUE INCENSUM PECTUS AMORE. Ut mirum faciam *obstupui*, de quo saepe dictum, codices nonnulli admodum vetusti legunt, *incensum est pectus*; sed forte illud ex paraphrasi huc insertum.

319. PYRRHIN' CONNUBIA SERVAS. In antiquis aliquot codicibus legere est, *Pyrrhi an con-*

bia servas. Ut sit: *Andromache, servas ne con-*
nubia Hectoris, an Pyrrhi? Sunt, qui & *Andromachen* legant, ut uno membro totum id colligatur: *Quae digna satis fortuna revisit Hectoris Andromachen?* Sed enim longe magis placet eruditis ingeniis, quod vulgata habent exemplaria, *Hectoris Andromache, Pyrrhin' con nubia servas?* Hoc est, fieri ne potest, O *Andromache*, ut quae *Hectoris Uxor* fueris, *Pyrrhi con nubia servare possis?* Antiqua vero fere omnia exemplaria, *conubia*, unico *n* scribunt.

321. O FELIX UNA ANTE ALIAS. Pathos est, ut ait Quintilianus in VI. quo gravem rem interdum efficitur, si magnis malis gravius id esse, quod perpeffi sumus, ostenditur. Quam miser enim casus *Andromaches*, si comparata ei felix *Polyxena*, hostilem ad tumultum iussa mori!

326. STIRPIS ACHILLEAE FASTUS JUVENEMQUE SUPERBUM SERVITIO ENIXAE TULIMUS. In codicibus aliquot antiquis, *fastum*, unitatis numero legitur, sed longe calamitosius videtur numero multitudinis *fastus* dicere. Quod vero ait *servitio enixae*, ut *misia* faciam, quae *Servius* tradit: No. Marcellus hoc loco teste, *enixam* dici, partu *levatam* ait. Quamvis etiam *enixam*, labore exercitam exponat alibi, eodem hoc loco teste. Idem alibi: *Enixae dicuntur foeminae dolendi labore perfunctae, quod vinculis quibusdam periculi, quibus implicarentur, fuerint exolutae*. Nemo enim dici artum & colligatum ostendit Plautus in *Amphitryone* dicens: *Uno labore exsolveret aerumnas duas*. Haec ad eos dicta volui, qui *enixae*, participii voce legi contendunt. Sed enim Ti. Donatus *enixae* ait adverbium esse debere, ut sit: *Fastus ejus intolerabiliter servitio tulimus*. Ex eo vero quod dixit *tulimus*, ostendit nimium fuisse servitii pondus. *Enixe* ergo, & *tulimus*, hoc idem significant, ait ille in commentariis integris. Neque praetereundum quod hoc loco *Sospater* ait: *Servitium*, esse multitudinem servorum; *servitutem* vero, conditionem serviendi; sed veteres indifferenter *servitium* pro *servitute* posuisse. Ut Virgilius III. *Servitio enixae tulimus*. In eandem sententiam Tibullus: *Sic mihi servitium video dominamque paratam*.

329. ME FAMULAM FAMULOQUE HELENO TRANSMISIT HABENDAM. In Mediceo, & in Porcio, & antiquis fere omnibus exemplaribus, dictiones in hunc sunt ordinem collocatae: *Me famulo famulamque Heleno*. Et eodem legit ordine Ti. Donatus.

332. PATRIASQUE OBTRUNCAT AD ARAS. Eusebius De temporibus: *Pyrrhus Delphis in templo Apollinis ab Oreste occiditur prodicione sacerdotis Macarei*. Cui vero *patrias* dixerit Poeta, *Servius* multas rationes adducit. At *Macrobius* primo Sa-

Saturn. Apollinem Παῖρῶν olim cognominatum ait, non propria gentis unius aut civitatis religione, sed ut auctorem progenandarum omnium rerum: quod Sol humoribus exsiccatis ad progenerandum omnibus praeberit causam, de quo Orpheus:

Παῖρὸς ἔχουσι νόον καὶ ἐπιφρονὶ θυλόν.

Placuerit vero Macrobio haec Philosophice commentari. Sane Athenienses, ut Harpocration tradit, Παῖρῶν Ἀπόλλων coluere auspiciis Ionis, qui quum in Atticam migrasset, Athenienses Iones vocati sunt. Ab eisque Apollo *Patrons* cognominatus.

338. AUT QUIS TE IGNARUM. In antiquis aliquot codicibus legere est: *aut quisnam ignarum*. Fuerat vero *te* pronomen forte additum a Paraphraste: nempe *quisnam* etiam apud Ti. Donatum habetur. Et ita scriptum est in codice Mediceo.

339. ET VESCITUR AURA. In antiquis plerisque codicibus, *auras*, accusativo casu legitur: cum elocutione Tibulli: *Sic usque sacras immoxia lauros vesciat*.

340. QUEM TIBI JAM TROJA. In antiquis aliquot codicibus versus absolutus legitur; sed candore haud quamquam Virgiliano. In nonnullis enim: *Troja obfessa est enixa Creusa*. In aliquot aliis: *Quem tibi jam Troja peperit fumante Creusa*. Utrumque ridiculum. Sed plurimum supplementum illud aliena manu additum est, ut cernere est in Mediceo codice, & aliquot aliis.

341. ECQUAE JAM PUERO EST AMISSAE CURA PARENTIS. Codices nonnulli veteres legunt: *Et quae*. In nonnullis etiam pervetustis scriptum observavi: *Ecqua tamen puero est amissae cura parentis*. Et ita est etiam in codice Donatiano: in Mediceo *Quae tamen & puero est*. Apud Fl. Sospitrum non solum *ecqua tamen*; sed & *amissi*, virili genere, non *amissae*, positum a Virgilio citatur. Propterea quod *baeres*, *parens*, & *homo*, etsi in communi sexu intelligantur, tamen masculino genere semper dicuntur: nemo enim, inquit ille, aut *secundam baeredem*, dicit, aut *bonam parentem*, aut *malam hominem*; sed masculinae, tamen de foemina sermo habeatur. Pacuvius in Medo, cum ostenderet a Medeo, Medae filio, matrem quaeri, ait: *Te, Sol, invoco, ut mihi potestatem dvis inquirendi mei parentis*. Sed *Gracchus suos parentes amat*, cum dicit, in significatione Matris accipitur. Citat & alia exempla: denique apud Virgilium sic asseverat legi: *Ecqua tamen puero est amissi cura parentis*. Sed codices nonnulli, librarii nimirum incuria, *Puero amissae est*: una lectione transposita legunt. Sed utrumque ea sunt, nemo tamen inficiari potest apud eundem

Virgilium legi: *Alma parens, confessa deam*. Et: *Salve sancta parens frugum Saturnia tellus*. Nisi quis dicere velit his locis *parens*, nunc participii quodammodo vicem habere, nunc per appositionem dici, ut: *Sancta Tellus, parens frugum*, vel figurate, ut *Lepus foeta*. De nomine autem *baeres*, nemo, quod sciam, ambigit. Sed *hominem* quandoque foeminino epitheto positum ajunt. Ut apud Servium Sulpitium in epistola ad M. Tullium: *Quoniam homo nata fuerat*. Sed enim hoc elocutionis modo, quum *nata* suppositum sit, & *homo* appositum, nihil cum genere commune habere videntur. *Nata* enim ad *filiam*, non ad *homo* refertur. Sed enim haec alii viderint: nos ad institutum opus revertamur.

346. PRIAMIDES MULTIS HELENUS COMITANTIBUS AFFERT. In codic. aliquot antiquis legere est: *Priamides Helenus multis comitantibus affert*. Simplicior quidem hic sermo: & narranti aliquid accommodator. Ille autem, prout in vulgatis habetur exemplaribus, & compitior & aliquanto lascivior, pluribus magis placet. Superius tamen eadem usus est simplicitate Virgilius, quum dixit: *Priamidem Helenum Grajas regnare per urbis*. Qui si altius insonare voluisset, *Priamidem Grajas Helenum regnare per urbis*, dubio procul scriptum reliquisset. Sed qui stilum narrationis pressiore, purioreque expeti non ignoret: *Priamidem Helenum*, absque fuso dicere maluit.

348. ET MULTUM LACHRIMAS. In Mediceo & codicibus aliquot antiquis, participii voce, *lacrumans*, legitur. Quae lectio Servio non satisfacit, qui malit nomen quam participium. Sunt tamen erudita ingenia, quibus minime displicet ejusmodi elocutio: Interfundit verba singula multum lacrimans. Illud vero minime placet, quod in veteribus plerisque codicibus, *fudit*, legitur tempore praeterito.

354. AULAI IN MEDIO LIBABANT. In veteribus codicibus aliquot: *aulai medio*, absque in praepositione, legitur: quod non ita placet. Quantum vero pertinet ad diaeresim, Quintilianus libro Institutionum primo, *ae* syllaba ait, cujus secundam nunc *e* litteram ponimus, varie per *a* & *i* eferebatur. Quidam semper, ut Graeci, quidam singulariter tantum, quum in Dativum vel Genitivum casum incidissent. Unde *Pistai vestis*, & *aulai* Virgilius, amantissimus vetustatis, inseruit carminibus. Eorum vero scribendi morem, qui, ut Quintilianus ait, Graecos sequebantur, Ti. Claudius Drusi F. praecipue adamavit, cujus inscriptio quaedam, de auctis populi Romani finibus, Pomerioque ampliato, Romae inspicitur ad cloacam D. Luciae, in hunc modum: TI. CLAUDIUS DRUSI. F. CAISAR AVG. Nam de digrammo, quo etiam usus est eodem monumento in di-

ctio-

tionibus ampliavit terminavitque, - alibi diximus.

358. HIC VATEM AGGREDIOR DICTIS. Mediceus & alii quidam codices vetusti, *his vatem aggredior dictis*, legunt. Sed *hic* non displicet.

360. QUI TRIPODAS, CLARII LAUROS. Sospater Caril. ait quosdam *laurus*, hoc loco agnoscere, quarto declinatu: quod omnia arborum genera quartae declinationis esse censerent: adversus quos disputat, & Virgiliano praefertim exemplo eo: *Es vos, o Lauri, carpam, & te proxima Myrte*, rationem suam confirmat: licet illi auctoritate mutari in vocativo dicant. Praeterea in Mediceo codice una plus dictione *ClarII & lauros* legitur. Erat tamen *ClarI* prius, eo modo, quo Veteres passim II geminum per unum oblongum scriptitare consueverant, etiam si duo enuntiarent, ut exempla indicant alibi recitata.

362. NAMQUE OMNEM CURSUM MIHI PROSPERA DIXIT RELIGIO. In veteribus aliquot exemplaribus legere est: *Namque omnis cursum mihi prospera dixit religio*. Sequitur enim, & *cuncti Drui*, ubi nulla opus erit Hypallage. Eandem hanc lectionem reperi in Donatiano contextu.

366. PRODIGIUM CANIT. *Prodigium*, semper dictu pessimum esse, quasi porro *adigendum*, hoc loco teste, Nonius affirmat, quum *monstra*, & *portenta*, similiter intelligantur, quod imminencia monstrant, & ostendant. *Portentum* vero, non solum quod *portendat*; sed quod etiam *apportet*: & faciat in iis, quae significationibus, auspiciis, auguriis, & extispiciis ostenduntur. Sed enim Cornelius Fronto *Prodigium* esse dicit, quod mores faciant, per quod detrimentum expectatur: *prodigosque* vocari, qui *prodigia* faciunt. Quod Virgilianae sententiae pulcherrime quadrat. Celeno enim rem praeter mores minabatur, ut scilicet sacrum libum malis audacibus mandere adgrederentur, quod unum maxime reformidabat Aeneae pietas. Sunt & *prodigiosa crimina* etiam memoratu religiosa, de quibus apud auctores saepe. *Monstrum* vero esse, Cornelius idem ait, in quo rectus ordo naturae vitatur: ut si Minotaurus, aut aliquid huiusmodi nascatur. *Ostentum*, quod praeter consuetudinem offertur, ut puta, si videatur terra arde- re, vel coelum, vel mare, in quo raritas admirationem facit. *Portentum* vero, quod porro & diutius maneat, futurumque porro aliquid significet: ejusque esse eventum differri. Has autem vocabulorum differentias, & proprietates interim adnotare non gravamur: quum praefertim apud Auctores diversa est eorum interpretatio: unde aliqua suboriantur controversia, in quo lucubrationis genere docta & elegantia ingenia sese exercere saepe consueverunt.

372. SUSPENSUM NUMINE DUCIT. In anti-
Tom. IV.

quis codicibus, *duxit*, praeterito scriptum observavi: sed ipsa narrantis continuatio praefens potius tempus exigere videtur.

379. PROHIBENT NAM CAETERA PARCAE, SCIRE HELENUM FARIQUE VETAT SATURNIA JUNO. In antiquis fere omnibus codicibus invenias punctum firmum adnotatum esse post *scire*: ut sit, *Prohibent nam caetera Parcae scire*. Mox altera coma totum illud complectatur: *Helenum farique vetat Saturnia Juno*. Quam lectionem Servius etiam agnoscit: & ita distinguendum esse, multis rationibus ostendit. Sed enim Ti. Donatus *scire Helenum* legit: *Multa*, inquit, *tibi instructionis causa fuerant referenda, sed ne id fiat dii prohibent me scire, & Juno aliqua referre non patitur*.

386. AEAEAEQUE INSULA CIRCE. In codicibus antiquis modo *Circe*, per abjectionem s litterae: modo *Circae* cum diphthongo, Latino declinatu, scriptum inveni: quod prorsus rejicitur. *Circes* vero, omnium consensu recipitur.

389. SECRETI AD FLUMINIS UNDAM. In codicibus aliquot antiquis *undas* legitur; sed pluralitas hujusmodi mari potius videtur convenire.

407. ET OMNIA TURBET. Omnino, *omnia*, ex antiquis codicibus legendum est.

409. HAC CASTI MANEANT IN RELIGIONE NEPOTES. In antiquis exemplaribus observatum plurimum est: *religione*, unico l scribi. Sed enim Fl. Sospater hoc praecipue citato versu, gemino ll scribendum ostendit: dum ait in hanc sententiam: *Parentthesis, quum vel littera vel syllaba interponitur; littera*, Hac casti maneant in Religionem nepotes. *Syllaba*, Mavortis in antro, pro *Martis*.

412. LAEVA TIBI TELLUS. Nullo pacto placet, quod in antiquis codicibus legitur: *Laeta tibi tellus*. Primum quod ea alibi Aeneae dicitur *Illae- tabilis ora*. Deinde quia & *Tellus laeva*, & *ae- quora laeva* inferiori sententiae per correlativum quodammodo respondent: *Dextrum fuge litus & undas*.

420. LAEVUM IMPLACATA CARYBDIS. In vetustis aliquot exemplaribus, *impacata*, legitur: sed plus feritatis habere videtur, *implacata*.

422. SORBET IN ABRUPTUM FLUCTUS. In codicibus aliquot antiquis, *in abruptu*. Eam enim in antro maxime cavernoso habitare Homerus fingit. Magis tamen placet, *in abruptum*, ut vulgata habent exemplaria. RURSUSQUE SUB AURAS ERIGIT ALTERNOS. Fuere aetate nostra non illiterati viri, qui *egerit*, hoc est eructat, ex Homeri sententia legendum autumarent. Quique locum illum inspexere Carybdim, ajunt profundissima voragine undas absorbere, quas vicissim mox eructat. Sed enim, quia sequitur hyperbole ea, &

Hh

jde.

fidera verberat unda, longe magis placet *erigit*, prout etiam in veteribus codicibus, quos prae manibus habuimus, scriptum invenitur.

427. POSTREMA IMMANI CORPORE PISTRIX. In codicibus aliquot antiquis, *pristis* scribitur. Sed plura de hoc, libro x. eo versu dicemus: in *Pristin* definit *alvus*.

438. DOMINAMQUE POTENTEM SUPPLICIBUS SUPERA DONIS. In codicibus antiquis, *vois*, non *donis*, legitur. Et ita apud Ti. Donatum habetur: quem locum etiam repetit in duodecimi libri commentariis eo loco: *Et in Saturnia fumo*: quorum nihil est in impressis codicibus.

440. TRINACRIA FINES ITALOS MITTERE RELICTA. In codicibus aliquot antiquis, *metire* legitur: ut in hanc sententiam: *Iter emensi: & pelagoque remenso*. Sed *mittere*, loco hoc magis omnino congruit, ubi de fatiis agitur, quorum auspiciis Aeneas sit omnia peracturus. Huic simile est illud: *Missus in imperium magnum*.

459. QUO QUEMQUE MODO FUGIAS. In antiquis aliquot codicibus, *effugias* legitur; sed *fugias*, magis placet: *quemque* vero per *m* in iisdem fere omnibus codicibus.

460. CURSUSQUE DABIT VENERATA SECUNDOS. Mediceus codex, & vetusti plerique alii, *venerata sacerdos* habent. Et eodem modo legi in antiquo Prisciani codice, hoc citato versu: *quantum & secundos*, in aliquibus legi non negarim, praesertimque in Donatiano.

466. DODONAEOSQUE LEBETES. In antiquis codicibus, *lebetas*. Et Servius hoc a Virgilio Graece dictum ait. Illud addam, *lebetem*, poculorum genus esse Ti. Donato.

471. REMIGIUM SUPPLET. In codicibus aliquot antiquis, *suplet*, unico *p* scriptum legas. Circumfertur vero epitaphium a Pontano in Pelignis inventum, ubi *suplet* unico *p* notatum est. Quod nulla non ratione factum a maioribus, nomen *supplex*, ab eo verbo, ut Pontanus idem affirmat, derivatum, ostendit.

483. AURI SUB TEGMINE VESTES. Sunt antiqui codices, in quibus, *subtegmine*, una dictione legatur. Sunt, ubi praepositio *sub* divisa est a *tegmine*. Sed Grammatici *subtemine*, absque *g* littera legendum contendunt. Dici vero *subtemen*, *subteminis*, ut *stamen*, *staminis*, ait Carilius.

492. HOS EGO DIGREDIENS LACRIMIS AFFABAR OBORTIS. In antiquis plerisque codicibus, *abortis* legitur per *ab*; sed doctorum consensus mavult per *ob*, *obortis* scribi.

502. COGNATASQUE URBS OLIM. In antiquis exemplaribus non est *que*, ut ab eo verbo pendeat: *Unam faciemus utramque Trojam animis, cognatas urbes olim*.

516. ARCTURUM PLIADASQUE HYADAS.

Quamvis in veteribus codicibus *Pliadas* legatur; placet tamen, quod ejus loco positum est a recentioribus, *pluviasque Hyadas*: nam *Plias*, primam producit: quia diphthongus est *ii*, *Πλίας*: nisi quis vocalem alteram, quod saepe & commodo suo Graeci faciunt, detritam velit.

533. PORTUS AB EOO FLUCTU. In omnibus pene codicibus antiquis, quos versare contigit, *Euroo* scriptum observavi: & in plerisque lectionem hanc abraham esse, & *Eoo* repositum. Quia tamen hujusmodi ab *Euro*, derivativi nominis formam, neque apud Graecos, neque apud Latinos memini me legere, *Eoo* libentius, ut cum Mediceo vulgata habent exemplaria, legerim.

534. OBJECTAE SALSA SPUMANT ASPERGINE CAUTES. Velius Longus poni differentiam tradit inter *aspergo*, per *e* syllaba media, & *aspargo* per *a*: esseque illud per *e* verbum, hoc vero per *a* nomen: dictumque a Virgilio: *Spumant aspargine cautes*. Antiqua tamen pleraque omnia exemplaria *adspergine* legunt.

535. GEMINO DEMITTUNT BRACHIA MURO TURRITI SCOPULI. In codicibus aliquot antiquis, *dimittunt* legitur: quippe hac & illac mittunt, porrigunt, extendunt. Atque pro *turriti*, sunt codices, qui *erecti* legant; sed *turriti* omnino magis placet.

536. REFUGITQUE A LITTORE TEMPLUM. In antiquis exemplaribus, *ab littore* est.

542. QUADRUPEDES. In antiquis codicibus, *quadripedes* per *i*, ut *bipes*, *tripes*. Sed *quadrupes* per *u* in consuetudine manit: ut ex *periculo*, *periculum*: & alia quaedam hujusmodi, quae per *i* enuntiari, scribique solita Velius Longus ait.

553. CAULONISQUE ARCES ET NAUFRAGUM SCYLLACAEUM. Sunt, qui *navisfragum* dactylum esse velint, Enniano more, *m* detrita. Sunt, qui Amphimacrum defendant, quum *Scyllaceum* scribant, & versum spondaicum autument. Sunt, qui *navisfragum* scribant; sed *Scyllaceum* Paconicum esse tertium velint, ut ita dactylus in quintam cadat. Varie vero pronuntiari solitum nomen *Scyllaei*, Strabo etiam confitetur. Sunt etiam antiqui codices aliquot, in quibus & *navisfragum*, choriambici dimensione, & *Scyllaceum*, Epitriti quarti syllabis legatur: ut dicas versum hunc ex iis esse, qui alios quoque pedes admittant, praeter dactylum & spondeum: esseque choriambicum quarta sede, sed versum alioqui spondaicum. Quae quidem comminisci cogimur, ne tot veterum codicum auctoritati detrahatur: quorum bona pars *navisfragum*, quadrisyllabum scriptum ostendunt. Sed enim donec melius aliquod inveniat, acquieverim interim libenter & Porcio, & antiquis aliquot aliis codicibus, in quibus & *navisfragum*, & *Scyllaceum*, unico *l* notatum habetur. Nam vo-

ca-

cales, & a diehronae omnino sunt, ut corripi licenter possint, in nomine praesertim Graecanicae figurae. Missum vero facio, quod *nausfragium* in codicibus aliquot habetur, quum in huiusmodi sectione nihil memoratu dignum occurrat.

558. NIMIRUM HAEC ILLA CARYBDIS. In antiquis aliquot codicibus, *hic illa* legitur. Sed haec pronomen magis placet: quia consequitur: *Hos scopulos, haec saxa*.

560. ERIPITE O SOCII. In plerisque codicibus antiquis absque o legitur, *eripite socii*; sed enim locus ipse adverbium id omnino exposcere videtur: quo sine frigidiuscula esset adhortatio.

561. PRIMUSQUE RUDENTEM CONTORSTIT LAEVAS PRORAM PALINURUS AD UNDA. In antiquis aliquot exemplaribus, *rudente* legitur, casu septimo: ut adminiculo fuerit ad contorquendum.

563. CUNCTA COHORS. Nomini huic aspirationem accessisse ex consuetudine, veluti etiam *horto*, Velius Longus arbitrat; quum tamen alii *cohortem* a *cohortando* dictam velint, inesseque illi aspirationem natura.

565. SUBDUCTA AD MANIS IMOS DESCENDIMUS UNDA. In Mediceo, in Porcio, & aliquot aliis codicibus antiquis, *descedimus* habetur: quod est aquae, & terrae in imum se contrahentis, descenditive, solo subducto. Tullius lib. primo de Divin. *Multis locis labes facta sit, terraeque desederint*. Et infra eodem libro: *Delata etiam ad senatum labes agri Privernatis, quum ad infinitam altitudinem terra desedisset*. Neque tamen displicet *descendimus*, ut sit antitheton ejus, quod dixit, *Tollimur in coelum*: quod in Mediceo codice, *tollimur ad coelum* scribitur.

571. IPSE SED HORRIFICIS JUXTA TONAT AETNA RUINIS. In codicibus aliquot antiquis, *legere* est, *Ipsa sub horrificis*. *Ruinae* enim illae a summo vertice montis flammae vi in altum eruantur: & quod ipse Poeta subiungit, *saxa liquefacta sub auras cum gemitu glomerantur*: quare forte non displiceat, *tonare Aetnam sub horrificis ruinis*. Magis tamen placet *sed*: quia portus ipsius bona malaque enumerare voluit, ut occasionem arripere Aetnae quoque flammam, ruinas, motus horrendos, enutationemque illas describendi.

575. SCOPULOS AVULSAQUE VISCERA. In antiquis aliquot codicibus, *convulsa* legitur; sed quia dissimulatio est, magis placet *avulsa*, ut etiam in Mediceo est.

578. ENCELADI SEMUSTUM FULMINE CORPUS. Veriti sunt plerique *semissum* scribere, qui scirent primam huius nominis syllabam produci: quare *semustum*, trisyllabum, i vocali subtracta, publicaverunt. Sed enim, quum in veteribus exemplaribus, quotquot legi, fere passim *semissum*,

quadrisyllabum observaverim scriptum, Synizesin potius esse dixerim: neque quicquam deteri debere, quum duae illae syllabae pro una reputentur, ut in Catulliano carmine: *Elos Veronensium deperunt juvenum*: quod veteres habent codices, non *Veronensum*: ut in nomine *alvearia*: quamvis aliqui *alvaria* legere malint. Fit vero Synizesis vel ex duabus brevibus vocalibus, nulla interiecta consonante; vel altera duarum vocalium existente brevi: nam ex duabus longis non condonatur. Sed enim, quia codices manu scripti frequenti transcriptione semper aliquid immutarunt, sitque ut in similibus plerumque vix fidem faciant, quantumlibet antiqui, operae precium videtur, inscriptionum, quae fuerint in marmoribus notatae, testimoniis uti: illae enim, quo semel modo scriptae fuerint, suam indelebiles retinent antiquitatem. Habemus itaque inscriptionem tumuli non inventam, neque inelegantem, Romae in palatio montis Jordani, in qua manifesta Synizesis inspicitur, hoc pentametro: *LUCTUOSUMQUE MIHI QUI SCIO QUID FUERIS*. *Lucto*, per Synizesin esse videtur: atque etiam in altero heroico hexametro: *UNANIMI, CALPURNIANO, SOCIATA MARITO*. Neque desunt huiusmodi exempla plurima: tamen nonnulli quantum in *Calpurniano* est, pene ultimam Graecorum more corripi posse contendunt: atque ita tertius pes *purnia*, dactylus sit: ut in *Hadriano*, *Claudiano*, & similibus factum passim apud Graecos observamus. Sed enim nobis non licet esse tam disertis: quare figuram potius admittamus; qua, ut missos faciam Homerum, Hesiodum, Theocritum, & universam Graeciam, Virgilius ipse saepe usus est: ut ex locis passim a nobis toto opere citatis manifestum esse potest.

581. ET PESSUM QUOTIES MOTAT LATUS. In antiquis aliquot codicibus, *mutat* legitur: quod Servius admittere noluit: ne resectio, ut ait, labori detur. Ti. Donatus *mutat* agnoscit: dum Enceladum ait converti in aliud latum, dum alterius voluerit vice effectas vires reparare. Cum Servio tamen sunt plerique codices vetusti: neque tamen *motat* in omnibus, sed *motet*, subiunctivo modo, in nonnullis scriptum est.

583. NOCTEM ILLAM TECTI IN SILVIS IMMANIA MONSTRA PERFERIMUS. In codicibus aliquot antiquis, *nocte illa* ablativo casu legitur. Servius inculcativum mavult: & ita plus omnino significat ob continuationem incommodi. Omnia praeterea exemplaria quae versavimus, *tekti silvis*, absque *in*, legunt: ut naves vel silvis caesis, vel litus obumbrantibus, occultatas intelligas; non autem homines in silvas egressos: quod minime verisimile est in tanta rerum trepidatione; quum praesertim, quae sonitum daret causa, non vi-

derent: nam & superius in Carthaginiensi portu *Classem in convexu nemorum arboribus clausam circum occuluerat*: loco tamen ibi ita natura comparato, ut & facile, & commode possent delitescere.

593. RESPICIMUS. In antiquis aliquot codicibus, *prospicimus* legitur: quod procul aspicimus significat; sed Donatus *respicimus* agnoscit.

594. CONSERTUM TEGMEN SPINIS. In antiquis plerisque codicibus, *tegmen*, integra dictione legitur. In Longobardico, & Mediceo *tegumen*: quod antiquitatem sapit: & eo modo scribitur apud Ti. Donatum. Neque tamen inficior *tegmen* etiam dici per syncopen, ut: *Recubans sub tegmine fagi*: proceleusmaticum enim primo statim versu ponere nimis absurdum fuisset. Est & alibi: *Tegmen habent capitum*.

601. TOLLITE ME, TEUCRI, QUASCUMQUE ABDUCITE TERRAS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *in quascumque*, addita praepositione, sine qua tamen figuratior est elocutio. Ridere vero mecum, ut verum fatear, solebam, quum in nonnullis codicibus scriptum offendifsem *quescumque* pro *quascumque*. Inveni postmodum apud Fl. Sospitatum, *quescumque* apud veteres analogicam esse declinationem: unde dativus *quibus* deducatur, uti a nominativo *qui*, dativus *quis*. Catonemque ait Originum secundo dixisse, *quescumque Romae regnavisset*. Et Plautum, *ques ignobiles*. Quas voces quamvis novitas abdicarit, declinationem tamen ejus manere: *quibus* enim crebro dicimus.

606. SI PEREO, MANIBUS HOMINUM PERIISSE JUVABIT. In codicibus nonnullis manu scriptis, *si peream* legitur: quod minime placet. In Longobardico vero, in Mediceo, in Porcio, & aliquot aliis ex antiquioribus, legere est: *Si pereo, hominum manibus periisse juvabit*: vel adspiratione hic vim consonantis habente: vel ea ratione factum, qua etiam *Neptuno Aegaeo*, vel *Aethaeo Aracyntho*. Quam lectionem praeter Ti. Donatum Pontanus quoque agnoscit in Actio: ubi ex ipsa earundem vocalium complosione magnam fieri vocalitati accessionem asserit.

607. ET GENUA AMPLEXUS, GENIBUSQUE VOLUTANS HAEREBAT. Ut eorum imperitia retundatur, qui *volutus* hic legi volunt: *In passivis*, ait Fl. Sospiter, *participia praesentis temporis sunt*. Abutuntur autem veteres activo pro passivo, ut apud Virgilium: *genibusque volutans*: nam si activa significatione acciperetur, se deesset, ut diceret: volutans se.

608. QUI SIT FARE. In antiquo codice Longobardico, *quis sit* legitur. Quam lectionem agnoscit Servius, tamen veteres Grammatici eo modo *qui* etiam poni scriptorum veterum aliquot exemplis tradunt.

613. COMES INFELICIS ULYSSIS. In antiquis

plerisque codicibus, *Ulyssi*, absque *s* legitur. Probus locum hunc citans: *Achillis*. *Qua forma Oratores etiam usi sint*. Sallustius: Ad bellum Persi Macedonicum, pro, Persis. Ubi ea forma uti nulla coegit homoeoteleutos, sed antiquae declinationis ratio. Ita & M. Tullius: *Filius Verri*, pro, *Verris*. Refert praeterea Sospiter Carinus observatum a Plinio Dubii sermonis lib. vi. *Herculi*, pro, *Herculis*, ut *Ulyxi*, pro, *hujus Ulyxis* olim dici coeptum. Neque sumus immemores plura super hujusmodi genitivo dicta a nobis libro primo. Non putamus autem importunum, ubi aliorum etiam auctorum accedunt testimonia, eadem de re pluries disputare: aut quoties novi aliquid inter scribendum occurrit, lectorem admonere.

614. NOMINE ACHAEMENIDES. In veteribus fere omnibus exemplaribus, legere est, *nomen*, quod scilicet quaeritis, *Achaemenides*: & sicubi *nominem* scriptum est, id in his exemplaribus, quae versamus, subditiuum est, priore abraza lectione. TROJAM GENITORE ADAMASCO. In Mediceo, in Porcio, & aliis antiquis plerisque codicibus *Adamasto* scriptum est: quod invictum, vel indomitum significat: & ita proprium id viri nomen habetur etiam in codice Donatiano.

621. NEC DICTU EFFABILIS ULLI. In antiquis aliquot codicibus, *adfabilis*, legitur: quamquam codices etiam nonnulli manu scripti, *effabilis*, legunt; sed enim Macrobius libentius legit, *adfabilis*, ut in Mediceo est: sumptumque ait ex Attio in Philoctete, ubi est: *Quem neque tueri contra, neque affari queas*. Alterum vero illud Servius agnoscit, exponitque: *sermone non explicabilis*, quod aequè placet.

623. VIDI EGOMET DUO. Homerus Od. γ. sex enumerat, quos Cyclops devoraverit: nam binos tribus vicibus ponit absumptos: sed enim vel Achaemenides ob trepidationem & festinantiam non potest hic historiam omnem enarrare: satisque putat, si memoret, Cyclopa esse adeo efferum, & immanem, ut una vice duo humana corpora possit absumere: vel *duo*, pro *bina* positum, ut alibi vice versa: *Bina crispans hastilia*, pro, *duo*: quae licentia late concessa est a Poëtis.

624. PREHENSA MANU. Peccare eos ait Terentius Scaurus, qui *prebensus* cum adspiratione scribunt, quum eam prima persona non habeat. Quum vero ex hujus sententia *preensus* per duo *eo* scribi debeat, ut ibi: *Dextraque preensum*: hoc loco vel Synizelin esse dicimus: vel, quod magis placet, *prensa*, per crasin legemus, ut habetur in codicibus antiquis. Quid vero super hoc sentiat Velius Longus, alibi diximus.

625. SANIEQUE ASPERSA NATARENT LIMINA. Servius *expersa*, veram esse lectionem asserat, In antiquis tamen codicibus quotquot habui,

bui, *aspera*, & *adpersa* legi: sententia, & elocutio sumpta ex M. Tullio in Philipp. *Vino pavimenta natarent.*

631. JACUITQUE PER ANTRUM IMMENSUM. Servius quidem *immensum*, quippe antrum agnoscit. Ad quam lectionem respexisse etiam Quintilianus videtur, ubi ait de Virgilio: *Cum Cyclops jacuisse dicit per antrum, prodigiosum illud corpus spatio loci mensus est.* In veteribus aliquot codicibus, *immensus*, legitur, ut Homericum illud exprimitur, *ἔβη δ' ἀντὶ βίαν πολέῳ*. Quodque tantus erat, ut nemoroso cuiusdam promontorio altorum montium similis videretur. Sunt etiam codices manu scripti, ubi legas, *immensam saniem*, quod minime placet: etsi Homerus eructationem illius vespertinae crapulae late describit.

635. ET TELO LUMEN TEREBRAMUS ACUTO. Ti. Donatus *tenebramus* legit, hoc est, occaecamus. Cujus haec sunt verba: *Quod ait acuto telo tenebramus, celeritatem facti voluit demonstrare. In hoc enim consilium consistebat effectus, ne mora facientum, & dolor vulneris quamvis graviter dormientem excitaret. Hoc loco nonnulli terebramus tradunt; sed quum terebratio habeat moram, quae fuit inimica facientibus, melius est, ut telo acuto, uno ictu videatur esse caecatus.* Sed enim pace tam docti viri, quum locus sit ex Homero sumptus, apud quem lata est de terebratione descriptio, vero similis est Virgilium scriptum reliquisse, *terebramus*. Versus Homeri sunt: *ἔβη δ' ἐπ' ὤφθαλμον ἀπὸ τοῦ δόρυος ὅς, ὅτε τις τρυπῶ δόρυον ἄντ' ὤφθαλμον, οἱ δ' ἔ' ἄντ' ὤφθαλμον ὑποκίβαντο ἰσχυρῶς Ἀχαιοὶ ἰσχυρῶς*. In quibus non tantum terebratum ait lumen conto acuto, ustulatoque ex igne, statim in oculum adacto, Ulysses superne calcante, loro inferne advoluto, cujus capita focii alternantes utrinque traherent; quod sine longa mora fieri non potuit: verum etiam artificis, qui navale aliquod lignum terebra perforet, similitudine utitur. Legendum itaque, *terebramus*: ex Homero. Quod vero in inferiori versu Servius Donatum reprehendit, quod *latebat*, *late patebat*, expoluerit: aut quia capillis tegebatur, aut latebat corporis reliqui comparatione; si verba Donati consideremus, nil adeo reprehensioni obnoxium inveniemus; immo longe diversam Donati sententiam ab ea, quam ei Servius adscribit. Quaerit siquidem Donatus, qua ratione oculus, qui tantae esset amplitudinis & vastitatis, ut Lunae, Solisve orbi posset aequari, latere potuerit? Considerataque Cyclopi deformitate, rugas comminiscitur, & ingentem capillorum silvam: nam intonsum caput ipse Polyphemus apud Theocritum & Ovidium late jactat. Sed melius fuerit ipsa Donati verba subjicere. Quod autem ait: *sub fronte latebat*: quod ingens fuisse dicebatur usque adeo, ut orbi Lunae,

vel Solis aequari potuisset, faciebant rugae torvae frontis, & ingentes capitis comae. Quid vero si dixerimus Virgilium & ad oculi situm, & etymologiam respexisse, quam eo verbo exprimere voluerit? quum Varro dicat *oculos* ideo dictos, quod sub fronte *occulantur*.

648. VOCEMQUE TREMISCO. Antiqua exemplaria pleraque *tremesco*, per e in pene ultima scribere, quaque id ratione, dictum alibi.

658. CUI LUMEN ADEPTUM. TRUNCA MANU PINUS REGIT. In Mediceo, & codicibus aliquot aliis antiquis, *manu*, septimo casu legitur. Et ubi *manum* est, quarto casu, in codicibus manu scriptis, fere passim ultimam contactam observas. Esset vero sententiae ordo: Pinus trunca manu, vel gestata manu regit ademptum lumen, & vestigia firmat. *Manum* tamen agnoscit Fab. Quintilianus, ubi de amplificatione ita dicit: *Nam quod illud corpus mente concipiam, cujus trunca manu pinus regit.*

661. SOLAMENQUE MALI DE COLLO FISTULA PENDET. Sunt, qui carmen hoc ut nothum expungant; id tamen in plerisque codicibus antiquis habetur: praeterquam in uno, ubi versus hac Pentimemeri clauditur, *solamenque mali*. Quam lectionem Ti. Donatus agnoscit, nulla de *fistula* mentione facta. Cujus verba, quia in vulgatis codicibus corrupta sunt, exemplari adscribere non pigeat: LANIGERAE COMITANTUR OVES, EA SOLA VOLUPTAS, SOLAMENQUE MALI. *Voluptatem ex animalibus habuit, quum videret, caecatus vero pecorum suorum commodo orbitatem proprii luminis solabatur.* Quae vero Quintiliani verba Servius citat, de caecitatis solatio, sumpta sunt ex Declamatione de pariete cruento: ne alio quis ea quaesitum eat.

663. FLUIDUM LAVIT INDE CRUOREM. In antiquis codicibus, *fluidum*, fere passim scribitur, geminato u v: quod Grammatici non admittunt, nisi prima producta syllaba; quum tamen *fluvius* eodem modo enuntietur, corripit tamen primam.

665. NEQ. DUM FLUCTUS LATERA ARDUA TINXIT. Vetera aliquot exemplaria, *strinxit*, habent: quod minime placet, tam propter asperitatem, quam etiam ob improprietatem. Quod vero Servius & *fluctu*, & *fluctus*, legi docet: in antiquis iis codicibus, quos habui, *fluctus*, habetur indicativo casu: & in Donatiana paraphrasi eadem agnoscitur lectio. Neque ad ejus latera profundi maris unda pervenerat. In Porcio etiam *fluctus* prius scriptum fuit; sed nunc s littera abrafa vix discerni potest.

668. VERRIMUS ET PRONI. In Mediceo, in Porcio, & antiquis aliquot aliis codicibus, *verrimus* legere est, quod agnoscit Ti. Donatus.

Hh 3

670. VE.

670. VERUM UBI NULLA DATUR DEXTRAM AFFECTARE POTESTAS. *Affectare* Servio negotium facessit: quia etiam *dextra*, casu septimo scriptum invenerat. In codicibus tamen nonnullis antiquioribus, *dextra astrectare* legitur: quod nullam prae se ferret difficultatem: nam qui penates & deos magnos secum habebant, tanquam sacri, non temere erant a profano, & deorum contemptore contingendi. Non frustra tamen in codicibus multis, *dextram affectare*, scriptum, hoc est, anxia quadam aviditate manum ad navem injicere.

672. CLAMOREM IMMENSUM TOLLIT. In antiquis aliquot codicibus, *ponit*, habetur: quod non aequè placet.

673. PENITUSQUE EXTERRITA TELLUS ITALIAE. In codicibus antiquis, *Trinacriae*, legitur: quod magis decorum servat, praesertim quum subsequatur: *Crebrisque immugit Aetna cavernis*; sed *Italiae* Donatus agnoscit: & hyperbole ita major est.

674. IMMUGIT AETNA. Antiqui plerique codices, *immugit*, *καὶ αὖτις* legunt: quam lectionem doctissimi plerique viri receperunt.

681. CONSTITERANT SILVA ALTA JOVIS. In antiquis plerisque codicibus, *constiterunt*, legitur, ut *feterant*, *tulerunt*, pene ultima brevi saepe reperiuntur. Non tamen improbo *constiterant*, exacta specie.

684. CONTRA JUSSA MONENT HELENI. Vetera quaedam exemplaria cum Mediceo, *movent* legunt: hoc est persuadent; sed enim Helenus monuerat, & monitus in hoc dictionis genere dicuntur. SCYLLAMQUE CARYBDIM INTER UTRAMQUE VIAM LAETI DISCRIMINE PARVO NI TENEANT CURSUS. In codicibus nonnullis manu scriptis, *Scyllaeque Carybdis* scriptum est, ut ordo sit: *Inter utramque viam Scyllae & Carybdis*. Sed imperfecta esset oratio, & alterum *que* post *Carybdis* desideratur. Longe vero melius in Donatiano codice, *Scyllam atque Carybdin*, appositively positum. Est &, *ne teneant*, in aliquot exemplaribus antiquis; sed *ni* Donatus agnoscit, & pro *ne* positum more veterum ait: quod & Priscianus admittit: quanquam alibi dicat: *Ni me suam patrem*: & locus alius apud Virgilium: *Ni faciat, maria, ac terras, coe. que, prof. Quippe ferant*. Plura vero Servius.

690. ERRATA RETRORSUM. In antiquis aliquot exemplaribus, *retrorsus*.

695. OCCULTAS EGISSE VIAS. In codice per-

veteri, qui apud me est, *habuisse vias*, legitur; sed *egisse* magis placet, ut in vulgatis.

696. SICULIS CONFUNDITUR UNDIS. In antiquis aliquot codicibus, *perfunditur*; sed *confunditur* magis placet: hoc est, commiscetur.

697. NUMINA MAGNA LOCI JUSSI VENERAMUR. In omnibus antiquis codicibus, quotquot legi, numerus est hujusmodi: *Fussi numina magna loci veneramur*: ut illa: *Addam cerea pruna*. Et: *Curru jungit Alaeus equos*.

698. STAGNANTIS ELORI. In codicibus antiquis, *Helori* cum adspiratione, quam & Pontanus recipit. Est etiam eodem versu *exsupero*, per *x*, & *s*.

701. APPARET CAMERINA PROCUL. In antiquis aliquot codicibus, *Camarina*, ut Graeci scribunt, *Μη κινη Καμαρίνα* *ἀκίνητος* *ἢ ἀκίνητος*.

703. ARDUUS INDE AGRAGAS. In antiquis *arduos*. In Romano, *Acragas*, ut Graece scribitur, *Ἀκράγας*, Polybio. Sed affinitas litterarum facit, ut Latini multa per *g* scribant, quae Graeci per *k*, ut *gubernator*, *κυβερνήτης*: atque etiam vice versa nonnunquam pro *γ*, *C* substituant: ut *ex gongro*, *congrus*.

705. PALMOSA SELINIS. In codicibus aliquot antiquis, *Selins* per *y* in fine scriptum est. In aliquot aliis *Selinus*: quod quidem cum Graeca scriptura facit. Nam *Σελίνος*, per *us* finale, civitas Siciliae est: eaque, ut Graeci tradunt, & masculino & foeminino genere dicitur. Quod vero *palmosam* dicit Maro, ex M. Tullio est, in Actione ultima contra Verrem: *Nautae coacti radices palmarum agrestium, quarum erat in illis locis, sicut in magna parte Siciliae, multitudo, colligebant*.

708. TOT TEMPESTATIBUS ACTUS. In antiquis pene omnibus exemplaribus legere est, *actis*. Neque *actus* est in iis, quos legi, nisi contacto codice.

709. HEU GENITOREM. Diversum hoc ab historia, si Straboni credimus, qui Aeneam una cum Anchise patre & filio Ascanio Laurentum applicuisse tradit.

717. FATA RENARRABAT DIVOM, CURSUSQUE DOCEBAT. In antiquis aliquot codicibus legere est, *Fataque narrabat divom*. Sed enim quia bonam horum partem Didoni prius enarraverat, & in hac dictionis continuatione, multa fuere reperta: longe magis placet *renarrabat*, ut in Mediceo, & vulgatis habetur exemplaribus.

LIBER QUARTUS.

AT REGINA GRAVI. Antiquus admodum codex est, in quo *d* littera ex praepositione *ad* per *t* semper notata est, tam in compositis dictionibus, quam etiam in iis, quae simpliciter proferuntur, ut: *Meque at tua limina: &c.*, *Asterisque vocatus Apollo: &c.*, *Atopertus amictu*. Ubi vero *t* ex consuetudine, vel ex analogia scribi nunc solet, ibi *d* notatur, ut: *Setosi capud hoc aperi*. *Ad mihi sese offert*: atque loco hoc, *Ad regina gravi jamdudum saucia cura*. Sed enim ut de ratione scriptionis hujus, quae adeo frequens est apud veteres, aliquid disseramus: non in codicibus tantum antiquis, verum etiam in veterum monumentis observatum saepius *ad* & *at*, sive per *t*, sive per *d* scribantur, idem significare: quamvis juniores Grammatici praepositionem a conjunctioniva, scriptione distinxerunt. Indifferenter vero, uno eodemque significato scribi plerumque Sospater Carisus manifeste declarat, Licinii Calvi exemplo in Fuscini ambitu reum: *Ad ita mihi forem deosque immortalis velim benefecisse, judices*. *At*, inquit, conjunctionem, *ad* vero praepositionem scribunt: *ἀπορίτης* tamen est, *ad* hic per *d* scribi, ne subsequens *t* litteram durioris sui que similem sonum litterae amplexa dictum faciat immitius. Haec ego autem ita scienda judicari, ut diligenter veterum sententiis observatis, nunquam tamen a consuetudine recedamus.

3. **MULTUSQUE RECURSAT GENTIS HONOS.** Nullum fere codicem ex his antiquis adinveni, in quo dictio *recurSAT* incolumis habetur: littera modo una, modo altera in hoc vel illo codice, vel suppositicia, vel desiderata: in plerisque vero abrasas medias asperi, & alias atque alias superductas. Moveant forte stomachum, si dixerō *recusat*, aut *reversat*, & alia etiam his foediora legitimae lectionis loco supposita fuisse. Sed enim *recurSAT*, frequentativa forma a *recurro*, castam esse lectionem tam sententiae concinnitate, quam Servii & Arusiani Messii iudicio confirmatur.

8. **QUUM SIC UNANIMEM ALLOQUITUR.** In codicibus aliquot antiquis, *tum* legitur, & *unanimam*. Utrumque agnoscitur a Grammaticis. De *adloquitur* per *d*, alibi dictum.

9. **QUAE ME SUSPENSAM INSOMNIA TERROR.** Libentius omnes, *terrent*, cum antiquis codicibus agnoscunt, ut *insomnia* plur. numero dicantur, sive *τα ἐνύπνια*, sive vigiliam intelligamus: nam plurali numero *insomnia* loco hoc, pro vigiliis positum Sospater Carisus putat: quam-

vis & hic somnia intelligi possunt, in quibus terror.

25. **ADIGAT ME FULMINE AD UMBRAS.** In codicibus aliquot antiquis, *abigat* legitur: nempe quia veriti sunt bis *ad* praepositionem repetere. Sed enim ea sic posita, majorem ostendit vim: neque defuit hujus elocutionis exempla apud Virgilium & Ciceronem, ut illud: *Nondum erat auditum te ad Italiam adventare*.

27. **ANTE PUDOR QUAM TE VIOLEM, AUT TUA JURA RESOLVAM.** In Romano, & in Oblongo Vaticanae bibliothecae codicibus antiquissimis scriptum est, *violo* & *resolvo*. In Longobardico etiam ita prius habebatur, altera inde manu superadditum est *a* cum nota compendiarie, quae pro *m* poni solet. Corruptus etiam est Mediceus, ubi *violem* ex *violo* factum: & ita in Porcio contaminatum est utrumque verbum, quum *violo* & *resolvo*, prius scriptum esset. Finitivum vero modum loco hoc Sospater dubio procul agnoscit, ubi ait: *Antequam, modo finitivis, modo subjunctivis jungitur: junctum subjunctivis, ut: Antequam venisset: disjunctum, finitivis, ut apud Virgilium: Ante pudor quam te violo, aut tua jura resolvo*. Hinc, quam is lectionem probavit, patet.

28. **QUI ME SIBI JUNXIT.** In antiquis aliquot exemplaribus *vinxit* legitur: quod tantundem est, nisi quis *ungere*, magis ad nuptias pertinere dicat; *vincire* autem amicitiae potius esse.

30. **SINUM LACRYMIS IMPLEVIT OBORTIS.** In veteribus codicibus aliquot, *lacrumis abortis*, legitur; sed *obortis* interpretes agnoscunt.

37. **QUOS AFRICA TERRA TRIUMPHIS DIVES ALIT.** In Romano codice legere est, *triumphas*, accusativo casu: ut sit, quos triumphos, pro triumphales viros. Rectius tamen est, *drives triumphis*, ut agnoscit Servius.

38. **PLACIDO NE ETIAM PUGNABIS AMOR.** Quamvis *placido*, nomen, in aliquot codicibus manu scriptis habeatur, longe tamen melius *placito* esse dixerim: ut emendatiora legunt exemplaria.

40. **HINC GETULAE URBES.** In antiquis aliquot codicibus *Gactulae*, cum diphthongo prima syllaba scriptum observavi, Graecorum more: apud quos *Γακτῦλοι*, Libyae populi, per *ai* scribitur: iidem *Γακτῦλοι* Artemidoro sunt. Nostri cur nomen hoc absque diphthongo scriptitent, mihi non constat: neque cur ausus sit Martialis primam & secundam in hoc nomine corrumpere: quanquam

in

in media o parvum ex diphthongo abjici potest; & y, quod in u apud nos transire solet, ea ratione corripitur: quod communis apud Graecos habetur; id non ita eveniat in prima syllaba, si Graeci codices recte per u diphthongum eam scribunt. GENUS INSUPERABILE BELLO. In Romano codice, *genus intractabile*, legitur, eo modo, quo in Aeneidos primo: *Sed fines Libyci genus intractabile bello*. Magis tamen placet hic, *insuperabile*: quia magis terret ob difficultatem: & persuadet a necessitate validi alicujus auxilii comparandi.

46. HUC CURSUM ILIACAS VENTO TENUISSE CARINAS. In Romano codice, & in Porcio, legere est, *hunc cursum*, hoc est, hanc viam: & ita in uno ex iis, qui apud me sunt, & in Donatiano. Nonnulli tamen eruditi quidem viri magis probant adverbium *huc*.

50. TU MODO POSCE DEOS VENIAM. In codicibus plerisque vetustis *deum* habetur; sed melius *deos*: multos enim inferius numerabit, quibus ea sacra faciet.

52. DESAEVIT HYEMS. Antiqui omnes codices, quotquot inspexi, *hyemps* per p & s finales litteras scribunt: quod Terentius Scaurus fert impatienter, ex eo jam tempore ea oborta sribilligine.

54. ANIMUM INFLAMMAVIT AMORE. In Romano codice, & quibusdam aliis, *flammarvit*, simplex verbum habetur: quo usus est etiam Catullus: *Flammatis Phaëtonis*. Sed longe numerosius est, *Animum inflammavit*, dicere.

58. LEGIFERAE CERERI. In Romano codice, in Mediceo, in Porcio, & quibusdam aliis antiquis, *frugiferae* legitur; sed enim *Ceres*, *inventrix legum*, a M. Tullio dicitur in fine Actionum in Verrem. Et rationem hic reddit Ti. Donatus, cur *legiferam Cererem* veteres appellarent.

61. MEDIA INTER CORNUA FUNDIT. In plerisque veteribus codicibus *fudit*, habetur praeterito tempore; sed praefens dilucidior facit narrationem.

71. LIQUITQUE VOLATILE FERRUM. Non placet *linquit* praesenti tempore, quod aliquot habent codices. Est & ubi *volatile telum* in vetustis exemplaribus legitur; sed enim, quum sit eodem versu positum *telis*, *Pastor agens telis*, magis placet periphrasis ejus teli statim subiecta, *Volatile ferrum*. Praeterea de ferro hic agitur, quod avolsum a sagitta tergo inhaeserit.

72. SYLVAS SALTUSQUE PERAGRAT DICTAEOS. Antiqui aliquot codices dictionum ordinem ita commutarunt, *saltus silvasque peragrat Dictaeas*: quod in medio linquimus, quum sententia omnino eadem sit.

85. INFANDUM SI FALLERE POSSIT AMOREM. In Romano codice legitur, *possit imago*. Id quid sibi velit, non mihi satis liquet, propter epitheton *infandum*: quod ita non habeat, cui adhaerescat. Quidam alii codices antiqui, *Si fallere possit amantem*, habent; sed neque id probamus. *Infandum* vero *amorem*, castiorem lectionem asserimus. Neque dubitamus lectionem eam, quae est *imago*, ex paraphrasi aliqua huc irreplisse.

90. PERSENSIT PESTE TENERI. In antiquis aliquot codicibus, *persentit*, praesenti tempore legitur: & ita est in codice Donatiano: praeteritum tamen nunquam immutarim.

91. NEC FAMAM OBSTARE FURORI. Sunt antiqui codices, in quibus *nec famam obstare pudori* legitur; sed hic *furori* magis placet, quod Servius agnoscit.

94. MAGNUM ET MEMORABILE NUMEN. Sunt omnino codices aliquot manu scripti, in quibus *nomen* legitur: quod vulgata quaedam exemplaria receperunt; sed *numen* eruditus placet, quod etiam in Mediceo prius scriptum fuerat.

106. QUO REGNUM ITALIAE LIBYCAS AVERTERET ORAS. In Romano quidem codice, *averteteret* legitur: quod Servio mirifice placet. Sed enim in Oblongo, in Longobardico, in Porcio, & plerisque aliis codicibus antiquis, *adverteret* habetur: quam elocutionem absolutam esse negarit nemo: quippe verteret regnum Italiae ad oras Libycas. Si cui vero figurata illa magis placeat, non laboro.

112. MISCEVERE PROBET POPULOS. In aliquot antiquis codicibus, *jubet* legitur: quod non ita placet: quia structurae ordo, *jubeat*, exposceret, ea specie, quae velit positum.

116. CONFIERI POSSIT. In Oblongo perveteri codice, & in Mediceo, *quo fieri* legitur: adscriptumque superne est in illo, *quo habundat*, in hoc *quo modo*. Et ita in plerisque aliis codicibus, ut sit, *quo*, scilicet *modo fieri possit*. Apud Servium *con*, habundat, qui *confieri* agnoscat. Alii quidam codices manu scripti *quod fieri* legunt. Idque in nonnullis per T notatum est, cujusdam aetatis consuetudine loco D saepe T, uti paulo ante dictum, supponentis. In nonnullis abrasa est tota dictio, praesertim ubi per compendiarium notam *quod* scriptum fuerat. Sed enim in Romano codice, *confieri* legitur: & ita scriptum erat in Longobardico: unde abrasum est *con*, & *quo* suppositum. *Confieri* tamen & Latinum est pro *confici*, & in primis Caesari familiare vocabulum VII. de bello Gallico Commentario, ubi de Labieno loquitur: *Postquam id difficilius confieri animadvertit*.

127. NON ADVERSATA PETENTI ANNUIT. In Romano codice legere est: *Non aversata petenti adnuit*, ut: *Dira solo fixos oculos aversa tenebat*.

nebat. Sed enim id pertinet ad supplicia, quae obaudiantur. Loco vero hoc magis placet *adversata*. Quia de consensu, deque in eandem sententiam eundo, sermo est.

129. AURORA RELIQUIT. In aliquot antiquis codicibus, *relinquit* legitur, praesenti tempore: nam simul oriente Sole, *It portis jubare exorto delecta juvenis*. Non est vero hic, etsi *καὶ ἡ ἀπ' ἡμέρας*, praetereundum, quod Varro *ortum jubaris* significare ait, esse *circiter extremam noctem*. Itaque ait Pacuvius: *Exorto jubare, noctis decurso itinere*. Ajunt vero *Jubar* stellam esse: quam Graeci *Phosphoron*, nonnunquam *Hesperon* appellant, cujus splendor in morem leoninae jubae diffundatur. Neque id dissimulandum, quod C. Caesar, Flavio Solipatro teste, praecipit: *Neutra nomina ar nominativo clausa, per i dativum ablativumque singulares ostendere. Jubar tamen & Far, ab hac regula dissidere. Nam ut huic Jubarum dicimus, ab hoc Jubare dicendum est. Virgilius: It portis jubare exorto delecta juvenis*.

132. MASSYLIQUE RUUNT. In antiquis aliquot exemplaribus, *Massilici* legitur, omnino corrupte. Nomen id una plus syllaba scribitur apud Graecos: *Μασιλικὴ, ἡ δὲ τοῦ Λιῦ, πρὸς τὴν Ἰ. Μαυρωσίαν*. Latini vero scriptores *Massyliam*, & *Massylum* agnoscunt.

138. CUI PHARETRA EX HUMERO. In Romano illo codice, dubio procul antiquissimo, legere est, *Cui pharetra ex auro*: quod ideo placet, quia Dido tunc pulcherrima esse studuit, ut Aeneae placeret, ideoque ornatissima, & quam maxime divite habitu instructa processit. Congruitque mirifice cultui muliebri lascivia haec prorsus aurea:

*Cui pharetra ex auro, crines nodantur in aurum,
Aurea purpuream subnectit fibula vestem.*

Et tamen sunt, qui lasciviam hanc Virgilianae majestati non convenire clamitent, contradicendi potius studio, quam quod sciant, quid sit in carmine majestas, aut quid in scribendo lascivia. Quorum stuporine dicam, an imperitiae responsum faciam, Virgilianam hanc esse phrasim, Virgilianum ornatum, Virgilianum elocutionis modum, cujusmodi figura utitur in Octavo:

*Aurea caesaries ollis, atque aurea vestis,
Virgatis lucent sagulis, tum lactea colla
Auro innectuntur.*

Neque illud huic dissimile, quod ait in xi.

*Aureus ex humeris sonat arcus, & aurea Vati
Tom. IV.*

*Cassida, tum croceam clamydemque sinuque crepantis
Carbaeos fulvo in nodum collegerat auro.*

Sed quid illud in Septimo:

*Aurea pectoribus demissa monilia pendent,
Tecti auro, fulvum mandunt sub dentibus aurum.*

Ubi easdem etiam voces *aurea, auro, aurum* aplicimus, quas hoc loco identidem posuerat. Isti vero, quia apud Ovidium repererint: *Aureus axis erat, temo aureus, aurea summae Curvatura rotatae*, Ovidianam esse figuram contendunt, non autem Maronianam. Atqui si Ovidium sequemur, non ex *Auro*, sed ex *Humero*, in hanc sententiam legendum esset. Nam ubi is de Atalanta cultu loquitur, ita scribit:

*Crinis erat simplex, nodum collectus in unum,
Ex humero pendens resonabat eburnea levo
Telorum custos.*

Sed valeant cum suo tam acri judicio, tamque emunctis naribus pulchelli isti Critici. Nos lectionem hanc, *Cui pharetra ex auro*, antiquorum penne omnium codicum testimonio corroboramus. Ita enim in Longobardico, ita in Porcio legitur. In alio vero perveteri ejusdem Vaticanae bibliothecae, dictio tota *auro* improbe, ac imperite admodum abrasa est: non ita tamen, ut singularum litterarum vestigia non extent, & manifeste *auro* prius scriptum fuisse discernatur. Est etiam vetus codex in civitate Belluno, patria mea, in quo pleraque cum his veteribus Vaticanae bibliothecae exemplaribus convenientia deprehendi, & hoc praecipue *Cui pharetra ex auro*. Ita etiam in aliquot aliis codicibus, qui apud me sunt. Sed ne tam multa congeram, litem secundum nos dat Ti. Donatus, dum ita subscribit, CUI PHA. *Totum quod habuit, aut aurum fuit, aut purpura, ut placeret*. Denique Probus in Pollione verum hunc citat: ubi de iteratione loquitur, eo versu, *Pars etiam Arcadia*. Dicitque iterationem fieri etiam casuum permutatione. Et inter exempla hoc etiam apponit, *Quoi pharetra ex auro crines nodantur in aurum*. Haec ut forte plus nimio coacervarem, id in causa fuit, quod nonnulli sunt ita pravo ingenio praediti, ut meliores se doceri litteras aegre ferant, proindeque alios ab eorum cognitione, quae ipsi haecenus ignorarunt, avertere conentur.

140. NEC NON ET PHRYGII COMITES. In antiquis aliquot exemplaribus, *Tyrii comites* legitur: quippe qui Reginam Tyro comitati fuerant, & paulo infra *Tyrios comites* appellabit. Magis tamen

placet *Phrygi*: quia Dido magna stipante caterva progressa erat: neque oportuit Aeneam incommittatū advenire; aliter quanam agmina jungeret?

161. INSEQUITUR COMMISTA GRANDINE NIMBUS. In codicibus aliquot antiquis, *comitata grandine* legitur; quod minime placet.

167. ET CONSCIUS AETHER CONNUBII. In codicibus aliquot vetustis, *conubiis* habetur acquirativo casu numeri multitudinis. *Conscius* enim apte dativo jungitur. In quodam antiquo etiam exemplari, *conubio*, numero unitatis, eodem tamen casu habetur: passimque unica *n* littera. Lectio haec tamen non displicet, nunquam tamen respuerim *conubii*, genitivo casu, cum etiam optime dicatur, *Sum conscius hujus rei*.

173. EXTEMPO LIBYAE MAGNAS IT FAMA PER URBIS. Nonnulli codices manu scripti, *Libyae* legunt, declinatu Graeconico, ut incitatus proferatur sed *Libyae*, longe suavius est.

174. FAMA MALUM, QUO NON ALIUD VELOCITUS. Non eo inficias *quo* in pluribus exemplaribus haberi; sed forte non displiceat, quod in Romano *qua* scriptum est: *qua* scilicet fama nulum aliud malum velocius; sed omnino *quo* receptus est.

175. VIRESCQUE ACQUIRIT EUNDO. Antiqua pene omnia exemplaria integras servant praepositiones in compositis, ut *adquirat*: & ita scribi solitum usque ad Aurelii Antonini Pii tempora, publica declarant monumenta. Ea enim libenter in testimonium adducimus, quod notae semel in marmoribus excavatae, nulla sunt transpositione mutatae. In arcu igitur aquae Marciae verba haec inter alia ita notata leguntur:

ADQUISITO ETIAM FONTE NOVO.

176. SESE ATTOLIT. Dicebamus quidem praepositiones, *ad*, *ab*, *in*, & hujusmodi incolumes in compositis apud veteres adservari: parcissime tamen scriptum *ad tollit*, per *ad* inveni. Tamen Grammatici veteres *ad* ante *t* indifferenter scribi concedant: propter soni similitudinem, quae in *d* & *t* auditur.

178. IRA IRRITATA DEORUM. Non levi quidem de causa minimis his quaestiuiculis cogimur inhaerescere, quoniam quaedam sese offerunt, quae praeter rationem omnem turpiter fuerint negligentia posteriorum contaminata: velut in hoc verbo *irito*, prava invaluit consuetudo, ut geminato *rr* ab omnibus jam librariis scribatur. Volunt enim a littera, quae de nare canina sonat, *irrito* deductum. Quare perperam omnino legitur in nonnullis exemplaribus, *irritata*. Sed enim *irito* ab *ira* potius est, ut & *irascor*: & ita unico *r* scribendum: nam in iram stimulare significat. *Irritum* vero, vel *irritum* pro non rato, vel *rr* gemi-

nato, ex Scauri sententia, vel per *n* & *r*, veterum more scribi manifestum est.

182. TOT VIGILES OCULI SUBTER. In plerisque codicibus antiquis legere est pro *subter*, *subjunt*: *Tot vigilantes oculi subjunt*.

184. TERRAEQUE PER UMBRAM STRIDENS. In Oblongo Vaticano codice sane quam vetusto, *stridet* habetur finitiva forma: quod minime displicet. Et *umbras*, numero multitudinis in bona codicum veterum parte.

185. NEC DULCI DECLINAT LUMINA SOMNO. Nequaquam placet, quod in plerisque codicibus antiquis *limina* legitur, quum praesertim apud Catullum, unde phrasid desumpta, legere sit: *Flagrantia declinavit lumina*.

195. DEA FOEDA VIRUM DIFFUNDIT IN ORA. In antiquis aliquot exemplaribus *diffudit*, praeterito tempore habetur; sed longe magis placet praesenti.

201. EXCUBIAS DIVOM AETERNAS. Vetusta quaedam exemplaria legunt *Excubiasque deum aeternas*; sed vulgata lectio magis adprobata.

206. CUI NUNC MAURISIA PICTIS GENS EPULATA TORIS. In antiquis codicibus manu scriptis passim legere est *Maurusia*, ut Graece scribitur per *u* vocalem quintam in pene ultima: *Maurusius* & *Maurus*, id est *phrygiae Libyae*. Neque tamen mirandum *u* litteram in *i* transisse, quum multa hujusmodi reperiamus, quae per aetates immutata sunt. Sed enim & *Maurisania*, cujus nominis secunda syllaba a principio per *u* tam apud Graecos quam apud Latinos scribitur, olim per *e* pilon notabatur, ut inspicere est in Adriani Augusti nummis: MAURETANIA. Jam vero & *Jupiter* unico *p* in antiquis codicibus habetur.

208. ANTE, GENITOR, CUM FULMINA TORQUES, NEQUIQUAM HORREMUS? In vetustis aliquot exemplaribus legere est, *An nae genitor*, ut: *Nae intelligendo*, apud Terentium. Verum in plerisque *ne* absque diphthongo notatum est. Utcunque vero, magis placet vulgata lectio, *An te, genitor, quum fulmina torques, Nequiquam horremus?*

222. TUNC SIC MERCURIUM ADLOQUITUR. In antiquis aliquot *sum* habetur.

225. NON RESPICIT URBES. In oblongo codice, & in Mediceo, *perspicit*. In aliquot aliis *prospicit* habetur, sed eodem sensu *respicit* paulo infra repetitum eo versu: *Nec prolem Ausoniam & Lavinia respicit arva*. Cujus loci testimonio plerique in liminari pagina, libro primo: *Lavinia venit Litora*, legendum arbitrati sunt, quasi utrumque nomen ex commodo suo formare Poetae non licuerit.

227. GENITRIX PULCHERRIMA. In pervertuto codice *genetrix pulcerrima*. Ac de pulcro qui-

quidem satis disputatum: ita etiam de *genetrice*, cuius nominis secundam syllabam per *e* scribi debere, antiqua marmora, nummi, & Grammatici veteres monent.

228. BIS VINDICAT ARMIS. In Longobardico codice *vindicat*, per *e* legitur; sed *vindex*, & multa alia, per *i* scribi debere indicant.

230. GENUS ALTO A SANGUINE TEUCRI. In codicibus plerisque veteribus absque *a* praepositione scriptum est: *genus alto sanguine*, venustate haud quaquam pari.

242. HAC ANIMAS ILLE EVOCAT ORCO. In Longobardico quidem exemplari *vocat* esse videtur; sed, si accuratius inspicias, *illevocat*, more Graeco, per apostrophem scriptum deprendes. Utebantur vero Latini veteres huiusmodi scribendi modo, quem adhuc in veterum monumentis inspicimus: ut apud Marium Maffium, praefulem Aquinatem: SI QUICQUAM HUMANITUS IN TE ST. Et inferius: QUOIVS LAUDATI MORES ET FORMA PROBATA ST. Missa vero facio ea innumera, quae apud Plautum & Lucretium in hunc usque diem perseverant in manibus hominum: nempe quia eruditioris saeculi tempore in lucem rediere. Non temere autem scriptum invenias apud Velium Longum, ubi de synalephe loquitur (Sit enim hoc testimonium Latinos eo genere descriptionis usos) *Quum dicimus*, Hic ille est, *unum e scribimus*, & *duo audimus*, quod apparet in metro.

243. ALIAS SUB TRISTIA TARTARA MITTIT. In veteribus aliquot codicibus, *sub Tartara tristia* legitur, mutatis loco dictionibus; sed *tristia Tartara* omnino vocalius sonat.

245. ET TURBIDA TRANAT NUBILA. Tametsi vetusti aliquot codices, *transnat* scriptum habeant, adeo tamen asperum id mihi videtur, ut recipiendum nunquam censuerim.

256. HAUD ALITER TERRAS INTER COELUMQUE VOLABAT. In Oblongo codice, in Mediceo, & aliquot aliis sequitur versus: *Materuo veniens ab arvo Cyllenia proles, Litus barenosum Libyae, ventosque secabat*. Nempe ad duarum syllabarum in continuatis versibus homocoteleuton evitandum. Hinc in plerisque codicibus post dictionem *barenosum*, ac: in nonnullis & reperitur, hoc modo copulativa postposita: *Litus barenosum & Lybiae, ventosque secabat*: ut dissolutum membrum ita apte connectatur.

263. DEMISSA EX HUMERIS. In pervetustis admodum exemplaribus *dimissa* legitur per *di*, ut negligentiam quandam in cultu, quod virum decet, ostendat. Sed si *demissa* placet, ut apud Statium: *Is tergo demissa clamys*, non adverfor, quum in statuis, & in nummis habitum huiusmodi saepe observaverim, quae sunt plurimum paludamento ab humeris dejecto, bona anterioris corporis parte nuda.

271. TERIS OCIA. In antiquis *otia*, ut alibi diximus, per *t*. Praeter vero ea, quae posita sunt in Bucolicis, vidi nuper in hortis palatii, quod D. Augustini templo proximum est: NEGOTIANTI PULLARIO PATER B. M. F. Et ultra Thermas Diocletianas, in hortis, qui Maecenatis fuisse dicuntur: POSSESSORES INQUILINI NEGOTIANTES: utrunque per *t*.

284. AUDEAT AFFATU ET QUAE PRIMA EXORDIA SUMAT. In nonnullis codicibus oppido quam vetustis non inveniunt legitur absque particula copulativa: *Quo nunc ambire furentem Audeat affatu? Quae prima exordia sumat?*

288. MNESTHEA SERGESTUMQUE VOCAT, FORTEMQUE CLOANTHUM. In Mediceo, & codicibus aliquot aliis antiquis *fortemque Serestum* habetur; sed *fortis* epitheton passim apud Virgilium Cloantho adpositum.

289. CLASSEM APERTENT TACITI, SOCIOSQUE AD LITTORA COGANT. In antiquis plerisque codicibus absque particula copulativa legere est: *socios ad littora cogant*. Et ita tertium quoque membrum solum, *Arma parent*. Elocutio brevis, & imperanti adcommodata.

297. EXCEPIT PRIMA. In codicibus aliquot pervetustis, *accepit* legitur: in aliis *adcepit*, atque si Deo placet, etiam *atcepit*, *d* in *t* mutata. Sed huic sententiae magis quadrare videtur *exceptit*.

302. THYAS UBI AUDITO. Velius Longus ait Graecos repugnare, ne *Θύας* scribatur per *y* tantum; velle vero eos *υ* litteram adfiscere sibi: ante alteram vocalem, ut unam syllabam faciant. Et ita scriptum observavi in Mediceo codice *Thyas*, quanquam in aliis per *y* tantum.

311. DOMOSQUE IGNOTAS PETERES. Sunt veteres admodum codices, in quibus *domus* hic quarto declinatu habetur. Cuiusmodi casum Fl. Sosipater per *us* melius quam per *os* proferri censet.

320. NOMADUMQUE TYRANNI. Non eo inficias *Nomadum* in codice Longobardico, & aliquot aliis legi; sed enim in Oblongo, in Mediceo, *Numidum* habetur Latinorum idiomate. Appianus enim, quos Graeci *Nomadas* appellant, *Numidas* a Latinis appellari dicit. Neque dicat quispiam primam syllabam produci, si *nu* scribatur: quia sit *υ* diphthongus apud Graecos: Appianus enim Romanorum sonum non syllabae tempus exprimere curavit, quamvis alias pro *υ* brevi apud nos *ο* *μυαδον* illi scribere soleant, ut pro *Nu-ma* *Νομας*, ita illi *Νομαδus*, nos *Numidas*.

328. ANTE FUGAM SOBOLES. Cur in antiquis codicibus *suboles* habeatur, alibi dictum. Nunc duo adhuc succurrunt exempla ex antiquis monumentis, ubi *suboles* per *u* scriptum legitur. Ea sunt ad Aesculapii, ubi nunc Divi Bartholomei fanum:

CUNCTORUM HAEC SUBOLI SEDEM POST
MORTE RELIQUIT.

Et alio versu eodem epitaphio:

ET FACIET SUBOLES MULTOS MEMORATA
PER ANNCOS.

A *subolescere* enim hoc deductum esse nomen, alibi diximus.

329. SI QUIS MIHI PARVULUS AULA LUDE-
RET AENEAS, QUI TE TANTUM ORE REFER-
RET. *Te tantum*, & *tantum te*, transpositae di-
ctiones in diversis codicibus sententiam identidem
variant: nam quum Servius exponat: *Optarem fi-
lium similem vultui, non moribus tuis*, quadrat ea
lectio: *Qui te tantum ore referret*. Quod si, ut
in quibusdam aliis codicibus manu scriptis habe-
tur, eam lectionem adprobaverimus, *Qui tantum
te ore referret*: *Tantum*, magnum amoris affe-
ctum ostendit, & ipsam petitionis honestatem,
quum non quaerat invitum retinere, neque futu-
rae ejus felicitati velit invidere; optare vero tan-
tum ejus imaginis memoriam apud se perpetuo per-
manere, quam assidue spectando delectetur, &
solitudinis taedium lever, desertique amoris ama-
ritudinem leniat, quod in suscepto filio contingere
potuisset: & ideo ad optatorum diminutionem
descendit, atque *tantum*, ut ex pluribus, quae
forte negaturus erat, hoc saltem unum impetretur.
Tota enim orationis vis eo vertitur, ne des-
erat amatus amantem; aut si deserturus omnino
sit, non ita miserabilem in aerumnis & calamitati-
bus derelinquat. Est & alia lectio in codice Lon-
gobardico, atque etiam in Mediceo, neque non in
Porcio: *Qui te tantum referret*. Cui lectioni non-
nulli alii veteres codices adstipulantur. Et ita apud
Arusianum in libello de Virgilianis elocutioni-
bus scriptum habetur. Quae quidem oratio & ipsa
affectus, & amoris plena est: ait enim: *Tamen si
summo opere concupiscat filium ex Aenea suscipere:
nolle tamen, nisi patri futurus sit similis suo. To-
taque in eo est, ut ostendat, se regnum, opes, fa-
mam, omnia denique posthabuisse, prae uno Ae-
nea, quo si potiri non liceat, imaginem saltem Ae-
neae similem assidue contemplari possit. Quas vero
impudicitiae, voluptatisque notas interpretes huic
inurunt, a Virgiliana sententia mihi videntur alie-
nae, qui amorem Didus exscribere videtur: de quo
fertur, unam esse animam in gemino corpore.*

330. NON EQUIDEM OMNINO CAPTA, AUT
DESERTA VIDERER. In Longobardico codice,
in Mediceo, in Porcio, & aliquot aliis legitur,
Ac deserta, quod infelicitatem augere videtur.
Multi enim captivi sunt, non tamen auxilii spe
deserti: multi sine spe, non tamen captivi: se, ve-

ro ait Dido omnino captam; sed nisi aliqua saltem
imago Aeneae sit penes se, etiam desertam. Hinc
illud horrificum in somnis ejus sequetur: *Semperque
relinqui Sola sibi, semper longam incommata viden-
tur Ire viam, & Tyrios deserta quaerere terra.*

340. ME SI FATA MEIS PATERENTUR DU-
CERE VITAM AUSPICIS. In antiquo admodum
codice pro *paterentur*, suppositum est *voluissent*.
Sed *paterentur* multo quid majus habet, & multo
magis eruditis satis auribus facit.

343. RELIQUIAS COLEREM ET PRIAMI
TECTA ALTA MANERENT. In Mediceo, & an-
tiquioribus quibusdam exemplaribus & copulativa
particula non habetur, positum vero est *κατα δι-
λιντο*: *Reliquias colerem, Priami tecta illa mane-
rent.*

344. ET RECIDIVA MANU POSUISSEM PER-
GAMA. Quamvis exemplaria multa *redidiva* le-
gant; magis tamen placet, quod Servius etiam ag-
noscit, *recidiva*: a *cado* enim *recidivus*, quod
ait ille post casum restituta. Ita etiam Fl. Sospita-
ter sentit, qui *redidiva* dici monet, quae post in-
teritum redeunt, *recidiva*, quae ex suo casu resti-
tuuntur: unde Virgilius: *Recidiva manu posuissent
Pergama victis.*

350. EXTERA QUADERE REGNA. Priscianus
loco hoc, quod repetere non pigeat, *Antiqui*,
ait, *Citer dixerunt: unde citerior. Sic & Exter.*
Stattius VIII. *Nec sua pignora curae Exter bonos.*
Et Virgilius in IIII. *Et nos fas extera quaerere re-
gna.* Adverte vero *καταφωνας* in triplicata re sylla-
ba in earum dictionum continuatione, *Quaerere
regna.*

360. TEQUE QUERELIS. Usus obtinuit, ut
querela unico l scribatur. Antiqui codices variant.
Monumenta veterum duplicato ll plerumque scri-
bunt. Legas enim in palatio montis Jordani: DUL-
CITER SINE QUERELLA. Et in monumentis
Claudiae Sympherusae: SINE QUERELLA. Atque
ita alibi saepius.

362. JAM DUDUM ADVERSA TUETUR. In Me-
diceo, & plerisque veteribus exemplaribus, *aversa*
legitur; quod agnoscit Servius, ut: *Diva solo fi-
xos oculos aversa tenebat*: de iis enim est, qui obau-
diunt; sed quomodo tuetur, si *aversa*? Torve sci-
licet, & eo gestu, quo irati, quas res oderimus,
vel despiciamus, intueri solemus, oculis quippe in
obliquum versis.

373. NUSQUAM TUTA FIDES. In codicibus a-
liquot antiquis, *nusquam est tuta* legitur; sed enim
est verbum ex paraphrasi additum est contextui.
Magis enim poetica est elocutio, absque eo ver-
bo: *Nusquam tuta fides*, dicere. EJECTUM LI-
TORE EGENTEM EXCEPI. Animadvertenda loco
hoc distinctio dictionum: quia Priscianus, *ejectum
litore legit*, pro, in litus. Quamvis quidam distin-
guentes

guentes *ejectum* ac consequens verbum dicunt, *litore egentem suscepi*. Ita enim ibi scriptum est, propterea quod excipere significationem habere nonnunquam videtur cum insidiis, ut eo loco: *Aemulus excepi Triton*. Invenitur tamen verbum id hospitalitati etiam adcommodatum. Nusquam vero alibi, quam apud Priscianum, idque in antiquo codice manu scripto, qui est apud eruditissimum virum Hieronymum Aleandrum contubernalem meum, legi: *Litore egentem suscepi*. In Virgilianis autem omnibus exemplaribus, *excepi*.

375. AMISSAM CLASSEM, SOCIOSQUE A MORTE REDUXI. Codices vetusti partim *Amisam & socios a morte* legunt, partim absque particula copulativa, *Amisam classem socios a morte reduxi*: quae quidem membra ita soluta magis conveniunt indignatae personae. Est & illud animadversione dignum, quod in Prisciani codicibus hoc citato versu legere est, *Ejectam classem socios a morte reduxi*. Sed quia paulo ante, *ejectum litore egentem* legitur, magis placet cum Servio & aliquot antiquis codicibus legere, *amissam classem*.

379. SCILICET HIS SUPERIS LABOR EST. Legendum omnino, *is*: quippe *labor*, ex codicibus fere omnibus antiquioribus.

383. ET NOMINE DIDO SAEPE VOCATURUM. Quod *Didum* usquam scriptum inveniatur, non adeo mirum est, quum Plinius eam declinationem, asserente Sospitro, videatur admisisse. Qui tamen consuetudinem dicat facere, *hanc Calypso*, *hanc Calypso*, & similia. Attejus sane Philologus librum suum sic edidit inscriptum: *An amaverit Didum Aeneas*. Et L. Anneus Cornutus in Maronis commentariis, Aeneidos x. *Didus ait: Hospitio Didus exceptum esse Aeneam*. Quo minus reformidemus illud *egentem excepi*. Sed enim hoc loco, ut ad rem veniamus, *Dido* per synaerelin, ex *Didia*, & peritiorum consensus, & antiquorum codicum testimonia comprobant.

385. ET QUUM FRIGIDA MORS ANIMA SEDUXERIT ARTUS. In antiquis aliquot exemplaribus, *subdlexerit* habetur: quam lectionem Servius agnovisse videtur, dum exponit hypallagen esse, pro, animam artubus subdlexerit. Ubi vide ne in Virgiliano codice ex hac interpretatione Servii *animae* dativo casu sit legendum, si hypallagen, quam ille loco hoc commentus est, facere voluerimus. Sed enim, ut utramque lectionem approbarim, sive *Anima seduxerit*, sive *Animae subdlexerit* legere quis maluerit: ita hypallagen a philosophica ratione alienam esse contenderim. Nam quum finiat Plato philosophiam esse mortis meditationem, veteres ejus interpretes duplicem mortis rationem comminiscuntur, aut duas potius mortes; unam, qua corpus separatur ab anima; alteram, qua anima separatur a corpo-

re: hanc per ecstasim fieri, & intentionem contemplationem, qua ab omnibus pene humanis sensibus abalienamur, eamque esse philosophiam, de qua intellexit Plato: illam vero, qua corpus ab anima separatur, eam esse mortem, qua species ipsa corrumpitur, ac esse desinit. Si igitur Servianam hypallagen admittamus, quae animam artubus subducatur, Ecstasis intelligitur, & Platonica philosophia. Sin, uti Virgilius posuit, dicamus, *Anima seduxerit artus*, sive *Animae subdlexerit artus*, de ea morte sermo erit, quam hic Dido vult intelligi. Siquis vero quaerat quae mea sit sententia ex duabus lectionibus, eam ego castiorem dico, quae Platonicae finitioni proprior est: quippe *anima seduxerit artus*: id est, quum mors corpus ab anima separaverit.

390. ET MULTA PARANTEM DICERE. Verusti aliquot codices, *Multa volentem dicere* legunt; sed *parantem* longe melius.

414. ANIMOS SUBMITTERE AMORI. In codicibus aliquot antiquis, *animum* legitur numero unitatis; sed enim *animos* numero multitudinis saepe pro superbia & indignatione reperias, ut: *Vince animos, iramque tuam*: & ipsa Dido jam indignata recesserat.

427. NEC PATRIS ANCHISAE CINERES MANESVE REVELLI. In Oblongo codice Vaticano *revulsi* legitur: quod improbat Servius. Sed enim *vellio* utroque modo reddere praeteritum Priscianus, & multo ante illum Carisius, auctores sunt. Cicero De suppliciis: *Revellistis, atque in profundum abiecit*. Apud Lucanum vero saepe *vulsi*, & *vulserat* invenies. Apud Ovidium *revellit*, more Ciceronis, eo loco praesertim: *Continuum dixit humum, pariterque revellit. In totidem mediis, quot cernis, Echinades undis*. Sed apud eundem etiam *revulsi*, eadem fabula paulo superius, libro Metamorph. viii. *A silvis silvas, & ab arvis arva revulsi*.

436. CUMULATAM MORTE RELINQUAM. In Mediceo, in Porcio, & antiquis aliquot aliis codicibus, *remittam* legitur. Tu vero quid hic Servius ex Tuccae & Vari sententia disputet, videris.

441. AC VELUTI ANNOSAM VALIDO CUM ROBORE QUERCUM. In Porcio, & plerisque codicibus antiquis legere est: *Ac velut annoso validam cum robore quercum*. Quae quidem lectio agnita etiam videtur Ovidio, quum dixit: *Stabat in his ingens annoso robore quercus*. Sunt autem, qui vulgatam lectionem magis adprobent, magisque proprium esse dicant, *annosam quercum*, & *validum robur*.

443. IT STRIDOR, ET ALTE CONSTERNUNT TERRAM CONCUSO STIPITE FRONDES. In veteribus aliquot exemplaribus *altae*, scilicet *frondes*,

non *alite*, adverbium habetur; sed enim adverbium longe venustius hic ponitur.

446. TANTUM RADICE IN TARTARA TENDIT. In codicibus nonnullis ex his vetustioribus, *radicem* inculativo casu legitur: quam lectionem si admittamus, *tendit* pro *extendit* positum erit. Quamquam in Oblongo codice perveteri *mittit*, non *tendit* habetur. Quod si recipiamus, membrum illud superius, *Quantum vertice ad auras aetherias*, figura erit: quam brevitatis per detractationem Quintilianus appellaret; quum scilicet unum verbum, & id quidem manifestum, sileatur. Sed enim tametsi tam multi codices manu scripti refragentur, libentius ego legerim *radice*, casu septimo, ut cum superiore membro colligatum lectionem reddat dilucidiores.

448. ET MAGNO PRAESENTIT PECTORE CURAS. In plerisque codicibus antiquis, *persensit* legitur. In aliquot etiam *persensit*, praeterito tempore; sed magis movet in instanti dictum.

456. NON IPSI EFFATA SORORI. Veteres plerique codices, *Sorori est*, una plus dictione legunt; placet vero verbum id in fine narrationis.

462. SOLAQUE CULMINIBUS FERALI CARMINE BUBO. No. Marcellus, ubi Virgilium praeter aliorum auctorum morem foemineo genere *Bubonem* appellasse dicit, hoc citato versu, non *sola*, sed *sera* legit, epitheto inauspicatae volucris proprio, ut illud: *Seraque terrifici cecinerunt omina vates*. Reliqui tamen codices, quotquot inspexi, *sola* legunt.

464. VATUM PRAEDICTA PRIORUM. Ex antiquis exemplaribus, quae prae manibus habuerim, plura fuerunt omnino, quae *piorum*, quam quae *priorum* legerent. Quod si praedicta, in se prius habere consideremus, superhabundare quodammodo *priorum* iudicabimus. Sin *priorum* legerimus, & proprium epitheton vatibus dabimus, & vaticinio auctoritatem. Sane Servius utrumque agnoscit.

469. EUMENIDUM DEMENS VELUTI. Antiqui aliquot codices, *Eumenidum veluti demens*.

471. AUT AGAMEMNONIUS SCENIS AGITATUS ORESTES. In antiquis aliquot codicibus: *Furiis agitatus* legitur, ut rem vero proximiorum faciat: nam quae in scenis repraesentantur, fabulosa esse solent. Verum ego crediderim *Furiis* ex paraphrasi desumptum: & *scenis* inde, legitima lectione expuncta, adulterinam suppositam. *Agitatus* enim non tantum pertinet ad *Furias*, quae omnino subintelliguntur: verum etiam ad fabulae actionem, quae frequenter scilicet recitari consuevit. Advertendum etiam *Orestes* absque adspiratione scribi, licet in codicibus manu scriptis ea fere passim huic nomini adposita inveniantur.

479. QUAE MIHI REDDAT EUM, VEL EO ME SOLVAT AMANTEM. In Oblongo illo codice per-

veteri legere est: *Quae mihi reddat eum, vel eo me solvet amantem*, utrumque verbum futuro tempore, finitivo modo. In Longobardico: *Quae mihi reddat eum, vel eo me solvet amantem*. Ut primo agat de praesenti, ut *reddat*: id si nequaquam fieri possit, de futuro saltem, ut sit solvenda Dido praecavetur: propterea *solvat* affirmativum est: & hoc saltem eventurum firmiter proponit. Sed enim mihi magis faciat satis utrumque verbum eadem figura, eodem tempore & modo positum, magisque finitivum illud *reddat*, & *solvat*: nam ut Anna prope ad opus addingeretur, certa aliqua spes proponenda fuit. Est & sua tamen elegantia in lectione altera.

483. HINC MIHI MASSYLAE GENTIS. In codicibus plerisque veteribus, *Massyliae gentis* legitur: quod veriti sunt *sy* mediam syllabam esse brevem. Hinc superius, *Massylicae ruunt equites*, posuerunt: sed trisyllabum Latini agnoscunt.

490. NOCTURNOSQUE CIET MANES. Exemplaria quaedam admodum vetusta legunt, *Movet manis*: ut illud: *At cantu commotae Erobi de sedibus imis Umbrae ibant tennes*. Et infra: *Quo fletu manis, qua numina voce moveret*. Sed enim *ciet* mihi magis placet: quo significato legere est in Pharmaceutria: *Animas imis excire sepulcris*.

496. EXUVIASQUE OMNES. Legitur etiam in antiquis, *Exuvias omnis*, absque particula copulativa; quod nihil aliud ab Aenea relictum indicaret, in futurae caedis omen. Sed enim inferius, *exuvias* ab *ense* distinxit: & *Iliacas vestes* nominavit. Quare dicendum potius congruere imperanti membra quam maxime dissoluta ponere, ut: *Ferte citi flammis, date tela, scandite muros*; & quod paulo ante dicebamus: *Classem aptent taciti, socios ad litora cogant*. Neque suo caret ornatu, si cum particula copulativa legamus: *Exuviasque omnis*; praesertim, quum altera sublequatur, *lectumque jugalem*.

497. SUPERIMPONAS. In codicibus aliquot antiquis, *Superimpono* scriptum est: id autem absque synalepha legeretur. Sunt & alii, in quibus *Imponant* habetur. Neutrum horum placet.

498. ABOLERE NEFANDI CUNCTA VIRI MONUMENTA JUBET, MONSTRATQUE SACERDOS. Sunt codices admodum vetusti, in quibus cum Mediceo sic habetur: *Monimenta juvat*. Ac de monumento per *i*, satis alibi dictum. Quod vero *juvat* inveniamus, dicta erunt haec ex persona consilioque Didus: *Abolere nefandi cuncta viri monumenta juvat*: mox illud ex praeceptis, quae sacerdos dederat, quorum vel alterum movere poterat sororem, ut ea omnia curaret cremanda. Mihi vero *jubet* magis placet, ut hoc sit auctoritatis & reverentiae, quae sacerdoti debeat: *Monstrat* vero pro redditione causae, cur id fieri debeat.

499. PAL-

499. PALLOR SIMUL OCCUPAT ORA. Veteres nonnulli codices *Inscit ora*, legunt: quod non est horrois proprium, sed verecundiae potius: praeterea pallor infecturae contrarius est.

502. AUT GRAVIORE TIMET QUAM MORTE SICHAEI. In antiquis aliquot codicibus, *baud* legere est, quod minime placet. Est & *Sichaei* per *u*, ut superius non semel observatum: quod quidem, ut puto, fit, ut *libet*, *lubet*, & similia.

513. FALCIBUS ET MESSAE AD LUNAM QUAE RUNTUR AHENIS. Codices plerique vetusti scriptum habent *abensis*, quippe *falcibus*: quod non duplicet. Ovidius: *Tertia post illos successus abeneae praes.* Horatius: *Hic murus abeneus esto.* Erit vero versus dactylicus, vel Synizelin patietur. Sed enim etiam *abensis*, recte. De aspiratione vero in eo nomine, dictum est alibi.

518. UNUM EXUTA PEDEM VINCLIS IN VESTE RECINCTA. Sunt quidem exemplaria manu scripta, in quibus legitur: *Et veste recincta*; sed illud, *In veste*, longe utilitius.

531. ACCIPIT. Quia plerique codices antiqui *adipit*, incolumi praepositione scribunt, libuit ex Gn. Pompei temporibus testimonium adscribere, quod verbum id *et* geminato tunc scribi solitum declararet. Inscriptio est in Minervae delubro, quod ex manubijs condidit, in qua notatum est hoc modo: *IN PEDICTIONEM ACCEPTIS.* Inde paulo infra: *IN FIDEM ACCEPTIS*, utrunque *et* geminato.

535. NOMADUMQUE PETAM CONNUBIA. *Nomadum*, Latine scribendum ostendimus ex Appiano. Id igitur potius referamus, quod veteres plerique codices, non *petam*, sed *sequar conubia* legunt: quod mihi non placet. Paulo enim infra est, *Falsa sequar*: quod absurdum esset tam cito repetitum. Et de *conubio*, petere libentius dicimus: *Petis ante alios pulcherrimus omnes Tyneus.* Et *nuorum petere*, apud Terentium saepius.

536. QUOS EGO SUM TOTIES. In aliquot antiquis codicibus, *sim* legitur: si diligenter advertas, non invenisse.

538. QUIA NE AUXILIO JUVAT ANTE LEVATOS. In codicibus aliquot antiquis, *exilio* legitur: quasi ad id alludat, quod illis in exilium abactis, patriam donaverat, per eam concessionem: *Urbem quam statuo vestra est.* Sed enim auxilio in pluribus habetur exemplaribus: & longe castior lectio periculis videtur.

540. RATIBUSVE SUPERBIS IRRISAM ACCIPIT. In Mediceo, & plerisque aliis codicibus antiquis: *Irrisam* legitur: prae dolore enim putat se omnibus haberi odio. Non tamen duplicet *irrisam*.

543. NAUTAS COMITABOR OVANTES. Veteres quaedam exemplaria *evanes* legunt, sed *ovantes* agnoscit Servius. Et ad victoriam de se partam invidiose adludit infelix Dido, quasi captiva sit in triumphum deducenda.

544. AN TYRIIS OMNIQUE MANU STIPATA MEORUM INSEQUIAR. Mediceus, & antiqui alii plerique codices, *inferar* legunt. De navigatione enim adhuc est sermo; & an sola, an cum suis omnibus comitari debeat Aeneam, quem dominum in regna receperat: nondum enim in exandescentiam exardescit.

550. NON LICUIT THALAMI EXPERTEM SINE CRIMINE VITAM DEGERE MORE FERAE. Male omnino legitur in codicibus nonnullis antiquioribus: *Expertam*: scilicet me, quae fueram experta vitam thalami, conjugii tempus, sine crimine, degere in posterum, morae ferae: quae quidem insulsa est interpretatio. Longe vero melius est: Non licuit degere vitam more ferae thalami expertem. Quam lectionem Quintilianus ita agnoscit, ut Emphasim inter figuras memoret, quum ex aliquo dicto latens aliquid eruitur: ut apud Virgilium hoc loco. Quanquam enim de matrimonio queritur Dido, tamen huc erumpit ejus affectus, ut sine thalamis vitam non hominum putet, sed ferarum.

552. CINERI PROMISSA SICHAEI. In codicibus plerisque sane quam vetustis, *Sichaei* legitur; major tamen pars possessivum nomen agnoscit, & *Sichaeo*, ut alibi observatum, scribit.

559. ET MEMBRA DECORA JUVENTAE. In Mediceo, & in codicibus aliquot aliis antiquis, *juventa* legitur casu septimo: quasi *juventa* ipsa in causa esset, cur membra decora essent.

561. NEC QUAE CIRCUMSTENT TE DEINDE PERICULA CERNIS. Mediceus codex cum veteribus plerisque aliis exemplaribus, ut numerosiorem faciant versum, ita legunt: *Nec quae te circumstant deinde pericula cernis*: ut sit: *Nec cernis, quae te circum pericula stent*; non autem circumstant unica dictione.

563. NEFAS IN PECTORE VERSAT. Nonnulli codices omnino vetusti legunt *sub pectore*; sed in pectore, lectio castior est.

564. VARIOQUE IRARUM FLUCTUAT AESTU. In veteri admodum codice legi, *Varios irarum concitat aestus*. Sed ex Synepsea Catulli, *fluctuat aestu* magis placet. Apud eum enim legere est: *Et magnis curarum fluctuat undis.*

569. EJA AGE, RUMPE MORAS. Vetera aliquot exemplaria legunt, *Ergo age*: utram lectionem lector praetulerit, non laboro. Sed mihi *Eja age* magis placet.

572. CORRIPIT E SOMNO CORPUS. In antiquis aliquot exemplaribus, *Corripit e strato*. Ut illud: *Corripio stratis corpus.*

577. IMPERIOQUE ITERUM RAREMUS OVANTES.

TES. In antiquis plerisque codicibus legere est, *Imperioque tuo paremus*, quamvis Servius iterum agnoscit.

578. ADSIS O. Sunt omnino codices aliquot ex antiquioribus, in quibus *assis*, geminato *ss* scriptum inveni; sed longe plures, iidemque cariosiores, *adsis*, per *d* scribunt. Qui vero *ss* geminari debere contendunt, inde potissimum eliciunt argumentum, quod apud Plautum, *Assum* respondentem, *Elizum te*, non *assum volo*, alter subjece-rit, joco ex verbi similitudine suborto. Sed enim agnominationes hujusmodi non sine venustate, una etiam vel mutata vel detorta litera, fieri con- fuerunt.

590. FLAVENTISQUE ABSCISSA COMAS. Codices nonnulli veteres, *adscissa*, quod minime placet, legunt. In altero enim plus est vehemen- tia.

596. NUNC TE FATA IMPIA TANGUNT: TUM DECUIT, QUUM SCEPTRA DABAS. Probus hoc loco *Num* & *Tum* adverbia sibi respondere dicit: quare absque *c* littera legendum, *Num te fata im- pia tangunt*. Praeterea apud eum, veluti etiam est in Mediceo codice, *facta impia*, non *fata* legi- tur: ut sit participium, non nomen. Quae vero sint ea facta impia, ad quae stimuletur, superio- ribus versibus enumeraverat: *Non arma expedient*, & quae sequuntur.

602. EPULANDUM APPONERE MENSIS. In Mediceo, & antiquis plerisque omnibus codicibus, *ponere*, simplex verbum notatum observavi: idque Servius agnoscit. In uno autem tantum codice ve- teri, *adponere* scriptum inveni, ut vulgata habent exemplaria: & frequens loquendi usus adprobat.

611. MERITUMQUE MALIS AVERTITE NUM- MEN. Exemplaria longe plura sunt, & ea proba- riora, quae *advertite* legunt. Imprecatura enim est Dido mala multa Trojanis, quae Dii morientis Eli- sae rata, & inevitabilia esse velint. Et hoc admit- tere videtur Servius, dum dicit: *Quod mali meren- tur, scilicet Trojani*. Eadem apud Ovidium sen- tentia, idemque verbum, ubi Althea Furias in gnati exitum vocat: *Poenarumque Deae triplices furialibus, inquit, Eumenides sacris vultus adver- tite vestros*.

614. ET SI FATA JOVIS POSCUNT. Antiqui plerique codices, *Et sic fata Jovis poscunt*, le- gunt: quae lectio forte non displiceat. In Medi- ceo, *c* littera ex ea dictione abrasa est, quum *sic fata* prius scriptum fuisset.

617. VIDEATQUE INDIGNA SUORUM FUNE- RA. Bona veterum codicum pars, *videat indigna suorum*, absque particula *que*, legunt. Notum e- nim heptimemerim quoque indifferenter utramque syllabam admittere: unde superiori libro legere est: *Dona deinceps auro gravia sectoque elephantis*, Ne-

que tamen displicet *videatque* legere, versu inco- lumi, & pleniore.

637. SIC VENIAT. Codices nonnulli veteres le- gunt, *sic veniet*, finitivo modo; sed *veniat*, im- perando magis placet.

641. ILLA GRADUM STUDIO CELERABAT ANILI. In codicibus quibusdam sane quam vetustis, *anilem* legitur: quippe gradum. Videturque majus esse, celerare gradum anilem studio, quam cele- rare gradum anili studio; hoc tamen in medio re- linquatur.

649. PAULUM LACHRYMIS. In antiquis ali- quot exemplaribus, *Paullum lacrimis* habetur. Ac de *lacrimis* quidem satis superque dictum alibi. Quantum vero pertinet ad adverbium *paullum*, duplici *ll* notatum, id ita scribendum esse con- stanter adeo affirmat Terentius Scaurus, ut eos peccare sine dubio dicat, qui *paulum* per unum *l* scribunt. Hinc in veterum monumentis legas: *HOSPES QUOD DEICO PAULLUM EST ASTA AC PELLICE*. Et eodem modo plerisque locis tam pro adverbio, quam pro nomine proprio, *PAUL- LUM*, *PAULLUS* scriptum comperias. Missa vero facio nomismata, in quibus fere passim *PAULLUS* legitur *ll* geminato.

651. DUM FATA DEUSQUE SINEBANT. In aliquot antiquis codicibus *sinebat*, singulari nume- ro legitur; ut proximiori adcommodetur: sed magis placet plurale *sinebant*.

656. INIMICO A FRATRE RECEPI. Minime placet, quod in codicibus nonnullis manu scriptis legitur, *inimico fratre*, absque praepositione.

664. ENSEMQUE CRUORE SPUMANTEM. In Mediceo, & aliquot aliis antiquis codicibus, lege- re est *cruorem* quarto casu; ut plura sint membra ad exaggerationem; haec scilicet: *Collapsam aspi- ciunt comites, ensenque aspiciunt, cruorem spu- mantem aspiciunt, sparsasque manus*. Vel, *Ensem spumantem cruorem, transitive, non ineleganter*. Sed enim magis omnino placet: *Ensem cruore spumantem*.

668. RESONAT MAGNIS PLANGORIBUS AE- THER. In Mediceo, & antiquis plerisque codici- bus, *clamoribus* habetur; sed magis foemineum est *plangoribus*. Et paulo ante dictum est: *Ita cla- mor ad alta Atria*, quod non fuit tam cito repe- tendum.

669. NON ALITER, QUAM SI IMMISSIS RUAT HOSTIBUS. In codicibus aliquot antiquis *missis* le- gitur, absque *im* praepositione, hostium impetum indicante: quare quum *immittere* pertineat ad ho- stilem vim; & alibi: *Immissi Danaï*: & apud Hi- storicos, *Immissos equites, immissos hostes*, saepe legas, nulla mihi reliqua sit dubitatio, quin *immis- sis* legendum sit.

670. AUT ANTIQUA TYROS. Veteres plerique co-

codices *Tyros*, idiomate Latino legunt; sed non displicet *Tyros*, cujusmodi casum Valerius Probus in plerisque aliis hujusmodi nominibus apud Virgilium agnoscit.

679. ATQUE EADEM HORA TULISSET. In codicibus aliquot antiquis *fuisse* legitur; sed *tulisset* melius, ut assumat accusativum *ambas*.

682. EXTINXISTI TE MEQUE, SOROR. In veteribus fere omnibus exemplaribus, *extinxi*, prima persona legitur: quasi fateatur Anna se manibus suis parasse instrumenta necis, admittatque in se culpam ad maiorem doloris exaggerationem. Valerius tamen Probus *extinxi* per Syncopen agnoscit, una cum Sosipatro Carisio: qui, *Syncope* (ait) est, quum mediae parti aliquid subducitur, ut: *Extinxi te, meque soror*, pro, *extinxi*.

689. STRIDET SUB PECTORE VOLNUS. In antiquis aliquot codicibus *stridit*, a tertia conjugatione est; ut in Georgicis: *Stridere apes utero*: &c: *Stridentque cavernis*.

690. CUBITOQUE INNIXA LEVAVIT. In plerisque codicibus antiquis, *adnixa* legitur. Sed id magis animadvertendum, quod vetera quaedam exemplaria *cubitu* legunt, quarto declinatu: nisi fit, ut *agru*, &c *donu*, &c pleraque similia: quorum exempla superius adnotavimus.

692. INGEMUITQUE REPERTA. In antiquis aliquot exemplaribus *reperiam* legitur, pro *reperisse*: quae frequens apud eruditos elocutio.

694. DIFFICILESQUE OBITUS. Ut missum faciam *his* terminationem in antiquis codicibus, id ponam ex eruditorum sententia, *difficiles obitus* ideo a Poëta dictos, quia casu moriebatur, non autem fato: de quo apud Aulum Gellium lib. XIII. cap. I. IRIN DEMISIT. Quaerebant veteres, cur *Irin* non *Iridem* Virgilius dixisset: positumque *Irin*

pro *Iridem*, C. Julius Romanus ait: &c ita alibi, *Irin de coelo*. Varronem tamen, Tullium, &c alios, hujus *Iris*, *hujus Serapis*, *hujus Isis* protulisse.

697. SED MISERA ANTE DIEM. Apud Nonium Marcellum loci hujus expositionem invenies: &c apud Servium in libri decimi commentario.

699. ABSTULERAT. In codicibus aliquot antiquis, *apstulerat* per *p* legitur: nam quum veteres *b* ante *s* durius sonare judicarent: quod in *abscindit* Velius Longus notat, eam litteram in *p* commutabant, quae auditum exornaret. Nostra autem aetate nusquam reperi tam eruditas aures, quae duriciem a mollicie in hujusmodi pronuntiatione discernent. In veterum vero monumentorum inscriptionibus saepe *apstuleris* per *p* notatum observavi: quorum exempla aliquot indicasse non pigeat. Romae apud D. Eustachii:

AUT HANC ARAM APSTULERIT.

In S. Celsi epigrammate elegiaco: APSTULERINT.
In S. Priscæ:

QUOD TE FESTINANS APSTULIT ATRA DIES.

701. TRAHENS VARIOS ADVERSO SOLE COLORES. In Mediceo, &c codicibus quibusdam aliis pervertitis, *adversa luce* legitur; sed *adverso Sole* signate ex ratione physica positum est.

704. ET DEXTRA CRINEM SECAT. In Longobardico perveteri codice, *crinem tulit*, habetur, ut sit pro *abstulit*. Magis tamen placet *secat*; ut res ipsa pingi videatur: nam ut *pictura Poësis* est. Atque haec hoc libro dicta sufficiant.

LIBER QUINTUS.

INTEREA MEDIUM AENEAS JAM CLASSE TENEBAT CERTUS ITER. Antiqui admodum codices legunt mutato numero, *Interea Aeneas medium*, dactylis & spondeis alternatim collocatis: qui numerus artificiosior videtur, quamvis *medium Aeneas* ex plurium litterarum collisione gravior habeatur. Sed enim suas quisque aures consulat: nos enim id in medio relinquimus.

3. QUAE JAM INFELICIS ELISAE COLLUCENT FLAMMIS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *jam felix*, ut sit *jam* pro *malus*: quod ipsamet antea confessa fuerat; *Felix, heu nimium felix*, si litora tantum Nunquam Dardaniae tetigissent nostra carinae, de priore vita sua loquens. Quod si *infelice* placet, &c *jam* respicere ad ver-

Tom. IV.

bum *collucet*, aliena non erit a ratione sententia: nam &c ea se identidem *infelicem* appellavit paulo ante: &c *infelix* ab Aenea nuncupatur in Sexto.

9. COELUM UNDIQUE ET UNDIQUE PONTUS. Lectio haec in codice Longobardico, &c quibusdam aliis manu scriptis; sed enim in Mediceo, &c plerisque itidem antiquis ita scriptum observavi, *maria undique, & undique coelum*. Ex eruditis autem viris hanc alii lectionem, alii alteram malunt.

13. HEU QUIANAM TANTI CINXERUNT AETHERA NIMBI. Jovianus Pontanus, summo vir ingenio, eruditioneque, ut omnibus palam est, incomparabili, in libro de numeris Poëticis, multis qui-

K k

quidem rationibus legendum esse: *Heu qui nam*, monosyllabicis dictionibus, nititur adprobare. Aliquos vero codices inveni, in quibus paulo sequius detorto dictionis casu, per monosyllaba legatur: *Heu quo nam*: in quodam alio, *quid nam*; sed enim. Servius quia *nam* agnoscit, & in decimo sermonem Ennianum esse dicit. Vetusioraque omnia exemplaria, quae habui, *quianam* trisyllabum legunt. Priscianus libro de Constructione primo, *quianam* ait interrogative poni, Virgilii testimonio hinc citato: idemque significare, quod apud Graecos *ὅτι*. Alibi vero ait, *quoniam* conjunctionem causalem per *quianam* expressum a Virgilio: *Heu quianam tanti*. Et *quianam* adverbium constare Tribacho, hoc loco teste, Valerius Probus asserit in Artium institutis. Sospiter Carisus, ubi *quianam* inter adverbia interrogandi recenset, hunc eundem citat versum: *Heu quianam tanti cinxerunt aethera nimbi*. Mihi vero non displicet Pontani sententia; sed neque veteribus codicibus, uno consensu legentibus eodem modo, & antiquis tot Grammaticis, quos tamen Pontanus eludit, ausum refragari: quum praesertim Quintilianus ita libro octavo dicat: *Propriis dignitatem dat antiquitas*. Eoque ornamento acerrimi iudicii P. Virgilius est usus olli, & *quianam*, ad spargendam auctoritatem.

16. OBLIQUATQUE SINUS IN VENTUM. In Longobardico *sinum*, unitatis numero legitur, inemendate: nam etsi absque ecclipsis legeretur, absurdum omnino nescio quid sonaret: & *sinus*, numero multitudinis, vela, poetæ libentius appellant.

21. NEC NOS OBVITI CONTRA. In antiquis codicibus plerisque, *obviti* legitur, quod adnotandum fuit: non quia *obviti* candidiorem esse lectionem non agnosceremus; sed quia plerique codices manu scripti eodem modo legunt. NEC TENDERE TANTUM. In aliquot antiquis suaviore numero legitur, neque.

29. QUOQUE MAGIS FESSAS OPTEM DIMITTERE NAVIS. Antiqua pleraque exemplaria cum Mediceo, *quoque* legunt, particula disjunctiva.

35. AT PROCU EXCELISO MIRATUS VERTICE MONTIS. In veteribus quibusdam codicibus, *et procul* legitur: quod non ita placet. Est & distinctis inde dictionibus praepositione & nomine *ex celsis*. Nonnulli tamen malunt una legendum.

36. ADVENTUM SOCIASQUE RATIS. Non est excipiendum risu, quod in antiquis aliquot codicibus *atventum* per *t*, consonante prima, scriptum inveniat. Fuisse siquidem veterum morem nomen hoc ita scribere non inficiatur Victorinus; sed nos nunc per *d* scribere libentius volunt.

37. ET PELLE LIBYSTIDIS URSAE. Sunt qui *Libyssidis*, per *ss* geminatum, non per *ß* legere

contendant. Quam lectionem ego nusquam in exemplaribus antiquis inveni: neque formam eam gentilis nominis, aut patronymici, aut quavis alia velint ea nuncupatione appellitare, traditam a Grammaticis: quamvis id nomen in multas varietur formas. Primo enim *Libys* est proprium nomen, cujus genitivus *Libys*, a quo *Libya*. Inde nomina deducta vel gentem, vel quid huiusmodi significantia, *hic* & *haec Lybis*, & *hoc Liby*, *Liby*, *ca*, *Libyssa*, *san*: a quo *Libyssaenus*: a genitivo vero *Libyas*, ex pleonismo *Libyssa*, *Libyssa*, *Libyssa*, & quod in frequentissimo est Latinorum, & Graecorum usu, *Libyssa*. Et quoniam apud Stephanum legitur, *Libyam a Liby dictam*, non importunum fuerit, quid alii quidam super hoc nomine fecerint apponere. *Libyam* ab eo dictam, quod inde *Libis* fiat, putat Servius, & plerique alii. Varro vero nomen confictum putat, quod *Libya*, quasi *ἀπορία* *τῆς* *ἕως*, dici crediderit: cui opinioni Sallustii etiam dictum adcommodant, *Caelo, terraque poenuria aquarum*. Eam tamen Isocrates a matre Bufiridia ita vocatam dicit, ubi de nobilitate Bufiridis his verbis loquitur: *Ὅς πατήρ μὲν ἦν Περσίδης, μητρὶς δὲ Λιβύης, ἡ ἑστῆς, ἡ Λιβύς. Οὗτος πρῶτον γυναικὶ βασιλεύσασα ἰσχυροῦς αὐτῇ τῷ χρεὶ κατέστη*. Fuit itaque Bufiris pater Neptuno, matre Libye, quae Epaphi filia fuit, qui Jovis. Eam autem, quum mulierum prima regnare adgressa esset, suo de nomine regioni nomen indidisse proditum est.

41. AC FESSOS OPIBUS SOLATUR AMICIS. Vetera aliquot exemplaria legunt, & *fessos*; sed magis placet *ac*: quia sequelam quandam cum properatione subinnuit. Est & *amicis* legere in codicibus aliquot antiquis, ut sit, *fessos amicos*; sed *amicis opibus*, hoc est, gratis, & optatis, longe magis placet.

45. GENUS ALTO A SANGUINE DIVUM. In codicibus aliquot antiquis, *a sanguine Tencri* legitur; sed enim magis placet *divum*, ut persuasurus divinos honores celebrandos in honorem patris; idem ipsi sibi sperarent, qui genus a *diis* ducerent. Et in antiquioribus codicibus dubio procul *divum* habetur.

49. NI FALLOR. In antiquis codicibus, *nif fallor*; sed monosyllabum venustius.

51. GETULIS AGEREM SI SYRTIBUS EXUL. *Gaetul* cum *ae* diphthongo prima syllaba scribi dictum. Est vero & *exsul* tam ex aliquot codicibus, quam ex antiquorum marmorum testimonio, ac veterum Grammaticorum praeceptis, per *x* & *s* scribendum: idque non eo abusu, quo *maximus*, *auxilium*, *Alexander*, & huiusmodi pleraque in veterum monumentis notata superius memoravimus; sed quia Terentii Scauri, Capri, & quo-

quorundam veterum Grammaticorum praeceptum est, *exsul* cum littera *s* post *x* scribendum; ut scilicet nominis, quod insertum est, vis appareat. Si quidem *exsul*, extra solum esse significat. Quod vero intermitteri coeperit, & in hac dictione, & in aliis nonnullis, inde factum: quia Thufci natura linguae suae *s* litteram raro exprimerent. Apud Latium vero, unde Latinitas dicta, & ubi orta, & major populus, & magis egregiis artibus pollens, Capri ipsius testimonio, fuisse Thufci, quos nos plurimum sumus imitati.

52. ET URBE MYCENE. In codicibus aliquot antiquis *Mycenae*, cum diphthongo, in aliquot *Mycena* legitur; sed siue *Mycene* legendum velint, ut apud Juvenalem *vetus Thebe*, siue declinationem mutatam, ut Grammatici tradunt, ut in erudito quodam carmine, *Mycena disis*, aliorum sit iudicium: nam Priscianus inveniri quaedam ait singulariter prolata idem significantia. Virgilius quinto: *Argolicove mari deprensus & urbe Mycena*. Mihi sane mirifice placet, quod in Romano codice legi, *Mycenis*, figura elocutionis admodum eleganti. Erant & alii codices, in quibus *Mycenis* legebatur numero multitudinis; sed imperitorum hominum injuria contaminati sunt, ultima abrasa syllaba.

58. ERGO AGITE, ET CUNCTI LAETUM CELEBREMUS HONOREM. In antiquis codicibus, transpositis dictionibus, & *laetum cuncti celebremus*, habetur.

59. ATQUE HAEC ME SACRA QUOTANNIS. In antiquis aliquot codicibus, *mea sacra*, legitur: a me scilicet instituta; sed quia subsequitur *ferre*, magis placet *me ferre*. Est & *quot annis*, distinctis dictionibus, ut in veterum monumentis: CENTENI QUINQUAGENI QUOT ANNIS DARENTUR. Et alia hujusmodi.

68. AUT JACULO INCEDIT MELIOR LEVIBUSVE SAGITTIS. In antiquis, *levibusque*: atque id expositive positum.

69. SEU CRUDO FIDIT PUGNAM COMMITTERE CESTU. In antiquis aliquot codicibus, transpositis verbis, legitur, *Seu pugnam crudo fidit*, quod in medio relinquimus eorum, qui arcanam hanc musicam adamant, iudicio perpendendum: ita etiam quod subsequitur transpositis tantum dictionibus variatum.

71. ET CINGITE TEMPORA RAMIS. Quod in Romano codice, & aliquot aliis ita habetur: & *tempora cingite ramis*: nempe ad similitudinem syllabarum concursum evitandum, *te tem*, & *ra, ra*. Verum hujusmodi syllabarum homophoniae plerumque de industria fiunt a poetis, ut eo loco: *Et nos his externa quaerere regna*: de quo superiore libro dictum.

96. CEDIT QUINAS DE MORE BIDENTES. In Romano codice legere est, *binas*: neque desunt,

qui manibus pari numero hostias mactari solitas dicant. In quibusdam aliis exemplaribus scriptum observet, *cedisque binas*, quod mihi subindicat *quinas* legendum. Siquidem *v* saepe mutari solitum in *b* litteram adnotavi: postea interjectum est punctum, quod *q*, a dictione sic scripta *q binas*, disseparet: ignarique artis metricae, *cedisque binas* legendum putavere. *Quinas* vero bona pars veterum codicum habet. Jam vero *bidentis* & *nigra* *tis* per *i* passim scripta sunt.

101. DONA FERUNT ONERANTQUE ARAS. In antiquis aliquot codicibus absque copulativa particula legere est: *Dona ferunt, onerant aras*; sed mihi copula ea inserta plurimum adridet.

103. SUBJICIUNT VERBUS. In antiquis *subdiciunt*, duobus *ii* in unum, idque figura oblonga, coeuntibus: & *veribus* per *i* pene ultima, ex veterum monumentis, & Grammaticorum praeceptionibus.

106. FAMAQUE FINITIMOS ET CLARI NOMEN ACESTAE EXCIERANT. In Romano codice, & in Longobardico *exierat* legitur, quod non placet. Et Priscianus ut *cii* praeteritum comprobaret, *excierat* ex hoc Virgiliano versu citat. Scribendum vero singulari numero *excierat*, etiam ex antiquis codicibus.

112. ARGENTI AURIQUE TALENTA. In codicibus aliquot antiquis, *auri argenteque* legitur; sed altera lectio melior, & numero, & ordine rei, ut illud: *Argenti atque auri memoras quae multa talenta Gnatis porce tuis*.

116. REMIGE PISTRIN. In antiquis plerisque codicibus *pristin* legitur, quam *pristin* & *pristin* dictam volunt, hoc est a secundis fluctibus: *pistrin* vero pro navigii forma Nonius Marcellus agnoscit (nisi codices corrupti sunt) ad similitudinem marinaram pistricum, quae longi corporis sunt, sed angusti.

119. TRIPlici PUBES QUAM DARDANA VERSU IMPELLUNT. Est antiquus codex, in quo scriptum est *impellis*, numero unitatis; sed altera lectio ex Mediceo & aliquot aliis magis placet, utpote figuratior.

122. CENTAURO INVEHITUR MAGNA. Codices aliquot antiqui, *magno* legunt. Sed magis placet *magna*, foeminino genere, quod agnoscit Servius. Esse vero *magno*, virili genere, librarii errorem, ostendit lectio, quae subsequitur: *Scyllaque Cloanthus Ceruleo*: quod genus neque *navi*, neque *Scyllae* possis accommodare.

123. GENUS UNDE TIBI, ROMANE CLUENTI. In aliquot exemplaribus antiquis, *Cloanthi* legitur: quam primam crediderim cognominationem fuisse. Inde *Cluentium* dici coeptum; quo modo saepe apud Ciceronem habetur.

136. INTENTAQUE BRACHIA REMIS, INTEN-

TI EXPECTANT SIGNUM. Servius quidem & *intenta brachia*, & *intenti juvenes* agnoscit; neque tamen idem repetitum, quum diversa sit significatio: aliter enim brachia, aliter mentem intendimus, ait ille. Sed enim in codicibus aliquot antiquis legere est, *nudataque brachia remis intenti*. Quae si placeat elocutio, ubi lectum erit: *Caetera populea velatur fronde juvenus, Nudatosque humeros oleo perfusa misceat*: suspendantur illa duo verba, *confidunt transis*: inde per continuationem superioris membri, *Nudataque brachia remis Intenti expectant signum*. Priscianus tamen *intenta* agnoscit cum Servio, ubi accusativo inquit inveniri passiva conjunctas, sed figurate, ut: *laeditur manum: frangitur pedem*. Virgilius: *Intentaque brachia remis Intenti expectant signum*: atque hoc alibi repetit, dictumque asserit, ut: *Nuda genu, & Lacerum crudeliter ora*. Apud quem tamen, etiam si *nudata* legas, traditam ab eo regulam nihil immutabis: quum de modo elocutionis, non de vocabulo sit sermo. Utrobique autem in veteribus Prisciani codicibus *intenta* scriptum est.

143. CONVULSUM REMIS ROSTRISQUE STRIDENTIBUS AEQUOR. Dissimulandum jam, quod in antiquis codicibus habetur, *convulsus*; &, ut Victorinus scribendum praecipit, *convulsus*. Illud autem diligentius examinandum, quod olim, quodque nostra maxime aetate Grammaticorum omnium ingenia perturbat, *rostrisque stridentibus*. In quo variant & ipsi quoque codices antiqui, totque tibi offerunt lectiones, ut cui potissimum adhaereas, ambigere cogaris: nam quum post dictionem *rostris*, quae particula copulativa multorum omnino veterum exemplarium consensu subsequatur, veriti plerique sunt *stridentibus* adscribere, quod primam in eo verbo syllabam produci persuasum haberent. Hinc in vetusto quodam codice, *rostrisque sonantibus*, scriptum est. Hinc alii *s* in *stridentibus* abundare putaverunt; quod omnino plerisque aliis locis factum deprendi, in Romano praesertim codice, suspicatique sunt *tridentibus* legendum. Alii *ruentibus* adinvenere, qua in opinione litteratissimos aetate superiore viros fuisse accepimus. Sed enim lectiones hujusmodi in nullo ex antiquis exemplaribus, quae undique conquesta inspexerim, ostendi. In Oblongo illo codice pervetusto, quem Pomponii Laeti delicias fuisse dicunt, *rostrisque rudentibus* legitur: quod improprie dictum videtur. Quum vero basa codicum antiquiorum pars *rostrisque stridentibus* habeat, eamque lectionem agnoscat Apronianus, non absurdum forte fuerit dicere pedem insolitum, quippe Amphimacrum, vel Molossium potius, quarto loco positum: nisi Poëtam auctoritate sua primam in *strideo* syllabam, quippe quae *strideo* sit, vocalis dichrona, corripuisse quis asserere voluerit. Neque obstiterit, quod,

que, tribus consonantibus inhaerentibus producti debere videatur: quum *s* inter liquidas quoque rejecta sit, Capri testimonio, & ab Etruscis inter eas litteras, quae vix pronuntiarentur habita; licet olim suae cujusdam potestatis, sonoque suo etiam absque vocalium adminiculo sonora videretur. Sed quid obsecro magis proprium, quam in eo strepitu exprimendo, per eam syllabarum asperitatem, ut vastum nescio quid praeter etiam rationem rusticam audiat legere, *Convulsus remis rostrisque stridentibus aequor*? Quamvis neque quidem ea mihi lectio displiceat, quam probant literati plerique viri, *rostrisque tridentibus*. Quam lectionem ab Academia Neapolitana profectam indicavit mihi Angelus Colotius, vir apprime litteratus. Videtur vero *tridentibus* dictum a specie rostri, tridentali effigie: cujusmodi ea est, quae in Agrippae nummis habetur: nam in honoribus Agrippae habitis nummi etiam cum navi rostrata cussi s. c. quod Virgilius in clipeo tangit: *Tempora navali fulgent rostrata corona*. Movet me praeterea Valerii Flacci parodia ita dicentis: *Volat immixtis cavapinus habenis, Insinditque salum: & spumas vomit aere tridenti*.

146. NEC SIC IMMISSIS. Veteres aliquot codices manu scripti legunt, *Non sic immixtus*: ut sit altera periodus. Sed vulgata lectio omnino receptior.

151. PRIMUSQUE ELABITUR UNDIS. In Romano codice, in Longobardico, in Mediceo & aliquot aliis legere est: *primis undis*.

156. ET NUNC PISTRIS ABIT. In antiquioribus codicibus legere est: *Et nunc pristis habet*. Sed quamvis *pristin*, ut paulo ante dicebamus, *pristin* dictam velint, nihil me moverit, utrum *r* prima an secunda syllaba collocetur, quum multa hujusmodi ex metathesi tam apud Graecos, quam apud Latinos enuntiarī soleant. Quod vero *habet* legitur, ideo placet, quod intelligitur de priore loco, quem ambo superare contendebant. Si cui tamen *abit* magis placeat, illi sit integrum suo jure legere. Eam sane lectionem ego raro in his codicibus antiquis observavi, nisi subditiā, priore abrasa lectione, quae scilicet *habet* erat. Non praeteribo autem esse veteres codices, in quibus supra verbum *habet*, adscriptum sit loco paraphrasis, *Victoriam*.

158. ET LONGAE SULCANT VADA SALSA CARINAE. In Romano codice legere est: *Et longa sulcant vada salsa carina*: neque obstat, quod duo sint, quum subintelligi possit, unusquisque sua. In Mediceo quidem *carina* prius fuerat; sed aliena manu & atramento *carinae* factum. Est ibidem *longe* absque diphthongo, ut adverbium videatur; quanquam *ea* in aliis quoque nominibus desideratur.

160. CUM

160. CUM PRINCEPS. In antiquis aliquot codicibus scriptum est *sum*.

162. HUC DIRIGE CURSUM. Vulgata quidem exemplaria *cursum* habent; sed in Romano & plerisque aliis uno exemplo legas, *gressum*. De navigatione tamen *cursum* potius dici passim observes.

163. LITUS AMA, ET LEVAS. In Longobardico legere est, *Litus amet. levas*, non quod utrumque de palmula dicatur: nam qui sensus in palmula, ut amare possit, nisi figurate dicatur? Sed quia *amet* per Apostrophem una elisa vocali scriptum fuerit in antiquis: quam scriptiois rationem, aliquot veterum inscriptionibus, quae adhuc in marmoribus restant, alibi comprobavimus. Et quia forte dicerent aliqui, apostrophem apud Latinos in uno tantum verbo *est* fieri solitam; invenimus *hor'unc* pro *horum hunc*. In antiquissimo monumento ad Divi Bartholomei Pontem, qui jungit insulam Aesculapii, Janiculum versus, ita luculentissimo scriptum Senariolo: GNATOS DUOS CREAVIT HORUNC ALTERUM. Ibi enim *u* & *m* litterae una cum aspirationis nota elisa sunt; nisi quis maluerit *horunc* pro *horunce*, positum, ut ex *horce*, *hocc*; demum *boc*: de quo superius disputatum eo loco: *Hoc erat alma parens*.

167. CUM CLAMORE GYAS REVOCABAT ET ECCE CLOANTHUM RESPICIT. Multi expungunt &, quod in antiquis codicibus particulam eam adserant non inveniri. Id qua ratione suffulciant, viderint. Ego sane & in Vaticanæ bibliothecae codicibus, & in plerisque aliis, qui mihi prae manibus fuerunt, passim & ipsum notatum animadverti: quare pro iis, qui Trochaeum quarto loco statuere in hoc versu volunt, nihil habeo certi, quod ex antiquis codicibus afferre possim.

170. SUBITUSQUE PRIOREM PRAETERIT. In Mediceo, & antiquis aliquot aliis codicibus, *subito* legitur. Si cui magis nomen faciat satis, integrum unicuique est, quam maluerit lectionem eligere.

175. PUPPI DETURBAT AB ALTA. In antiquis aliquot codicibus, *detrahit*, venustate, & proprietate haud quamquam pari. Est & in *deturbat* subitarius impetus.

178. REDDITUS IMO EST. In nonnullis codicibus antiquis, *est*, verbum desideratur: in aliquot aliis per apostrophem scriptum invenias, *im'est*; sed haec quoniam aetas nostra videtur abhorrere, quamvis ita saepe in codicibus antiquis scripta reperio, pluribus tamen locis, ne cuiquam fastidio sim, consulto dissimulabo.

184. SERGESTO, MNESTHEOQUE GYAM SUPERARE. In codicibus aliquot antiquis, *Mnesthei* legitur, ut in Georgicis: *Inferias Orphei*. Eaque est recta declinatio: quamvis *Mnestheo*, per Synizesin legi posse non negarim.

186. NEC TOTA TAMEN ILLE PRIOR PRAE-EUNTE CARINA. Nonnulli eo syllabarum similitudinem concursu offensi, qui apparet in *tota tamen*, neque non aliqua omnino asperitate, quae resultat, ex continuatione dictionum itidem duarum, *prior praeunte*, versum in vocaliorem quandam musicam rede gere. Itaque in antiquis plerisque codicibus versus hoc legitur ordine dictionum: *Nec tamen ille prior tota praeunte carina*; sed utcumque isti auribus ita suis adblandiantur, nihil est in lectione illa pervulgata, quod me vel tantillum offendant.

187. PARTEM ROSTRO PREMIT. In codicibus aliquot antiquis, *partim* legitur: nescio an mutatione ea familiari ex *e* in *i*, an adverbium esse voluerint; mihi sane magis placet *partem*, nomen.

194. NEQUE VINCERE CERTO. QUAMQUAM O! In antiquis plerisque codicibus imperite, ineptique abrasa est castior lectio, scilicet, *Quamquam* o: & ejus loco repositum *quemquam*, ut ab eo pendeat, *Vincere certo*: quod valde absurdum est; suos tamen habet amatores.

198. AEREA PUPPIS. In Romano codice, *pupes* per *es* nominativo casu numeri singularis habetur. Eamque veram esse lectionem ex Valerii Probi praeceptione conjicimus, qui vocabulum hoc nominativum in *es* mittere ostendit, dum ait: *Puppes, valles, rupes, vulpes, apes, nominativo singulari proferri*. At nunc vix unum aut alterum ex his pronuntiarum per *es* videas. Tot ea fuerunt, quae Grammatici juniores, usumne secuti nescio, an ab usum, immutarunt.

202. NANQUE FURENS ANIMI DUM PROGRAM AD SAXA SUBURGET. In codicibus aliquot antiquis legere est: *nanque furens animis*: sed enim Arusianus Messius *furens animi*, casu quippe genitivo, elocutionis modum loco hoc agnoscit: quamquam Virgilius alibi *furens animis* dixerit, ut eo loco: *Ecce furens animis aderat Tityrbus*. Est & *suburguet*, per *u* post *g*, Attiano more, in antiquis plerisque codicibus; sed Attium Velius Longus auctorem appellat vitiosum.

208. FERRATASQUE SUDES. In Mediceo, & antiquis aliquot aliis exemplaribus, *trudes* legitur. Sunt vero *trudes*, conti praeacuta cuspide, quibus repelluntur & naves, & alia, a *trudendo* dicti. Neque vero timendam syllabae, quum tam multa reperiantur, quae derivata a longis, brevia tamen ipsa sint, ut *duces* a *duob*; ita *dicax*, *lucerna*, *sopor*, *fragilis*, *coma*, & hujusmodi alia pleraque.

216. DAT TECTO INGENTEM. In codicibus aliquot manu scriptis, *Plausumque exterrita pennis* *Dat tergo ingentem* legitur; sed *tecto*, omnino melius.

220. ET PRIMUM IN SCOPULO LUCTANTEM.

Kk 3

In

In codicibus aliquot antiquis *et*, in aliis *ac*; sed hoc melius, nisi & malueris.

224. SPOLIATA MAGISTRO EST. Et hoc quoque per apostrophem scriptum in antiquis aliquot exemplaribus hoc modo: *magistrest*: de qua scribendi ratione exempla veterum alibi recitavimus.

226. ADNIXUS VIRIBUS URGET. In Longobardico *adnifus* per *s* scriptum, cujus scriptionis rationem alibi reddidimus. Et in aliquot aliis antiquioribus *urguot*, uti paulo ante *suburgnet*, ex instituto Attii.

228. RESONAT CLAMORIBUS AETHER. In Romano codice antiquissimo, & in aliquot aliis manu scriptis legere est: *resonatque fragoribus aether*: ut id totum de remigatione intelligatur, & plausu, qui per strepitum editur. Quamquam neque *clamoribus* displicet, quum dictum sit: *Cunctique sequentem instigant studii*: quod per clamores fieri necessarium est. Sane in Mediceo *clamoribus* habetur; sed ibidem *resonatque* scriptum est, quod rationem metricam vitaret; niquis amphimacrum in hoc genere carminis ferre potest.

235. DII, QUIBUS IMPERIUM PELAGI, QUORUM AEQUORA CURRO. In antiquis primum codicibus, *DI* per arctationem litterarum, ut apud Varronem est, uno fere legitur exemplo. In Longobardico mox una plus dictione *imperium est pelagi*, ut etiam apud Servium est. In Oblongo Vaticanæ Bibliothecæ, in Mediceo, & in aliquot aliis omnino vetustis, *imperium pelagi est*. Sed enim iudicio meo recte factum in Romano, ubi verbum id tam inconstans locum non habuit. Demum in exemplaribus aliquot antiquis, *quorum aequore*, septimo casu legitur; sed *aequora*, quarto casu, magis splendida videtur elocutio.

236. VOBIS LAETUS EGO CANDENTEM IN LITTORE TAURUM CONSTITUAM. In Romano codice absque *in* praepositione locali legitur, quod magis placet. In Mediceo una plus dictione legitur, *ego hoc candentem in littore*, ut cito etiam soluturum se votum innuat.

237. EXTAQUE SALSOS PORRICIAM IN FLUCTUS. Non sum nescius quid Macrobius libro III. Saturnalium super hoc verbo tradiderit. Antiqua tamen omnia exemplaria, quotquot habere potui, uno eodemque exemplo legunt, *proiciam*: idque unico *i*, pro sui temporis consuetudine. Ut tamen verbum hoc immutatum sit, Macrobius Grammaticorum & librariorum imperitia factum ait.

247. TERNOS APTARE JUVENCOS. In Romano codice legere est, *optare*: ut munera sint honestiora, quae scilicet victores ex sua possent libidine seligere. Eaque lectio in quibusdam aliis vetustis exemplaribus habebatur. Qua ablata, *aptare* inde suspectum est.

269. PUNICEIS IBANT EVINCYI TEMPORA TENIIS. Hoc loco plerique codices antiqui, *tenis*, unico *i* scribunt. Qui geminare malunt, alii Dactylicum esse verum; alii pro unico tantum *i* accipere debere contendunt. Non dissimulabo quod in antiquo codice pro *tenis*, *vittis* scriptum est; sed id sumptum ex paraphrasi, quum omnino *tenis* hic agnoscat docti omnes.

270. QUUM SARVO E SCOPULO MULTA VIX ARTE REVULSUS. In Romano codice, *ex scopulo* legitur: & *revulsam*, quippe *ratem* legas. Cui lectioni adstipulatur etiam Oblongus codex pervertus, ubi *revulsam* habetur. In aliis *requisus*, quippe *Sergestus* legitur, veluti vulgata habent exemplaria.

272. ILLISAM SINE HONORE RATEM. In antiquis omnibus exemplaribus, *irrisam* vel *irissam* legi: tamen superius *inlisa prora pependas*: nam quae in ludis male succedunt, risu excipi solent: ut quum Nisus lapsum lamentaretur, risu pater optimus. Et quum Menaces in aquas a Gya deturbatus esset, *Illam & labentem Teucri, & risere natantem, Et salfos vident revolvantem pectore flatus*.

277. ARDENSQUE OCULIS ET SIBILA COLLA ARDUUS ATTOLLENS. In Romano codice legere est: *Pars sibila colla arduos attollens*; sed quantum ad emendationem primam pertinet, quum jam dictum sit, *Pars vulnere clauda retentus*. Quod vero *arduos* & hic & alibi scriptum sit toto eo codice, Carisus eam scriptionem in plurium syllabarum nominibus improbat: nempe ne aliqui ita inde acciperent pronuntiandum, veluti *divos*, *servos*, *viros*, & bisyllabum esse *arduos* existimarent: quare addit *carduus*, *arduus*, trium syllabarum.

279. NEXANTEM NODIS. Utrumque *nodis*, & *nodos*, in antiquis habetur exemplaribus; sed ubi *nodos*, ibi itidem *nexantem*, a *necis*, *necis*, habes; ubi vero *nodis*, plurimum ibi *nixantum*, frequentativa forma a *nitor*, legere est, quod alibi non memini me legere. Sed enim hoc citato loco, *nexantem nodis*, ut etiam in codice Mediceo est, agnoscit Priscianus a *Nexo*, *nexas*.

281. ET PLENIS SUBIT OSTIA VELIS. Antiqua omnia, quae legerim hactenus, exemplaria a vulgatis omnibus diversa sunt, duarum dictionum transmutatione: & *velis subis hostia plenis*. Erunt tamen aliqui, qui vulgatam lectionem, *ostia velis*, ut suaviorem magis probent, & *ostia plenis*, ut duriusculam improbent. Unusquisque autem aures consulat suas.

283. SERVATAM OB NAVEM. Non adeo triviale cuipiam videatur, si male legi in codicibus plerisque etiam veteribus *navim* per *im* dixerō, quum Varronis praeceptum sit apud Pl. Sospitum,

ut

ut *avem*, & *nozem* per *e* dicamus: quoniam ab hac *avo*, & *noze* faciat, quibus accusativus per *i* dari non potest. Cicero tamen *avi inserta* dixit.

284. OLLI SERVA DATUR OPERUM HAUD IGARA MINERVAE. Longè alio numero carmen hoc habetur in codicibus quibusdam antiquis, in quibus ita legitur: *Olli serva operum datur haud igara Minervae*. Puto vero ita transpositus fuisse dictiones, quod aliqui percinnehmerim ut brevem Poëtae nostro noluerint indulgere: nam in priori eademque vulgata lectione nihil est quod me offendant. Ne vero quis observationes huiusmodi ut inanes, & nullius pene momenti stomachetur, sciat, eos, qui versus faciunt, eo curiosius huiusmodi numeros observare solere, quo peritiores sunt, & elegantiores haberi volunt. Neque illud praeterierim, quamquam leve, *haud* in antiquis plerisque codicibus, per *t* scriptum esse: quod & Pontanus agnovit priscorum consuetudine: & *haud*, & quidem littera terminari Sospater dicit, admittere tamen sonum vocis, ut per *t* scribatur. Placuit tamen posterioribus, ut *aut* conjunctio, & *haud* adverbium primis, & ultimis litteris differrent.

285. GEMINQUE SUB UBERE NATI. In Romano codice, *sub ubera*, quarto casu numero plurali legitur; sed *ubere* figuratius est, & magis placet.

290. EXTRUCTOQUE RESEDIT. In antiquis, *extructo*, nulla detricta littera; sed enim id asperum otanino nimium videtur, quattuor consonantibus, & earum una duplici, inter duas vocales constitutis.

298. QUORUM ALTER ACARNAN. Scribendum est acuro accentu in ultima syllaba *Acarnan*. Oxytona enim *Ahornan*, *Anian* ab oppido, quod in Ponto Strabo memorat. *Atimian*, *Athaman*, *Aizan*, gentium nomina, quae aucta in genitivo in pene ultima circumflexum habent 'A-*napā*®, 'A*niā*®.

299. ALTER AB ARCADIA, TEGEAE DE SANGUINE GENTIS. In Romano codice, *Arcadio*, quippe *sanguine*, legitur: quae denominationis forma apud Val. Flaccum est, *Arcadio* cuius *armata veneno telo*. Sed enim hic *ab Arcadia* longe castior est lectio. Est & ubi legatur: *Alter ab Arcadia Tegoaeae sanguine gentis*, absque de praepositiva particula.

300. HELYMUS PANOPESQUE. In Romano codice, semper *Helemus*, per *e* media syllaba, non per *y* scriptum invenias; sed enim *Helymus* herois nomen memorat Strabo, & reliqui omnes antiqui codices uno consensu *Helymus* legunt; nisi qui *Helemus*, aut quid corruptius habent.

306. CNOSIA BINA DABO. Utrumque & *Cnosia* per *c*, & *Gnosia* per *g* scriptum invenio: quod

ex eorum litterarum cognatione tantundem est.

312. LATO QUAM CIRCUMPLECTITUR AURO BALTHEUS. In codicibus antiquis plerisque omnibus una plus dictione distincta legitur: *circum amplectitur*. Utrumque placet.

325. INCUMBENS HUMERIS. In Romano codice, in Longobardico, & aliquot aliis, *humero* legitur, quod & Servius agnoscit. Idque viciniorum ostendit, ut non tantum calcem calce terneret, verum etiam humero antegressi Helymii incumbere, aut inhaerere videretur. *Humero* vero unitatis numero, ad exprimendum gestum illum, qui nihil socium declinet, ut liberius praeterire possit: nam spatia, si plura supersint, transeat clausus prior.

326. AMBIGUUMVE RELINQUAT. In codicibus aliquot antiquis: *ambiguumque*; sed *ve* disjuncta particula magis placet: ut ex duobus alterum omnino futurum dicat: aut quippe transeat, aut nisi tranferit, ambiguum relinquat, uter eorum prior fuerit. Si vero *que* legamus, sensus erit pari adeo eos gressu concurrisse, ut quamvis hic transisset, ambiguum tamen relicturus esset, quia socii vicinitas spectatores fefellerit.

327. SUB IPSUM FINEM. In omnibus pene codicibus antiquis, *sub ipsam*, foeminino genere positum inveni: de cuius nominis genere plura alibi. Sane vero praeteritum non finem locum apud Livium lib. IIII. pr. Dec. *Finem ergo non fieri, nec futurum*: ita vulgata habent exemplaria, virili genere. Vetus autem codex, *futuram*, legit foeminino.

328. LEVI CUM SANGUINE. In exemplaribus aliquot manu scriptis, *sum* habetur; sed *cum* magis placet.

330. FUSUS HUMI VIRIDESQUE SUPER MADEFECERAT HERBAS. In Longobardico quidem, & in Mediceo codice, *humi* legitur; sed in Romano & aliis fere omnibus, *humum*, accusativo casu habetur: ut sit ordo: maderat humum & viridis herbas.

334. NON ILLE OBLITUS AMORUM. In veteribus plerisque codicibus, una plus dictione, *amorum est*, legitur. Verum id verbum ex paraphrasi mihi videtur insertum. Missos facio codices, in quibus *amoris*, unitatis numero, legitur: quum longe venustius omnino, *amorum*, numero multitudinis habeatur.

340. HIC TOTUM CAVEAE CONSESSUM. In codicibus aliquot antiquis, *consensum* habetur; sed puto *conse'sum* fuisse notatum cum sicilico, de quo apud Victorinum haberi diximus, quod librarii pro nota compendiarie *o* litteram significante, transcribere. Nam *conse'sum caveae*, omnino castior lectio videtur.

347. SI PRIMI SALIO REDDUNTUR HONORES

RES. In exemplaribus plerisque veteribus legere est, *reddantur*, conjunctivo modo; sed *redduntur*, finitivo modo, in emendationibus.

350. ME LICEAT CASUM MISERARI INSONTIS AMICI. In codicibus omnibus antiquis, quotquot legi, *casus* habetur; quorum nonnulli verbum etiam alterius figurae, quippe *misereri* ponunt; ut *casus* sit genitivo casu; sed enim *casum miserari*, satis magis facit auribus eruditis, ut: *Miseratus agrestes*.

351. GETULI. Scribendum *Gaetuli*, cum diphthongo *ae*, ut alibi ostensum.

359. ET CLUPEUM EFFERRI JUSSIT DIDYMAONIS ARTES. De clipeo dictum alibi. In antiquis aliquot codicibus *offerri* est, quod non aequè placet. Sunt etiam codices, in quibus *Didymaeonis*, media per *ae* diphthongum, notatum sit; quod nomen esset a cognomento Apollinis, qui etiam *Didymaeus* appellatur. Sed haec parvi omnino momenti sunt. Illud silentio minime praetereundum est, quod in Romano codice, *artem*, unitatis numero, hoc est, opus, legitur: quam lectionem etiam in aliquot aliis manu scriptis observavi.

371. QUO MAXIMUS OCCUBAT HECTOR. In vetustis aliquot exemplaribus, *maximus adcubat*, & *accubat*, habetur; sed *occubat*, vel *obcubat*, de sepultis rectius dici puto.

374. PERCULIT, ET FULVA MORIBUNDUM EXTENDIT HARENA. Antiquus admodum codex, *percutit*, legit; quae quidem antichronia esset, pro *percussit*: nam *percellere* ad animum Grammatici refertur volunt: quod tamen non usquequaque receptum video, Codicibus praesertim antiquis saepe *percussus*, pro *percussus*, ponentibus. Verum esto inter utrumque verbum differentia, loco hoc *perculit* omnino ad animum referri potest, quum significet ex ictu adeo consternatum, ut abalienato animo concideret moribundus.

380. ERGO ALACRIS CUNCTOSQUE PUTANS EXCEDERE PUGNA. In Romano codice, & in Longobardico, *palma* non *pugna* legitur, quod valde placet: nam & apud Priscianum duobus antiquis codicibus, & apud Carisium litteris Longobardicis ita scriptum observavi: ea ratione citato versu, ut utrum *alacer* per *er*, an *alacris* per *ris* dicendum sit, terminetur, placetque vel Virgilio in primis auctore dici *alacris*. Consuetudo tamen, ut ait Plinius libro Dubii sermonis sexto, *alacer*, dicit.

384. QUO ME DECET USQUE TENERI. In Mediceo, & veteribus quibusdam aliis codicibus, *morari*, legitur. Mora enim erat reliquis desidentibus; sed magis placet *teneri*, ut in Porcio exemplari est, propter suscepti muneris obligationem.

388. PROXIMUS UT VIRIDANTE TORO CON-

SEDERAT HERBAE. In antiq. *Proximus ut viridante toro confederat herba*. Sed *herbae*, possessivo casu, omnino melius.

394. NON LAUDIS AMOR NEC GLORIA CESSIT. In aliquot codicibus antiquis: *Nec laudis amor nec gloria*; sed in pluribus *non*.

396. SANGUIS HEBET. Non placeret, quod in Romano codice legitur, *habet*, nisi lectionem eandem invenissem apud Asperum, veterem Grammaticum, in antiquissimo itidem codice; placet tamen & *bebet*, ut vulgata habent exemplaria.

398. SI NUNC FORET ILLA JUVENTA. In Romano codice, *juventas*, legitur; veluti prius erat in Longobardico. Reliqui etiam codices ita saepe soliti sunt, ut in VIII. *Tum mihi prima genas vestibat flore juvenas*. In aliquot aliis, *juventus* est. Sed enim Grammatici quid *juventus*, quid *juventas*, quid *juventa* sit, suis singula differentis finiunt: *juventutemque* de juvenum multitudine dici volunt, quum *Juventas* Dea sit, *juventa* aetas. Quamquam sunt, qui duo haec aliter accipiant. In nummo tamen Aurelii, & aliorum quorundam: *JUVENTAS* inscribitur, quod de Dea dici nemo dubitavit. Et No. Marcello *Juventas Dea, juvena aetas est*: nam & Catullus: *Exerce juventam dixit*, quod nemo non de aetate dictum affirmet. Quod vero *juventas*, pro aetate toties in antiquis exemplaribus inveniatur, minime displicet, quum figurata sit elocutio, perinde ac illa: *Sine Cerere & Baccho*.

399. HAUD EQUIDEM PRECIO INDUCTUS PULCHROQUE JUVENCO. In Mediceo per disjunctivam, *pulchroque* legitur.

404. OBSTUPUERE ANIMI. Non in Virgilianis tantum codicibus, *obstupuerunt*, per *i* secunda syllaba, reperitur; verum in Terentii, Horatii, & aliorum auctorum antiquis exemplaribus verbum id hoc eodem modo notatum invenias.

406. ANTE OMNES. In antiquis, *omnis*. Sed libet hoc loco clarissimorum hominum testimonia proferre, qualesque fuerint, qui de levibus hujusmodi quaestiuiculis disputare operae precium existimant. Solipater Carisius integrum sane libellum C. Julii Romani de Analogia transcribit, in quo illud etiam adnotatur, quod Pomponius Secundus, poeta, ut refert Plinius, propter homonymiam Nominativi accusativo casu *omnes* non putat dici, sed *omnis*; tamen idem Plinius in eodem permanet, dicens, *omnes* tum demum posse dici accusativo, ut *canes*: quod genitivus pluralis *borum canum*, ante *um*, *i* non habet. Ponunt inde exempla, variatam esse dictionem apud unum eundemque auctorem, praecipueque apud Sallustium; ejusque varietatis Asperum Grammaticum sollicitum fuisse. Nam *omnes* per *e* scriptum esse in Catilinario eo loco: *Omnes homines P. C. qui de rebus*

bus dubiis consultant, ab odio, amicitia, ira, atque misericordia vacuos esse decet. Per i vero tertiam vocalem *omnis*, in eodem commentario: *Omnis homines, qui sese student.* Quae quidem scribendi ratio quotidie nunc corrumpitur: neque codex jam ullus extat, quem non Librarii arbitrio suo totum audeant contaminare.

418. IDQUE PIO SEDET AENEAE PROBAT AUTHOR ACESTES. In codicibus aliquot antiquis una plus dictione legitur, *Sedet Aeneae, hoc probat auctor.* Sed mihi nequaquam placet, quod quidem ex paraphrasi inculcatum puto Librarium inficitia.

421. DUPLICEM EX HUMERIS REJECIT AMICTUM. In veteribus aliquot exemplaribus, *dejecit* habetur, hoc est, demisit propere, ut nudato apparuerit pectore, toraceque omni, vestibus circa pudenda subligatis. Plura tamen exemplaria vestita, *rejecit*, habent.

422. MAGNA OSSA LACERTOSQUE EXUIT. In perveteri quodam codice, sententia non parum diminuta, legere est: *magnoſque lacertos exuit*: quod veriti sunt hypermetrum facere. In aliquot aliis *magna ossa lacertos*, absque particula copulativa enclitica: ut sit magnos membrorum artus, ac lacertos, appositivae *magna ossa*. Sed enim in ea vastitate, vilendaque membrorum magnitudine, verum & plenior esse, & numeris habundare valde mihi videtur esse ex carminis dignitate: quare libentius legerim *magna ossa lacertosque*, ut praeraque habent exemplaria tam impressa, quam manu scripta. Non praeteribo, quod in Actio Pontani *magna ora lacertosque* legitur, quod non crederim temere positum, tamen *magna ossa* corporaturam illam athleticam ostendere videantur.

429. PUGNAMQUE LACESSUNT. Antiqui aliquot codices, *pugnas*, numero multitudinis habent; ut sit quaedam iusti praelii similitudo, perinde ac si collatis signis dimicandum esset: antea enim quam directa acie concurratur, leves quaedam pugnae a praemissis equitibus, vel a funditoribus, nonnunquam etiam ab exploratoribus, committi solent.

441. NUNC HOS, NUNC ILLOS ADITUS. In Romano codice variato numero legere est, *Nunc illos, nunc hos aditus*; sed loquendi modus frequentissime, *bunc & illum*, dicit, & *buc & il-luc*, & huiusmodi reliqua. Catullus: *Et circumſiliens modo buc, modo illuc.* Pulvinusque peraeque & hic & illic. Ludebat numero modo hoc, modo illoc. A viciniore enim inchoandum est, utpote magis noto.

446. VIRES IN VENTUM EFFUDIT. In antiquis aliquot, *effundit*, praesenti tempore: res enim nunc agitur. Aliis magis praeteritum placet.

449. RADICIBUS ERUTA PINUS. In Romano

Tom. IV.

codice & aliquot aliis, *radicitus*, adverbium est; sed *radicibus*, nomen, longe plurium codicum consensus, & usitata loquendi figura libentius legitur.

451. PRIMUSQUE ACCURRIT ACESTES. In Oblongo codice perveteri, *occurrit* legitur; sed *adcurrit*, vel *accurrit*, omnino melius.

454. AD PUGNAM REDIT ET VIM SUSCITAT. Veteres plerique codices, *ac vim*, legunt; quod magis placet.

470. ORE REJECTANTEM. Antiqua aliquot exemplaria, *ejectantem*, legunt. Alia *reſaſtantem*, vocali a *ſaſto* non immutata; sed *reſaſtantem*, vulgata lectio, magis placet.

475. JUVENILI IN CORPORE. In Romano codice, atque aliis plerisque omnibus, *juvenali* per a in pene ultima notatum legas: neque id in Virgilianis tantum codicibus, verum & in aliis auctioribus. Est apud me Ovidii codex admodum vetustus, in quo ea dictio passim per a scripta est, ut (ea nunc prae manibus erat) in epistola ad Maximum, de amore loquens: *Tu mihi dictasti juvenalia carmina primus.* Et ita alibi. Praeterea C. Julius Ro. in libro de Analogia, nomen hoc *Juvenalis*, si homo sic vocetur, ab altero nomine *Juvenalis* sicut ait Maro: *Juvenali in corpore vires*: qua dictione res, non persona censetur, non alia ratione discernit, nisi ab ablativi singularis finali littera: nam pro nomine proprio in e, pro adjectivo in i, finiri tradit, non taciturus, siquam aliam litteram facere differentiam agnovisset.

480. EFFRACTOQUE ILLISIT IN OSSA CEREBRO. Sunt qui *illisit ossa*, absque praepositione legi debere contendunt; perinde ac illud etiam superius legunt absque & particula: *Cum clamore Gyas revocabat, Ecce Cloanthum.* Sed enim in antiquis omnibus exemplaribus, quae ad manus meas pervenere, uno exemplo scriptum inveni, *illisit*, vel *inſiſit in ossa*. Et hoc loco hypallagen figuram agnoscit Servius, dum dicit: *Fregit ossa, & illisit in cerebrum caestus.* Ac mihi quidem videntur, qui ex hoc versu in praepositionem adimunt, vim etiam ex ictu illo pene omnem adimere, ita languere oratio, atque etiam imperfecta reddi, versusque ipse flacescere videretur. Non praeteribo tamen legisse me in codicibus aliquot manu scriptis, *immisit in ossa*; sed *illisit*, omnino melius.

484. HIC VICTOR CESTUS ARTEMQUE REPONO. In Romano codice, & in aliquot aliis admodum vetustis, dicta videntur haec ex persona Poëtae, quia *reponit*, persona tertia scriptum est; verum minime displicet Entelli ea esse verba, qui hac depugnata pugna votum nuncupet se nunquam amplius in certamen descensurum. Et *repono*, persona prima, in reliquis plerisque codicibus habetur.

L1

489. Quo

489. QUO TENDANT FERRUM. In codicibus aliquot antiquis, *tendat*, singulari numero scriptum est, ut *ferrum* sit suppositum; sed longe magis placet *tendant*, plurali numero, ut sit de certatoribus.

491. ET PRIMUS CLAMORE SECUNDO. In Romano codice, *primum* legitur; magis tamen placet *primus*, scilicet locus, ut in exemplaribus aliis antiquis, & vulgatis omnibus habetur.

503. VOLUCRES DIVERBERAT AURAS. Sunt qui ex Ti. Donato *alas* legendum autument, & paulo post, *Timuit exterrita pennis Ales*. Caeterum in antiquis omnibus codicibus, quos inspexerim, *auras*, notatum observavi, quare suum unicuique iudicium integrum relinquam.

510. ET VINCULA LINEA RUPIT. In antiquis aliquot *rumpit* est, praesenti tempore; sed magis placet *rupit*, praeteritum, ut *Non valuit*.

512. ATQUE ATRA VOLANS IN NUBILA. In codicibus aliquot antiquis, *Atque alta volans in nubila*, legitur; sed enim inferius est: *Nigra figit sub nube columbam*: quare *atra nubila* potius legendum videtur: quamvis eadem *alta, profunda, nigra*.

517. VITAMQUE RELIQUIT IN ASTRIS AETHEREIS. In vetustissimis plerisque exemplaribus, *aethereis*, legere est. Plura vero de vita, ita in astris relicta, Macrobius libro III. Saturnalium.

520. QUI TAMEN AETHEREAS TELUM CONTORSIT IN AURAS. Hoc vero loco *aerias* legitur in codicibus illis, in quibus *aethereis astris* paulo ante legebatur. Pro *contorsit* vero, *contendit*, in Romano, & in Mediceo est, & plerisque aliis antiquis exemplaribus: & eodem modo *Consendit telum*, libro IX. scriptum invenimus.

521. OSTENTANS ARTEM PARITER, ARCUMQUE SONANTEM. Nonnulli syllabae, quae in heptimemeri sita est, timentes, *que* illi particulam addidere, ita legentes *artem pariterque arcumque sonantem*. Sed quanto magis placet, quod in Romano, & in Mediceo, & plerisque aliis codicibus vetustis legere est, *Ostentans artemque pater arcumque sonantem*: quam lectionem dubio procul agnoscit Asper Grammaticus, scanionis etiam apposita ratione: quam, ut apud ipsum legimus, referre non pigeat, ut, quo diximus modo legendum esse, nulli dubium relinquamus. OSTEN. SPOND. TANS AR. SPOND. TEMQUE PA. DACT. TER AR. SPOND. Plurimaeque ejusmodi recitat exempla. Denique id genus syllabae, quae pede quarto posita est, TER AR. vel inter longas censeri debere tradit, apud Auctores, vel parcissime metrum usurpare. Id tamen apud Virgilium frequentissimum reperiri.

531. SED LAETUM AMPLEXUS ACESTEN. In Romano codice, & *laetum amplexus*, legitur. In Longobardico *laetus*, ultimae syllabae collisione,

quod alii viderint.

534. EXORTEM DUCERE HONOREM. In Romano codice, *exortem* cum *s* littera scriptum est, ut *exsul* ex Grammaticorum scribitur praeceptione, quod, *extra solum*, dictiones complectatur, ita *exortem*, *extra sortem*. Est etiam in eodem codice, atque etiam in Mediceo, *honores*, numero multitudinis, quod frequentissime invenies apud Historicos eodem significato.

547. EPITIDEM VOCAT. In codicibus aliquot antiquis, *Aepytidem*, cum diphthongo prima syllaba, & *y* secunda scriptum est: nam apud Auctores veteres *Aepytus*, pro nomine proprio celebratur, & tam illi quam nostri patronymici formam solent usurpare. Est & *Ἐπιτιδης* nomen apud illos; sed rationi metricae non responderet.

551. SIC AIT IPSE OMNEM. In veteribus codicibus, quotquot habere potui, scriptum inveni, *dic ait*. Quod si aliter legas, imperfecta erit oratio; plena vero hoc ordine, *Et ait: Dic Ascanio, si jam puerile paratum Agmen habet secum, cursusque instruxit equorum, Ducat avo turmas, & sese ostendat in armis*. Quibus imperatis: *Ipse omnem longe decedere circo Insusum populum, & campos jubet esse patentes*.

557. PRAEFIXO HASTILIA FERRO. Codices antiqui omnes, quos inspexi, *praefixa hastilia ferro*, legunt: utraque elocutio Latina est.

558. IT PECTORE SUMMO FLEXILIS OBORTI PER COLLUM CIRCULUS AURI. Quamvis lectio haec vulgata candidior videatur, in quibusdam tamen codicibus antiquioribus ita legere est: *Et pectore summo Flexilis obtorti per collum it circulus auri*: quae lectio nequaquam aliena est a veritate.

564. TUA CLARA POLITE PROGENIES. In Romano & antiquis aliquot aliis exemplaribus, *Polyles*, Atticorum more scriptum est.

566. PORTAT EQUUS BICOLOR. Non est silentio praetereundum, cur in vetustis aliquot codicibus, *equus* unico tantum *u* notatum repariatur: nonnulli enim quia *q* non litteram, sed notam esse putabunt, duas in se litteras continentes *c* & *u*. QIS, QAERET, & QID scribere instituerunt absque *u*, ut Velius Longus ait, quod alii CUIS, CUAEREE, CUID, scribere malebant; sed utrumque jam ex usu recessit. Quantum vero pertinet ad dictionem *equus*, dubitabant veteres, utrum primum illud *u* consonans, an vocalis esset: neutrum enim esse non concedebatur: si consonans, non alterius naturae esse poterat quam *b* mutae; in quam tam saepe abit nunc scriptura, nunc pronuntiatione: quocirca necesse erat primam positione longam in *equo* fateri, quia *q* pariter consonantem mutam esse nemo inficiaretur. Id vero poetarum omnium exemplis contrarium inve-

inveniebatur; quum *equus* apud omnes primam corripit; sin vocalem esse concederent; vel novam diphthongum facere ex duobus *uv* (quod, ut saepe dictum, Attius in vocalibus natura longis facere confuevit) necessarium esse; vel in duas syllabas dividere. Atqui neutrum recte fieri posse manifestum est: quod *equus* utramque syllabam correptam habet, & pro dictione bisyllaba passim ponitur. Quare boni illi viri, ne in has dilaberentur difficultates, *equus* unico *u*, uti & *qis*, & *qid* scribere maluerunt. Nonnulli autem inventi sunt, qui *q* litteram adeo adamarint, ut eam pro *c* passim sufficerent. Ideoque non tantum *sequus*, *loquus*, & similia per *q* scribere instituerunt, verum etiam ubicumque *u* ante *c* positam invenirent, pro litteris *c* & *u* unam tantum *q* supponere minime veriti sint. Hinc *secui* praeteritum a *seco*, *segi*, & *aqi* pro *acui* scriptitabant: adversus quos Probus in Arte disputat. Sane quidem illi, uti paulo ante dicebamus, *q* litteram & *c* & *u* praeferre, si quis notam diligentius inspiceret, asseverabant: post enim *c*, vocalem *u* adplicitam esse, parte illa, quae ad instar gravis accentus premitur, adcurvata, altera vero, quae acuti accentus in morem surrigebatur, subter lineam dejecta, vel ex Librariorum commoditate, vel ne praecedentibus litteris esset impedimento: haeque sibi invicem figurae successerunt. *u*. *q*. *q*. Quare minime mirum est, si & *EQVS*, & *EQI*, & *EQO*, & huiusmodi pleraque absque *u* in veterum inscriptionibus notatae reperiantur.

567. ARDUUS ALBAM. Diximus jam in antiquis passim, *arduos* per *os* haberi, quaeque Carisium ratio moverit, ut huic nomini ita scripto, calculum non adhiberet suum.

568. ALTER ATYS, GENUS UNDE ATYI DUXERE LATINI. Scribendum *Atti*, ex antiquis codicibus. In aliquot vero duplici *ii*, *Attii*, ex Velii Longi sententia. Sed enim de huiusmodi Genitivi ratione satis in primo dictum. Quod vero *Attius* duplici *tt* scribatur, non autem per *ff*, *Actius*, Victorini alibi auctoritatem citavimus, in libello de Orthographia praecipientis *Attius*, duplicato *tt*, scribendum esse. Quodque ita etiam in veterum monumentis scriptum inveniat, satis superque fuerit unum ex multis indicasse:

D . M
ATTIAE T. F. QUINTILLAE
ATTIUS PHEGON PATER ATTIA
QUINTA MATER ATTIIUS
T . F.

Et quae sequuntur: quae si quis oculata fide inspicere voluerit, habentur haec in D. Mariae fano, quod est ad busta Gallica Romae situm. *Attia*

praeterea apud Graecos etiam duplici *tt* scribitur: quando Servius ait dictum a Virgilio; *Genus unde Attii dixerunt Latini*, propter Attiam Augusti matrem, quo maternum etiam ejus genus praedicaret antiquissimum. Sed ut levem de scribendi ratione disputatiunculam graviori aliquo examine pensemus, diversi a Latinis abeunt Graeci in historia de matre Augusti referenda: nam Suetonius *Attiam*, Augusti Octaviani matrem, ex Balbo & Julia sorore Caesaris genitam ait. Dion historicus in XLV. *Οὐλοῦτο δὲ ὁ Ἰ. Ἀττίας, τὸν Ἰ. Καίσαρος ἀδελφὸς τοῦ ἀνομιέζοντος*. Ex quibus verbis videre est *Attiam* ab eo Caesaris Sororem appellatam, nisi mendum sit in Graeco codice, quem inspexi, & ἀδελφὸς esse debeat. Sed enim eadem Plutarchus in Ciceronis vita. Addat huc forte quispiam, quod in Liviana libri cxvi. perioche scriptum est: *Testamento Caesaris haeres ex parte dimidia institutus O. Octavius ex sorore Nepos: & in nomen adoptatus est*. Unde Servius scripserit Augustum ex sorore Julii Caes. natum. Sed enim vetus codex Livianae Perioches SORORIS NEPOS habet, non *ex sorore*: id quod cum Suetonio congruit.

571. SIDONIO EST INVECTUS EQUO. In antiquis aliquot codicibus *Sidoneo* scriptum, familiari quadam mutatione ex *i* in *e*, ut *aetherius*, & *aetherius*, qua forma video nunc Latinos libentius uti. Neque vero mirum sit *Sidonius* secundam a principio syllabam communem habere: siquidem ea tam per *u* magnum, quam per *o* parvum indifferenter scribi solita est, ut ait Steph. Byzantinus ex Hecataeo.

573. CAETERA TRINACRIIS PUBES SENIORIS ACESTAE FERTUR EQUIS. In Romano codice legere est *Trinacrii*, ut sit appositivè *caetera pubes*; sed enim in eo codice, *s* littera finalis saepe habundat, saepe etiam desideratur. In Longobardico, in Mediceo, & plerisque aliis, *Trinacriae pubes* legitur: ac praefixo puncto, uno inde membro legitur, *senioris Akestae Fertur equis*: nam qui dixerat aliquot ex Trojanis pueris suis invecos, mox caeteram Trinacriae pubem equis senioris Akestae ferri subjungit.

579. EPITIDES. In antiquis, uti superius dictum, *Aepyides* per *ae* & *y* scribitur.

580. ATQUE AGMINA TERNI DIDUCTIS SOLVERE CHORIS. In Romano codice, & aliquot aliis antiquis, *deductis*. Sunt etiam codices manu scripti, qui legant *ternis*: sententiaque ipsa videtur apertior, si dicamus tris illas equitum turmas, quae uno agmine confectum omnem lustraverant, ad flagelli sonitum in ternos choros diductas esse, unaquaque turma sua spatia corripiente. Quod si *solvere agmina Terni diductus*, legas, frigidum nescio quid invenias. Sed hoc ego in medio relinquam: eos libenter auditurus, qui militarium

rium ludorum peritiam aliquam profiteantur.

582. INFESTAQUE TELA TULERE. In Mediceo codice, *instructaque tela* legitur; sed *infesta* in aliis.

583. INDE ALIOS INEUNT CURSUS, ALTOSQUE RECURSUS ADVERSI SPATIIS ALTERNOSQUE ORIBUS ORBES. In codicibus aliquot antiquis, *adversi* legitur; sed vulgata lectio me nihil offendit. Id vero non improbarim, quod *alternisque orbibus orbis* quaedam habent exemplaria, licet tantundem sit.

586. ET NUNC TERGA FUGAE NUDANT. In antiquis aliquot, *fuga* est, ablativo casu: quod etiam superius observatum; sed melius omnino videtur acquisitivo. NUNC SPICULA VERTUNT INFENSI. In uno tantum codice Romano, *spicula torquent* habetur. In aliis omnibus, *vertunt*, quod ludico certamini magis convenire videtur.

590. QUA SIGNA SEQUENDI FALLERET INDEPRENSUS ET IRREMEABILIS ERROR. In Romano codice, & aliquot aliis, *frangeret*, habetur. *Indeprensus*, varie scribitur; sed unico E, *indeprensus*, placere Velio Longo diximus. Est & *irremeabilis*, integra praepositione, ut reliqua.

595. CARPATHIUM LIBYUMQUE SECANT LUDUNTQUE PER UNAS. In Oblongo illo codice, sane quam vetusto, Vaticanæ Bibliothecæ, quem Pomponius Laetus delicias suas appellabat, & in aliquot aliis dimeter hic Anapaesticus hypercatalecticis, *luduntque per undas* desideratur, Trimeterque tantum Dactylus hypercatalecticis notatus est, *Carpathium, Libyumque secant*.

596. HUNC MOREM, HOS CURSUS. Vetera exemplaria, *Hunc morem cursus*, plurimum habent; sed altera lectio magis poetica est.

604. HIC PRIMUM. In Romano codice, & aliquot aliis, *hinc*; sed *hic* magis placet.

608. NEC DUM ANTIQVUM EXSATURATA DOLOREM. Antiqui codices, *antiquum saturata*, legunt; sed melius, ut alibi: *Odiis haud exsaturata quievi*.

613. SECRETAE TROADES. In antiquis aliquot codicibus *Troades* habetur per OE diphthongum, quæ in Τρώα primitivo reperitur. Arbitrari enim sunt eundem in derivativo etiam esse debere: nam *oi* in *oe* apud Latinos transire solet. Hinc in antiquis Terentii codicibus, *Adelphe* non *Adelphi*, comoediae nomen scriptum invenies. Graece enim, ut palam est, Ἀδελφοί. Sed enim in hoc nomine *Troades*, nulla apud Graecos diphthongus, quum masculinum sit Τρώες ὁμιόφωνον τῶ κτίσῃ, foemininum Τρώες ἢ Τρωίαις ἢ Τρωάδς. Neque tamen inficias ierim nomen hoc cum *oi* diphthongo impropria nonnunquam inveniri. Quod si vulgata lectio sit immutanda, *Troiades* potius, quam *Troades* scribendum esset, ut in aliquot antiquis

codicibus scriptum est. Sed *Troades*, frequentiori Doctorum usu lectio omnino acceptior est.

620. FIT BEROE ISMARI CONJUX LONGAeva DORYCLI. Quamvis in Longobardico codice, in Mediceo, & plerisque aliis, pro *Ismarii* duabus minus litteris *Marii* legatur; nemo tamen ex eruditis est, cui non potius *Ismarii* faciat satis: nam quid ad ea tempora *Marii* nomen? nisi *Marii* factum sit ex *Enarii*, vel *Inarii*: quod aliquot in codicibus scriptum sit. Ita quod legi nuper in Aede D. Martini, quæ in Exquilino est: MIRAVILI BENIGNITATE ET INCOMPARAVILI. Quare nunc haec missa sint.

622. AC SIC DARDANIDUM. In antiquis aliquot codicibus, *Dardanum* legitur, ut apud Græcos Δαρδανίον. Quamquam & Δαρδανίος, & Δαρδανίδας, gens ipsa dicatur apud eosdem: quare *Dardanum* recte.

628. SIDERAQUE EMENSAE FERIMUR. In Romano codice, pro *ferimur*, *tulimus* habetur; sed *ferimur*, longe figuratior elocutio, magisque movet praesentium malorum objectionem. In *tulimus* autem, aliqua finis esset.

631. QUIS PROHIBET MUROS JACERE? In Mediceo, & plerisque aliis codicibus, *quid* legitur, quod magis amplum est; ut non personam tantum prohibentem, sed & causam complectatur.

633. NUSQUAM HECTOREOS AMNIS. In Romano codice, *numquam* legitur: superius enim temporis longinquitatem dolere coepit, quod septima post Trojae excidium jam aestas verteretur, quum per tot labores Italiam fugientem sequebantur. Placet tamen & *nusquam*, quod & pariter quæsta est per terras omnis, & tot inhospita saxa ferri. In Romano praeterea codice, *manes*, pro, *amnes*, scriptum per litterarum transpositionem.

638. JAM TEMPUS AGI RES. In Romano codice, in Mediceo, atque in nonnullis aliis vetustis, legere est, *jam tempus agit res*, ut apud Papinium habetur eadem elocutio. Quin etiam apud Claudianum: *Rem peragit tempus*. In pervetusto quodam codice pro *jam*, *nunc*, repositum est.

640. DEUS IPSE FACES ANIMUMQUE MINISTRAT. In Romano codice, *animam* legimus: pro vento quippe, quod in incendio opus est; sed omnino *animam*, magis placet: audacia enim opus erat in re tam atroci adgredienda.

641. PRI-

641. PRIMA INFENSUM VI CORRIPIT IGNEM. In Mediceo codice, *infestum*, legitur; sed lectionem alteram agnoscit Servius.

648. QUI SPIRITUS ILLI, QUI VULTUS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *quis spiritus illi, quis vultus*; sed *qui*, ex recentiorum Grammaticorum dictatis, magis proprium.

649. VOCISQUE SONUS VEL GRESSUS EUNTI. Antiqua aliquot exemplaria legunt: *Vocisve sonus & gressus*: signa enim haec omnia simul fidem faciebant, quae singula dubitationem movere potuissent.

651. TALI QUOD SOLA CARERET MUNERE. In antiquis aliquot codicibus, *quae sola*, legitur, quod non displicet. In quibusdam aliis, *quo*: sed nitidum magis est, si *legas, quod careret*.

653. HAEC EFFATA. Sunt codices antiqui, ubi *haec est fata*, *legas*; sed omnino magis placet, *effata*, apud hunc poetam frequentissimum vocabulum.

655. MISERUM INTER AMOREM PRAESENTIS TERRAE. In codicibus aliquot admodum vetustis, *praesentis terras*, legimus accusativo casu; ut omnia pendeant ab infinitivo, *spectare*; sed longe magis placet *inter amorem praesentis terrae*.

657. CUM DEA SE PARIBUS PER COELUM SUSTULIT ALIS. In codice Mediceo: *tum dea*.

681. UDO SUB ROBORE VIVIT STUPPA. In codicibus aliquot antiquis legere est: *udo sub pectore*: in locis scilicet interioribus, quae metaphora non satis mihi facit.

689. DA FLAMMAM EVADERE CLASSI. Antiqua aliquot exemplaria, *classis*, legunt accusativo casu, quod non placet.

694. TONITRUQUE TREMISCUNT. In plerisque veteribus exemplaribus, & hic & alibi, *tremiscunt* per E in pene ultima notatum est, ut etiam alibi dictum.

697. SEMUSTA MADESCUNT. In antiquis fere omnibus, *semitusta*, quadrisyllabum, scriptum est. Coeunt vero duae mediae syllabae in unam ex Synizesi figura poetica.

702. CURAS MUTABAT VERSANS SICULISNE RESIDERET ARVIS. In antiquo admodum codice legere est: *Mutabat dubius Siculisne*; non tamen displicet *versans*, vulgata lectio.

712. HUNC CAPE CONSILIIS SOCIUM. In Mediceo, & in antiquis aliquot aliis codicibus manu scriptis, *consilii socium*, habetur, quod valde placet; tamen lectionem vulgatam non improbo.

718. URBEM APPELLABUNT PERMISSO NOMINE ACESTAM. In Romano codice, & plerisque aliis antiquis legere est, *promisso nomine*: ut hoc sit praemium, quod polliceri debeat Aeneas, si Aestes Trojanos recipere non reculaverit: nam quod Aestes permittere debeat quasi rem gravem, aut difficilem, aut indecoram, urbem, quod maxime

honorificum est, suo nomine appellari, ita non satisfacere videtur: inferius enim: *Gaudet regno Trojanus Aestes*. Quamvis etiam *promisso* ab oraculis intelligi possit dictum, ut multa a Virgilio *καὶ τῶν ὀρέων*. Neque silentio praetereundum, quod in codicibus aliquot antiquis, *Acestem*, per EN finales litteras habetur. *Acestem* sane urbem eam a Graecis appellari non negarim; sed eandem etiam *Acestem* ab eisdem dicta, unde gentis nomen *Acestem*.

719. TALIBUS INCENSUS. In codicibus aliquot antiquis, *accensus*, habetur.

720. TUM VERO IN CURAS ANIMUS DIDUCITUR. In Romano codice, in Mediceo, & plerisque aliis pervetustis legere est: *animo deducitur*. Si vero magis placet *animus*, etiam *diducitur*, legendum erit: id enim est in diversas partes scinditur, Homericam sententiam.

723. SUBITO TALES EFFUNDERE VOCES. Antiqua aliquot exemplaria duas transponunt dictiones, *voces effundere tales*: quod non ita placet. Ita quod paulo inferius est: *Depulit & coelo tandem*: quod est, *depulit & tandem coelo*.

733. CONGRESSUS PETE NATE MEOS. In Mediceo, & antiquis plerisque codicibus, *amplexus*, habetur pro *congressus*, ut alibi: *Ire ad complexum cari genitoris*.

734. TARTARA HABENT TRISTESQUE UMBRAE. Veteres aliquot codices disjunctive legunt: *tristesve umbrae*. Romanus, Mediceus, atque nonnulli alii, *tristes umbrae*, appositively, absque ulla conjunctione. Verum hoc parvi omnino momenti in medio relinquatur.

735. ELYSIUMQUE COLO: HUC CASTA SIBYLLA. Nonnulli dant hoc aspirationi, quod *colo*, *huc* absque synalepha positum sit: vim enim consonantis eam habere volunt. Superius tamen nulla fuit adspiratio, quum scriberet Virgilius: *Quid frui, aut qua spe inimica in gente moratur*: & ita saepe alibi. Dicendum itaque haec ad Homerum, & Graecorum aliorum imitationem a Virgilio saepe posita: nam eam vocalium incolumitatem, altera subsequente, Latini Critici vix indulgent. QUEM FUGIS. In codicibus aliquot manu scriptis, *quid*, legitur; sed *quem* legere multo melius, ob emphasin & pathos.

746. ACCERSIT ACESTEN. In antiquis plerisque codicibus, *arcessit*, de quo alibi laus dictum.

752. AMBESA REPONUNT. In antiquis aliquot codicibus, *ambessa*, geminato ss scriptum est, ut olim *aussus*, *fussus*, *odiossus*, *imperiossus*, & similia, quae Victorinus ss geminato scribi solita testatur. Nos autem usum sequamur.

756. HOC ILIUM ET HAEC LOCA TROJAE ESSE JUBET. In antiquis aliquot codicibus, *hoc Ilium haec loca* absque &. In aliquot aliis, *Ilium*; ut per se versus stet absque figura. In plerisque ve-

ro antiquioribus, *haec loca Trojam esse* jubet, quod eruditis auribus mirifice satisfacere videtur. Quod vero dicebamus esse codices antiquos, in quibus *Ilium haec loca*, absque synalephe scriptum sit, laudat Probus vigilantiam Virgilianam, quod ubique fecerit M finale a vocali excipi, aut ab aspiratione, ut esset synalephae locus, quod non observavit Ennius, quum scripsit: *Millia militum octo*. Quare ex Probi sententia, si Latine *Ilium* scripserimus, & subiiciendum erit; si vero *Ilion*, ut Ovidius: *Ilion & Tenedos*, nulla opus erit copulativa.

759. TUNC VICINA ASTRIS. Scribendum est omnino *tum*, ex codicibus antiquis, & sententiae continuatione.

760. TUMULOQUE SACERDOS ET LUCUS. Antiqui aliquot codices, *ac lucus*, legunt; sed illud *que* atque & ut apud Graecos *καί*, *et*, frequentissimum est apud Auctores bonos: utraque vero lectio non invenusta.

768. ET NON TOLERABILE NUMEN. In Romano codice, *coelum*, non *numen*, habetur: superius enim ferre se tam diu freta tot, & inhospita saxa, sideraque lamentabantur: positum vero *coelum* pro coeli tempestatibus; sed enim plerique alii codices manu scripti, *numen* legunt: quae lectio nequaquam expungenda est.

773. SOLVIQUE EX ORDINE FUNES. In antiquis codicibus, quotquot vidi, *funem*, unitatis numero legitur, figurate.

775. STANS PROCUL IN PRORAM. Varia admodum hujus hemistichii lectio est in codicibus antiquis. Aliquot enim legunt *in proram*: quod minime placet; quod alibi *stare* cum ablativo & in praepositione positum habetur. In Longobardico exemplari, *trans procul*, inusitata admodum lectione. *Stare* vero non nescimus adorantium esse, tam ex Poëtarum, Historicorumque testimoniis, quam ex Cynocephalo stante, in Sacris Aegyptiorum litteris. Est & alia lectio in antiquo admodum codice, *Stans celsa in puppi*; sed illud alia ratione dictum est. Hoc loco Deos maris allocuturum, verisimile est in proram processisse, quae jam mare prospectabat; hinc illud statim subiectum: *Prosequitur surgens a puppi ventus euntes*.

776. PORRICIT IN FLUCTUS. Legendum quidem *porricit*, ex Macrobi sententia, contra omnium pene veterum codicum fidem, in quibus passim *proicit*.

780. ALLOQUITUR TALESQUE. In antiquis, *adloquitur talisque*, ut in veterum Imperatorum nummis: ADLOCUTIO per D ante L notatum.

781. JUNONIS GRAVIS IRA ET INEXATURABILE PECTUS. In Romano codice, in Mediceo, & plerique aliis antiquis ita legitur, & scribitur, *Ira nec exsaturabile*. In Longobardico, & aliquot aliis, *neque exsaturabile*: quamvis in Longo-

bardico tantum s positum non sit juxta litteram x. Harum lectionum, quam quis scelerit, non laboro.

784. NEC JOVIS IMPERIO FATISVE INFRACTA. In codicibus antiquis, *fatisque*, legere est. Rem enim magis exaggerat utrumque conjungendo.

786. URBEM ODIIS SATIS EST NEC POENAM TRAXISSE PER OMNEM. Qui *traxisse* amant, summovent *nec*. In antiquis tamen codicibus omnibus, vel ante, vel post *poenam*, id adpositum observavi: *Traxisse* vero, per syncopam in bisyllabam dictionem contractum. Id vero apud alios *trasse* geminato, *ss*, apud alios, *traxe* per x scriptum inveni, ut in Romano codice, & aliquot aliis. Multa tamen exemplaria versum exlegem ostendunt, *nec poenam traxisse*; sed inemendate, judicio meo. Est & ea lectio non contemnenda, quae habetur in Mediceo, & aliquot aliis codicibus: *Urbem odiis satis est poenam traxisse per omnem*, καὶ διὰ παντός. Nec vero superne, notatum est a Paraphraste.

790. QUAM MOLEM SUBITO EXCIERIT. Operae precium est videre codicum varietates in hujus hemistichii numero disponendo: nam Romanus codex cum vulgatis convenit. Oblongus: *Quam subito molem excierit*. Aliquot alii: *Quam molem excierit subito*, legunt: ut, si plures essent dictiones, tot putarim numeri futuras mutationes.

793. PRO SCELUS ECCE ETIAM. Antiqua pleraque exemplaria cum Mediceo & Porcio legunt, *per scelus*: ut invidiosam magis Junonem reddat.

795. SOCIOS IGNOTAE LINQUERE TERRAE. Antiqui aliquot codices, *ignota linquere terra*, ablativo casu legunt. Utrumque vero agnoscitur a Grammaticis.

805. IMPINGERET AGMINA MURIS. Veteres quidam codices, *immitteret*, habent; sed longe plures *impingeret*: quod rem gestam horribiliorem facit.

806. MILLIA MULTA DARET LETO GEMERENTQUE REPLETI AMNES. Romanus codex, *darent* legit, numero multitudinis, ut ad *amnes* referatur, qui & ipsi suis opem allaturi magnam vim mortalium obruerunt, eo praelio, quod in φ ab Homero decantatur. Sed neque displicet *daret*, singulari numero, quum Achilles magnam eodem de Trojanorum ediderit stragem in Xanthi fluvii ripis, adeo ut ejus libri argumentum sit. Φι, μέγας Ἀχιλλεύου πρὸς ἡρώας πολέμοιο.

807. ATQUE EVOLVERE POSSET IN MARE SE XANTHUS. In Mediceo, *revolvere* legitur; sed vulgata lectio candidior & in eo numero picta videtur difficultas.

810. NUBE CAVA RAPUI. Perveteres omnino codices aliquot, *rapui* legunt; sed in Romano, & non-

nonnullis aliis eripui est, una plus syllaba.

812. MENS EADEM PERSTAT MIHI. In Ob- longo codice, & quibusdam aliis antiquis, legere est *restat mihi*, quod nequaquam placet.

814. AMISSUM QUEM GURGITE QUAERET. In exemplaribus omnibus antiquis, quotquot habui, *quaeres*, persona secunda legitur: quod Venerem ostendit pro salute omnium aequae laborare.

817. JUNGIT EQUOS CURRU GENITOR. Nula non exemplaria vulgata, *curru* legunt; sed enim vetera omnia manu scripta, *Jungit equos auro genitor*, uno exemplo legunt. Quamvis elocutio ea, qua de prius meminimus, alio apud Virgilium loco inveniatur. *Curru jungit Alaeus equos*. Sed hoc loco placet *auro*, tum quia rem facit splendidiorem, & ornatum illustriorem; tum quia dictio *curru* statim subsequitur: *Caeruleo per summa levis volat aequora curru*: quod tam cito repetere sermonis adscriberetur inopiae, neque quicquam tale est, ut colorem facere possit. Dum vero haec vulgari jam coepit essent, admonuit me Camillus Porcius, Episcopus Aprutinus, lectionem eam: *Cui pharetra ex auro*, qua de superiore libro multa retuleramus, agnitam etiam Fr. Petrarcae, multae lectionis viro: qui epistola ea, quae libro sexto Octava Senilium inscribitur, dixerit, unde est ille Didonis celeberrimus progressus: *Cui pharetra ex auro; crines nodantur in aurum*: quod loco hoc inferere non fuit importunum: quando, quum illa scriberemus, nondum hoc legeramus, & adhuc sunt, qui tot a me rationes eo loco allatas conentur oppugnare.

821. STERNITUR AEQUOR AQUIS. In antiquis aliquot, *equis*; sed *aquis*, melius.

823. INOUSQUE PALAEMON. Male omnino in codice Romano legitur *Iominis*: nulli enim non constat, *Palaemona Inus* filium. Aliquot alii codices, *Inoius*, ut *Saturnius*, legunt: sed ea forma mihi videtur usitator, quae *Inous* est.

825. ET MELITE PANOPEAEQUE VIRGO, NE- SAEAE SPIOQUE. Quia corrupta sunt haec nomina in omnibus fere codicibus, libuit quo pacto scriberentur apud Graecos apponere ex Hesiodo. *Καὶ Μελίτη Χαρίεσσα*. Inferius, *Νησπίτι*. Ita apud Homerum, *Ἰλ, σ, Νησάη Σπιδίτη*. Et paulo infra: *ἡ Μελίτη ἡ Ἰσίδα*.

829. INTENDI BRACHIA VELIS. In Romano

codice, pro *velis* positum est *remis*, ut cum superiori elocutione congruat: *brachia remis intenti*. Quod si *velis* legas, intelligendum antennas velis esse brachiorum vice: quum maxime sequatur: *una omnes fecere pedem*.

836. PLACIDA LAXARANT MEMBRA QUIETE. In antiquis aliquot codicibus, *laxabant*, habetur; sed longe plures, *laxarant* habent exacta specie.

840. TIBI TRISTIA SOMNIA PORTANS. Multi quidem codices antiqui vertunt illud, *somnia tristia portans*; sed enim *tristia somnia*, lenius omnino sonat.

842. PHORBANTI SIMILIS. Codices nonnulli sane quam vetusti, *Forbantis*, habent. Grammatici tamen genitivum ad mores, dativum ad faciem referunt. FUDITQUE HAS ORE LOQUELAS. Vetera omnia exemplaria, quae legi, *fundit*, habent, instanti tempore.

848. MENE SALIS PLACIDI VULTUM. In codicibus aliquot antiquis, legere est, *Mene salis placidum vultum*: quod forte non displiceat, quamquam & *placidi salis* admodum suave est.

850. AENEAM CREDAM QUID ENIM FALLACIBUS AUSTRIS. In codicibus aliquot antiquis, *auris* habetur. Utrumque placet. Est & *Aenean*, per N finalem: de quo sic Priscianus: *Accusativus primae declinationis fit mutando ae diphthongum genitivi sive dativi in am: ut Poëtae, Poëtam: frequentius tamen invenimus in Graecis nominibus in as & in es terminantibus, accusativum Graecum proferre auctores. Virgilius in quinto: Aenean credam*.

851. COELI DECEPTUS FRAUDE SERENI. Antiqui codices versum hunc varie corruptum habent: nam & *fraude serena*: & alibi *coelo sereno*, legitur, utrumque male.

867. FLUITANTEM ERRARE. Antiquiores codices, *fluviantem*, uti superius: *Fluvium lavio inde cruorem*, v geminato legunt, aliter tamen digammo, ut in *fluvio* est. Nunc placet eruditibus unico v scribere.

871. NUDUS ET IGNOTA PALINURE JAC- BIS HARENA. In antiquis omnibus exemplaribus, quae versare mihi contigit, *nudus in ignota*, legitur. De *harena* cur adpirationem admittat, alibi disputatum. Nunc ad libri sexti castigationem adgrediamur.

LIBER SEXTUS.

SIC FATUR LACHRYMANS. Exigit hic locus, ut quum *lachryma* varie notetur, de descriptionis in eo nomine ratione aliquid differamus. In Roma-

no quidem codice, & aliquot aliis, *lactima*, & *lacrimans*, passim per i Latinom, absque adpiratione ulla scribitur. Qui vero x in hoc vocabulo

vo-

volunt, *lucrum* opponunt, Graecam dictionem, a qua eodem significato *lacrymae* ad nos defluerint. Qui Latinum i notant, a *lacerando* dictas contendunt. Latinam vero dictionem agnoscit Cicero, & adspirationem ex consuetudine illi accessisse. Antiqui plerique codices, neque pauca veterum monumenta, LACRUMAE, & LACRUMARE absque adspiratione per u vocalem ultimam scriptitant, ut illud: HAEC RIDENDA MIHI EST, HIC LACRUMANDUS ERIT. Et: QUAE TIBI CUMQUE MEI POTUERUNT PIGNORA AMORIS NATA DARI, POPULO SUNT LACRUMANTE DATA: neque non illud: AELIUS MACER ANTE SIGNATOR TRIB. LACRUMAS POS. In aliquot per u quidem scriptum est, sed inter c & r notata aspirationis est ea forma, qua Graeci veteres utebantur f, ut in Aedibus Marii Maffei Volaterrani Romae: HOSPESTIA. ET LACRRUMA. Minime vero crediderim in hoc vocabulo u scribi solitum, per mutationem Graecae litterae y in v, uti in aliis *includus*, *Cumarum*, quod adhuc in codicibus aliquot antiquis, y servat; sed ex illius aetatis usu, quae i mutare in u mirifice gavisus est, ut ex *decimo maritimo*, *decumus maritumus*, & similia: quae tam in vetustis M. Tullii Ciceronis exemplaribus, quam in Livianis & Plinianis & aliorum auctorum, per u notata deprehenduntur; sed nostra tempestate adeo invaluit consuetudo, ut *lachrymare* per ch & y notetur, uti si de i Latino mentionem feceris, risui pene omnibus habearis; sed sit sane, ut unusquisque sua noverit ire via.

7. ABSTRUSA IN VENIS. Antiqui aliquot codices *obstrusa* legunt; sed *abstrusa*, receptior lectio.

14. DAEDALUS, UT FAMA EST. Antiqui plerique codices, *est*, non habent; sed absque eo verbo versus nimium elanguescere videretur.

20. IN FORIBUS LETUM ANDROGEO. Quamvis Priscianus & Servius in *Androgeo* Atticum agnoscant idioma; in veteribus tamen plerisque codicibus, *Androgei*, Latino idiomate scriptum observavi. Quam lectionem improbat Probus, ne novam hanc quis putet quaestionem, evenisseque id ob Graecae declinationis, qua Virgilius usus fuerit, ignorantiam dicit. Citat etiam Carisius locum hunc, ubi genitivum *Androgeo*, facere ostendit ex nominativo, qui sit *Androgeus*, de quo secundo libro plura diximus.

31. PARTEM OPERE IN TANTO SNERET DOLOR, ICARE, HABERES. In antiquis aliquot, duo illa verba *Icare haberes*, desiderantur, Tetrametro dactylico codicibus tantum adnotato: *Partem opere in tanto sineret dolor*; sed five Virgilius, five alius quispiam, versum absolverit, nihil mihi videtur eo sine dici potuisse adcommodari.

33. QUIN PROTINUS OMNEM PERLEGERENT OCULIS. In veteribus nonnullis exempla-

ribus, *omnem*, omnino scriptum animadverti. Et quia *picturem perlegerent*, Servius exponit, putarunt multi *omnem* ita positum, ut, *picturem*, subintelligeretur, quae quidem duricies a Virgiliana phrasi, a facilitate, candoreque ipso plurimum aliena est. Sane vero Macrobius & Priscianus, & plerique alii, *omnia*, castiorem lectionem agnoscunt, proque dactylico carmine locum citant: neque opus, ut qui subsequitur versus a vocali incipiat, ut fiat hypermetri synalepha: nam & ejusmodi rationis versus alibi etiam reperiuntur, ut in Bucol. *Nec tantum Rhodope mirantur & Ismarus Orpheus*: neque non illud: *Atria dependent Lychni laquearibus aureis*. Quod siquis dactylicum non admittat, saltem Synizelin ex tam brevibus duabus ultimis, in dictione *omnia*, syllabis non rejiciat, quae quidem tam exiles tamque tenues sunt, ut vix pro una longa sufficiant. At veteres plerique codices, partim *omne*, una minus littera, partim *omnes* legunt. Ac *omne* quidem in Romano est, quia veriti sunt librarii dactylum in fine ponere; genus tamen mutare non ausi sunt. Qui vero *omnes* scribere maluerunt, subintelligi Duces, Heroas, aut viros ibi pictos voluere. Sed pluris apud nos fuerit Macrobius & Prisciani auctoritas, quam eorum conjectura, qui veneres, quas prae se ferunt numeri, figuraeque hujusmodi, admittere verentur. Quod autem pertinet ad Servium, tametsi exposuit ille, *perlegerent, scilicet picturem*: non hoc ostendit, *omnem picturem*, legendum esse: quum Servius immoretur in eo, ut verbum *perlegerent* non alienum ostendat a verbo *γράφειν*, quod & *scribere*, & *pingere* significat. Quantum vero pertinet ad verbum *perlegerent*, Terentius Scaurus (ubi de geminandis liquidis in compositione, si verbum sequens ab aliqua earum incipiat, praecepta tradit) Virgili locum hunc citat, apud quem *pelligerent*, scriptum asserat, relictumque ita ab Auctore ipso: eosque improbat, qui *perlegerent*, per r, ut vulgata nunc habent exemplaria, legant, dicendumque ait *pelligo*, ut *alligo*, & *colligo*, prout etiam omnes antiqui, ut ait ille, dicere consueverunt. Ad haec Velius Longus per praepositionem omnibus integram praeponi dicit, nisi quum incidit in l litteram: tunc enim elegantiores viri eam, ait, geminare malunt, quam r litteram exprimere. Hinc *pellabor* malunt dicere, quam *perlabor*. Adverte vero in exemplis citandis Velii codices corruptos esse: de iis loquor, qui in manus nostras devenere. Sed quanquam ita Grammatici legendum tradunt, nullum tamen adhuc antiquum codicem inveni, in quo non scriptum sit *perlegerent*, praepositione incolumi. Ita plerumque *adligo*, & *conligo*. Aetas vero nostra majorem Grammaticis quam antiquis scriptionibus fidem adhibet. Et tamen Scauri nullus adhuc, quod sciam, sententiam est secutus.

63. DE

36. DEIPHOBÆ GLAUCI. Innumeros pene codices invenias, in quibus inemendate *Deiphoebæ*, vel *Deiphebe*, scriptum sit; sed enim casta lectio *Δειφώβη*, *Deiphoebæ*: uti etiam *Δειφώβη* inferius, quod fere passim in codicibus antiquis, librarium incitum, *Deiphoebus* scriptum habetur.

37. NON HOC ISTA SIBI TEMPUS SPECTACULA POSCIT. In Romano codice, *poscunt*, numero multitudinis est: ut tempus sit appositum, quippe quod alii negotio sit impendendum.

55. FUDITQUE PRECES REX. In antiquis pene omnibus exemplaribus, *fundit*, praesenti tempore scriptum.

59. PENITUSQUE REPOSTAS MASSYLUM GENTIS. In Romano codice, legere est *Penisque repostas*: hoc est, ad Poenos ulque, elocutione insolita, quare longe melius *penitus*, ut illud: *Et penitus toto divisos orbe Britannos*.

63. VOS QUOQUE PERGAMEAE JAM FAS EST PARCERE GENTI. In codicibus aliquot antiquis, *parcite*, legitur deposcendi forma, quod forte non displiceat, quanquam *parcere*, infinitivum, sonat elegantius.

64. QUIBUS OBSTITIT ILIUM; ET INGENS GLORIA DARDANIAE. Veteres plerisque codices *Ilium ingens* legunt: ut Ovidianum illud: *Ilium & Tenedos*. Sed enim magis Virgilianum est, *Ilium & ingens* legere, gratiore numero, & sententia dilucidior.

67. LATIO CONSIDERE TEUCROS. In Romano codice, *confidere*, legitur. Et in primo Aeneidos eandem-huius verbi varietatem ostendimus eo loco: *Vultis & bis mecum pariter considerare regnis?* Nam aliquot exemplaria ibi etiam *confidere* legunt; sed enim *confidere*, omnino magis placet eruditis viris.

69. SOLIDO DE MARMORE TEMPLA INSTITUAM. In Romano codice, *templum constituam*, legitur. In Longobardico, *templum* quidem est; sed *instituiam* verbum, ut etiam ad festos dies adcommodeatur.

74. FOLIIS TANTUM NE NOMINA MANDA. In antiquis omnibus exemplaribus, quotquot versare mihi contigit, *carmina*, non *nomina*, scriptum inveni: quae quidem lectio Servium non lauit.

84. SED TERRA GRAVIORA MANENT. In codicibus quibusdam admodum vetustis, *terrae*, genitivo casu legitur, subintelligendo *pericula*: veluti dixerat: *Pelagi defunctæ periculis*. Magis tamen placet *terra* adverbialiter. IN REGNA LAVINI DARDANIDAE VENIENT. Vetera quaedam exemplaria legunt, & *regna*, pro, *in regna*, praepositione praeterita: prout etiam factum statim in principio libri primi: *Italiam fato profugus Lavinaque venit Littora*. Sunt & qui *Latini* legendum autu-

Tom. IV.

ment. Servio etiam super syllaba *Lavini* prima plurimum dubitante. In codicibus tamen omnibus antiquioribus *Lavini*, scriptum observavi, praeter nonnullos, in quibus *Latini*, subditiua lectio est, priore abrasa dictione; sed enim plura de hoc in VII. ubi versum illum, *Exsulibusne datur duenda Lavinia Tencris*. In codicibus quibusdam antiquis aliter legi ostensum est.

90. NEC TEUCRIS ADDITA JUNO. Multi quidem codices ex antiquis, *addita*, legunt; sed inemendate. *Addita* vero vocabulum Lucillianum agnoscit Servius.

95. SED CONTRA AUDENTIOR ITO, QUAM TUA TE FORTUNA SINET. In plerisque veteribus codicibus, *qua*, legere est. Quod forte non displiceat; sed plus est *quam* dicere: quia id etiam adhortatur, ut fortunam ipsam superare contendant, quum ex altero ei tantum obsequendum praecipitur.

98. CUMAEA SIBYLLA. Multa quidem ex nominibus Graecis, quae jure Latii donata sunt, y in u commutarunt. In Romano tamen codice, pleraque ex iis, quae vulgo per u proferimus, per y scripta reperias, ut *Cymaea*, quod etiam in Mediceo est, & superius *Cymatum*. Contra vero, quae usus nunc per y scribit, & enuntiat, ibi per u vocalem Latinam scripta esse, ut *inclusus*: quae quum inconstanter adeo posita sint, bonam eorum partem praeterire consilium fuit.

101. STIMULOS SUB PECTORE VERTIT APOLLO. In codicibus aliquot antiquis, *versat*, habetur; sed in hac sententia, melius est *vertit*.

102. ET RABIDA ORA. Vetera pleraque exemplaria, *rapida*, legunt: quique lectionem eam volunt: *Rabiam*, inquiunt ex Aristotele, *in hominem non cadere, minus vero in Deum*; sed enim hoc alterius est negotii; nos superius habemus de hac eadem persona: *Et rabie fera corda tument*.

104. O VIRGO, NOVA MI FACIES. Romanus codex, *mibi*, semper eodem modo scribit, tam pro monosyllabo, quam pro soluta in duas syllabas dictione.

105. OMNIA PERCEPI. In Romano codice, & quibusdam aliis antiquis, *praecepi*, legitur: quod idem est cum *animo mecum ante peregi*. Si vero *percepi* placet, ut in Longobardico, & in Mediceo habetur, *ante*, praepositio, utrique verbo fuerit applicanda: *Omnia ante percepi, & omnia ante mecum animo peregi*.

108. IRE AD CONSPECTUM CARI GENITORIS ET ORA CONTINGAT. In Romano codice, perpetuus ille modus, *ire*, pendet a verbo, *numero* oro: alio inde membro & *ora contingam*, legitur. In aliquot etiam codicibus inemendate, *contingit*, enuntiativo modo positum est. Magis tamen placet *oro contingat ire*, quod etiam Servius agnoscit.

Mm

115. UT

115. UT TE SUPPLEX PETEREM; ET TUA LIMINA ADIREM, IDEM ORANS MANDATA DABAT. In plerisque omnibus antiquis exemplaribus, inter haec membra non habetur &, copulativa particula: & *idem orans*, varie legitur: nam codices nonnulli, *id memorans*, legunt, quod hoc loco mihi videtur otiosum. Alii quidam, *id me orans*: unde puto per librarium infortium illud, *id memorans*, emanasse. Mihi vero tam vulgata lectio *idem orans*, quam antiqua ea, *id me orans*, summo opere satisfacit.

116. NATIQUE PATRISQUE. In antiquioribus exemplaribus, *guati*, quod nonnulli alii corrupte *geniti* scribere. Probus autem Valerius hoc citato loco Metaplasium esse ait, *guati* *apud*. Quare *guati* scribendum, ut etiam in Mediceo codice habetur.

119. SI POTUIT MANES ARCESSERE. In antiquis *manis*. In Romano, & aliquot aliis *arcessere*: utrumque vero *arcesso*, & *arcesso*, recte dici alibi ex antiquis Grammaticis ostendimus.

132. COCYTUSQUE SINU LABENS CIRCUMFLUIT ATRO. In antiquis omnibus exemplaribus, quotquot versare contigit, uno exemplo scriptum legi, *circumvenit*. Vulgata quidem lectio minime displicet; sed tot codices, variis locis & aetatibus scriptos, non tenere convenire credendum est.

141. AURICOMOS QUAM QUIS DECERPERIT ARBORE FOETUS. In codicibus aliquot antiquis, *discerperit*, scriptum est; avellendus enim erat *ramus*: objectaturque ita in conficiendo negotio difficultas, quum *decerpere*, minus laboris quodammodo polliceatur. Plura tamen exemplaria manu scripta, *decerperit*, habent.

147. ALITER NON VIRIBUS ULLIS. In Romano codice, *nec*; ut sit repetitio cum eo, quod sequitur: *Nec duro poteris convellere ferro*; sed magis placet *non*, ut in reliquis habetur.

154. SIC DEMUM LUCOS STYGIOS REGNA INVIA VIVIS ASPICIES. Antiqua omnino pleraque exemplaria legunt: *Lucos Stygios & regna invia vivis*: ut sit versus ejusdem generis cum eo: *Aurorum foetus, aut ventis culta capellas*. Sed epim ego haec libentius missa fecerim: ni quibusdam sit obsequendum, qui sibi omnia, qualiacunque sint, ex antiquorum codicum fide flagitant explicari. Sunt vero etiam codices manu scripti, in quibus, *Lucos Stygis & regna invia* legatur; sed enim ea omnino lectio probabilior, quae in Mediceo, atque aliquot aliis absque copulativa particula, *regna invia*, appositively scriptum ostendit.

157. INGREDITUR LINQUENS ANTRUM. Quia Servius *ingreditur*, pro, *graditur*, positum ait, ita ut in vacare innuat, fuere nonnulli, qui vetusta abstanti lectione in exemplaribus manu scriptis, *egreditur*, facerent; sed enim *ingredi*, pro, *ire*, non

tam apud Poetas, quam etiam apud Oratores, saepe reperitur.

160. MULTA INTER SESE VARIO SERMONE SEREbant. Vetera quaedam exemplaria, *se-rebant*, pro, *conferebant*. Sed recte Servius *se-rebant*, agnoscit, unde proprie *sermo*.

182. AC VOLVUNT INGENTIS MONTIBUS ORNOS. Vulgatam lectionem, *ac volvunt*, cum particula conjunctiva & verbo, cum Mediceo antiqua etiam aliquot habent exemplaria; sed in Romano, & in Longobardico, *advolvunt*, verbo, cum praepositione *ad*, composito, legitur, quod magis placet, ut in Georgicis: *Advolvere facis*.

186. ET SIC FORTE PRECATUR. In Romano codice, legere est, *voce precatur*. In Longobardico *ore*; sed enim Servius agnoscit *forte*, quod etiam in plerisque codicibus antiquis habetur. Addit vero Servius versum hunc ex eo genere esse, qui Tibicines appellantur, quibus aliquid additur ad solam metri sustentationem: vacare enim adverbium *forte* putat. Sed enim intelligo, posteaquam hae variae lectiones, nostra cura collectae, per manus hominum circumferri coepitae sunt, aut *ore*, aut *voce*, peritorum judicio magis approbari: nos vero hoc in medio ponimus.

196. TUQUE O DUBIIS NE DEFICE REBUS; ALMA PARENS. Antiqua pleraque exemplaria cum Mediceo legunt, *diva parens*. In Romano & aliquot aliis, *alma*.

203. SEDIBUS OPTATIS, GEMINA SUPER ARBORE SIDUNT. In Longobardico, *geminas*, legitur, ut sit de columbis; sed omnino melius, *gemina super arbore*: cujusmodi species tantopere optabatur.

204. DISCOLOR UNDE AURI PER RAMOS AURA REFULSIT. In Romano codice, *aurum*, legitur, casu septimo, ut sit *refulsit aura splendore aureo*; vel propter aurum. Servius tamen agnoscit *auri*; legitque, *AURI, hoc est, splendor auri*.

206. QUOD NON SUA SEMINAT ARBOS. Interesse plurimum ait Caper, in libello de Elegantis, utrum *arbas*, an *arbor*, dicatur: siquidem *arbor*, omne lignum dicitur; *arbos* vero, non nisi fructifera. Veteres tamen codices hujusmodi differentiam non servant.

207. TERETES CIRCUMDARE TRUNCOS. Antiqui aliquot codices, *Circumdare ramos*, habent; sed *truncos*, nihil quicquam displicet.

209. SIC LENI CREPITABAT BRACTEA VENTRO. In Romano codice, & in Longobardico, *brattea*, duplicato T scriptum est. Juniores *bractea*, per CH densum scribi volunt; contra omnes orthographiae regulas, etiam si *bractea* dicatur. Qui *brattea*, duplici TT, scripserunt, eo decepti sunt, quod in characteribus Longobardicis, c & t litterae eadem pene forma figu-

figuratur: unde etiam errorem illum apud Mar-
tium provenisse crediderim, quod *juvencus*, pro
juvencus, scriptum est eo veru: *Caesaris atque
Jovis confer nunc schema. Juvencus Par onus ut
valeret: altius iste tulit*. Ita enim scriptum est in
antiquo satis codice, quem mihi dono dedit Vale-
rius Victor Viterbionis, adolescens ingenio & e-
ruditione supra aetatem admirabilis. Quid enim il-
lic agat, *juvencus*, hac adinventi lectione, non
video. Ut vero ad Virgilium revertamur: in Lon-
gobardico, & aliquot aliis, *crepitabant*, corrupte
omnino legitur: non enim *folia bractea* dicimus
epitheti forma. Est vero *bractea*, non tantum de
metalli lamina, verum etiam de quacunque mate-
ria. Plinius: *Ut una arbor saepius veniret, excogi-
tatae sunt ligni bractea*.

213. SUPREMA FEREBANT. In Romano co-
dice, *suprema*, duplicato PP, notatum est hoc
loco: neque quod veriti sunt mutam cum liquida
non esse satis ad primam syllabam producendam:
& eodem sane modo in Basilica D. Mariae, co-
gnomento Majoris, antiquo marmore notatum as-
perimus:

SUPPREMUM VERSUS MUNUS DONATUS
ET ARAM.

Sed enim exempla hujusmodi non sunt imitatione
signa.

215. CUI PRONDIS ATRIS INTXUNT
LATERA. In antiquis aliquot codicibus, pro *cui*
suppositum est *sum*: quod si diligenter advertas,
non displicebit.

216. FERAE ANTE CUPRESSOS. Hoc quo-
que originationis Graecae in Romano codice, &
quibusdam aliis, vocalis ejus naturam retinet, qua
notatur apud Graecos. *Cypressos* itaque scriptum
invenitur, quum tamen omnes vulgo nunc *Cupres-
sos*, per U, Latine proferant & scribant.

220. FIT GEMITUS: TUM MEMBRA TORO DE-
FLETA REPONUNT. In antiquis aliquot codi-
cibus propter characterum similitudinem scriptum
invenias, *cum membra toro*; sed magis placet
sum.

221. LUSTRAVITQUE VIROS. In Romano co-
dice, *lustravitque domos* legitur: quod improprie
positum est: classem enim totam, non domos fu-
nere incestaverat Misenus; sed enim potuit classem
domos appellare, quia de sacrificiorum more, quum
vera in promptum non sunt, simulata pro veris
haberi soleant. Hinc in Quarto: *Sparserat & la-
rices simulatos fontis Avernii*.

222. INGENTI MOLE SEPULCHRUM IMPO-
SUIT. Antiqua omnia exemplaria, quae legi, im-
ponit, praesenti tempore, scriptam ostendunt.

222. UNDE LOCUM GRAJI DIXERUNT NO-

MINE AORNUM. Inolevit his temporibus consue-
tudo, ut *Aornum* scribatur etiam a litteratis viris;
sed enim in antiquis codicibus omnibus, quotquot
habui, *Avernum*, notatum observavi.

254. PINGUE SUPERQUE OLEUM FUNDENS.
In antiquis aliquot exemplaribus, *pingue super o-
leum*, habetur, absque ulla interjecta particula,
quae intrusa videtur hic metri necessitate, ut saepe
alias perperam factum; potest tamen non inven-
isse legi per figuram in *dua duo*, *Pingue superque o-
leum*: ut, *Molemque & montes*; sed si etiam *pin-
gue oleum*, dicas, quae particula secundo loco non
invenisse ponitur.

257. VISAEQUE CANES ULULARE PER UM-
BRAM. In codicibus aliquot antiquis, *visi*, virili
genere legitur, quod non ita placet: nam & *vi-
sae*, foeminino genere, apud Senecam habetur,
ubi etiam illud observavimus, pro, *juga coepta mo-
veri silvarum*, *juga celsa*, scriptum esse: ut parti-
cipium illud *visae*, omnibus respondeat: *Visum sub
pedibus magistro solam*: & *Juga celsa silvarum mo-
veri visa*: *visaeque canes ululare*.

265. LOCA NOCTE SILENTIA LATE. In Ro-
mano codice, quia superiore carmine legebatur,
umbrarumque silentes, quasi ejusdem vocabuli insula
esset repetitio, quaeque ariditati, atque inopiae ser-
monis potius, quam elegantiae, adscribi posset,
pro, *silentia*, reposuere, *tacentia*; quod nescio
quid Catullianum sapit: *Quam tacet non*. *Silero*
autem est Cornelio Frontoni, quum loquentis ser-
mo comprimitur, ab ipsa significatione litterae S.
Tacet vero, qui nec loqui quidem coepit. *Silen-
tia* tamen Servius agnoscit, & ita reliqua omnia
legunt exemplaria.

267. PANDERE RES ALTA TERRA ET CALI-
GINE MERSAS. In codicibus aliquot antiquis le-
gere est, *res altas terra & caligine mersas*; sed
quanto melius est *alta terra*, ut emendatiores ha-
bent codices.

268. IBANT OBSCURI SOLA SUB NOCTE PER
UMBRAS. In codicibus quibusdam antiquis ita lo-
gitur, *Ibant obscura soli sub nocte*; sed Donatus ait
solum esse noctem, cui lux nulla succedit. Et le-
ctionem eandem agnoscere videtur Servius, dum
Hypallagen figuram notat. Est & per *umbram*,
unitatis numero, in pluribus exemplaribus, quod
nocti magis convenire videtur: siquidem *umbrarum*,
aliud quiddam significant.

270. QUALE PER INCERTAM LUNAM. An-
tiqui codices nonnulli cum Mediceo, *incoepant*,
legunt; sed & *incoepant*, & *incertam*, eodem
recurrere putat Servius: nam & alias super hoc eo-
dem loco dubitatum a Grammaticis.

273. PRIMISQUE IN FAUCIBUS ORCI. In co-
dicibus plerisque sane quam veteribus non inve-
nisse legitur, *primis in faucibus*, absque copulati-

va particula; sed ea inserta versum reddit canorum iragis.

276. MALE SUADA FAMES, ET TURPIS EGESTAS. In Romano codice, in Mediceo, ac ple-
risque aliis antiquis, *ac turpis*, habetur; ut quodammodo jungat egestatem una cum ipsa fame.

277. LETUMQUE LABORQUE. Antiqua fere omnia exemplaria legunt, *labos*, per s. Quod vero sequitur, soporem consanguineum esse mortis, ex Hesiodo sumptum, qui in Theogonia Somnum & Mortem Noctis filios fuisse dicit: quod vero *consanguineum* dixit, ita eum Claudianus imitatus: *Te consanguineo recipit post fulmina fessum Juno sinu*; ea enim Jovis & soror & conjux.

297. COCYTO ERUCTAT ARENAM. In aliquot antiquis codicibus, *Cocysi*, legitur possessivo casu; sed prior lectio magis recepta est: & *harenam*, cum adspiratione ex Varronis observatione, uti a libi dictum.

299. TERRIBILI SQUALLORE CHARON. In nonnullis omnino veteribus exemplaribus, *terribilis*, habetur, nominandi casu; sed ablativo magis receptum.

300. STANT LUMINA FLAMMA. In Romano codice, & aliquot aliis antiquis, *flammae*, legitur: sive id genitivi casus sit, quod nequaquam placet; sive appositivè dictum, ut *duo lumina*, *duae flammae* videantur; sive quod magis placet, facta est duarum vocalium transpositio, cum *flammea* vellet scribere, veluti in antiquis aliquot exemplaribus scriptum observavi; sed id postea corruptum, velut etiam illud, quod supra dicebamus: *Protinus omnia*, versu dactylico.

301. SORDIDUS EX HUMERIS NODO DEPENDET AMICTUS. Valeant qui *nudo* legendum esse contendunt, quum *nodo* passim in antiquis codicibus tota libraria fide legatur. Et antiquae statuae tot ubique spectentur, in quibus ornatus ex humeris nodo religatus pendeat.

316. LONGE SUMMOTOS ARCET HARENA. In antiquis aliquot codicibus, *semotos*, legitur: cui nonnihil suffragari videtur adverbium *longe*, pro valde. Magis tamen placet *submotos*, quod & proprie & eleganter dictum est.

320. REMIS VADA LIVIDA VERRUNT. In Romano codice, *vada liquida*, legitur: neque timendum esset syllabae ex auctoritate Lucretii, nisi & Servius *livida* agnosceret. Et epitheton id inferis amnis, quippe turbidis & coenosis, conveniret. Praeterea, *vertunt*, in aliquot habetur exemplaribus; sed *verrunt*, magis poeticum est.

327. NEC RIPAS DATUR HORRENDAS, NEC RAUCA FLUENTA. In antiquis omnibus exemplaribus, quotquot habui, pro, *nec rauca*, legere est, & *rauca*.

328. QUAM SEDIBUS OSSA QUIERUNT. In

Mediceo, & aliquot aliis, *quierint*, legitur; sed finitivus modus eleganter etiam, cum *quam* jungitur, ut alibi ex Grammaticorum praeceptis, & ex auctorum usu ostendimus.

346. EN HAEC PROMISSA FIDES EST. In codicibus aliquot antiquis, *en*, *haec promissa fidesque*. Sed vulgata lectio magis satisfacit.

358. PAULATIM ADNABAM TERRAE; JAM TUTA TENEBAM. In codicibus aliquot antiquis legere est, *adnabam terrae*, & *jam tuta*: quae quidem particula eo loco inserta, narrationis cursum quodammodo videtur impedire.

362. VERSANTQUE IN LITORE VENTI. Exemplaria quaedam vetera, *in litore*, accusativo casu, legunt: quod nescio quid magis miserabile praese ferret; dum cadaver scopulis illidi saepius ostenderet. Quamquam, *in litore*, casu sexto minime displicet, ut longe plures habent codices. *Litus* enim, non tam de sicco, quam etiam de asperginibus & extrema maris ora, intelligitur.

364. PER SPEM SURGENTIS IULI. In antiquis omnibus exemplaribus quotquot habui, *spes*, numero multitudinis legitur: non Poëta tantum, verum & Oratoribus notum. Fab. Quintilianus: *O meae spes inanes*.

368. NEQUE ENIM CREDO SINE NUMINE DIVUM. Antiqui plerique codices, *crede*, legunt, imperandi modo; ut, asserendo adesse numen Aeneae, argumentetur ab eo, quod facile fieri possit. Sed enim hujusmodi lectio satis mihi nequaquam facit.

375. RIPAMVE INJUSSUS ABIBIS. Placet Servio *abibis* legere, & elocutionem eam, *abeo in Tuscos*, figura simili superius commendavit, super eo versu: *Quo regnum Italiae Libycae averteret oras*. Sed enim antiqua pleraque exemplaria non minus hic, *adibis*, quam superius, *adverseret*, legunt. Opinio vero Servii, ut *abibis*, legendum sit, cujusmodi lectio in Mediceo, & nonnullis antiquis aliis exemplaribus invenitur, mihi, ut elegantior & eruditior figura, sane quidem placeret, nisi Valerius Probus, *adibis*, legendum admone-
ret, loco hoc in testimonium citato, ubi ad praepositionem semper brevem esse tradit; sive loquelis, sive calibus intersivat.

383. GAUDET COGNOMINE TERRA. In antiquis porro omnibus exemplaribus, quotquot versare contigit, scriptum animadverti, *terrae*, genitivo casu: nempe ut cognomine substantivum sit; aliter ex Prisciani praeceptione ablativum in e mittere non posset: sed enim alia quoque adjectiva in is, quorum neutrum exeat in e, ablativum casum in e & in i mittere reperiantur, ut *a coeleste sagitta* dictum ab Ovidio.

390. UMBRARUM HIC LOCUS EST, SOMNI NOCTISQUE. In Romano codice absque verbo sub-

substantivo legitur, *hic locus & somni*.

392. NEC VERO ALCIDEM ME SUM LAETATUS EUNTEM ACCEPISSE LACU, NEC THESEA. In codicibus aliquot antiquis legere est: *Nec vero Alciden nec sum laetatus*, ut sit ordo; *Nec vero sum laetatus accepisse lacu nec Alciden, nec Thesea*: sitque negatio illa, quae superhabundare videbatur, ad maiorem intensionem, ut apud Graecos frequentissimum. Quod vero non procedere ait Servius Alcidae nomen ἀλκιδος & ἀλκην imposuit fuisse, quia cognomina dentur ab accidentibus, & Hercules id nominis a prima aetate habuerit: quid obsecro obstat, quin cognomen id Herculi & a prima infantia, & ab accidentibus inditum agnoscamus: qui passim legamus eum in cunabulis, haud multo postquam est natus, geminos angues suis manibus suffocasse, magnasque ea aetate prae se tulisse vires, & indomitum robur?

397. DEDUCERE ADORTI. In antiquis plerisque exemplaribus, *adorfi*, legitur, bonaque eorum pars, in quibus, *adorfi*, legitur, & illud suppositum habet, *abrafā prius s littera*.

398. QUEM CONTRA BREVITER. In antiquis plerisque codicibus, *quae*, legi: ut sit, contra quae: ea scilicet, quae Charon objecerat. Sane in Mediceo *quae* scriptum apparet ex nota diphthongi, licet superinducto apice lectionem aliquis mutare tentaverit.

399. NULLAE HIC INSIDIAE TALES. Veteres aliquot codices, *hinc*, de loco legunt: ut sit: *Hinc*, scilicet a nobis. Placet tamen & *hic*, ut in Mediceo est.

400. LICET INGENS JANITOR ANTRO. Apud Senecam, nisi codices corrupti sunt, legere est: *licet ingens janitor Orci*. Reliqui codices, *antro*, legunt.

420. ET MEDICATIS FRUGIBUS OFFAM. Sunt codices admodum vetusti, in quibus *medicatam frugibus offam* legas: sunt qui ultimam syllabam *abrafam* ostendent, ut incertum sit utrum *medicatis*, an *medicatam*, scriptum. Servius tamen, *medicatis*, agnoscit.

428. ET AB UBERE RAPTO ABSTULIT ATTRA DIES. Male *rappo* legitur in codicibus nonnullis sane quam antiquis. Sed quod *abstulit una dies*, in vetustis itidem habetur exemplaribus, lectorem ambiguum faceret, nisi longe plures codices *atra* legerent; & epitheton id longe plura, & quid magis proprium, & huic sententiae adcommodatius, significaret.

438. FATA OBSTANT TRISTISQUE PALUS INAMABILIS UNDA. In Romano codice, *fas obstat*, videtur esse debuisse: nam s tantum littera desideratur in verbo *obstat*. Et Servius in castigatis exemplaribus, *fas obstat*, agnovisse videtur; quum praefertim exponit, *fas*, iura naturae. Quan-

quam neque ea lectio displicet, *fasa obstant*. Quod vero sequitur, *tristisque palus*, lectionem eam reprehendit Servius, ne duo sint epitheta, mavultque *tristi unda* legere, ut in codice Mediceo, & in Porcio est. Sed enim plerique codices antiqui *tristis* legunt: & in aliquot etiam *undae*, cum diphthongo ultima syllaba, ut duae primae dictiones in recto sint, *tristisque palus*; reliquum possessivi, *inamabilis undae*. Sunt & qui legant *inamabilis*, a *No*, *nas*, quod in veteribus exemplaribus non inveni me legere. Sed nescio cur ea lectio: *Tristisque palus*, appositively, *inamabilis unda*, quoniam offendere debeat; tamen longe elegantior ea est, quae legit, *palus inamabilis*, addita ratione cur inamabilis, tristi quippe unda, quam *euyim* Homerus appellat, ubi fluvius Acheron, ejusdem etymologiae.

440. NEC PROCUL HINC. In Romano codice, & aliquot aliis manu scriptis, *hic* habetur; magis tamen placet *hinc*, ut est in reliquis exemplaribus.

442. CRUDELI TABE PEREDIT. In antiquioribus aliquot exemplaribus, *peremit*, legitur: quod minime placet, quum *peredit*, ideo proprium sit, quod, *Amantum est mollis flamma medullas*.

445. HIS PHAEDRAM PROCRINQUE LOCIS. Neque illud placet, quod in Romano codice, *Procin* legitur. Non enim *Procin* locum habet, inter amantes; sed *Procris*, Cephali uxor. Praeterea sumptum hoc ex Homero est, apud quem *Φαίδρα* & *Προκρίστη* idem legitur.

447. HIS LAODOMIA IT COMES. In Romano codice, & plerisque aliis manu scriptis, recte notatum est per A vocalem primam in media syllaba *Laodomia*: ita enim *Λαοδομία* apud Graecos scribi neminem vel mediocriter doctum ignorare crediderim. Quod vero Latini vocalem eam in o mutarint, adhuc mihi non constat. Audirurus vero haud gravate sum, si quis ab antiquo auctore traditum id ostenderit.

449. FATO REVOLUTA FIGURAM. In codicibus quidem omnibus vulgatis, & aliquot ex his antiquioribus, *revoluta* scriptum est. In Romano *revocata* legitur.

453. PRIMO QVIS SURGERE MENSE. In antiquis plerisque codicibus *qui* legitur; sed & *quis* reperitur.

465. TEQUE ASPECTU NE SUBTRAHE NOSTRO. Quamvis nonnulli dicant codices esse veteres, in quibus *aspectui* scriptum inveniatur, ea, quae apud Virgilium frequentissima est, figura; magis tamen placet *aspectu*, per U: quia multa ea terminatione, acquisitivo casu posita reperiuntur apud Virgilium, Ciceronem, & Caesarem.

468. LENIBAT DICTIS ANIMUM. In codicibus aliquot antiquis, *lenibat*, per EI diphthongum in pene ultima scriptum observavi, ut in veterum

in inscriptionibus, DEICO, AMEICUS, &c. similia. Quo loco super Priscianus ait: *Tertiae & quartae conjugationis praeteritum imperfectum a prima praesentis formari, o in e mutata & addita bam, excepto eo, quod ibam facit, & derivatis. Antiquos vero, in his praesertim quartae, loco vocalium transmutato, pro i & e, ei diphthongum proferre solitos, ut leneibam, poleibam.* Sed enim quum hujusmodi scriptionem non in verbis tantum ejus conjugationis & temporis, verum in aliis etiam, & in syllabis a formatione non pendentibus, & in adverbis reperimus; magis mihi placet Victorini sententia, qui refert, Naevium & Livium Andronicum, quum longa syllaba scribenda esset, duas vocales posuisse, praeterquam quae in i litteram inciderant: eam enim per EI scribere maluisse. Quam vero differentiam in his Lucillius ponere commentus sit, quo distingueret similia voce, alibi ex Vellio Longo retulimus.

469. OCULOS AVERSA TENEBA. In codicibus aliquot antiquis, *adversa* legitur, quod minime placet.

470. NEC MAGIS INCEPTO VOLTUM SERMONE MOVETUR. In codicibus aliquot antiquis, *volutu*, casu septimo legitur; sed *vultum*, quarto casu, figuratius est.

472. TANDEM PRORIPUIT SESE. In Romano codice, in Oblongo, in Mediceo, & plerisque aliis antiquis, legere est, *corripuit sese*: tamen si *proripuit*, placere magis video eruditibus auribus.

475. CASU PERCULSUS INIQUO. Veteres omnes codices, quos legi, fere passim *percussus* legunt. Videnturque mortales tot aetatibus differentiam neglexisse, quam inter *percussum* & *percussum* Grammatici statuere.

476. PROSEQUITUR LACHRYMANS, LONGE ET MISERATUS EUNTEM EST. Ultima hujus carminis dictio est, nusquam in antiquis exemplaribus habetur. In Romano codice, versus totus ita legitur: *Prosequitur lacrimis longe & miseratur euntem.* Erat vero etiam in codice Longobardico; *miseratur*; sed inde abrafum fuit, & *miseratus*, repositum. In Mediceo: *Prosequitur lacrimas longe & miseratur euntem*; sed *lacrimas*, pto, *lacrimans*, scriptum, ut saepe reperitur in veterum monumentis.

484. CERERIQUE SACRUM POLYBTEM. Nominis hujus proprii pene ultima varie scribitur in antiquis codicibus: nam & *Polyboeten*, & *Polyboten*, & *Polybotem*, legas, praeter varietates alias, quae vulgatis in codicibus existunt. Sane quidem Πολυβτης proprium viri nomen apud Graecos. Sed hic Perithoi filius, ut Homerus, Ἰλ. μ. Τὸν μὲν Περθεύ οἶα κρηίδος Πολυβτήν. Qui quidem in Trojanorum comitatu quid agat, non video: neque succurrit nunc inter Trojanos nomen id positum:

alia vero forma & significato Πολυβτης est, unde sibi forte Virgilius nomen ex commodo suo confinxerit. Neque enim ita se Latini Graecis addixerunt, ut non jus sibi esse voluerint, non tantum litteras & syllabas, verum totum etiam interdum nomen, quod ab ipsis mutuo caperent, variandi.

485. IDAEUMQUE ETIAM CURRUS ETIAM ARMA TENENTEM. In Romano codice, *currum*, unitatis numero absque ulla collisione legitur: & ita prius in quibusdam aliis legebatur, qui nunc abrafati sunt; non ita tamen, ut non, *currum*, antiquam lectionem inspicias. Probus tamen, ut alibi diximus, Virgilium ait hujusmodi concursum, nisi faceret synalephem, summa vitae diligenter.

488. VENIENDI DISCERE CAUSSAS. In antiquis codicibus, Romano, & aliquot aliis, *poscere causas*, legitur: eodem modo, quo etiam in primo legi ostendimus.

503. VASTA DE CAEDE. Antiqui omnes codices legunt: *vasta te caede*, pronomine secundae personae accusativi casus interposito.

505. RHITEO IN LITORE. In Romano codice absque praepositione, *Rhiteo litore*, scriptum est: non ita in aliis, & longe melius ea inserta sonat.

507. NOMEN ET ARMA LOCUM SERVANT. In Longobardico codice, *locus*, nominativo casu legitur; sed ita *servat*, etiam singulare esse debuisse. *Locum* tamen quarto casu castiorem esse lectionem ostendit locus alter in VII. *Et nunc servat bonos sedem tuus, ossaque nomen Hesperia in magna, siqua est ea gloria, signat.*

509. ATQUE HIC PRIAMIDES. In Romano codice, & in quibusdam aliis admodum antiquis legere est, *ad quae Priamides*. In Longobardico, *ad quem*: quorum utrumque pluribus magis placere video, quam quod in vulgatis habetur exemplaribus. NIHIL O TIBI AMICE RELICTUM EST. In nullo ex his veteribus codicibus invenitur verbum est, quae phrasim magis Virgiliana videtur.

516. GRAVIS ATTULIT ALVO. In Romano codice, *alveo* legitur; sed magis placet, *alvo*, ut in aliis habetur: & in secundo eodem modo dictum: *Nota conduntur in alvo.*

523. CONJUX. Dictum jam, neque codices antiquos, neque veteres inscriptiones ullam huic nomini scribendo legem praefixisse: veteres tamen Grammaticos ex litteris, ut *nax*, terminandum id adnotasse.

528. IRRUMPUNT THALAMO. In Romano codice, ac plerisque aliis, *irumpunt thalamos*, accusativo casu legitur; sed *thalamo*, dandi casu, magis poeticum videtur. COMES ADDITUR UNA. In codicibus antiquis pene omnibus, *additus* participii, non verbi voce scriptum est; *additur*, tamen non displicet.

529. DII

529. DII TALIA GRAJIS. In antiquis codicibus & *di*, & *Grais*, unico tantum i notata sunt, de quibus alibi.

530. PIO SI POENAS ORE REPOSCO. In Romano codice, *plos*, legitur; sed id librarii potius imperitia, quam ita quis legendum autumet.

531. AGE FARE VICISSIM ATTULERINT. In antiquis aliquot, *attulerunt*, finitivo modo habetur, & (*age fare vicissim*) per interpositionem: sequitur enim: *Pelagius venis*, non *venias*: quamquam puncta ipsa figuram elocutionis mutare possunt.

547. ET IN VERBO VESTIGIA TORSIT. In Romano codice, *proffis*, legitur. Est vero idem *premere vestigia*, atque *ingredi*. Quia tamen de digressu loquitur, melius est *torsit*.

548. SUBITO ET SUB RUPE. In aliquot codicibus antiquis versus hic non habet et copulativam; sed locus hic particulam eam omnino exigere videtur.

551. TORQUETQUE SONANTIA SAXA. In Romano codice, *sonantia saxa*, legitur; quod non aequè placet.

553. NON IPSI EXSCINDERE FERRO COELICOLAE VALEANT. In Romano codice, & aliquot aliis antiquis, *bello*, pro *ferro*, habetur, hoc est, magno quantumlibet conatu; sed lectionem vulgaram *ferro*, nunquam ego mutaverim.

556. VESTIBULUM INSOMNIS. In Longobardico, in Mediceo, & aliquot aliis veteribus exemplaribus, *exsomnis*, legitur. Et in aliquot detrita s littera post x, *exomnis*. Id enim in plerisque aliis dictionibus, asperitatis evitandae causa, multi facere consueverant.

557. ET SAXA SONARE VERRERA. Sunt antiqui codices, in quibus, *sonore*, hoc est, sonitu legatur: quo vocabulo etiam alibi usus est Virgilius. Sed & illud etiam: *Verberaque insomnis*, dixit.

559. STREPITUMQUE EXFERRITUS HAVSET. In Romano codice, *hauset*, habetur: & ita legatur in Longobardico: quod transverso calamo deletum est, appositumque, *hauset*, aliena manu & atramento. Servius *hauset* agnoscit, & hypallagen figuram.

561. QUIBUSVE URGENTUR POENIS. Velius Longus quum Attii consuetudinem improbet, de subiicienda u vocali post litteram g in plerisque verbis, Virgilium absque u, *urgentur*, scripsisse, hoc loco teste contendit. QUIS TANTUS PLANGOR AD AURAS? In Romano, & Longobardico, *Qui tantus plangor*, legitur. Et alibi dictum ab eodem Virgilio: *Qui casus agit res*, contra Grammaticorum praeceptiones Carissus observat. Sunt & codices, ubi pro, *auras*, scriptum invenies, ad *auras*, quod non aequè placet.

562. TUNC VATES SIC ORSA LOQUI. In Ro-

mano codice *tunc vates hinc orsa*; sed magis placet, *sic orsa*, ut in aliis habetur.

571. TORVOSQUE SINISTRA INTENTANS ANGUIS. In antiquis aliquot exemplaribus, *sortas*, legitur; sed *torvos*, in pluribus habetur.

580. TITANIA PUBES. In Romano codice, *proles*, legitur; sed non displicet *pubes*: quia Hesiodus ait, eos centesimum adhuc aenum agentes in sinu matris lactentis decubuisse: quamquam etiam si non respicias ad Hesiodum, *pubes*, pro qualibet juvenum manu non indecenter positum esse dixeris.

589. DIVOMQUE SIBI POSCEBAT HONORES. In antiquis omnibus, quos habuerim, *bonorem*, univariis numero legitur; ut de una tantum fulminandi scilicet praerogativa intelligatur. Sane vero *honores*, numero multitudinis, pro titulis & dignitatibus poni videas ab auctoribus: *Honores habiti*; *honores decreti*.

591. ET CORNIPEDUM CURSU SIMULARAT EQUORUM. In codicibus plerisque vetustis, *cornipedum pulsu*, legitur; & *simularet*, uti etiam in Mediceo est, elegantis elocutionis forma: quam lectionem e multis exemplaribus inique sublatam animadverti, & litterae vestigio membranis adhuc pertinaciter adhaerescere.

593. NON ILLE FACKS, NON FUMEA. In antiquis exemplaribus, *nec fumea*.

595. TERRAE OMNIPOTENTIS ALUMNUM. Vetera omnino exemplaria pleraque, *annipotentis*, cum Percio legunt: quamquam in aliquot ex abasis litterarum apicibus, *annipotentis*, scriptum animadverti. In Mediceo compendiose scriptum est *omnipotentis*; sed aliena manu correctum *omnipotentis*. Sane vero Arustianus Mellus, nisi codex mendosus est, *omnipotentis* videtur agnovisse. Utunque vero, nequaquam mihi displicet, *omnipotentis*, vulgata lectio.

597. ROSTROQUE IMMANIS VULTUR OBUNCO. In Romano, & aliquot aliis codicibus antiquis, *vultur abunco*, legitur: in Mediceo *adunco* habetur.

598. JECUR TUNDENS. In antiquis fere omnibus exemplaribus, quae tractarim, *tandens*, habetur: pro, decerpens, & leviter abrodens. Sunt tamen, quibus *tundens*, ut in Mediceo est, magis placeat: nempe quia ejusmodi est genius avium paciscentium: vel ut cum eo conveniat, quod dictum est *immortale jecur*, adeo ut non abrodi, sed tundi tantum a vulture videretur.

602. SILEX JAM JAM LAPSTURA, CADENTIQUE IMMINET ASSIMILIS. In codicibus plerisque veteribus *que* particula post participium *cadenti* vel minime notata est, vel sublata: in aliquot aliena manu adscripta. Est & *labstura*, per characteristici sui thematis, de quo alibi.

604. E-

604. EPULAEQUE ANTE ORA PARATAE. In Romano codice legere est, *paternae*, quasi adsimulata esset ea edulii species, quam pater ex filio dis condierat; sed omnino *paratae* magis eruditis auribus satisfacit.

607. ATQUE INTONAT ORE. Nonnulli codices, *increpat*, legunt; sed multo majoris horribilitatis est *intonat*, dicere.

613. DOMINORUM FALLERE DEXTRAS. In antiquis aliquot exemplaribus, *dextram*, unitatis numero; sed melius, *dextras*, quum *dominorum* iridem multitudinis numero positum sit.

627. PERCURRERE NOMINA POSSEM. In antiquis pene omnibus, *possim*, non inveniste.

630. ACCELEREMUS, AIT, CYCLOPUM EDUCTA CAMINIS. Praeteribo, quod in aliquot antiquis exemplaribus, *hac celeremus*, legitur; quasi viam alteram, qua progrediendum esset, indicarit Sibylla. Illud non fuit dissimulandum, quod varie legitur *educta*: nam codices aliquot, *obducta*, hoc est, circumducta, habent: aliquot absque praepositiva compositione, *ducta*, tantum, ut alibi: *Pars ducere muros*: & apud Livium: *Murum duxit*. Sunt tamen quibus, *educta*, satisfaciat magis, utpote numerosius; & quod *caminis*, de loco positum sit.

631. ADVERSO IN FORNICE PORTAS. Vulgata aliquot exemplaria, *in fornice*; sed codices omnes antiqui, quotquot habui, *adverso fornice*, absque ea praepositione interjecta legunt.

632. HAEC UBI NOS PRAECEPTA JUBENT DEPONERE DONA. Antiqui nonnulli codices, *hic ubi*, legunt; sed *haec dona*, magis omnino placet.

638. ET AMOENA VIRETA. In antiquis exemplaribus, *viretta*, per CT; & a viridi actu *viretum*, dictionem esse Grammatici tradunt.

640. LARGIOR HIC CAMPOS AETHER, ET LUMINE VESTIT PURPUREO. In codicibus aliquot antiquis legere est: *Largior hic campus*: inde altero membro, *aether & lumine vestit Purpureo*. In quibusdam aliis: *Largior hic aër campos*: quod veriti sunt ponere aethera apud Inferos, quum tamen & *Solem suum, & sua sidera norint*. Sed vulgata lectio, quae est, *Largior hic campos aether*, magis placet.

651. CURRUSQUE VIRUM MIRANTUR INANIS. In antiquis sane omnibus codicibus, Longobardico excepto, *miratur* est, singulari numero; ut de Aenea tantum id dicatur. Quid enim Sibylla miraretur, quae sibi alias innotuerant?

652. STANT TERRAE DEFIXAE HASTAE. Antiqui plerique codices, *Stant terra defixae*, legunt ablativo casu: utrumque enim dicitur eleganter.

653. PER CAMPOS PASCUNTUR EQUI. In an-

tiquis aliquot exemplaribus, *campum*, legitur unitatis numero; sed non displicet, *campos*, pluraliter, ad amplitudinem indicandam. QUAE GRATIA CURRUM ARMORUMQUE FUIT. Sunt antiqui codices, Mediceus, & alii, in quibus, *currum*; integra dictione scriptum habeatur. Prisciano placet syncopam fieri: neque tamen negat ut duplex scribi posse, ut fiat synalepha cum subsequente versu.

664. SUI MEMORES ALIOS FECERE. Non placet, quod in exemplaribus plerisque veteribus, *aliquos*, legitur: plus enim est *alios* dicere.

674. ET PRATA RECENTIA RIVIS. In Romano codice, *silvis*, pro *rivis* legitur; sed enim *rivi* in causis sunt, cur prata sint recentia.

675. SI FERT ITA CORDE VOLUNTAS. In codicibus aliquot antiquis, *voluptas*, habetur. Errore, ut puto, quia alibi simili indiligentia *voluptans*, pro, *voluntas*, scriptum animadverti.

676. ET FACILI JAM TRAMITE SISTAM. In codicibus aliquot antiquis, *facili vos tramite*, legitur, sed *jam* in antiquioribus habetur.

692. QUAS EGO TE TERRAS. Romanus codex, & aliquot alii vetusti, *Quas ego per terras*, legunt. Mihi prior lectio facit satis: quia etiam si *per legas*, *te* pronomem desideraretur.

696. HAEC LIMINA TENDERE ADEGIT. In codicibus aliquot pervetustis, legere est, *adire coegit*; sed omnino lectio haec ex aliqua paraphrasi desumpta est, pedestris enim & exilis est. Illud vero *tendere adegit*, longe sublimior phrasid & elegantior.

699. SIMUL ORA RIGABAT. In antiquis plerisque, *rigabant*, plurali numero est; sed de Aenea tantum hoc dictum volunt multi, quod absurdum dicunt dare lacrimas Anchisae in beatorum jam numerum addito; sed fecit hoc Poeta ad affectum mutuae pietatis exprimendum.

704. SECLUSUM NEMUS. In Romano codice, *reclusum*, legitur; sed enim Virgilius hujus dictionis primam libentius corrumpere solet. VIRGULTA SONANTIA SILVIS. Servius *silvae* legit: & Romanus illi codex adstipulatur. Reliqui etiam variant. Advertendum autem, *silvae*, apud Servium accipi genitivo casu. In Mediceo *silvis* habetur.

712. QUIVE VIRI TANTO COMPLERINT AGMINE RIPAS. In vetustis quibusdam exemplaribus legere est, *quidve*, hoc est, quorsum, quam de causa; sed non ita placet. In aliquot aliis, *quique viri*, habetur: quod rectius mihi succedere videtur, *quae flumina, quique viri*. Est & *complerunt*, finitivo modo, in bona codicum antiquorum parte. In aliquot, ut in Mediceo, *complerent*, per E. Nusquam vero *complerint*, per I legi.

718. QUO MAGIS ITALIA TANDEM LAETARE REPERTA. In codicibus aliquot antiquis, *lae-*

1796

sare imperativo modo: deque re praesenti, ad solidiorem gaudii causam. In omnibus deinde pro *sandem*, uno exemplo, *mecum*, scriptum est. In Romano totus versus ita mutatus, *Quo magis Italiam mecum laetare repertam*. Jam enim in Italiam descenderat Aeneas, eamque repertam esse plurimum gaudebat; sed eo magis gaudendum ait Anchises, quod non tantum erroribus finis sit impositus, quodque sedes fato debitae jam apprehensae; sed quod praeter haec tot illustres viri sint ex suo genere propagandi, totque & tantae sanguini suo accessiones praepratae: quocirca, *Laetare*, ait, *nunc magis ac magis*.

720. ITERUMQUE AD TARDA REVERTI CORPORA. In codicibus aliquot antiquis, *in tarda*, legere est. Utrumque placet.

721. QUAE LUCIS MISERIS TAM DIRA CUPIDO? In codicibus aliquot antiquis, *cupido est*, una plus dictione legitur; sed absque ea suavius.

723. SUSPICIT ANCHISES. In probatoribus codicibus antiquis, *suscipit*, habetur: quod significat, *respondet*. Et in Evangelica lectione, multa eo modo reponenda animadvertas: recte quidem prius traducta, sed imperitia saeculi postmodum corrupta. Huic vero lectioni Prisciani etiam subscribit auctoritas dicentis: *Ἰλλὶ ὑπολαμβάνει*, pro, *respondet*: *ἰδὲ ὑπολαμβάνει ἴφρ*. Nos, *suscipiens*, inquit. Hinc Virgilius: *Suscipit Anchises, atque ordine singula pandit*: pro, respondit ad interrogationem Aeneae.

724. PRINCIPIO COELUM AC TERRAS. In Romano codice, *Terram*, unitatis numero scriptum est. Alibi tamen eadem pene sententia dictum: *Deum ire per omnes Terrasque tractusque maris, coelumque profundum*.

733. NEC AURAS RESPICIUNT. In antiquis omnibus codicibus, quos viderim, eodem exemplo legitur, *neque auras despicunt*. Alicubi etiam, *respiciunt*, habetur.

747. ATQUE AURAI SIMPLICIS IGNEM. Antiqua omnia exemplaria, quae legi, *aurae*, quidem legunt: versusque absque collisione scandendum offerunt; sed enim ab eruditis omnibus, *aurai*, trisyllabum receptum video. Et unum hunc inter eos quatuor locos, quibus ea diaeresi Virgilius sit usus, enumerat Valerius Probus.

750. SUPERA UT CONVEXA REVISANT. In codicibus aliquot antiquis, *supera in convexa*, est: quod non ita placet.

754. LONGO ORDINE POSSIT. In antiquis plerisque codicibus, *posset*, habetur. Et *Longo ordine*, secus a Servio, No. Marcellus interpretatur, *ingenti multitudine*.

762. ITALO COMMIXTUS SANGUINE SURGET. Sunt codices admodum antiqui, in quibus legere

est, *Italo mixtus de sanguine*. Vulgata tamen lectio plures fautores habet.

768. ET QUI TE NOMINE REDDET. In Romano codice, *reddat*, legitur, optativo modo, non inveniuste.

772. ATQUI UMBRATA GERUNT CIVILITEMPORA QUERCU. Antiqui omnes codices, quotquot legi, *atque umbrata*, per conjunctionem copulativam, non per *at*, & relativum *qui*, scriptum habent.

776. POMERIOS. In antiquis omnibus codicibus, quos habuerim, *Pometios*, per T, non per R legitur.

780. VIDEN' UT GEMINAE STENT. In antiquis, *stant*, finitivo modo est. Ita *signat*, in inferiore versu: quod male quaedam exemplaria, *fignet*, scribunt.

793. AUGUSTUS CAESAR DIVOM GENUS. In Romano codice, in Mediceo, & plerisque aliis legere est, *Drui genus*, id quod in nummo pulcherrimo, a cujus altera parte C. Caesaris caput habetur, titulus est: DIVOS JULIUS: ab altera vero parte Augusti Octaviani caput, cum inscriptione: AUGUSTUS DIVI. F. ad quem titulum crediderim hoc loco Virgilium adulesse. Praetereo vero lapidum inscriptiones, quae sunt & in Capitolio, & alibi, in quibus, DIVI. F. scriptum observavi. Sane etiam in Porcio codice, *Drui genus*, prius fuit. In eo vero, quem Janus Vitalis praestantissimi ingenii, neque vulgatae eruditionis juvenis, mihi tradidit, dubio procul, *Drui genus* legitur.

794. LATIO REGNATA PER ARVA. In Romano codice legere est, non inepte forsitan, *regnata per annos*; ut sit *saecula regnata*, non *arva regnata*. Vulgata tamen lectio adhuc in precio est.

799. HUIUS IN ADVENTU. In Romano codice, & quibusdam aliis legere est, *Huius in adventum*: quam lectionem spero eruditis auribus placitum.

800. ET MAEOTICA TELLUS. Alibi *Maeotia*, absque c littera passim in antiquis codicibus scribi adnotavimus. Ita hoc loco habetur.

803. FIXERIT AERIPEDEM CERVAM LICET. In Romano codice & quibusdam aliis, *Fixerat aeripedem*, legitur; & exacta specie, *fixerat*, hic positum Carilius agnoscit. Ita enim ipse praeteritum plusquam perfectum appellat, quae quidem figura Graecanica est, & elegantissima. Neque tamen ierim inficias, ubi *aeripedem*, Episyndesimon esse notat, *fixerit* scriptum esse. Sed quum superius tempus & modus sit expressus, errore alterum hoc librarii omnino transcriptum esse credendum est.

803. AUT ERIMANTHI PLACARIT NEMORA. In Mediceo, & plerisque aliis veteribus exemplaribus,

N n

ribus,

ribus, *pacarit*, habetur. Si *placarit*, ad monstri feritatem referri debet; si *pacarit*, ad loci quietem, qui hoste veluti sublato quiescere coepisset. AUT LERNAM TREMEFECERIT ARCU. Veluti superius, *fixerat*, in codicibus aliquot antiquis legebatur, ita in iisdem etiam, *tremefecerat*, habetur, eadem specie modoque.

807. VIRTUTEM EXTENDERE FACTIS. In Romano codice hemistichius ita legitur, *virtute extendere vires*. Plerique vero alii, qui priorem lectionem offerunt, abradi sunt: nam & apex supra ultimam vocalem in *virtute*, & dictio tota *factis*, aliena manu & atramento notata inspicuntur; sed quamvis plurimum ita veteres codices legant, non tamen pervincunt, ut ea vulgata lectio, *virtutem extendere factis*, displicere possit.

811. REGIS ROMANI. Multa quidem vetera exemplaria, mutato numero, Triumnerim faciunt, *Romani regis*; sed vulgata lectio, spondaeo suspenso, multo plus omnino videtur habere gravitatis. PRIMUS QUI LEGIBUS URBEM FUNDABIT. In plerisque codicibus antiquis, *primam*, legitur, hoc est adhuc recentem: nam ante Numam Romulus leges tulit. In Mediceo, *primum* est: & addita paraphrasis, *In principio*.

813. CUI DEINDE SUBIBIT, OTIA QUI RUMPET. In aliquot veteribus exemplaribus, *quo*, scriptum: cujusmodi lectiones plerasque missas facio, quum tam paucos videam, qui rerum hujusmodi eruditione delectentur.

815. ET JAM DESUETA TRIUMPHIS AGMINA. Totum hoc in Romano codice longe diversa lectione habetur, quum ibi scriptum sit: & *magnum deinde triumphum agmina*: quod quo pacto quadrare possit, non intelligo, quum neque ordo structurae ullus, neque sententia congrua discernatur: quare me ad vulgatam refero lectionem.

818. VIS ET TARQUINOS REGES. In codicibus omnibus antiquis, *Tarquinius*, quadrisyllabum legitur: ut si, quae pene ultimam praecedat, syllaba non corripitur ratione numeri polysyllabici, certe *vis* *conversus* duae ultimae in unam coeant, quando sunt qui secundam a principio syllabam longam existiment. Hoc eodem modo saepius apud Ovidium ex veteribus codicibus legi: *Illic Tarquinius mandata latentia nati*. Et eodem poemate: *Ultima Tarquinius Romanae gentis habebat*. Qui si dicant his quoque locis, *Tarquinius*, trisyllabum scribi debere: certe quadrisyllabum in eo pentametro non negabunt: *Natus ait Regis, Tarquiniusque vocor*.

821. NATOSQUE PATER. Plerique codices antiqui, *gnatos*, una plus littera scribunt, ut solitos esse veteres, ait Victorinus. At Cornelius Fronto tam asseveranter *gnatum a nato* distinguit, ut *gnatum*, cum G, filium dicat; *natum* vero, vel

pullum, vel quid hujusmodi, cum significatione temporis, ut sit potius participii vox, quam nominis.

823. INFELIX UTCUMQUE FERENT EA FACTA MINORES. In antiquis omnibus exemplaribus, quotquot habere potui, *ea facta*, sub voce participii scriptum animadverti. Quam lectionem divus etiam Augustinus III. De civitate Dei videtur agnovisse: cujus verba, quod ad Virgilianae sententiae declarationem faciunt, subicere non pigeat: *Quod factum Virgilius postquam laudabiliter commemoravit, continuo clementer exhorruit: quum enim dixisset: Gnatofque pater nova bella moventis Ad poenam pulchra pro libertate vocabit, mox exclamavit & ait: Infelix! utcumque ferent ea facta minores. Quomodo libet, inquit, ea facta posteri ferant, id est, post ferant, & extollant! Qui filios occidit, infelix est. Et tanquam ad consolandum infelicem subjungit: Vincet amor patriae, laudumque immensa cupido*.

828. NUNC ET DUM NOCTE PREMUNTUR. In antiquis codicibus legere est: *prementur*, futuro tempore, quod multo magis placet, quum praesens per adverbium *nunc*, sit jam expositum.

846. QUO FESSUM RAPITIS, FABII? In Romano codice, *Quo gressum rapitis*, habetur; ut ex hoc tacite ad trecentos illos adducat, una pagina truncidatos: quos omnes ad bellum missos, ut apud Ovidium est, *Abstulit una dies*. Sed elocutio illa, *Rapere gressum*, insolita videtur, magisque placet, *Quo fessum rapitis*, legere, ut variata in orationis genere figura loquendi, non Anchisem tantum longa ea nomenclatura delassatum levet, verum etiam lectori consuluisse videatur.

847. CUNCTANDO RESTITUIS REM. In Romano, in Mediceo, & aliis quibusdam antiquis exemplaribus, *restitues*, futuro tempore positum est: quod non displicet.

853. PACIQUE IMPONERE MOREM. In Longobardico, & quibusdam aliis codicibus vetustis, *pacis*, genitivo casu legitur: quam lectionem Servius agnoscit.

859. SISTET EQVES STERNET POENOS GALLUMQUE REBELLEM. Parum me movet, quod in Romano codice *equis*, legatur, quum eadem sit sententia, sive *eques*, sive *equis*, dicas. Illud curiosius animadvertendum, quod in plerisque veteribus exemplaribus coma praefecta est dictioni, *eques*, ut clausula superioris membri sit, *sistet*, totumque id simul legatur: *Hic rem Romanam magno turbante tumultu Sistet*. Inde altero membro: *Eques*, sive malis, *Equis sternet Poenos, Gallumque rebellem*. Nam quum ad eam diem rem Punicam equitatu potiorum esse, pluribus praeliis compertum esset: Marcellus is, qui primus Hannibalem terga ostendere docuit, equis rem gessit, ho-

hostemque ab obsidione Nolae turpiter recedere coegit: & eo genere pugnae facius res hostiles afflixit.

860. TERTIAQUE ARMA PATRI SUSPENDET CAPTA QUIRINO. Non placet, quod in Romano codice legitur, *tristiaque arma*, quum ex Numae Regis lege Tertia spolia opima Quirino suspendenda essent, quod Interpretes tangunt. Apud Livium quidem legimus Flamines institutos a Numae Marti, Jovi, & Quirino. Nihil ibi de spoliis. Idem quarto ab Urbe condita de Cossio ait: *Spolia in aede Jovis Feretri prope Romuli spolia, quae opima appellata, sola ea tempestate erant, cum solenni dedicatione dono fixit.* Ubi adnotandum est, vulgata exemplaria una plus dictione legere, *quae prima opima appellata*; sed in veteri codice, *prima*, non habetur. Satis enim est dixisse *sola*.

866. QUANTUM INSTAR IN IPSO EST. In Romano, & aliquot aliis codicibus antiquis, *est*, non habetur; sed appositum addit ornatum orationi.

868. LACHRYMIS INGRESSUS ABORTIS. Romanus codex, uti etiam superius observatum, & hic, & alibi, *obortis*, legit; & *lacrimis*, more

suo, per i Latinum absque adspiratione.

870. NEQUE ULTRA ESSE SINENT. In pluribus antiquis codicibus, *neque*, monosyllabum est; sed enim *neque ultra*, ea vocalium collisione nescio quid miserabilius ostendit, versu etiam ejulatum quodammodo emittente.

871. NIMIUM VOBIS ROMANA PROPAGO VISA POTENS, SUPERI. In Romano codice, *superis*, legitur; sed neque id placet: longe enim melius est: *Visa potens vobis, o Superi*, quam, *vobis Superis*.

877. IN TANTUM SPE TOLLET AVOS. Neque id satisfacit, quod in Romano codice legitur, *spes*, quamvis antiquo declinatu genitivi casus esse potest, ut sit: *in tantum spei*.

898. HIS UBI TUM NATUM. In Romano codice, & aliquot aliis veteribus legere est, *His ibi tum*: quod si advertas, melius quadrabit.

900. ILLE VIAM SECAT AD NAVES. Quod antiqui codices, *navis*; per i scriptum ostendunt, id etiam in veteribus Prisciani codicibus eodem modo scribitur: *Fessas non vincula navis. Quoque magis fessas cupiam dimittere navis. Muneraque in navis*. Et ita reliqua.

LIBER SEPTIMUS.

TU QUOQUE LITORIBUS NOSTRIS. Quod *litus*, ubique simplici T scripserim, id me movit, quod in antiquioribus codicibus ita scriptum inveni. Et vetera quaedam monumenta nomen id unico T notatum ostendunt, ut illud apud aedem D. Laurentii in Lucina:

LITORE PHOCAICO PELAGI VI EXANIMATAS.

Non enim abraduntur, aut transcribuntur marmora veluti codices. Praeterea uti per unum T scribatur, deposcere videtur analogia, sive a *lido*, *lidis*, forte descendat: quippe quod assidue fluctibus illidatur: sive, ut multi volunt, a *limo*: nam *litus* est ex M. Tullii Arbitri sententia, *quousque maximus fluctus a mari provenit*. Ti. Donatus aliquanto simplicius, *ubi aqua maris finitur, ita & finis terrae, quae litore jungitur*: ideoque alibi dixit Virgilius: *Navis sicco litore subductas*, quia est, & udum litus. Sed hoc etiam animadvertendum tris continuos versus vocabulum idem repetere: *Tum se ad Cayetae relcto fert litore portum. Anchora de prora jacitur, stant litore puppes. Tu quoque litoribus nostris Aeneia nutrix.* Quod si quis tertium hoc nihil facere ad superiora dixerit, quia sit alterius libri principium; videat unum

esse corpus totam Aeneida, duodecim veluti membris compactum: neque ita ut in Georgicis heterogeneum, quod ibi ostendunt prooemia distinctas materias, argumentaque dissimilia dividentia, *Agrorum quippe cultum, Arborum naturam, Armentorum curam, Apum studium*. At Aeneis uno tantum comprehenditur argumento, *De rebus ab Aenea gestis*: librique ipsi ita invicem colligati sunt, ut verborum etiam structura uniuscujusque finem cum alterius principio connectat. Hinc omnes continere, quamprimum audire Dido poscere ab Aenea, ut *ab origine prima ederet insidias Danaum, casusque suorum*. Et postquam jam non spes opis ulla dabatur, *Resque Asiae, Priami-que gens, superbumque Ilium, & omnis Troja conciderat, Diversa exilia, & desertas quaerere terras dis auspiciis coactus* est Aeneas, qui ad finem usque tertii libri *Fata renarrabat Divom cursusque docebat*. At Regina gravi jamdudum saucia cura *Vulnus alit venis*. Cui dum Iris Junonis iussu dextra crinem secut, *omnis & una dilapsus calor, atque in ventos visa recedit: Interea medium Aeneas jam classe tenebat Certus iter*. Qui, Palinuro mox in mare excusso, quum *amisso fluitantem errare magistro navem sensisset, animum concussus amici casu, Sic fatatur lacrimans: O nimium coelo & pelago*

Nn 2

pelago confise sereno, *Nudus in ignota, Palinure, jacebis harena.* Ab Avernis inde quum se ad *Cajetae portum recto litore tulisset, arrepta tellure,* dum interim *stant litore puppes, Nutrix ejus Cajeta aeternam moriens litoribus nostris famam dedis.* Atque ita libri reliqui invicem connectuntur.

7. PORTUMQUE RELINQUIT. Non placet, *reliquit*, tempore praeterito, ut codices plerique veteres habent: nam & *tendit*, & *aspirant*, praesentia sunt.

12. ASSIDUO RESONAT CANTU. In Romano codice, *assiduo*, per *d* scriptum est. Eos vero reprehendit Caper, qui *assiduus*, proferre malebant: quod eadem littera *e* in *sedeo* primitivo reperiatur: dici enim *adsideo* notat: unde *assiduus*. Contra cujus sententiam Fl. Sospiter, *assiduus*, ait, quidam per *d* scribunt, quasi sit a *sedendo* figuratum; sed errant: nam quum a Servio Tullio populus in quinque classes divisus esset, ut tributum, prout quisque possideret, inferret: ditiores, qui asses dabant, *assidui*, dicti sunt. Et quoniam soli negotiis publicis frequentes aderant, eos, qui frequenter adsunt, *assiduos*, ab *assibus* dixerunt. Hinc ait Gellius: *Assiduus in Duodecim tabulis & pro locuplete, & facile munus faciente, dictum ab assibus, id est, aere dando, quum id tempora Reipubl. postularent: aut a muneris pro familiari copia faciendi assiduitate.* Ex alibi: *Assiduus quasi per Anzitheton opponit Prolectario.* Ex quibus manifestum constat, quid sibi velit M. Tullius, quum in Topicis argumentum ex vi verbi sic assumi posse docet: *Quum lex Aelia Sentia Assiduo assiduus vindicem esse jubeat, locupletem jubet locupleti. Locuples enim assiduus, ait Aelius, appellatus est ab asse dando.*

20. IN VULTUS AC TERGA FERARUM. Veteres quidam codices, in *vultus & terga*, legunt: sed *ac* magis placet, quia magis unit.

31. VORTICIBUS RAPIDIS. In Romano codice, in Mediceo, & in plerisque aliis sane quam vetustis passim, *verticibus* per *e* scriptum observetur. Tamen Caper, ut alibi diximus, differentiam interjicit. Sed enim Arulianus Messus non alia ratione *vortex*, pro *vertex*, scribi solitum tradit, quam *volutus*, pro *volutus*: atque ita quoquo scribatur modo, idem significare. Quid vero contra Plinius, quid Sospiter tradant, in primo dictum eo versu: *Torquet agens circum, & rapidus vorat aequore vortex.* Addam illud ex Quintiliano, ut Arulianum recte sensisse videamus: *Quod vortices, & vorus, primo Scipio Africanus in e litteram secundam vertisse dicitur.*

35. FLECTERE ITER SOCIIS, TERRAEQUE ADVERTERE PRORAS IMPERAT. In codicibus aliquot antiquis, *socios*, accusativo casu legitur; quod minime displicet.

38. QUIS LATIO ANTIQVO FUERIT STATUS. In quibusdam antiquis codicibus, *fuerat*, legitur, exacta specie; sed *fuerit*, magis placet.

69. ET PARTES PETERE AGMEN EASDEM. In Romano codice, & quibusdam aliis legere est, *partis peteri agmine*, ut comitatu potentem cum subindiceret.

72. ET JUXTA GENITOREM ASTAT LAVINIA VIRGO. In antiquis aliquot codicibus, *Us juxta genitorem adstat*, legitur, quod non displicet: quia structura est ita colligata magis: *Adoles dum altaria flammis, Ut juxta genitorem adstat Lavinia virgo, Visa (neas) longis comprehendere crinibus ignem.*

86. HUC DONA SACERDOS CONTULIT. Scribendi modus, quod in codicibus aliquot antiquis, *qom tulit*, legebatur, per *q* & *o*, effecit, ut alii postmodum unica dictione scribere coeperint. Sed enim in antiquioribus codicibus duae sunt partes, *cum tulit*, sive malis *quum*, sive *quom* scribere.

94. ATQUE HARUM EFFULTUS TERGO. Tamen non probo lectionem, *atque earum*, ex codicibus nonnullis antiquis, quae *velis evictum* stare posset; fuit tamen adnotandum, quia non uno tantum loco repertum erat.

98. EXTERNI VENIUNT GENERI. In antiquioribus omnibus exemplaribus, quotquot habui, *veniens*, legere est, futuro tempore: quamquam *veniunt*, instanti tempore, magis efficax videtur, & magis interpreti Servio satisfacit: nisi quis dicat oracula de futuris esse debere.

102. HAEC RESPONSA PATRIS FAUNI. Sunt codices antiqui, in quibus, *haec praecepta*, scriptum est. Illud enim praeciando dictum fuerat: *Ne pete connubiis natam sociare Latinis*: monendo vero, *Externi venient generi*, & quae sequuntur; sed enim Latinus superius *responsa* petierat: & hujusmodi oracula eleganter & usitate responsa nuncupantur.

109. ET ADOREA LIBA PER HERBAS SUBJICIUNT. In antiquis plerisque codicibus, *per herbam*, unitatis numero legitur: & ita in veteribus Prisciani codicibus scriptum est, eo citato versu: sed *herbas* legere magis nunc placet eruditus viris.

110. SIC JUPITER IPSE MONEBAT. Priscianus agnoscit, *Juppiter ille*. Quae quidem lectio prius erat in codice Mediceo. Ait vero Priscianus, *ille*, demonstrativum est. Terentius in Eunucho: *Vident tu illum Thais?* Relativum. Virgilius in septimo: *Sic Juppiter ille monebat.* Apud Servium ipse scriptum est; sed nihil prohibet, quin ille illic etiam esse potuerit, & ita legi, *ille*, qui per Harpyiam vaticinatus est.

112. ET VERTERE MORSUS. In plerisque veteribus codicibus, *morsum*, singulari numero scriptum est; sed parvi hoc momenti.

116. HEUS.

116. HEUS ETIAM MENSAS CONSUMIMUS, INQUIT IULUS. In Mediceo codice, & aliquot aliis antiquis, *consumpsimus*, praeterito tempore scriptum est.

119. ERIPUIT PATER AC STUPEFACTUS NUMINE PRESSIT. In codicibus aliquot antiquis, & *stipefactus*, habetur, ut: *Obstipuit*, & similia; sed nos usum sequamur.

125. ACCISIS COGET DAPIBUS CONSUMERE MENSAS. In codicibus aliquot antiquis, *ambesis*, legitur: ut in III. *Ambesas subigat malis absumere mensas*. Servius, *accisis*, agnoscit, & particulas AC, OC, AN, idem apud Graecos αμ: & crediderim ego, *ambesis*, loco hoc ex paraphrasi desumptum esse.

128. HAEC NOS SUPREMA MANEBAT. In Romano codice, *suprema manebant*. Ac de *supremo* quidem alibi, quibus locis, quibusque marmorum testimonio aliquando gemino PP scribi solitum. Quod vero *manebant*, plurali numero scriptum sit, subintelligendum esset, adversa: nam Celeno, quum multa horrenda moneret, supremum hoc addidit, ut gravissimum infortunium. Fuitque semper Aeneas super obscena ea fame sollicitus, qua quidem adversa omnia terminanda Helenus pollicetur, futurumque, ut sit requies ea certa laborum. Placet & *manebat*, quod esset ea famae exitiis politura modum: nam quod ad labores, *Terra graviora manent*.

144. DEDITUR HIC SUBITO TROJANA PER AGMINA RUMOR. In antiquis *diditur*, quo saepe utitur Lucretius pro spargitur, diffunditurve.

145. QUO DEBITA MOENIA CONDANT. In antiquis aliquot codicibus, *condent*, habetur, futuro tempore modi finitivi; sed *condant*, eodem tempore modi optativi, elegantius est, & vocale magis.

148. POSTERA CUM PRIMA. Vetera aliquot exemplaria *primo* legunt, adverbialiter; sed *prima lampade*, multo magis placet.

160. TURRES AC TECTA LATINORUM. In codicibus nonnullis admodum vetustis, *turris ac tecta Latini* legitur. Servius *Latinorum*, hypermetrum agnoscit: quod etiam in Mediceo codice habetur. In plerisque aliis aliena id manu scriptum, priore abrasa lectione. In Porcio *orum* ultimae duae syllabae derasae sunt; sed fuit haec eorum imperitia, qui figuratum id genus in carmine non intelligebant, Porro Asper Grammaticus ita *Latisonum* Virgilianum putat, ut versu etiam in suos pedes dividendo, neque syllabam, neque litteram ullam deerrare permittat: exemplaque insuper alia oggerit, quibus Virgilium Hypermetro libenter usum ostendat. Est etiam in aliquot antiquis, *turris & tecta*, pro, *ac tecta*: quod in aliorum sit arbitrio.

161. MUROQUE SUBIBANT. In Romano codice, *muros*, per accusativum est: quod secundum naturam esse ait Servius; *muro* vero, per dativum, figuratum.

166. CUM PROVECTUS EQUO LONGAEVI REGIS AD AURES. In codicibus omnibus antiquis, quotquot habui, uno exemplo legitur, *praevectus*: quod magis ostendit anticipationem. Est & ubi loco particulae *quum*, scriptum sit *tum*; sed hoc ob similitudinem litterarum c & t, quae eadem penae forma sunt in notis Longobardicis, ut alibi dictum.

171. URBE FUIT MEDIA. Veteres codices nonnulli una cum Mediceo, *summa*, nonnulli *media*, legunt. Utrumque placet: si *summa*, propter arcem, quae solita est editiori loco poni: si *media*, quia domus regia in medio esse debet, ut de angue in orbem voluto cum domo in medio sita, quod Imperatorem significet, in commentis Aegyptiorum habetur.

173. HINC SCEPTRA ACCIPERE. In antiquis plerisque codicibus, *hic sceptra accipere*, hoc est, in loco consistentibus. Quamquam placet & *hinc*, de loco adverbium, veluti etiam omen erat, coronas laureas Caesaribus triumphaturis ex eo carpere laureto, quod in Vejentano Livia post Augusti statim nuptias pangi iusserat: de quo plura Suetonius. Neque vero illud dissimulabo, esse codices veteres, qui *sceptrum*, unitatis numero legant: quod aliorum arbitrio relinquimus.

175. HAE SACRIS SEDES EPULIS. In Romano codice, *haec*, unitatis numero legitur: ut sit, *haec sedes*. In reliquis plurale est. In Mediceo, *sacrae sedes*; sed melius *sacris*, ut in Porcio.

178. ANTIQUA EX CEDRO. In veteribus codicibus, quos legerim, vel *antiqua e cedro*, absque x littera, quod omnino suavius videtur: vel absque ulla praepositione *antiqua cedro*, ut in Mediceo habetur.

182. MARTIA QUI OB PATRIAM PUGNANDO VULNERA PASSI. In Romano codice, *Martiaque*, legitur, per particulam copulativam, ut cum regibus eos etiam pari propemodum honore decoratos indicet, qui pro patria pugnando vulnera passi fuerint; sed longe omnino magnificentius, id ornamentum regibus ipsis addere.

192. TALIS INTUS TEMPLO DIVUM PATRIAEQUE LATINUS. In antiquis nonnullis exemplaribus legere est, *Talis intus temploque deum patriaeque*; sed illud, *templo divom*, in pluribus habetur, aut *Talis intus divum templo*, ut in Mediceo est.

200. QUALIA MULTA MARI NAUTAE PATIUNTUR IN ALTO. Veteres aliquot codices, *qualia saepe mari*, legunt; sed *multa* Interpretes agnoscunt.

204. VETERISQUE DEI SE MORE TENENTEM.

Nn 3.

TEM.

TEM. Sunt veteres codices, in quibus *serentem*, pro *tenentem*, scriptum invenias; sed quum superiore versu facta sit mentio vinctuli & legum, *tenentem*, magis placet.

206. AURUNCOS ITA FERRE SENES. Quamquam non sum nescius, quod subjiciam, ritu a multis excipiendum esse, dicam tamen in codicibus aliquot antiquis, *Auricomos*, positum ab iis, qui forte quid sibi vellet *Aruncos*, minus intelligebant.

207. IDEAS PHRYGIAE PENETRAVIT. In Romano codice, & quibusdam aliis, *penetravit*, legitur: quod melius quadrat, ut penetrarit.

211. ACCIPIT ET NUMERUM DIVORUM ALTARIUM AUGET. In nonnullis antiquis codicibus, *addit*, legitur: ut alibi: *Decus addite Divis*: sed enim melius *auget*, dicendo numerum.

214. VESTRIS SUCCEDERE TERRIS. Sunt & qui *teclis*, legant. Codices tamen emendatiores, *terris*, plurimum habent.

224. CONCURRERIT ORBIS. In Romano codice, *concurreret*, habetur: sive familiari vitio i mutarit in *e*: sive, vel tunc auditum dicat, quum res gereretur. Utcumque autem, magis placet *concurrerit*, perfecto praeterito.

225. AUDIIT ET SI QUEM TELLUS EXTREMA REFUSO SUBMOVET OCEANO. Praeteribo, *audii*, unico *i*, quod pro duplici oblongiore nota scribi solitum est. In Romano codice, *siquam*, legitur foeminino genere, ubi intelligendum esset terram, aut plagam; sed enim virili genere melius.

235. SIVE FIDE, SEU QUIS BELLO EST EXPERTUS ET ARMIS. In Mediceo absque verbo *est*, legitur, *Sive fide, sive quis bello expertus & armis*. In qua lectione Pentimemeris ratione caesurae produceretur.

237. VITTAS AC VERBA PRECANTUM. In codicibus plerisque veteribus legere est, vel &, vel *ac verba precantia*, hypermetro versu. In aliquot vero aliis satis inemendate: *Proferimus manibus vittasque precantia verba*: nam quum precantia omnino legerent, neque hypermetrum agnoscerent, ita carmen inturbare sunt adgressi. Quoniam vero non temere credendum tot in codicibus, *precantia*, scriptum esse, eam ego lectionem minime rejecerim. Sane vero in colloquiis de pace, *precari verba* dicuntur: ut illud apud Livium libro decimo de secundo bel. Pu. Itaque *infecta pace, ex colloquiis quum se ad suos recepissent, frustra verba precata renuntiant, armis decernendum esse*. *Precata* enim in veteri codice habetur, quod in vulgatis, *pacata*, substitutum est.

240. IMPERIIS EGERE SUIS. In codicibus aliquot antiquis, *cogere* legitur: quod forte *coegere* fuit *naſu conſerion*, ut illud: *Trojae opulentia deerit*:

&, *Vir gregis ipse Capet deerraverat*. Utcumque vero, *imperiis egere*, castior mihi lectio videtur. HINC DARDANUS ORTUS HUNC REPETIT, JUSSISQUE INGENTIBUS URGET APOLLO TYRRHENUM AD TYBRIN, ET FONTIS VADA SACRA NUMICI. Quia plerique mihi vel nevos ex Romano praeterim codice requirunt, subjicienda ex eo lectio est, quae mihi minime probatur: *Hinc Dardanus ortus, Hunc repetet, jussisque ingentibus urget Apollo Tyrrhenum & Tybrin & fontis vada sacra Numici*.

254. FAUNI VOLVIT SUB PECTORE SORTEM. In codicibus aliquot antiquis, *volvens*, legitur: quod usque ad verbum *ait* protraheretur; id vero mihi satis nequaquam facit.

255. EXTERNA A SEDE PROPECTUM. In antiquis omnibus codicibus *ab sede*. Et in aliquot, *propectum*; sed syllaba repugnante, prima enim in *provehor* longa est: *Provehimur pelago*.

257. HINC PROGENIEM VIRTUTE FUTURAM EGREGIAM. In Oblongo codice Vaticanæ bibliothecae, & in Mediceo, *hinc*, adverbium, scriptum observavi: in reliquis omnibus *huic*: quod apte quadrare videtur: *Hunc portendi generum, Huic futuram progeniem virtute egregiam*; sed neque inconcinnum est *hinc* legere.

264. SOCIUSQUE VOCARI. In Romano codice, & aliquot aliis antiquis, *sociusve*, legitur: quod magis placet.

277. INSTRATOS OSTRO ALIPEDES. Non placet, quod in plerisque legitur exemplaribus, *instructos*, quum *equos inferni* dicatur, & *stragula*, quae dorso *infernuntur*.

290. JAM FIDERE TERRAE. Antiqui plerique codices, *fidere terrae*, legunt, ut eo significato *confidere* saepe dictum: quod enim proxime futurum videbatur, jam actu esse sibi proponit: ideoque etiam illud eodem modo dictum: *Moliri jam teclta videt*. Priscianus tamen, *fidere terrae*, agnoscit: perinde ac illud etiam: *Fidere nocti*.

298. ODIIS HAUD EXSATURATA QUIEVI. In Oblongo illo pervetusto Vaticanæ bibliothecae codice, *exsatiata* legitur, praeter differentiam, quam Cornelius Fronto ponit, ut *satiatus ventris, saturatus animi* sit. Contra quem Fl. Sosipater ita: *Saturitas in cibo tantum dicitur. In caeteris vero, satietas*. Sed Virgilius: *Odiis haud exsaturata quievi*, dixit, superstitiosa nimirum utriusque observatione, quum & *saturo*, & *satio*, *saturitas*, & *satietas*, ad omnes sensus pertinere M. Tullii, Sallustii, Columellae, & aliorum auctorum testimonio comprobetur: quae ideo non apposui, quod ea omnibus in promptu esse satis sciebam.

300. TOTO ME OPPONERE PONTO. In antiquis aliquot codicibus, *exponere*, habetur; quasi ipsa quoque Juno sese periculis objecerit; sed *opponere*,

ponere, quod in pluribus habetur, omnino melius, & conatum adversus Trojanos ingentem ostendit.

302. QUID VASTA CARYBDIS? Sunt quidem antiqui codices, in quibus, *dira Carybdis*, habeatur; sed *vasta*, longe decentius dictum, idque ex Synepia Catulli: *Quae Syrtis, quae Scylla mihi, quae vasta Carybdis?*

307. QUOD SCELUS AUT LAPITHIS TANTUM, AUT CALYDONE MERENTE. Priscianus, ubi non semper copulativas eisdem casus sibi adungere disserit, testimonium hinc citat. Ubi scriptum agnoscatur: *Quod scelus aut Lapithis tantum, aut Calydona merentem*. Utrumque tamen melius, accusativo vel ablativo casu quibudam in codicibus inveniri, ut sit *concessit* verbum: cui subjiciatur per repetitionem: *Quod scelus, aut Lapithas tantum, aut Calydona merentem*: vel in modo consequentiae (ut jam passim legitur) *Quod scelus aut Lapithis tantum, aut Calydona merente*.

313. NON DABITUR REGNIS, ESTO, PROHIBERE LATINIS. In Mediceo codice ita legitur: *Non dabitur, esto, regnis prohibere Latinis*: forte mutatum ab iis, qui Triumemerim brevem aufugiebant.

316. AT LICET AMBORUM POPULOS EXSCINDERE REGUM. In Mediceo codice, *excidere*; sed *exscindere*, plus est.

329. TOT PULLULAT ATRA COLUBRIS. In veteribus plerisque codicibus, *pullulat ora*, figurate positum invenias: quamvis, *atra*, magis placeat eruditus. Est & illud more quodam suo scriptum in Romano codice: *pullulat ora colobris*: cuius scriptiois rationem alibi retulimus.

330. HIS ACUIT VERBIS. In antiquis aliquot codicibus, *dictis*, legitur.

331. HUNC MIHI DA PROPRIUM, VIRGO SATHA NOCTE, LABOREM. In Romano codice, *laborum*, legitur: quippe hunc ex laboribus tuis; sed elocutio non placet. Castior enim lectio: *bunc laborem*, id est, hanc operam, quod expositive statim subjungit.

335. TU POTES UNANIMES. In antiquis plerisque codicibus *unanimos* legitur, & *unanimis*, utrumque recte, ex proba Grammaticorum disciplina.

339. DISJICE COMPOSITAM PACEM. In antiquis omnibus codicibus, quotquot legi, *disjice*, s geminato & unico i scriptum observavi, & hic, & in aliis locis; ea forte ratione, ut concitatus enuntiaretur, quod in *imperiosus*, in *aussus*, in *odio* fieri solitum a veteribus ostendimus.

340. ARMA VELIT POSCATQUE SIMUL, RAPIATQUE JUVENTUS. In antiquis quibusdam codicibus legere est: *Arma velit poscatque simul Trojana juvenus*: quod si admittendum sit, magni-

tudo rei, quam petit, demonstrabitur, si, qui placida nunc pace quiescunt, & quibus jam certa laborum requies promissa est, *Arma velit poscantque simul*. Quanquam posito velle, & poscere, tumultuantium furorem ostendat, addito *rapiatque*: nam & antiqua paraphrasis est, *Contra Trojanos*.

349. ET LEVIA PECTORA LAPSUS. In quibusdam antiquis codicibus, *levia corpora lapsus* legitur; sed *pectora*, receptum magis.

354. AC DUM PRIMA LUES UDO SUBLAPSA VENENO. In codicibus aliquot antiquis, *at dum*, legitur. Missum vero facio, *uno sublapsa veneno*: quod habetur in Romano codice, quum *udo* Servius agnoscat, cui reliqui veteres codices adstipulantur.

356. NEC DUM ANIMUS TOTO PERCEPIT PECTORE FLAMMAM. In Romano codice, quod minime displicet: *toto concepit pectore*, legitur, etsi plus est, *percepit*.

359. EXULIBUSNE DATUR DUCENDA LAVINIA TEUCRIS. In antiquis, *exulibus* per xs, veteribus Grammaticis adsentientibus. Praeterea totus versus in nonnullis codicibus antiquis ita legitur: *Exulibus ducenda datur Lavinia Teucris*. In sexto enim dubitatum est, utrum *Lavini* prima correpta poni debeat, eo loco, *in regna Lavini Dardanidae venient*: quod nonnulli, *Latini*, legere malunt. Siquis vero orationem absque NE langere dixerit: Poeta ipse tradit, Amatum initio mollius locutam esse. Inemendate vero codices aliquot, *exulibus abducenda*, legunt: nam collisionem ejusmodi in principio Virgilius non admisisset: qui vel parcissime, vel fere nunquam, ea utatur; vel in medio, ubi plus licentiae esse solet. Sed enim quantum pertinet ad syllabam, in primo, *promissa Lavini moenia*. Et paulo post: *Regnumque ab sede Lavini*. Et a Tibullo: *Anse oculos Laurens castrum murusque Lavini est*: prima nimirum brevi positum est. Et apud Asprum Grammaticum antiquo codice, *ducenda Lavinia*, legitur.

363. AT NON SIC PHRYGIUS. In aliquot codicibus, *an non*, habetur; sed *at* magis placet eruditus.

378. CEU QUONDAM TORTO VOLITANS SUB VERBERE TURBO. *Turbonem* ait Sosipater Carisius a Virgilio vocari, qui apud Tibullum *turben* est. Nunc agor ut per plana citus sola verberare *turben*: ut obiter locum etiam apud eum indicemus: esse vero, qui passim, *hic turben*, dici debere putent: quia & homo, & tempestas, & buxum eodem possint nominativo perhiberi. Sed hoc stulte dictum ajunt nonnulli: nam alii sic distinguunt, ut *turbo turbonis*, si proprium sit hominis nomen: cujusmodi apud Cornelium Tacitum in-

vo-

venias; *turbinis*, si procellam voluerimus exprimere: *aut in eo*, inquit Plinius, *nominando, qui est in lusu puerorum*. Sed Caesar de Analogia secundo: *turbonem*, non *turbinem*, etiam in tempestate dici debere ait, ut *caro caronis*, non, ut *homo hominis*.

380. ILLE ACTUS HABENA. In antiquis aliquot codicibus, *haben*, numero multitudinis; sed *habena* magis placet.

381. STUPET INSCIA TURBA IMPUBISQUE MANUS. Sunt qui legant: *super inscia turba*; sed enim in Mediceo, & aliquot aliis antiquis codicibus legere est: *Stupet inscia supra Impubesque manus*: quanquam & *impubis* recte, quorum neutrum Priscianus excludit.

385. QUIN ETIAM IN SILVAS SIMULATO NUMINE BACCHI. In codicibus nonnullis pervetustis legere est: *in silvis simulato nomine Bacchi*. Ut *evolas* absolute ponatur, & in silvis res geratur; sed enim prior lectio mihi castior videtur, remque magis augere numinis vi intercedente, nisi *nomine* eo modo scriptum sit, quo *fonus* in Legibus duodecim tabularum.

386. MAJUS ADORTA NEFAS, MAJOREMQUE ORSA FUROREM. In antiquis quibusdam exemplaribus, *adorfa*, legitur, uti superius etiam observatum. Praeterea etiam in Romano codice, *ma-jorem exorfa furem*, absque particula copulativa habetur.

389. EVOHE BACCHE FREMENS. Sunt, in *evobe* qui unam tantum adspirationem notent, eamque interjiciant inter ultimas vocales duas. Sunt, qui statuunt in medio, duabus hinc inde vocalibus adnotatis, *evboe*. Sunt, qui etiam dictionem incipiant ab adspiratione, *bevboe*. Apud Carisium una tantum in medio sita adspiratione scribitur *evboe*. Sane apud nos *oe* ex *oi* diphthongo Graeca factum est: nam quod illi *ivoi*, nos *evoe* dicimus. Demosthenes in oratione contra Ctesiphonem, *Βαυχίων τι ἐν φθόγγῳ ἐστὶ τὸ ἰβοί*. Quare potius *Evoe* spondeum esse dicendum. Hor. Secundo Carminum: *Evoe recenti mens trepidat metu*. Et alibi: *Evoe Bacche precor*. Catullus: *Evoe Bacchantes*, *Evoe capita inflectentes*.

391. TE LUSTRARE CHORO. In plerisque veteribus codicibus cum Romano & Mediceo legitur: *choros*; non tamen displicet, *choro*.

394. DESERVERE DOMOS. In codicibus aliquot antiquis, *domus*, forma declinationis quartae; nisi mutatum sit o in u, ut: SACERDUS DEI BROTONTIS in antiquo marmore in aede sancti Martini in Montibus.

400. IO MATRES, AUDITE, UBICUMQUE LATINAE. Sunt, qui ex Prisciano legant: *ubi quaeque*: atque ita in Mediceo, & antiquis omnibus codicibus Vaticanæ bibliothecae legere est. Verba

vero Prisciani ponere non pigeat: *O matres audite, ubiquaeque Latinae, pro, quaecumque*. Potest tamen hic, & ibi, pro ubicumque accipi. Atque ego crediderim ex hac Prisciani paraphrasi supra dictionem scripta credidisse multos, *ubicumque*, pro *ubiquaeque*, reponendum esse: atque ita legitima sublata dictione adulterinam insertam.

407. CONSILIUMQUE OMNEMQUE DOMUM VERTISSE LATINI. Praetereamus, quod in plerisque codicibus est, *concilium*: non enim id placet. Legitur etiam, *evertisse*; sed hoc quoque minus proprium.

411. LOCUS ARDEA QUONDAM DICTUS AVIS, ET NUNC MAGNUM TENET ARDEA NOMEN. Antiqui aliquot codices legunt: *locus Ardua quondam*: ut non temere dictum a Servio sit, *Bene allusit: nam Ardea, quasi ardua dicta est*. Est & pro *tenet*, *manet Ardua nomen*, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis codicibus.

414. JAM MEDIAM NIGRA CARPEBAT NOCTE QUIETEM. Codices nonnulli pervetusti legunt: *jam media nigra*: ut utrumque sit noctis epitheton: alterum temporaneum, alterum proprium. In aliis invenio: *jam media nigram*; sed vulgata lectio magis placet.

415. ALECTO TORVAM FACIEM, ET FURIALIA MEMBRA EXUIT, IN VULTUS SESE TRANSFORMAT ANILES. In veteribus aliquot codicibus legere est, *furialia membra Exit*, & in *vultus sese transformatur anilis*. In aliquot aliis, quod minus placet, *exuit & vultus*, absque *in*; sed illud mihi adridet, ut figuratum magis, *Exit & in vultus*. Quanquam non improbo *exuit*, cuius antitheton subjunctum statim videam, *induit albos cum vitta crinis*.

423. REX TIBI CONJUGIUM ET QUÆSITAS. In antiquis aliquot codicibus non habetur &; sed id librarii negligentia: & enim eo loco positum addit versui gravitatem.

426. TYRRHENAS, I, STERNE ACIES. Veteres aliquot codices legunt: *Tyrrhenas & sterne*: ut: *Testilis & rapido*: sed I, geminatum verbum longe venustius & elegantius.

433. ET DICTO PARERE FATETUR. In codicibus aliquot antiquis: *parere jubetur*, legere est, quod non ita receptum mihi videtur.

436. CLASSES INVECTAS TYBRIDIS UNDAM. Romanus codex, Porcius, & aliquot alii veteres, legunt: *Tybridis alveo*: sed *undam* plerique malunt.

444. BELLA VIRI PACEMQUE GERANT. In antiquis omnibus codicibus, quotquot habui, *gerant*, futuro tempore scriptum observavi: quod multo magis placet: quia ex affirmativo modo sententia videtur absolutior. Si *gerunt* malueris, sententia definitiva est, ex morum consuetudine.

446. SU-

446. SUBITUS TREMOR OCCUPAT ARTUS. In antiquis aliquot exemplaribus: *subito*, adverbium est; sed epitheton receptius.

447. DIRIGUERE OCULI. In Romano codice, & in quibusdam aliis scriptum est, *Deriguere* per *de*. significat vero, utcumque legeris, *induruer*, quod est infaniae signum. Inde apud Plautum in Menaechnis, interrogat medicus eum, quem infanum esse credebatur: *Solentne tibi nunquam oculi dari fieri?*

448. TUM FLAMMEA TORQUENS LUMINA. In Romano codice *fumea*; sed enim hic *flammea* lectio castior; nisi velimus ad pineam faciem adludere, quam intorserit, quae alibi eodem modo circumscribitur a Virgilio: *Nec fumea sedis lumina*: nam & Ovidius, & eum secutus Claudianus, fingunt Furias etiam facem gestare: & inferius Virgilius ait: *Sic effata facem juveni conjecit, & atro Lumine fumantes fixit sub pectore tedas*. Sed utcumque haec accipiantur, placet hic de oculis dictum, ut in VI. *Lumina flammea*, non sine codicum varietate legi diximus.

451. RAPIDOQUE HAEC ADDIDIT ORE. In Romano, & paucis aliis, *rabido*, legitur per B.

453. FALSA FORMIDINE LUDIT. In Romano codice, *falso*, adverbialiter scriptum est; sed longe melius, *falsa formidine*, ut objecta per verba eadem eludat.

458. OLLI SOMNUM INGENS RUPIT PAVOR. In Romano codice, & in quibusdam aliis legere est, *Illi ingens somnum rumpit pavor*; sed vulgata lectio venustior habetur: & *olli*, agnatum a Grammaticis. OSSAQUE ET ARTUS PERFUDIT TOTO PRORUPTUS CORPORE SUDOR. Et hic *perfundit*, eodem praesenti tempore: alibi enim adnotavimus rem gestam per praesentis temporis formam enarrari, majoris esse vehementiae; nisi putare voluerimus non illud in antiquis fuisse accentus notam. Praeterea sunt vetusti codices, in quibus *praeruptus* legatur; sed *proruptus*, omnino melius.

464. FURIT INTUS AQUAI FUMIDUS ATQUE ALTE SPUMIS EXUBERAT AMNIS. Sane Servius, *aquai*, repositum a Tucca, & Varo asserit, quum Virgilius, *aquae amnis*, scriptum reliquisset, ut in vulgatis est Servii commentariis, quod an sit fide dignum, alii viderint: nam Probus Valerius, quum Virgilium quattuor locis tantum Diezeuxi usum ex *ae* diphthongo, in *a* & *i* asseveret, unum ex his recenseret, *furit intus aquai*. In antiquis vero codicibus omnibus, quotquot versare contigit, *furit intus aquae vis* scriptum animadverti: neque tot codices temere convenire crediderim. Praeterea, si Virgilius usquam varietatis amator fuit, in hac praecipue comparatione eam affectasse videtur: aquam enim effervescentem dicere cum velit, modis circiter senis eandem sententiam varia-

Tom. IV.

vit. Mira eloquentiae vis, & sermonis copia, ubertaque facundiae vere redundantis, dum enuntiat: *Undantis abeni, Exultant aestu latices, furit intus aquae vis, Fumidus atque alte spumis exuberat amnis, Nec se jam capis unda, volat vapor ater ad auras*. Quo circa, quum veteres codices *aquae vis* legant: & unum plus membrum in hac varietate, neque id indecorum acquiratur, si aliter quam *aquai* legendum sit, (Valerio enim libenter suas partes integras relinquo) eo modo Virgilium crediderim scriptum reliquisse. Praeterea ita habetur in Servii commentariis manu scriptis, quae mihi Petrejus Zancus, juvenis utraque lingua optime peritus, legenda dedit, quamvis vulgata *aquae amnis* habeant.

473. HUNC DECUS EGREGIUM FORMAE MOVET ATQUE JUVENTAE. In codicibus aliquot antiquis, *juventa* legitur; sed omnino melius *decus formae*, & *decus juventae* legere.

474. HUNC CLARIS DEXTERA FACTIS. In Mediceo codice, *clari facti*, scriptum est: cum paraphrasi, virtutis; sed melius videtur, *claris factis*, ut sit hypallage, pro dextera clara factis.

481. QUAE PRIMA MALORUM CAUSSA FUIT. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis: *laborum*, legitur: eo enim vocabulo Virgilius adversa solet exprimere.

486. ET LATE CUSTODIA CREDITA CAMPI. In Romano codice, *lati*; sed familiari vitio: nam, *late*, adverbium omnino melius judicatur.

489. PECTEBATQUE FERUM. In codicibus aliquot antiquis: *potabat*, legitur: quod non ita venustum videtur: neque adeo cicurationi adcommo-

datum.

490. ILLE MANUM PATTIENS. In codicibus aliquot, *manuum*, ubi manifesta Synizelis; subtractum tamen v alterum plerique malunt: & ita codices emendatiores habent. Quanquam nihil prohibet *manum*, quarto casu, inservire participio.

493. RAPIDAE VENANTIS IULI COMMovere CANES. In codicibus aliquot antiquis: *rapidi*, virili genere; sed in Romano, atque in Porcio, significatione, & genere mutato, *rabidae*, legitur: quod ideo placet, quia superius rabiem canibus obiectam legimus.

495. RIPAQUE AESTUS VIRIDANTE LEVARET. Missum faciam, quod plerique codices antiqui, *lavaret*, legunt: quum magis omnino placeat, *levaret*. Id minime dissimulaverim, quod in codicibus aliquot manuscriptis invenitur: *Ripaque aestus undante levaret*: nihil enim hoc duplicet, quamvis *viridante* gratius, & laetivius.

498. NEC DEXTRAE ERRANTI DEUS ABFUIT. Hoc varie reperitur in codicibus antiquis scriptum: nam *affuit*, & *afuit*, & *adfuit*, & etiam *arfuit* legi-

O o

legitur. Vera tamen lectio, & antiqua magis, *abfuit*, est.

505. OLLI (PESTIS ENIM.) Plerique codices antiqui, cum Mediceo, legunt: *illi*; sed puto hoc ex paraphrasi emanasse, quae, *olli*, vocabulum vetus interpretaretur.

506. ARMATUS OBUSTO. Exemplaria vetera Palatina legunt: *abusto*. Sunt tamen alia, in quibus, *adusto*, legere est; sed *obusto* nulli displicet, ut in Mediceo.

507. QUOD CUIQUE REPERTUM RIMANTE TELUM IRA FACIT. In omnibus Vaticanæ bibliothecae codicibus *reperitum* est habetur: & pro *ira facit*, in codicibus aliquot antiquis *ira fuit*, legitur, quod aliorum iudicio relinquimus.

508. VOCAT AGMINA TYRRHUS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *Tyrrheus*, eaque de causâ superior in Romano codice scriptum est: *Tyrrhaedae*; sed enim pene ultima ei esse deberet: est vero passim in obliquis *Tyrrhei*, ut *Orphei*, *Ilianei*, eodem codice.

511. AT SAEVA E SPECULIS. In plerisque codicibus manu scriptis, non habetur E; sed id male.

514. INTENDIT VOCEM. In Romano codice: *incendit*, quod non aequè placet: pleraque vero ita immutata sunt in omnibus pene auctoribus: quia, ut alias admonuimus, plerisque in libris manu scriptis C & T eadem pene forma notata reperiuntur.

515. SILVAE INTONUERE. In Romano codice, & quibusdam aliis antiquis: *Silvae insonuere*, legitur; sed *intonuere* melius.

516. AUDIIT ET TRIVIAE LONGE LACUS, AUDIIT AMNIS. In antiquis codicibus plerisque: *audit*, unico I, utroque loco scriptum est; quod tamen pro duobus pronuntiari debeat, ut antiquo marmore, *filis*, pro *filiis* scriptum observavimus: & alia quaedam hujusmodi. Neque praeterierim in Romano codice, & quibusdam aliis, *audit & amnis*, legi; sed omnino magis placet, *audiit*, datylus, una dictione.

517. SULPHUREA NAR ALBUS AQUA. In Romano codice, *sulpurea*, per P scribitur: ut alibi etiam *sulphura*: ex quo patet *sulphur* aliquando per PH scribi solitum; quum tamen dictio Latina sit: id enim Graece *Σίσιον*, & *Σαύσιον* dicitur.

520. RAPTIS CONCURRUNT UNDIQUE TELIS. In veteribus aliquot codicibus, *occurrunt*, non ita proprie legitur; sed dicamne illud, *carro*, verbum eandem olim habuisse pronuntiationem, quae nunc in ore vulgi est? *concurrunt* enim in antiquissimis codicibus notatum animadverti: ne credamus sola illa *torvum*, *divom*, *saevom*, & alia hujusmodi v in o mutasse.

524. STIPITIBUS DURIS AGITUR, SUDIBUS-

VE PRAEUSTIS. Nonnulli, *stipitibus*, per Y prima syllaba scribunt: ut *stipitibus* & *coru* veniat: idem enim significat. Quidam malunt per I Latinum, uti etiam stipare per I, quamvis *coru*, unde verbum deductum volunt, per Y scribatur, quae apud nos in U transit: *Stupam* enim dicimus. Est & illud animadversione dignum, quamvis & hoc *stipitibus*, apud T. Livium libro primo primae decadis desiderari lectionem castam: *Sudem praestam*: nam ita in codice vetusto legimus: *Ut Fecialis hastam ferratam, aut sudem praestam, ad fines eorum ferret*. Vulgata enim exemplaria legunt, *hastam ferratam, aut saugineam*.

527. ET LUCEM SUB NUBILA JACTANT. In codicibus aliquot antiquis, *lumen*, legitur; sed *lucem*, melius. In aliquot aliis, *lucem sub lumina*, habetur, cum paraphrasi Solis; sed, *nubila*, ob antitheton magis receptum est.

528. COEPIIT CUM ALBESCERE VENTO. In Romano codice, *ponto*, legitur, hoc est, prima parte ponti; sed magis placet omnino, *vento*, quod spirante crispantur in spumas undae, & ita albescunt.

532. NATORUM TYRRHI FUERAT QUI MAXIMUS, ALMON. Veteres quidam codices versum ita scribunt: *Gnatorum Tyrrhei fuerat qui maximus Almo*: dicitur vero *Almo* per o finale, ut *Plato*, *Solo*: nullum enim nomen Latinum ON litteris finiri, ait Sosipater. Plinius quaedam designat usu recepta, ut *Pluton*, *Xenophon*. Juniores Grammatici plura recepere.

533. HAESIT ENIM SUB GUTTURE VULNUS. In antiquis aliquot codicibus, *exit*, legitur: ubi, *vulnus*, pro telo ponetur, veluti superius: *Illum infesto vulnere Pyrrhus Insequitur*. Est huic simile, *transabit costas*, de quo suo loco dictum. *Haesit* tamen, Medicei codicis lectio, haudquaquam contemnenda.

535. SENIORQUE GALEsus. In Romano codice, & hic, & inferius, *Gelaesus*, scribitur per E prima syllaba, & AE diphthongo pene ultima. In reliquis *Galesus*.

537. DITISSIMUS ARVIS. In Mediceo, *agris*; sed *arvis*, hic receptum.

543. COELI CONVEXA PER AURAS. Sunt qui *convecta* legant; sed in exemplaribus non inveniri Servius attestatur.

545. EN PERFECTA TIBI BELLO DISCORDIA TRISTI. In codicibus aliquot antiquis legitur: *Belli discordia tristis*; sed magis placet, *bello tristis*: quo medio discordia perfecta esset.

546. DIC IN AMICIAM COEANT. In codicibus aliquot antiquis legere est: *Sic in amiciam coeant*: ironice. Servius tamen, & alii agnoscunt, *dic*: idque late exponunt.

547. QUANDOQUIDEM AUSONIO RESPERST SAN-

SANGUINE TEUCROS. In Romano codice legitur: *Quando equidem*; sed, *quandoquidem*, in aliis omnibus habetur.

552. ET FRAUDIS ABUNDE EST. In Romano codice per apostrophem, *abundest* legitur, ut: *in test*, & huiusmodi pleraque in antiquis marmoribus scribi solita adnotavimus.

555. TALIA CONUBIA. In antiquis omnibus codicibus, quotquot habui, *conjugia*, legi: & alibi observatum, pro *conubio*, *conjugio*, haberi in manu scriptis exemplaribus plerique.

558. HAUD PATER IPSE VELIT. In antiquis omnibus codicibus, *pater ille*, uti etiam mutatum superius pronomen hoc adnotavimus, eo loco: *Sic Juppiter ille monebat*.

559. FORTUNA LABORUM EST. In plerisque codicibus antiquis, *est*, non habetur.

563. ITALIAE IN MEDIO. Antiqua omnia exemplaria legunt: *Italiae medio*, absque *in*. Succurrit vero ad hoc ex Solino, quod Varro tradidisse fertur: *Italiae umbilicum in agro Reatino esse*.

565. AMSANCTI VALLES. In Romano codice, *amfracti*, legitur, inemendate: nam Servius, & alii veteres Grammatici, *amsancti*, agnoscunt: cui quidem lectioni Claudianus etiam adstipulatur.

566. MEDIOQUE FRAGOSUS DAT SONITUM SAXIS, ET TORTO VORTICE TORRENS. In codicibus aliquot antiquis: *fragosis*, ut cum *saxis* jungatur; sed longe magis placet: *Torrens fragosus saxis*, & *torto vortice*. In antiquis vero aliquot, *vortice*: quod, uti dictum superius, tantumdem esse vult Arulianus.

568. SPECUS HORRENDUM ET SAEVI. In antiquis plerisque non habetur, & dictum vero per appositionem, *saevi spiracula Ditis*, ostendit verbum unitatis numero positum, *monstratur*, in iisdem codicibus; sed enim exemplaria pleraque, *monstrantur*, legunt numero multitudinis.

570. QUEIS CONDITA ERINNYIS. In Mediceo codice, *condit*, verbi voce scriptum est: quam lectionem non ignoravit Servius.

571. TERRAS COELUMQUE LEVABAT. In aliquot antiquis codicibus, *terram*, legere est, unitatis numero: & *levavit*, praeterito tempore; quum tamen imperfectum Servius agnoscat.

577. MEDIOQUE IN CRIMINE CAEDIS ET IGNIS. In Romano codice, *igni*, legitur: quippe medio; sed *caedis* & *ignis*, melius.

583. CONTRA OMINA BELLUM. In antiquis aliquot codicibus omnino legere est, *contra omnia*: quam lectionem agnoscit Servius, quamvis ibi mutulus videatur, Interpretetque *auguria* subaudiendum ajunt; sed utcumque illi, *omina* magis placet: & antiquorum exemplarium bona pars ita legendum persuadent.

585. CERTATIM REGIS CIRCUMSTANT TECTA LATINI. In Mediceo, *tecta tyranni*, scriptum cum paraphrasi, *Latini*. Dubitarunt forte aliqui nugationem esse, *Regis Tyranni*: atque ideo paraphrasin admiscere. Verum hoc ego in medio relinquo.

586. ILLE VELUT PELAGI RUPES IMMOTA. In antiquis nonnullis codicibus legere est: *pelagi moles*, propterea quod statim subsequitur, *ut pelagi rupes*. Verum huiusmodi repetitio magno cum decore, & venustate summa facta mihi videtur: & probatiora omnia exemplaria, *rupes*, habent: nam de mole statim subijcit: *Quae sese multis circum latrantibus undis, Mole tenet scopuli nequidquam, & spumea circa Saxa fremunt*. Ubi Servius tenet distinguendum dicit, ut *scopuli*, nominativus sit casus. In antiquis tamen codicibus distinctio est post dictionem, *scopuli*, ut legatur, *mole scopuli*. Sequitur vero absque & in iisdem codicibus vetustis: *nequidquam spumea circum Saxa fremunt*; sed copulativa ea inserta multum habet venustatis, & gratiae.

590. LATERIQUE ILLISA REFUNDITUR ALGA. Variat haec lectio in codicibus antiquis; aliis, *aspera*, aliis *infusa*, aliis aliter legentibus; sed enim, *illisa*, vulgata lectio magis placet.

591. COECUM EXSUPERARE POTESTAS CONSILIUM. In aliquot antiquis codicibus, *expugnare*; sed *exsuperare*, in pluribus habetur.

592. NUTU JUNONIS EUNT RES. In Romano codice una dictione legitur, *euntes*, quippe populos. Sed enim *eunt res*, longe venustius: & figura apud auctores frequentiori dictum videtur.

593. TESTATUS INANES. In antiquis aliquot codicibus, *testatur inanis*, legitur; sed alterum illud magis placet, ut cum verbo, *frangimur*, connectatur.

594. FERIMURQUE PROCELLA. In antiquis aliquot codicibus, *procellis*, est numero multitudinis; sed, *procella*, suavius.

598. OMNISQUE IN LIMINE PORTUS. Nonnulli veteres codices absque particula *que*: *Omnis in limine*, legunt; sed, *omnisque*, multo melius.

600. SEPSIT SE TECTIS. In Romano codice, *saepis*, cum diphthongo, veluti etiam, *saepia*, superius adnotavimus. Eiusdem enim analogiae, *saepe*, *saepes*, & *saepio*.

601. MOS ERAT HESPERIO IN LATIO. In codicibus aliquot antiquis legere est: *Mos erat in Latio Hesperio*: quod non aeque placet.

605. HIRCANISVE ARABISVE PARANT. In Mediceo codice, & plerisque aliis per copulativam, *que*, scriptum est: *Hircanisque Arabisque*. Advertendum vero, quod a genitivo Graeco Ἀραβῶν, Ἀραβῶν, Latini nominativum, *Arabus*, faciunt, ut *Elephantus* ab Ἐλεφαντῶν; ita *Delphinus*,
Oo 2 Abs-

Abacus, Titanus: quanquam & Graeco etiam declinatu interim delectemur. Agnoscit Sospater *Arabs, Arabis*; & *Arabus, Arabi*, utrumque positum a Virgilio: Cinnamque ait in Propemptico Pollionis, *Belidis* dixisse, ut Virgilium, *Arabis*: atque haec ex Plinio subjungit: Es nume. plu. finita nominativo, dativo, *bus* recipiunt: idque Commentatores jubent. Quid ergo si sic declinavit, ut Plautus in Bacchidibus: *Arabus*. Et in Penulo: *Murrinus odor Arabus*. Lucilius xxv. *Arabus Artemo*. Denique & C. Cassius in epistola, quam de Dolabella scripsit: *Arabi mirifico animo erga nos fuerunt*, inquit. *Arabs*, Maro: *Omnis Arabs, omnes verterunt terga Sabaei*. Florus ad Hadrianum: *Quasi de Arabe, aut Sarmata manubias*. Haec a magnis viris accepta ideo libenter retuli, ut eorum calumniis obviam irem, qui saepe incusant me, nimis ad humilia nonnunquam declinare, videantque summos viros haec eadem non incuriose pertractasse, quae delicata nostra aetas quodammodo fastidit.

612. CINCTUQUE GABINO. In plerisque codicibus antiquis, inemendate legitur: *Sabino*, quum *Gabino*, sit omnino legendum: de quo *cinctu*, ut obiter locum apud Livium corrigamus, ita habetur in veteri codice Parrhasiano. *Sacrificium erat statutum in Quirinali colle genti Fabiae: ad id faciendum C. Fabius Dorso, Gabino cinctu sacra manibus gerens, cum de Capitolio descendisset*. Vulgata exemplaria habent, *Gentis Fabiae*, genitivo casu, & pro, *C. Fabius Dorso*, corrupta verba, *Claudius Fab. Dorsum*.

626. LUCIDA TERGUNT. Quamvis codices nonnulli, *tergunt*, legant; plures tamen & probatiores, *tergent*, legunt: & *Tergo, tergis*, ex usu penitus recessisse Servius adfirmat.

627. ARVINA PINGUI. In antiquo codice solita mutatione ex U digammo, in B mutam, *arvina*, scriptum est: perinde ac, *Jubentutis*, pro *Juventutis*. In antiquis aliquot marmoribus notatum inspicitur:

EX LONGO TEMPORE JUBENTUTIS.

Et ita JUBENTUTIS CELSUS, pro, JUVENTUTIS. Jam vero BIXIT, pro VIXIT sexcenties notatum observavi. Sed illud non praeterierim ob vitae longioris memoriam, quod in aede D. Ceciliae trans Tyberim legitur:

T. PIELLENIUS. JANUARIUS
SE. VIBO. FECIT. SIBI. QUI
VIXIT. ANNIS. LXXXVIII.

635. VOMERIS HUC ET FALCIS HONOS, HUC

OMNIS ARATRI. Valerius Probus in Artium institutis, *Honos*, habere ultimam naturam longam tradit hoc loco citato.

636. REQUOQUUNT. In codicibus, aliis, *recoquunt*, secunda syllaba per c. In Romano, *Recoquunt*, utraque per c: nam superius diximus, referente Velio Longo, q litteram olim a multis exclusam fuisse: neque a Nigidio Figulo unquam in Commentariis suis positam, teste Victorino. Praeterea diximus placuisse aliis, quoties post c sequeretur u, semper q adnotare, ut MEQUM, TEQUM SEQUM, scribendum procurarent. Quocirca, *recoquunt*, hi scriberent.

642. QUAE QUEMQUE SECUTAE COMPLERINT CAMPOS ACIES. In antiquis plerisque codicibus: *quemque* per M, & *complerunt*; sed quia *floruerit* sequitur, placet *complerint*. Taceo *complerint*: quod alibi legitur inemendate.

643. QUIBUS ITALIA TANTUM FLORUERIT TERRA ALMA VIRIS. In antiquis omnibus exemplaribus, legere est: *Quibus Itala jam tam floruerit*: quod mirifice placet, ut non modo nunc dicat Italiam viris florere; verum ab eo jam tempore florescere coepisse.

648. CONTEMPTOR DIVOM MEZENTIUS. In antiquis cod. *divom*. Cur vero *Divum contemptor* habitus sit, causam ponit Macrobius. Eum quippe Rutilis imperasse, ut sibi offerrent, quas diis primitias offerebant. Quoniam vero passim in Romano codice *Mezzentius*, geminato zz notatum invenitur, & Grammaticorum plerique scriptoris ejusmodi rationem graviter improbarunt, libuit investigare, numquid temere id a librariis, an ex usu temporum factum esset. Quumque usum fuisse comperissem, pro antiquissimi illius codicis auctoritate tuenda, visum est, quod bona lectorum venia factum velim, aliquanto latius evagari: nam veteres etiam Grammatici super hujus inscriptionis ratione diu multumque decertarunt. Confidenter vero Terentius Scaurus eos dubio procul falli dicit, qui *Mezzentium*, per duo zz scribunt: ignorantes duplicem litteram non debere geminari. Verum idem non inficiatur, colligere quosdam duplicem non esse eam. Negat & Valerius Probus, z dupliciter scribi posse, eadem objecta ratione, quoniam duplex sit: quam tamen, si quis aure sincere voluerit explorare, non esse forte duplicem inveniet: ea ratione, quod duplices pronuntiatione ipsa quas contineant intra se litteras ostendunt, ut ξ & ψ: de quibus nemo dubitavit: nam quum dixit proferimus, c quae fuit in *dico, cis*, & s, quae formam praeterito dat, articulatum discernuntur, non aliter quam si quis, *dixit*, prout in Longobardicis aliquot exemplaribus notatum est, pronuntiaverit. Ita in *finxit*, c & s audiuntur. Habet vero g magnam cum c cognationem, ut apparet

paret in *negotio*, quod a *nec otio* factum est: ob quam scribendi rationem Val. Probus ait, quoddam existimasse x litteram supervacuum. Id vero quod de duplicium sono quaerimus, liquidius apparet in ψ, ut, quum Διψας Graece protulerimus, scriptum apud Latinos in eas litteras resolvitur, quae auditu excipiebantur, p scilicet & s. *Est quaedam nomine Diphas annus*. Hinc nonnulli *opstitis*, per p, non *obstitit*, per b, scribendum praecipunt, quod ejus pronuntiationis sonus sit ψ. Sed enim eadem affinitate copulatae sunt b & p, quae c itidem & g. Itaque & nunc cs, uno eodemque sono videtur auribus inferre; ψ vero nunc ps, nunc bs repraesentare. Missas facio litteras alias, in quas duplices ipsae multipliciter resolvuntur, quum de iis tantum, quae auditu discernuntur, nunc sermo sit. Sed enim quum ἀνάλω dicimus, aut φράζω, vel alia ejusmodi, nullas in z pronuntiatio distinctas litteras, auribus quantum libet arctis excipimus; sed unum eundemque sonum simplicem, & ejus litterae proprium: neque vero quis huc σολ, Δοριεύς & φράζω, vel μάσδας, vel καμάσδω obijciat, quaeque multa Grammatici de quartae conjugationis futuro, deque praeterito medio & aoristo secundo, dicere consueverunt: nihil enim horum in φράζω, μάζω, & καμάζω, aurium sensu percipimus. Sed esto, cognoscatur ex resolutione vis duplicium z quidem, siquando in alias abeat litteras, aut in c aut in s, aut in g resolvi videatur: nam quod eam in geminum ss resolvi dicunt, nondum liquet: in c quidem eam abire ex eo manifestum est, quod *Zesbum*, & *Cesbum*, pro Amphionis fratre promiscue Graeci scribere consueverunt, ut Martianus Capella se observasse tradit. Quin etiam nomen idem per s notatum, *Sesbum*, nonnulli prodidere. Sane *Smyrna*, unico s, quae prius, ut idem Martianus auctor est, *Zmyrna*, z ante m praeposita, dicebatur: cujusmodi inscriptionis exempla & nos in antiquorum monumentis observavimus. Romae enim in Divae Anastasiae antiquo marmore legitur:

CASSIA L. L. ZMYRNA NUTRIX V. A. XXIX.

Et in Campo Florae:

POMPONIA ZMYRNA TESTAMENTO.

Eadem porro ratione *Smaragdum*, & *Zmaragdum*, scriptum animadvertimus. Ut in Vejentibus in Arce Castris novi Urna vetus admodum indicat, ita inscripta:

DIS MANIUS
OSSUIS
ZMARAGDI

Et in hortis Joannis Coritii, quos in Fo. Trajani Academiae Ro. Genio consecravir, antiquissimo lapide legere est:

M. AEMILIO M. F. APPRONIANO FILIO
DULCISIMO
M. AEMILIUS ZMARAGDUS ET SPERATA
PARENTES.

Quid verò *Lesbia*? nonne & *Lezbia*, per z scribi solita est? Sane apud Marium Massicum Volaterranum, Aquinatum Antistitem, monumentum est sane quam antiquum, in quo scriptum:

LEZBIAE OSSA HIC SITA SUNT.

Ac ne nomen id aliud esse dubites, eodem marmore & LESBIA legitur:

SEI NOMEN QUAERIS, SUM LESBIA.

Idem in *Mezzentio* crediderim evenisse: quod nomen gemino ss aliquando scribi solitum Velius Longus ait: quo loco, sunt qui pro ss geminato, s & c substituere malunt: quod mihi tantundem est, quum supra ostenderit & & x pro eadem littera aliquando Graecis agnitas. Has vero qui mutarunt, in zz geminatum transulere: vel cum antiquitus *Mezzentius*, duplicato zz scriberetur, in geminum inde ss utrumque z commutatum est. Quod vero minus z sit duplex, id satis superque potuerit indicare, quod ante m eadem syllaba praecipi solita sit ab antiquis: quae si duplex fuisset, dubio procul resiliere coacta foret. Multa praeterea reperiuntur exempla, tam apud Graecos, quam apud Latinos, in quibus z vocalem praecedentem minime producat: quod quidem facere non posset, si duplex esset. Id forte Latini neglexerunt, qui etiam in nonnullis ipsa re geminatis, praecedentem vocalem corripere, ut, *ponite spes*. Sed enim Graeci regulam eam religiosissime susceperunt. Quare Homerum ajunt nunquam scripturum ἰλιον Ζάνυθον, si ζ duplicem agnovisset. Quod quia veritus Theocritus sit, cum ajunt subsequenter etiam vocalem ob z litterae dupliciter produxisse in hoc eodem nomine, καλὰ πάλιν ἢ Ζάνυθον. Versum enim hunc spondaicum esse volunt. Sed enim utrum duplex littera vim habeat producendi vocalem subsequentem, an α littera dichrona suapte vi in Zacyntho produci potuerit, viderint eruditi: mihi sane minime displicet eorum sententia, qui Διάνυθον per resolutionem scriptum a Theocrito contendunt. Atque ita facile persuasum habuerim eam minime duplicem esse litteram, quae id nequaquam praestaret, quod est duplicium maxime proprium. Quantum vero pertinet ad ejus naturam, z aliter

sonat simplex, aliter geminata: quae si duplex esset, neque quidem in dictionibus inarticulatis pronuntiari posset geminata: ne dum in nominibus aliquid significantibus ex nullorum idiomatum usu frequenter adeo geminaretur: geminatas enim, quas isti semper duplices ajunt, vel ζζ vel ψψ, nemo unum unquam expresserit. At *Mezzentius*, geminato ζζ etiam Balbus non difficulter enuntiarit. Sed quoniam, bone Deus, religio sit, ζ vel non esse duplicem, vel non semper duplicem asseverare, quum peritissimorum hominum consensu, ne ζ quidem semper duplex habeatur? quorum opinionem plerique secuti longa annorum serie s litteram semivocalem illi suppetias ferre jusserunt: unde toties in veterum monumentis VIXIT, ALEXANDER, AUXILIUM, CAPPADOX, &c in Galbae nummis, PAX, inveniuntur. Sed quia hujusmodi pleraque nonnulli audent imperitiae saeculorum adscribere, audiamus obsecro Probum in Arte super ζ ita dissentientem. *Nam & hoc monemus, quod pauci sciunt: siquidem non semper ζ littera duplex sit accipienda, quando subiecta syllabam conformat, ut puta nox, & noes, lex & lecs, felix & felics, & caetera talia: siquidem tunc & sonum duarum litterarum contineat. At vero quando praeposita syllabae existat, non duplex, sed simplex est accipienda, ut puta Maximus, Anxius; nunquid nam maxsimus, aut ancisus, & caetera talia? & ideo, ut diximus, quoties ζ littera syllabae praeposita existat, simplex est supputanda, scilicet cs, & gs, litterae geminatae, si vocalibus praependantur, nunquam sonum syllabae suscitabunt.* Haec Probus. At quanto honestius haec de ζ dici possunt, quae in Latinis & Graecis nominibus syllabae praeposita fere semper existat; in alterius vero linguae nominibus nunc subiecta syllabam conformet, nunc expresso & intelligibili sono non aliter geminari sentiat, quam ss in esse; ll in tollō; rr in horreo, & similia? namque soni diversitatem in ζ simplici, & in geminato, nomen hoc ostenderit μᾶζα, pro pane dulciario, in quo unum quidem ζ tantum, & id leniter enuntiatum auditur; si vero mazza, quo vocabulo vulgo clavam appellant, & utrumque ζ distinctum, & vox plenior & crassior percipitur, non aliter quam si teras, a tero teris, & Terraesque, tractusque maris enuntiaveris. Liceat vero mihi exempla quaedam, ex ea, quae nunc in Italia viget, lingua desumere. Quod & Adamantio, & Capro, & aliis, ubi de hujusmodi aliqua re disputandum sit, bona est venia concessum. Neque clarissimi aetate superiori viri, Jovianus Pontanus, & Hermolaus Barbarus, talia sunt aspernati. Quin immo illud forte non temere asseverarim, ζ aliam apud Graecos litteram, aliam apud Latinos esse, si quo apud Graecos, & quo apud Latinos sono pronuntietur, diligentius animadverterimus: nam

quum Graeci ζζ, hoc est lavo dicunt, aut φζζ, fuga, aut ὀλιζα Ζακύνθος, aut Ζάκυνθον oppidum, non aliter fere apud Latinos sonat ejus litterae vox in ore Graecanico, quam si nisse, simplicis s, aut physis, Sacynthus, Sama, ore Latino pronuntiantur. Contra vero, si Graecus Latinum hominem audierit pronuntiantem vel Asiam, vel Aspasiam: si quem audierit sonum, suae linguae litteris scribere voluerit, Ἀζία dubioprocul, & Ἀσπασία scribet. Siquidem s apud ipsos pleniori sono vibratiusque pronuntiatum quam apud Latinos, apud quos ea littera nescio quo pacto languidior videtur esse. Et, ut Caper ait, in Etruria raro exprimitur ob exilitatem. Longe vero validius sonat s quum Graeci φός dicunt, quam quum Latini confusum. Ea autem de pronuntiatione loquor, quae viget aetatis nostrae usu: nam quae fuerit in antiquis, tam Graecis, quam Romanis, pronuntiatione ignoratur proflus: usque adeo tam apud illos, quam apud nos, omnia pessum ivere, vel a pristina illa Venere praevalente barbarie degenerarunt. Audiavi tamen Patavii M. Musurum, quum Graecas litteras summa omnium admiratione profiteretur, & jucundissima ejus consuetudine, quamdiu Romae vixit, in eodem contubernio, apud Clarissimum Principem Julium Cardinalem Med. fruebar, Janum Lascarin, tanti nominis virum, & Venetiis, quum Regis Galliarum Orator esset, & Romae colui: cum Basilio Chalcondylo, Demetrio F. dum in gymnasium Romano Graece profiteretur, familiarissime vixi: omnes eo, quem dixi sono, litteras has pronuntiare memini. Nostri vero, quum Latine loquuntur, ζ eo sono pronuntiant, quo Bononienses, & Aemilia ferme tota g consonantem quintam: nam quod Latini legere dicunt, Bononienses lexere proferunt: & Zeorxium, pro, Georgium, & hujusmodi reliqua. Denique idem in ζ apud Latinos sonus, qui apud Hebraeos in Zain: ea enim simpliciter scribitur, nisi quum daghes punctum, qui duplicem facit litteram, admittit; quum ipsi interim alias quasdam litteras ostendent, quibus sonus ille nunc plenior, nunc incitator evibretur, suis modo punctis, modo notis quibusdam & apicibus, distinctas; quas tamen omnes in unum ζ, tam apud Latinos quam apud Graecos, abire necesse sit. Quod, nisi Latinis concedatur, ut in aliquibus litteris Hebraeos imitari valeant, id impium saltem fuerit, nolle in Etruscis nominibus Etrusci nos usum idiomatis imitari. Nomen Etruscum est, *Mezzentius*. Consonantes ea natio tum reliquas, tum praecipue ζ geminare gaudet. Quod si, ut Velius Longus ait, *Messentius* scribi solitum sit, s geminato; s vero, uti ex marmoribus antiquis comprobatur, in ζ abire consueverit; non est mihi mirum, utrumque ss in ζ totidem transmutata. Nissa urbs, ut auctor est Theodorus, in

Or

Orthographias praeceptis, ss duplicato scribitur: eadem apud Etruscos & universos Italos, zz geminato, *Nizza*, passim & scribitur & enuntiatur, & pleraque alia, quae in Latinis dictionibus unica & simplici consonante proferuntur, per geminatum zz scriptitamus; & huiusmodi pronuntiatio aequis omnium auribus totius jam Italiae lingua comprobata est. Neque vero autit quisquam eam barbaram appellare linguam, quam nunc Itali viri omnes, ut quisque maxime excellit litteratura, ita majori studio ostentare ac posteritati commendare affectant. Neque minorem ex Poëmatibus ea lingua conscriptis gloriam sibi proponunt, quam ex Latinis Graecisve litteris, quas studiosissime fuerint affectuti. Quisque omnino politiore haberi voluit; tam facere ad litterarum & bonarum artium ornamentum idiomatis Italici cognitionem putant, quam Graecas litteras ad Latinarum necessitatem. Sed quid a vulgo exempla mutuemur, quum ipsamet natura ostendat z in medio nomine proferri non posse, nisi geminatum? Nam si *Mexentius* enuntiaveris, adeo sonus ille primae secundaeque vocali inhaerebit, ut cui prorsus adcommodata sit ea consonans ignores: quod Valerius Probus non inficiatur, tamen in ea est sententia, ut z geminatum scribi non debeat. Aut igitur *Mexem*, unicam esse syllabam dicendum erit, quod absurdum est: aut, si distinguere velis, suum unicuique vocali z fuerit applicandum. Sed esto, noluisse Graecos z unquam duplicari, dum aequo forsitan delicatius omnes pronuntiandi videres affectant: quos ideo nostri claudere, quod sermo ille nimium mollis haberetur, & illecebris, adblanditionibusque amantium praecipue conveniret: vel huiusmodi sit eorum lingua, ut in z geminati pronuntiationem flecti nequeat. Quid tum, non ideo poterunt Latini quicquam pronuntiare, quod Graeci proferri nequiverint? Atqui tertias utriusque numeri voces in verbis nos per r proferimus, quod illis adeo est a natura negatum: q litteram tam frequentem apud nos, tamque concinnam, neque forma, neque enuntiatione quisquam apud eos invenerit: quare pro *Quintus*, *Quinto* illi scribere coguntur, quod ad Graecorum morem scriptum in aliquot adhuc inscriptionibus antiquis inspicitur, ut in aede D. Steph. Rotundi: *COINTO AVO. LIB. AFRUM MINISTRAT.* Proinde nos h inter litteras, non illiteratorum hominum consensu recepit, illique figuram litteris parum, ordinem inter alias octavo loco assignavimus, sonumque proprium & potestatem obtulimus, quam in *mibi*, in *nihil*, nonnullisque aliis huiusmodi, palam exercere posset: quum ea inter accentuum apices apud eos pro nota cuiusdam spiritus recensetur. Praeterea nos non omnes Graecorum litteras admissimus: non enim *α*, neque *β*, neque *γ*, neque *δ*, Latinorum

quisquam adnotavit. Sed has, quas illi densas appellant, maluimus nos per duas potius litteras explicare: si modo h in litterarum collegium adscitam non exigamus. *Hra* vero adjectione tantum temporis sub e vocalis figura expressimus. Quid vero illud, quod i & u litteras vocales, consonantes nonnunquam appellamus, & tot in dictionibus duplices etiam esse profiteamur? An non licebit hoc facere Latinis, quia non ita Graeci faciunt? Denique quum tam multa sint, quae Latini diversimoda a Graecorum modis esse voluerunt, infirmum mihi videtur argumentum, ea de causa z passim duplicem asseverare, quia nunquam apud Graecos geminetur. At dicet aliquis, Latinam olim linguam neque x, neque y, neque z recepisse: neque harum unquam mentionem apud Romanos extrinse, nisi postquam peregrina nomina sonum hunc intulere: quumque omnia, quae litteram z admittunt, nomina peregrina sint, tamen civitate donentur, habitum ea, non naturam commutare. Sed de x deque y alibi latius disseruimus. Ut vero, quod nunc instat, agamus: Velius Longus auctor est z in Saliari carmine reperiri, ac perinde sermoni nostro non alienam. Quare quum ea littera uno modo habeat apud Graecos, alio apud Etruscos, & per Italiam universam; apud Hebraeos vero multipliciter & notetur, & enuntietur, ut Graeca quaedam nomina, quae in Italiam commigrarunt, ad Graecorum normam scribenda censuerim, ita Etrusca & Hebraea suis legibus vivere permiserim: neque absurdum unquam iudicaverim, *Mexentium* Etruscum nomen, ad Etruscae, sive dicere malis Italicae linguae, consuetudinem notari zz geminato: qui tam multa huius linguae vocabula eo modo citra ullam offensionem audiamus, & non gravate proferamus. Quod vero *divom* per v & o in antiquis codicibus habetur: non ignoro esse litteratissimos viros, qui scriptiois huiusmodi rationem haudquaquam admittere voluerint, quod *divom* ajunt per syncopam, ex dictione *divorum*; o & r mediis litteris expunctis, factum. Sed hoc nihil prohibet, quin veteres illi suo jure facerent, qui terminationem eam, quae per v u geminatum esset, in omnibus formis abhorrebant: quare tam accusativo, quam genitivo casu *divom* scriptitabant: ita *avom*, *salvom*, *rivom*: & distinctis etiam syllabis, *SUOM MAREITUM*, & sexcenta huiusmodi: quorum exempla ex inscriptionibus antiquis passim toto opere disposuimus. Et nos ita saepe scribendum curavimus, quia saepissime ita scriptum in antiquis Virgillii codd. offenderamus: & Fab. Quintilianum affirmare videbamus, ad tempora usque praeceptorum suorum *cervom*, & *servom*, & similia v & o litteris scripta, ea adjecta ratione, quod subjecta sibi vocalis in unum sonum coalescere, & confundi nequirit. Sed quoniam

niam satis superque sumus evagati, quod eruditum quorundam amicorum gratiae dedimus, tempus est, ut ad instituti operis negotium revertamur.

649. FILIUS HUIC JUXTA LAUSUS. Codices aliquot antiqui legunt, *Filius huic fuerat Lausus*. Aliquot alii: *Filius hunc Lausus juxta*. Alii: *huc juxta*: quae quamvis ita multipliciter legantur, non tamen a vulgata lectione, quae est, *Filius huic juxta Lausus*, discedendum est.

656. SATUS HERCULE PULCHRO PULCHER AVENTINUS. Sunt codices, in quibus *Hercule forti* legatur. Observatum vero est alibi, *Herculi* nomen a fortitudine inditum: nam *Alcides*, ἄλκις ὁ ἄλκιος, hoc est, a *robore* atque viribus appellatus est. Puto vero ego *forti*, loco hoc Servianam esse paraphrasim, qui *pulebrum*, pro *forti* poni dicit. Multum praeterea venustatis & decoris est in ea agnominatione, *Satus Hercule pulchro Pulcher Aventinus*: ut id denique sit, quod Horatius ait: *Fortes creantur fortibus*. Est & ostendit equos, in aliquot antiquis; sed longe melius, ostentat.

659. COLLIS AVENTINI SILVA. In codicibus aliquot antiquis, *in silva*, legitur. Magis vero Virgilianum videtur absque praepositione dictum.

660. FURTIVUM PARTU SUB LUMINIS EDIDIT AURAS. Antiqui plerique codices legunt, *fortivo partu*: & *oras*, non *auras*: quanquam exemplaria itidem vetera non desunt, in quibus *ad sublimis edidit auras*, legere est; sed enim *sub luminis edidit oras*, magis omnino placet, ut Lucetianum illud sapiat: *Dias in luminis oras*: nam qui *auras* scribere, forte secuti sunt eorum superstitionem, qui *olam*, *aulam*; *plostra*, *plaustra*, & alia eodem modo scribere malebant. Atque ut de mutatione hujusmodi aliquid ulterius referamus: Scimus *Oratam* ex Verrio Flacco, teste Festo, piscis genus a colore auri appellari, quod veteres o pro au ponebant. Hinc Sergium, quod annulis aureis & gradibus uteretur, *Oratam* appellatum.

663. BOVES IN FLUMINE LAVIT IBERAS. In codicibus aliquot antiquis, *Iberos*, virili genere legitur; sed in usu frequentiori est per foemininum dicere, ut *Reddidit una bonum vocem*: &: *Abstraxitque boves*, cum & tauros etiam abstraxisset.

666. IPSE PEDES TEGMEN. Antiqua omnia exemplaria, *tegmen*, legunt, ut etiam in III. *Consertum tegmen spinis*. Inferius tamen est: *tegmen habent capiti*: καὶ τὰ στυγνὰ.

667. TERRIBILI IMPEXUM SETA. In codicibus aliquot, *implexum*, legitur; sed *impeyum*, magis receptum.

671. FRATRIS TYBURTI DICTAM COGNOMINE GENTEM. In Romano codice, *Tyburni* legitur, quod non ignoravit Servius. Adverte vero

Tyburta per i prima syllaba, non per y scribi apud Graecos, & ita in plerisque veterum monumentis observavi. Est & ubi legas, *Tiburtia limina*; sed *moenia*, omnino agnoscitur ab eruditis: ut ad conditores fratres fratris adludatur, quorum unus tantum urbi nomen dedit.

684. QUOS DIVES ANAGNIA PASCIT. In nonnullis codicibus, *pascis*, habetur, per apostrophem: ut conveniat cum sequenti membro: *Quos Amasene pater*.

686. NEC CLYPEI CURRUSVE SONANT. In antiquis aliquot codicibus, per *que*, copulativam, non per *ve*, disjunctivam particulam, legitur: *Nec clypei currusque*. Sed *currusve*, receptum magis.

689. TEGMEN HABET CAPITI. In plerisque codicibus antiquis, *habent*, numero multitudinis notatum est, & quod superius adnotavimus, *tegmen*, ut *regimen*. Eadem proportionem hoc quoque loco scriptum inveni *tegmen*, per Proceleumaticum; sed magis placet eruditis *tegmen*, per synepam. Sicubi enim Proceleumaticus pes apud Virgilium invenitur, ex iis ille dictionibus constat, quae vocalium hiatum habeant; vel ut ex figura aliqua syllabae duae in unam coire possint; vel ex duabus vocalibus altera consonans fieri, ut in vocalibus, *parietibus*, & *ariete*, i potest in consonantem solidescere, & in *genua labant*, u, ut nonnulli putant, pari modo pro consonante censi.

691. AT MESAPUS EQUOM DOMITOR. *Mesapus*, varie scribitur in codicibus antiquis, aliis ss, aliis pp geminantibus: id quia nondum a veteribus Grammaticis observatum, neque in memoribus usquam a me lectum est, in medio relinquam.

692. NEC STERNERE FERRO. In antiquis aliquot exemplaribus, *nec sistere*, legitur; sed *sternere* malunt omnes.

709. POSTQUAM IN PARTEM DATA ROMA SABINIS. In antiquis aliquot codicibus legere est: *postquam pars est data Roma Sabinis*. Sed in partem usus est superius etiam Poeta noster: *In partem praedamque*.

711. ERETI MANUS OMNIS, OLIVIFERAEQUE MUTUSCAE. In codicibus aliquot antiquis, *Heriti*. Sed omnino Ἡρετι Graece scribitur: & quamvis Ἡρετι & Ἡρετι, in honorem cuius positum oppidum ajunt, deducatur; nusquam tamen in Graecis auctoribus adspirationem observavi: parceque in Latinis, & in antiquis Valerii Maximi codicibus prope, *vicinum Sabinae regionis Eretum*, scriptum est, absque adspiratione, quam dictionem nonnulli ita depravarunt, ut *Fretum* scripserint. *Mutuscae*, quoque varie scribitur; sed inemendate, veluti superius in plerisque codicibus,

Incusque Calenos, pro, *Capenos*, invenias.

712. QUI ROSEA RURA VELINI. Sunt quidem codices, in quibus *roscida* legatur; sed *rosea* agnoscit Servius a loci nomine; legas tamen apud Plinium: *Sabini*, ut quidam existimaverunt, a religione, & cultu deorum *Servini* appellati: *Velinos incolunt lacus roscida collibus*: qui dubio procul ad Virgilianum carmen respexisse videtur. *Pōo* tamen agnoscunt Graeci: unde *Rofus*, & *Roseus*, gentile nomen. Quare Servius non imperite *Rosea* legit.

714. CASPERULAMQUE COLUNT. Ex antiquis codicibus, omnino *Casperiam* legendum. FORULOSQUE. In antiquis aliquot, *Ferulos* habes; sed inemendate: ita *Himillae*, pro *Himellae*.

715. FABARIMQUE BIBUNT. *Faburum* in antiquis aliquot codicibus sic habetur, sed apud plures, *Fabarim*, lectione auctorum consensu comprobata.

718. VOLVUNTUR MARMORE FLUCTUS. In plerisque codicibus antiquis, pro *marmore*, *litore*, scriptum invenias; sed in Romano, *marmore*; ita in Mediceo, & aliquot aliis.

722. SCUTA SONANT, PULSUQUE PEDUM TREMIT EXCITA TELLUS. In plerisque antiquis codicibus scriptum inveni, veluti prius in impressis legebatur, *Scuta sonant pulsuque pedum conterrita tellus*: lectionem vero illam, *tremet excita tellus*, quam nuper eruditissimi viri publicarunt, in Mediceo, & in Porcio, tantum ex manu scriptis codicibus vidi.

730. OSCORUMQUE MANUS. Male in quibusdam antiquis codicibus, *Tusorum*, est. TERETES SUNT ACLIDES ILLIS TELA. *Aclidas* quidem, teli genus, Commentatores tradunt; de quo tamen nemo certum asseverat. In quodam vero antiquo codice, legimus, *acides*: quod apud Graecos, & *telam*, & *cuspide* significare manifestum est. Forte tamen aliquis erit, qui de *aclide* certius aliquid in medium ferat: nobis enim ad plurima huiusmodi perquirenda orium non fuit.

732. LAEVAM CETRA TEGIT. In aliquot antiquis codicibus, *laevas*, numero multitudinis; sed & *laevam*, unitatis numero reperitur. *Cetra* quoque varie scribitur in vetustis exemplaribus: nam & *caetra*, & *scetra* reperitur; sed melius ex Livio *cetra*: unde *cetrati milites*.

736. PATRIIS SED NON ET FILIUS ARVIS CONTENTUS. In antiquis aliquot codicibus, *sed non iam*, legitur.

739. BATULUMQUE TENENT ATQUE ARVA CELENNAE. In Romano codice, *Batalum*, & *Celemae*, pro *Celeannae* legitur: utrumque inemendate.

740. DESPECTANT MOENIA AVELLAE. Antiqui omnes codices, quotquot habui, *moenia Bellum*. IV.

lae, legunt; quod vero & *Abellae* legi possit, rationem videris apud Servium; tum etiam apud Strabonem *Abella* legitur, ubi has hoc ordine ponit urbes: Τῆς δὲ Λατίνης ὁδῷ καὶ ἐπὶ Σαβίνοι, καὶ Ἀτίλᾳ, καὶ Νόλλᾳ, καὶ Νουκερίᾳ, καὶ Ἀνίρᾳ, καὶ Ἀβιλλᾳ.

741. SOLITI TORQUERE CATEJAS. Quia in plerisque codicibus, I littera longiori forma notata est, supraque aliarum fastigia alte producta, factum est, ut in Romano codice, & quibusdam aliis, *catelas*, inde *catellas* notatum fuerit: illud enim I longum, L litteram, qua nunc scribentes utimur, esse crediderunt: quod ideo dictum volui, quia Longobardica manus saepe fallat in litterae scriptio-
ne, nisi hoc adverteris.

744. MISERE IN PRAELIA NURSAE. In Romano codice, *Nyrfae*, per Y scribitur, ut *Cymatum*, pro *Cumatum*. Sunt & plerisque codices, in quibus *Nerfae*, per E scriptum est; sed *Nurfae* receptum.

747. DURIS AEQUICOLA GLEBIS. In plerisque veteribus codicibus, *Aequicula*, pene ultima per V notata est: nam ea terminatio, quae est in *ola*, plerumque per V scribi animadverti, ut, *epistula*: quod non in veteribus tantum codicibus, verum etiam in antiquis monumentis non semel observavi.

750. QUIN ET MARUVIA VENIT DE GENTE. Veteres pene omnes codices, *Marubia*, legunt per B mutam. Romanus tamen, *Marula*, habet. Stephanus in iis, quae compilavit ex Hermolao Bizantino, *Μαρίαβαν*: sed in Sabinis ponit; verum auctor ille adeo passim corruptus est, ut parce admodum ei sit adhibenda fides.

757. NEQUE EUM JUVERE IN VULNERA CANTUS. Antiqui plerique codices, in *vulnere*, legunt ablativo casu, dum vulneraretur; idem tamen significat, in *vulnera*.

758. QUESITAE IN MONTIBUS HERBAE. Ita habetur in Mediceo; sed in antiquis plerisque aliis exemplaribus legitur, *quaesitae montibus*, absque IN. Leve hoc fortasse videbitur multis, sed iis, qui sese stilo exercere gaudent, pensitatione non injucundum.

759. TE NEMUS ANGITIAE. Antiqua aliquot exemplaria, *Argitiae*, legunt; sed *Angitiae* melius, ex Solino, ut etiam habetur in codice Porcio.

762. VIRBIUS INSIGNEM QUEM MATER ARITIA MISIT. Saepius dictum, in Romano codice familiarem esse mutationem ex I in E, ut in veterum aliquot monumentis, NEOLENTIA, in nummis MAURETANIA, & alia pleraque. Ita hoc loco & *Verbius*, & *Aretia* scriptum est; sed *Verbius*, non in hoc auctore tantum, sed in aliis quoque, per E scriptum observavi; per I vero scribi debere ostendit analogia: quoniam, ut apud
Pp Ada-

Adamantium est, eum virum bis factum esse memorant. Cavet vero auctor is, ne *Virvius*, littera media per v digammon scribatur: quoniam *bis* numerus per b mutam notetur: quum tamen eo loco, quod superius attigimus, *Favium*, non *Fahium*, contra nostri temporis usum praecipiat scribi. Quantum vero pertinet ad urbem, in Strabonis codicibus *Ἀίτια μετὰ τὸ Ἄλβανον* per *īta* scriptum, quum *Ἀρτίον τὸ Τυρρηνικὴς χώρας* per *īta* scribatur. Non praeteribo vero loco hoc, quod ad litterae mutationem attinet, observasse Quintilianum, ut *sibe*, a Messala, ita *quose*, scriptum in multorum libris, comperisseque se ex Pediano T. Livium ita his usum, qui & ipse eum sequebatur: *Quae nos* (ait ille) *i littera finimus*. Quid vero illud apud Verrium, qui Scipionem Africanum Pauli F. *rederguisse*, per e litteram enuntiasse dicit; contra vero *perisum*, per i? cuius meminit Lucilius, cum ait: *Quo facies videar & scire plus quam caeteri*, *perisum hominem*, non *peresum* dicens, *ferum natura genus*.

763. Hymetia circum litora. In Romano codice, legere est, *bumentia circum litora*; sed malunt omnes *Hymetia*, ab Atticae monte. Sed id quoque observandum est, apud Graecos geminato ττ scribi *ὑμεττι*, nomenque observant τὸ u natura producere.

773. Phoebigenam Stygias detrusit ad undas. In antiquis codicibus alibi, *ad undas*, alibi, *in undas*, legitur.

777. Exigeret versoque ubi. Plerique codices antiqui absque particula, *que*, legunt, *verso ubi*: in qua dictione eruditioribus auribus iudicandum relinquo, quam venustius sit legere: *Solus ubi in silvis Italidis ignobilis aerum Exigeret verso ubi nomine Virbius esset*. Possit vero versum ita nulla collisione consistere ostendit, quod superius legimus: *Antiqua e cedro Italique paterque Sabinus*: & huiusmodi pleraque apud hunc eundem Poetam.

778. Unde etiam Triviae templo. Plures antiqui codices habent, *templo Triviae*, quod eorum curae commendamus, qui spondeum duobus dactylis interiectum addere carmini maiestatem agnoscunt.

779. Quod litore currum, Et juve-

NEM MONSTRIS PAVIDI EFFUDERE MARINIS. In codicibus aliquot antiquis, *quo litore*, legitur. Neque obstat, Hippolytum in Attica, non in his regionibus fuisse dilaceratum, quando Poëtis ea concessa licentia, ut & fabulas, & historias nonnunquam ex commodo suo pervertant; placet tamen *quod*, ut sit redditio causae.

781. HAUD SECUS AEQUORE CAMPI. In antiquis plerisque codicibus, *segnus*, legitur: quam lectionem Servius agnoscit, quum dicit, *non segnius patre*.

794. AGMINA PENSANTUR CAMPIS. In antiquis codicibus, & *desantur*, & *desantur*, observavi: utrumque recte, ex usu veterum.

799. QUIS JUPITER ANXURIS ARVIS PRAESTET. In antiquioribus sane, *Jupiter* unico phabatur. In Romano, & aliquot aliis *Anxirus*. In aliis plerisque, *Anxyris* per x, ut Graece scribitur. Et *Anxiris*, per i Latinum, iis, qui Graece nesciebant.

810. FLUCTU SUSPensa TUMENTI. In aliquot veteribus codicibus legere est: *fluctus tumentis*, quod minime placet: non sum vero nescius esse aliquos usque adeo naris supra modum emunctae, ut, quum quatuor illos versus legunt:

*Illa vel intactae segetis per summa volares
Gramina, nec teneras cursu laessisset aristas;
Vel mare per medium fluctu suspensa tumentis*

Ferret iter, celeris nec tingueret aequora plantas; adulterinos eos iudicent, ut qui a Virgiliana gravitate videantur alieni. Sed valeant tam severi Critici, quando in exemplaribus omnibus antiquis ea carmina reperiuntur: neque hyperbolica ea lascivia indecora est, praesertim in virgine laudanda, quum toleretur in Apollonio in Polyphemi agilitate describenda, unde locum Poëta noster mutuatus est, cuius versus non apposui, quia sunt jam omnibus in promptu.

816. LYCIAM UT GERAT ILLA PHARETRAM. Sunt antiqui codices, ubi *ferat* scriptum est. Sunt qui *gerat* magis proprium velint, & alterum illud ex paraphrasi adiectum esse. Est & *ipsa*, pronomen, pro *illa*, in antiquioribus exemplaribus; verum alterum hoc receptum.

LIBER OCTAVUS.

ATQUE IMPULIT ARMA. Saepius dictum est, praepositionem IN subsequente P in plerisque codicibus antiquis, in M minime mutari, id quod non in Virgilianis tantum exemplaribus est, verum etiam in Horatianis, Caesarianis, Ammiani Marcellini historiis, & aliis auctoribus, qui vel

Longobardicis, vel ejus generis litteris notati sunt. In illis enim Tineis praepositiones fere omnes in dictionibus omnibus incolumes habentur, ut hoc loco, IMPULIT per N. Neque nescius sum Grammaticos adversus hanc scripturae rationem reclamare: quos illius litterae sonus ante B non nisi M sona-

sonare possit, quum necessarium sit, post eam particulam enuntiatam, statim occludere labia secunda syllaba IMPULIT. Sed esto, vi naturae, M sonus ipsius litterae ante P pronuntiatae: quid obstat, ut, & si aliter enuntiatur, non tamen integra scribi possit, quum alia pleraque sint, quae aliter scribimus, aliter pronuntiamus, ut observat Velius Longus? Ac ne Graecorum sermonem in testimonium adducamus, qui T quum scribunt ante N, D tamen pronuntiant, litterae illius remolita duritie: iidem γ ante γ, *, ζ, ξ. notant, sed enim litterae, quae est N, pro γ scripto, sonum expriment. Noluimus nos eos superstitionius imitari, ideoque Angelus non Aggelus scribimus, Ancora non Agcyra, Anchises non Agchises, Phalanx non Phalagx, ea enim sic Graece scribuntur, ἀγγελος, ἀγκυρα, Ἀγχίσης, Φάλαγξ. Sed M tamen aliquando quum scripsimus, alterius litterae sonum pronuntiamus, ut Quintiliano & Velio Longo testibus apparet, in *multum ille*, & *illum ego*. Quare me nihil offenderit, si quis in N etiam eandem esse rationem asseruerit, & IN praepositionem scribendo incolumem servaverit, pronuntiationis vero leges naturae concesserit.

16. EVENTUM PUGNAE CUPAT. In aliquot antiquis codicibus, *cupiet* legitur: sed longe venustius *cupiat*.

25. SUMMIQUE FERIT LAQUEARIA TECTI. Miror Servium eos non neglexisse, qui *lacunaria* legunt: quum vel ex Horatii exemplo, quod apposuit, syllabae repugnantiam viderit, etiam multi polysyllaborum regulam usurpant.

38. EXPECTATE SOLO LAURENTI. In antiquis aliquot codicibus, *expectate*: quamvis nonnulli adimant s, quum operiri significat.

39. NE ABSISTE PENATES. Inemendate legitur *adiste*, in plerisque codicibus etiam antiquis: quum *absiste* dubio procul sit legendum. Ait enim Tyberinus: Tamen tantus bellorum motus insurgit, ne tamen animum desponde, sed quod instat, audacter exequere.

40. TIMOR OMNIS ET IRAE CONCESSERE DEUM. In veteribus omnibus codicibus, quotquot habui, *tumor* legitur, quod physice dictum esset. Effusa enim bile jecur intumescit, inde oritur excandescencia. Unde apud Hor. *Vae, meum fervens difficili bile tumet jecur*. Et alibi Virgilius: *Tumida ex ira tunc corda residunt*. Deque Meleagro apud Ovidium est: *Tumida frendens Marvortius ira*. Neque tamen displicet *timor*, quia Juno ea tot, quae eventura erant, metuens, veterisque memor belli, tantas exciverat turbas. In timore praeterea tumor est, ut Cornelius Fronto tradit, ut in metu motus animi, in formidine interdum ratio, in pavore nil non puerile.

42. JAMQUE THI NE VANA PUTES HAEC

FINGERE SOMNUM. In Romano codice, *ne vana putes* legitur, quod minime displicet. Sed & *ne recte*.

58. ADVERSUM REMIS SUPERES SUBVECTUS UT AMNEM. In codicibus aliquot, mutato numero, *Adversum superes remis*. Sed concursus ille syllabarum *sum, su, res, re*, molestam praefert asperitatem. In aliquibus autem manu scriptis, versus hic non habetur.

59. SURGE AGE, NATE DEA. In Romano codice, & quibusdam aliis non habetur *age*. In nonnullis altera manu superadditum, quum antea legeretur, *Surge, o nate dea*. Sed omnino *Surge age* magis placet. Missum facio *gnate deum*, quod & ipsum in veteri habetur codice.

61. SUPPLICIBUS SUPERA VOTIS. In Romano quidem codice, *votis* legitur. Sed in plerisque aliis, *donis*: ut idem repetatur, quod in III. praecceptum ab Heleno fuerat. Tamen Ti. Donatus *votis* agnoscit utroque loco.

62. EGO SUM PLENO QUEM FLUMINE CERNIS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *Ego sum quem pleno gurgite cernis*. Sed altera lectio magis omnino recepta.

67. NOX AENEAM SOMNUSQUE RELIQUIT. In antiquis aliquot exemplaribus, *relinquit*, per instans, ut conveniat cum surgit.

69. CAVIS UNDAM DE FLUMINE PALMIS SUSTULIT. In antiquis aliquot codicibus, *sustines* legitur. Et quod subsequitur, *talis effundit*, praesenti tempore, quod in vulgatis *effudit* habetur.

72. TUQUE, O TYBRI TUO GENITOR CUM FLUMINE SANCTO. *Tu o Genitor*, distinguendum esset ex antiquis codicibus, in pronomen & adverbium vocandi: corripereeturque *tu*, ob subsequentem vocalem. Quod non ideo apposui, quia lectionem hujusmodi probarem: sed, ut codicum tantum varietatem indicarem. Quidam, ut in plerisque aliis locis, *que* particulam inseruere. Hinc plerique codices habent, *Tuque o Tybri, tuque o Genitor*: tam imperite quam absurde. Perinde ac etiam *sancto* pro *sancto* scribere. Nam s etiam simplex in x mutare quorundam mos fuit. ut habetur in veterum monumentis, CASSIUS RECUNDUS, & alia quaedam hujusmodi.

74. QUO TE CUMQUE LACUS MISERANTEM INCOMMODA NOSTRA FONTE TENET. In Romano codice, *tenent*, legitur, ut *lacus* sit pluralis numeri: non enim adhuc proprium fontem aut lacus novit.

76. SEMPER CELEBRABERE DONIS. In plerisque codicibus antiquis, *venerabere*, specie Latino sermoni insolita; *celebrabere* autem omnino melius.

78. ADSIS O TANDEM ET PROPIUS. In Romano codice, & in Mediceo, *Adsis o tantum*, legi-

legitur. In aliquot aliis, *adfis & tandem propius*; sed omnino vetustius est, *o tandem*.

86. QUAM LONGA EST NOCTE. In codicibus aliquot antiquis, non habetur *est*, sed enim figuratam illam priorem lectionem agnoscit Servius.

87. LENIIT ET TACITA. In Romano codice, more suo, *lenit*, unico I, quod vel oblonga figura scribi debet, ut pro duobus accipiatur, sicuti *memor benefici*; vel spondeus est *uāla uuaipau*; sed magis placet *leniit*, dactylus.

90. ERGO ITER INCOEPTUM CELERANT. In plerisque codicibus antiquis, *peragunt*, legitur. Utrumque placet, sed melius *celerant*. In Mediceo, *celebrant*, quod cum eo quadraret, quod sequitur, *rumore secundo*. Quod vero ajunt Interpretes, *rumore secundo*, id est, bona fama, nihil ad Virgilianam sententiam facere videtur: nam *rumor* hic pro plausu ponitur.

91. LABITUR UNCTA VADIS ABIES. In codicibus aliquot antiquis, *uda*, non *uncta*, legitur; sed *uncta* magis proprium, quo epitheto alias etiam Poeta usus est ad pingendas navis: *Natat uncta carina*. Quod vero subjunxit, *undas & nemus mirari*, secundum Pythagorae disciplinam dictum, qui putabat omnia, spiritum vegetationis habentia, posse mirari.

98. CUM MUROS ARCEMQUE PROCUL ET RARA DOMORUM. In Oblongo codice perveteri, & quibusdam aliis, *arces*, legitur numero multitudinis, ut referatur ad colles septem, vel ad illud: *Septemque una sibi muro circumdedit arces*. Nam *rara domorum*. *Tecta vident, quae nunc Romana potentia coelo Aequavit*. Est autem pro *& rara*, in Romano codice, & in Mediceo, *ac*.

100. EUANDER HABEBAT. In Romano, & in Mediceo, *Euandrus*: nam *Euander*, vocativi casus esse volunt, pro *Evandre*, *uāla pūādisu*. Reliqui tamen codices, *Euander*, habent, nominativo casu. Voluntque alii *Evandre*, in vocativo fieri *uāla pūādisu*, ut illud: *Nam tibi, Tymbre caput*; quod agnoscit Probus. Sospater tamen Carilius ita scribit: *Alexander, Teucer, dici debet; sed & Alexandrus, & Teucrus, dici possunt, ut Virgilius: Teucrus & Evandrus, secundum illam scilicet rationem, qua nomina Graeca in os exeuntia, Latine in us exire Aurelio placet*. Contra quam regulam a Graecis *ἄγος*, idem a nobis *ager* dicitur. Ideoque, ut in his, & caeteris consuetudo sequenda est. Sed enim super hoc latius habetur libro tertio, eo versu: *Teucrus Rbestas*.

102. FORTE DIE SOLEMNEM ILLO. In Romano codice, *solemne*, genere neutro legitur, quod minime placet.

104. PALLAS HUIC FILIUS UNA. Quod in veteribus aliquot codicibus, *Pallans*, scriptum invenitur, non est praeter alicujus aetatis consuetudi-

nem: nam praeter ea, quae alibi retulimus, in antiquis inscriptionibus observata, Romae apud Marium Melinum, magnae celebritatis Patricium, hospitem olim meum officiosissimum, in antiquissimi monumenti titulo, vidi, *Pallans*, per N scriptum. Est vero cippus in pulcherrime elaboratus opere Corinthio, omnium, quae ad hanc diem viderim, lascivissimo, cujus inscriptionis verba singula in hunc modum habent:

VOLVSI AE
ARBVSVLAE
PALLANS Q. N.
A. FRVM.
CONTVBERNALI
CARISSIMAE ET SIBI.
In cujus basi est:
PERMISSV DEC.

Alibi etiam nomen id hoc pacto scriptum in veterum monumentis observavi, praefertimque LL duplicato, quod jam plerique non illiterati viri simplici L scribere coeperunt. Sed enim non sum nescius, veteres inscriptiones hujusmodi plerumque variare, litteramque ipsam N, non modo superaddi solitam, verum etiam, ubi ex analogiae ratione sit adscribenda, plerumque rejici, ut alibi factum in nominibus, *infas*, & *clesmes* ostendimus. Sed quamvis ita veteres scriptitaverint, Probus tamen Valerius nomen hoc in *as* terminari tradit. Et hunc locum citat, ut *as* longum ostendat. Qui si *ans* per N & s agnovisset, non hoc usus esset testimonio. Alibique errare eos dicit, qui putant *Pallantis*, genitivum a recto *Pallas*, per N litteram: & *Palladis*, a *Pallas*, absque N deduci: quas voces accentu tantum distingui monstrat, quum *Pallas*, dea, sit oxytonon: *Pallans*, heros, paroxytonou. De terminatione vero eorum nominum, quae sunt *infas*, & *clesmes*, satis est libro primo dictum. Hujusmodi vero generis est etiam *praegnas*, quod per *as* absque N in antiquissimo codice Terentiano scriptum in Ecyra legi eo loco: *Nam abducta a vobis praegnas fuerat filia*. Sane apud Sospatrum Carisium, ubi utrum *partium*, an *partum*, genitivo plurali, a *pars*, *partis* dicendum sit, quaeritur, Plinii verba referuntur, dicentis consuetudinem jam *partium* proferre coepisse, ut *praegnatum*, & *optimatum*: ubi videtur etiam *praegnas*, *praegnatis*, ut *optimas*, *optimatis*, a Plinio agnitum. Illud pro corollario addere visum est, quod in eodem codice Terentiano, qui est in bibliotheca Vaticana, qui subsequitur versus post eum, quem paulo ante citabamus: *Neque fuisse praegnantem unquam ante hanc sciri diem*: absque dictione *praegnantem*, notatus est, ut ita legatur: *Nam abducta a vobis praegnas fuerat filia. Neque fuisse unquam ante hanc*

hanc sciri diem. Quam lectionem ex peritis nonnulli plurimum approbarunt. Sed enim animadvertendum, non esse locum Pyrrichio in senario versu, nisi bis absque synalepha scandere voluerimus; primo loco Tribachum statuentes, in hunc modum: *Neque su. iss' un. quam an. te hanc. sci. vi. diem.* Verum haec in medio relinquere consilium est, quae sola sibi longum orationis apparatus exposcerent. tam multa apud eum quoque auctorem sunt injuria temporum labefactata.

108. ALLABI NEMUS ET TACITIS INCUMBERE REMIS. In Romano codice, & aliquot aliis, *tacitos*, legitur, quippe viros; non tamen displicet, *tacitis remis*.

112. QUAE CAUSSA SUBEGIT IGNOTAS TENTARE VIAS? In antiquis aliquot exemplaribus, *quae cura*, legitur; sed *caussa*, magis placet: ea enim ab Aenea refertur, eo versu: *Quos illi bello profugos egere superbo.*

114. QUOD GENUS. In antiquis aliquot codicibus, *qui genus*, non ineleganter positum. In aliquot aliis *quis genus*: quod aliis diligentius examinandum relinquo.

120. DARDANIAE VENISSE VIROS. In Romano codice, & aliquot aliis, *duces*, legitur, pro, *viros*. In plerisque vero codicibus, vel haec, vel illa dictio, abraha discernitur; sed enim *duces* omnino magnificentius est.

121. OBSTUPUIT TANTO PERCULSUS NOMINE PALLAS. Ne repetam amplius *obstupuit*, eo me vertam, quod *percussus* in antiquis codicibus habetur, a *percussio*. Quod vero isti *percellere*, unde *percussus*, ad animum tantum spectare dicunt, apud Ovidium quinto Metamorphoseos legas: *Stipite qui media positus fumabat, in ara perculit*: quod quidem nulli non videatur ad corpus pertinere.

122. EGREDERE, O QUICUNQUE ES. In Romano codice, sententia non profertur per dissolutum; sed conjungitur cum *obstupuit*, copulativa particula adjecta, hoc pacto; & *gradere*, o *quicumque es*, ait. sed enim *egredere*, video magis eruditius placere. CORAMQUE PARENTE ALLOQUERE. Codices plerique veteres, *parente*, legunt, ablativo casu, ut sit *coram parente*; sed mihi magis placet, *parentem adloquere*, ut est in Romano codice, & aliis optimis.

124. ACCEPITQUE MANU, DEXTRAMQUE AMPLEXUS INHAESIT. In plerisque codicibus antiquis, *Excepitque manu dextraque*: & pro, *amplexus*, sunt codices, in quibus, *implexus*, legitur: quae lectio cum *dextra*, ablativo, conveniret; sed enim *amplexus* plures fautores habet.

132. TUA TERRIS DIDITA FAMA. Praeteribo, quod in antiquis aliquot codicibus *debita* legitur; quum *didita* in emendationibus habeatur: quod Servius etiam agnoscit in codicibus emenda-

tis: dumque exponit *didita*, divulgata, ut illud, *Diditur interea Trojana per agmina murmur*. Lucretianum id quidem verbum, & in hoc significato ab utroque horum saepissime positum.

136. MAXIMUS ATLAS. In Romano codice: *maximus Atlans*: de cujus scriptionis ratione plerique diximus in primo Aeneidos. Succurrit vero nunc marmor simili ratione inscriptum, quod elegantia ingenia subiectum hic non aspernabuntur:

ASPRENANS CALPVNIUS
TORQVATVS PATRI SVO.

Fuisse enim in hujusmodi nomine veram lectionem, *Asprenas*, apud antiquiores, fatentur omnes. Tum in aede Divae Ceciliae trans Tyberim: ASPRENATIS CAESIANI legitur, absque N, obliquo casu.

139. CYLLENES GELIDO CONCEPTUM IN VERTICE FUDIT. In antiquis codicibus, partim *Cyllene*, partim *Cyllenae*, legitur; & *conceptum vertice*, absque IN: quod non placet.

140. AUDITIS SI QUICQUAM CREDIMUS, ATLAS. In codicibus aliquot antiquis, *si cuiquam credimus Atlans* legitur; sed *quidquam* magis placet. Et *Atlas* absque N scribi dictum.

144. TENTAMENTA TUI PEPIGI. In antiquis plerisque codicibus, *temptamenta*, per MP legitur: quam scribendi rationem, praeter omnium fere ceterorum antiquorum congeriem, in aliquot etiam marmorum inscriptionibus observavi: cujusmodi ea est: EJVS MONIMENTI PARTEM ALIENARE TEMPTAVERIT. Sed enim ubi ita scriptum invenitur, alia quoque praeter eruditorum usum inspiciuntur. Nos itaque *tentamenta* scribamus, ut omnes fere notae melioris homines hodie scribunt. ME ME IPSE, MEUMQUE OBJECI CAPUT. In antiquis aliquot codicibus, *memet*, legitur. De primae vero syllabae quantitate, vide Valerium Probum: & observatum a Grammaticis, *Tutemet*, esse dactylum, quod ejusdem est proportionis. Missum faciam, *caput*, per D, in antiquo quodam codice passim notatum: nam de litterae illius mutatione satis superius dictum.

149. QUODQUE ALLUIT. In antiquis, *abluit*: quod non ita placet. Est enim hic *adluere*, vel *alluere*, quo frequenter utitur Plinius in hanc sententiam.

151. ET REBUS SPECTATA JUVENTUS. In codicibus nonnullis antiquis *e rebus*, legitur; sed enim sententia videtur ET exposcere.

155. ACCIPIO AGNOSCOQUE LIBENS. In codicibus aliquot antiquis, *aspicio agnoscoque*, legitur; sed plures omnino, *accipio*, habent, ut: *Illos porticibus rex accipiebat in amplis*.

157. HESIONES VISSENT REGNA. In Roma-

mano codice Graeca pronuntiatione scriptum est: *Hifsonae*, prima syllaba per I, quo sono nunc *tra* litteram pronuntiant, *Hifson* enim scribitur. Variatque declinatio genitivi in antiquis codicibus: nam in aliis *Hefiones*, ut *Hifson*, in aliis *Hefsonae*, Latino declinatu, quin etiam *Hefione*, per E simplex reperitur; sed *Hefiones*, omnino doctioribus placet.

160. TUM MIHI PRIMA GENAS VESTIBAT FLORE JUVENTA. In codicibus aliquot antiquis: *vesteibat*, sive ut Priscianus putat, mediarum vocalium transpositione, quae postmodum in et diphthongo contrahantur: sive magis ex Lucillii sententia, ad I productam indicandam, ea diphthongus scribi solita sit: nam in *deico*, & *ameiceis*, & *periculeis*, nulla synaeresis. Sed & *juventa* varie scribitur: in nonnullis enim codicibus, *juventus*; in aliis quibusdam, *juventas*, invenitur: de quibus alibi dictum.

163. JUVENILI ARDEBAT AMORE. In Romano codice, & in quibusdam aliis, *juvenali*, legitur per A in pene ultima, quod etiam in aliorum auctorum veteribus exemplaribus observavi. Et agnitum a Grammaticis alibi demonstravi.

164. ET DEXTRAE CONJungere DEXTRAM. In antiquis aliquot codicibus legere est: *dextram* & *conjungere dextrae*; sed quattuor syllabarum per E prolatarum sonus, continuatioque, exilitatem quandam praefert ad fastidium usque.

165. ACCESSI, ET CUPIDUS PHINEI. *Phinei* multis modis corrupte legitur: nam & *Phaenei*, & *Phoeni*, reperitur. Sed enim per E, *Phenei*, trissyllabum omnino legendum ex probatoribus exemplaribus. Homerus: *Οἱ Φαίοντος ἱπποῖο*.

167. CHLAMYDEMQUE AURO DEDIT INTERTEXTAM. In Romano codice legere est: *intertexto*; sed *intertextam* melius.

168. PALAS. Nisi placeat *Pallans*, ut in plerisque veterum monumentis notatum est; & quia nomen id N non recipere tradit Probus, certe geminato saltem LL scribendum erit.

171. AUXILIO LAETOS DIMITTAM. In hoc etiam nomine, *auxilio*, variatum; nam sunt, qui *ausilio*, per s; sunt qui per x; sunt qui per utrumque x & s scribant: & superius in monumentis veterum *auxilium* per x & s notatum observavimus. Nos *auxilium*, ex usu eruditorum emendatione scribimus. Sed illud magis me moverit, quod in codicibus aliquot antiquis, *Auxilio tutos*, legitur; sed *laetos* magis receptum.

184. ET AMOR COMPRESSUS EDENDI. Diximus in Romano codice evenire saepius, ut dictiones, quae per geminum ss scribendae forent, per N & s notatae sunt, ut hoc loco, *compressus*. Id ea de causa factum est, quod geminandarum consonantium diversus admodum usus apud veteres

fuit: quadam enim aetate multa, quae nos unico s nunc scribimus, geminato illi, uti superius dictum est, scribebant, *ausus*, *imperioussus*, *formossus*, & similia. Contra fuere tempora, quibus, ut observatum a Verrio est, consonantes minime geminarentur. Ubi vero quid gemina consonante scribendum occurrisset, supra litteram, quae gemina scribenda erat, notam quandam ponere consueverant. Amplius Velius Longus Nisum auctorem citat, qui *comefe* & *suefe*, & alia hujusmodi simplici s scribenda censuerit, ea ratione, quod juxta productam vocalem consonans progredi non soleat, & s praesertim quondam minime geminaverint. Quam vero notam Victorinus Sicilicon appellat, geminandis consonantibus superponi solitam hujusmodi est figura' ut alibi monuimus. Quod apud eos, qui de Ponderibus & Mensuris scribunt, animadverti. Posterioris inde saeculi imperitia factum est, ut crediderint, notam eam compendiarie scripturae apicem esse, quem loco litterae N solemus interdum adlinere. Hinc *compressus*, hoc loco & in aliis codicibus, *imperiosus*, & *formosus*, quae nonnunquam ss geminato scribi consueverunt, emanasse crediderim. Quanquam in *formosus* circumflexum accentum, aut *τῷ μᾶλλον* etiam huic errori ansam dedisse credi possit, ut alibi disputatum est.

185. REX EUANDER AIT. Pauci admodum codices sunt, in quibus, *Euander*, legatur; sed in quam plurimis, *Euandrus*: de quo superius satis dictum. Quamvis Servius in Georg. dicat nomina, quae apud Graecos in *gros*, *tros*, *pros*, *ctos*, *atos*, exeunt, apud nos in *er* terminari, & secundae esse declinationis. Ex quibus duo tantum nomina designentur, *Codrux*, & *Congrus*. Verum haec latius ex Carisio recitavimus libro tertio.

187. VANA SUPERSTITIO VETERUMVE IGNARA DEORUM. In Romano codice, & quibusdam aliis antiquis, legere est: *veterumque*; & ita scriptum est in Lactantii Firmiani codicibus, ubi libro IIII. locum hunc exponit in hunc modum: *Qui novos sibi ritus assumebant, ut Deorum vice mortuos honorarent, quos ex hominibus in coelum receptos putabant, hos superstitiosos vocabant; eos vero, qui publicos & antiquos deos colerent, religiosos nominabant, unde Virgilius: Vana superstitio veterumque ignara deorum.*

190. JAMPRIMUM SAXIS. In perveteri codice, *jampriDEM*, legitur, quod nonnullis minime displicuisse animadverti.

191. DISJECTAE PROCUL UT MOLES. In Romano codice, *dejectae*, legitur, quod non aequè placet. Dicturus enim rem ab Hercule gestam, majus nescio quid ostendit, dicendo, *moles disjectas*. Loquitur vero de fragmentis illis, quae ab Aventini vertice, & imis radicibus avulsit Hercu-

cules, ut sibi aditum in antrum Caci pateface-
ret.

194. FACIES QUAM DIRA TENEBAT. In Ro-
mano codice, & aliquot aliis pervetustis, *tegebat*,
legitur; sed, *tenebat*, receptum magis.

196. FORIBUSQUE AFFIXA SUPERBIS. In ali-
quot antiquis exemplaribus legere est: *foribus sus-
pensa superbis*; sed *adfixa* nescio quid atrocius o-
stendit. In Mediceo absque particula copulativa,
foribus affixa, legitur.

201. NAM MAXIMUS ULTOR. In codicibus
nonnullis perveteribus, *maximus heros*, legitur;
sed magis placet *ultor*, quod ex iis titulis est, qui
Diis adscribi soliti sunt in veterum nummis, ut:
Jovis ultori. Et: *Mars ultor*. Resque ipsa gesta
titulum hujusmodi exposcere videtur.

205. AT FURIIS CACI MENS EFFERA. Non
infior in Romano codice, & quibusdam aliis re-
centioribus codicibus, *furiis*, legi; sed enim exem-
plaria pleraque vetusta cum Mediceo, & Porcio,
furis, habent, quo vocabulo quam maxima ex-
primitur ignominia: neque enim ignorabat Virgi-
lius, quam severe olim apud veteres furtum puniri
solum esset, quamque levi de caussa, vel uno
verbo furti quis argueretur: quippe si jumentum
quis aliorum duxisset, quam quo utendum acce-
pisset, aut longius quam quem in locum petiisset,
Q. item Scaevola declarante: *Quod cui servandum
datum est: si id usus est, sive quod utendum accepe-
rit, ad aliam rem, atque acceperat, usus est, fur-
ti se obligasse*. Multaque hujusmodi tum a Labeo-
ne, tum a Sabino examinata, quae temporum il-
lorum integritatem ostendant. Quare Servius pro
ingenti scelere *furis* nomen positum ait. Hoc ve-
ro loco non tam epitheton illi monstro proprium
est, quam etiam inservire tempori videtur. NE-
QUID INAUSUM, AUT INTEMPTATUM, SCELE-
RISVE DOLIVE FUISSET. Juniores, *intentatum*,
scribunt. In Romano codice, & in Mediceo, *in-
tractatum*, legitur: nam *tractare*, & *contrectare*
de furibus saepe dictum observes. Solinus: *Dum
tractat etiam ea, quae concesserant in Arcadum
jura, duce Hercule oppressus est*.

212. QUARENTUM NULLA. In Romano co-
dice, & aliquot aliis, *quaerentis*, legitur, numero
multitudinis: non enim verisimile est, Herculem
tantum quaesivisse; sed oratio crescit ex infinito.
In Mediceo, *quaerente*, per modum consequen-
tiae scriptum, cum paraphrasi, *Hercule*: quae qui-
dem structura videtur subagrestis.

217. SUB ANTRO MUGIT, ET CACI SPERM.
In antiquis plerisque codicibus, *mugit*, per synae-
resim scribitur, sive potius I oblongum fuerit pro
gemino.

227. EMUNUIT OBJICE POSTES. In antiquis
codicibus, *abice*, unico I; de quo plura Gellius

228. ADERAT TIRYNTHIUS, OMNEMQUE
ACCESSUM LUSTRANS. In plerisque codicibus an-
tiquis, non est versus hypermeter, sed, *omnem ac-
cessum* legitur; magis tamen placet, *omnemque
accessum lustrans*.

239. IMPULSU QUO MAXIMUS INSONAT AE-
THER. In antiquis aliquot, *intonat*, habetur; sed
insonat, in pluribus.

244. INFERNAS RESERET SEDES, ET RE-
GNA RECLUDAT. In codicibus aliquot antiquis
reberat, & *recludit*, legitur, praesenti tempore:
sed altera lectio cultior ab eruditorum collegio ju-
dicatur.

246. TREPIDENT IMMISSO LUMINE MANES.
In Romano codice, *trepidentque*, legitur, quod
& verum & sententiam replet, & numerosius son-
nat.

247. DEPRENSUM IN LUCE. In codicibus ali-
quot antiquis, non habetur *in*.

248. INSUETA RUDENTEM. Sunt codices anti-
qui, in quibus, *insueta paventem*, scriptum est;
sed *rudentem* magis tumultum auget.

251. FUGA JAM SUPER ULLA PERICLI EST.
In plerisque codicibus antiquis, non habetur, *est*,
verbum. Id vero me nihil offendit adjectum.

257. QUA PLURIMUS UNDAM FUMUS AGIT.
In antiquis aliquot codicibus, *quo*.

262. FORIBUS DOMUS ATRA REVULSIS. In
codicibus aliquot, *reclusis*: quod est admodum
leve, tanto in conatu: quare magis placet, *revol-
sis*, ut in Romano, & aliquot aliis probatoribus
habetur.

274. POCULA PORGITE DEXTRIS. In codici-
bus aliquot antiquis, *spargite*, legitur; sed *porgite*,
magis receptum.

278. ET SACER IMPLEVIT DEXTRAM SCY-
PHUS. In codicibus aliquot antiquis, legere est,
Et dextram implevit sanctus scyphus; sed vulgata
lectio receptior.

282. FLAMMASQUE FEREBANT. In codicibus
aliquot antiquis, *flammas*, numero unitatis.

286. EVINCTI TEMPORA. In codicibus ali-
quot antiquis, & *vincti*, legitur, quod non ita
placet.

287. HIC JUVENUM CHORUS, ILLE SENUM.
Neque quidem placet, quod in nonnullis codici-
bus, *atque senum*, legitur, admissa Servii distin-
ctione.

290. DISJECERIT URBES. In vetustis aliquot
codicibus, *dejecerit*, legitur; sed majorem vim &
impetum ostendit *disjecerit*.

291. UT DUROS MILLE LABORES. In Ro-
mano codice, & *duros*, quod non aequè placet.

295. NEMAEAE SUB RUPE LEONEM. In Ro-
mano codice, *Nemea* legitur; sed enim Servius,
Nemeas, legendum ostendit: quia *Nemeaeus* deri-
vat

vativum sit: apud Graecos tamen utrumque reperitur, *ο Νῆπιος*; & *ο Νῆπιος*, ut observatum a Grammaticis. Est etiam in Romano codice, *semenisa*, pro, *semesa*, errore illo familiari.

316. NEC JUNGERE. In aliquot antiquis. *neque*, particula ea ter repetita: *Quis neque mos, neque cultus erat, neque jungere tauros*. Sunt tamen qui *neq* monosyllabum tertio loco malint.

324. AUREAEQUE (UT PERHIBENT) ILLO SUB REGE FUERUNT SAECULA. Veteres codices fere omnes legunt, *Aurea quae perhibent*: nempe, saecula fuisse sub illo rege, quae perhibent aurea. In aliquot vero codicibus, quod non ita placet, legere est, *Aureaeque perhibent illo sub rege fuisse Saecula*; sed vulgata lectio, *Aureaeque ut perhibent*, magis doctis omnibus adridet.

328. TUM MANUS AUSONIAE ET GENTES. In Romano codice, *Ausonia*. *Ausoniam* vero putat Verrius dictam ab *Ausonio* rege, Ulyssis filio, ex Calypso: qui primus partem eam tenuerit, ubi Beneventum & Cales. Deinde paulatim sic dicta sit tota Italia, quae ab Alpibus includitur. Quod vero paulo infra, non procedere ait Servius, quod a Livio traditum est, *Tybrin dictum ab Albano rege Tyberino*, suppetias Livio fert Varro, dum is quoque *Tybrin a Tyberino Silvio Albanorum rege, quod is in eo extinctus sit*, dictum asserit.

341. ET NOBILE PALLANTEUM. In Romano codice legitur, *nomine*: veluti dixerat *Carmentalem Romano nomine portam*. Sed omnino, *nobile*, magis placet, ob antiqua tot eo de loco monumenta.

346. ET LETUM DOCET HOSPITIS ARGI. In codicibus aliquot legere est, *et mortem docet*; sed magis placet *letum*, ut persitet in nominis adlusione de *Argileto*. Quamvis non ignoro esse, qui ab *Argola* quodam, viro non ignobili, qui fuerit ibi sepultus, locum dictum velint. Alii ab *argilla*, quod ibi id genus terrae assatum fuerit.

350. JAM TUM SYLVAM. In Romano, *silvas*. In quibusdam aliis, *jam jam silvam*; sed *jam tum*, magis omnino placet.

357. HANC SATURNUS CONDIDIT URBEM. In codicibus aliquot antiquis, *arcem*, non *urbem*, legas: quod est historiae propius: nisi *urbem*, dictum sit ad ampliationem, & honestiorem rei nuncupationem: sive ad id respexerit, quod Roma inde *κατ' ἱστορίαν* Urbs appellata est.

361. LAUTIS MUGIRE CARINIS. In Romano codice, legitur, *cavernis*, errore foedo.

366. AUGUSTI SUBTER FASTIGIA FECTI INGENTEM AENEAM DUXIT. In codicibus aliquot antiquis, *subeunt*, legitur; sed *subter*, lectio castior videtur; aliter *Ingentem Aeneam duxit*, imperfecta erit oratio.

373. ASPIRAT AMOREM. In aliquot codicibus

antiquis, *inspirat*; sed & *adspirat*, invenitur, quod nonnullis placet.

377. ARTIS OPISVE TUAE. In antiquis aliquot codicibus, *opusve*, ut sit, Arma opusve artis tuae: nam non tam armorum praesidium, quam etiam artificii visendam pulchritudinem admirabitur Poëta, in armis ipsis. Est etiam, *opisque*, legere.

381. NUNC JOVIS IMPERIIS RUTULORUM CONSTITIT ORIS. In Oblongo codice, & quibusdam aliis antiquis, *imperio*, unitatis numero legitur, quod etiam apud Servium adveras. Missum vero faciam, quod in plerisque codicibus, & hic & alibi, *Rutilorum*, secunda syllaba per i notatur.

383. ARMA ROGO GENITRIX NATO. Ex antiquioribus codicibus scribendum, *genetrix*, media syllaba per e, ut alibi monuimus. TE FILIA NEREI. In codicibus aliquot antiquis, *Neri*, legitur. In nonnullis, *Neres*. Super quo declinatu multa Servius memorat. Priscianus vero in hujusmodi nominibus positum ait dativum pro genitivo, quare *Nerei* scribendum erit; sed *Neri* pronuntiare non incongruum, facta synaeresi in " Graecam diphthongum.

388. CUNCTANTEM AMPLEXU MOLLI FOVET. In Servii verbis aliquid desideratur: & ut illi etiam suppetias feramus, Nonius Marcellus locum hunc exponens ait: CUNCTANTEM, dubitantem. Quare ita etiam apud Servium legendum crediderim, CUNCTANTEM, *Dubitantem*, *scilicet de promissione*. Deest enim *dubitantem* in Servianis scriptis.

390. ET LABEFACTA PER OSSA CUCURRIT. In plerisque codicibus antiquis, *calefacta*, legi; sed *labe facta* Servius agnoscit. Quae phrasia Catulliana est: *Non si illam raro labe factes munere vestis*.

394. TUM PATER AETERNO FATUR DEVICTUS AMORE. In Romano codice, & in quibusdam aliis perveteribus, *devinctus*, legitur, quod amoris proprium est, & vinculum in mysticis significationibus amorem denotat: neminem enim facilius ad te trahas, & arbitrio colligaris tuo, quam amantem. Poëtae vero passim amoris laqueos & retia decantarunt: ut saepe apud Lucretium:

*Nam vitare plagas in Amoris ne jaciatur,
Non ita difficile est, quam captum retibus ipsis
Exire, & validos Veneris percurrere nodos.*

395. QUID CAUSAS PETIS EX ALTO? FIDUCIA CESSIT QUO TIBI, DIVA, MEI. Legitur utroque loco, *quid*, ut repetitio sit, *Quid causas petis ex alto? fiducia cessit quid tibi, diva, mei*; sed quo adverbium secundo loco magis placeat. Illud autem, quod

quod est, *ex alto*, Servius exponit, argumentatione longe repetita. Nonius, *ex vetusto*, & *antiquo*, interpretatur.

402. QUOD FIERI FERRO LIQUIDOVE POTESTUR ELECTRO. *Potestur* omnino in codicibus aliquot antiquis reperitur. Et in aliquot etiam duae ultimae litterae abrasae sunt. In Romano tamen, & in quibusdam aliis codicibus, ipsa vetustate venerabilibus, *potest*, habetur, quod magis placet, ut duo declinemus evitanda. *Potestur* illud post Lucretiana tempora jam obsoletum, & primam in dictione *electro* correptam, quae natura longa est, ut: *Sudant electra Myricae*, *ἤλεκτροι* enim Graece per *n* vocalem, omnium porro consensu longam, scribitur.

405. PLACIDUMQUE PETIVIT CONJUGIS INFUSUS GREMIO PER MEMBRA SOPOREM. Sunt codices admodum veteres, in quibus, *infusum* legitur, quod non aequè placet.

408. CEU FOEMINA PRIMUM CUI TOLERARE COLO VITAM TENUIQUE MINERVA. Quia sequitur inferius: *Haud secus ignipotens*, crediderunt nonnulli *ceu foemina* legendum; sed enim codices plerique veres, cum iis, qui apud me sunt, *cum*, non *ceu*, legunt: spectat enim comparatio ad tempus etiam antelucanum, quod & *Volcanalia* nuncupant: quare addit: *Nec tempore segnior illo*. Sed hoc utcumque placeat, non laboro. Quod vero super, *tenuique Minerva*, tam multa congerantur ab Interpretibus, in loci huius expositionem excogitata, aliter nonnulli codices admodum antiqui legunt, ubi *calathisque Minervae* habetur; sed enim *tenuique Minerva*, in Romano codice est, in Mediceo, & aliis quibusdam, eamque lectionem agnoscunt Aru. Mefius, & Priscianus.

418. QUAM SUBTER SPECUS. In vetustis aliquot exemplaribus, *quam subtus*, habetur.

421. STRICTURAE CHALYBUM. *Strictura*, inquit Servius, est *terra ferri in massam coacta*. Nonius Marcellus locum hunc citat, exponitque, *stricturae sunt scintillae*. *A stringenda vero acie* vocabulum *stricturis* impositum ait Plinius libro xxxiii.

423. HUC TUNC IGNIPOTENS. *Huc* quidem in plerisque vulgaris codicibus habetur; sed plerique veteres *huc* legunt, quod Servius agnoscit pro *huc* positum. Circumfertur vero Epitaphium, quod extat Capuae, in quo de more huiusmodi scriptum sit: *INFERRI HOC NON LICET NISI QUORUM NOMINA SCRIPTA SUNT ET QVIBVS CAVERO*.

428. DEJICIT IN TERRAS. Antiqua aliquot exemplaria, *deicit*, unico *i* legunt. Longe vero plura *dejecit*, pene ultima correpta: eaque dictio praesenti tempore pluribus locis ita scripta, *dejecio*, *dejecis*, non *dejicio*, scribi aliquando solitum ostendit.

Tom. IV.

stendit: ac de mutatione quidem litterae *i* in *e*, satis superius disputatum. Hoc vero loco No. Marcellus *dejicit*, mittit, interpretatur.

431. FULGORES NUNC TERRIFICOS. In Romano, & omnibus fere aliis veteribus codicibus, *horrificos*, est legere. Et ubi inferius habetur: *Aegidaeque horrificam*, iidem omnes, quotquot viderim, codices, *horriferam*, legunt uno consensu.

436. POLIBANT. In aliquot antiquis, *poleibant*: de qua scribendi ratione satis superius disputatum est.

438. DESECTO VERTENTEM LUMINA COLLO. Sunt codices, in quibus, *difsecto*, legatur. In aliquibus *dissecto*. In Romano, *dejecto*; sed *deseccio* magis placet, ut in Mediceo est.

439. COEPTOSQUE AUFERTE LABORES. In codicibus aliquot antiquis, *certos*, legitur, hoc est, qui quotidiana opera exercentur, qui olim instituti, qui vobis praecipue soliti: nam alia, quam soleant excudere, nunc opera imperaturus est. Non tamen displicet, *coeptos*, ut codices aliquot etiam manu scripti legunt.

443. PRAECIPITATE MORAS. In aliquot antiquis, *moram*; sed numero multitudinis magis placet, quod maiorem ostendit festinationem.

453. FORCIPE MASSAM. Sunt quidem codices, in quibus, *forfice*, legatur; sed enim Servius agnoscit *forcipe*, & utriusque diversum ostendit usum. Carisius, *forcipe*, loco hoc positum a Virgilio tradit: quamvis de *forfice* cum Servio non sentiat. Quod vero exemplaria, *massam*, habent, in Carili codicibus ejus loco, *ferrum*, legitur.

460. DEMISSA AB LEVA. Antiqui aliquot codices, *a levo* legunt, ut subintelligatur, *humero*; sed *ab leva*, scilicet, *parte*, vel *manu*, magis recepta lectio.

474. HINC RUTULUS PREMIT, ET MURUM CIRCUMSONAT ARMIS. In codicibus aliquot antiquis, *circumsonat arcens*, legitur; in aliquot aliis, *Arruns*: ut non unus nominetur hostis, ad maiorem timoris exaggerationem, seque honestius excuset, quod modico eum auxilio juvet. Mihi autem *armis*, ut in codicibus emendatioribus habetur, nequaquam displicet.

487. TABOQUE FLUENTES. In antiquo codice, *fluenti*, quippe *tabo*, legitur.

492. ILLE INTER CAEDES RUTULORUM. In Vaticanis omnibus codicibus, *caedem*, unitatis numero legitur: non ita in plerisque aliis.

502. NULLI FAS ITALO. In antiquis aliquot codicibus, mutato numero legitur, *Fas Italo nulli*; sed principium a spondeo versum omnino graviolem reddit.

506. MANPATQUE INSIGNIA TARCON. In antiquo codice, *Tarcho*. Alibi vero ex C. Julii Romani & quorundam aliorum sententia, nullum

Qq

no

nomen Latinum *on* litteris finire monuimus. Quamvis Plinius nomina quaedam dicit proprios gentis suae vultus formamque apud nos etiam custodire. De nominibus autem hujusmodi Fab. Quintilianus ait, ut *Palaeo*, *Thelaeo*, & *Plato* (nam sic eum Cicero quoque appellat) diceretur, retinuerunt: quia Latini, quod *o* & *n* litteris finiretur, non reperiunt.

512. ET GENERI FATUM INDULGET. In Mediceo codice, plurali numero, *fata indulgent*, scriptum est.

514. HUNC TIBI PRAETEREA. In aliquot antiquis, legere est, *nunc tibi*; sed pronomen illud indicativum longe plus ponderis & energiae habere videtur, dicendo *hunc Pallanta*: nam & in pronomine ipso, & in proprio nomine emphasis est.

517. PRIMIS ET TE MIRETUR AB ANNIS. Sunt codices antiqui, in quibus legere est, *te imitetur*, absque synalepha; sed omnino *miretur* magis placet: quia plus est *mirari*, in quo rei, quam vix te assequi posse speres, magnitudo ostentatur. ARCADES HUIUS EQUITES. In antiquis & emendatis codicibus, *Arcadas*, per *as*, scriptum est, metro ita suadente: nam accusativus pluralis in *es* Latinus esset, & non nisi producta ultima poneretur.

518. ROBORA PUBIS LECTA DABO. Antiqui aliquot codices, *corpora pubis*, legunt; sed omnino longe melius est, *robora*.

519. TOTIDEMQUE SUO TIBI NOMINE PALLAS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *suo tibi munere Pallas*; sed enim Servius nomine agnoscit.

520. DEFIXIQUE ORA TENEBANT. Vetus exempla quaedam exemplaria legunt, *intentique*; sed enim, *defixi*, magis placet, quod prae se fert etiam stuporem quendam.

527. FRAGOR INTONAT INGENS. Antiqui plerique codices, Vaticanique omnino, cum Mediceo, & Porcio, *inrepat*, legunt: quamvis, *intonat*, ea ratione Servio placet, quod alibi dictum a Poeta: *Fulminat Aeneas armis*. Quod vero paulo post sequitur, *pulsa tonare*, in antiquis aliquot, *sonare*, legere est. Sunt etiam vetusti admodum codices, in quibus, *fragor intonat aures*, legatur; sed hoc aliorum iudicio relinquimus.

531. AGNOVIT SONITUM ET DIVAE. In Romano codice, non habetur &, ut per appositionem legas, *divae promissa parentis*. Eruditus tamen auribus vulgata lectio, *sonitum & divae*, magis adblanditur.

532. NE VERO HOSPES NE QUARE PROPECTO. In codicibus aliquot antiquis, legere est, *ne quaere hospes*, *ne quaere profecto*. Utraque le-

ctio & venusta est, & a Virgiliana phrasi non aliena.

537. QUAM MULTA SUB UNDA SCUTA VIRUM GALEASQUE ET FORTIA CORPORA VOLVES. In Romano codice, legere est, *sub unda*, quod non displicet: in loco enim volvenda sunt. Sed, *sub undas*, ad locum, omnino vehementius est.

542. HERCULEAS SOPITIS IGNIBUS ARAS EXCITAT. In antiquis plerisque codicibus, *suscitat*, legitur, non inepte, quam lectionem agnoscit Servius.

543. HESTERNUMQUE LAREM. Placet Servio, *hesternum*, cui pridie sacrificaverat, improbatque *externum*: quod tamen & in Romano codice, & quibusdam aliis pervetustis codicibus invenitur. Sunt, qui *parvos penates*, *externos*, intelligant: quum solitus sit Poeta Aeneae Penates magnos deos appellare, ut eo loco: *Feror exsul in altum Cum sociis, gnatoque, penatibus & magnis Dis*: & per *magnos penates* jurat Ascanius in nono. Dixerat tamen Euandrus: *Communemque vocate Deum*. De quo plura Macrobius.

545. EUANDER PARITER, PARITER TROJANA JUVENTUS. In antiquis plerisque codicibus, *Euandrus*, per terminationem us scriptum est, quod hoc loco perplacet: quia sic *ὁμοῦσι* & *ὁμοῦ* vitatur, quae tribus continuis dictionibus haberetur in *er*, si *Euander* etiam legeretur. Quid vero veteres de nominibus hujusmodi tradiderint, alibi recitatum est.

555. OCYUS IRE EQUITES TYRRHENI AD LITTORA REGIS. Antiqui aliquot codices, *ad linnina*, habent; sed *littora* peritioribus placet: nam inde navibus in castra provecti sunt. Id etiam observandum, quod Servius ait: *Ocyus, positivus antiquus est, id est, celeriter: nec enim potest esse comparativus, ubi nulla est comparatio*. At quo modo positivus, cujus masculinum *ocyos* sit, ut: *fulminis ocyos alis*? Quare dicendum potius comparativum esse pro positivo, ita tamen, ut insolitum quiddam significet. Ita ibi: *Adloquitur Venus tristior*, quam scilicet solita sit.

557. IT TIMOR ET MAJOR MARTIS JAM APPARET IMAGO. In Romano codice, & *timor & major*. Sed id forte solito more. Sunt etiam vetusti codices, in quibus absque particula *jam* ita legitur: *major Martis apparet imago*. Nostrae tamen aetatis ingeniis, *jam*, illud interpositum magis adridet, quod nescio quid addat carminis majestati.

559. HAERET INEXPLETUM LACRIMANS. Non placet, quod in quibusdam codicibus antiquis, *inexpletus*, legitur: quamvis agnitum veterum etiam temporibus. In aliquot aliis, *in amplexus lacrimans*, habetur; sed *inexpletum* agnoscunt eruditi omnes.

561. CUM

dice, quem Pomponii Laeti delitias ajunt, *auraque vitentem*, legitur, ut sit, Levis ocreas electro, auroque nitentem hastamque & clypei non enarrabile textum. Sed magis placet, *recocto*, ut in reliquis omnibus exemplaribus habetur.

633. ILLAM TERETI CERVICIS REFLEXAM, MULCERE ALTERNOS. In Romano codice, *reflexa*, eodem casu cum *cervicis* legitur; sed *reflexam*, figuratum magis. Operae precium vero est hujusmodi figuram plerisque in locis, tum ex marmore, tum ex aere, Romae spectare. Ambigas enim utrum Virgilius a sculptoribus, an sculptores a Virgilio hujus imaginis desumpserint exemplar. Quod vero subsequitur, *Et corpora fingere lingua*, sunt antiqui codices, in quibus *lingere* scriptum sit; sed enim *fingere*, pro, *tergere*, agnoscit Servius etiam M. Tullii Ciceronis usu.

635. RAPTAS DE MORE SABINAS. Sunt, qui de more, praeter morem, hoc loco teste dici velint; sed enim ego de quidem illud in nullis antiquis codicibus notatum observavi. Passim, *raptas sine more*, scriptum animadverti; sed id de paraphrasi sumptum puto. Quod vero sequitur, *confessu caveae*, dictio, *confessu*, corrupta plurimum est in codicibus antiquis.

641. ET CAESA JUNGEBAT FOEDERA PORCA. Quintilianus libro octavo, ubi de ornatu disserit, *Quaedam*, ait, *non tam ratione, quam sensu judicantur, ut illud, Caesa jungebat foedera porca. Fecit elegans fictio nominis, quod si fuisset porco, vile erat.* Quod vero ait Servius falso dictum a Virgilio *porca*, quod ad hoc sacrificii genus *porcus* adhiberetur, Suetonius Tranquillus in vita Claudii contra opinionem Servii: *Cum regibus foedus in foro icit, Porca caesa*, inquit. Tamen Livius quoque *porcum* statuit.

642. CITAE METIUM IN DIVERSA QUADRIGAE DISTULERANT. Antiqui omnes codices, quotquot habui, *Metum*, legunt, dictione bisyllaba, quam alibi unico T, alibi geminato reperias: mutilatamque esse dictionem causa metri Servius ait, dum ipse quoque *Metum*, bisyllabum agnoscit. Sane *Mettius* duplicato T, pluribus locis in veterum monumentis scriptum animadverti. Placentiam in D. Pauli templo L. METTIUS. L. F. duobus TT notatum est: & Romae in aedibus Pauli Plancae legere est, Q. METTIO & P. METTIO; tamen non ignorem & METIA, & METIUS, unico T alibi notatum. Utcumque vero, primam in eo nomine syllabam produci volunt. Sed enim hic minime praeterire possum, quod pervulgato errore in Livianis codicibus, & alibi passim *Metius Suffetius*, per S prima littera scriptum est, cum dubioprocul *Suffetius* per F sit scribendum. Ita etiam apud Dionysium Halicarnasum & Graecos alios invenias *Φυφετιον*. Praeter-

ea, si qui noluerint Graecis adhibere fidem, ostendit mihi Janus Parrhasius, vir utraque lingua eruditissimus, T. Livii codicem vetustate venerabilem, in quo *Suffetius* scriptum erat prima littera per F, non per S. Quem quidem codicem nomina quaedam speciosa, Vindicianus, Nicomachus Dexter, & Victorianus se emendasse ascripserunt, idque in Symmachorum gratiam fecisse professi sunt. Ad haec, & Nonii Marcelli vetustum codicem protulit, & alios quosdam auctores, in quibus eodem modo *Mettius Suffetius* scriptum habebatur. Ajunt praeterea Pomponium Laetum totius antiquitatis virum observantissimum, qui superiori aetate in Romano Gymnasio primas obtinuit, saepius inclamitare solitum, *Suffetius* dicendum.

643. AT TU DICTIS, ALBANE, MANERES. Eodem aetatis vitio, quod saepius adnotavimus, in codicibus aliquot legitur, *Alvane*, per V digammon: quo sono hujusmodi nomina Hispani adhuc magna ex parte pronuntiant. Id quod priori etiam aetate frequentissimo usu receptum, Adamantium compulit, ut *albus*, *alba*, *album*, per B mutam scribendum praeciperet, discretionis gratia, ut *alvus* ab *albus* discernetur: quae nomina tunc corrupta pronuntiandi ratione confundebantur. Est vero haec parenthesis, & apostropha conjuncta simul:

Haec procul inde citae Metim in diversa quadrigae

Distulerant (at tu dictis, Albane, maneres)

Raptabatque viri mendacis viscera tellus:

ut Quintilianus observat.

645. ET SPARSI RORABANT SANGUINE VEPRES. Pomponius foeminino genere *vepram* dixit, ut Nonius attestatur. Et apud Lucretium legitur libro quarto: *Nam saepe videmus illorum spoliis vepres volitantibus auctas*: quamvis ita dici debere neget Caper in Orthopeia.

646. NEC NON TARQUINUM EJECTUM PORSENNA JUBEBAT ACCIPERE. In codicibus antiquis, *Tarquinium*, quadrisyllabum esse diximus alibi, & Poetarum testimonii secundam a principio syllabam esse brevem ostendimus. *Porsenna* quoque, unico N scribitur in antiquis plerisque: ut quae per se longa esse possit in antiquis plerisque: ut quae per se longa esse possit in *Murena*, *Aufilena*, pene ultima: tamen jure suo, *Hanc spectare manum Porsenna non potuit*, dixerit Martialis: non aliter ac illud etiam: *Traducta est Gesulis, nec corpit barenensis*, duabus syllabis eluxaris. Illud etiam advertendum, quod Servius Lucretiae stuprum ab Arunte illatum ait; quum Livius Sextum dicat.

650. PONTEM AUDETET QVOD VELLERE COCLES. In antiquis omnibus codicibus, quotquot habui, legi, *audere quia vellere*. In uno ex anti-

antiquioribus, *qui auellere*, notatum est, puncto inter I & A, librariorum inscitia interjecto, quum forte, *quia*, scriptum inuenissent; sed puto ego, *quia*, desumptum ex paraphrasi, & *quod*, antiquam esse lectionem.

652. CUSTOS TARPEJAE MANLIUS ARCIS. In Romano codice, *Malius*, legitur unico L; sed in Oblongo, & aliis, *Mallius*, LL geminato, ut apud Carullum in codicibus emendatis. Sane *Manlius*, per N parcius habetur in antiquis his exemplaribus: tamen apud Livium in veteri codice *Manlius* saepe legitur. Neque tamen mirum, si aliter inueniatur usquam; quum & antiquorum inscriptiones in hoc nomine, perinde ac etiam in aliis, plurimum variant.

654. ROMULEOQUE RECENS HORREBAT REGIA CULMO. Per litterarum transpositionem, in Romano codice, *Rumoleo*, scriptum est; nisi a *ruma Rumolus*, quod ajunt, dictum velis, atque inde *Rumoleus*, quod ego nusquam alibi observavi. Sed apud Asprum in antiquo codice, *Romolus*, omnino scriptum est per o in pene ultima, ut *populus* in XII. Tabulis.

655. ATQUE HIC AURATIS VOLITANS ARGENTEUS ANSER PORTICIBUS. In quibusdam codicibus antiquis, *binc*, legitur; sed Servius agnoscit *hic*, dum exponit in Capitolio.

657. GALLI PER DUMOS ADERANT. In antiquo admodum codice, *olli per dumos*: quia jam positum erat: *Gallos in limine adesse canebat*. Caeterum ea repetitio tam nominis quam verbi mihi non parum venustatis & elegantiae habere videtur: *Gallos in limine adesse canebat, Galli per dumos aderant*.

659. AUREA CAESARIES ILLIS. Hoc autem loco *ollis*, in antiquis habetur exemplaribus.

663. HINC EXULTANTES SALIOS. In antiquis aliquot, *hic exultantis*. *Hic*, hoc est, in scuto, vel in hac parte.

664. ANCYLIA. In antiquis codicibus manu scriptis, *ancilia*, per I Latinum scribitur. Et eodem pacto in Antonini Pii nummis notatum est, ubi scuta tria oblonga ovali propemodum figura inscripantur, cum inscriptione: ANCYLIA.

665. EXTUDERAT, CASTAE DUCEBANT SAGRA PER URBEM PILENTIS MATRES IN MOLLIBUS. In Romano codice, *extuderant*, legitur numero multitudinis, ut de Cyclopibus intelligatur; sed magis placet, *extuderat*, ut omne opus ad Vulcanum referatur, uti superius: *Fecerat Ignipotens*: & paulo infra: *Hinc procul addis*. Et in emendatis Prisciani codicibus, *extuderat*, est, ubi ait: *Tundosutudi, cujus pene ultimam antiqui modo producebant, modo corripiebant*. Virg. VIII. Coelo *extuderat*. Enn. in Ann. *Viresque calentis Consudis crudelis hyemis*. Infulsum vero illud est, quod apud Interpretes legitur, *Matronas non nisi castas*

pilentis usas, quum *casta*, sit epitheton *matronis* adcommodatum. Praeterea tangit hoc loco Virgilius historiam, quod *matronis* concessum est, ut *pilento* ad sacra, ludosque veherentur. Sed animadvertendum est, perperam in vulgatis exemplaribus Livii, *planstro* legi, pro *pilento*, ut veteres codices habent: ita enim locus ille legitur: *Honorem ob eam munificentiam ferunt matronis habitum, ut Pilento ad sacra, ludosque, Carpentis festo, profestoque uterentur*.

672. SED FLUCTU SPUMABANT CAERULA CANO. In antiquis plerisque codicibus, *spumabat*, unitatis numero legitur, ut sit: *Caerula maris imago spumabat fluctu cano*.

675. ACTIA BELLA. In antiquis codicibus fere passim legitur *Actia*, cc geminato, quod a similitudine quadam inter c & t, quae est in litteris Longobardicis, evenisse puto, quum *Actia*, per ct sit scribendum. *Actia* enim, Acarnaniae oppidum, ab Ambracio sinu venientibus, ubi templum Apollinis, & certamina Gymnica, & Equestria celebrabantur: unde *Apollo* & *Adiaeus*, & *Actiacus* cognominatur. Arcadius in Orthographia: *Ἀκτία* inquit, ἡ ἐν Ἀκαρίας ἐν τῇ ἑσπέρῃ ἡ μὲν ἱερὴ βασιλεία τῆς Ἀκτίας. *Actius* tamen, uti superius comprobatum est, pro nomine proprio ab *Ati*, duplicato t, etiam asserente Victorino in praeeptis de Orthographia, scribi debet, cui pleraque veterum inscriptiones adstipulantur.

676. TOTUMQUE INSTRUCTO MARTE VIDERES FERVERE LEUCATEN. Antiqui aliquot codices, *extructo*, legunt: aliquot alii, *instruatum*, per accusativum, quippe *Leucatem*; sed enim, *pugnam instruit*, apud Latinissimos historicos saepe. Quare melius *instructo Marte*.

680. STANS CELSA IN PUPPI. In Romano codice, & quibusdam aliis, *stat*, verbi, non participii forma, legitur. Respicit enim rectum suum, *Augustus agens Italos*, & quae sequuntur: quod si, *stans*, legas, subaudiendum, *sculptus erat*.

683. ARDUUS AGMEN AGENS. In aliquot antiquis, *arduos*, ea religione, quam superius contra Terentii Scauri sententiam nonnullos diximus observasse.

685. VARIISQUE ANTONIUS ARMIS. In codicibus aliquot antiquis, *variis Antonius armis*, legitur, absque particula *que*: ut sit: *Armis variis opera Barbarica*: de habitu enim & ornatu hic agitur, quo singuli internoscerentur.

687. AEGYPTUM VIRESCQUE ORIENTIS. Sunt codices, in quibus, *Aegyptum*, per u scriptum inspicitur: & ita notari solitum Augusti temporibus, qui ea littera etiam in formae superlativae nominibus delectabatur, inscriptio declarat Horologii, quod in campo Martio erexit: in cuius basi haec adhuc inscripantur:

AEGYPTO IN POTESTATEM POPULI
ROMANI REDACTA.

Et quae plurima hujusmodi supra recitavimus. Sane vero in Hadriani nummis utroque modo legitur, nunc AEGYPTOS, per ψ vocalem Latinam; nunc AEGYPTOS, per ψ χ Graecam.

688. SEQUITURQUE NEFAS, AEGYPTIA CONJUX. Ita hic *Aegyptia*, in quodam antiquo codice, *conjux* vero, *variat*, & in veteribus codicibus, & in marmorum inscriptionibus, ut alibi dictum. Quantum vero pertinet ad sententiam, D. Hieronimus ad Oceanum de Vita clericorum locum hunc citat: quia Virgilius *nefas* posuit. *Uxores enim*, ait ille, *castra non sequebantur*. Quamvis Romanis civibus matrimonia cum externis non *permessa*, Livius dicit. Et super hoc Severinus in Topicis Ciceronis plura.

690. CONVULSUM REMIS, ROSTRIS STRIDENTIBUS AEQUOR. In antiquis, *convulsam*. De rostris vero *stridentibus*, in quinto Aeneidos multorum recitavimus opiniones; inserendumne esset *que*, an aliter legendum: quae non videntur nunc ad repetendum necessaria.

692. AUT MONTES CONCURRERE MONTIBUS ALTOS, TANTA MOLE VIRI TURRITIS PUPPIBUS INSTANT. Haec quidem non tam Hyperbole poetica est, quam ex historia locus sumptus. Apud Florum enim legas de navalibus Antonii: *Sed numerum magnitudo pensabat: quippe a senis in novenos remorum ordinibus: ad haec turribus, atque tabulatis allevatae, castellorum & urbium specie, non sine gemitu maris, & laboro ventorum ferebantur: quae quidem ipsa moles exitio fuit*.

698. ET LATRATOR ANUBIS. In codicibus aliquot antiquis, *natator Anubis*, syllaba reclamante legitur, cum interpretatione superaddita, *sagax*. Natatores enim, nonnunquam proverbiali schemate, de iis dici solet, qui abditissima quaeque pervestigant: deque remotissimis penetralibus aliquid indagando eruunt; quum de stupidis contra, & rerum omnium ignavis, dici solet: *μῆτις οὐκ ἔστιν ὑπάρματα*. Sed enim Virgilius Aenigmata hujusmodi solitus est abhorreere. Quare *latrator*, omnino tam ex probatoribus exemplaribus, quam etiam ex Ovidii Synepsea legendum. Apud eum enim Metamorph. nono, *Cum qua latrator Anubis*. *Anubis* enim apud Aegyptios canino capite figurabatur. Quae vero multa de hujusmodi pictura dici possent, alterius esse negotii existimamus. *Sagax* autem, etiam *canis*.

701. TRISTESQUE EX AETHERE DIRAE. In Romano codice, & in Mediceo, *dirvae*, legitur; sed *dirae*, magis placet, quod agnoscit Servius. Tamen *dirvae*, cum epitheto *tristes*, periphrasis Dirarum esse possit.

703. QUAM CONSANGUINEO SEQUITUR BELLONA FLAGELLO. Legendum distinctis dictionibus, *cum sanguineo*: quod inscitia librariorum fere passim corrumpitur.

704. ACCIUS HAEC CERNENS ARCUM INTENDEBAT APOLLO. *Accius*, hic legendum, ut superius adnotatum. Est vero in Mediceo, *tendebat*, simplex verbum, ut apud Floratium: *Neque semper arcum Tendit Apollo*.

705. TERROR AEGYPTUS ET INDI. In antiquis *Aegyptus*. Valerius vero Probus *Aegyptus*, per *os* agnoscit, ubi hujus carminis exemplo rectum in *os* quorundam nominum corripitur tradit.

706. OMNIS ARABS. In codicibus aliquot antiquis, *Araps*, per *P* scriptum est: nempe quia sonus litterae ψ in *PS* exire videretur. Hinc Scaurus, ut alibi dictum, ait voluisse nonnullos, *opstis*, etiam per *P* scribere; sed enim inesse *B* mediam litteram in littera ψ declarant obliqui casus, ut *Ἀραψ* *Ἀραβ*. Et tamen eam, quam tangit Scaurus, consuetudinem mutandi *B* in *P* ante *s*, quod ψ sonaret, in plerisque veterum inscriptionibus animadverti, ut quam e regione sacelli Divi Eustachii legisse me superius ostendi, AUT HANC ARAM APSTULERIT. Et ita in plerisque aliis locis.

710. ET IAPYGE FERRI. In antiquis aliquot *Iapuge*, ut ejusmodi pleraque.

717. LAETITIA LUDISQUE VIAE. In Oblongo codice, *lusu*, legitur: quod non aequo placet.

718. OMNIBUS IN TEMPLIS MATRUM CHORUS, OMNIBUS ARIS. In antiquis omnibus codicibus, quorquor habui, legere est, *omnibus arae*, quod longe inagis placet. *Aras* enim ad preces extruebantur.

722. INCEDUNT VICTAE LONGO ORDINE GENTES. In codicibus aliquot antiquis, *matres*, non, *gentes*, habetur; sed *gentes* rem facit ampliore: & statim ad earum species descendit, genere jam posito.

724. HIC NOMADUM GENUS. In antiquis plerisque codicibus, *Numidum*, legitur, quo pacto gentem eam ab Romanis appellari tradit Appianus, ut alibi diximus.

725. SAGITTIFEROSQUE GELONOS FINEXERAT. In Romano codice, *sinxerat*: in aliquot aliis, *fixerat*: utrumque librariorum negligentia.

728. INDOMITIQUE DACI. Nomen hujus gentis varie scribitur in antiquis codicibus: nam codices omnino sunt, in quibus *Daci* scriptum habetur. In aliquot *Dacae*. In Romano codice *Dacbae*, adspiratione interjecta, unde factum ut etiam *Dacba*, veluti accidit in *nichil*, alicubi notarum inveniat. Sed enim *Dacae* recipitur ab eruditis, qui sunt Scythiae populi. Hermolaus Byzantinus, ut ex Stephani compendio legitur, *Δακai* *Ευαθίνος* *ἱεῖς* *οἱ* *ἐν* *τῇ* *Ναυαδίας* *ἀγορῇ* *καὶ* *Δακκαί* *πρὸς* *τὴν* *ἰν*. In

In quo advertendum est, impressos codices corruptos esse. Sed enim & *Daci*, ex regione *Dacia*, juxta Borysthenem dicuntur, quos a Graecorum consuetudine in Comœdiis *Davos* appellamus, pro servorum nominibus. Eos Attici *Δαυς* dicunt. Ver-

gunt illi in Germaniam, & ad Istri fontes, ut idem auctor est Hermolaus.

729. TALIA PER CLYPEUM VULCANI. In antiquis, *per clipeum Vulcani*: de cujus utriusque ratione satis superque superius disputatum.

LIBER NONUS.

SEPTRA PALATINI SEDEMQUE PETIVIT EUANDRI. In Romano codice, in Mediceo, & in quibusdam aliis legere est, *Palantini*, a *Palante*, uno expuncto *L*, ut syllaba prima corripere-
retur. Magis tamen video placere, *Palatini*: sed hoc parvi refert. Longe vero majoris momenti est, quod sequitur, *petivit*. Sed enim & pro, *sedem*, *etymum*, in codicibus aliquot manu scriptis observavi: quum tamen & Romanus, & plerique alii codices, *sedem*, legant. In Romano praeterea codice, *petit*, pro *petiit*, more suo unico *I* scriptum est, ut versus sit spondaicus. Nam *Euandri* prima correpta, nusquam, quod meminerim, observavi.

11. LYDORUMQUE MANUM COLLECTOSQUE ARMAT AGRESTES. In codicibus aliquot antiquis legere est, *Lydorumque manum & collectos armat*. In nonnullis absque ulla copulativa secundo membro, *Lydorumque manum collectos armat agrestes*.

12. NUNC TEMPUS EQUOS, NUNC POSCERE CURRUS. In Mediceo, & aliquot aliis, *currum*, unitatis numero legitur.

13. RUMPE MORAS OMNIS TURBATAQUE ARRIPE CASTRA. Trochaeus ille ex *turbata*, vel *que* particula absque collisione servata, multis negotium facessit: sed enim in codicibus omnibus Vaticanæ bibliothecæ, in Mediceo, & aliquot aliis perveteribus legi, & *turbata arripe castra*. Quam lectionem ab eruditis receptam jam animadverti.

14. DIXIT ET IN COELUM PARIBUS SE SUSTULIT ALIS. In aliquot antiquis codicibus, *pariter*, habetur, ut sententia sit: simul atque ita locuta est, abvolavit.

16. DUPLICESQUE AD SIDERA PALMAS SUSTULIT, AC TALIS. In antiquis aliquot, *duplicis ad*, absque *que*: &: *substulit & talis*. Sed reliqua utcumque legeris, facile tulerim; auferri vero ex hoc loco, *que*, particulam nunquam probaverim.

20. VIDEO MEDIUM DISCINDERE COELUM. Antiqua fere omnia exemplaria legunt, *medium video discindere coelum*; sed illud, *medium video*, aut, *video medium*, parvi refert. *Discedere* vero proprie dicitur coelum, in hujusmodi signis, dum aperiri videtur. Utitur eadem elocutione M. Tullius in libro de Divinatione: *Nam & coelum discessisse visum est*.

Quem locum, ut ingenue, hoc est more meo, loquar, mihi in memoriam redegit Jo. Bapt. Sanga, civis meus, in quo tam admirabilis quaedam morum integritas, quam stili gravitas & elegantia certare quodammodo videntur, sive carmen, sive orationem velis: cujus ego opera usus sum, dum antiquissimum illum codicem Vaticanum notae majoris evolvebam. Usque adeo studium ille in hac re meum semper approbavit, ut mecum interdum labores hos tolerare non aufugerit.

21. SEQUAR OMINA TANTA. In plerisque codicibus vetustis, *sequor*, praesenti tempore, legitur, quod magis placet: promptiorem enim ostendit animum ad obsequendum.

22. QUISQUIS IN ARMA VOCAS. In codicibus aliquot antiquis, *vocat*, persona tertia notatum est; sed *vocas*, non improbatur.

24. ONERAVITQUE AETHERA VOTIS. Plerique veteres codices manu scripti, *oneravit aethera*, absque particula *que* legunt. Neque defunt Grammatici, qui figuram tueantur, ut eo loco facere contendunt: *Cum clamore Gyas revocabat, ecce Cloanthum*: & quod paulo ante legebamus, *Turbataque arripe castra*. Sunt, qui *aethera*, per diæresin legant, ut apud Ovidium: *Tertia post illos successit aenea proles*. Sed enim & eleganter & absolute, *oneravitque aethera*, positum videtur, ut, quae necessaria fuerant ad augurium confirmandum, tribus invicem colligatis membris effertantur: *Ad undam Processit, summoque hausit de gurgite lymphas, Multa Deos orans, oneravitque aethera votis*.

26. DIVES PICTAE VESTIS ET AURI. LOCUS ex illis quattuor, in quibus ea Diæresi Virgilius sit usus, ut notat Probus.

31. AUT PINGUI FLUMINE NILUS, CUM REFLUIT CAMPIS ET JAM SE CONDIDIT ALVEO. Profuerit interdum etiam, quae sententiam dilucidior reddunt, interserere, ut hoc loco, qui doctissimis etiam ingeniis negotium facessit: quum videantur adversa, atque inter se pugnantia, campis reflueret, & jam alveo se condere. Alludit vero hoc ad visendae magnitudinis Colossum Nili, qui quamvis per arva longe lateque diffundi videretur, bona tamen corporis parte alveo demersus esset. Estque illud, & jam, pro, & etiam, ut alio.

alio loco III. Georg. exponit Comminianus, ubi: *Invalide etiamque tremens etiam inscius aevi*, scriptum: ait & *jamque*, atque esse *jam*, pro, *etiam*. Quam quidem sententiam saniozem esse ostendit id, quod de Turno paulo ante dixerat: *Medio dux agmine Turnus Vertitur, arma tenens, & toto vertice supra est*. Hic vero versus totus in codicibus aliquot antiquis desideratur.

37. FERTE CITI FERRUM, DATE TELA, SCANDITE MUROS. In Romano codice, in Mediceo, & quibusdam aliis legere est, & *scandite*. In Oblongo, *ascendite*: quia scilicet veriti sint *te-la*, ultimam corripere: quum nonnulli judicaverint s in *scandite*, & similibus, spiritum esse potius, quam litteram, ut eo loco: *Ponite spes*; sed enim quamvis non negarim s aliquando solitam elidi; hoc tamen loco facere positionem crediderim, potius quam vel, & *scandite*, vel, *ascendite*, legerim. Ipsa enim loquentis festinantia cum trepidatione, membra haec dissoluta exposcere videtur. Quamvis sunt non inerediti viri, qui versum dicant pleniorum ac numerosiorum, si, & *scandite*, legatur.

42. NE STRUERE AUDERENT ACIES. In quibusdam antiquis codicibus, *aciem*, singulari numero legitur: quod poetikum magis est. Praeterea in Mediceo, & nonnullis aliis manu scriptis, *Neu struere auderent aciem*: quod in aliis *ne* legitur.

43. ET TUTOS SERVARENT AGGERE MUROS. In Oblongo codice, *tuto aggere*, legitur. In aliis, *tutos*, quod tantundem est.

51. QUI PRIMUS IN HOSTEM. In Mediceo codice, *quis primus*, habetur.

52. ET JACULUM INTORQUENS. In aliquot manu scriptis codicibus, *torquens*, legas: sed in Romano, in Mediceo, & plerisque aliis, *adtorquens*. Illud vero minime placet, quod pro *emitit in auras*, *evertit*, legitur.

53. ET CAMPO SESE ARDUUS INFERT. In Romano codice, *campis*: & pro, *infert*, sunt codices, qui legant, *affert*: quod non aequè placet. Addam &, *arduos*, inveniri alicubi, de quo superius satis dictum.

54. CLAMOREM EXCIPIUNT SOCH. In Romano codice, *clamore*, septimo casu legitur: quod etiam superius habuimus: loquitur enim de sociorum adclamatione, quae fieri solet, quum regi adplauditur.

66. IGNESCUNT IRAE, ET DURIS DOLOR OSSIBUS ARDET. In antiquis omnibus codicibus, quotquot inspexi, absque particula, &, notatum animadverti: *Ignescunt irae, duris dolor ossibus ardet*. Et in Mediceo pro, *ardet*, *haeret*, habetur.

67. QUA TENTET RATIONE ADITUS, ET QUA VIA CLAUSOS EXCUTIAT TEUCROS VALLO. In Romano codice, & plerisque aliis legere

est, & *quae via*, quae lectio Servio etiam videtur absolutior. In aliquot aliis legitur, *clauso excutiat Teucros vallo*.

68. ATQUE EFFUNDAT IN AEQUOR. In Romano codice legere est, *in aequum*, ut scilicet aequo omnes pede conferre manus possint: nam Turnus nunc iniquo pugnat loco, dum illi in castris aggeribus & vallo clausi obteguntur. Hic in aperto provocat: mirabanturque paulo ante Rutuli *Teucrum inertia corda Non aequo dare se campo*.

70. AGGERIBUS SEPTAM CIRCUM. In Romano codice, *clausam*; sed enim, *saepam*, magis placet: id vero per ae diphthongon scribitur.

79. PRISCA FIDES FACTO, SED FAMA PERENNIS. In Romano codice legere est, *sis fama perennis*. Quia d saepe vertit in t. maximeque *ses*, pro *sed*, scribere solet; & e pro i, & vice versa i pro e: nam *sed*, omnino agnoscit Servius.

82. IPSA DEUM FERTUR GENITRIX BERCYNTHIA. In Romano codice legitur, *Ipsa Deum genitrix fertur Berecynthia*. Ac de e in pene ultima nominis hujus, *genetrix*, satis superque dictum alias.

89. NUNC SOLLICITAM TIMOR ANXIUS URGET. In omnibus Vaticanæ bibliothecae codicibus, & in Mediceo, in Porcio, & aliquot aliis, *angit*, non *urget*, est.

91. NE CURSU QUASSATAE ULLO, NEU TURBINE VENTI. In Mediceo, in Porcio, & aliquot aliis codicibus antiquis, *neu cursu*, legitur, eadem repetitione, qua etiam superius in iisdem codicibus observavimus eo versu: *Neu struere auderent aciem, neu credere campo*.

102. QUALIS NEREIA CLOTHO. In codicibus aliquot antiquis, *quales*, numero multitudinis legitur. In Vaticanæ bibliothecae omnibus exemplaribus, *Doto*, non *Clotho*, scriptum observavi. Quam lectionem in Valerii quoque Flacci codicibus emendatis invenias: *Quam Panope Dotoque soror*: licet Professores nonnulli, qui aetatem nostram proxime praecessere, *Clotho*, reponendum ex hoc Virgilii loco censuerint. Sed in Oblongo etiam codice nomen hoc altera manu depravatum est, quum *Doto*, prius scriptum esset. Praeterea Homerus lib. XVIII. Iliados cum Galatea, Doto, & Proto enumerat, atque alias complures Nerei filias, quae mare incolunt, neque cum iis Clotho recensetur. Ait enim: *Αὐτὰρτε Πρωτότῃ Φέρυσσῃ Δυναμένην*. Paulo vero infra: *καὶ Ἀγκυλοῖτῃ Γαλάτῃα*. Eadem sunt apud Hesiodum in Theogonia, excepto epitheto Galatae, quam formosam Hesiodus vocat. Quumque Nymphas eas omnes numero quinquaginta recenscat, quae *Νηρηΐδων ἀμύμονος ἑξήκοντα*, Clothus nusquam mentionem facit. Quare & his rationibus, & veteribus fretus exem-

exemplaribus, omnino legerim, *Nereia Doto*. Quod vero sequitur, & *Galatea*, in Romano codice *aut*, discretiva particula habetur.

109. ADMONUIT SACRIS RATIBUS. In antiquis fere omnibus codicibus legere est mutato numero: *admonuit ratibus sacris*.

110. LUX OCLIS EFFULXIT. In Romano codice, & aliquot aliis, *offulxit*, & *obfulxit* habetur; sed *effulsit*, receptum.

113. AGMINA COMPLET. Et *complet*, & *completant* per N, & ita reliqua scribuntur praepositione incolumi, in antiquioribus quibusdam codicibus.

117. GENITRIX JUBET. In quibusdam codicibus antiquis ita scriptum inveni, *Genetrixque jubet*, *sua quaeque continuo* &c. ut sit: *Vox excidit: Ne trepidate*, & quae sequuntur: *Genetrixque jubet*, *vos ite solutae*, *Ite Deae pelagi*, *Sua quaeque continuo puppes Abrumpunt vincula*. Sed enim *genetrix jubet*, ex persona Deae magis placet.

120. HINC VIRGINEAE (MIRABILE MONSTRUM) REDDUNT SE TOTIDEM FACIES. In Romano codice legere est, *mirabile dictu*; sed *monstrum* magis placet. Quod vero sequitur, *reddunt se totidem facies*, in antiquis aliquot, *redduntur totidem* habetur.

121. QUOT PRIUS AERATAE STETERANT AD LITORA PRORAE. Versus hic non habetur prorsus in Romano codice, neque in Mediceo, neque quidem in plerisque antiquis, nisi subditivus. Habet vero locum in decimo, ubi Nymphae Aeneae obviam fiunt. Caeterum illud non omittendum, quod ubi invenitur adscripticius, non, *prorae*, sed, *puppis*, legitur. *Prorae* enim *pelago obvertuntur*, & *stant litore puppes*. In Oblongo vero codice, neque *prorae*, neque *puppis*, legitur; sed *naves*. Id autem loco suo examinabitur. Neque tamen dissimulandum, quod in codice Porcio versus is, qui desideratur in aliis, invenitur quidem; sed non eo ordine, quo in vulgatis exemplaribus; sed ita transpositus:

*Ima petunt, hinc virgineae mirabile monstrum,
Quot prius aeratae steterant ad litora prorae,
Reddunt se totidem facies, pantoque feruntur.*

Quae quidem structura, si versus sit admittendus, longe videtur elegantior.

124. TURBATIS MESSAPUS EQUIS. Non placet, quod in Romano codice legitur, *turbatus*. Praeterea *Messapus* varie scribitur: nonnullis, uti dictum, ss, nonnullis pp geminantibus: neque id constanter: aliis etiam utramque consonantem simpliciter scribentibus.

126. AT NON AUDACI CESSIT FIDUCIA TURNO. In codicibus aliquot antiquis, ad cappaeismum *Tom. IV.*

evitandum, transpositis dictionibus legitur: *At non audaci Turno fiducia cessit*. Sed enim *cessit fiducia Turno* versus reddit sublimiorem, validioremque, qui languescere videatur, si *fiducia cessit*, legas.

130. EXPECTANT RUTULOS. In antiquis, *expectant*. Sed enim Grammatici quidam in hoc significato adimunt s, uti alibi dictum.

131. RERUM PARS ALTERA ADEMPTE EST. Neque id placet, quod in Romano codice legere est, *dempta est*, quum aures magis impleat, *adempta*, quod forte factum per apolitrophen.

132. TERRA AUTEM IN NOSTRIS MANIBUS. Ita est in Romano codice, & in Oblongo, & in Mediceo; sed in aliis quibusdam antiquis, legere est, *in manibus nostris*. TOT MILLIA GENTES ARMA FERUNT ITALAE. *Milia*, unico L, antiquissima veterum consuetudine scriptum. In codicibus antiquis plerisque *gentis* legitur, quod genitivi casus multi volunt esse, *Gentis Italiae*; sed mihi figuratum magis videtur, *gentes*, legere, atque ita nescio quid elegantius prae se ferre.

135. SAT FATIS VENERIQUE DATUM EST. In Romano quidem codice & in Mediceo *est* habetur: in aliis vero minime: perinde ac etiam in eo loco: *Sat patriae Priamoque datum*, absque *est* legitur: quod longe concinnius videtur.

140. SED PERIISSE SEMEL SATIS EST. In codicibus nonnullis admodum verustis, legere est: *si periisse*. Et pro *peccare*, *peccasse*. Nam si *sed* legas, ratiocinium illud non nihil impetum concitatae orationis remorari videtur, quae nihilo fecius tamen decurrit, dicendo *si*. In quo illud unum est negotium, ut ad objecta respondeatur, neque nunc per interpellationem, dum res geritur, retardetur. Affirmativa enim omnis enuntiatio moram trahit, quae in condicionali, vel conjunctiva properatur.

141. PENITUS MODO NON GENUS OMNE PEROSOS FOEMINEUM. In codicibus aliquot antiquissimis, *modo nec genus*; sed recte Servius non adverbium agnoscit. Est & ubi *perosum* legatur; sed corrupte: nam *perosos* legendum: quod duorum infinitivorum *periisse* & *peccare*, suppositum est.

142. QUIBUS HAEC MEDII FIDUCIA VALLI FOSSARUMQUE MORAE LETI DISCRIMINE PARVO DANT ANIMOS. In Romano codice legere est: *Fossarumque mora & leti discrimine parvo dant animos*. In eodem, in Porcio, & aliis quibusdam manu scriptis, *discrimina parva*, legitur per appositionem, quod valde placet.

144. AN NON VIDERUNT. In antiquis plerisque codicibus, *at non*, legitur, particula ea confutationibus, comparisonibus, & redargutionibus apta, ut: *At non sic Phrygius penetrat Lacedaemona pastor*.

Rr

146. SED

146. SED VOS O LECTI FERRO QVIS SCINDE-
RE VALLUM APPARAT. In codicibus aliquot an-
tiquis: *Sed vos electi*, legitur, quod nequaquam
placet. Illud non ita repudiaverim, quod in Me-
diceo & aliis codicibus perveteribus habetur, *fer-
ro qui scindere vallum*. Et in aliquot ex his, *ap-
paret*: non per interrogationem, sed per enuntia-
tum, quamvis interrogatio non displiceat.

151. CAESIS SUMMAE CUSTODIBUS ARCIS.
In Romano codice: *Caesis laeae custodibus arcis*,
legitur: in quibusdam aliis *late* adverbialiter: ho-
rum utrumque foediorum ostendit caedem. Sed e-
pitheton *summae*, proprium est arcis. Et Home-
ricum est, carmina repetere: quod nonnunquam
Virgilius imitatur.

152. NEC EQUI CAECA CONDEMUR IN AL-
VO. In Romano codice, *alveo*: unde in quibus-
dam aliis antiquis *caeco*. Sed de *alveo* non admo-
dum sollicitus fuimus. Quod vero *caeco*, an *caeca*
legendum sit, Attius quidem virili genere *alvum*
posuit; sed Virgilium ait Nonius foemininum pro-
tulisse.

154. CUM DANAIIS REM FAXO ET PUBE PE-
LASGA ESSE PUTENT. In codice Mediceo, &
aliquot aliis antiquis, *esse ferant*, legitur.

155. DECIMUM QUOS DISTULIT HECTOR IN
ANNUM. Legere est in antiquo codice, *decimum*,
per u, in pene ultima: & in antiquissimo codice
actionum in Verrem M. Tullii, semper *decumas*
notatum animadverti: & AGRI VEJENTANI DE-
CUMAS VOTAS. Et ita passim apud Livium in
veteri codice, & QUARTIONIS DECUMI AUGU-
STI LIBERTI, monumentum alibi citavimus; ne
quis hoc per librorum imprudenciam scriptum
putaret: sed quia aetas illa in Augusti gratiam ita
scribere consuevit. Cujusmodi exempla locis plu-
ribus recitata sunt.

156. PARS ACTA DIEI. In plerisque codicibus
antiquis, *diei est*, legitur; quod sua me offendit
exilitate, quum absque substantivo verbo concin-
niss omnino versus enuntietur.

158. ET PUGNAM SPERATE PARATI. Anti-
qui omnes codices, quotquot inspexi, *sperate pa-
rati*, legunt; quod etiam agnoscit Servius, cum
dicit, *contra Trojanos, non a Trojanis*, scilicet pa-
rati pugnam.

160. CINGERE FLAMMIS. In antiquis, *flam-
ma*; sed magis placet, *flammis*, numero multitu-
dinis; ut negotium id multorum opera procuratum
indiceret.

162. CENTENI QUEMQUE SEQUUNTUR. In
Romano codice, *secuti*, legitur: in reliquis, *se-
quuntur*, & *secuntur*.

163. PURPUREI CRISTIS JUVENES. Sunt co-
dices, in quibus, *purpureis cristis*, legatur; sed fi-
guratum magis, *purpurei*: & huic similis nomi-

nativus sequitur, *auraque corusci*, quamvis etiam
dici possit, *corusci purpureis cristis, auraque*.

179. ET JUXTA COMES EURYALUS. In anti-
quis aliquot exemplaribus, & *Nisum juxta Eu-
ryalus*, legitur.

180. TROJANA NEC INDUIT ARMA. In anti-
quis aliquot codicibus, *neque induit*, suaviori nu-
mero legitur.

189. SOMNO VINOQUE SEPULTI. In Roma-
no codice & aliquot aliis legere est, *soluti*, non
sepulti: ut: *Solvunt se somno*: & *Lyaeus*, eo, quod
solvar, appellatus. Servius, *sepulti*, quali *sine pul-
su* interpretatur. Sed & inferius quoque codices
omnes veteres, *soluti*, legunt in hanc sententiam.
Illud vero Ovidianum ex secundo Fastorum: *Ut-
que vides comites somno vinoque sepultos*. Sunt
qui, *gravatos*, legant.

192. AENEAN ACCIRI OMNES, POPULUSQUE
PATRESQUE EXPOSUNT. In antiquo quodam
codice, *omnis*, ut quadret cum viciniore populus,
quod non ita mihi satis facit; quum dilatio toti-
us in partes figura longe venustior videatur. Qua-
re, *omnes*, oninino magis placet; sed enim &
populos, in veteri codice nominativo singulari le-
gitur. Quam dictionem ita scriptam in legibus
xii. Tabularum Victorinus adnotavit, ut alibi o-
stendimus.

195. TUMULO VIDEOR REPERIRE SUB ILLO
POSSE VIAM. In codicibus aliquot pervetustis,
aperire, legitur: quippe *viam*, quae clausa erat
hostium obsidione: neque quidem timendum syl-
labae, quia locus communis est.

197. PERCULSUS AMORE. Ut saepe dictum,
veteres omnes codices, *percussus*, legunt per ss
geminatum.

204. ET FATA EXTREMA SECUTUS. Non
placet quod in Romano codice, *fama*, legitur;
quum secutus extrema fata sit omnino castra lectio.

217. QUAE TE SOLA PUER MULTIS E MA-
TRIBUS AUSA PROSEQUITUR. In Romano co-
dice, *multis a matribus*, habetur, in quo vel, pro-
cul, aut, disseparata, intelligendum esset. Sunt
etiam codices, in quibus legas, *Multis e matribus
una*; sed enim est hoc superfluum, quum jam,
sola, dictum sit. Magis vero me moverit, quod
verbum, *persequitur*, in antiquis aliquot codici-
bus, non, *prosequitur*, notatum est: tangit enim
hoc perseverantiam in sequendo gnato.

223. REGEMQUE REQUIRUNT. In antiquis a-
liquot codicibus, *revifunt*, habetur.

226. DUCTORES TEUCRUM PRIMI, ET DE-
LECTA JUVENTUS. In codicibus pene omnibus
antiquis, quotquot habui, versus legitur absque
copulativa particula: *Ductores Teucrum primi, de-
lecta juvenus*. Sed enim copula hic omnino ne-
cessaria videtur, ut duces a militibus distinguat,
&

& ordinum Romanorum mores ubique, uti suus est mos, tangat.

227. CONSILIUM SUMMIS REGNI DE REBUS HABEBANT. In codicibus aliquot manu scriptis, *concilium*, legas: nempe quia & *consilium*, in veteribus exemplaribus reperitur: quod illi nomen ab *esse consilium* deducebant: nam *consilium a consulo* est, & diversum quid significat. Sed enim in altero illo significato *scita plebis*, & *scire plebem*, apud veteres invenio, non *consilium*, aut quid huiusmodi. Ea vero potissimum de causa conveniant, ut, quid unicuique e republica videretur, in medium consulerent.

228. QUISVE AENEAE JAM NUNTIUS ESSET. In antiquis aliquot exemplaribus, *isset*, legitur: nam hoc etiam quaerere poterant, Nuntiassetne adhuc quispiam Aeneae, quid rerum gereretur. Sed quia dixerat Nisus populum & patres exposcere, mitti viros, qui certa reportarent, magis placet, *esset*, vulgata lectio.

230. CASTRORUM ET CAMPI IN MEDIO. In codicibus antiquis, *in* praepositio non habetur. Sunt vero codices, qui legant, *castrorum & medio campi*.

234. TUNC SIC HYRTACIDES. In antiquis *sum*, quod & alibi saepe pro, *tunc*, positum.

236. VINOQUE SEPULTI. Uti diximus alio idem loco, in Oblongo, & aliquot aliis codd. *soluti*, legitur.

237. PROCUBUERE. Superius quidem verbum hoc habetur; sed hic veteres omnes codices, quotquot inspicere licuit, excepto Mediceo, *conticuerunt*, legunt, quod magis indicat, eos somno laxatos, in quo nihil magis quam silentium expetitur.

238. QUAE PROXIMA PONTO. In antiquis aliquot codicibus, *quae proxima ponto est*, una plus dictione legitur.

241. QUAESITUM AENEAN AD MOENIA PALANTEA. In antiquis *Aenean & moenia*. *Kad' vragor vprigov*.

244. VIDIMUS OBSCURIS PRIMAM SUB VALLIBUS URBEM. Carifius, *primam*, pro, *in primis*, hic positum ait, atque expositum Terentianum illud in Adelpis, ab Hellenio Acrone, in prima fabula. Ita & illud, *Trojae qui primus ab oris*, pro *in primis*: ubi Terentius Scaurus in Commentariis in Artem poeticam lib. x. *Non, qui ante omnes*, inquit, *sed ante quem nemo est*. Et addit: *Quo genere plures primi accipi possunt*.

246. ATQUE ANIMI MATURUS ALETHES. In Romano codice, *animis*, legitur: quod non ita placet.

249. CUM TALES ANIMOS JUVENUM, TAM CERTA TULISTIS PECTORA. In antiquis fere omnibus exemplaribus, *talis animos juvenum & tam certa tulistis*, legitur: quod magis placet.

252. QUAE VOBIS QUAE DIGNA VIRI PRO TALIBUS AUSIS. In codicibus aliquot antiquis, *pro laudibus istis*, legitur: & id Servius agnoscit. In eo porro veteri codice, qui apud me est, ita etiam legebatur. sed utraque dictio abrasa est, & *talibus ausis*, adscriptum. Est vero hoc idem alibi, ubi Aeneas Lauli pietatem admiratur, qui sese morti objecerat pro salute patris: *Quid tibi nunc, miserande puer, pro laudibus istis, Quid pius Aeneas tanta dabit indole dignum?*

257. CUI SOLA SALUS GENITORE REDUCTO. Mediceus codex, & aliquot alii, *recepto*, legunt; sed id melius inferius: *Nihil illo triste recepto*.

267. SI VERO CAPERE ITALIAM, SCEPTRISQUE POTIRI. In aliquot veteribus codicibus alio numero legitur, *Si vero Italiam capere sceptrisque potiri*. Sed prior ille numerus, *capere Italiam*, magis placet.

270. CRISTASQUE RUBENTES. In Romano codice, *comantis*, legitur; sed *rubentis* placet: quia purpurei cristis juvenes superius indicati sunt.

274. INSUPER ID CAMPI QUOD REX HABET IPSE LATINUS. Varie legitur hic versus: nam codices nonnulli veteres, *Insuper his campi quod, & quos*: alii legunt & *his campis quod rex habet ipse*. Utcumque vero priores legantur dictiones duae, placet, *quod*, legere.

287. IGNARAM HUIUS, QUODCUMQUE PERICLI EST. In Romano codice, & aliquot aliis, *pericli*, absque *est*, legitur; sed hoc loco sententia verbum id requirit, & verum venustiore facit.

290. AT TU, ORO, SOLARE INOPEM, ET SUCCURRE RELICTAE. In codicibus aliquot manu scriptis, *hanc tu*; sed magis placet *at*.

292. PERCULSA MENTE. In antiquis omnibus codicibus, *percussa*, uti saepe dictum.

295. TUM SIC EFFATUR. In antiquis, & *tum*, & *tunc*, invenio, & *adfatur*: quod, ut mihi videtur, non ita congruit huic loco.

299. CASUS FACTUM QUICUMQUE SEQUITUR. In antiquis plerisque codicibus, *sequuntur*, numero plurali habetur. In aliquot, *factum casus quicumque sequetur*, transpositis dictionibus.

303. HAEC AIT ILLACHRYMANS. In veteribus codicibus, *sic ait inlacrimans*.

312. MULTA PATRI PORTANDA DABAT MANDATA. In antiquis exemplaribus, *Multa patri mandata dabat portanda*. Sed quamvis idem numerus sit, quoquoque vis, atque eadem pene vocalium & syllabarum vis, nitidior tamen structura ea videtur, quae in vulgatis habetur exemplaribus, *Multa patri portanda dabat mandata*.

314. NOCTISQUE PER UMBRAM. Antiqui omnes codices, *per umbras*, numero multitudinis legunt, quod non ita placet; quod huiusmodi plurale

rale manibus, aut defunctorum animis, magis accommodari solet.

318. INTER LORA ROTASQUE. Inemendate legitur in nonnullis codicibus, *inter tela rotasque*.

323. HAEC EGO VASTA DABO. Plerique veteres codices una cum Porcio legunt, *haec ego vastabo*. Caeterum ea lectio, quae vulgatio est, *vasta dabo*, magis omnino pluribus satisfacit: quamvis in nonnullis, ea abrafā lectione, *vastabo*, sit inde repositum. Servius hoc de corporibus, quae fusa jacebant, intelligi vult; sed nunquid potius de locis dictum existimemus, quae occupata, clusaque erant a custodiis, eaque vastaturum pollicetur, ut, *Euryalum lato deus limite ducat*?

330. ARMIGERUMQUE PREMIT RHEMI AUGURIAMQUE SUB IPSIS. Romanus, Porcius, & plerique alii codices antiqui, legunt, *armigerumque Remi premit*. Nam Remus primam corripit. Ovidius: *Inter ea crescente Remo crescente Quirino*. Scribitur praeterea passim absque aspiratione.

334. NECNON TAMYRUMQUE LAMUMQUE. In Romano codice & in Porcio, *Lamyrum*; in aliquot aliis, *Lomurum*; in Oblongo, *Limyrum*. Denique quot codices, tot nominis varietates. Omnes vero uno consensu incipiunt ab L littera.

344. FADUMQUE HEBESUMQUE SUBIT. In antiquis plerisque codicibus, *Hereſum*, legas. In nonnullis omnino perperam, utraque consonante inserta, *Herbesum*: nempe ut lectori liceret, quam mallet expungere, sive *Hebesum*, sive *Hereſum*, agnosceret. RHETUMQUE ABARIMQUE. In codicibus nonnullis transpositis consonantibus *Ara- bimque* legere est. In aliquot aliis *Abratimque*. In nonnullis, *Rhoecumque Fabrumque*. Sed de nomine *Rhoecus* & *Rhoetus*, alibi dictum.

350. HIC FURTO FERVIDUS INSTAT. In Oblongo codice, *huic*, invenias scriptum.

351. UBI IGNEM DEFICERE. In codicibus aliquot antiquis, *ibi ignem*, ut sit redditio causae, cur ad Messapi socios tenderet.

363. POST MORTEM BELLO RUTULI PUGNAQUE POTITI. In Romano codice, *praedaeque potiti*, legitur: in aliis quibusdam manu scriptis, *pugna*.

370. VOLSCENTE MAGISTRO. In Romano codice, in Mediceo, in Porcio, & in aliquot aliis, *Volcente*, legere est: & ita passim: *Valcens*, absque s inter L & c.

371. MUROQUE SUBIBANT. Vetera aliquot exemplaria, *muros*, habent.

375. HAUD TEMERE EST VISUM, CONCLAMAT AB AGMINE VOLSCENS. In codicibus nonnullis, *haud temere visum*, absque est. Sosipater, ubi *temere* pro negligenter positum ait, verum ita citat: *Haud temere est visum, conclamat ab agmine*.

Volcens, nomine *Volcens*, uti superius adnotatum est, abque s in medio scripto.

380. ONNEMQUE ABITUM CUSTODE CORONANT. In Romano codice, in Oblongo, & in Mediceo, *aditum*, legitur, quamvis meliorem lectionem, *abitum*, Servius esse dicit, ut in Porcio, & plerisque aliis.

387. QUI POST ALBAE DE NOMINE DICTI ALBANI. *Albae*, Regi, successisse Procam, ait Servius; sed Livius cum Aventino successisse dicit.

403. SUSPICIENS ALTAM LUNAM SIC VOCE PRECATUR. In Romano codice, & aliquot aliis, legere est, *altam ad Lunam*: quod nequaquam displicet. In Porcio, *altam Lunam* &: cujusmodi quidem lectio agnoscitur a Prisciano, ubi tam &, quam *atque*, poetice nonnunquam postponi notat, aliter vero non, exemplo hinc ex Virgilio citato: *Suspiciens altam Lunam, & sic voce precatur*. Plerisque tamen eruditis placet magis absque ulla copula carmen legi. Est &, *ore precatur*, in antiquis aliquot codicibus, quod parvi refert.

404. TU DEA, TU PRAESENS. Servius exponit, *Praesens ilico*; sed cur non potius *praesens*, propicia, favens? ut illud in Buc. *Nec tam praesentis alibi cognoscere Divos*.

410. CONNIXUS CORPORE. In Romano codice, *conisus*. Ac de geminatione quidem, apud antiquos adeo rara, superius dictum. Quantum vero pertinet ad x vel s in participii forma reponendas, Valerius Probus sentire videtur, eandem esse appellationem in proprio nomine, in appellativo, & participio, *Niso*, Hyrtaci filio; *niso*, participio; & *nisque immotus eodem*. Quare *connisus*, ex Probi sententia scribendum.

413. FRANGITUR, AC FIXO TRANSIT PRAECORDIA LIGNO. In veteribus codicibus vel, *fisso*, legi, a *findo*, quod agnoscit Servius; vel lectionem abrafam, & modo, *fixo*, modo, *fracto*, aliena manu repositum.

415. ET LONGIS SINGULTIBUS ILIA PULSAT. In Romano codice, *pulsant*; sed melius unitatis numero.

417. TELUM VIBRABAT. In codicibus plerisque omnino, *vibrabat*, legitur; sed in emendationibus, *librabat*.

418. DUM TREPIDANT, HIT HASTA TAGO. In codicibus antiquis, *it*, omnino per synaerelin. Sive *it*, praesentis temporis omnino sit, & vi subsequens adspirationis producat, quod magnum litteratissimis viris negotium facessit; meliore tamen parte in eorum sententiam concedente, qui concisionem factam ex, *ivit*, autumant, ut in Terentiano prologo, *existimat*, pro, *existimavit*: quam lectionem Donatus agnoscit; licet apud Priscianum,

num, in hoc citato versu, neque *it*, neque *iit*, legatur; sed *volat hasta Tago per tempus utrumque*. Sed & illud observatione dignum, quod Caninius monet, *tempora*, pluraliter tantum dici, quamvis Virgilius singulari usus, ut hoc loco.

420. ATROX VOLSCENS. In antiquis codicibus *Volcens*, uti dictum, absque s. Atque ita scribendum inferius, *Volcentem petit, in solo Volcente motatur*.

428. NIHIL ISTE, NEC AUSUS. In Romano, *neque ausus*: quod licet parvi sit momenti, elegantioris tamen ingenii viri numerorum huiusmodi varietate delectari solent.

429. ET SIDERA CONSCIA TESTOR. Veteres omnes codices legunt, & *conscia sidera*, adjectivo praefecto.

432. TRANSADIGIT COSTAS. In Romano codice, *transabit*, legitur: & in aliquot aliis *transadiit*: quod ab aliquot eruditissimis receptum video. In Porcio, & plerisque aliis manu scriptis, *transadigit*, omnino scriptum est; sed usus loquendi est, ut adigo ferrum, aut ensen, enuntiemus, non ensis adigit, & jam dictum est, *ensis adactus*: quare vel *abit*, vel *adiit*, melius videtur. Et CANDIDA PECTORA RUPIT. Romanus codex cum aliquot aliis, *pectora candida*, epitheto, quod miserationem movere posset, ultimo loco apposito.

436. LAXOVE PAPAVERA COLLO. Antiqui plerique codices, *laxo*. Porcius, Vitalianus & aliquot alii, *laxo* habent.

438. AT NISUS RUIT IN MEDIOS. In Oblongo *ac*, in quibusdam aliis, &; sed enim locus ipse varietate videtur, *at*.

441. PROTURBANT. In antiquis aliquot, *perturbant*; sed omnino melius, *proturbant*. INSTAT NON SEGNIUS. In antiquis codicibus, *non secius*: quod nonnulli etiam per *t* scribunt, quod nequaquam docti probant.

448. CAPITOLI IMMOBILE SAXUM. Quamvis in vetustis codicibus, *Capitolii*, geminato *i* scribatur, eo modo, quo Terentius Scaurus huiusmodi genitivos scribi praecipit: hoc tamen loco, ne synalepha ex tribus vocalibus distinctis fiat, *Capitoli*, unico *i* scribendum censuerim, facta synreli, ut prius erat in Porcio. Quae vero Servius de termino, eadem fere apud Aulum Gellium habentur. Lactantius tamen libro contra Gentes primo, saxum hoc a Romanis cultum dicit, propter illius memoriam, quod pro Jove obiectum est Saturno devorandum.

451. VOLSCENTEM EXANIMUM. In Romano codice *Volcentem exanimum*. In aliis, *exanimum*: utrumque receptum a Grammaticis.

455. TEPIDUMQUE RECENTI CAEDE LOCUM. Ita quidem habetur in Romano codice; sed in

Oblongo, & quibusdam aliis, *tepidaque recentem Caede locum*, legitur. Quam Hypallagen figuram agnoscit Servius. In Porcio una mutata dictione, eadem tamen elocutionis figura, *tepidaque madentem Caede locum*, habetur.

461. JAM REBUS LUCE RETECTIS. Sunt antiqua exemplaria, in quibus, *receptis*, scriptum sit; quasi res noctu auferri videantur, die vero reddi; sed enim, *resectis* omnino receptius.

468. MURORUM IN PARTE SINISTRA. In Romano codice, *murorum parte*, legitur, absque *in*.

471. SIMUL ORA VIRUM PRAEFIXA VIDEBANT. In Romano codice, in Oblongo, in Mediceo, & quibusdam aliis perverstitis, *movebant*, legere est, cum paraphrasi, *commovebant*, ex Servii commentariis desumpta.

473. PENNATA. In Romano codice, *pinnata*: de qua scribendi ratione alibi satis dictum.

481. HUNC EGO TE, EURYALE, ASPICIO. Cicero in Rhetoricis: *Octavius locus, per quem aliquid dicitur esse factum, quod non oportuerit, hoc modo: Non affui, non vidi, non postremam ejus vocem audivi, non postremum ejus spiritum excepi. Item: Inimicorum in manibus mortuus est: hostili terra turpiter jacuit insepultus: a feris diu vexatus, communi quoque honore in morte caruit. Qui loci omnes hic a Virgilio tanguntur. Quantum vero pertinet ad Grammaticen, Sosipater Soloecismum notat transmutatione fieri, quum finitiva nomina pro qualitatibus significatione ponuntur, hoc citato versu: *Hunc ego te, Euryale, aspicio*, pro, *talem*.*

488. TIBI QUAM NOCTES FESTINA DIESQUE URGEHAM. In Romano codice, *tibi quod*: & *urgebam* in aliquot veteribus, Atriano more.

491. HOC MIHI DE TE, NATE, REFERS, QUAE SUM TERRAE MARIQUE SECUTA. Exemplaria manu scripta magna ex parte ita legunt: *Gnate refers, hoc sum terrae marique secuta*. Quod dubio procul longe venustiore sententiam reddit: & est pathos ab inani spe, qua inducta fuerat, ut gnatum terra marique sequeretur, foelicitatis proposita spe; nunc vero funus ejus miserabiliter intueatur: nam illud, *quae sum terrae marique secuta*, subfrigidum nescio quid habet.

502. SUB TECTA REPORTANT. In Mediceo, in Vitaliano, & plerisque aliis antiquis codicibus, *in tecta reponunt*, habetur. In Porcio, *sub tecta reponunt*, praepositiva ab his tantum particula variata.

506. AC VELLERE VALLUM. Male in Romano codice pro, *vellere*, *pellere* est, sumptum ex inferiori versu, ubi recte: *Pellere vallo missilibus: certant*, scriptum est.

514. SUBTER DENSE. In codicibus aliquot. R. 3. anti-

antiquis, *super*, per P legitur, & hic & alibi.

515. CUM TAMEN OMNES FERRE LIBET. In Mediceo, *juvat*, scriptum est.

524. RESCINDIT VALLUM. In codicibus admodum vetustis legere est, *transcendit vallum*: quia sequitur: *Scalas in moenia possit*. Magis tamen placet, *rescindit*, ut in pluribus manu scriptis codicibus habetur: nam si ad moenia succedendum erat, via prius aperienda fuit, rescisso vallo.

536. ET FLAMMAM AFFIXIT LATERI. In Mediceo, *affecit*; sed melius, *adfixit*, ut in aliis habetur.

544. HELENOR. In aliquot antiquis, *Helenor*; sed *Helenor*, in pluribus.

546. SERVA LICYMNIA. In antiquis aliquot codicibus, *Lacymnia*, legitur: in aliis, *Licinnia*; usque adeo saevitum est passim in omnia pene hominum, & locorum nomina.

565. QUAESITUM AUT MATRI MULTIS BALATIBUS AGNUM. In Romano codice, & in Porcio, *matris*: quippe, *balatibus*, legitur; quamquam, *matri*, vulgata lectio non displiceat.

578. ALLAPSA SAGITTA. In antiquis, *adlabsa*, per D & per B, more veterum: & *sagitta*, quod eam a sagaci ictu dictam volunt.

579. ET LEVO INFIXA EST LATERI MANUS. In antiquis aliquot, *adfixa*, quod nequaquam displicet.

599. ET MORTI PRAETENDERE MUROS. In codicibus aliquot antiquis, *Marti* legitur; sed enim *morti*, pro bello positum ait Servius.

604. SAEVOQUE GELU DURAMUS. In antiquis aliquot codicibus, *duroque gelu*, habetur; sed *saevo* castior omnino lectio.

613. CONVECTARE JUVAT PRAEDAS. In Romano codice, in Mediceo, & pervetustis aliquot aliis, *comportare*, legitur. Sane *comportari* dicuntur, quae proveniunt ex redditibus. Horatius: *Si comportatis rebus bene cogitat uti*. Ita de iis omnibus, quae ex agro in urbem comportantur. *Convectare* tamen magis placet eruditis auribus.

619. TYMPANA VOS BUXUSQUE VOCANT BEBECYNTHIA. In antiquis exemplaribus, *vocat*, numero singulari, ut cum viciniore supposito congruat. Est & *Berecynthia*, per V digammon, in codicibus nonnullis. Ut hujusmodi pleraque alia, Graecae consonantis sono. Male vero scribunt, qui syllabae pene ultimae adspirationem apponunt, quum T fit apud Graecos, *Bepucynthia*.

620. ET CEDITE FERRO. Servius intelligi putat de cultris, quibus sacerdotes Deae Cybeles evirabantur. Atque ita *cedite*, parete, interpretandum erit. Sed enim figuratus est dicere, *ferro*, hoc est, bello. Neque indecora est illa ejus sententiae per diversa vocabula repetitio, quam is fere negligit.

630. AUDIIT. In antiquis per synaeresin, *audit*: de quo saepe alibi dictum.

631. SONAT UNA LETHIFER ARCUS. In Romano codice, & nonnullis aliis legitur, *fastifer*.

632. EFFUGIT HORRENDUM STRIDENS ELAPSA SAGITTA. Quamvis Servius *effugit* agnoscit; vetera tamen exemplaria, & *fugit*, legunt: & pro *elapsa*, *adlappa*, & *allappa* inveni. In Romano vero codice, & in aliquot aliis ipsa venerandis vetustate, *adducta*, scriptum animadverti. In qua lectione ipsum jaculantis, & telum contententis gestum aspicere videaris. Ovidius: *Viderat adducto tendentem cornua nervo*. Loco tamen hoc nonnulli volunt, *allappa*, melius esse.

633. ET CAVA TEMPORA FERRO TRAJICIT, I, VERBIS VIRTUTEM ILLUDE SUPERBIS. Est & hic quoque unus ex illis locis, qui tam varie leguntur, quam variae sunt veterum codicum manus: nam in Romano codice, *transadigit verbis*, scriptum habetur, facta nimirum injuria sententiae: si nequeas, I, *verbis virtutem illude superbis*, integrum subjungere: nam si tollas, I, verbum, totam ejus sententiae venustatem tollas. In Oblongo codice perveteri, *trajecit*; in aliquot aliis, *transjecit*. Sed enim oblato etiam mihi sunt codices pervetusti, in quibus, *transfigit*, scriptum videas. Quare aut hic aliquid simile versibus illis exlegibus: *Nec te comitem hinc asportare Creusam*; &: *Rostrisque stridentibus*: aut, quod omnino placet, *trajecit*, legendum: ut, I, *verbis*, subsequatur.

645. AB ALTO AETHERE SE MITTIT. In antiquis aliquot, *misit*, praeterito tempore.

646. FORMA TUM VERTITUR ORIS ANTIQUUM IN BUTEM. Plerique veteres codices, *formam*, legunt, cujusmodi lectio abrasa est ex Mediceo. Est &, *antiquum*, unico V legere: quod olim per C scribebatur, *anticum*, ut, *posticum*.

651. ET CRINES ALBOS. In Porcio, & quibusdam aliis manu scriptis codicibus, *crineis flavos*, habetur; sed qui Dardanio Anchisae Armiger ante fuit, albos jam capillos habere debebat. Qui vero *flavos* reposuere, forte *alvos*, corrupta seculi pronuntiatione, quam emendare conatus est Adamantius, scriptum invenerant, ejusque abusionis ignari, *flavos*, scribendum judicarunt: nam *albos*, in codice Delphio, & aliquot aliis antiquis, omnino legi.

653. SIT SATIS AENIDE. In Romano codice legitur, *Aeneade*, secunda syllaba a principio correpta, per abjectionem *ru iura* ex diphthongo. In reliquis tamen exemplaribus, *Aenide*, habetur *αενιδε*: vel *Aeneide*, per diphth *u* integra dictione. Unde *Aeneis* patronymicum foemin. diphthongo soluta. Sed enim Priscianus ait, Virgilium auctoritate sua dixisse *Aeneiden*, quod secun-

quodum regulas, *Aeneas*, esse debuerat.

667. DANT SONITUM FLICTU GALEAE. In Romano codice, & aliquot aliis, *adflctu*, legitur, ex paraphrasi sumptum: nam Servius agnoscit, *flctu*. In aliquot codicibus antiquis mutato numero legitur: *Dant sonitum galeae flctu*.

672. IDAE0 ALCANORE CRET1. Veteres aliquot codices, *nati*, habent, ex paraphrasi lectione inculcata contextui.

677. PRO TURRIBUS ASTANT. In veteribus nonnullis, *instant*, legitur, sed *adstant* melius.

679. LIQUENTIA FLUMINA CIRCUM. In Oblongo quidem codice, *liquentia*, legitur. Unde quidam arbitrari sunt de fluvio nobili, in Foro Julii, dictum. Romanus tamen codex cum plerisque aliis, *liquentia*, legunt. Saepe enim fit, ut posito genere species subjungatur. Hinc addit: *Sive Padi ripis, Atbesim seu propter amoenum*.

684. CONTINUO QUERCENS. In antiquis aliquot codicibus *Querqueus* habetur. ET PULCHER EQUICOLUS. In antiquis partim, *Equiculus*, partim, *Aquiculus*, legitur.

685. ET PRAECEPTUM ANIMI TMARUS. In antiquis aliquot, *Tmaros*.

686. AUT VERSI TERGA DEDERE. In codicibus nonnullis, *aversi terga dederunt*; sed enim *ant*, necessarium videtur, ut sententia & ordo constent.

687. AUT IPSO PORTAE. Neque id placet, quod *ipsi* in nonnullis veteribus habetur exemplaribus.

689. TROES GLOMERANTUR EODEM. In Romano codice legere est, *in unum*: sed melius, *eodem*, hoc est, ad eandem portam, quam Pandarus & Bitias recluserant. Fuit vero, *in unum*, paraphrasis.

699. AERA PER TENUEM. In plerisque codicibus, *tenerum*; sed & *tenuem*, & *aeri*, & *antae*, saepe additum invenias.

700. REDDIT SPECUS ATRI VULNERIS UNDA. Quamvis in plerisque codicibus, *vulneris*, legatur, & Servius *specus vulneris* agnoscat exaggeratione poetica; sunt tamen alii codices antiqui, in quibus *sanguinis undam* legas.

702. TUM STERNIT APHIDNUM. In codice Romano, *Achidnum*; in Oblongo, *Afidnum*, per F Latinum; in aliis, *Afidum*; in aliis, *Apbidnum*; denique tot varietates, quot pene codices.

709. ET CLYPEUM SUPER INTONAT INGENS. Dubitare videtur Servius, an *clypeum ingens* dicendum sit genere neutro, ut cum Homericis sententia congruat, *ἀπὸ τοῦ δι τῆς αὐτῆς*. Quod alibi Virgilius expressit: *Sonitum super arma dederis*. Sed enim Livius libro quarto de bello Macedonico, *Clypea argentea deorum* sit: quod tamen

de imaginibus intelligi eo loco nonnulli volunt. Asserit ad haec Nonius Marcellus, *Clypeum*, utroque genere pro scuto Virgilium posuisse, ut eo loco: *Arduos clypeos*. Et hic: *Clypeum super intonat ingens*. *Clypeum* enim *ingens*, indubitato legit Nonius: quo genere & Licinius usus est. Diximus vero, clarissimos olim viros tam in genere, quam in scripturae differentiam posuisse: aliterque *clypeum*; aliter *clipeum*; aliter *clipeum* significare: cuius rei cura sit penes eos, qui nunc etiam & hoc & huiusmodi alia diligentissime perquisivere: quorum doctissimos libros spero brevi in lucem prodituros.

710. QUALIS IN EUBOICO. In Romano, *talis*; sed id ex paraphrasi.

712. CONSTRUCTAM JACIUNT PONTO. Antiqui omnes codices hoc numero legunt, *Constructam ponto jaciunt*; sed magis placet interjectus dactylus.

713. PENITUSQUE VADIS ILLISA RECUMBIT. In antiquis aliquot codicibus legitur, *undis inlisa*; sed, *vadis*, magis placet. Alludit autem Poeta ad portus Lucrini reparationem ab Augusto factam, quum aedificatus a Julio Caesare corruisset.

723. QUI CASUS AGAT RES. In Romano & in Mediceo, *quis*, ut Grammaticorum praeceptionibus fieret satis: nam *quis* cum s dici volunt Grammatici, auctore Solipatro, cum in quaerendo, ut: *Quis te nate Dea*. In inferendo autem, *qui*, sine s, ut: *Ille, vides, pura juvenis qui nititur hasta*. Et enim praepositivum, *quis*; subiectivum, *qui*: quod tamen auctores non observarunt. Ut Attius: *Qui nam Tantalidarum interitioni modus sit*. Et Virgilius: *Qui casus agat res*. Haec Carisius.

731. LUX OCULIS EFFULSIT. In Romano codice, *effulsit*, ut superius.

733. CLIPEOQUE MICANTIA FULGURA MITTIT. In Romano, Mediceo, & in Porcio, *fulmina*: & verbum *missis* numero variat.

741. SIQUA ANIMO VIRTUS. In Romano, *animi*; sed magis placet, *animo*.

747. AT NON HOC TELUM. Miratur Servius, *telum*, pro gladio positum; sed enim & apud Oratores invenitur. In Rhet. ad Heren. lib. primo: *Ajax in silva postquam rescivit quae fecisset per insaniam, gladio incubuit. Ulysses intervenit, occisum conspicatur, corpore telum cruentum educit*. Est in Mediceo, *libras*, pro, *versat*, scriptum.

748. NEQUE ENIM IS TELI NEC VULNERIS AUCTOR. In Romano codice, in Porcio, & aliquot aliis scriptum, *neque enim es*; ut sit, ideo non effugies: quia tu non es auctor teli, neque vulneris: tua enim evitari possunt, mea autem minime.

750. GE-

750. GEMINA INTER TEMPORA. Codices nonnulli veteres legunt, *media inter tempora*: figurata elocutione; mediam frontem, inter media tempora.

754. ATQUE ILLI IN PARTIBUS AEQUIS. Antiqui codices omnes, quotquot vidi, legunt absque *in*: *Atque illi partibus aequis*.

760. CAEDISQUE INSANA CUPIDO. In veteribus aliquot exemplaribus, *infanda*.

764. IN TERGUM. Romanus codex, *tergus* habet. Quam lectionem hoc citato versu Flavius Solipater agnoscit adversus eos, qui pro dorso *tergum*, *tergi* facere; *tergus* vero, *tergoris*, pro pelle contendebant: nam & *terga boum* dictum a Virgilio reperit; quum *tergum* tantum hominis esse contenderent. Exemplis vero Virgilianis impunitas etiam illis datur, qui putant *tergum* hominis, *sergus* vero pecoris nominari: nam & *Tergora deripiunt costis*: & alibi: *Venit in tergum adversi Sulmonis*, legitur.

765. ET CONFIXUM PHEGEA PARMA. Veteres

omnes codices *confixa* legunt *parma*; sed *confixum* figuratus est.

789. TURNUS PAULATIM EXCEDERE PUGNA. In Romano codice, *pugnae*, legitur; sed *pugna* melius judicant eruditi viri.

790. ET PARTEM QUAE CINGITUR AMNI. In Romano codice, & aliquot aliis, *unda*, pro *amni* habetur.

804. DEMISIT GERMANAE HAUD MOLLIA JUSSA FERENTEM. In codicibus aliquot antiquis legere est: *Misit germanae haud*, absque ulla Synalepha, quod nequaquam placet.

817. ACCEPIT VENIENTEM. In antiquis plerisque codicibus, *fugientem*, repositum ab iis, qui fugae dedecus noluerint Turno illatum; sed enim *fuga* & *fugere*, non semper in opprobrium, sed pro celeri cursu saepissime ponitur. Sumpta vero haec figura nimirum ex historia Coclitis, qui, rescisso a tergo ponte sublicio, cum armis se in fluvium dedit, incolumisque ad suos enatavit.

LIBER DECIMUS.

PANDITUR INTEREA DOMUS OMNIPOTENTIS OLYMPI. Quia sunt, qui parum probant epitethon *omnipotentis* Olympo applicatum, quod Jovis est peculiare, hi, *omnipotentis*, quod omnibus, vel ab omni parte pateat, legendum existimant. Neque desunt, qui *omnipotentis Olympi* legendum autument: eamque lectionem etiam Jo- vianus Pontanus, vir litteratissimus, videtur agnovisse. Alii non *Olympi*, sed *Olympia*, quippe *domus*, in antiquis exemplaribus contendunt inveniri. Nos tam nova, quam vetera illa Vaticanæ bibliothecae exemplaria perscrutati, atque alia, atque alia undecumque nacti, scriptum passim animadvertimus, *omnipotentis*. Similiter in duodecimo, *Rex omnipotentis Olympi*. Nam *Olympum* Cleantes Deorum omnium maximum judicavit. Ita *Olympi*, non *Olympia*, passim scriptum est. Praeterea Quintilianus versum hunc quinque continuis constare dactylis ait, dubioprocul, sex dicturus, si *Olympia* reperisset. Neque idem taciturus Priscianus, quum in duodecim carminibus versum hunc quinque dactylos habere dixit.

2. CONCILIUMQUE VOCAT DIVOM PATER. Sunt codices antiqui, ubi *consilium* scriptum invenitur. Malunt tamen Grammatici pro congregatione concionis, aut senatus, *concilium* per c scribi.

6. QUIANAM SENTENTIA VOBIS VERSA RETRO. Superius in eo versu: *Hoc quæ nam tanti cinxerunt aethera nimbi*, Pontanum diximus in libro

de poetis numeris, *heu qui nam*, contendisse legendum. In vetustissimo tamen Vaticanæ bibliothecae codice, & in plerisque aliis, *quianam*, legisse me professus sum, veluti etiam hoc loco habetur. Quem sermonem Ennianum esse asserit Servius. Et Valerius Probus, *quianam*, adverbium, constare ait tribracho. Eoque adverbio usum Virgilium adjungit: *Heu quianam tanti cinxerunt*. Sed enim ne illa Pontanum in omni doctrinarum genere ea aetate facile principem somniasse putem, vetusti, neque quidem pauci numero, Mediceus, Porcius, Vitalianus, & plerique alii codices faciunt, in quibus, *quæ nam sententia*, legitur: atque ita facile etiam, *qui nam nimbi*, reperiri credam; sed enim hoc aliorum sit judicium. Illud ramen ego dissimulare non possum, quod super hoc loco Pomp. Festus ex Verri Flacci dictatis exscripsisse se professus est, *quianam*, pro quare, & cur, positum; & apud antiquos, ut Nevius in carmine Punici belli: *Summe Deorum regnator, quianam genus isti*. Et in satyra: *Quianam Saturnium populum populisti*. Ennius libro septimo: *Quianam dicitis nostris sententia flexa est*. Atque hic Ennianus sermo, quem citat Servius.

11. ADVENIET JUSTUM PUGNAE, NE ACCERSITE TEMPUS. Impressi quidem omnes codices cum aliquot ex antiquis legunt, *accersite*; sed enim Romanus, & hic, & alibi, verbum hoc in hanc sententiam, *arcessite*, scribit: & ita in Mediceo, & in Porcio, & aliquot aliis antiquis exemplaribus.

exemplaribus notatum observavi: neque id in codicibus tantum Virgilianis, verum etiam apud Terentium eodem modo legi in antiquissimis codicibus manu scriptis, ubi in Andria vulgata habent exemplaria: *Ubi voles accersere*: vetera, quae diximus, legunt, *arcesse*: ita in Adelphis, pro, *Uxorem accersas abi*; in his, *arcessas*, habetur. Sane *accerso*, & *arcesso* Terentius Scaurus unum idemque verbum putat: quod D, quam ipse libenter in C mutat, eadem littera subsequente, in huiusmodi compositionibus nonnunquam etiam in R transire solet. Nonnulli differentiam esse voluerunt, ut *arcesso* ab eo verbo sit, quod est *arceo*; *accerso* vero ab eo, quod est *cio*: utrumque vero scribatur, ad eandem pertinere significationem. Carifius vero eos errare scribit, qui *accerso*, ex eo, quod est *arceo*, ductum putant; sicut *arcesso*: interesse enim ait, quod *arcessere*, est accusare; *accersere* autem, vocare.

15. ET PLACIDUM LAETI COMPONITE FODUS. Non eo inficias, *placidum*, per D in veteribus aliquot codicibus reperiri, prout in impressis, vulgatisque omnibus habetur. Romanus tamen codex, atque Mediceus, *placitum*, per T legit: quam lectionem agnoscere videtur Servius, quum exponit, *mibi scilicet*.

18. O PATER, O HOMINUM DIVUMQUE AETERNA POTESTAS. Romanus codex una cum Porcio, & aliis quibusdam, legunt: *rerumque aeterna potestas*. Probus Grammaticus horum unum secundum Physicos, alterum secundum Mathematicos esse dicit. Circa res vero, Physica versatur investigatio.

24. AGGERIBUS MOERORUM. Praeteribo, *aggeribus*, &c, *atgeribus*, ut habetur in exemplaribus antiquis. Illud missum non faciam, multos, auctoritatem Servii secutos, *moerorum*, per OE diphthongum scriptitasse: nam omnino esse quaedam nomina ait Probus, quae U litteram in OE litteras convertant; ut puta *mutorum*, *moerorum*, &c caetera talia. In Romano tamen codice, in Mediceo, in Porcio, & plerisque aliis manu scriptis, *mutorum*, per U notatum. Plura vero super hoc videris apud Servium. ET INUNDANT SANGUINE FOSSAE. Antiqui codices plerique legunt, *fossas*, ut, *Rutuli*, sit subjectum. Quam lectionem agnoscere videtur Servius, dum ait: INUNDANT, *implent*, & *inundare faciunt*: dicturus nimirum implentur, si *fossae* plurali nominativo legisset.

34. CUR NUNC TUA QUISQUAM VERTERE IUSSA POTEST. Ita quidem scriptum est in antiquo codice Vaticanæ bibliothecae; sed in Romano, *iura*, non, *iussa*, legitur. In Oblongo autem & aliquot aliis, *flectere iussa*: quod a plerisque doctis viris jam receptum est.

48. AENEAS SANE IGNOTIS JACTETUR IN

UNDIS. Et *sane*, & *undis*, in plerisque omnino codicibus habetur; sed Romanus codex antiquissimus, & qui apud me est, *Aeneas procul ignotis*, legunt: atque etiam pro *undis*, *oris*, in veteribus aliquot exemplaribus inveni. Et est concessio amaritudinis plena: *Aeneas procul ignotis jactetur in oris*, dum tantum liceat mihi Ascanium in urbibus meis, aut Amathunte, aut Papho, aut Cytheris incolumem servare. Magis tamen placet, *undis*, ut adludat obiter ad futuram Aeneae mortem; ut in quarto: *Cadat ante diem, mediaque inhumatus barena*.

50. ET DIRAE VALEAM SUBDUCERE PUGNAE. In antiquissimo codice, *durae*; sed in aliis omnibus, *dirae*.

51. EST AMATHUS, EST CELSA MIHI PAPHOS ATQUE CYTHERA. In exposito Palatino codice legere est: *Amathus, est celsa Paphos, atque alia Cythera*: cui lectioni secretior ille codex majoribus litteris perscriptus non nihil adstipulatur, quamvis in eo sint litterae aliquot inversae. Adjuvat etiam id, quod inferius Juno eadem argumenta retorquens ait: *Sunt alta Cythera*. Sunt vero codices antiqui, ubi *Amathos* scriptum sit; sed enim *Amathos* Graece dicitur: & eodem modo profertur Latini, ejusdem diphthongi vs servato sono.

53. EXIGAT HIC AEVUM. Antiqua pleraque exemplaria, *exiget*, indicandi qualitate legunt; non in deposcendi figura: nam illud: *Magna disitione jubeo Carthago premat Ansoniam*, separatim est membrum per concessionem.

56. ET ARGOLICOS MEDIOS FUGISSE PER IGNEIS. In Romano codice, in Mediceo, in Porcio, & nonnullis aliis antiquis, *medium* legitur: quod multo magis placet.

58. RECIDIVAQUE PERGAMA QUAE RUNT. *Recidiva* quidem in multis habetur exemplaribus, tam recentibus quam vetustis. Tractum sermonem de arboribus, quae aliis sectis repullulant, ait Servius. Qui quidem longe eruditius mihi videtur exposuisse alibi, *post casum restituta*, eo versu, *Et recidiva manu posuissim Pergama victis*. Ut enim a *cado*, *cadivus*, ita a *recido*, *recidivus*, quod si a *caedo*, *feco*, deduceretur, secunda syllaba produci deberet. His tamen ita disputatis, & codex Romanus, & alter perverus, qui apud me est, *rediviva* legunt. Quod non ita proprie dictum nonnulli putant. Sextus tamen Pompejus, ubi *redivivum* esse, ex *vetusto renovatum* exponit, exemplum ex Cicerone citat lib. primo in Verrem: *Utrum existimatis minus operis esse unam columnam efficere ab integra novam, nullo lapide redivivo*. Ita enim est in antiquo Pompeji codice.

67. ITALIAM PETIIT FATIS AUTHORIBUS. In codicibus nonnullis admodum vetustis legere est, *Italiam fatis petiit auctoribus*. Quod nonnulli

nulli putarunt τ litteram posse reddere syllabam communem, quum ejusmodi scanſionis ratio caesurae debeat. Ut apud Ovidium VII. Metamorphoseos: *Diffimilemque animum subiit Aeeta relictus*: quod imperite nonnulli depravarunt, qui *subiit pater Oeta relictus*, legendum censuere: ignari nomen *Αἰητας* in eam formam contrahi non posse. Aliquot ex iis codicibus, qui *petiit auctoribus* habent, *petit* unico τ scribunt; sed id longiore linea notatum, ut duorum vicem subeat. Ut INFERIS Choriambici dimensione unico τ notatum in antiquo lapide legi, quem C. Curtius, C. L. Antiochus pater, & Aricinia Nais mater Bassio filio posuerunt: ita enim est:

DEBVI HOC NATVS NOBIS PRAESTARE DVOBVS,
VT CINERES PATRIOS DEDERET INFERIS.

80. PACEM ORARE MANU, PRAEFICERE PUPPIBUS ARMA. In aliquot antiquis codicibus legere est, & *praeſicere*: quod hoc loco videtur emphasin habere.

93. FOVIQUE CUPIDINE BELLA. In antiquis fere omnibus *foviſque* legitur, non inepte.

100. RERUM CUI SUMMA POTESTAS. In Romano codice, *prima potestas*.

103. TUM ZEPHYRI POSUERE. In antiquis aliquot, *Et Zephyri*.

104. ACCIPITE ERGO ANIMIS. Antiqui aliquot codices *adſcipite* scribunt, incolumi praepositione; sed enim antiquissimum est, *accipere*, & geminato scribere. Siquidem Velius Longus ait Lucilium instituisse, *accipio* & *accurrere* geminato cc notare.

107. QUAE CUIQUE EST FORTUNA. Non placet *quacunque*, ut in vetustis aliquot codicibus habetur.

108. TROS RUTULUSVE FUAT. In aliquot antiquis codicibus *Rutulſue* legitur.

113. FATA VIAM INVENIENT. In Mediceo codice, *inveniant* scriptum est, imperative, ut sit sententiae perlatae pronuntiatio; non tamen expungendum est *invenient*, quum id quoque suam habeat orationis maiestatem.

123. LASIUS IMBRASIDES. Romanus codex *Asius* legit: nam *Iasius* quadrisyllabi forma est, ut *Iasion*. Ut apud Ovidium: *Iasiona Ceres*: quod imperite quidam legunt, *Iasena flava Ceres*. In aliquot vero aliis antiquis omnino codicibus, *Lasius* legitur. Sane quidem Homerus *Asium* inter Trojanos proceres recenset; sed apud eum Hyrtaci, non Imbraſi ille filius appellatur.

124. ET SENIOR CUM CASTORE TYBRIS. In Romano codice *Thymbris* legitur: quod ne forte ridiculum videatur, sciendum est, dictionem, quae *Tybris* est apud Latinos, *Θυμβρι* apud Graecos

dici, ut apud Hesychium & Stephanum. Theocritus *Καλὸν καὶ τὸ Θυμβρὶδ' ἴδμεν*, a quo Syracusanos fluvium hunc nostrum appellasse indicat Servius in tertio Aeneidos; sed ibi, ut plerumque alibi, corruptus. Sed ne de nomine tantum proprio *Thymbrin* dici debere putet, pro Romano fluvio *Thybrin* quoque scriptum in antiquissimo codice Virgiliano ostendit mihi Angelus Colotius.

126. ET CLARUS ETHEMON LYCIA COMITATUR AB ALTA. Bona codicum pars, ex iis praefertim, qui vulgati sunt, unum tantum proprium nomen ponere videntur, ut Sarpedonis fratres innotati sunt, & his comes Ethemon accedat, *clarusque* sit epitheton. Romanus vero codex una cum veteribus plerisque aliis legunt, *Et Clarus, & Haemon, Lycia comitantur ab alta*. Ut nomina haec fratrum Sarpedonis fuisse noris, *Clarum* quippe, *Haemonemque*. *Clarus* enim pro nomine proprio sive hominis, sive insulae, primam corripit. Atque &, sive quod monosyllabum est in principio pedis, sive quod caesura Tritumemeris, sive quod lequatur adspiratio, produci potest. In aliquot etiam exemplaribus antiquis legere est: *Ida comitantur ab alta*, non *Lycia*. Nempe quod epitheton monti potius quam provinciae congruat. Sed enim Servius *alta* pro nobili positum ait. Pluribus enim de caussis Lycia nobilis.

128. LYRNESIUS AGMON. Antiqua exemplaria *Acmon*, per c scribunt. Sunt vero omnino adeo cognatae litterae c & g, ut vix pronuntiatione distinguantur. Est & illud in quibusdam codicibus antiquis, quod saepe c pro s ponitur: quia posteriora tempora figuram s litterae, si Graece scriberent, ad similitudinem c litterae Latinae delinearunt. Quare non mirum si etiam *Lyrnecius*, pro *Lyrnesius*, scriptum inveniat.

129. NEC FRATRE MENESTHEO. Servius omnino dactylum vult in quinta sede, & *Menestheo*, interjecta vocali e inter m & n, omnino legendum contendit. Neque defunt vetusti codices, qui eodem scribant modo. Antiquiora tamen exemplaria versus spondaicum faciunt, dum *Mnestheo* legunt. Ultima enim duae syllabae in unam coeunt, *μενεστη*.

136. AUT ORICIA TEREBYNTHO. Multi *Oricia*, per c scribendum curarunt. Vulgiora exemplaria per θ, *Orithia*. Verum *Oricus*, per ω *Oricus* civitas est Ionio sinu? & *Oricae*, paludis in Epiro, sua in Europa mentionem facit Hecataeus. Ex ab utroque nomine *Oridius* deducitur. Quae dicta volui, quia sunt, qui *Orishon*, per θ, & ita *Orithia* scribendum libris jam editis autumant. Sed & *Terebynthum*, per y in pene ultima male scribunt, quae *ἰωρα* est apud Graecos. In quo omnia corrigenda sunt exemplaria Latina. Praeterivi ve-

ro

ro de industria, quod in quibusdam veteribus codicibus, *Coricia* legitur, quum *Orisia* in longe pluribus legatur.

138. ET MOLLI SUBNECTIT CIRCULUS AURO. In codicibus nonnullis admodum vetustis, *subnectens* legitur.

142. PACTOLUSQUE IRRIGAT AURO. In Romano codice, non sine dulci aurium pruritu, *Pactolos* legitur. In aliquot aliis, *Pactolus & irrigat*. Sed *Pactolusque*, vel *Pactolosque irrigat*, plurium codicum consensu comprobatur.

144. AGGERE MURORUM. *Maerorum*, hoc loco scriptum est in Romano codice. In aliis *maerum*.

154. TUM LIBERA FATIS. In Romano codice & Oblongo *fati*, singulari numero, genitivo casu legitur: quod minime contemnendum est.

157. ROSTRO PERYGIOS SUBVECTA LEONES. In Mediceo, in Porcio, & aliis plerisque codicibus antiquioribus, scriptum observavi *subiecta*, quod longe venustius est. Praeterea autem lectionem eam, quae *subiecta* legit: quod non ita placet.

168. QUIQUE URBEM LIQUERE COSAS. Uspurationem esse dicit Servius, *urbem Cosas*, quum apud Sallustium singulari numero dicatur. Arulianus inter elocutionum exempla hoc observat: *Urbem singulari numero, & nomen plurale conjunctum*.

170. UNA TORVUS ABAS. In Romano, *torvos*: & ita pleraque alia, quae consulto dissimulavimus, ne delicatis quorundam auribus fastidio essent.

172. SEXCENTOS ILLI. Adeo varia est scribendi ratio, si omnia confectere, ut nullum pene verbum invenias uno modo scriptum, quod alia aut alia aetas aliter non scripserit. *Sexcentos* quidem nemo non per x notat; sunt tamen antiqui codices, in quibus id nomen per s notatum invenias *sescentos*, quum tamen aetates quaedam aliae s in x mutare gauderent: ut in nomine *Xecundus* fieri solitum, superius indicavimus.

183. QUI CERETE DOMO. Non referam loco hoc codicum varietates, quum omnino casta lectio sit *Cerete domo*, ea elocutione, qua dictum alibi: *Qui genus unde domo*. Quaque dixit Horatius: *Unde domo, Quis*. Ita in ultima scena Poenuli Plautini, *domo Carthaginenses sunt*. Et quod Romae apud Zampolinus ostendit mihi Antonius Valla Theanen. antiqua inscriptione notatum, D. PERUSIA, quod signat *Domo Perusia*. Atque in iidem aedibus:

POLINGENVOS DOMO
BONDINCOMAGUS.

Ex quo locus apud Plinium examinandus de *oppido Bondinco*, in Padi hostio.

184. INTEMPESTAEQUE GRAVISCAR. In Romano codice, *Gabiscae* legitur, Librarianum imperitia: *Graviscas* enim, quod gravem aërem sustineant, dictas ajunt.

186. TRANSIERIM CIGNE. Sive *Cicne*, ob conationem; sed enim nomen hoc in antiquis exemplaribus aliter scriptum inveni. Siquidem in eo codice, quem Pomponii Laeti delicias fuisse dicunt, & in vetustis aliis plerisque, qui apud me sunt, atque etiam in aliquot aliis Vaticanae bibliothecae, legitur, *Cinere*: in Romano *Cumaro*. *Cycne* vero, & *Cygne*, divulgatorum est exemplarium. Non enim hic Ligurum ductor *Cycnus*; sed insignis Cycni gestamine inducitur ob ejus Cycni memoriam, qui luctu Phaëthontis canentem molli pluma duxisse senectam fertur.

187. OLORINAE SURGUNT DE VERTICE PENNAE. In Romano codice: *pinnae*, ut adoleat, in aliquot aliis, *cristae* notatum est; sed *cristae*, paraphrasin fuisse crediderim.

198. ILLE ETIAM PATRIIS AGMEN CIET OCNUS IN ORIS. In antiquo satis exemplari legere est, *quin etiam patriis*. Hermistichium vero reliquum duabus transpositis dictionibus, in uno ex antiquioribus, qui sunt in Vaticana bibliotheca, legitur, *Patriis Ocnus ciet agmen ab oris*. Est & ubi legatur, *Ognus*, per g, uti *Cycnus*, & *Cygnus*.

205. QUOS PATRE BENACO. In Romano codice, *Venaco*, more suo scriptum est per v digammon. Quinetiam Adamantii Martyrii regula est, ut in iis, quae utrum per b mutam, an per v digammon scribenda sint, quaerit, sive producta fuerit prima sede collocata, si quidem masculini vel neutri generis existant, per v signari, ut *venator*, *velum*, *veretrum*, το ποίον, *venabulum*: & similia. Si vero foeminina sint, tantummodo quorum origo a masculino venire non cernitur, per b mutam scribi debere, *besica*, *bellua*, *bestia*; designat tamen quae duarum fuerint syllabarum, ex quibus *Beta*, το βύτλον, polysyllaba sequatur. Quare, qui *Venaco* scripsero, Adamantii sententiam secuti sunt. Sed enim quam ponit ille, *Besica*, nemo nunc per b scribit, si Latine: a vento vero eam deduci tradit Caper, & *vensica*, ea de caussa dicta est a nonnullis. Sunt praeterea multa alia, quae nunc aliter scribimus & enuntiamus, quata Adamantius praeceperit: *vernem* enim per v scribimus & enuntiamus, pro servo domi nato, quem ille, uti superius diximus, tum differentiae caussa, tum etymologiae, per b scribi praecipit. *Larus* etiam, το δαίμονιον, per v scribimus, ille per b mavult, *larba*, non aliter ac *berba*, *tuba*, *turba*. Similiter nos *naevus*, per v, ille per b, *nebvs*, ut *ebus*, *tebus*. Contra vero, nunc omnium mos

Ss 2

Le-

Latine scribentium est, ut *labor*, *balbusque*, per b mutam scribantur; ille *lavor*, ut *favor*, & *fervor*, scribit: & *baluum*, ut *curuum*, *saevum*, *toruum*, per v digammon. Sed utrum nos, an ille melius, incertum est mihi: quum videam non solum inscriptiones tam multas a nostri temporis usu variare; verum etiam opinatissimorum hominum sententias super hac scribendi ratione latas. Sed enim optimum factu judicaverim ita se ad usum accommodare; ne, dum doctiores esse volumus, derisui habeamur. Sequamur vero M. Tullii Ciceronis exemplum, qui, quum pleraque aliter quam in usu forent, enuntianda cognosceret, libentissime tamen cessit consuetudini. Neque vero nos tam multa ex marmoribus, ex nomismatis, ex tabulis aeneis, ex diverforum Grammaticorum sententiis, ex veteribusque codicibus congestimus, ut omnia ea suscipienda censeremus; sed, ut quos Grammaticorum vulgus nunc errores appellat, non imperitia, sed temporum usu evenisse commoneremus.

207. CENTENAQUE ARBORE FLUCTUS VERBERAT. In Romano codice, *fluctus*, plurali numero.

211. IN PISTRIN DESINIT ALVUS. In antiquioribus *pristin*, de quo dictum.

214. SPUMAS SALIS AERE SECABANT. In aliquot antiquis codicibus, *ruebant*, legitur, versu aliunde repetito.

215. JAMQUE DIES COELO DISCESSERAT. In antiquis exemplaribus, quod valde placet, *concesserat*, legitur: quamvis *discesserat* non improbem.

223. QUOT PRIUS AERATAE STETERANT AD LITTORA PRORAE. Versum hunc superius habundare diximus: neque in veteribus codicibus, nisi adscriptum, inveniri; hic vero congruum habet locum. Caeterum in Oblongo codice, non *prorae*, sed *naves*, scriptum est. In aliquot aliis, *puppis*, legitur: quod ideo placet, quia, uti eo loco superiore dicebamus, *prorae* pelago obvertuntur, stant litore *puppis*.

228. TUNC SIC IGNARUM ADLOQUITUR. In Romano codice, *ignavum*, librarii omnino indigentia scriptum est.

233. RUMPIMUS INVITAE TUA VINCULA. In codicibus aliquot antiquis, omnino *rumpimus* habetur; sed in Mediceo, & plerisque aliis, *rupimus*, praeterito tempore.

242. PRIMUS IN ARMA. Sunt codices antiqui, ubi *pronus in arma* sit scriptum; sed *primus*, castior lectio. QUEM DEDIT IPSE INVICTUM IGNIPOTENS. In codicibus aliquot antiquis legere est: *Quem dedit ingens*; sed *ipse*, magis placet, & pondus habet.

251. SUPERA ASPECTANS CONVEXA. In non-

nullis codicibus antiquis, *spectans*, legitur; sed magis placet, *adspectans*.

261. CLYPEUM TUM DEINDE SINISTRA EXTULIT ARDENTEM, CLAMOREM AD SIDERA TOLLUNT DARDANIDAE. In antiquis plerisque codicibus, *clipeum cum*, & *quom* legitur: hoc est, Quom inde extulit clipeum, Dardanidae clamorem tollunt. Altera tamen lectio per dissoluta membra magis Poëtica est.

263. DARDANIDAE E MURIS. In Romano codice, *Dardanidae muris*, absque e particula legitur, adverbialiter. Reliqua exemplaria, e *muris*, habent. Eamque lectionem agnoscit Probus, ubi fieri synaloepham ait, quum diphthongus in simplicem longam cadit, hoc exemplo.

270. ARDET APEX CAPITI. In Romano codice, *capitis*, legitur; sed enim magis placet *capiti*, dativo casu. CRISTISQUE A VERTICE FLAMMA FUNDITUR. Confusus nimium ordo, nisi vetera succurrerent exemplaria, ut antiquissimum illud Romanis litteris perscriptum, in quo legere est: *Cristisque ac vertice flamma funditur*: ita etiam in Mediceo. In aliquot aliis veteribus, *cristis ac vertice*, legitur, absque *que*. Utrumlibet ex his magis placet, quam *a vertice*.

271. ET VASTOS UMBO VOMIT AUREUS IGNES. In antiquis nonnullis codicibus, *aureus* legitur; sed *aureus*, rem magnifice magis amplificat. Et inferius, ubi Aeneas congredditur cum Mezentio, idem habetur: *Sed substat aureus umbo*. Sciendum vero, in eadem dictione eandem esse lectionis varietatem apud Livium lib. VIII. de bello Macedonico. Et XII. *Clypea aerata ab aed. Cur. P. Claudio, & P. Sulpitio Galba sunt posita*: quod in emendationibus exemplaribus, *aerata*, legitur.

277. LITTORA PRAERIPERE. In antiquioribus codicibus legitur: *litora praecipere*: id vero significat, capere ante locum: quod in historiis frequens, & apud Livium lib. II. tertiae Decadis, ubi passim legitur de Annibale effugium militante: *Dum ipse longius spatium fuga praeriperet*, antiquiores codices habent, *praeciperet*. Et eodem modo libro primae Decadis sexto, ubi legitur: *Nobiles homines in possessionem agri publici grassari: nec, nisi antequam omnia praeripiant, divisus sit, locum ibi plebi fore*. In antiquo codice, *Nisi antequam omnia praecipiant*, scriptum est.

280. IN MANIBUS MARS IPSE VIRIS. Romanus codex, & alia quaedam vetera exemplaria, *vir*, legunt, vocandi casu; sed neque displicet, *viris*, hoc est iis, qui viri erunt, Mars favebit.

283. DUM TREPIDI, EGRESSISQUE LABANT VESTIGIA PRIMA. Romanus codex, & plerique alii veteres admodum, legunt: *Dum trepidi egressique labant vestigia*: quod magis figuratum est.

Alii

Alii quidam codices manu scripti, *gressusque*, legunt; sed vulgatam ego lectionem non damnam.

288. MULTI SERVARE RECURSUS LANGUENTIS PELAGI. Sunt codices antiqui, in quibus legatur, *recessus*; sed *curfus*, & *recursus*, in hoc significato in usu est frequentiori.

291. QUA VADA NON SPERAT. Romanus codex cum Oblongo, & aliquot aliis, legunt: *qua vada non spirant*: ut illud in primo Georgicon: *Fervetque fretis spirantibus aequor*. In uno ex iis, qui, *spirant*, legunt, paraphrasis superaddita, *crispantur*; sed magis placeret, *in vorticem desidunt*. Quin etiam in aliquot ex iis, qui apud me sunt, legere est: *qua vada non spumant*. Servius, *sperat*, melius esse putat: quod majorem viri ferociam ostendit. Ridiculum, quod in impressis aliquot codicibus, *spectat* legitur.

297. FRANGERE NEC TALI PUPPIM STATIONE RECUSO. Romanus codex, Mediceus, & alii quidam pervertisti, legunt, *puppes*, numero multitudinis: quod ostendit, eum parvi facere navis omnes, quorquor agebat, dummodo semel arripiat tellurem: & hoc quoque magis ac magis hominis ferociam, ardoremque pugnandi indicat.

306. ET FLUITANTIA TRANSTRA. Non placet, quod in antiquis aliquot codicibus legitur, *effluitantia*: nam sententia & illud exposcit.

307. RETRAHITQUE PEDES SIMUL UNDA. In codicibus aliquot antiquis, *pedem*, legitur, figurate.

313. PERQUE AEREA SCUTA. In Romano codice, in Mediceo, & in eo, qui apud me est, *suta*, legitur: quod nequaquam displicet, quum pulchra sit loricae periphrasis, a *suo*, *suis*. Eodem vero vocabulo, sed forma alia, usus est etiam in quarto Georgicon: *Corticibus fuerint tibi suta cavatis*.

315. INDE Lycham FERIT EXECTUM JAM MATRE PEREMPTA. In Romano codice, & aliquot aliis, *exsectum*. integris partibus. Missum facio codicem antiquum, in quo, *exemptum*, legitur. Ea enim paraphrasis fuit, quae contextui mox inserta est. In Oblongo perveteri exemplari, & *sectum*, legitur, quod nescio quid leporis habere videtur & particula copulativa geminata, & *sectum jam matre perempta*, & *tibi*, *Phoebe*, *sacrum*: in quo illud etiam animadvertendum, in nonnullis codicibus antiquis, *satum*, non *sacrum* legi: quod non aequae placet.

316. CASUS EVADERE FERRI, CUI LICUIT PARVO. Haud temere in codicibus aliquot antiquis scriptum crediderim, *quod licuit*: ea quippe de causa sacrum, quod parvo licuit ferrum evadere, quum maternus uterus excicaretur.

319. NIL ILLOS HERCULIS ARMA. In anti-

quis codicibus, *nihil*: & pro *nil valida*, nec *validae*, legitur.

322. ECCE PHARON VOCES DUM JACTATINERTES. Romanus codex, & Oblongus, *Pharo*, absque N scribunt, ut *Plato*, *Solo*, & hujusmodi pleraque, quae apud Latinos absque N littera proferri debent. Cujus rei manifestum usum videas apud Statium Papinium: *Stimulasque Agamemno volentes*. Sane C. Julius Romanus, quem Sosipater scriptorem diligentissimum appellat, dictum a Virgilio notat, *Exultat Amazon*: quamvis nullum nomen Latinum on litteris finiat, & ideo *Rhodium*, & *Delum* accusativo dicamus. Quaedam tamen esse inquit Plinius Secundus, quae ad nos usque proprios gentis suae vultus, formamque custodirent, ut *Pluton*, *Xenophon*, de quo alibi.

334. STETERANT QUAE IN CORPORE GRAJUM. In antiquis aliquot codicibus, *steterunt*, legitur: ut illud: *Obstipui steteruntque comae*.

337. MEONIS. In antiquis codicibus plerisque cum diphthongo, *Maonis*. CUM PECTORE RUMPI. In Romano codice, *rupit* est, praeterito tempore. In aliis, *rumpit*.

339. TRAJECTO MISSA LACERTO PROTINUS HASTA FUGIT. Servius TRAJECTO, *retroactio*, exponit. At cur non potius *transfosso*, ut hastae impetu lacertum intelligamus trajectum? quum subsequatur: *Dexteraque ex humero nervis moribunda pependit*.

345. VIRIBUS HIC FIDENS PRIMAEVO CORPORE LAUSUS ADVENIT. In hoc membro codices tam impressi, quam manu scripti, tam veteres, quam novi, multipliciter variant. In omnibus tamen venerandae antiquitatis codicibus pars illa prior eodem consensu legitur: *hic Curibus fidens*, quod etiam Servius submonuit. Deinde Lausi nomen ad hanc usque aetatem quorundam omnino veterum codicum ad sensum admissum est, quum *Clausus*, a quo *gens Claudia* derivavit, Sabinorum ductor alibi nominetur a Virgilio: *Ecce Sabinorum prisco de sanguine magnum Agmen agens Clausus*. Et hic vetera quaedam exemplaria, *Clausus*, habent. Sed interim eorum stuporem praetereamus, qui Numitorem, Curibus populis clausum stipatumque, quod juventuti primaevae fideret, Aeneam telo petiisse interpretantur. Sane vero quod *advenit* in impressis codicibus omnibus legitur, neque non in aliquot ex vetustioribus, in Oblongo illo Pomponianis deliciis, *advolat*, habetur.

352. OCCURRIT HALEsus. In antiquis, *occurrit Alaesus*, diphthongo AE in media sita syllaba: quae tamen raro in codicibus antiquis habetur; sed ita Graeci scribunt hujusmodi nomen *Αλαῖος*, absque etiam adspiratione.

359. STANT OBNIxi OMNIA CONTRA. In antiquis

triquis omnibus exemplaribus, praefertimque Vaticanis tribus, legere est: *Stant obnixa omnia contra*: reliqui fere omnes abrafi, in quibus, *obnixa*, adulterina lectione repositum: nam *obnixa*, cum Servii quadrat interpretatione dicentis: *Mare mari, nubes nubibus, venti ventis*. Neque vero parum me moverit Aruliani Messii observatio, dum is elocutionis modum, quo *obnoxius contra* illa dicimus, hoc exemplo probat: *Stant obnixa omnia contra*: ubi de ventis dubio procul intelligit: si *omnia* sit praepositionis appositum. Dicit vero & *obnoxius huic rei*, ex Georgicon tertio, & Aeneidos duodecimo comprobatur: *Arboris obnixus trunco*.

366. DIMITTERE QUANDO SUASIT EQUOS. In antiquis aliquot, *demittere*, legitur: nam *demittere*, in diversas partes mittere significat: & *dimissus Senatus*, quia alius alio, domum quisque suam revertens, ingreditur. Juniores tamen Grammatici volunt *demittere*, deorsum mittere significare, neque unquam accipi pro relinquere.

371. PATRIAE QUAE NUNC SUBIT AEMULA LAUDIS. In Romano codice, & plerisque antiquioribus codicibus, *laudi*, dativo casu legitur.

373. QUA GLOBUS ILLE VIRUM DENSISSIMUS URGET. In Romano codice, *quo*, & *urget*, Attiano more habetur. Ita inferius: *Mortali arguemur ab hoste*.

377. ECCE MARIS MAGNO CLAUDIT NOS OBJICE PONTUS. *Magno*, virili genere, in impressis omnibus codicibus legas: in antiquis vero, *magna*, foeminino genere. Idque recepisse Servius videtur, quum dixit: *Quidam magno objice legunt*. Atque nonnullos ad evitandam ambiguitatem legere male, *magni*, scilicet maris. Usqueadeo vates, summus loquendi, scribendique artifex, sub ferulam, si Deo placet, revocatur a Grammaticis, qui nolunt amplius *hic & haec obice* dici: ut veteribus dicere concessum est. Est & illud adnotandum, *obice*, unico i, in antiquis codicibus scribi.

378. DEEST JAM TERRA FUGAE, PELAGO TROJAMNE PETETIS. *Pelago*, impressa omnia legunt exemplaria; quum tamen in vetustioribus omnibus, *fugae*, *Pelagus*, legatur; quod alii viderint. Praeterea pro, *petetis*, *petemus*, persona prima, in plerisque codicibus habetur. In aliquot ex iis, qui apud me sunt, *petamus*, quod figuratus est.

381. HIC MAGNO VELLIT DUM PONDERE SAXUM. In Romano codice, *vellit magno*; sed quod ibidem *cum*, pro *dum*, positum est, non placet: lege vero *bunc*, accusativo casu.

388. HINC HELENUM PETIT. In antiquis plerisque codicibus, *Stelenum*, habetur: unde Librarii s & t in adspirationem convertere. In Romano vero codice, *Stenelum*, legitur; sed absque adspiratione. Id vero nomen apud Graecos per θ notatur *Στελον*.

398. MISTUS DOLOR ET PUDOR ARMAT IN HOSTES. In Romano codice pro, *pudor*, legitur *furor*; sed enim *pudor* magis placet: quia viderunt juvenem Pallanta strenue facientem, a quo tam acriter reprehensi fuerant.

403. FRATREMQUE TYREN. In Romano codice, *Tyrin*: quia scilicet *tyra* nunc aliter pronuntiat apud Latinos, aliter apud Graecos: *Τύρην* enim est a nominativo *Τύρην*.

405. AC VELUT OPTATA VENTIS AESTATE COHORTIS. *Optata* quidem in vulgatis codicibus habetur; sed enim antiqui omnes, quotquot habui, *optato*, legunt, adverbialiter, quod admittere videtur Servius, dum interpretatur, *ex voto*. Sed ejus quoque exemplaria passim corrupta sunt. Hoc vero ita legendum, *OPTATO*, id est, *ex voto*: per aestatem enim venti frequenter optantur, & quasi contingere videntur ex voto: quod si, *optata*, legas, nihil ad Servii paraphrasin; sed contrarium sensum habebit: ut aestas optetur ventis surgentibus. Quare *optato* omnino mihi legendum videtur.

410. NON ALITER SOCIUM VIRTUS COIT OMNIS IN UNUM. In Oblongo numerus ita mutatus: *non aliter virtus socium coit*.

411. HALESUS. In aliquot antiquis, *Alaesus*, per ae diphthongon, ut superius dictum, & absque ulla adspiratione.

414. DEXTRAM FULGENTI DIRIPIT ENSE. Non in antiquo tantum codice Romano, verum etiam in quibusdam aliis pervetustis, hoc loco legitur, *deripit*, per e: significat enim hoc separationem; sed aliud quid in *diripere*.

416. OSSAQUE DISPERGIT. *Dispergit*, instanti tempore, legitur in vulgatis exemplaribus. In antiquioribus vero omnibus, quos prae manibus habuimus, *disperfit*, praeterito.

417. FATA CANENS SYLVIS GENITOR CAELARAT ALAESUM. In codicibus nonnullis, *fata cavens*, legitur: quod non ita Servio satisfacit.

Ibid. HALESUM. In aliquot antiquis *Alaesus* per ae diphthongon, ut superius dictum, & absque ulla adspiratione.

421. DA NUNC, TYBRI, PATER. In Romano codice, familiari errore, *Tybre*, scriptum est.

424. DUM TEXTIT IMAONA. In aliquot antiquis, *Imacona*, per ae diphthongon, legitur; sed in pluribus, *Imaona*. Sed neque placet *Abantbum*, ut in Romano codice legitur, quum *Abas*, *Abantis*, declinetur; quare *Abantem* rectius.

428. OPPOSITUM INTERIMIT FUGNAE. In Romano codice, utraque orationis parte integra, *interemit*, scribitur, pene ultima correpta: non enim praeteritum est.

439. MONET SUCCURRERE LAUSO. *Succurre*, passim in vulgatis est codicibus. In pluribus ve-

10

ro manu scriptis, praefertimque Vaticanis, *succedere*, scriptum animadverti. Neque tamen nusquam *succurrere* legitur.

441. TEMPUS DESISTERE PUGNAE. In Romano codice, *pugna* est, auferendi casu.

444. ET SOCI CESSERUNT AEQUORE JUSTI. In Mediceo, & antiquis aliquot exemplaribus, *jusso*, legitur: quod figurate dictum agnoscit Servius.

445. TUM JUSSA SUPERBA. In Oblongo codice perveteri, *dicta*; sed *jussa* magis placet.

446. MIRATUS STUPET. Quidam codices antiqui, *miratur*, habent: quod non ita placet.

455. MEDITANTEM PRAELIA TAURUM. Duo exemplaria antiquiora Vaticanae bibliothecae legunt: *Meditantem in praelia*.

462. CERNAT SEMINECI SIBI ME RAPERE ARMA CRUENTA, VICTOREMQUE FERANT MORIENTIA LUMINA TURNI. In Oblongo codice, *cernant*, numero multitudinis legitur: cujus suppositum erit, *lumina morientia*, in quo etiam, *mortalia* scriptum est; sed ut alterum illud non improbamus, ita hoc minime receperim, quum *morientia* magis faciat ad sententiam.

465. LACHRYMASQUE EFFUDIT INANES. In aliquot antiquis codicibus: *Lacrumasque effundit inanis*: sed *effudit*, praeteritum, magis placet, posito, *audivit*.

470. TOT NATI CECIDERE DEUM. In antiquis, *gnati*, ex Valerii Frontonis distinctione.

471. ETIAM SUA TURNUM FATA VOCANT. In codicibus aliquot, *manent*, legitur; sed *vocant* magis placet, quia magis facit ad consolationem, si poena non differatur: & *vocant*, instare significat.

475. FULGENTEM DIRIPIT ENSEM. In Romano codice, *deripit*, more suo, uti superius.

476. HUMERIS SURGUNT QUA TEGMINA SUMMA. In nonnullis Vaticanae bibliothecae codicibus, & in iis, qui apud me sunt, *humeri*, habetur, genitivo casu: quod magis placet: & pro *summa*, *prima*, legitur in Romano codice.

482. TOT FERRI TERGA TOT AERIS, CUM PELLIS TOTIES OBEAT CIRCUNDATA TAURI. In antiquis nonnullis codicibus reperitur, *cum*, siue *quem*: non *tot*, hoc pacto: *Dixerat; at clipeum quom ferri terga tot aeris, Quom pellis toties obeat circundata tauri*. Sed omnino melius, ut in vulgatis.

484. VIBRANTI CUSPIS MEDIUM TRANSVERBERAT. In aliquot, *vibranti medium cuspis*, mutato numero.

486. ILLE RAPIT CALIDUM FRUSTRA DE VULNERE TELUM. In Romano legitur: *de petiore*.

487. SANGUISQUE ANIMUSQUE SEQUUNTUR. In Romano codice, & aliquot aliis, *sanguis ani-*

musque, absque particula copulativa priori loco; sed enim ea repetita in similibus plena venustatis est, nisi verum etiam elanguescere anima deficiente velimus.

488. CORRUIT IN VULNUS. In Oblongo codice pervetusto, *concidit* legitur; sed *corrui* majorem habet vim.

490. QUEM TURNUS SUPER ASSISTENS. In Romano codice versus integer, his additis dictionibus: *sic ore profatus*. Alii nugae alias addidere.

496. EXANIMUM. Antiqui codices libentius *exanimum* scribunt per e, ut observatum saepe; sed utrumque receptum a Grammaticis.

499. QUAE BONUS EURYTION MULTO CAELAVERAT AURO. *Eurytion*, passim in codicibus impressis habetur; sed in antiquis, *Eurytides*, uno omnium consensu positum est. Epitheton vero illud, *bonus*, in manu scriptis exemplaribus variat: nam Oblongus codex, Mediceus, & aliquot ex iis, qui apud me sunt, *Clonus*, habent. Romanus una plus littera *Clonius*. Alius codex pervetustus *Comus*. Sed quum *Eurytides* sit patronymici forma, *Clonus*, quod in codicibus emendationibus habetur, pro nomine proprio mihi magis placet. Legendum igitur, *Quae Clonus Eurytides*.

507. O DOLOR, ATQUE DECUS MAGNUM REDITURE PARENTI. In Romano codice, *parentis*, quippe dolor, & decus; sed omnino magis placet, *parenti*, acquisitivo casu.

512. TEMPUS VERSIS SUCCURRERE TEUCRIS. In Romano codice hoc etiam loco, *succedere*, legitur, uti superius, *succedere Lauso*.

516. MENSAE QUAS ADVENA PRIMUS TUNC ADIIT. In Romano codice, *primum*. In aliis quibusdam, *primas*. Idem tamen facit *primus*, sed figurate.

521. INDE MAGO PROCUL INFENSAM QUUM TENDERET HASTAM. Varia versus hujus lectio est apud codices antiquos. Impressi vero vulgarique omnes conveniunt in epitheto, *infensam*; sed in Romano, *infestam*, est. Praeterea, *cum tenderet*, vulgo legitur; sed in Romano, *contorserat*. Oblongus vero, atque aliquot alii eadem forma, unica dictione, *contenderat*. Tu vero videris, siue *cum tenderet*, siue per interpositionem, *Procul infensam contenderat*, legi placeat, utrum *Mago* sit dativi casus, ut Servius putat.

536. CAPULO TENUS ABDIDIT ENSEM. Romanus codex, Mediceus, & aliquot alii admodum vetusti, legunt, *applicat ensen*.

537. NEC PROCUL AEMONIDES. In codicibus aliquot antiquis huic nomini aspiratum est.

538. INFULA CUI SACRA REDIMIBAT TEMPORA VITTA. Romanus ille codex secretior, *sacro*, legit, pro sacerdote. Praeterea sunt qui *redimebant* per ei in pene ultima scribant, quod ego nuf-

nusquam in his codicibus antiquis observavi; sed recte fieri, ex frequenti scriptione hujusmodi, quae in antiquorum monumentis passim inspicitur, & ex Lucillii instituto superius ostendimus.

542. TIBI REX GRADIVE TROPEUM. In compluribus ex his veteribus codicibus, *tropaeum*, absque adspiratione legitur: & ita scribendum esse censent plerique viri doctissimi, ejusque inscriptionis usus in veterum monumentis non uno apparet loco.

555. TRUNCUMQUE REPENTE PROVOLVENS. Oblongus codex, atque etiam alter publico expositus usui, neque non Mediceus, *repentem*, habent. Romanus quoque huc tendit, quamvis litteris transpositis, *petentem*, ibi sit.

557. NUNC TE OPTIMA. Potius, *non*. In aliquibus vero codicibus, deest *te*.

561. PROTINUS ANTAEM ET LYCAM. In Oblongo codice, *Lyncam*, est, una plus littera. Romanus, *Lucam* habet, quod ridiculum forte cuiuspiam videbitur; sed enim in aliquot aliis quoque codicibus, eodem modo *Lycam* scriptum inveniri. Neque quod y in u mutatum sit, ut in plerisque aliis facitatum; sed quia *Lucam*, eadem pene forma, qua *Lucagus*, apud Virgilium Latinam esse dictionem crediderim, prima producta, quae corripitur in *Lyca*, ut ibi: *Inde Lycam ferit*. Et ita apud Ovidium semper. Sic etiam reliqua ejusdem analogiae, *Lycan*, *Lycurgus*. Nos vero frequenti nuncupatione Elephantos comperimus *Lucas boves* appellatos a Lucania, ubi primum eos viderint Romani: quare *Luca* Romanum est vocabulum. Quod vero sequebatur, satis corrupte: *Prima agmina Turnum*, ex antiquioribus exemplaribus recte jam scribi coeptum est, *Turni*.

563. MAGNANIMO VOLSCENTE SATUM. In antiquis codicibus vel s, vel c tantum invenias scriptum, *Volsente*, vel *Volcente*: quod superius adnotatum est.

569. AENEAS DESAEVIT IN AEQUORE VICTOR. Sunt codices antiqui, in quibus non in *aequore*, sed in *agmine* legitur; sed enim magis placet in *aequore*: quia multo plus dicit.

570. QUIN ECCE NYPHEI. In antiquis aliquot *Nypaei*, absque adspiratione, & per i Latinum; sed *Nypaei* frequentius.

571. QUADRIJUGES IN EQUOS. In codicibus aliquot antiquis, *quadrijugos* legas.

574. RAPIUNTQUE IN LITTORE CURRUS. Romanus codex, cum altero exposito Vaticanae bibliothecae, legunt *ad litora currum*. Unum enim currum agebat Nyphaeus. In quibusdam aliis codicibus manu scriptis, non contemnendae vetustatis, legere est, *rapiuntque ad litora cursus*; sed magis placet *currus*, aut *entrum*: quia facta est mentio effusi ducis.

580. CUI LIGER. Quamvis non parum venustatis & elegantiae videatur habere lectio absque eo carminis imperfecti principio, *Cui Liger*; ea tamen duo verba passim in antiquis codicibus reperimus: quare illa praeterire religio est.

581. NEC CURRUS CERNIS ACHILLIS. In aliquot codicibus antiquis *currum*; sed hic magis placet *currus*, numero plurali ad amplificationem positum.

585. JACULUM NAM TORQUET IN HOSTEM. Exemplaria pleraque ex iis, quae fuere nobis praemanibus, in *hostes*, numero multitudinis legunt: una enim *Lucagus*, & *Liger* impetum faciunt in Aeneam, cujus uno tantum ictu alter moribundus volvitur, alter delapsus veniam implorat.

595. ARRIPUIT BIJUGOS, FRATER TENDEBAT INERMES. In codicibus aliquot pervetustis, *inertis* legitur. Id tamen non ita placebat: quia tamen tam multis in exemplaribus inveniebamus, duximus adnotandum.

602. TALIA PER CAMPOS EDEBAT FUNERA VICTOR DARDANIUS TORRENTIS AQUAE. Probatiores illi codices Vaticanae bibliothecae, & aliquot alii *duxor Dardanius* legunt: quod mirifice placet: ut inferius habebimus: *Saevae jamque altius irae Dardanio surgunt duxori*. Sunt etiam codices, in quibus non *Dardanius*, sed *Dardanus & torrentis aquae*, legatur. Illud simplicius, hoc figuratius est.

603. VEL TURBINIS ATRI MORE FURENS. In Romano codice, *fremens* legitur; sed hoc loco *furens* melius est, ut: *Furis immixtis Volcanus habenis*: de clade enim hic loquitur, non de strepitu.

611. CUI JUNO SUBMISSA. In Romano codice & *Juno summissa* legitur.

615. QUIN ET PUGNAE SUBDUCERE TURNUM. In codicibus nonnullis, *Turnum subducere pugnae*, legitur, transpositis dictionibus.

628. CUI JUNO ILLACRIMANS. In Romano, *Cui Juno lacrumans*. QUID SI, QUOD VOCE GRAVARIS. In antiquis aliquot exemplaribus legere est: *Quid si quae voce gravaris*.

629. TURNO RATA VITA MANERET. *Rata* fere passim legitur, id Servius admittit; sed in Romano codice *data vita* habetur: quippe qui suo fato, non ferro violenter moreretur. Placet vero magis omnino *rata*.

631. QUIN O POTIUS. Nonnulli *quin ut potius* scripsere. Exemplaria vero tria Palatina, & aliquot ex iis, quae apud me sunt, *quod ut o potius* legunt: quamvis in eorum uno desit o: hinc aliqui, ut versui succurrerent, *quin* illud, pro *quod* posuere.

635. ILIACAMQUE ACIEM, ET LAURENTIA CASTRA PETIVIT. Non placet quod in codicibus

bus aliquot antiquis *teffa*, pro, *castra* legitur: quamvis de urbe possit intelligi. In aliquot vero aliis codicibus legere est mutato numero: *Iliacamque aciem petit*, & *Laurentia castra*.

644. IRRITATQUE VIRUM TELIS. Impressi codices omnes *irritat*, R geminato scribunt, sonet ut de nare canina litera; *irito* tamen ab *ira* est.

655. OSINIUS. In codicibus aliquot antiquis, *Osirius* legitur, insolitum nomen.

659. VIX PRORAM ATTIGERAT, RUPIT SATURNIA FUNEM. In veteribus codicibus pene omnibus, *rumpit*, instanti tempore legitur: res enim narratur in ipso actu.

660. AVULSAMQUE RAPIT REVOLUTA PER AEQUORA NAVEM. In antiquis omnino, *avolsam*; sed etiam in nonnullis *advolsam*, per *ad*, quod ad se traxisse significat. Scribe vero *navim*, per I, ex antiquis codicibus.

663. TUNC LEVIS HAUD ULTRA. In antiquis codicibus, *tum levis*.

667. MANUS AD SIDERA TENDIT. In antiquis plerisque codicibus *tollit* habetur.

668. TANTON ME CRIMINE DIGNUM. Erudite quidem Servius *tanton* scribendum procuravit; sed enim ejusmodi descriptionis usum parissime inveni in veteribus exemplaribus. In aliquot, ubi habebatur, lectionem eam nonnulli cultro etiam impetere ausi sunt. Priscianus tamen, ubi de *ne* particula agit, eam frequentissime ait interrogativam esse, ut illud: *Hectoris Andromache Pyrrhin' connubia servas?* & in decimo: *Tanton' me crimine dignum*.

670. QUAE ME FUGA, QUEMVE REDUCET. Romanus codex, & alii nonnulli *reducit* legunt, praesenti tempore. De regressu enim suo in patriam loquitur. Est etiam in quibusdam codicibus manu scriptis, *Quae me fuga, Quaeve reducet?* Hoc est? Quo nunc fugio? Quo vero pacto revertar? Sed enim Servius agnoscit *quem*, hoc est, qualem: & haec castior est lectio apud plures.

673. INFANDA IN MORTE RELIQUI. Veteriora pleraque exemplaria, *infanda morte* legunt, absque *in* praepositione: quam elocutionis figuram saepissime apud Virgilium inveneris.

675. ACCIPIO. Vetustissimum est, *adcupio* scribere; sed uti superius dictum, primum omnium Lucilius c in hoc verbo geminavit, teste Velio Longo. AUT QUAE JAM SATIS IMA DEHISCAT TERRA MIHI. In Romano codice *dehiscet*, figuratius & elegantius.

676. TERRA MIHI VOS O POTIUS. In Mediceo, legere est, *Terra mihi o vos o potius*: adverbio exclamationis repetito.

681. AN SESE MUCRONE OB TANTUM DEDECUS AMENS INDUAT. Multa Servius super hac elocutione, qui *mucrone*, ablativo casu legit; sed

Tom. IV.

enim Romanus codex, *mucroni*, in acquirendi ponit casu: quasi dicat, *des se in mucronem*. Magis tamen placet Hypallage, quum in aliis plerisque, *mucrone* legatur. In Prisciani tamen codicibus, *mucrone*, accusativo casu legitur, ejusmodi constructionis aliis etiam exemplis positis: ait enim: *Coronatur illam rem, & illa re: quo modo etiam Induit*. Horatius: *Magna coronari contemnat Olympia*. Virgilius: *Induit albos cum vittâ crines*. Et: *An sese mucronem ob tantum dedecus amens Induat*. Apud Caesarem tamen cum ablativo casu dictum invenies, ut in bello Veneto: *Acutissimis stipitibus induebantur*.

682. ET CRUDUM PER COSTAS EXIGAT ENSEM. In Romano codice *durum* legas, quod forte non displiceat: in aliquot aliis, *Crudum per costas dirigit*. Sed *exigat* omnino receptius.

686. JUVENEMQUE ANIMO MISERATA REPRESSIT. Variant exemplaria, dum quaedam *animo*, quaedam *animi* legunt. In quibusdam ultima syllaba vitiata subditiciaque; sed enim Arufianus Messus in exemplis Virgilianarum elocutionum *animi* genitivo casu agnoscit, una cum Servio, quae lectio est codicis Medicei.

696. IPSA IMMOTA MANENS. *Manens*, participii vox in Romano codice est, & in Mediceo, & in quibusdam aliis: in Oblongo, *manet*, verbum.

702. NEC NON EVANTEM PHRYGIUM M. *Paridisque Minanta Aequalem, comitemque una quem nocte Theana* In lucem genitori Amyco dedit: & *face praegnans Cisseis Regina Patin creat: urbe paterna Occubat: ignarum Laurens habet ora Minanta*. In his verbis illud observavi: in Romano codice, *Mimanta*, per M secunda syllaba scribi, non per N, ut in vulgatis plerisque codicibus habetur: inde *Theano*, per vocalem quartam, non per primam: Graece enim *Θιανώ*. Si quis vero quaesierit quid sibi velit structura illa duriuscula, *urbe paterna occubat. Ignarum Laurens habet ora Mimanta*, sciat is, *ignarum* ab Aulo Gellio legi passivo significato, quem ipsum hunc Virgilianum locum & Plauti & Sallustii auctoritate subfulsit, dum nonnulla recenset nomina, quae in dextrum laevumque latus vestigia torquent. Quoniam vero in vetustis aliquot codicibus, & *occubat*, & *ignarum*, utramque dictionem subditiciam priore abrasa lectione perspicias, nonnulli, qui & ingenio & eruditione valent, codicum characteribus observatis, suspicati sunt, *ignarum*, adulterinam esse dictionem, & ex duabus unam effectam: ac si legeretur: *Urbe paterna Occubat hic. Carum Laurens habet ora Mimanta*: & sententiam candidiorem futuram & elocutionem elegantem. Hic quippe Paris, de quo dictum, occubuisse, Servius etiam agnoscit, *carum* vero *Mimanta* ipsi Paridi, cui

Tt

cui

cui & aequalis & comes fuerat; sed enim non ego haec ita asseruerim, ut contra A. Gellii auctoritatem stare velim; qui praefertim apud Ovidium eandem hujus nominis formam observaverim lib. *Metamorph. VII. Jamque aderat Theseus proles ignara parenti*: quod minus advertentes interpretes, *ignota* ibi legendum putavere. Sed enim quominus omnia possimus assequi, id etiam facit, quod multa toto opere relicta sunt imperfecta, vel ipso Virgilii de se testimonio: quare non ego quidquam succensuerim cuiquam, qui nonnulla conniventibus oculis praeterierit: ut ea quoque tam multa, quae in subsequenti comparatione perquiruntur: *Ac velut ille canum*: ubi unum ex duodecim locis obscuris esse Grammatici volunt.

716. ET VASTO CLAMORE LACESSUNT. In Oblongo codice, *magno*; sed plus est, *vasto*.

726. COMASQUE ARREXIT. In aliquot antiquis, *Comas adrexit*, absque particula copulativa. Sed ea apposita magis implet.

727. VISCERIBUS SUPER ACCUMBENS LAVIT IMPROBA TETER ORA CRUOR. Exemplaria quaedam pervetusta legunt *super incumbens*. In Romano *lavat*, in reliquis *lavit*: quod secutus est Balbus: *Lavitur patrios ubi victor ad annes*. *Lavo* enim *lavas*, & *lavo*, *lavis*, Probus & alii litterati agnoscunt.

736. POSITO PEDE NIXUS. *Nixus*, per x, omnia tam vulgata, quam manu scripta notant exemplaria. Probus, ut alibi dictum, id participium ejusdem formae dicit esse cum *Nisus* proprio nomine.

737. PARS BELLI HAUD TEMNENDA VIRIS JACET ALTUS ORODES. CONCLAMANT SOCII. In Mediceo codice *vir* legitur, cum paraphrasi, quae vocandi casum innuat.

751. PRAECESSERAT AGIS. In codicibus aliquot antiquis *Ages* legitur. In aliquot etiam *Hargis*: sed *Agis* receptum.

753. DEJICIT ATRONIUM SALIUS. Pro, *Atronium*, at *Cronium* in quibusdam codicibus inveniri; sed *Atronium* in castigatoribus. SALIUMQUE NEALCES, INSIGNIS JACULO ET LONGE FALLENTE SAGITTA. In Romano codice pro, *insignis*, *insidiis* legitur. Mox quae fuerint insidiae subiungit: *Jaculo, & longe fallente sagitta*; sed *insignis jaculo*, omnino recepta lectio. Est & *sagitta*, per et, quam diximus a *sagaci istu* dictam.

757. FUGA NOTA, NEC ILLIS. In antiquis neque, quod repetitum venustius videtur.

773. TELUM QUOD MISSILE LIBRO. In Oblongo *vitro*; sed enim haec dictio saepe confusa aliis etiam locis reperitur.

778. EGREGIUM ANTOREM. Sunt qui nominis adspirationem addant. In Romano tamen codice, & quibusdam aliis antiquis absque adspiratione

notatur. Nonnulli etiam *Antorem* scribunt c littera superflua. Quamvis ita etiam sit in Capri codicibus de Elegantiis, ubi *procul*, & longe & prope significare dicit. Inepte vero quidam & hic & ibi *antorem* scribere, inversa n littera. Citat porro Probus locum; *Herculis Antorem comitem*, ubi nomen *Antores* ita declinari dicit, ut *Diores*.

783. ILLA PER ORBEM AERE CAVUM TRIPlici, PER LINEA TERGA, TRIBUSQUE TRANSIT INTXTUM TAURIS OPUS. Missum facio *aere cavo*, in Romano codice; non enim ita placet, ut *cavum*. Illud non praeterierim, ubi *per linea terga* in aliis codicibus habetur, in Romano, *per linea terga* legi, quod maxime placet. Sunt etiam codices, in quibus non *linea*, sed *lignea* legitur, ut superius de Sulmonis scuto transfixo a Niso, dictum est, *Fisso transit praecordia ligno*. Scuta enim viminum textu, vel bracteolis ligneis primum contextuntur: mox tergoribus superinductis, laminis etiam aereis vel auro vel argento muniuntur.

788. ERIPIT A FEMORE. In Mediceo & antiquis aliis exemplaribus a *femine* legitur. Et *semen*, nominativum agnoscit Servius ex Capro: & ita legendum esse Grammatici veteres asseverant. C. Julius Romanus Tibullum citat, qui *femini* dixerit eo versu: *Implicuitque femur femini*, non *femori*, quasi sit *hoc femur, hujus feminis*. *Femem* enim nominativo, ut *semen*, nondum legitimus (ait is) a veteribus adsertum. Sane vero & Solispatet hoc Virgiliano versu *femine* agnoscit. Cujus haec sunt verba: *Hoc femur, hujus femoris, sed frequentius hujus feminis, huic femini, dictum: & femina quam femora*. Ideo Tibullus hoc ipsum erudite custodit, cum dicit: *Implicuitque femur femini, & Virgilius*: Eripit a femine.

792. SIQUA FIDEM TANTO EST OPERI LATURA VETUSTAS. In antiquis aliquot exemplaribus, *tanto operi*, absque *est*, nulla facta collisione legitur: nam o etiam alibi apud Virgilium non in Graecis tantum dictionibus, sed etiam in Latinis libera evasit ab elisione, ut eo loco: *Maeonia generose domo, ubi pinguis culta*. Quodque alibi citavimus: *Antiqua e cedro Italique paterque Sabinus*. Neque tamen displicet, *tanto est operi*, quod etiam plerique vetusti codices habent.

796. PRORIPUIT JUVENIS. In Romano codice, *proripuit* legitur: quod ideo quadrare videtur, quia sequitur: *Se seque immiscuit armis*.

797. JAMQUE ASSURGENTIS DEXTRAE PLAGAMQUE FERENTIS AENEAE SUBIIT MUCRONEM. In antiquissimo codice Romano, *adsurgentis dextram*, accusativo casu legitur. Ut sit ordo: Subiit dextram Aeneae jam adsurgentis, & mucronem ferentis plagam. Dicit vero Mezentius inferius: *Ut pro me hostili paterer succedat dextras, Quem genui*.

809. Nu-

809. NUBEM BELLI, DUM DETINET OMNIS, SUSTINET. In vulgatis quidem omnibus exemplaribus, & aliquot antiquis *desinet* legitur, hoc est, moratur; sed enim illa mihi lectio castissima videtur, quam in antiquissimo codice Romano reperi, *Nubem belli, dum detinet, omnem sustinet*: pulcherrima Metaphora, & conflictui maxime commoda: quia praesertim dixerat *nubem belli*, & alibi dixit, *Fulminat Aeneas armis*. Praeterea Servius lectionem hanc videtur agnovisse, dum exponit: *dum detinet*, donec deferbeat. Superius vero illud, *dum pluit*, in eodem Romano codice *uu geminato pluvit* scriptum est. Inde *pluvia*; sed hoc idem in aliis quoque auctoribus, antiquisque codicibus observet.

817. TRANSILIT ET PARMAM MUCRO. In Romano, & in Oblongo, *transit* habetur. Est tamen & *transilis* in antiquis aliquot codicibus.

818. LEVIA ARMA MINACIS. Quidam codices legunt *minantis*. Romanus duabus mutatis dictionibus, *media arma minaci* legit; sed omnino mos ejus librarii fuit, s nonnunquam superfluum ponere, nonnunquam ob negligentiam praeterire.

823. INGEMUIT MISERANS GRAVITER. Quidam antiqui codices legunt: *Ingemuit graviter miserans dextramque tetendit*.

834. VULNERA SICCAT LYPHIS, CORPUSQUE LEVABAT ARBORIS ACCLIVIS TRUNCO. Exemplaria complura, Romanum, Oblongum, & quaedam alia, legunt *lavabat*: quippe quia praeposuit, *Vulnera siccabat lymphis*: sed enim non desunt codices veteres, in quibus *levabat* legitur: & eam lectionem agnoscit Servius. Qua vero ratione *levabat membra*, tam vulneribus, quam certamine fatigata, subjungit, *Arboris acclivis trunco*; id quod in antiquis *adclivis* scribitur, quod Servius exponens, *inclinatione recreabat*, ait.

835. PROCUL AEREA RAMIS DEPENDET GALEA. In Romano codice *ramo*. Unus enim satis erat ad sustinendam galeam.

837. STANT LECTI CIRCUM JUVENES. In aliquot antiquis codicibus *Stant circum lecti proceres* legitur; sed haec majestas negotio bellico non videtur congruere: quare melius *juvenes*.

838. PROPEXAM IN PECTORE BARBAM. Maluit nonnulli, *porpexam*; sed *propexam* in antiquioribus habetur.

839. MULTOSQUE REMITTIT. In Romano codice legitur, *multumque remittit*. Sed magis placet *multos*, quod nescio quid vehementius habet, quum & instantium, & iterationem auxiliorum ostendat.

844. CANTICIEM IMMUNDO DEFORMAT PULVERE. Exemplaria omnia verustiora, quae versum, *multo deformas pulvere* legunt, quod misere-

riam auget. Sed *imundus* proprium est epitheton pulveris. Desumpta vero est ex Homero sententia, ubi de Achille, occiso Patroclo, haec miseriarum signa describuntur, *Ἀποτίμωρε δὲ χερσὶν ἰλὸν κόινον αἰδουλόωντα χεῖρας καὶ κεφαλῆς*. Quod ita etiam Catullus expressit: *Canticem terra, atque infuso pulvere foedans*.

847. UT PRO ME HOSTILI PATERER SUCCEDERE DEXTRAE QUEM GENUI. In antiquis Prisciani codicibus hoc citato versu, *succumbere*, pro *succedere* habetur, quum tamen reliqui omnes Virgiliani codices, quos inspexi, *succedere* legant.

849. HEU NUNC MISERO MIHI DEMUM EXILIUM INFELIX. In vetustis plerisque codicibus *exitium* est, quod non aequè placet: ait enim se facile tolerare exilium potuisse, dum in tali nato conquiesceret, quo erepto, exilium demum infelix esse. Quia vero sequitur, *Nunc alse vulnus adactum*, recte etiam legi potest *exitium infelix*, quum omnino filium sequi decreverit, neque eo perempto velit supervivere. Inde in Aeneam dicit: *Haec via sola fuit, qua perdere posses*. Infelix autem, quod videat se dedisse causam caedis: Infelix, quod frustra se morti subtraxerit, quum eam nunc ultro appetere cogatur.

854. ANIMAM SONTEM IPSE DEDISSEM. Aliquot exemplaria *dedisse* legunt, ut conveniat cum verbo *debueram*.

857. ET QUANQUAM VIS ALTO VULNERE TARDAT. In vetustis codicibus quibusdam legitur *quamquam sese alto vol. tardet*; sed enim Servius vis agnoscit.

860. ALLOQUITUR MOERENTEM ET TALIBUS INFIT. In codicibus aliquot antiquis, *adlocuitur moerentem, ac talia satur*.

870. SIC CURSUM IN MEDIOS RAPIDUS DEDIT. In antiquissimo codice Romano legere est, *Sic cursu in medios rapidus redit*. AESTUAT INGENS IMO IN CORDE FUDOR. Multa quidem exemplaria vetera, *uno in corde* legunt; sed *imo* magis placet. In Mediceo autem codice, non *pudor*, sed *dolor* habetur; sed neque tacebo, quamvis ineptum mihi videatur, in codicibus aliquot manu scriptis legi non *pudor*, sed *puer*: quo itidem modo, iisdemque dictionibus peccatum est in eo Propertii versu: *Si puer es, alio traice tela*; quum legendum sit: *Si pudor est, alio traice tela puer*.

872. ET FURIIS AGITATUS AMOR ET CONSCIA VIRTUS. Carmen hoc non habetur in antiquissimo codice Romanae notae; sed locum habet in duodecimo libro, ubi Poeta de Turno loquitur, ut loco suo dicetur. Neque tamen incongruum est idem Carmen in diversos usus disponere, veluti alterum illud: *Vitaeque cum gemitu fugit indignata*

gnata sub umbras & Camillae & Turno adcommodavit.

874. AENEAS AGNOVIT EUM. In antiquis codicibus est *agnovit enim*, per interpositionem dictum.

878. QUID ME EREPTO SAEVISSIME NATO TERRES. In antiquis aliquot codicibus legere est *terreas*: quod quamvis ex sententiae congruitate sit elegantissime dictum, quo pacto tamen versui consultum sit, videndum. Id quidem, si quis admittere voluerit, aut Syneresim figuram esse dicat oportet, aut Amphimacrum loco dactyli positum:

quod Virgilium etiam alibi fecisse a Terentian moniti comperimus: neque id Valerius Probus inficiari potest. Sed enim ut quid sentiam, dicam, Grammaticorum adhuc nemo loci hujus meminit tam insignis, non tacituri profecto, siquid illis tale suboluisse: quare *terres* legerim, ut longe plura habent exemplaria.

881. DESINE, JAM VENIO MORITURUS. In antiquis, quod magis placet, *nam venio* legitur.

898. CONTRA TYRRENUM UT AURAS. In aliquot codicibus *et* legitur: quod non ita placet.

LIBER UNDECIMUS.

QUANQUAM ET SOCIIS DARE TEMPUS HUMANDIS. Sunt, qui *et* particulam summoveant, &, *quanquam sociis*, legendum velint. Verum sententiae numerique concinnitas, & veterum omnium codicum consensus castiorem esse lectionem indicant, *Quanquam & sociis*: & ita prius erat in Mediceo, nunc & inde abrasum.

20. ANNUERINT SUPERI. Romanus codex familiari quodam errore librarii, *adnuerent*, legit, I litera in E mutata; sed *adnuerint*, vera lectio.

23. QUI SOLUS HONOS ACHERONTE SUB IMO EST. Pleraque vetera exemplaria, *sub imo*, absque verbo *est* legunt. Nempe, quia verbum id quibusdam tantum punctis in Codicibus manuscriptis notari solitum, fefellerit. Melius enim, *sub imo est*.

30. CORPUS UBI EXANIMI POSITUM PALLANTIS ACETES. In veteribus quibusdam codicibus legere est, *Corpus ubi exanimum*, uti etiam superius, *Exanimumque auro corpus vendebat Achilles*. Sed longe melius est, *Exanimi Pallantis*: quia *positum corpus*, satis habet, absque alterius adjectivi inculcatione.

34. CIRCUM OMNES FAMULUMQUE MANUS. In antiquis codicibus, *omnis*, legitur, ut sit *omnis manus, turbaque omnis*.

35. ET MOESTAE ILIADES CRINEM DE MORE SOLUTAE. In vulgatis codicibus, *moestae*, nunc passim legitur; sed in antiquis omnibus, quotquot habui, *moestum*, legi. Est enim & in habitu moestitiae significatum, ut non videatur incongruum dicere, *Solutae moestum crinem*.

50. FORS ET VOTA FACIT. Sunt aliquot codices, in quibus, *Foris vota facit*, legatur, quam lectionem Servius non improbat, dum, *foris*, unum esse posse dicit. Sane Horatius Sermone primo ea usus est dictione: *Quia non ut foris bonam fure mihi non invideat quisquam*: sed enim Priscianus hic, *fors*, agnoscit, neque uno tantum loco carmen citat: atque nominativum esse, atque

pro adverbio positum a Virgilio. Illud non subicebo, scriptum esse alicubi etiam, *fors &*: verum hoc inulatum est.

51. ET JUVENEM EXANIMUM. Utrumque legitur, &, *exanimum*, &, *exanimem*: uti paulo ante dictum, Grammaticis adulescentibus.

54. EXPECTATIQUE TRIUMPHI. In Romano codice, *exoptati*, legitur, quod non aequè placet, quamvis non defuturi sunt, qui locum ex Terentio tueantur, quod ille dixerit: *Teneo me te, Antiphila, maxime animo exoptata meo*. Sed enim ibi quoque, *expectata*, legitur in antiquis codicibus, & maxime omnium emendatis.

56. NEC SOSPITE DIRUM OPTABIS NATO FUNUS PATER. In Mediceo, *durum* habetur.

57. HEI MIHI QUANTUM PRAESIDIUM AUSONIA. In antiquis aliquot codicibus, *heu*, habetur. Grammatici malunt, *bei*.

60. ET TOTO LECTOS EX AGMINE MITTIT. Romanus codex, *ex ordine*, legit; sed plus est, *ex agmine*.

66. OBTEUTU FRONDIS INUMBRANT. Ob longus codex pervetus, *obumbrant*, legit. In aliis *inumbrant*, vulgata lectio.

67. SUBLIMEM IN STRAMINE PONUNT. Antiqua omnia exemplaria, quotquot habuimus, *sublimem stramine*, legunt, absque praepositione, quae tamen pluribus placet interjecta, ut quae nescio quid numerosius efficiat.

72. AUROQUE OSTROQUE RIGENTES. Ita legitur omnino in veteribus aliquot exemplaribus; sed enim vulgata lectio magis placet, *ostroque auroque*, ut Epitheton, *rigentes*, vicinior sit dictioni, quae causa sit rigiditatis.

82. CAESO SPARSUROS SANGUINE FLAMMAS. Romanus codex, *flammas*, unitatis numero legit. Et aliquot alii codices, *sparsurus*, singulari numero recto casu legunt, ut suppositum sit verbi, *mitteret*; sed longe melius est, *sparsuros*.

84. INIMICAQUE NOMINA FIGI. In Romano

CO-

codice, *finxi*, legitur: quippe ut res aliquanto amplior efficta, maiorem Euandro consolationem afferret: quum in gestarum rerum narratione multis vulgo superaddi soleant, & ex commodo fingi. Sed alienum est mendacium a viro, fortissimoque & sapientissimo, qualem Virgilius Aeneam passim ostendat. Quare longe magis placet eorum sententia, qui affixos tropaeis titulos occisorum adiungunt.

94. COMITUM PROCESSERAT ORDO. Romanus codex, & Oblongus, & omnes denique antiquiores, *praecefferat*, legunt, ut in antiquarum aliquot impressionum codicibus habebatur. Qui funus enim ducunt, praecedere solent, subsequi vero, qui lugent; sed procedere in similibus admodum usitatum est. Terrentius: *Funus interim procedit, sequimur*.

97. SALVE AETERNUM, MIHI MAXIME PALLAS. Romanus codex vocativum hunc nominativo similem facit, *Pallas*; sed nomina in AS desinentia, quae genitivo crescente per NT pronuntiantur, neque synaeresin patiuntur, vocativum facere solent, extrema genitivi abjecta, *Thoantis*, o *Thoan*; *Laodamantis*, o *Laodaman*. Poetae tamen huiusmodi vocativum absque N littera proferre libentius solent, ut o *Laodama*, o *Polydama*; sic o *Palla*.

101. VENIAMQUE ROGANTES. Romanus codex *precantes* legit, ut etiam inferius est: *Quos bonus Aeneas non aspernanda precantes Prosequitur venia*.

104. ET AETHERE CASSIS. Mediceus codex, & aliquot alii, *aëre*, legunt: de inferiori enim & spirabili hac aura loquitur.

110. PACEM NE EXANIMIS. Romanus codex, Mediceus, & antiquiores plerique alii legunt, *pacem me exanimis*, quod mirifice placet: habet enim emphasin pronomen illud, plufque in recessu praestat, quam fronte polliceatur.

111. EQUIDEM ET VIVIS CONCEDERE VELLEM. In antiquis aliquot codicibus, *mallem*, legitur, quod magis explet Oratorum vota, magisque sibi eos conciliat: *vellem* tamen receptum.

112. NEC VENI, NISI FATA LOCUM SEDEMQUE DEDISSENT. Fieri per modos soloecismum Comminianus ait, hoc loco citato: *Nec veni*, pro nec venissem, indicativus pro conjunctivo. Indignatur vero Fab. Quintilianus huiusmodi elocutionum species, nunc Soloecismi, nunc Barbarismi nuncupatione appellari, ubi ait: *Exempla Barbarismi quidam fere in jactationem eruditionis sumere ex Poëtis solent, & Auctores, quos praelegunt, criminantur*.

115. AEQUIUS HUIC TURNO FUERAT SE OPPONERE MORI. Antiqua omnia exemplaria, quotquot versare contigit, *Turnam*, accusativo casu legunt, ut ordo sit: *aequius fuerat, Turnum*

opponere se huic morti: nam & Servius, *huic morti* legit, *διετινάζας*, quasi jacentes ostendat.

117. HIS DECUIT MECUM CONCURRERE. In Romano codice, & aliquot aliis, ad evitandam cacophoniam, quae in pede quarto fieret, *cum con*, scriptum est transpositis dictionibus, *His mecum decuit concurrere telis*.

120. OLLI OBSTUPUERE SILENTES. In veteribus codicibus pene omnibus scriptum observavi, *illi obstipuerunt*.

126. JUSTITIAENE PRIUS MIRER, BELLINE LABOREM. Sane Servius: *Miror Genitivo junctum, Graeca, ait, figura, θαυμάζω ἰναιον, ἢ ἀπὸ ἰναιου*, ut apud Horatium *Agrestum regnavit populorum*, legitur. In Romano codice, & aliquot aliis perveteribus, posita haec sunt in casu septimo, *justitiane prius mirer belline labore*, in quo illud etiam observes, *justitia*, per T in pene ultima scribi, ut ex antiquis inscriptionibus, & nomismatis approbavimus; sed est, & ubi *belline laborem*: est, ubi *justitiam*, & *laborem*, accusativo casu legas. Neque mirum, lectionem hanc ita nunc variare, quum variae super ea fuerint olim etiam Grammaticorum sententiae: nam Priscianus, ubi ait, conjunctionem dubitativam, vel interrogativam similes casus exigere, locum hunc Virgili citat, in quo scriptum secus asserit, neque praeceptioni huiusmodi Poetam paruisse, qui scripserit ablativo casu, *justitiane prius mirer*: mox genitivum adiecit, *belline laborum*: quippe propter ancipitem dictionum constructionem, quod utrumque benedicatur, *miror justitia*, & *justitiae*; inveniri tamen in codicibus etiam, *justitiae*, genitivo casu: idque aptius esse, non inficiatur, quod & alibi confirmat Graecae constructionis exemplo posito, *θαυμάζω τὸ πόνον*.

135. FERRO SONAT ALTA BIPENNI FRAXINUS. In aliquot antiquis codicibus, *acta*, legitur, quod minime placet: quia statim sequitur, *Everunt actas ad sidera pinus*. Siquid vero immutandum fuerit ex lectione vulgata, placeret, *icta*, quod in antiquissimo codice observavi.

140. EVANDRIQUE DOMOS ET MOENIA COMPLET. Impressores plerique librarii, *complet*, ut sonorius esset, posuere. Antiqua tamen omnia exemplaria, *replet*, legunt, ut etiam in vulgatis prius codicibus habebatur.

146. QUAE POSTQUAM MATRES SUCCEDERE TECTO VIDERUNT. In codicibus aliquot antiquis, *succedere muris* legitur. In Mediceo, & plerisque aliis, *tectis*, numero multitudinis.

150. PROCUBUIT SUPER ATQUE HAERET LACHRIMANSQUE, GEMENSQUE. *Procubuit*, praeterito tempore, non sine quorundam codicum veterum testimonio, scribi video. Romanus tamen, *procumbit*, praesenti tempore legit, quod prius in vulgatis etiam habebatur. Placet vero,

procumbit, quia subsequitur, *atque haeret*, eodem tempore, remque ipsam actu esse, magis movet.

151. ET VIA VIX TANDEM VOCI LAXATA. In Romano codice, *vocis*, quod non ita placet.

164. NEC VOS ARGUERIM TEUCRI. In codicibus aliquot antiquis, *arguerem*, Graecanica figura legitur: nec tamen displicet, *arguerim*.

165. SORS ILLA SENECAE DEBITA ERAT NOSTRAE. Antiqua omnia exemplaria, *ista*, legunt, ut olim etiam imprimi solitum.

168. CECIDISSE JUVABIT. In Romano codice, *juvaret*, eadem figura, qua *arguerem*, superius dictum notabamus: quippe pro, *juvare poterit*.

171. TYRRHENIQUE DUCES TYRRHENUMQUE EXERCITUS OMNIS. Quum ita legerent vulgati omnes codices, *que*, particula duplicata, putabam hunc quoque verum ex iis esse, qui communes scanionis regulas transgrediuntur, Poëtis interdum lascivire volentibus. Postea vero quam veteres omnes codices, quos prae manibus habui, consentire in unam eandemque lectionem animadverti, jam nonnullorum superstitione repudiata, legendum asseruerim, *Tyrrhenique duces*, *Tyrrhenum exercitus omnis*, absque ea particula: quamvis ea desiderari videtur.

172. MAGNA TROPHEA FERUNT. In antiquis, *tropaea*: & in Romano, & aliquot aliis *ferant*: quod luculentius videtur.

174. ESSET PAR AETAS, ET IDEM SIT ROBUR AB ANNIS. Legendum: & *idem si robur*, ex antiquorum omnium codicum lectione. Quibus addam, *robor*, utraque syllaba per *o* scribi solitum in antiquis aliquot codicibus. Neque defunt veterum Grammaticorum observationes, *robor*, in eorum ordinem redigentium, quae *or* finiunt, ut *marmor*, *aequor*: & ita semper apud Sospitrem Carisum observavi, in codice literis Longobardicis scripto. De hoc vero Quintilianus ait: *ebur*, & *robur*, ita dicta, ac scripta, in summis Auctoribus in *o* litteram secundae syllabae transferunt quidam, quia sit *roboris* & *eboris*. Addit & alios fuisse, in quibus Antonius Gnisio memoratur, qui non solum *robur*, *ebur*, *marmor*, verum etiam ex his *robura*, *ebura*, *marmura*, & scriberent, & enuntiarent: quum tamen ipse litterarum citet asinitatem, ob quam ita *robur* *roboris* dicamus, veluti etiam *limes* *limitis*.

178. TURNUM NATOQUE PATRIQUE, QUAM DEBERE VIDES. Alias ex Victorino *gnato* legendum ostendimus, & littera praeposita: quod vocabulum Fortunatianus tam poeticum existimat, ut minime Oratori adcommodatum putet. Huic vero scriptioni Carisum subscripsisse, loco hoc praecipue teste, manifestum: ait enim ille, ubi de figuris: *Prosbesis est, quum primae parti dictionis,*

aut littera adjicitur, aut syllaba: littera; ut, Turnum gnatoque patrique: syllaba, ut tetulit, toties apud Catullum, cujus hoc loco verbum, Concitum tetuli gradum, Carisius ex Poëmate de Vere, quod desideramus, citat: ut illis etiam sit responsum, qui Ferre gradum Latine dici negant.

202. STELLIS ARDENTIBUS APTUM. Sunt codices aliquot antiqui, in quibus adspiratum est huic vocabulo *baptum*: nempe quia *βαπτο* τὸ ἄρτω, dictum crediderint, atque *baptum* ita incensum, aut inflammatum significaret: vel si *ἀπὸ τοῦ ἄρτωμα*, quod conjungere, compaginare, & coaptare significat, nihilominus adspirationem admittit. Sed enim eam Latini non usquequaque receperunt, ut omnibus iis adspirent, quibus Graeci solent.

207. INGENTEM CAEDIS ACERVUM. In Romano codice legere est, *ingentem stragis acervum*. In aliis *caedis*.

214. ET LONGE PARS MAXIMA LUCTUS. In Romano codice *longi* habetur, quippe *luctus*: quam lectionem improbat Servius, quem bona inde librariorum pars secuta est.

220. INGRAVAT ET SAEVUS DRANCES. Ex codicibus antiquis *ingravat haec*, omnino legendum: & si placeat *saevos*, ex Romano.

221. SOLUM POSCI IN CERTAMINA TURNUM. Quamvis *posci in certamina*, vetera aliquot habeant exemplaria; minime tamen displicet, quod in antiquissimis aliquot legitur, *in certamine*. Aeneam quippe jam paratum in campo opperiri, ut Turnus in duellum icto foedere descendat. Nam quod alibi *solumque duci*, quippe Aeneae, vocari Turnum legitur, nequaquam placet.

225. HOS INTER MOTUS MEDIO FLAGRANTE TUMULTU. Vetera omnia, quae versantur, exemplaria, *medio in flagrante*, legunt, uti prius imprimi coeptum fuerat.

226. ECCE SUPER MOESTI MAGNI DIOMEDIS AB URBE LEGATI RESPONSA FERUNT. Et *magni*, & *magna*, Servius attestatur, idque impressores in diversum egit. *Magni* vero *Diomedis*, legitur in Oblongo codice: sed in Romano & aliquot aliis vetustate ipsa venerabilibus codicibus *magna* habetur, & meo quidem iudicio magnificentius videtur Legatos venisse ab urbe magna: quod ipsius etiam Diomedis amplitudinem ostendit, & ejus opes. Magnus vero esse possit Diomedes rebus gestis, & praeclaro nomine, exiguis tamen opibus. Sed si dominus magnae urbis sit, dubioprocul etiam potentem esse confutandum.

230. AUT PACEM TROJANO AB REGE PETENDUM. Librariis, porro omnes chalcographi, Servii Grammatici auctoritatem secuti, *petendum*, figura gerundii scribendum cutavere, ut: *Pactas in morte timendum*, apud Lucretium: & *Castra introitum*, apud Sallustium. Ceterum codex Ro-

manus antiquissimus, & alter pervetus in Vaticana Bibliotheca repositus, & plerique alii minime contemnendi, legunt, *pacem Trojano a rege petendam*, figura participii. Sed utrum ex his magis placeat, non laboro.

232. FATALEM AENEAM MANIFESTO NUMINE FERRI, ADMONET IRA DEUM. Servius *fatalem*, loco hoc, omnibus perniciosum significare dicit. Sed cur non obsecro potius exponamus, Fatis certo advectum? Argumentoque esse, nos, dum Aeneae resistimus, gravem Deorum iram concitasse, tot mortalium strages immixtas: pugnarique a nobis infeliciter manifestum: quia contra Deorum imperia, arma sumpserimus. Mihi enim religio est, Aeneam tam inhonesto epitheto notatum asseverare.

235. ALTA INTRA LIMINA COGIT. *Intra limina* passim legitur, idque & Servio, & aliis negotium facessit. Caeterum in antiquissimo codice Romano *intra moenia* legitur: ut aduasio sit ad Viterum mores, qui vicatim habitabant. Non tamen displicet *limina*: neque ea quae super hoc Servius comminiscitur.

237. SEDET IN MEDIIS REX MAXIMUS AEVO, ET PRIMUS SCEPTRIS HAUD LAETA FRONTE LATINUS. In antiquis omnibus exemplaribus legere est, & *maximus aevo*, *Et primus sceptris*: & ita recte in antiquioribus erat editionibus primum impressorum.

243. VIDIMUS, O CIVES, DIOMEDEN ARGIVAEQUE CASTRA. Qui videbant *Diomedem* ultimam producere, *Diomedem* Latino declinatu scribendum procurarunt: ut collisioni locus esset. Sed enim observavi ego in antiquis codicibus plerique *Diomede* legi, Graeco declinatu, *Διομήδης Διομήδης*, *Αττινός*. Quam lectionem Servius etiam agnoscit.

247. GARGANI CONDEBAT IAPYGIS AGRIS. In antiquis aliquot codicibus, *arvis* legitur. Quod vero Servius *Iapygiam* ab *Iapydia* distinguit, quid alii tradant auctores, ostendimus eo versu, *Et Iapydis arva Timavi*. Huc addemus *Iapygiam*, ex Strabone, vocatam esse ab *Iapyge*, Daedali filio, quem de Cretensi muliere susceperat.

248. POSTQUAM INTROGRESSI, ET CORAM DATA COPIA FANDI. In Romano codice legere est, *postquam congressi*; sed *introgressi*, quod agnoscitur a peritis, magis placet.

255. FERRO VIOLAVIMUS AGROS. In Romano codice *populavimus* legitur; sed cur *violavimus* sit legendum, non levem Servius rationem affert. *Populavimus* vero forte sumptum ex paraphrasi.

257. QUOS SIMONS PREMISIT ILLE VIROS. Romanus codex, atque etiam Oblongus, & Mediceus, & aliquot alii *premas* legunt, elocutionis

modo non invenuto, & ita prius in vulgatis exemplaribus habebatur.

261. MILITIA EX ILLA DIVERSUM AD LITUS ADACTI. Antiqua omnia, quae versamus, exemplaria, *abacti* legunt, ut antiquiores etiam habent impressiones. Ordo enim est: *Abacti ex illa militia ad diversum litus*.

265. LIBYCOVE HABITANTES LITTORE LOCROS. Vetera omnia, quae legimus, exemplaria, *Libycone* legunt, per interrogativam particulam, non per disjunctivam.

268. DEVICTA ASIA SUBSEDIT ADULTER. Ita prorsus est in impressis codicibus, & aliquot veteribus. Longe vero aliter in antiquissimo codice Vaticano, ubi est *devictam Asiam possedit adulter*: sed enim *possedit*, ex paraphrasi contextui est insertum. *Subsistere* enim, ex insidiis occupare significat, vel dolo possidere, ut: *Subsistere regnum Chalcidos Euboicae*, apud Lucanum. Praeterea Arusianus Messus inter elocutionum exempla *subsedit* agnoscit; & accusativo casui recte jungi dicit, ut *subsedit illam rem*, locumque hunc Virgilianum citat, *Devictam Asiam subsedit adulter*. Quod vero alio significato, *Devicta Asia subsedit*, Servius magis approbare videtur, hoc est, reliquus fuit in insidiis, non negat idem Arusianus utrumque eleganter dici, & utraque figura usum esse Virgilium, *Galeaque ima subsedit Aestes*, hoc est, relictus est. Ita posteaquam Agamemnon bellum difficillimum confecerat, *subsedit adulter*, qui eum interficeret.

269. PATRIIS UT REDDITUS ORIS. In dictione *oris* antiqua variant exemplaria. In Oblongo enim *oris*: in Romano, in Mediceo, & aliquot aliis *aris*. Nonnulli codices ipsi quoque admodum veteres *Argis* habent: de se enim loquitur Diomedes.

272. ET SOCII AMISSI PETIERUNT AETHERRA PENNIS. In aliquot antiquis codicibus *admissis pennis* legi. Utroque vero modo Servius non negat inveniri. Sed *amissi* omnino est in probatoribus. *Pinnis* vero in Romano, de more suo. In Mediceo *allis* est, quod alii viderint.

275. EX ILLO MIHI JAM SPERANDA FUERUNT. In nonnullis codicibus antiquis *superanda* legitur: quod non ita placet. *Speranda* vero, castior omnino lectio est: & elocutio ipsa figuratior: ut illud, *Sperare dolorem*.

279. POST ERUTA BELLUM PERGAMA. In Romano codice, & aliquot aliis *diruta*; sed *eruta* non displicet.

281. MUNERA QUAE PATRIIS AD ME PORTASTIS AB ORIS. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis, quod delicatius sonat, *portastis*, praesenti tempore scriptum est.

285. SE DUO PRAETEREA TALES. C. Julius Ro-

Romanus, in libello de Analogia, rectam ponit declinationem, *hos duo*. Attius in Epinaulimache: *Martes armis duo congressos crederes*. Terentius in Adelphis: *Tu illos duo pro re tollebas tua*. Ubi Hellenius Acron, *pro, duos*, ait: amat enim Hellenius, *ambos, duos*, dici per s.

289. VICTORIA GRAJUM HAESIT, ET IN DECIMUM VESTIGIA RETTULIT ANNUM. In Ob- longo codice *victoria tantum* legere est, pro *Gra- jum*: quam lectionem nusquam alibi reperi. Prae- terea vetusti quidam codices *in decimum*. Cujus- modi rationem scripturae non in Plautinis tantum codicibus inveni, verum etiam, ut alibi adnota- vimus, in Ciceronianis, *decimum, maritimum*. In monumentis autem veterum plerumque, ut illud:

D . M
QVARTIONIS. DECVM. AVG. LIB.
EVPHEMIANI. A. MANV. FIDELIS
CONLIBERTVS. FRATRI
B . M

294. ET RESPONSA SIMUL QUAE SINT REX OPTIME REGUM AUDISTI? In Romano codice, in Mediceo, & quibusdam aliis antiquis, non *re- gum*, sed *regis* legitur, unitatis numero, ut sit or- do: O Rex optime, audisti quae sint responsa Re- gis Diomedis, & quae sit ejus sententia? Adulatio enim illa, *optime regum*, quae inferius in Drance quadrat, nunc importuna videretur.

298. CLAUSO FIT GURGITE MURMUR. In codicibus aliquot antiquis legere est transposito verbo, *sit clauso*. In aliquot aliis, *it clauso gurgite murmur*. Ut etiam verbo respondeat comparatio, *currit tremor*: ita enim *it murmur*; sed & *sit mur- mur*, ut *sit gemitus*, non est praeter usum.

300. ET TREPIDA ORA QUIERUNT. Non placet, quod in codicibus aliquot antiquis *rabida* legitur, quod in sexto recte est.

304. COGERE CONCILIUM CUM MUROS OB- SIDET HOSTIS. In Romano codice *adsidet* legi- tur. In Mediceo *assidet*, ut proximius imminere periculum ostendat; plerumque enim sine pe- riculo obidemur. Et in veteri exemplari, quo Donati Commentaria continentur, *adsidet* habetur. Est etiam in aliquot codicibus *consilium*. Sed Grammatici hic *concilium* malunt.

307. NEC VICTI POSSUNT ABSISTERE FER- RO. In Oblongo codice *decedere ferro* legitur: quam lectionem si admittas, dicendum erit, aut *victi ferro*, aut *decedere ferro*: quippe sibi tempe- rare, ne arma resumerent, quibus se victos nega- rent. Sed enim *absistere* haudquaquam displicet.

308. SPEM SIQUAM ACCITIS. In Romano co- dice *adscitis*: quod parvi refert.

310. CAETERA QUA RERUM JACEANT PER-

CULSA RUINA. In quodam antiquo codice *quae jaceant* legitur. Sed magis placet *qua ruina*: ut di- gito velut intento ruinam indicans, magis moveat. Sunt etiam vetusti codices, qui *percussa* legant; sed *percussa* omnino melius: quia ut nonnulli vo- lunt, consternationem etiam animorum conti- net.

331. CENTUM ORATORES PRIMA DE GENTE LATINOS IRE PLACET. In plerisque codicibus antiquis, *prima de gente Latini* legitur; sed, *ora- tores Latinos*, castior lectio.

333. MUNERA PORTANTES EBORISQUE AU- RIQUE TALENTA. In antiquis codicibus, legere est *aurique eborisque*: nempe ut respondeat eorum ordini, quae statim subjiciuntur *talenta*, & *sellam*: ut sit, *auri talenta*, & *eboris sellam*. Tamen si Servius *aurum, ebur*, & *sellam* distincta inter- noscit munera. Mihi vero Virgilius ad ea dona respicere videtur, quae Romani Regibus mittere consueverunt: sellam eburneam, pateras aureas, tun-िकास, chlamydes, pallas pictas, & alia vestimen- ta purpurea: ut ad Syphacem, togam, & tunicam purpuream, sellam eburneam, & pateram ex quin- que auri pondo factam, olim missa; Ptolemaeo Regi, togam, tunicam purpuream, cum sella o- burnea; Cleopatrae Reginae pallam pictam cum amiculo purpureo portata, quae darentur. Quare lectionem ita punctis dissitam esse placet, ut *Mu- nera portantes aurique eborisque*, uno legantur membro: inde quid ex auro, quidque ex ebore constaret, subjiciatur, *talenta*, & *sellam*. Quam- vis etiam nihil offendant, si legatur *eborisque auri- que talenta*, & *sellam*. Cujusmodi *χαρπυιαι* & Hermogenes apud Demosthenem, & alii apud Homerum & Theocritum, inter elocutionis orna- tus observarunt, id ita figurantes: Eboris Auri.

Talanta Sellam.

339. NON FUTILIS AUCTOR. Antiqui aliquot codices *actor*, quod non placet.

341. INCERTUM DE PATRE FEREBAT. In Romano codice *ferebant*, numero multitudinis le- gitur, ut id ad famam referatur; sed Donatus *fe- rebat*, singulare agnoscit.

351. FUGAE FIDENS. Quamvis Servius *fugae* figurate pro *fuga* dictum asserat, in Romano ta- men codice *fuga* est; at *fugae* in antiquissimis est Donati Commentariis. Fido enim dativum *casum* minime respuit, teste Prisciano, hoc eodem cita- to versu: quod verbum tamen ablativo etiam jun- gi probat.

352. QUAE PLURIMA MITTI DARDANIDIS DUCIQUE JUBES. Romanus codex, Mediceus & alter perverus in Vaticana Bibliotheca, & aliquot alii, *dici* legunt. Idque Servius admisisse mihi vide- tur, dum ait: *Mitti aurum, ebur*, & *sellam*; *di- ci, de navibus, vel agro, quod scilicet consilium sit*

fit initum, & quod optio ad Aeneam pertineat. Idem est in veteri Donati Commentario.

356. ET PACEM HANC AETERNO FOEDERE JUNGAS. Romanus codex, & aliquot alii legunt *firmes*. Juncta enim semel fuerat, sed non firma fuit: huic igitur errori consulit occurrendum, quamquam id etiam huic sententiae satisfacit, quod dictum est, *Aeterno foedere*.

373. STERNAMUR CAMPIS. Ti. Donatus futuro indicativi *sternemur* legit, adjecta paraphrasi, per omnes campos jacebimus fusi: locumque hunc eodem tempore repetit in duodecimo: & ita scriptum est in codice Mediceo.

378. LARGA QUIDEM SEMPER, DRANCE, TIBI. In codicibus aliquot antiquis *larga quidem Drance semper tibi*: quod parvi refert.

381. DUM DISTINET HOSTEM AGGER MURORUM. Servius quidem *distinet* agnoscit; sed in veteribus codicibus aliquot *dum detinet hostis agere murorum*: ubi subaudiendum esset *se*, vel quid hujusmodi, ut, *Accingunt operi*, superius. Apud Priscianum quoque in antiquis codicibus variat ipsa lectio, aliis *detinet*, aliis *distinet* legentibus. Sed reliqua eodem exemplo legitur *hostes agger murorum*, quod in vulgatis exemplaribus *hostem*, singulari habetur numero.

382. NEC INUNDANT SANGUINE FOSSAE. Apud Priscianum *fossas* accusativo casu legitur. *Inundo enim*, ait ille, modo *absolutam*, modo *activam* habere significationem invenitur. Virgilius, Dum detinet hostes agger murorum, Nec inundant sanguine fossas. *Est enim*: Hostes replent fossas, vel inundare faciunt fossas.

383. TONA ELOQUIO SOLITUM TIBI. In plebiscis codicibus antiquis *solito* legitur; sed *solitum* receptum, elocutione admodum eleganti.

388. CIRCUMSTANT UNDIQUE MUROS. In codicibus aliquot *circumdant*; sed *circumstant* magis receptum.

403. NUNC ET MYRMIDONUM PROCERES PHRYGIA ARMA TREMISCUNT. Ut alibi saepius observatum, in Romano codice, in Mediceo, & veteribus pene omnibus *tremiscunt* legitur, media syllaba per e vocalem secundam notata. Eadem enim Analogia *tremor*, *pavor*, *calor*, *tremebam*, *pavebam*, *calebam*, *tremesco*, *pavesco*, *calesco*, *bam* in *so* mutata.

407. ET FORMIDINE CRIMEN ACERBAT. In Oblongo codice, in Mediceo, & quibusdam aliis admodum vetustis *acervat* legitur, per v digammon: forte ut Soriten argumenti speciem, qua plurimum utuntur Oratores, innuat. Sed enim *acerbat* per b mutam cum Statio Virgilii metaphraste convenit: *Facinusque relatu Asperat Iliacum*. Et apud Claudianum: *Crimenque feri rectoris acerbat*. Praeterea Ti. Donati paraphrasis *acerbat* Tum. IV.

legendum ostendit: tametsi aetatis vitio, v consonante b literae sono proferentis, *acervat* in ejus antiquo codice scriptum est. Ait vero: *Quale illud scelerati commentum, videlicet timorem fingere, accusationes duras exercere. Durum enim cum acerbo congruere videtur: ut mollia etiam mitia nuncupamus.*

410. NUNC AD TE ET TUA, MAGNE PATER, CONSULTA REVERTOR. In Romano codice & aliquot aliis antiquis *magna* legitur, quippe *consulta*: quia de summa belli & pacis agebatur. Sed omnino *magne pater* Ti. Donatus legit. Ut vero quantum amiserimus detestabili ejus facinore, qui tam docta commentaria mutilavit, aspicere unusquisque possit, quae super hoc loco ille scripserit, apponere non gravabor. NUNC AD TE ET TUA MAGNE PATER CONSULTA REVERTOR. Ex oratione turbulenta, quam pro ratione personae protulit, ad mitem adque humilem repente conversus est, vel quia cum Rege constituerat loqui, vel cum eo, quem socerum esse cupiebat. Plus tamen ostendit se socero deferre, quam Regi, dicendo, magne pater; alioqui diceret, magne rex. In ipsa tamen tranquillitate sermonis est quaedam consiliorum Latini, & dispositionum occulta vituperatio. Nunc ad te, ait, magne pater, redeo, & ad consulta tua. Pater videtur dixisse, quasi honorificentiae loco, utpote qui loquebatur ut gener, ut ostenderet, quod diximus, plus socero deferre, quam Regi. Sed alia loquentis intentio est: summa enim dispositionum displicebat Turno. Denique post appellationem patris secuta est propositio, qua ostendit se de illius consiliis tractaturum, ut ostenderet improvidam patrem. Ergo appellatio Magni Patris irrisumem induxit obliquam, quasi diceret: Qualis pater es, qui non recte consulis filiae tuae? Qualis Pater, cui suavis est facile, ut missa affinitate civis, nudo, peregrino, naufrago, filiam tuam dare festines? Haec Ti. Donatus: neque pauciora desunt in locis aliis toto opere, ubi de ingeniosissimi Poetae artificio sit latius declamandum. Quod vero haec habuerimus, benignitate Camilli Portii factum est, qui integra hujus Auctoris commentaria in duos ultimos Aeneidos libros mihi videnda officiosissime concessit: plura daturus, nisi per Bibliotaphos quosdam suppressa essent reliqua.

413. NEC HABET FORTUNA REGRESSUM. Pluribus in antiquis exemplaribus *neque*.

414. DEXTRAS TENDAMUS INERMES. In Romano codice, in Mediceo, & aliis veteribus, *inertis* legitur. Quamvis vero *inertis*, in Donati etiam commentario legatur, ejus tamen sententia *inermes* legendum ostendit, vel *inertis* idem significare, dum ait: *Orandum videlicet pacem, & inertes dexteratas esse tradendas, ironicus positum, quasi re vera oranda esset pax, & adjicienda ignavis* vir.

virtus, & quae in hostis jugulum armatae esse debuerant, inertes ad eorum genua dexterae verterentur.

418. ET HUMUM SEMEL ORE MOMORDIT. In Romano codice *simul* habetur, ac si dicat: simul atque procubuit, humum identidem momordit. Est apud Servium interpretatio, cito, *confestim, id est, qui tota mortis celeritate consumptus est.* Videtur tamen *semel* quid eruditius praese ferre, neque id diversum quicquam ab hac sententia significat. *Hic vero Poeta laudat fortunam viri fortis, ait Donatus, & non dicit nomen: omnes tamen Mezentium sentiunt, qui cum sua felicitate procubuit.* Non praeteribo in antiquis aliquot codicibus *memordit*, augmento syllabico per E, Graecorum more, posito: de qua geminatione plura Gellius.

422. SUNT ILLIS SUA FUNERA. In Romano codice legere est *suntque illis.* Et id quidem longe venustius.

425. VARIUSQUE LABOR MUTABILIS AEVI. In Romano codice, & aliquot aliis *varii* legitur, ut sit *varii aevi.* In aliquot, *bellique labor*; sed omnino melius, *variusque labor.*

434. QUOD SI ME SOLUM TEUCRI IN CERTAMINA POSCUNT. In antiquis aliquot exemplaribus *quod si me Teucris solum* habetur, structura aliquanto elegantiore.

441. TURNUS EGO HAUD ULLI VETERUM VIRTUTE SECUNDUS DEVOVEO. In antiquis codicibus *devovi* est, praeterito tempore, quod agnoscit Donatus.

449. INSTRUCTOS ACIE. In Oblongo *instru-ctosque*; sed omnino *que* vacat.

451. EXTEMPLIO TURBATI ANIMI. In antiquissimo codice Romano legere est, *turbati animo*; sed *turbati animi* nescio quid majus habet.

455. DISSENSU MAGNUS VARIO. In antiquis omnibus, structura haec est: *Clamor dissensu vario magnus se tollit in auras.*

458. DANT SONITUM RAUCI PER STAGNA LOQUACIA CYCNI. Legere quidem est in codicibus antiquis, *loquacia*: & non inelegantem figuram, bonisque poetis familiarem, ea lectione Servius agnoscit. Antiqui tamen aliquot codices, *loquentia*: aliquot alii, *stagna sonantia*, legunt; sed id forte sumptum ex aliqua paraphrasi.

461. ILLI ARMIS IN REGNA RUUNT. In antiquis aliquot exemplaribus *ruant* habetur: sed Fatendi modo, ut rem praesentem intento quasi digito indicet, magis movet.

470. AC TRISTI TURBATUS PECTORE DIFFERT. Antiqua omnia exemplaria, quotquot legi, *Tristi turbatus tempore*, habent; sed *pectore* magis probatur.

475. TUNC MUROS VARIA CINIZERE CORONA. Veteres codices *sum* legunt.

480. CAUSA MALI TANTI ATQUE OCULOS DEJECTA DECOROS. Hoc quoque loco atque illud, dictionum omnium importunitissimum, Virgiliani carminis candorem deturpavit: quum non invenisse prius in antiquis codicibus legeretur, *Causa mali tanti oculos dejecta decoros*, absque synalepha, ut: *Hanc sine me spem ferre tui, audentior ibo.* Et illud: *Externo commissa duci Aeneia puppis*: ac hujusmodi pleraque. Invenio tamen scriptum in Romano & aliis quibusdam codicibus antiquis, *causa malis tantis*; non quod hac emendatione verum sustentare arbitrentur, sed quia apud Donatum ita legi videatur: *Quia multa acciderant mala. Cum ea, inquit, & Lavinia pergebat, quae fuerat malis omnibus causa. Si enim nuptiarum ejus controversia non fuisset, tot nunquam extitissent adversa.* Sed quamvis ita Donatus interpretetur, non facit tamen hoc, ut lectio ea, *mali tanti*, itare non possit.

482. ET MAESTAS ALTO FUNDUNT DE LIMINE VOCES. Antiqua aliquot exemplaria *de petiore* legunt. Sed cur *de limine* legendum sit, non ineptam affert Servius rationem.

483. ARMIPOTENS BELLI PRAESES. Dictionum ordo in antiquis est codicibus: *Armipotens, praeses belli Tritonia virgo.*

487. RUTULUM THORACA INDUTUS. Codices antiqui sunt, in quibus *inductus* habetur. *Inducere* autem & Plinio, & Suetonio Tranquillo, *induere* est.

493. CAMPOQUE POTITUS APERTO. In antiquis aliquot *potitur* est, verbi voce; quam lectionem, si diligenter advertas, Servius etiam agnoscit, dum docet: *unde potitur pene ultima brevi, & unde hoc ea producta, descendant.*

503. OCCURRERE TURMAE. Romanus codex *turmis* habet, numero multitudinis. Servius *turmae*, singulari numero videtur agnovisse. Apud Donatum vero *turmis* est plurale.

507. OCULOS HORRENDI IN VIRGINE FIXIT. Legendum omnino *fixus*, ex antiquis exemplaribus.

514. PER DESERTA JUGO SUPERANS ADVENTAT AD URBEM. Romanus codex, & antiqui aliquot alii *jugo properans* legunt. Quamquam & *superans* in Mediceo, & in aliquot aliis antiquis habetur. Est & *adventat in urbem*, hoc est, adversus urbem, vel in urbem immisso exercitu. Sed *ad urbem* magis placet: idque agnoscit Donatus: perinde ac etiam *superans*: ait enim ipse: *Per montis deserta ardua superans, hoc est, ad ipsum cacumen ascendens, transcurso montis jugo ad urbem venire disponit.*

519. TYBURTIQUE MANUS DUCIS ET TY CONCIPERE CURAM. In antiquis aliquot codicibus *Tyburni* scriptum observavi (quod alio loco superius adnotatum est) & dictionem *ducis* varie punctis

Etis diffiram: quum nonnulli legant: Tyburnique manus ducis; aliqui, Ducis & tu concipe curam. Ac Tyburni quidem apud Donatum etiam habetur. Quantum vero pertinet ad distinctionem, ante vel post dictionem ducis adinendam, ait ille: Ducis sic in medio est, ut sine pronuntiationis culpa, vel superioribus, vel inferioribus possit aptari. Quippe si dicatur, Tyburnique manus ducis, recte dicitur; si, Ducis & tu concipe curam, non erratur: laudavit omnes, ne inertes ardenti junxisse videretur.

522. VALLIS ACCOMMODA FRAUDI. In aliquot antiquis exemplaribus, *valles accommoda* legitur: & *valles* nominativum a *valle* agnoscere videtur Probus: quamvis in vulgatis ejus codicibus nescio quid desiderarim: quum ibi de iis loquatur, quae terminant in *pes* longam, ut *puppis, rupes, vulpes*: quare videris, an ita sit legendum, *pes producta, Latina, vel Graeca tertiae sunt declinationis, pis faciunt genitivo, PUPPES PUPPIS, ut VALLES VALLIS, ita RUPES RUPIS, VULPES VULPIS, ASPES ASPIS. Vel alia prorsus dictio substituenda.*

524. TENUIS QUA SEMITA DUCIT. In antiquo codice Romano, & aliquot aliis, *quo semita ducit*, legitur, quam lectionem agnoscit Servius.

527. TUTIQUE RECEPTUS. In veteribus plerique codicibus *recessus* habetur; sed *receptus* huic loco magis convenit; ut scilicet ostendat, non tantum ad erumpendum, & invadendum hostem locum esse commodum, *sem dextra levaque veldis occurrere pugnae*; si forte eveniat, ut majore hostium urgente vi repellantur, aut loco dejici tententur.

533. UNAM EX VIRGINIBUS SOCIIS SACRAQUE CATERVA. Romanus codex praeter quam impressa omnia exemplaria, & aliquot alia manu scripta, legit, *Unam ex virginibus sacris sociaque ceterva*; sed altera lectio magis placet eruditioribus ingeniis.

534. TRISTIS LATONIA VOCES ORE DABAT. Romanus codex *tristis ore* legit, cui aliquot etiam alii manu scripti non sunt dissimiles. Servius tamen *tristis voces* mavult. *Tristis* & Donatus, qui dubitari ait, utrum *tristis Latonia*, an *voces tristis* dicendum sit; ait vero morem Poetae retinendum, quem ubique servaverit, bisque intelligendum *tristis*, ut, qualis anima fuit, talia habuisse videatur & verba: dicendum itaque, *Tristis Latonia voces tristis emittebat.*

543. NOMINE SCAMILLAE MUTILATA PARTE CAMILLAM. Unde *Scamillae* nomen, quod nonnulli commenti sunt, desumptum sit, in nullo adhuc veterum codicum deprehendi. In aliquot autem omnino antiquis *quas millae* scriptum inveni; in aliquot aliis absurdiora quaedam. Sed enim antiquiora illa exemplaria, quae praecipue sequi-

mur, *Casmillae* legunt. Quodque nonnulli codices *mutilata* habent, vetustiores pene omnes, *mutata* scriptum ostendunt. Non tamen displicet *mutilata*: quia Donatus ait: *Matris huic addidit nomen; aliqua tamen subtracta particula, ut Camilla potius, quam Casmilla diceretur. Habituus in exilio comitem item filiam, & in appellatione infantis, dulcissimae nomen uxoris.*

547. AMASENUS ABUNDANS. In antiquis codicibus *habundans*, cum aspiratione scribitur, Veteribus eam nonnullis verbis applicare fueris, quo ea incitatus enuntiarentur.

574. JACULO PALMAS ONERAVIT ACUTO. Romanus codex, Oblongus, Mediceus, pluresque alii pervetusti, *palmas armavit*, legunt, quod non sine proprietate dictum est, & in Donati codice reperitur. Sed enim Servius *oneravit* agnoscere videtur, dum ait: *Onus est, quicquid teneris manibus imponitur.*

587. QUANDOQUIDEM FATIS URGEMUR ACERBIS. In antiquis aliquot codicibus legere est, *fatis urgemur iniquis*; sed utcumque placuerit, *acerbis*, aut *iniquis*, non laboro. Sane *urgemur*, persona prima mihi videtur etiam Servius agnovisse, cum scripsit: *Ostendit etiam desideria ex Fatis necessitate descendere.* Caeterum quod Servius ad desiderium refert, cur non potius ad amorem, & sympathiam quandam referamus, ut scilicet *urgemur fatis acerbis* dixerit, uti quae pari, cum ea, calamitate affici sibi videretur, quaeque Camillae aut acerba, aut iniqua imminebant, ea Diana impendere sibi existimabat.

592. TROS, ITALUSVE. In Romano codice legere est, *Tros Italusque*. Et eodem modo etiam superius; sed *ve* disjunctiva melius. Illud quoque animadvertendum, quod vulgata quaedam exemplaria *Hanc quicumque* legunt. Antiqua *hac* habent, scilicet *sagitta*. In aliquot aliis *ac* particula conjunctiva, ut sit mandati summa; Haec arma cape, *sagittam deprome: Ac quicumque sacrum violaris vulnere corpus, des sanguine poenas.*

605. HASTASQUE REDUCTIS PROTENDUNT LONGE DEXTRIS. Antiqua pleraque exemplaria *praetendunt* legunt: qui quidem gestus est inferendi hastam in cataphracto milite, cuspidem ad feriendum praetensa; sed enim quia de jaculatione loquitur, melius est *protendunt*: quia in jaculatione manus reducitur, protensa hastae longe majori parte: ne si capias a medio cuspidem verius, manus diffracto aere ictum faciat elanguescere, impulsusque moretur. Eadem elocutione dictum ab Ovidio: *Protentaque forti Tela tenent dextra lato vibrantia ferro.* Donatus vero hic duo agnoscit; & quod hastas gestarent, dexteris retrorsum adductis, & quod spicula vibrarent. *Pergebant, inquit, paratis hastis & dextris, ut hostes petere viderent.*

derentur: Ibant vibrantes spicula, ita crebro motu, ut ea jam crederentur esse missuri.

612. CONTINUO ADVERSIS TYRRHENUS ET ACER ACONTEUS, CONNIXI INCURRUNT HASTIS. In Romano codice, & aliquot aliis antiquis *adversis* legitur: neque obstat quod *connixi hastis* sublequatur. Quod isti absurdum putaverunt. Hoc vero videtur agnovisse Donatus, dum ait: *Continuo adversi cum singulis ex diversis partibus eruperant hastis: quamvis idem dicat, si adversis hastis legamus.*

614. PRAEFRACTAEQUE QUADRUPEDANTUM PECTORA PECTORIBUS RUMPUNT. In Romano codice, in Mediceo, & quibusdam aliis pervetustis *perfracta* legitur. Ex quo imperus eorum vehementissimus ostenditur. Quod vero ita *pectora pectoribus ruperint*, adversos eos incurrisse demonstrat. Est & *quadrupedantum*, secunda syllaba per i tertiam vocalem, de qua plura alibi.

620. PRINCEPS TURMAS INVASIT ASYLAS. Antiqua omnia quae versamus exemplaria *inducit* legunt, quod a verbo *invasit*, forma diversissimum est. Donatus quoque *inducit* agnoscit. Ait enim: *Primus Asylas induxit turmas in medios: quis enim metueret fugientes?* Est & *inducere in hostem* saepius apud Historicos.

625. NUNC RUIT AD TERRAS. In codicibus aliquot antiquis, *ruit ad terram*, singulari numero legitur.

632. LEGITQUE VIRUM VIR. Non. Marcellus, *legit* hoc loco pro *accessit* positum ait: ut in II. Georgicon: *Primi lege litoris oram.* Donatus pro *delegit* mavult: ait enim: *Unusquisque vir virum sibi, cum quo certaret, facta prius exploratione, deligebat. Quales petamus electos, nisi eos, qui possunt facile superari? Nullus enim deligit a quo possit occidi.*

638. QUO SONIPES ICTU FURIT ARDUUS. In antiquis aliquot codicibus *ferit* legitur; sed imperfecta esset oratio, quare *furit* longe melius. Est & illud advertendum, quod ubi vulgata exemplaria legunt, *altaque iaculat crura*, vetera quaedam *acta* habent.

645. DUPLICATQUE VIRI TRANSFIXA DOLOREM. Romanus codex, Mediceus, & aliquot alii perveteres legunt *duplicatque virum transfixa dolore*, hoc est, duplici virum dolore cumulat. Qua forma dixit Ovidius: *Duplicataque vulnere caeco est.* Sunt, qui non inepte repofuere, *duplicataque virum transfixa dolore*, ut sit, transfixa virum duplicat dolorem, pulchro & figurato elocutionis modo. Quam tamen secundo loco retulimus lectionem, in pluribus invenies exemplaribus.

646. DANT FUNERA FERRO. In Mediceo, *vulnera*, cum decora, quae sequitur, repetitione, *Pulchramque petunt per vulnera mortem.* Quod si

funera legas dari, repetitio erit sententiae, quae non ita decora videatur. Est vero illud etiam: quod in aliis, *at medias inter caedes*: in eodem Mediceo, *at medias inter acies* legitur; sed omnino plus est dicere, *inter caedes.*

650. HASTILIA DENSAT. In aliquot antiquis codicibus, *denset*, secundae conjugationis habetur. Sed utrumque agnoscunt Grammatici.

651. NUNC VALIDAM DEXTRA RAPIT INDEFESSA BIPENNEM. In antiquo codice manuscripto legere est, *Nunc validam rapit in dextram non fessa bipennem*; sed quum INDEFESSA agnoscat Servius, vulgata illi lectio potior.

652. AUREUS EX HUMERO SONAT ARCUS. In Romano codice legere est, *ex humeris sonat*. Ut duobus ss continentem pronuntiaris, quodam veluti sibilo major sonitus excitetur, qualem Homerus ficto ex voce verbo mira expressit felicitate: *ἰν' αὐτῶν δ' ἂν αἰεὶ ἐν' ὤμῳ Χρομβόιο.* Sed advertendum apud Donatum scriptum esse, *Aureus ex humeris erat arcus & arma Dianae.* Omnino enim paulo infra, *Aureus ex humeris sonat arcus & aurea vati Cassida*: ubi de ornatu Clorei Sacerdotis loquitur, habebimus.

657. QUAS IPSA DECUS SIBI DIA CAMILLA. In Romano codice *dura* legitur, ut illud, *Durum a stirpe genus*; sed enim Servius admittit epitheton *dia*: quod in Mediceo, & aliquot aliis antiquis codicibus *diva* scriptum invenias. Quo super loco Donatus ait: *Tantum Camilla ad Dianae animum pertinebat, ut apud socias suas pro Dea haberetur.*

658. PACISQUE BONAS BELLIQUE MINISTRAS. *Bonas* quidem in codicibus aliquot antiquis habetur, sed enim cum Mediceo plures atque iidem probatores *bonae* legunt, idque Servius agnoscit. Donatiana tamen Paraphrasis ad eam lectionem, quae *bonas* habet, accusativo casu, respicere videtur. Sic enim est: *Denique cum iret ad bellum, has sibi esse comites voluit, quod essent ornamento in pace, & ministras in certaminibus belli.* Potest & sic intelligi, ut *Bello & Paci ornamento esse viderentur*: & sic in utroque obsequerentur, ut utrumque ornarent: & hoc esse arbitror melius. Ipsa enim est pura societas & vera religio, ut nullum tempus dissimiles faciat, quos foedera suscepta conjunxerint. Pulchrum est enim servare societatem, & ejus commodum custodire. Nullam istarum dicit belli gessisse certamen: sed asseruit ministerio fuisse bellanti. Nec exponeretur Camilla de sociis, si impares essent in causa certaminum: aut ipsa quae laudabatur esset inferior, si exercitationes illae praestarent: tamen ipsarum praesentia non vacua fuit, quum, ut dictum est, ministeria juvabant, operaque bellantem.

659. QUALES THREICIAE QUUM FLUMINA THER-

THERMODOONTIS. Romanus quidem codex, & plerique alii veteres uno exemplo legunt, *Thermodoontis*, versu Adonio: nam quae super hoc nomine Grammatici de accentu loquuntur, in causa fuere, ut *Thermodoontis* pentasyllabum, absque synacleti legi posse arbitrentur. Sed enim secunda syllaba (quod forte minus animadverterunt) *ο* *μύρα* est, *Θερμυδών* quae corripere non potest, nisi more Dorum id in *ο* *μύρα* verterimus: communis vero est *Thermodontis*, κατὰ ἡμέραν dimetro spondaico proferre: quod quidem apud Ovidium aperte factum invenias: *Et tu foeminae Thermodon cognite turbae*. Pontanus tamen *Thermodoontis* videtur accepisse, non uno loco, pari syllabarum numero, cum *Hippocontis*, ut in libro de Poëticis numeris. In libro vero de adspiratione: *Latinos ait ultimum o resolvere, quia vox ea bene aliter locari non posset in versu Heroico*. Putavit ille quidem secundam nominis huius syllabam esse brevem.

661. SEU CUM SE MARTIA CURRU PENTHESILEA REFERT. Sunt qui nomen *Pantbesilea*, per *a*, prima syllaba scribant: quum tamen codices tam Virgiliani, quam etiam aliorum auctorum, una cum Graecis, eam *e* vocalem secundam statuunt, quare illud librariis adscribendum. Quod vero Virgilius, *Penthesileam Martiam* appellavit, non ea tantum causa est, ut bellatricem significet, quod alibi fecit, sed quod, ut ex Trogo Justinus tradit de Amazonibus: *Ne successibus deesset auctoritas, genitas se a Marte praedicabant*.

666. EUMENIUM CLYTIO PRIMUM PATRE. Proprium hoc nomen *Eumenium*, alio atque alio modo, in aliis atque aliis codicibus scribitur; sed ut, quae absurda videntur, missa faciam, Romanus codex, Oblongusque, Mediceus, & aliqui alii manu scripti, eodem exemplo *Eunaeum* legunt, & in Donati codice eodem est modo.

669. MORIENSQUE SUO SE IN VULNERE VERSAT. Codices plerique veteres *suo se vulnere* legunt, absque in praepositiva particula, quae quidem hoc loco non sine injuria sententiae detrudi potest. Operae precium autem esse judicavi, quae super hanc sententiam Ti. Donatus commentatus est, adponere. ATQUE CRUENTAM MORDET HUMUM, MORIENSQUE SUO SE VULNERE VERSAT. *Cadentes enim repentino ictu mordent, quod fortassis occurrerit. Iste igitur mordens terram, & crebris hoc moribus faciens, vertebat se, & in suo se cruoreolvebat. Hoc dicendo ostendit eum tam graviter percussus, ut illic caderet, ubi confossus est. Qui vero assidueolvebatur in vulnus, & terram mandebat, quam rigaverat cruor, apparebat eum aliquem adhuc sensum doloris habuisse.*

670. TUM LYRIN, PHEGASUM. In antiquis

Lyrin, Latinis literis scriptum est. In Romano in Oblongo, & aliquot aliis, *Pegasum*, per *a* prima syllaba, quod ab eruditis receptum video. *Invenies* & alio modo scriptum, sed in re parvi momenti satis est receptiora indicasse.

675. DEMOPHOONTA CHROMINQUE. Romanus & Oblongus codex *Chromum* legunt, & aliquot ex accuratioribus.

677. PROCUL ORPHITUS ARMIS IGNOTIS. In Romano codice *Ornytus*, per *y* in pene ultima, *παρὰ τὸ ὀρυνύμι*, quod *impetum facere* significat: nam si ab *ave* sit, *r* litera adspiraretur. In Donati quoque commentariis *Ornytus* habetur, *y* litera in *u* more veterum mutata.

682. IPSE CATERVIS VERTITUR IN MEDIIS, ET TOTO VERTICE SUPRA EST. In codicibus aliquot antiquis, *ipse catervas vertitur in medias* legitur; sed quum sententia de eo sit, qui contineatur in loco, non autem in quempiam feratur, magis placet ablativo casu, quod in pluribus habetur exemplaribus.

689. MANIBUS HOC REFERES, Telo cecidisse CAMILLAE. In Mediceo codice lasciva admodum adnominatione legitur: *Manibus hoc referes, manibus cecidisse Camillae*. Sed *telo* reliqui omnes agnoscunt.

691. SED BUTEM ADVERSUM CUSPIDE FIGIT. Ut praeteream *fixit*, praeterito tempore, quod in plerisque codicibus habetur, eo me convertam, quod majoris alicujus momenti esse videatur. Antiquus admodum codex *adversa* legit, sed de cuspe dictum, hoc parum mihi satisfacit. Romanus codex, & Oblongus, Pomponianae deliciae, una cum Mediceo *aversum* legunt. Quod ideo mihi adridet, quia joculari videtur Poëta in diversa ferendi ratione describenda: unum enim Camilla jam *aversum*, & fugam arripientem in collo sauciaverat: Orsilochem vero contra elusit, simulata fuga. Quem quidem de fuga locum Virgilius ex Horatorum pugna desumpsit.

696. TUM VALIDAM PERQUE ARMA VIRO, PERQUE OSSA SECURIM ALTIOR INSURGENS. Romanus codex, & aliquot alii, *exurgens*, habent, quod agnoscitur a Donato; sed *insurgens* in pluribus est exemplaribus. In Mediceo illud etiam diversum, quod *valida securi*, casu septimo legitur: *Tum valida perque arma viro perque ossa securi*: utpote instrumento, quo ipsa *Altior insurgens*, oranti & multa precanti Congeminat vulnus.

702. EVADERE PUGNA. Vulgata quidem exemplaria, *pugna*, casu septimo legunt; sed Oblongus codex *pugnam* habet, accusativo casu. Utrumque elocutionis modum admittunt Grammatici. Sed Romanus, Mediceus, & aliquot alii perveteres, *pugnae*, scriptum ostendunt, Graecanica elocutione, ἀποφυγὴν τὸ πῶλον. Sed quia

nusquam ego alibi figuram hujusmodi apud Auctores reperi, quod meminisse possim, in medio hoc relinquam.

707. PUGNAEQUE ACCINGE PEDESTRI. In antiquis plerisque codicibus ablativo casu positum est, *pugnaeque adcinge pedestri*. Alibi tamen, *adcingunt Omnes operi*, dictum acquisitivo casu.

708. VENTOSA FERAT CUI GLORIA LAUDEM. Romanus codex *fraudem* habet; quum tamen plerique alii veteres *laudem* legant. Servius a Romano codice stat, qui *fraudem*, veram esse lectionem putat: curque ita sit legendum, quasdam affert rationes. Contra Ti. Donatus *laudem* agnoscit, hac paraphrasi: *Experiundo cognosces quis debeat jure, meritoque laudari*. Utra potior sit sententia, quum non veteres tantum codices, verum & opinatissimi Grammatici diversa tradant, aliorum arbitrio judicandum reliqui. Est etiam in Mediceo *feret*, fmitivo modo, ut quid certius afferat; sed *ferat*, in pluribus habetur.

709. ACRIQUE INCENSA DOLORE. In Romano codice, in Oblongo, in Mediceo, & plerisque aliis antiquis, *accensa* & *adensa* legitur.

710. PARIBUSQUE ASSISTIT IN ARMIS. Oblongus quidem codex *assistit* habet; sed cum Mediceo Porcius, Vitalianus, atque Delphius, & pleraque exemplaria manu scripta, *Paribusque resistit in armis*, legunt.

712. ADVOLAT IPSE. Hic *abvolat* omnino, vel *avolat*, ut in Mediceo, legendum. Tam etiam *advolat* in antiquis aliquot codicibus reperitur.

714. QUADRUPEDEMQUE. In antiquis aliquot codicibus *quadripedemque*, ut observatum saepius per i secundam syllaba. FERRATO CALCE FATIGAT. *Ferrato*, virili genere, in impressis codicibus aliquot inveni, parcius in manu scriptis: qui plurimum habent *ferrata calce*, genere foemino, uti est in Mediceo; & ita scripsisse Virgilium Nonius Marcellus attestatur. Quamvis Plautus, & Varro *Calcem* masculino genere dicere maluerint. Praeterea quæri dicit Probus, qua de causa Virgilius nomen hoc foeminino genere pronuntiaverit: factumque ideo ait: *quoniam quaecumque nomina Romana duntaxat inanimalia, nominativo casu, numeri singularis, x littera terminantur, & monosyllaba esse reperiuntur, nec foeminini generis esse pronuntiantur*. Ad hæc FL. Sospiter, *Calx*, ait, *sive qua calcamus, sive qua aedificamus, foeminini generis est, ut & Virgilius ait: Ferrata calce fatigat*.

715. VANE LIGUR. Antiquissimus codex majoris notæ Mediceus, & pleraque vetera exemplaria, *Ligus* legunt, per s & per us. *Ligus Liguris*, ut *lepus leporis*, & *vetus veteris*, declinari ait FL. Sospiter. FRUSTRAQUE ANIMIS ELATE SUPERBIS. In codicibus aliquot antiquis, *armis elate*

se superbis, legitur: quod quidem hic nihil aliud significaret, quam alto equi dorso, cui *Ligus* ipse plurimum fidebat; sed omnino melius *animis*, ut ad procaciora ea verba respondeat, quibus *Camilam* in certamen provocaverat.

720. INIMICO A SANGUINE SUMIT. Romanus codex, *Mediceus*, & alii plerique veteres legunt *inimico ex sanguine*: quæ præpositio magis huic loco videtur convenire.

721. QUAM FACILE ACCIPITER SAXO SACER ALES. Ea consuetudine, quæ fuit ex *accipio*, verbo, præpositionem integram notare, prius quam *Lucilius* cc geminare instituisse: aliquot inde ætatibus repetita, *accipiter*, per d, & *atcipiter* per t alterius ætatis abusu scriptum alicubi reperitur. Alitem enim eam ita nuncupatam ajunt, quod ad aliarum avium capturam genita sit. Manifeste vero Virgilium *accipitrem* virili genere protulisse locus hic ostendit: quum tamen *Lucretius* foeminino dicere maluerit: *Accipitres somno in leni sic prælia pugnaeque Edere sunt perfectantes visæ, atque volantes*. Quem locum, ne quis, ut pleraque alia corrupta sunt, *visi*, reponendo, vitare ausit, sciant *accipitrem* foeminino genere scriptum a *Lucretio*, *Nonii Marcelli* testimonio.

724. TUNC CRUOR ET VULSAE LABUNTUR AB AETHERE PLUMAE. In Romano codice absque copulativa particula, sed adaucta, per adplicitam præpositionem, verbi significatione, *evolsæ* legitur, sententia non sine injuria mutilata: quare magis placet quod in aliis, & *volsæ*, legitur: Quod vero in vulgatis, *tunc* est, *tum* in veteribus plerisque reperitur.

727. TYRRHENUM GENITOR TARCONTEM. Romanus codex, *Mediceus*, & plerique alii veteres, *Tarconem* legunt absque t: & *Tarco*, absque n finali littera rectum ponunt: quamvis apud Græcos Τάρχων Τάρχωνος dicitur, idque per x densam litteram.

728. ET STIMULIS HAUD MOLLIBUS INCITAT IRAS. In Romano codice, & in Oblongo, *incit* habetur, quod non displicet, tamen *incitat* non improbarim; quod ex lusu poetico duo verba ejusdem originationis eodem versu posita, non nihil habeant venustatis: *Suscitat*, & *stimulis haud mollibus incitat iras*.

735. QUIDVE HAEC GERITIS TELA IRRITA DEXTRIS. In Romano codice, in Oblongo, & plerisque aliis antiquis legere est, *quidve hæc gerimus tela*: quod majorem quandam vim ad eos excitandos habet, facitque objurgationem æquioribus auribus exaudiri, quum se quoque admisceat convicio, neminemque esse objurgationi & opprobrio non obnoxium indicet.

738. EXPECTARE DAPES. Impressorum plurimi, *expectare*, modo perpetuo scribendum curare, vere,

vere, ut sit, non *figues expectare*: eaque lectio in aliquot omnino codicibus antiquis invenitur. In omnibus vero Vaticanæ Bibliothecæ, in Mediceo, in Porcio, in Vitaliano, & plerisque aliis *expectate* legitur, imperandi modo: quod Servius agnoscere videtur, dum exponit: *pro expectetis*: nisi quis infinitivum more Græcorum pro imperativo positum dicere velit. Non elidi vero s litteram ex eo verbo, dictum alibi.

742. ET VENULO ADVERSUM SE TURBIDUS INFERT. In Romano codice, & in Mediceo, *offert*, atque in aliquot aliis: quod omnino Donatus agnoscit, dum ait: *Obtulit se Venulo adversum: debuit enim aliquid prior quædere, qui omnium hortator extiterat.*

755. ARDUUS INSURGENS ILLA HAUD MINUS URGET ADUNCO LUCTANTEM ROSTRO. In codicibus aliquot antiquis, *arduos* legitur, quam terminationem Carisius, in his præsertim nominibus, quæ in vs purum exeunt, nequaquam admittere voluit, de quo plura alibi. Quod vero *adunco*, in Romano codice legitur, in Oblongo *obunco* est, uti etiam superius, in Mediceo, & aliquot aliis *abunco* per b, utrumque in plerisque abrasa litera nihil certi proponit.

758. DUCIS EVENTUM EXEMPLUMQUE SECUTI. In antiquis codicibus, *exemplum eventumque*: par enim est, rem prius aggredi, quam quid inde eveniat spectare possis.

762. QUÆ SE CUMQUE FURENS MEDIO TULIT AGMINE VIRGO. In antiquis aliquot codicibus, *Quo se cumque ferens*, legitur, quod nonnullis & honestius, & decorum magis videtur; sed enim *furens* Ti. Donatus agnoscit, dum sic ait: *Dixit autem cassam, quæ perfectum est, ut illa explorantis Arruntis non sentiret insidias: ferebatur, inquit, studio belli & furore certaminum.*

766. HOS ADITUS JAMQUE HOS ADITUS OMNEMQUE PERERRAT UNDIQUE CIRCUITUM. In antiquo codice, *hos aditus jamque hos abitus* legitur: quod ejus diligentiam ostendit, ut non prius adire velit, quam præviderit, quæ sit etiam abeundum. *Abitus* porro Donatus agnoscit; sed de Camilla dictum intelligit: *Quacumque abibat, vel quacumque habuit transitum, & quoscumque illa circuitus obibat, observabat iste operiens causam, quo posset circumvenire fortiorem.*

768. FORTE SACER CIBELE CLOREUS OLIMQUE SACERDOS. In codicibus aliquot antiquis *satus Cybele*, legitur, ne *sacer* & *sacerdos*, quam ajunt, nugationem facerent. Sed quamvis *sacer*, pluribus scriptum sit in exemplaribus: quum tamen Donatus legat *Cybele*, ut in Mediceo habetur codice: hoc est loco, in quo Cybele colebatur: de quo superius dictum eo versu: *Hinc mater cultrix Cybele*: mihi minime displiceret *satus Cybele*.

771. AUROQUE INSERTA TEGEBAT. Exemplaria fere omnia vetustiora legunt, *auro conferta*: nam particula *QUE* importune omnino videbatur adposita.

773. LYCIO CORTYNIA CORNU. Et *Cortynia* per c, & *Gortynia* per g, indifferenter scribi posse ostendimus alibi.

774. AUREA VATI CASSIDA. Servius accusativum ait pro nominativo positum. Valerius Probus contra, *Virgilius inquit, hæc cassida declinavit.* Exemplaque referuntur a Carisio cum hoc ipso, *aurea vati cassida*, ex Propertio: *Aurea cui postquam nudavit cassida frontem.*

783. TELUM EX INSIDIIS CUM TANDEM TEMPORE CAPTO CONJICIT. Veteres quidem aliquot codices *conicit* legunt, idque uti mos unico i; sed longe plures, *conciat*: & ita etiam in eo legitur, cui subjecta sunt Donati quæ vidimus commentaria: nam & oraturus est prius, & opem Apollinis multis precibus imploraturus; deinde missurus hastam: quare multo post ait: *Ergo ut missa manu sonitum dedit hasta per auras.*

791. MIHI CAETERA LAUDEM FACTA FERENT. In antiquis plerisque codicibus non sine judicio scriptum observavi *ferant*, per loquendi modum indefinitum.

793. PATRIAM REMEABO INGLORIUS URBEM. In codicibus omnibus antiquis, quotquot legi, *patrias remeabo inglorius urbis*, numero multitudinis scriptum inveni; quod tamen in medio relinquimus.

801. NIHIL IPSA NEC AURAE, NEC SONITUS MEMOR. *Auras*, antiquam esse lectionem Servius asseverat, genitivum a Græco sermone mutuo sumptum, ut *pater familias* dicitur: & apud Sallustium: *Castella custodias thesaurorum*, pro, custodiae. Vetera tamen hæc exemplaria quæ præ manibus habemus, *aurae* legunt Latina specie; sed unum etiam non præteribo, esse codices aliquot, in quibus, *nihil illa neque auræ*, scriptum sit.

807. LAETICIA MIXTOQUE METU. In Romano codice *moestoque metu* legitur, ut laeticiæ sit antitheton; sed enim *mixto* longe castior est lectio.

811. MAGNOQUE JUVENCO. In antiquis exemplaribus *magnoque*, quod si diligentius animadvertas, longe melius est.

814. SE TURBIDUS ABSTULIT ARRUNS. In antiquis plerisque codicibus, & hic & alibi, *Arrens*, per o scriptum est, passimque RR geminato; sed Probus notat *Aruns*, *Aruntis* per u.

818. LABITUR EXANGUIS. Plerique codices antiqui *exsanguis* scribunt, dictione nihil quicquam corrupta: uti etiam *exsoluit* & *expirans*, & similia. Donatus legere videtur: *Labitur & san-*

sanguis, labuntur frigida letbo, addita paraphrasi, *recedente per lapsum sanguine, oculi quoque morientis labuntur in mortem*.

822. QUICUM PARTIRI CURAS. Tametsi placet *quicum*; dicendum tamen, vetera pleraque exemplaria *quacum* legere.

626. TROJANOSQUE ARCEAT URBE. In antiquis plerisque codicibus *urbi*, per *i* legitur; sed melius per ablativum: *Finibus arceret*. Est etiam in Mediceo absque copulativa, *Trojanos arceat urbe*.

830. ARMA RELINQUENS. In Romano codice & aliquot aliis, *reliquit*, verbi indicativi, non participii voce, ut tria sint membra: *Posuit caput, arma reliquit, vitæque cum gemitu fugit indignata sub umbras*: quæ ita Donatus etiam distinguit.

834. INCURRUNT DENS. Romanus codex & aliquot alii perversti, *concurrunt*, legunt; sed Donatus *incurrunt* agnoscit: ait enim, in unum locum currunt, atque ex congesta multitudine facti sunt densi: Teucris scilicet, Tyrrheni, & Arcades.

835. EUANDRIQUE ARCADIS ALAE. Romanus codex, Mediceus, & alii plerique legunt *Arcades alae*, nominativo casu utrumque.

839. TRISTI MULTATAM MORTE CAMILLAM. In codicibus aliquot veteribus omnino *multatam* per *et* scriptum est: in pluribus absque *c*, *multatam*: & in vetusto T. Livii codice passim, *Multam, multare, & multatitium*, & similia absque *c* littera scripta sunt.

844. NOSTRAS HUMERO GESSISSE SAGITTAS. In codicibus aliquot *gestasse*, legitur, quod frequentiam & habitum ostendit. Sed in pluribus *gessisse pharetras*: ea enim ab humero suspendi solent.

845. TUA TE, REGINA, RELINQUET. In Romano codice *reliquit*, praeterito tempore: quia jam Diana praecaverat, quid agendum esset. In aliquot aliis *relinquit* est, praesenti tempore, ut ostendat eam adesse. Quidam futurum malunt, ob synchroniam, *erit, patieris*.

846. NEQUE HOC SINE NOMINE. In antiquis aliquot *nec* scribitur; sed multo dulcius est *neque hoc*, proferre. Est & *numine*, in Mediceo.

856. DIGNA CAMILLAE PRAEMIA. In Romano codice *Camilla* legitur, ablativo casu; sed genitivo melius.

871. ET EQUIS AVERSI AD MOENIA TENDUNT. In Oblongo codice, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis legere est, *adversa ad moenia tendunt*; sed vulgata lectio longe castior, quippe *equis averfi*.

875. QUADRUPEDUMQUE PUTREM CURSU QUATIT UNGULA CAMPUM. In Romano codice legere est, *Quadrupedoque putrem cursu quatit*

ungula campum. Quam lectionem Donatus agnoscit: ait enim: *Urgente majore insequentium vi, ipsi equos urgebant, ut quadrupedo cursu, id est, satis properato, in patriam tenderent*.

877. ET E SPECULIS PERCUSSAE PECTORA MATRES. In antiquis aliquot codicibus *e muris* legitur, ut sit adnominatio quaedam: Pulverem ad muros volvi & e muris matres tollere clamorem ad sidera. Sed enim quia generalius est, *e speculis* dicere, ea lectio magis huic loco quadrat. Crediderim vero lectionem alteram, *e muris*, de paraphrasi aliqua desumptam.

881. NEC MISERAM EFFUGIUNT MORTEM. In Oblongo codice *noctem* habes; sed omnino magis placet *mortem* legere, quod plus habet violentiae, & agnoscitur a Donato.

882. ATQUE INTER TUTA DOMORUM CONFIXI EXSPIRANT ANIMAS. In Romano codice legere est, *intra*, in reliquis fere passim, *inter*. Quodque saepius apud Livium, *intra muros*, vulgata legunt exemplaria, in veteri codice scriptum, *inter muros*, observavi. Contra vero apud Martialem libro primo ad Cosmum, ubi vulgati codices legunt nunc: *Quem saepe vides inter penetralia nostrae Pallados, & templi limina Cosme novi*: veteres nonnulli codices manu scripti legunt, *intra penetralia*. Sed utcumque de hoc Grammatici decernant, illud potius animadversione dignum putarim, quod in plerisque codicibus antiquis non *tuta*, sed *testa domorum* legi. Ea tamen lectio, quæ est *tuta domorum*, longe figuratior.

892. MONSTRAT AMOR VERUS PATRIAE UT VIDERE CAMILLAM. In Romano codice, *amor versus* legitur, ut intelligamus eas non prius tale aliquid aggressas, nisi ut videre Camillam. Tunc enim ait amorem versus ad patriam defendendam, quum bellum adversus etiam mulieres geri viderent, quod pro mulieribus susceptum prius arbitrabantur. Si vero cuipiam magis placeat, *verus amor*, ea quoque sententia & pulchra est, & de humanae vitae moribus sumpta.

895. PRIMAEQUE MORI PRO MOENIBUS AUDENT. In Romano codice *ardent* legitur, ut sit inter eas contentio laudis, amorisque, perinde ac si praemium illi propositum esset, quæ prima moreretur. Servius ad dolorem ex Camillae obitu conceptum refert, ut illud: *Me primam absumite ferro*. Neque vero displicet *primae audent*, ea sententia, ut tunc primum audere visae sint, quum sexum quoque suum in bello fortiter occubuisse conspicerent.

899. INGRUERE INFESTOS HOSTES. Antiqua omnia exemplaria, quæ prae manibus habui, *infensos* legunt, quod Turni dolorem mirum in modum exaggerat, quum intelligat eos hostes, quos odio maxime prosequatur, ita victoria exultantes ferri.

901. IL-

901. ILLE FURENS, JAM SAEVA JOVIS SIC NUMINA POSCUNT. Interpositio haec variis modis in variis habetur exemplaribus. Hinc nonnulli *jam saeva* legere maluerunt. In Romano, in Mediceo, & quibusdam aliis codicibus perverustis, & *saeva* legitur, quod etiam Servio receptum est, dum ait, Turnum duplici ratione insidias reliquisse, dolore quippe nimio: id enim sibi vult furens: & numinum voluntate. Quod si *nam* legas, aut *jam*, alterum esset redditio causae, alterum acciperetur expostitive. Sed enim hoc utcum-

que legatur, parvi refert. Illud minime parvi faciendum est, quod in Romano codice: *sic numina pellunt*: non autem *poscunt*, legere est; sed omnino vulgata lectio receptior est.

905. SILVAQUE EVADIT OPACA. In aliquot antiquis codicibus *invadit* legitur.

908. AT SIMUL AENEAS. In Oblongo codice *ac simul*: in Romano, *tum pater Aeneas*: in emendate quidem, & sententia mutilata. TINGAT EQUOS. In antiquis ex instituto Atrii *tinguat*, post G notata, scriptum est.

LIBER DUODECIMUS.

CEDAT LAVINIA CONJUX. Quam diversitatem codicum in septimo habuimus eo versu, *Exulibusne datur ducenda Lavinia Teucris*, quum nonnulli verum primam in *Lavinia* syllabam esse longam, versum hoc dictionum ordine scripsissent: *Exulibus ducenda datur Lavinia Teucris*: eadem nunc itidem offertur. Nam qui superius legerant, *ducenda Lavinia*, eodem hic modo legendum arbitrati, *cedatque Lavinia*, scribere instituerunt. Bona tamen eruditorum pars absque particula copulativa libentius legit: syllabam vero eam communem a poetis poni, exemplis alibi ostendimus.

19. QUANTUM IPSE FEROCI VIRTUTE EXUPERAS, TANTO ME IMPENSIVS AEQUUM EST CONSULERE. *Quantum & tanto*, vulgata est lectio, & aliquot veterum etiam codicum testimonio comprobata, sententiaeque optime quadrat, neque non elocutioni. In aliquot tamen exemplaribus legere est, *quoniam ipse feroci virtute exuperas*: ut Latinus, absque alia dictorum divisione, probabilis causae suae statim ansam arripiat per concessionem eorum, quae validissima Turnus sibi proposuerat: quippe qui totius accusationis & causae cardinem ibi verti verebatur, ut certaminis directator ab omnibus haberetur. Itaque nullam dixerat in se moram esse, paratum se jam congregi: nolle, quod Drances objectaverat, Latinos caedibus exponi, solum se jam pro salute omnium quasi devotum, totam certaminis molem impetrumque omnem sustentaturum. Ait itaque Latinus: Quoniam ignari non sumus, te ferocitate & virtute praestare adeo, ut ex confesso alios exsuperes, tanto me tamen impensius aequum est consulere. Sed, uti praefatus sum, prior lectio concinnior videtur. Operae precium vero est, orationis artificium perpendere, quae sententiam suam his praecipue locis corroboret. Ab utili & recto, quum casus impendere Turno demonstrat, quos parendo possit evitare, posseque eum alias sibi uiores quaerere. A prudentia, quum bonorum, *Tem. IV.*

malorumque ratione proposita, quid sequendum sit, aperit. Ab justitia & religione, quum promissa Aeneae de filia servari oporteat, & eam contra Turno sociare, fatis prohibeatur, idque homines, Diique canant. Addit & argumentum a laudabili, quum Rutulorum & Italiae vereatur obloquia: concluditque per commiserationem, quum disjunctio a necessariis & familiarissimis deploratur.

23. NECNON ANIMUS AURUMQUE LATINO. In antiquis porro codicibus, *Latino est*, legitur. Nonnulli vero hoc numero legunt, *nec non aurumque animusque Latino est*, quod in veteribus plerisque codicibus habetur.

31. PROMISSAM ERIPUI GENERO, ATQUE ARMA IMPIA SUMPSEI. Imperite simul ac importune fecerunt, qui huic versui post dictionem *genero*, vel *que*, vel *atque* intrudere: nam modo hoc, modo illud passim habetur in codicibus vulgatis, & in aliquot etiam antiquis. Quum tamen in Romano codice vetustissimo, & in Mediceo, & in Portio, & in aliquot aliis absque ulla conjunctiva particula sic non invenuste legatur: *Promissam eripui genero, arma impia sumpsi*. Atque ita etiam legebatur in Oblongo codice, sed imperitus, nescio quis, infirmitati carminis timens, *que* illud intrusit; inde alii *atque* reposuere. Sed quanto venustius & elegantius tria illa membra disjunctim enuntiantur, *Vincta omnia rupi*: *Promissam eripui genero*: *Arma impia sumpsi*, quo in loco syllabae timere fatuitatis est, & imperitiae.

33. QUANTOS PRIMUS PATIARE LABORES. Romanus codex, & plerique alii veteres, uno exemplo legunt, *patiere*, ut futuri mali metu magis absterreat. Magis tamen placet *patiari*, ut in Oblongo & in Portio legitur: quia quae praesentia sunt, negari non possunt. Hinc Donatus ait: *quae passus sum, nosti: quaeve ipse adhuc patiaris, intelligis*.

37. QUO REFEROR TOTIES. In Romano codice

Xx

dice

dice legere est, *Quo refero toties*: hoc est, quam obsecro de causa haec eadem toties in consultationem pono, ut illud: *Monstra Deum refero*. Sed enim quia sequitur, *Quae mentem insania mutat*: de instabilitate sententiae sermo est, quae ab Rege adeo aliena esse debet, ut proverbio receptum sit, in iis, quae verissima esse contendimus, eadem regiam attestati. Ait itaque: *Quo referor toties*: quasi verum exprimat Horatianum: *Mea cur pugnat sententia secum? Quae petii sperno, repeto quod nuper omisi*. Est & illud adnotatione dignum, quod *motat*, non *mutat* in codicibus aliquot manu scriptis legitur, quod maiorem argueret instabilitatem; sed *mutat*, magis facit ad decorum, & in pluribus habetur, ex antiquis exemplaribus.

38. SI TURNO EXTINGTO SOCIOS SUM ACIRE PARATUS. Non negarim in antiquis aliquot codicibus *acire* scriptum esse; sed longe plures sunt, qui cum Romano codice *adacire* legunt, ab *adscisco*. Horatius: *Adsciscet nova*. Et apud M. Tullium saepe, *Civis adscitus*: apud Livium: *In civitate adsciti*.

47. UT PRIMUM FARI POTUIT, SIC INCIPIT ORE. Antiqua omnia exemplaria, quotquot evolvi, tam in Vaticana Bibliotheca, quam etiam aliunde conquisita, uno exemplo legunt, *sic insistit ore*, ab *insisto*, quod Turni violentiae, quae flecti non poterat, optime quadrat. Erat & in antiquo Mediceae Bibliothecae codice, *insistit*; sed ultimae duae syllabae ab imperito aliquo abrahae fuerunt, vestigio tamen mediae adhuc integro permanente.

61. QUI TE CUMQUE MANENT ISTO CERTAMINE CASUS. In Romano codice pleraque nomina quartae declinationis, quibus in casibus, *us* ultimam syllabam producunt, *uu* geminato scribi solent, ut hoc loco, *casuus*: & alibi *curruus*: ex Attii quidem, ut alias diximus, instituto, id quod adhuc in aliquot antiquis inscriptionibus observavimus, ut: *EX ORTUUS VORSUM*. Sed enim hoc, ut sciretur, non ut ad imitandum proponeretur, a me dictum est.

68. SI QVIS EBUR VEL MISTA RUBENT UBI LILIA. In antiquis fere omnibus exemplaribus legere est *Si quis ebur aut mixta*. Qui vel reposuere, praefectae syllabae timuerunt, quum ignorarent eum quoque locum esse communem.

78. TEUCRUM ARMA QUIESCANT, ET RUTULUM, NOSTRO DIRIMATUR SANGUINE BEL-LUM. In Romano codice, in Oblongo, Vaticano, in plerisque aliis antiquis, legere est: *Teucrum arma quiescant, & Rutuli*; oratione non invenuste variata. In Mediceo ultima syllaba est aliena manu corrupta, quum omnino *Rutuli* prius fuisse appareat. Quod vero in exemplaribus vulgaris di-

rimatur, tertia persona passivi legitur, in omnibus his antiquis *dirimamus*, prima plurali, activa voce, scriptum observavi.

85. CIRCUMSTANT PROPERI AURIGAE. Veteres aliquot codices *propere* legunt; sed inemendate. Aliquot alii, *pueri aurigae*, ut in Oblongo, Vaticano. Servius cum plerisque veteribus exemplaribus *properi* mavult. Interpretatur enim, *festini, veloceque*. MANIBUSQUE LACESSUNT PECTORA PULSA CAVIS. Non negarim *pulsa* in veteribus aliquot exemplaribus inveniri; sed enim longe magis placet, quod in iis probationibus, quae sequimur, *plausa* legitur: a doctis omnibus lectio plausibiliter recepta, ut in Georg. *Et plausae sonitum cervicis amare*.

94. ACTORIS ARUNCI. In Romano codice, in Portio, & aliquot aliis antiquis, *Aurunci* legitur, ut alibi: *Auruncos ita ferre senes*; tametsi pleraque vetera exemplaria *Arrunci*, R geminato scribunt, sed male: nam & Liviani codices antiqui, una cum his Virgilianis notae melioris, *Auruncos* scribunt.

99. SEMIVIRI PHRYGIS. In codicibus aliquot antiquis *Phrygi* legitur; sed omnino *Phrygis* gentile nomen melius, quam possessivum.

100. MYRRAQUE MADENTES. In Romano codice, & aliquot aliis, *mura* per U, ut etiam in antiquis Donati codicibus, idque absque aspiratione, cuius rarus apud veteres usus fuit. De litera vero Y, dictum saepius.

102. SCINTILLAE ABSISTUNT, OCULIS MICAT ACRIBUS IGNIS. In Romano codice *existunt* legitur, quod ex Paraphrasi desumptum crediderim, quum exemplaria reliqua *absistunt* legant. Est & antiquus admodum codex, in quo numerus ita mutatus: *Absistunt scintillae oculis, micat acribus ignis*. Sane vero Donatus *absistunt* agnoscit, & *exire non cessant*, interpretatur.

103. MUGITUS VELUTI CUM PRIMA IN PRAELIA TAURUS TERRIFICOS CIET. Romanus codex atque aliquot alii pervetusti, *cum primum in praelia*, legunt eodem omnino significato: nam & *prima in praelia*, initio pugnae significat.

104. ATQUE IRASCI IN CORNUA TENTAT. In Romano codice & antiquioribus aliis, *aut irasci* legitur. Sed in Georgicis quoque *atque* habetur eo loco: *Atque irasci in cornua discit*.

105. VENTOSQUE LACESSIT ICTIBUS, ET SPARSA AD PUGNAM PROLUDIT HARENA. Antiqui omnes codices *aut sparsa* legunt. Hinc fit ut non gravate alterum *aut* superius admittam: nam in Georgicis tota natura tauri describitur. Huic vero comparationi vel hic, vel ille gestus, satis superque est. Adverte vero, *proludere*, Donato esse, imaginem quandam veritatis ostentare, ludendo.

112. ET

112. ET PACIS DICERE LEGES. In Oblongo codice Vaticano *dicere* legitur; sed Servius agnoscit, *dicere*: quas leges paulo post Aeneas in foedere dicturus est. *Dicere*, Donatus etiam agnoscit; sed in eo diversus abit a Servio, quod ait: *Fubet ad regem Latinum tota maturitate perferri, ut ipse, qui summam teneret potestatem, pacis leges diceret.*

130. DEFIGUNT TELLURE HASTAS. Oblongus codex Vaticanæ Bibliothecæ atque Medicæ vetustus alter, *tellure* quidem, casu septimo legunt; sed Romanus, & antiqui plerique alii, *telluri*, acquirendi casu. Arufianus tamen in exemplum, quod *defigo illa re*, ablativo casu dicatur eleganter, locum hinc citat: quippe dictum a Virgilio: *Defigunt tellure hastas.*

132. TURRES ET TECTA DOMORUM. In antiquis aliquot exemplaribus *ac tecta* habetur, in aliquot, &: parum quidem hoc, sed eruditus ingenius non ingratus.

133. ALII PORTIS SUBLIMIBUS ASTANT. In Romano codice & aliquot aliis *instant* habetur; sed longe plures, *adstant*, vel *astant*, habent.

135. TUM NEQUE NOMEN ERAT NEC HONOS AUT GLORIA MONTI. In Oblongo Vaticanæ Bibliothecæ: *nec bonos nec gloria*. In Romano: *neque gloria*. In vulgatis: *neque bonos neque gloria*. In antiquo Mediceo & quibusdam aliis: *nec bonos aut gloria*. Quæ lectio modo recipi coepta est. Plurimum vero *tunc*, per c finalem scriptum invenias.

136. PROSPICIENS TUMULO CAMPUM SPECTABAT. In codicibus aliquot antiquis legere est, *aspectabat*. In aliquot aliis ejusdem figurae, *aspebat*: quod praecipue notatum est in Donati commentariis, hoc pacto: ASPECTABAT, *ad omnia pertinet, ut sit, aspectabat campum, aspectabat acies utriusque partis, aspectabat & Latini urbem.*

142. NYMPHA DECUS FLUVIORUM ANIMO GRATISSIMA NOSTRO. In Romano codice & aliquot aliis manuscriptis, *carissima*, habetur. Pleraque tamen vetera exemplaria *gratissima* legunt: idque mavult Servius, & ita ex Homero legendum autumat, & in Donati commentariis, *gratissima* legitur.

146. DISCE TUUM NE ME INCUSES. In aliquot antiquis exemplaribus *nec me incuses* legitur, ut occurrat objectioni, quæ esse poterat: Cur non praecavisti, quæ Jovis es & soror & conjux? Noli, ait, me incusare, quæ nihil praetermisi, quod pro Turni & Latinorum tutela fieri potuerit, enumerando quæ fecerit. Donatus tamen *ne me* agnoscit quod in bona veterum codicum parte etiam legas.

147. QUAE VISA EST FORTUNA PATI. Aru-

fianus Messius in libro de Virgilianis elocutionibus hoc loco agnoscit *quoad*, exponitque *quoad*, pro, *donec*. Sane Servio, *qua* placere videtur, si modo codex incorruptus est. Arufiani vero lectio per synæresim erit, figuram in Virgiliano carmine frequentissimam. Probus Valerius tamen *quod* hic monosyllabum mavult, nempe *κατὰ χρόνον ex quoad*. Cadit vero sub idem examen Terentianus locus: *Munus nostrum ornato verbis, quoad poteris*: nam eo quoque loco, *Quod poteris*, a Terentio scriptum volunt, ut alibi in Adelphis: *Istam, quod potes, consolere*. Sed in antiquis codicibus loco hoc: *Quam potes*, scriptum inveni; tamen Hellenius Acron *quod* agnoscit, authore Carisio, pro, in quantum poteris.

154. VIX EA: CUM LACHRYMAS OCULIS JUTURNA PROFUDIT. In codicibus aliquot antiquis *tum lacrimas* legitur: quod procedere videtur ad Ti. Donati sententiam, qui distinguendum ait, *vix ea*, hoc est, statim quod ea dicta sunt: & sic sequantur caetera de lacrymis.

158. AUT TU BELLA CIE. In antiquis aliquot legere est, *At tu bella cie*: te enim decet hoc pro salute fratris facere, minusque obnoxium erit reprehensioni.

159. AUCTOR EGO AUDENDI. Invaluit aetate nostra mos, ut *author*, per *th* scribatur, quod nonnullis persuasum fuit, nomen id *αὐτὸς τοῦ αἰδούντος* deduci: quorum opinioni veterum Grammaticorum sententia refragari videtur: nam apud Valerium Probum ita legas: Auctor a verbo *augeo*, foeminino significato Auctrix facit. Si non venit a verbo eo, sed significat principem, etiam foeminino genere Auctor facit, sicut Virgilius ex persona Junonis: Auctor ego audendi. Princeps, non quæ augeat. Atque alibi in Arte de hoc ipso ita disputat: *Quaeritur, quare Virgilius de Junone, Auctor ego audendi & non auctrix pronuntiaverit: hac de causa, quoniam quaecumque nomina a verbis anomalis venire intelliguntur, haec aut deficiunt, aut certe anomale pronuntiantur. Hinc, quom & hoc nomen a verbo anomalo oriri reperitur, id est, ab audeo: facit enim specie perfecta ausus sum: & ideo hoc nomen foeminini generis anomalum facere pronuntiat. Utrumque vero per *th* scribit, non taciturus, siquam in scriptione differentiam agnovisset. Carisius quoque, qui ineptissimum putat Latino nomini Graecum etymum dare, nulla de mediis consonantibus mentione facta, Victor, inquit, institor, & tutor, ac similia, pro communibus accipienda. Auctor siquidem propterea dicitur, quod augere generavit: Auctricem dicemus, quod pariter augere possit; cum vero ad auctoritatem referatur, pro communi accipiendum. Neque defunt, qui, quum utriusque nominis etymon Latinum agnoscant, ita tamen distinguant, ut auctor ab au-*
X x 2 *geo,*

geo, per & notetur: ab *audeo* vero, *autor*, absque c; quasi *d* litera in *t* sibi cognatam tantum transeat. Vetera vero omnia exemplaria, quae vidimus, *auctor*, utroque significato per & notatum ostendunt. Nihil vero hic moror notas quasdam antiquarum inscriptionum Valerio Probo adscriptas, tam eorum, qui transcripserunt, quam impressorum negligentia corruptas, atque etiam eorum, qui manum in alienam messem injicere ausi sunt, multaque arbitratu suo interpretari, impudentia vitiatas; quum antea saecula *auctor*, & *auctoritas*, per & scripsisse tot veterum, quae passim extant, monumenta declarent. Cujusmodi aliqua retulisse non videatur importunum. Ea vero in primis occurrunt, quae omnibus maxime sunt in promptu. Tabula aenea in Basilica Lateranensi, in qua verba haec ita notata leguntur: UTIQUE CUM EX VOLUNTATE AUCTORITATEVE, JUSU, MANDATUVE EJUS, & quae sequuntur. Alibi vero in eo monumento, quod proximis diebus advectum est ex Ponte Aelio:

EX AVCTORITATE IMP. CAES. DIVI NERVAE
FILII NERVAE TRAIANI AVG. GERMANICI.

Quum vero & haec, & hujusmodi pleraque per-
vestigarem, vir bene literatus, Mariangelus Accur-
sius Aquilanus, opportune mihi in hortis Colum-
nensium ad dd. Apostolos hanc inscriptionem in
vetsuto lapide notatam ostendit:

EX AVCTORITATE TVRCI APRONIANI
V. C. PRAEPECTI
VRBIS.

RATIO DOCVIT, VTILITATE SVADENTE.
CONSUEVTIDINE MICANDI SUMMOTA.

Et quae sequuntur, nunc minime ad commemo-
randum necessaria. Ubi vero Julius II. Pont. Max.
Praetorii, quod ad Divi Blasii instituerat, funda-
menta magnifico apparatu jecit, Ant. Laelius, ci-
vis meus, antiquam indicavit inscriptionem, in
ipsa Tyberis ripa pulchris characteribus ita nota-
tam:

EX AVCTORITATE IMP. CAES. VESPASIANI
AVG. P. M. TRIB. POT. IIII. IMP. X. P. P. COS.
IIII. V. CENSOR. CAIVS CALPETANVS RAN-
TIVS QVIRINALIS VALERIVS CESTVS CVRA-
TORR. RIPAR. ALVBI TYBERIS TERMINAVER.

Et, quae inde notae punctis interceptae sunt. Quo
vero majorem Laelio gratiam debeo, non gravatus
est vir ingenii & eruditionis elegantissimae, poda-
gra etiam eum miserabiliter affligente, ad recen-
terutum lapidem visendum me deducere. In quo

quidem illud me maxime sollicitum habuit, quod
verba, quae dictionem TERMINAVER. sequebantur,
ita detrita, manca, curtaque erant, ut quid-
nam sibi vellent, nihil quidquam certo elicere
possem. Notarum tamen ductibus observatis, ita
scriptum fuisse existimavi, licet alii aliter excerpt-
ferent:

R. R. PROX. CIPP. PED. XXIIII.

Cujusmodi inscriptionem alteram alibi egomet ab
artificum injuria vindicavi. Monumentum quippe
in fossa, quam Julius II. circum molem Hadriani
ducere inceptaverat, quum ego molem ipsam in-
habitarem, effossum est in haec verba modum-
que:

IMP. CAESAR DIVI F. AVGVSTVS PONTIFEX
MAXIMVS TRIBVNIC. POTEST. XVII. EX S. C.
TERMINAVIT. R. R. PROX. CIPP. PED. XIII S.

Quia vero multos fore puto, qui vel anxie quae-
siti sint, quid in hujusmodi monumentis sibi ve-
lint primae notae illae punctis distitae, R. R. PROX.
CIPP. PED. non ab re me facturum existimo, si
hac quoque in parte studiosorum, qua fieri potest,
curiositatem juvero. Sunt, qui *Romanae ripae pro-
ximum cippum pedes*, interpretentur. Sed in iis,
quae sub nomine Valerii Probi publicatae sunt,
notarum interpretationibus, expositum vidi, *ru-
deribus recolligendis*. T. Phaedrus, quum Horatii
Poeticen interpretaretur eo loco, *Sen cursum mu-
tauit iniquum frugibus annis, Doctus iter melius*:
ubi ad id adlute Horatius, quod Augustus Tybe-
rim (ut apud Suetonium est) completum olim ru-
deribus, & aedificiorum prolapsionibus coarcta-
tum laxaverit, ac repurgaverit. In cipporum in-
scriptionibus, ultra quos cautum esset, nequid in-
de aggeraretur: is, *runderibus rejectis*, duo illa R. R.
interpretabatur, & nunc demum ita Valerius e-
mendari coeptus. Sed ut ad nomen, quo de quae-
stio erat, revertamur, ex iis, quas recitavimus,
Grammaticorum veterum ac diligentissimorum
sententiis, ac eruditi saeculi, & tot aetatum usu,
auctor, Latinam locutionem Valerio Probo, Fla-
vio Sosipatro Caritio, & aliis agnitam, per & scri-
bendam, docti uniuscujusque iudicio adstipulante,
censuerim.

164. BIGIS IT TURNUS IN ALBIS. Vulgata quae-
dam exemplaria *bijugis* legunt; sed *bigis* omnino
legendum ex antiquis codicibus & Servii interpre-
tatione. Eandem lectionem Donatus agnoscit: cur-
que bigis veheretur Turnus, rationem adjicit. *Qui
ad certamen exibat, expeditior processit, duos ha-
bens equos, & duo bastilia*. Quod vero exem-
plaria quaedam vetera in *altis* legunt, minime pla-

pla-

placet, quia longe plura sunt quae *albis* legunt: id quod dictum est ad factionis colorem subindicandum.

170. SAETIGERAE FOETUM SUIS. Vulgata quidem exemplaria pleraque *setigeræ*, foeminini generis legunt. In antiquis, quorquor legi, *setigeri*, virili genere scriptum est. Sunt vero ex eruditis qui *saetigeræ* magis probent. Sed enim Ti. Donatus aperte masculinum agnoscit genus, ait enim: *Foetum porci dixit, non foetum porcae, patrem volens magis nominare quam matrem.*

172. ILLI AD SURGENTIS CONVERSI LUMINA SOLIS. Exemplaria pleraque vulgata *surgentis solis* omnino legunt, casu possessivo. Antiqua vero omnia, quaecumque habere potui, ita habent, *Illi ad surgentem conversi lumina solem*: in quo structura concinnior, & elocutio figuratior.

176. ET HAEC MIHI TERRA PRECANTI. In Romano codice, in Mediceo & plerisque aliis manu scriptis, *vocanti* scriptum. Nempe quod satis erat proximior versu dixisse *precatur*. Sed enim Donatus omnino *precanti* legit, ut vulgata habent exemplaria.

178. ET TU SATURNIA CONJUNX. Romanus quidem codex, & quidam alter Vaticanæ Bibliothecæ manu scriptus, *conjux*, cum antiquiorum impressionum exemplaribus legunt. In Oblongo, Pomponii Laeti deliciis, in Mediceo, & plerisque aliis, *Saturnia Juno* legitur, quod plausibiliter magis acceptum est ab eruditis: quamvis posito Jove, *Conjux* non indecore additum videretur. Sed Donatus quoque *Juno* lectionem agnoscit.

185. CEDET IULUS AGRIS. Vetera quaedam exemplaria *cedat* habent: quaedam etiam *cedet*, ob synchroniam scilicet, quod sequitur *referent*, & *laessent*. In Donati tamen Paraphrasi omnia haec dicta videntur per imperandi modum. In Mediceæ Bibliothecæ antiquo codice, ultima syllaba tota abrasa est, & superne, *det* ascriptum: unde *cedat* priorem lectionem fuisse conicias.

187. SIN NOSTRUM ADNUERIT NOBIS VICTORIA MARTEM. Antiqua exemplaria pleraque *Si nostrum* legunt. Sed enim orationis ordo, ut *sin* legatur, exposcit: eaque lectio in Mediceo & probatoribus aliquot codicibus.

188. ET POTIUS DII NUMINE FIRMENT. In vetustissimo quodam exemplari legere est, & *proprius Di numina firment*. In Romano quoque *numina* scriptum est; sed *numine* vulgata lectio magis recepta.

191. AETERNA IN FOEDERA MITTANT. In Oblongo codice *mittent* est, affirmativo modo, de futuro, boni ominis causa: & pariter sequitur: *Sacra deosque dabo.*

199. VIMQUE DEUM INFERNAM DIRI SACRARIA DITIS. In antiquis porro omnibus ex-

emplaribus scriptum observavi *duri*: & apud Servium tale aliquid observet, dum exponit, *duriciem inexorabilem*, pro *Vimque deum infernam*. *Ditem* vero *flecti indocilem* ait Claudianus, quod congruit duro.

201. TANGO ARAS MEDIOSQUE IGNES. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis legere est, *Tango aras, medios ignis*, abaque particula copulativa. Hoc loco Donatus ait: *Medios dicit, quia nihil aliud habuit in praesenti, nisi aras & ignes, quae contingi manu potuerint. Numina autem invocabat, ut testimonio essent firmantibus foedera.* Haec ille. Qui vero volunt Virgilium passim philosophari, ideo medios dictum ajunt, quod ignis inter humanam divinamque naturam medius sit: quia materiae applicatus, ad sublimiora sponte fertur, sedemque sibi superiori loco debitam affectat, nullumque ita sit commodius internuntium, quod res nostras ad Deorum aures & oculos perferre possit.

205. COELUM IN TARTARA SOLVAT. In Romano codice scriptum est *coelumque*; sed singula haec distincta Ti. Donatus ponit. Praeterea in veteri codice quodam, *in Tartara vertat*, habetur: quod forte sumptum ex paraphrasi: nam *solvat* longe plura legunt exemplaria.

208. CUM SEMEL IN SILVIS IMO DE STIRPE RECISUM. Quia Grammatici solliciti sunt de nominis genere, quaeruntque nonnulli, *imone stirpe*, an *ima* dicendum sit; & responsum Servii est, foeminino genere dici de hominibus, virili vero de arboribus, quamvis Horatius *stirpesque raptas* dixerit; ea mihi visum est apponere, quae super hoc Donatus ait. *Si jungamus*, inquit is, *faciemus Stirpem genere masculino, contra ipsius Virgilii sententiam, qui omnibus locis Stirpem foeminino protulit genere*, ut: *Stirpis Achilleae fastus*: &: *Hec Stirpem invisam*. Et non multo supra: *Hinc Pater Aeneas Romanae stirpis origo*. Hunc scrupulum qui declinare voluerit, sic pronuntiare debet, & sic intelligere, ut, quod dictum est *imo*, separatur; ut sit ab imo abscissum, hoc est, ab inferiore arboris parte.

216. AT VERO RUTULIS IMPAR EA PUGNA VIDERI JAMDUDUM ET VA. Antiquiores aliquot codices *Rutulisque impar* legunt: nam quae praefectum alteri copulativae &, venustam reddit orationem.

219. ADJUVAT INCESSU TACITO. Vetera quidem exemplaria multa cum vulgata *incesso* legunt: in Oblongo tamen Vaticano *ingressu* scriptum est. *Incedere* enim quum plerumque sit majestatis, & venerabile nescio quid prae se ferat, locum hic habere non videtur, ubi omnia perquiruntur, quae timorem in Turno manifestum indicent. Praeterea Servius quoque *ingressu* agnoscere videtur, si diligenter

genter inspicias. Haudquaquam vero obscure Donatus ingressu legendum ostendit, dum ait: *Apparebant in Turno signa omnia, quae imparis diffidentiam comprobarent. Primo ingressus ejus, hoc est, ambulatio tacita: & progressus, hoc est, ad ulteriora segnior accessus. Ecce his signis colligebatur animi ejus corporisque defectio: Lassos quippe tacitus habuit gressus, dum vix pedem movebat, & vix reponebat alterum, ut progredere ulterius. Fuit alterum diffidentiae signum, quod aram venerabatur oculis defectis ad terram. Et (ut reliqua persequamur) tertium signum tabentium genarum fuit: nam repentina macie fuerat deformatus. Quorum palloris, qui in juvene esse non debuit, si doesset & metus.*

220. AD ARAM SUPPLICITER VENERANS. Sunt qui ad aram legunt, ut sit progressus ad aram. Sed enim exemplaria vetera & aram habent, ut sit, & aram suppliciter venerans. Unum enim, uti dictum ex Donato, de quatuor signis, quae timorem indicabant, fuit ea veneratio demisso lumine praestita.

221. PUBENTESQUE GENAS. Antiquus codex Mediceae Bibliothecae in *pubentes* primam litteram abrafam & alio aramento in P notatam ostendit; sed quae subsequitur vocalis a, est & ea quidem incolumis conservata, sed u vocali quinta superne adscripta: ut quod prius *tabentes* legebatur, in *pubentes* sit immutatum. Sed & alii codices plerique *tabentes* legunt: & quod Ti. Donatus tertium signum tabentium genarum fuisse dicit, nullam dubitationem reliquam facit, quin lectio castior sit, *Tabentesque genas*.

229. NON PUDET, O RUTULI CUNCTI, PRO TALIBUS UNAM OBJECTARE ANIMAM? Romanus codex, & Oblongus Vaticanus, Mediceusque, & nonnulli alii veteres, *pro cunctis talibus* legunt. Quam lectionem Servius agnoscit, dum ait, *tales Latinos reliquos, qualis est Turnus*.

230. NUMERO NE AN VIRIBUS AEQUI NON SUMUS. In codicibus aliquot manu scriptis *aequae* habes, quia dixerat *unam animam*, ita *aequae animae*: quod non probatur. In aliquot aliis, *viribus aequis*; sed *aequi* vulgata lectio omnino castior.

231. EN OMNES ET TROES ET ARCADES HI SUNT. In antiquo codice scriptum est, *En omnes hi Troes & Arcades hi sunt*: quasi dicat, inimici nostri, qui sedibus suis expulsi, terram alienam invadere, ne propter foedus initum, eos jam amicos effectos existimarent, & ideo certare nollent. Servius, *hic sunt*; cum vulgata lectione legit, ne in castris alterum exercitum esse suspicarentur: quae lectio magis placet omnino, quia propositum est, *Numerone, an viribus aequi non sumus*. Mediceus codex, & aliquot alii perveteres eadem sententia, lectione paulo sequius scripta ita legunt, *En omnes*

& Troes & Arcades hi sunt, ut suspendatur, *En omnes*: inde subjiciatur, & Troes & Arcades hi sunt, quos scilicet ante oculos habetis, & non alii usquam. In Romano autem codice legere est, & Troes & Arcades hinc sunt fatalisque manus. Et in aliquot aliis codicibus *fatalis*, numero multitudinis habetur. Quod ita forte quis interpretetur, *Et Troes & Arcades hinc sunt*: in Latinis quippe castris tam strenui, tamque praestantes virtute viri habentur, quales & Troes & Arcades feruntur: vel potius distinguendum, ut dicas, *En omnes & Troes & Arcades*. Mox de suis, *hinc sunt fatalisque manus infensa Etruria Turno*, hoc est, Latino quoque nomini favent fata, ne eos tantum satis fretos huc venisse persuasum habeatis. Et quod magis excitare animos possit, Etruria, quae infensa Turno esse consuevit, nobiscum militat, propter eos, qui Mezentium secuti erant: ut ita sit responsum ad id, quod propositum erat, essentne aequi viribus. De numero vero ait, *Vix hostem alterni, si congregiamur, habemus*. Caeterum crediderim ego N litteram in Romano codice superfluum esse, ut saepe alibi in eodem reperitur, eamque omnino castiorem esse lectionem, quae vel *hic* adverbium, vel *hi* pronomem demonstrativum scriptum ostendit: praesertim quom Ti. Donatus ita locum hunc interpretetur: *Considerate, qui sitis, & quale Rutulorum nomen, & facta, quanta ubique praedicatione laudantur. Nihil interea e diverso existit, quod aliquem incutiat metum: non numero praecedit hostis, aut robore: quicquid opinio formidolosum sparserat, praesto est, subiectum oculis nostris. Tum quod habet pars utraque substantiae, prodidit campus, quod contra fidem rerum oneraverat fama terroribus. Troiani adsunt, videntur Arcades, in conspectu sunt, quos fatales appellant: & hoc est totum, quod infensa Etruria Turno potuit.*

238. TALIBUS INCENSA EST JUVENUM SENTENTIA DICTIS. In antiquis aliquot codicibus *accensa* legitur, quam lectionem Donatus etiam agnoscit.

245. QUO NON PRAESTANTIUS ULLUM TURBAVIT MENTES ITALAS. Antiqui aliquot codices *praesentius* legunt: ut illud: *Praesentemque viris intentant omnia mortem*. In Mediceo *praestantius* quidem scriptum est, in dictionum sequela; sed superne vetus haec lectio, *praesentius*, addita.

247. RUBRA FULVUS JOVIS ALES IN AETHRA. In antiquis plerisque *fulvos*, uti etiam superius: *virosque per ora feretur*: de quo scriptio- nis modo satis alibi dictum. Id praeterire non possum, quod Ti. Donatus artificiose compositum ait, primo, ut *alitem* masculinum immitteret: si enim foemina esset, non tangeret Aeneae personam. Dein-

Deinde ait, *Ales Fovis*, ut turbandum foedus, nec perficiendum, & Jupiter videretur ostendere.

252. MIRABILE VISU. Antiqui aliquot codices una cum Mediceo *miserabile* legunt; sed vulgata lectio acceptior eruditior.

254. DONEC VI VICTUS, ET IPSO PONDERE DEFECIT. In antiquis plerisque codicibus *defeceret* habetur. Magis tamen placet *defecit*, ut vulgata habent exemplaria, non sine veterum aliquot codicum assensu.

260. ME, ME DUCE FERRUM CORRIPITE, O RUTULI, QUOS IMPROBUS ADVENA BELLO TERRITAT. In Romano codice legere est, *o miseri*, non, *o Rutuli*; subjecta vero statim ratio, cur miseri, quos scilicet *improbus advena bello territat*, *invalidas ut aves*, & *litora vestra vi populat*. In Mediceo, & aliquot aliis antiquis *o Rutuli* scriptum est. Ti. Donatus *o miseri* agnoscit: dicit enim: *Et vos manus armate, o miseri, hoc est, dolendi*.

262. ET LITORA VESTRA VI POPULAT. Sunt aliquot antiqui codices, ubi *nostra* legatur; sed omnino *vestra* melius.

264. DENSATE CATERVAS. In Romano codice *densare*; sed hic aures offendit tam exilitate vocalis tenuissimae ter continenter positae, quam etiam sono ipso elanguescentis.

266. TELUM CONTORSIT IN HOSTES. In antiquis aliquot *conjecit*; sed id ex paraphrasi.

276. FULVAQUE EXTENDIT ARENA. In Romano codice, in Oblongo Vaticanæ, in Mediceo, in eo, qui apud me est, & aliquot aliis, uno exemplo legitur *offundit batena*, quod magis movere parhos videtur: quia maiorem præ se fert vulneris vehementiam.

296. HAEC MELIOR MAGNIS DATA VICTIMA DIVIS. Cum joco dictum ait Donatus meliorem victimam; quia in aram cecidit, & illic occisus est.

306. ILLE SECURI ADVERSI FRONTEM MEDIAM MENTUMQUE REDUCTA DISJICIT. In Romano codice *disfidit* legitur. Secare enim, securis est, & scindere. Sed in Oblongo, in Mediceo, & aliquot aliis *diffidit*, in uno simplici s, in altero ss geminato scriptum.

310. IN AETERNAM CLAUDUNTUR LUMINA MORTEM. Quamvis in codicibus aliquot antiquis *mortem* legatur, legendum tamen est *noctem*, ut in emendationibus habetur. Quam lectionem etiam Donatus agnoscit.

313. QUAEVE ISTA REPENS DISCORDIA. In codicibus aliquot antiquis *quove* legitur; sed probatiores *quaeve* habent. Sunt etiam in quibus non *repens*, sed *rerens* habeatur. *Repens* autem agnoscitur a Servio: & *repentina discordia* est in Donati paraphrasi.

316. ME SINITE, ATQUE AUFERTE METUS, EGO FOEDERA FAXO. In codicibus aliquot antiquis *asque* non habetur, sed absque synaloepha legere est, *me sinite, auferre metus*. Praeterea in Romano codice *metuus*, Attiano more scriptum est, vocali, quae longa esse debuerat, geminata. Sic in nomenclatura quadam antiquo lapide, a curru, CURRUUS, pro, CURRUS legitur.

330. PROTERIT AUT RAPTAS. In Romano & in aliis *aut*: hoc vero loco Donatus ait: *An suas raptas hastas ingereret hostibus, an hostibus raptas, id est, sublatis, incertum est; melius tamen, ut suas rapuisse, & hostibus ingessisse videatur*.

332. SANGUINEUS MAVORS CLYPEO INCREPAT. In Romano codice *intonat*; sed *increpat* Servius agnoscit & Donatus, atque ita legitur in Mediceo, & pluribus aliis.

335. CIRCUMQUE ATRAE FORMIDINIS ORA. In Romano codice *atra*, quippe *ora*, legitur; sed magis placet *atrae formidinis*, ut in aliis plerisque habetur.

341. THAMYRIMQUE POLUMQUE. Et *Thamirim*, & *Thamurum*, & *Thamyrin*, in diversis codicibus legitur. Quinetiam *Taurum* in aliquot antiquis exemplaribus habetur: sed enim *Θάμυρις* apud Graecos nomen est proprium, adagiumque fertur, *Θάμυρις μανίας*, *furit Thamyris*, de iis, qui cum intellectu polleant, delirare tamen in operibus videantur. Eundem porro *Thamyrin*, & *Thamyran*, Graeci dicunt.

342. EMINUS AMBOS. Est & *ambo*, ut: *Si duo praeterea tal. Id. tul.* Cujus declinationis varias observationes ex antiquis Grammaticis alibi recitavimus.

343. IMBRASIDAS, GLAUCUM ATQUE LADEN. Oblongus codex *Hymbrasidas*, & *Hymbrasus*, habet per y: & *Hyaden*, non *Laden*: in quam lectionem multa conveniunt exemplaria: licet in Mediceo aliena manu *Laden* factum sit, prima litera contacta. In aliquot aliis *Caden* legitur. In Romano *Embrasidas*, & *Embrasus*: sed enim *Ἰμβρασιδης* Graecis *ὀρεῖμα κύριος*. Ergo *Imbrasidas* melius puto.

345. VEL EQUO PRAEVERTERE VENTOS. In veteribus aliquot exemplaribus *equis*, pluralis numeri.

346. MEDIA EUMEDES IN PRAELIA FERTUR. In Mediceo quidem, & alio, qui apud me est, antiquo codice, *Eumedes* legitur. In aliis plerisque veteribus *Eumenides*, una plus syllaba.

348. NOMINE AVUM REFERENS. In perveteri codice *avum* habetur, ut in veterum inscriptionibus: cujusmodi ea est, quam in hortis Colotianis inspicimus:

M. CAESONIUS PRIMUS AVOS.

Et AVONCOLO superius ex aede divi Basilii protulimus. Praeterea Terentius Scaurus, qui reliquas id genus scriptiones rejicit, *avos*, & *avom* non excludit.

353. CAMPO TURNUS CONSPEXIT APERTO. In Romano codice legere est *prospexit*, ut commendatio etiam sit ab acumine visus, qui in bellis negotiis obeundis est magno usui.

358. FULGENTEM TINXIT JUGULO. In Mediceo, & antiquis plerisque codicibus *tinguit*, praesenti tempore legitur, ut reliqua, quae praecedunt, quaeque subsequuntur verba, eadem periodo contenta.

362. HUIUS COMITEM BUTEM. Quamquam *Butus*, inter nomina propria locum habeat, a quo *Butadae* propagatae familiae celebrantur: antiqua tamen exemplaria pleraque omnia *Asbutem* hic legunt. Nam *Butes* superius occisus est, ubi legitur: *Protinus Orchilochum*, & *Butem*. *Asbutem* denique hoc loco Donatus agnoscit in integris commentariis.

363. CHLOREAQUE, SIBARIMQUE, DARETAQUE. In codicibus aliquot vulgaris *Sabarim* legitur: in nonnullis antiquis *Habarim*. Est & ubi *Fabarim* legas. Sane h littera, ut alibi latius, nunc in f transit, ut *faba*, pro *haba*: nunc in s, ut *exsibeant*, pro *exhibeant*: quod Aquilae antiquo cernitur monumento pro foribus aedis S. Mariae de Rodio:

EX QVORVM VSVRIS PER SINGVLOS ANNOS
CONVIVIVM DEDICATIONIS EXSIBEANT.

Quare minime mirum lectionem hanc ita variare, sed haec, ut parvi momenti, praetereamus.

365. AC VELUT EDONI BOREAE. In antiquis codicibus fere omnibus *Edonii* geminato ii scribitur: ubi necesse est per synizesin ultimas illas duas in unam coire syllabam: nam *do*, u *pyru* est.

373. ORA CITATORUM DEXTRA CONTORSIT EQUORUM. In Mediceo, & omnibus his venerandae antiquitatis codicibus *desorsis* scriptum observavi: quod magis placet, & agnoscitur a Donato, qui sic ait: *Mira hominis virtus, & singularis audacia, ut iret ad currum, nec metueret superiorem hostem: impetum quoque equorum currentium frangeret, & torqueret in aliam partem: ea enim est paraphrasis verbi ejus, detorquet.*

374. DUM TRAHITUR PENDETQUE JUGIS HUNC LATA RETECTUM LANCEA CONSEQUITUR. In codicibus aliquot antiquis legere est: *Pendetque jugis hic*; sed enim sententiam Donatus latius explicavit: quae quoniam superiori adnexa est adnotationi, ea quoque videtur ad verbum ad-

scribenda: Ex eo, quod unus currus unum haberet jugum, sic exponunt plerique, quasi pluralem numerum pro singulari Poeta posuerit. Nos contra sentimus: qui enim ora citatorum dextra detorsit equorum, dubioprocul frenos tenuerit, non jugum, & non iugo pendebat, sed jugis, hoc est, frenis equorum junctorum: ut hoc ei ad virtutem accedat, quod bijuges pleno ictu currentes nitebatur vincere. Recte etiam, Trahitur dixit, ut partem potiore daret virtuti equorum citatorum, partem vero fortitudini retinentis: qui enim pendens traheretur, evicerat aliquid; sed duorum equorum vim ad plenum superare non valuit: non minor etiam equorum laus, qui impediti frenis, & hominis pendere, durabant tamen, & traherant perseverantem. Sunt etiam antiqui codices, qui pro *retractum*, legant *relictum*. Quod vero nonnulli dicunt *retractum*, id est, qua parte exarmatus erat: non procedit, quia statim sequitur: *Rumpitque infixam blicem lorica.*

378. IBAT ET AUXILIUM STRICTO MUCRONE PETEBAT. In veteribus aliquot codicibus legere est *auxilium educto mucrone*. In aliquot aliis *ducto a mucrone*. Alii malunt *ducto mucrone* legere, absque ulla praepositiva particula, ut habetur in Mediceo & aliquot aliis. Sed enim Donatus *stricto* legit, dum ait: *Fidens auxilio gladii, quem strictum tenebat, hoc est, paratum ad feriendum.*

380. IMPULIT EFFUDITQUE SOLO. In aliquot veteribus exemplaribus *effundit* est, praesenti tempore: male vero superiore versu in exemplaribus plerisque, distincta praepositiva particula & nomine, legitur *pro cursu concitus axis*: quum dubioprocul *procursu*, unica dictione, legendum sit: vel Servio submonente: id quod ita Donatus adnotaverat: *PROCURSU quod ait, una pars est orationis, quasi porro tenens cursum. Hunc procursum, ut melius exprimeret, addidit, concitus axis, ut apertius ostenderet quid esset, procursus.*

382. TRUNCUMQUE RELIQUIT ARENA. In aliquot antiquis codicibus *relinquit* est, praesenti tempore. Est & in plerisque *harenae*, casu acquisitivo, quod agnoscit Donatus.

385. ASCANIUSQUE COMES CASTRIS STATUERE CRVENTUM. In Romano codice *Ascaniusque puer*, non *comes*, legitur: eamque castiorem lectionem esse didicimus ex Ti. Donato ita scribente: *Mnestheus, atque Achates* (inquit) & *Ascanius*, licet esset puer, sciens tamen quid patri, vel maxime vulnerato deberetur: & quae sequuntur.

391. PHOEBEO ANTE ALIOS DILECTUS LAPIS. In antiquioribus *Lapys*, per y & x scriptum habetur. Alii volunt medici nomen a vento distingui scriptione: huiusque nominis obliquos casus in c Donatus mittere videtur, *Lapis*, *Lapici*, qui per e pro-

o proferuntur in vento. Horatius: *Praeter Lapyga*.

400. LACHRYMISQUE IMMOBILIS. In Mediceo codice & aliquot aliis antiquis, absque copulativa particula legere est, *lacrimis immobilis*.

404. PRENSATQUE TENACI FORCIPE FER-
RUM. In antiquis aliquot codicibus *pressatque* legitur. In Romano *forfice*. Sunt enim qui *forfices*, & *forcipes*, ita distinguant, ut *forfices* esse sarcinatorum capiant, a faciendo: quae vero ferrum calidum capiant, *forcipes*: tonforum, quod pilum secant, *forfices*. Sed enim inepta haec esse Carisus monet ex Lucillio, qui etiam *Medicorum forcipes* dicit LXIX; *scalprorum forcipium milia xx*. Item paulo post: *Forcipibus dentes vellere*. Sed Virgilius in VIII. *Versantque tenaci forcipe ferrum*: quod in codicibus aliis *massam* scriptum est.

407. JAM PULVERE COELUM STARE VIDENT,
SUBEUNT EQVITES. In antiquis plerisque codicibus *subeuntque equites*, legitur, quod numerosius est.

411. TUM VENUS INDIGNO NATI CONCUS-
SA DOLORE, DICTAMUM GENITRIX CRETEA
CARPIT AB IDA, PUBERIBUS CAULEM FOLIIS.
Ex antiquis partim exemplaribus, partim ex veterum Grammaticorum observatione hi versus ita leguntur: *Tum Venus indigno gnati concussa dolore, Ipsa manu genetrix Dictaea carpsit ab Ida Puberibus caulem foliis. Carpsit* quidem in plerisque antiquis exemplaribus, ut eadem sit synchronia cum altero praeterito, quod sequitur, *detulit*. Sed enim Donatus *carpit*, praesenti tempore legit: & ita in veteribus codicibus nonnullis, qui apud me sunt, habetur. Idem *Dictaea* agnoscit, dum ait: *Itaque a Dictaea Ida* substituit suis manibus caulem. *Dictaea* porro cognomen est *Idae*, ut alio loco: *Dictaea negat tibi Jupiter arva*. Sed enim *Dicta*, ipse quoque mons est Cretae: cujus Callimachus mentionem facit. Quod vero *ipsa manu genetrix*, pro, *Dictamnium genetrix* legatur: lectionem hanc Ti. Donatus agnoscit, cujus haec est interpretatio: *Quod ait, manu carpit, & matris animum expressit, ut ipsam diceret opera sua procurasse, quod sanare filium potuisset, & non ferro propter remedium, sed manu assereret esse sablatum. Dubium enim non est certo modo, & suo modo, ac tempore esse detrahenda terris, quae aliquibus sunt procuranda remediis, ut ipse alio loco Virgilius dixit: Falcibus & messae ad Lunam quaeruntur ahenis: ubi & modum & tempus expressit. In praesenti vero ait, manu. Et inferius: Quanta signa istius data sunt speciei, cujus nomen omisum est: quippe & regio expressa est, in qua nascitur: & nomen editum montis, & ipsius nominis signum. Deinde quum ad descriptionem praedicti graminis accederet: Caulem, inquit, facit, & comantem flo-*
Tom. IV.

rem colore purpureo. Et inferius: *Gramen appellavit novo usurpationis genere, alias dicens folia*. Caeterum vero nomine *Dictamnium* in regione sua dicitur appellari. Uade nonnulli sic exponunt hunc locum, ut asserant Virgilium dixisse *Dictamnium genetrix Dictaea carpit ab Ida*. Quod usque adeo admittendum non est: ne, si sequentia conjungas, fiat vitium. *Dictamni* enim *caulem* dicere debuit, non *Dictamnium caulem*. Melior est enim superior lectio: *Ipsa manu carpit caulem a Dictaea Ida*: cujus herbae nomen quia non dixit, signa ejus infinita protulit, ut posset sciri, quanam esset. Haec Donatus. Apud quem *Dictamnium* per *m* & *n* scriptum inveni, prout etiam *Διταμνιον* in exemplaribus Graecorum manu scriptis, Theophrasti quippe & Dioscoridis, pene omnibus observatur. Et in antiquissimae traductionis Dioscoride, quem literis Longobardicis scriptum ostendit mihi Florentiae vir clarissimus Nic. Scomberges, Campanus Archiepiscopus, *Dictamnu* passim scriptum erat. In quo illud praecipua fuit observatione dignum, quod, quum phrasis alioqui & Latina esset, & recte Graecorum vocabulorum vim & proprietatem exprimeret, formae tamen, quas nos in *um* vel in *em* terminatus, plurimum illic absque *m* notatae sunt, hoc modo: *Dictamnu multi dicunt, Pulelu agreste; sed nec florem, nec semen habet*. Ita illud: *Est autem alterum Dictamnium de Creta adlatu*: quae quamvis ita sint, plurimum tamen delectant ob sermonis puritatem, & venerandae memoriam antiquitatis. Ut vero ad Donatum revertamur: quamvis ille, uti dictum, de lectione sentiat jure suo, antiqua tamen exemplaria, quae legimus omnia, eam lectionem ostendunt, quam ipse improbat. Papiniusque his exemplis propior accedere videtur, ubi ait: *Dictamni florentis opem*: quod Virgilius *florem comantem* dixerat. Et Priscianus, ubi agit de constructione partium orationis, *Dictamnium Genetrix* videtur agnovisse, diversaue genera, & diversos numeros Virgilium hoc loco auctoritate sua *κατὰ τὴν ἀλλοιότητα* confudisse. Quod vero neque florem, neque semen *Dictamno* esse Dioscorides, & plerique alii tradunt, Virgilius Theophrastum sequi videtur, qui flores in *Dictamno* ponit: vel quod uni & deteriori cuidam speciei, quae vulgo nascitur, proprium est, tori dedit generi, ut descriptionem hanc lascivius exornaret. Quia vero Virgiliana sententia de *Dictamno*, ejusque vi cum Tulliana consentit, visum est ex tertio de Natura Deorum, haec subjungere: *Dictamnium herba est, quam capreae, sagittis venenatis percussae, quaerere dicuntur: quam quum gustaverunt, sagittae excidunt a corpore*. Alia Plinius libro Naturalis historiae quinto & vigesimo.

417. HOC FUSUM LABRIS SPLENDENTIBUS
Y J AMNEM

AMNEM INFICIT, OCCULTE MEDICANS. In codicibus aliquot antiquis *legere* est, *labris pendentibus*. Sed enim cum hic *labrum*, pro vale positum sit, quod olim id *lavabrum*, dicebant, magis placeat *splendentibus*, hoc est, nitidis, & depurgatis, ut omnia cum decore fiant. Ait vero Ti. Donatus in hujus loci paraphrasim: *Venus aquam infudit, quam Iapis studiose splendentibus labris infunderat, ut foveret vulnus*.

418. SPARSITQUE SALUBRIS AMBROSIAE succos. Antiqui aliquot codices *spargit* legunt, instanti tempore, ut cum *inficit* conveniat; sed in pluribus *sparsit* praeferitur.

422. OMNIS STETIT IMO VULNERE SANGUIS. In Romano codice & aliquot aliis antiquis codicibus in particula interjecta, *imo in volvere*, habetur.

436. NUNC TE MEA DEXTERA BELLO DEFENSUM DABIT, ET MAGNA INTER PRAEMIA DUCET. In codicibus plerisque veteribus, *magna inter praemia*, legitur; sed *praemia* videtur agnovisse Ti. Donatus, dum ait: *Facit eum de praesentibus securum: defensionem plenissimam spondens, & ex victoria commodum: nam qui possit praelia commodum significare non video*.

438. TU FACITO MOX CUM MATURA ADOLEVERIT AETAS. In antiquis aliquot exemplaribus *legere* est *mature*; sed vulgata lectio magis accepta est.

440. ET AVUNCULUS EXCITET HECTOR. In antiquis aliquot exemplaribus *avunculus*, prout in veterum monumentis scriptum esse superius non uno ostendimus exemplo.

441. HAE UBI DICTA DEDIT, PORTIS SESE EXTULIT ALTIS, TELUM IMMANE MANU QUATIENS. Non desunt quidem antiquorum codicum exemplaria, in quibus *altis* scriptum reperitur; sed enim Mediceum, & plura, atque ex his probatiora saepius reperta, non *altis*, sed *ingens* legunt: ut, si ad telum referatur, cum Homericam sententia faciat, ἑρῶν, μέγα, στίβατον. Sed enim Ti. Donatus, & *ingens* agnoscit, & epitheton adcommodat Aeneae, dum ait: *INGENS, Animu scilicet & corpore*.

446. VIDIT AB ADVERSO VENIENTES AGGERE TURNUS. In Romano codice, & in iis, qui apud me sunt, non omnino conatmendis, atque in aliquot aliis manu scriptis, *agmine* legitur; sed enim Ti. Donatus dubio procul *agger* videtur agnovisse.

464. IPSE NEQUE ADVERSOS DIGNATUR STERNERE MORTI: NEC PEDE CONGRESSOS, NEC EQUO NEC TELA FERENTES INSEQUITUR. Sic vulgata fere omnia exemplaria legunt: neque desunt antiqui codices, qui lectioni adstipulantur. Romanus tamen codex, & Ob-

longus, Pomponianae deliciae, legunt *aversos*. Quodque sublequitur, *neq. pede congressos*, nec *equo*, antiqua fere omnia, quae versamus, exemplaria, legunt, *neq. pede congressos equo*: in quo tria pugnarum genera, tres ferientium gestus animadvertas. Aut enim eos, qui terga dant, occidimus; & hoc exprimit *aversos*: aut aequo resistentes Martem; hinc ait: *Nec pede congressos equo*: aut enim ferientes; hoc illud est: *Nec tela ferentes Insequitur*. Horum sic pugnantium nullum ille dignatur sternere morti, sed solum densa in caligine Turnum vestigat lustrans. Donatus vero *aversos* admixit, dum obvios exponit. Mecum vero sentit in altero, dum subiungit: *Aut aequo pede congressos occidere*. Quod vero legitur *densa in caligine*, in Romano codice *denso* est, viri genere, contra Grammaticorum praeceptionem.

468. HOC CONCUSSA METU MENTEM JUTURNA VIRAGO. In Oblongo codice, *hinc* legitur, hoc est, hac de causa. In aliis haec: quod minime placet.

478. RAPIDOQUE VOLANS OBIT OMNIA CURRU. In antiquis aliquot codicibus *curru* scriptum est: ea lectio in Mediceo superne adnotata: in reliquis *curru* habetur.

479. JAMQUE HIC GERMANUM, JAMQUE HIC OSTENDIT OVANTEM. Hoc loco, ubi vana sunt, quae sunt, magis placet quod in Romano codice legitur, *ostentas*.

482. ET DISJECTA PER AGMINA MAGNA VOCE VOCAT. In Mediceo, & aliquot aliis codicibus, non *magna*, sed *longa* scriptum est, addita superne dictione *magna*, ut fieri solet, pro paraphrasi.

485. AVERSOS TOTIES CURRUS JUTURNA RETORSIT. In antiquo admodum exemplari *totiens currus* legitur, un geminato, Attiano more, uti etiam superius notatum dicebamus.

496. MULTA JOVEM ET LAESI TESTATUS FOEDERIS ARAS. In antiquis fere omnibus *testatur* legere est. In Mediceo ultimus apex abradus, & nota, quae *testatus* legat, apposita.

503. TANTON PLACUIT CONCURRERE MOTU. In veteribus codicibus, & *tanton*, & *santo* habetur. Sed enim *tanton* notatur a Grammaticis, neque temere agnoscitur a Servio.

506. HAUD MULTA MORATUS EXCIPIIT. In Mediceo, & aliquot aliis veteribus, *morantem*: ut uno eum vulnere confectum ostendat.

508. CRUDO TRANSADIGIT COSTAS, ET CRATES PECTORIS ENSE. In Mediceo, in Romano, & antiquis omnibus codicibus, quotquot habui, *crudum transadigit costas*; & *crates pectoris ense*, scriptum observavi, quod etiam Servius agnoscit. Ex hoc vero superfluum lectionem communire possis, ubi de Turno legitur: *Crudum per costas*.

costas exizat ehsem: nam *durum* in aliquot codicibus legi dicebamus.

515. NOMEN ECHIONII. In antiquis plerisque codicibus legas nomine *Echionium*, quam lectionem improbat Servius: neque Donato assentitur, qui *Onitem*, nomen vel patronymicum, vel gentile putat, & *Echionium*, proprium.

526. AENEAS TURNUSQUE RUUNT PER PRAELIA. In codicibus aliquot antiquis, *ruunt in praelia*, legitur, sed *per* in pluribus.

531. INGENTIS TURBINE SAXI. In Romano, *ingenti*; sed magis placet *ingentis saxi*.

535. RUENTI HILO. In antiquis codicibus *Hilo*, per y scriptum est.

537. FIXO STETIT HASTA CEREbro. Quidam codices antiqui *fixa stetit asta* legunt. In Mediceo *fixa* prius scriptum fuerat; inde alio atramento ducta circularis lineola in o literam.

538. GRAJUM FORTISsIME CRETEU. Vetera quaedam exemplaria *Rhetu* scribunt: plura *Creteu*.

539. NEC DII TEXERE CUPENTUM. Antiqua omnia haec exemplaria *Cupencum* legunt, per c in finali syllaba. Est & *di*, unico i, de quo saepe dictum.

541. CLIPEI MORA PROFUIT AEREI. Antiqua exemplaria, quae volvimus, *aeris* legunt: quamvis *aerei* cultum magis videatur.

551. EUANDRIQUE ARCADIS ALAE. In antiquis omnibus exemplaribus *Arcades* scriptum observatur: quod minime displiceat, quia passim *Arcades* Virgilius nominat.

567. URBEM HODIE CAUSSAM BELLI. Tres versus in Oblongo codice hoc habentur ordine: *Urbem hodie causam belli: regna ipsa Latini Evnam: & aequa solo fumantia culmina ponam: Ni fraenum accipere, & victi parere fatentur*. Sed enim magis placet conditionalis oratio: *Ni fraenum accipere, & victi parere fatentur*: interposita & ante verbum *evnam*. Est & illud adnotandum, quod *freni* inter ea nomina reponitur a Carisio, quae singularitate carent: quamvis secus a Virgilio dicatur, ut hoc loco.

573. FERTE FACES PROPERE. Veteres plerique codices *properi* legunt, uti superius: *Circumstant properi aurigae*; sed magis incitare videtur adverbium.

577. PRIMOSQUE TRUCIDANT. In Oblongo codice *fatigant*: quod non ita placet: nam in praeliis mos est, ut primi semper sint caedibus & periculis magis expositi: & ad aliorum terrorem, clementissimi etiam imperatores, expugnationis initio, caede aliqua saevire soliti sunt.

591. NUNC MURMURE COECO. In antiquis *sum* legitur pro *nunc*.

595. REGINA UT TECTIS VENIENTEM PROSPICIT HOSTEM. In Oblongo codice, & in aliquot aliis *conspicit* habetur: quod magis moveret, propter periculi vicinitatem: sed enim *prospicit* Servius admittit, & vetera pleraque exemplaria consentiunt.

596. INCENDI MUROS. Codices omnino aliqui veteres *incendi* legunt. Antiquitus enim contextis arboribus, lutoque, aut calce illitis, infartisque, moenia construi solebant: quorum plurimum in Galliis usus fuit, teste Caesare. Sed enim Oblongus, Mediceus, atque alii perveteres codices, *incessi*, legendum ostendunt: quod Servius admittit, dum exponit *invadi*. Romanus ambiguus est unius mutatione literae: in eo enim *incessi* legitur; sed cum alias primam ex duabus ss in n vertere consuevit, ut multa superius declarant citata loca, *incessi* crediderim esse debuisse: quum praesertim Arustianus in elocutionum exeraplis, loci hujus Virgiliani testimonio, ostendat eleganter dici, *incessitur illa res*: quare *incessi muros* longe lubentius legerim.

598. PUGNAE JUVENEM IN CERTAMINE CREDIT EXTINGTUM. Romanus codex a *certamine* legit, sed melius est *in*. Qaedam vetera alia exemplaria *juvenem certamine* legunt, absque a, & absque in.

601. MULTAQUE PER MOESTUM DEMENS EFFATA FUOREM. In Oblongo codice *dolorem* est, quod non aequè placet: neque quidem quod *effata*, vel *affata*, in nonnullis habetur.

605. FLAVOS LAVINIA CRINES. Miror, cum Servius asserat *stereos* antiquam esse lectionem, eam a posterioribus non admissam. Synizesis enim non est adeo poetis insolita, ut hoc loco eam reformidare debeamus.

607. RESONANT LATE PLANGORIBUS AEDES. In Oblongo codice *clangoribus* legitur, quod non placet: id enim tubarum est. In Mediceo autem *clamoribus*; sed *plangoribus* omnino melius.

612. MULTAQUE SE INCUSAT. In Romano codice desiderantur hi duo versus: *Multaque se incusat, qui non acceperit ante Dardaniam Aeneam: generumque asciverit urbi*: nempe, quia in undecimo iidem habentur; sed enim non incongruum videtur versus eosdem, eadem superveniente rerum turbatione, hoc etiam libro repetitos esse: quum praesertim eam secum reprehensionem apponent, quae Graeci illius dictionis testimonio gravissima videri poterat: *Δις ἱκαναπτήν τ' αὐτὴν σὺν ἀνδρὶ σφύ*.

624. CURRUSQUE ET EQUOS. In antiquis cod. *currum*, singulari numero.

627. QUI TECTA MANU DEFENDERE POSSUNT. In antiquis plerisque codicibus, *possint*.

Y y 2

658. QUAE

658. QUAE SESE AD FOEDERA FLECTAT. In Obiongo codice *mittat* legitur, pro, demittat; verum non aequè placet.

661. ACER ATINAS. In aliquot *Asilas*; sed & superius, *Acer Atinas*, habetur.

675. PONTESQUE EXTRUXERAT ALTOS. In antiquis aliquot codicibus *instraverat* legitur, quod magis proprium est. Mediceus tamen *instraverat* habet.

678. STAT QUICQUID ACERBUM EST, MORTE PATI. *Acerbum* quidem Servius agnoscere videtur; sed in his antiquis exemplaribus nunc *acerbi*, nunc *acerbi est*, legitur.

687. MAGNO MONS IMPROBUS ACTU. In aliquot antiquis codicibus *actu* habetur, & agnoscitur a Servio: sed in Oblongo, in Mediceo, & in Porcio *istū* legitur, quod non displiceat.

691. STRIDENTQUE HASTILIBUS AURAE. In antiquis aliquot codicibus *stridunt* legitur, ut in Georgicis: *Stridere opes utero*; utrumque enim dicimus.

701. QUANTUS ATHOS, AUT QUANTUS ERYX. In antiquis *Athos* legitur, scilicet ex Servii praecepto, quem nonnulli damnant, nescientes apud Graecos etiam *Ἄθω*, τὸ ὄρος οὗ τῷ ὀνόματι, quamvis & *Ἄθω*, & *Ἄθω*, in τῷ Ἄθω dicatur.

709. INTER SE COISSE VIROS, ET DECERNERE FERRO. Servius quidem *cernere* contendit ex Ennio legendum. Et Seneca lib. VII. epistola prima, in eadem est opinione, dum dicit: *Ne te longe differam, quaedam simplicia in usu non erant, sicut cernere ferro, inter se dicebant.* Idem Virgilius *hoc probabit tibi*: Inter se coisse viros & cernere ferro: *quod nunc decernere dicimus.* Verum contra hos stat codicum pene omnium veterum auctoritas, in quibus legitur & *decernere*. In quodam tamen perveteri deest &, & ita legitur: *Coiisse viros, decernere ferro.*

711. CONJECTIS EMINUS HASTIS. In Romano codice *conlectis* est; sed inemendate: melius enim *conjectis*.

715. AC VELUT INGENTI SYLA. Pervetus codex *Silo* legit. Romanus *silva*, quam lectionem Servius improbat. Reliqua exemplaria recte *Syla*, qui *Beatiorum mons*, hodieque nomen retinet.

719. QVIS PECORI IMPERITET. Romanus codex cum altero perveteri *memori* legunt, ut *imperat arvis*. In aliquot aliis: *Quis memori imperet, & quem tota armenta sequantur.* In Mediceo, *Quis pecori imporet, & quem*: quae lectio etiam est in Porcio codice. In Vitaliano quoque, & in Delphio, & ipsum habetur, altera tamen dictione corrupta.

722. COLLA ARMOSQUE LAVANT. In antiquis

aliquot exemplaribus *lavunt*, a *lavo*, *lavis*.

723. HAUD ALITER TROS AENEAS. Antiqui codices, quotquot habui, *non aliter*, legunt.

724. INGENS FRAGOR AETHERA COMPLET. In Oblongo *pulsat* habetur: in aliis, *complet*.

732. IN MEDIOQUE ARDENTEM DESERIT ICTU. Romanus codex cum aliquot aliis veteribus legunt, *Ardentem deserit ictum*; sed *ictū*, ut in Mediceo & in Porcio est, magis placet.

735. CUM PRIMA IN PRAELIA JUNCTOS CONSCENDEBAT EQUOS. In codicibus aliquot, non tamen iis antiquioribus, *cum primum* legitur; sed magis placet *prima in praelia*, hoc est, initio belli, pugnaeve.

741. FULVA RESPLENDENT FRAGMINA ARENA. In aliquot antiquis codicibus unitatis numero legitur, *fulva resplendet fragmen arena*; sed magis amplum, & majoris admirationis est, *resplendent fragmina*, quod in plures diffusisse partis ensem ostendit. Illud vero inemendate legitur in quibusdam codicibus, *glacies cui*: quum dubio procul *ceu* legendum sit.

746. QUANQUAM TARDANTE SAGITTA INTERDUM GENUA IMPEDIUNT. Romanus codex, Mediceus, & pleraque alia exemplaria, *tardata* legunt, quippe genua.

749. SI QUANDO IN FLUMINE NACTUS. Romanus codex & aliquot alii, *Si quando flumine*, legunt, absque *in*, quod tamen appositum & sententiae, & numero consulit.

750. FORMIDINE PENNAE. In antiquis *pinnae*, de quo satis alibi.

754. JAM JAMQUE TENET. In Romano codice *tenens* legere est, sed inemendate.

757. ET COELUM TONAT OMNE TUMULTU. In Mediceo codice & aliquot aliis antiquis legere est, & *coelum intonat omne fragore*. In Porcio *tumultu* habetur, atque *intonat*, verbum.

768. UBI FIGERE DONA SOLEBANT LAURENTI DIVO, ET NOTAS SUSPENDERE VESTES. Oblongus codex, Mediceus, & plerique alii codices antiqui, *notas* legunt: ait enim: *Servati ex undis*, quod tempestatem praecessisse significat. Hunc vero morem tangit etiam Horatius: *Suspendisse potenti vestimenta maris Deo*.

773. LENTA IN RADICE TENEBA. Mediceus codex, & vetera quaedam exemplaria *lenta radice* legunt, absque *in*, quod alii viderint.

781. LENTOQUE IN STIRPE MORATUS. Qui superius *stirpem invisam*, foeminino genere, dixerat, nunc masculino dicit, ait Nonius: quo genere etiam Ennius & Pacuvius in hoc nomine usi sunt: nam Ennius *a stirpe supremo*: & *ad stirpem exquirendum* Pacuvius dixit. Donatus tamen, uti superius dictum, Virgilium ait passim in hoc nomine.

mine foeminino genere usum. Agnoscit vero Sosipater *stirpem invisam*, foeminino genere, pro fobole; pro materia, *stirpem recisum*, adjecto Virgiliano carmine: *Sed stirpem Teucri nullo discrimine sacrum Sustulerant*. Quamvis Pacuvius: *Qui stirpem occidit meum*; dixerit de sobole. Pomp. Festus in iis, quae ex Verrio Flacco desloravit, antiquae fuisse consuetudinis ait, *recto fronte* dicere: ut Cato in Dissertatione consulatus, ut cum ait Ennius: *a stirpe supremo*, & *Ilia dia nepos*, & *lupus foeta*. Etiam in commentariis sacrorum Pontificalium frequenter est, *hic ovis*, & *haec agnus*, ac *porcus*: quae non ut vitia, sed ut antiquam consuetudinem testantia, debemus habere.

792. PUGNAS DE NUBE TUENTEM. In Mediceo *videntem* est, in aliis *tuentem*. Puto vero alteram illam lectionem ex paraphrasi huc irrupisse.

808. QUIA NOTA MIHI TUA MAGNA VOLUNTAS, JUPITER. Quamvis *magna* in veteribus aliquot legatur, non tamen displicet, quod habetur in Oblongo codice, in Porcio, & aliquot aliis, *tua magno voluntas Jupiter*: ne quatuor dictiones eodem concurrant calu.

835. COMMISTI CORPORE TANTUM SUBSIDENT TEUCRI. Romanus codex non *corpore*, sed *sanguine* legit. Est & ubi *sanguine tanto* scriptum sit; sed omnino *santum* legendum. In Mediceo autem & in Porcio *commisto corpore* legitur.

853. DEMITTIT AB AETHERE. In antiquis omnibus exemplaribus, praeterito tempore legitur *demisit*, in aliquot *dimisit*.

862. ALITIS IN PARVAE SUBITO COLLECTA FIGURAM. In Romano codice & plerisque aliis *subitam collecta figuram*. In Mediceo *subito conversa* habetur; sed *collecta* magis placet erudit.

864. SERUM CANIT IMPORTUNA PER UMBRAS. In antiquis aliquot *umbram*, singulari numero. Est ubi *sacrum canis*; sed *serum* omnino melius.

865. TURNI SE PESTIS AD ORA. Vetera omnino aliquot exemplaria *ad ora* legunt; sed longe magis placet quod in Romano codice legitur, *ab ora*, quod infestorem significat incurratione molesta.

866. CLIPEUMQUE EVERBERAT ALIS. In Mediceo codice *reverberat* habetur; sed *everberat*, ut in Porcio, & aliquot aliis, omnino melius esse videtur.

873. AUT QUID JAM MISERAE SUPERAT MIHI. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis codicibus antiquis legere est, *Aut quid jam durae superat mihi*; quod aliorum iudicio relinquimus.

879. QUO VITAM DEDIT AETERNAM, CUR MORTIS ADEMPA EST. In codicibus aliquot antiquis *cur vitam*; sed id ex paraphrasi desumptum, quum eodem significato longe elegantius sit, *quo* dicere. Est & numerus alius in Mediceo codice: *Quo vitam aeternam dedit, & cur mortis adempta est*.

881. COMES IRE PER UMBRAS. Mediceus codex *ire sub umbras* legit.

882. IMMORTALIS EGO, HAUD QUICQUAM MIHI DULCE MEORUM TE SINE FRATER ERIT. Oblongus codex, Porcius, & pervetus alter, legunt, *sam mortalis ego haud quicquam*. Romanus, & alii quidam utrumque membrum per interrogationem legunt, *immortalis ego? Aut quicquam mihi dulce meorum Te sine frater erit?* Mox, cum secum tacite destinasset nihil futurum dulce, subiungit: *O quae satis ima dehiscat Terra mihi: nam Fratri comes ire sub umbras, pendet a superiore membro, possem*.

883. O QUAE SATIS IMA DEHISCAT TERRA MIHI. In codice Mediceo, & Porcio, *satis alta* legitur.

897. CAMPO QUI FORTE JACEBAT LIMES AGRI POSITUS. In antiquis exemplaribus nonnullis *quod* legitur; & priori respondere, secundum artem esse dicit Servius. Bona tamen eruditorum pars *qui* legit, habita limitis ratione. Est & illud observandum in Porcio, quod legere est, *limes agro positus*, elocutione non ineleganti.

912. NEC VOX, NEC VERBA SEQUUNTUR. In antiquis codicibus, *nec vox aut verba*, legitur.

916. TELUMQUE INSTARE TREMISCIT. Uti superius observatum est, antiquiora omnia exemplaria verbi huius pene ultimam per *e*, *tremescit* proferunt.

924. EXITIUM DIRUM HASTA FERENS. In Mediceo codice *exitium durum* habetur.

925. LORICAE ET CLIPEI EXTREMOS SEPTEMPLEICIS ORBES PER MEDIUM. In Mediceo codice lectio ita variat, *Loricæ clipeique extremos septemplex orbis, Et medium stridens transis femur*.

930. SUPPLEXQUE OCULOS. In codicibus antiquis quibusdam, *supplex oculos*, absque particula *que*, legitur; sed longe venustius est: *Ille humilis, supplexque*, ut alterum huiusmodi sequitur, *Oculos, dextramque*.

940. CUNCTANTEM FLECTERE SERMO COOPERAT. Antiqui aliquot codices *Cunctantem flectere mentem* legunt, quod aliis examinandum linquimus.

941. INFELIX HUMERO QUUM APPARUIT ALTO BALTEUS. Apud Sosipatrem Carisum ambigua lectio est, *quod, ingens*, interpolatum, *ingens*.

358. JO. PIERII CASTIG. IN XII. AENEID. VIRGIL.

gento *baltas*; quod ei correspondet, quod in x. dicitur: *Raptus inmanis pectus baltet*. Disputat vero *Castus*; *baltas* masculino genere semper dici, ut *chipeus*: *Infbelis humero cum apparuit ingens Balcus*, Virgilius dicit. Plinius tamen vult masculino genere vinculum significare, neutro autem genere lora ad alligandum apta. Sed Varro

baltas dixit, & Tuscum vocabulum ait esse: usque adeo passim variant auctorum sententiae.

951. SOLVUNTUR FRIGORE MEMBRA. In antiquis nonnullis codicibus *solvantur*: ita *ruens*, *acuent*, ea pronuntiatione, quam a veteribus acceptam Etrusci adhuc incolumem servavere.

PIE-

PIERIUS VALERIANUS JANO PARRHASIO

S. P. D.

CASTIGATIONES & varietates Maronianæ lectionis, quas per literas toties, ut ederentur, efflagitasti, publicavi demum. Jane, vir eruditissime. Sero id quidem, si desiderium tuum inspicio; sin meum hac de re consilium, longe celerius quam facere destinaram. Quo vero successu, qualiacunque sint hæc, prodierint, ipse videris, qui me nunquam ad editionem impellere destiteris, donec me operi tandem accinctum intellexisti. Tuum itaque erit, cujus consilio dicam, an convicio potius hæc acta sunt, ubi forte defecero, opem ferre: ubi calumniis objectatus fuero, defendere. Quamquam, si quis (de iis loquor, quos mortalia tangunt) occupationes meas intellexerit: si litium, quibus implicatus sum, molestias viderit: si *Aulæ* incommoda & avocationes crebras, quibus tam sæpe ex officio distrahor, considerarit: si, quod omnium maxime studiis meis adversatur, *indignam*, ac fere assiduam male affecti pectoris valetudinem inspexerit: si duras denique norit rerum omnium difficultates, quæ mihi in hoc opere *conficiendo superandas fuerunt*: misereatur potius me non omnia videre potuisse, quam damnare quicquam adgrediatur. Neque vero dubito esse quædam, quæ vel ipsi mihi paulo post forte sint displicitura: qui, si per otium liceat, sperem in dies meliora præteritis invenire. Quod si qua erunt, de quibus aliquis dicat, *Coenam* sine istis duci potuisse: id eo a me consilio factum, ut festiviores agricolas imitarer, qui fructuum munuscula foliis ambitiose vestire solent, maluique superesse quod tolli posset, quam deesse quod desiderandum videretur. Quædam autem, quæ admodum levia censeantur, ea compensari mercede poterunt, quod tam multa numero, quæ corrupta, inversa, lacera, depravataque passim habebantur, hoc demum labore meo incolumitati sint pristinae restituta. Quæ quidem licet multa omnino sint, tantum tamen abest, ut me omnia putem assecutum, ut non pauca curiosius indaganda, & tuæ, & aliorum diligentiae reliquerim: quæ tanquam spicilegia quædam prætereunda fuere, dum te, dum amicos alios, in primisque studiosissimum ac probatissimum adolescentem Benedictum Acolthin (eo enim potissimum Auctore dederam me hujus lectionis indagini) obsequio demeteri properabam. Quod si forte eveniat, quod maxime cuperem, ut his longe castigatiora quispiam nactus commentusve sit, ego id ingenue profiteor, ut melioribus adinventis sententiam ipse meam sim haud gravate commutaturus: dummodo Virgiliano carmini, atque ejus amatoribus sit bene recteque consultum. Vale, meque, ut facis, ama.

Romæ. XIII. Cal. Julius. M. D. XXI.

INDEX

INDEX ERYTHRAEI VIRGILIANO OPERI

CUJUSLIBET EDITIONIS

A B

ANTONIO MARIA BASSO

C R E M O N E N S I

Accommodatus.

Erythraei notas, quas Bassus omiserat, suis locis iterum adjecimus. Monitum praeterea volumus aliam Orthographiae rationem in hoc indice observari, quam in ipso Virgilii contextu factum; ut interservire possit etiam aliis editionibus, & voces facilius in eo invenirentur ab illis, qui diverso Orthographiae genere utuntur. E. G. ubi in contextu legitur *adnue*, in indice, *annue*, ubi in contextu *gnatos*, in indice *natos*, &c. Mutata tantum in indice lectio est eorum locorum, qui in contextu sunt emendati.

E. *Eclogam*: G. *Georgicon*: AE. *Aeneidos librum designat.*

N. tr. i. v. *abundare* significatur *Nonius Marcellus tractatu primo, voce abundare.*

- A** E. 2: 43. 3: 96. 7: 6, 15, 8: 11, 40. 10: 46. G. 1: 64, 171, 174, 249, 367, 457. 2: 243, 310, 312. 3: 2, 53, 74, 302, 398, 408. 4: 14, 168, 191, 298, 347, 423, 523. AE. 1: 19, 84, 114, 186, 235, 288, 371, 435, 525, 526, 550, 730, 753. 2: 8, 203, 255, 290, 375, 404, 429, 455, 480, 603, 611, 613, 3: 94, 130, 149, 168, 335, 345, 536. 4: 191, 230, 375, 656. 5: 45, 117, 121, 444, 476, 699, 777. 6: 335, 396, 450, 500, 7: 132, 708. 8: 51, 207, 331, 697, 9: 322, 566. 10: 270, 788. 11: 449, 577, 750. 12: 225, 292.
- Ab.** E. 1: 8, 18, 54, 59. 3: 60. 4: 5, 5: 49. 8: 39, 68, 72, 76, 79, 84, 90, 94, 100, 104, 109. 9: 15. G. 1: 20, 234, 319, 434, 443. 2: 17, 53, 497. 3: 33, 35, 48, 187, 196, 281, 473, 505. 4: 95, 286, 293, 403. AE. 1: 1, 110, 160, 270, 297, 369, 372, 380, 485, 568, 596, 626, 642, 647. 2: 2, 41, 65, 87, 91, 274, 282. 3: 24, 98, 239, 447, 533, 570, 639, 647, 687. 4: 79, 258, 356, 377, 574, 661. 5: 12, 19, 43, 84, 175, 254, 299, 428, 452, 489, 511, 542, 727, 810, 838. 6: 55, 97, 123, 234, 310, 357, 385, 428, 7: 25, 63, 99, 106, 118, 141, 143, 152, 181, 209, 219, 255, 270, 281, 286, 310, 324, 454, 484, 647, 674, 704, 770. 8: 1, 115, 130, 142, 319, 423, 461, 517, 524, 541, 629, 686, 9: 35, 111, 125, 235, 375, 417, 603, 644, 668, 769. 10: 28, 46, 126, 148, 164, 179, 198, 375, 454, 779, 11: 174, 226, 230, 281, 304, 358, 499, 721, 724, 743, 747, 802, 853. 12: 101, 298, 412, 446, 603, 621, 787, 844, 853.
- ab asque.** AE. 7: 289
- abacinae.** AE. 8: 407
- Abantem.** AE. 10: 427
- Abantis.** AE. 3: 286
- Abarimque.** AE. 9: 344
- Abas.** AE. 1: 121. **torvus** 10: 170
- abde.** G. 3: 96
- abdiderat.** AE. 2: 574
- abdidit.** G. 3: 422. AE. 1: 60. 2: 553. 10: 536. 11: 810
- abdis.** AE. 7: 387
- abditaque.** AE. 9: 579
- abducere.** E. 2: 43. AE. 10: 79
- abducite.** AE. 3: 601
- abducta.** AE. 7: 362
- abductis.** G. 1: 507
- Abduxerat.** G. 3: 483
- abduxere.** AE. 5: 428
- abeat.** E. 7: 56
- Abellae.** AE. 7: 740
- aberrat.** E. 1: 39
- aberis.** AE. 6: 91
- abero.** AE. 2: 620
- abesset.** AE. 4: 681
- abesset.** AE. 8: 89
- abest.** G. 3: 48. AE. 1: 584. 10: 25, 85
- abest.** AE. 11: 14
- abennt.** AE. 3: 452
- abenntibus.** AE. 1: 196
- abfore.** AE. 8: 147
- abfuit.** AE. 7: 498
- abi.** AE. 11: 366
- abibat.** AE. 2: 382. 10: 859
- abitis.** AE. 6: 375. 7: 733
- abitis.** G. 4: 410. AE. 5: 305
- Abid.** G. 1: 207

Titus IV.

Z z

obje.

INDEX ERYTHRAEI

- abjectum.* AE. 10: 736
abies E. 7: 66. G. 2: 68. AE. 8: 91
abiete. AE. 2: 76. 5: 663. 8: 799. 11: 667
abicitibus. AE. 9: 674
abii. AE. 10: 670
ab integ. 6. E. 4: 5
abijffe. AE. 2: 25
ab Jove. E. 3: 60. AE. 7: 219
abire. AE. 4: 281
abiret. AE. 10: 800
abis. AE. 2: 675. 5: 162, 166. 11: 855
abis G. 3: 225. AE. 1: 415. 5: 156, 318. 9: 386, 700
abito. AE. 5: 314
abitru. AE. 8: 214. 9: 380
abjungit. G. 3: 518
abjunctaeque. AE. 8: 263
ab lata. AE. 3: 258
ab mami. AE. 4: 684
ab macro. AE. 2: 720
ab lata. AE. 9: 818
abnegat. G. 3: 456. AE. 2: 537, 654. 7: 424
ab nut. AE. 4: 108
ab nutram. AE. 10: 8
ab nut. AE. 5: 331
ab cre. G. 3: 560. AE. 1: 720. 4: 497
abotri. AE. 11: 789
abolefiet. AE. 7: 232
abruptis. AE. 1: 108
abruptum. AE. 4: 600
abruptere. AE. 4: 631. 8: 579. 9: 497
abruptit. G. 3: 530. AE. 3: 55. 4: 388
abruptum. AE. 9: 118
abruptis. G. 3: 259. AE. 3: 199. 11: 492
abrupto. AE. 12: 451
abruptum. AE. 3: 422. 12: 687
abstern. AE. 10: 445
abstidit. AE. 3: 418
abstidens. G. 2: 23
abstidere. AE. 5: 685
abstiffa. AE. 4: 590
abstiffa. AE. 12: 511
abstondantur. G. 1: 221
abstondere. G. 3: 558. AE. 4: 337
abstontinus. AE. 3: 291
abstons. AE. 4: 83. 384. 9: 361
abstonsm. AE. 4: 83. 9: 389. 10: 661
abstenter. AE. 9: 63
abstinti. AE. 7: 280. 9: 215
abstint. G. 3: 385. 4: 13
abstiffatus. AE. 9: 355
abstiffe. AE. 6: 399. 8: 39, 403. 11: 408. 12: 676
abstiffere. AE. 11: 307
abstiffit. AE. 1: 192. 7: 610
abstiffite. AE. 6: 259
abstiffit. AE. 12: 102
abstiffit. AE. 10: 85
abstiffit. AE. 2: 534. 7: 618
abstiffit. AE. 8: 263
abstiffit. AE. 6: 7
abstiffit. G. 1: 135
abstiffit. AE. 4: 699
abstiffit. E. 8: 41. AE. 3: 199. 4: 29. 6: 272, 429. 8: 567. 9: 433. 10: 394. 11: 28. 814. 12: 382
abstiffit. AE. 3: 257. 4: 601
abstiffit. AE. 3: 654. 9: 494
abstiffit. G. 3: 258
abstiffit. AE. 1: 555
abstiffit. AE. 7: 301
abstiffit. G. 2: 151, 471. AE. 11: 907
abundabat. G. 3: 484
abundant. E. 2: 20. G. 1: 115. AE. 11: 547. N. U. 1: v. abundante.
abundare. G. 4: 140. N. ibid.
abunde. AE. 7: 552.
ac. E. 3: 4. 4: 9. G. 1: 29, 52, 200. 2: 62, 130, 281, 290, 362, 403, 471. 3: 29, 70, 166, 194, 252, 346, 429. 4: 492, 497, 558. 4: 170, 225, 554, AE. 1: 54, 58, 82, 148. 151, 171, 174, 285, 301, 321, 409. 2: 169, 216, 445, 511, 532, 553, 626, 632. 3: 172, 206, 236, 358, 485, 561, 632. 4: 90, 135, 144, 214, 222, 231, 260, 295, 330, 402, 441, 477, 613, 674. 5: 16, 41, 79, 454, 464, 532, 622, 661, 715, 761, 776, 860. 6: 276, 287, 707, 714. 7: 18, 20, 77, 78, 119, 160, 237, 330, 354, 398. 8: 70, 98, 117, 128, 243, 321, 326, 559, 689. 9: 17, 34, 59, 233, 343, 389, 396, 413, 441, 475, 506, 510, 589, 621, 661, 677, 790, 817. 10: 227, 272, 405, 482, 522, 707, 803. 11: 103, 470, 672, 740, 809, 854, 893, 908. 12: 228, 284, 365, 406, 521, 683, 715, 856, 908
acanthida. G. 3: 338
Acamas. AE. 2: 262
acanthi. G. 2: 119. 4: 123, 137
acantho. E. 3: 45. 4: 20. AE. 1: 649, 711
Acarnan. AE. 5: 298
Acca. AE. 11: 823, 897
Accam. AE. 11: 820
accede. AE. 5: 732
accedere. G. 2: 483. AE. 1: 509. 10: 712
accedet. AE. 5: 813
accela. AE. 12: 157
accelerant. AE. 9: 505
accelerat. AE. 5: 675
acceleremus. AE. 6: 630. 9: 221
accendamque. AE. 7: 550
accendere. G. 3: 414. AE. 6: 165. 12: 804
accenderit. G. 4: 401. AE. 5: 4
accendit. G. 1: 251. AE. 4: 232. 7: 482. 8: 501. 10: 368. 12: 426, 560
accensa. AE. 1: 29. 4: 364, 697. 5: 183. 7: 75. 11: 709. 12: 277
accensas. AE. 7: 392
accensit. AE. 9: 788
accenso. AE. 12: 9
accensus. AE. 10: 397. 11: 188
accensus. AE. 4: 203. 12: 946
acceptere. AE. 11: 568. 12: 604
accepterit. AE. 6: 770. 11: 471. 12: 612
acceptiffe. AE. 6: 393
acceptit. G. 4: 352. AE. 2: 279. 3: 544. 5: 491, 601. 6: 414. 8: 124, 389. 9: 233, 817. 12: 64
acceptia. G. 2: 101
accepteris. AE. 3: 441
accepterit. G. 3: 190. AE. 1: 307
accessit. AE. 3: 24. 8: 165
accessit. AE. 12: 787
accessit. AE. 3: 570
accessit. AE. 8: 229
accessit. AE. 1: 201
accidit. AE. 12: 593
accidit. AE. 2: 614. 6: 570
accingar. G. 3: 46
accinger. AE. 11: 707
accinger. AE. 4: 493
accinger. AE. 6: 184. 7: 646. 9: 74
accinger. AE. 2: 671
accinger. AE. 1: 270. 2: 259
accinger. AE. 11: 489
accipe. E. 6: 69. 8: 11. AE. 1: 676. 2: 65. N. in 4. v. accipere. AE. 3: 486. N. ibid. 6: 136. 8: 150. 11: 559
accipere. AE. 2: 70. 7: 173. 8: 647. 11: 885. 12: 568
accipiant. G. 2: 477
accipiat. G. 1: 28
accipiebat. AE. 3: 353
accipiens. AE. 2: 308
accipiens. AE. 5: 309
accipies. AE. 1: 290
accipiet. E. 4: 15. AE. 1: 685. 3: 96. 4: 541. 6: 820
accipimus. AE. 7: 48
accipio. AE. 6: 693. 8: 155. N. U. 4. v. accipere. 9: 277. 10: 675. 12: 260
accipit. G. 1: 170. AE. 1: 304. 3: 79, 708. 4: 531. 6: 315, 412. 7: 211. 8: 178. 10: 138, 907
accipite. AE. 3: 250. 4: 611, 652. 5: 304. 8: 73. 10: 104
accipiter. AE. 11: 721
accipitum. G. 1: 216. 2: 450. 4: 167, 172. AE. 1: 123, 434. 2: 267. 3: 210, 243. 5: 472. 8: 450. N. U. 4. v. accipere.
accire. AE. 12: 38
acciri. AE. 9: 192
accisam. AE. 2: 627
accisus. AE. 7: 125
accitis. AE. 11: 308
accitos. AE. 11: 235
accitum. AE. 1: 677
accitve. G. 2: 276
accitv. AE. 10: 835
accola. AE. 7: 729
accotes. AE. 9: 449
accolit. G. 4: 288
accommoda. AE. 11: 522
accommodat. AE. 2: 393. N. U. 3. v. eodem. & U. 4. v. accommodatum.
accubat. AE. 6: 606
accubet. G. 3: 334
accubens. AE. 10: 728
accumbere. AE. 1: 79
accumbet. G. 3: 334
accumbent. AE. 6: 885
accutit. AE. 5: 451. 10: 352
acer. G. 2: 404. N. U. 4. v. acre. G. 3: 8, 346, 461. AE. 1: 362. 3: 682. 5: 254, 402, 507, 668. 7: 672. 8: 342. 9: 171, 779, 814. 10: 308, 411, 577, 897. 11: 518, 612, 869. 12: 549, 661, 783, 789, 938
acerta. G. 3: 149, 419. AE. 9: 794. 10: 904. 12: 398, 500
acertat. AE. 11: 407
acerti. AE. 12: 678
acertis. AE. 5: 462. 11: 187
acerta. AE. 5: 700. 6: 429. N. U. 4. v. acertum 11: 28
acertum. AE. 5: 49. 11: 823
acertis. AE. 2: 112. 9: 87

acerta.

IN VIRGILIUM.

acervus. AE. 8: 278
acerra. AE. 5: 745
acerrimus. AE. 2: 414. 9: 176. 12: 226
acerris. G. 2: 225
acervus. G. 1: 263
acervo. AE. 11: 786
acervus. AE. 8: 562. 10: 245, 509. 11: 384
acervum. AE. 6: 504
acervum. G. 1: 258, 185. AE. 4: 402. 11: 207
Acetiae. AE. 5: 106, 304, 573, 771. 9: 218, 286
Acetiam. AE. 5: 718
Acetium. AE. 1: 558, 570. 5: 30, 540
Acetum. AE. 5: 30, 531, 746
Acetum. AE. 1: 195, 550. 5: 96, 61, 63, 73, 387, 418, 451, 498, 519, 630, 711, 749, 757
Achaemenides. AE. 3: 614, 691
Achaica. AE. 2: 462. 5: 623
Achatae. AE. 1: 120. 10: 344
Achate. AE. 1: 312, 459, 696
Achatem. AE. 1: 644
Achatem. AE. 10: 332
Achates. AE. 1: 174, 188, 513, 579, 581, 656. 3: 523. 6: 34, 158. 8: 466, 521, 586. 12: 384, 459
Achela. G. 1: 9
Acheronta. AE. 7: 91, 312
Acheronte. AE. 5: 99. 6: 107. 7: 569. 11: 23
Acherontis. G. 2: 492. 6: 895
Achilleae. AE. 3: 326
Achilles. AE. 2: 272. 3: 87
Achilleum. AE. 1: 458. 9: 742. 11: 438
Achilles. E. 4: 36. AE. 1: 468, 484, 752. 2: 29, 197, 540. 5: 804. 6: 89, 168. 11: 404. 12: 545
Achilli. G. 3: 91. AE. 1: 30, 475. 6: 829. 10: 581
Achillis. AE. 2: 476. 12: 352
Achivi. AE. 2: 45
Achivis. AE. 1: 242, 488. 2: 60. 6: 837. 10: 89
Achivus. AE. 2: 202. 5: 497
Achivum. AE. 2: 318. 11: 266
Acidaliae. AE. 1: 720
Acidis. G. 3: 380
acie. G. 4: 88. AE. 6: 200. 7: 574. 10: 178. 11: 449, 498. 12: 305
aciem. AE. 4: 643. 6: 291. 7: 399, 531, 673. 8: 561. 9: 42, 469, 513, 595. 10: 309, 635. 11: 446, 862. 12: 662, 812
acies. G. 1: 395, 490. 2: 281, 365. 4: 82. AE. 1: 489. 2: 30, 333, 599. 5: 563. 6: 788, 829. 7: 42, 296, 523, 643, 695, 703, 796. 8: 504, 540, 9: 27, 463, 508, 550, 639. 10: 125, 360, 364, 408, 432, 543, 643, 691. 11: 618, 632, 898. 12: 137, 224, 227, 369, 542, 558, 597, 731, 861, 875
acilides. AE. 7: 730. N. de genere ar-
 smotum.
Acmon. AE. 10: 128
Acortus. AE. 11: 30, 85
aconita. G. 2: 152
Acontus. AE. 11: 612, 615
acquiris. AE. 4: 175
Aragas. AE. 3: 703

acre. G. 2: 167. 3: 264
acrem. G. 3: 119. NO. ITA. 4. V. *acre* 405. 4: 409. N. ibidem. AE. 8: 614. N. eodem loco.
acri. G. 3: 141. AE. 3: 14. NO. ITA. 4. V. *acre*. 4: 156. 5: 116. 7: 291. 8: 441. 11: 709. 12: 392
acribus. AE. 12: 102
acrior. G. 1: 93. 3: 154, 538. AE. 5: 210, 454. N. IT. 4. V. *acre*. 9: 416
acris. AE. 1: 220, 444
acris, accus. plur. E. 10: 56. AE. 7: 164. 8: 3. 9: 665, 718. 11: 48. N. IT. 4. V. *acr*. 800
Acristoneis. AE. 7: 410
Acristusque. AE. 7: 372
acris. G. 4: 4, 248. AE. 9: 791
Acron. AE. 10: 719, 730
acra. G. 3: 483. AE. 2: 441. 3: 512. 7: 498. 9: 156, 505. N. IT. V. *actum*. 706. 10: 63. 11: 645, 804
acra. AE. 5: 613. 11: 804. *actae*. 5: 659
Actaco. E. 2: 24
actum. AE. 1: 391. 9: 18. 10: 38
actas. AE. 11: 136
acti. AE. 1: 32, 333. 6: 379. N. IT. 4. V. *actum*. 7: 199. N. ibid. 11: 616
Actaque litorea. AE. 3: 280. *bella*. 8: 675
Actias. G. 4: 463
Actis. G. 1: 413. AE. 5: 793. 6: 236. N. IT. 4. V. *actum*. 8: 636. 12: 843
Actius. AE. 8: 704
Actor. AE. 9: 500. 12: 96
Actoris. AE. 12: 94
actu. AE. 1: 240. 7: 48, 213
actu. AE. 12: 687
actum. G. 2: 334. AE. 11: 227. 12: 530
actus. G. 2: 401. AE. 2: 128. 3: 708. 6: 532. 7: 223, 380. 16: 708
actum. AE. 9: 255
actu. AE. 9: 582. 11: 777
actuans. AE. 8: 386
actuans. G. 1: 123
actuisse. AE. 7: 406
actuit. AE. 7: 330. 12: 108
actus. G. 9: 231. 5: 208. 8: 233.
actus. E. 5: 39. AE. 3: 46. 10: 868
actus. G. 1: 292. 2: 25, 450. 3: 94. AE. 1: 45, 144. 3: 635. 5: 205. 10: 479. 11: 574
actuans. G. 4: 435. AE. 9: 464. 12: 590, 850
Ad. E. 1: 57. 3: 12, 30, 48, 65, 73. 4: 36. 5: 25, 43, 51, 52. 62. 6: 60, 64, 84. 8: 28. 9: 9, 22, 29. 10: 18. G. 1: 230, 240, 291, 362, 398, 408, 424, 435. 2: 81, 108, 134, 148, 193, 244, 250, 291, 298, 309, 352, 355, 363, 395, 427, 455, 3: 18, 23, 50, 98, 194, 163, 179, 200, 202, 214, 234, 239, 257, 277, 303, 329, 336, 413, 439, 442, 455, 457, 486, 495, 502, 524, 532, 533, 4: 28, 40, 58, 67, 75, 165, 244, 257. 266, 295, 319, 355, 358, 385, 399, 428, 434, 450, 486, 508, 541, 549, 560. AE. 1: 24, 64, 86, 93, 103, 131, 158, 259, 389, 404, 410, 479, 496, 528, 618, 633, 644, 645, 656, 666, 677. 2: 58, 81, 95, 117, 119, 139, 222

153, 193, 202, 205, 222, 225, 232, 259, 321, 338, 342, 405, 425, 437, 440, 443, 457, 458, 475, 478, 525, 550, 566, 634, 663, 687, 699, 731, 758. 3: 40, 58, 93, 108, 143, 155, 177, 186, 302, 304, 322, 332, 347, 371, 389, 462, 465, 509, 512, 556, 562, 565, 572, 592, 595, 598, 625, 643, 651, 662, 669, 676. 4: 25, 62, 133, 196, 220, 253, 289, 368, 426, 445, 513, 665, 678. 5: 55, 76, 165, 177, 202, 243, 256, 346, 371, 427, 447, 454, 471, 546, 547, 607, 624, 664, 687, 834, 861. 6: 16, 45, 108, 128, 130, 201, 241, 295, 305, 310, 318, 357, 388, 404, 481, 509, 543, 554, 561, 579, 680, 714, 720, 741, 749, 761, 821, 836, 872, 896, 899, 900. 7: 761, 124, 153, 166, 193, 198, 207, 221, 242, 245, 447, 364, 409, 454, 466, 467, 491, 518, 519, 530, 605, 639, 646, 705, 767, 771. 8: 9, 70, 85, 106, 145, 212, 236, 285, 306, 347, 359, 362, 411, 455, 472, 491, 495, 505, 509, 546, 555. 9: 3, 5, 10, 16, 22, 60, 76, 122, 196, 207, 239, 241, 309, 351, 379, 395, 408, 454, 499, 542, 547, 568, 578, 603, 626, 637, 641, 648, 695. 10: 117, 223, 253, 262, 268, 282, 459, 472, 574, 667, 688, 742, 820, 833, 845, 901. 11: 17, 26, 29, 37, 44, 96, 98, 127, 136, 142, 236, 261, 278, 281, 286, 314, 327, 410, 477, 501, 506, 507, 514, 535, 556, 619, 625, 629, 801, 817, 828, 867, 871, 876, 878, 900, 906. 12: 41, 106, 116, 172, 184, 196, 234, 249, 273, 366, 372, 409, 429, 451, 455, 536, 555, 575, 577, 581, 592, 596, 631, 648, 656, 658, 670, 673, 690, 703, 739, 795, 803, 849, 855, 865, 884, 927
adacta. AE. 12: 320
adacti. AE. 11: 261
adactum. AE. 10: 850
adactus. AE. 9: 431. N. IT. 4. V. *actum*.
adamante. AE. 6: 552
Adamasto. AE. 3: 614
adam. E. 2: 53. G. 3: 30. AE. 7: 548. 8: 496
adant. AE. 9: 149
adatas. G. 1: 32. *adde*. 2: 155
adatus. AE. 8: 411
adatusent. AE. 10: 432
adatus. AE. 6: 775
adere. G. 1: 286. 3: 290. AE. 2: 452, 660. 7: 315
adde. AE. 6: 778
addiderant. AE. 8: 490
addiderat. AE. 6: 170. 8: 637
addidit. G. 1: 129. 4: 150. AE. 2: 593. 3: 336. 7: 451. 8: 224. 9: 649, 718. 11: 95. 12: 848
addit. E. 6: 20. AE. 3: 470. 5: 249, 817. 6: 855. 7: 211. 8: 666. 9: 765. 11: 80, 107, 673. 12: 358
addita. G. 2: 161. AE. 6: 90. 10: 263
addite. AE. 8: 301
additur. AE. 1: 268. 5: 761
additus. G. 1: 150. AE. 2: 355. 6: 528
addixi. AE. 3: 653
adducta. AE. 9: 587. N. IT. V. *adduce-*
 re.

ad-

INDEX ERYTHRAEI

- adactilis*. AE. 5: 141. 12: 622
adducta. AE. 5: 507. 9: 402. N. II. 4.
 v. adducere. 11: 561
adductus. AE. 10: 380
adduxit. G. 1: 512. 4: 297. AE. 1: 592.
 2: 339. 9: 184
adlaxerat. G. 3: 483
adecas. AE. 3: 456
adeat. AE. 12: 761
adedit. G. 4: 242
adejit. AE. 6: 594, 696. 7: 113. 9:
 601
ademit. AE. 9: 131. 12: 879
ademit. AE. 8: 320
ademum. AE. 3: 658
adeo. E. 1: 12. 2: 25. 4: 11. 9: 59. G.
 1: 24, 94, 287. 2: 272, 323. 3: 242. 4:
 84, 197. AE. 1: 567. 2: 567. 3: 203. 4:
 96, 533. 5: 268, 864. 6: 498. 7: 427,
 629. 8: 585. 9: 156. 11: 275, 369,
 436, 487. 12: 548, 646
aderant. AE. 8: 657. 11: 100
aderat. AE. 1: 119. 2: 132. 5: 104. 8:
 203, 228, 609. 9: 107. 12: 391
aderit. E. 4: 48. AE. 2: 662, 3: 395
adervo. AE. 4: 125, 386
adcrunt. AE. 2: 182
ades. E. 2: 45. 7: 9. 9: 39, 43. G. 2:
 39. 44. AE. 11: 380
adefis. AE. 9: 537
adefse. AE. 2: 271. 732. 8: 656
adefset. AE. 10: 443. 11: 415
adefi. AE. 3: 688. 5: 49. 7: 577. 9: 38,
 49. 10: 279. 12: 96
aderunt. AE. 4: 56
adglomerant. AE. 2: 341. N. II. I. V.
 adglomerare. 12: 458
adhefist. G. 3: 443
adhele. AE. 8: 56
adhibere. G. 3: 455
adhibere. AE. 5: 62. 11: 315
adhuic. E. 9: 35. AE. 1: 547. 2: 142. 4:
 319. 5: 413. 6: 806. 7: 137. 10: 855.
 11: 70. 419. 489. 12: 36
adi. AE. 8: 302
adibam. AE. 4: 322
adigat. AE. 4: 25
adiciam. AE. 12: 837
adificas. AE. 11: 354
adificunt. AE. 8: 304. 10: 182
adit. G. 4: 469. AE. 10: 517
admit. AE. 4: 244
admittit. G. 2: 56
adire. G. 4: 446. AE. 11: 10. 5: 379.
 11: 636
adirem. AE. 6: 115
adives. AE. 6: 534
adret. AE. 12: 349
adiffi. AE. 10: 460
adit. G. 3: 402. AE. 7: 82. 8: 544. 10:
 149. N. II. 4. v. aditus
adytis. AE. 2: 115, 297, 351, 404, 764.
 3: 92. 5: 84
adyto. AE. 6: 98. 7: 269
adynam. AE. 6: 424. 635. 9: 58. N. II.
 4. v. aditus. 9: 58, 507
aditus. O. 4: 9, 35. AE. 2: 494. 4: 293,
 423. 5: 441. 6: 43. 9: 67, 683. 11:
 466, 525, 766, 885
adjuucta. AE. 9: 69
adjuugam. AE. 8: 515
adjuugere. G. 1: 2. AE. 7: 238. 8: 13.
 9: 199
adjuugi. AE. 7: 57
adjuugit. E. 6: 43. AE. 12: 244
adjuvo. AE. 12: 816
adjuvat. AE. 5: 345. 12: 219
adjuvet. AE. 10: 458
adlabi. AE. 8: 108
admiranda. G. 4: 3
admirans. AE. 2: 797. 3: 242. 6: 408.
 admiratur. G. 4: 215
admiscere. G. 4: 267
admiseri. AE. 7: 579
admissi. AE. 6: 330
admissis. AE. 11: 272
admittit. AE. 9: 231
admonet. AE. 6: 293
admonet. AE. 4: 353. 6: 619. 10: 153.
 11: 233
admonuit. E. 6: 4. G. 4: 187. AE. 6:
 538. 9: 109. 10: 587. N. II. 4. v. ad-
 monere
admorfo. G. 2: 379
admoruit. AE. 4: 367
admovent. AE. 3: 410
admovi. E. 3: 43. 47
admoventque. AE. 12: 171
adnabam. AE. 6: 358
adnare. AE. 4: 613
adnatimus. AE. 1: 538
admixa. AE. 4: 690. 12: 92
admixi. AE. 3: 208. 4: 583. 9: 229
admixus. AE. 1: 144. 5: 226. 9: 744
adole. E. 8: 65. N. II. 2. & v. adole.
 adolemus. AE. 3: 547
 adolete. AE. 1: 708. N. II. 2. & 4. 1:
 704. N. ibid.
 adolefit. G. 2: 362
 adolefunt. G. 4: 379. N. II. 2. v. ado-
 lere
 adoleit. AE. 7: 71. N. ibidem.
 adoleverit. AE. 12: 438
 Adonis. E. 10: 18
 adopertus. AE. 3: 405
 adora. AE. 3: 437
 adorat. AE. 1: 48. 2: 700
 adorea. AE. 7: 109. N. II. 2. v. ador.
 adoret. G. 1: 343
 adoro. G. 10: 677
 adorta. G. 7: 386
 adorti. G. 6: 397
 Adraffii. G. 6: 480
 Adriacas. G. 11: 405
 admit. G. 4: 19. AE. 5: 70. 10: 774
 adist. G. 1: 18. AE. 1: 734. 4: 578. 8:
 78. 10: 255, 461
 adistunt. AE. 12: 790
 adist. E. 2: 68. 4: 56. AE. 1: 734. 3:
 116. 5: 364
 adsum. AE. 1: 595. 2: 701. 7: 454. 9: 427
 adsumus. AE. 5: 57
 adsumt. AE. 2: 330. 3: 225. 7: 506. 8:
 286. 12: 288
 aducta. AE. 5: 864
 aducti. AE. 1: 558
 aductum. AE. 8: 11
 aductus. AE. 3: 108. 10: 655
 adueit. AE. 8: 136
 aduelat. AE. 5: 246
advena. E. 9: 2. AE. 4: 591. 7: 38. 10:
 460, 516. 12: 261
adveniens. AE. 1: 388
adveniat. AE. 7: 265
adveniet. AE. 10: 11
advenisse. AE. 7: 145, 168
advenit. AE. 7: 803. 10: 46. 11: 687
adventabant. AE. 5: 328
adventante. AE. 6: 258
adventantibus. G. 4: 192.
 adventare. AE. 7: 69
 adventat. AE. 11: 514
 adventu. E. 7: 59. G. 3: 93. AE. 7: 344
 adventus. AE. 11: 607.
 adventum. AE. 5: 36. 6: 798. 8: 201.
 11: 911
 adversus. AE. 1: 103, 166. 6: 552. 8:
 616. 9: 35, 172, 283, 374. 10: 571,
 579. 11: 719. 12: 651
 adversus. AE. 3: 38
 adversum. AE. 10: 699
 adversusque. AE. 1: 420
 adversata. AE. 4: 127
 adversus. AE. 2: 416. 5: 477, 504. 9: 412,
 588. 11: 605, 667. 12: 707
 adversus. G. 2: 526. AE. 3: 287. 5: 584-
 6: 832. 11: 612
 adverso. G. 1: 201, 218. AE. 2: 727. 4:
 701. 5: 89. 6: 279, 418, 631, 636. 9:
 347, 443. 10: 734. 12: 1, 291, 370,
 446, 990
 adversos. E. 10: 45. AE. 6: 755. 9: 761.
 10: 412. 11: 389. 12: 266, 456, 461,
 464
 adversum. AE. 6: 684. 8: 58, 237. 9:
 211. 11: 370, 691, 742
 adversus. AE. 7: 618
 adverte. AE. 4: 116. 8: 50
 advertere. G. 4: 117. AE. 6: 386. 7: 35
 adverteret. AE. 12: 555
 advertis. AE. 6: 410. 10: 293
 advertisse. AE. 2: 712. 4: 611. 5: 304.
 8: 440
 advertisit. AE. 7: 196
 advertisunt. AE. 8: 101
 advertisuntur. AE. 5: 34
 advexerat. AE. 1: 512
 adulter. AE. 10: 92. 11: 268
 adulterium. AE. 6: 612
 adulter. G. 4: 162. AE. 1: 431
 adulco. AE. 11: 755
 advocat. AE. 5: 44. 8: 250
 advolat. AE. 10: 456, 511, 896. 11: 293
 advolvere. G. 3: 378
 advolvunt. AE. 6: 182
 adurat. O. 1: 93
 adusque. AE. 11: 262
 Acacidac. AE. 1: 99. 3: 296. 6: 58
 Acacidem. AE. 6: 840
 Acacaeque. AE. 3: 386
 aces. AE. 487. 12: 473, 607
 acibus. O. 2: 462. 4: 258. AE. 2: 512
 8: 468. 12: 93
 aedificant. AE. 2: 16. N. II. 6. v. ac-
 dificandi
 Aepaeo. AE. 3: 74. 12: 366
 Aegeon. AE. 10: 555
 Aegeriac. AE. 7: 763, 775
 Aeger. E. 1: 13. AE. 1: 208. 5: 432.
 10: 837

IN VIRGILIUM.

Aegida. AE. 8: 354, 435
Aegyptia. AE. 8: 688
Aegyptum. O. 4: 291. AE. 8: 687
Aegyptus. G. 4: 210. AE. 8: 705
Aegle. E. 6: 20, 21
Aegon. E. 3: 2. 5: 72
Aegonis. E. 3: 2
Aegra. O. 3: 512. AE. 2: 566. 3: 140, 142. 4: 389. 5: 468
Aegram. AE. 1: 351. 4: 35, 5: 651. 10: 612
Aegre. G. 3: 534
Aegrefcit. AE. 12: 46
Aegri. AE. 12: 910
Aegris. O. 1: 237. 4: 254. AE. 2: 268. 10: 274. 12: 850
Aegrus. G. 3: 496
Aegrum. G. 4: 464. AE. 10: 856
Aemi. G. 1: 492. 2: 488
Aemula. AE. 5: 187, 415. N. II. 4. v. *aemulus*. 10: 371. N. ibidem.
aemulus. AE. 6: 173. N. II. 4. & in Different.
Aenea. AE. 3: 41. 5: 17. 6: 52, 261, 539. 7: 310. 8: 496. 10: 229, 649. 12: 197, 428, 540
Aeneadae. AE. 1: 157. 7: 284, 334. 8: 648. 9: 235, 468, 735. 12: 12, 186, 779
Aeneadas. AE. 3: 18. 5: 108. 8: 341
Aeneadis. AE. 7: 616
Aeneadum. AE. 1: 565. 8: 180. 10: 120. 11: 503
Aeneae. AE. 1: 92, 128, 494, 675, 709, 715. 3: 97. 5: 381, 418, 804, 827. 6: 169. 7: 234, 280. 8: 380, 463, 552. 9: 177, 228, 448, 787. 10: 511, 637, 656, 776, 798, 830, 863. 11: 289, 12: 323, 554, 678, 772
Aenean. AE. 1: 260, 581, 631. 4: 74, 191, 214, 260, 304. 5: 708, 809, 839. 6: 40, 413, 685. 7: 288. 8: 11, 67, 73, 178, 308, 367. 9: 192, 204, 241. 10: 65, 81, 165, 313, 343, 647, 873. 11: 232, 282, 472, 910. 12: 63, 324, 384, 613, 794
Aeneas. AE. 1: 170, 180, 220, 231, 305, 378, 421, 438, 451, 509, 544, 576, 580, 588, 596, 617, 643, 657, 699. 2: 2. 3: 288, 343, 716. 4: 117, 142, 150, 279, 329, 393, 466, 554, 571. 5: 26, 44, 90, 129, 282, 286, 303, 348, 461, 485, 531, 545, 675, 685, 700, 741, 755, 770. 6: 9, 103, 156, 176, 183, 210, 232, 250, 291, 317, 403, 424, 467, 475, 548, 559, 635, 703, 711, 769, 860. 7: 5, 29, 107, 221, 263, 8: 29, 84, 115, 125, 152, 182, 311, 465, 521, 586, 606, 9: 8, 41, 81, 97, 172, 255. 10: 25, 48, 147, 159, 217, 287, 311, 332, 530, 569, 578, 591, 599, 661, 769, 783, 787, 802, 809, 816, 826, 874, 896. 11: 2, 36, 73, 95, 106, 120, 170, 184, 442, 446, 511, 904, 908. 12: 108, 166, 175, 195, 311, 399, 440, 481, 491, 505, 526, 580, 628, 654, 697, 723, 745, 760, 783, 887, 919, 939
Aencia. AE. 7: 1. 10: 156, 494
Aeniade. AE. 9: 653,

Aeole. AE. 1: 65. 12: 542
Aeolia. AE. 10: 38
Aeoliam. AE. 1: 52. 8: 416
Aeolidem. AE. 6: 164. 9: 774
Aeolides. AE. 6: 529
Aeolius. AE. 5: 791. 8: 454
Aeolus. AE. 1: 52, 56, 76, 141
Aepyus. AE. 2: 340
Aequa. AE. 12: 569
Aequabat. G. 4: 132. AE. 1: 508. N. II. 4. v. *acquare*. 10: 735
aequab's. G. 2: 232
Aequabit. AE. 6: 782
Aequae. AE. 1: 479
Aequaeum. AE. 2: 561. 5: 452
Aequalum. AE. 10: 703. N. II. 4. v. *ac-qualis*.
Aequales. AE. 5: 468. N. ibidem. 10: 194
Aequali. AE. 3: 491
Aequalibus. AE. 11: 820
Aequalis. G. 4: 460
Aequam. AE. 7: 203
Aequanda. G. 1: 178
Aequant. G. 1: 113
Aequante. AE. 10: 248
Aequare. AE. 2: 362. 3: 671
Aequas. G. 2: 286. AE. 11: 321
Aequasset. AE. 9: 338. N. II. 4. v. *ac-quare*.
Aequat. AE. 6: 263, 474
Aequata. AE. 4: 89
Aequatae. AE. 5: 844
Aequati. AE. 7: 698
Aequato. AE. 12: 725
Aequatis. AE. 4: 587. 5: 232
Aequavit. AE. 8: 100
Aequus. G. 2: 215, 454. 3: 118. AE. 11: 32. 12: 840
Aequum. AE. 11: 125
Aequumus. AE. 5: 419
Aequet. AE. 1: 193
Aequi. AE. 2: 427. 12: 230
Aequicola. AE. 7: 747
Aequiperas. E. 5: 48
Aequus. AE. 2: 724. 4: 372. 5: 809. 9: 209, 234, 754. 10: 357, 431. 11: 861. 12: 218
Aequus. AE. 11: 115
Aequo. AE. 4: 520. 5: 154. 7: 540. 9: 56. 11: 706
Aequor. E. 9: 57. G. 1: 50. 327. 2: 162, 541. 4: 388. 528. AE. 1: 67, 146. N. II. 4. 381. 2: 780. 3: 126. 157, 191, 385, 495, 664. 4: 313, 411, 582. 5: 143, 821. 8: 89, 690. 9: 68. 10: 233, 269, 451, 693
Aequora. G. 1: 206, 469. 3: 195, 201, 262. AE. 1: 43, 142, 154, 164, 376. 2: 69, 176, 419. 3: 197, 290, 325, 378, 403, 413, 662, 658. 4: 240, 255, 524. 5: 171, 219, 235, 763, 778, 819, 843. 6: 171, 335, 355, 692. 7: 7, 228, 728, 738. 8: 674. 9: 119, 10: 103, 166, 206, 660. 12: 524, 732
Aequore. G. 1: 97, 246, 361. 2: 205. 3: 359, 470. AE. 1: 29, 117, 128, 511. 5: 456, 715, 862. 6: 342, 348, 729. 7: 29, 196, 781, 811. 8: 96. N. II. 4. v. *aequor*. 10: 444, 569, 665. 11: 599.
Zz 3

746. 12: 333. No. ibidem for, 614, 710
Aequoreum. G. 3: 243
Aequoris. E. 8: 7. G. 2: 105. AE. 3: 397. 9: 102
Aequus. AE. 5: 424. 7: 695. 9: 674
Aequum. E. 5: 4. AE. 12: 20
Aequus. G. 2: 225. 3: 118, 546. AE. 6: 129. 10: 450
Aer. G. 3: 546. AE. 5: 20
Aera. G. 1: 480. 2: 464. 3: 363. 4: 151, 173. AE. 2: 734. 3: 111. 6: 847. 7: 526. 8: 451. 9: 809. 10: 336. 11: 329
Aera. G. 1: 428. 2: 123. 3: 109, 336. 4: 311. AE. 1: 300. 3: 514. 5: 839. N. II. 4. v. *aer*. 6: 202. 9: 699. N. ibid.
Aerata. AE. 10: 166
Aeratae. AE. 7: 743. 9: 122. 10: 223
Aeratam. AE. 11: 656
Aeratas. AE. 7: 703. 8: 675. 9: 463
Aerato. AE. 10: 887
Aeratos. AE. 2: 481
Aere. E. 1: 36. 5: 90. G. 2: 282. 3: 29. AE. 1: 35, 449, 2: 545. 3: 240, 286. 5: 266. 6: 165, 591. 7: 804. 8: 593, 621. 9: 503. 10: 214, 784, 869. 11: 10, 433. 12: 210, 712
Aere. G. 1: 404, 426. 3: 367. 4: 80. AE. 1: 411. 5: 216
Aerea. AE. 1: 448. 5: 198, 274, 490. 7: 615. 10: 313, 835
Aerei. AE. 7: 609. 12: 541
Aereus. G. 3: 173. AE. 7: 743
Aeria. E. 1: 59. G. 4: 508. AE. 12: 810
Aeriat. E. 3: 69. G. 1: 375. AE. 3: 680. 9: 679
Aeriam. AE. 7: 704. 9: 803
Aerilas. G. 3: 474. AE. 3: 291. 5: 520
Aerii. E. 8: 59. G. 4: 1. AE. 8: 221
Aerio. AE. 6: 234
Aeripidem. AE. 6: 802. *pro aeripidem*.
Aeris. G. 2: 165. 4: 71. AE. 10: 482
Aeris. E. 7: 57. AE. 6: 887
Aes. AE. 8: 445
Aesculus. G. 2: 16, 291
Aestas. E. 7: 47. G. 1: 66, 312. 2: 149, 322, 377. 3: 190, 296, 322. 4: 207. AE. 1: 255, 756. 3: 8. 5: 626
Aestate. E. 2: 22. G. 4: 156. AE. 1: 430. 6: 707. 10: 405
Aestatem. G. 4: 59, 138
Aestibus. G. 3: 331. N. II. 4. v. *aestus*.
Aestifer. G. 2: 353
Aestiva. G. 3: 472. 2: 52
Aestivis. G. 4: 312
Aestivum. G. 4: 28
Aestm. E. 2: 10. G. 1: 297, 298. 3: 434, 479. AE. 3: 397, 419, 557. 4: 532, 564. 7: 464. 8: 19. 10: 292, 687. 11: 627. 12: 486
Aestnat. G. 1: 107. 4: 263, 309. AE. 6: 297. 8: 258. 10: 870. 12: 666
Aestum. E. 5: 46. AE. 8: 674
Aestus. E. 3: 98. G. 1: 352. 2: 164. 3: 459. 4: 401. AE. 1: 107. 2: 706. 759. 7: 495
actas. E. 4: 4. 37. 9: 51. G. 2: 362. 3: 60, 165, 190. AE. 1: 283. 7: 680. 8: 200.,

INDEX ERYTHRAEI

- 200, 326. 9: 212, 275. 10: 434. 11, 174. 12: 438
aetate. AE. 1: 705. 2: 596. 4: 599
aetibus. E. 7: 4
aeterna. G. 1: 60. AE. 7: 609. 8: 37. 10: 18. 12: 191, 504
aeternam. G. 1: 468. AE. 4: 99. 7: 2. 10: 746. 12: 310, 879
aeternas. AE. 4: 201
aeterni. AE. 2: 154
aeternis. AE. 1: 232
aeterno. AE. 8: 394. 11: 356
aeternum. G. 2: 400. AE. 1: 36. 2: 297. 6: 235, 381, 401, 617. 11: 97, 98, 583
aether. G. 1: 324. 2: 325. 3: 150. AE. 1: 90. 4: 167, 668. 5: 228. 6: 640, 8: 239. 10: 102
aethera. G. 1: 406, 409. 3: 358. AE. 1: 379, 587. 2: 338. 3: 462, 572. 5: 13, 140. 6: 130. 7: 34, 65, 395, 530. 8: 70, 526. 9: 24. 10: 265, 459. 11: 272, 556, 756. 12: 253, 409, 578, 724
aethere. E. 1: 60. G. 4: 78. AE. 1: 223. 2: 113. 4: 574. 5: 695, 821. 6: 436. 7: 25, 143, 288. 8: 524, 701. 9: 645. 10: 336. 11: 104, 724, 802. 12: 853
aetheria. AE. 1: 394, 547, 747. 7: 768. 9: 638
aetherias. G. 2: 292. AE. 4: 446. 6: 762. 7: 557
aethrii. AE. 8: 68. 10: 621
aethriis. AE. 5: 518, 838
aethrius. AE. 6: 536. 7: 281. 8: 319
aethrius. G. 4: 221. AE. 8: 137, 608
aethriis. AE. 2: 512. 8: 28. 12: 140, 181
aethriam. AE. 6: 579, 747. 11: 867
Aethiopum. E. 10: 68. G. 2: 120. AE. 4: 481
Aethon. AE. 11: 89
aethra. AE. 3: 585. 12: 247
Aetna. G. 4: 173. AE. 3: 554, 571, 674
Aetnaea. AE. 8: 419
Aetnaei. AE. 8: 440
Aetnaeos. AE. 3: 678. 7: 786. 11: 263
Aetnam. G. 1: 472. AE. 3: 579
Aetola. AE. 11: 239
Aetolis. AE. 10: 28
Aetolum. AE. 11: 308
Aetulus. AE. 11: 428
aeui. E. 4: 11. G. 3: 66, 189. 4: 206. AE. 2: 688. 3: 415. 5: 73. 8: 627. 9: 255. 10: 472, 582. 11: 425
aeuo. E. 8: 27. 10: 43. AE. 2: 435, 509. 3: 491. 8: 307. 9: 447. 11: 85, 237
aeuom. AE. 9: 609
aeuom. G. 3: 100. 4: 154. AE. 7: 776. 10: 53, 235. 11: 569
Afer. G. 3: 344
affabar. AE. 3: 492
affabilis. AE. 3: 621
affare. AE. 4: 424 N. in Impropriis v. Affari.
affari. AE. 2: 775. 3: 153. 8: 35. 9: 484
affata. G. 4: 530. AE. 4: 632. 6: 40, 538, 666. 8: 611. 9: 83. 12: 138
affati. AE. 2: 644
affatu. AE. 4: 284
affatur. AE. 1: 663. 2: 700. 7: 91, 544. 8: 126. 9: 198, 295, 640, 652. 10: 332, 456, 591. 12: 10, 71
affatus. G. 4: 320. AE. 6: 455
affecit. AE. 12: 352
affecare. AE. 3: 670
affectat. G. 4: 562
afferimur. AE. 7: 217
affers. AE. 3: 310. 8: 477
affigere. G. 2: 318
affixa. AE. 8: 196. 9: 579
affixae. G. 4: 238
affixit. AE. 9: 536
affixus. AE. 5: 852. 10: 161
afflatat. AE. 591
afflata. AE. 6: 50
afflavit. G. 1: 250. AE. 2: 649. 5: 739
afflatis. AE. 1: 452
affilius. AE. 2: 92
affluiffe. AE. 2: 796
affore. AE. 7: 270. 9: 243. 10: 547
affores. AE. 1: 576. 2: 522. 6: 35
affuit. AE. 10: 143
Africa. AE. 4: 37
Africus. AE. 1: 86
Afros. E. 1: 65. AE. 8: 724
agam. AE. 4: 546. 10: 675
Agamemnoniaeque. AE. 6: 489
Agamemnonias. AE. 3: 54. 6: 838
Agamemnonius. AE. 4: 471. 7: 723
agamus. E. 9: 66
Aganippae. E. 10: 12
agat. G. 1: 462. AE. 4: 238. 9: 723. 12: 78, 486
Agathyrji. AE. 4: 146
age. E. 3: 52. G. 1: 63. 3: 42. 4: 149, 329, 358. AE. 1: 753. 2: 707. 3: 169, 362, 462. 4: 223, 569. 5: 548. 6: 343, 389, 531. 629, 756. 7: 37, 429. 8: 59. 10: 241. 11: 587. 12: 832
age: verbum. E. 8: 17. 9: 24. AE. 1: 70
agebant. AE. 11: 445
agebat. G. 1: 421. 2: 338, 538. AE. 5: 265, 272, 833. 6: 337. 8: 203, 465, 9: 696
agelli. E. 9: 3
agendum. E. 9: 24
Agenoris. AE. 1: 338
agens. G. 3: 412, 470. AE. 1: 117, 191, N. II. 4. v. agere. 4: 71. No. ibidem. 6: 806. 7: 707, 804. 8: 678, 683. 10: 634. 11: 433
agentem. G. 4: 510
agentis. G. 4: 510
agentis. accus. plur. G. 1: 352
ager. E. 3: 56. 7: 57. G. 1: 102, 107. 2: 6, 236, 243, 330. AE. 4: 1525. 11: 316, 602
agerem. AE. 5: 51
agerent. AE. 7: 481
aget. G. 3: 203. AE. 6: 837, 874
agetur. AE. 1: 574
agger. AE. 11: 382
aggerat. G. 3: 556. AE. 4: 197. 11: 79, 342
aggere. AE. 1: 112. 5: 44, 113, 273. 7: 6, 106, 127, 159. 9: 43, 567, 769. 10: 144. 11: 212, 398, 850. 12: 446, 564
aggeribus. G. 3: 354. AE. 2: 496. 6: 831. 9: 70, 784. 10: 24
aggitur. AE. 3: 63
agglomerant. AE. 2: 341. N. II. 1. v.
agglomerare. AE. 12: 458
aggrederi. E. 4: 48
aggreddi. E. 8: 103
aggreddi. G. 4: 404
aggreddi. AE. 3: 38, 358
aggreddi. AE. 4: 92. 6: 387. 9: 325
aggressa. AE. 4: 476
aggressi. E. 6: 18. AE. 2: 165, 463. 6: 584
aggresses. AE. 7: 482
agi. AE. 5: 638
Agillina. AE. 7: 652
Agillinae. AE. 8: 479
Agillini. AE. 12: 281
agimur. AE. 3: 5
Agis. AE. 10: 751
agit. G. 2: 130. N. II. 4. v. agere, secundo loco, post amulcare. 364. 3: 344, 552. 4: 474. AE. 3: 682. 4: 245, 465. 5: 116, 456. 7: 393, 405. 8: 258, 9: 814. 10: 514, 540. 11: 734. 12: 429, 457, 502
agitabat. G. 4: 533. AE. 7: 478. 11: 337, 770. 12: 248
agitatis. G. 3: 409
agitabo. G. 3: 18
agitans. G. 2: 496
agitant. G. 3: 372. 4: 154
agitare. G. 3: 181, 287, 415. AE. 10: 71, 235. 11: 686. 12: 397, 803
agitat. G. 2: 527. AE. 6: 727. 9: 187
agitata. G. 1: 557. AE. 6: 68. 11: 694
agitate. AE. 2: 640
agitator. G. 1: 273. AE. 2: 476
agitatus. AE. 3: 331. 4: 471. 10: 872. 12: 668
agilavimus. AE. 2: 421
agite. G. 2: 35. AE. 1: 627. 3: 114. 5: 58, 635. 7: 130. 8: 273
agitet. AE. 3: 609
agitur. G. 1: 322. 2: 280. 4: 59. AE. 1: 186. 2: 408, 613. 4: 404. 5: 549, 602, 834. 7: 69, 707, 804. 8: 683. 9: 47. 10: 171, 198, 440, 513. 11: 433, 781. 12: 450, 457, 555
agmina. G. 3: 423. AE. 1: 490. 2: 68, 267, 371, 466. 4: 142, 154, 406, 469. 5: 580, 675, 805. 6: 572, 816. 7: 144, 508, 648, 694, 794. 8: 696. 9: 113, 478, 800. 10: 318, 427, 431, 561, 722. 11: 146, 663, 729, 734, 909. 12: 122, 249, 279, 329, 368, 482, 557, 597, 683, 689, 861
agmine. G. 1: 381. 3: 348, 369. 4: 167. AE. 1: 82, 393, 434. 2: 212, 450, 727, 782. 5: 90, 211, 378, 562. 6: 712, 749. 7: 703. 8: 587, 595. 9: 28, 375, 728, 788. 10: 769. 11: 60, 412, 684, 757, 762, 880, 907. 12: 324, 442
agminibus. AE. 9: 686
agminis. AE. 7: 707. 12: 249
Agmon. AE. 10: 128
agnac. E. 2: 21
agnam. AE. 5: 772. 6: 249
agni. G. 1: 341. 4: 435. AE. 9: 61
agnis. E. 3: 6
agnos. E. 3: 103. 4: 45. 7: 15. AE. 1: 635
agnos-

IN VIRGILIUM.

agnoscat. AE. 6: 407
agnosce. AE. 3: 173
agnoscat. AE. 1: 470. 3: 82, 347. 6: 193
agnoscat. AE. 3: 351. 4: 23. 8: 155. 12: 260
agnoscat. AE. 2: 423. 5: 576, 679. 9: 457, 734. 10: 224
agnoscat. AE. 9: 659
agnoscat. AE. 12: 632
agnoscat. AE. 1: 406, 488. 3: 82, 180. 6: 452, 498. 8: 531. 9: 16. 10: 843, 874. 11: 970. 12: 449, 869
agnus. AE. 9: 565
agnus. E. 1: 8
ago. E. 1: 13. N. tr. 4: v. *agere.* 9: 37. AE. 4: 534. 10: 675. 12: 637
Agroas. AE. 3: 703
agrestis. E. 6: 8. G. 3: 163
agrestis. E. 1: 10. 10: 24. G. 2: 531. AE. 5: 40. 7: 523. 11: 67
agrestis. AE. 7: 679
agrestis. G. 1: 160. AE. 7: 111
agrestis. G. 1: 343. AE. 7: 681. 11: 682
agrestis accusat. plur. G. 1: 41. 2: 493. AE. 3: 34. 7: 482, 504. 8: 349. 9: 11. 10: 310
agrestum. G. 1: 10
agri. G. 2: 183. AE. 1: 343. 7: 262. 10: 563. 11: 209
agricola. G. 1: 317, 494. 2: 513. AE. 10: 805
agricolae. E. 5: 80. 9: 61. G. 1: 48, 101, 300, 355. 2: 36, 445. 4: 272. AE. 2: 628. 7: 521
agricolam. G. 1: 259
agricolas. G. 2: 459
agricolis. G. 1: 429. 2: 401. 4: 570. AE. 12: 453
Agrippa. AE. 8: 682
agris. E. 1: 12. G. 1: 422. 3: 249, 434. 4: 159. AE. 7: 206, 812. 11: 198, 247, 431. 12: 24, 185, 516
agro. AE. 12: 898
agros. E. 1: 73. 5: 35, 75. 6: 48. G. 1: 81, 84, 123, 471. 2: 54, 215, 274, 346. 4: 522. AE. 2: 306. 3: 141. 4: 163. 7: 551. 8: 8, 492. 11: 144, 206, 255, 367, 386. 12: 359, 463
agrus. G. 3: 377. AE. 11: 620
agrum. AE. 12: 336
ah. E. 1: 15. 2: 60, 69. 6: 47, 52, 77. 10: 47, 48, 49. G. 2: 252. 4: 526
ahena. AE. 1: 213. 2: 470. 5: 102. 6: 218
aheni. G. 1: 296. 7: 463
ahens. AE. 1: 295, 449. 4: 513. 8: 22. 11: 487, 770
aheno. AE. 6: 228
ahenos. AE. 7: 633. 9: 165
ahiacis. AE. 1: 41
Ajax. AE. 2: 414
ai. G. 4: 359, 381, 415. AE. 1: 142, 297, 438, 464, 595. 2: 155, 289, 296, 639. 3: 103, 189, 480, 543. 4: 591, 630, 641, 660, 704. 5: 365, 551. 6: 46, 52, 318, 630. 7: 121, 259. 8: 122, 185. 9: 52, 184, 221, 303, 355, 749. 10: 285, 379, 444, 473. 11: 24, 29, 459, 464, 520. 12: 156, 622
ajunt. AE. 4: 598

alae. AE. 11: 604, 868
alacr. AE. 10: 729. 12: 337
alacres. AE. 9: 231
alacris. AE. 5: 380. 6: 685
alacris. accusat. plur. E. 5: 58
alae. AE. 4: 121. 11: 835. 12: 551
alarum. AE. 1: 301. 6: 19. 12: 876
alas. G. 4: 27, 106, 203. AE. 1: 689. 3: 226, 520. 5: 217. 7: 191, 561. 8: 224. 11: 730. 12: 848, 869
alatis. G. 4: 259
alba. E. 2: 18. 7: 38. G. 2: 265. 4: 130. AE. 3: 392. 5: 567. 8: 45. 9: 548. 12: 69
Alba. AE. 6: 766
Albae. AE. 9: 387
albat. G. 2: 91
albam. AE. 3: 120. 5: 567
Alban. 1: 271. 5: 597. 6: 770. 8: 48
Albanae. AE. 7: 602
Albane. AE. 8: 643
Albani. AE. 1: 7. 5: 600. 9: 388. 12: 826
Albanum. AE. 6: 763
Albanus. AE. 12: 134
albans. AE. 12: 36
albefere. G. 1: 367. 3: 237. AE. 4: 586. 7: 528
albi. G. 2: 146. AE. 3: 392. 8: 45
albis. G. 3: 82. N. tr. 4: v. *album.* AE. 5: 565. 7: 667. 9: 49. 10: 575. 11: 681. 12: 164
albo. E. 2: 41. G. 2: 71. 3: 56. AE. 8: 82. 12: 87
albos. G. 3: 386. AE. 5: 865. 7: 417. 9: 651
Albula. AE. 8: 332
album. AE. 11: 580
Alburna. AE. 7: 83
Alburnum. G. 3: 147
albus. AE. 7: 517
Alcandrum. AE. 9: 767
Alcanoro. AE. 10: 338
Alcanore. AE. 9: 672
Alcathoon. AE. 10: 747
Alcidae. E. 7: 61. AE. 8: 219. 10: 321
Alcida. AE. 10: 461
Alciden. AE. 5: 414. 6: 123, 392
Alcidas. AE. 6: 802. 8: 203, 249, 256, 363. 10: 464
Alcimedon. E. 3: 44
Alcimedonitis. E. 3: 37
Alcyones. G. 1: 399
Alcymol. G. 2: 87
Alcippen. E. 7: 14
Alconis. E. 5: 11
alebas. G. 4: 563. AE. 8: 318
Alelio. AE. 7: 324, 341, 405, 415, 445, 476. 10: 41
alendum. AE. 3: 50
ales. AE. 1: 394. 5: 506, 861. 11: 721. 12: 247, 255
Alelus. Vid. *Halelus.* AE. 10: 352
Alethes. AE. 1: 121. 9: 246, 307
Alexi. E. 2: 6, 19, 65
Alexim. E. 2: 1. 5: 86
Alexis. E. 2: 56, 73. 7: 55
alga. E. 7: 42. AE. 7: 590
alia. G. 3: 65. AE. 1: 474. 3: 494. 4: 153. 8: 433, 682. 9: 521. 10: 362, 456. 11: 829. 12: 346

aliae. G. 2: 10, 26, 28, 448. 4: 14, 96, 98, 158, 162, 163. AE. 1: 705. 3: 212. 6: 740. 7: 395. 10: 249. 12: 24
aliam. G. 2: 380. 5: 65. AE. 11: 324
alias. E. 1: 25. 3: 78. G. 3: 101. 4: 351. AE. 1: 512. 3: 321. 4: 243. 5: 466. 6: 411. 11: 96, 537, 821
alike. G. 1: 484
alibi. E. 1: 42. G. 1: 55
aliena. G. 2: 76. 4: 244. AE. 4: 311. 10: 78, 866
alienis. G. 2: 149
alieno. AE. 10: 781
alienos. E. 3: 5
aligeri. AE. 12: 249
aligerum. AE. 1: 663
alii. E. 1: 65. G. 1: 264. 2: 22, 503. 4: 171, 172. AE. 1: 213, 427, 428, 740. 2: 330, 332, 374, 399, 449, 467. 3: 643. 4: 37, 593. 5: 102, 164, 834. 6: 248, 616, 847. 7: 181, 633. 8: 449, 450, 530, 587. 9: 568. 10: 290. 11: 64, 91, 193, 473. 12: 119, 133, 287, 577, 578, 584, 586, 627
aliis. E. 2: 49. G. 2: 17. 4: 148. AE. 3: 494. 4: 488. 6: 741. 7: 112. 12: 436
alio. G. 1: 276. 2: 512. 3: 245, 531. AE. 5: 592. 11: 169. 12: 351
alio. E. 8: 99
alios. G. 1: 276, 420. 2: 215, 336, 442. AE. 1: 347, 511, 612. 4: 141. 5: 154, 438, 583. 6: 316, 656, 664. 7: 55. 8: 399, 590. 9: 727, 782. 11: 324, 416. 12: 391
alipedes. AE. 7: 277
alipedumque. AE. 12: 484
aliqua. E. 3: 15
aliquae. E. 6: 60
aliquam. E. 3: 73. 6: 55. AE. 1: 463. 2: 676
aliquando. AE. 8: 200, 602
aliquas. AE. 6: 719
aliquem. AE. 7: 770. 8: 578
aliquid. E. 2: 71. AE. 2: 81. 9: 186. 10: 84, 547
aliquis. AE. 2: 48. 4: 625. 6: 865
aliquod. AE. 2: 81, 89
aliquot. E. 1: 70
alis. G. 1: 382. 4: 82. AE. 1: 397. 4: 180, 240, 252. 5: 319, 515, 657. 7: 408, 476. 8: 769. 9: 14, 578. 11: 756. 12: 319, 866
alite. E. 3: 30. G. 2: 251, 327. AE. 4: 2, 38. 5: 231. 6: 726. 11: 71
aliter. G. 1: 201. 2: 286. 4: 176. AE. 1: 399. 2: 428. 4: 256, 669. 5: 592. 6: 147. 9: 65, 497, 554, 797. 10: 360, 410, 714. 11: 757. 12: 723
altribus. AE. 9: 486. 10: 559
alitis verbum G. 1: 22
alitis. nomen AE. 8: 430. 12: 862
alitur. G. 3: 454
aliturum. AE. 8: 27
alitr. E. 6: 26. AE. 2: 199. 4: 174, 315. 9: 417. 10: 19, 883. 12: 244, 843
alium. E. 2: 73. 10: 23. G. 2: 132. 337. 3: 390
alins. G. 1: 141, 142. 2: 507. 4: 254, 372. AE. 5: 378. 6: 89
alibi. AE. 10: 269

allo-

INDEX ERYTHRAEI

- alabamur.* AE. 3: 131, 569
alabatur. AE. 6: 2. 9: 474. 10: 292
allapsa. AE. 9: 578. 12: 319
allia. C. 2: 11
Allia. AE. 7: 717
alligat. G. 4: 480. AE. 1: 169. 6: 439
allognere. AB. 4: 225. 8: 123
allogniter. AE. 1: 230, 594. 4: 8, 222. 5: 780. 6: 341. 8: 372. 10: 228, 860. 11: 821. 12: 792
allognor. E. 8: 20. AE. 6: 466
alludens. AE. 7: 117
alluit. G. 2: 158. AE. 8: 149
alma. G. 1: 7. AE. 1: 306, 618. 2: 591. 664. 3: 311. 6: 74, 117, 197. 7: 644, 774. 8: 455. 10: 215, 220, 252, 332, 439. 11: 557
almam. AE. 11: 182
almis. G. 2: 233
Almon. AE. 7: 532
Almonem. AE. 7: 575
almmum. E. 8: 17. AE. 5: 64
almus. G. 2: 330
alni. G. 2: 110
alnos. E. 6: 63. G. 1: 136
alnus. E. 8: 53. 10: 74. G. 2: 451
Alpidas. AE. 6: 582
Alpes. G. 1: 474. 3: 474. AE. 10: 13
Alphea. G. 3: 180
Alpheeae. AE. 10: 179
Alpheum. G. 3: 19. AE. 3: 694
Alphelkai. E. 8: 1, 5
Alphiskans. E. 5: 73. 8: 62
Alpina. AE. 8: 661
Alpinas. E. 10: 47
Alpini. AE. 4: 442
Alpinis. AE. 6: 830
Alpis. accus. plur. G. 3: 743
Alsum. G. 12: 304
alia. E. 1: 57. 10: 67. G. 1: 142, 173, 310, 332. 2: 307, 389, 431, 461, 479. 3: 329, 376, 393, 533, 547. 4: 359, 459, 462, 467, 541. AE. 1: 26, 189, 427, 429, 680. 2: 56, 203, 448. 3: 239, 619, 678, 681. 4: 343, 665. 5: 12, 175, 508, 588, 732, 841. 6: 41, 179, 237, 267, 323, 522, 788, 836. 7: 6, 82, 362, 785. 8: 115, 667, 691. 9: 81, 169, 388, 557, 564, 617, 678, 715. No. tra. 4. v. alium. 10: 63, 86, 101, 126, 197, 374, 454, 526, 687, 723. 11: 135, 490, 638, 797, 837. 12: 474, 546, 547, 603, 705, 752, 787, 883, 929
altae. G. 2: 14. 55. 3: 198. 4: 48. AE. 1: 7. 4: 97, 265. 7: 108
altam. G. 1: 364. AE. 9: 403. 10: 246
altaria. E. 1: 44. 5: 66. 8: 64, 74, 105. G. 3: 490. AE. 2: 515, 550. 4: 145, 517. 5: 54, 93. 7: 71. 8: 14, 285. 11: 50. 12: 174
altaribus. AE. 7: 211
altas. G. 2: 305. AE. 3: 699
alte. G. 1: 485. 2: 78, 230, 521. 3: 241, 422. AE. 1: 337, 506. 4: 443. 5: 443. 6: 145. 7: 465. 9: 749. 10: 850. 11: 496, 751, 804. 12: 729
alter. E. 3: 34, 40. 4: 34. 5: 49. 8: 39. G. 2: 397. 3: 224. 4: 91, 93. AE. 1: 544. 3: 356. 5: 298, 299, 311, 568. 6: 143, 164. 7: 321, 649. 9: 179, 772. 10: 27. 11: 670, 671. 12: 639, 830
altera. E. 3: 71. 4: 34. plur. 35. G. 2: 228. 3: 286. 4: 339, 340. AE. 3: 86. 6: 713, 893, 895. 7: 690. 9: 131. 12: 168, 582, 830
alterius. G. 1: 158. 2: 32, 33. AE. 2: 667. 3: 31, 33
alterna. E. 3: 59. 5: 14. G. 3: 192. AE. 5: 376. 6: 121. 11: 426
alternantes. G. 3: 220
alternantii. AE. 4: 287
alterni. AE. 12: 233
alternis. E. 3: 59. 7: 18. G. 1: 71, 79
alterno. AE. 11: 624
alternos. E. 7: 19. AE. 3: 423. 5: 584. 8: 634. 12: 386
alterum. AE. 2: 667
altri. G. 4: 333. AE. 5: 799. 9: 697. 10: 806. 12: 181
altior. G. 2: 290. AE. 8: 152. 10: 625. N. tr. 4. v. altum. 11: 697. 12: 902
altis. E. 1: 84. 7: 66. G. 1: 357, 411. 3: 273. 4: 112, 125, 533. AE. 1: 95. 2: 219, 464. 3: 322, 644, 675. 4: 187. 6: 603, 668. 7: 59, 275, 413, 563, 624, 726. 8: 321. 9: 325, 470, 530, 805. 10: 121, 287, 469, 707. 11: 36, 256, 462, 485. 12: 523
altissima. AE. 8: 234
altius. E. 6: 38. G. 2: 290. 3: 76, 442, 553. 4: 285. N. tr. 4. v. altum. AE. 7: 529. 10: 813
alto. E. 4: 7. 6: 76. G. 1: 96, 324, 442. 3: 238, 354, 505. 4: 78, 96, 227. AE. 1: 3, 110, 126, 160, 297. 2: 2, 290, 307, 410. 4: 230, 574, 661, 691. 5: 45, 220, 243, 261, 489, 511, 542, 727. 6: 310, 436, 500, 599. 7: 25, 95, 141, 168, 200, 674, 704. 8: 66, 395. N. tra. 4. v. altum. 423, 461, 541. 9: 125, 644. 10: 633, 877. 11: 95, 301, 456, 482, 633, 721, 817, 849, 853. 12: 114, 244, 357, 365, 886, 941
altorum. G. 3: 520
altos. E. 8: 86. G. 3: 412, 535. AE. 1: 61, 692. 2: 635. 3: 662. 4: 151, 645, 685. 8: 692. 10: 658. 11: 98, 740, 810. 12: 675
alticem. AE. 3: 273
altum. G. 1: 455. 2: 210. 3: 42. N. tr. 4. 93, 358. 4: 107, 528, 560. AE. 1: 34, 209. 3: 11, 70, 192, 375, 454. 4: 310. 5: 164, 375, 764. 7: 682. 9: 699. 11: 187, 211
altus. G. 4: 368. AE. 6: 9. 8: 27. 9: 30. 10: 737, 755, 875. 11: 726. 12: 140, 295
alvearia. G. 4: 34
alveo. G. 11: 253. AE. 6: 412. 7: 33, 303, 436. 9: 32
alvens. G. 1: 203
alumno. AE. 6: 877. N. tr. 4. v. alumnus. 11: 33. N. tr. eodem. v. alumnus.
alumnus. AE. 6: 595. N. ibid.
alvo. G. 2: 453. AE. 2: 401. 6: 516. 9: 152. 12: 273
alvum. G. 3: 427. 4: 94. AE. 2: 51
alvus. G. 3: 80. AE. 10: 211
ama. AE. 5: 163
amabat. E. 2: 52
amabit. E. 5: 76. 7: 63
amans. AE. 4: 101
amant. E. 3: 59. 8: 108. G. 3: 396
amantem. G. 4: 488. AE. 1: 352. 4: 296, 370, 479
amantes. E. 8: 25. AE. 4: 520
amanis. AE. 4: 429. 6: 526
amanis. accus. plur. G. 3: 218, 315. 4: 124. AE. 4: 221, 520
amara. E. 10: 5. G. 2: 86. N. tr. 4. v. amarum. 238
amatacus. AE. 1: 693
amarue. E. 6: 62
amaras. E. 1: 79
amare. G. 3: 186. AE. 3: 134. N. de Improprie.
amare. domem. AE. 10: 900
amari. verbum. E. 5: 89
amari. E. 7: 41
amatis. G. 1: 120. 2: 314. AE. 10: 368, 591. 11: 337. 12: 766
amaro. E. 6: 68. AE. 4: 203. N. tr. 4. v. amarum. 12: 588
amator. G. 2: 247
amatos. E. 3: 110
amarum. G. 4: 431
Amarylli. E. 1: 37. 8: 77, 78, 101
Amaryllida. E. 1: 5. 9: 22
Amaryllidis. E. 2: 14. 3: 81
Amaryllis. E. 1: 31. 2: 52
Amasene. AE. 7: 685
Amasenus. AE. 11: 547
Amastram. AE. 11: 673
amat. E. 3: 62, 84, 88. 5: 61. 7: 63. G. 2: 113
Amatae. AE. 7: 343, 401, 581. 9: 737. 12: 56
Amatam. AE. 12: 71
Amathus. AE. 10: 51
amati. AE. 10: 189
amavit. E. 5: 52. AE. 6: 129
Amaxou. AE. 11: 648
Amaxones. AE. 11: 660
Amazoniam. AE. 5: 311
Amazonidam. AE. 1: 490
ambae. G. 4: 341, 342. AE. 5: 157. 12: 190
ambages. G. 2: 46. AE. 1: 342. 6: 29, 99
ambas. G. 1: 238. AE. 4: 679. 6: 496, 540. 10: 844, 688. 12: 136
ambasa. AE. 5: 752
ambasas. AE. 3: 257
ambiguac. AE. 5: 655. 8: 580
ambiguam. AE. 1: 661. 3: 180. N. tr. 4. v. anceps.
ambiguas. AE. 2: 99
ambiguamque. AE. 5: 326
ambisi. AE. 10: 243. N. tr. 4. v. ambire.
ambire. AE. 4: 283. N. ibid. 7: 333
ambis. AE. 6: 550. N. ibid.
ambo. E. 3: 34. 5: 1, 7. 6: 18. 7: 4, 18. G. 4: 88. AE. 8: 446. 10: 125. 11: 291, 906. 12: 342, 525
ambobus. AE. 1: 458. 2: 710. 7: 470
amborum. E. 1: 62. AE. 5: 425. 7: 316. 8: 142, 241, 423. 9: 251. 10: 759. 12: 731
ambos. G. 4: 88

ambro

IN VIRGILIUM.

ambigua, G. 415. AB. II 403. Pz.
 419
ambigua, AE. 12: 301
ambiguum, AE. 12: 298
amella, G. 4: 271
amens, G. 2: 486
amens, AE. 2: 344, 321, 745. 3: 307.
 4: 203, 279. 7: 460. 9: 424, 478. 10:
 681. 12: 622, 744, 776
amentaque, AE. 9: 665
Amerina, G. 1: 265
amet, E. 3: 90
amica, AE. 2: 255
amice, AB. 6: 507, 509
amic, AE. I: 486. 2: 93. 5: 337, 350, 719.
 869. 6: 149. 8: 172
Amyci, AE. 1: 222. 5: 373
amylis, AE. 2: 147, 372. 5: 41. 770. 8:
 126. 10: 466
amictiam, AE. 11: 321
amictiam, AE. 7: 546
Amyclaci, G. 3: 89
Amyclaeum, G. 3: 345
Amyclis, AE. 10: 564
amico, AE. 3: 463
Amyco, AE. 10: 704
amicos, G. 4: 115. AE. 5: 57. 7: 265.
 II: 109
amifi, AE. 1: 516
amifn, AE. 1: 412. 3: 405, 545. 7: 669.
 8: 33. 11: 77. 12: 401, 885
amifnam, AE. 5: 421
amifnas, G. 3: 563. AE. 6: 301: 12: 602
amican, AE. 9: 610. 2: 735. 3: 82. 5:
 452. 9: 198, 389, 430, 444, 774
Amycan, AE. 9: 772. 12: 509
Amyneae, G. 2: 97
Amynta, E. 3: 75
Amyntas, E. 2: 35, 39. 3: 66, 83. 5: 8,
 15, 18. 10: 37, 38, 41
amifsi, G. 2: 198. 3: 227. AE. 8: 332
amiffa, G. 3: 70. AE. 5: 519. 795. 11:
 868. 12: 236
amiffae, AE. 3: 341
amiffam, AE. 2: 741. 4: 378
amiffi, AE. 11: 272
amiffis, G. 4: 318. AE. 1: 252, 474. 5:
 271, 699, 713
amiffio, G. 4: 213. AE. 5: 867
amiffis, G. 4: 512. AE. 1: 217. 2: 148
amiffum, AE. 5: 614, 814
Amiterna, AE. 7: 710
Amiterninus, G. 3: 550
amis chat, AE. 5: 853
amisttes, AE. 11: 409
amitta, AE. 3: 710
Ammonae, AE. 4: 198
amne, AE. 11: 457
amnem, E. 3: 25. G. 0: 1: 144. 3: 37. 4:
 362. AE. 3: 694. 6: 318, 374, 705.
 7: 792. 8: 58, 204, 236, 297. 9: 423.
 11: 562. 12: 417
amnes, G. 1: 478. 2: 187, 485. 3: 2,
 428, 554. 4: 233. AE. 4: 164. 5: 807.
 12: 524
amni, G. 0: 203. 3: 447. AE. 8: 473,
 549. 9: 469, 790. 11: 316
amnius, AE. 8: 71. 9: 30
amuir, G. 0: 115. 3: 520. 4: 293, 319,
 373. AE. 2: 496. 6: 550, 659. 7: 465,
 Tuo, IV.

516, 701, 728. 8: 64, 240. 9: 124. 10: 199, 806. 11: 405
ambr. accuf. plur. a.e. f: 634. 6: 671. 11: 298
amo. E. 3: 78
amocna. A.E. 5: 734. 6: 638
amocno. A.E. 7: 30. 8: 31
amocnoem. A.E. 9: 680
amotahum. E. 3: 89. 4: 105
amov. E. 2: 68. 3: 101, 102
43, 47, 85, 89. 10: 21, 28, 29, 44, 69, 73. 0: 301. 3: 112, 244, 259, 269, 292, 394. 4: 177, 205, 325. A.E. 1: 644, 689. 2: 10. 4: 17, 307, 347, 412, 516, 532, 624. 5: 394. 6: 24, 133, 442, 824. 7: 461, 636. 8: 184, 327. 9: 182. 10: 188, 872. 11: 323, 538, 739, 892. 12: 70, 282, 668
amove. B. 6: 10, 46. 8: 18, 81. 10: 10. 0: 2. 476. 3: 285. A.E. 1: 171, 344, 349, 675, 721. 2: 343. 3: 298, 330. 4: 54, 395. 5: 5, 296. 6: 314, 455, 889. 7: 97, 496, 550, 769. 8: 163, 394. 9: 197. 10: 614, 789. 11: 549, 782. 12: 29, 392
amovem. 0: 4: 464. A.E. 1: 663, 716, 749. 2: 789. 3: 487. 4: 85, 171. 5: 655. 6: 28, 474. 8: 373. 10: 191. 11: 583
amoves. E. 3: 109. 8: 23. 9: 56. 10: 6, 34, 53, 54. 0: 3: 227. 4: 347. A.E. 4: 18, 292
amori. E. 2: 68. 10: 69. A.E. 4: 38, 414
amoris. G. 3: 210. A.E. 5: 538, 572
amotris. E. 1: 350. 5: 334. 10: 326
Amphion. E. 2: 24
Amphryfla. A.E. 6: 398
Amphrylo. 0: 3: 2
Amphitryoniadae. A.E. 8: 103
Amphitryoniades. A.E. 8: 214
ampla. A.E. 1: 725. 2: 310. 4: 93
amplectens. A.E. 10: 523
amplecti. G. 2: 42
amplectitur. A.E. 8: 369
ampletor. A.E. 3: 351
amplexa. A.E. 4: 686
amplexax. G. 2: 367. A.E. 2: 490, 517
amplexi. A.E. 2: 218
amplexus. A.E. 6: 698. 8: 388, 568
amplexus. E. 3: 45. A.E. 1: 687. 2: 214. 3: 607. 5: 86, 351. 8: 124, 405, 615
amplis. E. 3: 353
amplis. E. 3: 105. G. 4: 503. A.E. 1: 683. 3: 192, 260. 5: 8. 9: 426, 519. 11: 807. 12: 680
amplum. A.E. 6: 743
Amfantii. A.E. 7: 565
amurca. G. 1: 194. 3: 448
Au. E. 3: 1, 21. 5: 53, 87. 8: 49, 108. 9: 1. G. 1: 29, 32. 2: 158, 161, 227, 273. A.E. 1: 329. 2: 390. 3: 39. 4: 208, 325, 544. 5: 28. 6: 533, 719, 864. 8: 114. 9: 114, 185, 400. 10: 89, 681, 683. 11: 389. 12: 230, 636
Anagnia. A.E. 7: 684
anceps. A.E. 4: 603. 10: 304, 359. N. 1: 4
Anchemolum. A.E. 10: 389
Anchifa. A.E. 3: 475. 5: 244, 424. 6: 322, 331. 7: 152
Anchifae. An. 1: 617. 2: 300. 4: 351, 422

427. f. 31, 99, 535, 537, 632, 664,
723. 8: 156. 9: 647. 10: 534
Anchisa. AE. I: 617
Anchiso. AE. 5: 761
Anchisen. AE. 2: 597, 747. 3: 82, 179,
710. 5: 614. 6: 670. 7: 134
Anchisus. AE. 2: 687. 3: 9, 263, 473,
525, 539, 558, 610. 6: 679, 713, 723,
752, 855, 868, 888, 898. 7: 123, 245.
8: 163. 12: 934
Anchisiade. AE. 6: 126, 348
Anchisiades. AE. 5: 407. 8: 521. 10: 250.
822
anchora. AE. II: 169. 3: 277. 6: 6, 902
ancile. AE. 7: 188. N. de Genere ar-
morum.
ancilla. AE. 8: 664
ancipitemque. AE. 5: 589
ancipites. AE. 5: 654
ancipiti. AE. 3: 47. 7: 525
Ancus. AE. 6: 816
Androgi. AE. 2: 392
Androgeo. AE. 6: 20. *casus generandi*
Graccae, *sicut supra* Chaonio *pro*
Chaonii. *Probus Infitatis artium*.
Androses. AE. 2: 371, 382
Andromachae. AE. 3: 487
Andromacho. AE. 2: 456. 3: 303, 319,
482
Andromachen. AE. 3: 297
anethi. E. 2: 48
anfractu. AE. II: 522
angis. O. 3: 497. AE. 8: 260. 9: 89
angem. AE. 2: 379. 7: 346
angues. AE. 2: 204. 7: 460, 658
anguis. AE. 7: 561
anguis. E. 3: 93. 8: 71. O. I: 205, 244.
2: 154. 3: 425. AE. 5: 84. 8: 300
anguis. *accus. plur.* O. 3: 38. 4: 482.
AE. 6: 572. 8: 289, 437, 697
Angustiae. AE. 7: 759
angusta. AE. 2: 332. 3: 687. II: 309
angustae. AE. II: 525
angusti. O. 4: 206, 296. AE. 3: 411. 8:
366
angustis. O. 3: 290
angusto. O. 4: 83. AE. 3: 419. 4: 405
angustos. O. 4: 35
angustum. O. 1: 380
angustus. O. 2: 75. 4: 206
anhela. G. 3: 497
anhelans. AE. 10: 837
anbelanti. AE. 5: 254
anhelat. AE. 8: 421
anhele. AE. 12: 790
anheleis. G. I: 250. 2: 135. AE. 5: 739
anbelinus. AE. 5: 199, 432. 9: 814
anhelum. AE. 6: 48
Anicna. G. 4: 369
Anicnem. AE. 7: 683
anili. AE. 4: 641
anilis. AE. *accus.* 7: 416. 9: 489
anima. O. 4: 526. AE. 2: 118. 4: 385.
10: 529. 12: 648
animadversis. O. 2: 259. 3: 123
animine. E. 6: 32. AE. 5: 81. 321. 8:
319, 427, 486, 669, 713, 827. 8: 403.
N. tr. 4. v. *anima*. 9: 580. 10: 376,
601. II: 372
animalis. E. 6: 40. O. 4: 309. AE. 3:
147

INDEX ERYTHRAEI

147. 8: 26, 9: 224
animam. G. 4: 204. AE. I: 98. 3: 67, 654. 4: 652, 695. 5: 98, 483. 6: 818, 885. 7: 351. 9: 224, 349, 443. 10: 348, 525, 598, 854, 908. 11: 162, 408, 440. 12: 230
animatum. AE. 6: 264
animas. E. 8: 98. O. 2: 134. N. tr. 4. v. *anima*. 3: 495. 4: 238. N. ibidem. AE. 3: 140. 4: 242. 6: 411, 436, 680, 720, 758. 8: 564, 567. 9: 663. 11: 24. N. tr. 6: 883
animi. G. 3: 165, 289. 4: 491. AE. 2: 61, 73, 144, 316, 451. 3: 260. 4: 203, 300, 529. 5: 202, 404. 8: 4, 151. 9: 123, 246, 498, 611, 685. 10: 898. 11: 300, 417, 451. 12: 19
animis. G. 3: 119. 4: 132. AE. I: 11, 149. 2: 120, 355, 386, 712, 799. 3: 89, 250, 505. 5: 304, 429, 462, 473, 529. 6: 261, 832. 7: 42, 216, 401, 475, 814. 8: 228. 256, 530. 9: 688, 703. 10: 7, 104, 357, 686. 11: 18. 291, 438, 491, 641, 715, 733. 12: 371, 535, 574, 788, 892
animo. E. 3: 74. O. 4: 531. AE. I: 26, 529, 582. 2: 575, 660. 3: 34. 4: 3, 15. 5: 748. 6: 105, 158, 332, 690. 8: 370. 9: 191, 721, 741. 10: 648, 680, 686, 890. 12: 26, 142, 348, 439
animorum. G. 1: 419. 4: 86
animos. G. 2: 30. 3: 100, 182, 207. 4: 69, 83, 105, 240. AE. I: 57, 153, 202, 515, 722. 2: 617, 355. 3: 342. 4: 13, 210, 414. 5: 192, 292, 751. 6: 782. 7: 383, 482, 550. 9: 127, 144, 249, 637, 721. 10: 250, 259, 278. 11: 315, 366. N. tr. 4. v. *anima*. 800. 12: 4: 251, 426
animosa. AE. 12: 277
animosi. G. 2: 441. N. tr. 4. v. *anima*.
animosum. O. 3: 81
animus. E. 9: 51. O. 2: 51, 285. 3: 521. 4: 386, 516. AE. I: 304, 464. 579. 2: 586, 741. 3: 434, 611. 4: 22, 54, 113, 197, 285, 395, 630. 5: 465, 640, 720, 869. 6: 11, 344, 468, 890. 8: 20. 9: 294, 311, 717, 764. 10: 548. 11: 538. 12: 57, 487
animus. AE. 2: 12. 3: 60. 4: 639. 5: 363, 720. 7: 356. 9: 205. 10: 487, 610, 715. 11: 325, 510. 12: 23
Anis. AE. 3: 80
Anna. AE. 4: 9, 20, 31, 416, 421, 500
Anne. AE. 6: 919
annalis. accus. plur. AE. I: 373
Annam. AE. 4: 634
anni. G. I: 64, 224. 2: 514. AE. 2: 198. 6: 797
annis. E. 5: 67. O. 3: 95. AE. I: 235. 2: 14, 87. 6: 21, 649. 7: 53, 205. 8: 47, 511. 9: 235, 246. 11: 174. 12: 686
annixa. AE. 4: 690
anno. E. 7: 43. O. 3: 304
annos. O. 2: 100, 208, 294. 3: 47, 61. 4: 208. AE. I: 31, 47, 74, 272. 2: 363, 647, 715. 6: 329, 748. 7: 60. 8: 399, 481, 560. 9: 8, 311. 10: 549, 308
annosa. AE. 6: 282
annosam. AE. 10: 766
annoso. AE. 4: 441
annua. G. I: 216, 338. AE. 5: 53. 8: 173
annue. O. I: 40. AE. 9: 625
annuerint. AE. 11: 20
annuerit. AE. 12: 187
annuis. AE. I: 250
annuit. AE. 4: 128. 9: 106. 10: 115. 11: 797. 12: 841
annum. G. I: 6, 217, 258. 2: 405. AE. 3: 284. 9: 155. 11: 290
annus. E. 3: 57. 8: 39. O. 2: 402, 516. AE. 3: 139. 6: 311
annuus. AE. 5: 46
anija. E. 6: 17
anijali. AE. 7: 569
anjas. E. 3: 45
anser. E. 9: 36. G. I: 119. AE. 8: 655
Antaeum. AE. 10: 561
Antaeus. AE. 12: 443
Antandro. AE. 3: 6
ante. E. 1: 46, 60, 62. 2: 62, 3: 65, 78. 5: 70, 85. 6: 70, 80. 9: 15, 63. O. I: 125, 167, 173, 221, 225, 347. 2: 230, 259, 261, 266, 369, 475, 663. 3: 01, 206, 266, 348, 489, 503, 552. 4: 306, 351, 458, 477. AE. I: 95, 114, 334, 347, 349, 374, 673. 2: 40, 270, 469, 531, 589, 663, 773. 3: 150, 255, 302, 321, 384. 545. 4: 27, 36, 59, 62, 141, 204, 328, 411, 538, 620, 657. 5: 109, 151, 185, 237, 318, 381, 406, 492, 540, 553, 570, 673, 731, 833. 6: 47, 52, 105, 140, 152, 216, 273, 308, 343, 604, 667. 7: 55, 162, 420, 531, 623, 673. 8: 104, 590, 640, 719. 9: 47, 115, 141, 293, 300, 311, 315, 591, 595, 624, 627, 648. 711. 10: 385, 420, 643. 11: 32, 167, 233, 302, 311, 416, 424, 537, 744, 806, 821, 887, 915. 12: 82, 334, 354, 391, 448, 455. 612. 638, 680
Antea. AE. I: 181, 510. Solipater Carisius auctor est nonnullos legere *Anthea* *figma*. 5: 410
anteferam. AE. 4: 371
anteirent. AE. 12: 84
ante-malorum. AE. I: 198
Antennae. AE. 7: 631
antennarum. AE. 3: 549
Ante-or. AE. I: 242
Ant-noridas. AE. 6: 484
antes. O. 2: 417. N. tr. 8
antetalis. AE. 6: 677
anteveni. G. 3: 71
antevolans. AE. 9: 47
antevolant. AE. 12: 455
Authens. AE. 12: 443
Antigones. E. 5: 89
Antiphaten. AE. 9: 696
antigna. AE. I: 12, 375, 531, 626. 2: 188, 363, 714. 3: 164, 4: 312, 633, 670. 5: 688. 7: 178, 365. 11: 540. 12: 529
antignae. O. 2: 174. AE. I: 642. 2: 742
antignam. AE. 2: 137, 626. 3: 96, 342. 6: 179. 7: 306. 10: 688
antignas. G. 2: 205. AE. 2: 635. N. in *differentiis*. v. *antiquus*.
antigni. AE. 4: 458. 11: 253, 851. 12: 397
antignis. AE. 3: 131. 10: 719
antigna. O. 3: 332. AE. 7: 38
antignem. AE. 9: 647
antignos. E. 9: 46. G. 2: 157
antignum. AE. 3: 15. 4: 431. 5: 608. 6: 580, 648. 9: 266. 12: 897
antignus. AE. 11: 316
Antenins. AE. 8: 685
Antorem. AE. 778, 779
antra. G. 4: 429. AE. 8: 419
antris. G. 4: 509
antro. E. 1: 76. 5: 6, 19. 6: 13. 9: 48. O. 4: 44, 152. AE. I: 52. 3: 432, 446, 617, 624, 641. 6: 77, 99, 262, 400, 418, 423. 8: 217, 254, 257, 424, 630
antrum. E. 5: 6. AE. I: 166. 3: 631. 6: 11, 42, 157. 8: 451
Anubis. AE. 8: 698
anns. AE. 7: 419
anxius. AE. 9: 89
Anxuris vel Anxurus. 7: 799-10: 548
Annas. E. 6: 65
Anniae. E. 10: 12
Anois. G. 3: 11
Aornum. AE. 6: 242
Apenninicae. AE. 11: 700
Apenninus. AE. 12: 703
aper. E. 5: 76. G. 3: 248. AE. 10: 708
apere. AE. 3: 206. N. tr. 4: 11: 884. 12: 26
aperires. AE. 2: 60
aperit. G. I: 217. AE. E: 107, 146. N. tr. 4: 246. 6: 12, 406. N. tr. 4. v. *apertam*. 7: 448, 570. 10: 864
aperitur. AE. 3: 275. 8: 681. N. tr. 5. v. *apere*.
aperta. G. I: 393. 3: 194. AE. 9: 566. 11: 368
apertas. AE. 10: 13. 11: 748
apertis. AE. 7: 448, 570. 10: 864
apertum. 9: 25
apeto. G. 2: 280. AE. I: 155, 394. 5: 212. 6: 262. 8: 523. 11: 493. 12: 333, 353, 450
apertos. O. 2: 112. AE. 11: 904
apertum. AE. I: 587. N. tr. 4: 10: 314. 11: 666
apes. E. 5: 77. 10: 36. O. 2: 452. 4: 177, 285, 556. AE. I: 430. 6: 707. 7: 64. 12: 588
apex. AE. 2: 683. 10: 270
Aphidnum. AE. 9: 702
apibus. E. I: 55. O. I: 4. 2: 213. 4: 8, 37, 139, 149, 197, 220, 251, 318, 534
apicm. AE. 4: 246. 7: 66, 12: 492
apices. AE. 8: 664
apio. E. 6: 68. O. 4: 121
Apolline. AE. 10: 171
Apollinis. AE. 2: 430. 3: 79, 12: 516
Apollo. E. 3: 104. 4: 10, 57. 5: 35. 6: 73. 10: 21. O. 4: 7, 323. AE. 2: 121. 3: 119, 154, 162, 251, 275, 395, 434, 479. 4: 144, 345, 376. 6: 9, 101, 344, 7: 241. 8: 336, 704. 9: 638, 649, 654, 656. 10: 875. 11: 785. 12: 393, 405
apparat. AE. 9: 147. 10: 453. 11: 117
apparent. G. 3: 353. AE. I: 118. 2: 422, 484, 622. 3: 103, 193. 11: 605. 12: 850

IN VIRGILIUM.

apparere. E. 9: 60. O. I: 484. AE. 8: 17
apparet. G. I: 404. AE. 2: 483. 3: 270, 531. O. I: 557
apparet. 8: 241. IO: 579. 12: 576, 941
appellabunt. AE. 5: 718
appellat. AE. 5: 540
appetit. AE. 11: 277
applicat. AE. 616. IO: 536. 12: 303
appono. O. 4: 280
apponere. AE. 4: 602
appulit. AE. 1: 377. 3: 338, 715. 7: 39
apri. E. 7: 29. AE. 1: 324
aprilis. E. 9: 49. O. 2: 522. AE. 5: 128. 6: 312
apros. E. 2: 59. 3: 75. IO: 56. O. 3: 411
aprum. AE. 4: 159
aptans. AE. 2: 672
aptant. O. 4: 74. AE. 5: 753
aptantur. O. I: 172
aptat. AE. 9: 305
aptare. O. 2: 359. AE. 1: 552. 3: 472. N. tr. 4. v. aptum. 5: 247. 7: 731. IO: 131
aptat. AE. 8: 80, 721. 9: 364. IO: 588. N. ibid. 11: 8. 12: 88
aptimus. AE. 2: 390
aptent. AE. 4: 289. IO: 259
aptus. G. 2: 234
aptos. O. 3: 168
aptum. AE. 4: 482. 6: 798. 11: 202
apud. E. 3: 62. AE. 2: 71. 4: 539. 5: 261. 6: 568. 11: 288. 12: 331
aqua. O. I: 369. 2: 244. AE. 5: 696. 6: 336, 356, 636. 7: 517. 8: 549
aquas. E. 5: 47. 8: 87. O. 2: 349. AE. 1: 105, 167. 7: 464. 8: 22. IO: 196, 603. 11: 495
aquam. E. 8: 64. 9: 9. G. 3: 14. AE. 4: 489
aquantur. O. 4: 193
Aquarius. G. 3: 304
aquarum. O. I: 322. 4: 136, 229, 365. AE. 8: 77
aqua. G. 3: 335. 4: 61. 166. 410. AE. 6: 298, 374
Aquicolus. AE. 9: 684
aquila. E. 9: 13
aquila. AE. 11: 752. Vide *Jovis ales*, *Jovis armiger*.
Aquai. AE. 7: 464
aquilo. G. 2: 404. 3: 196
aquilone. O. I: 459. AE. 1: 102. 5: 2, 7, 361
aquilonem. G. 2: 113
aquiloni. O. 2: 261
aquilonibus. O. 2: 334. AE. 1: 391. 3: 285. 4: 310
aquis. AE. 5: 821. 8: 89
aquasae. E. IO: 66. AE. 8: 429
aquosam. AE. 9: 671
aquosi. O. 4: 234
aquosus. AE. 4: 52
ara. verbum. O. I: 299. nomen. AE. 2: 513, 523. 7: 764. 9: 585. 12: 298
Arabis. AE. 8: 706
Arabis. AE. 7: 605
Arabum. O. 2: 115
Aracynthe. E. 2: 24

arac. O. 4: 276, 379. AE. 1: 417. 2: 129, 155, 514. 3: 63. 4: 509, 676. 5: 639. 8: 179, 718
aracem. E. 1: 7. G. 2: 395. 3: 486. AE. 2: 223, 425. 6: 177. 8: 85, 186, 271, 337, 640. 12: 219
arando. G. 2: 204, 239
arandum. AE. 2: 780. 3: 495. 4: 212
aranea. G. 4: 247
arant. AE. 3: 14. 7: 798
Ararim. E. 1: 63
aras. E. 5: 65. O. 2: 193. 3: 5. 4: 541, 549. AE. 1: 109, 334, 349, 355. 2: 202, 501, 663. 3: 25, 279, 305, 332, 545. 4: 56, 62, 200, 204, 219. 5: 48, 86, 101, 237, 661, 217. 6: 124, 252. 7: 245. 8: 106, 284, 542, 640, 719. 9: 627. 12: 118, 201, 215, 283, 496
arar. O. 2: 224. AE. 7: 417
arator. E. 3: 42. 4: 41. G. 1: 261. 2: 207. 3: 517. 4: 512. AE. 10: 804
aratra. E. 2: 66. O. 3: 50, 519
aratri. O. 1: 19, 162, 170. AE. 7: 635
aratriis. O. 1: 213. 2: 189. 3: 62. AE. 7: 539
aratro. G. 1: 45, 98, 494, 506. 2: 513. AE. 5: 755. 9: 434
aratum. E. 6: 50
Araxes. AE. 8: 728
arbor. v. *arbores*. G. 4: 142
arbor. E. 1: 38. 3: 70. 7: 54. O. 1: 262. 2: 76, 300, 470. 3: 256, 353. 4: 557. AE. 4: 485. 5: 504. 6: 136, 141, 187, 203. IO: 207
arboris. G. 1: 55
arboris. AE. 1: 190
arborum. AE. 12: 888
arboribus. E. 3: 81. 5: 32. IO: 54. O. 1: 444. 2: 9, 89, 116, 267, 278. 4: 560. AE. 1: 311. 2: 300. 3: 139, 230. 6: 178. 8: 96. 12: 454
arboris. O. 2: 124. 3: 233. 4: 44. AE. 7: 108. IO: 835. 12: 105
arbus. E. 3: 56. G. 2: 57, 66, 81, 131, 150, 290. 4: 24, 142. AE. 3: 27. 6: 206. 12: 210
arbuscula. E. 1: 40. 2: 13. 4: 2. 5: 64. G. 2: 416. 3: 328. AE. 10: 363
arbusculum. E. 3: 10
arbuta. G. 1: 148. 2: 520. 3: 301. 4: 181
arbutae. G. 1: 166
arbutis. AE. 11: 65
arbutus. E. 3: 82. 7: 46. G. 2: 69
Arca. AE. 12: 518
Arca. AE. 8: 518. IO: 364, 397. 11: 395
Arca. E. 7: 4, 26. IO: 31, 33. AE. 8: 51, 352. IO: 364, 491. 11: 93, 142. 835. 12: 231, 281
Aradia. E. 4: 58
Aradiae. E. 10, 59. G. 3: 392. AE. 8: 159. IO: 429
Aradibus. AE. 10: 452
Aradii. O. 4: 283. AE. 8: 573
Aradiis. AE. 5: 299. IO: 425. 12: 272
Aradiis. AE. 12: 551
arcana. AE. 1: 262. N. tr. 1. 6: 72. 7: 123
arcana. AE. 4: 422. N. tr. 1. v. *arcantum*.
Aaa 2

Arias. AE. 8: 102, 129. IO: 239
arce. AE. 1: 56. 2: 33, 41, 245. 3: 531. 4: 410. 6: 17, 519, 832. 7: 70. 8: 1. 9: 86. IO: 805. 11: 490
arceat. AE. 11: 826
arcebat. AE. 2: 406
arcebat. AE. 1: 31
arcebis. G. 3: 155
arceum. AE. 1: 251, 366, 424. 2: 226, 315, 322, 760. 3: 134, 336. 8: 89, 357, 657
Arceus. AE. 9: 583
arcent. G. 3: 131. 4: 168. AE. 1: 435
Arcentis. AE. 9: 581
arcentur. AE. 7: 779
arcevet. AE. 1: 300
arces. E. 2: 61. O. 2: 535. 4: 461. AE. 1: 20, 298, 420. 3: 109, 291, 553. 4: 234, 260, 347. 6: 9, 774, 784. 7: 61, 364, 696. 8: 375. 11: 477
arcessere. O. 4: 224. AE. 6: 119
arcessit. AE. 5: 746
arcessite. AE. 10: 11
arce. AE. 5: 742. 6: 316
arce. AE. 8: 73
Archetium. AE. 12: 459
Archippi. AE. 7: 752
aribus. G. 2: 172. AE. 10: 12
arceis. AE. 2: 166, 319. 8: 313, 652. 9: 151
arceis. accus. plur. O. 1: 240. AE. 2: 615. 12: 655, 698
Arctonem. AE. 3: 75
Arctia. AE. 2: 146
Arctis. G. 4: 297. AE. 1: 293
Arcton. G. 1: 138
Arctus. O. 1: 245, 246. AE. 6: 16
Arctum. O. 1: 204
Arctum. O. 1: 68. AE. 1: 744. 3: 516
arctum. AE. 507, 513. 6: 804. 11: 654
arctum. E. 3: 12. AE. 1: 187, 318. 3: 533. 5: 521, 609, 658. 8: 704. 9: 15. 11: 575. 12: 815
arctus. O. 1: 381. 2: 26, 448. AE. 5: 88, 500. 7: 164. 9: 631, 665. IO: 169. 11: 652, 774, 874
Ardea. O. 1: 364
Ardea. AE. 7: 411, 412, 631. 9: 738. 12: 44
ardebant. G. 3: 512. AE. 1: 515, 581
ardebat. E. 2: 1. 5: 86. G. 4: 426. N. tr. 4. v. *ardere*. AE. 4: 262. 8: 163. 11: 782
ardemus. AE. 2: 105
ardens. O. 1: 34. 4: 91. AE. 2: 41, 529. 5: 277, 456. 6: 5, 130. 9: 421. IO: 514. N. tr. 4. v. *ardere*. 689
ardent. O. 3: 490. AE. 2: 316. 11: 602, 895
ardente. G. 1: 391. AE. 7: 244
ardentem. O. 4: 384. AE. 6: 467. 7: 142, 345. 9: 198, 535, 652, 703, 760. IO: 262. 12: 55, 732
ardentes. O. 3: 505, 564. 4: 99. AE. 1: 423
ardenti. E. 2: 13. AE. 10: 552
ardentia. AE. 2: 405
ardentibus. AE. 4: 482. 6: 254, 798
ardentis. O. 1: 222. AE. 12: 101
ardentis. accusat. plur. O. 3: 46. 4: 451. AE.

INDEX ERYTHRAEI

- AE. II 472. 2: 210, 734. 5: 637, 648.
 7: 781. 9: 568. 11: 200. 12: 670
ardescit. AE. I: 713. 11: 607
ardet. AE. 491. 2: 311. N. II. 4. V. ar-
 dere. 4: 101, 281. 7: 623. 9: 66. 10:
 270. N. ibid. 12: 3, 71. N. ibidem.
 325
ardor. AE. 4: 581. 7: 393. 10: 273. 11:
 786
ardore. O. 3: 432
ardorem. AE. 9: 184
ardua. G. 2: 67. 3: 58, 79, 291, 315. AE.
 3: 271, 665. 4: 246. 5: 428, 695. 831.
 6: 515. 7: 161, 512, 562. 8: 221, 417.
 11: 513. 12: 745, 892
arduum. G. 1: 240, 324. 2: 145. 3: 439.
 AE. 2: 328, 475. 3: 619, 703. 5: 278,
 480, 567. 7: 161, 624. 8: 299. 683.
 9: 53. 10: 3, 102, 197. 11: 638, 755.
 12: 789
area. G. 1: 178, 192, 298. 3: 133
arebant. G. 4: 427. AE. 3: 142
arena. G. 1: 114, 389. 3: 195, 234, 493.
 4: 291. AE. I: 172. 4: 620. 5: 336,
 374, 423, 871. 6: 316, 643. 7: 31. 9:
 589. 12: 106, 276, 340, 382, 741
arenae. G. I: 105. 2: 106. 3: 110. AE. I:
 112, 540. 3: 38, 557. 5: 34. 9: 714. 12:
 382
arenam. E. 3: 87. G. I: 70. 3: 241. AE.
 6: 297. 5: 629. 11: 626
arenas. G. 2: 232. 3: 350
areus. G. 2: 159. AE. I: 107
arenosum. AE. 4: 257
arentem. G. 3: 350. 12: 522
arentesque. O. 3: 555
arentisque. acculat. plur. O. 4: 268
arentia. G. I: 110
arentium. G. 2: 377
aret. E. 7: 57. 10: 67. G. 3: 501
aretibus. E. 10: 1. G. 4: 344, 351. AE.
 3: 696
argentum. AE. 8: 655
argenti. G. 2: 165. 3: 449. AE. I: 359.
 5: 112, 248. 10: 527, 531
argente. AE. 5: 267, 307. 7: 634. 8: 673.
 9: 263, 357
argentum. AE. I: 593, 640. 3: 466
Argi. AE. 8: 346
argilla. G. 2: 180
Argileti. AE. 8: 345
Argyripam. AE. 11: 246
Argis. AE. I: 24. 285. 2: 178. 7: 286.
 10: 779
Argistisque. O. 2: 99
Argiva. AE. 2: 254. 7: 672, 794. 11: 243
Argivae. AE. 650. 3: 547. 12: 544
Argivum. AE. 2: 393
Argivum. AE. I: 40. 5: 672
Argo. E. 4: 34
Argolica. AE. 2: 78, 119. 5: 314
Argolicas. AE. 2: 55. 3: 283
Argolici. AE. 3: 637. 8: 374
Argolici. AE. 2: 177
Argolico. AE. 5: 52
Argolico. AE. 10: 56
Argolicum. AE. 9: 202
Argos. AE. 2: 95. 326. 6: 839. 10: 782
argue. AE. 11: 384
argumim. AE. 11: 164
arguetis. AE. 9: 282
arguet. AE. 11: 393
arguit. AE. 4: 13
argumentum. AE. 7: 791
Argus. AE. 7: 791
arguta. E. 7: 1. N. II. 4. V. *argutum*.
 24. G. I: 377
argutae. G. I: 143
arguta. O. I: 294. AE. 7: 14
argutas. E. 9: 36
argutumque. E. 8: 22. G. 3: 80
arida. G. I: 79. 289. 3: 197, 458. N.
 II. 4. V. *aridum*. AE. I: 175. 5: 200
aridus. G. I: 357. N. ibid. 4: 98
aries. E. 3: 95. 4: 43. G. 3: 387, 446
arietat. AE. 11: 890
ariete. AE. 2: 492. 7: 175. 12: 706
Arion. E. 8: 56
aris. O. 2: 380. 3: 160. AE. I: 49. 2:
 351, 574. 3: 118, 231, 404. 4: 453.
 5: 762. 9: 406. 12: 171, 234, 292
Arriba. AE. 9: 264
arista. E. 4: 28. G. I: 8
aristae. AE. 7: 720
Ariflaci. G. 4: 350
Ariflaco. G. 4: 437
Ariflaci. G. 4: 317, 355
aristis. E. I: 70. AE. 7: 809
aristis. G. I: 111, 220, 226, 348. 2: 253
Aritia. AE. 7: 762
Ariflacia. E. 5: 71
aristis. G. I: 160, 511. 3: 27, 83, 182,
 345. AE. I: 1, 16, 119, 150, 177, 183,
 248. 295. 315, 489, 542. 550. 2: 87, 99,
 181, 243, 314, 337, 353, 391, 509, 618,
 655, 668. 3: 54, 156, 234, 288. 307,
 469, 597. 4: 86. 290, 495, 591, 629.
 5: 15, 111, 410, 412, 417. 6: 233, 485,
 490, 507, 523, 612, 651, 814, 859. 7:
 43, 183, 340, 430, 441, 453, 460, 468,
 472, 551, 554, 625, 685, 694, 784. 8: 3,
 114, 120, 220, 249, 299, 320, 376, 383,
 435, 441, 528, 535, 565, 616. 9: 22, 29,
 57, 133, 139, 180, 273, 318, 358, 462,
 557, 620, 651, 731, 753, 777. 10: 10, 30,
 80, 90, 150, 242, 319, 412, 423, 462,
 488, 541, 672, 684, 700, 817, 827, 836,
 841, 908. 11: 6, 18, 161, 191, 229, 293,
 348, 402, 403, 439, 453, 457, 512, 593,
 634, 644, 652, 696, 747, 778, 830, 886.
 12: 6, 31, 71, 78, 185, 192, 242, 308,
 326, 425, 472, 491, 586, 707, 739
armantur. AE. 3: 540
armare. AE. 7: 335. 8: 397. 9: 773. 10:
 140
armari. AE. 4: 299. 7: 429. 11: 463
armat. AE. 2: 395. 7: 648. 9: 11. 10:
 204, 398. 11: 682
armata. AE. 6: 288
armatam. AE. 4: 472. 12: 857
armatas. G. I: 255
armate. AE. 9: 115
armati. AE. 7: 748. 8: 490, 595, 640.
 9: 46, 308, 678
armato. AE. 2: 20. 6: 880. 11: 516
armatos. AE. 2: 328, 485
armatum. AE. 3: 517. 6: 516
armatus. AE. 6: 388. 7: 506
Armenius. E. 5: 29
armantia. E. 2: 23. 4: 22, 6: 45, 59. Q.
 I: 355, 483. 2: 144, 195, 208, 329,
 515. 3: 129, 150, 155, 162, 352. 4: 223,
 395. AE. I: 185. 2: 499. 3: 220, 540. 7:
 486, 539. 8: 214, 360. 11: 494, 526, 688,
 719
armantalis. AE. 11: 571
armantarius. G. 3: 344
armantis. G. 3: 286
armento. Q. 3: 71
armetque. AE. 10: 165
armiger. AE. 2: 477. 5: 255. 9: 564.
 648. 11: 32
armigerumque. AE. 9: 330
armipotent. AE. 6: 500. 9: 717. 11: 482
armipotentis. AE. 2: 425. 6: 839
armis. E. 10: 44. G. 2: 283, 459. 3: 116,
 346. 4: 245. AE. I: 474, 508, 531,
 536, 545, 751. 2: 238, 314, 317, 339,
 383, 409, 518, 676, 749. 3: 51, 164,
 260, 471, 595. 4: 11, 48, 228, 615,
 629. 5: 262, 425, 440, 550, 585. 6:
 184, 217, 353, 403, 479, 769, 827,
 862. 7: 234, 435, 553, 644, 745. 8:
 80, 474, 482, 493, 567, 588, 685,
 723. 9: 40, 148, 168, 176, 269, 376,
 399, 462, 547, 581, 695, 676, 684,
 815. 10: 46, 52, 170, 181, 259, 539,
 550, 735, 768, 796. 11: 83, 93, 114,
 124, 154, 173, 175, 188, 218, 291,
 293, 308, 351, 395, 411, 461, 464,
 516, 536, 602, 630, 641, 660, 677, 687,
 710, 769, 789, 815, 854, 886, 910. 12:
 107, 123, 167, 226, 237, 275, 281,
 344, 433, 642, 654, 700, 788, 844, 890,
 938
armis. AE. 3: 544
armo. O. 3: 86. AE. 10: 894
armorum. G. I: 474. AE. 2: 301, 412.
 6: 654. 9: 517. 11: 523
armas. AE. 6: 881. 10: 711. 11: 497,
 644. 12: 722
Arpi. AE. 11: 428
Arpis. AE. 10: 28
Arpos. AE. 11: 250
arquitens. AE. 3: 75
arrellae. AE. 2: 206. 5: 138
arrellae. G. 3: 105. AE. 4: 280. 5: 643.
 11: 452. 12: 731, 868
arrellas. AE. 12: 617
arrelli. AE. 1: 579
arrellis. AE. I: 152. 2: 173, 303. 9: 465.
 11: 496, 754
arrellio. AE. 11: 639
arrellos. AE. 9: 317
arrellum. AE. 10: 892
arrellus. AE. 5: 426
arrelpta. AE. 10: 298
arrelpta. AE. 11: 459
arrexere. AE. 12: 251
arrexerit. AE. 10: 726
arripit. AE. 3: 477. 9: 13
arripit. AE. 9: 561
arripuit. AE. 10: 595. 11: 531
Artruns. AE. 11: 759, 763, 784, 806,
 814, 864
Artruntem. AE. 11: 853
ari. AE. 12: 519
arsere. G. I: 488. AE. I: 172
arsit. AE. 2: 581. 7: 644
arssit. AE. 10: 567

arssit

IN VIRGILIUM.

arbitr. AE. 5: 525. N. 4. V. *arbitr.*
arbitratus. AE. 11: 77
arbitr. G. 4: 56, 294. AE. 1: 639. 2: 15, 152, 195. 5: 270, 442, 705. 7: 477, 755, 765. 8: 226, 401, 442, 612. 9: 304. 11: 760. 12: 427, 874, 892
arbitrum. G. 1: 122. 4: 315. AE. 5: 484, 521. 8: 143. 10: 135. 12: 632
arbitres. G. 1: 145. 3: 549. AE. 5: 359. 6: 852. 7: 338
arbitratus. AE. 2: 125. 11: 407. 12: 210
arbitricum. AE. 1: 455
arbitr. G. 2: 174. 4: 440. AE. 2: 106. 7: 772. 8: 377
arbitr. accusat. plur. G. 1: 133. 2: 52. 3: 101. AE. 1: 657. 4: 493. 6: 663. 11: 716. 12: 393, 397
arbitr. vel *arbitr.* G. 4: 297. AE. 1: 293
arbitr. E. 6: 78. G. 3: 84, 458, 483, 514, 566. 4: 190. AE. 1: 173. 2: 173, 215, 253. 3: 511, 627. 4: 336, 385, 695. 5: 199, 432, 877. 6: 726, 732. 7: 446, 458. 8: 457. 9: 433, 490, 753, 814. 11: 424
arbitr. E. 1: 3. G. 1: 21, 82, 95, 104, 110, 125, 506. 2: 263, 331, 353, 438. 3: 201, 475. 4: 518, 569. AE. 1: 247, 569, 2: 209, 498, 781. 3: 171, 418, 496, 500, 550. 4: 236, 311. 5: 82, 215. 6: 60, 477, 744, 793. 7: 45, 662, 682, 696, 739. 8: 551, 695. 9: 100, 135. 10: 78, 404, 741
arbitr. AE. 7: 627
arbitr. E. 5: 33. G. 1: 99, 151, 316. 2: 180, 341, 422. 3: 75. AE. 3: 35, 136. 4: 39, 355. 5: 702, 7: 537, 721, 736, 799. 8: 38, 605. 10: 183, 300, 390, 473, 590. 11: 173, 247. 12: 4, 237, 681, 898
arundine. E. 6: 8. 7: 12. G. 3: 15. AE. 5: 544. 10: 205. 12: 387
arundin. AE. 12: 94
arundinea. AE. 10: 710
arundineis. G. 4: 265
arundo. G. 2: 414. 4: 478. AE. 4: 73. 5: 255. 7: 499. 8: 34
arvo. G. 2: 24. 3: 136
arvorum. G. 2: 1, 177. 4: 559. AE. 8: 601
arvum. AE. 8: 498. 11: 739
arv. AE. 2: 56
arbutum. AE. 12: 362
ascendo. AE. 1: 445, 646, 659, 691. 3: 484. 4: 234. 5: 548. 7: 522. 8: 550, 629. 9: 649
ascendum. G. 3: 270
ascendunt. AE. 2: 666, 747. 4: 84, 274, 602. 9: 646, 662. 10: 47. 12: 433
ascendunt. AE. 1: 257. 2: 598, 652. 3: 339. 4: 156, 354. 5: 74, 597, 667, 673. 7: 497. 8: 48. 9: 256, 258, 592, 622, 636. 10: 236, 605. 12: 168, 385
ascendebant. AE. 1: 419
ascendite. AE. 12: 144
ascendere. AE. 9: 507
ascendisset. AE. 2: 192
ascensum. AE. 2: 303
asciverit. AE. 11: 472. 12: 613
Ascraco. E. 6: 70
Ascracumque. G. 2: 176

asellus. G. 1: 273
Asia. G. 1: 383. 4: 343. AE. 1: 385. 7: 701. 11: 268
Asias. G. 2: 171. 3: 30. AE. 2: 557. 3: 1. 7: 224. 12: 15
Asiam. AE. 2: 193. 10: 91
Asilas. AE. 9: 571. 10: 175. 11: 620. 12: 127, 550
Asilo. G. 3: 147
asilo. AE. 2: 761
asylum. AE. 8: 342
aspebant. AE. 5: 615
aspebant. G. 3: 228. AE. 6: 186. 10: 251
aspebant. AE. 1: 420. 10: 4. 12: 915
aspebant. AE. 1: 613. 3: 597. 4: 279. 6: 465. N. de Nunciis & Calibus. 11: 699
aspebant. AE. 4: 348. 9: 657
aspet. E. 3: 89. G. 3: 149, 434. N. tr. 4. v. *asperum.* 4: 245, 277. N. ibidem. AE. 7: 647, 729. 8: 318, 330, 365. 9: 62, 794
aspera. E. 10: 49. G. 1: 152. 2: 413. 3: 57, 384, 508. AE. 1: 279, 291. 2: 96, 110. 4: 526. 5: 267, 730, 767. 6: 351, 360, 883. 7: 505. 9: 263. N. tr. 4. v. *asperum.* 667. 10: 87, 366. 11: 282, 635, 664, 902. 12: 124
asperat. AE. 3: 285
asperge. G. 4: 62
aspergere. G. 3: 419
aspergine. AE. 3: 534
aspermabere. G. 1: 228
aspermanda. AE. 11: 106
aspermata. G. 3: 393
asperma. AE. 1: 14. 11: 319
asperse. AE. 3: 625
aspenit. AE. 12: 734
aspice. E. 2: 66. 4: 50, 52. 5: 6. 8: 105. 9: 58. G. 2: 114. 4: 2. AE. 1: 393, 526. 2: 604, 690. 6: 771, 788, 826, 836. 8: 190, 385. 10: 481. 11: 374
aspicere. AE. 12: 151
aspiceret. AE. 8: 650
aspiceret. AE. 12: 642
aspiciam. AE. 2: 786
aspiciebat. AE. 7: 218
aspicies. AE. 2: 596. 3: 443. 6: 155, 375. 11: 56
aspiciet. AE. 2: 578
aspiciunt. AE. 2: 285
aspicio. E. 7: 8. AE. 2: 569. 9: 481
aspiciis. AE. 4: 208
aspicit. AE. 4: 372. 7: 101. 9: 209. 10: 782. 12: 558
aspiciunt. G. 4: 555. AE. 4: 664
aspirans. AE. 1: 694. 5: 764
aspirant. AE. 7: 8
aspirat. AE. 2: 385. 5: 607. 8: 373. 12: 352
aspirate. AE. 9: 525
asportare. AE. 2: 778
aspris. AE. 2: 379
Assuraci. G. 3: 35. AE. 1: 284. 6: 779. 9: 259, 643. 10: 124. 12: 127
Assuracumque. AE. 6: 650
assuere. AE. 2: 130
assuim. G. 3: 45. AE. 7: 615. 10: 97
asservabant. AE. 2: 763
assiduo. E. 7: 50

assidue. E. 2: 4. G. 2: 374, 445. AE. 45 248. 8: 55
assiduis. G. 1: 155. AE. 4: 447
assiduo. AE. 5: 866. 7: 12. 9: 245, 808
assiduum. G. 2: 149
assimilis. AE. 6: 603
assimulat. AE. 10: 639
assimulata. AE. 12: 224
Assyrio. G. 2: 465
Assyrium. E. 4: 25
assuetus. AE. 10: 490
assuist. AE. 11: 710
assuerint. G. 3: 168
assuescant. G. 2: 361
assuescat. AE. 8: 517
assuesce. G. 1: 42
assuescite. AE. 6: 833. 8: 174
assueti. G. 2: 472. AE. 7: 746, 806. 9: 607
assuetas. AE. 7: 33
assueti. AE. 5: 301. 9: 518
assuetis. AE. 9: 618
assuetum. G. 2: 168. AE. 7: 487
assuetus. G. 3: 418. AE. 7: 490. 9: 201. 11: 495
assutibus. AE. 5: 442
assurgat. AE. 11: 284
assurgens. G. 2: 160. AE. 1: 535. 10: 208
assurgenti. AE. 9: 348
assurgenti. AE. 10: 797
assurgere. G. 3: 109
assutis. AE. 10: 95
assurgit. G. 2: 98. 3: 355
assurgunt. AE. 4: 86. 12: 494
assurxerit. E. 6: 66
ass. AE. 1: 45, 116. 2: 467. 3: 330, 410. 4: 488. 5: 468, 509, 676. 6: 316. 7: 308, 395. 9: 162, 727. 10: 173, 743. 12: 293. 12: 951
astabant. AE. 7: 181
astabas. AE. 5: 478. 12: 93
astans. AE. 2: 328
astant. AE. 1: 152. 9: 677. 12: 133
astantem. AE. 10: 885
astantes. AE. 3: 677
astantibus. G. 3: 545
astare. AE. 3: 123, 150. 9: 550
astat. AE. 7: 72
astitit. G. 4: 319. AE. 1: 301. 3: 194. 4: 702. 5: 100. 6: 17
asto. AE. 2: 303
Astyanacta. AE. 2: 457
Astyanactis. AE. 3: 489
astra. E. 5: 23, 51, 52. G. 1: 232. AE. 2: 460. 3: 158, 567. 4: 352, 5: 25, 853. 6: 725. 7: 99, 272. 9: 76, 641. 12: 893
astringit. G. 1: 91
astris. G. 1: 439. 3: 156. AE. 1: 287. 5: 517, 759, 838. 8: 59
astro. G. 1: 218
astrorum. AE. 3: 585. 8: 590. 9: 405
astrum. E. 9: 47, 48
astu. AE. 10: 522. 11: 704
Astus. AE. 10: 180, 181
At. E. 1: 65. 2: 12. 3: 66. 4: 18, 26. 5: 88. 6: 49. 7: 35, 55, 67. 10: 35. G. 1: 50, 55, 58, 67, 191, 219, 242, 297, 370, 401, 430, 458. 2: 151, 184, 211, 246, 256, 265, 447, 467, 468, 469. 3: 87.

INDEX ERYTHRAEI

g. 87, 110, 190, 240, 322, 331, 349, 394, 522. 4: 6, 18, 103, 180, 208, 241, 333, 360, 416, 446, 460, 471, 513, 530, 570. AE. 1: 207, 305, 411, 543, 557, 637, 657, 691, 719. 2: 35, 225, 486, 535, 540, 559, 687. 3: 225, 259, 263, 424, 594, 675. 4: 1, 156, 279, 296, 393, 504, 529, 615, 642. 5: 35, 178, 188, 210, 258, 264, 453, 545, 613, 654, 700, 779. 6: 9, 77, 232, 406, 489, 542, 592, 679. 7: 5, 81, 297, 315, 316, 363, 446, 500, 511, 691, 774, 789. 8: 140, 205, 241, 370, 443, 489, 572, 608, 643, 714. 9: 126, 144, 290, 438, 475, 503, 523, 556, 607, 747, 793. 10: 16, 120, 236, 267, 348, 362, 393, 426, 445, 474, 482, 505, 522, 643, 689, 762, 777, 821, 841. 11: 55, 148, 429, 564, 595, 597, 648, 655, 709, 712, 725, 736, 753, 836, 908. 12: 54, 134, 216, 277, 293, 311, 697, 731, 753, 869.

Haec particula Poëtae & sententiam & carmen inchoat, id quod ac conjunctio saepenumero facit, *atque* non ita frequenter. Quin & liber Aeneidos quarus fit incipit, *At Regina*, sicut & nonus, *Atque ea diversa*. Usum autem multiplicemque differentiam harum particularum, quam nemo fortasse adhuc Grammaticorum plene tradidit, & pauci admodum studiosi observarunt, ex collatione exemplorum, ad quae sine errore, nostri Elenchii indicis, veluti filo perductus, per te ipse facile discies. Insuper te illud, Lector optime, admonuerimus: ac particulam praepositam adverbio similitudinis *veluti*, perbelles admodum parabolis & comparationibus accommodari: ut *Ac veluti magno in populo*, & de quae sequuntur. Quod frequentissimum sane fit apud Poëtam.

atavi. AE. 7: 474

atavisque. AE. 7: 56

atavus. AE. 12: 529

ater. G. 3: 221, 507. AE. 1: 511. 2: 272. 3: 33. 4: 633. 7: 466. 9: 239. 11: 646. 12: 591

Athefim. AE. 9: 680

Atho. G. 1: 332. *Athen* habent Aldinae impressionis codices, & caeteri omnes, magno quidem errore, & syllabae ratione repugnante. Ergo legendum *Atho*, ut sit accusativus Graecus Atticus, ut *Apollo* apud Apostolum: & e, quod est *o* magnum apud Graecos, natura productum, propter sequentem vocalem corripitur, ut *sub Ilio alto*: utrobique enim non fit synaloephe. Nos hanc lectionem in Annotationibus nostris in ipsum Poëtam pluribus rationibus & testimonis confirmavimus.

Atbos. AE. 12: 701

Atina. AE. 7: 630

Atinas. AE. 11: 869. 12: 661

Atii. AE. 5: 768

Arys. AE. 5: 568, 569

Atlantide. AE. 8: 135

Atlantides. G. 1: 221

Atlantis. AE. 4: 247, 248

Atlas. AE. 1: 741. 4: 481. 6: 797. 8: 136, 140, 191

atque. E. 2: 15, 29, 49. 3: 11, 91. 4: 36, 56. 5: 23, 35, 90. 6: 38, 63, 68. 7: 7. 8: 12, 86, 95, 99. 10: 35, 45. G. 1: 4, 40, 55, 85, 88, 99, 100, 141, 143, 148, 182, 186, 203. N. Titulo de doctorum indagine exponit statim. 209, 236, 265, 282, 312, 338, 351, 364, 372, 504, 505. 2: 16, 38, 46, 73, 137, 149, 162. 166, 313, 350, 351, 383, 402, 433, 491, 512, 518. 3: 28, 65, 109, 116, 130, 163, 170, 182, 185, 187, 197, 212, 232, 253, 257, 265, 316, 323, 380, 427, 434, 458, 462, 498, 505, 519, 523, 529, 556, 564. 4: 75, 86, 110, 116, 134, 139, 141, 148, 219, 227, 295, 320, 330, 343, 347, 406, 409, 418, 444, 463, 475, 481, 484, 492, 519. AE. 1: 7, 30, 40, 65, 112, 147, 162, 175, 227, 243, 252, 254, 311, 349, 385, 389, 464, 475, 500, 531, 543, 575, 619, 660, 687. 2: 61, 68, 146, 158, 200, 243, 267, 299, 303, 372, 386, 413, 419, 423, 490, 514, 574, 634, 648, 691, 734, 772, 796. 3: 87, 89, 164, 230, 250, 373, 421, 446, 457, 504, 514, 557, 600, 611, 639, 642, 684. 4: 128, 142, 148, 151, 154, 190, 197, 261, 285, 424, 447, 505, 537, 549, 663, 679, 687. 705. 5: 20, 59, 267, 271, 352, 367, 382, 423, 438, 512. Atque cojices antiqui. 580, 596, 630, 680, 730, 787, 807, 6: 13, 35, 105, 113, 127, 162, 185, 297, 306, 387, 394, 422, 472, 494, 509, 607, 622, 631, 668, 672, 710, 723, 747, 772, 830, 854, 860, 807. 7: 17, 24, 29, 74, 91, 94, 146, 159, 194, 205, 224, 304, 314, 315, 317, 336, 355, 465, 473, 502, 540, 623, 739, 802. 8: 20, 81, 107, 209, 215, 248, 267, 318, 387, 391, 400, 459, 486, 513, 527, 618, 655, 659. 9: 1, 57, 68, 72, 74, 90, 127, 246, 251, 255, 263, 294, 305, 354, 364, 380, 387, 440, 472, 550, 569, 595, 640, 641, 652, 694, 702, 734, 754, 755, 777. 10: 2, 13, 23, 28, 31, 51, 60, 78, 104, 178, 219, 237, 243, 259, 265, 278, 305, 387, 422, 473, 477, 480, 507, 531, 535, 539, 572, 607, 624, 629, 648, 691, 695, 698, 732, 741, 743, 772, 780, 842, 873, 883. 11: 11, 121, 150, 163, 183, 239, 244, 319, 342, 370, 395, 401, 456, 555, 565, 627, 668, 725, 734, 752, 822, 865, 882. 12: 10, 21, 31, 104, 239, 295, 312, 316, 326, 332, 343, 355, 358, 383, 424, 429, 431, 558, 574, 615, 623, 640, 648, 710, 712, 745, 861, 944

Est mihi silentium omnino dicant Commentarii nostri de lingua Latina copiosissime scripti, (absit invidia verbo) ad quos in omnibus studiosum Lectorem fideliter relegamus, non possum tamen hoc loco breviter non repetere: Hanc particulam pervenisse a summo Poëta bis uno carmine repeti, ut: *Atque Deos*, *atque astra*: itemque ter poni, ut: *Atque Ephyra*, *atque Opis*, *atque Asia Deiopea*. Sicut etiam *ant*, ut *Ant*

Atto, *ant Rhodopen*, *ant astra Coromela* *tele Dejicit*. Haec, & hujusmodi alia, studiosi Lectores, nostra hac tot numerorum superflua (ut quidam ignavi appellant) inculcata serie, ut autem doctissimas olim Janus Parrhasius dicebat, utiliter admodum adinventata, facile observabitis, ut hinc sane molle illud atque facietum, quod vir acris iudicii numerosus Horatius Virgilio Mulas annuissie cecinit, nunc tandem & agnoscere & imitari valeatis.

atqui. G. 3: 526

atra. G. 1: 243. 2: 130. 4: 407. AE. 1: 89. 2: 356, 360, 516. 3: 64. 5: 512, 693, 721. *atra*. aliquot exemplaria manuscripta. 6: 272, 429, 602, 866. 7: 214, 329, 525, 801. 8: 258, 262. 9: 36, 105. 10: 77, 114. 11: 28, 876

atrae. G. 1: 275. AE. 4: 570. 10: 664. 12: 335

atram. G. 2: 308. N. tr. 4. v. *atrum*. 3: 430. AE. 3: 572. 5: 666. 10: 730

atru. AE. 6: 127, 249. 9: 700. 10: 603. 12: 923

atria. AE. 1: 726. 2: 483, 528. 4: 666. 7: 379. 12: 474

Atriday. AE. 2: 104, 415. 9: 602

Atriday. AE. 458. 2: 500. 9: 138

Atriday. AE. 9: 602. 11: 262

Atriday. AE. 8: 130

atris. G. 1: 129, 236, 323. AE. 1: 60. 4: 248, 384, 472. 6: 215, 240, 576. N. tr. 4. v. *atrum*. 9: 74. 10: 264. 11: 186

atro. AE. 221. 3: 28. 622, 626. 5: 19. 6: 132. 7: 456. 8: 219. 9: 333, 472

atros. AE. 4: 687. 5: 2. 8: 198

atru. G. 1: 407. AE. 1: 662, 9: 420

atrum. AE. 1: 165. 7: 565. 9: 420, 719. 11: 523. 12: 450

atruum. AE. 7: 350

atruat. G. 4: 12

attigerat. AE. 10: 659

attigerint. AE. 6: 830

attigerit. AE. 4: 568

attigit. E. 5: 26. AE. 1: 737. 7: 662

attingere. G. 3: 562. AE. 5: 797. 9: 558

attollat. AE. 5: 364

attollens. AE. 1: 354. 4: 690. 5: 278, 847. 6: 607. 8: 731. 12: 703

attollentem. AE. 2: 381

attollere. AE. 2: 185. 3: 134, 205. 4: 688. 7: 173. 8: 32. 9: 321. 11: 130

attolles. AE. 4: 49

attolli. AE. 5: 829

attollit. AE. 3: 552. N. tr. 4. v. *attollere*. 574. 4: 176. 5: 452. 7: 561. 10: 856. 12: 4

attollitur. AE. 5: 127

attollunt. G. 4: 217. AE. 9: 682

attolluntur. AE. 9: 714

attondens. G. 2: 407

attondens. E. 10: 7

attontae. AE. 5: 659. 6: 53. 7: 580

attontit. G. 3: 545

attontis. AE. 5: 529. 7: 814

attontis. G. 2: 508. AE. 3: 172. 4: 282. 12: 610

atruum. G. 3: 505

atruum. AE. 11: 250

atru

IN VIRGILIUM.

attractare. AE. 720. *attractare*. *anxi-*
quus Jani Parrhasii cod.
attrita. E. 6: 17
attritus. G. 1: 46
attrivere. G. 4: 204
attulerint. AE. 6: 552
attulit. AE. 12: 322
attulit. G. 3: 251. AE. 5: 201. 6: 516.
8: 200. N. tr. 4. v. *attollere*. 9: 7.
12: 171, 617
auri. G. 1: 47. 2: 492. AE. 1: 363
aurum. AE. 3: 44
aurora. AE. 5: 565
audacem. AE. 9: 3. N. in Differ.
audaces. AE. 9: 519
audax. AE. 9: 126. 10: 276. 12: 786
audax. G. 1: 40. AE. 7: 114, 475. 9:
625
audax. AE. 615. 7: 409. 11: 812
audax. G. 4: 565. AE. 5: 67. N. tr. 4.
v. *audacia*. 8: 110
audax. AE. 8: 364. 11: 370. N. in Dif-
ferent.
audax. G. 1: 463. 3: 188. AE. 4: 284.
9: 399
audax. G. 4: 108
audax. AE. 12: 159
audendum. AE. 9: 320
audens. E. 3: 16. G. 2: 332. AE. 9: 690.
11: 884, 895
audentem. AE. 2: 349
audentes. AE. 10: 284. N. in Different.
audentior. AE. 6: 95. 9: 291. N. in Dif-
ferent.
audet. AE. 11: 503
audere. AE. 347. 12: 814
auderent. AE. 9: 42
auderent. AE. 8: 650. 9: 7
audes. AE. 10: 811. 12: 152
audet. G. 3: 78. AE. 1: 493. 3: 479. 4:
479. 5: 379, 383. 9: 80a. 11: 808
audetis. AE. 1: 134
audiam. AE. 4: 387
audiat. E. 3: 50. G. 3: 188. AE. 12: 200
audiam. E. 9: 7. 45
audierat. G. 2: 539
audierat. E. 9: 11
audierat. AE. 1: 20. 2: 346
audierat. AE. 2: 346
audis. E. 6: 83. G. 1: 474. AE. 4: 220.
572. 5: 239. 7: 225, 516. 9: 630. 10:
424. 464. 11: 794, 864. 12: 449
audimus. AE. 3: 556
audire. G. 3: 184. AE. 1: 373. 409. 2:
11. 103. 4: 78. 6: 689. 7: 628
audire. G. 1: 358
audis. AE. 4: 562. 6: 791
audis. AE. 11: 295
audis. E. 8: 23. G. 1: 513. N. de Im-
pro. 4: 7. AE. 4: 83, 439. 6: 567. 7:
90. 8: 312. 9: 394
audita. AE. 1: 326. 3: 107. 6: 266, 567.
7: 117. 9: 778
auditas. AE. 6: 426
audite. AE. 3: 103. 4: 612. 7: 400. 8:
574. 9: 234
audiri. AE. 7: 196. 8: 420
auditis. G. 4: 435. 8: 140. 11: 251
audito. AE. 4: 302. 5: 316. 7: 196. 8:
420. 12: 697

auditor. G. 4: 72, 260. AE. 2: 706. 3: 40
auditus. G. 4: 493
audivis. AE. 11: 911
audis. AE. 11: 205
audis. AE. 2: 43
audis. AE. 2: 179
audis. AE. 2: 165
audis. AE. 11: 201
audis. AE. 5: 509, 542. 7: 191
audis. E. 1: 2. 10: 51. G. 4: 567
audis. E. 5: 37. G. 1: 77, 154
Aventini. AE. 7: 659. 8: 231
Aventinus. AE. 7: 657
Averna. AE. 3: 442. 5: 732
Averni. AE. 4: 512. 5: 813. 6: 201. N.
tr. 1. v. *AVER*.
Avernis. G. 2: 164. 4: 493. AE. 6: 118,
564. 7: 91
Averno. AE. 6: 126
aversa. AE. 1: 482. 2: 170. 4: 362. 6:
469. 12: 647
aversa. AE. 6: 224. 11: 871
Averso. G. 1: 218
aversos. AE. 12: 485
aversum. G. 4: 423. AE. 10: 647
aversus. AE. 1: 568. 7: 618
averte. AE. 4: 547
avertens. AE. 1: 402
avertere. E. 8: 66. G. 3: 210. 459. AE.
1: 38. 4: 394. 10: 78. 11: 703
avertent. AE. 4: 106
avertes. G. 3: 320
avertet. AE. 12: 204
avertis. G. 2: 172
avertit. AE. 1: 104, 472. 4: 389. 8: 208.
9: 78
avertite. AE. 3: 265, 620
avertitur. G. 3: 499
aves. G. 1: 156. AE. 6: 311. 11: 273
avexerat. AE. 1: 512
avertit. AE. 4: 389. 9: 332. 10: 508. 11: 744
avertit. AE. 8: 439. N. in Different. 12:
316
avertitur. AE. 713, 867
Avfidus. AE. 11: 405
avertit. AE. 7: 111
avertit. AE. 7: 211
avertit. AE. 4: 376. 9: 327. 12: 258, 460
avertit. AE. 7: 273. N. de contrariis ge-
neribus verborum, v. *auguro*.
avertit. AE. 3: 5
avertit. AE. 5: 523. 9: 328
avertit. AE. 1: 392. 2: 703. 3: 89. 5:
7. 7: 260. 10: 255. 12: 257, 394
avertit. AE. 7: 153
avertit. G. 4: 228
avertit. AE. 7: 170
avertit. AE. 6: 792. 8: 678
avi. nom. pl. G. 4: 209. AE. 5: 254.
5: 564. 12: 264
avi. dativ. AE. 4: 254
avia. G. 2: 328. AE. 2: 736. 7: 580. 9:
58. 12: 480
avivis. G. 2: 430
avivis. G. 1: 271. 2: 60. 328. 3: 546
avidaque. G. 2: 375. N. in Differen-
tiis, v. *avarum*, & *avidum*.
avidi. AE. 1: 514
avidis. G. 3: 271
avido. G. 4: 569

avidus. AE. 12: 909
avidum. G. 3: 553. AE. 9: 661
avidus. AE. 3: 132. 6: 210. 12: 290, 430
avis. nominativus. G. 2: 320
avis. accul. AE. 6: 193. 12: 248, 262
avis. ablativus. AE. 7: 56, 412. 10: 201
avitas. AE. 10: 792
avitis. G. 3: 228
avito. AE. 7: 169
avium. G. 1: 421. 2: 209. 4: 110, 473.
AE. 11: 457
avium. AE. 11: 810
avla. G. 4: 90. AE. 1: 140. 4: 328
avlae. G. 3: 25. N. de Genere vefi-
mentorum.
avlae. AE. 1: 697
avlae. AE. 3: 354. Per diaeresim pro
avlae. Sic *avlae* & *avlae*, vide in
avlae.
avlae. G. 2: 504. 4: 202
avlae. AE. 10: 207
avlae. AE. 12: 290
avlae. AE. 10: 207
avlae. AE. 4: 426
avlae. AE. 11: 700
avlae. AE. 11: 717
avlae. AE. 2: 457. 4: 258. 5: 550. 6: 778. 7:
226
avlae. AE. 11: 712
avom. AE. 12: 348
avorum. G. 4: 209. AE. 7: 175. 12: 529,
649
avos. AE. 6: 841, 877
avos. G. 4: 417. N. tr. 4: AE. 1: 546.
3: 339. 6: 204. N. ibid. 7: 646. 12:
370, 617
avos. E. 9: 58. AE. 2: 728. 3: 356, 530.
5: 8, 844. 7: 8. 9: 312, 745. 11: 801.
12: 691
avos, id est *avos*. AE. 6: 747
avos. AE. 4: 278. 7: 230. 9: 658
avos. E. 1: 57. G. 1: 376, 407, 408. 2:
47, 291, 363, 422. 3: 109, 193, 251,
274. 4: 171, 486, 499. AE. 1: 59, 387.
2: 158, 259, 699, 759, 791. 3: 422,
576. 4: 176, 226, 270, 357, 378, 388,
417, 445, 494, 504. 5: 257, 377, 427,
503, 524, 740, 861. 6: 82, 128, 194,
363, 554, 561, 733, 761. 7: 287, 466,
543, 557, 593, 660, 768. 8: 24, 449,
535. 9: 52, 112, 409, 645. 10: 634,
819, 892, 898. 11: 455, 558, 595, 617,
795, 799, 801, 863. 12: 84, 253, 267,
592, 703
avos. AE. 1: 741. 9: 627. 11: 858.
12: 536
avos. AE. 5: 250
avos. AE. 2: 448
avos. AE. 12: 163
avos. G. 1: 217. AE. 8: 655
avos. AE. 10: 171
avos. AE. 9: 304
avos. G. 4: 371
avos. AE. 9: 417. 11: 637
avos. E. 3: 71. 4: 9. 8: 52. G. 1: 430.
AE. 1: 492, 698. 2: 488. 4: 139, 240.
6: 13, 604, 793. 7: 190, 210, 278. 8:
168, 324, 348, 659, 672. 9: 50, 359.
10: 16. 11: 774, 832
avos. AE. 726. 5: 352. 8: 553. Bis *av-*
os

INDEX ERYTHRAEI

quibus *anres* dixit, & semper in fine carminis *anres* p. luit, duabus syllabis, per figuram syncopephonin, quae & synizetis dicitur, ubi ei brevis & longa pro una longa syllaba accipiuntur. Quam metaplas. num ita amavit Poeta noster, ut per hunc ipsum quoque dixerit, *Vitreis, Baltes, Oilei, Nelei, Nerei, Promethei, Protei, Terei*: quibus semper dictionibus carmen claudit, in quibus ei brevis & longa pro una longa ponuntur. Quamvis Servius in *Terei* potius synacresim agnoscat, ut *Terei*, non *Terei* scribere videatur. Sed & Poeta, ne id licentiae ex fine carminis sibi lapsisse videatur, *acres* quoque dicit, duabus syllabis in medio versis, quanquam etiam hac voce per eandem figuram carmen terminavit. Quin & *Ferricque Eumenidum thalawit*, in principio carminis usurpavit. Vetus ne tibi id illi magis licuisse videatur in his dictionibus, quae ei veluti diphthongum habeant, sicut in *tei*, & *heo*, quae ratione diphthongi pro una syllaba semper accipiuntur, in nomine quoque incipiente ab *ae*, fecit eodem hoc metaplasmo, quem Probus synalophaen appellat, duas primas vocales in *ae* diphthongum coalescere, ut, *Fixeris aëripedem cervam*: ubi longa & brevis pro una longa ponitur, quod audacius factum est propter acquivocationem verbi, quod ab *aere* deduci posse videtur. Idem in eo vocalibus, ut in *anres*, perpetuo est observatum, & *alveo*. Praeterea in *ia* vocalibus, ut in *lexeo* Aeneid. Quia proinus omnia, ubi in omnia duae breves pro una longa positae videntur. Idem quoque fit in *dehinc, deinde, deinceps, proinde, deest, decet, deorant, deoraverat*, & huiusmodi aliis. Sunt & aliae apud Hebraeos species syncopephoneseos: quas quia Graecae omnes sunt, nec memini legere apud Latinos, diffusius in nostro Elencho persequimur, quem pari ratione in Homerum collegimus. Illud obiter admonuerim *eni* & *hinc* pro una syllaba frequenter accipi. Inveniuntur enim quoque numerorum veluti quadam indagine in tam lata Virgiliana Sylva non modo Aëripedem cervam in sua lambula fugientem consequeris, sed etiam alias, nova forma, quasi ferar, voces, quas excutavimus, in tui iudicii casses facile induxeris.

anrem. E. 6: 3: AE. 5: 547
anreo. AE. 372. 10: 116
anres. O. 1: 172. 3: 55, 500
anrens. E. 7: 36. G. 1: 232. 2: 538. 4: 51, 274. AE. 6: 137, 144, 187. 9: 270. 10: 271, 884. 11: 490, 652, 774
anri. AE. 1: 349, 359. 3: 49, 57, 483. 5: 112, 559. 6: 204, 208. 8: 445. 9: 26, 265. 10: 527, 531. 11: 333
anribus. O. 3: 84. AE. 1: 152. 2: 303. 3: 514. 4: 359. 6: 497
Ego sane in huius verbi origine tradenda

de Lactantii tam constantiam, tum memoriam desiderarim: qui in eo libello, quem & pie & eleganter de Opificio Dei scripsit. cap. 8. *Anres* ab hauriendis vocibus dictas autumnas, ad quod etiam hoc loco Virgilius alluserit, *Vocemque his anribus hansi*: & paulo post eorum facile oblitus quae dixerit, *anres*, quasi *andos*, una mutata litera, nominatas affirmat. Nisi corruptus sit locus, ut mihi sane videtur.

anricos. AE. 6: 141
anriga. O. 1: 513
anrigae. AE. 5: 146. 12: 85, 624, 737, 784
anrigam. AE. 9: 330. 12: 469, 918
anris. ab *aura*. G. 2: 330. AE. 6: 817. 11: 560
Anris. ac *Aures*. E. 3: 73. G. 4: 349. AE. 1: 375. 2: 81, 119. 7: 31. 3: 49, 93, 294. 4: 183, 428, 440. 5: 435. 7: 166, 437. 8: 582. 9: 395, 474. 12: 618
anritos. G. 1: 308
anro. G. 2: 137, 166, 192, 464, 507. 3: 26. 4: 91, 99, 342. AE. 1: 363, 484, 593, 640, 648, 655, 728, 739. 2: 504, 765. 3: 55, 355, 464, 467, 517. 4: 134, 138, 148, 264. 5: 87, 132, 259, 312, 366, 817. 6: 32, 621. 7: 142, 245, 279, 639, 790, 816. 8: 167, 436, 624, 661, 677. 9: 163, 707. 10: 138, 142, 243, 314, 499. 818. 11: 72, 75, 488, 576, 771, 776, 779. 12: 87, 126, 430
anroa. G. 1: 249, 446. 4: 544, 552. AE. 3: 521, 589. 4: 7, 129, 568, 585. 5: 65. 6: 535. 7: 26. 9: 111, 460. 10: 241. 11: 1, 182. 12: 77
anroae. AE. 1: 751. E. 6: 686
anroam. AE. 5: 105. 7: 606
anroam. AE. 4: 138. 7: 179, 352. 10: 134. 11: 228. 12: 23
Anronacque. AE. 7: 795. 10: 353
Anronii. 7: 727. 11: 318. 12: 94
Anroncos. AE. 7: 206
ansa. AE. 5: 792. 7: 300. 9: 217
ansi. AE. 2: 168. 6: 624. 12: 361
ansim. E. 3: 32. G. 2: 239
ansis. AE. 2: 535. 9: 281. 12: 351
ansique. AE. 6: 624
Ansonia. AE. 4: 349. 6: 807. 7: 55, 623. 8: 318. 11: 58
Ansoniae. AE. 3: 477, 479, 496. 8: 328. 10: 356. 11: 41
Ansoniam. AE. 4: 236. 10: 54
Ansonias. AE. 3: 171. 7: 105. 9: 639
Ansonidam. AE. 10: 564. 11: 297. 12: 121
Ansonii. G. 2: 385. AE. 3: 385. 11: 253. 12: 447, 834, 937
Ansonis. AE. 7: 39, 537. 10: 268
Ansonio. AE. 3: 378. 7: 547. 12: 183, 838
Ansonias. AE. 6: 346. 7: 233. 9: 99, 10: 105
Ansonium. AE. 5: 83. 7: 198
ansiphilus. AE. 3: 20. 4: 45
ansiphilis. AE. 3: 375, 499. 4: 203, 341. 5: 534. 6: 782. 7: 257. 11: 33
ansiphium. AE. 11: 347
ansiter. G. 1: 461. 3: 278. 4: 261. AE. 2: 111. 3: 70. 5: 764. 6: 336
Huic voci majores adscribantur cre-

do, originis ejus non oblitus: id quod manu scripti codices plerique testantur. Nam ab *hanrio* verbo venit *Hanster*.

ansiri. E. 5: 82. G. 1: 333, 354. AE. 8: 430
ansirinos. G. 2: 271
ansiris. O. 1: 417. 3: 449. AE. 1: 51, 536. 2: 304. 5: 696, 850. 9: 670
ansiro. G. 2: 188. AE. 3: 357
ansiros. G. 1: 241. 2: 333. AE. 3: 62, 481
ansirum. E. 2: 58
ansum. AE. 10: 389, 458
ansus. G. 2: 175. 3: 113. AE. 1: 452. 2: 768. 5: 499. 6: 15. 9: 428. 12: 350
ant. E. 1: 63. 3: 12, 25, 110. 5: 10, 11. 6: 55, 59, 74, 78. 7: 21, 23, 27, 52. 8: 44. 9: 20, 63. 10: 9, 36, 56, 61. G. 1: 73, 75, 93, 121, 126, 183, 247, 249, 256, 263, 274, 275, 288, 295, 332, 356, 358, 369, 374, 375, 377, 411, 416, 449, 446, 484, 485, 496. 2: 50, 78, 100, 107, 122, 196, 207, 240, 258, 300, 334, 348, 356, 377, 435, 449, 497, 499. 3: 4, 5, 57, 95, 156, 159, 160, 180, 214, 278, 329, 333, 353, 403, 408, 416, 448, 438, 448, 464, 465, 466, 489, 525, 560. 4: 11, 20, 29, 49, 84, 85, 108, 123, 167, 192, 199, 211, 234, 245, 246, 257, 258, 268, 313, 324, 409, 410, 474. AE. 1: 49, 70, 183, 324, 361, 362, 369, 396, 400, 414, 432, 434, 498, 508, 527, 528, 566, 578, 592. 681. 2: 7, 36, 38, 43, 45, 46, 48, 70, 127, 152, 187, 284, 305, 362, 520, 524, 566, 595, 656, 746, 779, 786. 3: 4, 140, 162, 187, 314, 318, 338, 451, 637, 680. 4: 27, 34, 60, 84, 87, 98, 108, 112, 159, 186, 187, 235, 271, 317, 326, 339, 368, 370, 439, 471, 502, 530, 539, 595, 619, 670. 5: 68, 274, 440, 448, 449, 742. 6: 92, 130, 310, 365, 367, 454, 471, 610, 615, 663, 742, 802, 807, 841, 7: 164, 197, 298, 302, 307, 634, 721. 8: 17, 23, 206, 317, 471, 613, 692. 9: 31, 94, 186, 209, 214, 283, 408, 426, 487, 490, 495, 563, 565, 608, 686, 795. 10: 9, 35, 38, 66, 69, 71, 93, 135, 273, 449, 529, 559, 582, 593, 630, 648, 671, 675, 725, 766, 806, 862, 864. 11: 118, 230, 368, 392, 473, 494, 495, 580, 616, 665, 737, 791, 802, 844, 847, 873. 12: 14, 17, 68, 135, 158, 287, 329, 330, 523, 563, 637, 658, 686, 701, 750, 764, 794, 825, 852, 863, 873, 882, 889, 912
Possem hoc loco multa referre, quae sunt a nobis super hac particula in nostro Dictionario disputata, ni prope diem illud essem in lucem relaturus. Possem etiam hac transcribere, quae plurima a diligentissimo Grammatico Diomede de vario huiusmodi vocalae uia atque significato in secundi libri calce traduntur: nisi aliena dictata, quae quo loco habeantur, indicasse satis sit, mihi sit religio recitare. Illud non praeteribo, has numerarias notas non omnino ita congestas frustra tibi videri posse, si modo divinae Virgilianae phrasae assequendas gloriam non abhorueris.

antra

IN VIRGILIUM.

antem. G. 2: 14, 238, 3: 129, 387, 515.
4: 33, 67. AE. 2: 101, 203, 318, 518,
526, 673. 3: 396, 687. 4: 540. 5: 336.
6: 225, 347, 695, 808, 826. 7: 286, 561.
8: 81, 251, 711. 9: 132, 219. 10: 661,
717, 739, 878. 12: 672, 752

Anthronium. AE. 10: 753

Antomodon. AE. 2: 477

autor. G. 1: 432. 2: 315. 3: 36. AE. 2:
150. 3: 503. 4: 365. 5: 17, 418. 6: 650.
7: 49. 8: 134, 269, 336. 9: 748. 10:
510. 11: 339. 12: 159, 405

Inconstanter scribunt Aldinae editionis
exemplaria, & plerique nostrae aera-
tis erudit. At alii post se addunt ad-
spirationem. Ego vero una, cum Pro-
bo Valerio libentius per *h* legerim,
cujus in Catholicis verba haec sunt:
autor, si sit trachum et verbo *augo*,
autrix facit. Si non venit a verbo, sed
significat principem, quod nomen non
venit a verbo, cuius foeminino gene-
re *autrix* facit, sicut Virgilium ex persona
Junonis, *autor ego audendi*: princeps,
non quae augeam: nam *autrix* dice-
ret. Haec verba nos in magno nostro
Dictionario diligentius expendimus.

antorem. G. 1: 27. AE. 9: 421

antribus. AE. 10: 67

antunni. G. 1: 311. 2: 321. 3: 479. AE. 6:

309

autumno. G. 2: 5. 4: 134, 143

autunus. G. 2: 521

avulsa. AE. 2: 608, 631. 3: 575, 9: 490

avulsam. AE. 8: 238. 10: 660

avulsa. AE. 6: 143

avulsam. AE. 2: 558. 12: 685

avulsus. AE. 4: 616

avunculus. AE. 3: 343. 12: 440

avus. AE. 10: 76

auxi. AE. 9: 407

auxilia. AE. 5: 222. 8: 8

auxiliis. AE. 2: 183

auxilia. AE. 571, 621. 2: 216, 452, 521.

4: 538. 5: 686. 7: 551. 8: 171, 536.

10: 33. 11: 420, 428. 12: 388

auxilium. G. 2: 130. AE. 1: 538. 2: 344,

691. 3: 146. 4: 617. 7: 504, 522. 8:

10, 201, 376, 472. 9: 129. 12: 378

aux. AE. 2: 512. 5: 820. 8: 28

axem. G. 3: 351. AE. 4: 482. 6: 536,

790, 797

axi. G. 2: 271

axis. G. 3: 107, 172. AE. 12: 379

B.

Bacca. G. 2: 86, 519

baccas. G. 1: 306. 2: 119. AE. 3: 649

baccare. E. 4: 19. 7: 27

baccatum. AE. 1: 655

baccata. G. 2: 487. N. tr. 3: v. bac-

chari. 10: 41

bacchatur. AE. 3: 125

bacchatur. AE. 4: 301, 686. 6: 78

Bacche. G. 2: 2, 388. AE. 7: 389

Bacchea. G. 2: 454

Bacchi. G. 2: 143. 3: 264, 526. 4: 102,

380, 521. AE. 1: 215. N. de Name-

ris, & Calibus. 3: 354 7: 385 405.

11: 737

Baccho. E. 5: 30, 69, 79. G. 1: 344.

Toma IV.

2: 37, 191, 228, 240, 380, 393. 4: 129.

279. AE. 4: 302. 5: 77. 7: 580, 725

Bacchum. AE. 8: 181

Bacchus. G. 2: 113, 275, 455. AE. 1: 734

bacis. E. 10: 27. G. 2: 183, 430

Bactra. G. 2: 138. AE. 8: 688

Bajaram. AE. 9: 710

balantum. i. ovium. G. 1: 272. 3: 457.

AE. 7: 538

balatibus. G. 4: 435. AE. 9: 565

balatu. G. 3: 554. Onomatopoeia est.

balatum. AE. 9: 62

Balearis. G. 1: 309

balsamaque. G. 2: 119

baltei. AE. 10: 496. bisyllabice.

baltens. AE. 5: 313. 12: 274, 942. N. tr. 4.

barathri. AE. 3: 421

barathrum. AE. 8: 245

barba. E. 1: 29. 8: 34. AE. 3: 593. 4:

251. 12: 300

barbam. AE. 2: 277. 10: 838

barbara. AE. 1: 539. 11: 777

barbarica. AE. 8: 685

barbarico. AE. 2: 504

barbatus. E. 1: 72

barbas. G. 3: 311

barbis. G. 3: 306

Barcae. AE. 4: 43

Barcen. AE. 4: 632

Bavium. E. 3: 90

Batulmaque. AE. 7: 739

beatas. AE. 6: 639

beat. AE. 1: 94

beatns. E. 6: 82

Bebricia. E. 5: 373

Belgica. G. 3: 204

Beli. AE. 1: 621

Belidae. AE. 2: 82

bella. E. 4: 35. 6: 7. G. 1: 465, 505. 3:

179. AE. 1: 48, 457, 541. 2: 84, 439.

3: 458. 4: 14, 43. 6: 86, 820, 832, 890.

7: 41, 325, 444, 455, 549, 616, 664,

782. 8: 547, 629, 675. 9: 182, 279,

642. 10: 66, 93, 370. 11: 254, 379, 736.

12: 33, 158, 180, 333, 390, 517, 633

Bellae. AE. 7: 740: rectius fortasse *A-*

bellae, vel *Avellae*: unde *Avellanae* nu-

ces. Nam & hodie urbs apud Nolam

Avella dicitur.

bellando. AE. 11: 256

bellantes. G. 3: 224. AE. 1: 466

bellantum. G. 3: 183. AE. 12: 410

bellantur. AE. 11: 560. N. de contra-

riis generibus verborum.

bellare. AE. 8: 400

bellator. G. 2: 145. AE. 9: 721. 11: 88,

553, 700. 12: 614

bellatoris. AE. 10: 891

bellatrix. AE. 1: 493. 7: 805

belli. AE. 1: 14, 23, 294, 566. 2: 151,

162. 5: 674. 6: 842. 7: 339, 461, 553,

607, 621. 8: 1, 40, 327, 472, 683. 9:

528. 10: 55, 70, 146, 160, 173, 427,

532, 582, 737, 809. 11: 96, 126, 156,

483, 505, 515, 541, 658. N. in Diffe-

rentiis v. bellum & praelium. 12:

559, 567, 572

belli ferratos. AE. 7: 622

bellipotens. AE. 11: 8

bellis. AE. 1: 291. 9: 201. 10: 87, 411, 859

Bbb

bello. G. 1: 170, 279, 447: 3: 28. 4: 69,

217, 561. AE. 1: 5, 21, 339, 444, 545.

2: 13, 109, 193, 241, 315, 718. 3: 540,

603. 4: 40, 87, 108, 229, 615. 5: 623,

754. 6: 478, 481, 878. 7: 235, 482,

545, 572, 637, 642, 693, 761. 8: 29,

118, 146, 150, 290, 374, 480, 606. 9:

363, 511, 590, 600, 608, 656, 759. 10:

8, 185, 508, 609. 11: 109, 295, 338,

362, 399, 474, 842. 12: 43, 261, 347,

359, 436, 779, 852

Bellona. AE. 7: 319. 8: 703

bellna. AE. 6: 287

bellum. G. 1: 509. AE. 1: 263. 3: 235,

247, 248, 539, 540. 6: 279, 828. 7: 80,

541, 583, 604, 647. 8: 55, 535, 637.

10: 627. 11: 18, 113, 116, 217, 250,

279, 305, 395, 535. 12: 79, 109, 804

Belo. AE. 1: 730

Belus. AE. 1: 621, 729

Benace. G. 2: 160. Vulgo *lago de Garda.*

Benaco. AE. 10: 205

bene. E. 2: 48. 3: 94. 9: 6. AE. 4: 317,

539. 9: 157, 206

benefacta. G. 3: 525

benignam. AE. 1: 304

Berecynthia. AE. 6: 784. 9: 82, 619

Beroe. G. 4: 341. AE. 5: 620, 646

Beroen. AE. 5: 650

Bianoris. E. 9: 60

bibamus. E. 10: 65

bibant. G. 4: 32

bibat. G. 2: 506

bibebat. AE. 1: 749

biberunt. E. 3: 111. N. de Improptiis

v. bibere.

bibet. E. 1: 63

bibissent. AE. 1: 473

bibit. G. 1: 380. 2: 218. AE. 11: 804.

N. de Improp. v. bibere.

bibula. G. 1: 114

bibulam. AE. 6: 227

bibulum. G. 2: 348

bibunt. AE. 7: 715

Blidae. AE. 1: 738

bicolor. AE. 5: 566. 8: 276

bicornes. G. 1: 359

bicornis. AE. 8: 727

bidentem. AE. 12: 170. Bidentes pecu-

des, quasi biennes, quod bimac im-

molaentur, a Virgilio dictas intelligi,

docet N. tr. 2. eorum incitiam ar-

guens, qui ob eam causam appellatas

putant, quod duos dentes habent.

bidentes. G. 2: 355. AE. 4: 57. 5: 96. 6:

39. 7: 93. 8: 544

bidentibus. G. 2: 400

biferique. G. 4: 119

biforem. AE. 9: 618

biformes. AE. 6: 286

biformis. AE. 6: 25

bifrontem. AE. 12: 198

bifrontis. AE. 7: 180

bigis. AE. 2: 272. 5: 721. 7: 26. 12: 164

bijuges. G. 3: 91. AE. 12: 355

bijugique. AE. 10: 253

bijugis. AE. 10: 399, 453, 575

bijugo. AE. 5: 144

bijugos. AE. 10: 587, 595. 12: 355

bilem. AE. 12: 375

billa-

INDEX ERYTHRAEI

- bilingues*. AE. I: 661
lima. G. 4: 299
bimembres. AE. 8: 293
bina. E. 2: 42. 5: 67. AE. I: 313. 5: 61, 306, 557. 7: 688. 8: 168. 9: 263. 12: 165
blinae. G. I: 172. 4: 95
binos. E. 3: 30
bipatentibus. AE. 2: 330. 10: 5.
bipidam. G. 4: 389
bipennem. G. 4: 331. 5: 307. 11: 651
bipenni. AE. 2: 479. 11: 135
bipennibus. AE. 2: 627
biremes. AE. 1: 182. 8: 79
Bysam. AE. I: 367. *Bysam* enim Graecis corium. Unde nos hodie *Borsam* dicimus *crumenam* *numariam*: quia primum ex corio confusi coepta: ex quo etiamnum portissimum utimur. De hoc plura in nostro Stico, quem de origine linguae vernaculae scripsimus.
bis. E. I: 44. 3: 5, 30, 34. G. I: 48, 491. 2: 150, 410, 411. 3: 33. 4: 231, 504. AE. I: 71, 381, 393. 2: 126, 218. 3: 476. 4: 228. 5: 561. 6: 32, 39, 134, 578. 8: 518. 9: 161, 272, 599, 635, 799, 800. 11: 9. 133, 326, 402, 629, 630. 12: 34, 163, 582, 899
Bisaltae. G. 3: 461
bisseni. AE. 5: 561
Bitiae. AE. I: 738
Bitiam. AE. 9: 703
Bitias. AE. 9: 672. 11: 396
bitumen. G. 3: 451
bitumine. E. 8: 82
bivias. AE. 11: 516
blvio. AE. 9: 238
b'anda. AE. 5: 827
b'andis. G. 3: 185, 496. AE. I: 670
blando. G. 3: 127
blandos. E. 4: 23
blattis. G. 4: 243
Bolam. AE. 6: 775. Oppidum Latii, sine vestigiis & tantum sine nomine terrae, ut ait Poeta: deque illis oppidis, quae proles Aeneae posthuma condidit, praedicente id apud inferos Anchise patre. Oppida autem alia fuere Alba Longa, nunc sedes Episcopalis. Nomentum, vulgo Lamentano, ab urbe mil. pass. & in Sabinis. Gabii, alicui Gallicanum oppidum, prope Praeneste, ab Urbe mil. pass. 20. Fidena urbs, hodie Castell Jubileo. ab urbe mil. pass. 5. Collatinae arces, in montibus, ab urbe mil. pass. 4. ad viam Tiburtinam. Pomerii, in Latio, nunc tantum urbis cadaver. Castrum Inui, nunc Comerio, sedes & ipsa Episcopalis. Cora inter Velitras & Senam apud Sermonetam. Roma, illa inclyta, caput Orbis, communis omnium patria, ut ait Jurisconsultus: de qua satius est silete, quam pauca dicere.
bona. G. 2: 447. N. libello de Impropriis. v. bonus. 458. AE. I: 734
bonas. AE. 11: 658
bonc. AE. 11: 344
boni. E. 5: 1. AE. 12: 647
bonis. AE. 11: 435
bonum. E. 8: 106
bonus. E. 5: 61, 65. AE. I: 195. 5: 542, 770. 9: 572. 11: 106
Bootes. G. I: 229
Boreas. G. 2: 316
Boreas. E. 7: 51. G. I: 93, 370. AE. 10: 350. 12: 365. Plurali numero. 4: 442
Boream. G. 3: 278
Boreas. AE. 3: 687, 605.
bos. AE. 5: 481. 7: 790
boves. E. I: 9, 46. 5: 25. G. I: 285. 3: 532. AE. 7: 663. 8: 204, 215, 263
bovis. E. 6: 58. G. 3: 52. AE. 8: 183
bovm. G. I: 3, 118, 325. 2: 470, 515. 3: 211, 369, 419. 4: 543, 555. AE. 2: 306. 3: 220, 247. 4: 543, 555. 5: 61, 405. 8: 217. 11: 197
brachia. G. I: 34, 202. 2: 296, 368. 4: 174. AE. 2: 792. 3: 535. 5: 136, 364, 377, 403, 427, 829. 6: 282, 700. 8: 452, 619. 9: 623. 10: 565. 12: 209
bractea. AE. 6: 209
breve. AE. 10: 467
breves. G. 4: 194
brevis. AE. I: 111
brevibus. AE. 5: 221. 10: 289
brevior. G. I: 312
brevis. E. 9: 23. G. 3: 80
brevissimus. AE. 3: 507
breviter. AE. I: 561. 2: 11. 4: 632. 6: 321, 398, 538. 9: 353. 10: 251, 621
Briareus. AE. 6: 287
Britanni. G. 3: 25. Britannia insula, quae & Albion, & Anglia, nunc Inghilterra.
Britannos. E. I: 67
Brontes. AE. 8: 425
bruma. G. 3: 321, 443. AE. 2: 472
brumae. G. I: 211
brumali. AE. 6: 205
Bruti. AE. 6: 818
bubo. AE. 4: 462. N. tr. 4.
bubulci. E. 10: 19
bucina. AE. 7: 519. 11: 475
bucula. E. 8: 86. G. I: 375. 4: 11
bulo. G. I: 184
bullis. AE. 9: 359. 12: 942
Bumaste. G. 2: 102
burim. G. I: 170. N. tr. 3. v. bura.
Bufridis. G. 3: 5
busta. AE. 11: 201
bustis. AE. 12: 863
bustum. AE. 11: 850
Buten. AE. 5: 372. 9: 647. 11: 690, 691
Butroti. AE. 3: 293
buxo. G. 2: 437. AE. 10: 136
buxum. G. D. N. tr. 4. G. 2: 449. AE. 7: 382
buxusque. AE. 9: 619

C

Caci. AE. 8: 194, 205, 218, 241, 303
Cacum. AE. 8: 222, 259
cacumen. G. 2: 29
cacumina. E. 2: 3. 6: 28. 9: 9. G. 2: 307. AE. 3: 274. 6: 678
cadant. E. 6: 38
cadat. AE. 4: 620. 9: 283. 11: 793
cadaver. AE. 8: 264
cadavera. G. 3: 557
cadebat. E. I: 29
cadens. G. I: 109, 229
cadent. AE. 2: 709. 12: 203
cadente. G. 3: 401
cadentem. G. 2: 298. AE. 2: 575, 4: 480
cadenti. AE. 6: 602
cadentia. AE. 2: 9. 4: 81
cadentibus. AE. 8: 59
cadentum. AE. 10: 674. 12: 410
cadere. G. 3: 138
cadere. AE. 2: 434
cadere. G. I: 354
cadet. AE. I: 334
cadis. nomen. AE. I: 195. N. de Genere valorum. v. *cadis*. *Cadis* verbum. 10: 830
cadit. E. 9: 17. G. 3: 304. AE. 2: 426. 9: 711. 11: 668. 12: 460
cado. AE. 6: 228
caducas. G. I: 368
caduci. AE. 6: 481
caduco. AE. 10: 622
cadunt. E. I: 84. 2: 18. G. 4: 80. AE. 2: 368. 3: 207. 6: 310. 12: 409
Cacae. G. I: 14. Ictus *Cacae*.
caeca. G. I: 89. 2: 503. 3: 260. 4: 237. AE. I: 536. 3: 203. 5: 164. 6: 30. N. de Impropt. v. *caecum*. 8: 253. 9: 152. 10: 98. 11: 781, 889
caecaque. AE. 2: 453
caecam. AE. 2: 397
caeci. G. 3: 210. AE. 2: 244. 4: 209. 12: 279
caccis. AE. 3: 200, 232, 424, 706. 5: 589. 7: 619. 12: 617
caeco. AE. 2: 19. 335. 4: 2. 6: 734. 9: 518. 12: 444, 591
caecos. G. I: 464. AE. 2: 357. 6: 1571
caeculus. AE. 7: 681. 10: 544
caecum. AE. 1: 356. 7: 591. 10: 733
caecus. AE. I: 349
caede. AE. I: 471. 2: 500, 526, 718. 3: 247. 4: 21. 6: 503. 8: 196, 695. 9: 242, 354, 453, 456, 693, 778, 818. 10: 119, 426, 515, 901. 11: 634
caedebant. AE. 10: 756
caedem. AE. 12: 498
caedere. AE. 5: 773
caedes. AE. 2: 411. 8: 483, 492, 537, 709. 9: 342. 11: 648, 729, 885. 12: 500
Caedius. AE. 9: 362. 10: 747
caedis. AE. 3: 256. 7: 577. 9: 760. 10: 245. 11: 207
caedit. AE. 5: 96. 10: 404
caeditur. G. I: 173. 2: 381, 415
caedunt. G. 3: 364, 375. AE. 7: 677
caeduntur. AE. 2: 266
caelavat. AE. 10: 417
caelare. AE. 9: 425
caelataque. AE. I: 640. N. in Different. 7: 792
caelataque. AE. 5: 307
caelati. AE. 10: 527
caelatum. E. 3: 37
caelatus. AE. 8: 701
caelaverat. AE. 10: 499
caelavit. AE. I: 351
Caenea. AE. 9: 573
Caenus. AE. 6: 448. 9: 573

Cae-

IN VIRGILIUM.

Caerete. AE. 10: 183
Caeritis. AE. 8: 597
caesa. O. 4: 546. AE. 2: 116. 8: 641.
 10: 498
caesae. G. 2: 312
Caesar. O. 1: 25, 503. 2: 170. 3: 16,
 48. 4: 560. AE. 1: 286. 6: 989, 792.
 8: 678, 714
Caesare. G. 1: 466
caesariem. O. 4: 337. AE. 1: 590. 12: 302
Caesaries. AE. 1: 659. 11: 643
Caesaris. E. 9: 47. O. 3: 47
caesarum. AE. 7: 87
caesi. AE. 6: 612. 8: 719
caesis. O. 2: 537. 4: 284. AE. 2: 166. 3:
 369. 5: 329. 6: 837. 9: 151. 11: 167.
 12: 338
caeso. AE. 7: 175. 11: 82
caesos. O. 3: 23. AE. 7: 574
caestus. O. 3: 20. AE. 5: 69
caestus. AE. 5: 379, 401, 410, 420, 424,
 479, 484
caetera. E. 5: 58. O. 3: 3, 62. 162. AE.
 1: 585. 2: 207, 438. 3: 162, 379, 594. 5:
 74, 134, 573. 7: 614. 8: 548. 9: 224,
 254, 368, 656. 11: 91, 207, 310, 467,
 791. 12: 40, 562, 606
Caici. AE. 1: 183
Caicus. O. 4: 370. AE. 9: 35
Caicta. AE. 7: 2
Caictae. AE. 6: 901
Caistri. O. 1: 384
Calabris. O. 3: 425
calamis. E. 5: 48
calamo. E. 1: 10. 2: 34
calamus. E. 2: 32. 3: 13. 5: 2. 6: 69. 8:
 24. O. 1: 76. 2: 358. AE. 10: 140
calatilis. AE. 46. 5: 71. O. 3: 402. AE.
 7: 805
calcaribus. AE. 6: 881
calcatum. AE. 12: 340
calce. AE. 5: 324. N. U. 1. v. calces.
 & U. 5. v. calx. 11: 714. *Ferrata calce*
generis foeminino hoc exemplo scribi,
notat Marcellus in libello de indiscretis
generibus, quanquam vulgata le-
ctio habet ferrata, voce mascula.
calcem. AE. 5: 324. N. U. 1. v. & U. 2.
calcentur. O. 2: 244
Calchante. AE. 2: 122
Calchas. AE. 2: 176, 182, 185
calchibus. AE. 10: 404, 730, 892. N. U. 1.
 v. calces.
calculus. O. 2: 180
calefacta. AE. 12: 66, 269
calent. AE. 1: 417
calentia. AE. 12: 297
Calet. AE. 7: 728. *Carimula nunc, ut*
aliqui, inter mare & Silicinium. Non-
vulli Calvi, ita vulgo. Hinc Horatius
Calenum vinum dixit.
calido. AE. 9: 422. 11: 698. 12: 100
calidos. AE. 6: 218
Calydona. AE. 7: 306, 307. 11: 270
calidum. O. 3: 119. 9: 414. 10: 486
caligantem. O. 4: 468
caligat. AE. 2: 606
caligine. O. 2: 309. AE. 3: 203. 6: 267.
 8: 253. 9: 36. 11: 187, 876. 12: 466

calles. AE. 4: 405. N. U. 4.
calles. AE. 6: 443. 9: 383
Calliope. AE. 9: 525
Calliopea. E. 4: 57
calor. G. 1: 89. 3: 272. 4: 36. AE. 3:
 308. 4: 705. 8: 390. 9: 475
calore. O. 1: 190
calorem. O. 2: 344. N. U. 4. v. calor.
calores. G. 2: 270
calori. O. 4: 23
Caltha. E. 2: 50. N. De genere, vel
col. velt. quanquam ibi fine nota af-
flatili.
Camerina. AE. 3: 701
Camertem. AE. 10: 562
Camerti. AE. 12: 224
Camilla. AE. 7: 803. 11: 432, 498, 535,
 563, 649, 657, 833
Camillae. AE. 11: 604, 689, 821, 856, 868
Camillam. AE. 11: 543, 760, 796, 839,
 892, 898
Camillos. G. 2: 169
Camillum. AE. 6: 825
caminis. AE. 3: 580. 6: 630. 8: 418
Camoenae. E. 3: 59
Campagae. AE. 10: 145
campi. O. 2: 274, 486. 3: 198, 202, 343.
 AE. 3: 701. 5: 695. 6: 441. 7: 486,
 781. 9: 230, 274. 11: 602. 12: 36, 542,
 710
campis. G. 1: 210, 314. 3: 246. 4: 186.
 AE. 1: 97. 3: 13, 220. 4: 404. 6: 887.
 7: 294, 624, 794. 9: 25, 32, 34, 368.
 10: 335, 455, 804. 11: 373, 450, 465.
 12: 383, 406
campo. O. 1: 401. 2: 145, 280. 3: 13, 353,
 390, 466. 4: 11. AE. 7: 721. 8: 504. 9:
 42, 53, 56. 10: 540, 763. 11: 493, 605.
 12: 80, 353, 383, 450, 771, 897
camporum. AE. 11: 866
campos. O. 1: 38, 482, 492. 2: 11: 4: 77.
 AE. 2: 498. 3: 11, 334. 400. 154. 5:
 552. 6: 640, 653, 677, 724. 7: 223,
 540, 643. 10: 214, 408, 582, 602. 11:
 102, 513, 908
campum. O. 1: 72, 77, 126. 2: 198. 3:
 103, 161, 522. AE. 3: 538. 5: 144, 287,
 653. 8: 596. 11: 875, 903. 12: 116, 136
campus. E. 4: 28. O. 2: 185, 211. AE.
 5: 128. 6: 709, 873. 12: 444
canaris. O. 3: 55. N. U. in v. Came-
rum, videtur hoc exemplo legere Ca-
meris, media syllaba per e, secundam
vocalem literam, ut praee se ferunt
Noniani codices. Quod ita esse ex eo
etiam evidenter apparet: quia ait, pari
ratione inde Cameras lecta incurva ap-
pellari. Viderit lector, quae lectio ca-
rior.
cana. E. 2: 51. O. 2: 376. AE. 1: 292
canae. AE. 5: 744. 9: 259
canalibus. O. 3: 330. 4: 265
canam. E. 1: 78. O. 2: 2
canamus. E. 4: 1. 9: 61
canas. AE. 6: 76
canat. AE. 3: 457
cancri. E. 10: 68
caneros. G. 4: 48
canente. AE. 3: 573
canentem. AE. 236. 51 628. 10: 91
 Bbb 2

candenti. AE. 6: 895. 9: 563
candentis. AE. 4: 61. 8: 720
candida. E. 2: 46. 6: 75. 9: 41. O. 2:
 320. 4: 337. AE. 5: 571. 6: 708. 7: 8.
 8: 82, 138, 608. 9: 432
candidior. E. 1: 29. 7: 38
candidus. E. 2: 16. 5: 56. O. 1: 217. 3:
 387
candore. AE. 3: 538. 12: 84
cane. AE. 3: 438. 11: 399
canelam. O. 4: 559
canebant. AE. 2: 124. 7: 79, 698. 12: 28
canebat. E. 6: 331. 9: 26. O. 4: 466. AE.
 3: 183, 559. 4: 14. 190. 5: 416. 6: 345.
 8: 656. 9: 777
caum. G. 3: 345
canemus. E. 9: 67. O. 3: 1
canendo. E. 2: 31. 5: 9
canes. AE. 8: 499. 10: 417
canent. O. 3: 325
canentem. E. 8: 44. 9: 621. 10: 192
canentes. AE. 6: 657
canenti. AE. 9: 525
cauentia. O. 2: 13, 120. AE. 10: 418
canere. O. 1: 5
canerem. E. 6: 3. O. 4: 119
caneret. E. 9: 19
canes. O. 1: 470. 3: 44, 540. AE. 6: 257.
 7: 494. 8: 462
canet. E. 1: 57. 9: 11
canibus. E. 1: 23. 3: 67. 6: 77. 8: 28. 10:
 57. O. 1: 140. 3: 371, 410, 496. AE.
 3: 432. 7: 479. 9: 485
canicem. AE. 9: 612. 10: 549, 844. 12: 611
canicies. AE. 6: 300
canimus. E. 4: 3. 10: 8
canis. O. 2: 43. propter nives 218. a-
 strum. 2: 353. AE. 12: 751. animal.
canistris. O. 4: 280. AE. 1: 701. 8: 180
canis. E. 6: 61, 64, 84. O. 2: 417. AE.
 1: 742. 2: 176. 3: 155, 366, 373, 444.
 5: 113. 6: 99. 7: 398, 513. 10: 191. 12:
 864
cano. O. 3: 442. AE. 8: 672
cano. ver. E. 6. 9. O. 1: 12. 2: 176. AE.
 1: 1. 8: 49
Canopi. O. 4: 287
canor. O. 4: 71
canoris. O. 2: 328. AE. 6: 120
canoro. AE. 9: 503
canoros. O. 4: 150. AE. 7: 700
cantabitis. E. 10: 31
cantabunt. E. 5: 72
cantando. E. 3: 21, 25. 6: 71. 8: 71. 9: 52
cantante. E. 6: 31
cantantes. E. 9: 29, 64, 65
cantantibus. E. 10: 173
cantare. E. 7: 5. 10: 32
cantaret. E. 10: 41
cantari. E. 5: 54
cantharus. E. 6: 17. N. de Genere val.
canto. E. 2: 23
cantu. O. 1: 293. 3: 328. 4: 471. AE.
 6: 165, 172. 7: 12, 34, 754. 8: 2
cantum. 9: 618
cantus. O. 1: 403. AE. 1: 398. 7: 641,
 757. 8: 285, 456. 10: 163
canum. O. 3: 265, 404. AE. 4: 132. 5:
 257. 10: 707
canunt. AE. 2: 239. 7: 271. 10: 310
 cape.

INDEX ERYTHRAEI

- cape*. G. 3: 420. 4: 380. AE. 2: 294, 717. 3: 488. 5: 712. 6: 377. 10: 242. 11: 590
- capella*. E. 2: 64
- capellae*. E. 1: 75, 78. 4: 21. 4: 33. 10: 7. 30, 77
- capellam*. E. 2: 63
- capellas*. E. 1: 12. 3: 96. 7: 3. 9: 23. G. 2: 196. 3: 287
- Capenos*. AE. 7: 697
- caper*. E. 3: 23. 7: 7. 9. G. 2: 380
- capere*. AE. 1: 396, 673. 9: 139, 267
- capessam*. AE. 8: 507
- capessant*. AE. 3: 234. 11: 466
- capessere*. AE. 1: 77. 4: 346. 11: 324
- capessret*. AE. 5: 703
- capessunt*. AE. 9: 366
- Capherens*. AE. 11: 260
- capis*. AE. 7: 295
- capias*. AE. 11: 856
- capicndus*. G. 4: 396
- capicre*. G. 1: 426
- capies*. G. 2: 230
- capillo*. G. 1: 405
- capillos*. AE. 10: 832
- Capym*. AE. 1: 183
- capio*. AE. 2: 314
- Capys*. AE. 2: 35. 6: 768. 9: 576. 10: 145
- capistris*. G. 3: 188, 399
- capit*. AE. 4: 242. 5: 185. 6: 754. 7: 466. 9: 644. 10: 106, 12: 562
- capita*. G. 2: 355. AE. 1: 189. 3: 545, 678. 5: 62, 428. 6: 360. 9: 466, 678, 682. 11: 861. 12: 512
- capite*. n. AE. 2: 219. 12: 312
- capite*. vcr. AE. 7: 403
- capiti*. E. 6: 16. AE. 6: 524. 7: 668, 689. 8: 484, 570. 9: 810. 10: 135, 270. 11: 599
- capitis*. E. 10: 24. AE. 3: 371. 4: 354, 640. 10: 639
- Capitolia*. AE. 6: 836. 8: 347, 653
- Capitoli*. AE. 9: 448
- capitum*. AE. 3: 391. 7: 185, 632, 742. 4: 44, 300
- capitumque*. AE. 8: 311
- caplant*. AE. 5: 315. 6: 753
- caprae*. AE. 4: 152
- capraeque*. G. 2: 374
- capream*. AE. 10: 725
- Capreas*. AE. 7: 735. Hujus nominis etiam nunc infula in conspectu Neapolis.
- capreoli*. E. 2: 41
- caprignum*. AE. 3: 221
- capris*. G. 3: 300. AE. 12: 414
- capro*. E. 9: 25
- caprum*. E. 3: 17, 22
- capta*. AE. 4: 84, 330. 6: 859. 7: 189. 12: 22
- captabis*. E. 1: 53
- captat*. G. 4: 348. AE. 2: 507, 643
- captam*. G. 3: 392. AE. 4: 326
- captant*. E. 2: 8
- captare*. G. 1: 139
- captas*. AE. 1: 396
- captat*. AE. 3: 514
- captavit*. G. 1: 376
- capti*. G. 1: 183. 3: 285. AE. 2: 196. 7: 295. 9: 599, 635
- captiva*. AE. 2: 765. 3: 324. 12: 63
- captivi*. AE. 7: 184
- captivoque*. AE. 10: 520. 11: 779
- captivoque*. AE. 9: 273
- capto*. G. 4: 399. AE. 2: 64, 75. 11: 783. feimper in huc carminis.
- captos*. AE. 2: 384. 4: 194
- captum*. E. 6: 59. AE. 11: 830
- captus*. E. 6: 10. AE. 11: 49. 12: 392
- Capna*. G. 2: 224
- capulo*. AE. 2: 553. 10: 536
- capulum*. AE. 12: 734
- caput*. E. 1: 25. 7: 29. 8: 102. G. 1: 386, 467. 2: 344, 392. 3: 21, 52, 80, 422, 553. 4: 319, 352, 368, 523. AE. 1: 116, 127, 444. 2: 558, 751. 3: 194. 4: 177, 249, 357, 493, 613, 699, 702. 5: 10, 309, 375, 469, 774, 815, 845. 6: 866. 7: 292. 8: 65, 145. 9: 300, 332, 437, 496, 587, 628, 633, 755, 771. 10: 133, 203, 394, 554, 767, 863, 869. 11: 39, 364, 579, 680, 830. 12: 293, 382, 572, 600, 816, 885, 894
- cara*. E. 4: 49. 8: 92. AE. 4: 91, 492, 634. 9: 84. 11: 215, 537, 585, 586
- carac*. AE. 1: 689
- Carasque*. AE. 8: 725
- Carbalcos*. AE. 11: 776. N. de Genere vestium, v. carbalus.
- carbasus*. AE. 3: 357. 4: 417. 8: 34. N. ibid.
- carcere*. G. 3: 104. AE. 1: 54, 141. 5: 145. 6: 734
- carceribus*. G. 1: 512
- carchesia Bacchi*, id est vini. G. 4: 380. mero Baccho, pro meri Bacchi. AE. 5: 77. N. in libello de genere val. citat utrumque locum. Pocolorum autem Graeca nomina etiam alia leges apud Virgilium, ut Cantharos, ut Cymbia, ut Scyphos. De quibus non pauca apud Macrobius Sat. lib. 5. cap. 21
- cardine*. AE. 1: 672. 2: 480, 493. N. tr. 4. v. cardo. 3: 448. 6: 573. 7: 621. 8: 724
- cardo*. AE. 1: 449
- carduus*. E. 5: 39. G. 1: 152
- care*. AE. 2: 707. 5: 725. 8: 581
- careat*. AE. 4: 432
- carebunt*. G. 1: 435
- carecta*. E. 3: 20
- carentes*. AE. 6: 333
- caentum*. G. 4: 255, 472
- carete*. AE. 2: 44
- careret*. AE. 5: 651
- cares*. AE. 9: 540. 12: 209
- caris*. AE. 1: 646, 677. 2: 560. 4: 354. 5: 747. 6: 108. 10: 789
- carice*. G. 3: 231
- carina*. AE. 4: 398. 5: 158, 186. 6: 391. 10: 197, 296
- carinae*. G. 1: 303. AE. 2: 198. 4: 658. 5: 115, 699. 9: 95. 10: 301
- carinas*. G. 2: 445. AE. 4: 46. 5: 682. 7: 431. 8: 93
- carinis*. G. 1: 360. AE. 2: 23, 179. 3: 465. 7: 186. 9: 148. 11: 328
- Carinis*. AE. 8: 361
- carior*. AE. 12: 639
- caris*. AE. 1: 24
- carissime*. AE. 8: 377
- carmen*. E. 3: 27. 5: 42, 45. 6: 5. 7: 21. 9: 38. G. 2: 176. 4: 514, 568
- Carmentalem*. AE. 8: 338
- Carmentis*. AE. 8: 330, 339
- carmina*. E. 1: 78. 2: 6. 3: 61, 86, 90. 5: 14, 55, 63. 6: 25. 8: 10, 12, 67, 68, 69, 72, 76, 79, 84, 90, 94, 100, 103, 104, 109. 9: 11, 21, 33, 53, 67. 10: 3, 51, 62. G. 1: 350. 2: 388. 3: 3. 4: 565. AE. 3: 445, 451. 6: 74, 644. 8: 446, 775
- carmine*. E. 5: 81. 6: 67. 8: 3. G. 2: 45, 95. 4: 348, 510. AE. 3: 287. 4: 462. 8: 287. 12: 500
- carminibus*. E. 3: 22. 4: 55. 8: 70. 9: 10. G. 2: 394. AE. 4: 487. 7: 733. 8: 303
- carminis*. E. 4: 4. 6: 18
- caro*. AE. 11: 33. 550
- carasque*. AE. 6: 682
- carpam*. E. 2: 54
- carpamus*. G. 3: 325
- Carpathio*. G. 4: 387
- Carpathium*. AE. 5: 595
- carpe*. AE. 6: 146, 629
- carpetant*. G. 4: 335. AE. 4: 522
- carpebat*. AE. 4: 555. 7: 414
- carpendae*. G. 2: 366
- carpens*. E. 2: 47. AE. 6: 245
- carpent*. E. 9: 50. G. 2: 201
- carpentem*. G. 3: 465
- carpentes*. G. 1: 390
- carpere*. G. 3: 142, 191, 296, 435. 4: 134. AE. 4: 32. 9: 353
- carpes*. G. 3: 176
- carpetis*. E. 1: 79
- carpis*. AE. 1: 388. 12: 412
- carpit*. G. 2: 90. 3: 215, 347. AE. 12: 412
- carpitur*. AE. 4: 2
- carpsit*. G. 2: 501
- carpunt*. G. 4: 311
- Carthagine*. AE. 4: 224
- Carthaginis*. AE. 298, 366. 4: 97, 265, 347
- Carthago*. AE. 1: 13. 4: 670. 10: 12, 54
- carneret*. AE. 5: 173
- casas*. E. 2: 29
- casens*. E. 2: 35. N. tr. 4.
- casia*. E. 2: 49. G. 2: 466
- casiae*. G. 4: 30
- casamque*. G. 4: 182
- casias*. G. 2: 213. 4: 304
- casitns*. AE. 1: 240, 599
- Casimillae*. AE. 11: 543
- Casperiamaque*. AE. 7: 714
- Caspia*. AE. 6: 798
- casta*. AE. 12: 780
- Cassandra*. AE. 2: 246, 404. 3: 183, 187
- Cassandrae*. AE. 2: 343. 5: 636. 10: 68
- castes*. G. 4: 247
- castibus*. G. 3: 371
- castida*. AE. 11: 775
- castis*. AE. 11: 104
- castum*. AE. 2: 85
- casta*. E. 4: 10. G. 2: 524. N. in Differ. v. castitas. AE. 5: 735. 6: 402
- castae*. AE. 8: 665
- Castalam*. G. 3: 293
- castaneae*. E. 1: 82. 7: 53. de fructu, de arbore

arbore vero alia. O. 2: 15, 71. Etiam
adjecione *amici* castaneas naves dici-
mus, cum Marone, quae & Heracleo-
ticae. Require de hoc apud Macrob.
cap. 18. lib. Sat. 3. Probare autem
hodie maxime solemus castaneas e Cia-
venna Rhaeticis Alpibus proxima. A-
mygdalas Appulas, quas de saporis
praestantia vulgo eleganter Ambrosia-
nas dicimus. Tarentinas juglandes, &
cum ab eis discedimus, Vicentinas.
Avellanas item ex agro Vicentino,
quas in earum laudem Gentiles appel-
lamus, facie oblongiore. Nos quid
quaque ferat regio, quidve feliciter,
aut praestantius, diligenter in iis libris
persequimur, quos propriis huic rei
fecimus.

castaneas. E. 2: 52, 71. Adi Macrob.
Sat. 3: cap. 18

castella. O. 3: 475. AE. 5: 440

casti. AE. 3: 409. 6: 661. N. in Differ.
v. castitas.

castigantque. AE. 4: 407

castigat. AE. 5: 387. 6: 567

castis. AE. 7: 71. N. Differ. v. castitas.

casto. AE. 6: 563

Castore. AE. 10: 124

castorea. O. 1: 58

castora. E. 10: 23. AE. 1: 472. 2: 27,
462. 3: 519. 4: 604. 5: 669, 671. 6:
88. 8: 476, 604. 9: 13, 43, 57, 65,
147, 315, 451, 739. 10: 4, 68, 109, 260,
604, 635, 671. 11: 99, 243, 351, 446.
12: 349, 589

castoris. G. 3: 348. 4: 108. AE. 2: 172.
7: 522. 8: 56, 507. 9: 366, 371, 452,
801. 10: 148, 240. 11: 20, 915. 12:
169, 385, 408, 444

castorum. O. 3: 313. AE. 7: 159. 9: 69,
230

Castum Inni. AE. 6: 775. Hodie Cor-
netto appellamus.

castum. AE. 8: 412

castus. AE. 1: 614. 4: 560. 5: 453, 700,
869. 6: 475

castum. O. 1: 340. AE. 1: 221. 2: 93,
507. 3: 265. 6: 533. 8: 578. 9: 533.
10: 791

castusque. AE. 8: 375

castus. O. 2: 68. 4: 251, 485. AE. 1: 9,
204, 615, 623, 754. 2: 10, 563, 750,
3: 183, 299, 317, 504, 699, 709. 5: 201,
350. 6: 32, 377, 531. 9: 211, 277, 292,
299, 514, 723. 10: 61, 316, 352. 11:
244. 12: 21, 32, 61, 321

catejas. AE. 7: 741

catenae. AE. 6: 558

catenis. AE. 8: 225

caterua. AE. 1: 497. 2: 40, 370. 4: 136.
5: 76. 11: 478, 533, 564

cateruae. AE. 11: 456

cateruas. AE. 7: 804. 8: 593. 10: 194.
11: 433. 12: 264

cateruatim. O. 3: 556

cateruis. AE. 11: 682

Catiline. AE. 8: 668

Catillus. AE. 7: 672. 11: 640

Cato. AE. 6: 842

Catonem. AE. 8: 670

catulique. AE. 2: 357

catulorum. O. 3: 245. N. de Improp. v.
Cat.

catulos. E. 1: 23. O. 3: 405, 438. 4: 38.
N. ibid.

cava. E. 1: 18. 9: 15. O. 1: 326. 2: 186.
4: 427, 464. AE. 1: 516. 2: 360. 3:
191, 566. 5: 448, 810. 6: 171, 293.
N. de Improp. v. cavi. 9: 633, 671,
808. 10: 475, 636, 891. 11: 593. 12:
893

cavae. G. 1: 117. 2: 391. 3: 253. AE. 2:
53, 487. 9: 666

cavant. AE. 7: 632

cavatur. G. 2: 450

cavas. AE. 2: 38. 9: 534

cavat. O. 1: 262. 3: 87

cavata. AE. 1: 310. 3: 229

cavatas. G. 1: 136

cavatis. G. 2: 387. 4: 33

cavavit. AE. 2: 481

Caucasque. E. 6: 42

Caucaeo. G. 2: 440

Caucasus. AE. 4: 367

canda. G. 3: 59. AE. 8: 210

candae. G. 3: 423

candam. AE. 11: 812

candas. AE. 3: 428

candicibus. G. 2: 30

candis. AE. 8: 674

caveae. AE. 5: 340. 8: 636

caveis. G. 4: 58

cavernae. AE. 2: 53. 8: 242

cavernas. AE. 2: 19

cavernis. AE. 3: 674. 8: 420

cavete. AE. 11: 293

caveto. E. 9: 25

cavi. AE. 8: 599

cavis. O. 1: 184. 2: 453. 4: 44. AE. 8:
69. 9: 46. 12: 86

caulas. AE. 9: 60

caulem. AE. 12: 413

Caenonisque. AE. 3: 553

cavo. AE. 2: 260. 3: 240, 286, 450, 641.
5: 434. 8: 248

Caui. O. 3: 356. Codices manuscrip-
tum *Caui*, tum *Cori*.

Caunum. O. 3: 278

Causa. E. 1: 27. 3: 102. G. 4: 532. AE.
2: 285. 3: 584. 4: 170, 290. 5: 5. 6:
93, 458. 7: 197, 482. 8: 112. 9: 216,
376. 10: 90. 11: 178, 250, 361, 480

Non defunt hodie eruditi, qui in hac
voce s quam libenter geminent, Quin-
tiliano Institutionum Oratoriarum lib.
1. cap. 8. ita referente: Temporibus
Ciceronis, paulumque infra, fere quo-
ties s litera media vocalium longarum,
vel subiecta longis esset, geminabatur,
ut *Causae*, *Cassus*, *Divisio*, quomodo
& ipsum & Virgilium quoque scrip-
sisse manus eorum docent. Haftenus
Fabius. Antiqua etiam marmora tum
Romae tum alibi hanc scriptionem
constantissime ostendant. Accedit ad
haec etymologia ratio, quam afferri in hac
scriptura solere huiusmodi, tradit Scau-
rus: Quod *Causa* quasi *Cavissa* dicta
sit, a *cautionibus*, vel a *cavendo*, dein-
de *κατα συνηγορίαν* *causa* retento s suae

originis duplicato, quanquam ipse in
eorum haerese esse malit, qui *causam*
unico s scribunt. Quia (ut ipse ait) s
litera non solet geminari, nisi praec-
edente vocali correpta. Quae sane re-
gula a superiori traditione omnino dis-
sidet. Sed vicit consuetudo & ratio-
nem, & auctoritatem, ut per simplum
s notetur. Caeterum haec dictio non
modo inter veteres grammaticos tur-
bas ciet: sed & hodie ex hac fortasse
scribendi varietate Veneti tractus inco-
lae in sua voce *cosa*; quam omnino a
causa, Latino verbo, frequenti am
diphthongi in a quartam vocalem mu-
tatione, deductam, nos in nostro Stoi-
co abunde docuimus, s aliter sonant,
quam aut Romana natio, aut alii ple-
rique Italiae populi.

causae. AE. 1: 25. 7: 553

causam. O. 4: 397. AE. 3: 305. 12: 567,
600

causando. E. 9: 56

causis. G. 2: 455, 490. 3: 440. AE. 1: 8,
414. 2: 105. 3: 32. 4: 51. 5: 788. 6:
488, 710, 849. 8: 395. 9: 219

cantes. AE. 3: 534, 699. 5: 163, 205.
6: 471. 11: 260

cantibus. AE. 4: 366

cantius. AE. 11: 153

cavum. AE. 1: 81. 10: 784

cedere. AE. 3: 260. 6: 33. 10: 470. 11: 677

cederunt. E. 9: 58. G. 1: 487

cedidisse. AE. 11: 168, 349, 689, 898

cedidistis. AE. 10: 390

cedidit. O. 3: 488. 4: 165. AE. 1: 154.
3: 2

cedinere. G. 1: 378

cedinunt. AE. 5: 524

cedim. G. 4: 566

cedim. AE. 8: 349, 534

cedinisse. E. 10: 70

Cecropias. O. 4: 177

Cecropidae. AE. 6: 21

Cecropiumque. G. 4: 270

cedamus. E. 10: 69. AE. 3: 188

cedat. E. 7: 68. 332. 9: 805. 11: 321,
359. 12: 17

cede. AE. 5: 467. 6: 95. 7: 559

cedebat. AE. 10: 795

cedens. O. 1: 218

cedentem. AE. 12: 324

cedentia. AE. 3: 496. 11: 729

cedere. G. 4: 84. AE. 10: 647. 12: 148

cedet. E. 4: 38. AE. 7: 68. 12: 185

cedit. E. 5: 16, 18. AE. 3: 484. 5: 224.
9: 220. 10: 358

cedite. AE. 9: 620

cedo. AE. 704. 12: 818

cedro. AE. 7: 178

cedrum. O. 2: 443. 3: 414. AE. 7: 13.
11: 137

cedunt. AE. 3: 477. 7: 677. 10: 358.
12: 368.

Celaeno. AE. 3: 211. una st. *Harpyrum*,
245, 365, 703. semper in fine carmi-
nis.

celant. AE. 6: 443. N. in Differ. v. celer-
e, & caelare.

celebrabat. AE. 4: 641

INDEX ERYTHRAEI

- celebrare*. AE. 8: 76
celebrabit. AE. 12: 840
celebramus. AE. 3: 280
celebrant. AE. 8: 303
celebrare. AE. 5: 598
celebrata. AE. 5: 603
celebrate. AE. 1: 735. 8: 173
celebratus. AE. 8: 268
celebremus. AE. 5: 58
celebrent. AE. 7: 555
celebres. AE. 6: 775
Celici. G. 1: 165
Celene. AE. 7: 739. urbs, quam nescimus, puto in Campania.
celer. AE. 6: 425
celerabat. AE. 6: 641
celerans. AE. 1: 656. 5: 609
celerant. AE. 8: 90. 10: 249
celerare. AE. 1: 357. 3: 666. 9: 378
celerem. AE. 4: 180, 285. 8: 20. 9: 178, 590. 12: 833
celeres. G. 1: 361. AE. 1: 187. 4: 226, 270, 357. 5: 217. 6: 202. 7: 519, 811. 11: 603, 765. 12: 394, 859.
celeri. AE. 3: 243. 5: 211, 445. 485. 12: 855
celerrima. AE. 12: 507
cellas. G. 4: 164. AE. 1: 433
cellis. G. 2: 96
celsa. AE. 1: 56. 3: 76, 527. 4: 554. 8: 680. 10: 261
celsa fing. nom. AE. 10: 51
celsa accus. AE. 7: 343. 8: 653
celsum. AE. 3: 293. 5: 439
celsus. AE. 4: 397. 8: 107
celsi. AE. 10: 653. 11: 320
celsis. AE. 1: 183. 2: 375. 8: 65
celso. AE. 3: 679. 6: 805. 8: 604. 12: 564
centaurea. G. 4: 270
Centauri. AE. 6: 286. 7: 675
Centavros. G. 2: 456
Centauro magna. AE. 5: 122. De huius Centauri nomine Veneti Ducariam suam navim, aut Senatoriam, elegantissimam illam quidem, & pictura auroque praefulgentem, Bucentoro quasi Bucentaurum appellant, in intentiva particula adjecta, qua ad exemplum Gracorum magna epitheton Virgilianum expressit Veneris huius nominis auctor, quisquis fuit ille, doctissimus. Quid quod & Pandora quoque navis nomine non minus erudito patrum nostrorum opus ingenti mole fuisse perhibetur? De quibus navibus plura in nostro Stoico, quam sit hoc loco verbum amplius addendum. Ut definant tandem garrire ineptiores, qui nomina rebus imposita temere omnino contendunt, cum Aristotelis super hac re sententiam minus percipientes, tum Platonis Cratylis plane obliti, ut eodem in Stoico docemus, qui liber propediem edetur.
Centaurum. AE. 10: 195
Centaurus. AE. 5: 155, 157
centena. AE. 10: 207
centenas. AE. 10: 566
centeni. AE. 9: 162
centum. G. 1: 15. 2: 43. 3: 18. 4: 383.
 AE. 1: 295, 416, 634, 635, 705. 2: 501. 3: 106, 643. 4: 199. 200. 6: 43. 81, 287, 329, 625, 786. 7: 93, 153, 170, 539, 609, 658. 8: 518. 10: 565. 11: 331
centumgeminus. AE. 6: 287
ceperat. E. 8: 39
ceperunt. G. 4: 332
cepisse. AE. 6: 352
cepissent. AE. 5: 232
cepit. E. 2: 69. G. 4: 316, 488. AE. 5: 465. 8: 363. 9: 264
cera. E. 2: 32. 3: 25. 8: 80. G. 4: 38
ceras. G. 3: 450. 4: 57, 162, 241
cerasti. G. 2: 18
Cerannia. G. 1: 332
Gracum dixapauvia interpretatur, quod illi composito vocabulo dicunt, & Hor. Infames scopulos Acroceraunia. AE. 3: 506. Nunc la Cimera, sicut Aethos mons, qui praecedit in carmine, vulgo Monte Santo.
Cerberus. G. 4: 483. AE. 6: 417
ceres. E. 2: 53. G. 4: 202. AE. 12: 589
Cereale. G. 1: 212. AE. 7: 111
Cerealia. AE. 1: 177
Cerealis. G. 2: 517
cerebra. AE. 5: 413, 480. 9: 419, 753. 10: 416. 11: 698. 12: 537
Cererem. G. 1: 343, 347. AE. 1: 177, 701. 7: 113
Cereri. E. 5: 79. G. 1: 339, 349. 2: 229. AE. 4: 58. 6: 484
Cereriis. AE. 2: 714, 742. 8: 181
Ceres. G. 1: 7, 96: 147, 297
Cereus. AE. 10: 541
Cerinthae. G. 4: 63
cernam. AE. 2: 667. 3: 501
cernas, AE. 4: 401. pro cernas quis, Charisius.
cernat. AE. 10: 462
cernatur. AE. 8: 246
cernebant. AE. 7: 161
cernens. AE. 6: 482. 8: 704
cernenti. AE. 4: 408
cernere. AE. 1: 413. 2: 538. 6: 596. 8: 516, 676
cernes. G. 1: 460. 2: 105. AE. 1: 258, 365. 4: 47
cernetis. AE. 9: 243
cernimus. AE. 2: 441, 696. 3: 677. 7: 68
cernis. E. 1: 9. AE. 4: 561. 5: 413. 6: 325, 574, 826. 8: 62. 9: 188. 10: 20, 581
cernit. AE. 4: 246. 6: 333, 445. 9: 722. 11: 703
cernitur. AE. 1: 440. 3: 552, 554
cerno. AE. 2: 286, 734. 5: 27. 6: 87
cernunt. AE. 2: 446. 9: 372. 12: 218
cernuus. AE. 10: 894. N. tr. 1
certa. AE. 2: 350. 3: 393. 4: 125, 564. 5: 349. 6: 673. 7: 548, 611. 8: 39, 46. 9: 193, 249. 10: 240. 12: 112, 268
certabant. AE. 9: 533
certae. AE. 2: 62
certam. G. 4: 294. AE. 11: 767
certamen. AE. 7: 16. 11: 104. 12: 116
certamina. G. 2: 530. 4: 86. AE. 5: 66, 114, 596, 603. 6: 172. 9: 662. 10: 146, 11: 221, 434. 12: 39, 73, 467, 790
certamine. G. 3: 103. AE. 3: 128. 4: 98. 5: 144, 197, 286, 390, 493, 545. 7: 523. 8: 639, 700. 9: 726. 11: 155, 780, 891. 12: 61, 553, 598
certandum. AE. 12: 890
certant. AE. 2: 64. 4: 443. 6: 178. 9: 520. 10: 130. 12: 765
certantes. E. 8: 3. AE. 11: 446. 647
certantibus. AE. 3: 668. 12: 574
certare. AE. 2: 30. 5: 108, 485. 10: 14
certasse. AE. 1: 548
certat. E. 5: 8. AE. 9: 557
certatim. G. 1: 385. 4: 38. AE. 2: 628. 3: 290. 5: 778. N. tit. de Indif. ad ver. 7: 146, 472, 585. 8: 179, 436. 11: 209, 486. 12: 704
certatis. AE. 10: 7
certatum. AE. 11: 313
certatur. AE. 10: 355
certaverit. G. 2: 99
certe. E. 3: 102. 8: 107. 9: 7. 10: 37. AE. 1: 234, 328. 12: 881
certent. E. 8: 55. G. 2: 138
certes. E. 2: 57. 3: 31
certet. E. 4: 58. 5: 8, 9, 15
certi. AE. 8: 39
certior. AE. 10: 510
certis. G. 1: 60, 231, 351, 394. 2: 329
certissima. G. 1: 439. AE. 6: 322
certissimus. G. 1: 432
certo. G. 4: 100. AE. 1: 6a. 2: 212. 5: 194. 12: 490
certus. G. 4: 155. AE. 1: 576
certum. E. 10: 52. AE. 3: 179, 686. 9: 153
certus. AE. 4: 554. 5: 2. 9: 96
ceruus. AE. 4: 69
ceruum. AE. 6: 802
cerui. E. 1: 60. 7: 30. G. 3: 265, 369, 539. AE. 4: 154
cervice. G. 3: 92, 536. 4: 408, 523, 540, 551. AE. 1: 402. 2: 224. 8: 633. 10: 536. 12: 7, 364, 899
cervicem. AE. 3: 631
ceruicis. G. 3: 167. AE. 2: 707
ceruicibus. AE. 2: 219. 11: 496
ceruicis. G. 3: 186
ceruis. E. 5: 60. G. 1: 307
ceruisa. G. 3: 52, 79, 524. AE. 1: 477. 9: 434. 10: 137
ceruus. E. 2: 29. AE. 1: 184. 5: 253
ceruum. G. 3: 413. AE. 7: 481. 10: 725. 12: 750
ceruus. AE. 7: 483
cespiti. E. 1: 69. G. 4: 273. AE. 8: 304. 11: 566
cessa. AE. 11: 401
cessabit. E. 1: 59. AE. 1: 672
cessant. AE. 11: 138
cessantem. AE. 3: 450
cessare. E. 7: 10. G. 1: 71
cessas. AE. 6: 51, 52. 11: 589
cessat. AE. 2: 468
cessatum. AE. 11: 288
cessavit. G. 1: 485
cessere. G. 3: 549. AE. 12: 717
cesserit. AE. 12: 183
cesserunt. AE. 10: 444
cessi. AE. 2: 804. 6: 460
cessisse. AE. 3: 121, 297

cessis.

I N V I R G I L I U M.

affis. AE. 3: 333. 5: 394, 445. 6: 102.
7: 636. 8: 395. 9: 126. 10: 276
aele. AE. 5: 822. N. II. 1. V. cotarii.
Cathegum. AE. 12: 513
etra. AE. 7: 732. Scunum est breve N.
de Genere armorum.
cen. G. 1: 303. 3: 194, 542. 4: 96, 499.
AE. 27: 355, 416, 438, 516. 5: 88, 527,
740. 6: 492. 7: 378, 674, 699. 8: 408.
9: 30, 339, 792. 10: 97, 357, 723. 11:
297. 12: 740
Haec particula similitudinis, signum
quoque ceruissimum erit apud Poëtam
similitudines ipsas & comparationes
quaerent. Hujusmodi etiam sunt: *ut*,
veluti, *sic*, *sicut*, *instar*, *haud secus*,
haud aliter, *nec minus*: Relativa etiam,
talis, *qualis*, & eadem substantivè pro-
lata, *tale*, *quale*, *similis*, *minor*, *major*,
ocor, & similia. Ut obiter ipsa re-
rum inquisitio quemadmodum tractan-
da sit, hoc exemplo Leqorem admo-
nuerimus. Nam de Indicis usq., quan-
tum ad verborum attinet inventionem,
etiam a puero non dubitari certo scio.
Chalcidica. AE. 6: 17
Chalcidico. E. 10: 50
Chalybe. E. 7: 419
Chalybes. G. 1: 58
Chalybs. AE. 8: 446
Chalybum. AE. 8: 421. 10: 174
Chao. G. 4: 347
Chaone. AE. 3: 335
Chaoniam. G. 1: 8. AE. 3: 335
Chaonias. E. 9: 13
Chaonisque. G. 2: 67
Chaonio. AE. 3: 293
Non abs re fuerit, Probi Valerii ex In-
stitutis artium verba, quae ad hunc
locum pertinent, recitare. Ejus verba
haec sunt: O litera genitivus termina-
tus Graecus est, eamque produci ne-
cesse est, *In foribus lethum Androgeu*,
est enim proprie Graecus genitivus.
Licet aliqui sic legunt, *In foribus le-
thum Androgei*, Graecae declinationis
ignari. Et portuque subimus Chaonio,
pro Chaonii patris portus, quamvis le-
gatur, portusque subimus Chaonias. Est
ergo genitivus Chaonio. Haec Probus.
Sed enim, ut in *Androgeu* nomine
substantivo, & genitivo quartae decli-
nationis Atticae, Probi sententiae omni-
no subscribimus: ita in *Chaonio*, pos-
sessivo, alterius prorsus flexionis, nullo
pacto cum Probo facimus, quod miror
a nemine haecenus fuisse animadver-
sum. Legimus itaque, portuque sub-
imus Chaonio, ut portus Chaonio sit ter-
tius casus, quem non respuit verbum
subeo, ut *Maroque subibant*. Portu au-
tem pro portui, ultima litera vocali de-
trita, tantum abest, ut nove apud Poë-
tam hac lectione dictum videatur, ut
etiam in hujusmodi dativorum usurpa-
tione frequentissimus sit, ut latius in
conscubitis offendimus. Qui autem por-
tus Chaonias legunt, videant praeter cae-
tera, quam difficilem scanthionem in-
currant, s non eliso. Quantum vero ad

Androgeu pertinet, libet & hic Sofipa-
tri Charisti dicta subtexere. Is Instit.
Gramm. libro 1. ubi de nominibus &
syllaba terminatis agit, ita scribit: Quae-
ritur, inquit, & de Graecis, quorum
genitivi diversi sunt. Itaque si erit no-
minativus *Androgeus*, genitivus erit,
Androgeu, ut apud Virgilium: *In fori-
bus lethum Androgeu*. Sed apud eundem
invenimus *Androgei galeam*, sed non
ex eodem nomine. Nam si fuerit *An-
drogeus*, *Androgei* facit genitivo, ut
idem Virgil. in secundo, *Penelei dextra*
Divae armipotens ad aram procubuit.
Non ignoramus, magis proprium his
tractandis fuisse locum in verbo *Andro-
geu*, sed cum hujus syllabae initium
scriptori chalcographo describendum tra-
deremus, non erat in animo haec in-
terferere.
Chaonios. AE. 3: 334
Chaos. AE. 4: 510. 6: 269
Charybdiu. AE. 3: 684
Charybdis. AE. 3: 420, 558. 7: 302
Charona. E. 6: 299, 326. N. II. 1. V. portitor
chelasque. G. 1: 33
Chelydis. G. 2: 214
Chelydros. G. 3: 415
Chimaera. AE. 6: 288
Chimaeram. AE. 5: 118, 223. vide in V.
Prius 7: 785
Chiron. G. 3: 550
chlamyde. AE. 8: 588
chlamydem. AE. 3: 484. 4: 137. 5: 250.
8: 167. 9: 582. 11: 775
Chlorea. AE. 12: 363
Chlorens. AE. 11: 768
chloreas. AE. 6: 644
chloreis. AE. 9: 615. 10: 224
chori. AE. 9: 112
choris. AE. 5: 581
choro. AE. 6: 657
choros. G. 4: 533. AE. 1: 499. 4: 145. 7:
391. 11: 737
chorum. AE. 6: 517
chorus. E. 6: 66. G. 1: 346. 4: 460. AE.
5: 240, 823. 8: 287, 718. 10: 219
Chromis. E. 6: 13
Chromisque. AE. 11: 675
Cybele. AE. 10: 220
Cybelae. AE. 3: 111. 11: 768
cinum. G. 2: 216
cicadae. E. 5: 77. G. 3: 328
cicadis. E. 2: 13
cicatrix. G. 2: 379
Cycladas. AE. 3: 127. 8: 692
Cyclopes. AE. 3: 647. 11: 263
Cyclopes in primo exemplo contra natu-
ram syllabae posuit prima brevi, quam
alioqui semper productam reperias a-
pud Poëtam. Eadem licentia illius &
ipsius, i media vocali correpta: & *Fi-
denam* & *Orion* primis brevibus dixit.
Sic *steterunt ste* brevi, & *tulerunt* simi-
liter secunda, & *egerimus* tertia brevi-
bus syllabis. Rursus per contrarium me-
taphisum *Italiam fato profugus* &
Exercet Diana choros dixit, ubi primas
syllabas in *Italia* & *Diana* produxit. In
relegio quoque & *reliquitae*, re positio-

ne longam de brevi perpetuo facit, i
litera consonante contra rationem gemi-
nata. Sunt praeterea nomina, quae mu-
tato sensu, mutant etiam syllabam.
Sunt & aliae quae in eodem intellectu
per casus syllabae naturam variant. In
verbis quoque similiter eadem syllaba
cum tempore immutatur. De quibus
suis locis dicemus.
Cyclopea. AE. 1: 201
Cyclopes. G. 4: 170. AE. 3: 644. 8: 424.
440
Cyclopes. AE. 3: 617
Cyclopus. G. 1: 471. AE. 3: 569, 675.
6: 630. 8: 418
Cyni. E. 9: 29. AE. 7: 699. 11: 458
Cynis. E. 7: 32. 8: 55
Cynos. G. 2: 199. AE. 1: 393
Cynum. AE. 9: 563. 10: 189. 12: 250
Ciconum. G. 4: 520
cicuta. E. 5: 85
cicutis. E. 2: 36
Cydispe. G. 4: 339
Cydon. AE. 10: 325. 12: 858
Cydonia. E. 10: 59
die. G. 4: 64. AE. 12: 158
diebat. AE. 3: 344. 5: 674. 6: 468
diebo. AE. 4: 122
diebunt. AE. 6: 829
ciemus. AE. 3: 68
cient. AE. 1: 541. 5: 585
cientes. AE. 9: 766
cierre. AE. 6: 165
cieret. AE. 8: 354
ciet. G. 1: 110. 3: 517. AE. 2: 419. 4:
490. 7: 325. 10: 198. 12: 104
Cyndro. G. 1: 178
Cyllarus. G. 3: 90
Cyllenes. AE. 8: 139
Cyllenia. AE. 4: 258
Cyllentus. G. 1: 337. AE. 4: 252, 276
Cymba. G. 4: 506. AE. 6: 303, 413
Cymbae. G. 4: 195
Cymbala. G. 4: 64
Cymbia. AE. 3: 66: 5: 267. N. libello de
Genere valorum, & poculorum.
Cymini. AE. 7: 697. Cymini mons,
nunc etiam Cyminius. Lacus vero ho-
die il *Lacus di Vico*, prope Viterbium.
Cymodoce. G. 4: 338. AE. 5: 826
Cymodocea fando doctissima, scilicet nym-
pharum. AE. 10: 225. *Cymodoce* dixit,
& *Cymodocea*, sicut *Calliope*, & *Callio-
pea*. Quod si magis placet Graeca for-
ma, scribe & *Calliopela*, & *Cymodocea*.
Cymothoi. AE. 1: 144
cincla. AE. 12: 811
cinclam. AE. 7: 658
cincli. AE. 8: 282. 11: 188
cinclum. AE. 7: 612
cinclum. AE. 4: 248
cinerem. G. 1: 81. N. II. 4. V. cinis. AE.
4: 34. 5: 743. 8: 410. 11: 211
cineres. E. 8: 101. AE. 2: 431, 587. 4:
427. 5: 55, 81, 787. 6: 226. 10: 59
cineri. AE. 3: 303. 4: 552, 623. 6: 213.
10: 828
cinge. E. 8: 64
cingebant. AE. 5: 288
singens. G. 1: 28

an-

INDEX ERYTHRAEI

- cingere*. E. 4: 32. AE. I: 673. 9: 160.
IO: 119
cingeret. AE. 5: 597
cingeris. AE. 3: 255
cingi. AE. 2: 520. 3: 52
cingi. AE. I: 112. 5: 539. 7: 159
cingite. E. 7: 28. AE. 5: 71. 8: 274
cingitur. AE. 2: 511. 9: 469. 790. II: 486, 536
cingor. AE. 2: 749
cingula. AE. I: 492. 9: 360. 12: 942
cingunt. AE. 4: 41, 121. 8: 599. 12: 163, 745
cinguntur. AE. 6: 665
Cinyphii. O. 3: 312
Cinyra. AE. 10: 186
cinis. E. 8: 106. AE. 4: 633.
Nonius tr. 8. v. sic scribit: Cinis masculini: Virg. in Bucolicis, cinis ipse bonus sit. Ita enim habent vulgati codices, quotquot vidimus. In huius autem testimonii productione a Nonio tripliciter peccatum est. Primum, quia non interjecto puncto inter ipse & bonum legit. Deinde superflua transcriptione verborum, bonus sit: nam genus per ea, cinis ipse, facis probatum fuerat. Tum quia bonum genere neutro & substantivum positum a Virgilio, in adiectivum bonus imperitissime mutavit, ut cum cinis ipse, concordet, luxato sane Poetae sensu.
Cynna. E. 9: 35
Cynthi. AE. I: 498. 4: 147
Cynthius. E. 6: 3. O. 3: 36
cinxere. AE. I: 398. 10: 122. II: 475
cinxerant. AE. 5: 13
cyparissi. AE. 3: 680
cyparissii. O. 2: 84
Cyprum. AE. I: 622
circa. O. 3: 146. 4: 75. AE. I: 673. 6: 865. 7: 535. 11: 197. 12: 757
Circaee. AE. 7: 10
Circaenaeque. AE. 7: 799
Circe. E. 8: 70. AE. 7: 20, 191, 282
Circensibus. AE. 8: 636
Circes. AE. 3: 386
circos. O. 3: 166
circo. AE. 5: 109, 551
circuit. AE. II: 761
circuitu. AE. 3: 413
circuitum. AE. II: 767
circulus. AE. 5: 559. 10: 138
circum. E. 3: 45. 8: 12, 74. 9: 40. 10: 16. O. I: 235, 245, 345, 383. 2: 382, 392, 484, 523. 3: 537, 540. 4: 30, 46, 64, 113, 130, 188, 193, 274, 289, 334, 400, 430, 478. AE. I: 32, 56, 117, 175, 311, 412, 466, 483, 667. 2: 133, 218, 238, 278, 463, 515, 564, 599, 605, 684, 698, 767, 792. 3: 65, 75, 92, 230, 306, 392, 634. 4: 145, 254, 416, 509. 5: 250, 435, 440. 6: 166, 175, 329, 443, 517, 700, 706, 708. 7: 32, 104, 379, 588, 589, 763. 8: 45, 285, 310, 631, 673. 9: 70, 440, 584, 587, 679, 808. 10: 118, 837, 885. 11: 34, 188, 579, 655, 661, 824, 12: 162, 335, 433, 476, 518, 606, 662, 929
circumdat. AE. 6: 783
circumdar. E. 10: 57. G. I: 140. AE. I: 368. 6: 207. 9: 153. 10: 74
circumdat. E. 6: 62. AE. 2: 510. 8: 458. 12: 88
circumdata. O. 4: 497. AE. 4: 137. 6: 549. 10: 483. 11: 596. 12: 416
circumdatum. G. 3: 487. AE. I: 593
circumdatum. AE. 9: 462
circumdatum. G. 2: 535
circumdo. E. 8: 74
circumfert. AE. 10: 887
circumfletere. AE. 3: 430. 5: 131
circumfluit. AE. 6: 132
circumfunditur. AE. 2: 383
circumfus. O. 3: 368. AE. I: 586, 2: 64
circumfuso. AE. II: 546
circumfusus. AE. 6: 666
circumlit. AE. II: 555
circumplectitur. AE. 5: 312
circumspiciunt. AE. 8: 490
circumsonat. AE. 8: 474
circumspexit. AE. 2: 68, 474
circumspice. O. 3: 390
circumspicit. AE. 3: 517. 12: 896
circumspiciunt. AE. 9: 416
circumstant. O. 4: 216. AE. 6: 486. 7: 585. 11: 388. 12: 85
circumstare. AE. 10: 905
circumstent. AE. 4: 561
circumstetit. O. 4: 361. AE. 2: 559. 8: 300
circumtextum. AE. I: 649
circumtulit. AE. 6: 229. 12: 558
circumvolutamur. O. 3: 285
circumvolitavit. O. I: 377
circumvolat. AE. 2: 360. 3: 233. 6: 866
circumvoluitur. AE. 3: 284
circus. AE. 5: 289. N. in Differentiis.
Cyrene. O. 4: 321, 354, 376, 530. Aristi Pastoris mater, cui a Poeta comites Nymphae adduntur infra scriptae: Drymo, Xantho, Ligea, Phylloctoe, Nilace, Spio, Thalia, Cymodoce, Cydippe, Lycorias, Clio, Beroë, Ephyre, Opis, Alia, Deiopea, Arethusa, Clymene. Utitur autem mira varietate in his recensendis nominibus. Similiter & circa finem quinti Neptunum comitantur immania Cete, Glauci senior chorus, Tritones citi, Phorci exercitus, Thetis, Melite, Panopea virgo, Nilace, Spio, Thalia, & Cymodoce.
Cyrenaeae. E. 9: 30
Cissea. AE. 10: 317
Cissir. AE. 7: 320. 10: 705
Cissens. AE. 5: 537
cita. AE. 5: 33
citae. AE. 5: 66. 8: 642
citatorum. AE. 12: 373
Cythacron. G. 3: 43. AE. 4: 303
Cythara. AE. I: 740. 6: 120
Cytharae. AE. 9: 776
Cytharamque. AE. 12: 394
Cythera. AE. I: 680. 10: 51, 86
Cytherea. AE. I: 257, 657. 4: 128. 5: 800. 8: 523, 615
Cythis. O. 2: 431
Cythis. E. 9: 31. 10: 30
Cythisum. E. I: 79. 2: 64. G. 3: 394
cili. AE. 4: 574, 594. 5: 824. 9: 37. 12: 425
cilius. AE. I: 142. 5: 242
cito. AE. 5: 610
Cytorum. G. 2: 437
citum. AE. II: 714
citus. AE. I: 301. II: 462
cives. E. I: 72. AE. 2: 42. 5: 196, 671. 8: 489. 9: 36, 783. 11: 243, 305, 260, 459. 12: 572, 583
divibus. AE. 5: 631. 8: 571. 11: 119
ciuilis. AE. 6: 772
clade. AE. 12: 556
cladem. AE. 2: 361. 6: 843. 12: 604
clama. AE. I: 350
clamant. AE. 10: 323
clamantis. AE. 9: 442
clamorem. E. 3: 19
clamassent. E. 6: 44
clamas. AE. 4: 674. 7: 400. 12: 600
clamor. AE. I: 87. 2: 313, 338, 488. 3: 128. 4: 665. 5: 140, 227, 451. 6: 495. 8: 595. 9: 395, 504, 566, 664. 11: 192, 454, 745. 832. 12: 268, 409, 462, 621, 756
clamore. O. I: 347. 3: 43, 375, 413. 4: 439, 460. AE. I: 324, 519. 2: 58, 437, 769. 3: 313, 524. 4: 305. 5: 150, 167, 207, 491, 578. 6: 175. 8: 216. 9: 38, 54, 466, 597, 636, 791. 10: 266, 716, 799, 895. 11: 609, 838. 12: 252, 257, 312
clamorem. O. I: 362. AE. 3: 566, 672. 10: 262. 11: 622, 878. 12: 618
clamosus. AE. 2: 222
clamosus. O. 4: 76. AE. 2: 128. 4: 46
claus. 5: 228, 344, 10: 713. 11: 147
clangor. AE. 2: 313. 8: 526. 11: 192
clangoribus. AE. 3: 226
Clavus. G. 2: 225
clara. AE. I: 588. 2: 569, 589. 5: 43, 139, 564. 9: 19
claram. O. I: 138. AE. 2: 696
claras. AE. I: 284
clarescent. AE. 2: 301
clari. AE. 5: 106. 6: 478. 8: 48, 673
Claril. AE. 3: 360
clarior. AE. 2: 705
claris. AE. 7: 474
clarissima. O. I: 5
clarissime. AE. 5: 495
claro. O. I: 460. AE. 4: 268
clarum. AE. 3: 519. 12: 225
clarus. O. 4: 93. AE. I: 550. 7: 141. 9: 582. 11: 772
Clarus. AE. 10: 126
classe. AE. I: 379. 5: 1, 115, 794. 8: 79. 9: 8. 10: 194
classen. AE. I: 39. 128. 310, 390, 517, 551, 583. 3: 5, 117. 472, 651. 4: 289, 299, 309, 375, 396, 426, 587. 5: 607, 612, 832, 843. 6: 150. 7: 38, 106, 288. 9: 69, 81. 10: 83, 155
classi. O. I: 255. AE. 3: 300, 403. 4: 537. 6: 697. 7: 436, 716. 8: 675. 10: 36
classi. AE. 5: 689. 6: 1, 8, 11
classibus. AE. 2: 30. 3: 61. 157, 602. 4: 313, 582. 5: 726. 10: 269
classi.

IN VIRGILIUM.

Massica. O. 2: 539. AE. 7: 637
massis. AE. 5: 33, 66, 862. 6: 334. 9: 88.
 10: 231
clava. AE. 10: 318
clauda. AE. 5: 278
claudensur. AE. 1: 294
claudere. AE. 11: 883
clauderet. E. 7: 15
claudes. O. 3: 321
Claudia. AE. 7: 708
claudimur. AE. 8: 473
claudis. O. 2: 317. AE. 3: 642. 10: 377
claudite. E. 3: 111. 6: 55, 56
clauditur. AE. 1: 233
claudunt. AE. 6: 139. 7: 609
clauduntur. AE. 10: 746. 12: 310
clausa. O. 3: 352. AE. 3: 213. 10: 22
clausae. AE. 6: 734
clausam. AE. 1: 311. 11: 554
clausi. AE. 3: 230
clausis. O. 4: 258, 263. AE. 8: 385
clauso. O. 4: 303. AE. 1: 141. 374. 11: 298
clausos. O. 3: 214. 4: 364. 9: 67
clausura. O. 2: 161. AE. 1: 56. 2, 259, 491. 3: 411. 7: 185. 9: 758
clausum. AE. 12: 893
clausus. AE. 7: 707. 10: 345
clavum. AE. 5: 177. 852. 10: 218
cluenti. AE. 6: 609
Clio. O. 4: 341
Clymene. O. 4: 345
clipeata. AE. 7: 793
clipei. AE. 2: 227, 392, 546. 3: 637. 7: 186, 686. 8: 25. 10: 336, 477, 546, 553, 589. 12: 541, 925
clipeis. AE. 10: 568. 12: 712, 724
clipeo. AE. 2: 671. 7: 657. 9: 733, 806. 10: 330, 777, 795, 12: 167, 332, 377
clipeos. AE. 2: 389, 422, 443. 734. Clitans hoc carmen N. tr. 4. monet, hic genere masculino dici, quod AE. 9: 709. *Clypeum ingens* genere neutro usurpavit AE. 7: 626. 11: 196
clippem. AE. 3: 286. 5: 359. 7: 639, 789. 8: 98, 447, 729. 9: 270, 709. N. tr. 4. V. *clipeus*. 10: 242, 261, 482, 638. 11: 10, 284. 12: 89, 866
clippers. AE. 12: 432
Clytio. AE. 10: 129. 11: 666
Clytiun. AE. 9: 774. 10: 325
Clitumne. O. 2: 146
clivo. E. 9: 8. O. 3: 293
clivis. O. 1: 108. 2: 212
Clonanthum. AE. 1: 222, 510, 612. 4: 288. 5: 167, 245
Clonanthus. AE. 5: 122, 152, 225, 233
Cloelia. AE. 8: 651
Clonnum. AE. 9: 574. 10: 749
Clonns. AE. 10: 499
Clorens. AE. 11: 768. alias legitur *Chlorens*.
Clotho. AE. 9: 102. pro *Clotho*, reponere *Doto*, aut *Proto*, ex Homero, Hesiodo, & aliis. Quanquam *Doto* magis placet, astipulantibus etiam codicibus aliquot manuscriptis, nec non Valerio Flacco, ut in *Doto* docemus. Vohi enim *Nerinae* huic, in gratiam *Galatae* sororis, Virgilio meo dilectae *Nymphae*,
 Tom. II.

proprium locum in hoc indice assignare, ut adulterina *Clotho*, alioqui e *Matroniana* sylvia ejicienda, ex hoc loco quasi e quadam specula, sui ipsius sceleris index, *Dotos* hereditariam sedem veluti digito omnibus commonstret, quam, e mentio sororis titulo, invalerat.
Cluenti. AE. 5: 123
Clusi. AE. 10: 167
Clusinis. AE. 10: 655
Cnossia. O. 1: 222. AE. 3: 115
Cnossius. AE. 6: 566. 9: 305
coacta. E. 6: 31
coactam. AE. 7: 43
coacti. AE. 2: 196
coactis. AE. 7: 509. 12: 457
Cocys. O. 3: 38. 4: 479. AE. 6: 323. 7: 562
Cocytia. AE. 7: 479
Cocytio. AE. 6: 297
Cocytus. AE. 6: 132
Cocles. AE. 8: 650
cocto. AE. 11: 553
Codri. E. 5: 11
Codro. E. 7: 22, 26
coctant. E. 7: 317, 546. 8: 385. 11: 292
cocti. O. 4: 568
coctis. O. 4: 85
coelestia. O. 4: 1. 11: 276
coelestibus. AE. 1: 11, 387. 6: 379. 11: 51. 12: 167
coelestis. AE. 6: 730
coelestium. AE. 7: 432
coeli. E. 3: 105. O. 1: 35, 51, 335, 337, 417, 503. 2: 1, 269, 345, 477. 3: 261, 327, 478. 4: 58, 100, 152, 166. AE. 10: 129, 225, 250, 259. 3: 138, 232, 600. 4: 184, 351. 5: 802, 835, 851. 6: 113, 363, 579, 790, 849. 7: 210, 301, 543, 768. 8: 97, 141. 528. 9: 18, 630. 10: 176, 695. 11: 595, 878. 12: 145
coelicolae. AE. 2: 641. 6: 554. 10: 6, 97, 117
coelicolas. AE. 6: 787
coelicolis. AE. 2: 592
coelicolum. AE. 3: 21
coelifer. AE. 6: 796
coelo. E. 1: 17. 4: 7. 8: 14, 69. O. 1: 6, 23, 252, 260, 322, 366, 474, 487. 2: 306, 334, 342. 3: 34, 342. 4: 103, 192, 227, 235, 426. AE. 1: 155, 289, 331, 395. 2: 8, 186, 536, 688, 693. 3: 201, 315, 518, 586, 678. 4: 89, 578, 692. 5: 18, 451, 515, 527, 542, 606, 722, 727, 790, 870. 6: 15, 178, 191, 247. 7: 140, 141, 269, 620. 8: 64, 99, 264, 423, 427, 523, 591, 664. 9: 2, 671, 681, 803. 10: 215, 548, 633. 11: 125, 192, 210, 12: 76, 245, 283, 367, 795, 842
coelum. E. 4: 51. O. 1: 233, 280, 375, 397, 433. 2: 31, 309. 3: 279, 417. 4: 52, 222, 325. AE. 1: 58, 88, 133, 163, 255. 280. 2: 250, 405. 3: 177. 193, 198, 564, 582. 4: 53, 122, 160, 247, 256, 269, 700. 5: 9, 502, 657. 6: 271, 583, 719, 724, 896. 7: 571. 9: 14, 20, 111, 429, 480, 504, 541. 10: 275, 781, 845, 895, 899. 11: 187, 202, 351, 611, 745, 12: 196, 205, 407, 462, 673, 757
coeni. O. 4: 49
coeno. AE. 6: 296

Coeo. AE. 4: 179
coeperat. AE. 12: 941
coepere. E. 7: 19. O. 1: 225
coeperis. E. 6: 36
coeperunt. O. 4: 332
coepit. E. 2, 69. 6: 47. 8: 16. O. 3: 237, 504. 4: 316. AE. 1: 521. 6: 372. 7: 528
coepita. E. 8: 12. AE. 6: 256
coepitae. AE. 4: 86
coepit. AE. 2: 162
coepitis. O. 1: 40. AE. 4: 642. 8: 15. 9: 296, 625. 10: 461
coepitum. AE. 3: 20
coepitumque. AE. 8: 439
coercent. AE. 9: 27
coercent. O. 4: 480. AE. 6: 439
coerulea. AE. 2: 381. 3: 208. 4: 583. 7: 198. 8: 622, 672. 10: 209
coerulea. O. 1: 236. AE. 5: 123
coeruleae. AE. 5: 87
coeruleam. AE. 6: 410
coeruleis. AE. 3: 64, 432. 7: 346
coeruleo. AE. 5: 819. 12: 182
coeruleos. O. 4: 482
coeruleum. AE. 8: 713
coeruleus. O. 1: 453. 4: 388. AE. 3: 194. 5: 10. 8: 64
coetm. AE. 1: 398. 5: 107
coetum. AE. 1: 735. 5: 43
Coetum. O. 1: 279
coemnt. O. 4: 73. AE. 7: 582
coemnt. AE. 4: 289
coeg. E. 3: 20. O. 3: 169
coegm. AE. 12: 237
coegndae. O. 2: 62
coegnte. AE. 12: 423
coegntibus. O. 2: 10
coegere. E. 6: 85. O. 4: 140. AE. 11: 304
coget. AE. 7: 125
coegi. AE. 12: 581
cogis. E. 2: 7. AE. 3: 56. 4: 412. 10: 63
cogit. O. 4: 36. AE. 7: 639. 9: 463. 11: 235
cogitet. E. 3: 98. AE. 11: 460
cogitet. O. 1: 462
cogitur. O. 4: 420. AE. 4: 414. 5: 20
cognatus. AE. 3: 502
cognatque. AE. 8: 132
cognato. AE. 12: 29
cognitus. AE. 1: 623
cognomen. AE. 1: 267. 6: 593
cognomine. AE. 1: 530. 3: 133, 163, 334, 350, 702. 6: 383. 7: 671. 8: 331. 11: 246. 12: 845
cognominis. AE. 8: 48
Cognoscere. E. 1: 42. 4: 27, 60. O. 1: 177, 394. 2: 226, 490. 4: 253. AE. 2: 110. 3: 299
cognoscat. AE. 12: 903
cognoscite. E. 6: 25. 5: 474
cognovimus. AE. 9: 245
cognovit. O. 4: 375. 6: 340
cognunt. O. 4: 231. AE. 1: 563. 4: 406. 5: 782. 6: 462. 8: 7
cohibet. AE. 3: 424. 9: 738
cohibete. AE. 12: 314
cohors. AE. 3: 563. 7: 710. 10: 328. 11: 500, 737
cohortes. O. 2: 279
coirent. AE. 11: 860
coisse. AE. 12: 709
coit. AE. 3: 30. 9: 801. 10: 410, 452
 col.

Ccc

INDEX ERYTHRAEI

- cola*. G. 2: 242
colant. O. 1: 30
colat. E. 2: 62
colebas. AE. 4: 458
colendi. G. 1: 121. 4: 118
colendo. G. 2: 36, 222
colere. AE. 4: 422
colerem. AE. 4: 343
coli. verb. AE. 3: 77
colimus. AE. 11: 786
colit. E. 3: 61. G. 3: 430. AE. 1: 59. 5: 63. 7: 603. 11: 584
colito. G. 2: 413
colitar. AE. 3: 13, 73
colla. O. 2: 542, 3: 167, 421. 4: 337. AE. 2: 381, 721. 5: 277. 6: 419. 7: 394, 701. 8: 660. 9: 331, 10: 838. 11: 497, 622, 692, 829, 829. 12: 86. N. II. 4: 722
collapsa. G. 3: 485. AE. 4: 391. 9: 434, 708
collapsam. AE. 4: 664
collapsi. AE. 6: 226
collapsos. AE. 9: 753
collapsum. AE. 8: 584
Collatinas. AE. 6: 774
collatis. AE. 11: 517
colle. AE. 8: 604
collecta. AE. 1: 320. 9: 63. 12: 862
collectae. G. 1: 324
collectam. AE. 2: 798
collectas. AE. 1: 143
collecti. AE. 2: 414. 7: 582. 9: 689
collectis. AE. 1: 170, 2: 743
collectus. AE. 9: 11
collectum. G. 1: 114. 3: 85, 235. 4: 40
collegerat. AE. 11: 776
collegerit. G. 3: 327
collegit. AE. 12: 491
collem. AE. 1: 419. 8: 351
colles. E. 9: 7. G. 2: 113, 173, 179, 276. 3: 555. AE. 3: 522. 5: 150. 7: 798. 8: 216, 305, 598. 11: 319, 902
colibus. E. 7: 58. 9: 49. G. 2: 273. AE. 5: 287. 7: 726
colligat. E. 9: 63
colligere. AE. 5: 15
colligit. G. 1: 427. 2: 154. AE. 10: 412. 11: 671
collis. AE. 7: 659
colle. E. 6: 50. G. 3: 204. AE. 1: 654, 715. 2: 218, 236, 792. 3: 661. 6: 700. 7: 351. 8: 438. 9: 436. 10: 135. 11: 11. 12: 356
collocat. O. 4: 424
colloquio. AE. 7: 91
collocus. AE. 10: 539
collocut. AE. 5: 4. 9: 166. 11: 209
collocere. AE. 4: 567
collocere. G. 1: 369
colloqui. AE. 5: 559
colloquunt. AE. 3: 651
colo, *calathifve Minervae*. AE. 7: 805. quod alias, *colo*, *tenuique Minerva*, AE. 8: 409
colo. verb. AE. 5: 735
Colocasia. E. 4: 20
coloni. E. 9: 4. G. 1: 125. 2: 385. 3: 288. AE. 1: 122
colonus. G. 1: 507. AE. 7: 63, 410, 422
colonus. E. 1: 299. 4: 569
colonus. G. 4: 626
color. G. 2: 178, 256. 3: 82. 4: 254. AE. 6: 47. 11: 819
coloratis. G. 4: 293
colore. E. 8: 73. G. 4: 335
colorem. E. 9: 49. AE. 4: 558. 9: 272, 9: 650
colores. E. 4: 42. G. 1: 452. AE. 4: 701. 5: 89. 12: 69
colori. E. 2: 17
coloribus. G. 4: 306. AE. 5: 609. 7: 191
coloris. E. 8: 77
coluber. G. 3: 418. AE. 2: 471. 7: 352. N. II. 4.
colubris. G. 2: 320. AE. 6: 419. 7: 329
coluere. G. 2: 532. AE. 1: 532. 3: 165. 7: 602
colus. AE. 12: 778
coluiffi. AE. 1: 16. 11: 843
columba. AE. 5: 213
columbae. AE. 2: 516. 6: 190
columbam. AE. 5: 488, 516. 11: 722
columbas. E. 9: 13
columnae. E. 6: 552. 12: 92
columnas. G. 3: 29. AE. 1: 428. 11: 262
columnis. AE. 7: 170
colunt. AE. 3: 212. 7: 684, 714
colurnis. G. 2: 396
coma. AE. 5: 556
comae. AE. 1: 403, 477. 2: 774. 3: 48. 4: 280. 6: 48. 12: 868
comam. G. 4: 137. AE. 1: 319. 2: 552, 629. 7: 60. 9: 478
comas. G. 2: 368. AE. 2: 684. 3: 174, 405. 4: 592. 7: 75, 353, 394. 8: 274, 277. 10: 726. 11: 77. 12: 209
comantem. G. 4: 122. AE. 2: 391. 12: 413
comantes. G. 3: 312. AE. 3: 468. 12: 6
comantia. AE. 12: 86
comes. AE. 2: 704, 711. 3: 613, 691. 6: 159, 166, 292, 448, 528, 538. 8: 466. 9: 179, 223. 10: 321. 11: 33, 479. 12: 385, 881
cometae. G. 1: 488. AE. 10: 272
comitabor. AE. 4: 543
comitatur. AE. 11: 52
comitante. AE. 2: 40, 370. 5: 76. 11: 498
comitantibus. AE. 3: 346. 4: 48
comitantur. AE. 3: 660. 8: 462. 10: 126
comitata. AE. 2: 580
comitate. AE. 10: 186
comitatu. AE. 4: 215
comitatur. AE. 6: 863. 7: 681
comitatus. AE. 1: 312. 6: 112. 9: 48. 10: 194. 12: 336
comitem. AE. 2: 86, 778. 4: 677. 5: 546. 6: 777. 8: 308. 9: 177, 277, 649, 765, 775. 10: 703, 779. 11: 542. 12: 362
comitentur. G. 1: 346. AE. 11: 61
comites. AE. 2: 181, 294, 744. 4: 123, 140, 162, 664. 5: 191, 301. 8: 52. 11: 655, 805
comitetur. AE. 10: 164
comiti. AE. 2: 729. 11: 710
comitum. AE. 2: 796. 5: 822. 6: 865. 10: 220. 11: 94, 586
commaculare. E. 8: 48
commemoranda. G. 4: 148
commendat. AE. 2: 293. 5: 772
commendo. AE. 2: 748
commencia. AE. 10: 532
commensus. G. 1: 104. 3: 374. AE. 7: 553, 732. 9: 347, 440, 770. 10: 454. 11: 706. 12: 890
commisit. AE. 7: 542
commiffa. G. 4: 454. AE. 1: 136. 3: 428. 6: 569. 9: 675. 10: 156
commiffos. AE. 5: 113
committas. G. 1: 223
commistere. G. 2: 289. 3: 78. AE. 1: 231. 5: 69. 10: 69. 12: 60
committitur. AE. 11: 560, 589
commixta. AE. 3: 633. 4: 120, 161
commixtam. AE. 9: 76
commixti. AE. 12: 835
commixtis. AE. 8: 255
commixtum. AE. 12: 618
commixtus. G. 2: 327. 4: 500. AE. 6: 762. 10: 238
commoda. G. 4: 129
commota. AE. 1: 360. 5: 213
commotac. G. 4: 471
commotis. AE. 4: 301
commotus. AE. 1: 126
commovere. AE. 7: 494
commovet. AE. 5: 217
communc. AE. 2: 709. 12: 16
communem. AE. 4: 102. 8: 275
communes. G. 4: 153
communi. AE. 9: 183
communibus. AE. 11: 435. 12: 118
communis. AE. 2: 573, 789
compacta. E. 2: 36
compactis. AE. 12: 674
campagibus. AE. 1: 122, 293. 2: 51
compellabat. AE. 11: 534
compellare. AE. 2: 280. 3: 299. 8: 164
compellat. AE. 1: 581. 2: 372. 3: 474. 4: 304. 5: 161. 6: 499. 10: 606
compellere. E. 2: 30
compescit. G. 2: 370. 3: 468
compita. G. 2: 382. N. II. 4.
complebunt. G. 4: 250
complectitur. AE. 1: 694. 2: 253. 5: 31. 9: 39. 11: 743. 12: 433
complector. AE. 9: 277
complectur. AE. 2: 20, 495. 3: 71, 645, 676. 7: 395. 9: 39, 567
complementur. G. 2: 391
complerant. AE. 5: 107. 9: 108, 382
complere. AE. 11: 327
complerint. AE. 6: 712. 7: 643
complet. AE. 9: 113. 11: 140. 12: 724
completur. AE. 5: 46
complexa. E. 5: 22. AE. 2: 514, 673. 6: 786
complexi. AE. 5: 766
complexibus. AE. 5: 742
complexu. AE. 1: 715. 4: 616. 8: 488, 582
complexus. AE. 8: 250, 558. 11: 46
componens. AE. 8: 486
componet. AE. 12: 822
componere. E. 1: 24. 3: 108. G. 4: 176, 438. AE. 1: 135. 3: 387. 4: 341. 8: 317
componet. AE. 1: 374
componi. AE. 12: 109
componite. AE. 10: 15
comportare. AE. 9: 613
compositae. AE. 12: 315
compositam. AE. 7: 339
compositis. AE. 11: 599

compositis. G. 3: 192. 4: 417
compositio. adverb. AE. 2: 129. partici-
 pium. 7: 6
compositus. AE. 1: 249
composuere. G. 4: 189
compositus. AE. 1: 698. 8: 322
comprehendere. G. 2: 104. AE. 6: 626. 7:
 73. *comprehendere*, una plus syllaba
 in prola.
comprehendit. G. 1: 428
comprehendit. G. 2: 305
comprehensio. AE. 2: 793. 6: 701
comprehensum. AE. 11: 723
compressa. G. 4: 87
compressi. AE. 5: 802
compressus. AE. 2: 73. 8: 184
comprime. AE. 6: 389
compressa. AE. 6: 48
comptas. AE. 8: 128. 10: 832
comptas. AE. 7: 751
comptulanti. AE. 7: 751
comptulans. AE. 1: 575
comptantur. AE. 10: 89
comptantem. AE. 9: 398
comptas. AE. 4: 688. 11: 585, 842
compti. G. 1: 281
comptibus. AE. 12: 910
comptas. AE. 2: 792. 3: 25. 6: 32, 700.
 10: 685
concaua. G. 4: 49. AE. 5: 677
concedat. E. 2: 57
concede. E. 10: 1. AE. 2: 523. 10: 906
concedere. AE. 11: 111
concedit. AE. 9: 655
concedite. E. 7: 22. 10: 63
concentus. G. 1: 422
concepit. AE. 4: 474
conceptum. AE. 5: 38. 8: 139. 12: 158
conceptus. AE. 3: 700. 5: 798
concessae. G. 1: 238
concesserat. AE. 10: 215
concessere. AE. 8: 41
concessit. AE. 2: 91. 7: 305. 10: 820
concha. AE. 6: 171. 10: 209
conchas. G. 2: 348
considerare. G. 2: 260
considerat. G. 3: 516. AE. 2: 532. 5: 333.
 449. 11: 245
conclia. G. 1: 25. AE. 5: 735
conclias. AE. 1: 79
concliet. AE. 10: 151
conclio. AE. 5: 75
conclium. AE. 3: 679. 6: 433. 10: 2. 11:
 234, 304, 460, 469
conclipe. AE. 11: 519. 12: 13
conclips. AE. 11: 369
conclipit. AE. 4: 502
conclisunt. G. 1: 87, 422
conclita. AE. 3: 127. 11: 889. 12: 921
conclit. AE. 7: 476. 11: 742, 784
conclitus. AE. 9: 694. 11: 744. 12: 331,
 379, 902
conclamant. AE. 2: 233. 5: 660. 10: 738
conclamat. AE. 3: 523. 6: 259. 7: 504. 9:
 35, 375, 425. 12: 426
concladere. AE. 1: 425
conclor. AE. 8: 82
conclorides. E. 4: 47. AE. 6: 827
conclordia. AE. 3: 542
concladere. AE. 10: 286

conclere. G. 1: 392
conclerant. G. 3: 360
conclera. G. 2: 376. AE. 6: 738
conclerae. G. 1: 236
conclerant. G. 2: 318. AE. 6: 746
concleros. AE. 2: 277
conclerum. G. 3: 463
conclerit. E. 6: 34
conclerit. AE. 12: 905
conclitum. G. 4: 198
 Abiectione novissimae literae, casu
 tertio dixit, quod in nominibus quarti
 declinatus semper facere consuevit, ut,
portumque subimus Chaonia, quamvis Pro-
 bus perperam legat *portus*, ut ibi plene
 docuimus. & *Teque aspectu ne subtrabe*
nostro. & *Daphnis & Armenias curru*
subiungere Tigres instituit. Id quod et-
 iam in prola oratione nobis interdum
 licet, hoc M. Tullii Ciceronis exem-
 plo: *Quibus subito impetu ac latrocinio*
resistat. Quin & Caesar, optimus lin-
 guae Latinae auctor, in huiusmodi
 omnibus finalem i litteram censuit de-
 mendam: ut in ejusdem Commenta-
 riorum Indice probavimus.
conclitans. E. 6: 50. G. 3: 130
conclitans. AE. 11: 293
conclitete. G. 1: 318, 489. AE. 1: 493. 2:
 315. 8: 692. 10: 8, 436, 715. 11: 117.
 12: 149, 315, 503, 571, 771
conclitit. AE. 7: 224
conclitit. AE. 12: 563
conclititur. G. 4: 78
conclitunt. AE. 7: 520. 10: 361, 431, 691.
 11: 805. 12: 297, 724
conclitum. AE. 1: 509. 12: 400
conclitum. AE. 5: 611
conclitus. AE. 6: 318. 9: 454
conclissa. G. 1: 159. 4: 81. AE. 9: 752.
 11: 451. 12: 411, 468
conclissae. AE. 5: 205
conclissam. AE. 4: 666
conclissere. AE. 5: 147
conclissi. AE. 9: 498
conclissit. AE. 8: 3, 237. 12: 594
conclisso. AE. 2: 629. 4: 444
conclissus. G. 3: 151. AE. 5: 700, 869
conclisse. AE. 7: 338
concliteret. AE. 8: 354
conclitit. AE. 6: 101
conclit. AE. 7: 145. 11: 323
conclit. AE. 6: 152
conclibat. AE. 1: 447. 11: 247
conclimur. AE. 9: 152
conclissae. AE. 2: 517. 8: 497
conclit. G. 4: 66
conclere. E. 6: 7. 8: 97. 9: 52. AE. 1:
 33, 522. 2: 696. 10: 35. 12: 893
concleret. AE. 1: 5. 7: 61
conclat. G. 1: 438, 458. AE. 1: 276. 6:
 792. 8: 48. 10: 558
conclidimus. AE. 5: 48
conclidit. E. 2: 61. AE. 2: 621. 5: 243. 6:
 271. 7: 619. 8: 66, 357. 9: 32, 348,
 443. 12: 886
conclissus. AE. 3: 68
conclit. G. 2: 507. 4: 496. AE. 4: 177.
 10: 767, 12: 950
conclita. E. 3: 43, 47. 10: 50. AE. 3:
 CCC 2

388. 7: 570
condicio. AE. 12: 880
conditor. AE. 8: 313
conditur. AE. 7: 719, 822. 11: 187
conditus. G. 1: 442
conditio. AE. 12: 520
condunt. G. 2: 452. 4: 473. AE. 2: 24. 3:
 237. 5: 126. 9: 39. 12: 361
conduntur. AE. 2: 401. 7: 303
confecta. AE. 3: 590
confecimus. G. 2: 541
confecti. AE. 5: 362
confectum. AE. 4: 599. 6: 520
confectus. AE. 11: 85
conferre. G. 3: 169. AE. 6: 488. 9: 44.
 690. 10: 876. 12: 345, 480, 678
conferos. AE. 2: 347
confessa. AE. 2: 591
confessim. AE. 9: 231
conficit. AE. 11: 824
confidentissime. G. 4: 445
confidere. AE. 1: 452. 5: 849
confieri. AE. 4: 116
 Pro *confici* castior est lectio, & a Vir-
 gilio relicta. Neque *Con*, ut scribit Ser-
 vius, in hoc verbo abundat: quin po-
 tius sicut plenior intellectu *conficio*,
 quam *facio* dicimus, cum *confectae res*
 proprie dicantur non nisi magnae ar-
 que arduae, quae perfectae sunt: qua-
 le est Bellum, quod cum perfectum
 est, confectum magis ex linguae La-
 tinae proprietate dicitur, quod antea
 effectum diceretur: Ita *confieri* hoc lo-
 co positum de re magni momenti,
 quippe Aeneae & Didonis congressu,
 quem tantopere Venus cuperet, quem-
 que curaturam omnino se Juno Vene-
 ri receperat, cuius spem ut certi even-
 tus fide obfirmaret, Juno id eam qua
 ratione confieri possit docet, id est con-
 fici. Sic & Terentianus Semo Pamphi-
 li nuptias filii sperat confore, id est
 confieri. Ut interpretatur Tiberius Do-
 natus, grammaticorum meo quidem
 iudicio facile princeps. Cuius verba
 placuit referre, ut obiter exemplaribus
 aliquot impressis verbum illud elegans
confieri, a quibusdam sciolis per sum-
 mam impetitiā sublatum, suo loco
 redderemus. Is igitur super illis verbis,
Et spero confore, inquit: Confieri, per-
 fieri, perfici, unde confectum nego-
 tium dicitur, vel confecta res, quae ad
 plenum perficitur. Virgil. *Nunc quara-
 tione, quod instat, confieri possit, p. a. d.*
 Quamquam etiam quae duarum rerum,
 aut plurium intervatu fiunt, confieri
 non minus eleganter loquimur. Sicut
 Macrobius, *Oportet diem, inquit, qui
 ex quadrantibus confit, intercalare*. &
 Colum. libr. 2. *Tria steroris genera
 sunt praecipua, quod ex avibus, quod ex
 hominibus, quod ex pecudibus confit*. Qui
 vero quo fieri supponunt, quo pro quo-
 modo accipientes, gravius quidem pec-
 cant, non modo confieri verbum sane
 Latinum, & Phraasi Virgiliana dignum,
 non agnoscetes, quippe quod & Ora-
 torum usu aliquando emollitum sit,
 prac-

INDEX ERYTHRAEI

praefentim C. Caefaris, qui 7. de bello Gallico Commentario de Labieno fic loquitur: *Postquam id difficilis confert animaduerſit*: Sed etiam, quod ſupra qua ratione abunde Maro dixerat, quadam nugatione Poëtarum lumum quo ſubdicia voce, id ipſum repetere facientes, obſcurato ſane huius loci ſplendore, quem elegantiori hac verbi compoſitione Vates diligens illuſtraverat. Ut praeteream imperitiores illos, qui quod legunt, nihil ad quod inſtat praecedens reſpicientes.

confiſe. AE. 5: 870
confixa. AE. 9: 765
confixi. AE. 2: 429. 6: 543. II: 883
confixum. AE. 3: 45
confixum. G. 1: 508
configunt. AE. 2: 417
confine. G. 4: 558
confiſus. AE. 9: 445
confingere. AE. 8: 493
confugio. AE. 1: 666
confundere. AE. 5: 496. 12: 290
confunditur. AE. 3: 696
confuſa. AE. 11: 211
confuſe. AE. 6: 504. II: 207. 12: 619
confuſam. AE. 2: 736
confuſus. AE. 12: 665
congeminant. AE. 12: 714
congeminat. AE. 11: 698
congemini. AE. 2: 631
congerere. AE. 6: 178
congeritur. AE. 2: 766
congreſſere. E. 3: 69
congreſſa. G. 2: 156. 3: 377. 4: 243. AE. 6: 224
congreſſum. E. 1: 69
congreſſamur. AE. 12: 233
congreſſior. AE. 12: 13
congreſſitur. AE. 11: 720
congreſſi. AE. 2: 397. 8: 467. 11: 631
congreſſos. AE. 12: 465
congreſſum. AE. 12: 514
congreſſum. AE. 5: 809
congreſſus. AE. 1: 475. 5: 733. 10: 540. 889. 12: 342. 510
conjeſta. AE. 4: 69. 12: 362
conjeſti. AE. 12: 711
conjeſto. AE. 9: 698
conjeſit. AE. 2: 545. 7: 456. 9: 535. 12: 483
conjeſtae. AE. 3: 680
conjeſcere. AE. 3: 680
conjeſce. G. 4: 26
conjeſcit. AE. 5: 619. 7: 347. 9: 411. 10: 646. 657. 891. 11: 784
conjeſcite. AE. 9: 494
conjeſcunt. AE. 662. 6: 222. 10: 330. 801. 11: 194
conjunge. G. 4: 456. 504. AE. 3: 317. 4: 324. 9: 138
conjungis. G. 3: 275
conjungio. AE. 3: 296. 475. 4: 48
conjungis. E. 8: 18. 66. G. 2: 326. 3: 93. AE. 1: 354. 2: 572. 3: 331. 488. 4: 21. 338. 458. 6: 119. 8: 372. 406. 413. 612. 10: 280. 722. 11: 267. 12: 30. 610
conjungum. AE. 1: 579. 4: 172. 431. 7:

423. 433. 11: 270
conjuncta. E. 8: 32. AE. 10: 653
conjunctus. AE. 8: 130
conjunge. AE. 5: 712
conjungere. E. 2: 32. AE. 1: 524. 8: 164
conjungi. AE. 10: 105
conjunct. G. 1: 294. 4: 465. AE. 1: 47. 343. 2: 519. 597. 651. 673. 678. 711. 725. 738. 777. 783. 4: 91. 113. 5: 620. 647. 6: 93. 473. 523. 764. 7: 56. 189. 287. 308. 314. 8: 377. 384. 393. 688. 10: 44. 607. 611. 11: 158. 371. 12: 17. 80. 272. 793. 937
conjungere. AE. 8: 133
conjurat. AE. 8: 5
conjurato. G. 2: 497
conjuratos. G. 1: 280
connexae. G. 4: 257
connexos. AE. 8: 437
connixa. E. 1: 15. AE. 5: 642
connixi. AE. 5: 264. 11: 613
connixus. AE. 9: 410. 769. 10: 127
connubis. AE. 3: 319. 4: 213. 316. 535. 7: 555. 9: 600. 12: 42
connubiis. AE. 3: 136. 4: 168. 7: 96. 333. 12: 821
connubio. AE. 1: 73. 4: 126. 7: 253
Conn. E. 3: 40
conſanguinei. AE. 12: 40
conſanguineo. AE. 5: 771. 7: 366
conſanguineus. AE. 6: 278
conſanguinitate. AE. 2: 86
conſcendebat. AE. 12: 736
conſcenderat. AE. 8: 97
conſcendi. AE. 1: 381
conſcendi. AE. 1: 180. 4: 646. 10: 155
conſcia. AE. 1: 604. 2: 141. 267. 4: 519. 608. 5: 455. 8: 393. 9: 429. 10: 679. 872. 12: 668
conſcins. AE. 2: 99. 4: 167. 11: 812
conſederat. E. 7: 1. AE. 5: 388. 10: 780
conſedere. AE. 7: 431. 11: 457
conſederis. AE. 4: 39
conſedimus. E. 3: 55. AE. 12: 237
conſediſſe. AE. 11: 350
conſedit. G. 4: 436. AE. 3: 245. 5: 841. 7: 169
conſequimur. AE. 2: 409
conſequitur. AE. 5: 153. 224. 494. 11: 722. 12: 375
conſere. AE. 9: 741
conſerere. G. 2: 38
conſerimus. AE. 2: 398
conſertam. AE. 3: 467. 5: 259
conſerto. G. 3: 369
conſertum. AE. 3: 594
conſeſſum. AE. 5: 290. 8: 636
conſeſſum. AE. 5: 340. 577
conſeſimus. E. 1: 73
conſidant. AE. 11: 323
conſidens. G. 4: 65
conſidere. AE. 1: 572. 2: 624. 3: 162. 289. 378. 4: 349. 378. 6: 67. 7: 176. 9: 145
conſidimus. E. 5: 3
conſidit. E. 4: 436
conſidite. AE. 4: 573
conſidunt. AE. 5: 136. 10: 5. 11: 915
conſilia. AE. 1: 281. 658
conſiliis. AE. 2: 89. 5: 712. 728. 749. 11: 339
conſilio. AE. 216. 21: 704

conſilium. AE. 2: 656. 4: 477. 7: 407. 592. 9: 227
conſiſtere. G. 4: 27. AE. 1: 541. 629. 643. 6: 807. 8: 10. 10: 75
conſiſtit. AE. 5: 423
conſiſtens. AE. 9: 789
conſiſta. AE. 3: 127
conſonat. AE. 5: 149. 8: 305
conſortem. AE. 10: 906
conſortia. G. 4: 153
conſpectum. AE. 1: 34. 184. 2: 21. 67. 102. 260. 11: 903. 12: 213
conſpectum. AE. 6: 108. 9: 262
conſpectus. G. 3: 17. 8: 588
conſpexere. AE. 1: 152
conſpexi. AE. 3: 652
conſpeximus. AE. 9: 237
conſpexit. AE. 1: 487. 3: 306. 4: 649. 10: 725
conſpicere. AE. 6: 508
conſpicio. AE. 6: 631
conſpici. AE. 4: 261. 5: 611. 6: 656. 9: 420
conſpiciunt. AE. 8: 83
conſpiciunt. AE. 7: 615
conſpicio. AE. 3: 518
conſpiciunt. AE. 12: 543
conſervant. AE. 4: 444
conſet. AE. 5: 748
conſervant. AE. 3: 681. 12: 271
conſiſtit. G. 4: 484. AE. 1: 187. 226. 459. 2: 68. 4: 253. 5: 426. 507. 6: 331. 559. 8: 381. 9: 624
conſtituam. AE. 5: 237
conſtitue. G. 4: 542
conſtituent. AE. 12: 194
conſtituere. AE. 11: 185
conſtitui. AE. 6: 506
conſtituit. AE. 1: 309. 5: 130. 6: 244. 11: 6
conſtituunt. AE. 6: 217
conſtruetaque. G. 4: 213
conſtruetam. AE. 9: 712
conſueſcere. G. 2: 272
conſueſta. G. 4: 429. AE. 10: 867
conſul. AE. 7: 613
conſule. nom. E. 4: 3. 11
conſule. AE. 9: 322
conſulere. AE. 12: 21
conſulis. AE. 6: 819. 11: 344
conſulit. AE. 4: 64. 7: 83
conſulite. AE. 11: 335
conſults. AE. 6: 154. 11: 410
conſultus. G. 3: 491
conſultum. G. 3: 178
conſumere. AE. 7: 125
conſumeret. E. 10: 43
conſumimus. AE. 7: 116
conſumpta. AE. 2: 795. 5: 527
conſumptis. AE. 7: 112
conſurgere. AE. 8: 637. 10: 90. 299
conſurgit. G. 1: 241. AE. 7: 530. 8: 457. 9: 749. 12: 729
conſurgunt. AE. 5: 20. 120. 207. 450. 8: 110. 9: 681. 12: 928
contadlos. G. 3: 566
contadla. AE. 3: 227
contagia. E. 1: 51. N. II. 4. G. 3: 469
contemere. G. 2: 360. AE. 3: 77. 8: 364
contemunt. G. 4: 104
contemplator. G. 1: 187. 4: 61
contemptor. AE. 7: 648. 8: 7. 9: 205

IN VIRGILIUM.

contende. G. 2: 96. 4: 412
contenderat. AE. 10: 521
contendere. E. 7: 18, 69. AE. 4: 108. 5: 291, 370, 834. 9: 518
contenderet. AE. 12: 815
contendit. AE. 5: 520. 9: 623
contendant. AE. 1: 158. 6: 643
contenta. G. 3: 536. AE. 5: 513. 9: 187. 11: 582
contentas. AE. 5: 314. 7: 737. 11: 815
conterrita. AE. 12: 54
conterritus. AE. 3: 597. 9: 123
contexit. AE. 12: 885
contextus. AE. 2: 112
conticere. AE. 2: 1, 253
conticuit. AE. 3: 718. 6: 54
contigerat. AE. 5: 836
contigerit. AE. 9: 268
contigimus. AE. 11: 245
contigit. AE. 1: 96. 2: 649
contingam. AE. 10: 457
contingat. G. 1: 259
contingat. E. 8: 109. 11: 371
contingere. E. 8: 40. AE. 1: 413. 2: 168, 239. 5: 18, 509. 6: 606
contingit. G. 2: 322. AE. 7: 480
contingunt. G. 3: 403, 448
continuit. AE. 2: 593. 3: 598. 10: 686
continuo. G. 1: 60, 169, 356. 3: 75, 158, 271, 386, 468. 4: 53, 69, 254, 548. AE. 3: 196, 548. 4: 265. 5: 368. 6: 426, 570. 7: 68, 120. 9: 118, 684, 731, 757, 11: 612, 810, 912. 12: 560
contis. AE. 9: 510. N. de Genere arborum.
conto. AE. 6: 302
contorqueus. G. 1: 481. 12: 490
contorquent. AE. 7: 165
contorsit. AE. 2: 52. 3: 562. 5: 520. 6: 593. 11: 676. 12: 266, 373
contorta. AE. 9: 705
contortum. AE. 11: 561
contos. AE. 5: 208
contra. E. 7: 8. G. 2: 420. 4: 440. AE. 1: 13, 76, 325. 2: 445, 651. 3: 552, 684, 692. 4: 107. 5: 21, 27, 124, 370, 414, 477. 6: 23, 95, 398, 544. 7: 267, 374, 552, 583, 584. 8: 447, 699, 711. 9: 93, 136, 280, 377, 509, 533, 552, 768, 795, 802. 10: 9, 16, 84, 285, 309, 343, 354, 359, 434, 448, 530, 545, 550, 567, 585, 760, 769, 898. 11: 145, 160, 222, 282, 374, 402, 406, 438, 504, 603, 749, 873. 12: 271, 279, 597, 760, 779, 790, 807, 887
contracto. G. 4: 259
contractus. G. 4: 295
contrabe. AE. 12: 891
contrabimus. AE. 3: 8
contrahit. G. 1: 34
contraria. G. 1: 286. AE. 1: 239. 2: 39. 4: 628. 7: 293. 12: 487
contremuit. AE. 7: 515
contristat. G. 3: 279. AE. 10: 275
contudit. AE. 9: 443. ut habent codices Noniani libro de Improptiis V. os.
contulerant. AE. 10: 147
contulimus. AE. 11: 283
contulit. AE. 7: 87. 10: 735
contundet. AE. 11: 264

confundit. E. 2: 11
confusio. G. 4: 240
convale. G. 2: 186. AE. 6: 679
convales. G. 3: 276
convallibus. G. 6: 139
convellere. G. 7: 749
convellant. AE. 4: 405
convellere. G. 1: 457. AE. 3: 24, 31. 6: 148. 12: 774
convellimus. AE. 2: 464
convellunt. G. 2: 294. AE. 2: 446
convener. AE. 1: 708. 2: 799. 4: 417. 5: 490. 11: 236
conveniat. G. 1: 3, 255
convenimus. E. 5: 1
convenit. AE. 12: 184
conveniunt. AE. 1: 361, 700. 5: 295. 9: 720, 779
conventus. AE. 6: 753
conversa. G. 3: 303. AE. 1: 81. 2: 132. 5: 466. 9: 800. 12: 623
conversae. AE. 12: 369, 548
conversis. AE. 2: 73. 11: 121. 12: 172
conversis. AE. 11: 713. 12: 716
converso. AE. 9: 724. 11: 654
conversus. AE. 12: 377
convertant. AE. 2: 191
convertere. AE. 5: 582. 10: 83. 11: 746, 800. 12: 705
convertite. AE. 9: 427
convertunt. AE. 12: 252
convexa. AE. 1: 608. 4: 451. 6: 241, 750. 7: 543. 10: 251
convixit. E. 4: 50. AE. 1: 310. 11: 515
convivia. E. 5: 69. G. 1: 301. AE. 1: 638. 4: 77
convum. AE. 3: 468
convolvens. G. 3: 426
convolvit. AE. 2: 474
convulsa. AE. 2: 507. 3: 414
convulsa. AE. 1: 383
convulsam. AE. 5: 143. 8: 690
coorta. G. 3: 478. AE. 1: 148
coortis. AE. 10: 405
copia. E. 1: 82. G. 3: 308. 4: 31. AE. 1: 520. 2: 564. 5: 100. 9: 484, 720. 11: 248, 378, 834
coquat. G. 1: 66
coquebant. G. 4: 428. AE. 7: 345
coquitur. G. 2: 522
coram. AE. 1: 520, 595. 2: 538. 3: 173. 6: 716. 8: 122. 11: 248
Ceram. AE. 6: 775. nomen urbis.
Coras. AE. 7: 672. 11: 465, 604. nomen proprium viri.
corda. G. 1: 123, 330. 3: 106. 4: 70, 470. AE. 1: 303, 722. 4: 528. 5: 138, 643, 729. 6: 49, 80, 407. 8: 265. 9: 55, 225. 10: 87. 12: 223, 269, 453
corde. AE. 1: 50, 209, 562. 4: 332, 533. 6: 185, 383, 675. 8: 522. 10: 465, 871. 12: 18, 667
cordi. AE. 7: 326. 9: 625, 776. 10: 252. 11: 369
Cori. AE. 5: 126
Corybantia. AE. 3: 111
Corydon. E. 2: 1, 56, 65, 69. 5: 86. 7: 2, 3, 16, 20, 70
Corydonis. E. 7: 40
coriis. G. 3: 559

C c c 3

coryli durae, vel potius *edurae.* E. 5: 13. G. 2: 65
corylis. E. 5: 3
corylos. E. 1: 14. 7: 63, 64
corylum. G. 2: 299
corymbos. E. 3: 39
Corinaeum. AE. 9: 571
Corinaeus. AE. 6: 228. 12: 298
Corintha. AE. 6: 836
coryti. AE. 10: 169
 Aliqui, etiam ex Graecis, primae huius vocis literae imperite adspiracionem addunt, ut *Choryti*, non pauci, quorum est Aldus, per i Latinum contra verbi originem notant *Coriti*. Nam Graecum est *χόρυς*, quod nostrorum consuetudo per C. scripturam *Corytus*, ex cognatione puto, quam c litera cum g habet, ut tradit Scaurus, a Sp. Carilio grammatico adinventam. Sed illud sane majorem momenti, quod praeter variam lectionem, quam in hac voce ostendunt Noniani codices, etiam illi, qui emendationes habentur, in libello de genere arborum, modo *Corisci*, modo *Corici* legentes, ibidem in haec verba scriptum est: *Corisci*, leve missile in modum sagittarum. Quibus nugamentis etiam falso attestari facit Nonius poetam hoc carmine: *Corisque leves humeris & lethifer arcus*. Nam *Coryti*, ut emendavimus, thecae sunt sagittarum, quas & pharetras nominamus, ut quavis etiam mediocriter eruditus ex ipsius Poetae verbis facile colligere potest, etiam si alium auctorem non haberet. Nam epitheton *leves*, quod parum prudentem Marcellum decepit, ut in sua paraphrasi *leve missile* dixerit, non magis telis quam pharetris convenit, quae dum bene a peritis sagittariis gestantur, leves sunt, etiam si sagittis confectae essent: ut, *Pars leves humero pharetras*. Praeterea verbum *humeris*, pharetrarum potius, quam missilium lectorem quamvis officiantem summonere potuit, cum illae humeris, haec manu gestentur, quae etiam immittuntur. Idem Poeta, *Aut nostras humero gessisse pharetras*: & alibi, *illa pharetras Fere humero*. De missili, *Dextra mihi Deus, & telum quod missile libro*: & *Bis manu lato crispans hastilia ferro*. Nec tibi Marcellae parum convenire videri debuit, quia Poeta dixerat, *Quis tela sagittae*, ut postea earum thecas, id est pharetras, quas nunc *Gorytos* appellat, quibus gestantur, deinde arcus, quibus intorquentur, Aeneae militum humeris adpenderet. Quae arma, etiam si sagittis exhausta pharetra sit, a militibus ipsis retinentur, veluti sagittas resumuntur. Verum tu, dum ad sagittas levius tuum missile, quam quod ullum sit, incautius addere studes, non intelligis, quam etiam *Tulcis* militibus non modo sagittas cum *corytis* demas; sed illos etiam arcu exarmes. Non deest quoque idoneorum auctoritas, qua a-

perne

INDEX ERYTHRAEI

per te probatur Coryton sagittarum the-
cam vocari. Ingeniosus vates, quem
tibi etiam legere licuit Trist. lib. 5.
Eleg. 8. de Sarmatica Geticaque gen-
te ita cecinit: *In quibus est nemo qui non*
Coryton, & arcum, Telaque viperis luri-
da felle gerat. Quae carmina ad exem-
plum hoc Virgilianum facta esse vi-
dentur, nisi quod Naso telorum tertio
loco meminit, quod Maro primo fa-
cit. Sed & Silius, Maronis, ut ajunt,
sumia, quantum tamen illi per inge-
nium licuit, id expressius testatur lib.
15. *Turba rursus, stridentque sagittiferi*
Coryti. Et Papin. Stat. lib. 9. Theb.
Coelestibus imples Coryton telis. Et alibi:
Terga Cydonæa Corytos arundine pulsat.
Ubi Laetantius, ejus interpres, sive
(ut alii appellant) Luctatius, Corytos,
inquit, dicitur theca arcus, aut phare-
tra sagittarum, aut Corytos pharetra
posuit, ut Virgil. *Corytisque leves hu-*
meris, & letifer arcus. Ubi etiam illud
obiter studiosus Lector est admonen-
dus, quod hic interpres Coryton.the-
cam arcus etiam dicit esse, non omni-
no probari posse quod legerim. Quan-
quam etiam Servius, & alii plerique
in hac sententia manent, Graecos
(puto) grammaticos secuti: qui ajunt,
ζαυτοῦς δίκην τόξων, quod tamen nullo
exemplo probant, ut crediderim *ζαυ-*
τοῦς δίκην τόξων ab illis dici, non quod
arcubus ille induceretur, tanquam the-
ca, sed quia ad arcum ipsum specta-
ret, quippe qui sagittas contineret,
quibus deficientibus, arcus nulli sunt.
Vel potius *τόξων ἀπὸ τῶν δίσκων*, hoc est
sagittarum, accipiendum esse Nam
τόξων, ut ex antiquis Graecorum Gram-
maticis didicimus, singulari numero
arcum significat, plurali vero sagittas.
Cujus sententiae fidem facere videtur
Homer. Rhapsodiae II. 15. his verbis,
Οἷδ' ἀπὸ τοῦ γὰ τόξων αἰκῆς ἀμύρε μύρον,
ἐδ' ἐν' αὐτοῖσιν. quod Latine ad verbum
sonat: *Neque hi sagittarum impressiones*
utrinque expectabant, neque jaculorum.
Corythi. AE. 7: 209. 9: 10. 10: 719
Corythium. G. 4: 127
Corythum. AE. 3: 170
cornu. G. 2: 34. AE. 3: 649
cornu. AE. 3: 22. 5: 557. 6: 894
cornibus. G. 1: 217, 433. 2: 526. 3: 55,
218, 370. AE. 1: 190. 7: 483, 789
Corniger Hesperidum fluvius regnator a-
quarum. de Tiberi. AE. 8: 77
cornipedes. AE. 7: 779
cornipedum. AE. 6: 591
cornix. E. 1: 18. 9: 15. G. 1: 388
cornu. E. 3: 87. 9: 25. 10: 59. G. 1:
428. 2: 395. 3: 57, 88, 509. AE. 5:
382. 7: 497, 513. 9: 606, 629. 11:
773, 859
cornua. E. 6: 51. 7: 30. G. 3: 222, 232.
4: 299, 371. AE. 3: 549, 645. 4: 61.
5: 479, 832. 6: 245. 7: 488, 615. 8: 2.
10: 725. 12: 89, 104, 721
cornus. G. 2: 448. AE. 9: 698. 12: 267
Coraebus. AE. 2: 341, 386, 407, 424

corona. AE. 3: 525. 5: 556. 8: 684. 9:
508, 551. 10: 122. 11: 475. 12: 744
coronae. gen. sing. O. 1: 222. 2: 66
coronae. nom. pl. AE. 5: 110
coronam. AE. 1: 655. 5: 355. 7: 75. 8: 505
coronant. O. 2: 528. AE. 1: 724. 7: 147.
9: 380
coronas. O. 1: 304. AE. 4: 428
coronat. AE. 4: 505
corpore. G. 2: 531. 3: 51, 69, 221, 251,
369, 383, 444, 472, 542. 4: 95, 99, 187,
198, 217, 252, 255, 475, 543. AE. 1:
70, 101, 193. 2: 18, 214, 365, 565. 3:
141, 511, 623. 4: 523. 5: 318. 6: 22,
303, 306, 391, 583, 714, 721, 731, 751.
7: 108, 535. 8: 485, 539, 607, 634, 662.
9: 157, 273, 317, 455. 10: 430, 662.
11: 22, 102, 185, 197, 204, 276, 634,
665, 691. 12: 271, 287, 328, 900
corpore. G. 2: 23, 327. 4: 413, 538, 550.
AE. 1: 71. 3: 175, 427. 4: 181, 253,
703. 5: 276, 344, 372, 396, 438, 445,
475, 683. 6: 292, 494, 727. 7: 459,
650, 783. 8: 207, 330, 711. 9: 410,
563, 722, 812. 10: 127, 334, 342, 345,
478, 744, 774, 845. 11: 87, 313, 641,
829, 864. 12: 221, 421, 642, 728, 835,
911, 920
corporeas. AE. 6: 737
corpore. E. 5: 22. G. 3: 205, 448. 4: 416.
AE. 1: 484, 486. 2: 542, 558, 644. 3:
176, 578. 4: 572, 600, 635. 6: 58,
149, 161, 219, 596, 635. 8: 153. 10:
331, 446, 820, 834, 904. 11: 30, 59,
591, 593, 596, 848. 12: 97, 376, 472,
935
corrupta. AE. 1: 100. 2: 479. 11: 584
corruptis. AE. 10: 407
corruptos. G. 3: 254
corruptum. G. 4: 405
corruptio. AE. 3: 176
corruptit. AE. 4: 572. 5: 641. 6: 210, 290,
422. 8: 260. 10: 335. 12: 93, 299, 302 &
corruptit. AE. 12: 261
corruptum. G. 3: 472. AE. 1: 363. 2: 217.
5: 316. 6: 634. 9: 502. 12: 279
corrupture. G. 3: 104. AE. 1: 418. 2: 167.
5: 145
corruptuisse. AE. 11: 900
corruptit. E. 8: 105. G. 2: 510. 3: 481.
AE. 1: 45, 188. 6: 472. 9: 537. 11: 462
corrupt. AE. 10: 488
corruptum. G. 2: 466
corruptit. G. 3: 481
corruptam. AE. 1: 177
corrupto. AE. 3: 138
cortex. AE. 7: 742
cortice. E. 5: 13. G. 2: 74, 269, 304. 4:
160. AE. 3: 33. 9: 743
corticibus. E. 8: 54. G. 2: 387, 453.
4: 33
cortilis. E. 6: 60
cortina. AE. 3: 92. 6: 347
Cortynia. E. 6: 60. AE. 11: 773
Graecis est Γορτύν, id est Gortyna,
civitas Cretae: unde denominatum,
Γορτύνιον, Gortynius. Sed facit affini-
tas, quae est inter *c* & *g*, ut indiffe-
renter Gortynia & Cortynia scribamus.
Sic cygnus & cynus, Gnosium & Cno-

sum sine differentia dicimus. Sed *χυ-*
δαίνω, quam appellant Graeci, nos
galbanum, *χ* in *g* mutato, libentius &
scribimus, & emutamus.
corvi. G. 1: 410, 423
corvorum. G. 1: 382
cornica. G. 1: 328
cornicae. AE. AE. 2: 172
corniscant. G. 5: 73, 98. AE. 8: 661
corniscat. AE. 4: 642. 10: 651. 12: 431,
887, 919
cornisc. AE. 9: 163, 678
corniscis. AE. 1: 164. 12: 701
cornica. G. 1: 233. AE. 2: 333. 8: 391
corniscum. AE. 2: 552
corniscus. AE. 2: 470
Cosias. AE. 10: 168
Cosse. AE. 6: 841
cosias. G. 1: 273. 3: 256. AE. 2: 16. 9:
432. 10: 682. 11: 817. 12: 276, 508
coffis. G. 4: 303, 556. AE. 1: 211. 7:
463. 10: 382
cole. AE. 7: 627
cothurnis. G. 2: 8
cothurno. E. 7: 32. 8: 10. AE. 1: 337
cotibus. E. 8: 43. G. 4: 203
crabro. G. 4: 245
cras. E. 3: 71
crassa. G. 2: 236. 3: 205
crassique. G. 2: 110
crassum. AE. 5: 469. 10: 349
crassus. G. 2: 309
crassina. G. 1: 425. AE. 8: 170. 10:
244. 12: 76
crassinus. AE. 4: 118
cratera. G. 2: 528. AE. 3: 525. 5: 536.
9: 266, 346. semper in accusandi ca-
su singularis numeri. Nam cum in
plurali loquitur, *crateras* & *crateres*
dicit.
crateras. E. 5: 68. N. de Genere vaso-
rum. v. Crateras, hoc Virgiliano tes-
timonio utitur, dum probat *crateres*
tertia declinationis pro vasis vina-
riis accipi. Legit itaque hoc loco
crateres, contra codicum omnium fi-
dem. AE. 1: 724. 7: 147. Idem N.
eodem libello, v. Cratere. 9: 165,
358. 12: 285
crater. G. 2: 457
crateres. AE. 2: 765. 6: 225
crates. G. 1: 95, 166. 4: 214. AE. 7: 633.
11: 64. 12: 508
creandis. G. 2: 9
creat. AE. 10: 551. 12: 271
creat. G. 1: 279. AE. 10: 705
creator. AE. 10: 517
creatix. AE. 6: 367. 8: 534
creatus. AE. 10: 543
creavit. AE. 7: 283
creber. G. 3: 470. AE. 1: 85. 2: 731. 5:
199, 460, 764
crebra. G. 3: 500. crebro, nomen pro
adverbio, ut scribit Scivius, eleganter
figurata elocutione usurpatum: quem-
admodum *Nec fera comantem Navicissum*,
id est, *fero*: & *Tertia postquam majore*
hastilia misit Aggredior pro tertio. Etiam
Charisius tertio agnoscat demensione da-
ctyli, ut apud Statium legimus *fero tro-*
chei:

cheli: ut, Sero memora thalamus. Nam & Virgilii praecipuus scopus Homerus, qui *uaparra*, id est, *densa*, pro *denſe*, & *ſexcentis* huiusmodi utitur, ut in ejus Elencho adnotamus. Neque mihi haec, seu quaedam Virgiliani carminis lumina, manu ſcriptorum codicum Romanorum conſenſus damnabilis unquam de imis ſenſibus evellere poterit, ubique forma adverbii legitimum.

crebra adject. AE. 5: 436. II: 611
crebreſcere. AE. 12: 222
crebreſcit. AE. 12: 407
crebreſcunt. AE. 3: 530
crebris. G. 3: 221, 334, 554. 4: 27. AE. 1: 90. 2: 627. 3: 127. 11: 209
crebro. AE. 2: 492. 3: 12, 533
crebros. AE. 12: 713
credam. AE. 5: 850
credant. AE. 1: 218
credas. AE. 8: 691
credat. AE. 9: 206
crede. E. 2: 17. G. 4: 48. AE. 7: 97. II: 707
credens. AE. 2: 371
credere. E. 10: 46. G. 1: 224. 2: 333. 3: 391. AE. 4: 422. 5: 383. 6: 15, 173, 463. 9: 42. 10: 70, 289. 11: 153, 808
credet. AE. 3: 187
crediderat. AE. 10: 548
crediderim. G. 2: 338
credidit. AE. 7: 680. 10: 457, 648. 11: 114
credimus. E. 8: 108. AE. 8: 140
credis. E. 8: 35. AE. 4: 34
redit. AE. 4: 501. 12: 598
redita. AE. 2: 196, 247. 7: 486
redite. AE. 2: 48. 11: 283
reditis. AE. 2: 43
reditu. E. 3: 95
redo. E. 3: 10. G. 1: 415. AE. 1: 387. 4: 12. 6: 368, 848. 7: 297. 10: 29, 865
redulus. E. 9: 34
redunt. G. 4: 192. AE. 8: 147, 353
remant. AE. 11: 208
remantur. AE. 6: 224
remari. AE. 7: 74
remato. G. 2: 408
remavit. AE. 7: 295
remonae. E. 9: 28
repantes. AE. 11: 775
repidine. AE. 10: 653
repitabat. AE. 6: 209
repitans. G. 1: 449. AE. 3: 70
repitans. AE. 5: 436, 459
repitante. AE. 7: 74
repitantes. AE. 11: 775
repitantis. G. 4: 151
repitantis. G. 1: 85. AE. 11: 299
 Quod ait, *Crepitantibus urere flammis*, ad imitationem Lucr. dixit, qui in ſexto poſuit, *Nec res ulla magis, quam Phoebi Delphica laurus Terribili ſonitu flamma crepitante crematur*: ut obſervat Cecina apud Macrob. Sat. lib. 6. c. 4. ſed enim Poeta ad hunc Lucretii locum magis reſperſiſſe videtur, *dam canit in 7. Atque omnem ornatum flamma crepitante cremari*.
crepitante. G. 2: 540
crepitans. AE. 12: 923

crepore. AE. 5: 206
crepore. E. 10: 54
crepore. E. 7: 25
crepore. G. 2: 56. AE. 10: 292
crepore. G. 2: 3, 336
crepore. accuſ. cal. E. 2: 67
crepore. G. 3: 206. AE. 11: 393. 12: 799
crepore. G. 4: 122
crepore. E. 10: 54
crepore. E. 10: 73
crepore. G. 1: 326
crepore. AE. 5: 285
crepore. G. 3: 345
crepore. AE. 4: 70. 8: 294
crepore. G. 1: 179. 2: 215. inſula. AE. 3: 104. 5: 588
Creteae rapidum Oaxen. E. 1: 66
 Huc advoca, ſtudioſe Lector, quae doctus Politianus contra Servium pro Oaxi Cretae inſulae fluvio, in Miſcellaneis diſputat. AE. 3: 122, 162
Creteae. AE. 12: 412
Creteae. AE. 3: 117
Creteae. AE. 3: 129
Creteae. AE. 9: 774, 775
Creteae. AE. 4: 146
Creteae. AE. 12: 538
Creteae. AE. 9: 672
Creteae. AE. 4: 191
Creteae. AE. 2: 74. 3: 608. 8: 135
Creteae. G. 2: 533
Creteae. G. 2: 562, 597, 651, 738
Creteae. AE. 2: 772, 784. 9: 297
Creteae. AE. 2: 666, 769, 778
Creteae. AE. 10: 188. 11: 407. 12: 16, 600
Creteae. AE. 6: 433. 7: 326, 339
Creteae. AE. 2: 65. 4: 550. 6: 430. 7: 577, 10: 668, 851. 11: 122
Creteae. AE. 2: 98
Creteae. AE. 7: 403
Creteae. AE. 11: 576
Creteae. AE. 2: 685. 3: 65. 4: 148, 216, 698, 704. 5: 528. 6: 281. 7: 391, 815. 11: 35
Creteae. E. 6: 68. AE. 2: 277. 4: 138, 509, 559. N. II. 4: 6. 809. 7: 418. 8: 34. 9: 651. 10: 137. 12: 99, 605, 870
Creteae. G. 4: 417, 482. AE. 1: 480. 2: 404. 7: 73, 346, 450
Creteae. AE. 3: 38
Creteae. AE. 7: 785
Creteae. AE. 1: 740. 9: 638
Creteae. AE. 1: 313. 12: 165
Creteae. AE. 9: 50. 10: 869
Creteae. AE. 6: 779. 7: 185. 9: 732. 12: 89
Creteae. AE. 12: 370
Creteae. AE. 3: 468. 9: 270. 10: 701. 11: 8. 12: 493
Creteae. AE. 1: 468
Creteae. AE. 8: 620. 9: 163, 365, 678. 10: 270
Creteae. AE. 11: 775
Creteae. G. 4: 109. AE. 4: 700. N. de Genere vel colore veſtium
Creteae. E. 4: 44. AE. 1: 649, 711. 6: 207
Creteae. G. 1: 56
Creteae. G. 1: 447. AE. 4: 585. 9: 460
Creteae. G. 9: 614
Creteae. G. 4: 182. N. II. 4
Creteae. AE. 6: 304

Creteae. AE. 1: 361. 2: 124, 11: 53, 535, 841. 12: 636
Creteae. G. 4: 356. AE. 8: 579. 9: 497
Creteae. AE. 1: 355. 3: 44. 6: 501, 585
Creteae. E. 5, 20. G. 3: 263. AE. 2: 561. 4: 308. 6: 442. 8: 146. 10: 386
Creteae. E. 5: 23. G. 4: 495. AE. 1: 221. 3: 616
Creteae. AE. 1: 547
Creteae. E. 2: 6. 8: 48, 49, 50. 10: 29. AE. 1: 407. 2: 368. 4: 311. 661, 681. 6: 24. 359, 446. 9: 483
Creteae. AE. 6: 495
Creteae. AE. 2: 746
Creteae. G. 3: 504
Creteae. AE. 11: 833
Creteae. AE. 7: 788
Creteae. G. 3: 20. AE. 5: 69. 9: 743
Creteae. AE. 10: 682. 12: 507
Creteae. AE. 7: 690
Creteae. G. 1: 306. AE. 6: 555. 9: 753. 10: 340, 462, 852
Creteae. AE. 11: 668
Creteae. G. 3: 203
Creteae. AE. 10: 731
Creteae. AE. 10: 498
Creteae. G. 4: 15. AE. 2: 167. 3: 618. 6: 281
Creteae. AE. 1: 296. 2: 272. 3: 632. 8: 297. 9: 341. 10: 416, 489. 12: 8
Creteae. AE. 11: 474. 12: 385
Creteae. AE. 1: 471. 7: 501
Creteae. G. 1: 485. 4: 285. AE. 3: 43. 8: 106. 9: 434. 10: 738. 11: 646, 724. 12: 340
Creteae. AE. 4: 201, 664. 5: 333. 9: 333. 10: 908. 12: 308
Creteae. G. 3: 516. 4: 542. AE. 3: 663. 4: 455. 5: 469. 6: 248. 10: 349. 11: 804
Creteae. AE. 4: 687
Creteae. G. 2: 8. 3: 76. 4: 181. AE. 11: 639
Creteae. G. 3: 53, 192. AE. 11: 777
Creteae. G. 3: 360
Creteae. AE. 7: 115
Creteae. AE. 7: 631. Mutavit, inquit Servius. Nam Cruſtumerium dicitur.
Cruſtumerii. G. 2: 88
Cruſtumerii. G. 1: 447. AE. 3: 324. 4: 585, 648. 8: 412. 9: 460, 715. 12: 144
Cruſtumerii. E. 4: 63. G. 3: 230
Cruſtumerii. G. 1: 183. 4: 45. 243. AE. 6: 274
Cruſtumerii. G. 1: 411
Cruſtumerii. AE. 4: 690
Cruſtumerii. G. 4: 122
Cruſtumerii. AE. 2: 120, 694. 5: 251. 6: 54. 8: 390. 11: 296. 12: 66, 447
Cruſtumerii. E. 1: 38, 44. 4: 62. G. 1: 12, 14, 344. 2: 99, 204, 373, 398. 3: 6, 52, 147, 211, 258, 388, 394. 4: 113, 127, 271. AE. 1: 267, 314, 345, 448, 522. 2: 71, 121, 547, 677, 678. 3: 658. 4: 16, 59, 138, 181, 192, 206, 212, 218, 248, 275, 323. 5: 87, 214, 363, 621, 625, 847. 6: 11, 158, 215, 299, 350, 419, 502, 596, 812. 7: 325, 485, 654, 746, 785. 8: 127, 409, 564, 566, 680, 683. 9: 97, 257, 347, 593, 775. 10: 76, 100, 137, 175, 210, 252, 530, 538, 565, 580, 611, 621, 628, 645. 11: 70, 118, 498, 642, 679

INDEX ERYTHRAEI

679, 708, 786. 12: 63, 162, 225, 392, 518
eniquam. G. 4: 447. AE. 7: 692. 10: 712
enique. G. 2: 177. 3: 102. AE. 5: 100. 7: 507. 9: 175, 185. 10: 107, 111, 467
enjum. E. 3: 1. 5: 87. AE. 5: 87
enjns. E. 10: 73. G. 4: 394, 437. AE. 6: 324. 7: 197. 8: 511. 10: 187. 11: 347, 666
enlmen. E. 1: 69
enlmi. G. 2: 517
enlmina. E. 1: 83. AE. 2: 446, 478, 695. 4: 671. 12: 569
enlmine. G. 1: 402. AE. 2: 290, 410, 603. 4: 186. 7: 512. 8: 456
enlminibus. AE. 4: 462. 5: 459. 12: 863
enlminis. AE. 2: 458
enlmo. G. 1: 317. AE. 8: 654
enlmos. G. 1: 150. 192
enlmsm. G. 1: 321
enlms. G. 1: 111
enlpae. AE. 4: 19. 12: 648
enlpam. G. 2: 380, 455. 3: 468. AE. 2: 140. 4: 172
enlpatus. AE. 2: 602
enlta. E. 1: 71. G. 1: 153. 2: 196. 4: 126, 372. AE. 8: 63. 10: 141
enltor. G. 1: 14
enltores. AE. 11: 788
enltoribus. G. 2: 114. AE. 8: 8
enltri. G. 3: 492
enltrix. AE. 3: 111. 11: 557
enltros. AE. 6: 248
enlta. E. 4: 18. G. 1: 102. 2: 51. 4: 559. AE. 3: 591. 5: 730
enltura. G. 2: 420
enlts. G. 1: 3, 52. 2: 1, 35. AE. 8: 316
enm. E. 2: 26, 28. 3: 10, 12, 14, 16, 19, 77. 4: 19, 58, 5. 22, 74, 75, 88. 6: 3, 39. 7: 16, 39. 8: 8, 15, 28, 38, 85. 9: 22, 67. 10: 4, 10, 67. G. 1: 43, 107, 113, 118, 148, 178, 187, 190, 217, 288, 303, 310, 313, 314, 316, 327, 361, 362, 370, 391, 427, 438, 450, 458, 467, 483, 493, 512. 2: 193, 209, 218, 279, 319, 321, 340, 403, 422, 423, 424. 3: 103, 105, 133, 139, 196, 223, 237, 303, 322, 324, 336, 347, 358, 423, 437, 443, 458, 462, 463. 4: 21, 97, 103, 110, 135, 171, 401, 402, 414, 429, 439, 488, 524, 533. AE. 1: 36, 47, 55, 148, 193, 223, 245, 284, 292, 431, 432, 509, 535, 586, 635, 651, 685, 687, 697. 2: 72, 112, 117, 223, 256, 304, 316, 323, 378, 466, 496, 499, 532, 567, 589, 627, 680, 688, 694, 731. 3: 10, 12, 49, 51, 137, 177, 235, 301, 345, 389, 416, 448, 522, 568, 577, 590, 599, 623, 626, 646, 655, 679, 712. 4: 8, 208, 215, 241, 385, 403, 409, 425, 436, 441, 453, 461, 473, 514, 524, 525, 597, 606, 618, 621, 687. 5: 42, 75, 84, 160, 167, 270, 289, 328, 368, 597, 627, 657, 693, 804, 810, 838, 858, 859, 867. 6: 45, 91, 125, 185, 190, 359, 372, 515, 564, 645, 735, 874, 880. 7: 27, 39, 61, 87, 105, 124, 130, 148, 166, 246, 418, 420, 427, 462, 494, 528, 603, 667, 674, 697, 700, 720, 735. 8: 28, 55, 72, 82, 85, 98, 570, 413, 276, 353, 391, 408, 506, 522,

525, 561, 622, 679, 703. 9: 32, 60, 88, 108, 154, 242, 249, 349, 353, 361, 372, 295, 435, 437, 513, 562, 628, 670, 771, 793, 816. 10: 12, 98, 124, 261, 266, 321, 337, 454, 483, 503, 509, 567, 665, 667, 697, 764. 11: 42, 46, 48, 104, 113, 276, 279, 298, 304, 305, 379, 394, 406, 421, 456, 465, 540, 565, 604, 659, 661, 681, 751, 783, 822, 831, 904. 12: 76, 103, 114, 154, 208, 249, 331, 365, 415, 438, 473, 587, 632, 685, 702, 716, 735, 821, 828, 941, 952
Cum praepositionem ab adverbio temporis non libuit separare, sed id negotii totum studiose Lectori dedimus. Qui quibus modis, quibusve temporibus apud Poetam jungatur, diligentius obleret: & plura fortasse ac certiora inveniet, quam quae cum alii Grammatici, tum accuratus Diomedes libro primo tradiderit. Quantum vero ad descriptionem pertinet, fuit tempus, cum veteres *Quom* pro adverbio notabant; ut in perveteri Virgil. codice, qui Romae in Vaticana bibliotheca diligentissime asservatur, legere licet, cum alibi *facpe*, tum ibi: *Injnsso sub fasce viam quom carpit*. Quare Victorinus in praeceptis Orthographiae ita reliquit: *Cum* autem si fuerit adverb. temporis, per *q* & *u* sive unum sive duo scribatis, ut *Quam primum*, *Quam facerem*. Verum nobis in Virgiliana nostra editione placuit magis consuetudinem nostrorum temporum, *cum* indifferenter scribentium, consuetudinem.
Cumaca. AE. 6: 98
Cumacac. AE. 3: 441
Cumaci. E. 4: 4
Cumacum. AE. 6: 2
cum primis. G. 1: 178. pro in primis. Utrumque pari ratione dicimus. Illud ita explicatur: *cum primis*, id est, *cum his quae primum facis*. hoc ita, in *primis*, hoc est, in *his*, quae *prima facis*, id est, *inter prima*.
cumque, quae *me cumque*. AE. 1: 610. per tmesin, sicuti, *Quo te cumque*, &c. 8: 74. 11: 762. 12: 61, 203. & jungitur cum *ut*, sicuti *utcumque*. 6: 822
cumulant. AE. 8: 284. 12: 215
cumulat. AE. 5: 532. 11: 50
cumulata. AE. 4: 436
cumulo. AE. 1: 105. 2: 498
cumulos. G. 1: 105
canabula. E. 4: 23. G. 4: 66. AE. 3: 105
cunila. G. 1: 343. 2: 42. 3: 19. AE. 2: 77, 570, 653. 3: 398, 515, 518, 563. 4: 498. 8: 19, 439. 9: 345. 11: 241. 12: 180, 472
cunila. AE. 5: 614. 12: 251
cunilam. G. 3: 473. AE. 10: 695
cunilando. AE. 6: 846
cunilantem. AE. 4: 133, 390, 6: 211. 7: 449. 8: 388. 12: 940
cunilantes. G. 2: 236. 3: 488. AE. 10: 831
cunilanti. AE. 5: 856. 12: 919
cunilantibus. G. 4: 107
cunilantur. G. 4: 258

cunilatur. AE. 9: 124. 10: 717. 12: 916
cunila. AE. 1: 559. 2: 409. 3: 100, 189, 363. 5: 58, 70, 227, 385. 7: 583. 8: 109, 306. 10: 96. 11: 344, 745, 801
cunilis. AE. 1: 518, 594. 2: 228. 3: 97. 5: 244. 7: 230, 8: 162. 12: 143, 229
cunilos. AE. 5: 380
cunilus. AE. 1: 154, 233
cunei. AE. 12: 269
cuneis. G. 1: 144. 2: 79. AE. 6: 181. 7: 509. 11: 137. 12: 457
cuneos. f. theatr. G. 2: 509. AE. 5: 664
cunenm. AE. 12: 575
Cuparuo. AE. 10: 186
Cupentum. AE. 12: 539
cuperem. AE. 5: 810. 10: 443
cupiant. E. 6: 7
cupiat. E. 8: 16
cupidine. AE. 4: 194. 7: 189. 9: 454. 10: 93
cupido. G. 1: 37. AE. 2: 349. 5: 138. 6: 133, 373, 721, 823. 7: 263. 9: 185, 760
Cupido. AE. 1: 658, 695
cupidos. AE. 8: 165
cupiens. AE. 9: 796
cupiere. AE. 2: 108
cupis. AE. 6: 717
capit. E. 3: 65. AE. 4: 394
cupiunt. AE. 6: 733
cupress. E. 1: 26
 Romane dixit, quod Graece *cuniffr* *cyarissi* posuit in Georgicis, & item in Aeneid. *Idaeis cyarissis*. Nos in regione Veneta, prima syllaba Graeci vocabuli retenta, *Cipress* nominamus. Quamvis non desunt, qui etiam assumptione *an* syllabae, quod in aliis plerique vocibus facere consueverunt, imperitius quidem *Ancipress* appellant. Nisi ex *atra* epitheto fere ipsius arboris perpetuo, & *Cipress*, vel *ante* praepositione, verbum ipsum apud imperitum vulgus coalescit, quod haec arbor ante januas haberi potissimum solita sit, ut quidam verborum vernaculorum originem infeliciter tractantes, aliquando opinati sunt: quod omnino non fit verisimile, ut in nostro Swico plenius docemus.
cupress. AE. 3: 64
cupressos. G. 2: 443. 6: 216
cupressum. G. 1: 20
cupressus. AE. 2: 714
cuv. E. 5: 1. AE. 1: 403. 2: 286. 4: 428. 10: 34. 11: 423, 424, 855. 12: 39, 879
cuvra. E. 1: 33, 58. 7: 40. 8: 89. 10: 22. G. 1: 3, 52, 216. 2: 415. 3: 138, 157, 229, 305, 404, 530, 539. 4: 118, 354. AE. 1: 261, 646, 662, 678, 704. 2: 595, 599. 3: 341, 476, 505. 4: 1, 5, 379. 5: 804. 6: 654, 691. 7: 365, 402, 443, 487. 8: 396. 9: 160, 757. 10: 132, 217, 828. 12: 933
cuvrae. E. 3: 61. G. 1: 17. 2: 439. 3: 112, 286, 319, 384. 4: 113, 178. AE. 3: 709. 4: 59, 521, 531. 6: 274, 322, 441. 7: 345. 8: 401, 580. 11: 3. 12: 487, 801
cuvram. G. 1: 26, 228. 2: 433. 4: 345. AE. 4: 332. 6: 85. 9: 311. 11: 519. 12: 48
cuvramus. E. 7: 51. AE. 3: 511
cuvrandi. G. 2: 397

curant. G. 1: 301, 341. 2: 263. 4: 187.
AE. 8: 607. 9: 518
curate. E. 8: 35. G. 2: 504. AE. 3: 34
curatum. AE. 4: 608. 8: 19
curas. E. 2: 6. O. 1: 177, 302, 2: 405. 3:
124. 4: 531. AE. 1: 227, 562. 2: 775.
3: 153. 4: 341, 394, 448, 488, 528, 551.
5: 701, 720. 8: 35. 9: 225, 489. 11: 822
curat. E. 2: 33, 56. 8: 103. 10: 28. AE.
3: 451. 9: 218
curculio. G. 1: 186
curtes. G. 1: 39. AE. 2: 536
Curvum. G. 4: 151. AE. 3: 131
curia. AE. 7: 174. 11: 380
Curibus. AE. 6: 811. 8: 638. 10: 345
curis. G. 1: 123. AE. 1: 208. 4: 639,
652. 5: 779. 6: 159, 474, 520. 7: 441
curvum. AE. 1: 607
curvum. G. 3: 330. 12: 903
curvum. G. 3: 360
curvum. G. 1: 132
curvum. G. 1: 386. AE. 5: 222
curvum. AE. 8: 408
curvum. AE. 3: 191
curvis. AE. 5: 862
curvis. E. 4: 46
curvis. E. 5: 235
curvis. E. 5: 29. G. 4: 389. AE. 1: 156,
468, 476. 3: 541. 5: 819. 6: 785. 7:
724, 782. 10: 215, 403, 440, 590, 596.
11: 661. 12: 162, 329, 355, 370, 478,
511, 681
curvum. G. 3: 359. AE. 3: 113. 6: 837. 7:
280, 655, 779. 8: 433. 10: 581. 12: 327,
372, 495, 624, 664
curvum. AE. 6: 653
curvum. AE. 12: 524
curvis. G. 1: 174, 514. 3: 18, 91, 104,
113, 181, 533. AE. 1: 17, 486. 5: 145,
6: 485, 651. 7: 163, 184, 686. 9: 12,
317. 10: 574, 581, 592. 11: 88. 12: 287,
350, 485, 918
curvis. G. 3: 20, 119, 193. 12: 84
curvis. E. 6: 80. G. 3: 132, 409, 529. AE.
1: 157. 2: 321, 399, 736. 3: 116, 200,
253. 4: 154, 157, 672. 5: 67, 253, 265,
291, 592. 6: 338, 536, 591. 7: 165, 383,
478, 676, 807, 809. 8: 221. 9: 91, 478,
559. 11: 702, 719, 875, 879. 12: 484,
489, 683, 751, 763, 775, 890, 902
curvis. G. 1: 40. AE. 1: 324. 3: 269,
337, 362. 4: 46, 299, 653. 5: 162, 834.
6: 194, 313. 7: 8. 10: 870. 12: 747
curvis. E. 8: 4. G. 4: 136. AE. 1: 534. 3:
146, 430, 454, 460, 507, 686, 717. 4:
196, 5: 131. 362, 549, 583, 596, 667,
738. 6: 350. 7: 196. 10: 249. 12: 909
curvis. G. 2: 12. 4: 278. AE. 2: 748. 3:
238, 643. 10: 684. 11: 737
curvis. f. *non plurima.* G. 1: 188
curvis. G. 1: 508. AE. 6: 4. 7: 184
Curvum compagibus aluum feri, id est c-
qui. f. Trojani. AE. 2: 51. 7: 179
curvis. G. 4: 299
curvis latebras. G. 2: 216
curvata. G. 4: 361. AE. 11: 860
curvatis. AE. 7: 381
curvato. AE. 3: 564
curvatur. AE. 3: 533
curvi. G. 1: 170
Tom. VI.

curvis. G. 1: 360. 2: 189. *latebris.* f.
flaminum. 3: 544. AE. 2: 179. 3: 674.
5: 287
curvo Saturni dente, id est, *falce.* G. 2:
406. AE. 3: 16, 223. 7: 497. 11: 184,
522
curvus. E. 3: 42
curvide. AE. 1: 81. 2: 230. 5: 208. 7: 817.
10: 733. 11: 691. 12: 362, 386, 510
curvidis. AE. 7: 756. 11: 41
curvis. AE. 10: 484
curvide. AE. 1: 564. 3: 221. 6: 424. 9: 380
curvidem. AE. 5: 546. 6: 395
curvides. AE. 2: 492, 762. 5: 257. 8: 461
curvidi. AE. 9: 322
curvidis. G. 4: 165, 327. AE. 6: 574. 7:
486. 9: 166
curvidibus. G. 3: 406. AE. 2: 166. 9: 151
curvidita. AE. 8: 218
curvis. E. 3: 5. 5: 44. 7: 34. 10: 36.
G. 1: 17. 4: 110, 215, 433. AE. 4: 186,
484. 6: 370. 7: 610, 791. 8: 270, 652.
9: 176, 405, 648. 11: 785, 836.

D.

D A. E. 1: 19. N. tr. 5. G. 1: 40. 2:
41. AE. 2: 691. 3: 85. N. ibid. 89.
5: 689. 6: 66. N. ibid. 370, 697, 698.
7: 331. 8: 150. 9: 83. 10: 62, 421. 11:
789. 12: 97
dabam. AE. 3: 137
dabant. G. 1: 471. AE. 1: 35. 2: 464.
8: 106. 10: 34. 12: 738
dabantur. AE. 2: 376
dabas. AE. 4: 409, 597. 10: 600
dabat. AE. 1: 507. 4: 485. 5: 415, 706,
852. 6: 116. 9: 312, 431. 11: 341, 535.
12: 69, 394
dabatur. AE. 2: 656, 803
dabimus. AE. 3: 159
dabis. AE. 4: 386. 5: 355. 8: 538
dabit. G. 1: 439, 463, 464. 2: 241, 286.
4: 398, 409. AE. 1: 199, 274, 687. 3:
460. 9: 273. 10: 529, 826. 12: 194,
264, 437, 453
dabatur. AE. 5: 815. 7: 260, 313. 9: 116.
10: 583, 650
dabo. AE. 5: 306. 8: 519. 9: 263, 323.
12: 192, 645
dabunt. G. 4: 536. AE. 1: 293. 2: 391.
4: 627. 9: 254
Daci. AE. 8: 728
Dacus. G. 2: 497
Daedala. G. 4: 179. AE. 7: 282
Daedalus. AE. 6: 14, 29
Dabae. AE. 8: 728
damae. E. 8: 28. O. 3: 539
damas. G. 1: 308. 3: 410
damnabis. E. 5: 80
Non *liberabis* accipiendum est, ut
Nonius & Agretius interpretantur: sed
contra, *damnabis, obligabis*, intellige,
& quasi quadam necessitatis damna-
tione obnoxios reddes agricolas, ad
vota solvenda, dum tu illis tanquam
vetum & praefens numen adjuveris, ut
damnati proprie hi dicantur, non qui
vota tantum fecerint, sed qui etiam
ab ipso Deo optata impetraverint: unde
Ddd

tunc votorum perfolutionis se reos om-
nino sacros, quasi ex numinis parte
voti concepti conditione adimpleta,
maxime intelligerent. Nam ita mor-
taliū vulgus Deo vovere solet, ut sub
conditione cum ipso quasi contrahat,
ut scilicet non alia ratione se voti dam-
natum, & reum velit, quam si votis
petita obtinuerit. Id autem a Poeta ex
persona Mopsi ideo dictum est, ut Daph-
nim numen omnino praesentissimum
agricolis fore ostenderet. Quare, cum
dixit, *agricolae tibi vota facient:* quia
id ad probandum numen non suffice-
ret, quod votorum susceptio tota de ip-
sorum agricolarum opinione pende-
ret, addidit, *Damnabis tu quoque voti,*
id est, vota eorum implebis, unde
Deus appareas agricolarum, & ita tibi
votis damnati sunt, id est, eorum so-
lutioni obnoxii. Hanc autem reddendi
voti necessitatem Maro rerum om-
nium prudentissimus verbo pontificio
& votorum proprio expressit, sicut &
alibi *Voti reus* dixit. Nam vota reddo-
re, ut etiam vox illa divina Christia-
norum aurius inelamat, *Vovete, &
reddite*, omnino necesse est: nec mi-
nus sane, quam sententia, aut iudicio
damnatos, poenas solvere Unde et-
iam in Jure Civili nostro, Titulo de
legatis primo, species illas legatorum
per damnationem factas legimus: ut
apud Ulpianum per initia tituli: *Qui-*
quis mihi Gallicanarum rerum heres
erit, damnas esto tot dare: id est,
damnatus esto. Et apud Paulum, eodem
titulo Testator ab heredibus ita legat:
L. Titius & G. Sejus P. Maevio decem
dare damnas finto: id est, damnati.
Quod quidem quantum legatorum ge-
nus per solennitatem verbi *Damnus* ne-
cessitatem quandam hereditas omnino
praestandi legata imponebat, ita ut illi
modis omnibus solvere legatariis tene-
rentur, etiam si damnosam hereditatem
adiissent, & res aliena legata esset.
Quae postea verbi solennitas atque ne-
cessitas (ut interim in re perquam di-
gna scitu, jurisperitum agam, id est,
muneris mei non obliviscar, cum reli-
quis tribus Legatorum generibus quae
olim in usu erant, scilicet, per Vin-
dicationem, Sinendi modo, & per
Praeceptionem, (quibus etiam singulis
generibus, certa quaedam verba affig-
nata erant, per quae illa significan-
tur) constitutionibus Divorum Prin-
cipum penitus sublata est, quippe cum
per omnia aequata sunt legata fidei-
commissis, ut habetur Digestis, eodem
titulo, Symbolo, ne lege dicam, quae
non est, Ulpiani primo: & Instituti-
onibus, eodem titulo. Sed illud quo-
que non dissimulandum, quod legimus
antiquitatem non modo *damnatum vo-*
to, sed etiam *voti condemnatum* dixisse,
Titinnius Veliterna, ut est in exemplis
Marcelli, ait: Fortasse notum fuisse,
quo die liber foret, nunc ejus voti
con-

INDEX ERYTHRAEI

condemnatus, immolavit hostiam. Et Turpilius Leucadia: Et amplius illum apparere concedet, quandoquidem voti condemnatus est. Vide item alia non pauca ad hanc rem pertinentia apud Macr. Sat. l. 2. c. 2. & hoc ipso Indice in verbo *Facient vota*, & *Reus voti*.
dammati. AE. 6: 430
damnaverat. AE. 4: 699. N. tr. codem.
damnet. AE. 12: 727. *Quem damnet labor*, id est, qui damnetur labore, & duro labori additus sit, non autem liberet intelligendum, ut hallucinantur Servius, Marcellus, & Sergius, ut scribimus in verbo *Vergat*.
Damoetas. E. 3: 1, 58
Damon. E. 3: 23. 8: 16, 62
Damonis. E. 3: 17. 8: 1, 5
Damnus. AE. 2: 145. 3: 191
Danni. AE. 7: 410
Danni. AE. 2: 5, 108, 117, 327, 368, 413, 495, 505, 757, 802
Danais. AE. 2: 396, 617, 669. 3: 288, 602. 4: 425. 5: 360. 9: 154
Danaios. AE. 2: 49, 71, 258, 440. 6: 519
Danannus. AE. 1: 30, 96, 598, 754. 2: 14, 36, 44, 65, 162, 170, 276, 309, 370, 389, 398, 433, 462, 466, 572. 3: 87. 6: 489. 8: 129. 12: 349
dant. E. 6: 69. G. 2: 442, 520. 3: 107, 200, 265, 503. 4: 376. AE. 1: 701. 2: 366, 569, 633. 3: 70, 650. 4: 167. 5: 435, 798. 7: 383, 394, 701. 9: 144, 667. 10: 265. 11: 458, 614, 646. 12: 173, 367, 463, 524, 575
dantem. AE. 6: 585. 8: 670
dantur. AE. 8: 551
dapes. E. 6: 79. AE. 3: 227, 234, 301. 5: 92. 6: 225. 7: 109. 8: 175, 186. 11: 738
Daphni. E. 5: 25, 27, 66. 9: 46, 50
Daphnide. E. 8: 83
Daphnidis. E. 3: 12
Daphnius. E. 2: 26. 5: 20, 51, 52. 7: 7. 8: 68, 72, 76, 79, 84, 85, 90, 93, 94, 100, 102, 104
Daphnis. E. 5: 29, 30, 41, 43, 52, 57, 61. 7: 1. 8: 81, 83, 109
Dapibus. G. 4: 133. AE. 1: 210, 706. 3: 224, 355, 618, 630. 7: 125
Dardania. AE. 2: 618. 5: 119. 6: 57. 7: 219
Dardania. AE. 3: 156. 10: 326
Dardaniat. AE. 1: 602. 2: 281, 325. 3: 52. 4: 658. 6: 65. 7: 756. 8: 120
Dardaniam. AE. 6: 756. 7: 289. 9: 695
Dardaniadae. AE. 1: 560. 4: 59, 72, 445. 3: 94. 5: 45, 386, 576. 6: 85, 482. 7: 195. 9: 293, 660. 10: 263. 12: 549
Dardanides. AE. 10: 545. 12: 775
Dardanidis. AE. 11: 353. 12: 585
Dardanidum. AE. 2: 242. 5: 622. 10: 4
Dardani. AE. 4: 640
Dardaniis. AE. 7: 422. 10: 638
Dardanio. AE. 1: 494, 617. 6: 169. 8: 14. 9: 88, 647. 10: 814. 11: 400
Dardanius. AE. 3: 596. 4: 626
Dardanis. AE. 2: 787
Dardanium. AE. 2: 582. 4: 224, 647. 5: 30. 9: 100. 11: 472. 12: 14, 613

Dardanius. E. 2: 61. AE. 4: 163. 5: 711. 10: 92, 133, 603
Dardanus. AE. 3: 167, 503. 4: 365, 662. 6: 650. 7: 207, 240. 8: 134. 11: 287
 Id est, Dardanius, scilicet Aeneas. Marcellus, cum quo mihi saepius quam velim, pro re literaria certandum est. falso existimat, *Dardanus* dici pro *Dardanius*, ea forma qua *Argus* apud Plautum pro *Argione*, ut in Amphitryone fabula, illo versu: *Amphitryo natus Argus ex Argo patre*. Quatitudo *Dardanus* in minus frequentiori usu sit Andinio vati, quam *Dardanius* forma productiore: qui tamen *Dardania* quater posuit pro *Dardania*.
dare. G. 3: 335. 4: 85. AE. 1: 63, 731. 2: 792. 3: 9, 61, 686. 4: 545. 5: 631, 637, 796. 6: 700. 7: 433. 8: 708. 9: 56, 795. 10: 365, 733. 11: 2
Daren. AE. 5: 456
darent. AE. 2: 136
daves. AE. 10: 629
Dares. AE. 5: 869, 375, 406, 417
daret. AE. 5: 806. 7: 247
Dareta. AE. 5: 460, 463, 476. 12: 363
Daret's. AE. 5: 483
dari. AE. 4: 158
das. AE. 1: 79. N. tr. 5: 241
dat. G. 1: 405. 3: 556. 4: 562. AE. 1: 105, 156, 485. 2: 698. 3: 239, 519, 611. 4: 5, 244. 5: 62, 216, 248, 276, 352, 729, 758. 7: 243, 567, 676. 9: 256, 306, 362, 618, 709. 10: 217, 425, 639, 640. 11: 172, 377, 474, 565. 12: 227, 245, 267, 328, 333, 713
data. AE. 1: 83, 306, 382, 520. 3: 501. 4: 307. 7: 366, 709. 9: 484, 720. 11: 248. 12: 296
datae. AE. 6: 431. 10: 517
datam. AE. 3: 255
datas. AE. 4: 225
date. AE. 4: 594, 683. 6: 883. 8: 275. 9: 37, 485
dati. AE. 2: 219. 10: 472
datis. AE. 3: 705. 11: 623
dato. AE. 10: 646. 12: 129
dator. AE. 1: 734
datos. AE. 7: 103
datum. AE. 1: 139. 2: 291. 6: 477, 537. 9: 135
datur. E. 8: 26. G. 1: 261. AE. 1: 409, 553. 3: 670. 5: 284, 844. 6: 140, 327, 600, 688, 894. 7: 359, 591. 9: 160. 11: 293
daturum. AE. 12: 655
datus. AE. 6: 350. 11: 33
Dauis. AE. 10: 391
Dauis. AE. 10: 688. 12: 22, 934
Dauia. AE. 8: 146. 12: 785
Dauinus. AE. 12: 723
Dauis. AE. 10: 616. 12: 90
de. E. 1: 17, 77, 84. 3: 32. 7: 31. 8: 59. 10: 20. G. 1: 370, 402. 2: 14, 23, 64, 74, 90. 3: 13, 166. 4: 81, 112, 160, 269, 273, 471, 474. AE. 1: 277, 318, 367, 533. 2: 78, 288, 308, 526, 622, 682, 693. 3: 18, 33, 43, 65, 166, 225, 263, 277, 288, 369, 623, 661. 4: 57, 153, 164, 317, 324, 327, 487, 515. 5: 96, 297, 299, 360, 373, 606, 785. 6: 38, 39,

69, 70, 85, 189, 460, 502, 757, 805, 848, 864, 875, 901. 7: 220, 282, 283, 346, 357, 367, 512, 688, 706, 726, 742, 750, 803. 8: 54, 69, 79, 344, 544, 547, 604. 9: 2, 23, 207, 227, 284, 387, 414, 491, 630, 697. 10: 187, 203, 230, 287, 342, 350, 388, 478, 486, 707, 719, 743, 832. 11: 15, 35, 45, 142, 362, 331, 341, 432, 445, 482, 566, 891. 12: 51, 208, 421, 523, 684, 765, 792
dea. E. 4: 63. AE. 1: 17, 50, 328, 372, 382. 405, 412, 582, 615, 692. 2: 289. 3: 311, 374, 435. 4: 195, 560. 5: 383, 474, 657, 709. 6: 90, 258. 7: 19, 346, 408, 511, 541. 8: 59, 608, 9: 404. 10: 636. 11: 852. 12: 52, 634, 785, 807, 886, 914
deae. G. 1: 21. AE. 2: 170, 227. 3: 262. 5: 619, 816, 6: 64. 7: 641. 8: 617. 9: 117. 10: 163
deam. AE. 2: 591. 12: 139, 884
dearum. G. 4: 541
deas. AE. 1: 501. 9: 102. 10: 235
debellanda. AE. 5: 731
debellare. AE. 6: 853
debellator. AE. 7: 651
debet. E. 8: 93. AE. 12: 317
debetem. AE. 11: 52
debetur. AE. 4: 276. 6: 714
debere. AE. 11: 179
deberem. AE. 8: 379
deberi. AE. 12: 795
debetur. AE. 10: 443
debile. AE. 12: 50
debilis. AE. 5: 271
debilitat. AE. 9: 611
debita. G. 1: 223. AE. 2: 538. 3: 184. 7: 120, 145. 8: 375. 9: 108. 11: 63, 166
debitus. AE. 11: 759
debuera. AE. 10: 853
decebat. AE. 10: 613
decedat. G. 1: 222
decedens. E. 2: 67. G. 1: 381. AE. 6: 508
decedente. G. 4: 466
decedere. E. 8: 88. G. 2: 206. 3: 467. 4: 23, 186. AE. 4: 306. 5: 551. 11: 325
decedet. G. 1: 450
decem. E. 3: 71. 4: 61. G. 3: 61. AE. 2: 198. 8: 399
deceptam. AE. 4: 17
deceptum. AE. 3: 181
deceptus. E. 8: 18. 5: 851
decernere. G. 3: 218. N. tr. 5: AE. 11: 218. 12: 282, 695, 709
decernet. G. 3: 20
decernunt. AE. 7: 525
deceperit. AE. 6: 141
decefferat. E. 8: 14
deceat. AE. 5: 384. 12: 153
decidit. AE. 5: 517
decimam. G. 1: 284
decimam. AE. 9: 155. 11: 290
Decios. G. 2: 169. AE. 6: 824
deciso. AE. 10: 395
decisus. AE. 11: 5
declarat. AE. 5: 246
declinat. AE. 4: 185
decolor. AE. 8: 326
decoloris. G. 1: 295
decora. AE. 1: 429. 2: 448. 4: 559

decorae. AE. 5: 343
decoram. AE. 1: 589. 9: 365
decorant. AE. 6: 217
decorate. AE. 11: 25
decoret. AE. 9: 215
decori. dat. E. 5: 32. Nom. plurali. AE. 5: 133. 12: 126
decoris. AE. 5: 174, 647
decoro. AE. 12: 210
decoras. AE. 11: 194, 480
decorum. AE. 2: 392, 4: 589
decevit. AE. 4: 475. N. II. 5. V. decemo.
deciit. AE. 4: 597: 10: 94. 11: 117. 12: 797
decirre. O. 2: 39
decirrens. AE. 11: 490
decirrene. AE. 4: 153. 11: 189
decirrit. AE. 2: 41. 5: 212, 610
decirrit. E. 5: 84
decirrit. AE. 12: 523
decis. E. 4: 11. 5: 34. O. 2: 40. AE. 1: 592. 2: 89. 4: 150. 5: 229, 262. 6: 546. 7: 473. 8: 301. 9: 18, 405. 10: 135, 507, 858. 11: 155, 508, 657. 12: 58, 83, 142
decussit. G. 1: 131. 2: 404
decussit. O. 4: 12
decussit. AE. 10: 718
dede. O. 4: 90
dedecus. AE. 10: 681. 11: 789. 12: 641
dedecum. AE. 11: 46
dedecus. AE. 11: 152
dedecit. O. 4: 487. AE. 1: 196, 319, 345. 3: 546. 4: 653. 5: 538, 572. 7: 560. 8: 565. 10: 172
dedere. G. 1: 287. 3: 83, 115, 247, 378. 4: 224. AE. 1: 398. 2: 53, 243, 566. 3: 238, 337, 566. 9: 686. 10: 488. 11: 190. 12: 696
dedecis. AE. 4: 436
dedecit. AE. 10: 49. 11: 128
dedecunt. AE. 9: 292
dedi. AE. 1: 279. 9: 89. 10: 93
dedignata. AE. 4: 536
dedimus. AE. 4: 213
dedissim. AE. 4: 606. 10: 854. 11: 162.
dedissent. AE. 2: 136. 11: 112
dedisset. AE. 8: 523, 570. 9: 704: 11: 118, 568
dedisti. AE. 5: 195. 7: 2. 12: 633
dedit. E. 1: 45. 2: 37. 8: 96. O. 1: 276. 2: 20, 306, 455. 3: 267, 480. 4: 528, 529. AE. 1: 62, 66, 176, 248, 523, 738. 2: 171, 310, 482, 790. 3: 75. N. II. 5: 4: 55, 370. 5: 139, 579. 6: 76, 628. 7: 24, 323, 471, 520, 554. 8: 30, 167, 322, 405, 541. 9: 173, 816. 10: 200, 235, 242, 383, 393, 508, 633, 704, 870. 11: 385, 795, 798, 799. 840. 12: 81, 181, 211, 301, 341, 441, 540, 681, 879
dedita. AE. 8: 132
deducam. O. 3: 11
deducant. O. 3: 122
deducit. O. 1: 114. AE. 10: 618
deducere. E. 6: 71. 8: 69. N. II. 5. O. 1: 255, 269. N. ibidem. 2: 354. AE. 2: 800. 6: 357
deductum. E. 6: 5
Recte notat Macrobius, *deductum*

pro tenui eleganter positum, ad imitationem antiquorum, qui deductam vocem, tenuem, & demissam dicebant; & similiter vocem deducere, tenuem & tinnulum reddere: ut plenius testibus ab eo citatis probatur. Hinc deducere pro imminuere & detrahere: unde & deductio pro imminutione, Pediano Asconio auctore. Et Paulus Jurisconsultus Digestorum libro 50. Titulo illo aureo, de verborum & rerum significatione, scribit: Bona intelliguntur cuiuscumque, quae deducto aere alieno supersunt. Quod autem Honoratus Grammaticus ait, *deductum tenue*, translatum a lana, quae deducitur in tenuitatem, tripliciter quidem ab eo peccatum est. Primum, quod deductum carmen, de similitudine lanae dici existimavit. Deinde, quia putavit lanam, quotiescumque deducitur, in fila tenuiora exire necesse esse: quasi docta netricis manus a rudi omnino non interit: Nisi respectu globi lanae hoc ipsum dixerit, unde fila deducta prae ipsius crassitudine tenuia esse viceantur: quod omnino magis ineptum esset. Tum etiam, quia, etsi hanc Servio filorum tenuitatem condonamus, falso credidit, de similitudine illorum tenuitatis, tenuitatem quoque carminis Bucolici significari, quod sane contrarium est. Nam linguae Latinae usus & ratio ita postulat, ut *Ducere carmen*, & *Deducere*, simpliciter, etsi quidam aliter senserint, pro eo quod est *carmen scribere*, quaecumque illud sit, etiam Heroicum, accipiamus; quod eius scriptura per verbum quandam deductionem, tanquam linearum, certis suis cuiusque quasi motis praescriptum, ducatur & exaretur, quippe quod certis legitimisque pedibus clauduntur. Sicuti & nentes filum in solitam longitudinem intorquendo deducunt, quo postea fuso involuto, rursus ad lanae globum manum revocant, aliud identidem filum deducturum. *Verum*, quantum unica deductione intorquent, femellae nostrates appellant, a vehendo, puro, quod a colo devehatur, vel acuducatur, dum fuitur: unde aliae *Augonara* quasi *Acunara*, de eadem re, ab acu appellatione deducta. Nisi *vetam* a vinciendo, id est, suendo, denominatam malis, ut diffusius in nostro Stico tradimus. Sed ad probanda ea, quae diximus, accedamus. Naso: *Inque tot adversis carmen mirabatur nullum Ducere me tristis sustinuisse manu*. Ubi animadvertendum, quod pro nobis, *manu ducere* apertissime dictum est. Horatius Sermonum lib. 1. satyra ultima: *Fortis epos aev, Ut nemo, Varius dicit, & idem ipse Horatius ad Augustum, Quam lamentamus, non appareo labores Nostros, & tenui deducta poemata filo*. Ubi adjectione *tenui filo* carmen perfectum ingenio, & elaboratum industria Veneris Poeta

accipit, quia *ducere carmen*, & *deducere*, ut dicamus, facit ipsa carminis scriptio & exaratio, ut diximus, quasi lineae cuiusdam brevioris terminatae. Unde fortasse *Prosa duci, & deduci* nullo pacto Latine diceretur, quae quod porgo versus protendatur, ita est appellata. Nulla igitur in his locutionibus tenuitas intelligitur. Quin potius si his addas *tenui filo*, non etiam tenuitatem illam Servii significabis, quae intelligit, ut res ipsa est, carmen Bucolicum scriptum: sed sicut tenuitas filii netricem semper ipsam summo opere commendat, ita carmen tenui filo deductum, magnopere auctoris ingenium accuratissimum laudat: ut Horatii nostri auctoritas docet. Neque item in illo loco, *Primoque ab origine mundi Ad mea perpetuum deducite tempora carmen*, ulla tenuitas significatur; sed continuatio quaedam perpetua serie ab orbe condito ad sua usque Vatis tempora derivata. Sicut & illud, *Carmine provincunt animo deducta sereno*, originem carminis, quod ab animo proficiscitur sereno, declarat. Cacterum si Honoratus Grammaticus diligentius animadvertisset differentiam, quae est inter *dicere carmen deductum*, & *ducere*, aut *deducere carmen*, dum in sua paraphrasi *deductum tenue* recte interpretatur, profecto non ad translationem aliquam lanae incautius recurrisset, sed ad exempla potius Macrobianae. Nam cum *dicere carmen*, & *carmen ducere*, & *deducere*, idem fere sint; nugationem incurrisset vates aliqui diligentissimus: nisi *deductum*, id est, *tenuis*, ea ratione exponeretur, quam diligenter Macrobius observavit. Quem tamen etiam in sua paraphrasi lapsum obiter animadvertimus, quod ait: *Deductum pro tenui & subtili*. Nam etiam haec aliquando synonyma sunt, diverso tamen sensu carmen subtile & tenue dicimus: nam & ingenium subtile appellamus in eius laudem; quod iustus, cum vituperamus, tenue vocamus: & tenuitas carminis nunquam commendatur, nisi cum lex ipsius exposcat: qualis est praecipua Bucolici carminis laus, ut tenue sit. Unde Poeta, *Silvestrem tenui musam meditaris avena*, & similia non pauca. Quod autem scribit Nonius, hic *deductum pro molli & suavi* accipiendum, metrae nugae sunt.

deducant. AE. 3: 71. 4: 398
decrit. AE. 7: 262
decirunt. O. 2: 200, 233
deciraverat. E. 7: 7
decit. AE. 10: 378
defecerit. O. 4: 281
defecisse. AE. 12: 2
defecit. AE. 12: 255
defectus. O. 2: 478
defende. AE. 10: 905
defendunt. AE. 11: 836
defendit. AE. 2: 447. 9: 114, 511, 533. 10: 130. 12: 586, 627

INDEX ERYTHRAEI

- defendit.* O. 1: 448
defendi. AE. 2: 292
defendier. AE. 8: 493
defendit. AE. 10: 709
defendite. E. 7: 47. N. II. 5. 12: 265
defendo. E. 7: 6
defensa. O. 3: 544. AE. 2: 292
defensi. AE. 8: 658
defensoribus. AE. 2: 521
defensum. AE. 12: 437
defensus. AE. 2: 257
deser. AE. 4: 226. 5: 730. N. II. 5
deseray. E. 8: 60
deserimus. AE. 9: 604
desertur. AE. 10: 688
desessa. O. 4: 438
desiffi. AE. 1: 157. 2: 285, 565
desissus. AE. 7: 126
desice. AE. 6: 196
desicere. AE. 9: 352
desiccatus. O. 1: 149
desicret. AE. 6: 354
desicimus. AE. 11: 424
desiit. G. 1: 290. 3: 96. AE. 2: 505.
 4: 689. 6: 143. 11: 231
desiitur. O. 2: 290
desigunt. AE. 12: 130
desit. E. 2: 22
desita. G. 3: 519. AE. 7: 249
desitae. AE. 6: 652
desixi. AE. 8: 520
desixit. AE. 1: 226
desixus. AE. 1: 495. 6: 156
desita. AE. 6: 220
desleuit. AE. 11: 59
deslexit. AE. 10: 331
desmeret. AE. 7: 495
desmit. G. 3: 447. AE. 8: 549
desfluxus. AE. 1: 404. 11: 501
desformare. AE. 12: 805
desformat. O. 4: 255. AE. 10: 844
desformis. G. 4: 478
desfusa. AE. 10: 526
desfussis. G. 3: 376
desfusso. G. 2: 507
desfringe. G. 2: 300
desfringit. AE. 11: 748
desfruita. G. 4: 269
desfruerint. AE. 6: 89
desfruerit. AE. 9: 298
desfruit. AE. 2: 744. 7: 678. 12: 643
desfructa. G. 4: 475. AE. 6: 306
desfructae. AE. 9: 98
desfructe. AE. 6: 83
degenerant. O. 2: 59
degenerare. O. 1: 198
degenerem. AE. 2: 549
degeneres. AE. 4: 13
degere. AE. 4: 551
degnstus. AE. 12: 376
dehinc. O. 3: 167. AE. 1: 131, 256. 3:
 464. 5: 722. 6: 678. 8: 337. 9: 480.
 12: 87
dehiscat. AE. 4: 24. 10: 675. 12: 883
dehiscens. AE. 1: 106. 8: 243
dehiscit. AE. 6: 52
dehiscit. AE. 5: 142
dehiscunt. O. 1: 479. 3: 432
dei. AE. 1: 636, 710. 2: 247. 3: 84, 91.
 4: 556. 6: 51. 7: 204. 8: 201. 12:
- 336, 739, 780
dejecerat. AE. 10: 546
deject. AE. 3: 320. 5: 542. 8: 226. 10:
 319. 11: 580
dejecta. AE. 11: 480, 833
dejectae. AE. 4: 152
dejectum. AE. 3: 317. 5: 490
dejecti. AE. 6: 581
dejecto. AE. 6: 862
dejectum. AE. 9: 770. 12: 509
dejecturum. AE. 12: 655
dejectus. AE. 10: 858
dejice. O. 3: 422
dejicis. AE. 11: 665
dejicte. G. 1: 333. AE. 8: 428. N. II. 5.
 10: 753. 11: 642
deinde. E. 3: 58. 5: 15. O. 1: 106. 2:
 79. 3: 565. 4: 161, 225. AE. 1: 195,
 614. 2: 391, 691. 3: 327, 373, 450, 609.
 4: 561. 5: 14, 152, 258, 296, 303,
 321, 323, 400, 741, 773. 6: 434, 756.
 812, 890. 7: 135. 8: 66, 481. 9: 766,
 781. 10: 261. 12: 195, 889
Deiopria. O. 4: 343
Deiopiama. AE. 1: 72
Deipboba. AE. 6: 36, 500
Deipbobi. AE. 2: 310
Deipboba. AE. 6: 510
Deipbobum. AE. 6: 495
Deipbobus. AE. 6: 544
delapsa. E. 6: 16. AE. 5: 518, 722. 7: 620
delapsae. AE. 3: 238
delapfi. AE. 2: 262
delapsus. AE. 2: 377. 5: 838. 10: 596
delata. AE. 7: 411
delati. AE. 3: 219. 5: 57. 7: 22
delato. AE. 3: 154
delatus. AE. 3: 441
delecta. AE. 2: 18. 4: 130. 8: 499. 9: 226
delectae. AE. 5: 115
delecti. AE. 9: 162
delectus. E. 4: 35. AE. 3: 58. 7: 152. 11: 431
delectus. G. 3: 72
delegere. AE. 8: 53
delegi. AE. 5: 191
delegit. AE. 11: 658
delere. AE. 9: 248
deletas. AE. 11: 898
Delia. E. 3: 67. 7: 29
delibans. AE. 12: 434
delige. O. 4: 540. AE. 5: 717
delitias, vel per C *delidas.* E. 2: 2. 9: 22
delitui. AE. 2: 136
delituit. G. 3: 417
Delius. AE. 3: 162. 6: 12
Delos. O. 3: 6
delphinas. E. 8: 56
delphinum. AE. 3: 428. 5: 594. 9: 119
delubra. O. 3: 23. 4: 541, 549. AE. 2: 225,
 248. 4: 56, 66. 8: 716
delubri. AE. 2: 410
deludant. AE. 10: 642
Delum. AE. 4: 144
delusit. AE. 6: 344
demens. E. 2: 60. AE. 2: 94. 4: 78, 107,
 374, 469, 562. 6: 172, 280, 590. 9: 560,
 577, 728. 10: 813. 11: 276, 399. 12: 601
dementia. E. 2: 69. 6: 47. O. 4: 488. 5:
 465. 9: 601
- demere.* AE. 2: 775. 3: 153. 8: 39
demersis. AE. 9: 119
demessum. AE. 11: 68
demisere. AE. 2: 85. 9: 437
demiserit. AE. 9: 527
demisit. AE. 1: 297. 4: 694. 6: 455. 9: 804
demissa. AE. 1: 561. 3: 320. N. II. 5. V.
 4: 263. 7: 278. 8: 460. 10: 73. 11: 595
demissam. AE. 12: 635
demissae. O. 3: 35. N. ibid. aures. 3: 500
demisso. AE. 12: 220
demissum. AE. 1: 288. 2: 262. *Quan-*
quam idem Non. ibid. perperam legit.
demittat. AE. 12: 884
demitte. O. 4: 542. AE. 5: 692
demittere. E. 9: 8. O. 4: 558. AE. 4: 428
demittit. O. 2: 231
demittimus. AE. 2: 398
demittit. AE. 1: 297. 4: 268. 10: 662.
 12: 853
demittitis. O. 1: 23
demittitur. E. 4: 7
demittunt. O. 2: 525. AE. 3: 535. 12:
 609
Demodocus. AE. 10: 413
Demofo. AE. 5: 260
Demoleus. AE. 5: 265
Demophoonta. AE. 11: 675
demorer. AE. 2: 648. 3: 481. 10: 30. 12:
 175
demum. O. 1: 47. 3: 205, 280. 4: 400.
 AE. 1: 629. 2: 743, 795. 6: 154, 330,
 573, 637. 9: 445, 815. 10: 849. 12: 6
denas. AE. 11: 329
denas. AE. 11: 326
denique. E. 2: 7. O. 1: 461. 2: 112, 148,
 369. 4: 450. AE. 2: 79, 295. 3: 439.
 12: 793
denis. AE. 1: 381. 10: 213
denisa. G. 1: 419, 445. 2: 227, 229, 275. 3:
 86. AE. 6: 7, 592. 7: 673. 9: 514,
 551. 12: 409, 466, 575, 744
densae. O. 1: 342. 4: 75. AE. 7: 64, 720.
 12: 663
densantur. O. 1: 248. AE. 7: 794
densas. E. 1: 14. 2: 3. 9: 60
densat. G. 1: 419. AE. 11: 650
densate. AE. 12: 264
densi. AE. 9: 382, 534. 11: 834. 12: 280,
 457, 563
densior. O. 3: 308. 4: 80
densis. O. 1: 382. 2: 142, 411. AE. 2:
 383, 409. 3: 23. 5: 459, 696. 7: 565. 11:
 523
densissima. O. 2: 17. AE. 9: 555
densissimus. G. 1: 333. AE. 10: 373
denso. O. 2: 275. 3: 124. 4: 216. AE. 2:
 450. 9: 788. 12: 442
densos. G. 4: 347. AE. 2: 511. 10: 178,
 379, 729
densum. AE. 5: 833
densus. O. 3: 196. AE. 10: 361
dentalia. O. 1: 172
dente curvo, id est, falce. O. 2: 406. *ma-*
co, id est, vomere. 423. AE. 6: 3
dentem. O. 1: 262
dentes. G. 3: 255. AE. 5: 470
dentibus. G. 2: 141. 3: 514. AE. 3: 627,
 664. 7: 279, 667. 8: 230. 10: 718. 11:
 681

IN VIRGILIUM.

dentis. O. 2: 379
dentur. AE. 5: 737
denuat. O. 1: 453. AE. 3: 366
deo. AE. 1: 303, 589. 3: 632. 5: 467. 6: 51, 304. 7: 661. 8: 365, 601. 9: 97, 337
deorum. O. 1: 24. 4: 322. AE. 1: 254. 2: 365, 745, 764. 3: 172, 406. 4: 12, 178, 282, 576, 671. 6: 341. 7: 90, 136. 8: 187. 9: 134, 786. 11: 157, 305, 443, 725
deos. E. 1: 37. 5: 23. 8: 103, O. 1: 338. 2: 493. 3: 456. AE. 1: 6, 543. 2: 181, 320, 618, 700. 4: 50, 492, 510, 519, 681. 5: 686. 6: 68. 7: 576, 593, 597. 9: 24, 642. 11: 269. 12: 192, 260, 581, 839
deposuit. O. 1: 112
deposuitur. O. 3: 458. AE. 2: 215
deposuit. O. 4: 739
deposui. E. 1: 55. AE. 5: 92
deprecant. G. 2: 121
deprecare. E. 1: 22. AE. 9: 109, 328
dependens. AE. 1: 726
dependet. AE. 6: 301. 10: 836. 11: 693
deponas. AE. 12: 49
depono. E. 9: 62
deponere. E. 3: 32. N. II. 5. G. 4: 531. AE. 6: 632
depono. E. 3: 31
deponunt. AE. 5: 751. 7: 108. 12: 564
deposita. AE. 2: 76. 3: 612
depositi. AE. 12: 395. N. II. 5.
deposuer. AE. 12: 707
deposuit. O. 2: 24
deprecor. AE. 12: 931
deprentia. AE. 10: 98
deprentis. G. 4: 421
deprentum. AE. 8: 247
deprentus. AE. 5: 52, 273
deprentas. G. 3: 276
depresso. G. 1: 45
deprems. AE. 11: 590
deprempit. AE. 11: 859
depremtus. AE. 5: 501
depremit. AE. 5: 727. 9: 78
depremit. E. 3: 82
depremitus. E. 7: 15
depremitus. G. 3: 187
Derocum. AE. 10: 850
derecta. AE. 11: 195
deripe. G. 2: 242
des. AE. 11: 356
desacuit. AE. 4: 52. 10: 569
descendam. AE. 12: 649
descendens. O. 2: 497. AE. 6: 831
descendere. AE. 4: 159, 491. 5: 782. 11: 450
descendit. E. 7: 60
descendimus. AE. 3: 565
descendit. O. 2: 326. 4: 235. AE. 5: 683. 6: 404. 8: 423
descendo. AE. 2: 632
descendunt. AE. 7: 675
descensus. AE. 6: 126
describens. AE. 6: 850
descripti. E. 5: 14
descriptis. E. 3: 41. AE. 3: 445
desedimus. AE. 3: 565
desecto. AE. 8: 438
deserat. O. 1: 70
deserre. O. 4: 543. AE. 10: 600, 649
desertimus. AE. 3: 190

deseris. AE. 3: 711. 4: 323. 10: 594
deserit. E. 8: 30. G. 1: 364. AE. 4: 144. 5: 220. 7: 543. 9: 694. 11: 470, 902, 12: 683, 698, 732
deserta. E. 6: 80. O. 3: 291, 342, 462, 476. AE. 1: 384. 2: 562. 3: 122, 646. 4: 42, 330, 468, 677. 7: 404. 8: 191. 11: 514
desertae. AE. 2: 714. 11: 843
desertas. AE. 3: 4
deserti. G. 4: 508. AE. 2: 572. 11: 412
desertis. AE. 12: 863
deserto. AE. 2: 24. 12: 664
desertorem. AE. 12: 15
desertos. AE. 2: 28. 5: 612
desertore. AE. 2: 565. 3: 618. 4: 582. 7: 394
deseruisse. AE. 7: 291
deseruit. AE. 2: 791
desidia. G. 4: 94
desidiar. AE. 9: 615
designat. AE. 5: 755. 7: 157
desiliit. AE. 12: 355
desiluit. AE. 10: 453. 11: 500. 12: 741
desine. E. 5: 19. 8: 61. 9: 66. G. 4: 448. AE. 4: 360. 6: 376. 10: 881. 12: 800
desinet. E. 4: 9. 8: 11
desinit. O. 3: 61. AE. 10: 211
desiste. AE. 12: 60
desistere. AE. 1: 37. 10: 441
desolati. AE. 11: 870
desolavimus. AE. 11: 367
despectant. AE. 7: 740
despectare. AE. 1: 396
despectat. AE. 10: 409
despectus. E. 2: 19. N. II. 5. AE. 4: 36
despicere. O. 2: 187
despiciens. AE. 1: 224
despicis. E. 8: 32
despumas. O. 1: 296
despinat. AE. 2: 129
despiciunt. E. 1: 61
despumat. AE. 4: 326
despecta. AE. 1: 722. 2: 509. 6: 814. 7: 693
despect. E. 8: 67
desuper. E. 1: 165, 420. 2: 47. 4: 122. 6: 678. 8: 249, 705. 9: 639. 12: 295
det. O. 1: 350. 3: 188. AE. 3: 584. 4: 429. 10: 44, 617. 11: 346, 592
detecta. G. 3: 158. AE. 8: 241
detellus. AE. 10: 133
deterior. O. 4: 89. N. II. 6. AE. 8: 326
deterimus. O. 3: 82
detexere. E. 2: 72
detinet. E. 10: 45. AE. 2: 788. 4: 85, 348. 10: 809
detonet. AE. 10: 809
detorquent. AE. 5: 832
detorquet. AE. 4: 196. 5: 165. 11: 765
detorsit. AE. 9: 746
detrauerat. AE. 5: 260
detrahit. O. 4: 513. N. II. 5
detribani. G. 3: 57
detrude. E. 9: 496
detrudere. AE. 6: 584. 7: 469. 9: 510
detrudunt. AE. 1: 145
detrusit. AE. 7: 773
detulerat. AE. 12: 773
detulit. AE. 4: 299, 358. N. II. 5: 9: 19. 12: 417
detur. AE. 3: 7

deturbat. AE. 5: 175. N. II. 3: 6: 412. 9: 411. N. ibid. 10: 555
Detulion. G. 1: 62
develia. O. 2: 408
devenere. AE. 1: 361. 6: 638
devenient. AE. 4: 125
deveniant. AE. 4: 166
devenit. O. 2: 207
devero. O. 3: 524. AE. 8: 280
devexus. G. 1: 241. 4: 293
devilla. AE. 9: 264. 10: 370. 11: 268
devictus. AE. 8: 394
deum. E. 8. 35. O. 4: 221. AE. 4: 358. 6: 79. 8: 275. 9: 659
deum. E. 4: 15, 49. O. 2: 148, 473. 3: 486. 4: 276, 448, 521. AE. 1: 9, 229. 2: 54, 156, 248, 257, 623, 788. 3: 59. 215, 375, 476. 4: 2, 62, 268. 5: 707. 6: 322, 376, 461, 565, 786. 7: 58, 239, 306, 584, 620. 8: 7, 36, 41, 698. 9: 82. 10: 101, 228, 252, 470, 875. 11: 4, 233, 785. 12: 199, 851
devolat. G. 4: 702
devolvunt. G. 4: 349. AE. 2: 449
devoro. AE. 11: 442
devoret. AE. 12: 234
devota. AE. 1: 712
dens. E. 1: 6, 7, 19. 4: 63. 5: 64. 8: 75. 10: 26, 61. O. 1: 297. 2: 392. 3: 392. 4: 315. AE. 1: 199, 719. 3: 338, 715. 4: 440, 574, 651. 5: 391, 640, 841, 854. 6: 46, 348, 749. 7: 498. 6: 31, 352, 336. 9: 77, 185, 211, 601, 721. 10: 72, 424, 773. 11: 118. 12: 90, 321, 329, 500, 677
dexter. AE. 4: 294. 5: 162. N. II. 5. 8: 137, 302. N. ibidem. 9: 769
dentera. N. 4: 307. 6: 451, 541, 879. 7: 366, 474. 9: 289, 469, 747. 10: 333, 341, 395. 11: 172, 178, 339. 12: 428, 436, 538
dentra. E. 1: 36. AE. 4: 579, 597. 8: 169, 567. 10: 610, 773. 11: 118, 385. 12: 97
dextra. G. 1: 235. 329. AE. 1: 98, 334, 611. 2: 291, 388, 425, 552, 592. 4: 60, 704. 5: 457, 479, 642, 692. 6: 486, 656. 9: 354, 563. 9: 320, 677, 807. 10: 226, 246, 279, 326, 339, 650, 797, 830, 11: 267, 408, 528, 556, 651, 743, 862. 12: 14, 50, 206, 373, 403, 644, 659
dentræ. AE. 1: 408. 2: 723. 4: 104. 7: 498. 8: 164. 10: 517, 797, 847. 11: 292. 12: 357
dentram. AE. 1: 408. 3: 610, 670. 4: 314. 5: 443. 6: 370, 697. 7: 234, 266. 8: 124, 164, 278, 558. 9: 741. 10: 414, 823. 11: 277, 672, 750. 12: 196, 311, 579, 734, 930, 939
dentræ. AE. 1: 514. 3: 83. 6: 613. 8: 467. 9: 250, 558. 11: 165, 414
dentris. AE. 2: 444. 8: 274. 11: 606, 735
dentro. G. 3: 86
dentras. AE. 5: 831
dentram. AE. 3: 413, 420
Di. AE. 6: 64, 324
dia. AE. 11: 657
Diana. prima longa. AE. 1: 499. prima brevis. 11: 582
Dianæ. AE. 3: 681. 4: 511. 7: 306, 764, 769. 11: 537, 652, 857
Diamam. AE. 11: 843

Ddd 3

dñ.

INDEX ERYTHRAEI

- die*. E. 3: 1. N. II. 5. 31. 104. 106. 8: 78. AE. 1: 753. 4: 635. 5: 551. 6: 318, 343. 7: 546
- dicabo*. AE. 1: 73. 4: 126
- dicam*. G. 1: 104. 311. 2: 95. 226. 4: 5. 537. AE. 2: 712. 2: 388. 4: 43. 6: 722. 7: 41. 42. 11: 348
- dicamus*. E. 10: 6. AE. 11: 322
- dicat*. E. 4: 59. 10: 34. G. 1: 350
- dicatis*. AE. 5: 60. N. II. 5
- dicatur*. E. 6: 72
- dicemus*. E. 5: 51. 8: 5. G. 2: 393
- dicemus*. E. 10: 3
- dicendum*. G. 1: 160
- dicens*. AE. 2: 550. 10: 744. 856. 12: 950
- dicent*. AE. 6: 850
- dicente*. AE. 10: 101
- dicentem*. AE. 4: 362
- dicentur*. AE. 5: 633
- dicere*. E. 4: 54. 5: 2. 6: 5. 6. 8. 9: 35. G. 1: 463. 3: 46. 4: 502. AE. 2: 791. 4: 391. 7: 370. 419. 8: 12. 9: 233. 10: 555. 11: 345. 508. 12: 112
- diceret*. E. 9: 4. AE. 6: 162
- dicet*. AE. 1: 277. 12: 40
- dicetis*. E. 3: 59
- dicetur*. E. 8: 272
- dict*. G. 4: 356
- dicite*. E. 3: 55. 8: 63. AE. 1: 137. 6: 669. 7: 195. 8: 119. 9: 79
- dicitur*. AE. 4: 204. 5: 602. 6: 107. 235. 7: 409. 9: 591
- dila*. AE. 1: 81. 2: 115. 678. N. in Differ. verb. inter speratam, & dictam, & pactam & sponiam. 790. 3: 169. 250. 702. 4: 226. 380. 428. 5: 32. 315. 852. 6: 73. 377. 628. 7: 212. 292. 323. 471. 8: 175. 337. 541. 583. 9: 431. 10: 104. 244. 448. 491. 584. 585. 600. 612. 633. 11: 330. 12: 11. 41. 75. 81. 441. 644. 895
- dila*. AE. 3: 210
- Dila*. AE. 3: 171
- Dila*. E. 6: 56
- Dila*. G. 2: 536
- Dila*. G. 4: 152
- Dila*. AE. 4: 73
- dila*. AE. 7: 671
- dila*. AE. 12: 412. Lege ex Theophrasto, quem potissimum hoc loco poeta sequitur: Non autem *Dila* ut hacenus passim codices, etiam Aldini. Nam Graece est *dila*. Adi Hermolaum in Corollario, & recentiores.
- dila*. AE. 9: 387
- dila*. AE. 1: 153. 197. 579. 585. 663. 689. 2: 147. 336. 775. 3: 153. 189. 358. 379. 4: 54. 92. 197. 219. 388. 394. 476. 5: 357. 387. 464. 719. 770. 816. 6: 98. 382. 387. 468. 759. 770. 816. 6: 124. 382. 468. 759. 898. 7: 249. 284. 373. 445. 8: 35. 126. 359. 373. 611. 643. 9: 127. 387. 621. 652. 661. 10: 278. 368. 448. 466. 591. 11: 222. 342. 376. 520. 827. 12: 45. 212. 238. 565. 625
- dila*. AE. 1: 142. 695. 7: 433. 11: 242
- dila*. G. 2: 30. 3: 275. 4: 544. AE. 1: 439. 2: 174. 680. 3: 26. 365. 621. 4: 182. 454. 7: 64. 8: 252. 565
- dila*. AE. 8: 344
- dila*. AE. 3: 154
- dila*. G. 3: 6. 6: 138. N. II. 5. 7: 412
- dila*. E. 1: 20. 9: 13. 33. G. 3: 280. 531.
- dila*. AE. 1: 530. 3: 163. 6: 441. 644. 7: 607. 10: 565
- dila*. AE. 12: 845
- Didymonis*. AE. 5: 359
- didita*. AE. 8: 132
- didit*. AE. 7: 144
- Dido*, quae & Elifa, & Phoenissa, & Regina, mirum est, quam varia apud Poetam epitheta sortitur, pro opportuna locorum & sententiarum varietate, quae Lectorem collegisse juvabit. AE. 1: 299. 340. 360. 446. 496. 503. 561. 601. 613. 670. 685. 718. 749. 4: 60. 68. 101. 117. 124. 165. 171. 192. 263. 291. 308. 383. 408. 450. 596. 642. 5: 571. 6: 450. 456. 9: 266. 11: 74
- didit*. AE. 5: 720
- didit*. AE. 3: 419
- didit*. AE. 5: 581
- die*. E. 2: 42. 3: 34. G. 3: 400. 4: 466. AE. 3: 205. 4: 77. 8: 102. 11: 397. 914
- die*. G. 1: 208. Ita habet vulgata lectio pro *dici*, quam & Servius agnoscit, nulla tamen apocopa, sed genitivo regulari antiquo: a quo etiam prolata orationis auctores non abhorruerunt. Sicut Salustius, qui *vix decima parte dixit*, & *Acie pars*. Horat. *Constantis juvenem fide*. Et de Terecio Ovid. *Utque fide pignus dextris utriusque poposcit*. Sed testimonium, quod in Roia legimus, quae Maroni nostro vulgo ascribitur, locupletius quidem esset, nisi essent, qui hoc carmen magis ad Ausonium auctorem referrent, in ea ita legitur: *Ad primos radios interitura die*. Hanc lectionem recepit & Probus statim per initia Catholicorum. Sunt & codices, in quibus legas *dici*, per u diphthongum: veluti alii habent *dii* per syncopam pro *dici*, vel *dii* pro *die*: quia e & i indifferenter in fine antiqui uterentur. Quam lectionem sequitur C. Julius Rom. in libello, quem Sospater Charisius de Analogia recitat, ubi ita scriptum est: *dii pro die*, seu *dici*. Virgilius: *Libra dli, somnique par. n. fec. horas*. De cuius genitivi forma Gellius lib. 2. cap. 14. non pauca, pro illo loco, ut ipse legit, *Munera, lactitiamque dli*. Verum idem Gellius *dies* patrio casu hoc loco multis defendit, praeter idiographi Virgilii codicis auctoritatem, quem citat, ubi *dies* scriptum legeretur. Illud etiam non dissimulandum, quod animadvertimus, ubi in exemplo Ciceronis ex oratione, quam pro Sexto Roscio dixit, Gellius *perulsi* patrio casu agnoscit, Sospitum lib. 1. constanter *perulsi* legere.
- diebus*. E. 5: 24. G. 1: 268. 2: 201. 339. 3: 503. AE. 2: 342. in fine carm.
- dici*. AE. 9: 156
- dici*. E. 8: 17. G. 1: 249. 253. 458. 3: 303. 341. AE. 1: 88. 374. 732. 2: 802. 3: 198. 201. 4: 63. 620. 697. N. de Doctorum indagine. 5: 64. 766. 79. 145. 8: 94. 269. 601. 10: 504. 808
- dies*. E. 1: 44. 8: 8. G. 1: 205. 276. 312. 434. 2: 337. 527. 3: 66. 553. AE. 2: 126. 132. 249. 324. 3: 356. 588. 4: 169. 5: 43. 49. 104. 762. 785. 6: 70. 127. 429. 556. 745. 7: 149. 9: 7. 107. 281. 447. 488. 759. 10: 215. 257. 467. 508. 11: 28. 133. 425. 687. 12: 114. 150. 202
- differre*. AE. 8: 173
- differ*. G. 3: 197. N. II. 5: AE. 11: 470
- difficile*. G. 2: 257
- difficilis*. G. 2: 179. AE. 4: 694. 5: 865
- diffideret*. AE. 3: 51
- diffidit*. AE. 9: 589
- diffugient*. AE. 4: 123
- diffingimus*. AE. 2: 212
- diffugit*. AE. 10: 804
- diffingunt*. G. 3: 190. 277. AE. 2: 399. 5: 677. 9: 756
- diffundere*. AE. 1: 319
- diffundit*. AE. 4: 195. 10: 908
- diffundite*. AE. 11: 465
- diffunditur*. AE. 7: 708
- diffudit*. G. 4: 415
- diffusos*. E. 3: 39
- digerit*. AE. 2: 182. 3: 446
- digesta*. G. 2: 54. 267
- digit*. AE. 10: 396
- digitis*. AE. 6: 647
- digitos*. G. 2: 250. AE. 5: 426
- digna*. E. 8: 10. 9: 36. G. 1: 168. AE. 11: 605. 2: 144. 3: 318. 5: 355. 6: 662. 9: 252. 296. 595. 11: 856. 12: 811
- dignabere*. AE. 10: 866
- dignae*. E. 4: 3
- dignas*. AE. 1: 600. 2: 537
- dignata*. E. 4: 63. 6: 1
- dignate*. AE. 3: 475. N. II. 5
- dignatur*. AE. 12: 464
- dignatus*. AE. 10: 732. N. II. 5
- digner*. AE. 11: 169
- dignetur*. AE. 4: 192
- dignior*. AE. 9: 212
- dignis*. AE. 11: 355
- digno*. E. 8: 32
- dignor*. AE. 1: 335
- dignum*. G. 3: 391. AE. 6: 173. 7: 389. 8: 364. 10: 668. 826
- dignus*. E. 3: 109. 5: 54. 89. G. 1: 507. AE. 7: 653
- digrediens*. AE. 3: 492
- digressa*. AE. 5: 650
- digressi*. AE. 4: 80
- digressum*. AE. 3: 482. 8: 583
- digressum*. AE. 2: 718. 3: 410. 715
- digressus*. G. 3: 300
- Dii*, unica syllaba per synthesim. E. 2: 60. G. 1: 21. 498. 3: 513. AE. 1: 603. 2: 190. 352. 536. 702. 3: 265. 528. 620. 4: 610. 5: 50. 235. 6: 64. 264. 324. 529. 7: 259. 8: 484. 9: 184. 247. 254. 10: 758. 12: 188. 539. 895
- Dii*. AE. 1: 636
- Servius, altera lectione, *Dei* agnoscit, f. Bacchi, & vinum intelligit: quam lectionem, tanquam filiolam, exofculantur plerique actus nostrae vi

ri non incedit: Altera vero, *de*: ut hac lectione, sola scriptura a Gellio dissentiat. Etenim ipse noctium Atticarum lib. 9. *di* scribendum, forma alia genitivi antiqua, veterum exemplis contendit, *Dei* omnino, veluti imperitorum lectionem, rejiciens. Cujus & nos sententiae facile accedimus: id quomobrem faciamus, rationem alibi latius reddidimus.

Dis. O. 2: 101. AE. 2: 428. 3: 12. 4: 45. 5: 809. 6: 131, 394. 7: 229. 8: 245, 679, 682, 715. 9: 642. 12: 118

dilapsa. G. 3: 557

dilapsus. O. 4: 410. AE. 4: 705

dilecti. AE. 4: 31. 9: 85

dilectae. G. 1: 399. AE. 2: 784

dilectus. AE. 1: 344. 5: 569. 12: 391

dilexit. AE. 9: 430

diligis. AE. 8: 590

dilue. G. 1: 344

diluit. G. 1: 326

diluvio. AE. 7: 228. N. II. 4. 12: 205

Dymas. AE. 2: 340, 394, 428

dimensa. G. 2: 284

dimensi. AE. 12: 117.

dimensum. G. 1: 231

dimittam. AE. 1: 571, 577. N. II. 5. V. dimittere. 8: 171

dimitte. AE. 11: 706

dimittere. AE. 4: 428. 5: 29. 10: 46, 366. 12: 844

dimittit. AE. 1: 297

dimoverat. AE. 3: 589. 4: 7. 11: 210

dimovet. AE. 9: 645

dimovit. G. 2: 513. AE. 5: 839

Dindyma. AE. 9: 618. 10: 252.

dinumerans. AE. 6: 691

dio. G. 3: 435

Diomedem. AE. 11: 243

Diomedis. AE. 1: 752. 8: 9. 10: 581, 11: 226

Dionaeae. AE. 3: 19

Dionaei. E. 9: 47

Dionem. AE. 12: 509

Diores. AE. 5: 297, 324, 339, 345

Dioxippum. AE. 9: 574

dira. G. 1: 37. 3: 469. N. II. I. V. *dirum*. AE. 2: 519. 3: 211, 228, 235, 256, 593, 713. 6: 373, 498, 721. 7: 22, 520. 8: 194, 350. 9: 185, 621. 10: 572. 11: 273, 792. 12: 914

dirae. AE. 1: 293. 2: 622. 3: 262. N. II. I. V. *dirum*. 4: 473, 610. 8: 701. 10: 50

Dirae. AE. 12: 845. Genitiv. 869

dirutum. AE. 8: 235

Dirarum. AE. 7: 314, 454. 8: 235

Dircaeus. E. 2: 24

directus. G. 2: 281

directis. AE. 5: 467

directa. AE. 2: 563. *derepta*. 11: 193

directis. G. 2: 8

directum. AE. 11: 743

directat. AE. 10: 401

directe. AE. 7: 523

directit. AE. 7: 497

directi. AE. 6: 57

diri nom. plur. G. 1: 488. AE. 12: 199

dirige. AE. 1: 401. 5: 162. 11: 855

dirigere. AE. 10: 140

dirigit. AE. 11: 654. 12: 490

dirigite. AE. 6: 195

dirigere. AE. 7: 447

dirigit. AE. 3: 260, 308

dirimamus. AE. 12: 79

dirimit. AE. 7: 227

diripere. AE. 3: 267

diripient. AE. 4: 593

diripit. AE. 10: 414, 475

diripiunt. AE. 1: 211. 3: 227

diripere. G. 4: 214. AE. 9: 75. 12: 283

dirum. G. 4: 246. AE. 4: 563. 11: 56, 217. 12: 924

dirus. AE. 2: 261, 762

diruta. AE. 10: 363

disce. E. 10: 61

disce. G. 3: 414. AE. 2: 66. 12: 146, 435

discedam. AE. 6: 545

discedat. G. 3: 24

discedens. AE. 8: 167. 9: 40. 10: 246. 11: 46

discedere. E. 3: 78. G. 4: 359. AE. 2: 109. 9: 20. 12: 184

discedite. AE. 2: 644

discentem. AE. 5: 222. N. II. 5.

disce. G. 1: 351. 2: 106. AE. 6: 488, 755

discernere. AE. 3: 201

discerneret. AE. 12: 898

discerptum. G. 4: 522

discerpunt. AE. 9: 313

disces. AE. 5: 737

discesserat. AE. 10: 215

discessere. AE. 12: 696

discessu. AE. 6: 464. 8: 215

disces. E. 4: 42

discimus. G. 2: 249

discinctos. AE. 8: 724

discindere. AE. 9: 20

discindit. AE. 12: 602

discissos. G. 3: 514

discit. G. 3: 232. AE. 6: 433

discite. G. 2: 35. AE. 3: 103. 6: 620

discidare. E. 6: 35. *Macr. Sat. lib. 6. cap. 3. AE. 12: 782*

disco. AE. 1: 630

discolor. AE. 6: 204

discordes. AE. 10: 356

discordia. E. 1: 72. G. 2: 496. 4: 68. AE. 2: 423. 6: 280. 7: 545. 10: 9, 106. 12: 313, 583

Discordia. AE. 8: 702

discordibus. G. 2: 459. AE. 9: 688

discrepat. AE. 10: 434

discreverat. AE. 4: 264. 11: 75

discrimina. AE. 1: 204. N. II. 5. 6: 646. 9: 143. 10: 382, 393, 529

discriminat. AE. 11: 144

discrimine. AE. 1: 574. N. II. 5. 3: 629, 685. 5: 154. N. II. 6: 319. 9: 210. 10: 108. 11: 12. 498, 770

discumbere. AE. 1: 708

discumbitur. AE. 1: 700

discunt. G. 3: 558

discurrere. AE. 5: 580

discurrit. G. 4: 292

discurritur. AE. 11: 468

discurrunt. AE. 9: 164. 12: 577, 590

discessit. AE. 9: 810. 12: 669

dismit. G. 3: 357

disjecit. AE. 8: 290

disiect. G. 1: 283. AE. 1: 43

disiecta. AE. 12: 482, 689

disiectae. AE. 8: 191

disiectam. AE. 1: 128

disiectas. AE. 2: 608

disiecti. AE. 11: 870

disiectis. AE. 8: 355

disijce. AE. 1: 70. 7: 339

disijcit. AE. 12: 308

disjungiuntur. AE. 1: 252

disparibus. E. 2: 36

dispendia. AE. 3: 453

disperdere. E. 3: 27

dispergit. G. 4: 431. AE. 10: 416. 11: 687

dispersa. AE. 10: 406

dispersi. AE. 3: 197

disperfit. AE. 11: 795

dispersum. AE. 8: 321

displacent. G. 3: 56

disponunt. AE. 3: 237

dispulerat. AE. 1: 512

dispulit. AE. 1: 538. 5: 839

dissensu. AE. 11: 455

dissidet. AE. 7: 370

dissilunt. G. 3: 362

dissiluisse. AE. 3: 417

dissiluit. AE. 12: 741

dissimilem. AE. 9: 282

dissimulant. AE. 1: 516

dissimulare. AE. 4: 305

dissimulant. AE. 4: 291

dissimulo. AE. 4: 368

dissimulant. AE. 8: 240. 12: 923

disstant. AE. 3: 116

disendere. G. 3: 124

disendunt. G. 4: 164. AE. 1: 433

distenda. E. 4: 21

distentas. E. 7: 3

distentent. E. 9: 31

distillat. G. 3: 281

distinet. AE. 11: 381

distrahit. AE. 7: 767. N. II. 5

districit. AE. 6: 617

distulerant. AE. 8: 643. N. II. 5. V. *disferre*.

distulit. G. 4: 144. N. II. 6: 569. 9: 155

Disti. AE. 4: 702

distione. AE. 1: 236, 622. 7: 737. 10: 53

Disti. G. 4: 467, 519. AE. 5: 731. 6: 127, 269, 397, 541. 7: 568. 8: 667. 12: 199

distissima. G. 2: 136

distissimus. AE. 1: 343. 7: 537-9: 360. 10: 563

diva. G. 1: 197. AE. 1: 351. 2: 509. 6: 738. 10: 304, 359, 480, 861. 12: 738, 781

diva. AE. 1: 482. 3: 552, 4: 365. 6: 197, 367. 7: 41. 8: 387, 396, 534. 10: 76, 255. 11: 560. 12: 139, 179

divae. E. 10: 76. AE. 1: 447, 505. 2: 168, 232, 425, 787. 6: 637. 7: 645. 8: 437, 531. 9: 529

divellere. AE. 2: 197, 220. 4: 608

divelleret. AE. 8: 568

divellimur. AE. 2: 434

diverberat. AE. 5: 503. 9: 411

diverberet. AE. 6: 294

diversa. E. 8: 73. G. 4: 292, 367, 500. AE. 1: 376. 3: 4, 325. 4: 163. 5: 676. 7: 132.

INDEX ERYTHRAEI

132. 8: 642. 9: 1, 623, 691. 11: 203. 12: 557, 621, 726, 742
diversae. AE. 12: 487
diversas. AE. 1: 70. 12: 501
diversi. G. 1: 446. 7: 150. AE. 9: 416
diversis. G. 1: 258. AE. 12: 521, 708
diverso. G. 3: 32. 4: 432. AE. 2: 298, 716.
 3: 232
diversos. AE. 12: 495
diversum. AE. 11: 261
diversus. AE. 5: 166. 11: 855
d'vertitur. G. 3: 293
dives. E. 2: 20. G. 2: 224, 468. AE. 1: 14. 2: 22. 4: 38, 263. 6: 195. 7: 11, 684. 9: 26. 10: 201
divi. AE. 3: 363. 12: 28
dividiuntur. AE. 2: 234
dividit. G. 1: 209. AE. 1: 197. 3: 383. 4: 285. 8: 20. 9: 751. 10: 134. 12: 45
divina. AE. 2: 15. 9: 659
divinae. G. 4: 220. AE. 5: 711
divine. E. 5: 45. 10: 17
divini. E. 3: 37. G. 1: 168. AE. 5: 47, 647. 10: 639
divinus. AE. 8: 306
divintus. G. 1: 415
divino. E. 6: 67. AE. 3: 373
divinos. AE. 3: 442
divinum. AE. 1: 403. 8: 373
divis. E. 4: 15. AE. 2: 402, 647. 3: 19. 8: 105, 301. 12: 296, 817
divisae. G. 2: 116
divisos. E. 1: 67
divittis. AE. 6: 610
divitis. AE. 7: 262. 12: 473
divo. adiect. G. 3: 435. AE. 12: 769.
 substant.
divortia. AE. 9: 379. N. II. 5.
Divorum. AE. 7: 211
Divos. E. 1: 42. 8: 19. AE. 3: 222, 526.
 5: 234. 6: 172, 620. 7: 370, 471. 8: 279.
 11: 301. 12: 286.
divoris. G. 3: 400.
Divum. G. 12: 797
Divum, *pro divorum*. E. 3: 73. G. 1: 238.
 4: 347, 358. AE. 1: 46, 65, 79, 632. 2: 123, 241, 269, 336, 517, 602, 648, 777.
 3: 5, 114, 148, 359, 370, 717. 4: 95, 201, 204, 356, 378, 396. 5: 45, 56. 6: 125, 368, 533, 589, 792, 799. 7: 50, 192, 443, 648. 8: 131, 504, 572. 9: 6, 495. 10: 2, 18, 65, 155, 175, 743, 880.
diverat. AE. 2: 152, 621, 705. 3: 607. 4: 238, 331, 663. 5: 84, 740. 6: 633, 752.
 7: 212. 8: 152, 276, 387. 9: 104, 410, 743. 10: 246, 482, 530, 547. 11: 120, 132. 132. 12: 574
diverre. G. 3: 125. 4: 221. AE. 3: 693
diverit. E. 6: 69
diverunt. E. 4: 46. AE. 6: 242
diximus. AE. 8: 332
dixit. E. 2: 38. G. 4: 499. AE. 1: 402, 736. 2: 376. 3: 258, 312, 335, 362. 4: 579, 650, 659. 5: 164, 239, 467, 477. 6: 155, 231, 677. 8: 66, 366, 615. 9: 14, 10: 776, 867, 882. 11: 561, 595, 709, 858. 12: 266, 681, 780
dixisse. AE. 1: 533. 3: 166
do. AE. 12: 833
doctas. AE. 1: 332. 6: 109
doceat. AE. 4: 434
docebat. AE. 3: 717
docebo. G. 3: 440. AE. 4: 116. 6: 759. 8: 50. 11: 315
doceamus. AE. 11: 249
docens. AE. 12: 111
docent. G. 2: 77
doceri. AE. 6: 614
doces. E. 1: 5
docet. AE. 6: 891. 8: 346
docti. AE. 6: 292
doctissima. AE. 10: 225
docuere. G. 3: 116. AE. 1: 392. 5: 600
docuit. E. 5: 87. 8: 47. AE. 1: 741. 5: 523, 598, 705. N. II. 5. 6: 565
Dodona. G. 1: 149
Dodonaeas. AE. 3: 466
dolebas. E. 3: 14
dolens. AE. 1: 9
dolent. AE. 6: 733
dolentem. AE. 4: 393
dolere. AE. 4: 434
doli. G. 4: 400. AE. 1: 130. 2: 264. 8: 206
Dolicoenis. AE. 10: 696
dolis. AE. 1: 673. 2: 44, 152, 196. 4: 128. 8: 393. 11: 523. 12: 26
doliturs. AE. 11: 732
dolo. AE. 1: 684. 2: 34. 4: 95. 5: 342. 11: 712
dolones. AE. 7: 664
Dolonis. AE. 12: 347
Dolepam. AE. 2: 7, 29, 415, 785
dolor. G. 3: 102, 457. AE. 2: 594. 4: 679. 5: 172. 6: 31, 383. 8: 220, 501. 9: 66, 139. 10: 398, 507. 12: 422, 801
dolore. AE. 1: 386, 669. 4: 474. 7: 291. 11: 151, 645, 709. 12: 411, 599
dolerem. AE. 1: 209. 2: 3. 4: 419, 547, 693. 5: 608. 6: 464. 9: 426. 10: 64. 11: 159, 645. 12: 146
dolores. AE. 1: 25. 5: 5. 12: 880
doloris. AE. 9: 216. 12: 945
dolorum. AE. 10: 863
dolos. G. 4: 346. AE. 1: 682. 2: 62, 252. 4: 296, 563. 6: 29, 567. 11: 704
dolulsi. AE. 1: 669
doluit. G. 2: 499
dolum. E. 5: 61. 6: 23. AE. 5: 590
dolus. AE. 2: 390
domandae. G. 2: 62
domandi. G. 3: 164
domandum. E. 2: 39. G. 3: 206
domans. AE. 6: 80
domat. G. 3: 539. AE. 9: 608
domatur. G. 1: 169
domi. E. 3: 33. 7: 15
domibus. G. 2: 443
domina. AE. 11: 868
dominabitur. AE. 1: 285. 3: 97. 6: 766
dominae. AE. 3: 113
dominam. AE. 3: 438. 6: 397. 11: 805
dominantur. E. 5: 37. G. 1: 154. AE. 2: 327
dominaviet. AE. 7: 70
dominata. AE. 2: 363
domini. E. 2: 2. 3: 16. AE. 12: 473, 534
dominis. AE. 12: 236
domino. AE. 9: 332
dominorum. AE. 6: 613
dominos. AE. 1: 282. N. II. 5. 10: 866
dominum. AE. 4: 214. N. II. 6: 621
domitant. AE. 7: 163
domitare. G. 1: 285
domitas. G. 3: 30
domitis. G. 3: 206
domito. AE. 9: 84
domitor. AE. 5: 799. 7: 189, 651, 691. 9: 523. 12: 128, 550
domitrix. G. 3: 44
domitum. G. 2: 114
domitura. G. 4: 102
domitus. G. 3: 89
domo. G. 3: 96. AE. 1: 600. 4: 82. 8: 114. 10: 141, 183
domorum. G. 4: 159. AE. 2: 445. 8: 98. 11: 882. 12: 132
domos. G. 1: 182. 2: 115, 209, 511, 4: 446, AE. 1: 140. 2: 47, 365, 635. 3: 123, 137, 550, 647. 4: 97, 311. 5: 732, 756. 6: 269, 534, 705. 7: 126, 336, 394. 11: 140. 12: 643
domuere. AE. 2: 198
domuit. G. 2: 456
domum. E. 1: 36. 4: 21. 7: 44. 8: 68, 72, 88. 10: 77. G. 2: 206. 4: 10, 133, 363. AE. 1: 661. 2: 579, 677, 702, 756. 3: 85. 7: 52, 348, 407, 492. 8: 253, 490. 11: 163, 395. 12: 805
domus. G. 1: 371. 2: 451, 524. 4: 209, 481. AE. 1: 168, 284, 356, 637. 2: 241, 300, 311, 483, 486, 563, 652. 3: 97, 213, 618. 4: 318, 645. 5: 121, 214, 638. 6: 27, 53, 81, 673. 7: 122, 371. 8: 39, 65, 192, 235, 262, 270, 422. 9: 448. 10: 1, 52, 101, 526. 12: 59, 519, 546, 547
doma. E. 5: 81. 6: 79. N. II. 13. G. 2: 454. 3: 22. 4: 1, 520. AE. 1: 679, 695, 709. 2: 36, 44, 49, 189. 3: 301, 464, 469, 488. 4: 453. 5: 101, 266, 362, 385, 391, 400. 6: 225, 632, 871. 7: 86, 155. 8: 181, 284, 609, 721, 729. 9: 283, 361, 407, 626. 10: 882. 11: 228, 479. 12: 768
donabimus. E. 5: 85
donant. AE. 9: 313
donaria. G. 3: 533
donat. AE. 5: 262, 282, 361. 10: 701
donata. E. 3: 14
donati. E. 5: 268
donatus. E. 5: 305
donec. E. 6: 85. G. 3: 558. 4: 312, 413. AE. 1: 273. 2: 100, 630, 719. 5: 698. 6: 745. 8: 326. 9: 442. 10: 268, 301. 11: 201, 803, 860. 12: 254
domis. AE. 1: 447, 659, 714. 3: 439, 485. 4: 63. 5: 54, 543. 6: 885. 7: 284. 8: 61, 76, 617. 10: 620. 11: 50. 352
Donyfam. AE. 3: 125
 Aut Poeta ad integrum nomen respi-
 ciens, quod *Dionysia* esse videtur, ex
 Graeco ulitatore, sed *κατά φωνήσιν*
 (ur est apud Stephanum) *Δονωσία* enun-
 ciato, abiectione o ex s diphthongo,
 Dionysiam novavit: aut, Graeca diph-
 thongo servata, *Donyfam* lege. Quod
 si malis *Donyfam*, ut apud eundem
 Stephanum legitur, id tribus syllabis ad-
 mitte, per figuram synizesin Poetae
 frequentissimam, ut in *amreis* latius
 offendimus.

dono.

IN VIRGILIUM.

dono. E. 2: 37. AE. 2: 269. 8: 658
donum. AE. 1: 652. 2: 31. 5: 478. 6: 408.
 11: 566
Dorica. AE. 2: 27. 6: 88
Dorylii. AE. 5: 620, 647
Doris. E. 10: 5
dormiat. G. 2: 506
dorso. G. 1: 172. 3: 116, 436. AE. 8: 234.
 10: 226, 303
dorsum. AE. 1: 110: N. II. 4: 11: 577
dotabere. AE. 7: 318
dotales. AE. 4: 104
dotalis. AE. 9: 737. 11: 369
dots. AE. 7: 423
dotis. AE. 9: 102

Jam nunc tandem *Doto* vocem genuinam, hoc loco, opera nostra, candide lector, agnosce, quum haecenus *Clothes* codices vulgati omnes retinuerint. Adulterina autem vox multis ante saeculis per imperitiam (ut credibile est) librorum ita recepta est: quod, dum ipsi in castigatis exemplaribus *Doto* legerent, verbi insolentia offensi, falso (ut est audaculum per saepe imperitum id genus hominum, haud parvo sane studioforum incommodo) *Clothes*, non aequae insolens, Parcae nomen pro Nerina, in hunc locum invexere; eos etiam in id erroris d prima *Doto* litera facile impellente, quae dum minusculo (ut appellant) charactere a scriptoribus ita et notabatur, ut pars ejus circumflexa non bene, ut aliquando celeriter scribendo fit, cum recta sua linea cohaereret, et literas paucula illa intercedente repraesentabat, & eloto pro *doto* notabat. Hujus autem mendii tam inveterati, quippe quod multis abhinc saeculis inoleverit, id nos tandem admonuit, quod dum nos more modoque nostro (absit invidia verbo) non tantquam mus super farinam, ut ita dixerim, auctores legendo percurramus, sed eorum, praesertim optimorum, & res & verba penitus rimamur, & introspicimus, mihi parum convenire videbatur, Poetam aliqui Galatæe Nymphæ studiosum, qui naturam etiam ipsam, ut vere dicam, divino suo carmine exornaverit, ita fuisse suae Galatæe hoc loco oblitum, ut illi sororem Parcarum principis cognomen *Clothes* tribuerit. Quare converso ad exemplar præcipuum Maronis studio, id est, Homerum, poetarum omnium perennem fontem, invenio ipsum, ubi Nerei complures filias connumerat, Thetis ipsam comitantem cum Galatæa, præter alias, *Doto* & *Proto* recensentem, nulla *Clothes* prorsus facta mentione. Ejus carmina ex *Ἰλιάδῃ* sunt:

Δωτάτι, Πρωτάτι, Θίρυσσάτι, Δυναμίντι,
 Δεξαμίντι καὶ Ἀμφιόμῳ, καὶ Καλλιόπῃ,
 Δωρί, καὶ Πατόπῃ, καὶ Ἀγαλατῇ Γαλατῆϊ.

Tom. IV.

Quae omnia item leges apud Hesiodum Theogoniae initio, excepto medio versu, pro quo hic *Nagalæti*, καὶ Ἀλταῖς, καὶ Πρωτομήδῃ posuit: a quo & *Ἰσθίῃ* Γαλατῆϊα, mutato Homeri epitheto, appellatur. Apud quem etiam quum L. Nerei filiae connumerantur, nulla tamen in his *Clothes* legitur. Sed apud nos quoque unius Flacci Valerii loco, integra ad hunc diem *Doto* plerisque in codicibus virgo servata est. Is Argonauticæ primo eam, ut Poëta noster, Galatæe sororem adjicit, nullis aliis interjectis, sicut apud Homerum, & Hesiodum, ipsæ, paucis ex multis interpositis nymphis, proximæ sunt. Has igitur Poëta Thetis deducentes facit his verbis, *Hanc Pæopæ, Dotoque soror, jactataque flumini Prosequitur mediis pariter Galatæa lacertis. Antra petens. Quamquam animadverto, hic interpretem pueriliter admodum hæsitantem, utrum *Doto* an *Clothes* apud utrumque Poetam Latinum magis approbet. Ut taceam cuiusdam impudentiam, qui castam, eandemque pervulgaram lectionem dissimulans, primus *Doto* apud Flaccum restituisse videri voluit.*

draco. G. 4: 408
draconem. AE. 11: 751
dracones. AE. 2: 225
draconi. AE. 4: 484
Dracon. AE. 11: 378, 384
Dracones. AE. 11: 122, 220, 336, 443
Draconis. AE. 12: 644
Drepani. AE. 3: 707
Dryadas. E. 5: 59
Dryades. G. 1: 11
Dryadum. G. 3: 40. 4: 460
Dryas. G. 4: 336
Dryope. AE. 10: 551
Dryopen. AE. 10: 346
Dryopes. AE. 4: 146
Dryos. AE. 6: 824
duae. G. 1: 237
duas. E. 5: 66. G. 1: 245. AE. 12: 725
dubiae. AE. 4: 55. 11: 314
dubiam. AE. 2: 359
dubii. AE. 1: 218
dubius. G. 4: 253. AE. 2: 171. 6: 196.
 7: 86. 11: 445, 560
dubio. G. 1: 252
dubita. AE. 3: 316
dubitamus. AE. 6: 807
dubitanda. AE. 3: 170
dubitant. G. 2: 433
dubitat. G. 2: 29
dubitas. AE. 9: 12
dubitum. AE. 7: 311. 9: 191
dubites. AE. 8: 614
dubitet. G. 4: 242
dubius. G. 2: 283. 3: 289. AE. 9: 797
duc. G. 4: 358. AE. 6: 153. 11: 464
ducam. G. 4: 403. AE. 8: 57. 9: 323
ducantur. G. 3: 170
ducas. AE. 1: 645. 4: 326, 636. 5: 550
duce. E. 4: 13. AE. 1: 696. 6: 59. 10: 92. 12: 260
ducebam. AE. 6: 690
ducebant. AE. 8: 665
 Ecce

ducebat. AE. 2: 802. 5: 668. 6: 518. 9: 383. 10: 206
ducem. G. 3: 125. AE. 3: 122. 4: 224. 6: 263. 9: 100. 10: 374, 574
ducenda. AE. 7: 359
ducendum. AE. 2: 232
ducens. AE. 2: 288, 694. 9: 623
ducent. G. 4: 21. AE. 6: 848
ducentem. AE. 11: 168
ducentibus. G. 3: 156
ducere. G. 3: 22, 140. AE. 1: 423. N. ibid. 5: 2: 641. 4: 340, 463, 560. N. ibid. 5: 385, 534. 9: 268. 10: 285
duceret. E. 9: 49. N. II. 5.
duces. G. 4: 4. AE. 2: 261. 3: 470. 6: 194. 7: 107, 431. 8: 120, 161, 503. 11: 84, 93, 171, 430, 521, 598, 835, 870. 12: 325
duces. AE. 5: 736. 12: 437
duci. AE. 1: 19. 2: 33, 187. 7: 276. 10: 156, 858. 11: 79, 353
ducibus. AE. 10: 267, 431
ducimus. AE. 6: 539
ducis. E. 9: 56. AE. 1: 533. 3: 166, 401. 5: 801. 6: 834. 9: 675. 10: 370. 11: 7, 519, 758
ducis. E. 9: 1: G. 3: 369. 4: 551. AE. 1: 401, 490, 631. 3: 347, 372. 4: 74. 5: 563. 7: 652. 8: 347. 9: 166. 11: 524
ducise. E. 8: 68, 72, 76, 79, 84, 90, 94, 100, 104
ducitis. G. 1: 6. AE. 2: 701
ducitur. E. 8: 29. G. 4: 207. 10: 145. 11: 85. N. II. 5.
duco. E. 1: 13. 8: 75. AE. 3: 315
duclia. AE. 1: 642
duclis. AE. 6: 22
duclio. AE. 12: 378
duclior. AE. 129, 470, 513. 10: 185, 602. 11: 266. 12: 456
ducliosem. AE. 6: 334. 8: 496
ducliores. G. 4: 88. AE. 1: 189, 235. 2: 14. 4: 37. 5: 133, 561. 8: 6. 9: 226, 778. 12: 126, 562
ducliori. AE. 9: 691. 10: 814
ducloribus. AE. 5: 249
duclios. G. 3: 533
duclius. G. 2: 395. AE. 2: 201
ducum. AE. 11: 13, 349. 12: 501
ducunt. G. 3: 317, 379. 4: 256. AE. 3: 114. 5: 7, 471, 528. 6: 43. 7: 634. 8: 55. N. II. 5: 552. 10: 117. 11: 88
ducum. AE. 2: 726. 5: 650. 10: 599. 12: 632
duclis. E. 3: 82. AE. 4: 318, 493. 12: 882
duclidine. G. 1: 412. 4: 55. AE. 11: 538
duclum. G. 2: 216. 4: 17
duclis. E. 3: 110. G. 1: 342, 414. 2: 243, 475, 523. 3: 178, 495. 4: 61. AE. 1: 167. 2: 138. 3: 140. 4: 33, 281, 342, 651. 5: 214. 10: 782
duclis. G. 2: 184. AE. 1: 433, 659, 694. 4: 185. 6: 455. 8: 568. 12: 802
duclia. E. 1: 3. G. 2: 511. 4: 101, 346. AE. 1: 687
duclibus. G. 1: 348. 3: 217, 445
duclior. E. 7: 37
duclis. E. 5: 47. G. 1: 295. 3: 291. 4: 417, 465, 563. AE. 2: 777. 6: 428, 522
 Duci-

INDEX ERYTHRAEI

Dulichias. E. 6: 76

Dulichium. AE. 3: 271

dum. E. 1: 32. 2: 12. 3: 4. 43, 47, 75.
9: 23, 26. 10: 7, 71. G. 1: 214, 421.
2: 282, 362, 363, 372. 3: 63, 165, 285,
296, 325, 428, 455, 487. 4: 84, 348,
457, 560. AE. 1: 5, 265, 268, 453, 454,
494, 607, 608. 2: 22, 88, 136, 455, 737.
3: 16, 616, 665. 4: 52, 53, 121, 325,
336, 434, 565, 651. 5: 202, 415, 605,
628, 724. 6: 151, 171, 738, 586, 608,
661, 827. 7: 71, 354, 475, 536, 540. 8:
374, 454, 580, 581. 9: 1, 468, 418, 448,
539. 10: 43, 58, 191, 283, 303, 321,
322, 325, 381, 386, 424, 587, 800, 807,
809, 827. 11: 350, 381, 671, 701, 739,
792. 12: 374, 383, 570, 737, 738, 783

dumeta. G. 1: 15

dumil. G. 3: 338

dumis. G. 4: 130. AE. 4: 526. 8: 348. 9:

381, 393. 11: 570, 843

dumos. G. 3: 315. AE. 8: 594, 657

dumosa. E. 1: 77

dumosis. G. 2: 180

dno. E. 2: 40. 3: 32, 44. 5: 68. G. 3: 32.
4: 92, 231. AE. 3: 623. 5: 77, 78, 300.
6: 842. 7: 674. 8: 355, 661. 9: 265,
706. 10: 124. 11: 285, 690. 12: 488,
716

dno pro dnos. AE. 11: 285

Accius in *Epinaulimache*: *Martes ar-*
mis duo congressos crederes. Ter. in A-
delp. *Tu illos duo pro te tollebas tua: ut*
legebat Helenius Acron interpres. Sic
quoque *ambo* & *ambos* indifferenter ve-
teres locuti. Maro *Georgic*. 4. *Verrum*
ubi ductores acie revocaveris ambo: & in
Bucolic. *Nam saepe senex speciminis ambo*
Laferat: & in AE. 12: 342. *Hanc congressus,*
& hunc, illum eminus: eminus ambo im-
brafidus. Ter. in *Andria*: *Charine ambo*
opportune vos volo. Sallust. quoque *hif*.
lib. 3. *Inter me atque Lucullum prope*
inopia rursus ambo incesit. Afranius in
Pantaleo: *Revocat nos ambo ad prae-*
lium. Quod genus Graeca declinatione
profertur. Illi enim *ἀμφοῖν* *καὶ* *ἀμφοτέρω*
dicunt. Merito igitur Helenius Acron in
Terent. *Adelp*. Verrium dixit errare,
qui putabat *hos ambo* tantum dici debe-
re: cum & *ambos* frequenter legamus
ex regula quae est, ut omnis accusati-
vus numeri pluralis, exceptis neutrali-
bus & monoptotis, litera finiatur.

dnobus. G. 4: 67. AE. 5: 183

dnodena. G. 1: 232

dnorum. AE. 2: 213. 4: 95. 12: 511, 726

dnos. E. 5: 68

duplex. G. 3: 87. AE. 12: 198

duplicat. AE. 8: 556

duplicat. E. 2: 67. AE. 11: 645

duplicato. AE. 12: 927

duplicem. AE. 1: 655. 5: 421

duplices. AE. 1: 93. 4: 470. 7: 140. 9: 16.
10: 667

duplii. G. 1: 172. AE. 5: 251. 9: 707

dnro. E. 10: 47. G. 2: 369. 3: 230, 502.

ebn. E. 563. 2: 479. 3: 706. 5: 730, 837.
6: 54, 471. 7: 807. 8: 522. 10: 45, 72,

393, 745. 11: 48, 157. 12: 309, 677

durao. E. 4: 30. 8: 52. G. 2: 65. 3: 68.

AE. 10: 791. 11: 288

duram. G. 3: 297. 4: 239, 399

duramus. AE. 9: 604

durando. G. 2: 295

durare. E. 6: 35. G. 2: 100. AE. 8: 577

durat. AE. 4: 428, 488

durat. G. 1: 91. 3: 257

durate. AE. 1: 207. N. II. 5. v. *durum*.

duriscere. G. 1: 72

duriscit. E. 8: 80

duris. E. 10: 44. G. 2: 378. AE. 2: 7. 3:

94. 4: 247. 5: 5. 6: 377. 9: 468. 10: 146,

422. 12: 73

duris. E. 8: 43. G. 1: 146, 160. 2: 341,

540. 3: 208. 4: 203. AE. 4: 366. 7:

524, 747. 9: 66, 510

durissima. AE. 6: 566

duro. G. 3: 515. 4: 114. AE. 5: 403, 436.

6: 148, 8: 315, 371. 9: 543, 726. 11:

893. 12: 410

duros. G. 2: 170. N. II. 5. 355. AE. 5:

478. 6: 437. 7: 504. 8: 291. 11: 318,

890

durum. G. 1: 63, 261. 3: 4. 4: 102, 246.

N. II. 5. AE. 6: 688. 8: 380. 9: 603, 715,

10: 317

durus. G. 2: 412. 3: 259. N. II. 5. 4:

512. AE. 6: 442

dux. E. 8: 38. AE. 1: 364. 4: 124, 165. 6:

348, 562. 9: 28

duxere. G. 1: 148. 3: 125. AE. 5: 568

duxerit. E. 6: 65

duxit. AE. 8: 165

duxisse. AE. 10: 192

duxisti. AE. 10: 669. N. II. 5.

duxit. AE. 6: 565, 888. 8: 367. 11: 860

E.

E. E. 7: 13. G. 1: 381. 2: 31. 3: 168.
4: 45, 186, 203, 429, 434. AE. 1:
34, 42. 2: 718. 3: 176, 377, 519, 554,
590, 602, 675. 4: 572, 586. 5: 75, 270,
644. 7: 54, 178, 511, 700. 8: 112, 415,
610. 9: 168, 217, 801. 10: 221, 263. 11:
877, 903. 12: 134, 671, 681

ea. G. 2: 239. 3: 289, 510. AE. 1: 529,
586. 2: 17, 123, 171, 194, 323, 465,
692. 3: 90, 100, 393, 505, 655, 660. 4:
379. 5: 798. 6: 100, 153, 190, 711, 822.
7: 4, 63, 117, 540. 8: 46, 86, 337, 404,
520. 9: 1, 757. 10: 267, 828. 11: 256,
296. 12: 154, 216, 383, 420, 505, 650

eadem. E. 2: 35. 5: 87. G. 2: 89, 165. 4:

36, 234. AE. 1: 240. 3: 95, 448. 4: 77,

298, 678, 679. 5: 812. 6: 647, 655. 8:

146, 382. 9: 302. 10: 487, 508, 607,

741. 11: 96, 132. 12: 197

eam. G. 4: 334

eamus. E. 9: 64, 65

eandem. AE. 4: 125, 165

easdem. G. 4: 185. AE. 7: 69

eat. G. 1: 345

ebenum. G. 2: 117

ebori. AE. 1: 592

eboris. AE. 11: 333

ebulis. E. 10: 27

ebur. G. 1: 57, 480. 2: 193. AE. 10: 137.

12: 68

eburna. AE. 6: 898. 9: 305

eburno. G. 3: 7. AE. 6: 647

eburnum. AE. 11: 11

Ebuso. AE. 12: 299

ecce. E. 2: 46. 3: 50. 5: 66. 9: 47. G. 1:
108, 407. 3: 515. AE. 2: 57, 203, 270,
318, 403, 526. 673, 682. 3: 219, 477,
687. 4: 152, 576. 5: 167, 324, 793, 854,
6: 46, 255, 337. 656. 7: 286, 706. 8: 81,
228. 9: 417. 10: 133, 219, 322, 377,
570. 11: 226, 448, 547. 10: 319, 650,
672

Echionium. AE. 12: 515

ecquae. AE. 3: 341

ecquid. AE. 3: 342

ecquis. E. 10: 28. AE. 9: 51

edat. AE. 12: 801

edax. AE. 2: 758

edebat. G. 3: 566. AE. 10: 602

edendi. AE. 7: 113. 8: 184. 9: 63

edera. E. 3: 39. 7: 25, 38

ederae. G. 2: 258

ederam. E. 8: 13

ederas. E. 4: 19. G. 4: 124

edice. AE. 11: 463

edicit. AE. 10: 258

edico. G. 3: 295. AE. 3: 235

ediderat. AE. 5: 693

ediderit. AE. 9: 527, 785

edidit. AE. 5: 799. 7: 194, 660. 8: 137

ediscere. E. 6: 83

ediffere. AE. 2: 149

editus. G. 2: 188

edoccat. AE. 8: 13

edocet. AE. 5: 748. 10: 152

Edoni. AE. 12: 365

educat. AE. 10: 518

educere. AE. 2: 186. 6: 178. 8: 413. 11: 20

educet. AE. 6: 765, 779

educia. AE. 6: 630

educiam. AE. 2: 461

educum. AE. 7: 763. 9: 584

educunt. G. 4: 163. AE. 1: 432

edunt. E. 8: 45. G. 4: 199

eduram. G. 4: 145

edurerat. AE. 12: 674

educit. AE. 9: 673. 10: 744

effabilis. AE. 3: 621. SERV.

effare. AE. 6: 560

effari. AE. 4: 76

effata. AE. 2: 524. 4: 30, 456, 499. 5:

653. 6: 262. 7: 456. 12: 601, 885

effatur. AE. 9: 295, 737. 10: 523

effatus. G. 4: 450. AE. 3: 463. 6: 197,

547. 7: 135, 274. 8: 443. 9: 22, 644,

10: 256, 299, 877. 11: 98, 741. 12: 896

effata. AE. 11: 14

effere. E. 8: 64

effera. AE. 4: 642. 7: 787. 8: 6, 205, 484.

10: 898

efferre. AE. 2: 657

efferti. AE. 5: 359

effert. G. 3: 553. AE. 2: 297. 5: 368

effervere. G. 1: 471. 4: 556

efficiam. E. 3: 51

efficit. AE. 1: 160

efficiem. E. 8: 75. AE. 2: 167, 184. 3:

497. 4: 508

effigies. AE. 3: 148. 7: 177, 443

eff-

IN VIRGILIUM.

effingere. AE. 6: 32
effugit. AE. 10: 640
effugiat. AE. 12: 759
efflant. AE. 12: 115
efflantem. AE. 7: 786
effudere. AE. 1: 443
effodiunt. AE. 1: 427
effecta. AE. 7: 440, 452. 8: 508
effectae. AE. 5: 396
effectos. G. 1: 81
effectus. G. 2: 417
effolii. AE. 3: 663
effolii. G. 1: 497. 4: 42
effraque. AE. 5: 480
effrena. G. 3: 382
effudere. G. 1: 512. AE. 7: 780
effudit. G. 3: 92. AE. 3: 312. 5: 446, 482. 7: 292. 8: 70. 10: 465. 12: 380
effuge. AE. 3: 398. 11: 825
effugia. AE. 2: 140
effugies. E. 3: 49. AE. 9: 748
effugimus. AE. 3: 272
effugisse. AE. 3: 653
effugit. AE. 2: 793. 5: 151. 6: 701. 7: 437. 9: 632
effugiant. AE. 2: 226. 11: 881
effugens. AE. 2: 616
effugent. AE. 5: 133
effulgere. AE. 8: 677
effulsum. AE. 2: 368
effulsum. AE. 7: 94
effundat. AE. 9: 68. 12: 204
effunde. AE. 11: 485
effundens. AE. 6: 241
effundere. AE. 1: 98. 2: 271. 5: 723. 9: 509
effundit. AE. 5: 780, 818: 7: 522. 12: 276, 499, 532
effundunt. AE. 10: 574
effusa. AE. 4: 509. 6: 305. 7: 222, 812. 10: 803
effusae. G. 4: 337. AE. 6: 686. 12: 131
effusis. G. 3: 104. AE. 2: 651. 5: 145, 317
effusis. AE. 5: 693
effuso. G. 4: 288. AE. 7: 788
effusos. G. 2: 352
effusum. AE. 10: 893
effusus. G. 4: 312, 492. AE. 6: 339
egelido. AE. 8: 610. ut legit Servius.
egenis. AE. 6: 91. 8: 365. 10: 367
egemos. AE. 1: 599
egens. AE. 1: 384
egenti. O. 2: 28
egentem. AE. 4: 373. 8: 299. 11: 27, 343
egentes. AE. 5: 751. 7: 197
egere. id est, egerunt. E. 5: 24. AE. 6: 463. 7: 240. 8: 118. N. tr. 5. v. 2. gerc. 133, 335. 11: 629
egeret. AE. 9: 88
egerimus. AE. 6: 514
egerit. O. 3: 120
egestas. G. 1: 146. 3: 319. AE. 6: 276
eger. AE. 2: 522
egisse. AE. 3: 695
egit. G. 2: 392. N. tr. 5. v. actum. 4: 51. 9: 587, 761. 10: 73. 11: 579
ego. E. 1: 21, 76. 2: 26, 51. 3: 17, 29, 75. 5: 2, 43. 6: 6. 7: 7, 14, 41. 8: 38, 83, 92, 97, 102. 9: 34, 51, 65. O. 1: 316. 2: 42, 101. 3: 10, 17. 4: 401, 567. AE.

1: 46, 135, 278, 680. 2: 101, 785. 3: 45, 252, 492. 4: 120, 314, 333, 337, 419, 425, 536, 702. 5: 51, 236, 414, 672, 808, 846. 6: 72, 110, 692. 7: 308, 452, 559. 8: 57, 62, 475, 496, 533, 568. 9: 88, 257, 287, 323, 481. 10: 93, 185, 442, 449, 630, 851. 11: 160, 169, 364, 392, 441, 593. 12: 56, 159, 189, 316, 882
egemet. AE. 3: 623. 5: 650. 6: 505
egredere. AE. 8: 122
egregia. AE. 5: 297. 6: 523. 11: 432
egregiam. AE. 1: 445. 4: 93. 7: 258
egregias. G. 2: 155. AE. 8: 290. 11: 24
egregii. AE. 10: 435
egregiis. AE. 9: 581
egregio. AE. 4: 150. 11: 355
egregium. AE. 5: 361. 6: 861. 7: 213, 473, 556. 10: 778. 11: 705. 12: 275
egregius. AE. 6: 770. 11: 417
egressi. AE. 1: 172. 3: 79. 9: 314
egressis. AE. 2: 713. 10: 283
egressus. G. 4: 568
eben. E. 2: 58. 3: 100
 Spondeus, quia *Hem* diphthongus. Probus quoque Valerius, ubi de Interjectione agit, posterius exemplum citans, *Ebon* hac scriptura agnoscit.
ela. AE. 4: 569. 9: 38
 Horatius Interjectio, constat Trochaeo. Et quia Virgilius ultimam sciebat esse brevem, ubique ei vocalem subiecit, ut, *Eia age rumpe moras*: & *Hofis adest*, *ela*. Potest tamen in necessitate pro longa poni. Haec Probus. Ubi advertendum in vulgaris Grammatici exemplaribus *Ingenti* dictionem omnino necessariam, in secundo Virgilii exemplo pro librariorum imperitiam desiderari: qui, quum statim *ela* exemplo, veluti castibus continerent, falso putarunt, ita Virgilii testimonium plenum fore, quum tamen, ut exemplo ipso probetur, Poetam hic quoque interjectioni *ela* vocalem subicere voluisse, ita omnino legendum sit, *Hofis adest*, *ela*, *ingenti*, &c.
ejectantem. AE. 5: 470
ejecto. AE. 10: 894
ejectum. AE. 4: 373. 8: 646
ejectus. AE. 1: 578
elabitur. G. 1: 244. AE. 5: 151
elapsa. AE. 9: 632
elapsi. AE. 9: 545
elapsus. G. 2: 305. AE. 1: 242. 2: 318, 526. 5: 326, 445. 8: 492
elata. AE. 6: 23
elatum. AE. 10: 415
elate. AE. 11: 715
elati. G. 3: 108
elatis. AE. 12: 115
electra. E. 8: 53. AE. 8: 135
Electra. AE. 8: 135
Electram. AE. 8: 136
electro. id est, succino. G. 3: 522. AE. 8: 402, 624
 Propria metalli species, quae ex auro & argento miscetur, ut est apud Tribonianum, Institutionum lib. 2. tit. de reum divisione, paragrapho *Sed*
 Ecce 2

& si.
Elei. O. 3: 202
Eleusinae. G. 1: 163
elephanto. G. 3: 26. AE. 3: 464. 6: 895
Elia dum. G. 1: 59
elicit. G. 1: 109
Elidis. AE. 3: 694. 6: 588
eligit. AE. 7: 274
eligitur. G. 4: 296
Elisae. AE. 4: 335, 610. 5: 3
Elisam. AE. 3: 567
eliseris. AE. 8: 289
Elyfios. G. 1: 38
Elyfium. AE. 5: 735. 6: 542, 744
elios. AE. 8: 261
eloquar. AE. 3: 39
eloquio. AE. 11: 383
Elori. AE. 3: 698
elucet. G. 4: 98
elucubatur. G. 2: 244
eludit. AE. 11: 695
elutur. AE. 6: 742
elufit. G. 1: 226
elus. AE. 12: 755
emat. O. 1: 31
Emathiae. O. 4: 390
Emathiam. G. 1: 492
Emathionae. AE. 9: 571
emense. AE. 5: 628
emensi. AE. 7: 160. 11: 244
emense. G. 1: 450
emensus. AE. 10: 772
emi. AE. 9: 206
emilas. AE. 5: 319, 337. 6: 5. 9: 736. 11: 496. 12: 327, 328, 921
emicit. AE. 2: 175
eminet. AE. 10: 227
eminus. AE. 10: 346, 645, 776, 801. 11: 674. 12: 342, 711, 921
emissa. G. 3: 551. 4: 22. AE. 11: 676
emissam. AE. 1: 125
emissum. G. 4: 58
emissis. AE. 6: 898. 9: 52. 10: 474
emota. AE. 2: 610
emotae. AE. 6: 382
emoti. AE. 2: 493
emovet. AE. 6: 524
emptum. AE. 10: 503
emuniit. AE. 8: 227
en. E. 1: 12, 68, 72, 73. 5: 65. 6: 69. 8: 7, 9. O. 3: 42. 4: 326, 495. AE. 1: 461. 3: 155. 4: 534, 597. 5: 639, 672. 6: 346, 781. 7: 452, 543. 8: 612. 9: 7, 52, 600. 11: 365. 12: 231, 359
enarrabile. AE. 8: 625
enavis. AE. 6: 16
Encladi. AE. 3: 578
Enclado. AE. 4: 179
enim. E. 1: 32. 2: 68. G. 1: 77. 2: 104, 349, 509. 3: 70. pro itaque. 215. 4: 105, 207, 407. AE. 1: 19, 198, 261, 643. 2: 100, 164, 376. 4: 20, 170. 5: 395, 850. 6: 28, 52, 317, 368. 7: 195, 505, 533, 581, 645, 8: 84, 251. 9: 340, 354, 529, 617, 696, 704, 748. 10: 217, 724, 865. 11: 537, 684. 12: 74, 744, 764, 798
Enipens. G. 4: 368
enitet. AE. 4: 150
emiti. G. 2: 360

em-

INDEX ERYTHRAEI

enituit. G. 2: 211
enixa. AE. 3: 391. 7: 320. 8: 44
enixa. AE. 3: 327
enodes. G. 2: 78
enfr. AE. 6: 251. 7: 640. 9: 324, 423, 548. 10: 414, 545. 11: 711. 12: 175, 304, 306, 382, 389, 458
enfm. G. 1: 508. AE. 2: 393, 553. 4: 507, 579, 645, 664. 5: 367, 471, 6: 524. 8: 459, 621. 9: 303, 347, 441, 749. 10: 387, 475, 536, 577, 682, 786, 815, 896, 907. 11: 11, 489. 12: 89, 90, 508, 729, 759, 785, 798
enfs. G. 2: 540. AE. 1: 151. 2: 155. 3: 237. 7: 636, 732. 9: 400. 10: 568. 11: 194
enfs. AE. 2: 600. 4: 262, 7: 743. 9: 431. 10: 394. 12: 731
enfibms. AE. 7: 526. 12: 288, 713
Entelle. AE. 5: 389
Entello. AE. 5: 472
Entellum. AE. 5: 387, 462
Entellus. AE. 5: 437, 443, 446
enumerare. AE. 4: 334. 6: 717
eo. AE. 4: 479. 8: 705. 10: 101
Eoae. G. 1: 221
Eoas. G. 2: 115. AE. 1: 489
eodem. E. 8: 81. G. 1: 483. 2: 182. AE. 1: 575. 4: 556. 5: 437. 9: 689. 10: 596. 12: 847
Eois. AE. 2: 417. 6: 831
Eoo. AE. 3: 533, 588. 11: 4
eos. G. 3: 252. AE. 1: 414
Eous. G. 1: 288
Epeus. AE. 2: 264
Ephyre. G. 4: 343
Ephyrcia. G. 2: 464
Epidaurus. G. 3: 44
Epiri. AE. 3: 292
Epiros. G. 3: 503
Epiros. G. 1: 59
Epirum. G. 3: 121
Epitiden. AE. 5: 547
Epitides. AE. 5: 579
epulae. G. 3: 527. AE. 6: 604
epulamm. AE. 3: 224
epulandum. AE. 4: 602
epulas. AE. 4: 484. 7: 146. 8: 283
epulata. G. 2: 537. AE. 4: 207. 5: 762
epulis. G. 4: 378. AE. 1: 79, 216, 723. 5: 63. 6: 599. 7: 110, 175
epulonem. AE. 12: 459
equae. AE. 11: 571
equarum. G. 1: 59. 3: 266. AE. 11: 494
eques. AE. 6: 858. 10: 239
equifres. AE. 5: 667
equi. G. 3: 91, 182. AE. 1: 444, 752. 2: 32, 150. 3: 540. 4: 515. 5: 105. 6: 653, 881. 7: 779. 8: 551. 9: 152. 10: 750, 891. 11: 635. 12: 115, 364
equidem. E. 1: 11. 9: 7. G. 1: 193, 415. 4: 116, 147. AE. 1: 138, 335, 576, 619. 2: 77, 704. 3: 315. 4: 12, 45, 330, 382. 5: 26, 56, 399. 6: 690, 716, 722, 848. 7: 205, 311, 369. 8: 129, 471. 9: 207. 10: 29, 793. 11: 111, 302, 348. 12: 818, 931
equidna. G. 3: 92. AE. 10: 869
equino. G. 3: 72, 463. AE. 9: 622
equi. AE. 3: 72, 463. 6: 653, 881. 10:

750, 891. 12: 115, 364
egnis. E. 8: 27. G. 1: 250, 514. 2: 322. 3: 8, 358. AE. 1: 476. 2: 418. 5: 554, 574, 578, 739. 6: 587. 7: 163, 285, 625, 767. 9: 124, 331. 10: 21, 354. 11: 190, 501, 871. 12: 352, 478
egnitatus. AE. 8: 585
egnitavit. AE. 10: 881
egnitum. G. 3: 116. AE. 10: 893. 11: 517
eguitas. AE. 4: 132. 8: 518, 555. 9: 367, 379. 11: 464, 504. 12: 408
eguitum. AE. 5: 560. 7: 804. 9: 48. 11: 433, 512, 598
eguo. AE. 2: 48. 4: 157. 5: 571, 668. 7: 166. 9: 58, 269. 10: 181. 11: 499, 637, 671, 678, 706, 730, 743. 12: 291, 295, 345, 465, 509, 651
egurnum. G. 3: 44, 211, 250. 4: 389. AE. 2: 476. 3: 704. 5: 549. 6: 591. 10: 592. 11: 607, 911. 12: 373, 484, 534, 616
eguos. G. 3: 50, 114. AE. 1: 156, 316, 472, 568. 3: 470, 537. 5: 817. 6: 655. 7: 274, 639, 656, 724, 782. 8: 3, 607. 9: 12, 353, 394, 606, 674, 777. 10: 367, 571, 577, 581. 11: 80, 610, 619, 914. 12: 82, 288, 326, 333, 337, 355, 495, 624, 736
eguum. G. 1: 13. AE. 2: 15, 401. 5: 310. 10: 858. 11: 710, 719, 741, 770
eguum, id est, *egurnum*. G. 2: 542. AE. 7: 189, 651, 691. 9: 26, 523. 12: 128, 550
eguns. G. 2: 145. 3: 499. AE. 2: 113, 260, 329. 5: 566. 6: 515. 9: 50. 11: 89, 493
eram. E. 8: 38. AE. 2: 323, 567, 3: 90. 8: 561. 11: 154
erant. G. 1: 419. 4: 128. AE. 3: 585. 10: 327. 12: 546
erat. E. 1: 33. 5: 89. 7: 16. G. 1: 127. 2: 133, 338. 3: 482. 5: 111, 559. AE. 1: 33, 223, 268, 343, 362, 503, 544, 586. 2: 268, 274, 453, 664. 692. 3: 147, 173, 655. 4: 262, 522. 5: 289. 6: 32, 45, 190, 208, 372, 596. 7: 59, 128, 174, 246, 483, 601. 8: 26, 198, 316, 427, 520, 566, 676. 9: 176, 182, 530, 593. 10: 859. 11: 166. 12: 28, 135, 226, 259, 650
Erato. AE. 7: 37
Erebi. G. 4: 471. AE. 4: 26. 6: 404.
Festus v. Erebum. 671. idem ibidem.
Erebo. AE. 6: 247. 7: 140
Erebum. AE. 4: 510
erebia. AE. 4: 505
erepta. AE. 1: 647. 2: 738, 764. 7: 51. 186. 11: 679. 12: 141
ereptae. AE. 2: 413. 3: 330
erepte. AE. 3: 476, 711
erepte. AE. 10: 878
ereptum. AE. 5: 342. 12: 799
ereptus. AE. 1: 596
Ereti manus, vulgo, Monte rotundo. 7: 711
erenti. AE. 7: 450
erge conjunctio. E. 1: 47, 60. 3: 28. 5: 58. G. 1: 63, 489. 2: 293, 393. 3: 100, 229, 318, 534. 4: 77, 139, 206. AE. 1: 663. 2: 26, 547, 707. 3: 62,

114, 132, 238, 250, 278. 4: 102, 474, 503, 700. 5: 58, 380, 618. 6: 145, 175, 384, 456, 739. 7: 397, 407. 8: 90, 169, 247, 382, 494. 9: 44, 107, 130, 578, 661, 806. 10: 104. 11: 234, 729, 799. 12: 742. *Frequentius carmen inchoat*.
Ergo adverb. AE. 6: 670. id est, *causa*.
Vide Sergium in artem primam Donati.
Ericaten. AE. 1: 749
Erichthonius. G. 3: 113
Eryci. AE. 5: 772
Eryine. AE. 5: 759. 10: 36
Eryis. AE. 1: 570. 5: 24, 419, 630
Eridani. AE. 6: 659
Eridanus. G. 1: 482. 4: 372
erige. AE. 4: 495
erigit. E. 6: 64. AE. 3: 423, 576. 5: 488. 7: 530
erigitur. AE. 8: 25, 417. 9: 240
Erigenem. G. 1: 33
Erymantha. AE. 9: 702
Erymanthos. AE. 5: 448
erimus. AE. 7: 231
Erinnys. AE. 2: 337, 573. 7: 447, 570
eripe. G. 4: 107. AE. 2: 289, 619. 5: 690. 6: 260, 365. 10: 624. 12: 157
eripere. AE. 9: 400. 12: 388
Eriphylem. AE. 6: 445
eripiam. AE. 2: 606. 9: 101
eripiare. AE. 12: 948
eripias. AE. 7: 388, 12: 917
eripiens. AE. 8: 254
eripis. AE. 2: 665
eripit. AE. 4: 579. 10: 788, 896
eripite. AE. 3: 560
eripiant. AE. 1: 88, 12: 215
eripui. AE. 2: 134. 5: 810. 6: 111. 12: 31
eripuit. AE. 2: 736. 5: 464. 6: 342. 7: 119, 9: 129. 12: 539
eris. E. 3: 104. 5: 49. G. 1: 36, 883. 10: 864
erit. E. 1: 7. 2: 53. 3: 52, 97. 4: 34, 54. 5: 70. 6: 26. 8: 7, 9. 10: 28, 70. G. 1: 68, 431, 459. 2: 234. 3: 16, 306. 4: 91, 413. AE. 2: 710. 3: 393, 602. 4: 98, 115, 127. 5: 308, 710, 814. 7: 266. 8: 46, 272. 9: 51, 297. 10: 503, 11: 391, 428, 429, 518, 847. 12: 52, 793, 835, 883
Eryx. AE. 5: 392, 402, 412, 483. 12: 701
errabant. AE. 1: 32
errabat. AE. 6: 451. 7: 491
errabunda. E. 6: 58
erramus. AE. 1: 333. 3: 200, 204
errando. G. 4: 203
errans. G. 4: 11. AE. 4: 211
errant. E. 2: 21. G. 3: 139. AE. 2: 489, 599. 3: 644. 6: 329
errantem. E. 6: 64. AE. 1: 322, 742, 756. 3: 76. 7: 493
errantes. E. 4: 19. AE. 1: 185. 3: 101. 6: 68
erranti. AE. 2: 570. 7: 498
errantibus. AE. 4: 691
errare. E. 1: 9. G. 1: 452. AE. 5: 867. 7: 557
erras. E. 6: 52
errat. G. 2: 283. 3: 14. AE. 1: 578. 4: 684, 557. 5: 435. 7: 353. 9: 393

errant

errata. AE. 3: 690
erratum. G. 3: 249
errare. G. 11: 135
erravit. G. 3: 246. AE. 2: 739
errant. E. 6: 40
errare. G. 1: 337
error. E. 8: 41. AE. 2: 48. 5: 591. 6: 27.
10: 392
errare. AE. 2: 412. 3: 181. 7: 199. 10: 110
errorem. G. 3: 513. alii ardorem.
errones. AE. 1: 755
erronius. AE. 6: 532
etiam. AE. 12: 569
etiam. E. 6: 2. AE. 2: 542
etiam. AE. 3: 576. 632
etiam. AE. 6: 297
etiam. AE. 9: 203
etne. G. 4: 329
etne. AE. 2: 628. 4: 443
etne. G. 1: 320
etne. AE. 2: 5
etne. AE. 6: 838
etne. G. 2: 210. AE. 2: 612
etne. G. 1: 446
etne. AE. 1: 580
etne. G. 4: 368. AE. 10: 890
etne. G. 4: 78. AE. 10: 604. 11: 609
etne. E. 4: 35. 5: 74. 6: 6. G. 3: 69. AE.
6: 776. 872
etne. E. 3: 100
etne. G. 4: 313
etne. AE. 5: 449. 11: 279
Erymantha. AE. 9: 702
Erymanthi. AE. 6: 802
Erymantho. AE. 5: 448
es. E. 2: 56. 7: 34. AE. 1: 387. 2: 148.
4: 547. 577. 6: 388. 845. 8: 122. 10:
739. 12: 830
escam. G. 4: 17
escam. AE. 12: 475
esse. E. 10: 75. G. 1: 122. 4: 220. 226.
AE. 1: 17. 433. 733. 4: 12. 111. 5:
96. 552. 572. 757. 6: 870. 9: 102.
155. 173. 10: 221. 235. 512. 613. 759.
11: 48. 313. 364
esseda. G. 3: 204
essent. AE. 6: 394
esses. E. 2: 16. 3: 15
esset. E. 10: 37. G. 1: 151. 195. AE. 2:
248. 7: 653. 654. 777. 9: 228. 11:
174
Est. E. 2: 36. 70. 3: 33. 45. 48. 54. 72.
76. 84. 4: 63. 5: 4. 32. 6: 1. 11. 24. 50.
74. 7: 34. 43. 70. 8: 2. 15. 33. 107. 9:
23. 38. 39. 59. 10: 23. 52. G. 1: 25.
83. 2: 9. 61. 104. 117. 182. 222. 254.
255. 257. 272. 319. 397. 398. 420. 534.
537. 3: 8. 72. 98. 112. 146. 148. 182.
211. 266. 319. 391. 425. 452. 478.
546. 4: 42. 212. 236. 254. 271. 323.
374. 387. 394. 402. 418. 437. 447. AE.
1: 64. 77. 148. 159. 306. 336. 341.
386. 406. 530. 573. 601. 604. 614. 2:
21. 46. 49. 103. 142. 536. 584. 646.
701. 703. 713. 740. 781. 3: 108. 154.
163. 312. 320. 341. 433. 463. 478. 493.
543. 551. 578. 604. 629. 653. 686.
694. 4: 95. 107. 237. 287. 347. 350.
370. 379. 481. 557. 613. 639. 691. 5:
83. 100. 124. 178. 183. 224. 235. 571.

638. 647. 679. 710. 711. 714. 716. 727.
731. 786. 800. 6: 14. 50. 63. 129. 133.
173. 189. 194. 264. 271. 321. 325. 346.
367. 390. 398. 455. 459. 466. 476. 487. 514.
538. 540. 611. 719. 730. 737. 791. 865.
7: 4. 51. 95. 122. 205. 235. 263. 268.
311. 357. 439. 552. 559. 563. 731. 784.
8: 71. 86. 138. 169. 251. 352. 400.
597. 600. 611. 9: 5. 17. 29. 131. 135.
140. 149. 153. 175. 187. 195. 205. 247.
260. 285. 287. 321. 356. 375. 493. 508.
579. 752. 796. 10: 44. 51. 74. 84.
106. 107. 240. 344. 373. 450. 456.
468. 493. 526. 641. 710. 714. 415. 732.
777. 792. 828. 861. 903. 11: 3. 16. 23.
148. 151. 178. 288. 313. 316. 325. 369.
380. 432. 443. 444. 502. 509. 522. 683.
12: 11. 20. 23. 138. 147. 238. 319. 322.
407. 432. 646. 669. 678. 694. 735.
755. 803. 835. 879. 889. 890. 937. Ab
hac voce Poeta saepe numero &
carmen, & sensum inchoat: sicut
etiam non minus frequenter hoc mo-
nosyllabo claudit, ut praetercam va-
rias descriptiones, quas hinc elegan-
tissime vates auspicatur.

est, id est, edit. AE. 4: 66. 5: 683
esse. AE. 6: 194. 258. 12: 647
essis. AE. 9: 376
esso. E. 7: 36. AE. 4: 237. 7: 313. 10:
280. 12: 176. 565
Sane per has voces esto sunt, ejusmo-
dique imperativas alias, antiquitas de
eo, quod fieri, quodve non vellet, pu-
blica auctoritate constituere. Quare
& testator olim, quod post mortem
suam fieri cuperet, tanquam legem
quandam, similiter per haec verba ha-
redibus praescribebat, ut ex 3. M. Tull.
Cic. de legibus, & ex jure civili nostro
abunde didicimus.
esto adverb. concedentis. AE. 4: 35.
10: 67. 12: 821
Et. E. 1: 3

Quoniam quidem hujus particulae
usus frequentior est, quam ut ejus lo-
ca universa longi erroris inquirentium
mem, nostra hac indicantur, velui di-
gito, demonstranda sint, paucula haec
de vi, ac potestate ipsius, brevius quam
fieri possit, disputasse sufficiat: ex in-
numeris sane Poetae testimoniis, ali-
quot tantum prolatis, quae variam om-
nino & elegantem hujusce voculae
significationem ac sensum indicabunt.
Conjunctiones igitur copulativae sunt,
& quae, ac, atque. Quarum in ora-
tione officium est, veluti nervorum in
corpore, ut res & verba ipsa conne-
quant. Ex quibus & idem valet quod
quae: unde & par utriusque usus est &
frequentia. Sed hoc differunt: quod
& semper praepositum, sicut apud Grae-
cos *et*, quamvis a *et* Graeca particula
subjunctiva per metathesin ad nos vene-
nerit: Quae vero enclitica ubique pos-
ponitur, veluti Graeca *et*. Nam, quod
Diomedes (pace ejus dixerim) satis ine-
pte tradit, Et non modo subiungitur,
sed etiam praepositum, modo gemina-

Ecc 3

tur, ut *Qui foedere certo Et premere & la-
xas silet dare iussus habentis*. Et accipien-
dum subiungi hoc modo, quia quod ait
Poeta AE. 8: 63. *Qui foedere certo & pre-
mere*, si ordo verborum, lege metri ora-
tione soluta, ad ordinem intellectus exi-
gatur, *Qui & foedere certo premere*, accen-
dum esse videatur. Nam & *foedere certo
premere*, & *foedere certo dare habentis*, in-
telligendum est. Quanquam & hoc
loco non omnino subiungi contra Dio-
medem defendi possit, qui & verbo
premere praepositum. Cujusmodi stru-
cturae rationem proae etiam orationis
auctores non semel secutos, observa-
tum est. Sed illud fortasse, quod mi-
nus in soluta oratione liceret, AE. 1:
186. *A tergo & longum per vallis pas-
situr agmen*, magis pro Diomede esset.
Nam ordo verborum est, *Et agmen
longum a tergo, &c.* Unde Tib. Dona-
tus ait, errare, qui comma statuunt,
Sequitur a tergo, quia uno eodemque
membro legi oporteat, *A tergo & lon-
gum per vallis passitur agmen*. Cujus
generis elocutionis exempla ab eodem
haec adferuntur. E. 2: 10. *Thestylis &
rapido fessis messoribus aestu*. Item G. 1:
304. Et AE. 4: 418. *Puppibus & laetis
mantae impoere coronas*. Et AE. 3: 137.
Subito cum tabida membris, id est, cum
subito. Et AE. 1: 353. *Ipsa sed in som-
nis*, pro *sed ipsa*, qui ordo Poeticus
est, per anastrophe factus, ut Palaem-
on notat Haec autem particula, ut
idem Diomedes scribit, simpliciter e-
lata, figurate accipitur, eo loco, AE.
8: 91. *Labitur nulla vadis abies, mi-
rantur & undae, miratur nemus*. Mo-
do interrogativa, seu expletiva est: ut
E. 1: 27. *Et quae tanta fuit Romam ti-
bi causa videndi?* Modo indignativa,
AE. 1: 48. *Et quisquam unum Iunonis
adoret?* Alias confirmativa, ut 6: 806.
*Et dubitamus adhuc virtutem extendere
factis?* Interdum causalis, G. 2: 125.
*Et gens illa quidem sumptis non tarda
pharetris*. Aliquando adjunctiva & prom-
issiva, ut E. 3: 104. *Dic quibus in
scris, & eris mihi magnus Apollo*. Non-
nunquam adjectiva pro etiam, AE. 2:
435. *Quorum Iphitus acro jam gravior,
Pelius & vulnere tardus Ulixi*. Quando-
que ordinativa, ut 6: 219. *Corpsque
solvant frigentis, & nungunt*. Item su-
perlativa, ut AE. 2: 49. *Quidquid, id
est, timeo Danaos, & dona ferentes*.
Diminutiva quoque per gradus, ut G.
2: 490. *Felix qui potuit verum cognoscere
causas, Fortunatus & ille, Deos qui no-
vit agrestes*. Pro etiam sumitur sapientia-
metro, AE. 6: 90. *Natus & ipse Dea*.
Et 11: 741. *Moriturus & ipse*. Pro quia,
B. 9: 11. *Audieras & fama fuit*. Ele-
gantem quoque inter duo substantiva
Hendiadi figura Poetae non infrequen-
ti, ad venustatem defertur, ut AE. 1:
61. *Molemque & montis*, id est, *Mo-
lem montis*. Et 1: 111. *In brevis, &
Syrteis*: pro *In brevis Syrtium*. G. 2:
192.

INDEX ERYTHRAEI

192. *Pateris libanus & aureo*: quod est, *pateris aureis*. Duplicatur eadem in uno carmine facius quam id exemplis probare necesse sit, sed in rebus diversis venustius. Plerumque etiam triplicatur, ut *E. 3*: 109. *Et vitula tu dignus, & hic, & quisquis amores, &c. G. 4*: 5. *Mores & studia & populos & praelia dicam*. Sunt & aliae apud alios cum Poetas, tum Oratores, hac particula utendi rationes, quas suis locis recitabimus. Singulis enim Indicibus nostris suorum tantum scriptorum, & res, & verba indicandi proprium negotium datum est.
- atenim. AE. 7*: 390
- atlam. E. 1*: 13. 2: 8, 9, 41. 3: 95, 4: 35, 58, 59. 5: 27. 10: 13, 14. 0. 1: 84, 268, 322, 365, 450, 464, 466. 2: 18, 67, 97, 269, 371, 367, 413, 536, 539. 3: 55, 132, 189, 409, 425, 457, 563, 4: 2, 42, 135, 144, 203, 271, 326, 467. *AE. 1*: 25, 461. 2: 80, 246, 292, 367, 420. 3: 247, 4: 38, 305, 309, 356, 422, 680. 5: 793. 6: 485. 7: 116, 177, 299, 385, 496, 548, 778. 8: 485, 667, 697, 9: 742, 799. 10: 39, 198, 390, 471, 478. 11: 271, 352, 373, 653, 857. 12: 593
- etiam nunc, id est, adhuc. E. 2*: 41
- Etruria. G. 2*: 533. *AE. 8*: 494. 12: 232
- Etrusca. AE. 8*: 503. 10: 180
- Etrusciam. AE. 9*: 521
- Etrusci. AE. 9*: 150. 10: 429. 11: 598
- Etruscis. AE. 8*: 480. 10: 148
- Etrusco. AE. 10*: 238
- evadere. AE. 5*: 689. 6: 128. 9: 560. 10: 55, 316. 11: 702
- evadit. AE. 6*: 425. 11: 905
- Evadmen. AE. 6*: 447
- evado. AE. 2*: 458
- evaluit. AE. 7*: 757
- Evander. AE. 10*: 515
- Evandere. AE. 11*: 55
- Evandri. AE. 8*: 360. 9: 9. 10: 370, 420. 11: 26, 140, 394, 835. 12: 184, 551
- Evandrus. AE. 10*: 394
- Evandro. AE. 10*: 148, 492, 780. 11: 31, 45
- Evandrum. AE. 8*: 52, 119, 455. 11: 140, 148
- Evandrus. AE. 8*: 100, 185, 313, 545, 558
- evantes. AE. 6*: 517
- Euanthem. AE. 10*: 702
- evannit. AE. 4*: 278. 9: 658
- evaserat. G. 4*: 485. *AE. 4*: 685. 9: 386
- evaserit. AE. 9*: 99
- evassisse. AE. 2*: 731. 3: 282
- evastit. AE. 2*: 531. 12: 907
- Enboitae. AE. 6*: 42. 11: 260
- Enboitis. AE. 6*: 2
- Enboico. AE. 9*: 710
- eveniant. AE. 2*: 778
- eventum. AE. 8*: 16. 11: 758
- eventus. G. 4*: 397. *AE. 6*: 158. 10: 160
- everberat. AE. 12*: 866
- eversa. AE. 2*: 571, 746
- eversae. AE. 10*: 45
- verso. G. 1*: 500
- everfor. AE. 12*: 545
- evertere. G. 1*: 256. *AE. 3*: 1. 9: 532
- evertit. G. 2*: 208. *AE. 1*: 43. 2: 603
- evertunt. AE. 11*: 136
- evexit. AE. 6*: 130
- evicit. AE. 2*: 497
- evicta. AE. 2*: 630. 4: 474, 548
- evincta. E. 7*: 32
- evincti. AE. 5*: 269. 8: 286
- evinctis. AE. 5*: 364
- evinctus. AE. 5*: 494, 774
- eviscerat. AE. 11*: 723
- evm. G. 4*: 89, 430. *AE. 4*: 479. 5: 239. 7: 757. 8: 33, 576. 10: 874. 11: 12
- Eumedes. AE. 12*: 346
- Eumelus. AE. 5*: 665
- Eumenides. G. 1*: 278. 4: 483
- Eumenidum. AE. 4*: 469. 6: 250, 280, 375
- Eumeniam. AE. 11*: 666
- eundem. AE. 4*: 321
- eundi. AE. 4*: 554
- eundo. AE. 4*: 175
- eunt. AE. 7*: 592
- euntem. AE. 5*: 241. 6: 392, 476, 863. 7: 813. 11: 46. 12: 73, 903
- euntes. AE. 2*: 111. 3: 130. 5: 554, 777. 9: 243, 308
- eunt. AE. 5*: 607, 649
- euntibus. AE. 7*: 676
- euntis. AE. 8*: 558. 10: 640
- evocat. AE. 4*: 242. 6: 749
- Evoc. AB. 7*: 389
- Bacchantium vox est, quam placet sine aspiratione notari. Nam a Graeco est *ωω*, unde *Evon* Liberi patris cognomen, & *Evon* coetus Bacchicus, ut aliquando in exemplo Ennii, ex Athamante citato, legimus. Poeta quoque supra *Evantis* declinavit. Hinc etiam *Evax* Plauto exultantis interjectio est. Flavius tamen Sospater, in medio aspiratione adiecta, *Evohoe* scribere videtur. Aliqui etiam principio dictionis altera spiritus nota praescripta, *Evohoe* notant. Ut taceam, qui imperite admodum, nota adflatili inter ultimas duas vocales interiecta, *Evohoe* trisyllabum faciunt: quum tamen dimensione spondei haec vox tam apud Graecos, quam apud Latinos censenda sit.
- evolat. AE. 7*: 387. 9: 477
- evoluerit. AE. 5*: 807
- evoluisse. G. 4*: 509
- evoluit. AE. 9*: 528
- evomit. AE. 8*: 253
- Euphraten. G. 4*: 561
- Euphrates. G. 1*: 509. *AE. 8*: 726
- Eure. G. 3*: 277. *AE. 1*: 140
- Euri. G. 1*: 371. 2: 339, 441
- Euris. G. 4*: 192
- Euro. G. 3*: 382. *AE. 1*: 383. 8: 223. 12: 733
- Europa. AE. 1*: 385
- Europae. AE. 7*: 224
- Europam. AE. 10*: 91
- Eures. G. 1*: 453
- Euro. AE. 3*: 533
- Eurotae. AE. 1*: 498
- Eurotas. E. 6*: 83
- Eurum. AE. 1*: 131
- Eurus. G. 2*: 107. 4: 29. *AE. 1*: 85, 110. 2: 418
- Euryale. AE. 9*: 185, 320, 390, 481
- Euryali. AE. 5*: 334. 9: 342, 467, 475
- Euryalum. AE. 5*: 323, 343. 9: 373, 384, 396, 424
- Euryalus. AE. 5*: 294, 295, 322, 337. 9: 179, 198, 231, 281, 359, 433
- Eurydice. G. 4*: 486
- Eurydicen. G. 4*: 490, 519, 525, 526, 527, 546
- Eurypilum. AE. 2*: 114
- Euryspha. G. 3*: 4
- Euryspha. AE. 8*: 292
- Eurytion. AE. 5*: 495, 514, 541. 10: 499
- ev. E. 3*: 70. 6: 19. 7: 70. 10: 35. 0. 1: 324, 361, 393. 2: 69, 76, 205, 218, 300, 389. 3: 26, 32, 65, 238, 341. 4: 499, 507. *AE. 1*: 89, 171, 378, 456, 623. 2: 163, 169, 410, 625, 648, 659, 716, 727. 3: 149, 209, 232, 373, 494, 613. 4: 138, 263, 278, 389, 401, 410, 592, 625. 5: 44, 47, 115, 129, 244, 266, 305, 378, 421, 632, 773. 6: 98, 111, 301, 407, 512. 7: 19, 29, 70, 95, 139, 177, 228, 244, 269, 288, 574, 652, 703. 8: 36, 47, 186, 268, 395, 455, 621, 701. 9: 64, 367, 658, 755. 10: 341, 362, 593. 11: 10, 60, 100, 198, 239, 261, 275, 533, 575, 652, 720, 757, 764, 774, 780, 783, 814, 820, 850. 12: 32, 134, 255, 324, 435, 436, 768, 802, 949
- evacta. AE. 1*: 309
- evactis. G. 3*: 139, 190. *AE. 5*: 46. 6: 637
- evactum. G. 1*: 435
- evacuit. G. 3*: 255
- evacuavit. G. 1*: 264. 4: 74
- evacuavit. G. 3*: 240. *AE. 3*: 577. *N. H. 4*: v. actus. 9: 758
- evacuat. AE. 7*: 67
- evacuat. G. 7*: 13. 9: 30. 0. 2: 452. 4: 21, 103
- evacuat. G. 4*: 139. *AE. 12*: 725
- evacuata. AE. 5*: 805
- evacuatum. AE. 6*: 161. 9: 444. 10: 841
- evacuatus. AE. 5*: 669
- evacuati. AE. 11*: 30
- evacuatis. AE. 4*: 672. 5: 481, 517. 11: 110
- evacuatum. AE. 1*: 484. 6: 149. 9: 451. 10: 496. 11: 51
- evacuerat. AE. 8*: 219
- evacuerit. AE. 2*: 575
- evacuit. AE. 5*: 172. 7: 445. 11: 376
- evacuare. AE. 1*: 219
- evacuavi. AE. 4*: 460. 6: 557. 7: 15
- evacuata. G. 1*: 476. *AE. 11*: 157
- evadens. G. 2*: 474
- evadentem. AE. 9*: 286
- evadere. AE. 1*: 357. 3: 60. 5: 380. 9: 789
- evaderet. AE. 11*: 540
- evadit. AE. 12*: 842
- evado. AE. 2*: 737
- evadunt. AE. 6*: 737. 9: 366
- evellentem. AE. 12*: 250
- evelfo. AE. 5*: 35
- evelfere. AE. 9*: 745
- evelfi. AE. 4*: 374
- evelfisse. AE. 7*: 233
- evelfit. AE. 4*: 114, 297. 8: 124
- evelfant. G. 3*: 274
- evelfio. AE. 7*: 650
- evelftum. AE. 6*: 173. 11: 684

IN VIRGILIUM.

exceptus. AE. 10: 867
excessere. AE. 2: 351
excessit. O. 3: 228
exciderant. AE. 1: 26
exciderat. AE. 6: 339
excidet. O. 4: 410
excidit. AE. 2: 643. 10: 46
excidiis. O. 2: 505
excidio. AE. 1: 22. 12: 655
excidiis. O. 2: 303. AE. 2: 658. 6: 6, 686.
 9: 113. 12: 424
excidium. AE. 5: 626. 8: 386
excidunt. AE. 1: 429
exciterat. AE. 5: 107
excitavit. AE. 5: 790
excipe. AE. 11: 517
excipere. E. 3: 18
excipere. O. 2: 345
excipiam. AE. 9: 271
excipiat. O. 4: 207
excipiet. AE. 1: 276
excipit. AE. 3: 318, 332. 4: 318. 4: 318.
 5: 41. 9: 258, 763. 10: 387. 12: 507
excipiunt. AE. 5: 575. 9: 54
excire. E. 8: 98
excisa. AE. 2: 481, 637
excisum. AE. 6: 42
excisurum. AE. 12: 762
excisa. AE. 4: 301. 7: 376, 722. 12: 445
excisat. O. 4: 549. AE. 2: 594, 728. 3:
 343. 8: 434, 543. 9: 221
excitet. AE. 12: 440
excitit. AE. 7: 642
excitit. AE. 10: 38
excitum. AE. 3: 676
exclamant. AE. 12: 730
exclamat. AE. 2: 535, 733. 12: 600
exclami. AE. 11: 887
exclusos. AE. 9: 726
exclusus. O. 4: 147
excludere. AE. 6: 663
excludere. O. 2: 260
excluditur. O. 1: 88
excretos. O. 3: 398
excubant. AE. 9: 179
excubias. AE. 4: 201
excubili. AE. 9: 159
excudent. AE. 6: 847
excuderet. O. 1: 135
excudit. AE. 1: 174
excudent. O. 4: 57
excursus. O. 4: 194
excussa. AE. 5: 679. 6: 353. 10: 777
excussi. AE. 9: 476
excussisse. AE. 6: 76
excussit. AE. 2: 224. 12: 493
excussus. AE. 3: 267. 7: 299
excussus. AE. 10: 590. 11: 615, 640
excute. AE. 12: 158
excutere. AE. 2: 683. 3: 683
excutiat. AE. 9: 68
excutiens. AE. 12: 7
excutimur. AE. 3: 200
excutor. AE. 2: 302
excutit. AE. 12: 470, 532
excutitur. scil. populi. AE. 1: 315
excramat. AE. 3: 273
excramatur. AE. 11: 217
excitum. AE. 10: 315
exedisse. AE. 5: 785

enegit. AE. 2: 357. 11: 569
enemit. AE. 6: 746
exempla. O. 4: 219. AE. 12: 439
exemplum. AE. 11: 758
exempta. AE. 1: 216. 8: 184
exequar. O. 4: 2
exequere. AE. 4: 421
exequere. AE. 5: 54
exequiis. AE. 7: 5
exequitur. AE. 4: 396. 6: 236
exerce. O. 2: 370
exercabant. AE. 8: 424
exercitabat. AE. 7: 782
exercitibus. O. 1: 220
exercitus. AE. 4: 100
exercens. O. 4: 453. AE. 3: 281. 6: 642. 7:
 380, 748, 798. 9: 62. 10: 142. 11: 319
exercensur. O. 4: 159. AE. 6: 739. 7: 163
exercere. O. 1: 268. 2: 356. AE. 8: 378.
 10: 808
exercet. O. 1: 99, 403. 2: 415. 3: 229. AE.
 1: 431, 499. 4: 87. 6: 543. 7: 441. 8:
 412. 9: 175
exercete. O. 1: 210. AE. 4: 623
exercita. O. 3: 529. AE. 5: 779
exercite. AE. 3: 182. N. II. I. V. exerci-
 tum. 5: 725
exercitus. O. 1: 382. AE. 2: 415. 5: 824. 7:
 39. 9: 25. 10: 27. 11: 171, 598. 12: 123
exercit. O. 3: 152
exesa. O. 1: 495. 2: 214. AE. 8: 418
exesae. O. 4: 44
exesi. O. 4: 419
exhalantem. AE. 2: 562
exhalat. O. 2: 217. AE. 7: 84
exhausta. O. 3: 432. AE. 4: 14. 10: 57.
 11: 256
exhaustae. O. 4: 248
exhausti. O. 2: 398
exhausto. O. 3: 309
exhaustus. AE. 1: 599
exhaustum. AE. 9: 356
exhereditat. AE. 7: 265
exhortantur. AE. 7: 472. 11: 610
exhortatur. AE. 8: 510
exhortata. AE. 12: 159
exterat. AE. 8: 585. 11: 903
exterius. O. 2: 368. 4: 67
exigat. AE. 1: 75. 10: 53, 682
exigret. AE. 7: 777
exigit. AE. 4: 476. 10: 815
exigua. O. 2: 202. AE. 11: 63
exiguas. AE. 8: 473
exiguam. AE. 4: 212. 6: 493. 7: 113, 229.
 10: 128
exiguus. O. 4: 87. AE. 5: 754
exiguus. O. 1: 196. 2: 47A
exiguum. O. 2: 413
exiguus. O. 1: 70, 181. 4: 295
exili. O. 2: 81. AE. 2: 497
exilia. AE. 2: 780. 3: 4
exilio. O. 2: 511. AE. 2: 798. 11: 540
exiliis. O. 3: 433
exilium. AE. 2: 638. 10: 850
eximet. AE. 9: 447
eximiae. AE. 7: 496
eximios. O. 4: 538, 550
exin. AE. 6: 890. 7: 341. 8: 306. 12: 92
exinde. AE. 6: 743
exire. E. 1: 41. 8: 98. AE. 1: 306. 9: 739

extret. E. 1: 34
exis. AE. 8: 75
exit. O. 1: 117. 2: 53. AE. 5: 438, 492.
 8: 65. 11: 750
exitiale. AE. 2: 31. 6: 511
exitis. AE. 7: 129
exitio. O. 3: 511. AE. 5: 625. 9: 316
exitium. E. 3: 101. O. 3: 503. 4: 534. AE.
 2: 131, 190. 10: 13. 12: 761, 924
exilis. AE. 2: 554. 5: 523. 6: 894. 10: 630
exoptata. AE. 6: 330
exoptatum. AE. 2: 138
exorat. AE. 3: 370
exordia. E. 6: 33. AE. 4: 284. N. II. I
 V. exordium. 7: 40
exoriare. AE. 4: 625
exoriens. O. 1: 437
exoritur. AE. 2: 313. 3: 128. 5: 765.
 12: 583, 756
exorsa. O. 2: 46. AE. 10: 111
exorta. AE. 3: 99
exorto. AE. 4: 130
exusa. AE. 11: 436. 12: 818
exosum. AE. 12: 517
exosus. AE. 5: 687
expediam. O. 4: 150, 286. AE. 3: 379. 6:
 759. 7: 40. 11: 315
expedias. AE. 8: 50
expediat. O. 4: 397. AE. 12: 503
expedient. AE. 4: 592
expediet. AE. 3: 460
expedior. AE. 2: 633
expediunt. AE. 1: 178, 702. 5: 209. 6:
 219. 12: 258
expellere. AE. 10: 354
expendere. AE. 10: 669. 12: 23
expendimus. AE. 11: 258
expendisse. AE. 2: 229
expendunt. AE. 6: 740
experiamur. E. 3: 29
experior. E. 5: 15. 8: 67. AE. 4: 538
experire. AE. 11: 387
experitur. AE. 7: 434
experientia. O. 1: 4. 4: 316
experire. O. 2: 222
experitur. E. 3: 110
experimur. O. 4: 157
expers. AE. 10: 752
experta. O. 4: 340. AE. 7: 373
expertem. AE. 4: 550
experti. O. 1: 119. AE. 3: 202. 11: 396
experto. AE. 11: 283
expertes. AE. 10: 273
expertus. AE. 2: 676. 7: 235
expirant. AE. 10: 731, 739. 11: 820
expirant. AE. 11: 883
expirantem. AE. 1: 44. 11: 865
expirare. AE. 3: 580
expleret. AE. 1: 270
explere. AE. 6: 545
explent. O. 4: 40. AE. 12: 763
expleri. AE. 1: 713. 8: 265, 618
explerit. AE. 7: 766
explisse. AE. 2: 586
expleret. O. 3: 431
explens. AE. 3: 630
expleret. O. 2: 335
expleret. AE. 2: 362
explerit. O. 2: 280
explorant. AE. 7: 190. 9: 179

exp-

INDEX ERYTHRAEI

explorare. AE. I: 77. 307
explorat. G. I: 175. 3: 537. AE. 3: 514
exploratores. AB. II: 512
exploret. G. I: 175
exposit. AE. 6: 416. IO: 288. 305
exportans. G. 3: 402
exportant. G. 4: 256
exposcere. AE. 3: 261. 7: 155
exposit. AE. 4: 79
expositus. AE. 9: 193
expositis. AE. IO: 654
exposita. AE. IO: 694
expromere. AE. 2: 280
expugnare. AE. 9: 532
expugnauit. AE. IO: 92
expulerant. AE. 8: 408
expulsam. G. I: 320
expulsam. AE. I: 620
exquirere. G. 2: 256. 3: 331. AE. 7: 239
exquiri. AE. 8: 312
exquirite. AE. 3: 96
exquirunt. G. 2: 266. 3: 119. AE. 4: 57
exsangne. AE. 2: 542
exsangues. AE. 2: 212. 6: 401
exsangui. AE. 9: 453
exsanguis. AE. II: 818
exsanguabile. AE. 7: 781
exsanguata. AE. 7: 298
exsiliere. AE. 4: 425. 6: 553. 7: 316. 9: 137
exsindi. AE. 2: 177. 12: 643
exserta. AE. II: 649
exsertae. AE. I: 492
exsertam. AE. II: 803
exsertantem. AE. 3: 425
exsoluit. AE. II: 829
exsoluite. AE. 4: 652
exsortem. AE. 5: 534. 8: 552
exsortes. AE. 6: 428
exspecta. G. 2: 237
exspectant. G. 2: 27. 421. AE. 2: 358. 4: 134. 5: 137. 6: 614. 9: 46. 130
exspectare. E. 7: 34. AE. II: 738
exspectat. AE. 4: 225
exspectata. G. I: 226. AE. 5: 104. 6: 687
exspectate. AE. 2: 283. 8: 38
exspectati. AE. II: 54
exspectatum. G. 3: 348
exspectem. AE. 12: 570
exspectent. AE. 5: 70
exspectet. AE. 4: 430
expersa. AE. 3: 625
extructio. AE. 5: 290
extructus. G. I: 283. II: 66
extructus. G. 5: 326
extrinsum. G. 3: 224
extrinsum. G. 4: 267
extrudat. G. I: 88
extrul. E. I: 62. AE. 3: 11. 5: 51. 8: 320
extrulac. G. 3: 225. AE. II: 263. N. II. 1 verb. exules.
extrulibus. AE. 7: 359
extrulens. G. 4: 431. AE. 2: 386. IO: 550. 12: 700
extrulans. AE. 3: 557. N. II. 2. V. exultare. 7: 464. II: 663
extrulantes. AE. 8: 663
extrulantia. G. 3: 105. AE. 5: 137
extrulac. AE. 2: 470. 5: 398. IO: 643. 813. 11: 491. 648. 12: 688

exsuperabile saxum, scilicet, *Sisyphi*. G. 3: 39
exsuperant. AE. 2: 207. 759
exsuperare. AE. 7: 591
exsuperas. AE. 12: 20
exsuperat. AE. IO: 658. II: 905. 12: 46
exsupero. AE. 3: 698
exsurgis. AE. 6: 607
exta. G. 2: 194. 395. AE. 4: 64. 5: 237. 775
extant. G. 3: 370
extantem. AE. 6: 668
extemlo. G. I: 64. AE. I: 92. 2: 176. 376. 4: 173. 5: 426. 746. 6: 210. 7: 276. 8: 4. 262. II: 451. 618. 863. 12: 138
extende. G. I: 230
extendere. G. 2: 287. AE. 6: 806. IO: 468. 12: 909
extendit. G. 2: 405. AE. 5: 374. 9: 589. IO: 468. 12: 276. 909
extenditur. AE. 6: 423. IO: 407
extenta. AE. 7: 226
extera. AE. 4: 350
externa. AE. 7: 255. 367
externam. AE. 7: 370
externi. AE. 6: 94. 7: 98
externis. AE. 7: 270
externo. AE. IO: 156
externos. AE. 8: 503
externum. AE. 3: 43. 7: 68
externum. AE. 7: 424
extertens. AE. IO: 210
exterrita. G. 3: 149. 417. 4: 353. AE. 3: 307. 673. 4: 450. 672. 5: 215. 505. 8: 370. 504. 12: 660
exterritus. G. 3: 434. AE. 4: 571. 6: 559. 8: 240. 9: 424. II: 806
extimui. AE. 8: 129
extindam. AE. 6: 457
extindlo. G. I: 456. AE. 7: 662. 12: 38
extindus. AE. 8: 267
extindum. E. 5: 20. AE. 12: 599
extindus. AE. 4: 322
extingui. AE. 6: 527
extinuem. AE. 4: 606
extinxisse. AE. 2: 585
extinxisti. AE. 4: 682. Hanc lectionem *uarrā* *ovpaxov* Probus, Diomedes, & Fl. Sospater agnoscunt, ubi de metaplasmo hoc agunt.
extis. G. I: 484. AE. 6: 254. 8: 183
extollere. AE. II: 401
extorquet. AE. 12: 357
extorris. AE. 4: 616. N. II. I
extra. AE. 2: 672. 6: 795. 796
extrema. E. 8: 20. G. 2: 473. AE. II: 219. 577. 2: 349. 431. 447. 3: 315. 488. 6: 457. 7: 225. 8: 333. 9: 204. IO: 814. 11: 846. 865
extremae. G. I: 235. 340. 3: 423
extremam. G. 3: 466. AE. 4: 179. 435. 621. 7: 572. II: 626
extremas. AE. 9: 10
extremi. E. 8: 44. G. 2: 123. 4: 319. 8: 727. IO: 432
extremis. G. 2: 114. 171. AE. 5: 183
extremo. G. 3: 304. 542. 4: 116. AE. 5: 327. 7: 218. 12: 614. 925
extremus. G. 2: 417. 5: 517. AE. 5: 196. 12: 924
extremum. E. 8: 60. IO: 1. G. I: 211.

AE. 4: 429. 6: 466. 9: 352. 484
extremus. AE. 3: 714. 4: 684. 5: 498. 544. 570. II: 701
extunderat. G. 4: 328. AE. 8: 665
extudit. G. 4: 315
extuleram. AE. 2: 753. 3: 150
extulerat. AE. I: 652. 2: 257. II: 183
extulerit. AE. 4: 119. 5: 65
extulit. E. I: 25. G. I: 379. 2: 169. 341. 4: 352. AE. I: 127. 2: 553. 688. 35. 215. 5: 424. 427. 444. 8: 2. 591. 9: 817. IO: 262. II: 73. 462. 12: 441
extunderet. G. I: 133
exuberat. G. I: 191. AE. 7: 465
exuberet. G. 2: 516
exue. AE. 4: 319. 5: 420
exuerint. G. 2: 51
exuit. AE. I: 690. 5: 423. 7: 416. 8: 567. 9: 303
exuere. AE. 7: 431
exuere. AE. I: 39. 3: 141. 9: 115
exuissa. AE. 5: 635
exuissur. AE. 6: 742
exussit. AE. 5: 794
exussas. AE. IO: 36
exussus. G. I: 107
exuta. AE. 4: 518
exutas. AE. 2: 153
exutas. AE. II: 395
exuviae. AE. 4: 651. II: 577
exuvias. E. 8: 91. AE. 2: 275. 645. 4: 496. 507. 9: 307. IO: 423. II: 7. 790. 12: 946
exuviis. G. 3: 437. AE. 2: 473

F.

F *Abarim*. AE. 7: 715.
 Fluvius per Sabinos labens. Qui & Farfarus, ut scribit Serv. Unde & hodie *Farfara*.
Fabil. AE. 6: 845
fabis. G. I: 215
fabor. AE. I: 261
fabricata. AE. 2: 46. 9: 145
fabricator. AE. 2: 264
Fabricium. AE. 6: 844
fabrilla. AE. 8: 415
fac velle. AE. 4: 540
 Vulgo *Poniamo che l' voglia, over velle*: *Poniamo caso*.
face. AE. 4: 626. 7: 319. IO: 77. 704
facem. AE. 2: 694. 6: 224. 607. 7: 456
facere. AE. I: 676
facere. E. I: 41. 7: 14
faceret. AE. 9: 228
faceret. G. 4: 504
faces. E. 8: 29. G. I: 292. AE. I: 150. 4: 567. 604. 5: 637. 640. 661. 6: 593. 7: 337. II: 143. 12: 573. 656
facestis. G. 4: 548
facestus. AE. 4: 295. 9: 45
faciam. E. 3: 77. quid hoc sit docent coenae Macrobianae lib. 3. cap. 2. o. 3: 27. AE. 12: 837
faciant. G. 3: 16
faciat. G. I: 1. AE. I: 58. 75. 9: 399. IO: 875
facibus. AE. 4: 472. 9: 74
facie. AE. 2: 412. 7: 19. 9: 336. 583
 facis-

IN VIRGILIUM.

faciebat. E. 2: 35
faciem. G. 2: 85, 131. 3: 58. 4: 361.
 AE. I: 658, 683. 5: 357, 619. 7: 415.
 9: 734. 10: 234. 637. 699. 12: 416,
 623, 784, 865
faciemus. AE. 3: 504
facienda. AE. 8: 441
facient vota. E. 5: 80. Vovere, facere,
 suscipere votum, & nuncupare, eodem
 sensu dicimus. Caius cum rei facti
 fumus, voto damnati, & condem-
 nati voti dicimur, i. e. antequam sol-
 vamus, aut reddamus.
facies. nom. G. 1: 506. 4: 95. AE. 2:
 601, 622. 3: 310, 407, 426. 5: 722,
 768, 822. 6: 104, 560, 575. 7: 329,
 448. 8: 194, 298. 9: 121. 12: 891
faciet. E. 2: 44. O. 2: 54, 246
facietis. E. 10: 72
facile. O. 4: 404. AE. 11: 721
facilem. G. 1: 40, 122. 2: 223, 460. AE.
 1: 445. 3: 529. 4: 430
faciles. E. 3: 9. O. 3: 165. 4: 535. AE.
 8: 310
facili. E. 3: 38. AE. 6: 676
facilis. G. 1: 79, 266. 4: 272. AE. 2:
 646. 3: 621. 6: 126, 146, 894
facillima. AE. 11: 761
facimus. AE. 8: 189
facio. AE. 3: 179
facis. AE. 1: 80
facit. E. 3: 86. 7: 23. AE. 11: 302. 2:
 395. 5: 73, 266, 281. 7: 508. 11: 50
facite. E. 5: 42
facito. AE. 12: 438
faciunt. G. 3: 135. AE. 3: 236, 561
facta. E. 4: 26, 54. 8: 8. O. 2: 534. AE.
 1: 641, 730. 2: 548. 4: 190. 5: 587. 6:
 822. 7: 541. 8: 288, 483, 516. 9: 356.
 10: 282, 369, 398, 791. 11: 241, 439,
 791. 12: 254
factae. AE. 9: 95
facti. AE. 1: 364, 367. 4: 539. 7: 232.
 9: 194. 10: 527. 11: 812. 12: 322
factis. AE. 3: 462. 6: 806. 7: 474. 10: 468
facto. G. 4: 167. AE. 1: 82, 434. 3: 718.
 8: 595. 9: 79
factum. AE. 1: 351. 4: 109. 9: 299
factura. G. 2: 58
factus. AE. 5: 763
factitas. G. 4: 437
Factum. AE. 9: 344
fagi. E. 1: 1. 5: 13. 9: 9. O. 4: 566
fagina. E. 3: 37
faginus. G. 3: 172
fagos. E. 2: 3. 3: 12. G. 2: 71
fagus. O. 1: 173
falcati. AE. 7: 732
falte. E. 3: 11. O. 1: 157. 4: 110
falcem. E. 4: 40. O. 1: 348. 2: 416.
 421. AE. 7: 179
falcis. O. 1: 508
falcibus. AE. 4: 513
falcis. G. 2: 365. AE. 7: 635
Falernis. O. 2: 96
Falstios. AE. 7: 695
fallaci. AE. 11: 717
fallacia. G. 4: 443
fallacibus. G. 1: 195. AE. 5: 850
fallacis. AE. 9: 392
 Tom. IV.

fallas. AE. 1: 688
fallax. E. 4: 24. AE. 6: 343
fallae. AE. 1: 684
fallente. AE. 9: 572. 10: 754
fallere. G. 1: 139. 2: 467. 4: 447. AE.
 4: 85, 296. 6: 324, 613. 11: 701
falleres. AE. 5: 591
fallit. G. 1: 425
fallis. AE. 12: 634
fallit. E. 2: 27. AE. 4: 96. 7: 350. 9:
 243, 385. 10: 608, 812
fallor. AE. 5: 49
fallunt. G. 2: 152. AE. 12: 877
falla. AE. 2: 83. 6: 513, 896. 7: 442,
 453. 10: 631
falsi. AE. 1: 716. 3: 302
falsis. E. 6: 48. AE. 1: 407
falso. AE. 6: 430
falsum. G. 1: 463
fama. E. 6: 74. 9: 11. G. 3: 47. 4: 42,
 318. AE. 1: 379, 457, 463, 532. 2: 17,
 21, 82. 3: 121, 165, 294, 551, 578, 694.
 4: 170, 173, 174, 298, 323, 387, 666. 5:
 106, 302, 392. 6: 14, 502. 7: 79, 104,
 205, 232, 333, 392, 564, 745, 765. 8:
 132, 554, 600. 9: 79, 195, 474. 10:
 510, 641, 679. 11: 124, 139, 224, 368,
 511. 12: 235, 608, 735
famae. G. 2: 40. AE. 4: 221. 6: 889. 7:
 646
famam. G. 4: 286. AE. 1: 287. 4: 91, 218.
 6: 527. 7: 2. 8: 731. 10: 468. 11: 847
fame. G. 4: 259, 318. AE. 3: 218. 6: 421
famem. G. 1: 159. AE. 3: 367
fames. AE. 1: 216. 3: 57, 256. 6: 276.
 7: 124, 128. 8: 184. 9: 340. 10: 724
famulae. AE. 1: 703. 4: 391
famulav. AE. 3: 329. 11: 558
famulas. AE. 8: 411
famuli. AE. 1: 701. 2: 712. 5: 263. 8: 584
famulo. AE. 3: 329
famulos. AE. 9: 329
famulum. AE. 5: 95. 11: 34
fandi. AE. 1: 520, 543. 4: 293. 9: 602.
 10: 116, 225. 11: 248, 346, 378
fando. AE. 2: 6, 81, 361. 3: 481. 4: 333
fasti. AE. 6: 46
fare. AE. 3: 362. 6: 389, 531
fasti. AE. 2: 74. 3: 380, 608. 7: 428.
 11: 240. 12: 47
farier. AE. 11: 242
farris. G. 1: 73, 101, 219. 3: 127
farragine. G. 3: 205
farre. AE. 5: 745
farris. G. 1: 185. AE. 4: 402
fas. G. 1: 127, 269, 505. 4: 358. AE.
 1: 77, 206. 2: 157, 158, 402, 779. 3:
 55. 4: 113, 350. 5: 800. 6: 63, 266,
 438, 563. 7: 692. 8: 397, 502. 9: 96,
 208. 11: 181. 12: 28
fasce. E. 9: 65. G. 3: 347. 4: 204
fasces. G. 2: 495. AE. 6: 818. 7: 173
fasinum. E. 3: 103
fasinum. G. 1: 227
fastidia. E. 2: 15. 4: 61
fastidit. E. 2: 73
fastigia. G. 2: 288. AE. 1: 342, 438. 2:
 302, 444, 458, 758. 8: 366, 491. 9:
 408, 568
fastus. AE. 3: 326

fata. E. 5: 94. G. 4: 455, 496. AE. 1: 18,
 205, 222, 239, 258, 382, 546. 2: 34, 54,
 121, 194, 433, 506. 3: 7, 337, 375, 395,
 444, 494, 717. 4: 20, 340, 440, 596,
 614, 651, 678. 5: 709. 6: 45, 53, 72,
 147, 376, 438, 511, 683, 759, 869,
 882. 7: 234, 239, 272, 294, 584. 8:
 398, 499, 575, 731. 9: 94, 137, 204. 10:
 35, 113, 417, 438, 472, 740. 11: 97,
 112, 160, 701. 12: 111, 395, 507,
 676, 726
fata, id est, effata. AE. 1: 386. 4: 685.
 6: 53, 321, 398
fatale. AE. 2: 165. 12: 919
fatalem. AE. 11: 232
fatales. AE. 11: 130
fatalia. AE. 5: 82. 9: 133
fatalibus. AE. 4: 355
fatalis. AE. 2: 237. 6: 409, 515. 7: 215.
 12: 232
fatibatur. E. 3: 24
fatibere. E. 3: 35
fatibor. E. 1: 32. AE. 2: 77. 4: 20, 8: 471
fatentur. AE. 11: 344. 12: 568
fatior. AE. 2: 134. 3: 603. 12: 813
fateri. AE. 3: 609. 6: 567
fateris. AE. 12: 794
fatetur. AE. 7: 433
fati. AE. 1: 299. 4: 519. 10: 154, 501,
 12: 819
fatidiae. AE. 8: 340. 10: 199
fatidici. AE. 7: 82
fatiferum. AE. 8: 621
fatigamus. AE. 9: 610
fatigant. G. 3: 132. AE. 7: 582. 8: 940
 9: 605. 11: 306
fatigat. AE. 1: 280, 316. 4: 572. 5: 253.
 6: 79, 533. 9: 63. 10: 304. 11: 714
fatig. G. 1: 199. 4: 324, 452. AE. 1: 32,
 39, 239. 2: 13, 246, 257. 3: 9, 17, 182,
 700. 4: 14, 110, 225, 450. 5: 656, 725,
 784. 6: 67, 546. 7: 79, 120, 224, 255,
 293, 314, 594. 8: 12, 133, 292, 477. 9:
 135. 10: 67, 109, 154, 380, 624. 11:
 287, 587, 759. 12: 149, 610, 795
fatiscat. pulvere victa. scil. arca. G. 11
 180
fatiscit. G. 2: 249
fatiscunt. AE. 1: 123. 9: 809
fato. G. 1: 416. AE. 1: 2. 2: 653, 738. 4:
 696. 6: 449, 466, 713. 7: 50. 9: 643
factorum. E. 4: 47. AE. 1: 262. 2: 294,
 554. 5: 703, 707. 7: 123
fatm. AE. 12: 25
fatm. G. 2: 491. AE. 5: 703. 7: 123.
 8: 334, 512
fatm. AE. 1: 131, 256. 2: 76, 107, 147.
 3: 309, 485, 612. 5: 16, 44, 79, 382,
 464, 532, 547, 847. 6: 1, 36. 7: 330. 8:
 115, 394, 559. 9: 280. 10: 459, 480,
 556, 621. 11: 41, 501, 556, 685, 718,
 822. 12: 228, 295, 434, 564, 888
fatm. AE. 1: 586, 610. 2: 50, 323, 394
 544, 692, 721. 3: 90, 118. 655. 4: 570.
 5: 72, 351, 421, 539. 6: 190, 372. 8:
 520. 10: 451, 495, 535, 594. 12: 650
fameus. G. 1: 207. 3: 508. 4: 467. AE. 6:
 201. 7: 570. 9: 64. 11: 516, 525
fameibus. G. 3: 497. 4: 428. AE. 2: 358,
 774. 3: 48. 4: 280. 6: 241, 273. 7:
 786.

INDEX ERYTHRAEI

786. 8: 252, 267. 12: 868
faue. E. 4: 10
fauens. O. 1: 18
fauentes. AE. 4: 735. 8: 173
fauentum. AE. 5: 148
fauet. G. 2: 228
faвете. AE. 5: 71
favilla. AE. 3: 573
favillam. AE. 5: 666. 6: 227. 9: 76
favis. G. 4: 22, 141, 161
Fanne. AE. 12: 777
Fanni. O. 1: 10, 11. AE. 7: 81, 102, 213, 254, 368. 8: 314. 12: 366
Fanno. AE. 7: 47, 48. 10: 551. 12: 766
Fannos. E. 6: 27
favor. E. 5: 343
favorum. G. 4: 214
favos. G. 1: 344. 4: 104, 179, 242
favo. AE. 9: 154. 12: 316
Attende alliterationem.
Faxo autem, id est, *faciam*, & est verbum frequens xii. tabularum. Variatur autem sic: *Faxo* in futuro indicativi: in subiunctivo *faxim*, *faxis*, *faxit*: plural. *faxint*. Terent. *Utinam dii faxint*. Cetera desunt secundum aliquos. Sed nos in vestro carmine devotionis urbium & exercituum *faxitis* legimus, & in *Pseudulo* Plauti, *Si id faxim mihi*.
febris. G. 3: 458
fecebat. AE. 4: 264. 8: 628, 630, 710. 9: 304. 11: 75. 12: 91
fecere. E. 9: 32. 10: 12. G. 4: 272. AE. 3: 498. 5: 830. 6: 664. 12: 779
fecerit. E. 4: 37. G. 1: 208
fecit. AE. 9: 427
fecimus. E. 7: 35
fecissent. AE. 2: 110
fecisti. AE. 2: 539
fecit. E. 1: 6. 3: 44. G. 1: 137, 182. 2: 474. AE. 7: 191
feculit. G. 3: 392. AE. 2: 744. 4: 17. 6: 347, 691. 7: 215. 8: 218. 12: 246
fecum. G. 2: 188
felices. G. 1: 277. 4: 329. AE. 3: 493. 6: 669
felici. AE. 7: 599, 751
felicia. AE. 7: 725. 11: 196
felicitibus. G. 2: 81. AE. 3: 120. 7: 745. 11: 32. 12: 821
felicior. AE. 9: 772
felicit. O. 2: 127. AE. 6: 230
felicitus. G. 1: 54
felix. E. 7: 75. 5: 65. G. 1: 284, 345. 2: 490. AE. 1: 330. 3: 321, 480. 4: 657. 6: 784. 9: 337. 11: 159, 429
felle. AE. 8: 220. 12: 857
femine. AE. 10: 788
femur. AE. 10: 344, 857. 12: 926
fenestram. AE. 2: 482
fenestras. G. 4: 298. AE. 3: 152. 9: 534
fer. E. 8: 101. G. 4: 330. AE. 3: 462. 8: 60. 11: 370. 12: 13
fera. AE. 6: 49, 80. 9: 551. 10: 12
feraces. G. 2: 79. 4: 114
ferae. G. 1: 330. 2: 342. AE. 1: 308. 4: 152, 551
ferales. AE. 6: 216
ferali. AE. 4: 462
feram. G. 3: 22. 4: 442. AE. 2: 161. 4: 371. 7: 549. 9: 626. 11: 594
ferant. E. 6: 57. 8: 53. AE. 1: 59. N. II. 5: 605. 3: 7. 6: 198. 7: 99, 272. 8: 533. 10: 463, 840. 11: 330
feratam. E. 10: 52. O. 2: 471. 3: 242, 480. 4: 223, 406. AE. 3: 646. 6: 7, 179, 285. 7: 20, 404, 651. 9: 771
feras. E. 6: 27. G. 1: 139. 7: 478. 9: 591. 11: 686
feras. verb. AE. 3: 459. 4: 579
ferat. E. 3: 89. O. 1: 53. 3: 299, 395. AE. 1: 645. 2: 75. 3: 145. 4: 662. 6: 892. 9: 215. 10: 150. 11: 345, 708, 749
feratm. G. 2: 267. AE. 10: 20
ferax. O. 2: 222
ferre. G. 2: 203. AE. 3: 135. 5: 327, 835
ferrebam. AE. 2: 672. 3: 19. N. II. 5: 892. 9: 215. 10: 150. 11: 345, 708, 749
ferrebat. G. 1: 128. AE. 1: 503, 625. 2: 344. 3: 490. 5: 373. 6: 113, 241. 7: 492. 8: 103, 199. 229. 9: 597. 10: 548. 11: 99, 141, 341
ferrebatm. AE. 7: 62
feremus. E. 5: 52. G. 2: 394
ferendis. G. 2: 178
ferendo. AE. 5: 710
ferens. G. 1: 20. 2: 311. 4: 112. AE. 1: 679. 2: 175. 3: 195. 4: 11. 5: 11. 6: 809. 8: 85, 609. 10: 274. 11: 479, 747. 12: 924
ferent. E. 9: 29. AE. 6: 822. 10: 112. 11: 792
ferentem. G. 2: 56. AE. 2: 216. 9: 570, 628, 804
ferentes. G. 4: 145. AE. 1: 189. 2: 49. 3: 678. 4: 430. 11: 872. 12: 465
ferenti. AE. 2: 570. 3: 473. 12: 299
ferentis. AE. 2: 144. N. II. 5: 10: 797
feres. G. 3: 320. AE. 1: 259
feret. E. 4: 39. G. 3: 204. AE. 1: 463. 10: 560
feretm. AE. 7: 231. 12: 235
feri. E. 5: 28. id est, *equi*. AE. 2: 51. N. II. 5: Quomodo & infra, *ferum ceruorum* appellavit. Sed hic figuratus, quippe de ligneo & duratco equo Troiano.
feriant. E. 9: 43
ferimur. AE. 2: 725. 5: 628. 7: 594
ferimus. AE. 4: 218. 9: 236
ferinae. AE. 1: 215. N. de Numeris & Calibus.
ferino. AE. 11: 571
ferire. O. 3: 460
feris. AE. 5: 818. 10: 559. 12: 414
ferit. E. 9: 25. N. II. 5: G. 3: 500. AE. 1: 103, 115. 2: 488. 4: 580. 5: 140. 6: 251. 8: 25. 10: 154. N. II. 5: 315, 346, 349, 415. 11: 832. 12: 295, 304, 458, 511, 730
feritate. AE. 11: 568
ferunt. AE. 3: 290. 5: 778
fermento. G. 3: 380
fero. G. 2: 476. AE. 4: 703
feroces. G. 3: 179. AE. 1: 263. 7: 384, 724
feroci. AE. 12: 19
ferocia. AE. 1: 302
Feronia. AE. 7: 800. 8: 564. prope Teacracinam.
feror. G. 4: 497. AE. 2: 337, 655. 3: 11, 16, 78. 4: 110, 376. 10: 442, 631, 670
feros. G. 2: 36
ferum. AE. 4: 135. N. II. 5: 5: 277. 10: 610, 711. 12: 895
feratas. AE. 11: 714. vide *calce*.
feratas. AE. 5: 208
ferratis. O. 3: 399
ferratos. O. 3: 361. AE. 7: 622
ferre. E. 8: 9, 106. G. 2: 34, 109, 216. 3: 47, 184. 4: 10. AE. 1: 648. 2: 158, 456. 3: 542. 4: 270. 5: 60, 248, 307, 403. N. II. 5: 538. ib. 6: 464. 7: 155, 206, 628. 8: 498. 9: 56, 291, 514. 10: 77, 652. 11: 84. 12: 635
ferrea. E. 4: 8. G. 2: 44, 341, 501. AE. 3: 45. 6: 554, 626. 12: 664
ferret. AE. 6: 280. vid. in *avetis*.
ferres. E. 9: 22
ferret. G. 1: 321. 4: 504. AE. 7: 811. N. II. 5: 11: 779
ferrens. AE. 10: 745. 11: 601, 817. 12: 284, 309
ferri. G. 1: 143, 397. 3: 109. AE. 2: 333. 3: 465. 6: 142, 558. 7: 78, 461, 609. 8: 710. 9: 354. 10: 316, 482. 11: 232, 862, 900
ferro. G. 1: 50, 147, 292. 2: 301, 450. 3: 374, 453, 468, 489. AE. 1: 293, 313, 350, 355, 527. 2: 55, 463, 581, 614, 627, 671. 3: 222, 241. 4: 131, 547, 580, 601, 626, 663, 679. 5: 306, 405, 509, 557. 6: 148, 294, 361, 457, 553. 7: 525, 692. 8: 226, 402, 570, 701. 9: 137, 146, 331, 494, 526, 609, 620, 633, 678, 750. 10: 232, 372, 421, 479, 514, 546, 715. 11: 102, 135, 218, 255, 276, 307, 646. 12: 16, 100, 124, 165, 173, 186, 209, 282, 361, 489, 540, 695, 709
ferrugine. G. 1: 467. AE. 9: 582. 11: 772
ferruginea. AE. 6: 303
ferrugines. G. 4: 183
ferrum. G. 1: 58. 2: 220, 369, 504. 4: 175. AE. 2: 510. 4: 71. 5: 489, 6: 269, 290. 7: 694. 8: 386, 424, 658, 694. 9: 37, 410, 427, 701, 773. 10: 10, 396. 11: 637, 735, 748, 864, 894. 12: 50, 260, 278, 404, 578, 737, 774, 777, 950
ferri. E. 9: 51. G. 1: 408. 2: 60, 117, 126. AE. 1: 501. 3: 483. 4: 378, 438. 5: 219. 6: 295. N. II. 5: 675, 729, 900. 8: 310, 501. 9: 75. 10: 127, 665. 11: 752, 897. 12: 369, 866
ferre. G. 1: 11. AE. 2: 668. 3: 529. 4: 594. 8: 119. 9: 37. 10: 295, 678. 12: 573
fertilis. G. 2: 185, 191, 252. 4: 128, 142. 9: 136
fertis. AE. 8: 114
ferum. G. 1: 514. 3: 236. AE. 1: 15, 476. 2: 498, 511. 3: 40, 93. 5: 33, 215, 574, 588, 863. 6: 893. 7: 208. N. II. 5: 381, 735. 8: 549. 9: 82, 553. 11: 530, 678, 730. 12: 346, 478, 687, 855
feruentis. AE. 11: 194
fervere. G. 1: 456. AE. 4: 409, 567. 8: 677. 9: 693

fer

IN VIRGILIUM.

ferax. O. 2: 327. 4: 169. AE. I: 436.
4: 407
feruida. AE. 7: 24. 397. 12: 894
feruidus. O. 3: 107. AE. 8: 230. 9: 72.
350, 736. 10: 788. 12: 293, 325, 748,
911
feruas. E. 10: 25
ferum. AE. 7: 489. id est, cervum, si-
cut supra *feri* pro *equi*.
ferunt. E. 2: 46. O. 1: 185, 362, 511.
2: 441. 4: 17. 377. AE. 1: 702. 2: 230.
N. II. 5: 374. N. ibid. 3: 416. 4: 399.
5: 101, 557, 832, 843. 6: 82, 284, 400.
7: 765. 8: 180, 284, 288. 9: 133. 10:
189. 11: 91, 172, 227. N. ibid. 525.
12: 285, 361, 455, 586
feruntur. AE. 5: 157, 587. 7: 156, 673. 9:
121. 11: 906. 12: 575
fervere. AE. 10: 578
fervoribus. O. 3: 154
ferus. AE. 2: 326. N. II. 5: v. *ferus*.
Et. tr. 6: v. *ferus*, & *ferox*. 4: 466.
Fescenninus. AE. 7: 695. Fescennini op-
pium Falicorum: vulgo *Civita Ca-*
bellana.
fessa. E. 8: 85. AE. 4: 522. 7: 298. 8: 26
fessae. O. 4: 180
fessus. O. 4: 266. AE. 1: 168. 5: 29, 715
fessis. AE. 1: 178. 2: 109. 3: 176. 5: 327.
717. 8: 489, 607
fessis. E. 2: 10. 5: 46. AE. 3: 85, 145.
5: 615. 11: 335. 12: 593
fessus. O. 4: 190. AE. 2: 253. 3: 78, 511,
568. 5: 41, 845. 9: 814. 11: 913
fessum. AE. 2: 596. 3: 581, 710. 5: 463.
6: 503, 845
fessus. O. 4: 403. AE. 8: 232
festa. AE. 2: 249. 4: 459
festina. AE. 9: 488
festinant. AE. 6: 177. 7: 156
festinare. AE. 4: 575
festinate. AE. 2: 373
festinem. O. 4: 117
fessis. O. 1: 268
fessus. O. 2: 527. AE. 6: 70. N. II. 6: v.
faustum & festum.
fans. E. 8: 58
fibras. O. 1: 484. AE. 10: 176
fibris. O. 1: 120. 3: 490. AE. 6: 600
fibula. AE. 4: 139. 5: 313. 7: 815. 12: 274
fibula. AE. 4: 188
fibula. O. 2: 45. N. II. 5: AE. 2: 107
fibula. AE. 9: 602
fida. AE. 2: 23, 377, 400. 3: 112. 5: 24.
11: 821. 12: 271
fidem. AE. 5: 547
fide. DOM. AE. 7: 235
fidelis. AE. 9: 707
fidem. O. 4: 213. AE. 2: 161, 541. 5:
604. 8: 150. 10: 71, 792. 11: 511
Fidenam. AE. 6: 773. vide in *Bola*.
fidens. AE. 2: 61. 5: 398. 10: 181, 345.
11: 351, 370. 12: 789
fidem. O. 3: 31
fidere. AE. 2: 402. 5: 800. 7: 290. 9: 378
Fides. AE. 1: 292. N. II. 5:
fidens. DOM. AE. 2: 143, 309, 3: 69, 375,
434. 4: 12, 373, 552, 597. 6: 346, 459,
878. 7: 365. 9: 79, 260, 280, 11: 55
fideli. DOM. AE. 5: 468. 7: 121

fidibus. AE. 6: 120
fidis. verb. AE. 11: 706
fidissima. AE. 2: 281. 12: 659
fidit. AE. 5: 69
fidite. AE. 10: 372
fido. AE. 7: 640
fiducia. AE. 1: 132. 2: 75, 162. 8: 395.
9: 126, 142, 188. 10: 152, 276. 11: 502
fidum. AE. 1: 113. 6: 524. 10: 332
fidus. AE. 1: 188. 6: 158. 8: 521, 586. 9:
307, 648. 12: 384
fiere. AE. 3: 473
fiere. E. 5: 41. 8: 97. AE. 4: 116. 8:
402. 12: 824
fiest. O. 4: 407
figat. O. 4: 115
figere. E. 2: 29. O. 1: 308. AE. 10: 343,
701. 12: 768
figet. AE. 1: 687
figi nomina. sc. *truncis*. AE. 11: 84
figit. AE. 5: 516. 6: 159, 636. 10: 382, 778,
883. 11: 691. 12: 70
figite. AE. 3: 250. 9: 493. 10: 104
figo. AE. 3: 287
figunt. AE. 1: 212. 2: 490
figuram. AE. 6: 449. 12: 862
figuras. AE. 10: 641
fila. AE. 10: 815
fila. AE. 7: 11, 52. 8: 383. 12: 605
filicem. O. 3: 297
filius. AE. 1: 325, 751. 6: 864. 7: 50,
649, 736, 781. 8: 104, 466. 9: 93, 581.
10: 194, 199. 11: 700
filio. AE. 6: 30
fimo. O. 1: 80. 2: 347. AE. 5: 333, 358
findit. O. 2: 353. AE. 6: 540
findite. AE. 6: 540. 10: 295
finditur. O. 2: 79
fine. O. 4: 116. AE. 1: 279. 2: 771. 3:
718. 5: 225
finem. AE. 1: 199, 241. 2: 619. 3: 145.
4: 480, 639. 5: 328, 463. 6: 76. 7:
118. 9: 98. 10: 106
finis. E. 1: 3, 68. AE. 1: 339. 564, 570.
3: 440. 5: 82, 630. 6: 345. 7: 149, 334.
8: 159, 602. 11: 317, 324, 588
finge. AE. 4: 214, 338. 7: 438. 8: 365
fingens. AE. 4: 148
fingere. O. 4: 179. AE. 8: 42, 634
fingeret. AE. 2: 80. N. II. 5:
fingis. AE. 11: 364
finis. O. 2: 407. AE. 6: 80. 11: 406.
N. II. 5:
fingo. AE. 3: 18
fingunt. E. 7: 108. O. 4: 57
finibus. E. 1: 62. O. 1: 493. AE. 1: 300,
620. 4: 211, 616. 5: 139. 7: 469. 10: 719
finire. AE. 11: 116. 12: 880
finis. AE. 1: 223. 2: 554. 5: 384. 10:
116. N. II. 4: 582. 12: 793
finitimas. AE. 7: 549
finitimus. AE. 6: 378
finitimo. AE. 8: 569
finitimos. AE. 5: 106. 11: 206
finiterat. AE. 8: 726
finxit. AE. 2: 80
firma. verb. AE. 2: 691
firma. adjct. AE. 2: 481. 12: 317
firmandum. AE. 12: 212
firmani. O. 4: 386

firmiter. AE. 9: 788
firmitas. O. 3: 209. AE. 3: 611, 659
firmitas. E. 4: 37
firmiter. AE. 11: 330, 466. 12: 188
firmitas. AE. 8: 78
firmitissima. O. 2: 97
firma. AE. 6: 261
fiscellam. E. 10: 71
fiscina. O. 1: 266
fissile. O. 1: 144. AE. 6: 181
fissula. E. 2: 37. 3: 22, 25. 7: 24, 8: 33.
10: 34. AE. 3: 661
fit. O. 2: 76. 4: 79, 188. AE. 1: 725.
2: 209, 494. 5: 620. 6: 220. 7: 351,
352, 419. 8: 280. 9: 185, 752. 10: 153,
380. 11: 298
fina. AE. 4: 495. 7: 291
fixam. AE. 5: 518. 12: 773
fixit. AE. 6: 802
fixi. AE. 9: 408
fixit. AE. 1: 248. 4: 70. 5: 544. 6: 622.
7: 457
fixo. AE. 9: 413, 701. 12: 537
fixos. AE. 1: 482. 6: 469
fixum. AE. 4: 15. 12: 7
fixus. AE. 2: 650. 11: 507
flabra. O. 2: 293
flabris. O. 3: 199
flabella. O. 2: 299
flagello. AE. 5: 579. 6: 570. 7: 731. 8:
703
flagitat. AE. 2: 124
flagrans. AE. 12: 167
flagrante. AE. 11: 225
flavrantem. AE. 2: 685. 7: 397
flavrantis. AE. 1: 710. 12: 65
flavrantis. O. 1: 331. AE. 9: 72
flavrantibus. AE. 12: 171
flamina. AE. 5: 832. 10: 97
flamine. AE. 4: 241
flamma. O. 3: 271, 560. 4: 385. AE. 1:
673. 2: 304, 431, 684. 4: 66. 6: 226,
300. 7: 74, 462. 8: 694. 10: 232, 270
flammam. O. 4: 409. AE. 2: 173, 587,
600, 633, 759. 4: 23, 640, 670. 5: 680.
6: 6, 300
flammam. AE. 1: 176. 2: 632. 3: 580. 5:
689. 6: 518. 7: 356. 8: 389. 9: 536. 11:
199. 12: 214
flammanitia. O. 3: 433
flammarum. O. 1: 367, 473. AE. 3: 574.
11: 144
flammis. AE. 1: 44, 213. 2: 256, 337,
478. 4: 594. 6: 110, 586. 8: 282, 620,
680. 10: 409, 520. 11: 82
flammato. AE. 1: 50
flammis. AE. 7: 448
flammis. E. 8: 105. O. 1: 85. 2: 308. AE.
1: 179, 679, 704. 727. 2: 37, 289. 4: 567,
605. 607. 5: 4, 526, 752. 6: 218, 253,
288, 550. 7: 787. 8: 432. 9: 160. 10: 74,
119. 12: 300, 573, 672, 811
flantibus. O. 2: 339. AE. 4: 442
flatu. O. 3: 111
flatus. AE. 7: 28. 11: 346. 911
flava. O. 1: 73, 96. 4: 339. AE. 5: 309
flavorem. AE. 10: 324
flaventes. O. 3: 350. AE. 4: 590
flaventia. O. 4: 126
flaventibus. AE. 7: 721

INDEX ERYTHRAEI

- flavescent.* E. 4: 28
Flavinia arva. E. 7: 696. *quae sunt sub*
monte Soractis.
flavis. G. 1: 316
flavo. AE. 1: 592. 9: 816
flavus. AE. 4: 559. 12: 605
flavum. G. 4: 352. 4: 698
flavus. G. 7: 31
flabant. E. 5: 21. AE. 5: 614. 6: 213
flabat. AE. 12: 55
flabat. AE. 12: 658
flece. AE. 5: 28. 6: 788
flecentes. AE. 9: 372
fletere. G. 2: 357. AE. 7: 35. 312. 8:
 384. 9: 606. 10: 35. 12: 940
flesteris. AE. 2: 689
flester. G. 4: 399
flelli. AE. 6: 376
flellit. AE. 1: 156. 6: 804. 10: 577. 12: 471
flellitur. AE. 12: 46
flectum. AE. 7: 632
flendo. AE. 6: 539
flens. AE. 2: 279
flent. AE. 11: 454
flentes. AE. 5: 615. 6: 177. 427. 9: 451.
 10: 842
flerunt. G. 4: 461
flet. G. 4: 514
flet. AE. 6: 481
fletibus. AE. 4: 439
fletu. G. 4: 505. AE. 3: 599. 4: 369. 6:
 699. 9: 498
fletum. AE. 4: 463. 6: 699. 9: 498
fletus. G. 4: 375. AE. 2: 271. 3: 345. 4:
 437. 5: 765
flevere. E. 10: 13. AE. 7: 760
flevunt. E. 10: 15
flevisse. G. 4: 509
flevissim. AE. 8: 380
flevit. E. 3: 78
fleva. G. 1: 169
flevore. G. 4: 516. AE. 4: 35
flevi. G. 4: 123
flevibus. G. 3: 14
flevilis. AE. 5: 559
flevit. G. 2: 496. AE. 4: 369
flevos. AE. 5: 500
flevu. G. 1: 244. N. II. 4
flevus. sc. Tyberis. AE. 8: 95
flidm. AE. 9: 667
flere. G. 2: 72. 4: 142. AE. 7: 162. 8:
 160. 12: 413
flora. AE. 1: 430
florat. E. 8: 53. G. 4: 32
florem. E. 1: 55. 2: 48. G. 1: 188. AE.
 11: 68
florantem. E. 1: 79. 2: 64. G. 4: 564. AE.
 8: 481
florantes. E. 7: 4. 10: 25. G. 3: 126. AE.
 7: 804. 11: 433
florientia. AE. 4: 202
florientibus. E. 9: 19
flores. E. 3: 92. 107. 4: 23. 9: 41. G. 4:
 54. AE. 5: 79. 6: 884
flort. G. 2: 6
floribus. E. 2: 58. 6: 68. G. 4: 11. 39,
 109. 250. AE. 1: 694. 6: 708
floruit. AE. 7: 744
florum. G. 4: 205
flor. G. 2: 134. 4: 271. AE. 8: 500. 9: 435
fluant. E. 3: 89
fluatibus. G. 2: 160. 4: 429. AE. 1: 109,
 129. 333. 756. 4: 628. 5: 126. 239. 7:
 213. 10: 683
fluat. E. 5: 83. G. 4: 195. AE. 1: 106,
 535. 584. 3: 270. 533. 554. 7: 810.
 8: 672. 10: 687
fluat. G. 2: 281. AE. 4: 532. 564. 8:
 19. 10: 680. 12: 486. 527
fluat. AE. 1: 103. 10: 207
fluat. E. 9: 43. 10: 4. G. 2: 108. 3:
 200. 237. 542. AE. 1: 66. 86. 103,
 107. 116. 135. 2: 206. 3: 422. 605. 662,
 665. 671. 5: 2. 182. 238. 776. 848. 6:
 362. 7: 528. 718. 8: 677. 10: 207. 222,
 304. 12: 366. 831
fluas. AE. 5: 179. 11: 828
fluata. G. 4: 569. AE. 4: 143. 6: 327. 12: 35
fluat. G. 3: 28. AE. 4: 147
fluat. G. 2: 190. 370. AE. 1: 320. 8: 487
fluat. E. 8: 101
fluat. AE. 3: 626. 9: 472
fluere. G. 2: 100. AE. 2: 169
fluidum. AE. 3: 663
fluidus. G. 3: 484
fluit. G. 3: 524. AE. 2: 782. 5: 200. 8:
 445. 12: 444
fluitantem. AE. 5: 867
fluitantia. AE. 10: 306
Flumen Hymellae. AE. 7: 714. dixit ut
dem i atavi, & urbem Buthroti. 9: 414. 814
Flumen. AE. 9: 414. 814. Unumque de
 sanguine proficiente ex valvace mo-
 rientis.
flumina. E. 1: 52. 5: 21. 25. 84. 6: 64.
 7: 52. 56. 8: 4. 91. 40. 10: 18. G. 1: 310,
 326. 2: 11. 157. 486. 3: 18. 144. 180,
 213. 254. 270. 310. 530. 543. 7: 54.
 278. 360. 366. 383. 427. 457. AE. 4:
 250. 5: 684. 6: 8. 298. 369. 388. 711. 7:
 138. 8: 713. 9: 104. 585. 603. 679. 10:
 113. 11: 659. 12: 331. 518
flumine. E. 3: 96. G. 1: 201. 2: 147. 199.
 3: 360. 4: 288. 527. AE. 1: 465. 2:
 305. 719. 5: 38. 7: 430. 663. 8: 57. 62,
 69. 72. 610. 9: 31. 11: 449. 495. 12: 749
fluminibus. G. 2: 110. AE. 11: 273. 12: 139
fluminis. G. 1: 245. 4: 333. AE. 3: 389.
 6: 714. 7: 33. 201. 10: 833
fluviali. AE. 4: 635
fluvialibus. AE. 9: 70
fluvialis. G. 2: 414
fluvii. G. 1: 136. AE. 1: 607. 3: 702
fluvii. E. 7: 66. G. 3: 445. AE. 4: 489
fluvio. G. 1: 272. AE. 6: 384. 7: 30. 36,
 494. 8: 31. 93. 11: 565. 12: 256. 886
Fluviorum rex Erydanus. G. 1: 482. Nym-
 pha decus. AE. 12: 142
Fluvio anapaestus, confans duabus bre-
 vibus & longa. Praetulit autem ana-
 paestum dactylo contrarium, veluti
 ad exprimendum fluvii impetum ma-
 gis accommodatum. Quem pedem,
 quali profuentis aquae cursum imi-
 tantem, syllabae natura in ipsa fluvio-
 rum dictione opportune quodam modo
 ingenuisse visa est.
fluvios. E. 5: 76. G. 3: 77. 126. 142,
 301. 396. AE. 12: 181
fluvium. G. 1: 106. 4: 422. AE. 6: 415. 749.
 7: 151. 8: 86. 125. 331. 651. 9: 790. 826.
fluvius. AE. 8: 66. 77
fluvius. AE. 11: 236
fluvius. AE. 10: 88
fluvius. G. 2: 166. N. II. 5.
foet. G. 1: 175. 3: 378. AE. 3: 178. 5:
 660. 7: 680. 11: 212
foet. G. 4: 48
foet. AE. 3: 134. 9: 75. 12: 118. 285
foetum. E. 5: 70
foetus. E. 7: 49
foedere. G. 1: 183. 4: 43. N. II. 5. v.
 fovere, procul dubio fovere legit.
foederet. AE. 6: 881
foedit. G. 2: 408
foecnd. G. 1: 67. AE. 6: 598
foecndae. G. 2: 446
foecndat. G. 4: 291
foecndis. G. 2: 325
foecndum. AE. 7: 338
foeda. AE. 3: 244. 4: 195. 7: 619. N. II. 5.
foedam. G. 1: 323
foedans. AE. 4: 673. 11: 86. 12: 871
foedant. AE. 3: 227
foedantem. AE. 2: 502
foedare. AE. 2: 55. 3: 241. 12: 99
foedati. AE. 2: 539
foedati. AE. 7: 575
foedavit. AE. 2: 286
foede. AE. 5: 794. 10: 498
foedera. G. 1: 60. 4: 493. AE. 4: 112,
 339. 624. 7: 546. 8: 56. 540. 641. 10:
 91. 902. 11: 129. 164. 292. 330. 12:
 151. 191. 200. 202. 212. 316. 582. 633,
 658. 822
foedere. G. 4: 158. AE. 1: 62. 4: 520. 8:
 169. 10: 105. 11: 356. 12: 109. 286
foederis. AE. 11: 321. 12: 496
foedissima. AE. 3: 216
foedissime. AE. 11: 392
foedus. AE. 5: 496. 10: 15. 154. 12: 13,
 158. 242. 290. 314. 573. 695
foemina. G. 3: 216. AE. 1: 364. 4: 95. 211,
 570. 5: 6. 6: 448. 8: 408. 11: 705. 734
foeminae. AE. 2: 584. 11: 693. 12: 53
foemineae. AE. 7: 345
foemineas. AE. 7: 806
foemineis. AE. 2: 488
foemineo. AE. 4: 667. 9: 477. 11: 782
foemineum. AE. 9: 142. 11: 878
foemilia. G. 3: 321
foetae. AE. 1: 51. N. II. 5. 2: 238. N. II. 5.
foetae. G. 3: 176. N. II. 5.
foetam. AE. 8: 630. N. II. 5. Foet-
 um, inquit, onere levatum. Vir-
 gil. lib. 9. *Fecerat & viridi foetum Ma-*
vortis in antro. Ita corrupte habent
 Noniani codices. Tu itaque emendare
 legas: Virgil. lib. 8. *Et viridi foetum*
Mavortis in antro Procuvisse lapam.
 Quod si etiam, ubi Nonius *Foetum*,
 onere levatum ait: *Foetum*, partem leva-
 tam dicas, id quidem, meo iudicio,
 rectius habebit.
foetas. E. 1: 50
foetibus. G. 1: 82
foetis. G. 4: 139
foeto. E. 3: 83
foetus. G. 2: 69. 390. 429. 517. AE. 6:
 207. 8: 82
 fuc-

foetum. AE. 12: 270
foetura. E. 7: 36. N. II. 4. v. *foetus*.
foeturae habilis. sc. *bov.* G. 3: 62. N.
ibid.
foetus. E. 1: 22. 3: 30. G. 11: 55, 75,
 189, 195. *scilicet fabae*. Vide *grandior*.
 2: 56, 196. N. II. 4: 327, 442, 731.
 4: 163, 199, 231, 512. AE. 1: 432. 3:
 391. 6: 141. 8: 44
folia. G. 2: 133. AE. 6: 320
foliis. E. 5: 31, 40. G. 11: 131, 296, 413.
 2: 121, 314. 3: 21. 4: 200, 274, 473.
 AE. 1: 175. 3: 444, 445. 5: 774. 6:
 74, 137, 284. 8: 277, 368. 12: 413, 766
foliorum. G. 1: 191
folibus. G. 4: 171. AE. 8: 449
fontes. AE. 1: 176
fonte. E. 3: 97. 6: 43. AE. 7: 84, 489.
 8: 75
fontem. G. 4: 32. AE. 1: 244. 12: 119
fontes. E. 1: 42, 53. 7: 45. 9: 20. 10:
 42. G. 2: 175, 200. 3: 499, 529. 4:
 18, 376. AE. 7: 517. 12: 181
fontibus. E. 2: 59. 5: 40. G. 2: 243. 3:
 131. 428. AE. 2: 686
fontis. AE. 4: 512. 7: 150, 242. 12: 816
foras. E. 8: 101
forcipe. G. 4: 175. AE. 8: 453. 12: 404
fore. AE. 1: 235, 444. 4: 229. 6: 345,
 526. 7: 79. 9: 232. 10: 457
forent. G. 1: 260. AE. 2: 439. 8: 209
fores. AE. 2: 450, 453. 6: 47. 8: 130
fores. AE. 3: 417. 5: 398. 10: 328, 614.
 11: 586
foribus. G. 2: 461. 3: 26. 4: 247, 280.
 AE. 1: 449, 505. 6: 20, 286, 634. 8:
 196, 262. 11: 36
forma. G. 3: 52. AE. 11: 72, 496. 3: 591.
 4: 556. 5: 295, 570. 6: 289, 615, 861.
 7: 483. 8: 208. 9: 646. 10: 435. 11:
 70. 12: 275
formabat. AE. 9: 80
formabis. G. 3: 163
formae. AE. 1: 27. 6: 277, 293. 7: 18,
 473. 8: 393. 10: 188
formam. G. 1: 170. 2: 450. AE. 9: 101.
 12: 224
formas. E. 6: 36. G. 4: 411. AE. 6: 626
formica. G. 1: 186, 380
formicae. AE. 4: 402
formidatus. AE. 3: 275
formidat. E. 4: 14. G. 3: 372. 4: 357, 468.
 AE. 2: 76, 384, 400. 3: 30, 47, 259, 612.
 6: 290. 7: 442, 453, 608. 9: 169, 796.
 10: 631. 11: 407. 12: 750, 776, 867
formidat. AE. 12: 335
formosa. G. 3: 219
formosae. E. 7: 62
formosam. E. 1: 5
formose. E. 2: 17, 45. 3: 79. 7: 67
formosi. E. 5: 44
formosior. E. 5: 44. 7: 38
formosissimus. E. 3: 57
formosum. E. 2: 1. 5: 86, 90
formosus. E. 4: 57. 7: 55. 10: 18
formae. AE. 8: 446
formidat. G. 1: 472. 4: 263. AE. 7:
 636. 8: 421
formica. AE. 6: 632. 10: 806
fore. AE. 8: 362

foras. G. 4: 250. AE. 4: 605. 6: 412
fors. AE. 2: 94, 139. 5: 232. 6: 537. 7:
 554. 8: 476. 10: 458. 11: 50. 12: 41,
 183, 714
forsem. AE. 1: 203. 4: 19. 12: 153
forstam. E. 6: 58. G. 2: 288. 4: 218.
 AE. 2: 506
fortasse. AE. 10: 548
fortasse. AE. 10: 558
forte. E. 3: 29. 6: 57. 7: 1. G. 1: 202. 4:
 28. AE. 1: 151, 322, 362, 375, 377.
 2: 81, 136, 342, 756. 3: 22, 301. 5:
 291, 329, 486. 6: 171, 190, 349, 682. 7:
 112, 494, 509. 8: 102. 9: 3, 325, 437,
 638. 10: 653, 724. 11: 456, 552, 768.
 12: 206, 270, 488, 766, 897
fortem. AE. 1: 222. N. II. 5: 510, 612.
 4: 288. 9: 591. 10: 562. 12: 513, 561.
 Subiecta ubique (que) particula enclitica,
 quod dignum notatu.
fortes. G. 1: 65. 2: 296. 3: 50, 121, 288.
 AE. 7: 151
forti. AE. 4: 11. 5: 808. 10: 238. 11: 902,
 705
fortia. G. 2: 48. AE. 1: 101, 642. 8:
 150, 509, 539. 10: 369. 12: 328
fortibus. G. 2: 83. AE. 9: 281, 364. 10: 735
fortis. G. 2: 533. 3: 62. AE. 2: 120,
 579. 12: 127, 550
fortissime. AE. 2: 348. 5: 729
fortissime. AE. 1: 96. 5: 389. 8: 154,
 513. 10: 185, 865. 12: 538
fortissimus. AE. 6: 169. 7: 752
fortuna. G. 3: 452. 4: 209. AE. 1: 240,
 454, 517, 628. 2: 79, 350, 389, 387,
 656. 3: 16, 53, 318, 493, 609, 619. 4:
 109, 434, 603, 653. 5: 22, 356, 604,
 625, 710. 6: 62, 96, 533, 615. 7: 413,
 559. 8: 15, 127, 334, 578. 9: 41, 214,
 240, 260, 282, 723. 10: 43, 49, 107, 284,
 435. 11: 43, 108, 128, 253, 345, 413,
 427, 761. 12: 147, 405, 593, 637, 677,
 694
fortunae. AE. 7: 243. 11: 180
fortunam. AE. 10: 112, 422. 12: 436, 920
fortunae. AE. 6: 983
fortunata. G. 4: 287
fortunatae. AE. 11: 252
fortunatam. E. 6: 45
fortunate. E. 1: 47, 52. 5: 49
fortunati. AE. 1: 437. 9: 446
fortunatorem. AE. 6: 639
fortunatos. G. 2: 458
fortunatus. G. 2: 493. AE. 11: 416
Forulos. AE. 7: 714. *Foruli in Sabiniis*,
locus alper.
forum. G. 2: 502. AE. 5: 758
fossa. AE. 7: 157
fossae. G. 1: 326. AE. 10: 24. 11: 381
fossarum. AE. 9: 143
fossas. AE. 9: 314, 470, 506, 567. 11: 888
fossus. G. 1: 372. AE. 10: 236
fossor. G. 2: 264
foiam. AE. 1: 692
fove. G. 4: 230
fovebat. AE. 4: 686
fovebit. AE. 1: 281
foveis. G. 3: 3, 558
foveus. AE. 4: 218
foveus. G. 4: 46

fovere. G. 2: 135. 4: 56. N. II. 5:
fovere. G. 4: 43. AE. 4: 193. 9: 57. N.
 II. 5:
fovet. E. 3: 4. AE. 1: 18, 718. N. II. 5:
 8: 388. 10: 838
fovi. AE. 10: 93
fovis. G. 3: 420. N. II. 5: AE. 12: 420
fralla. E. 9: 9. AE. 10: 291
fralla. AE. 2: 170. 3: 53
frallas. G. 4: 240. AE. 3: 556
fralli. AE. 2: 13
frallis. G. 3: 161. AE. 5: 222
frallos. G. 4: 72. AE. 5: 209
fraga. E. 3: 92
fragiles. E. 8: 40, 82. G. 1: 76
fragili. E. 5: 85. G. 1: 317
fragmenta. G. 4: 304
fragmina. AE. 10: 306. 12: 741. *frag-*
mina, sc. *mucronis*. *Fragmina* autem
 ea forma, qua infra *Fundamina*.
fragmine. AE. 9: 569. 10: 698
fragor. G. 1: 358. 4: 493. AE. 1: 154,
 8: 327. 13: 214. 12: 724
fragore. AE. 2: 692. 7: 587, 677. 9: 542
fragore. AE. 7: 566
fragrantia thymo malla redolens. G. 4:
 169. AE. 1: 436. *Diomedes*, ubi i-
 diomata *caelum* persequitur, tradit
fragrantia thymo regere, non autem
 ad *redolens* referri. Vide *redolens*.
frange. AE. 11: 484
frangenda. G. 2: 400
frangetur. G. 4: 400
frangere. AE. 1: 179. 10: 297
frangeret. AE. 3: 625
frangimur. AE. 7: 594
frangit. G. 1: 94. AE. 12: 8
frangite. G. 1: 267
frangitur. AE. 1: 161. 9: 413. 12: 732
frangunt. G. 2: 441
franguntur. AE. 1: 104
frater. G. 2: 533. AE. 1: 667. 4: 325. 5:
 495. 10: 338, 576, 595, 600. 12: 883
fraternae. G. 3: 518. AE. 4: 25. 5: 24
fraternae. AE. 9: 736
fraterni. AE. 5: 630
fratre. AE. 1: 292. 4: 656. 10: 129. 11:
 465, 604
fratrum. AE. 1: 130. 5: 514. 6: 121. 10:
 338, 403, 600. 12: 157, 509
fratres. G. 1: 280. 2: 496. AE. 3: 678. 6:
 608. 7: 335, 670. 9: 695. 12: 277, 526
fratri. AE. 12: 785, 813, 881
fratris. G. 1: 396. AE. 7: 671. 9: 104,
 10: 113, 342. 12: 636, 844
fratrum. G. 2: 510. AE. 10: 328. 12: 270
frande. AE. 4: 675. 5: 851. 9: 387
frandem. G. 1: 465. AE. 10: 72
frandi. AE. 11: 522
frandis. E. 4: 31. AE. 7: 552
frando. AE. 4: 355
frans. AE. 6: 609. 9: 428. 11: 717
fraxineae. AE. 6: 181
fraxineas. G. 2: 359
fraxinus. E. 7: 65. 68. G. 2: 66. AE.
 11: 136
fregere. G. 2: 72
fregisti. E. 3: 13
fremebant. AE. 1: 559. 5: 385. 6: 175.
 8: 717. 10: 96. 11: 132

INDEX ERYTHRAEI

frementis. AE. 7: 389, 787. 12: 398
frementem. O. 1: 12. AE. 4: 229. 9:
 703. 10: 572. 12: 371
frementes. AE. 7: 638. 11: 609. 12: 82
frementii. AE. 12: 535
fremit. AE. 1: 296
fremit. AE. 5: 555. 7: 460. 9: 60, 341.
 11: 453, 496, 599. 12: 8, 702
fremitu. O. 2: 160. 4: 216. AE. 5: 148,
 338. 9: 54.
fremitum. AE. 5: 152
fremitus. AE. 2: 338. 11: 607
fremor. AE. 11: 297
fremunt. AE. 1: 56. 4: 146, 668. 5: 19.
 7: 590. 8: 497. 9: 637. 10: 98. 11:
 299. 12: 922
freno. O. 3: 115, 252. AE. 3: 542. 4:
 135. 5: 818. 6: 100. 8: 168. N. II. 4:
 10: 253. 11: 195
frenare. AE. 1: 523
frenaret. G. 4: 136
frenat. AE. 1: 54
frenatis. AE. 5: 554
frendens. O. 4: 452
frenis. AE. 11: 719, 889. 12: 372
frenos. O. 3: 184. N. II. 4.
frenum. AE. 12: 568
frequent. G. 1: 99. 2: 185
frequentant. AE. 6: 478
frequentes. O. 3: 394. 4: 216. AE. 1:
 707. 6: 486. 10: 506
frequentii. G. 2: 51
frequentibus. AE. 10: 692
freta. E. 1: 61. O. 1: 356. 2: 503. 3:
 260. AE. 1: 557, 607. 2: 312. 3: 127.
 N. II. 4. 5: 141, 627, 791. 10: 147, 210
fretii. particip. AE. 9: 676. 11: 787
fretis. O. 1: 327, 386. 2: 164
fretus. AE. 4: 245. 5: 430. 6: 120. 8: 143
fretat. O. 3: 256
frigens. AE. 5: 396
frigentis. AE. 6: 219. N. II. 3: verb.
 friget.
frigida. E. 5: 25. 8: 14. O. 1: 336. 2:
 469. 3: 298, 324. 4: 104, 506, 525. AE.
 2: 472. 4: 385. 7: 715. 11: 338. N. II. 5:
 818, 828
frigidus. E. 3: 93. 8: 71. N. II. 5. O.
 1: 259. 2: 404, 484. 3: 97, 303, 336,
 441, 501. 4: 261. AE. 3: 29. 6: 311.
 9: 415. N. II. 5. 10: 452
frigora. E. 2: 8. 7: 51. 10: 47, 48, 57.
 O. 1: 48, 372. 2: 113, 321, 376. 3: 356
frigore. E. 5: 22. 7: 6. G. 3: 279. 4: 35,
 135, 259. AE. 1: 92. 6: 205, 309. 12:
 905, 951
frigoribus. E. 10: 65. O. 1: 300
frigus. E. 1: 53. 5: 70. O. 1: 93. 2: 256.
 N. II. 5: 344. N. II. ibid.
frondater. E. 1: 57
fronde. E. 1: 81. 10: 30. G. 2: 13, 401.
 AE. 2: 249. 4: 148, 459, 506. 5: 134.
 6: 206. 7: 751. 8: 274. 12: 207
frondea. G. 4: 61. AE. 1: 191
frondem. G. 2: 435. AE. 5: 661
frondens. E. 3: 57
frondentes. AE. 7: 67
frondente. AE. 4: 399
frondenti. AE. 5: 129. 7: 135
frondentia. O. 3: 300

IN VIRGILIUM.

654. 7: 51, 171, 413, 482, 537, 650. 8: 193. 9: 86, 180, 381, 648. 10: 43, 60, 90, 400, 564, 879. 11: 32, 313, 849. 12: 933
- fulcis*. AE. 4: 247
- fulcra*. AE. 6: 604
- fulgebat*. AE. 7: 26. 10: 171. 11: 490, 769
- fulgens*. AE. 10: 869
- fulgens*. AE. 5: 562. 7: 526. 8: 684
- fulgentem*. AE. 10: 475. 11: 854. 12: 358
- fulgentes*. AE. 8: 593
- fulgenti*. AE. 9: 614. 10: 414
- fulgentia*. AE. 6: 490. 8: 92. 11: 6. 12: 163
- fulgentibus*. AE. 2: 749. 6: 217, 861. 10: 550. 11: 188, 202. 12: 275
- fulgentis*. AE. 10: 589
- fulgere*. AE. 6: 826
- Probus in Artibus, longam hic pro brevi positam notat: sicut alibi, *Aurum effulgere*. Nam sine dubio; huius verbi secunda est conjugatio, quae debet produci. Neque id, ut quidam putant, ea omnino ratione factum est, qua in verbo *fervere*, penult. syllaba semper 'quinquies enim legitur' apud Poetam corripitur. Quoniam antiqui hanc dictionem tertiae conjugationis magis quam secundae esse voluerunt: ut Lucilius, *Fervit nunc, fervet ad annum*, & Terent. in Adelphi. *Dum fervit maxime*. Huic adde quae plurima Marcellus lib. de mutatis conjugat. disputat super verbo *fervit*.
- fulgor*. AE. 5: 88. N. II. 6. v. fulmen, fulgur, & fulguritum. 8: 524. 11: 70
- fulgore*. G. 4: 98
- fulgores*. AE. 8: 421
- fulgura*. G. 1: 488. AE. 9: 733
- fulicae*. G. 1: 363
- fuligine*. E. 7: 50
- fulmen*. AE. 6: 590. 8: 427
- fulmina*. G. 1: 349. N. II. 6. v. fulmen, fulgur, & fulguritum. 4: 170. AE. 4: 208. 6: 842. 10: 567
- fulminat*. G. 1: 370. 4: 561. AE. 12: 654
- fulmine*. G. 1: 283. AE. 1: 230. 3: 578. 4: 25. 5: 691. 6: 581. 7: 773. 12: 200, 922
- fulminem*. AE. 4: 580. 9: 442
- fulminens*. AE. 9: 812
- fulminis*. AE. 2: 649. 5: 319. 9: 706. 10: 177. 11: 616
- fulgere*. AE. 4: 167
- fulscent*. AE. 12: 942
- fulvos*. AE. 8: 227
- fulvum*. AE. 11: 39
- fulvus*. E. 6: 53
- fulva*. G. 4: 408. AE. 4: 261. 5: 374. 6: 643. 8: 552. 11: 642, 751. 12: 276, 741, 792
- fulvae*. G. 3: 110
- fulvi*. AE. 2: 722
- fulvis*. G. 3: 383
- fulvo*. AE. 1: 275. 7: 76. 11: 776
- fulvos*. AE. 7: 688
- fulvum*. AE. 4: 159. 7: 279. 10: 134, 562
- fulvus*. AE. 12: 247
- fumabat*. AE. 8: 106
- fumans*. G. 3: 515
- fumant*. E. 1: 44, 83. AE. 2: 698
- fumantem*. AE. 3: 573
- fumantes*. AE. 7: 457. 11: 908. 12: 338
- fumania*. G. 2: 194, 542. AE. 10: 45. 12: 569
- fumantibus*. AE. 8: 417
- fumat*. AE. 3: 3
- Pro *fumavit*, circumflexa ultima syllaba ex Probi sententia, Servio etiam reclamante. Sic & in 9. *Sedemque petit Enandri*, pro *petivit*. Cominianus tamen apud Fl. Sospitrum libro 4. affirmat soloecismum esse per tempus.
- fumica*. AE. 6: 593
- fumida*. AE. 7: 76. 9: 75
- fumidus*. AE. 7: 465
- fumiferam*. AE. 8: 255
- fumiferos*. AE. 9: 522
- fumo*. AE. 3: 582. 12: 588
- fumos*. G. 2: 217. 4: 230
- fumosis*. G. 2: 242
- fumum*. AE. 2: 609. 3: 206. 5: 682. 8: 252
- fumus*. G. 1: 175. 4: 499. AE. 5: 740. 8: 258. 9: 239. 12: 592
- funalia*. AE. 1: 727
- funia*. nom. G. 1: 141
- fundabat*. AE. 6: 4
- fundabit*. AE. 6: 811
- fundae*. G. 1: 309
- fundam*. nomen. AE. 9: 586. 11: 579
- fundam*. ver. E. 5: 71. AE. 5: 238
- fundamenta*. AE. 1: 428. 2: 611. 4: 266
- fundamina*. G. 4: 161
- fundantem*. AE. 4: 260
- fundasse*. AE. 7: 410
- fundat*. AE. 1: 193. N. II. 5.
- fundata*. AE. 8: 478
- fundator*. AE. 7: 678
- fundatur*. AE. 5: 760
- fundebat*. AE. 3: 152, 344. N. II. 5: 98. 8: 584
- fundens*. AE. 6: 254. 7: 792
- fundent*. E. 4: 23. N. II. 5.
- fundere*. AE. 2: 683
- fundet*. E. 4: 20. AE. 12: 207
- fundimur circum*. AE. 3: 635. Sic & *Fusis circum*. Alibi tamen coeuntibus dictionibus *circumfundimur*, *circumfusa*, & *similia*.
- fundis*. G. 2: 468. AE. 11: 665
- fundit*. E. 9: 41. O. 2: 460. N. II. 5. AE. 2: 329. 3: 348. 4: 61. 5: 78, 776, 842. 6: 55
- funditur*. AE. 10: 271. N. II. 5: 11: 646
- funditus*. AE. 6: 736. 11: 413. 12: 594
- funo*. AE. 2: 419. 3: 577. 4: 621. 5: 178. 6: 581. 7: 530. 10: 88
- fundunt*. G. 2: 432. AE. 11: 482, 610. 12: 222
- funduntur*. G. 4: 275. AE. 6: 709
- fune*. AE. 5: 488
- funem*. G. 1: 457. AE. 2: 239, 262. 3: 266, 639, 667. 10: 659
- funera*. G. 3: 246. 4: 256. AE. 1: 232. 2: 284, 361. 4: 500, 618. 6: 874. 7: 42, 542. 8: 571. 9: 486, 526. 10: 602, 756. 11: 366, 422. 646. 12: 383, 629
- funerea*. AE. 4: 507
- funere*. E. 5: 20. G. 3: 263. AE. 2: 539. 4: 308. 6: 150, 429. 7: 599. 11: 3, 28, 169
- funereas*. AE. 7: 337. 11: 143
- funeris*. AE. 6: 456, 510. 11: 189
- funes*. AE. 4: 575. 5: 773. 8: 708
- functae*. AE. 7: 322
- funger*. AE. 6: 885
- fungos*. G. 1: 392
- funus*. AE. 3: 62. 9: 491. 11: 53, 57
- furare*. AE. 5: 845
- furata*. AE. 7: 283
- furcas*. G. 1: 264. 2: 359
- furam*. G. 3: 407
- furens*. AE. 1: 491. 2: 498, 613. 4: 69. 5: 6, 202. 6: 262. 8: 228. 10: 604. 11: 486, 709, 762, 901
- furentem*. AE. 1: 659. 2: 499. 4: 65, 283, 464, 548. 7: 350. 8: 489
- furentes*. G. 2: 455. AE. 4: 42, 670. 10: 37, 578. 11: 609. 12: 332
- furenti*. AE. 2: 771. 3: 313. 4: 298. 6: 100. 9: 691
- furentibus*. AE. 1: 51. 2: 304
- furentis*. AE. 2: 345
- furentum*. AE. 11: 838
- furere*. AE. 12: 680
- fures*, id est, servi. E. 3: 16. N. II. 5.
- furiale*. AE. 7: 375
- furialia*. AE. 7: 415
- Furiarum*. AE. 3: 252. 6: 605
- Furias*. G. 3: 37, 244. AE. 1: 41. 4: 474
- furiosa*. AE. 2: 407, 588
- furibunda*. AE. 4: 646. 7: 348
- Furilis*. G. 3: 511. AE. 3: 331. 4: 376. 7: 392. 8: 205, 219, 494. 10: 68, 694, 872. 12: 101, 668, 946
- furis*. verb. AE. 2: 595
- furit*. G. 3: 100, 150, 458. AE. 1: 107. 2: 759. 5: 642, 694. 7: 377, 264, 625. 9: 552. 10: 386, 545, 802. 11: 638. 12: 607
- furore*. E. 10: 38. G. 3: 266. 4: 495. AE. 1: 150, 294, 348. 2: 316, 355. 5: 670. 6: 102. 9: 760
- furor*. AE. 2: 244. 4: 667. 5: 659. 10: 63
- furorem*. AE. 4: 101. 7: 386. 10: 909. 12: 601, 680, 832
- furoris*. AE. 4: 501. 5: 801. 7: 406
- furorl*. AE. 4: 91, 433
- furoris*. E. 10: 60. AE. 5: 788
- furta*. G. 4: 346. N. II. 5. & 7. 9: 150. 11: 515. N. II. co. citat. Sal. lib. 1. a quo Poeta hanc locutionem desumpsisse videtur, ejus verba sunt; *Illo profectus vicis, castellaque incendere, & fuga cultorum deserta igni vastare, neque elato, aut securo esse animo, metu gentis ad furta belli peridoneae*.
- furtim*. G. 2: 304. AE. 2: 18, 258. 3: 50. 5: 677. 9: 546. 11: 765
- furtis*. G. 1: 286
- furtivum*. AE. 4: 171. 7: 660
- furto*. AE. 4: 337. 6: 24, 568. 9: 350. 10: 91, 735
- furtum*. E. 6: 42
- furum*. G. 4: 110
- fusa*. AE. 4: 455. 9: 317. 11: 102
- fusile*. AE. 7: 408. 8: 369
- fusius*. E. 10: 38
- fusi*. AE. 1: 214. 2: 252. 5: 102, 837. 6: 440. 9: 164. 11: 366
- fusis*. nom. E. 4: 46. O. 4: 348
- fusis*. part. AE. 12: 433

fusa

INDEX ERYTHRAEI

fuso. AE. 6: 225. 9: 722. 12: 690
fusus. AE. 7: 421. 10: 137
fusum. AE. 12: 417
fusus. G. 2: 527. AE. 5: 330. 6: 423. 10: 838
fulis. AE. 11: 339. 12: 740
futura. AE. 4: 644. 6: 12. 8: 709
futurae. AE. 1: 712. 2: 628. 10: 501
futuram. AE. 7: 257
futuras. AE. 12: 504
futuri. AE. 508. 8: 580. 9: 315
futuris. AE. 1: 210. 429. 504. 2: 246
futuro. E. 7: 28. G. 4: 239
futuros. AE. 3: 394. 4: 297. 8: 340
futurum. AE. 2: 191. 4: 622. 5: 522. 6: 690

G.

G *Abinae*. AE. 7: 682
Gabino. AE. 7: 612
Gabios. AE. 6: 773
gaeso. AE. 8: 662
Gaesa, inquit Nanius libel. de Genere armorum, tela Galliarum tenera, citans hanc Virgilii locum, & Varronem de Vita populi Romani lib. 3. *Qui gladiis cincti, sine ferro, cum his gaesiffessent*. Invenio quoque apud Graecos τὰ γαῖσται, καὶ τὸν γαῖσται contum & defenfaculum significare.
Gaetulae. AE. 4: 40. vide *Getulae*.
Galathea. E. 1: 31. 32. 3: 64. 72. 7: 37. 9: 39. AE. 9: 103
 Illud porro animadversione dignum, Poetas fere omnes cum in hujus Nymphae mentionem inciderint, in ea describenda sibi plurimum indulgere. Apud Graecos enim Homerus, ut ex multis paucos referam, cum per initia *Idyll.* o. Nerei filias omnes fere sine alicujus opportuni epitheti adiectione enumerat, Galateam ipsam ἀγλαῖαν appellat: quae & Hesiodo *Idyll.* in Theogonia vocatur. Sane apud nos Virgilius hanc praecipue colit. Nam & per ejusdem nominis amicas ἀλλήγοις Manteam patriam intellexit, & in *Ecolico* ludicro Democritus, Corydon, & Moeris, pastores suam quisque Galateam amant. Quam non paucum etiam commendat, dum in nono Jovem promittentem facit, Trojanorum navis in deas aequoris abiuras, qualis Nereia Doto, ut castigavimus, & Galatea fecerat spumantem pellere pontum. Ad cuius exemplum Val. Flaccus lib. 1. de ea sic cecinit: *Hanc Paeope, Dotoque soror, jactataque finem Prosequitur humilis pariter Galatea lacertis*. Neque mirum, si praecleara ingenia magis huic exornandae Nymphae haereant, cui & praecipuum a candore spumarum aequoris nomen contigerit *Γαλατρία*, cujus u diphthongus in e longum apud nos transit, ut *Medea*, *Aeneas*, & senecta id genus alia: quod ex Serv. & aliis facile discitur. Addit tamen Terentianus, hanc prius quam ad nos veniret, in vesi apud Graecos, ex quo postea Latini e

longum faciant. Ut imperite per *th Galathea* notent, qui αἰὲρ τῆς θῆρας nomen duas extremas syllabas habere arbitrantur.
galbanus. G. 3: 415
galbanos. G. 4: 264
galea. AE. 5: 314. 491. 498. 7: 785. 9: 50. 373. 612. 771. 809. 10: 330. 836
galeae. AE. 3: 468. 9: 667
galeam. AE. 2: 392. 5: 367. 471. 673. 7: 638. 751. 8: 620. 9: 307. 365. 457. 10: 535. 11: 91. 692. 12: 381. 434. 537
galcas. G. 1: 496. AE. 1: 101. 8: 539. 11: 194
galcis. G. 2: 142
galeros. AE. 7: 688
Galefi. AE. 7: 575
Galefus niger. G. 4: 126
 Cur niger dicatur, non video. Quod si niger legatur, conveniet sane epitheton cum eo, quod de hoc fluvio accollae narrant, videlicet cum leniter admodum labi. Apud quem pagus incolitur Galafus nuncupatus, ubi templum non incelebre Deiparae Virgini dicatum, vulgo *Santa Maria de Galafu*.
Galefus. AE. 7: 535
gallae. G. 4: 267
Galle. E. 10: 22
Galli. E. 10: 6. AE. 8: 657
Gallo. E. 10: 2. 3. 72. 73
Gallos. AE. 8: 656
Gallum. E. 6: 64. AE. 6: 858
Gallus. E. 10: 10
Ganaridum. G. 3: 27
Ganymedis. AE. 1: 28. vide *rapti*.
Ganges. G. 2: 137. AE. 9: 31
Garamantas. AE. 6: 794
Garamantes. E. 8: 44
Garamantide. AE. 4: 198
Gargani. AE. 11: 247
Gargara. G. 1: 103. 3: 269
garrula. G. 4: 307
gaurus. AE. 1: 690. 4: 190. 6: 816. 7: 800. 8: 702. 12: 109
gaudent. G. 2: 181. 510. AE. 2: 239. 5: 575. 6: 733
gaudere. G. 3: 185
gauderent. E. 9: 48. G. 4: 120
gaudet. E. 3: 88. 6: 29. 8: 75. AE. 4: 157. 5: 757. 6: 383. 7: 220. 8: 730. 10: 500. 726. 12: 6. 82. 702
gaudia. AE. 1: 502. 5: 828. 6: 279. 513. 10: 325. 652. 11: 180
gaxa. AE. 1: 119. 2: 763. 5: 40
Gela. AE. 3: 702
gelida. G. 1: 237. 8: 343
gelidae. G. 2: 263
gelidam. AE. 11: 210
gelidas. AE. 6: 16
gelidi. E. 10: 15. 42. AE. 8: 28. 12: 331
gelidis. G. 2: 488. 4: 509. AE. 12: 796
gelido. AE. 8: 139. 610
gelidos. AE. 8: 159
gelidum. AE. 7: 683. 8: 597
gelidus. G. 1: 42. 2: 202. AE. 2: 120. 3: 30. 175. 259. 5: 395. 6: 54. 7: 801. 12: 447. 905
Gelos. AE. 3: 701
Gelonos. G. 2: 115. 8: 725

Gelonos. G. 3: 451
gela. G. 2: 317. 3: 355. 443. AE. 8: 508. 9: 604
gemellos. E. 1: 14
gemens. G. 3: 226. AE. 1: 465. 4: 395. 5: 849. 7: 501. 11: 150. 12: 886
gementem. G. 3: 183. 11: 865
gementibus. AE. 11: 136
gemere. E. 1: 59
gementent. E. 5: 806
gemina. G. 4: 371. AE. 6: 203. 9: 750
geminac. G. 4: 300. AE. 6: 190. 779. 893. 7: 607. 9: 681. 12: 845
geminam. AE. 1: 274
geminant. AE. 12: 714
geminus. AE. 3: 305. 6: 788. 8: 79. 680. 11: 72
geminatus. sc. *planus*. G. 2: 509
gemini. AE. 1: 162. 2: 203. 225. 415. 5: 285. 6: 800. 7: 670. 8: 461. 10: 390
geminis. AE. 5: 426. 8: 130
gemino. AE. 3: 535
geminus. AE. 1: 744. 2: 500. 3: 180. 516. 5: 266. 401. 6: 582. 842. 7: 280. 450. 8: 289. 631. N. U. 4: 697. 9: 265
geminum. AE. 4: 470. 5: 365
geminus. AE. 6: 287
gemit. G. 3: 133. 4: 173. AE. 1: 221. 8: 451. 12: 334
gemis. G. 3: 223. 506. 4: 353. AE. 2: 73. 323. 413. 486. 679. 3: 577. 664. 4: 667. 687. 10: 505. 11: 95. 831. 12: 722. 928. 952
gemitum. AE. 1: 485. 2: 53. 3: 555. 8: 420. 9: 709. 10: 465. 674. 843. 11: 37. 377. 12: 713
gemitus. G. 3: 517. AE. 2: 288. 3: 39. 4: 409. 6: 220. 557. 873. 7: 15. 9: 499. 11: 633
gemma. G. 2: 506. AE. 5: 313. 10: 134
gemmae. E. 7: 48. G. 2: 74
gemmas tradit, sc. *pompinus*. G. 2: 335
gemmis. AE. 1: 655. 728. 7: 76
gemuit. AE. 6: 413
genae. AE. 5: 173. 12: 221
genas. AE. 4: 644. 8: 160. 12: 65. 606
gener. AE. 2: 344. 6: 831. 7: 317. 367
genera duo, sc. *apum*. G. 4: 92
generandi. G. 4: 205
generando. G. 3: 65
generasse. AE. 7: 734
generat. AE. 8: 141
generare. AE. 6: 322
generatim. G. 2: 35
generator. AE. 3: 704
generatus. AE. 5: 61
genere. AE. 4: 606
generi. AE. 1: 526. 3: 184. 7: 98. 753. 8: 484. 512. 9: 302
generis. E. 8: 45. G. 4: 249. AE. 1: 132. 4: 365. 7: 219
genero. AE. 11: 355. 12: 31
generos. AE. 7: 270. 12: 658
generosa metallis, scil. *Ilva insula*. AE. 10: 174
generose. AE. 10: 141
generosi. G. 3: 75
generum. G. 1: 31. AE. 7: 57. 256. 11: 472. 12: 55. 63. 613
generifici. G. 4: 363. AE. 1: 689

gem-

IN VIRGILIUM.

genetrix. AE. I: 590. 2: 788. 4: 227. 8: 383. 9: 82, 94, 117, 284, 297. 10: 234: 12: 412, 554
genialibus. AE. 6: 603
genialis, scil. *hiems*. G. I: 302
genibus. AE. 3: 38, 607
genis. AE. 6: 686
genissae. G. 2: 12, 434
genitali. G. 3: 136
genitalia. G. 2: 324
genite. AE. 9: 642
geniti. AE. 6: 131, 394
genitor. AE. I: 155, 237, 621. 2: 635, 657, 699, 717, 732. 3: 102. 4: 208. 5: 817. 6: 695, 698. 7: 122, 306, 360. 8: 72, 427, 583. 9: 201, 264, 272. 583, 630. 10: 45, 320, 417, 466, 668, 800, 833, 848. 11: 161, 727. 12: 200, 843, 934
genitore. AE. 2: 804. 3: 614. 9: 257. 10: 129
genitorem. AE. 3: 709. 6: 364, 404. 7: 72, 134
genitorum. AE. 2: 548. 5: 94, 537. 10: 704
genitoris. G. 4: 355. AE. I: 677, 716. 2: 560. 4: 84. 6: 108. 7: 82. 10: 789
genitus. AE. 12: 708
genitum. AE. I: 297. 7: 47, 679
geniture. AE. 9: 642
genium. AE. 5: 95. 7: 136
gens. E. 4: 9. G. 2: 125, 385, 537. 3: 382, 4: 287, 430. AE. I: 67. 4: 207. 5: 624, 730, 762. 6: 359. 7: 708, 746. 8: 146, 315, 480. 10: 155, 202, 228. 12: 840
gente. AE. I: 47, 273. 2: 78. 3: 235. 4: 235. 5: 373, 785. 6: 757, 875. 7: 220, 282, 367, 750, 803. 8: 36, 55. 9: 284, 643. 10: 202, 350, 388. 11: 48, 113, 305, 331, 432
gentem. G. 3: 122, 473. AE. I: 33, 276, 282, 445, 533. 3: 1, 133, 166, 653. 4: 425. 6: 788. 7: 203, 304, 671. 8: 502. 9: 137. 11: 324
gentes. G. I: 331. 3: 33, 349. AE. I: 523. 4: 320. 6: 60, 92, 706. 7: 85, 238. 8: 13, 328, 722. 9: 132. 10: 71, 139. 11: 252, 847. 12: 191, 504
genti. AE. I: 248. 3: 501. 6: 63, 73. 9: 759
gentibus. E. 3: 41. AE. I: 17
gentis. G. 3: 35, 73, 158. 4: 4, 162. AE. I: 96, 431, 602, 642. 3: 105. 4: 4, 483, 542. 5: 299. 6: 767. 7: 131, 149, 268. 11: 246, 402
genu. AE. I: 320. 12: 303
genua. AE. 3: 607, 5: 468. 10: 523. 12: 747
genua labant. AE. 5: 432. N. tr. 4. & 12: 905
Gemma la proceleusmaticus, constans duobus pyrrihiis, quatuor brevium. Quem pedem, quantum colligere potuimus, locis decem & septem admittit: octies, in prima sede, in secunda semel, octies item in quinta: idque quater in duabus dictionibus, ut bis, *Gemma labant*: semel, *Tennis ubi argilla*, & *Reice capellas*. Alias semper singularibus verbis huc, *abiete*, *abistibus*, *arietis*, *ariete*, *parietibus*, *tenuia*. Loca vero ipsa Index facile monstrabit. Quanquam si Probum audiamus, etiam

daetylus esse possit. Ejus verba ex Institutionis artium, ubi de decem modis positionis agit, hic juvat apponere, ut obiter etiam ea corrupta transcribendo castigemus: Decimus modus est, inquit, si post vocalem subiecta sit consonanti i vocalis, vel u, & correptam vocalem habeat consequentem, ut *parietibus textum caecis*. In hoc versu quoniam prima pars orationis correptam habet, hoc genere positionis primam syllabam efficiemus longam. Secundam namque syllabam refecimus per medium, & praecedentem consonantem primae syllabae conglutinamus; vocalem autem ad tertiam revocamus, & loco consonantis defigimus. Hic sane modus positionis apud Virgilium non in superiori exemplo tantum, sed in multis verbis invenitur: ut, *Arietat in portas*: & *Transira per & remos*, & *pillas abiete puppes*: item, *Gemma labant*, *vastos quatit aeger anhelitus artus*: &, *Tennis ubi argilla & dumosis calcamus arvis*.
genere. AE. I: 606. 10: 597
genus. AE. 10: 848
genuisti. G. 4: 324
genuit. AE. I: 618. 4: 366. 5: 39
genus. G. I: 63. 2: 20, 83, 167, 240, 262. 3: 242, 243, 264, 480, 541. 4: 208, 223, 246, 282. AE. I: 6, 28, 339, 380, 539, 542, 565, 743. 2: 468. 3: 86, 168, 675. 4: 12, 40, 230, 622. 5: 45, 117, 123, 285, 568, 621, 737, 801. 6: 25, 123, 500, 580, 648, 728, 766, 792, 834, 839, 842. 7: 196, 213, 556. 8: 27, 51, 71, 114, 142, 321, 487, 628, 724. 9: 141, 510, 603. 10: 149, 201. 11: 340. 12: 25, 127, 198, 225, 515, 530, 838
geram. AE. 9: 279
gerant. AE. 7: 444
gerat. AE. 7: 816
gerchat. AE. I: 188. 3: 490. 5: 412. 7: 188. 11: 552. 12: 206, 488, 944
gerenda. AE. 6: 890. 7: 444
gerendum. AE. 3: 235
gerens. AE. I: 315. 2: 278. 9: 311. 12: 472
gerentem. AE. 12: 289
geret. AE. I: 263
gerimus. AE. 11: 306, 735
Geryone. AE. 7: 662
Geryonis. AE. 8: 202
geris. AE. 12: 48
gerit. G. 2: 122. AE. 7: 658. 12: 97
geritis. AE. 11: 735
geritur, id est, *fit*. G. 4: 305
germana. AE. 4: 478, 492, 549, 675. 10: 607. 12: 679, 830, 872
germanae. G. 4: 377. AE. I: 351. 9: 804
germanam. AE. 4: 501, 686. 9: 594
germani. AE. 4: 44. 10: 125
Germania. E. I: 63. G. I: 474, 509
germano. AE. 12: 152
germannum. AE. I: 341. 9: 722. 12: 479
germannus. AE. I: 346. 5: 412
germen. G. 2: 76
gero. AE. I: 48. 7: 455. N. tr. 5: 11: 113
gerunt. AE. 6: 772. 7: 396, 664. 9: 171
geruntur. AE. 7: 540. 9: 1
Ggg

gesserat. AE. I: 24, 653
gessere. G. 2: 70
gessit. AE. 2: 156. 9: 203. N. tr. 5.
gessimus. AE. 2: 90
gessisse. AE. 11: 844
gestamen. AE. 3: 286. 7: 246
gestamus. AE. I: 567
gestare. AE. I: 336. 12: 211
gestat. AE. 7: 687
gestire. G. I: 387. N. tr. I: & 5.
gestis. AE. 9: 157
Getae. G. 4: 463
Getarum. G. 3: 462
Geticus. AE. 3: 35
Getis. AE. 7: 604
Getulae. AE. 4: 40
Getuli. AE. 5: 351
Getulis. AE. 5: 51, 192
Getulus. AE. 4: 326
Gyae. AE. 5: 169
Gyam. AE. 10: 318
Gyan. AE. I: 222, 612. 5: 184, 223
Gyaro. AE. 3: 76
Gyas. AE. 5: 118, 152, 160, 167. 12: 460
Gygen. AE. 9: 762
Gylippo. AE. 12: 272
gylvo, sc. *equo*. G. 3: 83
Gyro. AE. 7: 379. 10: 884. 11: 695
Gyros. G. 3: 115. AE. 5: 85
Gyrum. G. 3: 191
glacialis. AE. 3: 285
glacie. G. I: 236. 4: 136. AE. 4: 251
glaciem. G. I: 310. 3: 318, 365
glacres. E. 10: 49. G. 3: 298. 4: 517. AE. 12: 740
gladio. AE. 9: 769. 10: 313, 513. 12: 789
gladiis. AE. 12: 278
glande. E. 10: 20. G. 2: 520
glandem. G. I: 8. 2: 72
glandes. G. I: 148, 305. 2: 67. AE. 7: 686
Glandis etiam in quarto casu Nonii aliquot codices legunt lib. de Genere armorum: quod fortasse auribus gratius.
glandis. G. 4: 81
Glandis in nominativo poni apud Poetam, notat Probus duobus locis, in Catholicis: altero, ubi de tertiae declinationis genitivo singulari: altero vero, cum de recto *dis* terminatis loquitur. Cui omnino, ut video, nostro hoc Indice opus fuit, ut hujus etiam loci testimonio suo more dictata comprobaret, quod in minoribus quoque traditionibus diligentissimus Grammaticus facere consuevit.
glarea. G. 2: 212
glauca. G. 2: 13. AE. 6: 416. 10: 205
glaucae. G. 4: 182
glanci, sc. *equi*. G. 3: 82, 267
Glanci chorus. AE. 5: 823. *Postiades*. G. 3: 267. *Deiphobe*. AE. 6: 36. *subaudi filia*: sicut ibi, *Helioris Andromache*, suppleendum *uxor*.
Glaucio. G. I: 437
glauco. G. 4: 451. AE. 8: 33. 12: 885
Glaucum. AE. 6: 483. 12: 343
gleba. G. I: 44. 2: 399
glebae. AE. I: 531. 3: 164

gh-

INDEX ERYTHRAEI

glebas. O. 1: 65. 94. 2: 236, 261
glebis. O. 3: 161. AE. 7: 747
glisist. AE. 12: 9. N. II. 1.
globus. O. 1: 473. AE. 3: 574
globum. AE. 6: 725. N. II. 1. v. inter
circum & globum, & II. 5. sc. mi-
litum. 9: 409
globus. AE. 9: 36, 515. 10: 373
glomerant. O. 1: 323. AE. 4: 155. 9: 539
glomerantur. O. 4: 79. AE. 1: 500. 6:
311. 9: 689
glomerare. O. 3: 117. AE. 2: 315. 9: 792
glomerari. AE. 9: 33
glomerat. O. 2: 311. AE. 3: 577. 8: 254
glomeratili. AE. 2: 727. 9: 440
gloria. O. 1: 168. 3: 102. 4: 6, 205. AE.
2: 83, 326. 4: 49, 232, 272. 5: 394. 6:
65, 757, 767. 7: 4. 9: 278. 10: 144.
11: 154, 336, 421, 431, 444, 708. 12:
135, 322
gluten. O. 4: 40, 160
Gnossia. O. 1: 222. AE. 3: 115. 5: 306
Gnosius. AE. 6: 566. 9: 304
Gorgona. AE. 8: 438
Gorgona. AE. 2: 626
Gorgoneis. AE. 7: 341
Gorgones. AE. 6: 289
Gortyma. E. 6: 60. AE. 11: 773.
Gracchi. AE. 6: 842
gracili. E. 10: 71. O. 4: 567
gradibus. O. 3: 191. N. II. 5. AE. 1:
448. N. II. 2: 443
gradientis. O. 3: 59. AE. 1: 501
gradientem. AE. 10: 572
gradientes. AE. 1: 411
graditur. AE. 1: 312. 3: 664. 4: 147. 8:
546. 9: 223. 11: 535
gradivae. AE. 10: 542
Gradivum. AE. 3: 35
gradum. G. 3: 169. AE. 3: 598. 4: 641.
6: 128, 465, 488
gradus. AE. 4: 685
Gracia. O. 1: 38. 3: 20. AE. 11: 287
Graja. AE. 6: 97
Grajae. AE. 2: 598
Grajarum. AE. 2: 412
Grajas. AE. 3: 295
Graji. O. 3: 90, 148. AE. 3: 467, 530.
2: 727. 3: 163, 6: 242. 8: 135
Grajis. O. 2: 16. AE. 2: 786. 3: 398,
499. 6: 529. 10: 430
Grajo. AE. 3: 210
Grajorum. AE. 2: 157
Grajos. AE. 2: 148
Grajugenum. AE. 3: 550. 8: 127
Grajum. AE. 4: 228, 6: 588. 10: 81, 334.
11: 289. 12: 538
Grajus. AE. 3: 594. 10: 720
gramen. G. 4: 63. AE. 1: 353
gramina. E. 10: 29. G. 1: 56. 2: 200, 332.
3: 174, 325, 520. 4: 19. AE. 2: 471. 6:
684. 7: 655, 809. 12: 415
gramine. O. 5: 46. O. 2: 219, 525. 3:
144. AE. 3: 537. 12: 664
gramineas. AE. 12: 119
gramineis. AE. 6: 642
gramineo. AE. 7: 106. 8: 176. 11: 566
graminem. AE. 5: 287
graminis. E. 5: 26
grandaevis, sc. *apibus*. O. 4: 178

grandaevis. O. 4: 392. AE. 1: 121
grandes. O. 2: 245
grandia. E. 5: 36. 10: 25. G. 1: 497. 4:
26. AE. 4: 405. 11: 529
Legerat Vates praecllentissimus in
vetustissimorum carminum libro, qui
ante omnia, quae a Latinis scripta sunt,
compositus ferebatur, rusticum hoc vet-
tus Canticum: *Hyberno pulvere, verme
luto, grandia farra Camille metes*. Ex
quo unico loco plura ornamenta in sua
nunquam latis laudata poemata emi-
nentissimus Vates detorlit. Nam epi-
theton *grandia* ad frumenta, hordea,
lilia, aliaque facitissime transfuit. Re-
liquias autem aliquot Cantici illius a-
certimi iudicii vir aemula virtute ita
collegit potius, quam suffragatus est.
Hyberno lactissima pulvere farra. Requi-
re apud Macr. lib. Sat. 5. C. 20
grandibus. O. 3: 427. AE. 11: 90
grandine. AE. 4: 120, 161. 5: 458. 9:
669. 10: 803
grandior factus. G. 1: 195
Fabae intellige cum Plinio. Sic e-
nim lib. 18. capite 17. scribit: Vi-
no semina perfusa minus aegrotare
existimant. Virgilius nitro & amurca
perfundit jubet: fabam sic etiam gran-
descere promittit. Haec ille, qui & *Fa-
bam grandescere* pulchre imitatione Vir-
gilius dixit. Quae cum minuta esset,
vegrandem Antiquitas appellabat, ut
auctor est Festus.
grando. O. 1: 449. N. II. 4. 4: 80
grata. AE. 8: 283
gratare. AE. 4: 478
gratatur. AE. 5: 40
grates. AE. 1: 600. 2: 537. 11: 508
grati. AE. 11: 127
gratia. G. 1: 83. AE. 4: 539. 6: 653. 7:
232, 402. 9: 298
gratior. E. 6: 11. O. 3: 211. 4: 402.
AE. 5: 28, 344
gratissima. E. 7: 61. AE. 2: 269. 3: 73.
5: 128. 10: 158, 607. 12: 142
gratissimus. E. 8: 15. G. 3: 326. AE. 8:
64. 9: 327
gratum. G. 4: 570
gratus. AE. 10: 392
gravabit. AE. 2: 708
gravantur pluvia, sc. *papavera*. AE. 9:
437
gravaris. AE. 10: 628
gravatum. AE. 6: 359, 520. 8: 220
grave. O. 1: 162. N. II. 5. 4: 270. AE. 6:
201. 8: 516
gravem. AE. 1: 151. N. II. 5. 728. 12:
458. N. II. 1.
graves. E. 1: 50. N. II. 5. G. 3: 415.
N. II. 5. 451, 526. 4: 688. AE. 6:
56. 10: 321
gravescit. O. 2: 429
gravi. O. 1: 124. AE. 4: 1. 10: 63. 12: 5
gravia. AE. 3: 464. 10: 836
gravius. O. 1: 496. 2: 88. 3: 140. AE.
5: 114
gravidae. O. 2: 143, 150. 3: 139, 275
gravidae. O. 1: 319. AE. 4: 229. 10: 87
gravidas. O. 2: 424

gravidis. AE. 7: 507
gravidis. O. 1: 111
gravido. O. 3: 155, 317. N. II. 5.
gravidus. O. 4: 231
gravidus. O. 2: 5
gravior. O. 4: 260. AE. 2: 436. 8: 582.
N. II. 5.
graviora. AE. 1: 199. 2: 203. 4: 502. 6:
84
gravis. E. 1: 36. 6: 17. 10: 75. O. 2: 254,
377. 3: 95, 506. 4: 49, 84. AE. 1: 274.
N. II. 4. 4: 5, 178, 274, 387. N. II. 5.
437, 447, 781. 6: 516. 9: 246. 10: 207,
630, 755
Gravissae. AE. 10: 184
graviter. G. 3: 88, 133, 374. 4: 31, 452,
456. AE. 1: 126. 2: 288. 5: 447. 7: 753.
10: 347, 789, 823. 12: 295
grege. E. 3: 32. 6: 55. AE. 6: 38. 8: 85
gregem. E. 2: 30. 7: 36. O. 1: 272. 3:
323, 473
greges. E. 7: 2. O. 2: 146, 378. 3: 287,
329, 386. AE. 7: 538
gregibus. E. 5: 33. O. 2: 200. 3: 63, 538
gregis. E. 1: 15. 7: 7. 10: 36
gremis. E. 9: 261. 10: 79
gremio. AE. 1: 685, 692, 718. 3: 509. 4:
84. 5: 31. 7: 233. 8: 406
gremium. O. 2: 326. AE. 8: 713. 11: 744.
Gremio Tulci auctores, unde & ple-
becula *Gremial*, *Gremial*, & *Para-
gram*: alii *Transversa*, ab hominis
parte, qua succingitur. Vid. *Stalium*.
gressi. AE. 6: 633
gressu. AE. 1: 690
gressum. AE. 1: 401, 410. 2: 753. 6: 389,
677. 8: 462. 11: 29, 99, 855
gressus. O. 3: 117. 4: 360. AE. 5: 649.
10: 640. 12: 386
Grynaei. E. 6: 72
Grynaeus. AE. 4: 345
gryphes. E. 8: 27
gruam. AE. 11: 580
grues. G. 1: 120, 375. AE. 10: 265
gruibus. O. 1: 307
gubernaculo. AE. 5: 176, 859
gubernaculum. AE. 6: 349
gubernator. AE. 3: 269. 5: 12. 6: 337
gurgis. AE. 6: 296
gurgite. E. 6: 76. G. 3: 446. 4: 387, 395,
524. AE. 1: 118. 2: 497. 3: 197, 421,
564. 5: 33, 160, 209, 814. 6: 310, 741.
7: 704. 9: 23, 816. 10: 559. 11: 298,
624, 913. 12: 114
gurgitis. O. 4: 321
gustassent. AE. 1: 473
gustae. O. 2: 215. AE. 3: 28
gustis. O. 4: 99. AE. 11: 90
gustur. AE. 8: 261
gustura. AE. 6: 321. N. II. 4.
gusture. O. 1: 410, 423. AE. 7: 533. 10:
348

H.

HA particulam interjectionis, prae-
posita adpiratione quae scribunt,
id porro ex grammaticorum regula fa-
ciunt, quae vult, adpirationem voca-
libus praeponi debere, consonantibus
vero

IN VIRGILIUM.

vero subiungi. Priscianus tamen, quem & usus omnium comprobat, lib. 1. & e. tradit, hanc particulam in adpirationem definire, sicut *Vah*, quod per abscissionem extremæ vocalis illa ab *Aha*, hæc a *Vaha* perfectis remanserunt. Ut *Ah* vocalæ omnino adspirandum sit, per quam etiam suspiramus. Neque enim illorum sententiæ accedo, qui existimant, Probum sine adpiratione notari voluisse, dum, ubi de vocalibus agit, per Initia Artium sic scribit. Sunt autem hæc A, E, I, O, U. His quaecumque syllaba aut singularibus constat: ut, *Ah virgo infelix*: nam cum *h* nota tantum adpirationis sit, non licera, ut inter omnes grammaticos convenit, *ah* quoque singulari vocali litera constabit: etiam si *h* adpirationis nota adscripta sit. Nec me mover censensus aliquis codicum antiquorum, & interjectionem sine adpiratione habentium: quod id autem rudium seculorum vitio, aut certe scriptorum imperitia facile committi potuit.

habe. AE. 10: 827
habent. G. 4: 35. AE. 5: 717. 7: 131. N. II. 5: 96
habeat. AE. 4: 29. N. II. 5: 9: 188. 12: 17
habebam. E. 7: 14
habebant. E. 9: 227
habebat. E. 2: 2. AE. 1: 346. 3: 147. 4: 633. 8: 27. 100: 9: 388, 594
habebis. AE. 5: 535
habebitis. E. I: 71. G. 4: 282. AE. 6: 381. 9: 449. 10: 423
habebo. AE. 5: 50: 10: 108
habemus. AE. 12: 233
habena. AE. 7: 380. 9: 587. 11: 579
habent. G. I: 514. AE. 1: 63. 5: 818. 6: 1. 7: 600. 11: 670, 765, 827. 12: 327, 471, 499
habendam. AE. 3: 329
habendi. G. 4: 177. AE. 8: 327
habendo. G. 1: 3. 2: 250. 3: 159. AE. 12: 88
habentis. G. 2: 364. 3: 89, 194. AE. 5: 662. 8: 804. 10: 576. 11: 600, 623, 713. 12: 622
habent. G. 4: 154. AE. 5: 734. 7: 696. 9: 616
habentis. G. 2: 499
habere. AE. 5: 262. 9: 362. 10: 221, 701
haberes. AE. 6: 31
haberes. E. 3: 42
habes. E. 3: 52. 5: 11. 9: 32. AE. 4: 100. 11: 374
habes. E. 1: 31. 2: 38. 7: 40. 8: 23. AE. 1: 556. 2: 290. N. II. 5: 584. 4: 521, 581. 5: 156, 549. 6: 362, 566, 577, 668, 670. 7: 689. 8: 168. 9: 274, 491. 10: 260, 706. 11: 92, 357, 413. 12: 282, 296. N. II. 5.
habetis. AE. 2: 102. 9: 782
habeto. E. 3: 107. 8: 60. AE. 5: 310. 12: 192
habetur. AE. 12: 134
habilem. AE. 1: 318. 9: 305, 365. 11: 555
habiles. E. vitæ. G. 2: 92

habilis. G. 3: 62. 4: 418. AE. 12: 432
habitabant. AE. 3: 110
habitae. G. 2: 16
habitamus. AE. 6: 673
habitans. G. 3: 430
habitans. AE. 3: 106, 643. 6: 275
habitantes. AE. 11: 265
habitatur. AE. 3: 398
habitare. E. 2: 29. 6: 2. 7: 151
habitarent. E. 2: 60
habitatur. AE. 6: 599. 8: 352
habitata. G. 3: 340
habitatus. AE. 11: 409
habitu. AE. 8: 723
habitu. AE. 1: 315
habitura. G. 1: 24
habitus. G. I: 52. AE. 3: 596. 11: 339
habuere. E. 10: 9. G. 2: 427. AE. 8: 602
habuisse. G. 2: 337. AE. 4: 97. 5: 590
habuissit. AE. 11: 308
habuit. AE. 6: 521
hac. E. 1: 80. 5: 85. G. 4: 294, 320. AE. 1: 629. 2: 292. 3: 409, 579. 4: 242. 5: 314. 6: 535. 7: 317. 8: 563. 10: 374, 650. 11: 408, 591. 12: 14, 565
has. adverb. AE. 1: 467, 468. 6: 548. 8: 203. 9: 321. 11: 763, 765. 12: 625
hac & tenus per unclum. AE. 5: 603. 6: 62. vide *tenus*.
hærens. G. 2: 1. AE. 10: 625. 11: 823
hæc. G. 2: 92. 3: 305. AE. 3: 167. 6: 320, 431, 852. 7: 175. 12: 849
hæc. E. 1: 6, 25, 40, 71. 2: 4, 35. 3: 50, 54. 5: 13, 50, 74, 86, 87. 6: 9, 67. 7: 33, 43. 69. 8: 62, 64, 73, 74, 80, 93, 95. 9: 4, 26. 10: 32, 60, 70, 72. G. 1: 118, 351. 2: 49, 140, 165, 167, 169. 3: 187, 503. 4: 30, 40, 86, 100, 147, 219, 400, 415, 450, 509, 528, 532, 559. AE. 1: 37, 76, 81, 137, 203, 261, 297, 463, 494, 645, 656, 717. 2: 46, 76, 101, 115, 149, 286, 523, 547, 550, 554, 577, 593, 691, 721, 777, 790, 3: 78, 99, 161, 169, 184, 250, 288, 373, 414, 461, 486, 540, 558, 559, 612, 643, 714. 4: 189, 195, 208, 237, 270, 287, 339, 347, 372, 387, 487, 499, 611, 621, 623, 630. AE. 5: 32, 59, 84, 304, 315, 394, 412, 417, 421, 474, 596, 641, 646, 653, 693, 706, 743, 756, 799. 6: 185, 325, 329, 346, 373, 417, 512, 566, 628, 632, 696, 776, 854, 871. 7: 102, 122, 128, 150, 194, 274, 292, 323, 427, 451, 454, 471, 731. 8: 42, 119, 172, 175, 185, 314, 355, 362, 372, 400, 454, 469, 541, 567, 583, 671, 704. 9: 19, 128, 142, 168, 207, 209, 235, 302, 323, 364, 635, 644, 737. 10: 16, 39, 104, 285, 379, 423, 444, 491, 508, 556, 594, 629, 633, 680, 848, 856, 879, 881, 897, 902, 907. 11: 15, 45, 55, 59, 95, 107, 127, 132, 152, 163, 176, 220, 251, 275, 309, 320, 443, 445, 507, 551, 590, 685, 705, 718, 725, 735, 741, 792, 822, 825. 12: 25, 62, 75, 81, 176, 186, 197, 200, 296, 317, 358, 360, 427, 441, 572, 582, 593, 631, 633, 645, 878
Hæmi. G. 1: 492. 2: 488
Hæmon. AE. 9: 685. 10: 126
Hæmonides. AE. 10: 537

Ggg 2

hærecham. AE. 6: 350
hærechas. AE. 2: 674. 3: 608
hærechis. AE. 4: 274
hærens. AE. 5: 852
hærent. E. 3: 102. AE. 2: 442. 5: 4. 6: 284
hærentem. AE. 10: 384
hæres. AE. 7: 424. 12: 796
hæret. AE. 1: 476, 495, 718. 2: 654. 4: 73, 445, 614. 7: 250. 8: 559. 10: 361, 726. 11: 150. 12: 754
hæretas. AE. 10: 780
hærete. AE. 5: 529. 12: 415
hæterant. G. 2: 422
hætit. AE. 2: 774. 3: 48, 597. 4: 280, 5: 204, 7: 533. 9: 419. 537. 11: 290, 699, 752, 804, 864. 12: 868
halant. AE. 1: 417
halantes. G. 4: 109
halcyonem. G. 3: 338. Censet Pontanus, lib. 1. de Aspir. huic voci non aspirandum.
halcyones. G. 1: 399
Halesti. AE. 10: 422
Halesum. AE. 10: 417
Halestus. AE. 7: 724. 10: 352, 411, 424
Halyn. AE. 9: 765
Hallum. AE. 9: 767
halitus. G. 2: 350. AE. 4: 684. 6: 240
Hæmadryades. E. 10: 62
hamis. AE. 3: 467. 5: 259
Hæmone. AE. 4: 198
hanc. E. 1: 13. 3: 29. 8: 12, 83. G. 2: 532, 533, 538. 4: 2, 315, 487. AE. 1: 98. 2: 140, 150, 183, 185, 407, 677, 716. 3: 190, 246, 336, 396, 477, 478, 651, 654. 4: 47, 337, 435, 621, 652. 5: 483. 6: 85, 717, 788. 7: 216, 332. 8: 186, 190, 236, 271, 357, 481. 9: 287, 291, 654. 10: 234, 296, 525, 598. 11: 25, 356, 440, 526, 557. 12: 48, 151, 202, 865
Harpalyce. AE. 1: 317
Harpalycem. AE. 11: 675
Harpyle. AE. 3: 365
Harpylee. AE. 3: 212, 226. 6: 289
Harpylas. AE. 3: 249
hærum. AE. 4: 608. 7: 94. 11: 76. 12: 853
has. E. 1: 72. 8: 91, 95. G. 1: 60, 237. 2: 483. 4: 454. AE. 2: 450, 603, 642. 3: 396. 4: 314. 5: 842. 6: 298, 461, 716, 748. 7: 595, 611. 8: 186. 9: 88. 11: 377, 436, 534, 840. 12: 56, 318
hæsa. AE. 1: 478. 2: 530. 6: 167, 760. 6: 411. notant Grammatici hic *h* vim literæ obtinere. 418, 576, 610, 746. 10: 340, 346, 522, 553, 579, 588, 736, 877. 11: 644, 674, 747, 799, 803. 12: 96, 270, 293, 493, 537, 772, 789, 924
hæstas. AE. 6: 652. 10: 457, 772. 11: 555, 807
hæstam. AE. 2: 50. 175, 231. 8: 625. 9: 744. 10: 35, 335, 383, 401, 474, 521, 645, 762, 776, 783, 891. 11: 91, 284, 565, 637, 767. 12: 93, 398, 431
hæstas. E. 5: 31. AE. 7: 396. 9: 763. 10: 718. 11: 605. 12: 130, 330
hæstille. AE. 9: 402. 10: 795. 11: 561
hæstilla. G. 2: 358. AE. 1: 313. 3: 37. 5: 557. 11: 650. 12: 165, 489
hæstibus. G. 2: 447. AE. 3: 23. 12: 691
hæstia.

INDEX ERYTHRAEI

- heffis.* G. 2: 142. AE. 9: 229, 465, 586, 811. 10: 178. 11: 601, 613. 12: 711
- haud* O. 1: 122, 229, 415. 2: 29, 52, 83, 124, 133, 249, 265, 428. 3: 41, 357. 4: 548. AE. 1: 327, 335, 387, 399, 672. 2: 91, 359, 382, 396. 3: 43, 170, 207, 214, 236, 513, 548, 561, 610, 628. 4: 149, 256, 447, 508. 5: 56, 140, 284, 332, 399, 462, 592, 618, 749. 6: 177, 239, 263, 343. 7: 156, 203, 311, 558, 654, 781. 8: 49, 370, 414, 478, 603, 627, 642. 9: 65, 154, 375, 552, 554, 797, 804. 10: 95, 106, 128. 153, 247, 276, 360, 437, 456, 494, 578, 599, 663, 714, 732, 735, 737, 752, 786, 858, 907. 11: 64, 106, 154, 238, 396, 441, 452, 456, 584, 688, 701, 713, 728, 755, 757, 814, 12: 9, 25, 45, 50, 76, 124, 227, 481, 506, 649, 723, 782, 882
- haudquaquam.* G. 4: 455. AE. 12: 44
- hauri.* AE. 12: 26. N. tr. s.
- hauriat,* id est, videat cum satietate. AE. 4: 661
- haurit.* G. 3: 105. N. tr. s. & AE. 5: 137. 10: 314. N. ibidem.
- haurerat.* G. 4: 427. N. tr. s.
- haurire.* G. 2: 340
- haurit.* AE. 2: 600
- hauris vocem his auribus.* AE. 4: 359. Innuvit Poëta, aurem ab hauriendo dici. Vide *Auribus*, & Pontanum de *Aspiratione* lib. 1.
- hausit.* AE. 1: 738. N. tr. s. 6: 559. 9: 23. 10: 648, 899. 12: 946
- hausus.* G. 4: 220, 229
- hausurum.* AE. 4: 383
- Hebesum.* AE. 9: 344
- hebet.* AE. 5: 396
- hebetant.* AE. 6: 732
- hebetat,* sc. umbes. AE. 2: 605
- Hebri flumina.* AE. 12: 331. ut flumen Himellae.
- Hebrum, flum.* E. 10: 65. AE. 1: 317. vir. 10: 696
- Hebrus.* G. 4: 463, 524
- Hecate.* AE. 4: 609. 6: 118, 564
- Hecaten.* AE. 4: 511. 6: 247
- Heclor.* AE. 1: 99. 2: 270, 282, 522. 3: 312, 343. 5: 371. 9: 155, 12: 440
- Heclora.* AE. 1: 483. 6: 166
- Heclore.* AE. 1: 750. 2: 275
- Heclorea.* AE. 1: 273
- Hecloreae.* AE. 3: 488
- Heclorei.* AE. 5: 190
- Hecloreos.* AE. 5: 634
- Hecloreum.* AE. 2: 543. 3: 304
- Hecloris.* AE. 3: 319. 6: 166. 11: 289
- Hecuba.* AE. 2: 515
- Hecubam.* AE. 2: 501
- hei.* AE. 2: 274. 11: 57. 12: 620. unica syllaba est, quia diphthongus, ut *Hem*.
- Helenae.* AE. 1: 650
- Helenam.* AE. 7: 364
- Heleni.* AE. 3: 546, 684
- Heleno.* AE. 3: 329, 334, 433
- Helenor.* AE. 9: 544, 545
- Helenum.* AE. 3: 295, 380. 10: 388
- Helenus.* AE. 3: 346, 369, 559, 712
- Meliconia.* AE. 7: 641. 10: 163
- Helymus.* AE. 5: 73, 300, 323, 339. alii scribunt sine aspiratione.
- Helleboros.* G. 3: 451
- Hellepontiaci.* G. 4: 111
- Helori.* AE. 3: 698
- herba.* E. 3: 55, 93. 4: 24. 6: 59, 7: 45, 57. 8: 15, 87. G. 1: 112. 3: 326. 4: 272, 459
- herbae.* G. 1: 69, 180. 2: 411. 3: 216, 353, 498. N. tr. s. 5: 528. 4: 402, 427. AE. 3: 142. 650. 4: 514. 5: 388. 7: 758
- herbam.* E. 5: 26. G. 1: 134. 2: 527. 3: 295. 4: 121. AE. 1: 214. 3: 221, 236. 5: 102. 6: 656. 7: 109. 9: 164, 316
- herbarum.* E. 8: 2. AE. 12: 396
- herbas.* E. 2: 11. 6: 54. 8: 95. G. 1: 90. 2: 129, 251. 3: 126, 162, 283, 395, 436, 465. 4: 12. AE. 3: 221. 4: 404. 5: 330. 7: 109
- herbis.* E. 2: 49. 7: 41. 9: 19. G. 1: 107, 339. 2: 185. 3: 494. 4: 200. AE. 7: 19, 769. 12: 402
- herboso.* fluv. sc. *Mintil.* G. 2: 199
- Hercul.* AE. 7: 656
- Herculea.* AE. 8: 276
- Herculeae.* G. 2: 66
- Herculeas.* AE. 8: 288
- Herculei.* AE. 3: 551. 8: 270
- Herculeis.* AE. 8: 542
- Herculeo.* AE. 7: 669
- Herculis.* AE. 5: 410. 10: 319, 779
- heri.* AE. 3: 324
- herilem.* AE. 8: 462
- herili.* AE. 7: 490
- Herillum.* AE. 8: 563
- Hermi.* AE. 7: 721
- Herminum.* AE. 11: 642
- Hermionem.* AE. 3: 328
- Hermus.* G. 2: 137
- Hernica.* sc. *saxa.* AE. 7: 684
- heros.* E. 4: 16, 35
- herois.* E. 6: 649
- heros.* AE. 1: 196. 3: 345. 4: 447. 5: 289, 453, 459. 6: 103, 169, 192, 451, 672. 8: 18, 464, 530. 10: 384, 886. 12: 502, 723, 902
- heroum.* E. 4: 26. G. 4: 476. AE. 5: 389, 684. 6: 307
- Hesiones.* AE. 8: 157
- Hesperia.* AE. 3: 503. 7: 4
- Hesperiae.* AE. 3: 186. 4: 355
- Hesperiam.* AE. 1: 530, 569. 2: 781. 3: 163, 185. 7: 44, 543. 8: 148. 12: 360
- Hesperidum.* E. 6: 6. AE. 4: 484. 8: 77
- Hesperio.* AE. 7: 601
- Hesperium.* AE. 3: 418. 6: 6
- Hesperus.* E. 8: 30. 10: 77
- hesperio.* E. 6: 15
- hesperum.* AE. 8: 543
- Hetruria.* G. 2: 533. Vide *Etruria*, *Etrusci*, &c.
- hem.* E. 9: 17. G. 1: 158, 448. 3: 249. 4: 491, 498. AE. 2: 69, 289, 402, 738. 3: 44. 317, 709, 711. 4: 13, 65, 267, 283, 376, 541, 657. 5: 13, 615, 671. 6: 150, 189, 458, 828, 878, 882. 7: 293, 594. 8: 537, 9: 485. 10: 849. 11: 273, 841. 12: 452, 486
- hens.* AE. 1: 321. 7: 116
- hi.* G. 4: 86. AE. 1: 106. 5: 229. 6: 326, 397, 773, 774. 7: 695. 8: 55. 10: 130, 355. 11: 54, 623
- hyacinthi.* AE. 11: 69
- hyacintho.* E. 6: 53
- hyacinthus.* G. 4: 183
- Movent rifum Maturantius & Valla Siculus, tradentes, *Hyacinthos* in hoc versu a longum habere, qui nescio quo pacto hic trisyllabam dictionem esse putant: quum procul dubio quadrisyllaba sit: nec *υ* *υ* *υ* *υ*, quam Latini *Hya* dixerunt, & Veneti sua ratione *Fio* appellant, sicut *Py* populi, qui Galliam, quae cis Alpes est, incolunt, ejus naturae sit, ut unquam consonans esse possit. Hujus tamen erroris tam foedi nihilominus etiam, si diis placet, suos habent fautores. Unde etiam imperite hanc dictionem illis adnuerant, quae primam syllabam dubiam recipiunt. *Ferrugineus* autem dixit, id est, coerulescens. Adi Hermolai nostri Corol. lib. 4. ubi etiam Servium Grammaticum a calumniam accusantium defendit, quod hyacinthum esse dixerit, quem Virgilius alias vaccinium appellavit. Require etiam infra *Vaccinia*.
- hyacinthus.* E. 3: 63. semper in fine.
- Hyadas.* G. 1: 138. AE. 1: 744. 3: 516
- hyali saturo colore.* G. 4: 335
- Giallo* fortasse hinc color vulgo dictus, qui aliis *Gialdo*: ut disputatione in libris de origine linguae vernaculae, & libello de coloribus ostendimus.
- hians.* AE. 10: 726. 12: 754
- hiantem.* G. 2: 508. N. tr. s.
- hiantes.* G. 1: 91. AE. 6: 493
- hiatibus.* AE. 6: 576
- hiatus.* AE. 6: 237
- hiatus.* AE. 11: 680
- hyberna.* E. 10: 20. AE. 1: 266
- hybernac.* AE. 4: 143
- hybernus.* G. 4: 235. AE. 6: 355
- hyberni.* G. 1: 291. 2: 482. AE. 1: 746. 5: 126
- hybernus.* G. 2: 339. 7: 719
- hyberno.* G. 1: 101. Macr. lib. 5. cap. 15. 3: 302. AE. 4: 309
- hybernus.* G. 4: 474
- hibisco.* E. 2: 30. 10: 71
- Hibiscus,* qui & *Ibiscus*, & *Ebiscus*, & *Ebiscus*, herba, quam Veneti *Nal-baviscio*, sive rectius *Malbaviscio*, vocant, contraheo vocabulo ex *malva* & *hibisco*, quoniam harum semen & gustus caulium similis.
- Hyblae.* E. 7: 37
- Hybla* oppidum Siciliae, vulgo *Ave-la*, ab apibus fortasse, quibus abundat ejus ager, quasi *Apiola*: ut mala quoque *Apiola*, odore potissimum probata, Veneti vocant, quae Romani *Apiana*, quod apes praecipue conum avidae.
- Hyblactis.* E. 1: 55
- Hicetaonius.* AE. 10: 123
- hic,* pronomen. E. 2: 73. 3: 5, 109. 7: 6, 12. 8: 80. 9: 16. G. 1: 242. 3: 23, 24, 190, 191, 192, 505, 508. 3: 202, 288. 4: 92, 390, 398. AE. 1: 16, 253, 290, 742. 5: 554. 3: 43, 714. 4: 10, 22,

12, 198, 237, 347, 591, 614. 5: 431. 6: 129, 166, 296, 390, 540, 587, 621, 623, 791, 819, 857. 7: 124, 506, 507, 638. 8: 287. 9: 350, 572, 647. 10: 116, 413. 11: 16, 179, 292, 570, 739. 12: 116, 529, 789

Adverbium loci, temporis, & ordinis.

E. 1: 14. 4: 43, 45, 52. 8: 3. 12: 5. 3: 7: 6, 24, 49, 54. 8: 67. 9: 40, 41, 60, 61, 10: 12, 42, 43. *O.* 1: 54, 70, 244. 2: 4, 45, 149. 3: 28, 279, 379, 430, 478. 4: 130, 264, 423, 554. *AE.* 1: 10, 17, 52, 168, 187, 247, 261, 272, 322, 427, 446, 451, 461, 728. 2: 29, 30, 112, 122, 199, 386, 410, 438, 515, 533, 608, 612, 671, 699, 735, 743, 796. 3: 45, 97, 155, 294, 369, 399, 401, 453, 537, 616, 708, 710, 718. 4: 127, 198, 252, 648. 5: 77: 129, 183, 291, 308, 331, 340, 353, 387, 473, 484, 522, 604, 630, 637, 638, 644, 692, 827. 6: 24, 27, 72, 106, 243, 290, 339, 442, 479, 481, 494, 509, 580, 582, 608, 640, 648, 660, 672, 789, 860. 7: 29, 92, 112, 122, 141, 144, 151, 173, 175, 183, 435, 479, 531, 568. 8: 39, 46, 65, 193, 219, 259, 655, 663, 724. 9: 33, 110, 205, 242, 246, 602, 717, 742. 10: 53, 73, 159, 345, 479, 518, 528, 791, 873, 11: 67, 215, 239, 454, 739, 872. 12: 231, 411, 479, 546, 554, 728, 767, 772

Hic, Hoc, pronomina particularia praepositiva, vel demonstrativa qualitatis finitae, ubique producantur: ut, *Vendidit hic auro patriam*: & *Omnibus hic erit unus bonus*: & *Proh Juppiter ibi*. *Hic ait*: &, *Hoc illud germana fuit*: *Hoc erat alma parens*: & similia. Inveniuntur duo tantum loci, ubi *hic* pro brevi positum sit, ut annotare videntur *Probus*, & post eum *Charisius*. Quamquam is, dum ait *Bis tantum fere*, innuat, locum fortitan & tertium inveniri posse. Loci autem, ni fallor, sunt hi: *Hic vir*, *hic est tibi quem promitti scipius audis*: &, *Solus hic inflexit sensus*. Neque vero hae voces ideo longae sunt, quod pars orationis finitur, ut plurimi falso putant, sed quia in his pronomibus (utar enim *Charisii* verbis, ut ea obiter depravata emendemus) e litera sonum efficit crassorem, & naturam i literae inter vocales posita, ac per hoc sonum geminantis imitatur. Adverb. item semper producantur, ut, *Hic illum vidit juvenem Meliboe*: *Hic ego namque tuas sortes*. Unde apud antiquos per ei diphthongum scribebant. Inspice *Leclor* antiquas inscriptiones cum nostras, quas undecimo ab hinc anno in libellum collatas tibi legendas praebuimus, tum de eadem re aliorum libellos alios, & ita rem habere intelliges. Nos autem desinimus ei scribere, & pro ea productam i semper ponimus. Vide *Hoc*.

Hydram. *AE.* 10: 747

Hydras. *O.* 4: 211

Hydra. *AE.* 6: 576

Hydra, Hydram, Hydri, Hydri, Scen-

per in fine carminis, & praecedentibus ablatis in bus, ut hiatibus, serpenti-
bus, dentibus, astantibus, spirantibus.
Quae observatio sane non ingrata divini poetae studiosis fuerit: Etiam si aliorum maledictiam facile possint incurrere, qui nullo iudicio viri, nullam omnino possint Virgiliani carminis & molliem & facetiam agnoscere. *Hydrum*. *AE.* 7: 658

Hydrum autem septicipitem esse tam verum est, quam *Castorem*, & *Pollucem*, ortos ovo, *Plutonem* in inferno regnare, natos e serpentem dentibus armis instructos homines, & quae praeter alia primus finxit *Hom.* arma a *Vulcano* *Achilli* fabricata, vulneratam a *Diomede* *Venerem*, perianum utribus *Ulyssim*, & mille alia, quae idem *Hom.* *Orpheus*, alique apud *Graecos*, & apud *Romanos* *Virgil.* omnino felicius commentum sunt, quam qui *Rolandi* virtutem apud nos rhythmis vernaculis decantant, ut in libello, quem de Poetica scripsimus, facile dicitur. Haec autem admonimus, propter nonnullos usque adeo rerum imperitos homines, qui proximis diebus *Venetis* *hydram* septem capitibus terribilem ad poeiarum exemplum summo artificio fictam spectantes horruerunt, etiam de tam terrifico monstro naturam ipsam vehementer accusantes.

Hydri. *O.* 2: 141. 3: 545

Hydris. *AE.* 7: 447, 753

Hydrum. *O.* 4: 458

Hyemem. *O.* 1: 391. 2: 322. 3: 470. 4: 51, 193, 239. *AE.* 1: 125. 3: 195. 4: 193. 5: 11. 9: 671. 10: 634

Hyemes. *O.* 1: 100. 2: 293, 373. 3: 197

Hyemi. *O.* 3: 403. *AE.* 3: 120

Hyemis. *E.* 10: 66. *O.* 1: 340. 4: 156.

AE. 4: 403

Hyems. *O.* 1: 299, 302, 321. 2: 317, 519

3: 356. 4: 36, 135. *AE.* 1: 122. 2: 111.

3: 285. 4: 52. 7: 214

Hiera. *AE.* 9: 673

Hyla. *E.* 6: 44

Hylacem. *O.* 2: 457. *AE.* 8: 294

Hylam. *E.* 6: 43

Hylarans. *E.* 5: 69

Hylas. *O.* 3: 6

Hylax. *E.* 8: 107

Hyllo. *AE.* 12: 535

Himellae. *AE.* 7: 714

Hymenaci. *O.* 4: 516

Hymenacis. *AE.* 7: 344, 358. 11: 355

Hymenacos. *O.* 3: 60. *AE.* 1: 651. 3: 328.

4: 99, 316. 6: 623. 7: 398, 555. 10:

720. 11: 217. 12: 805

Hymenacus. *AE.* 4: 127

Hymettia. *AE.* 7: 763

Hinc. *E.* 1: 39, 54, 57, 65, 93. 4: 37. 5:

43. 6: 41. 9: 59. *O.* 1: 5, 252, 253,

422, 509. 2: 145, 146, 390, 444, 514,

515. 3: 101, 257, 280, 288, 300, 308,

396, 494, 496. 4: 55, 56, 58, 100, 223,

446, 449, 532. *AE.* 1: 21, 194, 234,

235, 389, 469. 2: 97, 98, 148, 778. 3:

111, 112, 167, 551, 699, 707, 715. 4:

G 88 3

40, 42, 253, 442, 460, 483, 565. 5: 600. 6: 295, 440, 557, 719, 733. 7: 15, 85, 173, 209, 240, 357, 408, 723. 8: 342, 347, 473, 474, 478. 9: 511, 546, 603, 635, 666, 678, 685. 9: 120, 550, 739, 763. 10: 145, 204, 388, 433, 434, 760. 11: 96, 193. 12: 122, 166, 280, 431, 608, 745, 838, 947

hinc, atque hinc. *AE.* 1: 162, 500. 4:

447. 8: 387. 9: 380, 440, 550. 12: 431

hinnitum. *O.* 3: 94

Hinnire propriè equorum est: quod vernacula lingua nostra *nidrir*: *annicciare* Siculi. De quo plura nos in libello, quem de vocibus animalium scripsimus.

Hypnis. *O.* 4: 370. *AE.* 2: 340, 428

Hyperboreas. *O.* 4: 517

Hyperboreis. *O.* 3: 196

Hyperboreo. *O.* 3: 381

Hippocoonis. *AE.* 5: 492

Hippodame. *O.* 3: 7

Hippolyten. *AE.* 11: 661

Hippolyti. *AE.* 7: 761

Hippolytum. *AE.* 7: 765, 774

Hippomanes. *O.* 3: 280, 282

Virgilio accedit *Plinius*, *Hippomanes* legi e fronte pulli equini statum cum alvo materna missus est. Contra *Tibullus* sentit, virus esse desuens ex obfoenis equarum, dum libidinis ardore feruntur, unde ait: *Hippomanes cupidae stillas ab inguine equae*. Utrumque quidem voluit habere vim infaniae: quare posuit *Vares*, *Hippomanes* vero quod nomine dicunt pastores.

Hippodamem. *AE.* 11: 674

Hircanae. *AE.* 4: 367

Hircania hodie vocabulo indigenarum *Hyrach*.

hirci. *O.* 3: 312

hircis. *E.* 3: 8

Hircis, an *hircus* rectius, vide *Pontanum* nostrum, de *Aspir*. lib. 1. Nos quamobrem hircum animal vulgo *Becco* vocemus, unde *Beccari*, *Beccarie*, & vox illa infamis ab historia ejusdem animantis deducta, qua *populus* *Venetus* vicissim se usque ad fabulam impetere solet, pluribus sane in *Stoico* docuimus, quae non parum etiam ad hunc locum facere videntur, & quemvis maxime ingeniosum oblectare possint.

hircos. *E.* 3: 91

hircus. *O.* 2: 395

Hircanis. *AE.* 7: 605

hirsutae. *E.* 7: 53. h habet hic vim literae.

hirsuti. *O.* 3: 444

hirsutis. *O.* 3: 231

hirsutum. *E.* 8: 34

hirsutus. *AE.* 10: 869

Hyracidae. *AE.* 5: 492, 503

Hyracides. *AE.* 9: 177, 234, 319

Hyracum. *AE.* 9: 406

hirsae. *O.* 3: 55

hirsas. *O.* 3: 287

hirundo arguta. *O.* 1: 377. *garrula*. 4:

307. 12: 474. *Venetis* *Cisla*. De cyp-

selis *hirundinum* specie, vide *Strab-*

onem. *AE.* 12: 474

hi.

INDEX ERYTHRAEI

- hæc*. E. 3: 102. 6: 33, 43, 72. 7: 56. 8: 97, 102. G. 2: 20, 259. 3: 123. 4: 196, 219, 541. A.E. 1: 29, 64, 106, 199, 278, 360, 572, 579, 663. 2: 145, 289, 294, 348, 446, 520, 775, 788. 3: 153, 358. 4: 54, 120, 304, 359, 388, 549, 568, 652, 680. 5: 357, 414, 708, 717, 816. 6: 18, 111, 236, 365, 382, 408, 445, 447, 512, 637, 665, 885, 897. 7: 206, 330, 373, 420, 548, 8: 15, 35, 51, 143, 323, 335, 426, 496, 670. 9: 82, 128, 182, 198, 274, 560, 640, 652. 10: 583, 757. 11: 117, 342, 673, 827. 12: 101, 244, 841, 843
 Illud porro annotatione dignum quod apud comicos scriptum invenimus *hic* pro eo quod est *hi*. Terentius: *Hic* arbitrantur nunc *hoc* munere suam esse *Thaidem*. Plautus: *Hic* autem inter se confinxerunt dolum.
- Hic*o. A.E. 10: 384
- hifo*. A.E. 3: 314
- bispida*. A.E. 10: 210
- hulca*. G. 2: 353
- boc*. E. 1: 16: 4. 11: 7: 29, 31. 8: 60. 9: 65. G. 1: 335, 450. 2: 54, 204, 248, 352
boc ubi, subaudi contigerit. G. 2: 312, 353, 425. i. e. *hac* re. 3: 135, 152, 286, 511. 4: 248, 305. A.E. 1: 17, 61, 78, 238, 450, 539. 2: 45, 60, 79, 104, 352, 394, 550, 660, 664, 690, 703. 3: 600, 602. 4: 172, 324, 420, 429, 456, 560, 675, 676. 5: 18, 73, 74, 94, 195, 196, 236, 286, 305, 361, 411, 535, 756, 792. 6: 37, 129, 142, 344, 466, 676. 7: 174, 245, 246, 271, 548, 616. 8: 351, 423, pro *huc*. 504, 534. 9: 90, 300, 416, 429, 491, 496, 498, 636, 747, 791, 796. 10: 385, 400, 469, 534, 614, 623, 744, 829, 856, 859, 903. 11: 689, 739, 789, 846. 12: 26, 156, 206, 259, 268, 296. *boc* habet, hoc est, lethali vulnere percussus est. 416, 417, 468, 572, 948, 950
boc erat, alma parens, quod me per tela, per ignes *Eripi*. A.E. 2: 664
- Priscianus lib. 12. Velium Longum secutus, ne versus hic acephalus esset, id est, ne a brevi inciperet, *Hoc* legit, geminato *cc*, ex antiquae formae pronomine *Hocce*. Quae enim hodie sunt *Hic*, *Haec*, *Hoc*, fuerunt apud priscos illos *Hicce*, *Haecce*, *Hocce*, etiam per omnes casus. Quasi vero *boc* pronomen ubique non producatur. Quare magis audiendi sunt Terentianus, & Probus, inprimisque Charisius, consentientes in pronomibus specialiter *hic*, *boc*, c litteram duplicem sonum reddere, unde & vocalem praecedentem longam faciat. Quo fit, ut in *hic* interdum, non ita habita ipsius quodammodo crassioris, & quasi geminatae litterae soni ratione, syllaba communis esse poterit, ut duobus Virgilianis exemplis docuimus. Quod tamen nec conjunctioni evenire non potest, propter e ibi remissus sonans: unde semper brevis est. Vide *Hic*.
- hodie*. E. 3: 49. A.E. 2: 670. 10: 107, 862. 12: 567
- hodi*. E. 7: 9. G. 2: 526. 4: 10. In co-
- dicibus aliquot antiquis per *ae* diphthongum legas. Sed usus *hodi* per *ae* adprobat.
- hodi*s. E. 3: 82. A.E. 9: 668
- hoderum*. E. 2: 30. G. 1: 205
- hodos*. E. 1: 23. 3: 34. 5: 12. 9: 6, 62. G. 3: 398
- hominem*. A.E. 1: 328. 10: 211
- hominis*. G. 1: 63. 2: 433. A.E. 1: 308. 7: 131. 10: 855. 12: 28, 839
- hominis*. G. 4: 444. A.E. 3: 426
- hominum*. E. 10: 61. G. 1: 118, 504. 2: 10, 439. 3: 242. 4: 316. A.E. 1: 65, 229, 254, 332, 539, 743. 2: 284, 648, 745. 3: 80, 606. 4: 671. 6: 728. 7: 19. 8: 727. 10: 2, 18, 65, 175, 501, 743. 11: 725. 12: 829, 900
- homo*. A.E. 9: 783. 10: 720
- Homolcn*. A.E. 7: 675
- homest*. G. 3: 81
- homestum*. G. 2: 392. 4: 232. A.E. 10: 133. 12: 155
- honoratum*. A.E. 5: 50
- honore*. E. 10: 24. G. 3: 486. A.E. 1: 335. 3: 178, 406, 474. 4: 458. 5: 272. 6: 333. N. tr. 5: 780. 8: 76, 617. 11: 52, 208. 12: 630
- honorem*. G. 2: 393, 404. N. tr. 5: 3: 290. 4: 326. A.E. 1: 49, 632, 736. 4: 207. 5: 58, 201, 229, 342, 365, 534, 601. 6: 589. 8: 61, 102, 339. 9: 206. 11: 61, 76. 12: 140
- honores*. E. 4: 48. A.E. 1: 28, 591. N. tr. 5: 3: 118, 264, 547. 5: 94, 249, 347, 652. 8: 189. 11: 219. 12: 778, 840
- honori*. A.E. 3: 484. 5: 541
- honos*. E. 2: 53. 5: 78. G. 1: 507. A.E. 1: 253, 609. 4: 4. 5: 308, 763. 7: 3, 332, 635, 815. 8: 268. 10: 493. 11: 23. 12: 57. N. tr. 5: 135
- Honos & arbor*, pro *honor & arbor* invenio scribi folium apud Virgil. sicut labor libentius, quam labos. Idque ex affinitate, quae est inter *r* & *s* litteras. Nam, ut aliquando *Valesii* & *Fusii*, in *Valerios Furiusque* venerunt, ita *arbor*, *labos*, *vapos* etiam & *clampus*, ac *pastes* suae actatis fuerunt: ut auctor est Fabius in i. ubi de literis agit.
- hora*. E. 3: 5. 8: 20. G. 1: 426. 3: 327. A.E. 4: 679. 5: 844
- horas*. E. 10: 73. G. 1: 208. A.E. 6: 539
- hordea*. E. 5: 36. G. 1: 210, 317
- horis*. G. 3: 400. A.E. 3: 512
- horrea*. G. 1: 49, 182. 2: 518. 4: 250
- horrebat*. A.E. 8: 654. 11: 488, 636
- horrebit*. G. 3: 408
- horremus*. A.E. 4: 209. 10: 880
- horrenda*. G. 2: 387. N. tr. 5: A.E. 3: 559, 712. 7: 323. 9: 112. 11: 507
- horrendas*. A.E. 6: 10
- horrendas*. A.E. 6: 99, 327
- horrendos*. A.E. 2: 222
- horrendum*. A.E. 3: 26. N. tr. 8: 658, 679. N. tr. 6. v. horrendum & horridum. 4: 181, 454. 6: 288. 7: 78, 172, 568. 8: 655. N. tr. 5: 9: 632, 732. 12: 700
- horrendus*. A.E. 6: 298. 9: 521
- horrens*. A.E. 4: 366
- horrens*. G. 4: 96. A.E. 6: 799
- horrentem*. G. 3: 161
- horrentes*. G. 3: 315. A.E. 7: 713. 10: 237
- horrenti*. G. 4: 570. A.E. 1: 165
- horrentia*. A.E. 1: 634. 11: 570
- horrentibus*. A.E. 1: 311. 3: 230. 10: 178
- horrentis*. A.E. 9: 306
- horretere*. A.E. 6: 419
- horreteret*. G. 1: 151
- horrefce*. A.E. 3: 394
- horrefcit*. A.E. 6: 710. 7: 526
- horrefca*. A.E. 2: 204
- horrefcunt*. G. 3: 199. A.E. 12: 453
- horret*. G. 3: 79. A.E. 2: 12. 11: 602, 754. 12: 663
- horribilem*. G. 4: 442
- horribiles*. G. 3: 152
- horribili*. A.E. 11: 271
- horrida*. E. 10: 23. G. 1: 449. 2: 69, 282. 3: 366, 442. 4: 254. A.E. 3: 23. 4: 251. N. tr. 6. v. horridum, & horrend. 378. 6: 86. 7: 41, 746. 8: 348. 9: 382. 10: 408. 11: 96
- horridior*. E. 7: 42
- horridus*. G. 4: 93, 407. A.E. 1: 296. 5: 37. 7: 669. 9: 670
- horrificum*. A.E. 8: 435
- horrificant*. A.E. 4: 465
- horrificis*. A.E. 3: 571
- horrifico*. A.E. 3: 225
- horrificum*. A.E. 12: 851
- horrifono*. A.E. 6: 573. 9: 55
- horror*. A.E. 2: 301, 559, 755. 3: 29. 12: 406
- horrore*. A.E. 4: 280. 12: 868
- horruit*. G. 2: 142
- hortantur*. A.E. 2: 74. 3: 609
- hortantem*. G. 4: 266
- hortantur*. A.E. 3: 129
- hortare*. G. 3: 164
- hortail*. A.E. 10: 69
- hortator*. A.E. 6: 529
- hortator*. A.E. 2: 33. 3: 144. 5: 177, 189. 6: 184. 11: 13, 521
- horti*. E. 7: 34. G. 4: 109
- Hortinae*. A.E. 7: 716
- hortis*. E. 7: 65, 68
- horter*. A.E. 3: 134
- hortes*. G. 4: 118
- horum*. A.E. 11: 319, 361. 12: 273, 490
- hos*. E. 6: 69. 7: 20. 9: 6. G. 2: 20. 3: 371. 4: 84, 85. A.E. 1: 185. 2: 294. 3: 492, 559, 713. 4: 157, 336, 647. 5: 154, 231, 441, 595. 6: 315, 430. 7: 655, 803. 8: 56, 209. 9: 372. 10: 10, 125, 179. 11: 225, 766, 880. 12: 662
- hospes*. A.E. 1: 753. 4: 10, 323. 5: 63, 630. 8: 123, 188, 364, 532
- hospita*. G. 3: 362. A.E. 3: 377, 539. 6: 93
- hospitia*. A.E. 1: 672. 10: 495. 11: 114
- hospitiibus*. A.E. 1: 731. 11: 105
- hospitilis*. G. 3: 343. 4: 24
- hospicio*. A.E. 1: 299, 540. 3: 83. 4: 51. 7: 264. 9: 361. 11: 165
- hospitiis*. A.E. 8: 346, 463, 493
- hospitium*. A.E. 3: 15, 61. 7: 202. 10: 460
- hoste*. G. 3: 32. A.E. 1: 378. 2: 390, 541. 3: 123. 5: 632. 6: 111. 10: 375, 438. 11: 764
- hostem*. G. 3: 236. 4: 76. A.E. 2: 508, 665. 4: 424. 5: 671. 6: 880. 7: 469. 8: 500

IN VIRGILIUM.

500. 9: 46, 51, 676, 692, 780. 10: 66, 585, 771, 801, 882. 11: 80, 370, 381, 491, 521, 559, 743. 12: 233, 253, 377, 483, 595, 901, 917
hostes. E. 10: 45. O. 3: 120. AE. 2: 43, 358, 377, 511, 527, 632. 3: 283. 9: 356, 386, 400, 440, 554, 556, 799. 10: 572, 379, 398, 729. 11: 387, 899. 12: 266, 426, 456, 461, 477, 582, 650, 682
hosti. G. 3: 347. AE. 4: 549. 9: 443
hostia. O. 1: 345. 3: 486. AE. 1: 334. 2: 156. 11: 740. Sunt, qui sine aspiratione scribant, ab ore deducentes.
hostibus. O. 3: 513. AE. 4: 669. 8: 36. 10: 593, 903. 12: 339
hostilem. AE. 3: 322. 10: 489
hostili. AE. 10: 847. 11: 398
hostilibus. AE. 11: 83
hostilis. AE. 3: 407
hostis. AE. 1: 625. 2: 290, 645. 7: 723. 9: 38. 10: 26, 900. 11: 304. 12: 302, 895
huc. E. 2: 45. 7: 9. 11: 9: 39, 43. O. 2: 4, 7, 76. *pro illuc*. 187, 243, 297. 4: 62, 225. AE. 1: 170, 333, 534, 538, 558. 2: 18, 24, 87, 523, 763. 3: 16, 78, 219, 441, 694. 4: 46, 285, 363, 634. 5: 162, 408, 701, 726, 735. 6: 305, 788. 7: 86, 241, 635. 8: 20, 114, 172, 229, 440, 477, 606. 9: 57, 755. 10: 656, 680. 11: 185, 530, 601, 856. 12: 558, 743, 764, 772
huc. E. 1: 21. 2: 53. 4: 56. 6: 26. G. 1: 171. 4: 300, 357. AE. 1: 343, 477. 3: 28, 652. 4: 19, 556. 5: 259, 320, 378, 713, 849. 6: 672. 7: 50, 257, 346, 649. 8: 31, 104, 198, 358, 466, 518, 770, 631. 9: 93, 770. 10: 170, 313, 338, 380, 769. 11: 115, 340, 554, 644, 699. 12: 362, 488. in *hunc*. 623.
Hic frequentius monosyllabum est. Disyllabum aliquando Pyrrichio metitur: sed possunt ambae syllabae in synaloepham cadere, ut *AE*. 6: 672. *Atque hinc responsum paucis ita reddidit* *huc*.
hujus. G. 4: 279, 321. AE. 1: 733. 6: 781, 798. 7: 64. 9: 287
humana. G. 1: 198
humandi. AE. 10: 493
humandis. AE. 11: 2
humantem. AE. 6: 161
humani. G. 4: 470. AE. 10: 152. 12: 427
humanos. AE. 5: 689
humantem. AE. 1: 542
humectat. G. 4: 126. AE. 1: 465. 11: 90
humectem. AE. 3: 589. 4: 7
humectibus. AE. 4: 351
humecti. AE. 10: 476. 11: 643
humectis. G. 1: 385. 4: 217. AE. 1: 318. 2: 510, 558, 708. 4: 149, 263, 406, 599. 5: 264, 325, 421, 685. 6: 111, 301, 668. 8: 459. 9: 364, 725. 10: 169, 542, 701. 11: 131, 774, 874. 12: 88, 707, 944
humere. G. 3: 7. AE. 1: 501. 4: 482. 5: 325, 558. 6: 797. 8: 137, 731. 9: 303, 755. 10: 341, 765. 11: 575, 652, 844. 12: 941
humeros. G. 3: 257. AE. 1: 589. 289. 2: 721. 4: 250. 5: 135, 376. 7: 669, 815.

9: 250, 434. 11: 679. 12: 293
humescunt. IC. *egni*. G. 3: 111
humil. E. 3: 92. AE. 1: 193. 2: 380. 5: 78, 481. 6: 423. 9: 754. 10: 558, 697. 11: 640, 665
humida. G. 1: 100, 142, 373. 2: 251. *vina*. 3: 364. Vide *Servium*, & *Quint.* qui notat epitheton hoc additum o-ciose. Tu super hoc censuram nostram habes in verba *Vina*. Regna. G. 4: 363, 430. AE. 2: 8, 605. 3: 198. 4: 486. 5: 594, 738, 835. 11: 201. 12: 476
humidus. G. 1: 462
humilem. AE. 3: 522
humiles. E. 2: 29. 4: 2. O. 2: 213, 434. 3: 108
humili. AE. 7: 157. 8: 455
humilis. E. 5: 17. O. 1: 331. AE. 4: 255. 12: 930
humo. G. 1: 213. 2: 460. 3: 9, 558. 4: 115. AE. 3: 3, 24. 5: 452. 9: 214. 10: 904
humor. E. 3: 82. G. 1: 43, 70, 88, 290, 417. 2: 143, 331. 4: 25, 308
humore. O. 1: 117
humorem. G. 1: 114, 295. 2: 218, 424
humum. E. 5: 41. 9: 19. O. 1: 220. 2: 153, 232, 408. 3: 298. AE. 6: 196. 9: 669. 10: 731. 11: 418, 669
humus. E. 4: 40. 9: 41. G. 2: 184. AE. 8: 196
hunc. E. 4: 63. 10: 1. G. 1: 500. 2: 343, 508. 3: 95, 154, 290. 4: 296, 326, 391. AE. 1: 289, 539, 670, 680, 732. 3: 49, 276, 408. 4: 102, 419, 661. 702. 5: 51, 298, 596, 712, 834. 6: 138, 152, 340, 406, 464, 668. 7: 30, 47, 151, 255, 272, 331, 473, 474, 493, 565, 681. 8: 351, 514. 9: 184, 409, 481, 576. 10: 50, 209, 381, 457, 721, 751, 905. 11: 159, 684, 778. 12: 140, 342, 353, 374, 510, 511, 532, 617, 680

I.

I AE. 4: 381, 424. 6: 546. 7: 425, 426. 9: 634
Iacchi. O. 1: 166. Refert Herodotus Iacchum nomen esse Eleusinis deabus ita familiare, ut Dianae Viribus, Adonis Veneri, Atyis Opi.
Iaccho. E. 6: 15. 7: 61
jace. E. 8: 102. AE. 10: 557
jacent. G. 2: 37. AE. 11: 310
jacebant. E. 6: 16. AE. 11: 102
jacebat. AE. 7: 94. 9: 336. 12: 897
jacebis. AE. 5: 871
jacebit. AE. 3: 391. 8: 44
jacens. AE. 12: 360
jacens. E. 7: 54. N. II. 5. AE. 7: 298. 10: 526
jacentem. E. 6: 14. 10: 14. N. II. 5. O. 2: 512. 4: 404, 439. AE. 3: 689, 6: 521. 10: 750
jacentes. G. 1: 65. AE. 1: 224. 9: 329
jacens. G. 1: 65. AE. 3: 150
jacere. AE. 5: 631. 9: 318
jaceres. AE. 7: 427. 10: 327
jaceret. E. 10: 40
jaqis. AE. 9: 486

jacet. O. 1: 310. 3: 230, 343, 354. N. II. 5: utrumque testimonium profert. AE. 1: 99. 2: 557. 3: 104, 692. 6: 149, 300, 795. 7: 801. 10: 737. 11: 327, 527
jaciat. AE. 10: 683
jacens. AE. 10: 886
jacit. G. 4: 294. N. II. 5. AE. 5: 79, 643. N. II. 5. AE. 10: 336, 480, 783
jacitur. AE. 3: 277. 6: 901
jacitum. AE. 9: 712. 10: 264. 11: 893
jacula. AE. 10: 733
jaculam. AE. 2: 588
jaculant. AE. 2: 459
jaculat. E. 2: 5
jaculabit. AE. 6: 877
jaculantur. AE. 3: 197
jaculant. E. 5: 62. AE. 2: 478. N. II. 5: 433. 7: 527. 8: 491. 9: 134, 568
jaculante. G. 4: 195
jaculatem. AE. 1: 227. N. II. 5: 5: 469. 9: 621
jaculanti. AE. 1: 102
jaculantur. AE. 6: 813. N. II. 5. *ibid.*
jaculantur. G. 3: 134
jaculare. O. 1: 81, 400. 2: 355. AE. 2: 768
jaculet. G. 2: 132
jaculas. AE. 10: 95
jaculat. G. 1: 103. AE. 5: 376. 10: 322. 11: 638. N. II. 5.
jaculata. G. 2: 249. 3: 86. N. II. 5. *ibid.*
jaculam. AE. 1: 629
jaculi. AE. 1: 442
jaculos. AE. 1: 29. N. II. 5.
jaculum. AE. 1: 182. 6: 693
jaculus. AE. 1: 3. 4: 14
jaculis. G. 1: 62. AE. 12: 323
jaculentur. AE. 1: 332
jacet. E. 6: 73. AE. 1: 140
jacetur. AE. 1: 668. N. II. 5: 10: 48
jacis. G. 2: 57
jacio. G. 1: 104. 2: 317
jacis. E. 6: 41
jacis. O. 2: 124. 4: 87, 528
jacis. AE. 11: 608
jacura. AE. 2: 646
jacuisse. G. 3: 436
jacuit. AE. 3: 631. 5: 336. 9: 771
jaculata. AE. 1: 42
jaculatus. AE. 2: 276
jaculi. G. 2: 530
jaculis. AE. 3: 46. 5: 37. 10: 130, 713, 868
jaculo. AE. 5: 68, 253. 9: 178, 572, 698, 704. 10: 248, 342, 754. 11: 563, 574, 760. 12: 354
jaculum. AE. 9: 52. 10: 323, 585
jam. E. 1: 83. 3: 67, 87, 111. 4: 4, 6, 7, 10, 27, 37, 41, 43, 44, 48. 5: 55, 63. 6: 21, 56. 7: 43, 47, 48. 8: 6, 27, 39, 40, 61, 109. 9: 9, 54. 10: 58, 62. O. 1: 34. I. *vivus* adhuc. 42, 45, 141, 148, 209, 303, 312, 314, 317, 340, 360, 383, 450. 2: 57, 171, 322, 367, 403, 416, 417, 419, 542. 3: 4, 74, 95, 130, 164, 170, 187, 206, 252, 304, 337, 361, 398, 401, 512, 541, 548. 4: 58, 116, 137, 145, 189, 253, 264, 284, 299, 402, 425, 490, 506. AE. 1: 18, 120, 133, 219, 223. *pro praeterita*. 272, 302, 396, 437, 457, 459, 556, 599, 623, 697, 699, 722, 755. 2: 8, 14, 34, 70, 112,

INDEX ERYTHRAEI

- 112, 124, 137, 148, 217, 254, 310, 311, 436, 447, 533, 600, 615, 634, 656, 705, 761. 3: 41. 51. 192, 260, 270, 340, 341, 381, 404, 494, 531, 645, 665. 4: 157, 171, 315, 417, 431, 536, 554, 555, 566, 567, 584, 5: 1, 3, 8, 105, 179, 194, 324, 331, 515, 548, 626, 633, 638, 767. 6: 13, 34, 51, 61, 63, 89, 304, 358, 385, 389, 419, 536, 629, 647, 676, 780, 798, 814, 816. 7: 46, 53, 104, 290, 414, 466, 523, 737, 790. 8: 174, 190, 213, 251, 349, 407, 426, 557, 605, 726. 9: 32, 220, 228, 271, 276, 396, 459, 461, 515, 629, 689, 782. 10: 19, 22, 161, 162, 238, 257, 315, 378, 449, 471, 510, 533, 663, 675, 755, 881, 890. 11: 51, 71, 139, 184, 213, 275, 373, 491, 564, 578, 702, 708, 807, 846, 861, 900, 913. 12: 179, 239, 241, 314, 317, 407, 497, 582, 615, 616, 693, 704, 793, 800, 821, 873, 889
- jam dadam*. G. 1: 213. AE. 1: 580. 2: 103. 4: 1. 362. 5: 27, 513. 8: 153. 9: 186. 10: 836. 11: 836. 12: 217
- jamjam*. AE. 2: 701. 4: 371. 6: 602. 12: 676, 754, 875
- jamjanys*. AE. 2: 530. 8: 708. 12: 754, 940
- jamvidem*. E. 2: 43. 5: 55. G. 1: 501, 503. AE. 1: 722. 2: 647. 6: 717. 7: 693
- jamye*. E. 6: 21, 37. G. 2: 350. 3: 108, 189, 422, 556. 4: 146, 363, 485, 497, 557. AE. 1: 150, 419, 695. 2: 132, 209, 481, 567, 662, 730, 789, 801. 3: 135, 356, 521, 588. 4: 157, 246. 5: 49, 159, 225, 268, 327, 738, 762, 835, 864. 6: 81, 477, 647. 7: 25, 160, 637, 8: 24, 42, 281, 585. 9: 25, 351, 371, 786. 10: 215, 260, 797, 813. 11: 100, 487, 608, 621, 766, 827. 12: 341, 391, 423, 479, 656
- jam tam*. G. 2: 405. AE. 1: 18. 7: 643. 8: 349
- Jan*. AE. 7: 180
- Janiculum*. AE. 8: 358
- Janitor*. AE. 6: 400. 8: 269
- janna*. AE. 2: 493, 661. 3: 449. 6: 106, 127
- Jannm*. AE. 12: 198
- Jannus*. AE. 7: 610. 8: 357
- Japetum*. G. 1: 279
- Lapidis*. G. 3: 474
- Lapyge*. AE. 8: 710. 11: 678
- Lapygis Gargani*. AE. 11: 247. Lapygia nunc Terra di Bovo: a quibusdam imperiis, Terra d'Otranto.
- Lapyn*. AE. 12: 391, 420, 425
- Larham*. AE. 4: 196
- Larbas*. AE. 4: 36, 326
- Laside*. AE. 5: 843
- Lasides*. AE. 12: 392
- Lasius*. AE. 3: 168. 10: 123
- laspide*. AE. 4: 261
- ibans*. G. 4: 472. AE. 1: 479, 518. 5: 269. 6: 268. 7: 698. 8: 281. 9: 369, 10: 213
- ibat*. G. 4: 365, 430. AE. 1: 695. 2: 254, 4: 149. 5: 75. 6: 589. 7: 761. 8: 162, 307, 466, 671, 726. 9: 25, 269, 424, 597, 649. 11: 33. 12: 378
- Ibera*. AE. 9: 582
- Ibera, non Hispana, sed Pontica intellige. Est enim Iberia pars Ponti, & Iberi, qui hodie *Zorkiani*.
- Iberas*, id est, *Hispanas*. AE. 7: 663
- Ibero*, id est, *Hispano Oceano*. AE. 11: 913
- Iberos*. G. 3: 408
- Hispania, quae nunc ab rege Hispano dicitur, Iberia ab amne Ibero antea vocabatur. Auctor Trogus. Haec & Hesperia ab Hespero Atlantis fratre, de quo Dionysius, nuncupatur. *Ultima* autem epitheto adjecto ab Horatio dicitur, *Qui nunc Hesperia victor ab ultima*, propter Italiam, quam Graeci hac ipsa appellatione cognominant, ut duobus in locis Maro cecinit, quod occasui subiecta sit, ut idem Maro videtur innuere, & aperte Macrobius refert. Quanquam non desunt, qui illam ab Hespero stella cognominatam auctumant, hanc autem ab Hespero Atlantis fratre, quam pulvis ab eo tenuit. Sane sciendum, Virgil. per Hesperiam Italiam semper accipere, quam etiam magnam bis nominat. *Iberus* autem, *Iberi*, & *Iberia* omnino adspiratione carent, et hi quidam adspirant
- ibi*. E. 2: 4. G. 1: 73. 4: 491. AE. 2: 40, 792. 6: 333, 700. 7: 126. 9: 412, 445, 526
- ibidem*. G. 3: 500. AE. 1: 116
- ibimus*. E. 1: 65
- ibis*. AE. 2: 547
- ibis*. G. 1: 433. AE. 2: 578. 4: 590, 654
- ibitis*. AE. 3: 254
- ibo*. E. 10: 50. AE. 2: 786. 9: 291. 11: 438
- ibunt*. G. 2: 245
- icare*. AE. 6: 31
- ida*. AE. 5: 428. 6: 180. 11: 135
- idibus*. G. 3: 234. AE. 5: 198, 377, 459. 9: 811. 12: 106
- idm*. AE. 2: 544. 5: 274, 428. 7: 165. 9: 770. 10: 484. 11: 638. 12: 490, 732, 740
- idam*. AE. 5: 444. 7: 756. 12: 314, 907
- idms*. AE. 5: 457. 8: 419. 12: 713, 926
- id*. E. 3: 35. 9: 37. G. 2: 263. AE. 1: 23, 676. 2: 49, 103. 4: 34. 5: 418. 6: 526. 7: 78, 368. 9: 104, 214, 274. 11: 435. 12: 28, 643, 738
- ida*. AE. 5: 252, 254, 449. 9: 80, 177. 10: 158. 12: 412, 546
- Idas*. G. 4: 41. AE. 2: 801. 3: 6
- Idaea*. AE. 2: 696. 10: 252. 11: 285
- Idaeas*. AE. 9: 620. 10: 230
- Idaeas*. G. 3: 450. AE. 7: 207
- Idasi*. AE. 9: 112
- Idasis*. G. 2: 84
- Idao*. AE. 9: 672
- Idaeos*. AE. 7: 222
- Idaenm*. AE. 3: 112. 6: 485. 7: 139
- Idaeus*. AE. 3: 105. 9: 500
- Idaliae*. AE. 1: 693. 5: 760. 10: 52
- Idalium*. AE. 1: 681. 10: 86
- Idam*. AE. 9: 575
- Idas*. AE. 10: 351
- idicro*. G. 1: 231. 3: 445. AE. 5: 680
- idem*. E. 3: 44, 91, 101. 5: 9. G. 1: 71. 2: 87, 105. 3: 72, 244. 4: 139. AE. 3: 60, 80, 503, 504, 541. 4: 581, 679. 5: 371. 6: 116, 229. 7: 321, 393. 8: 141, 290. 9: 327, 416. 10: 112, 732, 851. 11: 174, 336
- ideo*. G. 2: 96. 3: 212. Amianus legit *adso* pro *tamen*. AE. 4: 228
- Idmon*. AE. 12: 75
- Idomena*. AE. 3: 122
- Idomeni*. AE. 11: 265
- Idomenus*. AE. 3: 401
- Idumacas*. G. 3: 12
- jecit*. AE. 10: 777
- jecur*. AE. 6: 598
- Jecur, *ἥπαρ* Graeco, vulgo cuiusque animantis, alii *Fidego*, alii *Figado*, vel *Fegato* vocitant, quasi *Ficatam*: quippe de aprugno, aut fuisse jecore, quod vetustas maxime mirata est, sive fisco pasta, quod Graeci, ut scribit Aëtius, *συναντὸν* appellant: quasi *Ficatam* dixeris. Id apud nos Judaica natio ex anserem, quem plurimum alticem habere solet, saepius trilibre ostendit. In hoc Plato, & Physici omnes sedem amoris statuunt. Hinc hodie vulgo de subdolis, & male cogitantibus dicimus, *'I ha marco il figado*. De quo plura in Stoice.
- jejuna*. G. 2: 212. 3: 493
- jejunia*. G. 3: 128
- jerit*. AE. 7: 223
- igitur*. E. 7: 18. AE. 4: 537. 9: 199
- ignava*. AE. 1: 630. 4: 508. 5: 284, 618. 6: 361. 8: 187. 10: 247
- ignavae*. AE. 4: 65
- ignaram*. AE. 9: 287
- ignare*. AE. 3: 382
- ignari*. AE. 1: 198, 332. 2: 106. 3: 569
- ignaros*. G. 1: 41. AE. 2: 384. 9: 345, 766. 11: 19
- ignatum*. AE. 3: 338. 10: 228, 706. N. tr. 3.
- ignatus*. AE. 8: 627, 730. 10: 25, 85, 666. 11: 154
- ignava*. G. 1: 299. 2: 208
- ignavae*. f. *apes*. G. 4: 259
- ignavi*. AE. 12: 12
- ignavia*. AE. 11: 733
- ignavus*. G. 3: 465
- ignavum*. G. 4: 168. N. tr. 1. AE. 1: 435
- igne*. G. 3: 482. AE. 4: 352. 8: 392. 11: 718
- igne*. AE. 8: 255. 11: 718
- ignem*. G. 1: 87, 131, 135. 2: 140. 3: 85, 244, 258. 4: 330, 442. AE. 1: 42, 175, 660, 688. 2: 297. 3: 231. 4: 200, 661. 5: 4, 641, 660, 726. 6: 747. 7: 73, 281, 355. 8: 256, 491. 9: 351. 10: 131, 566. 11: 119, 189, 787. 12: 65, 119
- ignes*. E. 5: 10. G. 1: 291, 427. 2: 432. AE. 1: 525, 743. 2: 154, 276, 502, 575, 624, 664, 686. 3: 199, 406, 585. 4: 167, 209, 676. 5: 743. 7: 296, 320, 786. 8: 199, 267, 403, 410, 590. 9: 78, 129, 145, 166, 239, 522, 570. 10: 56, 177, 271. 12: 201, 521, 596
- ignescunt*. AE. 9: 66
- ignens*, f. *Sol*. G. 1: 453. 4: 426. AE. 6: 730. 8: 97. 11: 746
- igni*. E. 8: 81. G. 1: 196, 234, 267, 454. 3: 378. 4: 268. AE. 2: 210, 312, 581, 649.

IN VIRGILIUM.

649. 4: 2. 6: 742. 7: 577, 692. 9: 153.
11: 194
ignibus. G. 4: 379. AE. 1: 90. 2: 566. 3:
149. 4: 384. 6: 246. 8: 304, 375, 542.
11: 186, 209
impotens. AE. 8: 414, 423, 628, 710.
12: 243. 12: 90
ignis. E. 3: 66. 6: 33. 7: 49. O. 1: 337.
2: 303, 528. 8: 99, 566. 4: 263. AE. 2:
505, 705, 758. 8: 421, 430. 12: 102, 576
ignobile. E. 9: 38. G. 4: 63. AE. 1: 149
ignobilis. O. 4: 564. AE. 7: 776
ignominiam. G. 3: 226
ignorans. AE. 12: 421
ignorare. AE. 5: 849
ignitate. AE. 7: 202
ignotus. G. 2: 268
ignoscere. G. 3: 96
ignoscenda. G. 4: 489. N. tr. 5.
ignoscere. G. 4: 489
ignota. AE. 2: 91. 5: 871. 7: 124, 137,
167. 9: 485. 11: 254, 527
ignotae. AE. 5: 795
ignotas. AE. 4: 312. 8: 113
ignoti. AE. 3: 591
ignotus. O. 3: 225. AE. 10: 48. 11: 678
ignota. G. 3: 78. AE. 11: 866
ignotus. E. 6: 40
ignotum. G. 1: 50. AE. 1: 359. 2: 59.
12: 734
ignotus. G. 4: 242. AE. 1: 384
idem pro idem. AE. 3: 158, 541, 564. 8:
639
it. AE. 1: 376. vide *it haffa*. 2: 179
itex. AE. 6: 180
itia. E. 7: 26. G. 3: 507. AE. 7: 499. 9:
415. 10: 778
itia. AE. 1: 268, 274. 6: 778. 9: 285.
11: 245
itiaca. AE. 6: 875
itiacae. AE. 8: 134
itiacamp. AE. 3: 336. 5: 607. 10: 635
itiacae. AE. 1: 456. 2: 117. 4: 46, 537,
648. 12: 861
itiaci. AE. 2: 431
itiacis. AE. 1: 97, 647. 3: 182, 280. 5: 725.
10: 335
itiaco. AE. 11: 393
itiacos. AE. 1: 483. 3: 603. 4: 78. 10: 62.
11: 255
itiades. AE. 1: 480. 3: 65. 11: 35
itiadum. AE. 2: 580. 5: 644. 7: 248
itice. E. 1: 18. 6: 54. 7: 1. 9: 15. O. 4:
81. AE. 4: 505. 5: 129. 6: 209. 9: 381.
11: 851
itiet. AE. 2: 424, 758. 7: 583. 8: 223. 11:
468
itilibus. G. 3: 146, 334. AE. 3: 390. 8: 43.
12: 702
itici. G. 2: 453
itignis. O. 3: 330
itio. AE. 5: 261
itiome. AE. 1: 653
itiomea. AE. 1: 611
itiomei. AE. 1: 120. 7: 249. 9: 501
Lege quae Servius Maunus, vel (ut
quibuldam placet) Marius, de geniti-
vis Teret, Nerei, Ilienei, & similibus,
suis locis dictata variavit, & grammati-
ci inconstantiam facile deprehendas.
Tom. IV.

Cui nos occurrimus in verbo aureis, &
Nerei.
Iliens. AE. 1: 521, 559. 7: 212. 9: 569
Ilium. AE. 1: 68. 2: 241, 325, 625. 3: 3,
109. 5: 756. 6: 64
illa. E. 3: 4. O. 1: 47, 109, 406, 409, 456.
2: 125, 221, 222, 252. 3: 217, 362. 4:
128, 457, 494, 506, 513, 533. AE. 1:
140, 500, 650. 2: 52, 240, 278, 571,
628. 3: 401, 447, 458, 479, 558. 4: 72,
245, 558, 563, 641, 688. 5: 242, 393,
398, 512, 609, 788. 6: 469, 512, 517,
781. 7: 128, 561, 787, 805, 808. 9: 335,
479, 481, 712. 10: 247, 336, 424, 476,
646, 672, 777, 783, 862, 897. 11: 261,
595, 653, 684, 709, 755, 764, 816. 12:
414, 855
illabens. AE. 3: 89
illabitur. AE. 2: 240
illacrymans. AE. 9: 303. 10: 628. 11: 29
illacrymat. G. 1: 480
illae. E. 10: 54. O. 2: 92, 210, 420, 435.
3: 272, 546. 4: 37, 53, 257. AE. 5: 676.
6: 199, 320, 826. 12: 589
illaetabile. AE. 12: 619
illaetabilis. AE. 3: 707
illam. O. 2: 222, 293. AE. 1: 116. 2: 695.
3: 583. 4: 178, 663. 5: 219, 263. 7:
54, 812. 8: 633, 709. 9: 500. 11: 581.
12: 772
illas. E. 7: 63. 10: 16. G. 3: 140, 269.
AE. 5: 191
illandari. G. 3: 5
Verbum hoc *illandari* quam vehe-
mens sit, quamque appositae ad homi-
nis extreme immanis laevitiam dete-
ctandam, huc ex intima eruditione ab
eminetissimo Vate sit accersitum, mul-
tis quidem exemplis, & rationibus dis-
putat Gell. lib. 2. c. 6. adversus Cor-
nutum Virgilii interpretem, huiusque
vocis & aliarum reprehensorem satis
futilem. Hoc ipsum mox apud Ma-
crob. in Saturn. verbis etiam Gellianis,
Avienum Servius perdocet.
ille. E. 1: 7, 9, 45. 2: 16. 3: 19, 21, 23,
61. 4: 15. 5: 64, 6: 23, 53, 70, 84. 7: 8,
23. 8: 8, 23, 50, 91, 103. 9: 25. 10: 31,
61. O. 1: 89, 129, 331, 422, 434, 441,
464, 466. 2: 243, 397, 455, 493, 498.
3: 120, 201, 425, 501. 4: 71, 93, 137,
144, 215, 411, 440, 446, 567. AE. 1:
3, 139, 153, 247, 300, 348, 370, 405,
617, 715, 719, 738. 2: 76, 126, 152,
220, 249, 287, 540, 705, 779. 3: 53,
490, 612. 4: 13, 28, 29, 169, 215,
238, 242, 331, 421, 438. 5: 39, 75, 90,
169, 186, 334, 336, 391, 394, 430,
439, 444, 457, 482. 6: 27, 79, 112, 187,
263, 326, 347, 395, 408, 421, 432, 482,
593, 695, 760, 767, 808, 836, 838, 845,
863, 872, 899. 7: 110, 168, 349, 380,
490, 558, 586, 638. 8: 152, 166, 251,
287, 388, 434, 492, 617. 9: 62, 219,
349, 362, 414, 481, 577, 704, 743, 759,
793, 796, 816. 10: 175, 195, 198, 274,
348, 373, 385, 409, 486, 522, 547, 552,
618, 693, 707, 717, 739, 770, 794, 812,
875, 878. 11: 49, 246, 251, 257, 416,
440, 494, 549, 640, 668, 749, 809,
Hhh

901. 12: 5, 234, 263, 291, 306, 377,
395, 400, 430, 450, 453, 513, 535, 557,
752, 758, 894, 901, 930, 945
illecebris. O. 3: 217
illi. E. 3: 61, 89. 6: 67. 9: 6. O. 2: 378.
3: 17, 79, 106, 220. 4: 141, 174, 358,
416. AE. 1: 55, 138, 210, 397, 416.
2: 86, 139, 212, 420, 503, 548. 4: 261,
698. 5: 648. 6: 162, 473, 479, 879. 7: 538.
8: 118, 358, 443, 452, 466. 9: 221, 377,
754. 10: 130, 146, 172, 202, 219, 355,
494, 572, 619, 858. 11: 73, 445, 461.
12: 52, 140, 172, 300, 333, 617, 710,
720, 867, 951
illuc. G. 1: 54, 69, 247, 251. 2: 471. 3:
352. AE. 1: 206. 2: 783. 8: 626, 628
illudit. AE. 1: 112
illinc. O. 1: 509. 3: 257. AE. 4: 442
Non nisi praecedente *hinc* ponitur,
quomodo *illuc* semper habet praecedens
hinc.
Illyrid. E. 8: 7
Illyrias. AE. 1: 243
illis. E. 3: 43, 47. 4: 16. 5: 24. 8: 19. 9:
34. O. 1: 87, 415, 493. 3: 170, 319,
406, 527, 531. 4: 107, 236. AE. 2: 342.
3: 98, 214. 7: 174, 685, 730. 10: 239,
757. 11: 422
illiso. G. 3: 261. AE. 5: 206. 7: 590.
9: 713
illistit, f. *caesus*. AE. 5: 480
illius. E. 1: 7. G. 1: 49. AE. 1: 16. 6:
670. 8: 198
illius prima longa. E. 1: 64. AE. 1:
683. 2: 361
illo. E. 5: 49. 7: 70. G. 1: 434, 469. 2:
135. 4: 563. AE. 1: 623, 2: 169, 274.
4: 149. 6: 234. 7: 228, 383. 8: 102,
268, 324, 414. 9: 195, 262. 11: 275. 12:
32, 80
illorum. E. 7: 17. 7: 282
illos. E. 2: 43. 7: 20. O. 1: 225. 2: 473.
AE. 2: 110, 259. 3: 353. 4: 157. 5: 441.
6: 315, 441. 9: 162. 10: 32, 319, 438
illotus. G. 3: 443
illuc. Amat hoc adverb. semper cum
praecedente *hinc* Virgiliano iu carmine
lociari: idque aut proxime, ut O. 2:
297. *Et brachia tendens Hinc illuc media*
ipfa ingentem sustinet umbram: & AE. 4:
363. *Hinc illuc volvens oculos*: & 5: 408.
Et ipfa Hinc illuc vincitorum immensa vo-
luntaria versat: & 12: 764. *Quinque or-*
bes explens cursu, totidemque retexunt
Hinc, illuc. Aut ex intervallo, copulis
&, atque, conciliantibus. 8: 229. *Hinc*
ora ferebat, & illuc: 9: 755. *Hinc caput,*
atque illuc humero ex utroque pendit.
Aut nunc pro modo, utramque dictio-
nem praevieniente: ut 4: 285. 8: 20.
Atque animam nunc hinc celerem, nunc
dividit illuc. 5: 701. *Nunc hinc ingentes,*
nunc illuc pectore curas Mutabat. 10: 680.
Animo nunc hinc, nunc fluctuat illuc.
illud. O. 2: 338. AE. 3: 173, 435. 4: 675.
12: 819, 899
illudant. G. 1: 181
illude. AE. 9: 634
illudent. G. 4: 406
illudere. AE. 2: 64

illu.

INDEX ERYTHRAEI

illudant. G. 2: 375
illum. B. 1: 43. 3: 25. 6: 58. 8: 43. 10: 13. 14. 64. O. 1: 95. 203. 242. 374. 2: 495. 3: 387. 513. 538. 4: 197. 215. 277. 360. 398. 500. 507. AE. 1: 44. 227. 693. 2: 529. 554. 3: 330. 4: 83. 227. 5: 181. 468. 6: 110. 168. 7: 209. 255. 272. 8: 363. 649. 9: 270. 337. 10: 661. 750. 11: 374. 567. 865. 12: 70. 342. 351
illufas. O. 2: 464
illufert. AE. 4: 598
illufrem. AE. 7: 79
illufres. AE. 6: 758
illuue. O. 3: 561
illuues. AE. 3: 593. N. II. 5
illuxiffe. G. 2: 337
illo. G. 10: 400. 401.
Ilva. *infufa.* O. 10: 173
 In mari Tufco, *Leiba* hodie, articulo & infulae nomine in unum coeuntibus, quasi *la Elba*. Petrarcha in Rhythmis vernaculis *Tra la riva Tofcana*, & *Leiba*, & *Giglio*, de qua ibi dicendum est.
Ilus. AE. 1: 268. 6: 650
ilus. O. 1: 401. 2: 313. 3: 59. 240. 457. 460. 506. 522. 4: 322. AE. 2: 120. 3: 443. 4: 24. 5: 498. 6: 459. 8: 67. 9: 120. 10: 675. 785. 12: 447
imagine. AE. 4: 84. 6: 293. 7: 179. id est, *vagina*. N. II. 5. 8: 23. 730. 10: 785. 12: 665
imaginibus. AE. 1: 408
imago. E. 2: 27. G. 4: 50. AE. 1: 353. 2: 369. 560. 773. N. II. 5. 793. 3: 489. 4: 353. 654. 5: 636. 6: 405. 480. 695. 701. 7: 180. 8: 557. 671. 9: 294. 10: 456. 643. 696. 663. 824. 12: 560
Imago autem, quasi *imitago*, facta literarum subtractione dicitur. Sic *peffum*, unde *peffum dare* dicimus, contrarium est a *pedeffum*, major a *magnior*, *maffimus*, & inde *maximus* a *magniffimus*, *taberna* a *tabulerna*; *tablinum* a *tabulinum*; *venter* a *vehenter*; *latus* a *laotus*; *pabulum* a *pafibulum*; *panis* a *pafinus*; *pafia* a *paniffa*; *vinum* a *vitinum*; *flumen* a *fluimen*; *semen* a *teginmen*; *semen* a *ferimen*; *discrimen* a *discrimen*; *profa* a *promiffa*; *foenum* a *fovinum*; *foetus* a *fovetus*; *poftes* a *poftites*; *tela* a *texula*; *olens* a *coliens*; *frages* a *fratages*; *fragulum* a *fratagulum*; *firamen* a *fratamen*; *farcinum* a *farricinum*; *nuper* a *noviper*; *feculum* a *fequeculum*; *cauffa* & *caufa* a *caviffa*; *mentum* a *mo-vimentum*, & ejusmodi non pauca. Nec vero dictiones literarum tantum subtractione, sed & mutatione contrahuntur. Nam quaeſo, quid nunc est *vilis*, (ut pauca attingam) niſi quod olim fuit *voluntus*? Quid *coxae*, niſi *coiffae*? Quid *ferculum*, niſi *fericulum*? Quid *fortuna*, niſi *ferentuna*? Quid denique terra *pulla*, niſi *puvulla*, id est, putrida, reſolubilis, quaeque ſaepe aratro verſa in pulverem abiit, qualis eſt terra Campana, ut inquit Columella: quae haudquaquam nigra eſt, ut qui-

dam imperite arbitrantur, ſed putris, & quae arando in pulverem reſolvitur.
imam. AE. 12: 381
Imaona. AE. 10: 424
imas. AE. 2: 449. 6: 404. 7: 801. 10: 588
imbeile. AE. 2: 544
imbellem. G. 2: 172
imbelles. O. 3: 265
imber. G. 1: 259. 333. 373. 429. 3: 441. 4: 312. 474. AE. 1: 743. 3: 194. 5: 10. 696. 9: 669. 11: 548. 12: 284. 685
Imbraſidas. AE. 12: 343
Imbraſides. AE. 10: 123
Imbraſus. AE. 12: 343
imbrem. O. 1: 23. 157. 211. 2: 334. AE. 1: 123
imbres. E. 3: 80. 6: 38. O. 1: 443. 2: 293. 352. 4: 115. N. de Impropt. AE. 9: 60.
imbri. E. 7: 60. G. 1: 393. AE. 4: 249
imbribus. G. 1: 236. 323. 413. 2: 325. AE. 5: 693
imbrice. O. 4: 296
imbriferum. O. 1: 313.
imbris. AE. 8: 429.
imbues. E. 1: 8
imbuit. AE. 7: 542. N. II. 5. 554. N. de doctor. indag.
imvis. E. 3: 54. 8: 98. G. 1: 319. 374. 2: 53. 209. 4: 471. AE. 1: 84. 125. 3: 110. 5: 84. 239. 7: 91. 8: 237
imitabere. E. 2: 31
imitabile. AE. 6: 590
imitabitur. E. 5: 73
imitatur. O. 2: 204
imitantur. G. 3: 380. AE. 11: 894
imitata. O. 4: 72. AE. 11: 500
imitatur. AE. 6: 586
immaue. G. 3: 239. AE. 1: 110. 5: 351. 6: 11. 624. 7: 510. 666. 8: 225. 245. 10: 196. 726. 11: 552. 12: 442. 535. 904
immauem. G. 3: 39. N. II. 5. 4: 458. AE. 7: 305. 9: 516. 730. 10: 318. 887
immaues. AE. 1: 428
immani. AE. 3: 427. 5: 372. 401. 6: 594. 8: 330. 9: 542. 694. 751
immania. G. 4: 394. AE. 1: 139. 3: 583. 4: 199. 5: 822. 6: 19. N. II. 5. 422. 582. 9: 708. 734. 10: 496
immanibus. AE. 1: 616. 4: 642
immanior. AE. 1: 347
immanis. G. 2: 141. AE. 2: 150. 3: 702. 6: 77. 237. 418. 576. 597. 10: 209. 11: 173
immaturs. AE. 11: 166
immedicabile. AE. 12: 858
immemor. E. 8: 2. O. 3: 498. 4: 440. 491. AE. 5: 39. 7: 439. 9: 256
immemorem. AE. 9: 374
immemores. AE. 2: 244. 3: 617. 4: 194. 6: 750
immensa. AE. 2: 208. 5: 408. 6: 355. 823.
immensae. G. 1: 49
immensam. AE. 2: 185. 6: 186. 7: 377
immensas. O. 4: 557
immensis. O. 1: 29. 3: 541
immensis. AE. 2: 204
immensis. G. 2: 153
immensis. G. 1: 322. 2: 541. AE. 3: 632. 672
immensus. AE. 11: 832
immergit. AE. 3: 605.

immeritam. AE. 3: 2
immerſerat. AE. 6: 174
immerſerit. G. 4: 29
immerſet. E. 9: 42. AE. 1: 165. 420. 6: 603. 9: 515. 10: 26. 158
immiscent. AE. 5: 429
immisſerier. O. 1: 454
immisſet. AE. 10: 153
immisſuit. G. 4: 245. AE. 4: 570. 10: 664. 796. 11: 815
immisſi. E. 2: 59
immisſit. AE. 6: 262. 9: 719
immisſa. AE. 3: 593. N. II. 3. & 5. 10: 40
immisſae. O. 2: 342
immisſi. AE. 2: 495. 12: 521
immisſis. O. 3: 371. AE. 4: 669. 5: 146. 662. 11: 889
immisſo. AE. 8: 246
immisſus. O. 2: 364
immisſibus. G. 4: 17
immitis. G. 4: 492. AE. 1: 30. 3: 87
immitte. AE. 10: 229
immittere. AE. 4: 488. 8: 708. 9: 421. 758
immitter. AE. 10: 13
immittit. AE. 6: 1. 312. 10: 406. 11: 562. 12: 333
immittite. AE. 10: 678
immittitur. O. 2: 164
immittantur. O. 2: 80
immixti. AE. 2: 396
immo. E. 5: 13. 7: 41. 9: 25. AE. 1: 755. 9: 98. 257. 11: 459. ſemper in principio carmin.
immobile. AE. 9: 448
immobilis. AE. 7: 250. 623. 12: 400
immolat. AE. 10: 541. 12: 949
immollet. AE. 10: 519
immortale. G. 4: 208. AE. 6: 598. 8: 715. 9: 95
immortalis. nomen. AE. 12: 882
immota. G. 2: 294. AE. 1: 257. 3: 447. 4: 331. 449. 5: 127. 7: 314. 586. 10: 696
immotam. AE. 3: 77
immotis. G. 3: 416
immotum. AE. 4: 15
immotus. AE. 3: 570. 5: 437
immugiit. AE. 3: 674. Vide *It baſta*.
immugit. AE. 11: 38
immulgens. AE. 11: 572
immundi. G. 1: 400
immundo. AE. 3: 228. 5: 333. 12: 611
immundum. G. 1: 81
immundus. G. 3: 564
immunum. AE. 12: 559
immunis. G. 4: 244. N. II. 1
immunum. O. 4: 261
imo. AE. 1: 371. 485. 2: 288. 419. 627. 3: 39. 421. 577. 5: 92. 178. 810. 6: 55. 581. 7: 530. 10: 464. 11: 23. 377. 840. 12: 208. 422
inos. G. 1: 174. AE. 1: 404. 5: 565. 4: 387. 11: 181. 12: 706. 884
impacatos. O. 3: 408
impas. AE. 1: 375. 12: 216
impas. E. 8: 75
impasibus. G. 3: 533. 4: 245. AE. 10: 459. 12: 149
impasſi. AE. 10: 560
impasſus. AE. 9: 339. 10: 723

im-

IN VIRGILIUM.

impatiens. AE. II: 639
impavidus. AE. 8: 633
impavidus. AE. 10: 717. 12: 8
impediat. AE. 11: 21
impedit. AE. 10: 553
impediunt. AE. 5: 585, 593. N. II. 5: 8:
 449. 9: 385. 10: 307. 12: 747
impellentibus. O. 4: 305
impellere. G. 1: 254
impellente. AE. 4: 594. 11: 278
impellunt. AE. 5: 120
impende. O. 3: 74
impendendus. O. 2: 61
impediente. G. 1: 365. 4: 191
impedire. O. 2: 433
impedunt. O. 3: 124
impensis. AE. 11: 228
impensius. AE. 12: 20
imperat. O. 1: 99. AE. 3: 465. 7: 36,
 169. 11: 60
imperdita. AE. 10: 430
imperfecta. AE. 8: 428
imperia. O. 2: 370
imperis. AE. 1: 230. 4: 229. 6: 463. 7:
 240, 487, 654. 8: 381. 9: 716
imperio. AE. 1: 54, 270. 2: 191. 4: 239,
 282, 295, 577. 5: 726, 784. 6: 851.
 8: 482. 9: 675. 10: 42. 11: 235
imperiis. AE. 12: 719
imperium. AE. 1: 138, 279, 287, 340. 2:
 352. 3: 159. 5: 235, 747. 6: 264, 782,
 795, 812, 819. 8: 509. 9: 449. 11: 47.
 12: 58, 193
imperturbatus. AE. 10: 770
impertus. AE. 2: 74. 5: 219. 12: 369, 772
impetis. O. 3: 366
impetum. AE. 7: 667
impia. O. 1: 468. 2: 537. AE. 4: 298,
 596. 5: 733. 6: 543, 613. 12: 31
impiger. AE. 1: 738
impingeret. AE. 5: 805
impis. E. 1: 71. G. 1: 511. AE. 1: 294,
 349. 2: 163. 4: 496
implacabile. AE. 12: 816
implacabilis, sc. *Turnus*. AE. 12: 3
implacata. AE. 3: 420
implebunt. G. 3: 177
implent. AE. 11: 274
implentur fossae, O. 1: 326. *veteris Bac-*
chi, pinguisque ferinae. AE. 1: 215. N.
de num. & cal. auctor est, genitivum
pro ablativo usurpatum. Addit Co-
smianianus apud Sospitrum, per lo-
roecismum deesse carnis. AE. 5: 697
implere. AE. 3: 455. 9: 506
impleri. AE. 8: 216
implerunt. E. 6: 48. O. 4: 461
implestem. AE. 4: 605
implet. O. 4: 515. AE. 3: 434. 5: 341. 7:
 475. 9: 72, 480. 11: 448, 896
implereve. O. 2: 144
implevit. AE. 2: 769
implevit. O. 3: 94. AE. 1: 716, 729. 3:
 313, 526. 4: 30. 7: 23. 8: 278. 10: 819.
 12: 588
implexae. O. 4: 482
implicat. AE. 2: 215. 4: 148. 7: 136, 355.
 10: 894. 11: 555. 12: 743
implicet. AE. 1: 660
impliciter. AE. 11: 632

implicuit. AE. 2: 552, 744. 11: 109, 752
impiorans. AE. 12: 652
impiorant. AE. 7: 576
impioranti. AE. 7: 502
impiorave. AE. 7: 311. 10: 19
impiores. AE. 4: 617
implumes, sc. *foetus Philomelae*. O. 4: 513
impomas. AE. 4: 497
imponas. AE. 1: 49
imponere. AE. 2: 619
imponit. AE. 6: 774
imponere. G. 1: 281. 2: 73. AE. 2: 707.
 4: 639. N. II. 5: 6: 852
imponeret. AE. 4: 453. N. II. 5
imponit. AE. 6: 233, 246, 253. 7: 573.
 12: 726
importuna. AE. 12: 864
importunae. O. 1: 470
importunum. AE. 11: 305
impositam. AE. 3: 580
impositil. O. 3: 116. 4: 477. AE. 6: 308
impositis. O. 3: 490. 4: 173. AE. 3: 355.
 8: 451
impositos. O. 2: 540
impositum. AE. 8: 410. 10: 506
imposita. AE. 9: 716
imposuere. O. 1: 304. AE. 4: 418
imposit. O. 1: 61. AE. 1: 62. 5: 463.
 6: 622. 8: 188
imprecor. AE. 4: 629
impressa. AE. 4: 659
impressit. O. 1: 263
impresso. AE. 12: 303, 357
impressum. AE. 5: 536. 10: 497
improba. O. 1: 388. AE. 2: 80, 356. 10:
 727. N. II. 5
improbe. AE. 4: 386, 412
improbis. E. 8: 49, 50. O. 1: 119, 146.
 3: 431. N. II. 5: AE. 5: 397. 9: 62.
 11: 512, 767. 12: 250, 261, 687
improperata. AE. 9: 798
improvida. AE. 2: 200
improvisi. AE. 2: 182. 7: 506
improvisis. AE. 8: 524. 12: 576
improvisum. AE. 2: 379
improvisus. AE. 1: 595. 9: 49
imprudens. O. 2: 372. AE. 9: 386
imprudensibus. O. 1: 373
impubes. AE. 7: 382. 9: 751
impubis. AE. 5: 546. 7: 382
impulerat. AE. 2: 55
impulerit. AE. 1: 11
impulimus. AE. 2: 465
impulit. O. 4: 349. AE. 1: 82. 2: 520.
 3: 449. 4: 23. 5: 242. 7: 621. 8: 3,
 239. 10: 246. 12: 380, 618
impulsa. AE. 12: 856
impulso. O. 2: 211
impulsum. AE. 8: 239
impulsus. AE. 10: 68
impune. O. 2: 32. AE. 3: 628. 6: 239,
 879. 9: 653, 784. 11: 134. 12: 559, 728
imus. AE. 11: 389
in. E. 1: 4, 15, 28, 38, 60, 61, 76. 2: 21, 24,
 25, 31, 70. 3: 5, 26, 40, 46, 52, 55, 93, 97,
 100, 104, 106. 4: 43. 5: 8, 13, 43, 46,
 69, 70. 6: 13, 27, 52, 55, 65, 76. 7: 2,
 20, 48, 65, 68. 8: 15, 37, 43, 56, 59,
 71, 83, 87, 92, 107. 9: 1, 17, 39, 49,
 56, 62. 10: 44, 52, 67, 73. O. 1: 62.

90, 98, 112, 127, 146, 151, 159, 169,
 170, 171, 188, 200, 203, 206, 241, 245,
 315, 328, 337, 338, 339, 342, 347, 363,
 369, 378, 384, 386, 389, 398, 404, 422,
 436, 438, 442, 449, 452, 471, 508, 513,
 2: 33, 45, 47, 52, 62, 75, 79, 85, 154, 171,
 234, 250, 269, 272, 275, 283, 287, 291,
 292, 305, 326, 726, 379, 396, 401, 402,
 405, 440, 448, 480, 485, 488, 504, 506,
 522, 525, 528, 530, 538. 3: 10, 13, 16, 17,
 26, 64, 73, 75, 86, 97, 99, 109, 143, 178,
 181, 212, 219, 222, 232, 236, 237, 242,
 244, 249, 258, 273, 278, 295, 313, 316,
 323, 326, 342, 346, 348, 355, 360, 365,
 376, 393, 397, 425, 433, 446, 462, 475,
 484, 486, 494, 504, 519, 542, 543,
 551, 553, 557. 4: 6, 25, 38, 66, 78, 79,
 83, 90, 122, 130, 142, 144, 157, 175,
 190, 199, 203, 227, 235, 238, 247, 258,
 271, 274, 277, 280, 292, 294, 303, 308,
 331, 361, 373, 374, 387, 403, 410, 411,
 419, 420, 423, 432, 433, 441, 444, 459,
 465, 473, 499, 528, 533, AE. 1: 34, 51,
 68, 82, 106, 108, 109, 111, 115, 116,
 118, 140, 148, 159, 163, 173, 183, 184,
 194, 205, 212, 281, 304, 310, 331, 391,
 441, 450, 460, 472, 491, 495, 498, 536,
 584, 587, 588, 607, 631, 640, 646,
 692, 736. 2: 21, 24, 39, 46, 51, 61,
 67, 87, 92, 99, 123, 131, 135, 187, 190,
 192, 242, 304, 314, 315, 317, 327, 328,
 337, 347, 353, 356, 359, 367, 377, 390,
 401, 408, 427, 432, 439, 447, 460, 469,
 471, 485, 498, 500, 508, 511, 512, 525,
 533, 541, 543, 551, 568, 584, 590, 618,
 624, 626, 635, 654, 655, 665, 667, 673,
 675, 703, 716, 746, 791, 800. 3: 11,
 21, 70, 117, 158, 200, 202, 211, 223,
 229, 245, 258, 302, 308, 342, 353, 354,
 384, 404, 406, 409, 422, 425, 445, 446,
 454, 494, 510, 527, 531, 537, 564, 587,
 595, 605, 617, 624, 641, 646, 4: 39, 76, 118,
 138, 151, 156, 176, 195, 209, 211, 214,
 235, 278, 280, 339, 353, 358, 374, 413,
 428, 446, 455, 457, 463, 473, 485, 504,
 518, 530, 554, 563, 604, 630, 647, 705. 5:
 16, 20, 37, 43, 62, 110, 124, 132, 147,
 160, 175, 179, 180, 192, 204, 205, 209,
 214, 215, 220, 225, 234, 236, 238, 247,
 257, 262, 273, 279, 287, 288, 303, 322,
 344, 363, 375, 396, 401, 402, 411, 426,
 446, 449, 470, 475, 480, 488, 497, 512,
 514, 517, 520, 525, 527, 537, 550, 554,
 556, 578, 588, 613, 666, 720, 730,
 740, 759, 764, 776, 782, 789, 792, 803,
 808, 841, 859, 868, 871. 6: 6, 7, 20, 31,
 32, 41, 42, 51, 58, 77, 84, 91, 151, 162,
 172, 179, 188, 195, 212, 271, 279, 282,
 286, 299, 309, 339, 340, 362, 371, 395,
 416, 418, 427, 436, 440, 444, 449,
 451, 473, 505, 540, 547, 569, 578, 581,
 636, 642, 703, 707, 751, 753, 758, 798,
 812, 814, 826, 833, 865, 876, 880, 887,
 7: 4, 8, 13, 17, 20, 26, 28, 32, 42, 46,
 59, 86, 99, 113, 158, 159, 163, 167, 183,
 193, 200, 227, 253, 256, 272, 275, 285,
 301, 305, 309, 322, 328, 335, 374, 379,
 385, 413, 416, 424, 430, 434, 445, 471,
 472, 476, 489, 546, 549, 564, 573, 577,
 578, 601, 603, 627, 663, 664, 694,
 709,

INDEX ERYTHRAEI

709, 744, 757, 758, 773, 776, 782, 802.
8: 21, 28, 53, 83, 88, 104, 210, 237, 247,
259, 260, 273, 279, 282, 323, 325, 386,
401, 424, 428, 437, 453, 488, 492, 500,
528, 547, 576, 584, 588, 592, 605, 609,
614, 629, 642, 648, 652, 656, 666, 673,
675, 678, 680, 696, 700, 713, 718. 9:
14, 19, 22, 51, 52, 63, 68, 80, 86, 92,
132, 145, 149, 152, 155, 182, 200, 211,
238, 261, 269, 277, 292, 338, 343, 347,
373, 376, 378, 395, 400, 412, 424, 427,
438, 439, 442, 451, 452, 462, 463, 468,
493, 524, 540, 554, 581, 647, 658, 662,
670, 687, 691, 701, 710, 726, 728, 732,
749, 761, 764, 766, 801, 816. 10:
3, 28, 36, 48, 72, 83, 90, 183, 206,
211, 219, 242, 260, 261, 280, 305, 309,
323, 334, 355, 379, 387, 390, 398, 410,
412, 415, 436, 442, 446, 451, 480, 488,
515, 569, 571, 576, 585, 614, 632, 637,
657, 661, 673, 677, 684, 693, 704,
717, 725, 729, 746, 758, 769, 807, 838,
856, 871, 882, 885, 901, 908. 11: 40, 47,
99, 149, 154, 159, 168, 173, 184, 187,
190, 199, 203, 206, 213, 221, 225, 237,
284, 290, 292, 308, 322, 335, 360, 370,
389, 409, 423, 426, 434, 455, 456, 461,
464, 468, 486, 494, 507, 515, 520, 526,
532, 563, 570, 616, 631, 633, 644,
653, 669, 683, 710, 722, 727, 731, 736,
740, 745, 769, 771, 776, 779, 795, 810,
836, 838, 843, 846, 864, 866, 881, 888,
890, 896, 910. 12: 4, 11, 59, 70, 71, 73,
78, 81, 92, 99, 103, 107, 118, 125, 129,
145, 164, 169, 191, 204, 205, 208, 213,
214, 221, 224, 227, 247, 256, 266, 288,
293, 310, 327, 346, 377, 390, 398, 401,
424, 426, 456, 461, 462, 466, 483, 487,
491, 504, 507, 522, 524, 585, 587, 598,
614, 623, 633, 653, 656, 664, 667, 687,
714, 716, 729, 732, 735, 773, 780, 781,
784, 796, 812, 849, 863, 865, 891, 901,
910, 917, 938:
in aqua. G. 2: 332. 3: 188, 553. 4: 420.
AB. 1: 161. 2: 51. 7: 347. 9: 434. 10:
794. 11: 798, 886. 12: 293, 502, 854.
Quantum ad hanc particulam pertinet,
loci, quos praecipue Servius animadvertit,
exponitque, sunt infra scripti.
in aurum. AE. 6: 42
in arcum curvatus. AE. 3: 533
in armis spem ponis. AE. 2: 676. 11: 411.
in fumite rapuit flammam. AE. 1: 176
in manibus terrae. G. 2: 45
in medium. G. 1: 127. 4: 25. AB. 11: 335
in messim triticam. G. 1: 219
in nautes. AE. 5: 62
in noctem. AE. 7: 8
in numerum l. Fan. E. 6: 27
in occasum ager. AE. 11: 317
in plamam. AB. 11: 771
in pratib sal're. G. 2: 384
in primis. G. 1: 338. AE. 11: 303. 6: 273
in prora phans proci. AB. 5: 775
in scopra-reponis. AE. 1: 253
in se armat. AE. 10: 204
in solidis alte putem mitti. G. 2: 237
in solidam cunctis via funditur. G. 2: 79
in somni. AE. 11: 353. 2: 270. 3: 151.
4: 353, 466, 557. 12: 908
in spiram se colligit. G. 2: 154
in te committere tantum. AE. 1: 237
in Tencras accipit quietam animam. AE. 1: 304
in turmas compositi. AE. 11: 599
in versum distulit ultimos. G. 4: 144
inque salutam, pro *insalutam*. AE. 10: 794
inque salutam, pro *insalutam*. AE. 9: 288
inque vicem. G. 3: 188. 4: 166. AB. 12: 502
in vitulos cura traducitur omnis. G. 3: 157
in anguem. G. 2: 277
in utrumque paratus. AE. 2: 61
in, subauditum. AE. 2: 620. 11: 686.
inaccessam. AE. 8: 195
inaccessos. AE. 7: 151
Inachiae. G. 3: 153
Inachias. AE. 11: 286.
Inachis. AE. 7: 286
Inachus. AE. 7: 372, 792
inamabilis. G. 4: 479. l. *Stygia palus*.
AE. 6: 438.
Per amoris cinerum paludem inamabilem
deseffatus est: sicut illaudarum
Buliridem *nata cinerum* laudis vituperavit.
Adi Gell. lib. 2: cap. 6. & Macrobr.
Sat. 5. cap. 7.
inane. E. 6: 31. AE. 4: 433. 12: 354, 906
inane. G. 2: 285. 4: 345. AE. 3: 304.
4: 218. 5: 673. N. tr. 5: 6505. 10: 648,
758
inanes. G. 1: 496. 3: 134, 170. N. tr. 5:
4: 241, 375. 400. AE. 4: 449. 6: 651,
740. 7: 593. 9: 219. 10: 82, 465, 627
inani. E. 2: 5. G. 4: 105. N. tr. 5. AE.
1: 464, 476. 6: 568, 885. 11: 49. 12: 755
inania. G. 4: 196. AE. 4: 210. N. tr. 5:
6: 269. 10: 639
inartatae. G. 1: 83
inartefit. AE. 8: 623
inartum. AE. 7: 308. 8: 205
Inarime durum cubie Jovis imperiis im-
posita Typhoeo. AE. 9: 716
Primus Virgil. quum illud Homer.
ex catal. in *'Aspueos* transferret, ex vir-
lionum praepositione, & *'Aspueos*, *Ina-*
rime, mutatis declinatione & numero
innovavit. Quem postea gregatim se-
cui sunt Nefo, Starius, Lucanus, Clau-
dianus, Flaccus Valerius, Silius, &
caeteri. Ut Plinius manifesto errore
tradat, Homero Inarimen dictam. Quo-
fit, ut Hermolaus noster, dum nimio
plus suo Plinio haeret, contra codicum
omnium Homeri lectionem, quamque
Eustathius ejus interpres, & Stephanus,
qui Graece urbes exponit, alii-
que agnoscunt, in *'Aspueos* junctum uni-
ca dictione legisse Plinium, & ita le-
gi posse innuat, quum quoddam non
una dictione, sed duabus legere, no-
tat. Et quoniam neminem unum au-
dio eruditorum, non suspensio animo.
Virgilii hujus componendae vocis li-
centiam approbare, ut taceam nonnul-
los, qui per errorem etiam id a pru-
dentissimo Vate factum acculant, cujus
post auctoritatem caeteri deinceps te-
nere secuti sunt: quid quaeso? an sen-

tentiam non mutabunt, si Albii Ti-
bulli poetae, judicio antiquitatis Culti
appellati, hujusmodi exemplum au-
diant? Is ad Messalam: *Tefis Inalpi-*
nus, & pauper natus in armis. Ubi
Inalpinus ex in praepositione, & *Alpi-*
bus, quas incolit, appellatur. Si mo-
do ex antiquorum codicum fide, quod
ante nos etiam Janus Parrhasius adno-
tavit, genuina lectio *Inalpinus* contra-
eorum imperitiam praevalcat, qui *A-*
rapinus, vel *Arupinis* inventunt. Inari-
men autem accipit poeta insulam in o-
ra Campaniae prope Neapolim, & (ut
ait Plinius) in Putcolano sinu, Aena-
riam a statione navium Aeneae nomi-
natam. Vulgo *Ischia* vocitant. Inarime
vero ab Arimis sive populis, sive be-
luis, ita prisca Etruscorum lingua firmas
dictante, quas Graeci *aribius* vocant, unde
nomen insulis Pithecusis, ut Straboni
placeat ex historia fabulosa, quam Harpo-
craton, Xenagoras, & Suidas ita referunt:
Fratres (ajunt) duo fuerunt, Candulus &
Atlas, omnium scelerum, quibus hu-
mana vita damnata est, auctores, &
inventores. Quibus morum perversitas.
Cercopum nomen dedit (impositores e-
nim ac planos, quales hi praecipui fue-
re, ita Graeci vocant ab animalibus,
quae *aribius*, id est, caudae motu blan-
duntur) iis summum studium fuit, ap-
pulos & advenas dolis quibuscumque
circumvenire. Quod quum semel in
ipsum Jovem tentassent, ab eo ex ho-
minibus in simias mutati sunt, quas
Graeci *aribius* vocant: unde insulis,
quas tenebant, Pithecusae vocabulum
datum. Hinc Ovid. Xenagoram secu-
tus 14. Metam. cecinit:

Inarimen, Prochytaeque legit, aridi-
que locatas
Celle Pithecusae habitantem nomine di-
ctas
Quippe Deum genitor frandem & per-
juris quondam
ter: opum exosus, gentisque admissa do-
losae,
In deformem viros animal mutavit, ut-
idem
Diffimiles homini possent similesque vi-
deri.

Quamquam Plinius in 3. ait: Inarime
dicta Graecis Pithecusa, non a simia-
rum multitudine, ut aliqui existima-
vere, sed a sigillis doliarii. Cujus
sententiae rationem, quamvis prope-
rans, asserere debuit. Contra enim ipse
stat tum Graecorum tum Latinorum in
hac re auctorum jam receptam fidem.
Nos de doliis ad hoc pertinentibus nus-
quam legimus. Illud certo scimus, a
Plinii Pithis, id est doliis, Pithecusae
vocabulum quatuor syllabis produci
non posse, sed Pithecae magis, si di-
cere liceat. Quare & Hermolaus ex
hoc loco mihi in jus vocandus est, qui
dum in partes Plinii inviam Ovidium
pri-

primis duobus versibus supra citatis trahere studet, scholiolo, quod est: ut habitantium, hoc est doliariorum, subaudias, non animadvertit, in sequentibus Nalōnem ex professo cum Graecis facere. Qui etiam frustra, ne dicam imperite, dum pro doliis Plinii stat, admonuisse videtur in haec verba: Plinius a figlinis doliariorum. Proinde per i, non per y scribendum. Dolia enim Graeci *αἰθας*, simias *αἰθίνας* vocant: ac si i, tam in Pithis, quam in Pithecis non scriberetur. De Arimis, praeter Strabonem, apud quem longa disceptatio est, etiam suo loco non paucis Eustathius Homeri interpres, & Stephanus, cuius verba subiici, ut ita ea castigatus, quam in vulgatis codicibus habentur, recitarem:

Ἀριμα. Ὅμοιοι. Εἰν Ἀριμοῖς, ὅτι φασι Τυφάει. ἡμῶναι ὠνάς. Οἱ γὰρ ἐν Κιλικίᾳ, οἱ δὲ ἐν Συρίᾳ, οἱ δὲ ἐν Πισυνοῦσαις, ἀπὸ Τυφάειος φασὶ γὰρ ὅτι τὸν μύθον. Τὸ ἰδιότυπον, Ἀριμαῖος. Ἐκαστοῦτο καὶ Ἀριμα.

Sane sciendum, Typhoeo Pindarum, & Ovidium Aetnam imponere, quem Homerus, Virgil. Lucan. & Claud. supponunt Inarimae. Huius rei licentiam, & inconstantiam naturalis excusat ratio, quam tradit Attemon. Quicunque enim mons, qui incendia eructat, injectus Typhoni iure dici potest. Nam procellae, & repentinis flatibus, qui conflagrationes ejusmodi succedunt, nomen est Typhon. Ut hac ratione Typhonis cubile, in Boecia, in Cilicia, in Phrygia, & ut Herodotus placet, in Aegypto variatum sit, locis, quibus incendia naturae sponte erumpunt. Vide *Prochyra*.

Incantatio mentis. G. 3: 311. AE. 6: 809

In particula in compositione significat modo quod non, ut *Inimicus*. Eleganter interdum ineundis Nominibus, sed Verbis frequentius augere solet, non imminuere suam significationem, ut *Incantatio mentis*: ut *Inflammavit*. Et quoniam haec praepositio modo in loco, modo ad locum significat, idcirco & compagendis ipsis verbis, modo quo tenditur, signat: ut *Irrumpo*, *Irruo*: modo ubi quid fit, ut *Inambulo*, *Innato*. Huius rei exempla plura centum quinquaginta apud Poetam deprehendas, quae tibi hic Index facile suggeret. Vide *Infracta*.

incanduit. G. 3: 479
incantis. G. 2: 71
incassum. G. 1: 387. 3: 100. AE. 3: 345. 7: 421. 8: 378
incantam, f. *cervam*. AE. 4: 70
incantis. G. 2: 303
incantum. G. 3: 469. 4: 488. AE. 1: 350. 3: 332. 10: 386, 812
incens. AE. 5: 188
incensit. AE. 1: 690. 5: 68. 10: 764
incedo. AE. 1: 46
incidunt. AE. 4: 141. 5: 573. 8: 722

9: 308
incendat. AE. 8: 660
incende. E. 8: 82
incendebat. AE. 5: 88
incendentem. AE. 9: 500
incendere. G. 1: 84, 271. 4: 264. AE. 4: 360
incendi. AE. 8: 562
incendia. G. 2: 311. AE. 1: 566. 2: 329, 569. 706. 5: 680. 8: 259. 9: 71, 77. 10: 406
incendimus. AE. 3: 279
incendit. AE. 4: 197. 5: 455. 6: 889
incidunt. AE. 10: 895. 11: 147
incensa. AE. 2: 327, 374. 3: 156, 325. 4: 300, 376. 7: 295. 8: 285. 11: 781. 12: 238
incensae. AE. 2: 353
incensam. AE. 2: 555
incensas. AE. 5: 565
incensi. AE. 1: 727
incensit. AE. 2: 764
incensos. G. 3: 459
incensum. AE. 3: 298. 4: 54
incensur. AE. 2: 343. 5: 719. 9: 342
inceperat. AE. 3: 8
incepta. AE. 4: 638. 7: 259. 11: 469
incepti. AE. 5: 678, 714
incepto. G. 4: 414. AE. 1: 37. 2: 654. 6: 470
inceptos. AE. 4: 316. 5: 95
inceptum. G. 2: 39. AE. 4: 452. 6: 384. 8: 90. 9: 694. 12: 566, 832
inceptus. AE. 6: 493
incerta. G. 4: 103. AE. 4: 110. 8: 49, 580. 9: 96
incertam. AE. 2: 224. 6: 270. 12: 160
incertas. E. 5: 5
incerti. AE. 3: 7
incertis. G. 1: 115
incertos. AE. 3: 203. 12: 743
incertum. G. 1: 25. AE. 2: 39, 740. 8: 352. 11: 341. 12: 320
incertus. G. 3: 500. AE. 5: 95
incessi muros. AE. 12: 596
inceffit. G. 4: 68. AE. 1: 497
inceffu. AE. 1: 405. 12: 219
inceffat. AE. 6: 150. N. de Improptiis.
inceffare. AE. 10: 389

Sive a Graeco trahatur, ut Pompejo placet, quod illi facinus dicunt aniceffon: sive cum Lutatio & aliis, verbum a Cesto desectas, cinguli genere; quo Venus ad honestas nuptias uti fingitur, omnino diphthongo caret, etiam si quidam illam adducant, a Caedendo verbo Caestum deducentes, quod ille variis caesuris, hoc est incisionibus distinguere, quibus cingula insigniri solebant: quum tamen, *ἀνὰ τὸν κεντρίον*, quod est pungere, veniat cestus, quod variis punctis esset, ornatus gratia, interstinctus, a quo verbo & centrum, & alia non pauca Graeci dixerunt.
inchoat. G. 3: 42. AE. 6: 252
Julio Modesto, & aliis placuit *Inchoo* ch aspiratum habere, quod componatur a *Chao*, quod dixerunt rerum Hhh 3.

initium. Refert tamen Diom. quamvis locus apud cum corruptissime legatur, lib. 1. ubi de praeteritis meminit, Verrium Flacc. probavisse, cui & Tranquill. accesserit, ut postrema syllaba huius verbi aspirationem reciperet: quod esset a nomine *Cabum*, quo apud veteres mundus significabatur, deducta appellatione a cohibendo, quod omnia cohiberet intra sese. unde etiam a aspirationem habebat: quae vox & funiculum significabat, qui cohiberet, id est, colligaret temonem buris cum iugo. Hanc sententiam & Probus in Catholicis duabus regulis falcit. Altera, quod post c litteram h Latina verba non regunt, exceptis nominibus tribus, *Pulcher*, *Orchus*, *Lurcho*. Altera, quod neque a littera, neque o, ante alterum o, in Latinorum verborum prima persona reperitur, quamvis Plautus *rebo* Graeco dixerit a *ῥεω*. Quam opinionem, ut Verrii Flacci tantum, viri eruditi, Pontanus noster agnoscit lib. de aspir. 2. nulla mentione Probi facta, quod miramur, quum tam acriter eam sententiam, tamque probe is grammaticus defendat, ut etiam imperitissime eoputasse dixerit, qui *inchoare* scriberent. Nos hanc sententiam cum Pontano amplexati unicuique integrum relinquimus, utram velit opinionem sectari. Sane probabiliorem nos sequi, probat etiam inscriptio antiqua, quam idem Pontanus recitat, quae *inchoatus* palam scriptum ostendit.

incide. E. 8: 29. media longa.
incidere. E. 3: 11. 9: 14. 10: 53. AE. 3: 667. 4: 575
incidit. G. 2: 107. AE. 2: 305, 467. 9: 721. 10: 477. 11: 699. 12: 926
inclusae. G. 4: 342. AE. 7: 396. utrobique in non imminuit.
incipe. E. 3: 58. 4: 60, 62. 5: 10, 12, 8: 21, 25, 31, 36, 42, 46, 51, 57. 9: 32. 10: 6. G. 1: 230. AE. 9: 741
incipiam. G. 1: 5. AE. 2: 13
incipiant. E. 6: 79, 751
incipias. AE. 10: 876
incipiat. G. 1: 45. 3: 191
incipiens. G. 3: 295. AE. 11: 13
incipient. E. 4: 12. G. 1: 454
incipio. AE. 2: 348
incipit. E. 6: 26. 9: 60. G. 3: 61, 139. 4: 386. AE. 1: 721. 2: 269. 4: 76, 161. 6: 103. 8: 373. 10: 5. 11: 705. 12: 475, 692
incipiunt. E. 9: 8. G. 1: 357
incita. part. AE. 12: 492, 534
inclementia. G. 3: 68. AE. 2: 602
inclinata. AE. 12: 59
inclita. AE. 2: 82, 241. 6: 781
inclite. AE. 6: 562. 12: 179
inclitus. AE. 6: 479
includit. AE. 9: 727
includunt. G. 2: 77. AE. 2: 197
inclusa. AE. 5: 149
inclusas. AE. 6: 680. 12: 587
incluserat. AE. 11: 488. 12: 430
inclusere. AE. 8: 599. 12: 744.

INDEX ERYTHRAEI

- incluserit.* AE. 9: 729
inclusi. AE. 2: 45. 6: 614
inclusit. AE. 7: 534. 8: 225. 12: 211
inclusos. AE. 2: 258
inclusum. AE. 8: 248. 10: 136. 12: 749
inclusus. AE. 11: 398
incoctia. G. 3: 307
incognita. AE. 1: 515. 12: 414. 859
incolimus. AE. 6: 675
incolitur. AE. 8: 478
incolumem. AE. 6: 345. 8: 575. 10: 47. 616. 11: 717
incolumes. AE. 6: 415
incolumi. G. 4: 212. AE. 12: 39
incolumis. AE. 2: 88. 577
incomitata. AE. 2: 456. 4: 467
incommoda. AE. 8: 74
incompositos. G. 1: 350
incomptis. G. 2: 386
inconcursos. AE. 1: 651
incondicta. E. 2: 4
inconfulti. AE. 3: 452. N. II. 3
incoque. G. 4: 279
incredescere. G. 1: 359. AE. 8: 14
incredibilis. AE. 3: 294
incrementum. E. 4: 49
increpat. G. 4: 71. AE. 6: 387. 9: 127. 560. N. II. 5. 10: 278. 830. 12: 332. 758
increpitans. G. 4: 138. N. II. 5. AE. 1: 738
increpitat. AE. 10: 900. N. II. 5.
increpitat. AE. 10: 810
increpitent. AE. 3: 454
increpuit. G. 1: 382. AE. 9: 504. N. II. 5. 12: 755
increpuit. AE. 9: 688
increvit. AE. 3: 46
incubat. G. 2: 507. AE. 1: 89. 4: 83
incubere. AE. 1: 84. 6: 610. 8: 444. 12: 367
incubuit. G. 2: 311. 3: 197. AE. 4: 650. 7: 88. 12: 774
incubitus. G. 2: 540. 4: 173. AE. 7: 629. 8: 419. 451
inculta. G. 2: 430. AE. 1: 308. 6: 300
inculti. G. 2: 415
incultis. E. 4: 29
incumbebat. AE. 8: 236
incumbens. E. 8: 16. G. 2: 377. AE. 2: 514. 5: 325. 858. 10: 727. 11: 674
incumbens. G. 4: 249
incumbere. G. 1: 213. AE. 2: 653. 5: 15. 8: 108. 9: 791
incumbit. AE. 10: 894
incumbite. AE. 10: 294
incumbunt. AE. 2: 205. 4: 397. 9: 73
incurimus. AE. 2: 409
incurrunt. AE. 11: 613. 759. 834. 12: 717
incursus. G. 3: 407
incurvant. AE. 5: 500
incurvo. G. 1: 494. 2: 513. vide *infrastra*.
incusat. AE. 1: 410. 11: 471. 12: 580. 612
incusavi. AE. 2: 745
incusos. AE. 12: 146
incuso. AE. 11: 312
incusum lapidem. G. 1: 275. *manualem molam cudendo asperatam.* Vide *Proculis*.
incute. AE. 1: 69
indagine. AE. 4: 121
inde. G. 1: 86. 2: 306. 367. 3: 74. 327. 490. AE. 1: 275. 2: 2. 355. 434. 756. 3: 69. 663. 666. 697. 703. 5: 139. 223. 583. 6: 201. 385. 411. 477. 728. 7: 530. 8: 238. 407. 587. 642. 9: 771. 10: 54. 249. 315. 521. 883. 888. 12: 743
indebita. AE. 6: 66
indecorem. AE. 11: 845. 12: 679
indecores. AE. 7: 231. 11: 423. N. II. 9.
ubi indecoris. habetur 12: 25
indeffessa. AE. 11: 651
indeprensus. AE. 5: 591
Indi. G. 2: 138. AE. 8: 705
India. G. 1: 57. 2: 116. 122
indicere. AE. 7: 616
indictis. AE. 8: 211
indicio. G. 2: 182. AE. 2: 84
indicit. AE. 1: 632. 3: 264. 5: 758. 7: 468
indictum. G. 2: 246
indictus. AE. 7: 733
indiga. G. 2: 428
indigenae. AE. 8: 314
indigenas. AE. 12: 823
indiget. E. 2: 71
Indigetem. AE. 12: 794
Indigetes. G. 1: 498
indigna. AE. 2: 285. 4: 617. 6: 163. 11: 108
digna atque indigna relatu Vociferans. AE. 9: 595
Digna indigna pati. 12: 811. *Quomodo.* *At sperate Deos memores fandi.* *atque nefandi.* 1: 243. *Et.* *Fas verum atque nefas.* G. 1: 505. *Et pariter falsa.* *atque infesta cantabat.* AE. 4: 190. *Hujus generis sunt & illa: alios inveniunt cursus.* *aliosque recursus.* & 6: 122. *itque reditque viam.* & illa 6: 127. *Noctes atque dies.* 3: 363. *Huc illuc volvens oculos.* & hujusmodi alia, quae frequenter *iterperias* apud Poetam.
indignabar. AE. 2: 93
indignantem. AE. 5: 651
indignantes. *sc. venti.* AE. 1: 55
indignanti. AE. 8: 649
indignantur. AE. 5: 229
indignas. G. 2: 373
indignata. AE. 11: 831. 12: 786. 952
indignatum. G. 2: 162
indignatus. AE. 7: 770. 8: 728
indigno. E. 8: 18. 10: 10. AE. 12: 412
indignum. G. 1: 491. AE. 10: 74
indignus. AE. 12: 649
Indis. G. 4: 293
indiscreta. AE. 10: 392
indixit. AE. 11: 737
indocile. AE. 8: 321
indocile. E. 3: 26
indole. AE. 10: 826
indomitae. G. 3: 174
indomitas. AE. 2: 594. 5: 681
indomiti. AE. 7: 521. 8: 728
indomitum. AE. 2: 440
indormiat. G. 2: 506
Indos. G. 4: 425. AE. 6: 794. 7: 605
induat. AE. 10: 682. 11: 439
indubitare. AE. 8: 404
inducere. E. 5: 30. AE. 5: 379
induceret. E. 9: 20. G. 1: 316
inducis. G. 1: 106. AE. 11: 620
inducit. E. 5: 40
inducitur. AE. 8: 457
inductus. AE. 5: 399
indue. AE. 1: 684
induerat. G. 4: 143. AE. 7: 20
induer. G. 1: 183
induit. AE. 3: 526. 7: 417. 9: 180. 366. 11: 6. 77
induitur. AE. 2: 393. 7: 640
indulge. G. 2: 277. AE. 4: 51. N. II. 5.
indulgent. G. 4: 198. AE. 9: 165
indulgentia. nom. singul. G. 2: 345
indulgere. AE. 2: 776. 6: 135. 9: 618
indulget. AE. 8: 512
indulisse. AE. 10: 625
Indum. G. 2: 172. AE. 12: 67
induruit. G. 3: 366
industria. G. 3: 209
industae. G. 3: 364
indute. AE. 12: 947
indutos. AE. 11: 83
indutum. AE. 10: 775
indutus. AE. 2: 275. 5: 264. 674. 7: 668. 11: 487
induxerat. G. 4: 552
ineant. AE. 11: 912
includibile. AE. 2: 324. 8: 334
incomptis. G. 4: 133. *Horat. dapes incomptas appellat.*
inermem. AE. 11: 672. 12: 311. 734
inermes. AE. 1: 487. 10: 595. 11: 414
inermis. AE. 2: 67
inermem. AE. 10: 425. 12: 131
iners. G. 4: 25
inertem. E. 1: 28
inertes. E. 8: 24. G. 1: 94. 3: 136. 523. AE. 10: 322. 11: 732
inertia. AE. 2: 364. 4: 158. 9: 55. 150. 730
inest. AE. 6: 26
ineunt. G. 2: 381. 4: 314. AE. 5: 114. 583
inevita. AE. 7: 623
inexhaustis. AE. 10: 174
inexorabile. G. 2: 491. *quod infra dicitur ineluctabile.*
inexpertum. AE. 4: 415. *Horat. Nil intentatum nostri liquere poetae.*
inexpletum. AE. 8: 559
inexsaturabile. alii, *nec exsaturabile.* AE. 5: 781
inextricabilis. AE. 6: 27
infabricata. AE. 4: 400
infanda. AE. 2: 132. 8: 489. 10: 673. 11: 257
infandae. AE. 11: 267
infandas. AE. 8: 483
infandi. AE. 3: 644
infando. AE. 2: 84
infandos. AE. 1: 525. 597
infandum. adverb. G. 1: 479. AE. 1: 251
infandum. nomen. AE. 2: 3. N. II. 2. V. *infans.* 4: 85. 613. 7: 583. 8: 578. 12: 804
infans. AE. 11: 573
infantem. AE. 11: 541
infantis. AE. 11: 549
infantum. AE. 6: 427
infantias. AE. 5: 635
infansio. AE. 11: 589
infansum. AE. 7: 717. 11: 347

inficere. G. 2: 128
infecit. O. 3: 481
infesta. DON facta. AE. 4: 190
infesta. scil. arma. AE. 5: 413. 7: 341
infestii. AE. 10: 528
infesto. AE. 12: 286
infestus. AE. 10: 720
infestum. AE. 6: 742. 12: 243
infestum. AE. 3: 649. 9: 430
infestis. AE. 3: 613, 691. 5: 3. 7: 401.
 9: 786
infelix. E. 3: 3. 5: 37. 6: 47, 52, 81. G.
 R. 154. 2: 198, 239, 314. 3: 37, 498.
 AE. 1: 475, 712, 749. 2: 245, 345,
 455, 772. 3: 50, 246. 4: 68, 450, 529,
 596. 5: 204, 329, 465, 625. 6: 456,
 521, 618, 822. 7: 309, 376. 9: 390,
 477. 10: 325, 425, 596, 730, 781, 829,
 850. 11: 53, 85, 175, 563. 12: 598,
 608, 641, 870, 941
infensa. AE. 11: 859. 12: 232
infensam. AE. 10: 521
infensu. AE. 2: 72. 4: 321. 5: 587
infensus. AE. 9: 793
infensus. AE. 11: 899
infensum. AE. 5: 641
infensus. AE. 11: 123, 336
inferat. AE. 4: 545
inferas. AE. 9: 401. 11: 467
inferas. O. 4: 545, 553. AE. 9: 215.
 10: 519. 11: 82
inferimus. AE. 3: 66
inferior. AE. 12: 630
inferiora. AE. 6: 170
infernae. AE. 6: 138
infernae. AE. 12: 199
infernas. AE. 5: 732. 8: 244
inferni. AE. 3: 386. 6: 106
inferni. AE. 7: 325, 771
inferre. O. 4: 265. AE. 3: 248. 7: 337,
 604. 8: 12. 10: 66, 300, 364
inferret. O. 4: 360. AE. 1: 6. 6: 652
inferit. O. 2: 145. AE. 4: 142. 5: 622.
 9: 53, 522. 10: 575, 768. 11: 742
infesta. AE. 5: 582. 7: 299. 10: 206, 877
infesto. AE. 2: 529. 5: 691. 9: 512
infestos. AE. 2: 571. 11: 899
inficit. AE. 12: 418
infidos. O. 2: 496
infidum. G. 1: 254
infigitur. AE. 5: 504. 9: 746
infignit. AE. 12: 721
infundere. E. 4: 33
infundunt. AE. 5: 142. de remigantibus.
infuit. AE. 5: 708. 10: 101, 860. 11: 242,
 301. 12: 10
infixa. AE. 9: 579, 699. 12: 375
infixi. AE. 4: 4
infixit acuto scopulo. AE. 1: 45.
 Quamvis aliqui infixit, ex cod. Vi-
 terbiensi, & Roman. qui in Palatina
 bibliotheca asservatur. Quam lectionem
 tuetur, *infixa vadis dorso dum pendet
 iniquo*: quod in decimo legitur. Ad
 quod exemplum non advertunt, qui
infixit reponunt, ex sola prisca
 ovidium fide. Navis ergo illidi, in-
 fixi, & infligi dicitur apud poetam.
infixum. AE. 4: 689
inflammatus. AE. 3: 330

inflammavit. AE. 4: 54
inflare. E. 5: 2
inflari. O. 2: 539
inflatum. E. 6: 15
inflatur. AE. 3: 357
inflavit. O. 2: 193
influctere. AE. 12: 800
inflata. AE. 11: 372
inflexam. AE. 3: 631
inflexi, id est, *incurvi*. O. 1: 162
inflexit. AE. 4: 22
inflata. AE. 10: 303
influit. O. 4: 373
infode. G. 2: 348
infodias. O. 2: 262
infodiant. G. 3: 535. AE. 11: 205
infocunda. O. 2: 48
informant. AE. 8: 447
informatum. AE. 8: 426
informe. AE. 3: 658. 8: 264
informes. AE. 3: 431
informes. G. 3: 247
informi. AE. 6: 416
informis. E. 2: 25. G. 3: 354. *lèthi*, id
 est, *suspendii*. AE. 12: 603
infra. G. 2: 158. AE. 8: 149
infracta. scil. *Juno* 5: 784. *fama*. 7:
 332. *tela*. 10: 731. *arundine*. 12: 387
 Pontanus, quo minus a Virgil. mi-
 remur *incana menta*, & *incurva ara-*
trum dici, *infractum* monet a Cic. po-
 situm, pro *valde fractum*. Qui non
 magis mihi videtur nostram a Virgil.
 admirationem revocasse, quam totam in
 seipsum convertere: quippe qui, vir
 alioqui Maronis studiosissimus ad in-
 fracti verbi Cic. mentionem transierit,
 non adnumeratis etiam superioribus
infracta, *infractae*, & *infractos* vocibus:
 quibus etiam Maro univ. affirmative.
 Verum quo minus miremur, haec ita a
 poeta accipi, faciunt magis verba *inca-*
nae, *infringo*, & *incurva*: semper etiam
 ab oratoribus affirmative usurpata. Sed
 illud fortasse magis admiratione dig-
 num, quod Scaevola, Juris Civilis au-
 ctor, Titulo *De liberis & posthumis*. (ut
 a vulgata citandi ratione non recedam)
 lege *Gallus Aquilius*: dixit initio para-
 graphi, *ille casus inflexibilis est*, id est
 valde difficilis. Et eod. tit. Pompon.
Si quis (quod est initium legis) *ingra-*
vi *valetudine affligens, opem ferre domino*
non poterit. Subveniendum est ei. Ubi
ingravi junctum legunt, pro valde gra-
 vi. Et Ulp. tit. *pro socio*, lege *Cum*
duobus, his verbis, *Damna* (est autem
 paragraphi initium) *quae imprudentibus*
accidunt, hoc est damna fatilia, socii non
concurunt praestare. Illic enim *impru-*
dentibus pro valde prudentibus vulgo su-
 mum: de quibus suis locis a nobis co-
 piofus dicendum erit, quum in Pan-
 dect. juris civil. Indicem felicissimum
 edemus. Caeterum idem Ulpian. *in-*
crefere, & *invalescere* magis ex usu po-
 suit, ut, de aqua pluvia arcenda, lege
 1. paragrapho *In summa*: ibi: *Imbre au-*
tem crescere eam aquam dicimus, quae
colorem mutat, vel increfcit. Et tit. *de*

fundo instructi. Lege Quaesitum, para-
 grapho *Sed si fundus*, illis verbis: *Quam*
sententiam quotidie invetere & invales-
cere videmus.
infractae. AE. 9: 499
infractos. AE. 12: 1
infrennit. AE. 10: 711
infrenant. AE. 12: 287
infrendens. AE. 3: 664. N. tr. 6. 8: 280.
 10: 718
infreni. AE. 4: 41
infrenis. AE. 10: 750
infula. O. 3: 487. AE. 2: 430. 10: 538
infundam. AE. 4: 122
infundens. AE. 6: 254
infundere. O. 1: 385. 3: 509
infusa. AE. 4: 250. 5: 684. 6: 726
infuscatur. G. 3: 493
infusct. O. 3: 389
infuso. AE. 9: 461
infusum. AE. 5: 552
infusus. AE. 8: 406
ingemere. G. 1: 46
ingeminans. AE. 2: 770. 5: 457
ingeminant. G. 1: 333, 411. AE. 11: 747.
 3: 199. 4: 531. 5: 434. 9: 811
ingeminat. AE. 5: 227. 7: 578
ingeminata. G. 3: 45
ingemisse. E. 5: 27
ingemit. sc. *Aeneas*. AE. 1: 93
ingemuit. AE. 4: 369, 692. 6: 483. 10:
 789, 823. 11: 840
ingeniis. O. 2: 177. N. tr. 5.
ingenium. O. 1: 416
ingens. O. 1: 380, 477. 2: 65, 80, 131. 3:
 14, 260. 4: 20, 210, 418. AE. 1: 99, 114.
 263, 446, 640. 2: 325, 476, 513, 557.
 3: 62, 99, 390, 466, 570, 619, 636, 658.
 4: 181. 5: 85, 156, 172, 423, 523, 765.
 6: 42, 64, 283, 400, 417, 423, 426, 552.
 616. 7: 170, 372, 458, 483, 569, 676.
 710, 791. 8: 43, 241, 258, 527, 597. 9:
 110, 454, 515, 709, 735. 10: 127, 427,
 446, 485, 553, 579, 870. 11: 124, 396,
 680, 849. 12: 225, 268, 300, 441, 666.
 724, 888, 896, 897, 927
ingentem. O. 1: 185. 2: 297, 306, 461.
 3: 413. 4: 273. AE. 1: 485. 2: 50,
 202, 400, 438, 482, 796. 3: 462, 555,
 579. 4: 402. 5: 118, 216, 611, 658. 6:
 215, 413, 519, 868. 7: 29. 8: 192, 252.
 342, 367, 447, 622. 9: 15. 10: 195, 762,
 842. 11: 5, 37, 207, 641, 897. 12: 398,
 640
ingentes. O. 2: 382. 3: 207, 333. 4: 83.
 AE. 2: 20. 4: 89. 5: 701. 6: 182. 7:
 167. 8: 204, 475. 9: 470, 528. 10: 245,
 509. 11: 367. 12: 36, 708
ingenti. G. 1: 178, 325, 334. 2: 19, 279.
 476, 489. 3: 43. 4: 365, 497. AE. 1:
 453. 4: 505. 5: 118, 223, 487, 506. 6:
 222, 232, 491. 7: 65. 8: 647. 9: 38, 242.
 569, 597, 752. 10: 541, 698, 842, 884.
 11: 231, 447, 556, 614. 12: 92, 161,
 640, 715
ingentia. G. 2: 412. AE. 1: 192, 365. 5:
 404. 6: 81. 7: 185
ingentibus. AE. 1: 208. 2: 217, 489. 7:
 241, 376. 9: 296. 10: 461
ingentior. AE. 11: 124

INDEX ERYTHRAEI

ingemis. G. 2: 351. AE. 5: 340. 11: 63.
12: 531
ingerit. AE. 9: 763. 12: 330
inglorius. G. 2: 486. 4: 94. AE. 9: 548.
10: 52. 11: 793. 12: 397
ingluviem. G. 3: 431. *ingluviens* a verbo
ingluvo trahitur.
ingrata. AE. 2: 101
ingratae. E. 1: 35
ingratis. AE. 7: 425
ingrato. AE. 6: 213
ingratus. G. 3: 98. AE. 12: 144
ingratus. AE. 10: 666
ingravat. AE. 11: 220
ingredere. G. 1: 42. AE. 8: 513
ingredens. AE. 8: 309
ingredior. G. 2: 175
ingreditur. G. 3: 76. AE. 4: 177. 5: 543.
6: 157. 856. 10: 763, 767
ingressa. AE. 4: 107
ingressis. AE. 7: 194
ingressus. G. 4: 316, 469. AE. 3: 17. 6:
867. 10: 148. 11: 704, 904
ingrere. AE. 11: 899
ingrui. AE. 8: 335
ingruit. G. 2: 410. AE. 2: 301. 12: 284,
628
inguen. AE. 10: 589
inguias. sc. *Scyllae.* E. 6: 75
Ab hac corporis parte, quam potif-
simum tentat, *Anganata* appellant agri
Patavini incolae, quasi *Inguinata*, a-
postema illud quod alii *Pestem* dicunt a
Latino, tamen illi libentius *Pestilentiam*
vocat. Quod quia in similitudi-
nem glandis coit, *Glandissa* etiam,
quasi *Glandissam* dicimus. Bergomates,
quique Galliam Transpadanam incolunt,
Cosgentili vocabulo dicunt, & *Codefella*,
forma diminutiva, de figura cotis,
quae ferrum acuitur, quaeque fundae
similis in agro Bergomeni copia est,
iuxta oppidum cui *Newbro* nomen est,
foditur. Ethrusci *Gariocivulo* nuncun-
tant. Cujus appellationis rationes tu
interea cogitabis, dum Boccatii Deca-
meron, ad fidem archetypi auctoris,
cum nostro Indice publicabimus.
ingvine. G. 3: 281. AE. 10: 786
inhaerens. AE. 8: 260
inhaeret. AE. 10: 845
inhaesit. AE. 8: 124
inhians. G. 4: 483. AE. 4: 64. 7: 814
inhiant. f. agricolae. G. 2: 463
inhibere. AE. 12: 693
inhonesto. AE. 6: 497
inhorruit. G. 1: 314. AE. 3: 195. 5: 11.
10: 711
inhospita. nominat. sing. AE. 4: 41. ac-
cus. pl. 5: 627
inhumata. AE. 6: 325. 11: 22, 372
inhumati. AE. 1: 353
inhumatus. AE. 4: 620. 6: 374
inibit. E. 4: 11
inibo. AE. 5: 846
injecere. AE. 10: 419
inject. AE. 2: 408. 8: 257
injecta. AE. 2: 726
injectis. AE. 9: 807
injica. G. 4: 45. AE. 6: 366

injicit. AE. 9: 553. 14: 728
injiciunt. E. 6: 19
inimica. AE. 1: 67. 2: 622. 4: 235. 5: 356,
671. 6: 472. 8: 117. 9: 315, 355, 739.
11: 84, 809, 880. 12: 150, 716, 814
inimicam. AE. 10: 295
inimici. AE. 8: 375
inimico. AE. 4: 656. 10: 556. 11: 685, 720
inimicum. G. 4: 330. AE. 1: 123. 10: 795.
12: 944
inimicus. G. 1: 407. AE. 2: 600
iniqua. AE. 10: 889
iniquae. AE. 1: 668. 4: 618. 8: 292
iniquam. AE. 6: 332. 12: 243
iniqui. AE. 7: 227
iniquis. G. 4: 147. AE. 2: 257. 3: 17. 10:
7. 380. 11: 531
iniquo. G. 1: 164. AE. 5: 203. 6: 475.
10: 303
inire. E. 1: 56
inire. E. 7: 647
inivra. AE. 1: 27, 341. 3: 256, 604. 4:
354. 9: 108
injussa. E. 6: 9. G. 1: 55
injussus. AE. 6: 375
injussa. E. 3: 33
injusso. G. 3: 347
inqueligatus. AE. 10: 794. pro *illigatus*:
& est *Imesis*, cum *Hysterologia*.
innabam. AE. 10: 222
innabilis. G. 4: 478
innare. G. 3: 142. AE. 6: 134, 369. 8:
93, 691. 11: 549
innaret. AE. 8: 651. N. II. 4. v. *nare*.
innat. G. 2: 451
innatus. G. 4: 177
innelle. AE. 4: 51
innellit. AE. 7: 353, 418
innelluntur. AE. 8: 661
innexa. AE. 5: 511. 6: 281, 609. 8: 277
innexit. AE. 5: 425
innexus. AE. 7: 669
innixa. AE. 4: 690
innocuae. AE. 10: 302
innocuum. AE. 7: 230
innocia. G. 2: 129. 3: 283. AE. 2: 683
innoxius. AE. 5: 92
innumerac. AE. 6: 706
innumeras. AE. 11: 204
innuptae. G. 4: 476. AE. 2: 31, 238. 6:
307. 12: 24
inoffensum. AE. 10: 292
inolefcere. G. 2: 77. AE. 6: 738
Inoo. G. 1: 436. patronymicum a matre
Ino.
inopem. G. 2: 499. AE. 9: 290
inopes. AE. 8: 100. N. II. v. *inops*.
inopi. G. 1: 186. N. II. I.
inopina. AE. 3: 857. 6: 104. 8: 476
inops. AE. 4: 300. 6: 325
Inons. AE. 5: 823
inquefaluatam. AE. 9: 288. *infaluatam*:
& est *Imesis*, ut, *inqueligatus*, 10:
794
inquit. E. 3: 79. 6: 23. 7: 8. 10: 22, 28,
31. G. 4: 446, 494. AE. 1: 321, 459,
754. 2: 69, 78, 387, 520. 5: 348, 353,
474, 623, 638, 670, 741. 7: 68, 116,
594. 8: 113, 351, 362, 439. 9: 423, 781.
10: 491. 11: 42, 855. 12: 259, 777, 931

Inquam, & *inquit*, voces sunt quam
maxime dialogis accommodae. Hinc
M. Tull. in praefatione Laelii: *Quaest*
enim, *inquit*, *ipso* *introduci* *loquentes*,
ne inquam & *inquit* *saepius* *interponeretur*,
insana. AE. 9: 760
insanab. AE. 3: 443
insani. E. 9: 43. N. de Improptiis. AE.
7: 550
insania. AE. 2: 42. 4: 595. 7: 461. 10: 871.
12: 37, 667
insanire. E. 3: 36
insanis. E. 10: 22
insano. G. 1: 481. AE. 2: 343, 776. 6: 135
insanum. G. 2: 502
insanus. E. 10: 44
insila. AE. 1: 718. 7: 381. 12: 648
insilis. G. 3: 189. AE. 2: 307, 372. 6: 711.
8: 627. 10: 249, 907
inscribitur. AE. 1: 478
inscribi. E. 3: 106
insclabere. G. 1: 155
insclisse. AE. 10: 59
insedit. AE. 2: 616. 8: 480. 11: 531
insequitur. G. 1: 105, 408. AE. 1: 87, 105,
241, 616. 2: 530. 4: 161. 5: 321, 788. 7:
793. 8: 147. 9: 276. 12: 496, 748
insequor. AE. 3: 32
inserat. G. 2: 50
insere. E. 1: 74. 9: 50. G. 2: 302
inservire, id est, *inservendi*. G. 2: 73
inservit. G. 2: 69
inserta. AE. 11: 771
insertabam. AE. 2: 672
insertas. AE. 3: 152
inserto. G. 3: 509
insideat. AE. 1: 719
insidiae. AE. 2: 310. 6: 399. 7: 326. 12: 336
insidias. E. 5: 60. G. 1: 271. 3: 537. AE.
1: 754. 2: 36, 65. vide *Imes*.
insidiatus. AE. 9: 59
insidiis. E. 3: 18. G. 426. AE. 2: 195, 421.
7: 478. 9: 237. 11: 783. 12: 494, 752
insidant. AE. 6: 708
insigne. AE. 2: 392. 7: 657. 8: 683. 10:
188. 12: 289, 944
insignem. AE. 1: 10. N. II. 5: 310, 367,
705. 7: 76, 655, 745, 762. 8: 166
insignes. AE. 11: 291
insignib. AE. 1: 625. 10: 450
insignia. AE. 2: 389. 8: 506. 11: 334
insignibat. AE. 7: 790
insignibus. G. 4: 82. AE. 10: 170, 539.
11: 89
insignis. G. 3: 7, 56, 266. 4: 92. AE. 3:
468. 4: 134. 5: 295. 6: 167, 403, 808,
837, 855. 7: 613. 9: 336, 583. 10: 21,
354, 754. 11: 386, 769. 12: 322
insimul. G. 4: 285
insimulat. AE. 2: 229
insiste. G. 3: 164
insistere. G. 3: 114. AE. 6: 563
insistit. AE. 4: 533
insita. G. 2: 33
insolidae. G. 3: 543
insolitis. G. 1: 475
insomnem. AE. 9: 167
insomnia terrent. AE. 4: 9. alii, *insem-*
nia terret, quod magis placet. 6: 897
insomnis. AE. 6: 556

infomat. AE. 8: 239. 12: 366
infantem. AE. 2: 84. 10: 630
infantes. AE. 3: 249. 6: 435
infanti. AE. 5: 841
infantis. AE. 2: 93. 5: 350
infantere. AE. 2: 53
infanuit. AE. 5: 579. 7: 451. 11: 596
inspectura. AE. 2: 47
insperata. AE. 3: 278. 8: 247
inspicat. G. 1: 292
inspirans. AE. 7: 351
inspirant. G. 4: 237
inspirat. AE. 6: 12
inspires. AE. 1: 688
insoluita. AE. 11: 594
instabant. AE. 8: 434
instabiles. O. 4: 105. 195
instabilis. O. 1: 220
instans. AE. 2: 244
instans. AE. 1: 504
instant. G. 3: 106. 123. AE. 1: 423. 2: 627. 8: 537. 693. 9: 171. 10: 118. 692. 713
instantem. AE. 5: 168. 11: 703. 12: 371
instantes. AE. 11: 872
instantibus. AE. 10: 624
instat. AE. 2: 15. 3: 637. 7: 707. 10: 196. 11: 529. 12: 923
 De usu & eleganti significatione hujus vocis *instat*, habes non pauca apud Pontanum, per Aetii Dialogi initia J. 11. p. 202. Ed. Basil. ubi *instat montis equum*, Virgil. exponit.
instat. AE. 6: 865
 Similitudo, & est nomen, quod *instat* *instatis* variatur. Quod non recipit praepositionem, ut refert ex Probo Serv. quamvis Serenus *ad instat* dixit, quod apud idoneos non legas.
instare. G. 1: 464. AE. 11: 529. 12: 916
instaret. AE. 1: 468
instat. E. 9: 66. G. 3: 154. AE. 2: 491. 4: 115. 8: 49. 250. 9: 350. 441. 10: 196. 433. 645. 657. 788. 12: 751. 762. 783. 887
instauramus. AE. 3: 62
instaurant. AE. 7: 146. 8: 283. 10: 543.
Instaurare est integrare, & ut ait Varro, quasi *instat* novare.
instaurat. AE. 4: 63. 145. 5: 94
instaurata. AE. 2: 669
instaurate. AE. 6: 530
instaurat. AE. 2: 451
insternor. AE. 2: 722
instigant. AE. 5: 228
instigat. AE. 11: 730
institerat. AE. 11: 574
institutam. AE. 6: 70
instituere. AE. 7: 690
instituit. E. 2: 33. 5: 30. G. 1: 148. AE. 6: 143
instituunt. AE. 7: 109
instrato. O. 3: 230
instratos. AE. 7: 277
instraverat. AE. 12: 675
instrapat. O. 3: 173
instruata. AE. 9: 368
instruam. AE. 12: 124
instruam. AE. 2: 254
instruam. AE. 8: 676
instruam. AE. 11: 449
 Tom. IV.

instruam. AE. 2: 152. 6: 831
instruimus. AE. 3: 231
instruit. AE. 3: 471. 8: 80
instruitur. AE. 1: 638
instruuit. AE. 5: 549
insueti. E. 1: 50. AE. 8: 248
insuetos. AE. 10: 364
insuetum. E. 5: 56. AE. 6: 16. 8: 92
insula. AE. 1: 159. 2: 22. 3: 104. 386. 692. 8: 416. 10: 174
insulsa. AE. 3: 211
*ae non cedit in synaloepham: quin lae syllabam brevem posuit, quoniam eadem syllaba producta a longa vocali excipitur; ut recte consequens longitudo naturam prioris opprimeret. Quare contemplanda est poetarum nostri diligentia, qui rursus hanc diphthongon recte longam servavit, quia consequens vocalis brevis esset, eo versu. E. 10: 12. Ulla moram fecere, neque Aoniæ Aganippe, ut Probus legit. De natura autem hujus diphthongi *ae* in scansione, ut alibi commodius, ita diffusius dicendum est.
insultans. AE. 2: 330. 6: 571. 8: 570. 11: 600. 12: 339
insultant. AE. 7: 581
insultare. O. 3: 117. N. tr. 5.
insultens. G. 4: 11. AE. 10: 20
insuper. AE. 1: 61. 2: 593. 3: 579. 9: 274. 11: 107. 12: 358
insuperabile. AE. 4: 40
insurgens. AE. 5: 443. 8: 234. 11: 697. 755. 12: 902
insurgere. AE. 9: 34
insurgimus. AE. 3: 207
insurgite. AE. 3: 560. 5: 189
insulto. AE. 5: 405
insultia. G. 4: 540. 551. AE. 7: 808. 11: 419
insultae. AE. 7: 808
insultam. AE. 1: 345
insultu. AE. 6: 38
insultus. O. 3: 41
insultum. AE. 8: 206. 10: 504
integer. AE. 2: 638. N. tr. 4: 9: 255
integram. O. 4: 302
integrat. O. 4: 515. N. tr. 3.
integrus. E. 4: 5
intemerata. AE. 2: 143. 3: 178. 11: 584
intempestia. G. 1: 247. AE. 3: 587. 12: 846
intempestiae. AE. 10: 184
intendebat. AE. 8: 704
intendere. AE. 3: 683. 5: 403. 9: 776
intendi. AE. 5: 829
intendisse. AE. 9: 590
intendit. AE. 4: 506. 7: 514. 9: 623
intendunt. AE. 2: 237. N. tr. 5: 33. 9: 655
intenta. AE. 5: 136
intentans. AE. 6: 572
intentant. AE. 1: 91
intentata. AE. 10: 39 de manibus.
intenti. AE. 2: 1. 5: 137. N. tr. 5: ver.
intantum. 7: 380
intensis. AE. 3: 716
intentos. AE. 7: 251
intermit. AE. 10: 570
inter. E. 1: 14. 25. 26. 52. 2: 3. 3: 28. 108.
 111*

5: 3. 84. 84. 13. 56. 9: 12. 24. 10: 40. 45. 52. O. 1: 33. 153. 237. 301. 413. 445. 489. 510. 2: 345. 349. 357. 366. 383. 526. 3: 218. 229. 459. 488. 540. 4: 73. 174. 345. 521. AE. 1: 107. 191. 218. 348. 455. 686. 2: 206. 454. 479. 632. 782. 3: 228. 348. 406. 566. 646. 656. 685. 4: 61. 70. 158. 177. 193. 204. 256. 443. 663. 5: 91. 152. 169. 433. 479. 618. 655. 766. 6: 160. 174. 183. 245. 450. 513. 592. 658. 828. 7: 349. 397. 404. 442. 453. 673. 679. 699. 783. 8: 32. 107. 359. 452. 492. 528. 586. 608. 619. 639. 671. 709. 9: 202. 318. 329. 457. 502. 549. 556. 557. 730. 750. 10: 132. 146. 190. 237. 358. 437. 710. 761. 767. 778. 890. 11: 121. 225. 311. 445. 541. 570. 632. 648. 692. 729. 816. 861. 882. 907. 12: 212. 318. 337. 381. 469. 579. 583. 672. 709. 720
Inter Praepositio, tum praepositur, tum postpositur, quomobrem & accentum mutat, ut *circum*. Sane Servium demitor, qui super eo loco, *Namque manus inter*, scribit, *Inter plerumque pro per ponitur, sed raro apud Virgil.* quum tamen, ipso etiam interprete, perplura exempla apud eum sit reperire. Quin & ipse ad eum verum, *Arma inter nubem*, ait, *Per nubem, more suo*, ut affirmet, Poetam esse in hac elocutione frequentem, quam alibi etiam honestam asserit. Locum autem hujus praepositionis apud Maronem, quos & Honoratus grammaticus interpretatur, inter caeteros sunt hi. E. 3: 28. 5: 3. 9: 24. dum agis. O. 1: 510. 2: 299. AE. 2: 681. 4: 663. 7: 30. 8: 107. 528. 12: 437
inter praemia, id est, *ad praemia*. AE. 12: 437
intercipit. AE. 10: 402
intercipit. AE. 2: 111
interdam. G. 2: 258. 3: 57. 506. AE. 1: 718. 3: 572. 575. 12: 747
interea. E. 1: 58. 10: 55. G. 1: 83. 293. 2: 429. 523. 3: 40. 63. 174. 284. 311. 367. 4: 308. AE. 1: 124. 180. 418. 479. 633. 2: 57. 250. 298. 468. 3: 284. 472. 508. 568. 4: 67. 129. 160. 291. 5: 1. 755. 799. 6: 212. 523. 703. 7: 572. 8: 172. 213. 280. 9: 41. 159. 367. 422. 473. 10: 1. 118. 164. 256. 287. 439. 575. 606. 665. 689. 833. 11: 122. 182. 532. 597. 896. 12: 107. 161. 384. 614. 791. 842
intererunt. G. 1: 152. 3: 368
interfata. AE. 1: 386
interfice. O. 4: 330. N. tr. 5: & lib. de Impropiis.
interfusa. G. 4: 480. AE. 4: 644. 6: 439
interim. AE. 10: 428
interior. AE. 1: 637. 2: 486. 4: 945. 5: 170. 203. 11: 695
interiora. AE. 4: 645
interiore. AE. 4: 494
interit. O. 3: 544
interitum. E. 5: 28
interius. G. 3: 137
interlucet. AE. 9: 508
 inter-

INDEX ERYTHRAEI

Digitized by Google

ut Pulvis & Ceteq; Triumphi & Car-
taginem dicerem aliquando, idque fere
convicio aurium, cum extorta mihi ve-
ritas esset, usum loquendi populo con-
cessi, Scientiam mihi reservavi. *Orcinus*
tamen, & *Matones*, *Otanes*, *Cepiones*, *Se-
pulcra*, *Coronas*, *Lacrymas* dicimus, quia
per aurium iudicium semper licet.
Iopas. AE. I: 740
Jove. E. 3: 60. G. 3: 35. AE. I: 380. 4:
356, 377. 6: 123. 7: 219
Jovem. G. I: 125. AE. I: 78. 2: 223. 4:
205. 6: 584. 7: 139. 8: 553. 9: 823, 624.
12: 496
Jovi. G. 2: 15. AE. 3: 279. 4: 199, 638.
7: 133
Jovis. E. 3: 60. 4: 49. G. 3: 181, 332.
AE. I: 42, 46, 394. 3: 104, 681. 4: 91,
331, 614. 5: 255, 726, 747, 784. 6: 586.
7: 220, 287, 308. 8: 301, 320, 381, 640.
9: 564, 673, 716. 10: 567, 689, 758. 11:
901. 12: 144, 247, 830, 849, 878
Iphitis. AE. 2: 435
Ipsa. E. I: 40. 2: 62. 4: 23. 5: 35, 64. 9:
54. 10: 218, 63. G. I: 16, 103, 127, 276.
2: 131, 216, 251, 297, 356, 365, 423,
459, 480, 500. 3: 122, 129, 267. 4: 33,
40, 75, 329, 381, 386, 401, 424, 490,
525, 543. AE. I: 42, 353, 415, 589. 2:
174, 550, 755. 3: 5, 457. 4: 60, 315,
445, 475, 517, 606, 637. 5: 218, 407,
650, 843. 6: 76, 191, 444, 518, 565. 7:
397, 428, 560, 621, 816. 8: 561, 707.
9: 82, 320, 454, 465. 10: 203, 226, 296,
696. 11: 74, 657, 801. 12: 83, 471, 567,
660, 794
Ipsae. E. I: 39. 4: 21. 5: 63. 10: 63. G. 2:
10, 440. 3: 316. 4: 55, 201, 214, 481.
AE. 5: 767. 11: 891
Ipsam. AE. 5: 223, 327, 509. 7: 80. 8:
437. 12: 811
Ipsas. G. 4: 16, 206
Ipsa. E. I: 12. 2: 51, 63. 3: 3, 24, 35, 69,
74, 77, 86, 95, 97. 4: 16, 38, 43. 5: 35,
44, 54. 6: 26, 34. 7: 7. 8: 96, 106. 9:
16, 37, 67. G. I: 16, 34, 121, 328, 353.
2: 22, 98, 527. 3: 21, 92, 255, 387, 395.
4: 112, 114, 147, 149, 274, 354, 391,
433, 447, 464. AE. I: 145, 312, 384,
513, 575, 589, 625. 2: 5, 146, 264, 279,
321, 394, 479, 499, 502, 522, 617, 618,
645, 708, 749. 3: 201, 372, 408, 535,
571, 610, 619. 4: 141, 147, 233, 258,
270, 273, 336, 358, 465. 5: 12, 176,
201, 219, 241, 260, 406, 447, 499, 551,
599, 640, 774, 789, 846, 861, 868. 6:
29, 90, 146, 185, 249, 302, 577, 780. 7:
62, 92, 103, 110, 143, 157, 187, 220,
263, 306, 327, 432, 492, 496, 556, 612,
614, 666, 707, 772, 783. 8: 31, 57, 111,
144, 176, 256, 298, 505, 587, 720. 9:
123, 128, 223, 274, 342, 407, 462, 587,
626, 811. 10: 5, 132, 150, 218, 242,
249, 280, 443, 594, 837, 854, 893. 11:
39, 162, 231, 266, 469, 486, 513, 544,
558, 568, 682, 712, 741, 772. 12: 19,
87, 90, 226, 285, 301, 343, 393, 460,
464, 579, 638, 657, 674, 701, 707, 725,
843, 906
Ipsi. E. I: 40. 5: 62. 7: 11. 8: 108. 10:

26. G. 3: 376, 512. 4: 82. AE. I: 584.
2: 71, 391, 491. 4: 456, 629. 5: 132,
665, 752, 767. 6: 553. 7: 595. 8: 16.
9: 237, 332, 662, 677. 10: 358. 11: 328.
12: 125, 240
Ipsi. E. 6: 19. G. 3: 168, 534, 546, 556.
AE. 5: 249. 9: 330. 10: 23, 515. 11: 499
Ipsius. G. I: 452. AE. I: 114. 2: 772. 5:
535. 6: 396
Ipsius. AE. 5: 55, 410. 8: 484. 11: 747
Ipsa. E. 8: 92. 10: 43. G. 2: 75, 254. 3:
239. AE. 2: 242. 4: 356, 377. 5: 210,
225, 323, 332, 411. 6: 865. 9: 687. 10:
355. 11: 358, 881. 12: 254
Ipsorum. AE. 11: 196
Ipsos. G. 4: 295. AE. I: 40, 189. 2: 442.
5: 188. 10: 436. 11: 84
Ipsam. E. I: 9. G. I: 67. 3: 511. 4: 326.
AE. I: 486, 645. 2: 60, 190, 216, 469,
518. 3: 222, 656. 4: 601. 5: 327. 6: 273,
839. 8: 161, 304, 352, 490. 9: 270,
501. 10: 775, 798, 831. 11: 218, 358,
484, 636. 12: 303, 369, 585
Ira. G. 4: 236. AE. 2: 316, 413, 575. 3:
215. 4: 178. 5: 454, 706, 781. 6: 407. 7:
462, 508. 8: 230, 501. 9: 44, 62, 694,
736, 795, 798. 10: 742. 11: 233, 443.
12: 108, 527, 946
Irae. E. 3: 81. G. 4: 453. AE. I: 11,
130. 2: 534. 7: 15, 326, 345. 8: 40. 9:
66, 688. 10: 714, 813. 11: 452. 12:
336, 494
Iram. AE. I: 4, 251. 8: 60. 10: 758
Iratum. AE. I: 25. 4: 532, 564. 12: 499, 831
Iras. A. 2: 14. G. 3: 152. 4: 536. AE. I:
57. 2: 381, 572, 594. 3: 366. 4: 197. 5:
461. 7: 305, 445, 755. 8: 60, 432. 9:
464. 10: 263. 11: 342, 728. 12: 314, 590
Irasit. G. 3: 232. 10: 712. 12: 104
Iratius. G. 2: 207
Ire. E. 10: 59. G. I: 457. 2: 235. 3: 77,
292. 4: 108, 221. AE. I: 678. 2: 27,
704. 3: 88, 144, 374. 4: 118, 310, 413,
468, 660. 5: 769. 6: 108, 386, 461, 719,
860. 7: 154, 624. 8: 555. 10: 453, 458,
770. 11: 332, 504. 12: 839, 881. Hinc
Petrarcha, & alii, addita g. *Gire*.
Quoniam libentius detrita ultima
vocali *Gir*. Et se nel Gisse, cke An-
dasse, ut: *Che nscisse di sua terra, &
gisse al loco*.
Iret. G. 2: 344. AE. 6: 880. 12: 555
Iri. AE. 9: 18
Irim. AE. 4: 694. 5: 606. 9: 2, 803. 10: 38
Iris. AE. 4: 700. 10: 73
Irremediabilis. AE. 5: 591. 6: 425
Irreparabile. G. 3: 284. AE. 10: 467
Irridens. AE. 7: 435
Irrigat. AE. I: 692. 3: 511. 10: 142
Irriget. G. 4: 115
Irriguum. G. 4: 32
Irrisa. AE. 4: 534
Irrisam. AE. 4: 541. 5: 272
Irrise. AE. 7: 425
Irrita. E. 4: 14. G. 4: 519. AE. 2: 459.
9: 313. 10: 95, 244, 331. 11: 735
Irritat. AE. 10: 644. N. tr. I. V. *irritare*.
Irritata. AE. 4: 178
Irritus. AE. 5: 442
Irroras. G. I: 288. 3: 304
111 2

irruat. AE. 6: 294
irruerant. AE. 2: 757
irruimus. AE. 2: 383. 3: 222
irruit. AE. 9: 555. 10: 579
irruipentem. AE. 9: 729
irruipit. AE. 4: 645
irruipunt. AE. 6: 528. 9: 683
irrupere. AE. 11: 879
is. pronomen. G. I: 432. AE. 2: 115.
3: 376, 393, 596. 4: 203, 379. 5: 708.
6: 684. 7: 48. 8: 321. 9: 549, 595, 696,
748. 11: 702. Fere semper in prin-
cip. carm. Ab hoc nominativo *is* an-
tiqui ponebant *Im* pro *Emm*.
isdem pro *isdem*. AE. 2: 654. 7: 70
ismara. G. 2: 37. AE. 10: 351
ismare. AE. 10: 139
ismarus. E. 6: 30
ista. E. 2: 38. 3: 7. 5: 54. 9: 55. AE. 6:
37. 9: 297. 10: 42, 504, 533. 11: 165.
12: 313, 808
istam. AE. 4: 318
iste. E. I: 19. 10: 21. AE. 2: 708. 4: 115,
676. 5: 397, 670. 9: 139, 428. 11: 510,
537
Ister. G. 3: 350
Qui & *Danubius*, quod nomen adhuc
retinet, unde *binominis* ab ingenio
Poeta memoratur.
isthinc. AE. 6: 389
isti. AE. 2: 661
istic. AE. 10: 557
istis. AE. 2: 521. 9: 94, 252. 10: 625, 825.
11: 352, 390
istius. AE. 12: 648
isto. AE. 4: 703. 11: 409. 12: 61
Istro. G. 2: 497
Istam. AE. 9: 205
is. G. 3: 342, 507, 517. N. tr. 5: AE. I:
246. 4: 130, 173, 404, 443, 665. 5:
451, 559. 6: 122, 159. 6: 122, 159,
448. 7: 637. 8: 557, 595. 9: 434, 499,
664. 10: 207, 448. 11: 90, 192. 12: 164,
283, 409, 452, 592, 609
is hafia Tago per tempus utrumque. AE.
9: 418
Is particula si praesentis sit temporis,
quod ex Grammaticis nonnulli opinan-
tur, hoc loco insequens H vim literae
habeat necesse est, ut brevis syllaba e-
jus adminiculo producat. Neque e-
nim metri natura fert, brevem illuc
syllabam posse locari: quod sola caesurae
ratio facit, quae apud Poetas in
Tertiis, Quintis, Septimis, Nonisque
syllabis (quas Trithemimerem, Penthe-
mimerem, Hephthemimerem, Ennehe-
mimerem Grammatici vocant breves in-
terdum admittit, ut alibi copiose dicta-
bimus. Plerique tamen contendunt, *Is*
vocem esse conciliam de praeterito *Iste*,
cujus prima naturaliter producat, unde
Is similiter servat productionem suam,
nulla H consequentis ope adjuncta. Nam
quoties in praeteritis sit concilio in
hunc modum, quantitas syllabae non
mutatur. Hinc *exsimilis* Terent. in pro-
logo Eunuchi pro *exsimilavi*, quod e-
tiam notat Donatus. Similiter *Famat* a-
pud Poetam pro *Famavit*: *Inmugit*,
pro

INDEX ERYTHRAEI

pro *immaginavit* & *Petis*, pro *Petivis*: ubique ultima producta, quam similiter in suis integris longam esse ipsa etiam pronunciatione docemur. Quamquam & illa ratio afferri potest, quod, si (ut multis quidem videtur) una syllaba in eiusmodi contractis ex duabus coalescit, quae etiam si breves sint, unam tamen longam constituunt. Jure ita coacta longa ponitur, quam ideo etiam circumflecti debere Probus affirmat, refragante tamen Servio. Ut taceam Marrianum Capellam, qui tradit syllabam, quae desinat in *t* literam, esse communem, ut eo versu: *Nam tibi Thyrrae caput Eubandrus abstulit ensis*. Quod si sit duabus syllabis legas, quod Virgilium scriptum reliquisse ex eo multi disputant, quod in altero versu sequatur verbum *Haesit*, similiter praeteriti temporis, sicut alibi, *falsaeque per artus Sados iit, terque ipsa solo* (mirabile dictum) Emicuit: pari ratione nullo egebit praefidio H, tanquam litterae subsequenter. Nam sit duas extremas datyli constituet. Vide *Petit*.
ita. O. I: 320. 4: 95. 394. 409. AE. 2: 147. 182. 583. 4: 533. 557. 5: 382. 6: 672. 675. 7: 206. 8: 87. 9: 40. 201. 208. 10: 459. 480. 594. 623. 11: 41. 242. 396. 556. 822. 12: 10. 295
Italia. AE. 3: 185. 7: 643. 9: 698
Italia. ablat. AE. 6: 757. 10: 780. 12: 827
Italae. AE. 7: 85. 9: 133. 11: 420
italis. AE. 5: 703. 8: 626. 12: 35. 246
itali. AE. 1: 109. 3: 396. 8: 331. 9: 532. 12: 251. 297. 705
Italia. AE. 1: 38. 263. 6: 718. 12: 41
 Multis antea nominibus Italia dicebatur: *Argessa*, quod nos docuit interpres Lycophronis, *Saturnia*, *Anonia*, *Tyrrhenia*, *Oenotria*, demum *Italia*. Cognominum autem rationem alibi diligentius exequimur.
italiam. AE. 1: 2. 13. 68. 233. 380. 533. 553. 554. 3: 166. 253. 254. 364. 381. 507. 523. 524. 4: 230. 345. 346. 361. 381. 5: 18. 629. 730. 6: 357. 7: 469. 9: 267. 601. 10: 8. 32. 67
italiae. O. 2: 138. AE. 3: 458. 674. 4: 106. 275. 6: 61. 7: 563. 11: 219. 508
italides. AE. 11: 657
italis. AE. 1: 252. 7: 776. 8: 715. 12: 202. 628
italo. AE. 6: 762. 8: 502. 11: 326
italos. AE. 3: 440. 5: 82. 565. 7: 334. 8: 678. 10: 74. 12: 189. 582
italum. AE. 6: 92. 8: 513. 10: 41. 109. 12: 655
Italus Mnestheus. AE. 5: 117
italus. AE. 7: 173. 11: 592
 Itali meminit & Prudentius in Symmachum, hunc locum imitatus: *Assisunt etiam prisorum insignia regum, Dux Italus Jannusque bifrons, genitorque Sabinus*.
ite. E. 1: 75. 7: 44. 10: 77. AE. 4: 593. 9: 116. 117. 617. 11: 24. 119
item. O. 1: 187. 2: 248
iter. G. 2: 380. 4: 108. AE. 1: 370. 656. 2: 360. 388. 3: 507. 5: 2. 23. 170. 217.

589. 862. 6: 16. 109. 112. 240. 271. 384. 477. 542. N. tr. 5: 688. 7: 7. 35. 160. 467. 534. 802. 811. 8: 90. 9: 321. 377. 391. 10: 162. 11: 17. 244. 12: 525
iterum. E. 4: 36. O. 1: 490. 4: 349. 495. AE. 3: 297. 4: 78. 79. 413. 576. 577. 5: 80. 166. 6: 93. 94. 720. 7: 322. 9: 598. 10: 26. 28. 61. 671. 684. 12: 581
iterumque iterumque. AE. 2: 770. 3: 436
iterum, atque iterum. AE. 8: 527
Ithaca. AE. 3: 613
Ithacae. AE. 3: 272
Ithaci. AE. 2: 128
Ithacus, id est, Ulysses ex patria Ithaca. AE. 2: 104. 122. 3: 629
Ithyraeos. O. 2: 448
 Pontanus lib. de Aspir. 2. huic voci aspirandum existimat, ubi etiam huius Virgiliani loci comminuit, quod verum erit, si *atq* *ta* *idē* deducas, ut ex Grammaticis nonnulli arbitrati sunt. Cacterum quoniam apud Flavium Vopiscum legimus Valerianum Imperatorem ad Aurelium in haec verba scribentem, *Habes sagittarios Ithyraeos trecentes*: facile adducor ut credam hoc loco *Ithyraeos* scribendum. Nam & populi sunt apud Strabonem *Ithyraei*: *Ta taiv av ipura Ixyoi aratra Ithyraei te kai Apasbe*. Licet in codice Aldinae impressionis *Ithyraei* per *p* perperam scriptum sit.
Ityr. AE. 9: 574
iis. AE. 2: 375
ito. AE. 6: 95. 12: 566
itur. AE. 6: 179. 9: 641. 12: 528
ituras. AE. 6: 680. 758
jaba. O. 3: 86. AE. 7: 785
jabas. AE. 2: 206. 9: 810. 11: 497
jabam. O. 3: 92
jabare. AE. 4: 130
jubarum. AE. 2: 412
jbas. AE. 10: 638
jube. AE. 4: 385. 10: 242
jubeant. E. 4: 33
jubeas. AE. 12: 824
jubeat. AE. 3: 101. 146
jubeant. AE. 5: 386
jubeas. G. 4: 325
jubebat. AE. 3: 9. 472. 8: 646
jubebatnr. AE. 7: 617
jubebis. G. 2: 230
jubebo. AE. 1: 577. 4: 546. 9: 101. 12: 189
jubent. AE. 2: 37. 3: 261. N. tr. 5: 6: 632. 8: 498. 10: 179. 11: 218. 12: 584
jubeo. G. 3: 300. AE. 3: 289
jubes. AE. 2: 3. 3: 88. 5: 849. 11: 353
jubet. G. 4: 359. AE. 1: 648. 2: 147. 3: 267. 4: 270. 498. 5: 15. 552. 757. 773. 828. 7: 154. 276. 432. 468. 8: 175. 9: 117. 10: 858. 11: 79. 83. 240. 12: 111
jubeto. E. 5: 15. O. 3: 329. AE. 10: 53
jucundum. AE. 6: 363
judice. E. 2: 27. 4: 58. 59. AE. 6: 431
judicio. E. 5: 18
judicium. AE. 1: 27
juga. E. 4: 41. 5: 76. 10: 11. O. 3: 57. 140. AE. 1: 498. 6: 256. *juga longa*, id est, transita. Sed & *memorum juga longa* appellavit, id est, longe po-

lita. 411. 804. 7: 639. 8: 148. 10: 594. 11: 544. 12: 532
jugalem. AE. 4: 496
jugales. AE. 7: 280. 320
jugali. AE. 4: 16. 10: 497
jugalla. AE. 4: 59
jugarat. AE. 1: 345
jugera. G. 2: 264. 4: 128. AE. 6: 596
jugis. O. 3: 292. AE. 2: 631. 801. 3: 125. 336. 4: 147. 153. 5: 147. 8: 480. 11: 135. 529
jugis. AE. 5: 147. 12: 374
jugo. E. 2: 66. O. 1: 173. 2: 225. AE. 3: 542. 10: 78
jugo. AE. 8: 236. 11: 514
jugulant. AE. 11: 199. 12: 214
jugulo. G. 4: 542
jugulo. AE. 10: 907. 11: 750. 12: 358
jugulum. AE. 10: 415
jugum. E. 9: 8. AE. 6: 676. 7: 799. 11: 905
jule. AE. 11: 58
juli. AE. 1: 556. 690. 2: 563. 682. 4: 274. 616. 5: 546. 6: 364. 789. 7: 493. 9: 501. 10: 524. 12: 110. 399
Julia. O. 2: 163
julius. AE. 1: 288
julo. AE. 1: 267. 288. 5: 569
julum. AE. 1: 709. 2: 674. 9: 640. 652
julus. AE. 2: 677. 710. 723. 4: 140. 5: 570. 7: 107. 116. 478. 9: 232. 293. 310. 10: 534. 12: 185
juno. E. 1: 49. 2: 72
juncta. E. 3: 26. AE. 8: 169
junctis. AE. 3: 113
junctis. AE. 5: 157
juncto. G. 4: 389
junctas. G. 3: 173. AE. 11: 735
juncturas. AE. 2: 464. 12: 274
jungam. AE. 1: 73. 4: 126
jungant. AE. 7: 546. 10: 240
jungas. AE. 11: 356
jungat. E. 3: 91
junge. G. 3: 169. AE. 8: 56
jungeant. AE. 8: 641
jungebat. AE. 8: 485
jungemus. AE. 11: 129
jungent. AE. 12: 822
jungentnr. E. 8: 27
jungere. G. 3: 114. AE. 1: 408. 3: 451. 4: 192. 6: 697. 7: 268. 8: 316. 476
jungeret. AE. 9: 361
jungi. AE. 4: 112. 7: 264
jungimus. AE. 3: 83
juni. E. 2: 48. AE. 1: 568. 4: 142. 5: 817. 7: 724. 10: 154. 11: 145
jungunt. AE. 2: 267. 8: 467. 9: 170
juniperi. E. 7: 53. *gravis umbra*. 10: 76
 Finalis in priori exemplo non cadit in Synaloephen. Quin & producitur, licet ab alia vocali excipiantur, quum more Latino corripitur deberet, ut *Te Corydon o Alexi*.
juno. O. 3: 153. AE. 1: 15. 36. 64. 279. 443. 602. 734. 2: 612. 3: 380. 4: 114. 166. 371. 608. 693. 5: 606. 679. 6: 90. 7: 330. 438. 552. 8: 84. 9: 2. 745. 764. 802. 10: 62. 73. 96. 611. 622. 685. 760. 12: 134. 156. 178. 841
junone. AE. 4: 45
Junonem. AE. 7: 544. 10: 606. 12: 791
 Ja-

Junoni. AE. I: 446. 3: 438, 547. 4: 59.
6: 138. 8: 60
Junonia. AE. I: 671
Junonis. G. 3: 532. AE. I: 4, 48, 130,
668. 2: 761. 3: 437. 5: 781. 7: 419,
592, 683. 8: 292
junximus. AE. I: 165
junxit. AE. 4: 28
Jupiter. E. 7: 60. G. I: 418. 2: 419. 4:
149. AE. I: 223, 522, 731. 2: 326,
689. 3: 116, 171. 4: 110, 206, 590. 5:
17, 687. 6: 130, 272. 7: 110, 799. 8:
560, 573. 9: 128, 209, 625, 670, 803.
10: 16, 112, 116, 606. 12: 141, 504,
565, 725, 806, 809, 854, 895
jura. G. I: 269. 2: 501. 4: 562. AE. I:
293, 426, 507, 731. 2: 157, 541. 3: 137.
4: 27. 5: 758. 7: 246. 8: 670
jurare nomen. scil. *Stygiae paludis.* AE.
6: 324
juravi. AE. 4: 426
jure. AE. 9: 642. *Jure* aliquid fieri di-
cimus, quod inepti de *jure* ajunt.
jugia. E. 5: 11. AE. 10: 95. 11: 406
juris. AE. 7: 402
juris. AE. 6: 351, 458. 7: 234. 9: 300.
12: 197
Quantum ad copiam pertinet, simi-
lia sunt *Adjuro*, *Tessor*, *Tessis esse*, apud
Poetas.
Jus. AE. 11: 359. 12: 315
De *jure* plura leges, quam voles,
Digestorum & Institutionum lib. 1.
justa. G. 3: 41. AE. I: 77, 302. 2: 607.
I: 114, 684. 4: 295, 378, 396, 503, 538.
5: 749. 6: 176, 461. 7: 368. 9: 804.
10: 35, 445, 866. 12: 877
justa. particip. AE. 3: 323. 4: 703. 6:
41. 10: 238
justerat. AE. 10: 222
justere. AE. 4: 346
justi. AE. I: 708. 3: 236, 561, 697. 5:
834. 6: 21. 7: 156
justis. E. 8: 11. AE. 7: 241. 10: 155
justit. E. 6: 83, 86. G. I: 130. 4: 446.
5: 186. 3: 162. 5: 359. 7: 428.
9: 233. N. tr. 5: 12: 854
justo. AE. 10: 444. 11: 467. secundo lo-
co pro *justero*
justos. G. 4: 62. AE. 3: 547
justu. AE. 2: 247
justus. AE. I: 63. 5: 496
justa. G. I: 35
justae. AE. 10: 714
justior. AE. I: 544
justis. AE. I: 508. 8: 494. 10: 95
justissima. G. 2: 460. AE. 10: 132
justissimus. AE. 2: 426. 7: 536
justitia. G. 2: 474. AE. I: 523
justitiae. AE. I: 604. 11: 126
justitiam. AE. 6: 620
justo. G. 2: 251
justos Hymenaeos. G. 3: 60
Facite Poeta more suo, quae sunt
hominum, ad bruta transfuit. Nuptiae
autem in homine appellatur *justae*,
quae secundum leges contrahuntur,
unde & *Legitimae* dicuntur. Justinia-
nus Institutionum lib. 1. Tit. de Nup-
tiis, *Justas autem Nuptias*, inquit, in-

ter se *cives Romani contrahunt*, qui se-
cundum *praecepta legum coeunt*. Celsus
Digestor. lib. 1. Tit. de Statu homi-
num: *Quam legitimae nuptiae factae sunt*,
patrem liberi sequuntur: vulgo quacunque
matrem sequitur. Hinc *Justi filii* appel-
lantur, quos vulgo *legitimos* dicimus,
& imperiti, (ut appellant) Doctores *le-*
gitimos & naturales vocant, ut in Indi-
ce Juris Civilis locupletissimo abunde
dictabimus. Paulus supra citato Titulo,
Enim, inquit, *qui vivente patre, & i-*
gnorante, de conjunctione filiae conceptus
est, licet post mortem avi natus sit, ju-
stum filium ejus, ex quo conceptus est,
non videtur.
justum. AE. 4: 521. 10: 11
justus dolor. AE. 8: 500
Juris Civilis auctores *justum* dolo-
rem dicunt, quem maritus ex adulte-
rio uxoris capit. Papinianus, *Difficilli-*
mus enim est justum dolorem temperare.
Et Pomponius: *Si justum dolorem ex-*
querent domino non resistunt.
justurna. AE. 12: 146, 154, 222, 244,
448, 468, 477, 485, 798, 870
justurnae. AE. 12: 854
justurnam. AE. 12: 813, 844
juvabit. AE. I: 203. 2: 586. 3: 606. 11:
131, 168. in fine.
juvabo. AE. I: 571. 8: 171
juvant. E. 4: 2. 5: 83. G. 3: 525, AE. 4: 66
juvare. AE. 12: 872
juvat. G. I: 95, 413. 2: 37, 437, 438.
3: 23, 292. AE. 2: 27, 661, 776. 3:
282. 4: 538, 660. 6: 135, 487. 7: 628,
749. 9: 613, 615. 10: 284, 411
juvenalis. AE. 5: 475. 8: 163. 12: 221
juvenca. E. 8: 2. G. 3: 219
juvencae. G. 2: 375. 3: 153. AE. 12: 718
juvencae. G. 4: 540, 551. AE. 8: 208
juvenci. E. 2: 66. 6: 46. 7: 11, 44. G.
I: 15. AE. 5: 477. 8: 719
juvencis. G. 2: 206, 237, 537. 4: 128,
284. AE. 3: 247, 369. 5: 329
juvenco. AE. 5: 399. 11: 679, 811
juvencos. G. 2: 357, 515. 3: 23, 50, 169.
AE. 5: 97, 101, 247. 6: 38, 243
juvencum. E. 8: 85. G. 3: 518. AE. 5:
366. 9: 627
juvencum. AE. 9: 609
juvenem. E. I: 43. G. I: 500. 3: 118. 4:
423, 522. AE. 2: 57. 3: 326. 5: 361.
6: 861. 7: 780. 9: 335, 399. 10: 464,
686, 816. 11: 51, 67. 12: 149, 275,
517, 598
juvenes. G. 4: 477. AE. I: 321, 627. 2:
348. 5: 300, 729. 6: 161, 308, 771. 8:
112, 179, 273. 9: 28, 51, 163, 674.
10: 173, 518, 837
juveni. AE. 3: 611. 5: 172. 7: 420, 446,
456. 9: 88. 10: 623. 11: 76, 123, 897
juvenilibus. AE. 2: 518
juvenis. G. 3: 258. 4: 360. AE. 2: 341.
5: 331, 503. 6: 448, 760. 7: 435, 531.
9: 16, 554, 806. 10: 445, 793, 796.
11: 156, 530, 712, 765. 12: 19
juventa. G. 3: 437. 4: 505. AE. 2: 473.
4: 32. 5: 295, 430. 7: 51. 8: 160. 9:
181

juventae. AE. I: 590. 4: 559. 7: 473
juventas. AE. 5: 398. 8: 160
juventus. G. 2: 472. N. tr. 6. v. juven-
tus, juvenia, & juvenilitas. 3: 63. 4:
22. AE. I: 467, 699. 2: 63, 394. 3:
136. 4: 86, 130, 162. 5: 134, 555. 7:
162, 340, 672, 812. 8: 5, 151, 182,
499, 545, 606. 9: 225, 607. 16: 605.
11: 419, 453. in fine.
juvenum. G. 3: 105, 165. 4: 445. AE.
1: 497. 2: 355. 5: 499, 563. 6: 5. 7:
468. 8: 105, 287. 9: 173, 249, 309.
785. 10: 167, 327, 498. 11: 838. 12:
238, 399, 410
juvete. AE. 7: 757. 10: 320
juveris. praet. act. AE. 10: 33
juves. AE. 4: 578
juvisse. AE. 10: 84
juvit. AE. 10: 56
In *Juvenis* *Ja* corripuit Catullus: *Nem,*
ita me Divi. vera gemunt, juverint.
juxta sine casu regimine. AE. 2: 513,
666, 714. 3: 22, 571. 6: 605. 7: 649,
727. 8: 308. 9: 179, 329. 11: 479.
12: 168
juxta. cum casu. AE. 3: 506. 4: 255.
N. tr. 5: 480, 517. 6: 430, 452, 815.
7: 72. 8: 416
Ixiona. AE. 6: 601
Ixonius. G. 4: 484
Ixonis. G. 3: 38

L.

L *Abant.* AE. 5: 432. 10: 283. 12: 905
labantem. AE. 4: 22
labantes. AE. 2: 463
labantia. AE. 12: 223
labare. AE. 3: 478
labat. AE. 2: 492
labatur. E. I: 64
labefacta. G. 2: 264. AE. 8: 390
labefactus. AE. 4: 395
labellum. E. 2: 34
labem. AE. 6: 746
labens. AE. 6: 132
labente. AE. 3: 281. 4: 77. 11: 628, 914
labentem. G. I: 6. AE. 2: 430, 695. 5: 181
labenti. AE. 11: 672
labentia. G. 2: 133, 157. 4: 366. AE.
3: 515
labentibus. AE. I: 283. 2: 14
labentis. AE. 4: 318
labentur. G. 2: 349
labere. AE. 4: 223. 11: 588
labes. AE. 2: 97
labi. G. I: 366
Labyi. AE. 7: 796
Labyrinthus. AE. 5: 588
labitur. G. 3: 498. AE. 3: 309. 5: 329.
8: 91. 10: 687. 11: 818
labor. G. I: 79. 145, 150. 2: 61, 397,
401, 412, 514. 3: 68. 118, 182, 288,
525. 4: 6, 106, 184, 492. AE. I: 77,
431. 2: 708. 3: 714. 4: 115, 379. 6:
27, 129, 277. 7: 248. 11: 425, 476,
684. 12: 727. vide *homos*.
laboranti. G. 3: 193
laboratae. AE. I: 639. 8: 181
labore. G. I: 197. 4: 114

INDEX ERYTHRAEI

- laborem*. E. 10: 1. O. 1: 293. 2: 39, 155, 343. 3: 74, 97. 4: 156. AE. 1: 330, 455, 507. 2: 11. 3: 160, 459. 4: 233, 273. 5: 499, 617, 769. 6: 892. 7: 331. 8: 380, 444, 577. 10: 111. 11: 510. 12: 435
- labores*. E. 10: 64. O. 1: 118, 325. 2: 478. 4: 340. AE. 1: 10, 597, 628, 742. 2: 284, 306, 362. 3: 368. 4: 78. 5: 688. 6: 56, 437. 7: 421. 8: 291, 378, 439. 9: 202. 10: 321, 759. 11: 183. 12: 33, 177, 635
- labori*. G. 3: 127. AE. 2: 385, 619, 776. 5: 845. 6: 135. 9: 404
- laboris*. AE. 1: 460
- laborum*. G. 2: 372. 3: 452. 4: 116. AE. 1: 241, 373. 2: 143. 3: 145, 393. 4: 528. 6: 103. 7: 117, 481, 559. 8: 46. 9: 225. 11: 73, 126, 416
- labra*. E. 3: 43, 47
- labris*. G. 2: 6. AE. 8: 22. N. de Improp. 11: 572. 12: 417
- labryna* *syvstris*. E. 5: 7.
- Idem N. ibid. & tr. 4. ubi observat, ab eodem Virgilio in Culice genere neutro dici: ut, *Densaque virgultis avide labrusca petuntur*. Labrusca etiam vulgo Siculi.
- labuntur*. AE. 11: 724. 818
- lac*. E. 2: 22. 3: 6. N. tr. 5: 98. G. 3: 463
- Lacacnae*. AE. 2: 601. 6: 511
- Lacatis*. G. 2: 487
- Lacedaemona*. AE. 7: 363. vulgo *Misistra*.
- Lacedaemonios*. AE. 3: 328
- Lacerare*. AE. 12: 98
- Laceras*. AE. 3: 41
- Lacraffe*. E. 6: 77
- Lacerti*. O. 4: 13
- laceritis*. AE. 5: 141. 7: 164. 8: 387
- lacerio*. AE. 9: 402. 10: 339. 11: 561, 693
- lacerios*. E. 2: 9. G. 4: 74. AE. 5: 442. 7: 503
- lacerum*. AE. 5: 275. 6: 495. 9: 491
- laccissas*. E. 3: 51
- laccissent*. AE. 12: 186
- lacciffere*. AE. 10: 10. 11: 254, 585, 842
- laccissit*. G. 3: 233. AE. 10: 644. 12: 105
- laccissita*. AE. 7: 527
- laccissent*. AE. 5: 429. 7: 165. 10: 716. 12: 85
- lacrymabile*. AE. 7: 604
- lacrymabilis*. AE. 3: 39
- lacrymae*. AE. 1: 462. 4: 449. 5: 343. 6: 686. 10: 790
- lacrymam*. O. 4: 160
- lacrymans*. G. 4: 356. AE. 1: 459, 470. 3: 10, 344. 5: 771. 6: 1, 476. 7: 358. 8: 559. 11: 90, 150
- lacrymantem*. AE. 2: 790
- lacrymantis*. AE. 9: 501
- lacrymantum*. AE. 11: 887
- lacrymas*. AE. 2: 784. 3: 312, 348. 4: 314, 370, 413. 6: 455, 468. 9: 289, 293. 10: 465. 11: 96. 12: 56, 154
- lacrymis*. E. 10: 29. AE. 1: 228. 2: 8, 145, 196, 362, 651. 3: 305, 492. 4: 30, 548, 649. 5: 173. 6: 867. 8: 384. 9: 251. 10: 505. 11: 41, 62, 72, 191. 12: 30, 64, 156, 400
- lacrymosus*. AE. 11: 274
- Lacinia*. AE. 3: 552
- lacte*. E. 4: 21. 5: 67. 7: 3, 15. G. 1: 344. 3: 397. AE. 3: 66. 4: 514. 5: 78. 11: 571
- lactea*. G. 2: 525. AE. 8: 660. 10: 137
- lactaria*. G. 1: 315
- lactis*. E. 1: 82. 2: 20. 7: 33. G. 3: 308, 394
- lactu*. G. 4: 173. AE. 2: 135. 6: 238, 393. 8: 66, 451
- lacum Cymini*. AE. 7: 697. vide *Cymini* & *Lacus*.
- lacunae*. G. 1: 117. 3: 365
- lacus*. O. 1: 377. 2: 159. 3: 481. 4: 364. AE. 3: 386, 442. 4: 526. 6: 134. 7: 516, 760. 8: 74, 296, 307. 12: 756
- lacus vivi*. G. E: 469
- Hic locus me admonet, ut Italiae lacuum insignium nomina percurramus, de quibus Virgil. hic, Benacum Lariumque nominasse contentus, intelligit. Quod eo quidem libentius facimus, ut obiter in studiosorum gratiam praeis aliquot nominibus recentiora etiam vocabula redderemus.
- Albanus igitur in Albano monte, haud longe ab Urbe.
- Anius Putcolis vicinus, hodie *Sudatorii lacus* nuncupatur.
- Ansanctus in Lucanis.
- Aricinus haud longe a Roma, & Ariciae oppido propinquus: unde nomen.
- Avernus Campaniae, quem Graeci Aornon, celebris carminibus poetarum. Vulgo *lo lago de Tre Pergole*, qui est contiguus Bajis.
- Benacus Galliae Cisalpinae, ut fortasse antea a Benaco dictus est, qui nunc vicus exiguus apparet, ut accolae narrant: ita hodie *Lago de Gardis*, de nomine oppidi, quod in agro Veronenfi ejus ripis incubat, cujus bona pars undis absumpta est.
- Brigantinus Rhaetiae in Alpibus abstrusus, qui hodie est *Hydrins*, in Tridentinorum finibus, unde Clusius amnis emittitur.
- Cyminus, quem imperitiores *Cuminis* scribunt: apud Etruscos in monte cui & Cymino nomen est, hodie *Rusfiloni lacus*. Fuit is vicus antiquitus Rus Syllanum.
- Eupylis, qui ab indoctis *Epilis* & *Enripilis* scribitur & effertur. Vulgo *lo lago de Monte Orphano*. Is Lambrum amnem emittit.
- Feronia Terracinae.
- Fucinus in Maris, nunc *Celanus*.
- Larius, de quo suo loco.
- Lucrinus Campaniae Bajis contiguus. Vulgo *Mare morino*, ut audio.
- Regillus agri Thusculani, in Latii Sabinorumque finibus, qui hodie *Lacus sanctae Praxidis*.
- Sabatinus suburbanus, quem nunc *Bracciani Lacum* appellant.
- Sebinus, quem alii *Sevinum* dicunt, Brixianorum lacus, Brigantino proximus. Is hodie *Hicinus* dicitur, & Ollium amnem emittit.
- Trafymenus Thufciae, prope Perusiam, unde vulgo *Lago de Perosa*.
- Verbanus Galliae Cisalpinae, hodie *Major* nominatus.
- Velinus olim, qui hodie *Pedalacus*, ex quo Nar effluit.
- Vulfinus, & Vulfinensis lacus, in Etruria, a Vulfinis oppido nominatus. Sunt & alii plerique lacus ignobiliores, quos prudens praetero.
- Ladon*. AE. 12: 343
- Ladonia*. AE. 10: 413
- laedant*. E. 10: 48
- laedit*. E. 9: 64. G. 3: 298
- laede*. G. 2: 301
- laedmt*. E. 1: 51
- laedit*. G. 2: 200
- laena*. AE. 4: 262. N. de genere vestiment.
- Laertia*. AE. 3: 272
- laetae*, sc. *apes*. G. 4: 236
- laeserit*. AE. 2: 231
- laesi*. AE. 12: 496
- laessisset*. AE. 7: 809
- laeso*. AE. 1: 8. 2: 183
- laeta*. G. 1: 325. 2: 48, 144, 184, 388, 395. 3: 63, 310. N. tr. 5: 322, 385. AE. 1: 416, 503, 605, 707. 2: 306, 395. 5: 220. 5: 183, 816. 6: 744, 786, 802. 8: 393, 681. 9: 89. 10: 643. 11: 42, 73, 238
- laetabere*. AE. 10: 740
- laetae*. G. 1: 423. N. tr. 5: 2: 326. 4: 55. AE. 2: 783
- laetam*. AE. 3: 133. 5: 515
- laetantes*. AE. 1: 393
- laetas*. G. 1: 1. AE. 5: 304
- laetata*. AE. 12: 841
- laetatus*. AE. 6: 392, 568. 10: 827
- Naso *laetata corpore dixit extincta*.
- laetentur*. E. 4: 52
- laetere*. AE. 6: 718
- laeti*. G. 1: 301, 304, 412. 2: 383, 520. N. tr. 5: 3: 375, 379. AE. 1: 35, 554. 2: 260. 3: 638, 685. 4: 295, 418. 5: 34, 106, 577. 7: 130, 147. 8: 268, 279. 9: 157. 10: 15
- laetior*. G. 2: 252. AE. 7: 653
- laetis*. G. 1: 69, 339. 2: 221. 3: 494
- laetissima*. O. 1: 101. 2: 112. AE. 1: 635
- laetissimus*. AE. 1: 441
- laetitia*. E. 5: 62. AE. 1: 514. 3: 100. 8: 717. 9: 637. 11: 807. 12: 700
- laetitia*. AE. 1: 734
- laetisiam*. AE. 1: 636
- laeto*. E. 7: 48, 60. G. 2: 525. AE. 3: 95, 524. 5: 107
- laetor*. AE. 11: 280
- laetos*. AE. 1: 591. N. tr. 5: 6: 638. 8: 171
- laetum*. O. 1: 74. 2: 262. AE. 1: 732. 5: 58, 531. 6: 657. 7: 288. 9: 818. 10: 738
- laetus*. O. 1: 102. N. tr. 5: 2: 363. 3: 320. AE. 1: 275, 696. 2: 417, 687. 3: 169, 178, 347. 4: 140. 5: 40, 210, 236, 283, 667. 6: 193. 7: 36, 259, 430. 8: 311, 544. 617. 10: 787, 874. 12: 393, 616
- laeva*. E. 1: 16. O. 4: 7. non *laeva*, id est, prospera. N. tr. 5: AE. 2: 54. *laeva*, id est, adversa. N. tr. 5: citat priorem locum lib. 3: 412

IN VIRGILIUM.

larva. G. 1: 235. AE. 1: 611. 2: 552. 6: 486, 656. 9: 677. 10: 227. 11: 528, 862
larva. IC. *manu*. AE. 5: 382. 7: 188. IC.
partes. 8: 460. 10: 535. 12: 302, 488
larva tenens, id est, *larvam partem*. AE.
 5: 825. 6: 542
larvam. AE. 3: 563
larvas. AE. 3: 562. 5: 163. 7: 732
larva. AE. 9: 372, 579. 10: 275, 495, 587.
 11: 693
larvos. AE. 10: 885
larvum. AE. 2: 693. 3: 420. 5: 170. 8:
 236. 9: 631. 10: 589
Lageos. G. 2: 93
Lagus. AE. 10: 381
lambicant. AE. 2: 211
lambent. AE. 10: 560
lambere. AE. 2: 684. 8: 632. N. II. 5.
lambis. AE. 3: 574
lamentabile. AE. 2: 4
lamentis. AE. 4: 667
laniina. G. 1: 143
lampada. AE. 6: 587. 9: 535
lampade. AE. 4: 6. 7: 148
lampadis. AE. 3: 637
Lamum. AE. 9: 334
Lamyrum. AE. 9: 334
lana. E. 4: 42. G. 2: 120, 465
lanas. G. 1: 397. 3: 391
lancea. AE. 12: 375
lances. G. 2: 394. AE. 12: 725
lancibus. G. 2: 194. AE. 8: 284. 12: 215
lanca. G. 3: 487
langueant. G. 4: 252
languentibus. AE. 11: 874
languentis. AE. 10: 289. 11: 69
languescit. AE. 8: 436
languida. AE. 12: 908
laniabans. G. 3: 514
laniata. nom. ling. AE. 12: 606
laniatum. AE. 6: 494
lanicium. G. 3: 384. N. II. 4.
lanigeras. AE. 3: 660
lanigeras. AE. 3: 642. 7: 93
lanigeros. G. 3: 287. AE. 8: 664
laniine. E. 2: 51. AE. 10: 324
Laocoon. AE. 2: 41, 201
Laocoonta. AE. 2: 213. 230
 Angues autem, qui Laocoonta cum
 filiis miserabiliter enecarunt, quod exi-
 tium Poetis posita, pictoribus, ac sta-
 tuariis felix praebuit argumentum,
 Forces & Chariboca nominantur a
 Quinto Poeta, qui Homero in Iliade
 confurmandam succedit.
Laodamia. AE. 6: 447
Laomedontae. G. 1: 502. AE. 4: 542
Laomedontia. AE. 7: 105
Laomedontiadae. AE. 3: 248. additur a,
 ut in plerisque aliis.
Laomedont aden. AE. 8: 158, 162
Laomedontius. AE. 8: 18
lapidem. G. 1: 274. 2: 348
lapides. E. 6: 41. G. 1: 62. 3: 34
lapidosa. G. 2: 34. AE. 3: 649
lapillos. G. 4: 194
lapis. E. 1: 48. AE. 1: 593. 12: 906
Lapithae. G. 3: 115
Lapithus. AE. 6: 601
Lapithis. G. 2: 457. AE. 7: 307

Lapithum. AE. 7: 305
lappae. G. 1: 153. 3: 385
lappa. AE. 1: 394. 2: 465, 693. 5: 216.
 6: 310. 8: 664
lappae. AE. 3: 243. 6: 202
lappantem. AE. 2: 551
lappi. G. 4: 249. AE. 2: 262
lappis. G. 4: 449
lappu. AE. 12: 356
lapporum. AE. 5: 354
lappu. AE. 2: 225. 3: 225. 4: 524. 10: 750
lappum. AE. 7: 374. 10: 540. 12: 364, 470
lappura. AE. 6: 602
lappus. G. 3: 457. AE. 2: 236. 5: 86. IC.
 anguis. 7: 349. 12: 249
laquearia. AE. 8: 25
laquearibus. AE. 1: 726
laqueis. G. 1: 139
laurem. G. 3: 344. 4: 43. AE. 5: 744. 8:
 543. 9: 259
larga. AE. 10: 619. 11: 378
largi. G. 3: 308
largior. nomen. AE. 6: 640. verb. AE.
 10: 494
large. G. 2: 390. AE. 1: 465. 6: 699. 12:
 721
largos. G. 1: 385. AE. 2: 271
largum. G. 1: 23
largus. AE. 11: 338
Lari. G. 2: 159. Vulgo Lago de Como:
 quem ob longitudinem Maximum
 Poeta dixit.
Laride. AE. 10: 391, 395
Larina. AE. 11: 655
Lariffaens. AE. 2: 197. 11: 404
lasciva. E. 2: 64. 3: 64
lassa. AE. 2: 739
lasso. AE. 9: 436
lata. G. 3: 213. AE. 2: 312. 6: 549.
 12: 374
Latagum. AE. 10: 697, 698
latam. G. 4: 94
late. G. 1: 116, 319. 2: 11, 132, 281, 296.
 3: 355, 477. 4: 16, 30, 113, 359, 431,
 515. AE. 1: 21, 163, 181, 564. 2: 466,
 495, 698. 3: 538. 4: 42, 409, 526. 5:
 761. 6: 265, 378, 549. 7: 104, 486, 525,
 681, 737. 8: 14, 24, 598, 671. 9: 190,
 381, 517. 10: 362, 583. 11: 144, 601.
 12: 308, 454, 543, 607, 929
latebas. E. 3: 20
latebat. AE. 3: 636. 6: 406. 9: 69
latebram. AE. 12: 389
latebras. G. 2: 216. AE. 2: 38, 55. 10:
 601, 657, 663
latebris. G. 3: 544. 4: 42, 423. AE. 3: 232,
 424
latebrosa. AE. 8: 713
latebroso. AE. 5: 214. 12: 587
latentem. AE. 2: 568
latentes. AE. 3: 32
latentia. AE. 1: 108. 3: 237
latera. G. 3: 523. AE. 3: 665. 4: 246.
 6: 216
lateri. G. 4: 419
lateri. G. 3: 54. AE. 2: 19, 341, 393,
 553. 4: 73. 5: 434. 7: 550. 8: 459. 9: 69,
 536, 579. 10: 161. 11: 489. 12: 432
laterum. AE. 1: 122, 160. 10: 210. 12:
 274

latet. E. 3: 93. AE. 2: 48. 3: 535. 4: 582.
 5: 5. 6: 136. 7: 505. 10: 626, 805
lati. AE. 6: 43
laticem. AE. 1: 686
latices. G. 3: 509. AE. 4: 454, 512. 6:
 218, 715. 7: 464
laticis. G. 2: 192
laticum. AE. 1: 736
Latma. AE. 8: 55. 9: 367. 11: 100
Latinae. AE. 7: 400. 10: 360. 11: 518.
 12: 143, 604
Latinas. AE. 9: 550
Latini. populi. AE. 5: 568. 7: 716. 10: 895.
 11: 108, 134, 203, 302, 402, 603, 618,
 621, 745. 12: 15, 240, 548, 656, 693, 730
Latini, regis. AE. 6: 891. 7: 284, 407,
 585. 11: 213. 12: 58, 137, 567
Latinis. AE. 7: 96, 313, 367, 470. 8: 38,
 117. 9: 485, 717. 10: 77, 300. 11: 193,
 229. 12: 211, 593
Latino. AE. 7: 261. 8: 17. 10: 66. 11: 128,
 440. 12: 23, 111
Latinorum. AE. 7: 160. 8: 448
Latinus. AE. 5: 598. 6: 875. 7: 151, 202,
 426. 8: 602. 10: 4, 237, 311. 11: 17,
 331, 588. 12: 1, 448, 530, 556, 823, 837
Latinum. AE. 1: 6. 7: 333, 373, 467,
 576. 12: 580
Latinus. AE. 7: 45, 62, 92, 103, 192, 249,
 432, 556, 616. 9: 274, 388. 11: 231,
 238, 469. 12: 18, 161, 195, 285, 609,
 657, 707
Latinus. AE. 12: 192. vocativus anti-
 quus.
Latia. AE. 1: 6, 31, 265. 4: 432. 5: 731.
 6: 67, 89, 793. 7: 38, 54, 271, 601. 8:
 10, 14. 10: 365. 11: 141, 361, 431. 12:
 24, 148, 820
latis fundis, id est, *latifundis*. G. 2:
 468. AE. 4: 199. 6: 887. 8: 605. 9: 725.
 11: 465
Latinum. AE. 1: 205, 554. 7: 342, 709. 8:
 5, 18, 322. *Latii Etymologia*. 10: 58.
 11: 168. 12: 826
lato. AE. 1: 313. 2: 482. 4: 131. 5: 312.
 9: 323. 12: 165, 389
Latonas. AE. 1: 502. 12: 198
Latonia. G. 3: 6. AE. 9: 405. 11: 534,
 557
latos. G. 3: 492. 4: 522. AE. 1: 225. 2:
 721. 5: 376. 8: 8. 10: 408. 11: 644, 679
latrans. AE. 6: 401
latrans. E. 3: 18
latransibus. E. 6: 75. 7: 588
latrat. E. 8: 107
latratibus. AE. 12: 751
latrator. AE. 8: 698
latratu. G. 3: 412. AE. 6: 417
latratu. AE. 5: 257
latronis. AE. 12: 7
latroce. AE. 1: 130
latroisset. AE. 8: 323
latum. G. 1: 141. 10: 513
latura. G. 10: 792
laturam. G. 8: 536
latu. E. 6: 543. AE. 1: 82, 105. 2: 51. 3:
 418, 420, 581. 6: 42. 7: 566. 8: 416. 10:
 314, 778. 11: 524, 649. 12: 304, 507
lavabat. AE. 7: 489. N. II. 4. V. man-
 uctum.

la-

INDEX ERYTHRAEI

laosbo. E. 3: 97
lavandi. G. 1: 387
lavant. AE. 6: 219. 12: 722
landabor. AE. 2: 586. 10: 449
landarit. E. 7: 27
landate. AE. 11: 460
landato. G. 2: 412. N. tr. 5.
landavit. E. 5: 55
lande. AE. 1: 625. 5: 233. 273. 5: 230.
 355. 6: 775. 12: 49
landem. G. 3: 288. AE. 2: 584. 4: 93. 9:
 655. 11: 708. 791. 12: 321
landes. E. 3: 48. 4: 26. 5: 11. 78. 6: 6.
 AE. 1: 609. 8: 287. 10: 282
landi. AE. 1: 451. 10: 371
landibus. G. 2: 138. 3: 186. AE. 9: 252.
 10: 825. 11: 125
landis. G. 2: 174. 4: 332. AE. 5: 394. 751.
 7: 496
landnm. G. 3: 112. AE. 5: 138. 6: 823. 8:
 273. 9: 197
lavere. AE. 6: 227
lavi. AE. 9: 487
Lavinii pro *Lavini.* AE. 1: 258. 270. 6:
 84
Laviniaeque venit litora. AE. 1: 2
Lavinia dimensione Bacchii qui le-
 gunt, inter quos est Servius, rei veri-
 tatem secutum Poëtam volunt, *Lavi-*
num enim a Lavino Latini fratre, an-
 te Aeneae adventum dicebatur, quod
 postea *Laurentum* a Lauro ibi inventa
 a Latino, dum urbem ampliaret: de-
 mum *Lavinium* a Lavinia Aeneae uxore
 nominatum est, & utroque juncto
LauroLavinium. Quamquam Strabo La-
 vinium a Laurento dividit, quod ta-
 men aliquando idem facit, & procul
 a mari tribus miliaribus locat, quum
 Servius octo. Sunt & qui a Lavinio
 LauroLavinium distinguunt. Porro Qui-
 ntilianus hanc lectionem agnovisse vide-
 tur, dum libro undecimo, capite quo
 de pronuntiatione agit, principium
 Aeneidos quantum ad ὑποδραστηρίαν, ὑ-
 ποδραστηρίαν, vel ὑποδραστηρίαν pertinet, us-
 que ad illa verba, atque altae moenia
Romae: diligenter examinat. Tertio,
 inquit, *Italiam*, quia interiectio est,
Fato profugus, & continuum sermonem,
 qui faciebat, *Italiam*, *Laviniaeque*, di-
 vidit. Ob eandemque causam quarto
Profugus, deinde *Laviniaeque venit lito-*
ra. Ubi jam erit distinctio, quia inde
 alius incipit sensus. Haec ille, ubi *La-*
viniaeque bis repetit, ad nativam, ut il-
 li videbatur, lectionem alludens. Re-
 liqua, quum voles, apud eum leges
 Priscianus libro octavo, quantum ad
 praesentem locum attinet, scribit in
 haec verba: Virgilius ex sua persona
 ait: *Trojae qui primus ab oris Italiam*
fato profugus Laviniaeque venit litora.
 Hic enim posuit *venit* pro *venerat*. Intel-
 ligit enim Aeneam multo ante venisse
 ad Italiam. In Macrobianis item codi-
 cibus lib. 5. cap. 2. *Laviniaeque* scriptum
 innuere licet. Quam lectionem & Tib.
 Claudius Dona us agnoscit, cuius com-
 mentaria in Poëtam proximis diebus

Neapoli impressa, quum volumus, le-
 gere licet. Haec pro lectione *Laviniae-*
que. Caeterum Hyginus apud Gellium
 libro decimo, capite decimo sexto, ut
 Poëtam de Palinuro, Thelco, Pyrrho-
 que reprehendit, ita hoc loco *κατά*
ἐνδοκίμην, id est per anticipationem hi-
 storiarum, quae Poëtis familiaris est, ex
 sua persona dicere potuisset concedit,
Lavinia venit litora, sicut libro sexto,
Chalcidicaque levis tandem super affluit
arce. Quia Virgilius (ut ipse ait) scivit
 de Lavinio oppido, & de Colonia
 Chalcidensi. In quam sententiam Dio-
 medes etiam scribit in 2 his verbis:
 Et aliter, inquit, proleptis disputatur,
 quum id, quod posterius accidit, ante
 tempus adscribitur, ut: *Laviniaeque ven-*
it litora. Lavinium enim nondum ce-
 rat, cum ad Italiam venit Aeneas, ut
 apud Sallustium, *Montem Sacrum, atque*
Aventinum insedit: qui mons ob hoc,
 quod illum plebs infederat, postea Sacer-
 dos est dictus. In hanc sententiam &
 nos venimus, nostram etiam hanc ad
 alias rationem afferentes, quia praeter-
 quum quod *ἐνδοκίμη*, de qua diximus,
 poëtae vehementer convenit, praegnans
 etiam *Lavinia* verbum significabit, non
 modo ad Italiam pervenisse Aeneam,
 atque Lavinium, sed etiam Lavinium
 uxorem accepisse, & ab ea denomina-
 tum oppidum Lavinium. Teucris sedes
 stansse. Quod etiam Juno Romano
 nomini insultans, conqueritur apud Si-
 lium per initia operis his verbis: *Inter-*
lerit Latio, sprete me Troius, inquit,
Exul Dardaniam, & bis nomina capta
Penates: Sceptraque fundavit victor La-
vinia Teucris. Quam lectionem etiam
 ante nos amplexati sunt viri doctissimi
 Domitius, Lactus Pomponius, & alii,
 ex quibus Hermolaus noster Barbarus,
 libr. Castigationum in Plinium 3 in
 vetustis Virgilianis codicibus hanc et-
 iam invenisse attestatus est, quam nes-
 cio quomodo eo libentius admiserit,
 quod Dionysius Halicarnassaeus popu-
 los tres in Latio facit, Lavinientes,
 Laurentes, Lavinias. Quo tamen ar-
 gui non potest, Poëtam *Lavinia* for-
 mare debuisse, non *Lavinia*. Itaque il-
 lud me plurimum dubium habet, quod
 Gelliani codices & Diomedei omnes,
 quotquot vidimus, locis supra nescio
 qua obstinatione, *Laviniaeque* pertinaci-
 ter retinent. Nisi fortasse *Lavinia*, quasi
Lavinia, per Synaeresim dici possit,
 exemplo Sexti Propertii, qui *Lavinis*
 dimensione Molossi, pro *Lavinis* po-
 suit: *Itaque Lavinis moenia litorebus*.
 Quod tamen in *Lavinis* alterius for-
 mae omnino durum videri possit, nisi
 omnia, quod semel Poëta dixit duabus
 syllabis, id aliquo pacto leniat: nam id
 omnino non simile est, ut minus fe-
 rendus sit Nicolaus Feretus, qui lectionem
Laviniaeque, ita inepte defendit, ut
 & proleptum admittens, quae in eo
 verbo, non nisi rationibus a nobis ad-

ductis esse potest, omnia imperitissime
 confundat, dum imprudens testimonium
 etiam contra se facientibus utitur.
Lavinia arva. AE. 4: 236
Lavinia. nom. proprium. AE. 6: 764.
 7: 72. 314. 359. 11: 479. 12: 17. 64.
 80. 194. 605. 937
Lavit. G. 3: 221. N. de Improptiis. 359.
 AE. 3: 663. 10: 727
 Prima correpta a *Lavo lavis* tertiae
 conjugationis, & in praesenti. N. de
 Improptiis.
Lavit. AE. 7: 663
 A *lavo, lavas, lavit* praeteritum pro-
 ducta prima. Vide omnino Non. tr. 11.
 qui hunc locum ex 10. citat. quamvis
 exemplaria omnia falso habeant, *Geor-*
gicorum libro tertio.
lawrea. E. 7: 62. 64
Lawrens. AE. 10: 706
Lawrente. AE. 7: 47. 12: 547
Lawrentem. AE. 5: 797
Lawrentes. AE. 6: 891. 8: 71. 613. 12:
 240. 542
Lawrenti. AE. 8: 1. 38. 12: 769
Lawrentia. AE. 7: 661. 9: 100. 10: 635.
 709. 11: 909
Lawrentibus. AE. 8: 537. 11: 431. 12: 24
Lawrentis. AE. 7: 63. 171. 342. 650. 10:
 671. 11: 78. 851
Lawrentum. AE. 8: 371. 12: 137. 280
lawri. E. 2: 54. 3: 63. 10: 13. G. 1: 306.
 AE. 6: 658
lawro. G. 2: 131. AE. 3: 81. 5: 246. 539.
 12: 522
lawros. E. 6: 83. AE. 3: 360. 8: 13. 82
lawrum. E. 8: 83
lawrus. G. 2: 18. 133. AE. 2: 513. 3: 91.
 7: 59
lawse. AE. 10: 775
lawsi. AE. 10: 863
lawso. AE. 10: 439. 700. 810. 814. 839
lawsum. AE. 10: 810. 841
lawsus. AE. 7: 649. 651. 10: 426. 434.
 790. 902
lawis. AE. 8: 361
lawabant. AE. 9: 225
lawant. G. 2: 331
lawarant. AE. 5: 836
laware. AE. 3: 267
lawas. AE. 1: 63. N. tr. 5. Huic contra-
 rium premere, quod ante dixit.
lawat. AE. 2: 259. 6: 412
lawata. AE. 11: 151
lawaverat. AE. 5: 857
lawis. G. 2: 364. N. tr. 5. AE. 1: 122
lawos. G. 3: 166. 4: 247. AE. 8: 708. 11:
 874
learn. E. 2: 63. G. 3: 245. 4: 408
lebetas. AE. 3: 466. 5: 266
lella. E. 3: 70. 8: 95. G. 1: 197. AE. 6:
 228. 8: 519. 606. 10: 294. 542
lella. AE. 11: 655
lellas. AE. 4: 57. 6: 39. 8: 544
lelli. AE. 1: 518. 2: 762. 8: 179. 9: 1. 6.
 10: 213. 837. 12: 899
lelli. AE. 9: 48
lellissima. AE. 9: 272
lellori. E. 3: 85
lellus. AE. 5: 729. 6: 73. 8: 119. 11: 60
 lellum

IN VIRGILIUM.

lethum. AR. 4: 496
Ledat. AR. 1: 652
Ledacum. AR. 3: 328. 7: 364
legam. E. 2: 51. AR. 4: 685
legat. E. 10: 2. G. 3: 51
legati. AR. 11: 227, 296
legatus. AR. 8: 143. 11: 239
lege. verb. G. 2: 44. N. II. 5: 3: 386
lege. nomen. AR. 12: 819
legem. G. 4: 487
legendas. G. 2: 366
legens. AR. 12: 475
legenstem. E. 8: 38
legentes. G. 2: 152
legere. E. 4: 27. N. II. 5: AR. 6: 755.
 N. ibid. 10: 79
legere. praeter. G. 3: 125, 282
legeret. E. 10: 41. G. 1: 199
leges. G. 1: 60. AR. 1: 507. 4: 213, 231,
 618. 6: 622. 8: 322. 11: 322. 12: 112,
 315, 822
legit. E. 6: 10
legibus. G. 1: 510. 4: 154. AR. 2: 159. 6:
 810. 7: 203. 12: 190
legiferae. dative. AR. 4: 58
legimus. AR. 3: 127, 292. N. II. 5:
legio. G. 2: 280. AR. 7: 681. 8: 605. 9:
 174, 368. 10: 120. 12: 121, 563
legis. verb. E. 8: 7
legis. G. 1: 373. N. II. 5: AR. 2: 208. 8:
 79, 548. 9: 393. 11: 632. 12: 481
legisti. E. 3: 92
lego. AR. 3: 706
legumen. G. 1: 74
legunt. G. 4: 201, 278. AR. 1: 426. 3:
 532. 5: 132. 209. N. II. 5: 10: 815
leguntur. E. 2: 18
Lelegas. AR. 8: 725
lembum. G. 1: 201. N. de genere Navig.
Lemnius Pater, id est, *Vulcanus*. AR. 8:
 454
Lenace. G. 2: 4. 7: 529
Lenaces. G. 3: 510
Lenacum. AR. 4: 207
leni. AR. 2: 782. 6: 209
lenibant. AR. 4: 528
lenibat. AR. 6: 468
lenibus. G. 3: 199
leniit. AR. 1: 451. 8: 87
lenire. AR. 4: 393
lenis. nomen. AR. 3: 70
lenia. E. 1: 26. 3: 38, 83. 5: 16. N. II. 5:
 10: 40. G. 3: 208. AR. 7: 164. 11: 650,
 829. 12: 489, 773
leniae. E. 9: 42. G. 1: 265. N. II. 5: 2: 12
lenandus. AR. 3: 384
lenas. E. 5: 31
lenescit. scil. *tellus*. G. 2: 250
lenit. AR. 12: 237
lentis. G. 1: 228. N. II. 4: 4: 170, 558
lentius. G. 4: 41
lenito. G. 4: 34. AR. 6: 137. 7: 28, 634,
 731. 12: 781
lentum. G. 3: 281. 4: 160. AR. 3: 31
lentus. E. 1: 4. N. II. 5: G. 1: 290. N.
 ibid. AR. 5: 682
leo. AR. 9: 339. 10: 454, 723. 12: 6
leorum. AR. 4: 159. 8: 295. 9: 792
leones. E. 4: 22. 5: 27. AR. 3: 113. 10:
 357, 253
 Tom. IV.

leonis. AR. 2: 722. 5: 351. 7: 666. 8: 177,
 552. 9: 306
leorum. G. 2: 151. AR. 7: 15
leporum. media brevi. G. 3: 410. AR. 9:
 563
leporos. G. 1: 308
Lernae. AR. 6: 287. 12: 518
Lernacus. AR. 8: 300
Lernam. AR. 6: 803
Lesbos. G. 2: 90
letale. AR. 11: 749
letalem. AR. 12: 877
letalit. AR. 9: 580
letalis. AR. 4: 73
Lethaea. G. 4: 545
Lethaei. AR. 6: 714
Lethaeo. G. 1: 78. AR. 5: 854
Lethacum. AR. 6: 705, 749
leti. G. 4: 481. AR. 3: 685. 4: 169. 6:
 278. 9: 143. 10: 511, 622. 12: 603
 Alii per ae diphthongum, qui lac-
 tum a contrario sensu dicunt, quia mi-
 nimus lactum; alii lethum a letho, id
 est, obliuio.
letifer. AR. 3: 139. 9: 631. 10: 169
leto. G. 2: 456. AR. 2: 134, 661. 3: 654.
 5: 690, 806. 8: 566. 9: 433. 10: 319,
 418, 450. 11: 172, 818, 830. 12: 328
letum. AR. 2: 538. 5: 624. 6: 20, 277,
 434. 7: 455. 8: 346. 11: 846, 872. 12:
 49, 636, 727, 851
levabat. AR. 7: 571, 755. 8: 309. 10: 834
levabo. E. 9: 65
levamen. AR. 3: 709
levandum. G. 2: 400. N. II. 5:
levare. AR. 2: 452
levarent. AR. 3: 36
levaret. AR. 7: 495
levari. AR. 2: 146. N. II. 5: 10: 25
levat. sc. *navem*. AR. 1: 145
levato. AR. 5: 306
levatos. AR. 4: 538
levavit. AR. 4: 690
Leucaspim. n. p. v. AR. 6: 334
Leucatae. AR. 3: 274
Leucaten. AR. 8: 677
leve. AR. 7: 581. 11: 688
levem. G. 1: 85, 321, 368, 406, 409,
 AR. 7: 789
leves. E. 1: 60. 5: 2. G. 1: 289. 2: 358. 3:
 274. 4: 55, 314. AR. 1: 330. 10: 169.
 11: 595
leves. G. 2: 449. AR. 5: 558. 7: 626,
 634, 814. 8: 624
levi. prima brevi. E. 1: 56. AR. 6: 230.
 12: 207, 354
levi. prima longa, id est, polito. E. 6:
 51. 7: 31. G. 4: 45. AR. 5: 328. 11: 40
levia. prima longa. G. 1: 109. AR. 5: 91,
 7: 349
levia. AR. 10: 817. 11: 512. 12: 764
levibus. AR. 1: 147. 2: 794. 5: 68, 259. 6:
 701. 9: 178
levibus. AR. 5: 259
leviore. G. 3: 305
levioribus. G. 2: 92
levis. G. 1: 173. 2: 255, 451. AR. 2: 682.
 5: 819, 838. 6: 17. 7: 232. 9: 548, 576.
 10: 663. 11: 868. 12: 489
levium. G. 4: 3

Kkk

Lyaco. G. 2: 229. AR. 4: 58
Lyacum, scil. *laricem*. AR. 1: 686
liba. E. 7: 33. N. II. 4. G. 2: 394. AR.
 7: 109
libabant. AR. 3: 354
libabat. AR. 3: 303. 7: 245
libamina. AR. 6: 246
libamus. G. 2: 192
libans. G. 2: 529. AR. 5: 77
libant. sc. *apes*. G. 4: 54. AR. 8: 279.
 12: 174
libat. AR. 4: 207
libate. AR. 7: 133
libato. AR. 1: 737
libavit. E. 5: 26. AR. 1: 256, 736. 5: 92
libeat. E. 2: 28. G. 3: 436. AR. 12: 570
libemus. G. 4: 381
libens. AR. 3: 438. 8: 155
liber. E. 10: 67. G. 3: 194. AR. 11: 493
Liber. E. 7: 58. G. 1: 17. AR. 6: 805
libera. G. 3: 167. AR. 7: 369. 10: 154.
 12: 74
liberim. G. 1: 128
libertas. E. 1: 28
libertate. AR. 6: 821. 8: 648
libertatem. AR. 11: 346
libertatis. E. 1: 33
libet. E. 3: 36. 10: 59. AR. 9: 514
Libethrides. E. 7: 21
Libyae. G. 1: 241. 3: 249, 339. AR. 1: 22,
 158, 226, 301, 384, 556, 577. 4: 36,
 173, 257. 6: 694. 843
 Libya multis antea nominibus appel-
 labatur, Oceania, Eschata, Coryphe,
 Hesperia, Ortygia, Ammonis, & Ae-
 thiopia, Cyrene, Ophiusa, Cephonia,
 Eriacque: demum Libya, & Aphrica.
Libycae. AR. 4: 320, 348
Libycas. AR. 4: 106
Libyd. G. 2: 105. AR. 1: 339
Libycis. AR. 1: 377, 596. 4: 271. 5: 789
Libyca. AR. 6: 338. 7: 718. 11: 265
Libycas. AR. 1: 527
Libycum, f. *mare*. AR. 5: 595
Libyftidis. AR. 5: 37. 8: 368
libo. AR. 3: 177
Libra. Signum coeleste. G. 1: 208
librabat. AR. 9: 417
librans. AR. 10: 480. 13: 556
librant. f. *apes*. G. 4: 196
libravit. AR. 5: 479
libro, verbum. AR. 10: 421, 773
libro, nomen. G. 2: 77. AR. 10: 421,
 773. 11: 554. N. II. 2. v. *delibratum*,
 & u. de Impropris.
Liburnorum. AR. 1: 244
Lycet. E. 10: 15. G. 1: 16. 3: 2, 314.
 4: 539. AR. 8: 344
Ly Nalo produxit *Metamorphos*, 2.
*Constitaque arboris Lycea reliquias ar-
 va*. Nili *Lycea* legas, ut placet non-
 nullis.
Lycam. AR. 10: 315, 561
Lycan. AR. 9: 304
Lycanidis. G. 1: 138
Lycanum. AR. 10: 749
Lycat. E. 8: 8, 9. AR. 1: 551. 3: 451. 4:
 103. 5: 350, 796, 797. 8: 579. 10: 45,
 47
licebat. E. 1: 41

Lll

INDEX ERYTHRAEI

licetis. AE. 3: 254. IO: 14
licentius. AE. 7: 557
licere. AE. 12: 786
licet. E. 9: 64. O. 1: 214. 4: 70, 176, 531. AE. 6: 400, 402, 802. 7: 315, 316. 9: 139. II: 348, 387, 440
lychni. AE. 1: 726
lyci. AE. 1: 222
licia. E. 8: 74. O. 1: 285
Lycia. AE. 10: 126. 12: 344, 516
Lyciae. AE. 4: 346, 377. 6: 334. 7: 721
Lyciam. AE. 4: 143. 7: 816
Lycias. AE. 8: 166
Lycida. E. 7: 67. 9: 2. 12: 37
Lychmnia. AE. 9: 545
Lycio. AE. 11: 773
Lycios. AE. 1: 113
Lycisca. E. 3: 18
lycto. AE. 8: 468
lyctum. AE. 10: 106, 344
Lycius. AE. 10: 751
Lycori. E. 10: 42
Lycorias. G. 4: 339
Lycoris. E. 10: 2, 22
lydius. E. 5: 72. AE. 3: 401
lydit. AE. 4: 550. 5: 82. 6: 502. IO: 317
lynum. G. 4: 367
lyurgo. AE. 3: 14
lycus. AE. 9: 545, 556
Lydia. G. 4: 211. AE. 8: 479. IO: 155
Lydius. AE. 2: 781
Lydonum. AE. 9: 11
lygant. AE. 2: 217
lygatus. AE. 10: 794
Ligea. G. 4: 336
Liger. AE. 9: 571. IO: 576, 580
Ligeri. AE. 10: 584
ligno. O. 2: 31. 118. id est, *egno ligneo*. AE. 2: 45. id est, *hassa*. 9: 413, 544
lignum. G. 1: 144. 2: 442. AE. 12: 767
Lignum. G. 2: 168
Lignum. AE. 10: 185. II: 701
Lignis. AE. 11: 715
lignstra. E. 2: 18
lilia. E. 2: 45. IO: 25. G. 4: 131. AE. 6: 709, 883. 12: 68
Lilybia. AE. 3: 706
Lilybaeum promontorium Siciliae, hodie *Marxale*.
limbo. AE. 4: 137
limen. E. 5: 56. G. 3: 317. AE. 2: 441, 453. N. tr. 5: 5: 316. N. ibidem. 6: 45, 402, 563. 7: 343
limes. AE. 12: 898
limina. O. 2: 504, 511. 4: 188, 257, 358. AE. 1: 389, 448, 707. 2: 366, 480, 508, 567, 634, 752, 803. 3: 91, 155, 347, 351, 371, 616, 625. 4: 133, 202, 645. 6: 115, 525, 575, 696. 7: 221, 491, 613. 8: 145, 232, 362, 555. 9: 648. 10: 117, 620. 11: 29, 235, 267
limine. E. 8: 92, 107. AE. 2: 242, 469, 485, 500, 620, 673. 4: 473. 6: 151, 279, 427, 636. 7: 579, 598, 610. 8: 461, 656, 720. 9: 687. 10: 355. 11: 423, 482, 881. 12: 849
limite. E. 1: 54. G. 1: 126. 2: 278. AE. 2: 697. 9: 323, 372
limitem. AE. 10: 514
limi. G. 1: 116, 378. 4: 45. AE. 6: 416

limoso. E. 1: 49. AE. 2: 135
lympas. AE. 4: 635. 12: 420
lympas. AE. 1: 701. 9: 23
lymphata. sc. *Amata*. AE. 7: 377
lymphis. AE. 4: 683. 10: 834
linum. G. 2: 188. 4: 428
linus. E. 8: 80. O. 4: 478
lina. id est, retia ex lino contexta. O. 1: 142
Lyncea. AE. 9: 768
lynxes. E. 8: 3. O. 3: 264
lynxis. AE. 1: 323
linea. AE. 5: 510. IO: 784
lingua. E. 7: 28. 3: 388, 508. 4: 525. AE. 8: 634. i. e. *sermone*. II: 338, 390. 12: 911
linguae. G. 2: 43. AE. 4: 183. 6: 625. volucrum, id est, *cf.* cantus & garrulus. IO: 177
linguam. G. 2: 94
linguas. AE. 3: 361
linguis. G. 3: 439. AE. 2: 211, 475. 8: 723. II: 241
lini. G. 1: 77, 212
lino. AE. 12: 120
Lino. E. 4: 57
linguam. i. *lucem*. AE. 10: 856
linguant. AE. 1: 517
lingue. AE. 3: 160
linguebat. AE. 3: 140
linguebat. AE. 11: 827
linguens. G. 1: 16. 447. 3: 19. AE. 3: 300. 4: 390, 585. 6: 157. 7: 562. 9: 460. IO: 720
linguam. AE. 10: 193
linguentes. AE. 7: 676
linguam. AE. 3: 289. 5: 795. 7: 308. 9: 482. 10: 68, 559
lingui. AE. 3: 61
linguimus. E. 1: 3. AE. 3: 124. N. tr. 5: 550
linguis. AE. 10: 509
linguit. AE. 9: 726. II: 902
linguo. AE. 3: 705. 9: 238. N. tr. 5: 12: 875
lingunt. G. 4: 303. AE. 3: 616. 6: 320, 678. 7: 670, 728. 11: 866
linter. AE. 3: 686
linter cavat arbore. G. 1: 262. N. de genere *Navig*. Alludit ad *Monoxylon*, quod & *Scapha*, a *σκάφω*, quod est cavo & fodio, dicitur.
linant. G. 4: 39
linus. E. 4: 56. 6: 67
Liparen. AE. 8: 417
liquefacta. G. 1: 473. 4: 36, 555. AE. 3: 576. Ovid. *Metam.* 7. *que produxit Thura liquefaciunt, insullaque cornibus aura*.
liquefacto. AE. 9: 588
liquefactum. G. 4: 442
liquentis. AE. 6: 724
liquentia. AE. 1: 432. N. tr. 5: 5: 238, 776. 9: 679
 Posito etiam pignore contenderim, ita Poetam, non *Liquetia*, reliquisse. Amat enim *Liquetia* & *Liquida* uno sensu variare. Unde *Liquida* mella & *Liquentia* dixit. Sic ergo *Liquentia* flumina appellavit, quum praesertim

etiam *Liquentem* fluvium supra dixerit, *Liquidis* fontibus, & lacubus, nominatis. Praeterea, si tertium addere Pado, *Aethiaca* fluvius voluisset, *Mincium* suum his vicinum adnumerasset potius, quam *Liquetiam* fluvium, etiam nobilem in Foro Julii. Verum Poeta, quod plerumque fit, posito prius genere, mox transit ad speciem: idque figuratius, quam *Servius* aut alii intellexerint. Ut insulse faciant, qui, dum Virgilio unum se putant hic fluvium veluti lucrifacere, de Poetica dignitate huius loco non parum demunt, quem totum exornare hac figura Poeta studuit. Ut omnium, *Liquetia flumina*, Musam quoque Virgilianam nunquam dictavisse, sed *Liquetiae*, more suo. Quamquam invenio etiam *Liquetia*, pro flumine, inserta in litera, non paucos scribere. Vulgo *Livenxa*.
liquere. praet. verbi *linquo*. AE. 3: 213. IO: 168
liqueris. AE. 2: 597
liquefit. E. 8: 80. AE. 8: 446
liquida. G. 4: 102. AE. 7: 699. IO: 272
 Lucetius *Li* ambigue posuit co-verbu: *Craffaque conveniunt liquidis, & liquidum craffis*.
liquidam. O. 4: 59
liquidus. G. 1: 410. AE. 5: 859
liquidi. E. 6: 33. G. 2: 200, 466. 3: 529. 4: 18. AE. 7: 760
liquidis. E. 2: 59. AE. 5: 525
liquido. G. 1: 404. *nectare*. id est, melle. 4: 164, 384. AE. 8: 402
liquidus. G. 4: 376. AE. 4: 526
liquidum. G. 4: 415. AE. 5: 217. 6: 202. 7: 65
liquit. AE. 4: 71. 5: 93, 275
liquitur. G. 1: 44. N. tr. 5: AE. 9: 813
liquor. G. 3: 484
liquantur. G. 2: 187. AE. 3: 28. N. tr. 5: 5: 670
 Lyrim AE. 11: 670
 More suo, de fluvii nomine hunc appellat. Nam *Lyris* sive *Liris* per *i*, ut nonnulli scribunt, fluvius est Campaniae, Minturnas praeterfluens, qui & *Glancus*: hodie *il Garigliano*. Fluminis Minturnensis meminit etiam Digestorum lib. 19. Tit. *Locati & Conducti*, L. Item quaeritur.
Lyrneffis. AE. 12: 547
Lyrneffis. AE. 10: 128
lia corpora gustis paribus. O. 4: 99. hoc est, maculis notata, & distincta.
litandum. AE. 2: 118
litatis. AE. 4: 50. N. tr. 6. de diff. inter sacrificare & litare.
litam discernere. AE. 12: 598
 Lis, qua maxime tribunatus obstreperunt, iudiciumque aures percullunt, in istam vocis exiguitatem devenit. Fuit enim primum a *litendo* *Sisyllis*, quod *litendum* esset in iudicio a. d. *Fractorem*: inde *Syllis*, post *litis*, denum *lis*. Eadem deductione & via ad *locum* devenimus. Nam qui principio fuit a *litendo* *Sisyllocus*, post *Silocus*, ultimo *facius*

IN VIRGILIUM.

factus est locus, perconcinne quidem & commode, repudiato paulatim verbi confragoso sonitu.

lites. E. 3: 108. 9: 14
littera. E. 5: 83. 9: 43. G. 1: 334, 359, 362. 2: 108, 112. 3: 200, 338. 4: 124. AE. 1: 3, 86, 157, 225, 528, 576, 633, 668. 2: 205, 256, 321, 399. 3: 10, 75, 122, 161, 186, 209, 239, 280, 292, 300, 332, 556, 592, 598, 643, 651, 657, 676, 691. 4: 254, 289, 409, 567, 582, 588, 623, 657. 5: 23, 107, 125, 150, 177, 611, 676, 765. 6: 4, 329. 7: 10, 22, 124, 149, 705, 764. 9: 122. 10: 223, 268, 277, 290, 574, 683. 12: 262, 366, 455
litore. E. 1: 51. 2: 25. G. 1: 358, 435. 3: 33, 542. 4: 432, 465. AE. 1: 173, 184, 196, 213, 517. 2: 24, 557. 3: 16, 21, 135, 223, 263, 266, 277, 404, 419, 510, 536, 639. 4: 373, 397, 416. 5: 43, 236. 6: 162, 212, 362, 460, 505, 901. 7: 158, 477, 779. 8: 83, 497, 686. 9: 317, 710. 10: 36, 309. 11: 184, 199, 265
litoreus. AE. 12: 248
litoreis. AE. 3: 390. 8: 43
litoreibus. AE. 4: 628. 7: 1
litoris. G. 2: 44. AE. 3: 396
litro. AE. 6: 167. hoc loco pro tuba, ut monuit Avienum Servius apud Macrobi. Saturn. lib. 5. cap. 7. 7: 187
litus. G. 3: 183
litus. E. 6: 45. AE. 2: 28, 582. 3: 44, 413. 4: 212, 257. 5: 163. 6: 6. 7: 198, 215, 229, 798. 11: 261, 628
litoris. AE. 7: 687
luida. AE. 6: 320
lota. G. 2: 140, 235. 4: 515. AE. 1: 51. N. II. 4: 2: 495, 698. 3: 414. N. II. 5: 5: 132, 756. 6: 265, 434, 462, 534, 761. 7: 131. 8: 24. 9: 190. 10: 238
locant. AE. 1: 213, 418. N. II. 5: 5: 102
locantur. AE. 5: 109
locare. AE. 7: 127
locari. AE. 2: 33
locarim. AE. 12: 145
locas. AE. 4: 266
locat. AE. 4: 508. 8: 176
locat. AE. 4: 374
locavit. AE. 1: 247, 698. 2: 525. 8: 367. 10: 857. 11: 427
loci. AE. 2: 384. 3: 697. 4: 213. 5: 95. 7: 136. 8: 31, 350. 9: 397. 10: 366
locis. G. 1: 61. 4: 357. AE. 3: 447. 4: 386. 6: 445. 7: 559. 8: 311, 338, 604. 11: 10
loco. G. 3: 84. AE. 1: 443. 2: 322. 3: 17. 7: 333. 9: 220, 531, 723. 12: 506
locorum. G. 1: 52. AE. 1: 332. 2: 725. 3: 181
locos. AE. 1: 306, 365. N. II. 4: 2: 28. 6: 638. Albanos. 9: 387
 Quid si lacus Albanos? quorum meminit & Horatius, Albanos prope te lacus Ponet marmoream sub traba Cypria. & Juvenalis. Utque lacus suberant, ubi quanquam diruta servat Ignem Trojanum, ac Vestam colit Alba mivorem. De lacu etiam Cicero in 1. de Divinatione. Quid, quod annalibus habemus? Veientis bello, quam lacus Albanus praeter mo-

dum crevisset, Veientem quandam ad nos hominem profugisse. Et rursus in sequentibus, quae, quum volēs, apud cum leges. De hoc eodem Valerius etiam in 1. ita scribit, Subito lacus Albanus solitum stagni modum excessit. At qui Albam inter magnum hunc & profundum lacum, montemque excelsum, fuisse conditam nemo est qui ambigat.

Locri. AE. 3: 399
Locros. AE. 11: 265
locum. E. 3: 69. G. 2: 230, 266. 4: 226. AE. 1: 425. 2: 633. 3: 109, 313. 4: 506. 5: 155, 185, 258, 315, 442. 6: 242, 507. 7: 158, 477, 677. 8: 53, 346. 9: 237, 456. 11: 112, 531
locus. G. 1: 33. 2: 177. 4: 296. AE. 1: 159, 459. 530. 2: 30, 71. 3: 163, 393. N. II. 5: 4: 319, 481. 5: 492. 6: 381, 390, 540, 670. 7: 411, 563. 8: 46. 11: 180. vide item.
locuta. E. 3: 72. AE. 1: 614. 3: 320. 6: 189. 7: 357. 9: 5
locuta. G. 1: 478
locutam. AE. 4: 105
locuti. AE. 6: 662
locutus. G. 4: 444. AE. 4: 276. 5: 14, 303, 400. 7: 599. 8: 404. 9: 319. 11: 461
lolum. E. 5: 37. G. 1: 154
longa. E. 4: 61. G. 2: 46, 279. 3: 342. AE. 1: 341. 2: 483, 780. 3: 383. 4: 193. 5: 158, 783. 6: 411, 645, 715, 745, 766. 7: 46, 700. 8: 86, 488. 10: 197. 11: 544, 667. 12: 386, 482, 510
longa. AE. 12: 482
longae. AE. 1: 341. 7: 352. 11: 576
longaeva. AE. 5: 620. 6: 321, 628
longaeui. AE. 5: 256, 535. 7: 166. 12: 44
longaevu. AE. 3: 169. 6: 764. 9: 650
longarvus. AE. 5: 715
longarvum. AE. 2: 525
longarvus. AE. 8: 498. 12: 420
longam. G. 3: 427. AE. 1: 271. 4: 467. 5: 597
longarum. AE. 3: 714
longas. AE. 4: 463
longe. E. 4: 53. G. 1: 358. 2: 163. 3: 225, 477. 4: 70. AE. 1: 13, 31, 252. 2: 711. 3: 556, 703. 5: 23, 133, 158, 318, 406. N. II. 5: 428, 579, 866. 6: 316, 378, 476. 7: 288, 516, 701. 8: 92, 623. 9: 322, 556, 572, 771. 10: 224, 317, 572, 716, 721, 754, 843. 11: 94, 214, 387, 606, 617, 769, 860, 909. 12: 44, 52, N. ibid. 452, 470, 480
longi. G. 3: 200
longinqua. G. 2: 197. AE. 3: 415
longior. E. 7: 43
longis. G. 2: 201, 320. AE. 2: 528. 3: 383. 7: 73. 8: 662. 9: 229. N. II. 5: 415. 11: 907
longissimus. AE. 1: 641
longius. G. 3: 238, 4192. AE. 1: 262. 5: 461. 9: 690
longo. E. 1: 30, 68. G. 3: 54. N. II. 5: 506, 565. AE. 1: 159, 217, 395, 703. 2: 26, 109, 697, 766. 3: 116, 229, 309, 412. 5: 90, 320, 551. 6: 409, 482, 754. 8: 411, 722. 9: 64. 511. 80: 769. 11: 799, 143
longos. E. 9: 51. G. 1: 357. AE. 3: 344. 430. 5: 131, 276. 8: 95. 10: 549
longum. E. 3: 79. 9: 56. G. 1: 293. 2: 80. N. II. 5: AE. 1: 186, 749. N. ibidem. 3: 160, 487. N. II. 5: 4: 693. 9: 395. 10: 740. 12: 354
longus. AE. 11: 317
loquacia. AE. 11: 458
loquacibus. G. 3: 431. AE. 12: 475
loquar. E. 6: 74. AE. 4: 337
loquelas. AE. 5: 842
loquendi. AE. 6: 76
loquentes. E. 8: 22
loquentis. AE. 7: 118. 8: 152. 10: 347
loqui. AE. 6: 125, 266, 562
loquitur. AE. 10: 907
loquor. AE. 2: 91. 4: 595
loquuntur. E. 5: 28. AE. 1: 731
lora. G. 3: 107. AE. 1: 156, 477. 2: 273. 5: 146. 9: 318. 12: 469, 532, 624
lorica. AE. 9: 707. 12: 432
loricae. AE. 10: 485. 12: 925
loricam. AE. 3: 467. 5: 260. 7: 640. 8: 21, 621. 10: 553. 11: 692. 12: 88, 98, 376
lota. G. 2: 84
lotos. G. 3: 394
luant. AE. 10: 32
luat. AE. 11: 444
lubens. AE. 12: 145
lubrica. AE. 2: 474. 5: 335
lubricus. AE. 5: 84. 7: 353. 11: 716
lucage. AE. 10: 592
lucagus. AE. 10: 575, 577, 586
luce. G. 4: 52, 255, 298, 472, 490. AE. 1: 588. 2: 470, 590, 694. 4: 31, 186, 619. 5: 105. 6: 270. 8: 247. 9: 153, 461. 10: 257
lucebat. AE. 9: 383
lucem. G. 1: 445. 2: 340. 3: 402, 551. AE. 2: 471, 569, 698. 4: 452, 586, 631, 692. 6: 435. 7: 527. 9: 338. 10: 704, 855. 11: 183. 12: 115, 660, 873
lucens. AE. 5: 554. 6: 603. 8: 660. 11: 693
lucentemque. AE. 6: 725
lucescere. E. 6: 37
lucet. AE. 10: 137. 11: 143
Lucentium. AE. 9: 570
lucel. G. 1: 209
lucida. AE. 5: 306. 7: 626
lucidus. G. 1: 205, 459. AE. 3: 585
Lucifer. E. 8: 17. AE. 2: 801. 8: 589
Luciferi. G. 3: 324
lucifugis. G. 4: 243
Lucinae. E. 4: 10
Lucinae. G. 4: 340
Lucinam. G. 3: 60
lucis. a lucus G. 4: 533. AE. 6: 118, 564, 673, 778
Lucis a lux. AE. 5: 678. 6: 721. 7: 142. 9: 205
lucv. G. 3: 181. 4: 543. AE. 1: 450. 3: 302. 6: 259. 7: 34, 95, 800. 8: 104, 125, 271. 9: 3, 584, 693. 11: 456
lucos. E. 8: 86. 10: 58. G. 1: 476. 2: 122, 438. 3: 19, 246. 4: 364. AE. 1: 693. 6: 13, 154, 195. 7: 11, 82, 697. 11: 740
Luctino. G. 2: 162

K k k 2

Mar-

INDEX ERYTHRAEI

*Martialis primam corripuit. Ostrea in
sumis stagno saturata Lucrino.*
lucanum. AE. 8: 89
lucanus. AE. 12: 781
lucanum. AE. 4: 695. 5: 220. 11: 756
lucantes. G. 2: 357. AE. 1: 53
lucantur. O. 2: 526. AE. 6: 643. 7: 28
lucatur. AE. 12: 387
lucificam. AE. 7: 324
lucina. AE. 2: 12, 26, 92, 298. 10: 189,
871. 11: 38, 231, 350. 12: 277, 594, 620,
667, 805
lucium. AE. 6: 868
lucius. G. 4: 350. AE. 2: 369. 3: 713. 6:
274. 9: 452, 500. 10: 755, 11: 62, 139,
214
lucum. G. 4: 468, 547, 553. AE. 7: 29.
8: 342, 601
lucus. E. 6: 73. AE. 1: 441. 3: 681. 5:
761. 6: 139. 8: 597. 9: 86
ludar. AE. 10: 632
ludere. M. 1: 10. 6: 1, 28. AE. 8: 632
ludetur. AE. 4: 329
ludet. O. 4: 22
ludi. G. 2: 381
ludibria. AE. 6: 75. N. tr. 1.
Silius Italicus in 6. ait, *Ludibrium*
neis horrescens vis aspera ponti. Ubi di
corripuit.
ludicra. AE. 12: 764
ludis. AE. 1: 408. 3: 280. 5: 605. 8: 717
ludit. AE. 7: 442, 453
ludo. E. 7: 17. O. 3: 379. 4: 105. AE.
5: 593, 674. 6: 643. 7: 380. 9: 167
ludos. AE. 5: 113
ludum. AE. 9: 338
ludent. G. 1: 363. 2: 386. 4: 103. AE.
1: 397. 5: 595. 11: 497
ludus. E. 9: 39. AE. 9: 606
lucere. AE. 12: 695
lucis. G. 3: 139. 7: 354
luct. AE. 11: 849
luctis. AE. 1: 136
lucens. AE. 2: 85
lucens. AE. 6: 441
lucet. AE. 11: 287
lucubre. AE. 10: 273
lucinus. G. 1: 502
lucisti. AE. 11: 841
lucubus. G. 3: 87
lucum. AE. 1: 590. 2: 683. 3: 600, 635,
658. 4: 80. 6: 363, 680. 8: 22. 9: 75
lumina. G. 1: 6, 251. 2: 432. 3: 433. 4:
414, 496. AE. 1: 226. 2: 405, 406. 4:
185, 244, 332, 369. 5: 847, 856. 6: 156,
255, 300, 594, 828, 862. 7: 13, 449,
771. 8: 69, 411, 438. 9: 189. 10: 418,
447, 463, 746. 11: 349, 819. 12: 63,
172, 310
lumine. G. 4: 423, 451. AE. 2: 85, 754.
3: 151, 645, 677. 4: 358, 584. 6: 356,
640, 735. 7: 9, 76, 130, 457. 8: 153,
246, 392. 9: 459. 10: 275. 12: 113,
220, 935
luminibus. AE. 2: 173. 4: 364
luminis. G. 1: 291. 2: 47. AE. 3: 663.
7: 660
luna. G. 1: 276, 353, 396, 427. 3: 337,
392. AE. 3: 152. 4: 81. 7: 9

lunae. G. 2: 478. AE. 2: 255. 3: 645.
6: 725. 8: 23
lunam. E. 8: 69. AE. 1: 742. 2: 340. 3:
587. 4: 513. 6: 270, 454. 9: 403
lunas. G. 1: 424
lunatis. AE. 1: 490. 11: 663
lupae. AE. 1: 275
lupam. AE. 8: 631
lupatis. G. 3: 208
lupercal. AE. 8: 343
lupercos. AE. 8: 663
lupi Moerius videre priores. Adagium. E.
9: 54. AE. 2: 355. 7: 688. 11: 681
lupini. G. 1: 75
lupis. G. 1: 486
luporum. G. 3: 264, 407. AE. 3: 428.
7: 18
lupos. G. 1: 130. 4: 435
lupum. E. 2: 63. 8: 97
lupus. E. 2: 63. 3: 80. 5: 60. 7: 52. 8:
52. G. 3: 537. AE. 9: 59, 566. 11: 811
lustrat. E. 6: 19. AE. 9: 336
lusi. G. 4: 565
lusi. AE. 1: 352. 11: 427
lustra. G. 2: 471. N. tr. 5. AE. 3: 647.
N. ibidem. 4: 151. 11: 570
lustrabat. G. 4: 519. AE. 4: 6. N. tr. 5.
6: 681. 7: 148. N. ibidem. 8: 153
lustrabimus. E. 5: 75. N. tr. 5.
lustrabo. E. 10: 55
lustrabunt. AE. 1: 608
lustralibus. AE. 8: 183
lustramur. AE. 3: 279
lustrandum. AE. 3: 385
lustrans. AE. 8: 229. 12: 467
lustrant. AE. 6: 887. 10: 224
lustrare. AE. 1: 577. 3: 429. 7: 391
lustras. sc. Sol. AE. 4: 607
lustrat. AE. 1: 453. 2: 528. 5: 611. 8:
231. N. tr. 5: 958. 11: 763. 12: 474
lustraverit. AE. 5: 578. 11: 190
lustravitque viros. AE. 6: 231
Hinc *lustramentum*, purgatio ipsa fa-
cta, aut per sacrificium, aut veneficium,
aut incantationem. Marcellus lib. Di-
gestorum 48. Titul. ad legem Corne-
liam, de ficiis & veneficiis, l. ejus-
dem, *Alis*, inquit, *J. C. effectum est*,
ut Pigmentarii, si cui tamen Cicutam,
Salamandram, Aconitum, Pityocampas,
aut Buprestin, Mandragoram, & id quod
lustramenti causa, dederint Cantharidas,
poena teneantur hujus legis. Quae ver-
ba ideo libenter recitavimus, ut duas
voces, *Sitocarpas*, aut *Bobasstrum*, per-
peram in vulgatis codicibus scriptas, in
Pityocampas, aut *Buprestin*, nativa
vocabula veterem, Plinii maxime le-
ctione edocui. Is lib. 23. cap. 4. ait:
Ex aqua contra Cantharidas, Buprestin,
Salamandras, Pityocampas. Et supra cap.
2. *Ufus contra Cantharidas, Buprestin,*
picearum erucas, quas Pityocampas vo-
cant, Salamandras, & contra mordentia
venenata. Idem lib. 29. cap. 3. *Ea-*
dem Buprestin, picearum nascentibus, ea-
dem Buprestin, similiterque praeparantur.
lustris. AE. 3: 377
lustrat. AE. 9: 96
lustris. AE. 1: 283

lustrum. verbum. E. 2: 12. N. tr. 5. AE.
2: 564, 754
lutea. AE. 7: 26. N. de gen. vest.
luteola caltha. E. 2: 50
Sane qui putant *Caltham* veteribus
fuisse florem, quem modo *Caryophyllum*
vocamus, hoc epitheto redarguuntur.
luto. E. 4: 44. N. ibid.
lux. E. 7: 43. N. tr. 4. AE. 1: 306. 2:
281, 668. 3: 117, 311. 8: 170, 455. 9:
110, 355, 731. 10: 244. 11: 210. 12: 669
luxu. G. 3: 135. AE. 1: 637. 4: 193. 6: 605
luxuria. G. 1: 191. N. tr. 5.
luxurians, sc. equus. AE. 11: 497
luxurias. G. 3: 81. N. lib. de const.
gen. ver.
luxurium. G. 1: 112. N. tr. 5.

M.

Macer. E. 3: 100
Machon. AE. 2: 263
machina. AE. 2: 46, 151, 237. 4: 89
maie. G. 3: 129. AE. 3: 590
males. G. 4: 255
mañabam. AE. 3: 21
mañabat. AE. 2: 202. 7: 93
mañabis. G. 4: 547
mañant. AE. 4: 57. 5: 101
mañantur. AE. 11: 197
mañare. AE. 6: 38
mañaro. AE. 6: 38
mañas. AE. 8: 294
mañat. AE. 8: 85, 544. 10: 413
mañatos. AE. 2: 667
mañaverat. G. 3: 489
mañavit. AE. 3: 118
mañe nova virtute puer. AE. 9: 641
Id est, magis aucte. Nam *Mañare*
est magis auctare, hoc est, augere. Et
est verbum sacrum. *Mañe* vero fre-
quentissime veteres cum virtute conjun-
xerunt. Cicer. Tusc. Quæst. lib. 1.
Mañe virtute, ego enim ipse cum eodem
ipso non invitus erravi. & ad Atti-
cum, lib. 12. *Mañe virtute, mihi quid-*
dem gratum. Et. Idem de Republ.
Fertur laudibus, *mañant honoribus.* A-
tius Philocteta, ut dixi, *Mañe his ar-*
mis, Mañe virtute patrum. Lucil. Saryx.
lib. 5. *Mañe inquam virtute, simulque*
his verbis esto. Turpilius Bethonibus,
Mañe virtute esto. Pacuvius Duloreste,
Mañe esto virtute, operaque omneque ap-
probo. Vide N. Marcell. lib. 1. v. Adolere.
maculae. G. 1: 454
maculant. AE. 3: 29
maculavi. AE. 10: 851
maculis. G. 1: 441. 3: 56, 389. 4: 91.
AE. 4: 643. 5: 566. 9: 49
maculosae. AE. 1: 323. N. tr. 5
maculosus. G. 3: 427. AE. 5: 87
mañefecerat. AE. 5: 330
madent. G. 3: 429. AE. 9: 334
madentem. AE. 4: 216. 5: 854
madentes. AE. 12: 100
madarent. sc. feminis. G. 1: 196
mañefcunt. AE. 5: 697
madet. AE. 12: 691
madida. AE. 5: 179. 6: 359

Macer

Maendro. AE. 5: 251. N. II. 3
Maecenas. G. 1: 2. 2: 41. 3: 41. 4: 2
Maenala. E. 10: 55. O. 1: 17
Maenala Arcadiae mons est, & *fin-*
vinus, a Maenalo Lycaonis filio, ut tra-
dit Stephanus. Pro monte vero, *Maen-*
nala numero multitudine, neutro ge-
neris dicimus. Similiter Taygetus, Pan-
gaus, & pleraque genus mutant in
plurali.
Maenalius. E. 8: 28, 25, 31, 36, 42, 46,
 51, 57, 61
Maenalus. E. 8: 22. IO: 15
Maenonia. AE. 4: 216. IO: 141
Maenoniae. AE. 8: 499
Maenoniae. AE. 11: 759
Maenonii. G. 4: 380
Maenonia. AE. 9: 546
Maenonia. AE. 10: 337
Maenonia. G. 3: 349. AE. 6: 800
 Ovid. Trist. III. XII. 2. Longior anti-
 quis visa Maenitis hyems. Diphthongon
 corripuit, quia excipitur a vocali.
Maevi. E. 3: 90
magalia. AE. 1: 421. 4: 259
mage, id est, *magis*. AE. 10: 481
magicas. AE. 4: 493
magis. E. 8: 66
magis. E. 1: 11. 8: 49. G. 1: 91, 401, 451.
 2: 195, 429. 3: 179, 185, 209, 272, 309,
 310, 396, 452. 4: 248, 311, 411, 412.
 AE. 1: 15. 2: 200, 299. 4: 31, 452. 5:
 29, 94, 725. 6: 79, 470, 718. 7: 787,
 788. 9: 688. 12: 46, 71, 218, 239, 406,
 940
magis, ac *magis*. AE. 12: 406.
 Hoc loco non dissimulanda videtur
 frequens illa ratio loquendi Jurisconsulto-
 rum, quum scribunt: *Et magis est*,
ut dicamus, &c. Sed & illa alia, quam
 semel invenio, non fuit silentio praeter-
 ereunda, ut ita aliquando ad Juriscon-
 sultos meos, jure quodam postliminii
 revertar. Papinianus Digestorum lib.
 57. tit. ad legem Juliam de Adulteriis,
 L. Si adulter. Nam & Divus Iulius, in-
 quit, in haec verba rescripti Apollonio:
Ei qui uxorem suam in adulterio depre-
hensum occidisse se non negat, ultimum
supplicium remitti potest. Difficillimum e-
nim est iustum dolorem temperare, & ma-
gis, quia plus feceris, quam quia se vin-
dicare non debuerit, pendendus sit. Suffi-
cit igitur, si humilis sit, in opus perpe-
tuum tradi: si quidem honestior, in fust-
ulam relegari. Quod rescriptum libenter
recitavimus, propter jam vulgo recep-
tam falso opinionem, licere omnino
Christiano viro deprehensam in adu-
terio uxorem impune interficere: quum
tamen ne Romano quidem marito, &
Deorum cultori, id esset hoc Rescripto,
aliquae legibus usquequaque impune
permissum.
magister. AE. 1: 115. 5: 176, 391
magistra. AE. 8: 442. 12: 427
magistratus. accus. plur. AE. 1: 426
magistri. O. 3: 118, 185, 445, 549. 4: 283.
 AE. 5: 669. 12: 717
magistris. O. 2: 529. AE. 5: 562

magistro. E. 3: 101. AE. 5: 224, 867. 6:
 353. 8: 515. 9: 370
magistros. E. 2: 33. AE. 9: 173
magistrum. E. 5: 48
magna. E. 1: 24, 48. G. 1: 169, 190: 2:
 173, 174. 3: 1, 54, 219, 332, 369. 4:
 174, 366, 454. AE. 1: 497, 664. 2: 6,
 40, 161, 251, 295, 370, 623, 788. 3: 68,
 160, 196, 264, 624, 633, 697. 4: 136,
 654. 5: 76, 122, 241, 245, 345, 422, 449,
 707. 6: 53, 71, 451, 506, 544, 619, 864.
 7: 4, 308, 311, 432. 8: 65, 199. 9: 265,
 652. 10: 53, 281, 377, 873. 11: 55, 172,
 226, 381, 469, 478, 564. 12: 34, 437,
 580, 806
magnae. G. 1: 338. AE. 3: 437, 5: 751.
ferri. sc. *matris Eumenidum*. 6: 250.
 7: 629. 12: 116, 168
magnam. AE. 1: 569, 4: 345. 6: 11, 30,
 872. 9: 232. 10: 335. 12: 671
magnanimae. nominat. pl. AE. 10: 139
magnanime. AE. 5: 17. 10: 139
magnanimi. AE. 6: 649. 12: 144, 878
magnanimo. AE. 10: 563
magnanimos. de apibus. G. 4: 4
magnanimum. AE. 1: 260. 9: 204. 10: 771
magnanimum. genit. plur. G. 4: 476. AE.
 3: 704. 6: 307
magnanimus. AE. 5: 407
magnas. AE. 3: 106. 4: 173, 187. 6: 558.
 11: 229. 12: 473
magne. AE. 1: 241. 6: 841. 9: 495. 11:
 7, 410. 12: 808
magni. E. 4: 12. 8: 6. O. 3: 91. AE. 3:
 104, 286. 4: 238. 5: 45, 99, 714. 6: 166,
 541. 7: 707. 8: 9, 156. 9: 101, 218, 787.
 10: 6, 344, 437, 830. 11: 170
magnis. O. 2: 162, 334. 4: 76, 154, 176.
 AE. 2: 128, 331. 3: 12, 159, 226, 307,
 349. 4: 668. 5: 341, 532. 6: 83, 8: 636,
 679. 9: 711. 10: 474. 11: 448. 12:
 296, 590
magno. E. 6: 56. G. 1: 13, 190, 381, 407.
 2: 327, 457. 3: 294, 306, 375. 4: 68,
 439. AE. 1: 55, 124, 148, 171, 288,
 344, 509, 675. 2: 8, 104, 122, 193, 610.
 3: 49, 211, 330. 4: 160, 395, 448, 532.
 5: 5, 207, 369, 522, 537. 6: 175, 727,
 749, 857. 7: 54, 146, 379, 462, 587,
 677. 8: 19, 103, 711. 9: 197, 791. 10:
 356, 377, 381, 478, 503, 799. 11: 295,
 400, 662, 811. 12: 399, 687, 692
magnorum. AE. 1: 634. 7: 18. 11: 266.
 12: 649
magnos. E. 4: 22, 48. O. 140. 2: 169,
 260. AE. 1: 269, 724. 5: 422. 6: 671.
 8: 341. 9: 258
magnum. E. 4: 49. 6: 31. 7: 16. G. 1:
 158. 2: 38. 3: 28, 205, 258, 289. 4:
 79, 388. AE. 1: 300, 602, 716. 2: 190.
 3: 284, 525. 4: 94. 5: 248, 414, 628. 6:
 28, 78, 122, 526, 583, 790, 812. 7: 80,
 412, 706. 9: 82, 186, 346, 705. 10: 13,
 459, 464, 507, 547. 11: 47, 223, 234,
 438, 694
magnus. E. 3: 104. 4: 5, 36. O. 2: 327,
 338. 3: 99, 223. 4: 106, 560. AE. 5:
 533. 9: 208, 654. 10: 159, 763. 11:
 455
Mago. AE. 10: 521

Kkk 3

Maja genitum. AE. 1: 297. id est, Mer-
 curium. 8: 138
Vobis Mercurius pater est, quem candida
Maja
Cyllenes gelida conceptum vertice fudit.
At Majam (auditis si quidquam credi-
mus) Atlas,
Idem Atlas generat; coeli qui sidera sol-
lit.
 Unde Martianus Capella in ruptis Phi-
 logiae, & Mercurii, *Majagenam*
 vocabulum composuit.
Maja candida. AE. 8: 138.
Majam interpretatur Aratus, *οἰστὴν*
Μαῖα. Nam quam *οἰστὴν* dicunt, *candi-*
dam nostri vocant. Claud. per initia
 2. de raptu Proserp. *Candida Parthasti*
post haec regina Lyciae.
Majae ante occas. O. 1: 225. de Maja
 plura leges apud Macr. Sat. lib. 1.
 cap. 11.
Majam. AE. 8: 140
majestate. AE. 12: 820
majore. E. 5: 4. G. 1: 416. AE. 1: 545. 2:
 773. 6: 49. 7: 44. 8: 557. 12: 429
majora. E. 4: 1. O. 2: 434. AE. 4: 368.
 10: 811. 12: 429, 814
majore. AE. 3: 37. 10: 438
majorem. AE. 7: 386
majores. E. 1: 84. O. 2: 251
majoribus. AE. 3: 374
majoris. AE. 12: 560
majus. E. 3: 35. 5: 53. AE. 2: 199. 7:
 45, 386. 12: 244
mala. E. 1: 51. 3: 11. 7: 28. O. 1: 150. 3:
 416. AE. 2: 471. 6: 278
mala. E. 2: 51. 3: 71. nuptiale pomum
 intelligit, de quo vide Hermolaum
 in *Cletra*. Corol. lib. 1. 3: 71. 6: 61.
 8: 37, 53. O. 2: 33
malae. O. 3: 282
malae. prima longa. AE. 5: 436. 11: 681
malae. prima longa. AE. 9: 751. 10: 324
male. adverb. O. 1: 105, 360, 448. 3: 249.
 AE. 2: 23, 735. 4: 8
Maleseque sequacibus audis. AE. 5: 193
 Le Statius produxit in 7. Theb. De-
 stinat, & ramae circumsonat ira Maleae.
 Alibi Maronem sequacibus corripuit: *Ar-*
ripit ex templo Maleae de valle resurgens.
 Vulgo nautae Capo Melle.
malefida. AE. 2: 23
malefana. AE. 4: 8
malefada. AE. 6: 276
malis felici. O. 2: 127.
 Medicum intelligit, de quo lege a-
 pud eundem Barbarum, ibidem.
malis. AE. 1: 630. 2: 97. 3: 661. 6: 93.
 10: 510, 843. 11: 480
malis arbore. AE. 5: 504
 Jabolenus Jurisconsultus titulo illo
 aureo, qui est de verborum & rerum
 significatione, Digestorum lib. 50. *Ma-*
lem, inquit, *navis esse partem, Arte-*
monem autem, non esse, Labeo ait, &
verius est quia pleraque naves sine male
inutiles essent, ideoque pars navis habe-
tur: artemon autem magis additamentum,
quam pars navis est. Dicitur autem ma-
lus, exclusus Calepini ineptius, quia
inte-

I N D E X E R Y T H R A E I

integer arboris truncus, qui sit potissimum abies aut picea, ex Iulio ad hunc usum petatur, ut in libello etiam diximus, cui Navis titulum fecimus. Et quoniam *Malus* frequentissima arbor est, placuit Latinitati ab hac *Malum* potius appellare: sicut rursus verbum Latinum, *Pomum*, quo omnes omnium arborum focus significantur, praefertim qui non sunt euri corii, vulgo pro fructu mali tantum usurpamus. Hanc sententiam confirmat ejusdem rei *Arboris* appellatio, quam mire poeta cum malo conjunxit: hunc pro eo instituentem, quod navi deservit; illum pro materia ipsius mali accipiens: quare in arbore mali, dixit sagittam infixam, quod non aequè recte in malo arboris diceretur. Arboris autem appellatione in hoc sensu frequenter utuntur juris civilis auctores: Papinianus ad Legem Rhodiam, de jactu, *Cum aut in arbor, vel aliud navis instrumentum, removens communi periculi causa, dejectum est, Contributio debetur*. Hermogenes infra eodem titulo, *Arbore caesa, ut navis cum mercibus liberari possit, aequitas contributionis habebit locum*. Et Julianus l. sequenti. *Navis, inquit, adversa tempestate depressa, jactu fulminis densis armentis & arbore & antenna, Hippo-nem delata est*. Ubi, *lata fulminis*, corrige & *Antenna* numero unitatis dici animadvertit, contra Grammaticorum praescripta. Vulgo quoque *Arborem* nuncupamus, secuti Juris prudentum usum frequentiore: quibus bonam partem linguae nostrae vernaculae non minus foras debemus, quam sacrosanctis illis Biblicis libris, quorum portione quotidie, Sacerdote recitante, audimus, ut in Stico docemus. *maliferae*. AE. 7: 740
maligna. AE. 6: 270
maligni. G. 2: 179. AE. 11: 525
malignis. AE. 5: 654
malint. O. 3: 159
malis. E. 10: 61. AE. 3: 398. 4: 549, 611. 6: 95, 365, 512
malis. O. 3: 268. AE. 3: 257. 7: 114. 12: 755
malis. verbum. O. 3: 69
malit. AE. 4: 108
malle. E. 10: 53
malo, id est, *pomo*. E. 3: 64. id est, *arbore navis*. 5: 511, 489
malo. G. 2: 168, 10: 110
malorum. AE. 4: 169. 6: 527, 542, 739. 9: 538. 11: 280, 361. 12: 600
malos. G. 2: 70. AE. 5: 829
malus. AE. 8: 323. 12: 397
malum. E. 1: 16. G. 1: 129. AE. 4: 174, 6: 736. 7: 375. 12: 407
malum. AE. 5: 487, 544
malus. E. 8: 41, 83. G. 2: 243. 3: 425. f. *Pygmalion*. AE. 1: 352
malus, l. navis *Serefil*. AE. 5: 505
malmae. AE. 1: 492
mamis. G. 3: 510. 11: 571
manabat. AE. 3: 175

manabant. G. 3: 310
manare. G. 1: 485
manat. AE. 3: 43
manda. AE. 6: 74
mandarat. AE. 3: 50. N. tr. 5.
mandare. O. 2: 29
mandat. E. 5: 41. AE. 3: 444. 4: 222. 8: 506
mandata. AE. 4: 270, 357. 6: 115. 7: 267. 9: 312. N. tr. 5: 10: 840. 11: 176, 825
mandarimus. E. 5: 36
mandemus. AE. 11: 23
manderet. AE. 3: 627
mandet. O. 2: 50. AE. 9: 214
mandit. AE. 4: 135. 9: 340. 11: 669
mando. E. 8: 93
mandunt. AE. 7: 279
mane. adverb. O. 1: 439. 2: 462. 4: 185. adi Mac. Sat. lib. 4. c. 3.
mane novum. G. 3: 325
Mane verbum, contra primam habet correptam, & extremam producit. Nalo: *Nympha precor teneas mane*.
maucant. AE. 3: 409. 6: 757
maucis. AE. 2: 160
maucit. E. 4: 53. AE. 3: 505
maucant. AE. 2: 22, 455
maucant. AE. 2: 650. 5: 724. 6: 608, 651. 7: 128. 8: 428. 10: 39. 11: 166
maucit. AE. 7: 596. N. tr. 5.
maucunt. E. 1: 47. 5: 78. AE. 1: 609. 9: 302
maucens. AE. 10: 696
maucens. E. 4: 13. AE. 1: 257. 3: 447. 5: 349. 6: 71, 84. 10: 438. 12: 61, 62
maucere. AE. 2: 194
maucere. AE. 4: 343
mauceres. AE. 2: 56. 6: 643
mauceret. AE. 4: 312. 10: 629
maucis. G. 1: 243. 4: 469, 489, 505. AE. 3: 303, 565. 4: 34, 387, 427, 490. 5: 99. conjugit, sc. *Eurydices*. 6: 119, 506, 743, 896. 8: 246. 10: 34, 39, 524, 534, 820. 11: 181. 12: 646, 884
maucet. G. 1: 168. 2: 294. 4: 208. AE. 1: 26. N. tr. 5: 449. 7: 314, 319, 401, 412. 9: 299. 10: 630, 696, 770. N. i-bidem.
manibus. G. 2: 45, 249, 366. 4: 15, 376, 405. AE. 1: 424, 701. 2: 167, 192, 220, 296. 3: 606. 4: 205, 517, 680. 5: 379, 429, 811, 818. 6: 360, 583, 606, 883. 7: 237. 8: 426, 442, 486, 9: 132, 476. 10: 81, 280. 11: 16, 74, 439, 861. 12: 85, 173, 278, 327, 348, 471
manibus. AE. 3: 63. 10: 828. 11: 689
Lucretius prima correpta dixit, *Et nigras maciant pecudes manibusque Des-gue*.
manicas. AE. 2: 146. N. tr. 5: 9: 616
Vincula manuum, vulgo *Manette*, sicut *Pedicae* pedum, quas vernaculus sermo *Coppi*, transportatis syllabis mediaque interceptra, vel quasi *Cippi*. Vi-de *Stolcum*. Lucil. l. 30. *Si laqueis, mancis, pedis, mens irretita est*.
manis. G. 4: 439
manifesta. AE. 2: 309. 3: 375
manifesti. AE. 3: 151
manifestus. AE. 8: 16

manifesto. AE. 4: 358. 11: 232
manifestus. O. 2: 246
manipuli. AE. 11: 870
manipuli. G. 3: 297. AE. 11: 463
manipulos. G. 1: 400
Manlius. AE. 8: 652
mansere. AE. 6: 48
manifestet. AE. 3: 615
mansuescere. O. 4: 470. N. tr. 2. v. *man-lucum*.
mansuescit. G. 2: 239
mansuetam. AE. 3: 85
mantilia. G. 4: 377. AE. 1: 702
Mantua. E. 9: 27, 28. O. 2: 198. 3: 12. AE. 10: 200, 201
Mantus *fasidiae*: genit. singul. 10: 199.
Probus Valer. per initia *Catholico-rum*.
manu. G. 1: 179, 199. 2: 156. 3: 32, 176, 395, 420. 4: 230, 329. AE. 1: 187. 3: 13. 2: 239, 320, 434, 459, 530, 645, 717. 3: 372, 624. 4: 344, 544, 589. 5: 241, 460, 487, 499. 6: 146, 435, 395, 835. 7: 114, 127, 143, 455. 604, 621, 664, 688, 754. 8: 116, 124, 220, 289, 294, 662, 694. 9: 95, 145, 558, 592, 702, 758, 773. 10: 80, 264, 620, 886. 11: 116, 289, 332, 453, 484, 505, 552, 578, 650, 676, 799, 816, 893. 12: 23, 98, 155, 165, 317, 320, 402, 442, 602, 605, 627, 629, 692, 774, 901, 904. *Manu* *brevi & longa accipe-re*, quid sit apud *Jureconsultos*, in eorum Indice dicatibus.
manum. G. 4: 114. AE. 2: 315. 3: 659. 5: 403. 7: 43, 490, 573. 9: 11, 44, 72, 577, 690, 792. 10: 419, 876. 11: 245, 570. 12: 60, 345, 423, 480, 578
manus. E. 8: 48. G. 3: 455. AE. 1: 455, 487, 592. 2: 29, 57, 189, 681, 793. 3: 42, 177, 217, 490, 498, 592. 4: 665. 5: 429, 436, 623. 6: 5, 33, 57, 314, 496, 660, 683, 701. 7: 382, 711, 730, 795, 806. 8: 328, 486, 619. 9: 115, 309, 321, 396, 502, 561, 561, 579, 801. 10: 164, 167, 294, 320, 353, 376, 433, 498, 566, 667, 672, 868. 11: 34, 81, 259, 283, 311, 329, 379, 436, 467, 519, 568, 597, 682. 12: 210, 232, 258
manuum. AE. 3: 446
manipula. G. 3: 340
Marcellus. AE. 6: 855, 883
mare. E. 2: 26. 8: 58. O. 2: 158. 4: 262, 373. AE. 1: 224, 236, 246, 280. 3: 196, 290, 695. 4: 566. 5: 175, 628, 778, 808. 7: 25, 32, 529, 808, 810. 8: 149. 10: 292, 358. 12: 197, 452
Marotides. G. 2: 91
mares. G. 3: 64
maris. E. 4: 38. AE. 1: 84, 110. 3: 73, 144. 5: 52, 193. 6: 23. 7: 200. 9: 492. 10: 162
maria. G. 2: 479. AE. 1: 32, 58, 524. 3: 70. 5: 9, 212, 594, 790. 6: 59, 122, 351. 9: 115, 130, 714. 10: 157
Marica, sc. *nympha*. AE. 7: 47
Lactantius prodit, *Circen*, quom primum ex humanis excessit, *Maricam* Minusnum numen effecit. Hinc Latinum Poeta *Maricae filium* canit, quem *Circus* apud *Hesiodum* legitur. Hoc autem scholiolo tot *Servii* ambu-

gcs

IN VIRGILIUM.

ges quibus in re satis aperta se, toque
lector involvit, facile extricabis.

marinae. G. 1: 362
marinus. E. 6: 77. AE. 7: 780
marino. G. 2: 160
marinus. G. 2: 68
maris. G. 2: 169
maris. E. 4: 51. 6: 32. G. 1: 29. 3: 541.
4: 222. AE. 1: 598. 2: 780. 3: 495.
5: 616, 768, 799, 802. 7: 301. 8:
671. 10: 57, 221, 377, 695
marite. E. 8: 30
mariti. AE. 4: 35
marito. AE. 3: 297. 4: 103
maritus. AE. 4: 536
maritum. G. 3: 125. N. II. 7.
maritum, id est, *maris*. G. 1: 254
maritum. E. 7: 31. G. 3: 13. AE. 4: 457.
6: 69, 848. 7: 28, 718. 10: 208
maritima. G. 4: 523
maritima. AE. 4: 392. 6: 729
maritima. E. 7: 35
Marpefa. AE. 6: 471
Martuvia. AE. 7: 750
Mars. G. 1: 111. 2: 283. AE. 7: 304.
9: 717. 10: 280
Marsis. AE. 7: 758
Marturum. AE. 10: 544
Martus. G. 2: 167
Marte. AE. 1: 274. 2: 335. 7: 540. 8:
495, 676. 9: 518. 10: 22, 237. 11: 899.
12: 1, 410, 497
Martem. AE. 2: 440. 6: 165. 7: 582,
603. 9: 766. 12: 108, 187, 712
Martii. AE. 8: 433. 11: 153
Martia. E. 9: 12. AE. 7: 182. 11: 661
Martius. E. 10: 44. G. 3: 91. 4: 346, 570.
AE. 7: 550, 608. 8: 516, 557. 9: 584.
11: 110, 374. 12: 73, 124, 790
Martius. G. 4: 71. AE. 9: 566
Martula. E. 8: 65
massam. G. 1: 275. de ferrea. AE. 8: 453
Massa, deducta est a *magna*, eaque
fuit initio *Magnissa*: unde *Massimus*, &
Maximus. Nisi potius *Massa*, quasi
Massa. Graeco modo dicatur. Vernacu-
la lingua, qua utimur, hac voce, quod
nummum est, exprimitur: ad alia item
transiit, quae in Stoico abunde pro-
sequimur.
Massica. G. 3: 525. AE. 7: 726
Massicus. G. 2: 143. AE. 10: 166
Massyiae. AE. 4: 483
Massyli. AE. 4: 132
Massylics Aphricae reddit *Apollodo-
rus*, quos *Massinos* mutans syllabis *Pe-
lybius* nominat in 7. *Historiarum*. Lu-
canus *Massyliam* Galliae sy brevi posuit
Massyliam delere vacat.
Massylum. AE. 6: 60
massis. G. 4: 170
matr. E. 4: 56. 5: 23. 8: 48, 49, 50. G.
1: 498. 4: 321. N. II. 5: 333, 357, 380.
AE. 1: 314. 3: 111. 5: 38. 6: 778, 784.
7: 441, 772. 8: 370, 564. 9: 486. 10:
76, 172, 557, 818. 11: 71. 12: 52, 74
matres. AE. 11: 328
materna. G. 1: 28. AE. 5: 72. 11: 340
maternam. AE. 4: 144
maternas. G. 4: 349. AE. 6: 193

materni. AE. 7: 402
maternis. AE. 12: 107
materno. AE. 4: 258
matre. E. 8: 38. G. 4: 328. AE. 1: 382.
7: 283. 8: 510. 9: 628, 697. 10: 315.
12: 209
matrem. E. 4: 60. 8: 47. G. 1: 39. 2: 268.
AE. 1: 405. 3: 96. N. II. 6: 4139, 472.
8: 632. 9: 108
matres. G. 4: 475, 520. AE. 2: 489, 766,
797. 5: 646, 654, 715, 750, 767. 6: 306.
7: 392, 400, 518, 580. 8: 556, 592, 666.
11: 146, 215, 481, 581, 877, 891. 12:
131
matril. E. 4: 61. AE. 3: 19, 74. 4: 516.
6: 250. 9: 216, 302, 484, 565
matribus. E. 1: 23. G. 3: 398. AE. 1: 635.
2: 786. 5: 622, 793. 9: 61, 217
matris. G. 1: 163. 2: 19, 55. 3: 187. 4:
64, 548. AE. 1: 585, 652, 720. 7: 361,
484. 8: 335. 9: 474, 619. 10: 200. 11:
542. 12: 64, 515
matronae. AE. 11: 476
Matrona fluvius Galliae, media cor-
rupta. Aulon. *Matrona* non *Gallus*, b. q.
l. vulgo *Marne*.
matrum. G. 2: 23. 3: 51, 138. AE. 7:
357, 813. 8: 718. 9: 272. 11: 478
matra. G. 4: 143. AE. 7: 53. 10: 257.
22: 438
matvae. E. 10: 36
matvate. G. 1: 261. N. II. 2
matvate. AE. 1: 137. N. II. 5. Macro-
bium legito lib. 6. c. 8.
matris. E. 3: 80. G. 1: 666, 348. 2: 419
matrus. AE. 5: 73. 9: 246
matutini. AE. 8: 456
matutinus. AE. 8: 465
matris. AE. 10: 43. 12: 935
Matvors. AE. 8: 700. 10: 755. 11: 389.
12: 179, 332
Matvortia. G. 4: 462. AE. 1: 276. 3: 13
Matvortis. AE. 6: 872. 8: 630
Matvortius. AE. 6: 777. 9: 685
Matvrisa. AE. 4: 206
matvrisa. E. 10: 72. G. 1: 199, 329. 2: 15,
40, 146. 3: 202. 4: 354. AE. 1: 654, 678.
3: 252, 546, 703. 4: 371. 5: 600, 644.
6: 605, 611. 7: 83, 217, 602, 686. 8: 84,
271, 272, 716. 9: 279. 10: 685, 764. 11:
14, 214, 690
maxime. G. 2: 159, 170. AE. 8: 470,
572. 11: 97
maximus. G. 1: 26, 244, 429. AE. 1: 521,
741. 2: 339. 3: 107. 4: 481. 5: 371, 530.
6: 192, 845. 7: 532. 8: 136, 201, 239.
10: 312. 11: 237, 12: 96
maximus *Atlas*. AE. 1: 741. 4: 481. 8: 136
Hoc illi Epitheton dedit & *Claudian-
us*, Virgil. securus, in praefatione 2.
de rapto *Proserpinae*. Nam (ut canit
Ovid.) *Hic hominum cunctis ingenti cor-
pore praefans Inspectiones Atlas*. Hoc
tamen *Hercules* quatuor cubitis & pede
longior, ut *Heraclides* Ponticus prodit,
cujus staturam qua ratione *Pythagoras*
deprehenderit, *Gellius* ex *Plutarcho* docet.
me, *te*, *se*, syllabam productam ha-
bent. E. 1: 32, 41, 78. 2: 7, 25, 43, 68.

3: 4, 10, 52, 62, 64, 74, 78. 4: 55, 58.
5: 4, 82, 88. 6: 24. 7: 8, 39, 41, 83.
9: 14, 32, 33, 52. 10: 44, 48, 56. G. 1:
456. 2: 475, 488. 3: 8, 291. 4: 125, 148,
322, 325, 494, 563. AE. 1: 37, 97, 100,
260, 335, 563, 610, 628. 2: 69, 78, 86,
94, 129, 134, 287, 538, 543, 559, 564,
641, 648, 657, 664, 669, 672, 708, 718,
719, 726, 757, 788. 3: 42, 209, 306, 329,
371, 601, 602, 605, 616, 652, 707, 710,
715. 4: 9, 16, 25, 28, 96, 268, 314,
323, 335, 346, 351, 354, 360, 368, 434,
479, 540, 652, 675, 678, 682. 5: 59,
350, 356, 384, 733, 739, 782, 848, 849.
6: 348, 352, 356, 362, 365, 370, 392,
461, 464, 511, 520, 564, 691, 695. 7:
300, 427. 8: 127, 131, 144, 333, 386,
505. 9: 133, 199, 201, 208, 213, 281,
291, 406, 409, 427, 493, 494. 10: 63,
92, 462, 623, 658, 670, 672, 679, 739,
743, 846, 878, 906. 11: 46, 110, 163,
278, 281, 383, 396, 434, 505, 810. 12:
20, 25, 27, 32, 48, 62, 72, 146, 203,
260, 316, 360, 428, 435, 638, 679, 694,
810, 833, 874, 894, 935
mea. E. 1: 70. 2: 6, 52. 3: 22, 61. 7: 17.
8: 21, 25, 31, 33, 36, 42, 46, 51, 57,
68, 72, 76, 77, 84, 90, 94, 100, 104. 9:
4. AE. 1: 664, 678. 2: 543, 548, 599.
3: 250. 4: 226, 306, 325, 341, 428, 434,
655. 6: 511, 691. 7: 97, 267, 297, 310.
8: 131, 401, 581. 9: 136, 220, 275, 428,
446, 747. 10: 29, 104, 244, 471, 491,
672. 11: 55, 160, 406. 12: 75, 428,
436, 694. *mea*, verbum, secundam
producit.
meae. E. 1: 75. 2: 21. 3: 68. G. 4: 332.
AE. 1: 664. 3: 501. 6: 73. 9: 482. 11: 178
meam. AE. 10: 371
mearam. AE. 1: 321. 3: 486, 11: 586
meas. E. 1: 9. AE. 7: 437. 9: 114
meat. AE. 6: 849
meat. E. 1: 80. 2: 8, 12, 28, 31. 3: 31. 4:
58. 8: 21, 25, 31, 36, 42, 46, 51, 57. 9:
37. 10: 40. G. 1: 41. 2: 8. 3: 10. AE. 1:
281, 379, 572. 6: 75. 2: 93. 4: 35. 3: 149.
4: 115. 5: 635. 6: 105, 112, 351, 718.
7: 403. 9: 51, 147, 286, 528. 10: 864.
11: 117, 467, 510, 707
medendi. AE. 12: 396
medendo. AE. 12: 46
mederi. E. 8: 89
Medi. G. 2: 134
media. E. 9: 59. 10: 45. G. 1: 328. 2: 297.
AE. 1: 314, 441, 505. 2: 353, 533. 3:
202. 4: 61, 74, 76, 204, 620, 663. 5:
188, 288, 423, 479, 785. 6: 131, 245,
518. 9: 61, 549, 588, 738. 10: 147, 237,
721, 761. 11: 541. 12: 318, 337, 346,
469, 683
Media. G. 2: 126. N. II. 5. *Medica-
mentum* quod primam producere a
Media, foedo errore tradit.
mediat. AE. 2: 240, 359. 6: 588. 7: 372.
11: 555
mediam. G. 1: 237. AE. 1: 698. 5: 622,
835. 7: 414. 9: 750. 12: 307
medius. G. 1: 230. 4: 82. AE. 5: 618.
7: 296, 384, 397. 10: 41, 239. 11:
648. 12: 224, 227

me-

INDEX ERYTHRAEI

- medica*. G. 1: 215. *imperitia vulgi*, *Me-*
lega.
medica. ablat. AE. 12: 402
medicans. AE. 12: 418
medicantur. G. 2: 135
medicare. G. 1: 193
medicari. AE. 7: 756
medicas. G. 3: 455
medicatis. G. 4: 65. AE. 6: 420
medicina. E. 10: 60
medicinas. AE. 7: 772
medii. G. 3: 423. AE. 9: 142. 10: 764.
12: 696
mediis. E. 10: 65. G. 2: 283. 3: 154, 331.
AE. 1: 109, 243, 491, 638. 2: 328, 512,
665. 3: 149. 4: 156, 310, 382. 5: 303.
6: 339. 8: 467, 696. 10: 305, 407, 683.
11: 237, 683, 815. 12: 92, 125, 409,
910
medio. E. 3: 40, 46. G. 1: 297, 298, 361,
442. 2: 74, 528. 3: 16, 237, 366, 486,
519. 4: 524. AE. 1: 386, 584. 2: 67.
3: 73, 104, 270, 308, 354, 417, 624. 4:
184, 277, 524. 5: 110, 113, 160, 6: 111,
282, 342. 7: 59, 227, 563, 566, 577. 8:
407, 588, 675, 700. 9: 28, 230, 343,
395, 657, 528. 10: 219, 665. 11: 225,
547, 762, 838. 12: 118, 213, 732
medior. G. 4: 401. AE. 1: 440, 504. 2:
123, 377. 3: 283. 4: 674. 5: 497, 738.
6: 753. 7: 296. 9: 400, 438, 554, 799.
10: 21, 132, 576, 870. 11: 149, 741. 12:
201, 477, 497, 650
meditabor. E. 6: 8
meditando. G. 1: 133
meditante. E. 5: 83. 6: 82
meditantem. AE. 10: 455
meditantur. E. 5: 61
meditatis. E. 1: 2
meditata. E. 3: 153
meditatur. AE. 4: 171
meditor. AE. 1: 674
medium. E. 8: 58. G. 1: 127, 209. 3: 303,
351. 4: 25, 157, 426. AE. 2: 218, 408,
508. 3: 512, 665. 4: 388. 5: 1, 290, 401.
6: 536, 634, 667. 7: 536, 810. 8: 97. 9:
20. 10: 56, 117, 216, 383, 440, 451,
484, 816. 11: 335, 787. 12: 273, 452,
926
medius. G. 4: 436. AE. 1: 348, 682. 5:
76. 7: 169, 10: 379, 402. 12: 564
Medonta. AE. 6: 483
Medorum. G. 2: 136
medullas. AE. 4: 66. 8: 389
medullis. G. 3: 271
Medus. G. 4: 211
Megarum. AE. 12: 846
Megaros. AE. 3: 689
mei. AE. 3: 489. 4: 336, 654. 7: 304.
8: 396, 612
meis. E. 1: 34. G. 2: 42. AE. 4: 340, 548.
5: 800, 811. 6: 67. 9: 278, 407. 11: 16.
12: 565, 936
Mcampus. G. 3: 550. AE. 10: 320
Meliboca. AE. 5: 251
Mel boce. E. 1: 6, 20, 43, 74. 7: 9
Meliboci. E. 3: 1. 5: 87. AE. 3: 401
Meliceriae. G. 1: 437
melior. G. 1: 286. 4: 90, 92. AE. 2: 35.
5: 68, 153, 415, 430. 9: 156. N. U. 5. V.
senium. 556. 10: 735. 11: 338. 12:
179, 296
meliora. G. 3: 456, 513. AE. 3: 188. 12: 153
meliozem. AE. 5: 483
melioribus. AE. 3: 498. 6: 546, 649
melioris. AE. 4: 221
melisphylla. G. 4: 63
Romani Citraginem & Apiastrum.
Auctor Dioscorides in *Melyisophyllo*,
lib. 3
Melite Nympha. AE. 5: 825
melius. E. 9: 67. G. 1: 287, 289. 2: 63,
273. 3: 204. AE. 1: 281, 452. 6: 489.
10: 632. 11: 303, 426
mella. E. 3: 89. 4: 30. G. 1: 131. 4: 35,
57, 101, 141, 163, 169, 213, 228, 265.
AE. 1: 432, 436. 4: 486
Mellae. G. 4: 278
melle. AE. 6: 420
melli. G. 2: 436
mellis. G. 4: 1, 205
membra. G. 3: 268, 565. 4: 438. AE. 1:
92, 691. 3: 30, 626. 4: 391, 559. 5: 279,
358, 836. 6: 220, 642, 732. 7: 415.
8: 30, 406, 425. 9: 337, 490, 708, 754.
10: 558, 868. 12: 297, 867, 951
membris. G. 2: 130. 4: 418. AE. 3: 137.
4: 5. 5: 431. 7: 353. 10: 217
membrorum. AE. 5: 422
me me. subaudi, *interficite*. AE. 9: 427.
12: 260
memento. E. 3: 7. G. 2: 259. AE. 2: 549.
6: 851. 7: 126
memet. AE. 4: 606. 7: 309
meminere. G. 1: 400. 3: 90
memini. E. 1: 17. 7: 69. 9: 45. N. lib.
de *Doctorem indag.* 52. G. 4: 125.
AE. 1: 619. 7: 205. 8: 156. 11: 280
meminisse alternos. E. 7: 19. N. de nu-
mer. & casib. *afferit*, *hic accusati-*
vum pro ablative. Idem lib. de doct.
indag. 9: 38. G. 1: 451. 3: 216. AE.
1: 203, 733. 2: 12. 3: 202. 4: 335. 6:
514
meministi. AE. 7: 645. 9: 529
meminit. E. 8: 88
Memmi. AE. 5: 117
Memnonis. AE. 1: 489
memor. G. 1: 67. 2: 347. AE. 1: 23,
719. 4: 336, 521. 5: 25. 6: 377. 8:
464. 9: 480, 10: 281. 11: 802. 12: 439
memoria. AE. 1: 8
memorable. AE. 2: 583. 4: 94
memoranda. G. 4: 148, 283
memorande. G. 3: 1. AE. 10: 793
memorandum. G. 2: 454
memorans. AE. 2: 650. 5: 641, 743. 6:
699. 10: 680
memorant. AE. 8: 339
memorare. AE. 6: 716. 7: 645. 9: 529
memoratas. AE. 4: 109. 10: 531
memorati. AE. 1: 631. 3: 182. 6: 890. 8:
79, 532. 9: 324. 10: 149
memoratus. AE. 5: 392. 7: 564
memorem. G. 2: 158, 161. AE. 1: 4, 327.
6: 123, 601. 8: 483
memores. G. 3: 316. 4: 156. AE. 1: 543.
4: 403, 539. 6: 664. 10: 491. 11: 176
memoret. AE. 2: 75
memori. AE. 9: 447
memoriam. AE. 12: 534
Menalca. E. 3: 13, 58. 5: 4, 64, 90. 9: 128
Menalcas. E. 2: 15. 9: 10
Menalcas. E. 9: 16, 55. 10: 20
mendacem. AE. 2: 80
mendacis. AE. 8: 644
Menelaum. AE. 6: 525
Menelaus. AE. 2: 264. 11: 262
Menoete. AE. 5: 166
Menoeten. AE. 5: 161, 173. 12: 517
Menortes. AE. 5: 164, 179
Menestheo. AE. 10: 129
mens. E. 1: 16. G. 3: 42. 4: 212. AE. 1:
604. 2: 54, 170, 519. 4: 449. 5: 812. 6:
727. 7: 273. 8: 163, 205, 400. 9: 187,
798. 10: 182, 501, 843. 11: 3. de *Men-*
te plura leges apud Macrob. lib. 1.
cap. 14.
mensa. E. 4: 63
mensae. AE. 1: 216, 723. 2: 764. 7: 490.
8: 283. 10: 516. 11: 738
mensam. AE. 1: 736. *in mensam libant*.
E. 279. vide *Macrob.* lib. *Sar.* 3.
cap. 2.
mensarum. AE. 3: 394
mensas. G. 4: 133, 378. AE. 1: 686,
706. 3: 213, 231, 257. 6: 606. 7: 116,
125. 10: 460
mensae. AE. 6: 453
mensum. G. 1: 435. 3: 341
mensis. E. 4: 12, 61. G. 1: 335. 4: 507
mensibus. G. 1: 32, 64, 115. 2: 149. 3:
139. AE. 1: 269. 5: 46
mensis. G. 2: 101. AE. 1: 640. 4: 602.
7: 134, 176. 8: 110, 174
mensura. G. 1: 353
menta incana. G. 3: 318. AE. 6: 809
mente. AE. 1: 26. 2: 407, 588. 3: 388.
4: 100, 105, 501, 649. 5: 56. 9: 292.
10: 629, 640. 11: 795
mentem. G. 3: 267. AE. 1: 304,
462, 643, 676, 713. 2: 316, 736. 3:
47. 4: 39, 319, 595. 5: 828, 6: 11. 8:
440. 10: 824, 899. 12: 37, 468, 554,
599, 841
mentes. G. 3: 3. AE. 4: 65, 487. 5: 304,
643. 11: 357. 12: 246, 609
mentis. AE. 2: 35. 4: 55. 6: 133. 11: 314.
12: 669
mentibus. AE. 9: 184. 4: 234
mentiri. E. 4: 42
mentiris. AE. 2: 540
mentis. genit. G. 4: 220. AE. 6: 278.
12: 160
mensura. AE. 2: 422
mento. G. 3: 53. AE. 4: 250. 6: 299
mentum. AE. 4: 216. 10: 347. 12: 307
meo. E. 7: 22. 10: 2. AE. 1: 133. 3: 18,
8: 76. 11: 792
Meonia. vide Maconia.
meorum. AE. 2: 431, 587. 4: 342, 544.
6: 717. 8: 386. 10: 853, 904. 11: 273.
12: 882, 947
meos. E. 10: 34, 53. AE. 4: 28. 5: 733.
12: 96, 638
Meophilum. AE. 7: 84
mercari. AE. 1: 367
mercede. G. 2: 62. 4: 150. AE. 7: 317
mercedis. E. 6: 26
mercantur. AE. 2: 104

merces. E. 4: 39
Mercurio. AE. 4: 558
Mercurium. AE. 4: 222
Mercurius. AE. 8: 138
mercurus. AE. 2: 690
merendo. AE. 6: 664
merente. AE. 7: 307
merentem. AE. 2: 229
merentis. AE. 2: 585
meretor. AE. 5: 692
mergi celeres revolant. O. 1: 361
 Hos *adulter* Græci vocant: sed Poë-
 tac *dūpax* ea ratione, qua nos Mer-
 gos. Lidem & *αἰνῆας* & *βύργας* im-
 peritum vulgus *mergi*.
mergis. nomen. AE. 5: 128
mergite. O. 2: 517
merita. AE. 4: 547, 696. 8: 501. 11: 849
meritas. AE. 5: 70
meritas. AE. 12: 852
meriti. AE. 9: 256
meritis. AE. 1: 74, 151. 11: 179, 224
merito. adverb. O. 2: 40. AE. 11: 392
merito. AE. 3: 667. 11: 502
meritos. O. 2: 515. AE. 3: 118, 264. 5:
 652. 8: 189
meritum. O. 4: 455. AE. 4: 611
mero. AE. 1: 729. 3: 526, 633. 5: 77
Meropem. AE. 9: 702
Meropes. O. 4: 14
mersare. O. 1: 272
mersas. AE. 6: 267
mersatur. O. 3: 447
mersere. AE. 6: 512
mersit. AE. 6: 342, 348, 429, 615. 11: 28
mersum. AE. 10: 559
mersus. AE. 4: 317. N. tr. 5: 355, 801.
 12: 931
mersisse. AE. 2: 434
mersisset. E. 3: 22
mersus. AE. 10: 492. N. tr. 5:
messas. AE. 4: 513
Messapi. AE. 9: 351, 365, 458
Messapo. AE. 9: 160
Messapum. AE. 11: 520
Messapus. AE. 7: 691. 8: 6. 9: 27, 124,
 523. 10: 354, 749. 11: 429, 464, 518,
 603. 12: 128, 289, 294, 488, 550, 661
messum. O. 1: 219
messes. E. 8: 99. O. 1: 49, 103, 161. 4: 330
messis. E. 5: 70. G. 1: 253, 314. 4: 231
messor. E. 3: 42
messorem. O. 1: 316
messoribus. E. 2: 10
meta. AE. 3: 714. 8: 594
metabere. O. 2: 274. N. tr. 5:
Metabus. AE. 11: 540, 564
metas. AE. 12: 546
metalla artis ostendit venis. O. 2: 165
 Quod subdit *Venis*, metalla interpre-
 tatur. vulgo *Minere*. Adi Stoicum.
metallis. AE. 10: 174
metallo. AE. 6: 144
metallum. AE. 8: 445
metam. AE. 5: 129, 159, 835
metas. O. 3: 202. AE. 1: 278. 3: 429.
 10: 472
Metymnaeo. O. 2: 90
metire. AE. 12: 360
metis. AE. 5: 171
 Zm. IV.

Metisli. AE. 12: 472, 623, 737, 784
Metiscum. AE. 12: 469
metis. AE. 10: 513
metito. O. 2: 410
metitur. O. 4: 389. N. tr. 5:
Metium. AE. 8: 642
metu. AE. 1: 257, 280, 514. 2: 685. 3:
 213. 4: 164, 176, 390. 5: 395, 676. 6:
 491. 7: 60. N. tr. 5: 8: 556. 9: 341.
 10: 573. 11: 21, 401, 807. 12: 468,
 718, 916
metum. E. 2: 27
metumda. O. 4: 37
metumde. AE. 10: 557
metumendus. O. 2: 419
metumens. O. 1: 186, 335. AE. 1: 23, 61.
 5: 716. 9: 346. 11: 47
metumens. E. 4: 22
metumentem. AE. 12: 21
metumentes. O. 1: 246
metumes. O. 4: 239
metumet. E. 3: 110. O. 3: 38
metumet. AE. 4: 604. 6: 694
metumisse. AE. 10: 94
metumit. O. 2: 333
metumum. G. 3: 552. AE. 1: 218, 562. 8: 431.
 11: 900. 12: 110, 850
metunt. G. 4: 54
metus. O. 2: 491. AE. 1: 362, 463, 548,
 3: 682. 5: 420. 6: 276. N. tr. 5: 807.
 7: 438. 9: 90. 10: 9, 11, 732. 12: 316
metumens. AE. 6: 733
metum. AE. 2: 666. 4: 313. 6: 112. 8: 144
metus. E. 3: 23, 66, 76. AE. 1: 231. 2: 522.
 6: 835. 8: 168. 10: 902
Mezentii. AE. 11: 7
Mezentius. AE. 7: 648, 654. 8: 7, 482,
 501, 569, 9: 522, 586. 10: 150, 204,
 689, 714, 729, 742, 762, 768, 897. 11:
 16. Mezentius Divum contemptor
 quare a Virgilio dictus sit, disputat
 Macrobius. Saturn. lib. 3. cap. 5.
mi, id est *mibi*. AE. 6: 104, 123
micans. AE. 8: 392
micans. AE. 7: 743. 9: 189, 10: 396. N.
 tr. 5:
micania. AE. 2: 734. N. tr. 5: 9: 733
micas, scilicet equus. O. 3: 84, 439. AE.
 1: 90. 2: 475. priore testimonio, &
 tertio utitur N. tr. 5: 7: 743. 10: 134.
 12: 102
Micare, duobus in locis apud Cicer.
 digitis fortis significat, quod vernacu-
 lus sermo dicit, *Giocar alla mora*, cu-
 jus rationem in Stoico reddidimus. *Mi-
 ga* quoque adverbium Veneti idioma-
 tis, quo sæpe immerito ab imperitio-
 ribus ridemur; & *Mica* Etruscorum,
 nec non Cenomanorum vocabulum ab
 eodem hoc fonte derivatum esse, me-
 ridiana luce clarius eodem in Stoico
 aperuimus.
Mycenae. AE. 5: 52. Periphrasis est. me-
 diae. 7: 372
Mycenas. O. 3: 121. AE. 1: 284. 2: 25,
 180, 577. 6: 838
Mycenæus. AE. 11: 266
Mycenis. AE. 1: 650. 2: 331. 7: 222. 9: 139
Mycen. E. 7: 30
Mycenis. E. 3: 10

*Mycono celsa, Gyaroque vecordie erran-
 tem*, sc. *Orygium*. AE. 9: 76
 Mycone, seu Myconos, vulgo *Myco-
 de*, Gyarus vero *Iero*.
Mygdonides juvenis Corcebus. AE. 2: 342
 Mygdonides a Mygdone patre Co-
 roebus dicitur: quem, ut proceri cor-
 poris, ita ignavi fuisse, Zenobius au-
 ctor est, vecordemque adeo, ut maris
 undas enumeraret.
migrantes cernas. AE. 4: 401. honesta
 locutio, & Poëtae usitata.
Migrate. E. 9: 4
 Manilius primam contraxit: *Nasten-
 tem accipere proprias, significat migra-
 rent*.
mih. E. 1: 7, 36, 45. 2: 22, 36, 37, 40, 58.
 3: 1, 2, 21, 23, 33, 66, 76, 83, 100,
 103, 104. 4: 53. 5: 72. 7: 6, 21, 37, 43,
 8: 6, 8, 89, 91, 95. 9: 33, 53. 10: 1, 33,
 97, 41, 46, 50, 58, 73. O. 1: 45. 2: 43,
 252, 485. 3: 16, 19, 56, 435. 4: 327.
 AE. 1: 8, 67, 71, 77, 78, 136, 139, 326,
 574, 623. 2: 70, 97, 124, 132, 137, 149,
 157, 271, 274, 589, 624, 642, 710, 735,
 773. 3: 29, 183, 194, 251, 310, 362,
 489, 713. 4: 15, 24, 125, 315, 327, 328,
 387, 421, 436, 379, 483, 634, 676. 5:
 17, 28, 30, 162, 305, 397, 475, 636,
 724, 789, 804, 812. 6: 266, 343, 365,
 456, 502, 625. 7: 44, 120, 122, 266, 268,
 302, 331, 438, 548, 598. 8: 61, 65, 160,
 163, 166, 169, 382, 508, 538, 560, 575,
 9: 18, 85, 137, 148, 187, 194, 260, 285,
 297, 422, 491. 10: 51, 254, 333, 442,
 528, 607, 613, 676, 773, 849, 902. 11:
 43, 57, 97, 275, 479, 316, 348, 416, 537,
 586, 592, 791. 12: 176, 190, 193, 315,
 317, 500, 566, 620, 639, 646, 801, 808,
 873, 882, 884, 948
Mih, *tibi*, *sibi*, *mihi*, *ibi*, *quasi*,
alibi, finalem communem habent. Ex-
 empla sufficit tam præfens index,
 quam aliorum optimorum Poëtarum
 alii, qui quasi Herculeo labore nostro
 in manus studiosorum deinceps exhibunt.
miles. E. 1: 71. AE. 2: 7
Milefia. O. 3: 306. 4: 334
millio. O. 1: 216
milite. AE. 2: 20, 495. 3: 400. 9: 161.
 11: 516, 546
militia. AE. 11: 261, 585
milisiam. AE. 8: 516
millie. E. 2: 21. AE. 1: 499. 2: 198. 4:
 701. 5: 89, 590, 609. 6: 110, 748. 7:
 338, 653, 725. 8: 291. 9: 148, 10: 167,
 178. 11: 61, 397. 12: 753. *Mille*, cen-
 tum, & sexcenta, sæpe pro infinito
 numero accipiuntur.
millia. O. 4: 473. AE. 2: 331. scil. vi-
 rorum. 5: 806. 9: 132, 549. 10: 761
millibus. AE. 1: 491. 5: 75, 289. 8: 496.
 11: 167. 12: 125
Mimanta. AE. 10: 702, 706
minaces. O. 1: 484. 3: 77
minaci. AE. 8: 668
minaci. AE. 10: 817
minae. AE. 4: 88
minans. AE. 2: 240
minantem. O. 2: 457

INDEX ERYTHRAEI

- minanti*, AE. 8: 649
minantur, AE. 1: 162. 3: 540
minaris, AE. 8: 578. 10: 900
mitas, G. 3: 421. AE. 3: 265. 4: 44. 6: 113. 8: 60. 10: 451, 695
minatur, AE. 2: 628. 10: 196, 810, 12: 654, 760
Minicus, fluv. E. 7: 13. G. 3: 15. AE. 10: 206
Minerva, G. 1: 18. AE. 8: 409
Minervae, G. 4: 246. AE. 2: 31. 189, 404. 3: 531. 5: 284. 6: 840. 7: 805. 11: 259
Minervam, AE. 8: 699
minetur, AE. 11: 348
minime, adverb. AE. 6: 97
minio, E. 10: 27
Minionis, AE. 10: 183
minis, AE. 8: 40, 371
minister, AE. 7: 619
ministerium, AE. 6: 223
ministrant, G. 3: 126. AE. 1: 213. 8: 181
ministrantem, G. 4: 146
ministras, AE. 11: 658
ministrat, G. 2: 213, 431. AE. 1: 150, 5: 640. 6: 302. 9: 764. 10: 218. 11: 71
ministri, AE. 1: 705
ministri, AE. 2: 580
ministri, AE. 2: 100
ministros, G. 3: 488
minutans, AE. 12: 762
Minoria, AE. 6: 14
minor, G. 2: 99. 3: 240, 306. AE. 5: 803. 9: 342, 452. 10: 129
minorem, AE. 9: 593
minores, scil. aetate, apes. G. 4: 180. AE. 1: 532, 733. 3: 165. 6: 822. 8: 268
Minores, sermo est Poeticus, quo accipiendi sunt omnes, quos *Posteriores* Jurisprudentes appellant. Etenim si minores in liberorum recensione eum locum obtinuerint, quem majores in parentum cognatione habent. Posteriores omnes ultra Trinepotes hac appellatione continebuntur. Hi & *Nepotes*, & *Posterii* a Poetis appellantur. Quos *Maro* etiam significavit, quom ait: *Es nati natorum, & qui nascuntur ab illis*. *Majores* autem huic voce contraria *Poeta* nunquam utitur. Vide *Parentes*.
Mimos, AE. 6: 432
Minotaurus, AE. 6: 26
minus, E. 9: 64. G. 1: 393. 2: 429. 3: 311. 319. AE. 1: 633. 3: 482, 499, 561. 6: 212, 475. 7: 572. 8: 465. 10: 812. 11: 203, 755. 12: 107, 481, 616, 746
minutatum, G. 3: 485
mina, ablativus. AE. 9: 304. nom. pl. 10: 267
mirabar, E. 1: 37. AE. 8: 161
mirabere, G. 4: 60, 197
mirabile, G. 2: 30. 3: 275. 4: 554. AE. 1: 439, 652. 2: 174, 680. 3: 26. 4: 182. 7: 64, 78. 8: 81, 252. 9: 120. 10: 637. 12: 552
mirabilis, G. 1: 497
mirabor, E. 1: 70
miracula, G. 4: 441
miranda, AE. 1: 494
mirans, G. 4: 363
mirantibus, AE. 6: 854
mirantur, E. 6: 30. G. 1: 303. AE. 1: 709. 2: 32. 8: 91. 9: 55
mirata, E. 8: 2. AE. 5: 555. 7: 382
miratam, E. 6: 61
miratur, E. 5: 56. G. 2: 82. AE. 1: 421, 422, 456. N. P. 5: 6: 651. 7: 813. 8: 92, 310, 619, 730
miratus, G. 3: 49. N. P. 5: AE. 5: 35. 6: 317. 10: 446
mirer, AE. 11: 126
miretur, G. 1: 38. AE. 8: 517
myricae humiles, E. 4: 2. 6: 10. 8: 54. 10: 13
 Has acemulatione Maronis *Naso* tenuis appellavit: *Perpetuque virens bunus, tenuisque myricae*. Vulgo *Tamarisco*, vocabulo Corinthionum. Nam illi *Tamariscen*.
miris, G. 1: 477. 4: 309. AE. 1: 354. 6: 738. 7: 89. 10: 822
Mirmidonum, AE. 2: 7, 252, 785. 11: 403
miro, AE. 3: 298. 4: 458. 7: 57
miror, E. 1: 11
myrrha, AE. 12: 100
myrta, G. 4: 306
myrte proxima, scil. *laureus*, E. 2: 54
myrtica, AE. 6: 443
myrtetis, G. 2: 112
myrto, G. 1: 28. AE. 5: 72
myrtos, E. 7: 6. G. 4: 124
myrtum, AE. 7: 817
myrtus, sc. *gratissima*, E. 7: 62, 64. G. 2: 64, 447. AE. 3: 23
Myrtus, Graece *μύρτις* dicitur, & *μύρτις* & *μύρτις*. Eadem *φιδάλις*. Antiphoni, & *μύρτις* Archilocho: unde nos *Myrtum* diximus. *Myrtus* & *Myrta* a Catone masculino & foeminino sexu, Graecorum imitatione. Sed & *Marta* Varroni, Y in V verba. Hinc *Myrtatum* & *Martatum*, *Myrtatulum* & *Murtatulum*, genus farcininis, ab huius arboris baccis, quae ante piperis usum, ejus vicem praestabant. Inde nomen quoque farcininis *Mortadello* apud imperitum vulgus mansit, & arbor ipsa *Smertella*, qua appellatione & genus muriae intelligitur, qua maxime myrtis frondibus condita, Dalmatae avicularum carnes inveterant.
miscabant, AE. 8: 432
miscens, AE. 12: 205
miscens, G. 2: 282. 3: 220, 449. AE. 4: 210. 9: 714. 10: 23. 12: 720
miscentem, AE. 10: 721
miscetur, G. 4: 76, 311. AE. 2: 298. 3: 557. 12: 714
miscere, AE. 1: 134. 12: 805
misceri, G. 1: 359. AE. 1: 124. 4: 112, 160, 411. 7: 704. 12: 217
miscet, AE. 1: 191, 440. 2: 329. 6: 727. 12: 628
miscetis, E. 2: 55
miscetur, AE. 2: 487. 12: 445
miscermus, G. 2: 129. 3: 283
miscuit, G. 1: 9. AE. 5: 791
Miscue, AE. 6: 189
Miserrimus, AE. 6: 162, 164, 212
Miserrus, AE. 3: 239. 6: 234
miset, AE. 12: 292
misera, AE. 4: 657. N. de doct. Indag. Quem si leges, omnino operae pretium facies, quamquam fortasse magis suus locus hic esse possit in v. *Ame diem*.
miserabere, G. 4: 240
miserabile, E. 5: 21. G. 4: 524, 532. AE. 1: 111. 2: 798. 9: 465. 11: 59. 12: 338
miserabilis, G. 4: 454
miseriae, E. 9: 28. AE. 1: 344, 769. 4: 315, 420, 429. 5: 623, 671. 9: 216, 475, 484. 11: 156, 215. 12: 58, 604, 873
miseram, scil. *Enydicem*, G. 4: 494, 526. AE. 9: 285. 10: 829. 11: 881
miserandis, G. 3: 478. AE. 3: 138, 591. 11: 259
miserandae, AE. 11: 593
miserande, AE. 6: 882. 10: 327, 825. 11: 42
miserandus, AE. 5: 509
 Vulgo il *Poveretto*, vel il *meschino*.
miserans, G. 2: 499. AE. 5: 452. 10: 823
miserantem, AE. 8: 74
miserantur, AE. 10: 758. 12: 243
miserari, AE. 5: 350
miserat, AE. 9: 177, 547, 583
miserata, AE. 1: 557. 4: 693. 10: 234, 686
miserate, AE. 6: 56
miseratus, G. 1: 41, 466. AE. 4: 370. 5: 727. 6: 28, 332, 476
miserere, G. 4: 534. AE. 2: 566. 7: 727, 744. 11: 430
miseretur, AE. 2: 645
miserere, E. 2: 7. AE. 2: 143, 144. 4: 318, 435. 6: 117. 9: 495. 10: 598. 11: 365. 12: 43, 653, 777, 934
miseresimms, AE. 2: 145
miserescite, AE. 8: 573. 10: 676
miseret, AE. 5: 354. 7: 360, 361. 9: 787
miseri, G. 3: 262. AE. 1: 524. 2: 42, 131, 248, 459. 3: 639. 4: 20. 7: 596. 9: 121. 11: 203. 12: 261, 636, 932
miseris, G. 3: 66, 313. AE. 1: 630. 2: 199. 6: 721, 736. 8: 376, 537. 9: 472. 10: 61. *divinus*, id est, *navis*. 11: 119, 182. 12: 452
miseris, AE. 9: 785
miserio, E. 2: 58. AE. 2: 70, 486, 738. 6: 370. 8: 488. 10: 849. 11: 63. 12: 541, 813, 881
miserorum, AE. 2: 140. 3: 622
miseros, E. 1: 73. G. 2: 152, 555. 3: 483. AE. 2: 215. 10: 89. 11: 360. 12: 153
miserissima, AE. 2: 5, 411. 4: 117, 437. 11: 885
miserime, AE. 2: 519
miserimus, AE. 2: 655. 6: 618
miserum, E. 3: 27. AE. 2: 79. 3: 41. 5: 655. 6: 21. 12: 646
mis, E. 3: 71. AE. 4: 426. 8: 563. 11: 397
misit, G. 4: 362. AE. 2: 87. 4: 254. 5: 606. 7: 221, 715, 762. 8: 506. 9: 2. 10: 634. 12: 554
missa, G. 2: 385, 452. AE. 10: 339. 11: 799
 Huius imitatione *Clandianus* ait: *missamque Pado qui remigat alnum*. *U*troque autem *Almus* pro navigio accipitur: vel quia primum *almos fluvii* *scire*

per caritas, ut canit idem Virgil. vel quia uterque Poeta alludit ad alios Pa-
tri-*g*is familiars. Quippe Apollonius, & Gracii, Heliades non in populos, sed in alnos mixtas scribant.
missae. AE. 30: 457
missa. AE. 11: 511
missae. AE. 10: 421, 773. 12: 278
missilibus. AE. 9: 520. 10: 726, 802
missio. AE. 5: 286, 545
missos. AE. 12: 516
missum. AE. 7: 752
missum. AE. 9: 483
missuram. AE. 8: 534
missus. G. 3: 447. AE. 3: 595, 688. 4: 356, 377, 574. 6: 812. 10: 779
missus. G. 1: 166
missus. fluv. G. 4: 370
missus. G. 1: 448
missus. AE. 1: 291
missus. AE. 10: 64
missus. G. 1: 344
missus. E. 1: 81. N. U. f.
missus. AE. 5: 783
missus. G. 2: 522. AE. 8: 88
missus. ablat. AE. 4: 216
missus. AE. 9: 616. N. U. v. diadema.
missus. E. 3: 71. AE. 9: 200. 12: 14
missus. AE. 12: 629
missus. AE. 8: 148. 12: 191
missus. AE. 11: 27
missus. E. 9: 76. G. 3: 64. N. U. f. AE. 6: 85
missus. AE. 6: 380
mittere. AE. 3: 440
mitteret. AE. 4: 231. 12: 47, 81
mittere. G. 3: 323. N. U. f. 4: 545
mittere. G. 1: 229
mittere. E. 4: 36
mittere. AE. 9: 493. 11: 352
mittere. AE. 6: 744
mittere. E. 9: 6. AE. 2: 115
mittere. G. 1: 57. 4: 553. AE. 1: 633. 3: 155. 4: 243. 6: 545. 9: 361, 645. 10: 351. 11: 60. 12: 362, 514
mittere. AE. 1: 203. N. U. f. 4: 623
mittere. AE. 8: 9. N. U. f.
mittere. AE. 11: 256. N. U. f.
mittere. AE. 6: 895. 9: 663, 733
mixta. E. 4: 20. AE. 7: 661, 9: 349. 10: 742. 12: 68, 340
mixtae. sc. *apes*. G. 4: 79
mixtae. E. 5: 3
mixti. AE. 4: 145. 5: 293. 11: 134
mixtis. E. 10: 55
mixto. AE. 2: 609. 3: 99. 10: 871. 11: 807, 880. 12: 667
mixtos. AE. 5: 470
mixtum. G. 3: 516. AE. 6: 25. 12: 838
mixtus. AE. 8: 510. 10: 398
Adnaphylus. E. 6: 13
Adnaphylus. AE. 4: 288. 12: 561
Adnaphylus. AE. 5: 184. 10: 129
Adnaphylus. AE. 5: 116, 117, 189, 194, 210, 218, 493, 494, 507. 9: 171, 306, 779, 781, 812. 10: 143. 12: 127, 384, 443, 459, 549
Venerabilem adi Bedam, ubi de communibus syllabis agit, qui mihi in *Adnaphylus* non satisfacit.

modis. G. 1: 437. 3: 265
mobilitate. AE. 4: 175
modi. AE. 10: 247
modis. G. 1: 477. 4: 309. AE. 1: 354. 6: 738. 7: 89. 10: 822
modis. E. 1: 14. 4: 8. 9: 27. G. 1: 419. 2: 285. 3: 10, 73. 4: 323. AE. 1: 389. 401. 2: 160. 3: 116. 4: 50, 109. 5: 25. 438, 493. 7: 263. 9: 43, 441. 11: 441
modo. E. 5: 50. G. 2: 226, 270. 4: 120, 284. AE. 3: 459. 5: 599. 6: 892. 9: 119, 706
modis. G. 2: 20. AE. 7: 701
modulabor. E. 10: 58
modulans. E. 5: 14
modulatus. G. 4: 567
modum. G. 4: 236. AE. 4: 475. 7: 129. 10: 502. 11: 328
modus. E. 2: 68. 10: 28. G. 2: 73. 3: 54. 4: 537. AE. 4: 98, 294. 12: 157
modus. AE. 1: 7, 259, 264, 277, 366, 410, 437, 645. 2: 187, 193, 234, 242, 252, 294, 298, 705. 3: 17, 85, 100, 159, 398, 399, 501, 704. 4: 74, 96, 220, 325, 655. 5: 3, 633, 717, 737, 798, 811. 6: 541, 549, 631. 7: 131, 145, 153, 157, 670, 740. 8: 165, 385, 715. 9: 39, 144, 160, 196, 218, 241, 286, 524, 782. 10: 22, 119, 167. 11: 140, 288, 323, 506, 619, 629, 871, 900, 915. 12: 148, 493, 561, 579, 585, 620, 670, 706, 745
modulus. G. 4: 393. AE. 1: 95. 2: 328. 3: 255, 322, 345. 5: 624. 9: 676, 726, 805. 10: 469. 11: 567, 882, 884, 895. 12: 116
modus. G. 4: 511. AE. 4: 32
modus. G. 3: 518. AE. 8: 711. 10: 860
modus. AE. 11: 214
modus. AE. 1: 197
modus. AE. 12: 399
modus. AE. 11: 216
modus. AE. 4: 82
N. U. f. ubi inter *modere*, id est, mi-
litare, & *modere*, id est, dolere, nul-
lam in scriptura videtur agnoscere dif-
ferentiam.
modi. E. 9: 1, 61
modi. E. 8: 98. 9: 53, 54
modi. E. 8: 96. 9: 16
modus. AE. 10: 24
modi. G. 1: 102
modi. E. 1: 37. AE. 3: 482. 10: 820. 11: 92
modi. AE. 5: 64. 11: 35. 12: 30
modi. AE. 4: 476. 6: 445. 11: 26, 147. 12: 682
modi. AE. 2: 280. N. U. f. 5: 48. 11: 482
modi. AE. 6: 434. 9: 471. 10: 840. 11: 52, 226, 454. 12: 110
modi. G. 4: 515
modi. AE. 2: 270
modi. AE. 6: 156. 11: 38
modi. AE. 2: 681
modi. AE. 6: 333
modi. G. 1: 480. AE. 1: 202. 6: 340. 10: 191. 11: 189. 12: 44, 514, 601
modi. AE. 4: 769. 9: 498. 11: 76
modi. AE. 4: 517
modi. E. 8: 82

malaribus. AE. 8: 250
male. G. 3: 370. AE. 3: 579, 656. 5: 118, 223, 431. 6: 232. 7: 589. 8: 199, 693. 9: 35, 542. 10: 771. 12: 161, 575
malum. AE. 1: 61, 421. 2: 32, 150, 185. 5: 790. 6: 727. 9: 516
moles. AE. 1: 134. 2: 497, 608. 8: 191, 11: 130
molibus. AE. 5: 439. 9: 711
molitur. AE. 3: 6
molitur. AE. 3: 132
molire. G. 4: 331
moliri. G. 1: 271. AE. 1: 414. N. U. f. 424, 564. 2: 109. 7: 127, 290. 10: 131
moliris. AE. 4: 273, 309
molis. AE. 1: 33
molita, sc. *hassa*. AE. 10: 477
molitur. G. 1: 329. AE. 4: 233. 6: 477. 7: 158. 12: 327, 852. a *Molor* li dic-
vis. Aulon. *Molitur* per atramque ca-
vernarn.
molius. G. 1: 494
molle. G. 2: 12. 3: 299. AE. 9: 344. 11: 64
molles. E. 1: 82. G. 1: 57. 2: 470. 3: 435. AE. 4: 423. 7: 390
molli. E. 2: 72. 3: 455. 4: 28. 5: 38. 6: 53. 8: 64. 9: 8. N. U. f. G. 2: 120. N. U. f. 3: 204, 293, 464. AE. 2: 683. 4: 147. 8: 388. 10: 138, 192, 818
molli. E. 2: 50. 10: 42. G. 2: 389. 3: 41, 76, 520. 4: 348. AE. 9: 804. 11: 622. 12: 25
mollius. E. 5: 31. G. 2: 384. 3: 188, 295, 386. AE. 7: 488. 8: 415. N. U. f. 666. 9: 817. 11: 452, 728
mollior. E. 7: 45. G. 1: 312. AE. 8: 726
molli. G. 4: 137. AE. 1: 693. 4: 66. 11: 69
molissima. G. 1: 341. AE. 4: 293. N. U. f.
molit. AE. 1: 57
molite. G. 2: 36
moliter. E. 10: 33
molitus. G. 1: 494
molius. AE. 6: 847. 7: 357
Molochi. G. 3: 19
molestum. G. 3: 405
molestus. AE. 11: 418
mon. AE. 7: 41
monet. G. 1: 457
monet. AE. 7: 110
monet. AE. 3: 436
monet. AE. 3: 684
monere. AE. 4: 557
moneret. G. 1: 353. AE. 3: 712. 11: 47
moneri. AE. 3: 461
monet. G. 1: 465. AE. 10: 439
monile. AE. 1: 654
monilia. AE. 7: 278
monimenta. AE. 3: 102, 486. 4: 498. 6: 26, 512. 8: 312, 356. 12: 945
monimentum. AE. 5: 538. N. U. f. 572
monita. AE. 8: 336
moniti. AE. 2: 183. 3: 188. 6: 620
monitis. AE. 4: 331. 8: 504. 10: 106, 689
monita. AE. 4: 282, 465. 6: 533. 9: 501, 10: 397
monius. AE. 7: 102
Monet. AE. 6: 830
mons. AE. 1: 105. 3: 92, 105. 12: 687, 929
monstra. G. 1: 185. AE. 3: 59. N. U. f. v. *mon-*

INDEX ERYTHRAEI

- v. monstra, prodigia, & portenta.
 &c. tr. f. 583. 6: 285, 729. 7: 21, 270.
 8: 289, 698. 9: 128
- Monstrum velut monestrum a monen-
 do, vel quod futurum monstrat, ut He-
 lio Strilioni placet; quod & Aftinius Ca-
 pito probat.
- monstrabat. AE. 3: 690
 monstrante. AE. 1: 382
 monstrantem. AE. 6: 446
 monstrantur. AE. 6: 440. 7: 569
 monstrat. AE. 1: 444
 monstrat. AE. 1: 418. 2: 388. 4: 498. 6:
 8. 8: 337, 343, 345. 9: 44. 11: 892
 monstrata. AE. 4: 483, 636
 monstratas. O. 4: 549
 monstrato. AE. 1: 321
 monstrator. O. 1: 19
 monstrum. G. 2: 477
 monstris. E. 6: 75. AE. 2: 171. 3: 307.
 5: 659. 7: 81, 376, 780
 monstrum. G. 3: 152. AE. 5: 849. 7: 348.
 8: 198. 12: 246, 874
 monstrum. O. 4: 554. AE. 2: 245, 680.
 3: 26, 214, 658. N. II. f. 4: 181. f.
 523. 9: 328. 8: 81, 9: 120. 10: 637
 montana. AE. 5: 440
 montano. AE. 2: 305
 monte. O. 3: 240. AE. 3: 655. 4: 159.
 6: 234. 7: 697. 11: 849
 montem. G. 3: 213, 373. AE. 1: 81. 2:
 804. 7: 713. 8: 231
 montes. E. 5: 28, 63. 6: 41, 65. O. 1: 283.
 2: 260. 3: 254, 270, 412, 535. 4: 461.
 AE. 1: 61. 2: 636. 3: 206, 508. 4:
 151, 155. 8: 692. 11: 810. 12: 113
 monti. AE. 12: 135
 montibus. E. 1: 84. 2: 5, 21. 5: 8. 6: 52,
 71. 7: 56, 66. 10: 32. O. 1: 43, 342,
 318. 2: 111. 4: 112, 433, 474. AE. 1:
 607. 2: 626. 3: 6, 225, 644, 675. 4: 164,
 491. 6: 182, 774. 7: 387, 563, 758. 8:
 53, 321, 692. 9: 92, 674. 10: 544, 707,
 766. 11: 569, 836. 12: 523
 montis. E. 5: 76. 6: 40. 8: 59. O. 2: 186.
 4: 361, 419. AE. 1: 55, 245. 2: 15. 3:
 274, 575. 5: 35. 6: 360. 7: 674. 8: 191,
 221. 9: 569. 10: 128, 698. 11: 320, 513,
 525. 12: 684
 montosae. AE. 7: 744
 monstrifet. E. 9: 15
 monumenta. vide monimenta.
 Mops. E. f. 1, 10. 8: 29
 Mopso. E. 8: 26
 mora. E. 3: 52. O. 2: 482. 3: 110. 4: 185,
 548. AE. 1: 746. 2: 701. 3: 207, 473,
 548. 5: 140, 368, 458, 639, 749. 6: 177.
 7: 156. 10: 153, 308, 622. 11: 19, 713.
 22: 11, 74, 541, 553, 565, 889
 morae. AE. 2: 282. 3: 453. 9: 143, 232.
 10: 400
 moram. E. 10: 12. AE. 1: 414. 10: 428
 morandi. AE. 4: 51
 morando. AE. 10: 798
 morantem. AE. 4: 563. f. 184
 moranter. G. 4: 28. 70, 138. AE. 7: 620
 morantii. O. 3: 565
 morantur. AE. 5: 227, 766. 6: 40. 11: 297
 morari. AE. 6: 487. 12: 676
 morari. O. 3: 43. AE. 4: 405. 569. 7:
 315. 8: 443. 9: 13. 10: 485, 658, 888.
 12: 431, 699
 morata. AE. 4: 649
 moratur. AE. 1: 670. 2: 287, 373. 4: 235.
 7: 253. 9: 368, 439
 moratus. AE. 3: 610. 5: 381. 12: 506, 781
 morbi. O. 3: 67, 471. 4: 397. 532. AE.
 6: 275
 morbo. G. 3: 95, 478, 485, 561. 4: 252, 318
 morborum. O. 3: 440
 morbus. G. 3: 552. AE. 10: 274. 12: 851
 morbus. O. 3: 504
 mordet. AE. 12: 274
 more. G. 3: 177, 461. 4: 66. AE. 1: 318.
 3: 65, 369. 4: 57, 551. 5: 96, 244, 694.
 6: 39, 223. 7: 204, 247, 357, 377, 617.
 8: 186, 344, 544, 635. 10: 604, 832. 11:
 35, 142, 186
 morem. G. 1: 51, 245. 2: 227, 250. 4: 197.
 AE. 1: 539. 3: 408. 5: 556, 596. 6: 852.
 7: 159. 8: 88, 282. 11: 182, 616. 12:
 401, 836
 moter. AE. 12: 874
 motere. AE. 2: 550. 4: 547. 10: 600, 743
 moterentur. AE. 2: 439
 motes. O. 4: f. AE. 1: 264. 6: 683. 9:
 254. 11: 347. 12: 834
 motetur. AE. 7: 388
 moti. E. 2: 7. AE. 2: 317. 3: 323. 4:
 475, 564. 11: 895. 12: 646
 motiamur. AE. 2: 353. 4: 660
 moribunda. G. 3: 488. AE. 6: 732. 10: 341
 moribundam. AE. 4: 323
 moribundum. AE. 5: 374
 moribundus. AE. 10: 590
 moriemur. AE. 2: 670. 4: 659
 moriens. E. 2: 38. 7: 57. 8: 20. 10: 67.
 AE. 4: 678. 7: 2. 9: 350, 362, 436, 443,
 754. 10: 489, 782. 11: 418, 669, 816
 morientem. AE. 4: 674
 morientia. AE. 10: 463. 11: 665
 morientibus. G. 1: 107. 3: 510
 morientis. E. 8: 60. AE. 4: 610. 10: 821
 morientum. AE. 11: 633
 moriere. AE. 2: 524. 11: 857
 Morini. AE. 8: 727
 Nain finitimi Oceano. Vulgo Terra
 Vana.
 moris. E. 6: 22
 moritura. G. 3: 263. 4: 458. AE. 4: 308,
 415, 519, 604. 12: 55, 602
 moritate. AE. 10: 811
 morituris. G. 3: 501
 moriturus. AE. 2: 408, 511. 9: 400, 554.
 10: 881. 11: 745
 moritum. G. 3: 494
 moror. E. 8: 106. AE. 2: 102, 325. 5:
 400. 6: 528. 11: 177, 365
 mors. AE. 4: 385. 11: 167
 moribus. G. 4: 237
 morfu. AE. 1: 169. 2: 215. 10: 707. 12: 755
 morfus. AE. 3: 394. 7: 112, 755. 12: 782
 mortale. AE. 6: 50
 mortalem. AE. 7: 771. 9: 101
 mortales. G. 1: 147. AE. 2: 605. 4: 277.
 9: 657. 10: 376
 mortali. AE. 9: 95. 10: 375. 12: 797
 mortalia. E. 8: 35. O. 1: 123, 330. AE.
 1: 462, 542. 3: 56. 4: 412. 10: 30
 mortalibus. G. 1: 237. 3: 66. AE. 2: 142,
 268. 5: 64. 10: 274, 759, 861. 11: 184.
 12: 850
 mortalis. O. 3: 319. 4: 326. AE. 1: 328.
 12: 740
 morte. G. 3: 512, 518. AE. 2: 140, 447,
 533. 3: 333. 4: 17, 244, 375, 436, 502,
 644, 696. 5: 476, 483. 6: 121, 163, 371,
 444. 8: 488, 709. 9: 348, 445. 10: 386,
 641, 673, 849. 11: 159, 444, 796, 839,
 846, 849. 12: 679
 mortem. G. 4: 218. AE. 1: 91. 2: 359,
 645, 655. 4: 451. 6: 569. 9: 363, 401.
 10: 829, 880, 900. 11: 348, 647, 881.
 12: 41, 760
 mortes. AE. 10: 854
 mortis. O. 4: 226. AE. 2: 62, 127. 5: 692.
 6: 522. 9: 552, 599. 10: 662. 11: 115,
 197. 12: 157, 464
 mortificum. AE. 6: 279
 mortis. G. 3: 68, 482. AE. 2: 369. 4: 662.
 6: 333, 430. 9: 736. 10: 791. 12: 74,
 546, 879
 mortuus. AE. 8: 485
 mortuus effes. E. 3: 15
 mos. O. 3: 224. AE. 1: 336. 7: 601, 732.
 8: 316
 mosae. AE. 8: 371
 motantibus. E. 5: 5
 motare. E. 6: 28
 motat. AE. 3: 581
 Motat Claudians legisse videtur,
 quom in primo de Rapu Proserpinae
 canit: Et quoties deiret onus ceruice
 rebbli. In dextrum lacumque latas.
 motibus. G. 1: 475
 motus. AE. 1: 135
 motu. O. 1: 329. 4: 68, 365. AE. 5:
 430. 12: 217, 503
 motus. G. 1: 350, 420. 4: 86. AE. 4:
 297. 6: 317. 11: 41, 225
 movebant. AE. 2: 726. 9: 471
 movebat. AE. 5: 280. 11: 446
 movebit. AE. 6: 813
 movebo. AE. 1: 262. 7: 312
 movevus. AE. 3: 519
 movenda. AE. 8: 565
 movendus. G. 2: 418
 movens. G. 2: 264. AE. 3: 34. f. 608.
 10: 890. 12: 333
 movent. AE. 7: 252, 603
 moventem. AE. 3: 656. 12: 904
 moventes. AE. 6: 820
 moveo. AE. 7: 45
 moveor. AE. 10: 420
 movere. G. 2: 316. 3: 521
 moveret. G. 1: 353. 4: 505. AE. 3: 187.
 8: 213
 moveri. O. 1: 130, 460. 2: 316. AE. 3:
 91, 700. 6: 256, 399. 7: 429. 10: 432,
 626. 11: 408
 moveret. G. 1: 509. 3: 236. AE. 4: 272. 5:
 349. 6: 405, 432. 7: 252, 473. 10: 40.
 11: 368. 12: 6
 moveve. AE. 7: 641. 10: 163
 movevur. AE. 1: 714. 4: 170, 438. 6: 470.
 movi. AE. 2: 96
 movit. G. 1: 123. AE. 11: 538
 movi. G. 1: 24, 150, 250. 2: 267. 3: 46,
 191, 296, 511. 4: 310, 393. AE. 3:
 274, 598. 4: 176. 5: 117, 216. 8: 613.
 9: 5

9: 242. 10: 438, 741. 12: 438
macra. AE. 10: 570, 817. 11: 817. 12: 740
macraus. AE. 2: 333. 7: 665. 10: 601, 681. 12: 378, 511, 736
macronem. AE. 10: 652, 798. 12: 357
macronibus. AE. 2: 449. 12: 663
magis. AE. 8: 218
magire. AE. 3: 92. 4: 490. 6: 256. 8: 215, 361, 526
magistibus. E. 6: 48. O. 3: 150, 554
magistus. O. 2: 470. AE. 2: 223. 12: 102
magistrum. AE. 11: 839
malceant, scil. *volucres*. AE. 7: 34
malcebat. AE. 7: 755
malces. AE. 5: 464
malcentem. O. 4: 510
malcere. AE. 1: 66. 8: 634
malcet. AE. 1: 153, 197
Malciber. AE. 8: 724. Vide *Vulcanus*
malistra. O. 3: 309
malitram. E. 3: 30
malivaria. O. 3: 177. legitur & *malivaria*, & *malivaria*.
maligent. E. 3: 91
maliget. E. 3: 5
malicribus. AE. 11: 687
malier. AE. 7: 661
malferre. O. 3: 400
malta. E. 1: 34. O. 1: 176, 260, 287, 449. 2: 62, 295, 347. 3: 220, 226, 247, 297. 4: 180, 301, 320, 450, 473, 501. AE. 1: 5, 271, 334, 352, 465, 471, 750. 2: 283, 397, 694, 790. 3: 34, 610, 712. 4: 3, 205, 390, 395, 464, 610. 5: 270, 433, 434, 458, 608, 705, 806, 869. 6: 160, 285, 309, 332, 340, 349, 738. 7: 31, 89, 183, 200, 358, 535, 593. 8: 452, 522, 538. 9: 24, 210, 312, 348, 357, 589, 669, 724. 10: 531, 554, 662, 839, 890. 11: 78, 197, 205, 222, 224, 425, 471, 697, 744, 760, 788. 12: 23, 68, 294, 328, 402, 496, 506, 601, 612, 720, 886
malvae. O. 1: 506. 2: 103. 3: 471. AE. 6: 311. 7: 236. 11: 581
malvam. AE. 6: 414. 9: 343
malvas. AE. 8: 13
malvi. O. 1: 225. 3: 398. AE. 2: 124. 5: 302. 7: 54, 236, 718. 10: 288
multiplacem. f. *loricam*. AE. 5: 264
multiplaci. AE. 4: 189
Lucretius 2. *Multiplacem loci spacium transcurrere eodem*, si producta.
multis. AE. 3: 346, 377. 5: 75, 289, 644, 815. 7: 564, 588. 8: 571. 9: 217, 315, 565. 10: 620
multo. adverb. E. 3: 35. O. 1: 167. 2: 259. AE. 2: 199
multo. nomen. E. 5: 69. O. 1: 197. 2: 190. 4: 139, 268. AE. 1: 412. 2: 332, 551, 662. 3: 151, 372, 474. 5: 736. 6: 87. 7: 498, 746. 9: 336, 458, 466. 10: 499, 505, 844. 11: 421
multorum. AE. 5: 865
multos. O. 1: 193. 2: 208, 294. 4: 208. AE. 1: 31, 628. 2: 363, 398, 715. 7: 60. 8: 481. 9: 85, 725. 10: 708, 709, 839, 11: 426. 12: 329
multum. E. 3: 18. O. 1: 94. M. U. 6, 161. plus a multo. 2: 272. AE. 1: 3. 3: 348. 6: 431. 9: 501. 10: 434, 839. 11: 49

multus. AE. 4: 3.
mundi. E. 6: 34. O. 1: 5, 232. 2: 336. 9: 93
mundus. E. 4: 9
mundum. E. 4: 50
mundus. AE. 6: 31. O. 1: 240
munera. E. 2: 44, 56. 3: 63, 68. O. 1: 12. 3: 527. 4: 40, 534. AE. 1: 636, 647. 3: 177. 4: 217, 263, 624. 5: 109, 247, 348, 354, 846. 7: 242, 261. 8: 613. 11: 195, 249, 281, 333. 12: 393, 520
munere. E. 5: 53. O. 1: 7, 238. 3: 391. 4: 178, 520. AE. 5: 282, 337, 361, 537, 652. 6: 637, 886. 8: 273
muneribus. E. 2: 57. O. 2: 5. AE. 5: 532. 11: 26
muneris. AE. 8: 464
munies. AE. 1: 271
munimen. O. 2: 352
munire. O. 4: 179
munus. E. 8: 60. AE. 4: 429, 647. 5: 537. 6: 142, 526, 629
munuscula. E. 4: 18
munali. AE. 12: 921
munli. AE. 9: 562
munice. E. 4: 44. AE. 4: 262. N. de genere vel colore vestium. 2: 205. pro vetusta saxorum asperitate. N. de impropiis. 9: 614
munis. E. 4: 32. AE. 5: 597, 805. 8: 355, 592. 9: 664, 738, 766. 10: 26, 263. 11: 256, 392, 597, 891
munimur. O. 1: 109. M. U. 6. v. *munifare*, & *murmur*. O. 1: 339. AE. 11: 298. 12: 239, 619
munimur. AE. 4: 210. 10: 99
munimur. AE. 10: 212
munimur. AE. 1: 55, 124, 245. 3: 582. 4: 160. 5: 369. 6: 709. 12: 591
munimur. E. 9: 58
munro. O. 2: 535. AE. 3: 402, 535. 6: 549, 783. 7: 161. 10: 236
munro. AE. 4: 89. 9: 468. 10: 144. 11: 130, 382
munro. G. 2: 157. AE. 1: 423, 483. 2: 33, 46, 234, 237, 278, 290, 610, 752. 3: 132. 4: 359. 5: 631. 7: 409. 8: 98. 9: 37, 43, 58, 65, 153, 161, 174, 196, 371, 478, 507, 511, 557, 599, 782, 800. 10: 70, 122, 200, 286, 671. 11: 17, 99, 304, 388, 468, 475, 506, 876, 906. 12: 555, 575, 586, 596, 690, 698, 706
Murranum. AE. 12: 529, 639
murum. AE. 8: 474
mus. O. 1: 181
Vide apud Quintilian. libro 8. ubi de Ornatu agit.
Musa. AE. 1: 8. 10: 194
Musae. E. 3: 60. 4: 1. 6: 69. 7: 19. O. 2: 475. 4: 315. AE. 9: 77
Musacum. AE. 6: 667
Musam. E. 1: 2. 3: 84. 6: 8. 8: 4. 5
Musarum. AE. 9: 775
Musas. G. 3: 11
Musco. E. 6: 62. O. 4: 18.
Musos. E. 7: 45
Musum. O. 3: 144
Musis. AE. 9: 774
mustans. G. 4: 188. AE. 11: 345, 454. 12: 718

mustat. AE. 12: 657
musti. O. 1: 295
Quintil. Instit. Orat. 8. ita notat: Illud quoque a quibusdam traditum, esse proprii genus ex appositis; quae Epitheta dicuntur, ut Dulce mustum, & Canna dentibus albis.
musto. O. 2: 7
mutant. AE. 5: 702
mutabile. AE. 4: 569
mutabilis. AE. 11: 425
mutabit. E. 4: 39, 44
mutandae. AE. 3: 161
mutant. O. 2: 511
mutare. E. 10: 64. AE. 3: 415. 12: 823, 825
mutari. O. 3: 69, 548. AE. 10: 627
mutas. AE. 12: 597
mutat. AE. 4: 595. 9: 611. 12: 37
mutata. E. 8: 4. O. 2: 50, 268. AE. 5: 604. 9: 220. 11: 543. 12: 784
mutatae. AE. 5: 679
mutatam. O. 2: 33
mutati. AE. 5: 19. 12: 240
mutatis. O. 1: 82
mutato. O. 1: 73. 4: 413
mutatos. E. 6: 78
mutatus. AE. 1: 658. 2: 274
mutaverit. O. 1: 418
mutavit. E. 8: 70. O. 1: 8. AE. 2: 389
mutemus. AE. 2: 389
mutentur. G. 3: 307
mutet. AE. 1: 674. 3: 581
mutua. G. 1: 301. AE. 7: 66. 10: 755
mutum. AE. 9: 341. 12: 718
Mutuas. AE. 7: 711
In Sabinis, hodie sine vestigiis. Alias Mutuas, vel Mutias ex Dionysio legit Barbar. Castrig. Plin. lib. & cap. 3. ubi Servii indiligentiam reprehendit.
Myrica. O. 1: 102

EX.

N pro sua integra Ne, id est, An: ut *Pyrrhin* AE. 3: 319. 6: 779. 10: 668. 12: 503. vide hic *Servium*. 797, 874
nabat. G. 4: 406
nalla. AE. 7: 511
nalla, sc. *aper*. O. 4: 77
nallus. AE. 9: 331. 12: 749
Najades. E. 10: 10
Najadum. E. 6: 21
Nais. E. 2: 46
nam. E. 3: 78. 5: 82. 6: 18. 9: 35, 39. 10: 11. O. 1: 36, 144, 395, 451. 2: 212, 303. 3: 154, 559. 4: 9, 16, 35, 67, 92, 242, 287, 398. AE. 1: 308, 444, 518, 731, 755. 2: 189, 406. 3: 45, 316, 374, 379, 585, 630, 641. 4: 421. 5: 335, 533, 636. 6: 378, 667. 7: 598. 8: 157, 205, 591. 9: 194, 355, 469, 803. 10: 385, 394, 585. 11: 91, 848. 12: 206. Saep per Parenthesin interponitur.
nam. praecedente *que*. AE. 3: 341. 11: 108. praecedente *quia*. AE. 4: 696. 5: 13. 10: 6: seque *quid*. 4: 368. 12: 637. seque *relativo quia*. O. 2: 57, 74. 4: 287. AE. 2: 373, 656. 3: 27. 21

INDEX ERYTHRAEI

9: 515. cum *quis*. E. 9: 39. O. 4: 445
namque. E. 1: 7, 14, 32. 3: 33, 68. 6: 6,
 31. 9: 59. O. 1: 432, 443. 2: 10, 204,
 398. 3: 206. 4: 70, 96, 125, 158, 221,
 273, 392, 487, 530, 536. AE. 1: 65,
 318, 327, 390, 453, 466, 589. 2: 67,
 583, 604, 681, 736. 3: 362. 4: 633. 5:
 202, 525, 733. 6: 72, 117, 146, 343,
 349, 366, 513, 860. 7: 79, 122, 765. 8:
 497, 524. 9: 40, 297. 10: 19, 148, 189,
 303, 401, 614, 815. 11: 12. 12: 247,
 781
nando. AE. 5: 594. 10: 683
nantes. G. 1: 369. AE. 1: 118
nento. AE. 10: 210
Nepetas. G. 4: 535
Nar. AE. 7: 517
Narcissi. G. 4: 160
Narcisso. E. 5: 38. 8: 53
Narcissum. E. 2: 48. O. 4: 123
nare, *sc. aper.* G. 4: 59. M. II. 5.
nates. O. 4: 300. AE. 6: 497. 7: 480
naribus. O. 1: 376. 2: 140. 3: 85, 507. 7:
 281. 12: 115
Nariciae. G. 2: 438
Naricili. G. 3: 399
narrabat. O. 4: 345
narrabis. AE. 9: 742
narrantis. AE. 4: 79
narrare. AE. 2: 549
narraverit. E. 6: 78
nascantur. E. 3: 107
nascentem. G. 1: 441. 4: 224. AE. 20: 75
nascenti. E. 4: 8. AE. 8: 564
nascentia. E. 3: 52
nascentis. AE. 4: 585. 10: 27
nascentum. G. 3: 390
nascitur. G. 1: 434. AE. 3: 98
nascere. E. 8: 17
nascetur. E. 4: 25. AE. 1: 286
nascitur. E. 4: 5. G. 2: 68. 3: 279. AE.
 7: 44. 10: 275
nascuntur. E. 5: 37, 8: 96. G. 2: 65, 85,
 111
nata, id est, *filia*. AE. 7: 268, 358
nata, particip. AE. 8: 315
natae, id est, *filiae in genitivo excepto*
secundo loco. AE. 1: 256. 2: 515. 6: 623.
 7: 253, 360, 398
natalis. E. 3: 76
natam, id est, *filiam*. AE. 7: 95, 387.
 11: 355, 554, 570. 12: 27, 42
natant. G. 1: 372
natantem. AE. 5: 181
natantes. G. 3: 198
natantia, id est, *trepidantia*. O. 4: 496.
 N. tr. 5. v. *nare*. AE. 5: 856
natantum. O. 3: 541
natantem. G. 3: 625
nataram. G. 1: 654
natat. G. 3: 260. AE. 4: 398
nate, id est, *filii*. O. 4: 396, 412, 531.
 AE. 1: 664, 665. 2: 594, 619, 704, 733.
 3: 182. 4: 223. 5: 724, 725, 733. 6: 689,
 693, 722, 781, 868. 7: 124. 8: 569, 613.
 9: 83, 492. 10: 846, 851
nate *Dea*. AE. 1: 582, 615. 2: 289. 3:
 311, 374. 4: 560. 5: 383, 474, 709.
 8: 59
nati. E. 5: 22. O. 1: 523. 3: 128. 4: 375,

416. AE. 2: 538, 551, 789. 3: 98, 392,
 480. 5: 285, 592, 621. 6: 116, 446. 8:
 45, 615. 10: 470, 800, 906. 11: 53. 12:
 411
nati, particip. O. 1: 63. AE. 6: 649
natis. AE. 8: 379. 10: 532
nato. AE. 1: 590. 3: 12. 8: 383. 10: 525,
 878. 11: 57, 178, 181
natorum. E. 8: 47. AE. 2: 214, 527. 3:
 98. 5: 645. 6: 22. 7: 532
natos. G. 3: 178. 4: 153, 200. AE. 2: 138,
 579. 4: 33. 6: 820. 7: 518. 8: 423. 9: 603
natum. AE. 5: 644
natum. AE. 1: 407. 2: 663, 744. 4: 605.
 6: 752, 888, 897. 8: 308, 510, 609. 10:
 466. 11: 167
natura. O. 1: 61. 2: 9, 20, 49, 178. AE.
 10: 366
naturae. G. 2: 483
naturas. G. 4: 149
natus. AE. 6: 90
navali. G. 3: 29. AE. 5: 493. 8: 684
navalia. AE. 11: 329
navalibus. AE. 4: 593
nave. AE. 5: 188, 487
navem. AE. 1: 120, 184. 5: 169, 283. 6:
 336. 10: 660
naves. AE. 1: 145, 168, 362, 573, 644,
 656. 2: 399, 462. 3: 71, 425, 465. 4:
 398. 5: 29, 62, 247, 471, 665. 6: 4, 899.
 8: 546. 9: 124. 12: 326
navifraga. G. 3: 542
navibus. AE. 1: 170, 193, 251, 381, 518,
 525. 2: 254, 375, 613. 3: 385. 5: 713.
 10: 213, 221
navifragum. AE. 3: 553
navigat. AE. 1: 67
naviget. AE. 4: 237
navigis. O. 2: 107, 443. AE. 5: 753.
navim. AE. 1: 188
navis. AE. 5: 161, 280. 6: 354
navita. G. 1: 137, 372. AE. 6: 315, 385
natae. E. 6: 43. G. 1: 29, 304, 436. AE.
 3: 207. 4: 418. 5: 207, 837. 7: 200
natas. E. 6: 77. AE. 4: 543
Nantes. AE. 5: 704, 728
nantica. E. 4: 38
nauticas. AE. 3: 128. 5: 141
nautis. G. 3: 313. 4: 421. AE. 3: 275. 5:
 130. 10: 99. 12: 767
Naxos. AE. 3: 125

Per epitheton nominis rationem ex-
 pressit. Naxos enim, una Cycladum, a
 verbo *ναξ*, quod est *bacchari*, dicitur,
 ut scribit Euphorion. Alii ab En-
 dymionis filio cognomine dictam vol-
 unt, vel ab ejusdem nominis altero
 duce Carum. Hanc & *Strongylen*, dein
Diam, mox *Dionysia* a vinearum fer-
 tilitate: alii *Siciliam* minorem aut *Calli-
 polim* appellarunt. Hodie *Nixia*. Juxta
 quam *Scopulus* monstratur, cum castel-
 lo, cui Graece nomen est *Strongyli*, a-
 lii *Pergala* vocitant: quod nomen ad
Strongylen antiquam Insulam alludit, ubi
 etiamnum ingens templum visitur,
 quod olim Apollini sacrum fuisse, con-
 stans apud incolae fama est, quod com-
 probat ejusdem statua, quae marmorea
 ante id castellum spectatur. Quanquam

etiam hodie apparent Bacchi in Naxo
 culti alia quamplurima argumenta,
 quae diligentius in libello nostro de in-
 sulis animadverimus. Et quoniam in
 hac insula destitutum ab Theleo Ariad-
 nam fabulae canunt, sunt qui dispu-
 tant, inde vulgo dici coepit, *el m'ha
 lessa in affo*: quasi in Naxo, pro eo quod
 est, me deferuit, & fidem fregit. Quae
 res an ita sit, vel potius ab alio deum-
 sta, in Stoico indicavimus.
ne, pro *non*. E. 2: 17. 8: 102. G. 1: 80.
 Servius *foi*. 2: 96. 3: 435. AE. 2: 48,
 606. 3: 160, 316. 4: 16, 338. 6: 74,
 75, 95, 196, 465, 544, 614, 698, 822,
 868. 7: 96, 202. *vide eundem* *Ser-
 vium*. 236, 322, 438. 8: 39, 532, 612.
 9: 114, 152, 235. 10: 14, 372, 600, 649.
 11: 278, 401. 12: 72, 565, 823, 875,
 938
ne *praecedente non*. E. 2: 14. G. 3: 103,
 250
ne, id est, *ut non*. E. 3: 4, 29, 54. 6: 74.
 7: 28. 9: 63. G. 1: 69, 70, 92, 111, 180.
 2: 168, 483. 3: 70, 127, 135, 298, 389.
 4: 89. AE. 1: 299, 413. 2: 187, 652.
 6: 5, 353. 7: 21. 8: 42, 582. 10: 240.
 11: 43. 12: 146, 642, 823
ne, quasi *utrum non*. E. 10: 42, 49. G.
 2: 252. 4: 436.
ne *praecedente am*. G. 1: 32. 2: 159. AE.
 6: 719, 864
ne *interrogative*. AE. 1: 11, 37. *vide hic*
Servium. 39, 97, 132, 617. 2: 597,
 657, 738, 739. 3: 248, 310, 311, 339.
 4: 32, 38, 234, 314, 538, 677. 5: 95,
 390, 633, 848. 7: 359. 9: 95, 299, 481,
 560. 10: 25, 88, 288, 378, 671, 846. 11:
 42, 126, 265, 857. 12: 643, 646, 874,
 947
ne, id est, *utrum*. AE. 1: 308. 2: 738. 5:
 95, 702, 703. 6: 532. 8: 124. 9: 184.
 12: 230, 321
Neacram. E. 3: 3
Neales. AE. 10: 753
nebula. AE. 1: 439. 2: 356. 8: 258
nebulae. G. 1: 401. AE. 1: 412
nebulam. G. 2: 217. AE. 10: 82
nebulis. G. 4: 424
nec. E. 1: 33, 42, 51, 58, 59. 2: 2, 19, 25,
 34, 40, 56, 57. 3: 53. 4: 22, 38, 42, 55,
 56, 63. 5: 26, 48, 60, 83. 6: 2, 11, 29,
 30. 7: 14, 64. 8: 35, 45, 88, 89. 9: 6, 16,
 26, 35. 10: 16, 17, 29, 30, 46, 62, 65,
 67. G. 1: 36, 37, 39, 83, 118, 124, 126,
 161, 228, 257, 390, 393, 396, 397, 427,
 434, 483, 488, 491. 2: 73, 80, 83, 84,
 85, 87, 103, 109, 137, 142, 152, 153,
 220, 239, 240, 277, 315, 317, 333, 343,
 376, 429, 449, 463, 465, 466, 501, 316.
 3: 56, 62, 79, 96, 110, 175, 176, 516,
 224, 239, 246, 252, 262, 263, 289, 306,
 311, 321, 358, 393, 404, 471, 482, 491,
 530, 538, 548, 559, 561, 562, 565. 4:
 81, 101, 106, 122, 128, 129, 191, 198,
 211, 226, 282, 502. AE. 1: 38, 130, 192,
 219, 278, 328, 385, 469, 529, 545, 548,
 556, 668, 601, 633. 2: 79, 94, 100, 137,
 138, 159, 171, 177, 197, 287, 314, 366,
 429, 430, 432, 467, 491, 521, 534, 584,
 704,

724, 708, 740, 741, 778, 803. 3: 116,
173, 192, 202, 214, 222, 260, 324, 394,
451, 482, 484, 584, 585, 621, 628, 671,
712. 4: 5, 12, 33, 39, 91, 96, 171, 185,
233, 236, 273, 307, 308, 335, 338, 365,
371, 372, 427, 432, 501, 551, 561, 562,
618, 624, 696. 5: 8, 21, 23, 83, 146,
173, 186, 368, 378, 381, 394, 400, 458,
550, 541, 639, 651, 669, 684, 749, 780,
783, 784, 786, 803, 807, 809, 640, 50, 88,
90, 117, 148, 212, 327, 348, 392, 393,
400, 408, 431, 440, 463, 470, 475, 487,
593, 600, 611, 613, 691, 722, 733, 736,
801, 804, 875, 7: 8, 115, 117, 203, 213,
215, 231, 232, 251, 261, 319, 360, 438,
466, 498, 572, 599, 610, 678, 686, 692,
703, 733, 809, 811. 8: 298, 316, 377, 398,
414, 443, 465, 635. 9: 10, 129, 131, 138,
152, 180, 187, 203, 208, 218, 220, 243,
298, 342, 395, 420, 425, 428, 452, 483,
486, 515, 518, 602, 610, 706, 733,
748, 795, 802, 806, 810, 813. 10: 106,
111, 121, 129, 291, 297, 308, 317, 320,
432, 434, 502, 510, 537, 581, 608, 672,
657, 712, 733, 740, 757, 793, 812, 880,
901. 11: 56, 98, 112, 113, 137, 164,
181, 203, 208, 228, 279, 307, 312, 343,
354, 382, 387, 413, 430, 443, 461, 643,
717, 802, 807, 843, 872, 881, 884, 907,
12: 12, 25, 63, 107, 135, 185, 189, 202,
207, 323, 352, 461, 480, 519, 534, 539,
541, 545, 553, 563, 630, 644, 679, 746,
801, 810, 840, 877, 896, 903, 907, 912,
917, 922, 931
necidm. E. 3: 43, 47. 9: 26. G. 2: 282,
539. AE. 1: 25. 3: 512, 665. 4: 541. 5:
415, 608. 7: 356. 8: 697. 11: 70
necnom. G. 1: 212. 2: 24, 53, 385, 413, 451,
452. 3: 72. AE. 1: 707, 748. 3: 352. 4:
140. 5: 100. 6: 183, 595, 645. 7: 521.
8: 345, 461, 646. 9: 169, 310, 334. 10:
27, 702. 11: 477, 603. 12: 23, 125
necabat. E. 8: 488
neca. AE. 8: 202
necesse. AE. 3: 478. 4: 613. 6: 514, 737
necis. G. 3: 480. 4: 90. AE. 2: 85, 334.
12: 341, 513
neciar. E. 5: 71
neciar. G. 4: 164, 384. AE. 1: 433
necle. E. 8: 77, 78
necientur. E. 5: 309
necis. E. 9: 219
necis. AE. 4: 239. 12: 603
necis. E. 6: 23
necis. E. 8: 78
necandae. AE. 6: 26
necandi. AE. 1: 543. 2: 155. 4: 497. 12:
572
necandit. AE. 5: 785
necando. G. 1: 278
necandum. AE. 3: 653. 10: 84
necas. G. 1: 505. AE. 2: 184, 585, 658,
719. 3: 365. 4: 306, 563. 5: 197. 6: 391,
624. 7: 386, 596. 8: 173. 10: 497,
901
Nefas. interdictio. AE. 7: 73. 8: 688. 10:
673. Probus in Instit. ubi inter-
jectione.
negabat. E. 3: 24. AE. 3: 142
negabo. AE. 2: 78. 4: 334

negabunt. G. 2: 234. 3: 207
negant. G. 2: 215. 3: 131
negarat. AE. 10: 435
negares. AE. 10: 614
negaret. G. 1: 149
negat. AE. 3: 171, 201. 4: 428. 7: 9. 12:
914
negat. E. 10: 3
Nemeae. AE. 8: 295
Nemeae genivus a Nemea, quae &
Nemee; & apud quam dicitur Hercules
leonem occidisse. Fir autem a Nemea
Nemeaeus possessivum quadrissyllabum,
sicuti a Tegea Tegeaeus. Virg. *Adfis o*
Tegeae favens. Propert. *Et calami Pan*
Tegeae tui. Ovid. *Nempe sub his etiam*
positis Nemeae lacertis. ubi *Tegeae &*
Nemeae primam syllabam corripunt:
etiam grammatici quidam arbitrati sunt,
eas voces esse trium syllabarum; falso
etiam, quod primam producant, tra-
dentes, ut moveant stomachum Matu-
rantius, Christophor. Landinus, & si
quid inter hos habet loci Pylades Bri-
enensis, qui doctores, ut videri volunt,
classici in his quae etiam primis Grae-
cis literulis imbutis cognitissima sunt
tam turpiter labuntur; qui quo suam
causam etiam testibus agant, Dii boni,
quam imperite, vel eos corrumpunt,
vel eorum testimonia minime intelli-
gunt.
nemo. AE. 5: 305, 349, 383. 9: 6
memora. E. 8: 86. 10: 9. G. 1: 334. 2:
120, 208. 3: 393. AE. 1: 191. 4: 70. 6:
803. 7: 580. 8: 314. 11: 902. 12: 929
memore. AE. 6: 188
memori. AE. 7: 775. 12: 719
memoris. E. 6: 72. G. 3: 436. 7: 566
memorosa. *Zacynthos.* AE. 3: 270
Z hic pro simplici consonante acci-
pitur. Unde *sa* praecedens syllaba in
sua remanet brevitate. Quem locum
imitatur Lucanus sic ait: *Talis fama*
canit tumidum super aequora Xerxes. ubi
in *aegnora* a finalis suam naturam
non mutat, licet sequatur x, duplex
litera; contra vero in 2. Georg. *conver-*
su: Eurique, Zephyrique tonat domus:
que enim natura brevis producitur,
propter sequentem duplicem.
memorum. E. 6: 56. G. 1: 14, 359. 2: 15,
21, 323. 3: 45, 216, 520. AE. 1: 310.
6: 238, 639. 7: 83, 747. 9: 405. 11: 545,
557
nempe. G. 3: 259
nemus. E. 6: 11. 7: 59. 8: 22. 10: 43. G.
1: 16. 2: 308, 401, 429. 3: 334. AE. 1:
165. 3: 112. 4: 118. 5: 149. 6: 386,
473, 658, 704. 7: 515, 759. 8: 92, 108,
216, 305, 345, 351, 599. 12: 722
Neoptolemi. AE. 3: 333, 469. 11: 264
Neoptolemm. AE. 2: 500, 549
Neoptolemus. AE. 2: 263
nepos. AE. 4: 163
nepotes. AE. 2: 320, 702. 10: 47
nepotes. E. 9: 50. G. 2: 294, 514. AE. 2:
194. 3: 158, 409, 505. 4: 629. 6: 682,
757, 786. 7: 99
nepos. AE. 9: 362

nepotibus. G. 2: 58
nepotis. G. 6: 884
nepotum. AE. 2: 503. 6: 864. 8: 791.
Neptune. G. 1: 14. AE. 5: 14, 195, 782
Neptuni. G. 3: 122. 4: 387. AE. 5: 360,
863. 9: 145
Neptunia. AE. 2: 625. 3: 37. 691. 8: 695.
9: 523. 10: 353. 12: 128
Neptuno. G. 4: 29, 394. AE. 2: 201. 3:
74, 119. 5: 640
Neptunum. AE. 5: 779. 8: 699
Neptunus. AE. 1: 125. 2: 610. 7: 23
nequa. AE. 1: 682. 2: 606. 3: 406, 453,
473. 8: 209. 9: 321. 11: 19. 12: 565
neque. E. 1: 41. 3: 102. 5: 25, 82. 6: 2. 7:
14. 9: 35, 38. 10: 11, 12, 62. G. 1:
95, 347, 395. 426, 433, 457, 514. 2:
203, 136, 138, 153, 287, 293, 420, 498.
3: 239, 242, 277, 352, 490, 559. 4: 96,
10, 37, 398, 447, 500. AE. 1: 260,
326, 440, 547. 2: 71, 78, 197, 491, 727.
3: 447, 496, 585. 4: 338, 380, 529. 5:
194, 217, 453. 6: 52, 347, 869. 7: 692,
757. 8: 143, 316, 569. 9: 180, 794. 10:
32, 679, 757, 855. 11: 44, 70, 159, 201,
228, 568, 703, 801, 846. 12: 135, 428,
464, 803
neque enim. G. 2: 104. 4: 207. AE. 1:
198, 643. 2: 376. 4: 170. 6: 368. 7:
195, 581. 8: 251. 9: 617, 704, 748. 10:
217, 865. 11: 537, 684. 12: 74, 764
nequeam. AE. 9: 289
nequeant. G. 3: 127
nequeo. AE. 7: 312. 9: 497
nequens. AE. 8: 265
nequidquam. G. 1: 96 id est, non. 192,
403. 4: 38, 501. AE. 2: 101, 510, 515,
546, 770. 3: 677, 711. 4: 209. 5: 81,
256, 276, 392, 433, 632. vide Servium
791. vide eundem. 860. 6: 138. 7: 373,
441, 589, 652. 8: 232, 370. 9: 219, 364.
adi eundem. 10: 122, 554, 605. 11:
536, 716, 12: 403, 486, 517, 634, 909
nequid. AE. 4: 415. 6: 694. 8: 205. 11: 417
nequis. E. 6: 73. AE. 1: 413
nequit. AE. 1: 713. 8: 618
nequivi. AE. 6: 507
ne quo. AE. 1: 674
Nereae. E. 6: 35
Nereii. AE. 8: 373. 10: 764
Nereia. AE. 9: 102
Nereidum. AE. 3: 74. 5: 240
Re longam posuit Ovid. Metam. 13.
Disedunt, placidissime natant Nereides
audis. Martial. corripuit: *Lusis Nerei-*
dum placidus choros aequore isto. Idem
in 4. *Nympharum paviter Nereidumque*
domus. Stat. item, *Fluclibus invisit jam*
Nereis imperat Halle.
Nereus. G. 4: 392. AE. 2: 419
Nereus hic pro Neptuno accipitur, &
indifferenter utrumque pro mari. Alio-
qui Nereio, quem mixem vocat Hesio-
dus, & placidum Claudianus, ipseus
epitheton ex laevina non conveniret.
Nam & Tritonem, qui compositus sem-
per, & tranquillatis fluctibus apparet
apud Poetas, Nereio patre genium
prodit Lycophron; quem plures, post
Abefandrum, Neptuno, hinc & Clau-
dian.

INDEX ERYTHRAEI

dan. In 1. de raptu Prof. air, Nereum (id est, Neptunum) Siciliam ab Italia diremisse. Nam id a Neptuno istu tridentis factum Dionys. Apher canit. Addit etiam Eustathius causam, quod tutor ab insidiis, Aeoli filius Acaëus esset.

Nerine. E. 7: 37. hoc est, Nereis. ut. AE. 9: 109

Neritos. AE. 3: 271

Nersae. AE. 7: 744

nervis. AE. 9: 776. 10: 341

nervo. G. 4: 313. AE. 5: 502. 6: 622. 10: 131. 11: 862. 12: 856

Nesace. Nympha. G. 4: 338. AE. 5: 826

nesia. G. 2: 467. 4: 470. AE. 1: 299. 9: 552. 10: 501. 12: 227, 527

nesiat. AE. 1: 565. 4: 292

nesimus. AE. 7: 195

nesilo. E. 1: 103. 8: 107. G. 1: 412. 4: 55. AE. 2: 735. Vide ut amavit Poeta

Nesio cum relativo *Quis ubique sociare?*

nesio quod. AE. 2: 735

nesitis. E. 3: 23. AE. 4: 541. 6: 150

Naso in Heroid. *Nesitis an excedat, etiam loca venimus illuc. Atarus: Nesitis amare Deum concordia nexa calefiat.*

nesit. G. 3: 5, 84

nesivere. G. 1: 391

nesius. AE. 4: 72

neu. G. 1: 180. 2: 37, 253, 301. 3: 436. 4: 47, 48. AE. 1: 413. 2: 188, 607. 6: 833. 7: 22, 97. 333. 8: 40. 9: 42, 91, 216. 12: 566, 824

neve. G. 1: 80. 2: 298, 299, 302. 4: 47. AE. 7: 202, 265. 9: 115, 255. 12: 72

neverat. AE. 10: 818

nexae. AE. 1: 448

nexantem. AE. 5: 279

nexis. G. 4: 276. 7: 66

nexos. AE. 4: 695

nexus. G. 3: 423

ni. G. 1: 177. 198. 4: 116, 455. AE. 1: 58, 392. 2: 178, 599. 3: 686. 5: 49, 230, 233, 356. 6: 34, 292, 359. 7: 433. 8: 510, 523. 9: 805. 10: 328. 11: 913. 12: 568, 733

nidi. AE. 5: 214

nidis. G. 2: 210. 4: 17. N. de improprie. AE. 8: 235. 12: 475

nido. G. 4: 513

nidore. G. 3: 415

nidorem. AE. 12: 301

nidos. G. 1: 414. 4: 56

nidam. G. 4: 307

niger. sc. Menalta. E. 2: 16. G. 4: 126, 478

nigerrimus. scil. anster. G. 3: 278. AE. 5: 696

nigra. E. 2: 18. 10: 39. G. 2: 203. 3: 388. AE. 6: 134. 12: 473

nigra. ablativ. E. 6: 54. G. 1: 194. 4: 291, 468. AE. 5: 516. 7: 414. 8: 599. 9: 381

nigrae. E. 10: 39. G. 2: 258. 4: 275. 9: 714

nigram. sc. telurem. G. 2: 255. 3: 241. 4: 547. AE. 3: 120

nigrantem. AE. 4: 120. 8: 353

nigrantes. AE. 5: 97. 6: 243

nigranti. AE. 9: 87

nigrarum. AE. 5: 736

nigras. AE. 6: 153

nigrescere. AE. 4: 454

nigrescent. AE. 11: 824

nigri. E. 7: 50. AE. 1: 489. 4: 514

nigris. G. 2: 214

nigro. G. 1: 194, 320. AE. 6: 238. 9: 33. 11: 596

nigram. G. 1: 428. 2: 116. 3: 333, 451. AE. 4: 404. de formicis, vel aere, ut est in vulgatis codicibus Nonii, tr. 5. v. obscurum.

nihil. E. 2: 6. 3: 48. 8: 67, 103. G. 1: 119. AE. 2: 287, 402, 659. 4: 315. 6: 509. 8: 147. 9: 262, 377, 428. 10: 54, 319. 11: 227, 801. 12: 11, 405

nil. E. 2: 7. 8: 19, 103. G. 2: 28. 3: 42. AE. 5: 751. 7: 308. 9: 133, 207. 10: 42, 320. 11: 51, 228, 365

Nili. AE. 6: 800

Nium. G. 3: 29. 4: 228. 8: 711

Nims. AE. 9: 31

nimbi. AE. 2: 113. 3: 198. 5: 13, 458, 821. 9: 669. 10: 803

nimbis. G. 1: 455, 459

nimbo. AE. 2: 616. 3: 587. 5: 317, 666. 10: 634. 12: 416

nimborum. G. 1: 328. AE. 1: 51, 80

nimbos. AE. 6: 590. 8: 354, 392, 608

nimbosa. AE. 3: 274

nimbosus. AE. 1: 535

nimbum. AE. 4: 120

nimbus. G. 3: 110. AE. 4: 161. 7: 793. 9: 111. 12: 451

nimia. AE. 9: 354

nimbo. G. 3: 135

nimirum. AE. 3: 558

nimis. AE. 9: 472

nimum. E. 2: 17. 3: 94. 9: 28. G. 2: 252, 458. AE. 4: 657. 5: 870. 6: 189, 514, 816, 870. 9: 430. 11: 841

nympha. G. 4: 198, 423. 7: 47, 734. 10: 551. 11: 588. 12: 142

nymphae. E. 2: 46. 3: 9. 5: 20. 6: 55, 56. 7: 21. G. 4: 334, 391, 532. AE. 1: 71. 4: 166. 7: 775. 8: 71, 314, 336, 339. 10: 220, 231. 12: 786

nympharum. AE. 1: 168, 329

nymphas. E. 9: 19. G. 2: 494. 4: 382. AE. 3: 34. 7: 137. 10: 83, 221

nymphis. E. 5: 21, 75. 10: 55

ningit. G. 3: 367

Niphaten. G. 3. 30

Niphati. nom. prop. viri. AE. 10: 570

Nisae. E. 8: 26

Nisae. E. 8: 18. AE. 6: 805

Nise. AE. 9: 200, 258, 271

Nisi. E. 6: 74. AE. 9: 467

nisi. E. 8: 67. 9: 14. G. 1: 155. AE. 11: 112

Sidon. extremam produxit. *Sin tantum, penitusque nisi nihil esse probetur.*

Niso. AE. 5: 354. 9: 223, 306

nisu. AE. 3: 37. 5: 437. 11: 852

Nisum. AE. 9: 233

Nisus. G. 1: 404, 408. AE. 5: 294, 296, 318, 328, 353. 9: 176, 184, 207, 230, 353, 386, 425, 438

nitens. G. 3: 172. N. tr. 5. AE. 2: 380. 4: 252. 8: 237. 12: 303

nitens. AE. 6: 896

nitentem. AE. 3: 20. 9: 457. 12: 386

nitentes. AE. 1: 228. 6: 654, 677

nitentia. G. 1: 153

nitescit. AE. 5: 135

nitidam. G. 4: 337

nitidi. scil. equi. G. 7: 275

nitidum. G. 1: 467

nitidus. sc. anguis. G. 3: 437. AE. 2: 473

nititur. AE. 6: 760. N. tr. 5. 12: 783.

Idem Non. libello, qui lectus est, ubi de Differentiis tractat, *Imittitur* legere videtur primo exemplo. Cacterum tu adverte, utrum hoc loco magis conveniat, Anchiæenæ juvenem ostendere hastæ innitentem, an qui hausta veluti adversus hostem nitatur.

nitro. G. 1: 194

nituntur. G. 2: 428. AE. 2: 443. 12: 552

nivalem. G. 4: 517. AE. 7: 675

nivales. G. 3: 318

nivalli. AE. 3: 538. 11: 702

nivea. G. 3: 177, 487. AE. 6: 665

niveam. AE. 3: 126

nivei. E. 1: 20. 6: 46. G. 1: 15. AE. 7: 699. 11: 39

niveis. G. 3: 354. AE. 1: 469. 4: 459. 8: 387

nives. G. 3: 391. AE. 8: 720

niveos. G. 2: 199

nives. E. 10: 23, 47, 66. AE. 12: 84

nivenem. E. 6: 53

nivis. AE. 11: 611

nix. G. 1: 310. AE. 4: 250

nixibus. G. 4: 199

nixem. AE. 3: 37

nixus. AE. 10: 736. 12: 398

nobile. AE. 8: 341

nobilis. AE. 7: 564. N. tr. 5

nobilitas. AE. 11: 341

nobis. E. 1: 6, 16, 19, 81. 2: 62. 3: 44, 72, 81. 5: 45, 53, 55. 7: 70. 9: 17, 27, 59. 10: 62. G. 1: 204, 242, 249, 503. 3: 305. 4: 315. AE. 1: 544, 753. 2: 371, 389, 316. 4: 227. 5: 391. 6: 187, 342, 542, 846. 8: 37, 150, 185, 200, 272, 397, 472. 9: 321. 10: 376. 11: 17, 24, 388, 419, 428. 12: 187

nobiscum. AE. 8: 174

noceat. E. 7: 28

nocendi. AE. 5: 618. 7: 338, 511

nocent. E. 10: 76. G. 3: 549

notentes. G. 2: 257

nocerent. AE. 6: 694

nocet. G. 1: 121

nocte. E. 1: 80. 9: 44. G. 1: 248, 287, 289, 328, 456. 2: 202. 3: 260, 401. 4: 133, 180, 497. AE. 2: 420, 795. 5: 123, 184, 527. 6: 265, 268, 503, 827. 7: 16, 87, 93, 103, 331, 414, 427, 492. 8: 86. 9: 61, 335. 10: 147, 272, 497, 703. 12: 860, 864, 909

noctem. G. 1: 468, 486. 3: 156, 341, 379. 4: 100, 190, 514. AE. 1: 305, 662. 683, 727, 748. 2: 135, 397, 590, 754. 3: 195, 201, 583. 4: 26, 530. 5: 11, 766. 6: 462, 513. 7: 8, 95, 138. 8: 94, 255, 411. 9: 166. 10: 257, 746. 11: 914. 12: 310

noctes. AE. 3: 204. 6: 127, 355, 556. 9: 488

nocti,

IN VIRGILIUM.

nocti. E. 8: 88. O. 3: 467. AE. 4: 570. 9: 338, 378
noctibus. O. 2: 482. AE. 1: 746
noctis. E. 8: 14. G. 1: 290, 366, 426, 478. AE. 2: 361, 621. 6: 390. 7: 138. 8: 407, 658. 9: 314, 373, 397, 411. 10: 162
noctivago. AE. 10: 216
noctua. O. 1: 403
nocturnus. O. 1: 390. AE. 7: 13. 11: 736
nocturnus. AE. 6: 252
nocturnus. O. 2: 432. 4: 521
nocturnus. AE. 4: 609. 5: 868
nocturnus. AE. 4: 490
nocturnus. O. 3: 407
nocturnus. O. 3: 538. AE. 4: 303
nocturna. G. 2: 378. 3: 527
nocturnus. E. 3: 15
nocturnus. AE. 4: 138
noctis. E. 5: 90. 8: 77. AE. 1: 296. 5: 279. 7: 507. 8: 220. 9: 743. 11: 553
noctis. O. 2: 76. AE. 1: 320. 6: 301
noctis. E. 8: 78. AE. 2: 220. 5: 510
noctis. AE. 8: 260. 10: 428. 11: 776. 12: 603
Nocturna. AE. 9: 767
Nocturnus. AE. 4: 320, 535. 8: 724
nomen. id est, appellatio. E. 6: 12. O. 3: 147. 4: 271. AE. 1: 248, 288, 376, 609, 624. 3: 18, 614, 693. 4: 324. 5: 106, 121, 564. N. II. 5: 621, 768. 6: 235, 381, 507, 763. 7: 3, 63, 412, 717. 8: 329, 332, 358. 9: 297. 10: 145, 149, 200, 370, 618. 11: 223, 249. 12: 135, 194, 515, 823, 835
nomen. id est, fama. E. 5: 78. 9: 27. O. 3: 47. AE. 2: 82, 583. 4: 94. 6: 758. 7: 99, 272, 581. 8: 14. 10: 851. 11: 688. 12: 226
Nomentum. AE. 6: 773. 7: 712
nomina. E. 3: 106. O. 1: 137. 2: 103, 204. 3: 36, 158. AE. 3: 444. 6: 627, 776. 7: 337. N. II. 5: 11: 84. 12: 530
nomine. O. 3: 280. 4: 356. AE. 1: 277, 367, 533. 2: 558. N. II. 5: 3: 18, 166, 210. 4: 172, 383, 674. 5: 117, 718. 6: 70, 242, 441, 768, 776. 7: 607, 777. 8: 54, 121, 338, 422, 472, 519. 9: 343, 387. 11: 543, 731, 846. 12: 348, 652, 697, 759, 828
nominis. AE. 7: 723
nom. E. 1: 11, 16, 36, 50, 76, 78. 2: 14, 22, 26, 35. 3: 12, 15, 17, 21, 26, 32, 52, 54, 67, 74, 90, 94, 105, 108. 4: 2: 40, 55, 62. 5: 1: 24, 89. 6: 9, 49. 7: 23, 43. 8: 24, 26, 63. 9: 34. 10: 5, 8, 28, 56, 64. O. 1: 22, 67, 201, 290, 398, 399, 456, 487, 506. 2: 42, 43, 45, 82, 89, 99, 101, 125, 127, 129, 132, 138, 140, 200, 205, 225, 275, 285, 286, 293, 312, 336, 344, 368, 380, 420, 439, 450, 461, 471, 495, 498. 3: 6, 39, 140, 141, 174, 209, 245, 253, 277, 283, 305, 346, 349, 367, 371, 452, 470, 520, 521, 526, 531, 537, 546. 4: 6, 80, 84, 107, 176, 210, 253, 353, 372, 398, 440, 453, 459, 498, 516, 530. AE. 1: 98, 136, 138, 168, 169, 409, 460, 479, 527, 529, 548, 567, 601, 630, 683. 2: 54, 144, 154, 198, 247, 345, 407, 496, 521, 522, 534, 540, 583, 589, 596, 601, 724, 726, 745, 777, 785. 3: 42, 56, 161, 255, 323, 713. 4: 15, 18, 36, 53, 86, 127, 174, 225, 227, 292, 311, 330, 361, 412, 425, 431, 456, 500, 520, 529, 550, 552, 565, 592, 600, 601, 647, 669. 5: 17, 39, 82, 144, 194, 305, 334, 394, 453, 466, 510, 623, 646, 671, 680, 733, 768, 785, 862. 6: 37, 47, 48, 66, 86, 87, 92, 103, 140, 143, 147, 164, 170, 206, 352, 444, 553, 590, 593, 620, 625, 731, 736, 879. 7: 103, 231, 261, 269, 310, 313, 363, adi. Servium. 383, 437, 523, 650, 685, 736, 756, 805. 8: 129, 143, 185, 243, 256, 298, 299, 365, 376, 391, 568, 625. 9: 56, 126, 129, 141, 144, 148, 180, 201, 208, 248, 256, 285, 328, 441, 479, 509, 598, 602, 622, 655, 704, 728, 737, 747, 772, 786. 10: 16, 22, 59, 185, 201, 244, 272, 291, 302, 333, 343, 358, 384, 410, 426, 528, 557, 581, 584, 609, 614, 715, 739, 793. 11: 27, 32, 45, 55, 71, 148, 152, 163, 169, 180, 196, 303, 339, 380, 428, 436, 471, 567, 725, 736, 790, 798, 828, 845. 12: 39, 78, 151, 156, 189, 204, 218, 229, 231, 245, 371, 414, 427, 525, 544, 612, 639, 776, 780, 815, 856, 890, 894, 911
nomina. scilicet dies. O. 1: 286. 4: 544, 552. AE. 5: 64
nomina. AE. 5: 104
nomina. G. 2: 322, 365. AE. 3: 109. 4: 698. 5: 545, 687. 6: 77
nomine. E. 2: 14, 15. O. 1: 56. 3: 103, 250
nonnullus. O. 1: 22
non tu. pro *nonne tu.* E. 3: 26
notam. E. 1: 24. amat *syncopari.*
notans. AE. 8: 317
notas. AE. 4: 423
Notica. O. 3: 474
Noticum. *Austria* vulgo. Lege Indicem nostrum in *Caesaris* Comment.
notus. G. 2: 458
notus. AE. 4: 33
notus. AE. 6: 641
nos. E. 1: 3, 4, 31. 65. 3: 28. 5: 50, 52, 85, 86. 10: 69. G. 1: 250. 2: 541. 4: 358. AE. 1: 250, 253, 375, 527, 598. 2: 25, 89, 248, 651, 675, 685, 690. 3: 155, 156, 157, 325, 494, 519, 633, 666. 4: 217, 350. 5: 21. 6: 539, 632. 7: 128, 221, 239, 336, 646. 8: 147, 302. 9: 243, 10: 84, 88, 230, 231, 377. 11: 51, 96, 109, 127, 329, 372, 12: 50, 236, 629
notus. AE. 11: 708
notus. AE. 6: 809. 12: 876
notus. G. 2: 108
notus. E. 7: 21. AE. 1: 145. 4: 307. 7: 332
notus. AE. 6: 514
notus. E. 1: 44. 2: 44. 5: 50. 6: 2. 9: 12. AE. 1: 334. 2: 139. 3: 461. 4: 96, 213, 316, 658. 5: 417. 6: 388. 7: 259. 8: 74. 9: 600. 10: 618. 11: 44, 113. 12: 42, 571
notus. E. 1: 21. 6: 10. 7: 59. O. 2: 40, 428. AE. 1: 601. 2: 707. 3: 105, 256. 4: 662. 7: 268, 11: 166, 343
notus. E. 3: 84. AE. 1: 676
notus. E. 9: 22. G. 4: 445. AE. 1: 526.
M m m

4: 612. 9: 560. 11: 844
notus. id est, mei. E. 2: 7. G. 4: 324. AE. 2: 595. 4: 237. 7: 263, 439. 8: 514. 10: 72
notus. E. 4: 13. 8: 45. 9: 2, 10: 16, 60, 64. AE. 1: 460. 3: 397, 604. 8: 222. 11: 54, 334
notus. E. 1: 8. 3: 67. 5: 8. 6: 57. 8: 37. O. 2: 89. AE. 1: 627. 2: 740. 3: 89, 338. 4: 10, 211, 591, 625. 5: 742. 6: 71. 7: 1, 293, 369, 733. 8: 123. 9: 92, 132, 235. 11: 411, 536, 789. 12: 800
notus. E. 1: 64. 5: 18. 8: 81. G. 1: 491, 501. AE. 1: 669. 2: 341, 396. 3: 184, 623. 4: 369, 623. 6: 151, 465, 698. 9: 404. 11: 325. 12: 35, 51, 79, 142
notus. AE. 1: 373. 2: 411
notus. E. 9: 56. G. 4: 251. AE. 1: 733. 2: 10, 46, 194. 3: 505
notus. E. 3: 108. AE. 1: 330. 3: 168. 6: 546, 758, 766. 7: 98, 271. 10: 481. 12: 187, 641
notus. E. 1: 52. O. 3: 130. 4: 266. AE. 1: 669. 2: 256, 401, 737, 773. 3: 657. 6: 221. 7: 491, 500. 9: 379, 472. 10: 757. 11: 195, 530. 12: 519, 808
notus. G. 3: 100
notus. id est, *cognitas.* AE. 5: 34. 911
notus. AE. 5: 87. N. II. 5.
notus. AE. 12: 174
notus. O. 1: 363. 3: 251. AE. 6: 689. 12: 769
notus. G. 3: 158. N. II. 5. AE. 3: 444
notus. AE. 3: 515
notus. AE. 5: 648
notus. E. 3: 68. 5: 14
notus. AE. 7: 283
notus. AE. 9: 697
notus. AE. 3: 268
notus. E. 3: 67
notus. id est, *maculis.* O. 3: 427
notus. AE. 6: 499. 12: 942
notus. AE. 2: 21
Notus. id est, *Austria*, vel quolibet alio vento. AE. 1: 575. 5: 242. 7: 411
notus. adiect. AE. 7: 480, 11: 495
notus. AE. 1: 684
Notus. id est, *ventus.* AE. 5: 512. 10: 266. 11: 798. 12: 334
notus. AE. 4: 648. 12: 759
notus. id est, *res nota.* AE. 5: 6
notus. E. 5: 43. AE. 1: 379. 2: 44. 8: 389
Notus. id est, *Austria.* G. 1: 444. AE. 1: 85, 108. 2: 417. 6: 355
notus. E. 3: 86. 4: 7. O. 3: 370. 4: 316, 357. AE. 1: 430, 450, 620, 657. 3: 240, 591. 6: 104, 206, 820. 7: 393, 477. 8: 695. 9: 110, 641, 693, 731. 10: 35, 325, 515. 11: 154. 12: 54
notus. O. 4: 282. AE. 1: 298, 366. 12: 424
notus. G. 1: 71. N. II. 4.
notus. E. 1: 71. N. II. eodem.
notus. AE. 1: 522. 5: 104
notus. AE. 8: 189
notus. AE. 4: 290
notus. AE. 7: 752. 7: 630
notus. AE. 4: 260
notus.

notus.

INDEX ERYTHRAEI

- novas*. E. 8: 29. 9: 14. G. 1: 22, 90, 345. 2: 82. AE. 1: 657
novavit. AE. 5: 604
novellas. E. 3: 11
novem. AE. 1: 245. 5: 762. 6: 596. 12: 270
noverca. E. 3: 33. *Tulci Matrigna: Sicuti Matreia, & Matrasia*.
novercae. G. 2: 128. 3: 282. AE. 7: 765. 8: 288. 10: 389
novette. G. 4: 155
novi. *nomen*. G. 4: 21
novies. G. 4: 480. AE. 6: 439
novimus. E. 3: 8
novis. G. 2: 362. 4: 306. AE. 2: 98. 3: 136. 4: 500
novissima. AE. 4: 650. 6: 231. 11: 825
novit. G. 2: 493. 4: 392
novitas. AE. 1: 563
novus. E. 5: 67. 10: 74. G. 1: 43, 288. 2: 8. 4: 142. AE. 3: 181. 4: 584. 5: 78. 3: 720. 9: 459, 596
novum. AE. 2: 796
novus. G. 2: 332. AE. 1: 307
novum. E. 2: 22. 5: 71. 6: 37. G. 1: 32. 3: 325. AE. 3: 355. 8: 637
novus. G. 3: 437. AE. 2: 228, 473. 4: 10. 5: 670. 7: 554. 11: 537. 12: 867
nox. E. 9: 63. G. 1: 247. AE. 1: 89. 2: 8, 250, 360. 3: 147, 198, 512, 587. 4: 352, 461, 522. 5: 721, 738. 8: 35. 6: 272, 559, 866. 8: 26, 67, 369. 9: 288. 11: 201. 12: 846
noxam. AE. 1: 41. N. lib. 6.
noxia. AE. 6: 731. 7: 326. N. *ibid*.
noxe. G. 3: 547. AE. 1: 516. 5: 516, 810. 9: 640. 10: 636. 11: 593, 722. 12: 52, 254, 792
nubem. G. 1: 364, 442. 2: 309. 4: 60. AE. 1: 580. 2: 606. 3: 572. 5: 20. 7: 143, 705. 8: 528, 593. 9: 33. 10: 809. 12: 812, 842, 856
nubes. E. 5: 57. G. 1: 324, 462. 4: 557. AE. 1: 88, 143, 587. 8: 622
nubi. AE. 10: 664
nubilus. E. 6: 38. G. 4: 312. AE. 1: 42. 3: 199. 4: 209, 248. 5: 88, 525, 658. 9: 15, 18, 313. 10: 38, 73, 264. 11: 548. 12: 796
nubigenae. AE. 7: 674
nubigenas. AE. 8: 293
nubila. G. 1: 214, 421, 445. 3: 198. 4: 166, 196. AE. 5: 586. 4: 177, 246. 5: 512. 6: 454, 592. 7: 527, 699. 9: 671. 10: 358, 767. 12: 256, 367
nubilis. *sc. Lavinia*. AE. 7: 53
nubis. AE. 8: 429
nucis. E. 2: 52. 8: 30
nucis. G. 2: 69
nuda. E. 1: 15. AE. 1: 320. 7: 689
nudant. AE. 1: 211. 5: 586
nudat. G. 2: 531
nudata. G. 2: 7
nudati. AE. 3: 282
nudato. AE. 12: 312
nudatos. AE. 5: 135. N. *tr. f.*
nudavit. AE. 1: 356
nudi. G. 1: 58. AE. 11: 643
nudis. G. 3: 514
nudo. AE. 2: 512. 9: 548. 11: 642, 711. 12: 306
nudos. E. 1: 61. 8: 663
nudus. E. 1: 48. G. 1: 299. AE. 5: 871. *ja-cebit*, *id est*, *inhumatus*. N. *tr. f.* 8: 425. 11: 429
nulla. E. 1: 78. 5: 25. G. 1: 83, 269. 3: 292. 4: 343, 443, 516. AE. 1: 326. 2: 701. 3: 670. 4: 232, 272. 5: 633. 6: 405, 553. 7: 51, 591. 8: 212. 9: 278, 281, 447, 739. 10: 44, 375, 592, 864. 11: 306, 362, 399, 12: 11, 202, 405, 597, 819
nullae. AE. 6: 399
nullam. AE. 1: 184. 2: 354. 11: 411
nulli. G. 1: 125. AE. 2: 439. 4: 35, 456. 5: 610. 6: 563, 673. 8: 502. 11: 157, 345. 12: 27
nullis. G. 2: 10. AE. 4: 438. 11: 725
nullius. G. 4: 453
nulla. E. 4: 18. G. 1: 102, 128. AE. 1: 574. 3: 221. 5: 390. 7: 350. 10: 108. 11: 702. 12: 423, 498, 770
nullum. AE. 2: 583. 3: 495. 10: 901. 11: 104
nullus. G. 3: 54. AE. 4: 624
num. AE. 4: 369, 370. 7: 294, 295. 10: 68, 70, 481
Convenit orationi patheticae, sicut omnes particulae interrogativae.
Numa. *ablat.* AE. 9: 454
Numam. AE. 10: 562
Numanum. AE. 9: 592, 653
numen. AE. 1: 48, 151, 174, 731. 2: 155, 178, 735. 3: 437. 5: 94, 521, 611. 5: 768. 6: 324. 7: 571. 8: 382. 10: 221
numerat. G. 4: 347
numerant. E. 3: 34
numerantur. G. 4: 209
numerus. G. 2: 284. AE. 6: 646
numero. E. 8: 75. G. 2: 104. AE. 1: 171. 2: 424. 3: 623. 5: 62, 305, 560, 754. 7: 274, 698. 8: 547. 10: 329. 11: 208, 599. 12: 230, 630
numeros, *id est*, *modos*. E. 9: 45. N. *tr. f.* 5: 137, 263. AE. 9: 776
numeronum. E. 6: 27, 85, 7: 52. G. 4: 175, 227, 436. AE. 1: 193. 2: 797. 3: 446. N. *tr. f.* 5: 545, 682. 7: 211. 8: 453. 11: 328
numerus. G. 2: 104. AE. 7: 574
Numici. AE. 7: 150, 242, 797
Numicus fluvius per Ardearinum agrum decurrens a lacu Nemorensi. Mentionem autem hujus semper cum Tiberino miscuit Poeta. Horat. autem mi brevem poluit: Brundisium Numici melior via ducit, an Appi.
Numidar. AE. 4: 41
numina. G. 1: 10, 30. 4: 7, 505. AE. 1: 603, 666. 2: 123, 141, 233, 623. 3: 264, 359, 543, 634, 697. 4: 204, 382. 5: 466. 6: 68. 7: 297, 310. 8: 78, 512, 574. 10: 375. 11: 901. 12: 182, 201
numine. E. 4: 47. AE. 1: 8, 447, 634. 2: 12, 133, 451, 678. 2: 183, 336, 396. N. *tr. f.* 3: 703, 757. 3: 363, 372. 4: 269. 5: 56. 6: 50, 266, 368. 7: 119, 385, 584. 9: 247, 661. 10: 31. 11: 232. 12: 180, 188
numinis. G. 4: 453. AE. 8: 186
Numitor. AE. 6: 768. 10: 342
numc. E. 1: 74. 2: 8, 9, 38, 41. 3: 19, 56, 57, 95. 5: 49. 6: 6, 52. 7: 35, 55. 8: 43, 52, 92. 9: 5, 53, 57, 66. 10: 44. G. *tr.* 42, 421. 2: 2, 55, 171, 226. 3: 22, 294, 362, 476, 540. 4: 135, 149, 390, 539, 570. AE. 1: 240, 249, 267, 280, 365, 395, 532, 582, 676. 2: 23, 56, 65, 69, 85, 180, 375, 473, 522, 550, 604, 728. 3: 165, 184, 491, 695. 4: 98, 115, 193, 206, 215, 224, 265, 283, 345, 356, 376, 377, 596, 627, 654. 5: 55, 189, 191, 192, 263, 339, 363, 391, 398, 602, 638, 670, 690, 728, 748, 812, 831. 6: 38, 187, 234, 261, 362, 437, 448, 461, 776, 776, 788, 798, 816, 827. 7: 3, 37, 123, 133, 208, 210, 267, 412, 425, 602, 641, 708. 8: 49, 99, 168, 174, 348, 381, 400, 431, 441, 442, 568, 579. 9: 12, 89, 176, 191, 271, 287, 320, 490. 10: 15, 34, 39, 94, 163, 231, 254, 280, 294, 371, 393, 421, 500, 557, 582, 617, 630, 674, 743, 774, 825, 849, 855, 897. 11: 17, 49, 119, 173, 271, 314, 403, 410, 509, 560, 586, 625, 823. 12: 2, 44, 57, 95, 96, 97, 134, 149, 176, 210, 237, 242, 436, 500, 526, 528, 634, 743, 810, 818, 881, 881, 889, 900
nume, *id est*, *modo*. G. 1: 266, 267, 334, 386. 2: 177. AE. 1: 220, 751, 757, 774, 777, 285, 376, 442. 5: 156, 157, 441, 457, 586, 587, 701. 6: 315. 8: 20, 441. 10: 355, 368, 680. 11: 86, 625, 627, 650. 12: 476, 502
numcia. AE. 4: 188. 8: 550. 9: 474
numciat. AE. 11: 740
numcio. AE. 1: 391
numinus. AE. 2: 547. 3: 310. 4: 237. 5: 664. 6: 456. 7: 167, 437. 8: 582. 9: 228, 692. 11: 447, 897. 12: 75
numquam. E. 2: 27. 3: 49. 6: 45. 9: 3. G. 1: 373, 425. 2: 398. 3: 406. 4: 518. AE. 2: 331, 670. 3: 450, 700. 4: 334, 658. 8: 470. 10: 25. 11: 408, 732. 12: 95, 207, 921
numper. E. 2: 25. 3: 2, 99. 5: 13. 9: 21. AE. 5: 789. 6: 338. 9: 594
Nursia. AE. 7: 716. *hodie Nursia*.
nurum. AE. 11: 582
nurus. AE. 2: 501, 787. 11: 215
nusquam. G. 4: 185. AE. 2: 438, 620. 4: 373. 5: 633, 853. 12: 597
nutant. AE. 9: 682
nutantem. E. 4: 50
nutat. AE. 2: 629
nutriant. AE. 7: 485
nutriat. AE. 11: 572
nutricem. AE. 4: 632
nutricis. AE. 1: 275
nutrierat. AE. 12: 344
nutrimenta. AE. 1: 176
nutritor, *pro nutri*. G. 2: 425
nutrix. AE. 4: 634. 5: 645. 7: 1
nutu. AE. 7: 592. 9: 106. 10: 115
nutu. G. 1: 187
Nucum genera, item malorum, pironum, ficuum, uvarum, ac oleorum, ex Servio Macrobiano tibi cum Symmacho interea audisse satis sit, lector optime. dum haec eadem, pluraque hujusmodi, quae & ipsi diligentius scribenda suscepimus, ita maturaverint, ut edi possint.

O, Ad-

O.

O, Adverbium est vocandi, admirandi, exclamandi, dolentis, indignantis, blandientis, hortantis, exultantis, & aliorum affectuum, ut exemplis innoteſcet, quae o habentia junctum vocativo loco ſtatim ſequenti, ſunt infra ſcripta. *o* 1: 6. 2: 6, 17, 28, 54. adi *Servium*. 65. Hic *o* brevis eſt. vide *Servium*, & quae nos infra doceamus. *o* 3: 3, 93. 4: 48. 7: 9. 9: 2, 39. *o* 2: 4, 7. *AE*. 1: 199. *qui regis*, id eſt, *o tu qui regis*. 229, 327, 437, 597, 677. 2: 777. 3: 103, 539. 4: 622. 5: 495, 623, 624, 632. 6: 373, 719, 868. 7: 97, 121, 360, 441. 8: 36, 122, 572. 9: 77, 94, 248, 428, 494, 525. 10: 294, 507, 607, 611. 11: 152, 252, 344, 508. 12: 19, 74, 229, 261, 632.

crudelis. *o* 2: 6.

formoſa. *o* 2: 17, 45. lege *Servium*.

us *o* 1: 5. *AE*. 1: 735. 2: 638. 4: 622. 7: 121. 9: 146. 10: 430, 676. 12: 646.

saque. *o* 1: 12. *AE*. 6: 65, 196. 8: 72. 11: 158.

adſit. *o* 1: 12. *AE*. 4: 578. 8: 78.

regina. *AE*. 1: 76, 522.

ſocii. *AE*. 1: 198. 2: 387. 3: 560.

des. *AE*. 1: 328, 372.

juvenes. *AE*. 1: 627. 8: 273.

miſeri. *AE*. 2: 42. 3: 639. 7: 596. 12: 261.

audite. *AE*. 3: 103. 9: 234.

felix. *AE*. 3: 321, 480.

virgo. *AE*. 6: 104. vide *Servium*. 378, 560. 11: 508, 536.

cives. *AE*. 9: 36, 783. 11: 243, 459. 12: 572.

cum vocativo, una tamen, aut pluribus dictionibus interjectis. *o* 8: 32. *o* 2: 35. 4: 353. *AE*. 1: 94, 96. 3: 489, 627. 4: 31. 5: 870. 6: 83, 196, 258, 509, 8: 499, 513. 9: 617. 11: 124, 361. 12: 95.

bis poſitum. *o* 2: 40. *AE*. 2: 241, 281. 10: 18. 11: 732. Exemplum digna notatu. *AE*. 2: 644. 3: 489, 539. 10: 631, 676.

ſine cauſa. *o* 2: 28. 3: 72. 4: 53. 5: 65. 10: 33. *o* 2: 458, 486, 488. *AE*. 5: 195. 6: 194. 8: 560, 579. 11: 415. 12: 314, 883. vide *Servium*. Sic *Perſi*. *O ſi ſub vaſtro crepet argenti mihi ſeria dextro*. *o* autem particula, alias acutum accentum habet, ut quum eſt vocandi, alias gravem, ſi ab optante proferatur, quae apud Graecos o ſcribitur, & tam apud illos, quam apud nos natura producit, nec abijcitur in ſcanſione: *Virgil*. *O ubi campi*. *Ovid*. *O utinam tunc, cum Lacedaemona claſſe petebas*. Idem in 2. *Metam*. *O ego quantum egi, quam vaſta potentia noſtra eſt*. Propter lib. tertio, *Egeras a ſtabulis o Erythea miſis*. Invenitur tamen brevis, more Graecorum, ut, *Te Corydon o Alexi*. Nam (ut notat *Servius*) *deu* *o* a *antibacchius* eſt, ſed *o* brevis ſit, quia vocalis vocalem ſequitur. Sed cum, *Monote* grammata-

tice, in ſupra citato verſu. *O abiſſi*, *o* ſimiliter, ſequente vocali, non corripitur? illud igitur verius dicendum eſt: Vocales concurrentes interdum non elidi; quod quam ſit, quia id contra regulam ſit, aliquid etiam aliquando aliud expectes fieri necesse eſt, propter quod illud ſit. Utece ex ipſo vocalium concurſu, prima vocalis, quae per ſynaloephen abijcienda erat, tempus unum amittit, id eſt ex longa brevis ſit: ut *Te Corydon o Alexi*. Et, *Listas Hyla Hyla omne ſonaret*. Et, *Inſulae Ionto in magno*. Et ut emendavimus, *Ant Atho, aut Rhodopen*. Aliquando etiam non collifa vocalis, ſua tempora retinet, hoc eſt longa ſervatur, vocali vel longa vel brevi ſequente, ut 1. *Georg*. *Glaucio & Panopeae & Ivo Melicertae*. Et in Gallo *Ecolg*. *Aoniae Aganippae*, ut nonnulli legunt: vel, ut *Probus* in *Inſtit*. ubi de communibus ſyllabis agit, agnoviſſe videtur *Aoniae Aganippae*. Et in *Thyſide*, *Stant & juniperi, & caſtaneae hiſſutae*. Quibus exemplis laus conſtat, *Servii* Probiſque dictata huc pertinetia haudquaquam vera eſſe. Exemplum autem Graeca praecipue Homericæ, ex *Indice* in *ipſum Poetam* ſumme, qui *Chriſto* Deo Opt. Max. annuente, hunc noſtra opera conſequetur. In quo diligentius quidem annotabimus, quid quique certatim tum noſtrorum, tum Graecorum Poetarum ex illo veluti perenni, & jugi fonte Homericoo in ſua poemata derivaverit, praecipueque *Maro* noſter Latinorum Poetarum ſine controversia Princeps & Deus.

Omnem. *AE*. 1: 66.

ob. *o* 2: 380. 4: 455. *AE*. 1: 4, 41, 233, 251. 2: 139, 571. 5: 285. 6: 612, 660. 7: 182. 10: 681, 852. 11: 347, 539. 12: 566, 865.

obambulat. *o* 3: 538.

obducit. *AE*. 1: 49. *N. tr.* 5.

obdulla, ſc. *nuber*. *AE*. 2: 604.

obdullo. *o* 1: 116.

obdullum. *AE*. 10: 64.

obducunt. *o* 2: 411.

obeat. *AE*. 10: 483.

obefa. *o* 3: 80. *N. tr.* 5.

obefis. *o* 3: 497.

obennitia. *AE*. 6: 58.

obſuit. *o* 1: 374.

obibat. *AE*. 6: 167.

obice. *o* 4: 422. *AE*. 8: 227. 10: 377. 11: 890.

obiſſus. *o* 2: 480. vide *Gell*. lib. 4. c. 17. qui per duo *ſi* ſcribi conſendit.

object. *AE*. 8: 145.

object. *AE*. 10: 90. 12: 372.

objecta. *o* 3: 253.

objectae. *AE*. 3: 534.

objectam. *o* 4: 503. *AE*. 6: 422.

objectant. *o* 4: 218.

objectare. *o* 1: 386. *AE*. 2: 751. 12: 230.

objectas. *AE*. 1: 386.

objecto. *AE*. 12: 377.

objectum. *AE*. 1: 160.

objectum. *AE*. 1: 160.

obiſſenda. *AE*. 3: 7.

obiſſe. *AE*. 4: 549.

obiſſit. *AE*. 6: 421. 7: 480.

obiſſitur. *AE*. 2: 200. 5: 522.

obiſſunt. *AE*. 2: 444. 9: 45, 379.

oliſ. *AE*. 8: 553. id eſt, *Inſtit*. 10: 447. 12: 478.

obita. *AE*. 10: 641.

obitumque. *AE*. 12: 501.

obitus. *o* 1: 257. *N. tr.* 5. *AE*. 4: 694.

obivit. *AE*. 6: 801.

oblata. *o* 4: 437. *AE*. 1: 450.

oblatt. *AE*. 2: 340.

oblato. *AE*. 12: 109.

oblimes. *o* 3: 136.

Claud. in 3. de raptu *Prof*. ita hanc locum aemulatus eſt, *Sed quod diſſuſor honeſti Locus, & humanas obliſſas copia mentes*.

obligna. *o* 4: 298. *AE*. 11: 337.

obliquat. *AE*. 5: 16.

obliquum. *o* 1: 98. *AE*. 5: 274.

obliquus. *o* 1: 239.

oblita. *AE*. 9: 53. participium a deponenti paſſivum. *o* 2: 59. 3: 245. *AE*. 4: 528. 9: 225.

oblite. *AE*. 4: 267.

obliti. *AE*. 11: 866.

oblitos. *AE*. 4: 221.

oblitum. *o* 3: 236.

oblitus. *AE*. 3: 629. 5: 174, 334, 708.

oblivia. *AE*. 6: 715.

obliviſcere. *AE*. 2: 148.

obloquitur. *AE*. 6: 646.

obluſor. *AE*. 3: 38.

obmutuit. *AE*. 4: 279. 6: 155.

obniti. *AE*. 5: 21.

obnixae, ſcilicet, *formicae*. *AE*. 4: 406.

obnixi. *o* 4: 84. *N. lib.* 6. *AE*. 3: 208. 5: 206. 10: 359. 12: 721.

obnixos. *o* 3: 222.

obnixus. *o* 3: 233. *AE*. 4: 332. 9: 725. 12: 105.

obnoxia. *o* 1: 396. 2: 439.

obnubis. *AE*. 11: 77.

abortis. *AE*. 3: 492. 4: 30, 60. 6: 867. 11: 41.

obrus. *AE*. 1: 69. 5: 692.

obruerent. *AE*. 11: 162.

obruimur. *AE*. 2: 411, 424.

obruit. *o* 2: 24. *AE*. 6: 336.

obruitur. *AE*. 9: 808.

obrutus. *AE*. 10: 808.

obſcornae. *o* 1: 470. *AE*. 3: 262. 12: 876.

obſcoenam. *AE*. 3: 367. *N. tr.* 5: 7: 417.

obſcoenas. *AE*. 3: 241. *N. tr.* 5.

obſcoenum. *AE*. 4: 455.

obſcura. *o* 1: 229, 467. 4: 424. *AE*. 2: 420, 752. 4: 80, 461. 5: 302.

obſcuram. *o* 4: 60. *AE*. 6: 453. 11: 343.

obſcurant. *AE*. 12: 253.

obſcuri. *AE*. 6: 268.

obſcurior. *AE*. 7: 205.

obſcuris. *AE*. 6: 100, 139. 9: 244. *N. tr.* 5.

obſcuro. *o* 1: 428. *N. tr.* 5. ubi *acra* legitur, ut *obſcuro* ad *cornu* reſertatur. *AE*. 1: 411. 3: 586. 12: 416.

obſcurus. *AE*. 3: 522.

obſcurum. *o* 1: 478.

obſcurus. *o* 2: 135. 9: 87.

obſedere. *o* 2: 332, 450. 7: 66. 12: 133.

obſe-

M m m 2

INDEX ERYTHRAEI

- obscidit.* G. 3: 400. 7: 343
observans. G. 4: 513. N. II. 5. AE. 6: 198. II: 726
observant. G. 4: 212
observata. G. 2: 754. N. II. 6. 9: 393
obsessa. G. 2: 802. IO: 120, 605
obsessas. G. 3: 508
obsessas. AE. IO: 286. II: 902
obsessum. AE. 2: 441
obsidam. AE. II: 516
obsidere. AE. 7: 334. 9: 159
obsidet. AE. 3: 421. II: 304
obsidione. AE. 3: 52. 8: 647. 9: 598. IO: 26, 109
obsit. G. 4: 89
obsita. AE. 7: 790
obsitus. AE. 8: 307
obsitabit. AE. IO: 55
obsistat. AE. 4: 440. 6: 438. 7: 58
obsistere. AE. 4: 91
obsistat. AE. 6: 438
obsister. G. 2: 482. AE. I: 746
obsistit. G. 2: 484
obsistit. AE. 6: 64
obsisto. AE. II: 435
obsistit. AE. 4: 440
obsistere. G. 4: 351. AE. 2: 120. 5: 404. 8: 530. 9: 123. II: 120
obsistit. AE. 2: 560, 774. 3: 48, 298
obsistit. AE. I: 513, 613. 2: 378. 5: 90. 8: 121. 9: 197. 12: 665
obsistit. G. 4: 301
obsistat. AE. 2: 300
obstendere. AE. IO: 82
obstenta. G. I: 248
obstenta. AE. II: 66
obstantur. AE. 7: 576
obstantur. AE. II: 358
obstator. AE. 9: 260. IO: 46. 12: 820
obstantur. AE. II: 611
obstort. AE. 5: 559
obtruncant. G. 3: 574. AE. 8: 491
obtruncat. AE. 2: 663. 3: 55, 332. IO: 747. 12: 459
obtruncat. AE. 2: 61
obtruncat. AE. 2: 590. 4: 557. 8: 611. IO: 552
obtrusa. G. I: 395. AE. I: 567
obtrusi. G. I: 262
obtrusor. G. 3: 135
obtrusi. G. I: 433
obtrus. AE. I: 495. 7: 250. 12: 666
obversus. AE. 9: 622. II: 601
obvertit. G. 2: 271
obvertimus. AE. 3: 549
obvertit. G. 2: 29
obvertunt. AE. 6: 3
obvius. E. 6: 57. G. 4: 24. AE. I: 314, 3: 499. 9: 56. IO: 328, 662, 694. II: 498, 504. 12: 540
obvius. AE. 6: 880. 8: 111. IO: 380, 552, 734, 770, 877. 12: 298, 481
obumbrant. AE. 12: 578
obumbrat. AE. II: 223
obunco. AE. 6: 597. II: 755
obusis. AE. II: 894
obusto. AE. 7: 506
occaf. AE. 2: 432. 9: 668
occaf. G. I: 225, 402. 3: 336. AE. I: 238. II: 317
occiderit. AE. 2: 581. 7: 766. 12: 828
occidet. E. 4: 24, 25
occidimus. AE. II: 413
occidit. AE. 12: 544
occidit. G. I: 218. AE. IO: 470. 12: 641, 660, 828
occis. AE. II: 193
occiso. AE. IO: 312. II: 811
occubat. AE. I: 547. 5: 371. IO: 706
occulat. AE. 12: 53
occulat. G. 2: 347. N. II. 3.
occulat. AE. I: 312
occulat. AE. 8: 211
occulat. E. 2: 9
occulat. AE. 2: 45
occulat. G. I: 86
occulat. adverbium. AE. 12: 418
occulat. AE. 9: 383
occulat. G. 3: 397. AE. I: 688
occulat. AE. I: 97. 2: 62. 7: 294
occulat. AE. IO: 865
occulat. G. 4: 190, 440. N. II. 5. AE. 3: 294. 4: 499. 6: 424, 635. 7: 446. 9: 770. IO: 384, 699. II: 424. 12: 300
occulat. AE. 7: 258
occulat. AE. IO: 282
occulat. AE. 3: 407
occulat. AE. 6: 696
occulat. AE. I: 682. II: 503, 528, 808. 12: 854
occulat. AE. 3: 82. 5: 9, 36. 6: 479. N. II. 5. IO: 220, 352, 734. II: 499. 12: 536, 625
occulat. E. 9, 25
occulat. G. I: 246. 3: 359. 4: 233. AE. 4: 480. 8: 589
Oceanitides. G. 4: 341
Ea forma Patronymica, qua & Ovid. 4. Fast. cecinit, Nympha Sagaritide definit esse. Ut insulsum omnium sint, qui Oceanides legunt.
ocean. G. 2: 122, 481. 4: 381. AE. I: 287, 745. 2: 250. 7: 226
oceanum. G. 4: 382. AE. 4: 129. 7: 101. II: I
oci. G. 4: 564
ocia. E. I: 6. 5: 61. G. 2: 468. 3: 377. AE. 4: 271. 6: 813
ocior. AE. 5: 319. 8: 223. IO: 248. 12: 733
ocyn. E. 7: 8. AE. 4: 294. 5: 828. 8: 101, 278, 444, 555. 9: 402. IO: 124, 786. 12: 556, 881. positivus antiquus, id est, celeriter.
Ocnus. AE. IO: 198
ocreas. AE. 7: 634. 8: 624
ocro. G. I: 171
ocul. G. 3: 505. AE. 4: 182. 6: 200. 7: 447
oculis. E. 6: 57. G. I: 183. 2: 230, 255. 4: 499. AE. I: 89, 591, 717. 2: 68, 589, 740. 4: 278, 372, 389, 530, 661, 691. 5: 277, 438, 522, 654. 6: 34, 145, 81, 223, 254, 592. 9: 116, 209, 658, 703, 731. IO: 510, 772. II: 726, 814. 12: 3, 102, 151, 154, 920, 945
oculorum. AE. 12: 670
oculus. G. 2: 73. 3: 523. 4: 451. AE. I: 114, 228, 482. 2: 210, 270, 531, 570, 687, 773. 3: 150, 490. 4: 220, 363, 411, 688. 5: 109, 508, 577, 648, 845, 853. 6: 469. 7: 20, 251, 420. 8: 154, 261, 266, 310, 618. 9: 487. IO: 473, 745. II: 121, 311, 480, 507, 746, 800, 887. 12: 309, 483, 638, 657, 705, 908, 930, 939
oculus. E. 3: 103
odere. AE. 3: 452. 4: 321. 7: 327
oderit. AE. IO: 505
odia. AE. 2: 96. IO: 905
odis. AE. I: 668. 4: 623. 5: 786. 7: 298, 336. IO: 14, 692, 853. II: 122. 12: 938
odio. E. 8: 33
odisse. AE. 2: 158
odit. E. 3: 90. AE. 7: 327. 12: 431
odium. AE. I: 361
odor. G. 3: 251. 4: 49. AE. 12: 591
odora. nomen. AE. 4: 132
odoratam. G. 3: 414. AE. 7: 13
odorato. G. 2: 118. 4: 279
odoratum. AE. 6: 658
odore. AE. 7: 480
odorem. G. 2: 132. 4: 415. AE. I: 403. 3: 228
odores. E. 2: 55. G. I: 56. 4: 264
odoriferam. AE. 12: 419
Oeagrins. G. 4: 524
Oebale. AE. 7: 734
Oebaliae. G. 4: 125
Oechali. AE. 8: 291
Oenotria. AE. 7: 85
Oenotri. AE. I: 532. 3: 165
Oestron. G. 3: 148
Tanamo vulgo. Agit autem hic Grammaticum Poeta doctissimus, qui hoc etiam officio venustatem suo carmini adnuere non neglexit: ut quum de Aorno, de Lugentibus campis, de Hippomane, de Italia, de Hesperia, de Camilla, deque aliis similiter tanquam Grammaticus loquitur.
Oetam. E. 8: 30
offam. AE. 6: 420
offensa. G. 4: 50
offer. AE. 7: 429
offert. E. 3: 66. AE. 2: 371. 3: 346. 6: 291. N. II. 5: 7: 420, 536
officiant. G. I: 69
officio. AE. I: 548
officiunt. G. I: 121
offulsi. AE. 9: 110, 731
Oilei. AE. I: 41
olea. G. 2: 38
oleagina. IC. radix. G. 2: 31
oleae. G. I: 18. 2: 63, 144. 222. N. lib. de numeris, & casibus legit olea, affirmans ablativum pro genitivo usurpatum. 302. AE. II: 101
oleam. G. II: 306
oleaster. G. 2: 182, 314. 4: 20. AE. 12: 766
oleis. G. 2: 420
oleum. AE. II: 137
olentes. E. 2: 11. G. I: 188
olentia. G. 2: 134. 564. 4: 30, 270
olentis. E. 2: 48. AE. 6: 201
oleo. G. I: 273. AE. 3: 281. 5: 135
oleum. G. I: 392. AE. 6: 254
Ollaron. AE. 3: 126
Non autem Ollaron, ut haecenus lectum est. Nam Ollaron est apud Stephanum, & Strab. Ovid. 7. Metamorph. At non Ollaron, Didymique Olenos, & Andros, & Gyarus, nitidacque ferax Papatheos olivae, &c. Illud au-

autem non dissimulandum est, quod obfervavimus, eundem Poëtam paulo supra; Myconem Humilem appellasse, quam Celsam contrario epitheto Maro nuncupavit: *Hinc humilem Myconem, cretosaque rura Cimois.*

olim. E. 2: 37. 8: 91. 10: 34. temporis praeteriti N. tr. f. G. 2: 94, 190, 403, 532. 3: 303. 4: 421, 433. A.E. 1: 20, 203, 234, 289. temporis futuri N. ibidem. 653. 3: 502, 541. 4: 627. 5: 125, 264, 536. 7: 537. 8: 348, 391. 9: 99, 360. 10: 12. 11: 768. 12: 210, 767

Olympi. E. 5: 56. A.E. 2: 779. 5: 533. 6: 586. 7: 558. 10: 1. vide *Omnipotentis*.

437, 621. 12: 791

Olympiacae. G. 3: 49

Olympo. E. 6: 86. G. 1: 96, 450. 4: 562. A.E. 1: 374. 4: 268, 694. 6: 782, 834. 7: 218. 8: 280, 319. 533. 9: 84. 11: 726. 12: 634

Olympum. G. 1: 282. A.E. 6: 579. 9: 106. 10: 115, 216. 11: 867

Olympus. O. 3: 223

oliva. E. 3: 309, 494. 7: 751

oliveae. E. 5: 16. 8: 16. G. 2: 385, 181. 3: 21. A.E. 5: 774. 6: 230, 808. 7: 418. 8: 116

olivam. O. 2: 425

olivi. E. 5: 68. G. 2: 466

oliveiferae. A.E. 7: 711

olive. A.E. 6: 225

olli. A.E. 1: 254. 4: 105. 5: 10, 197, 284, 358, 580. 6: 321. 7: 458, 505. 8: 94, 594. 9: 740. 10: 745. 11: 120, 236. 12: 18, 309, 537, 788, 829.

M. Fabius lib. 8. ubi, quae ad ornatum orationis attinent, summo iudicio rhetor persequitur, ait in haec verba: Quum sint autem verba propria, ficta, translata, propriis dignitatem dat antiquitas. Namque & sanctiorem & magis admirabilem faciunt orationem, quibus non quilibet fuerat usus: eoque ornamento acerrimi iudicii P. Virgilii unice est usus.

Olli enim & *Quia nam*, & *Mi*, & *Pone*, pellunt ad asperendam illam, quae etiam in picturis est gravissima, vetustatis inimitabilem arti auctoritatem. Sed utendum modo, nec ex ultimis tenebris repetenda. Haec ille.

Olli autem & *Tunc*, & *Illic* secundum ipsam antiquitatem, & Ennium, nobis significat: unde & *Olli* pro *illis* bis usurpavit Poëta. Hodie quoque lingua, qua vulgo utimur, Adverbium temporis *A l' hora*, & *Adesso*, ab *Illo* & *Ipsa* pronominiibus, quasi ad *illam horam*, & ad *ipsum*, antiquorum rationem in *Olli* secuta, ingeniose conflavit: quod in Stoico doceamus.

ollis. A.E. 6: 730. 8: 659

olorem. A.E. 11: 580

Latine dixit, alias Graece, Cyni nivei, rauci, & Cynum excellentem. Tufci *Cigno*. Nam apud Petrarcham homoioteleuta sunt *Cigno*, & *Maligno*, *Cesano* Veneti.

olores. E. 9: 36

Innuat Poëtam sui temporis pessimum, Anterem nomine.

olorinae. A.E. 10: 187

olus. G. 4: 130

omen. A.E. 2: 190. 3: 36, 537. 5: 530. 7: 174. 10: 311. 12: 854

omina. G. 3: 456. A.E. 2: 182, 691. 3: 361, 407. 4: 662. 5: 524. 7: 583. 9: 21

omine. G. 4: 386. N. tr. f. 7: 146. 10: 250. 11: 589. 12: 72

omnibus. A.E. 1: 346

omne. E. 5: 34. 6: 11, 44. 7: 59. 9: 57. G. 1: 87. 2: 20, 371, 398, 400, 429. 3: 242. N. lib. 6: 445, 480. 541. 4: 223. A.E. 1: 356. 2: 624, 679, 757. 3: 55. 4: 122, 622. 5: 149, 737, 800. 6: 537, 736. 7: 502, 514. 8: 4, 215, 305, 628. 9: 141, 391, 510, 541, 609, 666. 12: 718, 722, 757

omnem. G. 2: 231. 4: 285, 396. A.E. 1: 180, 190. 2: 604, 730, 750. 3: 312, 335, 362, 581. 5: 392, 441, 551, 577, 769, 786, 6: 297, 440, 681. 7: 74, 348, 369. 407. 8: 148, 228. 9: 380. 10: 809. 11: 766

omnes. E. 3: 97. 4: 2. 7: 23. 8: 32, 63. 9: 57. 10: 21. G. 1: 21, 482. 2: 61, 109, 326, 335, 491. 3: 123, 265, 273, 428. 4: 215, 221, 248, 258, 350, 411, 485. A.E. 1: 74, 122, 194, 347, 501, 729. 2: 1, 40, 66, 102, 130, 235, 266, 351, 498, 523, 565, 598, 670, 728, 750. 3: 513, 672. 4: 59, 141, 294, 496, 581, 630. 5: 71, 139, 268, 406, 492, 540, 570, 627, 698, 720, 782, 818, 828. 830, 833. 6: 64, 113, 175, 482, 618, 624, 626, 667, 736, 748, 754, 787, 856. 7: 55, 154, 216, 393, 625. 8: 26, 105, 278, 444, 566, 689, 706. 9: 13, 38, 149, 192, 224, 277, 292, 293, 370, 438, 498, 513, 531. 10: 3, 302, 673, 717, 854. 11: 34, 132, 244, 258, 362, 422, 476, 806. 12: 21, 28, 231, 268, 282, 314, 448, 499, 548, 549, 574, 696, 699, 704, 758, 837, 891

omni. O. 3: 229, 318. A.E. 1: 170, 236. 4: 544. 5: 43, 115. 7: 152, 274, 487. 8: 442. 11: 780

omnia. E. 1: 48, 2: 62. 3: 60. 4: 39, 52. 6: 34, 82. 7: 55. 8: 58, 63. 9: 5, 10, 51. 10: 8. 69. N. tr. f. 5: 167. G. 1: 116, 128, 145, 167, 199, 318, 371, 455. 2: 4, 109, 284, 675, 691. 3: 4, 54, 343, 484. 4: 16, 226, 328, 366, 392, 441. A.E. 1: 32, 91, 524, 583, 667, 2: 158, 178, 326, 675. 3: 90, 227, 315, 651. 4: 286, 298, 558, 607. 5: 318, 506, 524, 790. 6: 105, 112, 117, 131, 188, 510, 523, 565, 627, 887. 7: 100, 309. 8: 21, 24, 249, 303, 310, 447, 525. 9: 283, 296, 313, 493, 642, 650, 815. 10: 359, 447, 516. 11: 311, 400, 509, 550, 824, 900. 12: 30, 454, 478, 699

omni. A.E. 6: 33

Due breves f a pro una longa per Synizesim. Hanc lectionem agnoscit Macrobius, nec non Priscianus, quom agit de Hypermetro versu, non autem *Omne*. Qua ratione etiam quidam legunt in 7, & verba precantia: & primum decimi carmen, *domus omnipotentis Olympi*. Qui an recte senserint, suis locis disputemus.

omnibus. O. 1: 31. 2: 61, 286, 331, 380. 3: 244, 483. 4: 184, 212. A.E. 1: 15, 599, 244, 483. 4: 184, 212. A.E. 1: 15, 599, 244, 483.

M m m

756. 2: 743. 3: 60, 435, 716. 4: 386. 5: 308, 556, 616. 6: 284, 665. 7: 276, 685. 8: 718. 9: 273, 825. 10: 112, 118, 182, 201, 468, 691, 860. 11: 198, 227

omnigenum. A.E. 8: 698

omnino. A.E. 4: 330. 9: 248

omnipotens. G. 2: 325. A.E. 1: 60. 2: 689, 3: 251. 4: 25, 206, 220, 693. 5: 687. 6: 592. 7: 141, 428, 770. 8: 334, 398. 9: 625. 10: 100, 615, 668. 11: 790. 12: 178

omnipotentis. A.E. 6: 595. 10: 1. 12: 791

Domus omnipotentis Olympi, id est, Jovis: & mutatus est carmen a Naevio, solo Epitheto immutato. Ejus fuit: *Panditur interea domus altitonantis Olympi*. Nam Caecilius Munutianus Apulejus Olympum etiam dici Jovem hoc carmine attestatus est: & Cleanthes Olympum Deorum maximum judicavit. Addidit insuper Diodorus Siculus nominis rationem quarto Bibliothecae, quom inquit, Saurini & Rheae filium Olympum cognominatum a praefecto Olympo, a quo erudius, & ad virtutem institutus est Juppiter puer. Quamobrem *Omnipotentis* Epitheton a cuiusdam temeritate custodiendum est, qui hoc, veluti Jovis peculiari, explosio, *Omnipotentis* reponit, & *Olympi*, id est, Coeli, accipere videtur. Nam Poëta nobis sensu Naeviano, ut credibile est, Naevii carmen reddens, *Olympi*, id est, Jovis, ut diximus, intellexit: hoc tamen mihiore *Omnipotentis* adjectivo *Altitonantis* Naevii Epitheton repraesentans; ut Jovis non decebat omnipotentiam significari verbo, quo saepe iratus introducit. Nam hic placidus ipse laetusque cum Coelicolis de pace inter Trojanos & Rurulos inunda deliberans, ad illos ait: *Et placidum laeti compositae foedus*. Huius autem omnipotentiam, qua maxime ad conciliandos infestissimos hostes, diversaeque nationes opus erat, commemorat etiam Venus, ad Jovem ita respondens, *O pater, o hominum, & diumque aeterna potestas*. Quin & Poëta adhuc in eadem re versans, inferius inquit: *Tum Pater omnipotens*. Nec his contentus, poetice exponens & amplians subdit, *rerum cui summa potestas*. Quod si etiam *Olympi*, id est, Coeli accipiamus, hoc idem ipsum adjectivum *Omnipotentis* non minus quadrabit, vel altero ejusdem Poëtae excerpto quod est in 12. huiusmodi: *Jannonam interea rex omnipotentis Olympi*. Nam quom a priore interpretatione discedimus, non astronomica quadam ratione, de exteriori Coeli parte intelligendum est, quae se nobis cernua undique offertur: unde huc *omnipotentis* ociosam vocem invexerit, quam etiam nugatio quaedam excludit, quae ex *Panditur* & *omnipotentis* ejusdem sensus vocibus gignetur: sed simpliciter de interiore coelo Poëta loquitur, ubi palatia Jupiter non tanquam sydus, sed deorum maximus habeat. Et *Omnipotentis Olympi* accipiamus,

INDEX ERYTHRAEI

mus, id est, Coeli, ubi Omnipotens Jupiter habitat, figura Poetarum frequentissima. Quam lectionem & sensum agnovit Priscianus, dum de singulis hujus carminis dictionibus disputat. Non desunt etiam, qui *Omnipotentis* legant. Quam scripturam Pontanus, vir aliqui doctissimus, & Maronianae diligentiae persecutor egregius, qua ratione admittat, non intelligo. Nam Epitheton *Omnipotentis*, etsi ex Physico ium sententia, Coelo maxime congruere videatur, ex quo omnia omnigenum rerum semina in terrae, ipsius quasi matris, uterum decidunt: tamen quom nulla hic de generatione mentio fiat, non magis convenit huic loco, quam *Omnipotentis*, ut supra ostendimus. Neque enim a Poetarum maximo ita negligenter & ociose, quod mali saepe Poetae faciunt, ad solum fulciendum quodam quasi tibicine carmen, Epitheta apponi solent: quod etiam ipse Pontanus Poeta optimus optime omnium novit. Adde etiam, quod *Omnipotentis* Epitheton Jovianum, ubi congruere posset, pro eo *Omnipotentis* maluit Poeta ponere: ut *Rex omnipotentis Olympi*, & *Terrae omnipotentis alumnus*. Neque etiam ignoro nonnullos hypermetrum facientes, *Olympia* legere, non *Olympi*, quamvis sequens versus a vocali non incipiat, exemplo quod paulo infra est, *quon protinus omnia Perlegerent oculi*. Quod in eo tantum probamus, quod *Omnipotentis* nativam lectionem confirmet: & ad pandenda magis Jovis palatia, haec Spondaei in Dactylum resolutio nonnihil facere videretur, nisi ea quinque tantum dactylis praecedentibus satis adaperuisse Musam Maronianam crederemus. Sed & *Olympi* adjectivum per se & substantivum positum, nec commode nec Virgiliane suam vicem, & substantivi partes implere potest: ut *Omnipotentis*, id est, Jovis potentis, accipiamus. Quod autem *dominus Olympi* ait, imitatio est Homérica, apud quem saepius legas, *Ὀλύμπια δαμασκύων* *Ἰσχυρος*. Quod hemist. Hec prius fuit.

omnis. E. 3: 56. 4: 39. 6: 66. G. 1: 346, 372. 2: 244, 277, 281, 390. 3: 157. 4: 281, 294, 491, 532. AE. 1: 160, 646. 2: 26, 73, 162, 394, 415, 461, 477, 652, 728. 3: 3, 709. 4: 407, 525, 669, 704. 5: 239, 554, 698, 710, 762, 824. 6: 138, 305, 325, 709, 789. 7: 27, 85, 573, 598, 635, 680, 711, 812. 8: 40, 494, 604, 705, 706. 9: 25, 74, 174, 308, 396, 428, 801. 10: 410, 804, 805. 11: 12, 14, 34, 94, 171, 320, 327, 598, 834. 12: 59, 122, 421, 422, 443

omnium. AE. 1: 599

omagus. O. 3: 409

ometa. O. 4: 167. AE. 1: 434

omcrabans. AE. 11: 212

omcrabat. O. 4: 133

omcrabilis. AE. 10: 558

omcrant. O. 4: 378. AE. 1: 363. 5:

101. 8: 180

omcrat. AE. 1: 195

omcras. AE. 4: 549

omcrat. O. 1: 274. AE. 3: 485. 11: 342

omcratis. particip. AE. 8: 284. 12: 215

omcraverat. AE. 12: 344

omcravit. AE. 9: 24. 10: 620, 868. 11: 574

omcrunt. AE. 1: 706

omcret. O. 2: 518

omcret. AE. 2: 723, 729. 11: 550

omctofa. AE. 9: 384

omctofum. AE. 5: 352

Onyten. AE. 12: 514

onus. AE. 10: 553

onustum. AE. 1: 289

opaci. AE. 2: 725. 3: 619. 6: 283, 633.

7: 84

opaca. AE. 4: 123. 6: 136, 208. 11:

851, 905

opacae. AE. 8: 658. 10: 161

opacant. O. 2: 55

opacat. AE. 6: 195

opaci. genitivus sing. O. 1: 156. nomi-

nat. plural. AE. 3: 508

opacis. AE. 6: 673

opaco. AE. 7: 36. 8: 211

opacum. E. 1: 53. AE. 8: 107

ope. AE. 8: 685

opem. AE. 12: 780

opera. AE. 4: 88. N. tr. 13. 607. 6: 183.

8: 415. 11: 183. 12: 429, 699

operam. AE. 7: 332

operata. AE. 3: 136

operatus. O. 1: 339. N. lib. de doc. in-

dag.

opere. O. 3: 519. AE. 4: 407. 6: 31

operi. AE. 1: 504. 2: 235. 8: 411, 432.

10: 792

operit. AE. 4: 352. 11: 680

operta. O. 1: 465. AE. 6: 140

operum. O. 1: 277. 2: 155, 472. 4: 184,

215. AE. 1: 455, 507. 3: 20. 5: 284.

9: 607. 11: 228

opis. O. 2: 507. 4: 132. AE. 1: 364. 2: 4,

603. 3: 53. 4: 75. 8: 317, 364. 10: 154,

609. 11: 419

Opheltes. AE. 9: 201

opibus. AE. 1: 571. 2: 799. 5: 41, 268.

8: 171. 12: 427

Opim. AE. 11: 532

opima. AE. 2: 762

opimam. AE. 1: 621

opimis. AE. 3: 224. 6: 855. 10: 449, 605

opis. G. 2: 428. AE. 1: 601. 2: 803. 8: 377

Opis. O. 4: 343. AE. 11: 836, 867

Vide quae Macrobius in s. Saturn. cap.

22. ex Alexandro Aetolo Poeta Grac-

co assert, quaeque nos apud Callim.

in hymno in Delum disputavimus super

eo versu, *Ὀυκίς τῃ, Ἀρσῆς τῃ, καὶ οὐκίς*

Ἐνακτῇ & uter nostrum rectius huic

loco consuluerit, lector candide facile

judicabis.

opertes. E. 6: 5

opertens. AE. 11: 454. 10: 771

opertere. AE. 1: 96. N. tr. 5: 12: 543, 640

opertit. AE. 11: 268

opertisse. AE. 9: 654

oppida. E. 4: 33. O. 2: 156, 176. 3: 402. 4:

178. AE. 8: 355. 9: 608. 11: 581. 12: 22

oppamere. O. 3: 501. AE. 21: 127. 71: 300.

10: 239. 11: 115. 12: 874

opportuna. O. 4: 129. AE. 8: 235. 9: 531

opportitas. AE. 2: 497

oppositi. nominat. plur. AE. 2: 333

oppositis. AE. 12: 292

oppositum. O. 3: 213, 373. AE. 10: 428

oppositure. AE. 9: 469

opposit. AE. 5: 335

oppressos. AE. 1: 129

oppressum. AE. 9: 398

oppugnat. AE. 5: 439

opta. AE. 12: 892

optatam. AE. 2: 636

optabis. AE. 11: 57

optanti. AE. 9: 6

optantibus. AE. 8: 200

optare. AE. 1: 425. 5: 247

optas. AE. 5: 813. 7: 260

optasus. AE. 10: 279

optat. AE. 4: 159

optata. AE. 1: 170. 4: 619. 10: 403

optatae. AE. 3: 132, 509, 530

optate. verbum. AE. 8: 503

optatis. AE. 1: 570. 6: 203

optato. AE. 7: 303. 10: 405

optatos. AE. 8: 405

optatum. AE. 5: 201. 11: 270

optavere. AE. 11: 582

optaverit. AE. 10: 503

optavit. AE. 3: 109. N. tr. 5: 6: 501

optem. AE. 4: 24. 5: 29

optes. AE. 1: 76

optima. O. 2: 205, 262, 319. 3: 51, 66.

AE. 4: 291. 10: 557, 791. 12: 777

optime. nomen AE. 1: 555. 3: 710. 6: 669.

8: 127. 10: 402. 11: 294, 353. 12: 48

optimus. AE. 5: 358. 9: 40

opto. G. 2: 42. AE. 2: 655. 3: 498. 7: 273

opulencia. AE. 8: 475

opulentia. AE. 7: 262

opulentum. AE. 1: 447

opum. G. 2: 468. AE. 1: 14. 2: 22. 9:

332. 11: 338. 12: 552

opus. E. 3: 37. O. 4: 169, 570. opus gra-

tum agricolis, id est, Georgica. AE.

1: 436. 5: 119. 6: 129, 261. 7: 45. 8:

516. 9: 149. 10: 785

opus virtutis famam extendere facili. AE.

10: 469

Hinc Tuscanica lingua *Haupo*, pro

Bisigno, assumpta aspiratione, quam

ipsa natio in aliis etiam turpiter sonat;

ut hac ratione *ante* non consonans,

sed vocalis efficeretur, licet quidam im-

perite aspirationem demandam tradat.

ora. nomin. pluralis. O. 2: 43, 135, 225,

246, 387. 3: 9, 188, 399. 4: 292, 406,

452, 477, 483. AE. 1: 95, 245, 354,

658. 2: 1, 211, 247, 423, 531. 663, 681.

3: 174, 218, 425, 457, 490, 707. 4: 62,

183, 195, 499. 5: 111, 673. 6: 200, 340,

369, 477, 553, 576. 6: 53, 102, 108, 191,

308, 496, 604, 625, 688. 7: 250, 328,

575. 8: 197, 229, 486, 520, 669. 9: 181,

251, 471. 10: 415, 706, 728, 790, 822.

11: 39, 86, 90, 121, 233, 296, 300, 698,

819, 887. 12: 66, 82, 235, 335, 373, 652,

646, 865, 871. Non. lib. de Duct. &

lib. de Impropr.

172-

oraque corticibus summus horrenda cava-
tis. G. 2: 387
Vulgo *Mascheria*, quidam fortasse re-
ctius, *Panra*, quod ad *Horrenda* allu-
dit. Veneti *Valle*. Nam illi *Masche-*
ram, quam Latini *Personam*. Stoicum
legito.
orabas. AE. 4: 437. 6: 124. 10: 96
orabant. AE. 6: 849
oracula. G. 2: 16. 4: 449. AE. 1: 114.
3: 456. 7: 81. 8: 131
oraculum. AE. 3: 143
orae. AE. 3: 410
orari. E. 8: 7. G. 2: 44. AE. 3: 396
oramus. AE. 1: 525
oranda. AE. 2: 232
orandi. G. 4: 337
orando. G. 4: 399
orans. AE. 6: 116. 9: 24
orant. AE. 5: 617. 9: 231
orantem. AE. 4: 219: 12: 294
orantes. AE. 1: 519. 6: 313. 11: 885
oranti. AE. 7: 446. 10: 599. 11: 697, 797
orantis. AE. 10: 536, 554
orare. AE. 10: 80
oras. G. 2: 47. C. *alveariorum*. 4: 39,
188. AB. 1: 158, 307. N. tr. 6. *ora*,
6. *oras*. 512. 2: 117. 3: 75, 108. 4:
106. 5: 703. 6: 61. 7: 660. 9: 528. an-
tibit *oras*. C. *Cypel*. 10: 243, 477, 588.
12: 381, 924
orasse. AE. 4: 205
orati. E. 2: 43. AE. 4: 451
oratio. G. 1: 100
oratis. AE. 11: 111
oratores. AE. 7: 153. 8: 505. 11: 100, 331
oratur. AE. 10: 623
oraveris. AE. 6: 92
orbe. E. 1: 67. G. 1: 442, 511. AE. 2:
227. 6: 745
orbem. E. 3: 41. 4: 17. 8: 9. G. 1: 62,
209, 235, 505. 2: 114, 401. 4: 79, 426.
AE. 1: 457, 602. 3: 512. 4: 119, 231. 5:
65. 7: 114, 258. 8: 97, 673. 10: 546,
783. 11: 257, 694
orbes. G. 1: 337. 2: 153. 3: 173, 361,
424. de angustibus. AE. 1: 269. 5: 584.
8: 137, 448. 10: 885. 12: 481, 670, 743,
763, 925
orbi. nom. plural. AE. 11: 216
orbibus. AE. 2: 204. 5: 584. 8: 448
oribis. E. 6: 34. G. 1: 26, 459. 2: 123,
339. 4: 484. AE. 1: 233, 331. 5: 46.
7: 224. 12: 708
orbis. G. 3: 293
Orchades. G. 2: 86
Orci. G. 4: 502. AE. 6: 273. 8: 296
Orcus ab urgendo dictus, quod is
Deus maxime nos urget ad mortem. C
enim pro *g* frequenter ponebat antiqui-
tas. Eundem Verrius ait ab antiquis
Uragum dici, quod etiam *u*, literae fo-
num pro *o* esse ebant. Haec fere Fest.
Pomp. Sunt & qui *Orcum* dici volunt,
quod dii jurant per Stygem: est e-
nim *Orcos* iurandum, ut aspiratio-
nem nullo modo recipiat. Antiqui ta-
men aliquot codices, neque non Probi
Valerius non incelebris Grammatici au-
dioritas, scripturam hujusmodi arguunt.

Is duobus in locis in Catholicis tradit,
tria esse tantum Latina nomina, quae
post *c* aspirationem admittant: veluti
Lurcho, *Fulcher* & *Orcinus*. Hinc *Orcinus*,
libertus, licet quidam impetite *Orci-*
nus, apud Juris civilis auctores, qui
sit ipsius testatoris defuncti, id est, qui
Orci familiam auxerit, ut Apuleji op-
portune interim verbis uar. Quodevi-
denter docuit Trebonianus Institut. lib.
3. Tit. de singulis rebus per fidei-com-
missum relictis. Hujus Orcini liberti
meminit & Ulpian. Tit. de fideicom-
missi libertatib. 1. Ergo: & de legiti-
mis tutoribus 1. tutela: duobus in lo-
cis Impp. quoque Dioclet. & Max. C.
tit. de Juris & Facti ignorantia: Ref-
cripto, cujus initium est, Cum testa-
mento. Ubi miror Accursium, inter-
pretem aliqui semper maxime osten-
tatem, in his quae ad Verborum in-
terpretationem pertinent, quae tamen
dimidia pars juris civilis est, asserre,
quamvis more suo inepte satis, duas
hujus vocis rationes: priori Orcinum
dici libertum notat ab *orbe*, quod est
redus: puro, ea inducitur ratione, quod
directam libertatem testamento man-
missum accipere dicatur. Quod si ita
esset, *Orthinus* sane scribendum esset,
non *Orcinus*. In quam sententiam de-
miror venire Alectianum, virum aliqui
inter nostros Jureconsultos & acri judi-
cio, & eruditione insignem. Nos vero
& inveteratam lectionem amplectentes,
& rationem probabilioris fortasse se-
cuti, quam illi fuerint, ab Orco di-
ctum Orcinum auumamus, argumentis
quidem certissimis, quae supra allega-
tis timis habentur. Quam nostram sen-
tentiam & Accursius Scholiographus i-
bidem altera ratione tuetur, & Scholia
Graeca omnia agnoscunt. Sed imprim-
is Theophilus Alexecessor, qui Insti-
tutiones Justinianae ex Latinis Grae-
cas fecit. Is Titul. de singularibus re-
bus per fideicommissum relictis, ita
ait: *Κληρονομία δι' ὅτου ἀναδ' αὐτὸν πατρὶ-*
καὶ ΟΡΚΙΝΟΣ ΛΙΒΕΡΤΟΣ, τὸν δὲ Χαι-
ρωνικὸν ἀναδιδότω. De pheretio quo-
que, in quo mortui essentur, Mar-
tial. dixit, *Orciniana qui servatur in*
sponda. Est & Orcus apud Hom. The-
saliae fluvius, e quo manat Tirareti-
as, qui Peneum, olei instar, supermat.
Est item alius eo nomine fluvius Bithy-
niae apud Arrianum, teste Eustathio:
qui rationem nominis addit quod hor-
rificus perjurii vindex esset.
Orcos. AE. 2: 398. 4: 242, 699. 9: 527, 785
Orcus. G. 1: 277
ordae. E. 5: 36. G. 1: 210, 317
ordine. E. 1: 74. 7: 20. G. 1: 276, 425. 4:
4: 376, 507, 537. AE. 1: 456. 2: 102. 3:
179, 447, 548. 5: 53, 102, 120, 271,
349. 6: 723. 7: 139, 152, 276. 11: 241
ordine longo. AE. 1: 395, 703. 2: 766. 6:
482, 754. 8: 722. 11: 79, 144. in. E. 7:
20. AE. 8: 629. ex. G. 3: 341. 4: 507.
AE. 1: 456. 5: 773. 7: 177

ordinibus. G. 2: 277
ordo. E. 4: 5. G. 1: 239. AE. 3: 376. 5:
707. 7: 44. 11: 94
ore. G. 1: 399, 430. 3: 203, 273, 294, 439.
516. 4: 17, 92, 97, 201, 230, 277, 444.
AE. 1: 296, 559, 614, 737. 2: 475, 482.
N. de improp. iis. 524, 593, 653. 3:
234, 373, 463, 696. 4: 11, 79, 150, 276,
329, 510, 485. 5: 71, 385, 470, 842.
6: 76, 155, 530, 607, 686. 7: 103, 118,
194, 436, 451. 8: 199. 9: 5, 341, 442.
10: 323. N. de improp. 349, 489. 11:
123, 132, 190, 251, 418, 535, 754. 12: 8.
N. de impr. 47, 69, 101, 692, 802, 837
magno simul incipit ore. AE. 12: 692.
Contemplari licet supra scriptis exem-
plis, quam venuste ac Poëtice Pleonaf-
mum hac voce Maro frequentaverit,
quam figuram etiam per dictionem *Vo-*
ce formare studuit.
Oreades. AE. 1: 500
Oreades Nymphae appellantur, quod
in montibus frequenter apparent; & *O-*
reus quoque Liber pater. Auctor Sex-
tus Pompejus Festus.
oremus. AE. 11: 358, 414
Orestes. AE. 3: 331. 4: 471
Orgia. G. 4: 521. AE. 4: 303. 6: 517. 7:
403
oribus. AE. 8: 486. 10: 566
orichalco. AE. 12: 87
Horatius itidem in Arte Poëtica, bre-
vi antepenultima dixit: *Tibia non, ut*
nunc, Orichalco juncta, tubaeque aemula.
Quom per *u* dipthongum scribatur.
Callimachus *αὐτὰρ τῆς Παλλὰδος*,
Οὐδ' ἱε' ὀρίχαλλον μέγ' αὖτε Διός. *Orichal-*
cum igitur, quod apud Graecos *ὀρίχαλ-*
κον est, *Aes montanum* interpretatur.
Est enim *ὄρος* *Mons* & *χαλκός* *Aes*. Ut
insigniter errent, qui ex auro & aere
compositum putant, tum quia compo-
sitio ex Graeco & Latino non facile ad-
mittitur, nisi prima pars sit praepo-
sitio, vel adverbium, ut *Hemitogium*,
Authectones: tum etiam, quod primam
syllabam correptam habet ab *ὄρος*.
Quae si ab Auro contracta esset, *Outi-*
que produceretur. Docuerunt praeterea
nos interrogantes Metallarii, id omni-
no non auro misceri, sed ex lapide,
quem illi *Zelamina* appellant, quae in
agro Bergomenfi foditur, in vico One-
da nomine, Vallis Sirianae. Sed neque
ejus color ita nobis blandiri debet, ut
aureus esse videatur, quem Poëta album
recte dixit. Et Suidas *Aes pellicidum* in-
terpretatur est, sicut fulores ipsi id la-
pidis, unde *aes* fulvum albeat, alio
nomine *Tuthiam albam* vocant, quam
fortasse Oron antiqui Graece appella-
runt, quod rudis ea materia, prout fo-
ditur, acie confundenda adjiciatur. Ut
Ugutio, Isidorus, & hos secutus juris
Praefessor Albericus Rosaceus, *Auri-*
chalcum defendentes, risum etiam He-
racho suis non rationibus, sed me is
ineptis movere possent. Emaculandae
igitur juris civilis Pandectae, & *Ori-*
chalcum ubique pro *Aurichalcis* reponen-
dum,

INDEX ERYTHRAEI

dum, ut Titul. de legat. 3. & de A&io-
 nibus empti & vend. & de Contrahend.
 empt. & vend. Lege Labeo. vulgo O-
 rhone, vel Latone. Id quamobrem ita,
 Stoicus indicabit.
 Oricia. AE. 10: 136
 Oriens. G. 1: 250. AE. 5: 739. 7: 51
 orientis. AE. 5: 42
 orientia. AE. 7: 138. 8: 68
 Orientis. AE. 1: 289. 8: 687
 origine. O. 2: 336. 3: 48, 122, 473. 4: 286.
 AE. 1: 286, 372, 642, 753. 7: 181. 10:
 179, 618
 origo. E. 6: 72. AE. 6: 730. 7: 371. 12:
 166
 Orion. pr. brevi. AE. 1: 535. 4: 52. 10:
 763. Horatius, Dum pectori lupus, &
 nautis infestus Orion.
 Orion. pr. long. AE. 7: 719
 Nalo similiter prima longa in Fastis:
 Obstitit Orion Latona nitentibus astris.
 Oriona. AE. 3: 517. Orionis quoque se-
 cundam & tertiam a fine indifferentem
 habet. Ovid. Met. 13. *Aut Helicen ju-
 beo, nitidumque Orionis enssem.* Claudianus,
Debilis Orionis dextram minitatur
inermem. Lucan. 9. *Teste tulit coelo visiti*
decus Orionis. Graece δ' Ὠρίων τῷ Ὠρίων-
 v. Huius signi coelestis meminit Ho-
 merus Iliados 2, & lib. A. versu 309.
 oris. O. 2: 171. 3: 196, 225. 4: 300. AE. 1:
 1, 252, 301, 331, 369, 377, 538, 616.
 2: 91, 282, 788. 3: 97, 117, 131, 338,
 569, 715. 6: 2. 7: 39, 270, 564, 647.
 8: 51, 323, 381, 454. 9: 645. 10: 164,
 198, 655. 11: 269, 281, 680
 Orithyia. G. 4: 463. AE. 12: 83
 oritur. AE. 2: 411, 680. 11: 885
 ornabat. AE. 7: 488
 ornaret. G. 4: 119
 ornat. AE. 10: 638
 ornatae. G. 4: 276
 ornate. verbum, E. 7: 25
 ornatum. AE. 7: 74
 ornatus. E. 6: 68. O. 3: 21. AE. 1: 650
 ornaverat. AE. 12: 344
 orni. G. 2: 111
 ornos. E. 6: 71. AE. 4: 491. 6: 182. 11:
 138
 ornum. AE. 2: 626. 10: 766
 ornus. G. 2: 71
 oro. AE. 2: 143. 4: 319, 431, 435. 5: 796.
 6: 76, 106, 364. 8: 577. 9: 284, 290. 10:
 61, 903, 905. 11: 442. 12: 60, 680, 933
 Oraden. AE. 10: 732
 Orades. AE. 10: 737
 Orontem. AE. 1: 113. 6: 334
 Orontis. AE. 1: 220
 Orphea. E. 3: 46. 6: 30
 Accusativus Graecus: Phocas, ubi
 de Graecorum declinatione agit.
 Orphei. E. 4: 57. O. 4: 545, 553. Dativus
 Graecus: quem idem Phocas per l
 scribere videtur, citans versum ex
 Buc. Facit & Orpheus Latine.
 Orphen. O. 4: 494
 Orpheus. E. 4: 55. 8: 55, 56. O. 4: 454.
 AE. 6: 119
 Orphitus. AE. 11: 677

orsa. AE. 6: 125, 562. 7: 386
 orsa, id est, adorta. 435. AE. 10: 632.
 11: 124
 Orscn. AE. 10: 748
 Orsilochum. AE. 11: 690, 694
 Orsilochus. AE. 11: 636
 Orsus. AE. 1: 325. 2: 2. 9: 656. 12: 806
 orsa. AE. 7: 149. 12: 114
 ortas. AE. 9: 92
 Ortygiae. AE. 3: 124, 143
 Ortygiarum. AE. 3: 154, 694
 Haec insula Cycladum media aliis
 nominibus cognominatur Delos, Cyn-
 thia, Asteria, Lagia, Chlamydia, Cy-
 nethus, Pyripile. vulgo *Lesfalles*.
 Ortygium. nom. prop. vini. AE. 9: 573
 orta. G. 3: 156
 ortu. G. 1: 432
 ortum. O. 1: 441. AE. 1: 626
 ortus. E. 9: 46. O. 1: 257. 3: 277. 4: 544,
 553. AE. 3: 167. 4: 118. 6: 255. 7: 206,
 240
 Os. O. 3: 454. 4: 232. AE. 1: 315, 589. N.
 tr. 6: v. ora & orae. & tr. 7: 4: 659.
 6: 80: 8: 152, 591. 10: 699. 12: 300
 osilla. O. 2: 389
 Ofcorum. AE. 7: 730
 Ofci in Campania: in Ofcis Atellae,
 Neapolitani, Capuani, Cumani. Adi
 Fest. Pompejum.
 ofcula. G. 2: 523. AE. 1: 256, 687. 2: 490.
 12: 434. De Different. Ofculi, & Sua-
 vii, vide Non lib. 6. quamvis non ci-
 ter Virg.
 Ofnius. AE. 10: 655
 Ofirim. AE. 12: 458
 ofsa. E. 10: 33. G. 1: 497. 3: 457, 485. AE.
 2: 121. 3: 57, 308. 4: 101. 5: 31, 47,
 55, 422, 480, 787. 6: 55, 228, 328, 379.
 7: 3, 458. 8: 297, 390. 9: 475. 10: 416.
 11: 212, 696, 816. 12: 448
 Offae. G. 1: 282
 Offam. G. 1: 281
 offibus vix haerent. E. 3: 102. locus est
 Theocriti in Nomeo, *Τῆρας μὲν δέτῃ*
τὰς ἀρίστους ἀντὶ λίαν πταῖ τ' ὤρετα,
 & quae sequuntur. O. 3: 258, 272. 4:
 308. AE. 1: 660. 4: 525. 5: 172, 865.
 7: 355. 9: 66. 10: 384. 12: 36. Ser-
 vium legito. Vulgi quoque sermo.
 Le delle offe.
 ofendas. G. 2: 253. AE. 5: 550. 6: 188
 ofendunt. AE. 6: 869
 ofendere. G. 2: 261. AE. 2: 470. 6: 716
 ofenderit. O. 4: 544
 ofendit. O. 2: 166. 4: 232. AE. 2: 388. 5:
 376, 443. 6: 368. 7: 143
 ofendunt. AE. 1: 206
 ofenduntur. AE. 8: 264
 ofentabat. AE. 5: 357
 ofentans. AE. 5: 521, 567
 ofentant. AE. 6: 771
 ofentat. AE. 3: 703. 4: 75. 6: 678. 7:
 656. 8: 477. 12: 479
 ofentet. O. 2: 253
 ofia. O. 4: 467. AE. 1: 14, 400. 3: 688.
 5: 281. 6: 43, 81, 109, 801. 8: 667
 ofriferi. G. 1: 207
 ofre. G. 2: 506. 3: 17. AE. 1: 639, 700. 4:
 134. 5: 111, 133. 7: 277, 814. 10: 722.

11: 72, 772. 12: 67, 126
 Oshryadac. AE. 2: 336
 Oshryades. AE. 2: 319
 Oshryn. AE. 7: 675
 ova. O. 1: 379. 3: 438
 ovans. AE. 5: 331. 6: 589. 11: 758
 ovansem. AE. 5: 563. 9: 208. 12: 479
 ovanter. G. 1: 346, 423. AE. 3: 189, 544.
 4: 543, 577. 9: 71, 10: 409, 690. 11:
 13
 oval. AE. 10: 500
 ovum. G. 4: 547
 oves. E. 2: 33. 3: 3, 5, 94, 98. 6: 5, 85.
 7: 3. 8: 52. 10: 16, 18, 68. G. 2: 375.
 Ovium mentio incipit, *Hoc satis ar-*
mentis, usque in finem libri. 3: 296,
 441. 4: 10. AE. 3: 660
 ovili. AE. 9: 59
 ovilia. O. 3: 537. AE. 9: 339
 ovilibus. E. 1: 8
 ovis. E. 2: 42. 3: 3. alii oves.
 ovium. E. 1: 22. 2: 33. G. 1: 17. 2: 196.
 AE. 7: 87

P.

PAbula. E. 1: 50. G. 1: 86. 2: 436. 3:
 325, 385, 481, 548. 4: 9: 244, 266,
 280. AE. 1: 473. 12: 475
 pacavit. AE. 6: 803
 pacatum. E. 4: 17
 pace. AE. 1: 249. 5: 587. 7: 46, 426, 467.
 8: 325. 10: 31. 11: 133, 12: 504
 pacem. G. 4: 535. N. de improp. AE. 3:
 261. N. tr. 5: 370. N. tr. 5: & de im-
 prop. 4: 56, 99. 7: 155, 285, 339, 444.
 8: 114. 9: 279. 10: 80. 11: 110, 230,
 356, 362, 414, 460. 12: 202, 821
 Pachyn. AE. 3: 429, 699
 Pnscianus, vel potius Rhemnius Fan-
 nius in Dionysium, media correpta e-
 nunciavit, *Eminet ad Zephyrum Lilybe*,
Pachynusque sub ortum. Item primam
 Ovid. 12. *Metamorph. produxit: ut,*
Et quibus imbriferus versus Pachynus ad
anctos. Quam rursus contraxit in *s. Lae-*
va, Pachyme, tibi Lilybaeo tincta premar-
tur. Vulgo *Capo Passaro*.
 Pachyno. AE. 7: 289
 paci. O. 2: 425. AE. 6: 852. 7: 536
 paciferae. AE. 8: 116
 pacis. AE. 3: 543. 4: 618. 7: 266. N. tr. 5:
 11: 332, 363, 658. 12: 112
 pacifici. AE. 5: 230. 12: 49
 paciae. AE. 10: 722
 pacias. AE. 10: 79. N. lib. 6. inter spe-
 ratam, &c.
 padto. O. 2: 248. 4: 158
 Padoles. AE. 10: 142
 pados. AE. 4: 99. 10: 649
 l'adi. AE. 9: 680
 De Pado, Venetiae flumine, agit Plin.
 longiore narratione, quam sit a nobis
 repetendum, qui nova tantum afferre
 operam damus, aut ab aliis oscitanter
 tradita, adnotare: sicuti de huius fluvii
 origine errasse Ptolemaeum alibi osten-
 dimus. Huius ter mentio habetur a Poë-
 ta sub Eridani Gracco nomine, quem
 & fluviorum regem appellat, nec im-

merito, triginta enim annes in Adriaticum mare defert. Est etiam Atticae fluvius alter Eridanus, in Ilium immittens, quem senem ad Padi differtentiam vocavit Ovidius Metamorphos. 1. Eridanumque senex, lenisque Amphrysus, & Aëas. Quamvis Eridanum pro Eridano nonnulli imperite reponunt, ut illic disputabimus.

Pado. G. 2: 452

Padusac. AE. 11: 457

Padus amnis, ut Plinius scribit, angusta fossa Rhavennam trahitur, ubi Padusa vocatur. Polybius tamen clarissimus rerum Scriptor, de Pado ad hanc sententiam Graece loquitur: *Padus, cum simplex, ubi oritur, sit, mox in duas abveas sese deducens, tu finem Adriaticum duobus offiis evolvitur, Padoan, Olenamque accolae vocitant.* Ut recte Plinius de eodem loquens, ita scripserit, *Proximum inde ostium Caprasiae, dein Sagis, dein Volans, quod ante Olans vocabatur.* Volanae nomen adhuc restat, Padusae vero, in Premerinum mutatum.

Pacana. AE. 6: 657. 10: 738

Paconiis. AE. 7: 769

Pacemum. AE. 12: 401

Pafafum. AE. 11: 670

pagina. E. 6: 12

pagus. G. 2: 382

Hinc *paganus*, quemadmodum a *vico vicinus*: quod nomen interdum remotiore habet significationem: nam apud Romanos gentem illam Martiam, quicumque sacramento militiae soluti essent, pagani, in eorum odium, quasi rustici, appellabantur: reliqui vero stipendia facientes, Milites honesto nomine censabantur. Hinc apud Jurisconsultos *Testamentum paganus*, quod a paganus secundum observationem juris communis sit: & *Militare*, quod jure & beneficio militati conditur, ut in Inst. Tit. de Militari testamento traditur, & simpliciter in Pandectis, eod. tit. Pari ratione Majores nostri recte *Paganos* dixerunt, quicumque militiae Christianae addicti non essent, exceptis Judaeis, qui suo nomine satis premantur. *Pagar* quoque verbum vernaculum, pro eo quod est *Solvere*, quod ipsi pagani militibus stipendia solverent, si quis dictum putet, meo quidem iudicio non erraverit, nisi potius *Pagar*, quasi *Pactare*. Unde etiam *Quierationem facere*, vulgus loquitur. Quam acceptionem juris civilis auctores dixerunt. Consule Sotum.

Palacum. E. 3: 50, 53. AE. 5: 823

palaestra. G. 2: 531

palaestras. AE. 3: 281

palaestris. AE. 6: 642

palam. AE. 7: 428. 9: 153

Palamedis. AE. 2: 82

palantes. AE. 5: 265. 9: 21, 780. 10: 674.

11: 734. 12: 615

palantis. AE. 12: 738

palatia. G. 1: 499

Tom. IV.

Silius primo, *Pa* produxit: *Dum nova contentis surgant palatia flammis.*

Palatini. AE. 9: 9

Pa in dictione *Palatinus* communis invenitur. Martialis: *Prima Palatino len est haec orta tonanti.* Idem, *Ad Palatinas acies fera mitis mensas.*

palato. G. 3: 388

paleae. G. 1: 192. 3: 134

palcam. G. 1: 368

palcaria. G. 3: 53

Pales. E. 5: 35. G. 3: 1, 294

Palid. AE. 9: 585

Pallavere. AE. 5: 840, 843, 871. 6: 341, 373

Pallauri. AE. 6: 381

Pallavrus. AE. 3: 202, 513, 562. 5: 12, 833, 847. 6: 337

palavrus. E. 5: 39

palla. ablat. AE. 6: 555. 8: 702

Palla. AE. 10: 411. 11: 97, 152, 169. vocativus a Pallas, Pallantis.

Palladia. G. 2: 181

Palladii. AE. 9: 151

Palladio. AE. 2: 183

Palladis. AE. 1: 479. 2: 15, 163. 3: 544. 7: 154. 8: 435. 11: 477

Palladium. AE. 2: 166

pallae. AE. 11: 576

pallam. AE. 1: 648, 711. N. de gen. vest.

Pallanta. AE. 8: 515, 575. 10: 374, 442, 480, 492, 504, 506. 11: 141, 149, 163

Pallante. AE. 8: 51. 10: 533. 11: 177

Pallantea. AE. 9: 196, 241

Pallantem. AE. 8: 54, 341

A Varrone Virgilius diffidet. Ille enim a balatu ovium per Antistoechon Palanteum dictum voluit.

Pallantis. AE. 8: 54. 11: 30, 39. 12: 943

Pallas, id est, *Minerva*. E. 2: 61. AE. 1: 39. 2: 615. 5: 704

Pallas. AE. 8: 104, 110, 121, 168, 466, 519, 587. 10: 160, 365, 385, 393, 399, 420, 433, 442, 458, 474, 515. 11: 27. 12: 948

Pallas Pallantis extremam producit, quam contra Pallas Minerva contrahit, ex regula, quae est, quod omnes dictiones Graecae in *dis*, vel in *dos* genitivum mittentes, *as* corripunt: ut Pallas Palladis, vel Pallados; Arcas Arcadis, vel Arcados. Alias vero producuntur. Quanquam Pallas Dea ultimam semper apud Poetam productam habet aut positionem, aut quia in fine carminis collocatur, quae syllaba semper pro longa habetur.

Pallenen. G. 4: 391

pallente. E. 3: 39

pallentem. AE. 8: 709

pallentes. E. 2: 47. 6: 54. G. 3: 357. 4: 124. AE. 4: 26, 243. 6: 275

pallenti. E. 5: 16

pallentia. G. 1: 477. AE. 10: 822

pallentis. AE. 6: 480

pallda. G. 1: 446. 3: 552. AE. 1: 354. 3: 217. 4: 644. 8: 197, 245. 10: 761

palldus. G. 1: 277

palor. AE. 4: 499. 12: 221

palma, arbor. G. 2: 67. 4: 20

Nnn

palma, victoria. AE. 5: 339, 380, 519. 7: 657

palmae, victoriae. G. 3: 49, 102. AE. 5: 70, 111, 346

palmarum, id est, victoriam. G. 5: 349, 472

palmas, id est, manus. G. 1: 59. 3: 12. 4: 498. AE. 1: 93. 2: 153, 406, 688. 5: 233, 256, 425, 686. 6: 685. 9: 16. 10: 596, 845. 11: 574. 12: 936

palmas, id est, victorias. G. 1: 59

palmet. G. 2: 364

palmit, id est, manibus. E. 3: 99. AE. 1: 481. 3: 263. 5: 364. 7: 503. 8: 69

palmit. E. 7: 48. G. 2: 90

palmofo. AE. 3: 705

palmofo. AE. 5: 163

Palmofo. AE. 10: 697, 699

paludem. G. 4: 503. AE. 6: 323, 369, 414

paludes. G. 1: 363

paludi. G. 4: 48

paludibus. G. 2: 110

paludis. G. 1: 113. AE. 8: 88

palumbes. E. 1: 58. 3: 69. N. tr. 4.

palus. E. 1: 49. G. 3: 432. 4: 479. AE. 6: 107, 438. 8: 702, 801. 10: 709. 12: 745

Apud Horatium in Arte Poetica *us* brevis est, *Regis opus sterilisque dis palus, aptaque remis.* Quod puto fieri abiectione S, sicut apud Hostilium Annal. 1. *Saepe greges pecunum ex hibernis passibus pulsi.* Possem sexcenta exempla proferre, quae prudens praeterco. *Palus palli* habet primam longam: *Juven. Qui nescit vulnera palli.*

palustrem. G. 3: 175

pampineas. E. 7: 58. AE. 7: 396

pampineis. AE. 6: 804

pampineo. G. 2: 5

pampinus. G. 1: 448. 2: 333

Pan. E. 2: 32, 33. 4: 58, 59. 10: 26. G. 1: 17. 3: 392

Pana. E. 2: 31. 5: 59. 8: 24. G. 2: 494

Panaceam. AE. 12: 419. de hac lege Theophr.

Panchatis. G. 4: 379

Panchada. G. 2: 139

Pandare. AE. 5: 496

Pandarus. AE. 9: 672, 722, 735. 11: 396

pandas. G. 2: 445. AE. 6: 109

pandens. AE. 6: 421

pandentem. AE. 8: 712

pandere. G. 4: 28, 284. AE. 6: 267. 12: 584

pandetur. AE. 6: 97

pandimus. AE. 2: 234. 3: 520

pandis. G. 2: 194

pandit. AE. 3: 479. 6: 282, 525, 723. 12: 626

pandite. AE. 7: 641. 10: 163

panditur. G. 1: 34. AE. 8: 262. 10: 1

pando. AE. 3: 179, 252

pandans. G. 1: 398. 2: 258

pandantur. AE. 2: 27. 6: 574, 740

Pangaea. G. 4: 462

Panopea. AE. 5: 240, 825

Panopeae. G. 1: 437

Nomen Nymphae marinae conveniens, quod aqua perspicua sit. Nam id sonat Panope.

Panopes. AE. 5: 300

Panos. AE. 8: 344

Geni-

Genitivus juxta declinationem Graecam, propter differentiam *panis*, ut notat Phocas, ubi de Graecorum declinatione agit.

Pantagiae. AE. 3: 689

Hunc in Sicilia amnem nonnulli vocant *Hipparin*. Sil. quoque *Pantagiam*: *Ac facilem superari gurgite parco Pantagiam*. Quem Serv. a sonitu diuini putat, perinde ac si *Pantagiam* quasi *παταγίας* dici innuat. Nam *παταγία* sonituum interpretatur. Claud. *ἀνὰ τὴν αἰῶνα δῶσαν deducere videtur*, quod obvia quaeque profernat, ac secum rapiat. Ait enim in 2. de raptu Proserp. *Et saxa rotantem Pantagiam*.

Pantherae. AE. 8: 460

Panthm. AE. 2: 322, 429

Panthus. AE. 2: 318, 319

papaver. G. 1: 212. 4: 131. AE. 5: 486. N. tr. 4.

papavera. E. 2: 47. O. 1: 78. 4: 545. AE. 9: 436. N. tamen tr. s. v. *laxum* non lapsa, sed *laxa*, agnoscit, & exponit *Marcenti*, & *Gruato*.

Paphiae. O. 2: 64

Paphos. AE. 10: 51, 86

Paphm. AE. 1: 415

papillam. AE. 11: 803, 862

papulae. G. 3: 564

Veneri ad epitheton alludentes *Bronze*, alii *Bronze*, & *Bronze*. Vide Celsum lib. 5. qui earum duo genera facit.

par. AE. 2: 794. 6: 702. 11: 174, 422

para. AE. 3: 160. 7: 430

parabant. AE. 4: 676. 12: 117

parabat. AE. 1: 360. 4: 238. 6: 81

parabitur. O. 1: 429

parans. AE. 11: 549

parant. O. 1: 265. AE. 1: 179, 638. 2: 181, 447. 4: 88, 118. 7: 605. 9: 506

parantem. AE. 4: 390

parantis. AE. 10: 554

pararet abitem. AE. 8: 214. sicut Ter. *fugam parare*.

parati pro *parabantur*. AE. 2: 132. & est figura non modo poetarum, sed & historicorum prosa oratione scribentium. 4: 299. 7: 468

paratis. E. 6: 79

parat. E. 2: 72. AE. 3: 382. 5: 14. 6: 369. 8: 400

parat. AE. 1: 678. 4: 503. 7: 624. 10: 585, 770. 12: 844

parata. AE. 2: 334

paratae. AE. 1: 362. 6: 604

paratam. AE. 4: 75

paratas. AE. 1: 557

parate. AE. 11: 18

parati. E. 7: 5. AE. 2: 799. 5: 108. 9: 158

paratis. AE. 3: 248. 4: 555. 5: 578. 7: 97. 9: 248

parato. AE. 5: 513. 10: 654

paratum. AE. 5: 548

paratus. AE. 2: 61. 12: 38

paravi. AE. 4: 638

Parcae. E. 4: 47. AE. 3: 379. 5: 798. 9: 107. 10: 419, 815. 12: 147

Parcarum. AE. 12: 159

Parcae. AE. 1: 22

parce. AE. 1: 257, 526. 3: 41, 42. 6: 834. 9: 656. 10: 532. N. tr. 5.

parcebat. O. 2: 339

parcendum. O. 2: 363

parcere. AE. 6: 63, 853. N. tr. 5: 7: 115. 8: 317

parceret. AE. 11: 105

parces. O. 4: 239

parcimus. AE. 10: 880

parcis. G. 1: 4

parcite. E. 3: 94. 8: 109. AE. 12: 693

parcius. E. 3: 7

parco. nomen adjct. O. 3: 403

pare. AE. 5: 728

parem. G. 1: 258. AE. 11: 509

paremus. AE. 3: 189. 4: 577

parens. G. 2: 173. 3: 36. AE. 2: 591, 664. 4: 178, 365. 5: 80. 6: 197, 609. 9: 84. 10: 252, 443

parens, prima longa a *pareo*. AE. 1: 695. 11: 242

parent, a *paro*. AE. 2: 121. 4: 290. 10: 259

parent. AE. 4: 295. 7: 485. 10: 176. N. tr. 5.

parentem, id est, *matrem*. O. 4: 320

parentem, id est, *patrem*. AE. 1: 75. 2: 138, 596. 3: 58. 4: 599. 6: 765. 7: 48. 8: 122. 9: 90, 261. 12: 348

parentes, id est, *pater & mater*. E. 4: 62. G. 3: 262. AE. 1: 392, 606. 3: 180. 7: 140. 10: 597

parentis. AE. 3: 169, 469. 6: 687. 10: 507, 616. 11: 45, 152. 12: 90

parentibus, id est, *patris & matris*. AE. 10: 392. 11: 216

parentis, id est, *patris*. E. 4: 26. AE. 1: 646. 2: 299. 5: 47, 55, 95, 595, 722, 747. 7: 368. 8: 55, 95, 729. 9: 3. 10: 840. 12: 43, 395, 932

parentis, id est, *matris*. AE. 2: 606. 3: 341. 8: 531. 9: 289

parentum. G. 3: 101. 4: 477. AE. 2: 448. 531, 681. 3: 94. 5: 39, 553, 576. 6: 223, 308. 7: 172. 10: 827. 11: 887

parentum. AE. 6: 223

Servius *parentum*, hoc est majorum, accipere videtur virilis sexus, dum exponit, *Propinquioribus enim virilis sexus hoc dabatur officium*. Caeterum Lucan. *Pharfaliae* 2. de patre & matre intelligendum docet his versibus: *Cum morte parentem Naturam orbis longum producere famus*. Et apertius libro sexto, *Funantes juvenum cineres, ardentiaque ossa, E mediis rapit ipsa regis, ipsamque parentes Quam temere facem*.

Libet hic trium juris civilis auctororum verba adscribere, quod *Parentum* appellationem perbelles interpretantur, quo discamus, Verborum & Rerum significationes felicius a clarissimorum Jurisconsultorum oraculis, quam ab ipsis Grammaticis peti posse, Ulpian. igitur *Digestorum* libro quarto, De in jus vocando, sic inquit:

Parentes utriusque sexus accipere debemus. Sed an in infinitum, quaeritur. Quidam parentes usque ad tria-

vum appellari ajunt: Superiores, Majores dici. Hoc veteres existimasse, Pomponius refert. Sed C. Cassius omnes in infinitum parentes dicit: quod & honestius est, & merito obtinuit. Parentes etiam eos accipi Labeo existimat, qui in servitum filios susceperint. Caji verba in l. Appellatione parentis, de Verborum & Rerum significatione, haec sunt:

Parentis appellatione, non tantum pater, sed etiam avus, proavus, & deinceps omnes superiores continentur: sed & mater, & avia, & proavia. Paulus vero in l. Jurisconsultus, paragrafo parentes, de gradibus affinitatis, sic ait:

Parentes usque ad triavum apud Rom. proprio vocabulo nominantur: ultiores, qui non habent speciale nomen, Majores appellamur. Item Liberi usque ad trinepotem, ultra hos, Posteriores vocantur.

parere. E. 5: 4. O. 3: 208. AE. 2: 607. 4: 238. 7: 433. 10: 179. 12: 189, 236, 568.

Parere a *pario* pa brevi. Martial. *Gallia non parere*.

parent. O. 4: 569

paris. E. 7: 5. O. 1: 208. 3: 169. AE. 1: 705. 5: 114, 580

paris. AE. 1: 689. N. tr. 5.

paritur. O. 2: 266

paria. AE. 10: 741. 11: 439

paribus. E. 5: 90. O. 1: 489. 2: 284. 4: 99. AE. 4: 102, 252. 5: 425, 562, 657. 6: 159, 184, 826. 7: 256. 9: 14, 655. 10: 568. 11: 520, 710. 12: 190, 344, 847

Paridem. AE. 5: 370

Paridis. AE. 1: 27. 6: 57. 10: 702

parietibus. O. 4: 297. AE. 2: 442. 5: 589

Parii. G. 3: 34

Parin. AE. 10: 705

Paris. E. 2: 61. AE. 2: 602. 4: 215. 7: 321

pariter. O. 1: 189, 455. 4: 37. AE. 1: 572, 714. 2: 205, 729. 3: 560. 4: 190, 241. 5: 142, 508, 553, 587, 810, 830. 6: 633, 769. 7: 729. 8: 444, 545. 9: 182, 505, 559, 628. 10: 222, 347, 756, 865. 11: 592, 673. 12: 574

Paris. AE. 1: 593

parma. AE. 9: 548, 765. 10: 800. 11: 693, 711

parmam. AE. 2: 175. 10: 817

parmas. AE. 11: 619

Parnaffi. E. 10: 11. O. 3: 298

Parnaffia. E. 6: 29. O. 2: 18

Duplici scribitur a *Parnasso*, Martian. tamen *Capella* lib. 1. *na* corripuit. *Consilia Parnasio cui fulgens sidera cuncta*, Quod fecit alterius / litterae demptione, sicut in *Cybele* quum media corripitur, & in aliquot aliis. Quamquam invenio in Graecis codicibus proae orationis, modo duplici ff, modo unico hanc vocem notari.

paro. AE. 8: 476. 11: 515

Paron. AE. 3: 126

Haec insula, de qua plura Stephanus, nunc *Paria*.

Par-

Parthasso. AE. 8: 344. II: 31
par. cum plurali. E. 1: 66. G. 2: 14. 4: 159, 378. AE. 1: 212. 2: 400. 4: 405, 406. 5: 108, 558, 661. 6: 218, 222, 642. 644. 7: 626. 9: 507. 11: 195, 466, 883. 12: 278
par. cum infinitivo plurali. AE. 1: 423, 425. 6: 491, 492
par. cum singulari. E. 4: 53. G. 2: 40. 3: 286. AE. 2: 6, 31, 207. 3: 334, 479. 5: 278. 6: 6, 7: 266, 624, 686, 687. 8: 428, 548. 9: 131, 156. 10: 427, 737. 11: 214, 888, 889
parta. E. 3: 68. AE. 2: 784. 3: 495. 7: 598
parte. G. 1: 35, 370. 2: 270. AE. 1: 474. 4: 153, 374. 5: 187, 277, 858. 8: 426, 433, 682. 9: 1, 468, 521, 562, 630, 691. 10: 362. 11: 203, 543. 12: 145, 346
partem. E. 7: 73. *hanc aspice.* Icil. quar- tam Georgicorum. G. 4: 2, 220. AE. 3: 223. 5: 187. 6: 31, 440, 611. 7: 709. 8: 511. 9: 540, 790. 10: 128. 11: 794, 795
partes. G. 2: 483. AE. 4: 286, 630. 6: 540. 7: 69. 8: 21. 10: 717. 11: 748
Parthenios. E. 10: 57
Partheniam. AE. 10: 748
Parthenopaeus. AE. 6: 480
 Hunc Serv. Menalippae & Melanio- nis filium facit. At Diod. cum matri reddit Atalantae, nec Martis, nec Me- nalippes facta mentione. Quod si ita est, cum patre genitum Melanione cre- dimus, qui Atalantam adamavit. Naso de Arte am. Talia Melanion Atalantae cura fugacis Optaret manibus sustinuisse suis.
Parthenope. G. 4: 564
Parthi. G. 4: 314
Partho. E. 10: 59
Partherum. G. 4: 211
Parthos. AE. 7: 606
Parthum. G. 3: 31
Parthus. E. 1: 63. AE. 12: 857, 858
partibus. G. 1: 231. AE. 1: 508. 7: 70. 9: 754. 12: 521, 708
partim. AE. 5: 187. 10: 330, 331. 11: 204, 205
partire. AE. 11: 510
partiri. G. 1: 126. AE. 11: 822
partito. AE. 5: 562
partitum. AE. 1: 194
partis. G. 1: 300. AE. 2: 578. 8: 317
partis. G. 1: 278. AE. 1: 274. 6: 786. 7: 660. 12: 847
partum. G. 3: 157. AE. 5: 229. 9: 298
parturit. E. 3: 56. G. 2: 330
partus. AE. 6: 89. 7: 321. N. II. 4.
parva. E. 3: 54. G. 2: 19. 4: 176. AE. 2: 213. 3: 402. 4: 176. 7: 187, 243. 9: 143, 299. 11: 430. 12: 475
parvae. AE. 3: 276. 11: 575. 12: 862
parvam. E. 8: 37. G. 1: 414. AE. 3: 349. 8: 554
parve. E. 4: 60, 62
parvi. AE. 2: 563
parvis. E. 1: 24. 6: 811
parvum. AE. 6: 862
parumper. AE. 6: 382
parvo. AE. 3: 685. 6: 843. 9: 607. 10: 317.

Flond illi stabunt Aeneia hospita. 494.
 parvo pretio: sicut magno, hoc est, magno pretio: ut: *mutentur vellera magno:* &c., magno mercentur *Atridae.*
parvus. G. 2: 514. 4: 201. AE. 8: 413, 543
parvulus. AE. 4: 328
parvum. AE. 2: 320, 674
parvus Mycen. E. 7: 29
Iulus. AE. 2: 677, 710, 723
Priamus. AE. 5: 563. *Atys.* 569
 Ecce quam perpemo hoc epitheton Iulo adjacet. Ut ille explodendus sit, qui contra prudens Virgil. consilium illic, *mibi solus Iulus sit comes*, legen- dum contendit, licet id ex veterum exemplariorum auctoritate facere videat- ur, & hanc lectionem innuere Tiberii Donati interpretationem affirmet. Nam ut in verbo *parvus*, & filii nomen est, & actatis, quod & ad Iuli nomen al- ludit, ratio quoque ostenditur, quam- obrem Aeneas manu puerum traheret, viae alioqui fugaeque per se satis inva- lidum propter actatem. Quae res ead- em fecit, ut etiam longaevis paren- tem pius filius succollaret. Atque ita prudenter & Virgiliane, *seus*, verbum odiosum, non excludit ab Aeneae com- mitatu Creusam uxorem, sed consi- lium cari conjugis, qui facilius eam evasuram illius noctis periculum judi- cabat, si pone servans vestigia seque- retur.
pascent. G. 3: 143
pascat. G. 2: 285
pasce. E. 9: 23. G. 3: 406
pascente. E. 1: 78
pascentem. G. 2: 199. 3: 467
pascentes. E. 3: 96. 4: 45. 5: 12. AE. 6: 199
pascentur. E. 1: 60. 5: 77
pascente. E. 6: 5. G. 3: 335. AE. 655. 7: 391
pasces. G. 3: 155
pasces. AE. 1: 608
pasce. AE. 2: 684
pasce. AE. 10: 627
pasce. G. 2: 189. 3: 50. 4: 395. AE. 1: 464. 7: 684
pasce. E. 1: 46. 3: 85, 86
pascentur. G. 3: 219, 342. AE. 1: 186. 11: 787
pasca. E. 1: 49. G. 3: 213, 323, 339
pascent. AE. 3: 650. 11: 319
pascentur. G. 2: 375, 432. 3: 162, 314, 528. 4: 181. AE. 6: 653
Paspheae. AE. 6: 25
Paspheae. E. 6: 46. AE. 6: 447
passa. partic. verbi *patior.* AE. 1: 386
passi. AE. 1: 199. N. II. 5. 6: 660. 7: 182
passibus. AE. 2: 724. 6: 263. 7: 157. 11: 907
passim. E. 4: 19. 7: 54. G. 1: 132. 4: 181. AE. 2: 364, 384, 570. 3: 220, 510. 4: 162, 195. 5: 676. 6: 652, 886. 8: 360. 9: 316. 11: 385
passis. a *patior.* AE. 1: 232. a *pando.* 480. N. II. 5. 2: 403. 3: 263
passo. G. 2: 93. N. II. 5.
passus. G. 4: 269
passus. E. 8: 24. G. 1: 124. 3: 141. 4: 438, Nnn 2

503. AE. 1: 5, 644. 3: 628. 5: 462. 10: 162, 436
passae. E. 9: 31
passas. E. 9: 24
passi. E. 7: 39, 44
pastor. E. 2: 1. 6: 67. G. 3: 2, 402, 420, 455. 4: 317. AE. 2: 308. 4: 71. 7: 363. 10: 406. 12: 587
pastorale. AE. 7: 513
pastoralem. AE. 7: 817
pastore. AE. 11: 811
pastorem. E. 6: 4. AE. 3: 657. 12: 305
pastores. E. 1: 22. 5: 41, 59. 7: 25. 9: 34. G. 3: 281, 339. 4: 278. AE. 2: 58
pastoribus. G. 2: 303, 435
pastoris. E. 10: 51
pastorum. E. 8: 1, 23. G. 3: 477. 4: 565. AE. 7: 574. 11: 569
pastus. E. 5: 24
pastu. G. 1: 381. 4: 186, 434. AE. 7: 700
pastus. G. 3: 231. AE. 2: 471. 10: 710. 11: 494
Patavi. AE. 1: 247
 Pudet me audaciae Barbari nostri, qui imperitiae plebeculae, & helciariorum vocem consecutus, urbem hanc Antenoream, studiorum alumnus, Pa- duam nominavit Corollarii capite pri- mo. Qua ratione *Pavum* quoque a na- viculariis, & *Pa* mutari potuit, qua voce illi identidem inclamantes, ve- ctiores invitant. Nusquam enim *Padoam*, pro Patavio apud idoneos legere est, sed eam vocem peperit Barbaries, quem a Barbaro, hoc est viro doctissimo, ap- probatam nolum. Hinc enim factum existimo, ut quidam, tanti viri aucto- ritatem secutus, hoc verbo non abstinue- rit. Quod tamen Marimus Becichemus, ut decuit, aequo animo non tulit. *Pa- dna* autem a Patavio concisum est ver- bum a populo, T in D mutata, & sub- lata A, & IUM desinenia generis neu- tri, in A terminationem foemineam versa, quam in appellandis civitatibus popellus vehementer amat. Nam quod Patavinum a Pado altera traditione de- ducit Servius, ipse sane viderit, qui id fiat, nisi Padoam quoque admittat: quod non videmus; nam de Patavii tantum origine loquitur. Multo igitur rectius majores nostri, in quorum li- bris vernaculis a Patavio *Patafia* huius urbis illorum temporum nomen legi- mus. Quanquam *Padoam* pro ostio Pa- di Polybius memorat, de quo nos in *Padusa*.
patens. AE. 1: 298
patent. E. 3: 105
patensatus. AE. 2: 259
patens. AE. 11: 40
patentem. AE. 7: 230
patentes. G. 4: 77. AE. 4: 153. 5: 552. 9: 683, 693. 11: 879
patenti. G. 2: 41
patentibus. AE. 2: 266
pater. E. 3: 33. 4: 56. G. 1: 121, 283, 328, 353. 2: 4, 7. 4: 323, 369. AE. 1: 65, 345, 555. 2: 87, 617, 648, 653, 678, 707. 3: 89, 107, 144, 168, 710. 4: 234, 372.

INDEX ERYTHRAEI

372. s. 14. 241. *sumo pater*, id est, *Aeetes*. 521. 533. 690. 6: 178. 719. 780. 820. 863. 8: 48. 61. 92. 128. 274. 327. Naturae modo nomen est pater non venerationis: convenit autem cum sequenti verbo, *edere sorores*. 485. 558. 593. 618. 654. 685. 792. 8: 134. 138. 198. 357. 394. 454. *Lemnius*, id est, *Vulcanus ab insula Lemno*, ubi eum officinam habere, fabulae ferunt, unde ab Auctore obsceni carminis *Insularis ductor ferrens* appellatur. *Insula hodie Stalimine*. 540. 558. 9: 300. 406. 449. 495. 649. 10: 2. 18. 62. 351. 421. 450. 619. 743. 875. 11: 57. 356. 410. 469. 558. 12: 13. 50. 180. 520. 703
- pater omnipotens*. 0. 2: 325. AE. 1: 60. 3: 251. 4: 25. 6: 592. 7: 141. 770. 8: 398. 10: 100. 11: 789. 12: 178
- pater Aeneas*. AE. 1: 580. 699. 2: 2. 3: 343. 716. 5: 130. 348. 461. 545. 700. 8: 28. 115. 606. 9: 172. 11: 184. 904. 12: 166. 440. 697
- pater Anchises*. AE. 2: 687. 3: 9. 263. 525. 539. 558. 610. 6: 679. 713. 854. 867. 7: 245
- pater*, id est, *Aeneas*. AE. 5: 358. 424. 867. 7: 119. 274. 618. 8: 394. 9: 649. 11: 469. 12: 13
- pateram*. AE. 1: 729. 739. 4: 60. 5: 775
- pateras*. AE. 3: 67. 355. 5: 91. 7: 133. 8: 640
- paterentur*. AE. 4: 340. 7: 21
- paterer*. AE. 10: 847
- pateris*. E. 1: 38
- pateris*. G. 2: 192. AE. 5: 98. 6: 249. 12: 174
- paterna*. AE. 8: 226. 10: 705
- paternae*. AE. 5: 81. 10: 188. 12: 225
- paternis*. AE. 11: 44
- paternis*. AE. 3: 121. 10: 852
- paternum*. AE. 7: 657
- patescit*. AE. 3: 530
- patescunt*. AE. 2: 309. 483
- patet*. AE. 2: 661. 6: 127. 578. 9: 238. 11: 644
- pati*. E. 2: 15. 10: 53. G. 3: 60. 183. 208. AE. 1: 219. 2: 638. 7: 807. 10: 866. 12: 147. 571. 679. 811
- patiar*. AE. 8: 577
- patiare*. AE. 10: 904. 12: 33
- patiens*. G. 2: 472. AE. 5: 390. 6: 77. 7: 490. N. II. I. v. *manufectum*. 9: 607. 10: 610
- patientum*. G. 2: 223
- patiere*. G. 1: 72. AE. 7: 421
- pativis*. AE. 11: 847
- patietur*. E. 4: 40
- patimur*. AE. 6: 743
- patitur*. G. 2: 318. 3: 216. AE. 9: 795. 12: 480
- patimur*. AE. 7: 200
- patre*. prima brevi. AE. 10: 205. 11: 666
- patre*. prima long. AE. 11: 341
- patrem*. G. 4: 382. AE. 2: 663. 666. 724. 747. 3: 55. 4: 605
- patres*. G. 2: 473. AE. 1: 7. 2: 579. 4: 682. 7: 176. 372. 727. 8: 132. 9: 192. 11: 454
- patris*. AE. 2: 674. 4: 18. 5: 603. 6: 859. 7: 282. 9: 312. 10: 525. 11: 63. 178
- patria*. Ablativ. E. 10: 46. AE. 1: 357. 2: 491. 3: 325. 613. 4: 633. 6: 503. 7: 192. 299. 8: 333. 10: 75. 12: 44. 136
- patria*. AE. 1: 540. 2: 241. 4: 347. 5: 632. 7: 122. 10: 351. 374. 11: 797
- patriae*. E. 1: 3. 0. 2: 116. AE. 2: 159. 291. 573. 634. 3: 10. 5: 624. 6: 33. 813. 823. 833. 8: 513. 9: 294. 786. 10: 59. 371. 824. 853. 11: 246. 359. 594. 892
- patriam*. E. 1: 4. 0. 1: 206. 2: 512. 514. 3: 10. 121. 4: 155. 390. AE. 1: 51. 380. 2: 137. 576. 6: 621. 660. 7: 182. 10: 436. 11: 25. 127. 249. 793
- patrias*. AE. 2: 180. 577: 3: 281. 7: 766. 8: 574. 11: 716
- patrias aras*. AE. 3: 332
- Quidquid dicar hic Servius, patrias aras accipe quazsi Achilli Pyrrhoque fatales. Quippe Pyrrhus ad aras ejusdem Dei obtinuncatus est, cujus antea pater ejus Achilles. Namque omnibus, qui Aeacidarum cognomine censebantur, fatale fuit, ut eandem necis sortem divinitus subirent: siquidem Achilles a Paride Priami filio, & Apolline interfectus est, ut canit Homerus: Pyrrhi Achilles filii caedem oraculum Delphicis imperavit. Postremo Pyrrhum Aeacidas filium diem obituie apud se Argivi testantur, necis auctore Cerere: quod & Leuceas carmine complexus est. Haec nos Pausanias monuit.
- patribus*. AE. 5: 758. 7: 611. 8: 679. 11: 379. 12: 211
- patrii*. G. 1: 498. AE. 2: 702. 9: 247. 11: 374
- patriis*. E. 4: 17. 0. 2: 394. 3: 346. AE. 1: 620. 3: 595. 4: 602. 7: 229. 653. 736. 9: 674. 738. 10: 198. 11: 269. 281. 882
- patrio*. AE. 2: 620. 658. 3: 249. 297. 7: 269. 8: 696. 10: 558
- patrios*. E. 1: 68. 0. 1: 52. AE. 2: 95. 279. 539. 717. 4: 598. 680. 5: 63. 7: 636. 10: 524
- patriis*. G. 2: 67. AE. 1: 665. 2: 663. 4: 238. 351. 427. 5: 31. 827. 863. 6: 116. 7: 102. 8: 550. 10: 460. 534. 688. 11: 62. 12: 22
- patrium*. G. 1: 16. AE. 5: 601. 8: 681. 12: 834
- patrius*. AE. 1: 643
- Patron*. AE. 5: 298
- patrii*. AE. 6: 402
- patrium*. G. 2: 509. 3: 128. 138. 177. AE. 1: 95. 641. 2: 715. 5: 341. 8: 598. 10: 232. 11: 186. 688
- patnere*. AE. 6: 81. 0. 2: 242
- patnerunt*. AE. 12: 710
- patnit*. AE. 1: 405
- patulae*. E. 1: 1. G. 4: 566
- patulis*. G. 1: 376. 3: 362. AE. 7: 115
- patula*. E. 4: 31. 10: 2. G. 4: 127. AE. 3: 313. 377. 4: 333. 337. 8. 154. 10: 17
- patuli*. AE. 1: 538. 6: 129. 744
- patulis*. AE. 3: 190. 4: 115. 6: 672. 8: 50. 10: 16. 186. 11: 315. 12: 71
- paucos*. AE. 12: 615
- pavere*. G. 4: 152
- pavidas*. AE. 2: 489. 766. 8: 592
- pavidam*. AE. 9: 473
- pavidl*. AE. 2: 685. 7: 780. 12: 717
- pavidos*. G. 3: 372. AE. 5: 575. 8: 349
- pavidum*. AE. 11: 406
- pavis*. E. 10: 18
- pavitans*. AE. 2: 107
- pavitantem*. AE. 6: 498. 11: 813
- pavillam*. E. 4: 28. 6: 36. G. 1: 134. 3: 215. AE. 2: 720. 2: 630. 6: 358. 7: 529. 8: 326. 9: 789. 11: 829
- pavillifer*. AE. 5: 846
- pavillo*. E. 4: 1
- pavillum*. AE. 3: 597. 4: 649
- pavor*. G. 1: 331. 3: 106. AE. 2: 229. 369. 3: 57. 5: 138. 7: 458
- pawper*. AE. 2: 87. 8: 105. 12: 519
- pawpere*. AE. 3: 615. 6: 811
- pawperiem*. AE. 6: 437
- pawperis*. E. 1: 69. 7: 34. 8: 360
- pawpfa*. G. 2: 86
- peccare*. AE. 9: 140
- peccata*. AE. 10: 32
- peccura*. AE. 4: 158. 7: 679. 9: 730
- peccori*. E. 3: 6. 83. 101. 5: 60. 7: 47. 8: 15. 0. 1: 4. 263. 444. 2: 223. 233. 435. 3: 72. 125. 155. 159. 326. 419. 4: 129. 402
- peccoris*. E. 1: 51. 2: 20. 3: 101. 5: 44. 10: 17. 0. 2: 529. 3: 75. AE. 8: 601
- peccorum*. G. 2: 517. 3: 554. 4: 559
- peccetbat*. AE. 7: 489. N. II. 2. v. *Manufectum*.
- pelline*. G. 1: 294. AE. 6: 647. 7: 14
- pellora*. G. 1: 420. AE. 1: 153. 197. 355. 481. 567. 2: 200. 206. 228. 349. 3: 56. 4: 412. 673. 5: 7. 816. 7: 349. 518. 8: 29. 151. 267. 9: 250. 432. 543. 10: 151. 571. 11: 86. 216. 357. 452. 615. 877. 12: 86. 217. 528. 541. 871
- pellore*. E. 1: 64. G. 3: 373. 426. 4: 83. AE. 1: 36. 44. 227. 371. 485. 521. 657. 717. 2: 107. 288. 474. 3: 246. 426. 4: 4. 11. 67. 448. 530. 553. 563. 689. 5: 182. 363. 409. 434. 482. 558. 679. 701. 780. 6: 55. 78. 85. 101. 261. 600. 7: 254. 292. 356. 392. 457. 8: 437. 9: 103. 275. 326. 347. 414. 718. 740. 10: 212. 337. 556. 838. 11: 40. 368. 377. 409. 639. 685. 840. 12: 831. 888. 914. 950
- pelloribus*. AE. 4: 64. 7: 278. 10: 567. 11: 38. 615
- pelloris*. AE. 12: 508
- pellunt*. AE. 12: 86
- pellus*. G. 3: 81. 4: 15. AE. 1: 592. 3: 298. 4: 589. 5: 781. 6: 48. 7: 338. 9: 700. 10: 422. 425. 485. 601. 11: 370. 667. 12: 5. 155
- pecuaria*. G. 3: 64
- pecudem*. AE. 3: 120. ipse attri velleris. agnam Aeneas matri Eumenidum, magnaue sorori ense ferit.
- pecudes*. E. 2: 8. 0. 1: 423. 478. 2: 150. 340. 3: 243. 368. 4: 223. AE. 1: 743. 3: 642. 656. 4: 525. 636. 6: 153. 11: 199. 12: 214
- pecudum*. E. 6: 49. 0. 3: 383. 471. 480. 4: 327. N. II. 5. & de Improp. AE. 4: 63. 201. 5: 736. 6: 728. 8: 27. 10: 176. 12: 174
- peculi*. E. 1: 33

- Titulum De peculio**, satis longum habes Digestorum lib. 15. & alium sequentem. Quando de peculio actio annalis est. Item lib. 32. De Peculio legato: & Codicis Iustiniani lib. 7. tr. De Peculio ejus qui libertatem meruit. Peculii meminit etiam Celsus in l. Chorus, paragrapho 1. De Legat. 3. & Ulpianus L. Paterfamilias peculium, De verborum significatione. Et idem in L. Si ego, paragrapho Dotis causa, Tit. De jure Dotium. Et L. prima, paragrapho Peculiarem, De Tributaria actione.
- pecus**. E. 1: 73. 3: 1, 3, 20. 34. 5: 87. G. 2: 371. 3: 299, 342, 445. 4: 168. N. de Impropris. AE. 1: 435. 3: 221. 9: 341. 12: 171, 718
- pede**. G. 3: 256, 499. 4: 233 AE. 8: 302. 10: 255, 361, 495, 587, 736. 12: 356, 465, 748
- pedem**. G. 1: 111. 4: 485. AE. 2: 378, 657, 756. 4: 518. 5: 511, 830. 6: 386. 9: 125. N. de Impropris. 10: 794. 11: 764. 12: 748
- pedes**. E. 9: 2. O. 1: 171. 2: 94. 4: 458. AE. 1: 404. 2: 273, 673. 5: 381, 673. 10: 307. 11: 752
- pedes**, id est, **pedibus**, vulgo **pedem**, alia **pedona**, a **pedi**. Et dicitur eo modo quo eques. AE. 6: 880. 7: 624, 666. 10: 453, 751, 764. 11: 506, 711. 12: 510
- pedes**. AE. 10: 364
- pedes**. AE. 11: 707
- pedibus**. E. 3: 87. 5: 57. O. 1: 243. 2: 232, 492. 4: 257. AE. 2: 227, 235. 3: 233. 4: 180, 239, 491. 5: 255. 6: 256, 644. 7: 66, 100. 8: 209, 224, 264. 9: 556, 564, 629. 10: 372. 11: 390, 723. 12: 250
- pedicas**. O. 1: 307
- pedis**. O. 3: 460. AE. 5: 567. 7: 690
- peditem**. AE. 6: 516. 10: 751
- peditem**. AE. 7: 793
- pedum**. E. 5: 88
- Sext. Pomp. Festus.
- pedum**. G. 4: 310. AE. 2: 732. 3: 648. 5: 67, 430. 7: 722, 807. 8: 458. 11: 573, 911. 12: 335, 445
- Pegasum**, nom. prop. vini. 11: 670
- pejus**. G. 1: 200
- pelagi**. G. 1: 383. AE. 1: 138, 154. 3: 241, 555, 708. 5: 165, 235, 617. 6: 83, 113, 532. 7: 304, 586, 587. 8: 333. 9: 81, 117. 10: 231, 289
- pelage**. G. 1: 142, 429. 2: 41. AE. 1: 181, 246, 364, 667, 679. 2: 36, 179, 189, 205, 800. 3: 69, 124, 204, 478, 506. 4: 52, 546. 5: 124, 212, 870. 6: 3, 8: 691. 10: 165
- pelagus**. AE. 5: 8, 10: 378
- Pelagae**. AE. 2: 152. 9: 154
- Pelagae**. AE. 2: 106
- Pelagae**. AE. 1: 624. 2: 83
- Pelagae**. AE. 8: 600
- Pelagum**, pro **Pelagorum**. AE. 6: 503
- Pelithromii**. G. 3: 115
- Pelias**. AE. 2: 435, 436
- Pelidae**. AE. 2: 548. 5: 808. 12: 350
- Pelides**. AE. 2: 263
- Pellio**. O. 1: 281
- Pellio**. G. 3: 94
- Pellio**. AE. 2: 90
- Pellio**. AE. 8: 147
- Pelle**, nomen. AE. 2: 722. 5: 37. 7: 688. 8: 177, 368
- Pelle**, verb. AE. 2: 784. 5: 812
- Pelle**. G. 4: 287
- Pelle**. O. 4: 302. AE. 9: 306
- Pellere**. AE. 3: 249. 9: 519. 10: 277. 11: 116
- Pellit**, verb. AE. 7: 579
- Pellibus**. E. 2: 41. G. 4: 342. AE. 7: 88, 396. 8: 282
- Pellis**. G. 3: 502. AE. 8: 553. 10: 483. 11: 679, 770
- Pelops**. AE. 2: 193
- Pelops**. G. 3: 7
- Pelori**. AE. 3: 411, 687
- Peltes**. AE. 7: 743
- Pelitis**. AE. 1: 490. 11: 663. N. de Gen. Arm. citat locum ex l. Aeneid.
- Pelusiace**. O. 1: 228. **Pelusiace** vulgo **Damiata**, alii **Rofeto**.
- penates**. G. 2: 505. 4: 155. AE. 1: 68, 378, 527, 704. 2: 293, 514, 717, 747. 3: 15, 148, 603. 4: 21, 598. 5: 62, 632. 7: 121. 8: 11, 39, 543. 9: 258. 11: 264
- penatibus**. AE. 3: 12. 8: 123, 679
- pendebant**. AE. 8: 197
- pendebat**. E. 6: 17. AE. 5: 551. 8: 227
- pendebit**. E. 4: 29. 7: 24
- pendens**. AE. 10: 586
- pendens**. G. 1: 214. 2: 523. 3: 53. 4: 257. AE. 1: 106. 4: 88. 5: 147. 6: 617. 7: 184, 278. 11: 577
- pendentem**. AE. 8: 669. 9: 562
- pendentes**. AE. 8: 632
- pendentia**. G. 4: 374. AE. 5: 393. 9: 331
- pendentibus**. AE. 1: 166
- pendere**. E. 1: 38, 77. AE. 6: 20
- pendes**. AE. 6: 151
- pendet**. G. 2: 89. AE. 3: 661. 4: 79. 10: 303. 11: 374
- pendetis**. AE. 7: 595
- penes**. E. 9: 18
- Penet**. G. 4: 355
- Penet**. G. 4: 317
- Penet**. AE. 2: 425
- penes te**. AE. 12: 59. Ulpian. in Tit. de Verb. sign. **penes te**, inquit, amplius est, quam **apud te**. Nam **apud te** est, quod qualitercumque a te teneatur: **penes te** est, quod quodammodo a te possideatur. Vide etiam apud Festum.
- penetrabile**. G. 1: 93. AE. 10: 481
- penetrall**. AE. 4: 504
- penetralla**. AE. 2: 484. 5: 744. 6: 71. 9: 279
- penetrallibus**. G. 1: 379. AE. 2: 297, 508, 665. 5: 660. 7: 59
- penetrans**. G. 2: 504
- penetrare**. AE. 1: 243
- penetravit**. AE. 7: 207
- penetrat**. AE. 7: 363
- penetravit**. AE. 9: 10
- penitus**. E. 12: 67. G. 2: 290. 4: 43. AE. 1: 200, 512, 536. 2: 19, 487. 3: 32, 673. 6: 59, 679, 737. 7: 374. 8: 148, 242, 243. 9: 1, 141, 713. 10: 526. 12: 22
- Nun 3.
623. 12: 256, 263, 390
- pennae**. G. 3: 372. AE. 3: 361. 10: 187. 12: 750
- Galea cristis adornatur, quo terribilior hosti fiat, & formidolosus ejus aspectus magis horrore sit. Hinc, **Terribilem cristis galeam**, & **Cristatus Achilles**, & mille alia. Porro miles longe procerior cristis apparet, unde illud, **& cristis capitis alta ferentes**. Has autem ex olorinis pennis colligere moris fuit apud antiquos, quum hodie ex struthocamelo plurimum petantur: ut, **olorinae surgunt de vertice pennae**. Quae alias ex equinis fetis componebantur. Ut, **Cristaeque hirsutae equinae**. Quae cristae etiam **juba** appellabantur, ut, **disissaeque juba capitis**. Et, **Grajarum errore jubarum**. Et, **Clypeumque juba quo Divini assimulat capitis**. Rubrae autem hae de cono galeae, aut duplices, aut triplices confargebant. Quare ipse earum summities **cornua** appellat. Ut, **Vident ut geminae stant vertice cristae** & **Cui triplicem cristata juba galea alta Chimaeram sustinet**. Et, **Purpurei cristis juvenes**, &c. Galeam hodie **elmu** & **elmetum** quomobrem dicamus, tu interea cogitabis, dum Stoicus noster educat. Conum vero galeae **chimeriam** appellant, vel quia pars ejus summa sit, unde & **Apex** vocatur: vel a Chimaera, quam Virgil, in Turni galea statuit versu supra citato. Vulgo hujusmodi insignia galeae imposita, **Impresa** nominamus, de impressione, quam nos strenue facturos in hostem pollicemur. Cristam vero ipsam **pennachio**, & **pennachiera**. Illud autem obiter adnotatione dignum, quod, dum summus Poeta eam Chimaeram etiam flammis armat, inquires, **Aetnaeus efflans facibus ignes**, &c. Homerum secutus est, apud quem Pallas pugnantem Diomedem similem flammaram ardorem iniecit: quas flammam etiam in conum galeae sui Aeneae Poeta transfudit. Nam inquit, **Ardet apex capitis, cristisque ac vertice flamma funditur, & vosses umbo vomit aureus ignes**. Sed & de eodem Turno quoque dixit: **tremant sub vertice cristae sanguineae, clypeoque micantia fulmina mittunt**.
- pennas**. G. 1: 398
- pennata**. AE. 9: 473
- pennis**. G. 1: 406, 409. 4: 73, 310. AE. 3: 258. 4: 223, 700. 5: 215, 505. 6: 15, 240. 10: 722. 11: 272, 722, 867. 12: 253, 474, 892
- penja**. G. 1: 390. 4: 348. AE. 9: 476
- penja**. AE. 8: 412
- Penthesilea**. AE. 1: 491. 11: 662
- Pentheus**. AE. 4: 469
- pennu**. AE. 1: 704
- pennia**. AE. 7: 113
- pendit**. AE. 1: 715. 2: 546. 5: 206. 7: 67. 8: 277. 9: 755. 10: 341
- peperit**. AE. 6: 435. 11: 25. N. de Improp.
- pepigere**. AE. 11: 133. 12: 12

INDEX ERYTHRAEI

pepisi. AE. 8: 144
pepisi. AE. 10: 902
peplum. AE. 1: 480

*Pe brevem posuit Sidonius: Post cha-
 lybem pendente populo, tegit extima pepli.
 Capella tamen in 6. secundum Poëtam
 ait, Aetheris astrifico lamina multa populo.*

per. E. 5: 46. 6: 31, 40. 7: 11. 8: 9, 86.
 10: 58. G. 1: 81, 87, 109, 122. 206, 232.
 238. *per ambas*, id est, *inter ambas*.
vide Serv. 331. 366. 397. 407. 433.
 456, 476, 482. 486, 505. 2: 46, 54, 100.
 153, 176, 208, 245, 294, 307, 346, 361.
 364, 384, 388, 402, 414, 473, 509, 527.
 3: 9, 47, 87, 109, 162, 171, 194, 239.
 248, 276, 291, 412, 436, 469, 521, 535.
 4: 19, 59, 82, 121, 196, 208, 218, 221.
 302, 337, 372, 457, 522, 555, 562. AE. 1:
 31, 59, 119, 186, 204, 214, 245, 300, 305.
 375, 376, 430, 440, 445, 457, 478, 498.
 504, 576, 602, 615, 628, 642, 691, 707.
 725. 2: 120, 135, 141. 142, 173, 203.
 228, 249, 252, 255, 262, 340, 358.
 363, 397, 420, 498, 501, 527, 570, 590.
 664, 693, 705, 715, 725, 732, 751, 754.
 768. 3: 126, 152, 221, 236, 238, 283.
 295, 315, 325, 374, 599, 600, 631, 633.
 664, 4: 56, 74, 101, 163, 173, 184, 226.
 270, 300, 310, 313, 314, 316, 357, 378.
 381, 404, 523, 609, 666, 674, 700. 5: 7.
 86, 102, 188, 335, 392, 502, 559, 594.
 505, 609, 628, 636, 657, 663, 676, 732.
 765, 786, 793, 796, 819, 837. 6: 16, 54.
 82, 110, 194, 202, 204, 235, 257, 268.
 270, 335, 355, 363, 364, 370, 378, 386.
 411, 452, 454, 458, 462, 490, 537, 588.
 596, 619, 633, 653, 656, 659, 663, 684.
 692, 726, 743, 748, 785, 793, 888, 7:
 60, 66, 104, 109, 144, 198, 222, 228.
 234, 296, 299, 377, 384, 540, 543, 551, 655.
 701, 709, 801, 808, 810. 8: 18, 26, 30.
 82, 143, 256, 390, 399, 406, 526, 529.
 535, 554, 594, 618, 645, 657, 665.
 716, 729. 9: 31, 38, 58, 85, 104, 112.
 164, 174, 224, 258, 300, 314, 316, 339.
per ovilia turbans, i. e. *perintrans o-*
vilia. 356, 383, 401, 409, 418, 433, 438.
 473, 498, 617, 624, 664, 699, 784, 796.
 800. 10: 21, 41, 45, 56, 113, 135, 233.
 247, 290, 314, 352, 369, 372, 383, 408.
 422, 446, 460, 477, 513, 524, 588, 597.
 602, 634, 650, 660, 682, 764, 783, 790.
 816, 819, 848, 854, 903. 11: 102, 134.
 257, 296, 422, 447, 458, 497, 514, 558.
 577, 581, 595, 644, 647, 694, 781, 787.
 799, 847. 12: 56, 66, 235, 239, 253.
 305, 354, 434, 447, 452, 463, 477, 482.
 526, 530, 537, 557, 589, 601, 608, 632.
 650, 682, 689, 826, 856, 864, 881, 906.
 926
perique. E. 10: 23. G. 1: 245. 2: 307. AE.
 1: 537. 2: 273, 364, 365. 4: 286, 671.
 6: 269, 565. 7: 499. 8: 21. 9: 534.
 633. 10: 313. 11: 696. 12: 682
peracta. AE. 3: 493. 6: 242
peragat. AE. 4: 452
peragenda. AE. 6: 136
peragrans. AE. 10: 723
peragrans. G. 4: 53
peragras. AE. 4: 72

peragro. AE. 1: 384
peragunt. AE. 6: 384
percepit. AE. 7: 356
percipe. AE. 9: 190
perculis. AE. 5: 374
percussa. AE. 11: 310
percussus. AE. 1: 513. 8: 121
percurrere. AE. 7: 14
percurrere. AE. 6: 627
percurrit. G. 1: 294. AE. 8: 392
percussa. E. 5: 83. G. 1: 13. 4: 357. AE.
 4: 589. 7: 503. 9: 292
percussus. AE. 11: 877
percussit. AE. 12: 155
percussum. AE. 7: 190
percussus. G. 2: 476. AE. 6: 475. 8: 121.
 9: 597
perdere. AE. 7: 304. 10: 879
perdidit. G. 4: 494
perdit. AE. 11: 58
perdita. E. 8: 88. AE. 4: 541
perditus. E. 2: 59
perducant. E. 6: 60
perduxit. E. 1: 73. G. 4: 416
pereat. AE. 10: 617
peredit. AE. 6: 442
peregi. AE. 4: 653. 6: 105
peregit. AE. 5: 362
peregrina. AE. 11: 772
Peregrinus quia habet antepenult. in-
 differentem, Ovid. in Heroid. ait:
Quisquis ad haec vertit peregrinam litte-
ra puppim. At Manil. in 1. secundum
 Virgil. maluit dicere, *Orbe peregrino*
coelum depingitur.
perempta. AE. 10: 315
peremptae. AE. 5: 787
peremptis. AE. 9: 453. 11: 110
perempto. G. 4: 301. AE. 10: 533. 11: 177
peremptum. AE. 6: 163
perennis. AE. 9: 79
perero. AE. 3: 606
pererrat. AE. 4: 363. 5: 441. 7: 375. 11: 766
pererratis. E. 1: 62
pererrato. AE. 2: 295
peresa. G. 3: 561
perennit. AE. 2: 428
perfella. E. 9: 26. AE. 5: 267. 6: 895.
 7: 545. 8: 612. 9: 263, 357
perfellit. AE. 3: 548. 8: 307
perfello. AE. 3: 178. 6: 637, 745
perfer. AE. 11: 379. 11: 825
perferet. AE. 11: 717
perferimus. AE. 3: 584
perferre. G. 2: 343. AE. 4: 420. 5: 617.
 769. 6: 437. 9: 289, 426. 11: 181. 12: 177
perfert. AE. 5: 665. 10: 695
perferunt. AE. 9: 692
perfice. AE. 6: 629
perficere. AE. 4: 639
perfide. AE. 4: 305, 366
perfusus. E. 8: 91. AE. 4: 421. 7: 362.
 10: 231. 12: 731
perflant. AE. 1: 83
perfodiunt. AE. 11: 473
perforat. AE. 10: 485, 589
perflum. AE. 11: 10
perfracta. AE. 11: 614
perfringere. AE. 10: 279
perfrudit. G. 4: 384. AE. 7: 459

perfundat. AE. 10: 520
perfundere. G. 1: 194
perfundit. AE. 11: 495
perfundit. AE. 11: 626
perfunditur. AE. 3: 397
perfundunt. G. 3: 446
perfurit. AE. 9: 343
perfus. G. 1: 78. AE. 5: 135. 12: 65
perfusae. AE. 5: 112
perfusam. AE. 12: 611
perfus. G. 2: 147, 510
perfusos. AE. 11: 88
perfusos. AE. 2: 221. 8: 589
pergam. AE. 1: 372
Pergama. AE. 1: 466, 651. 2: 177, 291.
 375, 556, 571. 3: 87, 336, 350. 4: 344.
 426. 6: 516. 7: 322. 8: 37, 374. 10:
 58. 11: 280
Pergama deflexa hinc voce, Etrusci
 appellant, quod Veneti *Pergolo*: de qui-
 bus in Stico. Pergamum vero, live
 Pergamus, civitas est Asiae insulensis,
 apud quam chartae usus repertus est,
 quae inde sermone plebeo *carta Ber-*
gamina, quasi *Pergamena*, dicitur. E-
 adem *agathi carti*, unde vulgo quoque
carta bona: quae alias *carta di capreiti*,
 quia huic membranae major auctoritas
 tribuitur. Superiorum appellationum
 rationem plenius in eodem Stico per-
 sequimur. Sed quis interim ferat Cale-
 pinum, qui vix suae patriae nomen ten-
 ens, *Pergamum* dici posse admittitur-
 bem Cenomanorum, Orobionumque
 clarissimum, quam *Bergomam* barbaro,
 & suae originis vocabulo recte appella-
 mus, quod in montibus sita sit. Ger-
 mani enim *Bergam* vocitant montem,
 cuius appellationis argumentum illud
 evidentissimum est, quod & Orobii
 populi illius regionis appellamur, quod
 in montibus agant. In hac sententia
 ut maneam, facit quod *Bergam* etiam-
 num collem, qui Veicetiae suburbio,
 cui imminet, nomen dedit, nunc mun-
 cupari didicimus, quum fere annos
 treis in ea honestissima civitate jus di-
 ceremus. Audias praeterea nonnullos,
 qui te in eandem sententiam facile ad-
 ducant, dum quotidiano sermone *Ber-*
gaminos appellant, quos *vaccarios* alii
 dicunt, & *Bergaminas* ipsae vaccas,
 quae gregatim in montibus pascuntur.
 Ut qui ex Hebraeo *Bergami* vocabulum
 deducunt, id potius ostendendae ejus
 literaturae gratia faciant, quam quod
 vere tradant. Nam ut a Gallis condita
 ea civitas est, ita a Germanis accolis
 nomen accepit.
Pergameae. AE. 3: 110. 6: 63
Pergameam. AE. 3: 133
Pergameis. AE. 3: 476
Pergamentum. AE. 5: 744
pergant. AE. 6: 198
perge. AE. 1: 389, 401. 4: 114. 12: 153
pergit. AE. 11: 521
pergite. E. 6: 13. id est, *agite.* Sexi.
 Pomp. Felt.
pergant. AE. 12: 586
perhibens. quippe fabulae. G. 1: 247. 4:
 507.

507. AE. 4: 179. 8: 135, 324
perhibes. O. 4: 323
perhibetur. O. 2: 238
peribis. AE. 4: 696
periculi. AE. 5: 716. 8: 251. 9: 287, 479.
 10: 610
periculis. AE. 2: 751. 3: 711. 6: 83, 693. 7:
 425. 8: 73, 188
periculo. AE. 8: 556
periculum. AE. 2: 709. 9: 174
pericula. AE. 1: 615. 3: 367. N. II. 5: 4:
 561. 9: 96, 200, 483, 663. 10: 57. 11:
 360, 505
Peridias. AE. 12: 515
perit. E. 8: 41. AE. 4: 497
perisse. AE. 3: 606. 9: 140
Periphas. AE. 2: 476
perire. E. 10: 10
periti. E. 10: 32
 Evolvendus est Polybius, ut mirari
 definas, quamobrem praecipuum can-
 tandi peritiam toties Poeta Arcadibus
 tribuat.
peritura. O. 2: 498
periturae. AE. 2: 660
periture. AE. 11: 856
periturus. AE. 2: 675
perjuras. AE. 5: 811
perjuri. AE. 2: 195
perjuria. O. 1: 502. AE. 4: 542
perlabitur undas, id est, labitur *per un-*
das. AE. 1: 147. 7: 646
perlata. AE. 11: 803
perlegerat omnia. AE. 6: 34. N. II. 5:
 licet codices habeant *omnem*.
permissi. AE. 3: 157
Permissi. E. 6: 64
permetuens. AE. 2: 573
permiscet. AE. 7: 348
permisit ludere, quae vellem. E. 1: 10
 Non hoc simpliciter dictum, ut ali-
 quando offendemus.
permissa. AE. 9: 97
permissa. AE. 5: 718
permittero. AE. 4: 104, 640
permittis. AE. 1: 540
permittitis. AE. 9: 240
permixta. AE. 10: 416
permixti. AE. 11: 634
permixtos. E. 4: 16
permixtum. AE. 1: 488
permixtus. AE. 10: 238
permissit. AE. 5: 816
permatat. AE. 4: 307
pernicibus. AE. 4: 180. 11: 718
pernix. O. 3: 93. N. II. 5:
pernix. O. 3: 230. N. lib. 6. *pernix* le-
 gis, ubi differentiam inter pernici-
 tatem, & velocitatem, hoc etiam
 Virgiliano carmine probat.
pero tegit altera, sc. vestigia dextri pe-
 dis. AE. 7: 690
perosis. AE. 6: 435
perosus. AE. 9: 141
perpeffus. AE. 9: 60
perpetuat. AE. 12: 644
perpetua. E. 4: 14. AE. 4: 32
perpetui. AE. 8: 183
perpetuis. AE. 7: 176
perplexum. AE. 9: 391

pertrampere. AE. 9: 513
pertrampit. O. 1: 98. 2: 480
persegit. O. 3: 442
persensit. AE. 4: 90
persensit. AE. 4: 448
persuadetur. O. 2: 407. AE. 9: 218. 10: 562
Persidis. G. 4: 290
persolvant. AE. 2: 537
persolvere. AE. 1: 600
persolvus. AE. 8: 62. 9: 423
persolve. AE. 5: 484
personas. AE. 1: 741. 6: 171, 418
perstabat. AE. 2: 650
perstat. AE. 5: 812
perstrinxit. AE. 10: 344
persuadeat. O. 2: 315
peruasum. AE. 4: 18. 5: 714
perstantur. AE. 1: 502. 5: 828
perstant. AE. 7: 355
perstentes. O. 3: 250
perterrita. AE. 10: 426
pertrahit. AE. 8: 293
pertrahit. AE. 3: 323. 10: 786. 12: 907
pervenimus. E. 9: 2
pervenit. AE. 2: 81. 9: 396. 10: 472
pervenit. G. 4: 375. AE. 2: 634
perverse Menalca. E. 3: 13. Id est, *per-*
fume: ut infra, versu ab hinc 4. Ma-
 navit in vulgus haec dictio.
perverse. AE. 7: 584
pervigilat. O. 1: 292
pervius. AE. 2: 453
pervolat aedes. AE. 12: 474
 Id est, volat per aedes, sicut contra,
per ovilia turbans, pro *perturbans o-*
vilia.
pervolat. AE. 8: 24
per. O. 3: 55. AE. 10: 361
pestima. O. 3: 248
pestime. E. 3: 17. Id est, *perverse*, ut
 supra, quae in *perverse Menalca*.
peste. AE. 4: 90. 5: 699. 9: 540
pestem. O. 3: 153. AE. 3: 620. 9: 328.
 10: 55
pestes. O. 1: 181. 3: 471. AE. 6: 737.
 12: 845
Pestis. G. 4: 119
pestis. AE. 1: 712
pestiferas. AE. 7: 570
pestis. G. 3: 419. AE. 3: 215. 5: 683. 7:
 505. 11: 792. 12: 865
petam. AE. 4: 535
petamus. AE. 1: 554. 558. 3: 115, 129.
 7: 132
petantur. AE. 3: 412
petat. E. 3: 87. N. II. 5: AE. 8: 10. N.
 ibid. 9: 629, 10: 699, 684
pete. O. 2: 300. AE. 4: 381. 5: 166, 733.
 7: 96
petebam. AE. 2: 636
petebant. AE. 1: 519. 7: 54
petebas. AE. 4: 675
petebat. AE. 8: 463. 11: 544. 12: 378
petemus. AE. 10: 378
petenda. O. 4: 8. N. II. 5:
petendum. AE. 11: 230
 Adi Servium, tum hoc loco, tum i-
 bi quod voce *gravatis*. Addimus etiam
 praepositionem, ut: *Inter agendum*, &
Ante domandum, apud Poetam.

petens. O. 1: 142. 4: 429, 535. AE. 2:
 256. 5: 508, 840. 7: 92, 362. 8: 67.
 9: 564
petentem. AE. 1: 620. 3: 657. 8: 158.
 12: 42
petenti. E. 1: 45. AE. 4: 127. 9: 83
petentibus. AE. 8: 551
petere. AE. 1: 158. N. II. 5: 364. 7: 69.
 9: 81, 790
peteram. AE. 6: 115
peteres. AE. 4: 312
peteret. AE. 1: 651
peteretur. AE. 4: 313
petet. AE. 2: 646. 12: 263
petere. G. 2: 210. AE. 2: 180. 4: 164. 6:
 492. 7: 238. 10: 32
petierunt. AE. 11: 272
petisse. AE. 2: 25. 3: 603
petisti. AE. 10: 67, 343
Petilia. AE. 3: 402
petimus. AE. 3: 93. N. II. 5: 276. 8: 119.
 N. ibid.
petis. O. 4: 446. AE. 6: 151. 8: 395. N.
 II. 5: 94
petisti. AE. 4: 100. 12: 359
petit. E. 3: 64. Gellii lib. 9. caput item
 9. non minus utile, quam prolixum,
 adeas impiger lector velim, cujus est
 argumentum, ut verbis ejus praescrip-
 tis utar, quis modus sit verba ven-
 tendi in Graecas sententias. Deque
 eis Homeri versibus, quos Virgilius
 vertisse aut bene apteque, aut im-
 prospere existimamus est. s. 2: 505. 3:
 358, 522. AE. 1: 181, 194, 611, 717.
 5: 180, 212, 226. 6: 11. 7: 55, 343,
 512, 562. 8: 221, 224. 9: 9, 439, 479,
 646. 10: 313, 388, 420, 489. 12: 742
petit. AE. 9: 9
 Duo carmina elaborata nobis Vates
 reliquerat, quae munia auctoritate se
 defendebant. Ea tamen corripue pri-
 mum Politiani censura & legi & im-
 primi coepta sunt. Alterum est ex AE.
 8: 402. *Quod fieri ferro, liquidove pote-*
stur electo. Quod si ab eo contamina-
 tum suo loco non offendero, perneget
 etiam liceat, meride non lucere. Al-
 terum est hujus loci, *Sceptra Palatini*
regnumque petiunt Evandri, quod ubi ab
 antiquitate duabus in dictionibus,
Palatini regnumque tentatum est, (nam
 illi *Palatini* a Pallante reponbant, u-
 no expuncto L, ut metro syllaba obse-
 queretur; & *Sedemque* pro *Regnumque*
 agnoscebant) incurrit tamen & Politia-
 ni violentiorem manum sequens dictio
petiunt, quam ille in *petis* transiit,
 dum *Evandri* primae syllabae, vel lon-
 gae diphthongo, incautius timeret.
 Nam eam etiam corripui posse exem-
 plo citati jam carminis, *liquidove po-*
testur electo, neque absurdum, ne-
 que insolens videri debebat, dactyl-
 li finalitatis ratione, ubi similiter
 in *electo*, E, quae est ex longa na-
 tura, contrahitur. Quod si quis *po-*
test (ut ipse mutavit) legendum con-
 tendat, audiat & Poetam ad meas par-
 tes, imo ad suas vocarum, hoc carmi-
 ne

INDEX ERYTHRAEI

in Citi ita dicentem, *Corallo fragili*, & *lachrymulo moris electro*. Praeterea contra Politianum auctorem *petit* infolens verbum infurgit, nullo exemplo (quod meminerim) a *petiuit* contrarium. Quum tamen Syncope, sicut Sythole, non possit absque exemplo fieri, ut Grammatici omnes consentiunt. Quin Poeta *petit* saepius in tertia persona praefertis tantum, & *petivi*, & *petiuit* explicite in praeterito semper utitur. Quamvis & ipse dixerit, *is hausta Tago*, pro *ivlt*; & Juvenalis, *Magnus civis obit*, & *formidatus Orboni*. Et idem, *Quis nescit, aut quis non vidit vulnera palli*? Quod si in Evandro primam corripere tibi religio sit, *petiit Evandri* legendum potius, quam *petit Evandri*: ut in 10. *Italiam petiit satis*, & hic *petiit* duabus syllabis per Synizelum Poetae familiarem accipias. Quamvis Tiberii Claudii commentaria impressa *petiuit* tribus in locis agnoscant. Vide in dictione *petestum*.

petitis. AE. 3: 253. 7: 197. 8: 469

petito. O. 2: 197

petitum. AE. 11: 9

petitur. AE. 7: 367

petiverit. E. 6: 80

petivi. AE. 2: 804. 12: 259

petiuit. AE. 3: 563. 5: 668. 6: 395. 7: 88. 323. 8: 405. N. tr. 5: 615. 10: 635. 11: 813. 12: 860, 913

peto. AE. 4: 433. 5: 194. 798. 11: 791. 12: 190

petuli hodi. G. 4: 10

Agni quoque *petulci*. Luc. *Cornigeras morunt matres, agnique petulci*. *Petulantes*, inquit Festus, & *Petulci* etiam appellamur, qui protervo impetu & crebro petunt, lacerandi alterius gratia, Virgil. 4. *Georgic*. Neque oves *hodi-que petulci*. Subdit & alia, quae apud eum, quum voles, leges. *Petulus* autem, qui petit, ea forma dicitur, quia hiulus, qui hiat, ut tradit Charisius.

petunt. O. 1: 401. 4: 62, 187, 218. N. tr. 5: AE. 2: 151, 213, 226, 400. 5: 32, 678. 6: 319. 7: 86. 8: 691. 9: 120, 128. N. tr. 5: 315. 11: 647, 871

petuntur. AE. 12: 764

Phaeacum. AE. 3: 291

Apud Juven. quoque *Phaeacum* media producta legimus, ut, *Qualis perpetuum Phaeacum autumnus habebat*. Propertius tamen in 3. scripsit, *Nec mea Phaeacis aequant pomaria sylvas*, antepenultima brevi. *Phaeacia* insula hodie *Corfu*.

Phaedram. AE. 6: 445

Phaethontidas. E. 6: 62

Heliadas, sorores Phaethontis. Est enim patronymicum a fratre, syllabae additione, pro *Phaethontidas*. Sic Ovid. *Sedit Atlantides*, pro *Atlantides*. Nam Virgil. dixit, *Electra* (ut perhibent) *Atlantide cretus*, & *Ante tibi Eoae Atlantides abscondantur*. Per detractionem quoque syllabae posuit, *Sit satis Arctide, telis impune Nemaenum Oppetisse suis*,

pro Aeneade: & *Scipiadus duros bello*, pro Scipionidas. Addunt autem Poetae, vel adimunt syllabam Patronymicis, quo dictiones, aliqui contumaces, numeris obsequantur, praefertim quum unam brevem inter duas longas habent, quae in versu Heroico collocari non potest, ut *Atlantides* & *Phaethontides*, idque etiam exemplo Graecorum. Homerus ita principium Iliados fecit: *Μῆνιν ἄειδ' ὧς Πηλεΐδης Ἀχιλλεύου, Πηλεΐδης*.

Phaethontis equi. AE. 5: 105. amati. 10: 189

Solis autem equi, nominantur apud Ovid. *Metamorph.* 2. *Pyrois*, *Eous*, *Aethon*, & *Phlegon*, qui Fulgentio Placiadi in Mythologiis dicuntur, *Erythraeus*, *Aethon*, *Lampos*, *Phlogaeus*; quamvis apud eum pro *Aethon*, *Aethon* vitiose legiur.

phalanges. AE. 6: 489. 12: 544, 662

phalanx. AE. 2: 254. 11: 92. 12: 277, 558

phalarica. AE. 9: 705. N. de genere *Atmonum*: quanquam ibi per F *Latium*.

phalaras. AE. 9: 359. idem N. ibidem. 458

Phalerium. AE. 9: 762

phaleris. AE. 5: 310

Phanaeus. O. 2: 98

pharetra. AE. 1: 323. 4: 138. 11: 590, 859

pharetram. G. 3: 345. AE. 1: 336, 500. 5: 311. 7: 816. 8: 166. 9: 660

pharetras. AE. 5: 558. 11: 844

pharetrata. AE. 11: 649

pharetratae. O. 4: 290

pharetris. O. 2: 125. AE. 5: 501

Pharo. AE. 10: 322

phaselis. O. 4: 289

Phasim. G. 4: 367

Phagea. AE. 9: 765

Phageus. AE. 5: 263. 12: 371

Phereta. nom. prop. viri. AE. 10: 413

pheretro. AE. 6: 222. 11: 149

pheretrum. AE. 11: 64

Philippi. O. 1: 490

Philippus urbem Macedoniae de suo nomine Philippus vocavit, quod eam ab impetu Thracum defenderit: quum antea *Kypidus* appellaretur. Refert Stephanus ex Antemodoro. Meminit huius & Lucanus Pharsaliae 1. quom ait, *Vidi jam Prothe Philippus*. Celsus etiam Tit. de Censibus: Colonia, inquit, Philippenfis juris Italici est. Meminit & Papin. de Paet. 1. Imper. In Philip-picis autem campis Caesar primo & Pompejus, postea Augustus & Brutus cum Cassio dimicarunt. Sunt etiam Philippenfes Pauli Epistola nobilitati.

Phyllida. E. 3: 76, 78, 107. 7: 14

Phyllidis. E. 5: 10. 7: 59

Phyllidoce. O. 4: 336

Phillyrides. O. 3: 550

Apud Ovid. quoque *Phillyrides puerum cithara perfecit Achillem*, a nomine *Nymphae*, tertia a fine brevi. Idem tamen eandem in 2. *Metamorph.* pro-

duxit, qui ait: *Flebat, operumque suorum frustra Phillyrius heros*, nisi *Phylloceus* illic, ut quidam imperite, *substituit*. Atqui *Philyra* arbor, quam *Tiliam* Latini vocant, & pro coronis, quae ex membranis tenuissimis ejus arboris in maximo honore fuerunt apud antiquos, primam & secundam cornipit. Horat. 1. *carm.* *Difficilis nexae Philyra coronae*. Ovid. in *Fastis*: *Elrims incluctis philyra convivia capillis*. Sic & *Philyres* populi apud Aphrum Dionysium, versu 765. *Μακρὰς Φιλυρίας, καὶ αὐτὴν Μίσερνακτιον*. Quem versum Rhemnius Fannius in Latinum facit: *Macrones post has pariter, Philyresque sequuntur*. Conducitur & haec appendix juvenibus, *Philyrae* & *Tiliae* arboris nomina adhuc in vulgi consuetudine esse: corrupte tamen, more suo. Nam, quod *Phileria* Venetus sermo dicitur, *Tijam* Mediolanensis alique appellant.

Phyllis. E. 7: 63. 10: 37, 48

Philoctetae. AE. 3: 402

Sidonius, *Philocteta tibi dedit pharetram*, *Phi* produxit, licet aliqui velint, Iambum primum pedem hujus *Phalac-cii* esse. *Philocteta*, ac, & *Philoctetes*, is, Cicero declinavit.

Philomela. E. 6: 79. O. 4: 511

Quod ait Serv. in *Bucol.* *Atqui hoc Progne fecit*, rectius quidem dixisset ex fabula, *Atqui hoc pariter cum Progne fecit*. Nam & apud Ovid. in 6. *Metam.* *Jugulum ferro Philomela resolu-it, lityosque caput Philomela cruentum Mstis in ora patris*. Tu illinc integram fabulam pete. Hanc quidam in avem sui nominis mutatam ferunt, quae a Latinis *Luscinia* appellatur: Progen vero in hirundinem. Quos aperte sequitur Martialis eo disticho, cuius est lemma, *Luscinia*: Ait enim, *Flet Philomela nefas incesti Tereus, & quae Ma-ta puella fuit, garrula fertur avis*. Et alibi idem Martialis, *Multifons ferocesacer Atthis lucus*. Nam *Atthis* ab eo *Luscinia* intelligitur, quasi *Attica* avis, quod declarat epitheton *Multifons*, & verbum *Lucus*. In *Lucis* enim multis modis canit *Luscinia*, quum Hirundo testa frequentet. Et hoc a Graecis traxisse videtur, apud quos Tragoedia extabat *Philomela*, quae *Atthis* inscribebatur. In hac sententia fuisse videtur & illius carminis auctor, quod *Philomelae* titulo circumfertur. Quod est omnino negligendum non sit, Ovidium tamen non refert. Probus tamen, 103 reprobis Virgilii interpretes, prodit *Philomelam* in *Hirundinem*, *Progenem* in *Lusciniam* conversam. Quod mihi verisimilius sit, propter garrulitatem *hirundinis*, quam ex amputatione linguae *Philomelae* refert: quom ipsa *Luscinia* mille modis cantum variat. A Probo stat *M. Varronis* auctoritas, cuius in 4. de *Origin. verb.* ad *Cicer.* haec verba sunt: *Lusciola, quod luscinse canere existimetur, atque esse ex Attica Progne fa-*

Haec avis. Ubi fortasse *Luscinia* interpretanda legendum. Unde & nos vulgo *Rufinialis* deduximus, forma similiter diminutiva. Dedit haec augurium Stesichori Poetae carminis suavitatem, in cuius infantis ore cecinit, de qua legens Plinium ita lactaberis, ut non Plinium, sed Lusciniam ipsam in Lusciniae descriptione te audire existimes. Itys autem puer, ut totius domus Metamorphosin breviter absolvamus, in Phasiam avem notissimam versus est. At huius Tereus ex Progne pater in Upupam abiit, quae Graecis est *Ευρυ*, militaremque custiam adhuc in capite gerit, rostro oblongiore caeteris refectus, quo habuit uxorem & Philomelam insequatur: & quasi adhuc filium quaeritans, clamat *εὐρύ νῦν*, quod est, *ubi ubi*. A qua voce vulgo *Baba* aviculae nomen inditum: sicut ad Upupam antiquum alludentes, *Upepavocant*, & cuncta, quia insignis spectatur, tertio nomine *Gallo de Paradiso* dicitur. Haec nos petiti aucupes docuerunt. Haec alia aliarum gentium nomina tibi *Mitridates* noster exponet. Id libri nomen est ingentis, in quem omnium gentium & nationum vocabula colligimus. Mutare hunc pennarum colorem, sicut Ficedulam & Erythracum, Aristot. prodit in lib. quos de Historia Animalium reliquit, adductis super hac ipsa re versiculis ex Aeschylitragoedia, quae non extat.

Phaen. AE. 8: 165
Phenice. AE. 3: 212
Phlegeton. AE. 6: 265, 551
Phlegias. AE. 6: 618
phoeae. G. 3: 543. 4: 432
phoeas. G. 4: 395
Phoebe. G. 1: 431. AE. 3: 371. & 18, 56. 10: 216, 316
Phoebea. adiect. AE. 4: 6
Phoebeae. AE. 3: 637
Phoebe. E. 6: 66. 7: 22, 64. AE. 1: 329, 2: 114, 319. 3: 80, 359, 474. 6: 35, 70, 77, 347, 537, 628. 8: 720. 9: 661, 10: 537. 12: 402
Phoebigenam. AE. 7: 773
Phoebe. E. 3: 62. 5: 66. 6: 11, 29, 82. 7: 62. AE. 3: 188, 251. 4: 58. & 69, 662. 7: 62. 12: 391
Phoebum. E. 5: 9. AE. 3: 143
Phoebus. E. 3: 62. AE. 3: 99, 101, 251. 11: 794, 913
 Phoebus Apollo, semel dixit Virgil. ad imitationem Homeri, qui identidem repetit, *Φοῖβος Ἀπόλλων*, sicut *Παλλὰς Ἀθήνη*. Evolvendus autem tibi est Macrobian liber, & te plura docebit Avianus Salm. I. cap. 7. videlicet omnes Deos ad usum Salem referri, & quamvis ipse variis cognominibus appelletur, eundem tamen esse, quae Salem dicitur.

Phoenice. AE. 1: 344
 Ovidius Amor. 3. *Sagae Phoenicea* deficit nomen caro, si contractam posuit.

Phoen. IV.

Phoenissa. AE. 1: 670, 714. 4: 529, 6: 490
Phoenissam. AE. 4: 348
Phoenix. AE. 2: 762
Pholoe. AE. 5: 285
Pholam. G. 2: 456. AE. 8: 294.
 Centauri nomen. 12.
Phorbanti. AE. 5: 842
Phorci chorus. AE. 5: 240, 824. 10: 328
 Phorci chorus Plin. appellavit, Virgiliana imitatione: quum ait lib. 36. *Item Tritones Phorci chorus, & priestes.*
Phryges. AE. 1: 468. 9: 134, 599, 617, 635. 11: 170
Phrygia. AE. 2: 68. 9: 80. 11: 403
Phrygiae. G. 4: 41. AE. 3: 6. 7: 207. 9: 617. N. II. 1. verb. Phrygia vestis. 10: 88, 582
Phrygiam. AE. 3: 484. 7: 139, 579
Phrygias. AE. 1: 182. 6: 518, 785
Phrygius. AE. 2: 191, 344. 10: 255
Phrygi. AE. 1: 618. 3: 148. 4: 140. 11: 484, 677
Phrygiis. AE. 2: 580. 7: 358. 11: 769
Phrygio. AE. 3: 545. 4: 103. 12: 75
Phrygiot. AE. 2: 276. 7: 430. 10: 157
Phrygi. AE. 12: 99
Phrygium. AE. 1: 381. 10: 702
Phrygius. AE. 7: 363
Phrygius. AE. 3: 785. 7: 294. 11: 145
Phthiam. AE. 1: 284
phia. AE. 4: 382, 637
phibunt. AE. 2: 140. 6: 379. N. II. 5
phicula. AE. 4: 636. 6: 153, 569
phieret. AE. 2: 184
phas. AE. 3: 42
phic. G. 4: 41. AE. 9: 105. 10: 114
phica. G. 2: 309. AE. 9: 87
phicas. G. 2: 257. AE. 6: 180
phico. AE. 3: 573
phicos. G. 3: 450
phicam. AE. 9: 75, 813
Phic. AE. 7: 171
phicis. G. 1: 275. & 250, 438
phida. AE. 7: 252. 9: 614. N. II. 1. verb.
 Phrygia vestis.
phic. G. 3: 243. AE. 4: 525
phidai vestis. AE. 9: 26
 Quae apud nos est diphthongus *ae*, apud Graecos est *αι*. Fuisse haec causa, cur Latini diphthongon hanc solventes in *ai* verterent, Graecos imitari. Unde & ad illorum morem utraque vocalis in huiusmodi dissolutione produximus, quomodo Latina ratione vocalis ante vocalem corripitur. Haec autem diphthongi dissolutionem non modo in *uis* carminis fuisse, sed etiam solutae orationis, testimonio sunt lapides antiqui, qui adhuc Beneventi, Reateque videntur. Hic in quodam CAISARIS legitur: ibi, COLONIAI BENIVENTANAI. Quin & Germani hodie KAISER, id est, Caesar, vocant. Caeterum huiusmodi dissolutionem in genitivis singularibus primae declinationis frequentius permixta, cum ex P. Nigidii regula (nisi ea ambitiosior sit) dicimus, referente Gellio lib. 13. c. 24. tum ex Poetarum observatione, ut apud Lucret. *Animai, Sylvai, Aquai, pae*
 OOO

illis genitivis Animae, Sylvae, Aquae: & apud ipsum Poetam nostrum, qui *Anlai, Aurai, & Pildai* tantum dixit. Quamvis Probus male quantum addat exemplum *Aquai*. Sic enim ait, ubi de Metaphrasio hoc loquitur, Diacresis est sive Diazeuxis, quum in duas syllabas una diducitur, ut, *dives pildai vestis & aurai*. Quam declinationem Virgil. quatuor locis tantum posuit in Aeneidis: *Anlai in medio*: atque, *Aurai simplicis ignem*. Et, *Furit intus aquai*. Et, *Dives pildai vestis & aurai*. Nam quod in tertio exemplo legit Probus, *Furit intus aquai, Furit intus aquae vis*, omnino legendum contenditur ex vestitionum codd. fide; quam lectionem approbat etiam ea ratio doctissimorum hominum, quod tantum veneris ea Probiana Diazeuxis huic loco afferre non possit, quantum felix variandi copia Maronis, cum effervescentis aquae vi & redandantia centare clausulis contendens, cui loco sane unus variandi modus demptus videatur, si *Aquai* ita legamus, ut ad amnis referamus. *Aquae vis* etiam reliquisse Poetam, testis est Servius, asserens *Aquai* a Tucca & Varrone repositum. Sed & illud, quod idem Probus usurpavit in *Aeneidis*, pro in *Aeneide*, contra rationem dictum est. Quamvis hoc etiam Servii auctoritate non careat, qui in libello, quem in primam artem Donati scripsit, bis posuit, *In primo versu Aeneiderum*. Novimus etiam ita locutum Nonium, & ex Grammaticis nonnullos, in quibus minus est, quam frequenter decendi rationem desideres, quam tamen aliis tradendam susceperint.

phidai. AE. 5: 663. 7: 431. 8: 93
phidi. G. 4: 13. AE. 4: 146. 7: 796
phidi Agathyrhi. AE. 4: 146
 Agathyrhi gens Scythiae, de quibus Pomponii Melae verba sunt haec: *Ora, artisque pingunt: ne quisque majoribus praefat, ita magis, vel minus: caeterum isdem omnes votis, & sic, ut abini nequeant*. Quae cum Servium non fugerent, ut indicant ejus verba, magis miramur enim ita exponentem, *phidi autem, non signata habentes, sed pulchri, hoc est, cyanea coma placentes*.

phidai. G. 4: 289, 342. AE. 1: 708. 4: 206. 7: 277. 8: 588. 11: 660. 12: 281
phido. AE. 4: 137
phidos. G. 2: 115
phidum. AE. 1: 711
phidura. AE. 1: 464
phiduratas. AE. 3: 483
phidus. AE. 9: 582. 11: 777
Picus. AE. 7: 48, 189
Pierides. E. 3: 85. 6: 13. 8: 63. 9: 33. 10: 72. lege Festum lib. 14. & Cic. de Nat. Deorum.
pietas. AE. 2: 430, 536. 5: 688, 783. 6: 688, 878. 9: 493. 10: 812
pietate. AE. 1: 10, 151, 545. 2: 690. 3: 480. 6: 403, 769. 11: 292, 787. 12: 839
pietatis. AE. 1: 253. 6: 405. 9: 294. 10: 824
 pi-

INDEX ERYTHRAEI

phœbis. AE. 4: 335. 7: 233
piget. G. 1: 177. AE. 5: 678
Pigmalion. AB. 1: 347. 4: 325
Pigmalionis. AE. 1: 364
pignora. E. 8: 92, 93
pignore. E. 3: 31. AE. 3: 611
pignus. AE. 5: 538, 572. 11: 363
pigras. G. 4: 259
pili. AE. 6: 662. N. II. 5: 7: 21
pilis. G. 3: 513. N. II. 5: AE. 4: 517.
 7: 401
pila. G. 1: 495. AE. 7: 664
pila saxea cadit. AE. 9: 711
 In *pila*, pro *sphaera luforia*, prima
 corripitur: Horat. *Namque pila lippis ini-*
micum & ludere crudis. Sed cum co-
 lumnarum valet, producitur. Idem Ho-
 rat. *habeat neque pila libellos*.
pilata. AE. 12: 121
plentis. AE. 8: 666
 Plentis & carpentis per urbem vehi
 matronis concessum est, quod cum au-
 rum non reperiretur, ex voto, quod
 Camillus voverat, Apollini Delphico
 contulere. Auctor Festus.
Pilumni. AE. 9: 4
Pilumno. AE. 12: 83
Pilumnus. AE. 10: 76, 619
Pinaria domus. AE. 8: 270. vide *Festum*
 lib. 14. v. *Portius*.
Pindi, sc. *juga*. E. 10: 11
pinca. AE. 2: 258. 9: 85. 11: 320
pinens. AE. 11: 786
pingit. E. 2: 50. 6: 22
pingue. G. 1: 64. AE. 4: 202. 6: 254
pinguem. G. 2: 425. 4: 183. AE. 6: 195,
 214
pingues. E. 6: 4. 7: 49. 8: 65. G. 1: 192,
 341. 2: 85, 525. 3: 450. 4: 118. AE.
 1: 635. 4: 62
pinguescere. G. 1: 492
pingui arvo, vel ut alii, *eruo*. E. 3: 100.
 G. 1: 8, 80. 2: 304, 347. 3: 124, 406.
 AE. 7: 627. 9: 31
pinguis. E. 8: 54. G. 1: 14, 87. 2: 396. 4:
 268, 372. AE. 8: 63. 10: 141
pinguibus. E. 5: 33. G. 2: 92. 4: 14
pinguis. E. 1: 35. 5: 68. G. 1: 105. 2: 139,
 184, 193, 203, 248, 274. AE. 1: 215,
 7: 764. 9: 585. 11: 740
pinifer. E. 10: 14. AE. 10: 708
piniferum. AE. 4: 249
pinnis. AE. 7: 159
pinos. E. 8: 22. G. 2: 443. 4: 172
pinus. E. 7: 24. G. 2: 389. AE. 9: 72.
 10: 206
pinum. G. 1: 256. AE. 7: 397. 9: 522
pinus. E. 1: 39. 4: 38. 7: 65, 68. G. 4:
 141. AE. 3: 659. 5: 153, 449. 9: 116.
 10: 230. 11: 136
piso. AE. 1: 526. 5: 296, 418, 745. 6:
 530. 10: 617
pitom. AE. 5: 734
pitui. AE. 1: 603. 3: 266. 8: 670
pyra. AE. 4: 504
Pyracon. AE. 8: 425
pyram. AE. 4: 494. 6: 215
pyras. AE. 11: 185, 204
Pyrgi. AE. 10: 184
Pyrgi. AE. 5: 645

pyri. G. 2: 72
pyris. G. 2: 88
Pirithoum. AE. 6: 393, 601
pires. E. 1: 74. 9: 50
Pyrrhae. AE. 6: 41
Pyrrhi. AE. 2: 526. 3: 296
Pyrrhin', pro *Pyrrhine*. AE. 3: 319
Pyrrhus. AE. 2: 469, 491, 529, 547, 662
pyrum. G. 2: 34. 4: 145
Pisae. G. 3: 180. AE. 10: 179
piscis. E. 1: 61. AE. 10: 560
piscibus. G. 3: 430. 4: 388
piscis. E. 5: 76. G. 4: 234
piscosae. AE. 12: 518
piscoso. AE. 11: 457
piscosus. AE. 4: 255
pius. AE. 1: 220, 305, 378. 4: 393. 5:
 26, 286, 685. 6: 9, 176, 232. 7: 5. 8: 84.
 9: 255. 10: 591, 783, 826. 11: 170. 12:
 175, 311
 Ufque adeo hoc Epitheto insignivix
 suum Aeneam Virgilius, ut de eodem
 dixerit, *Insignem pietate virum*: & Illio-
 neus in primo ita praedicet, *Rem erat*
Aeneas nobis, qui iustior alter. Nec pie-
 tate fuit, nec bello major, & armis. Et
 Anchises de se ipso & filio insolenter
 ad Jovem, & (si Christiana virtute id
 metiamur) satis impie, *Juppiter omni-*
potens, &c. AE. 2: 689. & 3: 480. He-
 lenus ad Anchisen: *Vade, ait, o felix*
naui pietate, &c. Legitur & alibi, *Troius*
Aeneas pietate insignis & armis, &c., *Syl-*
vius Aeneas pariter pietate vel armis E-
gregius, & alia. Ut Pietatis verbum
 in Aeneide ad solum prope Aeneam,
 & ejus consanguineos spectet. *Plus* au-
 tem non facit superlativum *piissimus*.
 Cic. in Anton. A. 13. *Tu porro ne*
pios quidem, sed piissimos quaeris, &
quod verbum omnino nullum in lingua La-
tina est, id propter tuam divinam pieta-
tem novum inducis. Quod ideo admo-
 nuimus, quia Hieronymus, Apulejus,
 & recentiores ab hoc superlativo non
 abstinent. Sed & marmora antiqua hanc
 vocem identidem ostendant.
placabilis. AE. 7: 764. 9: 585
placabilis. AE. 2: 116
placata. AE. 1: 142
placata. AE. 3: 69
placatam. G. 4: 546
placati. AE. 11: 300
placeant. E. 2: 62. G. 2: 485
placemus. AE. 3: 115
placent. E. 10: 63
placet. AE. 2: 659. 11: 332, 435
placida. AE. 1: 249. 5: 836. 7: 427. 8: 325.
 9: 187, 445. 10: 103
placidae. AE. 6: 522. 8: 88
placidam. AE. 1: 691. 4: 5
placidas. AE. 4: 440. 6: 705. 7: 46
placide, adverbium. AE. 5: 86
placidi. AE. 3: 266. 5: 763, 848
placidis. AE. 6: 371
placidissima, sc. *Ortygia insula*. AE. 3: 78
placido. AE. 1: 521. 7: 194. 8: 96. 11: 258
placidum. E. 2: 26. AE. 1: 127. 4: 522.
 8: 405. 10: 15
placidas. AE. 4: 578

placitam. G. 2: 425
placito. AE. 4: 38
placitum. E. 7: 27. AE. 1: 285
placitura. E. 12: 76
placuisse. G. 4: 197
placuit. AE. 12: 503
plaga. AE. 7: 227. N. II. 11: 320
plaga. AE. 1: 394. 9: 638. N. II.
plagae. AE. 4: 131
plagae dant animos. AE. 7: 383
plagam. AE. 10: 797. 12: 299. N. II. 5
plagarum. AE. 7: 226
plagas. G. 3: 226. N. II. 5.
plagis. G. 4: 301. N. II. 5.
plangentia. AE. 11: 145
planger. AE. 6: 561
plangeribus. AE. 2: 487. 4: 668. 12: 607
plangunt. G. 1: 334
planities. AE. 11: 527
plano. G. 2: 273
plantae. G. 2: 80
plantaria. G. 2: 27
plantas. E. 10: 49. G. 2: 23, 300. 4: 115.
 AE. 7: 811
plantis. G. 2: 65. AE. 4: 259. 8: 458. 11:
 573, 718
platanus. G. 2: 70
platanum. G. 4: 146
plaudentem. AE. 5: 516
plaudunt. AE. 6: 644
plausa. AE. 12: 86
plausae. G. 3: 186
plausra. G. 1: 163. 2: 206. 3: 536
plausuris. G. 2: 444. 3: 140, 362. AE. 11:
 138
plausu. AE. 1: 747. 5: 148, 338, 506, 575.
 8: 717
plausum. AE. 5: 215
plausus. G. 2: 508
plebem. AE. 9: 343
plebis. G. 2: 509. 4: 95
Plaiadas. G. 1: 138
 Hac a Latinis Virgiliae, quibus agri-
 cola Venenus nomen fecit *la chieca*, &
 consimili ratione alii, *la polxinara*.
Pleias. G. 4: 233
Plenmyrium. AE. 3: 693
plena. E. 3: 60. G. 1: 388. 2: 4. 3: 143,
 495. 4: 378. AE. 1: 460. 3: 152. 5: 745.
 9: 339
plena. G. 4: 181. AE. 11: 738
plenam. AE. 5: 311
plenis. E. 2: 45. G. 1: 371. 2: 6. 4: 280.
 AE. 5: 285. 6: 883. 7: 53. 11: 236.
 12: 121
pleno. G. 3: 390. AE. 1: 400, 739. 8: 62.
 9: 59
plenos. AE. 9: 456
plenum. G. 2: 244
plerumque. G. 1: 300
 Plerus, a, um, unde *pleraque*, &
plerumque dixisse antiquos, testis est
 Pacuvius, cum ait, *plera pars pessunda-*
tur.
placentem. AE. 5: 279
pluit. G. 4: 81. dum *pluit in terris*. AE.
 10: 807
 Archaismus est, pro *in terras*: & i-
 mitatur Lucretium, cuius est carmen
 in 6. Cum *pluit in terras*, & *venti nu-*
 bile

illa portant. Ex quo facile est intelligere, insigniter errare Servium, & ante cum Donatum, qui monent, post Dum pluit distinguendum & in terris jungendum cum sequentibus: ut sit, In terris ut possit, sole reddito, Exercere diem, quod omnino ineptissime fit, etiam cum distinctione Donatus praecipue oscitant lectori persuaserit, nam & ita a quibusdam impressum est.

pluma. AE. 10. 192
plumae. AE. 4. 181. 11: 724
plumam. AE. 11: 771
plumas. O. 1: 369
plumbi. AE. 7: 687
plumbo. AE. 5: 405. 9: 588
plumis. AE. 3: 242

plura. E. 5: 19. 9: 66. O. 1: 487. 2: 206. AE. 1: 385. 5: 325, 381. 6: 408. 7: 117, 449, 599. 8: 443. 11: 98, 461. 12: 896
plures. E. 2: 32. G. 1: 89. AE. 11: 327
pluribus. AE. 10: 599

plurima. E. 8: 96. O. 1: 184, 187. 2: 166. 3: 52. 4: 274, 419. AE. 1: 305. 2: 278, 364, 369, 429. 4: 333. 5: 250. 6: 299, 667. 7: 269. 8: 379, 427. 9: 335, 398, 536. 11: 312, 352. 12: 690

plurimus. E. 7: 49, 60. O. 2: 183. 3: 147. AE. 1: 419. 6: 659. 8: 257, 12: 65
plus. E. 6: 73. O. 1: 35. 4: 207

Pluton. AE. 7: 327
pluvia. O. 1: 325, 435. 4: 191. AE. 9: 437
pluviae. O. 1: 92
pluvialis. G. 3: 429. AE. 9: 668. id est, pluvius.

pluviam. E. 9: 63. O. 1: 388. N. tr. 4: 453
pluviaeque Hyadas. G. 1: 352. AE. 1: 744. 3: 516

Per epitheton *pluvias*, Hyadum originem, *αὐρὴν τῶν ὕδων*, id est, *pluere*, derivari ostendit. Cui sententiae praeter Serv. & alios, accedit & Naso hoc carmine, *Navita quas Hyadas Grajas ab umbra vocat*, non autem *αὐρὴν ὕδων*, hoc est, *a fœe*, in cuius speciem figurentur, ut etiam posteriore sententia refert Serv. aut a fratre Hyade, quem a leaena interfecit venando luxerunt. Veteres Romani ob imperitiam Graecae linguae, similitudine nominis decepti, quod illi *hyas* fœes vocant, *fulcas* appellarunt, sicut vulgo conceptum per errorem Spurius nominarunt, quasi sine patre, quem scilicet nuptiae non ostenderent, ut Plutarchus in Problem. auctor est, & nos in Instit. Juris Civilis disputabimus. Quamquam Gellius ab Hyadibus Sicularum nomen sua ratione detorqueat. Servius quidem a fuco *fulcas* appellare videtur, quia *fulculentae*, puto, propter *pluvias*. Alias quoque Maro verbum de verbo expressit, cum ait: *Bacchantemque jugis Naxos*, ut ostendimus: & *Plemmyrium undosum*. Nam *αὐλημαρῖον* *Inundo* dicimus.

pluvia. G. 3: 279
pluvula. E. 3: 36, 44, 48. 5: 67. 8: 28. O. 1: 9. 2: 128, 383. 3: 379, 529. 4: 379. AE. 1: 706. 3: 354. 5: 91. 8: 176, 274.

9: 264. 11: 738
podagras. O. 3: 299
Hanc ingeniosus Vates *nodosam* appellavit, *solvere nodosam nescit medicina* *podagram*. Hujus Martialis. *mediam brevem facit: Litigat, & podagra Diadormis, Flaccus, laborat.*

Podalirius. AE. 12: 304
poena. AE. 1: 136. 2: 584
poenam. AE. 5: 786. 6: 614, 615, 821. 12: 949

poenarum. AE. 6: 627. 9: 356
poenas. G. 1: 405. 4: 455. AE. 2: 72, 103, 139, 366, 572, 576, 586. 4: 386, 656. 6: 20, 501, 530, 543, 565, 585. 7: 595, 766. 8: 538, 668. 9: 422. 10: 617, 669, 853. 11: 258, 592, 720

Poeni. AE. 1: 302, 442, 567
poenis. AE. 6: 561, 598, 739
poenit. E. 2: 34. 10: 17. AE. 1: 549
poenitet. E. 10: 16

Poenorum. AE. 4: 134. 12: 4
Poenos. E. 5: 27. AE. 6: 858
poeta divina. E. 5: 45. 10: 17
Plaro quoque hoc eodem ipso epitheto exornavit poetam, quem & *sacrum* Ennius nominat.

poetae. O. 3: 90
poetam. E. 7: 25. 9: 32. 10: 70
poë. AE. 1: 90
poëbant. AE. 8: 436
Polyboetem. AE. 6: 484
Polydora. AE. 3: 62
Polydoram. AE. 3: 49, 55
Polydorus. AE. 3: 45
Polyphemum. AE. 3: 657

Hunc, potentia Cyclopes omneis antecedentem, Nympha Phorcyni marini regis filia Neptuno peperit, ut canit Hom. Od. libro primo, cuius antrum in 9. copiosius idem persequitur. Nestor quoque in I. Iliados inter suos familiares commemorat Pirithoum, Dryanem, Thecium, Caeneum, Exadium, & Polyphemum: quos cum Diis immortalibus comparandos praedicat, qui cum fortissimis Centauris, montium incolis, acerrime dimicant.

Polyphemus. AE. 3: 641
polita. AE. 8: 426
Polyte. AE. 5: 564
Polytes. AE. 2: 526
Hujus meminit & Hom. Iliad. I.
pollice. AE. 11: 68
pollicor. AE. 9: 301
pollicitus. AE. 1: 237
Pollio. E. 3: 84, 86, 88. 4: 12
Pollucis. O. 3: 89
polluit. AE. 3: 234
polluta. AE. 7: 467
polluto. AE. 5: 6
pollutum. AE. 3: 61
Pollux. AE. 6: 121

Pollux caecibus strenuus, & Castor ejus frater equorum domitor, apud Homer. legitur Iliados. I.

polo. AE. 3: 589. 4: 7. 9: 21. 11: 588
polam. AE. 1: 398. 2: 251. 5: 721
Polum, nomen propr. viri. AE. 12: 341
polus. AE. 1: 608. 3: 586

0002

A Lucretio sumpsit, qui per initia 1. ait: *Unde aether sidera passet. Et in Solis flammam coeli coerulea passit.* Quod dicunt ex sententia quorundam propter apothoias & exhalationes terrae, in sublime meantes, quibus Sol & reliquae stellae pascuntur, ut pluribus docet idem Lucretius.

poma. E. 1: 38, 81. 7: 54. 9: 50. G. 2: 59, 82, 87, 426. 4: 134
Pometios. AE. 6: 775. nomen urbis in Latio.

pomis. O. 1: 274. 2: 150, 240, 516. 4: 142. 7: 111

pomo. E. 2: 53
pompae. AE. 11: 163
pompas. G. 3: 22. AE. 5: 53
ponam. E. 3: 36. G. 3: 13. N. tr. 5. AE. 5: 66. 6: 73. 12: 569. id est, *solito aequabo.*

ponant. AE. 1: 706
ponat. O. 3: 195
pondera. AE. 10: 496, 527

pondere. E. 4: 50. G. 1: 164. 2: 254, 351. 3: 172, 524. AE. 3: 49. 5: 153, 401, 447. 6: 413. 9: 512, 540, 752. 10: 381. 12: 255, 727

ponderis. AE. 11: 616
pondus. AE. 1: 359. 5: 407
pone. verbum. E. 1: 74. AE. 5: 845. 11: 366

pone. O. 4: 487. AE. 2: 208, 725. 10: 226
Pone, inquit Festus, gravi sono antiqui utebantur pro loci significatione. Serv. super illo loco, *Pone subit conjux*, ait, *Pone* averbium est, atque ideo ultima syllaba habet accentum. Item dum exponit illud, *humo famat Neptunia Troja*, contra Probum disputans, *Pone*, inquit, tantum verbum in ultima habet accentum, ut significet Retro.
ponere. G. 1: 284, 307. 2: 273. 3: 88. AE. 6: 508. 10: 623

ponet. AE. 1: 264
ponis. AE. 2: 676. 11: 411
ponit. G. 2: 521, 530. AE. 5: 292, 486
ponite spes. AE. 11: 309

Notandum est, hoc loco *se* syllabam brevem, dictionem & dactylum terminantem, non impediri quo minus in sua maneat brevitate, etiam si ab *sp* (semivocali & muta) sequentibus excipiat. Hujus exempli est & illud Ovidianum, *Spes bona dat vireis, animum quoque spes bona firmat. Vivere spe videt, qui moriturus erat.* Idem est observatum in *sm*, ut apud Tibullum, *O quantum est auri percat, potiusque smaragdi.* Quare & Lucanus ait: *Terga sedet crebro maculis distincta smaragdo.* Idem fit in *sc*. Catullus, *Tessis erit magnis virtutibus unda Scamandri.* Cujus etiam rei exemplum reliquit Homerus illo carmine: *ὅτ' Ἐλπίδων καλίστην ἔσται, ἄνδρος δὲ Σκαμανδρίου.* Idem in *st*, ut apud Horat. in 1. Sermonum, *Contra alius nullam, nisi olenti in fornice stantem.* Quod fieri, quia *s* liquecat, non video qua ratione ab istis dici possit: quum syllaba etiam fiat communis tribus

INDEX ERYTHRAEI

bus consonantibus sequentibus, quatum prima sit *f*, secunda muta, tertia vero liquida, ut apud eundem Horatium in eodem Sermonum 1. *Lingui- mens infanti videntes praemia scribae*. ubi *f* subtrahi debere, more veterum, Priscianus auctor est. vide *Ulyssi*.

pono. AE. 1: 278. 9: 261
ponte. AE. 10: 654
pontem. AE. 8: 650, 728
pontes. AE. 9: 170. 10: 658. 12: 675
ponti. G. 1: 356, 469. 4: 430. AE. 2: 110
pontibus. G. 4: 27. AE. 9: 530. 10: 288
ponto. E. 6: 35. G. 1: 372. 2: 163. 3: 78, 237. AE. 1: 40, 70, 89. 2: 295. 3: 104, 605. 5: 233. 6: 345. 7: 300. 9: 121, 238, 712. 10: 694. 12: 182
Ponto. E. 8: 95, 96
pontum. G. 1: 130. AE. 1: 124. 2: 207. 5: 615. 6: 312. 9: 103
Pontus. G. 1: 58, 207
pontus. AE. 1: 114, 556. 3: 193, 417, 672. 3: 9. 6: 729. 7: 9. 10: 103, 377. 11: 624
ponunt. G. 4: 161, 238. AE. 1: 173. N. tr. 5: 302. 11: 67
poplite. AE. 9: 762. 10: 699. 12: 492, 927
Lucretius in 4. po contraxit: ut, *Bra- chia, palpebraeque cactus, popliteisque can- bant*, *f*.
populicis. AE. 1: 728
populans. AE. 4: 403
populare. AE. 1: 527
popularibus. AE. 6: 816
populata. G. 1: 185. N. tr. 8. AE. 12: 263
populata. AE. 6: 496
populatus, scil. *amnes*. AE. 12: 525
populea. G. 4: 511. AE. 5: 134
populeas. AE. 8: 32. 10: 190

Atqui in Bucol. Apollonii sententiae accedens, & Graecorum, Phaethontis sorores in alnos mutatas canit: *Tum Phaethontiadar nuptio circumdat amarae Corticis, atque solo proceras eripit alnos*. Earum nomina fuerunt, Phoebe, Phae- rusa, Lampetie. Duarum postremarum meminit hoc loco Servius: cui tamen Lampetula, quae alius Lampetie.

populeis. AE. 8: 286
populi. G. 2: 495, 502. 4: 211. AE. 3: 58. 4: 615. 6: 706. 7: 236, 716. 8: 385. 10: 202. 11: 345, 420, 430
populis. AE. 2: 556. 4: 624. 7: 247. 8: 686. 10: 203

populo. AE. 1: 148. 7: 80. 8: 679
Populonia. AE. 10: 172

Stephano scribitur Ποπλάνιον: vulgo Ριομβίν.

populorum. AE. 8: 721
populos. G. 4: 5, 562. AE. 1: 225, 263. 3: 458, 502. 4: 112, 189. 6: 588, 851, 891. 7: 316, 384, 693, 725, 738. 8: 325, 475. 10: 4

populm. AE. 1: 21. 2: 188. 4: 102, 682. 5: 552, 750. sic alibi, cum patribus, *populmque*, &c. *Onpues*, *populmque*, *pa- trefque*.

populus, arbor. E. 7: 61, 66. 9: 41. G. 2: 13. AE. 8: 276. Hinc vulgo cor- rupto vocabulo alii *Piopa*, nonnulli

Oppio. A colore quoque candido (nam bicolor est) *Albura* passim, & *Talpon*. Super hoc adibis Stolicum nostrum.

populus. AE. 9: 192

porta. AE. 8: 641

Fab. Quintilianus libro octavo, ubi de ornatu loquitur, *Quaedam*, inquit, non tam ratione, quam sensu judican- tur: ut illud, *caesa iungebant foedera porca*, fecit elegans fictio nominis, quod si fuisset *Porco*, vile erat. Haec Fabius. Porro, quia porco caeso foc- dus percuti solenne esset, ut ex Livio, Varroneque discimus: legimus tamen apud Pompeium libro 14. in firmandis foederibus Porcam caedi consuevisse. Verba ejus sunt: Porci effigies inter mi- litaria signa quintum locum obtinebat: quia confecto bello, inter quos pax fieret, caesa porca foedus firmare sole- bant. Sed tu, quaevis, etiam quae in hunc locum scribit Servius (multa au- tem affert) legere ne pigresce.

porcite. AE. 8: 274

porcilla. G. 3: 351

porcellum. AE. 9: 589

porriciam. AE. 5: 238

Porriciam hic, & infra *Porricis*, legen- dum, non *Projicit*, discimus ex Ma- crob. Sat. 2. Licet quidam *projicit* ma- lit, ut sit imitatio Homeri. Cujus ta- men loci, assertor ille nullum testimo- nium proferit Poetae Graeci.

porricit. AE. 5: 776

porrigitur. AE. 6: 597

porro. AE. 5: 600. 6: 711. 9: 190

Adjecta pro, sit adverbium Lucretia- num *proporro*, pro Valde, vel Praeterea.

Porfenna. E. 8: 646

Claudianus item geminato *non* me- diam produxit cum ait: *Et poenae mul- tata genus Porfenna rednat*. Contra Martialis per simphum *n* scribens cor- ripuit. Ait enim, *Hanc spectare manum Porfenna non potuit*. Silius quoque 8. *Cernitur effugiens ardentem Porfenna dex- tram*.

porta coeli. G. 3: 261

Portas duas coeli memorat Homer. Iliad. 9. quas Horae servant: altera nubes rebus inducuntur, reducuntur altera.

porta. AE. 1: 83. 6: 552, 898

portabat. AE. 1: 696

portae. AE. 1: 294. 2: 27, 242, 752. 3: 351. 6: 574, 893

portae. somni quatuor carminibus de- scribit. Vide *Somni*. 7: 607. hae plu- ribus describuntur. 9: 176, 238, 570, 687, 746

portam. AE. 8: 338. 9: 183, 675, 695, 724

portanda. AE. 9: 312

portans. G. 4: 524. AE. 1: 68. 5: 840. 11: 544

portant. AE. 4: 241

portantes. AE. 11: 333

portantur. AE. 1: 363

portare. AE. 4: 598

portarum. AE. 2: 335, 803. 7: 185

portas. G. 4: 165. AE. 1: 422, 608. 2:

612. 3: 539. 6: 654. 7: 647, 621. 8: 39, 45, 159, 169, 309, 693. 10: 23. 11: 142, 473, 879, 883, 890. 12: 577, 584
portas. AE. 1: 755. 5: 566. 6: 219. 9: 50. 11: 758. 12: 512

portatis. AE. 11: 281

portendere. AE. 3: 184. 7: 80

portenderet. AE. 5: 706

portandi. AE. 7: 256

portenta. AE. 7: 58. 8: 533. 11: 271

M. Tull. de Natura Deorum, *Quod enim offendunt, portendunt, monstrant, praediciunt, Offensa, Portenta, Monstra, Prodigia dicuntur*.

portibus. AE. 2: 528, 761. 3: 353. 8: 656. 12: 476

portis. G. 4: 78, 185. AE. 2: 187, 266. alias *Portas* 330, 730. 4: 130. 7: 429. 8: 386, 585. 9: 758. 10: 118. 11: 485, 499, 621. 12: 122, 133, 441, 661

portitor. G. 4: 502. *Charon*. AE. 6: 298. N. tr. 1: 326

Propert. de eodem: *Vota novae superas, ubi portitor aera recepti: Obstrat umbrosos horrida porta rogos*. Quem Maro, & Propertius Portitorem vocavit, Juvena- lis *Portithmæ* Graece appellavit: *τετρημ- que novitius horret Portithmæ*. Vel a *απορριπτε*, quod est mare angustius, in- ter duas terras immixtum, quod Latini *Fretum* dicunt, ut Hellepontus. Vel a *απορριπτε*, quod est Trajicio, & *Τρανσ* fi- ro. Unde Ovid. de arietē, qui *Phry- xum* gessavit, & Hellen pavidam in mare dejecit, a quo casu Hellepontus nomen est, ita cecinit: *Mox ubi nubi- genes Phryxi, nec portitor Helles*. Nam ut Phryxi, quem transfretavit, portitor fuit, ita Helles *απορριπτε*, id est, transfretator, non fuit: quia ejus ter- go lapsa in mare decidit, ut Portitor a portando habeat significationem: for- mam vero a portu, & de eo, qui na- vi freta, vel flumina cymba aut lintre trajicit, apud Poetas dicitur. Vulgo pari ratione *Barchinol*, ut in Stoico docemus. Fluminum quoque ripas, unde trajicimus, nec non cymbam ipsam hodie *Portum* dicimus. Quin & na- vium vesturam, & vesturæ pretium, *Portum* negotiatores nostrates appel- lant, quod Latini *Portorium* sicut & *Naulum*: unde vulgo etiam *Nola*. Plan- tus, Ego hunc portitorem privavo portorio.

Vernum Ciceroni *Portitor*, publicanus est: & *Portorium*, vestigal quod ipse exigit. Ut ad Q. fratrem, *Cives, qui in portoriis Italiae tollendis non tam de portorio quam de nonnullis injuriis portio- rum querebantur*: & pro Font. *Titu- rius Tolefæ quaternos denarios in singulas vini amphoras portorii nomine exegit*.

Vulgo *Datio* & *Datiaria*, a dando, id est, solvendo. Idem Cicero in Ver- rem: *His pro rebus portorium non esse datum*.

porto. AE. 10: 881

ports. AE. 3: 72, 78, 292, 300, 378. 5: 243. 7: 132, 201

portum. G. 1: 303. AE. 1: 159

hic

hic describitur portus. 194. 400. 6: 900. 7: 7

Portum. AE. 5: 241

M. Cicer. de Nat. Deorum, Ut Portum a porta, Neptunus a nando, portum primis literis immutatis. Porro Pompeius libro tertio, a porta Portunum dici sentit, his verbis: *Clandere, & Clavis, ex Graeco nidos nati nudi descendit. Cujus rei tutelam penes Portunum esse putabant, qui clavem manu tenere fugebatur, & Deus putabatur portarum.* Haec vero vox a nonnullis, aliqui in scribendo satis accuratis, modo per non notatur, modo per duplex n: a quibus rationem ipsi requirimus.

portus. G. 2: 161. 4: 390. AE. 1: 427. 3: 10. 124. 219. 254. 289. 382. 530. 533. 570. 676. Drepani. 707. 4: 87. 588. 612. 5: 24. 32. 57. 612. 813. 6: 366. 7: 22. 9: 98

omnisque in limine portus. AE. 7: 598

Servius narrans illud i. Aeneid. Hinc portus alii efficiunt: Cothona, inquit, faciunt. Pro quo facit, quod Diodorus in 4. Bibliothecis ita scribit: Portus, quem Cothonem dicunt, videtur esse similis: & dicitur, manu factus. Licet illic Cothonem perperam legatur. Quid, quod & Strabo libro 17. quum de Carthagine loquitur, in hanc sententiam scribit: Arci portus subiacet, & Cothona parva insula, & in orbem ducta, Euripoque comprehensa. Ea circumquaque navale habet, quod Dido condidit cum gente ex Tyro profecta. Sed & Pompeius hanc vocem libr. 3. planius interpretatus est his verbis: *Cothonem appellant portus in mari interiores, arte & manu facti.* Quamvis & apud hunc & apud Servium haec dictio exili indocte passim scribitur.

portum. AE. 5: 59

portum. AE. 8: 540

portus. AE. 3: 456

portus. AE. 2: 121. 7: 340. 11: 219

portus. AE. 4: 50

portus. AE. 6: 589

portus. G. 3: 456

portus. G. 1: 128

portus. AE. 8: 477

portus. AE. 1: 414. 5: 26. N. tr. 5: 6.

45. 7: 272. 8: 614. N. ibid. 9: 12.

12: 350

portus. AE. 5: 707

portus. AE. 8: 12. 11: 221

portus. AE. 11: 362

portus. AE. 5: 342. 6: 37. 9: 71. 84. 524.

10: 661. 12: 82. N. tr. 5: 326. 388. 467

portus. AE. 1: 666. 3: 59. 6: 66. 9: 194

portus. AE. 8: 533

portus. G. 2: 324. AE. 2: 72. 4: 614. 7:

584. 8: 512. 9: 600. 11: 379. 434. 453.

901

portus. AE. 4: 681. 5: 60

portus. E. 2: 55. AE. 4: 527

portus. G. 2: 278. 354. 3: 348. 437. 4:

344. AE. 1: 291. 2: 473. 3: 404. 7:

629. 9: 586. 10: 52. 11: 89

portus. G. 2: 14. AE. 8: 639. 10: 736

portus. G. 4: 303. AE. 2: 172. 644. 11: 30

portus. AE. 7: 129. Portus, nomen est Lucretio perquam familiare.

portus. AE. 12: 898

portus. E. 3: 24. G. 2: 234. AE. 1: 38. 2:

177. 657. 4: 306. 5: 231. 6: 527. 9:

90. 196. 253. 561. 11: 703

portus. AE. 6: 627. 10: 616. 12: 880

portus. G. 2: 343. AE. 1: 368. 2: 292.

6: 200. 9: 513. 12: 771

portus. AE. 10: 879

portus. E. 9: 3

portus. AE. 1: 413. 5: 807. 11: 155

portus. G. 2: 483. 3: 8. AE. 3: 368

portus. G. 1: 351

portus. G. 4: 27. AE. 7: 334. 10: 807.

12: 627

portus. G. 2: 226. AE. 1: 676. 3: 378,

387. 455

Poeta si finalis naturalem longitudinem ubique positione etiam cumulavit. Exempla syllabae naturae longae apud Horatium: *Possis & magnam morbi deponere partem.* Et apud Ovidium Metamorphos. 13. *Et timido possis agnoscere fratris.* Quamvis eandem Juvenalis corripuit per syllolam figuram, sat. 4. *Jam jejuna fames cum possis honestum illic.* Ubi *possis* aliqui syllabae metuentes, legunt: quod non probro.

portus. E. 3: 28. AE. 1: 682. 2: 187. 362.

4: 85. 116. 296. 5: 6. 6: 78. 754. 8: 413.

9: 322. 421. 10: 286. 807. 11: 386

portus. G. 1: 176. AE. 8: 401. 12: 151,

874

portus. E. 7: 23. 8: 63. G. 1: 253

portus. E. 8: 69. 10: 64. G. 2: 109. 313.

3: 262. 520. 562. AE. 2: 69. 4: 382.

5: 231. 669. 9: 446. 11: 201. 307. 325.

12: 627

portus cum ablativo. E. 1: 30. 68. AE. 6:

409

Constructio Ciceroni etiam usurpatissima, licet a Servio Archaismi veluti infamia notetur.

portus tanto. G. 3: 476

portus, cum accusativo. E. 1: 70. 3: 20.

G. 1: 284. 3: 61. 157. 213. 4: 148.

AE. 1: 296. 2: 57. 283. 284. 4: 20. 5:

154. 626. 7: 655. 9: 346. 363. 11: 81,

279

portus, adverbium. G. 3: 70. 172. AE. 1:

136. 612. 740. 2: 216. 740. 5: 339,

507. 523. 8: 331. 639. 9: 387. 11: 89,

593. 12: 185

portus ubi. G. 3: 235. 4: 189. 544. 552.

AE. 4: 80. 5: 362

portus hinc. G. 3: 300. AE. 8: 546

portus deinde. AE. 5: 321

Ita & Justinus, sicut *Max deinde* &,

Tum deinde. Cicer. de claris Orator.

Portusque deinceps.

portus. AE. 5: 360

portus. AE. 3: 588. 4: 6. 5: 42. 7: 148.

12: 113

portus. E. 7: 50. G. 2: 463. AE. 2: 442,

454. 480. 490. 493. 504. 7: 622. 8: 227.

11: 890

portus habita. AE. 1: 16

portus habui. E. 7: 17

portus. E. 1: 76. 3: 57

portus praes. AE. 6: 763

portus. AE. 3: 287. 7: 183. 8: 721. 722. 9: 537

Ulp. de Injust. rup. & irrito facto testamento, L. 3. *Posthumus*, inquit, dicitur eos damnavit, qui post mortem parentis nascuntur. Item. Fest. Pomp. *Posthumus cognominatus*, post mortem patris natus. Hic tamen *posthumus*, id est, postremo loco nata. Vide Gell. lib. 2. c. 16.

postquam. E. 1: 29. 31. 5134. G. 3: 432.

4: 374. AE. 1: 154. 216. 520. 723. 2:

90. 3: 1. 37. 57. 192. 212. 463. 518,

662. 4: 17. 151. 648. 5: 577. 6: 168,

226. 888. 7: 6. 406. 661. 709. 765. 8:

184. 10: 298. 710. 11: 94. 146. 248,

631. 12: 432. 604. 739. 861. 945. *Post*

& *Postquam* supellectilibus Maronaeae

sunt: ceterum Oratorum verba non

modo haec, sed & *postea*, & *posteaquam*.

postrema. G. 3: 404. AE. 3: 427. 9: 27

postremum. AE. 11: 664

postremus. G. 2: 410

postremo. G. 2: 383. 445. AE. 5: 681. 6:

274. 611. 7: 27. N. tr. 5: 8: 53. 335. 9:

687. 10: 103

posternus. AE. 3: 399

postisse. AE. 7: 63

postissim. AE. 4: 344

postus. E. 3: 46. G. 1: 182. 2: 403. AE.

3: 631. 4: 200. 212. 6: 19. 8: 329,

616. 11: 830. 12: 209

potant. AE. 6: 715

potantibus. G. 4: 146

potare. G. 3: 330

potat. G. 3: 463

potens. AE. 1: 531. 3: 164. 6: 871. 7:

56. 541. 630. 11: 340. 12: 827

potentem. G. 1: 27. 2: 373. AE. 1: 80. 2:

296. 3: 438. 6: 247. 621. 843. 7: 234

potentes. AE. 3: 528

potentia. G. 1: 92. AE. 1: 664. 8: 99.

10: 72

potentibus. AE. 7: 19. 12: 402

potentium. AE. 12: 519

poteram. E. 8: 40

poterant. AE. 6: 239

poterat. E. 1: 80

poterat. AE. 8: 605. 12: 776

poteris. E. 4: 27. G. 1: 394. 4: 253. AE.

6: 148

potero. AE. 4: 420

poterunt. G. 2: 287

potes. E. 7: 10. AE. 4: 560. 6: 117. 366.

7: 335. 10: 81. 83. 632

potest. G. 3: 491. 560. AE. 8: 402. 10:

35. 12: 872. 933

potestas. AE. 3: 670. 4: 565. 7: 591. 9:

97. 739. 813. 10: 18. 100

potestates. AE. 12: 396

potestis. AE. 7: 645. 9: 529

potestur. AE. 8: 402

Vates ingeniorum omnium, atque

doctrinarum princeps, & auctor Ho-

merus, non sua modo ipse poemata ex

omnibus Graeciae linguis, quas diale-

ctas illi vocant, ita confavit, ut una-

quae-

INDEX ERYTHRAEI

quaeque Graeciae gens sua apud illum
idiotmata agnosceret: sed ea etiam sa-
crofanctae propriae deorum linguae ho-
nore consecravit, ut illo loco, cum ait
δὲ Ζεῦσι καλῶσι θεοὶ, ἀνδρες δὲ Σάμαν-
δρος. Et in Odyss. 10. μάλα δὲ μιν κα-
λῶσι θεοὶ. Et item in 1. Iliad. δὲ Βριά-
ριον καλῶσι θεοὶ, ἀνδρες δὲ τὰ πάντες
Λυγιάων. Et in 2. τὸν ἄτοι ἀνδρὶς Βα-
τῆμαν κικλῶσκουσιν, Ἀθήναται δὲ οὐ σῆμα
πολλυκαρβῆμοιο Μυρίνης. Et rursus in 14.
ubi Somnus sit ὀνείδι λυγυρῇ ἠναλκῶν,
& mox sequitur, ἢ τ' ἐν ὀνείσι Χαλκιδῶνα
κικλῶσκουσιν θεοὶ, ἀνδρες δὲ Κύμηνδον. Et
hoc genus alia, quae Elenchus poster
in ipsum poetam nullo tibi negotio
suggeret. Cum igitur divino vir inge-
nio Maro, aemulationis studio in hu-
jusmodi locorum splendorem intueretur,
non absumili colore suam se quo-
que Venerem fucaturum existimavit,
si & ipse circa deorum personarum dig-
nitatem optime versans, eorum ser-
moni prisca verba insereret, quaeque
sua aetate jam desita, quasi in deorum
consuetudine permanerent. Cujus con-
siliū (ni fallor) haec fuit ratio, quod
maxime convenire videbat, sicuti aet-
tatem, ita etiam deorum sermonem
immutabilem, immortalemque fore.
Et profecto qua lingua magis decuit
immortales ipsos, quam illos loquen-
tes facimus, quam prisca uri, atque
ea ipsa, qua primum a majoribus lo-
lenniter conceptas preces exaudire con-
sueverunt? Hinc itaque Virgilianus Ju-
per in 10. sic inquit, *Tros, Rutulique
fuit nullo discrimine habeo.* Et Juno ad
Venerem: *Nunc qua ratione, quod instat,
Conferi possit, parvis (advertite) docebo.*
Et hoc loco ad eandem Venerem Vul-
canus: *Quod fieri ferro, liquidove pote-
stur electro.* Quam lectionem adhuc non
modo referunt antiqua aliquot bona
exemplaria, sed etiam Nonii Marcelli
auctoritas, cujus testimonio veluti lo-
cupletissimo stat Priscian. cum ait, *Po-
testur pro potest.* Pacuv. *Si qua potestur
investigari via.* Lucr. in 3. *Quod tamen
expleri nulla ratione potestur.* Virg. *Quod
fieri ferro liquidove potestur electro.* Sed
& *Potestur*, lectio ad Politiani usque
tempora integra, inviolataque, vulga-
tis etiam Virgil. exemplaribus perdura-
vit: quomodo ecce tibi ille huius Virgili-
ni consilii atque artificii nescius, dum
primae *electri* syllabae metuit, *potestur*
passivum antiquum, & majestatis ple-
num, dignumque Vulcano Deo ver-
bum, hoc loco in *potest* usuratus
contraxit, ut spondaicum ex dactylo
versum faceret, quod dactyli finalem
in primam *electri* cadere non posse ar-
bitraretur, quae apud Graecos esset,
apud quos natura produciatur, & ad nos
iam a longum transtulit. Atque ita, dum
se ille duas maculas, quas multis ante
seculis Virgilianis codicibus inoluisse
putabat, delere existimat, Manuiani
cypni candorem & hoc loco comma-

culavit, sicut illo, ut offendimus, cum
scribit, *Sedemque potis Emendri.* Nam,
ut omittam, vocalem non modo hanc
, sed etiam *u*, naturae longas, tam a-
pud Graecos quam apud nostros poe-
tas, eorum imitatione non semel cor-
ripi (quod in Hom. Indice adnotavi-
mus) *potestur electro*, suo jure atque au-
thoritate poeticae Rom. principem hoc
loco reliquisse, prima in *electro* cor-
repta, ratione dactyli finientis, non
conjecturis tantum, & argumentis te,
Politiane, convincimus, sed ipsiusmet
eadem in re locupletissimo testimonio,
& (quod ajunt Jureconsulti) omni ex-
ceptione majore, quod etiam tuo no-
mine referre pudet. Is in Ciri, juve-
nili carmine, ad Messalam inquit:
Corallo fragilli, & lacrymoso moris electro.
Et pernegabis adhuc summo Vati iusto
in hoc opere licuisse, quod in exiguo
poematio juvenis etiam usurpare non
dubitavit? Quem etiam ipsum suspicor,
hoc suae voluntatis veluti testimonium
illic de industria collocasse, quo in-
cautum Grammaticorum quempiam,
quos molestissimos aliquando expertus
est, qui praestantissimorum poetarum
oracula ad suarum regularum censuram
inepte & arroganter exigere solent, ex
illo loco veluti ex infidiis prodiens, im-
perite hoc carmen attentantem, quod
praeviderat, deprehenderet. Sed non mo-
do in gregarium literatorem quendam,
quod magis sperabat, verum in praes-
tantem Grammaticum, ac centurio-
nem fortissimum, hoc est te Politia-
num, hoc quasi cuneo validissimo in-
vadit, mediamque tuam centuriam dis-
rumpit, ac dissipat, captivumque *potestur*
recipit, & in sua scepra (hoc est Vul-
cani ori) reponit. Quare non dubitabis
post hac vos, qui nova hac scribendi
ratione libros hodie imprimendos cura-
tis, posthabita Politiani sententia Ery-
thraei potius, immo vero poetae ipsius
potestur lectionem nativam Virgilianis
codicibus repraesentare. Quid vero tan-
dem poeta Graecus illa divinorum vo-
cabulorum usurpatione sibi voluerit,
nos in ejusdem elencho (nisi conjectura
fallimur) exposuimus.
potior. G. 4: 100. AE. 4: 287
potiri. AE. 9: 267
potis. G. 4: 120
potis, pro *potis est*, id est, *potest.* AE. 3:
671. nec *potis* Ionios fluctus aequa-
re sequendo.
potis est. AE. 9: 796. Ille quidem hoc cu-
piens *potis est* per tela, virosque. 11:
148. At non Emendrum *potis est* vis ulla
tenere. Lucretius quoque in hoc sen-
su, ita quintum De rerum natura, a
laudibus Sapientiae auspicatur, *Quis po-
tis est dignum palanti pectore carmen Con-
dere pro rerum maiestate hisque repertis?*
*Quisve valet verbis tantum? quis fingere
laudes Pro meritis possit? &c.* Apud ve-
tustissimos Rom. etiam neutri generis
vim habuit: quorum exemplo dixit i-

dem Lucret. *Nec potis est cerni, quod
cassum lumine fertur.* Et alibi, *Conjunc-
tum est id, quod nunquam sine perniciat
Dissidio potis est seungi, segre segregari.*
Priscian. lib. 15. scribit, hic & haec
potis dici, & hoc *potest*: unde Persius:
Qui potest vis dicam? id est, Quomodo
possibile est? Ennius tamen *potest* etiam
pro *potis* accipit, quom in 15. de pu-
gna Caecilii tribuni ita loquimur, *Sed
nec potest quisquam Undique nitendo corpus
divellere ferro.* Sed & Oratoriam *Potis*
est instruit verborum suppellectilem, Ci-
ceronis exemplo, qui in Tuscul. Quae-
est, *Neque sanguis nullo potis est pacto pro-
fluens confidere.* Hinc comparativum
potior, & superlativum *potissimum*, ad-
verbiaque *potissimum* & *potissime*.
potiti. AE. 3: 278. 6: 624. 9: 363, 450
Potitius *andor* AE. 8: 269, 281
Require apud Festum Pomp. lib. 14.
in dictione *Potitius*. Quamquam locus
ille sit fragmentatus.
potitum. AE. 3: 296
potitur. AE. 3: 56. 4: 217
potitus. AE. 10: 500. 11: 493
potitum. AE. 1: 172. 12: 642
potius. adverb. E. 2: 71. 5: 6. AE. 3:
654. 4: 99. 10: 631, 676. 11: 1146
443: 12: 39, 188
Potitades. G. 3: 268
potere. G. 1: 161. 2: 124. AE. 1: 232.
6: 131. 7: 295. 12: 544
potui. E. 3: 70. AE. 4: 19. 419, 600. 7:
309. 11: 823. 12: 177
potuisse. E. 6: 24. AE. 1: 98
potuisti. AE. 9: 482. 12: 804
potuit. G. 2: 490. 3: 453. AE. 1: 40, 242.
6: 119. 8: 384. 9: 328, 426, 429. 11:
312. 12: 47
potum. supinum. E. 7: 11. 9: 24
prae. E. 8: 17
prae se. AE. 9: 134. 11: 544
praebere. G. 2: 216. 3: 301. AE. 9: 693
praebuit. AE. 10: 322
praecedunt. AE. 8: 462
praecelsa. AE. 3: 245
praeciperas. AE. 9: 40. N. tr. 5.
praecipere. E. 3: 98
praecipit. AE. 6: 105
praecipit. E. 8: 59. G. 1: 203. 3: 236. 4:
29, 457. AE. 3: 598. 4: 253, 565. 6:
578. 9: 685, 815. 12: 684
praecipit. G. 1: 176. 4: 398, 448, 548. AE.
2: 345. 5: 747. 6: 236, 632. 9: 45
praecipit. AE. 2: 607. 3: 546
praecipit. AE. 9: 47
praecipere. AE. 10: 277
praecipiant. AE. 11: 329. N. tr. 5. quam-
vis illic passim *praecipiant* habeatur.
praecipit. AE. 11: 491. N. tr. 5.
praecipitans. AE. 6: 351
praecipitans. AE. 2: 317. pro *praecipitan-
tibus*. tribus locis sequentibus. AE. 4:
251. 9: 670. 10: 804. 11: 3
praecipitare. AE. 2: 37. 4: 565. dum
praecipitare potestas, id est, fugiendi
praecipitantes.
praecipit. AE. 2, 9. 11: 617
Sic *avertit*, pro *avertitur*: *Insinuat*,
pro

IN VIRGILIUM.

pro infirmatur: *Adglemerant*, pro ad-
glemerantur: *Turbant*, pro turbantur:
& pro activi verbi significatione passi-
vum, ut *Bellantur* pro *bellant*: quae fi-
gura creberrima est apud poetam. Plu-
ta de hoc leges apud Serv. super *Tum*
prora evertit.
praecipitas. AE. 12: 699
praecipitate. AE. 8: 443
praecipitem. O. 3: 359. AE. 5: 175, 456,
860. 6: 594. 12: 379, 531, 735
praecipites. O. 1: 366. 3: 547. 4: 80. AE. 2:
307, 516. 3: 682. 4: 573. 5: 144. 10:
232. 11: 673, 888, 895
praecipiti. G. 3: 103. AE. 2: 460. 7: 411.
8: 257
praecipue, adverbium. G. 2: 372. 3: 51,
101. AE. 1: 220, 712. 2: 112. 6: 176. 7:
746
praecipuas. AE. 5: 249
praecipuum. O. 3: 74. AE. 8: 177
praecipuus. AE. 11: 214
praecipis. AE. 8: 233
praecipara. G. 4: 322. AE. 8: 480. 10: 397.
12: 347
praeciparam. AE. 4: 655
praecipis. AE. 5: 245
praecipidia. G. 2: 484. AE. 2: 367. 7: 347.
9: 413, 596. 10: 452
praeda. AE. 9: 363, 384, 450, 485
praedae. AE. 1: 210. 9: 268. 11: 782
praedam. G. 2: 60. AE. 2: 763. 3: 223,
233, 244. 4: 404. 6: 361. 11: 79, 757.
12: 255
praedari. G. 1: 130
praedas. AE. 1: 528. 7: 749. 9: 613. 10: 78
praedicam. AE. 3: 436
praedicere. E. 1: 17
praedicta. AE. 4: 464
praediscere. G. 1: 51, 252. 2: 259
praedivitis. AE. 11: 213
praedixit. E. 1: 18. dicebat, codices ma-
nuscripti. AE. 3: 252, 713
praedo. AE. 7: 362
praedonis. AE. 10: 774. 11: 484
praedulce decus. AE. 11: 155
Vates Venuſinus a Marone suae ani-
mae dimidio hinc mutuatur, dulce de-
cus mēum.
praedura. G. 2: 531
praedurum. AE. 10: 748
praecunte. AE. 5: 186
praefatus. AE. 11: 301
praefecit. AE. 6: 118, 564
praeferat. E. 3: 4
praefertimus. AE. 7: 237. 11: 249
praefert. AE. 10: 211
praefigere. AE. 10: 80
praefigeret. AE. 11: 778
praefigunt. G. 3: 399. AE. 9: 466
praefixa. AE. 7: 817. 9: 471. 12: 489
praefixo. AE. 5: 557
praefixum. AE. 10: 479
praefodimus. AE. 11: 473
praefulgens. AE. 8: 553
praefugans. AE. 7: 320. 10: 704
praeflabi. G. 3: 180
praefato. AE. 5: 541
praefata. E. 6: 3. G. 1: 318. 2: 283. 3: 220,
265. 4: 5, 314. AE. 2: 334, 347, 397,

670. 3: 240. 5: 375, 402, 467, 593. 7:
335, 603, 744, 806. 8: 614, 478. 9: 463,
499. 10: 23, 357, 455, 661, 901. 11: 48,
307, 486, 520, 541. N. lib. 6. 2. Bel-
lum, & Praelium. Lucret. *Belli cer-
tamina laepius dixit*. Sed & illud,
*Et velut aeterno certamine praelia pu-
gnasque Edere turmatum certantia*. 631,
727, 731, 912. 12: 103, 337, 346, 526,
570, 581, 628, 716, 735, 812
praetorum. G. 2: 242
praemia. G. 2: 382. AE. 1: 461, 605. 2:
537. 4: 33. 5: 232, 292, 308, 346, 353,
486. 9: 253, 271. 11: 78, 857. 12: 360,
437, 765
praemia palmae. G. 3: 49. AE. 5: 70.
quod palmae pretium dixit 111. quia
idem sunt: ut, *Invisat pretiis ani-
mos, & praemia ponit*.
praemisit. AE. 11: 513
praemissi. AE. 9: 367
praemissus. AE. 6: 34
praemittit. AE. 1: 644
praenat. AE. 6: 705
Praeneste. AE. 7: 682. 8: 561
Praeneste, inquit Servius, locus est
haud longe ab urbe dictus ἀντὶ τῶν πρῶ-
των, id est, ab illicibus, quae illic a-
bundant: ita enim scriptura Graeca ha-
denus depravata emendanda est. Ve-
rum Pompeius Festus de eodem sic scri-
bit: *Praeneste dicta est, quia is locus,*
quo condita est, montibus praefert.
*Huic sententiae blandiri videtur Virgi-
lium epitheton altum.* Sed ab utroque
etiam diffidet Stephanus his verbis:
Πραεστὶς ἐστὶν Ἰταλίας ἀντὶ Πραεστὶ
τῷ Λατίνῳ, τῷ Ὀδυσσεὶ καὶ Κίρκῃ οὐκ
ἀλλοτρίῳ Πραεστίνῳ. Ut non modo Prae-
neste foemini & neutrius generis sit,
sed etiam Praenestus virili genere & for-
ma a Stephano dicatur.
Praenestinae. AE. 7: 678
praenuncia. AE. 11: 139
praepes. AE. 5: 254
Vide omnino Festum, in dictione
Praepetere. Ennius in decimo quinto,
de pugna Caecili tribuni verba faciens,
ita canit: *Nec respirandi sit copia praepetere*
ferro: de ingruentibus in eum, ve-
luti imbre, telis.
praepidus. AE. 6: 15
praepetis. AE. 3: 361
praepingue. AE. 3: 698
praeprepta. AE. 9: 138
praepreptus. AE. 4: 516
praepitere. AE. 10: 277
praeruptis. G. 2: 156
praeruptus. AE. 1: 105
praesaga. AE. 10: 843
praesagi. AE. 10: 177
praescia. AE. 6: 66. 12: 452
praesciscere. G. 4: 70
praescipsit. E. 6: 12
praesens. G. 3: 452. AE. 5: 363. 9: 404.
12: 760
praesensit. AE. 4: 297
praesentem. AE. 1: 91
praesentes. E. 1: 42
praesenti. AE. 3: 681, 8: 499

praesentia. G. 1: 10. AE. 3: 174. 9: 73
praesentis. AE. 5: 656. 10: 622
praesentius. G. 2: 127. AE. 12: 152, 245
praesepia. E. 7: 39. G. 3: 214, 495. AE.
11: 492. N. U. 4.
praesepibus. O. 3: 395, 416. 4: 168. N. U.
1. AE. 1: 435. 7: 17, 275
praesertim. G. 1: 115. 2: 310
praesets. AE. 11: 483
praesidet. AE. 3: 35. 6: 10. 7: 800. 12:
140
praesidium. AE. 11: 58
praesians animi juvenis. AE. 12: 19. Grae-
ca figura, in qua frequens est Lu-
cret. & Silius. Nonius tr. s. exponit
Antecellens.
praeslantes. AE. 8: 548
praeslant. O. 4: 538, 550. AE. 1: 71. 5:
361. 7: 483, 783. 8: 207
praeslantibus. AE. 11: 291
praeslantior. AE. 6: 164
praeslat. AE. 1: 135. 3: 429. N. U. s.
praeslet. AE. 11: 438
praesliterit. AE. 6: 39
praesumite. AE. 11: 18. vide *praecipite*.
praetende. G. 4: 230
praetendere. G. 1: 270. AE. 8: 128. 9: 599.
11: 332
praetendi. AE. 4: 339
praetendit. AE. 8: 116
praetentia. AE. 3: 692. 6: 60
praeter. G. 1: 412. AE. 3: 478. 6: 874. 7:
24. fugientem Rhoea, id est, praeter-
fugientem. 10: 399
praeterea, in initio versus, & senten-
tiae. E. 2: 40. O. 1: 204. 2: 83. 3: 548.
4: 210. AE. 1: 49, 653. 3: 433. 4: 457.
5: 64. 6: 149. 7: 71. 9: 272. 11: 330. 12:
659
praeterea, in secunda sede carminis. G.
1: 165. 4: 502. AE. 1: 647. 4: 464. 5:
302. 6: 285. 7: 183, 243. 8: 355, 514.
11: 78, 285
praeterco. G. 4: 148
praeterit. G. 2: 322. AE. 4: 157. 5: 156,
171
praeteritos. AE. 8: 560
praeterlabare. AE. 3: 478
praeterlabere. AE. 6: 874. sic *subterlabere*,
& *interfluis*.
praetervehor. AE. 3: 688
praetexere. AE. 4: 500
praetexit. E. 7: 12. G. 3: 15. AE. 4: 172
praetexunt. AE. 6: 5
praetoria, de apibus. G. 4: 75
praetulerim. AE. 12: 145
praevallidam. scil. tellurem. G. 2: 253
praevallidas. G. 2: 190
praevertere. AE. 1: 721. 7: 807. 12: 345
praevertitur. AE. 1: 317. N. U. s.
praevidis. AE. 5: 445
praevulsis. AE. 7: 524
prata. E. 3: 111. 7: 12. 10: 42. G. 1: 289.
384. 3: 142, 521. 4: 306. AE. 6: 674
pratis. E. 4: 43. 8: 71. G. 2: 384. 4: 271.
AE. 6: 707
prato. AE. 10: 836
praviqve tenax. scil. fuma. AE. 4: 188
pracamm. AE. 3: 543
pracando. AE. 4: 113, 413. 6: 376. 8: 405
prave

INDEX ERYTHRAEI

precantem. AE. 12: 930
precantes. AE. 11: 106
precanti. AE. 11: 697
precantis. AE. 10: 598
precantium. AE. 7: 237. Sunt qui *precantia* in bonis ac vetustis exemplaribus reperiunt attestantur, et tunc verus hypermetrus.
precantur. AE. 8: 279. 12: 242
precari. AE. 3: 144. 4: 127
precarii. AE. 3: 633. 5: 529
precatur. G. 4: 381. AE. 4: 521. 6: 186, 193. 7: 137. 9: 403. 10: 251, 293. 874. 11: 784. 12: 175
precatus. AE. 9: 624. 10: 420
prece. AE. 3: 437. 10: 368
preces. AE. 4: 612. 5: 234, 782. 6: 51, 55. 8: 60, 574. 10: 153. 11: 158, 229
preclae. IC. vires. G. 2: 95
precibus. G. 4: 470. AE. 2: 689. 3: 261, 456, 599. 4: 319. 7: 133. 9: 90. 10: 626. 12: 800
precor. AE. 4: 621. 6: 117. 9: 525. 10: 461, 525. 12: 48, 179, 777
prehensum. AE. 11: 719
prehensum. AE. 2: 592
premat. AE. 10: 54, 296. M. II. 5.
prembant. AE. 11: 545
premebas. AE. 4: 332. 7: 737. 8: 647. 10: 232
premoendo. AE. 6: 80
premoens. G. 3: 85. 4: 131. AE. 8: 289
premoentem. AE. 1: 324
premoentur. AE. 6: 827
premere. AE. 1: 63. N. II. 5: 10: 78
premere. Latini pro *premoebant*. AE. 11: 402
premeret. AE. 1: 467
premeretur. E. 1: 35
premes. G. 1: 157. N. II. 5: 2: 436. 3: 413. 4: 101
premet. G. 1: 285
premitus. AE. 9: 612. N. II. 5: 11: 788
premit. G. 3: 508. AE. 1: 54. N. II. 5: 209, 245. 2: 530. 4: 81, 148. 5: 187. 7: 103. 8: 249, 474. 9: 324, 330, 793. 10: 103, 465. 11: 257, 880
premitur. G. 1: 241
premoens. G. 3: 401. 4: 297. AE. 7: 368. N. II. 5: 10: 375. 12: 254
prendere. AE. 3: 450. 9: 558. 12: 775
prendimus. AE. 2: 322. 6: 61
prensa. AE. 3: 624
prensant. AE. 2: 444
prensantem. G. 4: 501. AE. 6: 360
prensat. AE. 12: 404
prensi. IC. equi. G. 3: 207
prensos. G. 1: 285
presso. AE. 5: 556. 10: 347. 12: 322
pressubimus. E. 3: 99
pressae, id est, onustae. G. 1: 303. N. II. 5.
pressat. AE. 3: 642
pressere. AE. 7: 518
pressi. E. 1: 82. 9: 487. N. II. 5.
pressis. G. 3: 310. 4: 140. N. II. 5: 600
pressit. AE. 2: 380. 6: 197, 331, 521. 7: 119. 10: 495. N. II. 5: 12: 908
presso. G. 1: 409. 2: 203, 356. AE. 5: 331. 6: 155

presso. G. 2: 26
pressus. AE. 3: 47
pretilis. AE. 5: 292
prelio. AE. 4: 212. N. II. 5: 51 399. 6: 622. 9: 213. 12: 352
pretium. AE. 5: 111. N. II. 5: 232. 12: 350
Priamida. AE. 2: 403. 3: 321. 7: 252
Priami. AE. 1: 654. 2: 22, 56, 191, 437, 454, 484, 506, 527, 554, 662. 760. 3: 1. 4: 343. 5: 297, 645. 7: 246. 8: 379. 9: 284. 12: 545
Priamiden. AE. 3: 295. 6: 494
Priamides. AE. 3: 346. 6: 509
Priamo. AE. 1: 750. 2: 291, 344, 541. 9: 742. 11: 259
Priamum. AE. 1: 458, 487. 2: 501, 518. 8: 258 399
Priamus. AE. 1: 461. 2: 147, 533, 581. 3: 50. 5: 564
Priape. E. 7: 33
Priapi. G. 4: 111
pridem. E. 2: 43. G. 1: 503. Poeta non secus, ac praecunte *Jam*, utitur. Vide ergo *Jam pridem*.
prima. E. 4: 18. 6: 1. G. 1: 12, 147. 2: 134, 266, 321, 362. 3: 67, 399. 4: 21, 161, 314. AE. 1: 24, 372, 723, 737. 2: 97, 268, 387, 613. 3: 8, 27, 69, 95, 367, 426, 544. 4: 166, 284, 297, 548, 584. 5: 66, 114, 194, 338, 341, 375, 502, 641. 6: 96, 153, 246. 7: 118, 127, 354, 371, 481, 503, 554, 603. 8: 143, 160, 288, 340, 407. 9: 459, 479. 10: 97, 100, 125, 157, 283, 508, 561. 11: 267, 505, 558, 868. 12: 103, 448, 505, 605, 626, 632, 735
prima. G. 2: 336. 3: 48. 4: 286. AE. 1: 372, 541, 753. 6: 811. 7: 51, 148. 9: 181. 10: 324. 11: 331. 12: 305
primae. G. 2: 340. AE. 7: 40, 542. 11: 899
primaevo. AE. 7: 162. 10: 345
primacvus. AE. 9: 545
primam. AE. 5: 355. 6: 810. 7: 118, 136, 531, 673. 8: 561. 9: 244, 494, 595, 654
primas. AE. 7: 61, 158. 9: 27. 10: 643
primi. G. 1: 144. 2: 44. AE. 2: 334, 422. 4: 133. 5: 294, 308, 347, 566. 6: 255, 313. 7: 107. 8: 6, 105, 602. 9: 226. 11: 613, 786, 879
primis. cum in. E. 5: 69. 6: 33. G. 1: 64, 178, 338. 2: 253, 291. 3: 503. AE. 1: 303, 345. 2: 87. 9: 273. 7: 468. 8: 59, 517. 9: 453. 11: 573
cum primis, pro *in primis*. G. 1: 178
Ex Lucretio desumptum, qui ait: *Quorum Acragantius cum primis Empedocles est*, & in 2. *Quum facere infinitas*, cum primis quaerere par est, & in 5. *Denique natura haec verum ratione reperta est Nuper*, & hanc *primus*, cum primis ipse repertus. Nunc ego sum, in patrias qui possim vertere voces.
primulae. AE. 11: 16, 156
primo. G. 3: 324. EA. 1: 470, 613. 2: 385, 469, 485. 5: 42. 6: 143, 309, 427, 453. 7: 130, 361, 528. 11: 155, 423
primo Eo, subaudiatur *tempore*, Servius. AE. 3: 588. 11: 4
primo. adverb. G. 3: 187. 4: 310. AE. 4: 176. 5: 624. 9: 576

primorum. AE. 9: 309. genitivus ab eo; quod est, *hi primores*.
primos. G. 3: 130. 4: 340. AE. 2: 479, 494. 4: 118. 5: 857. 7: 173, 406, 783. 8: 586. 9: 785. 11: 219, 234. 12: 577, 579
primum. E. 4: 8. 8: 73. G. 1: 61, 136, 162. 2: 20. Servius. 179, 304, 475. 3: 166, 384. 4: 295, 305, 368. AE. 1: 174, 189, 442, 450, 451. Serv. 2: 79. hoc *primum*, id est, *maximum*. Serv. 213, 375, 410, 559, 636, 677. 3: 58, 108, 205, 209, 369, 437, 651. 4: 239, 252, 342, 677. 5: 220, 540, 604. 6: 18, 243. 8: 190. Palatinus codex habet *jam pridem*, sicut in versu sequenti *dejaclae*. 222, 542. 9: 80. hoc est, *in initio*. Servius. 110, 253, 590, 603, 696. 10: 380. 11: 19, 666, 852
primum. post cum. E. 6: 39. 7: 39. G. 1: 113, 427. AE. 2: 117. 7: 39. 8: 170, 408. 12: 76, 114
primum. post ut. G. 2: 426. AE. 1: 306. 4: 259, 586. 6: 102, 452. 11: 300. 12: 47, 669
primum. adject. AE. 3: 537. 5: 540, 746. 11: 664
primus. E. 1: 45. alias *primus*. 2: 32. 8: 24. G. 1: 250. 2: 409. AE. 1: 1. 2: 146. 3: 523. 4: 17, 28, 169. 5: 491, 497. 6: 761, 819. 8: 134. 9: 51, 232, 696. 10: 310, 427. 11: 26, 238. 12: 33
primus ante omnes. AE. 2: 40. 5: 492, vide Servium in G. 3: verbi. 300
primus in initio. verbi. G. 2: 408. 3: 10, 12, 77, 113, 182. 4: 134, 140. AE. 2: 40, 370. 3: 310, 318, 667. 7: 647. 8: 319. 9: 35. 10: 242. 11: 364, 380. 12: 461
primusque. G. 1: 122. AE. 2: 32, 263, 424. 3: 561. 4: 169. 5: 151, 451. 8: 269, 281. 12: 258, 426
primus in fine carminis. G. 3: 64. AE. 5: 596. 6: 183. 10: 516
princeps. AE. 5: 160, 833. 9: 535. 10: 166, 254. 2: 4. 11: 620
principe. AE. 3: 168
principibus. AE. 1: 488
principio. adverb. G. 2: 9. 4: 8. AE. 2: 752. 3: 381. 4: 56. 5: 109. 6: 214, 724. 7: 342. 9: 762. 10: 258
principium. E. 3: 60. 8: 11. AE. 7: 219. 9: 53
prior. E. 5: 10. AE. 1: 321, 581. 4: 323. 5: 186, 187, 326. 6: 341, 387, 834. 7: 194. 8: 469. 9: 319. 10: 458, 533. *prior pietate*. id est, *praeclantior*, *melior*, Servius. 11: 292, 760. 12: 195
priorum. AE. 1: 548. 5: 155, 170
priorer. E. 9: 54. G. 2: 59. AE. 3: 213, 693. 4: 534
prioris. AE. 7: 243
priorum. G. 3: 292. AE. 4: 464. 8: 312
prisca. AE. 6: 878. 9: 79
prisciae. E. 4: 31
prisci. AE. 7: 710
prisco. AE. 3: 706
priscos. AE. 5: 598
priscum. AE. 8: 339
pristina. AE. 5: 116. N. de Gen. No. vig.

in *Priflin* definit *abus.* *fil.* *Trifendi.*

AE. 10: 211

Sic & Scyllam in *priflin* definire ficit, qui sic ait: *postrema inhumani corporis priflis.*

priflina. AE. 10: 143. 12: 424

priflinus. AE. 6: 473

priflis. AE. 5: 154, 156, 187, 218

Priflis. AE. 3: 427

Priflis beluae sunt marinae, quae pilis vestiantur: ea corporis magnitudine, ut ducentum cubitorum in mari Indico reperiantur, ut scribit Plinius: ita appellatae, quia mirum in modum corporis tenuitate fluidius fecent. Graeci autem *επλεον* Sectionem, *επιπλεον* Sectionem nominant. Dicitur & *Priftris*, *Piftridis*, per *π*, & *τ* post *t*, M. Ciceronis auctoritate, qui in Aratum ait, *Andromedam tamen explorans fera quae vera piftris*: & alibi, *Sparsam subter caudam piftridis adhaesit*. Quatuor item aliis ex eodem loco recitandis testimoniis superfedimus, quia haec duo satis esse visa sunt, in re praefertum (ut mihi videtur) non dubia. Hoc igitur Signum coeleste Cerum Graeci & vulgus Astrologorum nominat. Hyginus item apud nos piftricem. Quam & piftricem Pontarus in Dialogo, cui Actio nomen est, memorare non dubitavit. Hanc eandem esse cum piftri, ex eo etiam facile est intelligere, quod Plinius nunquam Piftridis, sed Piftrarum quatuor in locis meminit, earum conjunctione mentione cum balaenis: quae quia (ut puto) inter se magnitudine ferre aequantur, inde quidam quod Pompejus lib. 2. refert, Balaenam beluam marinam ipsam dicunt esse piftricem, ipsum etiam Cerum. Quamquam Plinius a *Balaenis piftris* semper diversas accipit. Quo magis miror, Nicolaum Perortum Cornucopiae auctorem, eodem in libro posteaquam eorum ineptias merito satis irriserit, qui *piftrina*, non *piflin* scribunt, (a quo errore aliquando alienus non fuit Aldus, quod ab eo editi Virgiliani codices indicant) piftricem dici posse non admittit. Ab huius autem beluae similitudine *Priflin* quoque appellavit navim Virgilius. Quare & naturae feracae, & navi simul, unde appellata est, satisfaciens, *Priflin* velocem dixit, & *inhumani corporis* appellavit. Sicut etiam alludens ad etymon, ait, *Sic ipsa fecat aequora priflis*. Ut minus scite distinguat Honoratus, quam scribit, Servius; Si navem intelliges, haec *Piftris*, huius *Piftris* facti: si de belua, haec *Piftris* *Piftridis*. Sed bone Servi, Grammaticorum coryphaee, Chimacra, Scylla & Tigris, cum eadem nomina navium sint apud Poetam, nonne voluit ea cum suis monstris & beluis, a quibus sunt appellata, in omnibus convenire? An non cum belua haec ex mari (ut apud Hyginum & Aratum est) pro signo in coelum relata

est, nomen quoque quod supra ex Cicerone didicimus, marinae Piftridis retinuit? Quid tot illa alia coelo colluentia signa, quibus ipsum & pingitur & illustratur, nonne ex terris in coelum, prout erant, earum rerum, quas figurant, nomina sustulerunt? Sed quid signa loquimur coelestia? Nonne vides ut perpetuo Poeta noster tot nomina vitorum propria a montibus, ab oppidis, a fluminibus detorta, ea integra, prout earum rerum fuerunt, repraesentavit? Piftricem autem sunt qui velint eam esse beluam, quam vulgo *Capidolum*, de olei copia, quod caput ejus experimentibus uberime reddit, nominant: de quo Capidolio caput contexit Paulus noster Jovius, quo libello eruditissimo de Piftribus Romanis agit; qui tamen piftridis nullam prorsus facit mentionem.

Prytanim AE. 9: 767

Homei versus, tantum conjunctione mutata: *Ἀλκάνδρος δ' Ἀλίων τι, Νέμωον δ' τι, Πρύτανιν τι*. Ad cuius exemplum hinc Poetae nostri corrigendus est, ut dicat, *Nemonaque Prytaninque*, cum tamen hactenus, *Nemonaque Prytanimumque*.

Priverno. AE. 11: 540

Privernium. AE. 9: 576

prins, sequente quam. o. 1: 50. 3: 468.

AE. 1: 192, 472. 2: 741. 4: 24. 6: 328. 11: 809

prins. o. 1: 74, 194. 2: 274. 3: 362. 4: 229. 395, 537. AE. 2: 190, 596. 6: 136. 9: 122. 10: 223, 882. 11: 126

pro. E. 3: 77. 5: 38, 81. 7: 35. G. 1: 405. 4: 150, 456. AE. 1: 24, 74, 659.

2: 17, 183, 535. 3: 247, 435, 604. 4: 337. 5: 230, 483, 501, 815, 846. 6: 352, 821. 8: 472, 648. 9: 252, 406, 677. 10: 82, 825, 847. 11: 223, 437, 576. 12: 48, 49, 152, 229, 351, 552, 695, 814, 820

pro, id est, ante. AE. 8: 653. N. de Doctorem indag. 9: 575. 11: 895. 12: 661

pro virginitate, id est, in praemium virginitatis. AE. 12: 141, 878

pro, interdictio. AE. 4: 590

Qui huic Interjectioni *pro*, quae exclamandi vox est, aspirant, id contra usum majorum faciunt. Nam a praepositione *pro* non aspiratione, sed solo accentu differt. Lucr. in 3. *Tactus enim tactus pro divum nomina sancta*, Corporis est sensus.

proavi. AE. 8: 54

proavis. AE. 12: 225

proavis. AE. 3: 129

probat. AE. 5: 418

probat. AE. 12: 814

probet. AE. 4: 112

procalibus. AE. 1: 536. N. de improp.

Procas. AE. 6: 767

procedere. E. 3: 94. 4: 12. AE. 4: 587. 5: 461

procedit. AE. 3: 592. 10: 451. 12: 121

procedo. AE. 2: 760. *procedus* & *proavi* sedes, antiqui codices. 3: 349

P p p

procedunt. AE. 8: 452. 12: 169

procella. AE. 1: 102. 7: 594

procellae. AE. 11: 798

procellis. o. 3: 259. AE. 1: 85. 5: 792

proceras alios. E. 6: 63

M. Tull. in lib. de Legibus, Populus procerissima dixit, lege in Dictione Populeas.

proceres. AE. 1: 740. 3: 58, 103. 6: 429. 8: 587. 9: 659. 10: 213. 11: 403

procerum. AE. 12: 213

procefferat. AE. 10: 751. 11: 94

proceffit. E. 6: 86. 9: 47. AE. 3: 356. 9: 23

proceffu. o. 3: 504

Prochyta alta tremis sonitu. AE. 9: 715

Hanc, & Pitheculam a Mileto abruptam, Strabo in 1. auctor est: quam tamen idem in 5. a Pithecusis ipsis quondam divulsam tradit. Posteriori sententiam Plinius sequitur, & Servius, unde & secunum nos a profusione nomen Prochyta traxit. At Dionysius lib. 1. scribit a nutrice Aeneae ejusdem nominis dictam. Pitheculam autem, & Pithecusam numero multitudinis, dicimus alteram insulam, quae Inarime primum Virgilio dicta est. Rationem in Ovidii Metamorph. dicabimus. Prochyta vero antiquum adhuc nomen servat. Vide Inarime.

proclamat. sc. Dioces. AE. 5: 348

procurum. AE. 12: 27

procos. AE. 4: 534

Procrin. AE. 6: 445

procondit. o. 3: 145

procondure. AE. 2: 505. 9: 190, 237

procondisse. AE. 6: 604. 8: 631. 11: 395

proconditis. AE. 8: 30, 83. 9: 541. 11: 150, 418

procondit arator durum vomeris obtusi dentem. o. 1: 261. N. tr. 3

Hanc quoque dicendi formam ex Lucretii veluti seminato in suum rus cultissimum Maro transtulit, de illo praecipue carmine: *ac tenuia posse Microtum duci fastigia procedendo*. Nam & in fine 3. legimus, *Nec nova vivendo proceditur ulla voluptas*. Et per initia 4. *Nam cum mittitur, extemplo procedit, agiturque Aera*. Sicut in 5. *Ut propagando possent procedere prolem*.

procul. E. 1: 83. o. 3: 83, 212, 464. 4: 353, 424. AE. 2: 42. 3: 13, 206, 383, 479, 522, 597, 701. 4: 70. 5: 613, 642. 6: 10, 651, 808, 824. 7: 493. 8: 98, 191. 9: 372, 503. 10: 447, 455, 521, 537, 713, 777. 11: 677, 838. 12: 353, 869

procul de, &c. E. 1: 77

procul, id est, prope, juxta. E. 6: 16. 10: 835

procul a, &c. E. 10: 46. G. 2: 459. Servius. AE. 5: 35. 10: 401, 521

procul e, &c. AE. 3: 554. 8: 112, 610

procul hinc. AE. 1: 469. 6: 440. 8: 478, 603, 635. longe a templis. Servius. 666

procul inde. AE. 3: 666. 8: 642

procul in tennem. AE. 4: 278. 9: 658

procul, id est, hanc nimis longe. Servius. AE. 5: 124

pro-

INDEX ERYTHRAEI

- procul in protra*, id est, in parte extrema. Servius. AE. 5: 775
procul o procul esse profani. AE. 6: 258
 Interpretatur illud Callimachi, qui laudes Apollini dicturus profanos hac voce excludit, *in eis in eis deis adspice*: unde Claudianus, de raptu Proserpinae lib. 1. *Gressus removete profani*.
proculcat. AE. 12: 534
procumbat. G. 1: 111
procumbere. G. 3: 466
procumbit. E. 8: 87. G. 3: 240. AE. 2: 426. sicut, *exanimisque tremens procumbit humi bos*. 605. 5: 481. 11: 150
procumbunt. AE. 2: 493. 5: 198. 6: 180
procurare corpora. AE. 9: 158
 Accius in Annalibus: *Exercens epulis laeti, famulosque procurant*. Virgil. bis posuit, & corpora curant, quod ante fuit hemistichium Lucretii.
procurrens. AE. 11: 624. 12: 267
procurrentibus. AE. 5: 204
procurrere. AE. 9: 690
procurrit. AE. 12: 785
procurrunt. AE. 12: 280
procursum. AE. 12: 379, 711
procurva. AE. 5: 765
procurvam. G. 2: 421
procutia. AE. 10: 99
prodere. AE. 2: 127. N. tr. 5
proderet. AE. 4: 231. N. eodem tr.
proderit. G. 4: 267
prodest. E. 3: 74
prodiderim. AE. 12: 42
prodidit. AE. 4: 431. 9: 374. 10: 593
prodigia. AE. 8: 295
prodigiis. AE. 5: 639. 6: 379. *Promonstrum* etiam dixit antiquitas, ut scribit Festus.
prodigium. AE. 3: 366. N. tr. 6. v. *Prodigium* & inferius, v. *Monstra* & *prodigia* & *portenta*.
prodignus. G. 4: 89
prodinur. AE. 1: 252. N. tr. 5
prodire. AE. 6: 199
prodit. G. 2: 254. AE. 10: 693
prodita. AE. 1: 470
proditiōne. AE. 2: 83
producere. AE. 2: 637. N. tr. 5
producit. AE. 12: 900
produxi. AE. 9: 487
produxit. E. 1: 73
Proetides. AE. 6: 48
 Proetidium nomina, historiam, & furorem, ex Graecis copiose repetit Politianus in Miscellaneis. De his quoque fabulam perstringit Probus, Maeronis haud improbus enarrator.
profani. AE. 6: 258
profans. AE. 12: 779
profatur. AE. 1: 561. 4: 364
profeci. E. 8: 20
profecit. AE. 1: 340
profecit. AE. 1: 732. 4: 111
profecit. AE. 8: 532
profecitum. AE. 7: 209. 255. *genus a Palante profecitum*. 8: 51. Juvenal. *Profecitura domo Stula non mittit aula, porrecto Pro*.
profecus. AE. 3: 615
proferet. AE. 6: 795
proferret. AE. 12: 395
proflabat. AE. 9: 326
profluit humor, id est, rivus. G. 4: 25
profuerit. G. 1: 451
profugis. AE. 7: 300. 10: 158
profugus. AE. 8: 118
profugus. AE. 1: 2. 10: 720
profuit. G. 1: 84. 3: 459, 509. AE. 7: 303. 11: 844. 12: 541
profundae. AE. 7: 515
profundam. nom. AE. 4: 26. 6: 462
profundi. G. 1: 243. 2: 391
profundit. AE. 12: 154
profundo. AE. 12: 263. Id est, mari, quod longe habet fundum, ut notat Festus.
profundum coelum. E. 4: 51. G. 4: 222.
 AE. 1: 58. *pontum*. 5: 614
 Ecce quam amat *profundum* & similia in sede ultima collocare: correpta etiam prima Legitur tamen, *Has postquam moesto profudit pectore voces*.
progeniem, de apibus. G. 1: 414. 4: 56.
 AE. 1: 19. 7: 257
progenies. E. 4: 7. G. 2: 341. AE. 1: 250. 5: 565. 6: 790. 7: 97. 10: 30, 329, 471
progenit. AE. 4: 180
Progne. G. 4: 15. Petronius Arbiter, quem Quintilianus & Macrobius citant, pro corripuit: *Atque urbana Progne, quae circum gramina fusa*.
progredivor. AE. 3: 300
progredivor. AE. 4: 136
progressi. AE. 8: 125
progressus. AE. 8: 337. 11: 608. 12: 219
proh, vide *pro*.
prohibe. AE. 1: 525
prohibebis. G. 4: 105
prohibemur. AE. 1: 540
prohibent. G. 3: 398. 4: 10. AE. 3: 379. 6: 662
prohibere. G. 4: 106. AE. 7: 313
prohibet. AE. 5: 631. 6: 606, 807
prohibete. G. 1: 501. AE. 3: 265. 5: 197
projecere. AE. 6: 436
projecit. AE. 5: 402, 673, 859. 9: 444. 12: 256
projecta. E. 7: 42. AE. 3: 699. N. tr. 5. & Macr. Saturn. lib. 6. cap. 4.
projecto. AE. 9: 577. 10: 587. Macr. ibid.
projectus. E. 1: 76. N. tr. 5. AE. 11: 87
projice. AE. 6: 835. N. tr. 5
projicit. AE. 11: 361
proinde. AE. 11: 383, 400. & amittit icanfione: & apud Lucret. in 4. *proinde* (hoc est, ita) ponitur.
prolapsa. AE. 2: 555
prole. AE. 1: 75. 6: 784
prolem. G. 2: 3. 3: 65, 101, 541. AE. 1: 274. 3: 180. 4: 236. 6: 717, 756. 10: 696
proles. G. 9: 35. 4: 281. AE. 4: 258. 6: 25, 322, 648, 763. 7: 50, 691, 761. 8: 301. 9: 523. 10: 353, 391, 429. 12: 128, 347, 830
proladit. G. 3: 234. AE. 12: 106
prolinit. G. 1: 481. 3: 543. AE. 1: 739. 12: 686
proluviis. AE. 3: 277
promeritam. AE. 4: 335
Promethei. E. 6: 42
promiscerat. AE. 10: 549
promisti. AE. 2: 96. N. tr. 5
promissit. AE. 4: 228
promissa, id est, longa. E. 8: 34. idem N. tr. 5. & dicitur *promissa porro missa*, auctor Festus. Lucretius in 4. *promissa canum vis Ducit, & humanum longe praesensit odorem*. AE. 1: 258. 4: 552. 6: 346. 8: 612. 9: 107
promissa, substant. AE. 5: 386. 8: 531. 11: 45, 152. 12: 2
promissam. AE. 12: 31
promissi. AE. 7: 541. 8: 464
promissis. AE. 2: 160. 5: 863
promisso. AE. 5: 282, 718
promitte. AE. 5: 191
promittete. AE. 8: 401. 9: 6
promitti. AE. 6: 793
promittit. AE. 4: 487
promitto. AE. 11: 503
promittunt. AE. 9: 194
Promolam. AE. 9: 574
promovet. AE. 10: 195
promptum. G. 2: 255
pramunt. AE. 2: 260
prona. AE. 5: 212. 8: 236, 548. 9: 719
proni. G. 3: 107. AE. 3: 668. 5: 147
prono. G. 1: 203
pronus. AE. 4: 166. 7: 319
pronus. AE. 11: 485
pronus. AE. 1: 115. 5: 332. 10: 586
propagine vites respondent. G. 2: 63. cum id agunt agri Tarvisini cultores, *Ar-fessor*, quali *Refessor*, dicunt.
propaginis arons. G. 2: 26
propago. AE. 6: 870. 12: 827
 Futilis sane quidam auctor tradit, *Propaginem*, cum de vite dicitur, primam habere productam, ad differentiam, cum de homine loquimur, cujus eadem corripitur. Sed mihi respondere velim, cur nam contra ejus praeceptionem, Lucretius in 5. dixerit, *Ut propagando possint producere secula* & paulo post, *Nec potuisse propagando producere prolem*. Rectius igitur Probus in Institutis Artium: Sunt alia, inquit, nomina, quae in uno intellectu, per casus, syllabae naturam veniunt: ut *propago* in nominativo prima syllaba brevis est: ut, *Esse sument, nimium nobis Romana propago*. At in ablativo longa est: ut, *melius propagine vites Respondent*.
prope. G. 4: 278. AE. 8: 597
properabat. AE. 7: 57
properanda. G. 1: 260. lege Macr. lib. 6. cap. 8. & Festum lib. 14.
properans. AE. 11: 519
properant. G. 4: 171
properari. AE. 4: 416
properas. AE. 4: 310
properat. AE. 7: 264. 8: 454
properata. G. 1: 196
properate. AE. 12: 425
properet. AE. 6: 236. 9: 801. 12: 573
properens. G. 2: 481. AE. 12: 745

IN VIRGILIUM.

properes. O. I: 224
properes. AE. 4: 635. 9: 401
properi. AE. 12: 85
propenam. AE. 10: 838
propinquabam. AE. 2: 730
propinquabant. AE. 5: 159. 9: 371. 11: 621
propinquam. AE. 3: 381
propinquant. AE. 2: 733. 6: 384, 634. 8: 101
propinquat. AE. 5: 185. 6: 410. 9: 355. 11: 597. 12: 150
propinques. AE. 10: 254
propinqui. AE. 11: 156
propinquos. AE. 3: 502
propinquam. AE. 2: 86
propior. G. 2: 122. 3: 58. AE. 3: 531. 8: 280
propiora. AE. 5: 168
propiorē. AE. 6: 51
propioribus. AE. 9: 275
propius. O. I: 355. 4: 47. AE. I: 526. 2: 706. 8: 78, 556. 10: 712. 11: 564. 12: 218, 407
propitius. AE. 5: 365
propria. O. 2: 428. AE. 6: 871. N. II. 5.
propriae. AE. 3: 167
propriam. AE. I: 73. 3: 85. N. II. 5. 4: 126
proprios. G. 2: 35
proptiam. E. 7: 31. AE. 5: 229. 7: 331. N. II. 5. 11: 359
propter. id est, *prope*. E. 8: 87. G. 3: 14. N. II. 5. 9: 680
 Lucretius in 2. Cum tamen inter se prostrati in gramine molli, Propter aquas rivum, sub ramis arboris altae, &c. Quae eadem reponit in 5.
propter. AE. 4: 320, 321. 12: 177
propugnacula. AE. 4: 87. 9: 170, 664
prova. AE. I: 104. 3: 277. 5: 206, 775. 6: 901
provas. AE. 9: 122. 10: 223. id est, *naves*, quarum *provas* lictori obvertuntur.
proyam. G. 4: 117. AE. 3: 562. 5: 165, 202. 10: 659
proyas. AE. 3: 532. 6: 3. 7: 35. 8: 101. 10: 293
proripis. AE. 5: 741
proripit. E. 3: 19
proripit. AE. 10: 796
protrampit. O. I: 98. AE. 3: 572. 7: 32. 10: 379
protrampum. AE. I: 246
protrampus. AE. 7: 459
proscenia. O. 2: 381
proscinde terram validis juvenis. O. 2: 237
 Sic & Lucr. in 5. Vitae causa valido consueti bidentis lictori obvertuntur. Et ferro corpore solum proscindere terrae. Ex quo loco etiam illud formavit Maro: Depresso licti jam tum mihi laqueo aratro ingemere. Eodem modo & Scindere dicitur O. 2: 399. terque quaterque solum scindendum.
proscisso aequore, id est, solo terrae. O. 1: 97
prosequar. O. 3: 340
prosequere. AE. 12: 73
prosequitur. AE. 2: 107. 3: 130. 5: 777. 6: 476, 898. 3: 340. 11: 107

Proserpina. O. I: 39. 4: 487. AE. 4: 698. 6: 142, 251, 402. Seneca primam huius ditionis corripuit: *Vidisti Siculae regna Proserpinae*. Quod est inventu rarum.
prosiluere. AE. 5: 140
prosit. AE. 9: 92
prospectant. AE. 9: 168. 10: 741
prospectat. AE. 7: 813
prospectum. AE. 1: 181. 8: 254
prospectus. O. 2: 285
prospera. AE. 3: 362
prospect. AE. 6: 357
prospexit. AE. 6: 385. 7: 289. 11: 839, 909. 12: 353
prospicere. O. I: 394
prospiceres. AE. 4: 410
prospiciens. O. 4: 352. AE. I: 127, 155. 2: 733. 12: 136
prospicio. AE. 3: 648
prospicit. AE. I: 185. 7: 30. 12: 595
prospiciunt. AE. 9: 34
prosubigit. O. 3: 256
prosum. AE. 5: 684
proteclit. AE. 2: 444. 8: 662
proteclis. AE. 10: 800
protegit. O. 2: 489
Protei. AE. 11: 262. vide Serv. & quae ncs in verbo *Tretr*.
protendens. AE. 5: 377. 12: 931
protendunt. AE. 11: 606
protentus. O. I: 171
proterit. AE. 12: 330
proterret. AE. 12: 291
Proten. O. 4: 447
Proten. O. 4: 388, 422, 429, 528
protenus aeger ago. E. I: 12. N.
 Marcellus commentario, exponit valde, ut sit, animo & corpore valde aeger: aut si aliud enuntiat, refertur ad illud, ut sit, Longe porro ago. Item.
protinus, id est, *insequenter*, *deinceps*. O. 4: 1. AE. 3: 291. 11: 690. item pro *statim* 4: 196. item, *jugiter*, & *continue*. 3: 416. 7: 601. 9: 337. 10: 340. Item, *longe*, *porro*, 7: 514. 8: 159
protinus. AE. 2: 437, 545. 5: 485. 6: 33. 7: 408. 9: 149, 308. 10: 561, 633
protrahit in medios. AE. 2: 123
 Lucret. in 5. quo loco de his rebus, quas usus reperit: Sic unum quidvis paulatim protrahit aetas in medium, ratio quae in luminis eruit oras. Quae eadem in calce ejusdem repetit more suo Poeta.
proturbitur. AE. 8: 265
proturbant. AE. 9: 441. 10: 801
provelit. AE. 2: 24
provelius. AE. 7: 166
provehimur. AE. 3: 72, 506
provehor. AE. 3: 481
proveniunt. AE. 12: 428
preventu. O. 2: 518
provisit. O. I: 167
provocat. O. 3: 194
provocans truncum. AE. 10: 556. Lucr. in 6. per Timem dixit: Multa sit prostrata viam per proque voluta Corpora sola amictis ad aequam strata jacebant.

provolvere. AE. 12: 533
proxima. E. 2: 54. 7: 22. AE. I: 157. 3: 397. 6: 434, 761. 7: 10. 8: 594. 9: 238. 10: 513. 12: 388
proximus. AE. 2: 311. 5: 388, 543. 6: 767. 11: 316
proximus hinc, longo sed proximus intervallo. AE. 5: 320. Imitatur Cicero, qui dixit, Antonio Philippus proximus accedebat: sed longo intervallo tamen proximus.
prudens. O. 2: 315
prudencia. O. I: 416. AE. 3: 433
pruina. G. 2: 376
 Pruina dicta, quod fruges ac virgulae peccant. Unde recte pari ratione nostrates *Brnosa* dicunt: alii vulgo *Brina*, a pruina vocabulo ementito.
pruinae. O. 2: 263
pruinat. O. I: 230
pruinis. O. 3: 368. 4: 518
pruna. accus. plur. E. 2: 53. O. 4: 145
pruna. id est, carbone ardente. AE. 12: 788
prunas. AE. 5: 103
prunis, id est, in *prunis*. O. 2: 34
psyllia. O. 2: 93. 4: 269
pube. AE. 9: 154
pubem. O. 2: 167. AE. 2: 798. 7: 429. 11: 20
pubentes. O. 3: 126. AE. 4: 514
puberibus. AE. 12: 413
pubes. O. I: 343. AE. I: 399. 2: 477. 5: 74, 119, 450, 573, 599. 6: 580. 7: 105, 219, 521, 614, 794. 9: 74
pubesceret. AE. 3: 491
pubescit. G. 2: 390
pube tenuis. AE. 3: 427
pubi. O. 3: 174
pubis. AE. 7: 518
puceas. O. I: 80. AE. 5: 196
puendens vulneribus. AE. 11: 55
puer. AE. 9: 598, 787. 12: 229
puclitiae. AE. 6: 775
puclitiam. O. 2: 524
puer. E. 7: 44. AE. 4: 27, 322. 5: 455. 9: 44. 10: 398, 871. 12: 667
puerem. AE. 4: 55
puella. E. 3: 64. G. 4: 458
puellae. E. 10: 9. O. I: 11, 390. 4: 476. AE. 2: 238. 6: 307
puellam. E. 6: 61
puellas. E. 5: 59
puer. E. 2: 17, 45. 4: 18, 60, 62. 5: 19, 49, 54. 8: 49, 50. 9: 66. O. I: 19. 3: 6. AE. I: 267, 475, 678, 684. 2: 598. 3: 339, 487. 4: 94, 156, 354. 5: 74, 252, 569, 599. 6: 875, 882. 8: 581. 9: 181, 237, 276, 641, 656. 10: 133, 236, 605, 825. 11: 42. 12: 435
puer. E. I: 46. 3: 93, 98, 111. 6: 14, 24. O. 4: 476. AE. I: 684. 2: 238, 766. 5: 296, 349, 553, 561, 602. 6: 307, 832. 7: 162, 379, 484. 8: 605. 11: 216, 476. 12: 943
puerile. AE. 5: 548
puerilia. AE. 11: 578
puero. E. 3: 14, 70. 4: 8. AE. I: 714. 3: 341. 5: 569. 10: 70
pueros. AE. 8: 632

INDEX ERYTHRAEI

puerum. sc. amorem. E. 8: 45. 9: 52. AE. 2: 457. 7: 575
pugna. AE. 9: 213, 363, 789. 10: 839. 12: 34, 265
pugna. in nominat. AE. 9: 667. 10: 359. 11: 589 635, 833. 12: 125, 216, 506
pugnabis. AE. 4: 38
pugnae. AE. 4: 603. 5: 365, 585. 7: 40, 542, 611, 788. 8: 16. 9: 53, 661, 720. 10: 11, 254, 311, 428, 441. 11: 78, 780. 12: 54, 430, 560, 598, 630
pugnare. in dativo. AE. 5: 383, 463, 478. 10: 50, 259, 588, 615. 690. 11: 528, 649, 702, 707, 826. 12: 241
pugnam. O. 3: 26, 234. 4: 67. AE. 2: 438. 5: 69, 411, 429, 454. 9: 158, 186. 12: 106, 151
pugnando. AE. 6: 660. 7: 182
pugnans. AE. 7: 665
pugnans. G. 3: 46. AE. 1: 456. 5: 419. 6: 167. 7: 614. 9: 777. 11: 278, 837, 912. 12: 792, 818
pugnat. AE. 11: 600
pugnata. AE. 8: 629
pugnatori. AE. 11: 680
pugnatur. AE. 7: 553
pugnatus. AE. 4: 629
pugnus. AE. 4: 673. 11: 86. 12: 871
 Hinc *pugil*, cuius prima indifferenti usi sunt poëtae Christiani. Sidonius, *Sparta Therapnatae pugilem cum Gymna-de pinguem*. Prudentius contra Symmachum lib. 2. *Undis pugilibus miles pugnabat Etruscus*. Similiter in *Pugillar*, & *Pugillaris* (nam utrumque pro eodem accipimus) *pu* ambiguum est. Ausonius corripuit: *Bipatens pugillar expedit*. Est autem dimetrum Iambicum: ubi *Pugillar*, Iambus est, prima brevis. Contra Juvenalis produxit: *Nec pugillares deserti in balnea*.
pulcher. G. 2: 137. AE. 3: 119. 5: 570. 7: 107, 477, 657. 9: 293, 310, 684
pulcherrima. E. 6: 21. 7: 65. O. 2: 534. AE. 1: 72, 496. 4: 60, 227. 5: 728. 6: 648. 7: 761. 9: 253. 11: 852. 12: 270, 554
pulcherrime. AE. 10: 611
pulcherrimus. AE. 4: 141. 7: 55. 8: 75. 10: 180
pulchra. ablativ. G. 2: 463. AE. 1: 75, 286. 6: 821
pulchra. AE. 4: 192. 6: 142
pulchram. G. 4: 218. AE. 4: 266. 9: 401. 11: 270, 647
pulchrior. AE. 7: 649. 9: 179
pulchro. AE. 3: 426. 4: 432. 5: 344, 399. 7: 430, 656
pulchros. AE. 9: 358, 433
pulchrum. AE. 2: 317
pallis. O. 3: 389. N. II. 5.
palliat. G. 2: 17. AE. 7: 329
pallus. O. 3: 75. N. II. 5.
pallum. AE. 9: 701. 30: 387
pallus. AE. 5: 395. 7: 702. 8: 529. 11: 653, 793. 12: 320
palliant. AE. 12: 706
palliat. AE. 10: 216
pallabit. G. 1: 496
pallae. E. 6: 84. 8: 5. AE. 11: 790

pallam. O. 4: 51
pallans. O. 3: 106. AE. 5: 138
pallant. AE. 11: 660
pallante. G. 4: 313
pallat. AE. 3: 619. 5: 460. 6: 647. 9: 415. 11: 600
pallata. AE. 3: 555
pallati. AE. 5: 150
pallatos. AE. 12: 286. N. II. 5.
pallatur. AE. 4: 249
pallatusve patens. AE. 6: 609. idem N. ibidem. Claud. in 2. de rapt. Proserp. *Mox ubi pallato fersemur verbera tergo*. Pallare levioris est incommodi, quam verberare.
palli. AE. 7: 217. 10: 143
pallis. G. 3: 411. AE. 11: 731
pallu. G. 4: 49. AE. 7: 722. 12: 334, 445, 533
pallum. G. 3: 30. AE. 3: 121. 8: 333. 11: 56, 392
pallus. G. 4: 325. AE. 1: 385. 6: 382. 10: 852. 11: 366, 392, 539
pallvere. O. 1: 101, 180. 3: 171. 4: 96. AE. 2: 273, 609. 7: 163. 9: 33. 10: 844. 11: 866, 908. 12: 99, 407, 444, 611
pallvcream. AE. 8: 593
pallveris. O. 4: 87
pallverulenta. O. 1: 66. AE. 4: 155. 12: 463. Lucr. in 5. *Pallverulenta Ceres*.
pallverulenta. AE. 7: 625
pallvis. G. 2: 418. AE. 1: 478. 11: 877
pallvce. G. 4: 374. AE. 5: 214. 12: 587
pallvibus. G. 4: 44
Pallia. AE. 1: 338. 4: 49
pallvcae. O. 3: 372. AE. 12: 750
pallvceis. E. 5: 17. AE. 5: 269. 12: 77
pallvce. E. 7: 32
pallvces. AE. 1: 69. 5: 635, 663, 794. 10: 288
pallvces. in recto. AE. 1: 399. 3: 135, 277. 5: 697. 6: 5, 901. 8: 497. 9: 118
pallv. AE. 3: 130, 519, 527. 4: 554. 5: 12, 175, 777, 841. 6: 339. 8: 115, 680. 10: 261
pallvibus. O. 1: 304. 3: 362. AE. 1: 183. 2: 276. 4: 418. 5: 132. 8: 693. 10: 80, 287
pallv. AE. 1: 115. 6: 410. 10: 226, 247, 297
pallv. AE. 2: 256. 5: 198, 858. 10: 156, 171, 302
pallv. E. 9: 44. O. 1: 433. AE. 2: 590. 6: 229, 760. 11: 711. 12: 169
pallv. AE. 1: 587
pallv. G. 3: 522
pallv. G. 4: 163
pallv. AE. 7: 489. 12: 771
pallv. G. 2: 495. 4: 275. AE. 5: 251. 7: 251
 Lucretius in 2. *Meliboeaque fulgens Parpara, Thessalico concharum tella colore*: & *Aurea pavonum ridenti imbuta lepore Secla*. De hac copiose Plinius in naturali historia, & nos in libello de coloribus. Illud igitur hoc loco tantum adnotasse satis sit, Horat. & *colores purpureos dixisse*, qui tamen candidissimi sunt: sicut & nivem ipsam purpuream Albinovanus. Cur id ita ipsi in eodem libello ostendimus. De inventionem pur-

purae fabellam quoque non illepidam ex Graecis repetit Politianus in Miscellaneis.
purpurea. O. 3: 25
purpureae, sc. *vites*. O. 2: 95
purpuream vestem. AE. 4: 139. *animam*. 9: 349. id est, *sanguinem*.
purpureas vestes. AE. 6: 221. Lucret. per initia secundi, *Nec clarum vestis splendorem purpureae*.
purpurei cristis juvenes. AE. 9: 163. sic in 10: 722. *Purpureum pennis & pallis conjungis ostro*. Nam rubris cristis utebantur antiqui: ut in 9: 50. *Cristaque tegit galea aurea rubra*. Et in 12: 89. *Et rubras cornua cristae*: quas & *punicas* nominat: ut *ant punicas septum formidine pennae*.
purpureo. E. 5: 38. G. 1: 405. AE. 1: 337. 3: 405. 6: 641. de dictando. 12: 414
purpureus. O. 4: 54. AE. 5: 79. 6: 884. 12: 602
purpureum. E. 9: 40. O. 4: 373. AE. 1: 591. 10: 722
purpureus. AE. 9: 435. 11: 819
purpureum. AE. 6: 746. & *auras simplicis ignem*, per *purpureum*. O. 2: 364. substantivum, id est, *per coelum & auras*, sicut alibi, *magnum per ignem*.
putabam. AE. 8: 522
putando. O. 2: 407. N. II. 5.
putandum est. AE. 6: 719
putans. AE. 5: 380. 6: 332. N. II. 5. 12: 728
putaris. AE. 10: 244
putas. AE. 10: 627
putasset. AE. 6: 361
putasti. AE. 11: 686
putat. AE. 6: 454
putatis. AE. 2: 43
putator. G. 2: 28
putat. E. 1: 20
putis. G. 1: 485
putent. AE. 9: 155
putos. G. 3: 329
putes. AE. 8: 42
putet. AE. 5: 96. 7: 704
putem. G. 2: 231
putre. O. 2: 204
putrem. AE. 8: 596. 11: 875
 Sic *putresco* prima indifferenti. Horat. *Blattarum ac tinearum epulae putrescat in arca*. Ovid. lib. 1. de Pont. *Esse, ut occulta visitata putredine navis*. Maro tamen libentius producit, ut in sequentibus.
putres. O. 1: 215, 392. 3: 562
putri. O. 2: 262
putris. O. 1: 44

QUa, adverb. E. 9: 7. O. 1: 33, 90, 239, 408. 2: 74, 163. Per quam, Servius. 3: 83, 349. 4: 126, 287, 290, 360. AE. 1: 83, 401, 418, 676. 2: 387, 455, 463, 505, 701, 753. 3: 114, 151, 269. 7: 100, 801. 8: 237, 594. 9: 67, 508, 515, 555. 10: 291, 362, 383, 476, 655. quacumque ratione, Servius. 11: 293, 467, 692, 749, 764. qua-

IN VIRGILIUM.

venus, in quantum, Servius. 12: 147, 273, 367, 507, 626. vide quis.
qua, post *neque*. G. 1: 412. 4: 55
qua, rel. G. 2: 270, 479. 3: 8, 292. 4: 150, 505. AE. 1: 121. 4: 115, 174, 235, 271, 322. 5: 476, 590, 674. 6: 894. 7: 514, 519. 8: 49. 9: 67, 390, 399. 10: 373, 879. 11: 245, 310. 12: 320, 796, 873, 917
qua, post *ne*. AE. 1: 682
qua. vacat. Servius. AE. 2: 606. 3: 406, 453, 473. 7: 209. 9: 321. 11: 19
quaque. G. 3: 351. 4: 290, 529. AE. 2: 388. 5: 397
quaqueque. E. 9: 14. G. 1: 406
qua se cumque, per tuncum, pro *quaqueque* se. AE. 11: 762. 12: 368, 913
quadrati. G. 2: 278
quadrifidum. AE. 7: 509
quadrifidus. G. 2: 25. legitur & *quadrifidus*.
quadrifidus. G. 1: 512. 3: 268. AE. 1: 638. 8: 642
quadrifidus. AE. 6: 535
quadrifidus. AE. 10: 571
quadrifidus. AE. 12: 162
quadrifidus. G. 3: 18
quadrifidus. AE. 7: 115
quadrupedantem. AE. 8: 596
quadrupedantem. AE. 11: 614
quadrupedantem. AE. 11: 714
quadrupedes. AE. 3: 542
quadrupedum. AE. 11: 835
quadrupes. E. 5: 26. AE. 7: 500. Apud Ennium in 7: Epitheton est, similiter prima brevi, Denique *vi magna quadrupes equus atque elephant*. 10: 892
quae, in accusativo, id est, *omnia quae*, & *quae res*. E. 1: 10. 2: 23. 3: 13, 72. 8: 62. 9: 26, 44. AE. 4: 368, 371
quae, in singulari. E. 1: 27, 28, 54. 2: 69, 427, 34. 6: 12, 47. 7: 15, 46. G. 1: 3, 48, 174, 499. 2: 15, 53, 57, 178, 184, 217, 219, 238, 248, 254, 271, 291, 482, 535. 3: 58, 102. 4: 118, 321. AE. 1: 20, 46, 72, 113, 237, 280, 454, 460, 517, 539, 582, 598, 602, 616, 746. 2: 42, 69, 75, 119, 142, 151, 184, 285, 350, 373, 387, 519, 536, 564, 604, 656. 3: 27, 59, 94, 318, 323, 397, 443, 499, 544, 584, 609. 4: 211, 254, 290, 349, 479, 485, 595, 695. 5: 4, 30, 100, 356, 384, 397, 465, 644, 748. 6: 36, 295, 398, 533, 541, 560, 575, 611, 615, 653, 670, 721, 756, 888. 7: 83, 197, 208, 258, 309, 369, 481, 554, 588. 8: 112, 146, 271, 272, 340. 9: 69, 188, 191, 218, 238, 376, 490, 517, 536, 540, 551, 601, 675, 790. 10: 9, 72, 90, 107, 134, 152, 164, 225, 371, 613, 670, 675, 693. 11: 108, 141, 250, 253, 295, 312, 314, 560, 733, 761, 821. 12: 37, 52, 92, 139, 181, 313, 388, 594, 637, 638, 793, 817, 863, 883, 889
quae, cum antecedenti in accusativo. E. 3: 42, 72. 5: 13, 81. 6: 25, 79, 82. 8: 92. 9: 21. 10: 2. G. 1: 97, 167, 184, 440. 3: 265. AE. 1: 109, 188, 195. 2: 5, 130, 278, 295, 712. 3: 251, 367,

463, 546. 4: 14, 47, 263, 284, 333, 495, 638. 5: 706, 707, 728. 6: 398, 478, 509, 550, 568, 575, 729, 873, 888. 7: 21, 217, 738. 8: 18, 99, 168, 173. pro *quae*. 324, 427. vide Servium. 9: 194, 210, 236, 252, 264, 301, 361, 526, 782. 10: 34, 151, 162, 298, 499, 531. 11: 146, 240, 281, 352. 12: 12, 658
quae, cum antecedenti in recto plurali generis neutri. E. 4: 32, 33. 5: 83. 10: 9, 50. G. 1: 6, 24, 160, 260, 313, 319, 419. 2: 47, 123, 177, 288. 3: 3, 265. 4: 274, 393. AE. 1: 157, 470, 605. 2: 69, 123, 506. 3: 100, 337, 461, 486. 4: 9, 240, 293, 561. 5: 3, 737. 6: 136, 198, 461, 711, 890. 7: 37. 131. 8: 385. 10: 334, 642. 11: 102, 256, 294, 381. 12: 32, 182
quae, in nominativo plurali generis fem. G. 1: 383. 4: 383. AE. 1: 362. 2: 282. 5: 475. 6: 411. 7: 642. 11: 24
quaqueque. G. 2: 346. AE. 1: 330, 610
quaqueque. 2: 77. 3: 445, 652. 9: 99, 260. 12: 143, 694
quaedam, id est, *quasdam res*. G. 1: 268
quaque. E. 7: 54
quaque. G. 1: 53, 199. 2: 229, 270. 3: 66. AE. 4: 526. 7: 400. 9: 117. 10: 513
quacras. G. 2: 288
quacras. AE. 11: 129
quacras. AE. 12: 80
quacras. G. 2: 274. AE. 2: 294. 6: 614. 8: 8, 532
quacras. G. 1: 127
quacras. AE. 3: 497. 11: 230
quacras. AE. 2: 118. 11: 388
quacras. E. 8: 86
quacras. AE. 4: 631. 10: 515
quacras. AE. 2: 287. 7: 449
quacras. AE. 1: 370. 2: 771. 8: 212
quacras. G. 4: 272
quacras. AE. 1: 309. 2: 99, 105. 3: 4. 4: 350, 468. 5: 83. 7: 393
quacras. G. 1: 134
quacras. AE. 5: 814
quacras. AE. 9: 278
quacras. AE. 10: 234
quacras. E. 2: 19
quacras. AE. 4: 77. 6: 6. 7: 802. 9: 58. 10: 161, 395, 663
quacras. AE. 5: 637
quacras. AE. 1: 595
quacras. G. 4: 300. AE. 4: 515. 5: 378. 7: 424
quacras. AE. 1: 380. 11: 180
quacras. G. 2: 512. AE. 3: 100. 9: 507. 10: 58
quacras. AE. 4: 513
quacras. E. 6: 51
quacras. G. 4: 157. AE. 10: 650
quacras. G. 3: 549. AE. 7: 758
quacras. G. 3: 532. AE. 7: 423
quacras. AE. 6: 432
quacras. G. 4: 449. AE. 4: 647. 9: 241, 565
quacras. AE. 4: 692
quacras. G. 3: 358. 8: 573. 12: 72
quale, id est, *qualis res*. E. 5: 46. AE. 7: 22
quale. E. 7: 22. habens comparationem.

AE. 1: 592. 6: 205, 270. 10: 135
qualem. G. 2: 186, 192, 198. 4: 413. AE. 6: 453. 10: 492. 11: 68
quales. AE. 1: 752. 2: 223. 3: 679. 9: 679. 10: 264, 641. 11: 659
qualia. AE. 7: 200. 12: 900
qualis. E. 8: 85. AE. 2: 274, 591. 3: 641. 6: 574. 8: 561. 9: 102
qualis. comparationibus deserviens. G. 3: 196. 4: 511. AE. 1: 316, 430, 498. 2: 223, 471. 4: 69, 143, 301. 5: 213, 273. 6: 784. 8: 589, 622. 9: 563, 710. 10: 134, 565. pro *qualiter*. 11: 492, 624. 12: 4, 331, 451
quales. G. 2: 241
quam. relativum. E. 1: 20. 2: 37. 6: 74. G. 1: 235, 346. 2: 90. 3: 464. AE. 1: 15, 322, 327, 499, 573, 729. 2: 322. 3: 75, 145, 381, 479, 498. 4: 47, 70, 90, 436. 5: 119, 250, 260, 312, 563, 783, 790. 6: 239, 283, 325, 377, 451, 615. 7: 61, 268, 330, 344, 361, 409, 452. 8: 84, 169, 194, 339, 418, 476, 703. 9: 285, 382, 488, 531, 669, 706, 711. 10: 44, 107, 402, 613, 818. 11: 179, 500, 523, 556. 12: 48, 177, 359, 604, 674, 857
quam. post *ante*. E. 1: 64. G. 1: 50, 223, 349. 2: 262, 537. 4: 306, 307. AE. 3: 256, 387. 4: 27. 6: 141. 9: 116
quam, pro *quantum*. E. 2: 20. 3: 100. 10: 33. G. 2: 103, 106. 3: 290. 4: 473. AE. 4: 11, 193. 5: 458. 6: 309, 311, 353, 436, 694. 7: 718. 8: 86, 538. 11: 309
quam. post *aliter*, & *secus*. G. 1: 201. AE. 4: 669. 11: 170. 12: 124
quam, post *tam*. G. 1: 206. 3: 471. AE. 4: 188. 8: 723. 10: 763
quam. cum *magis*. E. 6: 12. post *compar.* G. 3: 210, 309, 453. *praeclar*. AE. 3: 431. *graviora*. 4: 502. 5: 30 *quam* post *compar.* AE. 6: 96, 471. 7: 788. *manifestius*. 8: 17
quam. post *prae*. G. 1: 50. 3: 468. AE. 1: 192, 472. 2: 742. 6: 328. 11: 809
quancunque. AE. 10: 49
quancunque. AE. 4: 631
quancunque. E. 1: 34, 48. 2: 16. 3: 84. 4: 56. 6: 50. G. 1: 38, 196. 3: 120, 306, 387. 4: 206, 569. AE. 3: 454. 5: 542. 7: 492, 8: 379
quancunque. E. 8: 19. G. 1: 469. AE. 2: 12, 299, 533. 4: 393. 5: 195. 6: 394. 10: 857. 11: 2, 415. 12: 746
quancunque. G. 2: 226. 4: 178
quando. adverb. E. 2: 23. G. 1: 254, 255. *praecedente* si. G. 1: 259. 2: 128. 3: 98. 4: 228, 314. AE. 3: 500. 9: 172. 10: 272, 803. 11: 653. 12: 749, 851
quando. conjunctio pro *siquidem*. AE. 1: 261. pro *quoniam*. N. de doctorum indag. 2: 446. 4: 291, 315. 6: 50, 106, 188. 8: 172. pro *quoniam*. 9: 497. 10: 366. 11: 384, 509, 636
quandoquidem. E. 3: 55. AE. 7: 547. 10: 105. 11: 587
quant. G. 1: 4. AE. 2: 592. 6: 692. 7: 222
quant. AE. 8: 537
quant. AE. 6: 771, 829
quant. AE. 4: 49. 6: 693

INDEX ERYTHRAEI

quanto. G. 4: 411
quantos. AE. 6: 872. 12: 33
quantum. E. 126. 4: 54. 5: 16, 17. 7: 51. 9: 12. 10: 74. G. 2: 201, 291, 378. 4: 101. AE. 1: 368. 2: 274. 4: 445. 6: 200, 731, 828, 865. 7: 253. 8: 403. 10: 772. 11: 57, 58, 154. 12: 19
quantus. AE. 1: 719, 752. 3: 641. 6: 579. 9: 668. 11: 283. 12: 701, 702
quate. G. 2: 35. AE. 1: 627. 7: 130, 429. 8: 273
quarta. G. 3: 190, 327
quarto. O. 1: 432. AE. 3: 205. 6: 356
quartus. AE. 10: 619
quatum. G. 1: 233. 2: 360, 476. 3: 69. AE. 1: 72. 6: 893. 10: 225
quas. E. 2: 52, 61. 6: 79. G. 2: 441, 500. 4: 149, 345. AE. 1: 307. 2: 156. 3: 211. 4: 488. 5: 623. 6: 92, 450, 692, 826. 8: 538. 9: 526. 10: 220, 460, 516. 11: 73, 164, 508, 657. 12: 846
quasimque. G. 2: 52. AE. 2: 800. in subaudi. AE. 3: 601
quasi, non legitur in Virgilio, tribus tamen locis notat Servius subintelligendum, ut. AE. 1: 384. *ignotus*, quasi ignotus. Et 2: 67. *turbatus*, quasi turbatus. Et 11: 648. *exultat Amazon*, quasi Amazon.
quassabat. AE. 9: 521
quassans. E. 10: 25. AE. 6: 587. 7: 292. Et mutato numero, *Ille caput quassans*. 12: 894. *Quod faciunt succensentes, & irati*. Accepit autem de Lucretii 2. ubi legitur, *Jamque caput quassans grandis suspirat arator, Crebris incassum magnum cecidisse laborem*.
quassante. O. 1: 74
quassantem. AE. 5: 469
 Ita legitur in Macrobianis codicibus, quanquam vulgata Virgiliana exemplaria habent *quassantem*.
quassat. AE. 5: 855. 12: 94
quassatae. AE. 4: 53. 9: 91
 Lucret. in 3. *Nunc igitur quoniam quassatis undique vasis Diffuere humorem*. Et paulo infra: *Post ubi jam validis quassatum est viribus aevi Corpus, & obusis ceciderunt viribus artus*. Macrobi. Sat. 6. c. 7. *Quassare*, inquit: *quam Quatere gravius violentiusque est*. Verbum hoc mansit etiam in vulgi usu, etiamsi *Conquassare* frequentius utamur. Quod verbum quoque Lucretii fuit, ut in 3. *Cum cohibere nequis conquassatum ore aliqua re*.
quassatam. AE. 1: 551
quate. O. 4: 64
quater. G. 1: 411. 2: 399. AE. 1: 94. 2: 242, 243. 4: 589. 12: 155
quaterens. AE. 11: 513
quaterni. AE. 10: 202
quatens. AE. 7: 143. 10: 762. 11: 656. 12: 442
quatis. O. 3: 496. AE. 2: 611. 3: 30. 5: 200, 432. 6: 571. 8: 596. 9: 608, 814. 11: 767, 875. 12: 338, 370
quatinus. G. 3: 132. AE. 3: 226
quatur. E. 5: 65. O. 1: 258. 3: 61, 113,

4: 297, 298, 538, 541, 550. AE. 3: 537. 5: 115, 639, 699. 6: 243, 587. 7: 227. 8: 207. 10: 518
Que Complexiva conjunctio sive Copulativa, amittit fastidium: quod tamen, cum verbi antecedentis longius posito acumine cecidit, in ejusdem finalem juxta se retrahit, qualis libet praecedat syllaba, sive longa, sive brevis: quemadmodum Disjunctiva *ve*, & Relativa *ne*, & syllabica adjectio *ce*. Habet autem eam vim, quam in apud Graecos. Nec hujus usus infrequentior est, quam *Et*. Innumeris itaque versibus eam particulam semel positam leges, sicut *Et*: quae exempla, ut infinita, prudentes omittimus: ea tantum ponimus, quibus majore quadam gratia, quam Servius agnovit, carmen hoc monosyllabo clauditur. ut, g. 2: 340, 503. 3: 87, 316, 592. AE. 1: 40, 78, 306, 448: 2: 206, 374, 642. 4: 88, 597. 6: 11, 51, 57, 393, 601. 9: 412, 488, 495, 666. 11: 473, 675. 12: 363
 Persaepae etiam in uno carmine iteratur a Poeta, & tum quidem pariter tanta gratia, quam ipse similiter versum in hanc particulam cadere facit: ita tamen, ut alterum *Que* frequentius secundam Daedylis in quinta sede occupet: ut his exemplis: franguntque. feruntque. G. 2: 441. Rhoenumque, Pholumque. 456. plebisque, patrumque 509. morboque, fameque. 4: 318. Ligaea-que, Phylodoceque. 336. tendique, foveique. AE. 1: 18. coelumque, diemque. 88. hominumque, Deumque. 229. terraeque, marique. 598. terramque, polumque. 2: 251. Athamaque, Thoasque. 262. Hypanisque, Dymasque. 340, 428. matresque, virosque. 797. auditque, videtque. 4: 83. Herebumque, Chaosque 510. rapiuntque, ruuntque. 581. populumque, patresque. 682. 9: 192. lucisque, suoque. 5: 678. coeli-que, marisque. 802. 7: 301. 10: 695. nati-que, patrisque. 6: 116. letumque, laborque. 277. n. vemque, virosque. 336. vatemque, virumque. 415. noctesque, diesque. 556. moresque, manusque. 683. Bolamque, Coramque. 776. circumque, supraque. 7: 32. Iramque, minasque. 8: 60. sonitumque, metumque. 431. lucumque, diemque. 601. juvenumque, senumque. 9: 309. Thamarumque, Lamumque. 334. 12: 341. mandirque, trahirque. 9: 340. Rhe-umque, Abazimque. 344. voluntque, ruuntque. 516. miseretque, pudetque. 787. nomenque, genisque. 10: 149. terraque, marique. 162. animae-que, manusque. 376. Pheretaque, Demodocumque. 413. nodumque, moramque. 428. natioque, patrique. 525. 11: 178. clypeumque, iubaque. 10: 638. figitque, volatque. 883. lacrymanque, gemenque. 11: 150. ripae-que, lacusque. 12: 756. Poetae quoque obsequitur hypermetrum facienti, ut, frigusque, caloremque. O. 2: 344. ce-

drois-que, cupressosque. O. 2: 443. hominumque, ferarumque. 3: 242. hominumque, locorumque. AE. 1: 332. hominumque, Decorumque. 2: 745. vocemque, coloremque. 4: 558. 9: 650. remoique, rudensque. 5: 753. Troesque, Laonice. 10: 895

Polyfyndeton quoque facit, quoniam uno etiam versus tertio repetitur, ut,

Terraeque, trausque maris, coelum-que profundum. E. 4: 51. O. 4: 222
 Panaque, pastorisque tenet, Dryadasque puellas. E. 5: 59
 Semina terrarumque, animaeque, marisque fuissent. E. 6: 32
 Lappaque, tibulique, interque nientia culta. O. 1: 153
 Cocumque, Iapetumque creat, sacrumque Typhoea. O. 1: 279
 Arbotibulque, satisque Notus, pectorique finiter. O. 1: 444
 Terque, quaterque solum scindendum, glebaque velus. O. 2: 399
 Panaque, Sylvanumque lenem, nymphaeque sorores. O. 2: 494
 Armaque, Amyclaeumque canem, Crellamque praeterea. O. 3: 345
 Scyllamque, helleberosque graves, nigrumque bitumen. G. 3: 451
 Spemque, gregemque simul, cunctamque ab origine gentem. G. 3: 473
 Nefaeque, Spioque, Thaliaque, Cymodoceque. 4: 338. AE. 5: 826
 Ignemque, horribilemque feram, fluviumque liquentem. O. 4: 442
 Ura Eurulque, Notulque ruunt, creberque procellis. AE. 1: 85
 Conjugiumque, domumque, patres, natosque videbis. G. 2: 579
 Liminaque, laurusque Dei, totusque moveri. O. 3: 91
 Creteque, Dryopelque fremunt, pidi-que Agathyrsi. G. 4: 146
 Implestemque foras flammis, natumque patremque. 605
 Imponit, suaque arma viro, remumque, tubamque. 6: 233
 Ingemuit, Glaucumque, Medontaque, Therfiochumque. 483
 Castigatque, auditque dolos, subigitque fateri. 567
 Pometios, Castrumque Inui, Bolamque. Coramque. 775
 Spiculaque, clipeique, creptaque rostra carinis. 7: 186
 Arvorum, pectorisque Deo, lucumque, diemque. 8: 601
 Terra, torique madent, nec non Lamumque, Lamumque. 9: 334
 Armaque, craterasque simul, pulchroque tapetas. 358
 Tereaque, Harpalcumque, & Demophoonta, Chromimque. 11: 675
 Fertque, refertque sonans, clypeumque everberat alis. 12: 866
 Item polyfyndeton facit, quoniam quater ponitur, ut; Acamaque, Thoasque, Pelidaeque Neoptolemus, primusque Ma-

Machaon. a. 262. *qua figura idem*
Maro versus septem infra scriptos fecit
gratioris: ut, cum ait,
Drimoque, Xanthoque, Ligeaque, Phyl-
lidoceque. o. 4: 336
Fataque, fortunaeque virum, moresque,
maulique. a. 6: 683
Fadumque, Herbesumque subit, Rhoe-
tumque, Abatimque. 9: 344
Alcandrumque, Haliumque, Noëmo-
naque, Prytarimque. 767
Jamque neci Sthenelumque dedit, Tha-
mirimque Pholumque. 12: 341
Chloreaque, Sybarimque, Daretaque,
Therfiochumque. 363
Haec ipsa particula cum natura brevis
fit, interdum pro longa ponitur, ut,
Liminaque, laurique Dei; totusque
moveri Mons circum. a. 3: 91. Ad
cujus exempli imitationem, similiter
Ovidius in 5. Metamorph. ait, *Syderra-*
que, ventisque nocent, avidaeque volucres.
Et Statius in 10. Thebaidos, *Tergaque,*
pedoraque galeis inclusa relinquit. Quae
hac ratione (ut inquit Servius) defenditur:
aut quia omnia Monosyllaba ad
arem non pertinent, & his liceat
uti possumus. Aut certe, quia omne
métron, id est, particula, quae sui sub-
stantiam non habet, membrum pura-
tur superioris orationis. Quod si est,
Liminaque, quasi una pars orationis est;
& potest *que* finalitatis ratione vel pro-
duci, vel corripi. Haec ille. Unde non
facile dici potest, in sequentibus exem-
plis magis hanc porrigi positione dua-
rum consonantium, in principio dictio-
nis sequentium, aut Z duplicis literae:
ut in Bucolicis, & 4. Georgicorum,
Terrasque, tractusque, maris, coelumque
profundum. Et in primo, tertioque e-
jusdem operis, *Lappaque, tribulique.*
Et similiter in primo: *Tribulique, tra-*
bedaeque. Et in 4. Aeneid. *Cretesque,*
Dryopesque fremunt. Et in 2. Georgico-
rum, *Enrique Zephyrique tonat domus.*
Quamquam inventio etiam in aliis syl-
labam brevem in fine dictionis inter-
dum produci, dictione sequente inci-
piente a duabus consonantibus, vel a
duplici litera, quod fieri omnino po-
sitione ipsarum litterarum Diomedes asse-
rit, & Priscianus: quemadmodum si
una eademque dictione, ubi proprie Po-
sitis ipsa locum habet, consonantes bre-
vem syllabam sequentur. Id quod fit
apud Graecos frequentissime. Homer.
Odyss. Rhapsodia prima, vs. 178. *Τὸν*
ἄνδρα ἰσχυρότατον θεῶν γλαυκῶπιος Ἀθήνη.
Idem lib. 3. vs. 418. *Καρπιδίμους μὲν*
τίκτω φίλον ἀνδρῆν ἰδίδω. Apud no-
stros Stat. 5. Thebaidos: *Præceteros a-*
gille studiū, & tenuissima virtus. Juven.
Sat. 3. *Contemnis, miseræ cognosce præ-*
mita rixæ. Idem in 3. libro, *Gibbus &*
acta malum saepe stillantis ocelli. Idem
in eodem, *Occulta spolia, & plures de*
pace triumphos. Et in Saryra ultima, *Vin-*
dita gravior quam injuria, dignum eris
ergo. Quod similiter apud Virgilium

nostrum in 9. fieri potest, secundum
hanc lectionem: *Ferte citi flammæ, da-*
te tela, scandite muros. Nam in *tela*, sunt
qui a non positione, sed sensus perfecti
ratione longam disputent, alii interiecta
& particula omnino tollunt figuram,
ut legatur, *Datis tela, & scandite mu-*
ros. Notat praeterea Servius in his lo-
cis, *que*, vacare, sicut *qua*, ut, *Si qua*
fata sinant, jam tum tenditque, fove-
que. a. 1: 18. *spretaque injuria for-*
mae. 1: 27. &c. *dixitque, & praelia vo-*
ce diremit. 5: 466. *ostroque, anroque vi-*
gentes. 11: 72. ubi ait, *que* additum hia-
tus causa. Item poni pro, *ve*, ibi, *mul-*
tosque palus Laurentia. 10: 709. inter-
dum pro vel: ut, *subiectisque arce flam-*
mis. Vide etiam quae scribit Servius in
decimo Commentario, super verbo
Tantus. a. 10: 668
queamus. a. 10: 19
quem. non referens. a. 2: 60. a. 1: 181,
241. 2: 121, 745. 3: 88. 4: 11, 604. 5:
742. 6: 161, 466. 8: 15, 533. 9: 527.
10: 670. 11: 664. 12: 719, 727
quem. referens. a. 3: 22. 10: 26. o. 1:
24. 2: 105. 3: 125, 260. 4: 323, 327.
a. 1: 64, 546, 584, 595, 617, 741. 2:
83, 472, 535, 726. 3: 187, 304, 340,
474. 4: 355, 598, 599, 653. 5: 39, 49,
152, 226, 254, 274, 287, 493, 536, 565,
571, 705, 814. 6: 764, 778, 791, 815. 7:
56, 189, 379, 484, 601, 659, 680, 692,
734, 762. 8: 62, 138, 342, 512, 533,
552, 590. 9: 5, 49, 177, 266, 275, 280,
304, 396, 440, 527, 546, 559, 583. 10:
117, 143, 242, 384, 420, 490, 540, 551,
591, 703, 708, 742, 752, 848. 11: 27,
336, 364, 770, 786. 12: 44, 90, 222,
379, 544, 775, 943
quem. i. e. aliquem. a. 1: 151
querens. a. 8: 577
quemquam. a. 3: 51, 53. 8: 35. 9: 17.
a. 2: 127, 402. 11: 312
quemque. a. 2: 65. o. 4: 224. a. 3: 459.
5: 561. 6: 892. 7: 642. 9: 162. 11: 731.
12: 759
quarar. a. 4: 677
querens. a. 9: 684
queru. a. 7: 13. o. 1: 159, 349. a. 6:
772. 8: 616
querum. a. 4: 441. 7: 509. 11: 5
querens. a. 1: 17. 4: 30. 6: 28. 8: 53. o.
2: 16. 3: 332. 4: 510. a. 3: 680. 9:
681. 10: 423
querelam. o. 1: 378
querelis. a. 4: 360. 8: 215. 10: 94
querens. o. 4: 320, 520
querentem. a. 1: 385
queri. a. 4: 463
queritur. o. 1: 504. 4: 512
queruas. o. 1: 305
queruo. a. 11: 65
queror. a. 8: 19
querulas. o. 3: 328
questibus. o. 4: 515. a. 9: 480
questu. a. 7: 501
questus. a. 4: 553. m. tr. 4. v. *que-*
icla. 5: 780
qui. a. 1: 19, 24. 3: 8, 41, 50, 87, 88. &

24. o. 1: 3, 94, 97, 104, 111, 201, 435.
2: 105, 171, 304, 490, 493. 3: 423,
521. 4: 89, 388, 537, 565, 567. a. 1:
1, 62, 287, 378, 388, 419, 665. 2: 599,
230, 275, 342, 345, 379, 427, 538, 663.
3: 35, 327, 334, 359, 360, 608, 695.
4: 28, 224, 229, 247, 269, 294, 329,
607, 626. 5: 67, 258, 346, 355, 370,
372, 439, 478, 496, 520, 543, 544, 648,
649, 726. 6: 57, 234, 338, 345, 388,
406, 453, 590, 705, 760, 768, 793, 804,
810, 813, 834, 846, 863. 7: 532, 537,
653, 754. 8: 10, 37, 137, 141. 9: 51, 93,
146, 206, 213, 238, 325, 335, 427, 629,
723, 728. 10: 89, 200, 312, 440, 564,
632, 779. 11: 23, 31, 219, 375,
393, 417, 471, 687. 12: 134, 180, 200,
349, 461, 612, 697
qui. cum o. 2: 488. a. 1: 229
Quis cum s. litera dici volunt Gram-
matici, cum quaerimus, & est propo-
sitivum: ut, *Quis te nate Dea per tanta*
pericula casus insequitur? &c. *Quis prael*
ille autem ramis insignis olivæ? In re-
ferendo autem, *qui* sine s, & postpo-
nitur: ut, *Arma, virumque cano. Tro-*
jæ qui primus ab oris. Et *Ille (oides)*
pura juvenis qui nititur hasta. Quan-
quam in vulgata Charitii Solipatri co-
dicibus, *juvenem, non juvenis*, legas.
Quod tamen Poeta noster non observa-
vit, cum ait, *Quis casus agas res?* & si-
militer ante cum Actius dicens, *Qui-*
nam Tantalidarum internecioni modus sit.
Vide *Quis*.
qui. in casu nominandi plurali. a. 6:
6. 10: 9. o. 1: 434. 2: 351. 4: 539.
a. 1: 236, 308, 369, 606, 706. 3: 98,
337. 5: 291, 485, 594, 713. 6: 434,
531, 583, 610, 663, 712, 757, 771, 865,
7: 37, 98, 131, 182. *quas* legunt ali-
qui. 271, 430, 642, 712, 713, 715, 726,
797. 8: 52, 287, 385, 547, 602. 9: 161,
193, 376, 387, 600. 10: 167, 183, 327,
597, 672, 840. 11: 61, 109, 250, 330,
879. 12: 32, 84, 237, 241, 360, 627
Qui non risere parentes. a. 4: 62
Exploditur ab eruditissimis Servii in hunc
locum fabulosa expositio. Nam Quin-
tiliano omnes subscribunt, qui lib. 9.
cap. 3. ita scripsum reliquit. *Est fi-*
gura (inquit) & in numero, vel cum
singula i pluralis subiungitur: Gladio
pugnacissima gens Romanæ. Gens enim
ex multis. Vel e diverso: *Qui non ri-*
sere parentes, Nec deus hunc mensa, dea
nec dignata cibus est. Ex illis enim qui
non risere, non dignatus deus, nec dea
dignata. Hactenus ille. Quintiliano
aditulantur Policianus, & alii pleri-
que omnes non inruditi, Politiani au-
thoritatem secuti. Verum Petrus Bem-
bus ingenio, hujus seculi flos, &
nostrae decus Venetiae, in hac parte
Veneto Poetae opem tulit, eo utro-
quem de ipsius Culice ut omnia cie-
gantissime scripsit Quippe quia Quin-
tiliani sententia jure optimo diffusetis,
Qui legit, casu dandi, scriptura sane
antiqua, & ab ipso etiam Quintiliano
lib.

INDEX ERYTHRAEI

lib. 1. agnita, eademque Terentiana, cuius Poetae imitandi studiosus noster ex eo videri potest, quod in Aeneide quoque *faat* antiquum verbum, ut Terentianum, non respuit, ut, *Tros, Rousiasque faat*. Nam apud cum legitur in Hecyra, *Fors faat pol.* Quod si tibi in Idyllio hoc, carminis tenuioris, idem non licuisse poetæ videbitur: aut derivi huius *Dei* antiquitatem, hoc loco ea venia tueatur, quam pro rerum quoque & sententiarum magnitudine ipse a Musis huic Eclogae impetravit, dum eas ita animat, *Sicelides Masae paulo majora canamus*, & quae sequuntur. Aut scribe *qui*, & erit sensus: Nam cui parentes non riserint, pergam autem in Bembiana sententia referenda, Bembii etiam verbis uti elegantissimis quoniam id accidere, nisi propter eximiam aliquam deformitatem non potest, hic jam ex iis esse, qui diis chari sunt, non videtur, neque dignus, qui vitae cum muneribus maximis, tum hilaritatibus egregie perfueratur. Nam & Poeta superiori versu, *Incipe parve puer risu cognoscere matrem*, non id vult, quod vulgus existimavit, ut puer arrideat matri, sed ut cognoscat matrem ab ejus risu. *Risu* enim ad matrem refertur, non ad puerum. Magis enim (ut pergit ipse Bembus interpretari) mulieres omnes suis arrident filiis, quam aliarum: quippe quae magis etiam illis tuendis gaudeant, necesse est, vel quoniam extra laborem ferendi ventrem, pariendique dolores, & pericula jam sunt: vel quod pueros ex se se natos videant, quod est omnium rerum jucundissimum. Eritque sensus hic ut concinnior, ita a loquendi simplicitate Virgiliana non alienus. Nam & locutio, *risu cognoscere*, ex puritate Latinae linguae hunc habere intellectum videtur, ut sit risus ipsius cognitionis & causa, & ratio, non autem ipse nostrae cognitionis, quam de aliqua re jam habeamus, significatio & argumentum. Quid autem significet, *Deum dignari mensa*; & *Deum cubili aliquem*, pete ex Politiiani Miscellaneis, c. 89.

an Dei amant, ipsi sibi somnia fingunt. a. 8: 108

Proverbium est. *an qui a dactylus.* Neque enim fit Synalopthe. Quin qui syllaba natura longa corripitur, exemplo T. Lucretii, qui ait in 5. *Pellera terrarum qui in orbi sancta tectus.* Sed & Poeta vocales alias naturaliter longas simili modo breves fecit, sequente dictione in alia vocali: nec vocales modo, sed etiam diphthongos. Quod exemplo Graecorum fit, ut in clenchis ipsorum Poetarum docuimus. Exempli nostri sunt: ut in 6. Aeneidos, *Momen, & arma locum servant; te amice nequivi conspiciere.* Et in 5. *Visor apud rapidam Simoenta sub Illo alba.* Item 1. Georg.

Conati ter sunt imponere Pello Offem. Et in eodem, quantum ad diphthongos pertinet breves, legimus: *Implebant montes, sterant Rhodopae arces.* Et similiter in 3. Aen. *Insulae Ionis in magno.* Sed contra apud eundem nostrum frequentius vocales in sua naturali longitudine perseverant: ut in Alexi, *Amphion Dircaeus in Aëaco Aracyntho.* Item lib. 3. Georg. *Arcebis gravido pecori, armenta que pascet.* Et in initio Aen. *Posthabita coluisse Samo, heic illius arma.* Item in 1. calce, *Tunc ille Aeneas, quem Dardanio Anchisae.* Et eodem exemplo in 9. *Antiquum in Buten: hic Dardanio Anchisae Armiger ante fuit.* Et in eodem, *Hanc sine me spem ferro tui: audentior ibo.* Item in 10. *Maonia generoso domo, ubi pinguis culta.* Et paulo post, *Externo commissa duci Aeneia puppis.* Quod & de diphthongis fit, ut in 7. *Ardea, Crustumerique, & turritigeræ Antemnas.* Et in Ecloga Meliboeo, *Stant & juniperi, & castaneae hirsutae.* Quod item secundum aliquos, observandum est hac ejus carminis lectione, *Ulla moram fecere, neque Aoniae Aganippes.* Nam Servius scribit, in hoc versu *Aonia Aganippe* nominativos esse singulares, qui tamen ad imitationem Graecorum & producti, & corripiti solent: quod apud Theocritum pluribus in locis observatur, de quibus apud eum Poetam diciuri sumus.

quique. o. 1: 22, 23, 113. 2: 185, 188. a. 5: 67. 6: 612, 661, 662, 664. 7: 682, 728, 739. 10: 168. 12: 705, 706 quior. a. 7: 131. qui genus? unde domo? 8: 114. id est, qui genere, qua domo, Servius.

Qui cum. a. 11: 822

Id est, cum qua. Venit autem a nominativo *quis*, non *qui*, quod antiqui communi genere dixerunt, hic & haec *quis*, ab hoc & ab hac *qui*, auctor est Rhemnius Palaemon, ubi de Pronomine agit.

Qui se cumque. a. 12: 61

Per tmesim. Sic, *Quas me cumque, quo te cumque, qua se cumque*, semel dixit, & bis. *Quo res cumque*, monosyllabo tantum verbo ubique interjecto. Caeterum T. Lucretius Carus in hac figura usurpanda & crebrior, & audacior fuit: quippe qui, ut vocem hanc compositam *quicumque* per casus nunquam monosyllabo disiderit, ut observavimus: ita eam aut monosyllabis duabus aut una dissyllaba dictione, aut trissyllaba, aut plurium etiam vocum interjectione diducit, atque dispalat. Cujus rei exempla sunt haec.

Ex 1. lib.

Corpus ea non est, qui puto cumque tenet se:

& in eodem,

Practerea pelius, quae corpora cumque alit, augeat.

Ex 2,

At contra quae & amara, atque aspera cumque videmur

& in eod.

Omnis enim sensus, qui multos cumque, juvatque

Ex 3. sunt,

Atque alii sensus, qui vitam cumque gubernant.

& infra,

Sin ea quae sanctus cumque es, perire profusa.

& item,

Aetas post mortem quae restat cumque manendo.

Ex 4. haec,

Aëra, qui inter se cumque est, oculi que locatus.

& eodem,

Partim quae variis ab rebus cumque recedunt.

& inferius,

Humor item descendit in omnia, quae loca cumque.

In 5.

Terraque inumbratur, qua nimbi cumque feruntur.

& eodem,

Plerumque & quae sunt aliis magis edita cumque.

In 6.

Quae collata foris & commoda cumque venient.

&

Nam fuit, ut quae sunt illius semina cumque.

&

Nunc age Averna tibi, quae sunt loca cumque, lacusque.

&

Aëra, qui inter aves cumque est, terramque locatus.

&

Exprimat in fontem, quae semina cumque habet ignis.

&

Inter qui lapidem, ferrumque est cumque locatus. Sed & duobus versibus quaecumque divaricavit, cum eodem 6. sic ait,

Hic accedit, uti non omnia, quae jaciuntur, Corpora cumque ab rebus eodem praedi a sensu. Quod & in adnotumque servavit, ut in eodem:

Hoc fit item cunctas in partibus unde vacat Cumque locus. Illud etiam adnotandum, quod ait in tercio.

Nec repentis item cuius vis cumque animantis. Haec autem exempla idea a nobis sunt diligentius confecta, quo iis facile intelligamus, P. Virgilium. hujusmodi Tmesim quae per interpositionem plurium syllabarum a Lucretio idemdem inculcatur, dariorem quidem judicasse, quam quae suo molliori carmini conveniret. Quod idcirco in hac dictione quicumque ab eo observatum fuisse existimamus, quia animadvertat Poetarum prudentissimus, qui per se possum quippiam aliud

aliud significare, quam si eumque as-
sumptum. Quare ipsius significationis
dubium lectorum non diutius tene-
ndum putavit, quam morula interiectae
minus tantum syllabae. Quam ratio-
nem in *Inque ligatus*, & *inque saluta-
tarius*. Nam minus carminis artifex
Maro in his, quae omnino sensum
eundem, quamvis separata, retinent,
etiam aptius per compositionem co-
haerent, interiectione quoque plurium
syllabarum poeticam non vitavit figu-
ram, ut.

Septem subiecta Trioni. &
Circum Dea fudit amictu. &
Sedit circum castris. &
Hac celebrata temus. &
Hac Trojana tenus. &
Sub aequare meris. &
Praeter vada fervida vexit. &
Sed circum late volitans. &
Per ovilia turbans.

Quibus in locis Servius quoque hanc
figuram adnotavit, Vide *inque saluta-
tarius*.

quia. G. 1: 415. 2: 286. 3: 272. AE. 2:
84. 4: 696. 5: 231. 8: 690. 12: 808
quianam. AE. 5: 13. 10: 6

Cur: & est interrogantis adverbium.
Quod noster de Ennio traxit, eoque
tantum duobus his locis utitur, id e-
tiam Servio adnotante. Quamquam a-
pud Actium divinum illum Pontani de
numeris poeticis Dialogum, disputat
ipse quidem Actius, tum acutus, tum
diligens, super hoc loco ita differit:
Inest & suum quoque numeris deco-
rum, ut cum vel aspera, vel suavis,
vel misorabilis, vel jucunda res, vel
gravis, vel contra levis versatur in ma-
nibus: vel suis aliis affectibus mista
est, & temperata. Vide igitur quibus
Virgilius usus est numeris in progno-
sticatione illa futurae tempestatis: *Hec
quianam tanti cinxerunt aethera nimbi!*
Ad metum, ad dolorem, ad ducis cu-
ram exprimentam coegit tres simul
monosyllabae dictiones, summisit de-
inde dissyllabam, post alteram atque al-
teram trissyllabam, junxitque quatuor
simul spondeos. Quid hac autem ver-
borum conquisitione diligentius, aut a-
nimis conquisitione gravius? Nec me
quorundam auctoritas moverit, asseve-
rantium a Virgilio scriptum *hec quia*,
non *qui*, cum nos iudicemus, neque
quia, neque *quid*, sed *qui* fuisse a Vir-
gilio scriptum. Nam & litera *d* ple-
nisculum nescio quid sonat, quod hic
ipse numerus nunc tenuit: & *quia*, bre-
vitate plusculum festinat sua, cum vox
ipsa videatur in dolore sistenda. Sed
de hoc sit suum cuiusque iudicium,
nostra quidem haec est opinio. Haec
ille. Pontani sententiae repugnant ve-
teres Grammatici, Probus, Priscianus,
Charisius, & reliqui, *quianam* agnos-
centes, ubi hanc locum in testimo-
nium adducunt. Imprimis autem Quin-
tilianus, cuius fidei de incommutabili
Tom. IV.

Virgilianae lectionis quis standum non
putet? praesertim quum ipse etiam Vir-
gili manu ceter. Is igitur in 8. ait:
Propriis dignitatem dat antiquitas: eo-
que ornamento acerrimi iudicii P. Vir-
gilius unice est usus, *Olli, quianam*,
Adi, & *Pone*, ad aspergendam auctori-
tatem. Quod si Pontani quispiam stu-
diosior responderit, Quintilianum de
hoc exemplo tantum intelligere, *Coeli-
colae ma;ni, quianam sententia vobis
Versa retro?* ille sane sciat, hoc etiam
loco, *Quianam*, majore sensus congrui-
tate defendi. Palinurus enim optimus
gubernator, cum intelligeret tempesta-
tem imminere, quam tam maximam
& periculosissimam nunquam antea ex-
pertus fuerat, quasi perinae gubernan-
di diffidens, hoc adverbio pie, ut ad-
decet Aeneae comitem, quaerit secum
de causa, deque eventu tam ingentis
tempestatis, quasi diceret, Quid miseri
Troës commercium? Quid peccavi-
mus? quove tandem laeso numine tan-
ta nimborum procella immissa est;
quam nunquam spero me evasurum,
nisi Deus ipse placatus vindex adfuerit?
Ergo *Tanti cinxerunt aethera nimbi*, ad
magnitudinem exprimentam tempesta-
tis pertinet: *hec quianam*, ad ejus peri-
culum demonstrandum. Quare etiam
subdit *quidve pater Neptunus parat?* Quod
si *quianam* legeris, minus significatur,
& bona pars hujus intellectus Virgili-
ni deperit. Quid? quod, ut credamus
quianam Virgilium reliquisse, facit
quiane, ab eodem alibi usurpatum.
Quid praeterea illa codicum fides ve-
storum, qui, ut plurimum, in hanc
lectionem consentiunt? Qui cum a ve-
ra scriptura discedunt, id sane *orapa-
orapmoe* faciunt. Nam cum aut *quo*,
aut *quid* legant, *quia* interpretari vi-
dentur. Quin & numerus ita auribus
gravior adsonat, quam si *qui* legeris.
Ad haec si celeritatem duarum pronun-
tiationum vocalium animadvertimus,
nulla intercedente consonante,
quia vice quoque monosyllabae di-
ctionis, quae Pontano hic nostro ad-
probatur, accipi potest, sicut alibi Poë-
ta *omnia, aurea, aureis*, & similia, ut
supra ostendimus, pro duabus syllabis
posuit. Rursus, si ejusdem Pontani
morem in pronunciando requiramus, quis
neget in pronunciandis duabus conso-
nantibus brevibus tantum temporis in-
sumi oportere, quantum in una longa
vocali? Unde illa frequens spondei in
dactylum resolutio.

quiane. AE. 4: 538. *revera: & est una
pars orationis.*
quibus. in dativo. E. 3: 38. 5: 36. G. 1:
21. 2: 459. 4: 165. AE. 1: 232, 250,
361, 703. 2: 248, 638. 3: 493, 503. 4:
371. 5: 195, 235, 402, 767. 6: 9, 64,
254, 608, 713. 9: 142. 10: 286, 714
quibus. in ablativo. E. 3: 104, 106. 6:
70, 80. G. 1: 206. 2: 98. 4: 533. AE. 1:
160, 331, 369, 578, 751. 2: 282, 352.

Q99

4: 13. 5: 192, 303. 6: 560. 7: 223, 643,
644. 8: 434. 9: 269, 399. 10: 827. 11:
80, 125
quicquam. E. 3: 32. 5: 53. AE. 4: 317.
8: 140. 11: 415, 437. 12: 45, 882
quicquid. G. 1: 36. AE. 5: 710, 716. 8:
401. 10: 493. 11: 288. 12: 678, 891
quicunque. E. 10: 38. AE. 5: 83. 8: 122.
9: 209, 299. 10: 739. 11: 255, 591, 848
quid, id est, cur. E. 1: 37. 9: 46. 10:
22. G. 2: 481. 4: 322, 325. AE. 1: 407,
745. 2: 101, 595. 3: 41, 480. 4: 325,
368. 8: 395. 9: 12, 191. 10: 63, 77,
79, 87, 611, 878, 900. 11: 360, 389,
735. 12: 425, 620, 889
quid, i. e. *quam rem*. E. 2: 2, 58. 3: 16,
28. 8: 26. 9: 32. G. 1: 353, 461, 462. 2:
454. 3: 258, 264. AE. 1: 76. 2: 746.
3: 339, 368. 4: 534, 595, 677. 5: 6, 6:
318. 7: 197, 365. 9: 94, 228. 10: 150,
672, 825. 11: 345, 386. 12: 637, 796
quid facerem. E. 1: 41. 7: 14. *faciebat*.
E. 2: 35. *faciet*. 3: 16. *faceret*. G. 4:
504. *faciat*. G. 1: 1. 9: 399
quid prodest. E. 3: 74. *juvant*. G. 3: 525.
AE. 4: 65, 66. *juvat*. 2: 776. *prostat*.
7: 902. *juvit*. 10: 55. *potest juvare*.
12: 872. id est, Nihil prodest, &c.
quid? si. E. 5: 9. AE. 4: 311. 5: 410. 10:
628
quid loquar? E. 6: 74. *dicam*. G. 1: 104,
311. AE. 4: 43. *referam*. G. 2: 118,
120. *prosequar versu*. 3: 339. *memorem*.
AE. 6: 122, 123, 601. 8: 483. *repetam*.
10: 36. *sequar*. G. 2: 434
quid? quae. E. 9: 44. G. 1: 53. *Lucr.*
in 5. *Quid quaeque queat res*. 3: 265
quid? qui. G. 1: 111
quid tum? E. 10: 38. AE. 4: 543
quid tantum. G. 2: 481. AE. 1: 231, 745.
2: 776
quid, id est, ad *quid*. AE. 1: 518. 3:
56. 4: 412. 6: 389. *Serv.*
quid moror. AE. 2: 102. 4: 325. 6: 528.
demoror. 11: 175
quid agas. AE. 4: 283. 12: 486. *agam*.
10: 675
quid enim. AE. 5: 850. 12: 798. *quid ui?*
cur non? Servius.
quid, id est, *quae res*. E. 8: 43. 8: 107.
G. 1: 1. AE. 5: 631. 10: 19. 11: 705
quid refert. AE. 2: 70. 12: 793. *suspe-
rat*. 873
quid firmis. AE. 4: 235. *firmis*. 271. 12:
796. *firmat*. 8: 15
quidve. G. 4: 446. AE. 1: 9. 2: 75, 102,
151. 3: 368. 5: 14. 6: 319. 10: 150.
11: 735
quidam. G. 1: 291. 4: 219
quidem. E. 9: 37. G. 1: 126, 390. 2: 48,
125, 212. 3: 217, 501, 561. 4: 457, 489,
506. AE. 3: 628. 9: 796. 10: 385. 11:
49, 378. 12: 234, 808
quidquid. AE. 1: 601. 2: 49
quierant. AE. 4: 523
quierunt. AE. 6: 102, 328. 7: 6. 11: 300
quies. G. 2: 344, 467. 4: 184. AE. 1:
723. 3: 495. 7: 598
quies, id est, *somnus*. AE. 2: 268. 5: 857.
6: 522. 8: 407. 10: 745. 12: 309, 909
quie-

INDEX ERYTHRAEI

quisquam. AE. 6: 371
quisquam. E. 10: 33. AE. 12: 78
quisquam. O. 4: 87
quisquam. AE. 1: 249. 5: 784
quisquam. AE. 10: 836
quisquam. AE. 12: 559
quiescent. AE. 1: 205. 20: 78
quiescent. AE. 5: 836. 9: 187
quiescent. AE. 1: 691. 4: 5. 7: 414. 8: 30. 10: 217
quiescent. dativus. AE. 5: 844
quiescent. AE. 5: 216
quiescent. AE. 4: 379. 5: 848. 11: 253
quiescent. AE. 2: 303
quiescent. AE. 7: 298
quiescent. AE. 3: 718. 6: 226. 9: 445
quin. conjunctio natura longa, ut *quin* age. E. 3: 52. O. 4: 329. *agite*. AE. 5: 635
quin. O. 2: 30. AE. 6: 735. 777. 7: 750. 10: 615. 11: 130. 355
quin. etiam. O. 2: 269. 3: 457. AE. 2: 768. 4: 309. 7: 177. 299. 385. 8: 485. 9: 799
quin. postus. E. 2: 71. AE. 4: 99. 10: 631
quin. G. 4: 481. AE. 1: 279. 3: 403. 456. 4: 547. 6: 33. 115. 824. 7: 321. 8: 148. 9: 465. 10: 23. 470. 570. 11: 169.
 Haec particula fere semper in principio carminis ponitur.
quin. pro quod non. G. 2: 516
quina. AE. 7: 538
quinas. AE. 5: 96
quingentos. AE. 10: 204
quinos. AE. 2: 126
quinguentia. AE. 1: 703. 2: 503. 6: 576. 10: 566
quingue. G. 1: 233. AE. 7: 538. 629. 12: 763
quintam. O. 1: 277
quippe. O. 1: 268. 505. 2: 49. 9: 394. AE. 1: 39. 59. 661. 4: 218. 12: 422
quirinali. AE. 7: 187. 612
Quirini. G. 3: 27
Quirino. AE. 6: 859
Quirinus. AE. 1: 292
Quirites. de apibus. G. 4: 201. AE. 7: 710
 Quis, qui, quae, quod, quid, interrogative & infinite ponuntur: *quis* & *quid* utrumque relative nunquam, ut *quae*, & *quod* persaepe, & interdum non cum suo antecedenti, sed sublequenti substantivo concordant: idque elegantius, tam in genere, quam in numero; & tam in prosa, quam in versu. Virgilius Maro, *Nec partem posuisse suis, quae maxima turba est*. Cicero, *Omnes tennes, atque humiles, quae maxima in populo multitudine est*. Interdum ad se trahit nomen sublequens substantivum: Virgilius, *Cui nomen Amello*. Et, *cui nunc cognomen Iulo*. Livius, *cui Africanus fuit cognomen*. Huic diversum genus est, quum & antecedens cum relativo concordat, ut apud P. Virgilium, *Urbem quam statuo, vestra est*. Quod etiam facimus, sublequente substantivo, auctore Terentio: *Populo ut praestant, quas fecisset fabulas, & Qui-*

dio, cecidere manu, quas legerat herbas.
quis. pro quibus in dativo. E. 1: 73. AE. 1: 95. 5: 511. 7: 444. 570. 742. 799. 8: 316. 10: 168. 366. 435
quis sine. G. 1: 1161. Serv. AE. 5: 511. 7: 570
 Quis Dativus & Ablativus, venit a *qui*. Nam (ut ait Charilius Instituit. Grammatic. lib. 1.) Nominativus pluralis in *i* literam terminatus, accipit semper *s*, & facit Dativum, ut *Di*, *Dis*, *Coloni*, *Colonis*. Ita & *qui*, *quia*. Si vero *s* terminetur Nominativus, *bus* syllaba terminari debet Dativus, ut *Duces*, *ducibus*, *Mores*, *moribus*: & *ques*, *quibus*. *Quis* autem dixisse veteres, testimonio est Cato, qui ait *Originem* 2. *Quisquamque Romae regnavissent*. Et Plautus, *Quis sunt ignoti, nescio quis ignobiles*. Quam vocem tamen novitas abdicavit, declinatio ejus tamen manet. *Quibus* crebro dicimus. Haec Charil.
quis? id est, *nullus*. Negant enim huminodi interrogationes. E. 2: 68. 9: 19. 10: 3. O. 1: 464. 3: 4. 4: 212. AE. 1: 459. 565. 2: 6. 351. 390. 3: 186. 4: 98. 107. 296. 540. 5: 631. 742. 6: 841. 842
quis. de homine. E. 3: 40. 6: 9. G. 2: 49. 3: 453. 474. 563. 4: 445. 494. AE. 2: 150. 4: 10. 6: 141. 568. 808. 863. 9: 36. 146. 228
quis. de aliis. E. 3: 103. 9: 39. G. 1: 3. 2: 178. 3: 102. 4: 495. AE. 1: 615. 2: 594. 3: 317. 4: 98. 294. 408. 5: 648. 670. 6: 561. 670. 865. 7: 38. 10: 9. 11: 732. 12: 621. 719
quis cum. G. 3: 49. 50. AE. 7: 235. neu. AE. 1: 413. 12: 566
quis. sc. *homo*. AE. 6: 501. *homo aut Deus*. 9: 18
quis Deus. G. 4: 315. AE. 3: 338. 8: 352. 9: 77. 78. 601. 10: 72. 12: 321. 500
quis. sc. *Deus*. AE. 6: 341. 12: 634
quisquam. AE. 3: 338
quisquam. G. 1: 348. 456. 2: 315. 3: 140. 559. 4: 107. AE. 1: 48. 5: 378. 6: 875. 879. 7: 703. 10: 34. 65. 11: 392. 872. 12: 323. 761
quisque. AE. 2: 130. 395. 5: 501. 6: 743. 8: 661. 9: 464. 527. 10: 107. 281. 11: 185. 309. 12: 129. 457. 525. 552
quisque. E. 3: 109. G. 2: 256. AE. 1: 187. 2: 148. 4: 577. 6: 388. 9: 22. 10: 493
quid. AE. 6: 463
quo. E. 1: 21. 72. 3: 19. 88. 9: 1. G. 1: 336. 2: 267. 4: 9. 324. 403. 504. AE. 1: 370. 671. 2: 150. 337. 338. 520. 3: 7. 88. 101. 146. 4: 98. 106. 429. 5: 23. 162. 166. 289. 323. 384. 489. 670. 709. 741. 6: 43. 198. 845. 8: 113. 396. 9: 94. 206. 377. 421. 490. 781. 10: 369. 649. 670. 679. 811. 11: 524. 735. 12: 37. 313. 677. 727. 879
quo. relativ. E. 3: 9. 31. 69. 4: 8. 6: 23. 43. 73. 80. 9: 48. O. 1: 1. 61. 329. 354. 2: 95. 127. 3: 149. 267. 461. 4: 120. 284. 348. 372. 386. 416. 419. 505. 520. AE. 1: 8. 255. 331. 442. 517. 544. 674. 2: 73. 74. 268. 322. 540. 3: 22. 168. 604.

608. 672. 4: 98. 174. 283. 497. 5: 117. 121. 323. 371. 599. 6: 164. 319. 7: 145. 348. 477. 649. 708. 8: 239. 331. 470. 9: 80. 86. 179. 269. 723. 772. 10: 60. 167. 500. 697. 11: 284. 638. 12: 245. 320. 562. 639. 917
quoniam. G. 3: 319. *magis*. 4: 248. AE. 4: 452. 5: 29. 6: 718
quo. pro ut. AE. 1: 676. 3: 377. 4: 106. 6: 718. 7: 388
quo. cum *ex*. AE. 2: 163. 648. 5: 47. 8: 47
quocirca. AE. 1: 673
quocumque. E. 3: 49. *quomodocumque*. 5: 50. G. 2: 392. AE. 3: 654. 682. 4: 627. 8: 75
quo me cumque. AE. 1: 610. *res*. 2: 709. 12: 203. *te*. 8: 74
quo quamque modo. G. 2: 226. *quacumque*. 270. *quocumque*. 4: 120. 284. *quocumque*. AE. 3: 459. 6: 892. *pater ipse*. 5: 599
quoniam. AE. 2: 595
quod, *post id*. E. 3: 35
quod, id est, *quam rem*. E. 3: 70. 9: 3. 61. 66. G. 1: 354. 3: 400. 401. 4: 253. AE. 2: 141. 3: 154. 4: 100. 115. 6: 97. 363. 7: 260. 8: 49. 402. 9: 6. 84. 175. 10: 19. 279. 628. 12: 786. 833
quod, cum suo antecedenti. E. 5: 88. G. 2: 159. 3: 280. 282. AE. 1: 24. 443. 539. 653. 2: 179. 190. 545. 656. 664. 735. 3: 636. 4: 109. 431. 457. 5: 125. 6: 161. 206. 7: 307. 311. 507. 8: 149. 226. 9: 274. 300. 747. 10: 317. 421. 631. 773. 11: 552. 12: 259. 819. 838. 897
quod, conjunctio. E. 3: 48. 74. G. 4: 198. AE. 2: 180. 5: 651. 6: 466. 7: 236. 779. 8: 129. 130. 650. 9: 135. 289. 11: 177. 12: 11
quod nisi. E. 9: 14. G. 1: 155
quod superest. G. 2: 346. 4: 51. AE. 5: 691. 796. 9: 157. 11: 15. *res*. 10: 367
quod si. AE. 6: 133. 7: 310. 11: 166. 357. 434
quod, id est, *quocirca*. AE. 6: 363
quod, id est, *quicquid*. AE. 7: 311
quodcumque. AE. 1: 78. 2: 77. 9: 287
quondam. E. 1: 75. Servius. 6: 82. G. 3: 99. 152. 478. 4: 261. 567. AE. 1: 421. 2: 272. 367. 416. 556. 678. Servius. 3: 14. 49. 414. 595. 704. 4: 35. 307. 5: 389. 397. 412. 448. 496. 588. 621. 724. 767. 865. 6: 448. 492. 794. 876. 7: 217. 378. 411. 699. 8: 479. Servius. 9: 710. 10: 613. 11: 74. 105. 819. 12: 349. 392. 863
quoniam. E. 2: 44. 59. 3: 36. 5: 1. 9: 5. O. 2: 228. 4: 251. 437. AE. 4: 324. 5: 22. 224. 8: 323. 9: 154. 720. 12: 647
quocumque. in quinta sede. E. 2: 53. 60. 3: 88. 5: 52. 80. 6: 9. 8: 48. 50. 9: 33. 53. O. 2: 49. 3: 8. 4: 251. AE. 1: 199. 290. 407. 6: 30. 8: 364. 10: 740
quocumque. in prima. G. 1: 82. 438. 476. 2: 426. 3: 1. 95. 154. 305. 476. 4: 523. AE. 1: 488. 628. 3: 190. 5: 812. 6: 63. 71. 816. 7: 1. 8: 397. 9: 183. 512. 10: 139. 204. 324. 370. 11: 173. 12: 542

gnosque. E. 4: 419. 9: 51. O. 1: 215, 469. 3: 440. AE. 1: 5. 5: 801.
gnorant. E. 2: 71. 8: 3. O. 3: 90. AE. 1: 163, 437. 2: 6, 35, 206, 435. 4: 39. 5: 235, 298. 7: 99, 580. 8: 547. 9: 247, 545. 11: 670. 12: 234.
gnos. E. 2: 42. 5: 10. 6: 70. 8: 2. O. 2: 22, 122, 265. 3: 73, 159, 163, 227. 4: 512. AE. 4: 394, 514, 650. 2: 336, 420, 502, 598. 4: 37, 545. 5: 63, 74, 190, 296, 302, 554, 713, 813. 6: 129, 326, 385, 442, 482. 7: 282, 684, 715, 726, 740. 8: 110, 500. 9: 155, 308. 10: 43, 285, 306, 351, 518, 519. 11: 81, 172, 306, 397, 429. 12: 83, 261, 271, 279, 343, 501.
gnos. in initio versus. O. 1: 337. 2: 500. 4: 478. AE. 1: 135. lege Servium. 348. 2: 139, 156, 197, 347. 3: 149. 4: 409, 536. 5: 770. 6: 335, 428, 602, 666. 7: 19, 685, 717. 8: 118. 9: 172, 673, 782. 10: 205, 673. 11: 106, 257. 12: 658, 779.
gnos. O. 2: 108. 3: 48. 4: 142. AE. 1: 327. 2: 331. 4: 181. 9: 122. 10: 223. 11: 665, 676.
gnosivus. E. 1: 43. 5: 67, 79. 7: 33. O. 1: 198. 2: 398. 3: 71. AE. 5: 59. 6: 21.
gnosites. E. 3: 72. 1: 471. AE. 3: 581. 4: 351, 352. 12: 483.

R.

R.
Abida. AE. 6: 102, 421.
rabidae. G. 2: 151. AE. 7: 493.
rabido. AE. 7: 451.
rabidum. AE. 6: 80.
rabie. AE. 6: 49.
rablem. AE. 1: 200. 5: 802. 7: 479.
rabies. O. 3: 496. AE. 1: 353. 2: 357. 8: 327. 9: 64.
racemis. E. 5: 7. O. 2: 102.
racemos. G. 2: 60. 4: 269.
radiantia. AE. 8: 616.
radiantis. AE. 8: 23.
radice. G. 1: 20. 2: 17, 292. AE. 4: 446. 12: 773, 787.
radicem. O. 2: 318.
radices. scil. *amelli*. G. 4: 279.
radicibus. O. 1: 319. AE. 3: 27, 650. 5: 449. 8: 238.
radicis. O. 2: 28.
radit. O. 1: 446. genus olivarum. 4: 428. 2: 86. AE. 9: 476. 12: 163.
Radius instrumentum, quo textores flumini subtegmen immittunt: nunc quidam vulgo *Navicella*, nonnulli *Drumella* vocant: sicuti *Navezza* aut *Jenella*. Lege Stoicum nostrum.
radit. G. 1: 396. AE. 4: 119. 5: 65. 6: 616. 7: 25, 142. 8: 195, 623. 9: 374.
radimus. AE. 3: 700.
radio. E. 3: 4. AE. 6: 850.
radios. O. 2: 444. AE. 8: 429.
radit. O. 3: 351. *redit*, agnoscit Servius, addita etiam ratione. AE. 5: 170, 217.
radix. O. 2: 31.
raduntur. AE. 7: 10.
ramae. O. 4: 303.
rami. O. 2: 55, 287, 500. AE. 3: 650. 8: 318.

ramis. G. 2: 81. 4: 558. AE. 3: 25. 5: 71. 6: 808. 7: 108, 154. 8: 250, 286. 10: 835. 11: 5, 101.
ramo. G. 4: 514. AE. 6: 230. 7: 67, 135.
ramorum. O. 2: 489. AE. 9: 384.
ramos. E. 8: 40. O. 1: 188. 2: 32, 296, 307, 370. 3: 333. AE. 4: 485. 6: 204, 282. 8: 128. 11: 332.
ramosa vivacis cornua cervi. E. 7: 30.
De cervis alibi, Cornibus arboreis. Adiectivum hoc ex Lucret. 5. depromptum: *Et ramosa tamen quum venit pulsa vacillans, Aestuat in ramos incumbens arboris arbor.*
ramum. AE. 5: 854. 6: 406, 636, 7: 418. 8: 116.
ramus. AE. 6: 137, 187, 196.
ranas. G. 1: 378.
ranis. G. 3: 431.
rapaces. G. 3: 142.
rape. AE. 2: 675.
Rapae a Rapae, ra longam habet: Martialis, *brumali gaudentia frigore rapae.*
rapere. AE. 10: 462.
rapiat. O. 3: 137. AE. 7: 340. 9: 211.
rapida. AE. 12: 339.
rapidae. AE. 7: 493.
rapidi. G. 1: 92. AE. 1: 59. 11: 906.
rapidis. O. 3: 114. AE. 6: 75. 7: 31, 156. 8: 442.
rapido. E. 2: 10. AE. 4: 241. 5: 291. 7: 676. 11: 852. 12: 478, 523, 683, 711.
rapidus. AE. 11: 298.
rapidum Cretae Oaxem. E. 1: 66.
Expone Rapidum Oaxem, hoc est, rapido cursu defluentem, sicut alibi Simoenta, & amnem, appellavit rapidum, & similia. Neque enim procedit, quod scribit Servius, Rapidum Cretae, hoc est, luculentum, quod rapiat Cretam. Nunquam enim legeris *Rapidum huius rei*, sed adiective tantum sine causa. Fugit haec tamen ratio Politianum ipsum: qua una facile Honorati Grammatici debuit in hac parte refellere sententiam. Sequitur igitur, ut Oaxem Cretae, scilicet insulae fluvium accipiamus: de quo plura nos alibi. *Solem.* G. 1: 424. *ignem.* AE. 1: 42. *Achatem.* 644. *Simoenta.* 5: 261. *amnem.* 11: 562.
rapidus. O. 2: 321. 3: 114. 4: 263, 425. AE. 1: 117. 2: 305. 5: 513. 6: 550. 10: 870. 11: 627. 12: 81.
rapient. AE. 10: 496.
rapinae. AE. 8: 263.
rapis. G. 1: 203. 2: 153. 3: 68. AE. 4: 286. 6: 8. 7: 638, 725. 8: 21, 220. 9: 364, 398. 10: 178, 308, 348, 486, 519, 660. 11: 651. 12: 250, 450.
rapitis. AE. 6: 845.
rapimus. AE. 2: 374. 4: 581. 5: 660. 10: 574.
Rapo. AE. 10: 748. nom. propr. viri, & dicitur pro *Rapon*, sicut *Tarco* pro *Tarcon*.
rapta. E. 9: 18. O. 3: 32. 4: 456, 504. AE. 4: 198. 8: 510.
raptabat. AE. 8: 644.
raptam. O. 4: 519.

raptas. AE. 1: 528. 8: 635. 9: 763. 11: 198. 12: 330.
raptat. G. 3: 292.
raptatus. AE. 2: 272.
raptauerat. AE. 1: 483.
rapti Ganymedis honores. AE. 1: 28.
Hoc est, surrepti ab aquila, ut fabulose canunt Poetae. Auditor Priapei carminis, *raptas ab alite sacra, Misset amator pocula grata suo.* Nam Jovi ad pocula stare sinxerunt. Marcus Cicerio Tuiculanarum Quaestiorum 1. *Non enim ambrosia Deos, aut neclare, aut inventate pocula ministrante lactari arbitror: nec Homerum audio, qui Ganymedem a Diis raptum ait, propter formam, ut Jovi pocula administraret, non iusta causa, quum Laomedonti tanta fieret injuria. Fingeat haec Homerus, & humana ad deos transferbat: divina mallem ad nos.* Alii, in quis est Nonius, Commentario. 5. in vocabulo Honor, *Rapiti Honores* jungunt, & rapta integritas & pudicitia interpretantur. Sicut populariter loquimur, *Torre l'honore, & Vergognare.* De quibus in Stoico. 5: 632.
raptim. O. 1: 409. 2: 427.
rapitis. AE. 6: 496. 7: 520. 10: 449, 774.
rapta. AE. 4: 217. 7: 749. 8: 111. 9: 613. 10: 342.
raptores. AE. 2: 356.
raptas. AE. 1: 378. 6: 428. 8: 211.
raptum. AE. 7: 484. 9: 213. 11: 751. 12: 265, 901.
raptas. AE. 7: 742.
rapuer. AE. 11: 143.
rapui. AE. 5: 810.
rapuisse. AE. 10: 14. 12: 737.
rapuit. AE. 1: 176. 5: 255. 9: 566.
rara. E. 6: 40. O. 1: 419. sc. *terra.* 2: 227. AE. 4: 131. 8: 98. 9: 189, 183, 508. N. II. 5.
rara. ablativo. E. 7: 46. 10: 122.
raras. O. 4: 46.
rarefient. AE. 3: 411.
rari. AE. 1: 118.
raris. E. 5: 7. G. 3: 340. AE. 3: 314.
rarissima. sc. *terra.* G. 2: 229.
ravum. O. 2: 233. 4: 130. N. II. 5.
rasae. O. 2: 358.
rasile. O. 2: 449.
rasiri. O. 1: 164.
rasiris. O. 94, 155, 496. 2: 439. 3: 534. AE. 7: 726. 9: 608.
rasiras. E. 4: 40. N. II. 4: 2: 421.
rata. AE. 10: 629.
ratem. AE. 5: 272, 868. 6: 302. 10: 678.
rates. E. 6: 76. AE. 1: 43. 3: 192. 4: 53, 593. 5: 8, 36, 655. 6: 492. 7: 197, 291. 8: 107. 10: 165, 295, 300.
rati. participium. AE. 2: 25.
ratibus. E. 4: 32. O. 2: 445. AE. 4: 540. 9: 78, 109.
ratione. AE. 4: 115. 8: 49. 9: 67.
rationis. AE. 2: 314. 8: 299.
ratis. AE. 10: 653.
ratum. i. e. *certum.* AE. 9: 104.
ratius. AE. 11: 712.
ranca. AE. 5: 866. 6: 327. 9: 125. 11: 474.

INDEX ERYTHRAEI

- vancae.** E. 1: 58
vancaum. AE. 7: 705
vancti. O. 4: 71. AE. 11: 458
vanctis. E. 2: 12
vanco. AE. 2: 545. 7: 615. *streperunt cornu cantu.* 8: 2. *Luct. in 2. Ranciso- noque minantur cornu cantu.*
vanum. O. 1: 109
ve. AE. 4: 337. 11: 302
veat. AE. 9: 253
vebat. AE. 6: 690
vebare. AE. 10: 608
vebellem. AE. 6: 858
vebelles. AE. 12: 185
veboant. G. 3: 223. N. tr. 2.
Lucretii fuit ante verbum. Is per initia 2. Nec citharis veboant laqueata am- ratuque templa, siue tempe. Macr. l. 6. c. 4.
vebus. G. 1: 146. 2: 178. 3: 290. 4: 449. AE. 1: 207, 452. 2: 350. 3: 145. 4: 49, 290, 294, 555. 6: 91, 196, 272. 7: 315. 8: 151, 306, 365. 9: 157, 199, 227, 278, 301, 461. 10: 152, 367, 502. 11: 335, 400, 445. 12: 241, 643
vecalent. AE. 12: 35
vecedens. AE. 12: 291
vecedes. AE. 12: 630
vecedunt. G. 4: 191. AE. 2: 633. 3: 72
vecedis. G. 3: 156. AE. 6: 450. 8: 654
vecepsbat. AE. 6: 682
vecepsset. G. 4: 436
vecentem. AE. 6: 874
vecentes. G. 3: 301. 4: 56, 304. AE. 7: 748. 9: 612. 11: 233
recenti. AE. 2: 718. 6: 635. 8: 195. 9: 455
recentia. AE. 6: 674
recentibus. AE. 1: 417. 2: 395
recepti. AE. 4: 656. 6: 111
receptit. AE. 2: 524. N. tr. 5. 4: 214. 9: 348. *hoc est, extinxit, prostravit. N. tr. 5. 10: 899*
receptas. AE. 1: 178. 7: 244. 9: 458
receptat. AE. 10: 383
receptet. G. 1: 336
recepti. AE. 5: 80
recepto. AE. 1: 553. 3: 666. 9: 262
receptos. AE. 1: 583. 6: 818
receptum. AE. 9: 780
receptus. AE. 11: 527
recessit. G. 4: 424. AE. 2: 300, 595, 791. 3: 53, 311. 4: 705. 5: 526. 11: 70, 653. 12: 81, 129
recessu. AE. 8: 193
recidere. G. 4: 241
recidiva. AE. 4: 344. 7: 322. 10: 58
recincta. AE. 4: 518
recipi. AE. 2: 187
recipit. G. 4: 404. AE. 9: 727. 11: 29
recisum. AE. 12: 208
Recisus tempus, brevis accipit J. C. Callistratus, Digestus, De termino mo- to. Possunt, inquit, ad tempus ut cuius- que patitur aetas, relegari: id est, si ju- nior, in longius; si senior, in recisus.
reclamant. G. 3: 261
reclinant. AE. 12: 130
reclinat. AE. 8: 244
recludit. G. 2: 175. AE. 7: 617
recludit. AE. 1: 358. 4: 646. 10: 601. 12: 924
recluditur. G. 2: 423
recludunt. AE. 9: 675
reclusis. AE. 3: 92. 4: 63
reclusit. G. 4: 52
recluso. AE. 9: 423
recluso. AE. 8: 624
recognoscit. AE. 8: 721
recolens. AE. 6: 681
recondam. AE. 1: 681
recondat. G. 3: 137
recondit. AE. 5: 302. 7: 774. 10: 387, 816
recondo. AE. 2: 748
recoquunt. AE. 7: 636
recondor audita. AE. 3: 107. *vocem & vultum.* 8: 156. N. tr. 10. *audor est.*
Accusativum poni pro Genitivo.
reclit. AE. 1: 604
reclis. AE. 8: 209
reclio. AE. 6: 900. 8: 57
reclor. AE. 5: 176. 8: 572
reclorem. AE. 5: 161
reclotes. AE. 9: 173
reclubans. E. 1: 1. AE. 3: 392. 6: 418. 8: 45, 297
reclumbis. G. 3: 86. AE. 9: 434, 713. 12: 59
reclumbunt. G. 1: 401
reclurrens. AE. 7: 100
reclurset. AE. 1: 662. 4: 3
reclurset. AE. 12: 802
reclurset. AE. 5: 583. 10: 288
reclurvo. AE. 7: 513. *pro curvo: & est Prothesis, secundum Probum: quem lege in Artium institutis, ubi de Me- taplasimis Poëticis scribit.*
reclusa. AE. 2: 607
reclufans. AE. 12: 747
reclufantur. AE. 7: 16
reclufat. AE. 2: 126. 5: 406, 417, 749
reclufum. AE. 11: 437
reclufent. AE. 12: 32
reclufes. E. 3: 29
reclufet. G. 1: 53
recluso. AE. 2: 704. 10: 297
reclusso. AE. 2: 52
reclargueret. AE. 11: 688
reddam. E. 4: 81
reddant. AE. 2: 537
reddat. AE. 6: 545
reddat. AE. 4: 479. 10: 684
redde. AE. 10: 61. 12: 936
reddemus. E. 5: 75
reddere. B. 3: 24. G. 3: 491. AE. 1: 409. 6: 689
redderet. E. 3: 21. AE. 11: 103
reddet. AE. 6: 768. 8: 170. 9: 254
reddi. G. 4: 225. AE. 5: 342, 386. 12: 799
reddidit. AE. 2: 543. 5: 705. 6: 672. 8: 217. 11: 251
reddimus. G. 2: 194
reddit. AE. 2: 260, 323. 9: 700. 10: 530. 12: 785
reddita. G. 4: 486. AE. 2: 740. 3: 40, 333, 7: 95. 12: 669, 817
redditis. AE. 2: 669. 9: 262
redditis. AE. 5: 178. 6: 18. N. tr. 5. 11: 269
reddunt. G. 3: 495. 4: 172. AE. 8: 450. 9: 121. *id est, facies virgineas.*
redduntur. AE. 5: 347
redemit. AE. 6: 121
redemptum. AE. 9: 813
redec. E. 9: 23
redemunt. E. 4: 6. G. 2: 520. 3: 316. AE. 7: 285
redemuntibus. AE. 8: 47
redemuntis. AE. 4: 556
redibant. AE. 7: 538
redibat. E. 1: 36
rediens. G. 3: 11
rediere. AE. 12: 424
redisse. AE. 5: 196
redimbat. AE. 10: 538
redimcula. AE. 9: 616
redimimus. G. 1: 949. AE. 3: 81
redit. E. 4: 6. G. 1: 249. 2: 401. N. tr. 5. 3: 272, 351. 4: 444. AE. 2: 275, 367. 5: 454. 6: 122. 9: 794. 11: 764
reditu. AE. 2: 17
reditu. AE. 10: 507
reditus. plural. AE. 2: 118. 10: 436. 11: 54. N. tr. 5.
redolentique mella fragrantia thymo. G. 4: 169. AE. 1: 436
Ita verba ordinat Diomedes: ne redo- lent thymo dicatur, quod thymum dicen- dum censet. Quare & Nasonem vitiose scripsisse notat: Perque locos sacros, & olemta sulphure fertur. Sed nae mihi il- le nihil ex Poëticis olere videtur, cum haec tradit. Nam & Propertius ait: Car- nardo flammae non olere meae.
reducant. AE. 2: 178. *vide religio.*
reducet. AE. 11: 914
reducem. AE. 11: 797
reduces. AE. 1: 390, 397. 3: 96. 5: 40
reduces. AE. 10: 670
reduci. AE. 9: 301
reducit. G. 1: 249. 4: 434. AE. 1: 143
reducitur. G. 3: 296
reducia. AE. 5: 478. 10: 552. 12: 307
reducia valle. AE. 6: 703. 8: 609. *Horat. Ant in reducua valle mugientium.*
reducit. AE. 8: 689. 11: 605
reducit. AE. 9: 257. 10: 807
reducit. G. 4: 420. AE. 1: 161. 5: 283
reduxi. AE. 4: 375
refecit. AE. 10: 234
refectae. G. 3: 235
refecti. G. 3: 511. AE. 12: 788
refellam. AE. 12: 16, 644
refello. AE. 4: 380
refert. G. 1: 339. AE. 3: 170. 6: 152. 12: 76
referam. G. 2: 118. 3: 12. AE. 11: 264
referant. G. 3: 128. AE. 11: 240
referat. G. 3: 121. AE. 8: 560. N. tr. 5: 9: 208
referatis. E. 3: 73
referant. G. 4: 527
referbat. E. 7: 20. AE. 5: 409. 7: 286
referemus. AE. 11: 127
referens. G. 2: 29. 4: 485. AE. 2: 204. 5: 564. 10: 766, 794. N. tr. 5: 11: 183. 12: 286, 348
referent. E. 4: 21. AE. 12: 186
referentem. AE. 6: 825
referet. AE. 2: 547. N. tr. 5: 10: 863. 11: 689
referet. E. 9: 55. G. 1: 458. AE. 1: 281
refero. AE. 2: 757. 3: 59

refertur. AE. 12: 37
refertur numerum. E. 6: 85. M. tr. s. Recensere interpretatur: ego vero reducere domum intelligo totidem, quod passum egerat. G. 1: 176. AE. 1: 309. 11: 509. 12: 112
refertur. AE. 4: 329. 11: 163
refertur pro referebantur. G. 1: 200. pro *referebantur*. AE. 2: 169
refertur. G. 4: 225. AE. 12: 495
refertur. AE. 9: 492
refertur, id est, *cantus*. E. 6: 42. sc. *Sol*. G. 1: 440. AE. 1: 94, 208. 4: 31, 333. 5: 518. 7: 49, 436. 8: 154. 9: 350, 798. 10: 17, 542. 11: 124, 662. *ferisque*, *refertur*. AE. 4: 438. 12: 866
refertur. G. 2: 104. 3: 548
 In hoc sensu, primam habet productionem. Nam *refertur*, quasi *res fertur* dicitur. Dixit tamen Sereus, *Sin etiam nullius refertur pectore sanguis*.
refertur. AE. 7: 267. 10: 491. 11: 176
refertur. AE. 4: 93
refertur. G. 2: 409. AE. 10: 281
refertur. E. 2: 66. 6: 84. G. 3: 397. 4: 180. AE. 4: 399. 5: 605. 7: 700. 8: 307, 420. 10: 506. 11: 874. 12: 657
refertur. AE. 11: 623
refertur. G. 3: 70
refertur. G. 3: 337. AE. 11: 731
 Lucret. in I. *Reficit aeterno devotus vulnere amoris*. Unde notant nonnulli, *f* tum geminandum, quum producit.
refertur. G. 4: 202
refertur. AE. 9: 527
refertur leges pretio atque refinit. AE. 6: 622
 Figi leges dicebantur, cum populo cognoscendae in foro proponerentur, quod tabulae aereae in quibus incisae erant, religabantur. Ovid. *Metamorphos.* 1. *Nec verba minantia fixo aere ligabantur*. Unde *Refigi* dicebantur, cum avellerentur, ut hic Virgilius. Quare Venulejus J. C. titulo *Ad Legem Juliam peculatus: Qui tabulam*, inquit, *aeream, legem formamque agrorum, aut quid aliud continentem refixerit, vel quid inde immutaverit, lege Julia peculatus tenetur*. Similiter omnia, quaecumque figuntur, cum revelluntur, *refigi* dicitur. Idem Venulejus libro 43. *Quod vi, aut clam, lege postrema: Si ad januam*, inquit, *meam tabulas fixeris, & eas prius, quam tibi denuntialem, refixero*. Paulus tituli. de Verborum obligationibus: lege Inter, sic ait: *Sed ceteri reficiendae navis causa, omnes tabulae refixae sunt*. Horatius I. Epist. *quis templis Parthorum signa refixit*. Hinc clavos refixos eleganter appellabimus, quos veteres populariter dicimus.
refixum. AE. 5: 360
refixum. AE. 10: 632
refixum. AE. 11: 622
reflexa. AE. 10: 535
reflexam. AE. 8: 633
reflexi. AE. 2: 741
reflexus. AE. 8: 87
reflexionibus. G. 4: 262

refinit. AE. 8: 240. 9: 32
reformidant. sc. *vites*. G. 2: 369
refringit. AE. 6: 210
refugeris. G. 1: 442
refugit. G. 1: 177
refugit. AE. 2: 12, 380. 3: 258, 536. 6: 472. 7: 500, 618. 12: 449, 753
refulget. AE. 8: 623
refulsit. AE. 1: 402, 588. 2: 590. 6: 204. 9: 374
refunditur. AE. 7: 590
refusa. AE. 1: 126
refusa. G. 2: 163. AE. 6: 107. 7: 225
refusa refuset. AE. 12: 41. Id est, quod nolim, quod abfit, quod Divi omen avertant.
regales. AE. 1: 686. 7: 75
regali. AE. 1: 637
regam. AE. 7: 560
regamus. AE. 4: 102
rege. nomen. G. 4: 212. AE. 1: 553. 7: 261. 8: 292, 324. 11: 15, 230
rege. verbum. AE. 9: 409
regebam. AE. 6: 350
regebat. AE. 7: 46. 8: 325. 12: 624
regem. G. 1: 35. 4: 75, 252, 201, 210, 469. AE. 1: 21, 38, 62, 558, 570. 2: 58, 561. 4: 196. 6: 765. 7: 251, 467, 679, 698. 8: 12, 52, 126, 495, 563. 9: 223, 728. 10: 37, 149, 224. 11: 17. 12: 10, 265, 289, 585
regens. AE. 6: 30
regere. AE. 6: 851
regetur. AE. 4: 320
reges. nomen. E. 6: 3. G. 4: 21. AE. 1: 624. 6: 817. 7: 37, 42, 181, 474, 642. 8: 330, 374, 639. 12: 161, 550, 826
reget. E. 4: 17. AE. 4: 336
regi. nomen. AE. 1: 137. 3: 21, 51. 6: 36, 252. 7: 101, 267. 8: 17. 9: 327, 369, 546. 10: 66, 149, 267. 11: 129, 176, 359. 12: 111
regia. substant. G. 1: 503. AE. 7: 171, 210. 8: 242, 363, 654. 9: 737. 11: 38
regia. AE. 1: 443, 631, 696. *puppis*. id est, *praetoria*. 2: 256, 783. 4: 114, 221. 5: 645. 7: 56, 438, 485, 668. 10: 62. 11: 236. 369, 371, 447
regibus. G. 4: 68, 106. AE. 7: 174
regifico. AE. 6: 605
regina. AE. 1: 9, 46, 76, 273. 2: 578. 7: 573. 620. 8: 696, 707. 10: 705. 11: 478, 499, 845. 12: 54, 595, 659
regina. sc. *Dido*. AE. 1: 303, 496, 522, 697, 728. 2: 3. 4: 1, 296, 334, 504, 586. 6: 460
reginae. AE. 1: 389. 6: 28. 11: 223
reginam scil. *Didonem*. AE. 1: 454, 594, 660, 674, 717. 4: 133, 283
reginam. AE. 7: 405. 11: 703, 801
regio. G. 1: 53. 4: 294. AE. 1: 460. 4: 42. 6: 670. 10: 44. 11: 320
regions. AE. 2: 737. 6: 887. 7: 215. 8: 528. 9: 385, 390. 11: 730
regionem. G. 2: 269
regionibus. G. 3: 531. AE. 1: 549
regis. G. 2: 536. AE. 2: 451. 6: 106, 396. 7: 153, 166, 585, 752. 8: 555, 573. 9: 286. 11: 294, 850. 12: 289, 849
regis Romani, id est, *Numa*. AE. 6: 810

Lege Criniam de honesta Disciplina lib. 4. capit. ultim. In nonnullis codicibus legere est, *regis Romani*: ut *Romani* cum sequentibus jungatur, quod non placet.
regis. AE. 1: 230
regis. G. 1: 232. AE. 1: 153, 340. 3: 659. 4: 336. 10: 218. 12: 405
regius. AB. 1: 677. 5: 252, 297. 7: 814
mea regna. E. 1: 70
 Huius tam elegantis disij splendorem Servius (pace ejus dixerim) non modo lectori non aperit, sed triviali etiam quadam interpretatione obscurat atque contaminat, cum ait: *Mea regna, id est, ubi dominatus sum*. Nam *dominari*, verbum plenum invidiæ est, & quod pertinet ad insolentem potius, quam ad fugientis & pauperis iusticiæ fortunam miseræ & afflictae. Meliboeus ergo ex affectu, quo plerumque agricolae sibi regum fortunas superare videntur, quum illis proprio agello frui licet procul negociis, proculque discordibus armis, sua regna vocat pauperis tugurij culmen, agellumque suum. Quae sibi satis magna, quibusque se fortunatum putabat, quam ea retineret: sicut de Tityro sua rura possessuro ait, *Fortunate senex &c.* Atque ita commiserationem auget, quod illi relinquenda sit patria, quod in ea rufculum, quo se beatum satis putaret. Ad hunc sane locum alludit Quintilianus, qui in Declaratione pauperis agentis contra divitem, de apibus veneno interfectis, sic inquit: *Hoc mihi parvulum terrae, & humilli rucuril ruficium culmen, aequitas animi regna fuerat, satissque divitiarum erat, nihil amplius velle*. Huc pertinet poetæ illud, *O fortunatos nimium, bona si sua noruit, Agricolae*. Et item Horatii illud, *Beatus ille, qui procul negotiis*. Et quae sequuntur. Quaeque Cicero in lib. de Senect. in laudem rei rusticae persequitur, apud quem & illud in Oratore metaphorice legitur, *Nisi hic in tuo regno essemus, non tulissem*. Quin & apud Horat. in epist. ad Maecen. *Ad summam, sapiens uno minor est Jove, dives, Liber, honoratus, pulcher, rex denique regum: Praecipue sanus, nisi quam pluvia molesta est*.
regna Saturnia. E. 4: 6. 6: 41. AE. 11: 252
regna. G. 1: 124. 2: 498. 3: 476. 4: 73. 202, 363. AE. 1: 206, 244, 338, 346, 620. 2: 22, 455, 543. 3: 106, 115, 185, 272. 4: 47, 214, 350, 381. 5: 656. 6: 14, 67, 84, 154, 269, 417, 556, 694, 798. 7: 255, 578, 735. 8: 157, 244, 471, 507. 11: 43, 264, 322, 461. 12: 22, 186, 190, 567
regnabitur. AE. 1: 272
regnandam. AE. 6: 770
regnandi. G. 1: 37
regnantem. AE. 1: 265
regnare. AE. 3: 295
regnat. E. 4: 10. G. 2: 307
regnata. AE. 3: 14. 6: 793

INDEX ERYTHRAEI

regnator. AE. 2: 779. 4: 269. 7: 558.
8: 77. 10: 437
regnatorum. AE. 2: 557
regnauit. AE. 10: 564
regnet. G. 4: 90. AE. 1: 141
regni. AE. 1: 78, 563. 4: 267, 374. 8: 505. 9: 227. 11: 313, 334
regnis. G. 3: 228. AE. 1: 226, 504, 572. 3: 121. 4: 199. 561. 5: 792, 800. 6: 71, 584. 7: 217, 313. 8: 320, 475
regno. nomen. AE. 1: 268. 2: 88. 3: 109, 249. 4: 355, 619. 5: 757. 7: 231. 9: 596. 11: 539
re norm. AE. 3: 333. 4: 194. 12: 545
regnum. AE. 1: 17, 270. 2: 4, 88. Codex Vaticanus habet, *regumque uigebat Concillii*. 783. 4: 106, 275, 432. 7: 424. 11: 219
regressum. AE. 11: 413
regum. E. 3: 106. G. 2: 495, 504. 4: 95, 132. AE. 2: 484. 6: 765. 7: 316, 442, 453. 11: 358
Reice capellas a fl. E. 3: 96
Reice ca, Proceleulinaticus abiectione alterius i, ut *re* corripitur, ut apud Statium in Thebaide: *Tela, manus, reicitque canes*: quae alioqui cum *jado* composita produciunt, ut in sequentibus exemplis videre est: quia *j* consonans inter duas vocales posita producit superiore. Quare non audiendus Seruius, cum ait in 10. commentario *reijcit* longam esse spe, qua per declinationem longa futura est, quia, cum facit *reijcit*, inter duas vocales posita produci superiore. Nec magis, cum illic potius poeticam Etasim factam dicit: perinde ac si in *reijcit* unicum i scribatur, cum ex analogia illam geminari necesse sit. Unde & errare videtur Beda, qui de Synaloepha vel Diaeresi loquens ait, *Maro E & I, conijunctis: Tityre pascentes a summe reice capellas*. Item alibi *sejunctis*, juxta naturam, *Reijce*, ne maculis insuscent uelera pallis. Nam in priori *reice*, ut diximus, alterum i demptum est, & diuisis vocalibus legitur, ut proceleusmatico locus sit, in altero vero *reijce* e & i disjunctum legi frustra monemur, tum quia *j* consonans non potest cum e proxima in diphthongum coalescere, sicut in exemplo Paullini Poetae Christiani, quod Beda citat ubi ait: *Ast alii pictis accendant lumina cereis*. Tumentiam quia ad syllabae rationem altero i omnino opus est.
reijcit. AE. 5: 421
reijce illum sc. agnum. G. 3: 389
Hinc *reiculus* oves appellabat Opilio, quas in grege minus idoneas removere solebat, quia essent aut aetate, aut morbo graves.
reijlit. AE. 10: 473
reijciunt. AE. 11: 619
reijciuntem. AE. 5: 470. *ejectantem* scriptum inuenio in codicibus Macrobianis, ubi hoc carmen citatur.
reijci armis, AE. 11: 630
relabens. AE. 10: 307

Notandum sane finitum esse verbum hoc participio, sicut in tertio: *Progre-dior portu, classes & littora linquens*. Quod notat Seruius rarum apud Latinos esse, & apud Graecos vitiosissimum.
relatum classem. AE. 1: 390. Vide *reiligio*.
relatu. AE. 9: 595
relatum. G. 1: 458
relaxat. G. 1: 89. 419
relegant in sola pastura. G. 3: 212
relegare, & *relegatio* verba sunt Juris civilis. Est autem genus poenae, quam hodie *Confinar* dicimus.
relegat. AE. 7: 775
relegens. AE. 3: 690
relicta. AE. 2: 108. 3: 440. 9: 8, 222
relictae. AE. 9: 290
relictam. G. 2: 406. AE. 5: 612
relicta. AE. 3: 123
relicti. G. 4: 127. verbum Juris civilis est *relinquere*. AE. 2: 357. 454
relicti. G. 2: 210. AE. 2: 351. 3: 190. 4: 82. 5: 171. 8: 109. 11: 500. 12: 443
relicto. AE. 2: 657. 5: 321. 12: 736
relictum. E. 6: 43. AE. 2: 28. 4: 507. 6: 509
relicto. AE. 9: 352
relicto. AE. 7: 106
reiligio. G. 1: 270. AE. 2: 151. 3: 363. 8: 349. N. tr. 5: 12. 182
Carminum scriptores, per Metaplasmi licentiam, quae Parenthesis dicitur, ut numeris dictio obsequatur, consonantes geminare solent, praesertim ut *re* praeposito alioqui brevis, posito intendatur, ut in *Religio*, *Reliquiae*, *Repperi*, *Reppuli*, *Retralli*. Cujus rei exempla extant apud poetam. Sic in *Reddicit*, *Relatus*, *Refficit*, *Religio*. *Lucret. Reddicit Venus*. Et, *redducium Daeda* a tellus. Idem, *Id rursum coeli vellatum templa receptant*. Idem, *Namquam reliquo reparari tempore possit*. At *Perfius*, *Haec reliqua accipio*. Terent. in *Phormione*, *Quod ab illo allatum est, sibi esse id vellatum putet*. Ubi Donatus ait, & *geminavit* il: ut *Reliquias Danaum*: est enim *Senarius Iambicus*. Exempli *Lucretiani*, ut *Refficit* legitimus prima longa positione, in mentem non veniebat, cum haec distarem, & forte Index in Poetam a nobis aberat. Inueniuntur etiam, qui in *proppagine*, de quo etiam suo loco diximus, *pp* geminasse veteres poetas tradant, quemadmodum in *Secundo* cc, cum harum primas syllabas producerent. Ut qui hac ratione in ea voce diphthongum *ae* scribunt, male omnino sentire Pontano videantur. Similiter (ut puto) *Terra*, *Littus*, *Littora*, *Quattuor*, *Juppiter*, in metro geminant consonantes, ut prima producat. ut positione, quae naturaliter brevis est. Quamobrem in oratione quinque haec postrema simplici consonante scribenda sunt, sicut superiora illa quae diximus. Vid *Repperi*.
reiligione. AE. 2: 188, 715. N. tr. 5: 3: 409. 7: 172, 608. 8: 598

reiligiosa Deorum limina. AE. 2: 365
Religiosa quae loca, quae *Sacra* quaeve *Sancta* proprie appellantur, ex Jure consulti pete. Sed illud *Martialis* juris interpretis hic adscribendum. In *Digestorum* lib. 1. sub tit. De rerum divisione, sic ait: *Cenotaphium quoque magis placet esse locum religiosum: sicut sessis est in ea re Virgilius*. Hactenus ille. Maronis autem locus est *Aeneidos* 2: 301. ubi ait, *Solemes tum forte doper*. Et reliqua, quae illic leges.
relines. G. 4: 229
relinquam. AE. 1: 436. 12: 62
relinquat. AE. 4: 415, 432. 5: 326. 6: 841
relinquens. G. 3: 438. AE. 11: 830
relinquere. AE. 4: 281
relinquet. AE. 7: 361
relinqui. AE. 2: 659. 4: 466. 8: 216
relinquit. G. 1: 35. 3: 519. AE. 3: 446. 7: 7. 9: 332. 11: 628. 12: 470
relinquo. G. 4: 148. 328. AE. 3: 10. 10: 855. 12: 818
relinquor. AE. 2: 678
relinquunt. G. 3: 547. 4: 104, 237. AE. 3: 244. 4: 155. 5: 316, 472. 6: 444. 8: 125. 9: 357. 10: 604
relinqui. AE. 4: 315. 5: 650. 9: 390. 10: 673. 12: 809
relinquit. E. 1: 15. 31. 5: 35. 8: 91. AE. 3: 57, 308, 568. 4: 129, 277, 495. 5: 517. 6: 512, 735, 746. 7: 123, 600. 8: 67. 9: 475, 657. 10: 820. 11: 1, 113, 637, 819, 845. 12: 159, 382, 842
relinquias. AE. 1: 30, 598. 3: 87. 4: 343. 5: 47, 787. 6: 227. 7: 244. 8: 356
relicent. AE. 2: 312
relicenti. G. 4: 301
relicite. G. 4: 385. AE. 12: 300
rem. AE. 3: 179, 287. 6: 846, 857. 9: 154, 232. 11: 343
remabo. AE. 11: 793
remadesset. AE. 2: 95
remenso. AE. 2: 181. 3: 143
remetior. AE. 5: 25
remi. AE. 1: 104. 5: 120, 205
remige. AE. 4: 588. 5: 116
remigiis. G. 1: 202
remigio. AE. 1: 301. 5: 280. 8: 80, 94.
remigium alatum. AE. 3: 471. 6: 19
Lucret. AE. 6: 327. *Remigii oblitus pernatum vela remittunt*. Haec Translatio tam poetica est, ut Quintilianus in agendo hac se non usum fateatur, sicut nec *Pastorem populum*, quod Homerus dixit, *αρχὴν λαόν*. Quod autem ait, de apibus dictum, id non inuenio apud Virgil.
remisistur. AE. 10: 782
remis. G. 1: 254. 2: 503. AE. 3: 207, 560, 563, 668. 5: 15, 114, 136, 143, 153. N. tr. 5: 189, 222, 271. 837. 6: 320. 8: 58, 108, 690. 10: 195, 294
remisist. G. 1: 202. AE. 2: 543. 9: 818
remisissos. AE. 5: 99. 11: 239
remittant. AE. 12: 390
remittat. AE. 11: 340, 359
remittent. G. 4: 536
remittit. G. 2: 218. 4: 36. AE. 10: 839. 12: 429

remitto. AR. 5: 419. 10: 492. id est, *carcado*. 828. N. tr. 5. 12: 833
remittunt. AR. 9: 635. 11: 206. 12: 929

Remo fratre. AR. 1: 292
Quamquam huic nomini pauci nunc aspiant, majores tamen nostri familiarissime id faciebant.

remo. AR. 8: 89
remordet. AR. 1: 261. 7: 402
remoriam. AR. 5: 211. 10: 306

remos. AR. 1: 552. 3: 510. 4: 399. 594. 5: 209. 663. 753. 10: 290

remotas. AR. 1: 216. 723
removis. O. 1: 131
removis. G. 3: 45. AR. 6: 99. 9: 504. 12: 722. 928

removens. AR. 11: 812
Remus. AR. 9: 633. 11: 636
Remus. AR. 9: 360. 593

remus. AR. 6: 233
remurmurat. AR. 10: 291
Remus. O. 2: 533. AR. 3: 384

remurabat. AR. 3: 717
rematis. AR. 6: 600
remident. G. 2: 281

removate. AR. 2: 3. 750
rer. AR. 4: 45. 5: 24. 56. 7: 273. 370. 12: 188

repandam. AR. 2: 161
repandens. AR. 1: 239
repens. AR. 12: 313

repente. G. 3: 472. AR. 1: 586. 594. 2: 380. 465. 3: 90. 5: 315. 7: 27. 399. 8: 238. 247. 388. 525. 9: 19. 10: 40

reperit. AR. 8: 23
reperit. AR. 5: 807. 9: 195
Hinc Repertorium apud veteres juris interpretes, quod hodie passim Inventarium dicimus, etiam iureconsultos imitatur, qui frequentius inventarium usurpant. Julianus de administratione tutorum, vel curatorum, L. Tutor. Tutor, inquit, qui Repertorium non fecit, quod vulgo Inventarium appellatur, dolo malo fecisse videtur, nisi forte aliqua necessaria & iustissima causa allegari possit, cur id factum sit. Si quis igitur Inventarium dolo non fecit, in ea conditione est, ut teneatur in id, quod pupilli interest, quod ex iurejurando in litem aestimatur. Nihil itaque agere ante Inventarium factum cum oportet, nisi id, quod dilationem nec modicam expectare possit. Ulpianus De suspectis tut. & cur. L. Tutor: Tutores, inquit, qui Repertorium non fecerunt. Impp. Arcadius & Honorius Eulochiano Praefect. Praet. in haec verba rescripserunt: quae verba in Justinianum codicem relata sunt, sub titulo similiter De administratione tutorum & cur. Tutores, vel curatores, inquit, mox cum fuerint ordinati, sub praesentia publicarum personarum, Inventarium rerum omnium & instrumentorum solemniter facere curabunt. Justinianus quoque eodem suo Cod. Tit. de Curatore furiosi & prodigi, Constitutione, quam ad Julianum Praef. Praet. scripsit, quater meminit Inventarii: qui & Index, & Syllabus, & Tabula,

& Graece *δελτα*, vel *αδελφ* dici potest, ut in Comment. de lingua Latina ostendimus.

reperit. G. 4: 443
reperita. AR. 4: 692. 6: 718
reperitae, sc. apes. G. 4: 43

reperit. R. 2: 40. G. 2: 350
reperitis. AR. 4: 128. 6: 610
reperito. AR. 9: 452

reperitor. AR. 12: 829
reperitorem. AR. 7: 772
reperitum. AR. 6: 145. 7: 507

reperius. AR. 6: 343
repetam. AR. 10: 36
repetant. AR. 2: 178

repetatur. AR. 7: 371
repetens. G. 4: 286. AR. 1: 372. 3: 436
repetent. E. 7: 39

repetentem. AR. 12: 439
repetit. AR. 7: 241
repetita. G. 1: 39

repeto. AR. 2: 749. 753. 3: 184. 7: 123
repetunt. G. 2: 329
replebat. AR. 2: 679. 4: 189. 7: 502

replenda. AR. 11: 380
repleti. AR. 5: 806
repletis. G. 2: 235

replevit. AR. 7: 502
reponam. AR. 11: 594
reponas. R. 3: 54

repones. O. 1: 167. 2: 231
repones. O. 2: 202
reponi. AR. 8: 175

reponimus. AR. 3: 231
reponis. AR. 1: 253
reponis. G. 3: 76. AR. 5: 619. 12: 878

reponite. AR. 7: 134
repono. AR. 5: 484
reponunt. G. 2: 416. 3: 403. N. tr. 5. v.

ponere, 4: 157. 378. AR. 4: 392. 403. 5: 752. 6: 220. 9: 502
reporant. G. 3: 375. AR. 7: 285. 574. 11: 511

reporat. G. 1: 275. AR. 2: 115. 7: 167. 11: 764
reporient. AR. 9: 193
reporient. AR. 2: 139

reporiscere. AR. 7: 606
reporit. AR. 12: 2
reporit. AR. 10: 374. 11: 240

reporite. AR. 12: 573
reporito. AR. 6: 530
reporitum. AR. 8: 495

reporitae. G. 3: 527
reporitas. AR. 3: 364. 6: 59
reporito. AR. 11: 149

reporitis. AR. 6: 655
reporitum. AR. 1: 26
reporis usus. O. 2: 22

Aufonius indifferenter posuit: At qui condiderat, postquam non reperit aurum, Aptavit collo, quem reperit, laqueum. Ovid. re contraxit, dum in Heroidibus ait, Quisque ferus repuli dolis medicamentis ignes.

reppulit. G. 4: 233. AR. 4: 214. 7: 450. vide relligio.
repressit. O. 1: 132. AR. 2: 378. 10: 686. 12: 939

repugnans. AR. 11: 749
repulsi. AR. 2: 13
repulsum. AR. 2: 545

requiem. AR. 4: 433. 12: 241
requierunt. E. 8: 4
requies. G. 2: 516. subaudi est, vel datur, vel fit. Nec mora, nec requies. 3: 110. AR. 5: 458. 12: 553. supple fit, vel datur. Est autem semiverfus Lucr. ex 4. Nec mora, nec requies inter datur nulla sinendi.

requies. f. eris. AR. 3: 393. 8: 46. 9: 482
requies. AR. 6: 600. 12: 58
requiesce. R. 7: 10
requiescere noctem hanc mecum poteris. R. 1: 80

Anusianus Messius Elocutionum libello, hoc exemplo probat, Requiesco illud tempus, eleganter dici. Auditor Charisius, requiescunt. O. 1: 82
requievit enim donec, &c. AR. 2: 100

Observandum quemadmodum Requies & Requiesco gaudent Nec particula praecedente.
requiras. G. 2: 227. 3: 70. AR. 2: 506

requirat. AR. 2: 390
require. AR. 3: 170. 6: 366
requirit. AR. 6: 710. 7: 460

requirant. AR. 1: 217. 7: 625. 9: 223
vere. AR. 3: 381. 7: 437
veris. AR. 6: 97

verum. cum substant. R. 6: 36. G. 2: 490. 4: 3. 382. 441. AR. 1: 204. 278. 282. 342. 462. 641. 672. 3: 294. 4: 232. 272. 7: 37. 44. 600. 9: 132. 173. 188. 10: 40. 100. 11: 11. 310. 12: 665. 829.

cum diversis adiect. AR. 1: 178. 4: 267. 5: 714. 8: 550. 730. 10: 666. 12: 227. 589. cum comparativo, aut superlat. G. 1: 416. 2: 534. AR. 7: 602. 9: 279. res. In nominativo singular. R. 3: 54. AR. 1: 268. 450. 515. 563. 2: 196. 322. 9: 320. 10: 861. 11: 14. in nominativo plur. G. 2: 174. 343. 498. AR. 2: 709. 783. 7: 592. 12: 148. 203. in accusativ. G. 4: 240. AR. 1: 229. 526. 3: 1. 54. 5: 638. 690. 4: 267. 8: 100. 473. 626. 9: 723. 10: 14. 88. 12: 43

rescindant. AR. 12: 390
rescindere. G. 1: 280. 3: 453. AR. 6: 583
rescindis. AR. 9: 524

rescindunt. G. 2: 78
resedat. AR. 1: 506. 2: 739. 5: 180. 290. 7: 27. 8: 232. 503
reservare. AR. 12: 584

reservat. AR. 7: 613
reservet. AR. 8: 244. N. tr. 1
reservant. AR. 8: 575
reservat. AR. 5: 625

reservent. AR. 8: 484
reservo. AR. 4: 368
residant. G. 2: 480
resident. AR. 9: 643

resideret. AR. 5: 702
residas. AR. 1: 722. 6: 813. 7: 693
residant. AR. 6: 407. 8: 467. 9: 539
resignat. AR. 4: 244
resistant. G. 4: 455
resistat. AR. 2: 599

resist.

refistit. G. 3: 502. 4: 424. AE. 4: 76. 7: 586. 11: 710
refistunt. AE. 2: 335
refistuat. AE. 3: 457
refistvere. AE. 2: 137
refistveret. AE. 4: 695
refistvit. G. 1: 44. 302. 4: 452. AE. 3: 370. 6: 29. 422. 8: 591. 9: 517
refistvo. AE. 4: 27
refistuta. G. 4: 225
refistunt. E. 2: 13. 7: 13. G. 2: 328. 3: 338. AE. 12: 607
refistantia. G. 1: 358. AE. 3: 432
refistura. E. 1: 5. G. 1: 486
refistat. AE. 4: 668. 5: 228. 7: 12
refistunt aestu sana. AE. 11: 627
 Quia Lact. in 6. dixerat: *Præterea magna ex parte mare montis ad ejus Radices frangit fluctus, aestuque resorbet.*
refistat. AE. 1: 603. 11: 630
refistit. AE. 7: 547
refistveris. E. 8: 102
refistvit. AE. 2: 741
refistvit. E. 1: 28. 30. G. 4: 491. AE. 9: 389. 12: 671
refistice. AE. 2: 615. 4: 275. 7: 454. 12: 43
refisticiens. AE. 5: 3
refistit. G. 1: 425
refistimus. AE. 3: 593
refistit. AE. 2: 564
refistit. AE. 4: 225. 236. 5: 168. 689. 6: 548. 8: 697. 10: 666
refistit. AE. 5: 666. 6: 734. 10: 269
refistare. AE. 9: 813
refistudent. AE. 12: 741
refistens. E. 10: 8. G. 2: 64. AE. 1: 589
refistend. E. 10: 8. G. 2: 64. AE. 1: 585. 12: 741
refistendere. E. 7: 5
refistenderit. E. 8: 62
refistend. G. 1: 47. AE. 6: 23. 474
refistendit. AE. 12: 18
refistit. G. 3: 491. AE. 2: 376. 5: 706. 6: 44. 82. 7: 86. 92. 102. 9: 134. 369. 635. 10: 35. 11: 227. 240. 294. 12: 111
refistant. AE. 12: 757
refistit. AE. 6: 799
refistito. nomen. AE. 6: 344
refistum. E. 1: 45. AE. 6: 672
refist. AE. 10: 29
refistia. AE. 1: 679
refistare. AE. 7: 271
refistare. AE. 11: 161
refist. AE. 1: 556. 2: 70. N. G. 5: 142. 4: 324. 10: 367. 12: 793
refistit. AE. 5: 698
refistigere. E. 5: 47. AE. 2: 686
refistit. G. 4: 490. AE. 1: 588
refistunt. G. 2: 272
refistit. AE. 6: 846
refistat. AE. 5: 150. 8: 305. 10: 330
refistat vocis offensa imago. G. 4: 50
 Pulchre dictum, ut notat Macrobius lib. 6. cap. item 6.
refistit. AE. 1: 476. 3: 624
refistit. AE. 4: 531
refistit. AE. 1: 206
refistit. G. 3: 253
refistit. AE. 9: 461
refistit. AE. 12: 374

retentat. AE. 5: 278
retentat. AE. 4: 119. 5: 65
retentat. AE. 1: 356
retentat. AE. 12: 763
retia. E. 3: 75. 5: 60. G. 1: 307. 3: 413. AE. 4: 131. 10: 710
retinacula. G. 1: 265. 513. AE. 4: 580
retinere. AE. 5: 669
retinet. AE. 8: 498. 10: 308
retorquens. AE. 8: 460
retorsit. AE. 12: 485. 841
retorto. AE. 12: 400
retrostant. AE. 10: 396
retrostat. AE. 12: 889
retrostat. AE. 7: 694
retrostat. AE. 12: 11
retrostat. AE. 10: 309
retro. G. 1: 200. 4: 495. AE. 2: 169. 378. 753. 3: 496. 686. 4: 489. 9: 392. 539. 794. 797. 10: 573. 11: 627. ut plurimum in fin. carm.
retro. AE. 5: 428. 10: 7
 Utrobique *Re* brevis, ad exemplum Lucretii. *Ipsam, seque retro partem petere ora priorem.* Sic
Retra fugis *Ausidus undas Adriacas.* AE. 11: 405
retrosum. AE. 3: 690
retulit. AE. 5: 598. 8: 343. 18: 290. 426. N. G. 5.
 Canillus *Re* corripuit; *Si reditum retulisset is, aut in tempore primo.*
retulit. G. 2: 301
revelit. AE. 8: 37
revelit. AE. 4: 427. 545
revelit. AE. 9: 562. 12: 787
revelit. G. 1: 274. 4: 132
revelit. E. 1: 427
revelit. G. 2: 312. AE. 2: 750. 3: 201. 5: 130. 6: 780. 751
revelit. AE. 11: 410
revelit. AE. 2: 57. 4: 459
revelit. AE. 3: 76. 12: 847
revelit. G. 2: 313
revelit. AE. 2: 669
revelit. AE. 6: 750
revelit. E. 7: 67
Revisitar plebecula, quia & *Visitar*. Sed corruptius *Arvisitar*; sicut *Arvisitar*, pro *Refissar*.
revisens. AE. 11: 426
revisere. G. 1: 414
reviset. G. 4: 547
revisit. G. 4: 396. 553. AE. 1: 415. 3: 318. 4: 396. 6: 899. 8: 546
revisit. AE. 2: 760. 795
revisit. AE. 6: 330
revisit. AE. 5: 167
Bar longa est: quia, quod tradit Martianus Capella, & finalis ad libitum ponitur, ut explodendi omnino sint, qui imperite syllabae mementes, et carmini inferunt. Nam Virgilianum non lapit, Et ecce. Similiter illic, *Ilis in ossa cerchio, In imoie additur.*
revocabo. AE. 7: 40
revocant. AE. 1: 214
revocare. G. 3: 262. AE. 3: 471. 6: 128
revocat. AE. 9: 125. N. de Improp.

revolante. AE. 1: 202. 9: 261
revocato a sanguine Temeri. AE. 1: 235
 Id est, *Revocato*: quippe qui jam propemodum extinguitur erat. Sermonis Latini ignari, vulgari (puto) & frequentiter voce decepti, qua quidquid retrahatur, passim *Revocari*, dicitur, pro eo quod esse debet *Abrogare*, sive *delegare* legem, ipsi *Revocare* dicunt: cum tamen sit *Revocare*, ut tradit Varro De lingua Latina, rursus in cor vocare, hoc est, renovare. Quod ita esse, Virgilianis exemplis patet. Et Juvenalis de Domitiano, qui legem Juliam jam defunctu antequam, dormientemque excitaverat, sic inquit, *Qui tunc leges revocavit amatas Omnibus, atque ipsi Veneri Martique simandas.*
revocatum. AE. 5: 476. 7: 969
revocaveris. G. 4: 88
revocent. AE. 10: 840
revocetur. G. 4: 282
revolant. G. 1: 361
revolvens. AE. 9: 394
revolvete. AE. 10: 61
revolto. AE. 2: 101
revoluta. AE. 4: 691. 6: 449. 10: 256
revoluta. AE. 10: 660. 11: 627
revolutaque pensa. AE. 9: 476
 Claud. De rapui Proserp. 3. hoc carmen ita est aculeum: *Attritusque manu radios, projectaque pensa.*
revolutus. AE. 5: 336. 11: 671. dicitur & *Volatus* in eodem sensu, sicut *Volutus*.
revolventem. AE. 5: 182. alibi *revelantem*.
reus voti. AE. 5: 237. N. de Improp. *Lege Damnavis votis, & Fident vota, & Voti reus.* Idem Macrobius. Sat. 3. cap. 11.
revulsa. AE. 5: 858
revulsa. AE. 12: 98
revulsa. AE. 8: 691
revulsa. AE. 8: 262
revulsum. G. 4: 523. AE. 6: 349
revulsum. AE. 4: 515. 5: 270
rev. Eridanus. G. 1: 482. 2: 98. AE. 1: 52. 3: 80. 353. 375. 8: 102. 185. 307. 313. 469. 481. 9: 327. 10: 655. *Aeneas.* AE. 1: 544. 575. 6: 55. 7: 220. *Latinus.* 7: 45. 81. 423. 432. 556. 9: 274. 327. 388. 11: 115. 231. 238. 301. 12: 657. *pater atque hominum.* AE. 1: 65. 2: 648. 10: 2. 743. in vocativo. 2: 241. 2: 77. 7: 213. 10: 542. 11: 294. 344. 12: 344. de Jove. 3: 375. 5: 533. 10: 112. 621. 12: 140. 791. 854
rexit. AE. 5: 868
Rhadamanthus. AE. 6: 566
Rhetica. G. 2: 96
Rhammete. AE. 9: 452
Rhammetem. AE. 9: 325
Rhammetis. AE. 9: 359
Rhem Sacerdos. AE. 7: 659
 Poeta imitatione Callimachi primam produxit. Nam ille apud Graecos syllabam alioqui brevem additione, longam diphthongo fecit, *Hymno sic dicitur.* 10. *Et si in Iliadis Pius tunc.* Et

Et versu 28. *Kal i' ov' duxerunt ocyrotem*
quero ardua Psu. Nam eodem in Hym-
 no semel dixit, *Adris inu' thymodo Pin.*
 Ut imperite tradant nonnulli, frequen-
 tius corripit, etiamli Nalo Passorum 4.
 dixerit, *Saepe Rheia quæsta est.* Nam
 Prudentius maluit imitari Virgilium:
Est Rheia sacrum lascivi Martis amore.
Rheni. AE. 9: 330
Rheni. E. 10: 47
Rhenus. AE. 8: 727
Rhesi. O. 4: 462. AE. 1: 469
Rhipaeas. G. 1: 240
Rhiparis. O. 4: 518
Rhipaeo. G. 3: 382
Rhipaeus. AE. 2: 339, 394, 426
Rhodia. f. *vva.* O. 2: 102
Rhodape. E. 6: 30. 8: 44. G. 3: 351
Rhodopieas arces. O. 4: 461. vide *Insulae*
Iouis. Et *Qui amant.*
Rhodopen. G. 1: 332. 3: 462
Rhoebo. O. 10: 861
 Rhoebus *αρωα* *ρὶ ποσειδων*, quod est e-
 mico. Equi Mezentii nomen est, ut
 apud Homer. Iliados 16. & in 8. Xan-
 thus & Balus Achillis: & in 8. Xan-
 thus, Podargus, Aethon, Lampus He-
 ctois. Imitatur autem in hoc quoque
 eundem Poëtam, qui libro 19. supra
 citato, Achillem verbis suos equos a-
 nimantem inducit: apud quem Xan-
 thus vocalis a Junone redditus, etiam
 domino respondet, ut illic cum volup-
 tate legimus. Quin & in 17. ipsi im-
 mortales a Jove facti, etiam lachrymas
 emittunt. Celebratur & Cyllarus, Ca-
 storis equus, a velocitate dictus: de
 quo 3. Georgic. *Talis Amyclaei domitus*
Pollicis habuit Cyllarus. Nam hic Pol-
 lucem ipsum omnino pugilem pro fra-
 tre Castore, quem ex 3. Iliados equo-
 rum domitorem fuisse constat, poetice
 accipimus; & venisse, quando & il-
 los alterna se morte redimere fabulan-
 tur. Et quoniam Martis equi quoque
 celebres memorantur, *Δαίμων* *καὶ* *Ἄλφειος*,
 quorum meminit & Homerus
 tum alibi sæpe, tum Iliados 4. subjun-
 xit Maro, & quorum Graji meminere
 Poëtae, Martis equi *hijuges* & magni
currus Achillis. Ubi obiter adnotan-
 dum, Servium Currus accipere in
 recto. Ait enim, *Pro equis, Balus, &*
Xanthus. Licet apud eum in inemen-
 datis codicibus *Baliarchus* legatur. Po-
 test tamen & genitivus esse *Currus*,
 quem *hijuges* regat. Nam & Achilles
 biga ut plurimum urebatur, junctis sc. *Ba-
 lio*, & *Xantho* equis, quos ante di-
 ximus, immortalibus. Hos Podarge
 mater equarum rapidissima, dum per
 florea prata pasceretur, ad Oceanum
 ex Zephyro genuit, ut idem canit Ho-
 merus: quamquam in 16. Iliados Au-
 tomedon Achillis auriga iis quoque ter-
 tium, Pegafum nomine, loro tamen
 extremo jungat, & mortalem quidem
 equum immortalium equorum comi-
 tem, quem Achilles egregium everfa
 Etionis urbe abduxerat, ut apud eun-

dem Homerum discimus; qui item Eu-
 meli equas suo praeconio nobilitavit:
 nec minus divitis Dardani Jovis filii
 trium millium equarum armentum,
 atque praecipue ex his duodecim pul-
 los patre Borea genitos. Quin de Rhesi
 equis praestantissimis in 10. dixit,
Δαυδάρπυος χιόνος, Διὸς δ' ἀρπυγῶν ἑκείνους.
 Quem versum integrum ad Turni equos
 Maro transtulit: *Qui candore nives an-
 teferent, curfibus arvas.* Nobilium equo-
 rum exempla quaedam indicat Plinius
 lib. 8. cap. 42. & nos plura in libel-
 lo, quem Equum inscripsimus. Sane
 commentum hoc vocalium equorum,
 ac immortalium, vernacula poetarum
 Musa audacius aemulata est: quippe
 quae Heroum suorum generosissimos e-
 quos propriis nominibus fabulosius et-
 iam decantavit, ut Rholandi Brigia-
 donum, & Veggiatimum, Bajardum
 Rainaldi, Rubricanum Argalifae, Hip-
 pogryphum Rugerii, Frontinum & Fra-
 talatum Sacripantis, Rondelium Oli-
 verii, & aliorum aliis nominibus alios.
Rhoebeas. AE. 10: 399
Rhoebeas. AE. 3: 108
Rhoebea. AE. 5: 646
Rhoebeus. AE. 12: 456
Rhoebeo. AE. 6: 505
Rhoebeus. AE. 10: 402
Rhoebi. AE. 10: 388
Rhoetica. O. 2: 96
Rhoetum. G. 2: 456. AE. 9: 344, 345
videns. E. 6: 23
vident omnia nunc. E. 7: 55
 Lucr. 5. *Præsertim cum tempestas vi-
 debat, & anni tempora pingebant vi-
 dentes floribus herbas.* AE. 5: 182
videnti acantho. E. 3: 20. lege Macr.
 Sat. 6. cap. item 6.
rigabat. AE. 6: 699. 9: 251
rigat. AE. 7: 738. 11: 698. 12: 308.
 dixit & irrigat, tribus locis.
rigebant. AE. 5: 405
rigentem. AE. 1: 648. 8: 621
rigentes. AE. 11: 72
rigescant, sc. frigore. G. 3: 363. N. tr. 5
riget. AE. 4: 251
rigida. AE. 10: 346
rigidam. G. 2: 316. N. tr. 5
rigidas. E. 6: 28, 71
rigido. AE. 12: 304
rigidum. G. 1: 508
rigor. G. 1: 143
rigui. G. 2: 485. ut, *irriguum fontem.*
rima. AE. 8: 392
rimanti. AE. 7: 508. N. tr. 5
rimantur. G. 1: 384. *inhabitant inter-*
pretatur N. tr. 5: 334
rimatur. AE. 6: 599. N. tr. 5: 11: 748.
 N. eodem.
rimisqne fatiscunt. AE. 1: 123
 Hinc *grimam*, addita g, quod ple-
 rumque fit, vetulam per epitheton Ve-
 neti appellant, cui frons rugis arata sit.
Rimas autem, quas vulgo dicunt, hoc
 est versus Homoeoteleutos, quasi rhy-
 thmos appellamus.
rimosa. G. 4: 45. AE. 6: 414
 R I I

ripa. G. 3: 144, 151. 4: 23. AE. 7: 495.
 8: 28. 12: 752
ripae. E. 3: 94. O. 3: 555. 4: 121, 527.
 AE. 6: 314, 386, 410. 7: 106. 8: 240.
 11: 299. 12: 756
ripam. AE. 6: 375, 425
riparum. AE. 6: 674
ripas. E. 7: 12, 52. G. 3: 15. 4: 459. 6e
 305, 319, 327, 712. 7: 201. 8: 63. 9:
 105. 10: 114
Riphaco. AE. 3: 382. vide *Rhipaco.*
ripi. G. 2: 414. 3: 430. AE. 1: 498. 7:
 33. 8: 57. 9: 118. 680. 10: 363, 806.
 11: 548
ripi abruptant vincula, id est, *litore.*
 AE. 9: 118
 Hinc popularis sermo *arriper* pro
 eo, quod Latini dicunt *appellere*: & *ri-
 var* pro finire, quia curfus navigationis
 sit confectus, cum *reduces stant litore*
puppis. Quod autem dicimus *ripar* pro
 peringere, a *rixis* fortasse deductum
 est, qui, quo perveniunt, deducuntur.
risere. E. 3: 9. 4: 62. AE. 5: 181
risit. AE. 4: 128. 5: 358
risu. E. 4: 66. G. 2: 386
rise. G. 2: 393. AE. 3: 36, 107, 546. 4:
 555, 638. 5: 25, 77. 6: 145. 7: 5, 93. 8:
 60, 69. 9: 352. 10: 254. 12: 213
ritu. AE. 7: 741. 11: 611. sic more *fe-
 rae.* & similia.
ritus. AE. 12: 836
ritus. E. 10: 29. G. 1: 132. 4: 120. AE.
 6: 674. 7: 683. 8: 445. *sudor stuit nu-
 dique ritus.* AE. 5: 200
 Sic in 9. *Spumantis sanguine rivos:* &
 in 11. *sanguinis ille vomens rivos.* Simi-
 liter, *Flumen,* & *undam* de copioso
 sanguine dixit, ut in 9. *Voluitur ille vo-
 mens calidum de pectore flumen.* Et in fi-
 ne ejusdem libri, *Tum toto corpore sudor*
Liquitur: & *picum* (nec respirare pote-
 ras) *Flumen agit.* Et in eodem alibi,
*reddit specus atri vulneris undam spuman-
 tem.* Item de ingenti multitudine, in
 2. Georg. *Mans salutatam totis vomit*
acribus undam.
rivo. E. 5: 47. AE. 8: 101
rivos. E. 3: 111. G. 1: 106, 269. 9: 456.
 11: 668
rivos argenti, acrisque metalla. G. 2: 165
 Vulgo *Minere*, & fere pro eodem
Filoni. Utitur autem hic ejusdem rei
 omnibus vocabulis, ut *conquisitus* di-
 ci non possit. Nam *rivos* metaphoricus
 dixit, *Metalla* Graece, Latine & pro-
 prie *venis.*
rivum. E. 8: 87. AE. 3: 350
rivus. G. 4: 19
robora. G. 1: 175. 2: 177, 305. 3: 377,
 420. AE. 2: 482. 4: 399. 5: 698, 753.
 7: 610. 8: 518. 11: 137
robore. G. 2: 25, 64. 3: 332. AE. 2: 260,
 639. 4: 441. 5: 681. 6: 214. 8: 315. 11:
 326, 553, 893
roborebus. AE. 2: 186
roboreis. AE. 12: 783
robore. G. 1: 162. 3: 235. AE. 2: 230. 6:
 181. 8: 221. 10: 479. 11: 174, 368
robusta. G. 1: 219

INDEX ERYTHRAEI

robustus arator. E. 4: 41. *fessor.* G. 2: 264.
 Lucret. in 5. *Nec robustus erat curvi
 moderator aratri Quisquam.* Et in 6. *Et
 robustus item curvi moderator aratri Lan-
 guabat.*
rogamus. AE. 7: 229. N. II. 5
rogant. E. 10: 21
rogantes. AE. 8: 120. II: 101
roganti. AE. 2: 149
rogaret. E. 5: 88
rogavi. AE. 8: 376
rogi. AE. 10: 520
rogis. G. 4: 477. AE. 6: 308
rogitans. AE. 1: 750
rogitat. E. 10: 839
rogo. AE. 8: 383
rogos. AE. 4: 646. II: 189
rogum. AE. 4: 640
rogus. AE. 4: 676. N. II. 4
Roma. G. 2: 534. AE. 5: 604. 6: 781. 7:
 603, 709
 Triplex Romae urbi fuisse nomen,
 proditum est: unum hoc, quo utimur,
 pervulgatum: alterum, quod arcanum
 fuit, unde *Amaryllida* suam, quae a-
 morem proprie significat, in *Bucolicon*
 carmen poeta detorsit: tertium sacrifi-
 cii debitum, de quo vocabulum *Floralis*
 Graecae *Philadelphus* interpretatur, a
 quo haec discimus. Id tu Latine vel
 Florentem, vel aptius fortasse *Floram*,
 aut *Florentiam* vertes. Vide *Urbem*.
Romae. AE. 1: 7. 12: 168
Romae. E. 1: 20, 27. G. 1: 466. AE.
 8: 635
Romana. G. 1: 499. 2: 176. AE. 4: 275.
 6: 870. 8: 99, 714. 12: 827
Romanae. G. 2: 498. AE. 8: 313. 12: 166
Romanam. AE. 1: 33. 6: 857
Romanus. G. 1: 490. AE. 4: 234
Romane. AE. 5: 123. 6: 851
Romani. AE. 6: 810
Romanis. G. 2: 172. AE. 10: 12
Romano. AE. 8: 338, 361
Romanorum. AE. 8: 626
Romanos. G. 2: 148. AE. 1: 234, 277,
 282. 6: 789
Romanum. G. 3: 148
Romans. G. 3: 346. AE. 9: 449
Romula. AE. 6: 876
Romule. G. 1: 498
Romulo. AE. 8: 654
Romulidis. AE. 8: 638
Romulus. AE. 1: 276. 6: 778. 8: 342
verabant sanguine. AE. 8: 645
Gocclavano, non leviter, sed abun-
 de. Nam *Ros* pro levi aspergine inter-
 dum sumitur per metaphoram, inter-
 dum pro copia ingenti humoris, ut
 exempla statim frequentia indicant.
 Vide etiam *Irrorat*.
rorantes. AE. 11: 8
rorantia. AE. 3: 567. 12: 512
vere cicadae pascentur. E. 5: 77
Theocritus in *Nomeo*, μὴ ὀργῆται οἱ
 τῖστ' αὐτοῖς οἱ τῖστ' ἑ; i. e. Numquid
 rorem despiciunt, ut cicada? lege *Pli-
 nium* lib. 12. c. 26.
vere Lethae. AE. 5: 854. 6: 230

rorem. G. 2: 213. id est, rorem mari-
 num, vulgo etiam *Rosmarin*. Adi
Plin. & *Dioscoridem*. 4: 12, 431
rores. G. 1: 385. AE. 12: 339
ros. E. 8: 15. G. 2: 202. 3: 326
 Inde *Rosa* Veneti, addita vocali, ut
rosada ab epitheto, quasi rosida: *E-
 trusci rugiada*. Unde *Boccatus*, *rugia-
 dose herbe*, id est, maturini roris hu-
 more perfusas: sicut *Poeta rosida ma-
 la*. *Petrarcha* venusta metaphora in
 rhythmis vernaculis dixit, *rugiadose oc-
 chi*. Quod alibi *Lagrimosi*.
rosa. AE. 12: 69
rosam. G. 4: 134
rosaria Paesii bifidi. G. 4: 119
 Ipse in *Rosa*, *Vidi Paesiano gaudere
 rosaria cultu*. *Propertius*, *Vidi ego odo-
 vati victura rosaria Paesii*. *Ovidius* *Me-
 tamorph.* 15. *Leucaeamque petis, sepi-
 dique rosaria Paesii*. *Matialis*, *Paesia-
 nis rubent aemula labra rosae*. Et ali-
 bi, *Prataque, nec bifero cessata rosaria
 Paesio*.
rosas. G. 4: 268
rosida. E. 4: 30. 8: 37. G. 3: 337. AE.
 4: 700. 7: 683
*rosea cervice refulsit, id est, suo flori con-
 colore.* AE. 1: 402
 Poetae tum Graeci, tum Latini, os,
 cervicem, papillas, digitos, roseos di-
 cunt, niveum candorem rubore sangui-
 nis penitus cum venustate diffusum
 significantes, qualis color suaviter ru-
 bet in rosa, non quae Milesia sit, quae
 nimis purpurea ardere quodammodo
 videtur, nec rursus alba, sed quae u-
 trimque decorem trahit. Hanc linguam
 vernacula a colore ipso corporis, quod
 formosum sit, *incarnatam* aut *carnefo-
 rem* nominavit: quod corpus hominis
 carnem vulgo appellamus. Plura in *Stoi-
 co*, nec non libello de Coloribus.
rosea rura. AE. 7: 712
roscas. AE. 12: 606
roscis. AE. 6: 535. 7: 26
roseo. AE. 2: 593. 9: 5
rosetis. E. 5: 17
roscus Phoebeus. AE. 11: 913
Lucret. 5. *Forsitan & rosea sol alta
 lampade lucens, &c.* Et in eodem infe-
 rius, *Dum rosea face sol inferret lumen
 mundo*.
rostra. AE. 7: 186. 10: 301
rostrata. AE. 8: 684
rostris. G. 2: 508. 4: 74. AE. 5: 143, 232.
 8: 690. 9: 119. 10: 295. vulgo *Spiron*.
Boccatus *Becco de la proda de la Na-
 ve*. *Fabula* 17
rostro. AE. 5: 187. 6: 397. 10: 157. 11:
 756
Becco vulgus, vocabulo *Tolosano* an-
 tiquo: quamquam id illis *gallinae*
 rostrum significaret. Auctor *Tranquil-
 lus* in *Vitellio*.
rota. G. 4: 484. AE. 5: 274. 12: 379.
Rota imperativum *ta* longam gerit.
rotae. G. 3: 170. AE. 12: 533
rotam. G. 3: 39, 184. AE. 6: 748
rotantia. AE. 10: 362

rotarum. AE. 2: 235. 6: 616
rotas. AE. 8: 433. 9: 318. 11: 195. 12: 675
rotat. AE. 9: 441. 10: 577
rotis. G. 2: 444. 3: 114, 180. AE. 1: 147.
 10: 594. 12: 77, 671. Pars pro roto.
 sic *Carina*, *Lappis*, *Prora* pro navi.
 Figura nulli non cognita.
ruamus. AE. 2: 353
ruat. AE. 4: 669. 10: 22
rubra fiscina. G. 1: 266
Rubens, a, um, etiam multi non indo-
 cti inficiantur vocem esse Latinam, le-
 gimus tamen apud auctores non malos,
 ex uvis nigris fieri vinum forte, e ru-
 beis suave, vulgo *Cerefol*, a colore ce-
 rasi. Ut verbum sit omnino rusticum.
 Nam & bovem rubicum ab aratoribus
 probari discimus. Qualis fortasse est,
 quem hodie Veneti agricolae *Lorum*
 suo vocabulo appellant. *Rubens* igitur
 nec prorsus idem color est, qui
Ruber a nobis, a Graecis ἰσχυρός dicitur.
 Sic & *Russum* equum veteres rustici
 nominabant, qui non plane ruberet,
 ut *Russus*, sed proxime ad eum colo-
 rem accederet. *Safinatum* hodie, quasi
 Sanguinatum, vulgo equifones appel-
 lant. *Ruber* autem, *Rubens*, *Rubidus*,
Russus, *Russus*, *Fuscus*, *Flavus*, *Ru-
 tilus*, *Luteus*, *Spadix*, appellationes
 sunt *Russi* coloris, quorum discrimina
 nos diligentius in libello De coloribus
 scribimus.
rubent prata. G. 4: 306. Sic & *Vere
 rubenti*, a colore qui magis conspi-
 cuus.
rubet. AE. 12: 77
rubens. E. 3: 63. 4: 29. G. 1: 234, 251
rubens. G. 2: 430. AE. 10: 273. 12: 68
rubentem. E. 10: 27. G. 4: 182
rubentes. G. 4: 47. AE. 9: 270. Id est,
 rubras, purpureas, puniceas. Vide
parpavei cristis, & pennae puniceae.
rubens. E. 4: 43. G. 2: 319
rubescere. AE. 3: 521. 7: 25
rubescere. G. 2: 34
rubescunt. AE. 8: 695
rubet. G. 1: 431
rubicunda. scil. *flava.* G. 1: 297
rubigine. G. 1: 495. 2: 220
 Sic *Claudian.* 3. de *Raptu Proserp.*
Deficiant rivi, squalent rubigine prata.
rubigo mala esset culmos. G. 1: 151
Ru contraxit *Ovid.* *Metamorph.* 8.
Scabrique rubigine dentes. Quem sequit-
 ur *Mar.* in 2. *Uteris ore aliter, nimia-
 que rubigine captus.* Unde quidam syl-
 labae metuentes, *Aerugine* imperite re-
 ponunt. Nam & *Prudentius* in *Psycho-
 machia*, *Condere vagina gladium, ne tra-
 ira rubigo*.
rubor. AE. 12: 66
ruborem. G. 1: 430
rubores. G. 3: 307
rubos. G. 3: 315
rubra. AE. 9: 50. 12: 247
rubrae. AE. 12: 89
rubra. G. 3: 359. AE. 8: 686
rubus. E. 3: 89
rubum. AE. 9: 743

rudentem. AE. 3: 561. 8: 248
Naso in Fastis, Intempestivo cum rudis ille sono. Persius, R. protenta, Finsdor, ut Arcadias pecuaria rudere credas.
rudentes. G. 3: 374. AE. 3: 267. N. II. 4: 682. 5: 753. 10: 229
rudentum. AE. 1: 87. 7: 16
rudimenta. AE. 11: 157
rudis. G. 2: 211
rudens, id est, *dividebant*. AE. 1: 35. N. II. 5: 648. 9: 182. 10: 756. 11: 211
rudet. AE. 6: 305. 7: 782. 10: 256
rudens. G. 4: 292
rudens. AE. 10: 338, 385. 11: 805. 12: 305
rudens. AE. 2: 440. 4: 401. 9: 727. 10: 573. 12: 505
rudens. AE. 12: 535
rudens. AE. 11: 886
rudere. G. 1: 200. AE. 8: 525, 689. 11: 142
rudet. AE. 12: 454
Rufus. AE. 7: 739. Oppidum fuisse creditur in Campania, nunc sine vestigiis.
rufus. AE. 7: 417
rufus. AE. 1: 129. 3: 414. 11: 310, 888. 12: 610
rufum. AE. 2: 310, 465, 631. 8: 192. 9: 712. 11: 613
rufus. G. 4: 249. AE. 1: 238. 12: 453
rufus. AE. 1: 647. 3: 476, 571
rufus. AE. 2: 520. 5: 741. 10: 811. N. II. 5: 741. G. 1: 105. N. II. 3: 85. 5: 2: 308. G. 1: 313, 324. N. II. 5: Lacr. in 5. *Ex infinito quae possint forte coorta Connuere hanc rem violento turbine summam.* 3: 255, 470. 4: 439. AE. 2: 64, 290, 363. 3: 508, 676. 4: 429, 674. 5: 695. 6: 539. 7: 573. 9: 438, 474, 695. 10: 729. 11: 448, 625. 12: 123, 291, 621, 652, 682, 685, 690. *noct.* AE. 2: 250. N. II. 8: 6: 539. *Et fuscis tellurem amplectitur alis.* 8: 369. *Homerus, ὀπίσσω δ' ἰπῶνός τε, id est, Ruit coelo nox: non de nocte naturali, sed cum lux diei oculis mortalium nubibus subtrahitur.*
rufus. AE. 12: 313
ruminat pallentis herbas. f. bos. E. 6: 54
Invenitur etiam in voce passiva activae significationis. Varro Bimargo, Ebrinus et Marce. 'Od' ὀσων enim Homeri ruminari incipit, cum Ἰππὶ τρώων scripturam te scio receperis.
rumor. AE. 7: 144
 Discrimen inter *rumorem*, & *famam*, poeta ingeniosus his verbis pulcherrime expressit: *Quisquis is est, memori rumorem voce referre, Et fieri famae parsque gradusque potest.*
rumores. AE. 4: 203. 8: 90. N. II. 5: ubi notandum est in pervulgatis Nonii codicibus *Peragunt* legi, quod trita Virgiliana exemplaria habent *accelerant*.
rumores. AE. 12: 228
rumoribus. AE. 7: 549. 9: 464
rumorant. AE. 8: 540
rumorantur. E. 7: 26
rumor. AE. 6: 882
rumpe. G. 3: 43. AE. 4: 569. 9: 13
rumpebat. AE. 4: 553

rumpebat. AE. 10: 372
rumperet. G. 3: 328
rumperet. AE. 8: 110. 9: 758. *silentium.* 10: 64. N. II. 5
Non & Silentium, quamvis contraria sunt, rumperet tamen vocem, & silentium idem diversa ratione significant. Nam rumperet vocem loqui dicimus, sicut rumperet questus, queri, quia Vox & Questus pectore rumpuntur, id est, effunduntur. Alibi ipse, rumpuntur fontibus amnes, id est, funduntur: rumperet autem silentium ex eo loqui dicimus, quia cum id facimus, veluti vocem rumimus. Sic rumperet moras, est, non morari amplius; & fere eadem ratione rumperet somnum dicimus. Hoc est, quod voluit indicare Servius commentario secundo in versu, Composita rumpit vocem. Sed ille meo iudicio id tantum annexum est.
rumperet. G. 4: 136
rumperet. AE. 6: 813. 12: 202
rumpi. AE. 4: 292. 12: 582
rumpi. AE. 2: 129. 3: 246. 7: 458. 9: 432, 580, 671. 10: 337, 659. 11: 377. legitur & *rupit*. 12: 375, 683, 699
rumpite. AE. 3: 640. id est, *abrumpite a ripis.*
rumpitur. E. 8: 71. N. II. 5
rumpunt. AE. 6: 813. 12: 202
rumpuntur fontibus amnes. G. 3: 428. id est, *rumpunt*. Pomponius De aqua pluvia arcenda, *Si in suo fundo aqua rumpat, quae ex suo fundo venas habeat.* AE. 12: 527
rupe. E. 1: 57, 77. 10: 14. G. 4: 508. AE. 1: 310. 3: 229, 245, 443, 647. 5: 180. 6: 548. 8: 295, 343
rupem. AE. 8: 190
ruperat. AE. 11: 549
rupere. G. 4: 213
ruperunt. G. 1: 49
rupes. pl. E. 5: 63. 10: 58. G. 3: 253. AE. 1: 162. 7: 713. 10: 677
rupes, sing. E. 6: 29. AE. 7: 586, 587. 10: 693
rupi. AE. 2: 134. 12: 30
rupibus. G. 2: 187. 3: 273. AE. 1: 429
rupimus. AE. 10: 233. N. II. 5
rupis. AE. 6: 42
rupit. AE. 5: 510, 543. 7: 622. 9: 432. 10: 659
rupta. G. 4: 492. AE. 8: 391
ruptis. G. 1: 472, 510. 2: 480. 4: 556. AE. 2: 496. 3: 27, 580. 8: 225, 651
rupto. AE. 2: 416. 7: 569
rupta. E. 1: 47. 2: 28. 5: 58. G. 1: 372. 2: 317, 412, 485, 500. 3: 324. 4: 289. AE. 1: 430. 4: 527. 7: 712
ruptis. G. 1: 156, 168. 2: 212. 4: 128
ruptum. E. 10: 62, 63. G. 2: 78. AE. 3: 229, 232
ruptus. G. 1: 98. 2: 232, 480. id est, *ruptus*. 3: 138. N. II. 5: 335, 484. 4: 185. AE. 2: 401. id est, *iterum*. 655, 671. N. ibidem. 751. 3: 31, 143, 422. 4: 531, 534, 546. 557, 688. 5: 92, 581, 764. 6: 449, 751, 793. 7: 491, 767. 9: 391, 662. 11: 427, 621. 12: 280, 571, 784
 R I I 2

rufi. G. 2: 413
rufio horridior. E. 7: 42
Rufus quae *rupes* *rupes* *rupes*, id est, Myrtus sylvestris & Oxymyrtus, Acaeros Diofcoridi, Plinio Acoros: frutex est foemellis etiam notissimus, quod ex eo Venetiis, & plerisque Italiae locis scopis utuntur. Dicitur & *Rufum* genere neutro. Nam *Rufum* est, inquit Festus, ut ait Verrius, amphium paulo herba, exiliis virgulto, fruticibusque, non dissimile junco; cuius coloris rebus uti mulieres solitas commemorat Cato Originum libro septimo: Mulieres opertae auro, purpuraque, aera inhaeret diadema, coronas aureas rufesca facie, galbeas lineas, pelles, redimicula. Haec apud Festum verbis tamen corruptis, ac emendatorem implicantibus. Hodie quoque aliqui *Rufus*: vulgus nostrate *Rufus*, alii *Brufus*: quo nomine non modo officinae medicinae, verum ipsi etiam Medici barbari utuntur: qui ob id quoque magis ridendi sunt, quod & *Berberum* *Rufum* esse arbitrantur, & ejus fructum *Cubas*, quas Maurice appellamus, & Galenus *Carpesium* vocavit. De hoc fortassis frutice, quod frondibus horreat, vel ejus acris saporis fructu, *Brufum* vulgo pustulae genus, & *Brufum* vinum, saporem, hominem, lingua vernacula appellavit: ut in Stoico perquirimus. Dicimus & hinc *Rufus* trito & Venero vocabulo, quidquid est tactu asperum.
rufica. sc. *Musa*. E. 3: 84
ruficus. E. 2: 56. G. 2: 406
rutillare. AE. 8: 529
rutill. AE. 8: 430
rutillis. G. 4: 93
rutilo. G. 1: 454
Rutulae. AE. 10: 245
Rutulas. AE. 12: 597
Rutuli. genitivus. AE. 7: 409. 9: 442
Rutuli. plural. AE. 7: 472, 795. 9: 123, 161, 236, 363, 428, 450, 494, 519, 683. 10: 20, 118, 679. 11: 162, 318, 869. 12: 40, 117, 229. 257, 463, 693, 704, 928
Rutulis. AE. 1: 266. 9: 635. 10: 390. 12: 216, 321
Rutulo. AE. 7: 318. 9: 65. 10: 267. 11: 88
Rutulorum. AE. 8: 381, 492. 9: 113. 10: 404, 473, 509
Rutulas. AE. 7: 475, 798. 9: 130, 188, 517. 10: 84: 111, 334. 11: 464, 629. 12: 78, 758, 915
Rutulum. AE. 9: 728. 10: 445. 11: 487. 12: 79, 505
Rutulus. AE. 8: 474. 10: 108, 232
runat. G. 2: 503. 3: 104, 244. 4: 185. AE. 1: 83. N. II. 5: 85. 4: 132, 164, 581. 5: 145. 6: 44. 9: 516, 708. 11: 461, 678. 12: 279, 369, 443, 526
 S
S Abaci, scil. *mittunt*. G. 1: 57. AE. 8: 706
Sabaeis. G. 2: 117
 Sa-

INDEX ERYTHRAEI

Sabaco. AE. 1: 416

Sabella. AE. 8: 510

Sabellam. G. 2: 167

Sabellinus. G. 3: 255

Sabelle. AE. 7: 665

Sabinus. AE. 8: 635

Sabini. G. 2: 532. Sabini inter Narem, Anienem, Tiberium, & Apenninum.

Sabinis. AE. 7: 709

Sabinorum. AE. 7: 706

Sabinus. AE. 7: 178

Saburram. G. 4: 195

In hac voce geminari *bb*, auctor est Priscianus, quod hic tamen omnium sit, propter metrum. Lege Barbari Glossiata in Gellium.

facellus. E. 3: 9. Gell. lib. 6. cap. 12

facere. G. 2: 395. *ignis*. 3: 566

Ignis vocem appellant Graeci, ut scribit Servius. Dicitur & *ἱερὸν*, in unum coalescentibus vocabulis, qui Erysipelas Dioscoridi. Ignis Sacri Plinius plura tradit genera & remedia: inter quae quod Zoster appellatur prodit. Celsus hujus morbi duo tantum genera reddit libro quinto, qui & diversum Ignem sacrum ab Erysipellate facit: quae illic leges. Priori sane malo, quod describit, putant nonnulli respondere, quem vulgo *Fuco di Santo Antonio* nuncupant. Alteri vero, quem *Resipilam* dicimus, corrupto Graeco vocabulo *ἱερὸν*, is proprie morbus Galeno intelligitur, cum tumor ex tenui sanguine, interim cum bilis parte incenso ac fervente consistit. Est & Erysipelas in vulneribus, de quo idem auctor Celsus. Erysipelatodes quoque morbi quidam vocantur. Columella lib. 7. cap. 5. *Est otiam*, inquit, *Sacer ignis*, quem *Pulsillam* vocant *pastores*. Reliqua apud eum legito. Hinc *Pulsilla pecus*, non autem *Pulsilla*, ut quidam perperam legunt, ipsi Junio appellatur. Unde *Pulsilla corpora* in Dioscoride placuit Barbaro vertere, quae igne sacro laborarent. Dicitur autem sacer ignis a contrario, id est, execrandus. Nam & de eo Callimachus, quamvis Graece, *Mentimurque sacrum qui dicimus*. Sic *Emmenides*, quia benevolae minus sint: & *Bellum*, quia non bonum: *Parcae*, quod nemini parcant: & *Lucus*, secundum quosdam, quod in eo non luceat. Similiter Veneti vulgo *Bianco Aethiopen* vocitant, & *Pandoram* meretricem, & alia quam plurima, quae in Stoico colligimus. De hoc morbo sic Lucretius in 6. *Exurit sacer ignis, & uris corpora serpens, Quamcumque arripuit partem, rapuitque per auras*. Et in fine ejusdem libri, pestilentiam, quae Athenas depopulata est, diffusius prosequens, *Et simul ulceribus quasi inastis omne rubore Corpus, ut est, per membra sacer cum dilatur ignis*, & quae non parum multa sequuntur: unde in hunc locum & colores & lineamenta describendae pestilentiae Maro transfudit, quae ab Illyrico veniens totam Vene-

tiam devastaverat. AE. 5: 761. 6: 138. 7: 247. 8: 278, 598. 11: 721. *Cybelae*. *Glorens*, alii *fatus Cybela* legunt. 11: 768. 12: 766

sacerdos. G. 3: 489. AE. 2: 201, 319. 3: 80, 373. 6: 244, 645. 7: 86, 750. 8: 179. 10: 537. 11: 768. 12: 169

sacerdos. foemin. AE. 1: 273. 4: 483, 498, 509. 5: 760. 6: 35, 41, 321, 544, 628. 7: 419, 659

sacerdotes. AE. 6: 661. 8: 281

Sacres. AE. 12: 651

sacra. adjct. ablat. E. 7: 13, 24. G. 3: 334. AE. 2: 525. 3: 81. 10: 538. 11: 533

sacra. AE. 3: 57. N. tr. 5: 73. Id est, sacra, sicut alibi *Dictum* pro *Dicatum*: *Et gelida monstrat sub rupe Lupercal Parrhasio dictum Panos de more*

Lycaci. AE. 6: 109. 7: 60, 242. 9: 408

sacra. substant. G. 1: 339. 2: 473, 476. 3: 532. 4: 521. AE. 2: 132, 239, 293, 320. 7: 17. 3: 19. 4: 638. 5: 59. 6: 40, 809. 8: 85, 111, 172, 302, 665. 9: 86. 11: 739. 12: 13, 192, 317

sacrabat. AE. 8: 715

sacrabo. AE. 6: 73

sacrae. G. 1: 148. AE. 3: 148. 6: 573. 7: 608

sacram. AE. 2: 167

Sacrae. AE. 7: 796

sacraria. AE. 12: 199. Sic *Sanctaria* *Mithridatis* appellat Plinius, quae Graece *Plurarchus ἀνέστηρα*.

sacrarium. AE. 10: 419

sacras. AE. 9: 116

sacraste. AE. 7: 62. 8: 600

sacrata. AE. 1: 681. 2: 157, 245. 9: 4

sacratam. AE. 2: 742

sacratas. AE. 12: 213

sacratu. AE. 3: 371

sacratu. AE. 7: 778

sacrato. AE. 2: 165

Sacrator. nomen prop. viri. AE. 10: 747

sacraverat. AE. 2: 502. 3: 305. 4: 200

sacravimus. AE. 5: 48

sacravit. AE. 6: 18. 12: 141

sacri. AE. 3: 67. 5: 110. 8: 270, 345

sacrilego. AE. 7: 595

sacris. E. 8: 66. AE. 3: 112. 4: 50, 301, 500

sacris. AE. 6: 246. 7: 175, 183. 9: 109

sacro. G. 2: 147. AE. 5: 78, 333, 360. 7: 83. 10: 230

sacrum. G. 2: 21. AE. 3: 408. 12: 836

sacros. E. 1: 53. G. 3: 160. AE. 4: 454, 485

sacrum. G. 4: 319, 542. AE. 2: 230. 4: 703. 6: 484. 7: 391, 602, 797. 8: 591. 10: 316. 11: 591. 12: 770

sacpe. E. 1: 8, 16, 56. 5: 36, 88. 6: 18, 52. 8: 97, 98. 9: 5, 51, 55. G. 1: 84, 181, 273, 316, 322, 354, 365, 368, 411, 451, 465. 2: 32, 147, 186, 279, 303. 3: 120, 132, 170, 217, 274, 282, 341, 409, 411, 416, 486. 4: 42, 67, 194, 203, 217, 242, 276, 284. AE. 1: 148, 669. 2: 108, 110. 3: 185, 4: 384, 463. 5: 273, 527, 801, 860. 8: 353, 380. 10: 620, 723. 12: 259, 802

sacpius. E. 7: 67. G. 1: 379. 2: 355. 3: 464. AE. 2: 456. 6: 696, 791. 8: 329

saeva. G. 2: 151, 3: 252. AE. 1: 295. 4: 523. 6: 557, 572. 7: 19, 287, 511. 8: 570. 9: 77, 651. 11: 545, 727, 901. 12: 629

saeva. ablat. AE. 2: 616

saevae. G. 2: 128. AE. 1: 4. N. tr. 5: 226. 7: 329, 592. 10: 813

saevam. AE. 7: 84. 12: 498

saevas. AE. 4: 566. *secures*. 6: 819

Ipse paulo infra, *saevumque secum affpic Torquatum*. Lucr. 3. *Qui petere a populo fasces saevasque secures imbibit*. Idem. 5. *Et pulchros fasces, saevasque secures Procurebat*.

saevi. AE. 1: 25. 3: 273. 7: 568, 608. 12: 849, 857, 945

saevi. verb. AE. 6: 544

saevior. G. 3: 246. AE. 3: 214. 6: 577

saevire. AE. 5: 462. 7: 18

saevus. AE. 7: 222. 8: 188, 482. 10: 678. 12: 890

saevissima. AE. 2: 612

saevissime, f. *Aeneas*. AE. 10: 878

saevissimus. AE. 11: 896

saevus. G. 1: 511. 3: 434, 551. 4: 456. AE. 1: 149. 2: 418. 4: 300, 532. 5: 257. 7: 461. 8: 5, 700. 9: 63, 420. 10: 761. 12: 387

saevus. AE. 5: 270. N. tr. 5: 9: 604. 11: 153. 12: 888

saevos. AE. 7: 664

saevum. G. 1: 279. AE. 1: 138. N. tr. 5: 458. 6: 824. 9: 792. 11: 910

saevus. E. 8: 47. G. 3: 248. AE. 1: 99. N. tr. 5: 2: 29, 559. 5: 739. 7: 719. 11: 220. 12: 107, 406

Sagrim. AE. 9: 575

Sagris. AE. 5: 263

sagitta. ablat. AE. 4: 69. 5: 242, 485. 7: 531. 9: 572. 10: 248, 754. 12: 651, 746

agitta. nom. AE. 5: 502. 9: 578, 632. 12: 319, 423, 856

sagittae. G. 2: 124. 4: 313. AE. 10: 168. 12: 415

sagittam. AE. 5: 518. 9: 590. 11: 590, 858

sagittas. AE. 1: 187. 8: 166. 10: 131. 12: 394

sagittis. G. 3: 31. 4: 344. AE. 5: 68, 311. 9: 178

Hinc *Saetta* Petrarcae, & aliis, pro *sagitta* & fulmine, apud quem & *Quadralla* & *Sirali* id genus legas. Patavini agricolae, nec non Tarvisini, *Sirata* & *Sittare* verbum. Alii *Vera*, a veru fortasse: unde *Veretom*. *Frexxa*, & inde *Infrexxar* nonnulli, vel a *fris* sono, quem stridens edit *sagitta* arcu emissa, vel a *Freto* Herculeo potius, quia id celeri ferveat rapiditate. Sicut & Tigris fluvium & animal, a *sagitta*, quam Medi Tigrim vocant, traditur appellari. Vel quia in freia dum fluvii currunt, id celerissime facere videntur. Unde *Fretta*, *Infretta*, *Affretar*, *Fretolosa*, & *Fretolosamente*. De quibus omnibus diligentius in Stoico. Pro *sagittis* autem Poeta, nunc *Tela*, nunc *Spicula*, nunc *Arundo*, nunc *Ferrum*, & *Volatile ferrum*, variavit.

sagittiferus. AE. 8: 725

sagulis. AE. 8: 660

N. de

N. de Genere vestiment. v. Sagum, & tr. s. Saga, inquit Festus, dicitur mulier perita sacrorum, & vir sapiens, producta prima syllaba, propter ambiguitatem vitandam, pro quo facit illud Tibulli, Pollicita est magis saga ministerio. Unde forsitan vulgo Saggio pro Sapien-
Salamina. AE. 8: 158

In mari Aegaeo: hodie *Constantia*, patria Homeri quorundam opinione, quod testatur Cicero in oratione pro Archia Poeta.

Sal. G. 3: 403. N. tr. s. AE. 1: 173. 6: 697

Sal saxa sonabant. AE. s: 866

Sigmatifinus est. *Saltem* & *Salum*, unde *Insula*, nos a Graeco diximus *ins*, quod est Mare: daseian enim in s ver-
 timus, sicut in *Serpo Serpyllum*, & si-
 millibus. Synonyma autem Maris, quod
 ad rerum attinet inventionem, *Pontus*,
Pelagus, *Fretum*, *Altum*, *Profundum*,
Coerulea, *Aequor*, *Neptuni campi*, *Salis*
campi, *Aqua*, *Fluctus*, *Unda*, *Spuma*,
Aestus, *Ros*, *Regna humida*.
Salentinos campos. AE. 3: 400. *Terra*
Otranto.

Salices. E. 1: 79. 3: 65. 10: 40. G. 2: 110, 434, 446. 4: 26, 182
Salici. G. 2: 84
Salicula. G. 2: 13

Salicetum seminarium *salicum*: unde
 per syncope *Salicium*, quod pro *Salice*
 hic accipitur. Sic & Jurisconsultus
Arborum furim caesarum, L. Vitem:
Arborum, inquit, appellatione Vitem con-
 tineri, plerique existimaverunt. *Hederae*
 quoque, *Arundines*, & *Salicium*. Pro
 loco vero *salicibus* confisto *Columella*
 lib. 1. In prata, & arva, *salicibus* &
arundinetis. Ulpian. ad Legem Aquili-
 am, L. si servus servum: Si *salicetum*
 maturnum, inquit, ita, ne stirpes laede-
 res, tuleris, cessare Aquilam. Et De
 fundo instructo, L. Quaesitum, *Arundi-*
netis, inquit, & *salicibus* antequam cae-
 sa sint. Sed & *Filicibus* eadem forma
 Varroni dicuntur a copia *filicum* libr. 3
salicibus. E. 1: 55. G. 2: 415
salicium. G. 3: 175
salient. AE. 10: 594
saliente vivo dulcis aquae. E. s: 47

Salire dicitur aqua ex puteis vulgo
 forzer. Hinc *Salientes* Vitruvius libro
 octavo, Athenis usque ad portum Pirae-
 enum ducti sunt salientes, e quibus bibit ne-
 mos. Frontinus De aquae ductibus, Bi-
 mos, inquit, salientes diversarum aqua-
 rum accipere. Ulpianus libro decimo
 nono Digesti. Funes, inquit, labra, sa-
 lientes, fistulae quoque, quae salientibus
 junguntur, quamvis longe excurrant ex-
 tra, adificium sent. Quamquam pro
 funes, times praeterant vulgari codices;
 quod tamen Accursius divinans, funes
 interpretatur. *Salientes* autem accipi-
 mus hic, unde aqua salit, quos Graeci
 ὑψις appellant, de quibus intelligit
 idem Ulpianus, l. proxima, cum ait:

Item constat *figilla*, columnas quoque, &
 personas, ex quorum rostris aquae salire
 solent, villae esse.

salientem. G. 3: 460

salire. G. 2: 384

saligna. G. 4: 110

saligna. AE. 7: 632

Salignus, a, um, quod est ex mate-
 ria *salicis*. Oratores *Salignens*, una plus
 syllaba dicunt. Cato De re rustica: Si
 lapis non erit, periculis *saligneis*, &c. Ul-
 pianus, Arborum furim caesarum, l.
 Vitem: Sed & si quis *saligneas virgas*,
 instituendi *salicibus* causa defixerit.

Salii. AE. 8: 285

Salio. AE. s: 335, 347, 352

Salios. AE. 8: 663

Salis. G. 3: 397. AE. 1: 35. 3: 385. 5: 848.

10: 214

Salit. G. 1: 449

Salium. AE. s: 356. 10: 753

Salinica. E. s: 17

Salinica. AE. s: 298, 321, 341. 10: 753

Salix. E. 3: 83. s: 16

Salmonica. AE. 6: 585

Sal. AE. 1: 537. 2: 209

Salva. G. 2: 220, 238. AE. 3: 534. s: 158

Salvae. AE. 2: 133

Salvas, quamvis vulgari Cod. *Salva.* G.
 3: 395. AE. 12: 173

Salvos. AE. s: 182, 237, 775

Salvusque sudor. AE. 2: 173

Sunt & *lachrymae salvae*, & reliquus
 item humani omnis corporis liquor,
 unde Lucr. 1. Et *lachrymis salvis* hume-
 dant ora, genasque. Et si quidam *salvis*,
 falso legant. Cur autem id ita sit, quae-
 rit Aristoteles libro Quaestionum orbi-
 cularium 2.

salientes Satyros. E. s: 73

Phaeacenes in 8. Odyssae saltant.
 Et Demodocus fabulam de Veneris &
 Martis complexu intercinit, ubi etiam
 pila luditur.

saltem. E. 2: 71. G. 1: 500. AE. 1: 557.
 4: 327. 6: 371, 885

salibus. G. 3: 143. N. tr. s: 425

salin. G. 3: 141. AE. 6: 515. 9: 553. 12:
 287, 326. Haec de superatione loci,
 vel rei editoris: sequentia, de prac-
 cipitatione.

salin. AE. 2: 565. 8: 257. 9: 815. N. tr.
 s: 10: 289. Alibi *salin* dixit, ut 4.
 Georg. Et se *salin* dedit aequor in al-
 tum.

salin. AE. 12: 681

salin. E. 6: 56. 10: 9, 57. G. 1: 16, 140.
 2: 197, 391, 471. 3: 40, 323, 337, 477.
 4: 53. AE. 4: 72, 121. *Salin*, nemo-
 ra, & *salvas* Poeta conjungit, ut ob-
 servabis. 7: 797. 11: 904

salubres. G. 3: 530

salubri. G. 1: 272

salubris. AE. 12: 418

salve magna parens frugum Saturnia tel-
lus, Magna virum, &c. G. 2: 173

salve vera Jovis proles, &c. AE. 8: 301.
 Habent superiores salutationes etiam
 invocationem: at sequentes absque ea
 ponuntur.

salve sancte parens iterum salvere recepti
Nequidquam cineres. AE. s: 80

salve satis mihi debita tellus, *Postque ait*
o fidi Trojae salvere Penates. AE. 7: 120

Facit affectus quo plenae sunt huius-
 cemodi salutationes, ut verbum gemi-
 netur, ut, *Salve*, *salvere*: & item *Ma-*
gna, adjectivum. Ex hac observatione
 illud est, Et longum formose vale, va-
 le, inquit, Iola. Et item illud, *Salve*
aeternum mihi maxime Palla, *Aeternum-*
que vale. AE. 11: 97. Vetusitas mortuos
 ita suo more salutabat: *salve & vale*;
 non quod ii valere, aut salvi esse jam
 possent, sed quod ab eis semel recede-
 bant, quos amplius visuri non erant.
 Vide Servium suis locis.

salvere. G. 2: 384

salvere. AE. s: 80. 7: 121

salus. G. 3: 510. AE. 1: 555. 2: 354, 710.

9: 257. 11: 362, 399. 12: 653

salutant. AE. 3: 524. 12: 257

salutantum. G. 2: 462

inque salutatum. AE. 9: 288

Pro insalutatam, per tmesim: sicut
 alibi, *innitilis*, *inque ligatus*. Ad quam
 figuram nostrum animavit Lucretii au-
 dacia his exemplis:

Perierit, exanimatque indignos *inque*
merentes. &c.

At quaecumque queunt conturbati, *in-*
que periri. &c.

Volunt in flammis innocuus, *inque pe-*
ditur. &c.

Ut velit ire, *inque gredi*, *ferit extem-*
plo, quae in corpore toto. &c.

Insipientes alias pondus magis, *inque*
gravefcunt. &c.

Nunc quia respirant alternis, *inque gra-*
vescunt. &c.

Gignentur eadem Conditione, & *erunt*,
 & *crescent*, *inque valebunt.* & alia.

Separavit quoque idem Lucretius a
 suis compositis *inter*, *per*, & *praeter*,
 quorum exempla Index in ipsum Poeta-
 tam monstrabit. Hinc Maro, *interque*
legendae. Et *per ovilia turbans*. Et *su-*
gentem Rhoetea praeter. Et, *praeter va-*
da seruida vexit. Idem con, de, pro &
 se. Quae noluit Virgilius acmulari.
 Vide *Qui te cumque*.

salutem. G. 4: 294. AE. 1: 451, 463. 2:

354. 8: 476. 12: 247, 637

salusti. AE. 2: 387. s: 174. 6: 96. 10: 666

salvus. E. 7: 9

Sameque. AE. 3: 271

Same. AE. 1: 16

In Priapeis, Dodona est tibi Juppiter
 sacra, Junoni Samos, & Mycena dives.
 Juno cum Jove altercans apud Hom.
 Iliad. Rhapsodia 8, sic ait:

Ἥτοι ἱμοὶ τῆς μὴ ἀνὰ φιλτάτης σὺς
 ἀέλου,

Ἀργείοις, Σπάρταις τε, καὶ σιπυρῶν Μυ-
 κῆν.

Nec ullam facit Sami mentionem. Ve-
 rum quia hic ipsius curus memoratur,
 lege quae de eo idem Hom. in s. Ili-
 dos. Vide qui amant.

Samothracia. AE. 7: 208

INDEX ERYTHRAEI

Leucaea prius est appellata, ut in ejus Republica scribit Aristotel. hodie *Sammamdrachi*.
Sammum. AE. 7: 208
sana, sc. *Dido*. AE. 4: 8
sancit. AE. 12: 200
sancita. AE. 3: 543. 7: 365. 8: 131. 12: 648
sancite, pro *sancitissime*. AE. 4: 576. 5: 80
sancitil. G. 2: 473. AE. 11: 785
sancitissima. AE. 6: 65. 11: 158
sancito. AE. 5: 603. 8: 72
sancitos. G. 2: 175. AE. 2: 686. 3: 406
sancitum. AE. 1: 426. 2: 700. 8: 382
sandix. E. 4: 15
 Plinius lib. 36. cap. 6. Virgilium existimasse herbam id esse, animadvertit: quod ipse tamen inter facitios colores reponit.
sane. AE. 10: 48
 Ut semel a Virgilio usurpatur, ita familiarissima Servio enarratori.
sanguine. E. 8: 47. G. 1: 491. 501. 2: 510. 3: 460, 463, 492. AE. 2: 72, 74, 116, 113, 210, 277, 366, 502, 532, 551, 582, 662, 667. 3: 28, 622. 4: 191, 230, 621. 5: 45, 78, 299, 328, 413, 470, 736. 6: 87, 125, 7: 98, 271, 318, 423, 534, 541, 547, 595, 706, 766, 788. 8: 142, 261, 645. 9: 64, 333, 349, 422, 456. 10: 24, 520, 617, 787, 832. 11: 8, 24, 82, 88, 382, 394, 422, 592, 633, 720. 12: 29, 36, 79, 512, 691, 721, 765, 949. de genere. 1: 19, 235, 550. 2: 74, 662. 3: 608. 4: 191, 230. 5: 45, 299. 6: 125, 500, 762. 7: 98, 271, 706. 8: 142. 10: 203. 12: 838
sanguinae. AE. 2: 207. 9: 733
sanguineam. AE. 4: 643. 7: 399. 8: 622
sanguinei. AE. 10: 273
sanguineis. E. 6: 22. 10: 27. G. 2: 430
sanguineo. AE. 7: 703. 12: 67
sanguineos. AE. 12: 340
sanguineus. AE. 12: 332
sanguinis. E. 8: 45. AE. 1: 329. 3: 67. 6: 778. 11: 668
sanguis. G. 2: 484. 3: 221, 508. AE. 2: 639. N. tr. 4: 3: 30, 33, 259. 5: 396, 415. 6: 835. 7: 554. 10: 452, 487, 819. 12: 51, 422, 905
sanguis meus. AE. 6: 836
 Foeminae quoque nostrates pueris cum blandiuntur, ita eos compellant: *sanguine*, vel *sangue mio*.
sanie. G. 3: 493. AE. 2: 221. 3: 625. 8: 487
sanie domus lapidasque cruentis. AE. 3: 618
 De hujusmodi elocutione, habes sententiam Servii apud Macr. Sar. lib. 6. & lib. 8. adde tu ad ea exempla, & illa: *Inligno pondere rastro*. &c.
Quattuor extimios praestanti corpore sanros. &c.
Quattuor a stabulis praestanti corpore sanros. &c.
Sunt mihi bis septem praestanti corpore Nymphae. &c.
Ipsae inter primos praestanti corpore Turmas. &c.
Et Carmentalem Romano nomine portam. &c.
Vivique sedilia sano. &c.

Et vivo praeterehor ofia saxo. &c.
Magno corpore Nilum. &c.
Magno pondere saxum. &c.
Postrema immanti corpore Pristis. &c.
Asperque immanti corpore Thybris. &c.
Ingenti mole Chimacram. &c.
Ingenti mole sepulchrum. &c.
Ingenti mole Latinus. &c.
saniem. AE. 3: 632
sanos. E. 8: 66
sapor. G. 2: 246. 4: 277
saporem. G. 2: 126. 3: 397. 4: 102, 267
sapores. G. 4: 62
sapire. G. 4: 249
Sardois. E. 7: 41
sarmenta. G. 2: 409
Sarnus. AE. 7: 738
 Sarnus fluvius, & Sarnum oppidum: nunc quoque *Sarno* civitas, flumen vero *Scafato*.
Sarpedon. AE. 1: 100. 10: 471.
 De hoc Sarpedone Jovis filio plura Homer. Iliados. 5. & 12, 16.
Sarpedonis. AE. 9: 697. 10: 125. Usurpatur & *Sarpedontis*. Vide Serv. in 1. Aeneid. in nomine *Sarpedon*.
Sarrano. G. 2: 506
 Hinc Columellae *Sarranae vio'ae*. h. e. purpureae, & *Sarrana purpura*.
Sarrano. AE. 9: 454
Sarrannum. AE. 9: 335
Sarrastes. AE. 7: 738
sat. E. 3: 111. 4: 54. 7: 34. 10: 70. G. 1: 68. AE. 2: 103, 291, 314. 3: 602. 9: 135, 195. 11: 366
Sat decurtatum a *Satis*, sicut *A* ab *Ab*, *Ab* vero ab *Abis*, *At* ab *Assi*, *E* ab *Ex*, *Donet* a *Donicum*, *Sed* a *Sedum*, *Sic* a *Sicce*, *Et* ab *Etiam*, *Nil* a *Nilum*, *Forfit* a *Forfitan*, quo Horatius & Propertius utuntur.
Sata. G. 1: 113, 325. 2: 350. 4: 331. AE. 2: 306
 Nomen est neutrale a participio deductum: cuiusmodi frequenter Maro usurpat. Nam & *Culta nitentia*, & *Culta flaventia*, & *Culta pinguis* dixit. Sic *denso pingui*, a nomine substantivo, hoc *Pingue*, hujus *Pinguis*. Item Propertius *Arata*, pro arvis aratis. Huc pertinent nomina illa pluralis & singularis numeri adverbialiter posita, ut *transversa tuentibus bircis*: & *Intonuit laevum*, & similia, in quibus frequentissimus est Maro.
sata. G. 3: 176. *Aleto*. AE. 7: 331. 12: 860
satae. G. 1: 274
satae. E. 8: 99
sate. AE. 6: 125. 8: 36
satiast. AE. 2: 387
Saticulus. AE. 7: 729. In Campania, cujus hodie non extant vestigia.
satio. D. 1: 215. N. tr. 4: 2: 319
satyros. E. 5: 73
satis. E. 1: 48. 6: 24. 9: 55. G. 1: 501. 2: 398, 423. 3: 286. AE. 2: 377. 3: 318, 653. 5: 786. 6: 487. 7: 311, 406, 470. 9: 10, 140, 141, 356, 653. 10: 675, 772. 12: 883. Sunt qui a Graeco ad *Satis*

&c. defleant, *Dasea* in *s* abeunte: qui mea quidem sententia longe falluntur.
 &c. *satis nna superque vidimus excidia*. AE. 2: 642
 Somniat hic quidem Servius, ubi maxime vigilare videri vult. Qui postea quam recte scripsit, Ad augmentum superque addit, mox subiungit: Est autem Tmesis. Quam tamen nemo possit agnoscere. Quid enim absurdum, quam *supervidimus* jungere? Ergo superque elocutio erit etiam M. T. familiaris, ut pro Quinto Roicio, *Satis superque habeo quod mihi dederis*. Et ad Atticum, *Sed id satis superque*. Et de Officiis, *Mihi satis superque dixisse videor de Asiatico genere restim*. Et de Natura Deorum, *Contra Epicurum satis superque dictum*. Parco Lucretii exemplis, & aliorum Poetarum: quia haec satis superque esse putamus, ad ipsum Servium refellendum.
satis, id est, *segetibus*. E. 3: 82. G. 1: 23, 106, 444. 2: 141, 423, 436. AE. 3: 139. 12: 454
satis. E. 2: 14. AE. 10: 59
sator. AE. 1: 254. 11: 725
satum. AE. 2: 540. 10: 563
satura. G. 3: 214
saturae. E. 10: 77
Saturae atra palus. AE. 7: 801
 Barbarus volumine 3. Castigationum in Plinium, *Saturae* legit, & Pontinam paludem interpretatur ex Plinio, qui ait, post Circejos Pontinam paludem fuisse loco 24. quondam urbium capaci, deinde flumen offens. Nam & *Syrra* locus alter proxime Tarentum fuit.
saturantur. E. 10: 30
saturare. G. 1: 80
saturata. AE. 5: 608. 8: 213
saturni. G. 2: 197
Saturne. AE. 7: 49
Saturni. G. 1: 336. 2: 406. AE. 7: 203. 12: 830
Saturnia plur. E. 4: 6. 6: 41. AE. 1: 569. 11: 252
Saturnia tellus. G. 2: 173. AE. 8: 329
 Eadem Italia, *Hesperia*, *Latium*, *Asonia*, *Ornatia*: in qua urbes 274. Episcopales. Auctor Blondus.
Saturnia. sc. *Junio*. AE. 1: 23. 3: 380. 4: 92. 5: 606. 7: 428, 560, 572, 622. 9: 2, 745, 802. 14: 659, 760. 12: 156, 178, 807
Saturnia. Urbs a Saturno condita. AE. 8: 358
Saturnius. AE. 4: 372. 5: 799
Saturno. AE. 6: 794
Saturnus. G. 2: 538. 3: 93. AE. 7: 180. 8: 319, 357
saturo. G. 4: 335
saturni Ammonis sc. Iarbas. AE. 4: 198. 5: 244, 424. 6: 331. 7: 152, 656
sancia cura gravi. AE. 4: 1
 Sic post *sancia cura*, subdit, *Volans alit venis*, & caeco carpitur igni. Ut Lucretium secutus videatur, qui in 4. dixit, *Und' est sancia amere*: Namque omnes plerumque cadunt in vulnus, & quae se-

sequuntur: ubi de Amore ac Venere non pauca.

saucius. AE. 2: 223. N. II. 5. 529. 7: 500. II. 753. 12: 5. 652, 762

saxa. accusat. E. 8: 6. G. 1: 110, 473. 3: 230, 239, 276, 420, 521. 4: 26, 135.

AE. 1: 201, 424, 537. 2: 467, 609. 3: 425, 432, 555, 559, 566. *Pachyni*. 576, 699. promontorium dicit, & linguam.

Nautae hodie *Ponta*, & *Capo*. 5: 165, 166, 202, 627, 678. 6: 174, 551. 7: 684.

10: 362, 677. 11: 131, 628. O. 3: 237

saxa, nomini. E. 10: 15. AE. 5: 866. 7: 590. 11: 297. 12: 592. id est, *spelunca*.

O. 4: 50. AE. 1: 139. 5: 678. *alma*. AE. 1: 150. 2: 467. 9: 512. 11: 473, 529. 12: 922. id est, *pendans*. ut II: 628. vel *moles*. 5: 439

saxa vocant Itali mediis quae in fluctibus aras, Dorsum immanem mari summo.

AE. 1: 108, 109

Hodie *nautae* *saegni* appellant, eleganti quidem metaphora. Nam *saxum* ingens, cum occurrit, sedile promittit: vel quia sicut in scamo desidemus otiosi, ita navis forte supervecta dorso sedet, haeretque immobilis ac fixa, navigatione impedita. Hinc Venetiarum quoque sexta regio *Dorsum durum* ab initio *lata*, quod illic, priusquam locus inhabitari coepisset, praedurus quispiam scopulus, & in dorso speciem productus oerneretur. Quamquam scio in ipso Praefectorum officio regionum (vulgo *Capita Scuteriorum* nuncupant) duo ossa, quas tibiis bovis esse dicas, huius rei & appellationis quasi symbolum ridicule admodum in tabella publice proposita spectari solere, cum scopulus in ea sarcus repraesentandus esset. Sane vero *scamum*, crudum & immotum solum agricolae appellant, ut est apud Columellam.

saxea. O. 3: 145. AE. 8: 231. 9: 711

saxi. O. 4: 422. AE. 2: 308. 4: 152. 10: 655, 806. 12: 531

saxis. O. 2: 156, 522. AE. 2: 608. 3: 271, 706. 5: 204, 756. 8: 190, 233, 417. 9: 533, 809. 10: 130

saxo. O. 1: 267. 2: 351. AE. 1: 167, 179. 3: 84, 450, 688. 5: 275. sic supr.

Frangeret ad saxum. 8: 478. 9: 569. 10: 435, 698. 11: 721. a *spelunca*. 3: 450. 8: 211, 248

saxosus. E. 5: 84

saxosus. O. 2: 111

saxosum. O. 4: 370

saxum. scil. *Sisyphi*. O. 3: 39. AE. 3: 625. 5: 224. 6: 616. Hector item apud Homerum Iliados 12, ingens manu saxum jaculatur. 8: 226, 350. 9: 448. 10: 127, 381. 12: 684, 896, 897, 904

saxum immane minatur ardens. AE. 10: 196

Notat incaute Nonius in libello de Num. & Casibus, Nominativum hic poni pro Ablativo, cum tamen Accusativus sit *Saxum*. Nam Arduus Centaurus vel depictus, vel sculptus, ut sit, (un-

de & navi longae nomen Centauro) saxo minari videbatur. Non dissimilandum *Saxatiles columbos* Varroni dici agrestes, qui in turribus nidificant.

saber. O. 2: 214

scabie. O. 2: 220

scabiem. O. 3: 299

scabies. O. 3: 441

scabra. O. 1: 495

Scacae. AE. 3: 351

Scacas. AE. 2: 612

scalae. AE. 2: 442. 12: 576

scalas. AE. 9: 524

scalis. AE. 9: 507. 10: 654

scandit. AE. 2: 237

Scandit dextram, apud Lucretium in 3. legitur, de quo nos ibi.

scandite. AE. 9: 37

scandens. AE. 2: 401

scandebis. O. 1: 110

A *scabio* verbo, quod Ponticus imperite admodum Melae objicit, tanquam barbarum. Nam Lucret. in 6. *Quod genus endo mari spirat fons dulcis aquae*

Quod scatis. Et paulo infra, *Et scateret illa foras in stupam semina*. Quod verbum amat inflectere per tertium ordinem, *Scato scatis*, ut *ferro ferro*. Unde *scatere*, ut *fervere*, invenitur & *Scaturio*, unde *Scaturigines*.

scelere. AE. 3: 42

scelerata. AE. 3: 60. 7: 461

sceleratam. AE. 2: 231. 9: 137

sceleratas. AE. 2: 576

scelerato. AE. 12: 949

sceleratum frigus. O. 2: 256

Sceleratum frigus, iracunde Poeta dixit, utpote corporis imbecillioris, ut ejus vim, quam aliquid graviorem experiebatur, hoc vocabulo infamaret, quia cuncta enecat penetrando: sicut & *Haustam sceleratam*, quae perforando interficat. Nam & ipse alibi *Penetrabile frigus*, quod Lucretius tum *Penetrabile*, tum *Manale* pari ratione vocat, vel certe sit haec potius Mantuanitas quaedam, ut Divus notat Hieronymus in Epistolae Pauli, quod consuetudine patriae *Sceleratum frigus* dixerit. Adde tu huiusmodi etiam esse posse, quod ait: *Haustam sceleratam*. Afferit & Becichemus Hieronymum deprehendere *sceleratas faces* a Virgilio Mantuane dici, quod nusquam legas apud sanctissimum virum, neque item apud Virgilium. Nec mirum quod de Mantuanitate observatum est. Habet enim unaquaque civitas, quid civitas? imo civitatis regio, quid regio? imo civium ordo, suos quosdam quasi Atticifimos, & proprias loquendi rationes, rerumque privata vocabula. Nam & hodie (ut fando accepimus) Mantuana ipsa civitas *sacratum* adjectivum ita suo more, modoque usurpat, ut, cum quid in suo genere praestare demonstrat, id vulgo *sacratum* nuncupet: veluti fortasse Virgilianis temporibus *Sceleratum*. Hac ratione nos passim *Crudum*, *Crudele*, & *Terribile frigus* didicimus. Sed & *Patarinum* fri-

gus, nec non hominem, Canem *Patarinum*, fumina ejus injuria a nostratibus audio appellari. Quid illa vox *Brojo*, & *ser Brojo*, quae comitum frequens & propria est, nonne mere Veneta est? apud nos nata, nobiscum educata, & superioribus annis a viridario quodam principis civitatis, quod *Brollum* vocabamus, in comitia ipsa ira translata, ut semper cum republica sit floritura? Sed & Aferius Pollio T. Livio mirae facundiae viro *Patavinatatem* quandam nimis fastidiose vitio vertere conatus est, ut tradit Fabius, & Paedanius Aferonius. Nec mirum, quando & Caesarem parum diligenter, parumque ex fide suos commentarios scripsisse culparit. Quin & Cicero mem. (si Diis placeat) virum extra omnem ingenii aleam positum, & eloquentiae Romanae regem, ac pene deum, inimice pluribus in locis infectum est. Ut etiam noster hic labor, quo uno omnium labore studioforum levare contendimus, a Zolliis istis fortassis non satis tutus futurus sit. *Limen*. AE. 6: 563

scelere. AE. 1: 347. 2: 535

sceleris. E. 4: 13. AE. 3: 604. 8: 206

scelerum. O. 1: 506. AE. 2: 106, 164. 3: 331. 6: 529. 560, 626. 8: 668. 11: 258

scelus. E. 9: 17. AE. 1: 356. 2: 125, 229. 5: 793. 6: 511, 742. 7: 307. 11: 407

scena. O. 3: 24. AE. 1: 164

scenis. AE. 1: 429. 4: 471

septa. AE. 1: 57, 78, 253. 4: 597. 7: 173, 252, 422. 9: 9

septis. AE. 3: 296. 7: 369. 9: 267. 10: 852. 11: 238

septo. AE. 8: 506

septrum. O. 2: 536. AE. 1: 653. 7: 247. 12: 206

siat. G. 3: 474. AE. 5: 788

Scylacaeum navisfragum. AE. 3: 553

Mirum est quam *navisfragum* *Scylacaeum*, alieno periculo infame, suo quodam modo & ipsum navisfrago jaçetur, impellentibus tor undique tam variatae lectionis veluti procellis ventis. Quare ita ex navisfrago colligendum est, ut tandem legatur *Navisfragum Scylacaeum*. *Navisfragus* enim est proptie locus est, in quo navem fregimus: *Navisfragum* vero ipsum *Navisfragum*. Virgilius 3. Georg. *Cum navisfraga corpora flammis*. *Scylacaeum* vero hic per unicum / notari posse, ut prima corripiatur, tum suadet ratio y dichronae vocalis, tum quia etiam varie pronuntiari nomen hoc *Scyllacaei* ex Strabone, Plinioque didicimus. Quemadmodum & *Scilla* bulbis, seu stirpis, cum priorem producat apud poetam, *Columellae* modo eadem longa, modo correpta, altero scilicet / subtrahendo, locatur, ut infra suo loco docebitur. Fuit autem *Scyllacaeum* oppidum in ora Calabriae, de quo hic Virgilium omnino sentire, quis ambigat? cum huius Strabonis mentionem ex Geographiae sexto legitur ita cum *Caulone* conjunctam, ut ad hunc

INDEX ERYTHRAEI

hunc verum Geographum respexisse dicat. Nam & *Scylacium* per simplum l & c nominat his verbis, ex Guarini Veronenfis interpretatione, vel Gazae, aut Georgii Tifernatis potius: *Post Sagram*, inquit, *Caenonia* extat, prius *Antononia*, quasi Vallonia, a vicina convalle nominata, ab Achivis aedificata, nunc autem vacua est. Qui enim eam habitant, e Sicilia a Barbaris ejecti, illam aedificare Caenoniam. Post hanc *Scylletium* Atheniensium colonia, eorum qui *Mneshei* comites fuerunt. Hoc tempore *Scylacium* vocatur. Tenentibus autem *Crotoniatis*, *Dionysius* Lacris terminum statuit; ab urbeque sinus ipse *Scylleticus* nomen accepit, qui ad *Hippiasatem* sinum, *Isthmum* quem diximus, effluit, & quae sequuntur. Ut hinc manifestarium *Servii* errorem deprehendas, qui scribit, *Caenon mons est Calabriae*: ut *Horatius*, *Et amicus Caenon fertilis Bacchi*. Cum in *Lyrico* poeta *Nos* legendum sit: (quod etiam ante nos *Philippum Beroaldum* non fugit) *Caenon* vero, de quo hic, oppidum sit, quod *Plinius* primae regioni Italiae contribuit, & *Caenoniam* *Strabo* memorat, cui suffragatur & *Mel*. Sed & de *Scyllacaeo* *Plinius* libro tertio, capite decimo, ex castigatione *Barbari*, & codicum sinceriorum: *Dein* sinus, inquit, & *Scylacium*, *Scylletium*, cum conderetur, dictum: quem locum occurrentes *Terrae* sinus *Peninsulam* efficit: & in ea portus, qui vocatur *Castra Annibalis*, nusquam angustiore Italia 20. M. passuum latitudo est. Quin de *Scyllatico* sinu, sive *Scylacio*, ut alias appellat, supra quoque idem *Plinius* eodem libro commendat. Qui vero *Navisfragum* *Scyllacum* legere audent, ad oppidum, respiciunt, cuius meminit idem *Plinius* libro tertio capite quinto in haec verba: *Taurantium* oppidum, portus *Orestis*, & *Medama*, oppidum *Scyllenm*. *Crathis* fluvius, mater (ut dixeret) *Scyllae*. *Dein* *Columna* *Rhegia*. Quamquam illic quidam pro *Medama* *Medma*, pro *Mater* *Pater*, & *Colonia* *Rhegia*, pro *Columna* *Rhegia*, nescio quam bene legant. Nam & *Rheginiae* *Columellae* *Strabo* meminit in 6. sic: *A Caenide usque in Posidonium recessum*, & *Rheginam* *Columellam* ad *Enripum*, &c. Idem paulo supra, *Locorum civitas* *Medama* est. Et de *Scyllaeo* in 8. *Scyllacum*, inquit, quod in *Hermione* est, nomen a *Nisi* filia cepisse *Inquimus*, & quae illic sunt reliqua. Est & alterum *Scyllacum*: de quo *Flaccus* *Valerius* per initia 3. *Spumumque legunt fracta Scyllacum ab unda*. Quam civitatem *Stephanus* *Scyllacen* appellat, & apud *Cyzicum* collocat: *Hecataeus* vero in Asia: utrumque autem a *scyllis*, quod est *spolio* & *praedor*, puto habere unicum suae originis l. ut jam de scriptura amplius non torquamus.

scilicet. o. 1: 282, 493. 2: 61, 245, 534. 3: 266. 4: 225. A. 2: 577. 4: 379. 6: 526,

750. 11: 371, 387. 12: 570. semper in principio versus praeterquam A. 11: 387. Fere semper ad Ironiam ponitur: Terent. *Id populus curat scilicet*.

Scylla. avis. o. 1: 405. monstrum. A. 3: 420. 7: 302

Scylla. navis. A. 5: 122

Scylla nomen navis, qua *Cloanthus* navali certamine invehitur, sicut *Centaureus*, quam *Sergeitus* agit: *Prisiti*, qua victor evadit *Mneithcus*: *Chimaera*, qua certat *Gyas*. Sunt ad haec Navium vocabula in 10. *Tigris* *Maffici*, *Apollo* *Abantis*, *Centaureus* altera *Cupavonis*, *Mincius* *Oeni*, *Triton* *Auletis*: omnes a depictis, seu sculptis (ut sit) in eis monstris, vel Diis tutelaribus, nuncupatae. Id quod Poeta expressim etiam ostendit, cum de *Abantis* navi ita loquitur, *Et aurato fulgebat Apolline puppis*. Et de *Cupavonis* ita, *Ingentem remis Centaurum promoveat*, id est, navim *Centaurum*, de depicto vel sculpto in ea monstro dictam. De quo statim infert, *ille inflat aquae, sacrumque undis immane minatur Ardens*, & longa sulcat maria alta carina. Ut ille intelligatur scilicet *Centaurus* monstrum, unde navi nomen inditum. Idem de *Oeni* navi, *Quos patre Benaco velatus arundine glauca Mincius infesta ducebat in aequora pinu*. Nam *Mincius* ducebat, de navi intelligitur, licet etiam non sine gratia alludere videantur verba ad *Mincium* fluvium; ex quo & navis ipsa *Mincius* in aequora educebatur. Item de *Aulete*: *Hanc vehit immanis Triton*, & coerulea concha *Exterrens freta*: cui laterum tenuis hispida nauti *Frons* hominem praefert, in *Prisiti* desinit alvus, *Spumae semisero sub pectore marmurat unda*. Quibus sane picturis hic ita graphice describendis Poeta divino judicio indulsit, ut hanc poematis partem exornaret simul, & lectu redderet jucundior, eam etiam aspergers delectabili *Cyeni* fabula, & *Mantus* historica antiquiore. Quod volumine 5. tot alioqui variis certaminibus satis delectabili, de industria facere omisit. Fuisse autem omnes has procul dubio naves longas, satis ex eo constat, quod remigio impellerentur. Quod & expresse *Maro* ostendit, qui ait, *Et longa sulcat maria alta carina*. Has, cum triplici saltum remorum ordine aguntur, *Itali Galeas*, Hispani eadem ratione *Galeras* nominant, ut in *Stoico* retulimus. Sane vero ut putidum fuerit, atque omnino ridiculum quaerere, quot vini cados cedenti e Sicilia *Aeneae* *Aceffes* dederit, & utrum amphoras an cados revera dederit. Itemque quo priore pede, dextro an sinistro, e navi descendens *Aeneas* terram Italiam attigerit (qualia *Pedanus* *Grammaticus* insulsi, auctore *Pontano* festivissimo, apud infucos *Virgilium* percontatur) ita porro non fuerit alienum a viro diligenti, summeque erudito, illud accuratius pervestigare,

num *Biremibus*, an *Triremibus*, an utrique potius *Aeneas* a *Troja* in Italiam navigaverit: praeterfuit cum vocabulum *Tremis* nullibi legas apud *Maronem*. Et saepe diligentiori observatione collegimus, *Biremes* & *Triremes* in *Aeneae* classe fuisse. De *Biremibus* aperte in 1. *Anthia* si quem *Jactatum vento videat*, *Phrygiaeque biremes*, & in 8. *Geminasque legit de classe biremes*. Cujusmodi etiam fuisse *Auletis* naves suspicamus, quod de ea ita legimus in 10. *Centenaeque arbore finctus Verberat*. Quae mihi quidem *Veneris* *Biremibus* respondere videatur, quas *Fustas* aut *Galeas* appellant: quae & ipsae, cum ad summum terna, aut etiam quaterna & vicena (ut audio) transita singula illarum latera capiant, & singulis quibusque transitis bini confidunt remiges, centeno quasi remo impelluntur. Ut *Nonagenarius* inceptus numerus (quod plerumque fit) pro *Centenario* completo sumatur. *Triremes* vero quis ambigat illas quatuor, quas diximus, existisse, quibus hoc in libro certatur; cum de *Chimaera* expressim legatur: *Tripluci pube quam Dardana versu impellunt, terno consurgunt ordinis remi*. Nam reliquas tris aequa certantium lex atque conditio facile nobis intelligendum relinquit, iidem fuisse *triremes*. Oportet enim inter certantes ipsos instrumenta, quibus certandum est, aequari ac paria esse, quo, caeteris paribus, sola viri virtus vincat, solaque emineat. Ad quod respiciens Poeta, ait: *pares incunt certamina*. quod non tam aequatae rostris ac frontibus naves accipiendum est, quam pares ipsae cum magnitudine, tum pondere *triremes*. Par enim, ut scribit *Boetius*, ad quantitatem proprie refertur. Sicut *similis* ad qualitatem. Quare de *Chimaera* ait, *Ingentemque Gyas ingenti mole Chimaeram*, *Urbis* opus. Qua ratione & *Centaurum* quoque nunc *Magnam*, nunc *Ingentem* appellat, ad parem magnitudinem exprimendam, quam & de *Scylla*, etiam paucis quidem, nobis tamen intelligendam ita reliquit: *Sed pondera pinus Tarda tenet*. Navis vero tanquam synonyma sunt apud Poetam, *Navigia*, *Classis*, *Ratis*; & cum pars prototo, *Carina*, *Puppis*, & interdum *Prora*. A materia, *Pinus*, *Abies*. *Navis* *Partes*, quaeque ad eam spectant, *Transita*, *Juga* *longa*, *Fori*, *Rostrum*, *Aes* *navale*, (pro rostris acratibus) *Frons*, *Latus*: *Remi*, *Remex*, *Remigium*, *Palmitula*, *Tonfae*, *Arbore* *centena*, *Versu* *triplici*, *Terno* *ordine*: *Malus*, *Arbor* *Antennae*: *Cornua* *velatarum* *antennarum*, *Vela*, *Carbasa*, *Lintea*, *Sinus*, *Vellorum* *alae*, *Temo*, *Clavus*: *Rektor*, *Magister*, *Ductor*, *Nauta*, *Navita*, *Socii*: *Rudentes*, *Funes*, *Retinacula*, & *Habena*, metaphorae ab equis ductae, & si qua sunt alia. De minoribus vero *Navibus*, *Cymba*, *Lintres*, *Lembus*, *Al-*

- Almas:** Contus, quo subigiunt: & qui subigit, Porrior.
Scyllas bifurcas. plur. AE. 6: 286
 Lucr. in 5. *Aut rabiidis canibus succinctas seminaris corporibus Scyllas.*
Scyllaeam rabiem. AE. 1: 200
Rabiem dixit propter canes, sicut alibi, succinctam latrantibus ingulna monstis. Hodie Siglio.
Scyllam Nisi. E. 6: 74. De eadem fabulam ipse in Ciri persequitur. AE. 3: 424, 432, 684. Scyllae & Charybdis descriptio Odyss. 12.
 • **Scyllamque.** o. 3: 451
*Scilla quae Dioscoridi, Varroni Squilla, Hippocrati Scella, radix sit, an bulbos, an cyma, sine fructu, dubitat Theophrastus. Sed & Paucratum Scilla pusilla nominatur. Tu lege praefatos auctores, & ad hos Barbari Corollarium, cap. 406, 407. Scillam per i Latium Graeci codices Aristotelis praefertunt. Columella, in Hortis simpliciter notat, prima correpta: Et Scilla, hirsuta saepe nunc horrida rufis. Legitur tamen apud eundem superius, Et quae Scilla legit Gaetulis obruta glebis. Ubi de Sila intelligit, cujus genera tria, de quibus ibi dicemus. Scilla, de qua hic, Varronis etiam vocabulo a Medicis hodie squilla agnoscitur. Populariter, nec inepte, Cepola canina scindebant. O. 1: 144
 scindebat. AE. 7: 510
 scindendum. o. 2: 399
 scindens. AE. 10: 765
 scindere. G. 3: 160. 9: 146. 11: 137
 scindimus aequor. o. 1: 50
 Vide Profundere terram, & Proficisci aequore, & Vertere.
 scindit. G. 4: 420. AE. 1: 161, 587. 8: 142. 12: 870
 scinditur. AE. 2: 39. 6: 182
 scintillae. AE. 12: 102
 scintillam. AE. 1: 174
 scintillare. o. 1: 392
 scio. E. 8: 43. AE. 3: 602. 10: 904
 scyphus. AE. 8: 278. N. De genere vasorum.
 Scipiad. o. 2: 170. AE. 6: 843. pro Scipionidas. Vide verbo Phaetontidas. Sic in Ciri, Illi Scipiadaeque duces, &c. Lucr. in fin. Scipiad. belli fulmen.
 scire. G. 2: 105. AE. 1: 682. 3: 380. 11: 344. 12: 396, 794
 scirent si ignoscere Manes. G. 4: 489. AE. 5: 131
 Ipse antea in Ciri, parvum si Tartara vastus Perseum ignovisse. Et superius, Nesciaque humanis precibus manifestare corda. Sic Nescia fallere vita.
 scires. E. 2: 35. AE. 1: 63
 Scyria puer. AE. 2: 477
 Sic etiam Nalo, Ignara tetigi Scyria membra manu. Sed Scy contraxit Sidorius: Vel Scyrias vacasse calus, vel Scyria filia. Quod ab eo imperitia Graecarum litterarum factum Hermolans in 4. Plinii castigationum nescio quam bene Tom. IV.*
- notat: quom y apud Graecos anceps sit, & idem Sidorius alias more Maronis produxerit.
 scis. G. 4: 447. AE. 12: 143, 794
 scissa. AE. 8: 702. 9: 478. 12: 609
 scit. AE. 11: 259
 scitari. AE. 2: 105
 scitatum. AE. 2: 114
 Scythias. G. 3: 197, 349
 Scythiam. E. 1: 66. G. 1: 240
 scopuli. G. 3: 253. AE. 1: 163. 3: 536, 566. 5: 180. 7: 589. 8: 192
 scopulis. o. 2: 377. 3: 261. AE. 1: 166. 4: 383, 445
 scopulo. G. 4: 436. AE. 1: 45, 145. 5: 159, 185, 220, 270. 8: 669. 12: 531. Hinc Scolo Veneti, per Syncopam: Etrusci Scolio.
 scopulus. G. 3: 276. AE. 1: 201. 3: 272, 559, 575. 4: 255. 5: 169, 864. 11: 274, 625
 scopulum. AE. 1: 180
 Scorpis. G. 1: 35
 Scorpis. Graeca hic terminatione agnoscit Probus, ut in Sileno Mnasylos, in Pharmaceutria Ismaros: & in 9. Aeneid. Aegyptus. Nam Grammaticus per initia Institutorum Artium, dum & rebus Graeci terminationem in nonnullis nominibus corripere probare vult, producit, praeter alia ex supra citatis locis testimoniis utitur. Quamquam opinor nomina illum ambiciosius haec ad terminationem Graecanicam revocasse, quibus ipse Latinam Latinus Poeta dederit. Nam Tros, Nerites & Chaos, quae illis adnumerat, necessario & finalem a Graeco servant. Neque enim aliter recte enunciaveris.
 scrobibus. o. 2: 50, 235, 260, 288
 scrupula. AE. 6: 238
 Advertendum in scrupulo primam ambiguum esse. Martialis, Flammiristive togae scrupula tota decem. Priscianus, si ve potius Rhemnius Fannius, libro de Ponderibus ac Mensuris, Gramma vocant, Scrupulum nostri dixere priores.
 scuta. AE. 1: 101. 3: 237. 7: 722, 796. 7: 93, 539. 9: 229, 666. 12: 130, 653
 Scutum, & Scutus dixit vetustas, sicut Clypeus, & Clypeum. Turpilius De miurgo, Quia non minus rex hominem, quam scutus tegit. Sane superioribus annis Gallis primum, deinde Venetis & aliis, Scudo nummi aurei vocabulum esse coepit, de scuto in eo impresso, in quo illorum impetii insignia representantur; vulgo Arme Veneti appellant, quia haec proprie militaris juris sunt, ut alia item omnia dignitatum nomina ac tituli, de quibus a nobis iustum librum expectes velim. Quantum autem ad elocutionum & sententiarum pertinet inventionem, quare per casus in vocabulis Clypeus, Parma, Umbo, Tergum, Ancile: nec non Orbe, Orbem, Orbes, Oras, Gestamen, Tergum, Tergum, Crates, & in qua sunt huiusmodi.
 scutali. AE. 9: 370
- scutis. AE. 8: 662
 scuto. AE. 10: 505
 scutorum. AE. 8: 562
 se. E. 3: 19, 65. 4: 59. 6: 20, 78. 8: 97. 10: 74. G. 1: 44, 102, 187, 239, 408, 438. 2: 19, 87, 154, 218, 219, 253, 254, 363, 402. 3: 218. 4: 142, 245, 368, 404, 411, 422, 504, 528. AE. 1: 131, 140, 210, 439, 488, 503, 587, 626, 674, 697, 739, 745. 2: 26, 59, 370, 388, 395, 455, 589, 621, 696, 699, 723. 3: 151, 181, 205, 552, 656. 4: 49, 142, 192, 253, 389, 487, 556, 570, 618. 5: 243, 279, 280, 289, 369, 372, 383, 501, 622, 657, 808, 861. 6: 15, 187, 262, 440, 727, 877, 879, 900. 7: 204, 420, 448, 466, 470, 476, 492, 579, 600, 619. 8: 12, 32, 39, 66, 142, 170, 199, 256, 465, 541, 611. 9: 14, 32, 321, 346, 421, 425, 549, 645, 696. 10: 66, 204, 412, 575, 588, 633, 664, 684, 734, 768, 802, 857, 892. 11: 114, 406, 455, 471, 544, 488, 661, 669, 702, 742, 762, 779, 814, 829, 872. 12: 3, 108, 212, 234, 491, 581, 600, 612, 703, 860, 865, 886, 903, 917
 se. plur. E. 9: 7. G. 1: 287, 301, 413, 510. 2: 47, 74, 287, 332, 480, 481, 526. 3: 484. 4: 73, 180, 189, 432, 473, 504. AE. 1: 210, 455, 671, 745. 2: 24, 260, 339, 446, 454. 3: 645, 4: 193, 443, 455, 470, 627. 5: 433, 766. 6: 202, 828. 8: 13, 306, 353, 359, 639. 9: 39, 56, 121, 134, 149, 457, 539, 714. 10: 259, 289, 358, 437. 11: 121, 344, 445, 632, 861, 907. 12: 114, 122, 190, 212, 457, 552, 709
 Sebetide. AE. 7: 734
 A Sebetio amne, qui inter Vesevum montem, & Neapolim decurrens, vulgo Finne de la Maddalena nuncupatur, & inde fons, qui vicatim per Neapolim labitur, omnes fere usus civibus praestans, populariter Formello.
 secabam. AE. 8: 674. 10: 214, 222
 secabat. AE. 4: 257. 5: 2: 10: 147
 secans. AE. 7: 717. 10: 687
 secant. G. 3: 126. AE. 1: 212. 5: 595. 8: 96. 9: 103. Excidant male interpretatur Nonius: nam rectius Dividunt.
 secantem. AE. 8: 63
 secat. G. 1: 406, 409. AE. 4: 704. 5: 218. 6: 899. 9: 331. 10: 107. id est, sequitur, N. tr. 5: 166, 440. 12: 268, 368
 secant. AE. 12: 389
 secet. E. 10: 49
 secessu. AE. 1: 159. 3: 229
 secins. G. 2: 277. 3: 367. AE. 5: 862. 7: 781. 9: 441
 Semper praecedentem habet negationem veluti secus, unde hanc vocem plerisque formari placuit, sed ratio syllabae repugnat, ut aestimandum sit.
 secla. E. 4: 46
 seclis. AE. 8: 508
 seculo. E. 4: 52. G. 1: 500
 seclorum. E. 4: 5
 secludite. AE. 1: 562
 seclusa. AE. 3: 446
 seclusum. AE. 6: 704
 secessa. G. 4: 403. AE. 2: 299, 568. 4: 494

INDEX ERYTHRAEI

494. 6: 10, 478. 8: 463
secretae. AE. 5: 613
secreti. AE. 3: 389. 6: 443
secretis. AE. 7: 774
secretos. AE. 8: 670
secretum. AE. 8: 610
secta. O. 1: 238. AE. 2: 16. 4: 505
sectaris. E. 3: 75
sectis. O. 2: 30
secto. G. 2: 278. AE. 3: 464. 6: 214
secernunt. O. 3: 444
secnit. AE. 5: 658. 9: 15
secula. O. 1: 468. 2: 295. AE. 1: 291, 445, 606. 6: 235, 793. 8: 325. 12: 826
secum. G. 1: 389. 3: 343. 4: 465. AE. 1: 37, 50, 59, 221. 2: 179, 652. 4: 29, 74, 475, 533, 598, 636, 662. 5: 549, 599. 6: 158. 8: 687. 9: 727. 10: 159, 285, 886. 11: 550. 12: 689, 843
secunda. AE. 4: 45. 9: 282
secundae. AE. 8: 283
secundarent. AE. 3: 36
secundas. AE. 2: 617
secundens. AE. 7: 259
secundet. O. 4: 397
secundi. AE. 3: 529. 5: 32
secundis. G. 2: 101. AE. 1: 207. 3: 683. 7: 23. 8: 682. N. tr. 5: 9: 301. 10: 502
secundo. G. 3: 447. N. tr. 5: AE. 1: 156. 5: 338, 491. 7: 494. 8: 90, 302, 549. 10: 21, 255, 266, 687. 11: 899. 12: 497
secundos. AE. 3: 455, 460. 4: 562
secundum. E. 2: 38. G. 3: 143. AE. 5: 258
 Loco 2. id est, juxta. Adi N. De doct. & tr. 3. Ulpianus (quem imperiti Vulp. scribunt) Titul. de Praescriptis verbis. l. Duo: Duo, inquit, secundum Tiberim cum ambularent. Papinian. lib. 43. tit. De via publ. l. Aediles. Eas, inquit, quae secundum civitatem sunt, vias.
secundus. AE. 11: 441, 739
secura. G. 2: 467. 3: 376. AE. 1: 290
secures. AE. 6: 819. 7: 184, 627
securi. AE. 6: 824. 7: 304, 510. 12: 306
securibus. O. 3: 364. AE. 6: 180
securim. AE. 2: 224. 11: 656, 696. Boc-
 catus *Secura*.
securos. AE. 6: 715
securus. AE. 1: 350. 10: 326
secus. G. 3: 346. AE. 2: 382. 3: 236. 4: 447. 8: 243, 391, 414. 10: 272. 11: 456, 814. 12: 9, 124, 856
 Signum est comparationis, quemadmodum non aliter, haud aliter, sic, ita, eum, instar, ritu, more, in movem, velut, ut, tam, quam, similis, talis, tale, qualis, quale, tantum, & per obliquos.
secuta. E. 6: 49, 74. 10: 23. AE. 6: 62. 9: 492, 542. 12: 423
secutae. G. 4: 151. AE. 3: 499. 7: 642
secutam. AE. 6: 457
secuti. G. 4: 219, 448. AE. 3: 156. 5: 561. 6: 612. 8: 52. 9: 162. 10: 33, 672, 738. 11: 758. semper in fine.
secutos. AE. 7: 652
secutum. E. 6: 59. AE. 11: 161
secutus. G. 2: 306. AE. 1: 382, 406. 3: 54, 327. 5: 296. 6: 170. 7: 212. 9: 17, 204

559. 10: 893. 12: 301, 354, 380. In mi-
 tima sede.
sed. E. 1: 19. 9: 9, 55. G. 1: 79, 305.
 AE. 3: 541
 Conducipatur conjunctio, ut in at-
 tamen, a qua perpetuo abstinet. Sed ta-
 men Ciceroni etiam peculiare.
sed. E. 3: 9, 24, 43, 47. 4: 43. 5: 19, 48. 9: 11, 34, 36. 10: 2. G. 1: 225. 2: 48, 63, 143, 250, 283, 286. 335, 365, 541. 3: 137, 176, 178, 224, 284, 291, 354, 373, 404, 472, 482. 4: 193, 226, 274, 281, 351, 411, 448. 537. AE. 1: 60, 135, 139, 339, 342, 346, 353, 369, 515, 675. 2: 10, 101, 288, 315, 541, 788. 3: 37, 173, 186, 261, 337, 571, 586, 639. 4: 24, 98, 110, 229, 345, 366, 438, 620, 660, 697. 5: 5, 153, 164, 195, 320, 332, 417, 431, 463, 531, 734, 754. 6: 48, 84, 86, 95, 128, 171, 304, 315, 377, 461. 511, 531, 538, 564, 629, 675, 862, 866, 896. 7: 58, 80, 104, 239, 413, 440, 525, 704, 713, 731, 805. 8: 131, 162, 318, 475, 508, 530, 672. 9: 57, 79, 140, 146, 210, 283, 312, 346, 378, 431, 519, 705, 760, 801. 10: 292, 308, 411, 435, 468, 510, 576, 664, 698, 713, 735, 786, 856, 884. 11: 63, 149, 175, 181, 309, 338, 345, 509, 631, 691, 816, 874, 881. 12: 634, 765, 770, 811
sed neque. O. 2: 103, 136. AE. 3: 242. 12: 903
sed non. E. 9: 34. G. 3: 209. AE. 3: 255. 5: 680. 6: 140. 7: 736, 756. 9: 328. 10: 201, 302, 343, 584. 11: 32, 380
sed enim. AE. 1: 19. 2: 164. 5: 395. 6: 28
sedatis. AE. 9: 30
sedato. AE. 9: 740. 12: 18. lege placido.
sede. AE. 1: 270, 681. 2: 525, 568. 3: 687. 4: 504. 7: 193, 209, 255, 324, 454. 11: 810
sedant. AE. 12: 15
sedat. AE. 6: 575
sedebant. AE. 2: 517. 6: 411
sedebat. AE. 2: 574. 7: 187. 9: 4. N. tr. 5.
sedebit. AE. 6: 617
sedem. G. 4: 228. AE. 2: 716, 742. 3: 190, 452. 6: 283, 577. 7: 3, 229, 562. 8: 347, 463. 9: 9. 10: 3. 11: 112
sedens. O. 4: 244, 514. AE. 1: 294. 6: 555. 7: 193. 8: 720. 9: 640. 10: 218, 409. 12: 864
sedent. AE. 4: 473
sedentes. AE. 11: 460
sedentis. AE. 11: 692
federe. AE. 6: 192. 10: 301
federet. AE. 4: 15
sedes. G. 4: 8. AE. 5: 759. 8: 479
sedes. plur. AE. 1: 205, 247, 415, 557. 2: 232, 437, 642, 760, 785. 3: 88, 123, 161, 167. 6: 431, 639. 7: 52, 158, 175. 8: 244, 362, 667. 11: 44
sedet. E. 10: 71. G. 3: 456. AE. 1: 56. 2: 660. 4: 186. 5: 418. N. tr. 5: 440. ob-
fidet, cingit obliuione. 6: 617. 7: 368, 611. 10: 159. 11: 237, 726, 837
sedetis. AE. 7: 201
sedibus. O. 4: 65, 471. AE. 1: 84. 2: 465, 611, 654. 4: 10. 6: 152, 203, 328, 371. 7: 775. 11: 532

sedili. AE. 8: 176
sedilia. AE. 1: 167. 5: 837
sedilibus. O. 4: 350
sedis. AE. 2: 634
sedis. AE. 10: 785. 11: 551
seditio. AE. 1: 149
seditione. AE. 11: 340
seduxeris. AE. 4: 385
seges. O. 1: 77. 2: 267
seges, id est, terra. G. 1: 47, 226. 4: 129. N. tr. 5: AE. 3: 142. N. tr. eodem.
seges virum. G. 2: 142. telorum. AE. 3: 46. 7: 526. 12: 663
 Sic vernacula nostra lingua non ine-
 leganter *campum* appellat milium mul-
 titudinem, & *iro in campum*, & *accam-
 pare*: & inde *scampare*.
segetem. G. 1: 212, 319. 2: 411. AE. 2: 304. N. tr. 5: Vulgo *bivra*, quasi fla-
 va, quae tunc fecari possulat.
segetes. E. 1: 72. 5: 33. 9: 48. O. 1: 1, 54, 152. 3: 198
segeti. O. 1: 270
segetis. AE. 7: 808
segetum. G. 1: 112
segetem. G. 1: 72. AE. 5: 173. 10: 700
segetes. O. 2: 37. 3: 42. N. tr. 1. verb. i-
 gnatum. Et tr. 5: 4: 198. AE. 9: 797. 11: 21, 64, 736
seguor. G. 2: 275. 3: 95. AE. 4: 149. N. tr. 5: 7: 383. 8: 414. 10: 657. 12: 566, 615.
 ut plurimum praecedente negatione
 ponitur: quod est notandum.
seguis. O. 1: 151. AE. 3: 513. 8: 549. 10: 308, 592
seguiter. AE. 2: 374
seguis. AE. 12: 525
Selinus. AE. 3: 705
 Civitas est Siciliae, de qua Juriscon-
 sultus tit. De censib. In Sicilia, inquit,
 Selinus, & Trajanopolis. Est & altera Se-
 linus Ciliciae, Unde Lucan. lib. 8. *Quo
 portu mittique rates, recipitque Selinus*.
Sellam. AE. 11: 334
semel. O. 2: 422. AE. 3: 431. 6: 487. 9: 140. 10: 298, 570. 11: 412, 418. 12: 208
sementem. O. 1: 230
semeia. AE. 8: 297
semeiam. AE. 3: 244. sicut *semeiam*.
seminimem. AE. 4: 686
 Composita a *semi*, i amittant in scan-
 sione sequente vocali, etiam si eam
 praecedat nota adfatis, ut *seminimis*
Caci. Quare in *seministo*, placet i scribi:
 quamvis Aldus *semeis*, & *semeisum*
 malit.
seminimes. AE. 10: 396. 11: 635
seminimi. AE. 12: 356
seminimis. scil. Rheotens. AE. 10: 404
seminiferi. f. *Caci*. AE. 8: 267
 Semihominis. Columella De cultu
 horum: *Quarvis semihominis vesano
 gramine foeta Mandragorae parvas flores*.
semissero. AE. 10: 212
 Lucret. in 5. *Semiferas hominum spe-
 cies existere*.
semihominis. i. e. *seminiferi*. AE. 8: 194
semina. E. 6: 32. G. 1: 123, 193. 2: 152, 268, 302, 324

22

IN VIRGILIUM.

Rationes medicandorum seminum
persequitur Columella. l. 2. c. 9. &
Palladius lib. 1. c. 35
semina flammae. AE. 6: 6
seminati. AE. 6: 206
semine. G. 1: 22, 104. 2: 14, 317. AE. 7:
281
seminetum. AE. 5: 275
seminetum. AE. 9: 455, 542. 12: 329
seminetum. AE. 10: 462
seminibus. G. 2: 57, 354. N. de Impropr.
AE. 6: 731
seminutata. E. 2: 70
semita. AE. 1: 418. 4: 407. 9: 383. 11: 524
seminivi. AE. 12: 99
seminivo. AE. 4: 215
seminutata. AE. 5: 697. 11: 200
seminutata. AE. 3: 578. lge Semilamem.
semper. E. 1: 7, 54. 3: 3, 62. 5: 74, 78. 6:
15. 7: 50. 8: 23. 9: 1: 234, 242, 248,
431. 2: 119, 219. 3: 69, 70, 356. 4: 61.
AE. 1: 609. 2: 97, 163. 3: 217, 496. 4:
466, 467, 569. 5: 49, 50. 6: 56. 7: 748.
8: 76, 195, 271, 272. 6: 247, 612, 775,
777. 10: 327. 11: 122, 378, 391, 732.
12: 778
senatum. AE. 1: 426
senatus. AE. 8: 105
senella. AE. 5: 395
senellae. G. 1: 186. 3: 96, AE. 6: 114. N.
tr. 9: 9: 481. 11: 165. 12: 57, 934
senellam. AE. 10: 192. acetate senella non
semel dixit Lucret. in 5
senellus. G. 3: 67. AE. 5: 416. 6: 275, 304.
7: 440, 452. 8: 508. 9: 610
senem. G. 2: 494. 4: 127, 438
senes. AE. 5: 715. 7: 206. 12: 132
senex. E. 1: 47, 52. 6: 18. AE. 7: 180
seni. datus. E. 6: 70. 8: 638
seni bis. AE. 5: 561
Id est, duodecim. Et est sermo Poeti-
cus. Sic bis senos dies & Bis senos cyc-
nos, & Bis sex radii, hoc est, duode-
cim. Bis septem Nymphae, Bis septem
Rutuli, id est, quatuordecim. Bis de-
nis navibus, Bis denas naves, id est, vi-
ginti. Bis centum equites, id est, ducen-
tos, & Ter denis navibus, id est, tri-
ginta.
senibus. G. 2: 135
senior. G. 3: 97. AE. 2: 509, 544, 692. 5:
179, 409, 704, 729, 823. 6: 304. 7: 46,
535, 736. 8: 32, 457. 10: 124, 418. 11:
31, 122. 12: 401
senioris. AE. 5: 301, 573, 719
senis. G. 4: 403. AE. 4: 251
senos. E. 1: 44. AE. 1: 393. 11: 133
senescere. G. 1: 136. 2: 426. AE. 9: 660
senfibis. E. 3: 54. Lucretius in 3. Sensi-
feros motus dixit, & Sensificare.
senfit. G. 1: 48. 4: 334. AE. 1: 125. 2: 377.
3: 669. 4: 105, 588. 5: 868. 8: 393. 9:
354. 12: 495
sensu torquetur amaror. G. 2: 247
Contemplator, qua industria Maro
ex hisce Lucretii 3. carminibus verba
duo ista fuerit explicatus, Sensu torque-
bit. Huc accedit uti mellis lactisque ligo-
res jucundo sensu linguae trahantur in
ore: At contra tetra abstinhi natura se-

rique Centauri foedo pertorquent ora sa-
pore.
senium. AE. 6: 747
senius. E. 8: 67. AE. 4: 22, 408, 422. 7:
355. 10: 642. 12: 914
senia. AE. 6: 462
sententia. AE. 1: 237, 260, 582. 2: 35. 3:
59. 4: 287. 4: 748. 7: 611. 9: 191, 220.
10: 6, 240, 608. 11: 21, 222, 295, 314,
551. 12: 238
sentis. AE. 9: 382
sentiat. AE. 7: 434
sentibus. E. 4: 29. G. 2: 411. AE. 2: 379
sentis. AE. 3: 550. 4: 542. 5: 466. 10: 623
sentit. AE. 10: 534
seuam. AE. 8: 287. 9: 309
Senex apud vetustissimos Latinos
communis generis fuit, propterea quod
Tibullus Albius, cum de anicula lo-
queretur, dixit, Merito tot mala ferre
senem.
sepiem. G. 1: 270. 2: 436. per ae diphthon-
gon qui scribant, inveniuntur.
sepes. E. 1: 54. G. 2: 371
sepius. E. 8: 37
sepsit. AE. 1: 411. 7: 600
septa. G. 4: 159. AE. 1: 506. 9: 551
septam. AE. 9: 70
septem. E. 2: 36. G. 2: 535. 3: 355. 4: 292,
507. AE. 1: 71, 170, 192, 383. 5: 85, 404.
6: 38, 646, 783, 800. 9: 30, 161. 10: 329
Septem subiecta trioni. G. 3: 381
Pro Septentrioni, per Triclim. Vide
Qui te cumque.
septemplex. AE. 12: 925
septena. AE. 3: 85. 6: 21. 10: 329
Attende utrobique praecedere Septem,
quale est, Aegaeon qualis, centum cui
brachia dicunt centenasque manus.
septeros. AE. 8: 448
septima. G. 4: 207. AE. 1: 755. 5: 626
septima post decimam. G. 1: 284
Id est, Decima septima. Sic, Alter ab
undecimo tum me jam ceperat annus, id
est, Duodecimus. Quomodo Poetae lo-
quuntur propter metrum.
sepsit. E. 1: 34
septum. AE. 12: 750
septus. AE. 1: 439. 9: 783. 11: 398
sepulchri. AE. 2: 646. 6: 177
sepulchris. E. 8: 98. G. 1: 497
sepulchro. AE. 2: 542. 3: 67. 4: 29. 6: 152.
9: 215. 10: 558, 906
sepulchrum. E. 9: 59. AE. 6: 232. 12: 547
sepultam. AE. 2: 265
sepulti. AE. 6: 326. 9: 189
sepulto. AE. 3: 41. 6: 424
sepultos. AE. 4: 34
sepultus. AE. 3: 630
sequaces. G. 2: 374. fumos. 4: 230
Refert Lucretii epitheton. Ille in 2.
Revera quae metus hominum, curasque se-
quaces. Et in 3. Naturas hominum va-
rias, morisque sequaces, id est, qui se-
quuntur cuiusque naturam.
sequaci. AE. 10: 365
sequacibus. AE. 5: 193. 8: 432
sequamur. G. 3: 40. AE. 2: 388. 3: 114,
188. 5: 22, 709. 12: 625, 677
sequantur. AE. 8: 547. 10: 258. 11:

809. 12: 32, 719
sequar. G. 2: 434. AE. 1: 342. 4: 114,
384, 538. 9: 391, 490
sequare. AE. 4: 626
sequatur. AE. 4: 109. 6: 756. 8: 15. 10:
49, 679
sequatur. G. 3: 565. AE. 11: 781
sequendi. AE. 5: 590. 10: 182
sequendo. AE. 3: 671
sequens. G. 4: 487. AE. 3: 368. 5: 805. 10:
226. 11: 306
sequentem. AE. 5: 227. 8: 333. 10: 193.
11: 695
sequentes. E. 3: 46. G. 1: 33, 106, 424
sequens. E. 8: 27
sequentia. AE. 6: 110
sequentum. G. 3: 111. AE. 6: 200. 9: 394
sequentur. G. 1: 189. 440. 2: 52. AE. 4:
592. 12: 153
sequere. E. 3: 58. AE. 4: 381
sequeris. AE. 10: 325
sequetra. AE. 11: 133
sequitur. AE. 6: 146. 9: 299. 11: 430
sequi. G. 1: 39, 308. 2: 361. 3: 466. AE. 2:
350. 7: 300, 606. 10: 10, 65. 12: 775,
893
sequimur. AE. 3: 88. 4: 576. 5: 629
sequitur. E. 2: 63. 6: 55. AE. 2: 724. 3:
33. 5: 74, 323. 6: 655. 8: 15. 7: 614. 8:
688, 703. 9: 504. 10: 180, 651. 11: 674,
695. 12: 51, 195. id est, fatum. 366,
615
sequor. AE. 2: 701, 737, 754. 4: 361. 9: 21
sequantur. AE. 1: 185, 747. 8: 592. 9: 54,
162, 466, 636. 10: 487, 799. 11: 92,
271. 12: 912
sera. E. 1: 28. G. 1: 251. 4: 122. i. e. sero.
132. AE. 2: 373. 5: 524. 7: 7, 16, 492.
8: 581. 9: 482. 10: 94
Vides, ut semper se producat Poeta:
Cicero tamen ante eum in Arato ait,
Occidit Andromache clarum caput, & sera
Pistrix. Similiter cum significat instru-
mentum, quo ostia clauduntur, indif-
ferentem primam habet. Nalo, Mille
domos clausere seras. Silius in 13, 252.
Obnixi torquent olices munimina serae, ut
in vulgatis codicibus legitur. Licet
nonnulli syllabae metuentes, malint
munimina sera. V. Drakenb.
serae. E. 8: 88. G. 3: 467. AE. 8: 509
seram. G. 4: 138. AE. 6: 569. 8: 30
seras. G. 2: 402. 4: 144
serat. G. 4: 113
sero. G. 1: 299. 2: 275, 299. AE. 7: 339
serabant. AE. 6: 160
serbat. AE. 12: 520
serena. G. 1: 393. AE. 5: 104. 6: 707. 8:
528. 9: 630
serenas. G. 1: 426
serenas. G. 1: 100, 461
Id est, siccas, aridas. Ipse alibi:
Atque arida differt nubila. Sic Serebant,
id est, succescunt. Quod Marcellus ob-
servat, advocans hoc Lucretii testimo-
nium, Denique fluctuivo suspensae in
littores vestes Uvescunt: eandem candenti
sole.
serenat. AE. 1: 255. 4: 477
serendi. G. 1: 253

serend.

INDEX ERYTHRAEI

- sereni*. AE. 5: 851
sereno. G. 1: 260, 340, 487. AE. 3: 518. 5: 870
serenos. AE. 2: 285
serentem. AE. 6: 844
serentes. f. *satoris*. G. 1: 193
serere. G. 2: 433
Seres. O. 1: 73, 227. 2: 121
seresunt. AE. 3: 197
Seresii. AE. 5: 487
Serestum. AE. 1: 611. 10: 541. 12: 561
Sergefo. AE. 5: 184
Sergefinum. AE. 1: 510. 4: 288. 5: 221, 282. 12: 561
Sergefinus. AE. 5: 121, 185, 203, 272
Sergius. AE. 5: 121
seri. verbum G. 1: 161
seria. E. 7: 17
series. AE. 1: 641
seris. G. 2: 58. AE. 7: 597
serit. AE. 12: 228
serite. G. 1: 210
sermo. AE. 12: 940
sermone. AE. 1: 217, 748. 4: 189, 277. 6: 160, 470. 8: 309, 468. 9: 657
sermonem. AE. 4: 388. 12: 223, 834
sermonium. AE. 6: 535. 8: 464
In Sero Adverbio ro urimur indifferenter. Tibullus. *Hec sero revocatur amor*. Statius I. Theb. *Sero* memor thalamus. Juvenalis. *Galatam sero duelli Paenitet*.
seras. G. 1: 291. 403
serpans. G. 3: 469
serpens. AE. 4: 24. AE. 2: 214. 5: 91, 273. 11: 753
serpentinus. G. 1: 129. 2: 215. AE. 4: 472. 7: 658
serpentis. AE. 7: 375
serpentum. AE. 8: 436. 12: 848
Legge Anguis, *Draco*, *Coluber*, *Chelydis*, *Hydra*, *Vipera*, etiam per reliquos calus, & orationem tuam dabis.
serpere. E. 8: 13
serpilla. G. 4: 31
serpis. AE. 2: 269. 12: 239
serpillum. E. 2: 11
seruae. G. 1: 143
Serrane serentem sulco. AE. 6: 844. sic *Sals saxa sonabant*: per Sigmatismon.
serta. E. 6: 16. 10: 41
sertis. E. 6: 19. AE. 1: 417. 4: 202, 506. 7: 488
serua. verb. O. 1: 335. AE. 2: 789. 3: 86. 11: 506
serua. nom. AE. 5: 284. 9: 546
servabat. AE. 4: 485. 7: 52. N. II. 5: 11: 31
servabit. E. 5: 12
servandi. G. 1: 205
servans. G. 1: 402. AE. 1: 36. 3: 179. N. II. 5: 214. 4: 41, 383. N. II. 5: AE. 1: 546. 2: 450. 6: 507. 9: 222. 11: 200
servantem. G. 4: 459. N. II. 5: AE. 2: 568
servantissimus. AE. 2: 427
servare. G. 3: 160. AE. 6: 200. 8: 412. 10: 288. pio *servabat*. 502, 616
servant. AE. 9: 43
servas. G. 1: 499. AE. 3: 319. 8: 37
servasse. E. 9: 10
servassent. AE. 2: 642
servat. G. 2: 240, 524. AE. 5: 30. 6: 298, 338, 556. 7: 3. 10: 340. 12: 428
servata. G. 4: 228. AE. 2: 160, 715. 4: 552. 5: 25. 7: 60. 11: 159
servatae. AE. 5: 699
servatam. AE. 5: 283
servate. AE. 1: 207. 2: 702. N. II. 5: 3: 266
servati. G. 1: 436. AE. 8: 189. 12: 768
servatum. AE. 3: 209. N. II. 5: 5: 269
servavere. AE. 8: 269
servavit. AE. 5: 601
servens. AE. 9: 161
servet. AE. 2: 160. 10: 525
servet. G. 4: 111. AE. 2: 711. 4: 29. 6: 402, 575
servetis. AE. 5: 476
serviat. G. 1: 30
servire. AE. 4: 103
servitio. E. 1: 41. G. 3: 168. AE. 1: 285. 3: 327
servitum. AE. 2: 786
serum. AE. 6: 764. canit. 12: 864
Serum dei Latine & eleganter dicimus. Sallustius in Bello Caut. *Et jam dei serum erat*. Livius libro 10. prius Decados, *Romani apud Fabium arcebant magis, quam inferebant pugnam: extrahebaturque in quam maxime dei serum*. Tranquillus, candidus omnino scriptor, in vita Othonis Salvii. *A in serum usque patente cubiculo*. Et iterum in Augusto, *In serum dimicatione prostratus, ut in navi victor permolaveris*.
serunt. AE. 11: 318
servo. E. 2: 42. 3: 43, 47, 75
servor. AE. 10: 848
serus. G. 1: 461. 3: 260
sefe. E. 3: 66. 6: 57. G. 1: 336, 445, 489, 512. 2: 145. 3: 78, 232. 4: 66, 174, 408, 420, 441, 444. AE. 1: 161. 314. 2: 496, 525, 574. 3: 215, 345, 598. 4: 11, 176, 291, 690. 5: 335, 546, 550, 618. 6: 160, 169, 240, 337, 472, 777. 7: 193, 286, 328, 416, 472, 529, 588, 700. 8: 225, 452, 457. 9: 53, 379, 400, 444, 552, 597, 815. 10: 146, 552, 656, 681, 796. 11: 36, 462, 565, 810. 12: 53, 227, 323, 372, 390, 441, 658, 720
Quia s libilus est, geminatur *sefe*, sine aliqua figura, ut magis exaudiat. Sed *Me me* per Epizeuxim reitatur cum impetu pronunciationis, ut in 9. *Me me, adsum qui fecit: in me convertite ferrum, o Rutuli, mea frans omnis*. Et in 12. *Me me duce ferrum* Corripite, o Rutuli.
seta. AE. 7: 667
setas. G. 3: 312. AE. 6: 245
setigrae. AE. 12: 170
setigeri. AE. 7: 17
setigeros sues. AE. 11: 198
Luciet. 5. *Setigerisq; pares submis*.
setis. G. 3: 383. AE. 7: 790. 8: 266
setosi. E. 7: 29
sen. E. 8: 6. 10: 38. G. 1: 89, 91. 3: 49, 50. 4: 25, 33, 34. AE. 1: 218, 569. 2: 34, 62, 739. 3: 262. 4: 241. 5: 69. 6: 880. 7: 199, 235, 605. 9: 279, 680. 10: 109. 11: 69, 327, 528, 661. 12: 685, 935
severis. AE. 8: 638
severum. G. 3: 37. N. II. 5: AE. 6: 374
Severum montem. AE. 7: 713
Locus in Sabinis. Licet Marcellus. tr. 5. *severum* hic adjective positum intelligat.
sex. AE. 9: 272. 11: 9. 12: 163, 899
sexcientos. AE. 10: 172
si. E. 2: 23, 27, 57, 73. 3: 23, 48, 75, 98. 4: 3, 15, 58. 5: 9, 10, 70. 6: 9, 45, 47, 7: 10, 31, 36. 9: 38, 45. 10: 34, 38, 65, 67. G. 1: 7, 115, 168, 189, 428. 2: 43, 49, 54, 227, 233, 274, 301, 310, 458. 3: 83, 98, 251, 384, 391. 4: 42, 176, 332, 489. AE. 1: 372, 542, 545, 553. 2: 10, 79, 95, 102, 161, 189, 291, 349, 522, 641, 659, 675, 689, 690. 3: 107, 434, 551, 604, 606. 4: 85, 95, 110, 125, 232, 272, 340, 347, 419, 568, 612, 657. 5: 17, 51, 64, 325, 347, 353, 363, 383, 397, 398, 417, 548, 687, 692, 798. 6: 78, 119, 121, 133, 147, 173, 405, 471, 530, 625, 675, 770, 828, 871. 7: 263, 310, 312, 367, 371, 402, 548. 8: 15, 140, 147, 396, 400, 535, 560, 574. 9: 194, 240, 357. 10: 31, 44, 244, 613, 622, 628, 864. 11: 116, 174, 285, 323, 457, 368, 411, 415, 705. 12: 38, 41, 124, 233, 778
si non. E. 1: 16. 7: 23, 43. G. 2: 344, 461. AE. 2: 54. 4: 15, 18, 311. Lucet. in 5. *Si non succundas vertentes vomere glebas*. 10: 244
Et si non. E. 3: 15. G. 2: 132. AE. 2: 54, 433, 583, 690. 4: 125, 614. 9: 44, 757, 11: 369
Si nunc se nobis ille aureus arbore ramus
Offendat nemore in tanto. AE. 6: 187
Adverbium rogantis & optantis est, per se plenum, hinc o. *Junguntur* tamen haec, & pro uno ponuntur, ut in 8. *O mihi praeteritis referat si Juppiter annos*. Et in 6. *Esse duces, o si qua via est*. Et in 11. *Quamquam o si solitas quidquam virtutis adesset*. Licet hic etiam, secumque *Servium*, dolentis sit exclamatio. Ut mirer eundem Honoratum Commentario 6. & 8. tradere, a recentioribus haec jungi, & quantum ad antiquitatem, (ut ille ait) unum vacare, cum tamen tria haec habeamus Maronis exempla: quorum quia ipsi in mentem non veniebat, haec falso dictavit, & in Virgilianorum exemplorum copia ad Perlii testimonium confugit, *O si Ebniles patris praclarum fatus, & o si, &c.* Quod quidem non commisit, si huiusmodi indice, veluti admonitore fidelissimo, non caruisset, propterea quae a nobis distantur, tanquam ab Apolline Pythio tibi edira putes.
ant. E. 7: 23, 27. 9: 63. AE. 3: 311. 11: 368
at. E. 7: 55, 67. G. 1: 67, 191, 219, 430, 458. 2: 265

for-

IN VIRGILIUM.

forte. G. 1: 202. 4: 28. AE. 1: 151, 375.
2: 81, 136, 756. 10: 724. *forti* pro *forte*.
12: 183
orro. G. 1: 227, 424. 4: 251. AE. 9: 267
fi, pro *significandum*. istis quatuor locis in-
terpretatur Servius. G. 1: 7, 17. 5:
798. 6: 530
modo. G. 4: 323. AE. 4: 109. 5: 25. *fi*
comparationibus serviens. 4: 669. 6:
471. 12: 124
si, deest, & quasi per interrogationem
intelligendum, ut scribit Servius, in
versu, & *Troja antiqua maueret*. AE.
4: 312. sed heus tu Honorate, Et
copula quid aliud hic praestat, nisi *si*
repraesentat?
Sibarim. AE. 12: 363
fibri. E. 3: 4. 5: 41. 6: 12. 8: 108. G. 1:
360. 2: 22. AE. 1: 604. 2: 130. 4: 28.
5: 60, 342. 6: 142, 434. 9: 154. 10:
151, 462. 11: 129, 219, 309, 657. 12:
241, 350
fibri. G. 1: 31. 2: 535. 4: 224. AE. 2:
571. 4: 467. 6: 37, 589, 783. 7: 238.
9: 600. 10: 296, 549
fibula. G. 3: 421. AE. 2: 211. 5: 277
fibulas. AE. 7: 447. 11: 754
Sibylla. AE. 5: 735. 6: 98, 538, 666
Sibyllae. AE. 3: 452. 6: 10, 44, 176, 211,
236
Sibyllam. AE. 6: 752, 897
Sibyllus. E. 5: 82
fic. E. 1: 23, 24. 2: 55. 5: 79. 8: 81. 9: 30,
31. 10: 4. G. 1: 82, 199. 2: 533. 3: 391.
4: 210, 303, 452. AE. 1: 22, 154, 225,
253, 283, 386, 444. 2: 34, 44, 355, 440,
496, 795. 3: 375, 439, 490, 667, 716.
4: 533, 637, 681. 5: 26, 50, 146, 218,
219, 459, 622, 668. Servius. 6: 154,
209, 441, 527, 668, 863, 886. AE. 6: 1.
7: 110, 363, 370, 607, 668. 8: 142, 154,
325, 488. 9: 234, 641, 712, 807. 10: 769,
729, 808, 870, 875, 901. 11: 901, 906.
12: 282, 304, 361, 368, 690, 913, 922
fic coepit. E. 8: 16. AE. 1: 521
incipit. G. 4: 386. AE. 12: 47
orvus. AE. 1: 325. 2: 2. 9: 656. 12: 806
ait. AE. 1: 142, 464. 2: 296. 3: 189. 4:
641, 704. 5: 365, 551. 9: 303, 749. 10:
473. 11: 29, 520. 12: 622 in sequen-
tibus subintelligitur *ait*. AE. 6: 854.
9: 234. 12: 195, 807
alloquitur. AE. 1: 594. 4: 8, 222. 6: 341.
10: 228. 11: 820
fatms. AE. 1: 610. 2: 50, 391, 544. 3:
118. 4: 570. 5: 72, 351, 539. 10: 535
Quod Homerus ait: modo *ois pairo*
modo *ois ipart* & *ois ipart*. Interdum *ois*
sinart nonnunquam *ois ipart* *sinart*
Plerumque *ois* & *ipart* *sinart* &
quod ab Epigrammatario desiderat Poë-
ta *ois* & *ipart* *sinart*, & similia.
locuta. AE. 1: 614. 9: 5
memorat. AE. 1: 631. 8: 79. 9: 324
effata. AE. 2: 524. 4: 30. 7: 456
fic, &c. AE. 21: 644. 4: 660. 6: 154
affari. AE. 3: 775. 3: 153. 8: 35
effatus. AE. 3: 463. 6: 197. 7: 135. 9: 22
contra est ingressa. AE. 4: 107
excepit. AE. 4: 14

profatur. AE. 4: 364
fata. AE. 4: 685. 6: 321
affata. AE. 6: 666. 12: 138
locutus. AE. 5: 14, 303, 400. 9: 319
fatnr. AE. 5: 547. 6: 1. 8: 115. 10: 621.
12: 888
effatur. AE. 9: 295
affatur. AE. 12: 10
orfa. AE. 6: 125, 562. 7: 435. 11: 123
aggreditur. AE. 6: 387
addit. AE. 6: 854
memorans. AE. 6: 699. 9: 250
voce secutus. AE. 7: 212
pretatur. AE. 6: 186. 9: 403. 10: 420.
11: 784. 12: 175
hortatur. AE. 11: 13
exhortata. AE. 12: 159
reddidit ore. AE. 11: 251
sequitur. AE. 12: 195
Sicaniae. AE. 8: 328
Sicani. AE. 5: 293. 7: 795
Sicaniae. AE. 1: 557. Eadem *Sicula*,
Trinacria, *Triguerra*.
Sicanio. AE. 3: 692
Quamvis *Sicano* legat fex litterarum
nescio quis, dum impente notat Sica-
nus, a, um, primam indifferentem
habere apud Virgilium: quom tamen
Sicanus, *Si* corripit, & Sicanus, quod
una syllaba auditis, producat.
Sicanum. AE. 8: 416
Sicanos. E. 10: 4. AE. 5: 24. 11: 317.
Silius in 14. *Sydara* *Eliseis* *aderis* *gens*
Sicana *volis*.
ficca. E. 7: 56. G. 1: 214, 389. AE. 5:
180. N. II. 5.
ficabat. AE. 4: 687. 10: 834
ficcae. AE. 9: 64
ficant. E. 2: 42
ficat. E. 3: 95
fici. G. 3: 151
ficis. G. 4: 427. AE. 2: 358
ficio. G. 1: 363. 2: 31. 4: 97. AE. 3:
135, 510. 6: 162
ficcum. G. 3: 433. AE. 8: 261. 10: 301
Sicelides *Masae*. E. 4: 1
Sic apud Ovid. in Sapphone *Sicilis*
primam producit: *Quid mihi cum Les-
bo? Sicilis esse volo*.
Sichaei. AE. 4: 20, 502, 632
Sichaeo, pro *Sichaeio*. AE. 4: 552
Sichaeum. AE. 1: 348, 720
Sichaeus. AE. 1: 343. 6: 474
Sicyonia. G. 2: 519
ficubi. G. 3: 332, 333. AE. 5: 677
Siculae. AE. 1: 34. 3: 410
Siculi. E. 10: 51
Siculis. E. 2: 21. AE. 1: 549. 3: 696. 5: 702
Siculo. AE. 3: 418. 7: 289
ficus. AE. 8: 22. comparatio.
fidera. cum *ad*. E. 5: 43, 62. 6: 84. 9:
29. G. 2: 427. AE. 1: 93, 103. 2: 153,
222, 687. 5: 256. 7: 767. 9: 16, 239,
637. 10: 262, 667. 11: 37, 136. 12:
196, 795
fidera. E. 5: 57. G. 1: 204, 311. 2: 342.
AE. 1: 608. 2: 9, 488. 3: 243, 360, 423,
515, 574, 599, 620. 4: 81, 322, 489,
520, 524, 578. 5: 126, 528, 628. 6: 338,
458, 641, 795, 850. 9: 93, 429. 10: 161,
533 3

193. 11: 833. 12: 197
fidera *coeli*. G. 1: 335. 2: 1, 477. 4: 58.
AE. 1: 259. 8: 141. 10: 176. 11: 878
fidere. E. 10: 68. G. 1: 1, 73. 3: 324. AE.
3: 204. 4: 309. 12: 451
fiderea. AE. 3: 586
fideream. AE. 10: 3
fidereo *clypeo*. AE. 12: 167
Sydereum *Maronem*, id est, *Divinum*,
appellavit Columella, ita librum de
Culi hortorum claudens, *Hactenus a-*
grorum cultus Sylviae docebam, Syderei
vatis referens praeccepta Maronis, &c.
fidervis. G. 4: 227
Sidicina *aequora*. AE. 7: 727
Sidicinum Plinio quod *Prolemaeo*
Theanum, hodie *Thiano*, in agro Suci-
fano.
Sidona. AE. 1: 619
Sidon urbs Phoeniciae fuit, ut He-
cataeus in Asia scribit. Hinc *Sidonius*
media indifferenti. Legitur & *Sidonia*
Troadis oppidum.
Sidonia. AE. 1: 456, 613. 4: 545. 9:
266. 11: 74
Sidoniam. AE. 1: 678. 4: 137
Sidonias. AE. 4: 75
Sidonio. AE. 5: 571
Sidonios. AE. 4: 683
fidunt. AE. 6: 203
Lege *Confidunt*, *Confident*, *Confidere*,
Confidite, *Confidunt*, *Infident*, *Infidunt*,
Perfidit, *Subfidens*, *Subfidunt*.
fidus. G. 1: 32. 4: 234. AE. 2: 700. 7:
215. 8: 681. 11: 260
Sigea. AE. 2: 312
Sigeis. AE. 7: 294
figna. E. 3: 40. G. 1: 229, 400, 439, 463,
471. 3: 236, 440, 503. 4: 108. AE. 2:
171. 3: 388. 5: 590, 647. 6: 198, 825. 7:
138, 606, 628. 8: 52, 212, 498. 9: 394.
10: 258, 265, 310. 11: 19
Lucretius *Si* contraxit, *Nil tamen*
esse signi mixtas potuisse creari, quod fec-
cit, quia n ut liquida consideratur. Ut
minime mirum sit, primam in *figillo*
corripi.
signans. AE. 9: 181
signant. G. 2: 269. AE. 2: 423. 5: 317
signantem. AE. 2: 697
signare. G. 1: 126
signari. AE. 12: 3
signas. AE. 6: 780. 7: 4
signata. G. 2: 379. 4: 15
signavit. AE. 5: 526
signent. G. 3: 171. N. II. 5
significat. AE. 12: 692
signis. G. 1: 351, 394. 4: 219, 253. AE.
1: 648. 5: 267, 536. 9: 263. 11: 517
signo. G. 1: 354. AE. 3: 287. 5: 315.
12: 129
signorum. E. 9: 46. G. 1: 239, 257
signum. G. 1: 263. AE. 1: 443. 3: 239,
519. 4: 167. 5: 130, 137, 578. 7: 513,
519, 637. 8: 1, 523, 534. 11: 474. 12:
245
Sila. AE. 12: 715
Silari. G. 3: 146
fileam. AE. 3: 39
filebo. AE. 10: 793. alibi, *Non ego te trans-*
ierim.

INDEX ERYTHRAEI

ferim. Et, Quis te tacitum relinquit?
silenti. AE. I: 152, 164. 9: 190. In 4.
Cum tacet omnis ager. Et in 8. Et ta-
cta resiliens ita substituit unda: de
Thybi.
silentes. G. I: 476. AE. 6: 264. II: 120
silenti nocte. AE. 4: 527. 7: 87, 102. Lucr.
4. Severa silentia noctis.
silencia. AE. I: 730. 2: 255, 755. 3: 112.
10: 63. II: 241
silentibus. AE. 9: 393
silentium. AE. 6: 432. id est, umbrarum.
Ut supra silentis umbrar.
Silennum. E. 6: 14
siler. G. 2: 12
silescit. AE. 10: 101
silet. E. 9: 57. G. I: 247. AE. 2: 126. 4:
499. 5: 127. 10: 102
silem. G. 4: 189
silex. AE. 6: 471, 602. 8: 233
silice in nuda. E. I: 15. N. II. 5.
Lucretius masculinam protulit in 1.
Unde queant duri silices, ferrumque creari.
silicem. G. 2: 189
silicis. G. I: 135. AE. I: 174. 6: 7
siliqua. G. I: 74
siliquis. G. I: 195
silva. nomin. G. I: 152. 2: 17, 431. 3:
384. AE. 3: 681. 6: 444. 7: 677. 9:
85, 381
silva. G. 2: 181. 3: 219. AE. I: 314. 2:
596. 6: 451. 7: 659. 10: 709. II: 905
silvae. E. 2: 62. 3: 57. 4: 3. 5: 28. 6: 39.
8: 58. 10: 8, 63. G. I: 149. 2: 87, 136.
440, 520. 3: 2, 151, 200, 223. AE. 2:
418. 4: 523. 5: 288. 6: 131. 7: 515. 9:
392. II: 515
silvum. G. I: 76. 2: 207, 414. 3: 248. 4:
273. AE. 3: 24, 258. 6: 179, 186, 659.
8: 82, 350, 645. 10: 887. pro jaculis.
Macrob. lib. &c. 6. 12: 522
Silvane. G. I: 20
Silvano. AE. 8: 600
Silvanus. E. 10: 24
Silvanum. G. 2: 494
silvanum. G. 2: 21, 26. AE. 6: 257
silvas. E. I: 5. 2: 60. 3: 46. 4: 3. 5: 58.
6: 2. G. I: 460, 481. 2: 486, 514. 3:
40, 248, 314. 4: 53, 329, 383. AE. 2:
307. 4: 72. 5: 677. 6: 8. 7: 385, 404. 8:
96. 9: 378, 605. II: 134, 813. 12: 688
silvestrem Musam. E. I: 2
Sunt qui agrestem malint, ex Quin-
tiliani (ut fallio putant) sententia, apud
quem in 9. ita legimus, Agrestem te-
nni Musam meditari avena. Nec enim
animadvertunt nullo iudicio viri, lo-
cum hunc Fabii haudquaquam satis fi-
dem facere posse, ita eum auctorem
carmen hoc legi censere, cum Rhetor
eo loco de una tantum dictione, quip-
pe agrestem, disputet, quam in exem-
plo esse, satis sit. Citavit itaque om-
nino ex Sileno illud, Agrestem tenni
meditabor arundine Musam. Quem ver-
sum librarius cum describeret, ubi A-
grestem tenni notavit, pro eo, quod sub-
dicendum fuit, meditabor arundine Mu-
sam, subiecit ex Tityro, Musam medita-
vis avena: falsus similitudine vocum

utriusque carminis: & tenni dictione
 utroque versu secunda, scriptorem fa-
 cile inducente in ea ipsa verba, quae
 illi magis in promptu erant, quippe
 quae primae Eclogae primum quoque
 memoriae mandasse credere par est.
 Quae lectio ita semel depravata, idcir-
 co hactenus obtinuit, quod nulla res
 fuit, quae lectorem oscitantem ad ver-
 sus emendationem excitaret, quando
 nihil interest, utro modo (quantum ad
 Quintilianam pertinet) legatur, dum-
 modo Agrestem in exemplo habeamus.
 Quod si etiam a Quintiliano ita versus
 scriptus reliquus sit, non minus ipse
 contenderim aut Fabium consimiliter
 hic memoriola lapsus, aut etiam om-
 nino errare, si eum ita consulto scrip-
 serit. Nam Poeta diligentissimus Syl-
 vestrem hic magis quam Agrestem pro-
 bavit, quod per Sylvestrem epitheton,
 materia & stylus Bucolicus proprie in-
 dicatur, quod hoc loco vati prudentis-
 simo faciendum fuit, ut ita in princi-
 pio carminis Bucolici quasi argumen-
 tum proponeret per Meliboeum haec
 ad Tityrum (hoc est, se Virgilium) di-
 centem: Sylvestrem tenni Musam medita-
 ris avena. Quae quidem Musa non
 ab agris, sed a sylvis potius, in quibus
 obversantur pastores, traxisse epitheton
 debuit. Quod innuit in praecedenti,
 Tityre tu patulae recubans sub regimine
 fagi, quia haec arbor non nisi in mon-
 tibus & sylvis nascitur. Sed apertissime
 probat, quod est paulo infra, Forme-
 sam resonare doces Amaryllida sylvas. Et
 item illud, Montibus & sylvis studio ja-
 labat inani. Et illud, Cum canimus syl-
 vas, sylvae sint Consule dignae. Et, Pri-
 ma Syracosio dignata est ludere versa,
 Nostra nec erubuit sylvas habitare Thalia.
 Sed maxime omnium. Ille ego, qui
 quondam gracili modulatus avena Carmen,
 & agrestis sylvis (id est, Bucolico ludic-
 ro) vicina coram, Ut, quamvis avido pa-
 rere arva colono, id est, agros, unde
 Agricolae appellantur, & Agrestes, qua-
 re ait, Gratum opus agricolis. Ut cum
 in Sileno dixerit, Agrestem tenni me-
 ditabor arundine Musam, non magis id
 exprimendi Bucolici characteris causa
 fecerit, quam ut de se ipse loquens,
 hoc epitheton per modestiam suam Mu-
 sam extenuaret. Ergo illic agrestem (hoc
 est rudem) suam fistulam dicit, & quae
 carminis Theocritii virtutem acquare
 non possit. Quam nostram observatio-
 nem haud vanam esse, nec puerilem
 ostendit ipse Poeta, cum in persona
 Tityri ita quoque de se modeste ait,
 Ludere quae vellem, calamo permisi a-
 gresti. Quid? quod & Maro huiusmodi
 epitheton ex Lucretii Synepcia hic ap-
 posuisse videri potest, in 3. ita canen-
 tis, Fistula sylvestrem ne cesset fundere
 Musam. Sed & idem Lucretius fistu-
 lam, quam modo tibiam appellat,
 qua Bucolicum carmen modulatur pa-
 stores, non in agris repertam, sed in

sylvis, unde Musa quoque sylvestris fit
 appellata, his cecinit: Tibia quas suavis
 digitis pulsata canentem, Atria per memo-
 ra, ac sylvas saltusque reperta, Per loca
 pastorum deserta, atque oia dia. Quod
 si etiam addamus, hoc loco sylvestrem
 Musam a Poeta dictam, ut in Sileno
 Agrestem, ut utrumque Lucretii refer-
 ret epitheton: quis ita esse omnino
 neget, cum legat paulo infra, Tenu ja-
 ca, tum sermo, tum dulces esse cichinam
 Conseruant: Agrestis enim tum Musa vi-
 gebat. Vide Scipula.
silvestrem animum, de arboribus. G.
2: 51
silvestres. G. 2: 302, 374
silvestri. E. 3: 70. AE. II: 554
silvestria. G. 2: 2
silvestribus. G. 2: 183. 3: 411. AE. 8: 348
silvestris. E. 5: 7. AE. 9: 673
Silvia. AE. 7: 487, 503
silvicolae. AE. 10: 551
silvis. E. 2: 5. 8: 97. G. I: 187, 256. 2:
310, 323, 342, 404. 3: 149. 4: 261, 568.
AE. I: 164, 552, 578. 3: 442, 583, 590,
675. 4: 399. 5: 301. 6: 205, 704, 765.
7: 172, 491, 505. 10: 98, 406, 417. II:
531, 686
in silvis. E. 2: 31. 5: 43. 7: 65, 68. 8:
56. 10: 52. G. I: 159, 169. 4: 473. AE.
3: 646. 6: 271, 309. 7: 776. II: 896.
12: 208
Silvius. AE. 6: 763, 769
sim. E. 2: 19. AE. 4: 536. 9: 216
simae. E. 10: 7
Simacethia. AE. 9: 584
similem. E. I: 21. G. 2: 266. AE. 8: 649
similes. E. I: 23. G. 2: 313. AE. 5: 317,
594
similis. AE. I: 136. 6: 144
similis. G. 3: 193. AE. I: 589, 628. 4:
254, 558. 5: 254, 842. 7: 502. 8: 396. 9:
650. 12: 477, 754
simillima. G. 2: 131. AE. 2: 794. 6: 522,
702. 10: 391
Simocinta. AE. 5: 261, 634, 803. 10: 60
Simocintus. AE. I: 618. 3: 302
Simois. AE. I: 100. 6: 88. II: 257
simplex. G. 2: 73. 3: 482
simplicis. G. 3: 528. AE. 6: 747
simul. E. 4: 26. 6: 26, 33, 34. 9: 18. G.
I: 11. 3: 473. 4: 359, 381. AE. I: 144,
559. 2: 524, 755. 3: 352, 471, 630. 4:
499, 581. 5: 298, 317, 357, 385. 6: 335,
412, 699. 7: 340, 393. 8: 4, 80, 182. 9:
198, 221. 303, 324, 358. 392, 423, 471,
561, 644. 10: 307, 337, 856. II: 222,
294, 363, 610, 756, 827, 834. 12: 26,
62, 88, 326, 442, 692
simul, repetitum. G. 3: 201. AE. I: 513,
631. 2: 220. 5: 675. 9: 318. 12: 268,
758
simul, id est, postquam. G. 4: 232. AE.
II: 908
simulac. AE. 4: 90. 12: 222
simulacra. G. I: 477. 4: 472. AE. 2: 517.
5: 585, 674. 7: 89
simulacrum. sc. Tritoniae. AE. 2: 172.
dicendum ad sedes. 232, 772
 Hoc est, equum, quem cum Mi-
 nerva

nerva fabricavit Epeus, ut Demodocus apud Homer. canit Ouyll. 8. in Alcinoi convivio, quo ille Phaeacenum accipit optimates. Hunc Poeta noster facundissimus modo, *Inflar montis equum* appellat, modo *Equi molem*, alias *equi immensis moem*, interuim *Ferum*, nunc *Dolum*, quandoque *Machinam*, *Monstrum infelix*, *Claustra pinea*, & denique *Lignum*. Nam trabibus contextus acernis (ut idem Poeta canit) *scilicetque intextus abiete costas*, unde *Duratus*, id est, Ligneus, Homero dictus: *ἰναι κέρμυον αἰσίου δαγάρτι*, & quae eodem citato libro sequuntur. Quem imitatus Luccretius, *Nec cum Duratens Trojanis Pergama partem Inflammasset equus nocturno Grajengeram*. Eum Aristoph. eodem, contractiore tamen vocabulo *Δέρμυον* nuncupat. Unde apud Flaccum Argonauticon 2. *Manet immotis nox Duria Inflris*, vel, ut alii habent codices, *Durica*, eodem sensu. Quamquam simplicius quidam legunt, *Dorica* pro Graeca: ut, *Et Dorica castra*. Equo autem ligneo inclusis Danaeis expugnatum fuisse Ilium, fabulose Poetae commentum sunt. Sed rei veritas ita habet. Equum ligneum, simulato pro reditu Minervae voto, Graeci ea magnitudine construxerunt, ut intra moenia Trojana recipi non posset, nisi portae murique urbis deponerentur. Eum Sinon, transfugam simulans, persuasit Trojanis si in urbem inducerent, futurum, ut nunquam Graeci adversum eos amplius arma movere possent. Quamobrem dejectis portis & murorum parte, equum introducunt. Capientibus mox ipsis cibum secure, ac nihil tale verentibus Trojanis, Danaum ductores ex loco, ubi insidius subfederant, (unde adhuc illi *Argivorum insidiae* nomen est) procedentes apertam urbem invadunt, atque hoc pacto capiunt. Haec ex Palaephato, Graeco Auctore librorum 5. *ἄσπι Ἀντίων*, accepimus: quorum fragmentum extat parvum, unde haec periphrastica transulimus. Citar hunc auctorem Probus Maronianus interpres, super versu ex 3. Georgic. *Frena Paesthrum Lepithas gyrosgue dederit*. Licet passim legatur *Palaephatus* in lib. *Ariflam*, pro *Apiflam*. Nam & Suid. ejus libros ita inscriptos in Collectaneis agnoscit: quos libros, *βιβλία Ἀντίων* i, idem auctor est circumferri etiam titulo *ἄσπι Ἀντίων ἱερώνυμ*. Hujus Palaephati testimonio & ipse Maro utitur versu Ciris ad Messalam isto, *Dolla Palaephatis testatur voce papyrus*. Qui versus hactenus in vulgatis codicibus perperam lectus est, *Dolla Palaephatis testatur voce Pachians*. Alii sentiunt, Poetas Equi commentum de monte quodam arripuisse, cui Equo nomen esset, qui Trojae immineret, per quem etiam facile capta sit. Ad quod & Virgilius his alluserit, *Inflar montis equum divina Palladis arte Aedificant*,

Equi Trojani meminit M. Tull. pro Mur. & lib. de Divin. nec non in Epistolis familiaribus.
simulans. AE. 2: 352. 6: 517
simulant. AE. 2: 17. 4: 302
simularat. AE. 6: 591
simulat. AE. 1: 209
simulata. AE. 1: 710. 3: 349. 4: 105
simulato. AE. 7: 385
simulatos. AE. 4: 512
sin, & *at si*. G. 1: 432, 454
sin. G. 2: 195, 483. 3: 179, 504. *antem*. 4: 67, 239
sin. G. 2: 234, 276. AE. 1: 555. 2: 192, 676. 8: 578. 10: 33, 625. 11: 324, 419, 421. 12: 187
sinant. AE. 1: 18
sinas. AE. 12: 49, 828
sine. verbum. E. 8: 12. 9: 43. O. 4: 47, 90. AE. 5: 163, 717. 9: 90, 291, 409. 10: 598. 11: 505. 12: 25, 680
sin. E. 10: 48. G. 1: 161. 3: 42, 99, 274, 342. 4: 398. AE. 1: 133, 279. 2: 544, 558, 771, 777. 3: 204. 4: 550, 588. 5: 56, 272, 694. 6: 292, 368, 431, 534, 776. 7: 377. 8: 635. 9: 278, 343. 10: 31, 636, 640. 11: 846. 12: 798, 883
sinbant. AE. 4: 651. 11: 701. 12: 147
sinent. AE. 6: 870
sineret. AE. 6: 31. 11: 103
sinet. AE. 5: 391. 10: 26
sinet. AE. 4: 540. 6: 96
singula. G. 3: 285, 471. AE. 1: 453. 3: 348. 6: 723, 888. 8: 311, 618
singultantem. AE. 9: 333
singultibus. AE. 9: 415
singultu. O. 3: 507
sinister. O. 1: 444
sinistra. E. 1: 18. 9: 15
sinistra. scil. manu. AE. 5: 457. 6: 548, 571. 9: 468. 10: 261
sinistral. AE. 11: 10
sinistram. AE. 2: 671. 10: 545
sinistri. AE. 7: 689
sinistris. AE. 2: 443. 10: 110
sinistro. AE. 10: 160
sinistras. AE. 5: 830. 11: 347
sinit. AE. 2: 779. 10: 427, 433, 700
sinite. AE. 2: 669. 9: 620. 10: 15. 12: 316
sinite. G. 3: 206
Sinon. AE. 2: 259, 329
Sinonem. AE. 2: 79
Sinonis. AE. 2: 195
sint. E. 10: 60. O. 1: 24
sint. optantis. E. 4: 3. G. 1: 118, 160. 2: 43, 103, 288. 4: 393. AE. 2: 123. 3: 100, 262, 487. 6: 625, 711. 11: 294. 12: 826
sint, Praecipientis. G. 1: 443. 2: 284
sinu. G. 4: 362. AE. 3: 692. 4: 686. 6: 132. 11: 544, 626
sinuat. AE. 2: 208
sinuet. G. 3: 192
sinum. E. 7: 33. N. de Genere vaforum.
sinum. G. 3: 238. AE. 4: 30. 7: 347. 10: 819
sinunt. O. 1: 269. 4: 7. AE. 7: 270
sinuosa. AE. 11: 753
sinuoso. G. 1: 244

sinus. nominat. O. 2: 76, 123. 3: 424. AE. 2: 23. 3: 551. acculat. G. 2: 338. 4: 420. AE. 1: 161, 243, 320. 3: 455, 689. 5: 16, 331. 8: 712. 10: 819. 11: 775. *Seno* quoque vulgo, & *celso*, live *Gofo*, quasi *κέρπος*.
si qua. nominat. E. 4: 13. 7: 40. G. 3: 83. AE. 1: 18, 603. 2: 94, 142, 159, 536. 3: 433, 434. 4: 327. 6: 194, 367, 459, 882. 7: 4, 401, 559. 9: 41, 214, 493, 741. 10: 458, 792, 828, 861, 903. 12: 128, 373, 502. 12: 932
figma. AE. 8: 243. 9: 134, 406, 407
figmam. AE. 1: 18, 181. 6: 459, 882. 8: 243. 9: 134, 512. 10: 458
figmam. G. 3: 489. AE. 1: 322. 6: 367. 11: 308
figmando, O. colliditur. E. 2: 23. O. 3: 98. 9: 172. 11: 653
figmando. G. 1: 259. 2: 128. 4: 228, 314. AE. 3: 500. 10: 272, 803. 12: 749, 851
Servii in 4. Aeneidos in versum,
Quando optima Dido, verba sunt haec: *Sane Quando*, de brevibus est naturaliter. *Sic Sereuus*, *Quando flagella ligas*, ita *lige*. Virgilius usurpat, *Signando Thybrim*, vicinamque *Thybridis arva*. Quod tamen falso tradit: namque Poeta de semper producit, ut aperte ostenditur. AE. 11: 384. ubi non colliditur. Nam in reliquis omnibus exemplis de cadit in Synaloepham, semper tamen longa, nisi ubi in extremo carminis ponitur. In *Signando* quoque de semper producit. Quod palam est pluribus testimoniis. Et similiter cum sit Synaloephe, a sequente longa excipitur. Ut magis dicendum sit, usurpavisse Sereuum. At vero in *Quandoquidem* de semper brevis fit.
si quem. O. 1: 6, 281. AE. 1: 151, 181. 7: 225, 226
si quibus. AE. 1: 578
si quicquam. AE. 4: 317. 8: 140. 11: 415
si quid. E. 3: 52. 7: 10. 9: 32. AE. 1: 603. 4: 317, 382. 5: 688. 7: 273. 9: 446. 11: 374. 12: 152
si quis. E. 6: 9. 7: 44. G. 2: 49. 3: 453, 474, 563. AE. 4: 319, 328, 684. 5: 420. 9: 210, 211. 12: 56, 68, 157
si quisquam. AE. 12: 761
si quod. AE. 4: 520
si quas. E. 5: 10. G. 2: 265. AE. 2: 420
Syracoso. E. 6: 1
Sirenum. AE. 5: 864
Sivis. O. 2: 88
Sivis. G. 4: 425. AE. 3: 141. 10: 273
Syrtes. AE. 1: 111, 146. 7: 302
Syrtibus. AE. 5: 51, 192. 6: 60
Syrtis. AE. 4: 41. 10: 678
sis. E. 5: 65. AE. 1: 330. 12: 439
sistam. AE. 2: 620. 6: 676
sista. O. 2: 489
siste. AE. 4: 634. 6: 465
sistere. AE. 3: 7. 4: 489. 11: 873
sistet. AE. 3: 117. 6: 858
sistimus. AE. 2: 245
sistit. AE. 8: 85. 10: 309, 323. 11: 853. 12: 355
sistit. AE. 8: 696
sistunt. O. 1: 479

INDEX ERYTHRAEI

- fit.* E. I: 19. 3: 67, 84. 4: 27. 5: 53. 6: 73. 8: 43. 55. 89. 106. 10: 46. 60. G. I: 4. 52. 415. 2: 54. 178. 227. 248. 252. 273. 3: 136. 141. 193. 290. 387. 4: 9. 537. AE. I: 454. 2: 75. 350. 564. 711. 3: 59. 608. 4: 290. 5: 28. 6: 266. 9: 213. 653. 723. 10: 19. 152. 481. 11: 295. 314. 409. 761. 12: 826. 827
- Sithonias.* E. 10: 66
- fiti.* G. 2: 353. 3: 434. AE. 4: 42
- fitens.* Scil. *arvum.* G. 3: 137
- fitentis.* E. I: 65. G. 4: 425
- fitim.* E. 5: 47. G. 3: 327. AE. 10: 274
- fitis.* G. 3: 483
- fitit.* E. 7: 57
- fitimus.* G. 4: 402
- fitu.* G. I: 72. AE. 6: 462. 7: 440. 452
- fitus.* AE. 3: 451
- five.* E. 5: 5, 6. 18. 7: 10. 37. G. I: 86. 87. 3: 221. AE. I: 219. 570. 2: 34. 3: 262. 4: 240. 7: 199. 235. 604. 9: 680. 10: 110. 11: 443. 444. 529. 778. 12: 858. 892
- fibolem.* G. 3: 71
- fibules.* E. 4: 49. G. 3: 308. 4: 100. AE. 4: 328
- focer.* AE. 6: 830. 7: 317. 12: 192. 193
- fueris.* AE. 11: 105
- fucero.* AE. 11: 440
- fucros.* AE. 2: 457. 10: 79
- fucia.* AE. 2: 371. 3: 352. 8: 120. 11: 161
- fuciam.* E. 6: 20
- fociare.* AE. 4: 16. 7: 96. 12: 27
- focias.* AE. I: 600. 5: 36
- fociatus.* AE. 9: 594
- focii.* G. I: 346. 2: 528. AE. I: 198. 2: 387. 3: 15. 71. 129. 240. 282. 290. 408. 454. 524. 532. 560. 617. 5: 100. 190. 778. 9: 54. 10: 299. 369. 444. 505. 738. 799. 841. 11: 272. 865. *Arnesi* dicti sunt comites Aeneae. Festus. lege Comites, *Sodalis.*
- focilis.* AE. I: 309. 553. 633. 2: 316. 429. 748. 3: 12. 234. 259. 7: 35. 9: 8. 818. 10: 258. 11: 2. 533. 884
- fociorum.* AE. 3: 638. 8: 174
- focius.* E. 8: 70. AE. I: 194. 217. 360. 390. 583. 2: 267. 339. 795. 3: 471. 4: 289. 375. 572. 601. 5: 43. 188. 283. 746. 795. 860. 6: 184. 229. 899. 8: 56. 80. 491. 546. 9: 71. 150. 351. 758. 768. 780. 10: 241. 287. 293. 441. 831. 11: 12. 22. 200. 322. 521. 12: 38. 110
- focinum.* Sc. *agmen.* AE. 8: 613. 4: 142. 5: 712. 6: 161. 9: 199
- focinum.* AE. 5: 174. 6: 170. 9: 558. 10: 410. Sic & Flaccus Valerius Argon. 3. *Charis* *focinum* *discrepans* *haerens.*
- focius.* AE. 7: 264
- fodalis.* AE. 10: 386
- fol.* E. 2: 67. G. I: 232. 438. 463. 2: 321. 3: 357. 4: 51. 401. 426. AE. I: 568. 3: 284. 508. 4: 607. 7: 100. 218. 8: 97. 12: 176
- fol.* E. 8: 10. G. I: 30. 3: 212
- folu.* E. 10: 14. AE. 4: 322. 5: 613. 6: 268. 11: 582
- fol.* in recto ling. E. 10: 48. G. I: 389. 2: 116. AE. I: 597. 3: 183. 365. 489. 660. 4: 32. 82. 423. 462. 467. 543. 5: 651. 7: 52. 8: 581. 9: 217. 217. 257. 10: 879. 11: 504. 821
- fol.* id est, *terras.* G. I: 80
- folabar.* AE. I: 239. 9: 489
- folabere.* G. I: 159. 10: 829
- folae.* Sc. *apes.* G. 4: 153. 155
- folam.* G. 3: 467. AE. 4: 421. 9: 482. 12: 810
- folamen.* AE. 3: 661. 10: 493. 859
- folando.* AE. 4: 394
- folans.* G. 4: 464
- folare.* AE. 9: 290
- folata.* G. I: 293
- folatia.* E. 9: 18. AE. 5: 367. 6: 377. 8: 514. 11: 62. hinc *Solaxxo*, *Solaxxale*, *Solaxxare* vulgo.
- folatur.* E. 6: 46. AE. 5: 41. 770. 10: 191. 12: 110
- folatus.* AE. 5: 708
- fole.* E. 2: 13. G. I: 234. 288. 2: 512. 3: 132. 156. 401. AE. I: 431. 3: 568. 4: 701. 5: 89. 6: 534. 7: 527. 720. 8: 23. 9: 461. 10: 807
- foleam.* E. I: 24
- folebant.* AE. 2: 30. 12: 768
- folebas.* E. 3: 26
- folebat.* E. 6: 70. AE. 2: 456. 7: 754. 9: 300
- folem.* E. 6: 37. G. I: 48. 398. 424. 439. 463. 2: 298. 373. 3: 439. 4: 28. AE. I: 143. 2: 475. 4: 470. 480. 6: 641. 12: 172
- folemas.* E. I: 21. G. 2: 186
- folemne.* AE. 12: 193
- folemem.* AE. 8: 102
- folemnes.* G. 3: 22. AE. 2: 202. 3: 301. 5: 53
- folemia.* E. 5: 74. AE. 5: 605. 6: 380. 8: 185. 9: 626
- folet.* E. I: 26. G. 3: 461
- folet.* G. 4: 327. *verbum* hoc liquidam geminat, ut placet Capellae.
- foles.* E. 9: 52. G. I: 393. 2: 332. 481. AE. I: 745. 3: 203
- folet.* E. 10: 75. AE. 2: 592. 6: 205
- foli.* E. 10: 32. AE. 2: 366. 6: 610. 10: 442. 12: 315. 661
- foli.* G. 3: 302
- folibus.* G. I: 66
- folida.* AE. 6: 253. 9: 809
- solidaque.* AE. 2: 639
- solidam.* G. 3: 365
- solidanda.* G. I: 179
- Inde *Soldo* vernacula lingua, quod & *Massixxo* a *massia*: & *Saldo* & *Saldar*: sicut a *Soldo* mmo, *Soldaro*: unde *Soldar*, *dar Soldo*, *anilar al Soldo*, & similia.
- folidi.* AE. 2: 765
- folido.* G. 2: 64. 231. 3: 26. 88. AE. 6: 69. 552. N. II. 5: 357. AE. 11: 427
- Horat. pro iugi & continuo. *Nec partem folido demere de die.* Item Varro *Sesquiulysse.* *Navibus duodecim dum profellus decem annos solidos errasset.*
- solidum.* G. 2: 79. AE. 11: 553
- folido.* AE. I: 506. 6: 396. 7: 169. 210. 8: 178. 541. 10: 116. 852. 11: 301
- folis.* G. I: 92. 402. 2: 278. 3: 277. 336. AE. I: 742. 6: 255. 796. 7: 11. 130. 227. 8: 68. 195. 623. 12: 115. 164
- folis.* G. I: 220. 2: 117. 3: 249. AE. 9: 139. 11: 569
- folitas.* AE. 9: 214
- folitas.* AE. 2: 462. 11: 415
- folitam.* AE. 8: 389
- foliti.* AE. I: 730. 7: 176. 741
- folito.* AE. 7: 357
- folitum.* G. I: 412. AE. 9: 129. 11: 383
- folitus.* E. 2: 23. AE. 5: 370. 9: 591
- folium.* AE. 12: 849
- follicitam.* AE. 9: 89
- follicitanda.* G. 2: 418
- follicitam.* G. 2: 503
- follicitas.* AE. 10: 612
- follicitat.* G. 3: 131. AE. 4: 380. 11: 254. 12: 404
- follicito.* AE. 3: 389
- follicitos.* E. 10: 6
- follicitum.* G. 4: 262
- follicitus.* AE. 7: 81
- folo.* E. 6: 63. G. 2: 49. 263. 3: 117. AE. I: 482. 2: 174. 3: 27. 392. 4: 177. 5: 332. 6: 192. 469. 7: 250. 8: 38. 45. 75. 10: 102. 180. 767. 11: 325. 485. 707. 12: 380. 532. 547. 569. 688
- folo.* G. 4: 465. AE. 9: 439
- folorum.* AE. 11: 545
- folos.* AE. 9: 138
- folistia.* G. I: 100
- folistium.* E. 7: 47
- folvat.* AE. 4: 479. 12: 205
- folve.* G. 3: 64. N. II. 5: AE. I: 463. 5: 420. 9: 90
- folvebat.* AE. 11: 4
- folvent.* E. 4: 14. G. I: 436
- folvere.* G. 2: 542. AE. 4: 487. 10: 91
- folvere.* G. 4: 214. AE. 5: 581. N. II. 5: 831. N. 5
- folves.* AE. 3: 404
- folves.* E. 4: 41
- folvi.* AE. 5: 773. 9: 253
- folvisfi.* AE. 6: 510. N. II. 5
- Infra, *At pins enegmis Aeneas rite*
- folvis.* adi N. II. 5
- folvir.* AE. 2: 26. 4: 55. N. II. 5: 856. 8: 238. 10: 418. 12: 686. 867
- folvite.* E. 6: 24. AE. I: 562. N. II. 5: 4: 574. 7: 403. N. II. eodem.
- folvitur.* AE. 4: 530. 10: 305
- folum.* adverb. E. 5: 48
- folum.* E. 6: 35. G. I: 64. 2: 204. 276. 356. 399. AE. I: 367. 3: 698. 4: 202. 5: 199. id est, *mare.* 6: 256. 7: 111. 9: 666. 10: 60
- folum.* adject. E. 9: 44. AE. 3: 636. 4: 924. 7: 389. 9: 200. 298. 438. 12: 220. 221. 363. 434. 442. 12: 466. 467
- folvo.* AE. 4: 703. 10: 111. N. II. 5
- folvo.* E. 2: 4. 3: 83. 107. 5: 8. G. 4: 517. AE. I: 664. 4: 22. 5: 225. 370. 519. 542. 7: 776. 10: 442. 11: 23. 179. 12: 16
- folusae.* AE. 3: 65. 9: 116. 11: 35
- folusi.* AE. 6: 652. 9: 236
- folusia.* AE. 7: 5
- foluto.* G. 2: 386. N. II. 5
- folutos.* G. I: 399. AE. 12: 870
- folvuntur.* G. 4: 199
- folvuntur.* G. 3: 424. 523. 4: 302. AE. I: 52. 12: 951
- folund.* G. I: 208. 342. 2: 470

Sum-

INDEX ERYTHRAEI

Sparfi *vespres*. AE. 8: 645. Hoc est, maculis notati, & distincti.
Sparfis *pellibus albo*. E. 2: 41. Quod alibi dixit, *Et maculosae tegmine lyncis*.
Sparfis. E. 5: 7. AE. 7: 191
Sparfo. AE. 5: 413. 12: 308
Sparfos. AE. 4: 21
Sparfosus. AE. 11: 82
Sparfus. G. 4: 229
 Hoc est, *spargens*: participium est pro participio.
Spartae. G. 3: 405
Spartam. AE. 2: 577. 10: 92
Spartanae. AE. 1: 316
Spartus. AE. 11: 682
 N. de genere armorum, & lib. 4. Cicero pro Mil. *Spartorum*, *pilorumque munistrudo*. Salustius De Conjur. Cat. Sed ex omni copia *inter* quarta pars erat militibus armis instructa; caeteri, ut quomque casus armaverat, *spartos*, *lancas* alii *praeacutas* *sudes* portabant.
Spatia. G. 1: 513
 Servius interpretatur, id est, Currendo plus eorum cursus augetur. Nota e locutionem Virgilianam, cuius rationem, ut audio, viri, etiam apprimere eruditi, non agnoscunt. 3: 203. AE. 5: 316, 325. 12: 129
Spatiatur. G. 1: 389. AE. 4: 62
Spatius. G. 2: 541. 4: 147. AE. 5: 584. 7: 381. 8: 275
Spatio. AE. 5: 203, 321, 327. 10: 219
Spatium. E. 3: 105. AE. 4: 433. 6: 634. 10: 400, 772. 12: 696, 507
Spe. E. 6: 18. AE. 1: 352. 4: 235, 271. 6: 876. 11: 18, 49, 437, 491. 12: 325, 796
Specie. AE. 4: 170
Speciem. AE. 2: 407. N. II. 5
Species. G. 1: 420. 2: 103. 4: 406. AE. 6: 208
Specimen. G. 2: 241. AE. 12: 164
Speclabat. G. 4: 367. AE. 12: 136
Speclabis. G. 1: 158. N. II. 5
Speclabit. AE. 10: 245
Speclacula. G. 4: 3. AE. 6: 37
 Propertius nonnullis antepenuit. corripere videtur in 3. *Speclaculum capta nec minus urbe fuit*. Sed tu *Speclaculum* potius admittas trisyllabum.
Speclans. AE. 8: 68
Speclant. AE. 10: 760. 11: 200
Speclare. G. 2: 437. AE. 5: 655
Speclat. G. 1: 96. AE. 10: 760. 11: 837
Speclata. G. 1: 197. AE. 6: 687. 8: 151. N. II. 5
Speclator. AE. 10: 443
Speclent. AE. 12: 15
Speclentur. AE. 9: 235
Specler. E. 3: 48
Specubus. G. 3: 376
Specula. E. 8: 59. AE. 3: 239. 10: 454. N. II. 6
Speculantur. G. 1: 257
Speculantur. G. 4: 166. AE. 1: 516
Speculata. AE. 7: 477
Speculator. AE. 12: 349
Speculatur. AE. 11: 853
Speculatus. AE. 5: 515. 10: 290, 769
Speculis. AE. 4: 586. 7: 511. 12: 526, 877

Specus. G. 4: 418. AE. 7: 568. 8: 241, 258, 418. *atri vulueris*. 9: 700
 De altissimo pectore Antiphatis, Turni ense recluso. Sic infra, *Latetras animae*, & *pectoris crates*.
Spelaea. E. 10: 52
Spelunca. AE. 3: 424. 5: 213. 6: 237. 8: 193
Speluncae. G. 2: 469. 3: 145. AE. 8: 234
Speluncam. AE. 4: 124, 165. 8: 210, 212, 224, 304
Speluncis. G. 4: 364. AE. 1: 60
Spem. E. 1: 15. G. 1: 224. 3: 73, 473. 4: 162. AE. 1: 209. 218. 2: 676. 4: 55, 477. 6: 364. 8: 218. 9: 291. 10: 107, 371, 648. 11: 308, 411
Sperabant. AE. 12: 242
Speranda. AE. 11: 275
Sperans. AE. 6: 526. 10: 385
Sperare. G. 4: 325. AE. 1: 451. 2: 354. 4: 419. 6: 376. 7: 126
Speraret. E. 2: 2
Sperasti. AE. 2: 658. 4: 305. 9: 561
Sperate. G. 3: 288. AE. 1: 543. 6: 158
Speravi. AE. 4: 338
Speravimus. AE. 10: 42
Sperchius. G. 2: 487
 Amnis hic Thessaliae, postea Salambrina a recentioribus vocatus.
Sperem. AE. 5: 18
Speremus. E. 8: 26
Sperent. G. 1: 36
Speret. AE. 4: 292
Spernis. E. 3: 74
Sperno. AE. 7: 261
Spero. AE. 4: 382
Spes. E. 1: 33. AE. 1: 556. 2: 137, 162, 170, 281, 503, 803. 3: 543. 5: 183. 8: 580. 9: 131. 10: 121, 263. 12: 57, 168
Spes. plur. G. 3: 105. AE. 3: 103. 4: 274. 5: 672. 8: 514. 10: 524, 627. *ponite spes*. 11: 309
 Sp hoc loco finalem praecedentis brevem in sua natura manere permittunt, sicut & *ps*, apud Sedulium, *Stare chore*, & *placidis coelestia psallere verbis*. Et apud Fortunatum, *Vocibus alternis divina poemata psallunt*. Rursum *sp* longam efficiunt: ut, *unde spissa comas*, quemadmodum *sc* apud eundem Sedulium, *Adveniat regnum iam jamque scilicet illud*. Adi *Ponite spes*. 12: 35
Spicea. G. 1: 314
Spicula. pro *sagittis*. E. 10: 60. AE. 7: 497. 9: 606. 11: 575, 654, 773. 12: 403
Spicula, id est, *pila*. AE. 5: 307. 7: 165, 626, 687. 10: 888. 11: 606, 676. 12: 563
Spicula. de *apibus*. G. 4: 74, 237
Spicula. AE. 7: 186. 12: 408
Spina. G. 3: 87. 10: 383
Spineta. E. 2: 9
Spinis. E. 5: 39. AE. 3: 594
Spinus. G. 4: 145
Spio. G. 4: 338. AE. 5: 826
Spirabile. AE. 3: 600
Spiracula. AE. 7: 568
Spiram. G. 2: 154
Spiramenta. G. 1: 90. 4: 39. AE. 9: 580
Spirans. AE. 7: 510

Spirant. AE. 5: 844. 10: 291
Spirante. G. 2: 316
Spirantem. sc. *Cacum*. AE. 8: 304
Spirantes. G. 2: 140. 3: 356. AE. 7: 281. 9: 645
Spirantia. G. 3: 34. AE. 4: 64. 6: 847
Spirantibus. G. 1: 327. AE. 7: 753
Spirantis. G. 4: 31
Spirare. AE. 4: 562
Spirate. AE. 3: 529
Spiravere. AE. 1: 404
Spiravit. G. 4: 417
Spiris. AE. 2: 217. 12: 848
Spiritus. E. 4: 54. G. 3: 506. 4: 300. AE. 4: 336. 5: 648. 6: 726. *Macr. in Somnio*
Scip. lib. I. c. 9. 12: 365
Spissa. AE. 5: 336. 9: 509
Spissis. AE. 2: 621
Spisso vimine. G. 2: 241
 Sic: *Immani pondere caestas*. Et *Centenii corpore cynnm*. *Leg. Samie*.
Spissus. G. 2: 236. N. II. 5
Splendentibus. AE. 12: 417
Splendescere. G. 1: 46
Splendet. AE. 7: 9
Splendida. AE. 1: 637
Spolia. AE. 1: 486. 4: 93. 5: 393. 9: 457. 10: 504, 862. 11: 15, 193, 791
Spoliant. AE. 5: 661. 12: 297
Spoliata. AE. 5: 224. 6: 353
Spoliatum. AE. 12: 935
Spoliaverat. AE. 11: 80
Spoliavit. AE. 6: 168
Spoliis. AE. 1: 289. 2: 395, 504. 6: 855. 8: 202. 9: 242, 450. 10: 449, 775. 12: 947
Spolio. nomen. AE. 10: 500
Spolior. AE. 7: 599
Spoliorem. AE. 11: 782
Spolium Aetoris Auranci. AE. 12: 94
 Poetica urbanitate Juvenalis huic semiverbum de hasta dictum figurate ad speculum transtulit, cum Sat. 2. dixit, *Ille tenes speculum patibici gestamen Orbenis Aetoris Auranci spolium*.
Sponde. AE. 1: 698
Sponde. AE. 9: 296
Spondeat. AE. 5: 18
Spondet. AE. 12: 637
Sponsae. AE. 2: 345
Sponsa. E. 4: 45. 8: 106. G. 2: 11, 47, 501. AE. 4: 341, 361. 6: 82. 7: 204. 11: 828
Spretae. G. 4: 520. AE. 1: 27
Spretos. G. 4: 233
Sprevisi. AE. 4: 678. N. II. 4
Spuit. G. 4: 97
Spumabant. AE. 8: 672
Spumabat. AE. 11: 548
Spumam. AE. 3: 567
Spumant. AE. 3: 534. 5: 141. 10: 208
Spumante. AE. 2: 209. 12: 651
Spumantem. G. 4: 529. AE. 1: 739. 4: 158, 665. 6: 87. 9: 103, 701. 11: 770
Spumantes. AE. 10: 300
Spumantis. AE. 9: 456
Spumantia. E. 5: 67. G. 4: 140. AE. 3: 66. 4: 135. 5: 124, 125, 817. 12: 372
Spumantibus. AE. 3: 268
Spumantis. AE. 1: 324. *eqm.* 6: 881
Luce. 5. *Spumigenti suis adventu*.

spumare. AE. 8. 689
spumas. O. 2: 203. 3: 449. AE. 1: 35.
 3: 208. 4: 583
spumas. O. 2: 6
spumaverit. O. 3: 309
spuma. AE. 7: 589. 10: 212
spumens. AE. 2: 419. 496. 11: 626
spumis. O. 3: 111. 516. AE. 7: 465
spumosa. AE. 6: 174
spumosi. AE. 12: 524
squalent. O. 1: 507
squalentem, id est, *sordidam*. AE. 2: 277.
 N. U. 5. 10: 314
 Apud Nonium libello de Impropris,
 ad hunc locum maxime facientia leges.
 Idem tract. 5. interpretatur fulgentem.
 Adi Macr. Sat. 6. cap. 8. auro,
 alboque orichalco loricam. AE.
 12: 87
squalesces. O. 1: 348
squalentia. O. 4: 13
squalentibus. G. 4: 91
squalore. AE. 6: 299
squama. AE. 9: 707
squamam. AE. 5: 88
squamae. O. 3: 426. AE. 2: 218
squamens. O. 2: 154. AE. 1: 150
squamis. O. 3: 545. 4: 93. AE. 8: 436.
 11: 488. 754. 771
squamosus. O. 4: 408
 Idem in Culice, *Squamosus late torquebat*
motibus orbes. Et inferius, *Horrida*
squamosi volventia membra draconis.
stabant. AE. 6: 313. 7: 275. 8: 641
stabat. AE. 2: 88. 8: 233. 653. 9: 581. 10:
 654. 12: 398. 772
stabilis. E. 4: 47. AE. 1: 73. 4: 126
stabis de marmore. E. 7: 32. unde *Statis*.
ta.
stabilis. O. 2: 395. lege *stans*. 4: 25
stabilis. E. 6: 60. O. 3: 228. 302. AE. 6:
 179. 9: 388. 10: 723
stabilis. AE. 6: 286
stabilis. O. 3: 224
stabilis. O. 4: 433. AE. 7: 512
stabilis. E. 3: 80. 6: 85. O. 1: 355. 483. 3:
 295. 352. 407. 414. 557. 4: 14. 191.
 330. AE. 2: 499. 7: 591. 8: 207. 213. 9:
 566
stabilis. O. 3: 184
stabilis. O. 3: 34. leg. *stabilis*. AE. 10: 494
stagna. O. 3: 329. 430. 4: 18. AE. 1: 126.
 6: 323. 330. 7: 150. 10: 765. 11: 458.
 12: 477
stagnantem. O. 4: 288
stagnantis. AE. 3: 698
stagni. AE. 8: 88
stagnis. O. 1: 384. 4: 493. AE. 12: 139
standi. AE. 5: 384
stans. O. 3: 486. AE. 3: 527. 5: 775.
 8: 680. 10: 261. 12: 564
stant. E. 7: 53. N. U. 5. 10: 16. O. 3: 273.
 368. AE. 2: 639. 767. 3: 63. 210. 277.
 4: 509. 6: 300. 652. 697. 779. 701. 7:
 553. 8: 592. 9: 229. 471. 10: 121. 359.
 837. 12: 663
stantem. AE. 2: 460. 9: 575
stantes. AE. 2: 285
stare. G. 3: 84. N. U. 5. AE. 7: 374. 8:
 399. 10: 455. 12: 408

stare. AE. 12: 812
stares. AE. 11: 173
stares Troja. AE. 2: 56
Staret habet Palatinus codex, ut evi-
 tetur Homocoteleuron, *Stares*, & *ma-*
neres. Qamquam alii legunt *maneret*,
stares retento.
staret. E. 2: 26. AE. 2: 113
stat. G. 3: 848. 4: 209. 356. AE. 1: 646. 2:
 333. 750. N. U. 5. 4: 135. 539. 5: 437.
 6: 22. 554. 8: 192. 10: 467. N. U. 5.
 771. 11: 817. 12: 565. 678. 718
state. AE. 9: 376
statio. G. 4: 8. 421. AE. 2: 23. 5: 128
statione. AE. 9: 183. 222. 10: 297
statis. AE. 12: 425
statum. E. 5: 68. AE. 9: 627
statuent. AE. 6: 380
statueret. AE. 2: 150. 184
statues. AE. 2: 255
statui. AE. 4: 655
statuis. O. 3: 73
statuisse. AE. 11: 302
statuit. O. 1: 353. AE. 8: 271. 12: 506
statuo. AE. 1: 573
status. AE. 7: 38
statuunt. AE. 1: 724. 7: 147
stella. O. 1: 222. 336. AE. 2: 694
stellantis. AE. 7: 210
stellat. G. 1: 365. AE. 5: 42. 9: 21
stellatus. AE. 4: 261
stellio. G. 4: 243
stellis. O. 1: 137. 395. AE. 3: 521. 4:
 482. 6: 797. 11: 202
Stellarum nomina unde sunt, lege
 Macrobi. in Somnium Scipionis lib. 1.
 cap. 19.
sterilem. O. 1: 70. AE. 6: 251
steriles. E. 5: 37. O. 1: 84. 154. 2: 70.
 111. 440. AE. 3: 141
sterilis. G. 2: 53
sternacis. AE. 12: 364
sternamur. AE. 11: 373
sternae. AE. 7: 426. 11: 485
sternendus. AE. 8: 566
sternentes. AE. 10: 318
sternere. O. 3: 298. AE. 7: 692. 10: 119.
 733. 12: 97. 464. 545
sterneret. AE. 8: 89. 11: 796
sterneret. AE. 6: 858
sternimur. AE. 3: 509
sternimus. AE. 2: 385
sternis. AE. 1: 190. 2: 306. 603. 9: 571.
 698. 702. 754. 10: 352. 697
sternitur. AE. 5: 481. 821. 7: 533. 9: 666.
 10: 429. 730. 781. 11: 87
sternunt. O. 4: 432
sternuntur. AE. 2: 364. 10: 429
sternus. AE. 8: 425
stet. AE. 6: 471
steterant. AE. 3: 110. 9: 122. 10: 223.
 334
steterat. AE. 2: 352. 12: 767
steterint. AE. 3: 403
steterit. O. 2: 270
steterunt. AE. 2: 774. 3: 48. 10: 334
stetimus. AE. 11: 282
stetit. G. 2: 280. AE. 1: 268. 2: 52. 163.
 5: 381. 414. 477. 6: 452. 7: 291. 9: 389.
 12: 422. 537. 666. 938

T t a

sthenelum. AE. 10: 388. 12: 341
sthenelus. AE. 2: 261
stygia. O. 4: 506. AE. 5: 855. 6: 385.
 391. 12: 91
Stygiam paludem jurate gravissimum
diis jusjurandum, *Odyssaeae* 5
stygiam. AE. 6: 323. 369
stygias. AE. 6: 374. 7: 773
stygii. AE. 8: 296. 9: 104. 10: 113. 12:
 816
stygis. G. 3: 551. AE. 3: 215. 7: 476
stygio. AE. 4: 638. 699. 6: 252
stygios. AE. 6: 134. 154
stymicon. E. 5: 55
stymulat. AE. 4: 576
stymulant. AE. 4: 302
stymulis. AE. 7: 405. 11: 337. 452. 728
stymulos. G. 3: 210. AE. 6: 101. 9: 718
stipant. G. 4: 164. 216. AE. 1: 433
stipante. AE. 1: 497. 4: 136
stipat. AE. 3: 465
stipata. AE. 4: 544. 10: 328. 11: 12
stipite. AE. 3: 43. 4: 444
stipitibus. AE. 7: 524. 11: 894
stipitis. AE. 7: 507
stipula. E. 3: 27. G. 1: 315. 3: 297
stipulae. O. 1: 289
stipulam. O. 1: 85
stipulas. O. 1: 321
stipulis. O. 3: 99
stiria. G. 3: 366
stirpe. G. 1: 171. 2: 312. 379. AE. 12: 208.
 781. N. U. 5. O. 4: 322. AE. 1: 626. 3:
 94. 5: 297. 6: 864. 7: 99. 8: 130. 9: 603.
 10: 543. 11: 394. 12: 208. 781
stirpem. AE. 4: 622. 7: 293. N. U. 4:
 579. 12: 770
stirpes. G. 2: 24
stirpibus. G. 2: 53. 209. 367
stirpis. G. 4: 282. AE. 3: 326. 5: 711.
 8: 629. 12: 166
stivaque. O. 1: 174
styx. O. 1: 243. 4: 480. AE. 6: 439
stomacho. AE. 9: 699
stragem. G. 3: 247. 556. AE. 6: 829. 12:
 454
strages. AE. 9: 526. 784
stragis. AE. 6: 504. 11: 384
stramina. AE. 11: 67
strata. E. 7: 54. Lucretius in 6. *Corpora*
sula amneis ad aquarum strata jaccant.
 AE. 1: 422. Lucr. 1. *Strataque jam*
vulgi pedibus detrita viarum Saxea con-
spicimus. *Strata quoque vulgo Strada*.
strati. O. 2: 183
stratis. AE. 3: 176. 4: 82. 392. *mollibus*.
 8: 415
 Lucretius 4. *Quam lecti mollia strata*.
stratis. AE. 3: 247. 7: 88. 94. 8: 367
strato. AE. 1: 700. 3: 513
stratum. E. 9: 57
stratus. AE. 10: 326
straverat. AE. 12: 944
stravere. AE. 8: 719
straverunt. AE. 5: 763
stravi. AE. 8: 562
straxit. O. 1: 331. AE. 9: 517. 10: 311
streperet. AE. 10: 568
strepit. AE. 6: 709. 9: 808
strepitant. G. 1: 413

fre-

INDEX ERYTHRAEI

- strepitus*. AE. 8: 305
strepitum. G. 2: 492. AE. I: 422. 6: 559
strepitus. G. 3: 79. AE. I: 725. 6: 865. 9: 394
Strepitus, pedibus excitatus sonus
est. Tibullus, *Non strepitum terreste pedum*.
strepuerunt. AE. 8: 2
stria. AE. 2: 334
striam. AE. 6: 291
striis. AE. 2: 449. 7: 526. 12: 288, 663
strillo. AE. 4: 580. 10: 715. 12: 175
strium. AE. 10: 577. N. tr. 5: 651
striumae Chalybum. AE. 8: 421
N. libello 1. & de Doctorum inda-
gine, quem si leges, omnino operae
pretium facies. Hinc *Stricas* quas Ve-
neti appellant, dici existimo, quasi
strias.
stridebat. AE. I: 449
stridens. AE. I: 102. 4: 185. 6: 288. 9:
419, 632, 705. 12: 319, 459, 926
strident. AE. 12: 691
stridentem. AE. 5: 502. 7: 531. 11: 563
stridentem. AE. 9: 586. 10: 645, 776
stridentis. AE. 6: 573. 7: 561
stridenti. G. 3: 27
stridentia. O. 3: 536. 4: 172, 310. AE. 7:
613. 8: 450
stridentibus. AE. I: 397. 5: 143. 8: 690
stridere. G. 4: 556
stridet. G. 4: 262. AE. 4: 689
stridor. AE. I: 87. 4: 443. 6: 558
stridores. G. I: 407. AE. 7: 65
stridorem. AE. 11: 863. 12: 869
stridoribus. G. 2: 162. AE. 12: 590
stridula. AE. 12: 267
stridunt. AE. 2: 418. 8: 420
Strymoniae. G. I: 120. AE. 10: 265
Strymoniam. AE. 11: 580
Strymonio. AE. 10: 414
Strymonis. G. 4: 508
stringat. AE. 5: 163
stringe. G. 2: 368. N. tr. 5:
stringentem ripas. AE. 8: 63. N. tr. 5:
lege in Thybris.
stringentia. G. 2: 418. AE. 10: 331
stringere, id est, decerpere. G. I: 305.
N. tr. 5: AE. I: 552
stringeret. G. I: 317. AE. 10: 568
stringunt. E. 9: 61. N. tr. 5: id est, ra-
refaciunt, excidunt. AE. 12: 278
stringerat. AE. 9: 577. N. tr. 5:
stringit. AE. 9: 294. N. tr. 5: de corpo-
re Turni hasta. AE. 10: 478. Id est,
leviter ferit. Hinc *Stringor* nomen
Lucretio in 3. *Et gelidai stringor a-*
quani. 824
Strophades. AE. 3: 210
Antea & Plotae, hodie *Strivali*.
Strophadum. AE. 3: 209
struat. AE. 8: 15
strucla. AE. 3: 84. 5: 811
struere. AE. I: 704. 9: 42
struerem. AE. 5: 54
strueret. AE. 2: 60
struis. AE. 4: 271. 12: 796
struit. AE. 4: 235
struxere. AE. 6: 215. 11: 204
struxi. AE. 4: 680
studia. G. 4: 5. AE. 2: 39
studii. G. 4: 564. AE. I: 14. 5: 148,
228, 450
studia. E. 2: 5. G. I: 387. 3: 318. AE. 2:
63. 4: 400, 641. 6: 681. 12: 131
studiorum. G. 3: 498
studium. G. I: 21. 2: 195. 3: 163, 179.
AE. 11: 739
stultus. E. I: 21. 2: 39
stupa. E. 5: 682
Hinc *Stropar* vernaculus sermo, quasi
Stupar. Quo verbo nonnullae etiam I-
talicae civitates ununtur.
stuperant. AE. 6: 37
stupescit. AE. 5: 643
stupescit. E. 8: 3
stupescit. G. 4: 365. AE. 7: 119
stupet. G. 2: 508. AE. I: 495. 2: 31, 307.
5: 406. 7: 381. 10: 249, 446. 12: 707
stupor. G. 3: 523
stupra. G. I: 309. AE. 2: 236. AE. 8: 694
stupre. G. 4: 481
sua. nominativo sing. E. 2: 65. 7: 62.
AE. 3: 494. 6: 206. 9: 185. 10: 467. 11:
70, 118
sua. ablat. E. I: 38. 4: 45. 8: 106. G. 2:
11, 27, 47, 501. AE. I: 377. 2: 127. 4:
233. 6: 82. 7: 204. 10: 771. 12: 660
sua. recto plur. E. 3: 62. 7: 53. AE. I:
461. 3: 469. 5: 832. 10: 111, 438, 471.
11: 422
sua. accus. E. 6: 81. G. I: 57, 124. 2: 82,
234, 240, 402, 458. 4: 289. AE. 5: 279.
6: 233, 641. 8: 148. 9: 117, 273. 10:
260, 412, 652. 12: 2, 129, 393
suada. AE. 6: 276
N. autem amittit vim literae. Nam &
Suadet verbum est secundum naturam
duarum syllabarum: est multi trisylla-
bum putent, quod & Serv. in I. Aeneid.
monet.
suadebit. E. I: 56
suadebo. G. 4: 264
suadent. AE. 2: 9. 4: 81
suadet. AE. I: 357. 9: 340. 10: 724.
11: 254
suas. G. 4: 440. AE. 10: 281
suam. E. 10: 5. G. 4: 490. AE. 4: 633
suarum. AE. 10: 219
suas. G. I: 103. 2: 427. AE. I: 416. 9: 494.
12: 393
suaserunt. AE. 3: 363
suasi. AE. 12: 814
suasit. AE. 3: 161. 10: 10, 367
suave rubens hyacinthus. E. 3: 63. ru-
benti murice. 4: 43
Colorum quidam Austeri, alii Flori-
di, nonnulli Tistres, & Sordidi: de
quibus diligentius nos in libro de Co-
loribus. Sed & Suavitatem coloribus
inesse, ostendit M. Cicero, qui sua-
vem hominis colorem appellavit. Et a-
libi, *Quaedam suavis coloris*; dixit.
Nec ineleganter. Quid enim profecto
humanis oculis venusti hominis colore
suavius blanditi potest? Sunt autem
Suaves colores Flavus, Purpureus, Can-
didus, & imprimis Roseus.
suaves. E. 2: 55
suavibus. E. 2: 49. G. 4: 200
sub, cum ablativo, pro *subter*, in, post,
juxta, per, ut in exemplis ex inter-
pretatione Servii. E. I: 1, 57. 2: 13, 55.
6: 54. 7: 1, 10, 54. 9: 44. 10: 14, 40, 68.
G. I: 182, 211, 243, 340. 2: 19, 72, 203,
304, 356, 470. Sole, i. e. *climate*. 512.
3: 55, 85, 116, 172, 347, 376, 416, 435.
512, 515, 547. 4: 43, 116, 125, 152,
154, 182, 193, 204, 333, 366, 395, 495.
508, 509, 511, 529, 566. AE. I: 36, 95,
100, 163, 166, 273, 310, 331, 431, 453.
pro in Servius. 2: 83, 188, 227, 472,
512. 3: 5, 157, 229, 322, 390, 431, 443,
627, 636. 4: 67, 332, 491, 527, 566,
582, 689. 5: 239, 261, 285, 323, *sub*
ipso. i. e. *post ipsum*. 436, 440, 516, 585,
624, 658, 681, 820, 837. 6: 101, 234,
256, 268, 270, 284, 293, 342, 413, 459,
548, 599, 729, 741. 7: 9, 16. i. e. *per mo-*
dem, Servius. 82, 87, 100, 108, 179,
254, 279, 378, 457, 533, 563, 616. 8:
29. id est, *juxta*, Servius. 43, 217,
254, 292, 295, 324, 343, 456, 515, 561,
616. 9: 15, 61, 195, 244, 247, 330. *ipse*
equis. i. e. *circa equos*. 512, 543, 718. 10:
167, 202, 212, 235, 204, 438, 464, 469,
497, 626. 11: 23. i. e. *in*, Servius. 256,
485, 499, 637, 849. 12: 116, 180, 410,
546, 811, 831, 950
sub, *serviens* accusativo. E. 5: 5. G. I: 1:
67, 211, 445, 478. 2: 321, 402, 409. 3:
123, 351, 402. 4: 52, 362. AE. I: 662.
2: 158, 442, 460. 3: 243, 422, 576. 4:
231, 243, 387, 494, 504, 618, 654, 660.
5: 327, 394, 853. 6: 191, 211, 255, 541,
578, 790. 7: 43, 527, 660, 768. 8: 24,
148, 165, 538, 563. 9: 483, 496, 502,
699. 10: 347. 11: 181, 397, 803, 831.
12: 14, 579, 811, 952
subactis. G. 2: 50. AE. I: 266
subactis. AE. 12: 494
subdideratque rotas. AE. 12: 675. alibi,
Pedibusque rotarum subiiciunt lapsas.
subdit. AE. 7: 347
subdita flamma medullis. G. 3: 271. imi-
tatur Lucret. in 3. qui ait, *Nec ni-*
mis irae fax unquam subdita percit. Et
se ipsum in Calice, *Haec cura est sub-*
dita cordi.
subducere. E. 9: 7. AE. I: 551. 10: 50, 81,
615
subducite. AE. I: 573
subducitur. E. 3: 6
subducta. AE. 3: 565
subductae. AE. 3: 135
subduxerat. AE. 5: 524
subeamus. E. 10: 66
subeat. G. I: 180. N. tr. 5:
subeat. AE. 12: 733
subegit. G. 4: 85. AE. 5: 794. 7: 214. 8:
112. 10: 65
subere. AE. 7: 742. 11: 554
suberunt. E. 4: 31
subest. G. 2: 49. 3: 388
subeant. G. 3: 67. AE. 2: 467. 6: 13. 8:
125. 12: 408
subentem. AE. 2: 216. 9: 570
subibant. AE. 7: 161. 8: 359. 9: 371
subibat. AE. 3: 512. 5: 864. 7: 668
subibat. G. 2: 349. AE. 6: 812
subibo. AE. 2: 708
subiecit. E. 2: 492. 11: 813. N. tr. 5: 12: 66
sub-

- subiecta*. O. 3: 381. 4: 385. N. II. 5. AE. 1: 717. N. eodem. 2: 727
- subiectam*. AE. 6: 223
- subiectas*. G. 3: 241
- subiectis*. AE. 2: 37. 6: 853. II: 186
- subiere*. AE. 3: 113. 6: 222
- subigat*. AE. 3: 257
- subigebant*. O. I: 125
- subigit*. G. I: 202. 3: 218. N. II. 5. AE. 6: 302, 567. N. eodem.
- subigunt*. AE. 7: 627. N. II. 5.
- subilita*. AE. 3: 314
- subilit*. E. 10: 74. N. II. 5
- Sic Lucr. *Submittit* pro *Fundit*, Profect. lege *Submittere*. O. 2: 19
- submittunt*. G. 4: 304. N. II. 5. AE. 2: 236. vide *subdiderat*. 5: 103. 7: 110. 12: 288. N. ibid.
- subnisse*. AE. 4: 599
- subniti*. AE. 2: 560, 562. 5: 346. 8: 363. N. II. 5. 10: 798. N. II. 5.
- subnitas*. AE. 3: 83, 292
- sub incertas*. E. 5: 5
- subire*. AE. 6: 140
- subirent*. AE. 7: 22. 12: 899
- subisset*. AE. 9: 757
- subit*. O. I: 152. AE. I: 171, 400. 2: 240, 575, 725. 5: 176, 203, 281, 339. 9: 344. N. II. 5. 10: 338, 353, 371, 522, 588, 877. 11: 672, 763. 12: 471
- subita*. G. 4: 488. AE. 3: 259. 6: 290. 7: 95. 11: 538, 796. 12: 325, 556
- subitae*. G. 3: 360. AE. 3: 225
- subitam*. AE. 7: 479. 9: 33. 12: 862
- subitet*. AE. 4: 571
- subito*. adverb. G. 2: 268. 4: 281, 407, 499. AE. I: 88. 5: 213, 723, 790. 6: 47, 548. 7: 144, 694. 8: 554, 637. 9: 541, 735. 10: 293, 407. 11: 551. 12: 421
- subito cnm*. AE. I: 509. 535. 2: 731. 3: 137, 590. 12: 249
- De *subito*. dixit Lucret. in 3. *Saepe ita de subito promissa cadentis*.
- Subito* verbum, media producta: Sappho Ovidiana, *Quidquid erit, melius quam nunc erit: atra subito*.
- subito*. adject. AE. 2: 692. 4: 697. 6: 710. 8: 109. 9: 397. 11: 609, 699. 12: 599
- subitum*. G. 4: 554. AE. 2: 680. 5: 522. 7: 67. 8: 81. 12: 566
- subitus*. AE. 5: 170. 7: 446. 9: 475. 12: 576
- subiuncta*. AE. 10: 157
- subiungere*. E. 5: 29. AE. 8: 502
- sublapsa*. G. I: 200. AE. 2: 169. 7: 354. 12: 686
- sublata*, id est, erecta. AE. 5: 642. N. II. 5: 8: 175. 10: 502
- sublatis*. AE. 7: 789. id est, remotis. N. II. 5.
- sublato*. O. 2: 474, 804. 3: 426
- sublatum*. AE. 9: 203. id est, susceptum. N. II. 3: 749. 12: 729
- sublatus*. AE. 2: 338
- sublegi*. E. 9: 21. N. II. 5.
- subleuat*. AE. 10: 831
- subligat*. AE. 8: 459. 11: 11
- sublime*. adverb. E. 9: 29. G. I: 320. 3: 108. 7: 170. 10: 664
- sublimem*. AE. I: 259. 4: 240. 5: 255. 10: 144. 11: 67, 722
- sublimes*. AE. 6: 720. 7: 285. 12: 788
- sublimi*. AE. 9: 682
- sublimibus*. AE. 11: 602. 12: 133
- sublimis*. G. I: 242, 404. AE. I: 415. 6: 357
- subluet*. G. 4: 275
- subluistri*. AE. 9: 373
- submergere*. AE. I: 40
- submersus*. AE. I: 69
- submersum*. AE. I: 585. 5: 125
- submissa*. AE. 10: 611
- submissi*. AE. 3: 93. N. II. 5
- submisso*. AE. 12: 807
- submisit*. AE. 12: 832
- submittere tanros*. E. I: 46. N. II. 5.
- Submittere* pro *substituere* Justin. Instit. lib. 2. de Rer. divis. *Sed si gregis* (inquit) *usumfructum quis habeat, in locum demortuorum capitum ex foetu fructuaris submittere debet, ut & Juliano visum est: & in vinearum demortuorum, vel arborum locum alias debet substituere. Recte enim colere debet, & quasi bonus paterfamilias sui debet. Sublimis Poeta Lucret. submittit ulupar pro effert, praedicit, profert, fundit, ut in primo, tibi Daedala tellus submittit flores. Et inferius, Laetificus nequeat foetus submittere tellus. Submittere in spem gentis. O. 3: 73. N. II. 4. 159. animos amori. AE. 4: 414*
- submota*. AE. 8: 193
- submotis*. E. 6: 38
- submover*. AE. 7: 226
- subnecte*. G. 3: 167
- subnectens*. AE. I: 492. 10: 138
- subnectis*. AE. 4: 139. 5: 313
- subnixa*. AE. I: 506. 3: 402
- subnixus*. AE. 4: 217. N. II. 5. *enixus* interpretatur.
- subnemat*. AE. 10: 227
- subridens*. AE. I: 254. 9: 740. 10: 742. 12: 829
- subrigit*. AE. 4: 183. N. II. I.
- subscdit*. AE. 5: 498. 11: 268
- subsidens*. AE. 12: 492
- subsidens*. AE. 12: 836
- subsidio*. AE. 10: 214. 12: 733
- subsidant*. AE. 5: 820
- subsiste*. AE. 11: 506
- subsistere*. AE. 9: 806
- subsistit*. AE. 12: 622
- substiterat*. AE. 11: 609
- substitit*. AE. 2: 243, 739. 8: 87. 10: 711. 11: 95. 12: 491
- subtemne*. AE. 3: 483
- subter*. G. 3: 298. AE. 3: 695. 4: 182. 8: 366, 418. 9: 514. 12: 532
- Subterlatentia flumina moras*. O. 2: 157
- Subjicienda est Hyphen, quia diversae voces in unam coalescunt, ut alibi *Antemalorum*, *Antetulis*, *Antevolans*, *Malefana*, *Malefida*, *Malefuada*; & apud Lucret. *coeli subterlatentia signa*, apud Terentium, *semperlenitas*, apud Propertium, *semperamicitia*, apud Ovidium, *Antemel*.
- subterlabere*. E. 10: 4
- subtexere*. AE. 3: 582
- T t t 3
- subtrahere*. AE. 6: 465. N. de numeris & calibus. 698
- subtrahitur*. AE. 5: 199
- subveclat*. AE. 5: 721
- subveclant*. AE. 11: 474
- subveclare*. AE. 11: 131
- subveclat*. AE. 6: 303
- subveclat*. AE. 8: 58
- subveclitur*. AE. 11: 478
- subvenit*. AE. 12: 406
- subvici*. E. 10: 19
- subvolvere*. AE. I: 424
- suburget*. AE. 5: 202
- succadam*. AE. 8: 507
- succadat*. AE. 11: 826
- succeda*. AE. 8: 123
- succedere*. G. 3: 138, 418, 464. 4: 227. AE. 3: 541. 7: 214. 10: 847. 11: 103, 146, 794
- succedet*. AE. 12: 235
- succedimus*. E. 5: 6. AE. 3: 276
- succedit*. AE. 7: 36. 10: 690
- succedite*. AE. I: 627
- succedoque*. AE. 8: 272
- succedunt*. AE. 2: 478. 8: 607. 9: 222, 663. 11: 481
- succensus*. AE. 7: 496
- succensimus*. E. 5: 19
- successit*. AE. 4: 10. 5: 93. 7: 501. 8: 327
- successum*. AE. 2: 386. 5: 210. 12: 616
- successum*. AE. 12: 914
- successus*. AE. 5: 231
- succidimus*. AE. 12: 911
- succiditur*. G. I: 297
- succincta*. AE. 6: 555. 10: 634
- succinctam monstros*, f. *Scyllam*. E. 6: 78.
- Ipsa antea in Cirri, Illam Scylla vapantibus succincta Maloissis*. AE. I: 323
- succinctus*. AE. 7: 188. 12: 401
- succiso*. AE. 9: 762. 10: 700
- succissus*. AE. 9: 435
- succos*. G. 2: 59, 126. AE. 12: 419
- succumbere*. AE. 4: 19
- succurre*. AE. 9: 290, 404
- succurrere*. G. I: 500. AE. I: 630. 2: 451. 10: 439. N. II. 5. in v. *succedere legi*
- succedere*. 512. 12: 813
- succurrit*. AE. 2: 317
- succurrite*. AE. 11: 335
- succurritis*. AE. 2: 352
- succus*. E. 3: 6. O. I: 90
- Sucronem*. AE. 12: 505
- sudabit*, scil. *equus*. O. 3: 203
- sudabunt*. E. 4: 30
- sudant*. G. I: 117, 480
- sudantia*. G. 2: 118
- sudarit sanguine litus*. AE. 2: 582. Sic *fumantem pulvere campum, & spumantem sanguine Thybrim*.
- sudent*. E. 8: 54
- sudes*. G. 2: 25, 359. AE. 11: 473
- sudibus*. AE. 7: 524. 11: 894
- sudor*. O. 3: 444, 501, 564. AE. 2: 174. 3: 175. 5: 200. immundus. O. 3: 564. AE. 7: 459. 9: 812
- sudore*. AE. 9: 458. id est, labore. 12: 338
- Sudor maris* Lucretio dicitur in 2. *qua marina, quia faldedo maris humanum sudorem imitatur, qui est salus: Sed quod amara vides eadem quae finvi-*
- do

INDEX ERYTHRAEI

*da constant, (Suder uti maris est) mini-
me mirabile cuiquam.*

sudum. G. 4: 77. AE. 8: 529. N. II. 1.

*Flaccus Valerius in 2. Cum dea se piceo
per sudum torbida nimbo Praecipitat.*

sues. G. 1: 400. 2: 72. 520. 3: 497. AE. 5:

97. 7: 17. 11: 198

sueti. AE. 3: 541

suetis. AE. 5: 402, 414

Ut parce simplici utitur, sic compo-
sitis frequenter. ut ab Ad, *Assue-
runt, assuescant, assuescat, assuesce, assue-
scite, assueta, assuetas, assueti, assuetis,
assuetum, assuetus.* Ab Con, *Consuesce-
re, Consuetas, Ab De, Desueta.* Ab In,
*Insueta, insuetus, insuetum, in quibus
omnibus n amittit viua literae, quem-
admodum in suave, suadeo, & ab eis
compositis & derivatis. Quod si forte
fiat Diarexis, (ut in Sylva ab Horatio
in Odis, Niveisque deducunt Jovem Nunc
mare, nunc sylvas. Et a Carullo in Sol-
vit, quod Zonam soluit diu ligatam. Et
in persolvenda ab Ovidio, Nunc quoque
se salvo, persolvenda mihi; neque non
a Tibullo in Dissolvenda, ut, Stamina
non ulli dissolvenda Deo) tunc consonans
in vocalem transit, quamvis perraro:
ut apud Statium primo Thebaidos, quae
nox inopina sistsit. Apud Horatium in
1. Sermonum, fureisque feracque suetae.
Et item apud Virg. in Hortulo, Holus
suave, multiplex herbae genus, est enim
versus jambicus.*

suffecit. AE. 12: 739. N. II. 5. licet illic

sufficit sit.

suffecti sanguine & igni ardentis oculos.
2: 210. Flac. 2. & maculis suffecta
genas.

sufficit. AE. 2: 492. N. II. 5.

suffice. G. 3: 65

sufficere. G. 3: 301. AE. 9: 803

sufficet. G. 2: 191

sufficitur. AE. 5: 22. N. II. 5

sufficit. G. 2: 424. AE. 2: 618. N. II. 5.

9: 810. N. II. 5.

sufficiunt. G. 2: 436. 4: 202. AE. 9: 515.

12: 912

suffire. G. 4: 241

suffosso equo. AE. 11: 671. alii *suffoso.* U-
tramque autem lectionem agnoscit
Servius.

suffuderit. G. 1: 430

suffusa. AE. 1: 228

suggere. AE. 10: 333

suggeritur. AE. 7: 463

sui. E. 5: 22. 8: 92. AE. 3: 629. 5: 174.

538, 572. 6: 664. 11: 502. 12: 540

suis. pronomen. E. 4: 46. AE. 5: 54, 140.

6: 152, 463, 611. 7: 240. 9: 543, 140.

392. 11: 74

suis fatigerae. AE. 12: 170. Lucret. in 6.

Nam fatigerae suisbus acre venenum est.

sulcant (vada falsa) carina. AE. 5: 158.

Hinc quoque vulgus & Petrarca Sol-
car in eodem sensu. Vide *sulcos, sul-*
cum: sed praecipue *verrebant.*

sulcat. maria alta AE. 10: 197

sulci. G. 1: 216

sulcis. E. 5: 36. A. 1: 134, 223. 2: 24

sulco. G. 1: 46, 68. 2: 289. AE. 1: 425. 6:

844

sulcos. E. 4: 33. G. 1: 113. 2: 518. 3: 136.

AE. 5: 142

sulcum. G. 2: 62. AE. 10: 296

sulcis. AE. 2: 697

vivaque sulfura. G. 3: 449

Invertebant quidam dictionum ordi-
nem, sic legentes. Et *sulfura viva.*
Quod notat Marius Victorinus in libel-
lo quem de Carmine Heroico scripsit.
Sed *vivaque sulfura*, numerus fuit Vir-
gilianus, ut habent vetusta exemplaria
omnia: quam lectionem Servius, Ma-
crobius, idem Victorinus, & ceteri
eruditi agnoscunt: sed & Aldus tandem
ex recentioribus, per epistolam tamen
a Petro Crinito monitus. Erit itaque
versus Dactylicus, quoniam in ultima
sede ipsum habet Dactylum. Cujus-
modi est ejusdem Poetae tantum alter,
*Inseritur vero ex factu nuci arbutus hor-
rida.* In quibus observatum est, ut ver-
sus sequens a vocali incipiat, ut finalis
praecedentis ad subsequentem revocari
possit. Nam, quod idem Victorinus a
quorundam opinione versum, ut Da-
ctylicum, vindicare contendit, *Bis pa-
triae cecidere manus, quin protinus omnia,
& ipse quidem mihi falli videtur, quia
potius Hypermetrus versus dicendus est,
ut sit in scandendo omnia.* Quam scan-
sionem hoc loco amare Poeta videtur,
quod insequentem versum a consonan-
te incipere fecit, *Perlegerent oculi.* Cu-
jusmodi exempli sunt versus illi non
pauci, qui vocibus *Anreus, Anreo, Bal-
thei, Acrei, Nerei, Nerei, Olei, Pro-
methi, Orpheae, Typhoeae,* & similibus
per synaereseum aut syncphoneum, ap-
ud Poetam clauduntur, de quibus al-
io loco plura dicturi sumus. Sed illud
obiter adnotandum, & *spu, mas mi,
scent ar, genti, vivaque, sulphura,* pri-
mos quatuor pedes habere spondaicos.
Ex quo ansam imprudens Victorinus
arripuit falso tradendi, Dactylum in fi-
ne poni in his versibus, qui non ha-
beant (ut ipse ait) in cacteris omnibus
dactylos. Nam supra citato versu erro-
ris arguitur, *Inseri, tur ve, ro ex foe,
tu nuci, arbutus, horrida.*
sulfure. AE. 2: 698
sulfurea. AE. 7: 517
Sulmonae. AE. 10: 517
Sulmonis. AE. 9: 412
sum. E. 2: 19, 25. G. 3: 289. AE. 1: 378.
3: 613. 4: 595. 6: 392. 8: 62. 9: 492.
12: 38
sumat. AE. 4: 284
sume. E. 5: 38. AE. 5: 533
sumere. E. 6: 36. AE. 2: 576. 6: 501. 7:
390
sumit. AE. 11: 720. 12: 949
sumite. AE. 2: 103
summa, nominativo plural. E. 1: 83.
AE. 2: 463. 10: 476. accusativo. E. 2:
47. G. 2: 300. 3: 314. 4: 55, 539. AE. 1:
342. 2: 225, 695, 758. 5: 180, 819. 6:
678. 7: 808. 12: 174, 434. ablativo. G.

1: 369. 2: 300. 3: 195. 4: 352, 557.

AE. 1: 127. 2: 41. 4: 410. 6: 357, 519.

7: 70, 171. 9: 86, 417, 532. 11: 302,

747. 12: 552. nominativo singular. G.

3: 493. AE. 2: 322, 324. 4: 237. 10: 100.

12: 572

summae. G. 1: 199. AE. 2: 166, 801. 9:

151

summam, substantivum. AE. 10: 70

summas. G. 2: 232, 300, 361. 3: 465. AE.

1: 147. 2: 615. 6: 245. 11: 477. 12: 493.

N. II. 5. 654, 698

summe pater. AE. 5: 533. Deum. 11: 785.

N. II. 5. in primo exemplo legit *sume,*

per simplicium *m*, id est accipe, tol-
le. Sic in 1. Aen. & *genus ab Jove*

summo.

summi. AE. 1: 665. 2: 302, 458. 4: 186. 7:

558. 8: 25. 12: 381

summis. G. 2: 187. 3: 370. AE. 2: 460,

626. 5: 226. 9: 199. N. II. 5: 227, 531,

575, 744. 10: 766. 11: 547, 837

summo. G. 1: 402. 3: 171. AE. 1: 106, 110,

223, 380, 737. 2: 546, 682. 3: 22, 655.

4: 168. N. II. 5. 5: 197, 558. 6: 123. 7:

512. 8: 652. 9: 23. 11: 526, 726, 891.

12: 134, 715, 853

summos. AE. 12: 113

summotis. E. 6: 38

summos. AE. 6: 316

summam. G. 2: 28, 123. 3: 453. 4: 385.

AE. 7: 64. 12: 376, 492. N. II. 3

sumpsi. AE. 12: 31

sumpsisse. AE. 2: 585

sumptis. G. 2: 125. AE. 2: 518, 676

sumunt. G. 2: 387

sumus. E. 9: 3. AE. 1: 198. 10: 69, 230. 11:

412. 12: 231

sunt. E. 1: 81. 3: 63, 68. 9: 4, 33. 10: 3:

39, 50. G. 2: 204, 281. 2: 22, 91, 97. 3:

529. 4: 92, 165. AE. 1: 71, 461, 462,

549. 3: 461, 469. 4: 181. 5: 353. 6: 776,

893. 7: 310, 607, 730. 8: 154. 9: 136.

10: 86, 183, 516, 527. 11: 15, 311, 422.

12: 22, 24, 182, 231, 627

suo. AE. 4: 624. 6: 153

suo. G. 2: 219. 4: 22, 66, 178. AE. 1: 277.

2: 639. 4: 553. 6: 185, 780. 7: 103. 8:

519, 522. 9: 362, 816. 11: 25, 241, 669

suorum. AE. 4: 617. 5: 577. 6: 681. 7: 317.

9: 725, 778. 11: 185, 234

suos. E. 8: 4. G. 3: 316, 512. 4: 544, 552.

AE. 2: 293. 3: 347. 5: 600, 678. 6: 743.

9: 464. 10: 512. 12: 312

supellex. G. 1: 165

super. cum ablat. E. 1: 81. G. 4: 559,

560. AE. 1: 29. N. II. 5. 700, 750. id

est, *de*, 2: 348. 4: 233, 273. 6: 17, 203.

7: 344, 358, 462. 9: 61. id est, *intra*

mediam noctem. 10: 42. id est, *de*, 727,

839

super, sine casu, & primo per tmesim,

super tibi erunt pro superaverunt. E. 6:

6. AE. 2: 567. fortuna laborum est. 7:

559. ulla periculi est. 8: 251. 12: 533

super. G. 2: 351. 3: 263. 4: 46. AE. 2: 71,

642, 722. id est, *desuper.* 3: 489. val-
de, vehementer. N. II. 3: 4: 497, 606,

684. 5: 330, 482, 697, 858. 6: 217, 221,

254. 8: 245. 9: 568, 799. 10: 158, 384,

484

IN VIRGILIUM.

488, 556, 897. 11: 150, 226, 685. 12: 301
super. cum accus. G. 2: 373. id est, ultra, praeter. 3: 260. A.E. 1: 295, 379, 680, 681. 2: 466, 486, 695. 4: 507. 5: 855. 6: 239, 504, 515, 602, 794. 7: 557, 751, 803. 8: 297, 303. 9: 168, 283, 444. 10: 490, 736, 841, 883. 893. per anastrophe. 11: 317, 526, 562, 670, 880. pro *ultra*. 8: 303. 9: 283
supera. verbum. A.E. 3: 439. 8: 61. nomen. 6: 241, 750, 787. 7: 562. 10: 251
superabat. A.E. 5: 519
superabit. O. 1: 235
superaddita. E. 3: 38
superadite. E. 5: 42
superanda. A.E. 5: 710
superans. A.E. 5: 473. 11: 514
superant. G. 1: 189. N. U. 5: 3: 270. N. U. 5: 317. N. ibid. A.E. 2: 219. 5: 713. 8: 95. 9: 314. 12: 676
superante. A.E. 1: 537. 2: 311. 8: 208
superate. E. 5: 9. N. U. 5: 3: 141. A.E. 1: 244. 3: 368. 5: 155, 184
superas. verbum. E. 8: 6. nomen. G. 4: 486. A.E. 5: 427. 6: 128. 7: 768
superastitit. A.E. 6: 17
superas. O. 2: 314, 331. 3: 63. N. U. 5: 286. A.E. 1: 350. id est, occidit. N. U. 5: 22. 12: 639, 873
superate. A.E. 6: 676
superavimus. A.E. 2: 643. N. U. 5: 11: 244
superba. E. 2: 15. A.E. 7: 544. 10: 445. 12: 877
superbam. A.E. 6: 817
superbis. A.E. 1: 523. 2: 785. 11: 539
superbi. O. 3: 226. A.E. 2: 504. N. U. 5: 5: 268
superbia. A.E. 1: 529
superbis. O. 2: 461. A.E. 1: 697. 4: 540. 7: 12. 8: 196. N. U. 5: 721. 9: 634. 11: 715. 12: 236
superbo. A.E. 1: 639. 3: 475. 8: 118. N. U. 5: 481. 11: 15
superbus. O. 3: 117. N. U. 5: 217. A.E. 6: 775, 853. 8: 613. 9: 695
superbum. A.E. 1: 21. 2: 556. 3: 2, 326. N. U. 5: 4: 424. 7: 630. N. U. 5: 8: 683. 9: 324. 10: 514. N. U. 5: 11: 340
superbus. A.E. 5: 473. 8: 202. 12: 326
supercilla clivosi tramitis. O. 1: 108
 Flacc. Valer. Argonaut. 9. *Gutta supercillis crebro stillantibus exit Elestri in gemmas.*
supercilium. E. 8: 34
supereminet. A.E. 1: 501. 6: 856. 10: 765
superent. id est, vincant. A.E. 5: 195
superes. A.E. 8: 58
superesse labori. O. 3: 127
 Hoc loco est labori non succumbere & cedere, sed supra laborem esse. Quod vero inquit Ennius in Annaliis 3. *Inde sibi memorat unum superesse laborem, id est, reliquum esse, & restare.* Lege *Superfit.* A.E. 5: 616. 8: 399. 9: 212. 10: 47. id est, supervivere. N. U. 5: 5: 225, 691, 796. 9: 157. 11: 15
superet modo Mantua. E. 9: 27. Sic in

Georgicis, Modo vita superfit. A.E. 2: 597
superi, id est, excelsi. A.E. 2: 779
superi, id est, divi. A.E. 6: 871. 8: 572. 10: 34. 11: 20
 Synonyma sunt apud Poëtam, *Dii coelestes, Coelicolae, Numina.* Alias *Coelestes & Immortales* dicuntur.
superjacet. A.E. 11: 625
superiminet. A.E. 12: 306
superinjice. O. 4: 46
superintonat. A.E. 9: 709
superis. O. 1: 491. A.E. 2: 659. 3: 2. 4: 379. 6: 584. 10: 40. 11: 532. 12: 647, 817
superis, id est, terrenis. A.E. 2: 91
 Quasi sicut dii nobis, ita nos defunctis superi habemur. Unde coelum vivorum regionem vocat hoc versu, *Sed falsa ad coelum mittimus insomnia Manes.*
superne. A.E. 6: 658
supero. verbum. A.E. 2: 303. 3: 20
superos. A.E. 2: 141. 3: 600. 5: 529. 6: 459, 481, 568. 7: 312. 11: 784. 12: 234
superst. A.E. 5: 325
superfit modo vita. O. 3: 10
 Hoc in loco Virgilius *ἀναπαύειν* (inquit Gell.) verbo usus videtur, quod *Superfit* dixit pro longinquius diutiusque addit. Illud contra ejusdem Virgilii est aliquanto probabilius, *Florantesque secant herbas succisque ministrant, Farragum, ne blando nequeant superesse labori.* Significat enim, supra laborem esse, neque opprimi a labore. Haec de Gellii lib. 1. cap. 22. transcriptum: quo in loco plura etiam de significatione, & proprietate hujus verbi *superesse* legas.
superflans. A.E. 10: 540
superstes. A.E. 11: 160
superstitio. A.E. 8: 187. 12: 817
superstunt. A.E. 1: 383. 11: 420
superuenit. E. 6: 20. A.E. 12: 356
superum. A.E. 1: 4. 6: 680, 780
supervolas. A.E. 10: 522
supervolvit averit. E. 6: 81
supinas. A.E. 3: 176
supinatas. O. 2: 261
supini. O. 3: 555
supinis. A.E. 4: 205
supinos. O. 2: 276
supplet. A.E. 3: 471
suppleverit. E. 7: 36
supplem. O. 4: 534. A.E. 1: 49, 64, 666. 3: 592. 4: 205, 414, 424, 535. 5: 745. 6: 91, 115. 8: 145, 382. 9: 624. 10: 523. 11: 365, 559. 12: 930
supplice. A.E. 3: 667
supplicia. A.E. 4: 383. N. U. 5: 6: 499, 740. 11: 258, 274
supplicibus. A.E. 3: 439. 8: 61
supplicis. A.E. 2: 542
suppliciter. A.E. 1: 481. 12: 220
supplicium. A.E. 7: 597. 8: 495. 11: 842
supponat. O. 1: 348
supponite civibus, id est, navibus. A.E. 11: 119
supponunt. A.E. 6: 248
supposita. A.E. 7: 283

suppositi. O. 3: 492
supposita. A.E. 6: 24
 Per syncopam, pro *supposita*, quomodo *Compositus, Composita, Exposita, Imposita, Reposita.*
supra. O. 1: 364. 2: 158, 227. 3: 236. A.E. 3: 194. 4: 240, 702. 5: 10. 7: 32. id est, *superat.* 381, 784. 8: 149. 9: 29, 553. 11: 510, 683. 12: 839
suprema. A.E. 3: 590. 5: 190. 6: 502. 7: 220. 10: 350
suprema. A.E. 6: 213. 7: 128. 12: 653
supremam. A.E. 6: 513
supremis numeribus decorata. A.E. 11: 25
 Octavius Aug. in carmine pro Virgiliana Aeneide. *Ergone supremis ponit vox improba verbis Tam durum mandare nefas: ubi Se produxit.*
supremo. A.E. 3: 482. 6: 735. 8: 583
supremus. O. 4: 460. N. U. 5: A.E. 10: 59. *supremam.* A.E. 2: 11, 620. 3: 68. 11: 61. N. U. 5: 76. 12: 803
suras. E. 7: 32. A.E. 1: 337. 11: 488. 12: 430
surculus. O. 2: 87
surdis. E. 10: 8
surgamus. E. 10: 75
surgat. A.E. 9: 191
surge. A.E. 3: 169. 8: 59. 10: 241
surgebant. A.E. 1: 448
surgbat. A.E. 2: 801. 3: 588
surgens. O. 2: 182. 3: 553. A.E. 3: 130. 4: 129. 5: 335, 777. 9: 30. 11: 1, 832
surgente. O. 3: 400
surgentem. O. 1: 374. 3: 134. A.E. 1: 366. 4: 274. 10: 725. 12: 172
surgentes. O. 2: 333. 3: 29. 4: 12. A.E. 3: 481
surgentia. A.E. 4: 43. 6: 850
surgentibus. O. 1: 356, 440. A.E. 6: 354
surgentis. A.E. 6: 364. 10: 524
surgere. E. 6: 39. O. 1: 161, 396. A.E. 4: 47. 6: 453. 7: 771
surget. E. 4: 9. O. 1: 446. A.E. 6: 762. 12: 838
surgit. E. 5: 39. O. 1: 447. A.E. 1: 382. 3: 513. 6: 104. 8: 68. N. U. 5: 415. 9: 667. 10: 28, 117. 11: 342, 635. 12: 313
surgunt. O. 2: 14. 48. A.E. 1: 437. 3: 196. 4: 352. 10: 287, 476, 814
sursum. A.E. 8: 494
surrigit. A.E. 4: 183. N. U. 5
sus. O. 3: 255. 4: 407. A.E. 3: 390. 8: 43, 83
suscipit. A.E. 1: 175
suscepta. A.E. 4: 327
susceptum. A.E. 6: 629
suscipit Anchises. A.E. 6: 723
 Ut agnoscat Prius. in lib. de Constructione. Alibi Poëta, *Excipit Africanus.*
suscipimus. A.E. 4: 391. 6: 249. 11: 806
suscitat. O. 1: 97. 4: 456. A.E. 2: 618. 5: 454, 743. 8: 410, 455. 9: 463. 10: 263. 11: 728. 12: 108, 499
suspecta. A.E. 2: 36. N. U. 5: 3: 550
suspectas. A.E. 4: 97
suspecti. O. 1: 443
suspectum. A.E. 9: 530
suspectus. A.E. 6: 579
suspendat. O. 4: 307

super-

INDEX ERYTHRAEI

suspenderat. AE. 1: 318
suspendere. G. 1: 68. AE. 12: 769
suspendet. AE. 6: 899
suspendi. AE. 9: 408
suspendit. G. 4: 247. AE. 5: 489. N. II. 5: 11: 11, 575. 12: 512
suspendunt. G. 2: 389. 4: 162
suspensa. E. 2: 66. G. 1: 175. AE. 7: 810
suspensae. AE. 6: 741
suspensam. AE. 4: 9. 5: 827. *rupem saxis.* 8: 190
Ipse in Culice, Huc suspensa rapit carpente cacumina morsu.
suspensi. AE. 2: 114. N. II. 5
suspensum. AE. 2: 729. 3: 372. 6: 722
suspenderit. G. 4: 59
suspiciens. G. 1: 376. AE. 9: 403. 10: 899. 12: 196
suspiciens. E. 9: 46
suspiciit. AE. 1: 438. N. II. 5: 6: 668
suspiciunt. AE. 4: 391. 8: 527
suspiciens. AE. 1: 371
sustentat. AE. 11: 662
sustentare. AE. 11: 873
sustentat. AE. 10: 339, 609. II: 224
sustentata. AE. 10: 304
sustinet. G. 2: 297, 515. 3: 361. AE. 7: 398, 786. 8: 137. 10: 810, 884. 11: 750. 12: 726
sustinnit. AE. 9: 708. 10: 799
sustulerant. AE. 12: 771
sustulerat. AE. 9: 547
sustuleris. G. 1: 76
sustulit. G. 2: 57. AE. 2: 153. 5: 657, 861. 8: 70. 9: 14, 17. N. II. 5: 564. 10: 533. 11: 542
sustulant. sc. *apes.* G. 4: 260
Ipse de Laudibus hortuli. Apes susurro mormurant gratat levi. Item in Culice, Ima susurrantis repetebant ad vada lymphae. & paulo infra, Ipsa loci natura domum resonante susurro, Quis dabat. & inferius, quos leniter adflans Aura susurrantis possit confundere venti.
susurro. E. 1: 56
suta. G. 4: 33. AE. 10: 313
sutis. AE. 6: 414. 12: 273
sum. G. 2: 393. AE. 6: 142, 641. 7: 260. 10: 395. 11: 744. 12: 525
suam terga. AE. 1: 635
suas. G. 4: 190. AE. 7: 321
Symaetha. AE. 9: 584

T.

Tabe. AE. 6: 442
Naso Virgilio in quantitate consentiens ait, Tabes illesas tollens ad sidera palmis. At Lucretius ultimam produxit, Imbris, aut tabe ulmorum arboris uallent.
tubentes. AE. 1: 173. 12: 221
tubida lues. AE. 3: 137
Id est, tabifica. Ipse de Livore ludens, Livor tabificam malle venenim.
tabo. G. 3: 481, 557. AE. 3: 29, 626. 8: 197, 487. 9: 472
tabulae. AE. 1: 119
tabularia. G. 2: 502
tabulas. AE. 9: 537

tabulata. G. 2: 361. AE. 2: 464. 12: 672
Valerius Flaccus Tabulata transtra appellavit hoc carmine, Pars ardua summus Iusternunt tabulata toris.
Taburno. AE. 12: 715
Taburnum. G. 2: 38
tacenta. AE. 6: 265
tacet. AE. 4: 525
tacita. AE. 8: 87
tacitae. AE. 2: 255
tacitam. G. 2: 254. AE. 2: 568. 12: 801
taciti. AE. 2: 125. 3: 667. 4: 289
tacitit. AE. 4: 364. N. De impr. 7: 505. 8: 108. 10: 227, 564
tacito. AE. 3: 515. 12: 219, 666
tacitum. AE. 1: 502. 4: 67. 6: 386, 841. Ieg. Macro. Sat. 6. cap. 6. 7: 343. 9: 31
tacitus. E. 9: 21, 37. AE. 4: 306. 11: 763
tactas. E. 1: 17
tactm. G. 3: 416. AE. 2: 683. 7: 618
tactum. G. 3: 502
tacni. AE. 2: 94
tacnissim. G. 4: 123
tacnet. AE. 4: 451. 5: 617. 10: 888
tactia. G. 4: 332
Taenarias. G. 4: 467
taenia. AE. 7: 352
Taeniola exiguum filum Columellae. Unde forsitan nostra tempestate piscatores Togniam suam appellent: nisi potius a tenendo. adi Stoicum.
tacniis. AE. 5: 269
Tago. AE. 9: 418
Taygeta. G. 2: 488
Vide Macnala.
Taygete. G. 4: 232
Taygeti. G. 3: 44
talavia hestit pedibus. AE. 4: 239
Unde Graecis τα αριδια, quae Plantaria vertit Flaccus Valerius in 1. Nunc aerii plantaria vellet Perseos, aut curru saevos frenasse dracones.
tale. E. 5: 45. G. 2: 241. AE. 9: 207. 11: 417
talum. G. 2: 224. AE. 1: 503, 606. 3: 265, 620. 4: 227. 7: 404. 9: 298. 10: 597. 11: 408
talenta. AE. 5: 12. 9: 265. 10: 526, 531. 11: 333
talentum. AE. 5: 248
tales. AE. 1: 19, 119, 179, 227. 4: 437, 551. 5: 409, 482, 723, 780. 6: 399. 7: 555, 560. 8: 70. 9: 249. 10: 669. 11: 278, 285. 12: 69
talit. E. 5: 53, 81. AE. 7: 335, 408. 8: 521. 4: 48, 90, 276. 5: 280, 651. 7: 192. 9: 17, 210. 10: 297. 11: 303, 585. 12: 874
talita. E. 3: 16. 4: 46. 5: 41. 10: 28. G. 4: 113. AE. 1: 59, 94, 102, 208, 563. 2: 6, 323, 536, 588, 650, 679. 3: 344, 358, 628, 690. 4: 107, 222, 362, 408, 663, 6: 36, 46, 53, 183, 372, 529, 537. 7: 21, 122, 555. 8: 18, 303, 729. 9: 203, 353, 621. 10: 298, 495, 530, 602, 651. 11: 399. 12: 318. *fatnr.* AE. 1: 131, 256. 3: 485. 5: 16, 79, 464, 532. 6: 34. 7: 330. 8: 559. 9: 280. 10: 523. 11: 501. 12: 228. *distia.* 5: 852. 9: 431. 10: 583, 599
talibus. AE. 1: 74, 370, 410, 559. 2: 195, 535. 3: 172. 4: 219, 437. 5: 534. 6: 40.

9: 788. 10: 96, 860. 12: 229, 351. *distis.* 2: 336. 4: 92, 219. 5: 719. 6: 98. 124, 467. 7: 249, 284, 445. 8: 359, 611. 10: 448. 11: 376. 12: 212, 238, 625
talit. E. 8: 85, 89. G. 3: 89, 92, 381. 4: 413. AE. 1: 503. comparatio. 2: 541. 5: 375. 6: 208. comparat. 240. 7: 772. 10: 768. comparat. 12: 337, 456, 860. comparat. 933
Talon. AE. 12: 513
talpae oculis capiti. G. 1: 183
Quintil. lib. 9. cap. 3. sic scriptum reliquit: Finit ergo & circa genus figurae in nominibus. Nam & oculis capiti talpae, & Timidi damae dicuntur a Virgil. Sed subest ratio, quia sexus uterque altero significatur. Tama enim mares esse Talpas Damasque quam foeminas, certum est.
tam. E. 1: 42, 71. 4: 53. 5: 83. 6: 49. G. 1: 37, 204, 449, 506. 2: 315. 3: 247. 470. AE. 1: 539, 568, 605. 2: 373, 519, 589. 4: 188. 5: 144, 390. 6: 373, 501, 721. 7: 329, 787. 8: 571, 723. 9: 19, 77, 249, 281, 509. 11: 412, 705
sed tamen. E. 1: 19. 9: 55. G. 1: 79, 305. AE. 3: 541
tamen. E. 1: 19, 28, 30, 58, 80. 2: 68. 3: 7. 4: 31. 5: 50. 6: 9, 49. 7: 17, 8, 20. 9: 62. N. II. 5. G. 1: 79, 118, 198. 2: 49, 418. 3: 46. 4: 45, 130. AE. 1: 247, 477. 2: 185, 244, 585. 3: 341. 4: 396, 420. 5: 53, 186, 281, 520, 731. 8: 566. 9: 45, 315, 422, 513. 10: 250, 276, 437, 509, 618, 752, 829. 11: 688. 12: 377, 492, 815
attamen. E. 6: 49. 10: 31
non tamen. G. 3: 452. AE. 2: 534. 4: 500. 5: 334. 6: 736. 9: 248. 11: 845
& tamen. AE. 3: 478
Lutr. in 5. Et tamen interdum magno quacessit labore.
Tanagri. G. 3: 151
Tanaim nivalem. G. 4: 517
Fluvius, qui Sisy alio nomine ab indigenis appellatur. Miror autem Aconem, scribentem hunc esse Danubium. Hodieque la Tana. Locus vero iuxta navale publicum Venetorum, ubi funes nautici intorquentur, & aservantur. Tuna cur ita appellatus sit, Stoicus tibi noster, lector, aperiet.
Tanais. AE. 12: 513
Virum fluvio cognominem fecit, ficut alibi Lyrim.
tandem. G. 4: 186, 344, 444. AE. 1: 369. 2: 76, 523, 531. 3: 131, 205, 278, 309, 612, 638, 718. 4: 136, 304, 333, 349. 5: 91, 178, 727. 6: 2, 17, 61, 83, 415, 472, 687. 7: 259, 297, 434. 8: 73, 468, 489. 9: 778. 10: 478, 604, 890. 11: 151, 493, 783. 12: 497, 800
tandem. AE. 1: 331, 369. 2: 128. 5: 34
tangere. G. 4: 389. AE. 4: 551, 612. 12: 933. N. II. 1
tangeret. AE. 11: 861
tangit. AE. 9: 138. N. II. 1. 12: 57
tango aras. AE. 12: 201
Super hoc ritu, lege Macro. Sat. 3. cap. 2. Faciunt huc & illa, Arasque

transtent.
Araque tenebant.
tangunt. AE. I: 462. 4: 596
tangunt. E. 10: 60. Lucr. in 6.
Quod nos interdum tanquam recreare videtur.
tanta, nominativ. singul. E. I: 27. O. 2: 344. AE. I: 132. 529. 2: 42. 503. 3: 604. 5: 465. 6: 133. 7: 263. 448. 9: 97. 10: 846. 11: 733. pluraliter. O. 4: 86. 332. AE. I: 615. 5: 353. 390. 6: 369. 832. 9: 21. 200. 483. 10: 529. ablativ. 2: 659. 8: 693. 10: 426. 826. 11: 437
tantae. dativ. G. 3: 112. plural. nominat. AE. I: 11. 33. 2: 282. 6: 405
tantam. AE. 5: 802. 8: 502. 12: 321
tantum. AE. 4: 232. 272. 8: 273
tantas. E. 3: 108. AE. I: 134. 7: 52. 9: 784
tantis. AE. I: 566. 606. 3: 453. 5: 13. 788. 6: 93. 7: 232. 8: 186. 9: 216. 256. 10: 510. 11: 139. 480. 12: 559. 922
tantis. AE. 3: 711. 4: 411. 5: 639. 6: 354. 7: 315
tanto. nomen. O. 2: 153. 4: 353. AE. I: 614. 672. 2: 718. 3: 317. 629. 4: 98. 282. 5: 378. 6: 31. 188. 712. 7: 703. 8: 121. 472. 617. 10: 578. 792. 11: 108. 12: 72. 620. 835
tanton. AE. 10: 668. 12: 503. Ament Aquilonem & frigora.
tanto. adverb. O. 3: 476. 4: 412. AE. 6: 79. 12: 20
tantorum. AE. 2: 106. 144. 5: 404. 11: 228
tantus. O. 2: 159. AE. 3: 299. 368. 4: 292. 501. 553. 7: 438. 9: 78. 10: 759. 12: 177. 635. 831. 880
tantum & quantum. E. I: 25. 26. 5: 18. 7: 51. 9: 11. 10: 73. G. 2: 202. 292. 376. 4: 101. AE. 4: 446. 6: 199. 7: 252. id est, solummodo. E. 2: 3. 28. 3: 50. 53. O. I: 79. 2: 257. 3: 343. 4: 450. AE. 2: 23. 690. 4: 329. 657. 5: 814. 6: 74. 262. 547. 869. 8: 78. 9: 282. 430. 636. 10: 256. 877. 12: 835. 885
tantum, tam, comparative, non sequente Quantum, sed elegantius subaudito. E. 5: 82. sicut inferius tantum, tantum. E. 6: 29. 30
Quam elegantiam non agnoscetes quidam, ineptum carmen pro Virgilia non intulere; quod nos tanquam adulterinum non eo tantum argumento eiecimus, quia in Sileno primam corripit, quod defendi posset: sed quia potius divini poetæ phrasi non congrueret tam frigida, ineptaque sententia, ineptioribus verbis & numeris contexta.
tantum, id est, in tantum. E. 6: 16. 29. 30. 10: 46. O. I: 102. 2: 100. 481. 3: 251. 388. 4: 450. AE. I: 231. 745. 2: 776. 3: 415. 4: 150. 5: 21. 162. 6: 262. 502. 578. 876. 877. 7: 319. 9: 282. 806. 10: 7. 11: 435
non tantum. O. 3: 174
tantum. nom. E. 9: 17. O. 3: 343. AE. 2: 658. 4: 305. 419. 5: 4. 616. 6: 352. 464. 801. 7: 307. 9: 426. 10: 400. 681.
Tom. II.

&c,
 II: 368. 481
tantus. O. 2: 10. 301. 3: 112. 4: 205. 495. AE. 2: 10. 594. 6: 133. 561. 11: 323. 357. 548. 644. 12: 621. 801
tapetas pulchros. AE. 9: 358
*Stattus cum huius loci declinationem, tum alterius epitheton secutus, sic in 1. Theb. posuit, Altoque inferre tapetas. estque accusativus Græcus. Nam illi, ὁ τάνης, τῶ τάνης. Ut accusandus Charisius sit, qui lib. 1. Instituit. Grammaticarum, cum de varia declinatione sedus nominis loqueretur, haec scripsit: Sed & masculino genere dixit, pilleoque tapetas. Quamquam ibi, pulchros, non pilleos legitur. Et statim sequitur, Cuius nominativum faciunt quidam hic Tapas, qui facias Tapetas. Quod ego, qui nusquam scriptum puto, nunquam proba. Haec Charisius, qui supra tamen recte & hoc Tapete, huius Tapetis, & hoc Tapetum, huius Tapeti, Virgilium declinasse, exemplis hic sequentibus probat. Adi & N. tr. 4
tapetibus. AE. 9: 325. N. de Genere vest.
tapetis. AE. 7: 277
Tapsum. AE. 3: 689
Tarcho. AE. 8: 603
Pro Tarcho, sicut Rapo pro Rapon. Causa metri, nam exceptio hoc uno loco, ubique Græce ponit Tarcho.
Tarcho. AE. 8: 506. 10: 153. 290. 299. 302. 11: 184. 729. 746. 757
Tarchonem. AE. 11: 727
tarda. O. I: 163. 2: 52. 58. 125. 4: 479. AE. 5: 154. 280. 431. 6: 720. 8: 508. 9: 610. 11: 430
tardant. AE. 6: 731
tardante. AE. 5: 395
tardat. AE. 10: 857
tardata. AE. 12: 746
tardatur. AE. 11: 550
tardatus. AE. 5: 453
tarde. adverb. G. 2: 3
tardet. AE. 11: 21
tardi venere bubulci. E. 10: 19
*Id est, pigri. Quod epitheton Bootæ proprium est. Juven. Frigida circumceant pigri serrata Bootæ. & Claud. de Raptu Prof. 2. Praecipitas pigrum formido Bootem. Quamquam hic etiam mathematica adest ratio. Potuit itaque hoc epitheton, quod bubulci proprium, submonere doctissimum Servium, & alios, bubulci hoc loco legendum esse non bubulci, quibus tardis esse non licet per porcorum celeritatem, quos sequuntur, quorum pastorum etiam neglecta mentio consulto a vate fuit, cum nusquam eos etiam Theocritus introducat, & tria tantum sint (quod & Aelius Donat. scribit) pastorum genera, quæ dignitatem in Bucolicis habeant, Bucolicis, Opiliones, & omnium minimi αἰπόλοι, id est Caprarii. Quia & ille ipse Theocriti versus, quem hic noster aculeatus est, nullam bubulci mentionem habet, ἄλλοι τοὶ βούται. τοὶ αἰπόλοι, αἰπόλοι ἄλλοι.
tardi aselli. O. I: 273. N. tr. 5
 VVV**

tardis. G. I: 32. 2: 206. 482. 3: 14. AE. I: 746
tardos. O. 3: 424
tardum. O. 2: 126. AE. 5: 682. 9: 47
tardus. AE. 2: 436
Tarenti satvri. O. 2: 197. Herculei. AE. 3: 551
Dedit hoc epitheton Tarento Poëta, quod Aristotelem in Naturæ miraculis legerat, Heracleam Tarenti nomen fuisse, scilicet ab Hercule, qui Tarentinos bello domitos in potestatem redegit. Et quia noverat Maronis prudentia, hoc, ut fabulosum, inter ea, quæ fidem non capiunt, Aristotelem coniecisse, consulto interponit (si vera est fama) ne iudicium suum interponeret. Haec nostra est sententia. Quod si etiam post hac cuiuspiam Servii commentaria magis placerint, non laboro.
Tarpeia. AE. 11: 656
Tarpeiae. sc. arvis. AE. 8: 652
Tarpeiam. AE. 8: 347
Tarquinius. AE. 6: 817
Tarquilius. AE. 8: 646
Tarquitus. AE. 10: 550
Tartara. G. I: 36. 2: 292. 4: 482. AE. 4: 243. 446. 5: 734. 6: 543. 8: 563. 9: 496. 11: 397. 12: 14. 205. 235
Tartara nigra videre. AE. 6: 135
Idem in Ciri, Defossisque domos ac Tartara nocte cruenta Obsita. & eodem inferius, Pallentesque lacus, & squalida Tartara terrent.
Tartareae. AE. 7: 328
Tartaream. AE. 7: 514. 12: 846
Tartareas. AE. 8: 667
Tartarei. AE. 6: 295
Tartareum. AE. 6: 395
Tartareus. AE. 6: 551
Tartarus. AE. 6: 577. N. tr. 4
Tatloque. AE. 8: 638
taurca. AE. 9: 706
tauri. E. 5: 33. 7: 39. O. I: 65. 2: 140. 6: 24. 10: 483. 12: 716
taurinis. G. 4: 171
taurino. G. 4: 371. AE. I: 368
tauris. E. 4: 41. AE. 10: 785. id est, taurinis.
tauro. O. 3: 58. AE. 5: 473
taurorum. AE. 6: 253. 8: 180
tauros. E. I: 46. O. I: 210. 3: 212. 4: 538. 550. AE. I: 634. 8: 203. 207. 316
taurum. E. 3: 86. AE. 2: 202. 3: 21. 119. 5: 236. 382. 472. 10: 455
taurus. E. 3: 100. O. I: 45. 2: 146. 3: 515. AE. 2: 224. 12: 103
Taurus curatis aperit cum cornibus amnum. O. I: 218
Hunc locum tibi aperit Macrobbii commentarius. 1. in Somn. Scip. cap. 18
taxi amant Aquilonem & frigora. O. 2: 113. nocentes 257. Ilyraeos torquentur in arcus. 448
Hinc taxica quidam putant appellata, quæ nunc toxica vocamus. Eam arborem & Taxum Romani dixerunt, ut testis est Dioscorides libro, quo venena enumerat, sexto. Græci & Smilacem,

INDEX ERYTHRAEI

sem, & *Milium*, & *Thymalon* vocant, vel (ut Aëtius) *Thymilon*: Paulus *Thymion*, Galenus etiam *Ceston* dici autumat. Vulgo *Naxus* nuncupatur, non prioris literae immutatione, quod putat Barbarus, veluti *Taxus*, sed de nomine (quod Romanum fuit) *Naxius*, ut iam ex Dioscoride diximus. Quoniam *Taxus* etiam nobis de se epitheton integrum non invidit, quippe qui hodie *Colpo tasso*, *Botta tasso*, & *Bastinate tasso*, & similiter vocitamus. Ex hac arbore etiamnum arcus & scorpiones parantur. De hac tu, praeter Dioscoridem & alios antiquos, lege & in Barbari nostri Corollar. cap. 695. quod *Smilax* inscribitur: & legisse non po-
nitebit.

saxos. E. 9: 30

saxum. G. 4: 47

se. E. 1: 38, 39, 40.

Cacteris exemplis indicandis super-
sedimus, quae passim occurrent. Sed
illud non omittendum, & pathos ab
huius vocis repetitione frequenter mo-
vere Poëtam, quam figuram Graeci
bravapopos vocant, cum sententiae ab
iisdem dictionibus incipiunt, ut *Te dul-
cis conjux*, *Te solo in littore secum*, *Te
veniente die*, *Te decedente canebat*. G. 4:
465, & illud, *Te nemus Angitiae*, vi-
drea de *Fucinus unda*, *Te liquidi flevire
lacus*: & alia similia etiam per obli-
quos.

se amice. AE. 6: 507. Vide *Qui amant*.

sedla. E. 6: 81. G. 1: 347. 2: 409. 3: 316,
540. 4: 62, 104, 113, 153, 179, 187,
374, 434. AE. 1: 632. 2: 440, 445, 672.
3: 83. 4: 164, 260, 343, 668. 6: 8, 13,
211, 525. 7: 127, 160, 168, 193, 290,
342, 393, 500, 512, 585, 668. 8: 99,
359, 584. 9: 502, 558. 11: 237, 447. 12:
81, 132, 596, 627, 656

sedlam. AE. 9: 513

sedli. G. 4: 296, 385. AE. 2: 302, 695. 3:
583. 4: 186. 6: 29. 7: 59, 279. 8: 25,
366. 10: 281

sedlis. G. 1: 379, 449. 2: 242. 3: 340, 438.
4: 38, 47, 256. AE. 1: 627, 638, 725,
730. 2: 451, 461, 489, 771. 3: 134. 4:
457. 5: 393. 6: 523. 7: 12, 77, 214, 336,
413, 460, 600, 638, 812. 10: 5: 758.
11: 146, 213, 462, 567. 12: 591, 595

sedis. G. 3: 418. AE. 1: 425. 2: 478. 4: 403,
494. 5: 216. 8: 455

sedism. AE. 2: 454, 508

sedis. AE. 3: 236

sedium. G. 3: 344. AE. 2: 679, 757. 7:
170. describitur. 502. 11: 851

sedius. G. 2: 304. AE. 2: 126. 10: 802

sedum. E. 3: 32. 9: 18. 10: 43. G. 2: 2. AE.
1: 74. 2: 675. 3: 491. 4: 108. 5: 83, 716.
6: 370. 9: 203. 10: 902. 11: 409, 518

tedae. AE. 9: 76

tedas. E. 7: 49. *thalsmi*, *tedasque pertae-
sum*. AE. 4: 18. sic, *Quo thalamum
eripiat Teuris*, *tedasque moretur*. 7:
322

te. as. G. 2: 431. AE. 4: 339. 7: 388, 457.
9: 109, 568

tedis. AE. 4: 505. 6: 214, 593. 7: 73

tegans. G. 3: 145

teget. AE. 12: 53

tege. AE. 4: 637. 7: 426

Tegeace. G. 1: 18. AE. 5: 299

Arcas, a Tegea Arcadiae oppido, ut
in 8. scribit Paulanias. Meminit & Ho-
merus. Hinc muliebri genere *Tegeatis*,
masculino *Tegeates* & *Tegeaens* quatuor
syllabis, ut hic, & apud Propertium:
& calami Pan Tegeace tui. Sed & *Tege-
ticus* apud Papinium, *Et de Maenalia
volucer Tegeticus umbra*. Tegeae vero,
quod ab eodem dictione Paulania, Pal-
ladi Alesae sacellum condidit Aleus,
Aphidantis filius, qui Aegypto succes-
sit. Unde Statius, *Templumque Alesae
memorale Minervae*. Esti Alesae pro A-
lesae legant huius historiae imperiti.
Lege *Maenalia*.

Tegeatun. AE. 8: 459

tegebat. AE. 2: 472. 8: 34. 9: 346. 11:
12, 771

tegender. G. 3: 454

tegens. AE. 9: 488

tegentem. AE. 6: 498

tegentes. AE. 11: 630

tegentur. AE. 4: 123

tegere. G. 1: 213. 3: 558. AE. 10: 50

tegerem. AE. 3: 25

tegeret. G. 4: 414

tegi. AE. 10: 904

tegit. E. 7: 46. G. 4: 422. AE. 4: 250, 477.

6: 138, 444. 7: 690, 731. 9: 50. 10: 541

tegmē. AE. 7: 689

tegmīna. AE. 7: 632, 742. 9: 518. 10: 476.

11: 777

tegmīne. E. 1: 1. G. 4: 566. AE. 1: 275,

323. 9: 577. 10: 887. 11: 576

Lucret. in 1. *Nec res ulla geri sub
coeli tegmine posse*. & in 3. *Quare etiam
atque etiam resoluendo corporis omni Tegmi-
ne*. Et inferius, *Tegmine dempto*. l. c.
corpore.

tegmēn. AE. 3: 594. 7: 666

tegmēt. AE. 2: 159. 10: 22

tegmētur. AE. 2: 227. 8: 95

tela inter. E. 9: 12. 10: 45. AE. 7: 673.

9: 329. 10: 237. accus. sine praepos.

AE. 1: 188, 665. 2: 216, 422, 432, 459.

4: 260. 5: 438, 501, 514, 582. 6: 57,

835. 7: 630. 8: 117, 700. 9: 37, 129,

171, 409, 493, 534, 555, 659, 773. 10:

93, 264, 329, 333, 433, 731, 801, 886.

11: 9, 80, 196, 559, 578, 610, 735, 893.

12: 50, 465, 693, 815. per. AE. 2: 358,

527, 664. 6: 110. 9: 796. 12: 305, 682.

ad. AE. 2: 443. nominativo. AE. 2:

633, 727. 4: 149. 6: 400. 7: 731. 10:

168. 11: 545, 809. contra. 8: 448. 9:

552. 11: 282

tela. AE. 9: 37

Ferte citi ferrum, date tela, scandite
muros. Ita membra haec dissoluta,
sicut dictiones quoque dissyllabas, ex-
poscit festina loquentis Caici trepida-
tio: sicque scriptum reliquisse. Maro-
nem nostrum artificiosissimum ex eo
etiam contenderim, quod simili pene
versu trepidans quoque Dido in 4. ita

loquitur, *Ferte citi flammis, date vela,
impellite remos*. Verum Literatores isti
haud tale artificium agnoscunt, dum
ad dissyllabarum tantum regulas respi-
ciunt, quas pueri semel edidicerunt.
Tela ne cadat in longam, contra *nana-
ram*, & interferunt, leguntque, *Tela
& scandite*: ac ita membrum, quod
maxima animi pensione Poëta diligen-
tissimus dissolverat, isti ineptissime an-
nehunt. Quam scripturam sane etiam
antiquos fuisse secutos, ex codicibus.
Macrobianis, & aliorum Grammatico-
rum, facile colligimus, quod ibi in
hoc citato carmine, & semper interca-
latum legimus, nisi fuerit id potius li-
brariorum temeritate commissum. Sed
& Servii, interpretis aliqui diligen-
tissimi, huius loci praeteritio, istius
non modo tum receptae lectionis, sed
neque omnino in quaestionem aliquam
vocatae, fidem facere videntur. Quin-
quod magis miror, in quodam Dia-
logo ipsius Pontani, huius Virgiliani ar-
tificii longe prudentissimi ita quoque
scriptum comperimus. Alii quidem,
dissolutum ut servant, pro *Scandite*,
Ascendite assumunt, quod exemplum
fortasse recitati jam ex 4. verius, ubi
tela similiter cadit in Synaloephen:
cum tamen Virgilius, qui muros scalis
ascendendos ex personae Caici iuber,
Scandite (unde & *Scalae* nominatae sunt)
libentius utatur, quam *Ascendite*, cui
verbo alias & scalis addit, ut, *Scalis
ascendero muros*. Sed & alibi, *Scandite
fatalis machina muros* ponere maluit,
quam *Ascendite*. Sed non erat utique
cur isti in has ineptias incurerent, &
Tela, ratione finalitatis, extremam pos-
se producere, exemplis etiam aliis Vir-
gilianis non ignorasset. Nam & alibi
Poëta (ut nihil su fere ab eo usurpa-
tum, quod non altero saltem exemplo
voluerit ipse, veluti suae constantis vo-
luntatis, atque iudicii testimonio com-
probare) dixit, *Dona dehinc antro gravida,
selloque elephanto*. Et in 9. *Rumpe moras
omnes, turbataque arripe castra*. Ubi *Gra-
via* & *Turbata*, a naturaliter correptam
producit; quanquam hunc etiam ver-
sum, bonam quidam expungentes le-
ctionem, ita imprimendum curant,
*Rumpe moras omnes, & turbata arripe
castra*: non animadvertentes, quam vi-
tiosae (quod etiam Servius commentario
2. Aeneidos non tacuit) Caesuram ca-
dere in Synaloephen. Sed eadem li-
centia cultus Tibullus cecinit, *Te caeli
agricola, magna cum veneris arve*: & in-
geniosus Vates in Epitholis, *Exeres pre-
tiosa odia, constantia magno*. Quin &
*Quae porrecta noster dixit, Liminaque,
laevusque Dei, totiusque muneris*. Quem
Ovidius & Papinius secuti sunt, ut in
Quae diximus. Quin ut *Tela* finalem
hoc loco producat, praeter finientis vo-
cis rationem, quam diximus, facit e-
tiam quod & Servius & Diomedes no-
tant, l. sensus & constructionis finis. Sed
in-

Inquit Servus, in *Gravola* satis asper
Soci. Nam in nullam definit consonan-
tem: ut *Omnia vincit amor*, & nos *cedo-
mus amor*. Item, *Ad sibi Thyndre ca-
pas Eucandrus albulis insit*. Quibus
duobus exemplis, ut uno pluribus satis
habuit probare Grammaticus, minus
aspere in his produci finalem in con-
sonantem definitentem. Nam ipse ne-
que in *Tela*, nec *Turbata* (ut ostendi-
mus) hanc licentiam agnovit. Verum
nobis, qui tria exempla recipimus Vir-
giliana, & aliorum alibi similia addu-
ximus, & nihilominus cum Servio sen-
timus, huiusmodi productionem, ut-
pote minus asperam, cum dictio finit
in consonantem, magis frequentari so-
lere pluribus id exemplis probandum
est. Alia igitur, quae nunc subeunt,
sunt huiusmodi in 12. Aeneid. *Et
furis agilitas amor*, & *confusa virtus*,
in 4. Georg. *Nam duo sunt genera, hic
mellor insignis & ore*. Et in 3. *Aequus
atque labor aequo iuvenemque magister*,
in 2. Aeneid. *Lactis ubique, pavor*, &
plurima mortis imago. Item in 10. *Con-
siliis ipse pater*, & *magna incepta La-
tinas*. Item in 5. *Ostendens artem pariter,
arcumque sonantem*. Item in eodem, *Osse
serva datur operum haud ignara Minerva*.
Item in 2. *Neferorum abstrusum, orbi-
turque miserrima caedes*. Et in 3. Georg.
Altius ingreditur, & mollia crura respondit.
Et in eodem, *Invidias etiamque tremens*,
& *jam infans aevi*, in 10. Aeneid. *Et
clarus Ethenon Lyria comitatur ab alta*,
in 11. Aen. *Emicas Baryalas, & munere
laetas amicit*, in 12. *Adulta manus, nec
non animus, aurumque Latino*. Et in 2.
Georg. *Muneribus, tibi pampino gravi-
das autumnus*. Et in 3. Aeneid. *Pectori-
bus habius spirantia consiliis exta*. Et in
eiusdem 1. *Per terram, & vorsa pulvis
inscribitur hasta*, & in extremo 5. *Nus-
quam antistebat, oculosque sub astra te-
nebat*. Inter quae exempla etiam infra
scripta facile venire possent; etsi in il-
lis quidam positione natura breves pro-
duci existiment, a quibus & nos ali-
quando non discedimus. Virgilius in
Bucolicis, *Ille laetas niverum molli fultus
hiacinto*. Et in 10. Aeneid. *Dum trepi-
dant, ite hasta Tago per campum utram-
que*. Idem in 7. *Sustinet, & natae, Tur-
niquae canit Hymenaeos*. Idem in 9. *Ter-
ga fatigamus hasta*. Idem in 3. *Si perco
manibus hominum, perisisti iuvabit*. Quod
ut magis credam, omnino adducor eo
versu, qui est in 10. *Graius homo in-
fectus linquens praefugus Hymenaeos*: nam
absurdum satis videri potest in eodem
in *Hymenaeos h* maiorem vim literae
habere, quam in *Memo*, praeteritum u-
trobique *f* litera praecedente. Quod
vero plerique voluunt, *Tela scandite, la*
positione *sc* syllabam longari, fortasse
posthac illi nostram, ut meliorem,
sententiam amplectentur: cum Maro-
nis mos utique sit huiusmodi positionem
non adnectere ad productionem vocalis

in fine alterius praecedentis, in eadem
dictione tantum, ut, *Tenebras Tenebras*,
Volucres Volucres, & similia. Quin le-
gitimus apud eundem, *ponito spes*, prin-
cipe dactylo pede, & similiter apud
alios Poetas, ut in verbis *Ponito*, & *Spes*
diximus. Nam quod in Bucolicis & in
4. Georg. dixerit, *Terrasque tractusque
maris, coelumque profundum*. & in 2.
Georgic. *Eurique Zephyrique tonat do-
mus*, & in 1. & 3. ejusdem *Lappaque*,
tribullique. & similiter in primo, *Tribu-
laque, trabasque*. & in tertio Aenei-
dos, *Cretesque Dryopesque fremunt*. &
denique in 12. *Fontesque fluviosque vo-
co, quaque aetheris alti*: haec illa ma-
gis ratione defenderim, qua idem in
tertio sic posuit, *Liminaque, Laurique
Dei*. Papinius autem, ac Juvenalis num
eandem hanc rationem magis in suis
versibus secuti sunt, an vero Diomedis
potius & Prisciani, contendere non la-
boro: qui tradunt, syllabam brevem in
fine dictionis produci posse, dictione
sequente inchoante a duabus consonan-
tibus, vel una consonante duplici,
quemadmodum si in una eademque ef-
fent dictione. Statius in 6. Thebaid.
*Praceleves agile studium, & tenuissima
vultus*. Juven. Sat. 3. *Contemnis, mis-
trae cognosce praemia rinae*. Idem, *Gib-
bus, & acce malum saepe stillantis ocellis*.
Et Sat. ult. *Vindicta gravior quam inju-
ria*. Dignum erit ergo. Idem, *Occulta
spolia, & plures de pace triumphos*. Vide
*Spicula, Sagitta, Arundo, Ferrum, Mis-
sile, Jaculum, Lancea, Hasta, Hastile*,
Pila, Achilles, & per obliquos.
tela. AE. 9: 489
tela. G. 1: 285
tela. G. 1: 294. 3: 562. AE. 4: 264. 7:
14. 11: 75. de inventione Linificii,
& Lanificii habes in quinto De re-
rum natura Lucretii.
Telebanus. AE. 7: 735
teli. AE. 8: 694. 9: 420, 748. 11: 608, 802,
863. 12: 389
tells. G. 1: 489. AE. 1: 191. 2: 177, 318,
332, 410, 447, 470, 520. 4: 71. 7: 520.
8: 249. 9: 543, 653, 666, 793, 807. 10:
419, 638, 644, 692, 808. 11: 117, 162,
808, 857, 873. 12: 578
tellare. G. 1: 214. AE. 1: 358. 3: 278. 6:
459, 655. 10: 298, 750. 12: 130, 520
tellarem. G. 1: 99. 2: 316. 3: 88. AE. 7:
137. 8: 369. 12: 204
tellari. E. 4: 93
tellaris. AE. 1: 34, 171. 3: 509. 6: 140, 801
tells. E. 4: 19, 39. G. 1: 7, 13, 67, 127,
469. 2: 173, 238, 248, 282, 418, 423,
460. 4: 462. AE. 2: 69. 3: 63, 73, 95,
412, 416, 477, 673. 4: 24, 166, 275. 5:
9, 30. 6: 23, 795, 799, 877. 7: 85, 120,
225, 722. 8: 329, 422. 9: 285, 491, 709,
752. 10: 102, 650. 11: 71, 191, 245.
12: 445, 713, 900
telo. G. 1: 332. AE. 1: 99. 3: 635. 8: 111.
9: 496, 559. 10: 982, 425, 586. 11:
664, 689. 12: 294, 775
Telam. AE. 7: 734. 12: 513

telorum. AE. 2: 468. 3: 46. 9: 480, 509.
11: 583. 12: 284
telum. AE. 2: 544. 5: 497, 508, 520. 6:
592. 7: 508. 9: 417, 623, 747. 10: 481,
486, 744, 773, 882. 11: 484, 552, 783,
816. 12: 8, 266, 387, 442, 461, 536, 787,
858, 887, 916, 919
temerata. AE. 6: 840
temere. AE. 9: 329, 375
temne. AE. 7: 236
temnenda. AE. 10: 737
temnere. AE. 6: 620
Contemnere exponit N. tr. 3. Nam
Aphaereus est, ut notat Probus, ubi
agit de poeticorum metaplasiorum
licentia. Meminit & Servius, etsi ali-
bi, super verbo *Citatorum*, & *Mitte* in
1. Aeneid. qui & per eundem tropum
haec dici memorat suis locis: ut, *ne-
que insidiis molis capere serenas*, pro de-
cipieris: &, *Ante expectatum positis flat
in agmine castris*, pro obstat: & *mo-
stusque timorem Mitte*, pro omittite:
& *Infelix Priamus furtim mandarat a-
lendum*, pro commendarat: &, *Nec
Rutulio solvo*, pro absolvo: &, *Crate-
rasque focusque ferunt*, pro auferunt, &
Ora citatorum dextra conctorse equorum,
pro concitatorum.
temnis. AE. 1: 665
temnis. AE. 1: 542
temo. G. 8: 171. 3: 173
temone. AE. 12: 470
Tempe. G. 2: 469. 4: 317
temperat. G. 1: 110, 360. 3: 337. AE.
1: 57, 146
temperet. AE. 2: 8
tempestas. G. 1: 417. AE. 1: 377. 2: 310.
3: 479. 5: 694. 9: 20. 7: 223. 11: 423.
12: 284
tempestate. AE. 2: 516
tempestatem. G. 1: 323
tempestates. G. 1: 252, 311. M. tr. 5. AE.
1: 53, 255
tempestatibus. AE. 3: 708. 5: 772. 7: 199
tempestatum. G. 1: 27. AE. 1: 80. 3: 528.
10: 37
tempestivam. G. 1: 256
templa. G. 2: 148. AE. 3: 84. 4: 199. 6:
19, 41, 840. 7: 443. 9: 626
templi. AE. 1: 505. 4: 484. 7: 419
templis. G. 1: 480. AE. 1: 632. 4: 217. 5:
60. 8: 718. 11: 778
temple. AE. 1: 453. 2: 165, 404. 7: 192,
778. 8: 653
templum. G. 3: 13, 16. AE. 1: 416, 446,
479, 496, 519. 2: 713. 3: 531, 536, 4457.
N. tr. 7: 6: 69. 7: 174. 11: 477, 481
tempora. E. 3: 42. 6: 22. G. 4: 238. AE. 11:
278. 4: 294, 423. 6: 691. 7: 37. 9: 107.
sc. capitis. E. 6: 22. G. 1: 28, 349. AE.
3: 81. 4: 637. 5: 71, 72, 246, 269, 539,
839, 856. 6: 496, 665, 772. 7: 135. 8:
286, 680, 684. 9: 588, 633, 750. 10:
538, 891. 11: 489. 12: 120, 162, 173,
536. circum. E. 8: 12. AE. 2: 133, 684.
5: 435. 9: 808. 12: 162
tempore. E. 1: 30, 68. 7: 35, 70. G. 1: 61,
469, 483. 3: 245, 267, 309, 531, 566. 4:
490, 563. AE. 1: 623. 3: 309. 4: 627. 6:
409.

INDEX ERYTHRAEI

409. 8: 414. 9: 80, 811. 11: 276, 303, 459, 470, 783
temporibus. G. 1: 258. AE. 5: 416
temporis. AE. 6: 745
tempus. E. 3: 97. 4: 48. G. 1: 213, 253, 493, 2: 80. 3: 123, 284. AE. 2: 268, 324, 522. 4: 433, 475. 6: 37, 46, 537. 7: 511. 9: 12, 395. de capite 418. 10: 11, 367, 503, 512, 522. 11: 2. 12: 96. G. 1: 213, 305. 2: 542. 4: 283. AE. 5: 638. 6: 46. 10: 441, 467, 622. 12: 156
tenaces. G. 2: 421. 4: 161
tenaci. G. 1: 179. 4: 175. AE. 6: 3. 8: 453. 12: 404
tenacia. G. 4: 57, 412
tenax. G. 2: 134. AE. 4: 188
tendamus. AE. 11: 414
tendant. AE. 5: 489
tendat. G. 3: 333. AE. 12: 917
tende. G. 4: 400. sic inferius, *contende*
tenacia vincla. 535. AE. 12: 938
tendebant. AE. 6: 314. N. II. 5
tendebat. AE. 1: 656. 2: 29. N. II. 2. 674. 8: 605. id est, tentoria & tabernacula habeat. Vulgo, *Era attendata*. 9: 351. 10: 595. 11: 99. 12: 311
tendens. G. 1: 513. 2: 296. 4: 498. AE. 1: 93. 2: 405. N. II. 5. 5: 233
tendentem. AE. 4: 487. 6: 684. 9: 768
tendere. AE. 1: 554. 5: 21, 27, 686. 6: 198, 240, 696. 7: 605. 9: 377, 606, 795. 12: 936
tendimus. AE. 1: 205. N. II. 5
tendis. AE. 6: 388. 9: 206
tendit. G. 2: 292. AE. 1: 18, 410. 2: 220. N. II. 5. 321. 3: 592. 4: 446. 5: 286. 6: 541, 578. 7: 7. 9: 555. 10: 412, 571, 667, 845. 11: 494, 672. 12: 196, 579
tenditis. AE. 5: 670. 8: 113. 9: 781
tendo. AE. 3: 176
tendunt. G. 3: 396, 507. AE. 2: 205. 3: 268. N. II. 5. 5: 155. N. II. 5. 256. 7: 164. 8: 595. 10: 354. 11: 871. 12: 553
tene. AE. 12: 778
teneant. AE. 1: 308. 3: 686. 5: 164, 230. 8: 149
teneat. E. 8: 89. G. 4: 24
teneatur. AE. 1: 675
tenebam. AE. 6: 358
tenebant. AE. 2: 1, 209, 517, 757, 802. 3: 355. 5: 159. 6: 477. 8: 204, 314, 520, 603, 657. 9: 183. 11: 121. 12: 705
tenebat. E. 1: 32. G. 4: 143. AE. 1: 482, 622. 3: 587. 4: 331. 5: 1, 721, 853. 6: 124, 469, 518. 7: 287. 8: 194, 308, 653. 9: 250. 11: 903. 12: 55, 673, 773
tenebis. G. 4: 405. N. II. 5. AE. 10: 741
tenebit. G. 3: 16
tenebo. G. 2: 46. AE. 6: 722
tenebrae. G. 1: 248. AE. 9: 384
tenebras. AE. 8: 591. 9: 34, 150. 11: 187
tenebris. med. brev. G. 3: 401. AE. 2: 92. 6: 734. 7: 325. 8: 259, 658. 11: 824
tenebris. media longa. G. 3: 551. AE. 3: 195. 5: 11. 6: 238, 545. 8: 255. 9: 425
tenebrosa. AE. 6: 107
tenebrosus. AE. 5: 839
tenebunt. AE. 9: 98. 12: 834
Tenedo. AE. 2: 203, 255
Tenedori. AE. 2: 21. In bodicium quo-

que *Tenedo*.
tenemus. AE. 2: 359. 6: 744
tenendum. G. 2: 371. N. II. 5
tenens. AE. 1: 57, 477. 4: 60. 5: 514. 7: 784. 8: 299. 9: 29. 11: 559
tenent. G. 1: 233. 2: 12, 144. 3: 352. AE. 1: 169. 2: 490, 505. 4: 527. 5: 825. 6: 131, 434. 7: 739. 8: 75, 700. 9: 169, 470. 10: 238, 301
tenentem. AE. 4: 219. 5: 168. 6: 485. 7: 204
tenentes. AE. 6: 787. 8: 640. 9: 229
tenentii. AE. 12: 754
tenentur. AE. 10: 109
tenes. AE. 4: 380. 8: 582
tenetur. AE. 2: 159
tener. E. 1: 8. 6: 34. G. 2: 331
tenera. E. 2: 51. 7: 12. 8: 15. 10: 7. G. 1: 112. N. II. 5. 2: 372. 3: 15, 326. AE. 11: 578
tenerae. G. 2: 343
teneram. G. 1: 20
teneras. E. 7: 6. 10: 49. AE. 2: 406. 3: 449. 7: 809
tenera. AE. 6: 284. 11: 148
tenerem. E. 9: 45
tenerent. G. 1: 355. AE. 1: 236
teneret. AE. 4: 461. 7: 735
teneri. AE. 4: 90. 5: 384. 9: 598
teneris. E. 10: 53. G. 2: 272, 763. 3: 74. 4: 308. AE. 11: 572
tenero. G. 2: 23
teneros. E. 1: 22. 3: 103
tenerum aera ferri. G. 3: 109. ut legitur in codicibus Macrobianis, & erit Hemistichion Lucret. ex 2. *Aera per tenerum liquidis loca vocibus opplent*. AE. 9: 699
tenes. G. 4: 322. N. II. 5
tenet. E. 5: 59. G. 1: 116. N. II. 5. AE. 1: 139, 400, 670. 2: 530, 613. 4: 308. 5: 121, 154, 171, 338, 382, 775. 6: 235, 761. 7: 412, 589. 8: 75. 9: 557. 10: 1. 5. 226, 535, 802. 11: 723. 12: 754
tenet ora defixa. AE. 7: 250
Lucretii in calce 2. *Et tenet omnia paulatim tabescere*, & ire, id est iudicat. *Tenere* sermo est polysemus. Significat enim apprehendere, possidere, habitare, constringere, dirigere, morari, impedimento esse, implere, perficere, servare, tueri, defendere, operire. Et apud Jurisperitos *teneri* est obligatum esse. *Tenere* item rem dicimus, intelligere, unde locus in Plautinus, *Tenetis rem? si tenetis, ducite ne rumpamini*. Nec minus locupletem huius verbi significationem apud Maronem nostrum diligens lector agnoscat.
tenetis. AE. 1: 370. N. II. 5. 9: 377
teneto. AE. 3: 988, 408
tenetur. AE. 2: 533. 10: 120, 236. 12: 819
tenorem habuisse dies. G. 2: 337. *servat cruenta haffa*. AE. 10: 340
Lucret. in s. ubi de mari verba facit, Verum labendi conservans usque tenorem. Claudianus 3. De raptu Proserp. *Explorat abiens tranco, relique tenorem Stipitiis, & certo praesentat brachia nixu, hoc est, teretem trunci proceritatem.*

tentabunt. E. 1: 50
tentamenta. AE. 8: 144. N. II. 5. vel. *tentare*.
tentamus. AE. 3: 520
tentanda. G. 2: 365. 3: 8. AE. 2: 176. N. II. 5
tentant. G. 4: 194. AE. 2: 334. 3: 240
tentantii. G. 4: 328
tentantur. G. 2: 247
tentatur. G. 1: 207
tentat. G. 3: 563
tentare. E. 4: 32. G. 3: 77. AE. 2: 38. 3: 32, 146. N. II. 5. 364. 4: 113, 413. 5: 499. 8: 113. 11: 437, 505. 12: 361, 806
tentas. AE. 10: 87
tentasti. AE. 11: 716
tentat. G. 3: 232. N. II. 5. 441. AE. 1: 721. 8: 231. 11: 350, 761. 12: 104
tentatura pedes tennis Lageos. G. 2: 94
Ipse de Venere & Vino ludens. Sic copia vini Et tentat gressus, debilitatque pedes.
tentaturum. AE. 4: 293
tentavit. AE. 12: 484
tentent. AE. 11: 912
tentet. AE. 9: 67
tentoria. AE. 1: 469
tenuant. G. 3: 129
tenuem. G. 2: 217. 4: 311. AE. 4: 278. 7: 534. 9: 658. 10: 636
tenuere. AE. 1: 12. 2: 282. 3: 192. 5: 8. 6: 224
tenuet. G. 1: 75, 177. N. II. 5. 2: 75. 3: 335. 4: 224, 410. N. II. 5. 500. AE. 2: 791. 5: 526, 690. N. II. 5. 740, 861. 6: 292. 7: 14
tenuis pluviae. G. 1: 92. N. II. 5. 4: 472
tenui. E. 1: 2. 6: 8. G. 1: 68. 2: 289. 3: 166. 4: 6. AE. 4: 264. 8: 409. 11: 511. 11: 75
tenuia. G. 1: 397. 2: 121. 4: 38
tennis, id est, *vehemens*. G. 2: 93. N. II. 5. 349. 4: 6, 19, 500. AE. 3: 448. 5: 740. 7: 646. 8: 33. 11: 524
tennis ubi argilla. G. 2: 180
Id est, infocunda, interprete Marcello commentario s. versus autem erit axipal ex Macrobiani sententia, si a Proceleusmatico incipiat; *Tennis* n: quales sunt Virgiliani hi omnes, *Tennula nec lanac per coelum vellera ferri*.
Abietibus juvenes patriis, & montibus aegros.
Arictat in portas, & duras objice postes.
Gemma labant, vastos quatit aeger anbelitus artus.
Gemma labant, gelidus concrevit corpore sanguis.
Paricibusque premunt artibus & quatuor addunt.
Paricibus textum caecis iter, ampicilemque.
Vel scande secundum Terentianum & Probum, ut in Gemma diximus. Tennis n: ut sit Daetylus, n consonante facta, Tennis positione producta. Cui scanfioni suffragari videtur Lucretii ex 2. versus, Propitrea, quia corpus aquae,

naturaeque tenus. Nam *tennis* χοῖνος pes est *tribus*, id est, tribus brevibus constans, & καὶ ἁρμονία αὐτῶν λίγεραι. Quo quia pede non fertur sedes ultima hexametri, claudicatio scilicet Probiana scansionis sustentanda est, & ita χοῖνος in Trochaicum commutandus, quo pede pro spondeo licenter utimur in hac sede. Nisi & χοῖνος ferendus sit, sicut Creticum quoque (id est, Amphimacrum) apud Virgilium defendit Terentianus, sic, *Posito spes.* Ut praeter Spondeum & Dactylum legitimos, aliis quoque pedibus (quod plerique eruditorum opinati sunt) versus hexameter incedat. De qua re alibi longam disputationem suscepimus.

tenuisse. AR. 3: 283. 4: 45
tenuissent. O. 3: 3
tennit. O. 4: 483. N. tr. 5. AR. 1: 132. 5: 258, 332. 8: 422. 9: 285. 10: 846

Tennis praepositio postponitur tam in prosa, quam in carmine, jungiturque ablativo singulari, cum quo etiam interdum in unum coalescit, ut *Hactenus*, *Quatenus*, *Pnethenus*. Quorum primo ac postremo Maro utitur. Sed & per Tmesim secuit, cum dixit. AR. 5: 603. *Hac celebrata tennis.* Et 6: 62. *Hac Trojana tennis.* Cum ablativo similiter disjunctum: ut 1: 737. *Primaque libato summo tennis attigit ore.* Et 2: 553. Et 10: 536. *Capulo tennis abdidit ense.* Plurali vero genitivo tantum sociavit Poeta, ut O. 3: 53. *Et cunctorum tennis a mento paleat pendent.* Et AR. 10: 210. *cui laterum tennis hispida nanti Frans hominem praefert.* Dixit tamen Ovid. *Metam.* 5. *Pectoribusque tennis molles cretus in auris.* Et in eadem, *Pectoribusque tennis media sublimis in aede.*

tepebat. AR. 8: 196
tepefacta flamma. O. 4: 428. *crure terra.* AR. 9: 333. *hastā trajecit cerebro.* 419

Naso & Horatius hunc colorem aemulati sunt. Hic ita, *In patris jugulo ferrum tepefecit acutum.* Sic ille, *Sanguine Tepelemus Lyciam tepefecerat hastam.* Ecce ergo, ut Poetae ex notissima cruoris natura, qui quidem, cum ex venis animantis fluit, calidus fluit, poeticos hos dicendi colores traxerint, ut vulnerato aliquo, terram eo profuente tepefieri, & ferrum, seu hastam, aut tale quid, in vulnere tepefactum dicant. At vero historicus satis habuisset in ingenti caede facta, abunde profusi sanguinis copiam enarrare, nullo epitheto caloris apposito. *Tepe* autem, quantum ad syllabam pertinet, *cale*, *lique*, *stipe*, *treme*, *made*, *labe*, *pate*, quae Poeta cum *Facio* componit, e vocalem litteram ubique corripuit. At Catullus, *Alta tepefacient perminuta flammae caede*, protulit per poetica.

tepefactus. O. 4: 308
sepensem. AR. 10: 555
sepenibus. O. 2: 330

tepefuit. AR. 9: 701
tepidi. O. 1: 296. AR. 3: 627
tepidus. G. 1: 117. AR. 3: 66. 11: 212
tepidum. O. 1: 398. AR. 6: 248. 9: 455
tepidus. AR. 8: 106
ter, mystice. E. 8: 74. O. 1: 345. 4: 493. AR. 2: 174. 6: 229. 7: 141. 10: 873
terque, quaterque. O. 2: 399. AR. 1: 94. 4: 589. 12: 155. Id est, saepius: finitus numerus pro infinito. Lege Macrobius commentarium 1. in Somn. Scip.

ter, aut quater. O. 1: 410
Quid si pro terque quaterque accipiendum sit?
ter, id est, saepius. AR. 1: 116. 3: 421. 6: 506. 9: 587
ter. O. 1: 281, 283. 4: 384, 385. AR. 1: 483. 2: 792, 793. 3: 566, 567. 4: 690, 691. 6: 700, 701. 8: 230, 231, 232, 566. 10: 685, 885. 11: 188, 189
terat. G. 4: 114
tercentum. O. 1: 15. AR. 1: 272. 4: 510. *Adi Parthasium* (ne quis sua gloria fraudetur) commentario in Raptum Proserpinae primo. 7: 275. 8: 716. 9: 370. 10: 182
ter denis. AR. 8: 47. 10: 213. vide *Seni*.
Terens. AR. 11: 675
Quartus calius, Graece declinando, quo gaudet Poeta. Nam & Corinea, Chlorea, Orpheia, Mnethica, Thesica, Nerica, Idomeneia, Demophoonta, Noëmonaqua dixit, & alia similia.
terebintho. AR. 10: 136
terebrynus. AR. 3: 635
terebrene. AR. 2: 38
Terei artus mutatos. E. 6: 78
Vide Servium, & quae nos in dictione *Promethel* contra Servium disputamus.
terens. O. 1: 380
teret. O. 1: 192
teretes. AR. 6: 207. 7: 730
tereti. E. 8: 16. AR. 5: 313. 7: 665. 8: 633. 11: 579
Poeta juvenis in Viro bono, Securus, mundi instar habens, teres, atque rotundus.
terga. de arvis. O. 1: 97. 2: 236. de arboribus. 2: 271. de serpentibus. 3: 426. AR. 2: 208, 219, 474. 5: 87. de variis. O. 3: 80. 4: 13. AR. 1: 635. 5: 97, 405, 419. 6: 243, 422. 7: 20. 8: 460. 9: 610, 706. 10: 482, 782, 784. de homine. 2: 57. 11: 81, 630
terga dare. O. 4: 85. AR. 9: 794. 10: 365. *fugas nudant.* 5: 586. *vertere.* 6: 491. *vertebant.* 8: 706. *dedere.* 9: 686. *dant.* 12: 463. *dabo.* 645. *dabant.* 738
tergemina. AR. 4: 511
tergemini. AR. 8: 202
tergent leveis clypeos. AR. 7: 626
Praeterget & perterget verba sunt Lucretiana digna animadversione, pro praefringit & praelambit, sensumque pertranfit. Is in 4. *Et quasi praeterget pupillas, atque ita transis.* Et paulo post, *Et nostros oculos perterget longior ora.*
a tergo. O. 1: 274, 367. 3: 408. AR. 1: 186. 2: 455. 8: 697. 9: 322. 12: 292. *tergibus dixit Lucr.* in 2. pro a tergo.
tergo. O. 3: 361. De improp. AR. 11: 368. 2: 231. 3: 242. 5: 168, 403. 7: 94. 8: 183. 10: 646, 718, 867. 12: 415, 432, 543
tergora. AR. 1: 211. N. tr. 5
tergum. AR. 1: 296. 5: 351. 9: 764. N. tr. 5. 11: 653. Id est, *scutum*. 9: 412. *quis dubitet hinc vulgo nos Targa, Targhetta, Targon nominare.*
tergus. AR. 9: 764
teris. AR. 4: 271
terit. O. 1: 298. AR. 5: 324
teritur. O. 2: 519. AR. 9: 609. 12: 273
terminet. AR. 1: 287
terminus. G. 4: 206. AR. 4: 614
terna. E. 8: 73. AR. 1: 266. 8: 565. vide *Serv.* quem tamen Valla reprehendit in *Elegantius*.
terni. AR. 5: 560, 580
terno. AR. 5: 120. vide *triplici ord.*
ternos. E. 8: 77. AR. 5: 247
terra. E. 8: 40, 93. O. 1: 278, 330. 2: 136, 203, 235, 287. 3: 355. AR. 1: 531. 3: 13, 164, 205, 539. 4: 37, 178. 6: 383. 7: 644. 8: 243. 9: 132, 334, 485. 10: 321, 378, 676. 11: 286. 12: 176, 645, 691, 778, 884
terra. Ablat. O. 1: 457. 2: 27, 313, 347. AR. 1: 541, 629. 3: 60, 387. 4: 306, 349, 468. 5: 48. 6: 84, 267, 508, 652, 807, 811. 10: 75, 277, 831. 12: 893. *a.* E. 8: 40. O. 1: 458
sub. G. 2: 377. 4: 43, 366. AR. 2: 472
marique. AR. 9: 491. 10: 162
terrae. nominat. pl. E. 6: 37. O. 1: 184, 479. 2: 37, 45, 109, 179, 324. 3: 429, 432. AR. 1: 298, 610. 3: 72, 193. 6: 776. genitive. G. 1: 63, 83, 86. 2: 301. AR. 1: 598. 3: 528. 4: 184. 5: 656, 795. 6: 84, 580, 595. 7: 10, 10: 57. 11: 103, 212. dative. G. 1: 224. 2: 29, 290, 318. AR. 6: 358, 652. 7: 35, 290. 10: 555. 11: 22, 87, 103. *infodiunt.* 205. 12: 303. *Lucr. in terram defodere dixit.* ut in 5. *Nec nova defodere in terram virgulta.*
terram. O. 1: 1, 119, 147, 155, 494. 2: 237, 259, 354, 513. 3: 160, 171, 256, 499, 534. 4: 97. AR. 1: 107, 133, 478. 2: 251. 3: 29, 93, 273. 4: 241, 444, 491. 6: 365. 7: 369, 539, 748. 8: 719. 9: 608. 10: 296, 349, 489. 12: 197, 543
ad terram. O. 3: 524. AR. 2: 566, 781. 5: 243, 447. 6: 310. 9: 542. 11: 501, 828. 12: 855, 927
terrarium. E. 6: 32. O. 1: 26. AR. 1: 233. 4: 607. 5: 695
terras. E. 3: 61. 4: 14, 51. O. 1: 288. 2: 345. 3: 239, 525, 4: 52, 222. AR. 1: 58, 83, 224, 236, 280, 395. 3: 364, 601. 4: 256, 269, 352, 461, 523, 584, 654. 5: 627. 6: 724. 7: 323, 571. 10: 3, 193. 11: 625. 12: 451, 809, 860
terras. AR. 2: 800. 3: 4, 44, 170, 364, 396. 4: 281. 6: 58, 692. 7: 239. 8: 26, 428. 9: 19, 224
terras. AR. 4: 6. 7: 148. 8: 26, 9: 459
terrea. O. 2: 341

INDEX ERYTHRAEI

terrest. AE. 6: 401
terrebat. AE. 8: 349
terrebat. G. 1: 459
terrebat. O. 1: 156
terreni. AE. 6: 732
terreno. AE. 11: 850
terrent. AE. 2: 728, 755. 4: 9. 9: 133.
 11: 643. 12: 894, 895
terrentur. AE. 8: 109
terrene pro terrebat. AE. 2: 98. 8: 40.
 9: 591
terres. AE. 1: 230. 10: 879
terret. AE. 4: 353. 12: 761
terrete. AE. 12: 875
terribilem. AE. 8: 620. 9: 503
terribiles. AE. 6: 277. 8: 266
terribili. AE. 4: 465. 6: 299. 7: 667
terribilis. AE. 12: 498, 947
terrificans. AE. 4: 210
 Sic *Horificia*, *Horificis*, *Horifico*, *Horificum*, & *Horificans*, dixit, ut, *Terribili* monitu *horrificans*, in quo utitur auctore Catullo. Is in Epithalamio ait, *Horrificans Zephyrus procihus incitat undas*.
terrifici. AE. 5: 524
terrificos fulgures. AE. 8: 431. *unguis*.
 12: 104. *Lucret. Terrificas capillum quatientes namine cristas*.
terris. E. 1: 104, 106. G. 1: 182. 2: 92, 474, 479, 538. 3: 242. 4: 117, 232. AE. 2: 3, 15, 460, 756. 6: 556. 3: 127, 147, 383, 620. 4: 271, 568, 613. 5: 717, 803. 6: 18, 312, 782, 809. 7: 214. 8: 132, 170. 10: 583, 807. *lege pluit*. 12: 803
territis. AE. 4: 187. 11: 351. 12: 262, 852
terrisus. AE. 5: 453. 9: 793. 11: 699. 12: 752
terror. AE. 11: 357
terrore. AE. 8: 705
terrorem. AE. 7: 578. 9: 202
terroribus. AE. 7: 58. 11: 448. 12: 627
terrorem. AE. 7: 552
terrui. AE. 2: 111. 8: 298
tertia. E. 1: 265. 3: 117. 5: 339. 11: 210. pluraliter. 3: 37, 645. 5: 266. 6: 859. 11: 631
tertius. AE. 5: 314, 322, 495. 10: 175
testera. AE. 7: 637
testa. G. 1: 391
testae ingentis. O. 2: 351
 In *Moreto*: *Testisque regens, superag-*
gerat ignes: pro Testa. Vulgo quoque
Veneti el Testa.
testatur. AE. 4: 519. 6: 619. 8: 346. 11: 221. 12: 581
testatus. AE. 7: 593. 12: 496
testentur. AE. 3: 487
testes. E. 5: 21
testibus. E. 8: 19
testis. AE. 5: 789. 9: 288. 12: 176
testor. AE. 2: 155. 3: 599. 4: 357, 492. 5: 809. 9: 429. 12: 201
testor. absolute. AE. 2: 432. 11: 559. *Vide* *Juvare*, *Juravi*, *Adjuro*, *Obtestor*, *Obtestemur*, *Obtestor*.
testudine. G. 2: 463. 4: 464. AE. 1: 505. N. 11: 2: 441. 9: 505, 514
testudis. AE. 2: 688. 5: 508. 6: 685.

10: 823. 11: 859
teter. AE. 10: 727. N. 11: 5
tegere. O. 1: 303. AE. 9: 135. N. 11: 5.
tegit. AE. 7: 266
tegitent carinae littora. AE. 4: 658
Carullus in Epithalamio, Juppiter omnipotens, nitam nec tempore primo Gnosia Cecropiae tegitent littora puppes.
tegit. AE. 3: 324, 662. 4: 259
Tetricae torrentis raper. AE. 7: 713. N. 11: 3. quem locum omnino vide. *Locus alper in Sabinis*.
tetrum. AE. 3: 228. N. 11: 5
Tetri. AE. 1: 562. 2: 48. 3: 601. 5: 474. 9: 114. 10: 430. 11: 164
Tetri. nominativo. AE. 2: 252, 366, 459. 3: 352. 4: 397. 5: 181, 293, 450, 530. 6: 212. 9: 34. 39. 510, 516, 636, 779, 791. 10: 58. 11: 92, 134, 434. 12: 117, 193, 642, 738, 744, 770, 836
Tetri sanguine. AE. 1: 235. 4: 230. 6: 500, 648
Tetrica. AE. 2: 26
Tetrici. dativo. AE. 1: 299. 2: 347. 5: 666. 6: 54, 90, 93. 7: 155, 276, 359, 388. 470. 8: 551. 9: 77. 130, 719. 10: 8, 44, 62, 105, 158, 512, 617. 12: 189, 629
Tetricis. AE. 2: 427. 11: 279. 12: 60
Tetricorum. AE. 1: 38, 89, 248, 511, 626. 2: 326. 5: 7. 8: 470. 9: 805. 11: 321, 285
Tetricus. AE. 1: 304, 625. 2: 571, 747. 3: 186. 4: 349. 6: 41, 67. 7: 193, 301, 476, 547, 578. 8: 10, 136, 164, 397. 9: 68, 149, 248. 10: 22, 28, 260, 309, 690, 866. 11: 116, 168, 175, 178, 449, 585, 842, 872. 12: 78, 506, 812, 824
Tetricum. AE. 1: 619. pro *Tetricum*. 1: 555. 2: 281. 3: 53. 4: 48, 537. 5: 592, 675, 690. 6: 562. 7: 344. 8: 254, 513. 9: 55, 226. 10: 528, 684. 11: 690, 834. 12: 78, 562. *Ad Virum*.
Tetricus maximus pater. AE. 3: 108
Tetricus habet venus lectio Tiberti Donati, ut sit terminatio lecti Graeca Tetricus. Verum, quod Charisius notat Virgilium cum dicit Tetricus & Eandras, id si hoc loco non sit, nullo sane loco fit.
Tetrica. AE. 10: 402
Tetrico. AE. 7: 741
Tetricus. AE. 11: 326
tetricus. O. 1: 266
tetricus. G. 2: 371
tetricus. O. 4: 250
tetricus. AE. 11: 681. 12: 539
tetrici. AE. 12: 148
tetrici. praef. E. 10: 71. O. 1: 467. AE. 2: 430. 3: 45. 6: 228. 10: 424
tetrica. G. 4: 34
tetricibus onerat donis. AE. 3: 485. *Lucret. in 2. Textilibus si in piliis a-*
stroque rubenti Jacturis.
tetricis. AE. 2: 186. *adi contextus.*
tetricum. AE. 5: 589. *dispi.* 8: 625
Carullus in Epithalamio, Pinea am-
jungens inflexas tetrica carinae. Legimus
& Contentum nomen apud Lucret. in 1.
tetricus. E. 9: 42. AE. 5: 593. 11: 65
thalami. G. 4: 374. AE. 2: 503. 4: 18,

550. 6: 94, 280. 10: 498
thalami. G. 4: 189. AE. 7: 97
thalamo. G. 4: 333. AE. 4: 133, 394, 495. 6: 397, 528. 7: 253. 8: 372. 9: 594
thalamos. AE. 10: 389, 649
thalantum. AE. 6: 623. 7: 388
thalamus. AE. 6: 521
Thalia. E. 6: 2. G. 4: 338. AE. 5: 826
Quid si haec nympha sit Palicorum mater ex Jovis compressa? de qua se leges Macrobi. Sat. lib. 5. cap. 19.
Thamirumque. AE. 12: 341
Thasias. G. 2: 91
Thaumasias. AE. 9: 5
Id est, Iris, quae & Thaumasias, Claud. in 3. De raptu Prof. Juppiter interea vincula Thaumasida nimbis, I-re jubet, totoque deos accersere mundo. N-la colorata acphyros transgressa colat, &c.
Thano. AE. 10: 703
theatri. AE. 5: 288. N. in *Different.* 664. *semper in fine carmin.*
theatri. AE. 1: 427
Thobas. AE. 9: 697
Thobas. AE. 4: 470
Thomellae. AE. 9: 576
Thoman. AE. 10: 126
Thomandis. AE. 11: 699
Sic lege, Dimetro spondaico. Est & aliquot manuscriptorum codicum lectio quinquē syllabarum, Thomandis, verbi Adonio, et si Stoa Epigraphus in primis syllabis Daetylum imperit admodum agnoscit, Servio etiam huius sententiae tanquam auctore usus: ex cuius tamen verbis quis non facile statuat, utram lectionem magis ille probavit. Sed & Ponsanus, quod videtur asserere, falso putavit Thomandis hic pari numero syllabarum, perique dimensione cum Hippocoonis a Virgilio dici. Quin & super hac ipsa re in secundo de Adspiratione sic tradit: Latini ultimum o, quod est Genae o, id est magnam, fere semper solvant, & Thomandis dicunt. Aliter enim ea vox bene locari non posset in versu Heroico. Putant igitur isti o in secunda syllaba corripi: cum tamen o mega sit, quae omnino longa est: nisi in omnicron vertas, more Domini.
Thomus. AE. 10: 312
Thomandrus. AE. 2: 261
Ita legendum ex Homero, Pansania, Athenaeo, & aliis, pro eo quod Al-
dus scripsit Thomandrus, & alii Thomandrus, nescio qua ratione adducti.
Thomastichum. AE. 6: 483. 12: 363
thesauris. G. 4: 229
thesaurus. AE. 1: 559
Thesia. AE. 6: 122, 593
Thesidas. G. 2: 983. AE. 6: 21. *qui & Cecropidae.*
Thesius. AE. 6: 658
Thesandrus. AE. 2: 261
Thesilis. E. 2: 10, 43
Thetidi. O. 1: 399
Thetim. E. 4: 32
Thetys. G. 1: 31. AE. 5: 825
 Thhy.

IN VIRGILIUM.

Tethys. Tethys, Tethyn, cum exili in prima syllaba, & th aspirato in secunda, sequente y Graeco, primam producit. Est enim i Thetis Hesiod. in Theog. *Thetis δ' Ὀκεανὸς ἀνδρὶς θυγάτηρ.* Hom. Iliad. & Ὀκεανὸς θυγάτηρ Ἰσμενὸς καὶ πατρίστ' Ἰσμήν. Martial. *Et quem suprema Tethys nuda ferit,* Ovid. Faëtor. Libro quinto, *pars creditur esse Tethys huius nepotes, Oceanique senis.* Flaccus in 2. *Quam palmas Thetys grandaeva, sumptusq; Sussulit.* Fuit haec Coeli & Vestae filia, Oceani & Iovis, & axoris, & Nympharum mater. Auctores Hesiod. & Orpheus, poetae apud Graecos, apud nos Sallust. & alii. Nalo tamen eam Tethys filiam esse dixit, libro supra citato, *Daueras Oceanus quondam Titanida Tethyn.* Hanc idem Canam appellat, & ad Canam adferunt in aequora Tethyn, Oceanumque senem: quia (ut scribit Serv.) marini dei senes sunt, albenque eorum capita spumis aquarum. Unde & *Nereum grandaevum.* Hesiod. vocat, & Maro. Ponitur autem pro mari, quod universam terram ambit, sicuti ejus maritus Oceanus. Eadem *Amphitrite* vocatur, ut ex supra citatis exemplis palam fit; & dicitur *ωγά τὴ νῆα*, quod est *Navis*, quia humore cuncta alantur, vel (ut Socrates Hermogenem docet apud Plat. in Cratyl.) quia fontis nomen est reconditum *Thetis*. *Quartissimum* enim & *ἰσχυρόν*, id est, scaturiens & transiliens, fontis imaginem prae se ferunt. Ex utriusque vero hisce nominibus, nomen Tethys est compositum. Thetis vero, Thetidis & Tethidos, Thetin & Thetida, cum th priori aspirato, & exili altero, i subsequente Latino, mater fuit Achilii ex Peleo, filia vero Nerei & Doridis, ut canit idem Hesiodus; ut sentit Septimus, Chironis, qui Nereus in Pelei & filiae nuptiis dicitur sit. Ea primam corripit. Hesiodus, *Παλαί δὲ δαυθίονα Σὺν Θέτις ἀπυρρονέα.* Catullus in ejus Nuptiis, de utraque sic: *Thue Thetis tenuit pulcherrima Neptunine? Tene suam Tethys concessit ducere neptem?* Hanc & *Aequoream* Nalo nuncupat: *Juppiter aequoreae Thetidis connubia vitat.* Eadem *Nereis* a patre vocatur apud eundem poetam: *Nereis ingreditur consueti cubili sua stultum.* Ponitur & haec pro mari, sed interiori quidem, ut a Poëtis video observari; veluti ejus pater & mater, & Doris & Nereus. Claud. in 1. de Raptu Proserp. *Hinc latrat Getaula Theas.* Stat. *Quom Thetis, aventes assuatum stringere ripas, Horrui ingenti volucentem Ismenon aequo.*
Thyas. AE. 4: 302
thyasis. AE. 7: 581
thyasos. E. 5: 30
Thymbr. AE. 10: 391
thymbrac. G. 4: 31. vulgo *la Satureia.*
Thymbrac. AE. 3: 85
Thymbrac. G. 4: 323. 12: 498
Thymbr. AE. 10: 394

thymo. E. 5: 77. **Hyblae.** 7: 37
Hinc Claud. *Credas examina fundi Hyblaem raptura thymum.* Elephas autem has herbas involant apes; Thymum, Rosam, Violas, Lilium, Cytisum, Cassiam, Melilotum, Cerinthum, Melissophilum, Apiastrum, unde & possemis duabus nomen. G. 4: 169, 181, 241. AE. 1: 436
Thymoeten. AE. 12: 364
Thymoetes. AE. 2: 32. 10: 123
thymum. G. 4: 112, 270, 304
Ecce quemadmodum Thy ponat ubique brevem. Macer tamen, qui de herbis carmine scripsit, quem inter poetas non annuero, produxit. *Si desit Thymum, pro Thymo ponere Thymbram: & hac Thymum dixit.*
Thyrside. E. 7: 16
Thyrism. E. 7: 69
Thyriss. E. 7: 2, 3, 20
thyriss. AE. 7: 390
Thaustis. AE. 10: 415. genitivus Latinus. Nam Graece est, *Θαύστου*.
Thos. AE. 2: 262
thalo. AE. 9: 408
thoraca. AE. 10: 337. E. 9: 487
thoracas. AE. 7: 633
thoracis. AE. 12: 381
Thracia. AE. 12: 335
Thracia non est quidem imminutum a Thracia, ut vulgus putat, sed Graecum integrum. Nam illi *Θάκκα*, quod nos Thracia dicimus. Hujus Graecianae vocis Virgilianam usurpationem approbat Flaccus 2. Argon. quin & majori ipse audacia sic posuit & *ingens Thracia palas*, pro Threicia. Quo in loco Pii eruditionem desideres.
Thracas. AE. 3: 14
Thracas sunt Rastiani, quatenus angustias Thermopylarum incolunt. Thracia, quam Euripides *Domicilium Martis* constituit, *Perca*, *Aria*, & *Sithon* antea appellata. Nunc Rhomania a Rhomano imperio illuc translato: & Rhomani ipsi populi. Hujus Metropolis Byzantium, quod princeps Agrios, & *Anthusa* nominatum est, dum ex ruinis Constantinus excitat Imperator, *Constantinopolis* dicitur, & mox *Nova* vel *Secunda Roma* appellatur.
Thracius. E. 4: 55. AE. 5: 536, 565. 9: 49
Threicia cithara. AE. 6: 120. ipse de Orpheo in Lusibus, *Threicius quondam vates fide creditur canora, &c.*
Threiciae Amaxones. AE. 11: 659. ipse de XII. laboribus Hercules ludens, *Threiciam sexto spoliavit Amaxona balteo.*
Threiciam. AE. 7: 208. hodie *Saman-drachi*.
Threiciis. AE. 5: 312
Threicio. AE. 3: 51
Threicius. AE. 10: 350
Threicius. AE. 6: 645
Threissa. AE. 1: 316. 11: 858
Threissa. id est, Threicia, Thracia: & est solutio, pro Threissa. Flaccus Argon. 2. *Carasque oris inducere Threissas.* Et inferius, *ipsi urbem, Threissaeque ya-*

gans. Hujus formae est & *Cressa* genae *Pholoi*. Licet Cressa non faciat, quia Cressa per n tantum scribitur, quae solutionem non recipit. Threissa vero est divisa habet, quia a *Θήρσα* est, voce Aeolica. Etsi aliter Serv. per ei diphthongon, unde fit resolutio. Veniunt haec a *Thres*, & *Cres*, ut scribit Servius. In Etymologico autem sic traditur, *Θῆρσι*, ex quo *Θήρσα*, & per syncresin *Θῆρσι*. *Θῆρσα* foemina, & *Θῆρσα*. Athenienses autem *Θῆρσα* dicunt. Ad di & Steph. in verbo *Θῆρσα*.
Thule. G. 1: 30. *Θῶα* Stephano & Dionysio.
thura. E. 8: 65. G. 1: 57. AE. 8: 106
thure. AE. 1: 38, 417. 11: 481
thurea. G. 2: 117. AE. 6: 225
thurem aris. AE. 4: 453
Epitheton Lucretii. Ait enim in 2. *Thurem propter madidat concidit aras.* Adi *Pelivolum*.
thurem *Panchaia pinguis arenis.* G. 2: 139
Idem in Cul. Illi *Panchaia thura*. Tus, ut multi volunt, si a tundendo deducas, Latina vox erit, & carebit aspiratione. Sed illorum quidem major & probabilior opinio est, qui a Graeco dici putant, quod est *θῦρα*, id est sacrificio, suffio. Cui sententiae & Pontanus noster accedit.
thuras. AE. 7: 247
Therim Tuscum. G. 1: 499
Vibius in opusculo De fluminibus, *Tybris*, vel *Tiberis*, idem *Albula*, qui ex radicibus montis Apennini ex Etruria Romam decurrit, quondam Tuscus dividens. AE. 7: 715. 8: 331
Tiberina. AE. 1: 13. 12: 35
Tiberine. AE. 6: 873. 7: 797
Tiberini. AE. 10: 833
Tiberino. AE. 11: 449
Tiberinus. G. 4: 369. AE. 7: 30. 8: 38. 9: 125. vide infra *Tibri*.
tibi. E. 1: 27, 48, 54. 2: 19, 28, 42, 44, 45. 8: 29. G. 1: 340. 343. 2: 5, 174. AE. 3: 477. 8: 84
Reliquas hujus pronominis sedes demonstrare jam desino, quia plures sunt, quam ut moroso & delicato lectori operae pretium videatur, cunctas enumerasse. Loca autem quae enarratos Servius animadverit sunt haec.
tibi. AE. 8: 84. vocat, & tantum ad ornatum pertinet, ut ait Serv. sicut mihi. 5: 162. forte. 6: 166. quae tu diligentius considera. Tibi postremo habet ambiguum. Juven. *Haec sola commissa tibi caelare memento.*
tibia incipe mecum Maenalias versus. E. 8: 21, 25, 31, 36, 42, 46, 51, 57, 63
Tibia pastores habuit inventores in sylvis, sicut *Fissula* auctorem Pana, quam ex septem cicutis compegit. Tibiae sylvarum inventum Lucret. longo carmine profecquitur. Ponitur igitur pro Musa sylvestri, & Bucolico stylo: veluti *Fissula*, *Avena*, *Stipula*, *Calamus*, *Arundo*, quae symbola Bucolici carmi.

INDEX ERYTHRAEI

minis sunt, quibus poeta epitheta ad-
jicit tenuitatem styli significantia, ut
Tenui avena, *Gracili calamo*, *Leves ca-
lamos*, *Stridenti stipula*, *Agressi arundi-
ne*, *Fragili cincta*. Quare & *syroestrem*
Mniam dicit & *agrestem*; & *Deductum*
carmen, id est, tenue; & similiter *Lan-
dere*, *Modulari*, *Meditari*, *Dicere car-
men*, *Dicere versus*, *Resonare sylvas*, *E-
gressus sylvas*, id est, carmine Bucolico.
Invocat autem Pastor Thalamiam, Siceli-
des Musas, Pierides, Libetrydes nym-
phas, Arethusiam. Quae sub tegmine
fagi recubanti, & in umbra sedenti
poetae aspirant; post curatum tamen
semper gregem, nec aliter, ut ani-
madvertere est diligentiori lectori: hinc
enim est, *Pastorem Tityre pingues Pas-
cere oportet oves*, *deductum dicere carmen*.
Et *Servabit Tityrus boves*. Et, *Caper tibi
salvus & boedl*. Et, *si quid cessare pos-
set*, *requiesce sub umbra*. Unde repte-
hensio illa, *Pastoribus tamen illorum mea
seria ludo*. Et, *Semiputata tibi frondosa
vitis in ulmo*. *Quin tu aliquid saltem
potius*, quorum indiget usus, *Viminibus
mollisque parvas dextere junctas*. Ocium ete-
nim agere non debemus, nisi cum
nobis negotium non est.

tibia biforcem dat cantum. AE. 9: 618.

11: 737.

Poeta in Cal. Num turba jocosa Ob-
strepsit, & Phrygia tibia curva sono.

Tibri. AE. 8: 72, 540. 10: 421

Graecus appellandi casus, atque ideo
extremam contrahit.

Tibridis. AE. 3: 500. 7: 303, 436. In
quinta fede.

Tibrim. AE. 3: 500. 5: 83, 797. 6: 87.
7: 151, 242, 715. 8: 331. 11: 393

Tibris. AE. 2: 782. 8: 64, 86

Tybri, ὁ Θύβρις, mutata aspiratione
in tenuem: de quo Dionysius, Θύβρις
ἰσοσθένειος καθάρων ῥόνος ἵς ἀλα βάλλῃ,
Θύβρις ὑπὸ ῥήτινῃ. σπονταμὸν βασιμῖται
ἄλλον Θύβρις δὲ ἰμαρτὴν ἀπατίμνται ἀν-
δρα. Ραίμνται, Ραίμνται τιμῶσαν, ἱμῶν μέ-
γαν οἶκον ἀνάκτων. Sed quidam malunt
aspirare. Unde Aldus modo harum,
modo illarum partium scripturam va-
riat. Reperiuntur etiam Θύβρις, cum
alibi, tum apud Stephanum.

Tibris, nomen propr. viri. AE. 8: 330.

10: 124

Tibrisque superbam. AE. 7: 630

Colum. de Cultu hororum, Et Tur-
mi lacus, & pomosi Tybris arva.

Tiburti. AE. 7: 671. 9: 360. Servius.

11: 519

Tiburtia. AE. 7: 670

Tiburtum. AE. 11: 757

Tyde. AE. 1: 97. vocativus Graecus.

Adi Servium.

Tydidis. AE. 1: 471. 2: 164, 197. 10:
29. 11: 404. 12: 351

Tydidēs, Tydiden. ὁ Τυδείδης, τὸν
Τυδείδην. Tydides qui antea fuit, Pro-
teus Aldi temporibus factus est. Nam
in ejus libris modo *Tidides*, modo *Ti-
sides*, modo *Tidides* variatum est, quod

fecit vir ille, ut literarum alternitatem
evitaret: quarum alteram dum fugit,
incurrat alteram necesse est.

Tydeus. AE. 6: 479

tygnis. G. 4: 397

tygres. E. 5: 29. G. 2: 151. 4: 510. AE.

4: 367. 6: 805

Tigri, nomen navis. AE. 10: 166. vide
Scylla.

tigridis. AE. 11: 577

Tigrim Germania bibet. E. 1: 63. Ma-
nilius in 4. Ti corripuit: Et Tigris,
& rubri radiantia littora Ponti. An-
tea, Syllis, nunc Sas accolae vocitant.

tigrim. AE. 9: 730

tygris. G. 3: 248. 4: 407

Tam fera, quam fluvius per i nota-
ri debet. Nam & Graeci ὁ τῆρς,
ἡ τῆρς.

tilla. G. 1: 173

tillae. G. 2: 449. 4: 141

Serenus producta antepennultima e-
nunciavit: *Fraxinea in flammis quae fun-
dit tilla succum*. Ab hac *tillado*, pro
elegantia, ut in Stoico exposuimus. A-
di Phyllirides.

tillam. G. 4: 183

Timarui. E. 8: 6. G. 3: 475. AE. 2: 244

Tymber. AE. 10: 391

Tymbre. AE. 10: 394

Per Metathesim, pro Tymber, ut no-
tat Probus, in quo Metaplasmo mirum
est, quam sint audaciores Poetae Graeci,
ut apud eos adnotabimus. Iidem
Graeci per Θ scribunt.

time. AE. 2: 607

timeant. AE. 9: 152

timebat. AE. 2: 130

timeus. AE. 4: 298. 5: 165

timeat. AE. 6: 324

timeantem. G. 4: 530. AE. 2: 729. 8: 222.

10: 612. 12: 875

timeo. AE. 2: 49

timeat. AE. 1: 661. 4: 502. 11: 550

timidi. E. 8: 28. G. 3: 539

timidis. E. 6: 20. AE. 6: 263

timidos. E. 6: 77. G. 3: 409

timidum. G. 3: 422

timor. AE. 4: 13. 8: 40, 224, 557. 9: 89,
385. 11: 14

timorem. AE. 1: 202, 450. 5: 812. 6:
352. 9: 719

timoris. AE. 11: 383

tympana. G. 2: 444. AE. 9: 619

Tympanum, *Tubam Cybele tua mater
initia*, inquit Canullus de Berecynthia,
& Aty. Adde tu Tibias & Cymbala,
ex eodem carmine.

timuerunt. G. 1: 468

timuisset. E. 6: 50

timuit. AE. 5: 505

Tyndarida. AE. 2: 569

Tyndaridis. AE. 2: 601

tineae. G. 4: 246

Sic & Aufonius Ti corripuit: *I, si-
ndam caricemque pati te charta necesse est*.
Serenus contra produxit: *Natura inter-
no cum vincere sine serpente*.

tingnat. AE. 11: 914

tingue. G. 2: 8

zinguere. G. 2: 481. AE. 1: 745

tingeret. AE. 7: 811

tingui. G. 1: 246

tinguit. AE. 12: 358

tingunt. G. 4: 173. AE. 8: 450

tinguntur. G. 3: 492

tingunt. G. 9: 809

tingunt. G. 4: 64

tingerat. AE. 12: 91

tingit. AE. 3: 665

Tiphis. E. 4: 34

Tiphoea sacrum. G. 1: 279

Τὸν Τυφῶα. Et ea pro una syllaba ac-
cipit, per Synizelism, Poetae usitatum,
sicut *Ismarus Orpheus*, & alia non pau-
ca. Vel *Tiphoea* ab accusativo *Τυφῶα*,
& verius erit Hypermeter. Nam se-
quens incipit a vocali, *Et conjuratos*,
&c.

Typhoea tela. AE. 1: 665

Denominativum quadrissyllabum, &
autem corripitur, quoniam Dorici so-
lent ex ὀ abicere i, ut *Τυφῶα*, *Τυ-
φῶα*, Ἀχιλλῶος, Ἀχιλλῶος. Alii scri-
bunt *Typhoea*, ut apud Claudianum,
*Ansa Tenante manus, rapitne Typhoea
cervix* i subtrahit scilicet i ex u di-
phthongo. Quam scripturam agnosceret
videtur Servius: licet in eo erret, quod
Cerealia & *Cerealea* simili ratione dici
autumat, cum sit hoc nomen Latinum,
& Latina observatione variare possit.
Typhoeus. AE. 9: 716. tribus syllabis per
synizelism.

Typhoeus. AE. 8: 298

Typhoeus, *Typhoeos*, *Typhoei*,
Typhoea, & *Typhoea*, o *Typhoeu*: ὁ
Τυφῶς, τὸ *Τυφῶς*, τὸ *Τυφῶς*, τὸν
Τυφῶα, καὶ *Τυφῶα*, ὁ *Τυφῶς* Latine
Typhoeus, *Typhoei*, *Typhoeo*. Et
quavis regula Romana dicitur *Ty-
phoeum*, *Typhoea* tamen dicimus in
accusativo, ut ait Poeta, qui & *Antea*,
Caecae, *Cisseae*, *Chlorae*, *Cretae*, *Limeae*,
Idomenae, *Maesiae*, *Nereae*, *Orpheae*,
Rhoeteae, *Thebae*, & similia. Similiter
& in vocativo o *Typhoeu*, sicut Or-
pheu, Proteu. Nam Graecam decli-
nationem magis in istis casibus praepo-
nimus. Sed in ablativo Latinam se-
quimur regulam, quoniam Graeci eo
casu carent. Dicimus enim ab hoc *Ty-
phoeo*, ab hoc *Tydeo* secundum Roma-
nos. Ut sine dubio quae per i: apud
Graecos efferuntur, apud nos iidem in
eis exeuntia, secundae sint declinationis.
In quibus observandum est *eus*,
ei, *eo*, *en*, terminationes, Poetae pro
unica syllaba per synizelism accipere,
& interdum ea in accusativo. Hinc i-
taque Genitivi illi apud Poetam *Prome-
tu*, *Protu*, *Neru*, *Lioniu*, *Teru* Quam
figuras nimirum in Latinis etiam di-
ctionibus observavit. Nam *Bathu*,
Aurru, *Vitruu*, *Aeru*, *Ferru* dixit, &
similiter *Anreo*, *Alveo*, *Eodem*, *Eadem*,
& alia hujusmodi per synizelism posuit.
Typhoeus igitur tam apud Latinos,
quam apud Graecos nomen erit trissyl-
labum. Neque ullo pacto *Typhoeus* no-
tabi-

tabitur per *ae* diphthongum, ut imperitissime scribi praecipit Tortellius, & a nonnullis etiamnum observatur. Media enim syllaba per *ae* notatur, ut vidimus, non per *ui* diphthongum, & postrema *ui* diphthongum habet, quae nunquam a se ita dimittit, ut cum *ae* coalescens, diphthongum faciat Tortellianam, *oe*, & *us* sola vocalis remaneat. Homer. in Catalog. 'Er' *Ἀφροδίτη*, *ἔδῃ φρεὶ Τυροῖ* *ἡμῶν* *ἰσθῆς*. Lucanus lib. quarto, *Conduntur Inarimes aeterna mole Typhoons*. Ovid. *Metamorphoseon* quinto, *Ejectas flammamque fero vomit ore Typhoons*.
tyranni. AE. I: 361. 7: 342. 8: 483. 10: 448
tyranni. AE. 4: 320. 7: 266
tyranni immittis. G. 4: 492
 Id est, Plutonis. Claudianus, *Tremefacta silent dicente tyranno Atria*.
tyranno. AE. 12: 75
Tyren. AE. 10: 403
Tyri. AE. I: 346
Tyria urbe. AE. I: 340, 568. 4: 224. pro Carthagine.
Tyriam. AE. I: 388
Tyrias. AE. I: 20
Tyrii. AE. I: 12, 423, 707, 735, 747. 4: 162, 321, 622
Tyrii. AE. I: 336, 696. 732. 4: 111, 544. 10: 55
Tyrius. AE. 7: 662. 8: 228
Tyrio ostro. G. 3: 17. *marice*. AE. 4: 262
 Valer. Flacc. in 2. *Tyrio vibrat torus igneus ostro*.
Tyrios. G. 3: 307. AE. I: 338, 661. 4: 104, 468
Tyrius. AE. I: 574
Tyro. AE. 4: 36, 43
Tyros. AE. 4: 670
Tyrrhena. AE. 7: 209. 8: 468, 507, 551. 11: 581. 12: 272
Tyrrhenae. AE. 10: 691
Tyrrhenam. AE. 7: 43, 242. 10: 71. 11: 450
Tyrrhenas. AE. 7: 426
Tyrrhene. AE. 11: 686
Tyrrheni. AE. 8: 555, 603. 10: 787. 11: 93, 171, 733, 835
Tyrrhenis. AE. 7: 647
Tyrrheno. AE. 6: 697. 7: 663
Tyrrhenos. AE. 11: 504
Tyrrhenum aequor. AE. I: 67. 7: 242. 11: 517, 727. 12: 290. *Mare di Tuscana*, *Mare di Pisa*.
Tyrrhenum, pro *Tyrrhenorum*. AE. 11: 171
Tyrrhenus. G. 2: 164. *pinguis inflavit ebnr*. 193
 Nam Tubicines Etrusci optimi. Unde Virgil. in AE. 8: 526. *Tyrrhenusque subae mugire per aethera clangor*. *Pinguem* autem *Tyrrhenum* dixit non modo, quia tubicines ut plurimum huiusce habitudinis sint, sed etiam Etrusci. Catullus in Egnatium, *Si urbanus esses, aut Sabinus, aut Tiburs, aut patens Umber, aut obsus Etruscus*. AE. 10: 898. 11: 612. 12: 123
 Tom. IV.

Tyrrhi. AE. 7: 532
Tyrrhidac. AE. 7: 484. 9: 28
Tyrrhus. AE. 7: 485, 508
Tisiphone. G. 3: 552. AE. 6: 555, 571. 10: 761
 Effigies Culicis ad pastorem, *Obvia Tisiphone serpentibus undique compta, Et flammis & sivea quatit mihi verbera poenae*. Reliquam illic legisse ne pigeat Manium urbam.
Titan. AE. 4: 119
Titania. AE. 6: 580, 725
Tithoni. G. 1: 447. 3: 48. AE. 4: 585. 9: 460
Tithonia conjux. AE. 8: 384
 Valerius Flaccus 3. *Argonauticam* ita auspicatur, *Tertia jam gelidas Tithonia solverat undas, Excuratque polum*.
Tityon. AE. 6: 595
Tityre. E. I: 1, 4, 13, 19, 39. 3: 20, 96. 6: 4. 9: 23, 24. G. 4: 566
Tityrus. E. I: 39. 5: 12. 8: 55
titubata. AE. 5: 332
Tmarii. AE. 5: 620
Tmarus. E. 8: 44
Tmarus. AE. 9: 685
Tmolus adurgit. G. 2: 98
 Tmolus & Tmolos, Tmolon. *ἡ Τμῶλος τὸ Τμῶλον*. *Τύμοδος* (inquit Stephanus) *ἔσται ἡ Τμῶλος, κατὰ συντηκὸν σχηματισμὸν*. Cui subscribere videtur Strabo, Plinius, Solinus, & alii, qui Lydiae hunc montem faciunt, non Lydiae, quod Servius falso tradit. Sed in primis Ovidius, qui & integro & contracto nomine utitur: *Deservere sui Nymphae vineta Tymoli*. Et alibi: *riget ardens alto Tmolus in ascensu, clivoque extensus utroque, Sardibus hinc, illinc parvis finitur Hypacis*. Quamvis Alius per i scribat, & similiter Pontanus in libro de Aspiratione, quam scripturam etiam Barbatius, alique eruditissimi qua ratione sequantur, non intelligo. Qui vero hoc verbum Tmolus scribunt tribus syllabis, ut Dactylum faciant pedem primum, Ovidiano exemplo, & nominis literatura imperitiae coarguuntur. Quemadmodum & nullius iudicii, qui Tmolus, (etiam ex vetustis codicibus, ut asserunt) cupidius arripiunt, ac reponunt. Quum *Phanens* diversae formae sit, quae indiligentia in Poeta maximo ferenda non est. Ergo per *Et* copulam, Tmolus insequentem, versus sustentandus est, quae & geminata carmini venustatem quandam parit. Nam quod Ferretus, *Necesse est us produci, ratione principis pedis*, merae nugae sunt, quae imprudenti Grammatico excidere: nisi forte pro *Principii* *Finientis* legas, de quo etiam ipse viderit. Sunt & qui scribant Tmolos per o, ut sit terminatio recti Graeca, quod licet sit omicron, Aeolico tamen more produci potest, sicut ex quorundam sementia *Fagos* apud eundem Poetam 2. Georgicam, *Castaneae fagos*. Est & Tmolus, sive Tmolus, fluvii nomen, de monte cognomine in terra (ut dixi-

mus) Lydia. Tmolam item, Telegonumque fratres Nereus ex Turones puellae matrimonio suscepit, de quibus apud Lycophronem in Alexandra legitur. Fuit & tempus, quo aurium iudicium vixit, cum Tmolam per D. notarent, quo pronunciationem ipsam redderent molliorem. Qua ratione & Petrarcha in vernaculis Rhythmis *Ed* pro *Et* non semel usurpavit. Quae vero ad hunc locum Philippo Beroaldo, in libello contra Servium, neque non a Crinito de Honestis Disciplina libro 18. scripta sunt, quoniam satis ea probamus, nosterque labor in aliorum scriptis recitandis versari non solet, ad ipsos auctores Lectorem remittimus.
Tmolus. G. 1: 56.
togatam gentem. AE. 1: 282
 Pro Romanis posuit, Labienum imitatus, qui in Epheso ait, *Licentiam ac libidinem ut tollam, petis, togatae stirpis*. Et infra, *Idcirco ope nostra dilatatum est dominium togatae gentis*. Macrobi. Sat. 6. cap. 5.
tolerabile. AE. 5: 768
tolerare. AE. 8: 408, 515
tollant. G. 3: 25
tollat. scil. *virtutem, & gloriam*. AE. 11: 444
tolle. AE. 6: 370. 10: 451, 624
tollamus. E. 5: 51. AE. 3: 158
tollent. G. 2: 350. 3: 207
tollentem. G. 3: 421. N. tr. I. ver. tollere. Simile est AE. 2: 281. 12: 904
tollere. G. 3: 9. AE. 1: 66. N. tr. I. 134. 2: 635. pro *tollentem*. 6: 492
tollit. AE. 6: 876
tolli. AE. 5: 390. 11: 59. 12: 795
tollimur. AE. 3: 564
tollit. G. 4: 273. AE. 1: 103. N. tr. I. ver. tollere. Idem est, 692. 2: 222. N. tr. eodem. 699. 3: 672. 5: 369, 375. 7: 529. 8: 141, 541. 9: 127. 10: 144, 250, 278, 892. N. eodem. 11: 455
tollite. AE. 3: 601. 8: 439. N. in different. inter tollere & auferre. *ferre*. 10: 295
 Vide quomodo subjunxit huic verbo, *Abducite, Auferte, Ferte*, verba ejusdem sensus, i. ad pathos exprimendum.
tollitur. G. 3: 111. AE. 7: 408. 9: 567. 11: 745. 12: 462
tol'o. AE. 12: 39
tollant. G. 2: 47. 4: 174, 196. AE. 6: 202. 8: 452. 9: 637. 10: 262, 357. 11: 37, 206, 622, 878. 12: 114
 Vide Composita *Attollat, Attollens, Attollere, Attollit, Attolli, Attollit, Attollitur, Attollunt: Extollere, Extuleram, Extulerat, Extulerit, Extulit: Sublata, Sublatis, Sublatam, Sublatus, Sustulerant, Sustulerat, Sustulerit, Sustulit*. Declinatur hoc modo:
 Finitivo instanti, *Tollo lis lit. Sustulit, Sustuleram, Tollam*, Imperativo, *Tolle*, quasi *Fumro, Tollito tn*. Oportivo, *Tollerem, Sustulissim, Tollam*. Subjunctivo

INDEX ERYTHRAE

omni Tollam, Tollere, Sustulerim, Sustulissim, Sustulero. Infinitivo, Tollere, Sustulisse, Sublatum iri & Sublatum esse. Participia Instantis, hic Tollens: Futuri, hic Sublaturus, &c.
 Item Passiva, modo Finitivo instanti, Tollar, Tollabar, Sublatus sum, eram, Tollar. Imperativo, Tollere: quasi Futuro, Sublatus esto. Optativo, Tollerer, Sublatus essem, Tollar. Coniunctivo, Tolleret, Sublatus sim, essem, ero. Infinitiva, Tolli, Sublatum esse, Sublatum iri. Participia, Sublatus, Tollendus. Tolminus. AE. 11: 429. 12: 258, 460.
tona. AE. 11: 383
tonant. AE. 8: 419
tonant. AE. 5: 820
tonare. AE. 8: 529
tonat. G. 1: 371. 3: 261. AE. 3: 571. 9: 541. 12: 757
tonat ore tercentum Deos. AE. 5: 510
 Sicut Vox hominem sonat. Requirere Intonat, Intonnere, Intonnit.
tonde. G. 2: 368
 Id est, ramos. Ab hoc composita Attundens, Attundet, Intonsa, Intonsam, Intonsi apud Poëtam.
tondebat. G. 4: 137
tondent. G. 1: 15. 3: 312
tondentes. AE. 3: 538
tondenti. E. 1: 29
tondentur prata. G. 1: 290. 2: 437
 Lucr. in 2. Nam saepe in collis tondentes pabula lacta Lanigeræ reptant pecudes. Ipse in Culice, Tondentur tenero viridantia gramina mansu.
tondere. G. 3: 561
tonitru. AE. 4: 122. 5: 694. 8: 392
 Tonitru an Tonitrua dici debeat, discutitur. Nam & Vera rectius dici, & Testa, quam Genus, & Corona auctor est Chasilius.
tonsa. G. 4: 302. AE. 5: 556
tonsa. G. 3: 21. AE. 5: 774. 7: 28
tonsa. G. 1: 71
tonsis. G. 3: 133, 443. 4: 277, 377. AE. 1: 702. id est, remis. 10: 299
 Quare Remi, Remige, Remigiis, Remigio, Remigium, Remus, Remorum, Remos, Palmita, Arbore centena, Versu triplici, Ordine cerno, Conis, & Conio.
tonsum. G. 3: 448
tophus. G. 2: 214
torti. AE. 9: 334
 Errant, qui huic voci aspirant, cum Latina sit. Est enim a torquendo dicta, nam Torus ex tortis herbis.
tortis. G. 3: 81. AE. 1: 708. 4: 207. 6: 604
torturati. AE. 8: 487
torturatio. AE. 11: 616. 12: 922
torta. E. 3: 38. G. 2: 449
torta. AE. 2: 2. 4: 508, 650, 659, 692. 5: 488. 6: 220. 7: 460. 8: 177
tortus. AE. 3: 224. 6: 674. 11: 66. 12: 7
tortens. G. 3: 370. AE. 9: 499
tortere. G. 1: 124
tortur. AE. 12: 867
Torquatum. AE. 6: 825
torquetat. G. 1: 174. AE. 11: 284

torquebat. AE. 11: 773. 12: 901
torquebit. G. 2: 247
torquens. G. 3: 350, 433. AE. 7: 399, 448, 666. 9: 402
torquent. AE. 3: 208, 532. 4: 583. 5: 831. 9: 665. 12: 578
torquentem. G. 1: 309
torquentia. G. 3: 254
torquentur. G. 2: 448. N. tr. 5
torquere. E. 10: 59. AE. 7: 742
torques. AE. 4: 208. 12: 180
torquet. AE. 1: 108, 117. N. tr. 5: 4: 269, 482. 5: 177, 738. 6: 551, 797. 9: 93, 671, 724. 10: 585. 12: 536
torquibus. G. 3: 168. 4: 276
 Ghirlandi Tufci, Zeie, & Corone alii. Vide Circulus auri, & Balteus.
torre. AE. 7: 506
torrebimus. G. 2: 396
torrem. AE. 12: 298
torrens. G. 4: 425. AE. 2: 305. 7: 567. 10: 363
torrent. AE. 5: 103
torrentem. G. 2: 451
torrentes. AE. 9: 105. 10: 114
torrentia. E. 7: 52
torrentibus. AE. 6: 550
torrentis. AE. 10: 603
torrentur. AE. 7: 720
torrere. AE. 1: 179
torreta. G. 1: 267
torrida. E. 7: 48. G. 2: 234
torserat. AE. 12: 461
torserit. sc. telum. AE. 10: 334
torssit. AE. 5: 497. N. tr. 5
torst. G. 4: 529. AE. 3: 669. 4: 220. 6: 547. 11: 578. 12: 670, 858
 Vide ut frequenter Torquere utitur pro Jacere. Sed & adiectis praepositionibus in & cum idem significavit, cum dixit, Contorquens, Contorquent, Contorsit, Contorta, Contortum, Interquens, Interquere, Interferit, Interfit, Intorto. Quin & idem infra scriptis verbis variavit. Quae, cui copia curae erit, ut legat, colligere non gravabor: *Alia, Alia, Coniuta fama, Coniecti, Coniecta, Coniecti, Coniecto, Coniuto, Coniucite, Coniucunt, Contenderet, Contrita, Direxerunt, Direxit, Direxiti, Dirigere vulnera, Dirigit, Emissa, Emittit, Fundant, Jaciens, Jacit, Jaciunt, Jacta conspice, Jactabant, Jactans vulnera, Jecit, Injecta, Injecit, Inmittit, Impulsa, Intendisse, Missa, Spargens, Spargimus, Spargitur, Tendat, Tendere, Tanderet, Sternitur, & similia.*
torta. G. 1: 349
 Lucr. frequenter Tortari pro Torqueri, & in spiras orbisque voluari.
torti. AE. 8: 429
tortile. AE. 7: 351
torta. G. 3: 106. AE. 7: 378, 567
tortos. G. 3: 38. AE. 4: 575. 12: 481
tortus. G. 4: 121. AE. 5: 276
torva laetna. E. 2: 63
 Epitheton ab oculorum saevitia, quae summa in hac fera est. Ex quo & Aristot. leonem *χαρπών* vocat, quem Callius doctissimus *Caesum* appellavit,

id est, Glaucom: quia glaucis oculis praeditum hoc animal aspectu horribili apparet. Quales & Bellonae oculi sunt. Quae ideo perpetuo epitheto *χαρπών* Adhuc ab Homero dicitur. Hinc & Hercules mortalium ferocissimus, Charops cognominatus est, quasi iracunde inmens: *χαρπ* etenim Graece, Ira Latine dicitur. Quo epitheto, ut militibus congruo, Torvus Abas Virgilio dicitur, Torvusque Procrustes Nasoni. Quin ex eodem horrore, non *Charypidis* modo ipsa, sed & Charon caecus, senex ille horribilis ac dius appellatus est. Quamobrem de eo Maro noster omnis antiquae eruditionis consultissimus ait, *stant circum lumina flammæ*. Sicut de aequae horribilis Polyphemi oculo, *quod torva sub fronte latebat*. Et de immani Cyclopi genere, *Cernimus astantes nequidquam lumine torvo Aetnaeos fratres*. Et quae alia similia apud Poëtam leguntur.
torva fronte. AE. 3: 636
torva tuentem. AE. 6: 467
 Id est, Torve, nomen pro adverbio, figura Poëtis Graecis & Latinis frequentissima. Nam & ipse dixit, *Tranversa tuentibus hircis, Aterbis sumas, Aterba fremens, Aterba tonans, Cretas, fremit, Seta comantem Narcissum, Adalta gemens*, (quod quinque usurpavit,) *Multa relictant, Vana tumorem, Flos apprima tenax*. Quae omnia in accusativo plurali generis neutri adverbialiter posita sunt. Sed non minus frequenter eundem casum singularem, generis itrem neutri, pro suis quemque adverbis usurpavit: ut *torvumque repente clamas, Magnum fridens, Horrendum fridens*, quod bis dixit: *Horrendum frangere arma, Horrendum intonas armis, Latuum intremuit, Inexpleto lacrymans, Immane spirans, Supremum congemens, Longum vale, Longum lastabere, Aeternum vale, Lugubre rubent cometae, &c.* Sole recens orto: quod & in prosa dicimus. Sed & haec inter adverbialiter prolata Servius adnotavit: *Novibus infandum amissis, pro Infande*. Et, *tum pendere poenas Cecropidae iussi miserum septena quotannis Corpora natum*, pro Misere. Et, *Misrabile caesis hostibus insulans*, pro Miserabiliter. Quamquam possint esse etiam Interjectiones dolentis: quod magis mihi placet, nec Servius non agnoscit. Illud vero notabilius quod Lucr. in 6. per initia dixit, *neque te in promissis placra morabor*, id est, plus.
torvae betii. G. 3: 57
 Boves perpetuo epitheto torvos Poëtae vocant, quod praecipuo frontis asperitas in hoc pecore apparet. Frontis *utulum non blandius ambis Torva patens*, h. e. vacca. Unde *Torvitas*, ut Pompejo placet, quasi tanorum acerbitas, dicta.
torvum. AE. 7: 415
torvo. AE. 3: 677

IN VIRGILIUM.

serpens. AR. 6: 572
serpens. AR. 7: 399
serpens. AR. 10: 170
serpens visceris. AR. 8: 180
Hinc *visce* adverb. temporis, quo lingua communis Italiae utitur pro eo quod aliter *visce*, ut in Stoico plenius exposuimus.
visce. O. 1: 298
vis, nominativo. E. 9: 53. O. 1: 505.
AR. 4: 182, 183. 9: 132. 10: 213, 470. 11: 430, 677. accusativo. O. 2: 155, 156. 3: 47. AR. 1: 9, 10, 47, 100, 204, 232, 642. 3: 282. 4: 183. 5: 97, 615, 627. 6: 59. 7: 198, 228, 328, 421. 8: 570. 9: 785. 10: 33, 57, 482, 568, 888. 11: 349, 384. 12: 272, 500. ablativo. AR. 1: 240. 2: 14, 556. 3: 708. 7: 329, 447. 9: 453. 10: 568
vis Priami naturam. AR. 5: 645
vis, quod, aliquot, Charisius inter Aptota nomina ponit, secus praeccepta magistri sui. Haec alii inter Adverbia numerica reponerant, alii inter Pronomina.
vis, nominativo. E. 7: 31. O. 2: 139. 3: 58, 149. AR. 1: 185. 11: 500. 12: 719. accusativo. O. 3: 178, 250, 472. AR. 6: 596. ablativo. O. 3: 321. AR. 2: 421, 439. 4: 68, 100, 401, 592. 5: 186. 6: 886. 7: 54. 8: 712. 11: 468
vis. O. 3: 365. AR. 12: 548
vis. AR. 2: 611. 4: 300. 6: 150, 726. N. 11: 5: 743, 375. 8: 716. 10: 309. 11: 349, 394. 12: 594. 608
vis. id est, *integras*. O. 3: 377. AR. 11: 631. N. 11: 6
Notandum autem in versu Georg. Noniana exemplaria legere *Totisque*, ut sit hypermeter. Nam & sequitur carmen a vocali incipiens. *Advolvere*. &c. Atque ita, ut disjungat Nonius inter *rebora* & *totisque* necesse est.
visidem. O. 2: 100. 4: 123, 540, 551. AR. 1: 705. 3: 204. 4: 183. 5: 97. 6: 39, 44. 8: 208, 519, 567. 9: 121. 10: 83, 376, 518. 12: 763
visis. O. 1: 488. AR. 1: 407. 2: 582. 4: 536. 5: 851. 6: 122. 7: 366. 10: 483. 11: 360. 12: 37, 485
visis. E. 1: 11. O. 2: 462. AR. 7: 77, 793. 9: 664, 686. 11: 450. 12: 528
visis gentis. O. 4: 4
Lucr. contra corripuit, *Mentat enim mundi naturam totius aetas*.
viso. E. 1: 67. 4: 9. 7: 43. G. 1: 474, 511. 3: 367, 479. 4: 527, 555. AR. 1: 29, 128, 717. 2: 113. 3: 175. 4: 253, 398, 416. 5: 456, 683, 695. 6: 259, 423, 494. 7: 300, 356, 459, 784. 8: 427, 497. 9: 29, 276, 326, 410, 812. 10: 127, 569. 11: 60, 87, 199, 313, 599, 683, 828, 906. 12: 101, 283, 501, 728, 920
visos. G. 4: 507. AR. 1: 272
visum. E. 3: 44. 8: 9. O. 2: 308. 3: 341. 4: 116. AR. 1: 84, 457. 4: 231, 363, 410. 5: 142, 340. 7: 258. 8: 153, 230, 553, 676, 689. 9: 106, 245, 347. 10: 115, 170, 269, 546, 626, 816. 11: 781. 12: 907
visus. O. 1: 434. AR. 3: 91. 10: 539. 12: 928
visibilis. AR. 12: 294

visibilis. AR. 2: 481. 3: 191. 12: 603
visibilis. AR. 7: 188, 612
visibilis. G. 1: 164
visibilis. AR. 11: 334
visibilis. AR. 1: 449, 552. 2: 448, 6: 181
visibilis. AR. 2: 112. adi Macrob. lib. 6. cap. 9. 4: 566. 9: 87. 12: 674
visibilis. AR. 4: 53
visibilis. AR. 4: 439
visibilis. AR. 6: 558
visibilis. O. 3: 502
visibilis. O. 4: 260
Sine intermissione, jugiter, expouit Serv. Contra Sisenna apud Plaut. in Amphitruo. pro Lente accipit, ut (referente Charisio lib. 2.) notat Commianus: *Quid si ego illum tradidit tangam, ut dormitas?* Nonius vero, Diutius, Longo tractu, etiam hunc locum adducens. Ego autem Poetam Lucretiano sensu adverbium hoc intelligere affirmavimus. Ejus ex 3. de moribundo homine verba sunt, *Denique saepe hominem paulatim cernimus ire, Et membratim vitalem deperdere sensum: In pedibus primum digitos livescere, Et ungues; Inde pedes, Et crura mori; post inde per artus Ire alio tradidit gelidum vestigia leti.* Quamquam quid prohibet etiam apud Comicum, Mercurium hoc adverbio de cecidendo sine intermissione Sola cogitare? *tradidit*. AR. 8: 210
tradidit. O. 2: 154, 182. 3: 183. AR. 2: 138
tradidit maris. E. 4: 51. O. 4: 222
Ipse, in Cul. *Aerios nemorum tradidit, flosque virentes. tradidit flammamm longos*. O. 1: 367
Ex Lucetii synecopia. Ait enim, in 2. *Nonne vides longos flammamm ducere tradidit?* Idem in primo, *Acui tradidit dixit: Quod neque clara suo percurrere flumina cursu Perpetuo possunt acui labentia tradidit.*
tradidit. AR. 5: 713
tradidit. AR. 4: 619
tradidit. E. 3: 2
tradidit. AR. 11: 720
tradidit. E. 8: 99
tradidit. O. 3: 157
tradidit. O. 4: 117
tradidit. O. 4: 393
tradidit. O. 3: 173
tradidit. O. 1: 164
Addidit litteram: nam pro eo quod est pluraliter *trahat trahere* dixit.
trahat afflicto vitam. AR. 2: 92. Ceres apud Claudianum, *Sola domi luctu senium trahit relinquit.*
trahat. AR. 2: 58. 3: 140
trahat. O. 3: 485. AR. 1: 508. N. 11: 5. 748. 2: 457. 10: 795
trahat. AR. 2: 403
trahat. O. 4: 94. AR. 1: 371. 4: 708
trahat. AR. 3: 425. 5: 468
trahat. AR. 7: 315
trahat. AR. 12: 812
trahat. AR. 6: 537
trahat. AR. 8: 511
trahit. O. 4: 60, 557
trahit. E. 2: 65. O. 1: 95, 142. 3: 98, 238,
X X X

424. AR. 2: 307, 321, 466, 499. 5: 89. 6: 753. 9: 340, 713. 11: 816
trahit. AR. 12: 374
trahit. AR. 3: 647
trahit. O. 2: 188. 3: 536. AR. 5: 709. 12: 585
trahit. O. 1: 235. AR. 1: 477. N. 11: 5. 7. 536
trahit. AR. 1: 355
trahit. AR. 5: 488. 9: 419. 10: 339, 348
trahit. AR. 2: 273
trahit. AR. 9: 634. 10: 400. 11: 685
trahit. AR. 5: 610. 6: 676. 11: 515
trahit. O. 1: 108
trahit flumina. O. 3: 270. AR. 10: 265.
Lucr. 1. *Et rapidos trahunt amnes.*
trahit nubila. AR. 4: 245
Sic & *Nare apes ad sidera coeli dicuntur* a Poeta. Claud. de raptu Proserp. de Ceteris draconibus ita cecinit, *Nunc spiritus Zephyros trahunt.*
trahunt amnes magnos Erebi. AR. 6: 671
Ipse in Cul. *At mea manes viscera Lethaeae cognat transire per undas.* Et inferius *Elysium transiens agor delatus ad undam.*
tranquilla. AR. 2: 203
tranquilla. AR. 5: 127
trans. O. 3: 269
transque caput jace. E. 8: 102. Hoc & Leucothea monuit Ulyssiem apud Hom. Hinc. Flacc. lib. 3. *Lustramina ponto Pene jactis*. O. 3: 213. *trans pontum fugat*. AR. 6: 312, 415. 7: 65
trans aequora transmissas classes. AR. 3: 403
Trans in compositione us retinet, nisi praeposatur his verbis, *Trado, Traduco, Trajicio, Tramo.* Etiam si secus est apud Plinium. A *Transfere* tamen eruditiores & *Translatum* & *Tralatam* dicunt.
transibit. AR. 9: 432
transibit. AR. 12: 276, 508
In principio carminis, pro quo *Transfigit* Flacc. Valerius in 3. *Securigerumque Nealecm Transfigit, & Canthi pallentem vulnere Cydnum.*
transcribi. AR. 7: 422
transcribunt. AR. 5: 750
transcurrere. AR. 9: 111
transcurrunt. AR. 5: 528
transcat. AR. 5: 326
transferet. AR. 1: 271
transfixa. AR. 11: 645
transfixa. AR. 1: 44
transformat. O. 4: 441. AR. 7: 416
Metamorphosim Graecum verbum exprimit, quo titulo Naso suum opus Transformationem inscripsit. Nonius tamen lib. de Doctorum indagine commutat legit in primo exemplo.
transfossit. AR. 9: 544
transferim. O. 2: 102. AR. 10: 186
transferunt. AR. 1: 266
transit. AR. 5: 274. 10: 785, 817
transit. AR. 10: 658. 12: 459
transire. O. 4: 503
transit. AR. 9: 413. 11: 719. 12: 926
trans-

INDEX ERYTHRAEI

transmisit. AE. 3: 329
transmissae. AE. 3: 403
transmittere. AE. 6: 313
transmittunt cursum campos. AE. 4: 154
Flaccus in 3. Jamque ipse recenti Stat
tumulo placida transmittens agmina lan-
ro. Lege Macr. l. 6. cap. 4
transportare. AE. 6: 328
transira. AE. 5: 663, 752. 10: 306
transiris. AE. 3: 289. 4: 573. 5: 136.
Veneti vulgo *Banchi*: at in cymbis
gestatoriis *trasil*.
transulit. AE. 2: 327
transverberat. AE. 10: 336, 484. 11: 667
transversa tumentibus. E. 3: 8. fremunt.
AE. 5: 19
Locutionem vero ex Bucolicis imi-
taui. Flaccus Valerius lib. 2. quem mi-
sero transversa tumentem, Letalesque da-
pes, infellaeque pocula cerno. Est autem
oculus signum limis oculis aspicere
& tamine, ut inquit Plaut. Unde tor-
vae bovis epitheton apud Poetam. Le-
ge Torva tumentem, & Probum, ubi de
Adverbis agit.
transversas. G. 4: 26
trapetis. G. 2: 519
Haec Trapeta, sae; & hoc Trapetum,
ti, dicimus
traxe. AE. 5: 786
traxere. AE. 8: 192
traxit. AE. 5: 624
traxi. AE. 6: 351
traxisse. AE. 5: 786. 10: 888
traxit. AE. 2: 551. N. II. 1: 5: 631. 4:
101. 5: 85. 6: 396
trecentos. AE. 10: 173
trecebant. AE. 8: 350
trecebunda. AE. 10: 522
trecentia. AE. 2: 228, 629. 10: 102. 12:
449
trecentus. AE. 2: 382
trecentis. AE. 6: 803
trecentis. AE. 9: 106. 10: 115
trecenta. AE. 8: 335
trecentum. G. 4: 469. AE. 2: 199. N. II. 5:
trecentis. G. 3: 189. AE. 2: 52. 5: 481
trecentem. AE. 2: 175, 550. 6: 396. 8:
669. 12: 94
trecentes. AE. 4: 643. 12: 761
trecenti. AE. 5: 431
trecentia. AE. 1: 212
trecentibus. AE. 2: 509
trecentis. AE. 3: 90
trecentis. AE. 3: 627
trecentis. AE. 12: 916
trecentis. AE. 3: 648
trecentis. AE. 5: 694. 11: 403
trecentis. G. 3: 84
Lucret. in 3. Concidit, & spumas a-
git, ingemit & tremis artus.
tremis. G. 1: 330. AE. 5: 128. 7: 722. 9:
715. 11: 645. 12: 445
tremor. G. 2: 479. 3: 250. AE. 2: 121. 6:
55. 7: 446. 11: 424. N. II. 5: 12: 448
tremere. AE. 8: 296
tremere. G. 1: 475
tremulis. E. 8: 105. AE. 7: 395
tremulo. AE. 7: 9
tremulum lumen. AE. 8: 22

Lucretius in 1. tremulum risum di-
xit, qui concutit totum corpus: Fiet
auti risu tremulo concussa caccinunt. Licet
quidam Tremulo malint.
tremunt. AE. 9: 732
trepida. AE. 4: 642. 6: 800. 9: 756. 10:
656. 11: 300. 12: 901
trepidare. G. 4: 73. N. II. 1. AE. 7: 518. 11:
805, 893. 12: 589
trepidant. AE. 4: 121. 9: 418. N. II. 1. V.
trepidare.
trepidanti. AE. 10: 788
trepidantia. G. 4: 69. AE. 9: 147
trepidare. AE. 2: 685. 6: 491. 9: 538
trepidat. AE. 12: 403, 737
trepidate. AE. 9: 114. N. II. 1.
trepidant. AE. 8: 246
trepidi. AE. 3: 616, 666. 9: 169. 10: 283.
11: 453. 12: 730, 748
trepid. AE. 2: 735. 4: 672. 8: 5
trepidus. AE. 9: 233. 12: 583
trepidus. AE. 2: 380. 6: 290. 7: 638
tres. E. 3: 105. AE. 1: 108, 110, 184. 3:
203. 5: 308, 590, 772. 6: 355, 484. 8:
429, 430, 564. 9: 329, 10: 350, 351. 12:
514
tres quoque Threicio Boreae. AE. 10: 350
Adi Gellium lib. 13. capite 19. &
quae nos in dictione urbe disputamus.
tria. G. 4: 483. AE. 4: 511. 6: 421
tribulaque, trahaeque. G. 1: 164
Tribulum, li, primam producit: &
haec Tribula, lae, foeminino genere di-
citur. Erat vero Tribula, sive Tribu-
lum, tabula laxo vel ferro asperata,
qua fumenta tererentur, in frequenti-
etiam nunc Italiae usu. Varro, *Aspici*
in area, excuti grana: quod fit apud a-
lios jumentis janctis & tribulo. At Tri-
bulus, li, pro spinae genere, (qui ut
lappae, ut infelix lolium, ut avenae
steriles, triticum mellem fatigat) ean-
dem contrahit. Est & herbae fructus
Tribulus, ad cujus similitudinem Tri-
buli olim militares dicti, fructus hodie
Trioli, vel Trigoli, quasi Triboli, vel
potius trigoni, a triquetra specie dici-
tur, in lacubus, & paludibus Ferrarien-
sibus frequentissimus. Tribulare vero
& tribulationes voces ecclesiasticis scrip-
toribus usurpauimus, quibus etiam
passim utimur, a quibus Tribulis (ineff
enim his omnibus veluti quaedam lac-
dendi occasio) figurari maluerint, ra-
tio syllabae apud Poetas similiter eccle-
siasticos commoustrabit, si modo verbi
originem attenderint scriptores isti, ut
plurimum indiligentes. Praeterea ad-
monendi sumus, quod hic & haec Tri-
bulis, & hoc tribule, antepenultimam
corripit, & producit median.
lappaeque tribulique. G. 1: 153. 3: 385.
Nonius vero citat locum ex 1. Georg.
tribus. E. 8: 77. G. 3: 190. AE. 10: 784
& tribus & gens. AE. 7: 708
tricornis. AE. 6: 289
tridentem. AE. 1: 138
tridentis. G. 1: 13. AE. 1: 145. 2: 418, 610
Flacc. Valerius lib. 1. Volat immixtis
cava pinus habentis, Infunditque salum,

& spumas vomit aere tridentis. i. e. rostro
trihdo.
tridentibus rostris, male tridentibus. AE.
5: 143. 8: 690
tridentis. AE. 4: 302
tridentis. AE. 6: 417
tridentis. AE. 1: 269. 3: 391. 8: 44
Juvenio & Manilio Poetis placuit
extremam corripere. Is in 2. ait, Ter
tridentis quadrum partes per sidera red-
dent. Ille vero, Argenti tridentis minas,
tridentem. AE. 3: 467. 5: 259. 7: 639
Tridentis. AE. 3: 384, 440, 554. 5: 450.
Eadem Triquetra, Sicilia, & Sikania.
Tridentis. AE. 5: 555
Tridentis. AE. 3: 582. 5: 393
Tridentis. AE. 3: 429. 5: 300, 530
Tridentis. AE. 5: 573
Tridentis. AE. 1: 196
Tridentis. AE. 1: 744. 3: 516
Tridentis. G. 3: 381
tridentis. AE. 10: 202
Tri Nalo correpte enunciavit in Tri-
stibus: Causa namque triplex vitiatur
opus.
triplici. E. 8: 73. AE. 5: 119. 6: 549. 8:
714. 10: 784
triplici crinita iuba. AE. 7: 785
Flaccus 3. & triplici pulsans fastigia
crista. Junonis item galea terribilis sit
tribus cristis apud Homer in 5. Iliad.
ait enim Κρητι δ' ἐπ' ἀμυγδαλον κρινον
Σίτῳ τριτάτῳ.
tripodas, Claris lauros. AE. 3: 360. 9: 265
De Tripode qui sine lauri foliis in
Boeotiaungi non poterat, lege Palaep-
phantum, ubi de Ladone narrat.
tripodes. AE. 5: 110
trifida, id est, res trifidis. E. 3: 80. N. II.
5: AE. 2: 184. 5: 7: 623. 7: 596. 9:
262. 11: 259
trifidus. AE. 5: 411
trifides. E. 2: 14. 9: 5. 10: 126. 4: 531.
AE. 1: 238, 481. 3: 366. 5: 734. 6: 534.
7: 617. 8: 701. 12: 802
trifidi. G. 3: 448. N. II. 5: 4: 252. AE. 6:
185, 383, 438, 866. 7: 545. 8: 29, 197,
522. 11: 470, 534, 839. 12: 160. Ergo
ab hoc trifidi dicimus, nec in e mo-
veri potest.
trifida. E. 6: 7. G. 2: 247. 4: 256. AE. 2:
115. N. II. 5: 548. N. eodem. 3: 301.
4: 243. 5: 840. 7: 325. 10: 612
trifidus. G. 1: 484. AE. 7: 787
trifidus. G. 4: 235. AE. 1: 228
trifidis. E. 10: 31. N. II. 1: 6: 367, 517.
4: 135, 319, 355. AE. 2: 337. 6: 275,
315, 695. 7: 408, 617. 11: 589. 12: 409
trifidusque lupini. G. 1: 75. Id est, amari.
Adi N. II. 5: & Macr. lib. 6. c. 5
trifidus. AE. 3: 214
trifidusque linguis. G. 3: 439. AE. 2: 475
Flaccus Argon. 2. de Hydra, Lernae
peste, atque ordine curva trifidus Fulmi-
neus quatit ora fragor.
trita. G. 4: 63
triticum. G. 1: 219
Triton. AE. 1: 144. 6: 173. immanis ve-
hit. 10: 209
Tritem nomen, Nam & nunc
quo-

I N V I R G I L I U M.

quoque suum cuique navigio nomen inditum. Sic *Syllam*, sic *Pegasum* nomina navium fuisse putat Palaephatus *ἄγχι Ἀργεῶν*, non monstra, ut Poetae fabulati sunt.

Tritoneusque. AE. 5: 824

Tritonia. AE. 2: 171, 615. 5: 704. 11: 483

Tritonidis saevae. AE. 2: 226

Tritonia itaque, & *Tritonis Pallas* inter alia cognomenta dicitur, quae & *Tritogenia*. Festus, *Tritogenia*, inquit, *Minerva*, a ripa *Tritonis fluminis*, ubi sit visa. Hoc *Pomponius Mela*, & *Laetantius*, sive *Lucretius*, *Papinii* interpretes, in *Lybia* statuunt: at *Siculus Diodorus* in *Creta*: *Eusebius* sane *Chronici* lacum vocat, ubi regnante *Argis Phoroneo*, virgo apparuerit. Verum *Hesiodi* interpretes, *Caput*, inquit, ab *Aetoliis* dicitur *ἄργα*, unde *ἄργα* *Πάλλας*, quod ex *Jovis capite profuierit*. At *Callistheni* placuit, quod haec *Dea* *ἄργα* *ἰνός*, id est, tertia mensis die nata est, inde nomen cepisse. Sed forsitan inde magis dicta sit, quod eadem *Luna* creditur, quae tertio post coitum die apparere incipit. Haec & reliqua huius *Deae* cognomina diligentius in *Homeri* Indice confectamur.

tritura. G. 1: 190

triverte. G. 2: 444

Trivla alma. AE. 7: 774

Trivlae. AE. 6: 13, 35, 69. 7: 516, 778.

10: 537. 11: 566, 836

triviti. E. 3: 26. AE. 4: 609

trivisse. E. 2: 34

triumphata. AE. 6: 836

Participium sine verbi origine: *triumphor* enim non dicimus. Sed tale est, ut *Placida*, *nupta*, *inaccessa*, *indicta*, & similia.

triumphatas. G. 3: 33

triumphi. AE. 11: 54. *ἄρα τὸ Τριφυλῶν*.

triumphis. AE. 4: 37. 6: 814

triumpho. AE. 2: 578. 8: 714

triumphos. O. 1: 504. 2: 148. AE. 8: 626

Troades. AE. 5: 613

Persius, *Nae mihi Polydamas*, & *Troades Labenem*, ut aliqui legunt, nonnullis tamen magis placet *Troia* des dictio quadrissyllaba, ne vis syllabae inferatur.

Troas. AE. 1: 30, 129. 5: 265. 10: 89. 12: 824

Troes. AE. 1: 172, 232, 747. 7: 21. 9: 136, 168, 533, 689, 756. 8: 111. 10: 31, 895. 11: 620. 12: 231, 281, 704, 730

Troes. AE. 1: 524. 2: 325

Troja. O. 2: 385. AE. 1: 375, 732. 2: 108, 637. 3: 149. 340. 4: 111. 5: 61. 6: 335. 7: 244

H Troia xai Troia. Est autem *Troja* regio Asiae, quae (referente *Stephano*) prius *Idaea*, deinde *Tenuris*, post *Troja* a *Troë* dicta est. Ergo apud Graecos prior longa diphthongo, qua apud nos dissoluta, i ex perpetuo vocali Graeca fit consonans, quae inter duas vocales posita, vim habet duplicis consonantis, ut *Maia*, *Maia*. Unde &

Maia, & *Pompeius* per duplex ii, usque ad *Ciceronis* tempora scriptitabant. At *Troius*, a, um, quia Graece est *Τροίος*, *Τροία*, *Τροίον*, eandem producit. Habet enim o *μυα*.

Troia. AE. 1: 119, 249. 2: 56, 161, 290, 293, 461, 581, 625, 703, 763. 3: 3, 11, 42, 306, 342, 596. 4: 312, 313. 5: 38, 599, 804. 7: 296, 521. 9: 247, 644. 10: 60. 11: 350, 779. 12: 828

Trojaque nunc pueri Trojanum ducitur agmen. AE. 5: 602

De *Troja* lusu lege *Servium*. Sed & *Trojam* vulgo nunc *Rhennates* appellant *Scropham*, ea (puto) ratione, quae quodam tempore *Trojanum* porcum nominabant, qui quasi inclusis animalibus praegnans (ut ille *Trojanus* equus gravidus armatis fuit) in meniam inferri solitus sit. Quam rem *Cincius* in *Suatione Legis Fanniae* objicit *Seculo* suo. Quamquam etiam ab illa suae, cum albo colore, tum tringinta natorum foetu insigni, quam *Troiano* *Aeneae* & *Helenus* in 3. & *Tiberinus* in 8. *Aeneidos*, urbis locum, & laborum requiem significaturam vaticinati sunt: quamque *Aeneas* idem *Junoni* mactavit.

Trojam. O. 1: 502. 3: 36. AE. 1: 1, 95, 206, 238, 376, 473, 565, 597, 679. 2: 11, 34, 573, 622, 660. 3: 15, 86, 322. 5: 190, 555, 626, 633, 756, 787, 811. 6: 56, 68, 650, 840. 7: 121, 262. 8: 471, 587. 9: 144, 202. 10: 27, 45, 110, 214, 469. 11: 288

Trojam. E. 4: 36. AE. 1: 24. 2: 60, 342, 555, 603, 751. 3: 349, 462, 457, 505, 595, 614. 5: 637. 7: 233. 8: 291, 398. 9: 547. 10: 74, 378

Trojana. AE. 1: 467, 699. 2: 63. 4: 162. 6: 62. 7: 144. 8: 182, 545. 9: 180. 11: 34, 131, 597

Trojanae. AE. 1: 624. 6: 767. 10: 360

Trojanam. AE. 4: 342, 425. 8: 36

Trojanas. AE. 2: 4. 7: 364. 10: 609

Trojane. AE. 7: 260. 8: 188. 10: 598.

11: 125. 12: 359

Trojani. AE. 7: 723

Trojanis. AE. 5: 793. 11: 421

Trojano. AE. 1: 19, 550. 3: 335. 4: 191.

7: 318. 11: 230

Trojanos. AE. 5: 420, 688. 9: 128. 10: 77. 11: 826. 12: 804

Trojanum. AE. 5: 602

Trojanus. AE. 1: 286. 4: 124. 165. 5: 757

Aeneas cum a Poeta, tum ab aliis, quos ipse de eo, aut ad eum loquentes, toto opere facit, variis, pro rei ratione, modis appellatur: ut Poetae copiam pariter & prudentiam admireris. Appellationes autem sunt, *Virum*, *Insignem pietate virum*, *Pius Aeneas*, *Mens Aeneas*, cum de filio *Venus* loquitur: *Magnanimum Aeneam*, *Veneris filium*, *Natum*, de se ipso ad matrem: *Davidanio Aeneae*, *Rex Aeneas*, *Pater optime Teneum*, *Pater Aeneas*, *Nate Dea*, *Troius Aeneas*, *Nate*, a *Venere* & ab *Anchise* parentibus. Ab eodem *Anchise*, *Nate Iliasis*

exercite facis, *Sanguis meus*: o dulcis conjux a *Creusa* uxore. *Dux Trojanus*, *Dardanium ducem*, *Heros Aeneas*, *Heros Dardanus*, *Satus Anchisa*, *Satus Anchisa pater*, *Anchisa generate*, *Magnanimus Anchisades*, *Maximus Heros*, *Divum genus*, *Sate sanguine Divum*, *Tros Anchisade*, *Dux Anchisade*, *Troius Aeneas pietate insignis* & armis, *Dux inclyte Teneum*. Quae reliquas postremis sex libris.

Troilus. AE. 1: 474

Trojenga. AE. 3: 359

Trojenas. AE. 8: 117. 12: 626

Trois. AE. 1: 596. 5: 417. 6: 403, 451. 7: 221. 8: 530. 10: 584, 886. 12: 122, 502

tropaea. G. 3: 32. AE. 11: 172

tropaeis. AE. 11: 224, 385

tropaeum. AE. 10: 542, 775. (describit) 11: 7, 790

Aemulatione Maronis, *Claudianus Trophaei* formam, quod *Jupiter* de *Gigantibus* in *Sicilia* fixerit, pluribus verbis describit, libr. de *Raptu Proserp.* 3. *Lucus erat prope flumen Aem*, & quae sequuntur. Vide *transcos*.

Trojaque patens. O. 3: 36

Ὁ Τροίη, τὸ Τροάδι, τὸ Τροίον, τὸν Τροάδα, οἱ Τροάες, τὰς Τροάδας.

Tros, *Ἑρ.* AE. 1: 574. 6: 52, 126. 10: 108, 250. 11: 592. 12: 723

Troem. AE. 9: 113. 11: 161. 12: 137

truci. AE. 10: 447

trucidant. AE. 2: 494. 12: 577

trucis. G. 1: 370

trudentes. G. 3: 373

trudes. AE. 5: 208

trudi. G. 2: 335

truditur. G. 2: 31

trudunt. G. 1: 310. 2: 74. AE. 4: 405

trunca. G. 4: 310. AE. 3: 659. 11: 9

truncas nates. AE. 6: 497

trunci. G. 2: 78

truncis. G. 2: 63. AE. 8: 315

trunco. G. 3: 233. AE. 10: 835. 12: 105

truncos. G. 2: 302, 426. AE. 6: 207. 11: 83

truncum. AE. 9: 332. 10: 555. 12: 382

truncus. AE. 2: 557. 11: 173

tn. Attici sive dicunt, *Dores tu*, unde nos *Tu* transumptimus. E. 1: 1, 4. 2: 16, 71. 3: 13, 20, 25, 26, 31, 58, 75, 109. 4: 8. 5: 2, 4, 15, 19, 34, 80, 88. 6: 52. 7: 35. 8: 6, 48, 49, 50. 10: 46. O. 1: 24, 344. 2: 39, 241. 3: 73, 393. 4: 45, 62, 106, 448, 534, 566. AE. 1: 78, 79, 289, 407, 617, 683. 2: 160, 606, 717. 3: 159, 381, 388, 394. 4: 47, 50, 94, 113, 265, 494, 548, 608, 637. 5: 420, 691, 367, 789. 6: 30, 91, 95, 260, 365, 374, 669, 834, 845, 851, 883. 7: 1, 41, 49, 335, 336, 733. 8: 293, 511, 572, 643. 9: 290, 321, 404, 422, 481, 495. 10: 81, 254, 324. 11: 58, 173, 364, 373, 384, 463, 506, 517, 519, 857. 12: 57, 152, 158, 178, 179, 438, 664, 777, 810, 947

tuque o. G. 1: 12. AE. 6: 65, 196. 8: 72. 11: 158

tno.

INDEX ERYTHRAEI

ans, nominativo singuli. *n.* 58. 10: 22.
o. 4: 354, 498. *AE.* 1: 250. 2: 429, 678.
 4: 125. *s.* 564. 6: 96, 353, 687, 695,
 763. 7: 365, 548. 8: 132. 9: 84, 212, 288,
 486. 10: 30, 44, 231, 302, 423, 812. 11:
 172, 178, 385, 845. 12: 538, 808, 872,
 937
ans, nominativo plurali. *n.* 1: 47. 9:
 17, 30. *o.* 1: 17. 3: 41. *AE.* 12: 894
ans, accusativo. *n.* 2: 12. 3: 90. 4: 54.
 54. 8: 10. 9: 50. *G.* 1: 29. *AE.* 1: 666. 3:
 155, 156, 371. 4: 27, 846. 6: 115, 378,
 689, 759. 7: 221, 422. 8: 78, 302, 516,
 9: 271, 626. 10: 34, 233, 612, 619, 632,
 791, 827, 848. 11: 410, 558. 12: 148
ans, ablativo. *AE.* 1: 98. 4: 273. *s.* 692.
io. 31, 849. 11: 159. 12: 932
snac. *AE.* 1: 399. 4: 104. 8: 377. 9: 302
snam. *AE.* 4: 314, 683. 11: 560
snarm. *AE.* 1: 326. 4: 267. *s.* 714
snas. *n.* 6: 7. *AE.* 2: 81. 6: 72
suba. *AE.* 5: 113, 139. 9: 503
subae. *AE.* 8: 526
subam. *AE.* 6: 233. 11: 424
subarm. *G.* 4: 72. *AE.* 2: 313. 7: 628.
 11: 192
 Utum a tuba linus auguralis ap-
 pellatur, an tuba a lituo augurum li-
 nus dicta sit, discis tu quidem ex Gel-
 lii cap. 8. lib. 5. quem locum pene
 ad verbum in sua transfudit Saturnalia
 Macrobius, ut ejusdem auctoris plera-
 que alia, nulla etiam furti suspicione,
 quippe qui hujus facti veniam in praef-
 atione operis sit deprecatur. Hinc tu-
 bicen, ut mihi quidem videtur, qui tu-
 ba canit, sicut tibicen, qui tibia, & si-
 milia. Licet Charisius noster lib. 1. ea
 parte, qua de Nominativis ad regulam
 redactis loqui incipit, ita refert: *Es*
sunt masculina, inquit, in En, hic tu-
bicen, ex tuba longa, tubicinis: liticen,
ex lituo (quod est genus tubae minoris)
liticinis: cornicen, ex cornu, cornicinis:
sibicen, ex sibia, sibicinis: fidicen, ex fi-
dis, fidicinis.
tuebitur. *AE.* 2: 523
tueatur. *AE.* 12: 34
tueidae. *G.* 3: 305
tueido. *AE.* 1: 713. 8: 265
tueidam. *AE.* 9: 175. *N. II.* *s.*
tuens. *AE.* 9: 794. 12: 82
tuentem. *AE.* 6: 467. 12: 792
tuentes. *AE.* 5: 575. *N. II.* *s.* 10: 397
tuenti. *AE.* 2: 604. 6: 65
tuentibus. *n.* 3: 8
tueri. *G.* 1: 21. 2: 195. *AE.* 1: 564. 2:
 188. 4: 451. 6: 688. 7: 443
tuetur. *AE.* 4: 362
inguri pauperis. *n.* 1: 69
um syllabis terminata neutra, &
 masculina per *us*, in genitivo gemi-
 nant *7*, ut hujus peculii, serinii, dolii,
 alii, Julii, Aemilii, & similia: quod
 atque genitivus numero syllabarum mi-
 nor esse nominativo non debet. Sed
 regulam Poëtarum non modo licentia
 repudiavit, veram & Oratorum quan-
 doque alius, ut in multis veterum in-
 scriptionibus animadvertere licet. In

quibus hujusmodi genitivos per unum
 i notatos frequenter inspicias. Sane
 huic nostro ex omnium Grammatico-
 rum consensu, placuit synaeresin *Tu-
 ri, Patavi: & Fata Lyci*, (ut notant
 quidam) pro Lycii dicere: quod minus
 offensionis in medio versu haec pro-
 nuntiatio praef se ferat. Nam de *Pe-
 cult, Oci, Lavini*, quod in extreme
 versus collocata sunt, non peraeque
 pronuntiandum cenfeo, quod sine ulla
 offensione enunciationis, duplicatam a-
 nalogiae vocalem retinere possint: quae
 tamen per Synizesin pro una accipian-
 tur, sicut in *aurici, aureo, alveo*, &
 similibus, versus duobus syllabis (ut
 saepe monuimus) finientibus.
um, genitivus a *tu*. *n.* 7: 40. *AE.* 7:
 360. 8: 144. 9: 291. 12: 29, 659
um. *AE.* 5: 804
uis. *n.* 5: 34, 65. 8: 12. *o.* 2: 4. *AE.* 4:
 218, 360. *s.* 393, 792. 8: 404. 9: 296,
 406, 654. 10: 94, 532. 11: 400
tulerat. *AE.* 7: 105
tulere. *o.* 2: 501. *AE.* 1: 127. *N. II.* 1. v.
 tollere. 2: 131. *s.* 582. 11: 186, 800
tollerint. *AE.* 2: 600
tulerit. *o.* 2: 271. 4: 285
tulerunt. *n.* 14: 61. media correpta. Ad
 Servium & recentiores. *s.* 34. *o.* 2:
 422, 454. *AE.* 1: 605
tulinus. *AE.* 3: 327. *N. II.* *s.*
tulissim. *AE.* 4: 604
tulisset. *AE.* 2: 94, 756. 4: 679. *s.* 356. 6:
 879. 9: 338. 11: 285
tulissis. *AE.* 9: 249
tulit. *n.* 5: 89. *o.* 1: 483. 4: 252. *AE.* 1:
 314. *N. II.* 1. *s.* 336. 2: 407, 555. 3: 43,
 95, 599. *s.* 290. 6: 503. 7: 87, 118. *N.*
 eodem. 8: 256. 9: 407, 578, 622. 10:
 578. 11: 762. 12: 371. *N. eodem.* 493,
 847, 860
Tulla. *AE.* 11: 656
 Nomen virginis bellatrix, quales
 Latina, Tarpeia, Camilla, Junutna.
Tullus. *AE.* 6: 814. 8: 644
tum. *n.* 2: 49. 4: 34. 6: 28, 35, 61, 62, 64..
 8: 39. 10: 33. *o.* 1: 45, 137, 139, 145,
 181, 215, 278, 341, 342, 388, 395, 410,
 448. 2: 296, 317, 325, 328, 358. 3: 54, 83,
 185, 193, 205, 227, 248, 335, 357, 435,
 474. 4: 73, 187, 255, 260, 299, 340,
 406, 523. *AE.* 1: 104, 151, 164, 177,
 190, 214, 291, 335, 357, 505, 621, 730,
 738. 2: 190, 413, 489, 559, 697, 775. 3:
 102, 141, 175, 182, 187. id est, praef-
 terea. 223, 228, 266, 289, 525, 543,
 554. 4: 222, 242, 250, 520, 622, 632,
 693. 5: 26, 132, 148, 199, 244, 300,
 424, 455, 461, 500, 513, 685, 704, 737,
 822. 6: 3, 20, 69, 176, 220, 252, 278,
 330, 407, 520, 558, 562, 776, 867, 897,
 900. 7: 76, 126, 138, 152, 418, 448, 580,
 614, 616, 620, 670, 770. 8: 100, 154,
 160, 179, 222, 285, 328, 330, 397, 459,
 503, 624, 660. 9: 3, 112, 183, 234, 254,
 332, 365, 388, 444, 526, 540, 590, 646,
 649, 666, 688, 702, 715, 735, 799, 812,
 815. 10: 103, 335, 342, 399, 445, 554,
 589, 601, 636, 663, 736, 783. 11: 33,

72, 92, 199, 241, 475, 501, 601, 670,
 696, 724, 747, 759, 775, 820. 12: 6, 10,
 210, 131, 135, 175, 213, 218, 444, 591,
 606, 713, 906, 914
tum. *n.* 3: 10. *s.* 89. 9: 67. *o.* 1: 45, 305,
 307, 308. 3: 198. *AE.* 4: 597. *s.* 866. 7:
 126
vero. *n.* 6: 27. *o.* 3: 505. *AE.* 1: 485. 2:
 47, 105, 228, 309, 624. 4: 397, 450, 571,
 5: 172, 227, 659, 720. 7: 376, 519. 9:
 73, 424. 10: 647. 11: 633, 832. 12: 257,
 494, 756. 12: 756, 776
tum jam. *n.* 8: 39. *o.* 1: 360. 2: 405. 4:
 137. *AE.* 7: 643, 737. 8: 349, 350. 10:
 533. 11: 578
quid tum? *n.* 10: 38. *o.* 4: 541. *AE.* 2:
 64, 70. 2: 775. 4: 543. 6: 192. 9: 735.
 10: 62, 216. 11: 502
tum. *AE.* 1: 118, 64, 561, 594. 3: 102, 153,
 194. 4: 114, 189, 632. 5: 348, 382, 409,
 759, 799. 6: 171, 192, 573, 577, 713,
 867. 7: 92, 292, 552. 8: 35, 115, 126,
 343, 394, 532, 558. 9: 205, 230, 295,
 638. 10: 14, 62, 100, 116, 154, 228, 251,
 466, 819. 11: 12, 122, 336, 828
tument. *o.* 2: 324. *AE.* 6: 49
Tumee licet primam corripit, *Tuber*
 tamen, quod ab eo fit, produci: quod
 in multis ulvenire animadvertimus,
 praefertim ubi fit aliqua litterarum im-
 mutatio.
tumentem. *o.* 3: 421. *AE.* 2: 381. &
 86. 11: 854
tumentes. *AE.* 1: 273
tumentis. *AE.* 7: 810
tumescant. *o.* 2: 479
tumescere. *o.* 1: 357, 465
tumida. *AE.* 1: 142. 6: 407
tumidi. *AE.* 8: 671
tumidis. *o.* 2: 102. *AE.* 5: 125
tumido. *AE.* 3: 357. *io.* 387
tumidum. *AE.* 2: 472. 3: 157. *s.* 820. 11:
 393
tumidus. *AE.* 9: 596. 10: 22
tumor. *AE.* 8: 40
tumuli. *AE.* 5: 44. 7: 6. 10: 493. 11: 233
tumult. *o.* 2: 276. 3: 475
tumulo. *n.* 5: 42. *AE.* 3: 40, 63. *s.* 93, 605,
 760. 6: 380. 8: 112. 9: 195. 11: 6, 103,
 594, 853. 12: 136
tumultus. *AE.* 2: 122, 486. 3: 99. 6: 317,
 857. 8: 4, 371. 9: 397. 11: 225, 447,
 662. 12: 269, 757
tumultum. *AE.* 11: 897
tumultus. *o.* 1: 464
tumulum. *n.* 5: 42. *AE.* 2: 742. 3: 304,
 322. *s.* 76, 86, 371, 664. 6: 380, 505,
 754, 874. 12: 564
tumulus. *AE.* 2: 713. 3: 22
tunc. *o.* 1: 136, 215, 305, 455. 2: 368,
 369. *AE.* 1: 177. 2: 246. 3: 234. 4: 408.
 5: 759, 808. 6: 505. 8: 423, 566. 9: 183,
 526. 10: 94, 517, 863. 11: 208, 379, 475
tundens. *AE.* 6: 598
tundis. *AE.* 10: 731
tunditur. *o.* 3: 382. *AE.* 4: 448. *s.* 125
tunica. *AE.* 8: 457
tunicae. *AE.* 9: 616
tunicam. *AE.* 10: 314, 818
tunicas. *o.* 2: 75. *AE.* 11: 777

turbis. O. 4: 305
turbis. AE. 1: 481
turbis. O. 3: 133. AE. 11: 37
turbis. O. 4: 267
turbis. O. 2: 147. AE. 3: 696. 6: 460. 8: 72.
 569. 9: 495. 12: 180, 802
turbis. AE. 1: 257, 399, 754, 2: 283, 3: 488.
 6: 868. 7: 365. 11: 365. 12: 439, 653, 820
turbis. O. 3: 277. AE. 1: 755. 2: 663. 6: 789.
 7: 757. 8: 378. 10: 592. 12: 840
turbis. AE. 2: 580. 3: 233. 6: 305, 325.
 611, 667. 7: 813. 8: 300. 9: 792. 10:
 432. 11: 13, 34, 145, 372, 880. 12: 444,
 607
Turba ex Graeco tractum, *ἀνὰ τὴν*
τύχην, unde *τυφάω*, turbo. Labeo
 ait, *Turbam* multitudine hominum esse
 perturbationem & coetum: sed *rixam*,
 duorum. De his plura Ulpian. in Lege
 Praetor ait, Tit. Vi bonorum raptio-
 num.
turbat. AE. 1: 395
turbat. O. 3: 412
turbat. AE. 1: 191. 5: 152. 6: 753. 12:
 248
turbat. AE. 9: 339
turbans *trepida* offia Nili. AE. 6: 800
Turbant exponit Servius. Quid si
 Poeta eruditissimus *turbant* absolute di-
 xerit? sicut, *Ufque adeo turbatur ager*:
 respiciens ad remotiorem turbandi verbi
 significationem, pro eo quod est con-
 valant, & fugam parant. Nam *turbare*,
 convellere est, id est decoquere, & a-
 nimio fugiendi colligere sarcinulas. Un-
 de *conturbare* & *conturbator* Martiali:
*Conturbabit Atlas, & non erit nuncia to-
 ra, Decidat tecum quae pater ipse Deum.*
 Et alibi, *Conturbator aper villis esurio.*
 Similiter Iuriconsul, *Si pastor turba-*
verit, id est *decoxit*.
turbant. AE. 6: 857. 9: 397
turbant. AE. 9: 692
turbantur. AE. 12: 620
turbare. AE. 9: 409. 11: 401
turbat. AE. 12: 556
turbat. AE. 4: 566
turbasti. AE. 12: 633
turbat. AE. 1: 515. 2: 200. 12: 70
turbata. O. 3: 259. AE. 5: 668. 6: 75. 9:
 13. 11: 3, 297. 12: 599
turbata. AE. 8: 435. 11: 618
turbatam. AE. 11: 796. 12: 160
turbati. AE. 8: 4. 9: 538, 735. 11: 451,
 869. 12: 269, 302
turbatis. AE. 7: 767. 9: 124
turbatos. AE. 12: 325
turbatum. AE. 8: 223
turbatur ager. E. 1: 12
 Tuetur hanc lectionem Servius reje-
 ctio *turbatur*: agnoscit item & Fab.
 lib. 1. cap. 8. Sed & ipsemet Poeta ab
 hac stare videtur, ex Servii interpreta-
 tione, cum ait, *Et septemgeminum tur-*
bans *trepida* offia Nili, id est, *turbatur*.
turbatus. AE. 2: 67. 3: 314. 8: 29. 11: 470
turbatus. AE. 3: 449. 12: 246
turbentur. O. 2: 106
turbet. AE. 3: 407

turbida. AE. 4: 245, 353. 6: 534. 12: 283
turbidos. O. 2: 137. 3: 350. AE. 5: 696. 6:
 296. 9: 57. 10: 648, 763. 11: 742, 814.
 876. 12: 10, 671, 685
turbine. O. 1: 320. AE. 1: 45, 83, 442. 2:
 416. 3: 573. 6: 594. 9: 91. 11: 284, 596.
 12: 320, 531, 855
turbinis. AE. 10: 603. 12: 923
turbo. O. 3: 470. AE. 1: 511. 10: 655
turbo volitans *torto* *sub* *verbera*. AE. 7:
 378
 Similitudo est eadem Tibulli: *Nam-*
que agor, ut per plana citus sola verbera
turbo, Quem celer afflucta versat ab arte
pater. Comminianus (Fl. Solipatro lib.
 de Anal. referente) sic inquit, *Turbo*
Turbinis, si proprium sit hominis no-
 men; *turbinis*, si procellam voluerimus
 exprimere. Aut in eo (inquit Plinius)
 qui est in lusu puerorum. Sed Caesár
 de Analogia 3. *turbonem*, non *turbinem*,
 etiam in tempestate dici debere ait, ut
Caro Caronis, non autem ut *homo homi-*
nis. Hactenus Comminianus. Cuius eti-
 am haud multo post, de eadem re, co-
 dem Charisio recitante, verba haec sunt:
Turben (inquit) Tibullus, *Namque agor*,
 ut per plana citus sola verbera *turben*.
 Quem Maro septimo *turbonem* vocat,
Torto volitans sub verbera turbo. Et ita
 putant dici debere *hic Turben*, quia &
 homo, & tempestas & buxum eodem
 possint nominativo perhiberi. Haec il-
 le. Sed enim vulgati omnes Tibulli co-
 dicibus *Turbo* legunt, non *Turben*. Quin
 & Maronem, si meam sententiam re-
 quirit, *Turbinem* declinare affirmave-
 rim, non *Turbonem*. Quod falso suspi-
 catur Comminianus: quum Poeta non
 secus ac *Turbo*, *Turbinis*, *Turbine* temper
 dixerit. Unde & *Turbinare* verbum tra-
 ximus ex Analogia, i vocali antepenul-
 tima retenta. *Turbonis* autem, quod
 proprium hominis nomen tantum pu-
 tamus, etiam si Caesár in significatu
 procellae ita quoque dici debere ait,
 meminit Horatius, ut gladiatoris lib. 2.
 Serm. *Corpore majorem vides Turbonis in*
armis. In qua sententia est Fl. Solipa-
 ter, cum lib. 1. ubi de Extremitatibus
 nominum agit, ita scribit: *Turbo*, si sit
 proprium nomen, *Turbonis* facit, si ap-
 pellativum, *Turbinis*. Nam siue ventus,
 siue quo ludunt pueri, *hic Turbo* dicitur;
 non ut quidam stulte *hic Turben*
 dixerunt puerorum. Nam Virgilius di-
 xit, *Torto sub verbera turbo*. *Troto* pue-
 ri Veneti, quasi trochulum.
turgent. E. 7: 48. O. 1: 315
turmas. AE. 5: 560. 11: 503, 518
turmas. O. 3: 179. AE. 5: 550. 10: 239,
 310. 11: 599, 620
Turne. AE. 7: 421, 596. 8: 538. 9: 6. 10:
 514. 11: 175, 363, 502. 12: 32, 56, 625,
 653, 872, 889
Turni. AE. 7: 344, 398, 650, 8: 493. 9:
 73, 108, 549, 593. 10: 143, 151, 456,
 463, 478, 561. 11: 114, 217, 336, 376.
 12: 45, 97, 138, 243, 469, 597, 697, 765,
 681, 865.

Turmo. AE. 7: 366, 371, 724. 8: 27. 9: 115,
 126, 327, 369, 691. 10: 240, 276, 446,
 503, 629. 11: 123, 223, 371, 825. 12: 9,
 11, 38, 74, 183, 232, 368, 539, 570,
 799, 913
Turmus. AE. 7: 434. 8: 614. 9: 3, 738. 10:
 75, 308, 440, 471, 615, 624, 655, 665.
 11: 115, 178, 221, 896. 12: 143, 317,
 466, 557, 645, 652, 809
Turnus. AE. 7: 56, 413, 475, 577, 783. 8:
 1. 9: 4, 28, 47, 269, 462, 526, 535, 559,
 573, 740, 789, 797, 805. 10: 20, 453,
 479, 490, 500, 532, 645, 647, 657, 677.
 11: 91, 129, 441, 459, 486, 507, 910.
 12: 1, 164, 220, 324, 337, 353, 380,
 383, 446, 502, 509, 526, 614, 631, 666,
 689, 729, 742, 776, 927, 943.
turpans. AE. 12: 611
turpantem. AE. 10: 832
turpe. O. 3: 52. N. tr. 5.
turpes. E. 6: 49. O. 2: 60. 4: 96, 395. N.
 tr. 5. *podagras*, AE. 3: 299
 Epitheton morbo congruentissimum,
 summo cum dolore dicimus, cum eo-
 jam indigne laborare, misereque in-
 dies deturpari spectamus decora Fran-
 cisci Contareni fummi amici nostri
 membra, viri Patricii, cum ingenio
 singulari, tum eruditione praestanti.
phocas. O. 4: 395. N. tr. 5.
turpi. O. 3: 96, 557. AE. 2: 400. 4: 194.
turpia. AE. 5: 358
turpis. O. 3: 441. AE. 6: 276. N. tr. 5. &
 Quint. lib. 8.
turres. AE. 2: 445. 4: 86. 7: 260. 11: 466.
 12: 132
turribus. O. 4: 125. AE. 4: 187. 9: 46, 470,
 575, 677. 10: 121.
turritae antennae. AE. 7: 631. 10: 253.
turris. AE. 2: 460. 12: 673, 674
 Verba sunt Charisii Solipatri ex 1. In-
 stitution. Gramm. haec: Omnia nomi-
 na tertiae declinationis Accusativum in
em faciunt, exceptis his: Puppis Pup-
 pim facit: Sitis Sitim facit: Securis Se-
 curim, Turris Turrim, Pelvis Pelvim.
 Et *Turrem* tamen habes apud Virgilium.
 libro secundo: *Turrem in praecipiti flau-*
tem. Idem de Analogia, ex C. tamen.
 Julio Romano: *Febrim* (inquit) ut
 Tussim, Sitim, ait Plinius: exceptis
 his tribus, caetera accusativo in *em* ex-
 eunt. Haec Fl. Solipater. Ergo *Turrem*:
 hic legendum tam ex Charisii senten-
 tia, quam ex Plinii regula. At vero
 Gellius ut Charisio antiquior, ita Plinio
 posterior, *turrim* hic ex euphonia
 agnoscit, lib. 13. cap. 19. quem arbi-
 tror sequendum.
turris. AE. 6: 554. 9: 530, 540
turrita. AE. 6: 785. vide *turritae*.
turriti. AE. 3: 536
turritile. AE. 8: 693
turtur. E. 1: 59.
Tusci annis. AE. 10: 199. 11: 629.
 In *Tuscia* & *Tusca* vocibus quidam
 aspirant primae literae, quod a thure
 Thusciam putant; quod Julius Mode-
 stus *ἀνὰ τὴν Σύνιν* tractum dicit. quam-
 vis Fl. Solipater *Tus* a *tundendo* sine
 aspice.

INDEX ERYTHRAEI

aspiratione dicat Sed enim non aspirabile veteres; antiqui codices indicio sunt, nec minus monumentorum inscriptiones; quod ego sequendum arbitror, cum Grammatici veteres Tusciam a Tusco rege magis dictam velint, non autem a thure; licet ea gens religioni dedita fuerit, quam quae maxime.

Tusis. AE. 10: 164
Tusco. AE. 8: 473. 10: 203. 11: 316
Tusorum. AE. 12: 551
Tusum Tiberim. G. 1: 499
Tuscani vero hodie Venetis dicuntur ferici artifices; cuius appellationis causam in Stoico attulimus, ad haec eundem apud nos censentur nomine praeposteras & nunquam satis damnatae Veneris sectatores.
tusis. G. 3: 497
tuta. E. 2: 40. AE. 1: 164, 582. 3: 387. 4: 88, 298, 373. 5: 171, 796. 6: 238, 358. 7: 632. 8: 603. 9: 366. 10: 805. 11: 871, 882

tutae. f. *apes*. G. 4: 193
tutamen. AE. 5: 262
tutare. AE. 2: 677
tutari. AE. 7: 469
tutatur. AE. 5: 343
tute ipse. E. 3: 35
 Tautologia: sicut *Egomet ipse*, ut apud Charisium adnotatum est. Terentius autem *Tute* frequentissime utitur: at Lucretius etiam accedente *met* *Tutemet*.

tutela. G. 4: 111
tuti. AE. 9: 61. 11: 527
tutior. AE. 3: 377
tutis. AE. 10: 713
tutissima. G. 4: 421
tuto. abverb. G. 2: 332. AE. 3: 78. *sibi magna volunt*. 11: 381

Ubi Aruntius Celsus (ut ex Commiano refert Charisius lib. 2.) Non est, inquit, ut *Falso & raro*. Haec enim Latina sunt.

tutos. AE. 1: 571. 9: 43
tutum. AE. 1: 391. 2: 620. 5: 862
tutus. AE. 1: 243. 5: 813. 8: 323
tutum. E. 5: 27, 45, 51, 78. 9: 27. AE. 1: 609, 624. 4: 492. 5: 737. 10: 851. 11: 848. 12: 146.
tutus. E. 4: 10. 9: 16. AE. 1: 76, 667. 4: 94. 5: 412, 495. 7: 3

V.

V*Atantes*. G. 3: 477
vacare. AE. 3: 123
vacat. AE. 10: 625. 11: 179
vaccas. E. 6: 60. 9: 31. G. 2: 524. 3: 177. AE. 4: 61
vaccam sterilem. AE. 6: 251. *Tanra Varoni* appellatur, quae sterilis vacca est.
vaccinia nigra. E. 2: 18, 50. 10: 39
 Claudianus in initio 2. de Raptu Proserp. *Sanguineo splendore rosas, vaccinia nigro Induit*.
vacet. AE. 1: 373
vacua. G. 4: 90. AE. 2: 528. 4: 82. 7: 379
vacuas. G. 3: 3. AE. 6: 269. 12: 592

vacuis. G. 2: 225. 3: 143. AE. 2: 761. 12: 476
vacuo. AE. 5: 515. 12: 710
vacuos. G. 2: 54. AE. 4: 588
vacuum in orbem. G. 1: 62. per *aera*. 3: 109. per *inane*. AE. 12: 906
 Lucret. 2. *Non per inane meat vacuum*. Et paulo infra, *Cum per inane meat vacuum*.
in vacuum poterunt se extendere rami. G. 2: 287

Id est, in luminis auris vel oras se tollere, exire, edere, efferre. Ut, *Sponsae suae quae se tollunt in luminis auris*. & alibi, *Furtivum partu sub luminis edidit auris*. Lucret. in 1. *Atque oras in luminis exit*. Et paulo post. *Et vivida tellus Tuto res teneras effert in luminis oras*. Vacuum autem appellat aëra, quoniam spatium sine fine modoque est, ut canit idem Lucret. per initia 2. libri.
vada. AE. 1: 536. N. tr. 1. 3: 557, 706. 5: 158, 615. 6: 320. 7: 24, 198, 242. 9: 670. 10: 208, 291. Graece *βράχυν*, unde *Brevia* Virg.

vade. AE. 3: 462, 480. 4: 223. 5: 548
vadentem. AE. 6: 263
vadimus. AE. 2: 359, 396
vadis. AE. 1: 112, 126. 5: 221. 8: 91. 9: 713. 10: 303, 678
vadit. AE. 8: 702
vadite. AE. 11: 176
vado. AE. 11: 628
vadosi. AE. 7: 728
vae miserae, &c. E. 9: 28
vagantur. G. 3: 540. AE. 5: 560. 6: 886. 11: 273

vagatur. AE. 2: 17. 4: 68
 475. 896
vagina. AE. 4: 579. 6: 260. 9: 305. 10: 475. 896
vagitus. AE. 6: 426
vale. E. 3: 79. G. 4: 497. AE. 2: 789. 5: 738. 11: 98. 827

Ovidii quoque auctoritas docet, *Vale* e finale modo producere, modo corripere posse: ut in 10. *Metamorph.* *Supremumque vale, quod jam vix auribus ille*. Et Tristium 1. *Idque quod ignoti faciunt, vale dicere saltem*.

valeam. E. 9: 38. AE. 10: 50
valeant. AE. 6: 554
valeqs. AE. 5: 431
valent. E. 9: 12. G. 2: 312. AE. 2: 492. 8: 403. 11: 327

valentes. G. 2: 70, 426
valeret. AE. 12: 798
Valerius. AE. 10: 752
vales. AE. 4: 334. 12: 892
valeat. AE. 3: 415. 5: 67. 9: 807. 11: 873. 12: 911

valida. AE. 11: 552. 12: 98
validam. G. 4: 331. AE. 1: 120. 4: 441. 10: 401. 11: 651, 696. 12: 93

validas. AE. 6: 833
validi. AE. 8: 419
validis. G. 2: 237, 367, 447. AE. 2: 50. 5: 15, 500. 10: 294
valido. G. 3: 172
validam. AE. 10: 815

vallant. AE. 11: 915
valle. E. 2: 40. AE. 2: 748. 5: 288. 6: 703. 8: 232, 609. 9: 4
vallem. G. 3: 331. AE. 8: 204
valles. E. 5: 84. 6: 84. G. 2: 391. AE. 1: 186. 7: 565, 802. 11: 222
 Id est, *vallis*. Operae pretium feceris, si Servium super hunc locum legas. Ad item *Convallis*, *convallies*, *convallibus*.

vallis. AE. 9: 142
vallibus. G. 1: 374. 2: 485, 488. 4: 277. AE. 3: 110. 4: 156. 9: 244
vallis. AE. 10: 120
vallo. AE. 9: 68, 168, 519, 598
vallos. G. 1: 264. 2: 25, 409
valium. AE. 9: 146, 506, 524
valuisse. AE. 11: 229
valuit. AE. 5: 510. 7: 305. 12: 782
vana. AE. 1: 352. 2: 287. 4: 12. 6: 284. 8: 42, 187, 259. 10: 631. 11: 854

vanas. AE. 10: 593
vane. AE. 11: 715
vani. AE. 1: 392. N. tr. 5.
vanis. G. 1: 226. N. eodem. AE. 12: 53
vannus. G. 1: 166
vano. AE. 11: 52
vanos. G. 3: 79
vannum. AE. 2: 80. N. tr. 5.

vapor. AE. 5: 683, 698. 7: 466
vaporant templum thure. AE. 11: 841.
 Lucret. 5. *Invidia quoniam cum fulmine summa vaporat*. Plerumque & quae sunt aliis magis edita camque.

Vare. E. 6: 7, 10. 9: 27
Vari. E. 6: 12
varia. G. 2: 9. AE. 11: 475. 12: 665
variae. G. 1: 145, 181. 3: 264. 4: 406. AE. 5: 822. 7: 32. 8: 723

variant. AE. 9: 164
variare. AE. 12: 223
variantum. G. 2: 468. AE. 6: 285
varias. G. 1: 133, 383. AE. 4: 286. 7: 90. 8: 21. 12: 43

variaverit. G. 1: 441
varii. AE. 11: 425. 12: 915
variis. AE. 4: 202. 5: 442, 605. 6: 708. 7: 58. 8: 95, 685. 9: 464. 11: 222, 730. 12: 123

vario. AE. 1: 748. 3: 128. 4: 564. 6: 160. 8: 309. 10: 97. 11: 455. 12: 217, 486
varios. E. 4: 42. 9: 40. G. 1: 452. 2: 463, 478, 521. AE. 1: 204. 2: 284. 4: 701. 5: 89. 10: 160, 352. 12: 228

varium coeli morem. G. 1: 51. Citat hunc locum Plin. lib. 18. cap. 24. AE. 4: 569
varius. AE. 11: 296
Varo. E. 9: 26, 35

vasta. AE. 3: 414, 656. 6: 295, 503. 8: 446
vasta. AE. 7: 228, 302. 9: 323. N. tr. 5. 12: 745

vastabant. AE. 8: 374
vastabat. AE. 1: 471, 622
vastat. AE. 1: 162. 10: 57
vastant. G. 4: 16. AE. 8: 8

vastat. AE. 1: 146
vastatorem. AE. 9: 772
vastii. G. 4: 422, 430. AE. 11: 208
vastis.

IN VIRGILIUM.

- vallis**. AE. II. 333. 3: 13. 5: 198, 368. 8: 270. 10: 768
- vallus**. G. 3: 222. 4: 362. AE. I: 52, 118, 245. 3: 197, 431. 605, 617. 5: 447, 821. 6: 237, 741. 8: 193, 217, 424. N. II. 5: 9: 530. 10: 716. 12: 553
- vallus**. AE. I: 86. 3: 421, 647. 5: 432, 434. 10: 271
- vallum maris aequor**. AE. 2: 780. 3: 191. N. II. 5: 8: 295. 10: 993
- Hinc **vallus** & **vallare** vocum usum Italia ex reliquis antiqui patrii sermonis, id est, Romani, adhuc sibi retinet, nisi quod aliquantulum verborum intellectum variavit, & multorum etiam oppidorum proprium est, ut assumpta glitiera magis dicant **Graffare**, & **Graffo**, quam **Vallus** & **Vallare**.
- vatem**. E. 9: 34. AE. 2: 122. 3: 358, 443, 456. 6: 415. 7: 41, 435, 442
- vates**. O. 3: 491. 4: 387, 392, 450. AE. 3: 187, 246, 463, 712. 5: 524. 6: 12, 65, 78, 125, 161, 189, 259, 372, 398, 419, 562, 662, 669. 7: 68
- vatis**. E. 7: 28. AE. 3: 433. II: 774
- vatis**. AE. 5: 636. 6: 82, 211. 8: 340
- vatum**. AE. 4: 65, 464. 8: 627
- uber apibus erit**. O. 2: 234. agri **divitis**. AE. 7: 262
- Adi **Uerberat**, **exuberet**. **Ubero** pro **exuberare** verbum simplex Columnellae: & **Ubertim** Valerius Catullus promittit. **Huber** sunt, qui a verbo Graeco deducantur, quod est **Pluvius**, v in productum verbo, ac ob littera hiatus causa inserta. Sed magis placet Pontano, cui sententiae & nos accedimus, ut ab **humore** ducatur **huber**, sicut **huber** a **humore**, utrobique m littera in b versa: humecta enim feracia sunt omnia, sicut arida infocunda. Nam & Maro noster, cum ait, *Cogite oves pueri: si lac praeeperis agnus, ut nuper, frustra pressabimus humera palmas*, videtur nobis innuere voluisse, humera ab humendo dicta. Si, inquit, aëstus humorem praeeperit, id est, ante arefecerit, frustra humera, exhausto omni humore, lacte carentia exprimemus. Utrumque igitur **huber** recipit aspirationem, quam tamen suo jure etiam eruditorum consuetudo repudiavit.
- ubera**. E. 2: 42. 3: 99. 4: 22. 9: 31. G. 2: 524. 3: 178, 396. AE. 3: 392, 642. 4: 367. 8: 45, 631. II: 572
- ubere**. E. 3: 30. G. 2: 185, 275. 3: 187, 309, 317. AE. I: 531. 3: 95, 164. 5: 285. 6: 428. 7: 484
- uberrima**. G. 4: 141. AE. 3: 106
- ubi**. adverbium temporis. E. 3: 97. 7: 8. O. 1: 73, 208, 250, 441, 445, 446. 2: 107, 312, 353. 3: 95, 130, 167, 190, 271, 441, 482. 4: 51, 186, 234, 434, 474. AE. I: 405, 715. Servius. 2: 347. 3: 219, 403, 410, 441, 596. 4: 118, 474. 5: 126, 816. 6: 271. Servius. 340, 684, 748, 897. 7: 373, 541, 611. 9: 98, 549. 10: 457, 721. II: 19, 59, 702, 737
- jam**. AE. 4: 37. O. 1: 312. 3: 130. 5: 58, 189. AE. 2: 634
- Tom. IV.**
- verum**. O. 1: 417. 4: 88, 405, 443. AE. 3: 670. 7: 591
- inde**. G. 2: 367. 3: 327. AE. 3: 69. 5: 139. 6: 201. 8: 407. 10: 888
- ergo**. G. 4: 77. AE. 3: 238. 4: 474
- post**. O. 3: 235. 4: 189, 544, 552. AE. 4: 80. 5: 362
- qualis**. AE. 2: 471. 4: 143. 8: 589. 9: 563. II: 492, 624. 12: 451. In initio versus comparationibus serviens, & ubique cadit in synaloepham. Accipitur autem pro **cum**, quod posuit his in locis. G. 3: 196. AE. I: 430. 2: 223. 12: 331
- ubi**, similiter comparationibus accommodatur. AE. I: 592. 4: 302. 6: 311, 707. 7: 719. 8: 222. 12: 68, 523, 908
- haec dicta**. AE. I: 81. 2: 790. 5: 32, 315. 6: 628. 7: 323, 471. 8: 175, 541. 10: 633. 12: 81, 441
- sum**. AE. 6: 897. 12: 495
- ubi**. E. 3: 97
- ubi**. AE. 7: 541. II: 702. adverbium loci. E. 9: 60. G. 1: 505. 2: 123, 180, 266, 528. 3: 14, 144. AE. I: 99, 100, 205, 365, 416, 693. 2: 596, 608, 781. 3: 7, 11, 88, 105, 312. 4: 481. 5: 131. 6: 195, 473, 540, 632, 796. 7: 11, 131, 764, 770, 777. 8: 479. 9: 351, 585, 618. 10: 141. II: 30, 589. 12: 68, 690, 768
- ubi**. interrogative. AE. 3: 312. 4: 595. 5: 391, 392. 10: 73, 897
- ubi**. G. 2: 486. vide o.
- aut ubi**, **aut ubi**. O. 4: 49
- Ubi** & **ibi**, naturaliter Pyrrhichii sunt: sed ratione finalitatis, plerumque iambi sunt. Prima enim semper syllaba brevis est; ultima, indifferens. Tibullus, *Laurus ubi bona signa dedit*. Cor- reptionis exemplorum plena sunt hujus & aliorum poetarum omnia monumeta. Ex quo fit, ut Ovid. in *ubicumque* bi ponat ad placitum: corripit enim 2. Amorum, hoc versu, *Te dea munificam gentes ubicumque loquuntur*. At 7. Me- tam. produxit, inquiens, *Servor ubi- cumque est; aut mea gaudia servo*. Loca- tur autem **ubi** fere in primo pede, ita ut duas dactyli breves constituar.
- ubi** quaque. AE. 7: 400
- ubique**. AE. I: 601. 2: 368, 369, 755. II: 646
- Ucalogen**. AE. 2: 312
- ndae**. AE. 7: 533
- Adjectivo **Hudus**, **Huda**, **Hudum**, a- spiratio quidem praeponi deberet, quod contrahitur a nomine humidus, vel fit (ut quidam arbitrati sunt) a Graeco **u**, d littera interjecta Vel quod fit hudus, quasi sudus. Quamquam sunt, qui & nomen **sudor** a Graeco magis deducant. Sed ut teneatur u, eruditorum usus obtinuit.
- ndis**. G. 3: 446
- ndo**. G. 2: 77. 3: 388, 429. AE. 5: 357, 681. 7: 354
- ve**, cum copulat, brevis est, cum mi- natur, longa. O. 1: 80, 92. 2: 337. 3: 372. AE. I: 9, 414, 593, 682. 2: 7, 602, 785. 3: 629, 681. 4: 87, 170, 426, 427, 530. 5: 52, 784. 6: 104, 375, 609. 7: 215, 232, 262, 264, 332, 524, 605, 686, 805. 8: 187, 206, 378. 9: 113, 211, 228, 408, 436, 487. 10: 71, 93, 108, 558, 627, 712. II: 265, 280, 457, 592, 790, 811. 12: 186, 205, 715, 904
- neve**. G. 1: 800. 2: 297, 302. 4: 47. AE. 7: 202, 265. 9: 115, 235
- quidve**. G. 4: 446. AE. I: 9. 2: 75, 102, 151. 3: 368. 5: 15. 6: 319. 10: 150. II: 735
- quo**. AE. I: 370. 3: 88. 9: 377
- qua**. AE. 9: 391
- quae**. AE. I: 539. 12: 313
- quos**. AE. 4: 409
- quibus**. AE. 6: 560
- qui**. AE. 6: 712. 7: 131. 9: 376
- quis**. AE. 9: 221, 228. 12: 321, 621
- quem**. AE. 10: 670
- quas**. AE. II: 509
- ve**, vacans ex Servii interpretatione. AE. 4: 68
- De hac inclinativa leges apud eun- dem Servium commentar. 10: super eo versu, *Tantum me crimine dignum dux- isse*? Adi & particulam **Ne**, cum qua coaluit **Ve**, amissa vocali E, sicut **Ne**, ut cum **Tantum** dicimus, & **Videm**, pro **Tantone**, & **Videsne**, & familia.
- vestae**. AE. 3: 325. 7: 65
- vestare**. AE. 6: 391. II: 138
- vestes**. AE. 7: 609. N. II. 4.
- vesti**. AE. I: 524. 7: 228
- vestis**. G. 1: 206
- vestor**. nomen. E. 4: 38
- vestos**. AE. I: 376. 6: 335
- vestum**. AE. 6: 692. 7: 124
- vestus**. AE. I: 121. 12: 651
- vehat**. E. 4: 34. G. 1: 461
- vehatur**. AE. 10: 165
- vehibant**. AE. 5: 105
- vehibat**. AE. I: 113
- vehetere**. AE. II: 44
- vehit**. AE. 6: 326. 8: 688. 10: 209
- vehitur**. G. 4: 289. AE. 12: 162
- veho**. AE. I: 379
- vel**, pro **etiam**. E. 3: 50. 8: 69. N. II. 13. G. 2: 289. 3: 202, 204. N. cod. AE. 6: 769. II: 259, 438
- vel**. E. 8: 58. 9: 21. G. 1: 313. 2: 321, 482. 3: 24, 443. 4: 269. AE. I: 316, 746. 2: 276. 4: 24, 25, 479. 5: 649, 691, 706, 707. 6: 319, 844, 873. 7: 720, 808, 810. 10: 135, 286, 603. II: 406. 12: 345, 803
- vela**. O. 1: 373. 4: 117. AE. I: 35. 2: 136. 3: 9, 191, 207, 268, 357, 455, 532, 683. 4: 546, 574, 594. 5: 32, 281, 797. 7: 23. 8: 708. 12: 264
- vela da**, &c. O. 2: 41
- Vela**, favorem accipit, sumpta a re navali translatione: sicut *pelagus patens*, carminis facilitatem. Sic alibi, *Da fa- cilem cursum*: &c, *Ferte simni Fannique pedem*, *Dryadesque puellae*. Ut pedem intelligas pro eo, quod vulgo dicimus *la pexca*. Quo sensu etiam Catullus di- xit, *Sive utcumque Juppiter, simul se- cundus incidisset in pedem*. Nisi malis metricam rationem accipere, quae suis pe-

INDEX ERYTHRAEI

pedibus constat. Eiusdem quoque signae est poetarum aliud, *Aequae equidem extremo ni jam sub fine laborum Vela straham, & terris festinem advertere proram.* Et quoniam reciproca est translatio a navibus ad equos, alias dixit, *Sed nos immensum spatium consecimus aequor, Et jam tempus equum fumantia solvere cella.*

velabat. AE. 8: 33
velamen. AE. 1: 649, 711
velamina. G. 3: 313. AE. 6: 221
velamur. AE. 3: 545
velamus. AE. 2: 249
velare. AE. 3: 405
velat. AE. 5: 72
velatarum. AE. 3: 549
velatas. AE. 3: 174
velati. AE. 11: 101. 12: 120
velatos. AE. 7: 154
velatum. AE. 5: 366
velatur. G. 3: 583. AE. 5: 134
velatus. AE. 10: 205
velavit. AE. 8: 277
velat. AE. 7: 815
velim. AE. 2: 800. 9: 212
Velini fontes. AE. 7: 517, 712
Velini lacus, hodie il *Lago di Pic di Luco.* Unde Velini fontes. Pro huius loci defensione, & aliorum Poetae, egregie stat Pontanus in Antonio, contra Hygini temeritatem, quam refert Gell. lib. 10. cap. 16.
Velinus. AE. 6: 366
velint. AE. 5: 291, 486
velis. verbum. G. 1: 26. AE. 1: 733. 11: 528
velis. nomen. AE. 1: 469. 3: 472, 477. 4: 587. 5: 28, 281, 829. 6: 302. 7: 7. 10: 218, 229
velit. G. 2: 105. AE. 2: 104. 4: 111, 488. 5: 60. 7: 340, 558. 12: 571
velivolam mare. AE. 1: 225
Epitheton, quod navibus dedit Ennius, Lucret. ante Maronem nostrum mari tribuit, Livium poetam secutus. *At enim in calce s. Tum mare velivolam florebat propter odores.* Quod idem in principio operis variavit, inquit, *Quae mare navigerem, quae terras frangiferentes.* Vide hic Servium, necnon Macr. Sat. lib. 6. cap. 5.
velle, pro *volens.* G. 4: 448. AE. 4: 540. 6: 751. 9: 539. 12: 910
vellem. E. 1: 10. AE. 4: 16. 11: 111, 303, 584
vellens. AE. 6: 436
vellera. E. 3: 95. 4: 44. G. 1: 397. 2: 121. 3: 307, 389, 562. 4: 334
vellere. G. 4: 108. AE. 8: 650. 9: 506. 10: 889. 11: 19
velleribus. AE. 4: 459. 7: 95
velleris atri agnam. AE. 6: 249
Alibi, Nigram hyemi pendem. Et in carmine devotionis urbium & exercituum, legimus, *Ovidius atris tribus.*
velles. AE. 11: 153
vellet. AE. 2: 653
vellet autem Cyathius. E. 6: 4. Proverbium est. Ipse in Copa, juvenili o-

pere, *Mors aurem vellens, Vivito ait, Vento.* AE. 2: 480. 10: 381. 11: 566
vellitur. AE. 3: 28
velo. nom. AE. 1: 400
velocem. AE. 5: 116. 11: 532, 760
veloces. G. 3: 405. AE. 5: 253
velocis. G. 2: 530
velocius. AE. 4: 174
velorum pandimus alas. AE. 3: 520
Alibi muva translatione, *Remigio alarum* dixit, itemque ab equis sumpta, *Classique immittit habenas.*
velox. G. 4: 344. AE. 5: 444
velum. AE. 1: 103
velut. G. 4: 433. AE. 1: 82. 5: 439. 7: 586. 10: 405, 693, 707, 803. 11: 809. 12: 365, 473, 321, 715, 908
veluti. G. 4: 170. AE. 1: 148. 2: 304, 379, 626. 3: 402, 441, 469. 6: 707. 7: 462. 9: 59, 435, 730. 12: 67, 103, 684, 749
venabere. G. 3: 410
venabor. E. 10: 56
venabula. AE. 4: 131. 9: 553. N. de Genie armorum.
venam ferire. G. 3: 460
Latine etiam venam facere, & incidere dicimus: Cicero & sanguinem mittere utitur: & *destrahere,* Graeci φασβοτομῶν: quod quidam nullo exemplo Latinitatis *stebotomare* dicunt: sermo vernaculus, *trax sanguem, cavat sanguem.* Sed & unico verbo, & eo quidem satis ingeniose excogitato exprimit, quod est *salassar,* quasi sanguinem laxare dixeris. Et quoniam id etiam adhibita hirudine efficitur, non minus ingeniose eam *sansugam,* veluti sanguisugam, vulgus de re appellat.
venantis. AE. 7: 493
venantium. AE. 9: 551. 12: 5
venas inflatus. E. 6: 15. Unde quidam *vinum,* quod per venas veniat. *hiantes.* G. 1: 91. id est, rimas.
venatibus. AE. 9: 407
venator. AE. 11: 678. 12: 751
venatrix. AE. 1: 319. 9: 178. 11: 780
venatu. AE. 7: 747. 9: 605
Pro venatu. Sic CURTII, pro currui, *Sinu,* pro sinui, *Portu,* pro portui, *Concubitu,* pro concubitu, *Metu,* pro metu, *Amplexu,* pro amplexui, *Aspectu,* pro aspectui, Poeta usurpavit, ex vetustissimo Latinorum more, qui fuit (teste Gellio lib. 4.) ut nomina masculina & foemina quarti ordinis, emitterent Genitivum in *nis,* ut *senatus,* *domus* & casum dandi non magis per *ui* syllabas; quod tunc facimus, quam per *u* terminare solerent. Vide *concubitu.*
venatu. AE. 9: 245
venatum. AE. 4: 117
venatus. AE. 8: 318
vendebat. AE. 1: 484
vendit. AE. 6: 628
venena. E. 8: 95. G. 2: 130
veneni. E. 4: 24. AE. 4: 514. 12: 857
venenis. AE. 7: 190, 341
veneno. G. 2: 465. AE. 1: 688. id est, a morte, 2: 221. 7: 354. 9: 773. 10: 140

venenum. G. 2: 4378. 4: 296
venerabar. AE. 3: 34, 84
venerabere. G. 4: 546. AE. 7: 597
venerabile. AE. 6: 408. 12: 767
veneramur. G. 4: 391. AE. 3: 79, 697
veneranda. G. 3: 294
venerande puer. AE. 9: 276
Poeta in Ciri ad Octavium, Octavi venerande, meis allabere coeptis, Sancte puer. Et paulo infra, *tu sancte puer venerabilis.*
venerans. AE. 12: 220
venerare. G. 1: 338. 4: 535
venerat. AE. 2: 343. 6: 457. 10: 719
venerata, id est, *veneranda.* AE. 3: 460. N. tr. 3.
veneratur. AE. 5: 745
venere. E. 10: 19. G. 1: 145. AE. 2: 331. 6: 163, 191, 201, 8: 328
Venerem. G. 2: 329. 3: 64, 97, 137, 210. 4: 199. AE. 4: 92. 8: 699. 11: 736
Veneri. E. 3: 68. 7: 62. AE. 5: 760. 7: 321. 9: 135
Veneris. E. 8: 78. AE. 1: 325. 2: 787. 3: 475. 4: 33, 163. 6: 26. 7: 556. 10: 132. 11: 277
venerit. E. 9: 67
veni. G. 2: 7. AE. 4: 339. 8: 145, 365. 10: 901. 11: 856
nec veni. AE. 11: 112
Pro nec venissem, ut ait Commianus de soloecismo, poluit Indicativum modum pro Subiunctivo.
venia. AE. 10: 626, 903. 11: 107
veniam. verbum. E. 3: 49. nomen. G. 4: 536. AE. 1: 519. 3: 144. 4: 50, 435. 11: 101, 358
veniant. G. 2: 108. AE. 1: 518. 7: 551
venias. G. 1: 29. AE. 6: 389
veniat. E. 3: 88. G. 1: 37, 90. AE. 1: 659. 4: 637
veniebat. E. 2: 4. G. 4: 486
venimus. E. 1: 66. 9: 62. AE. 2: 716
veniendi. AE. 1: 414. 6: 488
veniens. E. 8: 17. AE. 4: 258. 5: 344, 373. 7: 218. 9: 668, 746. 10: 544. 11: 145
venient. E. 7: 11. 8: 28. AE. 6: 85
veniente. E. 9: 13. G. 4: 466. AE. 7: 587. 10: 241. 12: 540
venientem. G. 2: 405. AE. 3: 306, 652. 5: 444. 9: 817. 12: 510, 595
venientes. AE. 10: 277. 12: 446
venienti. AE. 12: 299
venientibus. AE. 2: 59. 6: 291
venientis. E. 5: 82. AE. 6: 889. 10: 456. 11: 802
venientum. G. 4: 167. AE. 1: 434. 6: 755
venies. AE. 2: 781
veniet. G. 1: 190, 493. AE. 1: 283. 4: 387
Venilla. AE. 10: 76
venimus. G. 4: 449. AE. 1: 528. 2: 743. 6: 671
venio. AE. 5: 726. 8: 382. 10: 881. 11: 365
venire. AE. 1: 619. 7: 470. id est, imminere. N. tr. 5.
veniret. AE. 12: 42
venis. nomen. G. 1: 135. 3: 482. 4: 238. AE. 6: 7. *arris metalla.* G. 2: 166

Fons

IN VIRGILIUM.

Fine quoque vulgo: vide Metalla, & Rivos. Aes autem, & argentum, caeteraque metalla primus rimari coepit Lynceus, ut auctor est Palaephatus, et si secus est apud Plin. Hinc ipse quoque existimat locum fabulae datum, ut ille etiam quae sub terra laterent, vulgo proplicere crederetur: quod in huiusmodi metallorum inquisitione, quas ipse secum intra terrae viscera circumferret lucernas, eas ibidem relinqueret illinc evadens, metallo tantum educto.
amore. AE. 4: 2
venis. verb. AE. 2: 283. 6: 532
veniffic. AE. 4: 191. 6: 86. 7: 768. 8: 120
veniffem. AE. 7: 400
veniffic. AE. 1: 751. II: 286
veniffi. AE. 6: 687. N. tr. 5.
veniffis. AE. 1: 369. 2: 117. 8: 172
venis. praeteritum. E. 1: 30. 4: 4. 10: 19. 20. 24. 26. G. 2: 320. 519. 4: 418. AE. 1: 2. 348. 353. 2: 119. 324. 3: 138. 417. 662. 5: 346. 6: 515. 7: 499. 750. 8: 319. 9: 705. 11: 421. 538. 733
venis. praefens. E. 3: 30. 50. 7: 47. 8: 109. 10: 77. G. 1: 216. 322. 2: 518. 130. 3: 496. 4: 97. 549. AE. 1: 52. 697. 4: 39. 5: 504. 8: 525. 9: 412. 633. 11: 149
venito. E. 3: 77. 7: 40
venient. G. 1: 54. 2: 11. AE. 7: 98. 9: 544
venit. E. 3: 73. 81. O. 2: 263. 4: 9. AE. 1: 82. 133. 2: 416. 3: 69. 196. 337. 5: 20. 763. 6: 362. 7: 27. 9: 91. 10: 356. 676. 12: 367. 455
venis. E. 2: 26. O. 1: 356. 435. 2: 133. 3: 302. 4: 9. 298. AE. 1: 43. 69. 319. 524. 551. 2: 649. 794. 3: 253. 563. 683. 705. 4: 381. 546. 5: 211. 319. 6: 75. 702. 7: 23. 394. 8: 682. 707. 10: 69. 405
venio. G. 1: 334. 365. 431. 455. 3: 275. 4: 60. 419. 484. AE. 1: 66. N. tr. 5. 182. 307. 333. 2: 25. 180. 758. 3: 473. 529. 4: 46. 249. 6: 209. 7: 528. 9: 536. 12: 685
ventorum. G. 1: 318. AE. 1: 141. 3: 570. 10: 694
ventos. O. 1: 51. 352. 2: 360. 3: 233. 318. AE. 1: 53. 2: 116. 3: 77. 115. 514. 4: 245. 257. 430. 705. 5: 26. 59. 527. 607. 6: 741. 7: 807. 9: 60. 10: 37. 82. 99. 248. 105. 345
ventos ferre gaudia. AE. 10: 652
Proverbium. Ipse quoque in II. Inque notos vocem vertere procellae. Catullus in Epithalamio, Quae cuncta aëris discerpant irrita venti. Idem eodem, Irrita ventosae linguens promissa procellae. Penelope Ovidiana, Fallar, & hoc crimen tennes vaneſcat in auris. Idem eiusdem Dido, Atque iidem venti vela, fidemque ferent.
ventosa aequora. G. 1: 206. AE. 6: 335. 11: 390. 708
Catullus in Epithalamio, Quae simul ac nostro ventosum profudit aequor.
ventosas. AE. 12: 848
ventosa. E. 9: 58
ventosis. AE. 8: 449
ventrem. G. 4: 122
ventris. AE. 2: 396. 3: 316

ventum. verbum. G. 3: 98. AE. 4: 151. 6: 45. 8: 362. 10: 710. 12: 739. 803
ventum. nomen. AE. 5: 16. 446
ventura. O. 4: 393. AE. 2: 47. 125. 3: 458. 6: 790. 8: 550. 9: 643
venturae. O. 4: 156
venturam. AE. 2: 194
venturi. AE. 6: 66. 8: 627
venturo. E. 4: 52
venturos. AE. 3: 158. 186. 10: 99
venturum. AE. 1: 22. 6: 346
venturus. AE. 8: 576
ventus. G. 1: 421. 431. 462. 2: 311. AE. 3: 130. 269. 411. 448. 568. 5: 777
Ad Ventorum vinum, & corum varios effectus pernoscendos, itemque copiose & ornate verbis & sententiis Virgilianis (hoc est summe poeticis) petraſtandos, hac quoque dictione, quas infra colligemus, suo loco inventae mirifice conferent. Quaeret igitur lector Aura, Aurae, Aurat, Auram, Auras: Flamina, Flamine: Flatibus, Flaſu, Flatus: Nimbi, Nimbiſ, Nimbo, Nimborum, Nimboſ, Nimboſa, Nimboſus, Nimbus: Procella, Procellae, Procellis: Tempeſtas, Tempeſtate, Tempeſtatem, Tempeſtates, Tempeſtatibus, Tempeſtatum: Turbo, Turbine: Vertex. Item Ventorum propria nomina. Africus, Aquilone, Aquilonem, Aquiloni, Aquilonibus: Auſter, Auſtri, Auſtrinas, Auſtris, Auſtra, Auſtras: Boreae, Boreae, Boream, Boreas: Cauſi, Cauſum, Cori: Eurus, Euri, Eura, Eurus, Eurum, Eurus: Noti, Noto: Zephyri, Zephyris, Zephyre, Zephyros, Zephyrum, Zephyrus. Adi ad haec Frigus opacum, & Orion.
Vento. AE. 11: 742
Ventulus. AE. 8: 9. 11: 242
Venus. O. 3: 267. 4: 516. pro res Venerea. AE. 1: 229. 325. 335. 386. 411. 618. 691. 4: 107. 5: 779. 8: 370. 590. 608. 10: 16. 332. 608. 760. 12: 411. 416. 786
Eadem Poetae est Cytherea, Acidalia mater, & Dianaea mater. Apud Graecos & Latinos haec quoque cognomina invenit, Dione Cytherea, Cythere, Cytheris, Paphia, Cnidia, Cypris, Cypria, Cyprogenia, Idalia, Erycina, Aphrodite, Aphrogenia, Philomedeia, Cnacia, Myrtea, Verticordia, Libentina, Libitina, Epitymbia, Calva, Armata, Barbata, Syra, Myſſta, Aſtea, Mitra, Pyreneia, Colias, Apaturia, Acrata, Iſthmia, E-roſtrophos.
vepres. O. 1: 271. 3: 444. AE. 8: 645. N. tr. 4. Contra Horatius Ve corripuit: Corna vepres & pruna ferunt.
ver. E. 9: 40. O. 1: 313. 2: 149. 323. 338. 4: 77
vera. O. 4: 42. AE. 1: 405. 2: 78. 149. 161. 3: 310. 316. 551. 6: 100. 8: 301
veras. AE. 1: 409
verba. E. 9: 45. G. 2: 129. 3: 283. AE. 1: 710. 3: 348. 4: 5. 460. 650. 6: 231. 7: 237. 8: 155. 404. 10: 639. 11: 688. 12: 318. 912
verbera. AE. 12: 120
verberas. E. 8: 65. O. 4: 131
Yyy 2

verbera. O. 1: 309. 3: 208. 252. AE. 7: 147. 6: 558. 7: 336. 451. 10: 586. 12: 876
verberat. O. 1: 141. AE. 3: 423. 5: 377. 9: 669. 10: 208. id est ferit, ut in 3. & in 5. Certum ſocii ferunt mare. 893. 11: 756
verberet. G. 3: 106. AE. 7: 378
verbis. G. 3: 289. AE. 2: 96. 372. 7: 330. 9: 634. 10: 64. 11: 107. 380
verbo. AE. 6: 547. 10: 547
verum, verbumque fides tibi maxima. AE. 9: 280. De noſtro hoc Indice haec dici poſſunt.
vere. nomen. E. 10: 74. O. 1: 43. 215. 340. 2: 319. 324. 3: 272. 429. 4: 22. 134
Ipſe in Culice Ver dulce appellat: Florida cum tellus gemmantis picta per herbas Vere notat dulci diſſincta coloribus arva, vulgo Prima vera, quod Latini Ver novum; quod (ut canit in Ciri Poeta) quoscumque novant vernantia tempora flores. Unde hodie dicimus a tempo novo, quod est, vere nove.
vere. adverb. AE. 6: 188. 9: 617
verebat. AE. 9: 207
veremus. E. 9: 63
veretur. AE. 1: 671
veretur. E. 3: 4
vergant. O. 2: 298
vergat. AE. 12: 727. compositum in-vergit.
veri. AE. 2: 141. 4: 188. 7: 273. 440. 452. 10: 630
veribus. O. 2: 396. AE. 1: 212. 5: 103. vide Vern.
veris. AE. 3: 434. 6: 894
veritam. AE. 4: 96
veriti. E. 9: 3. AE. 6: 613
verius. AE. 12: 694
vero, & tum. E. 6: 27. O. 3: 505. AE. 1: 485. 2: 105. 228. 309. 624. 3: 47. 4: 397. 450. 571. 5: 172. 227. 659. 720. 7: 376. 519. 9: 73. 424. 10: 647. 11: 633. 832. 12: 257. 494. 756. 776
vero. O. 1: 227. 424. 2: 69. 475. 3: 314. 322. 4: 251. 554. AE. 2: 438. 699. 4: 93. 279. 7: 78. 8: 219. 532. 9: 267. 275. 424. 10: 762. 821. 11: 36. 127. 213. 278. 12: 216. 704
Valerius Flacc. in 5. re brevem poſuit: Quod petimus: ſin vero preces & diſſa ſuperbis Reſpnerit.
nec. O. 2: 109. 4: 191. AE. 6: 392. 431. 801
vero. nomen. O. 3: 280
verrant. AE. 1: 59. N. tr. 5. Verro, Graece calpeo.
verrebant. AE. 8: 674
verrens aequora. O. 3: 201. Lucret. in 5. quoniam verrentes aequora venti Diminunt.
verrimus. AE. 3: 668
verrit. ſc. bos. O. 3: 59
verrunt coerulea nautae. AE. 3: 208. N. tr. 5. 290. 4: 583. 5: 778. 6: 320. Catullus, Coerulea verrentes abiegnis aequora palmis.
verſa. O. 3: 222. 4: 85. 5: 141. 10: 7
verſa. AE. 1: 478. 12: 865

INDEX ERYTHRAEI

Id est, tracta. Sed infra 9: 609. *versa*
accipe in usus rei rusticae converta,
qua ante in bello utebamur, vel *versa*,
ne ea parte, qua hostem fecimus, ju-
vencos increparet.
versabat. AE. 4: 630
versae. G. 3: 273
versando terram. G. 1: 119
Hinc Patavini agriculae, necnon
Tarvisini *versuro* vomerem nuncupant.
versans. AE. 5: 702
versans. G. 4: 83, 175. AE. 6: 362. N. II.
5: 8: 453
versanti. AE. 11: 551
versare. AE. 2: 62. 7: 336. M. II. 5: V. ver-
tere. 11: 704
versas. AE. 10: 268. 12: 664
versat. E. 9: 5. G. 3: 258. N. II. 5: AE. 1:
657. 4: 286, 563. 5: 408, 460. 8: 21,
619. 9: 747. 10: 285. 11: 669, 753
versemus oves. E. 10: 68
Falcamus. Versantur enim modo in
hanc partem, modo in illam, ubi lac-
tiora pabula sese ostentant. Sic *errare*
pro pauci, quia id errando fit.
versis. AE. 9: 686, 756. 10: 573. 11:
618. 12: 462
versibus. E. 7: 18, 23. G. 2: 42, 386
versicoloribus. AE. 10: 181. id est, *pidis*.
versis. G. 2: 399. 3: 24, 31. AE. 1: 391. 8:
210. 10: 512. 11: 93, 287
verso. G. 1: 98. AE. 3: 448. 7: 621, 777.
10: 208. a vertendo. 11: 412, 684
versos. G. 3: 120. AE. 11: 264, 629
versu. E. 6: 1. 10: 50. G. 3: 339. triplici.
AE. 5: 119. id est, ordine sermo remo-
rum.
versum. G. 1: 505. AE. 7: 190
in versum dissulsi almos. G. 4: 144
Ipse in 3. Aeneidos, *Quaecumque in*
foliis descripsit carmina virgo, Digeris in
numerum. Pius Bononienus in quarto
Lucret. ita corrupte citat hunc versum,
Hic etiam flexas in versum digeris almos.
versus. E. 5: 2. 8: 21, 25, 34, 36, 42, 46,
51, 57, 61
vertamus. AE. 5: 23
vertant. AE. 1: 671
vertas. E. 9: 6
verte. AE. 12: 891. vide *Vertere*.
vertebant. AE. 8: 706
vertebas aratris centum terram. AE. 7:
539
Sic Valerius Flaccus 1. Argonauti-
con, *Aemoniam primis Pelias frenabat*
ab annis: Jam gravis, & longus populis
metas illius, omnes Iovium quicunque pe-
rant: ille Othron, & Aeamum, Atque
immo felix versabat venere Olympum. Et
Papinius primo Thebaidos, *Unumque ar-*
ter angustas squallentia iugera Direas
verteret.
vertebat. AE. 7: 539
vertendi. G. 1: 179
vertentem. AE. 8: 438. M. II. 5:
vertere. G. 1: 2, 147. 2: 33. AE. 1: 528, 2:
652. 3: 146. 4: 455, 489. 5: 810. 6: 491.
pro *vertebant*: sic descendere & alia.
7: 812. 10: 88. 12: 825
vertere. G. 3: 148, 365. AE. 10: 593. 11: 798

verteret. G. 3: 239. AE. 1: 20
vertet. G. 4: 411. AE. 6: 104
vertex nobis semper sublimis. G. 1: 242.
Adi Macrobi. in Somn. Scip. comm.
I. cap. 16.
verti, passivum. AE. 2: 625. 7: 101, 309
vertice. G. 1: 481. 2: 291, 310, 440. 3: 11.
4: 529. AE. 1: 114, 163, 225, 403. 2:
308, 629, 682. 3: 679. 4: 152, 168, 247,
445, 698. 5: 35, 444, 759. 6: 779, 805.
7: 567, 674, 784. 8: 139, 351, 681. 9:
29, 682, 732. 10: 187, 230, 270, 701.
11: 526, 577, 642, 683. 12: 493, 684,
703
verticibus. G. 3: 241
vertissis. AE. 7: 407
vertis. AE. 1: 237, 260. M. II. 5: 6: 101, 7:
328. 9: 718, 800. 10: 646. 11: 734
vertite. AE. 6: 833. 11: 282
vertitur. AE. 2: 250. 3: 376. 5: 626. 7:
784. 9: 29, 646. 10: 529. 11: 683
vertunt. AE. 5: 586. 7: 725. 9: 165. 11:
619
vertuntur. G. 1: 420. AE. 1: 158. 12:
915
verum. conjunctio. E. 1: 25. 3: 2, 35. G.
1: 417. 3: 563. 4: 88, 147, 200, 405,
443. AE. 2: 602. 3: 448, 670. 4: 603.
7: 591. 11: 587. 12: 832. nomen. 8: 332.
12: 435
veruque Sabella. AE. 7: 665. lege Fl.
Solipatrum duobus in locis lib. 1.
verus. AE. 3: 310. 6: 456. 11: 892
vernos Volsos. G. 2: 168
Sicut *Sensati tercentum*, & *Clypeata*
agmina & Pilata.
snadet enim vesana fames. AE. 9: 340.
10: 724
Alias *Maleuada*. *Ve* panicula, tum
intentionem significat, tum minutio-
nem, ut *Vetus, vehemens, vesum, ve-*
grande, vestibulum, Vesovis, vecors, &
vesanus, qui constituta mente non
est. Huc adde *vepenis*, ut legimus a-
pud Martialem, de quo ibi. Superio-
rem Gellius partim libro quinto, capite
12. partim lib. 16. cap. 5. & Macrobi.
volum. sexto, cap. 8. *vesano Ligeri*.
AE. 10: 583
Ipse de Ludo, *Sperne lucrum, vexat*
mentes vesana libido.
vesas salicem frondes. G. 3: 175
Adi hic Servium, & contra Servium
Beroaldum annotatione 57. item Mar-
cellum commentario 3. & Gellium
lib. 16. cap. 5. Pius Bononienus super
eo ex Lucretii primo versu, *Nec mare*
quas impendunt vesio sale saxa peresa, a
Servio stat contra Beroaldum, in quo
an is recte sentiat, nos in annotationi-
bus nostris in Poetam Philosphum di-
judicabimus.
vescentes. AE. 6: 657
vescitur aura. AE. 1: 546. N. II. 5: 339.
Lucret. 5. Nam quaecumque vides *ves-*
ci vitalibus auris. 622. 8: 182
vescuntque. G. 4: 131
Vesovo jugo. G. 2: 224
Mons est Campaniae ardens *Vesuvus*,
qui & *Vesuvius*, unde *Vesuvia rura*

Columellae: & Vesuvius. Idem *Flaccus*
Vesibius. Silio & Martiali *Vesuvius*, &
Papinio *Vesuvius apex*. Ut falsum om-
nino sit, quod scribit Servius, eum mon-
tem esse Liguriae, sub Alpibus posu-
tum, quum ille *Vesulus* appelletur. De
quo Poeta eo versu, *Vesulus quem Pini-*
fer affert. Statius in syllaba huius no-
minis prima Virgilio consentit, Sylv. 4.
Crescit & infans solatur damna Vesul.
At Silius eam produxit libro 6. *Mon-*
strantur Vesuvus jura, atque in vertice
summo.
vesper. E. 6: 86. G. 1: 251, 461. 3: 336.
M. II. 4: 4: 186, 434, 474. AE. 1: 374.
8: 280
Hesperus bis Graece pronuntiavit, &
semel *Lucifer*. Idem *Vesperugo* Plauto.
Dicitur & *Vesperus*. Quod erat in So-
lis pulvinari, juxta aedem Quirini.
vespere. AE. 5: 19
Vespa. G. 1: 498. AE. 1: 292
Vesiae. AE. 2: 567. 5: 744. 9: 259
Vesam. G. 4: 384. AE. 2: 296
vesse. AE. 2: 722. 4: 518, 687. 5: 179. 6:
359, 406, 445. 7: 167. 8: 712. 9: 488.
10: 539. 12: 169, 609
vestem. AE. 4: 139. 5: 619, 685
vester. E. 8: 38. AE. 5: 672
vestes. accus. G. 2: 464. AE. 3: 483. 4:
648. 6: 221. 7: 349. 11: 72. 12: 769,
825
vestes. nominativo. G. 3: 363. AE. 1:
639. 5: 112. 7: 248
vestibat mihi genus prima flore juvenia.
AE. 8: 160
Lucr. 5. *Tum demum pueris arvo fla-*
rente juvenus Occipit, & molli vestit
lanugine mas. Hinc *Vestio* pro Pube
idem Lucr. in eod. superius, *Et impu-*
bem molli pubescere veste. Et *partem mol-*
lem malis demittere barbam. Unde *Vesti-*
ceps, pubes; & *Investiceps*, impubes.
Investis quoque puer imberbis Palladio.
Lanuginem autem ipsam, quam *Flo-*
rem Virgilius appellat, Lucretius mol-
lem barbam, barbam primam Lucil.
nuncupavit. Legimus & in vetusta sen-
tentia, *jampridem opacas lanugo genas*.
Vestitas autem dixit, pro vestiebat, *ve-*
luti Nutribant, nutribat, posibat, leni-
bat, pro nutriebam, nutriebat, polie-
bat, leniebat. Et Propertius, *Atque*
hiantis pellis toros operibat amantes. Ca-
tullus, *Vellera virgati cassidibant cala-*
trifici. Terentius in Eunuchio, *Neque*
sibat, neque per aetatem etiam potuerat.
Nam Poetae metri gratia plerumque e-
vocalem abjiciunt. Quos vernaculus
sermo secutus *Poliva, vestiva*, & simi-
lia eruciavit. Adi Charisium, ubi
de tertia conjugatione producta scribit.
vestibulo. AE. 6: 575. 7: 181
vestibulum. G. 4: 20. AE. 2: 469. 6:
273, 556
Vestibulum quid significet, & quae
huic vocabulo ratio sit, exponit Gell.
lib. 15. cap. 5. & post eum Serv. apud
Macr. lib. 6. cap. 10. iidem ferme
vestigiis insistent. Utrouque vero Poetae

tas veritas citantur ex sexto.

vestire. E. 4: 45
vestigo. AE. 6: 145
vestigant. AE. 12: 55
vestigat. AE. 12: 467, 482.
 iple in suo Moreto, *Vestigatque fo-*
cum.
vestigavit. AE. 12: 588
vestigemus. AE. 7: 132
vestigia. E. 2: 12. 6: 58. O. 2: 258, 402,
 474. 3: 59. N. II. 5: 171, 195. AE. 2:
 711, 753. 3: 244, 659, 669. 4: 23. 5:
 331, 592. 6: 30, 159, 197, 331, 547. 7:
 689. 9: 392, 797. 10: 646. 11: 290, 573,
 763, 788
vestigia primi pedis. AE. 5: 566. id est,
extremam partem. N. II. 5: 7. no-
 minativo. E. 4: 13, 31. 6: 58. AE. 8:
 209. 10: 283
vestire Tabernum olea. O. 2: 38
 Hinc Claudianus in 3. de Raptu Pro-
 serpinæ. *Itur in aeterna vestitus gramine*
campus. Catullus in Epithal. *Vestibulum*
ut molli vestitum fronde cerneret.
vestis. AE. 1: 404. 2: 765. 8: 659. N. II. 1:
 vide in *vestis*. 723. 9: 26, 614
vestis. E. 3: 39. O. 2: 219. AE. 6: 640
vestras. AE. 10: 34. O. 1: 12. AE. 1: 573. 2:
 189. 5: 348. 7: 231. 8: 574. 10: 106. 11:
 687. 12: 262
vestras. AE. 3: 498
vestram. AE. 2: 192
vestras. AE. 1: 140, 375. 3: 103. 5: 672. 7:
 239. 11: 311
vestri. E. 10: 35. AE. 1: 132. 9: 254
vestris. E. 10: 32. AE. 1: 538. 2: 192, 712.
 3: 715. 7: 214. 9: 261, 783
vestro. E. 3: 85. O. 1: 7. AE. 1: 137. 2:
 432, 703. 6: 266
vestrus. AE. 12: 778
vestrum. E. 9: 10. 10: 70. AE. 2: 154, 703.
 10: 188. id est, *taum*. Vide Serv.
Vestis. AE. 10: 708. vide *Vesuv*.
vetabam. AE. 8: 398
vetabat. AE. 2: 84
vetabis. AE. 9: 214
vetabunt. E. 10: 56
vetans. AE. 1: 545
vetat. AE. 3: 380. 8: 111
veterem. G. 1: 378. AE. 3: 82. 6: 449
veteres. E. 3: 12. 9: 4. O. 2: 381, 532. AE.
 1: 358. 7: 795. 8: 600. 10: 184
veteris. E. 9: 9. AE. 1: 23, 215, 4: 23. 7:
 204, 254
veterum gravi torpere. G. 1: 124
 Martial. *Veterum, resinaque, pigriores*:
 vel *Remoraque*, ut aliqui legunt, quam-
 vis alii velint, primum pedem esse iam-
 bam, ut in *veterum* corripitur. Sed
 is Poeta iambo raro utitur.
veterrima. AE. 2: 513
veterum. G. 1: 176. AE. 2: 448, 484. 3:
 102, 181. 5: 39, 576. 6: 527, 739. 7:
 177. 8: 187, 356, 500. 9: 786. 11: 280,
 441. 12: 27
vetilis. AE. 9: 547
vetilis. AE. 6: 623
vetitum. AE. 10: 9
veto. AE. 12: 806
victor. AE. 1: 39

vetule. O. 1: 270
vetus. AE. 8: 332. 12: 823
vetusta. AE. 9: 284. 10: 388
vetustas. AE. 3: 415. 10: 792. 12: 686
vetusto famo. AE. 3: 84. Macrobi. Sat. 3.
 cap. 6. 8: 478. 11: 142
vetustum. AE. 2: 713
vetuste rates. E. 6: 76
 Lucr. 2. Ra incipit, *Suave mari*
magno turbantibus aequora ventis, *Eter-*
ra magnum alterius spectare laborem: Non
 quia *vexari quempia* *facunda voluptas*.
 Idem in 1. *Sed quia multa modis multis*
mutata per omne, *Ex infinito vexantur*
pericula plagis. Annecus Cornutus Virgi-
 lium improbat, qui de Scylla faevissim-
 o matris monstro *Vexasse* dixerit, tan-
 quam id verbum levis, parvique esset
 incommodi. Sed ingentis calamitatis
 usum notare Gell. lib. 2. cap. 6. &
 Macrobi. lib. 6. cap. 7. multis exem-
 plis & rationibus probant. Quod & u-
 troque priores Alconius Ped. & Probus
 animadvertent. Adde tu ad eas ratio-
 nes, quod poeta, cum Scyllam *vexas-*
se rates, & nautas *lacerasse* canibus di-
 xerit; id imitatione M. Catonis fecisse
 videtur, cuius verba haec sunt, *Cumque*
Hannibal terram Italiam laceraret atque
vexaret. Sed & huiusmodi verborum
 forma grave magnumque incommodum
 significari voluit, cum *Jallatam ventis*
classen, & *quassatam* *saepius* *usurpat*,
 & similia.
vexatus. AE. 4: 615
vexerit. AE. 9: 100
vexit. AE. 6: 356. 7: 24, 198, 364
Ufens. AE. 7: 745. 8: 6. 10: 518. 12: 641.
gelidus. 7: 802. Labitur per agrum
 Priveratem.
Ufensemque. AE. 12: 460
vi. O. 1: 169. 2: 428, 479. 3: 107, 220. 4:
 174, 398, 450. AE. 1: 4, 271. 2: 491. N.
 II. 5: 494. 3: 56, 414, 417, 454. 5: 641,
 855. 6: 349. 8: 243, 452. 9: 399, 532,
 724, 747. 11: 744. 12: 93, 254, 263,
 552, 720, 917
via. E. 9: 1, 23, 59, 64. O. 1: 238. 2: 79,
 278. 3: 8. sic, *viamque affectat olym-*
pe. 482. AE. 1: 401. 2: 494. 3: 383. 6:
 96, 194, 295, 367, 540. 9: 243, 356. 10:
 373, 879. id est, *ratio*, & *causa*, ut
 exponit N. II. 5: 11: 143, 151
qua via. AE. 9: 67
 A naturaliter producta corripitur, ut
 quidam sentiunt. Servius tamen cen-
 set *Via* esse casus nominativi. Legitur
 & *quae via*: quam lectionem & Ser-
 vius agnoscit, approbatque.
via. O. 2: 22. AE. 2: 739. 10: 487
via. AE. 9: 67
viae. O. 1: 41. AE. 1: 358. 3: 202, 569. 5:
 273. 7: 199, 215. 8: 717. 9: 376
viam. O. 1: 122. *ire*. 3: 77, 141, 164, 347.
 4: 562. AE. 1: 382, 418. 2: 731. 3: 395,
 520, 529, 685. 4: 468, 478. 5: 28, 526,
 609, 807. 6: 260, 629. 899. 7: 297. 8:
 309. 9: 196. 10: 49, 113, 422, 477,
 685, 765, 864. 11: 128, 884. 12: 368,
 388, 405, 626, 913. *Itaque reditque viam*.
 IYY 3

6: 122. sicut *Mille fugit, refugitque*
vias.
viarum. O. 2: 284. AE. 1: 422. N. II. 5:
 2: 332, 737. 3: 714. 6: 633. 8: 210,
 594. 9: 385. 11: 530
vias. O. 1: 89, 418. 2: 477. AE. 2: 364,
 697, 769. 3: 695. 5: 582. 6: 796. 8: 113.
Mille fugit, refugitque vias. 12: 753.
 tale est, *Itaque, reditque viam toties*.
viator. G. 4: 97. AE. 5: 275. 10: 805
vibrant spicula. AE. 11: 606
Vibrare hodie Brandir. Vide *Cornu-*
cant, *Cornuscat*, *Crissans*, *Quassabat*,
Quassat.
vibrantia. AE. 9: 769. 10: 484
vibrantibus. AE. 2: 211
vibratos. AE. 12: 100
vibratum. AE. 8: 524
viburna. E. 1: 26
vices. AE. 6: 535
vices. G. 3: 188. 4: 166. AE. 12: 502
vices. AE. 2: 433. 3: 376, 634. 9: 164, 175,
 222
vici. AE. 11: 160
viciat. G. 1: 75
viciamque feres. G. 1: 227. vulgus *vexa-*
vicina. E. 9: 28. O. 2: 224. 4: 23, 568. AE.
 3: 500, 506. 5: 759
vicinae. O. 1: 510. AE. 11: 299
vicine Palaemon. E. 3: 53
 Quintus Rucemnius Palaemon Vici-
 tinus, qui Tiberii, mox Claudii tem-
 poribus principem locum inter Gram-
 maticos tenuit, arrogantia fuit tanta,
 ut cum M. Varronem porcum appella-
 ret, secum natus & morituras literas
 jactaret: nomen quoque suum in Bu-
 colicis non temere possum, sed prae-
 sagiente vate Virgilio, fore quandoque
 omnium Poetarum ac Poematum Pa-
 laemonem iudicem, gloriaretur. Nam
 & hic *Vicine*, *Vicentine* interpretabatur.
 Porro Mantuae vicina est Vicentia.
vicini. E. 1: 51
vicinia. G. 4: 290
vicino. E. 5: 54
vicinos. AE. 3: 382
vicisse. AE. 11: 712
vicissim. E. 3: 28. 5: 50. id est, *alternis*. *At*
vicenda Etrusci. AE. 4: 80. 5: 827. 6:
 531. 7: 435. 11: 123. 12: 462. Contra,
 deinde.
vicissim. AE. 12: 936
vicit. O. 1: 122, 145. 6: 688
victa. G. 1: 180. AE. 4: 95. 7: 440, 452
victae. AE. 8: 722. 11: 402
victam. AE. 1: 37. 4: 434. 5: 156
victas. AE. 8: 471
victi. E. 9: 5. AE. 10: 757. 11: 307. 12:
 34, 568
victima. E. 1: 34. G. 1: 147. 12: 296
victis. AE. 1: 285, 529. 2: 354, 357, 452.
 4: 344. 5: 353. 10: 903. 11: 104. 12:
 799
victio. G. 3: 102. AE. 5: 367
victor. G. 2: 171, 307. 3: 114, 399. 4: 85,
 561. AE. 1: 192, 622. 2: 95, 329. 3:
 439. 5: 160, 261, 310, 331, 337, 473,
 484, 493. 6: 168, 804, 837, 856. 7: 661.
 8: 50, 61, 203, 362, 562, 686. 9: 560. 10:
 569,

INDEX ERYTHRAEI

569, 602, 740, 859, 862. II: 4, 44, 92, 247, 397, 565. 12: 383
videtur regnat, sc. *ignis*. O. 2: 307. sic alibi, *evanescentes flammæ*.
videtur, sc. ego *Virgilius*. O. 3: 9
 Id est, effector propositi, cui vota processerunt, voti compos, id est, *invictus*. Sic & paulo post, *illi videtur ego*. O. 3: 17. scilicet *Virgilius*, id est, animi compos, ut interpretatur Nonius tr. 5. & alibi, *ille sedens videtur flammæ despectat evanescentes*. f. pastor. AE. 10: 409
videtur. AE. 5: 245, 372, 540. 9: 573, 640, 757. 10: 463. 11: 141
videtur. AE. 2: 368. 7: 656. 9: 450. 10: 757
videtur. AE. 5: 250, 366. 9: 268
videtur. O. 3: 112. AE. 2: 584. 10: 528. 11: 289, 436. 12: 183, 187, 626
videtur. AE. 3: 288. 5: 111
videtur. G. 3: 27, 227. AE. 3: 324
videtur. AE. 1: 68. 2: 320, 668. 8: 11, 713. 12: 17, 184
videtur. E. 8: 13
videtur. AE. 3: 54
videtur. AE. 7: 544. N. tr. 5: 11: 764
videtur. O. 3: 528. AE. 8: 318
videtur *invigilant*. O. 4: 158
 Pro *videtur*. Quoniam datus quartae declinationis, & genitivus & datus quintae, in carmine hexametro aut elegiaco non facile collocari possunt, idcirco poetae ablativo vice dativi utuntur, nisi hunc mavis (quod aliqui tradidere) regularem esse dativum, quod obliqui casus numero unitatis non debent esse majores nominativo plurali. Nam & Servius in eo *Virgili*, *Libra die, somnique*, nullam apocopam agnoscit pro *diei*; sed regularem dicit esse genitivum *diei*. Quod verum esse ex *Salustio* probat, dicente in prosa: *Dubitavit acie pars*. Vide quae in *Concubitu* diximus & *Venatu*. AE. 1: 214, 445
videtur. E. 4: 59. 7: 69. AE. 10: 842. 12: 640, 936, 943. nomen. G. 1: 149. 2: 460. 3: 320. AE. 3: 142, 649
videtur. particip. E. 3: 21. O. 3: 225. 4: 443. AE. 2: 699. 4: 370. 9: 337. 12: 29, 254, 571, 833
videtur animi. O. 4: 491
 Meminisse debemus, Participia instantis temporis etiam fieri nomina appellativa: quae tunc quidem Genitivum admittunt. Unde Poeta *Fidens animi* dixit, *Furens animi*, *Præstans animi*: *Metuens periculi*, *Cujus egentes*, *Egentem rationis*, *virtutis*, *votis*: *Patiens operum*, *Phoebe*, *periculi*. Ex praeterito item Participia Nomina fiunt appellativa. Quare hic *Videtur animi* legimus, & alibi *Laetus laborum*, *Fortunatus laborum*, & *Expertus belli*: sicut per Nomen adjectivum, *Dubius animi*, *Amens animi*, *Inops animi*, *Maturus animi*, *Præcepit animi*, *Egredius animi*, *Felices operum dies*, *Vana veri*, *Ingratus saltem*, *Indignus avernum*, & alia non paucum multa.
videatur. E. 7: 41
videatur. E. 7: 56. O. 1: 337

Nec in hoc ab imitando Homero abstinent, dum inter narrandum, velut ad aliquem dirigit sermonem. Sic & alibi, totumque instructo Marte *videres Fervere Leucaten*. Et, *Pelago credas innare revulsas Cycladas*, & talia. Ad Macrob. libr. 5. cap. 8.
videatur. O. 3: 476. AE. 1: 182. 4: 617
videbant. AE. 2: 125. 8: 360
videbat. AE. 2: 279, 730. 3: 174
videbat. AE. 1: 466. 6: 860. 9: 352, 639
videbatur. AE. 8: 707
videbis. G. 1: 365, 455. AE. 4: 490, 566. 6: 873. 11: 53. 12: 679, 839
videbit. E. 4: 15. AE. 2: 579. 11: 394. 12: 645
videbitur. E. 4: 16
videbo. E. 1: 77. AE. 5: 634. 10: 671. 12: 63
videbunt. AE. 7: 101
videtur. AE. 12: 910
videmus. O. 1: 451. 2: 32. AE. 3: 220. 522, 584, 655. 11: 349
videtur ut. AE. 6: 779
 Pro *videtur*? Et notandum est, ut ferme semper sequi solere. Ipse in *Culice*, *Videtur* ut *flagrantia tactis lumina collucet infestis omnia templis*. Tibullus, *Si vercare, precor videtur* ut *festinus exitis*. Statius, *illa dedit. Videtur* ut *jugulo consumpsit enses*: & quae alia infinita passim occurrunt. Nam & Terentius dixit in *Eunuch*, *Videtur* ocnm & cibum quid faciat alienus? Den' autem naturaliter longa est. Nam a *Videtur* est, quod producit e: ut, *Nomine videtur*, ut *tota tremor periculis equorum Corpora*? Sed adeo ejus est immutata natura, abjecta f, & ex ne parvula retenta n, ut ea brevis ubique inveniat. Licet Servius dicat, quod eam brevem Poeta posuit, secutus Ennium. Pari modo *Ain'*, pro *Aine*? *Satin'*, pro *Satine*? *Ten'*, pro *Tene*? *Egon'*, pro *Egone*? *Sin* vero produciunt, ut *monosyllava En*, *Gemin*, *Non*.
videndum. AE. 2: 589
videndi. E. 1: 27. AE. 2: 137
videndo. O. 3: 215
videtur. E. 1: 70. AE. 6: 419. 8: 19
videtur. AE. 2: 485. 6: 163. 8: 99, 529. 9: 317, 780. 12: 408
videntem. AE. 2: 555. 9: 345
videntes. O. 1: 354
videnti. E. 6: 21
videntur. O. 3: 108. AE. 1: 396, 494. 5: 231
video. AE. 3: 26. 9: 20. 10: 674. concurrere. 12: 149. pro concurrere. Ad Servium.
videor. E. 9: 35. 10: 58. AE. 9: 195
videre. E. 3: 10. 6: 14. 9: 54. G. 1: 490. 2: 438. 3: 23, 182. AE. 2: 28. 6: 134, 490, 818. 8: 107, 222. 9: 683. 10: 573. 11: 892. 12: 447, 937
viderem. AE. 11: 270
viderent. G. 1: 391
viderer. AE. 4: 330
videres. E. 6: 27. AE. 4: 410. id est, aliquis videre possit. 8. 676. 11: 43. 12: 636, 810
videret. AE. 3: 52. 11: 417, 797

videtur. E. 3: 65. 6: 24. AE. 2: 591. 8: 604. 10: 267
videtur pro videbatur. AE. 2: 461. 6: 49. 12: 216
 Fl. Sospiter, cum de Soloeicismo (ut ait Commianus) loqueretur, sic inquit: Per qualitates verborum fit etiam Soloeicismus. Ut, *At vero Rutilis impar ea pugna videri Jamadum*, pro videbatur. Posuit infinitivum verbum pro finitivo. Haec ille. Sed magis est stilus historicus: & quidem elegans, cum Infinitivis tam passivis quam activis pro Indicativis utitur, quae figura illis cum Poetis communis est, ut alia pleraque. Hinc apud nostrum praeterea *Parari*, *Defendit*: & frequentius Infinitivi Activi, *Celerare*, *Cedere*, *Confugere*, *Detrudere*, *Effundere*, *Fidere*, *Glomerare*, *Incidere*, *Incumbere*, *Prodire*, *Ruere*, *Sumere*, *Spumare*, *Tendere*, *Terrere*, *Trepidare*, *Velle*, *Vertere*, & alia non pauca, pro suis praeteritis imperfectis Indicativis.
videris. O. 3: 465. 4: 414
videris. AE. 1: 265. 9: 729. 10: 744
viderunt. AE. 9: 144. 10: 139. 11: 147. 12: 542
videtur, praecedente nomine. O. 1: 56. 3: 103, 250
 Lucretius in 5. *Nomine videtur aliquam longi certaminis olis Possit dare finem*.
videtur. E. 10: 48. AE. 1: 338, 583. 2: 609. 3: 316. 4: 416. 6: 323, 760. 8: 117, 356. 9: 210. 739. 11: 179. 12: 33
videtur. E. 5: 57. 7: 8. O. 1: 243. AE. 1: 128, 308, 456, 510. 3: 518. 4: 83, 469, 5612. 6: 454, 549, 703. 7: 89, 290, 374. 9: 396, 555. 10: 652. 12: 2. 861, 918
videtur. AE. 2: 350. 3: 497. 11: 309
videtur. E. 1: 395. AE. 4: 467
videtur. E. 1: 43. 2: 25. 3: 17. 8: 38, 41, 99. O. 1: 193, 197, 318. AE. 2: 5, 347, 499, 501, 561, 746. 3: 537, 623, 626. 4: 358, 655. 6: 582, 585. 12: 638
videtur. E. 10: 26. G. 1: 472. AE. 1: 584. 2: 643. 3: 567. 9: 244. 11: 243, 367
videtur. O. 4: 127. AE. 3: 431. 6: 454, 487. 8: 353
videtur. AE. 5: 411
videtur. E. 3: 14. AE. 9: 269
videtur. AE. 1: 322
videtur. O. 2: 502. 4: 459, 502. AE. 2: 507, 519. 3: 307, 596. 4: 453, 587. 6: 495, 684. 8: 610. 9: 549. 10: 365, 441, 454, 721, 790, 821. 11: 40, 263, 854, 909. 12: 222, 324, 446
videtur. AE. 8: 571
videtur *arvus nunquam primis Riphacis*. O. 4: 518
 Culicis effigies ad pastorem, *Cogit adire lacus videtur a lumine Phoebi*.
videbat. AE. 2: 88
videat. AE. 4: 175
vigila. AE. 10: 229
vigilanda. G. 1: 313
vigilantem. AE. 9: 345
vigilantia. G. 2: 265
vigilantibus. AE. 5: 438
vigilantem. AE. 10: 228

vigi-

IN VIRGILIUM.

vigilata. AE. 4: 573
vigilem. AE. 4: 200
vigiles. AE. 2: 266, 335. 4: 182. 9: 221
vigilam. AE. 9: 159
viginti. AE. 1: 634. 9: 48
vigor. O. 4: 418. AE. 6: 730
vigorem. AE. 9: 611
viri. AE. 5: 590. 11: 237
vilemque fascium. O. 1: 227
 Id est, frequentem: N. de Doct. Indag. Phaselum etiam Columella appellat, quem Plinius Phascolam, & Graeci Phasilon & Phasolon, & Phasilon. Vulgo quoque variatur Fasel, Fasil, Fasel. *viles.* AE. 11: 372
vilibus. O. 1: 274
visor. E. 7: 42
visi. O. 1: 165
villarem. E. 1: 83
villis. O. 3: 386, 446. 4: 377. AE. 1: 702. 5: 352
villosa. AE. 8: 266
villoso pelle leonis. AE. 8: 177
 Maro in Moreto, Et cinctus villosae tegmine caprae. Villosi dixit sicut Setosi, Ramosa, Frondosa, Nemorosa, Herbosa, Virgosa, Fumosa, Undosa, Annosa, Annosa, & huiusmodi formae alia eius rei, quam significant, copiam demonstrant. Villosa pelle, sic muta eleganter secundum Maronem, id est, tergo villis oneroso: ut Tergum Gtuli immane leonis Dat Salio, villis onerosum, atque anguibus aureis, vel, Tegmine terribili impexo seta; ut, Ipse pedes tegmen torquens immane leonis, Terribili impexum seta. Vel, Pelle fulva: ut, Quem fulva leonis Pellis obit totum, praefulgens anguibus aureis, vel Exuvilis horrentibus: ut, Dat Niso Mnestheus pellem horrentisque leonis Exuvias.
vim daram. O. 4: 399. AE. 1: 69. addere. id est, fortitudinem. 2: 452. N. tr. 5. 3: 242. 5: 454. 6: 400. 10: 77, 547, 695. 11: 750. 12: 199, 799
vimen. G. 4: 123. AE. 3: 31
vimina. O. 2: 245, 414
vimine. O. 2: 241. 3: 166. 4: 34. AE. 6: 137. 11: 65
vimineas. G. 1: 95
viminibus. E. 2: 72. G. 2: 446
vina. accus. E. 5: 71. G. 1: 132. 3: 364. AE. 1: 195, 724. 5: 98, 238, 248, 776. 6: 244. 7: 134, 147. 9: 319, 350
vina. G. 1: 341. 2: 97. AE. 4: 455. 8: 275
vincant. AE. 10: 43
vincantur. AE. 9: 92
vinctat annis horrea proventus. O. 2: 518. Adi rupeunt.
nullis violentia vincat. AE. 11: 354
 Nonne condimentum quasi quoddam suavissimum numeris affert in literae allusio, quae in principiis continuatarum dictionum fit, sicut alibi per continuationem insequentis versus: ut, *aliter nec viribus ullis Vincere, & Verba vacantis Visa viri.* Quam, sive figuram, sive ornatum, placeat cum Pontano meo nominare Alliterationem, quod e literarum fiat allusione. De qua plura nos

alibi, & exactius dicturi sumus.
vincere. O. 2: 123. N. tr. 5: 3: 289, 560. AE. 5: 194. 6: 148. 10: 43
vincet. E. 4: 55. 7: 64. AE. 6: 823
vinci. pass. AE. 12: 527
vincire. AE. 1: 337
 Adi Evincta, Incluserat, Circumdat. Item Direptis, Pilius.
vincit. O. 2: 295
vincit omnia amor. E. 10: 69. labor improbus. O. 1: 145
 Gnomae, cuiusmodi & aliae, Non omnia possumus omnes. Usque adeone mihi miserum est? Stat sua cuique dies. Datas an virtus, quis in hoste requirit? Quid non mortalia pectora cogis Auri sacra fames? Et mille sententiarum talium, ne inepte faciam nota referendo: quibus veluti fideribus intermicat divini carminis variata majestas.
vincite. AE. 5: 196
vincla. O. 4: 412. AE. 2: 147. 4: 59. 6: 395. 7: 16. 12: 30
vinclis. G. 4: 396, 405, 409. AE. 1: 54. 2: 153. 4: 518. 8: 651. 11: 492
vincla. AE. 4: 16. 7: 203
vinclorum. AE. 5: 408
 Sic Circlos, Manipuli, Manipuli, Manipulos, Perilli, Periculis, Periclo, Periculis, Secla, Sedlis, Secla, Seclorum: per Synecopam.
vincor. AE. 7: 310
vinclae. O. 2: 416
vincli. AE. 12: 120
vinclura. O. 2: 94
vinclis. AE. 1: 295
vinclula. E. 6: 19, 23. 8: 78. O. 4: 399. AE. 2: 134, 236, 406. 5: 510, 543. 8: 458. 9: 118. 10: 233
vinclula tenent naves. AE. 1: 168, 2: 406
 Vide Retinacula, Funem, Funes, eodem sensu, quibus sc. religantur naves, vulgo nautae Cai. At Rudentes, Rudentium, semper pro iis accipit, quas nunc Sartias appellant. Quamquam femel funem pro rudentibus poluit hoc versu: Vela dare, & laxis jam jamque immittere funes, id est, Laxare rudentes.
vincunt. AE. 1: 727
vindemia. G. 2: 6, 89, 522
vindicat. AE. 4: 228. N. tr. 5.
vinca. E. 4: 40. G. 2: 390, 403
vincla. O. 2: 298, 357
vinetis. G. 2: 319. Vignole Veneti.
vinitor. E. 10: 36. O. 2: 417. vindemiator, qui Graece τρυγητης.
vinu. AE. 2: 265. 3: 630. 6: 227. 9: 165, 189, 236, 316
vinxerat. AE. 11: 81
viola molli. E. 5: 38
 H iova, xai τὸ iov. Harum plura sunt genera, unde ipse in Ciri, Et violae omne genus. Quem locum te adire, ne pigeat; multos enim illic flores, frutices herbulaeque leges, quae alibi apud nostrum non vernant. Est autem τὸ iov λευκίον, id est, viola alba: τὸ μελανίον, nigra: τὸ λευκίον, Matronalis: τὸ φλόγιον, Flamma, vel Flammula. *violabile.* AE. 2: 154

violae nigrae. E. 10: 39
 Claudianus lib. 2: de Rapto Proserp. violas ferrugine tingit, cum ait, & dulci violas ferrugine pingit. G. 4: 275. AE. 11: 69
violare. AE. 7: 114
violari. AE. 12: 797
violaria. G. 4: 32
violari. AE. 11: 591
violae. E. 2: 47
violasset. AE. 2: 189
violaverit. AE. 12: 67
violavi. AE. 11: 277
violavimus. AE. 11: 255
violavit. AE. 11: 848
violenta. AE. 10: 151
violentia. AE. 11: 354, 376. 12: 9, 45.
violentior. G. 2: 107. 4: 373
violentus. AE. 6: 356
viola. AE. 4: 27
viperam mala tacit. G. 3: 417, 545
 Quare Serpentem. Sed in Culice Poeta juvenis serpentem describit.
viperam. AE. 7: 351
viperes. AE. 7: 753
viperem. AE. 6: 281
vir. E. 7: 7
 Id est, maritus, idem in Georg. Quem legere ducem pecori, & dixere matrem. Vide N. libello de Impropris. Caeterum Macrobo. 6. lib. cap. item 6. Servium inducit exponentem, Vir gregis, pro capro. Et id quidem inepte satis: nam & a Poeta subiungitur ipse caper.
 AE. 6: 791. 10: 361, 598, 734. 11: 125, 632
virago. AE. 12: 468
Viribus. AE. 7: 762, 777
virebit. E. 7: 59
virentem. G. 3: 146
castasque virentes. G. 4: 304. Sic & Lucetius carmen finit in 1. Campoque virentes.
virenti. AE. 6: 679
virentia musco stagna. O. 4: 18
 Alibi Poeta, Muscosi fontes, & Flumina, muscos ubi, & viridissima gramine ripa. Et in Culice, Quae subter viridem residebant coerulea muscum. Lucr. in 5. Humida saxa super viridi stillantia musco.
virere. AE. 6: 206
vires. O. 1: 86. 2: 286, 427. 3: 209, 215, 229. AE. 1: 214. 2: 617. 4: 175. 5: 191, 415, 446, 455, 466, 680. 6: 114, 771, 833. 8: 687. 9: 611, 717, 764, 802. 10: 786. 11: 71, 401, 539. nominat. G. 3: 235. AE. 1: 664. 2: 170, 639. 4: 627. 5: 396, 475, 684. 7: 301. 8: 473, 509. 9: 499. 10: 203. 12: 424, 912
virescunt. O. 1: 55
viret. O. 2: 21
vireta amocna. AE. 6: 638
 Vireta agnosceit Servius (ut conjicio) per i tantum, a virendo. Exponit enim virentia, subdantis, & est satis usurpatum. Quod ideo dixit, quia huiusmodi nomina ab appellationibus arborum & plantarum formare tantum jus sit, apote ab oliva, *olivatum*, a pinu,

INDEX ERYTHRAEI

pinu, vel pinea, *pinetum*, a rosa *rosetum*, & similiter alia: non autem ab herba *herbetum*, nec a flore *floretum*, nec item a virore *viretum*. Sed *virella* habet interdum vetus lectio, per &, quam dictionem Grammatici tradunt a viridi actu compositam. Alii, ut a carice *carella*, ita a vitrice *virella* descedunt. Quam sane vocem etiam Politianus usurpavit.

virga. G. 1: 266. 2: 117. A.E. 6: 144. 7: 190

virgae. G. 2: 358. A.E. 6: 409
virgam capit. sc. *Mercurius*. A.E. 4: 242
Virgator, Caduceum. Aemula Maronis mens cum haec de Mercuri virga Latinis hominibus caneret, inrueretur in hosce Homeri (tanquam exemplum quoddam) vericulos, quibus ille ultimum Odysseae ita exortus est, *Ἐγὼ δὲ ψυχὰς Κυλλήνην ἐπαλιότο 'Ανδροῦς μανθάνων. Ἐγὼ δὲ ἰάχων μὲν καὶ χερσὶν Κελόν, χερσὶν τε τ' ἀνδρῶν ἡμῶν Σάλας. Πρὶς ἰδίῳ τὰς δ' αὐτὰ καὶ ὑποπόλιος ἔχαιρον*. Sed de hac ipsa virga meminit idem in ejusdem poematis 5. & Iliados postremo. Concinit idem Verminius Lyricus in haec verba: *Tu pias latis animas reponis Sedibus, virga quae levem coarctas Arvea turbam, superis Deorum Gratias, & imis*. Ejus formam habes Saur. lib. 1. cap. 19. itemque apud Plinium 29.

virgatis sagulis. A.E. 8: 660

Virgatis, id est, segmentatis, cuiusque coloris sint illae, quasi viae quaedam iu virgarum modum deductae sectaeque: quibus vestibus pueri, mulieres, & milites, potissimum utuntur. Vulgo *fricati* & *divisati*: & inde *Livrea* in militariis vestimentis dicta. Vel exponere *virgatis*, id est, virgis purpureis intextis, vel alio modo factis, aut divisis. Nam & Julius Pollux tradit in tunicis virgas purpureas intexti solitas, quae *αργύραι* vocarentur. Unde Servius allusum ait ad Gallicam linguam, qua *Virga* diceretur *Purpura*. Hodie quoque id ligni, quod ex India ad nos mittitur, rubri coloris gratia, *Perse* infectores appellant. Et *virgellatam* carnem dicimus, quae rubet, veluti virgis percussa. *Virgatus* enim est etiam virgis caesus. Sic apud Flaccum Valerium Eurynome queritur in 2. *Nefrosque toros virgata tenebit, Et planstro direpta natus*. Inde *Virgatores*, qui virga percutiunt: & *Virgindemia* jocanti Plauto. Janus Parrhasius, vir apprimè doctus, inter caetera praecleara sui ingenii monumenta, Commentarios etiam in Raptum Proserpinae Claudiani nobis reliquit, sane admodum eruditos, in quibus ille nihilominus memoria lapsus, falso tradit, Maronem *virgatas* *igres* appellare propter macularum varietatem, quae in eis appareat. Fuit etiam superiore aetate quispiam, qui, quod proculdubio Ovidianum esset in Transformationibus carmen, pro Virgiliano

citavit: *Dejecerat igne Typhoea*. Quin & Charisius, quod majoris momenti est, (ut hunc interima castigem locum) in 1. sic inquit: Item masculina semper pluralia, hi *Ames*, hi *Carceres*, a coe'dendo. Et *carcere*: *Pronique in carcere pendent*. Cum tamen apud Virgilium scriptum sit, *pronique in verbera pendent*. Pro quo proferendus sane fuit ex 1. vericulus, ac *vinclis*, & *carcere frenat*. Lapsus igitur memoria nobis, inter alia commoda, veluti manum porrigent hujusmodi Elenchi: si modo eos evolvere non pigebit.

virga. G. 1: 165. 3: 320. A.E. 7: 463
Virgilium. G. 4: 563

In hoc quidem ab Homero descivit, quod ille neque de patria sua quidquam prodidit, nec proprium nomen suis poematis intexit. At Virgilius & huic divino carmini suum nomen inseruit, & se ejus auctorem asseruit, vindicatis etiam sibi Bucolicis, contra temporum injuriam, & malevolorum. Ibi quoque nomen patriae, cum quadam jactatione poetica adiecit, *Primus Idaemaeas referam tibi Mantua palmas*, & quae sequuntur. De quorum opum & Aeneidos quasi possessione per omnia secula retinenda sollicitus, hoc etiam veluti praeludium heroici carminis ita canit, *Ille ego, qui quondam, &c.* Et quis vatem acculet, quod ita suae gloriae & nomini non invidet? cum hac ratione, hoc est, perfectis summo ingenio carminibus, & quadam singulari industria, atque egregia arte elaboratis, se humo aliquando tollere (quod ipse de se canit) & per ora virorum volitare, & cogitarent, & contenderit; quod expressit, cum ait, *Me vero primam dulces ante omnia Musae, Quarum sacra fero ingenti percussus amore, Accipiant*, & quae ibi habentur. Quod cum effecit, jactatione illa, summis tamen Poëtis concessa, nominis etiam immortalitatem aliis, Niso s. & Eurialo, polliceri non dubitavit: exclamat enim ad illos, *Fortunati ambo, si quid mea carmina possunt, Nulla dies unquam memori vos eximet aevo, Dnm domus Aeneae Capitolii immobile saxum Accolet, imperiumque pater Romanus habebit*. Nam & Horatius, *Exegi monumentum aere perennius, &c.* Ovidius item, *Tamque opus exegi, quod nec Jovis ira, nec ignes, Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetustas*. Et similiter vates omnes, quibus haec propriae virtutis quali quaedam agnitio, & perfecti jam operis praedicatio summa cum voluptate concessa est.

virgine. A.E. 2: 116. 7: 362, 389. 11: 507, 565. 12: 70

virgineae. A.E. 9: 120

virgineas. A.E. 2: 168

virginei. A.E. 3: 216

virgines. A.E. 11: 68

virginem. G. 1: 430. A.E. 11: 804

virginibus. G. 2: 487. A.E. 1: 336. 11: 533

virginis. A.E. 1: 315. 2: 413. 4: 511. 7: 791.

11: 604, 704, 791, 808

virginitate. A.E. 12: 141, 878

virginitatis. A.E. 11: 583

virgis. A.E. 11: 65

Virgo, i. e. *Justitia*. E. 4: 6. G. 3: 263, 4: 339

virgo. A.E. 1: 327, 493. 2: 403. 3: 321, 426, 445. 5: 240, 610, 825. 6: 45. 7: 72, 479, 806. 11: 479, 557, 655, 676, 718, 762, 778. 12: 69

virgo. vocat. E. 6: 47, 52. A.E. 1: 327. 6: 104, 318, 560. 7: 318, 331. 11: 483, 508, 536, 664, 841

virgulta. E. 10: 7. G. 2: 3, 328, 346. A.E. 3: 23. 5: 661. 6: 704. 7: 677. 12: 207, 522. *τὰ φρυγανιά*

vir. vocat. G. 1: 210. A.E. 2: 373, 668. 4: 573. 9: 158, 252, 376. 11: 14. in

recto. G. 4: 475. A.E. 1: 532. 3: 165. 5: 433, 490, 501, 530. 6: 41, 306, 712. 7: 444, 682. 8: 693. 10: 142. 11: 677. 12: 117, 552. genit. A.E. 1: 614. 3: 591. 4: 3, 423, 440, 461, 495, 498. 6: 191. 8: 644. 10: 280, 398, 423, 426. 11: 9. 12: 906

viribus. G. 2: 360. 3: 99. A.E. 2: 50. 5: 67, 226, 368, 500, 809. 6: 147, 394. 7: 258. 8: 404, 441. 9: 431, 531, 744. 10: 357, 431, 459, 474, 636, 748, 811. 11: 750. 12: 218, 230, 528, 782

viridante. A.E. 5: 388. 7: 495

viridanti. A.E. 5: 539

viridem. G. 4: 291. A.E. 3: 24, 125. 5: 129

virides. E. 2: 9. G. 3: 162. 4: 30, 121.

A.E. 5: 110, 330. 8: 96

viridi. E. 1: 76, 81. 2: 30. 5: 13. 6: 59. 8: 87. 9: 20. G. 1: 315. 2: 219. 3: 13. A.E. 3: 304. 5: 246, 295, 494. 6: 192. 7: 800.

8: 83, 630

viridis. E. 7: 12, 46. 10: 74. G. 4: 539.

A.E. 6: 304

viridissima. E. 3: 144

virilem. A.E. 9: 311

viriles. A.E. 3: 342

virilis. A.E. 7: 50

viris. dativ. E. 3: 7. G. 1: 313. 3: 209.

A.E. 1: 91, 264, 507, 517. 5: 201. 9: 620, 10: 610, 737. *sexti calus*. A.E. 1: 440, 493. 7: 644. 9: 509. 11: 306

viro. E. 6: 66. A.E. 2: 146. 5: 262, 386. 6: 233, 890. 7: 155. 8: 13, 441. 10: 82, 692. 11: 696. 12: 319, 425

viro. id est, *marito*. E. 8: 32. A.E. 4: 192. 7: 53, 268

viro vir. A.E. 10: 361, 734

virosam. A.E. 3: 102. 8: 356. 11: 634

viros. G. 2: 265. 4: 223. A.E. 1: 240, 566, 642. 2: 158, 452, 797. 3: 8. 5: 177. 6: 74, 165, 231, 336, 615, 814, 856. 7: 168, 296, 653. 8: 176, 434. 9: 57, 193, 318, 455, 462, 692, 796. 10: 119, 305, 11: 48, 61, 257, 286. 12: 112, 688, 825

virus & *deterere*. A.E. 12: 709

Per synalophen, excluso os. Scande ret de. Quemadmodum & in *factus* abijciatur *us*, ut in *Georgicis*, *Aut o-vium factus, aut vrentes culta capellas*. Nam t aut n, spondens.

virsa. G. 1: 58

civ-

IN VIRGILIUM.

virtus. E. 4: 27. AE. 2: 367, 390. 4: 3, 5, 344, 363, 455, 754. 6: 130. 8: 151, 500. 9: 741, 795. 10: 410, 712. 852. N. tr. 5. 11: 312, 386, 444. 12: 668, 714
virtute. AE. 5: 258. 7: 257. 8: 548. 9: 641. 11: 441. 12: 20, 827, 913
virtutem. AE. 3: 342. 6: 806. 9: 634. 10: 368. 12: 435
virtutes. AE. 1: 566
virtutibus. E. 4: 17
virtutis. AE. 10: 469, 752. 11: 27, 415. 12: 226
virum. E. 4: 37. AE. 1: 1, 10, 151, 546. 2: 280. 3: 299. 4: 656. 5: 379. 6: 174, 415, 490, 863. 7: 69. 8: 164. 9: 527. 10: 644. 11: 224, 632, 645, 747. 12: 482
virum pro virorum. G. 2: 142, 167, 174, 295, 340. 3: 9, 252, 382. AE. 1: 87, 101, 119. 2: 18, 313, 782. 4: 195. 5: 148, 369. 6: 553, 651, 683, 784, 872. 7: 535. 8: 93, 197, 312, 315, 500, 539. 9: 357, 471, 479, 777. 10: 312, 373, 662, 672. 11: 192, 205, 607. 12: 328
 Frequentissimus (ut videtis) genitivus poeticus concisus, pro suo integro *virorum*, quo semel tantum poeta utitur. Solent enim carminum scriptores, inter alias dictiones, genitivos quoque plurales, ad sua metra haud ita facile venientes, unius syllabae demptione, illos reddere quam maxime numeris obsequentes. Unde apud hunc nostrum decurati (sic enim Cicero appellat) genitivi infra scripti: *Deum, Divum, Saperum, Coelestem, Coelestem, Tenebrum, Aeneadem, Dardanidum, Trojengenum, Grajengenum, Grajum, Argivum, Achivum, Danaum, Pelasgum, Tyrrhenum, Corintum, Massylum, Lapithum, Telebonum, Omnigenum, Caprigenum, Magnanimum, Equum, Socinm, Avestum, Carum*. Item Genitivi participiorum, quibus semper detracta iuntur: ut, *Cadentium, Faventium, Furentium, Loquentium, Morientium, Natantum, Potentium, Precantium, Quadrupedantum, Recusantum, Rudentium, Ruentium, Sequentium, Silentium, Venientium*, & si qui alii. Rursus, addidit syllabam, cum *Alitum* dixit, pro *alium*, metri causa: ut, *Alitum*, *pecudum* genus sapor altus habebat. Idque Lucretium fecutus, dicentem in 6. *Corporibus tamen alitum genus atque ferarum*. Sunt item alii apud alios Poetas contracti non pauci. Sunt & aurium causa apud veteres Oratores genitivi imminuti. De quibus satis multa Cicero in libris de Perfecto Oratore, & nos a libi distavimus. Vide *Scipiadus, Phaeontiadus, Vixet*.
virum, id est, *maritum*. AE. 2: 744. 3: 299. 4: 656
virum vir. AE. 11: 632
 Annominatio, sicut *Viro vir*, & alia quamplurima. Et norandi quidem versus monosyllabo finiti contra Servii censuram.
virum malum. G. 1: 129. 3: 281, 419
 Malum venenum sic appellavit, ut aut mala tacit viperam. Quin & venenum. IV.

num ipsum substantive malum dixit: ut, *Penitusque in viscera lapsum Serpentis, furiale malum*. Viri in casu patrio usurpavit Lucret. in 2. *Liquis enim terti super primordia viri Aspera*. Idem in 6. *Tunc fit odor viri plagae manabilis insular*. Nam regulariter *Virum* facit. Sic & *Geli* pro *Gelu* in 5. *Affidumque geli casu mortalibus auferit*.
vis. verbum. E. 3: 28. AE. 6: 817. 12: 833
vis, nom. G. 1: 198. 4: 37. AE. 1: 616. 5: 553. 6: 553. 7: 432. 10: 614, 857, 898. 11: 148. 12: 150, 203
vis non ea, id est, *possibilitas*. AE. 1: 529
adora canum vis. AE. 4: 132
 Claudii versum ad exempla Lucret. cuius est in 4. *Promissa canum vis*. Et in 6. *Cum primis fida canum vis*. Et quoniam hoc ipso monosyllabo gaudet idem Lucret. saepius versus terminare, idcirco noster non refugit ponere.
furis intus aquae vis. AE. 7: 464
 Ita enim legimus, non *aquis*, ut in dictione *pidai* contra Probum dislerimus. Item:
aperit si nulla viam vis. AE. 10: 864
 Quam versum etiam gratiorem facit alliteratio usitata Poetae. Item:
si qua tibi vis. AE. 11: 373
 Ut longe errare videatur Serv. qui in 8. ait, hoc esse vitiosum, Monosyllabo finiri versum; nisi forte ipso monosyllabo minora explicentur animalia. Cum Poetae tamen versus extent trecentis plures (ne quis ab eo parcissime factum existimet) monosyllabo terminati: centum, & eo amplius, qui particula inclinativa: totidem pene verbo substantivo est: reliqui vero monosyllabis variis, qui facile lectori occurrunt. Facit igitur hinc tua minus observata observatio, perpaucorum tamen Grammaticorum, grammatace. Sciendum insuper est, *vis* multas, pro vires, posuisse Lucr. in 2. *Et quo quique magis vis multas possidet in se, Atque potestates*. Quin & Sallust. *Male iam affectum ad omnes vis controversarum*. Nec ignorandum, *vim* & *potestatem* jungi a pluribus antiquorum solere: Declinatur haec *vis*, huius *vis*, huic *vi*, hanc *vim*, o *vis*, ab hac *vi*; & plurali *hae vis*, *has vis*, o *vis*, pluraliter vero tantum, *hae vires*, *virum*, *viribus*, *vires*, o *vires*, a *viribus*.
visa. singul. G. 3: 510. AE. 1: 326. 2: 773. 3: 206. 4: 287, 557. 5: 610, 637, 722, 763. 6: 871. 7: 73, 406. 12: 147. plur. G. 1: 478. AE. 3: 90. 4: 461. 8: 525
visae. AE. 6: 257
visera. G. 3: 559. 4: 302, 555. AE. 1: 211. 3: 575. 5: 103. 6: 253, 599, 833. 7: 374. 8: 180, 644. 12: 214
visceribus vestitur. AE. 3: 622. *super accumbens*. AE. 10: 727
 Lucilius *Viscus aprugnum* dixit, & Lucr. *Visceribus viscus ligni, sanguineque creati*. Quo veru fidem faciens Charisius.

sus, *Sanguine* genere neutro enunciari, subdit, *Ubi etiam nominis singularis Viscerum adnotandum est hoc viscus*. Ita corrupte habent nuper invulgati codices. Tu pro *singularis*, pluralis scribe, vel *Nominativus* lege, non *Nominis*.
visco. G. 1: 139. N. tr. 5: 4: 41
 Rete exponit Serv. in Bucol. quem Nicolaus Perottus in Commentariis Linguae Latinae merito erroris coarguit. *quale visum*. AE. 6: 205
 Ab hoc sumitur comparatio. Plaut. in Bacch. hic *Viscus* dixit, *Viscus metus vestra est blanditia*. Gr. *ἔξια*.
visenda. G. 4: 309
visendi. gerund. AE. 2: 63
visentem. AE. 8: 157
visi. AE. 3: 150
visis. substant. AE. 3: 172
viso. AE. 10: 787
visum. supinum. AE. 1: 111. 3: 621. 6: 277. 7: 78. 8: 234. 9: 465, 521. 10: 637. 12: 252. nom. 2: 212, 382. 3: 308. 5: 90. 6: 710. 8: 109. 10: 447. 11: 271
visum. supinum. G. 4: 394. AE. 2: 428, 624. 3: 2. 4: 456. 6: 409. 9: 375
visura. G. 2: 68
visuri. AE. 5: 108
visurus. AE. 8: 576
visus, sc. *erit*. G. 4: 89
visus, supple est. AE. 2: 271, 682, 732. 8: 33. 9: 111
visus. nomen. AE. 2: 605. 3: 36. 4: 277
vita. G. 2: 467. 3: 10. 4: 252, 475. AE. 4: 705. 5: 724. 6: 163, 306, 608, 661, 735. 9: 206, 212. 10: 629, 819. 11: 831. 12: 765, 814, 952
vita. E. 4: 53. G. 4: 326. AE. 6: 428, 728, 828. 7: 771. 10: 468. 11: 180
vitales anras. AE. 1: 388
 Aetheriam auram; ut, *Et aetheria vestitur aura*.
vitam. E. 4: 15. G. 2: 532, 538. 3: 547. AE. 2: 92, 145, 532, 562, 637, 641. 3: 315, 646. 4: 340, 550. 5: 230, 517. 6: 663. 7: 534. 8: 409, 577, 579. 9: 497, 687, 704. 10: 69. 11: 118, 177, 617. 12: 879
vitae. G. 4: 224. AE. 6: 292, 433. N. tr. 5: 433. AE. 2: 433. alliteratio.
vite. E. 10: 40. G. 4: 269
vitea. G. 3: 330
vitem. G. 2: 273, 289, 407
vites. accus. E. 1: 74. 3: 11. G. 1: 2, 284. 2: 191, 299. 4: 331
vites. recto. E. 9: 42. G. 2: 91, 97, 416
viti. G. 1: 265
vitibus. E. 5: 32. G. 2: 221, 233, 397, 410
vitio. E. 7: 57
vitiosae. G. 2: 453
vitris. E. 2: 70. 3: 38. 5: 32. 7: 61. G. 2: 262
vitissator pater Latinus. AE. 7: 179
 Accius in Bacchis, ut refert Macrob. Sat. 6. *O Dionysae pater, optime vitissator, Semela genitus Enchia*. Sed Lucretius duabus dictionibus in fine 2. *Trifida item vetulae vitis sator aequa fatigat*. Cujus est in 5. felici compositione *Vitigeni*: Namque Ceres fertur fruges, *Li-*

Zzz

INDEX ERYTHRAEI

berque liquoris Vitigeni laticem mortalibus infusuisse: & in 6. Vitigeni laticem in aqua fontibus audent misceri.

vitium. G. 1: 88. 3: 454

vito. AE. 3: 367

vitrea. AE. 7: 759

vitreis scilicet. G. 4: 350

Aquarum epitheton est *Vitreus*, non modo Amnium, Lacuum, sed & Oceanum: ut apud Claud. in 1. de Rapt. Proserp. *Coeperat & vitreis summo jam margine texti Oceanum sinuare vadis.* De amantibus illud, *Aquae strepentis vitreus ambit liquor.* Et Columella, *Vitreoque filer qui definit amni.* Quare & in aquis habitantes Nymphas *Vitreas* appellamus. Papinius, *Vitreae jugis perfida vires.* Quibus & velleria ejusdem coloris tribuit poetice admodum Maro, cum in Georgicis canit, *Eam circum Milesia velleria Nymphae Carpebant Hyali saturo fucata colore.* Quippe *ὕαλον* Vitrum, & *ὕαλον* Vitreus. *Vi* in primitivo produxit Ovidius ea lege, quam in dictione *Volucrum* dabimus: ait enim Metamorphoseos decimo tertio, *Splendidior vitro, tenero lasivior haedo.* At Horatius corripuit, *Cammin.* 3. *O fons Blandisiae, splendidior vitro.* Est enim verus Asclepiadeus. Ubi *or vitro* Dactylus est, vel Creticus. Illud obiter admonendus est lector, quod jam figlinae vitreae appellantur a testorio quodam antiquis ignoto, quo penicillo vasis inducto quasi vitro, fictilia solidiora fiunt, & ne imbibant, incrustari solent. Id *Loricare*, & *Loricam* eam incrustationem dicere non ineleganter possumus.

vitta. E. 8: 64. G. 3: 487. AE. 4: 637. 6: 665. 7: 418. 8: 128. 10: 538

vittae. AE. 2: 193. 156. 7: 352

vittas. AE. 2: 168. 221. 296. 3: 370. 7: 237. 403

vitris. AE. 3: 64. 81. 5: 366. 6: 281

Adi *Taenia*, *Taenias*, *Infula*. Etrusci *Benda*: mulieres Venetae *Binda*. Quamquam etiam vulgo inde *Vettam* nominant, qua caput tegunt.

vitula pro frugibus faciam. E. 3: 77

Faciunt vitulae, agnoscit propemodum Servius per casum auferendi, nec minus Macrobius lib. 3. cap. 2. Quam locutionem usu approbat Columella, qui libri secundi capite ultimo scribit, *Nisi prius catulo feceris.* Et paulo post, *Nisi si catulo feceris.* Caeterum Marcellus Comment. 5. *Vitulam* casu quarto nonnullis legere videtur, quod ait, *Facere rem divinam, religionibus exhibere.* Plautus Aulularia, *Mulsi congliale plenam faciam tibi fideliam.* Virgilius Bucolicis, *Cum faciam vitula pro frugibus, ipse venito.* *Vitulamque* afferunt quondam exemplaria habuisse. Sed noverint isti observatores ad pauca respicientes, *Vitulam* facere non aequae eleganter dici, ac *Fidelium facere*, etiam si *Rem divinam facere*, recte dicamus. E. 3: 109. G. 4: 546

vitulam. E. 3: 29, 48, 85

vituli. G. 3: 494

vitulos. O. 2: 195. 3: 157, 164. 4: 434

AE. 5: 772

vitulus. G. 4: 299

vivaeque sua plantaria terra. G. 2: 27

Vivradices describit, ita enim appellat Columella cum radicibus surculos.

viva. G. 3: 449. 4: 226. AE. 6: 391

vivacis. E. 7: 30. G. 2: 181

vivendi. AE. 10: 846

vivendo vii mea fata. AE. 11: 160

Diu vivendo: ut, *O Lycida vivi pervenimus.* Non ab simile est illud, *Multasque per annos Multa virum volvens durando secula vincit.* Lucretii quoque est, *Multaque vivendo vitalia vincere secula.*

vivens. AE. 10: 849

viventes. AE. 10: 519

vivere. AE. 1: 218. 7: 749. 9: 613

viveret. E. 9: 16

vivi. E. 9: 2. G. 2: 469

vivida virtus. AE. 5: 754. 11: 386. *dextra.* 10: 609

Lucretius in 1. *Ergo vivida vis animi pervicit.* Et paulo infra, *Et vivida Teles Tuto res teneras effert in luminis oras.*

vividas Umber. AE. 12: 753. id est, *canis.*

vivis. AE. 3: 311. 6: 154, 654. 8: 485. 11: 111. 12: 214. id est, *viventibus.*

De hominibus, at ultimo de pecudibus.

vivit. G. 3: 454. AE. 4: 67. 5: 681

Ipse de Livore, *Vivis pectore sub dolente vulnus.*

vivite sylvae. E. 8: 58

Id est, *Valete.* Nam renunciantis est, non bene optantis, quale est Tibullianum illud, *O valeant sylvae, desistantque canes.* Item apud Valerium Catullum, *Cum suis vivat, valeatque moechis.* Et apud Terentium, *Valeant, qui inter nos dissidium quaerunt.* Sic & saltem literis dixit, qui studia deseruit.

AE. 3: 493

vivo. verbum. AE. 3: 315. 8: 576. 10: 855

vivo. nom. AE. 1: 167. N. de Impr. 721.

N. tr. 3: 2: 719. 3: 688

vivos. AE. 6: 848. Adi *Spirantia.*

vivum. G. 3: 442. AE. 6: 531

vivens. AE. 12: 235

vix. E. 1: 13. 3: 102. 8: 14. G. 1: 201. 2: 213. N. tr. 5: 3: 195, 317, 370, 492. 4: 327, 438. AE. 1: 383. 2: 334. 3: 313. 4: 545. 5: 263. N. tr. 5: 270, 693, 847.

857. 6: 340, 356, 498. 7: 646. 9: 544.

10: 659. 11: 551, 903. 12: 34, 113, 233, 899

vix, id est, *mor.* AE. 1: 34. 2: 172. 3: 8.

Servius ubique.

vix ea. AE. 1: 586. 2: 323. N. tr. 5: 692.

3: 90, 655. 6: 190. 8: 337, 520. 11: 296.

12: 154, 650. *tandem.* 2: 128. 3: 309. 5: 178. 11: 151. *est & Vix rectus, hujus*

viciis, ut notat Charisius.

vixet. AE. 11: 118

Poetae, quod & superius admonuimus, ut sunt numeris astrictiores, ita verborum licentia liberiores metri causa sunt, necesse est. Quamobrem plenas Oratorum voces sibi in usum poeticum concidunt. Ex qua supellectile apud Maronem sunt *Vixet* pro *Vixisset*, *Exple* pro *Explevisse*, *Extinxem* pro *Extinxissem*, *Extinxit* pro *Extinxisti*, *Dirixi* pro *Dirixisti*, *Accessit* pro *Accessistis*, *Jussit* pro *Jussit*, *Porgite* pro *Porgite*, *Extinxit* pro *Extinxit*. Item *Compessa*, *Compessas*, *Expessa*, *Impessa*, *Supessa*, *Repessas*, *subtracha* i. Quas voces etiam vernaculus sermo confecturus est. Nam *Pessa* dicimus, & similia. Item *Fumavit* pro *Fumavit*, *Petit* pro *Petit*, *It* pro *Itit*, *Lenit* pro *Lenivit*, & quae notat Servius, *Diciss* pro *Dicatas*, *Parra* pro *Parata*, *Sacra* pro *Sacrata*, *Ejusmodi* sunt *Vincula*, (licet frequentius ponat *Vincula*) *Vinculis*, *Vinculo*, *Vinculorum*, *Gubernaculo*, *Gubernaculum*, *Circulos*, *Manipuli*, *Manipulos*, *Oraculum*, *Periculi*, *Periculis*, *Periculo*, *Periculum*, *Scella*, *Sellis*, *Seculo*, *Seclorum*, ut taceam *Nosse*, & alias hujus verbi voces, quibus contrariis libenter Poeta utitur: *Mandaravit*, *Abisse*, *Servasse*, *Admonuit*. Item *Abduxere*, & id genus alia, quae sunt Poetarum, & Oratorum communia.

vixi. AE. 4: 653

viximus. AE. 10: 862

ulceris. G. 3: 454. N. tr. 6. v. *ulcis* & *vulnus*.

ulcisi. AE. 2: 576

ulciscimur. AE. 3: 638

uligine. G. 2: 184

Ulysses. AE. 2: 44, 97, 164, 261, 762. 3: 628. 9: 602. 11: 263

Hic & *Ithacus* ab *Ithaca* patria, quam insulam hodie *Compere* vocant: & *Aeolides* hortator *seclerum* dicitur a Poeta. De quo etiam intelligit, cum ait, *Artificis scelus*: ab aliis item *Laertius*, *Dulichius*, *Nerius* cognominatus est. Graece autem est *Ὀδυσσεύς*, & interduum *Ὀδυσσεύς* per unum *σ*, metri causa.

Hom. *Odysseias* o. *Τὸν δ' αὖτις Ὀδυσσεύς* *ἠμικροῦ μῦθου*. Fuitque apud priscos Latinos *Ulysses*; post autem *Ulysses* factus est, & a quibuldam *Ulixes*. Nam & ab Homer. *δῖος* scribitur per *ξ*, quod *Dores dicitur*, hoc est *Bina*, notant gemino *σ*. Quantum autem ad epitheton *Durus* pertinet, non me later Macrobius lib. 5. cap. 7. *Dius Ulysses* legere, ut sit mimesis Homerica. *Δῖος Ὀδυσσεύς*, sicut *Dia Camilla*. Ait enim, *Postremo Graiae linguae quam se libenter addixerit, de crebris quae usurpat vocabulis aestimare: Dius Ulysses: Spelaea ferarum, Daedala tellus, &c.* Charisius vero pari ratione *Durus* agnoscit. Nam cum de epitheto loqueretur, sic inquit: *Epitheton ornat*: (ita enim faciendus est locus mutilatus) *sicnt*, *Durus Ulysses*. *Destruit*, *sicnt*, *Scelerumque inventor Ulysses*. *Indicat*, *sicnt*, *Larissens Achilles*. Nos magis *Durus* probamus. Nam quemadmodum suo Ulyssi favens Homerus, illum hoc epitheto, alii que perpetuo ornat, sic in gratiam sui Aeneae

neae ejus hostem Dirum appellaverit, quem etiam aliis epithetis infamat. Et similiter in 2. Aeneidos, *Et duri miles Ulyssi*, quod passim habetur, *Diri* rectius legendum est, scilicet ne hostem commendat Aeneas a tolerandis laboribus militaribus, qui duri sunt: & qui in eis durant, ut duri laudantur & fortes. Nisi forte Duri, id est immitis & crudelis exponas. Sed id sine dubio magis exprimit vocabulum *Diri*. Ad haec, ut *Dia Camilla* apud Poëtam, *Dia sententia* apud Horatium, *Dia pœmata* apud Perlium, denique in Hostili lib. 2. belli Istrici *Dia Minerva*, & in Cauallo *Diae* legere potuisti, non ita sane *Dius* genere masculino invenias, bone Macrobi. Quae causa fortasse fuit, cur *Divus Ulysses* mallet Charilius legere.

Ulysses. E. 8: 70. A.E. 2: 7, 90
Ubique in fine carminis, & casu generandi: quomodo saepiuscule *Achilli* pro *Achillis*, & semel, *Acris Oronti*, vice *Orontis*, & fortis *Achati*, pro *Achatis*, ut legit Charisius. *Casu* dixi generandi, quoniam vetustissimi Latini nomina, quae in us apud Graecos proferuntur, & genitivo casu pleonosyllaba sunt, ut, *Ἀχιλλεύς*, *Ἀχιλλεύς*, *Ὀδυσσεύς*, *Ὀδυσσεύς*, ea in eius syllabas enunciabant, secundo ordini tribuentes, ut *Achilleus* *Achillei*, *Ulyseus* *Ulysses*: quemadmodum *Orpheus* *Orpheus*, *Thefeus* *Thefei*. Unde apud Horatium Carm. 1. Oda 6. *Nec cursus duplicis per mare Ulyssi*. Et eodem lib. Oda 15. *Matronisque Phrygum classis Achillei*. Quam hic scripturam etiam enarrator Acron agnoscit, cum ait, *Veteres declinationes ista habent, Achillei, Ulysses*. Versus enim utrobique est Asclepiadeus ternarius acatalectus, qui constat Spondeo, & duobus Choriambis, & ultimo Pyrrhichio, vel Jambo, *Ulysses Achillei*. Sed & hoc ejusdem Poëtae carmine ex Epist. 1. *Remigium visiosum Ithacensis Ulysses*, Priscianus lib. 6. probat, ab *Achillens*, genitivum mittere *Achillei*: sicut & Ovidiano illo, *Neritius Macareus, comes infelicis Ulysses*. Ut per ei syllabas genitivi *Achillei* & *Ulysses*, apud hunc nostrum quoque antiquitatis observantissimum, quantum carminis mollities ferat, scribi possint. Quae syllabae κατὰ συνήθειαν pro una longa accipiuntur: sicut & alibi *Ilionei*, *Oilei*, *Nelci*, *Nerei*, *Protei*, *Promethei*, *Penei*, *Terei*, quam figuram & in recto eos, & in obliquis ea, em, amavit, cum *Orpheus*, *Typhoeus*, *Pentheus*, *Proteus*, *Caphareus*, *Acontes*, *Idomeneus*, *Rhoeteus*, *Nereus*, *Caeneus*, *Chloereus*, *Mnestheus*, *Cisseus*, & si qua talia, dixit per eius dipthongum Graecam: item duabus syllabis, *Orpheus* *Orphen*, & similia: idque non modo in Graecis factitavit dictionibus, Graecos imitatus, sed & Latinis plerisque Nam *Aureis*, *Aerei*, *Ferei*, *Balthei* duabus syl-

labis posuit; & *Tartarei*, tribus; ut alia omittam, quae in dictionibus *Aureis*, & *Typhoeis* adnotavimus. At hodie uic dipthongo in es longum prolata, *Achilles* dicimus & *Ulysses*. In quo *Dores* sequimur, qui pro Φαίδος Φαίδης, & pro Ὀδυσσεύς Ὀδυσσεύς & Ὀδυσσεύς dicunt, pro Τυδίδος Τυδίδης. Sicut contra Poëtae Graeci fecerunt, uic pro se proferentes: ut Ἀντιφάτης pro Ἀντιφάτης, Τηρομένης pro Τηρομένης, Δαρπύς pro Δαρπύς. Quorum exempla afflatum suggerent Graeci Elenchi nostri. Quamquam Servius in Bucolicis *Teri* pro *Terei*, *Promethi* pro *Promethei*, & *Proti* pro *Protei* per Synaeresim scribi affirmat, quam fortasse scripturam praecipue in *Ulyssi* & *Achilli* antiqui apud Maronem receperint. Verum aliter docet commentator Aeneidos Asper, cuius verba leges apud Servium in 8. ad versum, *Arma rogo genitrix nato: te filia Nerei*. Cum quo facere videtur Donatus, qui in Andria eo loci, *Etiā puerum inde abiens conveni Chremi: Chremi* adnotavit dictum ut *Ulyssi*, & *Achilli* apud Virgilium. Huic pro parte subscribens Probus in Catholicis nominum; *Inveni*, inquit, *Chremi*, genitivum: & antiquae est ratio declinationis, dativo uti pro genitivo, *Infelicis Ulyssi*, pro *Ulyssis*; *Achilli*, pro *Achillis*. Haec Probus. Cujus de eadem re in eisdem Catholicis haec verba insunt: *Ses terminata Graeca sunt: Indifferenter declinantur, & primae declinationis, Sae genitivo: & tertiae Sis, ut Cambyfes Cambyssae, vel Cambyssis; Perses Persae, vel Persis. Nam quod Sallust. ait, Ad bellum Persi Macedonicum, non declinationem mutavit, sed antiqua usus est consuetudine: Dativum posuit pro Genitivo. Et Cicero, Filium in qua Verri, pro Verri. Et Virgilius, Immitis Achilli, pro Achillis. Praeterea Priscianus lib. 6. notat, in Adelphis legi, Archonidi filiam, pro Archonidis. Fabius item in 1. ait, Genitivus Ulyssi & Achilli fecit: sic alia prima. Sed ut hac in re quam variatae sententiae veterum Grammaticorum fuerint, cumulatissime pernotamus, verba ex Charilii primo recitabo: *Inveniuntur*, inquit, *apud veteres, quae sine ratione genitivum faciunt per I; ut apud Salustium in prima Historia, bellum Persi Macedonicum. Item apud Virgilium, Immitis Achilli: & alio loco, Fallacis Ulyssi. Namque si esset Nominativus Latinus Achilleus, merito faceret Achillei, ut Eurystheus, & Mnestheus; sed quia non est Achilleus, sed Achilles, Achillis facit, ut Hercules Herculis, non Achillei, ut Mnesthei. Ubi adnotandum, quod Fallacis Ulyssi legit Charisius: Pelacis magis placere nobis propter illud, Et fandi filior Ulysses. Fallacis vero pro Dolofo erit, quod dixit Horatius Duplicis per mare Ulyssi. Verum, quantum ad sensum, utrumque unum est. Sed & altero loco ejusdem libri verba sunt haec: *Herculis pro Herculis, & Ulyssi pro***

hujus Ulyssis, inquit, *alci coeptam est*. Plinius eodem lib. 6. *Quomodo regnia, inquit, illa, si genitivo singulari us literis nomina finidentur Graeca, ut τὸ Εὐμεινός, τὸ Διογύνης* nostros quoque *hujus Eumenis, hujus Diogenis oportet proferre; at si τὸ Εὐμεινός, τὸ Χρόνος, tunc demum nostros a subtrahere debere. Itaque hujus Euripidi, Chrysi debere censere; ut Fortis Achati, & Acris Oronti, sed nostris, inquit, aetas in totam istam declinationem abolevit, Achilles enim potius, & Herculis, & his paria per IS dicimus. Ἡρακλῆς, Ἡρακλῆς, ἱακ, Ὀδυσσεύς, Ὀδυσσεύς, Ὀδυσσεύς, Ὀδυσσεύς, ne apud ipsos quidem Graecos rationem declinationis certam tenere poterant. Quod autem agnoscit Charilius, Fortis Achati, ego magis probatim Achatae; ex eodem Virgilio, qui ait in 10. *Magnique fœnarum perstrinxit Achatae*. Nam & hanc declinationem ita aliquando praetulit Maro, ut non nisi *Anchisae* perpetuo usurpaverit. De qua declinatione & Charilius ipse non infrequentem habet mentionem. Vide *Aureis*, & *Typhoeis*: nec non apud Servium in 1. Aeneid. super *Immitis Achilli*, & *Acris Oronti*. Item *Terei*, *Ilionei*, *Nerei*, *Protei*.*

Ulysses. id est, quod ab Ulysses accepit.
A.E. 2: 436. 3: 613, 691
Ulyssis. A.E. 3: 273
ulla. singular. E. 3: 52. 6: 11, 49. G. 2: 99, 265, 420. 3: 209, 452. A.E. 2: 137, 803. 3: 214. 5: 8, 28, 783. 6: 103, 600. 8: 251. 8: 131. 10: 121, 626, 861. 11: 148. 12: 203, 840
ulla. plural. E. 5: 61. 10: 12, 56. G. 4: 398. A.E. 1: 169. 2: 43, 726. 11: 791. 12: 185
ullae. G. 2: 124. 3: 352. A.E. 3: 192. 6: 239. 8: 298. 11: 567
ullam. A.E. 3: 242
ullas. A.E. 2: 432. 4: 439
ulli. E. 5: 24. G. 3: 428. dativo 2: 439. 4: 516. A.E. 1: 440. 3: 621. 10: 715, 880. 11: 441
ullis. G. 2: 133. 3: 274, 342, 371. A.E. 2: 159, 689. 6: 147. 11: 51. 12: 782
ullius. A.E. 11: 354
ullo. G. 1: 22. 2: 205. A.E. 6: 877. 9: 91
ullos. A.E. 3: 323
ullum. G. 2: 127. A.E. 2: 467. 4: 174. 6: 352. 8: 376. 10: 333. 11: 279. 12: 245
ulus. G. 1: 506

Ullus per omnes casus semper negative ponitur praecedentibus *Non*, *Nec*, *Neque*, *Haec*, *Nullis*, *Sine*, *Nil*: exceptis paucis his locis, quibus aut affirmative ponitur, ut G. 3: 428. *Qui dum amnes ulli rumpuntur fontibus*. A.E. 11: 279. *Nec mihi cum Teucris ullum possent bellum Pergama*. Vel interrogative, ut, 5: 28. *An sit mihi gratior ulla; Quoque magis fessum optem dimittere nautes, Quam quae Dardanum tellus mihi servat Aesclem*. Vel subjunctive, ut 10: 626. *Sin altior istis Sub precibus venia ulla latet*. Et 861. *Rhoebe diu (res si qua diu mortalibus ulla est) viciniss.*

admi.

INDEX ERYTHRAEI

ulmi. G. 2: 448. *αὐλμία*.
ulmis. E. 2: 70. 5: 3. 10: 67. G. 2: 221, 361, 367. 4: 144
ulmis. G. 2: 18, 72, 83
ulmifque adjungere vites. G. 1: 2
 Idem in Laudibus Horuli, *Focunda vitis conjungit ulmos gravat*. Post ulmum vitibus populus nigra gratissima. Unde Horatius, *Ergo aut adulta vitium propagine Altas maritat populos*. Maritantur & aliae vitibus arbores, de quibus abunde Plinius lib. 17. cap. 23. lege apud Poetam. E. 2: 69. 5: 3. 10: 67. G. 2: 221, 361. 4: 144
ulmo. E. 1: 59. 2: 70. 10: 67. G. 2: 530
ulmos. E. 5: 3. G. 2: 221, 361, 367. 3: 378. 4: 144
 Nam sexto anno maritantur, ut scribit Plinius.
ulmas. G. 1: 170. AE. 6: 283
ulnas. E. 3: 105. G. 3: 355
ulna. AE. 4: 656
ulterioris. AE. 6: 314
ulterius. AE. 12: 806, 938
ultima. E. 4: 53. G. 1: 30. AE. 2: 446, 668. 4: 537. 5: 218, 317, 347. 6: 478. 8: 687. 12: 334
ulmus. G. 3: 424. AE. 2: 248. 4: 481. 7: 49. N. U. 5: 9: 759. N. eodem. 11: 476
ulter. AE. 4: 625. 8: 201. 10: 864. 11: 260
ultorem. AE. 2: 96
ulterior. AE. 6: 818
ultra. E. 7: 27. AE. 6: 114. adverbialiter. 3: 480. 6: 869. 9: 782. 10: 663. 11: 411
 Sereni exemplum est a poni ad placitum, *Curvaeque nil prodest, nec dicitur ultra citatrix*.
ultricem. AE. 11: 590
ultrices. AE. 4: 473, 610. 6: 274
ultrivis. AE. 2: 587
ultrix. AE. 6: 570
ulvro. E. 3: 66. 8: 52. G. 4: 265, 530. AE. 2: 59, 145, 193, 279, 372. 3: 155. 4: 304. 5: 55, 446. 6: 387, 499. 7: 236. 8: 611. 9: 7, 127, 676, 729. 10: 278, 282, 312, 606, 830. 11: 286, 471. 12: 3, 613
ulvus. AE. 6: 840
ulva. E. 8: 87. 2: 135. 6: 416
ulvam. G. 3: 175
ulvae certent cynis. E. 8: 55
 At Lucret. in initio 3: hirundines cynis opponit, *Quid enim contendat hirundo Cynis? aut quidnam tremulis facere artibus boedi Consimile in cursu possint, ac fortis equi vis?*
ululant. AE. 2: 488
ululante. AE. 11: 662
ululantibus. G. 1: 486
ululare. AE. 6: 257. 7: 18
ululant. AE. 4: 168
ululata. AE. 4: 609
ululantis. AE. 7: 395
ululatu. AE. 4: 667. 9: 477
ululatus. AE. 11: 190
ululo, *ululatus*, *ululatio*, *ulula avis*, quae a cantu suo nomen accepit,

ab aspiratione incipiunt, (si Pontano credimus) quae illis naturaliter haeret. *ululatus* enim, qui proprie luporum est, sine aspiratione satis exprimi non potest. Sed eam consuetudo, quam hic sequimur, abdicavit. Nam & Graecum *ὀύλῶ*, quod est *ululo*, tenuatur. Sciendum est, placere nonnullis *ululo* interdum primam producere, ut apud Boethium in 4. *Flere dum parat, ululat*: ut *ululat* dactylus sit. Alii tamen eo loco anapaestum magis admittunt.
Umber. AE. 12: 753
umbo. AE. 9: 810. 10: 271, 884
umbone. AE. 2: 546
umbonum. AE. 7: 633. Vide *Scuta*.
umbra. ablativo. E. 1: 4. 5: 70. 7: 10. 9: 20. G. 2: 19, 489. 3: 334. 4: 511. AE. 1: 165, 694. 2: 251, 350, 514. 6: 271, 340, 866. 8: 276. 9: 373. 10: 541, 11: 618
umbra. nominativo. E. 7: 46. 8: 14. 10: 75, 76. G. 1: 121, 191. 2: 410. 3: 145. 4: 402. AE. 2: 772. 4: 386
umbracula. E. 9: 42. Macr. lib. 6. cap. 4.
umbrac. E. 1: 84. 10: 76. G. 1: 342. 3: 418, 464, 520. 4: 472. AE. 1: 441, 607. 5: 81, 734. 6: 139, 264, 289. 10: 593. 12: 669
umbram. G. 1: 366. 2: 58, 297. AE. 2: 420, 732, 768. 3: 589. 4: 7, 184. 6: 257, 268, 452. 9: 314. 10: 190, 636. 11: 210
umbrantur. AE. 3: 508
umbratum. AE. 6: 390
umbras. E. 2: 8, 67. 5: 40. 7: 58. G. 1: 157. 2: 435. 3: 357. 4: 146, 501. AE. 3: 638. 5: 839. 6: 294, 401. 9: 411. 12: 207, 859
umbras. praecedente *sub*. E. 5: 5. AE. 4: 660. 6: 578. 11: 831. 12: 952
 praecedente *per*. G. 1: 366. AE. 2: 693. 6: 461, 490, 619. 12: 864, 881. praecedente *ad*. 4: 25, 26. 6: 404
umbrata. AE. 6: 772
umbriferum. AE. 6: 473
umbris. G. 1: 209. AE. 1: 311, 547. 2: 621. 3: 230. 4: 351, 571. 6: 510, 894. 7: 619, 770. 10: 519. 11: 81. 12: 53
Umbro. AE. 7: 752. 10: 544
umbrosi. E. 2: 3. G. 2: 66. AE. 8: 34
umbrosae. AE. 8: 242
umbrosam. G. 3: 331
una. partitive. E. 6: 65. G. 1: 233. AE. 1: 329. 5: 563, 644. 8: 217. 10: 407. 11: 586
una. G. 2: 535. 3: 510. 4: 184, 212. AE. 2: 354, 642, 710, 743. 3: 245, 321, 417. 4: 95. 5: 616. 6: 783. 10: 182, 529. 12: 57, 272, 817
una. ablativo. AE. 1: 47. 10: 437, 497, 703
una. adverb. E. 2: 31. G. 2: 39. 3: 224, 404. AE. 1: 85. 2: 476, 477. 3: 634. 4: 117. 704. 5: 157, 830, 831. 6: 35, 528, 752, 860, 897. 7: 710. 8: 104, 689. 9: 230, 453, 631. 10: 170, 470. 11: 864
unam. G. 2: 85. AE. 1: 15, 113, 683. 2: 716. 3: 504. 4: 110. 11: 76, 533, 820. 12: 143, 229, 853
unanimam. AE. 4: 8
unanimi. nominat. plural. AE. 12: 264
 Flacc. Valerius in 3. *Unanimum tides aeger Hylam*. *Unanimus* & *Unanimis* dicimus, sicut *Exanimus* & *Exanimis*, *Luernus* & *Luernis*, *Bijngi* & *Bijnges*, *Quadrijngi* & *Quadrijnges*. Exempla extant & apud Poetam.
unanimos. AE. 7: 335
unaque manus. AE. 3: 217
 Quas infra *pedes* appellat: ut, *Turba sonans praedam pedibus circumvolat avibus*, & alibi.
unci aratri. G. 1: 19. 2: 223. vide *Curvi*, *Inflexi*.
nucis. G. 2: 365. AE. 3: 233. 5: 255. 6: 360. 9: 564. 11: 723. 12: 250. in fine.
nucio. G. 2: 423. AE. 1: 169
nucis. AE. 4: 398. 8: 91
nucos. G. 2: 384
unda, nominativo. G. 1: 360. 2: 163. 3: 240, 349, 361. 4: 361, 420, 479. AE. 1: 106, 161. 3: 195. 5: 11. 6: 326. 7: 466. 10: 212, 291, 307, 560. sexto casu. G. 3: 254. 4: 352. AE. 1: 127. 3: 202, 384, 423, 565. 5: 127. 6: 174, 229, 357, 385, 438. 7: 759. 8: 87, 589. 12: 91
undabat. AE. 12: 673
undae. G. 2: 243. AE. 3: 673. 5: 820. 6: 425. 8: 91. 11: 562
undam. E. 10: 5. G. 1: 108, 296. 2: 451, 462. 3: 330. 4: 529. AE. 7: 230, 436. 8: 257. 9: 700. 11: 625. de hominibus. G. 2: 462
 Apulejus, qui mirum in modum, quod primi animadvertimus, Maronianas elocutiones & verba conciliatus est, ait, *Unda fremit virgi*.
undam, praecedente *ad*. G. 4: 355, 508. AE. 1: 617. 3: 302, 389, 509. 6: 714. 9: 22. 10: 282. 833. 11: 327
undam de flumine palmis Sustulit. AE. 8: 69
 Sic, *Summaque hanst de curvite lymphas*.
undantem. G. 1: 472. *Cytorum buxo*. 2: 437.
 Non tam propter copiam buxi, quam omnino mons iste abundat, hoc verbo utitur, quam ut lenibus auris impulsae arboris motum, undabundi maris aemulum, exprimeret. Et est simile illius ex 3. Georgicorum, *Tam fruges altae, campique nantes Lenibus horrescunt flabris*: & quod in ejusdem operis secundo, *At late fluctuat omnis Aere venienti tellus*. Ex quibus locis Claud. imitator ait in 2. de Rapto Proserp. *Venturi praefata laurus Fluctuat: hinc densa crispata cacumine buxo*. Nam per initia 3. *Undaret non sylvia favis, non vana tamerent, pro abundaret accipit*. Sicui Flacc. Valer. in 1. *Jampridem regio undat equis, flo-*

IN VIRGILIUM.

vetique viris. G. 3: 28. AE. 2: 609
undantes habenas. AE. 12: 471.

Sic dixit, ut undantia lora.

undanti. AE. 10: 908

undantia. AE. 5: 146. 6: 218

undantis. AE. 7: 463

undat. E. 8. 59. G. 1: 386, 438. 4: 235,

305. AE. 1: 147. 2: 207. 3: 285, 413,

562. 4: 253, 628. 5: 165, 859. 6: 295.

7: 529, 773. 8: 538. 10: 765. 11: 405.

12: 204, 249

undat. praecedente fer. AE. 1: 119,

537. 4: 381. 5: 595, 796. 6: 370. 7:

299. 10: 247, 650

unde. E. 10: 21. G. 1: 63, 74, 117, 461,

2: 207, 479. 3: 278. 4: 282, 316, 368,

369. AE. 1: 245, 558. 2: 458, 461. 3:

107, 145, 507. 5: 130. 6: 44, 204,

242, 373, 658, 754. 7: 778. 9: 19. 10:

3, 670

unde genus. AE. 1: 6, 743. 5: 123, 568,

801. 6: 766. 8: 71

qui genus, unde domo. AE. 8: 114

Propert. lib. 2. Qualls & unde genus,

qui sint mihi Tulle penates.

alter ab undecimo, id est, duodecimus.

E. 8: 39

undique. E. 1: 11. AE. 2: 63, 414, 598,

763, 799. 3: 193, 634. 4: 417. 5: 9,

200, 287, 293. 7: 405, 520, 551, 582.

8: 7, 233, 551, 598. 9: 382, 566, 720,

783, 807. 10: 808. 11: 5, 208, 388,

454, 545, 610, 767. 12: 744

undis. E. 9: 39. G. 1: 31. 3: 560. 4:

262, 403. AE. 1: 100, 104, 177, 383,

442, 596. 3: 200, 209, 215, 268 417,

507, 696. 4: 600. 5: 151, 193, 629,

789, 868. 6: 339, 354. 7: 588, 719. 8:

710, 726. 9: 70, 99, 604, 817. 10: 48,

186, 227, 235, 305. 11: 299. 12: 768,

803

undosaque Plennyriom. AE. 3: 693. 4:

313

Per epitheton nominis rationem ex-

pressit. Hoc enim undosum, quod

αὐλημυρίων. Quin & hoc ipso vo-

cabulo unda cum frangitur, signi-

ficatur, non tamen procellosa: &

αὐλημυρία, undo: & αὐλημυρία, in-

undo, Philostrato: αὐλημυρία apud

Dionys. Afrum, versu 202. redundan-

tia aquarum est, ut inibi interpreta-

mur: & versu 100. αὐλημυρία αὐνν.

Legitur & αὐλημυρία per simplum μ,

hoc est inundatio, Jobi capite 40, &

Lucae 6. quemadmodum & Πλημυρίων

apud Stephanum. Vide Pluviasque Hy-

das, & Naxos.

ungere. AE. 9: 773

ungue. G. 4: 46

Ita in antiquis plerisque codicibus n-

post g scribitur, ex Attii Instituto, quem

tamen Velius Longus auctorem appel-

lat vitiosum. Vide Urget.

in unguem arboribus positus scisso via limi-

te quadret. G. 2: 277

Dicimus & ad unguem. Idem in

Viro bono, juvenili lusu, Jndex ipse

fui totam se expleat ad unguem, Quid

proceres, vanique ferat quid opinio vul-

gi: Securus, mundi instar habens, teres,

atque rotundus, Externae ne quid labis

per levia fidat. Quos versus ideo co-

piofius recitavimus quam res ipsa po-

stularat, (primus enim testimonio fa-

tis erat ad eam rem comprobendam,

quam proponebamus) ut in αὐλῆς re

monerem, hunc non modo sensum

ordinemque sententiae, sed ipsa etiam

verba Horatium transulisse in Scrimo-

nes suos, cum ait, Fortis & in se ipso

totus teres, atque rotundus: Externi ne

quid valeat per leve morari. Ut inde in-

telligeres, poetae adhuc juvenis senten-

tias, sententiarumque ordinem, &

phrasim ipsam, quanti acerrimi judi-

cii vir poeta Venuſius fecerit, quibus

ut quam amicissimi, id est, pro suis

uti maluerit.

unguis. G. 3: 535. AE. 4: 673. 5: 352.

8: 553. 11: 86, 752 12: 871

ex unguibus ales projecit fluvio. AE. 12:

255. casu sexto.

Ungue facit. Ovid. in Heroid. Et

tenui primam deligere ungue roſam. Item

Ungui, ut observat Flavius Sospater in

Licinii Calvi poemate: Vaga candida

Nympha quod fecit ungui.

unguine. G. 3: 450

ungulis. G. 3: 88. AE. 8: 596. 11: 875.

12: 339, 533

ungunt. AE. 6: 219

uni. AE. 4: 19. 10: 691

unius, semper subsequente praepositio-

ne, ut, unius ob noxam. AE. 1: 41,

251. 2: 131

uno. E. 8: 81. G. 4: 273. AE. 1: 312,

495. 2: 65, 102. 5: 271. 6: 344. 8:

142. 9: 770. 10: 871. 11: 132. 12: 514,

667, 837, 847

unquam. E. 1: 36. 3: 25. 8: 7. G. 2:

249. 3: 357. AE. 2: 95, 247. 4: 338,

529. 6: 770. 9: 256, 406, 447. 12:

649

en unquam. E. 1: 68. & κατὰ τὴν ἰδι-

οιν, en eris unquam. En eris, ut,

8: 79

En particulam cum adverbio tem-

poris Unquam libenter conjugavit, id-

que ad exemplum majorum. Terent.

in Phorm. Cedo dum, en unquam in-

juratum andisti mihi scriptam dicam? &

eiusdem fabulae sequenti scena: En un-

quam cuiquam contumeliosius andistis fa-

ctam injuriam? Plaut. in Cist. En un-

quam cum quiquam viro consuevisti? Sed

& T. Livius in 10. belli Punici 2.

Quoties in consiliis (inquit) voces manus

ad coelum porrigentium auditas, En un-

quam ille dies futurus esset, quo vacuum

hostibus Italiam bona pace florentem visuri

essent? Item Sil. 16. En unquam lucebit

in orbe Ille dies, &c.

unum. E. 7: 2. AE. 8: 576. 9: 801.

10: 410. 12: 714. in unum, i. e. si-

mil.

genus. G. 2: 83. AE. 10: 201

ad unum. AE. 5: 687

ZEE 3

unum. AE. 2: 709. 3: 435, 604. 4: 428,

518. 5: 815. 6: 106. 7: 346. 8: 447.

9: 284. 10: 367, 903. 11: 352, 649,

780. 12: 60, 273, 490, 643, 694

unum, id est, praecipuum. AE. 5: 704

unus. E. 10: 35. G. 4: 184. AE. 5: 584.

2: 426, 527, 567. 3: 716. 5: 308, 814.

6: 47, 846. 7: 536. 9: 182, 544. sub-

audi, alter, ne sit, & alter Lyxius.

783. 12: 282

vobis. E. 6: 25. 10: 11, 35. AE. 2: 349.

3: 252, 495. 5: 61, 236, 348, 638,

646. 6: 870. 7: 261. 8: 138. 9: 252,

614. 10: 6: 393. 11: 440. 12: 265,

695

voca. AE. 4: 223

Lege composita Advocat: Evocat!

Invocat: Provocat: Revocabat, Revoca-

bo, Revocant, Revocare, Revocat, Re-

vocate, Revocato, Revocatum, Revoca-

verit, Revocent, Revocentur.

vocabant. E. 1: 40. AE. 3: 269

vocabat. E. 2: 23. G. 4: 526. AE. 3: 303,

5: 98. 6: 519. 12: 312

vocabit. AE. 6: 821

vocabitur. AE. 1: 290

vocamur nos alia ex aliis in fata. AE.

3: 494

Cicer. Epistol. familiar. 9. ad Papi-

rium Paetum: Me quotidie aliud ex alio

impedit.

vocamus. AE. 3: 222

vocans. G. 3: 393. AE. 6: 247. 11: 731.

12: 759

vocant. G. 2: 388. id est, provocant. 4:

76, 496. AE. 1: 109, 610. 5: 147. 101

472. 11: 97. 12: 487

aurat vela. AE. 3: 357

Flaccus initio 3. Argonaut. Tiphyn

placida alta vocabant. Idem eodem,

Littore tum patrio jam vela petentibus

austis.

vocantem. G. 3: 393. 4: 266. AE. 5: 221,

860. 8: 712. 9: 768. 12: 638

vocantes. G. 3: 148

vocantia. AE. 5: 656

vocanti. AE. 12: 176

vocantibus. G. 3: 322

vocantis. AE. 4: 460

vocate. AE. 3: 185. 5: 686

vocarent. AE. 9: 172

vocares. E. 1: 37

vocari. G. 1: 42. AE. 7: 168, 256, 264,

578. 8: 322. 10: 241. 11: 220. 12:

824

vocaris, id est, vocaveris. E. 3: 49

vocas. AE. 9: 22, 94

vocasset. AE. 4: 678

vocasset. AE. 5: 234

vocat. E. 5: 23. voce cornix pluviam. G.

1: 388. Sicut supra, Votisque vocaveris

imbrem. E. 2: 529. 3: 43. AE. 1: 131.

2: 338, 614, 668. 3: 70, 264. 4: 172,

288, 303, 417. 5: 23, 547, 764. 6: 41,

172, 433, 525, 572. 7: 504, 508, 614,

694. 8: 696. 9: 320, 619. 10: 2. 11:

375, 442, 476. 12: 483, 561, 677

vocate. AE. 7: 133. 8: 275

vocati. AE. 2: 437. 5: 471, 581

voca-

INDEX ERYTHRAEI

vocatis. AE. 3: 253. 5: 211, 244, 758.
7: 246. 8: 707. 11: 105, 379
vocatos. AE. 1: 219
vocatuum. AE. 4: 384
vocatus Apollo. G. 4: 7. AE. 3: 395
Unde *Invocationem* Grammatici di-
xere.
vocatus meos nunquam frustrata. AE.
12: 95. Sic *fortissus*, sic *ingressus* di-
xit.
vocaveris. G. 1: 157
vocavi. AE. 2: 770. 4: 680. 6: 506
vocavit. AE. 3: 526. 5: 514. 7: 193, 471.
10: 873. 11: 542. 12: 780
voce. E. 3: 51. 5: 48. G. 4: 320, 505.
AE. 1: 94, 208, 406. 2: 127, 378.
688. 3: 68, 172, 177, 320, 461. 4:
76. 5: 161, 245, 345, 467. 6: 186,
619. 7: 212, 544. 9: 17, 403. 10: 193,
628, 644, 667. 11: 784. 12: 580
voce vocat. G. 1: 388. AE. 4: 681. 6: 247,
506. 10: 873. 12: 483, 638
Adnotandus Pleonasmus, necnon
Alliteratio, qua suavissimum veluti
condimentum carmini affert, modo ex
continuatione harum dictionum, mo-
do ex intervallo, eodem tamen versu.
Sed & per infrequentis versus allusio-
nem. Huiusmodi quoque est Tibulli
Poetae admodum culti, *Ves celebrem*
cantate Deum: pecorique *vocate Voce*, *pa-*
lam *pecori clam sibi quisque vocet*.
vocem. AE. 1: 371, 725. 2: 129. 3: 246,
457, 648. 4: 359, 558, 621. 5: 149.
6: 492. 7: 514, 519. 8: 156, 217. 9:
324, 650. 10: 348. 11: 798. 12: 64,
472, 825, 929
vocemus. AE. 12: 322
vocent. G. 1: 347
voces. E. 5: 62. G. 1: 410. 2: 52
voces verbum. G. 2: 52. AE. 1: 409. 2:
98, 280, 768. *fractas ad litora audi-*
mus. 3: 556. Quod supra dixit, *pela-*
gi gemitum. 4: 439, 460, 463. 5: 409,
482, 723. 6: 44, 426, 689. 7: 90, 560.
8: 70. 10: 322. 11: 377, 482, 534, 840.
12: 318
vocet. AE. 3: 101, 455. 11: 442, 740.
12: 125, 658
voci. AE. 2: 534. 11: 151
vocibus. AE. 1: 64, 671. 3: 314. 4: 304,
447. 5: 708. 6: 499. 7: 420. 9: 83.
11: 274, 730
vociferans. AE. 2: 679. 7: 390. 9: 596.
10: 651. 12: 95
vocisque offensa resultat imago. G. 4: 50
Echo describitur: quam & Horatius
per circuitum verborum exprimit
Carminum 1. *Quem Deum? Cuius reci-*
met iocosa Nomen imago? & eodem libro
inferius, *simul & iocosa Redderet lides*
sibi Vaticani Montis imago. Lege Flacc.
Valer. Argonaut. 2. Ovidium Meta-
morph. 3. Plin. lib. 30. Aufonium,
qui *Resonabilem & Penetrabilem Echo*
appellat: sed imprimis Lucretium in
4. qui qua ratione resonet, longo car-
mine explicat. Adi item, ut ad Ma-
ionem nostrum revertamur, inter a-

lias dictiones praecipue *Resonant*, *Ro-*
sonantia, *Resonare*, *Resonat*, *Reboant*,
Remugit, *Remurmurat*, *Reclamat*, *Re-*
sultat, *Referunt*, *Remittunt*, *Respon-*
dent, *Respondant*. *Sonant*, *Consonat*,
Fremant, *Insonat*, *Insulant*, *Insonuere*.
E. 6: 84. & AE. 8: 420. *Referebant*.
G. 4: 527. *Volusant*. Animalium ve-
ro omnium voces, nec minus anima
carentium cum ex Graecis tum Latinis
auctoribus libello non minus utili-
li, quam jucundo, facile complexi
sumus. Nam profecto quae res est
tam in literis remota, tamque abstru-
sa, aut ab aliis haecenus desperata, ad
cujus recessus, jam sine negotio, o-
perosissimis tamen nostris indicibus
ipsi non perducamus? ut inde vo-
bis omnia polliceri, atque praeflare
auiam.
vociis. AE. 3: 669. 5: 649. 7: 534. 11:
343
voco. AE. 3: 133. 12: 181
vocum. AE. 6: 646
volabans. AE. 6: 706. *de Umbris*.
Vide *Volitant*, *Volitantia*, *Volitare*.
AE. 7: 34
volabat. AE. 4: 256
volamus. AE. 3: 124
volando. AE. 6: 199
volans. G. 2: 41. 3: 194. AE. 1: 156.
4: 246. 5: 215, 512, 525, 861. 9: 47,
411. 10: 336, 476, 664, 777. 11: 139,
751. 12: 247, 270, 478
volant. G. 4: 103. AE. 1: 150. 10: 584.
11: 381. 12: 334, 455, 656
volantem. AE. 5: 219. 12: 370
volantes. G. 1: 321. 3: 181. 4: 16. AE. 6:
191, 239. i. e. *volucres*.
volantia. AE. 5: 528
volantum vitae. AE. 6: 728
Id est, Avium, Volucrum, Ali-
tuum: Participium pro Nominis: si-
cut alibi *Volantes* pro *Volucres*: & hic,
Jam maris immensis prolem & genus om-
ne natantem. Contra Nomen pro Par-
ticipio: ut, *Hinc populum late regem*,
belloque superbum. Quam figuram, So-
loecismus per Transmutationem,
Charisius, caeterique Grammatici im-
perite admodum nominant, qui Poe-
tarum ornamenta vitiorum nomine
censent.
volare. G. 4: 226. AE. 12: 596
volaret. AE. 7: 808
volat ardea supra altam nubem. G. 1:
364. Unde nomen apud Latinos si-
cut apud nos Venetos *l'Airon*, ab aë-
re. 3: 107, 201. AE. 1: 300. 3: 121.
4: 184, 255. 5: 324, 338, 819. 7:
392, 466. 8: 111, 554. 9: 698. 10:
883. 11: 746. 12: 450, 480, 650, 855,
923. Hinc *Advolat*, *Circumvolat*,
Circumvolavit, *Evolat*, *Pervolat*,
Pervolitant, *Revolant*. Item *Volita-*
bant, & similia infra.
volatile ferrum. AE. 4: 71. 8: 694
Decenter pro Sagitta dixit, quae ar-
cu impulsu celeriter fugiat, celerita-

tem adaugentibus quibusdam quasi a-
lis additis, ut volare videatur. Unde
Volatile ferrum appellavit, Suevium
etiam imitatus, cujus est in 5. (refe-
rente Macrobo.) *Volucrumque volatile fer-*
rum: vel (ut nos existimamus) Lucre-
tium suum: is enim in 1. *iaciatque vo-*
latile telum. & in 4. *Anse fuit multo*,
quam lucida tela volarent. Quamquam
omnia, quae inagno impetu ferun-
tur, aut immituntur, *Volare* dicimus.
Simili figura *Volabile buxum*, pro Tur-
bine.
volebant. E. 7: 19. N. de Num. & Caf.
volebat. AE. 1: 626
volentis gravibus, id est, *pyris*. G. 2:
88
A Catone sumpsit. *Volentium* vo-
cat Macrobo. lib. Saturn. coenarum 3.
quo capite genera Malorum, & Pyro-
rum dinumerat: qui & *Cruentum*,
quae Virgilius *Cruentum* propter me-
turum. *Cruentum* appellat Barbarus.
Eodem capite corrupte habent vulgari
codices *Antianum*, pro *Anitium*; *Cucur-*
bitianum, pro *Cucurbitianum*; *Cir-*
ritum, pro *Ceritium*; *Servitum* pro *Cer-*
viliam; *Decumanum*, pro *Decumia-*
num, vel potius *Decumanum*; *Lava-*
num, pro *Lavinium*; *Lateralianum*,
pro *Lateralianum*, ut Columella vo-
cat, sive *Lateralianum*: *Orbicularum*, pro
Orbicularum fonselle: quae termina-
tione desinunt alia item cognomina:
Turrianum, pro *Turanianum*; *Timos-*
um, vel (ut quaedam exemplaria) *Cir-*
mosum, pro *Mammolum*, quod &
Pomponianum: & denique *Mespianum*,
procul dubio pro *Mespilaceum*: quod
genus & *Valerianum* indicavit Macro-
bius, Cloatium fecutus, sicut *Semra-*
tinum ex Catone, qui & *Mussum* me-
morat. Atque ita breviter tot haec-
nus corrupta Pyrorum cognomina re-
stitimus, quae ambiosis istis sa-
tis magna seges fuisset ad Miscella-
nea & Racemationes instruendas.
Sunt & alia huius pomi nomina, quae
alicubi ex Graecis & Latinis auctori-
bus, additis etiam Italiae vernaculis
plerisque nominibus, diligenter red-
dimus. Illud tantum hoc loco appo-
nam, parva illa ocyfima, atque odo-
ratissima pyra, quae vulgus Venetum
Moscattelli vocat, de quo nomine in
Stoico, *Superba* a Romanis appelli-
tata.
volens. AE. 3: 457. 6: 146. 10: 677.
12: 833
volens. AE. 6: 75, 86
volente. AE. 1: 303
volentem. G. 4: 501. AE. 2: 790. 5: 712,
750. 8: 133. 12: 203
volentes. G. 3: 129. 4: 561. AE. 8: 275
volentia. G. 2: 500
volentibus. AE. 7: 216
volitabant. AE. 11: 546
volitans. G. 3: 147. AE. 7: 104, 378. 8:
655. 9: 473. 12: 328

vols.

IN VIRGILIUM.

volitant. AE. 6: 329. 12: 126
volitantia. AE. 3: 450. 7: 89
volitare. G. 1: 368. 3: 9. AE. 5: 666. 6: 293. 10: 641
volitaverit. E. 6: 81
Voluca. AE. 7: 803
Volucens. AE. 9: 375, 420
Volucense. AE. 9: 370, 439. 10: 563
Volucensem. AE. 9: 439. 451
Voluci. AE. 9: 505. 11: 546, 801
Volucorum. AE. 11: 167, 432, 463, 498, 898
 Privernum, Terracina, Velitrac, Cajeta, populi Volucorum.
Volucos. G. 2: 168
voluntur. AE. 4: 671
volubile buxum. AE. 7: 382. quomodo volatile ferrum.
volucrum. AE. 1: 317. 5: 488. 11: 858
volucres. E. 6: 42. G. 1: 383, 470. 2: 217. 3: 243. 4: 14. AE. 3: 241, 262. 4: 525. 5: 503. 7: 33. 8: 433. 11: 795. 12: 251, 415, 876
volucris. AE. 2: 794. 5: 242, 544. 6: 702. 10: 440
volucrum. AE. 3: 216, 361. 7: 705. 8: 235, 456. 10: 177
 Dicitur & *Volucrum*, ut notat Charisius. *Lm* autem ambigua sit, sequente muta cum liquida. Liquefcentes enim litterae, *l, m, n, r*, quae & *Udae* dicuntur, Mutis subiectae in carmine, indifferentem faciunt antecedentem syllabam: non brevem naturam, producant pro poetarum voluntate. Quare in prosa oratione semper corripendam meminerimus, ut *Fmebris Lngubris, Mulicbris, Integro, Impigre, Podagra, Chiragra, Tenebrae, Latcrae, Polucres, Pharetra, Pheretrum*, & huiusmodi. Rursum notandum vocales naturam longas nunquam corripisse, sequente muta & liquida, sed in sua quantitate permanent, tam in prosa, quam in carmine. Unde *Delubrum, Candelabrum, Volutabrum, Salubris, Lavacrum, Simulacrum, Ambulacrum, Matres, Aratrum*, semper habent penultimam longam: quanquam *Aratrum*, quidam putant corripere penultimam, quod *to dporon* per *o* micron scribitur: quum tamen eam vocem apud Poetam Virgilium, & alios nunquam nisi penultima longa invenias tanquam a supino deductam.
voluebant. AE. 9: 512
 Composita a *Volvo*, *Advolvere*, *Circumvolvitur*, *Convolvens*, *Convoluit*, *Devolunt*, *Involvens*, *Involvere*, *Involvi*, *Involuit*, *Provolvens*, *Provolvere*, *Revolvens*, *Revolvo*, *Revolvere*, *Revoluta*, *Revolutus*, *Subvolvere*. Leges *Volutae, Volutans*, & huiusmodi.
volvenda. AE. 9: 7
volvendis. AE. 1: 269
volvens. G. 2: 295. AE. 1: 262, 305. 3: 102. 4: 363, 643. 7: 251. 12: 939. lege *voluit oculos*.
volventia. G. 1: 163

volventibus annis. AE. 1: 234
 Lucet. in 5. *Multagne per coelum Solis volventia iustia Volgivaago vitam trahebant more ferarum.* Lege *Seivium ibi*, *Subiectisque urere flammis.* Vide *Voluitur*.
volvere. G. 1: 473. AE. 1: 9, 22. 3: 206. 11: 529
volvere. AE. 6: 748. pract. verbi *volvo*.
volvere. AE. 7: 238. pract. verb. *volvo*.
volveret. G. 4: 525
volves. AE. 8: 539
volvi. E. 2: 58. AE. 8: 378. 10: 700
volvimur. AE. 5: 629
volvis. AE. 12: 831
voluissent. AE. 2: 641
voluisti. AE. 10: 669
voluisti. AE. 5: 50
voluit. G. 1: 122. AE. 1: 629. 5: 533. 8: 128. 12: 635, 774
voluit. G. 3: 85. AE. 1: 101. 3: 376. 7: 254. 8: 618. 10: 447. 12: 329
voluitur. G. 2: 402. 3: 438. AE. 1: 116. 2: 759. 6: 659. 7: 350. 9: 36, 414, 433. 10: 590. 11: 640, 876, 889. 12: 591
 Inde *Volutus*; licet frequentius *Revolutus*, *Revoluto*. Vide *Sternamus*, & per alias voces. Item *Cade*, *Cadit*, & similia.
volumenta. G. 3: 192. AE. 5: 85, 408. 11: 753
voluntine. AE. 2: 208
 Vide *Gyros*, *Gyrum*, *Spiris*, *Flexum*, *Sinum*, *Sinus*, *Orbes*, *Orbitus*.
volunt. AE. 5: 230, 769. 12: 242
voluntas. AE. 4: 125. 6: 675. 7: 548. 12: 647, 808
voluptas. E. 2: 65. 5: 58. G. 3: 130. AE. 3: 660. 8: 581. 10: 846
Volup. AE. 11: 463
volutabris. G. 3: 411
volutae. AE. 10: 790. Vide *Voluntur*.
volutans. AE. 1: 50. *genibus haerebat.* 3: 607
 Item in *passivis* (ait Fl. Sospater lib. 3.) participia praesentis temporis non sunt. *Abstantur autem veteres activo pro passivo: ut apud Virgil. Genibusque volutans Haerebat: deest se: ut sit, volutans se. Praecipitans traxit omnia, deest se: ut sit, Praecipitans se.* Sed enim apud Virgil. est, *Praecipitans traxi mecum.* quamobrem deest *me*, non *se*, quod ait Sospater: ut sit, *Praecipitans me*, nisi illud 2. *Aeneid. Praecipitesque trahit sylvas*, ita legerit, *Praecipitansque trahit sylvas*, quod non probaverim.
volutans. AE. 1: 725. 5: 149. 10: 98
volutat. AE. 4: 533. 6: 157, 185. 10: 159. 12: 843
voluto. E. 9: 37. N. tr. 5. id est, cogitatione perquirere.
volutus. G. 3: 238, 521. AE. 10: 403. 12: 672. 906. Et addita praepositione, *Revolutus, revoluta*.
volutus. AE. 1: 86. 2: 706. 3: 196. 6: 182, 616. 9: 516

voluntur. AE. 4: 449, 524. 6: 581. 7: 718. 11: 635
vomens tardum fumum. AE. 5: 682. Macrobius lib. 6. c. 6. 8: 199. 9: 414. 11: 668
Vomere de rebus copiosis, quod Evellere in quibusdam.
vomentem. AE. 8: 259, 620
vomer sulco attritus incipiat splendescere. G. 1: 46
 Lucret. 1. *Uncus aratri Ferrens occulte decrevit vomer in arvis.* Dicitur & *Vomis*, ut infra: & utrique generi servit. Vulgo *Gomier*, mutata *n* in *g*, sicut *Vemiar*, *Gomiar*.
vomere. G. 2: 203, 211, 356, 424. 3: 515, 525. AE. 7: 798. 11: 318
vomeris. G. 1: 262. 2: 223. AE. 7: 635
vomis. G. 1: 162. qui & vomer.
vomit. G. 2: 462. 3: 516. AE. 9: 349. 10: 271. 349
vomunt. AE. 8: 681
voragine. AE. 6: 296. 9: 105. 10: 114
vorago. AE. 7: 569
vorat. AE. 1: 117
vortex rapidus vorat. AE. 1: 117. *flammis volutus.* 12: 673
 Fl. Sospater Institut. Grammat. 1. *Vertex* (inquit) a *vertendo* dicitur: *Vertex*, a *vorando*. & vult Plinius, *verticem immanem vim impetus habere, ut, ingens a vertice pondus: Verticem vero, circumactionem undae esse, ut, Et rapidus vorat aequore vortex.*
vertice. G. 1: 481
vorticibus. AE. 7: 31
vos. accusativo. E. 1. 76. 2: 54. 3: 108. 7: 46. 10: 9. G. 3: 2. AE. 11: 132. 2: 154. 3: 94, 95, 256. 6: 675. 9: 257, 447, 601, 619. 10: 369, 374, 677. 11: 108, 164, 253. 12: 648
vos. E. 5: 21. 8: 62. 10: 72. G. 1: 5. 10. AE. 1: 200, 201, 369, 569, 735. 2: 154, 155, 375, 638, 639, 712. 3: 654. 4: 622. 5: 474. 6: 63. 7: 121, 267. 8: 572. 9: 115, 146. 10: 390, 430, 676. 12: 264, 646, 693
vos o Calliope, &c. AE. 9: 525. Syllepsis per numeros.
vosmet. AE. 1: 207
vota. E. 5: 74, 79. G. 1: 436. AE. 3: 404, 438. 4: 65. 5: 53. 6: 51. 8: 556. 9: 624. 11: 4, 50, 158
in vota vocare. AE. 5: 234, 514. 7: 471. 12: 780
 Animadvertenda est alliteratio, vel potius syllabarum allusio, cui Poeta libenter studet: de quo ornamento iustum libellum scripsimus.
votas. AE. 12: 769
voti. AE. 5: 237. 11: 794
votis. E. 5: 80. G. 1: 42, 47, 157. 4: 536. AE. 1: 290. 3: 262, 279, 548. 4: 158. 7: 597. 8: 61. 9: 24, 310. 10: 279. 12: 259
votum pro reditu simulant. AE. 2: 17. oblatum. Nam participium est, inquit Serv.

INDEX ERYTHRAEI

- voluum.** AE. 8: 715
voco. AE. 10: 774. 11: 558
vox. E. 9: 53. G. 1: 476. 2: 44. 3: 45.
 4: 71, 525. AE. 1: 328. 2: 119, 774.
 3: 40, 48, 93, 228. 4: 280. 5: 616.
 6: 626, 686. 7: 95, 117. 9: 112. 12:
 86 8, 912
upilio. E. 10: 19
Opilio fuit dicendum, ex quo *Upilio*
 factum est, ut hexametro vocem red-
 deret habilem, aliqui tribus brevibus
 repugnantem. Et notandum, quod in
 Romana voce corrigenda, ad schema
 Gracum confugerit. Illi enim ex *oro-*
pa, cum volunt, *orepa* faciunt, & *upa*
 pro *opa*. quod & Servius attigit. Eo-
 dem fortasse & *Polymnia* tetrasyllabum,
 pro *Polymnia* apud Ovid. & *Polydamas*
 apud Pers. pro *Polydamas*. Quamquam
Polydamas, *Polymnia*, *Polypus*, & hu-
 iusmodi, per *o* magnum scribunt Do-
 res, ut testis est Athenaeus. Sed de
 his nos suis locis commodius.
- urbe.** E. 8: 68, 72, 76, 79, 84, 90, 94,
 100, 104, 109. G. 1: 275. AE. 1: 340.
 441, 600. 2: 327, 421, 439, 659, 713.
 746. 3: 352. 4: 69, 401, 545, 592. 5:
 52, 60. 6: 97. 7: 71, 652. 9: 8, 367.
 10: 705, 780. 11: 100, 213, 226, 239,
 468, 540, 826. 12: 34, 621
urbem. E. 1: 20. G. 2: 505. AE. 1: 5,
 247, 258, 338, 388, 522, 565, 573.
quam statuo. N. tr. 10. accusativus,
 inquit, pro nominativo. 2: 265, 611,
 749. 3: 52, 79, 86, 255, 293, 387,
 441. 4: 47, 75, 111, 211, 266, 342,
 655, 683. 5: 439, 617, 631, 718, 755,
 786. 6: 773, 810, 891. 7: 149, 195,
 216, 409, 712. 8: 36, 47, 53, 357,
 571, 647. 9: 244, 639. 10: 87, 168.
 11: 147, 246, 350, 448, 793. 12: 137,
 558, 567, 584, 594, 762, 915
in. E. 9: 1, 62. AE. 2: 192. 7: 573. *ad.*
 1: 677. 6: 872. 8: 9, 306. 10: 688. 11:
 26, 127, 514. 12: 184, 671
per. AE. 2: 249. 4: 300, 666. 6: 588. 7:
 104, 377. 8: 554, 665, 716. 9: 473, 784.
 12: 608
ant. AE. 3: 302. 7: 162. 8: 104. 11:
 915. *urbem designat aratro.* 5: 755. sic
 & *humili designat moenia fossa.* 7: 157
 Id est, Urbat. Urbare enim est a-
 ratro definire: unde urbs ab urbo ap-
 pellata est. Et Varus ait *Urbem* appel-
 lari curvaturam aratri, quod in urbe
 condenda adhiberi solet. Auctor Pom-
 pon. J. C. Titul. de Verborum & Re-
 rum signific.
- urbes.** E. 1: 25. G. 1: 486. 2: 155. 3:
 30. AE. 3: 106, 282, 295, 418, 502.
 4: 173, 187, 225, 609. 6: 92, 378,
 785. 7: 45, 104, 207, 364, 384, 549.
 8: 290, 434. 9: 10, 10: 41. 11: 286.
 12: 852
urbes. recto. G. 1: 510. AE. 1: 549. 9:
 72: 4: 40. 7: 601, 629. 10: 253. 11:
 420, 567
urbi. E. 1: 35. AE. 1: 419, 454. 2: 47,
 240, 352, 643. 3: 159, 276. 5: 750.
 8: 101. 9: 48, 729. 10: 145. 11: 206,
 472. 12: 194, 555
urbibus. AE. 1: 578. 8: 65. 10: 54
urbis ne invisere Caesar. G. 1: 25
Urbis quidem modulatus, quam
Urbes, hoc loco legendum reliquit
 Poeta auri consultius, docet Geli-
 us lib. 8. cap. 19. quo *urpi* *urpiaz*,
 deque iudicio aurium, & id genus lo-
 cutionibus disputat. Sed & nos ex ea-
 dem oblatione, a Marone item non
 minus dicta esse infra scripta, ex an-
 tiquorum monumentis Grammatico-
 rum collegimus: ut Georgicor. 2. *Ag-*
gredior sanctos ausus recludere fontis. &
Acneid. 2. *Penitusque cavernas ingentis.*
 & in 3. *Tris adeo incertos caeca caligine*
soles Erramus pelago. & in 4. *Aut ma-*
nis credas curare sepultos. in 7. *Hic lo-*
cus est, partis ubi se via findit in am-
bas. in 11. *Metuensque moneret Acris*
esse viros. & in eodem, *Cum fremit ad*
caulas, ventos perpeffus, & imbris. & in
 7. *spargiturque salubris Ambrosiae succos.*
 Nam *Salubris* Priscianus casus vult esse
 accusativus; licet & genitivus singularis
 esse possit. Aen. 1: 111. *In brevia &*
syrtis urget. & item. 1: 146. *Et vastas*
aperit syrtis. quorum autem nominum
 genitivus pluralis ante *am* syllabam, i
 literam habuerit, Accusativum (in-
 quit Plinius) per *is* loquimur, ut re-
 fert Charisius: quamquam nostra ac-
 tae passim ab eruditissimis receptum est,
 nec minus quorundam majorum, ut hu-
 iusmodi Accusativi per *is* diphthongon
 scriberentur: quum tamen Velii Longi
 sententia sit, ut per *i* solam notentur:
 nam & aliquando Quintiliano incom-
 modum per *is* scribere visum est. U-
 timur & in prola hac terminatione,
 ut in Sallustiano Indice copiosius di-
 citavimus.
- urbis.** G. 4: 154, 193. AE. 1: 458, 623.
 2: 234, 284, 360, 507, 771. 3: 132,
 149, 393. 4: 348. 5: 119. 7: 678. 8:
 46, 134, 479. 11: 466. 12: 116, 610,
 619, 690
urbs. AE. 1: 12. N. tr. 6. different. in-
 ter urbem & civitatem. 2: 363. 10:
 180. *Sedes, Moenia, Muri.*
ure. G. 4: 48, 331
urentes culta capellas. G. 2: 196
 Apud Terentium Vatrohem Cossinius
 inquit, *Capellarum dentes inimici satio-*
nis, quas etiam Astrologi ita receperunt
in coelum, ut extra limbum 12. signorum
excluserint.
urere. G. 1: 85. AE. 2: 37
urgebam. AE. 9: 489. N. tr. 5
urgetur. AE. 10: 375
urgens. G. 1: 146
urgent. G. 3: 200
urgente. AE. 11: 564, 888
urgenti. AE. 2: 653
urgenter. G. 3: 222. N. tr. 5: AE. 6:
 561
urgetent. G. 2: 352. N. eodem.
urgeti. AE. 3: 579. 7: 705
urget. G. 1: 443. 3: 523. N. tr. 5: 4:
 177, 290. AE. 1: 111. 5: 226, 442. 7:
 241, 566. 9: 73. 10: 373, 433, 745. 11:
 524, 755. 12: 309, 748. *Urgit ali-*
quando ulsupavit Lucret. tertii ordi-
nis. lege suburget.
urgetur. AE. 10: 889. 11: 587
Uri sylvestris. G. 2: 374
 Gallica vox est, qua feri boves sig-
 nificantur, quod in coenis Macrobia-
 nis allerit Caecinna.
urvis. G. 3: 532
urvis. E. 2: 68. 8: 83. G. 1: 77. 3: 215.
 AE. 1: 662. 7: 13
 Loge *Adurata*, *ambusia*, *ambustum*:
exure, *exurere*, *exurite*, *exuritur*, *ex-*
ussit, *exussas*, *exussus*: *abusis*, *abusus*:
praeussus.
urvis. AE. 5: 672
urvis. AE. 4: 68
urvis. AE. 6: 22. 7: 792
urvis. AE. 6: 432
urvis. AE. 5: 37. 8: 368
urvis. G. 3: 247. AE. 7: 17
urvis. G. 1: 78. 2: 56
urvis est ad quem his vocibus. AE. 1: 64
 Quam elocutionem hic tantum legi-
 mus, ea frequens hodie in populi ore
 versatur. Sexcentis autem inodis hanc
 variavit Poeta: ut in hoc quidem mihi
 Homero superior esse videatur, de quo
 & Valerius Marialis cum derisu: *Di-*
cetur saepius Tiv & arumque.
urvis quibus. sc. viribus & animis. AE. 5:
 192
urvis. AE. 1: 604. 2: 71, 142. 6: 91.
 7: 311. 8: 568, 569. 9: 420. 12: 918
urvis. AE. 5: 43. 9: 9. id est, *jugiter*.
 Servius. E. 9: 64. *adco.* E. 1: 12. G.
 4: 84. AE. 12: 646
urvis. G. 1: 211. 4: 293. AE. 2: 628.
 id est, *div.* 6: 487. 10: 321. 11: 317
ab usque Pathmo. AE. 7: 289. *usurpa-*
tive, sicut ad usque.
quo me decet usque teneri. 5: 384. *Tme-*
lis pro quousque.
urvis. G. 3: 163, 313. AE. 12: 396
urvis. E. 2: 71. G. 1: 133. 2: 22, 466. 3:
 135, 211, 306, 559. N. tr. 5: 4: 295.
 AE. 2: 453. 4: 647. *viribus.* 8: 441.
 id est, *opus.* N. tr. 5.
urvis. E. 1: 9, 46. 2: 35. 3: 67, 99. 4: 52.
 5: 6, 79. 6: 15, 33, 44, 65, 66, 67, 78.
 8: 80. G. 1: 56, 240. 2: 12, 14, 18,
 121. 3: 24, 250. 4: 95. AE. 1: 667. 2:
 4, 272, 283. 4: 547. 5: 329, 667. 6: 513,
 779, 855. 7: 437, 814, 815, 816. 8: 88,
 154, 155, 191, 236, 283, 290, 291. 9:
 47. 10: 20, 608, 847. 11: 437, 511, 796.
 12: 143, 188, 218, 270, 835
urvis. G. 1: 247. AE. 4: 179. 8:
 135, 324
urvis. G. 4: 318. AE. 6: 14
urvis. comparisonibus serviens. E. 5: 32,
 33. G. 1: 512. 2: 279. 3: 99, 237, 238.
 4: 95, 195, 251, 262, 263, 312, 313.
 AE. 1: 397, 667. 5: 448, 588. 7: 587.
 9: 551. 10: 454. 11: 751. 12: 206,
 262, 587
 ut,

IN VIRGILIUM.

us, *compositiva*. E. 7: 26. 8: 9, 66. 3: 65. O. 1: 133, 135, 150, 195, 351. 2: 279, 506. 4: 21, 27, 396, 404, 569. A.E. 1: 74, 298, 554, 658, 685. 2: 60, 434, 665. 3: 25. 4: 432, 681. 6: 115, 371, 534, 555, 750. 7: 206, 481, 551. 8: 58, 88, 89, 412. 10: 631, 807. 11: 153, 161, 269, 371, 516, 778, 856. 12: 349, 395, 555, 636, 771, 898

us, *finaliva*. A.E. 12: 815

us, *adverbium temporis*, id est, *statim*, *postquam*, *ex quo*, *primum*. A.E. 1: 486. 2: 67, 119, 519, 531, 561. 3: 53 306. 5: 8, 178. 5: 388. 6: 163, 385, 490. 7: 112, 509. 8: 1, 3, 107, 225, 362, 610. 9: 189, 683, 722. 10: 148, 231, 365, 418, 441, 570, 573, 586, 647, 790, 821, 898. 11: 36, 40, 573, 799, 838, 854, 892. 12: 1, 129, 349, 373, 557, 595, 623, 710, 734, 869

us *primum*. O. 2: 426. A.E. 1: 306. 4: 259, 586. 6: 102, 452. 11: 300. 12: 47, 669

ut *vidi*, *ut perii*, *ut me malus absint* *error*. E. 8: 41

Primum est Temporis, aliud Qualitatis, id est, Statim postquam vidi, five quum primum vidi, quomodo perii. Factus est autem versus, ad exemplum Theocriti, qui in Pharmaceutria sic, *Ὡς ἴδων, αἰ μὲναι, αἰ μὲν αἰσθῆς ἰατρὸν ἀνάλαις*, &c. in Comaste, de Atalanta, *Ὡς ἴδων, αἰ μὲναι, αἰς ἡ βαδὼν ἄλλας ἰσπῆας*. Hoc loco non diffimulandus videtur Fl. Sospatri error, cum de Soloeicismo agens, fir inquit: *Pro Adverbio, Coniunctio, Ut hic ad veteres fagos, pro sicut hic*. Nam vulgata omnia exemplaria Aut recte habent, non Ut Compositionem, Sicut, Velut, Veluti.

Ut omisium: Unum oro contingat, &c. i. e. ut contingat. A.E. 6: 106

utrumque ferunt ea falsa minores. A.E. 6: 822

Livius: Utrumque erit, juvabit tamen verum gestarum memorias principis populi me ipsum consuleret.

utere satis melioribus. A.E. 6: 546. forte *om.* 12: 932

utere cavas latebras. A.E. 2: 38

utero toto stridere apes. O. 4: 556

utroque recessu. A.E. 2: 52. *sumum arma dederet*. 2: 243. *inclusus Danais*. 2: 258

utero commissas caudas, &c. A.E. 3: 428. *subjecti candam*. 11: 813

utroque. E. 3: 28. G. 2: 412. 3: 118. A.E. 2: 214. 5: 426. 7: 223. 11: 608

utrumque armato milite complent. A.E. 2: 20

perque uterum, perque illa venit arundo. A.E. 7: 499

ut conjunctio. E. 6: 31. A.E. 1: 466. 2: 507. 7: 528. 12: 488

ut. O. 2: 285

ut fortuna. A.E. 9: 240

utile ver frondi nemorum. O. 2: 323

utile lignum, &c. O. 2: 442

utrior. O. 2: 93

Tom. IV.

nitilla. G. 2: 150
atque nitimur. E. 10: 35. AE. 1: 575
fecissentque nitimur. AE. 2: 110. (*man-*
fessetque nitimur fortuna) 3: 615
nitroque. Q. 4: 37. AE. 3: 416. 5: 460,
 855
nitramque. AE. 3: 504, 685. 10: 685
nitramque palmas. AE. 5: 233. 6: 685
 Alias *Geminas*, *Ambas*, *Duplices*: &
lingulariter, *Utramque manum*.
nitres fulgere per nitidos. O. 2: 384
nitrimque. AE. 7: 566. 11: 524. 12: 662
nitriue. G. 10: 450
nitroque. G. 3: 33. 4: 204. AE. 5: 469.
 9: 755
 Ovid. *Metam.* 5. *Nescio nitro rnat,*
 & *potius rure ardet nitroque*.
nitramque. G. 3: 323. AE. 2: 61. 4: 357.
 7: 100. 9: 418
nitra. E. 4: 29. 9: 49
nitra racemus fert. O. 2: 60. f. *vinl*.
nitra. E. 5: 32. 10: 36. O. 1: 54. 2: 191
nitram. *denuditer ramis lentis*. *facile apes*.
 O. 4: 558. *vulgo Samar* ab *examine*.
nitras mites defendit pampinus. O. 1: 448.
nitro Grafo.
nitridas hyberna venit de glande idncalas.
 E. 10: 20. *Juppiter*. Q. 1: 418
nitris inventis. G. 1: 9. *matris*. 2: 419
Vulcani. G. 4: 346. AE. 8: 422, 729. 9:
 148. 10: 543. 11: 439
Vulcania. AE. 8: 422, 535. 12: 739. *acies*
borrida extenditur per latus campos.
 10: 408
 Satis Poëtica, id est, ignis late om-
 nia circum cœripit. Vide *Ignis*, *Fo-*
cus, *Flamma*, *Vapor*, etiam per obli-
 quos. Item *Vortex*, *Vulcanus*, *Vulcanum*,
Vulcanus.
Vulcano. G. 1: 295. AE. 2: 311. 7: 679
Vulcanum. AE. 7: 77. 8: 371
Vulcanus. AE. 5: 662. 8: 198. 9: 76
Vulnigere verbis *dolorem obducunt*. AE. 10:
 64. N. tr. 3.
vulnigata. O. 3: 4. AE. 1: 457. 8: 554
vulnigatur fama per urbem. AE. 12: 608
vulnigi, de apibus. O. 4: 69. AE. 2: 119.
 11: 451. 12: 223
vulnige. E. 4: 25. O. 1: 476. 3: 246, 363,
 494. AE. 3: 643. 6: 283
vulnigum ambigens spargere voces. AE.
 2: 99. N. tr. 4.
vulnigis incantum: de ovibus. O. 3: 469.
 AE. 1: 149, 190. 2: 39, 798. 12: 131
vulnera. G. 3: 277, 445. 4: 218. AE. 2:
 278, 286. 3: 242. 4: 683. 5: 433. 6:
 446, 660. 7: 182, 757. 9: 401, 487.
 N. tr. 4. verbo. *ulcus* & *vulnus*. 10:
 140, 560. *Siccat lymphis corpusque*
lavabat. 834
 Scribit *Physici*, *Fluxum sanguinis*
quæ frigore sisti: unde & in duode-
 cimo de *vulnerato* *Aeneas* ait, *Fovet ea*
vinum: *lymphâ longæque Lepus*. Ex quo-
 rum æmulatione locorum, *Silius* quod-
 dam, in 5. *Punicorum* scribit, *Adulce*
at lymphâ purgatum sanguine vulnus. Et
 ex eadem observatione *Apuleius* in o-
 ctavo, *Hic crurum præterfluentis æquis*
 A A A A

vore diluere, ille spongiis madidatis tumores comprimere. AE. 10: 848. 11: 647.
 12: 528, 720
vulnera. ICCO. AE. 10: 29. 11: 643
vulnere. O. 4: 238. AE. 2: 436, 529, 561. 5: 278, 436. 6: 450, 497. 9: 580, 751. 10: 486, 781, 842, 857. 11: 277, 591, 669, 792, 817, 848. 12: 5, 51, 160, 323, 376, 422, 640, 797, 943, 948
vulnecret gravior ne nuntius amris. AE. 8: 583
vulncribus. O. 3: 221. AE. 2: 630. 11: 56
vulncriis. AE. 9: 780, 748. 11: 639
vulnificanque chalybis. AE. 8: 446
vulnus. AE. 1: 36. 4: a, 67, 689. 7: 533. 9: 578, 745. 10: 488, 733, 850. 11: 40, 698, 749, 823. 12: 389, 420
vineta vulpes, et vulgatae hircos. E. 3: 91
quifac. AE. 11: 724
vulstis. AE. 3: 650
vult. G. 2: 218. AE. 6: 318
vultis. E. 6: 25. AE. 1: 572
vultum. O. 1: 452. 4: 371. AE. 1: 209. 9: coelum ferunt. 255. unde Juppiter Serenator cognominatus. 4: 477. 556. 6: 156, 862. 12: 807
vultum deformat macies. O. 4: 254. humectat largo flumine. AE. 1: 465. et ora lachrymis rigebat. 9: 251. demissa. 1: 561. dejectis. 3: 320. movetur. 6: 470. recordor. 8: 156. teneo. 266. et ora vidit. 10: 821
vultum salis placidum. AE. 5: 848. id est, faciem, ut, *Visa maris facies*.
vultus obnoxo vestro immanis. AE. 6: 597
Vulturni amnis vadis. AE. 7: 729. Fluvius, qui praeterlabitur Capuam.
vultus. nominativo. E. 1: 64. AE. 1: 327. 3: 216. 4: 4. 5: 649. 6: 47
vultus. accusativo. AE. 1: 684. 710. 2: 286, 538. 3: 173. 6: 755, 848. 7: 20, 265, 416. 12: 70
vuxor tibi ducitur. E. 8: 29
vuxoribus. AE. 4: 266

Σ.

X *Antbi cognomine rionum arentem.* AE. 3: 370. *effigiem.* 497. *flac-*
sa. 4: 143
Xanthoque. O. 4: 336. *Nympha.* Ejus-
dem schematis sunt apud Poëtam *Dido,*
Alcibi, *Celaeno,* *Chlo,* *Drymo,* *Spio,* *E-*
rato, *Pyrgo,* *Argo,* *Io,* & *Oeto.* *Mant-*
is quoque genitivus est a recto *Mant-*
is. Sed &c. *Dido,* *sæpe* vocaturam, di-
xit casu quarto, sicut *Ladificam* *A-*
leto.
Xanthum Trojæ bibissent. AE. 1: 473.
& *Simœnta vultu* nunquam *Hæctoris*
ammet. 3: 634. *Simœntaque testor.* 803.
& *Simœnta redde,* ero, *miseric.* 10: 60
Xanthus non reperire *viam,* atque *evolve-*
re posset *in mare* se, AE. 3: 808
non *Simois* tibi *non Xanthus deseruunt.*
AE. 6: 88
Maluit Poëta *maximus,* suum judi-
cium secutus, *Xanthi* *Deorum* *voca-*
bulo

INDEX ERYTHRAEI IN VIRGILIUM.

hilo semper uti, non unquam Scandri hominum: Homer. *Οὐρανὸν ἔχοντες*. Quod ex eo mihi sane fecisse videtur, quod postus quidem Deos (ut par est) quam homines, vocabula rebus imponere, optime existimaret. Xanthi & Scamandri nominum rationem habes apud Platonem, in eo libro, quo de recta nominum ratione diligenter disputavit ille quidem, quamvis gravissimus philosophandi auctor & magister. Ut in eadem re non improbetur studium nostrum, quo Stoicum scripsimus, & Mithridatem 60. & amplius linguarum concinnamus.

Z.

Z *Acynthus nemorosa*. A.E. 3: 270
Homeri epitheton Odysseae, *Δαίμονος τῆς Σάκης τῆς, καὶ ἰσχυρῆς Ζανθίδος*
ἰσὺ ἰσχυρῆς Ζανθίδος

Haec & *Hylla*; hodie *Zante*, & aliquando *Hierusalem*.

Zephyri. G. 1: 371. 2: 330. A.E. 5: 33. 10: 103

Zephyris. E. 5: 5. O. 3: 322. 4: 305. A.E. 3: 120

Zephyro. G. 1: 44. 2: 106

Zephyrus. G. 4: 138. A.E. 4: 223, 562

Zephyrum. G. 3: 134, 273. A.E. 1: 131. 12: 334

Zephyrus. A.E. 2: 417

Comparatio. *Zephyrus*, a Graecis dicitur, quod vitam rebus ferat: Latini a favendo *Favonium*. Plinius lib. 16. *Hic est genialis spiritus mundi, a favendo dictus. Flat ab occasu aequinoctiali, ver inchoans. Lucr. Nam simulac species patrefacta est verna diei, Et reserata viget genitabilis aura Favoni.* Catullus, *Quos propter fluminis undas Aura parit flores tepidi fecunda Favoni.* Adi dictionem *Ventus*. De ventis quoque leges non pauca apud Plinium, Vitruvium, Gel-

lium, & Marcellum. Sed & nos de eadem re libellum diligentius conscripsimus, cui *Aeolia* titulum fecimus.

Zanac quinque tenent coelum. G. 1: 233

Evolvendus pro hoc loco inter caetera Macrobi Commentarius secundus in Somnium Scipionis. Huc quoque non parum pertinere videntur de eadem re M. Varonis versiculi, quos in Menippeis Satyris, seu Cymicis, elegantissimos quidem, nec minus doctos, inseruit. Is igitur in Dolio Sarym, ut testis etiam est Probus Valerius in Virgilii Commentario, sic reliquit:

Mundus domus est maxima omnium, Quam quinque altitonae fragmine comae cingunt,

Quam limbus, pictus bis seu signis Stellicomantibus, altus in obliquo aethere Lunae,

Bigas acceptas Postumi, cui septasia foveat.

FINIS INDICIS ERYTHRAEI.

INDEX

INDEX AUCTORUM

I N

S E R V I I

C O M M E N T A R I I S

C I T A T O R U M.

A BAS, in Troicis. AE. 9: 164
ACADEMICI. AE. 3: 90. 6: 272
ACCIUS. AE. 1: 126. 4: 404
in Atreo. AE. 8: 130
in Bacchis. AE. 12: 605
in Clytemnestra. AE. 1: 46, 48, 92
in Deiphobo. AE. 2: 17
in Pelopidis. AE. 5: 40
in Philoetate. AE. 9: 622
in Troadibus. AE. 1: 182
ACILIUS. lib. 25. 39. AE. 4: 404
ACTIUS. AE. 4: 641
ADESPOTUM Gracum. O. 1: 227
AELIUS. O. 1: 75
AELIUS GALLUS, De verbis ad ius civile pertinentibus. O. 1: 264
AEMILIUS MACER, Poeta Veronensis. E. 5: 1. AE. 1: 439
AESCHYLUS. AE. 1: 99. 10: 738
AESOPUS. O. 1: 378
AFRANIUS. E. 9: 23. AE. 11: 373
in Neaira. AE. 4: 194
in Sororibus. O. 3: 175
AGRIPPA, in secundo Vitae suae. O. 2: 160
ALEXANDER ex vetustissimis Virgilii interpretibus. AE. 8: 330
ALEXANDER AETOLUS, in libro qui inscribitur Musae. AE. 11: 532
ALEXANDER POLYHISTOR. AE. 10: 388
ALEXARCHUS, Historicus Graecus. AE. 3: 334
ANACREON. AE. 1: 753. 11: 550
ANAXAGORAS. AE. 4: 625
ANNALES. AE. 3: 384
ANNEUS PLACIDUS. AE. 1: 45
ANTONIUS (MARCUS). AE. 12: 753
APOLLONIUS (RHODIUS). AE. 2: 490. bis. 3: 209. 5: 426. 12: 749, 753
Incertorum. AE. 3: 142. 4: 638. 6: 264
Argonautica. AE. 4: 1. ex 3. libro quartum Aeneidos transtulit Virgilius.
APULEJUS. AE. 8: 275
libri De Arboribus. O. 2: 126
de Daemone Socratis. AE. 3: 63

ARATUS. E. 3: 40. bis. 3: 60. O. 1: 240, 354, 366, 375, 432, 433. 2: 474, 537. AE. 6: 659
ARCADUM rerum scriptores. AE. 8: 336
ARISTONICUS, Historicus. AE. 3: 334
ARISTOPHANES. O. 1: 8. AE. 5: 830
ARISTOTELES. E. 1: 23. O. 1: 19. AE. 1: 376. 5: 81. 6: 448
in Politicis. O. 2: 97
ARTES. AE. 1: 539. 10: 33
ARTIGRAPHI. AE. 1: 184. 11: 76
ARUSPICINAE libri. AE. 8: 398
ASCONIUS PEDIANUS. E. 3: 105. 4: 11
ASELLIO, Historiarum octavo. AE. 12: 120
ASINIUS POLLIO. AE. 2: 7. 6: 554. 11: 183
ASPER. O. 2: 324. AE. 7: 169, 337, 543. 9: 4, 418, 678. 10: 188, 539, 565, 673, 737. 11: 358
ATTA. O. 1: 43
in Megalensibus. E. 7: 33
ATTACINUS. AE. 10: 396
ATTEJUS. AE. 1: 277. 5: 45
ATTEJUS PHILOLOGUS. AE. 1: 605
AUCTOR DECLAMATIONUM in Virgilium. AE. 10: 532
AUFIDIUS MODESTUS. O. 2: 497
AUGURALES LIBRI. AE. 9: 20
AUGURALIA COMMENTARIA. AE. 1: 402
AUGURUM LIBRI. AE. 3: 537. 4: 45. 8: 95
AUGUSTUS, Memoria vitae suae. E. 9: 47
libro secundo De Memoria vitae suae. ibid.
in Commemoratione vitae suae. AE. 8: 696
Oratio funebris Marcelli. AE. 1: 716
AVIENUS. AE. 10: 388
in Jambis. AE. 10: 272
AULUS GELLIUS. 1. Georg. 260. AE. 7: 740
in libris Nocturn Atticorum. AE. 5: 738

A a a a 2

B.

BACHILIDES. AE. 2: 201. in Di-
thyrambis. 6: 21. 11: 93
BAEBIUS MACER. E. 9: 47. AE. 5: 556
BEGOE, NYMPHA, de Arte Fulgid-
tanum apud Tuscos. AE. 6: 72

C.

CAECILIUS STATIUS. O. 1: 74.
AE. 2: 777
CAELIUS. AE. 4: 206. 6: 9. 10: 145
libro tertio. O. 1: 77
in septimo. O. 2: 345
Historiarum libris. AE. 4: 390
CAESAR, libro ad Cicronem. O. 3: 204
in Ephemeride sua. AE. 11: 743
CAJUS, I. C. AE. 3: 306
CAJUS MEMMIUS, de Triumpho
Luculli lib. 4. AE. 1: 165
CALLIMACHUS. AE. 1: 412. 3: 17.
6: 258. 11: 543. A. 7: 778
CALVUS. AE. 2: 632. 4: 58. 11: 169
in 10. E. 6: 47. 8: 4
CALVUS, in Thematibus Virgilii. AE.
10: 18
CAMPESTER, (forte De Cometis)
AE. 10: 172
CAPER. AE. 6: 545. 9: 709. 10: 788.
12: 120
in libris Emilei Sermonis. AE. 10: 344
in libris Dubii Generis. AE. 10: 377
CARMEN Rusticorum antiquum. 1.
Georg. 1.
CARMINIBUS. AE. 6: 638, 862. 8: 406
de Elocutionibus. AE. 5: 233
CASSIUS HEMINA. AE. 1: 382, 425.
7: 631. 12: 603
CASSIUS, Annalium secundo. AE. 1: 60
CASSIUS. O. 1: 10
CATALECTON, carmen Virgilii. AE.
1: 1. pt.

CA-

INDEX AUCTORUM.

- CATO.** G. 1: 260. AE. 1: 271. 273, 574, 730. 3: 64, 314, 402, 707. 4: 121, 293, 427, 620, 682, 698. 6: 760. 7: 158, 539, 682, 697. 8: 638, 694. 10: 13. 12: 134
in libris ad filium de Agricultura. G. 2: 412
ejus Anticatores. AE. 6: 842
de Confalatu suo. E. 4: 5.
in libris ad Filium. G. 2: 95
in Lucium Furium, & in Oratione. AE. 4: 244. Georgica. G. 1: 43
in Legem Voconiam. AE. 1: 577
in Oratoribus. AE. 7: 259. 11: 301
Oratione ad filium. G. 1: 46
Oratione de Achaicis. E. 6: 76
in Originibus. G. 1: 75. 2: 159. AE. 1: 9, 10, 99, 277. 3: 637, 708. 5: 564, 755. 7: 678. 9: 603, 745. 10: 184, 541. 11: 316
Originum primo. AE. 1: 425. 10: 179
libro secundo. AE. 11: 700, 715
De Italicis Urbibus. AE. 7: 678
primo de Re militari. G. 2: 417
- CATULINUS.** AE. 10: 18
- CATULLUS.** G. 2: 95. AE. 4: 409, 677. 5: 591, 610. 6: 456, 623, 12: 587
- CELSUS.** G. 1: 277. 2: 332, 479. 3: 3, 188, 313
- CHOROGRAPHI.** AE. 7: 563
- CICERO.** E. 1: 17, 23. 2: 58. 3: 37. 6: 33, 58. 8: 63. 9: 7, 42. G. 1: 45, 58, 130. 2: 76, 464. 3: 20. 4: 294, 334. AE. 1: 97, 207, 182, 219, 310, 451, 580, 594, 603, 608, 702. 2: 16, 98, 132, 157, 203, 299, 794. 3: 284, 341, 576, 477, 703, 359, 376, 515. 4: 486, 490, 585, 608. 5: 203, 287, 317, 391, 546, 862. 6: 275, 514, 553, 612, 631, 649. 7: 295, 484, 586, 753. 8: 168, 275, 483, 652. 9: 254, 371, 439, 616. 10: 467, 564. 11: 164, 301, 496, 704, 831. 12: 48, 100, 395, 437, 717, 931
ad Appium Pulchrum. AE. 12: 844
in Arato. AE. 3: 22
pro Archia. AE. 4: 244
in libris Auguralibus. AE. 5: 738
in Bruto. AE. 1: 509
libro primo ad Brutum. AE. 8: 395
Cacliana. E. 2: 25. G. 2: 131
in Caefarianis. est pro Dejotaro. G. 3: 228. AE. 11: 187, 438
in Catilinaria. G. 3: 228. AE. 12: 95
in Catone majore. G. 3: 96. AE. 11: 52
in Cornelianis. AE. 11: 708
in Dejotariana. AE. 9: 546
De Decorum natura. AE. 1: 274, 301. 3: 600. 4: 378, 577
in Dialogis. AE. 6: 877
de Divinatione. AE. 3: 443. 7: 259
De Domo. AE. 8: 269
in Fontejana. AE. 9: 675
in Frumentaria. AE. 10: 481
in Fundiana. G. 2: 342. AE. 9: 675
in Gabinium, in Tulcanis. G. 1: 120
Georgica. AE. 1: 43
De gloria. E. 2: 63
in Hortensio. AE. 1: 273, 335. 8: 485
in libris Legum, sive de Legibus. AE. 6: 611. 9: 276. lib. 2. 3: 63
in Miloniana. E. 9: 11. G. 2: 384.
AE. 1: 152. 3: 416. 12: 714
pro Murena. AE. 3: 64, 339
in Oeconomicis. G. 1: 43. 2: 288, 412. AE. 1: 707
in Officiis. AE. 11: 660. 12: 275. tertio de Officiis. AE. 3: 53
de Oratore. AE. 1: 180
in Oratore. AE. 8: 408
in Paradoxis. AE. 1: 468
in Philippicis. E. 6: 55. 9: 36. AE. 1: 294. 3: 420
bis AE. 3: 632. 4: 653, 685. 6: 622. 10: 105
Philippica prima. AE. 4: 348
Philippica secunda. AE. 2: 407
Philipp. tert. E. 2: 45
in Pisoni. AE. 7: 2
pro Plancio. AE. 3: 50
in Pompejana. G. 3: 64
pro Quirino. AE. 10: 48
pro Rabirio. AE. 1: 17
de Republica. AE. 1: 153. G. 3: 125
ibid. AE. 10: 325. 12: 335
in libris de Republica. G. 2: 157
in Rhetoricis. AE. 9: 481, 614
Rhetoricorum primo. AE. 8: 321
in Rofciana. G. 1: 265. AE. 1: 544. 3: 331
Scitiana. AE. 1: 181. G. 8: 634
Scauriana. AE. 1: 174
in Elegia Talemassi. E. 1: 58
Timaco. G. 1: 31
Timaco & Oratore. AE. 4: 482
Tulcanis. Q. E. 2: 27. AE. 1: 397, 730. 4: 20. 10: 53
in Tulcanarum quinto. G. 2: 499
in Verrinis. E. 6: 76. G. 3: 1. AE. 1: 5, 6, 195. 2: 21, 707. 3: 501. 5: 173. 6: 273. 8: 78
libro primo Verrinarum. AE. 2: 778
in practura Verrinarum. AE. 3: 84
in Verrem. G. 3: 306
- CINCIUS.** G. 1: 10. AE. 2: 225
- CINNA.** Poeta optimus, in Smyrna. E. 9: 35. G. 1: 288
- CIRINA.** carmen Virgilii. AE. 1: pr.
- CLANARIUS.** AE. 11: 316
- CLAUDIUS QUADRIGARIUS.** Historicus. G. 1: 103
I. Annalium. AE. 1: 112
IV. Annalium. G. 1: 135
- CLINIAS.** AE. 1: 277
- CLODIUS.** Commentariorum scriba. G. 1: 180. AE. 1: 52. 2: 176, 229
- CLODIUS TUSCUS.** AE. 12: 657
- CODRUS.** Poeta tempore Virgilii. E. 7: 22
- COELIUS.** Historicus. AE. 3: 402
- COLUMELLA.** lib. VIII. AE. 3: 540
- COMMENTARIUS** quidam. AE. 7: 543
- COMMUNIANUS.** E. 3: 21. G. 1: 215
- CONON.** in libro de Italia. AE. 7: 738
- COPA.** carmen Virgilii. AE. 1: pr.
- CORINTHUS.** AE. 10: 547
- CORNELII** oratio in Alphenum. E. 9: 10
- CORNELIUS.** AE. 7: 445
- CORNELIUS BALBUS.** AE. 4: 127
- CORNELIUS NEPOS.** Vita illustrium. AE. 1: 372
- CORNELIUS TACITUS.** AE. 3: 399
- CORNIFICIUS LONGUS.** Georg. 1: 55. AE. 3: 332
- CORNUTUS.** G. 1: 277. AE. 1: 49, 153, 492. 9: 348, 675
- COSMOGRAPHI.** AE. 3: 104
- CRATER.** carmen Mufaei. AE. 6: 667
- CRETHEUS.** Poeta Lyricus. AE. 9: 774
- CTESIUS.** G. 1: 30. AE. 1: 653
- CULEX.** carmen Virgilii. AE. 1: pr.
- CYROPAEDIA** Xenophonis. AE. 1: 480
- D.
- DECLAMATIONES** in Virgilium. AE. 10: 532
- DEMOSTHENES.** AE. 4: 233
Oratione contra Aeschinem. AE. 11: 301
- DIDYMUS.** AE. 4: 261
- DIAGENES.** G. 1: 30
- DIONYSIUS.** G. 2: 215
- DIRAE.** carmen Virgilii. AE. 1: pr.
- DISCIPLINA MILITARIS.** AE. 10: 428
- DOMITTIUS.** in Cicuta. E. 3: 90
- DONATUS.** E. 2: 17. 3: 38. G. 1: 120, 198, 425. 2: 4, 324, 412, 514. 4: 153, 346. AE. 2: 557, 798. 3: 242, 535, 636. 6: 177, 230, 535, 623. 7: 1, 543, 563. 8: 333, 373, 642. 9: 31, 363, 546, 675, 763. 10: 331, 463. 11: 316, 318, 762. 12: 365, 366, 507, 514, 529, 585
- E.
- EMPEDOCLES.** E. 6: 31
- ENNIVS.** E. 9: 23. G. 1: 12, 18, 75. 2: 336, 424, 449. 3: 76. 4: 171. AE. 1: 8, 35, 44, 55, 59, 85, 127, 194, 228, 277, 285, 412, 534, 745. 2: 62, 173, 241, 274, 355, 651. 3: 241, 484, 540. 4: 9, 404, 576. 5: 37. 6: 219, 595, 685, 686, 705, 748, 764, 778, 780, 846. 7: 320, 622, 678, 683, 804. 8: 361, 500. 9: 165, 329, 401, 422, 503, 528, 641, 656, 678, 747. 10: 5, 6, 10, 396, 532. 11: 19, 27, 236, 299, 306, 326, 601, 608, 660. 12: 115, 120, 294, 298, 499. 552, 605, 657, 709
in Annalibus. AE. 3: 333
in primo. G. 4: 59
libro tertio decimo, & sexto decimo. G. 4: 230
in libro septimo decimo, & in decimo. G. 4: 188
Iphigenia. AE. 1: 56
Satyrium. AE. 12: 121
- EPAPHUS.** AE. 3: 84
- EPHORUS.** Historicus. G. 1: 8
- EPICADUS.** AE. 1: 653
- EPICARMUS.** AE. 1: 12
- EPIGRAMMATA.** carmen Virgilii. AE. 1: pr.
- EPIMENIDES.** G. 1: 19
- ERATOSTHENES.** AE. 11: 277. 2: 7
- ETRUSCA DISCIPLINA.** AE. 1: 426, 737
- ETRUSCI** libri. AE. 3: 537. 8: 398
- ETRUS-

INDEX AUCTORUM.

in primo. AR. 1: 9
 libro xiv. AR. 9: 115.
 in Odyſſea. AR. 1: 96
LONGUS. AR. 10: 245
LUCANUS. E. 1: 7, 34. 3: 60, 89. 6: 11
 39, 243, 326, 364, 482, 489. 2: 50, 116,
 121, 288, 479. 499. 3: 12, 102, 340,
 416, 426, 524. 4: 127, 221, 278. AR. 1:
 pt. 6, 12, 39, 62, 169, 207, 350, 398,
 402, 539, 605. 2: 23, 166, 171, 257,
 446, 468, 501, 506, 512, 781. 3: 22, 73,
 209, 326, 379, 414, 433, 522, 539. 4:
 8, 45, 72, 168, 253, 311, 358, 462, 513.
 5: 2, 18, 240, 694, 735, 745. 6: 47, 60,
 78, 80, 118, 127, 135, 149, 152, 247,
 265, 298, 320, 418, 532, 621, 662, 796,
 831, 835, 879. 7: 142, 206, 412, 603,
 711, 719, 732, 753. 8: 33, 201, 246,
 275, 295, 454, 517, 725. 9: 117, 530,
 627, 643, 705, 808. 10: 98, 145, 166,
 207, 220, 392, 432, 444, 528, 744. 11:
 197, 247, 262, 268, 334, 472, 418, 445,
 849. 12: 8, 48, 258, 359, 701, 750
 in primo. G. 2: 480
 in Orpheo. AR. 4: 493
LUCILIUS. E. 6: 53. G. 1: 129. 2: 98.
 4: 376, 387. AR. 1: 80, 157, 185, 248,
 707, 730. 2: 77. 4: 458. 8: 83, 337. 9:
 227, 441. 10: 184, 329, 532, 564. 11:
 601. 12: 5
LUCILIUS, non Poëta. AR. 9: 573
 libro primo. G. 4: 25. AR. 10: 104
 in tertio. AR. 10: 245
 in quinto. G. 1: 266. AR. 10: 398
 in ſeptimo. AR. 12: 646
 in trigefimo. G. 3: 159
LUCRETIVUS. E. 6: 31, 33. G. 1: 1, 46,
 51, 129, 139. 2: 42, 247, 329, 372, 479.
 3: 124, 135, 136, 175, 287, 293, 478,
 481, 482. 4: 51, 219, 225, 443. AR. 1:
 62, 127, 215, 747. 3: 587. 4: 82, 132,
 486, 606. 5: 81, 527, 628. 6: 127, 239,
 376, 596, 625, 7: 37, 804. 8: 187. 9:
 20, 459. 10: 467, 807, 899. 11: 230. 12:
 87, 794
LUTATIUS Communiſſimus hiſtoriarum.
 AR. 9: 710
 libro quarto. G. 4: 564
LYRICI ANTIQVI. E. 4: 19
LYSIMACHUS. AR. 2: 211

M.

MACER BAEBIVS. E. 9: 47. AR.
 5: 556
MAECENAS, Carmina ejus, & An-
 gus græta. G. 2: 42
MAGONIS AFRI Geographica. G. 1: 43
MARINUS, Luperconis Poëta. E. 1:
 20
MARTIALIS. E. 9: 35. AR. 2: 16. 8:
 646. 12: 198, 646
MARULLUS, MIMOGRAPHVS. E.
 7: 26. AR. 7: 499
MASSURIUS SABINVS. AR. 21: 235
MELA. AR. 4: 146. 9: 31
MELISSVS. AR. 4: 146
 De Apibua. AR. 7: 66
C. MEMMIUS, de Luculli triumpho.
 111. AR. 11: 165. 4: 262

MENANDER. AR. 3: 279. 12: 120
MENEKRATES. AR. 6: 14
METO. AR. 3: 284
METRODORUS. G. 2: 336
 De Zonis ſcriptis libros xv. G. 1: 230
MODESTVS. G. 3: 53
MOSCHVS, in Prolegomenis.
MUSAEVS, ejus carmen Cræter. AR.
 6: 667

N.

NAEVIUS. AR. 1: 217, 277. 3: 10.
 4: 9, 267
 in Andromacha. G. 1: 266
 in Bello Punico. AR. 1: 174, 202
 Belli Punico primo. AR. 2: 797. 9: 715
NECEPSVS, De Cometarum differen-
 tiis. AR. 10: 272
NEOTERICI. AR. 6: 187
NERONIS Troica. G. 3: 36. AR. 5: 370
NICANDER. G. 2: 215. AR. 3: 392. 4:
 261
NIGIDIUS. G. 1: 19, 47, 260. AR. 1: 382
 de Animalibus. G. 3: 147
 de Diis. E. 4: 10
 Commentario grammaticali. G. 1: 120
 De hominum naturalibus lib. iv. AR.
 1: 182
 de Sphaera. AR. 11: 715
 in Sphaera Graecanica. G. 1: 43
 Commentario Sphaerae Graecanicae.
 AR. 1: 218
NIGIDIUS FIGULVS. AR. 10: 175
NOVIUS, in Andromache. G. 1: 266
NUMAE LEGES. E. 4: 43
 Lex de ſpoliis opimis. AR. 6: 860

O.

OLEDIV NASSO. E. 3: 105
ORPHEVS. E. 2: 10. G. 1: 8, 166.
 2: 389. AR. 3: 98. 6: 392, 565
 Ombroſia. AR. 1: 397
OVIDIVS. E. 3: 106. G. 1: 378.
 2: 7. 3: 431. 4: 495. AR. 1: 297. 3: 34,
 276. 4: 2, 457, 462. 5: 199, 409, 735. 6:
 134, 151, 320, 529. 7: 320, 612, 798.
 9: 246. 10: 145. 11: 269. 12: 100, 514
 in Faſtis. G. 4: 43. AR. 11: 870
 Metamorph. E. 5: 10. AR. 5: 95. 6: 77.
 7: 111, 412. 8: 652

P.

PACUVIVS. G. 4: 437. AR. 1: 59. 2:
 557, 651. 3: 540. 5: 9, 473. 5: 28.
 7: 320. 11: 259. 12: 298
 Antiope. AR. 12: 605
 Hermonia. AR. 5: 40. 11: 169
 in Medea. AR. 11: 543
 Teucro. AR. 1: 91. 9: 667
PALAEPHATVS. AR. 3: 7, 80
PAPINIUS. AR. 5: 380
PERSIVS. E. 3: 8. G. 1: 403. 3: 199,
 328, 363, 374. 4: 198, 256, 303. AR.
 1: 183, 580, 707, 727. 2: 202. 3: 382,
 483. 4: 331. 5: 19, 85, 128, 138. 6: 196,
 187. 7: 16, 178. 8: 69, 219, 248. 9: 641.
 10: 481. 11: 192, 552

ſat. 1. & v. vi. AR. 3: 63
PETOSIRIS. AR. 10: 273
PETRONIVS. AR. 3: 57. 12: 159
PHANODICVS, Deliacæ libris. AR.
 6: 14
PHILISTHENES. E. 1: 66
PHILOCHORVS. AR. 8: 600
PHILOLOGI. AR. 7: 1
PHILOSTEPHANVS, Iliæ Nævus. AR.
 1: 200
 Iliæ Euphædram. G. 1: 19
PINDARVS. E. 9: 29. G. 1: 14, 16, 31.
 AR. 3: 704. 5: 830. 10: 312, 738
PISO. AR. 2: 761. 10: 76
PIVS, Homerii commentarior. AR. 5:
 735
PLATO. G. 2: 336. AR. 3: 68, 443. 4:
 651. 5: 81, 84. 6: 432, 434, 448
 in Phaedone. AR. 6: 21, 703
 in libris æpi Platonis. G. 4: 153
 in Sympoſio. AR. 6: 444
PLAUTVS. E. 3: 16. 10: 69. G. 1: 74, 22
 115, 282. 3: 497. 4: 170, 171, 296, 562.
 AR. 1: 439, 464, 482, 484, 707, 728,
 742. 2: 51, 62, 106. 3: 42, 539, 683. 4:
 82, 194, 231, 533. 5: 19. 6: 205, 222,
 229, 776. 7: 715. 8: 310. 9: 265, 329,
 375, 401. 10: 198, 532, 558, 785. 11:
 65, 343, 725. 12: 519, 587
 in Addicto. G. 1: 124
 Amphithryone. G. 1: 208. AR. 1: 195.
 2: 111, 206. 4: 229. 8: 127, 564, 636
 in Aſinaria. AR. 9: 648. 11: 361
 Aulularia. G. 2: 193, 189, 344. AR.
 11: 592, 627. 12: 267
 Bacchidibus. E. 8: 71. AR. 2: 13, 61
 62, 383. 12: 7
 Captivus. G. 4: 376
 Calina. G. 2: 222
 in Ciſtellaria. AR. 4: 424. 10: 615
 Curculione. AR. 4: 424, 608. 6: 595. 8:
 263, 648. 12: 257
 Epidico. AR. 11: 160
 Menæchmis. G. 1: 137. AR. 4: 267,
 373. 8: 632
 Mercatore. G. 1: 266. AR. 2: 640
 Milite glorioſo. E. 5: 57. G. 2: 1340
 393. E. 9: 20. AR. 1: 237. 4: 608. 12: 83
 Moſtellaria. E. 1: 59. AR. 5: 122. 9: 4,
 696. 10: 231
 Perſa. E. 5: 57
 Poenulo. G. 4: 39. AR. 1: 20
 Pſeudolo. AR. 1: 144, 382. 4: 301. 9:
 486, 641. AR. 10: 231, 727
 Purgopolinice. AR. 4: 149. 12: 7
 Querulo. AR. 3: 226
 Rudente. G. 1: 67. 2: 344, 348
 Vidularia. E. 2: 63
PLINIUS. E. 3: 18. G. 1: 59, 148, 391. 2:
 119, 152. 3: 136, 422, 490. 4: 88, 127,
 200. AR. 1: 310, 439, 550. 4: 9. 7: 678.
 8: 33, 652. 9: 20. 11: 90
PLINIUS ſecundus. E. 3: 8. AR. 9: 87.
 10: 174, 272
 in Naturali Hiſtoria. E. 2: 11. 7: 30.
 G. 1: 410. 2: 146, 168. AR. 1: 2, 17,
 178. 3: 90. 4: 37, 261, 516, 551. 5: 2.
 6: 180, 205, 218, 304, 309. 7: 700.
 8: 402, 699. 9: 715. 10: 184, 125
 119

PLI-

INDEX AUCTORUM.

PLINIUS De Re Grammatica. AE. 2: 18, 69. 9: 706
PLUTINUS, Philosophus. AE. 9: 184
PLUTARCHUS De Poetatum utilitate. AE. 3: 14
POENIAS, Tragicus antiquus. AE. 4: 694
POLLIO Tragoediarum utriusque lingua scriptor. E. 8: 10. AE. 6: 554
PONTIFICALES LIBRI. E. 5: 66. O. 1: 21, 272, 344. AE. 7: 190. 12: 603
 libri, Indigitamenta. O. 1: 21
PORPHYRII liber, Sol. E. 5: 66
POSTUMIUS de Adventu Aeneae. AE. 9: 710
PRIAPEIA, carmen Virgilii. AE. 1: pr.
PROBUS. G. 1: 277. AE. 1: 5, 25, 48, 445. 2: 15, 3: 3, 82. 4: 359, 418. 6: 1, 177, 473, 783, 866. 7: 543. 8: 406. 9: 814. 10: 18, 33, 173, 182, 303, 444, 539. 11: 554, 830. 12: 174, 605
 de Temporum connexione libellus. AE. 7: 419
PROPERTIUS. O. 1: 19
PTOLEMAEUS. E. 3: 40. AE. 6: 724. 12: 678
PUNICA HISTORIA. AE. 1: 738
PYTHAGORAS. G. 4: 329. AE. 5: 95

Q
QUADRIGARIUS. Historicus. O. 1: 103, 135
QUINTILIANUS. AE. 3: 661

R
RECONDITA. AE. 2: 649. v. libri reconditi.
RUBELLIUS BLANDUS. Historicus. O. 1: 103

S
SACRA. AE. 11: 558
SACRI LIBRI. E. 7: 31. O. 1: 272. AE. 2: 143
SACRORUM LIBRI. AE. 9: 408
SALLUSTIUS. E. 2: 17, 49, 67, 3: 13, 5: 5, 19, 8: 4, 27, 71. O. 14, 43, 56, 198, 208, 260, 287, 463. 2: 98, 209, 384. 3: 53, 155, 383, 434, 456, 469, 475, 481, 4: 49, 144, 211, 218, 238, 293. AE. 1: 6, 9, 34, 50, 75, 97, 100, 111, 175, 120, 121, 150, 198, 199, 232, 246, 274, 274, 303, 310, 311, 333, 346, 413, 424, 442, 445, 460, 492, 522, 580, 605, 620. 2: 19, 55, 61, 89, 132, 169, 201, 286, 325, 400, 433, 452, 502. bis. 2: 564, 632. 3: 17, 104, 128, 278, 297, 400, 411, 414, 420, 425, 516, 522, 533, 578, 594, 595. 4: 23, 62, 204, 213, 214, 245, 271, 283, 290, 336, 415. 5: 81, 203, 295, 406, 408, 524, 540, 546, 588, 626, 735, 758. 6: 22, 23, 539, 569, 623. 7: 48, 51, 251, 303, 601, 631, 678, 728, 787. 8: 125, 127, 232, 278, 337, 352, 479, 506, 557, 652, 725. 9: 96, 229, 246, 343, 411, 488, 505, 558, 749. 10: 203, 107, 168, 287, 311, 341, 370, 539, 643, 833, 835. 11: 6, 80, 230, 338, 421, 515, 581, 619, 682, 770, 801, 869, 870. 12: 143, 164, 230, 288, 405, 458, 661, 676, 715, 844, 864, 897
 in primo. AE. 12: 694
 in Historiis. O. 4: 182
 in Catilinae bello. AE. 1: 350, 2: 499
 AE. 1: 10, 382. 11: 117
 Jugurtha. Q. 1: 3. AE. 1: 118, 519, 396. 8: 8
SAMMONICIUS. O. 1: 90, 102
SAPPHO. E. 6: 42
Sappho. O. 1: 35
 in Lyricis. AE. 6: 21
SAURUS. AE. 11: 10
SCAURUS. AE. 3: 484
 de Vita sua. AE. 12: 180
SCRIPTORES de Arte Militari. AE. 11: 284
SCRIPTORES de Generibus Picturis. AE. 6: 176
SCRIPTORES de Napiis. AE. 4: 458
SCRIPTORES de Sacris Poetis. AE. 6: 136
SCRIPTORES de Ratione Temporum. AE. 1: 509
SCRIPTORES de Somniis. AE. 6: 894
SENECA. O. 3: 31
 De Ritu & Sacris Aegyptiorum. AE. 6: 154
SERENUS. AE. 9: 762. 4: 291
SERENUS Poeta. AE. 6: 289
SERENUS Lyricus. AE. 2: 15
SERENUS SAMMONICIUS. O. 1: 102
SIBYLLA. AE. 1: 277
SIBYLLINI LIBRI. AE. 3: 332
SIMONIDES. AE. 1: 668. & 576. 7: 658
SIMONIUS CAPITO. AE. 1: 114
SISENNA. AE. 1: 101, 246. 11: 316
SMYRNA, Cinnae carmen. E. 9: 35
SOLINUS. G. 2: 215
SOMNIORUM Scriptores. AE. 6: 284
SOPHOCLES. AE. 1: 565. 4: 496
 in Laocoonae. AE. 2: 204
STATIUS. G. 3: 472. 4: 83, 125. AE. 1: pr. 77, 189. 2: 22, 54, 268, 272, 354, 799. 3: 34, 141, 360, 657. 4: 132, 146, 681, 693. 5: 138, 721. 6: 57, 225, 248, 289, 520, 554, 565, 618, 630. 7: 306, 518, 633, 648, 784, 817. 8: 91, 344, 352, 373, 429, 553, 590. 9: 214, 559, 652, 727. 10: 63, 275, 325, 539, 628. 11: 36, 197, 608, 683, 864. 12: 13, 65, 90, 191, 196, 365, 452, 500, 856
 in Thebaid. AE. 12: 395
 in Thebaidos. AE. 8: 409
STATIUS TULLIANUS de Vocabulis rerum libro primo. AE. 11: 543
SUETONIUS TRANQUILLUS. E. 3: 8. O. 3: 24, 26, 146. 4: 337, 146. AE. 1: 296. 2: 683. 5: 602. 7: 627. 8: 680. 12: 185
 in vita Caesarum. AE. 6: 799
 de Genere vestium. AE. 7: 612
 de Pueros lufibus. AE. 5: 600
 de Vitiis corporalibus. E. 3: 8. AE. 7: 627
SYRO, Philosophus Epicureus, Virgilii magister. AE. 6: 264

T.

TABULAE XII. E. 8: 99. AE. 6: 609. 12: 606
TACITUS CORNELIUS. AE. 3: 399
TAGES, Hetruriae terrae liber. AE. 1: 6
TALEMASTIS, elegia Ciceronis. E. 1: 58
TERENTIANUS. E. 2: 288, 519. AE. 4: 413. 5: 467. 6: 792. 8: 96. 12: 144
TERENTIUS. E. 2: 14, 33. 3: 1, 53, 106. 4: 80, 5: 74, 6: 48. 7: 9, 31, 8: 43, 10: 46. O. 11: 7, 57, 94, 96, 187, 228, 302, 366. 2: 94. 3: 37, 60. 4: 104, 125, 212, 293, 445, 562. AE. 1: 10, 12, 39, 41, 77, 96, 110, 118, 153, 156, 185, 207, 237, 260, 255, 271, 312, 319, 381, 403, 414, 449, 464, 505, 571, 577, 605, 609, 648, 651, 667, 690, 724. 2: 1, 80, 87, 155, 196, 247, 303, 357, 374, 482, 559, 715. 3: 140, 216, 217, 261, 278, 353, 430, 493, 594, 670. 4: 1, 10, 31, 54, 83, 96, 133, 166, 195, 295, 318, 335, 373, 376, 379, 381, 408, 415, 448, 461, 480, 534, 606. 5: 122, 340, 613, 629, 655, 669. 6: 11, 218, 497, 544, 890, 7: 30, 49, 268, 422, 427, 556. 8: 1, 127, 307, 577, 632, 653. 9: 231, 232, 423, 469, 484, 696, 781. 10: 106, 133, 285, 432, 612, 848, 862. 11: 97, 183, 352, 354, 361, 486, 537, 545, 699, 704, 801. 12: 120, 259, 453, 532, 612, 694, 816
 in Adelphis. AE. 2: 424. 3: 477. 10: 567
 Andria. E. 2: 65
 Ennuchus. O. 1: 247. 3: 305. AE. 2: 424, 502
 Hecyra. O. 1: 125. AE. 4: 435. 10: 532. 11: 687
 Haemulonimorumenus. AE. 552. 661. 9: 291
 Phormione. O. 1: 247. AE. 1: 396. 2: 234
THALES MILESIUS. E. 6: 31. O. 4: 364, 382. AE. 3: 241. 11: 186
THEOCRITUS SYRACUSANUS. E. 1: 28. 2: 21, 23, 24, 25, 51, 63. 3: 1, 8, 4: 1, 5: 32. 6: 1, 7: 1, 7: 8, 41, 65. 9: 1, 23, 39, 58. 10: 1, 7, 8, 50, 65. O. 3: 280. AE. 2: 35, 687. 3: 500. 4: 516
Theocritus. E. 8: 1, 21
THEOPHASTUS, Iliacarum rerum scriptor. AE. 1: 28
THEOPHLOGIA Lini. E. 4: 56
THEOPOMPUS, Thaumasia. E. 6: 26
 Colloquium Sileni cum Mida. ibid. 13
THEOPHRASTUS. G. 3: 281
THESSANDRUS. AE. 2: 211
THUCYDIDES. AE. 8: 2, 328, 725
TIBERIANUS. AE. 6: 136, 532
TIBULLUS. O. 1: 19. 5: 745
TITIANUS. AE. 10: 18. 11: 651
 in Chorographia. E. 4: 42
 in Themastibus Virgilii. AE. 10: 18
TITINIUS. AE. 4: 346
 in Setina. AE. 11: 457
TRAGEDIA. AE. 2: 19
TREBATIUS de Religionibus libro sep-

INDEX AUCTORUM.

Septimo. AE. II: 316
TROGUS POMPEIUS. AE. 3: 108. 4:
 37. 64 783
TUBERO. AE. 4: 390
TUCCA, & VARUS. AE. 4: 436
TURNUS. G. 3: 325
TURPILIUS. E. 7: 45. AE. 3: 279
TUTHRODES. AE. 3: 84

V. .

V**ALGIUS.** G. 3: 177
 in Elegis. E. 7: 22. AE. II: 457
VARIVS. E. 2: 7. 9: 35
VARRO. E. 1: 66. 5: 66. 6: 72. 7: 21.
 8: 12, 29, 30, 75, 99. G. 1: 1, 21, 34,
 151, 170, 186, 270, 275, 375. 2: 201,
 404, 533. 3: 24, 273, 313, 446. 4: 376.
 AE. 1: 26, 56, 126, 176, 250, 281, 382,
 412, 419, 453, 509, 653, 701, 744. 2:
 81, 140, 166, 268, 512, 801. 3: 12, 67,
 153, 279, 334, 349, 359, 366, 386, 392,
 443, 444, 445, 540, 578. 4: 56, 59, 167,
 427, 682. 5: 4, 45, 112, 145, 269, 411,
 560. 6: 72, 74, 216, 224, 274, 304, 638,
 732. 7: 563, 601, 712. 8: 51, 275, 322,
 330, 564, 600, 698. 710. 9: 7, 584, 618,
 710, 10: 13, 76, 145, 174, 175. 11: 143,
 906, 502, 682, 743, 787. 12: 7, 603
 in Agemodo. G. 2: 167
 Antiquitatis libris. AE. 8: 228
Caleno. AE. 9: 53
 libris ad Ciceronem. G. 1: 11. AE.

5: 409
 libro III. E. 2: 63. AE. 12: 139
 ad Ciceronem libro vigesimo tertio.
 G. 3: 431
 in Cynistore. G. 4: 77
 libri Rerum Divinarum. G. 1: 315.
 AE. 1: 134. 3: 148. 6: 36
 primo. AE. 6: 703
 secundo. AE. 1: 386. 3: 148, 256. 8:
 363
 lib. V. 1: 46. 4: 219. G. 4: 265. AE.
 2: 512
 libro quattodecimo. AE. 12: 139
 lib. xxvii. AE. 2: 225
 in libris De Familiis Trojanis. AE. 5:
 704
 in libris de Gente Populi Romani.
 G. 3: 18. AE. 6: 760. 7: 176, 657. 9:
 603
 in libris de Gradibus. AE. 5: 412
 Georgica. G. 1: 43
 de Lingua Latina ad Ciceronem. G.
 1: 75. AE. 1: 509
 in libris Logistoricis. AE. 5: 80. 11: 97
 in Ludis theatralibus. AE. 10: 894
 Rerum humanarum. AE. 2: 636. 3:
 167. 8: 276. 9: 606. 12: 120
 libro Mirabilium. G. 3: 113
 de Ora maritima lib. I. AE. 1: 112.
 5: 19
 De Pudicitia. AE. 4: 45
 Epistol. Quacthon. G. 1: 43
 libro primo Operis Rustici. G. 4: 63

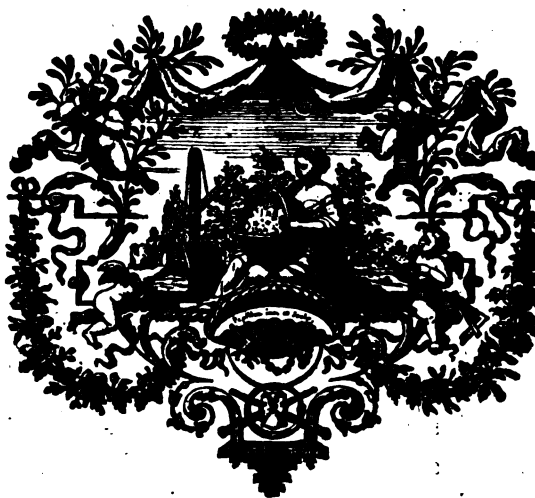
in Satyra de Salute. G. 2: 336
 de Scenicis Originibus: in Scauro.
 G. 1: 19
 de Seculis. AE. 8: 526
 De Vita Pop. Romani. E. 7: 33. AE.
 1: 730
VARRO ATTACINUS. G. 3: 175.
 AE. 10: 396
VARUS ALFENUS Jurisconsultus;
 verum etiam carmina quaedam scrip-
 sit. E. 9: 35
VERRIUS FLACCUS. AE. 7: 53. 8:
 203. 11: 143
VICTORINUS. G. 4: 373
VIRGILIOMASTIX. E. 2: 22. AE. 5:
 521
VITRUVIUS De Architectonica. AE.
 6: 43
URBANUS. G. 2: 424. AE. 4: 384,
 469, 548, 624. 5: 493, 517. 6: 609. 7:
 556. 9: 390. 10: 661

X.

X**ENOCRATES.** AE. 7: 204
XENOPHON in Paedia Cyn. AE.
 1: 48
 Liber Oeconomicus. AE. 1: 43

Z.

Z**ENO.** G. 2: 336

INDEX

INDEX ABSOLUTISSIMUS

I N

MAURI SERVII HONORATI COMMENTARIOS IN VIRGILIUM.

A, vocativus Graecus, a masculino veniens, semper brevis. *z.* 6: 43

▲ vel ab praepositione eleganter patria exprimitur. *AB.* 7: 647

▲ excentia adverbia & praepositiones producunt ultimam, praeter *ista* & *ita*: Similiter numerorum nomina indeclinabilia in *a.* *AB.* 2: 651

▲ breve: producitur ante mutam & liquidam. *AB.* 2: 388

A, terminata adverbia longa sunt, exceptis nominibus adverbialiter sumtis. *AB.* 5: 19

A frigose defendo, i. e. ego contra frigus. *z.* 7: 6

Ab, pro ex. *AB.* 2: 2

Ab accessu, pro in accessu. *AB.* 3: 570

Ab integro, de novo, ab initio. *z.* 4: 5

ABAS, comes Aeneae; alter, a Diomedes occisus; tertius, Argivus. *AB.* 1: 125

Abas, Lyncei & Hypermnestrae filius, ejusque fabula. *AB.* 3: 286

Abas, inventor clipei. *AB.* 3: 286

Abas, cum Androgeo ad Trojam occisus. *AB.* 3: 286

Abas, parva insula in palude limosa, alta, & papyris referta circa Sycnem Aegypti, inaccessa hominibus; palus ipsa, Styx dicitur. *AB.* 6: 154

Abavus, quartus pater. *AB.* 10: 619

Abduxerat, contraxerat. *G.* 3: 483

Abella, Campaniae civitas, pro Nola, condita a Murano rege; & Moera dicta; post a Graecis Abella appellata, quod cives ejus imbelles. Hinc nucs Avellanae. *AB.* 7: 740

Abesto pro absit. *AB.* 11: 14

Abfore, pro absuturum. *AB.* 8: 147

Abies, pro hasta abietali. *AB.* 11: 667

Abies fulminata dominae interitum notat. *AB.* 2: 16

Abiete puppes, pro de abiete. *AB.* 5: 663

Abietis species, Sapius, apta navibus. *o.* 2: 68

Abiete, contrafte, pro abiète. *AB.* 2: 16

Abire, pro petere. *AB.* 2: 25

Abire aliquo, pro proficisci in aliquem locum. *AB.* 6: 375

Abire, evadere. *AB.* 9: 386

Abisse pro abiisse. *AB.* 11: 25

Abjurare quid, rem creditam negare *Tom. II.*

perjurio: vel contra jus retinere; vel fraude & furto abducere. *AB.* 8: 263

Ablativus pro genitivo. *AB.* 1: 75. 10: 381

Ablativus per Antiprosin pro dativo. *o.* 2: 327. *AB.* 1: 261. 10: 360. pro dativo. *AB.* 10: 653, 845

Ablativus pro accusativo cum praepositione. *o.* 3: 292. *AB.* 1: 729. 2: 771. 3: 135. 10: 665. 11: 142

Ablativus cum praeposit. in *Daphnide*, pro accusat. in *Daphnide*. *z.* 8: 83

Ablativus pro genitivo. *o.* 2: 25. *AB.* 2: 204

Ablativus *curra*, pro dativo *currai*. *z.* 5: 29

Ablativus & dativus pluralis quartae declinationis *u* in *i* vertunt, excepto *tribus*. *o.* 3: 376

Ablativus per ellipsim praepositionis *abde* *domo*. *o.* 2: 96

Ablativus & accusativus *tot annis* & *annos*. *AB.* 1: 47. *hanc noctem* & *hac nocte*. *z.* 1: 80

Ablutio requirebatur in superiorum Deorum sacris; conspersio levis in facris Infernis sufficiebat. *AB.* 6: 230

Abnuere, prohibere, ut contra *adnuere*, promittere, consentire. *AB.* 5: 531. 10: 8

Abolefcer, forma inchoativa, pro abolebitur. *AB.* 9: 232

Abolere, e memoria tollere. *AB.* 4: 497

Abolla, amictus duplex, sicut chlamys. *AB.* 5: 421

Aborigines, quoniam ab aliis, Caeleis scil. orti. *AB.* 1: 10

Aborigines pepulerunt Dardanum. *AB.* 3: 170

Aborigines cum Trojanis urbis Romae conditores. *AB.* 7: 678

Aboriginum rex Aventinus, Hercules filius. *AB.* 7: 657

Aborigines pulsi ab Evandro. *AB.* 8: 51

Aboriginum reges propter metram Virgilio dicti *ab origine* reges. *AB.* 7: 81

Aborigines pepulerunt Sicanos, qui fuerant illic, ubi post Roma. *AB.* 7: 795

Aborigines, indigenae, *Adrochone*, pulsi a Sicanis. *AB.* 8: 328

Aboriginum rex Sterces, Virgilio Dercennus. *AB.* 11: 850

Aborigines pepulere Sacranos sedibus Italianae. *AB.* 11: 317

Aborigines pepulere Sacranos sedibus Italianae. *AB.* 11: 317

Aborigines pepulere Sacranos sedibus Italianae. *AB.* 11: 317

Aborigines pepulere Sacranos sedibus Italianae. *AB.* 11: 317

Aborigines pepulere Sacranos sedibus Italianae. *AB.* 11: 317

Aborigines pepulere Sacranos sedibus Italianae. *AB.* 11: 317

Aborigines pepulere Sacranos sedibus Italianae. *AB.* 11: 317

Aborigines pepulere Sacranos sedibus Italianae. *AB.* 11: 317

Aborigines pepulere Sacranos sedibus Italianae. *AB.* 11: 317

Aborigines pepulere Sacranos sedibus Italianae. *AB.* 11: 317

Aborigines pepulere Sacranos sedibus Italianae. *AB.* 11: 317

Aborigines pepulere Sacranos sedibus Italianae. *AB.* 11: 317

Aborigines pepulere Sacranos sedibus Italianae. *AB.* 11: 317

Abscidit, media correpta, propter metrum. *AB.* 3: 417

Abcondere, sermo nauticus, dum navigando urbes & terrae conspectui adimuntur. *AB.* 3: 291

Abconditum dicitur, non *abconditum*. *o.* 1: 135

Abfens, qui recedit. *AB.* 10: 661

Abfens abfentem. *AB.* 4: 84

Abfolute lectio. *AB.* 3: 636. 4: 106. v. in Soluta.

Abstrudere, cum industria celare. *AB.* 6: 7

Abusque & *adusque*, pro *usque ab*, & *usque ad*, licenter usurpata; quia praepositio praepositioni nunquam cohaeret, nec adverbio. *AB.* 7: 289. 11: 262

Abydus & Sestus, civitates Hellefponii. *o.* 1: 207

Abydennus, sive ex Abydo, Leander; Hero, Sestias, ex urbe Sestio, eorumque historia. *o.* 3: 288

ACADEMICI Epicureis contrarii in eo, quod tradant noctem adimere colorum varietatem; quia squammæ piscium per noctem lucent. *AB.* 6: 272

Academici, quae contra naturam sunt, non fieri, sed nobis tantum ita videri dicebant. *AB.* 3: 90

Acamas, Demophoonis filius, Persechiae nepos, in equo Trojano fuit. *AB.* 2: 262

Acanthis, nonnullis lusciniæ, aliis carduelis, ita dicta *ἀκάνθων* a spinis, quibus pascitur. *o.* 3: 338

Acanthis, spina; unde *Acanthis* arbor dicta, quia spinosa. *o.* 2: 119

Acanthus, arbor in Aegypto sempervirens; etiam in Circina insula: ita dicta, quod spinis plena; *ἀκάνθων* enim spina. *o.* 2: 119

Acanthum, genus virgulti flexuosum, vulgo *herbacanthum*, i. e. flexibile virgultum: pro vestis limbo praetexto. *AB.* 1: 649

Acanthus, genus floris. *z.* 3: 45

Acanthus, herba in Aegypto nascens. *z.* 4: 20

Acarnanus, Epirota; quia Acarnania: Epiri pars. *AB.* 5: 298

ACCA. *AB.* 11: 897

Acca Laurentia Romulum Remumque aluit. *AB.* 1: 277

Accentus regula. *z.* 2: 32. *AB.* 1: 116. 11: 462. 12: 177, 375

Accentus regula. *z.* 2: 32. *AB.* 1: 116. 11: 462. 12: 177, 375

Accentus regula. *z.* 2: 32. *AB.* 1: 116. 11: 462. 12: 177, 375

Accentus regula. *z.* 2: 32. *AB.* 1: 116. 11: 462. 12: 177, 375

Accentus regula. *z.* 2: 32. *AB.* 1: 116. 11: 462. 12: 177, 375

Accentus regula. *z.* 2: 32. *AB.* 1: 116. 11: 462. 12: 177, 375

Accentus regula. *z.* 2: 32. *AB.* 1: 116. 11: 462. 12: 177, 375

Accentus regula. *z.* 2: 32. *AB.* 1: 116. 11: 462. 12: 177, 375

Accentus regula. *z.* 2: 32. *AB.* 1: 116. 11: 462. 12: 177, 375

Accentus regula. *z.* 2: 32. *AB.* 1: 116. 11: 462. 12: 177, 375

Accentus regula. *z.* 2: 32. *AB.* 1: 116. 11: 462. 12: 177, 375

Accentus regula. *z.* 2: 32. *AB.* 1: 116. 11: 462. 12: 177, 375

Accentus regula. *z.* 2: 32. *AB.* 1: 116. 11: 462. 12: 177, 375

Accentus regula. *z.* 2: 32. *AB.* 1: 116. 11: 462. 12: 177, 375

Accentus regula. *z.* 2: 32. *AB.* 1: 116. 11: 462. 12: 177, 375

AC-

INDEX IN SERVIVM.

Accentus perseverat in vocibus, quae per apostrophon apocopen patiuntur. **AE.** 12: 503
Accentus differt a metro. **AE.** 1: 45, 314, 451
Accentus ultimis syllabis, quibus particulae junguntur, contra usum Latini tribuitur. **AE.** 1: 116
Accentus differentia in Graecis & Latinis. **E.** 10: 1, 18. **G.** 1: 59. **AE.** 12: 704
Accentus in nomine & verbo differt. **G.** 1: 44. in perfectis in *ivi* & *ii*. **AE.** 1: 451. particularumque, ne &c. **AE.** 10: 668. 12: 503
Accincta ferro, armata. **AE.** 2: 614
Accincta, instructa, praeparata. **AE.** 6: 570
Accingi armis, operi, id est, ad arma, armari, ad opus. **AE.** 9: 74
Accingere, studiose parare; & accinctus, industrius, *Gr. ἀκτινός*. **AE.** 1: 210
Accingitur armis, instruitur officiis. **AE.** 6: 184
Accingere, praeparare. **AE.** 4: 493
Accingunt operi, vel pro accinguntur; vel praeparant se ad opus. **AE.** 2: 234
Accipere, pro audire, ut dare, pro dicere. **E.** 1: 19. **AE.** 1: 680. 2: 65. 4: 611. 5: 136. 6: 66
Accipere, intelligere, audire. **AE.** 7: 48
Accipere & invitare verba hospitalia. **AE.** 8: 179
Accipere, pascere. **AE.** 3: 353
Accipiter facer Marti. **AE.** 11: 721
Accipit, aut suscipit ad sedendum, aut pascit. **AE.** 8: 177
Accisum, undique concisum, consumptum, nam *ae* apud Latinos idem quod apud Graecos ἀκμή. **AE.** 7: 125
Accius, quartae declinationis, pro evocatione. **AE.** 1: 677
Accius, evocatus, adjunctus. **AE.** 11: 308
Accinus, primum a Virgilio usurpatum. **AE.** 10: 835
Accumbendi ordo apud Veteres. **AE.** 1: 698
Accumbere mensis, posterius, quam sedere. **AE.** 1: 79
Accusare & incusare quid differant. **AE.** 1: 410
Accusati in causis, prius purgare se debent, & sic ad actionem venire. **AE.** 1: 258
Accusativus pluralis in *is* quando terminatur. **AE.** 1: 108
Accusativus pro nominativo. **AE.** 11: 774
Accusativus & ablativus, tot annos & annis. **AE.** 1: 47. 2: 126. hanc noctem & hac nocte. **E.** 1: 80. pectora & pectore. 10: 838. condere in alvo & alvum. **AE.** 2: 401
Accusativus pluralis in *ae* brevis est, quando nominativus pluralis in *es* terminatur. **AE.** 10: 364
Accusativus cum participio passivo per Ellipsin conjunctus. **AE.** 1: 232
Accusativus cum gerundio. **AE.** 2: 230
Accusativus partis per Ellipsin pro ab-

lativo cum praepositione. **G.** 4: 11.
AE. 1: 324, 583, 593. 2: 210, 221, 273, 275, 471, 629. 3: 428, 594. 4: 493, 509, 558, 598, 644. 5: 285, 511, 720. 6: 156, 281, 495. 7: 640. 8: 114. 9: 582. 10: 324, 697, 838. 11: 35, 479, 489, 506, 649, 777. 12: 5, 25, 65, 372, 416, 599, 841
Acer, epitheton aptum equis. **AE.** 1: 444
Acer, diligens. **G.** 2: 405
Acer, non *acris*, & contra *alacris*, non *alacer*, usurpat Virgilius, licet hoc ab eo veniat, ad vitandam confusione. **AE.** 5: 380
Acer & *acris*, *alacer* & *alacris*, tam de feminino quam masculino; postea tamen *alacer* & *acer* nunquam de feminino, licet Ennius, *acer hiems* dixerit. **AE.** 6: 685
Acer, facvus, cruentus. **AE.** 3: 14
Acer, velox. **AE.** 5: 254
Acer, fortis, *Gr. ἄκρως*. **AE.** 8: 614
Acer, arbor, in Stuporis tutela est. **AE.** 2: 16
ex Acere non sunt naves. **AE.** 9: 88
Acerbat, sine verbi origine; non enim dicitur *acerbo*. **AE.** 11: 407
Acerbum funus, immaturum. **AE.** 6: 429. 11: 28
Acerra, arca thuralis. **AE.** 5: 745
Atterrae, civitas Campaniae, baud longe a Neapoli. **G.** 2: 225
Ἀσπιδόμορος Apollo, ab intonsis crinibus. **AE.** 4: 147
Acervus, pyra, lignorum coacervatio. **AE.** 11: 786
Acessa, Siciliae civitas, ab *Aceste*; deinde *Segesta*. **AE.** 5: 718
Acestes & *Helymus* simul venere ad Siciliam. **AE.** 5: 300
Acestes unam urbem Siciliae tenebat. **AE.** 1: 542
Acestes Eggestam vel *Segestam* a matris nomine condidit in Sicilia; pater ejus *Crinifus* fluvius, & reliqua ejus fabula. **G.** 1: 30. **AE.** 1: 550
Achabes Homero iidem, qui *Agathyrfi*, *Scythiae* populi. **AE.** 4: 146
Achaemenides, *Ulyssis* socius. **AE.** 2: 7
Achaemenidis historia apud Virgilium differt ab Homero. **AE.** 3: 590
Achaja victa a Mummio. **AE.** 1: 284
Achaicus Sinus, pars maris Ionii. **AE.** 3: 211
Achates cur appelleretur Aeneae comes, ab ἄχθος scilicet. **AE.** 1: 312
Achates comes Aeneae. **AE.** 1: 174
Achates lapis in annulo gestus custodit & gratiosos reddit homines. **AE.** 3: 174
Achelone, Terrae filius, mutatus in fluvium, qui de Pindo oritur. **G.** 1: 9. & ejus fabula. *ibid.*
Achelons, fluvius, in varias se formas transmutans. & tandem in taurum, avulso cornu superatus ab Hercule. **AE.** 8: 300
Achelot & *Calliopes* filiae, *Syrenes*, earumque fabula. **AE.** 5: 864
Achelot filiae, *Syrenes*, ex *Melpomene* vel *Calliope*. **G.** 1: 9

Achelot pugna cum Hercule. **G.** 1: 9
Ἀχαιὸς Homero cur dista *populus*. **E.** 7: 61
Acheron, *Styx*, & *Cocytus*, flumina conjuncta. **AE.** 6: 385
Acheron, fluvius dicitur Inferorum, quasi ἄρα χαρῆς, sine gaudio; sed proprie locus non longe a *Bajis*, undique montibus sepius, ita ut solem nunquam nisi medio tantum die aspiciat. **AE.** 6: 107
Acheron fluvius de imo Tartaro nascitur, ejusque aestuaria *Stygem* efficiunt: ejusque fabulae explicatio. **AE.** 6: 295
Acheron, cur ignibus dicatur plenus; cur sine gaudio. **AE.** 6: 107
Acheron manes ad sacrificia remittit. **AE.** 5: 99
Acheronta adfatur, potestates, quae sunt in Acheronte. **AE.** 7: 91
Acherontia sacra composuit Tages. **AE.** 8: 398
Acherontis & *Noctis* filiae, *Furiae*. **AE.** 7: 327
Acherontis ex aestuariis *Avernum* nasci fingunt poetae. **AE.** 6: 107
Acherontis exactuatio, vorago. **AE.** 7: 569
Acherusia, *populus*, quia illam *Hercules* ab Inferis attulit. **AE.** 5: 134
Achillei, genitivus a nominativo *Achilleus*. **AE.** 3: 87
Achilles, *Thetidis* filius. **AE.** 10: 470.
Thestalus. 1: 100. Patria ejus *Phthia*. 3: 288. *Larissaeus*, a vicinitate, nam *Phthius* fuit. 2: 197. a matre *Stygia* palude cinctus, toto corpore invulnerabilis, excepta solum illa parte, qua manu tenebatur; & in ea a *Paride* vulneratus & interfectus. 6: 57. in insulam *Scyron* commendatus a matre. 2: 477. magister ejus *Phoenix*. 2: 76a. arma illi a *Vulcano* mater impetravit. 8: 383. socii ejus *Myrmidones*. 2: 7. ille & *Patroclus* *Myrmidonum* proceres. 11: 403. in ima auri parte more femineo elenchum habuisse dicitur: & apud *Cretam* *Pemptus* dictus est. 1: 34. crudelis, propter *Hectoris* fratrem in *Patrocli* ultionem. 1: 34. 2: 29. amplexibus ejus *Troilus* periit. 1: 478. partim extinxit *Amazonas*, partim *Hercules*. 1: 494. *Arisbam* subvertit. 9: 264. *Lyonesem* expugnavit. 10: 128. *Aeneam* vicit. 4: 228. 10: 581, 592. venum evasit cum *Aeneas* *Neptuni* favore. 1: 602. *Penthesileam* occidit, & post mortem adamavit: vel, ut alii, cum ea concubuit, & filium *Caistum* ex ea sustulit. 1: 495. 11: 661. ob *Briseidem* sibi ablatam pugnare ultra recitavit. 1: 487. ejus & *Deidamiae* filius *Pyrrhus*, sive *Neopolemus*. 2: 263. *Polyxenam* adamavit, & sub pacis conditione in matrimonium postulavit: & cum illa matrimonium consummatus, interfectus est. 3: 322. a *Paride* occisus in templo *Apol-*

INDEX IN SERVIVM.

possit Thymbraei. 2: 550. 3: 85,
 33a. in ejus bona per Pyrrhi haere-
 ditatem succedit Helenus. 9: 264. um-
 bra ejus libentius se cuncta adver-
 sapud superos tolerat, quam apud
 inferos imperare velle testatur. 6: 437.
 ejus pugnae depictae in foribus templi,
 Carthagini. 1: 460. equus ejus Xan-
 thus domini mortem lacrymabat;
 eamque praedixerat. 11: 90. ejus A-
 sylum in Sigeo livore. 6: 505
Achilles & Ajax patruels. A.E. 1: 623
Achilles si bello Trojano abstineret, alta
 senecta inglorius in patria obiret; si
 vero in bello perseveraret, primaeus
 magna gloria occumberet; praedi-
 ctum ei a matre. A.E. 4: 696
Achilles alius Latio, Turnus. A.E. 6: 89
Achilles, pro viro forti. E. 3: 77
Achilli, pro Achillis, ob *omoclitum*
 detractum s. A.E. 1: 30, 220
Achivi, dicti ab Achaeo, Jovis & Pi-
 thia: filio. A.E. 1: 242
Actus, cura, sollicitudo. A.E. 1: 174.
 & hinc *achates*, Aeneae comes. 312
Acidalia Venus, quod injiciat *audas*,
 curas; vel ab Acidalio fonte. A.E. 1:
 720
Acidalia fons in Orchomeno Boeotiae.
 A.E. 1: 720
Acie, genitivus antiquus. G. 1: 208
Acies, homonymum, & multa signifi-
 cat, ut *exercitus*, *ferri*, *oculorum*, &c.
 A.E. 2: 333.
Acies, exercitus. A.E. 2: 30. vel exer-
 citus, vel oculi. A.E. 6: 789. 12: 558,
 731
Acies Vulcania, vis ignis. A.E. 10: 408
Acilius fons, ab Aci. E. 9: 39
Aiis a Galatea amatus, a Cyclope ne-
 catus, & in fontem Acilium muta-
 tus. E. 9: 39
Αἰώνος, *exorsus*, *sine sorte*, *expers*. A.E.
 5: 534. 6: 428
Acilides, tela antiqua, clavae cubito fe-
 mis factae eminentibus hinc inde
 acuminibus, quae in hostem jac-
 ciebantur religatae loro, vel lino, ut
 post vulnera possent redire: vel teli
 genus, quod per flagellum in im-
 mensum jaci poterat. A.E. 7: 730, 741
Acetes, unus ex Bacchi comitibus,
 captus a Pentheo, sponte vinculis de-
 lapsus, & apertis carceris foribus, ser-
 vatus. A.E. 4: 469
Aconita nascuntur etiam in Italia: nata
 dicuntur de spumis Cerberi, cum il-
 lum Hercules ab inferis traxit. G. 2:
 152
Aconitum, *ἀκὼν τῆς αἰώτης*, a *cote*; di-
 citur τὸ αἰώτης, & τὰ αἰώτης. G. 2:
 152
Acraeasorum, E. 7: 33
Acres arcus, pro fortis, per *αἰὲς ἄρην*,
 quia acrimonia mentis tantum est,
 non rerum inanimatarum. A.E. 7: 164.
 9: 665
Acrior, validior, pro acris. G. 1: 93
Acris, fortis, velox, vegetus. A.E. 1: 220
Acrisi, Argivorum regis filia, Danae,

a Jove vitata, per patrem in mare
 abjecta, quomodo in Italiam venerit
 & regi nupierit. A.E. 7: 372
Acrisium & Inachus inter majores suos
 numerat Turnus. A.E. 7: 367
Acrifoneis Danae, patronymicum, filia
 Acrisii. A.E. 7: 410
Αεροκρανία, ab altitudine dicta, sim-
 pliciter Ceraunia, Epiri montes, a
 fulminibus crebris. A.E. 3: 506
Acron, Ceninenfium rege, occiso, o-
 pima spolia retulit Romulus. A.E. 6:
 860
Acta, a Graeco *ἀκτῆ*. A.E. 5: 613
Athaeus, Aristaei filius. G. 1: 14
Actaeus, litoralis, non Atheniensis. E.
 2: 24
Actam Irim, impulsam. A.E. 10: 38
Actiacum bellum Augusti benevolen-
 tiam impedit. E. 9: 11
Actia bella gessit Augustus. E. 9: 67
Actiaci ludi ab Augusto instituti ob vi-
 ctoriam ad Actium contra Antonium
 & Cleopatram. A.E. 3: 274
Actiacus triumphus Augusti. A.E. 8: 714
Actias Orithyia, Atheniensis. G. 4: 463
Actin & *Actis*. G. 1: 161
Ακτῆς, dictae Athenae. E. 2: 24
Actis, pro transactis. A.E. 3: 708
Actis ludis, pro cum agerentur, quia
 non est praesens a passivo participium.
 A.E. 8: 636
Actium, promontorium Epiri. E. 4: 13.
 ubi ab Augusto superati Antonius &
 Cleopatra. A.E. 8: 678
Actius Apollo, cui Augustus in Actio
 post victoriam templum crexit. A.E.
 8: 704
Activum pro passivo. G. 1: 88. A.E. 1: 8.
 & contra, & in quibus verbis hoc
 habeat locum. A.E. 1: 104. 2: 660
Actu magno, impulsu magno. A.E. 12:
 687
Actus & usus, verba Juris. A.E. 2: 453
Actus dicitur, quia duo carpenta cun-
 tium & occurrentium possunt transi-
 re; via, qua unum modo potest ire
 vehiculum; semita, quasi semis via;
 callis, semita tenuior. A.E. 4: 405
Actus, collectus, compulsus. A.E. 7: 42
Actus aper, coactus in retia. A.E. 10: 708
Actus in scelus, furore compulsus. A.E.
 5: 793
Actus orbis, collisus. A.E. 7: 223
Acturum, confectum, sine dilatione; ad-
 verbium temporis. A.E. 9: 255
Actu picta chlamys, Phrygia. A.E. 9: 582
Acute, exercere. G. 1: 123
Acuere Martem, irritare se ad futura
 certamina. A.E. 12: 108
Acuere aliquem verbis, irritare, insti-
 gare alicujus infaniam. A.E. 7: 330, 406
Actus Matris Deum, unum ex septem
 Imperii pignoribus. A.E. 7: 188
Acutum telum, pro fuste obusto. A.E.
 1: 198. 2: 628. 3: 635
Αεγρολογία. E. 3: 226. 4: 419. 5: 690. 6:
 42. 7: 7. 9: 6. A.E. 7: 622, 804
Αἰγυς a Galatea adamatus, a Polyphemo
 necatus est: ejusque cruor convertus
 Bbbb 2

in fluvium cognominem. E. 7: 37
 AD, pro ante vel apud. A.E. 4: 133. P.
 apud. A.E. 1: 64. 6: 481
 Ad in compositione ob ornatum adhi-
 betur. A.E. 6: 603. in compositio
 brevis. A.E. 4: 549
 Ad, & in loco, & ad locum signifi-
 cat, *apud* semper tantum in loco. A.E.
 1: 24
 Ad, vel per d, vel *at*, per *t*, potest
 legi. E. 2: 12
 Ad Arctos, vel contra septentrionem,
 vel observatione septentrionis, cujus
 ductu nautae navigant. A.E. 6: 15
 Ad digitos, inter digitos. G. 2: 250
 Ad Lunam, ad Lunae observationem;
 alias, ad noctem. A.E. 4: 513
 Ad medium, absolute, pro circa me-
 dium corpus. A.E. 12: 273
 Ad Pergama, pro in vel contra Perga-
 ma. A.E. 4: 426
 Ad tela, pro contra tela. A.E. 2: 443
 Ad unum, nemine excepto. A.E. 5: 687
 Adusque & abususque, pro *usque ad*, &
usque ab, licenter admissa; quia prae-
 positio praepositioni nunquam co-
 haeret, neque adverbio. A.E. 7: 289.
 11: 262
 Ad vulnera, ad facienda vulnera. G. 3:
 455
 Ad auras, pro in die. E. 1: 57
 Ad currum objicere, pro curui. A.E.
 12: 372
 Ad nationes, nomen Porricus, quam
 Augustus exstruxit, in qua omnium
 gentium simulacra collocaverat. A.E.
 8: 721
 Ad sidera, in altum, ad locum side-
 rum. A.E. 2: 152
 Adagium rusticum de caeli temperie:
*Hyberno pulvere, vernis luto, grandia
 ferra Camille metes*. G. 1: 101
Adamas, lapis durissimus, ut nec fer-
 ro frangi possit, hircino tamen san-
 guine frangitur; ab *a*, *sine*, & *de-
 μῆτρο*, *domo*. A.E. 6: 552
 Addam, dabo. A.E. 8: 496
 Addere verbis. A.E. 11: 107
 Addidit, pro dedit. G. 4: 149
 Addit, auget. G. 1: 512. A.E. 7: 211
 Additus, inimicis. A.E. 6: 96
 Adducere, non, ferre donum, pro-
 prium verbum in macatione juven-
 ci. A.E. 9: 626
 Adducere arcum, telum. A.E. 5: 507
 Adedit, consumpsit. G. 4: 242
 Adeo, eleganter abundat. G. 2: 323. A.E.
 8: 585
 Adeo, valde. G. 1: 287. A.E. 4: 96. 7:
 427, 629. praecipue, vel abundat. G.
 1: 24. non adeo, non multum. A.E.
 11: 436.
 Adeo pro sic. A.E. 11: 487
 Adesit postibus, pro quos flamma ad-
 haerendo exedit. A.E. 9: 537
 Ades, imperativus. E. 7: 9. G. 2: 39
 Adesse, favere. E. 4: 57
 Adfectare, pronium animum habere ad
 faciendum quid vel occupandum. A.E.
 3: 670
 Ad.

INDEX IN SERVIVM.

Adfectare dextram, intendere, injicere. AE. 3: 670
Adglomerant, pro adglomerantur. AE. 2: 341
Adhuc, iniquitas, injuria. AE. 9: 107
Adjectiva in aens. AE. 3: 85, 105, 117
Adjectivum neutr. gen. additum substantivo masculino. E. 5: 46
Adjectivum neutrum pro adverbio. E. 2: 275. AE. 1: 505. 6: 288, 467
Adjectivum neutrum plurale pro adverbio. AE. 1: 469. 5: 869. 11: 854. 12: 398, 402, 496
Adjectivum plurale neutro genere, cum genitivo plurali. AE. 2: 725
Adiuncti, pro consentiunt. AE. 10: 182
Adinvenire, pro invenire. AE. 6: 603
Adinventum usu & studio. G. 2: 22
Adire, ad majores accedere. AE. 3: 56
Aditus, ab adendo, per quem ingredimur; ostium, per quod ab aliquo arceum ingressu, ab obstando. AE. 6: 43, 635
Adiuro utendum, cum quid negamus, ut, adiuro me non fecisse; iura vero, cum quid confirmamus, ut, iuro me fecisse: ad tamen potest esse valde, ut adiuro sit, valde iuro. AE. 12: 816
Adloqui, consolari. AE. 10: 860
Adludens, pro simplici ludens; vel ad rem aliquam verba componens. AE. 7: 117
Admeti regis armenta apud Amfrisum ob interfectos Cyclopes novem annis deposita divinitate Jovis iussu Apollo pascere coactus est. E. 5: 35. G. 3: 1. AE. 6: 398. 7: 761
Admissarii equi, caballi ad procreandam sobolem. G. 3: 72
Admissionum officium apud reges. AE. 9: 231
Admorio, abrolo. G. 2: 379
Adnate, per tempestatem devenire, verbum familiare naufragio. AE. 4: 613. 6: 358
Adnixus & connixus, antiquum; pro eo recentiores adnexus & connexus. AE. 1: 144
Adnuere, promittere, consentire; ut contra abnuere, prohibere. AE. 10: 8
Adolere, incendere, proprie augere. E. 8: 65
Adolere penates flammis, pro colere: proprie adolere, augere: & in sacris per bonum omen, sive κατ' ἀφαιμα- μὲν dicitur. AE. 1: 704. in asis autem non adolentur aliqua, sed cremantur & consumuntur. AE. 1: 704
Adolescere, crescere. G. 2: 362
Adolescunt arae ignibus, iacenduntur. G. 4: 379
Adonis Erynomam amavit. E. 10: 18
Adonis, Cinytae & Myrrhae, ejus filiae, filius, Veneris adamatus, ira Martis ab apro occisus, in florem mutatus. E. 8: 36. 10: 16, 18. AE. 5: 72. 6: 623. 7: 84, 761. Veneris minister. AE. 5: 95
Adoptandi, vel in aliam familiam vel gentem transtulsi, prius se familia,

in qua fuerant, abdicabant. AE. 2: 156
Ador, proprie genus farris; inde adorea liba, placentae de farre, melle & oleo sacris aptae. AE. 7: 109
Adoreum, frumenti species. AE. 5: 745
Adorare, veteribus adloqui; vel pro simplici orare. AE. 10: 677
Adoria laus, bellica; quia omnes illum, qui fortiter fecerat, cum gratulatione adloquebantur; adorare enim veteribus adloqui. AE. 10: 677
Adplicar, secundum recentiore orthographiam per d prima syllaba; secundum antiquam, quae ultimam praepositionum consonam in vicinam mutabat, per p. AE. 1: 616
Adrastus, Sicyonis primo, post Argivorum rex, socer Tydei & Polynicis. AE. 6: 480. 7: 648. filia ejus Deiphyle. AE. 1: 97
Adriaticum mare, superum; Tyrrhenum, inferum. G. 2: 158. AE. 8: 149
Adriaticus sinus, pars maris Ionii. AE. 3: 211
Adsimilis, valde similis. AE. 6: 603
Adspectare, antiquum, pro spectare. AE. 12: 136
Adspirare alicui, favere. AE. 2: 385. prospere navigantibus, quibus ventus est ipsius spirare dicitur AE. 9: 525
Adspirat, pro accedit, dictum de his, qui insequentes spiritu suo proximis adsunt: unde nec adspirat equis, pro ad equos. id est, occisus est, nec ad equos Achilles accessit. AE. 12: 352
Adspiratio e litteram in tribus tantum nominibus sequebatur, sepulchrum, orchus, pulcher; e quibus pulcher tantum hodie recipit aspirationem. G. 3: 223
Adspiratio Latinis saepissime mutata in s, vel h, ut in septem, Helena, Helena. AE. 8: 330
Adspiratio quibus nominibus addenda, aut omittenda, tenuis admodum discretio. AE. 9: 82
Adstare, idem quod esse. AE. 3: 123
Advenae raro apud Veteres suscepti, nisi haberent jus hospitii. AE. 8: 269
Advenae patriae suae similitudinem reddere solent iis in locis, in quae adveniunt. AE. 10: 60
Adverbia omnia verbo cohaerent, unde particulae, quae verbis cohaerere non possunt, aliam faciunt orationis partem, interjectionem; quam tantum habent Latini; cum Graeci tales voces sub adverbis comprehenderint. AE. 12: 486
Adverbia & praepositiones in a producunt ultimam, praeter pnta & ita. AE. 2: 651
Adverbium, cum nomen esse coeperit, declinatur. AE. 5: 19
Adverbium temporis in nomen desilexum. AE. 8: 30
Adverbium pro adverbio, hic pro illic, figura creberrima. AE. 1: 20
Adverbia pro pronomibus ponuntur. AE. 5: 489

Adverbia ab adjectivis pluralibus neutro genere: adverbia enim & nomina saepe in se transeunt. AE. 5: 19
Adverbium loci pro temporis. AE. 10: 388
Adversa, opposita. AE. 11: 719
Adversus venit, flantes e contrario. AE. 1: 103. 2: 416
Adverso flumine, contra aquae flumini, secundo flumine, cum aqua. G. 1: 201. AE. 7: 494
Adversum, pestilens. G. 1: 218
Advertere, pro animum advertere. AE. 4: 116
Advertere urbi agmen, pro contra urbem. AE. 12: 555
Adulta aestas, hiems. G. 1: 43. AE. 1: 430. 5: 295
Advocatae proprie concio. AE. 5: 44
Adulti, minores. AE. 1: 431
Adurete, & de Sole, & de frigore. G. 1: 93
Adumbrati dicebantur superati. AE. 10: 541
Adyta templorum & Deorum sunt: locus templi secretior. AE. 5: 48, 84. ea non accedebant, nisi sacerdotes. AE. 2: 404. ab a & dno ingreditur. AE. 2: 115
Adytum, locus vaticinationis in templo. AE. 6: 98
Aëaea Circe, propter corporum mutationes ab ea factas. AE. 3: 386. quidam pro Eöia, orientalis, quod filia Solis. ibid.
Aeacides, Pyrrhus, a Curio & Fabricio superatus. AE. 6: 840
Aeacus, Rhadamanthus & Minos, Jovis & Europae filii, iudices Inferorum. AE. 6: 566. 8: 670
Aeacus & Rhadamanthus mitiores quam Minos. AE. 6: 432
Aeacus Jovi primus non longe ab Olympo monie in Arcadia templum crexit. AE. 8: 352
Aeacus Jovis & Aeginae filius, Myrmidonum in Thelalia rex. AE. 4: 402. Aeginam insulam nomine matris appellavit. AE. 2: 7
Aedes, plurali numero, omne aedificium, sed singulari numero proprie locus quatuor angulis conclusus. AE. 2: 512
Aedes singulari numero, de templo tantum; plurali, & de domibus, & templo. AE. 2: 487
Aedes Honoris & Virtutis, a Fulvio Nobiliore. AE. 1: 12
Aedes rotundae tribus Diis fieri debebant, Vestae, Dianae, vel Herculi, vel Mercurio. AE. 9: 408
Aedificare, de equo, & de navibus, & cur. AE. 2: 16
Aedificiorum inventrix Minerva. AE. 2: 615
Aedivi munus summo in honore apud Veteres, illic enim epulabantur, & Deos colebant; census omnis illic servabatur. AE. 9: 648
Aësta, rex Colchorum. G. 2: 140

Aa-

INDEX IN SERVIVM.

- Agamem**, idem qui Briareus, qui, ut nonnulli, pro Diis, ut alii, contra Deos bella gessisse dicitur; & reliqua fabula. *AE.* 6: 287
- Agathon**, idem qui Briareus, Coeli & Terrae filius, vel ex Terra & Ponto; Jovi contra Titanas tulit auxilium, vel Saturno: ejus fratres Coeus, & Gyges. *AE.* 10: 565. centum manus habuisse dicitur, & ore flammam emisisse contra Jovis fulmen: Jovi auxilio fuisse dicitur contra Neptunum, Junonem, & Minervam. *AE.* 10: 567
- Aegeum** mare, omne illud quod inter Hellepontum & Adriaticum; ita appellatum ab Aegeo Thefei pater. *AE.* 3: 74
- Aegi** maris insula, Caea. *O.* 1: 14. Lesbos. *O.* 2: 90
- Aege** in mari insula, vel portus, in quo Graeci conjurarunt se non reversuros nisi capta Troja. *AE.* 4: 427
- Aegens** rex Athenarum, pater Pallantis & Thefei: Pallas, a fratre Thefeo pulsus, in Arcadiam venit, ibique regnavit. *AE.* 8: 54. in mare se praecipitavit, unde mare Aegeum dictum. *AE.* 3: 74
- Aegii** filius, Thefeus, Ariadnae adamatus, Minotaurum interfecit & Labyrinthum se expedit. *AE.* 6: 14, 445
- Aeger** amor, moestus, deceptus. *O.* 4: 464
- Aeger**, & tristis, & male valens; *ae-grotus* autem, sive *ae-grotans*, tantummodo male valens. *AE.* 1: 208. *aeger*, & corpore & animo; *ae-grotus* tantum corpore. *E.* 1: 13. *AE.* 1: 351. 3: 140. 4: 35
- Aegialea**, uxor Diomedis cum Cyllabaro, vel Cometa turpiter vixit apud Argos, ex ira Veneris. *AE.* 8: 9. adulterata a Comete, Stheneli filio. *AE.* 11: 269
- Aeginae** & Jovis filius, Aeacus. *AE.* 2: 7. Thessaliae rex. *AE.* 4: 402
- Aegis**, scutum ex pelle Amakthae caprae Jovi moveri dicitur, quia tubines & procellas movet, quae *καραγίδες* Graece dicuntur. *AE.* 8: 354
- Aegis**, pectoris munimentum, in medio Gorgonis caput; quod, si in pectore Numinis sit, *aegis*; si in hominis pectore, *lorica* dicitur. *AE.* 8: 435
- Aegle**, una Hesperidum. *AE.* 4: 484
- Aegre**, difficulter. *G.* 3: 534
- Aegris**, tardis. *AE.* 2: 268
- Aegrotus**, tantum corpore; *aeger*, corpore & animo. *E.* 1: 13. *AE.* 1: 212, 354. 4: 35
- Aegyptus** & Danaus, fratrum invidorum exemplum. *AE.* 6: 608. filii Beli, eorumque & liberorum fabula. *AE.* 10: 497
- Aegyptus**. *E.* 10: 18
- Aegyptii** pars extrema, Syene. *E.* 3: 105. *AE.* 6: 154
- Aegypti** pars, Mareotis. *O.* 2: 91
- Aegyptii** rex Bufiris, hospites immolare affectus Jovi, ab Hercule interfecit.
- O.* 3: 5. *AE.* 8: 300
- Aegyptii** calorem fugiunt grues, quando inde in Thraciam revertuntur. *AE.* 10: 266
- Aegyptii** rex Proteus, simul & sacerdos. *AE.* 1: 655
- Aegyptii** rex Proteus Helenam a Paride eo delatam detinuit, & phantasma ei pro illa dedit. *AE.* 2: 592, 601
- Aegyptii** rex Proteus, Deus marinus, cui Helena rapta a Thefeo dicitur commendata; unde eam post repetiit Menelaus. *AE.* 11: 262
- Aegyptii** reges dicti Ptolemaei. *AE.* 6: 760
- Aegyptii** regina, Cleopatra, Antonio juncta, & cum eo ad Aetium ab Augusto superata Alexandriam refugit, qua etiam capta, post mortem Antonii, triumpho se servari cernens, admotis sibi ferpentibus vitam finivit. *AE.* 8: 678
- Aegyptii** & Chaldaei Astronomia celebres; unde absolute per Astronomiam designantur. *AE.* 6: 849
- Aegyptii** duodecim signa caelestia statuunt, Chaldaei undecim. *O.* 1: 33
- Aegyptii** diem incipiebant ab occasu Solis. *AE.* 5: 738
- Aegyptii** monstra coluissae pro Numini-bus dicuntur. *AE.* 8: 698. illorum Dii Romae quoque postea culti. *ibid.*
- Aegyptii** & Carthaginienses habebant parva Deorum simulacra, Gr. *ἑῶνα*, quae portabantur in lecticis, & ab ipsis mora infundebant vaticinationem. *AE.* 6: 68
- Aegyptii** sacerdotes, Nili sacris, pueros de sacris parentibus natos Nymphis dabant, qui, cum adoleviscent, redditi, immensam aquam sub terris effle narrabant, omnia continentem, & ex qua omnia procrearentur. *O.* 4: 364
- Aegyptii** anni Symbolum serpentem caudam mordentem faciebant. *AE.* 5: 85
- Aegyptii** lugendi morem aura veste invenerunt, dum Liberum, sive Olyrim, a Typhone fratre interitum, lugerent. *AE.* 11: 287
- Aegyptii** praefectus, Gallus. *E.* 10: 1.
- Aegyptii** arbor, Acanthus. *O.* 2: 119
- Aegyptiae** Thebae. *AE.* 9: 697
- Aegyptiae** mulieres lugentes crines follebant. *AE.* 3: 65
- Aegyptii** cur diutius cadavera condita relerent. *AE.* 3: 68
- Aegyptii** Triptolemus Orona vocabant. *O.* 1: 19
- Aegyptii** literas monstravit Mercurius. *AE.* 1: 301
- Aegyptii** bellum intulit Cambyfes, Persarum rex. *AE.* 1: 123
- Aegyptiorum**, vel Arabum coloni, Sabaci. *O.* 1: 57
- Aegyptiorum** Dea Isis facta *Io*. *O.* 3: 153. *AE.* 6: 154. Cleopatra. *AE.* 8: 696
- Aegyptio** oriundus Danaus. *AE.* 4: 377. in Aegypto Styx. *AE.* 6: 154
- Bbbb** 3
- Aegyptum** petiit Mercurius, occiso Argo; ibique literarum disciplinam & numerum invenit. *AE.* 4: 577. Proteus, & post ob Bufiridis crudelitatem reliquit. *O.* 4: 387, 393
- Aegyptum** post Pharalicum praelium petens Pompejus, illic interfecit. *AE.* 4: 696
- Aegyptus**. *E.* 10: 18.
- Aegyptus**, Thyestis ex Pelopeja filia filius, patris injurias ab Atreo acceptas in adulteranda uxore Agamemnonis Clytemnestra, eoque necando, ultus est. *AE.* 6: 623. 11: 262: simul cum ea ob occisum Agamemnonem patrem ab Oreste interfecit. *AE.* 3: 241, 331. 6: 612
- Aello**, una Harpyiarum. *AE.* 3: 209
- AEMONIDES**, licet posset esse patronymicum, melius tamen pro nomine proprio sumendum. *AE.* 10: 537
- Aemula** lenecus, virtuti adversa. *AE.* 5: 415
- Aemulus**, ejusdem rei studiosus: etiam inimicus. *AE.* 5: 187. 6: 173
- Aemus**, Thessaliae mons. *O.* 1: 492
- Aena** & athena. *AE.* 1: 357
- AENEADAE**, pii. *AE.* 1: 273
- Aenachae** Trojani, aliquando Romani. *AE.* 1: 157
- Aeneas**, etiam dictus Dardanus. *AE.* 4: 159, 662. 7: 241. 10: 92. ejus avus Jupiter per Venerem. *AE.* 7: 220. frater Cupidinis dicitur. *AE.* 1: 668. ejus historia breviter enarrata juxta Catonem. *AE.* 2: 271
- Aeneas** & Antenor Helenam sentiebant reddendam. *AE.* 1: 103. quasi obre-gator Priami, non admissus ab eo ad concilium. *AE.* 2: 35. certamen ejus cum Diomede & Achille. *AE.* 4: 225, 228. victus a duobus, Diomede & Achille. *AE.* 10: 581, 592. cum Achille pugnans Neptuni beneficio servatus. *AE.* 1: 34. Neptuni favore Achillem evasit. *AE.* 1: 602. a Neptuno circumfusa nube liberatus. *AE.* 2: 592. cava nube per Neptunum ab Achille liberatus. *AE.* 10: 592. liberatus a Venere mortis periculo. *AE.* 4: 225
- Aeneas** & Antenor Trojam prodidisse dicuntur. *AE.* 1: 246. a proditoris crimine excusatur. *AE.* 3: 160. Trojam non prodidit. *AE.* 1: 651. Helenae pallam rapuit ex incendio. *ib.* pietatem ejus parente & Penatibus servandis mirari Graeci, omnia sua secum auferre permiserunt. *AE.* 2: 636. capto Ilio, post triennium primum navigavit. *AE.* 3: 8. itineris ejus & errorum ordo, & succincta narratio. *AE.* 3: 1. viginti naves habuit, de quibus una cum Oronte periiit, quatuor in Sicilia crematae. *AE.* 11: 326. in Thraciam & Cretam delatus. *AE.* 1: 208. Italiam petens Samothracas Deos secum sustulit. *AE.* 7: 207. Cretam delatus Pergamum civitatem illic condidit: ut alii, Aeneas alius, qui

INDEX IN SERVIVM.

quæ illo innotuit ad Apollinis sacra-
illuc venerat, & ex hospitis filia Ae-
neam filium procrearat. AE. 3: 133
Aeneas & Didonis Historia falsa, cum
Aeneas annis trecentis quadraginta
venerit in Italiam ante Romam con-
ditam; & Carthago modo quadra-
ginta annis ante Romam sit condita.
AE. 4: 459. ab Anna, non Didone,
amatus. AE. 5: 4. paucis modo die-
bus apud Carthaginem fuit. verum
quaestio haec una de indissolubilibus
apud Virgilium. AE. 5: 626. quan-
tum temporis impenderit navigatio-
ni Carthagine in Siciliam. AE. 5: 1
Aeneas historiae in Italia ordo & fe-
ries. AE. 9: 745 post VII. annorum
errores ad Italiam venit; & omnis
ejus historia. AE. 1: 263. stella Ve-
neris, sive Luciferi, praeucente ad
Laurentium agrum deductus. AE. 2:
801. Penates ex Phrygia transtulit
in Italiam. AE. 3: 148. Erycinam Vene-
rem advenit. AE. 1: 724. ad Inferos
descendit propter generis agnitionem,
& civitatis condendae nomen acci-
piendum a patre: AE. 5: 737. occi-
so Misenio peregit Necyomantiam.
AE. 6: 107. primam civitatem in I-
talia Trojam condidit; dein Lavi-
nium. AE. 7: 158. tanquam Latinus
consideratus a Turno, quia a Darda-
no. AE. 7: 367. occiso Turno, & ae-
cepta Lavinia, conditaque civitate,
vel sacrificans, vel Mezentium aut
Messapum fugiens in Numicum flu-
vium incidit, & non inventus, ab
Ascanio in Deos relatus, & templum
ei constitutum est, & *Dei Indigeti*
nomine appellari iussus. AE. 12: 794.
tres annos cum Latino, & alios tres
solus regnavit. AE. 1: 269. tribus tan-
tum annis in Italia regnavit, tertio
anno in fluvio Numico submersus;
vel post praelium non comparuit.
AE. 4: 619. secundo bello perit. AE.
6: 760. post secundum praelium, quo
occisus Turnus, non comparuit. AE.
9: 745. in Numicum fluvium ceci-
dit, secundum alios in coelum rap-
tus, & Jupiter Indiges dictus. AE.
1: 263. cadaver ejus in fluvio Numi-
co inventum & consecratum est. AE.
7: 150. in fluvio Numico perit. AE.
6: 332. inter Deos relatus. AE. 6: 134.
post mortem Jupiter Indiges dictus.
AE. 4: 620
Aeneas & Laviniae de genere tredecim
reges Albani. AE. 6: 756. filia ejus
Mis, juxta Ennium. AE. 6: 778. fi-
lius, Sylvius ex Lavinia. AE. 4: 236.
augurii introducit ubique peritissi-
mus. AE. 3: 359. sacrorum omnium
peritus ubique introducit. AE. 1:
309. ubique tamquam sacerdos indu-
citur. AE. 2: 2. Pontifex ubique in-
ducitur. AE. 1: 377. non Pontificii
solum juris, sed & omnium sacro-
rum peritus & primus; & inde quae-
dam ubi quandoque tribuuntur, quae

Pontifici non conveniebant. AE. 8:
552. ubique cultor Deorum induci-
tur. AE. 10: 617
Aeneas Sylvius Albanorum rex, a tu-
tore, qui regnum invaserat, anno
quinquagesimo tertio vix recepit. AE.
6: 770
Aeneide, patronymicum vocativi casus
non ab *Aeneas*, unde *Aeneades*, vo-
cat. *Aeneade*; sed ab *Aeneis*, sicut
Thestis. AE. 9: 653
Aeneida scripsit Virgilius annis XI. AE.
1: pr.
Aeneidos libri sex priores ad formam
Odysseae Homericae compositi; po-
steriores ad Iliados. AE. 6: 1, 7
Aeneidos liber quintus maximam par-
tem sumptus ex Homero de exsequiis
Patrocli. AE. 5: 1
Aeneis appellata olim *Gesta populi Ro-
mani*. AE. 6: 652
Aenei cardines in foribus Capitolii post
prodicionem Tarpeiae, ut stridor om-
nibus indicaret ostia aperiri. AE. 1:
453
Aeneus, pro ferreo. AE. 1: 299
Aenigmata non habent apertam solu-
tionem. E. 3: 106
Aeneus, civitas ab Aenea in Thracia
posita. AE. 3: 1, 17
Aeolus, Hippotae, vel Jovis, vel Nep-
tuni filius, rex ventorum, cur; ejus-
que fabula. AE. 1: 52. in insulis Aeoli-
is regnavit, quae septem numero.
AE. 8: 454. non sua, sed Jovis vo-
luntate & jussu ventos excitabat. AE.
1: 63. cur Nympha ei promittatur a
Junone, AE. 1: 741. cur gratias agat
Junoni. E. 4: 62. filii ejus, Canaces
& Macareus, turpissimi. AE. 1: 75.
Misenus, Aeneae tubicen. AE. 3: 239
Aeoli, regis Elidis, filius Salmoncus.
AE. 6: 585
Aeoli Deos *Ætæ* dicunt. AE. 3: 445
Aeolia Lipare, quia una e septem in-
sulis, in quibus Aeolus imperavit.
AE. 8: 416
Aeoliae, insulae novem post fretum Si-
culum, ab Aeolo. AE. 1: 52
Aeolides, Ulysses, quia mater Anticlia
ante nuptias Laertae cum Sisypho
Aeoli filio concubuit. AE. 6: 529
AEQUAEVUS plus quam *longaevus*.
AE. 2: 561
Aequata vela. AE. 4: 597
Aequae leges. AE. 11: 321
Aequatae auras, prosperae. AE. 5: 844
Aequatus numero, digestus in ordinem.
AE. 7: 698
Aegnicola gens, & morum & vitae qua-
litate praedura. AE. 7: 746
Aequinoctia duo, alterum vernale, VIII.
Kal. Apriles; alterum autumnale,
VIII. Kal. Octobres: Gr. *isopusplus*.
O. 1: 100
Aequinoctium autumnale fit Sole in
Libra posito; vernale autem in Arie-
te. G. 1: 208
Aequinoctio verno manubiae Miner-
valis, id est, fulmina, gravissimas

tempestates excitare solent. AE. 8: 552
Aequis manibus tangeret, pro aequali-
ter, vel aequantibus. AE. 11: 860
Aequitas & Aequum. AE. 2: 140
Aequo Marte, pro aperta contentione,
bello manifesto. AE. 7: 540
Aequor pro terra, vel mari, ab *aequa-
litate*. O. 1: 50. AE. 2: 69
Aequor, campi spatium, terra. E. 9:
57. O. 1: 97. G. 2: 205. AE. 3: 202.
9: 68
Aequora, pro campo plano. O. 3: 201
Aequor sterneret aquis, aquae ipsius
aequalitatem. AE. 8: 89
Aequora ponti, quia sunt & campi.
O. 1: 469
Aequora magna, fluctus magni. AE.
3: 196
Aequora ipsa ferunt classem, id est,
actus & aura nostris utimur; id est,
vento aestuque secundo navigamus.
AE. 5: 843
Aequos montibus exaequandos. AE.
9: 674
Aequumtium, Apuliae oppidum,
condium a Diomede. AE. 8: 9
Aequum, quod naturae; justum, quod
legibus est consentaneum. AE. 2: 426.
pro aequitate. 2: 427
Aequus, qui aequo animo quid fert.
AE. 10: 450
AER est Juno. AE. 4: 122
Aër, corporeus est, unde volucres sus-
tinet; sed cedit vapor sulphureo.
AE. 6: 239
Aër & aether, mixta terrae & humo-
ri, omnia procreant. G. 2: 325
Aër collectus nubes facit. AE. 1: 591
Aër solvitur in pluvias. E. 7: 6. Jupi-
ter. ibid.
Aër cum ortu Solis saepe mutatur. E.
9: 63
Aër & aqua, communia omnibus. AE.
7: 230
Aër obscurus, nebula. AE. 1: 415
Aerarium in templo Saturni. O. 2: 502
Aerarium in aede Saturni, ob loci re-
ligionem illi tutum maxime. AE.
8: 319, 322
Aërium mons, vel altus; vel nomen
proprium montis, qui post Misenus.
AE. 6: 233
Aëriae grues, vel aërii coloris, vel al-
te volantes. O. 1: 375
Aerata securis, ferrea. AE. 11: 655
Acre decoro, orichalco. AE. 12: 210
Acrea puppis, fortis. AE. 5: 198
Aereus, pro forti. AE. 5: 274
Aereus temo, fortis. G. 3: 173
Aëria rupes, aëtris vicina. O. 4: 508
Aëria mella. O. 4: 1
Aëria sedes, nubes. AE. 12: 810
Aeriae Alpes. O. 3: 474
Aëris qualitas quomodo cognoscatur.
O. 1: 415
Aeripes cerva, pro aëripes. AE. 6: 802
Aërius, altus. AE. 3: 291
Aërius, aërei coloris. E. 3: 69
Aëromantis, divinationis species ex
aëre. AE. 3: 359

Aero-

INDEX IN SERVIVM.

Aetops, Aetionem, corrupta a Thypo-
the; quamobrem filios ei epulandos
apposuit Aetius. AE. 11: 262
Aes Corinthium, optimum; unde per
aes, Corinthii intelliguntur. AE. 6: 849
AES optimum, Corinthi fufum; item
Dodonae in Epiro. AE. 6: 466
Aes: aerea limina in Junonis templo
Carthagini, vel quod *aes* tum magis
in usu; vel quod religioni magis ap-
ta materies; inde aereis cultis ton-
debatur Flamen Dialis: vocalius cae-
teris metallis: vulnera quaedam eo
curabant Medici. AE. 1: 448
Aes grave, massae, ut argentum gra-
ve. AE. 6: 862
Aes continet minuta sex. AE. 5: 112
Aeschylus. AE. 3: 212
Aesculus, Alexirhoeus filius in Mergam
mutatus. AE. 4: 254
Aesculapii filia, Roma. E. 1: 20
Aesculapius, Coronidis & Apollinis fi-
lius, AE. 6: 618. Apollinis filius,
quia matris ventre sceto procreatus
dicitur, qui omnes Apollini sacri, &
cur. AE. 10: 316. medicae artis pe-
ritissimus, Hippolytum Dianae iussu
revocavit in vitam; quamobrem a
Jove confusus sagittis. AE. 7: 761. ob
Hippolytum revocatum ab Inferis oc-
cidit a Cyclopiis. AE. 6: 398
Aesculapius Apollini in templo Delphi-
co aras exivit, quas Patrias appella-
vit. AE. 3: 332
Aesculapius praestit medicinae, quam
Apollo invenit. AE. 12: 405
Aesculapio, Deo salutis, per contrarie-
tatem immolabatur capra, quae nun-
quam sine febris. o. 2: 380
Aesculapii fidus Ophiuchus dicitur. AE.
11: 259
Aesculapii filius Machaon, & Podaly-
rius. AE. 2: 263
Aesculus, Jovi sacra. o. 2: 15. arbor
glandifera, quae licet ab *aes* dicta sit,
tamen per *ae* scribitur. E. 2: 291
Aesthus, filius Antolyci, pater Sinonie.
AE. 2: 79
Aesops. o. 1: 378
Aesquilinus, unus e septem collibus,
quibus condita Roma. AE. 6: 784
Aestas dicta ab aestu. AE. 2: 706
Aestas & ver unum fuerunt, sicut au-
tumnus & hyems, pro ratione hemi-
sphærii. o. 3: 296
Aestas quando hic est, hyems est sub
terris, & vice versa. G. 4: 51
Aestas nova, adulta, praiceps. o. 1: 43
Aestas, prima adulta, praiceps. AE. 3: 8
Aestas liquida, proverno sereno. AE. 4: 59
Aestas frondosa, pro verno tempore.
o. 3: 296
Aestates, pro annis. AE. 1: 756. 5: 626
Aestates duae, quibusdam in locis. o.
1: 48
Aestate & frigore, semper. E. 2: 23
Aestiva, loca umbrosa, quibus per aet-
tatem pecora vitant solis calorem. o.
3: 472
Aestuaria Oceani. o. 2: 479

Aestus, mare angustis artatum, quod
mare reciproci cursus commotione
videatur aestuare. AE. 3: 419
Aestus, proprie maris crescentis & de-
crescentis incerta commotio; unde
aestivaria. AE. 11: 627
Aestus incensu, febris. o. 3: 459
AETAS, modus annorum, alias pro
tempore. E. 4: 37. AE. 1: 287
Aetas, pro triginta annis; pro centum;
pro anno; pro quovis tempore. o.
3: 190
Aetatum divisio juxta Varronem: In-
fantia, Pueritia, Adolefcentia, Ju-
venta, Senectus: quae singulae ite-
rum trifariam dividuntur. AE. 5: 295
Aetas, temporis beneficium. AE. 8: 200
Aetas & annorum ratione, & corporis
habitu comprobatur. AE. 7: 53
Aeternum, semper, perpetuo. o. 2: 400
Aeternum, adverbialiter, pro in aeter-
num. AE. 6: 381, 401. 11: 583
Aeternum non est, quiddam corrup-
tetur. AE. 6: 724
Aethale, insula, quae etiam Ilva, ad-
jacens Tusciae. AE. 10: 173
Aether, Jupiter. E. 10: 27
Aether, ipsum elementum; *aethra*,
splendor aetheris. AE. 3: 585
Aether, proprie ignis superior; *aër*,
inferior; sed quandoque pro aëre.
AE. 4: 201. 5: 695
Aether & *aër*, mixta terrae & humo-
ri, omnia procreant. o. 2: 325
Aether, altior *aër*, *ἀντὶ τῷ αἰθέρι*. AE.
1: 398
Aether, pro aëre. o. 1: 406. AE. 1: 94.
2: 113. 5: 695. 7: 65. 10: 356
Aether pro terra, Inferni comparatio-
ne. AE. 6: 437
Aetheris axis, *aër*. AE. 8: 28
Aetherei haustus, Divini spiritus. o. 4:
220
Aetherei nimbi, *aër* purgator, qui
circum Deos est. AE. 8: 608
Aethereus sensus, *αἰὲρ νοεῖν*, ignis sen-
sualis, Deus. AE. 6: 746
Aethiopia calore fervens. E. 2: 11
Aethiopia Maurorum. AE. 6: 796
Aethiopia Maurorum ultra majorem
Atlantem lacum habet, ex quo Ni-
lus erumpit. AE. 8: 713
Aethiopiae duae; altera circa ortum So-
lis; altera circa occasum, in Mauri-
tania: ita dicta a populorum colore,
ab aestu solis ab *aitha* torreo, & *ἄ*
aspētus. AE. 4: 481
Aethiopiae plaga omnis, India dicitur.
o. 2: 116
Aethiopus apud, prima Aurora confur-
git. AE. 1: 493
Aethiops, & olim quoque *Aethiopus*;
sed prius nunc tantum in usu. AE. 7:
605
Aethon, equus Pallantis, domini funus
sequitur lacrymans: eodem nomine
dicitur equus Aurorae, vel ab *aitha*,
ardeo; vel quasi *αἰθρῶν* perpetuo cur-
vens, a cursu celestitate. AE. 11: 90
Aethra sidera, splendor aetheris: *ae-*

ther enim ipsum elementum, *aethra*,
splendor aetheris. AE. 3: 585
Aetites, lapis frigidissimus, cui ab *ae-*
quila conquisitus. AE. 1: 398
Aetna, mons Siciliae, quando non fu-
umum, sed flammam egerit, malum
omen. G. 1: 472. ejus incendiorum
caussa. AE. 3: 571
Aetnae, nymphae, & Jovis, vel Val-
cani, filii, Palici, Dii culti in Sici-
lia. AE. 9: 584
Aetnei ignes, nimii, quales habet Aet-
na. AE. 7: 786
Aetnaeus, non Aetneus. AE. 3: 85, 105,
117
Aetola urbs, Diomedis, Agrippa, &
ve Arpos, quia condita ab iis, qui
cum eo ex Aetolia venerant. AE.
11: 239
Aetoli Arpi. AE. 10: 28
Aetolia, Graeciae provincia, tres civi-
tates habuit, *Fluronæ*, *Olenonæ*,
Calydonæ. AE. 11: 239
Aetoliae fluvius, *Achelous*. o. 2: 3
Aetolorum in finibus Dodona. AE. 9: 466
Aetolus, pro Diomedes, quasi per
contemptum. AE. 11: 428
Aetris, puer formosissimus terra edisus,
mutatus in aquilam. AE. 1: 398
AEVUM, proprie aeternitas, quae con-
nisi in Deos venit. AE. 6: 764
Aevum, pro immortalitate, AE. 10:
235
Aevum, aetas perpetua, cuius neque
initium, neque finis; vita Donum.
AE. 7: 776
Aevum, pro vita: alias est aetas. AE.
10: 53
Aevum, & annos, & tempus significat.
E. 8: 27. AE. 2: 639. 3: 415
Aevum, pro quae in aetvo sunt. AE.
8: 627
Aevum ipsum, pro flore aetatis. E.
10: 43
AFFARI Deos, gratias agere, invocare.
AE. 2: 700
Affari, pro vale dicere. AE. 9: 484
Affectare viam olympo, praeparare si-
bi divinos honores, intendere. o. 4:
562
Affectationes animi a corpore oriuntur.
AE. 6: 724
Affectus omnis tribus rebus ostenditur,
vultu, voce, gestu. AE. 2: 41
Affectus potentes, pudor, ira, dolor,
quibus turbatus Menecentius. AE. 20:
871
Affati tactique diuuntur, capiti mem-
bris. AE. 1: 649
Afforet, adesset, veniat; temporis est
futuri. AE. 1: 580
Afri sitientes, a siccitate Libyae. E.
1: 65
Afri, versipelles. AE. 6: 724
Afri Saturnum, Solem, & Junonem
coluerunt. AE. 1: 742
Afrorum casae, magalia & mapalia.
AE. 4: 259
Africa dicta quasi *αἰθρῶν* *φάλαξ*, sine se-
gere, quia calidior est. AE. 5: 128
Afri.

INDEX IN SERVIVM.

- Africae* pars arida Xeroliba, inter Tri-
polin & Pentapolin. AE. 4: 42
Africae & Libyae confinio Garamantes
populi. E. 8: 44. AE. 7: 795
Africae regio, Maslyia, pars mediter-
ranea Mauritaniae. AE. 6: 60
Africae populi Nomades, una cum An-
tonio ab Augusto devicti. AE. 8: 724
Africae palus, Tritonis, juxta quam
nata Pallas. AE. 2: 171
Africa minores Elephantos habet quam
India. O. 1: 57
Africa solentibus in Siciliam, vel Ita-
liam *Anster* secundus, *Aquila* adver-
sus. AE. 5: 2
Africa, Sicilia, Sardinia, Lepido or-
dinandae traditae in Triumviratu.
AE. 8: 678
Africa terra, pro Africana. AE. 6: 877
Africanum Caesaris bellum cum Juba
& Catone. AE. 6: 833
AGAMEMNON, Atrei filius. AE.
2: 263
Agamemnon & Menelaus, Atridae, eo-
rumque paria fata, sed Menelai a Jo-
ve propter Helenam mitigata sunt.
AE. 11: 262. Enandro cognatione
juncti. AE. 8: 129, 130
Agamemnon, dux Argivorum cum mil-
le navibus contra Trojam proficis-
cens, tres Anii filias, quarum una
quod arxisset vertebatur in fruges;
quod altera, in vinum; quod tertia,
in oleum; vi abreptas ad alendum
exercitum secum auxit. AE. 3: 80
Agamemnon, occisa Dianae cerva, fi-
liam Iphigeniam, ad placandam
Deam, macchandam tradere compul-
sus fuit. AE. 2: 115. *Ἀγαμέμνων* & *Ἀγασ-
τὸς*, *Ἀγαμέμνων* & *Ἀγαστὸς*, sapiens im-
perator & fortis miles. AE. 1: 549.
aperiendi equi signum Sinoni dedit.
AE. 2: 256. relicto bello suadebat
Graecis fugere. AE. 2: 108. ab uxo-
re Clytemnestra per Aegysthum adul-
terum inter epulas necatus, vel fa-
cificaturus Diis Penatibus. AE.
11: 269. vindicatus ab Oreste filio.
AE. 3: 931
Agamemnon Clytemnestrae uxoris &
Aegysthi adulteri fraudibus interfec-
tus, ab Oreste filio vindicatus. AE.
4: 471
Agamemnonis patrie Mycenae. AE. 1:
288
Agamemnonis uxor Clytemnestra Leda
& Tyndarei filia. AE. 8: 130
Agamemnonis filius nothus, vel saltem
comes, Haeclus. AE. 7: 723
Agamemnonis non est patronymicum,
sed *Agamemnonides*. AE. 4: 471
Aganippe, Boeotiae fons. E. 10: 12
Ἀγαυὸς Δαίμων, Genii boni. O. 3: 417
Agathyrsi, Scythiae populi, Apollinem
Hyperboreum colentes, a pulchra &
cyanea coma, vel quod ora & ar-
tus pingerent, *πλάσι*, dicti Achabes
Homero. AE. 4: 146
Agave mater prima ex Bacchis Penthea
filium feram rata invaluit, & ei ca-
put amputasse dicitur. AE. 4: 469
Agaves & Echionis filius Pentheus, rex
Thebanorum, a Bacchis disceptus.
AE. 4: 469
Age, non modo imperantis verbum;
sed & hortantis adverbium; ita ut &
singularem numerum copulemus plu-
rali, & age, facite dicamus. AE. 2:
707. 3: 362. 6: 343
Age, disperge. AE. 1: 74
Agebat orbem, circumagebat. O. 2:
338
Agenor, Neptuni filius, rex Libyae &
Phoenicis, de ejus genere Dido. AE.
1: 342
Agenor filios, Phoenicem, Cilicem,
Cadmum, ad quaerendam sororem
suam dimisit: & a singulis singulae
regiones appellatae. AE. 3: 88
Agenor filius, Phineus, rex Thraciae,
ejusque fabula. AE. 3: 209
Agentem quercus, moventem. O. 4:
510
Ager antiquus, Romanus, inter castra
Trojana & Laurentum, vel etiam
Ostiam. AE. 11: 316
Ager arari, neque uxor, nisi peractis
sacrificiis, non poterat. AE. 3: 136
Ager fertilis bis arandus, tenuis vero
& sterilis, semel. O. 1: 43
Agere, de pecoribus. E. 1: 13
Agere telis, urgere, persequi. AE.
4: 71
Agere ventos, excludere, pellere, ante
se agere. AE. 4: 245
Agere sese, sine negotio incedere. AE.
6: 337
Agere, pro cogere. AE. 8: 339
Agere se, pro venire, incedere. AE.
9: 696
Agitur, regetur. AE. 1: 578
AGGER, proprie terra illa, quae val-
lo facto propius ponitur; abusive mu-
ri, & munimenta omnia. AE. 10: 24
Agger, media viae eminentia, lapidi-
bus strata. AE. 5: 270. 12: 446
Agger, cujullibet rei coacervatio, un-
de fossae, aut valles repleri possint.
AE. 9: 567
Aggere, pro fossa. AE. 7: 159
Aggeres Alpini, Alpes; quia muro-
rum vicem Italiae exhibent. AE. 6:
831
Aggredi aliquem, cum calliditate &
ex praeparato, vel ex insidiis loqui.
AE. 4: 92
AGIT campo, insequitur per campum.
AE. 10: 540
Agit limitem, facit. AE. 10: 513
Agitare, pro agere, transigere, *διαβαν.*
AE. 10: 235
Agitare chelydros, persequi, fugare.
O. 3: 415
Agitare, pro curare, vel pascere. O.
3: 287
Agitare, disponere, cogitare. AE. 2: 640
Agitare, moliri. AE. 9: 187
Agitata, vexata, vel mota. AE. 6: 66
Agitator equorum, auriga. AE. 2: 476
Agitatus scenis, famosus, celebratus
tragoediis, frequenter actus. AE. 4: 477
Agitatus Furis, stimulanus. AE. 3: 331
Agitator, verberator. O. 1: 273
Agmen, proprie exercitus ambulans.
AE. 8: 595
AGMEN, pro cursu, impetu. AE. 1:
437. 6: 712, 749. pro impetu, mul-
titudine exercitus incedente. AE. 1:
86. pro impetu, tractu, AE. 5: 90
Agmen aquarum, impetus. O. 1: 322
Agmen pro itinere, impetu, vel tractu
corporis. AE. 2: 212
Agmen, ordinata multitudine exercitus
ambulantis. AE. 1: 190
Agmen, volans, cujullibet rei impe-
tus. AE. 1: 397
Agmina, pro impetu. AE. 6: 572
Agmina caudae, motus, gyri, volubi-
litas. O. 3: 423
AGNAE, copiosorem possessionem
reddunt. E. 2: 21
Agnosco & cognosco idem significant.
AE. 8: 155
Agnosco, participium ab *agnosco*, non
agnitus. AE. 4: 23
Agonalis, sive lemniscata corona. AE.
6: 772
Agonalis moris erat, post sacrificia de-
mum ad certamina venire. AE. 5: 329
Agrotas, mons & oppidum Siciliae.
AE. 3: 703
AGRESTIUM Deorum nomina. O. 1: 21
Agri majoribus, qui colantur; *μακροί*
vero, sylvae & pascua. G. 2: 415
Agri militibus dari solebant ab impe-
ratoribus victoribus, item viris foni-
bus, praemii loco. AE. 9: 274. 12: 359
Agri diversis fructibus singulis annis
conferendi. O. 1: 82. quomodo cor-
rigendi. O. 1: 73. proscindi dicuntur,
cum primum arantur; obfringi, cum
iterantur; lirari, cum tertiantur. O.
1: 97. optimum eorum remedium
intermissio. O. 1: 79
Agricola nunquam debet esse vacuus.
O. 1: 259
Agrigentum, Siciliae oppidum. AE. 3:
703
Agrigentini equi missi ad Graeciae a-
gones. AE. 3: 704
Agrigentorum rex, Hiero. AE. 3: 704
Agrippa virtutibus suis ad summam glo-
riam pervenit; nam & Tribunus ple-
bis, & post tertium Consul; fortu-
dine sua omnes fere victorias Augusto
confecit; Sext. Pompejum apud My-
las superavit; mox Antonium & Cleo-
pam apud Actium: unde & gener
ab Augusto adscitus est. AE. 8: 682
Agrippae opera Sextum Pompejum,
postquam sex annos Siciliam tenuer-
at, superavit Augustus. AE. 6: 612
Agrippa Augusti filiam duxit uxorem:
Remus a Virgilio dictus. AE. 1: 296
Agrippa, ab agro partu, qui pedibus
nascitur. AE. 8: 682
Agrorum & pecorum Deus, Sylvanus.
AE. 6: 801
Agros metiebantur, qui illos colonis
adsignabant. AE. 12: 395

Ayl-

INDEX IN SERVIVM.

- Agilla*, postea *Caere*, dicitur et *χαιρῶν*, a Pelasgis condita. AE. 10: 183
Agyllina urbs, Caere, a Pelasgo condita, vel Tyrrenio Telefi filio, vel a Telegono. AE. 8: 479
Agyllini, Etrusci. AE. 12: 282
AHENA, non ad elixandas carnes, sed quibus se lavarent: quia heroicis temporibus non vescerantur carne elixa. AE. 1: 217. Ahena veteres per aspirationem. ibid. absolute, ut Gr. *χαλκῶν* ibid.
Ahenum, vas in quo vinum coquitur: trepidum, bulliens. o. 1: 296
AJACES duo, Telamonius, & Oilei filius. AE. 1: 45
Ajax Oileus, Cassandra violavit in templo Minervae. AE. 1: 45. 2: 414
Ajax Oilei socii Locri, qui duplices, Epizephyrii, & Ozoli, qui tempestate ab eo disiecti. Epizephyrii Brutios tenuerunt; Ozoli Pentapolin in Libya; vel circa Syrtis posuerunt sedes. AE. 11: 265. 3: 399. ejus naufragium. AE. 1: 43
Ajax, Telamonis filius, Teucris frater, sed ex alia matre: ejus filius Eurysaces. AE. 1: 623
Ajax & Achilles patruales. AE. 1: 623
Ajaci clypeus trium ulnarum. AE. 3: 105
Ajax Ulyssis Sisyphum patrem objecit. AE. 6: 529. ejus umbra apud Inferos Ulyssis colloquia fugit. AE. 6: 468
Ajax Telamonius, judicio superatus se peremerat. AE. 2: 414
Ajax in Rhoeteo promontorio sepultus. AE. 2: 506
Ajaxis asyrum in Rhoeteo litore. AE. 6: 505
Ajaci & Hectoris dona, mala. AE. 9: 5
Ajaci donum Hectori lethiferum, & Hectoris Ajaci. AE. 4: 496
Αἰγῶν, Latine Capreae. AE. 4: 152
Αἰγῶνας, Graece cur dictus Jupiter. AE. 1: 279
Ait, juxta nonnullos vitiose in media oratione ponitur. AE. 11: 24
ALACER & alacris, acer & acris, veteres tam in masculino quam feminino; postea tamen *alacer* & *acer* nunquam in feminino, licet Ennius *acer hiems* dixerit. AE. 6: 685
Alacer, juxta nonnullos, gestiens, & rei novitate turbatus; *alacris* vero, laetus. AE. 12: 337
Alacris, non *alacer*, & contra *acer* non *acris*, usurpat Virgilius ad vitandam confusionem; licet *alacer* ab *acer* nascatur. AE. 5: 380
Alacris, concitatus. AE. 9: 231
Alac, & volucrum, & navium. AE. 6: 14
Alac velorum, antennae cum velo, quae sunt instar alarum in malo navis. AE. 3: 520
Alac, pro velocitate. AE. 5: 319
Alac dicuntur equites, quod alarum vice pedestrem exercitum tegant. AE. 4: 121. 11: 604
Alae, lupinorum calami. o. 1: 75
Alatus, participium verbo carens. AE. 12: 17
 4: 259
Alatus cur fingatur Cupido. AE. 1: 667
ALBA mons, a colore albae porcae, longa a positione. AE. 8: 43
Alba longa monti Albano nomen dedit. AE. 12: 134
Alba, civitas longe a litore. AE. 3: 393. dicta ab alba sue inventa. AE. 3: 390
Alba longa, condita ab Ascanio: unde dicta. AE. 1: 274. 5: 598
Alba, rex Albanus, cui Procas successit. AE. 9: 387
Alba, a quo Ascanio condita incertum apud Livium, cum Sylvius etiam dictus sit Ascanius. AE. 1: 11. 6: 760
Alba quadringentos annos regnavit. AE. 1: 276. trecentos ad Romam conditam. ibid. everfa ab Tullo Hostilio. ibid. & 282
Alba a Tullo Hostilio everfa. AE. 1: 11. 2: 313
Alba & Roma, ubi olim Laurentia arva. AE. 7: 661
Alba, vel de porca, vel civitate, vel rege Albano intelligi potest. AE. 9: 387
Albani montis viscerationi Latini populi intererant. AE. 7: 716
Albani patres antiquissimi. AE. 12: 135
Albani reges omnes a primo Sylvio, Aeneae filio, dicti Sylvii. AE. 6: 760
Albani reges tredecim de Aeneae & Laviniae genere. AE. 6: 756
Albani eodem modo quo Romani bella indicabant per Feciales. AE. 10: 14
Albano in monte jure triumphantes sacrificare debebant; quia Alba patria populi Romani, & omnes inde essent oriundi. AE. 12: 135
Albanorum bellum Horationum & Curiatorum certamine direptum. AE. 8: 642
Albanorum rex, Aventinus; cui successit Procas. AE. 7: 657. Metius Fuffetius, Fidenatum bello ob perfidiam quadrigis distrahit. AE. 8: 642. Tyberinus. AE. 8: 330
Albaeus mons ab Alba longa dictus. AE. 12: 134
Albeo, *albes*, usurpatum. AE. 12: 36
Albogilvus, color ex albo & gilvo mixtus. o. 3: 82
Albula, fluvius Italiae, qui postea Thyberis a Thybri, vel Thyberino, Albanorum rege: vel a Syracusarum fossa Τῦβρι. AE. 3: 500. nomen habet a colore. AE. 8: 332
Album, pallori vicinum; candidum, nitenti quadam luce perfusum. o. 3: 82
Albunea in altissimis montibus Tiburtinis, & sylva & fons, alio nomine Leucothea. AE. 7: 83
Alburnus, mons Lucaniae. o. 3: 146
Albus & cornu, & unguis, & palato, debet esse maritus pecoris, sive aries; alioquin, licet candidus sit lanis, nigros tamen pullos procreat. o. 3: 386
ALCESTI morienti comam secit Mercurius. AE. 4: 694
Alcestis Diti sacratum cinem habebat. Cccc
- AE. 4: 703
Alceſtis exemplo apud Euripidem defenditur Virgilius. AE. 3: 46
Alcius, Amphitryonis pater; unde Hercules, Alcides. AE. 6: 392
Alcides, Hercules; quod nonnulli perperam *αἰὼν τῶν ἀνδρῶν*, a *αἰωνε* deducunt, cum veniat ab *Alci*, patre Amphitryonis. AE. 6: 392
Alcimedon, artifex. AE. 5: 37
Alcinous, rex Phaeacum, diligens hortorum cultor; unde per ejus sylvas arbores pomiferae intelligendae. o. 2: 87
Alcinous in Corcyra insula regnavit. AE. 3: 291
Alcippe & Phyllis, pastorum amicae. AE. 7: 14
Alcmaeon in patris Amphiarai vindictam matrem Eriphylem necavit; indeque furore correptus. AE. 6: 445
Alcmena, Amphitryonis Thiebanorum regis uxor, ex Jove peperit Herculem. AE. 8: 103
Alcon, Cretensis sagittarius peritissimus. AE. 5: 11
Alcyon, avis. o. 3: 338
Alcyone, una Pleiadum. G. 1: 137
ALECTO, Tisiphone, & Megaera, Plutonis filiae. AE. 1: 86
Aleho in mille facies se potest convertere. AE. 7: 337
Aleho, Graecus accusativus; tres enim casus modo habet, nominativum & accusativum *Ἀλκῆτῃ*, & genitivum *Ἀλκῆτῃς*. AE. 7: 324
Ἀλκῆτῃς ὁ καὶ ἡ apud Graecos. AE. 5: 610
Alemanni, populi circum habitantes lacum Lemannum. o. 4: 278
Alere vulnus, pascere curam. AE. 4: 2
Alesus, Neptuni filius. AE. 8: 285
Alexander ex Jove Hammone genitum se credi voluit. AE. 6: 322
Alexander Araxem ponte junxit, sed fluminis impetu ruptus est. AE. 8: 728
Alexander Paris, duo nomina habuit. AE. 10: 655
Alexander, Virgilii amicus. AE. 2: 15
Alexander Polyhistor a Sylla civitate donatus. AE. 10: 388
Alexanaria, Aegypti civitas, condita ab Alexandro, instar chlamydis suae. o. 4: 287
Alexandriae in portu nobilissima turris, Pharus. AE. 11: 262
Alexandria obsessa & capta ab Augusto. AE. 8: 678
Alexandrinus triumphus Augusti. AE. 8: 714
Alexirhoe filius, Aesacus, mutatus in mergum. AE. 4: 254
Alexis & Meliboeus de mutuo amore fabula. AE. 1: 724
Alexis, nomen eclogae secundae: sub ejus persona Augustus intelligitur. AE. 2: 1, 6
ALFENUS Varus fudit & fugavit Asinum Pollionem, & Transpadanae provinciae, & agris dividendis praefuit.

INDEX IN SERVIVM.

- fuit. E. 6: 6. Virgilio agrum servavit. ibid.
- Alfeo* flumine immisso Augae regis stabulum purgavit Hercules. AE. 8: 300
- Alga*, herba in mari nascens. E. 7: 42. AE. 6: 416
- Alieno* vulnere sterni, quod in alium fuerat destinatum. AE. 10: 781
- Alienus* quis dicitur, propter crudelitatem & avaritiam; licet minime sit *alienus*. E. 3: 5
- Aliger*, nomen compositum a Virgilio, pro Cupidine. AE. 1: 666
- Aligua*, aliquatenus, aliqua ratione. E. 3: 13
- Alis* allapia sagitta, pro pennis. AE. 9: 577
- Alit*, vegetat; in aeternitatem custodit. AE. 6: 726
- Alituum*, pro alitum. AE. 8: 27
- Alius* color aegris, pallidus. G. 4: 254
- ALLABITUR*, celeriter venit. AE. 6: 2
- Allegoria*. E. 3: 93, 94, 111. 8: 12. 10: 69. G. 1: 37. & passim.
- Alia*, fluvius haud longe ab Urbe, juxta quem Galli Brenno duce ceciderunt Romanos, xv. kal. Augustarum, & post triduum Urbem excepto Capitolio deleverunt. AE. 6: 826. 7: 717. 8: 652
- Alia*, pro Alia unico *l*, sed *l* additur ob metrum, ut *reliquias*, & *reliquias*. AE. 7: 717
- Alium* & *Serpillum*, herbae calidae, quae aestum repellunt. E. 2: 11
- ALMA*, proprie de Tellure, quod nos alit; improprie etiam de aliis Numinibus. AE. 10: 252
- Alma*, lux, Ceres; quod omnia alant. AE. 1: 310
- Almon*, modo puer, modo juvenis Virgilio; est autem rustici pueri nomen a fluvio. AE. 7: 531
- Almus*, ab alendo. G. 1: 7
- Almus* ager, ab eo quod nos alit. G. 8: 330
- ALNUS*, arboris species, pro lentre. G. 1: 36. in hanc arborem versae Phaëtoniades. E. 6: 62. pro populo. ibid.
- ALOEUS* Iphimedium habuit uxorem, quae compressa a Nepruno Othum & Ephialtem peperit, qui digitos novem per singulos menses crescebant, & coelum subvertere volebant. AE. 6: 582
- ALPES*, Gallorum lingua, *alti montes*. AE. 4: 442
- Alpes* aëriae, Gallia; alti montes Gallorum lingua *Alpes* vocantur. G. 3: 474
- Alpes* dicuntur Gallis omnes altitudines montium; proprie tamen montium Gallicorum: transiri possunt quinque locis. AE. 10: 13
- Alpes*, aggeres dicuntur; quia muros vicem Italiae praestant. AE. 6: 831
- Alpes* Poeninae, ut nonnulli, a Dea Poeni: a, quae ibi colebatur, dictae. AE. 10: 13
- Alpes* Annibal exustas aceto transiit in Italiam. AE. 10: 13
- Alpibus* vicinus lacus Larius. G. 2: 159
- Alphenus* Varus, iniquus Mantuanis. E. 9: 10
- Alphesiboeus*, pastor. E. 5: 72
- Alpheus*, Gr. Ἀλφειός. AE. 3: 694
- Alpheus*, fluvius Elidis, quae civitas juxta Pifas est, in qua colebatur Jupiter Olympicus, & ubi agones Olympici celebrabantur. G. 3: 19. AE. 10: 179
- Alpheus* & *Arethusa*, duo fluvii Elidis in Arcadia, & eorum fabulae. E. 10: 4. AE. 3: 694
- Alpini* Boreae, flantes de Alpibus. AE. 4: 442
- ALTA* pelagi, absolute, eleganter. AE. 9: 81
- Alta* petens, de mari. G. 1: 142
- Alta* Lycia, nobilis. AE. 10: 126
- Alta* mente, secreta, recondita. AE. 1: 29
- Alta* Roma, vel propter gloriam, vel aedificia, vel quia in montibus. AE. 1: 11
- Altae* urbes, magnae. G. 1: 485
- Altanus*, ventus pelagi. AE. 7: 27
- Altaria* & *arae* quid differant. E. 5: 66. eminentia ararum, & ipsa libamina. ibid.
- Altaria* Deorum, *arae* mortuorum. AE. 3: 305
- Altaria*, Deorum superiorum proprie. AE. 5: 54
- Altaria Inferorum* & *Superorum*; *arae* tantum Inferorum. AE. 2: 515
- Altaria* libant, pro in altaria: altaria juxta nonnullos species ararum. AE. 12: 173
- Altaria*, & quae continent, & quae continentur. E. 8: 105
- Alte*, profunde. G. 2: 78
- Alte* consternunt terram frondes, id est, jugiter & diu, aut ex alto cadentes. AE. 4: 443
- Alteae* & *Liberi* patris nuptiae. AE. 4: 127
- Alter*, de duobus tantum. E. 3: 34. 8: 38. & masculine etiam de femina. E. 3: 34
- Alter* ab illo, solus post illum. E. 5: 49
- Alter* foedera rumpi, bis rumpi foedera, secundo. AE. 12: 581
- Alterna*, varia. E. 5: 14
- Alternans*, vario mente tractus. AE. 4: 237
- Alterni*, singuli, vicissim. AE. 3: 423
- Alternis*, alternatim. G. 1: 71
- Alternis* agris, intermissis. G. 1: 79
- Altheae* & *Oenei* filius, Tydeus. AE. 6: 479
- Altianea* bidens, intransa. AE. 12: 170
- Altinum*, urbs sub Venetis. G. 1: 262
- Altinum* inter & Concordiam Atesis flumen, per Venetiam in Padum cadens. AE. 9: 679
- Altior*, non solum ad staturam pertinet, sed ad omnia. AE. 8: 162
- Altitudo* radicum, juxta Physicos par cum arborum altitudine. AE. 4: 446
- Altius* ingreditur, cum exultatione quadam incedit. G. 3: 76
- Alti* ad vivum perdidit, medallas & ossa penetravit. G. 3: 441
- Alto*, pro de alto. G. 1: 96
- Altum*, quasi longe positum, & oppositur *prono*. AE. 5: 212
- Altum*, proprie de mari. AE. 1: 7. & superiorem & inferiorem altitudinem. notat, eum sit & mensurae nomen. ibid.
- Altum*, de coelo & mari; sic fastigium; & summæ, & imae partis. G. 2: 288. AE. 1: 130. 4: 661
- Altum*, pro Aquilone, quia pars illa altior, sic humilis Aufert. G. 1: 324
- Altum* iter ire, in altum volare. G. 4: 108
- Altus* Apollo, de Cumano Apolline, vel revera magnus; vel ob maximum ejus illic simulacrum, xv. pedum altitudine. AE. 6: 9
- Altus* Apollo, venerabilis; vel quia in excelsio loco consecratus. AE. 10: 875
- Altus*, illustris, nobilis. AE. 2: 230. 9: 697. 10: 737
- Altus* portus, interior. AE. 5: 243
- ALVEO*, per synaeresin pro *alve*. AE. 6: 412
- Alumnus*, qui alit, & qui alitur. AE. 4: 72. 6: 298. 8: 532
- Alumnus*, Graece τροφικόν, qui nutritus est; nutritor, qui nutrit. AE. 11: 33
- Aluta* pellis, alba. E. 4: 44
- Alvus*, feminini generis; licet Plantus in masculino usus sit. AE. 2: 51
- Alvus*, quo defluunt sordes. AE. 2: 19
- AM*, in compositis idem quod Graecis αμνι, ut *amfancti* *valles*, undique sancti. AE. 7: 125
- Amadriades*, Deae, quae cum arboribus vivunt & moriuntur. AE. 10: 11
- Amandare*, odii; mandare, amoris est. AE. 3: 50
- Amalthea* Tarquinio novem libros Sibyllinos obtulit, proque iis poposcit ter centum Philippeos, & omnis illa historia. AE. 6: 72
- Amalthea* Capra, fidus in manu Auri-gae supra cornua Tauri. AE. 9: 668
- Amalthea* capra, Jovis nutrix, ex cujus pelle Jupiter scutum habet, quod movere dicitur, quando turbines & procellas concitat. AE. 8: 354. nutricis suae pelle usus Jupiter. AE. 1: 279
- Amalthea* capra, Hoedorum mater, a-luisse dicitur Jovem, & inde inter sidera. G. 1: 205
- Amara* bacca, vividis. G. 2: 86
- Amaraeus*, unguentum suave. ab *Amara* puero, unguentario regio, dein converso in Sampluchum herbam, quae etiam *Amaraeus*. AE. 1: 697
- Amaror*, amaritudo. G. 2: 247
- Amarus* funus, quia elicit lacrymas. AE. 12: 588
- Amarum*, asperum. AE. 4: 203
- Amarus*, nocens. G. 1: 120
- Amarus* hostis, asper. AE. 10: 900
- Amaryllos*, vocativus Graecus. E. 1: 37. 8: 77

Ama-

INDEX IN SERVIO.

Amoryllis, amica Tisyri. E. 1: 4. pro urbe Roma. ibid.
Amoryllis, pro Roma. E. 1: 30
Amoryllis Leriā puellam designat. E. 2: 15
Amasenus, fluvius vicinus Privernatum civitati, Anagninēsis agros irrigans. AE. 7: 685
Amata, matertera Turni. AE. 6: 90
Amata, Latini uxor, duos filios habuit; quos ipsa post vel interemit, vel caecavit. AE. 7: 51
Amata, Trojanis inimica. AE. 7: 550
Amata sola generum cupiebat Turnum. AE. 9: 737
Amata juxta Virgilium laqueo, juxta Fabium Pictorem inedia se interemit. AE. 12: 602
Amatae soror, Venilia, Turni mater. AE. 7: 366. 12: 29
Amathus, Cypri insulae civitas, Veneri consecrata. AE. 10: 54
Amatores tribus rebus possunt placere, divitiis, pulchritudine, cantilena. E. 2: 20
Amatoribus praefunt *Ἐρως*, *Ἀρριπός*, *Δυσίππος*. AE. 4: 320
Amazē, axis, Septentrio. G. 3: 351
Ἀμαζον, Septentrio, axis. O. 2: 271
Amazones, dictae, vel *ἀνὸ τῆ ἀμα ζώνου*, vel quasi *ἀνὰ μάχης*, sine matre, *ἀνιμαμναι*, vivebant sine viris: extinctae partim ab Hercule, partim Achille. AE. 1: 494. 11: 651. prius ad Tanaim habitaverunt; unde postea ad Thermodonta Thraciae fluvium transgressae sunt. AE. 11: 659. inter Exclutas, qui Illyricam regionem incoluerunt. AE. 11: 842. Trojanis tulerunt auxilium. AE. 7: 803
Amazonum nomina, sunt nomina nobilissimarum feminarum Italiae. AE. 11: 655
Amazonum regina Hippolyte, quam Hercules vicit, eique baltheum sustulit. AE. 11: 661. Penthesilea, ab Achille occisa, vel, ut alii, ex illa Castrum filium sustulit.
Amazon exsultat, quasi Amazon; ut *venatrix*, quasi venatrix. AE. 11: 648
Amazonibus oriundi Rheti Vindelici. AE. 11: 247.
Amazonidum, pro Amazonum. AE. 1: 494
AMBAGES, circuitus. AE. 1: 346
Ambarvale sacrificium, quid. E. 3: 77. 5: 75. G. 1: 339, 345
Ambesum, undique e sum, rotundum. AE. 3: 257
Ambiguum, duplex, geminum, etiam pro incerto. AE. 1: 665. 3: 180
Ambiguum, dubium, suspitione plenum. AE. 2: 99
Ambiguus, minus firmus ad celeritatem. AE. 5: 326
Ambulstrum dictum, quod nisi ambobus Censores post quinquennium hustrare civitatem liceret. AE. 1: 286
Ambire aliquem, amplecti, circum retinere aliquem; non ab *ambitu*;

nam *ambit* ad illum dicimus. AE. 7: 333
Ambire, blanditiis vel subdole circumvenire: & ambio illum, rogo illum: unde *ambitores*. AE. 4: 283
Ambo, pro ambos, antiquo more. E. 5: 68. 6: 18. G. 4: 88. AE. 12: 342. pro, *ambo*. E. 6: 18. pro, utriusque. AE. 1: 462
Amborum, utrorumque. AE. 8: 142. 10: 759
Ambra, sinus & civitas Epiri, ubi Nicopolis, excitata ab Augusto. AE. 3: 274, 276
Ambrosia, cibis Deorum; alibi unguentum Deorum, ex a, *sine*, & *ἔρως*, *mortalis*. AE. 12: 419
Ambrosia, unguentum Deorum. AE. 1: 407
Ambrosia ungi quis debet, ut sit videnti Numinis capax. O. 4: 415
Amburbium sacrificium, quid, & unde. E. 3: 77
Ambustum, proprie circumustum, sed & pro *combustum*. AE. 12: 298
Ἀμυδρῶντος, oblitus, negligentes, contemnentis. AE. 11: 866
Amello, herba flore aureo, utilissima apibus, a Mella, Galliae Cisalpiniae fluvio sic dicta. O. 4: 271. & seq.
Amens, consilii egens, nescius rei gerendae; nam *mens* & consilium significat. AE. 12: 622
Amentum, lorum, quo media hasta ligatur & jacitur. AE. 9: 665
Amerina retinacula, virgae, quibus vires religantur, ab Amerino oppido Italiae: sunt autem ex salica rubra. O. 1: 264, 265
Amica, grata. AE. 2: 255
Amicitiae antiquiores firmiores. AE. 11: 537
Aminei, fuerunt Thessali, qui regionis suae vites in Italiam transtulerunt; & inde vinum Amineum. O. 2: 97
Amineum vinum, quasi *sine nimio*, id est rubore; nam album est. O. 2: 97
Amiternum, oppidum. AE. 7: 710
AMMON Jupiter, sub arietis forma cultus in Libya, quod per arietem Libero patri aquas ostenderit; quia Libyci arietem *Ammonem* vocant: vel a Graeco *ἄμμος*, *arena*: & aliae fabulae. AE. 4: 196
Ammonis Jovis oraculum in Libya. AE. 3: 466
Ἀμμος, arena; unde Jupiter Ammon. AE. 4: 196
AMNI, pro *amne*: nunquam enim bene in i faciunt ablativum, nisi quae communis generis, ut *docilis*, *agilis*; sed veteres etiam dixere *hic* & *haec amnis*. AE. 9: 459
Amnis, masculini & feminini generis. AE. 9: 125
Amnis, pro regione amnis. AE. 9: 245
Amnis, pro aqua. AE. 12: 417
Amnis aquae, recte dictum, quia & alterius rei potest esse amnis, ut cruoris &c. AE. 7: 464
AMOEBAEUM carmen, quale. E. 3: 29. 7: 5, 20, 25
Cccc 4

Amoena loca, solius voluptatis plena, quae solum amorem praestant; quasi *amunia*, unde nullus fructus collitur; unde & *immunes*, qui nihili praestant. AE. 5: 734. 6: 638
Amoenus, umbrosus, sylvis circumdatus. AE. 7: 30
Amomum, flos Assyrius. E. 3: 89
Amomum Assyrium, herba suavissimi odoris, tantum in Assyria nascens. E. 4: 25
Amor pro Cupidine. AE. 1: 693
Amor, ambigue quandoque poni potest, ita ut possit esse & verbum, & nomen. AE. 4: 347
Amor duabus praefertim rebus gignitur, forma & eloquentia. AE. 4: 4
Amor in jecore esse dicitur. AE. 6: 596
Amor verus monstratur in adversis. AE. 11: 892
Amor pius, castus, non infamis. AE. 5: 296
Amor, morbus est. AE. 1: 663
Amor, malus error. E. 8: 41. gravior ex despectu, vel desperatione. E. 8: 43
Amor resurgens gravior. AE. 4: 531
Amor, ignis est occultus. AE. 1: 692
Amor per venas currit ut sanguis. AE. 4: 2
Amor, pro marito. AE. 4: 17
Amor, pro eo quem amamus. AE. 5: 334
Amor generaliter de omnium rerum cupiditate dicitur. AE. 4: 412
Amoris epitheton perpetuum, infans. AE. 2: 343
Amore, pro in amore, aut ob amorem. E. 6: 46. 8: 18
Amores, desideria, voluptates. AE. 4: 28
Amores, plurali numero, non nisi turpitudinem & voluptatem significant. AE. 5: 334. singulari etiam ad religionem pertinet. AE. 1: 354
AMPHIARAUS, augur Argivus summa perfidia proditus ab Eriphyle uxore. AE. 6: 449. hiatu terrae vivus descendit ad Inferos, ubi Cerberus ossa ejus consumit. AE. 8: 297. alba insula insignis. AE. 10: 539
Amphibola apud Poetas plurimum metro solvuntur. AE. AE. 1: 496
Ἀμφιχλον, undique labrum habens; & inde juxta nonnullis dictum ancile. AE. 8: 664
Amphion, & Zethus, fratres ex Jove & Antiopa. E. 2: 24. musicae peritus. ibid.
Amphion, Zethus, & Cadmus Thebas condiderunt. AE. 4: 470
Amphipolis, urbs Thraciae. G. 1: 120
Amphitrite, conjux Neptuni. E. 6: 74
Amphitryonis pater Alceus, unde Hercules Alcides. AE. 6: 392
Amphitryonis, Thebanorum regis, cum uxore concubuit Jupiter, & inde natus Hercules Amphitryoniades. AE. 8: 163
Amphitryonides, cur Hercules, cum ex Jove & Alcmena. AE. 2: 601
Amphrysus, Apollo, ab *Amphrysō*, Thessaliae fluvio, ubi Apollo Jovis iussu

INDEX IN SERVIVM.

- jussu Admeti armenta pavit. **AE.** 6: 398
- Ampasus**, Thessaliae fluvius, circa quem Apollo ob interfecitos Cyclo-
pas deposita divinitate novem annos
Admeti regis armenta pascere coactus
est. **G.** 3: 1. **AE.** 7: 761
- Amplecti**, pro tenere. **AE.** 3: 351
- Amplius**, de cetero, posthac, inter-
dum & quantitatē denotat. **AE.** 9:
423.
- AMSANCTI** valles, undique sancti:
am enim idem quod Graecis ἀμολ.
AE. 7: 125
- Amsancti** valles, locus in medio Italiae,
dictus *umbilicus Italiae*, in latere Cam-
paniae & Apuliae, ubi Hirpini, ha-
bens aquas sulphureas, & odorem
gravissimum, necantem juxta acce-
dentes: ibique aditus dicitur Infero-
rum. **AE.** 7: 563. **Amsancti** autem,
omni parte sancti. 565. victimae hic
non immolantur, sed ad aquam ap-
plicatae odore pereunt; & hoc erat
litationis genus. **AE.** 7: 563, 568
- AMULIUS** & Numitor fratres, quo-
rum prior posteriorem regno priva-
vit, & Iliam, filiam ejus, Vestae sa-
cerdotem fecit. **AE.** 6: 778
- Amulius** & Numitor, filii Procae, eo-
rumque historia. **AE.** 1: 277
- Amurca**, olei sordes praecedentes; quae
vero sequuntur, *feces*. **G.** 1: 194
- Amurca** per c scribitur, per g pronun-
ciatur. **G.** 1: 194
- Amurca**, sordes amarae olei, reme-
dium contra scabiem ovium & lac-
sum vepribus corpus. **G.** 3: 448
- Amyclae**, oppidum inter Cajetam &
Terracinam, a Laconibus conditum,
qui comites Castoris & Pollucis, &
cum Glaucē, Minois filio, in Italiam
venerunt, & missi cum Aufonis ab
Amylis, Laconiae civitate, nomen
ei dederunt: unde *tacitae* dictae sunt.
AE. 10: 564
- Amyclaeus** canis, Laconicus, bonus;
Amycla enim civitas Laconiae. **G.**
3: 345
- Amyclas** Caesari futura signa tempesta-
tis enarrat. **AE.** 10: 98
- Amycle**, civitas Laconiae. **G.** 3: 89
- Amycus**, unus sociorum Aeneae. **AE.**
1: 225
- Amycus**, Neptuni & Melies nymphae
filius, a Polluce pythali certami-
ne, (sive lussa) superatus. **AE.** 5:
373
- Amyntari**, gens Thraciae. **AE.** 1: 321
- Amyntae**, Danae ab Aegypto oriundi
filia, & ejus fabula. **AE.** 4: 377
- Amyntas** stultus, Cornificius. **E.** 2: 39. 5: 8
- Amythaonis** filius, Melampus, Proeti-
das furore liberavit. **E.** 6: 84. **G.**
3: 550
- AN**, pro ergo. **E.** 3: 2
- An**, pro five, antiquum. **AE.** 1: 333
- Ἀνακλόων**. **G.** 1: 198. **AE.** 5: 66
- Ἀνὰ λυγρὰ**, pocula aspera signis. **AE.**
5: 267
- Anagnia** dives, fertilis: in hac civita-
te Antonius contempta sorore Augu-
sti & ducta Cleopatra, monentem e-
jus nomine ferri iussit. **AE.** 7: 684
- Anapaeus** Sol, Mars & Saturnus; quia
intercidunt vitae rationem, si radiis
suis geniturae ortum pulsaverint. **AE.**
4: 610
- Anapaesticum** metrum Cupidini con-
secratum. **E.** 8: 78
- Ἀναρίπιν**, *rejicere, evomere*. **AE.** 8: 350
- Ἀναρίπτεται**, *vertitur, agitur, versatur*.
AE. 11: 683
- Anastrophe**. **G.** 1: 16. & passim alibi.
- Anaxagoras** ignem flamebat rerum ori-
ginem. **E.** 6: 31. in omnibus parti-
bus ὁμοιωματικὰ flamebat. **AE.** 4: 625
- Anaximenes** & Mygdones filius, Cho-
roebus. **AE.** 2: 341
- Ἀνὰ γῆν** *εἰσόδου*, *indignus cereris* dicunt
Graeci; & inde Latine *indignus ovi-*
rum. **AE.** 12: 649
- ANCEPS** pro duplici. **AE.** 3: 47
- Anceps** dolus, perplexus error eundi
& redeundi, de Labyrintho. **AE.** 5:
589
- Anceps** dolus, perplexus error eundi
& redeundi, de Labyrintho. **AE.** 5:
589
- Anceps** ferrum, utrimque noxium, gla-
dii, bipennes. **AE.** 7: 525
- Anchemolus**, Rhoeti Marthubiorum re-
gis filius, Calperiam marcerem stu-
pavit. **AE.** 10: 388
- Anchides** & Apollinis filius Oaxcs. **E.**
1: 66
- Anchisa**, vocativus, ultima longa, non
est Latinus sed Graecus. **AE.** 3: 475
- Anchisae** pater Capys, filius Asiaraci.
G. 4: 35. **AE.** 1: 276. Capys & Se-
gestae filius. **AE.** 5: 30. 8: 130. Ca-
pyos filius, Asiaraci nepos. **AE.** 9: 643
- Anchisae** nothus filius, Helymus, Ery-
cis frater. **AE.** 5: 73
- Anchises**, pastor, a Venere adamatus,
circa Simoin Aeneam genuit. **AE.** 1:
621. Euandro in Arcadia susceptus
hospitio. **AE.** 8: 157. fulmine afflatus,
debilis, oculoque privatus, quod cum
Venere se concubuisse iactaret. **AE.**
1: 621. 3: 647, 687. ante Troicum
bellum Andron petiverat consulum,
an Priami comes Salamina peteret.
AE. 3: 80. sciens futurorum. **AE.** 3:
103. divinandi peritus passim indu-
citur. **AE.** 2: 687
- Anchisae** a Virgilio tribuuntur honores,
qui Julio Caesari sunt concessi. **AE.**
5: 44
- Anchisae** error circa duplicem Trojano-
rum originem. **AE.** 3: 104
- Anchises** circa Drepanum in Sicilia
mortuus; juxta alios in Italiam ve-
nit. **AE.** 1: 271. 3: 711
- Anchises** sepultus in Eryce monte Sici-
liae, ubi templum Veneris; licet Ca-
to ad Italiam eum venisse dicat. **AE.**
1: 574
- Anchisae** cineres ablatis una cum Pal-
ladio Diomedes Aeneae postea reddi-
dit. **AE.** 5: 82. 4: 427
- Ancile**, breve & rotundum scutum sub
Numa coelo delapsum, fatum & pi-
gnus continens Imperii, ne raperetur
ab hostibus, plura per Mamurium
fabrum ab prioris similitudinem fa-
cta sunt: *ancile* dictum, quasi undi-
que circumcisum; vel quasi *quadrar-*
um, undique labrum habens. **AE.** 7:
188. 8: 664. unum ex septem Imper-
rii pignoribus. **AE.** 7: 188
- Ancilla** primum, mox hastam Martis
movebat Dux profecturus in bellum.
AE. 8: 3. in Martis sacro move-
bantur, bello indicto. **AE.** 7: 603
- Ancus**, quartus Romanorum rex, dictus
ancus τὸ ἀνὰ πῦρ, a cubito, quem
incurvum habuisse dicitur. **AE.** 6: 816.
uxori staurum calvam posuit, cum
porrigine foemini capilli caderent.
AE. 1: 724. Fecialia iura, quibus
bella indicantur, accepit a gente
Equiculana. **AE.** 10: 14
- Ancora** in Graeco adspirationem non
habet, & inde veteribus sine adspi-
ratione. **AE.** 6: 3
- Ancora**, dens ferreus, ex Graeca ety-
mologia, Latine aspiratur. **AE.** 1: 173
- ANDREMONIS** filius, Thoas. **AE.** 2:
226
- Androgeus**, Graeca & Antica declina-
tio, unde genitivus *Androgei*, ab ὁ
Ἀνδρόγεος, τὸ Ἀνδρόγεος. **AE.** 2: 371,
392. 6: 20
- Androgeus**, Minois & Pasiphae filius,
ab Atheniensibus & Megarensibus
ex invidia interfectus; inde bellum
cum Minoe, & poena in devotos.
E. 6: 47, 74. **AE.** 6: 14
- Androgeus**, juxta nonnullos a Maratho-
nio tauro ignivomo occisus. **AE.** 6: 29
- Androgeus** nocte filius. **AE.** 2: 360
- Androgeus** cum Abante apud Troiam
occisus. **AE.** 3: 286
- Andromache**, Thebana, de Thebis Phry-
giis. **AE.** 3: 297. de gente Ectonias,
uxor Hectoris, mater Astyanactis.
AE. 2: 456. post Hectorem Pyrrho
juncta; post mortem ejus, ex prae-
cepto ejusdem Heleno conjux data
est. **AE.** 3: 297
- Andromache** & Pyrrhi filius, Molossus.
AE. 3: 297. Pergamus. **E.** 6: 72
- Ἀνδρόγεος**, quid. **AE.** 2: 453
- Andros**, filius Anii, regis Delii; unde
Andros insula. **AE.** 3: 80
- Andros** insula, quo Anchises ante Troi-
cum bellum consulum ierat, an
cum Priamo Salaminam peteret. **AE.**
3: 80
- Ἀνδρὸς καὶ ὠρίωνος**, Latine dicuntur *pro-*
vi. **AE.** 5: 349
- Anethus**, quondam puer, mutatus in
florem cognominem. **E.** 2: 47
- ANGINA**, porcorum morbus, qui
occupat fauces, ab *angendo*. **E.** 3:
497
- Angit** guttur, recte dicitur, sed non
angit oculos. **AE.** 8: 260
- Angues** tres inter sedem: unus in sep-
tu-

INDEX IN SERVIVM.

teritione; alter Ophiuchi; tertius Australis. o. 1: 205
 Angues, aquarum sunt; serpentes, terrarum; dracones, templorum. AE. 2: 204
 Angues maxima celeritate linguam movent, adeo ut triplicem linguam habere videantur, cum una modo sit. AE. 2: 211
 Angues, qui Laocoonta cum filiis interfecerunt, dicti sunt *Porte & Charybides*. AE. 2: 211
 Anguis in caelo, cur maximus. o. 1: 244. & unde in caelo locutus. G. 1: 244
 Anguis generatur ex medulla humana. AE. 5: 95
 Anguis, aquarum non agrorum est. AE. 2: 204, 379
 Angustia a Marrubiis dicta Medea, quod ejus carminibus serpentes angerent. AE. 7: 750
 Angusta viarum, pro angustis viis. AE. 2: 332
 Anhelus, qui anhelat, deficit. o. 2: 135
 ANIEN Iliam sibi fecit uxorem, vel Tyberis. AE. 2: 277
 Anienis ad pontem Gallus superatus a Torquato. AE. 6: 825
 Anis regis filius Andros, unde Andros insula dicta: ejus filia stuprata ab Aeneas Anisium filium peperit. AE. 3: 80
 Anile studium, industria, sedulitas, obsequendi voluntas. AE. 4: 641
 Anima, ventus, juxta quoddam. AE. 2: 562
 Anima, coeli pars. AE. 2: 641
 Anima, juxta nonnullos aër; & in materiam suam redit: juxta alios cum corpore perit. AE. 4: 704
 Anima, pro aëre. A. 6: 32
 Anima, juxta nonnullos nihil nisi calor. AE. 3: 704
 Anima, sanguis est juxta nonnullos, secundum alios, spiritus. AE. 1: 102
 Animae sedes sanguis. AE. 4: 2. 5: 79. 6: 221. vel sanguis ipse, vel ejus sedes. AE. 6: 885. 9: 348. 10: 908
 Anima aëre nutritur. AE. 1: 155
 Anima Divina est; corpus ex elementis factum. AE. 6: 724
 Animae: Philosophorum & Poëtarum de illa opinioniones permixtae. AE. 6: 719
 Anima, generalitatis est, & adeo non nostra, ut in alia etiam corpora transeat. AE. 6: 362
 Anima invisibilis, immortalis, quia divina: nam Deus invisibilis & immortalis. AE. 6: 724
 Anima aeterna, & summi spiritus pars; a corpore impeditur aucta agnosce-re, praeterita scilicet & futura, & ex alto veniens per circulos singulos aliquid perdit, retinetque Saturni torporem, Martis iracundiam, Ven-neris libidinem, Mercurii lucci cupiditatem, Jovis regni desiderium, unde omnis perturbatio. AE. 6: 714, 719

Anima suprema est, & corpore soluta originem suam petit. AE. 4: 654
 Anima cur magis a corpore afficiatur, & sub corporis quasi dominio sit, quam corpus sub animae, ut quidem oportuerat. AE. 6: 724
 Animam cum corpore interire dice-bant Epicurei. AE. 4: 34
 Animae juxta Stoicos tam diu dura-bant, quam corpora, & simul cum illis terra condebantur. AE. 3: 68
 Anima, ignea, in mari extinguere vi-detur. AE. 1: 97
 Anima semper in motu, & ne nobis quidem quiescentibus quiescit, unde sequitur aeternam esse. AE. 6: 727
 Anima nihil velocius, momento enim universa discurrit. AE. 6: 720
 Animae volare dicuntur. AE. 6: 311
 Animae per septem circulos ad corpora penetrant. AE. 5: 84
 Animae a corporibus perturbantur, omnique illarum varietas inde ori-tur. AE. 6: 724
 Animae omnes, virtutum ratione, vel serius vel citius ad corpora redeunt. AE. 6: 745
 Anima, licet a corpore impediatur, & variis affectionibus afficiatur, quo-modo tamen naturam non perdat, sed soluta corpore vigorem pristinum purgata iterum recipiat. AE. 6: 724
 Animae quatuor in homine, vitales, ut in vermibus, qui tantum moventur; sensuales, ut in multis animalibus, in quibus sensus timoris & gaudii; intellectualis, quae tantum in homine, qui recte cogitare & judicare potest; & denique infima om-nium, quoniam naturalis, ut in her-bis & arboribus, quae, motu caren-tes, vitam tamen habent, cum nas-cantur, crescunt, & pereant. AE. 5: 81. Graece, *ψυχὴ*, *αἰσθητικὴ*, *νοητι-κὴ*, & *συντακτικὴ*, quae postrema ab aliis, qui tres tantum statuunt, re-movetur. AE. 8: 564
 Animae si quatuor in homine, totidem quoque umbrae. AE. 5: 81
 Anima relinqui dicitur a corpore, non vero relinquere, quia perpetua est. AE. 3: 140
 Animae juvenum cum dolore a corpo-ribus discedunt. AE. 11: 831
 Animae juvenum indignantes finguntur recedere a corpore, cum quo habi-tare adhuc naturae legibus poterant; etiam juxta Philosophos. AE. 12: 952
 Animae defunctorum coelum tenent; simulacra vero Inferos. AE. 5: 722
 Animae bene viventium ad superiores circulos, id est, ad originem suam redeunt; male viventium vero per-mutatione diversa in his corporibus morantur, & semper apud Inferos sunt. AE. 6: 127
 Anima non pergit ad Inferos, sed si-mulacrum. AE. 10: 819
 Animae, per alios Deos dicuntur ad Inferos, per alios transferuntur; per alios purgantur; per alios ad summa

revocantur. AE. 6: 264
 Animae insepulchorum vagae, donec sepulchro cadavera condentur. AE. 3: 68
 Animae illorum, quorum cadavera non reperta sunt, centum annos errare, tradum a titibus Aegyptiorum. AE. 6: 154
 Anima post centum annos potest redi-re in novum corpus. AE. 6: 325
 Animae biothinatorum in originem suam non recipiuntur, nisi vagantes legitimum tempus expleverint. AE. 4: 386
 Animae illorum, qui sibi manus infe-rebant, magna poena afficiebantur. AE. 4: 651. 6: 434
 Animae, pro nimbis: proprie enim a-nimae in coelo sunt. AE. 4: 242
 Animae non perferunt poenas, sed conjunctionis reliquiae. AE. 6: 739
 Animae perpetuae, juxta Platonem, & pro vitae prioris meritis ad diver-sa corpora redibant: Pythagoras non *μετεμψύχων*, sed *αναμνησκων* statuebat, sive animas redire, sed post tempus: Stoici, medium secuti, a-nimas tam diu durare statuunt quam cadavera. AE. 3: 68
 Animae recedentes a corpore sordidae, donec purgentur: aliae Lunarem cir-culum, aliae Solstitialem, pro modo purgationis, tenere dicuntur. AE. 6: 340
 Animae hinc recedentes alia corpora sortiuntur; & quomodo purgantur. o. 1: 243
 Animae tribus modis purgantur, aëre, aqua, & igne. AE. 6: 741
 Animae sanguine & lacte delectari di-cuntur. AE. 3: 67
 Animae per *μετεμψύχων* sexum ple-rumque mutant. AE. 6: 448
 Animae per *μετεμψύχων* ad alterius climatis corpora transeunt. AE. 6: 532
 Animae quomodo in corpora possunt velle reverti. AE. 6: 724
 Animae non omnes ad corpora rever-tuntur; quaedam non redeunt prop-ter vitae merita; aliquae redeunt propter malam vitam; aliquae prop-ter fati necessitatem. AE. 6: 713
 Animae post mortem pro vitae merito vagantur in circulari. AE. 6: 673
 Animae & corporis natura & qualita-tes tam in hac vita quam post vi-tam ex intima Philosophia descriptae. AE. 6: 724
 Animae corporisque ratio in sacris par. AE. 3: 370
 Animae fovent, *διωκοντες*, *παιδεύοντες* *αηλίστου*. o. 2: 134
 Animam morientium proximi ore le-gere sive excipere solebant. AE. 4: 685
 Animam cunctis crescentibus tribuebant Pythagorae. o. 4: 329
 Animae spicamenta, definitio pulmo-num, qui a spirando, id est, pulsu, sicut Gr. *σπύγμιν*, *σπύγμιν* *σπύγμιν*. AE. 9: 580

INDEX IN SERVIVM.

- Animae**, pro spiritu, quo fabriles folles inflati solent, ventis, *ἀνὴρ τὸν ἀνι*: *μωρ*. AE. 8: 403
- Animata**, pro muliere, quae *διονυσίου, vitioso pulmentis anbelita*, laborat. G. 2: 134
- Animi**, pro ira; & inde animosus, iracundus. AE. 4: 414
- Animi**, pro viribus. AE. 12: 892
- Animis** opibusque parati, qui volebant & poterant; vel fortes pariter & divites. AE. 2: 799
- Animal nullum** apud Latinos neutrius generis. AE. 5: 822
- Animalia hostiae**, quae tantum immolantur, & caro sacerdotibus proficit. AE. 3: 231
- Animalia cuncta** a Deo trahunt originem. AE. 6: 703
- Animalia cuncta** ex quatuor elementis & divino spiritu constant: trahunt a terra carnem, ab aqua humorem, ab aëre anhelitum, ab igne fervorem, a divino spiritu ingenium: nam *metuant, capiuntque, dolent, gaudentque*. G. 4: 219, 223
- Animalia melius** sentiunt aëris qualitatem, quam homines. G. 1: 415
- Animalia nonnulli** dicebant omnia, quae crescunt; etiam elementa. AE. 4: 523
- Animalia singula** timorem signis quibusdam indicant; homines, oculis; lupi, canes, cauda; aves pinnis. AE. 5: 505
- Animalia tristitia** indicant dominorum mortem futuram. AE. 10: 860
- Animalis hostia**. AE. 2: 140
- Animalis hostia**, non qua Deorum voluntas per exta exquiritur, sed qua sola anima Deo consecratur. AE. 4: 56
- Animalis hostia**, melior. AE. 5: 483
- Animi coelestes**, pro Diis. AE. 1: 15
- Animi**, venti; ut animae. AE. 1: 61
- Animi**, pro ira; unde iracundi, *animosi*. AE. 8: 256
- Animos tollere**, sumere magnanimitatem. G. 2: 350
- Animus**, pro *anima*: nam *animus* proprie consilii est; *anima*, vitae. AE. 10: 487
- Animus**, memoria. AE. 9: 51
- Animus**, juxta Epicureos, τὸ ἡσύχον vitae; *anima* vero per totum corpus divisa. AE. 10: 487
- Animus semper idem**, sed viribus suis uti non potest, propter corporis conjunctionem. AE. 6: 732
- Animus idem manebat** in illis, qui a Circe transformabantur. AE. 7: 20
- Animus pro voluntate**; mens pro sapientia, intellectu; sed saepe idem notant. AE. 6: 111
- Animus sylvestris**, naturalis asperitas, & infœcunditas. G. 2: 51
- Anio**, Italiae fluvius. G. 4: 368
- Anio**, fluvius, haud longe ab Urbe, in genitivo *Anionis* juxta regulam: nam *Anienem* propter Euphoniā Virgilius. AE. 7: 682
- Anius**, filius Aeneae & filiae Anii, regis Deli. AE. 3: 80
- Anius**, rex Deli, & sacerdos Apollinis & filius, tres habuit filias, quarum una quod attingisset, vertebatur in fruges; quod altera, in vinum; quod tertia, in oleum: postea mutatae in columbas. Anchisae propinquus. AE. 3: 80
- ANNA**, non Dido, Aeneae amore se super rogum interemit. AE. 4: 682
- Anna**, non Dido, Aeneam amavit. AE. 5: 4
- Annales & Historia**, quid differant. AE. 1: 377
- Annales Pontifices Maximi** conficiebant, qui inde *Annales maximi* dicebantur: tales extiterunt divisi in libros octoginta. AE. 1: 377
- Anni tempora** quatuor, in ternos menses singula. G. 1: 43. AE. 8: 429
- Anni confusio** apud majores; (ante Julium Caesarem scil.) primus enim Eudoxus; post Hipparchus; deinde Ptolemaeus; & tandem Julius Caesar annum correxit. AE. 5: 49
- Anni nascentis dies** primus ab Urbe condita kalendis Martiis fuit. G. 3: 304
- Anni symbolum**, serpens caudam mordens, apud Aegyptios. AE. 5: 85
- Annibalis** familiae cognomen Barce. AE. 4: 632
- Annibalis** indoles descripta. AE. 1: 665
- Annibal** Hispaniae bella annis septem & decem confecit. AE. 10: 13
- Annibal** Alpes insulo aceto dicitur rupisse, ut viam sibi patefaceret. AE. 10: 13
- Annibal** Romanos superavit ad Trebiam. AE. 7: 711
- Annibal** Punico bello secundo apud Cannas omnem populi Romani exercitum delevit. AE. 10: 11
- Annibalis** tempore post Cannensem cladem servi militarunt. AE. 9: 546
- Annibal** Urbi per Collinam portam ingruere conatus est. AE. 8: 110
- Annibal** mora & cunctando elusus a Fabio Maximo, Campaniae deliciis cum exercitu mox enervatus. AE. 6: 846
- Annibal** Ardeam, Italiae civitatem, incendit; illaque in *ardeam* aem mutata. AE. 7: 412
- Annibal** tribulos sparsit pugnaturus cum Romanis. G. 1: 153
- Annibalis** gubernator per ignorantiam occisus Peloro Siciliae promontorio nomen dedit. AE. 3: 411
- Annibal** designatus in diris Didonis. AE. 4: 625
- Annis** solvit sublapsa vetustas, pro multorum annorum sublapsum saeculum. AE. 12: 686
- Anniversaria sacra** non differenda, quia iterari non possunt, & sic piaculum committeretur. AE. 8: 173
- Annorum tria genera**, Lunarum xxx. dierum; Solstitialis xii. mensium; aut Magnus, tenens xii. millia non-
- gentos quinquaginta quatuor. AE. 7: 273
- Annua sacra**, anniversaria. G. 1: 339
- Annucere**, usurpam de consentiente Jove. AE. 1: 254
- Annulus**, quali *annulus*, ab *annus*, qui in se recurrit. AE. 5: 46
- Annum inchoare & finire** signa quomodo dici possint. G. 1: 217
- Annum faciunt menses** in se recurrentes; *ἀνὰ τὴν ἀντιστάσειν*. AE. 5: 46
- Annus dictus quasi annus**; vel *ἀνὰ τὴν ἀντιστάσειν*, ab *innovatione*. AE. 1: 269
- Annus Lunarum triginta dierum**; unde quidam annos non gentos vixisse traduntur. AE. 3: 284
- Annus magnus** Philosopherum: eo finito cuncta sidera redibunt in ortus suos. E. 4: 4
- Annus magnus**, continet annos solstitialis duodecim mille non gentos quinquaginta quatuor; quando omnes planetae in eundem locum recurrunt. AE. 3: 284
- Annus magnus**, i. e. Solaris, ut distinguatur a Lunari. AE. 3: 284
- Annus solstitialis**, xii. mensium. AE. 3: 284
- Annus nunc** in quatuor partes divisus, in coque duo solstitia, & duo aequinoctia: olim vero in duas tantum, aestivum scil. & hyemale solstitium. G. 1: 100
- Annus extremus**, Januarius; quia annum a Martio mense inchoabant. G. 3: 304
- ANSER**; pessimus Poëta. E. 7: 21
- Anser** Antonii Poëta, pro malo Poëta. E. 9: 36
- Anseris** clangore Capitoli custodes excitati Gallos deiecerunt: in Junonis templo haec avis: (hominis enim odorem nullum animal tam cito sentit) hinc statim die hac aves auro & purpura ornatae in laetitia Romae gestabantur: canes contra, quod dormientes hostes non sensissent, cruci suffigebantur. AE. 8: 652
- Anser argenteus** postius in Capitolio in honorem illius anseris, qui Capitolium servarat clangore. AE. 8: 655
- ANTANDROS**, insula vicina Trojanis regionibus. AE. 3: 6
- Antandros**, civitas Phrygiae, & variae ejus etymologiae. AE. 3: 6
- Antandros**, civitas a Medis condita. AE. 3: 6
- Antandrum** pervenit Aeneas. AE. 3: 1. ibique naves fecit. AE. 9: 80
- Antapodosis** figura, quando memorantur ea, quasi narrata, quae ante non fuerant dicta. AE. 9: 454
- Antarium bellum**, vicinum nimium, quasi ante aras, ante urbem. AE. 11: 156
- Ante**, post, circum, antiqui cum ablativo. E. 1: 30
- Ante** eleganter comparativus jungitur, nec non positivo, & superlativo. AE. 3: 321

ANEC

INDEX IN SERVIVM.

- Ante alios, melior, praefereendus.** A.E. 11: 416.
- Ante alios, vim superlativi habet, ut ante alios cara, ante alios felix.** A.E. 11: 537.
- Ante-malorum, Τὸν.** A.E. 1: 202.
- Ante omnes, vel primus, vel videntibus omnibus.** A.E. 2: 40.
- Ante diem cadat, ante fati necessitatem.** A.E. 4: 620.
- Ante expectatum, dicto citius, antequam expectetur adventus.** O. 3: 348.
- Ante Jovem, proverbialis locutio, pro nunquam.** O. 1: 125.
- Antennae, civitas, didae, quod eas annis praeterfluat, quasi ante annem postae.** A.E. 7: 631.
- Antennates quoque cum filiabus interfuerunt ludis a Romulo institutis, filiaeque eorum raptae.** A.E. 8: 638.
- Antenor cur a Graecis servatus & dimissus: ejus uxor Theano: filii, Helicaon & Polydamas: in Illyricum pervenit, & Patavium condidit, &c.** A.E. 1: 246.
- Antenor & Aeneas Helenam sentiebant reddendam.** A.E. 1: 103.
- Antenor & Aeneas Trojam prodidisse dicuntur.** A.E. 1: 246.
- Antenor & Helena Trojam prodiderunt.** A.E. 1: 651.
- Antenor portam Graecis aperuisse dicitur.** A.E. 2: 15.
- Antenor Astyanacta Arisba expulit.** A.E. 9: 264.
- Antenor post Trojae excidium Venetiam tenuit.** A.E. 1: 605.
- Antenor non Illyricum nec Liburniam, sed Venetiam tenuit.** A.E. 1: 247.
- Antenor non ad Italiam sed Galliam Cisalpinam venit, & civitatem condidit.** A.E. 1: 5.
- Antenor filius Delphos consultum Apollinem missus, Panthum, Apollinis sacerdotem, rapuit, & Ilium perduxit.** A.E. 2: 318.
- Antenor uxor, Theano, venerabilis inter Troadas.** A.E. 1: 484.
- Antenorides dicti ab Antenore.** A.E. 1: 252.
- Antiquae, Antiquae, & Έπος, amantium Numina.** A.E. 4: 520.
- Antes, proprie eminentes lapides, vel columnae ultimae, quibus fabrica sustentatur, αὐτὶ τὸ ἀντίκεινται. Unde ita dicuntur maceriae, quibus vincula cluduntur, quae fiebant de assis, id est, siccis lapidibus, qui interponerentur ad sustentandam maceriam: item vinearum ordines.** O. 2: 417.
- Antiaeneas, Terrae filius ab Hercule superatus.** A.E. 8: 300.
- Antibedon, civitas.** O. 1: 437.
- Antibedon in ora, quae Boeotiae est, mons Messapius a duce Messapo.** A.E. 8: 9.
- Antibedonius piscator, Glaucus, ejusque fabula.** A.E. 5: 823.
- Anthorem, media longa, a nominativo Anthores, non Anthor, quia Graeca propria in or in obliquis corripuntur.** A.E. 10: 778.
- Antipodes, ὁ καὶ ὁ, vir & femina.** A.E. 2: 632.
- Antica & postica, feminini generis, auguralia sunt.** A.E. 2: 453.
- Antica & postica, partes extremae spatii, quod augurium captativus sibi designaverat, & quod templum vocabatur.** A.E. 6: 191.
- Anticatones, libri contra Catonem Uticensem scripti a Caesare.** A.E. 6: 842.
- Anticlia, mater Ulyssis, filia Autolici, soror Sinonis.** A.E. 2: 79.
- Anticlia Laertae cum Sisypho concubuerat.** A.E. 6: 329.
- Anticlia & Laertae filius, Ulysses.** A.E. 2: 261.
- Antigenes, pastor pulcherrimus.** E. 5: 88.
- Antigone, vel Choraula, Virgilio adamantus ibid.**
- Antiope, Laocoontis uxor.** A.E. 2: 201.
- Antiope, filia Hippolytae, raptata Theseo, Hippolytum peperit.** A.E. 11: 661.
- Antiope & Jovis filii, Amphion & Zethus.** E. 2: 24.
- Antiope & Proeti filiae Proetides.** E. 6: 48.
- Antipodes, qui. G. 1: 235. perpetuis in tenebris degunt, juxta nonnullos.** 243.
- Antipodes, in parte coeli nostro hemisphaerio opposita.** A.E. 7: 227.
- Antipodes, nonnulli Inferi.** A.E. 6: 532.
- Antipodes, nostri comparatione, Inferi.** A.E. 8: 671.
- Antipodum epistola ad nos, cujus inscriptio: Superi Inferis salutem.** A.E. 6: 532.
- Antiptosis. G. 2: 160.**
- Antiptosis, urbem quam statuo &c., juxta alios Ζῶνεια.** A.E. 1: 577.
- Antiptosis, vocativus pro nominativo.** A.E. 2: 283.
- Antiptosis. A.E. 6: 727. 11: 149.**
- Antiptosis ablativi pro dativo.** A.E. 10: 653, 845. 11: 55.
- Antiptosis, postus, pro postum.** A.E. 10: 710.
- Antiquae domus, charae.** O. 2: 209.
- Antiquae domus.** A.E. 2: 635.
- Antiqua patria, cara.** A.E. 2: 137.
- Antiquae disciplinae.** A.E. 11: 80.
- Antiquae laudis res & artis; vel magnae; vel, quod apud majores in ingenti honore, agricultura.** O. 2: 174.
- Antiqua, nobilis.** A.E. 1: 531. 2: 363. 3: 164. 11: 540.
- Antiquitas omnis difficile pura & incorrupta manet ad posterum.** A.E. 2: 79.
- Antiquum, nobile, venerabile, carum.** A.E. 1: 379.
- Antiquum, carum.** A.E. 3: 15.
- Antiquum, aut primum, aut carum; vel antiquatum & irritum.** A.E. 4: 431.
- Antiquus conjux, prior, vel charus, qui praecedat eum, qui praesens est.** A.E. 4: 458.
- Antiquus, pro nobilis, magnus.** A.E. 12: 347.
- Antiquus, figura.** A.E. 1: 301, 421. 8: 51.
- Antistrophe, digesta feratur, pro translata digeratur.** G. 2: 267. A.E. 4: 500.
- Antonius, in prima aetate Tribunus plebis Caesarianas partes cum Curione defendit; mox Quaestor, & Augur, & Consul, oculo Caesare; post varios casus societatem cum Lepido & Augusto initit, & Orientem ordinandum accepit.** A.E. 8: 678.
- Antonius leges pretio fixit ac refixit.** A.E. 6: 622.
- Antonii, Augusti, & Lepidi historia omnis.** A.E. 8: 678.
- Antonius a Parthis, amisso fere omni exercitu frigore, Armenia cedere coactus.** A.E. 10: 678.
- Antonii copias Cremonenses susceperant.** E. 9: 28.
- Antonius in Triumviratu Orientem ordinandum accepit, & ad majoris fidei causam Augusti sororem duxit uxorem; qua mox relicta, Cleopatra Aegypti reginam sibi sociavit, unde vehemens iterum bellum inter ipsum & Augustum; sed superatus ab Augusto, circa Aetium, Epiri promontorium, & cum Cleopatra fuga Alexandriam delatus, eaque ab Augusto obfessa, manus sibi inulit.** A.E. 8: 678.
- Antonii & Cleopatrae bellum cum Augusto in Epiro.** A.E. 6: 833.
- Antonius, contempta sorore Augusti, & ducta Cleopatra, in Anagnina monentem ejus nomine ferri iussit.** A.E. 7: 684.
- Antonius inter & Augustum bellum.** E. 9: 28.
- Antonius & Cleopatra devicti ab Augusto ad Aetium.** A.E. 3: 274.
- Antonius ab Augusto superatus, quod duo equum millia ab ipso ad Augustum transibant.** A.E. 6: 612.
- Antonius victus.** E. 1: 71.
- Antonius Aegyptios habuit, unde niger.** E. 2: 15.
- Antonius carpitur.** E. 10: 1.
- L. Antonius contra Augustum in Perusia.** A.E. 6: 833.
- Antonius adversus destinatus Pollio.** E. 8: 12.
- Antonomasiva sunt, quae uni tantum propria, & pro eo poni possunt: epitheta vero, quae variis rebus & personis accommodari possunt.** A.E. 2: 171. 4: 276.
- Antonomasiva duo pro uno proprio.** A.E. 2: 615. 5: 704. 10: 668. 11: 483.
- ANUBIS, Aegyptiorum Deus, cum capite canino, quem nonnulli Mercurium volunt, quia nihil cane sagacius.** A.E. 8: 698.
- ANXIUS, perpetuum epitheton amoris.** A.E. 9: 89.
- Anxur, fons Campaniae juxta Terracina.** A.E. 7: 799.
- Anxurus Joviter, puer, quasi ανω ευρησιν νεωσιν, quod barbam nunquam rasillet, catus circa jugum Circaeum.** A.E. 7: 799.
- AONES, oriundi, unde nunc Venetia.** E. 6: 64.
- Anolis.**

INDEX IN SERVIVM.

- Aonh*, Boeotia. E. 6: 64. 10: 10
Aonius, mons Boeotiae, Musis sacer. G. 3: 11
Aoppe lacus, Lacine Avernus. AE. 3: 442
Apo, imperium, inficius. AE. 3: 307
APENNINI parte, quae Inferum mare spectat, oritur Eridanus, sive Padus, & in Superum transit. AE. 6: 659
Apennine in monte omnis fere Liguria est. AE. 11: 700
Apenninus, Italiae mons. AE. 12: 701
Aper Erymanthius, superatus ab Hercule. AE. 8: 300
Apere, verbum antiquum, significans *Flaminium ritum adligere*. AE. 10: 270
Aperire, ostendere. AE. 1: 111, 150. 3: 206. nudare. AE. 6: 406
Aperire annum, dicitur Taurus, cur. O. 1: 217
Aperire viam, dare aditum. AE. 11: 884
Aperiri caelum dicitur de die, claudi per noctem. AE. 1: 378. 10: 1
Aperiri, verbum nauticum, cum navigantibus terrae patefunt. AE. 3: 275
Aperit, ostendit, patet. AE. 7: 448
Aperti colles, ab hoste relictis, non oblecti, vacantes infidiis. AE. 11: 904
Aperitiones, sacrorum motiones. AE. 4: 301
Apes, ut & cetera animalia, quatuor elementis & divino spiritu constant: trahunt a terra carnem, ab aqua humorem, ab aëre anhelitum, ab igne fervorem, a divino spiritu ingenium; nam *metantur, capiuntque, dolent, gaudentque*: dimittant enim, colligunt flores, praecedunt pluvias. O. 4: 119, 223
Apes, quomodo ex bobus putrefactis reparari possint, primus invenit Aristaeus. O. 1: 4. 4: 283, 386. 5: 554. O. 1: 14
Apes ex vermibus, & primo sine pedibus. O. 4: 309
Apes: varia earum genera, & proprie dicuntur, quae ortae sunt de bobus. AE. 1: 439
Apes non singulae de singulis, sed omnes ex omnibus nascuntur. AE. 1: 435
Apes uxores liberosque omnes communes habent. O. 4: 153
Apes bis mel faciunt, & foetus procreant. G. 4: 231
Apes Jovem absconditum contra Saturnum in Creta melle aluisse dicuntur. O. 4: 153. AE. 3: 104
Apes habent reges, praetoria, urbes, & populos. O. 4: 1
Apes regem aetate sessum humeris tollunt. O. 4: 217
Apes, amisso rege, ipsae favos diripiunt. O. 4: 214
Apes ex foedere quasi victissim in alvearibus vel agris laborant. O. 4: 158
Apes castae sunt. O. 4: 5
Apes gallinarum mors incipit, & vermiculos creant. O. 4: 200
Apibus calor & frigus aequae noxium; calore mella liquefacta destuant; frigore condurata coarctitas apes interrimunt. G. 4: 37
Apes irascuntur cum suo interitu. O. 4: 236
Apes vehementer horrent eccho. G. 3: 50
Apes aëris sono redeunt in alvearia. G. 4: 66
Apes odore ustorum cancrorum pereunt. O. 4: 48
Apes fumo terrentur & fugiunt. O. 4: 230
Apes pedibus se invicem tenent; licet crebra sit opinio, quod primo sine pedibus sint, & inde quoque dictae sint. O. 4: 256
Apes revocantur, vel lacte, vel aqua mulsa. G. 4: 88
Apex, insigne Flaminum. AE. 1: 309. quando eum ponere liceret. ibid.
Apex, proprie in summo Flaminis pileo virga lanata; quod primum apud Albam stavit Alcanius: item pilei summitas: & pileus futilis, circa medium virga eminente. AE. 2: 683
Apex capiti, pro conis altitudine in galea, vel virga, quae in summo pileum Flaminum, lana circumdata, & filo colligata: ab antiquo verbo *apere*, quod Flaminum ritu, *adligere*. AE. 10: 270
Apex summus, pro galeae eminentia, quae *conas* Graeco nomine, in qua eminent cristae; alibi de summitate in pileo Flaminis. AE. 12: 492
APHAERESIS, quae figura. AE. 1: 546, 669. & alibi.
Aphradisia, quae & Venusia, civitas Apuliae, a Diomede condita in satisfactionem Veneris. AE. 11: 246
Aphraerensis. E. 4: 34
APOLLO & Diana, ex Jove & Latona. AE. 3: 72
Apollinem & Dianam in insula Delo enixa est Latona. O. 3: 6
Apollo, cur post Dianam dicatur natus. AE. 3: 73
Apollini & Dianae iuncta templa. AE. 6: 13
Apollo & Diana, *Hecaeirgos* & *Opis*, cur. AE. 11: 532, 858
Apollo, *ἀπὸ τοῦ ἀπολλύειν*. E. 5: 66. tam pestilentiae quam salutis auctor. ibid.
Apollo, *ἀπὸ τοῦ ἀπολλύναι*, cum sagittis saevus est; si cytharam teneat, mitis. AE. 3: 138
Apollo & Diana Othum & Ephialtem, coelum subvertere volentes, sagittis confecerunt. O. 1: 280. AE. 6: 582
Apollo puer, occiso Pythone, ultus est matris injuriam. AE. 9: 655
Apollo Tityum Latonem amantem sagittis confixit. AE. 6: 595
Apollo diversis nominibus a diversis nominatus, pro diversis beneficiis. AE. 1: 333
Apollo, Sol, Liber pater, idem Deus. O. 1: 5. AE. 3: 93. unde trietERICA ejus sacra. AE. 6: 78
Apollinis, sive *Solis*, ubi *hannus* fore sculum. E. 4: 4. sub eo *εὐρυπύλλος*. E. 4: 10
Apollinis & Herculis sidus, Gemini. AE. 11: 259
Apolline offensus pestilentia oritur. AE. 3: 136
Apollo sex mensibus apud Lycios, sex apud Delum dedit responsa. AE. 6: 37
Apollo, auguriorum Deus. AE. 3: 20
Apollo non sua sponte divinat, sed a Jove cuncta cognoscit. AE. 1: 24
Apollinis potestas triplici signo ostenditur. E. 8: 75
Apollinis potestas triplex, Sol apud Superos, Liber pater in Terris, *Apollo* apud Inferos: unde & tria ejus insignia. E. 5: 66
Apollinis oracula obscura licet, vera tamen sunt. AE. 3: 89
Apollo responderat Aeetae, tamdiu eum salvum fore, quamdiu aureum velus fuisset in templo. O. 2: 140
Apollo non dandi sed dicendi habet potestatem. AE. 3: 85. non Deli modo, sed & aliis plurimis locis aras habet, apud quos hostiae non caedebantur, sed precum sollemnitate venerabatur. ibid.
Apollini templum in Astiaco promontorio ob victoriam contra Antonium & Cleopatram crexit Augustus. AE. 3: 274
Apollo, Amphrysius, ab *Amphrysos*, Thessaliae fluvio, ubi Jovis iussu ob occisos Cyclopes Admeti regis armenta pavit. AE. 6: 398
Apollo *ἐκτονωδύμενος*, ab innotis crinibus. AE. 4: 147
Apollo, Arcitenens, pius, quod ultus est matrem de Typhaone, de Niobe, & de Pythone. AE. 3: 75
Apollo Clarius, ab oppido Clario, in finibus Colophoniorum, ubi colitur. AE. 3: 360, 401
Apollo Cumis in arce templum habet; unde altus dicitur, ob simulacri magnitudinem, quod xv. pedum fuisse dicitur. AE. 6: 9
Apollo Cynthius, a Deli monte Cyntho, ubi natus. E. 6: 3
Apollini sacrum nemus Gryneum. E. 6: 72
Apollo Gryneus, a Gryneo nemore juxta Clazomenas, Asiae civitatem; dicto a Gryne Amazone, ab Apolline illic stuprata. AE. 4: 345
Apollinis Hyperborei oraculum. AE. 3: 98
Apollo Hyperboreus, cultus ab Agathyrsis, populo Scythiac. AE. 4: 146
Apollo *λαῖος*, *obligatus*, quod vera quidem dicat, sed quae latent. AE. 6: 89
Apollo Lycius, unde dictus: templum ei a Danaë constructum. AE. 4: 377
Apollo *Νέμεος*, *pastoralis*. E. 5: 35. O. 1: 14. *ἀπὸ τοῦ νέμειν, a pascentis*. O. 4: 7
Apollo, Paeon; quia malorum aventorum potens est; item carmen in laudem Apollinis, nec non aliorum Deorum. AE. 10: 738
Apollo *Παταρεύς*, a *Patara*, Lyciae civitate, ubi sex hybernus mensibus da-

bas

INDEX IN SERVIVM.

bat responsa; valuti rex activis apud Delum. AE. 4: 143
Apollo Patrus, ejusque ara cum hac inscriptione, a quo crecta. AE. 3: 332
Apollo Sminthius, a quo constitutus & dictus. AE. 3: 108
Apollo Thymbraeus, ab agro Trojae vicino, pleno thymbra. AE. 3: 85
Apollo Thymbraei in templo Polyxenae matrimonium consummatus interfectus Achilles. AE. 3: 322
Apollo Thymbraei sacerdos, Laocoon. AE. 2: 201
Apollo templum in Palatio de solido marmore struxit Augustus. AE. 8: 720
Apollo ob Aesculapium fulmine a Jove interfectum ministros ejus Cyclopas sagittis confixit; quamobrem deposita divinitate novem annis Admeti regis armenta apud Amphrysium pascere coactus est. AE. 7: 761. & inde Nomius dictus. G. 3: 1
Apollo inventor medicinae; sed Aesculapius illi praest. AE. 12: 405
Apollo, urbiam conditor. AE. 2: 319
Apollo, carminum Deus, idem Liber pater. E. 8: 12
Apollo, tutela navis. AE. 10: 171
Apollo Arionem in foras monuit de insidiis. E. 8: 55
Apollo, pro vate. E. 3: 104
Apollo & Neptunus tantum Penates. AE. 3: 119
Apollo & Neptunus Trojae muros fabricarunt. AE. 2: 241
Apollo & Liber, contrarii nuptiis. AE. 4: 58, 144
Apollo & Neptunus mercede a Laomedonte induci Trojae muros fecerunt. AE. 2: 241. 3: 3. quomodo. 2: 610: a Laomedonte mercede fraudati. AE. 8: 157. quam vindictam sumserunt. AE. 1: 554
Apollo Trojanis cur faverit, & Graecis infensus fuerit. AE. 2: 610
Apollo hospitio exceptus ab Iphitea. E. 8: 30
Apollo Paridis tela in partem corporis vulnerabilem Achillis direxit. AE. 6: 57
Apollo Cyparissum puerum adamavit. AE. 3: 64
Apollo Daphnen adamavit, quae mutata in laurum. AE. 2: 513
Apollo Daphnin amavit. E. 10: 26
Apollo Hyacinthum amavit. E. 6: 83
Apollo & Anchiales filius, Oaxes. E. 1: 66
Apollo & Coronidis filius, Aesculapius. AE. 6: 618
Apollo filius, Aesculapius, occisus a Cyclopius. AE. 6: 398
Apollo & Coronidis filius, Aesculapius, medicae artis peritissimus, obrevocatum in vitam Hippolytum sagittis a Jove confixus. AE. 7: 761
Apollo filius Aesculapius, quia secundo matris ventre natus, quales Apollini sacri. AE. 10: 316
Tim. IV.

Apollinis & Cyrenes filius, Arisaenus. O. 1: 14. 4: 283, 317
Apollinis & Lyciae filius, Lycadius. AE. 12: 516
Apollinis & Lyciae Nymphae filius, Icadus, ejusque fabula. AE. 3: 332
Apollinis filius, Garamas; unde Libyae populus Garamantes. AE. 4: 298. Linus. E. 6: 67. Pierius, &c. E. 7: 21
Apollinis Hyperborei filius, Pifus, Celtae rex. AE. 10: 179
Apollinis & Phamatis filius Linus. E. 4: 56
Apollinis & Musis sacri, Parnassus & Pindus. E. 6: 29. 10: 11. O. 2: 18
Apollinis & Musis sacri Helicon, unus e duobus Parnassi verticibus. AE. 7: 641. 10: 163
Apollinis sacri Hirpinorum mons Soractes. AE. 11: 762
Apollo regi Admeto pavit armenta. E. 5: 35
Apollinis templum ad Eusotam. E. 6: 83
Apollinis sacrae Gryphes. E. 8: 27
Apollinis consecrantur, qui secundo matris ventre nascuntur, quia Deus medicinae, cujus beneficio lucem sortiuntur. AE. 10: 316
Apollinis aedes in Palatio ab Augusto post Actiacam victoriam sacra. AE. 8: 715
Apollo, concessa Cassandrae divinatione, fidem vera dicenti sustulit, & cur. AE. 2: 247
Apollinaria ludi instituti bello Punico secundo, vel tempore Syllano. AE. 6: 70
Apollinis sacra cur Caesarum familia retinuerit. AE. 10: 316
Apollinis Aetiaci aliquem de nautis immolari moris erat. AE. 3: 275
Apollinis taurus rite mactabatur. AE. 2: 202. 3: 85, 118
Apollinis sacerdoti domum, in qua ante v. diem funus fuisset, ingredi non licebat. AE. 1: 333
Apollinis sacerdos, Panthus Othryades. AE. 2: 318
Apollinis Argonauticum librum tertium de Medae amoribus in libro IV. Aen. imitatus Virgilius. AE. 4: 1
Apollinis nomine, Augustus, propter simulacrum ejus cum insignibus Apollinis. E. 4: 10
Apiastrum, simile Sardoae herbae. E. 7: 41
Apiastrum, melisphylla. O. 4: 63
Apis constabant coronae in certamine Nemeae. E. 6: 68
Apis, in genit. plur. *apam* vel *apium*. AE. 1: 434. transformata ex Melissa anu apud Isthmum. AE. 1: 434
Apollinis, capidi, fessili. AE. 2: 233
Apollinis. E. 3: 8. AE. 1: 139. 2: 100, 101. Post hanc figuram necessario sequitur *sed*. AE. 1: 139
Appare, praesto esse ad obsequium; unde & *apparitores* dicti sunt. AE. 12: 850

Apparus, pro apparuerunt, per zengma. AE. 12: 576
Appellat victorem, vel dicit, vel salutat. AE. 5: 540
Appia in via templum Martis Gradivae. AE. 11: 296
Appius a Cotta dimissus ab exercitu. AE. 12: 844
Appius Claudius Phoebadem, falsa vaticinantem, punivit. AE. 6: 662
Appius Claudius caecus factus, quia Potitios corruerat, ut servos publicos sacra docerent, & Potitiorum familia extincta, quod sacra in liberos, vel servos publicos transulerat. AE. 8: 179, 269
Apprima, id est maxime: nomen pro adverbio, ut *crebra ferris*. O. 2: 134
Apri fontes coenolos reddunt. E. 2: 59
Apricus, quasi *an* *apian*, sine frigo. re. AE. 6: 312
Apricus, & locus sole carens; & homo loco aprico gaudens: quasi *an* *apian*, sine frigore: unde & *Africa*. AE. 2: 202. 5: 128
Aprillis, unde dictus. O. 1: 43
Appodra, Venus, unde *ra* *apra*, a *spuma*; unde & virilibus Coeli amputatis & in mare delapsis nata: ejusque fabulae explicatio. AE. 5: 801
Appodra, simulacrum barbatae Veneris, cum scepro & natura vitili. AE. 2: 632
Appodra, securus, sine cura. AE. 6: 715
Aprugnum callam, pro *aprium*, dura derivatio. AE. 11: 65
Aptare, parare, adnectere. AE. 4: 289
Aptat cristas & tela, apte locat, congrue ponit, vel figit. AE. 11: 18
Aptare trabes, aptas legere: vel adjungere, affigere. AE. 1: 556
Aptat habendo, ad habendum, ut congrue possint inhaerere. AE. 12: 87
Apudra, non violabile. AE. 2: 154
Aptos, unitos, aut connexos. G. 3: 168
Aptum stellis, conjunctum, unde *ra* *apudra* (ab *apiscor*, *aptus* sum.) AE. 11: 202
Aptum stellis, vicinum. AE. 6: 798
Aptus, conjunctus, colligatus, unde *ra* *apudra*. AE. 4: 482
APULIA, Iapygia. O. 3: 475. unde ventus inde flans, *Iapyx* dicitur. AE. 8: 710
Apuliae partes, Messapia & Peucetia, a duobus fratribus dictae. AE. 8: 9
Apuliae pars, Campania, Samnium, & Picenum, Turno praestitit auxilla. AE. 7: 715
Apuliae mons, Garganus; civitates, Beneventum, Aequumtuticum, & Arpos, quae & Argyripa, a Diomede conditae. AE. 8: 9
Apuliae civitates, a Diomede conditae; Argas Hippion, quod postea corruptum in Argyripa, & hoc iterum in Arpos; Vennisa, quae & Aphrodisia; Cannusum Cynegeticum; Gargara; Beneventum; Vennisium. AE. 11: 246
Apra.

INDEX IN SERVIVM.

- Apulias* civitas, Tarentum, ubi mortuus Virgilius. *AE.* 1. pr.
- Apulias* fluvius, Aufidus, juxta Canusium oppidum. *AE.* 11: 405
- Apulias* vicus, Cannae, Romanorum clade per Annibalem nobilitatus. *AE.* 10: 11
- Apulias* urbs, Arpi, a Diomede condita. *AE.* 10: 28
- Apum certamine non tantum victiæ, sed & victrices pereunt. *G.* 4: 79
- Apum genus immortale manet. *G.* 4: 208
- Apum certamina pulveris jactu quiescunt. *G.* 4: 87
- Apum reges aureis guttis distincta habent corpora. *G.* 4: 99
- AQUA & aer communia omnibus. *AE.* 7: 230
- Aqua currens, purior ceteris. *G.* 3: 322
- Aqua abluebantur sacrificantes Diis superis; Inferis vero, aspergebantur. *AE.* 4: 635
- Aqua & lacte sacrificabant Musis. *E.* 7: 21
- Aqua interveniens post augurium, illud infirmum reddit. *AE.* 12: 246
- Aqua cornu infusa sola quandoque animalium pesti medetur. *G.* 3: 509
- Aqua marina exest & extenuat corpus humanum. *AE.* 1: 177
- Aqua omnis aegrotorum corporibus noxia. *AE.* 12: 139
- Aqua putealis, cur aestate frigidissima, hyeme calidissima. *G.* 4: 51
- Aqua salsa magis pruriginem creat quam dulcis. *G.* 3: 445
- Aqua siccati vulnera dicuntur, quia sanguinis fluxus aquarum frigore continetur. *AE.* 10: 834
- Aqua & igni matrimonia iniri solebant; faces praelegebant, & aqua puro fonte petita pedes lavabant. *AE.* 4: 167
- Aqua & ignis ad facienda foedera adhibebantur, & quidem certis de foribus petita: hinc quos a consortio nostro arcemus, illis aqua & igni interdiximus, id est, rebus quibus consortia copulantur. *AE.* 12: 119
- Aquae motu ventus creatur, ut in bombis organorum. *AE.* 7: 23
- Aquae ferventis eruptione a Sabinis persequentibus liberati Romani. *AE.* 8: 361
- Aquae & igni vires bello comparantur. *AE.* 2: 304
- Aquai *AE.* 7: 464
- Aquae intercessu augurium disrumpitur; quare post visum augurium si ad aquam venissent Augures, manibus inde aquam hauriebant, & suis precibus vota faciobant, ut prius perseveraret augurium. *AE.* 9: 24
- Aquae sacrorum nigrescentes contra naturam, malum omen. *AE.* 4: 454
- Aquae, pro pluviiis. *G.* 4: 167
- Aquam cur fugiant a rabido cane moris. *AE.* 10: 273
- Aquam immensam sub terris statuebant Aegyptii Sacerdotes & Philosophi, unde omnia nata essent. *G.* 4: 364, 382. ex aqua etiam cuncta procreata statuebat Thalcs.
- Aquantur, aquam hauriunt. *G.* 4: 193
- Aquarius*, sidus, multis existimatur Ganymedes. *G.* 3: 304. *AE.* 1: 28
- Aquarius*, signum in quo sol est mense Januario, pro ipso mense. *G.* 3: 304
- Aquarii* undam Piscis australis ore excipit. *G.* 4: 234
- Aquaticarum Nympharum quatuordecim nomina. *G.* 4: 336
- Aquila, prius *'Aetos'*, puer formosissimus ex terra editus, Junoni admatatus. *AE.* 1: 394
- Aquila prae nimio calore ova sua etiam coqueret, nisi adhiberet lapidem aethiten. *AE.* 1: 394
- Aquila, acutius homine cur videat. *AE.* 2: 604
- Aquila in auguriis plus ceteris avibus valebat. *AE.* 2: 691
- Aquila, Jovis ales, & cur. *AE.* 1: 398
- Aquila Jovi arma ministravit; quae fabula orta quod Aquilae augurio praefectio victor Jupiter: unde & Aquilae inter signa militaria. *AE.* 9: 364
- Aquila Ganymedem Jovi rapuit. *AE.* 1: 398. recto lumine Solem spectat, ut & signum ejus in coelo: ipsum quoque Jovem, ne a Saturno devoraretur, in Cretam demulisse dicitur; ipsique adversus Titanes in augurium obvolasse, & hinc inter sidera collocata. *AE.* 1: 398
- Aquila Promethei jecur exedere dicitur, ejusque fabulae explicatio. *E.* 6: 42
- Aquila Piscarie, in quam conversus Nilus. *E.* 6: 74
- Aquilejam* inter & Tergestum exonerat se Histriae fluvius Timavus. *AE.* 1: 249
- Aquilices, scrutatores vel repertoires aquarum, qui & barinulae. *G.* 1: 109
- Aquilo* Phineum propter neptum injuriam caecavit, & Harpyias ei adposuit. *AE.* 3: 209
- Aquilo, altus cur. *G.* 1: 324
- Aquilo, ventus prosperrimus ex Troja vel Graecia navigantibus in Africam. *AE.* 1: 391
- Aquilo ex Africa in Siciliam aut Italiam navigantibus adversus, Ausfer secundus. *AE.* 1: 107. *f.* 2
- Aquilo desuper Italiam stat. *AE.* 1: 89
- Aquilone vento de Troja navigatur in Thraciam. *AE.* 3: 70
- Aquilonibus mediis, media hyeme: vel quod Aquilones ex Africa navigantibus adversi sint. *AE.* 310
- Aquiloni* & Orithyiae filia, Cleobula, Phinei uxor. *AE.* 3: 209
- ARA Deorum superiorum; Medioximorum *foci*; Inferorum *mundi*. *AE.* 3: 134
- Arae & altaria quid differant. *E.* 5: 66
- Arae, tantum Inferorum; Superiorum & *arae* & *altaria*. *AE.* 2: 515. Ara dicta a precibus, quae Gr. *agel*. *ibid.*
- Arae mortuorum, altaria Deorum. *AE.* 3: 305
- Ara Carmenti, matri Euandri erecta. *AE.* 8: 337
- Ara, Herculi erecta, primum dicta *maxima*, ob magnitudinem. *AE.* 8: 179, 269
- Arae tenebant orantes Deos. *AE.* 4: 219
- Arae praesidium & confugium in adversis. *AE.* 2: 512
- Arae apud veteres non incendebantur, sed precibus ignis divinus eliciebatur, qui altaria incendebat. *AE.* 12: 200
- Ara, pro pyra in arae modum constructa: solebant quoque arae ante sepulchra exstrui. *AE.* 6: 177
- Arae dictae, laxa latentia inter Africam, Siciliam, Sardiniam, & Italiam, & cur. Gr. *Boques*. Neptuniae. *AE.* 1: 112
- Arabiae* tres, Inferior, Petrodos, Eudaemon. *AE.* 1: 416
- Arabia*, Panchaja, & Sabacorum gens eadem, apud quam thus nascitur. *G.* 2: 115, 137, 139
- Arabiae* Felicis populi Sabaei, apud quos thus nascitur. *AE.* 1: 420. dicti *ad tu oisobus*. *ibid.*
- Arabiam* juxta & Syriam Sabaei. *G.* 1: 57
- Arabiae* sylvae Hyrcania. *AE.* 4: 367
- Arabia* templum habet Triphyllii Jovis. *G.* 2: 139
- Arabum* coloni, vel Aegyptiorum, Sabaei. *G.* 1: 57
- Arabi*, Arabis; & *Arabus*, Arabi. *AE.* 7: 605
- Aracynthus*, mons Thebanus. *E.* 2: 24
- 'Ara'*, preces, unde *arae*. *AE.* 2: 515
- Arando, dum aratur. *G.* 2: 239
- Arandum, quando & quomodo. *G.* 1: 299
- Aranea, invisae Minervae, quia puella Lydia in hoc animal ab ea mutata est, cum Deam lanificio provocasset. *G.* 4: 246
- Araneus, masculino genere animal ipsum; retia vero feminini generis, *aranea*. *G.* 4: 246
- Arar*, Germaniae, Galliae fluvius. *E.* 1: 62
- Arare per obliquum jubentur, cum secundo arant, tempore Autumnali. *G.* 1: 98
- Arare, eleganter pro navigare. *AE.* 2: 780
- Arae, veteres *asas* dicebant, postea vero *s* mutata in *r*. *AE.* 4: 219
- Arae imbuunt pastores, mutantur pastores. *E.* 1: 8
- Aratra in Maronis patria habebant rotas. *G.* 1: 174
- Aratri sulco clauduntur civitas, quod Ceres eadem, quae Terra, in qua urbes struuntur. *AE.* 4: 38
- Aratrum in condendis urbibus adhibitum, & quomodo. *AE.* 4: 212. *f.* 755
- Aratrum agris pinguibus altius imprimendum, tenuibus vero levius. *G.* 1: 45
- Aratrum secuti Varro & Virgilius. *G.* 1: 375
- Araxes*, Armeniae fluvius, quem Xerxes pontibus transcendere nixus est: & quem ponte junxit Alexander, sed quem vis fluminis rupit: tandem ponte stratus ab Augusto. *AE.* 8: 728
- ARBOR, secundum Artem; *arbores* potest

INDEX IN SERVIVM.

poëticae. **AR.** 1: 277
Arbor in templo Aricinae Dianae, de qua ramum infringi non licebat: fugitivis illa dabatur potestas, ut, si quis ramum inde potuisset auferre, cum fugitivo sacerdote dimicaret. **AR.** 6: 136
Arbor centena, pro censum semis. **AR.** 10: 207
Arbores tribus modis naturaliter proveniunt; vel sua sponte nascuntur; vel ex seminibus fortuito jactis surgunt; aut ex radicibus pullulant; cetera usus invenit, favente natura. **O.** 2: 9
Arbores sponte nascuntur locis humidis; quia terra mater rerum omnium, & seminum cunctorum creatrix. **O.** 2: 11
Arbores singulae loca sibi propria desiderant. **G.** 2: 111
Arbores infocundae foecundis infitae, aut certe de suis locis mutatae infocunditatem deponunt. **O.** 2: 50
Arbores dantes responsa in Dodonaeo nemore. **O.** 2: 16
Arbores lanam ferentes in India. **AR.** 1: 673. item in Sicilia. **ibid.**
Arbores alienas incidere, capitalis. **R.** 3: 11
Arbores biferæ in Italia, id est, bis in anno ferunt poma. **O.** 2: 150
Arborum genus neutrum rarum. **O.** 2: 12
Arborum nomina Latina omnia fere feminini generis sunt, exceptis panicis, ut *hic oleaster*, & *hoc filer*, & *hoc buxum*; licet & *haec buxus* dicatur. **AR.** 12: 764
Arborum quarundam fici stipites ad medullam usque secti, & terrae infossi ex se arbores creant. **O.** 2: 30, 63
Arborum, & pro telo ex arbore, & pro fructu arboris. **O.** 1: 55
Arborum telum, ligneum. **AR.** 12: 888
Arbutifolia, meretrix. **R.** 10: 6
Arbutia, fructifera. **R.** 1: 40
Arbutum, locus in quo arbores sunt, ut salictum. **R.** 3: 11
Arbuta, rubra poma sylvarum, unedones. **G.** 1: 148. 2: 520
Arbutu nux inferenda. **G.** 2: 70
ARCA & *ark*, ab arcendo. **AR.** 1: 266
Arcades, *Πρωϊστοι*; quia ante Lunam se dicebant natos. **O.** 2: 342. **AR.** 8: 352
Arcades, longaevis admodum, & ad trecentos annos vixerunt. **AR.** 8: 51
Arcadam genera quatuor, Parrhasii; Maenalii; Azani, sive Axanes; & Cynaethi, sive Cyneri. **AR.** 11: 31
Arcades primum Jovi templum, & rem divinam fecerunt. **AR.** 8: 352
Arcades, Deorum simulacra in scutis habebant depicta. **AR.** 11: 93
Arcades, pro Jove coluerunt Aristaeum. **O.** 1: 14
Arcades, pastores. **R.** 10: 33
Arcades, periti cantare. **R.** 7: 3
Arcadia, Parrhasia. **AR.** 8: 344
Arcadia oriundus Oenotrus; inde venit in Italiam, & ei nomen dedit. **AR.** 1: 576
Arcadias fluvius, Alphæus: civitates Pi-

sa & Elis. **AR.** 10: 179
Arcadias fluvius, Ladon, pater Daphnes. **R.** 3: 63. **AR.** 2: 513
Arcadias mons Cyllene; unde Mercurius, Cyllenius. **AR.** 4: 252. Erymanthus. **R.** 448. ubi ferocissimus aper. **G.** 803. Lycæus. **R.** 10: 14. **G.** 1: 16. 3: 1. 314. Pani consecratus, quod praedidio suo *Nixus*, *lupos*, a pecudibus arceat. **AR.** 8: 344. Maenalus. **R.** 8: 21. 10: 14. **G.** 1: 17. Parthenius. **R.** 10: 57. Ripaci, sine adspiratione. **AR.** 9: 82. Stymphalus. 3: 240
Arcadias civitates, Elis & Pisae. **AR.** 3: 694. Phoenici moenia. 8: 165. Parrhasia. 11: 31. Pheneus. 3: 167. Tegæum, a Tegeo Arcadiae filio. 5: 299
Arcadiae Deus, Pan. **R.** 4: 58. inventor fistulae. **R.** 8: 24. pelle cinctus. **AR.** 8: 282
Arcadias rex, Choricus. **AR.** 8: 138. Lycæon. **O.** 1: 137. Pallas, Euandri avus, Aegei filius. **AR.** 8: 51. Parthenopæus. 6: 480. Phineus; aliis Thraciae: ejusque fabula. 3: 209
in Arcadia equus primo productus a Neptuno. **O.** 1: 12
Arcadium petiit Aristaeus. **O.** 1: 14
Arcadius ensis, Tegeacus. **AR.** 8: 459
Arcadius magister, Aristaeus, quia invenit qua ratione Apes possint reparari. **O.** 4: 283, 317
Arcana, secreta; ab *arcendo*, ut & *arca*, & *ark*. **AR.** 1: 266
Arcas, Pan. **G.** 1: 16
Arcas, Jovis & Calistis filius. **R.** 10: 57. **AR.** 1: 748
Arcas, & mater Calisto, in caelum translata; ille Arcturi, haec Helices nomine dicta. **O.** 1: 67
Arcas, Parrhasii filius, filii Jovis; unde primo Parrhasii, mox Arcades. **AR.** 11: 31
Arcas, Lycaon, qui gladium longiore lamina producere invenit. **AR.** 9: 505
Arcera, vehiculum; unde Arcturus. **AR.** 1: 748
Arcere, prohibere; etiam continere. **AR.** 1: 35
Arcere, continere, vel prohibere. **AR.** 2: 406
Arcere aliquem periculis, per Hypallagen, prohibere ab aliquo periculo. **AR.** 8: 73
Arcens, homo Siculus, incertum quomodo cum Aenea in Italiam venerit. **AR.** 8: 584
Arces, latro Illyricus, quercum Dodonae excidi praecepit. **AR.** 3: 466
Arces ab arcendo. **AR.** 1: 20
Arces Romanae, Romanae urbes, Romanum imperium. **G.** 2: 172
Arces, Regum habitacula, propter tutelam. **AR.** 4: 410
Arcessere tempus pugnae, bellorum tempora praecoccupare. **AR.** 10: 11
Archaismus ablat. pro accusat. **R.** 8: 83
Archaismus, *in pedore*, pro *in pedus*. **AR.** 10: 838
Archemorus. **AR.** 5: 138. 11: 36
Dddd 2

Archemori in honorem agon Nemeaeus celebrabatur in sylva Nemea. **R.** 6: 68. **G.** 3: 19
Archemori sepultura apud Statium. **AR.** 6: 225
Archigalli, Matris Deum cultores, qui virilia sibi amputabant. **AR.** 9: 116
Arctitens, Apollo, quod matris injurias ultus est, pius dictus. **AR.** 3: 75
Arctium Dea, Minerva. **AR.** 2: 610, 615
Arcti duae, cur non tingantur aequore, ex fabula. **O.** 1: 246
Arcti, & *Ἀρκτα*, Latine Planctum, Triones, & Septemtriones. **AR.** 3: 516
Arctophylax, idem qui Arcturus, & Bootes. **G.** 1: 67
Arctorum observationem nautae navigationem instituunt. **AR.** 6: 15
Arcturus, stella post caudam majoris Ursaë in Boote signo, quasi *ἀρκτε* *ἰσθμῷ*. **AR.** 1: 748. 3: 516. pluviarum & tempestarum sidus, ab *ἀρκτε*, *arctis*, & *ἰσθμῷ*: idem Arctophylax; unde & Bootes, quod boves cum planstro agat. **G.** 1: 67, 204. Arcas Jovis & Calistonis filius. **ibid.** aliis Icarus: xv. Kal. Octob. oritur. **ibid.**
Arcturus, pro tempore Autumnali, quo oritur. **G.** 1: 67
Arculum, virga ex malo Punico incurvata, quae fiebat quasi corona, cujusque ima & summa vinculo laqueo albo alligabatur: eam in sacrificiis certis Regina gestare debebat; Flaminia in omnibus. **AR.** 4: 137
Arcus Lycii, optimi. **AR.** 11: 773
Arcus coelestis sine nubibus non fit. **AR.** 9: 15
ARDEA, Italiae civitas, a Danaë condita, dicta quasi *ardua*, i. e. magna, mobilis; ut alii, ab augurio avis *ardae*: incensa ab Annibale, & in *ardam* avem mutata. **O.** 1: 364. **AR.** 7: 412. condita a marito Danaës. 7: 372. Laurento non longe aberat. 12: 44. urbs Dauni, patris Turni. 10: 688
Ardeam obsidebat Tarquinius, cum filius ejus Aruns stuprum inferret Lucretiae: & omnis historia. **AR.** 8: 646
Ardeam in exilium abiit Camillus. **AR.** 6: 826
Ardeates, Sacrani, quia pestilentia laborantes *ver sacrum* voverant. **AR.** 7: 796
Ardea avis, per antiphrasin dicta, quod pennarum brevitate altius non volet: ab ejus augurio dicta *Ardea*, civitas Italiae, quae, incensa ab Annibale, in *ardam* avem mutata. **G.** 1: 364. **AR.** 7: 412. signum tempestatis. **ibid.**
Ardeas templum Castoris & Pollucis. **AR.** 1: 48
Ardebat, siccabat. **G.** 4: 426
Ardens, festinans. **AR.** 6: 5
Ardens, vel revera ardens; vel festinans; vel caedis cupiditate flagrans. **AR.** 9: 198
Ardens equus, candidus, velox. **AR.** 2: 476
Ardens oculis & animis, corporis gestu &

INDEX IN SERVIUM.

& mente commotus. AE. 9: 703
 Ardent campi armis, vel ipsident.
 AE. 11: 602
 Ardentes, multum festinantes, propo-
 rantes. AE. 1: 427
 Ardeo illa re, communiter dicitur; sed
 figurate ardeo in illam rem. AE. 7: 445
 Ardere, pro cupere, & accusativum
 regit & ablativum. AE. 4: 519
 Ardere, festinare. AE. 2: 106
Ardeolus, *forseps* appellabant Graeci,
 instrumentum quo spicula vulneri-
 bus extrahuntur; *ardolus* enim fugita-
 rum spicula dicuntur. AE. 12: 404
 Ardor pinus, ignis *aridus*. AE. 11: 786
 Ardua cervix, alta. G. 3: 79
 Ardua palma, aut alta; aut ad quam
 difficile ascenditur. G. 2: 67
 Ardua terrarum, montium periphrasis.
 AE. 5: 695
 Arduus, excelsus, eminens, altus. G.
 1: 241. 2: 145. AE. 2: 326
 AREA, locus vacuus, aut natura, aut
 studio factus, ne quid inde nascatur.
 G. 1: 178
 Area in delubro. AE. 3: 56
 Arena, pro terra arida. G. 1: 70
 Arenis, pro terra. AE. 1: 175. an aspi-
 retur. 176
Arenis pagos, unde. G. 1: 18
 Arenis, pro aridas. AE. 3: 350
 Arenis sylvae, pro arida. AE. 12: 522
Arenopagis, iudices, unde. G. 1: 18
Arenopis filius, Argus. AE. 7: 790
Arenis, Gr. virtus, idem quod *ars*. AE.
 5: 270
Arenis, virtus, inde Latine *ars*. AE.
 5: 705
Arenis, Musa Sicula. E. 10: 1. ejus
 fabula. 4
Arenis, fons inter medios fluitus dal-
 cia finientia servat. G. 4: 352
Arenis, fluvius Elidis. G. 4: 354
Arenis, & Alpheus, duo fluvii Eli-
 dis in Arcadia, & mira eorum fa-
 bula. AE. 3: 694
Arenis, una Hesperidum. AE. 4: 424
 ARGENTI tria genera, *signatum*, quod
 in nummis erat; *factum*, quod in
 vasis & signis; *infectum*, quod in
 massis. AE. 10: 526
 Argentum grave, massae; ut aes grave.
 AE. 6: 862
 Argento perfectum, totum argenteum.
 AE. 9: 263
 Argentum lentum, flexile. AE. 7: 634
 Argentum mensis, subaudiendum ex-
 ponunt; vel intelligendae mensae ar-
 gentae. AE. 1: 446
Argestes, ventus de Occidente festivo
 flans, pestilens in Apulia. AE. 2: 710
Argi diversae, in Italia, a Diomede
 conditae, primo *Argi*, mox *Argyri-
 pa*, post *Arpi* dictae: in Thessalia:
 item non longe ab Athenis, *Argos*
Dippon, a firi dictum; ubi magna so-
 cietas inter eos, qui uno puteo ute-
 bantur, unde *fratris* dixerunt, *unde*
ex epistola, quae Latine tribus di-
 cebantur. AE. 7: 286

Argi, ab Argo, quem occidit Mercu-
 rius. AE. 2: 95
Argiae & Polyneices filius, Thessalensis.
 AE. 2: 261
Argiletum, AE. 7: 607
 Argiletum nonnulli quasi *Argiletum*
 volunt, a pingui terra; alii quod Ar-
 gus quidam, ab Euandro hospiti-
 bus, infidias illi struens, illic
 interfectus; eique monumentum ho-
 spitalitatis causa ab Euandro extruc-
 tum. AE. 8: 345
Argiletum porta Romae dicta, quod
 eam Cassius Argillus fecerit, vel re-
 fecerit; vel quod Cassius Argillus bel-
 lo Punico primo ob seditionem natu-
 ram illic interfectus: vel quod Argil-
 lus Senator post Cannensem cladem
 pacem cum Poenis suaserit; quare in-
 terfectus, domus ejus diruta, & lo-
 cus *Argiletum* dictus. AE. 8: 345
Argiripa, quae & Arpos, Apuliae ci-
 vitas, condita a Diomede. AE. 8: 9
Argis vicina, civitas Tirynthis, ubi nu-
 tritus Hercules, qui inde Tirynthius.
 AE. 7: 662
Argis, adverbium in loco. AE. 2: 178
Argis Helena, a vicinitate. AE. 1: 654
Argiva Juno, inimica Trojanis. AE.
 3: 547
Argivus sacerdos junctis bobus ad tem-
 plum Junonis ire solebat. G. 3: 532
Argivorum muri a Cyclopiis confecti.
 AE. 6: 630
Argivorum rex Actisus, ejusque fa-
 bula cum filia Danae. AE. 7: 372
 Adraustus. AE. 6: 480. Proetus, ob
 falsas Scheneboeae uxoris accusatio-
 nes Bellerophonem variis periculis
 objecit. AE. 5: 118
Argivorum palus, Lerna. AE. 12: 517
Argo, sidus, quomodo oritur. G. 1:
 218
Argo, navis Argonautarum, pro qua-
 cumque navi: unde sic dicta. E. 4: 34
Argolicum mare, Ionium & Adriati-
 cum. AE. 5: 52
Argolicus terror, pro quem Graeci in-
 ferebant. AE. 9: 202
Argonautae. E. 6: 43
Argonautae cum Iasone Colchos peten-
 tes a Phineo hospitio excepti, eun-
 dem ab Harpyis liberant. AE. 3: 209
Argonautas inter Castor & Pollux. AE.
 2: 601
Argonautarum gubernator, Tiphys, &
 eorum fabula. E. 4: 34
Argonautarum unus, Eryx, rex Siciliae.
 AE. 5: 24
Argos in sing. numero neutri generis;
 in plurali, masculini. AE. 1: 28
Argos *Hippius*, Homero *Argos*, *Argos*,
 Diomedis patria civitas, cujus
 nomine civitatem quoque in Apulia
 condidit *Argos* *Hippius*, quod postea
 vultate corruptum in *Argyripa*, &
 hoc rursus in *Arpos*. AE. 11: 246
Argos fugit Diomedis pater, Tydeus,
 Aetolus, qui fratrem patris occide-
 rat. AE. 11: 239

Argos oppugnans Pyrrhus regiae istu
 perit. AE. 6: 840. *superat* a Q.
 Metello. ibid.
Argos habebat simulacrum Troiae cap-
 tae Luna septima, imagine ejus ex-
 pectis divido orbis modo. AE. 2:
 255
 Arguere, probare, impugnare. AE. 4: 12
 Arguere, vel indicare, vel accusare.
 AE. 11: 164
 Arguo genitivum regit. AE. 11: 383
 Argumentum, vel fabula, vel quo
 quid probatur. AE. 7: 791
 Argumentum, est res ficta, quae ta-
 men fieri potest: & quomodo differ-
 rat ab historia, & fabula. AE. 1: 235
 Argumenta solvere quando non possu-
 mus, paria opponenda sunt. AE. 10:
 74. saepe irridentur. AE. 10: 85. vel
 contraria objectione, vel tisa, vel
 maledicto, solvuntur. AE. 11: 399
 Argumentum, quae a contrariis laudant,
 rhetorica sunt. AE. 3: 476
 Argumentum ab impossibili validius
 quam a voluntate. AE. 1: 236
Argus, Archorhis filius, a Junone Io
 cultus appositus, a Mercurio interfec-
 tus. AE. 4: 577. 7: 790
Argus, & Argeus, Danae & Phineus
 filii, cum matre in Italiam venerunt,
 ubi Argus, ab Aboriginibus occisus,
 Argileo nomen fecit. AE. 8: 345
Argus quidam ab Euandro hospitio
 susceptus, sed infidias illi struens in-
 terfectus, Argileo nomen dedit: vel
Argus Danae & Phineus filius, ab Ab-
 originibus interfectus: vel *Argus*,
 haruspicius Tusci filius, ob prodium
 Romanis fatum imperii, a patre in-
 terfectus. AE. 8: 345
Argus, pro Argivus. AE. 1: 272
 Arguta, canora; aliquando *brevis*. E. 7: 73
 Arguta, garrula, loquax. E. 7: 24
 Arguti, celeres. E. 4: 34
 Argutem, stridulum, sonosum. G. 1: 143
 Argutum caput, breve. G. 3: 80
 Argutum nemus, garrulum, stridulum.
 E. 8: 22
 Argutum pedem, garrulum, stridens,
 sonans. AE. 7: 14
 Argutus, canorus. E. 9: 36
 Argutus, sonorus, stridulus. G. 1: 292
Argyripa, Apuliae urbs, quam Diome-
 des condidit, & *Argos* *Hippius* appel-
 lavit a civitate patriae cognomine,
 quod postea corruptum in *Argyripa*,
 & hoc tandem in *Arpos*. AE. 11: 246
 ARIADNE, filia Minois & Pasiphaes.
 E. 6: 47. G. 1: 220. AE. 6: 14. e-
 jus, Liberi, & Thesei fabula. G. 1:
 222
Ariadus in Naxo relicta a Theseo, in-
 venta a Baccho. AE. 3: 125
Arida, civitas juxta Albam; unde o-
 riunda Atia mater Augusti. AE. 7: 766
Aridae Dianae templum, arbor, ra-
 mus, & sacerdos fugitivus. AE. 6: 136
Arkinum nemus denium. AE. 6: 139
Arctim in nemore Nympha Egeria, a-
 mica Numae. AE. 7: 763

Argi.

INDEX IN SERVIVM.

- Achins* in nemore lucus, qui *Speculum Dianae* dicitur. AE. 7: 515
- Arida* febris, quod arida corpora efficiat; sciendum tamen, licet a fervore dicta sit, esse etiam frigidam. G. 3: 458
- Arida* nubila, sine pluviis. G. 3: 197
- Arida* pratis, matura. G. 1: 289
- Aries*, lignum in quo sol efficit aequinoctium vernale. G. 1: 208
- Aries*, Minervae fidus, triste dicitur. AE. 11: 259
- Aries* Phryxum & Hellen Colchos detulit. E. 4: 34
- Arietis* forma cultus Jupiter Ammon, quia per arietem Libero patri aquas ostenderat, qui Libyca lingua Ammon dicitur; vel a Graeco *ἄριος*, *arena*: & aliae fabulae. AE. 4: 196.
- Aries*, poena homicidii. E. 4: 43
- Arietis* damno homicidium apud veteres luebatur. G. 3: 387.
- Aries* immolabatur priusquam consulebatur Senatus. AE. 11: 235
- Aries* caedebatur festis diebus in janua Palatii. AE. 7: 175
- Aries* insolito colore natus, domino felicitatem portendit. E. 4: 43
- Aries* non solum lana, sed etiam cornu, ungulis, & palato, albus esse debet, alioquin nigros pullos procreat. G. 3: 386
- Arietis*, militaris, inventor Artemon Clazomenius. AE. 9: 505
- Aries*, dictus equus a Neptuno productus. G. 1: 12
- Aries*, Lesbios, & ejus fabula. E. 8: 55
- Arisba*, oppidum Troadis. AE. 2: 166
- Arisba* Priamo filium peperit. AE. 2: 32
- Arisba*, dicta ab Arisba, Meropis vel Macarei filia, priore uxore Paridis, devicta a Trojanis; item ab Achille; Aftyanae ibi datum regnum. AE. 9: 264
- Arista*, seges inculta. E. 4: 28
- Arista* pinguis, pro frumento. G. 1: 8
- Aristae*, gravidac, per periphrasin pro spicis. G. 1: 111
- Aristae*, primae spicae partes, quod primae *arescant*. AE. 7: 807
- Aristae*, pro annis. E. 1: 70
- Aristae* pro segetibus. G. 1: 220
- Aristaeus*, Apollinis & Cyrenes filius, ejusque fabula. G. 1: 14. ejus filius Aëraon. ibid.
- Aristaeus*, Apollinis & Cyrenes filius, primus invenit qua ratione Apes possint reparari. G. 4: 283, 317
- Aristaeus*, Nympharum iracundia animalia cuncta amisit, quia Eurydice, Orpheus uxor, illum vitare se cupientem fugiens, a serpente fuerat occisa. G. 4: 317
- Aristaeus*, Apollo pastoralis, pro Jove cultus in Arcadia. G. 1: 14. primus apes quomodo reparantur docuit. G. 1: 14
- Aristaeus*. AE. 6: 659
- Aristoteles* & Platonis contentio, utrum quatuor an tres animae in homine. AE. 8: 564
- Aristum* ab Oreste & Pylade delata Diana Dictynna, quae postea Faselis. AE. 2: 116
- Aristia*, hic Egeriae Deae Virbium commendavit Diana. AE. 7: 761
- Aristium* vinum, Chium, ab Ariusio, Chii promontorio. E. 5: 71
- ARMA*, cunctarum artium & rerum instrumenta. AE. 1: 123, 181, 187. instrumenta rustica, Cercalia. G. 1: 160
- Arma* Achilli Theridis rogatu fecit Vulcanus. AE. 8: 383
- Arma*, instrumenta cujusque rei; unde & fraudes, opes, auxilium, occasio, insidiae. AE. 2: 99
- Arma* dicuntur cujusque rei possibilitas; etiam doli. AE. 12: 6
- Arma* pastorum, quae. E. 3: 12
- Arma* proprie tantum quae armos tegunt. AE. 4: 495
- Arma*, scuta. AE. 7: 685
- Arma*, pro solo clipeo. AE. 3: 288
- Arma* hostilia, vel etiam peremptorium, pro gentis suae vita cum mortuis cremabantur. AE. 11: 195
- Arma* Achillis Vulcanus Peloe fecerat. AE. 1: 487
- Arma* Aeneae fabricanda artificiosa admodum oratione a Vulcano petit Venus. AE. 8: 373
- Arma* de Sabinis capta in Vulcani honorem succendit Tarquinius Priscus, quod deinceps imitati ceteri. AE. 8: 562
- Arma* in templis consecrabantur ab iis, qui militia sive gladiatura mittebantur. AE. 1: 252
- Arma* in puppibus religari solebant. AE. 1: 187
- Arma*, de gubernaculo navis. AE. 6: 353
- Arma*, pro bello: & ab illis coepit Virgilius, & cur. AE. 1: 5
- Arma*, pro exercitu. AE. 10: 171
- Arma* levigata corio serpentum. AE. 8: 436
- Arma* alicujus sequi, i. e. partes, imperium. AE. 3: 156
- Arma* pacis tempore in agrorum instrumenta convertuntur. G. 1: 508
- Arma* & bellum differunt. AE. 1: 545
- Armati* homines nati ex dentibus draconis. G. 2: 140, 141
- Armenia*, amisso fere frigore omni exercitu, a Parthis fugatus Antonius. AE. 8: 678
- Armeniae* fluvius, Araxes, quem pontibus transcendere conatus est Xerxes; & quem ponte juvit Alexander, sed qui fluminis impetu ruptus, postea ponte strans ab Augusto. AE. 8: 728
- Armeniam* inter & Persidem, Hiberia, Ponti pars. AE. 9: 582
- Armeniae* fluvius Tigris. E. 1: 63
- Armeniae* ferae, tigres. G. 2: 151
- Armenta*, proprie de equis & bobus, quod haec animalia apta armis, equi praelio; boum coria sentis: *grogus* vero, capellarum & ovium. E. 6: 55. G. 3: 49. vel quasi *armenta*, quod eorum opera in arando utamur: verum inter illa quoque Cervi. AE. 3: 540
- Armenta* & pecudes distincta sunt. G. 4: 223
- Armenta*, de cervis; licet proprie de bobus, equis, & aliis, quibus in armis utimur. AE. 1: 189
- Armenta*, etiam feminino genere. AE. 3: 540
- Armentalis* equa, indomita, quae in armenta, foeturae causa pascitur. AE. 11: 571
- Armentarius*, abusive pro pastore gregum. G. 3: 344
- Armi*, proprie quadrupedum sunt. AE. 11: 644
- Armis* alta tenent; pro, armati tenent alta. AE. 9: 168
- Armorum* genera multa ab animalibus sumere nomina. AE. 9: 505
- Armorum*, & lanificii Dea, Minerva. AE. 7: 805
- Arpa*, *arpa* Latine. AE. 2: 209
- ARPI* Aetoli. quia Arpos in Apulia Diomedes, ex Aetolia veniens, condidit. AE. 10: 28
- Arpinum*, civitas Campaniae, unde Arpinas Cicero. AE. 8: 9
- Arpos*, civitas Apuliae a Diomede condita, ab eo primum dicta *Argos Hippon*, quod vetustate corruptum in *Argypa*; & hoc tandem in *Arpas*, AE. 8: 9. 11: 246
- ARRECTAE* aures, pro attentione diligenti, locutio ab animalibus desumpta. AE. 2: 303
- Arrectae* aures, ad audiendum sollicitae. AE. 12: 618
- Arrigere* aures, attendere, ab animalibus translatio. AE. 1: 156
- Arrio*, centurioni, quanta possessio data. E. 1: 48
- Arripere* locum, raptim tenere. AE. 11: 531
- Arripere*, pro invadere. AE. 4: 477
- Arrius*, centurio, pene interemum Virgilium. E. 3: 94. 9: 1
- ARS* nulla apud Veteres, nisi quae rei publicae aliquid commodaret. AE. 6: 660
- Ars*, pro Arte Grammatica, & Artigraphi, pro Grammaticis. AE. 7: 787. 11: 463. & passim.
- Ars*, τὸν μίσην. Sine epitheto, in malam partem, pro dolo: sic Graece τὴν. AE. 1: 661. 2: 152
- Ars*, pro virtute, Gr. ἀρετή. AE. 5: 270, 705
- Ars* nova, dolus. AE. 7: 477
- Ars*, pro fraude, dolo; & sic *arsifan*, fraudulentus, fallax. AE. 11: 760. 12: 632
- Arsacidae* dicti Persarum reges. AE. 6: 760
- Ἀριστοβόλος* sunt omnes Dai. AE. 6: 64
- Arserit* armis, aut splenduerit, aut amore

INDEX IN SERVIVM.

- more flagraverit. *AR.* 7: 644.
- ARTE** magistra opus, ambitiosius dictum, quam arte magistri; & rem perfonae ad artem transfudit. *AR.* 8: 442.
- Artemon**, Clazomenius, inventor Teftudinis, nec non Arietis. *AR.* 9: 505.
- Arteria**, iter vocis. *AR.* 7: 533.
- Artes**, virtutes. *O.* 3: 101.
- Artes**, foecunditates ex arte venientes. *O.* 2: 52.
- Artis** est, in argumentorum angustis incertis uti sermonibus. *AR.* 2: 136.
- Artus**, pro elementis, quae membra mundi. *AR.* 6: 726.
- ARVA**, pro littora. *AR.* 2: 209.
- Arva**, pro segetibus. *O.* 3: 316.
- Arvina** pinguis, est durum pingue, quod est inter cutem & viscus: vel *arvina*, idem quod laridum. *AR.* 7: 627.
- Arvus**, incertum de cuius partibus, Aetnae, an Turni. *AR.* 11: 762. iuxta nonnullos, de Turni partibus. *AR.* 11: 592.
- Arens**, Tarquinii superbi filius, Lucretiae stuprum intulit, & reliqua. *AR.* 8: 646.
- ARX**, locus in civitate munimus. *AR.* 3: 134.
- Arx** ubique Jovi datur; verum apud Cumas Apollinis templum in Arce est. *AR.* 6: 9.
- Arx** pro civitate. *AR.* 1: 424.
- Arx**, pro imperio. *AR.* 6: 396.
- AS**, unicum nomen, quod in genitivo *assis* s. geminat. *AR.* 4: 402.
- As**, accusativus pluralis, terminatio Graeca, brevis est quando nominativus pluralis in *es* terminatur. *E.* 8: 56. 10: 364.
- As** veteres *aras* dicebant; postea vero, s. mutata in *r*, *aras*. *AR.* 4: 219.
- ASCA**, Siciliae civitas ab Helymo condita. *AR.* 5: 73.
- Ascalaphus**, Stygis filius, Proserpinam prodidit. *O.* 1: 39.
- Ascalaphus**, Acherontis vel Stygis filius, in Bubonem a Cerere conversus. *AR.* 4: 462. quod Proserpinam malum granatum de pomario Ditis gustasse prodidisset. *ibid.*
- Ascalaphus**, Martis filius. *AR.* 10: 470.
- Ascanius**, amnis Mysiae, in Asia. *O.* 3: 269, 270.
- Ascanii** duo, prior Iulus, Aeneae filius ex Creusa; alter ejusdem filius ex Lavinia: inde apud Livium incertum, a quo Alba sit condita. *AR.* 6: 760.
- Ascanius** Creusae; sed & alius Laviniae filius. *AR.* 1: 11.
- Ascanius**, nepos Priami per Creusam. *AR.* 9: 284.
- Ascanius**, maxima cura Veneris. *AR.* 1: 682.
- Ascanius**, Laurolavinium primo tenuit, mox tradidit novercae, & Albae, quam constituerat, regnavit, & abque liberis moriens Sylvio regnum reliquit. *AR.* 6: 760.
- Ascanius** Albam longam condidit. *AR.* 5: 598.
- Ascanius** xxx. annos regnavit; vel xxx. annis expletis Albam condidit. *AR.* 1: 273.
- Ascanius** a Phrygiae flumine Ascanio. *AR.* 1: 271.
- Ascanius** dictus quoque Iulus, Iulus, Dardanus, Leontodamas. *AR.* 4: 159.
- Ascanius** Hectori genere conjunctus. *AR.* 1: 276.
- Ascanius** propter aetatem spes dicitur. *AR.* 1: 556.
- Ascendisset**, pro ascenderit. *AR.* 2: 192.
- Ascanius** Paedanius Virgilium audivit. *E.* 3: 105.
- Asra**, Hesioidi patria; unde Asraeum carmen, Hesioidicum. *O.* 2: 176.
- Asraeus** senex, Hesioidus. *E.* 6: 70. a vico Bocotiae. *ibid.*
- ASDRUBAL**, viduus a Druso. *AR.* 6: 825.
- ASIA** prata, circa Caystrum Asiae fluvium, ad Asiam paludem, quae primam habet longam, cum Asia, regio, primam corripit. *O.* 1: 383.
- Asia**, tertia orbis pars. *AR.* 3: 1.
- Asia** rex, Attalus. *AR.* 1: 701.
- Asiae** insula Erythra, unde Sibylla Erythraea. *AR.* 6: 36.
- Asiae** Samos est. *AR.* 3: 271.
- Asiae** minoris regio, Lycia. *AR.* 7: 721.
- Asiae** regio, Troja. *AR.* 1: 5.
- Asiae**, palus in Myfia, habens primam longam, quae brevis est, cum regionem denotat. *AR.* 7: 701.
- Asiae** fluvius, Caystrus. *O.* 1: 383. Lycus. *O.* 4: 367.
- Asiae** civitas, Clazomenae. *AR.* 4: 345.
- Asilius**, mulca varia, tabanus, bubus inimicus, oestrus. *O.* 3: 147.
- Asinius** Gallus, Salonini frater. *E.* 4: 11.
- Asinius** Pollio. *AR.* 2: 7. 11: 183. fufus fugatusque ab Alfeno Varo. *E.* 6: 6.
- ASPECTUS**, pro pulchritudine. *AR.* 1: 617.
- Asper**, pro aspernans, fastidiosus. *AR.* 8: 364.
- Aspera** signis pocula. *Gr. ἀσχυρα.* *AR.* 5: 267.
- Aspernari**, contemnere. *O.* 1: 228.
- Aspersa**, irrorata, expersa, madefacta. *AR.* 3: 624.
- Asperum**, iniquum. *AR.* 1: 295.
- Aspidis** mortu perisse dicitur Cleopatra. *AR.* 8: 697.
- Asportare**, clam deportare. *AR.* 1: 778.
- Aspris**, pro asperis. *AR.* 2: 379.
- ASSAE**, sicci lapides, ex quibus vinearum maceriae fiebant: unde & *assae iiblat*, quibus canitur sine chori voce. *O.* 2: 417.
- Assaracus**, rex Trojanorum. *AR.* 6: 650.
- Erichthonii** filius, Cappyos pater. *AR.* 130. avus Anchisae: unde Assaraci gens, Romana. *AR.* 9: 643. *O.* 3: 35.
- Assaraci** filius, Cappy. *AR.* 1: 276, 288.
- Assidue**, saepius. *E.* 2: 4.
- Assulac**. *G.* 1: 180.
- Assurgere**, honorem praebere. *E.* 6: 66.
- Assurgere** alicui, cedere; tractum a se-
- dentibus, qui in honorem alicujus assurgunt. *O.* 2: 98. *AR.* 11: 500.
- Assuetus** parvo, contentus. *O.* 2: 168.
- Assyrii**, populi adjacentes Syriae, apud quos purpureae usus inventus. *O.* 2: 465.
- Assyriorum** in finibus Tiberis Caspiae. *AR.* 6: 799.
- Assyrios** juxta, Baetia, populi Baetria-ni. *O.* 2: 138.
- Assyrii** Solem colebant, qui ipsi *El* dicebatur, & inde regum ipsorum nomen *Belus*. *AR.* 1: 646.
- Assyriorum** Deus, *Bel*, idem qui Sol: Saturnum quoque & Junonem coluerunt. *AR.* 1: 733.
- Assyriorum** primus rex, Belus. *AR.* 1: 733.
- Assyriorum** regum series, Jupiter, Epaphus, Belus prius, Agenor, Phoenix, Belus minor, qui & Methres, Dido, Pygmalion. *AR.* 1: 646.
- Assyrii** astrologiam hausere a Prometheo. *E.* 6: 42.
- Assyriam** Amomum, herba suavissimi odoris, tantum in Assyria nascens. *E.* 4: 25.
- ASTEISMUS**. *AR.* 2: 547.
- Asterie**, Latoniae soror, a Jove adama-ta in coturnicem & deinde in lapidem versa, & reliqua ejus fabula. *AR.* 3: 73.
- Asteriae** & Titanis filia, Hecate. *AR.* 4: 511.
- Astioche**, Laomedontis filia, &c. *E.* 6: 72.
- Astra**, ignea a Sapientibus dicuntur. *AR.* 4: 352.
- Astra** horas indicant. *AR.* 5: 25.
- Astris** desumitur vita. *AR.* 5: 517.
- Astraeus**, unus de Titanibus, cum Aurora concubuit, unde nati venti. *AR.* 1: 136.
- Astrologia** Assyrii per Promethea indicata. *E.* 6: 42.
- Astrologi** pro climatum ratione differunt in ortu siderum. *O.* 1: 205.
- Astrologi** judicia, quae in austrina coeli parte sunt, sinistra vocant. *AR.* 10: 275.
- Astrologia** rustico necessaria. *O.* 1: 204.
- Astronomia**, pro Aegyptiis & Chaldaeis, quia illa scientia excelluerunt. *AR.* 6: 849.
- Astura** urbs, & fluvius, hand longe a Terracina. *AR.* 7: 801.
- Astures**, populi apud quos equi optimi nascuntur. *AR.* 10: 181.
- Astus**, malitia; & *astuti*, malitiosi. *AR.* 11: 704.
- Astus**, pro scientia bellica. *AR.* 10: 522.
- Astyanax**, Hectoris & Andromachae filius, Arisbae regnavit; unde ab Antenore expulsus, ab Aenea restitutus. *AR.* 9: 264. ab Ulyssse, vel a Pyrrho praecipue datus. 2: 457. post capium Ilium interiit. 3: 489.
- ASYLAS**, Etruscum nomen. *AR.* 2: 127.
- Asylum**, sive Misericordiae templum Athenis primam Herculis posteri collocarunt. *AR.* 8: 342.
- Asylum**, templum, unde nullus ad supplicium extrahi possit, quasi *asylum*, vel

INDEX IN SERVIVM.

vel potius quod *εὐλαβίας*, *ἀντίρρ*, in-
de nullus possit. *AE.* 2: 761
Astylum institutum a Romulo. *AE.* 8:
635. ad similitudinem Atheniensis,
ad alliciendos plures advenas. 8: 342
Astyla non in omnibus templis, sed qui-
bus lege id concessum. *AE.* 2: 761.
primum apud Athenienses constitu-
tum fuit. *ibid.* quod & imitatus Ro-
mulus. *ibid.*
Astylum Ajacis in Rhoeteo litore, A-
chillis in Sigeo. *AE.* 6: 505
Astyla curare dicitur Lycoreus, Deus.
AE. 2: 761
AT, particula copulativa, ad ornatum
pertinens. *AE.* 7: 363. pro particula
inceptiva. 10: 411
At non, *at* o, & *at* simpliciter, in prin-
cipio orationis. *AE.* 9: 144
ATAI morbi, qui creantur ex Pontinis
paludibus. *AE.* 7: 630
Atalanta, puella Schyria, victa ab Hip-
pomene. *E.* 6: 61
Atalanta. *E.* 6: 73
Atalantæ & Martis, sive Melanionis,
filius, Parthenopæus, rex Arcadiæ.
AE. 6: 480
Atalante, Schoenei filia, ex Schyro ci-
vitate, cursu præpotens, ejusque fa-
bula. *E.* 3: 113
ATER odor, nove dictum, quia in o-
dore nullus est color; sed est odor a-
træ rei: *fumi ater odor*, pessimus. *AE.*
12: 591
ATHAMAS, Thebanorum, vel Orcho-
meniorum, rex, Junonis ira in fu-
rorem actus, Learchum filium feram
credens occidit, uxoremque Ino cum
altero filio Melicerta persequutus; illa
vero in mare se cum filio præcipita-
vit, illa in Matrem Manium, ille in
Portunum mutatus. *AE.* 5: 241
Athenæ, *Ἀθῆναι* dictæ. *E.* 2: 24
Athenienses, terrigenæ. *AE.* 3: 281
Athenienses terram suam dicunt fuisse
primam. *AE.* 1: 535
Atheniensis, Cecropidae, a rege Ce-
crope. *AE.* 6: 21
Atheniensis, Thesidae, primi instituire
ludos Liberalia. *O.* 2: 383
Atheniensibus Megarensubusque ob in-
terfectum filium Androgeum bellum
indixit Minos, gravissimamque poe-
nam devictis imposuit. *AE.* 6: 14.
facti sunt a Minos. *E.* 6: 74. quor-
annis septem puellas nobiles mittere
cogebantur Minotauro. *AE.* 3: 74.
6: 21
Athenienses virgines Cereri Eleusiniæ
sacra facientes raptæ & receptæ. *AE.*
1: 655
Athenienses Socratem ob novam reli-
gionem damnarunt. *AE.* 1: 187
Athenienses negantem omnino Deos ex-
usserunt. *AE.* 4: 379
Athenienses superati a Syracusanis. *AE.*
3: 500
Athenienses, ex Libya reduces Scyla-
ceum navisfragum condiderunt. *AE.* 3:
553

Athenienses, auctores Duodecim Tabu-
larum, & Juris Fecialis. *AE.* 7: 695
Atheniensis diem incipiebant ab hora
sexta diei. *AE.* 5: 738
Athenienses per actionem causarum in-
telliguntur. *AE.* 6: 849
Atheniensibus oriundi Fescennini, Cam-
paniæ populi. *AE.* 7: 695. Pelasgi.
8: 600
Atheniensibus inventus primum usus pa-
lacstræ. *AE.* 3: 281
Atheniensium & Laconum bello nati a-
pud Lacones Partheniæ, &c. *AE.* 3:
551
Athenis octo modo Musæ viscebantur.
AE. 1: 12
Athenis Palladium de coelo lapsum &
e nubibus in ponte depositum fuisse
dicunt. *AE.* 2: 166
Athenis etiam Iniquus Amor, Numen
amantibus iniquum, sive *Ἀρτίος*,
colebatur. *AE.* 4: 520
Athenis Asylum, sive Misericordiæ
templum structum primum ab Her-
culis posteris. *AE.* 2: 761. 8: 342
Athenis arx Minervæ. *O.* 1: 143
Athēsi, Venetiæ fluvius, Veronam ci-
vitatem ambiens, & in Padum ca-
dens. *AE.* 9: 679, 680
Athos, mons Græciæ. *O.* 1: 332. ad-
jacens Thraciæ, circa Lemnum in-
sulam, in promontorio Macedoniæ.
Athos an *Athos* hic legendum disqui-
ritur. (*Verum in Athos non brevis est*,
ut vult Servius, sed longa: Græce
enim est Ἀθῶς. *AE.* 12: 701. Dicitur
autem *Athos*, & *Athos*. *AE.* 12: 701
Atho monte servati Deucalion & Py-
rrha. *E.* 6: 41
Atia, mater Augusti, ab Aty, nobili
puero Trojano, qui in Trojæ lusu in
Sicilia unus Magistrorum equitum.
AE. 5: 568. Aricia oriunda. 7: 762.
filia Juliae, sororis Caesaris. 1: pr. 6:
793
Atina, civitas juxta Pontinas paludes,
dicta a morbis, qui Græcis *ἄτῆς*,
quos paludis vicinitas creat. *AE.* 7: 630
ATLANTES tres, unus Maurus, qui
maximus; alter Italicus, pater Ele-
stræ, unde Dardanus; tertius Arca-
dius, pater Majæ. *AE.* 8: 134
Atlantides, quando occidunt: septem
quidem fuisse dicuntur, verum sex
modo apparent. *O.* 1: 219
Atlantides Eoæ, quando in ortu He-
liaco positæ, matutinae. *O.* 1: 218,
219
Atlantis filia, Electra. *AE.* 1: 32. Co-
rythi, regis Italiæ uxor, ex Jove
Dardanus, ex maiore lasium pepe-
rit. *AE.* 7: 207
Atlantis filia, Hesperides, earumque
fabula. *AE.* 4: 484
Atlantis filia, Maja, Mercurii mater.
AE. 4: 258
Atlantis & Steropes liberi, Oenomaüs
& Maja. *AE.* 8: 130
Atlas, nomen Græcum, alio nomine
Telamon. *AE.* 1: 741. 4: 246

Atlas, Aetheris & Diei filius, ejusque
fabula. *AE.* 4: 247
Atlas, Japeti filius, cur dictus sustine-
re coelum: Mercurium & Herculem
docuit. *AE.* 1: 745
Atlas major, in Aethiopia Mauro-
rum. *AE.* 6: 796. 8: 713
Atlas rex, juxta Aethiopas hortos He-
speridum habuit, & illic aurea ma-
la; & reliqua ejus fabula: Latine,
Telamon. *AE.* 4: 246
Atlas, mons Mauritaniae. *G.* 2: 480
ATOMI, corpus sunt, juxta Epicureos.
E. 6: 31. unde dictæ. *ibid.* omnium
rerum semina & origo. *ibid.*
Atom perpetuae, quia simplices, &
non recipiunt sectionem. *AE.* 6: 746
Atomus, & atomi, femin. generis. *E.*
6: 31
ATQUE, conjunctio complexiva, &
disjunctiva, ut, *aliter atque debuit*
fecit: & expletiva. *AE.* 4: 424
Atque, statim. *O.* 1: 203
Atra seges, terra fertilis. *AE.* 7: 526
Atra tigris, faeva. *O.* 4: 407
Atræ faces, lethiferæ. *AE.* 9: 75
Atræ nubes, pro altis. *AE.* 10: 264
Atræi filii, Agamemnon & Menelaüs.
AE. 2: 263
Atræus & Thyestes, fratrum invidorum
exemplum. *AE.* 6: 608
Atræus, Hippodamiae, Oenomaï filiae,
& Pelopis filius. *AE.* 8: 130
Atræus & Thyestes fratres, conumque
& liberorum odia: Aërope Atræi u-
xor corrupta a Thyeste, quare filios
ei epulandos apposuit Atræus, cujus
filii Menelaüs & Agamemnon. *AE.*
11: 262
Atræi filii, Agamemnon & Menelaüs;
proprie Plithenis. *AE.* 1: 462
Atræus fratri Thyestæ, quod cum uxo-
re sua concubuerat, filios epulandos
apposuit. *AE.* 1: 572. primus Solis
eclipsin apud Mycenæ dicitur inve-
nisse. *ibid.*
Atri ignes, funebres. *AE.* 11: 186
Atria, Etruriæ civitas, quæ domos
habebat cum amplis vestibulis, unde
atria Romanorum dicta. *AE.* 1: 730
Atria, sedes magnæ & capacissimæ.
AE. 1: 730. Atria Licinia. *ibid.*
Atridae, Atræi filii, Agamemnon &
Menelaüs; proprie Plithenis. *AE.* 1:
462
Atridae, pro illis quorum conjuges
deserunt maritos, aut interimunt. *AE.*
9: 602
Atrienſis, servus, in omni familia plu-
rimum poterat. *AE.* 9: 648
Atrium, unde dictum. *AE.* 1: 730. in
eo epulabantur antiqui. *ibid.*
Atrium Libertatis. *AE.* 1: 730. Atria
Licinia. *ibid.*
Atræ, crudelis, immis. *O.* 1: 407
Atræ, faevus. *AE.* 1: 666
Atrum, tenebrosium, magnum. *AE.* 1: 64
Atrum, nigrum, funestum. *AE.* 3: 64
Atrum agmen, pulveris nube cooper-
um. *AE.* 12: 450

Atrum.

INDEX IN SERVIVM.

- Attrum**, noxium. G. 1: 129
Attrum humen, furiale, infernum. AE. 7: 457
Attrum nemus, nigrum, umbrosum, densum. AE. 1: 169
Attactu nullo, sine morfu, sine sensu, de angue. AE. 7: 350
Attalus, Asiae rex; in ejus aula primum inventa aulaea: populum Romanum scripsit haeredem. G. 3: 325. AE. 1: 701
Atticae civitas, non longe ab Athenis, Argos. AE. 7: 286
Atticae civitas, Tauropolis, ab Oreste condita. AE. 3: 331
Atticum mel, optimum. G. 4: 177
Atis, cur plandus in Matris Deum sacris, & omnis illa fabula. AE. 9: 116
Attollere malos, id est, vela per malorum volubilitatem levare. AE. 5: 829
Attollere se, surgere. AE. 9: 321
Attonitae Baccho, veluti a Baccho Furis agitatae. AE. 7: 580
Attoniti animi, intenti, stupefacti per tonitrua. AE. 5: 529
Attonitus, proprie juxta quem fulmen cadit. AE. 4: 282
Attonitus, stupefactus, cui fulminis tonitruumque casus dedit stuporem. AE. 3: 172
Attonitus, pro stupendus, faciens attonitos; aliquando stupens. AE. 6: 53
Atys puer, unus Magistorum equitum in Trojae lusu, in Sicilia; unde Attii, & Asia, mater Augusti. AE. 5: 568
Atys, numen conjunctum Matri Deum. AE. 7: 761
AU, pro *o* ponitur, ut *candex*, pro *cedex*. G. 2: 30
Avari Harpyias & Furias finguntur pati, quia partis abstinent. AE. 3: 209
Avarus Acheron, omnem mundum in mortem trahens. G. 2: 492
Avarus, plus quam parvus. G. 1: 47
Avaro maxima poena est, amittere pecuniam. AE. 4: 656
AUCNUS, sive Ocnus, idem qui Bianor, conditor Mantuae. AE. 10: 198
Auctor, etiam qui per alium quid facit. AE. 12: 798
Auctoramenti potestatem nisi patres non habent. AE. 11: 558
Aucupo, & aucupor. G. 1: 184
AUDACIA, virtus sine fortuna. AE. 8: 110
Audax, fortis. AE. 4: 615
Andax dicitur, quicumque nititur sine effectu. AE. 12: 786
Audax, fortis sine felicitate. AE. 9: 3
Auditus, quo auditus, *audium*, quod auditur. AE. 3: 16
Audire, pro exaudire. AE. 10: 424
Audire & reddere notas voces, familiariter loqui. AE. 6: 688
AVELLANAE nuces, dictae ab Avellano, oppido Campaniae, proprie corryli. G. 2: 65. ab urbe Campaniae Abella. AE. 7: 740
Avellanum, Campaniae oppidum; unde avellanae dictae. G. 2: 65
Avena tenuis, humilis stylus. E. 1: 2
Avenae steriles, & quae seruntur. O. 1: 154
Avenae, steriles in Italia, in Thracia fluviolae. E. 5: 37
Aventinum montem ad captanda auguria Remus insedit. AE. 6: 780
Aventinus, unus e septem collibus quibus condita Roma. AE. 6: 784
Aventinus, mons urbis Romae, ab avibus dictus, quae de Tyberi adscendentes illic sedebant. AE. 7: 657
Aventinus, rex Albanorum, in Aventino monte occisus & sepultus. AE. 7: 657
Aventinus, Aboriginum rex, Herculis filius. ibid.
AULA proprie, quae concluditur porticibus quatuor. AE. 3: 354
Aula, per contemptum de vili habitatione. AE. 1: 144
Aulae, septa in sacris aedibus & tribunalibus ad arcendas turbas. AE. 9: 60
Aulaea, vela picta, quia inventa primum in aula Attali, regis Asiae. AE. 1: 701
Aulaea ab Augusto donata ad ludos theatrales, in quibus depictae ejus victoriae, ipsique Bitanni, qui portabant ea, dicta ab aula Attali regis, ubi primum inventa. O. 3: 25
Avernus, in plur. *Averna*, ut *Tartarus*, *Tartara*. AE. 5: 732
Avernus, ut volunt, nascitur de Acherontis aestuariis. AE. 6: 107
Avernus lacus, pro Inferis. AE. 6: 126
Avernus, & Lucrinus, duo lacus in Bajano sinu contra Puteolos, quorum ora magno Reipublicae commodo coarctata a Caesare Augusto. O. 2: 161
Avernus, lacus, per quem descenditur ad Acheronta. AE. 4: 512. 6: 532 7: 91
Avernus, & Lucrinus, lacus; ubi speculunca, qua ad inferos descendebatur. AE. 3: 386
Avernus lacus, ab *Ayros*, salubris redditus ab Augusto: in plur. facit *haec*
Averna. AE. 3: 442
Aversum a lumine, pantulum obliquum a humine. O. 4: 423
Aversus, pro iratus. AE. 1: 486. 4: 362
Avertere, verbum proprium de praedae. AE. 8: 207
Avertere sensus, a sanitate mutare, aut pervenire. E. 8: 66
Avertit, pro avertitur. AE. 1: 108
AVES non omnes, neque etiam omnibus dant auguria. AE. 1: 397
Aves augurales diversae; oscines, quae cantu; praepetes, quae volatu dant auguria. AE. 1: 397, 398
Aves, vel praepetes, vel oscines; & unde sic dictae. AE. 3: 361
Aves oscines mali ominis sunt; praepetes bonae sunt; vel contra malae praepetes, oscines bonae; (si scilicet contrarium faciant.) AE. 4: 462
Aves, quae pinnis tantum, sive volatu, auspicia faciunt, si prosperae fuerint, *praepetes*; si advertere, *inibrae* dicuntur. AE. 3: 246
Aves palcentes, optimum augurium. AE. 6: 198
Aves obscoenae, quae canendo adversa significant. AE. 3: 241
Aves singulae singulis Numinibus erant, consecratae. AE. 5: 517
Aves ferae, *εραυορρογοι* *αποτοι*, *καρνισσ*
αε. AE. 10: 559
Aves longum collum habentes recto volatu volant, & cur. AE. 1: 402. in coetu volant, & primam deficientem postrema iterum excipit: volatu imitantur liceras quasdam. ibid.
AUFIDUS, Apuliae fluvius. AE. 11: 405
AUGEAE, Elidenfium regis stabulum purgavit Hercules: ipsumque negata mercede interemit. AE. 8: 300
Auges & Herculis filius, Telephus. E. 6: 72
Augmentum quaedam nomina non recipiunt. AE. 2: 642
Augurales libri. AE. 9: 20
Augurato loco curia erat. AE. 7: 173
Augures quomodo coeli sparia limo designent. E. 9: 15
Augures post visum augurium si ad aquam pervenissent, manibus inde hauriebant equam, & fufis precibus vota faciebant, ut visum perferretur augurium, quod aquae intercessu dirumpebatur. AE. 9: 24
Auguria, ostenta. AE. 3: 5
Auguria non per omnes aves, neque etiam omnibus dantur. AE. 1: 397
Auguria, vel oblativa, quae non possuntur; vel impetrativa, quae optata veniunt. AE. 6: 190
Auguria, certarum rerum tantum sunt. AE. 3: 20
Auguria minora majoribus cedunt. E. 9: 13. AE. 3: 374
Auguria pullaria, quae captabantur de pullis in comitiis vel bellis agendis. AE. 6: 198
Auguria coelo sereno visa vel audita, prospera. AE. 2: 693
Augurii pullarii contemptus & irrisio; gravissima poena. AE. 6: 198
Augurii species, Legum dictio, quae sit certa verborum nuncupatione. AE. 9: 89
Augurii peritissimus ubique introducitur Aeneas. AE. 3: 359
Augurii nisi captis nihil suscipiebant Romani. AE. 1: 350
Augurio consecratus locus, *angustus*. AE. 7: 153
Auguriorum disciplina Italica ostensa a Marfia per homines, quos illis miserat. AE. 3: 359
Augurium, quasi *augurium*, id est, quid *avis* gerant; sed & de aliis rebus dicitur, & synonyma sunt, *augurium*, *monstrum*, *auspicium*, *oraculum*. AE. 5: 523
Augurium & Auspicium quid differant. AE. 1: 398
Augurium, exquisita Deorum voluntas per

INDEX IN SERVIVM.

- per consultationem avium, vel. signorum. AE. 2: 702. etiam pro oraculo. AE. 3: 89
- Augurium** unum non sufficiebat, nisi secundo confirmaretur. AE. 2: 691
- Augurium** capientes post preces, immobiles vel sedebant, vel stabant. AE. 6: 197
- Augurium duplex**, oscinum & praeptum; *oscines*, quae ore, canni scilicet; *praeptes*, quae volatu augurium faciunt. AE. 12: 869
- Augurium iuge**, quod ex junctis iumentis fit. AE. 3: 537
- Augurium maximum**, quid dicatur Auguribus. AE. 2: 693
- Augurium oblativum**, vel impetrativum debet esse, non fraude immisum. AE. 12: 246
- Augurium oblativum** in potestate videntis est, utrum ad se pertinere velit, an refuset, & abominetur. AE. 12: 259
- Augurium impetrativum**. AE. 12: 259
- Augurium optimum**, aves pascentes. AE. 6: 198
- Augurium stativum**, quo consideratur quo in loco auguria peragi debeant. AE. 3: 84. 10: 423
- Augurium**, quod tripudium sonubium dicitur, quid sit. AE. 3: 90
- Auguriorum Deus**, Apollo. AE. 3: 20
- Augurium**, pro conjectura. AE. 5: 7
- Augurium**, pro scientia augurali. AE. 9: 328
- Auguro**, cum praefagio mentis futura colligimus; *auguro*, cum veris auguriis captamus futura. AE. 7: 273
- Augurum incurvum baculum** *lituus*, quo coeli spatia designabant, quod manu non licebat. AE. 7: 187
- Augurum** proprie effata dicuntur. AE. 2: 692
- Augurum verbum**, *tollere se*: quia vis auspicii ex templo surgebant. AE. 2: 699
- Augusta moenia**, augurio consecrata: sic augustum testum; in alio quippe loco Senatum habere non licebat. AE. 7: 153
- Augusti dicti** Imperatores ab Augusto. AE. 6: 760
- Augusti**, Antonii & Lepidi historia omnis. AE. 8: 678. bella ejus civilia. 6: 833. bellum Aetiacum. 9: 67. benevolentiam ejus Aetiacum bellum impedivit. 9: 11. gloriam ejus major pars rerum in clypeo Aeneae fictarum continet. AE. 8: 672. in honorem patris mensis Julius dictus. E. 9: 48. laudes ejus ubique intendit Virgilius. AE. 1: 290
- Augusti mater** Atia, Aricia oriunda. AE. 1: pr. 762
- Augusti natali** laurus nata in Palatio; unde postea triumphantes coronati. AE. 6: 230
- Augusti signa coelestia**. O. 1: 33
- Augusti** sororis filius Marcellus. AE. 5: 4
- Tim. IV.*
- Augusti** tempore pax toto orbe. G. 1: 500
- Augusto** tria nomina oblata a Senatu, Quirini, Augusti, Caesaris: quare cum quoque tribus illis nominibus appellat Virgilius. G. 3: 26. AE. 1: 396
- Augusti uxor**, Livia, mater Drusi. AE. 6: 825
- Augusto** Caesaris ludos celebrante stella medio die apparuit. AE. 9: 47
- Augusto** librum sextum Virgilius recitavit. AE. 6: 165
- Augustum**, proprie testum augurio consecratum; abusive, nobile; quasi majestatis plenum. O. 4: 228
- Augustum** inter & Antonium bellum. E. 9: 28
- Augustus & Julius**, menses a Julio Caesare & Augusto. E. 4: 11: O. 1: 43
- Augustus**, Caesar dictus a patre adoptivo Caesare, ante Octavius. AE. 6: 793
- Augustus** Caesar, sub nomine Phoebi. E. 3: 62
- Augustus**, sub persona Alexis. E. 2: 1
- Augustus**, sub nomine Apollinis, propter simulacrum ejus cum Apollinis insignibus. E. 4: 10
- Augustus**, haeres Caesaris, ejus interfectores hostes & partitici a Senatu judicari fecit. AE. 1: 290
- Augustus** patris percussores persecutus. E. 5: 65
- Augustus**, Divum genus, non solum per adoptionem, sed etiam consanguinitatem, quia Atia mater ejus, filia Juliae, sororis Caesaris. AE. 6: 793
- Augustus** Varum Transpadanis praeposuit, quia Pollionem fugarat. E. 9: 28, 29
- Augustus** Manruanorum & Cremonensium agros dedit militibus. ibid.
- Augustus** Agrippae opera Sextum Pompejum, postquam sex annos Siciliam tenuerat, superavit. AE. 6: 612
- Augustus**, devicto Antonio & Cleopatra, quatuor columnas rostratas erexit. G. 3: 29
- Augustus** victoriam ab Antonio consecutus per duo millia equitum, qui ad ipsum transibant. AE. 6: 612
- Augustus** Nicopolin in Epiro condidit. AE. 3: 501. quae prius Ambracia. 3: 274. & templum Apollini in promontorio Aetiacum constituit. ibid.
- Augustus** tres triumphos egit, primum exercitus qui ad Aetium Antonium superat: secundum, qui Dalmatas vicerat; tertio, Alexandrino triumpho ipse urbem ingressus est. AE. 8: 714
- Augustus** Octaviae sororis filium Marcellum adoptavit, & octavo decimo aetatis anno mortuum, superbissimo funere extulit, & in campo Martio sepelivit. AE. 6: 862. oratione funebri Marcellum laudavit. AE. 1: 716
- Augustus** devicit Gangaridas, juxta Gan-
Eccc
- gem. O. 3: 27. AE. 1: 292
- Augustus** Araxem, Armeniac fluvium, ponte junxit. AE. 8: 728
- Augustus** Phoebo & Triviae templum in Palatio fecit. AE. 6: 69
- Augustus** templum Apollini de solido marmore struxit in Palatio. AE. 8: 720
- Augustus** Porticum exstruxit, in qua omnium gentium simulacra collocavit, & quam *Ad Nationes* appellavit. AE. 8: 721
- Augustus** Palatium ex suo praecepto aedificatum donavit Reipublicae. AE. 4: 410
- Augustus** domum in Palatio fecit. AE. 7: 170
- Augustus** vivus divinos honores meruit. G. 1: 24
- Augustus**, Deus dictus, & vivus templa meruit. E. 1: 7
- Augusto** sacrificabatur idibus. E. 1: 44
- Augustus** Trojam lulum a pueris exhiberi iussit. AE. 5: 556
- Augustus** oculos igneos habuisse dicitur, adeo ut vix quisquam obtutum ejus ferre posset. AE. 8: 680
- AVI** Trojae, pro Trojanorum. AE. 6: 841
- Avia** virgulta, deserta, in quibus non est via. O. 2: 328
- Aviaria**, secreta nemorum, quae aves frequentant. G. 2: 430
- Avidus** conjungere, pro ut conjungerent, vel ad conjungendum. AE. 1: 518
- Avienns** jambis scripsit Virgilii fabulas: item Comentarum differentias. AE. 10: 272. item Livium jambis scripsit. 10: 388
- Avis** candida, ciconia. O. 2: 320
- Aulae**, *receptacula animalium*, Latine *caulae*, addito *c*. AE. 9: 60
- Aulae**, pro *aulae*, per diaeresin, quae *ae* diphthongus Graeca apud Latinos duas syllabas facit. AE. 3: 354
- Auletis** filius vel frater Ocnus, Perusiam condidit. AE. 10: 198
- Aulis**, portus, in quo Graecorum clafsis diu detenta. AE. 2: 116
- Aulis**, insula, vel portus, in Aegeo mari, in quo Graeci conjurarunt se non reverfuros in patriam, nisi capta Troja. AE. 4: 426. 11: 279
- Anton**, mons Calabriae, & oppidum a Locris conditum. AE. 3: 552
- AURA**, sive aere, vivimus. AE. 1: 392
- Aura**, pro splendore: unde & aurum dictum. AE. 6: 204
- Aurae** nomine, a Cephalo marito invocatae, decepta Procris perit. AE. 6: 445
- Aurae** populares, favores; unde *aurarii*, favitores. AE. 6: 817
- Aurarii** dicti, quorum favor splendidus reddit. AE. 6: 204
- Aurarii**, favitores, ab aura, favore. AE. 6: 817
- Aurea mala** Hesperidum Atlantis regis juxta Aethiopas, ab infomni Dra-

INDEX IN SERVIVM.

Dracone custodia. AE. 4: 246
Aurea mala Veneri consecrata in borto
Helperidum ab Hercule sublata: &
ejus fabulae explicatio. AE. 4: 484
Aurea mala, oves rufam lanam habentes,
Graece enim *ovēs rufā* dicuntur:
& reliqua eorum fabula. ibid.
Aurea Phoebe, Luna pulchra. O. 1: 431
Aurea secula Saturno regnante, & sub
Augusto, in Italia. E. 4: 6. AE. 6: 794
Aurea secula sub Saturno, quia populos
in placida pace regebat. AE. 8: 325
Aureas arenas trahere cur dictus Her-
mus, Lydiae fluvius. AE. 7: 721
Aurei rami explicatio. AE. 6: 136
Aurela oppidum in Libya, inter Na-
samones, conditum ab Ozolis Locris.
AE. 11: 265
Aures Memoriae consecratae. AE. 3:
607
Aureum vellus quamdiu fuisset in tem-
plo, saluum fore Aetam responde-
rat Apollo. O. 2: 140
Aureus, speciosus, maturus, aurei co-
loris. E. 3: 71. 8: 52
Aureus, pro pulchro. AE. 1: 702
Auribus ventus colligi potest; quia ab
ea parte qua flat frigidior fit auris.
AE. 3: 514
Auriga, signum supra cornua Tauri,
duas stellas manu tenens, quae Hoc-
di dicuntur, & Capram, quam A-
maltheam dicunt. AE. 9: 668
Auriga, sidus haud longe a septentrione:
ejus pes cum cornu Tauri una
stella conjungitur: sidus tempestates
excitans. O. 1: 205
Auriga, sidus, quibusdam Myrtilus,
qui a Pelope occisus. G. 1: 205. vel
Erichthonius, ex Vulcani semine na-
tus &c. ibid.
Aurigae pater, Mercurius, a quo inter
stella collocatus. G. 1: 205. in manu
fert Hocdos, in humeris capram A-
maltheam. ibid.
Aurigae, pro agaronibus; cum proprie
sint regentes currus. AE. 12: 85
Auris memoriae sacra, ut frons Ge-
nio. E. 6: 3
Auritus, majores aures, vel sensum au-
diendi habens. G. 1: 308
Auro grave, vel totum aureum, vel
cui addito auro pondus accessit. AE.
3: 464
Auro solidi crateres, vel inaurati, vel
laministecti, vel incrustati. AE. 2: 765
Auro quoque ornari solebant victimae.
AE. 5: 366
Aurora lutea, crocei coloris: etiam ro-
sea, *ῥοσεόχρονα*. Gr. AE. 7: 26
Aurora prima confurgit in Aethiopia.
AE. 1: 493
Aurora pallida, & lux Solis pallida,
certissimum signum tempestatis. O.
1: 449
Aurora cum quadrigis Solem denotat.
AE. 6: 535
Aurora Tithonia conjux, pro Memno-
ne marito athena a Vulcano petiit. AE.
-8: 384

Aurora Tithonum, Laomedontis fra-
trem adamavit, & rapuit; qui longa
senectute in cicadam conversus. O. 1:
477. 3: 48, 328. AE. 4: 585. 10: 470.
& ex eo filium habuit Memnona. AE.
1: 493
Aurorae & Astraci filii, venti. AE. 1:
136
Aurorae & Cephalis fabula. AE. 6: 445
Aurora, pro Orientis populis. AE. 7:
606
Aurum, dictum a splendore, qui &
***aurā*.** AE. 6: 204
Aurum coronarium, donum quoddā a
victis gentibus triumphantibus ob con-
cessam immunitatem dabatur. AE. 8:
721
Aurum, Gallis solum, a Camillo re-
ceptum. AE. 6: 826
Aurunci, Graece Ausones. AE. 7:
727. Italiae populi antiquissimi. AE.
7: 206
AUSA, nove dictum a Virgilio. AE.
12: 351. juxta quosdam in prola di-
ci non potest. AE. 2: 535
Ausim, ausus sim, audeo. O. 2: 289
Auson, rex Italiae, unde dicta Auso-
nia. AE. 3: 477. Ulyssis & Calypsus
filii. 3: 171
Ausones, primi Italiam tenuerunt. AE.
11: 253
Ausones & Sicani, convenae in Italia,
& Ausones ab Ausone Ulyssis & Cir-
ces filio. AE. 1: 328
Ausones, Latine Aurunci. AE. 7: 727
Ausones, post, Sabella gens. O. 2: 167
Ausonia dicta Italia ab Ausone Ulyssis
& Calypsus filio. AE. 3: 171, 477. 8:
328
Ausoniae pars, Latium. AE. 7: 54
Ausonidum, pro Ausonidum, venit ab
hic Ausonia, hi Ausonidae; femini-
num haec Ausonis, haec Ausonides,
Ausonidum. AE. 10: 564. 12: 120
Ausoni, antiqui Italiae populi. AE. 12:
836
Auspicia, omnium rerum sunt. AE. 3: 20
Auspicia majora, quibus praeter tripu-
dium auspicari jus est, neque preca-
tio adhibetur. AE. 3: 374. vel quibus
augurium prius majori auspicio eri-
piatur. ibid.
Auspicia paria, pro eadem potestate:
quia qui iisdem auspiciis creabantur,
parem habebant honorem. AE. 4: 102
Auspicia tonitru dirimebantur. AE. 4:
161
Auspicia renovanda erant, si priora ma-
le cessissent; veluti in pugna, in con-
stituendo tabernaculo, & similibus:
& quomodo id factum in longinquis
regionibus, ne dux Romam petens
longius abesset. AE. 2: 178
Auspicii genus, quod ex signis colligi-
tur. AE. 3: 246
Auspiciis praecit Phoebeus, & urbes re-
git. AE. 4: 58
Auspiciis paribus, pari potestate, tra-
ctum de comitiis. AE. 7: 257
Auspicium, volans avium, indicans

quid agendum omittendumve sit; ab
ave inspicienda, quasi avispicium AE.
3: 374
Auspicium & Augurium quid differant.
AE. 1: 398
Auspicium, in jure Augurali, quod non
petentibus nobis, ad ea, quae in a-
nimo habemus, jure omnis offer-
tur. AE. 4: 340
Auspicium maximum, quid dicatur
Auguribus. AE. 2: 693
Auspicium, augurium, monstrum, o-
raculum, synonyma sunt. AE. 5: 523
Auster, humilis cur. O. 1: 324
Auster ex Africa in Siciliam aut Ita-
liam navigantibus secundus, Aquilo
adversus. AE. 5: 1
Auster, de quolibet vento. AE. 3: 70
Astro flores arescunt. E. 2: 58
Aulum, dubie positum, vel pro sub-
stantivo, vel participio, *audentem*. AE.
10: 458
AUT, vel disjunctiva particula, vel
negantis adverbium. AE. 9: 282
Autem, abundat. AE. 2: 101
Autonura puppis, suspensa, sustentata,
huc atque illuc nutans. AE. 10:
304
Autolycus, fur, in varias species se trans-
formabat: ejus liberi, Aescimus, unde
Sinon, & Anticlia, unde Ulysses. AE. 2: 79
Automata Venus. AE. 1: 724
Autumnus & hyems unum fuerunt, si-
cut & aer & aestas. O. 3: 296
Autumnus novus, adulus, praeceps,
quid? O. 1: 43
Autumnus gravem efficere solet pesti-
lentiam, & morbos. O. 3: 479
Autrochore, indigenae. AE. 8: 314
Autrochore, indigenae, Aborigines. AE.
3: 328
AXIS, Septentrio. Gr. *ἄξια*. O. 2:
271. 3: 351
Axis, vel plaustrum septemtrionale, vel
pars Septemtrionis, vel spiritus quo
mundus regitur. AE. 2: 512
Axis, pro coelo. AE. 4: 482
Axis, medius inter septemtriones, &
***ἄξια*, sine stellis. ibid.**
Axi sub nudo aetheris, sub divo. AE.
2: 512
AZANI, five Axanes, Arcadiae popu-
li. AE. 11: 31
"Azari, Dii communes, qui coeli certas
partes (five *zonas*) non habent, sed
ubique sunt, & quorum potestas in
omnibus zonis est. AE. 12: 118

B.

BABYLONIAE vicini lacus bimul-
ne abundant. E. 8: 82. muros inde
aedificavit Semiramis. ibid.
BACCAE sanguineae, poma sylvestria.
O. 2: 430
Baccae, nomen generale, fructus arbo-
rum agrestium. AE. 3: 649
Baccar, herba depellens fascinum. E. 4:
19. 7: 27

Bac-

INDEX IN SERVIVM.

- Baccharum**, margaritis ornatum. *AE.* 1: 659
Baccho, nymp̄ha, quae Bacchum nutrit. *E.* 6: 15
Bacchae, sacra Bacchi celebrantes. *E.* 5: 30. unde. *E.* 6: 15
Bacchae flagellis verberatae a Lycurgo Thraciae rege. *AE.* 3: 14
Bacchae Penthea discerperunt. *AE.* 4: 469
Bacchantium vox: *Evohe Bacche.* *AE.* 7: 389
Bacchari, more bacchantum furere. *AE.* 4: 301
Baccharum Phoebadumque conventus in Trietericis cur. *AE.* 6: 78
Bacchata Naxos, aut vitibus consecrata, aut celebrata Bacchis; vel quod Bacchus illic egit triumphum; Baccho consecrata. *AE.* 3: 125
Bacchata, per simulationem sacrorum Liberi patris, matris actis in furorem; alias bacchantum in morem magno furore vagata. *AE.* 10: 41
Bacchata Taygeta. *O.* 2: 487
Baccho, una Hyadum. *O.* 1: 137
Baccho & Cerei simul sacrificabatur melle & lacte permixtis. *O.* 1: 344
Baccho sacra Naxos, & cur. *AE.* 3: 125
Bacchus & Ceres, duo praecipua numina rustica. *E.* 5: 79
Bacchus, a baccharione, unde & Bacchae, comites ejus, vel quod nutritus a nymp̄ha Bacche in monte Nyfa. *E.* 6: 15
Bacchus dicitur Lenaeus *ἀπὸ τῆς ληνῆς*, quia lacubus praestit. *AE.* 4: 207
Bacchus, pro vitibus. *G.* 2: 2
Bacchus, non solum dator lactariae, sed & furoris. *AE.* 1: 738
Bacchus colles dicitur amare, quia vires in montibus plerumque fertiliores. *O.* 2: 112
BACTRA, regio juxta Assyrios; populi Bactriani. *O.* 2: 138
Bactra, & Bactriani, populi Orientis, ultimi, quia remotissimi in Antonii imperio. *AE.* 8: 687
BADII equi, myrtaei, phoeniciati, praefici. *O.* 3: 82
BAJAE, dictae a Bajo, Ulyssis comite, illic sepulto: vel a Boja Euximi, comitis Aeneae, nutrice, & Bojae dictae. *AE.* 3: 441. *O.* 7: 10. in ora Campaniae. *O.* 6: 107
Bajae juxta, locus *Βαυλία*, post *Βαυλας*, dictus quod Hercules illic caulas bubus suis fecerit. *AE.* 7: 662
Bajis vicinae Cumae a Chalcidensibus ex Euboea insula conditae. *AE.* 9: 710
Bajus, Ulyssis socius, Bajis nomen dedit. *AE.* 3: 441
BAL, lingua Punica, Assyriorum *Bel*, idem qui Sol, a Belo rege. *AE.* 1: 730
Baleares, insulae Hispaniae, unde Balaris funda: Gymnesiae dictae. *O.* 1: 309
Baleariae insulae Hispaniae adjacentes, minor, major, & Ebusa. *AE.* 7: 662
- Ballia**, latro, notatus a Virgilio. *AE.* 1. pr.
Balleia, mons. *AE.* 1: 522
Balsamum, arbor ipsa; *Opobalsamum* vero, succus collectus; ab *ἐπὶ δὲ* succus, & *Balsamum*. *O.* 2: 119
Balteus, & quo cingitur; & quo arma dependent. *AE.* 5: 313
Balteus, in singulari masculinum tantum; in plurali & masculinum & neutrum. *AE.* 10: 494
BARATHRUM, immensae altitudinis nomen; *ἀπὸ τῆς βαρῦ-τὸς ἀβυσσῆς*. *AE.* 3: 421
Barba, singulari numero, hominum; plurali numero, quadrupedum. *AE.* 2: 277
Barba immissa, proprie promissa, longa, major; ludus indicium: verum melius exponitur hoc loco neglecta, impexa; quia heroes non soliti fuerant tondere barbam. *AE.* 3: 593
Barbae, plurali numero, de quadrupedibus; hominum vero *barba*. *O.* 3: 311
Barbae etiam apud veteres, sicut comae, ornabantur. *AE.* 6: 299
Barbari populi conjuges non singulas sed plures habebant. *AE.* 2: 501
Barbarico auro, aut multo, aut cultu barbaro, aut Phrygio. *AE.* 2: 504
Barbarifinus, quid. *AE.* 5: 119
Βαρβαρῶν, *ἐπὶ δὲ* *ἐλάνη*, *Barbarus* Romanis, omnis, qui non Graecus. *AE.* 2: 504
Barbatas Veteris simulacrum in Cyprio cum sceptro & naura virili. *AE.* 2: 632
Barce, regina, quae Barcae civitati in Africa nomen dedit. *AE.* 4: 42
Barce, cognomen familiae Annibalis. *AE.* 4: 632
Barci, Africae populi, prope a Carthagine: a Barce, civitate Pentapoleos, postea Ptolemais, a regina Barce. *AE.* 4: 42
Barinulae, repertores, & scrutatores aquarum, qui & aquilices. *O.* 1: 109
BASES columnarum, spirulae dicuntur. *AE.* 2: 217
Basium, osculum, & suavium, quid differant. *AE.* 1: 260
Basternae, pilenta, vehicula pensilia, quibus matronae castae sacra per Urbem deducebant. *AE.* 8: 666
BATAVORUM insula efficitur duobus Rhēni alveis, quorum alter Rhēnus, alter Vahal dicitur. *AE.* 8: 727
Batia, Teucti filia, uxor Dardani. *AE.* 1: 42
Batum, castellum Campaniae, a Samnitibus conditum. *AE.* 7: 739
BAVIUS, & Maevius, pessimi poetarum, inimici Virgilii. *E.* 3: 90. 7: 21
Bavius & Maevius Virgilium reprehenderunt, quod dixerit *bordea*. *G.* 1: 210
Baulae, prius Boaulia, locus juxta Bajas, quod Hercules illic caulas bubus suis fecerit. *AE.* 7: 662
Bauliae, locus Herculis in ora Campaniae
- Eccc 2*
- niae*, quasi *Βαυλία*, quod illic habuit boves in Hispania Geryoni detractos. *AE.* 6: 107
BEERYCES, populi Phrygiae, finitimi Trojac. *AE.* 3: 108
Bebrycia, eadem quae Bithynia. *AE.* 5: 373
Begoei Nymphae libri De Arte Fulgurarum apud Tuscos, Romae in Apollinis templo servabantur. *AE.* 6: 72
Βίλη Gr. *τὴν* *τῆς* *Βαλλαρὶ* sicut *τὴν* Latine, *ἀπὸ τῆς* *τῆς* *τῆς*, longe. *AE.* 9: 509
Βίλγαι, civitas Galliae. *O.* 3: 204
Βίλ filii, Aegyptus & Danaus, eorumque fabula. *AE.* 10: 497
Βίλ, Theodato, Ganymedes. *AE.* 1: 32
Bella, Abella, locus Campaniae, pro Nola, a Murano rege condita, & Moera dicta; post vero a Graecis Abella, quia cives ejus imbelles. *AE.* 7: 740
Bella, quae fatali ratione proveniunt, magna sunt. *AE.* 9: 643
Bella indicebantur per Feciales & Patrem patrum. *AE.* 7: 623
Bella sumebantur nuncupatis votis. *AE.* 7: 471
Bella civilia Augusti cum Antonio & aliis, *vestigia sceleris*, Mutinense, Perusinum, Siculum, &c. *E.* 4: 13
Bellannus, pro bellant. *AE.* 1: 8. 11: 660
Bellator equus, per quem bellum geritur, *ἀνδραγαθὸς* aliter *bellator* homo, qui bellum gerit. *AE.* 10: 891
Bellerophon Chimaeram occidit: ejusque fabulae explanatio. *AE.* 6: 288
Bellerophantes falsis Sthoeneboeae accusationibus apud Proetum maritum accusatus; & inde variis ab eo periculis obiectus, feliciter cunctis superatis, tandem & Chimaeram interfecit.
Belli denuntiatio, quam Pater patrum, Fecialium principes, ad hostium fines faciebat, qua ratione fieret. *AE.* 9: 53. 10: 14
Belli infantia scelerata. *AE.* 7: 461
Bello indicto in Martis sacrario ancilla movebantur. *AE.* 7: 603
Bello major, scientia rei militaris. *AE.* 1: 545
Bellomae comes Discordia, Dea gaudens scissa palla. *AE.* 8: 702
Bellum fluminibus & incendio comparatum. *AE.* 12: 524
Bellum, omne tempus, quo duo pluresve populi inimicitias gerunt inter se; praelium vel pugna, confictus ipse. *AE.* 1: 456. 2: 397. 8: 547
Bellum, maxima mortis causa. *AE.* 6: 279
Bellum incendio & diluvio comparatur. *AE.* 1: 570
Bellum lupo recte comparatur, quia lupo in tutela est Martis. *AE.* 2: 355
Βίλη, *ἀπὸ τῆς* *Βαλλαρὶ*. *AE.* 2: 468
Βέλ, pater Didonis. *AE.* 1: 347
Belus, primus rex Assyriorum, alius a Belo.

INDEX IN SERVIVM.

- Belo**, Didonis patre, qui & ipse Assyrius, & alio nomine Methres, sive Belus minor. AE. 1: 642. nomen illud impositum regibus a Sole, qui in illis partibus colebatur, & ipso- rum lingua El dicebatur, unde Graec. *Ἐλ*, addito digamma, & mutata terminatione. ibid.
- Belus** priscus, & deinde Belus minor, reges Assyriorum. AE. 1: 642.
- Belus** pater Elissae. AE. 1: 621. Cyprum subegit. ibid.
- Belus**, primus rex Assyriorum; unde *Bel*, lingua Punica *Pal*, Deus, idem qui Sol & Saturnus. AE. 1: 729.
- Belus** Assyriorum rex, Saturni temporibus regnavit. AE. 1: 729.
- BENACUS**, lacus Italiae, qui magnitudine sua imitatur tempestates marinas. O. 2: 160.
- Benacus**, lacus Venetiae, unde fluvius Mincius. AE. 10: 205.
- Benefacti** conscientia ad gloriam sufficit. AE. 9: 254.
- Beneventum**, Apuliae oppidum, conditum a Diomede. AE. 8: 9. 11: 246.
- Benevolentia** in orationis exordio quatuor modis captaur; a iudicum persona; a nostra; ab adversariorum; a re ipsa. AE. 1: 526.
- Benignitatis** nimiae est, non expectare plurimas preces. AE. 3: 610.
- BERECYNTIA**, Mater Deum, a monte Phrygiae Bercynto, sine adpiratione. AE. 9: 82.
- Bercyntia** buxus, a monte Bercynto. AE. 9: 619.
- Bercyntus**, Phrygiae castellum juxta Sangarium fluvium, unde Mater Deum Bercyntia. AE. 6: 785.
- Berenis**, civitas Libyae, unde non longe Hesperidum horti. AE. 4: 483.
- Berithus** & Tyrus, urbes vicinae. AE. 4: 670.
- BI**, particula neque verbis neque participiis praeponiur, sed appellationibus modo. AE. 2: 330.
- Bianor** unde, alio nomine Ocnus, Mantuae conditor. E. 9: 60.
- Bianor**, idem qui Ocnus, sive Aucnus, filius Tyberis & Mantus, Tyresiae filiae, conditor Mantuae. AE. 10: 198.
- BIBERE** flumen, eleganter de hominibus qui ad flumen habitant. AE. 7: 715.
- BICORNIS**, epitheton omnibus fluvii communis. AE. 8: 727.
- BIDENTES** dictae quasi *biennes*; non enim majores nec minores hostias dare licebat: & ita dictae, quod non nisi circa bimatum duo dentes eminentiores in ovibus aptis sacrificiis appareant. AE. 4: 57. 6: 39.
- BIFILUM**, media syllaba longa, quia longa est in *fila*. AE. 12: 375.
- Biforis** cantus, bifonus, impar, diffimilis, diffonus. AE. 9: 618.
- Bifonus** Janus, cur. AE. 7: 607.
- BIGA**, pro bigae; quia plur. num. tantum. AE. 2: 272.
- Bigae**, melius plurali quam singulari, *biga*, a binis jugis: Luna dicitur habere bigas, quia crevit & decrevit. AE. 5: 721.
- BIJUGIS**, & *bijugus*, AE. 10: 571, 575.
- Bijugo** certamine, pro bigarum. AE. 5: 144.
- BILICIS**, media syllaba longa; quia *lilia* primam habet longam. AE. 12: 375.
- Bilinguis**, fallax. AE. 1: 665.
- BINA**, pro duo; & non dicuntur nisi de his, quae numeri tantum sunt pluralis. E. 5: 67. O. 1: 172, 232. AE. 1: 97, 317. 8: 168. 12: 165.
- Bina** fronte curvans cornua; aetate bienii, bimus, biennis. O. 4: 299.
- BIOTHANATORUM** animae in originem suam non recipiuntur, nisi vagantes legitimum tempus expleverint. AE. 4: 380.
- BIPATENTES** portae, geminae. AE. 2: 330.
- Bipatentibus** portis, apertis, intrantibus & exeuntibus patentibus; vel revera bipatentibus, quia coelum patere dicitur ab ortu & occasu: desumptum ab ostiis, quae ab utraque parte aperiuntur. AE. 10: 5.
- Bipatera** Epiri locum, ab Aenea conditum volunt. AE. 3: 349.
- Biennis**, quod ex utraque parte habeat aciem, quasi duas pinnas. AE. 11: 651.
- Biennis**, quia veteres *pennas* dicebant, non *pinnas*. AE. 2: 479.
- Biennis**, securis; & pro epitheto usurpatur, *ferrum bipenne*. AE. 11: 135.
- BIREMIS**, navis geminam remorum ordinem habens. AE. 1: 186. an fuerint Troiis temporibus, idid.
- BIS**, idem dicit. AE. 4: 352.
- BISALTAE**, populi Scythiae vel Thraciae, equorum lacte permixto sanguine aluntur. O. 3: 461.
- Bistonum**, populi Thraciae, rex Lycurgus. AE. 3: 14.
- BITHYNIA**, etiam Bebrycia. AE. 5: 373.
- Bitias**, classis Punicae praefectus. AE. 1: 742.
- Biton** & Cleobis, matrem Cydippen Junonis Argivae sacerdotem, deficientibus pestilentia bobus, subierunt jugum, & ad templum traxerunt; pro quo munere offerente Junone, ut mater quid vellet filiis peteret, eaque respondente ut Dea quod utile sciret mortalibus ipsis praestaret, postero die reperti sunt mortui. O. 3: 532.
- Bitumen** unde procreatum. E. 8: 82. juxta Babyloniam lacus eo abundant. ibid. ex eo muros fabricavit Semiramis. ibid.
- BLANDUS**, jucundus. E. 4: 23.
- Blandus**, epitheton aptum canibus. AE. 1: 448.
- Blandus** labor, coitus periphrasis. O. 3: 126.
- BOAULIA**, deinde Baulae, locus juxta Bajas, quod Hercules illic canis bubus suis fecerit. AE. 7: 662.
- BOBUS** disjunctis plaustrum occurrens magistratui prodinuro malum omen. AE. 3: 537.
- BOCCHUS**, Maurorum rex. AE. 7: 251.
- BOEOTIA**, dicta a bove, quem duccem sequuntur Cadmus. AE. 3: 88.
- Boetia**, Aonia dicta. E. 5: 64. 10: 121.
- Boetia**, Eliconia, a monte Elicone, Musis sacro: ejus mons Aonius; unde etiam Aonia. O. 3: 11.
- Boetia** Pegasi ungula dicta fontem fudit. O. 1: 12.
- Boetiae** vicus, Aspera. E. 6: 70.
- Boetiae** amnis Triton, ubi nata Pallas. AE. 2: 171.
- Boetiae** fons, Libethros. E. 7: 21.
- Boetiae** mons, Cythacron, ubi Bacchi sacra celebrabantur. AE. 4: 303.
- Helicon**. E. 6: 64. Messapius, in Anthedonis ora. AE. 8: 9. Parnassus, Musis sacer. E. 10: 11. fons Aganippe. 12.
- Boetiae**, in Orchomeno, fons Acidalius. AE. 1: 724.
- Boetiae** Thebae. AE. 9: 697.
- Boetiae** urbs, Cerinthus. O. 4: 63. Thebae, a Cadmo, Zetho, & Amphione conditae. AE. 4: 470.
- Boetiam** juxta in Thessalia mons Parnassus. AE. 10: 163.
- BOJA**, Euximi, comitis Aeneae, nutritrix, Bajas nomen dedit. AE. 9: 710.
- Bolus**, funda, genus retis, retiaculum. G. 1: 141.
- BOMBICES**, vermes in arboribus apud Aethiopes, Indos, & Seras, qui in araneorum morem fila tenuissima deducunt; unde *sericum*. O. 2: 121.
- Bomonicae**, apud Laconas dicti adolescentescens, qui aris superpositi, contendebant, quis plura verbera sustineret, & unde illa consuetudo. AE. 2: 116.
- BONA DEa** Fauni filia, proprio nomine appellari vetita. AE. 8: 314.
- Bonomia**, pius Cefena, condita ab Oeno in Italia, in agro Gallico. AE. 10: 198.
- Bonum** sit, bene precardi formula. E. 8: 106.
- Bonus**, doctus. E. 5: 1. Bonus dicere, figura Gr. ut *ἀγαθὸς σοφιστής*. ibid.
- Bonus**, propitius. AE. 1: 738.
- Bonus**, a quo facile quid impetratur. AE. 11: 106.
- BOOTES**, signum post Arcturum, quia agere *ἀρκτορ* dicitur. AE. 1: 748.
- Bootes**, signum in quo Arcturus, post Ursam. AE. 3: 516. idem qui Arcturus, & Arctophylax. O. 1: 67.
- Boote** occidente verno tempore quae ferenda. O. 1: 229.
- BOREAE** Orithyiae filii, Zethus & Calais, alati juvenes. AE. 3: 209.
- Borae** frater Hebrus: unde fluvius Hebrus appellatus est; qui & Oeagrius dictus est ab Oeagro patre. O. 4: 523.
- Boraeas**, ventus Aquilonis. O. 1: 93.

Boraeas

INDEX IN SERVIVM.

Boreas Orithyiam, Terrigenae filiam, in Thraciam rapuit. AE. 12: 83. & ex ea Zethum & Calain genuit. G. 4: 463
Boreas stat de montibus Hyperboreis. AE. 12: 366
Boreus polus, & Notius. AE. 1: 94
BOS, vox anomala, in nominat. & vocat. producitur, ut dativus & ablativus prima syllaba, reliquis corripitur. E. 8: 86
Bos, fertilitatis omen. AE. 1: 447
Bosphorus, postea Hellepontus. G. 3: 152
Borpuddis, in morem botryonis. G. 4: 558
Botryonis pars, racemus: *botrys* autem Gracum est. G. 2: 59
BOVEM comedere, apud antiquos nefas. G. 2: 537
Bovis caput primum; mox alio loco equi caput inventum in jacientiis Carthaginis fundamentis. AE. 1: 447
Boves avidi edendi. AE. 8: 215
Boves camuri, qui cornua habent introsum convertia; *patuli*, qui cornua diversa habent; & terram spectantia; quibus contrarii, *licini*, qui cornua sursum habent. G. 3: 54
Boves Mevanienfes albi. G. 2: 146
Boum aetas generationi inepta ante quartum, & post decimum annum. G. 3: 62
Bovis, ranae. E. 1: 58
Bovis, brevia, vada. AE. 1: 115
BRENNUS Gallorum dux. xv. kal. Augusti ad Allium Romanos delevit, & post triduum Urbem. AE. 6: 826. 7: 717. 8: 652
Brennus, mons Galliae Cisalpiniae. G. 4: 278
BREVE & longum sola comparatione intelliguntur. AE. 1: 565
Brevia & Syrtis, pro brevica Syrtium. Brevia, loca vadosa. AE. 1: 115. Gr. *Brevia*. ibid.
Breviloquium proprium Regum. AE. 1: 565
Brevis vita, quia quandoque finitur. AE. 10: 467
BRIAREUS, idem qui Aegeon, Coeli & Terrae filius, vel ex Terra & Ponto, aliis contra Deos, aliis Jovi contra Titanas, vel Saturno tulisse auxilium dicitur: ejus frater Coeus & Gyges. AE. 6: 287. 10: 565. centum manus habuisse, & ore flammam emisisse dicitur contra Jovis fulmen: Jovi opem tulisse contra Neptunum, Junonem, & Minervam. AE. 10: 567
BRISEIS, ex Phrygiae civitate Lymeso oriunda. AE. 10: 128. 12: 547
Briseis erepta Achilli, ac propterea pugnare ultra recusat. AE. 1: 487
BRITANNI diversis toto orbe. E. 1: 67
Britanni victi a Caesare. AE. 1: 291
Britanni multi per Augustum donati ad officia theatralia. G. 3: 25
Britanni pisci dicebantur, quod stigmata sibi inurerent. AE. 4: 146
Britannia, Oceani septentrionalis insula: alter Orbis. E. 1: 67
Britannia, lucis admodum dives, vix spatium noctibus cedit. G. 11: 247. AE. 6: 265
Britanniam spectant Morini, Galliae populi, proximi Oceano. AE. 8: 737
Brixia, civitas Galliae Cisalpiniae. G. 4: 278
BROME, nympa, quae cum sorore Bacche Bacchum nutrit. E. 6: 15
Brentes, nomen formatum a *tonitru*, a quo *tonitru*. AE. 8: 425
BRUMA finitur viii. kal. Januar. die; dicta a brevioribus diebus. G. 1: 211
Bruma, hyems, quasi *Brachy* *hyps*. AE. 2: 472
Bruta tellus. AE. 1: 224
Brutii juxta nonnullos litus *Libycum* appellantur. AE. 11: 265
Brutios tenuerunt Locri Epizephyrii, socii Ajacis Oilei. AE. 3: 399
Brutios inter & Calabriam Sallentinum promontorium. AE. 3: 400
Brutus, avunculus Lucretiae, Tribunus celerum: & reliqua historia. AE. 8: 646
Brutus cum Tarquinii filiis Delphos petit, & solus oraculum per matrem Terram intelligere sensit. AE. 3: 96
Brutus, vindex & assertor libertatis, primus consul cum Tarquinio Tricipitino, patre Lucretiae, filios ob prodicionem interemit. AE. 6: 819
Brutus eos, qui se in ejiciendis regibus juvissent, in Senatum legit. AE. 1: 430
Bruto mortuo multae gentes captivos jugulandos in funere ejus miserunt. AE. 3: 67
Brutii copias Cremonenses susceperant. E. 9: 28
BUBO sola, malum omen; verum si alia avis juxta federit, evanescit; si cujus aedes infederit, & vocem miserit, mortem significat; si de busto sudem ad tectum deulerit, incendium. AE. 4: 462. in hanc avem conversus Aescalaphus, Acherontis vel Stygis filius, ira Ceteris. ibid.
Bubo, canens modo est mali ominis; verum cum tacet, boni. AE. 4: 462
Bubo proprie masculini generis; sed Virgilius feminino genere posuit, subintellecto *avis*. AE. 4: 462
Bubo querula voce utitur, quia dolet se ab Aescalapho in avem inutatum. AE. 4: 463
Bubonis querulae & fletus in domus culmine, ferale omen. AE. 4: 453
BUCCINA fit ex cornu Caprae, quae proprie Diis hostia, & propterea *hucina* Diis inferi convocantur. AE. 7: 519
Buccina bellum denuntiari solebat, tuba vero praelii signum dari. AE. 11: 474
Bucolica, pastorum carmina. G. 4: 565
Bucolica multi scripserunt. E. 6: 1. primum post Theocritum Virgilius. ibid.
Bucolica scripti: emendavitque Virgilius annis VII. AE. 1: pr.
BUFO, rana terrestris, nimiae magnitudinis. G. 1: 184
BULLIS aureis cingula, clavis aureis insignita. AE. 9: 360
BUMASTE, uva in mammae bovis similitudinem. G. 2: 102
BURIS, curvatura aratri, quasi *Bore* *hyps*. G. 1: 169. vel temonis curvatura.
Bursa, Latine corium, nomen priscum interioris Carthaginis. AE. 1: 371
BUSIRIS, Aegypti rex, hospites immolabat Jovi; sed ab Hercule interceptus: ejus laudes scripsit Iliactes. G. 3: 5. AE. 7: 11
Busris, in Aegypto hospites immolare consuetus, interceptus ab Hercule. AE. 8: 300
Busris crudelitate relicta Aegypto Palenon petit Proteus. G. 4: 391
Bustuarii, gladiatores, qui ante sepulchra virorum fortium dimicabant, dicti a *bustis*. AE. 10: 519
Bustum, crematio cadaveris. AE. 3: 22
Bustum dicitur, ubi mortuus combustus est, ossaque ejus sepulta: alii, ubi homo combustus est, nisi ibidem humatus sit, non esse *bustum*, sed *astrinum*. AE. 11: 201
Bustum dicitur, cum jam exustum est; *rogus*, cum jam ardere coepit; *pyra*, lignorum congeries. AE. 11: 185
Bustum, pro sepulchro. AE. 11: 850
BUTAE & Veneris filius, Eryx. AE. 1: 574. Rex Siciliae, unus Argonautarum. AE. 5: 24. Aeneae germanus. AE. 5: 412
Buthrotum, urbs Epiri in Chaonia. AE. 3: 292
BUXUS, feminino, & *buxum* neutro genere. AE. 9: 619
Buxus & *buxum* de arbore, licet *buxum* proprie de ligno. G. 2: 449
Buxus, feminini generis; & neutrius generis *buxum*, promiscue tam pro arbore quam pro ligno. AE. 12: 764
Buxus vento mora aestum imitatur undarum. G. 2: 437
BYRRHUS Latine, qui Gr. *Pyrrhus*, a colore corinae. AE. 2: 468
Byrry prius dicta Carthago. AE. 4: 670
BYZUGES dictus Triptolemus. G. 1: 19

C.

C litteram in tribus tantum nominibus apud veteres sequebatur aspiratio, *sepulchrum*, *orchus*, *pulcher*; e quibus *pulcher* tantum hodie aspirationem recipit. G. 3: 223
C, frequentatum initio vocum sequentium. AE. 2: 199
C in monosyllabis pro duplici habetur. AE. 6: 792
C, & **G**, inter se permutantur, ut *Gajus*, *Gneus*, pro *Cajus*, *Cneus*. G. 1: 194
CACEPHATON, *glans canemina*. G. 2: 13
Cacephaton est, si particulam *cum* n littera sequatur. AE. 1: 197
Cacum, insulam in mari Aegeo, tenuit Aristaeus. G. 1: 14

Ca-

Eccc 3

INDEX IN SERVIVM.

- Cachinnus**, risus solutus. o. 2: 506
Caecorobor, vitiosa vocum, iisdem fere syllabis & vocalibus constantium, conjunctio. AE. 9: 609
Caecus, Vulcani filius, ejusque fabula: secundum quosdam Euandri nequissimus servus & fur; a Graeco κακός, malus: tandem Caecus dictus: soror ejusdem nominis eum prodidit, unde & facellum meruit, & sicut Vestae per virgines ei sacrificabatur. AE. 8: 190
CADAVÉR, corpus nondum sepultum, dictum quod carcat honore sepulturae. AE. 8: 264
Cadaver, a cadendo, vel quod projecta sepultura careret. AE. 11: 143
Cadaver videre, nefas Pontifici; magis tamen nefas, visum insepultum relinqueret; sepulturae autem genus erat, pulveris injectio. AE. 6: 176
Cadavera septem dies servabant; octavo incendebantur; nono sepeliebantur. AE. 5: 64
Cadavera cur septem diebus servarentur, & calida abluerentur. AE. 6: 218
Cadavera apud Romanos proximi lavare solebant. AE. 4: 683. 9: 487
Cadavera per noctem comburebantur, unde & consuetudo permansit, ut mortuos facies antecederent. AE. 6: 224
Cadavera comburebant Romani, ut animae statim in generalitatem, i. e. naturam suam redirent. AE. 3: 68
Cadavera etiam domi sepeliebantur. AE. 5: 64
Cadavera virorum fortium magno certamine ab hostibus petebantur. AE. 12: 642
Cadaverum elevatio, Necromantia. AE. 6: 249
Cadentia fidera, pro majori noctis parte transacta. AE. 2: 9
Cadere dicuntur astra, quando nox occidit. AE. 8: 59
Cadmi fabula in Boeotia. o. 2: 141
Cadmus, Agenoris filius, ad sororem quaerendam missus, bovem sequutus Boeotiae nomen dedit. AE. 3: 83
Cadmus cum Zetho & Amphione Thebas condiderunt. AE. 4: 470
Caduceus, Mercurii virga, quam ab Apolline accepit, donata illi lyra: ejus virgae figura & vires. AE. 4: 242
Caduceus assignatur Mercurio, quod fide media hostes in amicitiam conducatur: serpentibus illigatus, ut, sicut illi oblitus veneni, ita hostes postis inimicitias in amicitiam coeant. AE. 8: 138
Caduceatores pacem faciebant; a Caduceo dicti, virga Mercurii. AE. 4: 242
Caduci, qui bello ceciderunt, mortui; unde cadavera. AE. 6: 481
Caducus, mortuus. AE. 10: 622
Cadunt venti, desinunt. o. 1: 354
CAECA freta, subito in tempestatem surgentia. o. 2: 503
Caeca pars, irrationabilis, caeco impetrus. AE. 11: 889
Caeca spicula apum, brevia, quae latere possunt. o. 4: 237
Caeca vada, incognita, latentia. AE. 1: 540
Caecae undae, incertae, propter tenebras. AE. 3: 200
Caeci ignes, quorum origo non apparet. AE. 4: 209
Caeci terrores, quos nemo videt. AE. 12: 617
Caeci tumultus, conjurationes & infidiae larentes. o. 1: 463
Caeci, salutis improvidi. AE. 12: 279
Caeco Marte, confusa pugna, nocturno praelio; vel epitheton Martis. AE. 2: 335
Caeculus Praeneste condidit: mira ejus origo ex scintilla, quae igne desiliens matris ad focum sedentis uterum percussit, unde gravida & puerum enixa, eum juxta templum Jovis abiecit; inventus a Virginibus aquatum euntibus juxta ignem, Vulcani filius dictus est, quod postea miraculo comprobavit. AE. 7: 678
Caecum, non, quod non cernit, sed quod quis occultare vult. AE. 4: 2
Caecum, oculum, latens. o. 1: 89
Caecum vulnus, quod averso insigitur. AE. 10: 733
Coeus, non de homine tantum, sed & de inanimatis, idem quod obcaecaturus, absconditurus. AE. 2: 19
Caecus amor, latens cupidus. o. 3: 210
CAEDES in tragoedia non ostendendum quomodo fiat; sed facta modo narranda. AE. 4: 664
Caedius hospitii munera misit Remulo Tyburti. AE. 9: 360
CAELATUM, per ae scribendum, licet a celo, celas, derivetur; sicut aesculus, licet dicatur ab esu. o. 2: 291
Caclata, insculpta: a celum, instrumentum, naturaliter habens primam longam, sed sine diphthongo. AE. 4: 644
Caestres sedes repetunt tria hominum genera; Quos aequus amavit Jupiter; Quos ardens evenit ad aethera virtus; & Diis geniti: & quinam illi sint. AE. 6: 129
Caelus pater, non Caelum, quia nullus Deus neutrius generis est; at caelum, elementum, neutrum. AE. 5: 801
Caeli & Diei filius, Mercurius. AE. 1: 301. 4: 577
Caeli de cruore & guttis natus Silenus. E. 6: 13
Caeli, sive Ponti, & Terrae filius, Aegaeon, qui & Briareus, item Coeus & Gyges. AE. 10: 565
Caelo virilia a filio Saturno amputata, & in mare delapsa, unde nata Venus: ejusque fabulae explicatio. AE. 5: 801
Caeli, pro Caelii. E. 3: 105
Caeli plures constabantur ab Epicureis. AE. 1: 334
Caeli in parte, in parte divinitatis. AE. 12: 145
Coelo te aequem, pro his qui sunt in
caelo, id est, Diis. AE. 11: 125
Caelum pro aëre. o. 1: 51. AE. 5: 18. & aethere. 6: 724. 9: 20. 10: 899. 11: 187
Caelum versus etiam manus tendunt impii, sed increpantes Deos. AE. 10: 845
Caelum apertum, serenum. AE. 3: 523
Caelum tacitum, vel serenum, vel nocturnum: licet enim semper moveatur, a nobis tamen non auditur. AE. 3: 515
Caelum terreat armis, vultus & cum ventis moveatur, de eo qui tumida utitur oratione. AE. 11: 351
Caestria corpora, Deos, Martem & Venetem scilicet. AE. 11: 276
Caestrium circulorum ordo. o. 1: 33
Caelius, luxuriosus admodum: ejus sepulchri meminit Virgil. E. 3: 105
Caeneus, ex virgine post Neptuni stuprum, vir factus, & invulnerabilis. AE. 6: 448
Caenineses quoque cum filiabus ludis equestribus a Romulo institutis interfuerunt, filiaeque eorum raptae. AE. 8: 638
Caenis, virgo prius post Neptuni stuprum in virum mutans, post mortem in sexum rediit. AE. 6: 448
CAERE, Tusciae civitas, a Romanis ita dicta per ignorantiam linguae Graecae, quia cum, Romanis interrogantibus civitatis nomen, ex more primum χαίρει salve respondissent Tusci, illi putabant esse civitatis nomen, quod erat Agylla. AE. 8: 597. a Pelagis condita. AE. 10: 183
Caerula, pro maria. AE. 8: 672
Caerulea, de carina, aut nigra, aut alba. AE. 5: 123
Caerulea veste, prius purpurea, luxurunt feminae. AE. 3: 64
Caeruleum, nigrum. ibid.
Caeruleum vexillum, equinum; quia color ille maris, a cujus Deo Neptuno productus equus. AE. 8: 1
Caeruleus color, frigori conveniens. o. 1: 236
Caeruleus Tybris, altus, profundus. AE. 8: 64
Caerulum, pro, caeruleum, est viride cum nigro, ut mare. AE. 7: 198
CAESAR primus appellatus, quod feto matris ventre natus sit: unde & Caesarum familia Apollinis sacra retinebat, quia tales Apollini erant facti. AE. 10: 316
Caesaris (C. Julii) historia: nomen unde deductum: Poenorum lingua c-lephantum notat. AE. 1: 290
Caesar, Gallorum lingua dimittit significat. AE. 11: 743
Caesar ab lulo, Aeneae filio. AE. 1: pr.
Caesaris soror Julia, Atiae mater, quae Augusti mater. AE. 6: 793
Caesaris bella civilia. AE. 6: 833
Caesari DC. HS. Romam vendidit Curio. AE. 6: 621
Caesar in Gallia raptus ab hoste, & cum

INDEX IN SERVIVM.

- eum equo ejus jam portaretur, mire liberatus. AE. 11: 743
- Caesar* militibus tesseram dederat, *Venus Genetrix*. AE. 7: 637
- Caesaris* dictum; *se quidem veniam dante Pompejanis, sed ab ipsis quandoque peritum*. AE. 6: 612
- Caesar*, clemens in Pompejanos. AE. 6: 835
- Caesar* occisus pridie Idum Martiarum. G. 1: 466. tum Solis defectus, & multa portenta. ibid.
- Caesar* nocentissimus percussoribus suis. E. 5: 65
- Caesar* primus divinos honores meruit, & Divus dictus est. E. 5: 56
- Caesaris* (Julii) honores divini post mortem. AE. 1: 294
- Caesar* C. Julius primus inter Deos translatus, ejusque sidus apparuit. AE. 3: 158
- Caesar* hemitheus. E. 9: 47
- Caesaris* ludis funebribus apparens stella, Augusti persuasione *Caesaris* esse credita. AE. 6: 791
- Caesaris* ludis ab Augusto celebratis medio die stella. E. 9: 47
- Caesar* primus Liberi sacra Romam transtulit. E. 5: 29
- Caesar*, Daphnis. E. 7: 21
- Caesar*, Jul. sub persona Daphnidis. E. 5: 20. vel Quintilius Varus. ibid. vel Flaccus, Virgilii frater.
- Caesar*, absolute fover, quia Pompejus filium ejus habuit in matrimonio. AE. 6: 831
- Caesareanus*, vel *Caesarianus*. AE. 1: 181
- Caesaries* a caedendo, virore est tantum. AE. 1: 590
- Caesaries*, coma, ab eo quod caedi potest. AE. 8: 659
- Caesi* ob adulterium, si occisi, Aegyptus, Thyestae filius; si revera caesi, Sallustius intelligitur, qui servi habitu a Milone deprehensus in adulterio uxoris, verberatus. AE. 6: 612
- Caesis* juvenis, verberibus occisus: nam *caedere* interdum verberare significat. G. 4: 284
- Caeso* sanguine, pro caesorum. AE. 11: 82
- Caestus*, gen. *caestus*, per diphthongum, pugilum arma, *cestus*, *cesti*, numeri tantum singularis, balteum Veneris significat. AE. 5: 69
- CAICUS**, Mysiae fluvius. G. 4: 370
- Cajeta*, vel Aeneae, vel Creulae, vel Ascanii nutrix. AE. 7: 1
- Cajeta*, portus, ut nonnulli, dicta *ἀντὶ τῆς καύτης*, quod Trojanorum classis casti illo loco cremata. AE. 7: 1: quod tamen alii in Erycino liore factum dicunt. AE. 10: 33
- Cajetae* portus per prolepsin dictus a persona Poetae, nam *Cajetae* portus tum nondum dicebatur. AE. 6: 901
- Cajetam* inter & Terracinam Amyclae: a quibus conditae, & unde dictae *sacrae*. AE. 10: 564
- CALABRA** curia Romuli, testa culmis; ita dicta quod eo a Rege sacri-
- ficulo calarentur, i. e. vocarentur, ut scirent qua die Calendae essent vel Idus. AE. 8: 654
- Calabria*, ante dicta Messapia. AE. 3: 531
- Calabria* ab Epiro longo distat spatio; Epirotici tamen maris fluctibus alluitur. AE. 3: 395
- Calabrie* fluvius, Galaeus. G. 4: 126
- Calabrie* mons Aulon. AE. 3: 553
- Calabrie* oppida vicina, Tarentum & Saturnum. G. 2: 197
- Calabrie* oppidum Tarentum, cujus conditor Neptuni filius, Taras, auctum a Partheniis, Lacedaemoniis. AE. 3: 551
- Calabrie*, vel Lucaniae oppidum, Paestum; alio nomine Posidonia. G. 4: 118
- Calabrie* promontorium, Salentinum, tenuit Creta pulsus Idomeneus. AE. 3: 121
- Calabriam* tenuit Aeneas. AE. 3: 1
- Calabriam* & Brutios inter Salentinum promontorium. AE. 3: 400
- Calae*, fustes, sive valli, quos servi portabant sequentes dominos in praedium, qui inde *calones*: & inde classis. AE. 6: 1
- Calais* & Zethus, Boreae & Orithyiae filii. G. 4: 463. AE. 10: 350. juvenes alaxi, Harpyias a Phineo abegerunt. AE. 3: 209
- Calami*, Maecandri fluvii filii, fabula. E. 5: 48
- Calami*, pro fistula. E. 6: 69
- Calamistrum*, acus major, quae caefacta adhibita intorquet capillos; unde *calamistrata* coma. AE. 12: 100
- Calamitas*, quid. G. 1: 151
- Calamus*, pro stylo. E. 1: 10
- Calaniticae*, sive *mitrae*, feminarum sunt; *pila*, virore. AE. 2: 4
- Calathus*, vox Graeca, Latine *gnasillum*. E. 2: 45
- Calathi*, vasa aerea, in quibus lac vel caesus in urbibus distrahitur. G. 5: 401
- Καλαίωψ*, *pedum*, Panos baculum. E. 2: 31
- Calceos* non habebant servi, nec colobias. AE. 1: 286
- Calchas* Dianam non nisi maestata Iphigenia placari posse respondit. AE. 2: 116
- Calchas* Polyxenam, Achillis manibus debitam, immolendam cecinit. AE. 3: 322
- Calchas* Aftyanaeta de muro dejiciendum cecinit. AE. 3: 489
- Calchantis*, vires contra fas ferentis, & alterius auguris fabula. E. 6: 72
- Calculus*, lapis brevis terrae admixtus, dictus, quod sine molestia calcetur. G. 2: 180
- Cale*, civitas in Flaminia. AE. 7: 728. item in Gallia, capta a Perpenna. ibid.
- Calendae* & Idus olim a Rege sacrificulo in curia Calabria indicabantur. AE. 8: 652
- Cales*, civitas Campaniae. AE. 7: 728
- Calidon*, Aetoliae urbs. AE. 11: 239. cui imperavit Diomedes. AE. 11: 270
- Calliopea*, Gr. pro Calliope. E. 4: 57
- Calliopes*, vel Melpomenes filiae ex Acheloo. G. 1: 8
- Calliopes* & Acheloi filiae, Syrenes. AE. 5: 864
- Calliopes* & Oeagri fluminis filius, Orpheus. AE. 6: 645
- Callirrhois*, Oceani filiae, & Nili filia, Chione. AE. 4: 250
- Callis*, semita tenuior, callo pecorum praedurata; unde *callum*, & *callidus*. AE. 4: 405
- Callisto*, Dianae comes, ejusque fabula. AE. 1: 748
- Callisto*, Lycaonis filia, Jovi adamata, Junonis ira transfigurata, cum Arca de filio a Jove in caelum translata. G. 1: 67, 137
- Callistus* & Jovis filius Arcas, ejusque fabula. G. 1: 67
- Καλλιστοσύνη* poetica, non omnia exprimere, sed multa intellectui relinquere. AE. 1: 227
- Calones*, *ἀντὶ τῶν καλῶν*. AE. 1: 43
- Καλονόη*, *ἀντὶ τῶν καλῶν*. ibid.
- Calor*, Italiae fluvius. AE. 7: 563
- Calor*, operis festinatio. G. 1: 190
- Calor* juxta nonnullos dicitur esse anima. AE. 4: 704
- Caloris* & frigoris effectus idem. G. 1: 93. 4: 135
- Calor* & frigus aeque noxia apibus. G. 4: 37
- Calor* aut frigore, aut alio calore pellitur. E. 2: 11
- Calor* ossa relinquit, extinguit, obstupuit. AE. 3: 308
- Calpe*, mons Hispaniae. G. 2: 480
- Caltha* luteola. E. 2: 50
- Calva* Venus. AE. 1: 724
- Calydones* insulae. AE. 2: 201
- Calydonis* rex Oeneus ob neglectam primitiarum sacrificia Dianam apro vexatus, qui a Meleagro occisus. AE. 7: 306
- Calypso* ab Ulyssae adamata per decennium, & tandem relicta. AE. 3: 678
- Calx* ferrata, feminino genere usitata. AE. 11: 714
- CAMARINA**, palus & oppidum Siciliae: illa contra Apollinis responsum propter pestilentiam remota, & inde capto oppido, proverbio locum dedit, *Μὴ κίψη Κάρυστος*, *Non movenda Camarina*. AE. 3: 701
- Cambyfes*, Persarum rex, Aegyptiis bellum intulit. AE. 1: 123
- Camera*, quae sustentatur duabus columnis. AE. 2: 469
- Camerae* usus antiquitus ignorabatur. AE. 1: 701
- Camilla*, Metabi filia, mire nutrita a pare. AE. 1: 321. ita dicta quasi ministra Dianae; quia Etrusci ministros & ministros Deorum *Camillos* & *Camillas* appellabant. AE. 11: 558
- Camilla*, otinunda Priverno, Volscorum op-

INDEX IN SERVIVM.

oppido. AE. 7: 803. 9: 505
Camilli & Camillae, pueri & puellae nobiles & investes, Flaminum & Flaminicarum ministri appellabantur. AE. 11: 543
Camillus apud Tuscos dicitur Mercurius, id est, Deorum minister; unde *Camilla Metabi* filia, quasi *Dianae* ministra. AE. 11: 543, 558
Camillus, absens Dictator factus, dum Ardeae in exilio ageret, Gallos Urbe expulit. AE. 6: 826. a Gallis sublata signa revocavit. G. 2: 169
Camillus adolefcens rusticus. G. 1: 101
Camini, pro fornicibus, *arvū tū nātivū*. AE. 3: 580
Camoenae, Musae, a cantu. E. 3: 60
Campania, Epirus, a Campi regis filia, Campania. AE. 3: 334
Campania olim dicta Epirus, a rege Campo, cujus posteri *Campylides*. ibid.
Campaniae tractus fere totus sulphur deludat. AE. 3: 571
Campaniae castella, Rufrac & Batulum. AE. 7: 739
Campaniae oppidum, Avellanum; unde *Avellanac* dictae. G. 2: 65. *Acerrae*, haud longe a Neapoli. 2: 225. *Arpinum*, unde *Arpinas* Cicero. AE. 8: 9.
Cumae, a quibus condita & unde dicta. 6: 2. *Fescennium*, ubi nuptialia inventa carmina. 7: 695. *Gabii*. 7: 612. *Moera*, a Murano rege condita, post *Abella* a Graecis dicta. 7: 740. *Pompeii*, dictae a pompa triumpho *Herculis*. 7: 662. *Privernum*. 7: 685. *Terracina*, juxta quam *Anxur*, fons. 7: 799
Campaniae mons, *Maficus*; unde *Maficus* humor, pro vino Campano, optimo. G. 2: 143. 3: 526. *Taburnus*. 2: 38. AE. 12: 715. *Vesuvius*. G. 2: 224
Campania, Samnium, Picenum, & Apuliae pars Turno praestitit auxilia. AE. 7: 715
Campaniae populus, *Saticulus*. AE. 7: 729
Campaniae populi *Sarrafes*, a Sarno fluvio. AE. 7: 738
Campaniae sinus *Bajanus*, ad quem *Puteoli*. G. 2: 161
Campaniae tractus, jugum *Circaeum*. AE. 7: 799
Campaniae Nympha, *Feronia*, quasi *Fidonia*, libertorum Dea, in cujus templo *Tarracinae* raso capite pileum capiebant. AE. 8: 564
Campaniam tenuit *Capys*. AE. 1: 246
Campaniae deliciae *Annibalem* & exercitus ejus robur fregerunt. AE. 6: 846
Campi, regio Epiri, ab *Heleno* sic dicta a focero suo, Campo rege. AE. 5: 334
Campus, rex Epiri, a quo posteri ejus *Campylides*. & Epirus *Campania*. ibid.
Campi regis filia, *Campania*, unde sic dicta Epirus. ibid. alii illam *Cestriam* dicunt. ibid.

Campi liquentes, maria. AE. 6: 724
Campi patentes, aer purus, liquidus, non nubibus clausus; de apibus, quia illarum campus est, ut mare navium; hominum, solum. G. 4: 77
Campus Eleus, maximus omnium, septingentorum pedum. G. 3: 202
Campus sceleratus Romae, quo *Vestales* incestae vivae defodiabantur. AE. 11: 206
Campus, pro faxis latitudine. AE. 5: 128
Campylides, posteri *Campi*, regis Epiri; unde & Epirus *Campania*. AE. 3: 334
Camura cornua, curva, inde *camuri* boves, qui cornua habent introrsum converfa; *patuli* contra, qui cornua diversa habent, & terram spectantia; his contrarii *licini*, qui cornua sursum habent; *laevi*, quorum cornua terram spectant. G. 3: 54
CANA Vesta, vel antiqua, vel propter ignis favillas. AE. 5: 744
Cana Vesta, venerabilis, antiquissima. AE. 9: 259
Canaces & Macareus, Aeoli filii, turpissimi. AE. 1: 79
Canalis, melius feminino genere profertur. G. 3: 330. 4: 265
Canarium, sacrum Romae, Sirio, stella in ore *Canis*, oriente, ob nimios aestus pellendos. G. 4: 425
Cancer, sidus, quando oritur. G. 1: 218
Cancrorum ustorum odore apes percunt. G. 4: 48
Candelabrum, in quo candelae figuntur. AE. 2: 225
Candelabra, quae a candelis, quae ex funibus pice delibutis. AE. 1: 726
Magistratibus a coena redeuntibus praeferi solebant. AE. 1: 726
Candens vacca, pro candida. AE. 4: 61
Candens juvenis, candidus. AE. 9: 628
Candida vitta cincta tempora divinum denotabant honorem. AE. 6: 665
Candida Maja, quia splendidior inter *Pleadas*; aliter *candida Dido*, pulchra. AE. 8: 138
Candidus, Deus, item benignus, pulcher. E. 5: 56
Candor omnis naturaliter vicinum in se trahit ruborem. AE. 12: 68
Canens senectia, pro albo colore. AE. 10: 192
Canent gramina, nocturnis & matutinis roribus herbae lucent. G. 3: 325
Canere, proprie de oraculis. AE. 3: 155
Canere, & dicere, & divinare. AE. 8: 656
Canere, divinare, de male ominantibus. AE. 11: 399
Canes *Strygiae*, *Furiae*. AE. 6: 255. illarum ululatus in sacris adventum *Hecates* significabat. ibid.
Canes Pontici, *Fibri*, testes sibi fecant. G. 1: 58
Canes semper heroum comites. AE. 8: 461

Canes certo die Romae cruci suffigebantur, quod dormientes in Capitolio hostes non sensissent; anseres vero, quod eos clangore indicassent, auro & purpura ornati in lecticis gestabantur. AE. 8: 652
Canes feminae in venatione adhibitae, quia majoris sunt iracundiae. AE. 7: 493
Canes venatici institui solent, ut assuefiant odori & pellibus illarum ferarum, quarum venationi destinantur. AE. 7: 480
Canes *Lacones*, veloces; *Molossi* fortes. G. 3: 405
Canicula stella, feminini generis; cum primitivum *canis*, sit communis. AE. 3: 141
Canis, sidus; cum eo oritur *Sirius*. G. 1: 218
Canis, sidus, Icaris *canis* existimatur nonnullis, qui mortem patris *Erigonae* nuntiavit: vel custos *Europae*, mira velocitate; quique *Thebas* vulpibus liberavit. G. 1: 218. 2: 389
Canis in ore stella, quae *Sirius* dicitur. AE. 10: 273
Canis cum effigie nummum cur percusserint *Siculi*. AE. 5: 30
Canis biceps tribuitur *Geryoni*, quia & terrestri & navali certamine plurimum potuit. AE. 7: 652
Canistra siccaria, canistra argentea, in quibus pocula apponebantur. AE. 1: 710
Canitiem galea premimus, semper, in summa quoque senectate militamus. AE. 9: 612
Caninae, Apuliae vicus, ubi *Annibal* omnem populi Romani exercitum delevit. AE. 10: 11
Caninem post cladem, etiam servi militant. AE. 9: 546
Cano, varia significat. AE. 1: 1
Cano, *canini*, non *cecini*, dixerunt veteres. G. 2: 384
Canobus *Menelai* gubernator, quem amiserat, dum peteret Aegyptum; ab eo vicina civitas dicta *Canopus*. AE. 11: 263
Canopus, civitas, vel vicus Aegypti, XII. millia Alexandria distans, a *Canobo*, *Menelai* gubernatore illic sepulto, dicta. G. 4: 287. AE. 11: 263
Canorae fides, bene sonantes chordae. AE. 6: 120
Cantando, active & passive, vel dum cantas, vel dum cantatur. AE. 1: 717
Cantare, de magico carmine. E. 8: 71
Canus animus movet, ac propterea in sacris adhibitus. E. 5: 73
Canus, albus ex nive. G. 1: 43
Canus fluctus, pro alba spuma, quae fluctibus nascitur. AE. 8: 672
Canus, Italiae locus, circa fluvium, qui *Calor* dicitur. AE. 7: 563
Canusium *Cynegiton*, Apuliae civitas, a *Diomedea* condita, ita dicta, quod eo loco solet venari. AE. 11: 246, 405
CAPANEUS tempora fulmine trajecit

INDEX IN SERVIVM.

tus conspicitur in templo Castoris & Pollucis. AE. 1: 48
Capanei uxor, Eudæne, in mariti ardentem rogum se praecipitavit. AE. 6: 447
Capanei & Eudæne filius, Sthenelus. AE. 2: 261
Capellae binos plerumque patiunt. o. 3: 308
Capellae, quidquid momorderint, u-runt & exsiccant. o. 2: 196
Capena, civitas Italiae. AE. 7: 697
Capena porta, Romae, quae juxta Capenos est. AE. 7: 697
Capeni Vejentum condiderunt regis Pro-pertii auxilio, qui eos Capenam miterat: unde & porta *Capena*, quae juxta Capenos est. AE. 7: 697
Caper Libero immolabatur per contrarietatem, quia animal vitibus noxium. o. 1: 380. AE. 8: 43
Caper, praemium tragoediarum. E. 3: 20
Capere locum oculis, eligere. o. 1: 230
Capere, eligere. AE. 1: 400
Capere Italiam, pro obtinere. AE. 9: 267
Capessere, saepe capere. AE. 1: 81
Capessere, occupare, ire. AE. 4: 346
Caphereus, mons Euboeae, circa quem Graeci periere naufragio, dum Nauplius, Palamedis pater, elata in eo sacula illos decepit. AE. 1: 49. 11: 260
Capi aliqua re, delectari ejus pulchritudine, diutius ea retineri. AE. 8: 311
Capiere, pro decipere, per aphaerefin. G. 1: 426
Capillor est, cum auspicio arbor capitur, & consecratur Jovis fulguri. AE. 10: 423
Capillos acque componebant viri ac mulieres, ut manifestum ex statu is quibusdam, & tragoediarum personis. AE. 10: 832
Capio, pro capere volo. AE. 2: 314
Capitale & perniciosum omen, imber ater supra caput apparens. AE. 3: 194
Capitale crimen apud veteres futurum fuit, ante poenam quadrupli. AE. 8: 205
Capite operio Herculi sacrum fiebat, ne quis habinam ejus imitaretur. AE. 8: 285
Capite velato sacrificare solebant, ne Quid viderent quod sacra turbaret, Exceptis sacris Saturni. AE. 3: 407. & Hercules in templo suo. ibid.
Capitolium, a capite Oli, dum fundamenta jacerentur, invento nomen accepit. AE. 8: 335
Capitolium plura complectebatur numina, Minervam, Jovem, Junonem; unde delubrum dici potest. AE. 2: 225
Capitolio Deorum omnium simulacra colebantur. AE. 2: 319
Capitolium prodium a Tarpeja. AE. 1: 453
Capitolium a Sabinis captum. AE. 8: 635
Capitolium diu obsessum a Gallis, sed frustra. AE. 8: 652
Capitolium dedicatum ab Horatio Pulvillo. AE. 6: 8
Capitolio clypeus fuit consecratus Genio urbis Romae, sine nomine: *Genio* Tom. IV.

urbis Romae, five mas, five femina. AE. 2: 351
Cappadociam & Syriam a Mesopotamia dividit Euphrates. o. 4: 561
Cappadociae equi nobiles. AE. 3: 704
Capra, signum coeleste in manu Auri-gae, supra cornua Tauri. AE. 9: 668
Capra Aesculapio immolabatur per contrarietatem: quia Deus salutis, cum ea nunquam sine febre sit. o. 2: 380
Capra, febriculosa, & ipsa febris: Ditis patris hostia. AE. 7: 519
Caprae, pro capreae, Gr. *αἰγῶπις*. AE. 4: 152
Caprae, insula contra Neapolim; regnum Teleboarum; dictae a Capreo. AE. 7: 734. 735
Caprae, insulam, incoluerunt Sirenes. AE. 5: 864
Capreis Cumas usque brevior navigatio, quam tribuit classi Aeneae Virgilius. AE. 6: 2
Caprina de pelle utrem fieri vinumque immitti jussit Liber Pater, ex vindicta, quia nocet vitibus. G. 2: 380
Captare, occupare velle. G. 1: 139
Captiva vestis, pro captivorum. AE. 2: 765
Captivi curus. AE. 7: 184
Captivi olim necabantur in sepulchris virorum forium, pro quo postea statutum, ut gladiatores ante eorum sepulchra dimicarent. AE. 10: 519
Captivi jugulati ad rogos. AE. 3: 67
Captivos inter matrimonii fides non constabat. AE. 3: 329
Captivo sanguine, pro captivorum. AE. 10: 520
Capna condita & dicta a Capy Troja-no: illic juvencae aeneae inscriptum vaticinium de morte Caesaris. AE. 1: 6. 2: 35. 10: 145
Capna condita a Capy Samnite: vel dicta a locis campestribus: vel a falconis augurio, qui Tusca lingua, ab iis enim condita, *Capy* dicebatur: prius Alternum dicta. ibid.
Capnenses, ante Ophici, ab *ὄφις*, *serpens*; quod illic plurimi serpentes. AE. 7: 730
Capulus, Latine; Gr. *φετρουμ*. AE. 6: 222
Capulus, quo mortui efferuntur, Gr. *φετρουμ*, unde per Diacresin *feretrum*, a ferendo; hinc *capularis senex*, vicinus capulo, mortui: *capulus* autem, quod corpus capiat. AE. 11: 64
Caput velandum in sacrificiis. AE. 3: 545, 546
Caput viris fortibus amputari solebat. AE. 2: 558
Caput aperire, honoris causa. AE. 2: 500
Caput serpentis diutissime vivit. o. 3: 422
Caput necdum damnaverat, nondum morti destinaverat. AE. 4: 698
Caput, auctor & princeps alicujus rei. AE. 12: 600
Caput liberatur morte. AE. 2: 558, 591, 828
Caput belli, principium, causa. AE. 12: 572
Caput, principium, auctor, cum dativo. AE. 11: 361

Capys, Tusca lingua falco, unde dicta Capua, quia augurio ejus condita. AE. 10: 145
Capys, filius Assaraci, pater Anchisae. o. 3: 35. AE. 1: 276, 288. 8: 130. 9: 643
Capys & Segestae filius Anchisae. AE. 5: 30
Capys Trojanus nomen dedit Capuae, Aeneae sobrinus; vel filius Capelli, avus Tyberini, ex quo fluvius Tyberis dictus, AE. 10: 145
Capys in Italiam delatus Capuam condidit. AE. 1: 6
Capys Campaniam tenuit. AE. 1: 246
Capys, alius quam pater Anchisae. AE. 2: 35. affinis Aeneae quibusdam, Capuae conditor. ibid.
Capys, sextus Albanorum rex. AE. 6: 767
CARAE, insulani populi, devicti a Minoe. AE. 8: 725
Carbasus, genus lini, & inde pro vello: in singulari haec *carbasa*; in plurali haec *carbasa*. AE. 3: 357
Carbo & pruna differunt, quod pruna dicatur, quamdiu ardet; carbo, quando extincta est; & *pruna* a petrendo dicta. AE. 11: 788
Carcer, quasi arcer, ab arcendo, locus in quo noxii continentur, singulari numero tantum; unde vero quadrigae emittuntur, plurali; licet etiam singulari usurpetur. AE. 1: 58. 5: 145
Carcer, pro carceribus: & *carcer*, custodia noxiorum, ab *arcendo*. G. 3: 104
Carchesia, poculorum genus; & summitas mali. o. 4: 380. AE. 5: 77
Cardo, una Hyadum. G. 1: 137
Cardine, pro a cardine. AE. 2: 491
Cardine verso, aperta janua. AE. 3: 448
Cardines aenei jussi fieri post prodium a Tarpeja Capitolium, ut stridor posset omnibus indicare aperiri ostia. AE. 1: 453
Cardo, quasi cor januae, quo move-tur, *καρδία* *καρδία*. AE. 1: 453
Cardo, fossa ab oriente ad occidentem dividendis agris. o. 1: 126
Carduus, genus spinarum. E. 5: 39
Carecta, loca caricis plena. E. 3: 20
Carex, herba acuta, durissima, sparto similis. E. 3: 20. G. 3: 231
Cariae fluvius, Maeander, flexuosus. AE. 5: 251
Carinae, aedificia facta in modum carinarum, circa templum Telluris: laurae dictae ob aedificiorum elegantiam. AE. 8: 361
Carinare, obtrectare: & inde Carinae, vicus Romae dictus, quod Sabini, qui irrisores erant, illic habitarent. AE. 8: 361
Carmen, etiam de versu uno, & duobus. E. 5: 42
Carmen, dicitur quidquid pedibus continetur. AE. 3: 287
Carmen amoebaeum, quale. E. 3: 29
Carmen solenne, quo Dii hostium ex urbibus evocabantur. AE. 2: 244

F fff

Con.

INDEX IN SERVIVM.

- Carmentalis* porta Romae, quae post Scelerata. AE. 8: 337
- Carmentis*, quae & Niostrata, mater Euandri, quia divinatione fata caneret: vates enim olim *Carmentes* dicebantur, & Carmentarii, qui eorum dicta perscriberent. AE. 8: 336. C. & decem annorum a filio occisa. AE. 8: 51
- Carmine* suavitatis sua etiam animalia fecerunt oblivisci pascuorum. E. 8: 2. & flumina retardarunt.
- Carnes* dorsi, apponi solitae honoratioribus. AE. 8: 183
- Carpamus* rura, pro carpere cogamus animalia. G. 3: 324
- Carpasus*, insula contra Aegyptum, unde vicinum mare Carpathium dicitur: ubi quondam regnavit Proteus: inter Rhodum & Aegyptum. G. 4: 387. AE. 5: 595
- Carpere*, pro accipere. AE. 1: 392
- Carpitur*, paulatim consumitur. AE. 4: 2
- Carpus*, Zephyri & unius ex Horis filius. E. 5: 48
- Carthada*, hinc Carthago. AE. 1: 347
- Carthada*, oppidum inter Tyron & Bezon, nomen dedit Carthagini, quia inde erat Dido. AE. 4: 670
- Carthagine*, pro Carthagini. AE. 4: 224
- Carthagine* paucis modo diebus commoratus fuit Aeneas: verum quaestio haec una de indissolubilibus apud Virgilium. AE. 5: 626
- Carthaginem* inter & Cyrenas Jovis Ammonis templum. AE. 4: 196
- Carthaginenses* & Aegyptii habebant parva Deorum simulacra, Gr. *θεῶνα*, quae portabantur in lecticis, & ab ipsis mota infundebant vaicinationem. AE. 6: 68
- Carthaginensem* Dii patrii, Saturnus & Juno. AE. 4: 680
- Carthaginensem* & Romanorum foedere cautum, ut alter alterius litoribus abstineret. AE. 4: 628
- Carthago* a Carthada. AE. 1: 347
- Carthago*, nunc Tyria, nunc Sidonia. AE. 8: 165
- Carthago*, Tyria urbs; quod inde missi coloni. AE. 1: 392
- Carthaginis* solum emptum a Didone occupavit stadia xxii. AE. 1: 371
- Carthago*, Poenorum lingua, *nova civitas*. AE. 1: 370, 525
- Carthago* Lxx. annos ante Romam condita, a Scipione deleta. AE. 1: 16, 271
- Carthaginis* fundamenta cum jacerentur, primum bovis caput; mox, alio loco electo, equi caput inventum. AE. 1: 447
- Carthago*, ante Byrsa, post Tyrus, deinde Carthago, a Carthada oppido, unde fuit Dido. AE. 4: 670
- Carthago* speciem habuit duplicis oppidi. AE. 1: 372
- Carthago* ter bellavit contra populum Romanum. AE. 1: 17
- Carthago* a Scipione avo domita; a nepote evicta. G. 2: 170
- Carthago* tres politicae partes comprehendit, populum, optimates, & regiam potestatem. AE. 4: 682
- Carthago* nova, quae & Spartaria, Hispaniae civitas, circa quam insidiis caeli duo Scipiones. AE. 6: 844
- Carthaginis* Hispaniensis portus descriptio. AE. 1: 163
- Carya*, filia Iphitae & Dionis, a Libero adamata, & in arborem Nucem versa. E. 8: 30. unde Caryatidis Dianae templum. ibid.
- CASAE*, mapalia. E. 2: 29
- Casti*, primi Italiae incolae, quod in cavis montium latuerunt; inde Aborigines, quod aliis orti, inde Latini. AE. 1: 10
- Casus*, lac pressum. E. 1: 82
- Casta*, herba suavissimi odoris. E. 2: 49. de qua fit unguentum. G. 2: 466
- Casperi*, post Casperuli, Persico nomine, pars Sabinorum appellata. AE. 8: 638
- Casperia*, Italiae civitas. AE. 7: 714
- Casperia*, Rhoeti, Marthubiorum regis, uxor, stuprata ab Anchemolo privigno. AE. 10: 388
- Caspiae* *orides*, in Alsyriorum finibus. AE. 6: 799
- Cassa* vota, inania. AE. 12: 780
- Cassandra*, accepta ab Apolline divinatione, nunquam credita Teucris, & cur. AE. 2: 247. 3: 183
- Cassandra*, Helena veniente, mala futura praedixerat. AE. 2: 246
- Cassandra* vitata in templo Minervae ab Ajace Oileo. AE. 1: 45. 2: 414
- Cassandrae* stupro Minervae templum temeratum. AE. 6: 842
- Cassandrae* ob stuprum irata Minerva Graecos redeuntis gravissima tempestate afflixit & dispersit. AE. 11: 259
- Cassides*, retia; unde *incausam*, sine causa, quasi sine cassibus. G. 3: 371
- Cassides*, retia, a *cassus* vacuus, quia multum vacui habent. AE. 2: 85
- Cassius*, mons. E. 10: 18
- Cassius Argillus*, Senator, bello Punico primo post Cannensem cladem pacem suadens cum Poenis, interfectus, domoque diruta Argileto & Argiletanae portae nomen dedit. AE. 8: 345
- Cassii*, Bruti, & Antonii copias Cremonenses receperant. E. 9: 28
- Cassius* & Brutus in Philippis Macedoniae contra Augustum & Antonium. AE. 6: 833
- Cassius*, privatus, quasi *quassus*, nihil continens. AE. 2: 85
- Cassius* aethere, luce vacuus, mortuus: hinc & retia, casses. AE. 11: 104
- Castalia*, fons Musis sacer. G. 3: 292
- Castanea*, mala dicta veteribus. E. 1: 82
- Castanea* inferenda fago. G. 2: 70
- Castellum* & vicus, quomodo differant ab oppido. AE. 9: 608
- Castigare*, increpare, objurgare. AE. 5: 387
- Cassor & Pollux* ex Leda & Jove. AE. 3: 328
- Cassor*, Tyndarei & Leda filius, a fratre Polluce alterna morte cur dicatur redemptus: ambo inter sidera relictus. AE. 6: 121
- Cassor & Pollux*, juxta quosdam etiam Pilumnus, & Pithumnus. AE. 8: 4
- Cassoris* & Pollucis templum Ardeae. AE. 1: 48
- Cassoris* & Pollucis comites Lacones, cum Glaucio, Minois filio, in Italiam venerunt & Amyclas condiderunt. AE. 10: 564
- Cassor & Pollux* equos habent in tutela, & quare. O. 1: 12.
- Cassor*, equorum domitor: *Cassores*, pro Polluce & Cassore: ut & Polluces, pro utroque. O. 3: 89
- Cassoris* & Pollucis simulacra in Samothracia ante portum quibus sacra fiebant naufragi. AE. 3: 12
- Cassoris* simulacrum etiam apud Inferos. AE. 6: 134
- Cassores*, canes Pontici, a castrando dicti, quod testes sibi secant, ne propter eos caperentur: alio nomine Fibri. O. 1: 58
- Castoreum*, testes Fibrorum sive Castorum, remedium quidem, sed etiam venenum, quia praegnantem eorum odore partum abiciunt. G. 1: 58
- Castra*, locus ubi exercitus est. AE. 2: 462
- Castra*, proprie locus ubi milites steterint, item classis; unde dicta. AE. 3: 519
- Castra*, in singulari castrum, unde castrum. AE. 6: 776
- Castra*, pro classe. AE. 4: 604. 5: 669
- Castris* in inediis principes semper sunt. AE. 9: 230
- Castris* decimis, deductione decima. AE. 11: 445
- Castrum* appellatum templum Minervae. AE. 3: 531
- Castrum Inui*, i. e. Panos, alio nomine Inuum, civitas Italiae: *Inuus* enim Pan dicitur. AE. 6: 776
- Castrum Lamus*, alius Troja, locus quem primum in Italiam veniens Aeneas, quasi tutamen sibi constituit. AE. 9: 7
- Cassus*, pius. AE. 3: 409. 6: 563. 7: 71
- Casu* omnia fieri statuebant Epicurei. AE. 4: 620
- Casus*, fortuna, pericula. AE. 2: 9: 3265
- Casus*, pro eventu; alibi periculum. AE. 3: 317
- Casus* in bello plurimum valet. AE. 12: 714
- Casus*, vel interitus, vel captivitas. AE. 2: 563
- Casus*, pro miseratione. AE. 1: 618
- Casus*, pro ruina. AE. 1: 627
- Casus* obliqui singularis numeri nominativo non debent esse majores. O. 1: 208. Vid. in *carra*.
- Casus* diversos eadem terminatione plures in versu eodem conjungere, vitiosum. AE. 9: 50
- Casus*, in quibus turpis significatio, vitandi. AE. 8: 198

KA-

INDEX IN SERVIVM.

- KATAITIAE**, Gr. *turbines & procellae*, quas quia Jupiter concitat, *Aegis* scutum ex Amaltheae caprae pelle moventi dicitur. AE. 8: 354
- Καταίτιον**, galea sine cono, quasi *αδρω τυμυρτα*, humilis fabrica. AE. 9: 307
- Καταδύειν** facere dicuntur, qui arti renunciant, & arma deponunt. AE. 5: 484
- Catana**, urbs Siciliae. AE. 1: 205
- Cataphracii** equites, qui & ipsi ferro muniti sunt, & equos similiter munitos habent. AE. 11: 770
- Κατάρα**, imprecatio. AE. 2: 515
- Catejae**, tela Gallica, & Teutonica, quales Aclides, cubiti longitudine, tota ferreis clavis illigata, linceis adnexa, quibus ea in hostes jacta recipiebant. AE. 7: 741
- Καθαρός**, purgator. G. 3: 550
- Καθύνω**, Latine, *officium*. AE. 1: 552
- Catiline**, ex familia Sergia. AE. 5: 121
- Catillus**, Coras, & Tybur, vel Tyburinus, tres fratres ex Graecia venerunt in Italiam, civitatem condiderunt, & de majoris fratris nomine Tybur appellaverunt; a Catillo mons Catilli (corrupte Catelli); a Cora, civitas Coras. AE. 7: 670
- Catinensem** prope urbem Siciliae fluvius Synaechus. AE. 9: 584
- Cato** magnus, intelligendum de Censorio, non Uticensi. AE. 6: 842
- Cato Censorius**, non Uticensis, pius apud Infeos iura dare fingitur: Uticensis enim, cum sibi manus intulerit, piis iura reddere non potest: neque Virgilius tantam gloriam ascribere ausus fuisset illi, qui contra Caesarem a. ma. tulerat. AE. 8: 670
- Cato** in Originibus, scriptus de Italicis urbibus. AE. 7: 678
- Catus**, etiam feminino genere. AE. 5: 610
- Catuli**, proprie canum; abusive etiam aliorum animalium. G. 3: 438
- Catuli**, non lupoium solum & canum, sed & serpentium & suum. AE. 2: 357
- Catus**, ingeniosus, *αὐτὸ τὸ καλὸς*. AE. 1: 427
- CAVAE** cavernae, pleonasmus. AE. 2: 53
- Cava** flumina, profunda, alta. G. 1: 326. 4: 427
- Cava** pinus, vetustate exesa. AE. 5: 448
- Cava** umbra, de nocte, & cur. AE. 2: 360
- Cavae** aedes, testa camerata. AE. 2: 487
- Cavae** fenestrae, patulae. AE. 9: 534
- Cavatum**, pro cavo; & proprie manu factum. AE. 3: 229
- Caracasus**, mons Scythiae, pro quovis asperissimo monte. G. 2: 440. inhospitalis. AE. 4: 367
- Causa** oritur Hydaepes, & Indo se miscet. G. 4: 211
- Causa** Promethea alligavit Mercurius: & ubi mons ille. E. 6: 42
- Causa** monti Jovis iussu alligatus Prometheus, ab Hercule liberatus. AE. 8: 300
- Caudae** animalium veteribus pro cricis ulurpabantur. AE. 2: 391, 412
- Canda** subiecta utero, signum timoris in animalibus. AE. 11: 812
- Caudex**, pro *codex*; ut *caulis*, pro *collis*, *saxum*, pro *forex*. G. 2: 30
- Cavea**, locus e quo populus spectat in theatro. AE. 8: 636. & inde pro ipso populo. AE. 5: 340
- Caveis**, alvearibus. G. 4: 58
- Cavernae**, loca concava; item fustes curvi navium, quibus tabulae extrinsecus adfiguntur; item quidquid in arcum flexum in altitudine & curvatum est. AE. 2: 19, 242
- Caulae**, munimenta & septa ovium, *αὐτὸ τὸ αὐτὸς animalium receptaculo*, addito *c*. AE. 9: 60
- Caulis**, medium fruticis, Gr. *Σύρος*, *thyrsus*. AE. 12: 413
- Caulenis** arcis conditor, Caulus, Clitae Amazonis filius. AE. 3: 553
- Caulus**, Clitae Amazonis filius, Caulonis arcis conditor. ibid.
- CAVO**, *caves*, *cavere*; & *cavere*, *caves*, *cavere*, tertiae & secundae conjugationis. AE. 4: 409
- Cavrus**, pro *cornu*; ut *saxum*, *forex*; *caulis*, *collis*. G. 3: 278
- Causa** mali & remedium requiruntur in oraculis. G. 4: 397
- Causae** apud Romanos sorte ordinantur, eoque ordine in iudicio singulae post dies triginta agebantur. AE. 6: 431
- Causae** apud Veteres in ordinem dicebantur. AE. 2: 102
- Civum**, caverna, locus cavatus. G. 3: 184
- CAYSTRUS**, Asiae fluvius. G. 1: 383
- Caystrus** fluvius in Mysia, cohaerens Asiae paludi, cycnis nobilis. AE. 7: 701
- Caystrus**, Achilles & Penthesileae filius, Caystro Lydiae flumini nomen dedit. AE. 11: 661
- CEBES**, Virgilii amasius. E. 2: 15
- CECROPIAE** apes, Athenienses, a Cecrope rege Atticae, ubi optima mella. G. 4: 177
- Cecropidae**, Athenienses, a rege Cecrope. AE. 6: 21
- Cecrops**, rex Atheniensium. AE. 6: 21
- CEDAT** amicitiae, in pretium concedat amicitiae. AE. 11: 321
- Cedat** Lavinia, in victoriae praemium concedat. AE. 12: 17
- Cedat** loco, vincatur. AE. 7: 333
- Cedens**, vel locum dans, vel incedens, & movens sc. G. 1: 218
- Cedere**, verbum juris; & cedi dicitur haereditas. AE. 3: 297
- Cedere** proprie dicitur, qui contra sententiam suam alteri consentit. AE. 2: 704
- Cedere** dicuntur, qui patriam relinquunt. AE. 2: 804
- Cedere**, feliciter procedere. AE. 12: 148
- Cedere**, terga vertere; contra *mere*, sc. qui. AE. 10: 756
- Cedere** voniam, nova elocutio, verbum *cedo* cum accumulato. AE. 11: 358
- Cedite** ferro, relinquite ferrum; vel *caedite ferro*, id est, castrate vos. AE. 9: 620
- F f f f 2
- Cedri** species quinta, Picea: & *Cedria* dicta, quasi *ναυσκίον* *δρυς* *ὕψος*, arboris humor ardentis. AE. 6: 180
- Cedrus** non facile corrumpitur, neque tincam sentit: inde *cedria*, quae chari- tam servabat: inde *cedro digna*. AE. 7: 178
- CELAENO**, una Pleiadum. G. 1: 137
- Caetano**, una Harpyiarum. AE. 3: 291
- Celebrare**, velocitatis verbum apud Veteres. AE. 4: 641
- Celenae**, Campaniae locus, Junoni sacer. AE. 7: 739
- Celer**, dux Romuli, qui Remum occidit; quare Tribunus equitum, sive celerum, factus est. AE. 11: 603
- Celer** animus, ad corporis tardi comparationem. AE. 8: 20
- Celerans**, celeriter facere cupiens. AE. 1: 660
- Celerare** fugam, celeriter abire. AE. 1: 361
- Celeres** dicti, quod explorationes obirent, & quae usus exigeret velocius facerent, a Graeco *κίρις*. AE. 11: 603
- Celeres** appellati a Romulo equites, vel a celeritate, vel a duce Celere. AE. 11: 603
- Celeritas**, proprie pennarum est; *per-nicitas*, pedum. AE. 4: 180
- Celes**, Erinomae pater. E. 10: 18
- Celeus**, rex Eleusinis Cererem hospitio suscepit, ejus filius Triptolemus, & reliqua fabula. G. 1: 163
- Celeusma**, quasi praeceptum, clamor nauticus, ad quod loci opus peragunt. AE. 3: 128
- Celeusma**, vox quae remiges ad remigandum simul hortatur. AE. 5: 177. 8: 108
- Cellae**, apothecae vinariae. AE. 2: 96
- Cellae**, favorum cavernae; proprie ubi quid reponitur, a celando. AE. 1: 437
- Cellarium**, paucorum dierum est; *per-nis*, longi temporis. AE. 1: 707
- Celtarum** rex Pifus, Apollinis Hyperborci filius. AE. 10: 179
- Celtiberi** regibus se devotent, & post eos vitam refutant. G. 4: 218
- Celum**, instrumentum, primam naturam habet longam, sed absque diphthongo, cum *caelare* inde derivatum cum diphthongo scribatur. AE. 1: 644
- CENINENSIVM** rege Acrone occiso opima spolia retulit Romulus. AE. 6: 860
- Κενόδεια**, ventosa gloria. AE. 11: 708. vana, inanis. AE. 11: 854
- Cenotaphium** absentibus tripi solebat. AE. 9: 214
- Censorius** Cato, magnus, non Uticensis intelligendus. AE. 6: 842
- Centaurea**, herba a Centauro Chirone inventa, cum laevis sagitta Herculis collapsa in pedem, qua curatus dicitur, & unde *Chromium* quidam appellant: habet autem folia lata & oblonga, serrata, ambitu denso a radice, caule circumgeniculato, trium cubitorum. G. 4: 270

INDEX IN SERVIVM.

- Centauri*, Ixionis & nubis filii. AE. 6: 286. 8: 293
Centauri & Lapithae, vino in furorem acti, propter Hippodamiam, Perikhoi nuptiis. G. 2: 455. AE. 7: 304
Centauri, crudes & impii. AE. 8: 127
Centauri, pro equites. AE. 7: 675
Centaurorum fabula orta ab equitibus Thesalicis: dicti autem sunt ἀνὸ τῷ κεντρῷ τῷ ταύρῳ. G. 3: 115
Centaurus, de navi, feminini generis; quia Centaurus pidius in ea. AE. 5: 122. 10: 195
Centum pro pluribus. AE. 2: 501
Centum annos errare animas illorum, qui in aqua perierunt, & quorum cadavera non inventa sunt, tractum ex ritibus Aegyptiorum. AE. 6: 154
Centum annos cur insepulti dicantur errare. AE. 6: 325
Centumcellae, Thufciae locus. AE. 10: 183
Centumgeminus, centies duplex. AE. 6: 287
Centuriae sexaginta in legione. AE. 11: 463
Centuriae, partes agrorum, sive iugera. G. 1: 126
Cephalenia, Thraciae civitas, quae & Same dicta. AE. 3: 271. 7: 207
Cephalitanum oppidum, quid. E. 8: 68
Cephalus regnum Triptolemo tradidit. G. 1: 19
Cephali & Procris uxoris fabula. AE. 6: 445
CERA & limo fiebant imagines eorum, quos incantare volebant. E. 8: 80
Cerasus, civitas Ponti, deleta a Lucullo: unde *cerasus*, arbor; & *cerasum*, fructus, a Lucullo in Italiam delata. G. 2: 18
Cerasus, cornua cristae; cincinni proprie, *cornua*; unde & *ulpari* *tondere*. AE. 12: 89
Cerania, Epiri montes, a crebris fulminibus sic dicti. G. 1: 332. AE. 3: 506
Cerberus, Terra est quae corpora consumit; ἀπὸ τῶν σπέρματων, *carum vorans*; cur ab Inferis tractus dicatur ab Hercule. AE. 5: 134. 6: 395. 8: 295, 297. & ab ejus spuma natum aconitum. G. 2: 152
Cerberus pro fetis habet serpentes. AE. 6: 419
Cercina, Africae insula, habitata Obolus Locris. AE. 11: 265
Cere, urbs Agyllina. AE. 8: 479
Cerea castra, de apum alveariis. AE. 12: 589
Cerea pruna, cerei coloris, vel mollia. E. 2: 53
Cereale papaver, quare. G. 1: 212
Cerialia, vel *Cerialia*. AE. 1: 181
Ceremoniae, sacra, ἑρπια. AE. 6: 517
Ceremoniis si quid non observatum, piaculum committitur. AE. 4: 646
Cervi sacra Eleusinae celebrabantur a nobilissimis Atheniensium Virginitibus. AE. 4: 99
Cervi Eleusinae Virgines Athenienses sacra facientes raptae, & receptae. AE. 1: 655
Cereri & Libero templa simul & ludi. G. 1: 5
Cereri & Baccho simul sacrificabatur melle & lacte petmistis. G. 1: 344
Cereri & Telluri simul sacrum fit. G. 1: 21
Cereri porca, vel porcus immolabatur, per contrarietatem. G. 2: 380. quia obest frugibus. AE. 3: 118
Cereri de vino etiam sacrificare licet. G. 1: 344
Cereri divortiorum concessa potestas. AE. 3: 139
Cereri & Jovis filia Persephone, Proserpina. AE. 4: 511. 6: 402
Cereri & Proserpinae fabula. G. 1: 378
Cereri, raptam filiam a Dite patre quaerentis, ululatus & fabula. E. 3: 26. AE. 4: 609
Cereri fanum ante urbem Trojam. AE. 2: 714
Ceres a creando dicta. G. 1: 7. panis appellatur Sabinis. ibid.
Ceres eadem quae Terra, unde & aratri sulco civitas claudi solebat. AE. 4: 58
Ceres, Luna, Diana, Juno, Proserpina, eadem Dea. G. 1: 5
Ceres, eadem quae Mater Deum. G. 1: 163
Ceres & Bacchus, duo praecipua numina rustica, & eorum nomina cunctis communia. E. 5: 79
Ceres filiam quaerens Pantagiam fluvium obstrepentem sibi tacere iussit. AE. 3: 689
Ceres abjecta falce in Sicilia quaerens Proserpinam, Drepano civitati nomen dedit. AE. 1: 707
Ceres filiam diu quaesitam apud Inferos esse compertit. G. 1: 39
Ceres Proserpinam quaerens, a Celeo suscepra filium ejus Triptolemon recens natum igne fovit & lacte nutrit; & denique frumenti rationem docuit. G. 1: 163
Ceres papaveris cibo orbitatis dicitur oblita. G. 1: 78. & ejusdem esu dolorem ob raptam filiam pepulisse dicitur. G. 1: 212
Ceres ob raptam filiam Proserpinam nuptias exsecrata, iisque contraria: vel quod nupta Jovi, praelata Junone, repudiata: unde Eleusinae alterius sacris alterius templum clauditur; neque alterius sacerdoti alterius sacra gustare licet: & Romae Cereis sacris nemo vel patrem vel filiam nominat. Alii contra tradunt. AE. 4: 58
Ceres legifera, a legum inventionem. e jusque sacra Thesinophoria. AE. 4: 58
Ceres Pelopi pro brachio a se consumpto eburneum brachium dedit: quod fingitur, quia Terra, quae Ceres est, omnia corpora consumit, offa reservat. G. 3: 7. AE. 6: 603
Ceres, nutritrix Triptolemi. G. 1: 19. ejus sacra instituit Triptolemus. ibid.
Ceres, cur Afcaphum in Bubonem mutaveris. AE. 4: 462
Ceres Lyncum in lyncem convertit. AE. 1: 327. Triptolemo frumenta monstravit. ibid.
Ceres, Melissa anu discerpta a mulieribus, ex corpore ejus apes nasci fecit. AE. 1: 434
Ceres Myconem Atheniensem dilexit, & in papaverem mutatum tutelae suae reservavit. G. 1: 212
Ceres, pro frumento. G. 1: 297, 347. AE. 1: 175, 181
Ceres, pro pane, tritico. AE. 1: 705
Ceres omne agriculturac genus indicavit. G. 1: 147, 149
Ceres flava, ab maturarum aristarum colore. G. 1: 96. coelo favere dicitur. ibid.
Ceres laborata, de frumento, quia eget laboris, & glandes sine ullo labore nascuntur. AE. 8: 181
Ceres, nomen solum in polysyllabis, quod ultimam in nominativo producit, in obliquis corripit. G. 1: 96, 147
Cerete, oppidum. AE. 7: 652
CERINTHUS, urbs Boeotiae, ubi plurima herba Cerinthae. G. 4: 63
Cerinytis cerva. AE. 6: 803
CERNERE ferro, pro decernere, vera lectio. AE. 12: 709
Cernuus equus, qui cadit in faciem, quasi in eam partem qua cernimus: unde pueri ea parte, qua cernunt, *αὐθιγάρτος*, in caput praevalentes, *cernui* vocantur. AE. 10: 894
Cerrinus, Cereis furore & ira percussus. AE. 7: 377
Certa, fortis, firma. AE. 9: 249
Certa hasta, inevitabilis; contra, *incerta*, infirma, evitabilis. AE. 11: 767
Certa sagitta, inevitabilis; *incerta* contra, infirma, vitabilis. AE. 12: 267
Certa mori, figurate, ut certo moriatur. AE. 4: 563
Certa referre, firma, vera. AE. 12: 111
Certamen ingens erat inter hostes de cadaveribus virorum fortium. AE. 12: 642
Certare, provocare. AE. 1: 552
Certare alicui, contendere cum aliquo, comparare se alicui. G. 2: 99
Certo tibi, pro tecum. G. 2: 138
Certatim, studiose. AE. 8: 179
Certatim, festinanter. AE. 11: 486
Certior auctor, nuntius verus. AE. 10: 510
Certis diebus, statutis, legitimis, a natura arcana ratione dispositis. G. 2: 329
Certus, vel indubitabiliter pergens, itineris certus, vel sollers, strenuus, velox. AE. 5: 1
Certus, firmus. AE. 4: 125. 5: 349
Certus, velox, fidelis, deliberati judicii. AE. 1: 576. & incertus, tardus. ibid.
Cerva acripes supprata ab Hercule. AE. 8: 300
Cerva pro Iphigenia supposita. AE. 2: 116
Cervae vulneratae Dictamnium quaerunt herbam, qua gustata, tela excidunt. AE. 4: 73
Cervi, ἀνὸ τῶν κεντρῶν. AE. 1: 188. non sunt

INDEX IN SERVIVM.

- sunt in parte Africae, ad quam venit Aeneas. ibid. pro quibuscumque feris. ibid.
- Cervi quomodo juvenescant. E. 7: 30
- Cervi quoque inter armenta. AE. 3: 549
- Cervi, furcae. E. 2: 29. vel *cervos figere*, venari & jaculari. ibid.
- Cervicibus, plurali numero juxta veteres: nam Hortensius primus singulari numero *cervicem* dixit; Cicero *cerviculum*. AE. 11: 496
- Cervisia, alio nomine *serbum*. O. 3: 380
- Cervix, singulari numero collum significat, plurali numero superbiam. AE. 2: 707
- CESENA civitas in Italia; in agro Gallico, deinde Bononia, condita ab Oeno. AE. 10: 198
- Cespes, terra cum herba. E. 1: 69
- Cespes viridis, herbosus. AE. 3: 304
- Cespes, pro campo; quod *cespes* gleba sit. AE. 11: 566
- Cespitator equus vulgo, qui *suffusus*. AE. 11: 671
- Cespitem arae superimponere solebant Romani, & ita sacrificare. AE. 12: 119
- Cessare, morari. AE. 3: 430
- Cessare in aliquam rem, tardum esse ad rem suscipiendam; cessare in aliqua re, tardum esse in re facienda. AE. 6: 51
- Cessatum est, tardatum est. AE. 11: 287
- Cestibus advenas provocantem Erycem occidit Hercules. AE. 1: 574
- Cestria, Campi, regis Epiri filia, ab Heleno ducta uxor. AE. 3: 334
- CETE, canes marini; est autem declinatio Graeca a *κῆτος*, *κῆτος*, ut *βίαιον*. AE. 5: 822
- Cetera, adverbialiter, in ceterum. AE. 6: 656
- Cetra, scutum loreum, Afrotum & Hispanum. AE. 7: 730
- Cetus, sidus coeleste. AE. 6: 659
- CEYX, Luciferi filius: ejus & Halcyonis fabula. O. 1: 399
- CHAOS & Naturae filius, Cupido. AE. 1: 668
- Χαίλα, absolute Graeci, ut Latini *ahena*. AE. 1: 217
- Chaldaei & Aegyptii Astronomia celebres; unde absolute per Astronomiam designantur. AE. 6: 849
- Chaldaei signa caelestia statuunt undecim, Aegyptii duodecim. O. 1: 3
- Chaldaei Herculem & Martem eandem stellam habere dicuntur. AE. 8: 275, 285
- Chaldaei & Judaei urbe pulsi, ne novam religionem introducerent. AE. 8: 187
- Chalcidensis ex Euboea Cumas, vicinas Bajas, condiderunt. AE. 9: 710
- Chalcidica arx, Cumarum, quia a Chalcidensium colonis condita. AE. 6: 14
- Chalcis, Euboeae civitas, unde Euphoration, & ejus carmina Chalcidica. E. 6: 72. 10: 50. AE. 1: 342. 3: 441. ejus coloni Cumas in Campania condiderunt. 6: 2
- Chalybes, populi in Ponto, apud quos nascitur optimum ferrum: cur nudi?
- O. 1: 58. unde abusive ipsa materia chalybs. ibid. AE. 8: 421
- Chalybs, ferrum, a Chalybibus populis. O. 1: 58
- Chalybs vulnificus, populus, apud quem nascitur, pro ipso ferro. AE. 8: 446
- CHAON, Heleni frater, per imprudentiam ab eo occisus; unde Chaonia Epirus, dicta ab Heleno. AE. 3: 334, 335
- Chaones, Epiri. O. 1: 149
- Chaonia, prius Molossia, Epiri regio, a Chaone Heleni fratre, quem imprudens in venatione occiderat, appellata. AE. 3: 297
- Chaonia, Epiri regio, in qua urbs Butthorum, ante Molossia. AE. 3: 292
- Chaonia, dicta Epirus ab Heleno, quod fratrem Chaonem illic occiderat. AE. 3: 334
- Chaonia, Epirotica. O. 1: 8
- Chaoniae columbae, Epiroticae, responsa dederunt. E. 9: 13
- Chaonius pater, Jupiter Epiroticus. O. 2: 167
- Chaos, elementorum confusio: rerum primordia. AE. 6: 264
- Χαλας, Latine *vallis*. O. 1: 264
- Character humilis, Gr. *ἰσχυρός*. AE. 1: 705
- Characteres dicendi tres; exegematicus, dramaticus, & mixtus; quos omnes Virgilius in Bucolicis expressit. E. 3: 1
- Chariboea & Porce, nomina anguium, qui Laocoonta cum filiis necaverunt. AE. 2: 211
- Χάρων, vel *Ἰννα*, Latine, *ergo*. AE. 6: 670
- Charon, *καὶ ἀριστοῦ*, quasi *ἀρχαῖος*. AE. 6: 299
- Charon anno integro in compedibus fuit, quia Herculem transvexerat. AE. 6: 392
- Charon pro Inferis non potest poni, quia minor potestas pro imperio nunquam ponitur. AE. 6: 273
- Charybdis, femina voracissima, ex Neptuno & Terra genita, Herculis bubus raptis, a Jove fulminata, & in mare praecipitata. AE. 3: 420
- Charybdis, vorago ad litus Siciliae. AE. 3: 420
- Charybdis & Scyllam usque delatus Aeneas. AE. 3: 1
- CHASMA, discessio, nubium & coeli. AE. 9: 20
- XEIMAPPON, torrens, fluvius qui aestate siccat. AE. 2: 305
- Χαίμων, Graecis & *hyems*, & *tempestas*. AE. 3: 195. 5: 11
- CHELONE, quod contempnisset venire ad nuptias Jovis & Junonis, mutata in testudinem, & domus ejus eversa. AE. 1: 509
- Chelydri, dicti quasi *cherfydri*, quia & in aquis & terris morantur; nam *χῆρ*, terra; *ὑδωρ*, aqua. O. 3: 415
- CHERSONESUS, alio nomine Pallenae, insula juxta Thermodonta Thraciae. O. 4: 390
- CHIL insulae promontorium Ariusium. E. 5: 71. ejus vinum. ibid.
- Chii in promontorio mons Phanacus, Ffff 3
- vitibus confusus; unde Phanaceum vinum, optimum. O. 2: 98
- Χίλαρξ, Lat. *Tribunus militum*. AE. 9: 162
- CHIMAERA, nympha amata a Daphni. E. 8: 68
- Chimaera, Typhonis & Echidnae filia, ore leo, postremis partibus draco, media, capra; proprie mons Lyciae, ardente cacumine, juxta quod sunt leones; in medio pascua, in quibus caprae; ima pars serpentibus plena, &c. AE. 6: 288
- Chimaera, monstrum triplex, prima parte leo; posteriore draco; in medio caput caprae, ignes efflans, a Bellerophonte superatum. AE. 5: 118
- CHIONE, Nili & Callirhoës filia; unde *χλως*, Latine *nives*. AE. 4: 250
- Χίος *divinus*, id est *divus*, quasi *res divina*, pro optimo vino; ut Virgilius rex Phanaceus, pro optimo vino Phanaceo. O. 2: 98
- CHIRON, Saturni & Philyrae filius, inventor medicinae, Aesculapii praceptor. O. 3: 91, 548
- Chiron, vulneratus sagitta Herculis in pedem collapsa, herbam Centauream, sive nomine ejus *Chironium*, appellatam invenit, eaque sanatus est. O. 4: 270
- Chirurgia dicta medicina, quia ante Hippocratem manibus praefertim tractabatur. AE. 12: 396
- Chium vinum. E. 5: 71
- CHLAMYS, amictus duplex, ut abola. AE. 5: 421
- Chlamydis in parte extrema undique quasi fimbria. AE. 5: 250
- CHORDAE, cur septem. AE. 6: 645
- Choreas, media brevi propter metrum; Graece enim proprie *χορδα*, etiam *χορτα*. AE. 6: 643. 9: 615
- Chori, pro acies. AE. 5: 581
- Chori, pro sacra. AE. 4: 145
- Choricus, Arcadiae rex, filios habuit, Plexippum, Enetum, & Palaestram filiam. AE. 8: 138
- Chorebus Mygdones & Anaximenae filius, stultus dicitur Euphroni, unde proverbium; *Chorebo stultior*. AE. 2: 341
- Chorus, proprie coaevorum cantus & saltatio. O. 1: 346. alias simpliciter saltantium & cantantium multitudo. AE. 1: 503. multitudo collecta in sacra. 6: 517.
- Chremes, Chremetis & Chremis; ut *Dares*, *Daretis* & *Daris*. AE. 5: 460
- Χρῆς Juno, bona. AE. 1: 734
- Chremis, satyrus puer, sub ejus persona Virgilius. E. 6: 13
- Chryses, Apollinis sacerdos, & propter ejus filiam Graecis offensus Apollo. AE. 2: 610
- CIACUS amnis, ejus fons in finibus Ponti. E. 6: 43
- CIBUS, victus; unde convictores. AE. 1: 218
- Cibus omnis non ejusdem saporis nec virium hominibus & animalibus. AE. 4: 486
- CICA-

INDEX IN SERVIVM.

CICADA tandem factus Tithonus, Aurora maritus, diu vivendo. *o.* 1: 447. 3: 328
Cicero Arpinas, ab Arpino, Campaniae civitate. *AE.* 8: 9
Cicero admiratus dicitur Eclogam sextam. *E.* 6: 11
Ciceronis uxori in sacrificio flamma sponte exorta maritum eodem anno consulem fore offendit. *E.* 8: 106
Cicou, Apollinis filius; unde Thraciae gens *Cicones*, quorum mulieres ab Orpheo spretae ipsum disceperunt, dum Liberi sacra celebrarent. *G.* 4: 520
Cicones, Thraciae mulieres, ab Orpheo spretae, cum per Liberi sacra simulata disceperent. *o.* 4: 520
Cicoreae radices segetibus noxiae. *o.* 1: 120
Cicuta, herba fallax veneni, unde. *E.* 4: 24
Cicuta, hominibus venenosa, capellas reddit pingues. *AE.* 4: 486
Cicuta, spatium inter cannarum nodos. *E.* 2: 36
Cicuta, fistula. *E.* 5: 85
CIERE gemius, pro dare; proprie alteri aliquid commovere. *G.* 3: 517
 proprie, alteri fletum movere. *AE.* 6: 468
Ciere mugius, dare; proprie *c'ere*, est alteri dolorem aut lacrymas movere. *AE.* 12: 104
CILICES, piratae a Pompejo vidit in alias regiones translati. *o.* 4: 127
Cilicia, dicta a Cilice, Agenoris filio. *AE.* 3: 88
Ciliciae mons, Tmolus, crocum ferens. *o.* 1: 56. vitibus consitus; unde optimum vinum, Tmolium. *o.* 2: 98
Ciliciae oppidum, Corycys, ubi celeberrimum antrum Corycium. *o.* 4: 127
Cilicia, dicta quod usus eorum repositus in Cilicia. *o.* 3: 313
Cilicia, eorum usus, & poliendis loriceis; & contra iactas faces teguntur turrim tabulata; & velamina sunt nautis. *ibid.*
Cilix, Agenoris filius, ad forem quarendam missus, Ciliciae nomen dedit. *AE.* 3: 88
Cincinnati, proprie *cornu*. *AE.* 12: 89
Cincti, strenui, *u'z'oni* Gr. contra *discincti*, inhabiles militiae. *AE.* 8: 724
Cincti armis, instructi, incincti. *AE.* 11: 188
Cinctus Gabinus, quis & unde dictus. *AE.* 7: 612
Cineres, pro ipso mortuo. *AE.* 5: 81
Cineres Orestis, unum ex septem Imperii pignoribus. *AE.* 7: 188
Cinerebus spargendi agri. *o.* 1: 81
Cingere, circumdare. *AE.* 4: 41
Cingitur, accingitur, armatur. *AE.* 11: 486
Cingulum, hominum, neutrius generis; animalium, feminino genere *sigulae*. *AE.* 9: 359
Cinifiones, cineris sive pulveris venditores, quo utuntur puellae. *AE.* 12: 611

Cinis etiam vocatur pulvis ille, quo utuntur puellae: unde *cinifiones* appellantur. *AE.* 12: 611
Cinyph, Libyae in Getulia fluvius. *o.* 3: 312
Cinyrae filia, Myrrha in Myrtum mutata, & omnis ejus fabula. *AE.* 5: 72
Cinyras, rex Cypri. *E.* 8: 37. ejus filius Adonis. *ibid.* ejus fabula. *o.* 18
Cinyras filiae Myrrhae thalamos invasit, unde natus Adonis. *AE.* 6: 623
CIRCAEUM JUGUM, tractus Campaniae. *AE.* 7: 799
Circaeus mons, prius insula, paludibus a continente segregatus; limo de Albanis montibus fluens exclusus: in eo *Circaem* oppidum, & *Circaei*. *AE.* 7: 110
Circe, Solis soboles. *E.* 6: 47
Circe, Dea faeva, vel per se, vel per herbas: Solis fingitur filia, quia clarissima meretrix, quae libidine & blandimentis homines in feminam vitam deducebat. *AE.* 7: 19
Circe Solis filia, multis etiam Marica dicitur. *AE.* 12: 164
Circe, Aeaea, propter corporum transformationes ab ea factas. *AE.* 3: 386
 quidam pro Eoia, orientalis, quia Solis filia. *ibid.*
Circe homines virgae contactu mutasse dicitur. *AE.* 4: 242
Circe nomen Circae oppido dedit, & monti. *AE.* 7: 10
Circe Glaucum amavit, & ex zelotypia Scyllam in monstrum mutavit. *E.* 6: 74. *AE.* 3: 420. Picum amavit, cumque spernentem se in picum Martium convertit. *7: 190.* Ulyssis peperit Telegonum. *2: 43*
Circes & Ulyssis filius Latinus. *AE.* 1: 277
Circeus mons, a Circe; aliquando insula. *AE.* 3: 386
Circenses ludi, instituti ad placandam Matrem Deum. *AE.* 3: 279
Circenses magni, diversi a Megalesiacis ludis, sive Romanis; illi enim Neptuno Equestri, sive Conso sacri, & mense Martio celebraui; hi vero Matri Deorum, & ante kalendas Januarias agebantur. *AE.* 8: 636
Circenses ludi dicti, quia exhibebantur in circuitu ensibus positus, vel a circumeundo: & olim in fluminis litore fiebant, in altera parte positus gladiis. *o.* 3: 18. 180. dicti a circuitu, vel, quod, ubi postea metae, olim gladii ponebantur, quos circumibant: & absolute *Circenses* sine adjunctione ludorum. *AE.* 8: 636. editi in valle Murcia, quae unde dicta: sunt autem certamina equestria, Neptuno Equestri, sive Conso facta, unde & Consualia. *ibid.*
Circenses ludi dum celebrarentur, appropinquante urbi Annibale, omnes ad arripa concurrerunt, & reverentes, dum metuebant piaculum, invenerunt adhuc senem, qui saltationem sine interruptione continuarat, & inde proverbium: *Salva res est, sal-*

tas senex. *AE.* 8: 110
Circenses ludi in urbe celebrati, dum a Porfena obsideretur, quibus & hostium duces coronabantur. *AE.* 11: 134
Circenses ludi uno die continebant viginti quinque missus; ultimus autem aerarius dicebatur, quia de collicatone populi fiebat. *o.* 3: 18
Circes & Ulyssis filius, Aufon; unde *Anfones*. *AE.* 8: 328. *Latinius.* 7: 47. 12: 164
Cirri maximi post januas *ara maxima* Herculis. *AE.* 8: 271
Cirina insula, abundat Acantho arbore. *o.* 2: 119
Circini & ferrae inventor, Perdix. *o.* 1: 143
Circinns, sororis Daedali filius, ferrae & circini, a nomine ejus ita dicti, inventor, a Daedalo ex artis invidia occisus. *AE.* 6: 14
Circuli septem sunt, Saturni, Jovis, Martis, Solis, Veneris, Mercurii, Lunae: & primus vehementer sonat, reliqui secundum ordinem minus. *AE.* 2: 255
Circuli coelestes novem, Saturni, Jovis, Martis, Solis, Veneris, Mercurii, Lunae, & duo magni, Horizon, & Zodiacus. *AE.* 6: 127. quorum summus & ultimus sono carent, & inde septem tantum chordae. *AE.* 6: 645
Circulus novem Inferi continentur; & qui illi sunt. *AE.* 6: 426
Circulos novem Styx, sive Terra, habere fingitur a Poetis. *AE.* 6: 439
Circulus, a *circus*, sicut *periculum*, *periclam*. *o.* 3: 166
Circum, pro adverbio loci, undique, ab omni parte. *AE.* 4: 416. 10: 118
Circum, ante, post, antiqui cum ablativo. *E.* 1: 30
Circumferre, lustrare. *AE.* 6: 229
Circumire, insidiantium est. *AE.* 11: 767
Circumpicuit, aut quacrit cernere; aut diu contempletur. *AE.* 3: 517
Circumvestari singula, speciatim singula describere. *o.* 3: 285
Circumducti versus. *AE.* 3: 204, 228
Circus Flaminius: in eo Jupiter Stator. *AE.* 2: 225
Circus, spatiosus ludorum locus. *AE.* 5: 109
Ciris, avis, in quam conversa Scylla. *E.* 6: 74
CISIA tecta, nonnullis fuere pileata. *AE.* 8: 666
Cissis, Hecuba, Cissei filia juxta nonnullos, Dimantis juxta alios. *AE.* 7: 320. 10: 705
Cissus fluvius. *E.* 10: 18
Cissus, rex Thraciae, Hecubae pater, Anchisae cratera donaverat. *AE.* 5: 535
CITAE quadrigae, veloces, non *divisae*; *divis* enim cum *divisus* significat, syllabam habet longam. *AE.* 8: 642
Citatorum, pro conciatorum. *AE.* 12: 372
Cithaeron, mons Boeotiae circa Thebas, nocturnus dictus, quod nocte Bacchi sacra illic celebrarentur, quae etiam inde

INDEX IN SERVIVM.

- inde *Nyctelia*. AE. 4: 303. ubi Pen-
theus disceptus. AE. 4: 469
Cithaeron, pars montis Parnassi in The-
salia. Libero sacratum. G. 3: 43. AE.
7: 641. 10: 163
Cithara, cur inter sidera. E. 8: 55
Cithara, pro scientia harmoniac, id est
musicac. AE. 12: 394
Citharoedi habitus, vestis longa. AE.
6: 645
Citi, celeres. AE. 4: 573
Citrus, arbor Mediac, cujus mala jux-
ta nonnullos Medica. G. 2: 126. ar-
bor felicit mali; quia omni tempo-
re plena pomis, quae partim matura,
partim acerba, partim adhuc in
flore posita: vel quia nulla res effica-
cior ad venena pellenda. 2: 127. non
cito crescit, & folia multo majora
habet quam Laurus. 2: 131
CIVILIA bella septem a Romanis ge-
sta: Caecaris & Pompeji in Thessa-
lia; contra filios ejusdem in Hispan-
ia; contra Jubam & Catonem in Af-
rica; contra Brutum & Cassium in
Philippis in Macedonia (*male Thessa-
lia*); contra L. Antonium circa Pe-
rusiam; contra S. Pompejum in Si-
cilia; contra Antonium & Cleopatra-
m in Epiro. AE. 6: 833
Civilis querqus, pro civica, & contra:
& cur. AE. 6: 772
Civitas aratri sulco claudebatur, quod
Ceres eadem quae Terra, in qua ur-
bes struuntur. AE. 4: 58
Civitates aratro designabantur, & ubi
introitus futurus erat, suspendebatur
sive portabatur aratrum, & inde por-
ta dicta. AE. 2: 730
Civitates veteribus non nisi oraculorum
monitu posita. AE. 3: 88
CLANGOR, a Gr. *κλαγγή*. AE. 2: 313
Clamor ventorum. AE. 1: 87
Claninus, fluvius Campaniae, praeter-
fluens Acerras. G. 2: 225
Clara Arctos, vel quia nunquam oc-
cidit, vel quod alia obscurior. G. 1:
137
Clarigatio, belli denuntiatio, quam
Fecialium principes, Pater patratus ad
hostium fines faciebat. AE. 9: 53. aut
a clara voce, qua utebatur Pater pa-
tratus; vel *ἀπὸ τῆς κληρώσεως*, a sorte, quia
per bellicam sortem hostium agros
invadebant. AE. 10: 14
Clavium, oppidum in finibus Colopho-
norum, ubi Apollo colitur; unde
Clavius Apollo. AE. 3: 401
Clarus Aquilo, serenificus. G. 1: 460
Classes, de equitibus; unde classifica. AE.
2: 30. 3: 602. unde vox dicta. AE.
6: 1
Classes, de Hortinis equitibus; item
populi partibus quinque. AE. 7: 716
Classis, de una navi, *ἀπὸ τῶν κλάσων*.
AE. 1: 39. quod fiat de fustibus, quas
calas dicebant Veteres, unde *calones*,
servi portantes *calas*, vallos; vel a-
bund. AE. 6: 1. 334
Classis Romana contempto augurio sub-
mersa. AE. 6: 198
Classicum, & tuba ipsa, & sonus; & tuba
quidem est flexilis. AE. 7: 637. 716
Claudi coelum dicitur vespertino tem-
pore, matutino aperiri. AE. 1: 378.
10: 1
Glandia tribus & familia a Claudio, Sa-
binorum rege, nominata, qui pulsus
regibus cum quinque millibus clien-
tum Romam migravit. AE. 7: 706
Claudum, etiam de inanimatis. AE.
5: 278
Clausa omnia dicuntur, cum bellum est;
& patere, cum pax est. AE. 1: 303
Clavus, Sabinorum rex, pulsus regibus
cum quinque millibus clientum Ro-
mam venit, & partem Urbis habi-
tandam accepit; unde Claudia tribus
& familia nominata. AE. 7: 706
Clavis, infigne Matris Deum, sive Tel-
luris, quae verno tempore aperitur,
hyemali clauditur. AE. 10: 252
Clavum regere. AE. 10: 218
Clavus, fustis gubernaculi. AE. 5: 177
Claxomenae, Asiae civitas. AE. 4: 345
Claxomenus, Anaximander, inventor Tes-
tudinis & Arctis. AE. 9: 505
Κλαυόμενος Gr. qui jure fortium boni
defuncti. AE. 10: 14
CLEOBIS & Biton matrem Cydippen,
Junonis Argivae sacerdotem, deicienti-
bus pestilentia bebis, subierunt ju-
gum, & ad templum duxere; pro
quo munere offerente Junone ut
quidquid vellet filiis peteret, eaque
respondente ut Dea quod utile sciret
mortalibus ipsis praestaret, postero
die reperti sunt mortui. G. 3: 532
Cleobula, Aquilonis & Orithyiae filia,
regis Phineus uxor. AE. 3: 209
Cleonaeus, leo interfecit ab Hercule, e-
jusque pellem gestavit in tutamen.
AE. 8: 295
Cleopatra Aegyptii regina, cujus amore
captus Antonius, dimissa Augusti so-
rore, eam duxit uxorem: unde orto
bello, Antonium praelio ad Actium
comitata, cum eodem superata Ale-
xandriam refugit, & post mortem
Antonii, cernens se triumpho serva-
ri, admotis sibi serpentibus vitam fi-
nivit. AE. 8: 678
Cleopatra duxit Antonius, contemp-
ta sorore Augusti. AE. 7: 684
Cleopatrae & Antonii bellum cum Au-
gusto in Epiro. AE. 6: 833
Cleopatrae nutu & jussu parebant Anto-
nii legiones, & apud illam excuba-
bant. AE. 8: 696
Cleopatra apud Actium prior fugisse,
eamque mox secutus dicitur Anto-
ninus. AE. 8: 707
Cleopatra mortis futurae fato oblata re-
cessus Aegypti petere, ubi bellum
facile reparasset. AE. 8: 713
CLIENTES a patronis defendi debe-
bant: dicti quasi *calentes*. AE. 6: 609
Climata Astrologi staverunt septem.
G. 1: 205
Climatum diversitas corporum, & sic
animorum, diversitatem causatur.
AE. 6: 724
Clitae Amazonis filius, Caulus, Caulo-
nis arcis conditor. AE. 3: 553
Clitumnus, fluvius Mevaniae, quae pars
Umbriae, partis Tusciae, de quo
fluvio animalia si biberint albos foe-
tus creant. G. 2: 146
Clitumnus, & Deus & lacus. G. 2: 147
CLOACINA Venus, a *cloando*, pur-
gando. AE. 1: 724
Clodius, inimicus Virgilii. E. 9: 1
Clodia, oblecta Porcenae data, ad suos tra-
jecto Tybri reverfa, mox pacis lege
repetenti regi reddita, & ob virtu-
tem ab eo iterum, & quidem optio-
ne concessa ut cum quibus vellet re-
diret, dimissa, virgines reliquas o-
mnes elegit, unde Porcenae rogauit e-
questris ei statua in sacra via erecta.
AE. 8: 646
CLUENTIA familia, a Cloantho traxit
originem. AE. 5: 117
CLUSIUM & Cosa, urbes Italiae, in
Tuscia. AE. 10: 655
Clusium, oppidum juxta montem Mas-
sicum in Etruria, conditum a Clusio
Tyrrheni, vel Telemacho, Ulyssis
filio. AE. 10: 167
Clusius Janus cur. AE. 7: 610
CLYMENES & Iapeti filius Promet-
heus. E. 6: 42
Clymenes & Solis filius, Phaëton, ejus-
que fabula. AE. 10: 189. filiae Phaë-
toniades. E. 6: 62
Clypeus, & neutro genere *clypeum*. AE.
3: 286. 9: 709
Clypeus, *ἀπὸ τῆς κλίπτης*, quod cor-
pus magnitudine furetur. AE. 8: 447
Clypeus, scutum majus, quo latebatur,
ἀπὸ τῆς κλίπτης τὸ σάμα. AE. 2: 389.
vel, *ἀπὸ τῆς κλίπτης*. 7: 686
Clypei inventor, Abas. AE. 3: 286
Clypei Graecorum, rotundi. AE. 3: 637
Clypei, qui longiores, pedium; *scuta*,
breviora, equitum. AE. 9: 370
Clypeus Aeneae omniem historiam Ro-
manam continebat. AE. 8: 625
Clypeus Ajacia, trium ulnarum. E. 3:
105
Clypeus ab Aenea apud Samothraciam
in templo dicatus. AE. 3: 287
Clytemnestra & Castor nati de Tyndareo
& Leda, mortales. AE. 2: 603
Clytemnestra, Leda & Tyndarei filia,
Agamemnonis uxor. AE. 8: 130
Clytemnestra maritum Agamemnona per
Aegisthum adulterum inter cupulas
interemit. AE. 11: 269. in vindictam
autem ejus criminis ab Oreste filio
una cum adultero interfecta est. AE.
3: 331. 4: 471. vel, ut alii, iudicium
sententia damnata est. 11: 268
Clytemnestrum, conditum a Siculo quo-
dam, & ab uxoris *Clytemnestrae* no-
mine dixit, post *Crasium*, &
Crasium. AE. 7: 631
Κλυτός, gloriosus; hinc Latinum *inchtus*.
AE. 6: 781

CNE-

INDEX IN SERVIO.

CNEMIS, promontorium, in quo Opuntii Locri positi sunt. AE. 3: 399.
COACTAE lacrymae, expressae. AE.

1: 96

Coactus, collectus. AE. 7: 43

Coax, propria vox ranarum. AE. 7: 16

COCLES Horatius; Romanorum fortissimi nomen. (*datum ei quod oculum in bello amisisset*) alias *cocites*, *infici dicti*, unum habentes oculum. AE.

8: 649. sublicium pontem defendit,

donec post se rumperetur, & salvus

ad suos enavit: &c. 8: 646. egregium

eius responsum in convitium debilis

coxae. *ibid.* non solus in ponte sub-

licio contra Tuscos stetit, sed cum

eo fuerunt Lartius & Herminius. 11:

642

Cocto robore telum, vel revera coctum,

hoc est, igni duratum; vel

multi temporis: quod etiam *recoctum*

dicitur. AE. 11: 552

Coccyus, *stere*, *gemere*, unde *Cocytus*, In-

ferorum fluvius. G. 4: 479

Cocytus, Inferorum fluvius, a Styge pro-

fluens *δὲ τὸ κακίον*, *stere*, *gemere*,

ingere, locus vicinus Acherontii; loca

ideo luctuosa, quia facta haec morte

hominis fiebant. G. 4: 479. AE. 6:

132, 296, 385

CODRUS, dux Atheniensium, & ejus

historia. E. 5: 11

COELIUS, unus e septem collibus

quibus condita Roma. AE. 6: 784

Coemptio, matrimonii species, cum

libra & aes adhibetur. & mulier &

vir quasi emptionem faciunt dotista-

tionem, & sic mulier in potestatem

viri cedit, & liberata servituti condi-

tionem sustinet: quibus solemnitati-

buses & formulis peracta. AE. 4: 103.

214

Coemptione contrahebantur nuptiae.

G. 11: 31

Coemptione quando factum matrimo-

nium, sibi invicem succedebant. AE.

7: 424

Coena omnis simul apponebatur apud

Veteres. AE. 1: 710

Coenarum tria genera; sollemne; aliud

viaticum seu adventitium; & genia-

le. E. 5: 74

Coepus, ab eo, quod est *incipio*; unde

coepus. AE. 8: 15

Coercere, pro cogere, colligere; alias

continere, compescere. AE. 9: 27

Coetus, pro convivio. AE. 1: 739

Coetus, unus Gigantum. G. 1: 279

Coetus & Enceladus, Terrae filii, Gigan-

tes, qui Jovem coelesti regno detru-

dere conati sunt. AE. 4: 179

Coetus, Gyges, Aegeon, qui & Bria-

reas, Coeli & Terrae filii. AE. 10: 565

COGERE, colligere, in unum redige-

re. E. 3: 20, 98

Cogere in solum, in ordinem com-

ponere, vel arare. G. 2: 62

Cognominis, hic & haec, adjectivum.

AE. 6: 383

Cognosco, & agnosco, idem significant.

AE. 8: 155

Cognoscere dicimur illa, quae jam pri-

dem vidimus. AE. 3: 351

Cohors, pro turma; nam equitum tur-

mae, peditum *cohortes* dicebantur. AE.

11: 500

Cohortes sexaginta in legione. AE. 11:

463

Kolpat, Gr. rex; unde Romulus for-

te Quirinus. AE. 1: 296

COLCHIS, civitas Scythiae. G. 2: 140

Colchidis fluvius, Phasis. G. 4: 367

Colchos cujus iussu profectus Iason. E. 4: 34

Colchos propter aureum vellus Argonau-

tae cum Iasone petierunt. AE. 3: 209.

etiam Hercules. 1: 623

Colere, pro amare. E. 3: 61

Colere, dicitur, quando major mino-

rem diligit. AE. 1: 20

Collatia, Latinorum civitas, a Tarqui-

nio condita, ex pecunia collatitia,

unde nomen. AE. 6: 773

Collatina civitas. AE. 8: 646

Collatinus, Lucretiae maritus: ejusque

omnis historia. AE. 8: 646

Collatis signis, conjunctis ducibus. AE.

11: 517

Collectivum singulare cum verbo plu-

rali. AE. 5: 119

Colligere se in arma sua, post scutum

se claudere. AE. 10: 412

Collegit se in arma, ita se textit, ut

nulla parte posset feriri. AE. 12: 491

Colligere arma, vela contrahere. AE.

5: 15

Colligi, de nubibus. AE. 1: 147

Collina porta urbi ingruere voluit An-

nibal. AE. 8: 110

Collucens flammis. AE. 5: 4

Colludere plumas, moveri. G. 1: 369

Colobia apud Veteres in usu, quae dicta

ἀνὰ τὴν κολόβην. AE. 9: 616

Colobia nec calceos servi gestabant. AE.

1: 286

Colocasia, herba sub Augusto primum

ex Aegypto Romam allata. E. 4: 20

Colonia, Gr. *κωμολία*, & quae ita ap-

pellanda. AE. 1: 16

Coloni, cultores advenae, &c. AE. 1: 16

Colophoniorum oppidum Clarium; unde

Apollo Clarius. AE. 3: 360

Color, pro specie. G. 2: 178

Color, figura Rhetoribus dicta, quan-

do falso aliquid assumitur, & res

plane in contrarium vertitur. AE. 9:

130

Color rubeus, Deorum est. E. 6: 22

Color omnium rerum nocte tollitur;

unde apud Inferos omnia nigra. AE.

6: 272

Coloris genus, ferrugo, qui vicinus est

purpureae subnigrae. AE. 9: 582

Colostrum, lac statim post foetum mul-

tae. E. 2: 23. AE. 5: 78

Coluber, & cohober. AE. 2: 471

Columba, domestica; palumbes, a-

grestis. AE. 5: 213

Columba vaticinatrix de Aegypto ve-

nit. E. 9: 13

Columbae duae, humanam vocem e-

dentes, a Jove datae filiae fuae The-
bae: quantum alicui in quercum Do-
donaeam provolavit; altera in Ly-
biam in caput arietis, praecepitque
ut Jovis Ammonis oraculum consuli-
tueretur. AE. 3: 466

Columbae ex quercu Jovis Dodonaei

responsa dabant. G. 1: 8

Columbae, *tetae*. E. 1: 58

Columbae inter aves augurales non in-

veniuntur. AE. 1: 402

Columbae non nisi regibus dant augu-

ria, & cur. AE. 1: 397. 6: 190

Columbae Veneri consecratae, propter

coitum frequentem & foetum. AE.

6: 190

Columbas in Delo insula violare nefas,

quia Anii filiae in illas mutatae. AE.

3: 80

Columnae Herculis & in Ponto & in

Hispania: unde & Proci columnae.

AE. 11: 262

Columnae ingentes, vel Pyramides, apud

Priscos imponebantur sepulchris

Principum; vel in montibus sepelie-

bantur. AE. 11: 849

Colus, *hujus colli*, non *calus*, ut Statius.

AE. 8: 409

COMA, pro ramis. AE. 2: 629

Coma flava nunquam Matronis datur,

sed nigra. AE. 4: 698

Comae vaticinantibus & sacrificantibus

resolutae. AE. 6: 48

Comae, proprie capilli non caesi. AE.

5: 556

Comans, participium sine verbo; *como*

enim non dicitur. AE. 3: 468

Comantem galeam, cristatam, comas

habentem, quia de caudis animalium

cristas habebant. AE. 2: 391

Comes Mularum, pro studiosius carmi-

nis. AE. 9: 775

Comes ire alicui, non alicujus. AE. 6:

112

Cometa, vel Cyllabarus, adulter Aegia-

leae uxoris Diomedis ex ira Veneris.

AE. 8: 9

Cometae diri, pessimi ominis, quia &

boni, sub Venere scilicet & Jove. G. 1: 488

Cometae, Latine Crinitae, & a Stoicis

dicuntur esse ultra xxxii. sunt au-

tem stellae naturales, & sunt de

quinque Planetis; unde interdum bo-

na, interdum pessima significant:

quatenam illae sint, & quando his

vel illis regionibus mali vel boni

quid portendant: *Hippius* est stella

obliquam faciem trahens: *Aspiae*, cui

ex gladio nomen; tractus ejus lon-

gior, color pallidus, neque comas

habens: *Lampadias*, lucens facis in-

stit: alius vere *Cometes*, comis hinc

inde cinctus: alius, *Disiens*, tympani

in modum, & valde lucens, & Ele-

stri colorem habens: alius, *Typhus*,

Aegyptii regis nomine, non igne sed

sanguineo colore, ejusque globus mo-

dicus & tumens, & crines tenui ad-

modum lumine. AE. 10: 272

Cometes, Stheneli filius, Aegialeam,

Dio-

INDEX IN SERVIVM.

- Diomedis uxorem adulteravit. AE. 11: 269
Comites, non Pallantis modo, sed omnes, qui funus comitabantur. AE. 11: 94
Comitor, cum dativo & accusativo. AE. 7: 756
Commaculare, polluere. E. 8: 48
Commercica, vicissitudines, ignoscendi facultas, vel captivorum redemptio. AE. 10: 532
Comminus Veteres non de tempore sed de loco usurpabant, id est iuxta; cui contrarium eminus, longe. O. 1: 104
Comminus, pro statim, sine intermissione, significatus frequentissimus in Cisalpina Gallia. O. 1: 104
Commisssa porta, vel re vera commisssa, credita; vel clausa; unde & *commisssae*, tabularum conjunctiones. AE. 9: 675
Commisssa dicuntur, quae diu exesa junguntur. AE. 3: 428
Committere se, credere. se. O. 3: 78
Communes homines, beneficii. AE. 8: 275
Communia sunt aqua & coelum. AE. 7: 230
Communis Deus Trojanis & Graecis cur dictus Hercules. AE. 8: 275
Compacta, conjuncta. E. 2: 36
Compages, *is*, antiqui, posteriores etiam *compago*; sed *compaginis* genitivus tamen non invenitur, licet *compagine* apud Ovidium. AE. 1: 297
Comparatio a Leone. AE. 9: 792
Comparationem recipiunt omnia nomina, quae recipiunt augmentum; est dubium in *perfectus*; si enim dicas *perfectior*, incipit *perfectus* non esse *perfectus*. AE. 11: 124
Comparationes duae vel tres. AE. 5: 595. 12: 921
Comparationes vel majores, vel minores, vel pares, vel similes sunt. AE. 2: 496
Comparatio de impossibilibus. AE. 8: 243
Comparationes non semper & usquequaque congruunt, sed pro parte laepe. AE. 1: 497
Comparativi per imminutionem, *juvenior*, *senior*, pro nondum satis senex aut juvenis. AE. 5: 409
Comparativus pro positivo. AE. 1: 228
Comparativus pro absoluto. AE. 5: 68
Comparativum eleganter exprimebant Veteres per *magis*. AE. 4: 31. 5: 725
Compellere, alloqui. AE. 2: 280
Compellere, in unum locum cogere. E. 7: 2
Compita, quadri via, quod multae viae in unum conflant; unde *ludi compitalitii*. O. 2: 382
Compitalitii lares, ludi, seriae compitalitiae, a compitis. G. 2: 382
Compitalitii ludi celebrati ab Augusto. AE. 8: 717
Complere naves, phrasis nautica, Gr. *ἀνὰ πηγάς*. AE. 11: 327
Componere, comparare. E. 1: 23
Componere, finire, disponere, conjungere, comparare, fundare. AE. 1: 378
Componere bellum, finire. AE. 12: 109
Componere lites, finire. E. 3: 108
Componere opes, reservare, ordinare. AE. 8: 317
Composita omnia exitum sortiuntur. AE. 6: 746
Composito, ex pacto, ordine instituto. AE. 2: 129
Compositus, pro compositus. AE. 1: 252
CON, in compositione continua particula est, & de pluribus dicitur. AE. 11: 519
Con brevis. AE. 1: 187
Conata, dum conaretur. AE. 11: 585
Concedere, abire. E. 10: 63
Concedere, pro decedere. AE. 2: 91
Concentus, commissus cantus, symphonia. O. 1: 422
Concepit Furias, furore completus est. AE. 4: 474
Conceptum foedus, placitum, animo distinctum. AE. 12: 158
Concesserat dies coelo, pro in coelo, & deest, *nocti*. AE. 10: 215
Concessere, discessere; alii indulserunt, vel recesserunt, id est, permiserunt, indulserunt. AE. 8: 40
Concessivus modus in Artibus non invenitur. AE. 10: 33
Conchae infodiuntur terrae, propter admittenda spiramina. O. 2: 348
Conciliantur novi, reconciliantur antiqui. AE. 1: 82
Concipe, simul cum illis fume, vel mecum cape: nam *con* continua particula est, & de pluribus dicitur. AE. 11: 519
Concipere foedus, facere foedus conceptis verbis; concepta verba dicuntur formula iurjurandi, quam nobis transgredi non licet: sarcinatos quoque *concipere* dicuntur *vestimenta*, cum e diverso conjungunt & adjuunt. AE. 12: 13
Concita freta, pro concitata; maria, quae vicina terris, vel promontoriis, concitatoria sunt. AE. 3: 127
Conclamare, de pluribus una voce simul clamantibus. AE. 2: 233. valde, aut saepius clamare. 3: 523
Conclamatae res, perditae. AE. 2: 233
Concordiae templum Romae juxta Saturni, ad clivum Capitolinum. AE. 2: 116
Concordiam inter & Altinum Athesis flumen, Veronam ambiens, & in Padum cadens. AE. 9: 679
Concreta diu, conjuncta & conglutinata. AE. 6: 738
Concretum, admixtum, adhaerens. AE. 6: 746
Concreverit, collectus & informatus sit. E. 6: 34
Concubitu pro concubitu. O. 4: 198
Concubium, noctis pars. AE. 2: 268
Concutere, solvere, impellere. AE. 8: 237
Condere, pro abscondere. AE. 2: 24
Condere in *alvo* & *alvum*. AE. 2: 401
Condere bella, componere. E. 6: 7
Condere, finire. E. 9: 52
Condi proprie dicuntur, qui sibi fluunt civitatem; *conduntur* ergo, sedem stabilem locant. AE. 7: 303
Conditio, est denuntiatio, cum denuntiatur, ut quis ante diem certum adsit ad augurandum. AE. 3: 117
Conditio, in augurio. AE. 3: 89
Conditia, recepta. AE. 7: 570
Conditionalia fata, quae sub certa conditione eventura sunt; denunciata, quae omnimodo futura sunt. AE. 4: 696
Conditior Deus. O. 1: 21
Conditum dicitur, non consum. G. 1: 135
Confarreatio, quid. O. 1: 31. AE. 4: 374
Confectus, decrepitus; contrarium, integer aevi. AE. 4: 599
Confectus curis, plenus, afflicus. AE. 6: 520
Confertum agmen, conjunctum. O. 3: 369
Confessia Deam, Numinis habitu se ostendens, non dissimulans. AE. 2: 591
Confieri, pro simplici fieri. AE. 4: 116
Confusa ossa, vel quia multi simul cremati: vel propter animalia simul cremata. AE. 11: 211
Congerere, nidificare. E. 3: 69
Congesta manu oppida praeruptis faxis, aedificata & constructa. O. 2: 156
Congredior tibi, Veteres; *tecum*, Recentiores. AE. 1: 479
Coni, fructus Cypressi arboris; unde *arbor conferta*. AE. 3: 64
Conicit, antique, pro *conficit*. AE. 9: 411
Conjugatio prima, aut in *avi*, aut *ai* format praeteritum. AE. 1: 207
Conjuges non singulas sed plures habebant Barbari. AE. 2: 501
Conjugia in potestate Veneris. AE. 3: 159
Conjugii ordo; primum conciliata, deinde conventa, dein pacta, dein sponsa. AE. 10: 722
Conjunctiones duae idem significantes non conjungendae. AE. 1: 9
Conjurare, *toti iurari* est: & etiam de re bona conjuratio. AE. 8: 5
Conjuratio, genus militiae, quae fit in tumultu, ut Italico, Gallico bello, quando praeeptis periculum singulos jurare non patitur. AE. 7: 614. 8: 1
Conjux etiam de illa, quae nondum est, sed fore speratur. E. 8: 18. AE. 3: 329
Conjux, de sponsa. AE. 9: 138
Conjux dicitur, non solum quae est, sed & quae esse cupit. AE. 7: 190
Connixa, pro enixa. AE. 11: 566. 2: 210
Connixus & *admixus*, antiquum, pro eo recentiores *connixus* & *admixus*. AE. 1: 144. 506
Connubium, jus legitimi matrimonii. AE. 1: 77. *nam* syllaba natura quidem longa, sed metri causa quandoque corripitur. *ibid.* 4: 126. *secunda* 213
Conon, dux. E. 3: 40
Conscendi aequor dicitur, quia terra juxta Physicos inferior aqua. AE. 1: 385
Conscientia vitae bene actae jucundissima. AE. 1: 608
Conscientia benefacti ad gloriam sufficit. AE. 9: 254

G E G G

CON-

INDEX IN SERVIVM.

- Conscius, conjuratus.** AE. 2: 267
Consecrari etiam opera possunt ex servis, usque dum hominis caput solvatur, id est, sacrationis nexu liberetur. AE. 11: 558, 591, 830
Consecrata simulacra Deorum. AE. 2: 172
Consecrationibus quibusdam munire se solebant Antiqui adversus fortunae casus; nec poterant mori, nisi prius illis exauctorati. AE. 4: 451, 694
Consensio, vox auguralis. AE. 3: 60
Conferere proclium, adversa fronte pugnare. AE. 2: 398
Conferum tegmen spinis, inligatum. AE. 3: 594
Considerare luctu, in luctum demersum esse. AE. 11: 350
Considunt castris, in sua quisque castra digressi sunt. AE. 11: 915
Consistere Teucros, pro conditis esse, fundasse civitatem. AE. 8: 10
Consonare de echo, quia vocis nostrae aemula. AE. 5: 149
Conspicatus, conspicuus, conspicabilis. AE. 8: 588
Conspersio levis in sacris Infernis sufficiebat; ablutio vero requirebatur in sacris Deorum superiorum. AE. 6: 230
Constare, suppetere. AE. 3: 518
Consternati equi, pavidi. AE. 12: 364
Consternere, implere, cumulare. AE. 4: 444
Consultalia, ludi equestres, Neptuno Equestri, Conso Deo, sacri, quibus raptae Sabinae, mense Martio. AE. 8: 636
Consuetudo sit ex more inveterato. AE. 7: 601
Consul insignis, primo loco creatus. AE. 7: 613. Jani templum referat. ib.
Consulere exta, proprie dicuntur, dum inspiciunt. AE. 4: 64
Consulere rem, pro de re. AE. 11: 343
Consulere, providere. AE. 9: 322
Consules abeuntes magistratu Lavinii Penatibus simul & Vestae sacra faciebant. AE. 2: 296
Consultor, qui consulitur; consultus, qui consulitur; consultum, res ipsa de qua consulitur. AE. 11: 410
Consultus, qui consulitur; inconsultus, qui non accipit consilium. AE. 3: 452
Confurgere alie in ensem, modus feriendi Gallicanus. AE. 9: 749
Confusus, Neptunus, equestris Deus, cui ceteros se edictum pronuntiavit Romulus, & ad quos vicinos cum omnibus feminis invitavit: hinc Confusalia, ludi illi. AE. 8: 635. Deus consiliorum, templum sub testro habet in Circo, quia consilia debent esse testra. AE. 8: 636
Contagio obnoxium pecus. E. 1: 51
Contemplator, pro contemplare. G. 1: 187. inuere, futurum ab imperativa, pro praesenti. AE. 4: 61
Contenderat hastam infensam, adversum jecerat. 10: 521
Contentum esse parvis in nimio labore, magnae virtutis est. AE. 9: 607
Conticinium, noctis pars. AE. 2: 268
Conticuere, pro dormierunt. AE. 2: 253
Contiguus, qui est intra teli jactum, ut feriri possit. AE. 10: 457
Continens pro contento. AE. 2: 193
Continet, detinet, impedit. G. 1: 259
Continuo, statim, principio. G. 1: 169
Continuo, jugiter, aeternum, perpetuum. G. 1: 60. 3: 386
Contorquere telum, cum impetu projicere. AE. 6: 592
Contra, similiter, a pari. AE. 10: 567
Contra Italiam, non tam situ, quam animis, aemula. AE. 1: 17
Contractus locus, coarctatus. G. 4: 295
Contrahere viros, colligere. AE. 3: 8.
congregare. 12: 891
Contumeliosum est nomine appellare superiorem. AE. 12: 652
Conulus animus, fractus. G. 4: 240
Convector Deus. G. 1: 21
Conventus, locus agendorum negotiorum, forum. AE. 5: 758
Conversae acies, in bellum coactae, vel inter se conversae. AE. 12: 548
Convertunt clamore fugam, redeunt cum clamore. AE. 12: 252
Convexa, absolute pro coelo. AE. 10: 251
Convexa coeli, incurva coeli. AE. 4: 451
Convexa sidera, pendentia, suspensa in aere, nobis imminencia. AE. 1: 611
Convexa supera, coeli curvitas. AE. 6: 241
Convexum, curvum, inclinatum. E. 4: 50. AE. 1: 314
Convictores, a con & victus; convivae a convivio. AE. 1: 218
Conus, fructus Cypressi arboris, unde & conferta, conum sustinens, ferens: item quod rotunditate in acumen levetur, Gr. *κωνοειδής*. AE. 3: 680
Conus, curvatura galeae prominens, super quam cristae, vox a Graeco tracta. AE. 3: 468
ΚΟΙΤΑ, Latine, labor. G. 1: 150
Copia, de exercitu, singulari numero, rarum; cum plurali dici solet. AE. 2: 564
Copia omnis, totus exercitus. AE. 11: 834
Copia, pro faculare. AE. 5: 100
COQUERE, macerare. AE. 7: 345
COR, unicum nomen in r, quod genitivum in dis mittit. AE. 4: 402
Coram, pro adverbio: nonnulli coram ad personam, palam ad omnes referunt: & coram de praesentibus, palam de absentibus. AE. 1: 599. 2: 538
Coras, Tybur, (vel Tyburtus) & Catillus, tres fratres ex Graecia in Italiam venerunt, & singuli civitates de nomine suo condiderunt, Coran, Tybur, & Catillo. AE. 7: 670
Corbis, fem. gen. G. 1: 165
Corcyra, insula inter Epirum & Calabriam. AE. 3: 291. bello liberata ope flammae Apollinis. AE. 1: 101
Cotia & sola vetera Jovi Socii offerebantur ab iis, qui obsidione liberati erant, in memoriam famis obsidione Capitolii: quibus madefactis & postea frictis ob summam famem obsecra in Capitolio Romani vescebantur. AE. 8: 65a
Corinthiorum rex Tantalus, ejusque de filio Diis apposito fabula. AE. 6: 603
Corinthi rex Perander. E. 8: 59
Corinthia vasa, in summo pretio; quod illic optimum aca. AE. 3: 466
Corinthiae urbes insulaeque proximae terrae motu haustae. AE. 3: 84
Corinthium aca optimum; unde absolute per aca Corinthii intelliguntur. AE. 6: 849
Corinthus. AE. 10: 547. prius Ephyre. G. 2: 464. expugnata a Munimio. AE. 6: 837
Corionum, pestilentia mortuorum animalium, putrefactorum quippe morbo, nullus usus. G. 3: 559
Corium bovis, Merculi immolari, etiam mandebatur, quia quidquam de illo servari nefas erat. AE. 8: 183
Corius, Cypri mons, ferax aeris. AE. 3: 111
Cornea porta emittuntur vera somnia; eburnea porta falsa, & cur. AE. 6: 894
Cornelia, filia Africani, Gracchorum mater. AE. 6: 843
Cornificius designatur per stultum Amyntam, quia contra Virgilium scripsit. E. 2: 36: 58
Cornix rauca voce pluviam praenuntiat. G. 1: 388
Cornu, proprie indeclinabile; invenitur tamen genitivus cornus. AE. 3: 22
Cornua tribuuntur fluminibus, vel quod boum mugitus imitantur, vel quod in cornuum similitudinem plurimum curvata sint. AE. 8: 77
Cornua victimarum auro exornari solebant. AE. 9: 627, 628
Cornua cristae, comae, Gr. *κρίνα*, unde & *κρίπαι* tendere: & cornua proprie cincinni. AE. 12: 89
Cornua, antennarum extremitates. AE. 5: 832
Cornuum, species cereali duri, post mixto nomine *cornucerasum* dictum. G. 2: 18
Cornus, arbor; cornus fructus. AE. 3: 649
Corvus, apta hastilibus. AE. 3: 22. declinatur ut fuscus. ibid. G. 2: 447
Corvus Italia, pro telo ex Italia cornu. AE. 9: 698
Corvina, sidus, quando oritur. G. 1: 222. ejusque fabula. ibid. sidus sex stellarum.
Corona, pro regni insigne: Tusci enim reges coronam nunquam habuere. AE. 8: 505
Corona, galea, Gr. *στέφανος*. AE. 5: 556
Corona tonsilis. G. 3: 21
Corona navalis rostrata data Agrippae ob victoriam navalem. AE. 8: 684
Corona quercea, muralis, agonalis, siue lemniscata. AE. 6: 772
Corona induere cratera; aut revera coronare; aut ad summum implere. AE. 3: 525
Coronae, de funibus, qui a navigantibus in coronarum modum componi solent. AE. 4: 418

Coro-

INDEX IN SERVIVM.

- Coronant cratera, usque ad summam coronam implent. *o.* 2: 528
 Coronare pocula, vel ad marginem usque implere, vel re vera corona induere. *AE.* 1: 728
 Coronare abitum, cingere locum ne quis abire possit. *AE.* 9: 380
 Coronarium aurum, quod a victis gentibus ob concessam immunitatem triumphantibus donabatur. *AE.* 8: 721
 Coronata spectabat omnis aetas ludis festis. *AE.* 5: 71
 Coronati diebus festis epulabantur. *AE.* 7: 135
 Corone, uxor Protei, ex qua duos filios tulit, Telegonum & Polygonum. *o.* 4: 391
 Coronis urebantur feminae Romanae. *AE.* 1: 659
 Coroneis, Phlegya filia, ab Apolline vi-tiata, unde Aesculapius. *AE.* 6: 618
 maturo jam partu a Corvo Apollini adulterii delata, sagittis confixa, ex-fectoque ejus ventre Aesculapius pro-ductus est. *AE.* 7: 761
 Corpora, etiam mortuorum, umbrae, quia videntur. *AE.* 6: 391
 Corpora nunquam in eodem statu, sed vel crescunt, vel moriuntur. *AE.* 6: 732
 Corpora, pro viris. *AE.* 1: 105. 2: 18
 Corpore toto, omnibus viribus. *AE.* 11: 313
 Corporis animaeque ratio in sacris par. *AE.* 3: 370
 Corporis & animae natura & qualitates tam in hac vita quam post vitam ex intima Philologia descriptae. *AE.* 6: 724
 Corporis partes singulis Numinibus con-secratae: aures Memoriae; frons Ge-nio; dextra Fidei; genna Misericor-diae. *AE.* 3: 607
 Corpus dicunt, quicquid videri po-terit. *AE.* 6: 303
 Corpus & itane, duo rerum principia, juxta Epicureos. *AE.* 6: 31
 Corpus ex elementis est factum; sed anima divina. *AE.* 6: 724
 Corpus nostrum, aquae pars. *AE.* 2: 641
 Corpus solum nostrum est, quod no-biseum oritur, nobiscum perit; ani-ma generalitatis, & adeo non nostra, ut etiam in alia corpora transeat. *AE.* 6: 362
 Corpus, ejusque qualitates, animas per-turbat, omnemque varietatem inter animas producit. *AE.* 6: 724
 Corpus, dicitur carcer coecus, & tene-brae, quia animam continet & im-pedit. *AE.* 6: 734
 Corpus post mortem in terra deficit. *AE.* 4: 654
 Corpus, de navibus. *AE.* 5: 683
 Corrupta, rapta. *AE.* 1: 104
 Corripere, pro raptum tollere. *AE.* 9: 502
 Corripere viam, spatium, celeriter pro-gredi. *AE.* 1: 422. 5: 316. 6: 634
 Corpi coloni Populonium condiderunt. *AE.* 10: 172
 Corpi, Graece *Cyrr*, Taro abundat. *AE.* 9: 30. mel illic amarissimum.
Corfica in insula, fugiente Carvillii con-sulis exercitu, Crispinus puer bellum restituit. *AE.* 9: 590
Corficat & Sardiniae rex, Photcus. *AE.* 5: 824
Corficana mella amara sunt. *o.* 4: 101
 Cortex, communis generis, sed potius masc. *AE.* 6: 63
 Cortina, locus unde oraculum reddi-tur; vel quod Apollinis tripus Pytho-nis corio fuerit testus, vel propter a-lias rationes. *AE.* 3: 92. unde dicta. 6: 347
Cortynon, oppidum Cretae. *AE.* 6: 58
 Corvi obliuiofi. *o.* 1: 410
 Corvi tenui voce crederetur tempus praec-nuntiant. *o.* 1: 388
 Corvi ob futuram inundationem fu-giunt a pastu. *o.* 1: 381
 Corusca fulmina, coruscantia. *o.* 1: 328
 Coruscant pennis, veluti scuta milites commouent; splendent. *o.* 4: 73
 Coruscum, vel regis caput, vel gladium gemmis capulo ornatum. *AE.* 2: 552
 Coruscum, alias fulgens; alias tenebu-lum. *AE.* 2: 172
 Coruscus, crispans, tremulus, umbrans. *AE.* 1: 168
 Coruscus Sol, ardens. *o.* 1: 234
 Corvus & Crater, sidera in Angue Au-strali. *o.* 1: 205
 Corvus ab Apolline ob accusatam Co-ronidem ex albo niger factus. *AE.* 7: 761
Corybantes Matti Deum sacra. *AE.* 7: 796
Corybantes, Daemones, ministri Mattis Deum, eorumque fabula & appella-tio. *AE.* 3: 11. ab aere dicti, a Co-rio Cypri monte, qui ferax aeris. 3: 111
Corybantes & Curetes aëris tinnitu Jo-vem a Sauro leuauerunt: unde Ma-tris Deum ministri. *o.* 4: 153. *AE.* 3: 104. ad plurimas res hominibus ma-ximi usus. *AE.* 3: 131
Corybantes, Iasonis filii. *AE.* 3: 111
Corybas, Proserpina, *αὐρὸς τῆς κόρης*, Grae-ce; sine patre nata, unde *Corybantes*. *ibid.*
Corybas quidam in Italiam venit, & lo-ca Urbi vicina tenuit, unde *Sacraui*, quia sacri Matti Deum *Corybantes*. *AE.* 7: 796
Corycius senex, Cilix, quia *Corycos*, op-pidum Ciliciae, ubi famosissimum an-trum. *o.* 4: 127
Corycum, Ciliciae oppidum, ubi cro-cum. *o.* 1: 56
Corydon, rusticus, *AE.* 2: 56. sub ejus per-sona, Virgilius. 7: 21. nomen fictum ab aëre *Corydalo*. 21
 Coryli, proprie dictae, quae avellanae, ab Avellano, Campaniae oppido. *o.* 2: 65
 Coryli radices vitibus noxiae. *o.* 2: 299.
 & inde verubus columinis in Liberi sacrificiis exta torrebantur. *o.* 2: 396
 Corymbi, uvae federarum. *AE.* 3: 39
Corymbi, regis Italiae uxor Eleōta, At-lantis filia, ex Jove Dardanius, ex marito Iasium peperit. *AE.* 3: 167.
 7: 207
Corythus, Tusciae civitas, Dardani pa-tria. *AE.* 1: 384. 3: 104
Corythus, oppidum & mons, a rege Tus-ciae Corytho, Iasii patre, & ut pu-tabatur, Dardani. *AE.* 7: 209. 10: 719
Corythus urbs, dicta *αὐρὸς τῆς κόρης*, a *galica*, condita a Dardano, ubi ga-leam amiserat: vel a Corytho, Pati-dis & Oenonis filio: item mons, in quo Corythus sepulchus. *AE.* 3: 170
Corythus, mons Tusciae, a rege Cory-tho, cum cujus uxore concubuit Ja-piter, unde Dardanus natus. *AE.* 3: 167. 7: 10
 Coryti, proprie arcuum thecae, sed ta-men sagittarum quoque, sive phate-tiae. *AE.* 10: 169
 COSA & Clusium, urbes Italiae, in Tuscia. *AE.* 10: 655. & Cosae. 10: 168
 Cossus, tribunus militum consulari po-testate, Lattem Tolumnium, Tusco-rum regem vicit, & altera post Ro-mulum spolia optima reportavit. *AE.* 6: 842, 856
 Costae aëni, latera: non enim suspen-debant ollas, sed positae undique ig-nem adhibebant. *AE.* 7: 463
 Costae aëlli, clitellae. *o.* 1: 273
 COTHON, *κοθωνίς*; & *κοθωνών κοθωνί*, portus non naturalis, sed manu factus. *AE.* 1: 431
 Cothurnus, calceamentum tragicum, a Sophocle primum scenae illatum. *AE.* 8: 10. pro stilo sublimi. *ibid.* calcea-menti genus utriusque aptum pedi. 7: 32. genus calceamenti poetici. *o.* 2: 8. etiam calceamenta venatoria utri-que pedi apta. *AE.* 1: 341
 Cotonea, cana, quia lanugine plena, Gr. *Cydonea*. *AE.* 2: 51
 Cotta Appium ab exercitu dimisit. *AE.* 12: 844
 CRABRONES, genus apum, natum de mulis. *AE.* 1: 435. de equis pâtre-factis. *o.* 4: 286
Cradaula, hastam concussio. *AE.* 3: 35
 Crassae paludes, lutosae. *o.* 2: 109
 Crassi, Triumviri, signa a Parthis sub Augusto reddita. *AE.* 7: 606
 Crassus contra auspicia suscepto in Par-thos bello, & intercedentibus Tribu-nis plebis, caecus; cum filio capus & necatus est, & ob nimiam avari-tiam infusum in os ejus aurum. *AE.* 7: 606
 Crater & Corvus, sidera in Angue Au-strali. *o.* 1: 205
 Crateras, accusat. plur. Graec. ab eo, quod est *hic crater*: nam Latine *haec cratera* dicitur. *AE.* 1: 727
 Crateres, vasa, quibus libabant. *AE.* 12: 118
 Crateras vertere, exhaurire. *AE.* 9: 165
 Crates pectoris, costae. *AE.* 12: 507
 Crates vimineae, instrumenta rustica, ad agrorum exaequationem, quam *hyptioem* vocant. *o.* 1: 97
 CREA-

INDEX IN SERVIVM.

- CREARE**, pro parere. A.E. 10: 705
Creare, proprium verbum de sacerdotibus, ut *capere* de virginibus Vestalibus. A.E. 7: 303
Crebra, pro *crebro*; ut *multa*, pro *multum*. G. 3: 500. A.E. 10: 839
Credas, pro *credat* quis. A.E. 8: 692
Crederet, confidere. E. 2: 17. A.E. 2: 48
Crederet quid alicui, pro *committere*. A.E. 4: 422
Credita, au ora, an Cassandra, dubium unde veniat. A.E. 2: 247
Cremera fluvius, ubi a Vejentibus caesi Fabii trecenti sex. A.E. 6: 846
Cremonae studuit Virgilius. A.E. 1: pr.
Cremonensium nimia vicinitas Mantuanis obfuit, quia Antonii copias susceperant. E. 9: 28
Cremonenses hostium Augusti copias receperant & cur. A.E. 1: pr. E. 9: 28
Creonaeum agri ab Augusto dati militibus. E. 9: 7. O. 2: 198
Crepare, clamare. A.E. 1: 742
Creperum, dubium; inde *crepusculum*. A.E. 2: 268
Crepidae, primo Senatorum, mox Equitum, dein militum, a Tuscis acceptae. A.E. 8: 458
Crepidio, abrupti saxi altitudo; etiam templorum suggestus, in quibus ades sunt collocatae, crepinae viarum, ipsae eminentiae dextrae & sinistrae. A.E. 10: 653
Crepitantes flammae, sonantes. O. 1: 85
Crepusculum, dubia lux, quia creperum, dubium; an ad noctem, an diem pertineat, quaeritur, matutino tamen plurimum jungitur. A.E. 2: 268
Crescentia omnia, etiam animalia esse nonnulli dicebant. A.E. 4: 523
Cres Graece dicitur; unde *Cressa*, & *Cretes*, *Cretensis* & *Cretensia*. A.E. 4: 69
Cres cur non faciat *Cressa*, sicut *Thres*, *Threissa*. A.E. 1: 320
Cressus pro *Cretensis*. G. 3: 345
Creta, etiam *Dicta*, unde appellatum *Dictamnium*, quae herba illic optima nascitur. A.E. 12: 412
Creta in quo mari jaceat a Cosmographis dubitatur; quia parte Libycum, parte Achaicum, parte Ionium respicit. A.E. 3: 104. contra Athenas posita 6: 23. centum urbibus nobilis, unde Hecatonpolis dicta: post viginti & quatuor. 3: 106. Labyrintho nobilis. 5: 588. Jovis patria. 3: 104. illic Jovis sepulchrum. 7: 180 hinc oriundus Teucer. 3: 104. inde profectus Teucer. 1: 239. ferax herbae Paconiae. 7: 769
Cretae, pro in Creta. A.E. 3: 154, 162
Cretae oppidum, Cortynon. E. 6: 58.
Cydonia. A.E. 3: 133. Gnosus & Hierapigna. 3: 106. Gnosus, unde Gnosia regna. 3: 115. huic insulae praest Jupiter. 5: 306. Lydius. 3: 401. Oa-
es. E. 1: 66
Cretae mons, Dictaeus, ubi nutritus Jupiter. O. 2: 536
Cretae in monte Dictaeo custoditus Jupiter contra Saturnum. O. 4: 153
Cretae mons, Dictus. E. 6: 57. qui & Dictaeus. A.E. 3: 104. Ida. 5: 449. item Phrygiac. 7: 207. 9: 80
Cretaei, vel *Crisaei* campi, Parnasso subjacentes, ita dicti ab Icadio, qui illuc ex Creta appulerat. A.E. 3: 332
Cretaeus, quia a Graeco *Κρηνη*. A.E. 3: 117
Cretam delatus Aeneas. A.E. 1: 208. 3: 1.
Aeneas civitatem nomine Pergamum illic condidit. 3: 133
Cretenses, Cydones. A.E. 10: 325
Cretenses primi religionem invenisse dicuntur; unde natus apud eos traditur Jupiter. A.E. 8: 352
Cretenses sedentes epulabantur. A.E. 7: 176
Cretenses infame judicabant, si juvenis non esset amatus. E. 2: 51
Cretenses in amore puerorum intemperantes. A.E. 10: 325
Cretenses sagittae optima. A.E. 11: 773
Cretensis pestilentia afflixit Trojanos. A.E. 1: 602
Cretensis taurus ignivomus ab Hercule capius & ad Eurystheum deductus a Thefeo interemptus est. A.E. 8: 294
Cretae rex, Minos. O. 1: 222. ejus filia Italiae nomen dedit. A.E. 1: 537
Cretensium rex Idomeneus, Deucalionis genere oriundus. A.E. 3: 121. ex voto immolaturus filium, ut alii, eo immolatus, regno pulsus est. A.E. 11: 264
Cretensium regina Pasiphae. E. 6: 46
Creteus, nomen proprium bis de diversis poni. ur. A.E. 12: 538
Cretheidos Nymphae & Phorci filia, Scylla, ejusque fabula. E. 6: 74. A.E. 3: 420
Crensa, Alcanti mater, filia Priami. A.E. 1: 11. 9: 284
CRIMEN, pro causa. A.E. 2: 65, 98
Crimina belli, causae. A.E. 7: 339
Criminibus singulis sua apud Romanos statuta supplicia. A.E. 6: 615
Criminus, Siciliae fluvius, Virgilio *Criminus*, sub canis vel urfi forma ex Segesta Acestem, vel Egestum procreavit. A.E. 5: 301, 554
Crimiso fluvio oriundus Dardanus. A.E. 5: 711
Crinale aurum, quo crines illigantur. A.E. 11: 576
Crinales vitae solarum matronarum erant, neque concedebantur meretricibus. A.E. 7: 403
Crinem Diti sacrum habuisse fingitur Dido, qui abscondi debebat ut sine cruciatu posset mori. A.E. 4: 683. item Alcestes. 4: 703
Crinem Didonis lecat Ixis; Alceste Mercurius. A.E. 4: 694
Crines ad funes pro tormentis obtulerunt matronae. A.E. 1: 724
Crinitus, de Apolline, vel puero. A.E. 1: 744
Crisaei vel *Cretaei* campi subjacentes Parnasso, dicti ab Icadio, qui illuc ex Creta appulerat. A.E. 3: 332
Crispinus, Crispini filius, puer in Corsica fugiente exercituum bellum restituit. A.E. 9: 590
Crispus dictus Sallustius, a coma. A.E. 2: 468
Crista terribilis Achilles. A.E. 1: 472. hinc cristatus. ibid.
Cristae, pro galeis. A.E. 7: 185
Critici notant Virgilium. E. 2: 65
ΚΡΩΤΑΗ, retiolium, gestantem muliebrem, quo comae colligebantur. A.E. 4: 138
Crocei flores, tam odoris optimi, quam coloris. O. 4: 109
Croceum lutum, pro croco luteo, color rubicundus. E. 4: 44
Crocom, secundum artem neutrius generis; *crocos* poetice masculini generis respectu pueri in florem illum conversi. G. 4: 182
Crocom, in Tmolo, monte Ciliciae, & in Africa, & in Tmolo monte Lydiae. O. 1: 56. & apud Corycum Ciliciae. ibid.
CRUDELES poenae, saevae, nimiae. A.E. 6: 585
Crudelis, inexorabilis. E. 2: 6
Crudescit morbus, validior fit. O. 3: 504
Crudescit pugna, crudelior fit, *crudus*, & *crudelis*, a *crure* dicitur. A.E. 11: 834
Crudus caestus, durus. O. 3: 20. aur crudelis, aut durus, quia ex corio duro fit. A.E. 5: 69
Crudus cortex, viridis. A.E. 9: 743
Crudus, crudelis, cruentus. A.E. 10: 682
Crudus, ensis, modo nudus; alias crudelis. A.E. 12: 507
Cruenta myrta, matura. O. 1: 306
Cruor & sanguis aequae de hominibus ac pecoribus. A.E. 8: 106
Cruores usurpative in plurali dictum, ut & sanguines. A.E. 4: 687
Crusta, lapidis, ligni, vel gelu partem significat; *crustum* vero, edulium, panis vel placenta partem. O. 3: 360
Crustum, & *crusta*, neutro genere, de illis quae comedi possunt; feminino genere, *crusta* & *crustae*, fragmenta, quae comesci non possunt. A.E. 7: 115
Crustumeri, civitas, proprie *Crustumarium*, quod etiam corruptum ex *Clytemnestrum*, appellatum a *Clytemnestra*; alii a *crustula panis*, *Crustumarium*. A.E. 7: 631
Crustumia pyra, sunt ex parte rubentia, ab oppido *Crustumio*. G. 2: 87
Crustumis, pro *Crustuminiis*. G. 2: 98
Crustumini quoque cum filiabus ludis a Romulo institutis interfuerunt, filiaeque eorum raptae. A.E. 8: 638
Crustumium, oppidum; unde *Crustumia* pyra. G. 2: 87
CUBARE, de sobriis; *jacere*, de temulentis. A.E. 3: 631
Cubile, locus cubandi. A.E. 4: 648
CUCUMIS, masculini generis, in genitivo *cucumeris*; neoterici hic *cucumer*, hujus *cucumeris*. G. 4: 122
CUDERE, ferire. A.E. 1: 178
Κῶλον, praegnantem esse, eniti, parere. E. 4: 23
Cujus pecus, pro *cujus*, ob vitandum *ομοσφάλουον*. E. 3: 1
Cujus, *cujus*, *cujum*, trib. generibus. ibid.
CU-

INDEX IN SERVIUM.

- CULINA** Penatibus sacra. AE. 2: 468
Culina, quasi *colina*, quod ignis illic colatur. AE. 3: 134
Κυλλαι, aliqua parte corporis mutilati, unde *Cyllenius*, Mercurius, quia manus illi amputatae. AE. 8: 138
Culmen, tectum quia culmo tegitur. E. 1. 69. AE. 2: 290, 410
Culmen, proprie de tectis agrestium. AE. 7: 512
Culmus, junctio spicarum. O. 1: 111
Culmus, ipse calamus. O. 1: 321
Culpa, vel fugae, vel rupti foederis, & violatae religionis. AE. 12: 648
Culpatus, criminofus. AE. 2: 602
Culta, pro arvis. AE. 10: 141
Cultellus, diminutivum a *culte*; sed *cultellum* Latine non dicitur. AE. 6: 248
Cultor, incolae. O. 1: 14
Cultus, & ad animum, & corpus, & mores refertur. AE. 8: 316
Cultus, corporis habitudo. O. 1: 3
Cultus, pro habitu. AE. 3: 591
Cum praepositio omnia. O. 4: 484. AE. 3: 228, 664
Cum, pro quoniam, semper subjunctivum, nunquam indicativum regit; pro quando, indicativum. AE. 1: 701. saepe confunditur cum dum. ibid.
Cum conjunctio, semper subjunctivum habet; sed adverbium temporis indicativum. AE. 2: 455
Cum primis, in primis. O. 1: 178
Cum vacat seu superfluum. O. 2: 424
Cum & dum confusa. AE. 1: 694
Cumae, Campaniae civitas, condita a colonis ex Euboeae civitate Chalcide, *αὐρὶ τὸν νυμφῆτον*, vel a gravidae mulieris augurio, quae Gr. *ἑγχεῖ*. AE. 1: 342. 3: 441. 6: 2: 9710
Cumana Sibylla, dicta Deiphobe, Glaucii filia. AE. 6: 36
Cumani incolae Parthenopen, post Neapolin, considerunt, & a Parthenope, una Syrenum, appellarunt; deinde dirutam sed oraculo restitutam Neapolin appellaverunt. G. 4: 564
Cumae ulque a Tarento in Italia omnes civitates Graeci condiderunt: & inde Magna Graecia dicta. AE. 1: 573
Cumae juxta in mare cadit annis Vulturinus. AE. 7: 728
Cumae ulque a Capreis brevior navigatio, quam classi Aeneae tribuit Virgilius. AE. 6: 2
Cumae ex fuga delatus Daedalus, ibi templum Apollini condidit, sacrificumque ibi alia fabulam omnem in foribus depinxit. AE. 6: 14
Cumulant aras laticibus, reddunt exta. AE. 8: 284
Cumulata venia, solida & plena, cui nihil deest. AE. 4: 436
Cumulus, altitudo; exuberans fluxus. AE. 1: 109
Cumulus, pro augmento. AE. 2: 498
CUNABULA, infantum lectuli, vel loca ubi nascuntur, & unde. E. 4: 23
Cunabula, nutrimenta, a cunis. AE. 3: 105
Cunae, ubi jacent infantes; unde *cunabula*. AE. 3: 105
Cunatus, mons in Piceno: item ducis nomen. AE. 10: 186
Cunctantes glebae, validae, graves, magnae. O. 2: 236
Cunctari, pro dubitare. AE. 8: 388. O. 3: 488. morari. AE. 4: 133. reluctari. 5: 856
Cunctantem, non satis celeriter sequentem, mollem, lentum, gravem. AE. 6: 211
Cunctatur in omnes partes, se per omnes partes disponit. AE. 10: 717
Cuncti & omnes differunt, quod omnes non sunt *cuncti*, nisi simul conjuncti. AE. 1: 518
Cuneis coactis densi se agglomerant, densentur, ut cuneatim dimicent, cuneorum in modum compositi hostem facilius invadant. AE. 12: 457
ΚΥΝΗ, ὁ καὶ ἄπὸς Γραεκοῦ. AE. 5: 610
CUPAVO, Cycni filius, ducis nomen, declinatur ut Cicero, Cato. AE. 10: 186
Cupencus, Sabinorum lingua *sacerdos* dicitur: sunt autem *Cupenci* Herculis sacerdotes. AE. 12: 538
Cupere plusquam velle. AE. 2: 108
Cupido dictus, quod faciat amorem: unde Graece dicitur *Ἔρως*, quod etiam amor: unde & Latine *Amor* pro *Cupidine*: cur puer pingatur: curalatus: cur gestet sagittas. AE. 1: 667
Cupido puer fingitur, quia instabilis, & infans, qui non potest fari. AE. 4: 69
Cupido, cur vires Veneris. AE. 1: 668. natus juxta quosdam ex sola Venere, & cur; vel ex Venere & Marte; vel Venere & Vulcano; vel Chao & Natura prima. ibid.
Cupido etiam in Veneris templo cultus. AE. 6: 831
Cupidini consecratum metrum anapaesticum. E. 8: 78
Cupido, & *cupiditas*, juxta quosdam differunt, quod masc. gen. *Cupido* sit Deus amoris, *Ἔρως* femin. genere *cupiditas*. AE. 9: 185
Cupido, immoderatus amor. AE. 4: 194
Cupressum in arborem mutatus Cyparissus. O. 1: 20
Cupressus, arbor maxima. E. 1: 23. arbor funebris, unde lugentibus convenit. AE. 2: 714. funeribus adhibita, vel quod caesa non repullulet; vel quod per eam domus funestata ostendatur; vel ne populus offendatur gravi ustrinae odore: stabat, donec cineres colligerentur, & novissimum verbum, *illicet*, diceretur. 6: 216
Cura, quod cor urat dicta. AE. 1: 212
Cura, amor, pro quo quis sollicitus est. E. 10: 22. pro amore. AE. 3: 476. 4: 332. pro amore intolerabili: ab eo, quod cor urat. AE. 4: 2
Cura maxima, pro ea, quae maxime diligitur. O. 4: 354
Cura mea, pro filius. AE. 6: 691
Cura nimia vigilias procreat. O. 3: 530
Curac caedem sollicitant mortuos, quae vivos. AE. 6: 444
Curac, amores. AE. 4: 639
Curac, sollicitudines. O. 1: 123
Curac ultrices, sunt conscientiae, quae nocentes puniunt. AE. 6: 274
Curamus, timemus. E. 7: 51
Curare, pro ulcisci. AE. 2: 536
Curare corpora, reficere; de hominibus, & cibo, & lavacio, vel alterutro; de apibus; cibo tantum. O. 4: 1
Curas, Sabinorum civitas, unde vocatus ad regnum Numa. AE. 6: 809. unde Romani simul & Sabini Quirites dicunt. 7: 710. 8: 635
Curas severae, quia foli Sabini ex omnibus vicinis, quorum filiae etiam raptae, bellum intulerunt Romanis; vel propter disciplinam; a Lacedaemoniis enim originem ducunt. AE. 8: 638
Curates, custodes Jovis. O. 4: 153
Curates & Corybantes aeris tinnitu Jovem contra Saturnum servarunt: unde Matris Deum ministri. AE. 2: 104
Curates, primi cultores Cretae, custodes pueri Jovis cum Corybantibus, Matris Deum ministris, ad plures hominibus maximi usus. AE. 3: 131
Curates invenerunt scuta gestare. AE. 9: 505
Curatilis & Ideae nymphae filius Teucer. AE. 3: 108
Curatilis juno, quia curru & hasta utitur. AE. 1: 12. 4: 59. 8: 84
Curia non erat, nisi loco augurato. AE. 7: 173
Curia in templo habebatur. AE. 9: 4
Curia Calabra Romuli, testa culmis: unde sic dicta. AE. 8: 654
Curiae primum triginta, quae singulae decem dabant equites; unde equites primum tantum trecenti. AE. 9: 370
Curiae appellatae ex nominibus triginta Sabinarum, quae ex omni reliquo numero proelium Romanorum & Sabinorum diremerant. AE. 8: 638
Curibus, pro de Curibus. AE. 10: 345
Curio, Tribunus plebis, Celsaris partes contra Pompejum defendit. AE. 8: 678. Caesari DC HS. Romam vendidit. 6: 621
Curius & Fabricius Pyrrhum superarunt. AE. 6: 840
Curius consul lacum Velinum in Narem fluvium derivavit. AE. 7: 712
Curatrophae nymphae. E. 10: 62
Currere, volvere. E. 4: 46
Currere in undas, in aquam se mittere, natare. O. 1: 386
Currere iter, ut ire, redire viam. AE. 5: 862
Curribus falcatis usi Veteres. AE. 1: 480
Curriculo, de tempore, loco, officio. AE. 8: 408
Curritis juno bellis interest. AE. 2: 612
Curru, vel septimus casus, vel datus antiquus, juxta regulam scilicet, ne genitivus sit major nominativo plurali, sed isosyllabus. AE. 1: 156. 3: 541. 9: 605. 12: 511
Cur-

INDEX IN SERVIVM.

Curus, pro atatro habente rotas. o. 1. 174
Curus, pro equis. AE. 12: 350
Curſu equum tranſibat Camilla. AE. 11: 719
Curſu quaſiunt, currere faciunt. G. 3: 132
Curſu excuſi, ab itinere propoſito averti. AE. 3: 200
Curſus, verbum nauticum. AE. 1: 538.
 pro navigatione. AE. 1: 161. 4: 299
Curſus, pro volatu. E. 6: 80
Curſus, impetuſ, volatuſ, navigatio. AE. 6: 194
Curuſis Juno. AE. 1: 21
Curvum, perpetuum epitheton litoris. AE. 3: 16
Cuſpis, abuſive pro haſtae mucrone. AE. 10: 484
Cuſtodes dabantur primo anno eunti-
 bus ad militiam. AE. 5: 546
Cuſtodia, quae cuſtodit, non quae cu-
 ſtoditur, quod uſurpatum eſt. AE. 6: 574
Cuſtodia, nomen ambiguum, hic, quae
 cuſtodit. AE. 9: 166
Cuſtodia, quae aliquid cuſtodit; nam
 ut illi, qui cuſtodiantur, *cuſtodiae* di-
 cantur, uſurpatum eſt; ut, *cuſtodias*
audiantur. AE. 11: 184
Cuſtos, miniſter. AE. 8: 269
Cuſtos, qui ſpeculatur ne quid eum
 praeterat. AE. 4: 186
Cuſtos ad limina, aedituus; quod in
 ſummo honore apud Veteres. AE. 9: 648
Cuſtoſ furum, Priapus, obſervator,
 prohibitor. o. 4: 110
Cuſtoſ Triviae, vel miniſtra, vel ob-
 ſervatrix, vel comes. AE. 11: 836
CYANA, filia Lypari. AE. 1: 56
Cybele dicta a *Cybelo*, primo ejus ſacer-
 dote, vel monte Cybelo, Phrygiae.
 AE. 3: 111
*Cybele, ἀνὰ τὴν κυβερὸν τὴν παραλὴν, a ro-
 tatione capitis; quod proprium ſacer-
 dotum ejus. AE. 3: 111*
Cybele, Mater Deum, a *Cybelo*, Phryge,
 qui primus ei ſacra inſtituit: vel ἀ-
 νὰ τὴν κυβερὸν τὴν παραλὴν, a *capitis*
rotatione: quia Galli, miniſtri ejus, per
 ſuavem capitis cornam rotabant. AE.
 10: 220
Cybeles ſacerdotes, Galli, caſtrabantur.
 AE. 9: 620
Cybelus, mons Phrygiae, unde dicta
 Mater Cybele; vel a primo ſacerdo-
 te Cybelo. AE. 3: 111
*Κυβεραις, cernui pueri, ea parte, qua
 cernimus, in caput provolventes. AE.
 10: 894*
CYCLADES, inſulae in mari Aegeo,
 dictae quod longo ordine eas circuire
 neceſſe ſit. AE. 3: 126. caedem &
 Sporades, quod ſparſae ſint. ibid.
Cyclades praeterveſtus Aeneas. AE. 3: 1
Cycladum una, Scyruſ. AE. 2: 477
Cyclas & recinus, ſpecies togarum mu-
 liebrium. AE. 1: 286
Cyclopes, accuſativus Graecus, habens
 ſaeculum in penultima, cum Latine

Cyclopes habeat in antepenultima. AE.
 3: 569. 11: 263
Cyclopea ſaxa, pro Sicilia, quia Cyclo-
 pes illic habitavit. AE. 11: 263
Cyclopes Jovis fulmina dicti fabricare.
 o. 4: 171
Cyclopes Argivorum muros fabricaſſe di-
 cuntur; verum ita cuiusque rei ma-
 gnitudinem ſignificabant. AE. 6: 630
Cyclopes ab irato Apolline ob Aefcula-
 pium fulmine a Jove interfectum ſa-
 gitis confixi. AE. 6: 398. 7: 761
Cyclopes, coclites dicti, quod unum ha-
 berent oculum, *εὐκλῆδες*, a *εὐκλῆ*
unditate. AE. 8: 649
Cyclops, filius Neptuni. E. 2: 25
Cycni filius, Tennes. AE. 2: 21
Cycnus, Ligus, Phaëtonem amavit: in
 avem ſui nominis mutatus ab Apol-
 line. AE. 10: 188, 189. & inter ſidera
 collocatus: ejus filius Cupavo. 10:
 189
Cycni non dant auguria, niſi nautis.
 AE. 1: 397. alii negant illos dare au-
 guria. 402
Cycni ſuavius canunt propter colli lon-
 gitudinem, per quam vox ſuavis &
 modulata debet erumpere. AE. 7:
 700
Cygnus, Graece; Latine olor. AE. 11:
 580
CYDIPPE, ſacerdos Junonis Argivae,
 mater Cleobis & Bitonis, eorumque
 hiſtoria. o. 3: 532
Cydon, nomen proprium, priorem ha-
 bet longam naturaliter, licet per ſi-
 centiam in propriis quandoque corri-
 piatur: ſi appellativum ſit, priorem
 corripit. AE. 10: 325
Cydonea mala, Latine *Cotonea*, unde al-
 lata. E. 2: 51
Cydones, Cretenſes. AE. 10: 325
Cydonia, Cretae urbs. AE. 3: 133
CYGNUS in augurio liberatus in ſtu-
 vium incidens, malum omen Turno.
 AE. 12: 120, 246
Cygni, poëtae. E. 9: 29
CYLINDRUS, a Graeco *κυλινδρὸν* vol-
 vere, lapis teres, quo terra acquatur.
 o. 1: 178
Cyllabarus, vel Cometa, adulter Aegia-
 leae, uxoris Diomedis, ex ira Ve-
 neris. AE. 8: 9
Cyllarus & Xanthus, equi, quos Neptu-
 nus Junoni dedit; illa Caſtori & Pol-
 luci. G. 3: 89
Cyllene, Arcadiae mons; unde Mercu-
 rius, Cyllenius. AE. 4: 252. quia illic
 Mercurium enixa Maja. 8: 139
Cylenii filius, Mercurius. AE. 4: 577
Cylenis filius, Mercurius. AE. 1: 301
Cyllenius, Mercurius, vel ab avia, vel
 Cyllene, monte Arcadiae. AE. 4: 252.
 vel quod manus illi amputatae, quia
κυλλοί Gr. *mutillati aliqua parte* dicun-
 tur; unde & *hermae*, ſigna ſine ma-
 nibus. AE. 8: 138
Cyllenius ignis, ſtella Mercurii. o. 1: 335.
 a monte Cyllene Arcadiae, ubi natus
 Mercurius. 337

CYMBALA aerea, inſtrumenta pulſata
 Corybantibus. AE. 3: 111
Cymbala, in tutela Matris Deum, quod
 ſimilia coeli hemicyclis, quibus Ter-
 ra, quae Mater Deorum, cingitur.
 G. 4: 64
Cymbia, pocula in modum cymbae
 facta. AE. 3: 66. 5: 267
Cymnus, mons, & locus, qui effectus,
 cum Hercules ferreum veſtem terrae
 affixum, quem nemo auferre potue-
 rat, ſuſtulit, & immenſa vis aquae
 inde ſecuta eſſet. AE. 7: 697
Cymodoce. AE. 8: 547
Cymothoe, Dea marina, quaſi per ſuſtus
 currat. AE. 1: 148
CYNAETHI, ſive Cyreni, Arcadiae po-
 puli. AE. 11: 31
Cynica ſecta opes contemnebat, idque
 proximum Deo judicabat. AE. 8:
 364
Cynofura, & Helice, ſtellae Septemtrio-
 nis. AE. 1: 748. prior, quaſi *auris* *epid.*
 AE. 3: 516. minor ſeptemtrio. G. 1:
 137
Cynofura & Helice, duae pellices Jovis,
 earumque fabula. o. 1: 246
Cynthius Apollo, a Cyntho, monte De-
 li. E. 6: 3
Cynthius, auctor Trojae; vel revera rex
 Trojae; vel Apollo, propter muros
 Trojae ab eo conditos. o. 3: 36
Cynthius, mons Deli, cum adſpiratione.
 E. 6: 3. AE. 9: 82. ubi nata Diana. AE.
 1: 502. unde Apollo Cynthius. 3: 92.
 4: 147
Cynthius & Eleuſini filius, Triptole-
 mus. o. 1: 19
CYPARISSUS, Telephi filius, ab A-
 polline amatus vel Sylvano, dolore
 nimio ob cervum, quem in deliciis
 habebat, interfectum, in arborem
 Cupreſſum mutatus, lacrymis & lu-
 ſui dicatam. AE. 3: 680. juxta allos
 Cretenſis puer, etiam ab Apolline,
 vel Zephyro, amatus, ac propterea
 ad Orontem & Caſium montem de-
 latus, in Cypreſſum arborem mutatus.
 AE. 3: 64, 680
Cypariſſus, per ſynaereſin Cypreſſus, ar-
 bor Infetis conſecrata, quia caeſa
 nunquam revireſcit. AE. 3: 64. du-
 plex, femina, metae forma, quae
κυρταίς & mas, latius ſpargens ra-
 mos, mira foecunditate, & Januario
 & Majo, & Septembri fruſtus ſed
 noxios ferens; dicta *ἀνὰ τὴν αὐτὴν πα-
 ροίαν*, quod aequaliter ramos & fru-
 ſtus pariat, qui *coni* dicuntur; unde
Conſera arbor. ibid.
Cypariſſus, Sylvano amatus. E. 10: 26.
 G. 1: 20. ejus fabula. ibid.
Cypariſſi ramus ante domum defuncti
 ſigebatur. AE. 3: 64
Cypreſſus arbor mortuis vel inferis dica-
 ta, quod caeſa ſemel renaſci neſciat,
 AE. 3: 680. Dianae dicata, infernae
 ſcilicet, quae Proſperina: huius ſton-
 de domus ſuſcitae apud Atticos ve-
 labantur. 681

INDEX IN SERVIVM.

Cypri insulae civitates, *Amathus* & *Paphos*, *Veneri* sacrae. *AE.* 10: 51. *Idalium*. 52. *Paphus*. 1: 419
Cypri mons, *Corius*. *AE.* 3: 111
Cypri nemus, *Idalium*, & oppidum. *AE.* 1: 685
Cypri rex, *Cinyras*. *E.* 8: 37. 10: 18
Cypria Venus, *Idalia*. *AE.* 5: 760
Cyprii Venerem in modum umbilici, vel merae colunt. *AE.* 1: 724
Cypri in insula simulacrum barbarae *Veneris*, cum sceptro & nativa vitili. *AE.* 2: 632
Cyprus. *E.* 10: 18
Cyprus, subacta a *Belo*, concessa *Teucro*. *AE.* 1: 625
Cypsal, civitas *Thraciae*. *AE.* 1: 321. 12: 331
CYRENAS inter & *Carthaginem* *Jovis* *Ammonis* templum, & cur. *AE.* 4: 196
Cyrene, *Thessaliae* fons. *O.* 4: 354
Cyrene, regina, quae *Cyrenae* civitati in *Africa* nomen dedit. *AE.* 4: 42
Cyrenes & *Apollinis* filius, *Aristaeus*. *O.* 1: 14. 4: 283, 317
Cyrenes filius, *Lacinus*, *Herculem* hospitio excipere noluit. *AE.* 3: 552
Cyriana, *Proeti*, &c. filia. *E.* 6: 48
Cyrno Graece dicta *Corfica*, a *Cyrno*, *Herculis* filio. *E.* 9: 30
CYTHERA, insula contra *Laconicam*, *Veneri* consecrata; pluralis numeri, neutro genere, ut *Solyma*, *Artaxata*, *Megara*. *AE.* 10: 51. inde *Venus* *Cytherea*. 1: 661, 684
Cytheres, *Venus*, ab insula *Cytheris*. *AE.* 1: 661
Cytheria proprie dicitur, & inde *Cytherea*. *AE.* 6: 505
Cytheris, meretrix, *Eclagam* sextam in theatro causasse dicitur. *E.* 6: 11. *Galli* amica, post *Antonii*, *E.* 10: 1
Cyissus, insula, unde arbor, vel herba illic frequens *Cytisus*. *O.* 3: 394
Cyissa, civitas, unde herba *Cytisum*. *E.* 1: 79
Cyissus, herba capellis grata. *E.* 2: 64
Cytorus, mons *Macedoniae*, buxo abundans. *O.* 2: 435
Cytus, insula, unde *Cytisus*, virgulti genus. *O.* 2: 431

D.

D pro 1; & 1, pro d. *E.* 1: 2
Da sternere, *das ferre*, *donat habere*, figura Graeca. *AE.* 12: 97. 211
Dabis discrimina, aut compensabit, aut faciet differentiam circa eventum. *AE.* 10: 529
Dabit ruinas, faciet. *AE.* 12: 453
DACORUM consuetudo in bellis capessendis. *O.* 2: 497
Daciliens versus. *O.* 2: 69. 3: 449
DAEDALUS, *Eupalami* filius, arte fabili nobilis, *Perdicen*, vel ut alii, *Circinum*, fororis filium, ex artis invidia occidit, & ad *Minoem* fugit. *AE.* 6: 14. ingeniosissimus artifex, e-

jus fabula cum *Minoë*, *Pasiphaë*, &c. *ibid.* fabulae explicatio. *ibid.*
Daedalus Labyrinthum in *Creta* fecit perplexis parietibus, cui inclusus *Mino*taurus. *AE.* 5: 588
Daedalus aptatis sibi alis & *Icaro* filio, ex *Creta* aufugit. *AE.* 6: 14. cum *Aristaeo* *Sardiniam* petiit. *O.* 1: 14
Daedali fororis filius, *Perdix*, *Circini* & *Serrae* inventor. *O.* 1: 143
Daedala recta, ingeniosa. *O.* 4: 179
Daemones dicti, quasi *submoris*. *AE.* 3: 111
DAHAE, populi *Scythiae* septentrionalis, juncti *Perfidii*, *Dani* dicti. *AE.* 8: 728
DALMATIA. *E.* 8: 7
Dalmatiae civitas, *Salonae*. *E.* 3: 88
Dalmaticum triumphum egit *Follio*. *E.* 3: 88. 4: 1
Dalmaticus triumphus *Augusti*. *AE.* 8: 714
DAMA, masc. & foemin. genere. *E.* 8: 28
Damas, masculino genere ad vitandum *immortalitatem*. *O.* 3: 539
Damnare, proprie damno afficere, debito liberare. *AE.* 4: 699
Damnare votis quemquam quando dicantur *Dii*. *E.* 5: 80. vel pro alligare, vel absolvere. *ibid.* vel reos voti facere. *ibid.* *AE.* 5: 237
Damnas esto, formula juris, qua quis damnatur ut det; idem quod *damnatu*s es, ut des; hoc est, *damno te*, ut des, neque alias liberetis. *AE.* 12: 727
Damnatio finem facit ejusque debiti & reatus. *AE.* 4: 699
Damnet quem labor, id est, quem voto liberet labor praeliandi, parta scilicet victoria, quia unusquisque ob incolumitatem recuperatam votis exsolvit, id est, liberatur explicitis sacrificiis: vel, quem labor suus liberet, quem mors urgeat. *AE.* 12: 727
Damoetas, persona. 3. *Ecl.*
DANAE *Acridii*, regis *Argivorum*, filia, a *Jove* viriata, per patrem inter arcam inclusa, & in mare praecipitata, delata ad *Italiam*, a piscatore inventa cum *Perseo*, quem illic enixa fuerat; regi oblata, qui eam duxit uxorem; unde *Turnus*. *AE.* 7: 372
Danae cum duobus filiis *Argo*, & *Argo* ex *Fineo* in *Italiam* venit, & *Argus* ab *Aboriginibus* interfectus. *AE.* 8: 345
Danaë & *Jovis* filius, *Perseus*, ejusque fabula. *AE.* 9: 289
Danaï, *Argivi*, a rege *Danao*. *AE.* 2: 4. in *Peloponneso*, dicti a rege *Danao*, *Beli* filio. 10: 497
Danaides patris hortatu prima nocte sponso suos necarunt, excepta sola *Hyperminestra*: qua poena affectae apud *Inferos*. *AE.* 10: 497
Danann, pro *Danorum*, vel *Trojanos*, vel *Graecos* significare potest. *AE.* 1: 602
Danans, ab *Aegypto* oriendus; ejus fi-

lia *Amymone*, ejusque fabula. *AE.* 4: 377
Danans & *Aegyptus*, fratrum invidiorum exemplum. *AE.* 6: 608. filii *Belli*, eorumque & liberorum fabula. 10: 497
Dani, alio nomine *Dahae*, *Scythiae* septentrionalis populi, juncti *Perfidii*. *AE.* 8: 728
Dant cuneum, in cunei similitudinem se disponunt. *AE.* 12: 575
Danubius, alio nomine, *Ister*, fluvius *Scythiae*. *O.* 3: 350
DAPES, regum sunt, epulae, privatorum. *AE.* 1: 706. Deorum sunt; epulae hominum. 3: 224. *E.* 8: 175
Daphne, *Penel*, vel *Ladonis*, *Arcadiae* fluminis, filia, adamata *Apollini*, conversa in *Laurum*. *E.* 3: 63. *AE.* 2: 513. 3: 91
Daphnis, *Mercurii* filius, pastor. *E.* 2: 26. *Mercurii* & *Lycac* nymphae filius. 5: 20. a matre abjectus; cur ita dictus; & reliqua ejus fabula. *ibid.* fons in *Sicilia*. *ibid.* 7: 1
Daphnis, pulcherrimus inter pastores, & omnibus adamatus. *E.* 8: 68. a *Nomia* nymphe amatus, cum illam sperneret, in saxum mutatus est. *ibid.* ejus fabula cum *Piplaea*. *ibid.*
Daphnis amatus *Apollini*. *E.* 10: 26
Daphnis, ecloga quinta. *E.* 5: 1
Daphnis, cur per allegoriam *Caesar*. *E.* 5: 20. vel *Quintilius Varus*. *ibid.* 7: 21
DARDANIA, pro *Ilio*. *AE.* 3: 156
Dardania, *Troja*, a *Dardano* *Jovis* & *Electrae* filio. *AE.* 2: 325. 3: 167
Dardanidae, generosi. *AE.* 1: 472
Dardanides, patronymicum a majoribus. *AE.* 10: 545
Dardauidum, nonnulli volunt, ut sit genitivus generis masculini, specie feminina, pro *Dardanidarum*. *AE.* 10: 4
Dardanius adulter, contumeliose pro *Paride*. *AE.* 10: 92
Dardanorum rex, *Midas*, *Phrygiam* tenuit. *AE.* 2: 325
Dardannum, oppidum in regione *Dardania*, a *Dardano* conditum. *AE.* 8: 134
Dardannus, *Corytho*, *Tusciae* civitate, oriundus. *AE.* 1: 384. 3: 104. ex *Jove* & *Electra* natus. ut & *Iasius*. *ibid.*
Jovis & *Corythi* regis uxoris filius. 9: 10. *Jovis* & *Electrae*, *Atlantis* filiae, filius. 1: 32. *Erichthonii* pater. 8: 139. 134. auctor *Trojanorum*. 8: 37. oriundus *Italia* 1: 239. 3: 94. 95. pulsus ab *Aboriginibus*. 3: 170. ejus pater, *Corythus*, rex *Tusciae*; item mons, & civitas. 10: 719
Dardannus divinae stirpis, a *Crimiso* fluvio. *AE.* 5: 711
Dardannus, ut quidam, non ex *Italia*, sed *Arcadia*, urbe *Pheneo*, in *Phrygiam* venit: ut alii, ex *Creta*. *AE.* 3: 167. ab *Arcadia* in *Phrygiam* venit, & e *Samothracia* *Penates* secum tulit, & *Dardanis* nomen dedit. 2: 325
Dardannus & *Iasius* fratres uterini ex *Electra*; sed prior ex *Jove*, alter ex *Co-*

INDEX IN SERVIUM.

- Corytho, marito Electrae. A.E. 7: 207.
ex Etruria profecti novas sedes quae-
siverunt, Dardanus Trojam, Iasius
Samoethraciam. 3: 167. aliaque de il-
lis sententiae. ibid. Penates divise-
runt, & alter Thraciam, alter Phry-
giam occupavit. 3: 15
Dardanus profectus ad Phrygiam, Ilium
condidit, Iasius in Thraciam, Samo-
ethraciam nominavit. A.E. 7: 207
Dardanus ex Samothracia Palladium
Trojam transtulit. A.E. 2: 166. Pena-
tes ex Samothracia transtulit in Phry-
giam. 1: 382. 3: 148
Dardanus apud Samothracas Salios in-
stituit. A.E. 8: 285
Dardanus Teucris, quem hospitio exce-
perat, filiam Batiam uxorem duxit.
A.E. 1: 42. & populares Dardanos ap-
pellavit. 3: 108
Dardanus, Trojanus. A.E. 2: 241. inter
Decs relatus. 6: 650
Dardanus, pro Dardanius; vel quia
ipse Aeneas ante Dardanus dictus. A.E.
4: 662
Dardanus, pro Dardanius populus. A.E.
11: 287
Dardanus, quoque dictus Aeneas; item
Alcanius, nec non Ilioneus. A.E. 4:
159, 662. 7: 241. 10: 92
Dare, verbum sacrorum; formula enim
solemnis: *Da quod debes de manu dex-
tra aris*. A.E. 8: 106
Dare, pro dicere. E. 1: 19. A.E. 1: 680.
dicere, indicare. 3: 85. dicere; acci-
pere, pro audire. 6: 66
Dare, pro facere. A.E. 2: 464
Dare animam, pro reddere. A.E. 11: 162
Dare fenestram, facere. A.E. 2: 482
Dare sonitum, pro facere. A.E. 12: 267
Dare tempus, relinquere, breve scilicet.
A.E. 11: 3
Dare vitam, pro reddere, mori. A.E.
9: 704
Dares, Daretis, &c. & Dares, Davis;
ut Chremes, Chremetis, & Chremis.
A.E. 5: 460
Datum, fato concessum; fortuito obla-
tum; injunctum. A.E. 3: 255. 6: 477
Dativus singularis secundum artem an-
tiquam isosyllabus debet esse nomi-
nativo plurali, & genitivo singulari.
A.E. 1: 160. 12: 511
Dativus per pleonasmum. O. 1: 45. A.E.
5: 162
Dativus & ablativus pluralis quartae de-
clinationis, in *i* vertunt, excepto
tribus. O. 3: 376
Dativus quartae declinationis in *u* pro
ui. O. 4: 158, 198. A.E. 3: 541
Dativus pro genitivo. O. 1: 3. A.E. 1:
21. 8: 207. 9: 123
Dativus pro accusativo cum praepositio-
ne. E. 2: 29. O. 2: 452. A.E. 1: 10, 26,
185, 205, 214, 292, 303, 381, 429. 2:
36, 315, 542, 723, 798. 3: 417, 678. 4:
26. 5: 750, 6: 2, 598. 8: 100, 127, 533.
9: 433, 676. 10: 694. 11: 192, 197, 594,
637, 699. 12: 488, 555
Dativus pro ablativo cum praepositio-
- ne. E. 4: 16. 5: 8. O. 3: 6, 155. A.E.
1: 444, 479. 4: 2, 38. 5: 360. 8: 104.
9: 810. 11: 87
DAUNO, patri Turni, enssem fecerat
Vulcanus. A.E. 9, 148
Daunus, rex Apuliae, Dauniam a se
appellavit. A.E. 8: 9. Rutulorum rex,
unde gens *Dannia*, Rutuli. 8: 146
Dannia gens, Rutula, a *Danno*. A.E. 8:
146
DE & di in compositione differunt. A.E.
1: 224, 512
De te, pro *in te*. A.E. 6: 501
DEA, pro Minerva. E. 4: 62
Deae fictum haud facile recipiant. E.
5: 21
Deae & Nymphae circa fluvios enitun-
tur, vel nemora. A.E. 1: 621
Deamo, valde amo. E. 1: 110. 8: 428
DEBELLARE, bello perdomare. A.E.
5: 731
Debiti, five reatus cujuscumque, finem
facit damnatio. A.E. 4: 699
Debita Pergama, fataliter ad exitium
destinata. A.E. 8: 375
Decedere via. A.E. 11: 500
DECEMVIRI Jura Fecialia, & Duode-
cim Tabulas, condiderunt. A.E. 7: 695
Decepius, pro capus. E. 8: 18
Decernere ferro, decernere, dimicare;
decernere aliter, statueret. A.E. 12: 695
Decii duo, pater & filius, cognomine
Mus, quorum alter bello Latino Sam-
nitico, alter bello Gallico se pro Re-
publica devovit. O. 2: 169. A.E. 6: 825
Decima luna foelix. O. 1: 284
Declamatio. A.E. 5: 28
Decolor aetas, vitiofa, quae decolora-
verat veteres mores, ferrea. A.E. 8: 325
Decoquere humorem, superfluum tol-
lere. O. 1: 295
Decor, decoris, penultima longa; *decus*,
decoris, penultima brevi: & sic com-
posita *indecor*, *indecoris*; & *indecus*,
indecoris: sed in *indecores* sylviole-
n fecit Virgilius, cum veniat ab *hic inde-
cor*; vel declinatio est sine nominati-
vo singulari. A.E. 11: 423
Decuit metuisse, bene dictum, quia
utrumque praeteriti temporis; non
vero *decet metuisse* dicendum. A.E.
10: 94
Decurro, in praeterito *decurre*, non *de-
currere*, quia verba, quae in perfec-
to primam syllabam geminant, ut
curro, *decurre*, *tondeo*, *totondi*, in com-
positis geminari non possunt, excep-
tis duobus, *do*, & *sto*. A.E. 11: 189
Decurrere, juxta analogiam; non *de-
currerunt*. A.E. 4: 153
Decurrere rogos, pro circum rogos. A.E.
11: 189
Decus, decoris, media correpta. A.E. 1: 433
Decus, nobilitas, pulchritudo, oma-
mentum. A.E. 11: 657
Decus dedit equos, ad ornamentum.
A.E. 11: 83
DEDIT esse, Graeca figura. A.E. 10: 235
Dedit quietem per membra, indulgit
corpori somnum. A.E. 8: 30
- Deducere, proprium verbum de colo-
niis, & quidem earum ducibus. A.E.
2: 800
Deducere, prosequi; diducere, divide-
re. A.E. 1: 228
Deducere, pro siccare, detrahare. O.
1: 114
Deducere, proprie de navibus, cum in
mare demittuntur; contrarium, *sub-
ducere*. A.E. 3: 71, 554
Deducere rivos, siccare. O. 1: 270. pur-
gare. 272
Deduſtum carmen, tenue. E. 6: 5
DEFECTIVIS in verbis tempora pro
temporibus ponuntur. A.E. 4: 66
Defendentium & iuventum a masculino
defendentes & *ruentes*; a neutro vero
defendens, *ruentia*, *defendens* &
ruentiam; quia genitivus pluralis no-
minativo plurali non debet esse mi-
nor. A.E. 11: 886
Defendere, prohibere, excludere. E. 7:
47. A.E. 10: 905. pro tegere. 10: 709
Defensum dabit, pro defendet. A.E. 12:
437
Deferri aliquo, necessitatis non volun-
tatis est; hoc enim *venire* est. A.E.
3: 219
Deficere, deferere. O. 1: 290
Defixi tenebant ora, tacebant, vel stu-
pebant. A.E. 8: 517
Defletus, participium sine verbi origi-
ne, nisi forte inveniat *fletor*. A.E. 6:
220
Defluere equis ad terram, notat defi-
lium multitudinem, vel celeri-
tatem, vel artem, & quandam mo-
derationem ac facultatem descenden-
di. A.E. 11: 501
Defluit amne secundo, deferunt. A.E.
8: 549
Deformare, deformem reddere per luc-
tum. A.E. 12: 805
Defruta, vina decocta, proprio sapore
defraudata. O. 4: 269
Defrutum vinum, quod coquendo mul-
tum defrauderetur, & quasi fraudem
patiat; unde & *passum*, a *pati*endo,
quod multum decoquatur. O. 2: 93
Defunctae, liberatae, ut *defunctus peri-
culo*. A.E. 9: 98
Defunctus periculis, liberatus periculis;
sed *defunctus officio*, qui officium de-
bitum complevit: & *defuncti*, mor-
tui, qui compleverunt vitae officia.
A.E. 6: 83
Defunctorum imago & umbra major
corpore. A.E. 2: 773
DEGENER, patris moribus non re-
spondens. A.E. 2: 549
Degenerare, in pejor verti. O. 2: 59
Degustat corpus lancea, leviter tangit,
id est, stringit, propter exiguitatem
sanguinis. A.E. 12: 376
DEHISCENS, valde hiscens. A.E. 1: 110
DEIANIRA, Oenici filia, Herculi ada-
mata, tandem causa mortis illi. A.E.
8: 300. propter hanc pugnavit Her-
cules & Achelous. O. 1: 8
Deidamia, Lycomedis, Scyriac regis,
filia.

INDEX IN SERVIVM.

- filia. AE. 2: 263. Pyrrhi mater, vi-
tiata ab Achille. AE. 2: 477
Deldamia & Achillis filius, Pyrrhus,
sive Neoptolemus. AE. 2: 263
Audaces *Hydrois*, *miseris mortalibus* ver-
tendum, non *timidis*: nam *Δαίς* &
miserum & *timidum* significat. AE. 11:
183
Asius & *Asius*, Martis equi. o. 3: 91
Auris, Latine, *acer*, *fortis*, *vehemens*,
asper, *amarus*. AE. 8: 614
Deiopeia, Nympharum pulcherrima. AE.
1: 75
Deiotarus rex, a Cicerone defensus. AE.
9: 546
Delphoe Glauci, scil. filia, nomen Si-
byllae Cumanae. AE. 6: 36
Delphobus post Paridis mortem Helenam
duxit uxorem. AE. 2: 166, 310. 6: 495
Delphyle, Adrahti filia, Diomedis ma-
ter. AE. 1: 101
DELECTUS, proprie militum est. AE.
8: 606
Delia, Diana, a *Delo*; & pro amica
ponitur. E. 3: 67
Delia iussa Apollinis, ingentia. AE. 7: 241
Deli sex mensibus aestivis responsa da-
bat Apollo; sex hybernis Paratae, in
Lycia. AE. 4: 144
Deli civitas, Melus. E. 8: 37
Deli mons, Cynthus. E. 6: 3. ubi nata
Diana. AE. 1: 502. 4: 147. cum ad-
spiratione. 9: 82
Deliciae, pro eo quod amamus. E. 9: 22
Delius vates, Apollo fatidicus. AE. 6: 12
Delo in insulam sacra in mergitum
falcibus detulerunt ex Hyperboreis
Opis & Hecaeergos. AE. 11: 532
Delum appellus Aeneas. AE. 3: 1
Delphi appellatae, quod Delphini tergo
servatus prope locum illum expoli-
tus fuit Icadus, Apollinis filius. AE.
3: 332
Delphin, & *Delphis*. o. 1: 161
Delphin, *Delphinis*; & *Delphinus*, *Del-*
phini. AE. 5: 594
Delphin Ariona servavit. E. 8: 55. qui
propterea cum cithara inter sidera
ibid.
Delphini tergo e naufragio servatus Ica-
dius, Apollinis filius, prope Parnas-
sum montem expositus, erecto patri
templo, locum *Delphos* appellavit. AE.
3: 332
Delphini apparentes, signum tempesta-
tis. AE. 8: 674
Delphinus inter sacra Apollinis cur re-
cepit: unde & Quindecimviro-
rum cortinis in summo honore ponitur,
& ante sacrificium veluti symbolum
circumfertur. AE. 3: 332
Delphis templum aliquando spoliatum
& incensum. AE. 3: 84
Delubra, Deorum templa. o. 3: 23. 4: 541
Delubrum, in quo Deus ponitur, ut
candelabrum, in quo *candela*. AE. 2:
225
Delubrum, Dei effigies, a *delibratione*
Tm. IV.
- corticis* ex felici arbore, Gr. *ἑλκων*
ibid.
Delubrum, locus ante templum, ubi
aqua decurrit, a *diluvio*. ibid.
Delubrum, proprie quod uno templo plu-
ra complectitur numina; quia uno
templo deluitur. ibid.
Delubrum, locus in quo manus ab-
luuntur; vel tectum plurium Deorum
conjunctum, quia una opera ablu-
tur: etiam simulacrum ligneum, a
libro, raso ligno factum. AE. 4: 56
Delos, insula Laronum fugientem, in-
sequente Pithone, suscepit; & inde
materna Apollini. AE. 4: 144
Delos dicta, vel quod postquam diu la-
tuisse, apparuerit; vel quod Apol-
linis oracula, alibi obscura, illic ma-
nifesta sunt. AE. 3: 73. ita autem &
insula dicitur, & civitas. ibid. Apol-
linis urbs. 79
Delos Latonia, quia in illa insula Apol-
linem & Dianam enixa est Latona:
hanc antea vagam stabilem fecit A-
pollo. G. 3: 6. AE. 3: 76
Delos, patria Apollinis & Dianae, Or-
tygia unde dicta. AE. 3: 72. olim circum
omnia litora ventis ferebatur. ibid.
Delus, insula. E. 8: 37
Delus Neptuno & Doridi sacra. AE. 3: 73
Delus ob religionem etiam ab hostibus
inviolata semper. AE. 3: 84
DEMARATI Corinthii filius, Samo-
thracis religionibus imbutus Penates
uno templo conjunxit. AE. 2: 296
Δίμας, quasi *διωμός*, corpus, quia vin-
culum animi. AE. 6: 734
Demens, improvidus. AE. 6: 172
Demissa vox, humilis, tenuis. AE. 3: 320
Demittere mentem, desperare; contra
erigere mentem, sperare. AE. 12: 606
DEMOPHOON, Thesei filius. E. 5: 10
DEMOPHOONIS filius, Acamas, Perrechia
nepos. AE. 2: 262
Demorari annos, diu vivendo festinan-
tes quasi detinere. AE. 2: 647
Demoror, exspecto, sustineo. AE. 10: 30
DEMOSTHENES, abstemius. AE. 3: 14
Demum, novissime, vere, specialiter.
o. 1: 47. pro postea. AE. 1: 633. no-
vissime. 2: 795. ad postremum. 6: 154
DEN, finalis syllaba in *videsne*, natura-
liter longa, correpta a Virgilio, &
inde ab aliis. AE. 6: 780
Denique, vel vacare potest, vel pro
novissime poni. AE. 2: 70
Dens Saturni curvus, falx. o. 2: 406
Dens, pro acumine. o. 1: 262
Dens, de anchorae manu. AE. 6: 3
Densa mole, densi cum impetu. AE.
12: 575
Denleo, *denses*, secundae conjugatio-
nis. AE. 7: 794. 10: 432
Denfet, dense, sparso jacit; a *denleo*,
denses, *denfet*. AE. 11: 650
Densi tela intorquent, pro densa tela.
AE. 9: 534
Densio pingui, viribus pleno. G. 3: 124
Dentale, lignum, in quod vomer in-
ducitur. o. 1: 172
- Denunciativa fata, quae omnimodo e-
ventura sunt; *conditionalia*, sub certa
conditione. AE. 4: 696
DEO victus, vel vino, vel somno. AE.
9: 337
Deorum opinio triplex inter Philoso-
phos; esse illos & curare cuncta, ut
Stoici; esse, sed nihil curare, ut Epi-
curei; non esse, cujus auctor apud
Athenas exultat. AE. 4: 379
Deorum marinorum nomina ficta ab e-
lementis, quae numina dixere Vete-
res. AE. 1: 148
Deorum omnium potestas triplici fere
signo ostenditur. E. 8: 75
Deorum potestates variae sunt, vel ter-
renae, vel aeriae, vel aetheriae. AE.
4: 201
Deorum omnium simulacra in Capitolio
colebantur. AE. 2: 319
Deorum omnium epitheton, Pater. AE.
1: 703
Deorum accusatio, nisi cum veneratio-
ne, sacrilegium est. AE. 3: 2
Deorum adventu templa moventur. AE.
3: 91
Deorum domicilia sunt XII. signa. o.
1: 33
Deorum nomina ab officiis imposita. o.
1: 21. agrestium nomina. ibid.
Deorum favor sine factorum concessione
procedere non potest. AE. 12: 147
Deorum simulacra in scutis Arcades ha-
bebant depicta. AE. 11: 93
Deorum tutelarium nomina vera occul-
tabantur, ne ab hostibus quandoque
evocari possent. AE. 2: 351
Deorum si quis iurandum per Styga
sefelliisset, uno anno & novem diebus
ab Ambrosia & Nectare prohibeba-
tur. AE. 6: 324
Deos humana curare dicebant Stoici;
negabant Epicurei. AE. 1: 231. nihil
curare dicebant Epicurei. 2: 515, 688
Deos proprios, Genios, singuli homi-
nes habent. AE. 4: 610. 12: 538
Deos adire non possumus nisi libera
corporis onere fuerit anima. AE. 10:
419
Deos semper nimbus ambit. AE. 5: 839
DEPECTERE vellera foliis, pro decer-
pere. o. 2: 121
Depellere agnos, a lacte remove. E.
1: 22
Deponere animos, inertiae submittere.
AE. 5: 751
Deponere, sequestrare, in sponione
collocare. E. 3: 31
Depositus, pro desperatus; quia moris
erat apud Antiquos ut desperati ante
januas collocarentur, ut vel extre-
mum spiritum terrae redderent; vel
a transcurrentibus forte curari, qui ali-
quando eodem morbo laboraverant.
AE. 12: 395
Depressi nautae, periclitantes occupa-
ti tempestate. o. 4: 421
Depressus, occupatus, proprie navigan-
tium. AE. 5: 52
DERCENNUS, rex Aboriginum, qui
alii

Hhhh

INDEX IN SERVIO.

allis Stevens. A.E. 11: 890
 Derivatio minor principalitate, quod
 rarum est, ut *Lacena*, a *Laconica* re-
 gione. A.E. 2: 601
 Derivationes quaedam ex usu magis
 quam ratione. G. 1: 305
 Derivationes firmas non habent regulas,
 sed exeunt prout auctoribus placet.
 A.E. 9: 706
 Derivationes quaedam durae, usurpa-
 tae cum adjunctione alterius nomi-
 nis, *queruum vimen*, *colurum vern*,
ficulum lignum, *aprunum callum*.
 A.E. 11: 65
 Derivativa plurimum majora sunt pri-
 mitivis; interdum paria; raro mino-
 ra. A.E. 4: 37
 Derivatum pro primitivo. A.E. 1: 494
 DESAEVIT, valde facit; alias, fac-
 ire desit. A.E. 10: 569
 Descriptiones per *αἰσθησθαι* debent
 esse rarae. A.E. 10: 653
 Descriptionis Poeticae evagatio. A.E. 1:
 499
 Deserere, relinquere. A.E. 4: 144
 Deserti Strymonis, asperi, incoliti. G.
 4: 508
 Desertor Asiae, exul. A.E. 12: 15
 Desideria etiam ex fati necessitate de-
 scendunt. A.E. 11: 587
 Desinere, omittere. G. 5: 18
 Desolare agros, vel dum agricul-
 tores occiduntur, vel ad militiam coguntur.
 A.E. 11: 367
 Desolati manipuli, deserti signiferi. A.E.
 11: 870
 Despectare, deorsum aspicere. A.E. 1:
 400
 Desperatione augetur plerumque virtus.
 A.E. 2: 354
 Despicere, deorsum aspicere; *dispicere*,
 diligenter inquirere. A.E. 1: 228. con-
 temnere; *susplicere*, alta aspicere, mi-
 rari. A.E. 1: 442
Deservire, *deserv* Graecis. A.E. 3: 397
 Destituere, relinquere. E. 1: 61
 Destringere, de ferro. A.E. 2: 334
 Desuper, pro supra. A.E. 1: 169
 Deterior, postivum non habet. A.E.
 2: 513
 DETERIOR, a meliore dicitur; *peior*,
 a malo. G. 4: 89
 Detexere, multum texere, finire, per-
 ficere. E. 2: 72
 Detinere, pro delectare. A.E. 4: 348
 Detondeo, in praeterito *detondit* non de-
 tondit, quia quae in perfecto pri-
 mam syllabam geminant, in com-
 positis geminari non possunt, excep-
 tis duobus, *do*, & *sto*. A.E. 11: 189
 Deturbare terrae, pro in terram. A.E.
 10: 555
 DEUCALION & Pyrrha, auctores ho-
 minum, juxta fabulas. A.E. 1: 747
 Deucalionis diluvii fabula. E. 6: 41
 Deucalionis genere oriundus Idomeneus
 Cretensium rex, &c. A.E. 3: 121
 Devictum bellum, finium, exhaustum.
 A.E. 10: 370
 Devota *pepsi*, tractum de oratione Augu-

sti in laudatione Marcelli. A.E. 1:
 716
 Devotior, & *devotrix*, a devotionibus.
 A.E. 4: 607
 Deum ira magna, pro Junone. A.E. 5:
 707
 Deum contemtores, Salmoneus, Mezen-
 tius, Tityus, Ixion. A.E. 4: 696
 Deum unum modo statuebant Stoici,
 sed nomina ejus variare pro actibus
 & officiis. G. 1: 5. A.E. 4: 638
 Dens a Graeco *δέν*, timor, quia om-
 nis religio est timori. A.E. 12: 139
 Dens per omnia se diffundit. G. 4: 221.
 ab eo sunt omnia. 223. & in eum
 cuncta veluti in originem dissolvun-
 tur & redeunt, nec quidquam pe-
 rit. 225
 Dens invisibilis, sicut etiam anima. A.E.
 6: 724
 Dens, spiritus quidam divinus, per qua-
 tuor elementa infusus, gignens om-
 nia. A.E. 6: 724
 Dens, juxta nonnullos corporalis, &
αἰὲρ ποδὶν, ignis sensnalis. A.E. 6: 727
 Dens, & elementa, praeterea nihil. A.E.
 6: 724
 Dens bona tantum praestat, mala ad
 eum nihil pertinent. A.E. 12: 725
 Dens cunctorum animalium origo. A.E.
 6: 703
 Dens cuique videtur is, quem colit. E.
 3: 62. ipsi magnus videtur. A.E. 6: 79
 Dens unus saepe plura habet numina.
 A.E. 1: 12, 670
 Dens, pro Jove. E. 4: 62
 Dens, de Aesclo, & Venere; quia Nu-
 mina utriusque sexus sunt; Dens te-
 men non aperte pro *Dea*, sed in sub-
 auditione. A.E. 7: 498
 Dens, pro Venere item Junone, vel
 Aesclo item magno numine. A.E. 6: 632
 Dens, pro Caesare Augusto. E. 1: 6
 DEXTER, a dextra parte consistens.
 A.E. 8: 237
 Dexter, bonus, propitius; ut contra
 laevus, malus. A.E. 4: 294. 8: 302
 Dextra Fidei consecrata. A.E. 3: 607
 Dextrae manus conjunctione firmaban-
 tur amicitiae. A.E. 3: 611. 4: 307
 Dextra, pro virtute. A.E. 12: 644
 Dextra mihi Deus, impii & sacrilegi
 Mezentii dictum. A.E. 10: 773
 Dextra fortuna, propitia, favens; *lae-
 va*, contraria. A.E. 2: 388
 Dextra & sinistra in omnibus E. 9: 15.
 A.E. 2: 693. 9: 631
 Dextra sidera, prospera. A.E. 4: 578
 Dextras mutuo saluantes Veteres junc-
 gebant, & cur. A.E. 1: 412. 8: 467
 Di & de in compositione differunt.
 A.E. 1: 512
 DIA, eadem quae Naxos. A.E. 3: 125
 Dia Camilla, generosa, *αἰσχυρά* ut non-
 nulli *αἰσὺν τῷ Διὶ*, quod si est, a prin-
 cipalitate discedit; nam *di* in *Dia*
 longa est, in *Διὶ* corripitur, ut *lu-
 cerna*, a *lux*. A.E. 11: 657
 Diaceres modo quatuor in omni Vir-
 gilio, in tertio libro, in sexto, sep-

timo, & in nono. A.E. 7: 464
Διὰ, agere, transigere. A.E. 10: 329
 Dialectus linguae Graecae quinque,
 Aeolica, Ionica, Dorica, Attica,
 Communis. A.E. 3: 122
 Dialis Flamen pluribus ceremoniis te-
 nebatur, quam Martialis & Quirina-
 lis. A.E. 8: 552
 Diana, prima syllaba melius a Veteri-
 bus producebatur, quia *sub divo Dea*,
 venandi gratia. A.E. 1: 498. nata in
 Delo insula. ibid.
 Diana & Apollo ex Latona & Jove. A.E.
 3: 72. 4: 511. eos in insula Delo eni-
 xa est Latona. G. 3: 6
 Diana prior genita matri parturienti
 Apollinem obstetricis officium prae-
 stuit: inde a parturientibus invocatur,
 & eadem est, quae Juno &
 Proserpina. E. 4: 10. A.E. 3: 73. cur
 dicatur ante Apollinem nata. A.E. 3: 73
 Diana triplex, live tria ora habere di-
 citur, ob tres facies Lunae. in no-
 vilunio, plenilunio, & Luna decre-
 cente: vel quia tres habet potestates,
nascenti, unde Lucina; *valendi*, un-
 de Diana; & *morienti*, unde Hecate
 dicitur. A.E. 4: 511
 Diana, Luna, Ceres, Juno, Proserpi-
 na, eadem Dea. G. 1: 9. etiam Lu-
 cina, & Juno Lucina. E. 4: 10
 Diana, Luna, Proserpina, Hecate, ea-
 dem Dea. E. 3: 26. A.E. 6: 118
 Diana, Luna, Proserpina, eadem; su-
 per terras Luna; in terris Diana; sub
 terris Proserpina. A.E. 4: 511
 Dianae in honorem canunt Rustici. E. 3: 26
 Diana, eadem quae Luna, & Opis.
 A.E. 11: 532
 Diana & Apollo, Opis, & *Hecairgos*,
 cur. A.E. 11: 532, 858
 Diana, Falcis dicta, quod signum il-
 lius lignorum falce absconditum ab
 Oreste Ariciam delatum est. A.E. 2: 116
 Diana, Lucifera, a face, cum qua pin-
 gitur. A.E. 2: 116
 Diana & Apollo Otham & Ephialtem,
 coelum subvertere volentes, sagittis
 confecerunt. G. 1: 280. A.E. 6: 582
 Diana, Lycia regione venari gaudebat.
 A.E. 4: 377
 Diana Virbium sibi habet ministrum.
 A.E. 5: 95. 7: 84
 Diana per Aesculapium in vitam revo-
 cavit Hippolytum. A.E. 6: 761
 Diana Calydonis regi Oenoe aprum
 immisit, qui a Meleagro occisus. A.E.
 7: 306
 Diana, irata ob cervam ab Agamem-
 none interfectam, in Aulide Graeco-
 rum classem detinuit, & non nisi
 mactata Iphigenia placata fuit. A.E.
 2: 116. Iphigeniam sacrificio subduc-
 tam in Taurica regione sacerdotem
 sibi constituit; & illa, subducto in-
 de Deae simulacro, cum Oreste fra-
 tre in Atticam aufugit. 3: 331
 Dianae Erinomae propitia. E. 10: 18
 Dianae & Apollini juncta templa. A.E.
 6: 13.

Dian

INDEX IN SERVIVM.

Dianae triplici signo ostenditur potestas. *AE.* 8: 75
Dianae consecratus omnis lucus. *G.* 3: 332
Dianae Caryatidis templum ubi & undec. *R.* 8: 30
Dianae Dictynnae, vel Orthiae sacerdos facta Iphigenia. *AE.* 2: 116
Dianae Tauricae simulacrum ab Oreste sublatum, & haud longe ab Aricia collocatum. *AE.* 6: 136
Dianae aedes rotunda fieri debebat. *AE.* 9: 408
Dianae comes, Callisto, ejusque fabula. *AE.* 1: 748
Dianae comes, Foenice, postea Cynosura inter sidera. *O.* 1: 246
Dianae vim inferre voluit Orion. *AE.* 1: 539
Dianae dicata Cypressus, infernae scilicet quae Proserpina. *AE.* 3: 681
Dianae Aricinae sacerdos fugitivus, donec ab alio fugitivo superaretur. *AE.* 6: 136
Dianae speculum, lacus in Aricino nemore; lacus Triviae. *AE.* 7: 515
DICATUS, in obsequium datus. *AE.* 1: 77
Dicendi genera tria, humile, medium, grandiloquum. *AE.* 1. pr.
Dicere, pro canere, & nominare. *S.* 5: 1
Dicere, absolute pro laudare. *R.* 6: 72
Dicere, nominare. *AE.* 3: 335
Dila, Creta. *E.* 1: 66
Dila, Cretenses. *AE.* 4: 73
Dila in monte Cretae custodius Jupiter; unde & *Dila* dicitur. *O.* 2: 536. *AE.* 3: 104. a Dicle Nympha. *AE.* 3: 171
*Dila*mus herba, in insula Creta, ferum vulneribus extrahens. *ibid.*
*Dila*mus opimum in Creta, quae *Dila* dicitur, unde herbae nomen: herba haec vulneribus admodum, in quibus ferum est, illud extrahit; unde & ab animalibus in Creta appetitur; hausta vero venena corpore exigit. *AE.* 12: 412. hanc quaerunt vulneratae cervae, eaque gustata tela excidunt. *AE.* 4: 73
*Dila*tor abiens magistrum Lavinii Penatibus simul & Vestae sacra faciebat. *AE.* 2: 296
*Dila*tor ab aratro, Serranus. *AE.* 6: 845
*Dila*tori Magister equitum adjungi solebat. *AE.* 9: 370
Dila Nympha a Minoe, sed frustra, adamata; quippe quae in mare se praecipitavit, & piscatorum retibus excepta, servata, *Dila*teo monti nomen dedit. *AE.* 3: 171
*Dila*to legum. *AE.* 3: 89
*Dila*to his, participium non nomen. *AE.* 4: 388
*Dila*tor de rebus minoribus, magna promittere debet, ut amentum reddat audientem. *O.* 4: 1
*Dila*to, mons Cretae. *E.* 6: 57
*Dila*to, dicatus. *AE.* 6: 138. consecratus. *AE.* 8: 344
*Dila*to, Diana in Taurica regione hu-

manis hostiis culta. *AE.* 2: 116
DIDITA fama, divulgata. *AE.* 8: 132
Dido, ejus historia: Punica lingua, Lat., *virago*; ante *Elissa*, quod Iarbae nomen nola in regnum se coniecit. *AE.* 1: 344. 4: 335, 674
Dido ab Agenore genus ducebat. *AE.* 1: 342
Dido, filia Beli. *AE.* 1: 347, 646
Dido Sidonia, cum sit Tyria. *AE.* 1: 239
Dido Junonis oraculo monita de sedibus Carthaginis: sacerdotem ejus secum abstulit. *AE.* 1: 447
Dido, quo astu fratrem deceperit. *AE.* 1: 367
Dido, in matrimonium petita ab Iarba, cum id negasset, & eo ad vitandum bellum a civibus coacta, specie placandorum prioris mariti manium exstructa pyra in ignem se praecipitavit: & inde *Dido*, id est, *virago*, dicta est, cum ante *Elissa* diceretur. *AE.* 4: 36
Dido quomodo Iarbam deceperit in emendo agro condendae urbi. *AE.* 1: 371
Dido & Aeneae historia a Virgilio relata falsa est: nam Aeneas trecentis & quadraginta annis ante Romam conditam venit in Italiam; cum Carthago non nisi quadraginta annis ante Romam condita sit. *AE.* 4: 459
Dido ad regna pervenit Aeneas. *AE.* 3: 1
Dido ex Teucro jam cognorat Trojanorum fama. *AE.* 1: 760
Dido domi cenotaphium fecit marito suo; quia mortui tum domi sepeliebantur. *AE.* 6: 152
Dido se non amore Aeneae super rogum interemit, sed Anna. *AE.* 4: 682
Dido morientis ternae revolutione, tria bella Punica videntur designata. *AE.* 4: 691
Diducere, dividere; *deducere*, prosequi. *AE.* 1: 228
DIE, non per Apocopen pro *dies*, sed genitivus antiquus. *O.* 1: 208. nam secundum artem antiquum genitivus singularis isofyllabus est nominativo plurali. *AE.* 1: 160
Die, pro diei. *AE.* 1: 640. sic & *dii* pro *dici*. *ibid.*
Diel & Caeli filius, Mercurius. *AE.* 1: 301. 4: 577
Diei initium a Virgilio semper verbo rebus praesentibus apto exprimitur. *AE.* 11: 183
Dies plenus horas habet viginti quatuor; unde & nox diei pars est: incipiebat autem juxta Aegyptios ab occasu Solis; juxta Persas ab ortu Solis; juxta Umbros, Etruscos & Athenienses a sexta hora diei; juxta Romanos a media nocte. *AE.* 5: 738
Dies in septem partes distinguitur: Crepusculum, sive vesper; Fax, quo lumina accenduntur; Concubium, quo nos quieti damus; Intempesta, media; Gallicinium, quo galli cantant; Conticinium, post cantum gallorum
H h h h 2

silentium; Aurora, vel Crepusculum matutinum, tempus quod ante Solem est. *AE.* 3: 587. *item.* 2: 268
Dies, noctem quoque comprehendit, & masc. generis bonum, foemin. malum significat. *AE.* 1: 736
Dies numerabatur Romanis a media nocte. *AE.* 6: 255. 10: 216. apud Tuscos incipit a sexta diei hora. *AE.* 6: 535
Dierum longitudo & brevitas circulorum ratione fit. *G.* 2: 481
Dies consecrationis apud Romanos solemnitas admodum. *AE.* 8: 601
Dies fissus, in jure, qui non est totus religiosus, sed pro parte tantum. *AE.* 6: 37
Dies felices, apti operibus, vel foecundi. *O.* 1: 276
Dies, pro tempore, feminini generis; cum revera *diem* significat, masculini tantum. *AE.* 2: 324. 10: 467. 11: 425
Dies longa, longum tempus: licet autem sic melius feminino genere, invenitur tamen & masculino tantum. *AE.* 5: 783
Dies patenter descripta. *AE.* 12: 115
Dispiter, Jupiter, quasi *dies pater*; O-sca lingua *Lucetius*, a luce. *AE.* 9: 579
DIFFICILES terrae, pene steriles, parum creantes. *O.* 2: 179
Differt nubila, dissipat. *O.* 3: 197
DIGITI, Minervae sacri. *R.* 6: 43
Digerere, ordinare, disponere. *AE.* 3: 449
Digna indigna, dissipat. *AE.* 12: 811
Dignari, dignum judicare. *AE.* 1: 339
Dignatus, non modo active, sed & passive, pro dignus habitus, judicatus. *AE.* 3: 475
Dignitas graduum militarium ex militum numero, cui praestant, apparet. *AE.* 9: 162
Digno, & dignor, apud Veteres. *AE.* 11: 169
DII, proprie Numina aeterna; *Divi*, ex hominibus facti. *AE.* 5: 45. 12: 139
Dii quidam aeterni; alii immortales ex hominibus facti, quorum alii privati, alii communes. *AE.* 8: 275
Dii incorporei sunt, & quando oculis mortalium videri volunt, induunt se corporibus. *AE.* 7: 416, 490
Dii communes sunt, Mars, Bellona, Victoria; quia utrique parti in bello favere possunt: vel qui *divi* dicuntur, & coeli certas partes non habent, sed generaliter a cunctis coluntur, quia ubique sunt; ut Mater Deum, cujus potestas in omnibus zonis est: vel Sol, Luna, Plato, Mars, qui in omnibus sunt terris. *AE.* 12: 118
Dii, in bello Gigantum quinam intelligendi. *AE.* 3: 578. multi ferarum formas acceperunt. *AE.* 8: 698
Dii lethiferi, *disperitui*, Mars & Saturnus; quia interdicunt vitae rationem, si radiis suis geniturae ortum pullaverint. *AE.* 4: 610
Dii, alii si quem in re quapiam adjuvent, illi tamen, ad quos caeres pro-

INDEX IN SERVIUM.

- prie spectat, suum sibi honorem vindicant: quae enim ab aliis Diis petimus, tunc tantum implentur, si non advenserint Numina, quorum propria sunt. quae poscimus. AE. 9: 654
- Dii** proprii & certi singulis actibus praestit dicebant Pontifices. AE. 2: 140
- Dii** omnes post specialia Numina invocari solebant. O. 1: 10
- Dii** omnes ἀρεινὸι πάντες sunt. AE. 2: 632.
- 6: 64. 7: 493
- Dii** jurant per Styga, quia tristitia aeternitati contraria. AE. 6: 324. pejerantes per Styga novem annos puniuntur in Tartaro. AE. 6: 565
- Dii** iniuncti homini mala desideria. AE. 2: 336
- Dii**, per genera, tempora, & aetates distincti. E. 4: 10
- Dii** retardare, non penitus tollere possunt fata. AE. 7: 315
- Dii** intuentes juvant. AE. 2: 690
- Dii** laeti candido & claro nimbo circumdati, tristes vero, turbine nigro. AE. 11: 596
- Dii** nonnulli aliquotiens tantum kalendis, aliquotiens idibus tantum vaticinabantur. AE. 6: 37
- Dii**, auspices matrimonii. AE. 4: 45
- Dii** Animales. quibus origo animalis est, i. e. qui ex humanis animis facti sunt Dii. AE. 3: 168
- Dii** Inferis nigrae pecudes mactantur, Superis albae. AE. 3: 118. **Dii** inferis sacrificantes aqua aspergebantur; superis vero, abluebantur. AE. 4: 635.
- Dii** inferis sacrificantes vasa quoque in ignem mittebant. AE. 6: 225
- Dii** apud Lauriolavinium non habebant comas velatas. AE. 3: 174
- Dii** magni, Jupiter, Juno, Mercurius. AE. 3: 12. iidem cum Penatibus: apud Lauriolavinium colebantur ibid. aliorum de illis sententiae. ibid.
- Dii** magni, Jupiter, Minerva, Mercurius, iidem qui Penates, quos secum de Samothracia sustulit Aeneas. AE. 8: 679
- Dii** marini fere omnes senes: albeni enim eorum capita spumis. O. 4: 403
- Dii** manibus, titulus inscriptus sepulchrorum monumentis, quo nomine intelliguntur animae separatae a corporibus. AE. 3: 63
- Dii** medioximi, marini. AE. 3: 134
- Dii** patrii Carthaginensium, Saturnus & Juno. AE. 4: 680
- Dii** Penates, Lares. AE. 6: 152
- Dii** Penates, Neptunus & Apollo: sigilla quaedam lignea, vel marmorea, quae Dardanus ex Samothracia in Phrygiam, & inde Aeneas in Italiam advexit. AE. 1: 582
- Dii** Penates bis deducti Lavinio Albani, bis Lavinium redierunt. AE. 1: 274
- Dii** Penates, *Διοί μεγάλοι*, *Διοί ὀψιμαί*, *Διοί ἄρσενες*. AE. 1: 382. 2: 290
- Dii**, vel pro Penatibus, vel pro Aenea & ipsius posteris. AE. 1: 10
- Dii** quieti, juxta nonnullos, Inferi. AE. 4: 379
- Dii** *ὀνύμα*, qui in eodem templo, delubro, coluntur. AE. 2: 225
- Dii** superi corporibus se infundebant; & inde Heroes. AE. 6: 129
- Dii** superi manibus supinis & ad coelum elevatis; Inferi vero ad terram demissis invocandi. AE. 4: 204
- Dii** superi impari, Inferi pari gaudent numero. AE. 5: 66. 8: 75
- Dii** superi juxta quosdam Mercurius, Apollo, & Jupiter. AE. 4: 379
- Dii** topici, sive locales, ad alia loca nunquam transiunt. AE. 7: 47
- Dii** tutelares ante oppugnationem sacrificii evocabantur ex urbibus hostilibus. AE. 2: 351
- Dii** veteres, pro Penatibus. AE. 9: 786
- Dii** viales. AE. 3: 168
- Dii** flectuntur non externis, sed intimo pectore & imis sensibus depromptis. AE. 6: 55
- Dii**, hostium ex urbibus ante evocari solebant quam invaderentur. AE. 2: 224
- Dii** cum morituri vident, quibus favent, ab iis secedunt. AE. 12: 151
- Dii** pro diversis partibus contra se habent certamen. AE. 8: 699
- Dii** diversis vel bene, vel male facienda potestas concessa. AE. 3: 139
- Dii** prosperis, ut juvent, adversis, ne obstant, sacrificandum: & posterioribus quidem prius. AE. 4: 58
- Dii** etiam asperioribus sacrificabant Romani, ne nocerent. AE. 3: 120
- Dii** elementorum habitum dare solent Poetae. AE. 1: 258
- Dii** honorem dico: formula solemnis magistratus, in fine actus alicujus; vel, *Hinc ad Deos*. AE. 1: 636
- DILEMMA**, argumentum ab utraque parte firmissimum, & concludens adversarium. AE. 10: 449. complexio, quae adversarium ab utraque parte concludit. AE. 2: 675
- Diluvium**, pro vastitate. AE. 7: 228
- Diuvii** Deucalionis fabula. E. 6: 41
- Diluvio** menses, aquae superfusione omnia perturbant. AE. 12: 205
- DIMANTIS**, vel Cisci, filia, Hecuba. AE. 7: 320. 10: 705
- Diminutio** rebus minoris aetatis conveniens. E. 4: 18
- Diminutiva** quandoque a nominibus primitivis genere dissentiant, ut *dies*, *dicula*, *sentum*, *scutella*, *canis*, *canicula*, *rana*, *tannuncius*. AE. 2: 324
- Dimittere**, pro immittere. AE. 5: 29
- Dimittere** equos in praeliis quandoque solebant Romani. AE. 10: 366
- Dimitti** ab armis dicuntur, qui ab exercitu relaxantur. AE. 12: 844
- DINDYMA**, montes Phrygiae, Matri Deum sacra. AE. 9: 617. 10: 252
- DIO**, pro *die*, adverbium. O. 1: 287
- DIOMEDEAE** aves laetae Graecis navibus occurrunt, Latinis infestae, ob Diomedem ab Illyriis interentum. AE. 11: 271
- Diomedem** legendum, ut sit accusativus Latinus; vel *Diomede*, ut sit accusativus Graecus: nam *Diomedes*, nec Latinum, nec Graecum; nec verus constabit, quia nunquam eclipsis fit per litteram *n*. AE. 11: 243
- Diomedes**, rex Thracum, equos humanis carnibus alebat, qui inter fatalia Trojae numerantur; occisus ab Hercule. AE. 1: 756. 3: 51. 8: 300
- Diomedes** Aetolus dicitur, quia pater ejus Tydeus Aetolus, qui ad Argos fugit, quia fratrem patris occiderat. AE. 11: 239
- Diomedes**, cur fortissimus dictus, cum alii illo fortiores. AE. 1: 100. Danaus. ibid. ejus mater Deiphyle. 101
- Diomedes** Martem & Venerem vulneravit. AE. 11: 277
- Diomedis** certamen cum Aenea. AE. 4: 228
- Diomedes** & Achilles Aeneam vicerunt. AE. 10: 581, 592
- Diomedes** occidit Pandarum. AE. 10: 592
- Diomedes** & Ulysses exploratum profecti a Dolone consilia Trojanorum, & Rhēi adventum cognoverunt, & illum nec non Rhēsum interfecerunt. AE. 1: 473. 12: 347
- Diomedes** & Ulysses capto Dolone castra Trojana penetrarunt. AE. 8: 1. & tot egregia patrarunt, quia cultores Minervae. AE. 2: 166
- Diomedes** Ulysses, interficere se conatum, quomodo puniverit. AE. 2: 166
- Diomedes** cur Palladium Trojanis reddiderit. ibid.
- Diomedes** Anchisae cineres ablatis una cum Palladio Aeneae postea reddidit. AE. 4: 427. 5: 81
- Diomedes**, ira Veneris a se vulneratae audiens Aegialeam uxorem apud Argos turpiter vivere, domum reverti noluit, & in Apuliam Italiae se contulit, ibique varias urbes condidit, & tandem Trojanis contra Turnum auxilio fuit. AE. 8: 9
- Diomedes** Palladium oraculo jussus reddere: dum autem Aeneas sacrificaret, Nautes acceperit. AE. 3: 407
- Diomedes** post captum Ilium ad Italiam venit. AE. 1: 101
- Diomedes** in Apulia condidit Argos Hippium, quod postea corruptum in Argrippa, & hoc iterum in Arpos; item *Venassiam*, quae & *Aphrodisia* dicta; item *Cannusum Cynegriticon*; item *Gargara*; item *Beneventum*; & tandem *Venafrum*. AE. 7: 286. 10: 28. 11: 246
- Diomedis** Minerva auxilio. AE. 2: 604
- Diomedis** uxor Aegialeae Veneris dolo adulterata a Comete, Stheneli filio, quamobrem reverti nolens in Apulia confedit. AE. 11: 269
- Diomedis** adventu territus Calabriam reliquit Aeneas. AE. 3: 1
- Diomedis** galea sine cono. AE. 9: 307
- Diomedis** pugnae depictae in foribus templi, Canthagini. AE. 1: 460

Dio-

INDEX IN SERVIVM.

- Diomedis* socii ludu nimio in aves conversi, quae dictae Diomedaeae, Gr. *ἀεττοει*. Et habitant in Electride, sive Fabra insula, non longe a Calabria. AE. 11: 271
- Dion*, rex Laconiae, Iphiteam Prognai filiam habuit uxorem, ejusque filiae, & fabula. E. 8: 30
- Dione*, mater Veneris. AE. 3: 19
- Dione*, Venus. E. 9: 47
- Dionaea* Venus, a matre Dione. AE. 3: 19
- Dionysia*, ludi antiquissimi, quos rustici, confecta vindemia, faciebant. G. 2: 372, 381
- Dionysus*, Siciliae tyrannus. AE. 3: 704
- Pyrgos veteres in Thulcia expugnati. AE. 10: 184
- Diphthongus ut Graeca, nam Latini neque quidem habent. AE. 3: 226
- DIRA**, Deorum est ira, quae duplici modo colligitur, aut ex signis, aut quocumque modo, quacumque ex parte. AE. 2: 519, 4: 453
- Dira*, Sabinis & Umbris, quae Latine mala. AE. 3: 235
- Dira*, magna, vel vehemens. G. 1: 37
- Dira* cupido, cupiditas ex Deorum ira veniens, aut certe magna. AE. 6: 373, 9: 185
- Dira* Harpyia duobus modis, quod o-fcenis & alitis auspiciis faciat. AE. 3: 246
- Dira* religio, magna, admirabilis. AE. 8: 530
- Dira*, abominandae, magnae. AE. 1: 297
- Dira* aut per signa, aut quocumque modo, aut quacumque parte fieri poterant. AE. 5: 7
- Dira* appellantur, quae sunt in ministerio Jovis, quando morbos, lethum, aut bellum hominibus immittunt. AE. 2: 622
- Dira*, proprie Deae ultrices, a Jove missae ad terrorem Aegyptiis incutiendum, & puniendum Antonium, qui matrimonium laeserat fidem. AE. 8: 701
- Dira* cognomine geminae Pestes; dictae *Dira*, quod non nisi ante iratum Jovem videantur: Noctis filiae, quia & latenter oritur & intolerabilis est ira Deorum. AE. 12: 845, 846
- Dira* volucres, mali ominis; verum etiam quae humanis cadaveribus vescuntur. AE. 8: 233
- Direpta*, diripienda. AE. 2: 562
- Dirigere* aciem, in latitudinem ordinare. AE. 7: 521
- Diripuerunt* aras, dejecerunt, dissipaverunt. AE. 12: 283
- DIS**, separantis est. AE. 11: 381
- Dis* pater, Februus dictus. G. 1: 43. Soranus dicitur Hirpinis. AE. 11: 785. lingua Etrusca *Mantus*. AE. 10: 198
- Disiens*, Cometae nomen, tympani in modum, valde lucens, & Electri colorem habens. AE. 10: 272
- Disincti*, qui longis vestibus sine zonis utuntur, inhabiles militiae & inefficaces; ut *disi* contra, strenui. AB. 8: 724
- Disinctus*, negligens. AE. 1: 214
- Discordes* animi, hostiles. AE. 9: 688
- Discordia*, Dea, cur malum aureum inter tres Deas miserit. AE. 1: 31
- Discordia*, scissa gaudens palla, Bellonae comes. AE. 8: 702
- Discordia*, pro avaritia. G. 2: 496
- Discordia* sono, discrepantia. AE. 2: 423
- Discreverat* vestem auro, depinxerat. AE. 11: 75
- Discrimen*, differentia. AE. 6: 319
- Discrimina*, pro differentiis. AE. 10: 393
- Discrimen*, interstitium, certamen, cursus. AE. 5: 154
- Discrimen*, ornamentum capitis muliebris, quod caput auro *discriminet*, id est, discernat. AE. 11: 144
- Discriminare*, dividere, & *discrimen*, capitis muliebris, quod caput auro discernat. AE. 11: 144
- Discrimine* tenui lethi, modico mortis interstitio. AE. 10: 511
- Discumbebant* posterioribus temporibus; olim sedentes vescebantur. AE. 1: 712
- Discumbentes* coenabant tempore Virgilii, olim vero sedentes. AE. 1: 218
- Disjecit*, deiecit. G. 1: 282
- Disiecta* agmina, dissipata. AE. 12: 482
- Dispellere*, dispergere. AE. 1: 542
- Dispellere*, segregare. AE. 1: 516
- Dispicere*, diligenter inquirere, *despicere*, deorsum adspicere. AE. 1: 228
- Dispositionis* priorum sex librorum oeconomia. AE. 3: 718
- Dissectores* & diserti, qui plane loquuntur. AE. 2: 149
- Diffilio*, *diffilmi*, ut *salio*, *salni*. AE. 3: 416
- Diffiliunt* aera gelu, crepant, rumpuntur. G. 3: 363
- Disimulamus* nota, simulamus ignota. AE. 1: 520
- Distendere*, implere. AE. 1: 437
- Distinet*, arceat, repellit; proprie extra tenet; *dis* enim separantis est. AE. 11: 381
- Distulit*, transtulit. G. 4: 144
- DITI** sacrum crimem habebat Dido; nec non Alcestes. AE. 4: 703
- Ditis* janua noctes atque dies patere dicitur, quia homines omni tempore in fata concedunt. AE. 6: 127
- Ditio*, inter illa est nomina, quorum nomenclativus in usu non est. AE. 1: 744
- Ditio*, potestas: quia omnis potestas dictis, sive imperio, constat. AE. 1: 626
- Ditis patris* hostia, capra. AE. 7: 519
- DIVERBERARE** auras. AE. 5: 503
- Diversa*, pro per diversa. G. 4: 500
- Diversu* circumspectum, huc & illuc ora circumferunt. AE. 9: 418
- Diversus* abis, fugis, a pugna diversus. AE. 11: 855
- Dives* nunc simpliciter dicitur; Veteres addebant, cujus rei quis dives esset. AE. 1: 17, 9: 641
- Dives*, cum genitivo, & ablativo, sed raro. AE. 2: 22, cum genitivo melius, quam ablativo. AE. 9: 26
- Dives*, vel absolute, vel cum genitivo rei. AE. 7: 11
- Dives* Anagnia, fertilis. AE. 7: 684
- Devevus* olympus, coelum in noctem inclinatum. AE. 8: 279
- Divi*, ex hominibus facti, *Dii* perpetui: alii contra. AE. 5: 45, item Imperatores mortui. ibid.
- Divinandi* variae species: geomantis, aeromantis, pyromantis, hydromantis. AE. 3: 359
- Divinandi* scientia mortuis concessa. AE. 6: 347, & morientibus quoque. AE. 2: 775
- Divinatio*, a *Divis* dicta. AE. 3: 443
- Divini* honores quomodo accipiuntur. E. 4: 62, duplici ratione impetrantur, Dearum conjugio, & Deorum convivio. AE. 1: 83
- Divini* honores Caesaris post mortem. AE. 1: 294
- Divinitas* in tantum viget in omnibus, quantum finit corporum qualitas. AE. 6: 730
- Divinum* rus, vel a *Diis* conditum, vel quia Terra, Dea. G. 1: 168
- Divinus*, epitheton artificis. E. 3: 37
- Divinus*, pro vate, vaticinante, vel Deo. AE. 5: 47
- Divinus* lacus, consecratus. AE. 3: 442
- Divitiae* Veterum, in arvis. AE. 7: 537
- Divitiis* sperendis magna animi virtute opus est. 8: 364
- Divortia* in potestate Cereris. AE. 3: 139
- Divortia*, viae in diversa tendentes, diverticula viae militaris: & diverticula sunt semitae transversae a latere viae militaris. AE. 9: 379
- Divum*, pro divorum. AE. 10: 2
- Divum* domus, pro Troja, & cur. AE. 2: 241
- Divum* genus, Augustus, non solum per adoptionem, sed & consanguinitatem, quia Atia, mater ejus, filia Juliae, sororis Caesaris. AE. 6: 793
- Divus Fidius*, Hercules, quod solus fidem fecerit se Jovis filium. AE. 1: 301
- DODONA**, Epiri civitas: unde Dodonaei lebetes, quod illic optimum aes funderetur. Illic Jovi & Veneri templum, ubi ingens quercus, ex cujus radicibus fons, qui suo murmure oracula reddebat: vel a columbis humanam vocem de quercu edentibus: item oraculum Jovis, in quo vasa aenea, quae uno tactu universa sonabant. AE. 3: 466
- Dodona*, Epiri civitas, juxta quam nemus Jovi sacrum. G. 1: 149
- Dodonaei lebetes*, quales sunt in Dodona. AE. 5: 110
- Dodonaeus Jupiter* apud Epirum. AE. 3: 256
- Dodonaeo Jovi* quercus sacra in Epiro. G. 1: 8, per columbas responsa dabat. ibid.
- Dodonaeum nemus* Jovi sacrum, abundans aesculis: in eo arbores, dantes responsa. G. 2: 15, 16
- DOLERE** patienter nemo potest, nisi qui dolere consuevit. AE. 4: 434
- Dolere* aliqua re. AE. 1: 673

H h h h 3

Doli

INDEX IN SERVIVM.

- Doli Vulcani**, pro artibus quibus Mars & Venus in adulterio deprehensi carentis conficti sunt. *o.* 4: 346
- Doli**, *formarum* varietates. *o.* 4: 400
- Dollola**, lacus prope Cumas. *AE.* 6: 238
- Doluntur** nunquam, stulti, qui nulla injuria moventur. *AE.* 11: 732
- Dolo**, flagellum, intra cuius virgam laet pugio; vel potius *contus cum brevissimo ferro*, dictus a decipiendo. *AE.* 7: 664
- Dolon**, petitis Achillis equis, exploratum profectus, a Diomede & Ulyssae captus, tormentis adactus Trojanorum consilia & Rhedi advenum illis exposuit, & post tamen ab illis interfectus: ejus filius Eumenes a Turno interfectus. *AE.* 12: 347
- Dolon** ab Ulyssae & Diomede captus. *AE.* 8: 1
- Dolon** Rheum prodidit Diomedi & Ulyssae. *AE.* 1: 473
- Dolon**, Achilles currus postulavit praemium. *AE.* 9: 269
- Dolopes**, Pyrrhi socii, de Scyro. *AE.* 2: 7
- Dolor**, pro studii alicujus ardore, & prompta gloriae cupiditate; Graece *δύσκολος*. *AE.* 10: 398. 11: 732
- Dolor** nimius vel iracundia vocem intercludit. *AE.* 12: 47
- Dolor**, consequens res est, non principalis, unde sublata causa statim recedit. *AE.* 12: 422
- Dolore** & miseratione naturaliter franguntur homines. *AE.* 9: 499
- Dolores** Lausi, quibus afflictebatur Mezentius ob Lauli mortem. *AE.* 10: 863
- Dolus**, Graece *δύσκολος* Ut & Latine, *ars*. *AE.* 1: 661
- Dolo** quaevis victoria stultissima. *AE.* 2: 341
- DOMARE** terras, bellicum verbum, pro colere. *AE.* 9: 601
- Domare** ulmum, incurvare, ut usui serviat cogere. *o.* 1: 169
- Domina** Dea; & proprie quidem Mater Deum. *AE.* 3: 113
- Domina**, absolute pro Junone; cum proprie Mater Deum sic dicatur. *AE.* 3: 438
- Domina**, Proserpina, eadem quae Terra, & Mater Deum. *AE.* 3: 113
- Domina** Ditis, pro Proserpina, uxore Plutonis; Graeci quippe *uxorem* *δωμωίας* dicunt. *AE.* 6: 397
- Domina**, pro uxore, & dominus, pro marito. *AE.* 4: 214
- Domina**, regina. *AE.* 11: 805
- Dominari**, eminere, plus valere. *o.* 1: 1, 4
- Dominum** nomen invidiosum apud Veteres. *AE.* 6: 612
- Domitant** currus, pro, equos sub curribus. *AE.* 7: 163
- Domitare** boves, instruere ad laborem arandi. *o.* 1: 285
- Domitia**, prima cinem ad funes pro tormentis obulit, & inde etiam ceterae matronae. *AE.* 1: 724
- Domitianus** columnas rostratas Augusti in Capitolio locavit. *o.* 3: 29
- Domito** Olympo, in tuas leges redacto. *AE.* 9: 83
- Domitura** durum Bacchi saporem mella, apta mullo; quia majores asperima vina mellis dulcedine temperabant. *o.* 4: 102
- Domo** pro in domo, domi. *o.* 3: 96
- Domus** si in genitivo *domorum*, ab ablativo in *o*; si *domum*, ab ablativo in *u*. *AE.* 2: 445
- Domus**, pro civitate. *AE.* 8: 114. pro familia. *o.* 4: 209. familia, & domicilium. *AE.* 2: 652. familia. 3: 85. familia, sedes. 7: 122. familia. 5: 121. familia. 9: 446. genus, familia. 2: 702. habitatio. 6: 673
- Domus** Olympi panditur, id est, dies factus est: coelum enim matutino tempore aperiri, vespertino claudi dicitur. *AE.* 10: 1
- Domus** placidae, Campi Elysi. *AE.* 6: 705
- Domus** Tybris, vel Roma, vel regio integra, vel ostia. *AE.* 8: 65
- Domus** partes singulae Diis sacrae. *AE.* 2: 468
- DONA** in Deorum templis fugebantur. *AE.* 3: 287
- Dona**, pro sacrificiis: & inde ipsa templa, donaria. *AE.* 4: 63
- Dona** hostium lethifera, Gr. *Ἐχθρῶν δῶνα δάσπα*. *AE.* 4: 496
- Donandi** ratio non profusa esse debet, sed in dignos conferenda. *AE.* 6: 611
- Donaria**, proprie loca, in quibus Deorum dona reponuntur; inde pro templis. *o.* 3: 533. *AE.* 2: 269. 12: 199
- Donat** habere, Graeca figura. *AE.* 10: 235, 701
- Donatus** Tullium accusat, quod natae thalamos invaserit. *AE.* 6: 623
- Donum** alicujus, vel quod dat, vel quod ei datur. *AE.* 2: 31
- Donum**, quod voluntate; *munus*, quod ex officio venit. *AE.* 2: 269
- Donum** noctis, somnus. *AE.* 8: 658
- Donum** perniciosum. *AE.* 4: 647
- Δῶρα ἐχθρῶν δάσπα*. *AE.* 4: 496
- DORIS**, Oceani filia, Nerei conjux, Nympharum mater. *AE.* 10: 4. quinquaginta Nympharum mater ex Nereo, quae inde Nereides. *AE.* 3: 74
- Dorsum**, durior arena, quae remeantibus fluctibus indurefcit, a nautis *πυλιννός*. *AE.* 10: 303
- Dorsum** immane, saxum, planities eminens. *AE.* 1: 113
- Dorus**, Neptuni filius, unde Dori. *AE.* 2: 27
- DOS**, & reliqua, quando marito servierint. *o.* 1: 31
- DOTALIS** regia, vel quae data perdotem, vel quia sperabatur. *AE.* 9: 737
- DRACAENA**, Graecum est; Latine *hic* & *haec draco*. *o.* 3: 245
- Drachma** continet obolos sex. *AE.* 5: 112
- Draco** infomnis aurea mala Hesperidum custodiebat. *AE.* 4: 246, 484
- Dracō**, pastor ovium regis Hesperii; & inde fabula de aureis malis a dracone custoditis. *AE.* 4: 484
- Dracones**, templorum sunt; *serpentes*, terrarum; *augures*, aquarum. *AE.* 2: 204
- Dramatico** characterē scripta ecloga nona. *AE.* 9: 1
- Δρέπανον*, falx; unde Drepanum, Siciliae oppidum. *AE.* 3: 707
- DREPANUM**, Siciliae civitas, non longe ab Eryce monte trans Lilybaeum, dicta a Saturni falce projecta, quae Gr. *δρέπανον*, *AE.* 3: 707. 12: 701. vel Cereris, quaerentis filiam Proserpinam. Quidam *Drepana* in plurali. Huc delatus Aeneas, amittit patrem. 3: 1
- Drepanum*, promontorium Siciliae. *AE.* 5: 759
- DRUSI**, duo, alter vicit Hasdrubalem; alter Liviae filius, uxoris Augusti. *AE.* 6: 825
- Drusi** (Marci) filius, puer annorum sexdecim magnam gloriam in bello reportavit. *AE.* 9: 590
- Drusus**, missus contra Rhetos Vindelicos. *AE.* 1: 247
- Drusi* filius, Germanicus. *AE.* 6: 6
- DRYADES**, quae. *AE.* 10: 62. a quercubus. *o.* 1: 11. arborum Nymphae. *AE.* 10: 9. *o.* 4: 460. etiam Napeae, quia *δάσπας* Graeci *nemora* dicunt: Nymphae sylvarum. *AE.* 1: 504
- Dryantis** filius, Lycurgus, Thrac ac rex, quomodo, Libero patri infestus, punitus. *AE.* 3: 14
- Dryopes**, populi juxta Parnassum, ab Hercule victi & Apollini donati. *AE.* 4: 146
- DUALIS** numerus apud Latinos non invenitur. *AE.* 2: 1
- DUBITARE**, cogitare: omnis enim cogitatio in dubitatione est ante sententiam. *AE.* 9: 191
- DUCE**, auctore. *AE.* 4: 13
- Ducere**, verbum proprium fortibus. *AE.* 6: 22. 9: 268
- Ducere**, verbum proprium funerum. *o.* 4: 256
- Ducere** & deducere, quomodo differant. *o.* 2: 148
- Ducere**, pro deducere, finire. *o.* 1: 5
- Ducere**, pro educare, enutrire. *o.* 3: 317
- Ducere**, pro producere. *AE.* 6: 65
- Ducere** argentum, extendere. *AE.* 7: 634
- Ducere** bellum, vel gerere, vel in longum trahere. *AE.* 8: 54
- Ducere** muros, exaedificare, construere, in longitudinem producere. *AE.* 1: 427. 5: 631
- Ducere** se, pro venire, incedere. *AE.* 9: 696
- Duces** omnes apud Veteres cum scep- tris curiam ingrediebantur; postea scilicet consulares. *AE.* 11: 238
- Duces**, qui incrementum exercitu reportant victoriam, laudandi praefertim. *AE.* 11: 421
- Duces** ipsi portabant tropaea. *AE.* 11: 84
- Duces** apud Poetas segregantur a plebe. *AE.* 11: 3
- Duces** interempti ab omni vulnerabantur

INDEX IN SERVIVM.

tur exercitu. AE. 11: 9
 Duces, vel itineris, vel equorum, qui
 vulgo *agafones*. AE. 3: 470
 Ducite, adducite. E. 8: 68
 Ductilis scena erat, cum, tractis tabu-
 latis hac atque illac, interior picu-
 rae species nudabatur. G. 3: 24
 Duxor, sonantius quam dux. AE. 2: 14
 Ductores, navium domini, non guber-
 natores. AE. 5: 133
 Ducunt pectora, lacerant, percellabant.
 AE. 5: 5
 Ductio mucrone, pro educto. AE. 12: 378
 DUILIUS, victis Poenis navali prae-
 lio, rostratas columnas duas posuit,
 alteram in rostris, alteram ante Cir-
 cum, a parte januarum. G. 3: 29
 Dulio consule, lege lata prohibuitur,
 ne quis in urbe sepeliretur, excep-
 tis Imperatoribus & Virginibus Ves-
 talibus. AE. 11: 206
 DULCE humor, res dulcis. E. 3: 82
 DULICHIVM, insula, ubi mons Itha-
 cus, patria Ulyssis, unde ipse Duli-
 chius, & rates ejus Dulichiae. E. 6: 76
 DUM, proprie conjunctio, pro adver-
 bio positum. AE. 8: 1
 Dum, semper, & praeteritum & futu-
 rum notat. E. 5: 76
 Dum, mox, donec. G. 3: 296. pro do-
 nec. AE. 1: 269. donec. 2: 455. pro
 postquam. 8: 374
 Dum & cum saepe confunduntur. AE.
 1: 697
 Dumeta, frutices. G. 1: 14
 Dumofium, rigidum, spinosum. E. 1: 77
Durapius, vis, potestas, herbarum. AE.
 12: 396
 DUO, pro ambo. AE. 12: 511
 Duo, accusat antiquus, ut *ambo*, pro
 duos & ambos. E. 5: 68. AE. 11: 285
 Duo antonomastica sine nomine. AE. 11: 7
 Duo singularia melius per verbum plu-
 rale effertur. AE. 3: 269
 Duodecim Tabularum nonnulla supple-
 menta & iura Fecialia a Faliscis ac-
 ceperunt Romani; illi autem ab A-
 theniensibus. AE. 7: 695
 Duodena, pro duodecim. G. 1: 231
 DUPLEX amictus, abolla, sicut chla-
 mys. AE. 5: 421
 Duplex corona, pro lata. AE. AE. 1: 659
 Duplex spina, vel revera duplex, vel
 lata. G. 3: 87
 Duplicare, augere. E. 2: 67
 Duplices, duo. AE. 7: 140. 1: 93
 DURA, immitis. AE. 12: 873
 Dura hyems, gravis. G. 4: 239
 Dura imperia, laboriosa. G. 2: 370
 Dura limina, valida, firmiter clausa.
 AE. 2: 479
 Dura quies, mors, blandae contraria.
 AE. 10: 745
 Durare, pro durum esse ad ferendum
 quid. AE. 1: 211
 Durare, sustinere. AE. 8: 577
 Duro, active, pro durum reddere; di-
 citur & *dureo*, & *duror*; *dureo* neutra-
 liter, & *dureo*. G. 1: 91
 Durum, miserum, infelix. AE. 11: 157

Durum certamen, sine spe evadendi.
 AE. 9: 726
 Durum cubile, mortiferum, ad poe-
 nam statutum. AE. 9: 715
 Durns, propr. agrestibus. G. 1: 160. e-
 pitheton agrestium. AE. 7: 504. cru-
 delis. 2: 7. fortis, asper, crudelis in
 hostem. 10: 421. immitis, inexora-
 bilis. 6: 442. laboriosus. 4: 247
Atorvora, pulmonis vitiosus anhelitus.
 G. 2: 134
Duradia oris, potentia ora. ibid.

E.

E in compositione quandoque mi-
 nuentis non augentis vim habet.
 G. 2: 65, 78
 E sacra, pro de facta: E chao, pro a
 chao. E. 7: 13
 EBENUS & Ebenum, feminini & neu-
 trius generis, arbor, quae caesa du-
 rescit in lapidem; in India & Ae-
 gypto. G. 2: 116
 ECBASIS poetica. G. 1: 85, 322
 EBOR, *eboris*, unde *eboreus*: sed ab *e-
 bur*, *eburis*, *eburneus*. AE. 11: 11
 Ebulum, sambuco simile. E. 10: 27
 Ebur, a barro, i. e. elephanto, dic-
 tum: nec derivatio ejus, nec casus
 obliqui naturam servant: facit enim
eboris, non *eburis*, ut *marmoris*; &
eburneus, non *eburnus*. AE. 1: 596
 Ebur, *eburis*, unde *eburneus*: *eboreus* au-
 tem ab *ebor*, *eboris*. AE. 11: 11
 Ebur ad pondus vendebatur. AE. 11: 333
 Eburnea porta emittuntur falsa somnia;
 cornica porta vera, & cur. AE. 6: 894
 Eburnus ensis, vagina eburnea. AE. 11: 11
 ECCE, particula, qua in repentinis uti-
 mur, idem quod *subito*. AE. 2: 270
 Ecce, pro ex improvviso. G. 1: 108. u-
 surpatur, cum de improvviso quid of-
 tendendum. AE. 2: 203. pro admira-
 tione, & demonstratione. 10: 133.
 particula praemissa accuratis narratio-
 nibus. 2: 57. adverbium demonstnan-
 tis. 4: 152
 ECHEMUS Arcas, Euandri pater, u-
 xorem habuit Tymandram, Leda
 & Tyndarei filiam, cujus sorores
 Clytaemnestra & Helena, quarum
 altera Agamemnoni, altera Menelao
 nupta. AE. 8: 130
Echneis piscis, Latine Remora, Anto-
 nii navem retinuisse dicitur. AE. 8:
 699
Echidnes, filius Othrys, canis Geryonis,
 interfectus ab Hercule. AE. 8: 300
Echionis, Thebani, a rege Echione; vel
 uno de sociis Cadmi. AE. 12: 514
Echionis & Agaves filius, Pentheus,
 Thebanorum rex, a Bacchis discerptus.
 AE. 4: 469
 Echo, vocis imitatio. E. 10: 8
 Echo, imago vocis, Gr. *εἰκὼν*. G. 4: 50
 Echo, humanae vocis aemula; unde
 consonare dicitur. AE. 5: 149
 Echo vehementer horrent apes. G. 4: 50
 ECLIPSIN Solis apud Mycenae prius

invenit Atreus. AE. 1: 774
 Ecliptica linea Zodiacum bifariam di-
 vidit, & per illam Sol cursus suos a-
 git. AE. 10: 216
 Ecloga sexta in Vari honorem scripta.
 E. 6: 11. ingenti favore a Virgilio re-
 citata. ibid. cam a Cytheride mere-
 trice cantatam admittitur est Cicero.
 ibid.
 Eclogae non debent sibi esse similes. E. 3: 34
 EDERE, pro parere. E. 8: 45
 Edere funera, quasi ad spectaculum,
 unde munerum editores. AE. 10: 602
 Edice, imperativus plenus, per Apoco-
 pen *edic*. AE. 11: 463
 Edititius iudex, quis. E. 3: 50
 Edisserere, ordine cuncta narrare. AE.
 2: 149
 EDO, *edis*, *edit*; & *edo*, *es*, *est*. AE. 5: 785.
 & *edo*, *edis*, *edit*, integrum; *e-
 do*, *es*, *est*, verbum est anomalon. AE.
 3: 66. 12: 801
Edon, mons Thraciae; media autem
 syllaba in *Edonis* longa est; quare a-
 pud Lucanum pro *Edonis* legendum
Edoni, a nominativo *Edonnis*, *Edoni*.
 AE. 12: 365
 EDUCERE, producere. AE. 1: 436. ex-
 struere. 2: 460. fabricando in altum
 tollere. 12: 674
 Edura pius, nimium dura, valida. G.
 4: 145. AE. 8: 610
 Edurac coryli, non durac. G. 2: 65
 EETIONIS de gente Andromache, u-
 xor Hectoris. AE. 2: 456
 EFFABILIS, explicabilis. AE. 3: 621
 Effata, dicuntur loca sacra, ab auguri-
 bus inaugurata: effari enim verbum
 augurale. AE. 3: 463. proprie augu-
 rum preces; unde ager, ubi auguria
 captabantur, *effatus* dicebatur. AE.
 6: 197
 Effatus, ager post pomoceria, ubi au-
 guria captabantur. AE. 6: 197
 Efferre, ad sepulturam efferre. AE. 11: 189
 Effera, nimis fera. AE. 4: 642
 Effertus, cruentus. AE. 8: 484
 Effigies alicujus adhibetur ad eum in-
 cantandum. E. 8: 75
 Efflagitare, cum clamore deposcere.
 AE. 12: 759
 Effodere, fodiendo aliquid ex terra e-
 ruere. AE. 1: 447
 Effoetus ager, continua fertilitate lassus,
 sicut effoeta mulier frequenti
 partu. G. 1: 81
 Effoetus, exhaustus, translatio a mu-
 lieribus, quas frequens partus reddit
 debiles. AE. 5: 395
 Effoeta veri, causa veritatis. AE. 7: 440
 Effrena gens, saeva, vel rectorem re-
 cusans. G. 3: 382
 Effugere, celeriter transire. AE. 3: 272
 Effugia hostia, quae immolanda, ad
 aras adducta, casu effugit. AE. 2: 149
 Effulgeo, *effulges*, & *effulgo*, *effulget*.
 secundae & tertiae conjugationis. AE.
 8: 677
 Effutrum dicitur, super quod quisque
 jacet. AE. 8: 368

Effun-

INDEX IN SERVIO.

Effundere questus, cum dolore scilicet.

AE. 5: 780

Effundi proprie dicuntur tela in hostes

subiectos, non jaci. AE. 9: 509

Effusus labor, functus & frustratus. G.

4: 492

EGELIDUM flumen, nimium geli-

dum. AE. 8: 610

Egenus, pro egens. AE. 1: 603

Egere, tribus modis effertur, cum ge-

ni 2vo, accusativo, & ablativo. AE. 4:

373

Egere melius genitivo quam ablativo

jungitur, ut Virgilius, contra Cicero.

AE. 1: 603

Egere, cum ablativo & genitivo. E. 2:

71. cum genitivo. AE. 11: 343. cum

genitivo pro ablativo. 9: 88

Egeria, Nympha in Aricino nemore,

quam sibi amicam finxit Numa, ad

firmendam legum suarum auctorita-

tem. AE. 7: 763

Egeriae Nymphae in Aricia a Diana

commendatus Virbius. AE. 7: 761

Egerimus, *vi* syllaba metri necessitate

correpta. AE. 6: 514

Egesta, post *Segeta*, Siciliae civitas, ab

Aceste condita, dicta a matris nomi-

ne. AE. 1: 554. ab Helymo condita.

5: 73

Egestas, rerum indigentia, quid differ-

rat a paupertate. G. 1: 146

Egit, persequitur. G. 4: 51

Egredi, & accusativo & ablativo jungi-

tur. AE. 2: 713

Egregium, quasi in grege amplissimum.

AE. 4: 93

Egregius, praecclarus, quasi extra gre-

gem. AE. 4: 150

Egregius, proprie qui est de grege c-

lectus. AE. 12: 275

Egregium, eleganter in Ironia. AE. 7:

556

Egregius animi, figurate. AE. 11: 417

Ei, diphthongus Graeca Latine per e

longum effertur. AE. 1: 261. 3: 108

EJA, saepe pro age ponitur, saepe con-

junguntur. AE. 4: 569

Eja, hortantis adverbium. AE. 11: 373

Eja, exclamantis & propterantis parti-

cula. AE. 3: 38

Eion, imago vocis, *Echo*. G. 4: 50

Eidolon, imago. AE. 1: 357

EJECTUS, naufragus. AE. 1: 582. 4:

373

Eipus, longum est Hyperbaton. AE. 6:

66. figura, qua unus sensus per mul-

tos versus protenditur. 7: 703

EL, Assyrii *Sol*, quem colebant: &

inde nomen regum Belus, ut & Gr.

El. AE. 1: 646

ELABI, de illis qui effugiunt. AE. 2: 318

Elabi, pro celeriter praecurrere. AE.

5: 151

Elabi, celeriter currere. AE. 5: 326

Elapso, pro lapso. AE. 12: 356

ELECTRAE & Thaumantis filiae,

Harpyiae. AE. 3: 212, 241, 249

Electra, Atlantis filia, Corythi regis I-

taliae uxor, Dardanum & Iasum pe-

perit, priorem ex Jove, alterum ex

Corytho. AE. 7: 207

Electra, cum qua Jupiter concubuit,

Trojam ardentem videns capillum la-

cerabat, & sic in astra recepta. AE.

10: 272

Electra, una Pleiadum. G. 1: 137. quae

dolens excidium Ilium lucere desit.

ibid.

Electrae, Atlantis filiae, & Jovis filii,

Dardanus & Iasus. AE. 1: 32, 384. 2:

325. 3: 104, 167. 8: 130

Electra, succinae gemmae. E. 8: 54

Electra fratrem Orestem infidiis matris

Clytaemnestrae & adulteri Aegysthi

servavit. AE. 4: 471

Electris, sive Fabra insula, non longe

a Calabria, in conspectu Tarenti ha-

bitata ab avibus Diomedaeis. AE. 11:

271

Electrum, succinum, defaecatius cete-

ris metallis. G. 3: 522. tria ejus ge-

nera; unum ex arboribus, quod *suc-*

cinnam dicitur; aliud, quod naturaliter

invenitur; tertium, quod fit de

tribus partibus auri & una argenti,

quod ad luminis clarius auro & argen-

to lucet, & veneno probatur. AE. 8:

402

ELEMENTA quatuor. AE. 1: 62. terra,

aër, aqua, aether: & Deus; praeter-

ea nihil. 6: 724. originem rerum sta-

tuabat Empedocles. 6: 724. E. 6: 31.

corporalia sunt. AE. 7: 34. physica

quadam ratione junguntur, unde &

Dii, qui ipsis praefunt. 1: 137. etiam

animalia juxta nonnullos. 4: 524

Elementa duo concessa homini, terra

& mare. AE. 9: 131

Elementi pars nulla sine Deo. AE. 6: 726

Elm, Latine retracto accentu Helena.

AE. 8: 190

Elephanti majores in India quam A-

frica. G. 1: 57

Elephantus, pro ebore. AE. 3: 464

Elens Campus, maximus omnium, sep-

tingentium pedum; alii minores. G.

3: 202

Eleusini & **Eleusis**, civitas Atticae prope

Athenas, ubi Cereris sacra Eleusinia.

G. 1: 161

Eleusina sacra Cereris celebrabantur ab

Atheniensium nobilissimis virginibus.

AE. 4: 99

Eleusina Cereris sacris Junonis, & Ju-

nonis sacris Cereris templum claudi-

tur; neque alterius sacerdoti alterius

sacra gustare fas est &c. AE. 4: 58

Eleusinae Cereri virgines Athenienses

sacra facientes raptae, & miro modo

receptae. AE. 1: 655

Eleusini & Cynriniae filius, Triptole-

mus. G. 1: 19

Eleusinium condidit, & a patris Eleusi

nomine appellavit Triptolemus. G. 1: 19

Elas, Lat. *flagna*: unde *Helorus*. AE. 3:

698

Elice, major septemtrio, *Arctos* G. 1: 137

Elices, sulci ampliores, ab eliciendo a-

quam, ad siccandos agros. G. 1: 109

Ελκενδης Luna, cur. AE. 1: 746

Elidere, praefocare. AE. 8: 289

Elidis agones Olympici. AE. 3: 704

Elidis fluvius Arethusa. G. 4: 354. item

Alpheus. E. 10: 4

Elidis rex, Acolus, cujus filius Salmo-

neus. AE. 6: 585

Elidensum rex, Auges, cujus stabulum

purgavit Hercules. AE. 8: 300

Elidis & Pifarum rex, Oenomaus. G. 3: 7

Elas, ab Assyriorum *El*, quod ipsorum

lingua *Sol*. AE. 1: 646

Elis & Pifae, Arcadiae civitates, ubi

fontes, duos alveos Alpheum & Are-

thusam ex se producentes, item con-

junctos in exitu, sed subterraneis me-

antibus etiam sub mari in Siciliae Or-

tygia iterum emergentes. AE. 3: 694.

G. 1: 59

Elis, urbs Peloponnesi, juxta Pifas, ad

fluvium Alpheum, ubi Olympici a-

gones celebrabantur. G. 1: 59. 3: 19,

202. Arcadiae civitas. AE. 10: 179

Elisa, Beli filia, priore nomine. Dido

dicta est lingua Punica; sed *Dido*, id

est, virago, appellata, quod ad vi-

tandum larbae matrimonium in ignem

se praecipitavit. AE. 1: 344, 625.

4: 36, 335, 674

Elisa spuma, exclusa, expressa. AE. 3:

567

Elixa carne non vescabantur heroicis

temporibus. AE. 1: 217

ELLIPSIS figura, quae. AE. 1: 69

Ellipsis praepositionis. AE. 2: 57. 4: 3. 9:

815. *de*, vel *ex* 10: 345. 12: 182

ELOCUTIONES non semper forman-

tur ex similibus. AE. 1: 550. est elo-

cutio. AE. 4: 536

Eloquentiae Deus & auctor, Mercurius.

AE. 4: 558. 8: 138

Eloqui Apollinis. AE. 6: 43

ELFENOR, ab Ulyssae occisus, ad pe-

ragendam Necyomantiam. AE. 6: 107

Elfenor Ulyssae apud Inferos interro-

gat. AE. 6: 532

ELUCTABITUR aqua, cum mota e-

greditur. G. 2: 244

ELYSII, piorum campi. E. 5: 61

Elysius, ubi piorum animae habitant

post corporis animaeque discretio-

nem, *αἰὲς τῆς λήσεως, a solutione*, in

medio Inferorum juxta Poetas; insu-

lae Fortunatae juxta Philosophos, *μα-*

κροτον νῆρας. juxta Theologos, circa

Lunarem circulum, ubi jam aer pu-

rior. AE. 5: 735

Elysi campi, aut apud Inferos, aut in

Fortunatis insulis, aut Lunari circu-

lo. AE. 6: 640, 888

Elysius campus in nono circulo. AE. 6:

426

Elysi campi suum solem & sua sidera

habent. AE. 6: 534

Elysius tantum tenent animae rite pur-

gatae. AE. 6: 404. Inde in corpora

non redeunt, quia per purgationem

carent cupiditate. ibid.

EMATIA, Macedonia. G. 4: 387.

Thessalia, ab Emathio rege. 1: 492

EMEN-

INDEX IN SERVIVM.

- EMENSO**, Olympo petcurso, perlustrato. G. 1: 450
- EMICARE**, exsilire. AE. 2: 175
- EMORTUUS**, e vacat. AE. 2: 458
- EMPEDOCLES** quatuor elementa statuebat rerum originem. E. 6: 31
- Empedocli* Syraculano visus mortalis de-
terfus. O. 1: 34
- Εμπνικία* scientia, medicina; quia ma-
ximam partem in usu, non ratione,
consistit. AE. 12: 396
- Εμπνικαγίται*, implexae, involutae. O.
4: 482
- EN**, demonstrantis particula. AE. 4: 534.
aliquando optantis, aliquando con-
firmantis. E. 8: 9. nominativo me-
lius jungitur. AE. 4: 597
- Εν ἀγῶνι σῖται, τινῶν, τρέπιδε.* AE.
12: 737
- Εν δὴ δυνάμει*, figura. O. 2: 192. AE. 1: 65,
653. 2: 627. 3: 146, 223, 467. 7: 15. 9:
627. 3: 604. 10: 754. 11: 571
- ENARIA**, prius *Inarime*, insula, a si-
mis sic dicta, quae Gr. *ἀπῖνος*, Lat.
enares: unde etiam *Pitheculus*: quia
perpetuis fulgoribus petiitur, Ty-
phoeum sive Enceladum premere di-
citur: Homero dicta *σιν ἀπῖμος*. AE.
9: 715
- ENCELADUS & Coeus**, Terrae filii,
Gigantes, qui Jovem coelesti regno
detrudere conati sunt. AE. 4: 179
- Enceladus, unus ex Gigantibus in Sici-
lia Aetnae subiectus. AE. 3: 578
- Enallage casus. AE. 3: 382
- Ενυμῶ* Gr. dicitur mulier gravida. AE.
6: 2
- ENDYMION** amavit Lunam. O. 3: 391
- ENETUS**, Choric, Arcadiae regis fi-
lius. AE. 8: 138
- ENIM** eleganter abundat. AE. 2: 100.
8: 84
- Enipeus*, Thessaliae fluvius. O. 4: 368
- Enitui, parere, *ἐναι* Gr. E. 4: 23
- Enituit campus, foecunditate jucundus
exitit. G. 2: 210
- ENNIANUM** hemistichium. AE. 12: 552
- Ennius* a Messapo traxit originem. AE.
7: 691
- Enodes trunci, sine nodis. O. 2: 65, 78
- Ενὸς τριῶν, speculum.* AE. 1: 184
- Ενὸς τριῶν, Neptunus*, quod terram ma-
ri quatiat. AE. 5: 810
- Ενὸς τριῶν, coram, in conspectu.* AE. 2: 538
- Ενὸς τριῶν, de utero equi Trojani.* AE. 2: 19
- ENSIS**, pro vagina, vel capulo. AE. 4:
262. pro cultro longiore. 4: 262
- Ensis haurire dicitur, percutere, vora-
re. AE. 2: 600
- ENTELLA**, Siciliae civitas, ab Hely-
mo condita. AE. 5: 73
- EOAE** Atlantides, in ortu Heliaco po-
sitae. O. 1: 218, 219
- Eodem*, e naturaliter quidem longa,
sed metri causa corripitur. AE. 1: 579
- EO**, verbum admodum anomalum in
temporibus & participiis. AE. 6: 179
- EOI** equi, Solis: prima syllaba e in
cons, licet naturaliter longa, metri
necessitate ob sequentem vocalem
Tom. IV.
- correcta est. AE. 2: 417
- EOO** primo, subaudi, tempore; a Grae-
co *εὐος*, *αὐτῶς*: prima autem in *Eons*
natura longa, quia per u scribitur;
verum etiam corripitur, quia &
Graece *εὐος* dicitur per e. AE. 1: 493.
2: 417. 11: 4
- EOUS**, Lucifer. G. 1: 288
- EPAPHUS**, rex Assyriorum. AE. 1: 646.
- Aegypti rex, Phaetonti exprobravit
navitatem illegitimam. AE. 10: 189
- EPENTHESIS**. O. 1: 164
- Epens*, Panopei filius, equi fabricator,
etiam in equo Trojano fuit. AE. 2:
263. Pylarum conditor. AE. 10: 179
- Epexegetis*, quae figura. E. 4: 26. G. 1:
3. AE. 1: 16, 254, 262
- EPHESII** Venerem Automaten, vel E-
pidaetiam colunt. AE. 1: 724
- EPHIALTES & Orthus**, Apollinis &
Dianae sagittis confixi. O. 1: 280
- Επὶ Ἰλίου*, Latine *Inubo*, idem qui Pan,
Faunus, Fatuus, Fatuellus. AE. 6: 776
- Ephyre*, Corinthus; unde *Ephyraea de-
ra*, Corinthia. O. 2: 464
- Επὶ Ἰμῶν*, *τῆς*, cum impetu venit. AE.
12: 120
- EPICNEMIDIA**, eadem quae Opuns.
AE. 3: 399
- Epidaetia* Venus. AE. 1: 724
- Epicedion & Epitaphium quid diffe-
rant. E. 5: 14
- Επὶ τῶν περὶ τῆς*, Latine *insultatio*, irrifio
per cavillationem. AE. 10: 20
- Epicnemides*, Narycii, & Opuntii, iidem.
AE. 3: 399
- Epictrea* philosophia nihil perfectum
statuit sine voluptate. E. 6: 13
- Epictream* sectam exsequitur in Ecloga
sexta Virgilius. E. 6: 13
- Epictrei* & Stoici contraria de fato do-
cebant. AE. 4: 697
- Epictrei* superficiem modo rerum tractant,
nunquam altiora disquirunt.
AE. 6: 264. duo statuebant rerum
principia, corpus & inane. E. 6: 31.
dicebant nihil esse, quod non habeat
originem sui. G. 2: 49. pietatem in
coelo, sive Deos, esse negant. AE.
2: 536. vel esse quidem Deos, sed
nihil quidquam curare statuebant. 4:
379. contra Stoici. 1: 15, 231. 2: 515,
688. dicunt Deos nec meritis capi,
nec irasci maleficiis. E. 8: 17. omnia
casu fieri statuebant. AE. 4: 620. 10:
467. plures volebant esse coelos. AE.
1: 334. stulte Solem de atomis constare,
& cum die nasci, cum die pe-
rire statuebant. 4: 584. dicebant so-
lem non ire per alterum hemisphae-
rium. O. 1: 247. fulmina fortuito ne-
que ullius Dei auxilio in terras cade-
re statuebant. AE. 4: 209. non Deo-
rum iudicio, sed solum ex nubibus
fieri. G. 1: 332. seris rebus voluptates
inferunt. E. 6: 41. geminam statuunt
voluptatem, alteram, quae percipitur,
alteram imaginariam. 2: 58. fata
precibus fieri non posse statuebant.
AE. 6: 376. nec religionem, nec cor-
- poris exercitium, nec aliud quidquam
mortem repellere statuebant. O. 3:
525. frustra preces fieri statuebant.
AE. 2: 405. animam per totum cor-
pus divisam esse statuebant; *ανίμῳ*
vero esse τὸ ἡγμονικὸν animae, sine
quo vivere nemo potest. 10: 487. ani-
mam cum corpore dicebant perire. 4:
34. omnia cum corpore perire dicunt.
5: 81. post mortem nihil superesse
dicebant. 2: 645. munera mortuis da-
ta inania, nihil illis profutura dice-
bant. 6: 836. mortuos nihil eorum,
quae in honorem eorum fiunt, sen-
tire statuebant. 7: 4
- Epictreos* solos sequitur Lucretius. AE.
10: 467
- Epictreus* philosophus, Siron, Virgilius
docuit. E. 6: 13
- Epictreus*, an Virgilius dicendus sit. O.
4: 219
- Epidaureus*, Epitri civitas, equis nobilif-
sima; Alcipio facia. G. 3: 44
- Epilogus & principium orationis pari
argumentatione tractari debent. AE. 10: 55
- Epimethei* filia, Pyrrha. E. 6: 41
- Epitri* Troja condita ab Aenea. AE. 3: 349
- Epitri* pais, Acarnania. AE. 5: 298
- Epitri* urbs Buthrotum in regione Cha-
onia, ante Molossia. AE. 3: 292
- Epitri* civitas, Dodona. G. 1: 149. Chao-
nes. ibid. Dodona, ubi oraculum Jo-
vis ex quercu. AE. 3: 466. Epidaureus.
O. 3: 44. Molossia. 3: 405. Nicopolis,
ab Augusto condita. AE. 3: 501.
- Oricos. 10: 136
- Epitri* montes, Ceraunia, cur. O. 1: 332.
a crebris fulminibus dicti. AE. 3: 506
- Epitri* mons, Ilmarus. E. 8: 44
- Epitri* promontorium, & mons, Leuca-
te, ita dictus, quod nuda & candida
saxa in cacumine habeat. AE. 8: 677.
mons altissimus Leucate, in promon-
torio, prope peninsula. 3: 274. sinus
& civitas, Ambracia.
- Epitri* promontorium, Actium. E. 4: 13.
ubi superati ab Augusto Antonius &
Cleopatra. AE. 8: 678, 682
- Epitri* rex, Campus, a quo Epirus Cam-
pania, ejusque posteri Campylides.
AE. 3: 334
- Epiroticae columbae* responsa dabant. E.
9: 13
- Epirotica*, Chaonia. O. 1: 8
- Epiroticus* Jupiter, Chaonius pater. O. 2: 67
- Epiroticus* finis, pars maris Ionii. AE.
3: 211
- Epirum* delatus Aeneas. AE. 3: 1
- Epirum* tenuit Helenus post Trojae ex-
cidium. AE. 1: 605
- Epirus* dicta Chaonia, ab Heleno, quod
Chaonem fratrem illic occiderat. AE.
3: 297, 334
- Epyrus* campos non habet. AE. 3: 334
- Epirus*, optimarum equarum ferax. G.
1: 59. 3: 111
- Epirus*, in ea bellum Augusti cum An-
tonio & Cleopatra. AE. 6: 833
- Epitaphium & Epicedium quid diffe-
rant. E. 5: 14
- 1111
- Epitha-

INDEX IN SERVIO.

Epithalamia, carmen Sapphus. o. 1: 31
Epitheta sunt, quae variis rebus & personis possunt accommodari, *antonomastica* autem, quae uni tantum propria. AE. 2: 171
Epitheta duo apud Latinos vitiosum. E. 3: 38. o. 4: 19. 370. AE. 2: 392. in decem fere versibus. 3: 70
Epitheta a vicinitate locorum aut urbium. AE. 1: 235, 338. 2: 197. 8: 165. v. in *nominibus*.
Epitheta dicta ab locis, ubi id negotium non agitur. AE. 3: 332. 4: 345
Epitheta, *cupido*. AE. 8: 165
Errucy *τῶν αἰώνων, fortunatus laborum*. AE. 1: 416
Errucy, *visitor, voti compos*. AE. 10: 409
Eristasferius & Yon, fratres ex Aegypto in Cyprum venerunt. E. 10: 18
Egulae, privatorum sunt; dapes, regum. AE. 1: 710. 3: 224
Epulabantur sedentes Romani prisci, Lacones, Cretenses. AE. 7: 176
Epikephyri Locri, Ajacis Oilei socii, tenuerunt Brutios, a promontorio Zephyro, in quo positi. AE. 3: 399. tempestate ab Ajace Oilei separati Brutios tenuerunt. 11: 465
Equae optima in Epiro, quae adhibebantur in Olympicis ludis. o. 3: 121
Equae in Hispania ore captantes Zephyrum, inde concipiunt, & pullos edunt. o. 3: 273
Equae velociores quam equi, & cur? hinc in certaminibus Olympicis adhibita: optima in Epiro. o. 1: 59
Eques, pro equo. o. 3: 116
Eques Neptunus unde. o. 1: 12
Equestre certamen Neptuno a Thessalis sacrum. ibid.
Equifris Venus. AE. 1: 724
Equi in tutela Castoris & Pollucis. o. 1: 12
Equi bonum faciunt augurium; praesertim candidi. AE. 3: 537
Equi dolent & gaudent amissione, vel acquisitione victoriae. o. 3: 102
Equi Agrigentini missi ad Graeciae agones: & ad reparandos Cappadociae equorum greges mortuos. AE. 3: 704
Equi & cervi dilectissimi, uxorumque charissima cum regibus mortuis apud majores, nec non Indos comburi solebant. AE. 5: 95
Equi Diomedes ab Hercule abducti. AE. 8: 300
Equi marini, prima parte equi; posteriore resolvuntur in pisces. o. 4: 388
Equi armati, pro equo. AE. 6: 882
Equi caput inventum, in jaciendis Carthaginis fundamentis. AE. 1: 447
Equicula gens; ab hac Fecialia jura accepit Ancus Martius. AE. 10: 14
Equidem apud Virgilium pro *ego quidem*; sed apud alios tantum pro *quidem*. AE. 1: 580. aliquando ego quidem; aliquando expletiva particula. 1: 339. pro ego, sive ego qui-

dem. o. 1: 193. AE. 8: 471
Equina cauda antiquitus pro crista in galca. AE. 10: 638
Equini nervi in arcubus solebant esse. AE. 9: 622
Equini pulli in fronte habent carnem, quam statim illis admittit mater: cum si quis praecipiat, lac illis denegat. AE. 4: 516
Equites Romani trecenti primum in legione; quia deni erant de singulis curiis, quae triginta. AE. 7: 274. 9: 370
Equitum Magistri, quod equitibus praerant. AE. 5: 562
Equo federe ad aram apud quasdam gentes permittitur. AE. 7: 779
Equo desilire honoris causa. AE. 11: 500
Equo Trojano qui duces abducti fuerint. AE. 2: 263
Equo fidens, eques optimus. AE. 10: 181
Equorum ex alacritate vel moestitia eventum futurum dimicaturi colligere solebant. AE. 12: 82
Equorum domandorum usus repertus in Thessalia; & inde nata Centaurorum fabula. o. 3: 115
Equos dimittere quandoque in praeliis solebant Romani. AE. 10: 366
Equum solum praeter hominem lacrymare, & doloris affectum sentire tradit Plinius. AE. 11: 90
Equus a Neptuno in Thessalia aut Arcadia primum productus: ab Illyriis quotannis sacrorum ritu aquis immingitur. o. 1: 12. a Neptuno productus in contentione cum Minerva de nomine Athenis imponendo. AE. 7: 691. 8: 2, 128. productus a Neptuno tridentis percussione. o. 3: 122. dictus Scythius, vel Schiron, vel Arion. 1: 12
Equus, bellicae fortitudinis omen. AE. 1: 447
Equus cernuus, qui cadit in faciem, in eam quasi partem, qua cernimus, *cerni pueri, nubes* in caput provolventes. AE. 10: 894
Equus Achillis, Xanthus, non tantum lacrymabat mortem domini, sed & divinabat. AE. 11: 90
Equus Pallantis dolebat mortem domini. & lacrymabat, & sponte sequebatur cadaver; item Achillis Patroclum. AE. 11: 85, 90
Equus Trojanus longus fuisse traditur centum viginti, latus triginta, & caudam, genua, oculos movisse. AE. 2: 150. machina belli. ibid. ex abiete, & pinu, & acere dicitur constructus. 2: 112
Equi Trojani varia expositio. AE. 2: 15. inscriptio. 2: 17. varia nomina. 2: 230
Equus Trojanus per Scaciam portam introductus. AE. 2: 612
ER syllaba infinitivis additur ob metrum. AE. 4: 493
Era, *Terra*. E. 4: 35
ERATO, vel pro Calliope, vel quacunque Musa. AE. 7: 37

EREBUS, pars Inferorum, in qua morantur, qui bene vixerunt, donec purgati ad Elysium perveniant. AE. 6: 404
Erebus, Inferorum profunditas. AE. 4: 511
Erebus, pro interioribus tenebris Inferorum. o. 4: 471
Erechthei & Praxitheae filia, Orithyia, a Borea rapt. o. 4: 463
Ereptus, liberatus. AE. 1: 600
Ereum oppidum Italiae dictum a Junone, *αὐτὴ τῆς Ἥρας*. AE. 7: 711
ERGO, proprie conjunctio fuit, sed transit in adverbium, Graece *ἔργον*, vel *ἔρως*. AE. 6: 670. pro merito. E. 7: 58. o. 2: 393
ERICIUS militaris, machina bellica. AE. 9: 505
Eridanus, Inferorum fluvius. AE. 6: 603
Eridanus, Solis filius, idem qui Phaeton, ejusque fabula. AE. 6: 659
Eridanus fluvius, & in Coelo, haud longe a Cero; & in Terra, in Italia, in Venetia, ubi & Padus dicitur; & apud Inferos, & cur: item cetera de Eridano fabula. AE. 6: 659
Eridanus, Padus, rex fluviorum. o. 1: 482. Italiae fluvius. 4: 372. AE. 8: 77. 10: 189
Erichthonius, filius Vulcani, draconeis pedibus, ab *ἑκτῆς*, & *χθονὶ* terra: primus quatuor equos junxit Indis Panathenaicis. o. 3: 113. ex Vulcani semine natus, post Aurigae nomine inter sidera. o. 1: 205
Erichthonius, numen conjunctum Minervae. AE. 7: 761
Erichthonius, Dardani filius, Asaraci pater. AE. 8: 130
Erigere mentem, sperare; contra *dimittere mentem*, desperare. AE. 12: 606
Erigone, Icarii filia, cur inter sidera, eadem quae Virgo. o. 1: 33, 218
Erigone, Justitia, filia Themidos. E. 4: 6
Erinyes, animi impatiencia, quae in furorem impellit. AE. 2: 337
Eripe fugam, accelera, raptum fac. AE. 2: 619
Eripere. AE. 1: 596
Eriphyle, uxor Amphiarai anguris, ejusque in maritum perfidia. AE. 6: 445. apud Inferos uxor amantes recensetur, ob amorem seu cupiditatem monilis. AE. 4: 412
Eristichonis fabula. AE. 3: 34
Eryx Graece, *αὐτὸς ὁ ἑρμῆας*, interpretatione. AE. 4: 242
Epodol, aves Diomedae, in quas hustu conversi Diomedes socii, habitantes in Electride sive Fabra insula, non longe a Calabria, in conspectu Tarenti. AE. 11: 270
Epos, *Ἀντίποις*, & *Αὐτίποις*, amantium numina. AE. 4: 520
Epos, Cupido, Deus amoris. AE. 9: 185
Epos Graece ipse Cupido, sicut etiam Latine Amor. AE. 1: 667
ERRABUNDUS, errans. E. 6: 58
Errare, passim vagari. E. 4: 19. AE. 6: 448.

INDEX IN SERVIVM.

448. pro pasci. B. 1: 9. 2: 21. AE. 1: 188. 7: 491
Errare, pro investigare, de pastoribus. AE. 1: 326
Errare, scopum non tangere. AE. 7: 498
Errare dicuntur morticinium oculi. AE. 4: 691
Errata, participium sine verbi origine; non enim dicitur *error*. AE. 3: 690
Error, pro furor. O. 3: 513
Error, dolus. AE. 2: 48
Errutare. AE. 3: 6, 32
ERUERE, deicere. AE. 2: 628
Erus & Leandri amor, eorumque interitum. O. 1: 207
ERYCINA Venus. AE. 1: 724
Erychio in litore exustae nave Aeneae; quod alii apud Cajetam, quae inde nomen habet, factum dicunt. AE. 10: 33
Erycone, Icaris filia, ob dolorem patris a rusticis occisi haec vitam finivit; sed Deorum miseratione inter sidera relata, Virgo appellata: item Canis ejus inter sidera reclusus. G. 2: 389
Erymanthus asper superatus ab Hercule. AE. 8: 300
Erymanthus, Arcadiae mons, ubi aper ferocissimus. AE. 6: 703. 5: 448
Erynnas, Celis filia, ejusque fabula. E. 10: 18. in pavonem mutata. ibid.
Erysiabon fabula. E. 10: 62
Erythraea Sibylla, in Erythra insula liberos Sibyllinos concipuisse putatur. AE. 6: 36
Erythraea, Asiae insula; unde Sibylla Erythraea. ibid.
Erythraeum mare, rubrum, ingens Oceanus inter Aegyptum & Indiam. AE. 6: 686
Erycis frater, Helymus, Anchisae filius nothus. AE. 3: 73
Eryx, mons Siciliae, super Drepanum, ubi templum Veneris Erycinae. AE. 5: 759. Veneri consecratus. 3: 707. 12: 701. in quo Eryx & Hercules dimicarunt. 5: 411
Eryx, rex Siciliae, Veneris & Butae, sive Neptuni, filius, advenas cestibus provocans, ab Hercule occisus, & monti ex sepultura nomen impositum: in eo etiam matri templum fecerat. AE. 1: 574. rex Siciliae, unus Argonautarum. 5: 412. ab Hercule occisus. 10: 551
Eryx sacrificat Aeneas. AE. 3: 127
Eryx fines, Sicilia. AE. 1: 574
ES syllaba terminati nominativi Graeci pluralis numeri, qui crescunt in obliquis, breves sunt. AE. 12: 704
Es, vel *is*, quando usurpative, quando naturaliter terminantur nomina, diminutio indicat, ut *valles*, *vallicula*; *vulpes*, *vulpecula*: longa autem est *es*, si in genitivo non crescant; fini crescant, brevis est. AE. 11: 522
ESACUS, Priami filius, Deorum miseratione in mergum avem mutatus. AE. 5: 128
ESERNINUS (Marc. Octavium) tibicen prima adolescentia, venum arti diffusus, mercaturam exercuit: cum decimas vovisset Herculi, a latronibus victor, Herculi hoc nomine aedem loco a magistratibus assignato sacrauit. AE. 8: 361
Esquilis domum suam altissimam invidae caussa complanavit Valerius. AE. 4: 410
Esseda Belgica, Gallicana vehicula, quia Belgae civitas Galliae, ubi talis vehiculi reperiuntur usus. O. 3: 204. in illis soliti pugnare Galli: hinc *gladiatores essedarii*. 3: 202
EST, pro *licet*, *datur*, ut *cernere erat*, Graeca figura *ἐστὶν ἐστι*. AE. 8: 676
Esto, pro concedentis adverbio, Gr. *ἔω*. AE. 10: 67. 4: 35
Esto, formula ejus, qui invitatus quid concedit. AE. 12: 821
ET, pro aut. AE. 1: 74. eleganter velocitatem exprimit. 3: 9
ETEOCLES & Polyneices Oedipi ex matre filii mutuis bellis & odiis conciderunt. AE. 4: 470. fratrum invidorum exemplum. 6: 608. eorum bellum. 2: 601
ETHRON & Melanthus, filii Laocoomis. AE. 2: 211
ETIAM, *eja*, hortantis adverbium; alias adhuc; alibi pro conjunctione; item pro nondum; item consentientis: & pro quia. AE. 11: 373
Etiā, adhuc, denique, postremo. O. 3: 189. AE. 2: 292. 6: 485. 11: 352
ETRURIA dicendum ab *Etrusco* principe; vel *Lydia*, a *Lydo*; vel *Tyrrhenia* ab ejus fratre, nunquam vero *Thursia*. AE. 10: 164
Etruriae populi XII. AE. 10: 172
Etruriae mons & oppidum Corythus, a Corytho Jovis filio. AE. 1: 167. oppidum Clusium, conditum vel a Clusio Tyrrheni; vel Telemacho, Ulyssis filio. Pisae, a Pisarum in Arcadia colonis conditum. AE. 10: 179
Etruscum pinum quassabat ipse Etruscus. AE. 9: 521
Etrusci putabant non esse urbes iustas, in quibus non essent tres portae dicatae & votivae, & tot templa, Jovis, Junonis, & Minervae. AE. 1: 426
Etrusci diem incipiebant ab hora sexta diei. AE. 5: 738
Etruscorum sub potestate etiam Volsci. AE. 11: 567
EVADO, *evacat*, ut *emortuus*. AE. 2: 458
Evadere undis, de undis exire; vel *undas*, undarum periculum evadere: constituitur cum ablativo vel accusativo. AE. 9: 99
Evadere, pervenire. AE. 2: 531. transire. 6: 425
Evadne, Capanei uxor, quae se in ardentem maris rogam praecipitavit. AE. 6: 447
Evadne & Capanei filius, Sthenelus. AE. 2: 261
Evan, Liber pater; unde *evanescit*, bacchantes. AE. 6: 517
Evander, Echemi Arcadis, & Tymandrae, Tyndarei & Ledae filiae, filius. AE. 8: 130
Evander, Arcas, nepos Pallantis, regis Arcadiae, patrem occidit suavis matris Nicofratae, quae & Carmentis; juxta alios ipsam matrem: & in exilium actus venit in Italiam, pulsisque Aboriginibus loca in quibus Roma tenuit, modicumque oppidum in monte Palatino condidit. AE. 8: 51, 513
Evander Agamemnoni & Menelao cognatione conjunctus. AE. 8: 129, 130. in Arcadia sulcepit Anchisen. 8: 157. Herulum, Praenestinum regem vicit & interfecit. 8: 562. ob patricium patriam Arcadia pulsus. 8: 333. Romam condidit, Romulus auxit. 6: 773. 7: 678. jam ante Aeneae adventum Saturni Herculeum aras sacraverat. 3: 407. Aeneam in Tuscanum misit ad Tarchontem. 6: 97
Evandre, Graecus vocativus ab *Ευανδρῶ*, nam Latine *Evander* facit. AE. 11: 55
Evandri mater, Carmentis, & Nicofrata, & Tyburtis. AE. 8: 336
Evandri filia Rome, Romae nomen dedit. AE. 1: 277
Evandri auxilium petiit Aeneas. AE. 4: 616
Evandri intuitu Pallantis mortem in Turno interficiendo ultus est Aeneas. AE. 12: 941
Evandrus, terminatione Graeca servata, *Ευανδρῶ*, Latine *Evander*. AE. 8: 185
Evander, ad vitandum *εὐανδρῶ*. AE. 8: 545, 557
EUBOEAE insulae mons, Caphareus, circa quem Graeci per Nauplium Palamedis patrem sublati facula decepti fecere naufragium. AE. 1: 49. 11: 260
Euboea ex insula Chalcidenses Cumas, vicinas Bajas condiderunt. AE. 9: 710
Euboeae civitas, Chalcis, ejus coloni Cumas in Campania condiderunt. AE. 1: 342. 6: 2. E. 10: 50. AE. 3: 441. Oechalia, eversa ab Hercule. AE. 8: 297
Euboeica rupes, mons Cumanus, quem coloni ex Euboea habitarunt. AE. 6: 42
Εὐβοία Ἀνδρῶν: Unde Latini *praetor illi*, oro illi. AE. 8: 127
EUDOXUS, vel Aratus, vel Ptolemaeus intelligitur. E. 3: 40
Eudoxus primus annum correxit. AE. 5: 49
Everriculum, retis genus, tragum. O. 1: 142
EUGANEI, populus Illyrici. AE. 1: 246
Eurytus, generosus. AE. 11: 657
EVINCTUS, vel simpl. vincus, vel valde vincus. E. 7: 32
Eviscerare, vulgo exenterare. AE. 11: 723
EUMELUS, Graec. *Εὐμελῶς*, diligens. AE. 5: 665
Eumeneus, Latine *ne* habet accentum; sed *Eumeneos* Graece, *με*. AE. 11: 666
Eumenides, ἀνὶ τῷ ἱερῷ περ ἀνιφραῖν dictae, cum sint immires. AE. 6:

INDEX IN SERVIVM.

6: 250. ἀνδρῶν τῶν ὑμνιστῶν, κατ' ἀντιφράσιν. 3: 63. κατ' ὑμνιστῶν διῆται. ο. 1: 278. per Antiphrasim, quod minime benevolae; ὑμνιστῶν enim benevolae. AE. 6: 375
Eumenides, apud Inferos; Furiae in Terris; Diatae in Coelo. AE. 4: 609
Eumenides habitu suo & serpentum similis, quibus crinitae sunt, agminis speciem praebent. AE. 4: 469
Eumenides mater, Nox. AE. 6: 250
EVOCATI milites, qui. AE. 2: 157
Evocatio, genus militiae, in qua ad subitum bellum a Consule evocabantur, his verbis: *Qui Rempublicam salvam esse vult, me sequatur.* AE. 7: 614. 8: 1
Evohe Bacche, Bacchantium vox. AE. 7: 389
Evolvere, narrare. AE. 9: 528
EUPALAMI filius, Daedalus, artifex ingeniosissimus. AE. 6: 14
EUPHRATES, Orientis flumen, Mesopotamiam a Syria & Cappadocia dividens. ο. 1: 509. 4: 561
Εὐφρόνη Graecis *uox* dicitur, quod nocte subtilius sapiat homo, quam interdiu. AE. 5: 721
EURYLE, una Gorgonum. AE. 2: 616
Euripes prope Chalcidem, septies de die fluens & refluxus. E. 10: 50
Europe, Agenoris filia, & ab eo orbis pars nominata. AE. 1: 389
Eurypae & Jovis filii, Minos, Aeacus & Rhadamanthus, Iudices Inferni. AE. 6: 566
Eurypae cunctis canis, qui post inter sidera. ο. 1: 218
Eurotas, Laconiae fluvius. E. 6: 83. AE. 1: 502
Eurous, pro Eous. AE. 3: 533
Eurymedusae & Jovis filius, Myrmidonius. AE. 2: 7
Eurypilus, filius Telephi, Herculis & Auges filii, ex Astioche Laomedontis filia. E. 6: 72
Eurypilus filius, Grynus, rex Moesiae. E. 6: 72
Euryale, Stheno, Medusa, tres Gorgones, Forci filiae, earumque fabula. AE. 2: 616. 6: 289
Euryalus, annorum septemdecim. AE. 9: 202
Eurydice, Orphei uxor, Aristaeum vitare se cupientem fugiens, a serpente fuit occisa. ο. 4: 317
Euryfoces, Ajacis filius. AE. 1: 623
Euryfheus, rex Graeciae, Persei genus, Junonis instituti varia monstra domanda tradidit Herculi. ο. 3: 4. inter alia, Herculem ad rapienda aurea mala ex Hesperidum horto misit. AE. 4: 484. ejus asperrima imperia Hercules sustinuit. 8: 292
Eurytus, Oechaliae rex, ab Hercule ob detegendam Ioleam filiam, necatus. AE. 8: 291, 300
Eurytion, Martis filius, Geryonis pastor, interfectus ab Hercule. AE. 8: 300
EUS terminata nomina apud Veteres

in es exhibant, *Nereus, Neres; Tydens, Tydes*, quae genitivum in *is* faciebant, unde *s* saepe a Latinis detrahiunt; unde *Neri, Achilli*. AE. 8: 383
Εὐζωτον, expeditus, accinctus. AE. 1: 214. Latine *cinctus*, strenuus; ut *discinctus*, inhabilis militiae. AE. 8: 724
EX illo, subintell. facto, vel tempore. AE. 2: 169
Ex longo, absolute pro **ex** longo tempore, jam diu. AE. 9: 64
Ex quo, subint. die, vel facto AE. 2: 163
Ex quo, pro qua ratiocinatione. AE. 8: 47
EXACTUM, exquisitum. AE. 1: 312
Exacuere, pro repurgare, & in pristinam altitudinem reformare. ο. 1: 263
Examen, in balance, proprie est solum, quo trutina regitur. AE. 12: 725
Exangues, timentes; unde etiam pallescunt. AE. 2: 212
Exanimatus, mortuus, *exanimis*, exterritus. AE. 4: 672
Exanimis vel *exanimus* promiscue usurpatur; est autem, mortuus. AE. 1: 488
Exanimis, exterritus, *exanimatus*, mortuus. AE. 4: 672
EXCANTARE, magicis carminibus obligare. E. 8: 71
Exceptare, frequenter excipere ο. 3: 274
Exceptus, fraude circumventus. AE. 11: 684
Exceptus tergo, equo se praebente susceptus. AE. 10: 867
Excicare, evocare, invitare. AE. 5: 107
Excipere, accipere. ο. 2: 345
Excipere, pro respondere, subsequi, & insidiosae respondere. AE. 4: 114
Excipere, subsequi. AE. 9: 258. dolo interficere. 3: 332. insidiis opprimere. 1: 684. 6: 173. dolo capere. E. 3: 18
Excipi dicuntur, quae cadunt. AE. 3: 317
Excipiabula, venabula. AE. 4: 131
Excipit in latus, figurata elocutio. AE. 12: 507
Excipiat, consternat. AE. 2: 728
Excitus, a verbo *cio, cis, cit*. AE. 3: 676
Exsylvae, populi inter quos Amazones Illyricam regionem incoluerunt. AE. 11: 842
Excreti hoedi, validiores. ο. 3: 398
Excubiae, diurnae sunt; *vigiliae*, nocturnae. AE. 9: 159
Excudere, feriendo elicere. AE. 1: 178
Excudere acra, cudendo efficere. AE. 6: 848
Excursus poeticus non ultra tres versus fieri debet. AE. 2: 418
Excussa magistro navis, pro de qua magister erat excussus. AE. 6: 353
Excutere, proprie de equis dicitur, inde Sibyllae de Apolline, hunc equitem, illam ut equum considerans, tribuit Poeta. AE. 6: 79
Excutere ridentes, expedire. AE. 3: 683
Excuti manibus quid dicitur, quod praeter terrore excidit. AE. 9: 476
Exenterare, Latine *eviscerare*. AE. 11: 723

Exercere, fatigare. AE. 1: 431. 4: 623
Exercere arma, ferrum, pro armis, ferro se exercere. AE. 4: 86
Exercere diem, per Hypallagen, pro exerceri per diem. AE. 10: 808
Exercere famulas penio, fatigare. AE. 8: 412
Exercere tauros, aratro jungere, cogere laborare. ο. 1: 209
Exercere terram, tractare, colere. ο. 1: 99
Exercitus corvorum, multitudo. G. 1: 382
Excitatus, fatigatus, exercitatus, quod proprie peritum significat. AE. 3: 182
Exerum, nudatum. AE. 1: 496
Exefa caminis antra; vel ad usum caminorum; vel ignibus excefa. AE. 8: 418
EXHALARI, dicitur vita & anima, quia secundum quosdam ventus. AE. 2: 562
Exhaurire, finire, terminare. AE. 4: 14. pro perficere. AE. 1: 599
Exhausti, pro exhaustionis, finitionis. G. 2: 398
EXIGERE, excludere. AE. 2: 357
Exigere tempus & modum, definire. AE. 4: 476
Exigit enim per medium, agit trans corpus. AE. 10: 815
Exiguus, modicus. ο. 1: 196
Exit, pro *exiit*, propter metrum. AE. 2: 496. & eleganter de fluminibus extra alveum fluentibus. ibid.
Exin, deinde, ordinis adverbium. AE. 6: 890. 12: 92. statim. 7: 341
Exinde, una pars orationis. AE. 6: 743
Exire de fluminibus exundantibus. G. 1: 116
Exire, tela, idus vitare, declinare. AE. 5: 438
Exit vim viribus, evitat. AE. 11: 750
Exitiale, periculosum. AE. 2: 31
Exitus fumiles, licet casus dissimiles, notati ut *Regina pyra*. AE. 4: 504
Exorare, orando impetrare. AE. 3: 370
Exordia, pro oratione, vel initium. AE. 4: 284
Exordio opus ad captandam benevolentiam. AE. 1: 668
Exoriare, pro *exoritur*. AE. 4: 625
Exotus, dictum, quia antiqui & *odii*, & *osus sum*, dixere. AE. 5: 687
Exotus & *perosus* adive tantum usurpantur, & cum genitivo plurimum construuntur. AE. 6: 435. 12: 818. pro *perosus*. 12: 517
Exorsa longa, proemia longe repetita, vitiosa. ο. 2: 46
Exorsa, rerum initia, actus dici. AE. 10: 111
EXPEDIRE, parare, adhibere. AE. 1: 182. proferre. 1: 705
Expediunt manus, significant se velle dimicare. AE. 12: 238
Expedita locutio. AE. 8: 82
Expellere, loco movere. AE. 10: 354
Expendere, luere; tradum a pecunia; quia omnes poenae apud Veteres pecuniariae. AE. 2: 229

Ex.

INDEX IN SERVIVM.

Experientia nova, ars per usum nullo
coccante reperta. g. 4: 315
Experiri, conari, probare, incipere.
E. 8: 67
Expers, ignarus; *expertus*, peritus. AE. 3: 182
Expertus, praeteriti temporis partici-
pium, sed vim habet praesentis, quia
praesens deficit. AE. 2: 676
Expertus belli, peritus. AE. 10: 173
Explere numerum, minuire; vel com-
plere, vel finire tempus statutum.
AE. 6: 545
Explicandis auditoribus tria observanda.
AE. 1. pr.
Explorare, deliberare, explanare. AE.
1: 81. confirmare. AE. 9: 170
Exploratores nutu vel sibilo loquuntur.
AE. 9: 319
Exquirere, pro sacrificando explorare,
an Dii consentire velint. AE. 4: 56
Exsecratio, adversorum deprecatio. AE.
2: 154
Exsequiae, cadaver quod portatur. AE.
2: 539
Exsilium, quasi extra solum. AE. 2: 638
Exsors, Gr. *ἐξορῶ*, sine sorte. AE. 5:
534. *expers*. 6: 428
Exsors Aeneas, optimus, praecipuus,
ut *exlex*. AE. 8: 552
Expēctare, pro morari, tempus dete-
rere. AE. 4: 225
Expēctare glebas, probare. o. 2: 237
Expēctare tela, expēctare donec telis
pereas. AE. 9: 129
Expēsa, madefacta; *aspera*, irrorata.
AE. 3: 624
Exstruere, a *struere*. AE. 4: 267
Exsilio, non *ex illo*, legendum contra
metrum cum Donato. AE. 2: 798
Exsudat humor, nove dictum, cum
proprie terra humorem exsudet, hu-
mor vero exsudet. o. 1: 88
Exsulat, extra solum suum habitat. o.
3: 225. AE. 11: 263
Exsul, extra solum vagus. AE. 3: 11. 4:
615. 5: 51
Exsultare, gaudere; at *insultare*, irri-
dere inimicos, cum dativo; licet an-
tique etiam cum accusativo. AE. 10:
643. gaudere. 2: 330
Exsultat, saepe exsilit. AE. 12: 688
(non) Exsuperabile saxum, non quod
superari non potest; sed quod non va-
let exsuperare summum montis ca-
cumen. o. 3: 38
EXTA, absque singulari. AE. 4: 64.
pro toto animali. AE. 6: 253
Extemplo, verbum augurum. AE. 6: 210
Extemplo, illico, statim: unde sic di-
ctum. AE. 1: 96
Extemplo, adverbium. AE. 2: 699
Extemplo, aut revera ex ipso templo,
aut subito. AE. 8: 4
Exiendere, excrecere. o. 2: 287
Externus, extraneus. AE. 8: 543
Exterrita, praecipitata, turbata. AE. 4: 450
Exinxiem, pro extinxissem. AE. 4: 606
Extorris finibus, extra terras suas re-
moius. AE. 4: 615

Extraneos ad sacra adhibere non lice-
bat. AE. 8: 172
Extrema hora, paullo post moriturus.
E. 8: 20
Extremi, sacri. E. 8: 44
Extremus, pro pessimo; quia, qui ul-
timi nascuntur, pessimi. AE. 4: 179
Extremus, primus. AE. 7: 218
Extremus amnis, summus, unde nasci-
tur. o. 4: 319
Extremus labor, saevissimus. AE. 3: 714
Extrictus, solutus. AE. 6: 27
Extulit Decios, creavit. o. 2: 169
Extundere, studiose reperire, colere.
o. 1: 133. 4: 315. studiose facere.
AE. 8: 665
EXUBERARE, superabundare. o. 1: 191
Exuere alas, deponere. AE. 1: 694
Exuere mentem, propositum rejicere.
AE. 4: 319
Exuere, projicere, solvere. AE. 5: 419
Exultantia corda haurit pavor, id est,
ingens metus praeter nimiam expectatio-
ne corda pulsare facit. AE. 5: 137
Exultare, gloriarī, laetum esse; *insul-
tare*, inimicos irridere per cavillationem.
AE. 10: 20
Exurere, ita flammis consumere, ut
nihil superstit. AE. 1: 43
Exuruntur agri solis calore. o. 1: 107
Exuviae, corium, quo serpens exuitur.
AE. 2: 473
Exuviae, arma quae alicui detracta;
tantum pluralis numeri. AE. 2: 275
Exuviae, pro vestibus. AE. 4: 496
Ἡψυμονὸν animae, est animus, juxta
Epicureos. AE. 10: 487

F.

FABA Syriaca vulgo, proprie Lo-
tos. o. 2: 84
Fabac, plur. num. praeter rationem. G.
1: 215
Fabaris, fluvius, qui per Sabinos tran-
sit, & alio nomine Farfarus dicitur.
AE. 7: 715
Fabii trecenti sex apud Cremeram a
Veientibus caesi. AE. 6: 846. per Car-
mentalem portam in bellum egressi
omnes occisi; unde Scelerata dicta
est. AE. 8: 337
Fabius Gurgis bello Samnitico Venerem
Obsequentem consecrav. AE. 1: 724
Fabius, Maximus postea, (solus, cum
infans in urbe relictus) superstes ex
Fabiorum clade Annibalem cunctan-
do superavit. AE. 6: 846
Fabra, sive Electris insula, non longe
a Calabria, in conspectu Tarenti,
habitata ab avibus Diomedeis. AE.
11: 271
Fabricius, paupertate nobilis, Samnitum
autum reject. AE. 6: 845
Fabricius & Curius Pyrrhum superarunt.
AE. 6: 840
Fabula, res dicta contra naturam, sive
facta, sive non facta. AE. 1: 235. quo-
modo differt ab *historia*, & *argu-
mento*. ibid.
Fabulae variae narratae. AE. 6: 616

Iiii 3

Fabulosa & vilia salvo sensu Poetae vi-
tanda. AE. 9: 804
FACE nocturno tempore in mari sig-
num datur. AE. 3: 519
Facere pedem, extendere, expandere
vela. AE. 5: 830
Facere vitula, thure, &c. cum ablati-
vo eleganter pro *ficra facere*. E. 3: 77
Facies de fune siebant: unde funus:
mortuis praeferebantur. AE. 6: 224. 5: 4
Facies praecire solebant nubentes puellas,
& quidem corneae. E. 8: 29
Facessere, aliquando modo frequenta-
tium; quandoque *discedere*. AE. 4: 295
Facessit praecepta, pro facit, frequen-
tativum pro principali. o. 4: 548
Facibus accingitur, pro ad facies ar-
matur, instruitur facibus. AE. 9: 74
Facies, pro species. AE. 6: 104, 560. vel
multae periculorum vices. 8: 298
Facies, pro universus visus, habitus.
AE. 8: 194. pro vultu. AE. 1: 687
Facies una, eadem similitudo, imago.
o. 2: 85. 3: 58
Facies, feritas. AE. 2: 412
Facies, naturalis; vultus, quem pro a-
nimi nutu ad tempus formamus. AE.
9: 251
Facile, vel leve ad faciendum, vel de
quo facile quid fiat. o. 1: 266
Faciles oculi, mobiles vino. AE. 8: 310
Facilis, clemens, mitis, exorabilis,
placabilis. o. 4: 535. E. 3: 8. copio-
sus, dives. AE. 1: 449. utilis. o. 1: 79
Factum argentum, quod in vas &
signis erat. AE. 10: 526
FAGOS, nominativus Graecus; *gos* fi-
nalitatis ratione longa. o. 2: 70
FAGUS arbor glandifera a *φάγαν*. E. 1: 1
Fago inferenda castanea. o. 2: 70
FALCATIS curribus usi Veteres. AE.
1: 480
Falcatus ensis, harpe, qua usus Per-
seus. AE. 7: 732
Falco, Tusca lingua *Cappys*, & inde dic-
ta *Capna*. AE. 10: 145
Falerinus, mons Campaniae, in quo
optimum vinum nascitur. G. 2: 96
Falisci, civitas Tusciae, capta a Ro-
manis. AE. 7: 607
Falisci conditi ab Haleso, sed mutato
H in F, Falisci dicti. AE. 7: 695
Fallere, verbum aucupii. o. 1: 139.
frangere, decipere. AE. 5: 591
Fallere cuiquam, pro eo alii *quicquam*
legunt. o. 4: 447
Fallit furentem, inicit furem sine
accipientis sensu. AE. 7: 350
Falsus, fallax. o. 1: 463. simulatus.
AE. 3: 302. non verus, pro eo qui
fallitur. 1: 720
Falx, dens Saturni: cur illi tributa. o.
2: 406
FAMA, Terrae filia extrema, ulta Gi-
gantes, vulgando Deorum crimina.
AE. 4: 179
Fama pinnata, quae tumultus & res
adversas nuntiat; ut, qui bellum nun-
tiabat, pinnatas literas ferebat. AE. 9:
473

Fa-

INDEX IN SERVIVM.

Fama, *quæ ubi est*. AE. 4: 91
Famam auctorem facit Virgilius rerum incertarum & fabulorum. AE. 3: 551, 578. 4: 179. 6: 14
Famas, cur infinitae linguae & ora tribuantur. AE. 4: 183. cur noctu volent. 184
Fames, Furiarum sacvissima, maxima. AE. 6: 605
Fames, malorum omnium gravissimum. AE. 3: 265
Fami, pro famis. AE. 1: 640
Familia, a famulus; unde servorum multitudo. AE. 2: 712
Familia Naumiorum cur Minervae sacra retinebat. AE. 5: 704
Familiae nobiles a Trojanis traxere originem. AE. 5: 117
Famis praefides, Harpyiae. AE. 3: 218
FANA a Fauno. G. 1: 10
Fanaticus a Fauno. ibid.
Fandi fictor Ulysses, fallax, aut *λογος-διδασκαλος*, qui docet celas sermonis ornatum. AE. 9: 602
Fando, vel dum quis dicit, vel dum quid dicitur. AE. 2: 6. dum dicitur. AE. 2: 81
Fandum atque nefandum, iustum & iniustum. AE. 1: 547
FAR, unicum nomen, quod in genitivo *farris* & geminat. AE. 4: 402
Far, genus frumenti optimi. G. 1: 74
Far, frumenti certa species; pium dicitur, quia inde sacrificabant; coque ignem sacrum in sequentem diem servabant. AE. 5: 745. frumentum. G. 1: 184
Far & sal, mola falsa, qua victimas frons, foci, & culta aspergebantur, & quidem de horna fruge, & horna sale. AE. 2: 133
Far pium, idem quod mola casta. z. 8: 82
Farre & sale fiebat mola. ibid.
Farre contrahebantur nuptiae. G. 1: 31
Fassatis nuptiis Flamen & Flaminica iungebantur iure Pontificio. AE. 4: 103, 374
Fasi, & effata, proprie Augurum. AE. 2: 692
Farsalia, hic praelium inter Caesarem & Pompejum. AE. 1: 290
FAS, & jura, quid differant. G. 1: 269
Fas, pro faso. AE. 2: 779
Fas, lex. G. 1: 127
Fas est, possibile est. AE. 5: 800
Fas habeant, jus. AE. 9: 96
FASCELLIS Diana dicta, quod signum ejus lignorum fasce absconditum ab Oreste & Pylade Ariciam delata fuit. AE. 2: 116
Fasces populi, honores qui a populo praestabantur. G. 2: 495
Fascinari dicitur, quidquid ultra meritum laudatur. z. 7: 27
Fascis, onus. z. 9: 65. G. 4: 204
Fastidia ferunt praegnantem per decem menses. z. 4: 61
Fastigium, & summus, & imae partis, sicut *altum*, de coelo & mari. G. 2: 228, AE. 1: 442. de infima par-

te. 1: 62. **summas** partes aedificiorum, primordia. 1: 346. proprie de summitate, sed & de imo. 2: 758
Fastus, superbia, quatae declinationis; pro libro dierum computationem continentem, secundae: quare *fastibus* male apud Lucanum. AE. 3: 326
Fata, jura naturae. AE. 6: 437
Fata, oracula, responsa Deorum. AE. 1: 208. 2: 13, 121. 5: 703
Fatis, vel malis; vel responsis, a verbo *for*, *favis*. AE. 4: 450
Fata, dicta, Jovis voluntas, a fando. AE. 1: 303. 2: 777. 4: 614. vox Jovis. AE. 10: 625. numinum voluntas. 2: 257. 7: 29, 51
Fata, pro eo, quod fataliter factum est ab aliquo. AE. 8: 731
Fata differunt a Jove. AE. 10: 113
Fata immutabilia Stoici statuebant. AE. 1: 261. 2: 688. precibus mutari non possunt juxta Epicureos. AE. 6: 376
Fatorum necessitatem ne Numinis quidem auxilium avertere potest. AE. 11: 843. eorum necessitas requiritur apud Deorum favorem. 12: 147
Fata non impediri penitus, sed decem annis a Jove possunt differri. AE. 8: 398
Fata retardari possunt, non penitus tolli a Diis. AE. 4: 610. 7: 315. aliquo modo trahi possunt. 9: 94. aliquo modo rumpi possunt. 6: 883
Fati necessitas alia est, alia Deorum voluntas; vis nulla est, juxta Sapientes. AE. 10: 8
Fata sideribus gubernari statuebant Mathematici. AE. 4: 489
Fata, participium, pro quae Dii loquuntur, fantur. AE. 2: 54. vel quae indubitanter eveniunt. 2: 777
Fata Divum, quae Dii hominibus tribuunt. AE. 3: 717
Fata, pro casus. AE. 4: 14. mala. 1: 36
Fata Trojae, vita Troili, Palladii conservatio, Laomedontis sepulcrum integrum, aliquis ex Aeaci gente, Rhesi equi, Herculis sagittae. AE. 2: 13
Fatalis, perniciosus omnibus, exitio futurus omnibus. AE. 11: 232
Fata vici, naturalem ordinem vita longiore superavi; fata generalia intelligit, non proprium, quod nemo superare potest. AE. 11: 160
Fatale, vel quod cussidit, vel quod interimit. AE. 2: 165
Fatalis, mortifer, equus, machina. AE. 2: 237. 6: 515
Fatalis manus, de Trojanis qui fataliter ad Italiam venerant. AE. 12: 232
Fateri & coactorum est, & culpabilium. AE. 4: 20
Fatigare, exercere, sollicitare, commovere. AE. 1: 284. cum clamore increpare. 4: 573. fatigando impellere. 6: 533
Fatigare diem, pro occupare, malo labore consumere. AE. 8: 94
Fatigans, de corpore, *sejssus* de ani-

mo. AE. 8: 232
Fatigare Martem, praelium cum clamore depolcere. AE. 7: 582
Fatigare terga boum versa hasta, agriculturam sine belli officio non gerere, caedendo urgere. AE. 9: 609
Fatim, abundanter, unde *effatim*. AE. 1: 127
Fatis omnia adscribit Virgilius. AE. 1: 36
Fatiscere, adfactum hifcere. G. 1: 180. abundanter aperiri, a fatim & hifcere. AE. 1: 127
Fato omnia fieri statuebant Stoici. AE. 4: 620
Fato non perire, nec merita morte, quinam dicantur. AE. 4: 696
Fatorum & voluntatis humanae explicatio. AE. 1: 43
Fatuari dicebantur vates, divino furore inspirati. AE. 3: 443
Fatus, iidem qui *Fauni*: quod per stuporem divina pronuntiant. AE. 8: 314
Fatnellus, Deus, cujus uxor *Fatua*: idem *Faunus*, & eadem *Fauna*: dicti a vaticinando, i. e. *fando*; unde *fatui*, inconsiderate loquentes. AE. 7: 47
Fatnellus, *Fatuu*, *Faunus*, Incubo, sive *ἑσπέρων*, idem qui *Pan*. AE. 6: 776
Fatum, unde dictum. z. 4: 47
Fatum, est vox Jovis. AE. 10: 628. quidquid Jupiter dixerit. AE. 12: 808
Fatum & meritum quomodo conciliandum. Hinc fatorum divisio in *demonstrativa*, & *conditionalia*; *demonstrativa*, quae omnimodo evenire debent; *conditionalia*, quae sub certa conditione, si homines hoc vel illud agant. AE. 4: 696
Fatum tribuit homini nonaginta annos, sive tres Saturni cursus; nisi aliarum stellarum benignitas etiam tertium ejus cursum superet. AE. 4: 653
Fatum, pro ex fato venientia. G. 2: 492
Fatum, pro morte; unde *fatiferum*, lethiferum. AE. 8: 621
FAUCES, itinera inter montes; loca angusta & perrua; a *fascium* similitudine. AE. 11: 515. G. 1: 207
Fauces, pro cupiditate. AE. 2: 358
Favere ore, tacere. G. 4: 230
Favere, ore, linguis, vocibus; tacere. AE. 5: 71
Favere, velle. G. 1: 18. tacere ibid.
Favi prima fundamenta, Gr. *ὑπέρθετος*, dura adeo ut vix ferro frangantur, de gummi arborum & lapidibus rasis collecta. G. 4: 161
Favilla, deserta igne scintilla; unde favilla candens, scintilla. AE. 3: 573
Fauna & Faunus, unde. G. 1: 11
Fauna, aedes sacrae prius dictae, mox *faua*. G. 1: 10
Fauni, unde dicti. z. 6: 27
Fauni, Panes, Nymphae, moriuntur etiam. AE. 1: 376
Fauni etiam Faui dicti, quod per stuporem divina pronuntiant: *faunus* item propitius. AE. 8: 314
Fauni oraculo Aeneae fata novit Latini. AE. 7: 234

Fav-

INDEX IN SERVIVM.

- Fano* regnante angustiorum disciplinam acceptant Itali per missos a Marija, Phrygiae rege. A.E. 3: 559
- Fannus*, *Fannus*, *Fannulus*, *Fannus*, Incubo, sive *Epiphorus*, idem qui Pan. A.E. 6: 776
- Fannus*, Deus, ejus uxor *Fanna*, (quae & Marica) idem qui *Fannulus* & *Fanna*; a vaticinando, i. e. fando; unde *fatus*, inconsiderate loquentes. A.E. 7: 47
- Fannus*, Deus infernas, quia terra, in qua habitat, nihil inferius. A.E. 7: 91
- Fannus*, a fando, vel favendo dictus. G. 1: 10. ab Euandro deus appellatus. ibid. 11. *ante tunc quare*, quod voce, non finis futura ostendit. A.E. 7: 81
- Fauni* lucum exverit Trojani. A.E. 12: 117
- Fannus*, Pici filius, Latini pater. A.E. 10: 76. a fando, quod futura praediceret: hujus filia Bona Dea, dicta, quod nomine dici prohibitum. 8: 314
- Fannus* Turnum contra Aeneam audibatur, propter piaculum admissum a Trojanis in arbore sibi sacra removenda. A.E. 12: 772
- Fannus*, rusticus aliquis; vel Fauni filius, antequam Deorum numero reciperetur. A.E. 10: 551, 558
- Favonius*, Zephyri. G. 2: 330
- Favoni* statu arva frigoribus praecclusa luxantur. G. 1: 44
- Fausia*, Syllae filia, Milonis uxor adulterata a Sallustio. A.E. 6: 612
- Favstulus* pastor Romulum Remumque ad Accam Laurentiam detulit. A.E. 2: 277
- Fax*, pro lumine, quod ex face nascitur. A.E. 2: 694
- Fax atra*, saevum bellum. A.E. 10: 77
- Faxo*, pro faciam, confirmabo; archaismus. A.E. 12: 316
- FEBRIS*, antea *hebris*, mutato *h* in *f*. A.E. 7: 695
- Februarius*, a Februo, qui Dis pater. G. 1: 43
- Februarius*, mensis extremus apud praefatos Romanos. ibid.
- Februus*, Dis pater. ibid.
- Februus*, pellis caprina, quia loro caprino puellae & mulieres obviae a Lupercis caedebantur, ut foecundae fierent. A.E. 8: 343
- FECERAT* procumbere, elegans figura. A.E. 8: 630
- Feces*, olei sordes, quae sequuntur. G. 1: 194
- Fecides*, sacerdotes, qui praefunt faciendis foederibus, & bellis; & quo modo & loco Pater Patraus id fecerit. A.E. 4: 242. 7: 623. 9: 53. 10: 14
- Feciales* in mactanda porca in foederibus feriendis silicem pro gladio post adhibuerunt, quia Jovis signum antiquum flix. A.E. 8: 641
- Fecilia* iura, & Duodecim Tabularum nonnulla supplementa a Faliscis acceperunt Romani. A.E. 7: 695
- Fecilia* iura, quibus bella indicabantur, accepit Ancus Martius a gente Equiculana. A.E. 10: 14
- FEL*, sedes irac. A.E. 8: 219
- Fellis* locus sive iracundiae est sub pectore. A.E. 7: 457
- Felices* rami, fructiferi, fertiles. G. 2: 81
- Felices* sylvae, fertiles. G. 4: 329
- Felicio*, pro peritior. A.E. 9: 772
- Felicio* mali Citrus; vel quia omni tempore plena pomis, quae vel matura, vel acerba, vel adhuc in flore: vel quia nulla res efficacior ad venena pellenda. G. 2: 127
- Felicitas* & fortitudo, duo necessaria requisita in bello. & duce. A.E. 11: 429
- Felicitas*, vel fatalis, vel fortuita, vel ex virtute. A.E. 6: 683
- Felix*, foecundum. G. 1: 154
- Felix*, propitius. E. 5: 65. A.E. 12: 334. 7: 309
- Felix* hostia, foecunda. G. 1: 345
- Felix* limus, fertilis, terrarum scilicet, quia fluminum limus noxius est. G. 2: 188
- Felle* veneni, amaritudine veneni, sacco noxio. A.E. 12: 877
- FEMINE*, a nominativo *femina*, quod tamen nusquam occurrit. A.E. 10: 788
- Feminae* nono, mares decimo nascuntur mense. E. 4: 61
- Feminae* etiam utebantur scepro. A.E. 1: 657. & regnabant. 658
- Feminae* Romanae vino non utebantur: & propterea quaedam occisa a marito. A.E. 1: 741
- Feminae* prius purpurea dein caerulea luxantur. A.E. 3: 64
- Feminea* cura, pro vehementissima, impatiens. A.E. 7: 345
- Femineae* victimae in omnibus sacris plus valent. A.E. 8: 641
- Femineus* amor, pro impatienti, irrationabili. A.E. 11: 782. clamor, impatiens. 11: 878. ululatus, impatiens. 9: 477
- Feminina* ex se non faciunt nomina exeuntia in *e*, *es*, & *es*, sed diffimilia; quae autem inveniuntur usurpata sunt. A.E. 6: 574
- Femur*, *femoris*, vel *hoc femur*: *femur* autem nunquam dicitur. A.E. 10: 344
- FERACES* plantae, fertiles & fructiferi sursuli arborum fertilium. G. 2: 78
- Ferae*, unde dictae: ita fere omnes quadrupedes Veteribus appellabantur. A.E. 1: 219. 11: 571
- Ferant*, sustineant, meminerint. A.E. 10: 463
- Ferculis* duobus epulabantur Antiqui. A.E. 1: 730
- Ferendo*, dum ferrur. A.E. 5: 710
- Ferens* ventus, flans. G. 2: 311. secundus, vel cum flare incipit. A.E. 3: 473. bene flans, propitius, prospere. 4: 430
- Feretro* Jovi suspendebantur opima spolia. A.E. 6: 860
- Feretrum*, a Graeco, Latine *capulus*. A.E. 6: 222
- Feri* fructus, vel sylvestres & inculti; vel qui non sunt apti humanis usus. G. 2: 36
- Feriac* Deorum operae creditae; *festi* dies hominum quoque. G. 1: 268
- Feriac*, vel leguminae, vel indictae. A.E. 1: 636
- Ferire* foedus, facere, unde dictum. A.E. 10: 154
- Ferire*, de clamore, & voce, quia corpus est juxta Philosophos. A.E. 2: 488
- Fermentatam* farinam Flamines contingere non licebat. A.E. 1: 183
- Feronia*, Juno virgo, culta circa jugum Circacum. A.E. 7: 799
- Feronia*, quasi Fidonis, Campaniae Nympha, libertorum Dea, in cuius templo Tarracinae raso capite pileum accipiebant; & ubi lignum sedile, cui incisum: *Bene meriti servi sedant*, *surgant liberi*. A.E. 8: 564
- Feror*, pro ferri debeo. A.E. 10: 441
- Ferrata* capistra, dura. G. 3: 398
- Ferrum*, materia pro opere. A.E. 12: 737
- Ferre*, pro adferre. A.E. 1: 467. 3: 195. munitare. 1: 649. 2: 75. tribuere. 1: 609
- Ferre*, auferre. A.E. 1: 63. E. 9: 51. A.E. 12: 285. pro dicere. 2: 161
- Ferre* lectum, pro inferre. A.E. 11: 872
- Ferenti* plagam, pro inferenti. A.E. 12: 299
- Fer*, infer. G. 4: 329
- Ferre*, pro perficere. A.E. 3: 327
- Ferre* animum coelo, elevare, exaequare se coelo. A.E. 10: 548
- Ferre* auras, propter, affluere aëris varietati, quae rebus nimium tenuis obest. G. 2: 422
- Ferre* dona sacra, proprium verbum, praeterquam de juvenco: tunc enim adducere dicendum. A.E. 9: 626
- Ferre*, de ventis, flare; sicut *ponere*, quiescere. A.E. 7: 27
- Ferre*, gignere. G. 1: 184. quasi ostentatione jactare. A.E. 7: 206. pro laudare, praeferre. 1: 629. pro impetrare, accipere. E. 5: 89. pro sustinere. A.E. 8: 256
- Ferre* manum caestibus, pro contendere. A.E. 5: 403
- Ferre* pedem, venire. G. 1: 11. metricam rationem praefare. ibid.
- Ferre* preces, ferre sacra, pro facere. A.E. 8: 60
- Ferre* iura, dura, inexorabilia, immutabilia. G. 2: 501
- Ferre* progenies, procreata ex lapidibus ad laborem. G. 2: 341
- Ferri*, pro esse. A.E. 10: 635. instigare, agitari, *disperdere*. A.E. 9: 354
- Ferri* feracissima, Ilva insula. A.E. 10: 174
- Ferro* armati, vel armis instructi; vel ferrea corda habentes, id est, dura, & cruenta cogitantes. A.E. 9: 678
- Ferrugo*, coloris genus, qui viciniae purpureae subnigrae. A.E. 9: 582. pro purpura, quod ejus prima tinctura ferrugineo colore sit. 11: 772. purpura nigrior, Hispana. G. 1: 466
- Ferruginea* cymba, nigra, tristi. A.E. 6: 303

Ex-

- Ferrugineus color**, niger, coenulcus. o. 4: 183
Ferrum, pro cunctis rusticorum instrumentis. o. 1: 147. pro telo. AE. 12: 778
Fert saxum, de eo qui longe saxum mittit. AE. 10: 127
Fertilitas mira derivati lacus Velini, ita ut herbae periticae longitudinem superarent, & quantum de die demptum per noctem tantum cresceret. AE. 7: 712
Fertque isertque, id est, fert, (nunciat) & reportat. AE. 4: 438
Fertur, dicitur, crediunt. AE. 1: 19. trahitur. 1: 480
Ferventes rotas, a nimio cursu, & quidem quae soleant fervere. AE. 11: 195
Ferveo, fervet, fervet; & **fervo, fervis, fervit**. o. 3: 221. 4: 169. AE. 4: 409
Fervere, a **fervo, fervis, fervit**. AE. 5: 567
Fervere, aestuare, impleri. o. 1: 451
Fervere, aprum verbum festinationi, ut femina fervet. AE. 4: 407
Fervet opus, concelbratur; contra, **friget**. AE. 1: 440
Fervo, fervis, fervere; & **fervo, fervet, fervere**, tertiae & secundae conjugationis. o. 3: 221. 4: 169. AE. 4: 409. 8: 677. **Fervere**, media brevi a **fervo**; sed media longa a **fervet**. ibid.
Fervida vada, periculosa navigantibus. AE. 7: 24
Ferunt Pergama; quasi in victoriam suam transferunt. AE. 2: 374
Ferus pro equo, quadrupede: unde **ferus** pro centauro, quasi medius equus. AE. 2: 51. sic didus, quod pedum velocitate feratur. 5: 818. 7: 489
FESCENNINI ab Atheniensibus oriundi. AE. 7: 695
Fescennium Campaniae oppidum, ubi nuptialia carmina inventa. AE. 7: 695
FESSAE naves, quassae, nec ad plenum refectae. AE. 5: 29
Fessis, pro adfictis. AE. 12: 593. **ferventibus**, ardore & labore fatigatis. E. 2: 10. 5: 46
Fessus animo, corpore, rerum. AE. 1: 182
Fessus, egens consilii; proprie de animo; **fatigatus**, de corpore. AE. 8: 232
Festa frons, quae festos indicat dies, & festis adhibetur, ut laurus, oliva, hedera, & similes. AE. 2: 249. divina. AE. 4: 459
Festina, pro festinans; nomen pro participio, a verbo **festino, festinus**; ut **propere**, a **propere** verbo. AE. 9: 488
Festinare cum accusativo. AE. 4: 575
Festinare diem. AE. 9: 401
Festinare soles, dare. AE. 12: 425
Festinantes non respondent. AE. 1: 695
Festinam, pro festinarem. o. 4: 117
Festis quoque diebus rusticis conceditur quaedam agere; aliis non item. o. 1: 268. quatenus abique piaculo possint fieri. o. 1: 272
Festis ludis, omnis aetas coronata spectabat. AE. 5: 71
FIBRAE, sunt eminentiae, extremitates jecoris. AE. 6: 599. 10: 176. **venae** aliquae. o. 1: 484. **radices** inryborum, **venae** ac nervi jecinis, rei cuiusque extremitates. 1: 120
Fibri, canes Pontici: eorum testes apti medicaminibus: quomobrem eos ipsi secant. o. 1: 58
Fibula, gestamen Flaminicae. AE. 4: 137
FICUS Ruminalis, ad quam eieci Romulus & Remus, dicta a **Rumone** sive Tybri; vel a **Romulo**, quasi **Romularis**; vel a lacte infantibus dato, quia pars gutturis, **ruma**. AE. 8: 90
FIDEI manu panno velata sacrificabatur, quia **fides** tela & velata esse debet. AE. 1: 296. 8: 636
Fides cur cana. AE. 1: 296.
Fides magna cura, ita ut induciis factis duces utriusque partis tuto inter se colloquerentur, & severe vindicaretur, si quis injuriam se passum quereretur. AE. 11: 134
Fidissima tui, amantissima. AE. 12: 659
Fidenatibus victis milium praefecti sub Romulo lauro se primum coronarunt. E. 8: 12
Fidenatum bello Metius Fuffetius, Albanorum rex, ob perfidiam a Tullo Hostilio quadrigis distractus. AE. 8: 642
Fido, & **confido**, dativum regit. AE. 1: 456. dativum tantum regit. AE. 5: 800. AE. 7: 290
Fidere fugae, figurate, pro **fuga fidere**. AE. 11: 331
Fides, quantum nobis ab aliis creditur. AE. 9: 260
Fides prisca, quia non juvenes requirit sed senes. AE. 6: 879
Fides cum foelicitate deficit. AE. 3: 16
Fides in vate, in homine dicitur **prudens**. AE. 3: 433
Fides pelago esse dicitur, cum tuto navigare nos posse confidimus. AE. 3: 69
Fides pro auxilio; etiam sacramento, quod adhibetur ad belli societatem. AE. 10: 71
Fides, chordae, a nom. sing. **haec fides**. AE. 6: 120
Fiducia, pro crimine & audacia. AE. 2: 61
Fidus, idem quod **fidelis**: nonnulli **fidus** de amico, **fidelis** de servo dici volunt. AE. 1: 117
FIGERE vestigia, vel magna sollicitudine incedere; vel subito cogitandum stare. AE. 6: 159
Figere arma, consecrare. AE. 1: 252
Figere dona, proprie, pro suspendere, solvere. AE. 3: 287. 12: 768
Figi dicuntur leges, quia aereis tabulis incisae parietibus affigebantur. AE. 6: 622
Figura (compositio) optima, quae nunquam a principalitate sua (suo primitivo) discedit. AE. 1: 456
Figura optima, a feminino genere in neutrum transire. AE. 2: 427
Figura in **παράλλω**, cum unum ad alterius expositionem additur, atque ita unum abundat. AE. 3: 547. 5: 833
FILII parentibus in adversis solatio sunt. AE. 10: 850
Filiis tribus modis parentes obijciuntur; cum bonis eos negamus aequales; cum malos obijcimus; cum non solum bonos adimimus, sed & malos obijcimus. AE. 2: 540
Filii cognomines patribus, si hi nomenantur. AE. 11: 700
Filius familias, si extra urbem decessisset, liberti & amici obviam procedebant, & sub noctem in urbem inferebant praelucentibus facibus; & ad ejus exsequias nemo vocabatur. AE. 11: 143
Filius, eleganter subauditur. AE. 1: 45
FIMBRIA Palladium absconditum invenit & Romam advexit. AE. 2: 166
FINGERE corpora lingua, tergere: item formare aliquid, & ad integram faciem arte perducere: unde **fidores**, qui imagines vel signa ex aere vel cera fingunt. AE. 8: 634. componere, formare. 2: 80. crinem componere. 4: 148. pro componere ad certam moderationem dicendi. 6: 80
Finis, & masculini, & feminini generis. AE. 2: 554
FIO, pro **fere**, in infinitivo modo **fieri**. AE. 3: 56
FISCINA, genus vasis, vel corbulae brevis eorum, qui arbusta vindemiant. o. 1: 266
Fistulae cetera jungebantur. E. 3: 25
Fistula, pro cantilena. E. 8: 33
FIXERIT cervam, statuerit, delassaverit. AE. 6: 803
FLABRA, tantum plurale neutrum: & **flamina** licet in singulari **flamen** possumus dicere, vitandum tamen propter ambiguitatem, quia **flamen** **Dialis**, **flamen Martialis**. G. 2: 293
Flaccus, Virgilii frater, sub Daphnidis persona. E. 5: 1, 20
Flagella, summae arborum partes, quod crebros ventorum sustineant flans. o. 2: 299
Flagellum, virga in flagelli morem sonans. AE. 5: 579
Flagitare, invidiose possidere. AE. 2: 124. unde **flagitium**, quod flagitatione dignum. ibid.
Flagrare, de incendio; **fragare**, de suavi odore. AE. 1: 440
Flagrantes Dei vultus, ardentes divinitate. AE. 1: 714
Flamines dicti, quod pileos haberent, in quibus brevis virga desuper habens lanae aliquid; unde magno aestu commissis pileis filo tantum, exceptis diebus festis, capita religabant, quia nudis capitibus eos incedere nefas erat: & **flamines**, quasi **flamines**. AE. 8: 664
Flamen Dialis, & Pontifex Maximus, nuptias conficiebant. o. 1: 31

Fla-

INDEX IN SERVIVM.

- Flamen** & **Flaminica** jure Pontificio confarreatione matrimonio jungi debebant, & quidem duabus fellis jugatis ovili pellic, ejus ovis, quae hostia fuisset, sedentes, velatis capitibus. AE. 4: 103, 339 374
- Flamina**, in singulari quidem dici potest *flamen*, sed vitandum propter ambiguitatem; quia dicimus *flamen Dialis*, *flamen Martialis*. G. 2: 293
- Flamines** farinam fermentatam continere non licebat. AE. 1: 183
- Flamini** aliam uxorem ducere non licebat, nisi post mortem Flaminicae uxoris. AE. 4: 29
- Flamini** non nisi unum mortuum tangere licet. AE. 11: 76
- Flaminis** vestis, laena, a Flaminica texi debebat. AE. 4: 262
- Flamini** Dialis mensa inanis non ponebatur. AE. 1: 710
- Flaminis** pedes, vel genua si quis tetigisset, verberari non licebat; & cur. AE. 3: 607
- Flaminia**, non longe a Soracte, monte apud Hirpinos. AE. 7: 696
- Flaminia** in via Narnia in Sabinis. AE. 7: 517
- Flaminia** dicebatur domus, in qua Flamen habitabat. AE. 2: 57, 8. 363, eam vineto intrare non licebat. 2: 57
- Flaminica** habere debebat arculum, iicam, venenatum, fibulam. AE. 4: 137
- Flaminica** venenato operta sit, jure ceremoniarum praeceptum erat. AE. 4: 137, 12: 602
- Flaminicae** neque calceos neque soles morticinas habere licebat, neque supra genu succincta esse. AE. 4: 518
- Flaminicae** scalas plus tribus gradibus, nisi Graecas, ne pars pedum curruumve subter conspiceretur, scandere non licebat. AE. 4: 646
- Flaminicam** unum modo virum habere licebat. AE. 4: 29
- Flaminum** & **Flaminicarum** ministri, pueri & puellae nobiles, & invectres, *Camilli* & *Camillae* appellabantur; quia *Camillus*, Tuscis minister Deorum. AE. 11: 543, 558
- Flaminum** insigne, apex. AE. 1: 309, quando eundem ponere liceret. ibid.
- Flaminis** apud Thratymenum infelicissime pugnavit, postquam signa non sequentia jussisset effodi. AE. 10: 19
- Flamina** circa caput puerorum, claritudinis signum. AE. 2: 683
- Flamma**, pro rogo. AE. 11: 199
- Flammaram** tractus in coelo quos cernimus, nimbi sunt Numinum descendunt. AE. 2: 694
- Flas** remittat: ponat superbiā, vel respirare concedat. AE. 11: 346
- Flava** Ceres, ab aristarum maturarum colore. G. 1: 96
- Flava** coma nunquam Matronis tribuitur, sed nigra. AE. 4: 698
- Flava** oliva, viridis. AE. 5: 309
- Flavescente**, albescere. AE. 4: 28
- Flavinum**, unde Flavinia arva, in Italia. IV.
- Flavis** arvis, maturis. G. 1: 316
- FLECTERE** equos, propria locutio; nam *flectentes* olim equites dicebantur, a flectendo. AE. 9: 606
- Flectere**, cum quadam moderatione ducere. G. 2: 357
- Flectere** viam, mutare. AE. 5: 28
- Flectit**, regit. AE. 1: 160
- FLERE**, ubertim lacrymas mittere; *moerere*, cum silentio dolere; *plorare*, cum voce flere; *plangere*, cum dictis miserabilibus pectus tundere; *lucere*, etiam cum habitus mutatione. AE. 11: 211
- Flere**, cum voce lacrymare. AE. 11: 59
- Fletus**, & lacrymarum & vocum; *ploratus* tantum lacrymarum; *placulus*, tantum vocum. AE. 6: 427
- Fletus**, verba flebilis. AE. 4: 437
- Flexi**, pro flexibilis. G. 4: 123
- Flexipedes** hederac. E. 4: 19
- Flexutes** dicti Veteribus equites, a flectendo. AE. 9: 606
- FLICTUS**, adflictus, vel inflictus, id est ictus. AE. 9: 667
- FLORE** novo, verno tempore, cum primum florere incipit. G. 4: 142
- Flores** crines, florulenti, pulchri. AE. 12: 605
- Florere** dicitur, quidquid nitidum est. AE. 7: 804
- Floret** ager, exultat, laetus est. G. 2: 5
- Florens** aetate, pro flore aetate. E. 7: 3
- Flos** Assyrius, Amorinum. E. 3: 89
- FLUCTUAT** tellus, splendet. G. 2: 281
- Fludus** inveniuntur ante tempestatem. G. 1: 356
- Fluens** molli fronde, unguentatus, odoribus abundans, item prolixus & effusus. AE. 4: 147
- Fluens** in veste, cuius vestis fluebat. AE. 5: 179
- Fluente**, rheumata aestuaria. AE. 6: 327
- Fluere** ad locum, festinanter incedere. AE. 11: 236
- Fluere**, delabi, & est *τὸν μίαν*. AE. 2: 169
- Fluere** tantum, tam abundans esse. G. 2: 100
- Flumen**, pro fluore, liquore. AE. 1: 459, 12: 517
- Flumen**, pro fluxu. AE. 2: 305
- Flumina** cum cornibus pinguntur; vel quod boum mugitum imitentur; vel quod in cornuum similitudinem plurimum curvata sint. AE. 8: 77
- Flumina** aurum vehentia. Tagus, Pactolus, Hermus. AE. 10: 142
- lumina**, vis aquae, ingens copia aquae. AE. 5: 684
- Flumina** exundantia, malum omen. G. 1: 481
- Fluminibus** & fontibus Neptunus praestitit. G. 1: 12
- Fluviali** aqua purificatio peragenda. AE. 8: 33
- Fluvius** liquor, sordidus. G. 3: 484
- Fluvius**, pro ipso Deo fluvii. AE. 8: 66, 9: 816
- Flavius**, vocativi casus, quia apud Veteres vocativus in omni declinatione similis erat nominativo. AE. 8: 77
- Fluxae** res, molles, labefactae; vel res publica fluxa. AE. 10: 88
- Foci** cum aris Numinibus consecrari solebant: & ita dicuntur sacrificia privata, non arae. AE. 3: 178
- Foci**, pro Laribus, Penatibus, & sic domiciliis. AE. 3: 134
- Focus**, a fovendo. ibid. ita dicitur, quidquid ignem foveat, sive ara sit, sive quid aliud; cum aris tamen etiam foci sacrantur. AE. 12: 118
- Focus**, ara, proprie Deorum medioxi-morum. AE. 3: 134
- Focus**, pro pyra; cum proprie sit ara Deorum Penatium; vel etiam ubicumque ignis est & fovetur, unde *focus* dictus. AE. 11: 211
- FODERE**, terram modo sollicitare; *effodere*, fodiendo aliquid inde erueret & invenire; cui contrarium *infodere*. AE. 1: 447
- Focendum** pectus, plenum malitiae efficiacia, de Aleto. AE. 7: 338
- FOEDA** ministeria, cruenta; de Jani templo aperiendo. AE. 7: 619
- Foedans**, cruentans, vellacerans. AE. 11: 86
- Foedare**, cruentare. AE. 2: 286, 502, 3: 241, 4: 673
- Foedatus**, cruentatus. AE. 7: 475
- Foedare**, dilacerare; & foedum, crudelē. AE. 2: 55
- Foedera** dicta a *porca foeda*, i. e. crudeliter occisa; cum enim prius gladio, post silice percutiebatur; quia *lapis flex* signum antiquum Jovis putabatur: vel a *fide*. AE. 8: 641, 12: 109
- Foedera**, pro nuptiis. AE. 12: 658
- Foedera** haec non pepigit mihi Lausus, per translationem, pro non sic pugnavit tecum Lausus, ut ullum mihi vitae relinqueret desiderium. AE. 10: 902
- Foederibus** faciendis praestit Janus bifrons. AE. 12: 193
- Foedus** Romanorum & Carthaginensium continebat, ut alter alterius libtoribus abstineret. AE. 4: 628
- Foedus** initum inter Romanos & Afros in saxis, in medio mari. AE. 1: 112
- Foedus** repositae flammis, flammis foederis nobis innovare incendio. AE. 12: 573
- Foedus**, lex: unde dictum. AE. 1: 66
- Foedus**, crudelis, impius. AE. 4: 195, turpis, cruentus. 3: 216
- FOELICITAS** temporum hominum meritis probatur. AE. 1: 609
- FOENICE** a Diana transformata, Cynosura inter sidera. G. 1: 246
- FOETA**, quae peperit, & nutrire potest. AE. 8: 630, pro plena; etiam enixa. 2: 238
- Foeta** loca, plena; item foeta, gravis, & partu jam liberata. AE. 1: 55
- Foetae** vaccae, enixae: Veteribus *foetum*, gravidum. G. 3: 176
- Foetus**, est ad quod nascitur, *foetura* est proventus. E. 7: 36
- Foetus** arborei, poma. G. 1: 55

INDEX IN SERVIVM.

foetus, fructus. *o.* 1: 75. *grana.* *o.* 1: 195
foetus, pro utilitate. *o.* 2: 429
FOLIA in autumnno cadunt, quia tum
 omnis in arboribus exhaustus humor
 aestatis calore. *AE.* 6: 309
Folii palmarum scribere solebat Sibyl-
 la. *AE.* 3: 444. interdum notis, in-
 terdum verbis. 6: 74
Folliculus, vulva. *G.* 3: 136
FOMITES, affulac ab arboribus caesis
 cadentes, quod foveant ignem. *AE.*
 1: 180
FONS in Chaonia crescens mari quie-
 ro; decrescens cum fluctibus tollitur.
AE. 3: 293
Fons omnis, sacer, propter Deos qui
 illis praesunt. *E.* 1: 53. *AE.* 7: 84
Fontes, pro aquis. *o.* 4: 376. *AE.* 2:
 686. 12: 119
Fontibus & fluminibus Neptunus praef-
 est. *G.* 1: 12
Fontes Velini, ultra Interamnem, in
 Sabinis. *AE.* 7: 517
FORCEPS, *Gr. ἀνδροβίπας*, instrumentum
 quo spicula vulneribus evellun-
 tur; *ἀνδρ* enim *spicula sagittarum*
 appellantur; alias *forceps*, quod *for-*
mu, id est, calidum capit. *AE.* 12:
 404. compositum ex *forvo* & *capio*;
forvo enim calidum: quasi *forceps*:
 sive ex *forme* & *capio*. *o.* 4: 175. quasi
forceps; nam *forvo*, calidum. *AE.*
 8: 453
Forci filiae, Gorgones tres, Stheno,
 Euryale, Medusa, in extrema Affri-
 ca circa Atlantem montem, earum-
 que fabula. *AE.* 6: 289
Forda hostia, quae gravis eff. *AE.* 2:
 140
Fore, futurum esse. *AE.* 1: 239
Forent, pro essent. *AE.* 2: 439
Foras, pro fuisses, de praeterito. *AE.*
 8: 129
Foras, proprie quae foras aperiuntur,
 ex more Veterum. *AE.* 1: 453
Foras templorum magna studio fiebant,
 & historiis insigniebantur. *AE.* 1: 509
Foret, praeteritum, praesens, & futu-
 rum tempus complectitur, licet, *fore*,
 semper tantum sit futuri. *o.* 1: 260
Foret, ab infinitivo *fore*; sed etiam pro
 praeterito, quod rarum; saepius pro
 futuro. *AE.* 3: 416
Forfices, quibus incidimus. *AE.* 8: 453
Forti, navium tabulata, ab eo quod
 incessus ferant, generis masculini &
 pluralis numeri tantum. *AE.* 4: 604.
 6: 412
Forma, modus. *o.* 1: 169. regula. *AE.*
 6: 615
Forma insignis, decorus. *AE.* 5: 295
Formica, quod *ore* ferat *micas*; quon-
 dam *Myrmix*, Minervae dilecta, &
 omnis illa fabula. *AE.* 4: 402
Formicae, prius *hormicae*, mutatae *H* in *F*
ante *the* *opac*. *AE.* 7: 695
Formicae Aecaci precibus mutatae in ho-
 mines, qui inde Myrmidones, a
Græco μύρμις. *AE.* 2: 7
Formidolosus, qui timidus est, & ti-

mensus. *AE.* 4: 72
Formosus absque *n* scribendum. *AE.* 1:
 363
Formula bene precandi, *Benam* *fit.* *E.*
 8: 106
Formum, Veteres dicebant calidum. *o.*
 4: 175
Fornice saxi, concavi, arcuationis cur-
 vac. *AE.* 10: 806
Fornix, arcus. *AE.* 6: 631
Fors, pro fortuna. *AE.* 10: 458. pro ca-
 su. 12: 713. bona & mala. 2: 94. *Fors*,
 idem quod *forte*; potest & *forset* esse,
 una voce, id est *forsetan*. 11: 50
Fors, pro forte. *AE.* 2: 139. pro fortasse.
 5: 232
Forſan, *fors*, *forset*, *forſis*, *forſitan*,
forſaſſis, *forte*, unum significant. *AE.*
 1: 207
Forſet, idem quod *forſitan*. *AE.* 2: 139
Fortē, cum ei genus & casus jungitur,
 nomen est; alias adverbium. *AE.* 4: 340
Fortē, aliqua ratione. *AE.* 1: 379. *For-*
te sua, calu suo, quo solet: & no-
 men est a nominativo *fors*. 381
Fortē, eleganter abundat. *AE.* 7: 112
Fortia patrum facta Veteres in conviviis
 narrare solebant. *AE.* 1: 645
Fortis, pro pulchra. *AE.* 4: 149
Fortitudo, rerum magnarum & terri-
 bilium invasio. *AE.* 6: 660
Fortitudo & felicitas, duo necessaria
 requiſita in duce, & bello. *AE.* 11: 429
Fortunus, penultima longa, vel brevi.
AE. 6: 179
Fortuna hominis vitam omnibus exter-
 nis casibus exponit. *AE.* 4: 653
Fortunam Muliebrem non coronabant
 bis nuptae. *AE.* 4: 19
Fortuna, cum sola ponitur, foelicitate
 significat. *AE.* 1: 458. 3: 16, 53.
 10: 111
Fortuna adversa, virtute aut vitatur, aut
 imminuitur, aut patienter sustinetur.
AE. 6: 95
Fortuna, casus; quia omnis casus in
 potestate fortunae. *AE.* 12: 593. pro
 bellico casu. 9: 41. pro occasione. 9:
 240
Fortuna, pro opibus, imperio, & cu-
 iuslibet rei possibilitate. *AE.* 9: 260
Fortunatae insulae, juxta Philosophos,
 Elysiū. *AE.* 5: 735. 6: 638, 640
Fortunatus laborum, Graeca figura, *tw-*
τυχη *τῶν ἀνθρώπων*. *AE.* 11: 416
Forſi, civitas Italiae. *AE.* 7: 714
Forum Romanum, ubi postea Rostra.
AE. 8: 361
Forum boarium. *AE.* 8: 361
Forum, locus agendorum negotiorum,
 qui conventus dicitur. *AE.* 5: 758
Forum insanum, litigiosum. *G.* 2: 502
Forvum, sive *formum*, Veteres dicebant
 calidum. *o.* 4: 175. *AE.* 8: 453
FOSSA, sulcus, & contra *sulcus* pro
fossa. *AE.* 7: 157
FOTUS, sublatius, complexus. *AE.* 1:
 696
Fovere locum, diu incolere, & inha-
 bitare. *AE.* 4: 193. 9: 57

Fovere aliquid, auxiliari, quasi sem-
 per se infirmam. *AE.* 4: 218
Fovere, amplecti. *E.* 3: 4
Fover humum, terram amplectitur, in
 qua lateat. *o.* 3: 420
Fovet gremio, sustinet. *AE.* 1: 722
FRACſTAE RES, afflictae. *o.* 4: 240
Fractae voces, nimiae, vel cum frago-
 re venientes. *AE.* 3: 556
Fraga, mora in herbis nascentia. *E.* 3: 92
Fragmen, antiquae pro *fragmentum*. *AE.*
 10: 306
Fragor, proprie armorum sonus. *AE.*
 8: 527
Fragor aridus, sonitus ex aridis arbori-
 bus cum franguntur. *G.* 1: 357
Fragrantia mella, redolentia. *o.* 4: 169
Fragrare, de suavi odore; *flagrare* de
 incendio. *AE.* 1: 440
Frangere saxo, pincere, pilo tundere.
G. 1: 267
Frangi, eleganter in rebus adversis. *AE.*
 2: 13
Fratriae, societates dicebantur apud Ar-
 gos Diphion, quae uno puteo uteban-
 tur, *ἀνδρῶν φιλίᾳ*: quae Latine *tribus*
 dicebantur. *AE.* 7: 286
Fratrium invidiorum exempla, *Aegyptus*
 & *Danais*, *Attres* & *Thyestes*, *Eteol-*
es & *Polynices*. *AE.* 6: 608
Fraus pro periculo; unde in *fradem* a-
 gere, in periculum, ut lectum in Ju-
 re. *AE.* 10: 72
Fraus, pro poena, ab eo, quod praes-
 cedit, id quod sequitur. *AE.* 11: 708
Fraus, pro solertia. *E.* 4: 31
Fraus loci & noctis, difficultas loci, &
 tenebrae, obscuritas. *AE.* 9: 397
Fremebant ore, consentiebant. *AE.* 1: 563
Fremere, cum clamore deposcere. *AE.*
 7: 460
Fremere arma, expetere; vox militaris.
AE. 11: 453
Fremere aliquid, favore prosequi. *AE.*
 5: 554
Fremitus, vox media, & faventium,
 & iracentium. *AE.* 5: 338
Fremitus, pro murmore aquae. *o.* 1:
 12. *AE.* 11: 299
Fremirus, perturbatio. *AE.* 2: 388
Fremunt, imperia recusant. *AE.* 1: 60.
 aliquando *fremere* velle. *ibid.*
Frenare, continere. *AE.* 1: 527
Frendere, dentibus frangere; unde *ne-*
frendes, infantes, quia nondum ha-
 bent dentes. *AE.* 8: 230
Frenum singulari numero raro lectum.
AE. 12: 568
Frequens, pro frequenter. *o.* 1: 99
Frequentativa plurimum in *to* exenit.
AE. 2: 63
Fresa faba, fracta, a *frendo*. *AE.* 8: 230
Freta ponti, litora. *o.* 1: 356
Freto a Sicilia dividitur Italia. *AE.* 1: 562
Fretum, mare terris vicinum, vel in-
 clusum, ab undarum fervore: pro
 mari. *E.* 1: 61. *AE.* 1: 561, 611
FRIGET opus, i. e. cessat; contra, *fre-*
vet. *AE.* 1: 440
Frigida testa, melle vacua, inoperosa;
ut

INDEX IN SERVIVM.

- ut contra *fructus* apud. G. 4: 104
Frigidus, vel *revera frigidus*, vel *venenosus*, nocens. AE. 7: 715. nocens. A. 8: 71
Frigidus, epitheton senum. G. 3: 97
Frigidus Saturnus, noxius, & cur. G. 1: 336
Frigidus sanguis in bello praeflagium mortis futurae. AE. 10: 451
Frigidum, tardum. AE. 4: 407
Frigora, loca non aprica. E. 2: 8
Frigoris & caloris effectus idem. G. 1: 93. 4: 135
Frigus, pro hyeme. E. 3: 70
Frigus, pro morte. AE. 12: 951
Frigus, timor, & contra. AE. 1: 96
Frigus, pro umbra aetivi temporis. E. 1: 33
Frigus penetrabile, quod omnia penetrat. G. 1: 93
FRONDATOR, rusticus, vel animal, quod frondibus vescitur: quot frondatorum genera: vel avis in frondibus nidificans. E. 1: 57
Frondosa, pro frondosa. AE. 2: 218, 419
Frondenti, pro frondente. AE. 5: 129
Frondescit, in nauram redit. AE. 6: 144
Frondem & frondosum, quid differant. AE. 1: 195
Frondis, nominativus antiquus; a *fronde* autem & *fronde* idem nominativus *frons*; sicut a *lente* & *leude* idem nominativus *lens*. G. 2: 372
Frondosum & frondeum, quid differant. AE. 1: 195
Frons Genio sacra. E. 6: 3. AE. 3: 607
Frons, pro superiori & prima hominis parte. AE. 10: 211
Frons festa, quae festis adhiberi solet, ut laurus, oliva, hederæ & similes. AE. 2: 249
FRUCTETA, arbuta. E. 1: 40
Fructus dum crescentes longius durant. G. 2: 3
Fruges & frumenta, idem. AE. 1: 182. a *frumius*, ibid.
Fruges, & mola salsa, in nuptiis contrahendis. G. 1: 31
Fruges salsae in sacrificiis *far* & *sal*, quibus & victimae & cultri aspergebantur; & videbatur an aptum sacrificio esset animal. AE. 2: 133
Frui, palciur; de rebus bonis tantum dicitur. AE. 7: 90
Frumen, gulae pars prominens. G. 1: 74. AE. 1: 182
Frumenta & fruges, idem. AE. 1: 182
Frumenta quando ferenda. G. 1: 208, 219. autumno. 1: 230
Frumenta Veteribus torrebantur & pinsebantur. AE. 1: 183
Frumenti inventor Triptolemus. G. 1: 19. ejusque fabula. ibid. Osiris. ibid.
Frumentum, a *frumine*, quae pars gulae prominens. G. 1: 74. quidquid ex se emittit aristas. ibid.
Frustra laborem trahit, difficilem & irritum. G. 3: 97
FUAT, fuerit; verbum defectivum, futuri temporis. AE. 10: 108
FUGI nascuntur de mulis putrefactis, G. 4: 286. de equis. AE. 1: 439
Fucinum circa lacum Marrubii, Marforum populi. AE. 7: 750
Fucus, major ape, crabrone minor, dicitur quod noceat apibus; ipse nihil gignens, aliena consumens: quasi imperfecta apis, & non habens aculeum. G. 4: 168. AE. 1: 439
Fucus, genus ceræ, qua pro glutine utuntur, Graeci *επιπλωρ* dicunt: vel pro medicamento. G. 4: 39
Fucus, genus herbae, unde tinguntur vestes; *fuscus* autem & *florus* pro cera. G. 4: 39
FUGA, & *effugium*, ut *lana*, & *lanitium*. AE. 2: 140
Fuga, grande crimen apud virum fortem. AE. 12: 648. miserrimum & ultimum praefidium. 10: 121
Fuga, abscellus. AE. 9: 660
Fuga, pro celeritate. AE. 11: 706
Fuga, pro cursu. AE. 4: 72
Fuga, pro simplici discessu. AE. 1: 141
Fuga, pro celeri profectio. G. 1: 286. AE. 3: 160. 4: 400. 5: 769. pro veloci reditu. 9: 15
Fugax, velox, fugiens. AE. 10: 697, 724. nomen pro participio. 11: 713
Fugax equus, velox. G. 1: 286
Fugere, pro celeriter abscedere. AE. 1: 410. pro relinquere. E. 1: 4. pro velox fugere. AE. 1: 478
Fugam dare, pro fugere. AE. 12: 367
Fugientia spicula, pro ipsa fugiens. AE. 11: 654
UIT virtus, exhausta, consumpta est. AE. 11: 313
FULCIRE, sustinere. AE. 4: 247
Fulcra, quibus fulcitur, & sustinemur. AE. 6: 604
Fulgo, *fulgis*, *fulgere*, tertiae conjugationis. AE. 6: 827
Fulgor, *fulgetra*: tria autem fulgoris genera, unum *consilium*, ubi quid cogitantibus nobis accedit; alterum *audacitas*, quod probet; tertium *statum*, ubi nec novi quidquam gestimus, nec cogitamus, sed quietis nostris rebus fruimur. AE. 8: 524
Fulgores horridi, fulgetrae. AE. 8: 431
Fulicae, aves aquaticae, anatibus minores. G. 1: 363
Fulmen ex nubibus vento coactis erumpit; & simul quidem cum tonitru, sed celerius videtur, hoc tardius ad aures pervenit. AE. 8: 392
Fulmen, nubes ardens nonnullis; vel aeris scissione ardens rima. AE. 7: 142
Fulmen triplex. quod terreat, quod afflet, quod puniat. AE. 1: 234. semper Jovi jungitur. ibid.
Fulmen, ex quo futura noscuntur, solius Jovis est. AE. 10: 177
Fulmen pro tonitru, sine quo nunquam mittitur fulmen. AE. 12: 922
Fulmen, pro ira Jovis. AE. 8: 88
Fulmina prius apparent quam tonitrua, quia oculorum quam aurium sensus velocior. AE. 8: 431
Fulmina, manubiae Minervae, ac-
 quinoctio verno gravissimas tempestates excitare solent. AE. 11: 299
Fulmina unde fieri dicantur. AE. 4: 209
Fulmina de xvi. coeli paribus jaciuntur. AE. 8: 427
Fulmina Jovi dicti fabricare Cyclopea. G. 4: 171
Fulmina quatuor Diis tribuuntur: quomodo fiant. AE. 1: 46
Fulmina coelo sereno malum omen. G. 1: 487
Fulmina varia pro diversis anni tempestatibus: eorum materia nubes, imbres, ventus. Triplia sunt, *ostentatoria*, quibus terror incutitur, *peremptoria*; *praefaga*: eorum manubiae Jovi, Junoni, Marti, & Austro vento assignant: trifida sunt; vel afflant, vel incendunt, vel dissipant. AE. 8: 430
Fulminat, fortiter facit. G. 4: 561
Fulmine foedera confirmabantur. AE. 12: 200
Fulmineus ensis, fulgens. AE. 4: 580
Fulminis causa & origo, nubila densa. AE. 6: 592
Fulminis omina circa Principem. AE. 2: 649
Fulminum tria genera, colorans, transfigens, afflans, G. 1: 332. quod afflat, quod incendit, quod findit. AE. 2: 649
Fulminum jactus, manubiae. AE. 1: 46. eorum quatuor genera. 47
Fulvus quis dicitur eo, super quod jacet. E. 6: 53
Fulvus Nobilior aedulam Musarum in aedem Honoris & Virtutis collocatam in Herculis aedem transtulit. AE. 1: 2
Fulvus, pro viridi. AE. 4: 261
Fulvus, *carbō*. AE. 10: 582
FUMANT culmina, coena praeparatur ad vespertam. E. 1: 83
Fumantes pulvere campi, veluti fumantes, caligine pulveris nebulam fumi instar excitantes. AE. 11: 908
Fumare, sacrificare. E. 1: 44
Fumifera nox, tenebrae ex fumo ortae. AE. 8: 255
Fumo terrentur & fugiunt apes. G. 4: 230
Fumus in sacrificio, signum lacrymarum & doloris. AE. 7: 76
Fumus in auguriis circa transcurrentes ignes in coelo malum semper portendunt. AE. 2: 696
Fumus major, signum sopitorum ignium. AE. 9: 239
FUNALES, candelae, sebo vel cera circumdatae; unde nonnulli *funera* dicta volunt, quod illis praelucentibus efferrentur. AE. 11: 143
Funalia, a funibus cera circumductis, unde *funera*. AE. 1: 730
Funda Balearis, cur. G. 1: 309
Funda, genus retis, a fundo, retiaculum, Gr. *βέλος*. G. 1: 141
Fundamenta Neptuno consecrata. AE. 2: 610
Fundere, supina manu libare, quod sit in sacris supereminis; *vergere*, conversam

K k k k 2

INDEX IN SERVIVM.

- In finistram partem manu fundere, ut patera convertatur, in sacris inferniis. AE. 6: 244
- Fundere de pariente Maja, partus celebritatem offendit; tum quia celer ubique Mercurius. AE. 8: 139
- Fundere, fugare, & interimere. AE. 2: 421. II: 102
- Fundere, abundantiam notat. E. 4: 20
- Fundus, ab eo quod omnium rerum fundamentum. G. 2: 468
- Funebres lectules proferre solebant in funeribus magnorum virorum. AE. 5: 54
- Funebres ludi tuba iustrabantur; sacri vero sive festi, faculis. AE. 5: 113
- Funera mater, pro *funeribus* nam *funera* appellabant Veteres, ad quas funus pertinebat, ut sororem, matrem; sic *sceleris*, pro *scelerosis*. AE. 9: 486, 498
- Funera, unde. AE. 1: 730
- Funera apud Veteres per noctem efferebantur, cum faculis. AE. 11: 142, 143
- Funera majorum natu ad tubas, minorum ad tibias efferebantur. AE. 5: 138
- Funera, caedies. AE. 10: 602. mortes. AE. 10: 756
- Funeribus tegum cum facibus praecedebatur a populo. AE. 5: 4
- Funerum riu omnia contraria fiebant. AE. 11: 93
- Fungi putres in lucernis, unde. O. 1: 392
- Furium loco loris tortis utebantur Veteres. AE. 6: 1
- Furus dictum a *funalibus*, ad quae nocte efferris solebant, ne aut magistratibus aut sacerdotibus occurrerent, eorumque oculos alieno funere violarent. AE. 11: 143
- Furus, alii a *fungendo*, quod in eo fungimur supremo officio mortuo. Quidam existimant non fas fuisse *funus* dici de filiis, qui in patris erant poestate, quia servi loco sunt parenti, & ne ira familia funestaretur. ibid.
- Furus, proprie adens cadaver, quod dum portatur, *exsequiae*; crematum, *reliquiae*; conditum, *sepulcrum*. AE. 2: 539. proprie incensum cadaver; sed etiam pro sepulcro. 3: 62
- Furus, mortuorum apparatus. AE. 3: 22. pro exsequiis. 7: 599. pro cadavere. 9: 491
- Furus esse non potest, ubi non est cadaver. AE. 6: 510
- FUR nocturnus, captans noctis opportunitatem: fur autem dictus a *furvo*, nigro; quia noctis utitur tempore. O. 3: 407. AE. 9: 350
- Fur, pro ingenti scelere. AE. 8: 205
- Furiens, irascens. AE. 2: 613
- Furiens Sibylla, Deo plena; vel furenti similis. AE. 6: 2
- Furere dicebantur vates, a furore & insania, quae intelligentia humanos sensus superans, qua vates a Diis corripiebantur. AE. 3: 443
- Furere pro vaticinari, unde insana vates Sibylla. AE. 2: 345
- Furere, amare. AE. 4: 298
- Furere, pro insolabiliter & impatienter dolere. AE. 3: 313
- Furere furorem, figura antiqua. AE. 12: 680
- Fures, pro servis. E. 3: 16
- Furia Aleto, in mille facies se potest convertere; quia & *Fortuna* est, & *Nemesis*, & *Necessitas*. AE. 7: 337
- Furiae, appellantur hoc nomine in Terribis; *Eumenides* apud Inferos; *Dirae* in Coelo. AE. 4: 609
- Furiae eadem, quae Harpyiae, quae & Jovis canes. AE. 3: 209. apud Inferos, *Furiae* & *canes*; apud Superos *Dirae*, & *avrs* ibid. 6: 289
- Furiae, Acherontis & Noctis filiae. AE. 7: 327
- Furiae etiam Parcae. E. 4: 47
- Furiae nunquam nuptae. AE. 6: 280
- Furiae, canes Stygiae. AE. 6: 255
- Furiae habitu suo, & sibilis serpentum, quibus crinitae sunt, agnatis speciem praebent. AE. 4: 469
- Furiae, plurali numero de vaticinantibus non dicitur. AE. 10: 68
- Furiae, semper pro malo animi metu; furor, pro bono. AE. 4: 474
- Furiarum mater, Terra, vel Nox. AE. 3: 212. 6: 250
- Furiarum maxima, saevissima, maxima, fames. AE. 6: 605. Tiphphone. 3: 252
- Furias & Harpyias pati dicuntur avari, quia abstinent partem. AE. 3: 209
- Furiatus, qui fuit ex causa; *furiatus*, a quo furor nunquam recedit: participium a verbo figurato *furiare*. AE. 2: 407
- Furibundus, furenti similis. AE. 4: 646
- Furilis aliquamdiu agitur Orestes ob occisam matrem. AE. 4: 471, 473
- Furiosus, qui semper furit; *furiatus*, ex causa. AE. 2: 489
- Furor, super arma sedens, revinctus catenis, conspiciebatur in aede in foro Augusti. AE. 1: 298
- Furor, pro ira quae post mortem quoque in cadaver hostile cupit saevire. AE. 10: 905
- Furor languentia corpora in vires quodammodo excitat, & in exitum convalescere facit. O. 3: 511
- Furor est, vitium fortem ruere in mulieris interitum. AE. 2: 595
- Furor, amor, in quo nihil stabile. AE. 4: 69
- Furor, pro bono & innocenti motu animi, Furiae pro malo semper. AE. 4: 474
- Furor, vel ira, in juvenibus vel viris cito exardescit & desinit, aut in mulieribus semper viget. AE. 7: 455
- Furta dulcia, pro stupra. AE. 9: 546
- Furta dulcia Martis, adulterium cum Venere. G. 4: 346
- Furta belli, insidiae. AE. 12: 515
- Furtim, latenter, quasi per tenebras. AE. 2: 18
- Furtim tollere aliquem, e stupro educare. AE. 9: 546
- Furtivus, illicite conceptus. AE. 7: 660
- Furtum apud Veteres ante poenam quadrupli capitale crimen fuit. AE. 8: 205
- Furtum, adulterium. AE. 6: 24. 10: 91. insidiae 10: 735. nocturnum praelium. 9: 350
- Furtum inane, latebra non valde profutura. AE. 6: 568
- Furtum tempus, nigrum, obscurum. AE. 2: 18
- FUSA, ferro, interempta, alias, fugata. AE. 11: 102
- Fusi, per sua quisque dispersi. AE. 2: 252. strati. 5: 102. fugati. 11: 367
- Fustuarium, poenae militaris species: eo necatus iussu patris Torquati filius. AE. 6: 825
- Fustus, discumbens, & *fugatus*, & occisus. AE. 1: 218. 11: 102
- FUTILE, vas lato ore, fundo angusto, quo utebantur in Vestae sacris; quia aqua ad sacra Vestae hausta in terra non ponitur nisi cum piculo; unde excogitatum vas, quod stare non posset: hinc homo commissus non retinens *fatilis*. AE. 11: 339
- Futura praedicebantur tribus modis; aut voce, aut scripto, aut signis. AE. 3: 444
- Futuri secunda persona impersonaliter posita. AE. 4: 491

G.

GABALUS, Romanorum Imperator Solem se dici voluit, unde *Heliogabalus*. AE. 7: 180

Gabil, eorumque historia cum Tarquinio. AE. 6: 819. diu in agis morati, tandem haud longe ab Urbe *Gabios* conderunt. AE. 7: 682

Gabil, Campaniae civitas; sacris dum operata subito orto bello, cives togis cincti ab aris ad bellum profecti & victoriam adepti sunt; unde ille mos cingendi manit. AE. 7: 612. civitas Latinorum, ab Albano rege condita. AE. 6: 773

Gabinus cinctus, est toga sic in tergum rejecta, ut ima ejus lacinia a tergo revocata hominem tegat, priscis Latinis ante arma in usu, qui praecinctis togis bellabant, unde *in prociectis* esse dicuntur milites: eo utebatur Consul indicturus bella: unde ita dictus. AE. 7: 612

Gaesae, hastae viriles Gallorum, qui viros fortes etiam *gaesos* vocant. AE. 8: 660

Gaetuli Syrtis, Africani: proprie enim juxta Libyam. AE. 5: 192

GAJUS MEMMIUS De triumpho Luculli. AE. 4: 261

GALAESUS, Calabriae fluvius, labens juxta Tarentum. O. 4: 126

Galate, unum ex saxis Cyclopeis. AE. 1: 205

Galatea adamata Cyclopi. E. 9: 39. amica Corydonis. E. 7: 37. etiam Polyphemi. ibid. rustica puella, pro Mantua. E. 1: 30

Gallianum, species multis apta medicamini

INDEX IN SERVIVM.

minibus. o. 3: 15
Galbanus incendenda agris apibus. o. 4: 264
Galea, etiam inter arma, sed levia. AE. 10: 836
Galeae, explorantium arma, sed sine cono, cum pugnantium habent conum. AE. 9: 307
Galea, corona, Gr. *εἰσάρα*. ea donati pueri, qui sub Augusto Trojam luserant. AE. 5: 556
Galerus, & *galerum*, genus pilei. AE. 7: 688. pileus sacerdotalis, ex pelle hostiae caefae. AE. 2: 683
Gallae tunsus lapor, pilae cyparissi. o. 4: 267
Galli laudes prius continebat liber quartus Georgicorum, sed pro illis Orphei fabulam inseruit, postquam Gallus Augusto irato occisus est. o. 4: 1
Galli, ministri Matris Deum per furorem capitis comam rotabant. AE. 10: 220. se castrabant. 9: 620
Galli dicti Senones, quod Liberum patrem recepissent hospitio. AE. 8: 656
Galli Senones Brenno duce ad Alliam Romanos ceciderunt xv. kal. Augusti, & post triduum Urbem incendunt. AE. 7: 717. Capitolium diu sed frustra obsiderunt, & omnis illa historia 8: 652
Galli pigrioris ingenii, respectu Afro- rum & Graecorum. AE. 6: 724
Gallia Cisalpina, etiam Venetia. AE. 10: 201
Galliae Cisalpiniae fluvius Mella, vicinus Brixiae, oritur ex monte Brenno. G. 4: 278
Gallia Cisalpina frequentissime utitur *communis*, pro statim, sine intermissione. G. 1: 104
Gallia, Hispania, & Italia in Triumviratu Augusto ordinandae datae. AE. 8: 678
Galliae & Germaniae terminus, Rhenu- s. E. 1: 63
Galliae civitas, Belgae. o. 3: 204: Mas- silia. AE. 4: 132
Galliae populi Morini, in finibus, qui Britanniam spectant, proximi Occa- no. AE. 8: 727
Galliae fluvius, Arar, Rhodanus. E. 1: 63. Rhenus, Germanos a Gallia di- vidit. AE. 8: 727
Galliarum civitates quatuor & sexaginta Caesar subegit. AE. 1: 290
Gallicinium, noctis pars. AE. 2: 268
Gallico bello Decius se pro Republica devovit. o. 2: 169. AE. 6: 825
Gallorum dux Brennus, delectis ad Al- liam Romanorum copiis, Urbem oc- cupavit. AE. 6: 826
Gallorum veterum propago, Umbri. AE. 12: 753
Gallorum lingua, Alpes, *alti montes*. AE. 4: 442
Gallorum lingua, Caesar dimitte signi- ficat. AE. 11: 743. *volema*, bona, ma- gna. o. 2: 88
Gallus circa, Liguria. AE. 10: 185

Gallus & Poenos superavit, Viridoma- rum Gallorum ducem manu sua in- teremit, & tertia optima spolia retulit Marcellus. AE. 6: 856
Gallus superatus a Torquato, per tor- quem detractum cognomen ei dedit. AE. 6: 825
Gallus, nomen Eclogae x. Asinii Pol- lionis filius, poeta eximius, Aegyp- ti praefectus, Virgilii amicus. E. 10: 1: occisus ab Augusto. ibid.
Gallus, quomodo factus poeta. E. 6: 64. Transpadanae regioni praepositus. ibid.
Gallus, etiam feminino genere. AE. 5: 610
Tαυρίλη Juno, Pronuba, quod praefit nuptiis. AE. 4: 45
Tαυρίωνος, *manus uncae*. AE. 3: 217
GANGARIDAE, populi inter Indos & Assyrios, habitantes circa Gangem fluvium, a quo etiam ita appellati; devicti ab Augusto: & *Gangaridum*, pro *Gangaridarum*. o. 3: 26. AE. 1: 296
Ganges, Indiae fluvius, qui juxta quos- dam novem alveis fluit, juxta alios septem, juxta alios, tribus tantum. AE. 9: 31. pro ipsa regione. G. 2: 137
Ganymedes, Trois, regis Trojanorum, filius, per aquilam raptus a Jove, ut esset ipsi a poculis, & inter sidera collocatus Aquarii nomine. AE. 1: 32, 39. 2: 241
Ganymedes multis existimatur Aquarius. G. 3: 304
Ganymedes, Hebae obfuit. AE. 6: 64
Ganymedes, Latine Catamitus. AE. 1: 32. Theodato Belis dicitur. ibid.
GARAMANTES, Africae populus. E. 8: 44 juxta Libyam, a Garamante, filio Apollinis. AE. 4: 198. Libyam inter & Africam, juxta *καταυαίνω*. AE. 6: 795
Garamas, Apollinis filius; unde Gara- mantes, Libyae populus. AE. 4: 198
Garanus, pastor magnarum virium, Ca- cum vicit; & inde tributum Herculi. AE. 8: 203
Garga, oppidum olim ad Gargarum flumen, in finibus Thurinis, nunc vicus. o. 1: 101. a Troibus centum quinquaginta, incerto duce habita- tus. 1: 103
Gargani lapygis, pro *Gargani lapygii*. AE. 11: 247
Garganus, mons lapygiae, quae pars Apuliae, imminens Sipontinae civi- tati, & qui per Calabriam usque A- driaticum pelagus extenditur: in ejus summitate sepulchra duorum fratrum, qui illic armis decerantes se invicem occiderunt; ad quae si saxa si- mul deiciantur, occulta quadam vi a se separata ad singula sepulchra de- cidunt. AE. 11: 246. 247. 8: 9
Gargara, montis Idae cacumina, dicta quasi *καρά κρᾶτος*, caput capitis, *alti- tudinis altitudo*, *καρά* enim *ἡ κορυφή*. AE. 9: 86. montes Phrygiae fertilissi- mi: altitudo Idae montis, & hinc Kkkk 3

de quibusvis altissimis montibus: i- tem civitas in radicibus Idae in Moe- sia, Asiae regione fertilissima. o. 1: 102. item Apuliae civitas, a Diome- de condita, dicta a monte Phrygiae Gargara. AE. 11: 246
Gargara, pro quibuslibet montibus. o. 3: 269. pro quibusvis locis fertilissimis, & cuiusvis rei copia. 1: 102
Gargarum flumen in finibus Thurinis. G. 1: 103. ad illud *Garga*, oppidum quondam, nunc vicus. ibid.
GAUDERE, alacrem esse. AE. 12: 6
Gaudia nova, pro novo amore. AE. 10: 325
Gaurus, & Vesuvius, montes Campa- niae. AE. 3: 571
GAZA, vox Persica, pro divitiis. AE. 1: 123. a Gaza, urbe Palaestinae, & cur. ibid. census, opes, singularis nu- meri tantum. AE. 2: 763
Gaza agrestis, opes rusticanae: quia *ga- za* omnis fructus. AE. 5: 40
GELA, oppidum & flumen Siciliae; unde *Geloi campi*. AE. 3: 702
Geloi campi, ab oppido & flumine co- gnomine, in Sicilia. ibid.
Geloni pitti, populi Scythiae, stigmata habentes. o. 2: 115. AE. 8: 725
Γέλοι Σαρδάνιοι, unde. E. 7: 41
GEMENTIA plaustra sub pondere son- antia. AE. 11: 138
Gemere, de turture. E. 1: 58
Gemini, Apollinis & Herculis sidus di- citur. AE. 11: 259
Gemini, proprie simul nati; etiam pro duo. AE. 2: 415
Gemini, proprie fratres simul nati: i- dem quod duo, & similes. AE. 2: 203, 500. 3: 181, 8: 79, 130. non de duo- bus tantum, sed & de pluribus, 1: 748. sui similes. 1: 165. 6: 582. 7: 450. 8: 631
Gemitus & irae, pro irascientium gemit- us. AE. 7: 15
Gemma & margarita quomodo differe- rant. AE. 1: 659
Gemma bibere, gemmeo poculo, non gemmato. G. 2: 506
GENAE, palpebrae. AE. 6: 686
Genas cur mulieres in luctu lacerent. AE. 3: 67
Gener dicitur, quia ad augendum ge- nus adhibetur. AE. 11: 472
Gener, & qui est, & qui esse vult. AE. 2: 344
Gener, maritus. G. 1: 31. pro eo qui adhuc sponsus est. AE. 3: 329
Genera saepe confunduntur, aut metri- ca ratione, aut hiatus causa. AE. 5: 122
Generali voci si specialis addatur, fit specialis. AE. 1: 522
Generalia specialibus non subjungenda. AE. 6: 471. 8: 71. 11: 599
Generalia prius tractare, & inde ad spe- cialia descendere, vitiosum, nisi ad causam redeatur. AE. 2: 252
Generalitati praedictum non a se aut, si quae fiant contra Naturam. AE. 6: 154
Generaliter, est, simul omnia; *genera- litas*, per singula genera; Gr. *πανότις*, &

INDEX IN SERVIVM.

- & nata *γινεσθαι*. O. 2: 35
 Generationis ordo juxta Hesiodum: Dii primum geniti, inde hemitici, post heroes; deinde homines innocentes; denique scelerati. AE. 8: 314
Genetrix Venus. AE. 1: 724
 Genialis hyems, convivalis. G. 1: 302
 Genialis coena, qua genio indulgemus. E. 5: 74
 Genialis lectus, qui stermitur puellis nubitibus, a generandis liberis. AE. 6: 603
 Genii, manes, animae melioris meriti, quales duo corporibus ab ipsa conceptione assignati, & qui ne mortua quidem corpora deserunt, iisque consumtis, sepulchris etiam inhabitant. AE. 3: 63
 Genio urbis Romae clypeus consecratus, cum titulo, *Genio urbis Romae, sive mas, sive femina*. AE. 2: 351
 Genios suos, sive Deos proprios singuli homines habent. AE. 12: 538
 Genios duos in nativitate singuli sortiantur, alterum, qui hortatur ad bonum; alterum, qui ad malum; iisque post mortem assistentibus in bonam aut malam vitam asserimur. AE. 6: 743
 Genios suos habent singula loca. AE. 5: 85, 95
 Genitale arum, muliebris folliculus, vulva. O. 3: 136
 Genitalia femina, quibus aliquid creatur & gignitur. O. 2: 324
 Genitivi duo. AE. 11: 384
 Genitivus rei, quae alteri inesse vel adesse dicitur, figuratior quam dativus. AE. 4: 529
 Genitivus absolute positus, subintelligitur, vel *filia*. O. 1: 137
 Genitivus singularis primae declinationis saepe trahebatur a Graecis, unde *paterfamilias, materfamilias, antras, suffodias*. AE. 11: 801
 Genitivus singularis regit dativum singularem, ut sit *isofyllabus*. AE. 1: 160
 Genitivo plurali Latini, sequuti Graecos, syllabam vel addunt vel detrunt. AE. 6: 653
 Genitivus tertiae declinationis pluralis in *ium* & in *um* exit, quando nominativus singularis in *us* terminatur, sed cum in *er* vel *or* terminatur, tantum in *um* exit: reliqua nomina auctoritate formantur. AE. 1: 434
 Genitivus pluralis tertiae declinationis per se in quibusdam non geminat, sed ratione nominis, ut *saum*, vel per Epenthelin, ut *altum*: eadem ratione neque per se in *rum* mittit genitivum. AE. 1: 639
 Genitivus die pro diei. O. 1: 208
 Genitivus Cretae pro in Creta. AE. 3: 162
 Genitivus nunquam minores syllabas habet nominativo. AE. 1: 251
 Genitivus pluralis a nominativo plurali non debet esse minor numero syllabarum; sed vel par, vel major una syllaba, quod si fiat, contra artem est, metum necessitate sit, & patios incipit esse non declinatio. O. 1: 165.
 AE. 11: 590, 886
 Genitivus neutrorum pluralis non contrahendus. AE. 2: 18
 Genitivum singularem Antiqui per septimum casum exprimebant. AE. 1: 79
 Genitivus pro ablativo. AE. 5: 73. 9: 88. 10: 686. 11: 126
 Genitor, venerabilis, nomen venerationis. AE. 1: 159
 Genius, Deus naturalis cujusque loci, rei, vel hominis. O. 1: 302
 Genius loci saepe per anguem ostenditur. AE. 5: 85
 Genium suum habent singula loca. AE. 5: 95. 7: 136
 Gens, nomen distributivum. AE. 1: 100
 Gens proprie de hominibus; etiam de equis & aliis. AE. 7: 282
 Gens, & nationem & familiam notat. AE. 1: 71. pro genere. 10: 350. sociorum multitudo. 3: 133. pro familia. 9: 284. de apibus. 1: 435
 Gens quaecumque incessum, & vocem habet propriam. AE. 3: 594
 Gentis nomen nunquam in *des* exit. AE. 2: 341
 Genu, indeclinabile proprie; invenitur tamen genitivus *genuis*. AE. 3: 22
 Genua Misericordiae sacra. E. 6: 4. AE. 3: 607
 Genus saepe mutatur, quando a specie ad genus transimus, ut *bona tardus*, scil. *avis*; item *prima est a*, scil. *littera*, cum a sit neutrius generis. AE. 4: 462
 GEOMANTIS, divinationis species ex terra. AE. 3: 359
 Geometria, quando inventa. E. 3: 40
 Georgica Magonis Afri, Catonis, Varonis, Ciceronis. O. 1: 43
Γεωργική Minerva unde dicta. AE. 2: 166
 Georgicorum librorum ordo. O. 1: 43
 Geit terra lucos, pro habet. O. 2: 122
 Germanam pro fratris salute illicita quoque tentare licet. AE. 12: 152
Germania, Caesare occiso, in bellum visa exurgere. O. 1: 473
Germani exules, victi a Caesare. E. 1: 62
 Germani, fratres ex eadem matre. AE. 10: 125
 Germanus, juxta Varronem, de eadem genetrice manans; non, ut multi, de eodem germine, quos tantum fratres vocat. AE. 5: 412
Germaniae fluvius, Arar. E. 1: 62. ejus & Galliae terminus Rhenus. E. 1: 63
Germanicus, Drusi filius, signa per Varum amissa recepit. E. 6: 6
Germanos a Gallia dividit Rhenus, Galliae fluvius. AE. 8: 727
 Germina legendum pro *gramina*. O. 2: 332
Γερμια, Gr. *Senatus*, ἀπὸ τῆς γερμίας ut *senatus* a senectate. AE. 5: 758
 Gerundi modus a passivo. O. 3: 159, 215
 Gerundi per modum quando quid enunciamus accusativo utendum, ut *petendum pacem*. AE. 11: 250
 Gerundia absolute sumpta accusativum habent; ut *petendum pacem*; aliter, ut *petenda pax*, non per gerundii modum, sed participialiter dicitur. AE. 10: 628. 11: 230
 Gerundia omnia & active & passive fununtur. AE. 1: 717
 Gerundium in *do* passive. O. 3: 454. AE. 5: 710. 12: 46
 Gerundium in *do* quandoque corripitur. AE. 4: 413
 Gerundivus modus ab omni verbo, activo, passivo, deponenti, formatur; & inde active & passive significat. E. 8: 71
Geryones, Terrestrialium & Hispaniae rex tricornis, quia tribus infulis praefuit; canem bicipitem fingitur habuisse, quia terrestri & navali certamine plurimum potuit: superatus ab Hercule, & pulcherrima ejus armenta abducta. AE. 7: 662
Geryonem superavit Hercules. AE. 8: 309
Geryones tres, reges Hispaniae, quibus Hercules armenta abstulit. AE. 6: 289
Geryones, hujus *Geryonae*; *Geryonis* infurparum est. AE. 7: 662
Geryoni boves in Hispania abduxit Hercules. AE. 6: 107
 GESSERAT, pro gestaverat. AE. 1: 657
 Gesta populi Romani olim appellata Aencis. AE. 6: 752
 Gestire, corporis habitum lactitiam exprime. G. 1: 387
 Gesium, proprie hasta Gallorum. AE. 7: 664
 GETAE, populi Mysiae. AE. 3: 35. gens fera, iidem qui Mysii, a Lucallo superati. AE. 7: 604
Getae Harpalycum ceperant. AE. 1: 322
Getica arva, Thracia. AE. 3: 35
Getulae Syntes. AE. 5: 51
Getuli, Africae, populi, mapalibus habitabant. AE. 4: 40. lanceis proprie, non sagittis armati. O. 3: 345
Getuliae, id est, Libyae fluvius, Cinyphius. G. 3: 312
 GIGANTES contra Jovem a Terra producti; Titanes contra Saturnum. AE. 6: 580. quarta luna nati. O. 1: 279
Gigantum fabula unde orta. AE. 3: 578
Gigantum historia fabulosa apparet, ex diversis terris, quae illis tribuuntur. AE. 3: 578
Gigantum bello Dii multi ferarum formas acceperunt. AE. 8: 698
Gigantum bello Deorum arma erant turbata. AE. 8: 435
Gigantum bello arma Jovi ministravit Aquila. AE. 9: 564
Gigantum bello Victoria Stygis filia Jovi favit. AE. 6: 134
 GILVUS color, melinus; *albigilvus* color, mixtus ex albo & gilvo. O. 3: 82
 GLACIES ceu futiles, fragiles. AE. 12: 744
 Glandes, primus hominum cibus. O. 1: 149, 348. AE. 6: 772
 Glarea jejuna, sicca & sterilis terra. O. 2: 212
Glanci, piscatoris, fabula. O. 1: 436
Glancus, Anthedonius piscator, cuiusque

INDEX IN SERVIVM.

que fabula. AE. 5: 823
Glancus, Deus marinus a Circe adama-
tus, &c. AE. 6: 74
Glancus, Minois filius, ad Italiam ven-
nit, & a zona & scuto militari, *La-
bicus* ipse, & populi *Labici* dicti, *abi-
tus* laetus, ab *ansa*. AE. 7: 796. cum
Laconibus, Callotis & Pollucis com-
mitibus in Italiam venit. 10: 564. in-
teremit regem Tybrim, a quo Tybe-
ris appellatur. 8: 72, 330
Glancus, Sisyphi filius, ob Veneris fa-
cra spreta Ianiam ab effrenatis cupi-
ditate equabus. G. 3: 268
Glancus, Circi adamatus, Scyllam dili-
gebat. G. 3: 420
Glanci filia, Deiphobe, Sibylla Cuma-
na. AE. 6: 36
Glanci equi, felinus oculis, quodam
splendore perfusus. G. 3: 82
Glauca, coeruleus color, subviridis,
albo mixtus, & quasi clarus. G. 3: 82
Glauco amictu utebantur Nymphae
propter undarum similitudinem. AE.
12: 889
Glites dicti a *gliscendo*, quod latenter
& per somnum crescant & pingues-
cant. AE. 12: 8
Gliscit, crescit, & latenter; unde *gli-
res* dicti, quos pingues efficit som-
nus: dicitur & de incremento ignis.
ibid.
Glomerare, pro involvere, in unum
contrahere. AE. 4: 155
Glomerati, collecti, conjuncti. AE. 2: 2727
Gluten, masculini generis. G. 4: 40
GNAVUS, indutius; *ignovus*, ineptus,
inutilis, non apertus industriae. G.
4: 39, 168
GNOSSUS, vel *Gnosus*, urbs Cretae.
G. 1: 222. AE. 3: 106. 5: 306. unde
Gnosia regna. 3: 115
Gnosia, Cretica, ab urbe Cretae, quae
Gnosia. G. 1: 222. AE. 5: 306. 9: 304
GORGONEA venena, pestifera, laeva,
a Gorgone. AE. 7: 341
Gorgones, tres, Stheno, Euryale, Me-
dusa, mirae olim pulchritudinis: un-
de fidum quod videntes praee stupore
in lapides mutarentur. AE. 2: 616.
Forci filiae, in extrema Africa circa
Atlantem montem; earumque fabu-
la. AE. 6: 289
Gorgonis caput in pectore suo habere
fingitur Minerva intuentum lumina
in saxa vertens, quia illic est omnis
prudencia, quae confundit alios, &
imperitos ac saevos esse probat. AE.
8: 437
Gorgonis caput in medio Aegides. AE.
8: 435
Gorgonis capite viso, in montem ver-
sus Atlas. AE. 4: 246
GRACCHI duo, nepotes Scipionis Afri-
cani, seditionibus nobiles. AE. 6: 843
Gracchi in orationibus Nurfinos dire-
re sceleratos. AE. 7: 715
Gracchus Jaspide ulus in concionibus.
AE. 4: 262
Gradius pater, Mars, ensiliens in praec-

lia, Graece *δράκων* *ἄπας*. vel alias ob
causas. AE. 3: 35
Gradius & *Quirinus*, cognomina Mar-
tis: ejusque templa his nominibus.
AE. 1: 296
Gradum conferre, pariter incedere. G.
3: 169
Graduum nomina, *pater*, *avus*, *proavus*,
abavus, *atavus*: *filius*, *nepos*,
pronepos, *abnepos*, *adnepos*. AE. 8: 268
Graeca fide, mala. AE. 2: 106
Graeca monosyllaba Latine tantum ter-
tiae declinationis, & tam Latine quam
Graece declinantur. AE. 1: 236
Graeca figura nuda genu. AE. 1: 320.
2: 113
Graeca nomina in *as*, crescentia, sive
non crescentia in genitivo, vocati-
vum mittunt in *a*. AE. 3: 75
Graeca nomina in *u*, ipsum plerumque
in *la* solvunt; *Hippodame*, *Hippodamia*;
Penelope, *Penelopis*. G. 3: 7
Graeca nomina, in *u* litteram desinen-
tia, derivata sua per *ae* diphthongum
exprimunt, *adua* *anlaca*, *Ida* *Idaea*,
Aitru *Atmaea*. AE. 1: 701
Graeca nomina in *u* Latine in *a*, *Elia*
Helena, *Elia* *Circa*. AE. 5: 613
Graeca nomina in *u*, quae genitivum
in *u* mittunt, cum eundem casum
per Synaeresin in *oe* miserint, accu-
sativum faciunt in *u* non in *u* *Διομήδης*,
qui Latine in *e* *Diomede*, quomodo
legendum; si vero genitivus sit *ἰο-
υλάβης* nominativo, nec *e* habet,
accusativum faciunt in *u*, ut *Θου-
κιδῆς*, *τῷ* *Θουκιδῇ*, *τὸν* *Θουκιδῆν*.
AE. 11: 243
Graeca nomina in *is*, quae genitivum
in *dis* mittunt, in genitivo & dativo
tantum crescant, reliqui casus pares
sunt nominativo. AE. 10: 166
Graeca nomina circumflectuntur, quo-
ties contrahuntur. AE. 11: 659
Graeca nomina in *or* terminata, in obli-
quis corripuntur, *Hektor*, *Nektor*,
Lektor, *Hektoris*, *Nektoris*, *Cektoris*. AE.
10: 778
Graecae linguae quinque (sive diale-
ctus) Aeolica, Ionica, Dorica, Atti-
ca, Communis. AE. 3: 122
Graecae sculae, quae omni ex parte ta-
bularum compagine junctae sunt, nec
adspicuum ad ullam corporis partem
admittunt. AE. 4: 646
Graci, proprie Theffali, a rege Gme-
co. AE. 2: 4
Graci, leves. AE. 6: 724
Graci foedus habuerunt cum Trojanis
ante bellum Troianum. AE. 10: 91
Graci contra Trojam conjurarunt in Au-
lide. AE. 11: 279
Graci pollutione Palladii piaculum com-
miserant. AE. 2: 717
Graci redeuntes a Troja sequinoctio
verno, quando manabae Minervae
gravissimas tempestates commo-
vent, horrenda tempestate afflicti &
dispersi sunt; & inde a Minerva pe-

niti dicuntur. AE. 11: 258, 299
Graci spectaculis & musica scientia gau-
debant, & hinc apud illos ubique
theatra. AE. 1: 431
Graeciae mons, Athos. G. 1: 332
Graeciae maritima praetervectus Aeneas.
AE. 3: 1
Graeciam Xerxes invasit. G. 1: 215
Graecum carmen *adiposum*. G. 1: 227
GRAMEN, Marti consecratur; & pro-
prie herbae species est, licet omnis
herba ita vocetur: ex humano cruore
procreatur. AE. 12: 119
Gramina, pro quibuscumque herbis. G. 3:
325. AE. 12: 415
Gramineum, *graminosum*; cum prius
proprie sit ex gramine, alterum, *gra-
mine* abundans. AE. 5: 287
Gramineum, vel de gramine factum,
vel *graminosum*. AE. 8: 175
Γράφας, Graece & *pingere*, & *scribere*.
AE. 6: 34
Gratari alicui, gratulari, gaudium pro
aliquo suscipere. AE. 4: 478
Gratur, quidam pro granatur, alii
laetatur. AE. 5: 40
Grates, promiscue sumitur, sive prae-
mia, sive poenae. AE. 2: 537
Gratiae, Veneri consecratae, quia ipsius
& Liberi filiae; cur connexae; cur
una averla pingatur, duae ad nos re-
spicientes. AE. 1: 724
Gratum, lactum; contra *ingratum*, tri-
ste. AE. 6: 213
Gravari, negare, graviter ferre; & hac
significatione semper accusativum ha-
bet. AE. 10: 628
Gravatum, pro *grave*; proprie enim
est, quod extrinsecus oneratur: *gra-
ve*, quod per naturam ponderosum.
AE. 8: 220
Grave olens, male olens, *τὸν μίον*
est, de grato odore etiam dicitur. AE.
6: 201. 7: 705
Graves remi, fortes. AE. 5: 114
Gravidae fruges, largae, abundantes.
G. 2: 143
Gravidus & *gravis* ablativo junguntur.
AE. 4: 229
Gravidus, pro *gravis*. AE. 7: 507
Gravem Olirum, fortem. AE. 12: 458
Gravis, fortis. AE. 5: 274
Gravis, foeta, *gravida*. AE. 1: 50. AE. 1:
278
Gravis equus, *gravidus*. AE. 6: 516
Gravis, venerabilis; ut *levis*, contemp-
tibilis. AE. 1: 155. fortis, vel aetate,
vel animo. 10: 207
Gravis, aetate, vel alia quadam re. AE.
5: 387
Gravissae, intempestae; pestilentes, Thu-
sciae locus. AE. 10: 184
Graviter frendens, cum ingenti tumultu,
grandem sonum reddens. G. 4:
452
Graviter spirans, bene, multum; item
male. G. 4: 31
Graviter spirare, pro solo flatu nocere.
AE. 7: 751
GREMIO abducere aliquam, id est,
uxorem

INDEX IN SERVIVM.

uxorem alicui eripere. AE. 10: 79
 Gremium Junonis. terra. G. 2: 325
 Grex, de bobus. E. 6: 55. quorumlibet animalium congregatio. ibid. de armento. AE. 6: 38
 GRUES, tempestatem futuram significant: Noti calorem fugiunt, cum ex Aegypto in Thraciam revertuntur. AE. 10: 266
 Grunnius, proprie porcorum. AE. 7: 16
 Grus, masculini & feminini generis. AE. 11: 580
 GRYNE, Amazon ab Apolline stuprata in nemore juxta Clazomenas Asiae civitatem, quod inde Gryneum. AE. 4: 345
 Grynnem nemus, in finibus Ioniis, Apollini sacrum a Gryne filia, vel Grynia Moesia civitate, &c. E. 6: 72
 Grynnem Apollo, qui colebatur in nemore Gryneo juxta Clazomenas Asiae civitatem, ita dicto a Gryne Amazone ab Apolline illic stuprata. AE. 4: 345
 Grynnus, Eurypili filius, rex Moesia. E. 6: 72
 Gryphes, quales ferae, & ubi. E. 8: 27. Apollini sacrae. ibid.
 Gryps, signum Apollinis, ut numinis terreni, sive Liberi patris. E. 5: 66
 GURGES, pro fluvio. G. 4: 321. fluviu. AE. 3: 564
 Gurgulis, per Antistoechon dictus, quoniam poene nihil nisi guttur. G. 1: 186
 GYARUS, insula juxta Delon. G. 3: 6. AE. 3: 76
 Gyganis familia, a Gyga traxit originem. AE. 5: 117
 Gyges, Coeus & Aegeon, qui & Briareus, Coeli & Terrae filii. AE. 10: 565
 GYMNESIAE dictae insulae Baleares. G. 1: 309

H.

H in nonnullis nominibus mutatum in F, ut *hebris, febris; Hormiae, Formiae; Halist, Falist* AE. 7: 695
 HABENAE, de navium funibus, qui erant ex loris tortis apud Veteres. AE. 6: 1
 Habenas iratum effundit. potestatem, facultatem, faciendi liberam potestatem irac permittit. AE. 12: 499
 Habendo, dum habetur. G. 2: 250. ut habetur. G. 3: 159
 Habere locum, habitare, quod frequentativum ab habeo. AE. 7: 131
 Habet hoc, lethali percussus est vulnere, apud Veteres idem quod peractum est. AE. 12: 296
 Habilis, aptus AE. 1: 322
 Habilis vigor, vegetabilis. G. 4: 418
 Habitare, frequentativum verbi *habere*. AE. 7: 131
 Habito illam rem melius, quam in illa re. E. 2: 28
 Habitare sylvas, casas, active. E. 6: 2
 Habitus, tam de corpore ipso, quam vestitu. AE. 1: 319

Habitus locorum, pro natura, qualitates. Gr. τὰς ἰσχύς. G. 1: 52
 HACTENUS, una pars orationis; olim duae *hac tenus*: nunc adverbium temporis, *huc usque*. AE. 5: 603. una pars orationis melius, quam juxta alios duae. G. 2: 1
 Haecenus, huc usque; ex *hac* & *tenus*, notans extremam partem arcus. AE. 6: 62
 HAEMUS, mons Thessaliae. G. 2: 488
 HAEREDES justis, quando alter alterius, maritus & uxor. G. 1: 31
 Haerent ossibus, pro ossa eorum cohaerent. E. 3: 102
 Haerere, dubitare. AE. 3: 597
 Haesit victoria, turbata est. AE. 11: 290
 HALARE, olere. G. 4: 109. AE. 1: 421
 Halcyon, hic & haec, de ave; *Halcyone* vero uxor Ceycis: harum avium fabula. G. 1: 399
 Halcyone, uxor Ceycis, eorumque fabula. G. 1: 399
 Halcyonia, dies, quibus summa maris tranquillitas. ibid.
 Halisus, Agamemnonis comes, vel notus filius, hostis Trojanorum. AE. 7: 723
 Halisus Faliscos condidit, qui mutato H in F *Falisci* dicti. AE. 7: 695
 Halirrhothius, Neptuni filius. G. 1: 18
 HAMADRYADES, Nymphae cum arboribus & sylvis nascentes & morientes; & inde saepe sanguis ex caelis arboribus. E. 10: 62. AE. 1: 504. 3: 34
 Hamis, catenis, vel circulis. AE. 3: 467
 HARMONIAM primus invenit Orpheus: cur in illa septem tantum chordae. AE. 6: 645. Libethrus Poeta. E. 7: 21
 Harmonia inaequalis est; unde fistula septem cicutis. E. 2: 36
 Harpalyce, Harpalyce, Amymaeorum Thraciae gentis, regis filia, ejusque historia. AE. 1: 321. mira ejus celebritas. ibid. patrem captivitate liberavit. ibid.
 Harpalyce, rex Amymaeorum, pater Harpalycae, ejusque historia. ibid.
 Harpe, falcatus ensis, qua usus, & quam invenit Perseus. AE. 7: 732. 9: 505
 Harpyiae. Neptuni filiae. AE. 3: 241. eadem quae Furiac. 6: 289. Jovis canes dicuntur: eadem quae Furiac. AE. 3: 209. apud Inferos, canes & Furiac, apud Superos, Dirac & aves. ibid. tres. Aello, Ocypete, Celaeno: juxta alios duae. ibid. nonnullis plures quam tres, nonnullis eadem quae Parcae. 3: 233. invulnerabiles, ob plumarum levitatem; quia Stygis filiae. 3: 242. famis praefides. 3: 218. oraculum, quod Trojanis dabant, a Dodonaeo Jove acceperant. 3: 256. ab Aquilone appositae Phineo excacaro. 3: 209
 Harundines, germina fluminum: illis purificatio rite celebratur. AE. 8: 334
 HASTA Maris post ancilia movebatur

ab eo, cui belli commissae cura, his verbis *Mars vigila*. AE. 8: 3
 Hasta Romuli de Aventino in Palatinum jacta fronduit, & arborem fecit. AE. 3: 46
 Hasta rudis nodis, non laevis, nec pulchra, sed fortis. AE. 9: 743
 Hasta pura, sine ferro, victorum praemium apud Veteres. AE. 6: 760
 Hasta in belli denuntiatione a Patre patrat, sive Fecialium principe, in hostis solum mittebatur. AE. 9: 53
 Hastilibus apra myrtus, & cornus. AE. 3: 22
 HAUD SECUS, non aliter. AE. 2: 382
 HAURIRE, bibere, accipere, percipere, videre, audire, vulnerare. AE. 1: 742, 743. 3: 359
 Haurire animo, omni intentione percipere. AE. 12: 26. oculis videre. 12: 946
 Haurite ensis dicitur, percutere, vorare. AE. 2: 600
 Haurire, pro ferire, & proprie quidem in latere aperto. AE. 10: 314
 Haurit corda pavor, ferit. G. 3: 105
 Haurerat, tenuerat, invaserat. G. 4: 427
 Hausti clade, i. e. peruli. AE. 1: 603
 Hausurum, supplicia luiturum, daturum. AE. 4: 383
 HEBE, Gr. Ἡβη, Juventas, filia Junonis, uxor Herculis. AE. 5: 134
 Hebe, Junonis filia, remota a Jovis poculis, recepto Ganymede. AE. 1: 32. obfuit ei Ganymedes. 6: 64
 Hebris prius, quae postea *febris*, mutato H in F. AE. 7: 695
 Hebrus, Thraciae fluviu. E. 7: 66. 10: 65. dictus ab Hebro, Boreae fratre, qui ab Oeagro patre Oeagrius dictus est. G. 4: 523. quietus admodum. AE. 1: 321. gelidissimus, ex Rhodope monte oriens. G. 4: 463, 523. juxta Cyphala oppidum. AE. 12: 331
 Hebrus, Heimi & Rhodopes filius. AE. 1: 321
 HECAERGOS & Ops Ἡκαεργὸς, primi sacra in insulam Delon falcibus incertum occultata detulisse ex Hyperboreis insulis dicuntur: alii eos nutritores Apollinis & Dianae fuisse, & inde ipsam Dianam *Opim*, Apollinem *Hecairgon* appellatos dicunt: vel quod *Luna*, quae *Diana*, proxima Terris, facile conspiciat omnia: HECAERGOS, Sol, dictus *ἀπὸ τοῦ ἡέας σφύρας* e longinquo. AE. 11: 532, 858
 Hecate, eadem quae Diana, & Proserpina, *ἀπὸ τῶν ἡκαίρων* vel quod Apollini soror, quae *Ἡκαταβολή*. AE. 4: 511. vel Hecate dicta quod *ἡκατέρω*, id est, centum potestates habeat. AE. 4: 510
 Hecate, Titanis & Asteriae filia. AE. 4: 511
 Hecate, Lucina, Diana, eadem Dea, ob nascendi, valendi, & moriendi potestates. AE. 4: 511
 Hecate, trium potestatum numen est, *Luna, Diana, Proserpina*. E. 8: 75. AE. 6: 118
 Heca-

INDEX IN SERVIVM.

- Hecatae* facta per noctem in triviis peragebantur. A.E. 4: 609. 6: 255
Hecatompolis, Creta, centum urbibus nobilis. A.E. 3: 106
Hecuba, Cissei vel Dimantis filia, ejusque somnium. A.E. 7: 320. unde Cisseis. 10: 705. pater Cisseus, Thraciae rex. 5: 535
Hecuba gravida, facem se parere somniavit. A.E. 10: 705. peplum suum dono Minervae tulit, ad placandam Deam, frustra. 1: 484. 11: 479. Polymnestorem unguibus excaecavit. 3: 15. in canem conversâ. 3: 6. Veneri comparata. 7: 320
Heclor, cur laevus. A.E. 1: 103. non permisit Helenam reddi. ibid. Graecorum naves flammis oppugnavit. 2: 276
Hecloris & Ajacis dona, mala. E. 9: 5. Hecloris donum, gladius, Ajaci datum, lethiferum; ut & Ajacis, balteus, Heclori. A.E. 4: 496
Heclor, crinibus maxime decorus, ita ut tonsura ab eo nomen accepit. A.E. 2: 277
Heclori mortem praedixit Patroclus. A.E. 10: 740
Heclor ab Achille occisus & tractus ter circum Ilii muros, in Patrocli mortis vindictam. A.E. 1: 483. 2: 34
Heclorem in extinctum omnes tela conjecerunt. A.E. 2: 278
Hecloris cadaver tractum Priamo ab Achille redditum. A.E. 1: 487
Heclorea gens, Trojana. A.E. 1: 276
Heclorei socii, vel fortissimi; vel quod quondam revera Hecloris socii. A.E. 1: 472. 5: 190
HEDERA, frigida valde, vini calorem temperat, & propterea Liber pater illa coronatus, ut & Poëtae, & Musae. E. 8: 12
Hedera coronabantur Poëtae, & cur? E. 7: 25. Libero sacra. ibid. 8: 12
Hedera alba, & nigra, non ex foliis sed ligno cognoscitur. E. 7: 38. G. 2: 258
Hederae errantes, flexipedes. 4: 19. denotant poetam. ibid.
Hederarum uvae corymbi. E. 3: 39. sine adspiratione scribi vult, *edera*, Philargyrius. ibid.
HELENA Argiva, cum Spartana fuerit. A.E. 1: 654
Helena, Ledaë & Tyndarei filia, Menelai uxor. A.E. 8: 130. 3: 328. & cur tamen Tyndari, immortalis. A.E. 2: 601
Helena & Pollux de Jove & Leda, immortales; Castor de Leda & Tyndareo, mortalis; cur autem Pollux fratrem alterna morte dicatur redemisse: ambo inter sidera relati. A.E. 6: 121
Helena, juxta quosdam non rapta a Paride, sed a Theseo, & in Aegyptum delata, Proteoque regi commendata, & postea inde a Menelao repetita, & longe alia belli Trojani causa. A.E. 2: 601. 11: 262
Helena Parin suscepit hospitio; unde hospita conjux. A.E. 6: 91
Tom. IV.
Helena, expugnata urbe, vi a Paride rapta. A.E. 1: 530, 655. a Venere ei concessa in praemium judicii pro se. ibid. cur & quomodo rapta a Paride. A.E. 10: 91
Helena veniente, futura mala Cassandra praedixerat. A.E. 2: 246
Helena cum Antenore Trojam prodidit: ejus ornatus ab Aenea incendio ereptus. A.E. 1: 651. nocte signum Graecis dedit face, ut urbem invaderent. 2: 256. dum Troja caperetur in Vestae templo stabat ornata. 2: 592. Trojanis ne quidem visa; quia cum ea Paris in Aegyptum fugit, ubi a rege Proteo detenta, qui pro Helena phantasma Paridi tradidit. ibid.
Helena Deiphobo adjudicata post Paridis mortem. A.E. 2: 166, 310. 6: 495
Helena lapillis e saxo in arce Trojana ulsa est ad incitandos amatores. A.E. 2: 33
Helena Laviniae comparata. A.E. 7: 320
Helena & Menelai filia Hermione, Orestis desponsata, postea tradita Pyrrho, qui nuptiarum celebratione ab Oreste interfectus est. A.E. 3: 297. 11: 264
Helennus, Priami filius, vates, exorandam docet Minervam pretiosissima reginae veste oblata, quae peplum dicta, sed frustra. A.E. 1: 483, 484. captus a Graecis fata Trojana indicavit, unde a Pyrrho regna meruisse dicitur. 2: 166. Pyrrhum monuit ne cum ceteris Graecis naufragio perituris navigaret, sed per terram rediret. ibid. iratus quod post Paridis mortem Helena non sibi, sed Deiphobo esset adjudicata, aufugit, &c. ibid. ob beneficium Pyrrho praestitum, quod illum a naufragio servavit, post mortem ejus Andromachen conjugem accepit. 3: 297. per Pyrrhi haereditatem in Achillis bona successit. 9: 264. post excidium Trojae tenuit Epirum. 1: 605. Macedoniam tenuit. 1: 246
Heleno regnum per privignum cessit. A.E. 3: 333
Helennus Aenean hospitio excepit. A.E. 3: 1
Helennus cuncta sciens, a Junone impediabatur dicere. A.E. 3: 433
Helicaon & Polydamas, Antenoris filii. A.E. 1: 246
Helice, & Cynosura, duae pellices Jovis, earumque fabula. G. 1: 246. scellae septemtrionis. A.E. 1: 748
Helicon, mons Boeotiae. E. 6: 64. Musis sacer: unde & ipsa Boeotia Heliconia. G. 3: 11, 291. A.E. 7: 641. 10: 163
Hellogabalus, a Sole, appellatus *Gabal*: Romanorum Imperator. A.E. 7: 180
Helleborus, genus herbae, & radicia dicitur. G. 3: 451
Helles & Phryxi fabula. E. 4: 34
Hellestontis Deus, Priapus. E. 7: 31
Hellestonticus Priapus, de Lamplaco Mellestontis civitate; unde propter
LIII
membra virilis magnitudinem pullos, in Deorum numerum receptus, horum numen esse meruit, & cur. G. 4: 111
Hellestontis, antea Bosporus. G. 3: 152
Phrygium acquor. A.E. 1: 385
Hellestontis civitates, Sestus & Abydos. G. 1: 207
Heliorms, Siciliae fluvius, ad Nili similitudinem exactuans, a Graeco *lus*, Lat. *flagna*. A.E. 3: 698
Helymus, Anchisae nothus filius, Erycis frater: unus ex Trojanorum principibus, in Sicilia *Asiam*, *Entellam*, & *Egestam* condidit. A.E. 5: 73. cum Aceste venit ad Siciliam. A.E. 5: 300
HEMI & Rhodopes filius, Hebrus. A.E. 1: 321
Hemisthea, soror Tennis. A.E. 2: 21
Hemistichium sine sensu. A.E. 3: 340
Hemistichium ab Virgilio inter recitandum suppletum. A.E. 6: 165
Hemithcus, Caesar. E. 9: 47
HENETUS, rex, a suo nomine *Heneti*, quae post *Venetia*, appellavit. A.E. 1: 247
HERA, id est, domina, Mater Deum. A.E. 3: 113
HERACLIDAE, Lacedaemoniorum reges. A.E. 3: 551
Heraclitus omnia ex igne procreata, & adhuc ali doccebat. G. 1: 86. A.E. 6: 265. & propterea corpora in ignem debere resolvi. A.E. 1: 186
Herba frumenti, graminis. G. 1: 134
Herba fallax veneni, Sardoia, similis apiastro, homines inde decipiens; vel cicuta. E. 4: 24
Herbacanthum, flexibile virgulum. A.E. 1: 653
Herbae in sacris ad Lunae rationem tollebantur; aut in quas Luna despumaverat: & quaedam vellendae, quaedam aënis falcibus secandae. A.E. 4: 513
Herbae subternendae pecoribus parientibus. E. 1: 15
Herbae, pro herbarum. G. 3: 498
Herbam dare, pro victoriam cedere: quia, qui victum se fatebatur, herbam adversario, palmae instar, tantquam meliori tradebat. A.E. 8: 128
Herbarum longitudo longam perticam superabat in agro Rosulano. G. 2: 201
Hercules Jupiter unde dictus, ab *ἥρως*, &c. A.E. 2: 506
Hercules Jovi sacra maceries. A.E. 2: 468
Hercules Jovis ad aram occisus Priamus. A.E. 2: 506
Hercules dicti omnes magnarum virium. A.E. 8: 203. 11: 262
Hercules; varii hoc nomine, *Tirynthius*, *Argivus*, *Thebanus*, *Libyus*; quadraginta & quatuor enumerat Varro; immo omnes, qui fortiter fecerant, *Hercules* dicebantur. A.E. 8: 564
Hercules Tirynthius, a civitate Tirynthis juxta Argos, ubi nutritus. A.E. 7: 662
Hercules, cur Amphitryoniades, cum fuerit Jovis filius. A.E. 2: 601
Her-

INDEX IN SERVIO.

- Hercules**, eodem patre cum Iphiclo editus, ut angues duos eliserit. *AE.* 8: 288
- Hercules**, maximus ultor omnium terrarum: perpetuum ejus epitheton, *videtur*. *AE.* 8: 201
- Herculis** labores omnes immisit, & varia monstra donanda data Junonis odio. *O.* 3: 4. *AE.* 8: 288
- Hercules**, ab inferis rediens populea corona quare cinctus. *s.* 7: 61
- Hercules** aquilam Promethei jecur exdentem occidit. *s.* 6: 42
- Hercules** partim extinxit Amazonas, partim Achilles. *AE.* 1: 494
- Hercules** aurea mala ex horro Hesperidum Eurysthei jussu sustulit. *AE.* 4: 484
- Hercules** si interemerit Centauros, poetice Gigantum bello dicitur interfuisse, qui innumeros annos ante fuerunt. *AE.* 8: 298
- Hercules** Cerberum traxit ab inferis. *G.* 2: 152, per voraginem, quae circa Taenarum est, emerit. *O.* 4: 467. *s.* 134
- Hercules**, a Colchis redux, Trojam delatus Laomedontem arcem se occidit, Hesionemque filiam ejus ablatam Telamoni comiti tradidit, ex qua Teucer natus, Priamumque redempum patrio regno restituit. *AE.* 1: 623
- Hercules** Cyminum lacum effecit, cum ferreum vecem, quem nemo auferre valuisse, terra extraxisset, & immensa vis aquae secuta esset. *AE.* 7: 697
- Hercules** Diomedem occidit, equosque ejus abduxit. *AE.* 1: 756
- Hercules** draconem mala aurea Hesperidum servante occidit, & is inter sidera locatus. *G.* 1: 244
- Hercules** Erycem Siciliae regem cecidit. *superavit*. *AE.* 1: 574
- Hercules** & Eryx in Eryce monte Siciliae dimicant. *AE.* 5: 411
- Hercules** Erycem, Veneris & Neptuni filium, occidit. *AE.* 10: 551
- Herculis** asperissima Eurysthei imperia sustinuit. *AE.* 8: 292
- Hercules** Geryonem, Hispaniae regem, trimembrem, occidit: olla aerea ad eum transvectus. *AE.* 7: 662
- Hercules** Hesionem, Laomedontis filiam, marino monstro expositam liberavit, eamque Troja everti Telamoni amico uxorem dedit. *AE.* 3: 3. praemio fraudatus everti Troja Laomedontem occidit. *AE.* 8: 157
- Hercules** Hippolitae, reginae Amazonum viduae, balneum sustulit. *AE.* 11: 661
- Hercules**, hospitio exceptus a Pholo Centauro. *O.* 2: 456
- Hercules** Hydram superavit, ejusque felle sagittas tinxit: ejusque fabulae explicatio. *AE.* 6: 287
- Hercules** ante Junonem contra Trojanos pugnavit. *AE.* 1: 28
- Hercules** Ilium evertit, & Laomedontem occidit. *AE.* 2: 318. non ex-
- mo, ut Graeci, evertit. *AE.* 2: 624
- Hercules** Trojam expugnavit non longe ab Aeneae aetate; si non illo jam nato. *AE.* 4: 228. expugnato Ilio, Hesionem Laomedontis filiam abduxit, & Telamoni tradidit: eam repetitum misit Priamus Paridem cum exercitu; & si negaretur, aliam, vel regis filiam, vel uxorem, similiter abduceret. *AE.* 10: 91
- Hercules** Indos petens per Libyae desertam, fatigatus Ilii Jovis auxilio recreatus. *AE.* 4: 196
- Hercules** Lacinium latronem occidit, & eo nomine templum illi constituit. *AE.* 3: 552
- Hercules** Lytiresem regem Phrygiae interfecit. *s.* 8: 68
- Hercules** Telegonum & Polygonos, Protei filios, superavit. *O.* 4: 387
- Hercules** Stymphalidas vicit in Arcadiae monte Stymphalo. *AE.* 3: 240
- Hercules** Theſſea apud Inferos saxo adhaerentem ita abstraxit, ut corporis pars relinqueretur. *AE.* 6: 617
- Hercules** Theſſalis Panaceam contra venena praestitit. *AE.* 12: 419
- Hercules** juxta Tyberim pavit armenta. *AE.* 7: 661
- Hercules** pedes semper incessit, cum equos habuerit nobilissimos. *AE.* 7: 666
- Hercules** philosophus quoque fuit, & doctus ab Atlante. *AE.* 1: 745
- Hercules** in Oeta monte moriens sagittas suas Philoctetae reliquit. *AE.* 3: 402
- Hercules** in monte Oeta combustus. *s.* 8: 30. & cur. *AE.* 4: 619
- Hercules**, qua via ad Deos ierit. *O.* 1: 34
- Hercules** secundum Pontificalem ritum idem qui Mars: juxta Chaldaeos eandem habet stellam. *AE.* 8: 275
- Hercules**, cur communis Deus Trojanis & Graecis. *ibid.*
- Herculeum** quia transvererat Charon, anno integro in compedibus fuit. *AE.* 6: 392
- Herculeum** Tarentum, quia Phalantus, Partheniarum dux, ejus conditor, occisus ab Hercule; vel ab Herculis filio Tara. *AE.* 3: 551
- Herculis** carissimus Hylas &c. *s.* 6: 43
- Herculis** populus grata, & sacra, cur. *s.* 7: 61. ab eo ab Inferis allata, unde Acherusia. *AE.* 3: 134
- Herculis**, vel Mercurio, aedes rotunda fieri debebat. *AE.* 9: 408
- Herculis** in templo suo non velato capite sacrificabatur: quia ipse illic erat opero capite, & sic Dei imitatio videretur. *AE.* 3: 407
- Herculis** immolans bos, *perpetuus*; quia carnes ejus carius vendebantur religionis causa, illiusque pretio alius iterum vitulus comparabatur. *AE.* 8: 183
- Herculis** mensa & Junoni lectus, nobilibus pueris natis, cur in atrio posita. *s.* 4: 62
- Herculis** boves rapuit Charybdis. *AE.* 3: 420
- Herculis** filia, Mantos, unde dicta Mantus. *AE.* 10: 198
- Herculis** filii Athenis primum constituerunt Aplyum. *AE.* 2: 761. quod imitatus etiam Romulus. *ibid.*
- Herculis** filius, Aventinus, rex Aboriginum. *AE.* 7: 657
- Herculis** filius, Cynus, a quo Corsica Cyne prius dicta. *s.* 9: 30
- Herculis** filius, Taras juxta quosdam, vel Tarentus, conditor Tarenti. *AE.* 3: 551
- Herculis** & Auges filius Telephus. *s.* 6: 72
- Herculis** historia cum Laomedonte & Hesionem. *AE.* 8: 291
- Herculis** & Apollinis sidus, Gemini. *O.* 11: 259
- Herculis** ara jam ante Aeneae adventum in Italia ab Euandro consecrata. *AE.* 3: 407
- Herculis** ara primum erecta dicta maxima. *AE.* 8: 179, 269, 271
- Herculis** columnae, & in Ponto, & Hispania; unde & Protei columnae. *AE.* 11: 262
- Herculis** labores. *s.* 10: 69
- Herculis** labores duodecim cur tantum tribuantur, cum plura fecerit. Mente magis quam corpore fortis a prudentioribus inducitur, & cur. *AE.* 6: 395
- Herculis** labores plurimi, & tandem ejus mors in monte Oeta. *AE.* 8: 300
- Herculis** locus in ora Campaniae *Banilia*, quasi *Boanilia*, quia illic habuissent boves, Geryoni in Hispania ablatus. *AE.* 6: 107
- Herculis** Monoeci portus Liguria, quod sine aliis Diis solus illic coleretur, *μῆναι* dictus. *AE.* 6: 831
- Herculis** Mulatum aedes. *AE.* 1: 12
- Herculis** pugna cum Acheloo. *O.* 1: 8
- Herculis** sacerdotes *Compenci*. *AE.* 12: 538
- Herculis** sacris nec servi intererant, nec liberi. *AE.* 8: 177
- Herculis** sagittae, Hydrae felle tinctae, post mortem Philoctetae datae. *AE.* 3: 402. requisitae ad expugnandam Trojam. *ibid.*
- Herculis** umbram apud Inferos vidit Ulysses. *AE.* 2: 772
- Herculis** simulacrum etiam apud Inferos. *AE.* 6: 134, 650
- Herculis** in templo lectisternia esse non licebat. *AE.* 8: 176
- Herculis** Vistoris aedes duae Romae, altera ad portam Trigeminam; altera ad forum boarium, a M. O. Flavio Eternino sacra. *AE.* 8: 361
- Herculis** bello Italico apud Soram puerum in aciem eduxit, qui hostem occidit & spoliavit. *AE.* 9: 590
- Herculis**, rex Praenestinus, Euandrum Italia expellere cupiens, ab eo victus & interfectus. *AE.* 8: 562. tres animas & tria corpora, ut Geryon, habuisse fingitur. *s.* 564
- Herculis**, Mercurii signa sine manibus; quia Mercurio manus amputatae, unde & *Cyllenius*; mutilati enim par-

INDEX IN SERVIVM.

- et aliqua Gr. αἰολα* dicuntur. AE. 8: 438
- Hermionius* & *Lartius* cum Horatio Colclie in ponte publicio contra Tuscos pugnaverunt. AE. 11: 642
- Hermione* Leda, Leda neptris. AE. 3: 328. Orestis primum desponsata a Menelao, post Pyrrho, qui interfestus propterea ab Oreste. 3: 297, 329. 11: 264
- Hermus*, Lydiae fluvius, campis superflus fertilitatem gignens, & inde aureas arenas trahere dicitur. AE. 7: 721. revera arenas aureas trahens. O. 2: 157. AE. 10: 142
- Hermici*, Italiae populi, & *Hermica* loca, quia incolunt montes saxofos: *hermae* enim Sabinorum lingua *saxa* dicuntur. AE. 7: 684
- Hero*, rex Agrigentinus. AE. 3: 704
- Heroës*, unde dicti. E. 4: 34
- Heroës* priscis temporibus non tondentur. AE. 3: 593. 9: 181
- Heroës*, semidei, plus ab homine habentes. AE. 1: 200
- Heros*, nomen virtutis praeteritae, & praesentis, nonnunquam & generis. AE. 8: 464
- Herœicum* carmen, quale. AE. 1. pr.
- Herœidum* suis manibus texere vestes solebant. AE. 11: 74
- Heroum* animae in fontibus vel nemoribus habitabant. E. 3: 40
- Hermus*, Sestia, & Leandri, Abydeni, historia. O. 3: 258
- Herus*, idem qui dominus. AE. 7: 490
- HESIODUS*, Aescraeus senex; a Musis rapta de Parnasso monte, & factus poeta. E. 6: 70. Aescraeus, de civitate Aescra. O. 2: 176. primus de agricultura scripsit. 1: 176
- Hesione*, Laomedontis filia, cur monstro marino exposita, & quomodo liberata. AE. 3: 3. ob patris perfidiam belluis marinis, a Neptuno inmissis, exponi iussa. 3: 30. per seditionem liberata. 1: 554. capta ab Hercule Telamoni collocata, unde natus Teucer. 1: 623. 10: 91. liberata ab Hercule. AE. 8: 157, 291
- Hesperia*, & de Italia, & de Hispania. AE. 2: 780. ita dicta Italia. 8: 328. ab Hespero rege, vel stella, quam Graeci intuentur navigantes in Italiam. 3: 163
- Hesperia* magna, Italia, ad Hispaniae discretionem. AE. 7: 3
- Hesperia* minor dicta Italia, vel a rege, vel a stella. AE. 6: 6
- Hesperia*, pro de Hesperia, Graece *Ἑσπερία*. AE. 3: 501
- Hesperiae* duae; altera *Hesperia*, simpliciter, quae Italia; altera *Hesperia ultima*, quae Hispania. AE. 1: 534. ab Hespero, stella occidentali. ibid.
- Hesperides*, juxta Hesiodum, Aegle, Aretusa, Hesperusa, Noctis filiae. AE. 4: 484
- Hesperides*, nonnullis eadem quae Ver-giliae. O. 1: 219
- Hesperides*, Atlantis filiae, earumque hortus cum aureis malis, sublati post ab Hercule, & reliqua fabula. AE. 4: 484
- Hesperides* aquae, Italicae. AE. 8: 77
- Hesperidum* hortii. AE. 3: 113. haud longe a Berenice civitate Libyae. 4: 483
- Hesperidum* hortii Atlantis, & aurea mala. AE. 4: 246
- Hesperidum* mala. E. 6: 61
- Hesperium* Latium, antiquum. AE. 7: 601
- Hesperus* in Oeta monte cultus, Hymenaeum adamasse dicitur. E. 8: 30
- Hesperus* rex pretiosissimas oves habuisse dicitur, cujus pastor dicebatur Dracon, & inde fabula de aureis malis in hortis Hesperidum. AE. 4: 484
- Hesperus*, frater Atlantis, pulsus ab eo Italiam tenuit, eique nomen dedit. AE. 1: 534
- Hesperus*, Hispaniae rex. AE. 3: 163
- Hesperusa*, una Hesperidum. AE. 4: 484
- HETRURIA** dicta, quod ejus fines tenebantur usque ad primam ripam Tyberis; & per Syncopen *Ἑτρουρία* quasi *Ἑτρουρία*, ab *Ἑτρου*, alter, & *ἔτρο*, terminus: Roma enim alteram tantum Tyberis ripam tenebat: alii *Ἑτρουρίαν* dicebant, qui post *Ἑτρουρίαν*. AE. 11: 598
- HEU**, doloris exclamatio. AE. 11: 842. aliquando dissolvitur in *cheu*. AE. 2: 69
- Heu* fientes, miserabiliter fientes. AE. 5: 615
- Heus*, & adverbium vocantis, & interjectionis dolentis. AE. 1: 325
- HI** reditus, pro tales. AE. 11: 54
- Hians*, apertum, patens. O. 1: 91
- Hiarbas*, rex Libyae. AE. 1: 371
- Hiare*, cupere clamare. AE. 6: 493
- HIBERA**, Hispana. AE. 11: 772
- Hiberia*, regio Ponti, inter Persidem & Armeniam: unde *Hibera ferrug*, Pontica; quia optimi colores in Pontinguntur: item saepe pro Hispania. AE. 9: 582
- Hiberia* profugi, cum essent *αὐτάρκων*, de nomine fluvii Sicoris dicti Sicani. AE. 1: 561
- Hiberna* nox, aspera. AE. 6: 355
- Hibero* gurgite, oceano occiduo, Hispano. Hispania enim *Hiberia*, ab Hiberno flumine. AE. 11: 913
- Hibernia*. O. 1: 30
- Hibernus*, secundae declinationis; & *Hibris*, tertiariae. AE. 7: 605
- Hibiscus*, genus herbae. E. 2: 29
- HIC**, pro illic. AE. 1: 172, 251. 2: 29. 3: 97. 6: 479. talis. 1: 257. 2: 554. 4: 237. 9: 481. 11: 16. adverbium temporis, pro tunc, vel ibi. AE. 1: 191, 732. 2: 122, 199, 533. 3: 45. 5: 340, 387. 10: 345
- Hic*, vel in hoc loco, vel in bello. AE. 10: 791
- Hic* est animus: vel *hic* potest esse adverbium demonstrantis, ut sit in meo pectore; vel *hic animus*: & pro diversa significatione produci potest vel corripit. AE. 9: 205
- LIII
- Hicetamius*, Hicetamionis filius. AE. 10: 123
- Hiems*, non solum anni tempus, sed & tempestas, ut Gr. *χειμὼν*. AE. 5: 11
- Hiems*, & ponti, & temporis, & aeris. AE. 2: 110
- Hierapida*, civitas Cretae. AE. 1: 106
- HILARIS**, vel hilarus a Gr. *ἡλάρης*. E. 5: 69
- Hilarans*, participium ab hilaro. ibid.
- HINC**, dehinc, deinde. O. 1: 5. alius vel loci, vel temporis. AE. 9: 763. jam, praeterea. 1: 276. inde, vel post. AE. 1: 198. & ad personam refertur. 1: 10. adverbium loci, pro conjunctione causali. 2: 97. vel ex hae causa; vel propterea; vel loci significatione. E. 7: 49. vel ex hoc tempore; vel ex hac oratione. AE. 2: 148. adverbium loci pro temporis. AE. 10: 388
- Hinc ad Deos*; vel, *Dñs honorem dñs*; formula solennis magistratus, in fine actus. AE. 1: 636
- HIPPARCHUS** post Eudorum annum correxit. AE. 5: 49
- Hippus*, mons Trojae. AE. 2: 15
- Hippus*, Cometae nomen, obliquam faciem trahens, quasi crinem. AE. 10: 272
- Hippocratis* ante tempora medicina manibus praefertim tractata est, unde Chirurgia dicta. AE. 12: 396
- Hippocrene*, fons in Helicone, angula Pegasi factus. AE. 10: 163. unde Hippocrenides Musae. AE. 7: 21
- Hippodamia*, Oenomai, Elidis & Pisum regis, filia; ejusque fabula. O. 3: 7. ejus filius Atreus. AE. 8: 130
- Hippodamiae* causa bellum oritur inter Lapithas & Centauros. O. 2: 456
- Hippolyte*, Amazonum regina, cui Hercules baltheum abstulit; filia ejus Antiopa, quam rapuit Theseus, unde Hippolytus. AE. 11: 661
- Hippolytae* & Thesei filius, Hippolytus, a Phaedra noverca perditus. AE. 7: 765
- Hippolyten*, Amazonem, superavit, cingulumque ejus reportavit Hercules. AE. 8: 300
- Hippolytus*, Thesei & Hippolytae filius, a noverca Pasiphae stupri apud patrem Theseum accusatus, &c. AE. 6: 445. a Diana per Aesculapium revocatus in vitam, & in Aricia commendatus Egeriae Virbii appellatus iussus. 6: 398. 7: 761. liberatus ab Inferis juxta Virgilium: negat Horatius. 6: 617
- Hippomanes* herba in Arcadia, in furorem agens equos, quasi *ἵππων μανία*: vel potius, virus, defluens ex equorum inguinibus: vel caruncula in fronte equi. O. 3: 280
- Hippomanes*, virgulti genus. AE. 4: 516
- Hippomenes*. E. 6: 73. Atalantam vicit. 6: 61. Veneris favore acceptis tribus analis aureis ex Hesperidum hortu, Atalantem superavit: ingratus adversum Venerem, & quod cum Atalanta in Matris Deum loco conebat,

INDEX IN SERVIVM.

- buit, cum uxore in leones converfi.
AE. 3: 113
- Hippotae* filius Aeolus. AE. 1: 56
- Hippotes*, vel *Ipfoftratus*, nobilis Trojanus, timens ne filia Segefta etiam belluae exponeretur, navi impofitam dimifit, quo fors tuliffet. AE. 1: 550.
- 5: 30
- HIRCICAPRI*, libidinoſa animalia. E. 3: 8
- Hircus* Libero patri maſtatur, quia viribus nocet. AE. 3: 118
- Hirpi*, Sorani dicti, quod ut lupi rapti viverent, quia Sabinorum lingua lupi *hirpi* dicuntur; *Sorani*, a Dite patre, qui colebatur ab illis, quia Dis Pater, *Sorannus*, dicitur. AE. 11: 785
- Hirpinorum* mons, Soradis, in Flaminia. AE. 7: 696. 11: 785
- Hirqui*, oculorum anguli. E. 3: 8
- Hiſſatae* caſtaneae, adhuc intra echinos locatae. AE. 7: 53
- Hirſutum* efficit macies. O. 3: 384
- Hirtae* capellae, ſetofae. O. 3: 278
- HISAGUS*, fluvius, de Athenis condendis pro Minerva contra Neptunum judicavit. AE. 4: 377
- Hiſcere*, aperire. AE. 1: 127. hiare, nec loqui poſſe, cum ſingultibus loqui. 3: 314
- Hiſpani* fere omnes acerrimi abactores. G. 3: 457
- Hiſpania* dicta Hiberia, a flumine Hiberno. AE. 11: 913. *Heſperia* ultima. 1: 534
- Hiſpania*, Gallia, & Italia, in Triumviratu Auguſto ordinandae datae. AE. 8: 678
- Hiſpaniae* matres euntibus in bella adoleſcentibus fortia parentum facta memorabant. AE. 10: 281
- Hiſpaniae* bella decem & ſeptem annis conſecit Annibal. AE. 10: 13
- Hiſpaniae* fluvius, Sicoris; unde Sicani, duce Siculo in Italiam venerunt. AE. 8: 328
- Hiſpaniae* inſulae, Baleares. O. 1: 309
- Hiſpaniae* mons, Calpe. O. 2: 480
- Hiſpaniae* rex, Geryon, vel Geryones tres, trimembris, ſuperatus ab Hercule. AE. 6: 289. 7: 662
- Hiſpaniae* urbs, Carthago nova, ubi inſidiis caeſi Scipiones duo fratres. AE. 6: 844
- Hiſpanienſe* bellum Caefaris cum Pompeji liberis. AE. 6: 833
- Hiſpanis* devictis, trophaea in Pyreneis montibus erexit Pompejus. AE. 11: 6
- Hiſpida* fions, horrida, ſetofa. AE. 10: 210
- Hiſtoria*, quidquid ſecundum naturam dicitur, ſive factum, ſive non factum: & quomodo differat a fabula & argumento. AE. 1: 235
- Hiſtoria* & *Annales* quid differant. AE. 1: 377
- Hiſtoriae* Aeneae in Italia ordo & ſeries. AE. 9: 745
- Hiſtoriae* genus apud Veteres, ut natu majores ante acta poſteris indicarent: quia nec *Annales*, nec *Hiſtoriae* e-
- rant. AE. 7: 206
- Hiſtriae*, vel *Venetiae*, fluvius, Timavus. E. 8: 6
- HIULCA* ſiti arva, nimis caloribus fiſſa. O. 2: 353
- Hocce*, per duplex c, propter metrum. E. 7: 29
- Hoc*, antiquitus pro *huc*; nam *hoc* olim adverbium loci, quod poſtea abolevit: nam pro *h* plerumque *o* Veteres ponere conſueverunt; unde *hoc* pro *huc*, *illuc* pro *illo*. AE. 8: 423. pro ideo. AE. 2: 664
- Hoc* pro hac re. O. 2: 425
- HOEDI*, ſidus excitans pluvias. G. 1: 205
- Hoedi*, duae ſtellae in manu Aurigae, ſupra cornua Tauri, quarum ortus & occaſus graves tempeſtates faciunt. AE. 9: 668
- Hoedi* oriuntur una cum Scorpione menſe Orobri. AE. 9: 668
- HOMERUM* imitatus Virgilius. AE. 1: pr.
- Homerus* cur Phthiam Achillis patriam tacuerit. AE. 2: 197
- Homerus* verſum de Orpheo ſuſtulit. AE. 3: 98
- Homicidii* poena apud Veteres aries. E. 4: 43. G. 3: 387
- Homines* trunci & duro robore nati; unde orta haec opinio. AE. 8: 315. dicti ab humo, e qua primum nati. E. 4: 35. O. 2: 341. eorum varia origo juxta Philoſophos. AE. 1: 747
- Homines* ſinguli ſuos habent Deos. AE. 4: 610
- Homines* cur non aequae ſentiant aeris qualitates ac alia animalia. O. 1: 415
- Hominum* facta omnia mortalia. AE. 9: 96
- Hominum* mores ad Deos referunt poetae. AE. 10: 117
- Homo* tribus conſtat, anima, corpore, umbra: & quid ex illis petat umbras. AE. 4: 654
- Homotrium* literarum, pro fure. E. 3: 16
- Homoeomeriam* in omnibus partibus creandis ſtatuebat Anaxagoras. AE. 4: 625
- Homole*, mons Theſſaliae. AE. 7: 675
- Honeſtior* elocutio. AE. 1: 57, 599. 3: 177, 269. 4: 106. 234. quod lib. viii. 509. bonam elocutionem dicit. 276, 401. 5: 73. 179. 6: 144. 7: 541. 8: 107, 276. 559
- HONESTUM*, pulchrum. O. 2: 393
- Honeſtum* peſtus, aut divinum, aut quod Jovi placere poterat. AE. 12: 154
- Honeſtus*, ſpecioſus, pulcher. AE. 1: 293. 10: 133
- Honor*, *arbor*, *ſepor*, ſecundum Artem dicitur; ſed poetae *r* in *s* mutant plerumque metri cauſa; aliquando etiam ſine neceſſitate, etiam apud hiſtoricos. AE. 1: 257
- Honor* an honores, ſed quia nominativus pluralis in *res* terminatur, ſingularis melius in *or*. AE. 1: 613
- Honor*, munus. AE. 8: 617. pro ſacrificio. 1: 339. 3: 178, 406. O. 3: 486. pro ſupplicationibus. AE. 1: 636
- Honor vitae*, pro commodis, ut bene arare, bene paſcere, apes habere. G. 4: 326
- Honoris* & *Virtutis* aedes. AE. 1: 12
- Honoris* exhibendi ſigna quatuor, *equo deſilire*, *caput aperire*, *vina decedere*, *adſurgere*. AE. 1: 500
- Horas* aſtra oſtendunt. AE. 5: 25
- Horatiorum* & *Curiatorum* certamine Albanorum bellum diremptum. AE. 8: 642
- Horatius Pulvillus* Capitolium dedicavit. AE. 6: 8. in Capitolii dedicatione, inimicis nunciantibus filium extingui, ut cogerent cum illa ſacra omittere, non agnovit ſunus, reſpondendo *Cadaver ſit*, donec templa dedicafſet. AE. 11: 2
- Horatius* & *Virgilius* a Maecenate ſympoſio excepti. AE. 8: 310
- Hordea*, uſurpative pro hordeum. E. 5: 35. O. 1: 210. tribus tantum caſibus in uſu. ibid. AE. 2: 487
- Horizon*, circulus ſegregans aſpectum noſtri coeli ab alio, nobis inviſibili. AE. 5: 835
- Hormiae*, poſt *Formiae*, mutato H in F. *αἱ τῆς ὁρμῆς*. AE. 7: 695
- Horofcopus* Aeneae, *Venus* conjuncta cum *Virgine*. AE. 1: 318
- Horrea*, ſpatia alveariorum. O. 4: 250
- Horrenda* virgo, pro admirabilis; alioqui hoſtibus horrenda. AE. 11: 506
- Horrenda* Sibylla, veneranda. AE. 6: 10
- Horrendum*, venerandum; alias quod horroni eſt. AE. 7: 172
- Horre*, pro abundare. O. 1: 151
- Horrefcere*, contremiſcere. G. 3: 199
- Horret*, terribilis eſt. AE. 11: 601
- Horrida* arbutus, hiſpida. O. 2: 69
- Horridior*, ſpinioſior. E. 7: 42
- Horridus*, terribilis, tremendus; alias horribilia. AE. 5: 37. 7: 669
- Horrificare*, horrorem incutere. AE. 4: 465
- Horror* in bonam & malam partem, laetus ſcil. & triſtis: item amoris. AE. 2: 559. & ad odium, & ad venerationem. AE. 1: 169
- Hortatores*, qui remiges ad remigandum exhortantur voce, quae *elenfma*. AE. 5: 177
- Hortini* equites, claſſes dicuntur. AE. 7: 716
- HOSPES*, qui hoſpitio accipit, & qui accipitur. AE. 4: 72. 6: 298. 8: 532
- Hoſpita* terra, uſurpative dictum: quia nomina in *es* communia eſſe poſſunt, nec foemininum in *a* mittunt. AE. 3: 539
- Hoſpita* aquora, vicina. AE. 3: 377
- Hoſpita* plauſtris, facilis; unde *hoſpitalli* homo, hoſpiti apte ſerviens. G. 3: 362
- Hoſpitalibus* Diis & Jovi vinum in menſam libabant. AE. 1: 740
- Hoſpitia*, pro ſtabulis. O. 3: 342
- Hoſpitii* jura mutuis muneribus jungebantur. AE. 3: 60
- Hoſpitium*, & quo ab alio recipimur, & quo aliquem recipimus. AE. 11: 114
- Hoſpi-

INDEX IN SERVIO.

- Hospitium, pro jure hospitalitatis. AE. 3: 83
- Hestia, dicta victima, quod Dii per illam hostientur. AE. 2: 156
- Hestiae explorabantur an aptae essent per paterae effusionem inter cornua. AE. 4: 62
- Hestia animalis. AE. 2: 140. melior. 5: 483
- Hestia *effugia*, quae immolanda ad aras adducta, casu effugit, *sucidanea*, quae ejus loco supponitur; *forda*, quae gravida est; *saurea*, quae sterilis. AE. 1: 140
- Hestiae, sacrificia illorum, qui in hostem pergunt; *victimae*, post victoriam. AE. 1: 338
- Hestiae *immolatae*, mola falsa tactae; *istae* vero, & cum aliquid ex illis in aram datum, *maestatae* dicebantur. AE. 4: 57
- Hestiae animales, quae tantum immolantur, & caro sacerdotibus proficit. AE. 3: 231
- Hestiarum genera duo; alterum quo Deorum voluntas per exta exquiritur; alterum, quo anima Deo sacatur; quae *hestia animalis*. AE. 4: 56
- Hestius* instituit Salios. AE. 8: 285
- Hostiae, acquum & propitium reddere; unde *hostia*, & *hostimentum*. AE. 2: 156
- Hostis, plus notat quam *hostes*; illud enim generaliter dicitur; hoc partem modo ostendit; ut *terra*, & *terrae*. AE. 1: 378. 6: 111
- Hostis, more veteri pro hospes: sic Graeci Persas *hostes* *ξῖρες* vocabant. AE. 4: 424
- Hostius* Histrici belli libri primo. AE. 12: 120
- HUC illuc pendit, pro in hanc & illam partem, figurata locutio. AE. 9: 755
- Huc, pro illuc. O. 2: 187. AE. 2: 18, 763
- HUMANAE victimae Dianae a Romanis sublatae & ad Laconas illa Diana translata. AE. 2: 116
- Humanae res tribus praecipue reguntur, casu, fato, Deorum voluntate. AE. 4: 110
- Humens, humida, participium sine verbo. AE. 3: 589
- Humens, & humidum, epitheton nominis. AE. 4: 7
- Humi, per humum, adverbialiter. AE. 1: 197. 2: 380
- Humida vina, aqua mista. O. 3: 364
- Humidum, extrinsecus; *viduum*, intrinsecus habens humorem; unde & *uvae* dictae. E. 10: 20
- Humilis, ab humo. AE. 4: 255
- Humilis pavor, qui humiles facit. G. 1: 331
- Humo, pro ab humo. AE. 3: 3
- Humor, rerum omnium origo, juxta Thaletem Milesium. E. 6: 31. AE. 3: 241. Humori & terrae mixta aether & aer omnia procreant. O. 2: 325
- Humus, *hu* brevis est; *humans*, *hu* longa. O. 1: 44
- Hunc, pro talem. AE. 8: 427
- HYACINTHO comparatur Euryalus. AE. 9: 435
- Hyacinthus*, Eurotae, vel Oebali filius, ab Apolline amatus in florem sui nominis. E. 3: 63. 6: 83. AE. 11: 69
- Hyacinthus*, flos primo natus de sanguine Hyacinthi, post Ajacis. E. 3: 105. flos quasi lilium rubrum, designans primam litteram Hyacinthi, (scil. Y.) ibid. Latine vaccinium. O. 4: 183
- Hyades*, Atlantis filiae, Liberi nutrices; vel Erechthei filiae. AE. 1: 748
- Hyades*, stellae in fronte Tauri, quod pluvias inducant *αὐρὸ τῆ ἑσπέρης*. G. 1: 137. vel a porco, Gr. *ὕς*. Unde & Suculae. ibid. AE. 1: 539. a Graeco *ὕς*, Latine Suculae; vel *αὐρὸ τῆ ἑσπέρης*; vel ab Hyante fratre. AE. 1: 748. septem numero; alii quinque. O. 1: 137. eorum nomina. ibid.
- Hyalii colore, vitreo, pro hyalino, Nymphis apto. O. 4: 335
- Hyante* regione condita Boeotia. AE. 3: 88
- Hyas*, frater Hyadum, sive Pliadum. AE. 1: 748
- HYBERNA glans, quae hyeme colligitur. E. 10: 20
- Hyberna Lycia, non aspera, sed apta hyemare illic cupientibus. AE. 4: 143
- Hyberni flatus, asperi, faevi. G. 2: 339
- Hybernus Sol, plaga meridiana, per quam Sol currit per hyemem. G. 3: 302
- Hybla*, vel Hyble, oppidum Siciliae, quae postea Megara; vel locus in Attica, ubi optimum mel. E. 1: 55
- HYDASPES, fluvius Mediae, juxta Virgilium, sed revera Indiae, ex Caucasio oriens & Indo se miscens. O. 4: 211
- Hydra*, *αὐρὸ τῆ ἑσπέρης*, serpens immanis magnitudinis in Lerna, Argivorum palude, & reliqua ejus fabula: proprie locus evomens aquas, vastantes civitatem, restituitur ab Hercule. AE. 6: 287. in aditu Inferorum; multorum caput monstrum. 6: 576. centum capita, juxta alios quinquaginta habuisse dicitur. 7: 658. ab Hercule superata. 6: 804
- Hydrae felle tinctae Herculis sagittae, Philoctetae reliquiae, necessariae ad expugnandam Trojam. AE. 3: 402
- Hydrae, serpentes aquatici. AE. 7: 751
- Hydromantis, divinationis species ex aqua. AE. 3: 359
- Hydrus, ranis rex datus a Jove. O. 1: 378
- Hydrus, serpens. O. 2: 141
- HYEMES serenae, serenitas autumnali & hyemali tempore. G. 1: 100
- Hyems quando hic est, aestas est sub terris, & vice versa. G. 4: 51
- Hyems & autumnus unum fuerunt, sicut & ver & aestas, pro ratione hemisphaerii. O. 3: 296
- Hyems, vel tempus anni, vel vis ventii. AE. 1: 126, 129
- Hyems, tempestas: *hyems* & *nox*, pluvia cum obscuritate. AE. 3: 195. 5: 626
- Hyems & nox, pro pluvia cum obscuritate. AE. 3: 195
- Hyems nova, adulta, praiceps. O. 1: 43
- HYGINUS plenissime de Italicis urbibus scripsit. AE. 7: 678
- HYLAEUS Centaurus occisus a Theseo. AE. 8: 294
- Hylas*, Theodamantis filius, Herculi carissimus: ejus fabula. E. 6: 43. Herculis socius, aequum profectus & fluvio submersus, raptus a Nymphis in Myfia. O. 3: 6. AE. 1: 623
- Hyle*, Gr. *ὕλη*, fex omnium elementorum, Latine *materia*. AE. 8: 601
- HYMELLA fluvius. AE. 7: 714
- Hymen, membrana virginis puellae; & inde *Hymenaeus*. AE. 1: 655. 4: 99
- Hymenaeum, carmen nuptiale. AE. 7: 398
- Hymenaeus*, adamatus ad Hespero, in nuptiis Ariadnes & Liberi patris cantando vocem perdidisse dicitur. E. 8: 30
- Hymenaeus*, Veneris & Liberi filius, nuptiarum inventor; aliis Magnetis filius, musices peritissimus, Liberi patris & Alcae nuptias cantibus celebrans exspiravit: unde ejus nomine nuptiae celebratae. AE. 4: 127
- Hymenaeus*, Deus nuptiarum: juvenis olim Atheniensis pulcherrimus, qui inter saevissima bella virgines liberarat, unde nubentes deinde nomen ejus invocant: item omnis illa Historia. AE. 1: 655. juxta alios juvenis nuptiarum die ruina oppressus, unde expiationis causa nominatur. ibid. AE. 4: 99
- Hymenaeus*, pro nuptiis, & omnis ejus fabula. AE. 4: 127
- Hymni, & sacra multa, pro gentium diversitate variis linguis poterant fieri; sed Matris Deum ubique linguam Graecam requirebant. O. 2: 394
- Hypallage figura, quae. AE. 1: 19. non ornatus sed necessitatis gratia fit. 2: 387
- Hypallage. E. 3: 8, 43. 4: 44. 10: 55. O. 1: 59, 180. 2: 70, 254. 3: 251. 4: 546. AE. 1: 365. 2: 231, 361, 506. 3: 61, 362. 5: 480, 507. 6: 353. 10: 660, 785, 808. 11: 212, 601, 628, 708. 12: 66, 187, 204, 219, 340, 350, 621, 688, 739, 859
- Hyperis*, Ponti fluvius. O. 4: 370
- Hyperbaton. AE. 1: 1
- Hyperbole. E. 5: 60. O. 1: 426. 3: 484. AE. 12: 859
- Hyperborei*, Septentrionis, & Thraciae quoque populi. AE. 11: 532, 858
- Hyperborci* montes Scythiae, quod supra eos flet Boreas. E. 8: 27. O. 3: 196. AE. 12: 366
- Hyperboreus* Apollo cultus ab Agathyrsis, populo Scythiae. AE. 4: 146
- Hyperionis* filius, Sol, Titan. AE. 4: 119
- Hypermetrus versus non vitiosus, quando sequens a vocali incipit. O. 1: 295. AE. 1: 336. 2: 744. 7: 160. 8: 228. 11: 609

INDEX IN SERVIVM.

Hypermeſtra & Leda Thyeſtae filiae.

AE. 8: 130

Hypermeſtra ſola ex Danaidibus ſponſum Lynceum ſervavit. AE. 10: 497

Hypermeſtra & Lyncei filius, Abas, ejuſque fabula. AE. 3: 286

HYRCANAE tygres, Arabicae ferac ſacriſſimae. AE. 4: 367

Hyrcani, gens Aſiae, dicti a ſylvis, in quibus ſunt tygres. AE. 7: 605

Hyrcania, ſylva Arabiae. AE. 4: 367

Hyrcan, agrorum exaequatio ruſticis dicta. O. 1: 95

HYSTEROLOGIA, unius eſt ſermo- nis. AE. 2: 162. 6: 171

Hyſteron proteron. E. 6: 74. a. 1: 178, 267

I.

I poſitum inter duas vocales, ſupe- riores producit. G. 3: 389. AE. 10: 473

IACCHI myſtica ſacra, cur. O. 1: 166

Iacchus, vinum, & Liber pater. E. 6: 15

Iacere, eleganter de temulentis; cum ſobri cubare dicantur. AE. 2: 631

Iacere muros, pro fundamenta. AE. 6: 631

Iacet inſula, poſita eſt. AE. 3: 692

Iacit ſalutem, pro habet. O. 4: 294

Iactantior, amans populi favorem. AE. 6: 816

Iactare, incaſſum fundere. E. 2: 5. glo- riari. AE. 1: 144. E. 6: 73. inaniter loqui. AE. 1: 106. ſpargere. 2: 459.

Iactilare. 10: 95

Iactari, proprie in mari; verum etiam in terra ſaigari. AE. 1: 7. ubi & quo- modo *iactatus* Aeneas. *ibid.*

Iacula, haſtae. AE. 5: 37

Iaculo melior, *iactu* velocium ſagitta- rum. AE. 5: 68

JAM, pro cito. AE. 9: 228. denique, tandem. 12: 793. modo. E. 4: 43. AE. 4: 157. modo. 10: 162. pro praeter- ea: & tempus quidem ſignificat. O. 2: 57. AE. 2: 615

Jamdudum, pro nimum & vehemen- ter. AE. 4: 1

Jam, nunc, dum vivis. G. 1: 42

Jam dudum, quamprimum. O. 3: 213.

AE. 2: 103. cito, quamprimum, olim.

AE. 1: 584

Jamque adeo, aut vacat *adeo*, aut ſic ſignificat. AE. 11: 487

JANI claudendi & aperiendi ritus in- ſtitutus a Numa. AE. 7: 601

Jani oppidum quondam in Latio. AE. 8: 355

Jani ſacrarium factum a Numa Pom- pilio circa imum Argiletum in duo- bus breviffimis templis propter Jan- num bifrontem: poſt inventum ſimu- lacrum *Jani* cum frontibus quatuor, illud, quod Numa ſtatuerat, transla- tum ad Forum tranſitorium, & qua- tuor portarum templum factum. AE. 7: 607

Jani templum clauſum ter; ſub Nu-

ma; poſt Punicum bellum ſecundum; & poſt victoriam Aſiacam ſub Au- gulto. AE. 1: 295. varia ratio ejus aperiendi & claudendi: & a quibus ſtruatum. *ibid.* & 298

Jani bifrontis ſimulacrum effectum in foedere Titi Tatii, quaſi ad imagi- nem duorum populorum. AE. 12: 198

Jani templum cur belli tempore pateat. AE. 1: 298

Janicularis, unus e ſeptem collibus, qui- bus condita Roma. AE. 6: 784

Janiculum cepit Tarquinius. & Romam vehementer obſedit. AE. 8: 646

Janua, primus domus ingreſſus. ſic di- cta, quod *Jano* ſacrata. AE. 1: 453

Jannarius dictus a *Jano*. O. 1: 43. AE. 7: 607

Janus nonnullis *Eannus*, ab eundo, & idem qui Mars; aliis aër, aliis munda- dus: *Cinſus* & *Patulcius*, quod pa- tendarum portarum habeat poteſta- tem: *Junonius*, *Quirinus*. AE. 7: 610

Janus in Janiculo habitavit: quia nave in Italiam venit, in ejus nummis ab altera ejus caput, ab altera navis con- ſpicitur. AE. 8: 357

Janus bifrons faciendis foederibus prae- eſt. AE. 12: 198

Janus cur duas facies habeat. AE. 1: 295.

cur nonnullis bifrons, nonnullis qua- drifrons. 7: 607. etiam quadrifrons. 12: 198

Japetus, unus gigantum. O. 1: 279. ejus filius, Atlas. AE. 1: 745. ejus & Cly- menes filius, Prometheus. E. 6: 42

Lapidia, Venetiae regio, ab oppido *La- pidio*: ejus fluvius Timavus. O. 3: 475.

AE. 11: 247

Iapygia, Apulia, ſive pars Apuliae, a qua *Iapyx* ventus denominatus. O. 3: 475. AE. 11: 247

Iapygiae regio, Meſſapia. AE. 8: 9

Iapyx, a Creta profectus in Italiam ve- nit. AE. 3: 332

Iapyx, ventus de Apulia flans, ſecun- dus in Orientem navigantibus: Apu- lia enim *Iapygia*. AE. 8: 710

Iapyx, nomen aprium Medico; quia Gr. *Iapyxus*, *carere*, *iapyx*, medicus. AE. 12: 391

Iapyx equus, Appulus. AE. 11: 678

IARBAS, rex Lybiae, Didonem duce- re voluit uxorem, quae cum id ei negaret, Carthagini bellum inulit; eo autem cum cogeretur a civibus, ſpecie placandorum mariti manium exſtructa pyra, in ignem ſe prae- cipitavit. AE. 4: 36

Iarbas, filius Jovis Ammonis. AE. 4: 196

IASIDES, Iafii filius. AE. 5: 843

Iafii filius, Palinurus, gubernator Ae- naeae. AE. 3: 202

Iafius & Dardanus, fratres, Jovis & Ele- ctrae, Corythi regis uxoris, filii; vel, ut nonnulli, *Dardanus* de Jove, *Iafius* de Corytho; ex Etruria profe- cti novas ſedes quaſiverunt, Darda- nus Trojam, Iafius Samothraciam. AE. 1: 384. 3: 167. 7: 207. aliaeque de

illis ſeſcentiae. *ibid.*

Iafius & Dardanus fratres, Penates di- viferunt, & alter Phrygiam, alter Thra- ciam occupavit. AE. 3: 15. Iafius profe- ctus in Thraciam, Samothraciam appellavit; Dardanus in Phrygiam I- lium condidit. 7: 207

IASON cum Argonautis hoſpicio ex- cepti a Phineo, cum Colchos ad pe- tendum aureum vellus navigarent, eundem ab Harpyis liberaverunt. AE. 3: 209

Iaſon, cur a Pelia Colchos proficiſci juſ- ſus. E. 4: 34. ejus expeditio in Col- chos. O. 2: 140. ad Colchos profectus Oceani filium adamavit. AE. 2: 626

Iaſonis filii, Corybantes. AE. 3: 111

Iaſonem ſecuta Medea relictis Colchis ad Italiam venit. AE. 7: 750

Iaſpis fulva, ſive viridis, varia ejus- dem genera: in Zmaragdum tranſit: ad ſalutis cuſtodiam & gratiam plu- rimum valet; & concionantibus ne- ceſſaria. AE. 4: 261, 362

IBAT, pro erat. AE. 2: 672

Ibat, pro ierat. AE. 11: 33

IBERI, gens in Ponto; unde oriundi Hiſpani eodem nomine appellantur, laurociniis nobiles. O. 3: 408

Iberi, abactores; quia omnes fere Hiſ- pani accerimi abactores ſunt. O. 3: 407

ICADIUS, Apollinis & Nymphae Ly- diae filius, *Dolphoi* tergo e nauſtra- gio prope Parnafſum montem expo- ſitus, locum inde *Dolphos* appellavit; templumque illic Apollini & *Arae Patriae* dicavit. AE. 3: 332. Lyciam matris nomine appellavit: & reliqua ejus fabula. *ibid.*

Icarus cum pater Daedalo ex Creta au- ſugiens, nimis alta petens, reſoluſus calore Solis alis, in mare decidit, & a nomine ſuo *Icarium* appellavit. AE. 6: 14

Icarus, Athenienſis. Erigones pater, ac- cepto vino a Libero Patre, ab ine- briatis vino illo primum reperto ru- ſticis occiſus, & reliqua fabula. G. 1: 67, 218. 2: 389. juxta nonnullos Ar- gurus. O. 1: 67

Icari filia, Erigone. O. 3: 33

ICTUS, jaculatio. AE. 7: 164

Ictus, percuſſus. AE. 12: 926

IDA, mater Niſi. AE. 9: 177

Ida, ſive Idaeus, mons Trojae ab *Ida*, monte Cretae. AE. 3: 112

Ida duplex, Phrygia & Cretenſis. AE. 3: 6, 104. 5: 449. 7: 207. 9: 80

Idae montis cœcumina Gargara, quaſi *idæa* *napæde*, caput capitis, altitudinis altitudo, *idæa* enim *napæda*. AE. 9: 86

Idae montis radicibus aedificia colloca- vit Scamander. AE. 3: 108

Idaei Daſtyli, cuſtodes Jovis. O. 4: 153

Idaeus Jupiter. AE. 7: 139

Idaeus mons, derivativum pro princi- pali *Ida*. AE. 3: 105

Idaeus, auriga Priami. AE. 6: 485

Idalia Venus, Cypria. AE. 6: 760

Idallum, Cypri nemus, & civitas. AE. 1: 685.

INDEX IN SERVIVM.

- 11 685. civitas Veneri consecrata. AE. 10: 52.
- Mam* montem fugiens Aeneas primum tenuit. AE. 2: 804. 3: 1. illic naves fecit. 9: 80.
- Mae* Nymphae & Curetis filius. Teucer. AE. 3: 108.
- Ideae omnium rerum sunt, ad quarum imaginem omnia procreantur. AE. 6: 289.
- Idem, talis, similis. AE. 7: 321. plus quam similis. 3: 60. unus. 4: 584.
- IDIBUS sacrificabatur Augusto. s. 11: 44.
- Idibus Septembr. Vestales molam faciebant. s. 8: 82.
- IDOMENEA, cur penultima contra regulam producta. AE. 3: 121.
- Idomeneus*, a Deucalione trahens originem, Cretensium rex, ob non solum votum a civibus pulsus, Sallentium Calabriae promontorium tenuit. ibid. ut alii, ex voto immolaturus filium; ut alii, eo immolato, ob crudelitatem regno pulsus est. 11: 264.
- Idomeneus*, Lythius, a Lytho, Cretae civitate, unde pulsus. AE. 3: 401.
- Idomeneus* templum Minervae in Calabria condidit. AE. 3: 531.
- IDUME, Phoeniciae urbs, ubi palmae abundant; unde *Idumaea* palma. o. 3: 12.
- Ius & Calendae olim a Rege sacrificio in curia Calabra indicabantur. AE. 8: 652.
- JEJUNA glareae, ficeae, & sterilis terra. o. 2: 212.
- Jejuna sanie, sicca & exigua. o. 3: 493.
- Jejunia, infirmitas ex inedia. o. 3: 128.
- Jep* 160. *Ignis* sacer. o. 3: 566.
- Jep* 160. *proprie* sacer, accipiter; unde & *fuer* a'is Virgilio; vel quia Marti consecratus, vel avibus execrabilis. AE. 11: 719.
- IGNARUS, cui quid non indicatum est. AE. 9: 287. pro ignoratus, qui nesciretur. 10: 706. pro immemor, & quomodo differant. 1: 202.
- Ignarus loci, palans. AE. 2: 384.
- Ignavius carpentem herbas, negligentius, sine aviditate. o. 3: 465.
- Ignavum pecus, inutile, non aptum industriae; contra *gnavos* industrios dicimus. o. 4: 168.
- Ignavum, inutile, non aptum industriae. AE. 1: 439.
- Ignea sitis venis, fervidus calor. o. 3: 483.
- Ignem a Jove furatus Prometheus. s. 6: 42.
- Ignem tuto calcabant Hirpini, medicamento plantas tingentes. AE. 11: 787.
- Ignes unde fiant. AE. 1: 747.
- Ignes, vel ararum, vel Sol & Luna. AE. 2: 154.
- Ignes atri, Furiarum faces, vel rogales. AE. 4: 384.
- Ignis, velox, ardens. AE. 1: 476.
- Igni omnia procreata, juxta Heraclitum. o. 1: 86.
- Igni & aqua mariti uxores accipiebant. AE. 4: 167.
- Igni, pro igne, datus pro ablativo. AE. 4: 2.
- Ignis, origo omnium rerum, juxta Anaxagoram. s. 6: 31. etiam juxta Heraclitum; quia sine calore nihil nascitur. AE. 6: 265.
- Ignis aeternus in Vestae templo. AE. 2: 297.
- Ignis coelestis non urit, ut terrestris, quia simplex & *divinus*, & aeternus; cum terrestris de ligno & aere conficit. AE. 6: 746.
- Ignis coecus, pro vehementissimo amore. AE. 4: 2.
- Ignis divinus precibus eliciebatur, qui altaria incendebat. AE. 12: 200.
- Ignis sponte emerit sacrificio. s. 8: 106. optimum omen. ibid.
- Ignis liquidus, purus, aethereus. s. 6: 33.
- Ignis pervigil cur in multis templis. AE. 4: 201.
- Ignis oculus, pro amore. AE. 1: 692.
- Ignis facer, *ignis* 160. o. 3: 566.
- Ignis vires & aquae bello comparantur. AE. 3: 304.
- Ignis, pro nativo calore ex ferocia, vel pro fulmine: dicitur arsisse, cum igne aliae res ardeant. AE. 10: 565.
- Ignis, pro ipso seditionis incendio & fervore. AE. 7: 577.
- Ignobile, non omnibus notum. o. 4: 63.
- Ignobile, stultum. AE. 1: 153.
- Ignoscendum, participium sine verbi origine, neque enim *ignosco* dicitur. o. 4: 489.
- Ignota arma, nova, infueta, vel non conspicua. AE. 11: 678.
- Ignota planities, vel infrequentata, vel ignota Aeneae. AE. 11: 527.
- Ignotus stellio, ignobilis, vel ex improviso veniens. o. 4: 242.
- Ignotus, ignobilis. AE. 5: 795. ignotus. 7: 776. peregrinus, ante non visus. 5: 871.
- ILE, hoc, & haec *ilia*. s. 7: 26. AE. 7: 499.
- Ilcx, arbor glandifera. s. 9: 15. in tutela Jovis. AE. 5: 129.
- ILIA, Numitoris filia, ejusque historia. AE. 1: 277. 6: 778. dicta & Rhea, Sylvia. AE. 7: 659.
- Ilia*, filia Aeneae, juxta Ranium. AE. 6: 778.
- Ilia tellus*. pro urbs *Ilia*, *Ilium*. scilicet. AE. 11: 245.
- Ilia* res, pro Ilienſis. AE. 1: 272.
- Ilia* ludii, Athenienses, & cur. AE. 3: 1281.
- Ilades* purpureas vestes pingebant; unde *labor* *Iladum*. AE. 7: 252.
- Illicit, i. e. *ire licet*; verbum sollempne & novissimum, usurpatum consumptio cadavere, & collectis cineribus, post sollempnia rogi peracta; post sollempnia tumuli vero dicebatur *vale*. AE. 6: 216, 231.
- Illicit, confectum, mox, actum est: formula a iudice per praconem dicta, finem rebus agendis imponente. AE. 3: 424.
- Illicit, pro igitur, continuo, confectum, ilico. AE. 2: 758. 8: 223. propter metrum. 11: 468.
- Ilignis canalis, facta ex ilice. o. 3: 330.
- Ilis* filius, Sarpedon, oceani filiam amavit. AE. 2: 626.
- Ilione* velum, unum ex septem Impatrii pignoribus. AE. 7: 188.
- Ilione*, Priami filia, Polymnestoris uxor. AE. 3: 15. Priami filia nam maxima, sceptrum Aeneae dedit. 1: 657. Polymnestoris uxor, ejecta a viro manu sua interit. 1: 658.
- Ilionea*, penultima natura brevis producta. AE. 1: 615.
- Ilione*, antiprosus; datus pro genitivo: nomina enim in *oe* dativum formant in *ui*. AE. 1: 124.
- Ilioneus*, dictus etiam Dardanus. AE. 4: 159.
- Ilium*, urbs Trojae, quae regio Phrygiae, in Asia minori. AE. 1: 5, 569. 3: 1. conditum ab Ilo. AE. 2: 166. eversum ab Hercule. 318.
- Ilio* capto, post triennium primum navigavit Aeneas. AE. 3: 8.
- Ilium*, neutro tantum genere Virgilio, aliis etiam feminino *Ilios*. AE. 3: 3.
- Ilium*, res Ilienſes. AE. 1: 72.
- Illectabile*, quaeritur quis ante Virgilium dixerit. AE. 12: 619.
- Illaudatus, illaudabilis, pro eo qui laudari non meruit. o. 3: 5. AE. 7: 18.
- Ille, pronomen, in laudem & virperium. AE. 3: 558. in honorem. 1: 621. vel magnitudini, vel nobilitati adhibebatur. 1: 3. 10: 707. cum dignitate & excellentia. 12: 5.
- Ille, propter metrum additum. AE. 1: 77.
- Ille, cum execratione. AE. 11: 257.
- Illic, pro illic. AE. 2: 503.
- Illic, & pronomen, & adverbium. AE. 2: 548.
- Illius, penultima longa. AE. 1: 687.
- Illo pro illuc. AE. 8: 423.
- Illud tibi, vel *te*, vel *in te*. AE. 2: 64.
- Illudere, per ludum nocere, facere. o. 1: 181.
- Ilustris, nomen notitiae, non meriti; nam meretricibus etiam tribuitur. AE. 6: 758.
- Illuvies dira, sordes tetrae. AE. 3: 593.
- Illyricam* regionem incolere Eclytae, inter quos Amazones. AE. 11: 842.
- Illyrici* pars, Noricum. o. 3: 474.
- Illyrici* rex Veleſus; populus Euganei. AE. 1: 246. Henenus. 247.
- Illyrici* urbs, Patavium, ab Antenore condita, & unde dicta. AE. 1: 246.
- Illyricum* mare. s. 8: 7.
- Illyricus* latro, Arces, quercum Dodonae excidi praecipit. AE. 3: 466.
- ILVA, alio nomine Aethale, insula; adjacens Tusciae. AE. 10: 173.
- ILUS, rex Trojanorum. AE. 6: 650. Ilium condidit. AE. 2: 166.
- Ilas*, & *Iulus*, quoque dictus Ascanius. AE. 4: 159.
- Ima terra, quia sustinet & continet maria. AE. 10: 675.
- Imagines omnium sunt, ad quarum similia.

INDEX IN SERVIVM.

- multitudinem omnia procreantur. AE. 6: 289
 Imago, τὸ εἰκῶν. AE. 1: 357
 Imago pro phantasia, species. AE. 8: 557
 Imago mortuorum, teneri non potest. AE. 2: 793
 Imago vana decipit Turnum, & ex praelio abduxit. AE. 10: 592, 644
 Imago vocis, echo; Gr. εἰκὼν. O. 4: 50
 Imago plurimum fallit. E. 2: 27. in speculo, in aquis. ibid.
 IMBER niger supra caput, periculosus, inevitabilis, mortifer. AE. 5: 10
 Imber, pro quovis humore. AE. 1: 127
 Imber tortus, constrictus & coactus in grandinem. AE. 8: 429
 Imbratiles, Imbrati filius. AE. 10: 123
 Imbre sanguineo Sarpedonis mortem profectus Jupiter. AE. 1: 104
 Imbres unde nascuntur. AE. 1: 747
 Imbres irriget, aquas. O. 4: 115
 Imbrex, masculini & feminini generis; melius tamen feminino; nonnullis tectum, vel canalis, qua pluvia repellitur; dicitur quod imbrex arceat. O. 4: 296
 Imbuere, pro inchoare, initiare; item perfundere, madefacere. E. 1: 8
 Imbuere bellum sanguine, initiare. AE. 7: 542
 Immane, asperum, malum, unde. AE. 1: 114, 143
 Immane, pro immaniter. O. 2: 239
 Immedicabile telum, cuius vulnere mederi non potest. AE. 12: 858
 Immemor, improvidus, demens. AE. 2: 244. amens, incuriosus, incautus. 9: 374
 Immenae, infinitae. O. 1: 49
 Immensum, magnum, quod mensura comprehendi non possit. AE. 3: 672
 Immissae ferae sylvis, innatae. O. 2: 342
 Immites nidi, pulli crudeles. O. 4: 17
 Immittere rudentes velis, pro laxare vela. AE. 10: 229
 Immo, pro vel. E. 9: 26
 Immolari proprie dicuntur hostiae, non cum caeduntur, sed cum accipiunt molam salis. AE. 10: 541
 Immolatae hostiae, mola falsa tactae. AE. 4: 57
 Immortum, pro immobile. AE. 4: 15
 Immundi fues, luto gaudentes. O. 1: 400
 Immundus sudor, morbus pedicularis, φθυσιας. O. 3: 564
 Immunes, qui nihil praestant; unde & ἀνοενα loca folius voluptatis plena, quasi ἀμυνία, unde nullus fructus exolvitur. AE. 5: 734
 Immunis belli urbs, sine officio dimicandi, non obseffa, non oppugnata. AE. 12: 559
 Immunis fucus, a labore, otiosus, piger, ventri tantum indulgens. O. 4: 244
 IMPARE, pro impari, metri causa. E. 8: 75
 Imparibus armis, inaequali consilio. O. 2: 245
 Imparibus uris, non simile jugum ferentibus, cum alter esset major, alter minor. O. 3: 533
 Impasti pisces, ita avidi, ut semper credantur *impasti*. AE. 10: 560
 Impedire aliquem, derinere, progredi prohibere. AE. 9: 385
 Impedire, implicare, intexere. AE. 5: 593
 Impelli dicuntur, quae prona sunt ad labandum. AE. 4: 22
 Imperare arvis, diligenti cura jubere quasi ut tantum ferant, quantum desideramus: vel ne ferant quod ipsi volunt, sed quod satum est. O. 1: 99
 Imperativi formantur ab infinitivis, detracta syllaba *re*; sed quidam effertur per Apocopen. AE. 11: 463
 Imperativus non jungendus adverbio imperantis. AE. 6: 544
 Imperativus esto, abesto, pro est, abest. AE. 11: 14
 Imperatores Romani etiam Pontifices. AE. 3: 80
 Imperatores & Virgines Vestales excipiebantur lege, qua prohibitum, ne quis in Urbe sepeliretur. AE. 11: 206
 Imperatores in provinciam ituri apud Deos Penates Lavinii prius immolabant. AE. 3: 12
 Imperditum, nove dictum a Virgilio. AE. 10: 430
 Imperfectum formatur ab imperativo, addito *bam*; in quarta *e* additur, ut *nutri*, *nutriebam*. AE. 6: 468
 Imperfectum pro plusquam-perfecto. AE. 8: 522. 11: 33
 Imperii pignora septem: Acus Matris Deum; quadriga fictilis Vejorum; Cineres Orestis; Sceptrum Priami; Ilionaee velum; Palladium; Ancilia. AE. 7: 183
 Imperium pelagi, animarum, pro in pelagus, in animas. AE. 5: 235
 Imperor, usurpare dictum Horatio. AE. 10: 444
 Impersonalium usus, cum de multis sermo est. AE. 1: 276
 Imperterritus, nove dictum a Virgilio. AE. 10: 770
 Impetrativum augurium, quod optatum venit. AE. 6: 190
 Impia arma, civilia, vel ab iis, quibus venia data, suscepta. AE. 6: 612
 Impii non aperte a Jove monentur, sed injicit illis hoc vel illud desiderium. AE. 10: 689
 Impius, proprium epitheton militis. E. 1: 70
 Impleor cum genitivo & dativo. AE. 1: 219
 Implere fossas, propria phrasid bellica. AE. 9: 506
 Implexae, involutae, implicitae, ἐμπλεγμέναι. O. 4: 482
 Implicare, impedire. AE. 10: 894
 Implicitus morbo. AE. 1: 663
 Implicuit vos bello, involvit invitos; incertum, datus, an ablativus. AE. 11: 109
 Implorare, auxilium cum miseratione deposcere. AE. 10: 19
 Implorare Deos, ad auxilium & ultionem vocare. AE. 7: 575
 Impluvium, locus sub divo. AE. 2: 512
 Importunae volucae, in alienum tempus ruentes. O. 1: 470
 Importunum, ubi nullum refugium est, quod caret portu, id est, quiete, ubi nullus est portus; contrarium *opportunitum*. AE. 11: 305
 Impositum, vel pro perfecto verbi, cui hoc onus & necessitas fatalis quasi incumbit, cui hoc impositum est: vel *impositum cinerem*, pro sopitum. AE. 8: 408
 Impotens, & satis, & minus, & nihil potens. AE. 1: 505
 Imprellum, insculptum, vel coactum. AE. 10: 497
 Improbus, insatiabilis, avidus. O. 3: 431. nimis avidus, qui petit quod ipsi non debetur. AE. 5: 397
 Improbus, qui supra modum nocet. E. 8: 48
 Improbus anser, insatiabilis. O. 1: 119
 Improbus labor, magnus, nulli probabilis. O. 1: 145
 Improbus mons, ingens pars montis. AE. 12: 687
 Improviso, deest *ex*; integrum *ex improviso*. AE. 12: 576
 Imprudens, valde prudens, vel ignarus. AE. 9: 386
 Impubes praefertim nocte efferebantur ad faces, ne funere immaturo domus funestaretur; praefertim eorum filii, qui in magistratu erant. AE. 11: 143
 Impubes manus, multitudo puerorum; vel ipse puer. AE. 7: 382
 Impune, sine damno sui. O. 2: 32. sine periculo. AE. 11: 134
 Impune quieta urbs, quae specialiter poenas luere debuit. AE. 12: 560
 Imputatum vinum qui Diis offert, vel bibit, furore corrumpitur. E. 2: 70
 Imputatur unicuique, quod alter in eus fecerit gratiam. AE. 12: 320
 IN, cum accusativo idem quod *pro*; vel pro dativo; cum alias *adversum* significet. AE. 1: 308
 In, eadem significatione cum accusativo vel ablativo, *in alio*, vel *in alium*, *in nube*, vel *nubem conditus*. AE. 2: 401
 In & *sub*, praepositiones communes sunt, i. e. utrumque regunt casum. AE. 1: 298
 In, pro contra. O. 3: 273. 4: 331. item pro. AE. 1: 235. pro ad, contra. 2: 61
 In antrum excilium, in antri similitudinem. AE. 6: 42
 In arcum curvatus, in arcus similitudinem. AE. 3: 533
 In armis, apud armatum. AE. 11: 154
 In hoste, pro *in hostem*, i. e. cum hostis esset. AE. 2: 541
 In manum Conventio, dicuntur nuptiae, quae aqua & igne, duobus maximis elementis adhibitis, quae res ad farreatas nuptias pertinebat, dextrae conjunctione fiebant. AE. 4: 103
 In

INDEX IN SERVIUM.

In titore, pro *in litus*. AE. 1: 177
 In manibus terrae, in promptu, & fa-
 cili: Graece *ἐν χειρὶ*. O. 2: 41, 45
 In medium quacumque reponere, in com-
 mune conservare parat. G. 4: 157
 In melius ut juvent, melius fortunent,
 sollemnem precationum formula. AE.
 12: 176
 In melius referre, mutare, elegans lo-
 cutio. AE. 1: 285
 In montibus, pro inter montes, vel in
 monte. AE. 8: 53
 In naves, pro per naves. AE. 5: 62
 In noctem, circa noctem; &, quoties
 tempus exprimitur futurum, accusa-
 tivum regit. AE. 7: 7
 In medium confulere, in commune. AE.
 11: 335
 In medium, in commune, publicum.
 O. 1: 127
 In numerum, in ordinem. AE. 8: 452
 In ora diffundit, palam facit. AE. 4: 195
 In orbem, in circuitu, in medio. AE.
 8: 673
 In ore condidit enssem. AE. 9: 443
 In undis effusus, Archaismus. AE. 6: 339
 In plumam, in plumae similitudinem.
 AE. 11: 770
 In praelia cingitur, ut praeliari possit.
 AE. 11: 486
 In prius, praecipue, ante omnia. O.
 1: 338. AE. 1: 307
 In priusina, in usum priorem. AE. 12: 424
 In pulmone recondit enssem, Archais-
 mus, pro *in pulmonem*. AE. 10: 387
 In somnis, pro in somniis. AE. 3: 151. 4:
 353, 466
 In somnis, per somnos; pro in somniis.
 AE. 2: 270. dum somnos caperet. 1:
 357. *in somnis*, sine somno. *ibid.*
 In. Venerem non solvunt corpora, in
 libidinem non resolvuntur. O. 4: 198
 INACCESSUS, participium sine verbo:
accedor enim non dicimus: illius-
 que auctor Virgilius. AE. 8: 195
 Inaccessi luci, ad quos nemo accedere
 debeat. O. 3: 5
 Inaccessus lucus, inaccessibilis, inacceden-
 dus, ad quem nullus accedere de-
 beat. AE. 7: 11
Inachi filia, Io, ejusque fabula. O. 3: 152
Inachi filia, Io, nomen dedit mari Io-
 nio. AE. 3: 211
Inachum & *Acrilium* inter majores suos
 numerat Turnus. AE. 7: 367
 Inane, quid, juxta Epicureos, E. 6: 31
 Inane munus, non profuturum scilicet
 mortuis juxta Epicureos. AE. 6: 886
 Inanes ceras, sine melle. G. 4: 241
 Inanis cura, amoris definitio. G. 4: 345
 Inanes stetus, leves, quibus succurri
 non possit. O. 4: 375
 Inanes lacrymae, quae frustra fundun-
 tur. AE. 4: 449
 Inanes rotas, sine pondere. O. 3: 170
 Inania verba, nec a membris, nec a
 mente venientia. AE. 10: 639
 Inanis, proprium picturae epitheton.
 AE. 1: 468
 Inanis curus, sine rectore. AE. 1: 480
Tom. IV.

Inanis galea, concava, vacua, sine ca-
 pit. O. 1: 496. AE. 5: 673
 Inanis ira, bellica; ubi irascuntur ut
 pereant: vel *inanis*, non iuste conce-
 pta. AE. 10: 758
 Inaratus, pro non satus. G. 1: 83
Inarime, post *Enaris* dicta, a simiis,
 quae *enares* dicuntur, Gr. *ἀπινες*. vel
 etiam *Pitheculsa*; quia perpetuis ful-
 goribus petiunt, Typhoeum vel En-
 celadum premere dicitur: Homero
 dicta *σιρ ἀπινες*. AE. 9: 715
 Inarime insula, terrae motu diffusa,
 aliam insulam fecit, quae *Prochyra*
 dicta ab effusione, *ὑπὸ χύσει* enim *pro-*
fundere. AE. 9: 715
 Inarimem in Maconiae partibus ponit
 Homerus. AE. 9: 715
 INBELLEM avertis, avertendo reddit
 inbellem. O. 2: 172
 INCAESTARE, polluere: unde *incae-*
stus, quaecumque pollutio. AE. 6: 149
 Incana menta, nimium cana. O. 3: 311
 Incassum, irritum, tractum a *caissibus*,
 i. e. retibus. AE. 7: 424
 Incautus, securus, & cui praecautum
 non est. O. 3: 469
 Incedere, cum dignitate aliqua ambu-
 lare. AE. 1: 54
 Incendere coelum clamore, implere,
 abulive. AE. 10: 895
 Incendere, exagitare. AE. 4: 360. il-
 lustrare. 5: 87
 Incendere urbem clamoribus, implere.
 AE. 11: 147
 Incendere stipulas, & similia, pluri-
 mum agris prodest. O. 1: 84
 Incendia, pro materia ex qua incendia
 sequuntur. AE. 9: 71
 Incendia belli, pro vi. AE. 1: 570. in-
 cendio & diluvio bella comparantur.
ibid.
 Incepta deferere, turpius quam non
 incipere. E. 2: 70
 Incerta hasta, infirma, evitabilis; con-
 tra, *certa*, inevitabilis. AE. 11: 767
 Incerta Luna, incipiens, minor. AE. 6: 270
 Incerta securis, dubie insula, quae non
 habet mortis effectum. AE. 2: 224
 Incerti menses, inopportuni, veris &
 autumnii, propter tempestates. G. 1: 115
 Incerti soles, obscuri dies. AE. 3: 203
 Incertum, instabile. AE. 2: 39
 Incertum genus, non pro ignobili, sed
 penitus ignoratum. AE. 11: 341. cer-
 tus sudor, irrationabilis, sine labore,
 cujus causa non apparet. O. 3: 500
 Incertus, tardus; *certus*, velox. AE. 1: 580
 Incessi muros, *incedi*, infinitivus. AE.
 12: 596
 Incessit, ingruit, invasit. O. 4: 68. &
 figurate cum dativo pro accusativo. *ibid.*
 Incessus, & incedere, de processu gra-
 vi & honorifico. AE. 1: 409
 Inchoare, perficere; verbum sacrorum.
 AE. 6: 252
 Incidit huic, pro *in hanc*, figurate. AE.
 11: 699
 Incita hasta, cum impetu veniens. AE.
 12: 492

M m m m

Inclementia, inexorabilitas, durities.
 G. 3: 67
 Includuntur in carcere & in carcerem. AE.
 2: 401
 Inclusus, separatus. AE. 6: 681
 Inclutus, a Graeco *καλυττός*. AE. 6: 781
 Incomitatum si quis se longam viam
 ire somniat, ferale est, praefertim
 Regibus. AE. 4: 467
 Incompti versus, Saturnio metro, ad
 rythmum solum compositi; olim in
 usu apud vulgus. O. 2: 385
 Inconditum, incompositum, agreste,
 subito dictum, inconscriptum. E. 2: 4
 Inconsultus, inscius rerum, ignarus, si-
 ne consilio, sine responso, cui con-
 sultum non est: item incautus, sine
 consilio. AE. 3: 452
 Increbrescere, saepe, & crebro fieri.
 G. 1: 357
 Incrementum, nutrimentum. E. 4: 49
 Increpare, objurgare, incusare. AE. 12:
 755
 Increpat clipeo, sonat; alibi *increpat*,
 arguit. AE. 12: 332
 Increpidare, inclamare, arguere. AE.
 1: 742
 Increpuerit, insonuit. G. 1: 382. & seg-
 nitatem increpavit. AE. 9: 504
 Increfcere, revirescere. AE. 3: 46
 Incubare, proprie de illis qui in locis
 sacris dormiunt ad accipienda respon-
 sa: unde *incubat Jovi*, dormit in Ca-
 pitolio ad accipienda responsa. AE. 7: 85
 Incubare, proprie per vim rem alien-
 nam velle tenere. AE. 1: 93
Incubo, Graece *Ἐπιδύω*, *Incubo*, idem
 qui *Pan*, *Fannus*, *Fatnus*, *Fatnellus*.
 AE. 6: 776
 Incumbens scopulis aestas, saxa etiam
 caloribus penetrans. O. 2: 377
 Incumbere aratris, insistere arationi.
 O. 1: 214
 Incumbere humero alicujus, pro cursu
 alicui proximum esse. AE. 5: 325
 Incusare, & *accusare*, quid differant.
 AE. 1: 414
 INDAGO, pro serarum investigatione.
 AE. 4: 121
 Inde, adverbium loci & temporis. AE.
 1: 279
 Inde, ab hac causa. O. 3: 490
 Inde, pro deinde, vel tunc. AE. 2: 2. 8: 587
 Indecores, declinatio sine nominativo
 singulari; vel a nominativo *hic inde-*
cor, *indecoris*, a *decor*, *decoris*, penul-
 tima longa, sed Systolen fecit Virgi-
 lius; contra ut *decus*, *decoris*, penul-
 ma brevi, sic *indecus*, *indecoris*. AE.
 7: 231. 11: 423
 Indefessa, infatigabilis. AE. 11: 651
 INDI, populi extremi Orientis. AE. 6: 795
Indi sitientes, populi subfolani. O. 4: 425
Indi consuetudinem habebant, ut cum
 regibus mortuis una de uxoribus cha-
 rior. nec non equi & servi dilecti
 comburerentur. AE. 5: 95
India, pro omni plaga Aethiopiae. O.
 2: 116
India, quae est juxta Oceanum, ar-
 bo-

INDEX IN SERVIVM.

bores habet magnas. G. 2: 122
India habet arbores ferentes lanam. AE.
 1: 653
Indii Elephantii, pro maximis G. 1: 57
Indiæ fluvius, Gauges. G. 2: 137
Inde mons Nylæ. AE. 6: 806
Indicativum futurum pro subjunctivi. G.
 1: 155, 220. idem. ibid.
Indicere, verbum bellicum. AE. 7: 468
Indicere, verbum juris. AE. 5: 758
Indicia viarum, vestigia. AE. 8: 210
Indicium, delatio. AE. 2: 84
Indictiva sacrificia, feriæ, quæ subito
 ad præfens tempus indicebantur. AE.
 1: 636
Indigenæ Fauni, inde geniti, *αὐτόχθονες*. AE. 8: 314
Indiget usus requirit. E. 2: 71
Indigetes Dii duplici ratione dicuntur,
 vel quod nullius rei indigeant;
 vel quod nos eorum indigamus: atque
 omnes Dii ita possunt appellari:
 vel Dii patris, vel ab *indigeto*, precor.
 invoco; vel ex hominibus facti,
 quasi in *Diis agentes*. AE. 12: 794
Indigetes Dii, proprie ex hominibus
 facti, sed & generaliter omnes. G.
 1: 498
Indigeto, precor, invoco. AE. 12: 794
Indigitamenta, libri Pontificum. G. 1: 121
Indigna, crudelia. AE. 2: 285
Indigna relatu, turpia & obscœna. AE.
 9: 595
Indigna turris, magna. E. 10: 10
Indignæ hyemes, sævæ. G. 2: 373
Indignus amor, pro magno, vel impari.
 E. 8: 18
Indignus amor, meretricius. E. 10: 10
Indignus avorum, Græca figura; Græci
 enim *αἰετὸς* *εὐρύς*, *indignus* cornuæ. AE. 12: 649
Indignus dolor, ex vulnere indigne il-
 lato ortus. AE. 12: 411
Indigna fuerat, aut indignorum, aut
 crudelia & magna. AE. 4: 617
Indignum, miserabile, non congruum
 meritis. AE. 6: 163
Indo flumini se miscet Hydaspes. G. 4:
 211
Indocile, pro indoctum: proprie enim
 quod non potest discere; *indoctum*,
 quod non didicit. AE. 8: 321
Indoles, proprie imago quædam vir-
 tutis futuræ. AE. 10: 826
Indomitus, magnus. AE. 2: 594
Indos petit Liber, & Hercules. AE. 4: 196
Indubitare, pro simplici dubitare. AE.
 8: 403
Induere se in florem, i. e. vestire, ef-
 fundere se in florem. G. 1: 188
Induere se mucrone, pro ferire; vel
Hypallage, pro mucrone induere
 corpore. AE. 10: 681
Inducere, tegere. E. 9: 20
Inducere rivos, irrigare. G. 1: 270
Inducere vestem, figurate; cum in usu
 sit, *indui illa* re. AE. 11: 76
Induciæ summa fide servabantur, ita
 ut duces ruto inter se colloquerentur,
 & secrete vindicaretur, si quis inju-

riam se passum quæseretur: exem-
 plo sunt induciæ inter Romanos &
 Persenam, quibus duces hostium
 urbem ingrediebantur, & ludos Cir-
 censes celebrabant, & victores certa-
 mine coronabantur. AE. 11: 134
Induitur clypeus, quia multa lora erant,
 quibus manum inferebant. AE. 2: 393
Indulge ordinibus, da operam, & or-
 dines effice largiores. G. 2: 277
Indulgentia coeli, serenitas & tempe-
 ratio: pro eo veteres *indulgitas*. G. 2: 345
Indulgeo, cum dativo. G. 4: 198
Indulgere, permittere, operam dare.
 AE. 2: 776
Indulgere alicui rei, pro operam dare.
 AE. 4: 51
Induperatoris, per Epenthesein pro *Im-
 peratoris*. AE. 1: 636
INERMIS & *inermus*, promiscue. AE.
 1: 488. 4: 8. 10: 425
Inermes manus, vel sine sceptro, in-
 signibus regis, vel supplices. AE. 1: 491
Iners, deses. E. 1: 23. otiosus, igna-
 vus, sine arte. E. 8: 24. G. 3: 25
Iners dextra, vel nuda, vel nihil pro-
 ficiens. AE. 11: 672
Iners, pigrum, quod nihil creat. G. 1: 94
Inertia, vel dum occiduntur; vel non
 repugnantia. AE. 2: 364
Inertia pecora, pro ignava & innocua.
 AE. 4: 157
Inertis est loqui, ubi pugnari oportet.
 AE. 10: 322
Inexhaustis metallis, distincte & dua-
 bus vocibus scribendum in *exhaustis*.
 AE. 10: 174
Inexpletum, pro inexplēbilitate. AE. 8: 559
Inextricabilis, insolubilis, indeprehen-
 sibilis. AE. 6: 27
INFANDI Cyclopes, ineffabiles. AE.
 3: 644
Infandum, pro infanda; vel dolentis in-
 terfectio. AE. 1: 255
Infautus, mali ominis. AE. 5: 635
Infectum argentum, quod in massis est.
 AE. 10: 526
Infelicia, sive non felicia tela, quibus
 se defendere nequiverunt. AE. 11: 196
Infelix, infœcundum. G. 1: 154. inu-
 tile, infœcundum. E. 5: 37. iratus.
 5: 65. nocens, irata, ut *felix* contra,
 propitia. AE. 7: 309
Infelix balteus, nulli domino felix. AE.
 12: 940
Infelix fama, rerum infelicitum nuntia.
 AE. 12: 606
Infelix invidia, quod invidos reddat in-
 felices. G. 3: 37
Infelix oleaster, infœcundus, sterilis.
 G. 2: 314
Infelix vates, nuntia infelicitatis. AE.
 3: 246
Infernus, plus quam inimicus. AE. 2: 72
Inferi novem circulis continentur; pri-
 mo infantum animæ; secundo, qui
 per simplicitatem sibi adesse nequi-
 verunt; tertio, qui manus sibi intu-
 lerunt; quarto, amantium; quinto
 virorum fortium; sexto, nocentium;

septimo, animæ purgantur; octavo,
 animæ ita purgatæ ut redeant; nono,
 ita purgatæ ut non redeant, qui cam-
 pus Elysus. AE. 6: 426
Inferi, an sub Terra; an ipsa Terra.
 AE. 6: 532. juxta aliquos in medio
 Telluris. AE. 6: 140
Inferæ aves in augurio. AE. 3: 361
Ipseri humanam continent vitam. AE.
 6: 477
Inferi gaudent numero pari, Superi im-
 pari. AE. 3: 305
Inferiæ, proprie mortuorum sacra,
 quæ inferis solvuntur. AE. 10: 519.
 11: 81
Inferiæ cum dantur, cernuntur um-
 bræ. AE. 3: 312
Inferior nec numero, nec honore pug-
 nae: nec pauciores interimis, nec
 minor te quam Aeneam comitabitur
 gloria. AE. 12: 630
Inferis quæ tribuuntur, cuncta in hac
 vita sunt. AE. 6: 596
Inferis sacrificaturi conspergere se mo-
 do solebant; Superis vero, corpus
 ablueret. AE. 6: 636
Inferna loca, Diis superis invisæ. AE. 8: 245
Inferna sacra præter unius diei spatium
 non tenent. AE. 6: 535
Infernum ubi sit a Philosophis diligen-
 ter quaesitum: & tandem, cum nus-
 quam esse posse ipsis videretur, hanc
 Terram, in qua vivimus, statuerunt
 esse Inferos. AE. 6: 127
Inferorum loca secreta silent. AE. 6: 264
Inferos quid petat ex homine, anima,
 corpus, an umbra. AE. 4: 654
Inferos Aeneas petiit, ut a patre & ge-
 neris agnitionem, & urbis condendæ
 nomen perciperet. AE. 5: 737
Inferos subire, est ad sacra Proserpi-
 nae accedere. AE. 6: 136
Inferre, proprie de Penatibus. AE. 8: 12
Inferimus aris cymbia læte, pro infe-
 rias damus. AE. 3: 66
Infesta hasta, in vulnus parata, proten-
 ta. AE. 10: 876
Infidum mare, cui nullus debet com-
 mittere fidem. G. 1: 254
Infinitivus pro indicativo pro ellipsin,
 Historiographorum propria locutio.
 G. 1: 200. 4: 134. AE. 2: 132, 683, 775.
 3: 666. 4: 422. 6: 199, 491, 557. 7: 390.
 8: 35, 215, 493, 689. 11: 215, 822, 458.
 12: 216
Infinitivus pro gerundio. E. 8: 89. G. 1:
 21. vel supino. AE. 1: 531. pro ge-
 rundio. 2: 10, 348. 4: 565. 5: 108. 10:
 277. 12: 291
Infinitivus pro participio. AE. 10: 140
Infinitivus pro subjunctivo cum particu-
 la causali ut. E. 2: 43. 5: 89. AE. 1:
 322. vel pro gerundio. 1: 518. pro
 subjunctivo cum ut. 6: 313
Infirma quæ sunt futura, illis Virgilius
 infirma quoque dare solet principia.
 AE. 12: 120
Inflans venas, impletus. E. 6: 15
Inflectere, a rigido proposito declinare.
 AE. 4: 22

Info-

INDEX IN SERVIVM.

Infodere, fodiendo terra aliquid recon-
dere. AE. 1: 447
Infodere, obruere. G. 2: 262
Infocunda femina; fructu carentia,
qualia falicis; quae etiam est infoc-
cunditatem mulieribus gignere di-
cuntur. G. 2: 48
Informare, designare. AE. 8: 447
Informatum, in quandam formam de-
signatum, compositum. AE. 8: 426
Informe, quod confusae est formae;
deforme, monstrum humanam exce-
dens formam. AE. 3: 430
Informe, ultra formam. AE. 3: 658
Informe, magnum, cuius formam non
facile sit complecti. AE. 8: 264
Informe lethum, mors infamissima. AE.
12: 603
Informes urfi, vel magni; vel quia for-
ma caret quando nascuntur. G. 3: 247
Informis limus, magnus, sine forma.
AE. 6: 416
Informis terra, nivis superfusione for-
marum varietate carens, & nullis ag-
grolenda limitibus. G. 3: 354
Infractum, aut *valde fractum*; vel quod
ante semper *infractum*. AE. 5: 784-7:
332. 9: 499. 10: 731. 12: 1
Infrenant currus, id est, equos, qui
sub curribus sunt. AE. 12: 287
Infringere dentibus, dentes inter se
comprimere. AE. 8: 230
Infringi Getuli; vel saevi & feroces; aut
qui equis sine freno utebantur. AE.
4: 40
Infrinus equus, asperimus, qui freno-
rum spernit regimen: dicimus autem
infrinus & *infrinus*: & usurpatur et-
iam de hominibus ibid.
Infula, fascia in modum diadematis,
a cuius utraque parte vittae depend-
ent; vel lata; vel tortilis, de albo
& cocco. AE. 10: 538
Infundi gremio conjugis, concumbere.
AE. 8: 406
INGEMINATA vox, duplicata per e-
cho. G. 3: 45
Ingenium, natura. G. 2: 177
Ingens pontus, magna pars ponti. AE.
1: 118
Ingenti mole, pompa, ambitu. AE.
12: 161
Ingentia iussa Apollinis, Delia. AE. 7:
241
Ingentior, juxta Donatum non recipit
ingens comparisonem; sed refutatur
a Servio. AE. 11: 124
Inglorius, sine triumphis, immemor
gloriae. AE. 10: 53
Ingluvies, ventris capacitas, pro gula.
G. 3: 431
Ingratae urbes erga rusticos. E. 1: 35
Ingratum cubile, de quo pellici nulla
gratia. AE. 12: 144
Ingratum, triste; ut *gratum*, laetum;
vel gratiam non sentiens. AE. 6: 213
Ingravare quid, maiorem invidiam
concitare, graviora facere, onerare.
AE. 11: 220
Ingradi, pro loqui, cum insidiarum a-

liqua significatione ponitur. AE. 4: 107
Ingrreditur, pro simplici graditur. AE.
6: 157
Ingressus, exordia. G. 4: 315
Ingruere, impetum facere. AE. 11: 899.
invadere. 2: 301
INHILANS, intenta per sollicitudinem.
AE. 4: 64
Inhiant, habere desiderant; vel miran-
tur. G. 2: 463
Inhiare, cum stupore quodam, ore pa-
tesceto, contemplari. AE. 7: 814
Inhibere tela, cohibere, suspendere;
translatio a nautis. AE. 12: 693
Inhibere aves, quae adversae volatu
auspiciis faciunt. AE. 3: 246
Inhonestum, foedum, deformis, turpe.
AE. 6: 497
Inhorrescere, intremiscere. G. 1: 314
Inhorruit armos, pro *armis*, vel *in ar-
mos*, id est, erexit scias. AE. 10: 711
Inhospita, barbara, aspera: & vox fic-
ta; quia *inhospes* non dicitur. AE. 4: 41
INIMICA turba, pro hostilis. AE.
11: 880
Inimica nomina, pro inimicorum. AE.
11: 84
Inimici, perduelles. AE. 4: 424
Inimicitiae etiam ex fato descendunt.
AE. 6: 511
Inimicum, non tantum hostile, sed &
perniciosum. AE. 9: 315
Inimitabilia Virgilii. AE. 10: 190
Iniqua spatia, angusta. G. 4: 147
Iniquum, magnum. G. 1: 164
Iniquus, angustus. AE. 5: 203
Iniquus, nocens. AE. 10: 303
Iniquus Sol, intemperans, ardens. AE.
7: 227
Inire somnum, dormire. E. 1: 56
Inire, inchoare. E. 4: 11
Injuria, pro vindicta. AE. 3: 256
Injuria, injustitia, *adversus*, *violentia*:
injurius, qui audet aliquid contra or-
dinem Juris. AE. 9: 107
Iniussa gramina, quae sponte nascun-
tur, opposita frumentis, quae iussa
quasi nascuntur, & arvis imperantur.
G. 1: 55
Iniusta, epitheton generale noverca-
rum. E. 3: 33
Iniusto sub falce, sub magno onere. G.
3: 347
INLUDO tibi, & insulto tibi, juxta
regulam, sed *inludo te*, vel *insulto te*
figuratum est. AE. 9: 634
Inlufas auro vestis, in quibus artifex
ludens auro quaedam depinxerat. G.
2: 464
INMENSIS orbibus, pro inmensorum
orbium. AE. 2: 204
Inmissa barba, promissa, longa, ma-
jor, lufus indicium, & propterea
melius exponitur, neglecta, impexa:
quia heroes non soliti fuerunt tonde-
re barbam. AE. 3: 593
Inmixtus, in vacat. AE. 2: 396
Innare, navigare. AE. 6: 369
Innatus, innatus. G. 4: 177
Innocens, non potest esse participium,
M m m m 2

quia non dicimus *innocens*: nullum e-
nim participium est, quod a verbo
suo non trahatur. AE. 6: 104
Innocuum, non solum quod nulli no-
ceat, sed & quod nocere non possit.
AE. 7: 229
Innocuus, cui non nocetur; *innocuus*,
qui non novit nocere; sed saepe con-
funduntur. AE. 10: 302
Innupta, quae nunquam nubit; virgo,
quae potest nubere. AE. 2: 31
INUUM, Italiae civitas, alio nomina
Castum Inui. AE. 6: 776
Inus filius, Melicerta, in Deum mazi-
num, Palaemonem. AE. 5: 823
INO, Athamantis mariti furem fu-
giens, & in mare se praecipitans in
Matrem Matutam, Deam marinam,
mutat. AE. 5: 241
Ino, Melicertae mater, cum filio in
Deos marinos. G. 1: 437
Inolescere, crescere. AE. 6: 738. com-
 crescere, *evolvere*. G. 2: 76
Inopinus, non *inopinat* dicendum,
quia *inopinor* non dicimus, licet op-
inatus dicatur ab opinor; ut *nocens* par-
ticipium a noceo; *innocens* participium
esse non potest, quia non dicimus *inno-
ceo*: participium enim nullum est, quod
a verbo suo non trahatur. AE. 6: 104
Inops, epitheton senectutis, quod re-
quirit alienum auxilium. G. 1: 186
Inops, auxilii egenus. AE. 9: 290
Inops, sine humatione, pulveris iacta,
sepultura: nam *Ops* Terra est. AE. 6: 325
Inops animi, sine animo, sine consi-
lio. AE. 4: 300
Inos Palaemon, patronymicum a ma-
tre, quod tarum. AE. 3: 823
Inque-ligatus, Tmestis cum Husterolo-
gia, pro *illigatusque*. AE. 10: 794.
Inque sinus; *Inque salutatam*, & si-
milis, antiqua sunt. AE. 1: 165
Inque vicem, pro *in vicem*, nam quae
vacat. AE. 12: 502
INSANA vates, magna, sed melius,
vaticinans, furens, Deo plena. AE.
3: 443
Infania & furor, intelligentia, quae
sensus humanos superat: qua vatici-
natori a Diis corripiebantur. AE. 3: 443
Infania, dementia. AE. 2: 42
Infanire, pro carmina componere, quia
infani dicuntur Poetae. E. 3: 36
Infans, proprium Martis epitheton.
AE. 7: 550. etiam amoris. 2: 343
Infans, magnus sine ratione. E. 9: 43.
G. 1: 481. AE. 2: 776
Infantum forum, litigiosum. G. 2: 502
Infans labor, magnus. AE. 6: 135
INSCIUS etiam aevi, nondum habens
ab annis fiduciam. G. 3: 189
Inscius, qui non valde causarum pe-
ritus, *inops*. AE. 2: 307
Inscribere, pro dilacerare. AE. 1: 482
Insepulti abiciebantur, qui laqueo vi-
tam finissent. AE. 12: 603
Insequitur, prosequitur, non finit quies-
cere. G. 1: 105
Infertae, causae dicuntur, vel fabulae;
in-

INDEX IN SERVIVM.

- infusae* vero arbores. G. 2: 32
Inferrae fenestrae, aut non clatratae; aut non *seratae*, quasi *inferatae*, non clausae; vel per quas Luna se infere- ret. AE. 3: 152
Infidat, pro *infidias* faciat. AE. 1: 723
Infideat, in sinu sedeat. AE. 1: 723. A- lii legunt *infidat*, i. e. *infidias faciat*. ibid.
Infidere alicui rei, & *insistere* in ali- quam rem. AE. 6: 708
Infidere sylvis, dolose aliquem exspec- tare; unde & *infidiae* dictae. AE. 11: 531
Infidere loco, occupare, tenere, inco- lere. AE. 8: 479
Infidiae tantum pluralis numeri. AE. 11: 896
Infidiae, pennarum scil. instrumentum ex fune, cui alligatae pennae ad ter- rendas feras. AE. 12: 752
Infidias avibus moliri, aucupari. G. 1: 272
Insigne regis, diadema. AE. 12: 289
Insigne, singulari numero aliud, quam *insignia*, in quibus vestis, & sella re- gia. AE. 8: 506
Insigne, ornamentum. AE. 2: 392
Insignia pro fascibus: in illis & vestis, & sella regia. AE. 8: 506
Insignia equi, phalerae. AE. 11: 89
Insignire, nobilitare, clarificare. AE. 11: 386
Insignire auro, signo clarum, pictura insignire facere. AE. 7: 790
Insignis, notabilis, praecipuus. G. 3: 266
Insignis consul, primo loco creatus. AE. 7: 613
Insincerus cruor, viriatus, corruptus. G. 4: 285
Insinuat, pro *insinuatur*. AE. 2: 229
Insinuatio, callidus & subtilis sermo ad persuadendum; *Principium* vero, a- perta rei enuntiatio. AE. 11: 411
Insistere viam domandi, instituire ar- tem domandi. G. 3: 164
Insistere aliquam rem, & *insidere* alicui rei. AE. 6: 708
Insistere aliquam rem, non alicui rei; *insistere* vero alicui rei. AE. 6: 563
Insistere, in voluntate aliqua vel pro- posito manere. AE. 4: 533
Insitio duplex; vel cum fisso trunco, surculus foecundae arboris sterili in- feritur; aut oculorum impositio, cum, inciso cortice, libro alienae arboris germen inserimus. G. 2: 69, 73
Insitio, quibus arboribus & quae in- ferendae sint. G. 2: 70
Insitionis fissura debet esse solida, sine rimis. G. 2: 78
Insitor Deus. G. 1: 21
Insomnia, singul. num. feminini ge- neris *insillia*; plur. neut. ea quae per somnium videmus. AE. 4: 9
Insomnia, somnia. AE. 6: 897
Insomnis, vel una pars orationis, & idem quod vigilans; vel distincte pro *insomniis*. AE. 1: 357. 2: 270. 4: 353, 466
Insomni verbera, pro verberibus, i. e. per verbera. AE. 7: 451
Inspicare faces, ad spicas similitudi- nem incidere. G. 1: 292
Inspoliata arma, aut indetracta; aut ip- sius Camillae inspoliatae. AE. 11: 594
Instabant curus & rotas, nova locutio. AE. 8: 433
Instabiles, fluctuantes, iactante fluctu, stabiles ne sint. G. 4: 195
Instabiles animi, suadentes inanem va- gandi licentiam. G. 4: 105
Instans, industrius. AE. 1: 726
Instat, nomen indeclinabile, quamvis *Probus instans* dixerit; & caret prae- positione, sed per se plenum est, nec recipit praepositionem; licet *Serenus Lyricus ad instat* dixerit, quod in i- doneis Auctoribus non invenitur: & significat *ad similitudinem*. AE. 2: 15, 6: 866. 12: 923
Instare alicui rei, sed *insistere* aliquam rem. AE. 6: 563
Instat, pro *restitit* ex labore. AE. 8: 471
Instaurare, (non *restaurare*), ad anti- quam similitudinem facere, ab *instat*. AE. 2: 15
Instaurare, renovare: & de feriis, & de scenis usurari solebat. AE. 2: 669
Instigat alas, incitat, & irritat ad re- ditum. AE. 11: 730
Instita, pars vestis externa, quae & *limbus*. AE. 2: 616
Insultare, est inimicos irridere per ca- villationem; *exultare* vero, gloriari & laetum esse. AE. 10: 20
Insulae non ponuntur sine praepositio- ne, nisi quae urbem ejusdem nomi- nis habent. AE. 3: 162
Insultare, irridere inimicos, cum dati- vo, licet antiquae etiam cum accusa- tivo: *exsultare*, gaudere. AE. 10: 643
Insultare, in alieno dolore gaudere. AE. 2: 330
Insulto tibi, & *insulto* tibi juxta regu- lam; cum accusativo autem figura- tum. AE. 9: 634
Insuper, super. AE. 2: 593
Insuper his, pro *super haec*, figurata lo- cutio. AE. 9: 274
Insurgens, tumescens fremitu marino. G. 2: 160
Insurgere remis, remis inhaerentes, ex- surgentes fortius remigare. AE. 3: 207
Insurgere remis, omnibus viribus re- migare. AE. 5: 189
INTACTA cervix, indomita. G. 4: 540
Intacta juvenus, de qua delectus non- dum habitus. AE. 11: 419
Intacti salus, qui ab alio nunquam an- te descripti. G. 3: 40
Intactus grex, indomitus. AE. 6: 38
Integer aevi, adolescens. AE. 9: 255
Integrat, renovat. G. 4: 515
Intemerata, inviolata, incorrupta: *te- merata* enim, cui vis illata est. AE. 11: 584
Intemerata munera, sacra rite perfecta; aliter *temerata*, turbata. AE. 3: 178
Intemerata fides, incorrupta, integra, & unde vox illa desumpta. AE. 2: 143
Intempesta nox, i. aetivosa, alta. G. 1: 247. media; quasi *intempesta*, in- aetivosa, carens aetibus, per quos tem- pora dignoscuntur. AE. 3: 587
Intempesta nox, perpetuum noctis e- pitheton; aliter *intempesta*, pars noc- tis. AE. 12: 846
Intempestae Gravifcae, pestilentes, si- ne temperie, tranquillitate. AE. 10: 184
Intendere brachia loro, pro ligare. AE. 5: 403
Intendit locum fertis, id est, ligat, extensis fertis locum replet, ferta per locum tendit. AE. 4: 506
Intendunt, inligant. AE. 2: 237
Intenta brachia, porrecta: & *intenti* homines, summa diligentia obser- vantes. AE. 5: 136
Intentare, minari, ingerere. AE. 1: 95
INTER, pro per. AE. 7: 30. 8: 528. 9: 556. plerumque pro per; sed raro a- pud Virgilium. 2: 681
Inter agendum, dum agis. E. 9: 29
Inter manus, pro *inter amplexus*. AE. 2: 681
Inter manus, Gr. *μεταχειρας*. AE. 11: 311
Inter nemus, pro per nemus. AE. 8: 107
Inter nos, nullo iudice. E. 3: 28
Inter praemia ducet, pro *ad*. AE. 12: 437
Inter talia, pro per talia. AE. 4: 663
Inter tempora, in frontem. AE. 10: 890
Interamna, in Sabinis. AE. 7: 517
Intercalaris versus, qui frequenter post alios interponitur, sicut dies & men- ses, ut ratio Lunae & Solis conve- niat. E. 8: 21
Intercipi dicuntur aliena. AE. 10: 402
Intercus, hic, *hujus intercus*. G. 1: 124
Interea, licet semper praeteritis futura conjungat, abruptus tamen & vitu- perabilis est transitus. AE. 11: 532. 10: 1
Interea, dum haec geruntur, eodem tempore. AE. 10: 833
Interjectiones Latini tantum habent; quia Graeci tales voces sub adverbiiis comprehenderunt. AE. 12: 486
Interior, sinisterior. AE. 5: 203. siniste- rior, brevior circuitu. 11: 695
Interluere, interlabi. AE. 3: 419
Intermissio, optimum agrorum reme- dium. G. 1: 72, 83
Interpres, medius, & conciliator, ju- dex, arbiter, conscius, auctor. AE. 4: 608
Interpres, vox media, & Deorum, quos interpretatur: & hominum, quibus interpretatur. AE. 10: 175
Interpres Divum, vaticinator, qui Deo- rum mentem mortalibus publicat. AE. 3: 359
Interpres Divum, Mercurius, Graece *Ἑρμῆς*. AE. 4: 356
Interregnum unius anni inter Romu- lum & Numam. AE. 6: 809
Interrogationem ad ipsum referre, qui describitur, Homericum est. AE. 11: 664

Inter-

INDEX IN SERVIVM.

Interrupta opera, coepta & omiffa. A.E. 4: 88
Interftrere, vel conjunctum; vel feparatum fcribitur. E. 9: 36
Interere, proprie de navibus. A.E. 2: 16
Introna biden, Pontificibus altitanea. A.E. 12: 170
Introni montes, fylvoſi, incaedui. E. 5: 63
Intraabile, inſuperabile, aſperum, ſacrum. A.E. 1: 343
Intyba, male Donato avis amari jecoris, cum ſit cicorea. O. 1: 120
Intybus, *Intybus*, herbae ſpecies. ibid.
INVADERE viam, ingredi. A.E. 6: 260
Invalidae palmae, in umbrae tenuitatem redactae. O. 4: 498
Inventus, pro qui inventum. G. 1: 184
Invertit coelum nox, ut ea pars, quae noctem haberet, ſub terra eſſet. A.E. 11: 202
Inveſtis, imberbis. A.E. 6: 645
Invia ſaxa, aſpera, immania. A.E. 1: 541
Invidus, qui, licet vidus, ferro non abſiſtere poteſt. A.E. 11: 306
Invidere aliquid alicui. E. 7: 58. A.E. 4: 234. 8: 509
Inviſa colubris, odioſa. O. 2: 320
Inviſum caput, odioſum. A.E. 9: 496
Inviſus, inimicus. A.E. 11: 364
Invita terra, quae coacta quaſi labore, & non ſponte fruſtus proſert. O. 1: 224
Invitare & accipere, verba hoſpitalia. A.E. 8: 179
Inundant, more undae fluunt. A.E. 12: 280
Invocatio, ſpecies auguralis, precatio, uti avertantur mala, ob quae ſacrificium augurale peragitur. A.E. 3: 265
Involare, intra volam tenere. A.E. 3: 233
Involvere diem, lucis adſpectum adimere. A.E. 3: 198
Involvere vera obſcuris, vera & obſcure confundere. A.E. 6: 100
Involutum, clauſum, ſicut *revolutum*, apertum, A.E. 10: 256
INUTILIS, vulnere debilitatus. A.E. 10: 794
INUUS, Latine idem qui Graece *ἴναυ*, ab incundo paſſim cum omnibus animalibus. A.E. 6: 776
IO, Inachi, Argivorum fluminis filia, a Jove adamata, ejuſque fabula: in Aegyptum delata, in Iſin mutata, & coli coepta. O. 3: 152. A.E. 7: 790
Io, Inachi filia nomen dedit mari Ionio. O. 3: 152. A.E. 3: 211
Io ab Argo cuſtodita. A.E. 2: 95
Io, in genitivo, Graece *Ἰω*, Latine *Tonis*. A.E. 10: 198
Io, vox Bacchantium. A.E. 7: 399
IOBATES, rex Lyciae. A.E. 5: 118
Ioci & *joca*. A.E. 1: 310
IOLAS, dominus Corydonis. E. 2: 57
Iolas, pro paſtore nobiliſſimo. E. 3: 73
Ioli, (ita corrig.) populi Theſſaliae. E. 4: 34
Iole, Eurythi Oechaliae regis filia deſertata Herculi: unde rex ab eo interfectus. A.E. 8: 291, 300
IONIIS in ſinibus Gryneum nemus, E.

6: 72
Ionium mare, ſinus inmenſus ab Ionia uſque ad Siciliam, ejuſque partes, mare Adriaticum, Achaicum, Epiroticum, ab Io Inachi filia, vel Ionio rege. O. 3: 53. A.E. 3: 211
Ionius, rex, qui regnavit in inſula, quae ante Illyricum jacet, Ionio mari nomen dedit. ibid.
IOPAS, rex Afiorum, unus de prociſ Didonis. A.E. 1: 742
JOVE loquente ſtupor omnium elementorum oritur, & Terra movetur. A.E. 10: 102
Jovem Gigantes, Saturnum Titanes oppugnant. A.E. 6: 580
Jovi omne initium debetur & incrementum, & propterea in omnibus rebus ſuſcipiendis invocari poterat Jupiter. A.E. 9: 624
Jovi contra Titanas auxilium tulit Aegeon, qui & Briareus. A.E. 10: 565
Jovi contra Neptunum, Junonem, & Minervam auxilium tuliffe dicitur Aegeon, ſive Briareus. A.E. 10: 567
Jovi templa primum & rem divinam fecere Arcades, ſub Aeaco. A.E. 8: 352
Jovi Feretrio ſuſpensebantur ſpolia opima. A.E. 6: 860
Jovi Dodonaeo ſacra quercus in Epiro. G. 1: 8. per columbas reſponſa dabat. ibid.
Jovi ſacratum nemus Dodonaeum. O. 1: 149. abundans aſculis. 2: 15
Jovi Hercaeo ſacrata maceries. A.E. 2: 468
Jovi Hoſpitali, qui Gr. *ἱεσ*, ſemper libari ſolebat. A.E. 4: 207
Jovi & Hoſpitalibus Diis in menſam libabant vinum. A.E. 12: 740
Jovi juveneus maſtandus, non taurus. A.E. 3: 21. 2: 202. 12: 120
Jovi Capitolino vacca ſimul & taurus auratis cornibus maſtabatur. A.E. 9: 628
Jovi ſanctata omnis quercus. E. 7: 13. O. 3: 332
Jovis vel Libeti nutrices, Vergiliae. O. 1: 219
Jovis ſolius fulmen, ex quo ſatura noſcuntur. A.E. 10: 177
Jovis poteſtas triplici ſigno oſtenditur. E. 8: 75
Jovis vox, ſatum eſt. A.E. 10: 628
Jovis & Junonis nuptiis invitati omnes Dii, homines, & animalia. A.E. 1: 509
Jovis, Junonis, & Minervae templa debebant eſſe in urbibus Etruſcis. A.E. 1: 426
Jovis in templo, & Juno & Minerva colebantur. A.E. 6: 831
Jovis Ammonis oraculum in Lybia. A.E. 3: 466
Jovis Hercaei ad aram occiſus Priamus. A.E. 2: 506
Jovis Olympici certamina in Elide. G. 1: 59. A.E. 3: 694
Jovis Soteris ara in Capitolio coria & ſola vetera concremabantur ab iis, qui obſidione liberati erant, in memoriam famis obſidione Capitolii.

M m m m 3

A.E. 8: 652
Jovis Triphylii templum in Arabia. O. 1: 139
Jovis & Aeginae filius, Aeacus, Theſſaliae rex; & in illa, Myrmidonum. A.E. 2: 7. 4: 402
Jovis & Aetnae nymphae, ſive Thaliae, filii, Palici, Dii culti in Sicilia, eorumque fabula. A.E. 9: 584
Jovis & Antiopae filii, Amphion & Zetus. E. 2: 24
Jovis & Caliktonis filius, Arcas, in caelum tranſlatus. O. 1: 67
Jovis & Cereris filia, Perſephone, Proſerpina. A.E. 4: 511. 6: 402
Jovis & Danaes filius, Perſeus, quomodo Meduſae caput amputaverit. A.E. 4: 246. 6: 289
Jovis & Electrae filii, Dardanus & Iasius. A.E. 1: 32, 384. 2: 325. 3: 104, 167
Jovis & Corythi regis uxoris filius, Dardanus. A.E. 9: 10
Jovis & Europae filii, Rhadamanthus, Minos, & Aeacus, Judices Inferni. A.E. 6: 566
Jovis & Eurymedeſae filius, Myrmidonum. A.E. 2: 7
Jovis & Junonis filius Vulcanus. E. 4: 62
Jovis & Laodamia filius Sarpedon. A.E. 1: 104
Jovis & Lariffae filius, Pelasgus. A.E. 1: 628
Jovis & Latonae fabula. A.E. 3: 72, 73
Jovis & Latonae liberi, Apollo & Diana. A.E. 3: 72. 4: 511
Jovis & Ledae filii, Pollux & Helena. A.E. 2: 601. 6: 121
Jovis & Majae filius, Mercurius. A.E. 1: 301. 4: 577
Jovis & Pithiae filius, Achaeus; unde Achivi. A.E. 1: 246
Jovis filia, Thebe, cui dedit duas columbas humanam vocem edentes. A.E. 3: 466
Jovis filius, Parrhaſius, & huius filius Arcas; unde primo Parrhaſii, poſt Arcades. A.E. 11: 31
Jovis filius, Parthenius. E. 10: 57. Arcas. ibid.
Jovis ſignum antiquum, *lepis ſilen*: quare cum victimae in foederibus prius gladio, poſtea *ſilice* percuſſae ſunt. A.E. 8: 641
Jovis ſimulacrum a Veteribus adhibebatur in faciendis foederibus, quod ſi habere non poterant, Pater patratuſ ad imaginem illius ſceptrum tenebat. A.E. 12: 206
Jovis ſimulacrum in Lydia toga veſtitum. A.E. 2: 781
Jovis ſceptrum, trifidum fulmen. A.E. 1: 137
Jovis alics, aquila, & cur. A.E. 1: 398
Jovis canes, caedem quae Harpyiae, & Furiae. A.E. 3: 209
Jovis in tutela quercus. E. 1: 17. & Illex. A.E. 5: 129
Jovis templum votum a Tarquinio Prifco, a Superbo aedificatum. A.E. 9: 448
Jovis

INDEX IN SERVIVM.

- Jovis* sepulcrum in Creta. AE. 7: 180
IPHICLUS, Amphitryonis & Alcmenae filius, simul natus cum Hercule. AE. 8: 103, 288
Iphidi filia, Procris, Cephalus uxor, ejusque fabula. AE. 6: 445
Iphigenia, maeranda, Numinis miseratione sublata, & ad Tauricam regionem delata, & Thoanti regi tradita sacerdos Diotynnae Dianae, vel Orthiae Dianae sacerdos facta; postea Oresten fratrem agnovit, cumque eo fugit, simulacro Deae simul ablato. AE. 2: 116
Iphigenia maerata priusquam Graeci venissent ad Troiam, & cur. AE. 2: 116
Iphigenia, juxta nonnullos abortiva Orestis uxor. AE. 11: 268
Iphimedia, Aloeus uxor, compressa a Neptuno Oethum & Ephialten peperit, qui credebant novem digitos per singulos menses, & coelum subvertere volebant. AE. 6: 582
Iphitea, Prognai filia, Dionis uxor, & ejus fabula. E. 8: 30
IPPONOE, Praeti & c. filia. E. 6: 48
Ipsa uxor, laxa in mari, quae *Arae Neptuniae*, & dorsum. AE. 1: 114
Ipsus, galea, quia Veteres de caudis animalium cristas habebant. AE. 2: 391
IPSA, ultro, sponte sua. G. 1: 127
Ipsē, usurpatum est; naturale *ipsus*: quare etiam in neutro *ipsum*, non *ipsud*. AE. 2: 60
Ipsē, sua sponte. AE. 7: 491. G. 1: 34. E. 4: 21
Ipsē, per excellentiam, pro magno. AE. 4: 356
Ipsē, cum invidia positum. AE. 11: 358
Ipsē facere judicatur, quod in gratiam alicujus fit, vel quod quis pro eo fecit. AE. 10: 83
Ipsi, sponte sua. E. 7: 11
Ipsophratus. Vid. Hippotes.
IRA pro generis qualitate quisque movetur; unde nobiles, licet in praesens videantur ignorare, in posterum tamen iram reservant. AE. 12: 830
IRACUNDIA, apud inferos tantum, non superos. AE. 1: 15
IRACUNDIA in felle esse dicitur. AE. 6: 596
IRACUNDIAE locus sub pectore. AE. 7: 457
IRASCI inhonestum, praefertim duce praefente. AE. 5: 174
IRE, esse. G. 1: 29
IRE, pro cupere ire. AE. 2: 111
IRE, exire, longius ire. AE. 2: 27
IRE in lacrymas, conferre se ad lacrymas. AE. 4: 413
IRE, pro venire. AE. 2: 254, 374
IRE viam, juxta Jus dicitur. AE. 4: 468. 5: 862
IRIDIS admonitu a persequendis Harpyiis destiterunt Zethus & Calais. AE. 3: 209
IRIS, quasi *ipse*, non tantum Junonis aut Deorum, sed & Jovis, aliorumque Deorum ministra, plurimum ad discordiam mitti solet. AE. 5: 606. *Iris* pro *arcu* etiam masculino genere apud Virgilium, apud alios vero feminino genere. AE. 5: 610. 8: 2
Iris rosida, quia nubibus fit pluvialibus, quae rore non carent: ejusque naturalis explicatio. AE. 4: 700
Iris fit, cum aquosam nubem Solis ardor irradiat. AE. 8: 623
Iris, nuntia & Jovis & Junonis. AE. 9: 16
IRRIGARE, infundere. AE. 1: 696
IRRIGARE, de auro. AE. 10: 142
IRRIGUUS, pro eo qui irrigat; alias, qui irrigatur. G. 4: 42
IRRITA tela inertia, quae ulcisci minime valent. AE. 11: 735
IRRITA jurgia, vana, substantiam non habentia. AE. 10: 95
IRRITUM, ad nihilum deductum. E. 4: 13
IRRISIO per verborum repetitionem. E. 3: 44
IRRORARE, illustrare. G. 1: 288
Is terminata Graeca nomina, quae genitivum mittunt in *dis*, in genitivo & dativo tantum crescunt, reliqui casus pares sunt nominativo. AE. 10: 166
Is terminata raro in obliquis *ris* recipiunt. G. 1: 161
Is terminata nulla ablativum in *i* mittunt, nisi quae communis sint generis: quae vero duas consonantes habent ante *is*, ablativum faciunt in *i* & *e*. AE. 9: 469
Is terminata neutrum in *e* mittunt. E. 5: 21
Is accusat. pluralis in quibus nominibus. AE. 1: 112
Is, talis, par, similis. AE. 9: 748
Isis, acquinoctium. AE. 2: 305
Isis, character humilis. AE. 1: 705
ISIDIS templo Nili aqua spargebatur. AE. 2: 116
Isis, Dea Aegypti, per sistri motum, quem dextra gerit, Nili accessus & recessus significat; per sistulam, quam sinistra, omnium fossarum & lacunarum affluentiam exundante Nilo: eadem quae Terra. Hanc se simulabat Cleopatra. AE. 8: 696
Isis maritum Osyrin a Typhone discerptum per omnem orbem quaequivit. AE. 4: 609. 6: 154
Isis cribro superposuit Osyridis membra a Typhone dilaniata. G. 1: 166
Isis in Aegypto facta, Io. G. 3: 152. AE. 7: 790
ISMARA, *Ismarus*, mons Thraciae. E. 6: 30. G. 2: 37
Ismara, Thraciae civitas, a monte Ismaro dicta. AE. 10: 350
Ismarus, Thracius, ab Ismaro, monte Thraciae. AE. 5: 620
Ismarus, Epyri mons. E. 8: 44
Ismarus, *Ismara*, mons Thraciae. E. 6: 30. G. 2: 37
Ismarus mons Thraciae: item nomen viri. AE. 10: 139
Isocrates Buisiridis laudes scripsit. G. 3: 5. AE. 7: 11
Isoturus, quae Graece dicantur. G. 1: 93
ISTI, pro *istic*. AE. 2: 661
ISTIC, pro *hic*. AE. 10: 557
ISTER, fluvius Scythiae. G. 2: 497. alio nomine Danubius. 3: 350
ITA, usurpatur in formulis jurisjurandi. AE. 9: 208
ITALI frater, Oenotrus, ex Arcadia in Italiam venit, eique nomen dedit. AE. 1: 536
ITALIA, juxta nonnullos dicta ab *Italo*, Siciliae rege, vel advena Molossio; vel quodam augure ex Sicilia; vel a Minois, Cretensis regis, filia; vel a bubus, quibus *Italia* fertilis est, & quos Graeci *ἱταλάε*, Latini *vitulos* vocant. AE. 1: 537
ITALIA dicta ab *Italo*, ejus nomine, *Hesperia*, *Ansonia*, *Saturnia*, *Vitalia*. AE. 8: 328
ITALIA Siciliae quondam conjuncta, sed tempestatibus disrupta. AE. 1: 561. 3: 414
ITALIA, pars Europae, ab *Italo*, Siculorum rege. AE. 1: 6
ITALIA, *Ansonia* dicta ab *Ansonē*, *Ulyssis* & *Calyptus* filio. AE. 3: 171
ITALIA, *Hesperia*, a fratre *Atlantis*, qui pulsus a fratre *Italiam* tenuit. AE. 1: 534
ITALIA, dicta *Oenotria*, vel a vino optimo, i. e. *οἶνω* vel ab *Oenotro*, Sabinorum rege. AE. 1: 536
ITALIA primo tempore bellis incaluit; medio tempore quievit; sub Romulo Romani flagrare bello; sub Numa quieverunt; sub Tullo Hostilio pristina studia repeterunt. AE. 7: 601
ITALIA bellicosa, exceptis Latini temporibus. AE. 4: 229
ITALIA, *Hesperia* magna, ad Hispaniae discretionem. AE. 7: 3
ITALIA, terrarum optima, caret malis universis, & habet omnia bona. G. 2: 136. fertilis. AE. 3: 95
ITALIA oriundus *Dardanus*. AE. 1: 239
ITALIA, Gallia, & Hispania, Augusto ordinatae datae in *Triumviratu*. AE. 8: 678
ITALIA, prima contra naturam producta. AE. 1: 6
ITALIA, *Nympha*, quae & *Piplea*. E. 8: 68
ITALIAE pars, *Μεγάλη Ἑλλάς*, *Magna Graecia* dicta, quia a Tarento Cumas usque omnes civitates Graeci condiderunt. AE. 1: 573
ITALIAE tria *Itera*, Superum mare, Inferum, & Alpes. AE. 1: 16
ITALIAE fluvii, *Tyberis*, & *Anio*, G. 4: 368. *Padus* sive *Eridanus*. 1: 482. 4: 372. AE. 6: 659
ITALIAE lacus, *Benacus*. G. 2: 160
ITALIAE mons, *Apenninus*. AE. 12: 701
ITALIAE mons, *Massicus*: item viri nomen. AE. 10: 166
ITALIAE civitas *Argos*, a *Diomede* conditum. AE. 7: 286
ITALIAE locus, *Canusius*, circa fluvium, qui *Calor* dicitur. AE. 7: 563
ITALIAE civitates, *Casperia*, *Foruli*. AE. 7: 714. *Clusium* & *Cosa*. 10: 655. Mu

INDEX IN SERVIVM.

Mutuscae, quae post Trebia & Trebula. 7: 711. Nomentum. ibid.
Italiae antiqui populi, Aufonii. AE. 12: 836. Aurunci. 7: 206
Italiam primi tenuerunt Pelasgi, ita dicti, quod velis & verno tempore sicut aves advenissent. AE. 8: 600.
Italiae umbilicus in latere Campaniae & Apuliae, ubi Hirpini, habens aquas sulphureas & odorem gravissimum, necantem juxta accedentes: locus hic dictus, *Amsandti valles*: ibique aditus dicitur Inferorum. AE. 7: 563
Italides, pro *Italas*, nam *Italidis* unde *Italides*, magis patronymicum est quam derivativum, ut *Bellis*, *Belides*. AE. 11: 637
Italix vitem primus monstravit Saturnus; unde *visifator*, & cum falce pingitur. AE. 3: 165. 7: 179
Italus Graeci appellant *boves*, & inde *Italia*, quia bobus fertilis. AE. 1: 537
Italus, Siciliae rex, in Italiam venit, & ei nomen dedit. AE. 1: 6, 537
ITERATIONE sermonis eleganter fit augmentum, ut *magis atque magis*; etiam atque etiam, & similibus. AE. 2: 299
Iterum, secundo. AE. 5: 80
Iterum, pro tertio; cum non dicatur nisi de duobus. AE. 9: 598
ITHACA, Ulyssis patria. AE. 2: 43
Ithacae mons, Neritos. AE. 3: 271
Ithacaeus, Pan. O. 1: 16
Ithacus, mons Dulichii insulae. E. 6: 76
Ithacus, pro Ithacensis, Ulysses. AE. 2: 104. 3: 629
ITINERIS Aeneae ordo & succincta narratio. AE. 3: 1
Ite viam. AE. 4: 468. 5: 862
Ito, id est, eat. AE. 12: 566
Itur, i habet longam; *iturus* vero i brevem. O. 1: 44
Itur, tertia persona verbi *eo*, licet primam habeat longam, *iturus* tamen habet brevem. AE. 6: 179
Ituri aliquo, non ad locum sed de loco saepe ponimus significationem. AE. 4: 106
ITYRAEI arcus, Parthici. O. 2: 448
Itye, a Progne matre occisus, & patri epulandus appositus. AE. 4: 602
JUBA & Cato in Africa contra Caesarem. AE. 6: 833
Jubae, vel cristae, vel barbae; proprie vero equorum sunt. AE. 2: 206, 412. 10: 638
Jubar, proprie Lucifer, quod jubar lucis effundat: unde quidquid splendet *jubar* dicitur, ut argenti, gemmarum &c. item siderum splendor; immo pro ipso Sole. Antiqui *jubar*, quasi *jubar*. AE. 4: 130
Jubere, pro velle. AE. 2: 3. 3: 261. 5: 849. velle, expetere. 11: 218. 12: 584
JUDAEI & Chaldaei urbe pulsi, ne novam religionem introducerent. AE. 8: 187
Judex edititius, quis. E. 3: 50
Judices inferorum, Minos, Rhada-

mantus, & Aeacus. AE. 8: 670
Judicis officium, ferre sententiam. E. 3: 108
JUGA, cacumina montium. AE. 2: 630
Juga, transtra, a Graeco *ζυγόν*. AE. 6: 136, 409
Juga, pro equis jugalibus. AE. 5: 147
Jugale vinculum, a *jugo*, quod matrimonio conjungendis imponitur. AE. 4: 16
Jugales, conjugales, matrimonio concepti. AE. 7: 320
Juge, *hujus jugetis*. AE. 3: 537
Juge augurium, quod ex junctis jumentis fit. AE. 3: 537
Jugum matrimonio conjungendis imponebatur, unde conjugium. AE. 4: 16
JULIA gens originem ducit ab Iulo. AE. 1: 271
Julia gens cur Minervae sacra non habuerit. AE. 2: 166
Julia, soror Caesaris, mater Atiae, matris Augusti. E. 6: 793
Julia, Caesaris filia, nupta Pompejo, in partu perijt. AE. 6: 831
Julia unda, Puteolanus portus. O. 2: 162
Julio Caesari tributi honores a Virgilio tribuuntur Anchisae. AE. 5: 44
Julium opus dictum, brachia duo, quibus latissima ora Lucrini & Averni lacus, magno Reipublicae commodo, coarctavit Caesar. G. 2: 161
Julius & Augustus, menses in honorem Caesaris & Augusti. E. 4: 11. 9: 48. O. 1: 43
Julius Caesar post Eudorum, Hipparchum, & Ptolemaeum annum correxit. AE. 5: 49
Julius Caesar originem ducebat ab Iulo. AE. 4: 234
Julus, unde deductum nomen, forte *αἰὼς τῷ ἰούλῳ*, prima barbae lanugo. AE. 1: 271
Julus, & illus quoque dictus Afcianus. AE. 4: 159
JUNCUS, foenum prostratum. E. 1: 49
Jungant, vel subaudiendum *se*, vel pro *jungantur*. AE. 10: 240
Jungi, idem jugum subire, vel coitu jungi. E. 8: 27
Junior, intra juvenem. AE. 6: 304
Junius, a Junone, vel junioribus. O. 1: 43
Juniperus, aculeis praedita, baccas ad piperis speciem gerit. E. 7: 53
Juno, aer; Jupiter, ignis; ideo uxor Jovis. AE. 1: 51. 2: 296. 4: 122, 167
Juno, interdum pro aere; item pro terra & aqua: *Jupiter* pro aethere, & etiam pro aere; quae duo mixta terrae & humori (pro quibus Juno) omnia procreant. G. 2: 325
Juno, eadem quae Terra. AE. 8: 43
Juno, per Physiologiam, imbres, tonitrua, tempestates. AE. 7: 300
Juno, factorum arbitrium. *Curetis*, & hoc nomine interit bellis. AE. 2: 611
Juno alieno semper utitur auxilio, quia aer per se nihil facit, nisi aliena conjunctione, ventorum scilicet, qui

creant nubes & pluvias. AE. 7: 312
Juno omnipotens, aut Pronuba, aut Inferna. AE. 4: 693
Juno, vis magna coelestium dicitur. AE. 7: 432
Juno duplex, coelestis & inferna; bona dicebatur coelestis, quae fuit quoque inter Penates. AE. 1: 734
Juno Magna, superna, coelestis; cum etiam sit inferna (Proserpina). AE. 3: 437
Juno Inferna, Proserpina. AE. 6: 138
Juno variis cognominibus, *Curetis*, *Lucina*, *Regina*, & aliis. AE. 1: 12. *Curetis*. 1: 21
Juno, Ceres, Luna, Diana, Proserpina, eadem Dea. G. 1: 5
Juno, *Curetis*, Matrona, Regina, Pronuba. AE. 4: 59. 8: 84
Juno Lucina, Diana. E. 4: 10
Juno, nuptiarum Dea. AE. 3: 20
Juno Saturnia, quando nocitura introducit. AE. 4: 92
Juno, Saturnia, vel per Antonomasiam; vel per epitheton, pro crudelis, sacra. AE. 1: 27
Juno, Neptunus, & Minerva, contra Jovem conspirant. AE. 10: 567.
 Jovem ligare voluerunt. E. 287
Juno & Minerva quoque in Jovis templo cultae. AE. 6: 831
Juno & Saturnus, Dii patrii Carthaginensium. AE. 4: 680
Juno, portarum Dea, quia luminis portam nascentibus praebet; unde & Lucina. AE. 2: 610
Juno Γαμήλια, Pronuba, quod praefit nuptiis. AE. 4: 45
Juno Pronuba nuptiis praefit. AE. 4: 166
Juno, interpret curarum conjugialium. AE. 4: 608
Juno Virgo, quae Feronia, culta circa Circaeum jugum. AE. 7: 799
Juno ab Ixione de stupro interpellata. AE. 6: 286. qui propterea rotas alligatus apud Inferos. AE. 6: 601
Juno culta quoque Assyriis. AE. 1: 733
Juno, religiosissime Gabii culta. AE. 7: 682
Juno armis instructa. AE. 1: 20. & curru. 21.
Juno, etiam inter Penates. AE. 1: 734.
 2: 296
Juno, silens ubique inducitur, neque oratio ei nisi ex nimia necessitate datur. AE. 10: 63
Juno, pro causa furoris, vel ipso furore. AE. 5: 679
Juno Athamantis regis uxori Ino, materterae Bacchi, quod illum nutrit, irata, marito ejus furorem immisit, quo omnem familiam perdidit. AE. 5: 241. ut & ipsi Athamanti. ibid.
Juno Calisto mutavit in ursam. O. 1: 67
Juno ex odio Herculi omnes labores immisit. AE. 8: 288
Juno infaniam immisit Herculi. AE. 8: 300
Juno oestro contra pellicem Iovem se defendit. O. 3: 152
Juno Io Argum custodem apposuit. AE. 7: 790

Ju-

INDEX IN SERVIO.

- Juno* Latonam gravidam Pythone immisso persequuta. A.E. 3: 73
- Juno* Latonam a Jove adamatam juravit non parituram in terris. A.E. 3: 72
- Juno* Praetidibus furorem immisit. E. 6: 48
- Juno* Carthagini praeerat. A.E. 4: 58
- Juno* Argiva, inimica Trojanis. A.E. 3: 547
- Juno* suscitavit Deos in odium Trojanorum. A.E. 1: 8
- Juno*, Neptunus, Minerva, everfores Trojac. A.E. 3: 2
- Juno*, ubicumque eventus sequitur Trojanos, tanquam numen inimicum removelur. A.E. 7: 286
- Juno* multa Helenum vaticinantem indicare Trojanis vetat. E. 3: 379, 433
- Juno* statu relativo utitur in oratione contra Venerem. A.E. 10: 18
- Juno* exorata a Romanis Punico bello secundo; tertio vero a Scipione sacris quibusdam Romam translata. A.E. 12: 841
- Juno* placari primum coepta Romanis Punico bello secundo. A.E. 1: 281
- Juno* & Minervae obfuit Paris A.E. 6: 64
- Junoni* templa condita Carthagini, quo loco equi caput inventum. A.E. 1: 447
- Junonia* hospitia, Carthago. A.E. 1: 675
- Junoni* adamatus *Astris*, puer formosissimus, qui post in aquilam. A.E. 1: 398
- Junoni* sacra Celenna, Campaniae locus. A.E. 7: 739
- Junoni* lectus & Herculi mensa nobilibus pueris natis cur in atrio posita. E. 4: 62
- Junoni* liberorum concessa procreatio. A.E. 3: 139
- Junonis* filia, Hebe, &c. A.E. 1: 32. uxor Herculis. E. 134
- Junonis* femore natus Vulcanus. A.E. 8: 454
- Junonis* *Luminis* sacra non nisi solutis nodis facere licebat. A.E. 4: 518
- Junonis* sacris Eleusine, Cereris templum clauditur; & contra Cereris sacris templum Junonis; neque alterius sacerdoti alterius sacra gustare licet &c. A.E. 4: 58
- Junonis*, Minervae, & Veneris certamen de forma. A.E. 1: 31
- Junonis* variae potestates, *Caretis*, *Lucina*, *Mater Deum*, *Regina*, *Maxima*; eadem quae *Terra*; unde & porca ei immolatur. A.E. 8: 84
- Junonis* nuptiis singulis Diis donum ferentibus Terra arborem aurea mala ferentem protulit; & reliqua fabula. A.E. 4: 482
- Junonis* & Jovis filius Vulcanus. E. 4: 62
- Junonis*, Jovis, & Minervae, templa debebant esse in urbibus Etruscis. A.E. 1: 426
- Junonis* Lacinae templum in Calabria. A.E. 3: 552
- Junonis* in templo etiam anferes. A.E. 8: 652
- Junonis* oraculo Dido monita de Carthaginis sedibus: sacerdotem ejus secum abstulit. A.E. 1: 447
- Junonis* ira Palicus mutatus in Aquilam. A.E. 9: 584
- Junonis* instinctu varios labores Herculi imposuit Eurystheus. O. 3: 4
- Junonius* Janus. A.E. 7: 610
- JUPITER, quasi juvenis pater. A.E. 9: 128
- Jupiter* habitus ab Arcadibus Aristaeus. O. 1: 14
- Jupiter*, rex Assyriorum. A.E. 1: 646
- Jupiter*, Osca lingua Lucetius, a luce, quam cunctis praebet; Latine *Dis-piter*, dici pater. A.E. 9: 570
- Jupiter* natus fingitur apud Cretenses, quia primi traduntur invenisse religionem. A.E. 8: 352
- Jupiter* in Creta nutritus, & quomodo illic servatus, ne devoraretur a Saturno. A.E. 3: 104
- Jupiter*, caprae, nutricis suae, Amaltheae pelle usus. A.E. 1: 279
- Jupiter* ab Ope Curetibus, Corybantibus, & Idacis Daetylus custodiendus traditus contra Saturnum in monte Cretae Dictaeo. O. 4: 153
- Jupiter* nutritus a capra Amalthea. O. 1: 205
- Jupiter* cum patre Saturno de agrorum possessione bello contendit. A.E. 9: 564
- Jupiter* per Thetidem, adhibito Briareo, vinculis liberatus. A.E. 6: 287
- Jupiter* Titanas vincens laurum in manu habuisse dicitur. E. 8: 12
- Jupiter* habet divinandi facultatem, non omnia Numina. A.E. 1: 24
- Jupiter* Apollini inspirat quae dicit. A.E. 3: 251
- Jupiter* aliter nonnunquam cum uno Deo vel Dea, aliter cum omnibus Diis loquitur, ad removendam eorum contentionem & diffensionem. A.E. 10: 8
- Jupiter* quidquid dixerit, fatum est. A.E. 12: 808
- Jupiter* differt a fatis. A.E. 10: 113
- Jupiter*, Mercurius, & Neptunus, ab Oenopione rege hospitio suscepti, quomodo illi filium Oriona dederint. A.E. 10: 763
- Jupiter*, planeta bonus. O. 1: 335. quidquid irradiat felix facit juxta Mathematicos. A.E. 2: 690
- Jupiter*, cur hominum Divumque aeterna potestas, secundum Physicos & Mathematicos. A.E. 10: 18
- Jupiter* in altitudine sua cum Venere positus felicitatem aliquam per mulierem notat. A.E. 1: 227
- Jupiter* si qua loca respiciat, felix eventus illa sequitur. A.E. 1: 230. admodum juvat. 10: 473
- Jupiter* licet cuncta sciat, tamen poetice in futura saepe inquirere fingitur. A.E. 12: 725
- Jupiter* amare dicitur, quos in ortu benignior siderum aspectus irradiat. A.E. 6: 129
- Jupiter* aequus omnibus, & inde *ferus* invidiosus de eo dictum. A.E. 2: 326
- Jupiter* hominum lancem expendere dicitur, arque ita explorare mortem illorum. A.E. 12: 151. lances aequas sustinere fingitur. 12: 725
- Jupiter* Pater; quia omnibus idem. A.E. 2: 617
- Jupiter* justitiae favet, non partibus. A.E. 10: 689
- Jupiter*, quandoque jungitur, quandoque separatur a fatis. A.E. 8: 398
- Jupiter* non auctor mortis, sed genere mortis vel prodesse vel obesse potest mortalibus. A.E. 12: 851
- Jupiter* sancit foedera fulmine; quia si coruscatio fiat, dum foedera fiunt, confirmat illa & sancta esse facit. A.E. 12: 200
- Jupiter*, arcium Deus. A.E. 3: 20
- Jupiter* juris hospitii praefectus, Hospitalis, Gr. *Zwē Eimō*. A.E. 1: 735, 736
- Jupiter* auctor navigationis Aeneae ex Africa. A.E. 5: 17
- Jupiter* miniatur quadrigam habet in Capitolio. E. 6: 22
- Jupiter* puerorum incrementa curat. E. 4: 50
- Jupiter* nascentibus suppeditat omnium rerum desiderium. A.E. 11: 511
- Jupiter*, principium carminis. E. 3: 60. spiritus est, qui cuncta movet & implet. ibid.
- Jupiter* pro aethere, quandoque & pro aëre, quae duo mixta terrae & humori, pro quibus Juno ponitur, omnia procreant. O. 2: 325. E. 7: 60. 10: 27. O. 1: 418. 2: 419. A.E. 4: 201. 6: 273. 9: 670
- Jupiter*, aether est, Juno aër, ideo maritus Junonis a juvando. A.E. 1: 51
- Jupiter*, aether medius, unus ex Penatibus. A.E. 2: 296. pro aëre sereno, quia serenitatem praestat. 3: 116
- Jupiter* Ammon arietis forma cultus in Libya, quod arietis ab eo missi ductu aquam invenerit Liber. A.E. 4: 196. & ita dictus, quod Libyci arietem Ammonem vocent: vel ab *Ammon*, Gr. *arena*: & aliae fabulae, ibid.
- Jupiter* puer, qui *Ankurus*, colebatur circa jugum Circaeum, quasi *αἰνῶ* *εὐρύ* *σιν* *novacula*, quod barbam nunquam rasisset. A.E. 7: 799
- Jupiter* Cretae insulae, sive Cretensibus, praefectus. A.E. 3: 116, 171
- Jupiter* Dodonaeus apud Epirum. A.E. 3: 256. a templo & oraculo ex quercu Dodonae. 3: 466
- Jupiter* Epiroticus, Chaonius pater. O. 2: 67
- Jupiter* Hercaeus unde dictus, ab *ἥρως*, &c. A.E. 2: 506
- Jupiter* Idaeus. A.E. 7: 139
- Jupiter* Latiaris antiquissimus. A.E. 12: 135
- Jupiter* Olympicus colebatur Pisis juxta Elidem ad fluvium Alphcum, ubi & Olympici agones celebrati. O. 3: 18
- Jupiter* Praedator, cui de praeda debetur aliquid. A.E. 3: 222
- Jupiter* Stator, dictus quod foedam Romanorum fugam stitisset; & inde ei ex Romuli voto templum. A.E. 8: 635, 640

In-

INDEX IN SERVIUM.

- Impiter* Stator in Circo Flaminio. AE. 2: 225
Impiter Stygius, Pluto. AE. 4: 638. 6: 138
Impiter Alcmenam Amphitryonis uxorem adamavit, & ex ea Herculeum suscepit. AE. 8: 103
Impiter Callisto adamavit, & c. G. 1: 137. Dianae forma Callisto stupravit. AE. 1: 748
Impiter Danaën, Acrisii Argivorum regis filiam, vitavit, unde Perseus. AE. 7: 372
Impiter cum Electra concubuit, quae Trojam ardentem cernens, & crines lacerans, sic in astra recepta est. AE. 10: 272. ex Electra, Atlantis filia, Corythi regis Italiae uxore Dardanum genuit. 7: 207
Impiter Erinomam amavit. E. 10: 18
Impiter Io adamavit, & reliqua fabula. AE. 7: 790
Impiter, mutatus in Cygnum, Ledam fecit gravidam, eaque ovum peperit, unde Helena, Castor & Pollux. AE. 3: 328
Impiter Menelai paria cum fratre Agamemnone fata propter Helenam mitigavit. AE. 11: 262
Impiter tres Deas litigantes de forma misit ad Paridem. AE. 1: 31
Impiter quomodo auctor Trojanae gentis, & omnis illa series. G. 3: 35
Impiter avus Aeneae per Venerem. AE. 7: 220
Impiter Indiges post mortem dictus Aeneas. AE. 1: 263. 4: 620
Impiter, pro-Augusto. E. N. 17
JURA, & fas, quid differant. G. 1: 269
Jura ferrea, dura, inexorabilia, immutabilia. G. 1: 501
Jurare terram, mare, sidera, ornatus, quam cum praepositione, *per servam* &c. AE. 12: 197
Jurabant Veteres per id quod charum habebant. AE. 2: 431. per caput suum, & liberos, quod Pontifici non licebat. 9: 299
Juro quidam volunt tunc dici debere, cum aliquid confirmamus, vel promittimus, ut, *juro me facturum*; *adjuro* vero, cum negamus, ut *adjuro me non posse*, *adjuro me non fecisse*: ad tamen potest esse valde, ut *adjuro sit valde juro*. AE. 12: 816
Jure, merito. AE. 9: 642
Jure gentium legati ab omni injuria tecti. AE. 11: 101
Jurejurando optamus prospera. AE. 2: 154
JUS, generale; *lex*, juris species: & *Jus* ad non scripta quoque pertinet, *leges* ad *Jus* scriptum. AE. 1: 511
Jus hospitii remuneratione mutua, ac muneribus copulabatur & firmabatur. AE. 8: 166. 9: 360
Jus Pontificum. AE. 2: 351
Jussa, sortes, oracula. AE. 7: 368
Jussa, pro voluntate. AE. 5: 749
Jussa gramina de frumentis, quae imperantur quasi arvis, opposita illis, *Tom. II.*
 quae sponte nascuntur, & injussa. G. 1: 55
Jussi, dubium utrum nomen an verbum. AE. 3: 236
Jusso, pro *jussero*, antiquum. AE. 11: 467
Julio aequore cesserunt, pro ipsi *jussi*; & est usurpatum participium, quia *jubeor* non dicitur nisi usurpative. AE. 10: 444
Julius, admonitus. AE. 3: 697
Justissima est Terra, quia majore foenore femina accepta restituit. G. 2: 460
Justitia, nomine Erigone, filia Theminos. E. 4: 6
Justitia & pietas multum differunt: nam *pietas* pars tantum *justitiae* est. AE. 1: 548. & *pietas* in Deos, *justitia* in homines est: his duabus regnum ornamum esse decet. *ibid.*
Justitia primum in urbibus quoque, post in agris tantum habitavit; mox terras reliquit. G. 2: 474
Justum, quod legibus; *aequum*, quod naturae convenit. AE. 2: 425
JUTURNA, fons celeberrimus juxta Numicum fluvium in Italia, a *juvando* dictus: ex hoc Romam ad omnia sacrificia aqua adferri consueverat. AE. 12: 139
Juturnae fonti propter aquarum inopiam sacrificari solebat, primusque templum ei in campo Martio crexit Lutatius Catulus: *Juturnae* *feriae* quoque celebrantur illis, qui artificium aqua exercent, isque dies festus *Juturnalia* dicitur. AE. 12: 139
Juturna, soror Turni, Nympha. AE. 6: 90. immisit quandam, qui vulneraret Aeneam. 12: 320
JUVARE, delectare, usu esse: praeteritum habet anomalum. AE. 1: 207
Juvat, vel adjuvat, vel delectat. G. 1: 95. 413. 3: 23. AE. 2: 661
Juvat, voluntas est, *συμφύει*. AE. 4: 498
Juvencae aeneae Capuae inscriptum fuit vaticinium de morte Caesaris. AE. 2: 35
Juvencae, pascendi avidissimae. E. 8: 2
Juvenus mactabatur Jovi, non taurus, nisi cum triumphi nomine Suovetaurilia fierent, Jovi & aliis Diis simul. AE. 3: 21. 9: 627
Juvenes gestu corporis & factis gesta Herculis monstrabant; senes autem voce tantum canebant. AE. 8: 288
Juvenior & senior, comparativi per imminutionem, pro nondum satis juvenis, vel senex. AE. 5: 409
Juvenis & puer, sine discrimine nunquam Virgilio. AE. 7: 531
Juventa, Dea juventutis; *juventas*, aetas juvenilis; *juventus*, juvenum multitudo. AE. 4: 32
Juventa, aetas. AE. 4: 559
Juventus, proprie juvenum multitudo; *juventas*, Dea ipsa; *juventa* aetas; sed saepe confunduntur. AE. 1: 594
Juventus cur populis coronis coronetur. AE. 5: 134
Juvenum animae indignantes finguntur
 Nnnn
 recedere a corpore, cum quo adhuc habitare naturae legibus poterant; etiam juxta Philosophos. AE. 12: 952
 IXION, Phlegyaes filius, Lapitharum in Thessalia rex, amicissimus Jovi, quia Junonem stuprare voluit, apud inferos rotae alligatus. AE. 6: 601
Ixion Junonem de stupro compellavit; nubes illi Jovis jussu supposita: unde nati Centauri. AE. 6: 286. 8: 293
Ixion, Deum contemptor. AE. 4: 696
Ixion ad rotam apud inferos alligatus ob expetitos Junonis amplexus. G. 3: 38. AE. 6: 616
Ixionis pater, Phlegyas, ejusque fabula. AE. 6: 618
 L.
 pro *d*, & *d* pro *l*. E. 1: 2
 LABATUR, oblivioni tradatur. E. 1: 64
Labu, *ansa*. AE. 7: 796
 Labellum, parvum labrum. E. 2: 33
 Labens annus, currens, cito transiens. G. 1: 6
 Labentibus, cursu velocibus. AE. 2: 14
Labeo in libris de Diis Animalibus. AE. 3: 168
 Labes, ruina. AE. 2: 97
 Labia, stulte quidam mulierum, *labra* virosum putant. E. 2: 33
 Labi, priorem syllabam *la* habet longam; *labare*, brevem. AE. 4: 22
 Labi, eleganter de motu siderum. AE. 3: 515. proprie de serpente processu. 2: 225
Labici, Italiae populus, a *Labico*, quomodo dictus Glaucus, Minois filius, *ἀνὴρ τὸς δακτύς*, *ab ansa*, quod zonam & scutum militare illis ostenderat. AE. 7: 796
 Labo & labor, idem. AE. 1: 198
 Labor, *κόπος*. Graece. G. 1: 150
 Labor, pro militia. AE. 12: 727. periculum. 10: 111
 Labor anni, pro totius anni substantia. G. 2: 514
 Labor extremus, pro re laboriosa. E. 10: 1
 Labor ultimus, pro ultima necessitate. AE. 11: 476
 Laborata Ceres, de frumento, quia eget laboris, & glandes sine ullo labore nascuntur. AE. 8: 181
 Laboratum, labore perfectum. AE. 1: 643
 Labores, pericula, mala. AE. 2: 143. 3: 145
 Labores boum, segetes. AE. 2: 306
 Labores Lunae, vel errores, quia non recta incedit; vel defectus. G. 2: 478
 Labra stulte quidam virosum, *labia* mulierum putant. E. 2: 33
Labrusca, vitis agrestis, unde dicta. E. 5: 7
Labyrinthus, locus in Creta factus a Daedalo perplexis parietibus, cui inclusus Minotaurus. AE. 5: 588. 6: 14
 LAC aptissimum infanti. E. 4: 21
 Lac

INDEX IN SERV IUM.

- Lac novum**, colofium, neutr. gen. E. 2: 23. AE. 5: 78
- Lac & languis** in sacris inferiis. AE. 3: 67
- Lac pressum**, caseus. E. 1: 82
- Lac**, pro herbarum succo. AE. 4: 514
- Lacedaena**, Helena, a Laconica regione. AE. 2: 601. 6: 511. proprie mulier ex urbe Lacedaemone. ibid.
- Lacedaemonii** Perlas hostes Eivus appellabant. AE. 4: 424
- Lacedaemonii** pro tubarum cornuumque longo tibiarum uli in bello. AE. 8: 2
- Lacedaemonii** coloni Tarentum condiderunt. E. 10: 57
- Lacedaemonii** hymenaei, infelices maritis. AE. 3: 328
- Lacedaemonis** oriundi Sabini, & a Sabo sic appellati. AE. 8: 638
- Lacedaemoniorum** disciplina durissima. ibid.
- Lacedaemoniarum** reges Heraclidae. AE. 3: 551
- Lacedaemonium** marmor. AE. 3: 125
- Lacerare**, per membra disjicere, facies vulnerare. AE. 3: 41
- Lacerare** revulsam loriam, laceratam revellere. AE. 12: 97
- Laceris**, genus serpentis. E. 2: 9
- Lacerum** funus, dilaniatum. AE. 9: 491
- Lacerus** ora, pro laceratus, ora lacerata habens. AE. 6: 495
- Laceffere** pugnam, provocare, irritare. AE. 5: 429
- Laceffere** ferrum, pro ferro se laceffere. AE. 10: 10
- Laciniae Junonis** templum in Calabria, vel a Lacinio rege, vel latrone, ab Hercule occiso, dictum; & mira ejus fama. AE. 3: 552
- Lacinium**, promontorium Calabriae, ubi Junonis Laciniae templum a Thetide Junoni dono datum. ibid.
- Lacinias** rex, a quo Junonis Laciniae templum, vel latro ab Hercule occisus. ibid. Cyrenes filius Herculeum hospitio recipere noluit. ibid.
- Laco**, civis ex urbe Lacedaemone. AE. 6: 511
- Lacones** Parthenias, bello inter se & Athenienses, vel ut alii Messenios, natos, duce Phalanto ad quaserendas novas sedes dimiserunt. AE. 3: 551
- Lacones**, Cadoris & Pollacis comites, cum Glaucio, Minois filio, in Italiam venerunt, & Amyclas condiderunt. AE. 10: 564
- Lacones** sedentes epulabantur. AE. 7: 176
- Laconia**, Oealia. G. 4: 125
- Laconibus** oriundi Pelagi. AE. 8: 600
- Lacania** regio, unde Lacedaena Helena. AE. 11: 601
- Laconiae** civitas, Amycla. G. 3: 345. Si- cyon. 2: 519. Sparta. 3: 405. AE. 1: 654. Taygeta. G. 3: 44
- Laconiae** fluvius, Eurotas. AE. 1: 502. E. 6: 83
- Laconiae** mons, Taygeta. G. 2: 488
- Laconiae** promontorium, Taenarus. E. 8: 55. G. 4: 467. Malca. AE. 5: 193
- Laconiae** rex Dion, &c. E. 8: 30. tem-
plum Caryatidis Dianae. ibid.
- Laconiam** contra Cythera, insula Veneri consecrata. AE. 10: 51
- Lacryma** Narcissi, pro humore. G. 4: 160
- Lacrymabile**, cum lacrymis, vel dignum lacrymis. AE. 3: 39
- Lacrymae** etiam aliquid venustatis habent. AE. 5: 343
- Lacrymae**, etiam irascentum, sed nimis. AE. 5: 173
- Lacrymae** viris fortibus non conveniunt; aff dolor. AE. 9: 500
- Lacrymaurum**, genitivus contractus pro *lacrymantium*. AE. 11: 887
- Lacrymare**, & doloris affectum sentire, praeter hominem, solum equum tradit Plinius. AE. 11: 90
- Lactans** Deus, qui segetibus se infundit. G. 1: 315. *Lactans*, quae lac praebet; *lactens*, cui praebetur. ibid.
- Lacte** & sanguine animae delectari dicuntur. AE. 3: 67. & ad tumulum elici. 68. umbrac satiantur & evocantur. 5: 78
- Lactentia** frumenta, tenuia, lactis plena. G. 1: 315
- Lacus**, pro fluvii alveo. AE. 8: 66
- Lacuna**, quasi *lacus minores*, quibus aqua collecta stare consuevit, fossae, quasi *lacus minores*. G. 1: 117
- Lacus**, proprie aquae adhuc latentis receptaculum, dictus quasi *lacuna*, ex qua erumpens aqua fontem facit, unde alveus. AE. 8: 74
- Lacus**, fontium & fluviorum receptacula. G. 4: 354
- Lacus**, pro aqua. AE. 8: 451
- Lacus** Triviae, idem qui Dianae speculum, in Aricino nemore. AE. 7: 515
- LADON**, Arcadiae fluvius, Daphnes pater &c. E. 3: 63. AE. 2: 513. 3: 91
- LAEDERE** dicebant Veteres *reservare*, licet nullum rapinae crimen existeret; ut *satisfacere*, res reddere. AE. 10: 14
- Laelaps**, canis velocissimus Cephalis, ejusque fabula. AE. 6: 445
- Laena**, genus vestis, toga duplex, amictus auguralis, & Flaminium: etiam vestis muliebris: hinc Popilii Laenates. AE. 4: 262
- LAERTAE** & Anticliae filius, Ulysses. AE. 2: 43. 261
- Laertia** uxor, Anticlia, cum qua ante nuptias Sisyphus concubuit. AE. 6: 529
- Lacta**, proprium Veneris epitheton. AE. 1: 420
- Laeta**, pinguis. AE. 3: 220
- Lacti**, alaceres, veloces, festinantes, *amblypori*. AE. 1: 39. libenter. 5: 101
- Lacti**, minime timentes. AE. 4: 418
- Lactor** malorum, figura Graeca. AE. 11: 280
- Lacus**, alacer, festinus. AE. 4: 295. 7: 43. virtute alacer. 1: 279. fortis, hilaris, pinguis. G. 1: 74
- Laetus** ager, fertilis. G. 1: 102
- Lactus**, foecundus. G. 1: 1
- Laetus**, pro victor. AE. 5: 236
- Lactus** vel cum genitivo, vel ablativo. AE. 1: 445
- Lactus laborum**, figurata locutio; dicendum enim *lactus laboribus*. AE. 11: 73
- Laeva** fortuna, adversa, contraria. AE. 2: 388
- Laeva** Numina, prospera. G. 4: 7
- Laeva** tonitrua, prospera, quia quae inuentibus coelum sinistrae partes, in coelo ipso dextrae sunt. AE. 2: 693. 9: 631
- Laevus** equitabat in orbes, in laevam partem circabat, ut Aeneae dextram partem circumveniret, quae nota erat. AE. 10: 885
- Laevum**, pro contrarium, quando de humanis rebus sermo est; de coelestibus vero, proferum. AE. 2: 54
- Laevum**, noxium; alibi bonum. AE. 10: 275
- Laevum**, stultum, contrarium. E. 1: 16
- Laevus**, malus, infaustus; contra dexter, bonus, propitius. AE. 4: 294
- LAGEOS** viris, Latine *leporaria*, a Gr. *λαγός*, lepus. G. 2: 93
- LAI** filius, Oedipus, rex Thebarum, ejusque fabula. AE. 4: 470
- Lajum** patrem Oedipus occidit. AE. 6: 609
- LAMENTA** intermissa reperuntur, cum motus aliquis advenerit. AE. 11: 36
- Lamentabile**, dignum magna lamentatione. AE. 2: 4
- Lamis** Ennius salum dat sudorem. AE. 2: 173
- Lampadius**, Cometae nomen, facis instar lucens. AE. 10: 272
- Lampetusa** & Phaetusa, sorores Phaetontis, mutatae in arbores. AE. 10: 189
- Lampacenus**, Helleponti Deus, Priapus. B. 7: 33
- Lampacus**, Helleponti civitas, Priapi patria. G. 4: 111
- LANA** arborea passim procreatur. G. 2: 121
- Lana** crescit in arboribus in India. AE. 1: 653. item in Sicilia. ibid.
- Lana** alba pretiosior, quia aliam quemlibet colorem fuscipit. G. 3: 386
- Lana** & *lanicium*; ut *fuga*, & *effugium*. G. 3: 384
- Lanam** minutam, duram, hirsutam, se locum faciunt pascua laeta. G. 3: 385
- Lancea**, telum inflexile, raro legitur. AE. 12: 375
- Lancem** hominum expendere dicunt Jupiter, atque ita explorare mortem illorum. AE. 12: 151
- Lancis** vittis mariti postes ornabant nubes puellae, lanicium quasi promittentes: & oleo ungebant, unde & *uxores*, quasi *uxores* dictae. AE. 4: 458
- Langens** hyacinthus, aut postquam decerpis est, aut quia non acuti coloris, aut quando demittit caput. AE. 11: 68
- Langueus** pelagus, tranquillum. AE. 10: 289
- Lanicii** & armorum Dea, Minerva. AE. 7: 805

LAO-

INDEX IN SERVIVM.

- LAOCOON**, Thymbraei Apollinis sacerdos; forte ductus ut Neptuno sacrificaret, quia sacerdos Neptuni lapidibus fuerat obrutus: occisus cum filiis a draconibus, quia cum uxore Antiope ante numinis simulacrum piaculum commiserat. *AE.* 2: 201. ejus filii, Echion & Melanthus. 2: 211
- Laodamia**, Protefilai uxor, interfecit Trojano bello maritum audiens, in umbræ illius amplexibus perit. *AE.* 6: 447
- Laodamiae** & Jovis filius, Sarpedon. *AE.* 1: 104
- Laos**, populi, a lapidibus, qui Gr. *λαος*. *o.* 1: 63
- Laomedon** cum perfidus erga Apollinem & Neptunum, hic cetos misit, qui litora vastabant; ille ceteros nobiles puellas belluae obijciendas respondit. *AE.* 1: 554. hinc perjurus in Neptunum & Apollinem, & inde urbis, & illius interitus. 1: 6. 3: 3
- Laomedon** quomodo Neptunum & Apollinem muros Trojae fabricatos mercede fraudaverit. *AE.* 1: 623. 2: 318, 610. & cur. 8: 291
- Laomedonte** occiso, Phrygiae imperium Priamo datum ab Hercule. *AE.* 3: 3
- Laomedonteum**, pro fraudulento. *AE.* 4: 542
- Laomedontiadae**, perjuri. *AE.* 1: 276. perfidi. 1: 472. & cur. 3: 248
- Laomedontis** ob perfidiam Trojani a Neptuno belluis marinis vexati, ex sorte filias illis exponere jussi. *AE.* 5: 30
- Laomedontis**, filia, Astioche. *AE.* 6: 72. Hecione, belluae exposita, per seditionem liberata. *AE.* 1: 554. cur monstro marino exposita. 3: 3. ab Hercule liberata & Telamoni amico uxor data. *ibid.*
- Laomedontis** & filiae Hecionae monstro expositae fabula. *AE.* 8: 157
- Laomedontis** frater, Tithonus, Aurorae adamatus, & raptus. *o.* 1: 447. 3: 48. *AE.* 1: 493. 4: 585
- Laomedontis** sepulchro integro, quod supra Scaeam portam erat, capi non poterat Troja. *AE.* 2: 241
- Laomedontis** pactum cum Neptuno & Apolline, ejusque perfidia. *AE.* 3: 3
- LAFIDE** silice porca in feriendis foedibus percutiebatur, cum prius factum esset gladio; quia *silix* signum antiquum Jovis. *AE.* 8: 641
- Lapidosa** corna, dura. *AE.* 3: 649. *o.* 2: 34
- Lapis** apud Inferos super quos imminere fingitur, per illos superstitiosi notantur, qui inaniter semper timent, & de Diis & Coelo mala opinantur. *AE.* 6: 596
- Lapis** bibulus, arenarius, infoditur terrae propter spiramina & propter hauriendum humorem. *o.* 2: 348
- Lapis** incisus, mola manualis. *o.* 1: 274
- Lapis** manalis, a manando, fluendo, quem trahebant Pontifices, quoties siccitas erat. *AE.* 3: 175
- Lapithae**, Thessaliae populi. *o.* 3: 115. populi sub Ixione. *AE.* 6: 601
- Lapithae** & Centaursi in furorem vino compulsi, propter Hippodamiam. *G.* 2: 455
- Lapitharum** rex Perithous: ejus nuptiis bellum ortum inter Lapithas & Centauros. *AE.* 7: 394
- Lappae**, herba hirsuta. *o.* 1: 153
- Lapia** verustas, quidam non passive fed active dictum volunt. *AE.* 12: 686
- Lapfus** de celeritate. *AE.* 3: 225
- Laquearium**, a *lacus*; unde *lacunar*, & *lacunarium*, & tandem *laquearium*: dicitur & *lacnar*. *AE.* 1: 730
- Laquearia**, sive lacunaria a *lacus*, non a *laqueis*. *AE.* 8: 25
- Laqueo** qui se interemissent, insepulti abijciuntur; vel cruci affigebantur; vel ut oscilla suspendebantur. *AE.* 12: 603
- LAREM**, Deos Penates, ignem. *o.* 3: 344
- Lares**, Dii Penates; umbrae, larvae. *AE.* 6: 152
- Lares** familiares, animae aquae & faventes. *AE.* 3: 63
- Lares** viales, manes piorum habitantes in luco. *AE.* 3: 302
- Largus** opum, abundans opibus, dives. *AE.* 11: 338
- Larissae** & Jovis filius, Pelasgus. *AE.* 1: 628
- Larissae** & Neptuni filius Phthius. *AE.* 2: 197
- Larissa**, Thessaliae civitas, a Larissa, nympha. *AE.* 2: 192
- Larissaeus** Achilles, a vicinitate, nam Phthius fuit. *AE.* 2: 107
- Larius** lacus, vicinus Alpibus, per sexaginta millia se extendens: in vocativo, *Lari*. *o.* 2: 159
- Lars**, huius Lartius. *AE.* 6: 842
- Lartem** Tolumnium, Tuscorum regem occidit, & secunda spolia optima reportavit Cossus. *AE.* 6: 842, 852
- Lartius** & Herminius cum Horatio Coclite in ponte sublicio contra Tuscos pugnaverunt. *AE.* 11: 642
- Larvae**, animae, domos incurfionibus infestantes. *AE.* 3: 63
- LASCIVUS**, voluptuosus, desidiosus. *AE.* 2: 64
- Lasthenes** Olynthum Philippo vendidit. *AE.* 6: 621
- LATE**, per plurimum spatium. *o.* 1: 116
- Latrebrae** animae, pro pectore. *AE.* 10: 601
- Latex**, proprie aqua, a *latendo*; sed & de vino. *AE.* 1: 690
- Latia** duo fuerunt, antiquum, quod & Hesperium, & novum. *AE.* 7: 601
- Latiaris** Jupiter, antiquissimus. *AE.* 12: 135
- Latini**, oriandi ab Aboriginibus. *AE.* 1: 10 sed & Trojani cum Latinis mixti. *ibid.*
- Latini** populi, montis Albani viscerationi intererant. *AE.* 7: 716
- Latini** reges, dicti Murhani. *AE.* 6: 760
- Latini** frater, Lavinus, filia Lavinia. *AE.* 1: 6. hic ante Latinum regnavit. 6: 84
- Latini** plures fuerunt. *AE.* 7: 47
- Latini** regis urbs, Laurolavinium. *AE.* 11: 101
- Latini** canes, pro Latinorum. *AE.* 9: 485
- Latini** infesti Tyrheni, bello validi. *AE.* 7: 426
- Latino** bello Decius se pro Republica devovit. *o.* 2: 169
- Latinus** originem ducebat a Saturno. *AE.* 12: 820
- Latinus**, dictus a Latio. *AE.* 8: 322
- Latinus**, Circes & Ulysses filius. *AE.* 7: 47. 12: 164. Romae nomen dedit ex sorore. 1: 277
- Latinus**, Fauni filius. *AE.* 10: 76
- Latinus** post fratris Lavinii mortem Lavinium amplificavit, & ab invento *lauri Laurolavinium* appellavit. *AE.* 7: 59
- Latinus** Aeneae fata novit per Faunum. *AE.* 7: 234
- Latinus** primo bello perit. *AE.* 6: 760. 9: 745. juxta Laurolavinium in praelio occisus. 4: 620
- Latium** duplex, vetus, & novum. *AE.* 7: 38. extendebatur a Tyberi ad Fundos, vel inde ad Vulturnum fluvium: dictum a Saturno. 1: 10. pars Aufoniae. 7: 45. dictum, quod Saturnus Jovem fugiens illic latuerit, & Saturnia tellus. 8: 322. vel quod inter Alpium & Apennini praecipitia lateat; vel a Latino. *ibid.*
- Latona**, a Jove adamata, in coturnicem mutata, & Delon venire jussa, Dianam & Apollinem illic peperit. *AE.* 3: 72. unde Latonia Delos. *o.* 3: 6
- Latona** laurum amplexa geminos enixa dicitur. *AE.* 3: 91
- Latona** amans Tityrus, ab Apolline sagittis confixus. *AE.* 6: 599
- Latona** & Jovis fabula. *AE.* 3: 72, 73. Pythone immisso a Junone vexata. *ibid.*
- Latona** & Jovis filia, Diana. *AE.* 4: 511
- Latro**, insidiator, a *latendo*; etiam *venator*; item *militis conducti*, quos imperator circa se habebat, & primos ad omne discrimen mittebat. *AE.* 12: 7
- Latrones** Varro dictos vult quasi *latrones*, quod circa latera regum sint, qui nunc *satellites*. *ibid.*
- LAVARE** cadavera proximi solebant. *AE.* 4: 683
- Laudes**, pro virtutes. *AE.* 5: 355. 9: 251. 10: 825
- Laudes** proprias absque arrogantia deferre licet apud ignotos. *AE.* 1: 382
- Lavinii** imperasse dicitur Venulus. *AE.* 8: 9
- Lavina** litora, non *Lavinia* leg. *AE.* 1: 6
- Lavinia** & patris Latini voluntate, & fratrum, desponsata Aeneae. *AE.* 7: 51. uxor Aeneae. 1: 6
- Lavinia** gravida, Afcanii insidias timens, fugit in sylvas, & in casa Tyrhi pastoreis latens *Sylvium* enixa est, qui

INDEX IN SERVIUM.

- qui post Afcanium rex Albanorum. AE. 6: 760
- Lavinia* & Aeneae oriundi tredecim reges Albani. AE. 6: 756
- Lavinia* post Aeneae mortem ad Tyrrhum pastorem patrum gravida confugit ad Sylvias; unde filius illic natus *Sylvius* dictus. AE. 1: 274
- Laviniae* filius, Afcanius. AE. 1: 11
- Laviniae* & Aeneae filius, *Sylvius*. AE. 4: 236
- Lavinium* uxorem, simulac in Italiam venit, accepit Aeneas: ea enixa est *Sylvium*, qui *Laurolavinii* primo, mox *Albae* post Afcanium regnavit. AE. 6: 760
- Lavinii* tricennio regnatum. AE. 1: 282
- Lavinii* Penatibus simul & Vestae, Consules, Praetores, Dictator, abeuntes magistratu sacra faciebant. AE. 2: 296
- Lavinio* bis Romam delati Penates in locum suum redierunt. AE. 3: 12: Romani Imperatores in provinciam ituri illic prius immolabant. ibid.
- Lavinium*, dictum a *Lavinia*. AE. 1: 274. reliquum ab Afcanio. ibid.
- Lavinium*, a *Lavinio* Latini fratre; post *Laurum*, a *lauro*; deinde a *Lavinia*, *Laurolavinium*. AE. 1: 6
- Lavinium*, urbs longe a litore. AE. 3: 393
- Lavinium*, secunda civitas, quam Aeneas in Italia condidit; prima, *Troja*. AE. 7: 158
- Lavinus*, Latini frater. AE. 1: 16. *Lavinium* struxit, post mortem ejus a Latino amplificatum, & ab inventa *lauro Laurolavinium* dictum. 7: 59. 61. ante *Latinum* regnavit. 6: 84
- Lavit*, pro *lavat*, a *lavo*, *lavis*. G. 3: 359
- Lavo*, *lavas*, *lavare*; & *lavo*, *lavis*, *lavere*, & *lavinum*, primae & tertiae conjugationis; humectio. G. 3: 221. AE. 10: 727
- Lavrentia* palus, pro *Lavrens*, in Tuscia. AE. 10: 709
- Lavrentum*, civitas Latii potentissima. AE. 7: 661. Ardea non longe aberat. 12: 44
- Lavrentum* alii a Pico; alii a *Lavino*, Latini fratre, & *Lavinium* dictum; alii a Latino, *Lavrentum*; alii a *Lavinia*, *Laurolavinium*, conditum volunt. AE. 7: 678
- Lavrentum*, a *lauro*; prius *Lavinium*. AE. 1: 2
- Lavrentum* ad agrum pervenit Aeneas. AE. 2: 801
- Lavrentum* inter & castra Trojana agrum a Latino acceperunt Trojani septingentorum jugerum. AE. 11: 316
- Lauretum* institutum in Aventino monte, unde postea *laurus* decerpta ad coronas sacrificantium. AE. 8: 276
- Lauri* fabula. AE. 2: 513. 3: 91
- Lauri* virgulta sonantia, cum crepitu ardentia. AE. 12: 524
- Lauri*, pro vatibus. E. 6: 83
- Lauro* Imperatores victores coronabantur, & cur. E. 8: 12. AE. 3: 80
- Lauri*, pro oraculo. AE. 3: 360
- Laurolavinii* in traetu, in Ostiensi, Troja fuit, (sic dicta castra prima) quam Aeneas struxit. AE. 9: 238
- Laurolavinas* ager oraculo designatus Aeneae. AE. 3: 479
- Laurolavinii* secunda castra, prima Ostiae, constituit Aeneas. AE. 7: 31
- Laurolavinii* aves ex proximis lucis rapientes extra longioribus virgis in pileis Flaminium terrebantur. AE. 8: 604
- Laurolavinii* Dii non habebant velatum caput. AE. 3: 174
- Laurolavinii* inventa sus alba ab Aeneae. AE. 3: 390
- Laurolavinium* a Latino appellata urbs, quae prius *Lavinium*, postquam post factis *Lavinii* mortem eam amplificasset, ab inventa *lauro*. AE. 7: 59. urbs Latini. 11: 101. etiam *Lavinium*, & *Laurentum*, a variis conditum. 7: 678
- Laurolavinium*, civitas ab Aeneae condita. AE. 1: 9. VII. miliaribus a mari remota. 1: 7: tenuit eam Afcanius, mox *Laviniae* concessit. 6: 760 juxta illam praelio occisus *Latinus*. 4: 620
- Laurus*, nec *lauris*, in usu sunt, licet dicamus *hujus laurus*, & *hac lauro*. AE. 10: 689
- Laurum* amplexa *Latona* geminos enixa dicitur. AE. 3: 91
- Laurus*, ex *Daphne* *Ladonis* filia, adamata ab *Apolline*. AE. 2: 513
- Laurus* a laude dicta: nam *laudem* dicebant. E. 8: 12
- Laurus* in Delo *Apollini* consecrata. AE. 3: 91. cur. 1: 353
- Laurus* *Parnassia*, a monte *Parnasso*, *Apollini* sacro: ex radice pullular. G. 2: 18
- Laurus* in palatio nata eo die, quo *Augustus* naus; unde postea coronati triumphantes. AE. 6: 230
- Laurus*, melius *secundae*, quam *quartae* declinat. E. 2: 54
- Laus*, pro virtute. AE. 1: 465, 629. 5: 355. 10: 371
- Laus* defunctorum, viventium exhortatio est. AE. 11: 24
- Lantae Carinae*, vicus Romae, quia aedificia carinarum in modum facta, ob aedificiorum elegantiam: vel aliiunde. AE. 8: 361
- Lantulus* dictus locus Romae, quod *Sabinorum* bello ferventis aquae eruptione a persequentibus hostibus liberati Romani, calidis illis aquis vulnera laverint. AE. 8: 361
- LAXAT foros, tabulata vacuat. AE. 6: 412
- Laxi arcus, non intenti, soluti. AE. 11: 874
- Laxus, pro laxatus. AE. 1: 126
- LEAENA, sicut *Dracena*, & *Lea*. E. 2: 63. G. 3: 245
- Leandri & *Eros* amor, eorumque interitus. G. 1: 207. 3: 258
- LEBES, pro vase, in quod aqua, dum manus abluuntur, decedit: etiam *lebates*, ollae aerae. AE. 3: 466
- LECTAE bidentes: quia sacrificia cligebantur, ne quid in illis vitii esset. AE. 4: 57
- Lecti sexcenti adhibiti in funere *Marcelli*; in *Syllae* mille sex millia. AE. 6: 862, 875
- Lecti Antiquorum alii erant, in aut gradibus adscenderentur. AE. 4: 685
- Lectis tribus stratis epulabantur Veteres, unde & *tristitium sternal* dicitur. AE. 1: 702
- Lectisternium, locus in templo, ubi homines sedere consueverunt. AE. 12: 199
- Lectisternium in *Herculis* templo esse non licebat. AE. 8: 176
- LEDA & *Hypermetra*, *Thyestae* filiae. AE. 8: 130
- Leda, Tyndarei uxor, a *Jove* Cygni forma facta gravida, ovum peperit, unde *Helena*, *Castor*, & *Pollux*. AE. 3: 328
- Ledaes *Hermione*, *Ledaenepitis*. AE. 3: 328
- Ledaes & Tyndarei filius, *Castor*. AE. 6: 121. filiae *Clytemnestra*, *Helena*, & *Tymandra*. AE. 8: 130
- Ledaes & *Jovis* filii, *Pollux* & *Helena*; *Castor* vero ex Tyndareo. AE. 2: 601
- LEGATI, oratores dicti, a *perorando* pro republica, quod orabant, id est, agebant; unde & causarum actores, oratores appellati. AE. 11: 100
- Legati, quo ordine & modo a Romanis exciperentur & admitterentur. AE. 7: 168
- Legati munera praeferre solebant. AE. 11: 249
- Legatio apud Romanos legebatur ex omni ordine, i. e. ex omni qualitate dignitatum. AE. 7: 152
- Legatum, vel vindicationis, vel optionis, in accipientis est arbitrio. AE. 5: 533
- Legex XII. Tabularum cautum, ne mulieres faciem carperent, his verbis: *Mulier faciem ne carpiat*. AE. 12: 606
- Legebantur ad sacrificia victimae, quae nec caudam aculeatam, nec linguam nigram, nec aurem fissam haberent. AE. 6: 39
- Legere, colligere. G. 1: 373. AE. 5: 209. considerare, relegere. 6: 755. eligere. 1: 430. 5: 132. transire. 2: 208
- Legere ducem, designare. G. 3: 125
- Legere ficta, praeterire; dictum, quod nautae funem legendo asperas terras praeterant. AE. 3: 127
- Legere, furari; unde sacrilegi, qui *sacra legunt*, hoc est, furantur. AE. 10: 79
- Legere oram, verbum nauticum, & ad navigationem, & ad lectionem potest referri. G. 2: 44
- Leges a populo acceptae in Aetario Saturni servabantur. AE. 8: 322
- Leges figi dicebantur, quia aeneis tabulis incisae parietibus affigebantur. AE. 6: 622
- Leges pretio fixit ac refixit Antonius. AE. 6: 622
- Legi proprie dicuntur spolia, quae aptantur

INDEX IN SERVIVM.

- rantur tropaeis. AE. 10: 542
Legifera Ceres, ab legum inventione: & ejus sacra Theſmophoria. AE. 4: 58
Legio, de peditibus, *ſigna* de equitibus. AE. 9: 368
Legio trecentis equites tantum continebat, licet haberet ſex millia viro- rum. AE. 7: 274. x. cohort. xxx. man- ip. lx. cent. ſed diverſis temporibus. 11: 464. Macedonum *phalanx*. 92
Legumdictio, augurii ſpecies, quae cer- ta verborum nuncupatione, quae uti debet augurium peracturus, peragi- tur. AE. 3: 89
Legumina, dicta quod manu legantur, nec ſectionem requirant. G. 1: 74, 199. ſerenda verno tempore. 1: 208, 230. quomodo majora ſiant. 1: 193
Legunt ſila Parcae, aut colligunt, aut rumpunt. AE. 10: 815
LELEGES, Theſſaliae populi. AE. 8: 725
LEMANNUS lacus, unde populi cir- cum habitantes Alemanni. G. 4: 278
Lembus, paviſcula admodum brevis. G. 1: 201
Lennificata corona, ſive agonalis. AE. 6: 772
Lennificatae coronae, quae de frondi- bus & diſcoloribus faſciis ſunt. AE. 5: 269
Lemnus inſula, Vulcanum, praecipitem datum caelo exceperit. E. 4: 62. inde dictus Lemnius. AE. 8: 454. illic cum Sinites nutritur. 8: 414
Lemnum in inſulam deportatum, ibique relictus a Graecis Philoctetes. AE. 3: 402
Lemnum circa inſulam mons Athos. AE. 12: 701
Lemures, animae corpori renunciantes. AE. 3: 63
LENAEUS, Bacchus, Liber, ita dictus *ἀπὸ τῆς ληνῆς, a lacu*; quia lacubus praecipit. G. 2: 4. AE. 4: 207. unde & *Lenaeus*, Bacchicus. ibid.
Lenibat, pro *leniebat*, antiquae, ut *poli- bat*, pro *pollebat*. AE. 6: 468
Ληνὲς, lacus; unde *Lenaeus*, cognomen Bacchi. G. 2: 4
LENS, in genitivo *lentis*, & *lensis*, capitis brevioris pediculus. G. 2: 372
Lens optima circa Peluſium. G. 1: 228
Lenta vitis, flexuoſa. G. 1: 265
Lentia ſpicula, mollia. AE. 7: 164
Lentandus remus, pro navigandum: *lentandus*, ſteſtendus; ſic *lentum vi- men*, flexibile: a verbo *lentor*. AE. 3: 384
Lentefcit, cohaeret. G. 2: 250
Lentefco inchoativum, ſine primitivo, non enim eſt *lento*, ut ſit *lentefco*. AE. 2: 145
Lenti, otioſi. AE. 12: 237
Lentius, tenacius. G. 4: 41
Lentum vimen, molle, flexuoſum; un- de *vieta*, curvi per ſeneſcutem. AE. 3: 31. flexibile. 3: 384. alias grave. 6: 137
Lentum virus, viſcidum, glutine. G. 3: 281
Lentus, flexibilis. E. 9: 42. otioſus, ſecurus. AE. 1: 4
LEO, marem & feminam notat. E. 2: 63. G. 3: 245
Leo niſi laceſſitus iracſi nequit. AE. 12: 6
Leo Nemeaeus, Lunae filius, ab Her- cule interfectus; item alter apud Cleo- nas, cujus pellem geſſabat in tuta- men. AE. 8: 295
Leones cur Matris Deum currui jun- gantur: & cur nunquam inter ſe cocant, ſed ſemper Leo cum Parda- lide, & Pardus cum Leaeſa. AE. 3: 113
Leones itati arrigunt jubas. AE. 10: 726
Leones, malum Libyae. G. 2: 151
Leonis forma roſtrum navis Aeneae. AE. 10: 157
Leontodamas, quoque dictus Aſcanius. AE. 4: 159
LEPIDI, Auguſti, & Antonii historia omnis. AE. 8: 678
Lepor, ſecundum Artem, poetice *le- por*. AE. 1: 257
LERIA, puella amata Virgilio. E. 2: 15
Lerna, Argivorum palus; unde ſerpens *Lernaeus*, ejuſque fabula. AE. 6: 287. 12: 517
Lerna, pro hydra *Lernaea*. AE. 6: 804
Lernaeus anguis, Hydra. AE. 8: 300
LESBIUS, Arion, ejuſque fabula. E. 8: 55
Lesbos, inſula in Aegeo mari, cujus civitas Methymna, habens pretioſiſ- ſimum vinum. G. 2: 90
Lesbus, inſula, ubi Pompejus praelium commiſſurus uxorem reliquerat: tur- piſſimum enim mulierem caſtra ſe- qui. AE. 8: 688
LETHAEA papavera, agreſtia. G. 4: 545
Lethaen papaver, plenum oblivionis, gignens ſoporem. G. 1: 78
Lethaen amnis, fluviuſ ſeparatus ab il- lis novem, qui Inferos ambiunt: i- mago ſeneſcutis, in qua omnis me- moria labitur; dictus enim *ἀπὸ τῆς λήθης, ab oblivione*. AE. 6: 705
Lethaen, fluviuſ Inferorum, unde ob- livionem potabant animae in vitam reſuſcitae. AE. 6: 703
Letho volviur, vel ſeptimus caſus, vel datus, pro *in lethum*. AE. 9: 433
Lethum, proprie de viventibus anima- libus; ſed aliquando etiam de rebus inanimatis. AE. 5: 689
Levabat coelum, relevabat, recreabat. AE. 7: 571
Levabat acclinis trunco corpus, incli- natione recrebat. AE. 10: 834
Levandum nemus fronde, relevandum, ſpoliandum, putandum. G. 2: 400
Levare, leve facere. AE. 1: 334
Levare, juvare. AE. 2: 452
Levare, bonum ac leve facere, in bo- num convertere. AE. 3: 36
Levare morſus, leviores efficere. AE. 7: 755
Levari obſidione, liberari. AE. 10: 25
Lemaspis, magiſter navis. AE. 1: 119
Lencate, puer, Apollini adamatus, mon- ti *Lencatae* nomen dedit. AE. 3: 279
Lencate, promontorium, & mons Epi-
Nnnn 3

- ri, qui ita appellatus, quia ſaxa na- da & candida in cacumine habet. AE. 8: 677
Lencate, apud Aetium promontorium Epiri. E. 4: 13
Lencate, mons, unde ſe praecipitabant, qui parentes invenire, aut ab amatis ainai deſiderabant. E. 8: 59. AE. 3: 274, 279
Lencate, mons altiffimus, prope penin- ſula, in Epiri promontorio. AE. 3: 274
Lence, Oceani filia, a Plutone adama- ta, poſt mortem in populum albam ab eodem mutata. E. 7: 61
Lencophrys inſula, poſtea Tenedos. AE. 2: 21
Leucothoe, Dea marina, prius Ino, Latine, *Mater Matuta*. G. 1: 437. AE. 5: 241
Leucothoe, eadem quae Albunea, & fons & ſylva in altiffimis montibus Tyburtinis. AE. 7: 83
Levat naves, leves & navigabiles facit. AE. 1: 149
Levata ſpicula, nitida, levigata. AE. 5: 306
Leve marmor, politum. E. 7: 31
Leve pectus, pulchrum, puerile, non- dum ſecum. AE. 7: 349. 11: 40
Leves calami, nitidi. G. 2: 358
Leves ocreae, nitida tibialia. AE. 8: 624
Levia ſaxa, lubrica, nitida, detrita. G. 1: 109
Levis ala, levis armatura. AE. 11: 868
Levis, contemptibilis; ut *gravis*, vene- rabilis. AE. 1: 155
Levis haſta, pro leviter veniens. AE. 9: 576
Levis ſomnus, & adventu, & diſceſſu. AE. 5: 837
Levis, pro leviter. AE. 2: 682
LEX, Juris tantum ſpecies, *Jus*, ge- nericale, & ad non ſcripta quoque per- tinet, *Leges* ad Jus ſcriptum. AE. 1: 511
Lex Numae de ſpoliis opimis. AE. 6: 860
LI, in verbo *liquitur* produciunt; in nomine *liquor* corripitur. AE. 3: 28
LIBA, placenta. E. 7: 31
Liba adorea, placenta de farre, mel- le, oleo, ſacris aptae: *ador* enim pro- prie genus farris. AE. 7: 109
Libabant quoque in menſam; quia menſa ſumit cum ara conſecrabatur. AE. 8: 279
Libant, deguſtant; alibi defendunt. G. 4: 54
Libare, leviter tangere. AE. 1: 260. ſa- crificare. G. 4: 381
Libare ſolebant poculis coronatis. AE. 1: 728
Libatus, delibatus. AE. 1: 741
Liber, Liber Pater, Sol, Apollo, idem Deus. E. 8: 12, 75. G. 1: 5. AE. 3: 93. unde trieterica ejus ſacta. AE. 4: 58. 6: 78
Liber Pater, dictus *Evon*. AE. 6: 517
Liber pater, Iacchus. E. 6: 15
Liber Pater, idem qui Oſyris, a gigan- tibus diſcerptus. G. 1: 166. unde dic- tus. ibid.
Libet

INDEX IN SERVIO.

- Liber Pater*, Graecis *Λαμβρος* a *λαβειν*, *vamms*. ibid.
- Liber*, Loebalus Sabinis. o. 1: 7
- Liber* Nyfæus, a Nylâ monte Parnassi, ubi cultus; vel monte Indiac. AE. 6: 806
- Liber Pater*, ejus fabula cum nautis Tyrrhenis. AE. 1: 71
- Liber*, Indos petens per Libyæ deferta siti fatigatus, Jovis auxilio recreatus. AE. 4: 196
- Liber Pater*, Deus libertatis. AE. 3: 20
- Liber* & Apollo contrarii nuptiis. AE. 4: 58
- Liber Pater* a Dione exceptus hospitio, &c. E. 8: 30
- Liber Pater* hospitio receptus a Gallis; unde dicti Senones. AE. 8: 656
- Liber Pater* Lycurgum fugiens in mare se praecipitavit, & a Thetide exceptus. AE. 3: 14
- Liber*, pro vino. AE. 1: 175
- Liber*, corticis pars interior. E. 10: 67. o. 2: 77. unde & *liber*, in quo scribimus, quia ante usum chartae, vel membranae, de libris arborum volumina fiebant & compaginabantur. AE. 11: 554
- Libera fari classis, exempta necessitate fatali. AE. 10: 154
- Liberalia*, festum Liberi Patris. E. 5: 30. AE. 7: 397
- Liberalia* ludos primi instituisse Athenienses. o. 2: 383
- Liberalia*, ludi venustissimi, ex quibus theatrales nati sunt. o. 2: 381
- Liberi Patris* hymni apud Graecos Graeca, apud Latinos Latina lingua canebantur. o. 2: 394
- Liberi*, vel Jovis, nutrices, Vergiliae. o. 1: 219
- Liberi Patris* & Akeae nuptiae. AE. 4: 127
- Liberi*, Ariadnes & Thesei fabula. o. 1: 222
- Liberi Patris* sacra ad animae purgationem pertinebant: & sic homines ejus Mysteriis purgabantur, sicut vanis frumenta. o. 1: 166. 2: 389
- Liberi sacris* tribus modis purgabantur, taeda & sulphure, aqua, aceto. AE. 6: 741
- Liberi* sacra Caesar primus Romam transtulit. E. 5: 29
- Liberi Patris* in honorem apud Veteres ludi theatrales instituebantur. AE. 11: 737
- Liberi Patris* & Proserpinae filius, Mercurius. AE. 1: 301. 4: 577
- Liberi* & Veneris filius, Priapus. o. 4: 111
- Liberi Patris* & Veneris filius, Mymenæus. AE. 4: 127
- Liberi Patris* simulacrum etiam apud Inferos. AE. 6: 234
- Liberi* sub tutela Pantherae. E. 8: 3
- Liberi*, causa matrimonii. AE. 4: 93
- Liberi* matrem sequuntur, non iusto matrimonio. AE. 4: 328
- Liberi*, etiam unus dicitur filius: iano de una filia. AE. 10: 532
- Liberius, liberalius. o. 1: 128
- Libero* sacer Cythæron, unus ex verticibus Parnassi. AE. 7: 641. 10: 163. item mons Taygeta. o. 2: 488
- Libero* & Cereri templa simul & ludi. o. 1: 7
- Libero* caper immolabatur, per contrarietatem. o. 2: 380
- Libero* sacra Poetae, cur. E. 7: 25
- Liberorum procreatio concessa Junoni, sterilitas vero Saturno & Lunae. AE. 3: 139
- Liberos uxoresque omnes communes esse debere propter publicum amorem in Politica scriptum Plato. o. 4: 153
- Libertatis Deus, Liber. AE. 3: 20
- Libertatis urbium Deus, Lycaeus: ejusque minister Marfyas erecta manu in foro ponebatur. AE. 4: 58
- Libertatis Atrium. AE. 1: 730
- Liberti, nec servi, Hercules sacris intererant. AE. 8: 179
- Libertum*, sive Otyrim, a Typhone fractura interemtum atra veste luxurum Aegyptii; unde lugendi mos traxit originem. AE. 11: 287
- Libethros*, fons Boeotiae, Musis gratus, a Libethro, Poeta, qui primus harmoniam tradidit, &c. E. 7: 21
- Libido dominatur in plurimis. AE. 6: 440
- Libra* & Virgo, signa tarde orientia. o. 1: 32
- Libra*, signum, in quo Sol efficit æquinoctium autumnale. o. 1: 208
- Librae sexaginta faciunt talentum magnum. AE. 5: 112. 2: 265
- Libram* & Scorpion unum signum statuunt Chaldaei. o. 1: 33
- Liburni*, sunt Rheti Viandolici. AE. 1: 247
- Liburnia*, vicina Illyrico. ibid.
- Libya*, arena. AE. 4: 257
- Libyæ* deferta, Xerolybia. AE. 4: 196
- Libya*, pro Carthagine. AE. 1: 26
- Libyæ* & Africae confinio Garamantes populi. AE. 6: 795
- Libyæ* civitas, Berenice, unde non longe Hesperidum horti. AE. 4: 483
- Libyæ*, in Gentilia, flavius, Cinyphæ. o. 3: 312
- Libyæ* rex, Hiarbas. AE. 1: 371
- Libyæ* malum, leones. o. 2: 151
- Libycum* aequor, Africanum. o. 2: 105
- Libyis* urfa; ejusque pellis in pretio. AE. 8: 368
- LICET, fas est, esto; concedentis adverbium. AE. 6: 400
- Licentia derivationis. AE. 1: 177
- Licet me, & mihi. AE. 5: 350
- Lidinis aris. AE. 1: 730
- Licuit, & *litum* est. AE. 10: 106
- LIGNA Arabum odoriferum succum referunt. o. 2: 118
- Ligna cadenda Luna decrescere. o. 1: 256
- Ligna fumo probantur, & durant. o. 1: 175
- Ligures* inculca Alpium postrema possident. o. 2: 168
- Ligures* pepulere Siculos sive Sicanos sedibus Italiae, quae erant ad illa loca, quibus postea Roma; & hi mox pulsi a Sacranis. AE. 11: 317
- Liguria*, Italiae regio, post Tusciam, circa Gallos. AE. 10: 185. vicina Tusciae. 10: 709. majore sui parte in Apennino: *Ligures omnes fallaces sunt*, teste Catone. 11: 700
- Liguriæ* mons, Vesuvius, sub Alpibus. G. 2: 224. Vesulus, juxta Alpes, ex quo Rhodanus & Padus. AE. 10: 709
- Liguriæ* & Tusciae in confinio Portus Lunæ. AE. 8: 720
- Liguriæ* portus, Monoeci Herculis. AE. 6: 831
- Ligurum* rex, Italus, Italiae nomen dedit. AE. 1: 537
- Ligus*, Cygnus, in avem sui nominis mutatus ab Apolline. AE. 10: 189
- Ligustrum*, flos candidus sed vilis. E. 2: 18. vel flores papaverum. ibid.
- LILIA, pro quibuslibet floribus. AE. 6: 709
- Lilybaeum*, unum de tribus Siciliae promontoriis, quod Africam spectat. AE. 1: 200. 3: 687
- Lilybaeum* litus Siciliae saxosum. AE. 3: 706
- LIMENESIA Venus, quae portibus praest. AE. 1: 724
- Limbus, pars vestis externa, quae *infusa* dicitur. AE. 2: 616
- Limbus, fascia extremitatem vestium ambiens. AE. 4: 137
- Limen primum, initium, aditus. AE. 11: 423
- Limen, Vestae sacrum. ibid. E. 8: 29
- Limen non calcabant nubentes puellae, quia Numini consecratum, ibid. & AE. 2: 468
- Limen, pro litore. AE. 10: 355
- Limen, pro regula, vel signo de creta facto. AE. 5: 316
- Limes, agri terminus. E. 1: 53. o. 1: 126
- Limes decumanus, fossa de Septentrione ad Meridiem, agris dividendis. o. 1: 126
- Limina intra prima, in litore. AE. 11: 269
- Limina regum, interior familiaritas. o. 2: 504
- Limine pelli, interiori familiaritate. AE. 7: 579
- Limo & cera fiebant imagines eorum, quos incantare volebant. E. 8: 80
- Limonades*, quae. E. 10: 62
- Limus, vestis, qua ab umbilico usque ad pedes tegebantur pudenda populi, habens in extremo purpuram limam, id est, flexuosam, unde & nomen habet; nam *limus*, obliquus est. AE. 12: 120
- Limus terrarum, fertilis; fluminum vero, noxius. o. 2: 188
- Linea terga, de scuto; quia lino tegebantur scuta, ut possent inhaerere pictura. AE. 10: 784
- Linea vestis Sacerdotum, fluminis, purpurea maris vicem ad piandum praestabat. AE. 12: 164
- Linea vestis suminis propria. AE. 8: 33
- Lineares, fossae minores in obliquum ductae

INDEX IN SERVIVM.

- duſſae dividundis agris. o. 1: 126
 Lineis veſtibus nec Feciales, nec Patres
 patrum, nec Flamines, nec Flamini-
 cae, unquam utebantur; imino ſi
 Flaminica modo tunica laevam li-
 no habuiſſet conſutam, piaculum com-
 mittebat. Hinc linea veſtis ad foedus
 adhibetur a Virgilio, quod firmum
 futurum non eſſet. AE. 12: 120
 Lincis mantilibus manus ſacrificantes
 detergebant. AE. 12: 164
 Linguam ſumma celeritate movent an-
 guis, adeo ut triplicem linguam ha-
 bere videantur, cum modo una ſit.
 AE. 2: 211
 Linguis ſavere, tacere. AE. 5: 71
 Lino, vel Orphei filius, Muſaeus. AE. 6: 667
 Linquens, pro *derelinquens*, vel *deſiciens*.
 AE. 4: 390
 Linteaeis ſacta quaedam peragenda.
 AE. 8: 33
 Linteones flammis tenebant. AE. 7: 14
 Lintres, naviculae fluviales: vel in
 quibus urvae portantur. o. 1: 262
 Linum pro filo, ſi longa eſt, *Linus*, pro
 homine *Li* brevis. E. 4: 55
 Linum melius irrigatione fluminum
 quam pluvia naſcitur. AE. 8: 33
Linus & Orpheus, inſignes Poetae. E.
 4: 55. *Linus* pro homine, ſi brevis eſt;
linum pro filo, ſi longa eſt. ibid.
 Linus, Apollinis & Phamaſis filius,
 Theologiama ſcripſit. E. 4: 56. 6: 67
Linus, Atlantis filius, Pelopis pater. AE.
 8: 130
Linaga, magna, pinguis. AE. 6: 214
 LIPARE Aeolia, una e ſeptem incolis
 ad latus Siciliae, in quibus Aeolus
 regnavit. AE. 1: 56. 8: 416
Liparinos, olivum pingue. E. 5: 68
 LIQUEFACERE, igne ſolvere. o. 1: 473
 Liquefacta ſaxa, putria, in modum
 calcia decotta. AE. 3: 576
 Liqueſcentia mella, deſtaecata, ſine ſordi-
 bus, pura. AE. 1: 436
 Liqueſcit, proprie de terro, quod non
 ſemper ſolvitur, ſed molleſcit. AE.
 8: 446
Liquetis, ſavus inter Akinum & Con-
 cordiam, juxta Padum & Aethiſin:
 ergo *Liquetia* nomen eſt proprium.
 AE. 9: 679
 Liquida aeſtas, vel ſerenum. o. 4: 59
 Liquida nebula, pura, aer purus. AE.
 7: 699
 Liquidi fontes, puri, ſine peſtilentia.
 G. 2: 200
 Liquidum, aer parus. AE. 5: 217
 Liquidum electrum, liquefactum, vel
 purum. AE. 8: 402
 Liquitur, deſinit, reſolvitur. G. 1: 44
 Liquor, nomen, ſi brevem habet; *li-
 quor*, verbum, ſi habet longam. o. 1:
 44. AE. 1: 672
 LIRAE inventor Mercurius. AE. 8: 138
 Lirari dicuntur agri, cum tertiantur. o.
 1: 97
Liris, flumen in liore Minturnenſium
 AE. 7: 47
 LITA corpora, illita, diſtincta. G. 4: 99
- Litare, verbum Pontificale, ſacrificiis
 Deos placare. AE. 2: 118. cum accu-
 ſativo. 4: 50
 Litare ſi non poterant per marem, ſuc-
 cidanea dabatur femina; ſi per femi-
 nam non litaverant, ſuccidanea adhi-
 beri non poterat. AE. 8: 641
 Literas invenit Mercurius. AE. 6: 749
 Literas pinnatas ferebat, qui bellum
 nuntiabat. AE. 9: 473
 Literae neutrius generis, ut *a*. AE. 4: 462
 Litores. E. 3: 74. G. 1: 83. 2: 125, 129. 3:
 56, 404. quae ſigura. AE. 1: 81, 391,
 483. 5: 809. 7: 9, 261. qua plus cogita-
 tur, quam dicitur. 10: 907. 11: 430,
 725. per contrarium, plus enim dicit
 & minus intelligit. 12: 143
 Litoreae aves, paluſtres; *litus* enim om-
 nis terra aquis vicina. AE. 12: 248
 Litoreus, & litoralis. AE. 8: 43
 Litus, a lito, quod interluit. AE. 2: 118
 Litus non a *litando*, vel *litio*, quia in
 illis *li* brevis eſt. AE. 2: 557
 Litus, omne id quod aqua alluitur.
 AE. 3: 510. 5: 163
 Litus dicitur, quicquid juxta aquam
 eſt, unde & fluminis ripa. AE. 3: 389
 Litus, etiam terra mari vicina, & ſim-
 pliciter terra. AE. 1: 7. 4: 212
 Litus, omnis terra aquis vicina. AE. 12:
 248
 Litus, intra portum. E. 2: 25
 Litus, de fluminis etiam. AE. 8: 43,
 82. 9: 317
 Litus jure Gentium omnibus commu-
 ne, & occupantis poſſeſſio. AE. 1: 544
 Litus aram, fluminis ſcil. cum litus
 proprie de mari, ripa de flumine.
 AE. 7: 798
 Litius, incurvum augurum baculum,
 quo utebantur ad deſignanda coeli
 ſpatia, quod manu non licebat: vel
litans, regium baculum, in quo po-
 teſtas dirimendarum litium. E. 9: 15.
 AE. 7: 187
 Lituos pati, buccinas ſonantes audire:
litans, virga regalis, quaſi lites diſ-
 terminans; item virga Mercurii; i-
 tem virga qua equi domantur. o.
 3: 183
 LIVIAE, uxoris Auguſti filius, Dru-
 ſus. AE. 6: 825
 Lividum, nigrum. AE. 6: 320
Livius Andronicus primus fabulam La-
 tinam edidit. AE. 10: 636
Livius ex Annalibus & Hiſtoria conſtat.
 AE. 1: 377
 Loca ſingula ſuos habent Gemios. AE.
 5: 85, 95. 7: 136
 Locare, pro collocare. AE. 1: 702. ja-
 cere. 4: 265. ponere. 5: 109
 Locata uxor dicitur, quod ſimul cum
 eo ſedeat, cui conſarreatione jungi-
 tur. AE. 4: 374
 Loci & loca. AE. 1: 310
 Loco motus, viſtus, ſicut contra *tenere*
locum defendere. AE. 8: 692
Locris, oppidum Calabriae Aulonem in
 monte Aulone conſiderunt. AE. 3: 553
Locris primi ſcriptis legibus uſi; ſupe-
 rior aetas moribus contenta. AE. 1: 509
Locris, ſocii Ajacis Oilei, duplices, E-
 pizephyrii & Ozoli: item Naricii.
 AE. 3: 399. tempeſtate diviſi, *Epi-
 zephyrii* Brutios tenuerunt, *Ozoli* Pen-
 tapolim in Libya, vel circa Syntes
 poſuerunt ſedes. AE. 11: 265
 Locus in regione eſt. AE. 6: 669
 Locus, eleganter ſubauditur, ut, *ex di-
 verſo coeli*. AE. 3: 232
 Locus Virgilii inſolubilis ſive emendan-
 dus, quales ſunt xii. AE. 9: 363, 412.
 12: 74, 830
 Locutiones multae reciprocae ſunt, &
 utrique parti ſufficientes, & propte-
 rea altera pars non exprimens. AE.
 1: 413
Lorbaſius, Liber dictus Sabinis. o. 1: 7
 Logia Apollinis. AE. 6: 43
Λογισμὸς, *Ulyſſis*, qui *dolum* calat
ſermonis ornatum, *fundis ſolior*, *fallax*.
 AE. 9: 602
Lolium, herba noxia. E. 5: 37
 Longa juga, longe poſita, remotiora.
 AE. 11: 544
 Longa via, pro via ad Inferos. AE. 4: 467
 Longaevus, pro Deo; quia *aevum* pro-
 prie *aeternitas*, quae non niſi in Deo
 cadit. AE. 6: 764
 Longe, porro, valde. AE. 1: 17, 256. 2:
 711. 5: 406. 11: 214
 Longe, pro multo poſt, adverbium lo-
 ci pro temporis. AE. 10: 317
 Longe gradiens, longis gradibus inco-
 dens, & eſt militaris inceſſus; aut
 longinquo. AE. 10: 572
 Longe moeſtum, valde moeſtum. AE.
 12: 44
 Longe illi mater erit, nihil quidquam
 illi prodeſſe poterit. AE. 12: 52
 Longe, pro valde. AE. 10: 754
 Longi anni, pro multi. AE. 10: 549
 Longepoſt, una pars orationis. E. 1: 30
 Longum & breve per ſolam compara-
 tionem intelliguntur. AE. 1: 565. pro
 longe. E. 3: 79. AE. 10: 740. pro *diu*.
 3: 487
 Longum, permaturum, vel non niſi
 morte finiendum. AE. 1: 753
 Longum per inane, per longum ſpa-
 tium. AE. 12: 354
 LOQUACES ranae, clamorae; quia
 ſatae ex hominibus. o. 3: 241
 Loquacia ſtagna, in quibus habitant
 cygni loquaces. AE. 11: 458
 Loqui, & *o' loqui*, eleganter de chorde-
 rum & fidium ſono. AE. 6: 646
 Loquitur, pro *loquere*. o. 1: 187
 LORICA, tegimen de corio, tanquam
 de loro factum. AE. 11: 679
 Lorica, virtutis inſigne. AE. 5: 258
 Loris tortis pro funibus utebantur Ve-
 teres. AE. 6: 1
 LOTOS, Nympha, Priapo adamata;
 ſed Deorum miſeratione in arborem
 ſui nominis converſa; quae vulgo ſa-
 ba Syriaca dicta. o. 2: 84
Lotos, arbor Pyro ſimilis, pecori bona.
 o. 3: 394
 Lotus, vel laurus; unde *laurum* co. o. 3: 443
Laſius

INDEX IN SERVIVM.

- Aeslas* Apollo, obliquus, quod vera quidem dicat, sed quae latent. AE. 6: 89
- LUBENTINA VENUS**, quod lubentiam novam mentibus praestet. AE. 1: 724
- Lubia Venus*, quod eo numine consilia in medullas labantur. ibid.
- Lubricum, quod labitur, dum tenetur; & locus in quo labimur. AE. 2: 474
- Lubricus anguis, labilis; alias de loco. AE. 5: 84
- Lubricus, fallax, mobilis. AE. 11: 715
- LUCANI** scuta faciebant de vimine, coriisque tegebant. AE. 7: 632
- Lucani* Palinuri Manibus & lucum & cenotaphium ex oraculo crexerunt. AE. 6: 378
- Lucania*, Italiae regio. AE. 7: 563
- Lucaniae* mons, Alburnus. G. 3: 146. Sylva. G. 3: 219. AE. 12: 715
- Lucaniae* oppidum Paestum, alio nomine Polidonia. G. 4: 119
- Lucaniae* flumen, Silarus. G. 3: 146. Tanager. 3: 151
- Lucanorum* in litus ejectus Palinurus. AE. 6: 359
- Lucanus* Poetarum numero esse non meruit, quia historiam, non poemata scripsit. AE. 11: 386
- Luce, palam, non in tenebris, neque insidiis. AE. 9: 153
- Luce athena, pro atheni. AE. 2: 470
- Lucens, quod aliunde illuminatur; *lucibile*, quod per se lucet. AE. 6: 725
- Lucerna, *lu* corripit, cum tamen longa in *lux*, *lucis*. AE. 11: 657, dicta a Graeca voce *λῦξ*, non a *luce*, quia *lu* brevis est. AE. 11: 730
- Lucernam* tribus, una ex tribus partibus a Romulo instituta; a Lucinone sic dicta. AE. 5: 560
- Lucetius*, unicum nomen a Virgilio usurpatum, quod apud nullum Auctorem reperitur: lingua Osca est *Jupiter*, dictus a *luce*, quam omnibus praebet. AE. 9: 570
- Luci, prius fuere quam templa. AE. 8: 271
- Luci, in agris concilio captis, eadem ceremonia habendi, ac Antiqui. AE. 11: 316
- Luci, pro Diis in lucis. AE. 7: 82
- Luci, dici; pro parte septentrionali. G. 1: 209
- Lucifer*, quia lucis praeuius. AE. 2: 802
- Lucifer*, stella Jovis, unde Antiquis *jubar*, quasi *jubar*: plerumque tamen Veneris. AE. 4: 130. stella sola, quae jubar possidet & lumen efficit. 8: 591. Veneris stella. AE. 8: 12. proprie quando oritur; occidens vero *Vesperus*. AE. 8: 590. eadem & Venus, & Vesper. G. 1: 250
- Lucifer*, stella Veneris, Aeneae perpetuo apparuit, eumque deduxit donec ad Laurentum agrum venisset. AE. 2: 801
- Lucifer*, Eous. G. 1: 288
- Lucifer*, noctis pars. AE. 2: 268
- Lucifera* Diana, a face cum qua pingitur. AE. 2: 116
- Luciferi* filius, Ceyx. G. 1: 399
- Lucifugae blattae, per noctem vagantes. G. 4: 243
- Lucina*, Juno, quod lucem nascentibus praestet. G. 3: 60
- Lucina Juno*, quia partibus praestet. AE. 1: 12. 8: 84
- Lucina*, eadem quae Diana, & Juno
- Lucina*. E. 4: 10
- Lucina*, Diana, Hecate, eadem Dea, ob nascendi, valendi, & moriendi potestates. AE. 4: 511
- Lucinae* nomine, Octavia. E. 4: 10
- Lucis epulabantur diebus sacris. AE. 11: 740
- Lucretiae*, Collatini uxori stuprum illatum ab Arunte, Tarquinii filio, se interemit, & causa libertatis populi Romani existit: & omnis historia. AE. 6: 819. 8: 646
- Lucretius* non tam veritati studet quam sectae Epicureae. AE. 5: 81. 10: 467. etiam versus de Homero mutatus est. 6: 625
- Lucrinum* per lacum in Avernum dum mare immitteretur a Caesare, prodigiosa tempestas orta est. G. 2: 162
- Lucrinus* & Avernus lacus duo in Bajano sinu Campaniae, quorum ora angustiora facta magno Reipublicae commodo a Caesare. G. 2: 161
- Lucrinus* & Avernus lacus; ubi spelunca, qua ad Inferos descendebatur. AE. 3: 386
- Lucrinus* lacus, & Avernus, divini, consecrati. AE. 3: 442
- Luctantes, laborantes egredi, sacvientes. AE. 1: 57
- Lucio*, & *lucior*. G. 1: 184
- Lucullus* Cerasum, Ponti urbem delevit, arboremque & fructum ejusdem nominis in Italiam advexit. G. 2: 18
- Lucullus* Mytilos, qui iidem cum Getis, superavit. AE. 7: 604
- Lucumones* duodecim, sive reges totidem Tusciae. AE. 2: 278. 8: 65, 475. principes singularum curiarum in Tuscia. 10: 202. ab iis auxilium petiit Romulus, iisque pars urbis assignata; unde *vicus Tuscorum*. 5: 560
- Lucus, nemus, sylva, quid differant. AE. 1: 314
- Lucus omnis Dianae consecratus. G. 3: 332
- Lucus nusquam Virgilio positus, quin sequatur consecratio: hos tenent heroum animae. AE. 1: 441. dictus quod non luceat. ibid. 446
- Lucus, semper cum religione; quia in eo habitant Manes piorum, qui Lares viales. AE. 3: 302. 7: 29. 9: 4
- LUDERE**, decipere. AE. 1: 356. 11: 427. moveri. 8: 632
- Ludere calamo, scribere. E. 1: 10
- Ludere versus, carmina scribere. E. 6: 1
- Ludere in numerum, ad modum rhythmici & cantilenae saltare. E. 6: 26
- Ludi celebrati solebant commisso piculo. AE. 3: 279
- Ludi Apollinares, infirmi bello Punico secundo, vel tempore Syllano. AE. 6: 70
- Ludi Circenses uno die continebant viginti quinque missus; & ultimus missus dicebatur acratius, quia de collatione populi fiebat. G. 3: 18, 189
- Ludi Compitalitii celebrati ab Augusto. AE. 8: 717
- Ludi Funebres tuba lustrabantur, sacri vero, sive festi, faculis. AE. 5: 113
- Ludi Tauri dicti, qui abs Tarquinio Superbo instituti, quod omnis mulierum partus male cederet. AE. 2: 140. vel qui a Sabinis instituti ad averrendam pestilentiam in hostias. ibid.
- Ludi Theatrales ex Liberalibus nati sunt. G. 2: 381
- Ludi Theatrales non nisi in honorem Liberi patris apud Veteres. AE. 11: 737
- Ludibria praemia, quae post, *ludicra*, vilia, digna ludo. AE. 12: 764
- Ludicra praemia, vilia, digna ludo: apud Antiquos *ludibria* dicta, non, ut nunc, in mala significatione. ibid.
- Ludibundus, ludens. E. 6: 58
- Ludo, per ludum. AE. 5: 673
- Ludus, cantilenae. E. 7: 17. voluptas. 9: 39
- LUERE**, verbum Juris: *luere* enim proprie dicitur qui pecuniam solvit, sed inde transfertur ad alia. AE. 11: 842
- Luere, perolvere, a pecunia, & cur. AE. 1: 140
- Luere commissi, scelera perolvere. G. 4: 455
- Luere peccatum, solvere; quia peccatum solvitur poena, & crimine obnoxius a pristina obligatione poena liberatur: melius itaque hoc quam *luere poenam*, quod tamen aequae usurpatur. AE. 10: 32
- LUGENDI** mos ab Aegyptiis inventus, dum Liberum, sive Osyrim, a Typhone fratre intereremum, atra veste lugerent; ita tamen ut intra annum luctus finiretur. AE. 11: 287
- Lugentes campi, quasi lucis egentis. AE. 6: 441
- Lugentes mulieres crines solvebant. AE. 3: 65
- Lugentes cur tenebras capient, capita velent, atra vestes sumant. AE. 2: 92
- Lugentium mos, est prioris habitus imitatio, quia in funeribus omnia contraria fiebant: milites hastae mucronem contra terram vertebant, scuta invertabant, ne insignia splenderent, & ne Numinum simulacra, quae illic depicta, cadaveris adpectu polluerentur. AE. 11: 93
- Lugere, cum habitu mutatione dolere, *moerere*, cum silentio dolere; *flere*, ubertim lacrymas mittere; *plorare*, cum voce flere; *plangere*, dictis miserabilibus pedus tundere. AE. 11: 211
- LUMINA** ducum, proceres. AE. 11: 749

LU-

INDEX IN SERVIVM.

- Lumine**, pro luminibus, oculis. *AE.* 8: 153
Lumine lustru, oculos circumfero. *AE.* 2: 754
Luminibus accensis, primum silentium, & cur. *AE.* 1: 734
LUNA, Phoebe, & Titanis; sicut Phoebeus, & Titan, Sol. *AE.* 10: 216
Luna, Diana, Ceres, Juno, Proserpina, Hecate eadem Dea. *O.* 1: 5. 39. *AE.* 6: 118. 11: 532. super terras Luna; in terris Diana; sub terris Proserpina. 4: 511
Luna adamata a Pane; item Endymione, qui priori praefatus. *O.* 1: 391
Lunae filius, leo Nemeaeus, interfectus ab Hercule. *AE.* 8: 295
Lunae & Saturno liberorum concessa sterilitas. *AE.* 3: 139
Luna nocti praefect; & dicitur habere bigas, quod crescat & decreseat. *AE.* 5: 721
Luna non recta currit per Zodiaci medium, sed ad extremas ejus oras, nunc ad austrum, nunc septentrionem decurrit & vagatur. *AE.* 10: 216
Luna lumen suum non habet, sed accipit a Sole. *O.* 1: 396. *AE.* 3: 645. 6: 725. 8: 23
Luna Solis circumulum sequitur. *O.* 1: 425
Luna cum e regione Solis obstitit radiis, Solis defectus fit: Luna vero deficit, cum Terrae altitudo interveniens radiis Solis, eam illuminari non patitur. *O.* 2: 478
Luna cur *ἐκκινδύνη*, & obliquo cursu incedat ut Sol. *AE.* 1: 746
Luna, *ἐκκινδύνη* esse dicitur. *AE.* 6: 725
Luna menses conficit. *O.* 1: 5
Luna incerta, incipiens. *AE.* 6: 270
Luna obscura, nox; quia nec semper, nec eadem hora oritur; vel quod aliena luce utatur, unde *Σελήνη*, quod *σέληνη*, lucem habeat *ἀπὸ* supernae, a Sole. *AE.* 4: 80
Luna, pro nocte. *O.* 3: 336
Luna, pro splendore Lunae. *AE.* 2: 340
Luna dat dies felices. *O.* 1: 276. quinta infelix. 277
Luna septima capta Troja. *AE.* 8: 255
Luna tacita, pro nocte, vel quia ejus circulus, terrae immobili vicinus, minus sonat, comparatione aliorum; vel serena; vel qua Trojani ipsi taciti. *AE.* 2: 255
Luna tertia & quarta prae ceteris observanda. *O.* 1: 432
Lunae ex ratione defectus in locis tempora recte colliguntur. *AE.* 3: 645
Lunae cornua non pura, & aer niger inter illa, pluviae signum. *O.* 1: 429. item forinsecus ruborem habens. 430
Lunae, pro noctibus, male. *O.* 1: 425. sed bene pro varietate ejus luminis, & augmenti, & temporis. *ibid.*
Lunae portus, in confinio Tusciae & Liguria, ubi marmor candidissimum. *AE.* 8: 720
Lunarem circa circumulum, vel in eodem, Elysi campi, juxta Theologos non Tom. IV.
- nullos**. *AE.* 5: 735. 6: 888. in illo circulo, aut Fortunatis insulis. *AE.* 6: 640
Lunaris annus primum triginta dierum; unde quidam nongentos annos vixisse traduntur. *AE.* 1: 273. 3: 284
Lunaris Portus, lingua Tuscorum, *Πύλας*. *AE.* 10: 179
LUPA in tutela Martis. *AE.* 1: 277
Lupa multorum ejusdem generis concilio marito jungi, eoque amisso, nulli alii post jungi dicitur. *AE.* 4: 458
Lupa cur fingatur Romulum & Remum aluisse. *AE.* 1: 277
Lupae dictae meretrices, ab obsecrationis & odoris similitudine. *AE.* 1: 277. 3: 647
Lupanaria, ubi *lupae*, id est, meretrices, habitant; & inde quoque *lustra*. *AE.* 3: 647
Luparii, luporum venatores, lupos capiunt carnibus veneno tinctis. *O.* 1: 139
Lupata dura, frena asperrima: dicta *lupata* a lupinis dentibus, qui inaequales sunt. *O.* 3: 208
Lupercalia Pani instituta, quia *λύκος* *lupos* a pecudibus arceat; unde & mons Lycaeus in Arcadia ei dicatur. *AE.* 8: 343. 663
Lupercal, in Circo. *AE.* 8: 90
Lupercal, spelunca Romae sub monte Palatino; vel quod capro illic lucretur; vel quod Remus & Romulus a lupa illic nutriti; vel quod Pani, Arcadiae Deo, locus sacrat. *AE.* 8: 343
Lupercalibus Vestales molam faciebant. *AE.* 8: 82
Luperci Lupercalibus nudi currebant Romae, & puellas sive mulieres obvias loro caprino caedebant, ut carerent sterilitate, & foecundae fierent. *AE.* 8: 343. orta haec consuetudo quod, cum in honorem Panos Lupercalia celebrarent, projectis vestibus latrones irrupientes persecuti victores rediissent. 8: 663
Lupi, Sabinorum lingua *birpi*; unde *Birpini* Sorani dicti, quod ut lupi rapto viverent; Sorani, a Dite; nam Dis pater, Soranus. *AE.* 11: 785
Lupi exta rapuerunt quodam sacro Diti patri. *ibid.*
Lupi carnibus veneno tinctis a lupariis capiuntur. *O.* 1: 139
Lupi facti ex hominibus quando reversi in priorem statum. *O.* 1: 16
Lupino unguine mariti postes ungebant nubentes puellae, quod ejus ferae unguen & membra multis rebus remedio sint. *AE.* 4: 458
Lupo bellum comparatur, quia lupo in Martis tutela. *AE.* 2: 355
Lupos quandoque fieri homines. *AE.* 8: 99
Lupus, Marti sacer. *AE.* 8: 630
Lupus Martius, vel cruentus; vel Marti dicatur. *AE.* 9: 566
Lupus, hic & haec Latine. *AE.* 2: 355. 8: 641
Lupus si quem prius viderit, is voce definitur, unde, *Lupus in fabula*. *AE.* 9: 54
- Lupus**, judex quidam in republica apud Lucilium. *AE.* 10: 104
Lurcho, per adspirationem veteres; recentiores sine adspiratione. *AE.* 6: 3
Lustra, ferarum cubilia, a lustrare, i. e. inumbrare. *AE.* 1: 611
Lustra, ferarum cubilia, sive latibula; item lupanaria, quod lupae, i. e. meretrices ibi habitent. *O.* 2: 471. *AE.* 3: 647. 4: 151
Lustralia exta, pinguis, quia pingues victimae lustru completo Censores offerre solebant; vel quae duabus manibus accepta in aram Pontifex vel Censor imponit, quae non profecantur. *AE.* 8: 183
Lustrare, proprie circumire. *AE.* 3: 75. circumdare. *ibid.* *AE.* 6: 681. 10: 224. circumire, inumbrare. 1: 611. unde lustra ferarum. *ibid.* pro inlustrare, vel purgare, vel circumire. 4: 6
Lustrari alicui, purgari ut sacra faciamus, vel expiari. *AE.* 3: 279
Lustratio a circumlatione dicta, vel tedae, vel victimae, vel sulphuris. *AE.* 6: 229
Lustrum a *lustrando* populo, quo Diis placabatur. *AE.* 3: 279. quinquennii tempus. *AE.* 1: 287. (*male autem a Servio cum Olympiade confunditur, quae modo quatuor annos continet.*) *ibid.* dictum autem a lustrando populo quo Diis placabatur. *AE.* 3: 279. quod per quinquennium Urbs lustrari solet. 8: 183
LUTEA aurora, crocei coloris. *AE.* 7: 26
LUX, dies. *AE.* 7: 43
Lux, Solis, umbris inimica dicitur, ratione physica; quia umbrae pe-reunt Solis adventu. *AE.* 5: 739
Lux & lumen differunt. *AE.* 2: 682
Lux, pro nimbo, qui semper circum Numina est. *AE.* 2: 590
Lux ultima vocat, moriendum est. *AE.* 2: 668
Luxuria, receptum; *luxuries* antiquum, juxta nonnullos. *O.* 1: 112
Luxuries segetum, pro superflua & nocens abundantia. *ibid.*
Luxus, abundantia, luxuria. *AE.* 1: 641
Luxus nimius, nimium pingue, propter luxuriam segetum. *O.* 3: 135
LYAEUS, libertatis urbium Deus: & inde minister ejus *Marsyas* crecta manu in urbium foro ponebatur. *AE.* 4: 58
Lyaeus, pro Lyaeus. *AE.* 1: 690
LYBIA, Jovis Animonis oraculo nobilis. *AE.* 3: 466
Lybia, aqua indiget, & inhabitabilis. *AE.* 1: 65
Lybiae agri, serpentibus pleni. *O.* 3: 246
Lybiae & Phoenicis rex, Agenor. *AE.* 1: 342
Lybiae rex, Iarbas, qui Didonem voluit ducere uxorem. *AE.* 4: 36
Lybiae, pro mariti Lybiae. *ibid.*
Lybs ventus, qui a Libya, sive Africa flat: vel quasi *λεβία* τῷ ὕμν. *AE.* 1: 26

LYCA

O O O O

INDEX IN SERVIUM.

LYCADIUS, Apollinis & Lycæ filius. *AE.* 12: 516
Lycæ Nymphae & Mercurii filius, Daphnus. *E.* 5: 21
Lycæus, mons Arcadiae, quod *λύκος*, *lupos*, praedidio suo a pecudibus arceat, Pani sacraus. *AE.* 8: 343. item Panos cognomen. 344
Lycæus, Arcadiae mons. *E.* 10: 14. a *λύκος*. *G.* 1: 16. 3: 1, 314
Lycæon, Arcas, gladium longiore lamina producere invenit. *AE.* 9: 505
Lycæon, artifex Gnoſius, Cretensis. *AE.* 9: 394
Lycæonis fabula. *E.* 6: 41
Lycæonis, Arcadiae regis filia, Calisto, &c. *G.* 1: 138. Helice. 1: 246
Lycæonis filius, Pandarus, qui Paridis & Menelai certamen Minervæ jussu miſſo telo diremit. *AE.* 5: 495
Lycæonis poena ostendit hospitii jura non violanda. *AE.* 1: 735
Lycæ, unde *Lycia* appellata, & Apollinis filius, *Lycadius*. *AE.* 12: 516
Lychuis, lapis Parius candidissimus. *AE.* 1: 597
Lychuus, vox Graeca, unde *lucerna*. *AE.* 1: 730
Lycia, Asiae minoris regio, fertilis frugum. *AE.* 7: 721. dicta nomine Lycæ Nymphae ab Icadio, filio ejus & Apollinis, qui & illic Patara, urbem Apollini sacra, condidit. 3: 332. 12: 516
Lycia, a luporum multitudine dicta: cur Apollini sacra. *AE.* 4: 377
Lycia, pro in Lycia. *AE.* 12: 344
Lyciae Nymphae & Apollinis filius, Icadus, unde *Lycia* regio dicta. *AE.* 3: 332
Lyciae civitas, Patara, ubi sex mensibus hybernus responsa dabat Apollo; alicuius sex aestivis apud Delum. *AE.* 4: 143. 6: 37
Lyciae lucus, Patara, Apollini sacer; unde *Pataraeus*. *AE.* 4: 377
Lyciae mons, Chimaera, ejusque fabula. *AE.* 6: 288
Lyciae rex, Iobates. *AE.* 5: 118
Lyciae pharetræ, optimæ. *AE.* 7: 816
Lycii Trojanis venerunt auxilio; post secuti Aeneam. *AE.* 1: 117. Eorum rex Pandarus. *ibid.*
Lycii Pandarum, ut heros colebant. *AE.* 5: 514
Lycii rustici in tanas conversi a Cerere. *G.* 1: 378
Lycii arcus optimi. *AE.* 11: 773
Lyciscæ, canes ex lupis & canibus. *E.* 3: 18
Lycius Apollo, vel a *Lycio*, quem vicit; vel quod *λύκος* *albus*; vel quod lupi forma cum Cyrene concubuerit, vel eodem habitu Telchinas occiderit; vel pastoralis Deus lupum interemerit, & aliae fabulae: templum ei a Danao constitutum. *AE.* 4: 377
Lyc, Orphe, & Carya, Iphiteae & Dionis filiae, earumque fabula. *E.* 8: 30
Lycamedes, Scyriæ rex, Deidamia, matris Pyrrhi, pater. *AE.* 2: 263, 477
Lycoris, Cytheris. *E.* 10: 2

Lycoreus, Deus, curare dicitur Asyla. *AE.* 2: 761
Lydius Idomeneus, a *Lydo*, Cretæ civitate, unde pulvis est. *AE.* 3: 401
Lydius, urbs Cretæ, unde *Lydius*. *E.* 5: 72
Lydræus, Dryantis filius, Thraciæ rex, Libero Patri infestus cur dicitur, & quomodo puniatur. *AE.* 3: 14
Lykus, Asiae fluvius. *G.* 4: 367
Lycus rex, ob tentatam Megaram uxorem, dum apud Inferos esset Hercules, interfecit ab eo. *AE.* 8: 300
Lycus, unus sociorum Aeneæ. *AE.* 10: 225
LYDI Jovis simulacrum habebant toga indutum. *AE.* 2: 781
Lydi, sive Tyrreni, Portum Lunæ sua lingua Pifas dixerunt. *AE.* 10: 179
Lydia, prius Maconia. *G.* 4: 380. *AE.* 4: 216. Maconia. 10: 141
Lydiæ, dicta Tyrrenia a *Lydo*. *AE.* 10: 164
Lydiæ gens, pro *Lydica*, Tyrreni, a *Lydo*, regis sui Tyrreni fratris. *AE.* 8: 479. 10: 155
Lydiæ fluvius, Caistrus, a *Caistro*, Achillis & Penelopeæ filio. *AE.* 11: 661. Pafolus & Hermus, aurcas arenas trahentes, sicut Tagus. *G.* 2: 137. *AE.* 10: 142. & cur hoc de illis dicitur. 7: 721
Lydiæ rex, Midas. *AE.* 10: 142
Lydi, Maconidae. *AE.* 11: 759
Lydius Tybris, Tuscus; quia Tusci a Lydis oriundi. *AE.* 2: 781
Lydiæ & Tyrrenus fratres ob Moconiae patriæ angustias uter migraret sortem duxerunt, & Tyrrenus cum ingenti multitudine in Italiam venit, regionemque a se Tyrreniam appellavit. *AE.* 1: 71. 2: 781. 8: 479
LYMPHATA, percussa furore lympharum. *AE.* 7: 377
LYNCEI & Hypermnestæ filius, Abas, ejusque fabula. *AE.* 3: 286
Lynces post amissos conjuges aliis non junguntur. *AE.* 4: 551
Lyncus, solus ab Hypermnestæ sponsa servatus, Danaum locerum postea interfecit. *AE.* 10: 497
Lyncus, Scythiæ rex, a Cerere in lyncem conversus. *AE.* 1: 327
Lynx, fera varii coloris, in quam mutatus Lyncus. *ibid.*
LYPARI frater Tyrrenus. *AE.* 1: 56
LYRA, signum Apollinis, ut Deicelestis, sive Solis. *E.* 5: 66
Lyrice etiam vocem incompositam dividunt in duos versus. *AE.* 6: 518
Lyrnesius, Phryx: Lyrnesios enim civitas Phrygiæ, ab Achille expugnata. *AE.* 10: 128
Lyrnesos, civitas Phrygiæ; unde Briseis. *AE.* 12: 547
LYSIPPE, Proeti &c. filia. *E.* 6: 48
LYTIERSIS, rex in Phrygia, ejusque fabula. *E.* 8: 68

M.

M, frequentatum initio vocum sequentium. *AE.* 2: 199

MACAREUS & Canaces, Aeoli filii, turpissimi. *AE.* 1: 79
Macare, vel Metopis filia, Arisba, prior Paridis uxor, unde Arisba, civitas. *AE.* 9: 264
Macedonia, Emathia. *G.* 4: 387
Macedoniæ mons, Athos. *AE.* 12: 702
Cytorus *G.* 2: 435. Olympus. 1: 282. mens Olympus (vel coccum.) *AE.* 4: 268
Macedonum lingua, legio *phalanx* dicitur. *AE.* 11: 92
Maceres, quæ ambit domum, Jovi Hercæo sacra. *AE.* 2: 468
Machaera, inventum Pelei. *AE.* 9: 505
MACHAON, Aesculapii filius, medicorum maximus, cujus frater Podalirius, in equo Trojano fuit. *AE.* 2: 263
Macies efficit hirsutum. *G.* 3: 384
Madare, verbum sacrorum, quasi *magis augere*; unde *magmentum*, *magis augmentum*. *AE.* 4: 57
Madabantur tam homines quam pecudes ad busta viroium nobilium. *AE.* 11: 197
Madatæ hostiæ, postquam jam mola facta tactæ, ictæ, & aliquid ex illis in aram impositum, quasi *magis auctat*. *AE.* 4: 57
Madatio fiebat post immolationem. *AE.* 8: 85
Madæ, verbum sacrorum, quod *magis augere* significat. *AE.* 6: 248
Madæ, pro *maſtus esto*, verbum traditum de sacris: quoties enim thus vel vinum super victimam fundebant, dicebant *maſtus est tantus vno*, vel *thure*; & hoc dicitur pro *madatus*: alii *madæ*, pro *magis auctæ*. *AE.* 9: 641
Maculae pecorum tandem minoris gratiæ esse incipiunt. *E.* 2: 40
Maculis albis equis, figuras maculis albas habens; & rarum *maculae albae*, cum ea macularum sit natura, ut album aliquid infuscent. *AE.* 9: 49
MADENTES myrtha crines, unguentati. *AE.* 12: 100
Madere, pro coqui. *G.* 1: 196
Madescunt robora, aut humectantur, aut resolvuntur in cinerem. *AE.* 5: 697
MAEANDER, Cariae fluvius, flexuosus. *AE.* 5: 251
Maecandri fluvii filius, Calamus. *E.* 5: 48
Maecandro duplici, flexuoso, quia Maecander fluvius sinuosus est. *AE.* 5: 251
MAECENAS & Pollio, amici Virgilii. *AE.* 1: pr.
Maecenas, Virgilii patronus, invocatur: literarum peritus; ipse plura composuit carmina, & Angusti gesta descripsit. *G.* 2: 39. Ceberem puerum, & Leriam puellam donavit Virgilio. *E.* 2: 15. Virgilium & Horatium symposio excepit. *AE.* 8: 310
MAENALA, mons Arcadiae, *ἀρὶ τῶν μαιῶν*. *G.* 1: 17
Maenalii, Arcadiae populi. *E.* 8: 63. *AE.* 11: 31
Maenalius, Arcadicus a Maenalo, monte Arcadiae. *E.* 8: 21, 63

Mac-

INDEX IN SERVIVM.

Maenalus, mons Arcadiae. E. 8: 21.
10: 14
MAEONIA, eadem quae Lydia po-
thea. G. 4: 380. AE. 4: 216
Maenonia de regione, sive Lydia, in I-
taliā venit Tyrrhenus; unde dicta
Tyrrhenia, & *Lydia*. AE. 8: 479. 10:
164
Maenoniae in partibus Inatime. AE. 9: 715
Maenoniae, Lydi. AE. 11: 759
Maenonii Bacchi, Lydi vini. G. 4: 380
Maenitis, palus Scythiae. G. 3: 349. quae
inde *Maecotia* tellus. AE. 6: 800
MAEVIUS & **Bavius**, pessimi poetae,
inimici Virgilii. E. 3: 90. 7: 21. Vir-
gilium reprehenderunt, quod dixe-
rit *hordea*. G. 1: 210
MAGALIA, exterior pars Carthagini.
AE. 1: 372, 421
Magalia, & *mapalia*, Afrorum casae:
ma in *magalia*, longa; in *mapalia*,
brevis. AE. 4: 259
Magaria, per anisioechon pro *magali*,
cum dicatur *magar*, non *magal*;
Poenorum lingua, *villa*, *caesae* *passo-
rales*. AE. 1: 421
Magis, pro *magis*, propter metrum, ut
pote, pro *potis*: & inde quandoque
in prosa. AE. 10: 481
Magi edigies illorum, quos carmine
laudent, conficere solent. AE. 4: 508
Magica ars, cur a Romanis vetita. AE.
3: 90. 4: 493
Magis artibus messes quandoque tra-
ducebantur. E. 8: 99
Magis sacris animi amantum aliena-
ri possunt. 66
Magis, valde. AE. 1: 19
Magis, eleganter loco comparativi. AE.
4: 31. 5: 725
Magis atque *magis*. AE. 2: 299
Magister equitum Dictatori adjungi so-
lebat. AE. 9: 370
Magister pecoris, saluarius, ad cuius
curam omnia animalia pertinent. AE.
7: 485
Magistratus proditorio plaustrum dis-
junctis bobus occurrens malum o-
men. AE. 3: 537
Magistratus sacrificaturi togam praetex-
tam habebant, & manus lineis man-
tilibus detergebant. AE. 12: 164
Magistri, proprie milium; pastores,
pecorum; sed reciprocae sunt istae
translationes. AE. 12: 717
Magistri, custodes. AE. 5: 669
Magistri equitum, quod equitibus
praecrant. AE. 5: 562
Magmentum, quasi *magis augmentum*:
& inde *maesture*. AE. 4: 57
Magna Graecia dicta Italiae pars, a Ta-
gēto Cumas usque; quia Graeci
omnes illic civitates considerant. AE.
1: 573
Magna Jūno, superna, coelestis; cum
etiam sit infera (*Proserpina*). AE. 3:
437
Magna Numina, Jupiter, Minerva,
Mercurius, secundum Samothracas.
AE. 3: 264

Magnae leges, aeternae, nunquam mu-
tabiles. G. 4: 154
Magnanimus, pro fortissimo. AE. 5: 17
Magnus filius, Hymenaeus. AE. 4: 127
Magno mercari, emere, scilicet pretio.
AE. 2: 104. 10: 503
Magnum Graeci omne magnificum ap-
pellabant. AE. 1: 292
Magnum & *parvum* nihil perfectum
habent, sed sola comparatione intel-
liguntur. AE. 1: 563
Magnum, arduum. AE. 1: 720
Magnum, pro magno. G. 3: 28
Magnum omen, caeleste. AE. 7: 147
Magnum aliquid dicere proverbii. x. 547
Magnus & *parvus*, cum mensurae sint,
non nisi *καταχρηστικῶς* ad animum re-
feruntur. AE. 1: 264
Magnus annus continet annos solstitia-
les duodecim mille nongentos quin-
quaginta quatuor; quando omnes Pla-
netae in eundem locum recurrunt:
unde dictus *Planetarius*. AE. 1: 273. 3:
284. item Solaris. 3: 284
Magnus, pulcher. E. 4: 11
MAGO, nomen proprium. AE. 10: 520
Magus apud Persas nasci debet ex ma-
tre & filio. AE. 6: 623
MAJA, una Pleiadum. G. 1: 137. stel-
la de Atlantidibus. 1: 225. AE. 4: 577
MAJAE, Atlantis & Steropes filiae, &
Jovis filius, *Mercurius*. AE. 1: 301. 4:
258, 577. 8: 130
Maja, Virgilii mater, gravida, lauri
fructum, floribus ornatum parere se
somniauit. E. 3: 62. AE. 1: prooem.
Major, vel natu, vel merito. E. 5: 4
Majora auspicia, quibus praeter tripu-
dium auspiciari jus est, neque preca-
tio adhibetur. AE. 3: 374. vel quibus
augurium prius majori auspicio eripi-
tur. ibid.
Majores non dicuntur, nisi cum gra-
dum nomina deficiunt, quae sunt,
pater, *avus*, *proavus*, *abavus*, *ata-
vus*. AE. 8: 268
Majus, a *Maja*, vel majoribus. G. 1: 43
MALA, Hesperidum. E. 6: 61
Mala Medica, in Media, quorum ar-
bor Citrus, quod alii negant. G. 2: 126
Mala commissa semel, nulla ratione
revocari possunt. AE. 7: 597
Mala, graviora, si ante oculos eve-
niant, quam si audiantur. AE. 10: 443
Mala falx, qua quis male utitur. E. 3: 11
Mala fugere velle, honestius quam ti-
mere mala; hoc enim timidi est, non
fortis. AE. 9: 538
Mala gramina, herbae venenatae. AE.
2: 471
Malae etiam res habent sua Numina.
AE. 4: 520
Mala promontoria Laconicae, juxta
Taenarum. G. 4: 467. AE. 5: 193
Male, pro minus, & in perniciem; mi-
nutionem habet, non negationem.
AE. 2: 23
Male, pro non, *male pingnis*, *male sa-
na*. G. 1: 105, 448
Male amicum, inimicum; iratum. AE.

2: 735
Male sana, non plene sana: plerumque
enim non, plerumque minus signifi-
cat; etiam *perniciose*. AE. 4: 8
Malefici, quomodo aliquem incantent.
E. 8: 75
Maligna lux, obscura; *maligni aditus*,
minores; *malignum*, proprie angus-
tum. AE. 6: 270
Maligni aditus, obscuri. AE. 11: 525
Maligni colles, infocundi. G. 2: 179
Malus inferenda platano. G. 2: 70
Malum aureum, ejusque fabula. AE.
1: 31
Malum, pro labore, & contrā. G. 2: 168
Malus, navis arbor, masculini generis,
& unde sic dictus. AE. 5: 487
Malus, impius. AE. 6: 542
MAMILLA dicitur omnis eminentia
uberis; *papilla*, breve illud, unde lac
trahitur. AE. 11: 803
Mammae, etiam pecudum; proprie u-
bera. G. 3: 310
Mamurius, faber, multa simulacra ad
veri Palladii similitudinem fecit, ne
agnosci & rapi pesser. AE. 2: 166. i-
dem plura ancilia ad similitudinem
illius, quod de coelo lapsum erat,
fecit, ne dignosci & sic auferri pos-
set. 7: 188
MANALIS lapis, a manando, fluen-
do, quem trahebant Pontifices, quo-
ties fucitas erat. AE. 3: 175
Manare, fluere. ibid.
Mandare, amoris; *amandare*, odii est.
AE. 3: 50
Mandare, pro commendare, seminare.
E. 5: 36
Mandare, tradere. AE. 8: 506
Mandua, *mantilia*, quibus manus ter-
guntur. G. 4: 376
Mane, cum ei genus & casus jungitur,
nomen est; alias adverbium. AE. 4: 340
Manere, expectare. G. 1: 167. 6: 71
Manes, nonnulli a *manando*; quod ad
Inferos *manent*, id est, abeant. AE. 4:
490. illis plena putant loca inter Lu-
narem & Terrenum circulum: aliis
Dii inferi, & inter numina laeva,
placarique putantur sacrificiis: vel a-
nimae, quae de aliis corporibus re-
cedentes nondum in alia transive-
runt, & sunt noxiae *κατ' ἀντίφρασιν*,
nam *manum*, bonum est: vel animae
melioris meriti, quae in corpore Ge-
nii dicuntur. 3: 63
Manes, inferi, per *antiphrasin*; quia
non boni. AE. 1: 143
Manes ter vocari solebant ad sepulchra.
AE. 1: 223
Manes ab Acheronte ad sacrificia re-
mittuntur. AE. 5: 99
Manes piorum habitant in luo, & hi
Lares sunt viales. AE. 3: 302
Manes sacrificiis ad inane sepulcrum
conciliabantur. AE. 3: 303
Manes nulla re flectuntur. AE. 6: 405
Manes nocturni, inter coelum terram-
que humoris nocturni potestate ha-
bentes. AE. 3: 63

Ma-

INDEX IN SERVIVM.

- Manes**, pro offibus ipsis, & sepulchris. ibid. item poena. ibid.
- Manes**, pro Iupplicis, quae sunt apud Manes; vel Geniis, quos cum vita sortimur. AE. 6: 743
- Manibus** supinis, & ad coelum elevatis superi Dii, inferi vero ad terram demissis invocandi. AE. 4: 204
- Manicatae** tunicae apud Veteres vituperabantur tanquam hominum mollium. AE. 9: 616
- Manifestum** lumen, clarum; vel Deorum nimbus. AE. 4: 358
- Manipuli**, signiferi, quia sub Romulo pro signis hastis foeni manipulos illigabant, & pro signis hos portabant. AE. 11: 870. in legione olim erant triginta. 11: 463
- Manlius** Capitolium fortissime contra Gallos defendit: postea vero ob suspicionem regni ex eodem praecipitatus. AE. 8: 652
- Manlurus**, perperuus. AE. 3: 86
- Mantua** Graece, *vates*, ἀπὸ τῆς μανίας, AE. 3: 443
- Mantilia**, vel *mantella*, quasi *mann tellia*, quibus manus terguntur; *mantellum*, singulari numero. Plautus usurpat, Lucilius *mantella*, Gr. *μάντεια*. G. 4: 376
- Mantilia**, dicta a manibus. AE. 1: 705
- Mantos** Hercules filia, vates; unde dicta *Mantua*. AE. 10: 198. item Tyresiae. ibid.
- Mantuae** conditor, Bianor, qui & Ocnus. E. 9: 60
- Mantua**, condita a Bianore, Tyberis & Mantus filio, & dicta a nomine matris: ut alii, a *Manto*, filia Herculis: ut alii, a Tarchonte, Tyrreni fratre: dicta *Mantua*, quia *Mantus*, lingua Etrusca. Dis pater, cui consecrata fuit. AE. 10: 198
- Mantua** in tres tribus divisa, quae iterum in quaternas curias, quibus singuli Lucumones praerant. AE. 2: 202
- Mantua**, caput Tusciae. AE. 10: 202
- Mantua**, patria Virgilii, & parentum. AE. 1: pr.
- Mantuanus**, sub persona Meliboei. E. 1: 1
- Mantuanus** ab Augusti militibus agris pulsi. E. 1: 3, 12
- Mantuanus** agri ab Augusto dati militibus. E. 9: 7. O. 2: 198. cur ab Augusto dati militibus. AE. 1: prooem.
- Mantuanus** nimia Cremonensium vicinitas obfuit. E. 9: 28
- Mantuanus** agri redditus Virgilii causa. E. 9: 10
- Mantuanus** ager. E. 9: 1
- Mantus**, lingua Etrusca, Dis pater. AE. 10: 198
- Mantus**, Tyresiae filiae, & Tyberis filius, Bianor, qui & Ocnus. live Aucus, Mantuae conditor. AE. 10: 198
- Mantus**, genitivus Graecus, a *Manto*, Latine *Mantonis*, ut, *Io*, *Ionis*. AE. 10: 198
- Manu** finire bellum, internecione. AE. 11: 116
- Manu** sternere, id est, gladio, cominus, cum oppositione jaculi missi eminus. AE. 9: 702
- Manubiae**, iactus fulminum. AE. 1: 46
- Manubiae** Minervales, id est, fulmina, aequinoctio verno gravissimas tempestates excitare solent. AE. 11: 259
- Manum**, antiquis bonum, unde *immane*. AE. 1: 114, 143. item *mane*. 2: 268. nec non *manes*, sed *nat' art' op'um*. 3: 63
- Manum** Regum contingere solebant legati ad eos missi. AE. 11: 245
- Manum** injicere, & *mannus iniektio*, phrasis juridica, cum nulla iudicis auctoritate rem nobis debitam vindicamus. AE. 10: 419
- Manum** extremam imponere, perficere. AE. 7: 572
- Manum** patiens, pro *mannum*; dicimus enim *patiens illius rei*. AE. 7: 490
- in Manum** conventio, ritus nuptiarum. AE. 4: 103
- Manus**, pro manu artificis, vel ipsa arte. AE. 1: 596. pro artifice. AE. 11: 329
- Manus** ingens, magna multitudo. AE. 5: 487. 6: 660
- Manus**, pro unguibus. AE. 3: 217
- Manus** lineis mantilibus sacrificaturi detergebant. AE. 12: 164
- Manus** dare dicuntur, qui victi se dedunt. AE. 11: 436. item, consentire. 11: 568
- MAPALIA**, & *magalia*, Afrorum, Maurorum scilicet & Getulorum caesae; *ma* in *mapalia*, brevis; in *magalia*, longa. E. 2: 29. G. 3: 340. AE. 4: 40, 259
- Mappa**, pro mappae; quia plur. num. tantum. AE. 2: 272
- Mappas** villosas habuerunt Veteres: iis etiam utebantur in facris. AE. 1: 705
- MARATHONEM** vastans taurus a Thefeo interemptus. AE. 8: 294
- Marathonius** taurus, flammas vomens, Androgeum occidit. AE. 6: 20
- MARCELLUS** Gallos Poenique superavit, Gallorumque regem Viridomarum sua manu interemit, & tertia opima spolia reportavit. AE. 6: 856
- Marcellus**, Octaviae filius, ab Augusto adoptatus, aedilis octavo decimo aetatis anno morbo periit; superbissimo funere ab Augusto elatus; lecti funebres praelati, & in campo Martio sepultus. AE. 5: 4. 6: 862. ejus laudes decantans Virgilius aere gravi propter illas donatus ab Augusto. ibid. oratione funebri ab Augusto laudatus. 1: 716. ejus Theatrum. 7: 607
- MARE**, elementum omne, *maria* vero, partes maris; ut *terra*, totus orbis; *terrae*, ejus partes. AE. 6: 59
- Mare** magnum, procellosum. AE. 5: 628
- Mare** inter Superos & Inferos in Aeneae clypeo expressum fingit Poeta, quia illud nos ab Antipodibus, qui inferi sunt nostri comparatione, dividit. AE. 8: 671
- Mare** altius quam terra. AE. 2: 250. 3: 520
- Mare** quod *supra*, Adriaticum; quod *infra*, Tyrrenum. G. 2: 158
- Marcotus**, pars Aegypti; unde *vites Marcotides*, albae. G. 2: 91
- Mares** decimo, feminas nono mense nascuntur. E. 4: 61
- Margaita** (haec), & *hoc margaritum*, & *haec margaritis*: quomodo differat a gemma. AE. 1: 659
- Marica**, uxor Fauni, Dea litoris Minturnensium, juxta Lirin flumen. AE. 7: 47
- Marica**, juxta nonnullos Venus. ibid. secundum nonnullos Circe. 12: 164
- Maris** color pro ventorum qualitate mutatur. AE. 5: 2
- Maris** imago *caerulea*, *aurea*, *argentea* dicitur, quia ejus color pro ventorum qualitate mutatur. AE. 8: 671
- Maritare** vites, ulnis adungere. G. 1: 2
- Marinus** militibus tesseram dederat, *Lar Dens*. AE. 7: 637
- Maris**, septies consul. O. 2: 169
- Marii**, Pompeii, aliorumque nobilium Romanorum exempla sub aliorum persona exsequitur Virgilius. AE. 2: 35
- Marmor** candidissimum adferebatur de Portu Lunae, in confinio Tusciae & Liguria. AE. 8: 720
- Marmor** Parium, optimum; unde per *marmor* absolute Parii intelliguntur. AE. 6: 849
- Marmor**, pro mari. G. 1: 254. AE. 7: 718. 10: 208
- Marmorea** cervix, pulchra. O. 4: 523
- Maronea**. AE. 3: 17
- Marpefus**, mons Pari insulae; unde *Marpefia cantes*. AE. 6: 471
- Marrubii**, Mariorum populi circa Fucinum lacum, quasi circa mare habitantes; a Medea remedia contra serpentes edocti. AE. 7: 750. populus Italiae, cujus rex Rhoetus. AE. 10: 388
- Mars**, planeta noxius. O. 1: 335
- Mars** & Saturnus ἀδελφοὶ, *lethales*; quia vitae rationem intercidunt; si radiis suis geniturae ortum pulaverint. AE. 4: 610
- Mars** nascensibus suppeditat sanguinem. AE. 11: 51
- Mars**, Pater Pontificibus dicitur. AE. 3: 35. idem qui Sol, & Vulcanus. ibid.
- Mars**, secundum ritum Pontificalem, idem qui Hercules: juxta Chaldaeos eandem habent stellam. AE. 8: 275
- Mars**, Romanae stirpis auctor. O. 1: 43. AE. 3: 35. 12: 180
- Mars**, in aprum transfiguratus, Adonin occidit. E. 10: 18
- Mars** Romulum Deum declaravit. AE. 6: 781
- Mars**, neglectus a Perithoo, nuptiis ejus bellum inter Lapithas & Centauros excitavit. AE. 7: 304
- Mars** Gradivus, quod exiliat in praetia, &c. Gr. *Σύμφερος*, &c. AE. 3: 35
- Mars**, cognomine Gradivus, & *Quirinus*:

INDEX IN SERVITIUM.

nus: & templa ejus illis nominibus.
AE. 1: 296
Mars, qui paci praeest, *Quirinus*, intra urbem colebatur; belli autem *Mars*, extra urbem. **AE.** 6: 850
Mars vigila, formula sollempnis ducis in bellum profecturi, & ancilia hastamque Martis moventis. **AE.** 8: 3
Mars & *Venus* in adulterio deprehensi a Vulcano catenis conficti. **G.** 4: 346
Mars & *Venus* vulnerati a *Dioneide*, sive *Tydidē*. **AE.** 1: 100. 2: 163
Marsium populi, *Mariubii*, circa *Fucinum lacum* habitantes, remedia contra serpentes a *Medea* edocui. **AE.** 7: 750
Marsiae simulacrum in liberis civitatibus, qui in tutela *Liberi Patris*. **AE.** 3: 20
Marsyas, *Phrygiae* rex, *Fauno* regnantem misit qui *Italis* auguriorum disciplinam offenderent. **AE.** 3: 359
Marsyas, *Lyaei* minister, qui *Deus* libertatis, in libertatis indicium erecta manu in foro ponebatur. **AE.** 4: 58
Mars & *Ilia* nati *Romulus* & *Remus*. **AE.** 1: 277
Martem homicidii postulavit *Neptunus*. **G.** 1: 18
Martem ciere, pugnam agitare. **AE.** 9: 766
Marti optima spolia suspendit *Cossus*. **AE.** 6: 860
Marti aureum vellus in *Colchide* dicebatur *Phryxus*. **G.** 2: 140
Martiae kalendae mulieribus quoque dicebatur, ob solutam pugnam, factamque pacem inter *Romanos* & *Sabinos*. **AE.** 8: 638
Martialis, neque *Quirinalis* *Flamen*, omnibus ceremoniis tenebantur, quibus *Dialis*. **AE.** 8: 552
Martio in campo agrum habuit fortitudinis praecium *Tarquinius Superbus*. **AE.** 9: 274
Martio in campo sepultus *Marcellus*, *Octaviae*, sororis *Augusti*, filius. **AE.** 6: 862
Martio mense olim annum inchoabant. **G.** 3: 304
Martio mense raptae *Sabinae*, ludis *Consualibus*. **AE.** 8: 636
Martiorum fiamur responsa, ut *Sibyllina*, *Romae* exstabant, ex illis instituti ludi *Apollinares*. **AE.** 6: 70. in *Apollinis* templo servabantur. 72
Martis in sacratio, bello indicto, ancilia movebantur. **AE.** 7: 503
Martis antium, spelunca, in qua lupa *Romulum* & *Remum* aluit. **AE.** 8: 630
Marti terra, *Thracia*. **AE.** 3: 34
Martis & *Veneris* adulterium detectum a *Sole*. **AE.** 6: 11
Martis & *Veneris* filius, *Cupido*. **AE.** 1: 668
Martis & *Iliae* filii, *Romulus* & *Remus*. **AE.** 6: 778
Martis & *Orceres* filia, *Penthesilea*. **AE.** 1: 495
Martis filius, *Afcalphus*. **AE.** 10: 470

Martis filius, Eurytion, Geryonis pastor, interfecit ab Hercule. AE. 8: 300
Martis, sive Melanionis, filius, Parthenopaeus, rex Arcadiae. AE. 6: 480
Martis equi, *Διούκ* & *Θέου*. G. 3: 91
Martis in tutela lupus. AE. 1: 277
Martis alumnae, Stymphalides aves, ab Hercule superatae. AE. 8: 300
Martis epitheton, caecus; quia exitus ejus incertus, vel animi & agmina pugnantium caecantur. AE. 2: 335
Martis proprium epitheton, *insanus*. AE. 7: 550
Martius lupus, vel cruentus; vel dictus Marti. AE. 9: 566
Martius mensis, anni initium apud praeficos, & curi G. 1: 43. a Marte dictus. ibid.
Martius picus, in quem Picum regem Circe convertit, quod se sperneret. AE. 7: 190
MASCULA thura, quod in modum testiculorum fit. E. 8: 65
Mafculina, in o exequiis, fœminina ex se non faciunt, ut *fullo*, *latro*, *leo*. G. 3: 235
Mafculino semper respondendum, licet duo diversi generis praecedant, & posteriori quoque feminiui generis sit. AE. 8: 207
Mafculinum genus praeponderat feminiui. E. 3: 34
Maffica, ut Menala, plurale neutrum, pro monte *Maffico*. AE. 7: 725
Maffica munera, vina pretiosa, a *Maffico* monte Campaniae. G. 3: 526
Mafficus, idem, qui post *Ofinius*; & prius forte appellativum, posteriori proprium. AE. 10: 655. mons Campaniae, vitibus consus, unde *Mafficus* *honor*, vinum *Mafficum*, pro vino Campano. O. 2: 143. AE. 10: 166. vitibus plenus. 7: 725
Mafficus, unde viri nomen. AE. 10: 166
Maffilia, Galliae civitas, secunda syllaba brevi. AE. 4: 132
Maffilenses, pestilentia laborantes, unum, qui se offerebat, integro anno publice alebant, & tum pro omnium salute mactabant. AE. 3: 57
Maffilya, quae oriunda est Maffilya. AE. 4: 483
Maffily, media longa, gens non longe a Mauritania. AE. 4: 132, 483 G. 6: 60
Maffilya, Africae regio, media longa, cum *Maffilia*, Galliae civitas, media fit brevi. ibid.
Maurotrovia, Graecis dicta Pictura: Latine *ars inanis*. AE. 1: 468
Mater, pro Terra, vel arbore. AE. 12: 209. O. 2: 268. AE. 3: 96
Mater, pro patria. AE. 10: 172. vel re vera mater, vel terra patria. AE. 10: 557
Mater, per irrisiionem; cum alias sit honoris. AE. 7: 441
Mater, de vacca quae peperit. AE. 9: 628
Mater, de nutrice. AE. 8: 632
Mater, & *materfamilias* differunt, *mater*, scilicet, praeferit significationem
O o o o 3

respectu liberorum, quae tantum con-
venit in matrimonium; *materfamil-*
ias, quae in matrimonium convenit
per coemptionem, & per Juris quan-
dam solemnitatem in familiam mi-
grat. A. E. 11: 581. item quid differat
a matrona. A. 4: 76

Mater Cybele, a monte Cybelo, vel primo
lacerdore Cybelo. A. E. 3: 111

Mater Deorum, prima Deorum. A. E. 7:
136. quia potestas ejus est in omni-
bus zonis. A. 12: 118

Mater Deum, *Cybele* dicta, vel a *Cybe-*
lo, Phryge; vel ἀπὸ τῆς κυβίρας τῆς
ματρὸς, a capitis rotatione: quia Gal-
lii, ministri ejus, per furorem capi-
tis comam rotabant. A. E. 10: 220. Be-
recynthia, a Phrygiae monte Berecyn-
to, sine adspiratione. 6: 785. 9: 82.
eadem quae *Ymho*, 8: 84. quibuldam
Venus, 10: 83. *Proserpina*, 3: 113. ab-
solute *Dominus* dicitur. 3: 438

Mater Deum, eadem quae *Terra*, 6: 44
64. unde funicularum ejus cum clave
pingitur; quia verno aperitur, hyem-
ali tempore clauditur. A. E. 10: 252.
hinc & turritam coronam gerit, pro-
pter civitates turritas, quae *Terra* ha-
bet. 253. eadem quae *Terra*, & *Pro-*
serpina: cur Leonas curri jungan-
tur: cur rotis sustineatur: cur Corybantes
ejus ministri: cur turritam gestet co-
ronam. 3: 113

Mater Deum cur Antin in sacris suis
quotannis plangi jufferit. A. E. 9: 116

Matri Deum sacra Dindyma, montes
Phrygiae. A. E. 9: 617. facrati Cory-
bantes; & inde *Sacrani* dicti. 7: 796.
sacra, & in tutela, pinus. 8: 7: 24. 22
16. & cur. 9: 116

Matri Deum sacra ubique apud omnes
gentes lingua Graeca debebant fieri.
9: 2: 394. illa Phrygio more coluere
Romani, eorumque patrias leges sa-
crorumque ritus reinvenerunt. A. E. 12:
836. ministri, Curetes & Coryban-
tes. 3: 104. qui Daemones. 111. cul-
tores cur sibi virilia amputent: inde
Archigalli dicti. 9: 116. templum non
manibus, sed precibus aperiebatur. 6: 52

Matri Deum acus, unum ex septem
Imperii pignoricibus. A. E. 7: 198

Matri Deum ira laborantes Romani
quomodo eam placantur. A. E. 3: 279

Mater Eleusina, Ceres. G. 1: 163. ead-
em quae *Mater Deum*. ibid.

Mater Eumenidia, Nox: ejusque soror,
Terra. A. E. 6: 250

Mater Matuta, & Potunus, Latine, qui
Graece *Palaemon* & *Leucothoe*. 0. 11437

Mater Matuta, Dea marina, in quam
mutata Ino, Athamanis Thebano-
rum regis uxor, Graece Leucothoe.
A. E. 5: 241

Materfamilias & *matrona*, quid differ-
rant. A. E. 11: 476

Materfamilias, *paterfamilias*, *avus*, *cu-*
stodias, sunt a Graeco genitivo: mul-
ti tamen volunt in plurali numero
declinari utrumque, *paterfamiliae*
paterum

INDEX IN SERVIVM.

- patrum familiarum*, & sic potro. AE. 11: 801
- Materia**, & *materies*, lignum; sed *materies* nonnulli antiquae dictum adferunt. AE. 11: 327
- Mathematici**, quidquid Jupiter irradiaverit, felix esse dicunt. AE. 2: 690
- Mathematici** fata sideribus gubernari putabant. AE. 4: 489
- Matrem** uxorem ducunt Persae. AE. 6: 623
- Matres** in summa necessitate ad templa concurrere ad implorandum Deorum favorem. AE. 11: 477
- Matres**, honoris nomen. AE. 2: 489
- Matres**, non nisi de nobilibus. AE. 9: 217
- Matrimi** & **patrimi**, qui? G. 1: 31. in sacris adhibiti. AE. 2: 238
- Matrimonium** aqua & igni iniuri solebant, facibus praeclucantibus, & aqua de puro fonte petita, quae pedes lavabant. AE. 4: 167
- Matrimonii species**, Coemptio, cum *libra* & *aes* adhibetur, & mulier & vir quasi emptionem faciunt, dotis taxatione, & sic mulier in potestatem viri cedit, & liberae servitutis conditionem sustinet. Altera species, in manu Conventio, quando aqua & igne adhibitis dextrae conjunctione conjungebantur, quod ad farretas nuptias pertinebat. AE. 4: 103
- Matrimonium** per coemptionem quibus solemnitatibus & formulis peragebatur. AE. 4: 214
- Matrimonii auspices**, Dii. AE. 4: 45. fiebant capitis auguriis. *ibid.*
- Matrimonii fides** inter captivos non constabat. AE. 3: 329
- Matrimonio facto** per coemptionem sibi invicem succedebant. AE. 7: 424
- Matris** ventre secto qui procreantur, Apollini sacri, & cur. AE. 10: 316
- Matris** genus **Peridiac**, pro *filius Peridiac*. AE. 12: 515
- Matrona** Juno. AE. 4: 59
- Matrona**, *materfamilias*, & *mater* quid differant. AE. 11: 476, 581. *matronae*, pro feminis, item virginibus nobilibus. *ibid.*
- Matronae** ante aras faculas tenentes ferebantur cum aliquo gestu, quod *spatiari* dicitur. AE. 4: 62
- Matronae castae** tantum utebantur pilentis, ut etiam vitis, non meretricibus. AE. 8: 666. 11: 478
- Matronis** namquam flava coma datur, sed nigra. AE. 4: 698
- Matronis** concedebantur tantum crinales vittae, non meretricibus. AE. 7: 403
- Matura** dies, multa, tempestiva, quam jam esse oportebat, satis plena & clara. AE. 10: 257
- Maturare**, vel suo tempore, & in otio aliquid agere; vel accelerare, & ante tempus agere. G. 1: 260
- Maturate**, cum maturitate, tranquillitate discedit. AE. 1: 141
- Maturi** soles, vehementes, fervidi, magni. G. 1: 66
- Maturus** aevi. AE. 5: 73
- Matutinus**, pro *maior*. AE. 8: 465
- MAVORS**, per *epenthelin*, pro *Mars*. G. 1: 137. AE. 1: 639. 6: 385
- Mavors**, pro fortuna bellica. AE. 10: 755
- Mavorte**, vulgo sic dictus *recinus*. AE. 1: 286
- Mavortia** tellus, Thracia, quia in Terrae divisione *Mari* cessit. G. 4: 462
- Mavortius**, bellicosus. AE. 9: 685
- Mauritania**, pars Africae. AE. 6: 60.
- aspera* & *syvestris*. AE. 4: 257
- Mauritaniae** mons, Atlas. G. 2: 480
- Maurorum** Aethiopia. AE. 6: 796. ultra majorem Atlantem lacum habet, ex quo Nilus erumpit. 8: 713
- Maurorum** rex, Bocchus. AE. 7: 251
- Maurorum** caesae, *mapalia*. G. 3: 340
- Maurusia**, pro *Maura*. AE. 2: 206
- Maxima** Roma, imperii potita. AE. 7: 602
- Maxima** natarum, pro *natu maxima*. AE. 1: 658
- Maximus**, si nihil addatur, omnibus rebus est *maximus*, acutae, genere, facundia, & omni virtute. AE. 1: 525
- Maximus**, antiquissimus. AE. 3: 107
- Mā jūy' sūpē, ne magnū aliquid dixeris*, proverbialis locutio. AE. 10: 547
- MEDEA**, Solis soboles. E. 6: 47
- Medea**, Colchis relicta Iasonem secuta, ad Italiam pervenit, & *Marrubios* remedia contra serpentes docuit. AE. 7: 750
- Medea** patris Aetiae domum relinquens postes amplexabatur. AE. 2: 490
- Medeae** auxilio monstrata Colchica superavit Iason. G. 2: 140
- Medea**, Anguitia dicta a *Marrubiis*, quod ejus carminibus serpentes *angerent*. AE. 7: 750
- Medea** cur filios interemerit. E. 8: 47
- Medendo**, dum ei medetur, *passive*. AE. 12: 46
- Medi** *Antandron* civitatem condiderunt. AE. 6: 3
- Media**, regio, fert *tristes succos*, id est, amaro: item mala *Medica*, quorum arborem alii *Citrum* volunt, alii negant. G. 2: 126
- Mediae**, potius *Indiae*, fluvius, *Hydaspes*. G. 4: 211
- Media** arena, ignota. AE. 4: 620
- Media** mors, manifesta. AE. 2: 533
- Medica** herba, a *Medis* translata in *Graeciam*. G. 1: 215. vulgo *Sylla* dicta. *ibid.*
- Medicari** alicui rei, & *aliquam rem*. AE. 7: 756
- Medicatum**, confectum. AE. 6: 420
- Medicina** omnis aut a contrario, aut simili quaeritur. E. 2: 11
- Medicina** heroicis temporibus valde fuit in honore. AE. 12: 397
- Medicinae** scientia in usu, maxima parte, non ratione consistit; unde *Epimuridē, usus medendi* Virgilio. AE. 12: 396
- Medicinae** inventor *Apollo*; nam *Aesculapius* praestitit medicinae, quam *Apollo* invenit. AE. 12: 405
- Medico** & *medicor*, regit accusativum; *medeor* dativum. G. 1: 193
- Medio** aestu, per diem, quando aestus est. G. 1: 299
- Medio** campi, aut campo. AE. 9: 230
- Medio** aequore, pro ad medium aequor. AE. 10: 665
- Mediolani** studuit Virgilius. AE. 1: pr.
- Medioximi** Dii, marini. AE. 3: 134. medii inter coelestes & terrestres. 8: 275
- Meditor**, a *μεδίσω*. E. 1: 2. pro cantare, a *Græco μεδίστω*. *ibid.* 6: 82
- Meditari**, exercere; & *meditatio*, exercitium. AE. 4: 170
- Meditata** pestem, inferens, exercens. G. 3: 153
- Medium** est, quidquid a principio recedit, & necdum finem forsitur; vel *medium mare*, altum adeo, ut *medium* putares. AE. 5: 1
- Medium**, omne illud quod est inter finem & initium; inde etiam, quod paulum modo ab initio aut fine abest. AE. 10: 674
- Medium**, meta est *ἀνταρκτική*, *adferentis circuli*: a medio enim finitur ortus, & incipit occasus siderum. AE. 5: 835
- Medium**, pro legitimo. G. 1: 230
- Medium** mare, etiam non longe a litore. AE. 3: 270
- Medius**, importunus, incongruus. AE. 1: 686
- Medius**, manifestus. AE. 2: 377
- Medius Fidius**, est *testis Jovis filius*: *medius* enim idem quod *testis*; & *Fidius* est *Διὸς υἱὸς Jovis filius*, *Hercules*. AE. 4: 204
- Medius Fidius**, qui *medius* inter Deos & homines, inter moralitatem & divinitatem. AE. 8: 275
- Medius** locus in exercituum honoris erat. AE. 8: 587
- Medius** locus in medio lecto Domini erat locus. AE. 1: 702
- Medulla** humana anguis generatur. AE. 5: 95
- Medusa**, *Stheno*, *Euryale*, tres *Gorgones*, *Forci filiae*, earumque fabula. AE. 2: 616. 6: 289
- Medusa**, prius a *Minerva* amata, post compressa a *Neptuno*, & edito *Pagaso*, caput ei amputatum & *Minervae* pectori affixum, quidquid vidisset mutavit in saxum. AE. 2: 616. 6: 289
- MEGAERA**, Noctis filia, triplex, terrena, aërea, & tartarea; quia triplex ejus potestas, in terris, apud Superos, & *Furiarum* apud Inferos. AE. 12: 846, 847
- Megaera**, *Tisiphone*, & *Alecto*, *Plutonis filiae*. AE. 1: 86
- Megaera** vestibulo Tartari sedet. AE. 6: 575
- Megalesiaca** differunt a *Circensibus* magnis, quod hi *Neptuno* *Equestri*, sive *Conso* Deo, sacri, & celebrati mensis *Martio*; illi vero *Judi* *Matri* Deorum

INDEX IN SERVIVM.

- num sacra, & ante kalendas Januarias agebantur. AE. 8: 636
- Megala* Ἐλλάς, Magna Græcia, dicta Italiae pars, a Tarento Cumas usque. AE. 1: 573
- Megara*, Siciliae oppidum, postea Hybla. B. 55. AE. 3: 689
- Megara* uxor Herculis tentata a Lyco rege, dam apud Inferos esset; unde interfectus Lycus ab Hercule: & tandem ipsa cum liberis per furorem ab eodem necata. AE. 8: 291, 300
- Megarensium* rex, Nisus. E. 6: 74. subactus a Minoe. ibid. in avem mutatus. G. 1: 404. &c.
- Megarensibus* Atheniensibusque bellum indixit Mincos ex filium Androgeum interfectum; gravissimamque poenam victis imposuit. AE. 6: 14
- MEL, proprie num. sing. B. 5: 36
- Mel æreum, quia ex rore colligitur, qui defluit ex aëre; unde & coelestia dona. G. 4: 1
- Mel Articum, optimum. G. 4: 177. amarissimum in Corsica. E. 9: 30. pessimum gignitur ex Taxo. G. 4: 47
- Mela*, oves, a *Melo*, qui primus eas tondere coepit. E. 8: 37
- Mela*, Gr. oves, & hinc fabula de aureis malis Hesperidum. AE. 4: 484
- Melampus*, Amythaonis filius, Proetides furore liberavit. E. 6: 48, 73. G. 3: 550
- Melanionis*, sive Martis, filius, Parthenopæus, rex Arcadiae. AE. 6: 480
- Melanthus* & Ethron, filii Laoccontis. AE. 2: 211
- Meleager* aprum occidit, quem Diana Oeneo, Calydonis regi, immiserat. AE. 7: 306
- Melior*, meditor. B. 1: 2
- Meli* fabula. E. 8: 37. unde *melus*, arbor. ibid. *Melus*, filius ejus *Melon*, Deli conditor. ibid.
- Meliboea*, Thessaliae civitas. AE. 3: 401. pro Meliboeensis, vel Milecia. AE. 5: 251
- Meliboea* & Alexis, de mutuo amore, fabula. AE. 1: 724
- Meliboei* sub persona, Mantuani vel Corn. Gallus. E. 1: 1
- Melibeus*, pro Meliboeensis. AE. 3: 401
- Meliceria*, Inus filia, cum matre in Deos marinos, *Palaemon* & *Leucothoë*. G. 1: 437
- Meliceria*, Athamantis & Inus filius, in Fortunum, sive Palaemonem, Deum marinum, conversus. AE. 5: 241, 823
- Melies* & Neptuni filius, Amycus. AE. 5: 373
- Melior hostia, animalis. AE. 5: 483
- Melior lingua. AE. 11: 338. pedibus. 9: 556
- Melior pars dici, major, prima; quia optimum, quod maturum. AE. 9: 156
- Melissphyllia*, apiastrum, vel meline. G. 4: 63
- Melissa*, anus apud Isthmum, cum disceptata a mulieribus, quod secreta Ce-
- reris patefacere nollet, Ceres ex corpore ejus apes nasci fecit. AE. 1: 434
- Mella*, annis Galliae Cisalpinæ, juxta Brixiam, oritur ex monte Brenno. G. 4: 278. juxta illum herba *Amel-lo*. ibid.
- Mella*, in plurali numero, usurpatum. AE. 2: 487. plur. num. tribus tantum casibus in usu. G. 1: 210
- Mella* arboribus olim defluerunt. G. 1: 131. quercus olim sudabant. B. 4: 30
- Mella* Corsicana, amara sunt. G. 4: 101
- Melle* corpora obruebantur, ut conservarentur. AE. 6: 420
- Mellis* foecunditas gemina. G. 4: 231
- Melo* fluvius, Latine, qui Graeco vocabulo Nilus. G. 4: 291. AE. 1: 745. 4: 246
- Melostomus*, pastor ovium. AE. 4: 484
- Melos*, Deli civitas, a *Melo*. E. 8: 37
- Melpomene*, vel Calliopes, filiae, Syrenes, ex Acheloo. G. 1: 8
- MEMBRA, etiam de inanimatis. AE. 5: 279
- Memor, me ipsum, juxta nonnullos. AE. 4: 606
- Memini, & similia verba, eleganter verbis praesentis temporis junguntur, & semper praeteritum significant. AE. 2: 12
- Memini illam rem, & illius rei. E. 7: 69. AE. 1: 207. 4: 335
- Memini venire, pro venisse. AE. 1: 623
- Memoria*, vel Minnermia Venus, quod omnium meminerit. AE. 1: 724
- Meminisse, memoriter tenere; *memorare* vero, narrare, exponere. AE. 9: 529
- Memoria* libros suos dedicavit Lucretius. G. 1: 1
- Memoria* familia a Mnesticus traxit originem. AE. 5: 117
- Memnon*, Tithoni & Auroræ filius, ad Trojam missus, ab Achille est interemptus. AE. 1: 493. 10: 470. ejus loci ob moerorem in aves versa. AE. 1: 755
- Memor, active & passive. AE. 1: 8
- Memor, pro cautus. AE. 4: 403
- Memoret, pro meminerit. AE. 2: 75
- Memphidis* de imperio contenderunt Aegyptus & Danaus, Beli filii, & reliqua fabula. AE. 10: 497
- MENALCA, vocativus. B. 5: 90
- Menalcas*, persona 3 Eclogae.
- Menalcas*, Cebes, Virgilius amicus. E. 2: 15
- Menalcas*, Virgilius. E. 5: 1. 9: 1, 16
- Menalippus* bello Thebano Tydea interfecit. AE. 6: 479
- Mendacii ars, vera praemitit, falsa subjungit, partem dicit, partem supprimit. AE. 2: 81
- Mendacio uti, in arte Rhetorica conceditur, cum redarguere nullus potest. AE. 9: 136
- Mendicii habitus servatus Ulysses. AE. 1: 246
- Mene, ne non vacat, sed est conjunctio rationalis. AE. 1: 41
- Menelaus* & Agamemnon, Euandro
- cognitione conjuncti. AE. 8: 129, 130
- Menelai* uxor, Helena, Leda & Tyndarei filia. AE. 8: 130
- Menelai* & Helena filia, Hermione. AE. 3: 297. 11: 264
- Menelai* & Paridis certamen iussu Minervæ telo misso diremit Pandarus. AE. 5: 496
- Menelaus* Paridem vicit, sed Venus eum liberavit. AE. 10: 91
- Menelaus* & Ulysses Antenoris beneficio servati; a Paride fere interemti. AE. 1: 246
- Menelaus*, Atrei filius, Agamemnonis frater, in equo Trojano fuit. AE. 2: 263
- Menelai* fata, paria cum fratre, propter Helenam a Jove mitigata sunt, ne Aegypti manibus periret, sed ad Aegyptum delatus ad petendam inde Helenam, Proteo commendatam. AE. 11: 262
- Menestius* filius, Patroclus. AE. 1: 104
- Mens nostra, an per se. an Numinis impulsu ad cupiditates & consilia feratur, quaesitum a Philosophis, Plotino & aliis; & statutum, ad omnia honesta impelli a Genio, sive Numine. quod nascentibus datur, prava vero ipsam mentem nostram cupere. AE. 9: 184
- Mens, pro sapientia, intellectu; *animus*, pro voluntate; sed saepe idem significant. AE. 6: 11
- Mens, pro dispositione, consilio. AE. 1: 680. 4: 649. 12: 554, 622
- Mens, pro memoria. AE. 2: 736
- Mens omnibus una, conjurati sunt. AE. 10: 182. concordantes operantur & vivunt. G. 4: 212
- Mensa una, carnis; altera, pomorum. AE. 1: 220. E. 8: 283
- Mensa simul cum ara consecratur, unde in mensam etiam libabant. AE. 8: 279
- Mensae, juxta nonnullos proprie Deorum sunt. AE. 8: 110
- Mensae duae apud Romanos, altera, epularum, altera poculorum. AE. 1: 727. sive altera carnis, altera pomorum. 220. secundae, pomorum. G. 2: 101
- Mensae ipsae apud Veteres apponebantur pro discis. AE. 1: 220
- Mensae rotundas, paniceas, & Diis consecratas habebant Romani. AE. 1: 740. 3: 257
- Mensae in se recurrentes annum faciunt. AE. 5: 46. tantum decem apud priuscos Romanos. G. 1: 43
- Mensis exactus, ultima ejus pars; & *mensis exalti*, qui sunt vicini pagui. G. 1: 435. 3: 139
- Mentiri colores dicitur lana tincta. E. 4: 42
- Mentura tela, simulata, quae Trojanos Graecose esse mentiebantur. AE. 2: 422
- MEOTIUS, mons. AE. 1: 32
- MEPHITIS, propriae terrae puxor, de aquis sulphureis nascentis, qui gravior in nemoribus & sylvis densis: alii

INDEX IN SERVIVM.

- alii Deum volunt Leucotheae conne-
xum: alii Junonem, quae aër, ex
cujus corruptione putor. AE. 7: 84
MERCES, pro labore. O. 2: 62. pro
labore, vel gratia. O. 4: 150. pro stu-
pro. E. 6: 26
Mercimonia olim permutatione fie-
bant. O. 3: 306
Mercimonii Deus, Mercurius. AE. 8: 138
Mercuri, & similes vocativi, retinent
in penultima accentum, quia factum
per Apocopen; cum Vocativus & No-
minativus apud Veteres fuerint idem.
AE. 1: 455
Mercurio pennae tribuuntur, quia citius
quam omnes planetae in orbita re-
currit; unde & velox, & errans di-
citur: item virga, quam Apollo ei
donavit, accepta ab eo lyra: ejus vir-
gae figura & vires. AE. 4: 239
Mercurius juxta nonnullos, quasi medi-
carius, quod inter coelum & infe-
ros semper curat: etiam mercimo-
nii Deus. AE. 8: 138
Mercurii tres sunt, superus, terrenus,
& inferus; neque unius nominis, nec
unius vultus, nec unius potestatis:
alii quatuor fuisse tradunt, Coeli &
Diei filium, amatorem Proserpinae;
alterum Liberi Patris & Proserpinae
filium; tertium Jovis & Majae; quar-
tum Cyllenium, cujus mater non
proditur, & a quo Argus occisus,
quique propterea in Aegyptum aufu-
git, ibique literarum disciplinam &
numerus invenit, & Aegyptiorum
lingua Thoth dicitur, & cujus nomi-
ne mensis appellatur. AE. 1: 301. 4:
577
Mercurius, Jovis & Majae, quae una
de Pleiadibus, filius, auctor eloquen-
tiae, lyrae, & palaestrae inventor,
Deorum internuntius. AE. 8: 138
Majae, filiae Atlantis & Steropis,
filius, Nicostrotae pater. 8: 130
Mercurius, juxta quosdam idem, qui
Anubis, apud Aegyptios cultus cum
capite canino, quia nihil cane fa-
gacius. AE. 8: 698. apud Tuscos Ca-
millus dicitur, quod significat Deorum
ministrum. 11: 543. 558
Mercurius, & mons, Cyllenius dictus,
quod illic a Choricis filiis manus illi
amputatae, quia καλλοι Gr. aliqua
parte mutilati dicuntur: Choricum
evilsciatum in folliculum redigi fec-
it. AE. 8: 138. vel ab avia, vel monte
Arcadiae, Cyllene. 4: 252
Mercurius, Jupiter, & Neptunus, ab
Oenopione hospitis suscepti, quomo-
do illi filium Oriona dederint. AE.
10: 763
Mercurius, planeta bonus vel noxius,
qualis ille, cui jungitur; unde mini-
ster Deorum. O. 1: 335. AE. 10: 272.
a Jove defluens ad occasum, ostendit
quidem amicitias, sed non diu-
turnas. AE. 1: 227
Mercurius omnes Deos, homines, & a-
nimalia, jussu Jovis, ad nuptias ejus
& Junonis invitavit. AE. 1: 509
Mercurius plurimum ad concordiam,
Iris ad discordiam mittere solet. AE. 5:
606
Mercurius animas ad vitam iterum evo-
cat: sic dicitur sive sensus: invenit e-
tiam literas. AE. 6: 749
Mercurio, vel Herculi aedes rotunda
fieri debebat. AE. 9: 408
Mercurius cur coelum ab Atlante sus-
cepisse dicitur. AE. 1: 745
Mercurius Argum occidit; unde in Ae-
gyptum profugus, iis literas demonst-
ravit. AE. 1: 301. 2: 25. Promethea
Caucaaso alligasse traditur. E. 6: 42.
Pelopem a morte revocasse dicitur,
& cur. AE. 6: 603. comam fecit Al-
cesti morienti. 4: 694. citharam quo-
modo invenerit. O. 4: 464. unam na-
vem Aeneae fabricavit. AE. 1: 174.
ejus monitu relicta a Theseo Ariad-
ne. O. 1: 222. nascentibus largitur
ingenium. AE. 11: 51. sermonum
Deus, Penatibus adjunctus. 2: 296
Mercurius mutatus in hircum ex Pene-
lope Pana genuit. AE. 2: 43
Mercurii filius, Daphnis. E. 2: 26. 5: 20.
7: 1. Deus eloquentiae. AE. 1: 525.
orationis Deus, & interpret Deorum.
4: 242. 558. prudentiae & rationis
Deus. E. 6: 42. AE. 6: 603
MERERE, praefare, vel militare. AE.
5: 801
Meret, sine diphthongo, militat; cum
diphthongo, tristis est. AE. 4: 82. 5: 801
Meretricibus usus pilentorum, ut &
vitarum interdictus. AE. 8: 666. non
concedebantur crinales vittae, sed so-
lis matronis. 7: 403
Mergi, corvi aquatici, cum fugiunt ad
litora, signum tempestatis in pelago.
O. 1: 360
Mergites, spicarum fasciculi. G. 2: 516
Mergus, prius Aefacus, Alexirhoës fi-
lius. AE. 4: 254
Mergus avis, quondam Aefacus, Pri-
ami filius. AE. 5: 128
Merita, praestita. AE. 1: 78
Meriti honores, congrui, expiatorii.
AE. 3: 264
Merito, sive merita morte, perire di-
cuntur, non fato, qui maxima &
non ignoscenda committunt in Deos.
AE. 4: 696
Meriti juveni, consortes laboris rufi-
ci. O. 2: 515
Meritum, praestitum. AE. 9: 256
Merope, una Pleiadum. O. 1: 137. cur
lucere desierit. ibid.
Meropes, aves virides, apiastrae dictae,
quia apes comedunt; rustici barbaros
appellant. O. 4: 14
Meropis, vel Macarei, filia, Arisba,
prior Paridis uxor, unde Arisba, ci-
vitas. AE. 9: 264
Merum, pro vino; proprie quod nihil
admixtum habet. AE. 3: 525
MESAPUS. AE. 1: 263
MESOPOTAMIAE fluvius, Oasis. E.
1: 66
Mesopotamiam a Syria & Cappadocia di-
vidit Euphrates. G. 4: 561
MESSANA, civitas. AE. 1: 6
Messeniorum & Lacedaemoniorum bel-
lum; expugnata tandem Messenia.
AE. 3: 551
Messapia & Peucetia, partes Apuliae
quas tenuit Diomedes. AE. 8: 9
Messapia, postea Calabria. AE. 3: 531
Messapius mons, in Anthedonis ora,
quae Bocotiae est, a duce Messapo,
qui in Iapygiam veniens Messapiam
nominavit. AE. 8: 9
Messapus, Neptuni filius. AE. 9: 123
Messapus per mare ad Italiam venit;
unde Neptuni dicitur filius, involu-
rabilis. AE. 7: 691
Messapus, eques egregius. AE. 8: 6
Messis, pro aestate. E. 5: 70. pro fru-
ctibus. O. 4: 231
Messor Deus. G. 1: 21
Messum, & demessum, ab eo, quod
est metor; nam meto perfectum mes-
sul facit. AE. 11: 68
META, dicitur de medio coelo, quia
medium revera meta est μεταβαλόν-
τες, adscendentis circuli: a medio e-
nim finitur ortus, & incipit occasus
siderum. AE. 5: 835
Meta viarum, circuius. AE. 8: 594
Metabus, Graecorum dux, juxta Adria-
ticum mare Meapontum condidit.
AE. 11: 540. ejus filia Camilla. 543,
558
Metabus Volcorum rex, Privernas, pul-
sus regno a suis. AE. 11: 567
Metabus, Camillae pater, mire illam
educavit. AE. 1: 321
Metas, fines Circi. O. 3: 202. fines.
AE. 10: 472
Metas in modum, culta Venus. AE. 1:
724
Metalla plus splendent sole reperiuntur.
AE. 7: 527
Metaphorae speciosae, quae a rebus
immo bilibus ad mobiles, vel contra,
desumuntur. AE. 2: 300
Metaplasmus, quid. AE. 5: 119. 10: 393
Metapontum ad mare Adriaticum Grae-
corum dux Metabus condidit. AE.
11: 540
Metapontus. AE. 1: pr.
Metari agros, eligere; & hoc verbum
probe distinguendum a metor, messus
sum; facit enim metatus sum. O. 2: 274
Metellus, Creticus, a Creta devida.
AE. 1: 669. Cretae civitates expugna-
vit. 3: 106
Metellus Argos superavit. AE. 6: 840
Μηταμύχωνος, non Pythagorae, sed
Platonis sententia. AE. 3: 68
Metere, pro vindemiare. O. 2: 410
Metodius, via, ratio, ars. G. 1: 122
Methres, rex Assyriorum, qui & Belus
minor, pater Didonis. AE. 1: 646
Methymna, civitas Lesbi, habens pre-
tiosissimum vinum. O. 2: 90
Meticbantur agros, qui eos colonis ad-
signabant. AE. 12: 359
Metius Puffius, Albanorum rex, Fi-
dena-

INDEX IN SERVIVM.

- Genatum bello ob perfidiam a Tullio Hostilio post praelium quadrigis dispersus est, & omnis illa historia.* AE. 8: 642
- Meto, metis, praeteritum messini facit.* G. 4: 54
- Meteor, metatus sum, metari, eligere, probe distinguendum a meteor, meteoris, messus sum.* G. 2: 274
- Metri necessitas.* G. 3: 36. AE. 12: 121
- Metrodorus philosophus 15. libros de Zonarum ratione scripsit.* G. 1: 230. defendit Virgilium. ibid.
- Metrum differt ab accentu.* AE. 1: 384, 451
- Metu, pro metu, ablativus pro dativo.* AE. 1: 261
- Metuere, providere, cavere.* AE. 1: 65
- Metunt flores, secant; unde & messoris dicti.* G. 4: 54
- Metus, religio, quae ex metu nascitur.* AE. 7: 60
- Metus, quem habent timentes; terror, qui aliis infertur, unde & terribilis.* AE. 11: 357
- MEVANIA, regio Umbriae in Tuscia, cuius fluvius Clitumnus.* G. 2: 146
- Meum, pro mihi debitum.* E. 3: 23
- Meus, absolute, pro filius meus.* AE. 1: 235
- MEZENTIUS vidus ab Aenea; ab Aescanio post occisus.* AE. 4: 620, 760. 9: 745
- Mexenitus, Deum contemptor, & sacrilegus.* AE. 4: 696. 7: 647. 8: 7. 10: 689
- MIDAS, a Sileno de rebus naturalibus edoctus.* E. 6: 13
- Midas, Lydiae rex, ejusque fabula de auro.* AE. 10: 142
- Midas, Dardanorum rex Phrygiam tenuit.* AE. 2: 325
- MIHI, pro cuicumque.* G. 3: 435
- Mihi, nunquam contrahitur, ne incipiat esse blandientis adverbium.* AE. 6: 104
- Mihi, posteriori syllaba producta.* AE. 1: 12. quae natura longa est. 1: 81
- Mihi, pro, pro me, pro mea causa.* AE. 4: 421
- Mihi vacat.* G. 1: 45. AE. 1: 258, 311, 477. 5: 391
- MI pro mihi.* AE. 6: 204
- MILESIA purpura.* AE. 5: 251
- Milefia vellera, pretiosa.* G. 4: 334
- Milefius Thales humorem statuebat rerum originem.* E. 6: 31
- Miletus, civitas Asiae, ubi tingeantur optima lanae; unde Milefia vellera, pro optimis.* G. 3: 306
- Militandi causa, paupertas.* AE. 3: 615
- Militare incipiebant Romani anno sexto decimo aetatis; eoque sub custodiis agebant; jam ante vero post pubertatem statim armis exercebantur.* AE. 7: 162. 5: 546
- Militaris Venus.* AE. 1: 724
- Militaris disciplinae fuit, ut equus domini usque ad sepulchrum duceretur sine ornamentis; armiger perversa arma gestaret.* AE. 11: 89, 90
- Militarium graduum dignitas ex militia.* IV.
- tum numero, cui praesunt, apparet.* AE. 9: 162
- Milites dicti a mille, unde Tribuni militum χιλιαρχοι Graecis.* AE. 9: 162
- Milites, plenam habentes militiam, viginti & quinque annis tenebantur.* AE. 2: 157
- Milites evocati, tumultuarii, & sacramento rogati, quid differant.* AE. 2: 157
- Milites Romani praeter arma etiam vallos portabant.* AE. 6: 1
- Milites in ducum funeribus arma gerebant inverfa.* AE. 11: 93
- Militiae genera tria: Sacramentum, sive legitima militia, in qua quisque jurat se non recedere nisi praecepto consulis post expleta stipendia: Conjunctio, quae fit in tumultu, ut Italico, Gallico bello, quando praeceptum periculum singulos jurare non patitur: Evocatio, quando ad subitum bellum a consule evocabantur, his verbis: Qui Rempublicam salvam esse vult, me sequatur.* AE. 7: 614. 8: 1. hinc milites evocati, tumultuarii, sacramento rogati. 2: 157
- Militis proprium epitheton, impius.* E. 1: 70
- Mille, pro multis & numero infinito.* AE. 8: 291. 11: 396
- Milo Sallustium, servi habitu in uxoris Faustae adulterio deprehensum, verberavit.* AE. 6: 612
- MIMANTIS mater, Theano.* AE. 10: 703
- Mimnermia, vel Meminia Venus, quod omnium meminerit.* AE. 1: 724
- MINA continet drachmas centum.* AE. 5: 112
- Minae, pro periculis.* AE. 4: 44
- Minac murorum, eminentiae murorum, quae pinnae dicuntur: vel quae imperfectae sunt, & minantur ruinam.* AE. 4: 88
- Minans, vel eminens, vel minitans, eventum malum ominans.* AE. 2: 240
- Minari, pro eminere.* AE. 1: 165
- Minatur, vel eminet, vel movetur.* AE. 2: 628
- Minari, pro promittere, & contra.* AE. 2: 96
- MINCIUS, fluvius, nascitur in Benaco lacu Venetiae.* E. 1: 52. 9: 9. AE. 10: 206
- Mincius, pro Venetia, quae haud longe a Mincio.* E. 7: 12
- Minerva, de Jovis capite nata dicitur; quia Jupiter aether est, & Minerva supra aethera.* AE. 2: 615. 4: 201
- Minerva & Juno in Jovis quoque templo culti.* AE. 6: 831
- Minerva, Juno, Neptunus, & alii Dii, contra Jovem conspirarunt & eum ligare voluerunt.* AE. 6: 287. 10: 567
- Minervae & Neptuni contentio de nomine Athenis imponendo, qua Minerva olivam, Neptunus equum produxit; & Minerva judicata superior.* G. 1: 18. AE. 4: 377. 8: 128
- P P P
- Minerva, summum aetheris cacumen, inter Penates.* AE. 2: 296
- Minervae sidus triste, Arics dicitur.* AE. 11: 259
- Minerva conjugium Vulcani sprexit.* E. 4: 62
- Minervae stuprum inferre voluit Vulcanus.* G. 1: 205
- Minerva anguem inter sidera collocavit.* G. 1: 244
- Minerva olivam produxit certamine cum Neptuno.* G. 1: 12
- Minerva, Dea arcium & artium, quare.* E. 2: 61. AE. 2: 610, 615
- Minervae consilio ignem furatus Prometheus.* E. 6: 42
- Minervae arx Athenis.* G. 1: 143
- Minerva, armorum Dea, & lanificii.* AE. 7: 805
- Minerva, Diva arripotens.* AE. 2: 424
- Minerva Medulam prius charam habuit, postea irata quod se praeferret, ei caput amputavit, pectorique apposuit.* AE. 2: 616. 6: 289
- Minerva cur Myrmicem, virginem sibi gratam, in formicam verterit.* AE. 4: 402. aratrum invenisse dicitur. ibid.
- Minerva principe loco culta apud Trojanos.* AE. 2: 188. quia ab Atheniensibus etiam trahebant originem. 3: 281. per Palladium apud Trojanos culta. 2: 241. depicta in scutis Trojanorum, Neptunus in Graecorum. 2: 396
- Minerva Pandarum Paridis & Menelai certamen dirimere jussit.* AE. 5: 496
- Minervae & Junoni obfuit Paris.* AE. 6: 64. & inde inimica Trojanis. 2: 201
- Minerva, Juno, Neptunus, everfores Trojae.* AE. 3: 2
- Minervae, Junonis, & Veneris certamen de forma.* AE. 1: 31
- Minerva Trojanis irata ob judicium Paridis, donis a Trojanis exorari non potuit.* AE. 1: 483. ejus palla unde pepulum dicta. ibid.
- Minerva Graecis favebat.* AE. 2: 162
- Minervae auxilio Diomedes plurimos Trojanos fundebat.* AE. 1: 483, 484. 2: 604
- Minervae templum temeratum stupro Cassandrae.* AE. 6: 842
- Minerva, ob Cassandrae stuprum irata, Graecos redeuntis gravissima tempestate dispersit.* AE. 11: 259. solius Ajacis poena non contenta poenam illam Graecis imposuit. AE. 1: 34, 45
- Minerva Erynomac propitia.* E. 10: 18
- Minervae sacra cur Nautiorum familia retinuerit.* AE. 3: 407. 5: 704
- Minerva invisa araneae, quia in hoc animal Lydiam puellam, Atachnen, lanificio ab ea provocata mutavit.* G. 4: 246
- Minervae scuto tunc Medusae caput amputavit Perseus.* AE. 6: 289
- Minervae consilio ad Peloponnesum profectus Danaus, cives suos a se Danaos appellavit.* AE. 10: 497

INDEX IN SERVIVM.

- Minervae* facer numerus quinquarius. G. 1: 277
- Minervae* opera, lanificium. AE. 5: 284
- Minerva* *Iovis* unde dicta. AE. 2: 166
- Minervae* manubiae, id est, fulmina, gravissimas tempestates acquinoctio verno excitant. AE. 11: 259
- Minerva* tenui, non pro subtili artificio, filo tenui; sed pro parvo pretio lanificii, tenuiter & exiliter victum praebente. AE. 8: 409
- Miniata* facies, cur triumphantibus. E. 6: 22. item quadriga Jovi. ibid.
- Minio*, amnis Tulae. AE. 8: 597. 10: 183
- Ministrare* velis, datus est, ut ministrare convivia. AE. 10: 218
- Minioia* regna, Creta; vel Minois facit. AE. 6: 14
- Minores* non dicuntur, nisi cum graduum nomina deficiant, quae sunt, filius, nepos, pronepos, abnepos, adnepos. AE. 8: 268
- Minos*, Rhadamanthus, & Aeacus, filii Jovis & Europae; post iudices inferorum. AE. 6: 566. 8: 670
- Minos* severior quam Aeacus aut Rhadamanthus. AE. 6: 432
- Minos*, rex Cretensis, ejus uxor Pasiphae, Solis filia, ex ea liberos tulit Androgeum Ariadnen, Phaedram & reliqua ejus fabula cum Daedalo, Atheniensibus &c. AE. 6: 14. Ariadnes pater. G. 1: 222
- Minos* apud Gnoson imperavit. E. 6: 60
- Minos* bellum gessit cum Atheniensibus, & mox Niso. E. 6: 74
- Minos* & Nisi bellum. E. 6: 3. G. 1: 405
- Minos* Caras, insulas populos, devicit. AE. 8: 725
- Minos* filius, Glaucus, ad Italiam venit, & Labici dictus, unde Labici populi. AE. 7: 696. cum Laconibus, Caktor & Pollucis comitibus, in Italiam venit. 10: 564. Tybrim regem occidit, unde fluvio nomen. 8: 72, 330
- Minos* uxor Pasiphae, ejusque fabula. E. 6: 46. eorum filia, Phaedra, ejusque historia. AE. 6: 445. 7: 761
- Minos* Cretensis filia nomen dedit Italiae. AE. 1: 537
- Minotaurus*, monstrum, ex Pasiphae & Tauro genitus. AE. 5: 588. E. 6: 46. labyrintho in insula Creta inclusus, a Theseo interfectus: huic quotannis Athenienses septem pueros & septem puellas nobiles mittere cogebantur. 3: 74. quomodo & cujus ope interfectus a Theseo. G. 1: 222
- Minotaurus* litoris Dea Marica, Fauni uxor, juxta Liria flumen. AE. 7: 47
- Minyae* Jafonis comites, unde dicti. E. 4: 34
- Mirari* aliquem, imitari. AE. 8: 517
- Miror* illius rei, figura Graeca (Ellipsis.) AE. 11: 126
- Mis*, & tis, nominativi singulares antiqui ex Graeco. AE. 2: 595
- Miscere*, perturbare, circumagere, insequi. G. 1: 3, 59. AE. 1: 395. 2: 487. 10: 721
- Misceri*, repleti, commoveri. AE. 4: 411. confundi. 12: 445
- Misens* mons, prius, ut nonnulli, Aërius. AE. 6: 234
- Misens*, Aeneae tubicen, Aeoli filius. AE. 5: 239
- Miser* amor, pro magno. AE. 5: 655
- Miserabile*, pro miserabiliter; nomen pro adverbio. AE. 12: 338
- Miseranda*, quae miseranda facit. AE. 3: 138
- Miseranda* tempestas, pessima, rem dignam miseratione ferens. G. 3: 478
- Miserata* animi, pro animo. AE. 10: 686
- Miseratio* nota, ab aetate, tempore, vulnere, spe parentis. AE. 11: 42
- Miseratione* & dolore naturaliter franguntur homines. AE. 9: 499
- Miseri*, mortui, vel crudeliter occisi. AE. 4: 20
- Miseror* illius rei, sed *miseror* illam rem. AE. 4: 145
- Misereri* genitivum tantum regit. AE. 4: 435
- Miserescite*, nove dictum a Virgilio, ab eo, quod est *miseresco*, & *miserescimus*. AE. 10: 676
- Miseresco*, inchoativa forma. AE. 2: 145
- Miseri* mortales, quia tot casibus subiecti, Gr. *μυαδ*. AE. 11: 183
- Misericordias* templum, asylum, ab Herculis posteris structum Athenis. AE. 8: 342
- Miseror* & *miseror*, unum notant; sed *miseror* accusativum regit; *miseror* genitivum, unde *miseritus*. AE. 1: 601. 4: 370
- Miserum*, dolentis interjectio. AE. 6: 21
- Miserum*, triste, flebile. E. 3: 27
- Misus*, profectus. AE. 10: 778. 12: 516
- Misus* ultimus in ludis Circensibus, dictus *aerarius*, quia de collatione populi fiebat: erant autem misus viginti quinque. G. 3: 18
- MITHRIDATICO** bello Palladium inventum, absconditum a Trojanis. AE. 2: 166
- Mithridatis* filius, Pharnaces, victus a Caesare. AE. 2: 92
- Mitia* poma, matura. E. 1: 81
- Mitra*, incurvus pileus, de quo etiam buccarum tegimen dependebat, gestamen Phrygum & Lydorum, nec non meretricum. AE. 4: 216. 9: 616
- Mittere*, pro immittere. AE. 12: 554
- Mittere*, 1: 207. pendere. G. 1: 57
- MIXTA** Deo mulier, Gr. *μυρτα*, quae cum Deo concubavit. AE. 7: 661
- Mixtus*, duplici genere natus. AE. 8: 510
- MNASYLUS**, puer Satyrus, sub cujus persona Varus. E. 1: 13
- MNESTHEUS**, Atheniensium dux. AE. 3: 553
- MOBILIS** aetas, flexilis. G. 3: 165
- MODEROR** cum dativo & accusativo. AE. 7: 756
- Modo*, paulo ante, vel pene. AE. 11: 141. pro nuper, propemodum, pene. 5: 493. pro tantummodo. G. 3: 10. AE. 2: 160. 4: 50
- Modulari*, secundum rythmum componere. E. 5: 14
- Modulus*, cum dativo & accusativo. AE. 7: 756
- Modus*, finis. AE. 4: 98. terminus, exitus. 4: 294. pro moderatione. 10: 247
- MOENIA**, pro tectis vel aedibus. AE. 2: 234
- Moenia* etiam abusive dicuntur omnia publica aedificia: proprie enim sunt muri, quasi *munia* a munitione civitatis. AE. 2: 252. 11: 567
- Moenia*, post Lydia. AE. 10: 141
- MOERA**, Campaniae civitas a Murano rege condita; post Abella a Graecis dicta. AE. 7: 740
- Moerantem*, Campaniae locus. AE. 7: 740
- Moerere*, cum silentio dolere; flere, ubertim lacrymas mittere; *plorare*, cum voce flere; *plangere*, cum dictis miserabilibus pectus tundere; *ingere*, etiam cum habius mutatione. AE. 11: 211
- Moeret*, cum diphthongo, *trifidis* est; sine diphthongo, *milifat*. AE. 4: 82
- Moeris*, Ecloga nona. E. 9: 1. procurator Virgilii. ibid.
- Moerorum*, pro murorum dixerunt Veteres. AE. 10: 24
- Moesia*, in finibus Ponti. E. 6: 43
- Moesia*, regio Thraciarum, vicina Scythiae, fertilissima; immo etiam Asiae regio. G. 1: 102
- Moesiae* civitas, Grynia. E. 6: 72
- Moesiae* arae, Diis manibus consecratae. AE. 5: 48
- Moesius*, severus, naturaliter tristis, Gr. *μυρτα*. AE. 12: 514
- MOLA** casta & salsa unde conficitur. E. 8: 82. idem quod far pitum. ibid.
- Mola* salsa, & fruges. G. 1: 31. ita dicebatur, sal & far, qua victimae fons, foci, & cultri, aspergebantur, & quidem de homine fruge, & homo salc. AE. 2: 133. constat ex farre & sale; a molendo. 4: 516
- Molares*, saxa asperissima, magna, quae etiam molis convenirent. AE. 8: 250
- Molarum* usus Veteribus incognitus. AE. 1: 183
- Mole*, molitione, agitatione. AE. 3: 656
- Mole* sua stat, pro in mole. AE. 10: 771
- Moles*, difficultas. AE. 1: 37
- Moles*, pro monus. AE. 5: 118
- Moles* tota, pro mundi magnitudine. AE. 6: 727
- Moliri*, molibus factis extollere, extruere; contrarium, *demoliri*. AE. 1: 428
- Moliri*, fabricare, parare. AE. 2: 109. 3: 6. movere, parare. 4: 310. praeparare, exercere. 4: 233. struere, facere. 1: 418
- Moliri* ignem, injicere, vel tenere jacere. AE. 10: 131
- Moliri* iter, peragere. AE. 6: 477
- Moliri* locum, praeparare; alias fabricare. AE. 7: 158

Mo-

INDEX IN SERVIO.

- Moliri viam**, pro cum difficultate quaerere. AE. 10: 477
- Molitur**, agitat, jactat. O. 1: 328
- Molitur**, pro *regis*; cum propiis sit, parat: vel *molitur*, movet, arripit, vel aptat. AE. 12: 327
- Molochus**, pastor, qui Herculem ad occidendum Nemeum Leonem venientem hospitio excepit in sylva Nemea: *Molochi* ludii, iidem qui *Nemea*. O. 3: 19
- Molossia**, regio Epiri, post, Chaonia. AE. 3: 293. a Molosso, Pyrrhi & Andromachis filio. 297. civitas Epiri, canibus celebris. O. 3: 405
- Molossis** advena, Italus, Italiae nomen dedit. AE. 1: 537
- Molossus**, Pyrrhi & Andromachis filius, unde *Molossia* dicta. AE. 3: 297
- Molle collum**, domitum, mobile. O. 3: 204
- Molles aditus**, faciles. AE. 4: 423
- Molles populi**, qui sub aëre clementiore. O. 1: 57
- Molli clivo** deverti, facili itinere, & descensione. O. 3: 293
- Mollia colla**, domita, domitorum eorum, qui facile flectuntur. AE. 11: 622
- Mollia fatu**, falsa; *hanc mollia fatu*, vera; quia falsa plena solent esse blanditiis; vera vero graviter audiuntur. AE. 12: 25
- Mollia oscilla**, pensilia. O. 2: 389
- Mollia pilenta**, pensilia, sic *molle feretrum*, mollia oscilla. AE. 8: 666
- Mollia stabula**, clementiora, & aëris temperati. O. 3: 295
- Mollire fructus feros**, cultu aptos facere. O. 2: 36
- Mollis**, fertilis. E. 4: 28. maturus. 1: 82
- Mollis vita**, pro lancea. E. 8: 64
- MONILE**, etiam segmennum. AE. 1: 658
- Monilia**, proprie hominum; sed etiam pro phaleris. AE. 7: 278
- Monita**, neutro genere, & *hi monitus*. AE. 4: 331
- Monita**, in plurali numero, & *monitus*, sed a quarta declinatione nec singulari dativo nec plurali utimur, ut & in quibusdam aliis nominibus, propter asperitatem. AE. 10: 689
- Monitus**, & *monitum*, substantivum. AE. 7: 102
- Monocii Herculis portus**, Liguria, quod Hercules solus sine ullis aliis Diis illic colebatur: aedes illa dicta *monocii*. AE. 6: 831
- Mons**, pro saxo, & contra. AE. 2: 308. 6: 360
- Mons Balceia**. AE. 1: 522
- Monosyllaba Graeca**, Latina facta, crescunt in genitivo. E. 2: 31. tertiae tantum sunt declinationis, & tam Latinae quam Graecae declinantur. AE. 1: 256
- Monosyllaba**, accentus ratione ad artem non pertinent, & licenter illi uti possumus. AE. 3: 91
- Monosyllabo** desinens versus, vitiosissimus. AE. 5: 481. nisi eo minora notentur animalia. 8: 83
- Monstra**, res insperatae. AE. 3: 306
- Monstra**, noxia animalcula, & purgamenta terrarum. O. 1: 184
- Monstrare**, praedicere. AE. 4: 483
- Monstrare**, monstro aliquid ostendere. AE. 1: 448
- Monstro**, augurio pessimo. AE. 12: 874
- Monstrum**, *amonstrando*. AE. 2: 26. *monstrum* est, dictum *a monstrando*, i. e. monendo. 2: 681. 3: 59
- Monstrum**, augurium, auspiciis, synonyma sunt. AE. 5: 523. prodigium, portentum, quid differant. 3: 366
- Monstrum de lue**, quia & subito, & cum triginta porcellis visis. AE. 8: 81
- Montes dividuntur in radices, latera, juga, vertices**. AE. 6: 676
- Montibus** sub altis nobilibus apud Veteres sepeliebantur: unde ortum, ut aut Pyramides fierent super cadavera, aut ingentes columnae collocarentur. AE. 11: 849
- Monumenta**, pro memoria, a mentis admonitione. AE. 3: 486. quod monent mentem: & de bonis & de malis. 9: 512. 12: 945
- Monumenta viutorum**, historiae. AE. 3: 101
- Monumentum**, sepulchri inscriptio. AE. 3: 22
- MOPSI & Calchantis** de divinandi peritia certamen. E. 6: 72
- Mopsus**, pro Aemilio Macro. E. 5: 1
- MORA** fossarum, quasi non sint tutela, sed mortis modo deditio. AE. 9: 143
- Morae**, pro, morantes. tardi. AE. 4: 407
- Morantes**, tarde redeuntes, incedentes. O. 4: 28, 70
- Morari** nihil aliquid, vel *non morari aliquid*, non exspectare, non curare. AE. 5: 400
- Morari** aliquid, differre. AE. 7: 620
- Morari**, retroagere. AE. 5: 207
- Morari** in aliquo, perseverare. AE. 2: 439
- Morari**, pro in terra eadem manere, vel in vita. AE. 4: 325
- Morbi** & febres unde. E. 6: 42. veniunt vel ex cibi & potus nimietate, vel mutatione; vel ex nimis vigiliis; vel multa sollicitudine. O. 3: 526
- Morbi** aut a contrariis, aut a similibus depelluntur. E. 10: 65
- Morbo** invalescente, nec medicina profest, nec religio. O. 3: 550
- Morbosa caro** non coquitur. O. 3: 490
- Mordere terram** dicuntur, vel arma, vulnerati & morientes, ne dolorem exprimat gemitus. AE. 11: 418
- Mores**, pro legibus. AE. 1: 268
- Mores pacis**, leges pacis. AE. 6: 853
- Mori** dicuntur herbae, & quidem proprie juxta Pythagoricos. O. 1: 107
- Moribundus**, morienti similis. AE. 5: 374. 10: 341
- Morientes** saepe scientiam habent futurorum. AE. 10: 740
- Morientes extremo lucis adspectu** satia-
- ri cupiant. AE. 10: 781
- Morientes ulcisci** se gaudebant. AE. 11: 847
- Morientium animam** ore legere sive excipere solebant proximi. AE. 4: 685
- Morientum**, pro *morientium*, quod integrum est. AE. 11: 633
- Morini**, Galliae populi, in finibus, qui Britanniam spectant, proximi Oceano. AE. 8: 727
- Morituros** divanantes inducit Homerus. AE. 4: 613
- Moriturus**, animo scilicet cupiens mori, tamquam moriturus. AE. 11: 741
- Morrius**, Vejentanorum rex, Salios instituit. AE. 8: 285
- Mors**, pro ipsa Dea. AE. 11: 197
- Mors**, propterea non est mors, quippe quae nihil perire facit, sed tantum resolutio. O. 4: 225. nihil aliud quam animae separatio a corpore. AE. 4: 385. 6: 733
- Mors** non simplex, quae non est ex una, aut secundum naturalem ordinem, non tantum fuga animae, sed & corporis resolutione. O. 3: 432
- Mors gloriosa** viro forti saluti praependenda. AE. 12: 48
- Morsus**, recte de anchora. AE. 1: 173
- Mortale vulnus**, vel quo mortales laborant, vel a mortali illatum. AE. 12: 797
- Mortalia** sunt, quaecumque ab hominibus facta. AE. 9: 96
- Mortalia**, pro adversis, vel calibus mortalibus: Gr. *tanatistata*. AE. 1: 466
- Mortalia arma**, pro mortali possibilitate, humanitate, consiliis. AE. 1: 546
- Mortalis egestas**, pro mortifera. O. 3: 319
- Mortalis mucro**, mortali manu factus. AE. 12: 740
- Morte** nihil praestantius esse homini, Cleobis & Bitonis exemplo probatur. O. 3: 532
- Mortem** qui sibi consciscabant, illorum animae magna poena afflictebantur. AE. 4: 653
- Mortes** per omnes, pro, per omnia mortis genera; vel, diversa supplicia, per quae venit in mortem. AE. 10: 854
- Morti** praetendere muros, pro bello. AE. 9: 599
- Morticinos calceos**, neque soles, Flaminiae habere licebat: morticina dicuntur, quae de pecudibus sponte mortuis fiebant. AE. 4: 518
- Mortis auctor** non est Jupiter, sed genere mortis vel prodesse vel obesse potest mortalibus. AE. 12: 581
- Mortis definitio**, τὸ ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος λύσις, corporis & animae solutio. AE. 5: 735
- Mortis honor**, sepultura. AE. 6: 333
- Mortis omen** est, audire se a mortuo vocari; vel audire, quod non dicitur; videre, quod minime occurrit. AE. 12: 638
- Mortis metae**, pro ipsa morte, quae vitae meta & finis; cum proprie me-

INDEX IN SERVITIUM.

- nas vitae dicimus, non mortis.* AE. 12: 546
- MORTUI** apud Romanos lavari solebant. AE. 9: 487
- MORTUI**, & calida cur abluantur, & per intervalla conclamentur. AE. 6: 218
- MORTUI** olim ad tubam efferebantur. AE. 11: 192
- MORTUI** in praelio super arma ferebantur. AE. 10: 841
- MORTUI** Diis inferis curae sunt, viventes superis. AE. 1: 391. 11: 51. 12: 647
- MORTUI** iisdem curis sollicitantur, quibus vivi. AE. 6: 444
- MORTUIS** amicis & dilectis exhibebant, quae vivis solebant fieri. AE. 4: 458
- MORTUORUM** honor vanus & inanis, quia nihil ad ipsos pertinet, sed cuncta fiunt ad superstitium solatium. AE. 11: 51
- MORTUORUM** nomina, qui in aliena terra erant, ter vocabantur. AE. 3: 68
- MORTUUM** decorabat omnibus ornamentis, quae virtute consecutus fuerat. AE. 11: 80
- MORTUUM** in Delo sepelire vetuit Apollo. AE. 3: 73
- MORS**, ejulque fabula. E. 6: 22
- MOS**, communis, est consensus omnium simul habitantium, qui, si inveteratus, consuetudo fit. AE. 7: 601
- MOS**, lex vivendi, nullo vinculo adstricta, hoc est, *lex non scripta*: unde pro lege, imperio, dicto. AE. 8: 316
- MOS** antiquis, meliores generos rogare. AE. 7: 268
- MOS**, pro exemplo; ut *sine more*, sine exemplo. AE. 5: 694. 7: 377. 8: 635
- MOS** claudendi & aperiendi Jani, institutus a Numa. AE. 7: 601
- MOTARE**, frequenter movere. AE. 3: 581
- MORUS** incompofiti, saltationes sine arte, in religione in usu. O. 1: 350
- MOVERE** agros, pro colere. O. 1: 123
- Movere** animum, in sui desiderium illicere. O. 3: 521
- Movere** arma, vires suas experiri; & ab hominibus transfertur ad animalia. AE. 12: 6
- Movere** castra & aciem, ducere exercitum. AE. 11: 445
- Moveri** sacra dicebantur, cum solemnibus diebus instaurandi sacrificii causa templa aperiebantur: quia tum simulacra movebantur. AE. 4: 301
- MOX**, postea. O. 1: 24
- MUCRO**, cujuslibet teli acumen, AE. 11: 817
- Mucro**, pro gladio. AE. 12: 734
- MUGIFF**, pro mugivit. AE. 8: 218
- Mugitis**, non tantum dolentium, sed etiam irascentium. AE. 12: 104
- MULCARE**, & *multare* differunt; *multare* proprie damnare, poena afficere; *mulcare* vero, verberibus, vel alio quovis modo male accipere. AE. 11: 839
- Mulcere**, delinire, mitigare, mollire, *fovere*. AE. 1: 79
- Mulcere** aethera cantu, lenire. AE. 7: 34
- Mulciber**, Vulcanus, vel quod ignis totum permulceat, vel quod ipse *mulcatus sit pedes*; vel quod igni *multetur*. AE. 8: 724
- Muldra**, haec, & hoc *muldrale*, vas in quod mulgent: vel, ut nonnulli, *muldra*, tempus quo mulgentur animalia, *muldrale* vas. E. 3: 30
- Muldraria**, & *mulgaria*. O. 3: 177
- Mulgere** hircos, facere quae sunt contra Naturam. E. 3: 91
- Mulier**, apud Veteres etiam de innupta; & *virgo* contra etiam de muliere. AE. 11: 687
- Mulier faciem ne capito**, verba legis XII. Tabularum. AE. 12: 606
- Mulier**, pro mortalibus. AE. 7: 661
- Mulier ancilla**. AE. 1: 409. 8: 337
- Mulierem** castra sequi, turpissimum apud Romanos. AE. 8: 688
- Mulieres** in extrema necessitate etiam muros ascendebant. AE. 9: 479
- Multa** pro multum. O. 4: 301. Gr. *πολλὰ*. AE. 1: 469. ut *crebra*, pro *crebro*. E. 8: 339. 11: 470
- Multa**, pro magna. AE. 4: 3
- Multatam** morte, affectam, debilitatam, damnatam: *mulcari* enim *verberibus* proprie dicimus. AE. 11: 839
- Multitudinem** innumeram, quomodo numerarint Veteres. AE. 6: 681
- Multum**, pro saepe. AE. 10: 839
- MUMMIUS** Achajam vicit. AE. 1: 288.
- Corinthus** expugnavit, & Mycenae. E. 8: 37
- MUNDUM** forte inter se dividerunt Jupiter, Neptunus, & Pluto. AE. 1: 142
- Mundus** Vere creatus. O. 2: 336, 338
- Mundus**, de eo variae Philosophorum sententiae. O. 2: 336
- Mundus**, ara Deorum inferorum. AE. 3: 134
- Mundus**, pro Coelo. O. 1: 240
- Munera** Ceteris & Liberi, *cibus & potus*. O. 1: 7
- Munera** laetitiamque Dei, notant *Librum Patrem*, & sic *vinum*. AE. 1: 640
- Munera** potentum, obsequia, officia, quae pauperes divitibus muncium loco solvunt: dicimus autem *munera*, & *munia*. AE. 12: 520
- Munera**, unde dictae gladiatorum pugnae. AE. 3: 67
- Munera** praeferre solebant legati. AE. 11: 249
- Munere**, pro munere nuptiali. O. 4: 518
- Munero** veteres, recentiores *muneror*. O. 1: 184
- Munus**, pro honore. AE. 8: 273
- Munus**, quod ex officio; *donum*, quod ex voluntate venit. AE. 2: 269
- Muralis** corona data, qui primus murum conscendisset. AE. 6: 772
- Muranus**, rex Moeram Campaniae urbem condidit, quae post *Abella* & Graccis dicta. AE. 7: 740
- Murcia**, dicta vallis, in qua editi Circenses, a vicino monte *Murcio*; vel quod ibi Verticordiae Veneris sanum, circa quod nemus e *myrtetis*, unde mutata litera *murcia*: vel a *murco*, quod est *murcidum*: vel a Dea *Murcia*, quae, cum ibi Bacchanalia essent, furorem sacri ipsius *murcidum* faceret. AE. 8: 636
- Murem**, *Sminthicum* appellatur Cretenfes, vel Phryges. AE. 3: 108
- Mures** noctu nervos & armorum loramenta arrosant Scamandri. AE. 3: 108. *terriginae* appellati per oraculum. ibid.
- Murex** acutus, laxi acumen eminens per tranquillitatem: alias *murex*, pilicis, cujus sanguine purpura tingitur. AE. 5: 205
- Murex**, cochlea conchilii similis, unde purpura. E. 4: 44
- Murice** fulgenti, pro purpura. AE. 9: 614
- Murmur** in sylvis solet esse ante adventum ventorum; cujus rei arcanum est. AE. 10: 98
- Murmur**, sonus aquae. O. 1: 109
- Murmur**, de tonitru. AE. 4: 161
- Murmar**, pro tacito suffragio. AE. 5: 369
- Murthani**, dicti reges Latini. AE. 6: 760
- Murthanus**, regis Latini nomen, a quo & reliqui Murthani. AE. 12: 529
- MUSA**, pro carmine, cithara, cantilena. AE. 10: 191
- Musa**, amorum cantilena. E. 8: 1
- Musa** agrestis, sylvestris, carmen rusticum. E. 6: 6. 1: 1
- Musae** variae, Boeotiae, Atticae, Siculae. AE. 1: 12
- Musae**, nonnullis novem, nonnullis octo, nonnullis septem. AE. 1: 12. aedificula aenea illis structa a Numa. ibid. postea translata in aedem Honoris & Virtutis, unde *aedes Herculis Musarum*. ibid. tres tantum juxta Varonem, & cur. E. 7: 21
- Musae**, Phoebi chorus. E. 6: 66
- Musae** & Nymphae eadem. E. 7: 21
- Musae** Libethrides, Hippocrenides, unde. ibid. earum templum. ibid.
- Musaeus**, Lini, vel Orphei filius, vel saltem discipulus, theologus fuit. AE. 6: 667
- Musci**, Latine *muscare*, *comprimere oculos*; inde pro cunctari, dubitare. AE. 12: 657
- Musarum** filii, Orpheus, Linus, Sirenes. AE. 1: 12
- Musarum** sacerdos, poeta. O. 2: 476
- Musarum** opem in rerum arduarum narratione implorabant poetae. AE. 9: 77
- Muscoli** fontes, lanugine viridioris tecti. E. 7: 45
- Musimo**, dux gregis. O. 3: 446
- Musis** & Apollini facer Helicon, unus e duobus Parnassi verticibus. AE. 7: 641. 10: 163
- Musis** sacri Parnassus & Pindus. E. 10: 11
- Musis** templum sacrauit Pierius, Apollinis filius. E. 7: 21
- Musis** non vino, sed aqua & lacte sacrificare solebant. ibid.

Musi

INDEX IN SERVIVM.

Musis arcem consecravat Libethrus poet. ibid.
Mussant, dubitant. A.E. 12: 718
Mussare, murmurare; proprie in tace-
 cendi significatione; interdum du-
 bitare. G. 4: 188
Mussare, queri. A.E. 11: 454
Mussare, vereri, timere; alias dubita-
 re; immo susurrare, tacere, quiescere;
 unde *obmussare*, queribundum
 obmurmurare. A.E. 11: 345. pro du-
 bitare, item cunctari, timere, tace-
 re, comprimere oculos, quod Graece
Musar. 12: 657
Mustela dicta a longitudine, quasi *mus*
longus: sic & *telum* de longo gladio.
 A.E. 2: 468. 9: 747
Mustum, singularis tantum numeri;
 abusive enim Ovidius *musta*. O. 2: 7
Muta & liquida metrum quidem ju-
 vant, non vero accentum. A.E. 1: 388
Mutae artes, de medicina, cujus nulla
 potest reddi ratio; vel tactus vena-
 rum, vel quia apud Veteres ante Hip-
 pocratem manibus magis tractata est,
 ubi cessabat oratio; vel *muta*, mu-
 sicæ comparatione. A.E. 12: 396
Mutare, tingere. E. 4: 44
Mutari, pro mutatum iri. A.E. 10: 627
Mutatio rerum cum rebus apud Veteres
 in usu. E. 4: 38
Mutilatae partes orationis eodem loco
 retinent accentum, quo integrae. A.E.
 10: 668
Mutuli, capita trahunt, alio nomine
proceres. A.E. 1: 744
Mutufcae, oppidum Italiae, post Tre-
 bia, & Trebia, ad quam Annibal
 cecidit Romanos. A.E. 7: 711
Mutumum, invicem. A.E. 7: 66
MYCENAE, pro Graecia. A.E. 2: 25
Mycenae, Agamemnonis patria. A.E. 1:
 288. superata a Mumio. G. 8: 40
Myene, singularis num. & pluralis My-
 cenae. A.E. 5: 52
Myon, Atheniensis a Cerere adama-
 tus, in papaverem transfiguratus, tu-
 telae ejusdem servatus. O. 1: 212
Mycone, & Gyarus, insulae in mari Ae-
 geo juxta Delum. O. 3: 6. A.E. 3: 76
MYGDONES & Anaximenes filius,
 Choroebus. A.E. 2: 342
MYLAE, Siciliae oppidum cum nobi-
 li portu, ubi navali praelio superatus
 ab Augusto Sext. Pompejus. A.E. 8: 682
MINYAE, Iasonis socii, & unde. E. 4: 34
Minya, Iasonis materna avia. ibid.
MYRENE, transformata in Myrtum,
 ejusque fabula; sacerdos Veneris. A.E.
 3: 23
Myrica, & Myrtea, Venus. A.E. 1: 724
Myricae, Bucolica carmina. E. 6: 9
Myricae, virgulta humilia & sterilia,
 vulgo tamaritium. E. 4: 2. 8: 54
Myrmides, formicae, Aeaci precibus
 mutatae in homines, qui inde Myr-
 midones. A.E. 2: 7
MYRMIDONES, Achillis socii, a re-
 ge Myrmidono, Jovis & Eurymedu-
 Jac filio. A.E. 2: 7. unde sic dicti. i-

bid. Thessaliae populi, ita dicti, quod
 Aeaci precibus ex formicis in homi-
 nes conversi. 4: 402
Myrmidenes Harpalcum ceperant. A.E.
 1: 321
Myrmidonum proceres, principes, A-
 chilles & Patroclus. A.E. 11: 403
Myrmix, puella, Minervae grata, cur
 in formicam ab ea conversâ. A.E. 4:
 402
Myrrha, Cinyrae filia, patrem infe-
 quentem stricto gladio post concubi-
 tum fugiens, in Myrtum mutata: A-
 donin enixa est. E. 10: 8. A.E. 5: 72.
 6: 623
Myrtetum, pro myrtis: proprie locus,
 myrtis confusus, *myrtus*, ipsa arbor.
 O. 2: 111
Myrtillus, a Pelope occisus, & in mare
 praecipitatus Myrtoo pelago nomen
 dedit: postea Aurigae nomine inter
 sidera. G. 1: 205. 3: 7
Myrtium mare, a Myrtilo in illud prae-
 cipitato appellatum est. O. 3: 7
Myrtus arbor transformata ex Myrene.
 A.E. 3: 23. inter verbenas. 24. Veneri
 consecrata, & cur. 5: 801. vel quia
 gaudet lixivibus, & Venus de mari
 dicitur procreata; vel quod multie-
 rum necessitatibus plurimis apta. O.
 2: 64. facta ex Myrrha, Cinyrae filia.
 A.E. 5: 72. E. 7: 62. fragilis, & ju-
 cundi odoris. ibid.
Myrtus, pastoralis, quia hac pastores
 cupide praefixa pugnare solebant.
 A.E. 7: 817
Myrtus, proxima lauro, odore. E. 2:
 54. apta hastilibus. A.E. 3: 22
MYSTICA sacra Iacchi cur. O. 1: 166
Mytia, regio, ubi perit Hylas, Mercu-
 lis socius. O. 3: 6. peragrata Hercu-
 li. A.E. 1: 623. a Trojanis superata. 2:
 241
Mytia, civitas Phrygiae, haud longo a
 Troja. O. 1: 102
Mythiae populi, Getae. A.E. 3: 35
Mythiae fluvius, Caicus. O. 4: 370. Cay-
 trus, Asiae paludi cohaerens, cynois
 nobilis. A.E. 7: 702
Mythi, iidem qui Getae, gens fera, a
 Lucullo superati. A.E. 7: 604
Mythi Trojanos sub Laomedonte inva-
 lerunt. A.E. 2: 610

N.

N quod in praesenti est, plurima
 participia passiva vel retinent
 vel omittunt, euphonia judice. prae-
 ter *natus* & *passus*, quae semper o-
 mittunt. A.E. 1: 484
Natus, nunquam in participio retinet
 n, quod in praesenti est, ut nec *pas-
 sus*, ut alia omnia, quae euphoniae
 gratia vel retinent vel omittunt. i-
 bid.
NAJADES, vel Napeae, fontium Nym-
 phae, *Orcades*, montium; *Dryades*,
 arborum. E. 10: 9. 62. A.E. 1: 504
Nais candida, pulchra, vel Dea. E. 2: 46
 Fppp 3

NAM, particula olim praeponebatur,
 nunc postponitur. O. 4: 445
Naias, nemora; unde *Napeae* Nymphae,
 caedem quae Dryades. O. 4: 535
Napeae, vel Naiades, Nymphae fontium.
 A.E. 1: 504. caedem quae
 Dryades, *naias* enim *nemora* Graeci
 dicunt. G. 4: 535
NAR, fluvius, qui Tiberino jungitur,
 sulfurei saporis, odoris, & coloris;
 unde etiam dicitur, quia Sabina lin-
 gua *nar* sulfur dicitur; vel aliunde.
 A.E. 7: 517
Nar, *Naritis*, vel *Navis*, fluvius, in
 quem derivatus a Curio lacus Veli-
 nus. A.E. 7: 712
Narissus, quondam puer, mutatus in
 florem cognominem. E. 2: 47. O. 4:
 160
Nare, primam syllabam naturaliter ha-
 bet longam, licet in *natare* brevis sit.
 A.E. 1: 122
Nare, & de navibus, & de volam. A.E.
 6: 15. pro volare. O. 4: 59
Naricii Locri, dicti a loco provinciae
 suae, Naryce. A.E. 3: 399
Naricii, Opuntii, & Epicnemides, i-
 dem. A.E. 3: 394
Naris, civitas, postea Opuns. A.E. 3: 399
Narnia, civitas in via Flaminia, in mon-
 tibus posita, sub quibus *Nar* fluvius.
 A.E. 7: 517
Narratio Rhetorica cum omnibus rebus
 partibus convenire debet, loco, tem-
 pore, materia, causa, persona. A.E.
 2: 135
Nasamonos, corrupte, *Nisamonos* proprie,
 ita appellati Ozoli Locri, qui ad Li-
 byam delati sunt, & ad Ammonem
 arietis ductu penetrarunt, ibique op-
 pidum Aurela condiderunt. A.E. 11:
 265. a Naryciis oriundi. 3: 399
Nascentes a Sole sortiuntur spiritum, a
 Luna corpus, a Marte sanguinem, a
 Mercurio ingenium, a Jove honorum
 desiderium, a Venere cupiditates, a
 Saturno humorem; quae cuncta re-
 deunt post mortem ad illos, a qui-
 bus accepta fuerant. A.E. 11: 51
NATALIS, absolute apud Veteres pro
die natali, vel loco. E. 3: 76. A.E. 9: 64
Natalitio festo licebat voluptatibus ope-
 ram dare, ceteris non. E. 3: 76
Natantia lumina, in mortem reducta,
 invalida. O. 4: 496
Natantia lumina, somni vicinitate ex-
 rantia. A.E. 5: 856
Natare, etiam de navibus. A.E. 1: 542
Naturae, ex Chao, filius, Cupido. A.E.
 1: 668
Natura, dicta quod nasci aliquid faciat.
 O. 2: 49
Natura tribuit homini centum & vigin-
 ti solstitialis annos. A.E. 4: 653
Natura totius universi, animaeque &
 corporis, ex intima Philosophia de-
 scripta. A.E. 6: 724
Naturae contraria si quae fiant, non
 adferunt praedictum generalitati.
 A.E. 6: 154

Nata-

INDEX IN SERVIVM.

- Naturam** contra nihil hominum inven-
ta valent. G. 2: 20
Naturae, pro mores. G. 4: 149
Naturaliter animos moventia, in quas-
vis personas, impios aequae ac pro-
bos, servos ac liberos, cadunt. AE. 10: 861
Navalia, Graece *νάπη*, locus ubi na-
ves subducae stant; *Textrina* vero,
ubi fiunt, Gr. *ναυτήρια*. AE. 4: 593.
11: 326, 329
Navalia, res navales, ut pix, cera, fu-
nes, vela, trabes, & similia. AE. 11:
329
Navis aenea, & leonis tergo velificans
ad Geryonem navigavit Hercules. AE.
8: 300
Naves non fiunt de acere. AE. 9: 88
Naves nomina accipiebant a pictura tu-
relatum. AE. 10: 166
Naves Aeneae mutatae dicuntur in
Nymphas, novo exemplo. AE. 9: 82
Naufragio perire, grave, & cur. AE. 1: 97
Naufragum mare, quod naufragos fac-
cit. AE. 4: 135
Navisfragum Scyllaceum, periculosum
navibus. AE. 3: 553
Navigandi causa praecipua apud Vete-
res, populatio. AE. 1: 531
Navigantibus terrae & urbes recedere
dicuntur. AE. 3: 72
Navigatio, unde orta. E. 4: 38. olim
causa invadendarum terrarum. AE.
1: 303
Navita, per epenthesin pro *navita*. AE.
6: 385. G. 1: 137
Naumachiam quoque ad exercitium Pu-
nico bello primo instituere Romani.
AE. 5: 114
Nauplius, Palamedis pater, ob falso cri-
mine interfecit filium Graecis in-
fensus, redeuntis a Troja, sublata in
monte Euboeae Caphareo facula, in
scopulos illeceit. AE. 11: 260
Nautae periti, regionum vicinitatem ex
ratione cursu, qui horis computatur,
colligunt. AE. 5: 25
Naurae tam terrenis quam marinis Diis
vota facere & solvere solebant, prout
scilicet familiaria sibi Numina opiu-
lari credebant. AE. 12: 768
Nantes a Pallade dicitur doctus; quia is
Palladium Romam detulit; unde
Nautiorum familia Minervae sacra
retinuit. AE. 2: 166. 3: 407. 5: 704
NAXOS, Baccho sacra, unde bac-
chata, vel quod vitibus confita, vel
celebrata Bacchis, vel quod Bacchus
ex India reversus illic egerit trium-
phum: dicta est & *Dia*: in eadem a
Theseo Mercurii monitu relicta A-
riadne, & inventa a Baccho. G. 1:
222. AE. 1: 71. 3: 125
Naxos, viridis; vel a maris colore,
vel quod sylvestris. AE. 3: 125
Naxum in insulam Bacchus Lycurgum
fugiens se recepit. AE. 3: 14
Naxus, Siciliae oppidum. E. 10: 50
NE particula quoque, quae pro *quiesce*.
AE. 10: 673
Ne, imperativo modo, & praesenti
tempori, & futuro interdum jungit-
ur, prout vel ad praesens, vel futu-
rum referri volumus. AE. 2: 606
Ne, & cave, prohibentis. G. 1: 96
Ne, pro non. G. 1: 80
Ne quid nimis, sententia. AE. 10: 861
NEAERA, amica communis Menal-
cae & Damoerac. E. 3: 3
Neapolis, prius dicta Parthenope, ab
una Syrenum illic sepulta; a Cuma-
nis incolis condita; postea vero di-
ruta, sed oraculo restituta, *Neapolis*
dicta. G. 4: 562
Neapolim juxta amnis Sebethis. AE. 7:
734
Neapolis studuit, ibidemque sepultus
Virgilius. AE. 1: pr.
NEBRIDES, pelles quibus Nymphae
venatrices cingebantur. G. 4: 342
Nebula de terris orta hominum visui
obest. AE. 2: 604. unde nebulae cre-
entur. 1: 747
NEC minus, etiam. AE. 11: 203
Nec nequidquam, non sine causa. G.
1: 96
Nec nulla, pro maxima. G. 1: 83
Nec numero, nec honore, pro sine.
AE. 11: 208
Nec non, etiam. G. 2: 449
Necdum, adverbium temporis. AE. 1: 129
Necessitas metri, ubi necesse est licet
ultraparis uti. AE. 2: 513
Necromantia exercebatur apud Lucri-
um & Avernum, lacus. AE. 3: 386
Nectar, pro melle, cum poculum sit
divinum: significat autem immorta-
le ex melle, id est, non, & *nectar* oc-
cido. AE. 1: 436. pro vino purissimo.
G. 4: 384
Nectere, conjungere. E. 8: 77
Necyomantia vel *Sciomantia* fieri sole-
bat in Acheronte, apud Bajas, &
non nisi occisione hominis, quod
& completum illic ab Aenea morte
Miseni, & ab Ulyssae morte Elpeno-
ris. AE. 6: 107. vaticinatio per susci-
tatum cadaver, ad quod requiritur,
sanguis humanus. 6: 149
NEFANDUS, sacrilegus. G. 1: 278
Nefas, declinatione caret. AE. 10: 497
Nefas, eleganter per parenthesis effec-
tur. AE. 7: 73
Nefas, quasi *proh nefas*, exclamatio. AE.
8: 688
Nefas, opprobrium. AE. 5: 197. sce-
lus. 2: 658
NEFRENDEN, infantes; quia nondum
habent dentes; *frendere* enim denti-
bus frangere. AE. 8: 230
NEGATIVAE duae faciunt unam con-
firmativam. G. 1: 96
Negatio in laudatione per comparatio-
nem praemissa majorem habet em-
phasin. E. 5: 82
Negaturus quid, prudenter a causa in-
cipit, dum suspensus alter expecta-
tione possit audire causam, cur postea
negetur. AE. 10: 467
NEMEA sylva, in qua celebrabatur a-

- gon in honorem Archemori, qui *Na-
mens* dictus. G. 3: 19. vicina Thebis,
ubi leonem interemit Hercules. AE.
8: 295
Nemosa, anapestus; *ne* & *me* breves &
ae longa. AE. 8: 295
Nemaeo agone coronae ex apio, & cur.
E. 6: 68
Nemesis, Numen amantibus iniquum.
AE. 4: 520
Nemens, sive *Nemeas*, leo ab Heren-
le occisus. G. 3: 19. erat autem is
Lunae filius. AE. 8: 295
Nemo Divum, pro nullus: *nemo* enim
proprie *nec homo*. AE. 9: 6
Nemora circa fontes, quia heroum a-
nimae in illis habitabant. E. 5: 40.
aptari solebant sepulchris, ut animae
amoenitate fruerentur. AE. 3: 760
Nemora, Bucolica carmina. E. 6: 9
Nemus, *sylva*, *lucus*, quid differant.
AE. 1: 314
Nemus, pro sylvis & montibus. AE.
4: 118
Nes, *navale lignum*. AE. 11: 329
NEOPTOLEMUS, Pyrrhus, Achilles
& Deidamiae filius, Pelci & Theti-
dis nepos, in equo Trojano fuit. AE.
2: 263. ejus & Andromaches filius,
Pergamus. E. 6: 72
Nepotes, gradus futurae cognationis.
AE. 3: 409
Nepotes, pro posteris. AE. 6: 681, 885.
8: 731
Nepotes, pro arbuticulis, quae ex ar-
bore orta. G. 2: 58
Neptunum devoranturo Saturno equus ob-
latus. G. 1: 12
Neptunus & Apollo quibusdam tantum
Penates. AE. 3: 119
Neptunus aquis omnibus, fluminibus
& fontibus praest. G. 1: 12
Neptunus, *Ἐννεύβων* Gr. quod terram
mari quatit. AE. 5: 810. & *Ἐννεύ-
βαι*. 2: 16
Neptunus *equestris*, Confus, cui certa-
mina equestris, quibus raptae Sabi-
nae, instituit Romulus: hinc *Confusa*
ludi illi. AE. 8: 635. equester unde
dictus. G. 1: 12
Neptunus, Juno, Minerva, & alii Dii
Jovem ligare voluerunt. AE. 6: 287.
10: 567
Neptunus, Mercurius, & Jupiter, ab
Oenopione hospitio suscepti, quomo-
do illi filium Oriona dederint. AE.
10: 763
Neptuni & Minervae contentio de no-
mine Athenis imponendo, in qua
Neptunus equum, Minerva olivam
produxit, & judicata superior. G. 1:
12, 18. AE. 4: 377. 7: 691. 8: 128
Neptuni sceptrum, tridens. AE. 1: 137
Neptunus tridenti percussione equum
produxit. G. 3: 122
Neptunus homicidii postulavit Martem.
G. 1: 18
Neptunus & Apollo Trojae muros fa-
bricarunt. AE. 2: 241, 610. & inde
Neptunia Troja. 3: 3. a Laomedonte
autem

INDEX IN SERVIVM.

- antem mercede murorum a se fabricatorum fraudari. 8: 157. quam vindictam sumferint. 1: 554
- Neptunus** Laomedontis perfidiam inimicis bellis marinis ultus est, quibus Trojani filias sorte exponerent. AE. 5: 30. & post sacerdotem apud Trojanos non habuit, & inde iratus Trojanis, inimicis Laocoonti serpentes. 2: 201
- Neptuni** sacerdos Lapidibus obrutus a Trojanis, quod Graecorum adventum sacrificiis non averisset. ibid. ejus sacerdos sorte postea ductus Laocoon. ibid.
- Neptunus**, Juno, Minerva everfores Trojae. AE. 3: 2. & Neptunus quidem ob denegatam mercedem. 6: 64
- Neptunus** depictus in scutis Graecorum, Minerva in Trojanorum. AE. 2: 396
- Neptunus** Scyllam adamavit, &c. conjux illius Amphitrite. E. 6: 74. Scyllam amavit. AE. 3: 421
- Neptuni** & Terrae filia, Charybdis. AE. 3: 420
- Neptuni** filiae, Harpyiae, quia is dicitur prodigiorum omnium pater: sic Neptuni filii dicuntur peregrini, quorum parentes ignoramus. AE. 3: 247, 249
- Neptuni** filius, Agenor. AE. 1: 342. Alectus. 8: 285. ex Melie nympha Amycus. 5: 373. Dorus. 2: 27. Cyclops. E. 2: 25. Halirrhottus. O. 1: 18. Melisapius, quia per mare ad Italiam venit, invulnerabilis. AE. 7: 691. 9: 123. Othus & Ephialtes. O. 1: 280. & Veneris filius, Eryx, rex Siciliae, unus Argonautarum. AE. 1: 574. 5: 24. ab Hercule occisus. 10: 551. ex Medusa Pegasus genuit. 2: 616. & Thoosae nymphae filius, Phorcus. 5: 824. & Larissae filius Phubius. 2: 197. Taras, Tarenti conditor. O. 4: 126. AE. 3: 551. & Salaciae Deae filius, Triton. 11: 148
- Neptuni** potestas triplici signo ostenditur. E. 8: 75
- Neptuni** favore post stuprum in virum mutata Caenis. AE. 6: 448
- Neptuniae** arae, saxa medio mari. AE. 1: 112
- Neptuno** taurus rite mactabatur. AE. 2: 202. 3: 85, 118
- Neptuno** fundamenta consecrata; unde & *Neptunus*, & *Neptunus*. AE. 2: 610
- Neptunus** iratus siccitatem Atticae terrae immisit. AE. 4: 377
- Neptunus** insulae partem, in qua Phlegiae impii & facilegi habitabant, tridentis obruit. AE. 6: 618
- Neptuno** cum novisset Cretensium rex, Diomedes, immolatum se ei de re, quae ei primo occurrisset, oblatum filium ex voto immolare cupiens, ut alii, eo immolato, regno pulsus est. AE. 11: 264
- Neptunus** Thesiei precibus Hippolytum, ejus filium, immissa foca perdidit. AE. 7: 761
- Neptunus** Aeneam circumfusa nube liberavit. AE. 2: 592
- Neptunus** Aeneam cava nube liberavit certamine Achillis. AE. 1: 602. 4: 228. 10: 82, 592
- Neptunus**, pro aquis. O. 4: 28
- NEQUA**, pro non, aut nulla. AE. 3: 453. pro ne. AE. 2: 606
- Nequa** mora, pro nulla. AE. 12: 565
- Nequidquam**, pro non. O. 1: 192, 403. AE. 2: 546. 4: 209
- Nequidquam** fallis, pro non fallis. AE. 12: 634
- Nequidquam**, frustra. AE. 9: 364. sine causa. 5: 81, 791
- NEREIDES**, Nymphae maris. AE. 1: 504. earum mater Doris, ex Nereo. 3: 73
- Nereidum** una, Panopea. AE. 5: 240
- Nereus** ex Doride quinquaginta filias tulit, Nymphas Nereides. AE. 3: 73, 74. ejus conjux, Doris. E. 10: 5
- Neri**, pro **Nerei**; quia nomina in eis apud Veteres in es terminabantur, **Nereus**, **Neres**: **Tydes**, **Tydes**, quae genitivum in is faciebant, unde & saepe a Latinis detrahebantur. AE. 8: 383
- Nerine**, patronymicum. E. 7: 37
- Neritos**, mons Ithacae. AE. 3: 278
- Nervi** equini solebant esse in arcubus. AE. 9: 622
- Nesius**, pro ignoratus, latens. AE. 4: 72. qui nesciebatur. 10: 706
- Nessi** Centauri cum Hercule fabula. AE. 8: 300. ejus cruore infecta tunica in furorem egit Herculem. E. 8: 30
- NEUTRA** quaedam tria habent participia, praesens, praeteritum, & futurum, ut *placens*, *placitus*, & *placiturus*. AE. 5: 332
- Neutra** tripartita sunt, & nominativo similis accusativus. AE. 11: 230
- Neurum** plurale, adverbialiter. AE. 5: 19. 11: 470
- NEXAE** trabes, pro eo multi *nixae* legunt. AE. 1: 453
- NI**, antiquius pro *ne*. AE. 3: 683
- Nicopolis**, Epiri urbs, ab Augusto condita, sive aucta. AE. 3: 501. ita dicta ob victos illic Antonium & Cleopatram, quae prius Ambracia. 3: 274
- Niostrata**, Mercurii filia, mater Euanthri. AE. 8: 130. etiam *Carmenis* dicta, centum & decem annorum a filio occisa. 8: 51, 130. item *Tyburtilis* dicta. 8: 336
- NIDIFICARE**, congerere. E. 3: 69
- Nidor**, puror. AE. 12: 301
- NIGER**, pro Aethiope. AE. 1: 493
- Niger**, nocens. O. 2: 214. mortuus, item malus. E. 5: 56
- Niger** lacus, altus, vel revera *niger* ob Inferorum vicinitatem. AE. 6: 238
- Niger** turbo, pro noxia tempestate. O. 1: 320
- Nigra** abies, umbrosa. AE. 8: 599
- Nigra** nubes, alta. AE. 5: 516
- Nigrans**, pro niger, participium sine verbo. AE. 4: 120
- Nigrans** picea, umbrosa. AE. 9: 87
- Nigrans** Aegis, tempestatem commoveas. AE. 8: 354
- Nigantes** terga, nigra terga habentes. AE. 5: 97
- Nigrum**, umbrosum. E. 6: 54
- Nigrum** pecus Plutoni immolabatur, per similitudinem. O. 2: 380
- Nigrum** venenum, noxium: quia nigri sunt mortui veneno. AE. 4: 514
- Nigidius** Figulus solus post Varronem. AE. 10: 176
- NIHIL**, pro non. O. 1: 125. AE. 9: 131
- Nihil**, per metri necessitatem contrahi potest; sed non nisi sequente consonante; si enim vocalis sequatur *nihil* dicendum. AE. 6: 104
- NILUS**, Aegypti fluvius, unde oriatur incertus: haud longe tamen ab Aethiopia Maurorum lacus est ultra majorem Atlantem, ex quo Nilus erumpit, idque belluarum similitudo confirmare videtur. AE. 8: 713
- Nilus**, Graecum est, & alio nomine Latine *Melo* vocatur. AE. 1: 745. 4: 246. dictus, quod novam *insulam*, *novum litum* trahat. O. 4: 91. AE. 9: 31. aestate exundat. 9: 303
- Nili** & Callirhoes filia, Chione; unde *Nilos* Latine *Nives*. AE. 4: 250
- Nilus** plus aequo cum excrevisset, & agros inundasset, recedens iterum in limo multa animalia reliquit, quae putrefacta aërem corruerant, unde ingens pestilentia orta. O. 3: 478
- Nili** aqua Isidis templo spargebatur. AE. 2: 116
- Nili** ostium, unum de septem, Pelusium. O. 1: 228
- Nili** sacris, Aegyptii sacerdotes pueros de sacris parentibus natos Nymphis dabant, qui cum adolevisset redditi immensam aquam omnia continentem sub terris esse narrabant, ex qua cuncta procrearentur. O. 4: 364
- Nilus** septemgeminus, septemfluvius. AE. 6: 801
- NIMBI**, nunc venti; nunc nubes, vel pluviae. AE. 1: 55. & proprie quidem *nimbi*, repentinae & praecipites pluviae; *pluviae* vero lentae & juges. ibid. pro fulminibus. 8: 354. nubes. 1: 84. 5: 13. 3: 198
- Nimbus**, nubes divina, fulgidum lumen, quo semper Deorum nec non imperantium capita cinguntur. AE. 2: 616. 3: 585. 5: 839. 9: 110, 111
- Nimbus**, pro nubibus; aliter splendor, qui est circa corpus & caput Deorum. AE. 10: 634
- NIMIRUM**, nisi fallor. AE. 3: 558
- Ninguis**, & in plur. *haec ningues*, unde verbum *ninguis*, prima persona carens. AE. 4: 250
- NIOBE** panis ab Apolline. AE. 3: 75. numerosam habuit sobolem. 11: 857
- NIPHATES**, fluvius & mons. O. 3: 30
- NISAMONES**, corrupte *Nesamones*, dicti

INDEX IN SERVIVM.

daſi Locri Ozoli, qui in Libya ſedes poſuerunt, & arietis ductu ad Ammonem pervenerunt, & oppidum Aurela conſiderunt. *AE.* 11: 265
Niſaenus, ab equis ſuis prodiſus. *AE.* 10: 592
Niſiſ, una Hyadum. *G.* 1: 137
Niſi & Minois bellum. *E.* 6: 3
Niſi mater, Ida. *AE.* 9: 177
Niſus, Megareuſium rex, ejus filia Scylla, & omnis ejus hiſtoria. *E.* 6: 74. in avem mutatus. *G.* 1: 404. in aquilam Piſcarien. *E.* 6: 74. ejus filia Scylla, ſecundum alios in avem; ſecundum alios in piſcem converſa. *AE.* 1: 239. 6: 286
NITELA, muſagreſtiſroboeus. *G.* 1: 181
Nitens humi, pro humum incedens. *AE.* 2: 380
Nitens, alis, volans; participium a verbo *niter*. *AE.* 4: 252
Nitentes, pingues. *AE.* 6: 654
Nitrum ex aqua in modum ſalis coaleſcit, & ad Solem liqueſcit, aptum ad lavandum. *G.* 1: 194
Nituntur, pro nitebantur. *AE.* 2: 443
NIVEI cygni, candidi. *G.* 2: 199
Nivei pecoris legendum, non *nivel laſti* apud Virgil. *E.* 2: 20
Nives, Gr. *Χιωνες*, a Chione, Nili & Callirhoës filia. *AE.* 4: 250
Nives ſata exurunt, & cur. *ibid.*
Niveus, epitheton late patens, & ad candorem pulchritudinis, & ad pallorem mortui, & ad frigus mortui. *AE.* 11: 39
NIXIBUS, partibus, a *nitendo*; unde *enixa*. *G.* 4: 199
NOBILES plurali numero utuntur, quando de ſe loquuntur. *AE.* 4: 213
Nobiles nunquam ſoli comburentur; ſed vel cum equis, vel canibus, vel famulo. *AE.* 6: 228
Nobilis, notus. *AE.* 7: 564. prudens. *I.* 1: 153
Nobis magiſter, pro *noſter*, ad vitandum *ὀμολογισμὸν*. *AE.* 5: 391
NOCTE *ſuper media*, ultra mediam noctem, plus quam media, vel maxima ejus parte tranſacta. *AE.* 9: 61
Nocte, nomen, non adverbium. *G.* 1: 287
Noctem ſtet, jugi nocte, continuo ſtetu. *G.* 4: 514
Noctis & Acherontis filiae, Furiae. *AE.* 7: 327
Noctis partes, quae. *AE.* 2: 268
Noctu, adverbium. *G.* 1: 287
Noctua pluviam notat, canens poſt ſolis occaſum. *G.* 1: 403. ejus fabula: ante *Nyſſimene*: omnibus avibus admirationi. *ibid.*
Nocturna bella, coitus. *AE.* 11: 736
Nocturnae arae, quae totam noctem ardebant. *AE.* 6: 252
Nocturnus, pro nocte. *G.* 3: 535. *nocturnus* fur, captans noctis opportunitatem. *G.* 3: 407
NODUS, de denſa peditum multitudine: item pro difficultate, quae vix poteſt reſolvi. *AE.* 10: 428

NOLA, Campaniae civitas, & cur Virgilius nomen ejus ex opere ſuo detraxerit. *AE.* 7: 740. erat ſciliſcit civibus, ob negatam aquam. *G.* 2: 225
NOMADES, Africae populi, una cum Antonio ab Auguſto deviſti. *AE.* 8: 724
Nomen, pro agnitione. *AE.* 2: 558. pro dignitate, gloria. 9: 343. pro genere. 12: 514. pro gente. 6: 758. pro gloria, fama. 2: 89. 8: 472. 11: 846
Nomen filii, vel patris, quando praemittitur, & alterum tacetur, cognomines eſſe intelligendi. *AE.* 9: 546, 583. ſimiliter nepotis quando non additur, cum patri vel avo cognominem intelligendum; vel contra. 9: 362
Nomen pro nomine, *Scylla* *Niſi*, pro *Phorci*; *Pollux*, pro *Caſtore*; *Progne* pro *Philomela*. *E.* 6: 74
Nomen & adverbium ſaepe in ſe tranſeunt. *AE.* 5: 19
Nomen pro adverbio. *G.* 3: 535. 4: 301. *E.* 3: 79. *G.* 2: 239. 3: 500. 4: 21. *AE.* 1: 305. participio. 1: 25. 11: 713
Nomen Graecum nullum in *ns* terminatur. *AE.* 4: 481
Nomen lulo, Juli &c. *AE.* 1: 267
Nomen omittitur, quando eſt notum. *AE.* 3: 321. *G.* 3: 258. Philarg.
Nomen pro adverbio. *AE.* 5: 19
NOMENTUM, civitas Latinorum, a rege Albanorum condita. *AE.* 6: 773. 7: 711
Nomia nympha, Daphnin amavit, & ſpeta cum in ſaxum vertit. *E.* 8: 68
Nomina de vicinis provinciis, vel hominibus ſumpta. *AE.* 1: 235, 338. v. in *Epitheta*.
Nomina filiorum ſi parentes nominantur, ſunt eadem. *AE.* 11: 700
Nomina in regulis templorum inſcribere. *AE.* 3: 552
Nomina, pro facies. *AE.* 7: 337. notamina. *G.* 1: 137. pro generalitate. 2: 240
Nomina animalium nulla habent Latini, quae neutrius ſunt generis, ſicut Graeci. *G.* 1: 207
Nomina frugum ſing. numeri tantum. *G.* 1: 215
Nomina juvenum & virginum, cum Theſeo ad Minotaurum miſſorum, & per ipſum liberatorum. *AE.* 6: 21
Nomina ſaepe duo unus habuit, *Numa Pompilius*, *Alexander Paris*, *Numanus Remulus*. *AE.* 10: 655
Nomina, verba, voces. *AE.* 3: 444
Nomina, quae & propria ſunt & appellativa, ut *Liberalis*, *Juvenalis*, *Fœlix*, ſi propria ſunt, ablativum faciunt in *e*, ſi appellativa, in *i*. *AE.* 2: 610
Nomina ſingularis & pluralis numeri, ut & diverſorum generum, quoties junguntur, verbum vicinioreſpondet, niſi utamur verbo plurali. *AE.* 1: 21
Nomina carentia ſingulari numero unum ſignificant, quando dicimus *unaſe bigae*, *unaſe quadrigae*, *unaſe ſcalae*.

AE. 12: 164
Nomina quaedam, licet duplicem habeant declinationem, nonnulli tamen caſus propter aſperitatem non ſunt in uſu; veluti nec *laurus*, nec *lauribus*; licet *hujus laurus*, & *hoc lauro* dicatur: item licet *monita* & *monitus* dicamus, in quarta tamen declinatione, nec dativus ſingularis nec pluralis in uſu eſt. *AE.* 10: 689
Nomina Graeca in *as*, ſive creſcant, ſive non creſcant in genitivo, vocativum mittunt in *a*. *E.* 3: 75
Nomina Graeca maſculina in *as* in obliquis caſibus producant *a*; feminina vero corripunt. *AE.* 11: 486
Nomina in *es* communia ſunt, nec femininum in *a* mittunt. *AE.* 3: 539
Nomina Graeca in *u* diphthongum Latine per *e* longum efferuntur. *AE.* 1: 261. 3: 108
Nomina Graeca in *u* deſinentia, in derivatione *u* mutant in diphthongum, ut *Διὺν Αἰθναῖον*, *Τυμπαῖον Τυμβραῖον*. *AE.* 3: 85
Nomina Graeca in *u* Latine in *a*, *Ἑλένη* *Ἑλένα*, *Κίρκη*, *Κίρκα*. *AE.* 5: 613
Nomina, Graeca in *u*, ipſum plerumque in *ia* ſolvunt; *Hippodame*, *Hippodamia*; *Penelope*, *Πηνελόπεια*. *G.* 3: 7
Nomina in *is* nulla ablativum per *i* faciunt, niſi quae communis ſunt generis, ut *docilis*, *agilis*; ſic dixere Veteres *hic* & *haec amnis*: quae vero duas habent conſonantes ante *is*, ablativum per *i* & *e* faciunt, ut *ignis*, *igne* vel *igni*; *vedis*, *vede* vel *vedſi*. *AE.* 9: 469
Nomina Graeca in *is*, quae genitivum faciunt in *dis*, in genitivo & dativo tantum creſcant, reliqui caſus pares ſunt nominativo; ſi aliter inveniantur, abuſive dictum eſt. *AE.* 10: 166
Nomina in *ns* exeuntia, vel participia ſunt, vel nomina: ſi participia ſunt, ablativum & in *i* & in *e* mittunt, pro noſtro arbitrio: ſi vero nomina ſunt, tantum in *e*: ſin vero *e* & nomina ſunt & participia, quando nomina ſunt tantum in *e*, cum participia vel in *e* vel *i*. *AE.* 2: 610
Nomina maſculina, in *e* exeuntia, feminina ex ſe non faciunt, ut *ſuſto*, *latro*, *leo*. *G.* 3: 235
Nomina in *e*, *os*, & *es* exeuntia feminina ex ſe non faciunt, ſed diſſimilia; quae autem occurrunt, uſurpata ſunt. *AE.* 6: 574
Nomina in *on*, habentia accentum in penultima, genitivum in *onis* formant; in ultima vero, in *ontis*. *AE.* 6: 173
Nomina, exeuntia in *on*, ſunt tertiae declinationis. *AE.* 2: 41
Nomina exeuntia in *or* genitivum producant, exceptis quinque, *arbor*, *marmor*, *memor*, *aquor*: nam *indecor* penultima brevi ab *in* & *decor* per Syſtolen dicitur. *AE.* 7: 231
Nomina Graeca in *o*, apud Latinos in *as*

INDEX IN SERVITIUM.

ut vel in *er*, vel in utrumque. AE. 1: 378
 Nomina finita in *tor*, a verbo venientia, feminina in *trix* faciunt; si a verbo non veniant, communia sunt, & aequae feminina quam masculina in *tor* exeunt, licet Petronius *balmatrichem* dixerit. AE. 12: 179
 Nomina in *tes* exeuntia vocativum in *a* faciunt. AE. 10: 332
 Nomina neutra in *us* in genitivo singulari penultimum corripunt, excepto *pelagus*. AE. 7: 231
 Nomina in *x*, ablativum in *e* mittunt, genitivum pluralem in *um*, exceptis his, quae omnis sunt generis, ut *felix*, *hoc felici, horum felicium*; & quae nam ejus rei ratio. AE. 11: 590
 Nomina propria Graeca in *ov*, abjecto *v*, & *o* mutato in *u*, saepe sunt Latina, *Ἀρόλλαν, Apollo, Πλάτων, Plato, Τάχαυ, Tarcho*. AE. 8: 603
 Nomina ablativo singulari in *e* exeuntia, si feminina ex *fe* faciunt, similia faciunt; neque enim heteroclitra, vel aliter declinationis esse possunt; sic *ab hospite, hic & haec hospes*; a *leone. hic & haec leo*; a *latrone. hic & haec latro*; a *fullone. hic & haec fullus*; a *nepote. hic & haec nepos*: nam ut *neptis* dicatur, in Jure propter successioneis discretionem admissum est: reliqua omnia usurpata, *paupera, hospiza, laena, lea*. AE. 12: 519
 Nomina Latina, inanima, simplicia, a verbo non venientia, nisi syllaba terminata, masculina sunt. AE. 2: 554
 Nomina propria quaedam femininum tantum ex *fe* formant, neutrum nulla. G. 1: 431
 Nomina propria ex Homero desumpta offendunt non ad historiam illa, sed ad poeticis modo ornatum pertinere. AE. 9: 767
 Nominis propriae licentia. AE. 11: 4. v. in *propria*.
 Nomina verbalia, cum exigat ratio ut agentis habeant significationem, passivae plerumque sumuntur. AE. 4: 72
 Nomina verbalia in *er* masculina sunt; in *ix* feminina; & neutra non faciunt, nisi in plurali numero. AE. 3: 54
 Nominativus pro genitivo. E. 7: 16
 Nominativus in *er* pro *us*. O. 2: 71
 Nominativus pro accusativo. AE. 2: 377
 Nominativus pro vocativo, & contra. AE. 1: 738. 10: 326. 11: 464
 Nominine superiorem appellare, contumeliosum. AE. 12: 652 parentes vocare, invidiosum est. O. 4: 321
 Nominine dolentes aliquem solent compellere. AE. 4: 674
 Nominus Apollo, *Pestoralis*, quia Admeti regis armenta pavit, *ἀνὰ τῶν βοῶν, a passis*: vel *ἀνὰ τῶν βοῶν, a lege chydaron*. E. 3: 35. G. 3: 1: 4: 7
 NON, eleganter semel subintelligitur. AE. 1: 634
 Non, pro *nomine, nempe*. AE. 11: 152
 Non adeo, non multum. AE. 11: 436
 Tim. IV.

Non acquies, iniquus, infestus. AE. 1: 483
Non deprecor, non recuso, non refuto. AE. 12: 931
Non negat, large praestat, per Lironem. AE. 7: 9
Non nullis oculis, non negligentibus. AE. 11: 725
Non unquam, non aliquando, i. e. nunquam. AE. 2: 247. *non nunquam* verò, semper. *ibid.*
Non tractabile, alperum, intractabile. Sub quo tractari nihil potest. AE. 4: 52
Non ulla, nulla; *non nulla*, aliqua. O. 2: 420. AE. 6: 103
NORICUM, pars Illyrici. O. 3: 474
Nos pro ego, ad evitandum jaſtantiam. AE. 2: 89
Nos pro ego, nobilius sermo. AE. 4: 213
Noſtra Muſa, Romana. E. 6: 1
Noſtri & veſtri, genitivi plurales antiqui, & ex Graeco venientes, non poſſeſſiva, ſed ab eo, quod eſt *nos*. A.B. 2: 595
Noſtris, meis. E. 6: 58. AE. 4: 213
Noſtris litioribus, Italicis. AE. 7: 1
NOTA, chara. E. 1: 52
Nota vox, amicalis. AE. 6: 499
Notae, pro literis. AE. 3: 444
Notare, diligenter innumer. AE. 3: 515. 5: 317
Notas inurunt, characteres. O. 3: 158
Notus, Graecum, Latinum nomen non habet. AE. 7: 283
Notus polus, & Boreus. AE. 1: 94
Nova, venus ſecundus a Syrtibus Carthagine tendentibus. AE. 1: 579
Nova *ſaxorum*, *terra ſequoris*. G. 1: 97
NOVA, non ulitata. AE. 4: 500. mira. 3: 240
Nova caedes, magna, nimia. AE. 8: 695. formido, magna. O. 4: 357. lux, repentina. AE. 9: 110. virtus, magna & mira. 9: 641. fors, magna. 12: 54
Novae lites, magnae. E. 9: 14. vires, magnae vel mirae. AE. 12: 424
Novales, *hae*; & *haec novalla*, proprie arva primum proſciſſa, & fegetem ferentia. O. 1: 71. rura novata per ſemina. E. 1: 71
Novare, pro *renovare*, replicando vetera quandam facere novitatem. AE. 8: 189
Ove dicta, nec ante Virgilium. AE. 2: 229
Oveniales ladi, in honorem mortuorum, quia cadavera octavo die incendebantur, non ſepeliebantur. AE. 5: 64
Overta Phinei filios ſuppi compellati apud ipſum falſo acculavit, quare a patre excaecati. AE. 3: 209
Overtae, injuſtae. E. 3: 33. cantibus herbarum armant venena. O. 3: 283
Ovenſiles dicti, Dii novi, quibus merita virtutis dederant dignitatem. AE. 8: 187
Ovis, pro magnis; vel aliis, atque aliis. AE. 2: 98
Ovitas regi ſemper habet timorem. AE. 1: 567

Norum, quod ante non fuit. *o.* 1: 89
 Novum lac, vel statim multum; vel
 post foetum, quod *colostrum* dicitur.
AE. 5: 78. recens; vel primo tempo-
 re lactis incipiente expressum. *AE.* 5: 67
 Novum, pro magno. *E.* 3: 86. *AE.* 3:
 181, 365. *q.* 10. recens, magnum,
 quod primum incipit. *G.* 1: 43
 Novus, fugiendus, insperatus, dete-
 standus, incipiens, recens, ignotus.
AE. 3: 591
 Novus, magnus, repentinus, novi ge-
 neris. *AE.* 2: 228. inopinatus. *f.* 670
 NOX, Furiarum mater. *AE.* 3: 212. ma-
 ter Eumenidum; foror Terrae. *6: 250*
 Nox, quod oculis noceat. *AE.* 1: 93
 Nox, umbra terrae. *AE.* 2: 251. *4: 7.* 3:
 589. *4: 184.* *6: 250*
 Nox, pars diei. *AE.* 8: 411. praecedit
 diem. 11: 1
 Nox numerabatur Romanis a medio
 die. *AE.* 10: 216
 Nox, Graece *νύξ*, quod nocte subti-
 lius lapsar homo, quam interdiu. *AE.*
f. 721
 Nox omnium rerum colorem tollit. *AE.*
6: 272
 Nox humida, nubes caliginosae. *AE.* 3:
 200
 Nox intempesta, media; quasi intem-
 pestiva, inadaptata, carens aëribus. *AE.*
3: 587
 Nox media desertita per sidera medio
 lapsa. *AE.* *4: 524*
 Nox opaca, pro nubium caligine. *AE.*
4: 123
 Nox ruit, diverso sensu, vel imminet,
 vel finitur. *AE.* *6: 539*
 Nox silens, pro noctis silentium. *AE.*
7: 87
 Nox & hyems, pluvia cum obscuritate.
AE. 3: 195
 Nox, pro morte. *AE.* 9: 348. pro tene-
 bris. *AE.* *4: 570.* *f.* 11. *E.* 8: 14
 Noxa, pro *noxia*. Proprie *noxia*, culpa,
 peccatum; *noxa* vero, poena: quidam
noxa, quae nocuit; *noxia*, quo nocium.
AE. 1: 45
 NUBE federe solent Numina. *AE.* 9: 640
 Nubentes puellae, cum ad mariti li-
 men venissent, priusquam ingrede-
 rentur, postes lanceis vitris ornaban-
 tur in auspicio castitatis: nec non oleo
 eos ungebant; unde *myrris*, quasi *myr-
 roribus*, dictae. *AE.* *4: 458.* limen quo-
 que non calebant, quia Numini con-
 secratum. 2: 469
 ubes tantum, non *nubes* dicitur; licet
trabs, trabes; stirps, stirpes; prems, preces;
plabs, plebes; quae sola auctoritate non
Arte nunguntur. *AE.* 1: 591
 ubes ex aëre collecto fit, & vento pu-
 rioris solvitur in aërem. *AE.* 1: 591. ex
 aëris densitate nascitur. *AE.* 5: 20
 ubes vento coeactae rumpuntur, & sic
 fulmen & tonitru fit. *AE.* 8: 392
 ubes, quando mirant pluvias. *E.* 6: 38
 ubes in medio coelo, item Iris, &
 reliqua signa, serpnitas, chasma. *AE.*
9: 20

Nubes

INDEX IN SERVIVM.

- Nubes** liquidat, pro sere. AE. 5: 535.
7: 699. pro Iunone Ixioni a Jove suspensa; unde Cecropi. AE. 6: 286
Nubes belli, bellanxium impetus. AE. 10: 808
Nubes, de pulvere. AE. 8: 593
Nubibus, pro per nubes. AE. 10: 38
Nubila densa, fulminis causa & origo. AE. 6: 792
Nubili, tristes dicit. AE. 2: 285
Nubs, Latine non dicitur, sed *nubes*. AE. 10: 636
NUCELLA, oppidum Campaniae. AE. 7: 738
Nuces dicuntur, fructus testis corio duriores. E. 2: 52
Nucca Avellanæ, ab urbe Campaniae *Abella*. AE. 7: 740
Nuces spargebantur novis maritis, & aliis, & cur. E. 8: 30. in tutela Jovis. ibid. ad incitandam Venerem faciunt. ibid.
NUDARE, indicare. AE. 1: 360. 6: 498
Nudi Chalybes, quod non sint apud illos arbores; vel ferri caedendi studio. O. 1: 58
Nudatum, quod veste tegi solet; *nudum*, quod nunquam tegi solet. AE. 5: 135. quidquid antea fuit cooperitum; *nudum* vero, quod ante tectum non fuerat; sed *nudatum*, pro *nudo*. 12: 312
Nudus, insepultus; mortuus. AE. 5: 871
Nudus, eo scilicet tempore, quo per serenitatem vestimentis non egas. O. 1: 299
Nudus ensis, strictus, sine vagina. AE. 9: 548
Nulla *quam fortuna regit*, nullus eventus rationem praestat. AE. 12: 405
Nullo discrimine caedem sustinet, indifferente obtruncat universos. AE. 12: 498
Nullo discrimine, sine ullo religionis intuitu. AE. 12: 770
Nullus, pro non. G. 1: 125
NUMA POMILIUS, E. 6: 42. duo nomina habuit. AE. 10: 655
Numa, dictus *divi rati videri*, cum proprium nomen esset *Pomilius*: ad regnum vocatus ob famam: a prima aetate canis fuisse dicitur. AE. 6: 809. Egeriam nympham amicum sibi finxit ad conciliandam legibus suis auctoritatem. 7: 763
Numa regnante, ancile lapsum de coelo, pignus Imperii, ad cuius similitudinem, ne auferri posset, plura facta sunt. AE. 7: 188
Numa instituit morem claudendi & aperendi Jani. AE. 7: 608. sacrum Jani in duobus brevissimis templis circa inum Argiletum instituit. 7: 607. instituit Salios. 8: 285. aedulam Vestae, non templum statuit, ne illic Senatus haberi posset. 9: 4
Numalex, de spoliis Opimis. AE. 6: 860
Numae regia, post templum Vestae. AE. 7: 153. in radicibus Palatii, sinibusque Romani fori. 8: 363
Nummius Remulus, duo nomina habuit. AE. 10: 655
Nomen Divum, fati necessitas. AE. 2: 777
Nomen, pro possibilitate, potentia. AE. 1: 670. Numina plura saepe habet unus Deus. ibid. potestas, impulsus Deorum. 2: 336. praeside oraculi. 7: 119. pro voluntate, auctoritate. 1: 12. 5: 56. pro potestate, divinatione, majestate. E. 4: 47. pro nutu, potestate. AE. 4: 269. pro oraculo. 3: 363. pro simulacro. 1: 452. pro veneratione. 3: 372
Numeri alii aliis perfectiores Pythagoreis. E. 8: 75. primum *ternarius*, dein *septenarius*. ibid.
Numeri, pro literis, quibus numeri continentur. O. 1: 263. rythmi, soni. AE. 6: 646
Numeri stellarum, modi currendi, ortus & occasus. O. 1: 137
Numeris, ordinationibus. O. 2: 281
Numero compositi, aequati numero. AE. 11: 599
Numero, eleganter abundat. AE. 10: 329
Numero scribere, id est, ordine, congruenter, rationabiliter, ut decebat; *numero aequare*, in ordinem digerere. AE. 7: 698
Numeros intendere nervis, rythmos facere intentione nervorum; secundum chordas verba componere: *numeri* enim sunt *rythmi*. AE. 9: 776
Numerorum nomina indeclinabilia in *a*, produciunt ultimam. AE. 2: 651
Numerus, pro ordine. O. 4: 175. AE. 3: 446. pro modo. O. 4: 227. pro rythmo, metro. E. 9: 45. pro ratione, rythmo, ut *in numerum*, in rationem, in rythmum: unde & *metrum* numerus dicitur. AE. 11: 599
Numerus impas Diis superis gratus. AE. 6: 229. par vero Inferis 3: 305
Numerus impar, immortalis. par vero, mortalis. E. 8: 77. quia par divisibilis, & ideo mortalem notat; *impar* vero indivisibilis, ideoque immortalis notat. AE. 9: 78
Numerus distributivus pro cardinali. AE. 7: 538. 10: 329
Numerus & modus, eleganter pro multitudine & magnitudine. AE. 11: 328
NUMICIUS, fluvius, in quem Aeneas submersus. AE. 1: 263. 4: 619. 6: 88, 332. consecratus est, postquam inventum cadaver Aeneae. 7: 798. ingens prius fluvius, post Aeneae cadaver inventum pantlitem decrevens, in fontem redactus est, & tandem ipse siccat, sacris interceptis, quia non nisi de hoc flumine Vestae libari licebat. 7: 150
Numidae, vagi. AE. 4: 535
Numitor, tertius decimus Albanorum rex. AE. 6: 767
Numitor & Amulius, filii Procae: eorumque historia: Numitoris filia Iulia. AE. 1: 277. Numitorem Amulius regno privavit, filiamque ejus Iliam Vestae sacerdotem fecit. 6: 778
Numina varia, & mysticis sonis, vocabantur. AE. 6: 247
Numina plura saepe unus Deus habet. AE. 12: 670
Numina singula potestates inferiores sibi habent ministras. AE. 5: 95
Numina multa praestare non possunt, quae temporum ratione proveniunt. AE. 9: 7
Numina magna, Jupiter, Juno, Minerva. AE. 2: 623. Jupiter, Minerva, Mercurius, secundum Samothracas. 3: 264. nocere non possunt, nisi occasione inventa. 1: 539. minora non possunt, nisi impetaverint a majori. 7: 306
Numina utriusque sexus sunt, quia incorporea, & quod volunt corpus assumunt. AE. 2: 632. 7: 498
Numina plurimum videntur, cum Sol in medio coelo, & ferventissimus est: ambrosia quis ungi debet, qui ea videre cupit. O. 4: 401. videri nolunt, nisi ex necessitate. E. 8: 102. raro sicut sunt possunt videri, sed tantum eorum similitudo. AE. 4: 556
Numina quaedam tantum coelestia, quaedam media, qui *Dii Medioximi*. AE. 8: 275
Numina, quae inter sidera non videntur, licet propria signa non habeant, cum aliis tamen potestate sunt permixta, ut Ophiuchus, Aesculapii, si dus; Gemini, Apollinis & Herculis; Arietis, Minervae. AE. 11: 259
Numina sua etiam habent res malae. AE. 4: 520
Numina rustica praecipua, Bacchus & Ceres, & cunctis communia. E. 5: 79
Numina placantur vel votis, vel precibus. AE. 3: 261
Numina non credere curare mortalia, & ab his beneficium non sperare, furoris est. AE. 4: 376
Numina, oracula & promissa. AE. 8: 78
Numina Divum, pro oraculis. 2: 123
Numine manifesto, manifesto Deorum judicio. AE. 11: 232
Numinibus singulis singulae aves consecratae. AE. 5: 517. singulis certa sunt dona. 9: 646
Numinibus pro potestatum qualitate tribuantur epitheta. AE. 1: 667
Numinibus diversas vel bene vel male faciendi potestas concessa. AE. 3: 139
Numina majoris iracundia interveniente, mitoris favor quasi exaudioratur. AE. 11: 768
Numinum descendendum nunti, sunt flammaram tractus, quos in coelo ceruimus. AE. 2: 694
Nummum cum canis effigie cur Siculi habuerint. AE. 5: 30
Nunc pro tunc. AE. 12: 2
NUNDINAE feriata diebus agebantur. O. 1: 275
Nunquam, pro non. AE. 2: 670
Nuntium saepe plus nuntiare solet, quam habet veritas. AE. 11: 898
Nuntius maf. genera tantum dicitur, qui

INDEX EN SERVITIUM.

qui nuntiat; quod notum nuntiat
& masculino & neutro. *AE.* 6: 456.
2: 36. 11: 897. unde *nuntius* etiam de
quinta. *ib.* & qui nuntiat, & qui
nuntiatur. 2: 652
NUPTA, participium sine verbi origi-
ne. *AE.* 8: 195
Nuptae bis, a sacerdotio repellbantur.
AE. 4: 19
Nuptiae unde dictae. *E.* 8: 32. quia
nubentium capita obnubebantur, id
est, velabantur. *AE.* 11: 77. non sic
bapt nisi capitis auguria. 4: 43
Nuptiarum Dea, Juno. *AE.* 3: 20
Nuptiarum ritus antiqui, vel usi; vel
coemtionis, vel sacre. *o.* 1: 31
Nuptias virorum saepe negantur mulae
Heroides, vel illarum parentes. *AE.*
7: 268
Nuptiis Tellus praesens, & inde virgi-
nes, mariti domum ingressae, illi sa-
crificant. *AE.* 4: 166
Nuptiis infesta & contraria Ceres, &
cur. *AE.* 4: 58
Nuptiis sacrae Flamen & Flaminica
Juno Pontifici iungebantur. *AE.* 4: 103
Nuptiis invocatur Hymenaeus, & Tha-
lassio, apud Romanos. *AE.* 1: 655
NURSA, civitas in montibus poenae.
AE. 7: 744. Piceni civitas. 7: 715
Nursus, sceleratus, *ibid.*
Nuxur, pro feminac. *AE.* 6: 682
Nutritur, quidam nove dictum acci-
piant. *AE.* 11: 572
Nutritor, pro nutrix. *o.* 2: 425
Nutritor, qui nutritur; *alumnus*, *Gr.*
τροφικός, qui nutritus est. *AE.* 11: 33.
quamquam *alumnus* aliquando etiam,
qui alit. *AE.* 4: 72. 6: 298. & 532
NUX inferenda arbuto. *o.* 2: 70
Nux plurima, longa, amygdalum. *o.*
1: 187
Nyctilia, sacra Bacchi nocturna, in
monte Cithaerone, quae ob *nycti-*
linem a Romanis exclusa. *AE.* 4: 303
Nyctilus, Bacchi cognomen, quia sa-
cra ejus nocte celebrantur. *G.* 4: 52
Nyctimene, in nocturnam conversa. *o.* 1:
403
NYMPHA, *Gr.* *νύμφη*, Latine sponsa.
AE. 8: 336. pro sponsa, vel recens
nupta. 10: 551
Nymphas ab amphis genus ducunt. *AE.*
8: 70
Nymphas, Fauni, Panes, moriuntur e-
tiam. *AE.* 1: 376
Nymphas div. in potestate Junonis, cur.
AE. 1: 74. cur una ex illis Aeolo pro-
mixtatur. *ibid.*
Nymphas fontibus praesunt. *E.* 1: 53
Nymphas diversae, Dryades, Hamadrya-
des, Oreades, Perimelides, Najades,
Limnades, Oenotrophes. *E.* 10: 62.
Oreades, montium; Dryades, arbu-
rum, sive sylvarum; Hamadryades,
quae cum sylvis nascuntur; Napeae
vel Najades, sive Najades, fontium;
Nerides, maris. *E.* 10: 9. *AE.* 1: 504
Nymphas factae, naves Aeneae. *AE.*
9: 82

Nymphas non sine piaculo possunt mo-
veti. *o.* 1: 270
Nymphas aquaticarum nomina qua-
tuordecim. *o.* 4: 336
Nymphas cur invocent poetae. *E.* 7: 21.
eandem quae Musae. *ibid.*
Nymphis commendamus Jupiter nutrien-
das. *AE.* 3: 104
Nymphis adamati & rapti dicuntur, qui
fluminibus vel fontibus submergan-
tur. *AE.* 1: 623
Nymphis vino non liberatur. *o.* 4: 380
NYSA, nympha, nutrix Bacchi, & ip-
se mons. *E.* 6: 15
Nysa, mons Indiae; item civitas in
monte Parnasso, ubi Liber cultus,
qui inde *Nysaeus*. *AE.* 6: 806

O.

O licet naturaliter brevis in Lati-
nis, apud Virgilium tamen pro-
ducitur, exceptis *o, aeo, sio, &*
nesio; apud alios *o* nisi in Graecis no-
minibus non producit: neque ut
volunt nonnulli, *o* in nominativo
producit, quando & in genitivo
producta fuerit; hoc enim fallum est.
AE. 6: 104
O finalem in nullo verbo Latino *o* praec-
cedit, excepto *inchoo*; quod tamen
Veteres scribebant *inchoo*; *boo* enim &
inde desiniva Graeca sunt. *o.* 3: 203
O, dativi & ablativi casus, longa, sed
saepe brevis sequente vocali. *o.* 1: 281
O, particula dubitativa, & optativa.
AE. 1: 328
O miseri, blandientis exclamatio. *AE.*
3: 639
O, dolentis exclamatio. *AE.* 11: 415
O, & *fi*, optantis, idem quod *utinam*.
AE. 8: 560
O, adverbium rogantis & optantis. *AE.*
6: 187
OAXES, Apollinis & Anchiae filius.
E. 1: 166. oppidum in Creta suo no-
mine condidit. *ibid.*
Oaxis, Cretae fluvius, & mons Seythiae.
E. 2: 24. item fluvius Melopotamiae,
vel Seythiae; rapidus cretae, quod
rapiat albam terram. *E.* 1: 66
OB Italiane, pro juxta Italiam, vel an-
te, propter, circa, contra. *AE.* 1: 237
Ob brevis, sed ante vocalem in composi-
tis ut *obscuro* longum. *AE.* 4: 549. 5: 522
Obambulat gregibus, insidiatur. *G.* 3: 535
Obarsor Deus. *o.* 1: 21
Obducere, pro tegere. *E.* 11: 49
Obductus dolor, celatus jam, & longa
cicatrice coopertus; *obducti* enim di-
cuntur vulnere, quae cicatrice clau-
duntur. *AE.* 10: 64
Obducto limbo, superlino, superfuso. *o.*
1: 116
OBELISCUS Romae signis quibusdam,
vel ut alii, litterarum notis inscriptus.
AE. 3: 444
Obelis faucibus, tamentibus. *o.* 3: 497
Obseantia terras maria, i. e. cingentia.
AE. 6: 58

Obex, masculini & feminini generis;
sed femininum obsoletum. *AE.* 103
377. feminini generis. 8: 227
Obfringi dicuntur agri, cum iterantur.
o. 1: 97
OBJECTA si purgari nequeant, alia
objicienda. *E.* 3: 10
Obiectare caput fretis, pro aquis em-
gere. *o.* 1: 386
Objice, objectione: melius *hic obex*,
quam *haec obex*. *o.* 4: 422
Objecit se ad currum, pro curui. *AE.*
12: 372
Objiciunt portas, objices ponunt, obji-
cibus muniunt, & sic claudunt. *AE.*
9: 45
Obira morte, sumpta, suscepta, com-
pleta. *AE.* 10: 641
Obitus difficiles illorum, qui non fato,
aut natura, sed casu, sive fortuna
moriuntur; quia illis adhuc vita su-
perest. *AE.* 4: 694
Obitus signorum, occasus. *o.* 1: 257
Objurgare subtiliter, quem roges, sae-
pe prodest. *AE.* 1: 547
Oblativum augurium, quod non posci-
tur. *AE.* 6: 190. & in potestate viden-
tis est, utrum ad se pertinere velit,
an refuset, & abominetur. 12: 259
Oblimare sulcos, meatus claudere, ob-
surare, temperare. *o.* 3: 136
Obliqua invidia, quae non est aperte
aliquem oppugnat. *AE.* 11: 337
Obliquare sinus in ventum, contra cam-
partem navigare, unde venti flant.
AE. 5: 16
Oblii etiam dicuntur, qui aliquid ne-
gligunt, vel quibus quid excidit. *AE.*
4: 221. negligentes, contemnent.
Gr. *ἀνέχοντες*. 11: 866. 3: 628
Obliis, omisus. *AE.* 9: 53
Oblivio, timoris comes. *AE.* 2: 713
Obliviscor genitivum & accusativum re-
git. *AE.* 1: 207
Obliviscor cum accusativo vel genitivo.
AE. 2: 148. pro contemnere, vel ne-
gligere. *ibid.*
Obloqui, proprie contra loquentem lo-
qui; eleganter de chordis & fidibus
etiam male dicere. *AE.* 6: 646
OBMUSSARE, queribundum obmur-
murare, velut muto esse vicinum.
AE. 11: 345
Obol contra, pleonasmus. *AE.* 5: 21
Obnixus, coactus, conabundus. *AE.*
9: 725
Obnubere, velare; translatione a nubi-
bus, quibus tegitur coelum; unde
& *nuptiae*, quia nubentium capita
obnubantur. *AE.* 11: 77
OBOLUS, continet aera sex; *aes*, mi-
nuta sex: *oboli* vero sex, *drachmae*,
AE. 5: 112
OBSCOENA famae, quae homines ad
obscena compellit. *AE.* 3: 367
Obscoenae aves, quae canendo adver-
sa significant. *AE.* 3: 241. volucres, quae
pessimum augurium praebent. 12: 84
Obscoenum, mali ominis. *AE.* 4: 455
Obscum limina, vel propter noctem; vel

INDEX IN SERVIVM.

vel pro postico. AE. 2: 752
Obsequens Venus, ab obsequendo, a Fabio Gurgite, bello Samnitico, posita. AE. 1: 724
 Obsequere, venerari; alias, callide advenire. G. 4: 212
 Obsequere, verbum augurum; & de coelo, & de avibus dicitur. AE. 6: 198
 Observata vestigia, pro observans. AE. 9: 393
 Obsequere fauces, clausae. G. 3: 508
 Obfidere, verbum oppugnationis, usurpatum de apibus loco alicui adhaerentibus. AE. 7: 66
 Obfidere, pro praefidio tenere. AE. 2: 446
 Obfides nunquam ligabantur: unde vincula in Cloelia intelligenda foederis vincula. AE. 2: 134
 Obfusus aevo, aetate involutus: idem quod infusus, obfusus, possessus. AE. 8: 307
 Obstruere aures, occludere. AE. 4: 438
 Obstruere, animo percelli. AE. 1: 617. & ad admirationem, & ad timorem pertinet. 1: 117
 OBTEGTA, obducta. G. 1: 247
 Obtestari, adjurare. AE. 9: 260
 Obtestari aliquem, testem adhibere. AE. 7: 576
 Obtruncare, propterea capite cadere, sed etiam, occidere. AE. 3: 55
 Obtruncat, pro obtruncare solet. AE. 2: 663
 Obtusa pectora, stulta, crudelia. AE. 1: 571
 Obtusum, quiddam sine acumine est, vel calore. Et Veteres *obtusus* dicebant, quod remanet in *inusus*. G. 1: 262
 Obutu tenet ora, intuitu solo haeret immobilis. AE. 7: 250
 Obtutus proprie, quem Graeci *επιστομω* dicunt, id est *ultram*. AE. 12: 666, aspectus. 1: 499
 OBNOXIA curae, egentia. G. 2: 439
 OBVIUM, pro obnoxio, inimico, contrario. AE. 3: 499
 Obumbrare, tueri, defendere. AE. 11: 223
Occasus & ortus fidem duplex, cosmicus & heliacus. G. 3: 304
 OCCATOR Deus. G. 1: 24
 Occulit, pro *occulit*, quod est, claudit, abscondit. AE. 1: 315
 Occultum, quod arcana ratione celatum. G. 1: 85
 Occumbere morti, forma loquendi penitus insuata. AE. 2: 62
 Occupare aditum, ingredi. AE. 6: 635, rapim ingredi. 424
 Occurrit dictis, orationi ejus verbis obviam venit. AE. 12: 625
 OCEANUS omnes terras ambit. AE. 6: 58
Oceanus Pater, quia ex eo omnia gignuntur, juxta Thaletem. G. 4: 382
Oceanus uxor Thetys, Nympharum mater. G. 1: 31
Oceanus filia, Callirhoe. AE. 4: 250. Do-

ris. E. 10: 5
Oceanus diffudit terram inter Mauritaniam & Hispaniam. G. 2: 479
Oceanus finis incognitus, & propterea initium pro fine ponitur. AE. 4: 480
 OCIUS, positivus antiquus, idem quod celeriter, a Graeco *οκιστος*. AE. 8: 555
 velocius, adverbium, cujus nomen non facile reperitur. 4: 294. pro occiter. 9: 402
 OCNUS, sive *Ancus*, idem qui Bionor, conditor Mantuae. AE. 10: 198
Ocriclana civitas capta a Tarquinio Prisco. AE. 2: 683
 Ocreae leves, mitida tibialia. AE. 8: 624
 OCTAVIA, Augusti soror, sub nomine Lucinae. E. 4: 10: ejus filius Marcellus, ab Augusto adoptatus, octavo decimo aetatis anno obiit; & superbiissimo funere elatus, in campo Martio sepultus. AE. 6: 862
Octavius, post adoptionem C. Caesaris *Octavianus*, deinde *Augustus* Caesar dictus. AE. 6: 793
Octavius Musa, limitator agrorum. E. 9: 1
 Octavius liber Aeneidos omnium rerum mutationem continet, & ab Homero desumptus. AE. 8: 1
Oculi, indices mentis. AE. 8: 223. mobiliores ex vino. 8: 310
 Oculi morientium errare dicuntur. AE. 4: 691
 Oculis sequi, quam longissime prospicere. AE. 8: 592
 Oculorum sensus quam aurium velocior est. AE. 8: 431
 Oculorum impositio, species infitionis, cum, insilio cortice, libae alienae arboris germen inferimus. G. 2: 69
 Oculos igneos habuisse fertur Augustus, adeo ut vix quicquam contra obtueri posset. AE. 8: 680
 OCYPETE, una Harpyiarum. AE. 3: 298
 ODI, & praefens & praeteritum: Veteres & *odi*, & *usus sum*, unde *exusus*. AE. 5: 687
 Odisse, etiam praesentis temporis, quia non facit *odire*. AE. 2: 158
 Odium de praeteritis. AE. 1: 23
 ODIUM o habet brevem, verbum *odi* longam. AE. 1: 672
 Odor, bonus, & malus. AE. 11: 458. gravis, & levis. G. 4: 49
 ODORATA cedrus, odorifera. AE. 7: 13
 Odoratum; quod aliunde odorem accipit; *odorum*, quod per se olet; *odorisquum*, quod odorem sequitur. AE. 4: 132
Odoratus, pro odorifer, vel *odorus*. G. 3: 414. AE. 6: 658
 Odorum, proprie quod odorem ex se emittit; item quod odorem invenit & sequitur; *odoratum*, quod odorem aliunde accipit. AE. 4: 132
 OE diphthongo Veteres usi sunt in omnibus fere, quae post per s pronuntiabant, ut *nostrum*, pro *minorum*; *poenis*, pro *poeni*; *Panica*, putantes diphthongum Graecam per oe compositissimum posse efferri. AE. 10: 24

OBAGRI *Amnis* & *Calliopis* filius, Orpheus. AE. 6: 645
Oeagrius dictus est Hebrus, Boreae frater, unde & *Amnis* Hebrus dictus a patre *Oeagri*, rege Thraciae. G. 4: 521
 OEBALIA, Laconia, unde Castor & Pollux *Oebulidae* fratres. G. 4: 125
Oebalus, filius Telonis & Nymphac Sebethidis, quae juxta Neapolim. AE. 7: 734
 Oeconomica Xenophontis, Ciceronis liber tertius. G. 1: 43
Oechalla, civitas Euboeae, eversa ab Hercule una cum Euryo rege, ob denegatam filiam Iolen. AE. 8: 291. oppugnata ab Amphirryone. 8: 103
 OEDIPUS, Laïi filius, rex Thebarum, ejusque fabula. AE. 4: 470. Laïum patrem occidit. 6: 609
Oelides, nusquam Servio lectum. AE. 6: 529
 Oenai filia, Deianira, Hetaeli adamata. AE. 8: 300
 Oenai & Altheae filius, Tydeus. AE. 6: 479
 Oenai pastor, Staphylus, ejusque fabula. G. 1: 8. ab *Oenoe*, *oenos*, sive vinum, ibid.
Oenonius, Calydonis rex, ob praeteritam primitiarum sacrificii Dianam pro vexatus, qui a Meleagro occisus. AE. 7: 306
Oenonius, Elidis & Pifarum regis, Atlantius & Steropes filii, filia Hippodamia; ex qua Atreus: ejusque fabula. G. 3: 7. AE. 8: 130
Oenonius & Paridis filius, Corythus. AE. 3: 170
Oenopion rex, hospitio exceptis, Jove, Mercurio, & Neptuno, vel Marte, quomodo uxore viduarius, filium Orionem ab illis accepit. AE. 1: 559. 10: 763
Oenotria dicta Italia, vel a vino optimo, i. e. *oenos*: vel ab *Oenotro*, Sabinorum rege. AE. 1: 536. 7: 85
Oenotrii, incolae Italiae, vel ab *Oenotro* rege, vel a vino, *oenos*. AE. 3: 165
Oenotrus, rex Sabinorum, a quo Italia dicta *Oenotria*: vel Itali frater, qui ex Arcadia in Italiam venit. AE. 1: 536. 7: 85
 OESTRO contra pellicem Ionem se defendit Juno. G. 3: 152
 Oestrus, assus, tabanus, musca varia; bubus inimica: est autem nomen Graecum ex soni similitudine; prius *myops*. G. 3: 147. 148
 OETA, mons Thessaliae. E. 8: 30. ex eo stellae videntur occidere. ibid. in hoc monte combustus Hercules. AE. 3: 402. 8: 300
 OFFA, in diminutione *offella*, non geminatio ff. AE. 6: 420
Offens Ajax Callandram violavit. AE. 2: 414
Offens, *offensus*; unde Latine quoque servata terminatione & genere, *vinus*. G. 2: 98
Oino, ab *Oenoe*. G. 1: 8

OF-

INDEX IN SERVIVM.

OFFICERE, nocere, obstat. G. 1: 69
Offici nomine plerumque aliquem ex-
 primimus. E. 3: 16
Officium Latine, quod Gr. καθήκον. AE. 1: 552
Officium admissio apud Reges. AE. 9: 231
OGYGE Thebanorum rege, contigit diluvium. E. 6: 41
OLEA, & *Oliva*, oleum & *olivum*. E. 5: 68. *olea*, proprie arbor; *oliva*, fructus; unde *olivum*; *oliva* tamen etiam pro arbore. G. 2: 62
Oleae inventrix, Minerva. G. 1: 18. ejus ramis velati lugentes, & pro mortuis precantes, legati. AE. 11: 101
Oleaster, olea sylvestris. G. 2: 182. masculini generis est. AE. 12: 764
Olei usus in Italia olim non fuit. AE. 7: 13
Ὠλύν, *oliva*, cubitus; λαυκαίανος. G. 3: 355
Olenon, Actoliae urbs. AE. 11: 239
Olentia ora, putentia, *δουαδία* oris. G. 2: 134
Oleus, odoriferum. G. 1: 188
Olere, quidam tradunt res vel malas vel bonas; *redolere* tantum bonas. AE. 1: 440
Oleum camino addere, proverbialis locutio. AE. 4: 54
OLI, sive *Null*, caput inventum, dum fundamenta jacerentur, Capitolio nomen dedit. AE. 8: 345
Olim, & *quondam*, tria notant tempora, praesens, praeteritum, futurum; atque adeo cujuslibet temporis. G. 2: 94, 190. AE. 7: 24. 3: 414, 541
Olim, quandoque. G. 2: 403. AE. 1: 24. 10: 12
Olim, de futuro. B. 10: 34. AE. 1: 292. 4: 627
Olim, fere, ut solet. AE. 8: 391
OLIVA a Minerva producta in contentionem cum Neptuno de nomine Athenis imponendo. AE. 8: 128. felix, quia arbor in festis adhiberi solita. 6: 230. signum pacis. 8: 116. ejus ramus cum vitis, sive corona vitis innoxia, in pacis petitione oblatum; idque partim ex fabula, partim natura. 7: 418. 8: 128
Oliva, licet tarde, tamen putanda. G. 2: 421
Olivarum species. *Orchites*, *Radix*, *Panisia*. G. 2: 86
Olivum pingue, Gr. ὀλίβανον. E. 5: 68
Olivum, ab *oliva*; *oleum*, ab *olea*; *quod* ἀπό τῆς ὀλίας, vel ὀλίας. AE. 6: 225
OLLA aerea ad Geryonem transmissa fingitur Hercules, quia navem habuit validam, aere munitam. AE. 7: 662
Ollas Veteres non suspendebant, sed positis undique ignem circumponebant. AE. 7: 463
Olli, pro *illi*, juxta Ennium. AE. 11: 236
Olli, pro *tunc*, vel *illi*. AE. 1: 258. 4: 105. 5: 10
Ὀλοῦρε, *ululatus*, in luctu fieri solitus. AE. 4: 168. & ὀλοῦρε, *prima*

congressio. ibid.
Ὀλοῦρε, *ululatus*, vox, quae praelio inito redditur. AE. 11: 662
Ὀλον ὄλον, *dentium*, Graecis. AE. 4: 495
Olor, Latine; Graece *οἶστος*. AE. 11: 580
OLYMPUS, Arcadiae mons, circa quem primum cultus Jupiter. AE. 8: 352. item mons Macedoniae. G. 1: 282. diverforium Deorum, sive coelum: Gr. Ὀλύμπος, quasi ὀλοῦμαι, *id est* λαμπρῆς, quia totum lucet. AE. 4: 268. coelum. G. 1: 96. AE. 10: 1. diverso accentu volunt notari Graeci, cum montem, vel coelum significat. 2: 779
Olympii Jovis certamina apud Elidem. G. 1: 59. AE. 3: 694, 704. celebrabantur ad Alpheum fluvium juxta Elidem & Pitas, ubi colebatur Olympicus Jupiter. G. 3: 19
Olythum Philippo vendidit Laethenes. AE. 6: 621
OMEN malum navigantibus est, rogalis flamma. AE. 4: 661. 5: 7
Omen mortis est, audire se a mortuo vocari; vel audire, quod non dicunt; videre, quod minime occurrit. AE. 12: 638
OMFALAE servire a Jove coactus Hercules. AE. 8: 300
Omina, auguria prospera vel secunda. AE. 1: 350
Omina visa, nostri arbitrii est vel improbare, vel recipere. AE. 5: 530
Omina, pro signis, vel auspiciis. AE. 9: 21
OMNE & totum, quid differant. AE. 1: 189
Omne, pro totum; illud enim numeri est; hoc quantitas. AE. 4: 122
Omnes & plerique, quid differant. AE. 1: 185
Omnes & cuncti differunt, quod omnes non sint cuncti, nisi simul conjuncti. AE. 1: 522
Omnis de duobus non dicitur. AE. 12: 198
Omnia nascuntur ex Deo & elementis. AE. 6: 724, 728
Omnipotens, perpetuum epitheton Jovis. AE. 9: 625
Ὀνομασίων. AE. 12: 341. vitandum est. E. 8: 28
ONAGER, asinus agrestis. G. 3: 409
ONERARE aethera votis, id est, iterum atque iterum, alia atque alia vota polliceri. AE. 9: 24
Oneratus & *onustus* quid differant, & an aspirari debeant. AE. 1: 293
Onerosum, plus quam oneratum. AE. 5: 352
Onustus & *oneratus*, quid differant: & an debeant per aspirationem scribi. AE. 1: 293
ONYTES, neque patronymicum, neque gentile, ut vult Donatus; quia neque patronymicum in *tes* exit; neque a qua gente veniret usquam lectum est; ac propterea proprium est. AE. 12: 514

OPACUM, obscurum. AE. 2: 725
Opacum, vel nemos, vel locus opacus, vel valde frigidum. E. 1: 53
OPERA Minervae, lanificium. AE. 5: 284
Opera etiam ex servis possunt confectari, usque dum hominis caput solvatur, id est, sacrationis nexu liberetur. AE. 11: 598, 591, 828
Operi tanto, pro pietati, virtuti. AE. 10: 792
Operiri, expectare. AE. 1: 458
Operta, species vestis, pallium. AE. 12: 602. Flaminis pallium. 4: 137
Opes, haec, *divitias*, haec *Opis*, *Nympham*; *Ops*, *Terram*, Saturni uxorem, significat. AE. 6: 325. 11: 532
Opes, pro militibus apud Antiquos. AE. 8: 171
Ophiti prius dicti Capreales. ab *ὄφι*, *serpens*, quia abundaverunt serpentibus. AE. 7: 730
Ophimachus, sidus. G. 1: 205. Aesculapii sidus esse dicitur. AE. 11: 259
Ὀπίσσω *ἴα*, Gr. eodem modo, quo Latine *supercilium*, de loco edito. G. 1: 108
OPIFICES, dicti ab *ope*. AE. 8: 377
Opilio, ovium custos. E. 10: 19
Opis & *Hecatergon* primos sacra in Delon insulam fascibus mergium ex Hyperboreis detulisse dicunt: alii eos nutritores Apollinis & Dianae fuisse, & inde ipsam Dianam *Opim*, Apollinem *Hecatergon*: vel quod Luna, quae Diana, proxima Terris, facile conspiciat omnia; *Hecatergon*, Sol, & longinquo, dictus *ἀπὸ τοῦ ἵα* *ὄψω*. AE. 11: 532
Opis cum dicimus, *Nympham* significamus, si *opem* auxilium; *opes* vero numero plurali, census. *Ops* enim Terra est, uxor Saturni, quam Graeci *Rheam* vocant; imago etiam nomen Dianae, ab Ephesis templo dedicato impositum. AE. 11: 532
Opima spolia, quae dux duci hostium manu sua interfecto detrahit, Jovis suspendenda. AE. 6: 856. 10: 449
Opima spolia prima de Aetone, Ceninensium lege, Feretrio Jovi Romulus; secunda de Lars Tolumnio, Tuscorum rege, Marti Cosius; tertia de Gallorum rege Viridomaro, Quirino Marcellus remissa. AE. 6: 860
Opimus, opulentus, pinguis. AE. 7: 625. 3: 224
Opis & Saturni filii, Jupiter, Neptunus, & Pluto. AE. 1: 143
Opis, possibilitatis: & *opes* numero plurali tantum divitias; singulari tantum auxilium denotat: & ab utroque possibilitatem. AE. 3: 605
OPOBALSAMUM, succus collectus ex arbore Balsamo; unde enim, *succus* ejus probatio est, si contra solem feratur, & corruptum non sit, manum ferentis exurit. G. 2: 119
Opus, succus, unde *Ὀποβάσαυμον*, *Opobalsamum*, succus Balsami. ibid.

INDEX IN SERVIVM.

OPPETERE, ore terram petere, mori, expirare, occumbere: absolute, & cum casu. *AE.* 1: 100
Oppidum, dictum ab oppositione murorum; vel quod hominibus oppletus locus; vel quod opes illo munitionis gratia congestae: quemodo differat a *vico* & *castris*. *AE.* 9: 608
Opponere morti, obicere, destinare. *AE.* 2: 127
Opportunum, cui commoditas & occasio obvenit, ut portus; contrarium *importunum*. *AE.* 11: 305
Oppositus, obpositus, fortiter pugnas. *AE.* 10: 428
Oppugnationis ordo est, primum impere fossas, tum tollere vallos, & sic testudine accedunt ad murum. *AE.* 9: 506
OPS, uxor Saturni in genitivo *Opis*, & corrupta: *Opis*, Nympha & longa. *o.* 3: 93. Saturno liberos devoranti pro Jove lapidem obrulit. *AE.* 8: 322
Opis, Terram significat; haec *Opis*, Nympham; haec *Opis*, divitias. *AE.* 6: 525. 11: 532
Optare, eligere, velle. *AE.* 1: 76, 439. 3: 209. 4: 24. expectare; legere. 8: 503
Optato, ex voto. *AE.* 10: 405
Optimus armis, peritus armotum, dux egregius. *AE.* 9: 40
OPUNS civitas, praeterea Narix; item Epignemidia. *AE.* 3: 399
Opuntia, Narycia, & Epignemidesidem. *ibid.*
Opus tantum, magnum, per affabre factum. *AE.* 6: 31
Opus, officium. *AE.* 10: 458
Opus, & haec *opera*, neutro genere, dicitur ad quod genus p. sin ipsa personas significamus, quae quid faciunt, feminino genere haec *operae*. *AE.* 11: 184
ORA, capita. *AE.* 8: 195
Ora prima Patrum, pro orchestra, quae ad podium. *AE.* 5: 340
Oracula, responsa, templa. *AE.* 2: 114
Oracula Apollinis, obscura licet, vera tamen sunt. *AE.* 3: 89
Oraculum semper ad posita respondet. *AE.* 3: 98
Oraculis duo requiruntur, morbi causa, & remedium. *o.* 4: 397
Orac, terrae. *AE.* 1: 5
Ora belli, extremities; fines. *AE.* 9: 528
Orantes ad coelum tendebant manus. *AE.* 3: 177. pro Numinum qualitate vel ima, vel summa, respiciunt: si quippe ad Deos superos preces dirigunt, coelum versus oculos & manus tollunt; sin ad inferos, deorsum lumina & manus steterant. 3: 93
Orate, loqui; unde *oratores*. *AE.* 10: 96, 446. vel simpliciter, loqui; vel intermixtis precibus. 4: 437. pro desiderare. 4: 451. properare. 4: 229 placare. 2: 232
Orare, est petere; *orare*, impetrare. *AE.* 3: 370

Orare alicui, pro aliquem, antiquum. *AE.* 8: 109
Oratio brevis Principibus, longior humilioribus tribuenda. *AE.* 10: 16
Orationes omnes Antiqui inchoabant ab invocatione Deorum. *AE.* 11: 301
Orator, vir bonus, dicendi peritus. *AE.* 1: 155
Orator, pro Cicerone. *AE.* 1: 262
Oratores, legati, a perorando pro republica dicti, quod *orabant*, id est, agebant; unde & causarum actores, *oratores* appellati. *AE.* 11: 100
ORBIS Veteribus in tres partes divisus, *Europam*, *Asiam*, *Africam*. *AE.* 1: 389
Orbis magnus, vel pro terrarum orbe; vel pro sodici circulo, qui temporum divisionem facit. *o.* 2: 338
ORCADES insulae, ubi. *o.* 1: 30
Orchae, *Orchidae*; unde *orchites*, genus olivae. *o.* 2: 86
Orchites, genus olivae, a forma testiculorum, qui *Gr.* *orchis*. *o.* 2: 86
Orchomenus, Boeotiae urbs. *AE.* 3: 724
Orchomenorum rex Athamas in furorem actus a Junone, & cur. *AE.* 3: 241
Orchus, per adspirationem veteres; recentiores sine adspiratione, *orchus*. *o.* 3: 223. *AE.* 6: 3
Oris tunica, herbae genus, alio nomine *Silimna*. *B.* 5: 17
Oris, & ut nonnulli, *Orchus*, Platon; cui pallidus: *proci* iudicandi Deus. *o.* 1: 277. *AE.* 6: 273
Oris apud Euripidem inducitur ferens gladium ad secandum crinem Alcesti. *AE.* 4: 694
Ordine, prout fuerant. *AE.* 1: 460. sine intermissione. *o.* 4: 507. rite, more solenni. *AE.* 7: 139. pro metris singulorum. 7: 276
Ordine uno habere, eodem reatu. *AE.* 2: 102
Ordo, pro serie. *AE.* 1: 398
Ordo longus, pro dispositione. *AE.* 1: 709. 2: 766. pro multitudine. 6: 482
Ordo narrandi quandoque Poetis inversus. *AE.* 1: 51
Ordo omnis, i. e. ex omni qualitate dignitatum eligebatur in legationibus. *AE.* 7: 152
Ordo possum sequendus, cum aperte aliquid non commemoratur. *o.* 2: 92
Ore loqui, non est perissologia; quia & num indicare possumus. *AE.* 9: 319
Ore, pro oratione. *AE.* 4: 276
Ore magno, voce magna. *AE.* 12: 692
Ore facere, tacere. *AE.* 5: 71
Ore ferre aliquem; dabium, utrum oratione an vultu. *AE.* 4: 11
Ore hominis, voce humana. *o.* 4: 444
Orades, nomen Nymphae. *B.* 10: 9, 62. *AE.* 1: 504
Orestes, Agamemnonis filius, Clytemnestram matrem cum adultero Aegisto, ob interfecit patrem, intermix: furis agitur: immolandum in Taurica regione ab Iphigenia sorore liberatus, cum ea sublatam Dianae simulacro in Atticam fugit, & Tau-

ropolim condidit. *AE.* 3: 331. vel, ut alii, non Orestis manu, sed iudicium sententia perempta est; alii Orestem Menelai & Helenae filium tradunt, & Iphigeniam abortivam ejus uxorem. 11: 268, a Pylade amico adiutus in fumenda vindicta de matre: 4: 471. in Minervae templo abfolvitur, Furis mox agitat. 4: 473. 6: 445
Orestes & Pylades Colchos petierunt: & in Taurica regione mactandi, regem Thoanta occiderunt. *AE.* 2: 116. occiso Thoante in regione Taurica cum sorore Iphigenia & simulacro Dianae aufugit & haud longe ab Aricia illud collocavit. 6: 136. ab Electra sorore servatus, Agamemnonis patris mortem, occisa matre Clytemnestra cum adultero Aegisto, ultus est. 4: 471. Pyrrhum Hermionem, sponfam suam, ducturum in Apollinis Delphici templo insidiis interfecit. 3: 297
Orestis ossa Aricia Romanam translata, & templo Saturni condita. *AE.* 2: 116
Orestis cineres, unum ex septem Imperii pignoribus. *AE.* 7: 188
ORGANA aquarum motu sonum edebant. *AE.* 7: 23
Orgia, Bacchi sacra, *dei tunc opus, ira, furor*, propter vinum: etiam omnia sacra, Latine *Ceremoniae*. *AE.* 6: 517. proprie Liberi sacra, ab hisce omnium Deorum. 6: 657. apud Graecos quavis sacra, & inde pro sacris Liberi patris, vel *dei tunc opus, a furor*, vel *tunc opus, a montibus*. 4: 302. in montibus celebrata. *o.* 2: 487. primus ille instituit Orpheus. *AE.* 6: 645
Orgia nocturna, sacra Bacchi, quia nocte celebrantur; unde Nyctelius dicitur. *o.* 4: 521
Orgia, canthari maximi, pleni vino. *AE.* 6: 517
ORICHALCUM, apud Veteres pretiosius omnibus metallis; quemodo ortum. *AE.* 12: 87
Oricos, civitas Epici, juxta quam nascitur terebynthus, nigrum lignum habens. *AE.* 10: 136
Oriens in Triumvirato Antonio cessit. *AE.* 8: 678
Orientem spectare solebant precaturi. *AE.* 12: 172
Orientis flumen, Euphrates. *G.* 1: 509
Orientis populi, Sabaci. *AE.* 8: 706
Orientis populi extremi, Indi. *AE.* 6: 795
Origines & principia rerum varia, juxta diversos Philosophos. *AE.* 6: 31
Origo, meretrix. *E.* 10: 6
Orius, Oenopionis regis filius, immensae magnitudinis, ita ut nulla maris altitudo eum potuerit morari; & reliqua ejus fabula; tandem inter sidera receptus. *AE.* 10: 763. sic dictus, quod ab urina Jovis, Neptuni, & Mercurii natus esset: Dianae vim inferre cupiens Scorpionis idu, vel sagittis perit; post locatus inter sidera. 1: 539. lucidissimum sidus, armatus dici-

INDEX IN SERVIVM.

- dicitur auro; quia balneus ejus & gladius clarissimis constat stellis: si fuerit obscurus, tempestates significat. 3: 517. oritur juxta Solis aetivi pulsum. 5: 626. & oriens & occidens tempestates commovet. 4: 52. fingitur occisus a Scorpione, quia occidit cum Scorpione oritur. 1: 539. ejus signum est, ubi Hyades circa frontem Tauri: signum famosum tempestatibus ortu suo & occalu. 1: 539
- Orion** syllabam primam quandoque habet brevem, licet Gr. *Orion*, vel Dorice *Orion* scribatur, propter deductionem literae *u* ex *u*, & sic o remanet, ut *Orion* & *Orion*. AE. 1: 539. 4: 52
- Orion**, Erechthei & Praxitheae filius, Nympha Atheniensis, a Borea rapta, Zethum & Calan peperit. o. 4: 463. AE. 10: 350. 12: 83. filia ejus Cleobula, uxor Phineas. 3: 209
- Orion** & Boreae filii, Zethus & Calais, juvenes alati. AE. 3: 209
- ORNO** inferenda pyrus. G. 2: 70
- Ornus**, in hanc arborem mutata Oceanii filia. AE. 2: 626
- ORODES**, rex Parthorum, sub quo superatus Crassus. AE. 11: 19
- Orades**, vir fortis. AE. 10: 732
- Oron**, Osiris filius, educatus a Trigolemio, unde & is *Oron* dictus. G. 1: 19
- Orontes** solus ex duobus & sociis Aeneae Africo mari petiit. AE. 1: 588
- Orontis**, pro Orontis. AE. 1: 224
- ORPHE**, Lycos, & Carya, Iphiteae & Dionis filiae, earumque fabula. E. 8: 30
- Orpheus** & Linus, insignes poetae. E. 4: 55
- Orpheus**, Calliope & Oeagri fluminis filius, theologus fuit; primus Orgia instituit; harmoniam deprehendit, siue circulatorum mundanorum sonum, qui cum novem sint, summus & ultimus sono carent, septem modo remanent, & inde septem chordae. AE. 6: 645. homines feros mites fecit, unde arbores & saxa movisse dicitur. ibid. in Iliano & Rhodope canere solitus. E. 6: 31. ejus uxor Eurydice, Aristaeum vitare se cupientem fugiens, a serpente interfecta. o. 4: 317. uxorem ab Inferis revocare conatus est; ejusque fabulae explicatio. AE. 6: 119. receptam perdidit conjugem. 6: 459. a Ciconibus, Thraciae mulieribus, quod eas spreverit, & amorem ad pueros transiisset, per Liberi facra simulata, disceptus est. o. 4: 520. caput ejus in Hebrum projectum & fluctibus in Lesbium insulam delatum: hoc cum serpens mordere voluisset, conversus est in lapidem. 4: 523
- Orpheus**, vel Lini filius, Musacus. AE. 6: 667
- Orpheus**, datus Graecus. G. 4: 545
- ORSA**, verba coepit. AE. 11: 124. dicta & facta. 10: 632
- Orsus**, pro locusus, loqui coepit. AE. 9: 656. coepit, & finit. AE. 1: 345. 2: 2
- ORTHIAE** Dianae in Tantica regione humano sanguine habatur. AE. 2: 176
- Orthrus**, canis Geryonis, Echidnes filius, interemptus ab Hercule. AE. 8: 300
- Ortus** & occasus siderum duplex, alter *Alaudae*, siue *Solaris*; alter, *peripetiae*, siue *Mundanae*; & quinam illi sint. o. 1: 218. *cosmicos* & *hellacos*. 3: 304
- ORTYGiA**, Delos dicta, a Latona in *Ortygia*, *celestatem*, mutata. AE. 3: 72
- Ortygia**, Sicilia insula ad ipsas Syracusas, & illius fabula. AE. 3: 692
- OS**, pro vultu, siue facie. AE. 1: 319. 4: 659
- Os** in viros elisum. AE. 12: 719
- Os** summum, pro labris. AE. 1: 741
- Os**, eleganter de exitu fluvii. AE. 4: 694
- Osia** lingua Jupiter dictus *Laureti*, a luce, quam cunctis praebet, Latine *Displet*. AE. 9: 570
- Osella**, quae. AE. 6: 741
- Oscillorum** origo, & variae de illis opiniones. o. 2: 389
- Oscines** aves, quae oris cantu dant auguria. E. 9: 15. AE. 1: 397. 3: 361
- Oscinis** & alitis auspicium; alterum quod cantu, alterum quod volatu fit. AE. 3: 246
- Osculum**, *suavium*, & *basium*, quid differant. AE. 1: 260
- OSINIUS**, rex Medius. AE. 10: 166. 655
- OSSA**, mons Thraciae. o. 1: 81
- Ossa** crematorium tertio die legi solent. AE. 11: 270
- Ossibus** posteros oriri dicebant Punici. AE. 4: 625
- Ostentus**, non *ostensus*, dixerunt Veteres. o. 1: 247
- Ostia**, ubi exitus Tyberis naturalis, ubi prima Aeneas confirmavit castra. AE. 7: 31
- Ostia**, fluminum exitus, quandoque & portus. AE. 1: 404. 2: 281
- Ostia**, generaliter quae intra Januam, siue valvae, siue fores. AE. 1: 453
- Ostia** cur consecrata. AE. 1: 17
- Ostia** antri, Sibyllae precibus patere. AE. 6: 81
- Ostiensis** in ripa struata Troja, siue castra prima, ab Aenea, in Lauro lavata. AE. 9: 238
- Ostium**, per quod ab aliquo arcemur ingressi, ab *obstando*; *aditus* ab *adendum*, per quem ingredimur. AE. 6: 43
- Ostra**, *ostrea*, & *haec ostrea* Latine dicitur. G. 1: 207
- Ostrum**, pro purpura. AE. 1: 704
- OSUS SUM**, hodie non dicitur, licet Veteres & *odi* & *osus sum* dixerint, unde *exosus*. AE. 5: 687
- Osiris**, Isis maritus, a Typhone fratre disceptus, & per omnem orbem ab ea quaesitus. AE. 4: 154. 609. membra ejus a Typhone lacerata, ab Iside cribro superposita. o. 1: 166. idem qui Liber pater: cum siue Liberum, a Typhone fratre interemptum, atque vestie luxerunt Aegyptii, unde ingen-
- di mos trans originem. AE. 11: 287
- Osiris** filius, Oron. G. 1: 19
- Osiris**, aratri inventor. G. 1: 147
- OTHRYADES** Panthus, sacerdos Apollinis. AE. 2: 318
- Orbrys**, mons Thessaliae. AE. 7: 675
- Orbus** & Ephialtes, gigantes, Neptuni & Iphimedeae, Aloeis uxoris, filii, novem digitos per singulos menses crescentes, coelum subvertere voluerunt, sed a Diana & Apolline sagittis confisi. o. 1: 280. AE. 6: 582
- Othys**, unus ex Gigantibus, in Creta jacet; & inde illic *Othys* campi. AE. 3: 578
- Orium**, pro securitate, siue felicitate. E. 1: 6
- Ou**, diphthongum Graecam veteres Latini per *oe* pronuntiabant, quod post transiit in *u*. AE. 10: 24
- OVANTES**, lactantes. AE. 4: 543. pro alacres, utique non gaudentes, tractum de his, qui, fugatis hostibus, ad Numina minora ibant, atque *evoe* immolabant. 3: 198
- Ovare**, jactare, gloriari. AE. 10: 500
- Oratio**, minor triumphus, unde dicta, & differentia cum triumpho. AE. 4: 543
- Oves** candidae in praegio. E. 2: 20
- Oves** bis de die lac praebentes, succundae. E. 3: 5
- Oves** tonfac, semper lavandae. o. 1: 446
- Ovis** foederibus Graeco more adhibebatur. AE. 12: 170
- Ovante**, Saturni pater, Latine *Coelus*. AE. 5: 801
- Ovante**, Dorice *Orion*, mutata diphthongum in *u*. AE. 11: 739
- OXYMORUM**. AE. 7: 295
- OZOLI** Locri, Aiacis Oilei socii, tenuerunt Pentapolum: a putore paludis, & *os* enim *putor*. AE. 3: 399. tempestate ab Ajae Oilei separati Pentapolin in Libya tenuerunt, vel circa Syrtis sedes habuerunt. 11: 267. arietibus ducti ad Numonem penetraverunt, ibique inter Nalamonem oppidum Aurelii confiderunt. ibid. vel a putore paludis, & *os* enim *putor*: vel quod Veneris ira uxores eorum odoris foeditate invase: vel a factore de monti ab Apolline occisi, dicti *Ozoli*. 3: 399
- Ozolis**, civitas condita ab Locris Ozolis. ibid.

PACE tua, Beneficentia, voluntate, concessione tua, suffragio. AE. 10: 31

Pacem, beneficium, beneficentiam. o. 4: 535

Pacti petitione olivae ramus cum vitis offertur; idque partim ex fabula, partim ex natura. AE. 8: 128

PACHYNUM, unum de tribus Siciliae promontoriis, ab acribus crassitudine, Graece quippe *παχύς*, *pinguis*, *crassus*, spectans Africam, siue Austrum. AE. 1: 200. 3: 687. 699

Pacificor, *pepigi*, & *pactus sum*. AE. 1: 133.

PAC-

INDEX IN SERVIIUM.

Pactae, sponsae; quia ante matrimonii tabulas cautiones sibi invicem dabant, & fideiussores, in quibus spondebant, se consentire in iura matrimonii; unde *sponsus* & *sponsa*, a *spondendo*. AE. 10: 79.

Pacti thalami, pacta puella. AE. 10: 649.

Pactolus & Heirinus, Lydiae flumina, aurum irahentia, sicut Tagus. AE. 10: 142.

PADUS. E. 1: 52. idem qui Eridanus. AE. 10: 189. Italiae fluvius, Venetiae quoque partem praeterfluit. 9: 679, 680. per varias provincias, & partem quoque Venetiae fluens. ibid. in monte Vesulo oritur, & in mare Adriaticum fluit. 10: 709. fluvius, de Appennini parte, quae Inferum mare spectat, oritur, & in Superum tendit. 6: 659. tribus fontibus nascitur, ex quibus *Padusa*, qui diffusus in modum stagni in amnem digeritur. 11: 457. juxta Ravennam in Adriaticum cadit. G. 4: 372.

Padusa, pars Padi, quibusdam in locis paludem faciens, plenam cygnorum. AE. 11: 457.

PAEAN, proprie Apollinis laus: abusive etiam aliorum, ideo Apollini dicata, quia malorum avertendorum potens est: inde ipse Apollo. AE. 10: 738.

Pacana canere, laudes Apollinis. AE. 6: 657.

Pacanus opus suum appellavit Pindarus, quod & Deorum & hominum laudes continet. AE. 10: 738.

Pacantis filius, Philoctetes. AE. 3: 402.

Paeon, medicorum Deus, qui Dorice Παιων. hinc herbae *Paeoniae*, medicinales, & ipsa herba *Paeonia*. AE. 7: 769.

Paeonium in montem, medicinale, a *Paeone*; *Paeon* enim naturale est, *Paeon* Dorice. AE. 12: 401.

Passum, Calabriae, vel Lucaniae oppidum, in quo bis uno anno nascitur rosa; alio nomine *Pesidonia*. G. 4: 118.

PAGI, villae, ἀπὸ τῶν παγῶν, a *fontibus*, circa quos villae condi consueverant: unde & *pagani*, quasi ex uno fonte potantes. G. 2: 382.

Paix Graecis quoque pro filio, ut Latini *pater*. AE. 3: 339.

PALAEEMON, Deus marinus, antea Melicerta, Inus filius, Latine Portumnus. O. 1: 437. AE. 5: 823.

Palaeemon, nomen Eclogae tertiae. E. 3: item persona ejusdem.

Palaeestinae urbs, Gaza. AE. 2: 123.

Palaestra, Choric, Arcadiae regis, filia: ejus & Mercurii amores: & ab ea certaminum ludus, *palaestra*, a Mercurio dicta. AE. 8: 138.

Palaestrae inventor Mercurius. AE. 8: 138. ejus usus inventus primum Atheniensibus. 3: 281. dicta *palaestra*, vel ἀπὸ τῆς παλῆς, a *ludicratione*; vel ἀπὸ τῆς παλῆς, a motu urinae. O. 2: 530. ἀπὸ τῆς παλῆς, *ludicri*, &

ludicri, *ludicri*. AE. 6: 642.

Palam & *coram*, quid differant. AE. 1: 599. *palam*, ad omnes, *coram*, ad personam refertur. 2: 538.

Palamedes septimo gradu erat a Belo; Ulyssis simulatam stultitiam detexit: & inde odium Ulyssis in eum, & tandem falsa accusatio & condemnatio. AE. 2: 81, 164. tabulae lusoriae inventor, nec non literarum S. φ. χ. AE. 2: 81.

Palantes stellae, errantes, perpetuum stellarum epitheton. AE. 9: 21.

Palatii atrium augurato conditum, ac propterea eo conveniebat Senatus. AE. 11: 235.

Palatinum montem ad captanda anguria Romulus insecit. AE. 6: 780.

Palatinus, unus e septem collibus, quibus posita Roma. AE. 6: 784.

Palatinus mons, a *Pallante*, avo Euandri, dictus; vel a filia Euandri *Pallantia*; vel a *Pallante*, nepote Euandri ex filia: juxta alios a *balano ovium*, *Palanteum*, & inde mutata litera *Pallanteum*, sed tum *pa* longa est; si a *Pallante*, *pa* brevis est. AE. 8: 51.

Palatinum, ubi antea *Pallanteum*. AE. 8: 313. in eo domum fecit Augustus. 7: 170.

Palatium Augustus ex suo praecepto aedificatum Reipublicae donavit. AE. 4: 410.

Palax, *ludicri*, unda *παλαστῶν*, *ludicri*, & Latine *palaestra*. G. 2: 539. AE. 6: 642.

Palca sing. num. contra artem, & cur. O. 1: 192.

Palcae, quae collum amplectuntur; unde pars annuli, quae gemmam complectitur, *palca* dicitur. O. 3: 53.

Palcaeria, pelles dependentes e gutture. O. 3: 53.

Pales, Dea pabuli, & pastoralis. E. 5: 35. invocatur in carnine pastoralis: aliis Vestia: aliis Mater Deum: etiam in masc. genere hic *Pales*: ejus sacra *Pallia*, celebrantur xi. kal. Maji. O. 3: 1, 294.

Palici Dii, Jovis & Aetnae nymphae, vel Thaliae, filii, dicti a *παλῶν* *ludicri*, iterum *venire*, quod occultati Terra, iterum emerissent: humanis hostiis in Sicilia primum placati; mox illorum sacra mitigata: aliis nautici Dii: alii *Palicam* in Aquilam mutatum: alii Jovis, alii, Vulcani & Aetnae filiam tradunt, propter Junonis iracundiam mutatum in Aquilam. AE. 9: 584.

Παλιγνώστῃ, non vero *μεταμύχωντι*, Pythagorae sententia. AE. 3: 68.

Palimurus, latii filius, gubernator Aeneae, praecipitatus in mare, monti in Lucania nomen dedit. AE. 3: 202. dormiens in undas cecidit. 5: 840. a veliensibus interemptus. 6: 359. umbra obscura circumdatus apud Inferos, quia nondum purgatus. 6: 340. manibus ejus ex oraculo & lucum & cenotaphium crexerunt. 6: 378.

Paliurus, herba asperissima, spinosa; vel spina alba. E. 5: 39.

PALLA, proprie vestis muliebris ad pedes deducta. AE. 11: 576. dicta ab irrugatione & mobilitate, ἀπὸ τῆς παλῆς. AE. 1: 652. pro tunicopalio. ibid.

Palladis arte factum dicitur, quod ingeniose factum est. AE. 2: 17.

Palladis jussu foedera confudit Pandarus. AE. 11: 860.

Palladium coelo lapsum Athenis, & in ponte depositum, tandem Ilium translatum: alii ipsum Trojanum de coelo lapsum: alii a Dardano de Samothracia Trojam delatum: alii multa fuisse Palladia volunt, sed Trojanum a Diomede & Ulyssis ablatum: absconditum a Trojanis, postea inventum a Fimbria, & Romam delatum. AE. 2: 166. parvum admodum erat, & absconditum. 2: 226. parmam hastamque trementem ferebat. 2: 175. verum *Palladium*, hastae & oculorum motu agnoscebatur, idque ab uno tantum sacerdote. 2: 166. unum ex septem Imperii pignoribus. 7: 188. raptum. 2: 162. in Calabria a Diomede vel Ulysses ab Aenea receptum. 3: 550. 5: 81. cur a Diomede reddidit. 2: 166. quomodo non Aeneas, sed Nauces a Diomede per fraudem receperit. 3: 407. Romam delatum a Naure; unde Nauciorum familia Minervae sacra retinuit. 5: 704.

Pallanteum, ubi post *Palatinum*, conditum ab Euandro. AE. 8: 313.

Pallantis mortem interficiendo Turnum ultus est Aeneas. AE. 12: 940.

Pallas, Minerva, ἀπὸ τῆς παλῆς τῆς Νέγῃ, vel quod *Pallantem*, Gigantem, occiderit. AE. 1: 43. Dea artium & armorum, quare. E. 2: 61.

Pallas & Neptunus contenderunt quis nomen imponeret Athenis. AE. 7: 691.

Pallas, rex Arcadiae, avus Euandri. AE. 8: 51, 54. Euandri avus, Aegei filius, qui, a fratre Theseo Athenis regno pulsus, ad Arcadiam venit, & illic regnavit. 8: 54.

Pallatino monte modicum oppidum condidit Euander. AE. 8: 51.

Pallatinum, in monte. AE. 9: 244.

Pallene, insula juxta Thermodontem, Thraciae, sic dicta a *Pallene*, Siphonis filia, quae Chersonesus dicitur; quam Proteus petiit relicta Aegypto ob Bufiridis crudelitatem. O. 4: 390.

Pallene, Thessaliae civitas, ubi regnavit aliquando Proteus. O. 4: 387.

Pallens, epitheton umbrarum: & *pallos*, fugae comes. AE. 6: 480.

Pallentes herbae, aridae. E. 6: 54.

Pallentes umbrae, non ex nocte, sed nubibus factae. O. 3: 357.

Pallidi morbi, quia pallidos faciunt. AE. 6: 717.

Pallor nascitur, quando ad praecordia fugiens sanguis se contrahit. AE. 3: 30.

Pallor, amantium color. E. 2: 47. Pal-

INDEX IN SERVIVM.

Palmæ, pro virtute, victoria. AE. 1: 213. 5: 70
Palmarum foliis scribere solebat Sibylla. AE. 3: 444. idque interdu notis, interdu verbis. AE. 6: 74
Palmas, manus explicatæ. AE. 11: 97
Palmata toga, quam mercebantur hi, qui victoriam, *palmam*, reportant de hostibus. AE. 11: 334
Palmis nobilibus Selinus, Siciliae civitas, nec non apio, Gr. *σέλινος*. AE. 3: 705
Palmula, extrema remi pars, in palmarum modum protensa. AE. 5: 163
Palpebrae, dictæ a palpatatione. AE. 4: 30
Palumbes agrestis; *columba* domestica. AE. 5: 213
Palumbibus objectis captus ab Achille Troilus. AE. 1: 478
Palus, pro acquire. E. 1: 49. pro lacu. AE. 6: 107. *us* contra regulam corripuit Horatius. ibid. 2: 69
PAMPINEAE hastæ, pampinis testæ. AE. 7: 396
Pampineus, pro pampinoso. O. 2: 5
Pampinis decussis, noxium uvis. O. 1: 448
Pampinus sine genere Virgilio, Varro non frequentius feminin. E. 7: 58
Πάν, *πᾶν*, *universum*, ejusque origo descripta. AE. 6: 724
Πάν, a Graeco Πᾶν, Latine *Imus*, ab ineundo; item *Ἐπιδῶν*, Latine *Incedo*; item *Φάνης*, *Fatus*, *Fatellus*. AE. 6: 776. Arcadiae Deus, pelle cinctus. 8: 282. inventor fistulæ. E. 8: 24
Πάν, Arcas, filius Pelopoles. O. 1: 14. Ithacensis. 16. cur ovium custos. ibid. Penelopæ & omnium procorum filius: vel Penelopæ ex Mercurio transformato in hircum. AE. 2: 43. Deus bellicosus; vel Liber pater, cui etiam capro res divina fiebat: Lycæus, mons Arcadiae, ei sacratus, quod *λύκος*, *lupus*, praesidio suo a pecudibus arceat; & ideo Lupercalia ei instituta sunt. 8: 343. Deus rusticus, ita dictus, quod omnem naturam exprimat; Solem, Lunam, aethera, &c. E. 2: 34. Deus rusticus, cuius in Arcadia. 4: 58. O. 3: 1. facie rubra. E. 10: 27
Πάν cum Amore certavit, & victus Syringam nympham amavit, quae auxilio Terræ in calamum conversa &c. E. 2: 31. amasse dicitur Lunam, sed ab ea spreus, quomodo eam deceiverit. O. 3: 391. Syringam amavit. E. 10: 26. musicam docuit Daphnin. E. 5: 20
Panacea, genus herbarum odoriferarum, aliis sal est, quia pellit omnem dolorem, quasi *ἀπὸς πάντων ἄσθενος*, *ad omnia remedium*; aliis medicamentum ex compluribus herbis compositum contra omne vulnus: hanc herbam contra venena Thessalis Hercules praestitisse dicitur. AE. 12: 419
Παναθηναῖα, ludii in honorem Minervae. O. 3: 113
Panchaea, sive *Panchalis*, Arabia, & Sabaeorum gens eadem, apud quam thus nascitur. O. 2: 115, 117, 139. hinc *Tom. IV.*

ἰγνύς Panchæis, Arabicis odoribus, quia Arabia *Panchaea*. O. 4: 379
Pandæ lances, patulae, cavæ; vel pondere extoritur incurvatæ. O. 1: 194
Pandarus, Lyciorum rex, Trojanis venit auxilio. AE. 11: 117
Pandarus, Lycaonis filius, Eurytionis frater, qui Minervæ iussu missio telo Menelai & Parisi certamen diremit, & Menelaum vulneravit. AE. 5: 496. & sic foedus turbavit. 10: 91. Palladis iussu foedera confudit. 11: 860. occisus a Diomede. 10: 592. a Lyciis ut heros colebatur. 5: 414
Pandas, curvas. O. 2: 445
Pandit, expandit, extendit. AE. 6: 283
Panes, Nymphæ, Fauni, moriuntur etiam. AE. 1: 376
Pangæa, mons Thraciae. O. 4: 461
Paniceas mensas in Deorum honore habebant Veteres. AE. 3: 257
Panopea, Nympha marina. O. 1: 437. una de Nereidibus. AE. 5: 240
Panopei filius, Epeus. AE. 2: 263
Panos, genitivus Graecus. AE. 8: 344
Panos festum, Lupercalia. AE. 8: 663
Pantagias, Siciliae fluvius, quod fontis suo omnem pene Siciliam impleat; a Cerere taceri iussus. AE. 3: 689
Pantheræ, in Liberi tutela. E. 8: 3
Panthu, vocativus contractus a Graeco Πᾶθος, *os* in *u*. AE. 2: 322, 428
Panthus, Othryades, sacerdos Apollinis Delphi, ob miram pulchritudinem raptus ab Antenorii filio, & illum delans, ibique sacerdos Apollinis factus est. AE. 2: 318
PAPAVER, quondam puer, mutatus in florem cognominem. E. 2: 47
Papaver Cereale, quod cui sit sicut frumentum: vel quod eo usâ Ceres ad oblivionem doloris ob raptam Proserpinam &c. G. 1: 212. lethacum, plenum oblivionis. 1: 78. huius cibo Ceres oblitus oblita. ibid. somniferum. AE. 4: 486
Paphia myrtus, Veneræ, a Papho, insula Veneri sacra. O. 2: 64
Paphiar Veneri thure tantum sacrificatur & floribus. AE. 1: 339. O. 2: 380. Cypri ea colitur. ibid.
Paphos, Cypri civitas. AE. 1: 419. Veneri consecrata, quæ duplex, antiqua, *Palaepaphos*, quæ *celsa* Virgilio, quia in monte posita; & nova, unde post deducta aedificia in litus. AE. 10: 51
Papilla exserta, nuda; & *papilla* quidem est breve illud, unde lac trahitur; *mamilla*, omnis eminentia uberris. AE. 11: 803
Papulae ardentes, carbunculi. O. 3: 564
Papyrus legem de ritu sacrarum promulgavit sub titulo *avitarum* & *patriarum legum*. AE. 12: 836
PARALEIPSIS. AE. 8: 483
Παραπληροῦς alteri, quod una cum altero oritur. O. 1: 218
Parati cantare, pro ut cantarent. E. 7: 5
Πάραι, *πάραι* *αὐτοῖς* dictæ. O. 1: 278. secula ordinant. E. 4: 46. etiam

Pariae. 4: 47. & Eumepides, Alecto, Tisiphone & Megæra, Plutonis filiae. AE. 1: 86. earum officia & nomina. 1: 26
Parce talenta, vocem; pro serva, Flavine dictum. AE. 10: 532
Parcebant, abstinabant. O. 2: 339
Parcite procedere, prohibete ne procedant. E. 3: 94
Parco, *parci*, & *peperi*. AE. 11: 133
Parco sale, vel modico; vel servatore, quia omnia servat, sic & homo frugi *parcus* dicitur. O. 3: 403
Parcus semper cum Leæna concumbit. AE. 3: 113. undique septus contra venatorum tela cum furore impetum facit. 9: 551
Παραπλοῦς, *digressiones*, debent esse raræ. AE. 10: 653
Parens, pro patria. AE. 3: 341
Parens, nomen honoris. AE. 8: 729
Parent cui sidera, &c. id est, peritissime agnoscuntur, apparent, ac patent. AE. 10: 176
Parentes laudantur ex liberis. AE. 1: 609
Parentes nomine vocare, invidiosum est. O. 4: 321
Parentes cum deficiunt, reditur in generalitatem. AE. 3: 421
Parentibus memoratis, cum filiorum nomina supprimuntur, illis cognomines fuisse intelligendi sunt. AE. 11: 700
Parenthesis, quid. AE. 1: 69
Parere, & *apparere*, quid differant proprie, licet saepe confundantur: *parere* enim *obedire*; *apparere*, *videri*. AE. 1: 122
Parcs parati, quasi pariter parati. E. 7: 5
Paria arma, pro similia, non peritia, sed genere victoriae, pro pari gloria. AE. 9: 655
Paribus alis, leni volatu. AE. 4: 252. aequalibus, aequali volatu. 9: 14
Paribus guttis, similibus. O. 4: 99
Paridis fabula de iudicio inter Deas. AE. 1: 31
Paris habitavit sylvas, cum de Deorum pulchritudine iudicavit. E. 2: 60. Minervæ & Junoni obfuit. AE. 6: 64. ejus iudicio irata Minerva exorari non potuit. 1: 483. causa exitii Trojae, cum Aenea comparatus. 7: 320. fortissimus in agone Trojae, ita ut omnes, etiam Hectorem, superaret; & inde allatis crepundiis probavit se Priami filium. 5: 370. a Priamo missus repetitum Heliönem, raptum ab Hercule, cum ea negaretur, Spartam expugnavit, Helenamque abduxit. 10: 91. ab Helena susceptus hospitio; unde hospita conjux. 6: 91. hospitio susceptus, quia Graeci cum Trojanis foedus habebant. 10: 91. Spartam expugnavit, & vi rapuit Helenam. 1: 530, 655. cumque ea primum in Aegyptum ad Proteum regem fugit, ubi phantasma pro Helena ei suppositum. ibid. Helenam non rapuit, iuxta nonnullos, sed Thecus, qui eam in Aegyptum deportavit; & longe a

INDEX IN SERVIVM.

- Ha belli Trojani causa.** 11: 262. E-
jus & Menelai certamen Minervae
iussu mello telo diremit Pandarus. 5:
496. viduus a Menelao, per Venerem
liberatus. 10: 91. Achilem occidit
in Apollinis templo. 3: 87. cum A-
chilles Polyxenae matrimonium con-
summatus esset. 3: 322. idque au-
xilium Apollinis. 6: 57
- Paris** interemtus Herculis sagittis. AE. 2:
13. mors ejus inter fatalia Troiae. 3: 402
- Paridis** & Oenones filius, Corythus.
AE. 3: 170
- Paris**, hujus *Paridos*, huius *Paridi*; vel
hujus *Paris*, huius *Pari*, a Graeco,
Πάρις, Πάριδος, Πάριδι, vel Πάριος,
Πάρι. AE. 5: 370
- Pariter**, similiter. G. 1: 189. pari mo-
do, similiter, & simul. AE. 8: 444.
vel simul; vel similiter, pari virtute.
AE. 9: 182. similiter, uno modo; an-
tiquum. 11: 592
- Parus** lapis, candidissimus, Lychnis
nomine, apud Parum nascitur. AE. 1: 597
- Parma**, scutum levius. AE. 10: 817. e-
questre scutum. 11: 619
- Parma** ardua, Helicon & Cithaeron,
Musis sacra. G. 3: 291
- Parnassi** mons, Nysa, ubi Liber cultus,
qui inde *Nysaeus*. AE. 6: 806
- Parnassia** laurus, a monte Parnasso, A-
pollini sacro. G. 2: 18
- Parnasso** monte a diluvio defensi Deu-
calion & Pyrrha. E. 6: 41
- Parnassum** juxta, Dryopes populi. AE. 4:
146
- Parnassus**, Boeotiae mons, Musis sa-
cer. E. 10: 11. mons Thesaliae. A-
pollini sacer. 6: 29. AE. 7: 641. The-
saliae mons juxta Boeotiam, duos ha-
bens vertices, Cithaeronem Liberi,
& Heliconem, Apollinis & Musarum.
AE. 7: 641. 10: 163
- Paros**, colonia. AE. 1: 16
- Paros**, insula, nivea, quia candidum
habet marmor. AE. 3: 125. in ea
Marpesius, mons. 6: 471
- Parrhasia**, Arcadia. AE. 8: 344
- Parrhasia**, civitas Arcadiae, dicta a
parrha avi, juxta Donatum, sed mi-
nus recte: hinc Euander *Parrhasius*.
AE. 11: 31
- Parrhasius**, Jovis filius, qui filium ha-
buit Arcadem; unde primo *Parrha-
si*, post *Arcades* dicti. AE. 11: 31
- Particida** dici posse videtur, qui libe-
ros a morte non liberat. AE. 2: 215
- Pars** surgunt, pro surgit. G. 2: 14
- Parsi** dicebant veteres, recentiores *pe-
peri*. AE. 1: 148
- Parva**, praeparata. E. 3: 68. parata, ac-
quisita. AE. 2: 784
- Partheniae**, quasi *de virginibus nati*, lon-
ga Laconum absentia bello cum A-
theniensibus, vel potius Messeniis,
incertis parentibus nati ex earum u-
xoribus & filiabus, ad novas sedes
quaerendas duce Phalamio dimissi,
Tarentum auxerunt vel condiderunt.
E. 10: 57. G. 4: 126. AE. 3: 551
- Parthenias**, mons Arcadiae. E. 10: 57.
Jovis filius. ibid.
- Parthenias**, cur dictus Virgilius. AE. 1: 171
- Parthenopaeus**, Atalantae & Martis, sive
Melanionis, filius, rex Arcadiae. AE.
6: 480
- Parthenope**, Neapolis, sic dicta a *Par-
thenope*, una ex Sirenibus, illic se-
pulta. G. 4: 562
- Parthi**, superati primum ab Antonio,
mox ipsum pepulerunt. AE. 8: 685.
Antonium, amisso fere omni exerci-
tu frigore, Armenia cedere coege-
runt. 8: 678
- Parthi**, exules, victi a Caesare. E. 1: 62
- Parthi** fugientes melius jaculantur sa-
gittis. G. 3: 31
- Parthi** Augusto imperante reddiderunt
signa Crasso adempta. AE. 7: 605
- Participia** sine verbi origine. G. 4: 489.
AE. 8: 195
- Participia** in *ens* in nomina transeunt,
quando cum genitivo construuntur,
& comparationem recipiunt: quia
neutrum convenit participio. AE. 2: 61
- Participia** in *ns* ablative vel in *e* vel
in *i* mittunt; sin vero nomina, tan-
tum in *e*. AE. 2: 610
- Participia** omnia a passivo venientia in
dns exeunt. AE. 10: 341
- Participia** passiva in *ns* differunt a no-
minibus substantivis inde derivatis,
& ejusdem terminationis, quod illa
sint secundae, haec vero tertiae de-
clinationis. AE. 1: 435
- Participia** perfecta passivorum pro praes-
enti etiam usurpantur. AE. 1: 121
- Participia** passiva euphoniae causa *ns*,
quod in praesenti est, vel retinent
vel omittunt, praeter *natus* & *passus*,
quae semper omittuntur. AE. 1: 484
- Participio** verbum finire, vitiosissimum.
AE. 3: 300
- Participium**, nullum esse potest, quod
a verbo non trahatur, licet a sui ver-
bi forma non veniat, ut *placita*, li-
cet *placior* non dicatur: invenitur ta-
men *placeo*, & sic in aliis. AE. 5: 331.
6: 104. G. 4: 489
- Participium** pro participio. G. 4: 229
- Participium** passivum cum accusativo
per ellipsin. AE. 1: 324, 481, 583, 662
- Participium** praesens pro futuro. AE.
10: 331
- Particulae** multae ad ornatum modo
adhibentur. AE. 1: 335
- Particulae**, monosyllabae praepositio-
nes, vel aliae, verbis junctae, mo-
nosyllabarum ratione quidem produ-
cuntur vel corriguntur; verum etiam
quandoque euphoniae & metris ra-
tione nunc producuntur, nunc corri-
piuntur. AE. 5: 522
- Particulae**, *met*, *piam*, *pte*, *te*, & si-
miles, ornatus causa ponuntur. AE.
1: 211. neque sub certas regulas ca-
dunt. ibid.
- Particulae** *tam*, *magis*, *maxime*, *minus*,
minime, non tantum positivo, sed &
comparativo, & superlativo, & pro his
- gradibus ipsae in se junguntur*, praes-
entim ad exaequationem. AE. 7: 787
- Particulae** *que*, *se*, *ne*, *et*, junctae aliis
partibus, ante se faciunt accentum,
qualiflibet sit syllaba praecedens, si-
ve brevis, sive longa. AE. 10: 668
- Partio**, & *partior*. AE. 1: 198
- Partiri** campum, dividere, designare.
G. 1: 127
- Parvum**, paratum. G. 1: 300. AE. 3: 495
- Parturire** dicuntur arbores pomiferae
tantum, & agri. E. 3: 56
- Parturire**, pro dividere. AE. 9: 174
- Parumper**, paulatim, vel valde parum.
AE. 6: 382
- Parvum** & magnum, sola comparatio-
ne intelligenda. AE. 1: 563
- Parvus**, humilis, pauper, minor acta-
te. E. 7: 29
- PASCERE**, pro delectare. AE. 1: 464
- Pascere** oves pingues, pro ut pingues-
cant. E. 6: 4
- Pasci**, crescere. AE. 2: 684
- Pascit** prospectum, delectat. G. 2: 285
- Pasco**, & *pascor*, idem notant. AE. 1:
194. 2: 215
- Pasco**, & *pascor* illam rem: & *passi*, pro
depassi. G. 3: 314, 458
- Pasiphae**, E. 6: 73. ejus fabula 6: 46,
47. Solis filia. E. 6: 47. Minois uxor;
ex marito peperit Androgeum, Ariad-
nen, Phaedram: tauri amore flagra-
vit, cumque eo concubuit, ope Dae-
dali vacca lignea inclusa, unde Mi-
notaurus. AE. 5: 588. 6: 14, 447
- Pasiphaeis** & Tauri fabulae explicatio.
AE. 6: 14
- Pasiphae** ex Minoë ante amorem tauri
etiam filios suscepit, & tamen *virgo*
dicitur. AE. 11: 687. geminos pepe-
risset dicitur filios, alterum ex Tan-
ro, alterum ex Minoë. 6: 25
- Pasiphaeis** & Minois filia, Phaedra, ejus-
que historia cum Hippolyto. AE. 6: 445
- Passim**, abundanter, ubique. E. 7: 54,
G. 1: 132. pro ut quis voluit. AE. 3: 510
- Passiones** animi juxta Philosophos
quatuor; a bonis, & a malis rebus
veniunt; a bonis opinatis duae, alte-
ra praesentis, aeterna futuri temporis,
gaudium, & *spes*; a malis itidem
duae, praesentis temporis & futuri,
dolor, & *metus*. G. 2: 499. AE. 6: 733.
oriuntur autem ex corporis conjunc-
tione; pereunt enim segregatione fac-
ta. ibid.
- Passis** palmis, apertis, solutis. AE. 3: 263
- Passiva** verba active ponuntur, & con-
tra. AE. 1: 8, 108, 717. 11: 660. in
quibus verbis id habeat locum. 1: 108
- Passivum** imperativum pro activo. G.
2: 425
- Passivum** vinum, a *passendo*; quia mul-
tum decoquitur mustum, & inde fit
passum; unde & *defrutum* dictum,
quod *defraudetur*, & quasi *fraudem*
patiatur. G. 2: 93
- Passus**, participium a *pando*, non *pas-
sus*; licet *passima* n, quod in praes-
enti est, euphonia judice vel reti-
neant,

INDEX IN SERVIUM.

- neant, vel omittant. AE. 1: 484.
Pastor, pro rege: Gr. ποιμὴν λαῶν. AE. 1: 587.
Pastoralis myrtus, quia illa pastores cus-
 pidae praefixa pugnare solebant. AE.
 7: 817.
Pastores, proprie pecorum; magistri mili-
 tum; sed eleganter inter se recipro-
 cantur. AE. 12: 717.
Pastores habent arma. E. 3: 12.
Pastoris sub persona, Poëta. E. 6: 67.
Pastorum carmina, Bucolica. G. 4: 565.
Pastus, pro eo qui pascebat. AE. 2: 471.
Pastus, pro pastum, per Antiphrasin.
 AE. 10: 710.
PATARA, Lyciae civitas; unde Apollo
Pataræus, quia illic sex mensibus
 hybernus dabat responsa; sex activis
 apud Delum. AE. 4: 143. G. 3: 37.
Patauium, Illyrici urbs, ab Antenore
 condita, unde dicta. AE. 1: 246, 251.
 item Lyciae locus, inde Apollini
 sacra. 4: 377.
Patens, & *patulum*, quid differant. E.
 1: 1. *patens*, quod & aperitur & clau-
 ditur, ut oculus; *patulum*, quod sem-
 per patet. AE. 6: 725.
Patentibus, patefactis. AE. 2: 266.
Pater, religionis nomen est, & homi-
 nibus datur, & montibus, & flumi-
 nibus, & Numinibus. AE. 1. 699. 3:
 89. omnium Deorum epitheton. 1:
 159, 703. generale quidem omnium
 Deorum nomen, sed proprie Libero
 tribuitur. G. 2: 4.
Pater, religiosus. AE. 1: 699. honoris
 nomen: 2: 3. vel honoris nomen; vel
 revera parens. 7: 327. ad eminentiam usur-
 pari solet. 7: 69.
Pater solus habet auctoramenti potesta-
 tem. AE. 11: 558.
Pater quartus. AE. 10: 619.
Paterfamilias Catoni, qui bene pascit,
 & bene arat. AE. 7: 539.
Paterfamilias, materfamilias, *avras*, *confo-*
diat, sunt a genitivo Graeco; mul-
 ti tamen volunt in plurali declinari
 utrumque, *paterfamilias*, *patrum* *fami-*
liarum, & sic porro. AE. 11: 801.
Pater patratus, & Feciales, bella indi-
 cebant. AE. 7: 623. 9: 53. 10: 14.
Pater patratus in pangendis foederibus
 semper sceptrum tenebat, ad simili-
 tudinem Jovis simulacri. AE. 12: 206.
Patera, pro vino. AE. 7: 133.
Patera aurea in Alpheum, Elidis in
 Arcadia fluvium, dejecta, in Are-
 thusa in Ortygia Siciliae item in-
 venta. E. 10: 4. AE. 3: 694.
Patere, pacatum esse; *clausa* bellum no-
 tant. AE. 1: 303.
Patefcent, aperiuntur, & sic videntur.
 AE. 2: 483.
Pate in arma rantus, tantum patebat
 in vulnera, in hostilia tela totus pa-
 tebat. AE. 11: 644.
Patina palus vicina Patavio, unde urbs
 etiam nomen accepit. AE. 1: 251.
Patora, urbem Lyciae, condidit Ica-
 ríus, Lyciae Nymphae & Apollinis
 filius, Apollinique patri eam dicavit.
 AE. 3: 332.
Patrae, urbs Achajae. ibid.
Patres dicti senatores a curae similitu-
 dine; *senatores* a senectute actate, Gr.
 πατρία. AE. 4: 682. 5: 758.
Patres conscripti, dicti quod patricii ef-
 sent: ut alii, quod *patres* a plebe in
 consilium separati, & conscripti, qui
 a Servio Tulio e plebe electi. AE. 1: 430.
Patria, pro villa. G. 2: 514.
Patria, provincia. AE. 1: 380.
Patriae adspæctum desiderare, inter phy-
 sica signa moriturorum. AE. 10: 782.
Patriae, regiones. G. 2: 116.
Patriae arae, a *Patris*, Achajae civita-
 te, ubi *Patrius Apollo* colebatur: vel
 posita ab Aesculapio. AE. 3: 332.
Patrii Dii, qui praeclant singulis civita-
 tibus. G. 1: 498. *Indigetes*, ex homi-
 nibus facti, quasi in *Dii* agentes. AE.
 12: 794.
Patrimi & matrimi pueri, qui. G. 1:
 31. facris adhibiti. AE. 2: 238.
Patrio mucrone, paterno, qui patris
 ante fuerat; alias *patrius* a *patria* de-
 rivatum est. AE. 12: 736.
Patris nomine, majorum cognatio of-
 tenditur. AE. 3: 107. 10: 619.
Patrius, paternus. G. 1: 16.
Patrius Apollo, cultus Patris, civitate
 Achajae: & ara Πατρίῳ Ἀπόλλωνι
 ab Aesculapio in Apollinis templo
 erecta: vel ab Icaido, Lyciae Nym-
 phae & Apollinis filio. AE. 3: 332.
Patrius, naturalis. G. 1: 52.
Patroclus, Menoetii filius. AE. 1: 104.
Patroclus & Achilles, Myrmidonum
 duces. AE. 11: 403.
Patroclus, Achilles armis indutus, ab
 Hectori occisus. AE. 3: 487. 2: 275.
 Hectori mortem praedixit. AE. 10: 740.
Patrocli in ultionem Achilles crudelis
 in Hectorem. AE. 1: 34.
Patrocli umbrabant Achilles equi. AE. 11: 90.
Patrocli ad bustum tam homines quam
 pecudes mactabantur. AE. 11: 197.
Patronus, si clienti fraudem fecerit, sa-
 cer esto. AE. 6: 609.
Patronymica in *des* apud Latinos pri-
 mae declinationis. AE. 1: 101. in *des*
 pro proprio nomine. AE. 10: 537.
Patronymica in *des* vel *di* Latine etiam
 usurpari possunt; in *des* vero non. AE.
 10: 123.
Patronymica feminina vel in *ias* exeunt;
 vel in *eis*; vel in *ne*. E. 7: 37.
Patronymicum a matre, ratum, ut *I-*
nonis Palaemon. AE. 5: 823.
Patulcius Janus, cur. AE. 7: 610.
Patulum & patens, quid differant. E. 1: 1.
PAVIDUS, semper timens, *pavens*, ex
 causa. AE. 2: 489.
Pavidus, gloriae cupiditate sollicitus.
 AE. 5: 575.
Paullisper, paullulum. AE. 5: 845.
Pauper domus, hic & haec; nam *pan-*
pera, usurpatum est. AE. 12: 519.
Paupera, usurpative, cum dicatur *hic*
 & *haec pauper*. AE. 3: 539.
Paupertas, & *egeſtas*, quid differant. G.
 1: 146.
Paupertas, causa militaria. AE. 3: 105.
Pansia, olivae genus a *pavendo*, id est,
 tundendo; quia aliter oleum ex se
 non facit. G. 2: 86.
PAX, pro foedere. AE. 7: 265.
Pax mortuorum, sepultura. AE. 11: 107.
Pax, pro benevolentia. AE. 4: 56.
Pax iniqua, qua victor nomen victi
 assumit. AE. 1: 10. 4: 618.
PECORA, proprie quae non sylvestri,
 sed humano usui aluntur. AE. 4: 157.
Pecorum & agrorum Deus, Sylvanus.
 AE. 8: 601.
Pecten, instrumentum textorium. AE.
 7: 14.
Pecten, neutro genere, instrumentum
 quo chordae pulsantur. AE. 6: 647.
Pectora tantum armabant Veteres, quia
 tergo nullus metus. AE. 7: 633.
Pectora cara, pro fratribus. AE. 11: 215.
Pectore ficto, verbis fictis. AE. 2: 107.
Pectore toto, omni affectu. AE. 9: 276.
Pectus summum, pectoris & colli con-
 finium. AE. 5: 558.
Pecuaria, boves, pecora; a nominativo
pecunare; *pecora* vero, a *pecu*. G. 3: 64.
Pecudes, & *armenta*, distincta sunt. G.
 4: 223.
Pecudes in Italia bis gravidae in anno.
 G. 2: 150.
Pecudes locutae pessimum fuerunt o-
 men. G. 1: 478.
Peculium, patrimonium, a pecoribus;
 proprie servorum. E. 1: 33.
Pecunia, a *peculio*, quod a pecoribus. E. 1: 33.
Pecus, quidquid humana lingua & ef-
 figie caret, a *pascendo*. AE. 1: 435.
Pecus, de fucis; quia omnia animalia
 pecora dicebant. G. 4: 168. AE. 1: 743.
PEDE secundo, omne prospero. AE. 8: 302.
Pedem tenere, in remigandi officio di-
 citur, qui postremus est. AE. 3: 510.
Pedicae, laquei captantes pedes. G. 1: 307.
Pedum, baculum Panos incurvum, Gr.
 καλκίροψ. E. 2: 31. virga incurva pa-
 storum, unde dicta. E. 5: 88.
Πηγάι, fontes; unde *pagi*; quia ad fon-
 tes condi solebant. G. 2: 382.
PEGASUS, genitus ex Medusa & Nep-
 tuno. AE. 2: 616.
Pegasus ungulae istu Hippocrenen fon-
 tem aperuit in Helicone, monte Boco-
 tia. G. 1: 12. AE. 10: 163.
Pegaso equo vectus Bellerophon Chir-
 maeram interemit. AE. 5: 118.
Pegmata de lignis modo fiebant a ludo-
 rum theatralium editoribus. G. 3: 24.
Peior, mali respectu, dicitur; *deterior*,
 melioris. G. 4: 89.
Πήρα, h. *usus*. G. 1: 133.
PELAGI, adverbialiter, ut *domi*, *belli*,
 pro in pelago. AE. 3: 241. 8: 333.
Pelagias in insulas ab Aquilone depor-
 tatus Phineus excaecatus. AE. 3: 209.
Pelassa arte, mala. AE. 2: 106.
Pelassi, dicti a *Pelasso*, Terrae filio,
 qui in Arcadia genitus. AE. 2: 83.
 Pelassi,

INDEX IN SERVIVM.

- Pelafgi*, a *Pelafgo*, Jovis & Lariffae filio. AE. 1: 628
- Pelafgi* ex Peloponneſo in Italiam veniunt, fluviumque Sarnum, & ſe, Sarraſtes appellarunt. AE. 7: 738
- Pelafgi*, vel ab Athenienſibus, vel Laconibus, vel Theſſalis oriundi; primi Italiam tenuiſſe dicuntur: dicti *Pelafgi*, quod velis & verno tempore adveniſſe, ut aves, viſi ſint. AE. 8: 600
- Pelafgi*, iidem qui Tyrheni. AE. 8: 600
- Pelafgi*, Terrae filius. AE. 2: 83
- Pelafgi*, Jovis & Lariffae filius. AE. 1: 628
- Pelafgi* Agyllinam condidit. AE. 8: 479
- Pelci* nuptias celebrarunt Dii. AE. 1: 31
- Pelco* Vulcanus fecerat arma Achillis. AE. 1: 427
- Pelethronium*, oppidum Theſſaliae, ubi domandorum equorum repetuſuſus; & unde fabula Cemauroſum. G. 3: 115
- Pelens* & Telamon, fratres. AE. 1: 623
- Pelens*, primus machaeram invenit. AE. 9: 505
- Pelci*, propinqua Cinyra, Veneri dicata, juncta Melo, in columbam mutata. E. 8: 37
- Pellades*, & columbae, & vatitinatriceſ, Theſſala lingua. E. 9: 13
- Pellia*, anus, vates, quae Dodonee mur-mura fontis ex queruſa ſacra interpretabatur hominibus. AE. 3: 465
- Pellia* cur laſonem Colchos proficiſci juſſerit. E. 4: 34
- Pellus*, mons Thraciae. G. 1: 281
- Pellus*, mons Theſſaliae, ubi Chiron habitavit. G. 3: 93
- PELLA**, Macedoniae civitas, patria Alexandri. G. 4: 287
- Pellacia*, fraus. G. 4: 445
- Pellax*, per blanditiis decipiens: unde *pellere* blandiendo decipere. AE. 2: 90
- Pelle* cinſus Pan, nec non Hercules. AE. 8: 282
- Pellis*, quae primum detracta; corium vero, ſubactum jam & medicatum. AE. 1: 215
- Pellis*, pro lorica, quae eſt regimen de corio, tamquam de loro factum. AE. 11: 679
- Pellis* morientium, dura, taſtui reſiſtit, frigida eſt, nec cohaeret digitis. G. 3: 503
- Pelopeae* filiae thalamo invaſit Thy-eſtes, unde naſus Aegyſthus. AE. 6: 623. 11: 262
- Pelopaea* moenia, Argiva, a Pelope. AE. 2: 193
- Peloponneſi* convenae in Italiam migrarunt, & ſe Sarraſtes, & fluvium, Sarnum appellarunt. AE. 7: 738
- Peloponneſi* urbs, Piſa, cujus coloni Piſae in Italia condiderunt. AE. 10: 179
- Peloponneſum* occupavit Danaus, civelque a ſe Danaos appellavit. AE. 10: 497
- Peloponneſus*, a Pelope. AE. 2: 193
- Pelops* a patre Tanſalo Diis epulandus appoſitus; ab inferis revocatus; brachium, quod Ceres conſumpſerat, eburneum accepit. G. 3: 7. AE. 6: 603
- Pelops*, Hippodamiam cuius certami-ne, Myrtili aurigae fraude, naſtus uxorem, Myrtilum praecipitavit in mare: deinde etiam Oenomaum vici-t. G. 1: 205. 3: 7
- Pelops*, Lini, Atlantis filii, filius, pater Atrei. AE. 8: 130
- Pelorum*, unum de tribus Siciliae promontoriis, in mare Tyrrenum pro-currens. AE. 1: 200. 3: 687. ab Anni-balis gubernatore illic ſepulcro appel-latum, 3: 411. ejus anguſtiae de Ro-nio mari ad Calabriam venientibus clauſae videntur, propter litorum cur-vaturam, ſed propinquantibus aperiri videntur. ibid.
- Pelorum* incolere Sirenae. AE. 5: 864
- Peltes* lunatae, ſcuta breviffima Ama-zonium, in modum Lunae jam me-diae. AE. 1: 495
- Pelufina* lens, a Peluſio, uno e ſeptem Nili oſtiis, ubi optima naſcitur. G. 1: 228
- Pelufium*, unum e ſeptem Nili oſtiis. ibid.
- PEMPTUS** apud Ceraerem vocatus Achil-les. AE. 1: 34
- PENATES**, *ἑοὶ δυνάσται, μετὰ δόμοι, χρη-σται*, per quos ſpiramus, corpus ha-bemus, & animi rationes poſſidemus; eos eſſe *Jovem, Junonem, Minervam*; quos omnes eodem templo conjunxit Demaratus; iisque *Mercurium* ſermo-nem Deum addidit. AE. 2: 296. 8: 679
- Penates*, & magni Dii, iidem, culti a-pud Laurolavinium. AE. 3: 12. 9: 259
- Penates*, *Apollo* tantum & *Neptunus*. AE. 9: 219. & inter illos etiam Juno bo-na. 1: 738. aliis alii; *Apollo, Neptunus*, haſtati in regia poſiti: Tuſciis *Ceres, Pales, Fortuna*. 2: 325
- Penates* dicti, quod in penetralibus coe-les ſedeant. AE. 3: 12. omnes Dii, qui domi coluntur. 2: 514
- Penates* niſi ſacerdoti videre ſas nulli eſt. AE. 3: 12
- Penates* Dardanus ex Samothracia in Phrygiam; inde vero Aeneas in Ita-liam tranſtulit. AE. 2: 325. 3: 148. fue-runt autem lignea quaedam vel lapi-dea ſigilla. ibid.
- Penates* quinae ab Aenea adveſti. AE. 2: 296. de urbe Lavinio Romam de-lati bis in locum ſuum redierunt. 3: 12
- Penatibus* ſimul & Veſtae Conſules, Praetores, Dictator, abeuntes magiſtra-tu, Lavinii ſacra faciebant. AE. 2: 296
- Penatibus* ſacrata culina. AE. 2: 468
- Pendent vites in Italia. G. 2: 89
- Pendentes pueri, alimoniae deſiderio intenti & ſuſpenſi. AE. 8: 631
- Pendere, pro ſolvere, a pecuniaria da-mnatione. AE. 6: 21
- Pendere, de capris rupe paſcentibus. E. 1: 77
- Pendere, ceſſare. AE. 8: 631. ſollicitum eſſe; deſiderare aliquid audire. 6: 151
- Peneſi* filia, Daphne, in laurum. AE. 3: 91
- Penelope*, Ulyſſis uxor; ex procis omni-bus Pana enixa eſt; vel ex Mercurio. AE. 2: 43. ejus filius, Pan. G. 1: 16
- Penetrabile frigus, quod omnia pene-trat. G. 1: 99
- Penetrabile, quod penetratur; *penetran-le*, quod penetrat; ſed quandoque *penetrabile*, pro *penetrall*. AE. 10: 422
- Penetral, idem quod *penus*. AE. 2: 12
- Penetrare, omnis interior pars domus, licet inteſta. AE. 7: 59
- Penetralia, proprie de templis, etiam de aedibus privatis, a *penus*, locus ubi ad-vitam neceſſaria conduntur. AE. 2: 508
- Penetralia, ſecreta templorum. AE. 6: 71. ſecreta domorum; quod *penus* in ſolitaria parte domus; vel a *Penari-bus*. AE. 2: 484
- Penetrant aulas & limina regum, pro-ficiuntur ſarellitium. G. 2: 504
- Penetrare, quaſi *penitus* intrare. AE. 9: 10
- Penens*, fluvius Theſſaliae, Ariſtaei pa-ter ex Cyrene. G. 4: 317
- Penitus, omnino. E. 1: 67. pro valde. AE. 1: 204. 6: 679
- Penitus alias, langoremotis. AE. 1: 516
- Penitus diverſa, valde diverſa, longius remota. AE. 8: 1
- Pennae, non *plumae*, dixerunt Veteres. AE. 2: 479
- Pennae, pro ſagittis. G. 3: 572. pro in-ſtrumento ex fune, cui additae pen-nae ad terrendas feras. AE. 12: 752
- Penſum lana, quae ad penſum datur. G. 1: 390
- Pentapolis**, Africae regio. AE. 4: 42
- Pentapolis** tenuerunt Locri Ozoli, Aja-cia Oilei ſocii. AE. 3: 399
- Pentheus*, Echionis & Agaves filius, rex Thebanorum, ſacra Liberi ex matertera ejus Semele geniti impe-dire cupiens, a Bacchis diſcerptus. AE. 4: 469
- Pentheſilea*, regina Amazonum, Mar-tis & Otterres filia, occiſa ab Achille, & poſt mortem adamata: vel, ut a-lii, cum Achille concubavit, & filium ex eo Caiſtrum edidit: Mantia, aut Martis filia, aut bellicola: cur furens. AE. 1: 495. 11: 661
- Penultima cum brevis, tertia a fine ha-bet accentum, exceptis vocativis, *Mercuri, Domini, Ovidi*, & ſimili-bus, quae retinent, quia paſſa Apo-copen: apud Veteres nominativus & vocativus idem. AE. 1: 455
- Penus, idem quod *penetral*. AE. 3: 12
- Penus, locus ubi neceſſaria ad vitam conduntur. AE. 2: 508
- Penus, masculini, feminini & neutri generis, ſed in masculino & femini-no quartae declinationis eſt, in neut-ro tertiae: eſt autem temporis lon-gi; *cellarium*, paucorum dierum. AE. 1: 704
- Pepigi, & *paſtus ſum*: a *paſcor*, quod gementum habet praeteritum, *pepigi* & *paſtus ſum*: nam *pago* nulquam le-ctum. AE. 4: 144
- Peplum, palla picta muliebris, pretio-ſiſſima. AE. 1: 483. ſic dicta palla Mi-nervae, & unde. ibid. & 484
- Peplum dono Minervae ad templum ſerebat Hecuba. AE. 11: 479

PER,

INDEX IN SERVIO.

PER, praepositio usitata in obtestationibus; sic, *per Deos rogo te*; videmus intelligere, meminere religioni curae esse petitionem meam: *rogo te per miseras meas*, meminere ab eo rogari, qui miseras perulit. **AE.** 1: 1045
Per pol quam, pro *pol perquam*. **AE.** 1: 648
Per aras, pro apud vel inter aras. **AE.** 4: 56
Per, pro inter. **o.** 1: 238
Per tempus utrumque pro inter; sic contra inter, pro per. **AE.** 6: 418
Per tacitum silus fuit, id est, per profundam altitudinem. **AE.** 9: 31
Peracta fortuna, pro prostrata. **AE.** 3: 493
Peragrar, circumire inquirendo. **AE.** 4: 72
Peragro, accensus in per manet, & cur. **AE.** 1: 388
Perdita, amore consumpta. **E.** 8: 87
Perdis, sororis Daedali filius, vel, ut alii, Circinus, ferrae & circini inventor; & inde ex invidia a Daedalo occisus. **o.** 1: 143. **AE.** 6: 14
Perduelles, inimici. **AE.** 4: 424
Peregrini, quorum parentes ignoramus, *Nepotum filii* dicuntur. **AE.** 3: 241
Pererrare, lustrare. **E.** 1: 62. diu & longum errare. **AE.** 2: 295
Pereunt, pro *perierunt*. **AE.** 2: 428
Perfectum pro plusquam perfecto. **AE.** 4: 419
Perfectum, pro imperfecto, vel plusquam perfecto. **AE.** 8: 298
Perfectus, dubium an recipere debeat comparationem; si enim dicas *perfectior*, incipit *perfectus* non esse *perfectus*. **AE.** 11: 124
Perfide, muliebri convicium. **AE.** 4: 305, 366
Perfidus, qui post foedus bella commovet. **AE.** 10: 231
Perfringere dextra, fortiter facere. **AE.** 10: 279
Perfusa genas, lachrymis genas perfusas habens. **AE.** 12: 65
Pergama, proprie arces Trojae; unde *mar' i'gion* omnes arces *Pergama*. **AE.** 2: 556. quia autem *Pergama* fuerunt altissima, omnia alta ita dicuntur. **1:** 95, 96
Pergamaeque legendum, non *Pergamaeque*. **AE.** 3: 336
Pergamum, arx, Troja, civitas. **AE.** 1: 466. a Pergamo rege dictum. **E.** 6: 72
Pergamum ab Aenea in Creta conditum: ut alii a Trojanis captivis, ex classe Agamemnonis illuc delatis. **AE.** 3: 133
Pergamus, Neoptolemi & Andromaches filius, de ejus nomine *Pergamum*. **E.** 6: 72
Pergeret, perseverare. **AE.** 1: 376
Periander, Corinthi rex. **E.** 8: 55
Perimelides, ovium nymphae. **E.** 10: 62
Periurus, non *pejurus*, licet in verbo *pejoro* litteram amittat. **AE.** 2: 195
Peripetras, procellae, quae de montibus aut fluminibus fiunt. **AE.** 5: 769
Perissologia. **AE.** 1: 662
Perithous, Lapitharum rex, in nuptias

invitavit *Centauros*, populos vicinos, & Deos omnes, excepto Marte, qui iratus *Centauros* inter & *Lapithas* bellum excitavit. **AE.** 7: 304
Perithous, unus de *Lapithis*, cum Thefeo ad Inferos descendit ad rapiendam *Proserpinam*. **AE.** 6: 121, 601
Perituri patriae aspectum desiderant. **AE.** 10: 782
Perlegere, perspectare picturam. **AE.** 6: 34
Permenis aquor, pro *evedi*. **AE.** 3: 157. nonnulli sine *n* scribunt. *ibid.*
Permessus Bocoiae fluvius. **E.** 6: 64, 73
Permissa potestas, data. **AE.** 9: 97
Permittere flammam, incendere. **AE.** 4: 640
Permutare, pro *simplici mutare*. **AE.** 9: 307
Permutatione olim fiebant mercimonia. **o.** 3: 306
Pernicitas, proprie pedum est; *celeritas*, pennarum. **AE.** 4: 180
Pernix, pro perseverans, *perinax*; a pernitendo. **o.** 2: 230. velox; alias, perseverans. **AE.** 11: 718
Pero, rustici calcamenti genus, a Graeciae more. **AE.** 7: 690
Perosus & enesus, adive tantum usurpantur, & cum genitivo plurimum. **AE.** 6: 435
Perpetuae mensae, longae, ad ordinem sedentium exaequatae. **AE.** 7: 176
Perpetuum, longum. **E.** 4: 13
Perpetuus, continuus. **AE.** 4: 32
Perpetuus, appellatus bos, Herculi immolatus; quia carnes ejus religionis causa carius vendebantur, illiusque pretio alius iterum vitulus comparabatur. **AE.** 8: 183
Perrechia nepos, *Acamas*. **AE.** 2: 262
Perseae, cum mille navium classe Graeciae bellum inferentes, Delum ob religionem immolatam reliquerunt. **AE.** 3: 84
Perseae diem incipiebant ab ortu Solis. **AE.** 5: 738
Perseae cum matre sua etiam concubunt. **AE.** 6: 623
Perseum rex, *Cambyfes*. **AE.** 1: 123
Perseum reges, dicti *Asiadae*. **AE.** 6: 760
Perseus, frater *Hesiodi*. **o.** 1: 1
Perseus, Jovis & Danaes filius, ejusque fabula cum Atlante. **AE.** 4: 246. *Minnervae* sauto tutus *Medusae* caput amputavit. **E.** 289. 7: 372
Perseus invenit harpen, gladium curvum, in modum falcis. **AE.** 7: 732. 9: 505
Perfide oriundus Sabus, *Sabinorum* conditor, ut alii, *Lacedaemonius*. **AE.** 8: 638
Perfidem inter & Armeniam, *Hiberia*, Ponti pars. **AE.** 9: 582
Perfidi juncti Dahae, *Scythiae* Septentrionalis populi, dicti & *Dani*. **AE.** 8: 728
Persona minor majorem non proprio nomine, sed honoris, compellere debet; major minorem contra. **AE.** 1: 80
Personae tragoediarum, quantum ad ornatum capitis, in utroque sexu similes. **AE.** 10: 832
Persona prima pro quocumque. **o.** 2: 475
Persona secunda pro quocumque. **AE.** R. 111 3

6: 147, 148
Personae primum factae de arborum corticibus; & inventae ne noscerentur, qui ludicra supbia ad risum movendum exercebant. **o.** 2: 387
Personat aequora, regna, vel personare facit; vel per aequora sonat. **AE.** 6: 171, 418
PERTAESUM, compositum, pro simplici *taesum*, quod non est in usu. **AE.** 5: 714
Pertaeus, participium sine verbo, cum genitivo, & accusativo. **AE.** 4: 18
Pertentare, penitus tentare. **o.** 3: 250. vehementer tentare, & leviter. **AE.** 1: 505. sollicitare. **E.** 827
Pertusce, valde triste. **AE.** 5: 5
Perversum Numen, iratum. **AE.** 7: 584
Perversus, conversus ad turpitudinem. **E.** 3: 13
Pervolat aedes, pro per aedes volat. **AE.** 12: 473
Perusia, Tusciae civitas, ubi bellum inter Augustum & L. Antonium. **AE.** 6: 133. condita ab Octavo, Auletis filio. 12: 198
PES, funis, quo velum tenditur, alio nomine *podium*; Gr. *πῆμα* unde *facere pedem*, extendere vela. **AE.** 5: 830
Pestes geminae cognomine Dirae, *Noctis* filiae. **AE.** 12: 845, 846
Pestilentia, quomodo procedat; aër prius corrumpitur, mox aquae & terrae, mox pabula, dein animalia; semper autem creatur Apolline offensio. **o.** 3: 481. **AE.** 3: 138
Pestilentia, immissa Atheniensibus ob Icarum interfecum, quomodo sedata. **o.** 2: 389
Pestilentia ingens, quae ex aëre corrupto Aegypti Austro delata in Aethiamp, inde Venetiam, Galliam, & Illyricum, misere vastavit. **o.** 3: 478
Pestilentia, orta post Remi mortem, sedata post placatos ejus manes, & quomodo. **AE.** 1: 280
Pestilentia autumnii tempore gravissima. **o.** 3: 479
Pestilentia mortuorum animalium caro & viscera, nec lavari nec coqui possunt; item igni superposita, aut putrescunt, aut durefcunt; neque coriorum ullus usus. **o.** 3: 559
Pestilentiam etiam elementa sentiunt. **o.** 3: 553
Pestis, Furia. **AE.** 7: 505
Pestis, pro amore, vel malo. **AE.** 1: 716
Pestis, pro vehementi amore, incendio. **AE.** 4: 90. de incendio. **E.** 683, 9: 540
Pestis belli, incendium. **AE.** 10: 55
PETASO & pinnis instructus Mercurius, propter orationis. cujus auctor, velocitatem. **AE.** 8: 138
Petens aliquid, quae observare debeat. **AE.** 1: 69
Petere est, quod quid humiliter & cum precibus postulamus; *poscere* autem, quando quid pro merito nostro depolcimus. **AE.** 9: 194
Petere, & simpliciter adire, & insidiari.

- vi. AE. 1: 721. adpetere, optare: 2: 636. desiderare. 2: 151
 Petere aliquem, pro factiose aggredi, appetere. AE. 5: 840. hinc *petiitimes*, proprie impetus gladiatorum. AE. 9: 439
 Petiisse, meriti causa addita syllaba, pro *petisse*. AE. 3: 603
 Petilia, civitas modico muro cincta: vel *arē tū cincta* a volando, quod captato augurio condita; vel quod post illum relictum eam civitatem *petiit* Philoctetes. AE. 3: 402
 Petitiones, proprie impetus gladiatorum. AE. 9: 439
 Petitionis ars, quae. AE. 1: 74
 Petiuri quaedam a validissimis debent incipere. AE. 1: 566
Pileas, tolo, unde aves *praepectes*. AE. 3: 361
Petris, De Cometarum differentiis. AE. 10: 272
 Petulci haedi, lascivi, exultantes, a *petendo*; unde & meretrices *petulcae*. G. 4: 110
 Peunni Trojanos monstra, appetunt, ad Trojanorum damnum petunt. AE. 9: 128
 PEUCETIA, & Messapia, partes Apuliae, a duobus fratribus dictae, quas tenuit Diomedes. AE. 8: 9
 P, littera, inventa a Palamede. AE. 2: 81
 PHAEDRA, Minois & Pasiphaes filia, uxor Thesei. E. 6: 47. ejus cum privigno Hippolyto historia. AE. 6: 14, 445. 7: 61
 Phaeacae incolere Corcyram. AE. 3: 291
 Phaeton, pro Sole, *arē tū cincta*, vel potius *arē tū cincta*, *naī aīto*. AE. 5: 105. idem, qui Etidanus, Solis filius, ejusque fabula. 6: 659. adamatus a Cyeno. 10: 188. Clymenes & Solis filius, ejusque fabula. 10: 189
 Phaethontides, Clymenes & Solis filiae, & eorum fabula. E. 6: 62
 Phaethontides. E. 6: 73
 Phaeisus & Lampetusa, sorores Phaetontis, mutatae in arbores. AE. 10: 189
 Phalae, turres; unde *phalarica*, teli genus: *phalae* item in Circo divisiones inter euripum & metas, ubi, constructis ad tempus turribus, his telis pugna edebatur. AE. 9: 705
 Phalanx, Partheniarum Laconum dux, Tarentum condidit, vel auxit. E. 10: 57. 3: 551. 6: 773
 Phalante duce, Partheniae, quasi de virginibus nati, longa Laconum absentia in bello, Tarentum tenuerunt. G. 4: 126
 Phalanx, Macedonum lingua, *lesio*, exercitus. AE. 2: 254. 11: 92. 12: 277
 Phalarica, ingens telum, torno factum, ferrum habens cubitale, & rotunditatem de plumbo in modum sphaerae; in summo ignem adfixum, stipula circumdatum, & pice oblitum; incensumque aut vulnere hostem, aut igne consumit: eo telo pugnavit *phalax*, hoc est, turribus: vel manu mittebatur, vel nervis tortilibus machina. AE. 9: 705
 Phalarae, equorum ornamenta; & Graeco *phalarae*. AE. 5: 310. 9: 359
 Phanaeus, mons in promontorio Chii, vitibus confusus; unde vinum *Phanaeum*; mons dictus a rege Phanaeo. G. 2: 98
 Phantasia, *imago*, species. AE. 8: 557
 Phantasia Poetica. G. 1: 103. insignis. G. 2: 82
 Phasos, Lesbios, Veneri aram ad Leucaten sacravit. AE. 3: 279
 Pharetrata, participium a feminino genere derivatum. AE. 11: 649
 Phasos, bonum & malum. G. 1: 129
 Phasos, pro veneno. AE. 2: 471
 Phasos, Theocriti ecloga, quam Virgilius ad octavam eclogam transtulit. E. 8: 1
 Pharnaces, Mithridatis filius, victus a Caesare. AE. 1: 292
 Pharus, nobilissima turris in portu Alexandriae; Protei columnae. AE. 11: 262
 Pharsalico praelio superatus Pompejus, Aegyptum petens, interfectus illic est. AE. 4: 696
 Phaseli, breves naviculae, quibus utuntur Aegyptii, cum stagnaverit Nilus. G. 4: 289
 Phasis, fluvius Colchidis. G. 4: 367
 PHEMONOE, Sibyllae nomen, quae Aeneae vaticinata est. AE. 3: 445
 Pheni moenia, oppidum Arcadiae. AE. 3: 167. 8: 165
 Pherecydes, philosophus, oriundus ex insula Scyro. AE. 3: 76
 Pherecydes, ferri, agitari. AE. 9: 354
 Pherecydes, quo mortui feruntur, a Graeco *pherecydes*, unde per Diaeresin *feretrum*, vel a *ferendo*; Latine *capulus*. AE. 11: 64
 PHILAE, i. e. amicae, locus circa Siem, extremam partem Aegypti, ubi placata Isis. AE. 6: 154
 Philippi, urbs Thessaliae, ubi praelium Caesaris & Pompeji; item Macedoniae, ubi Augusti & Antonii contra Brutum & Cassium; (male a Servio in eadem Thessalia.) AE. 6: 833
 Philippiense praelium in Thessalia, inter Caesarem & Pompejum; non vero in eadem, sed in Macedonia, contra Brutum & Cassium. AE. 6: 833
 Philippi, civitas Thessaliae. (sed errant hic & Virgilius & Servius, statuentes ad eandem urbem Pompeji & Caesaris, & postea Bruti & Cassii contra Antonium & Augustum commissum praelium; cum prius ad Philippum, urbem Thessaliae; alterum ad Philippum Macedoniae contigerit.) G. 1: 490
 Philippiis campis bellum contra Brutum & Cassium gestum. AE. 1: 298
 Philippo Olynthum vendidit Lathenes. AE. 6: 621
 Phillyrae & Saturni filius, Chiron, inventor Medicinae. G. 3: 548
 Philoctetes, Paeanis filius, Hercules comes, cui moriens sagittas Hydrae felles tinctas dedit: & reliqua ejus historia. AE. 3: 402. 8: 300
 Philoctetes Hercules sagittas dedit ad expugnandam Trojam. AE. 2: 13
 Philoctetes Petilium, civitatem condidit, vel muro eam circumdedit. AE. 3: 402
 Philologi. AE. 7: 1
 Philomela fabula. E. 6: 78
 Philomela Tereo apposuisse dicuntur dapes, cum Progne in ejus gratiam fecerit. AE. 10: 83
 Philomela, pro Progne. G. 3: 89
 Philomela, pro quavis ave. G. 4: 113
 Philomela, perpetuum Veneris epitheton apud Homerum, ob perpetuam laceritiam. AE. 5: 816
 Philosophi quaecumque, quid Inferos petat ex homine, anima, corpus, an umbra. AE. 4: 654
 Philosophia omnis de toto hoc universo, animaeque & corporis natura & qualitatibus, breviter descripta. AE. 6: 724
 Philosophiae, & poetarum signimenta de animabus, permixta. AE. 6: 719
 Philosophiae, quae prius in porticibus tractari solebat, scholam primas aperuit Xenocrates. AE. 7: 204
 Philosophica vita felicissima; dein rustica. G. 2: 475
 Philosophorum sententiae variae de Rerum origine. E. 6: 31. de mundo. G. 2: 336. de hominum origine varia. AE. 1: 747
 Philysa, Oceani filia, ex Saturno, transformato in agnum, Chironem pepercit: converta in florem, vel arborem: unde liber *Philysinus*, quo coronae alligantur. G. 3: 91
 Phineus & Danaes filii, Argus & Argus. AE. 8: 345
 Phineus, Agenoris filius, Thracum rex, vel Arcadiae, Cleobulam, Aquilonis & Orithyiae filiam, habuit uxorem: cur excaecatus ab Aquilone, & Harpyiae illi appositae, & reliqua illius fabula. AE. 3: 209. filios, a novicia falso stupri compellati accusatos, excaecavit. ibid.
 PHILETON, Inferorum fluvius, idem quod ignis, a Graeco *phileton*. AE. 6: 265
 Phlaegra, & Phlaegraei campi, in Thessalia, ubi Gigantes caelum oppugnaverunt. AE. 3: 578
 Phlegya, populi insulani, impii & sacrilegi in Deos, a Neptuno tridente obruti. AE. 6: 618
 Phlegyas, Ixionis pater, ob viuatam ab Apolline filiam Coronidem dolens templum ejus incendit, & propterea sagittis ab eo ad Inferos deultus, cunctos justitiam monest. AE. 6: 618
 Phlegyas & Antaeus, Martis equi. G. 3: 91
 Phocae turpes, magnae sunt autem boves marini. G. 4: 395
 Phocis urbs, ubi post Pisae, in Etruria. AE. 10: 179
 Phoebadum Baccharumque conventus in Trileterici, cur. AE. 6: 78
 Phoebas, falsa vaticinata. AE. 6: 662
 Phoebe, Luna, ut *Phoebus*, Sol. G. 1: 431. AE. 10: 216
 Phoe.

INDEX IN SERVITIUM.

Phoebus lampas, vel de Sole, vel de Luna. AE. 9: 637
Phoebus & *Trivia* templum in Palatio struxit Augustus. AE. 6: 69
Phoebus, purus, impollutus, perpetuum Apollinis antonomasivum. AE. 3: 251
Phoebus, auspicii praefecti & urbes regit. AE. 4: 58. semper Trojae propugnator. 6: 56
Phoebus, pro Caesare Augusto. E. 3: 6a
Phoebus chorus, Muses. a. 6: 66
Phoeniceis navali certamine vicerunt Baeae. AE. 4: 42
Phoenices, auro a rege dato, frumenta de peregrinis emebant. AE. 1: 367
Phoenicia dicta a Phoenice, Agenoris filio. AE. 3: 88
Phoenicia urbs, Idume, palmae ubi abundant; unde *Idumaea palma*. G. 3: 12
Phoenicia civitas, Sidon. AE. 1: 450
Phoenicia & Lybia rex, Agenor. AE. 1: 342
Phoenix, Agenoris filius, missus ad quaerendam sororem, *Phoenicia* nomen dedit. AE. 3: 88
Phormix, rex Assyriorum. AE. 2: 646
Phormix, Achillis magister. AE. 2: 762
Phoebus, Centaurus, Herculeum hospitio excepit, & dum sagittas ejus miratur, una in pedem cecidit, & lethalis ei fuit. 2: 456. 8: 294
Phoebus, pater Ilium, & Mercurio favente pugnavit. AE. 1: 525
Phoebus, herba, fibra. G. 1: 120
Phoris & Cretheides nymphae Scylla & Nephelo adamatae, ejusque fabula. E. 6: 74. AE. 1: 239. 3: 420
Phorcus, Corincae & Sardiniae rex; postea Deus marinus, Thoae nymphae & Neptuni filius. AE. 9: 824. 10: 388
Phorcus, Phorei, Latine; Gr. Φορμύς, Φορμύς, interdum Φορμύς, Φορμύς, Deus marinus. AE. 9: 240
Phuria, Latine, *timenda*. AE. 1: 96
Phryges Matri Deum sacra faciebant in loco pineae sylvae, in monte Ida. AE. 9: 83
Phryges, inventores acu pingendi vestes unde artifices illi, *Phrygiones*, & vestes illae *Phrygiae*. AE. 3: 484. 9: 614
Phryges bis capti, semel ab Hercule, iterum a Graecis. AE. 9: 599
Phryges, barbari. AE. 2: 504. effeminati admodum fuisse, & puerorum stupra ab illis originem sumpsisse dicuntur. 4: 215. timidi. 1: 276. 472
Phrygia, Asiae minoris pars, in qua Troja, in qua urbs Ilium. AE. 3: 1
Phrygia sacra a Trojanis Latinis tradita, culta quoque a Romanis. AE. 12: 192. eorum rursus, patriaeque leges observaverunt Romani. 12: 836
Phrygia chlamys, acu picta: quia apud Phrygas inventa haec ars. AE. 3: 484. 9: 582
Phrygia provincia, Troja. AE. 1: 186. civitas, Lynceus; unde Briceis. 10: 128. 12: 547. castellum, Bercynthus, unde Deum Mater Bercynthus. 6: 785
Phrygia mons Bercynthus, unde Mater Deum Bercynthus, sine adfpiratione.

ER. 9: 62. *Dindyma*, *Matri Deum*
 sacra. A.E. 9: 617. 10: 272. *Gargara*,
 item *Apulia civitas*, a *Dionysio* con-
 dita. 11: 246. *Ida*. 5: 449. 7: 207. 9: 80
Phrygiae Thebæ. A.E. 9: 697
Phrygiæ tenuit *Dardanus* ex *Etruria*
 profectus A.B. 3: 135, 167. *Midas*, rex
Dardanorum. 2: 325
Phrygiæ rex, *Lycticius*. E. 8: 68. *Tros*.
 A.B. 5: 252. *Marlyas*, qui *Fauno* re-
 gnante *Italis* misit, qui illis augurio-
 rum disciplinam ostenderet. 3: 359
Phrygiæ & *Mygdonia* imperavit *Pri-
 amus*. A.E. 2: 557
Phrygiæ tibice, quæ impares & inae-
 quales habent cavernas, & biforem,
 siue difforum reddunt cantum, acutum
 & gravem. A.E. 9: 618
Phrygiæ, non *Phryges*, ob molliorem
 appellantur per contempnum *Trojanum*.
 A.E. 9: 617
Phrygius pileus, tiara. A.E. 7: 247
Phrygiæ acquor, *Helleſponus*. A.F. 1:
 385
Phryxi, & *Helles fabula*. E. 4: 34
Phryxus in *Colchide* aurum vellus *Mar-
 ti* dicaverat. O. 2: 140
Phlogia, morbus pedicularis. o. 3: 564
Phthia *Theſſalia civitas*, unde *Achil-
 les*. A.E. 1: 288. 2: 197
Phthia, *Nepuni* & *Lariſſæ filius*. A.E.
 2: 197
Phyllis, *Sitonis filia*, regina *Thraciæ*,
Demophoonem amavit, spreta con-
 versa in arborem sui nominis. E. 5: 10
Phyllis & *Alcippe*, pastorum amicæ.
 E. 7: 13
Phyllis, arbor *Amygdalus*, sine foliis
 primum, tum *avellana*, quomodo mox
 folia accipit, & tum *Phyllis* dicta.
 E. 5: 10
Phylicæ. A.E. 8: 20, 427. & passim.
Phylici sanguinem minui dicunt per
 acetum. A.E. 2: 699
Phyſicum est, ex oculorum aut corporis
 stabilitate aut mobilitate animi qua-
 litatem cognoscere. A.E. 4: 331
PIACULA, purgationes, sacrificia, ſac-
 rificia. A.E. 4: 636
Piaculo commiſſo, ludi celebrari ſole-
 bant. A.E. 3: 279
Piaculum, crimen quod debet expiari.
 A.E. 6: 153; 569
Piaculum committitur, ſi quid in ce-
 remoniis negligatur. A.E. 4: 646. quan-
 do ſacra interruptuntur. E. 110
Piare, pro expiare, placare; ſed ple-
 rumque impiare. A.E. 2: 140, 184. 6:
 379. propitiare. E. 8: 82. purgare;
 unde *piamina*, quibus homines pur-
 gantur. A.E. 11: 382
PICEA, arbor, quinta ſpecies cedri,
 dicta enim *cedria*, quæ, *nanophis*
dytis *tyſis*. arboris *humor ardens*. A.E.
 6: 180. inde *pice* defuſat; & quinque
 ejus ſunt ſpecies. 9: 87
Piceni civitas, *Nurſia*. A.E. 7: 715. mons.
Cunarus 10: 186
Picennum, *Samnium*, *Campania*, & *A-
 pulia* pars, *Turmo præſidii auxilia*

AE. 7: 715
Piccum flumen agit sudor, id est for-
didum, foedus sudor toto corpore
defluebat: AE. 9: 813
Πικρὸν ἄνθρωπον ἀμαρὰ σέλιττα, ut hostis a-
marus: AE. 10: 900
Picta arma habebant veterani, tirones
alba: AE. 9: 548, item Arcades. 12: 284
Picta erant signa fortium virorum in
bello, ignavorum & tironum pura.
AE. 7: 796. 11: 711
Pictae aves, variegatae, multis colori-
bus, AE. 4: 524
Pictae vestes, labor Illadum. AE. 7: 252
Picti Agathyrsi, Scythiae populi, quod
ora & artus pingeant; vel a coma
cyanæ: Brianni, quod stigmata sibi
inuerent. AE. 4: 146
In pictura saepe id quod factum debe-
mus intelligere, sed non potest ex-
primi. AE. 1: 483. 8: 620, 623, 634
Picturae propr. epitheton inanis: nam
apud Veteres ματαστρυχία, ψευδομυ-
θία dicta. AE. 1: 458
Picturus, participium sine verbo, pro
pictura decoratus. AE. 3: 483
Picumnus, & Pilumnus, infantium Dii,
quibus pro puerpera in auro lectus
sterneretur, dum exploraretur an utri-
lus esset, qui nasceretur: Picumnus dic-
tus, quod pellat mala infantiae; i-
dem quoque Stercutinus. AE. 10: 76
Picus, Pilumni filius, Fauni pater. AE.
10: 76
Picas a Pomona amatus, quae ejus for-
tita coniugium; pestica Cice, quae
eum spernentem se in picum Martium
convertit. AE. 7: 190
Pierius, Apollinis filius, templum Mu-
sis sacrauit. E. 7: 21
Pietas de terris olim recessit. AE. 5: 688
Pietas pro religione. AE. 1: 382
Pietate insignis, cur dicitur Aeneas.
AE. 1: 14
Pietas & iustitia differunt, quod pietas
pars tantum fit iustitiae; & pietas in
Deos, iustitia in homines fit. AE. 1: 548
PIGET & pudet, idem fere licet in-
finescent, prius ad futurum, alterum
praeteritum spectat; piget me illud fa-
cere; pudet fecisse. AE. 4: 336
Piget, pigrum est. G. 1: 177
Pignora Imperii Romani septem: Aeneas
Materis Deum; Vexorum quadriga
fictilis; Orestis cineres; Priami sep-
timum; Iliouae velum; Palladium,
Ancilia. AE. 7: 188
Pignus, pro sponsione. E. 3: 31
PII, religiosi, casti. AE. 4: 464.
Pii animi, materni. AE. 7: 401
Pii vates, vaticinantes non mendaces.
AE. 6: 662
PILARE hastam, figere. AE. 12: 120
Pilas in alvearibus faciunt apes, unde
postea cerea testā componunt. O. 445
Pilata agmina, pilis armata; vel, ut
alii, densa, spissa; vel in longum di-
recta; vel fixa & stabilia, & pilis qua-
si suffulta; Gr. πύλαια, rei densae,
αἰθρᾶς. AE. 12: 120

Pilca

INDEX IN SERVIVM.

- Pilos**, virore sunt; *mitiae*, feminarum, quae *calanticae* dicuntur. A.E. 9: 616
- Pilenta**, vehicula pensilia, quae post *bastarnae*, prius veneti coloris, post russiati, quibus matronae castae sacra per Urbem ducebant, alii *setia effsa* fuisse tradunt. A.E. 8: 666
- Pileorum** tria genera, quibus utebantur sacerdotes, *apex*, *tasulus*, *galerus*. A.E. 2: 683
- Pilis** carent animalia pinguis. G. 3: 384
- Pilosa**, res densae, arbor. A.E. 12: 120
- Pilum**, proprie hasta Romanorum. A.E. 7: 664
- Pilum**, vulgo & cavatum saxum. G. 1: 267
- Pilum**, a Pilumno Deo dictum. A.E. 9: 24
- Pilumnus**, & Pithumnus, fratres fuerunt, & Dii, quorum Pithumnus usum stercoreandorum agrorum invenit, unde *Sterquilinus* dictus; *Pilumnus* vero usum pinfendi frumenti, unde pistorum Deus; ab eo quoque *pilum* dictum est: alii Castorem & Pollucem voluit; alii laudum Deos; alii Deos conjugales. A.E. 9: 4. 10: 76
- PINARIORUM** familia omnis interit ob Herculis sacra in servos translata. A.E. 8: 179
- Pinarius**, & Poritius, duo senes, quos Hercules sacra sua docuit; sed ob tarditatem, *Pinarii* ministri tantum *Positiorum* facti: *Pinarius* dictus *ard* *vne* *mitas*, a *fame*; quia Hercules dixerat, *quis puerum*. A.E. 8: 269
- Pinarius** Natta. ibid.
- Pindus**, Thessaliae mons, Musis sacer. A.E. 10: 11
- Pinetum**, locus Campaniae. A.E. 11: 316
- Pingue**, neutrius generis substantivum apud idoneos auctores, non *pinguedo*, vel *pinguedo*. G. 3: 124
- Pingues** horri, focundi. G. 4: 118
- Pingues** taeclae, quia picem defudant. A.E. 7: 49
- Pingues** victimas, & de bove quinquenniali, iustro completo Censores offerebant. A.E. 8: 183
- Pinguescunt** campi, foecundi fiunt, humano sanguine. G. 1: 492
- Pingui** flumine, quod foecundam terram efficiat flumine. A.E. 9: 31
- Pinguis** animalia carent pilis; hirsutum enim efficit macies. G. 3: 384
- Pinguis** stabula, plena; sicut inanes res tenues dicimus. G. 4: 13
- Pinguis**, florens, virens. E. 8: 65
- Pingues** arae, plenae, sanguine delibatae, ob frequentia sacrificia. A.E. 4: 62. 7: 764
- Pinguis** finus, humidus, fertilis. G. 1: 80
- Pinguis** pyra, magna, Gr. *νῆψ*. A.E. 6: 214
- Pinnac**, murorum eminentiae. A.E. 4: 88
- Pinnata** fama, quae tumultus, & res adversas nuntiat, quemadmodum, qui bellum nuntiabat, *pinnatas* litteras ferebat. A.E. 9: 473
- Pinnis** & aggere cinxit, pro muro, in quo pinnae sunt. A.E. 7: 159
- Pinfiores** & piftores. A.E. 11: 183
- Pinus**, laevis *sylvestris*, coerulea *haec*. G. 4: 115
- Pinus**, sacra Matti Deum. E. 7: 24. A.E. 2: 16. 9: 85. cur. 9: 116
- Pinus**, secundae & quartae declinationis. A.E. 10: 230
- Pinus**, pro face pinea, qua utebantur in Liberalibus. A.E. 7: 397
- PIPLEAE**, quae & Italia, & Daphnis fabula. E. 8: 68
- PIRACULA** Ditis, *ard* *vne* *mitas*, a *finibus* *inferorum*. A.E. 7: 568
- Pirami** & Tisbes fabula. E. 6: 22
- Pirenaeus** mons inter Gallias & Hispanias. G. 2: 374
- PISA**, Arcadiae urbs, cuius coloni *Pisas* in Italia condiderunt. A.E. 10: 179
- Pisae**, urbs Peloponnesi juxta Elidem, ad Alpheum fluvium, ubi Jupiter Olympicus colebatur, & Olympici agones celebrabantur. G. 3: 19
- Pisae**, dictae a Lydis a Portu Lunae, sua lingua. A.E. 10: 179
- Pisarnum** & Elidis rex, Oenomaus. G. 3: 7
- Pisarnum**, civitatis nomen, sic dictum, quod illic annuum receptum a Gallis pensatum est. A.E. 6: 826
- Pisfaria** aquila, in quam conversus Nisus. E. 6: 74
- Pisfis australis** Aquarii undam ore excipit: oriuntur autem quando Pleiades occidunt. G. 4: 234
- Piscosus**, pisculentus. A.E. 4: 255
- Pistores** & piniores. A.E. 1: 183
- Pistrix**, hujus *Pisfidis*, bellua marina; sed *Pristis*, hujus *Pristis*, navem denotat. A.E. 3: 427
- Pisus**, Celtarum rex, Apollinis Hyperborci filius; ejus conjux post mortem mariti Pisas in Italia condidit. A.E. 10: 179
- PITHIAE** & Jovis filius, Achaicus; unde Achivi. A.E. 11: 246
- PIUS**, purus, innocens, omni carens scelere. A.E. 1: 382
- Pius** dictus Apollo, quod matris injurias ultus est. A.E. 3: 75
- PIX** Idaea, quae in Ida nascitur. G. 3: 450
- PLACANTUR** Numina vel votis, vel precibus. A.E. 3: 261
- Placeo**, *placui*, & *placitus* sum. A.E. 8: 144
- Placida** mors, perpetuum mortis epitheton. A.E. 9: 445
- Placido** pectore, ad placandum apto. A.E. 11: 525
- Placidus**, quietis epitheton. A.E. 1: 694. 4: 5
- Placita**, participium sine verbi origine. A.E. 8: 195
- Placitus** amor, qui omnibus hominibus placet, conjugalit scilicet; vel legibus dictus. A.E. 4: 38
- Placuit**, & *placitum* est. A.E. 10: 106
- Plagae**, retia: & proprie quidem funes illi, quibus retia circa imam & summam partem tenduntur. A.E. 4: 131
- Πλαγία*, *οἴα* tibia, *curva* tibia, *Dionysia*. A.E. 11: 737
- Planctus**, tantum vocum est; *ploratus*, tantum lacrymarum; *stetns* ad antrum, quae pertinet. A.E. 6: 487
- Planctus** dicti *ard* *vne* *mitas*, ab errore. G. 1: 337. A.E. 5: 40. 10: 216
- Planctus** septem. Saturnus, Jupiter, Mars, Sol, Venus, Mercurius, Luna. A.E. 6: 127. horum quinque contra mundum feruntur, & cum mundo quoque retrograduntur; Sol vero & Luna semper contra mundum. 1: 746
- Planctus**, sidera conscia fieri; quia in illis facti ratio continetur. A.E. 4: 519
- Planctus** omnes in eundem locum recurrunt post annos duodecim mille nongentos quinquaginta quatuor: qui inde annus *Planctarius*. A.E. 3: 284
- Planctus** qui noxii, qui boni. G. 1: 335
- Planctus** singulorum natura. ibid.
- Planctus** annus, annus magnus, quando omnes Planctus in eundem locum recurrunt, post annos solstitiales duodecim mille nongentos quinquaginta quatuor. A.E. 3: 284
- Plangere**, cum dictis miserabilibus pectus tundere; *lagere*, cum habitu mutatione dolere; *moerere*, cum silentio dolere; *stere*, ubertim lacrymas mittere; *plorare*, cum voce flere. A.E. 11: 211
- Plangit**, resonare facit. G. 1: 333
- Plantae** sunt, quae raptae de arboribus; *plantaria*, quae ex seminibus nata cum radicibus & propria terra transferuntur. G. 2: 23
- Plantae**, pro fuscis arborum. G. 2: 78
- Platano** malus inferenda. G. 2: 70
- Plato**, dictus ab humerorum latitudine: prius athleta; & post omnium victoriam philosophiae se dedit. A.E. 6: 668. videtur adstruere quod nascentes a singulis planetis singulas fortiaur facultates. 11: 51. omnium rerum ideas, siue imagines esse stantebat, ad quarum similitudinem omnia creabantur. 6: 289
- Plato** & Pythagoras stantebant vivos Superis Diis charos, mortuos Inferis. A.E. 11: 391
- Platonis** & Aristotelis contentio, utrum quatuor an tres animae in homine. A.E. 8: 564
- Platonis** sententia de anima. A.E. 3: 68
- Plato** magna poena animas illorum affici dicebat, qui sibi manus inferabant. A.E. 4: 651
- Plauti** a nonnullis dicuntur Septemtriones. A.E. 1: 748
- Plauti** fabularum numerus a variis traditur variis; aliis xxi. aliis xl. aliis c. A.E. 1: pr.
- PLEBS** & *plebes* dicitur. A.E. 1: 591
- Pleides**, signum ante genua Tauri. G. 1: 137. dictae *ard* *vne* *mitas* vel quod *mitas*, sunt enim septem: Latine *Vergiliae*. ibid. navigationis tempus ortu suo ostendunt. ibid. oriuntur & occidunt verno tempore & autumno. 4: 100. 232
- Plennyrum undosum**, quibusdam insula, quibusdam fluvius Siciliae, a *πλην* *μυρία*, *inundatio*. A.E. 3: 692
- Πληνμυρία*, *inundatio*; inde *Plennyrum*

INDEX IN SERVIVM.

vinum undosum, infula, vel fluvius Siciliæ. AE. 3: 692
Plenus, melius cum genitivo. AE. 1: 462
Pleonasmus elegans vocum, *deinde*, *genitum*, *locorum*, *tandem*. AE. 9: 781
Pleonasmus. AE. 1: 228, 618. 2: 524. &c.
Πλεονασμός, *completio nominum*. AE. 11: 327
PLEURON, Aetoliæ urbs. AE. 11: 239
Plexippus, Choricæ, Arcadiæ regis, filius. AE. 8: 138
PLIADÆ, quod Plionis filiae. AE. 1: 748
Plinius, Latine plenissime de civitatibus totius orbis scripsit. AE. 7: 678
Plisibem filii, Agamemnon & Menelaus, non Atrei. AE. 1: 462
PLORARE, cum voce flere; *flere*, ubertim lacrymas mittere; *moerere*, cum silentio dolere; *plangere*, cum didici miserabilibus pectus tundere; *languere*, etiam cum habitu mutatione. AE. 11: 211
Ploratus, tantum lacrymarum est; *plangens* tantum vocum; *pletus* ad utrumque pertinet. AE. 6: 427
Plotas ad insulas fugatae Harpyiæ. AE. 3: 209
PLUMA in armatura est, quando lamina in laminam se indit. AE. 11: 770
Plumarium levis iectus eludit. AE. 3: 242
Plumbum in fundis nimio rotatu & motu per aërem liquefieri dicitur. AE. 9: 588
Plurali numero tantum efferuntur, quæ de pluribus constant. AE. 2: 272
Pluralis numeri secundum artem debent esse illa, quæ res denotant, quæ ex pluribus constant, ut *cancelli*, *bigæ*, *scopæ*. G. 1: 192
Pluralis post duo singularia. AE. 3: 269
Pluralis pro singulari. G. 1: 100. AE. 1: 673. 2: 89
Plurima cervix, longa. O. 3: 52
Plurima flamma, gliscens vento, & magna facta. AE. 9: 536
Plurima nocte lustr, vel plurimum; vel plurimum noctem. AE. 9: 335
Plurimus, abundans. O. 2: 183
Plurimus, pro maxima ex parte, vel longus. AE. 1: 423
Plurquamperfectum pro perfecto. AE. 8: 219
Plurquamperfectum adhibitum ad exprimendam celeritatem. AE. 10: 546
PLUTO Leucen, Oceani filiam, adamavit. E. 7: 61. Proserpinam rapuit. G. 1: 39
Plutoni nigrum pecus immolabatur per similitudinem. O. 2: 380
Plutonis potestas triplici signo ostenditur. E. 8: 75. ejus solium in interiori loco est apud Inferos. AE. 6: 396. sceptum ejus, triceps Cerberus. 1: 137
Plutoni filiae, Aleto, Tisiphone, & Megaera. AE. 1: 86
Pluviae Hyades, pluviosæ. AE. 3: 516
Πλύμων, *plumo*, *από τῆ πύων*, a spirando; unde *spiramenta animæ* Virgilio. AE. 9: 580
POCULA Veteribus non in manibus dabantur, sed mensis apponebantur, & quidem in canistris argenteis. *Time IV.*

AE. 1: 710
Pocula quoque inter Deorum munera. AE. 8: 278
Poculum ingens ligneum in Italiam attulit Hercules, quod in sacris adhibitum, & ne carie consumeretur pice oblitum; eoque Praetor urbanus semel in anno libabat. AE. 8: 278
PODALYRIUS & Machaon, filii Aesculapii. AE. 2: 263
Podium, idem quod *pes*, funis, quo velum tenditur, Gr. *πῦς*. AE. 5: 830
Poenæ etiam afficiebantur, qui crimen committere voluerant, licet non perfecissent. AE. 6: 624
Poenæ Deorum, vel quas Dii impiis infligunt, vel re vera Deorum. AE. 6: 555
Poenæ omnes apud Veteres pecuniariæ. AE. 1: 140. 2: 229
Poenæ expectatio gravior, quam ipsa poena. AE. 6: 614
Poenas dare, pro impune mori. AE. 2: 366
Poenas perferunt post mortem, non animæ, sed conjunctionis reliquiae. AE. 6: 739
Poenæ, quali Phoeni. AE. 1: 305. primi vias lapidibus straverunt. 1: 426
Poenorum lingua Dido notat viraginem. AE. 4: 674
Poenas & Gallos superavit, Gallorumque regem Viridomarum manu sua interemit, spoliisque tertia optima retulit Marcellus. AE. 6: 856
Poenigena, Aesculapii, matris poena genitus. AE. 7: 769
Poeninae Alpes, ut nonnulli, a Dea *Poenina*, quæ ibi colebatur, dictæ. AE. 10: 13
Poenio, pro punio dixerunt Veteres. AE. 10: 24
Poenitet, parum videtur. E. 2: 31. pudet. 10: 16
Pœta, quasi Musarum sacerdos. G. 2: 476
Pœtæ coronabantur hedera, infaniunt ut Bacchæ. E. 7: 25
Pœtæ historiam aperte narrare arte poetica prohibetur. AE. 1: 386. non fingit quæ penitus a veritate discedunt. 3: 46. non omnia dicit, sed multa necessaria intelligenda relinquit. 2: 668
Pœtæ pro negotiorum qualitate hos vel illos philosophos sequuntur. AE. 10: 467
Pœtæ infani dicuntur. E. 3: 36. 7: 25
Pœtarum & Philosophiæ fragmenta cuncta animas permixta. AE. 6: 719
Ποιητής, *requirendum*. AE. 9: 565
Ποιητής δαίμων, *pastor popularum*, *rex*. AE. 12: 587
Πολέμαχος, equus bellator, per quem bellum geritur; *homo vero bellator*, qui bellum gerit. AE. 10: 891
POLITAE, Priami filii, filius, Priamus. AE. 5: 564
Polites, in Italiam delatus, *Politorium* condidit. AE. 1: 6
Politorium in Italia condita a Polite. ibid.
Politia tribus partibus constitit, populi, optimatum, & regia potestate. AE. 4: 682
Πολύζωνος, *generosus*. AE. 10: 174
Πολυμήδης, *versutus*. AE. 11: 634

Polsus, pro Coelo. AE. 1: 611
Poli, axes, extremæ partes coeli, & *πολῖν* Latine vertices, duo. AE. 1: 94
Pollinæ, qui mortuos lavabant, & os polline oblinebant, ne livor appareret. AE. 9: 487
Pollicemur sponte; *premissimus* rogati. AE. 1: 240
Pollis, nomen quartæ eclogæ. E. 4
Pollis & Maccenas, amici Virgilii. AE. 1: pr.
Pollis, (Asinius) Virgilii patronus. E. 3: 84. tragoediarum & historiarum scriptor. ibid. alii Polio scribunt. 86. post Dalmaticum triumphum consul factus. 88. 4: 1. ductor Germanici exercitus. 4: 1. filius ejus Saloniinus. ibid. proficiscitur expugnaturus Salonas. 8: 12. inde profecturus ad Orientem contra Antonium. ibid. & Imperator & poeta. ibid. intercessor Virgilii apud Augustum. 9: 11. fugatus. ibid. Alexandrum puerum Virgilio donavit. 2: 15
Pollionis filius, Saloniinus. E. 4: 11. Galhus. 10: 1
Pollux & Castor in Samothracia sacrificabant naufragio liberati. AE. 3: 12
Pollux simulacrum etiam apud Inferos. AE. 6: 134
Pollux & Castoris templum, Ardeæ. AE. 1: 48
Pollux & Castoris comites, Lacones, cum Glaucio, Minois filio, in Italiam venerunt, & Amyclas coniderunt. AE. 10: 564
Polluebantur non solum conspectu vel contactu funeris, sed etiam agnitione, five dolore. AE. 6: 8
Polluere, contingere; & *pollutum sacrificium*, contactum. AE. 3: 334
Polluti funere minime sacrificare solebant: si tamen forte fieret ut quis eodem tempore funestaretur, operam dabat, ut ante sacra compleret, quam funus agnosceret. AE. 11: 2
Pollutum sacrum, pro eo quod populo singulis annis luitur. AE. 8: 173
Pollux & Castor ex Jove & Leda. AE. 3: 328
Pollux & Helena ex Jove & Leda. AE. 2: 601
Pollux & Helena de Jove & Leda nati, immortales, Castor vero de Leda & Tyndareo, mortalis; cur vero *Pollux* fratrem alterna morte redemisse dicatur: ambo inter sidera relati. AE. 6: 121
Pollux & Castor equos habent in tutela, & quare. G. 1: 12
Pollux & Castor juxta quosdam etiam *Plutonium* & *Pithium*. AE. 8: 4
Pollux, pro Castore. E. 6: 74. AE. 1: 239. & *Polluxes*, pro utroque fratre; sicut & *Castores*. O. 3: 89
Pollux in luctu Amycum superavit. AE. 5: 373
Polydectes. E. 3: 37
Polydamas & Helicaon, Antenoris filii. AE. 1: 246
Polydectes, rex, a Perseis in saxum conversus. AE. 6: 289

Poly-

INDEX IN SERVIVM.

- Polydorus*, Priami & Hecubae filius, Polymnestori commendatus, ab eo occisus. AE. 3: 15. capius a Graecis. 3: 6. & post occisus lapidibus. ibid. ejus historia. 3: 49
- Polygonus*, & Telegonus, Protei filii, ex Corone, ab Hercule superati. G. 4: 387
- Polymnestoris*, Thraciae regis uxor, Ilione. Priami filia, natu maxima. AE. 1: 658. 3: 15
- Polymnestor* fide violata ad Graecos defecit. AE. 1: 601
- Polymnestor* ab Hecuba unguibus excaecatus. AE. 3: 15
- Polynices* & Eteocles, Oedipi ex matre filii, muris bellis & odiis conciderunt. AE. 4: 470. fratrum invidiorum exemplum. 6: 608
- Polynices*, rex Thebanorum. AE. 6: 480. 7: 648
- Polynices* & Eteoclis bellum. AE. 2: 601
- Polynices* & Argiae filius, Theſſandrus. AE. 2: 261
- Polynici*, regi Thebano, maritum Amphiarum prodidit Eriphyle. AE. 6: 449
- Polypheus*, Cyclops, Neptuni filius. AE. 3: 678. nonnullis unum habuisse oculum dicitur; aliis duos; aliis tres; sed haec ficta, quia vir prudentissimus, & ob hoc oculum in capite juxta cerebrum, quia prudentia plus videbat, habuisse dicitur; ab Ulyſſe vero coecatus, quod is prudentia eum superaverit. AE. 3: 636. Galatcam amavit. E. 7: 37. 9: 39
- Polyxena* adamata Achilli, & sub pacis conditione in matrimonium postulata. AE. 3: 322. immolata ad Achillis tumulum. ibid. eam ducturus Achilles a Paride in templo interfecit, Apolline dirigente telum in partem vulnerabilem. 6: 57
- POMA* dicuntur fructus corio molliore. E. 2: 52
- Poma* arborum ex semine ortarum non respondent feminis qualitati, nisi insitae vel translatae sint. o. 2: 59
- Poma* apposita mensis secundis. o. 2: 101
- Pometii*, plurali numero, & singulari *Pometia*. AE. 6: 773
- Pomona* Picum amavit, ejusque sortita conjugium. AE. 7: 190
- Pompei*, Campaniae civitas, dicta quod in ea Hercules pompam triumphi sui exhibuerit. AE. 7: 662
- Pompeii*, Marii, aliorumque nobilium Romanorum exempla sub aliorum persona exsequitur Virgilius. AE. 2: 135
- Pompeii* historia in Priamo tangitur a Virgilio. AE. 2: 557
- Pompejus*. G. 4: 387. Caesaris filiam, Juliam, uxorem habuit, quae perit in partu. AE. 6: 831. Hispanis devictis in Pyreneis jugis tropaea constituit. 11: 6. Cilices piratas devictos in alias regiones transfudit. o. 4: 127. post praedium Pharsalicum Aegyptum petens, illic interfecit. AE. 4: 696. post mortem ei loca aetherea adscribit Lucretius. 6: 127
- S. Pompejus* contra Augustum bellum gessit. AE. 6: 833
- PONE**, verbum, sine accentu scribitur; *pone*, tetro, post, in ultima habet accentum. AE. 2: 725. 3: 3
- Pone*, idem quod *post*; verum semper de loco, nunquam de tempore. AE. 2: 208; 725
- Ponens* venius, residens, non flans. AE. 3: 130
- Ponere*, pro deponere. AE. 11: 309
- Ponere*, de ventis, quiescere, sicut *fringere*, flare. AE. 7: 27
- Ponere* aliquid, facere, vel constituere & discernere; item putare. AE. 10: 623. exaedificare. AE. 6: 19
- Ponere* pro pingere. AE. 6: 20
- Ponere* caput, dare se quieti. AE. 5: 845
- Ponere* certamen, finire. AE. 8: 639
- Ponere* vites, plantare. E. 1: 74
- Pōnō*, Latine *dolor*, studii alicujus ardor, & prompta gloriae cupiditas. AE. 10: 398. 11: 732
- Pontes* in muris, ut facilior transitus sit ad divisa muri partes. AE. 9: 170. pro tabularis turrim 9: 530. pro transiris, scalis navium. 10: 287
- Ponti* & Terrae filiae, Harpyiae. AE. 3: 241
- Ponti* & Terrae filius, Aegaeon, qui & Briareus. AE. 10: 565
- Pontifex* Maximus & Flamen Dialis nuptias conficiebant. G. 1: 31
- Pontifex* ubique inducitur Aeneas. AE. 1: 377
- Pontifices* Maximi conficiebant Annales. AE. 1: 377
- Pontifices* simul & sacerdotes apud Veteres erant Reges. AE. 3: 80
- Pontifices* festis diebus calatores suos praemittebant, ut prohiberent opifices facere opus. o. 1: 268
- Pontifices* post speciales Deos cuncta nomina invocabant. AE. 1: 21
- Pontifices* lapidem manalem trahebant, quoties siccitas erat. AE. 3: 175
- Pontifici* nefas videre cadaver; si tamen vidisset, nefas adhuc majus, insepultum relinquere. AE. 6: 176. domum defuncti ingredi non licebat. 3: 64. equo vehi non licebat, sed curru. 8: 552. per liberos aut caput jurare non licebat, sed Deos tantum. 9: 299
- Pontificis* domus, regia dicta, quod in ea Rex sacriculus habitaret. AE. 8: 363
- Pontificis* vestis, purpurea. o. 3: 17
- Pontificis* locus in mensa erat summus. AE. 2: 2
- Pontificalis* juris observantissimus Virgilius. AE. 2: 57. ejus peritissimi passim inducuntur Anchises & Aeneas. 3: 607. neque illius solum, sed & omnium sacrorum peritus & primus Aeneas. 8: 552
- Pontinae* paludes. AE. 7: 630
- Pontus*, pro provincia & mari. E. 8: 95
- Pontus* vicina Moesiae. E. 6: 43
- Ponti* regio, Hiberia, inter Persidem & Armeniam. AE. 9: 582. fluvius, Hypanis. G. 4: 370
- Pontici* oris angustiae dilatant se circa Sigeum promontorium. AE. 3: 312
- Postici* canes, Fibri, testes medicamentibus aptos sibi secant. o. 1: 58
- POPILLI** Laenates dicti a *lagna*, vestimenti genere. AE. 4: 262
- Poples*, priorem naturam habent brevem, sed producitur positione. AE. 9: 762
- Populare*, apud Veteres adivum, nunc tantum deponens. AE. 4: 403
- Populat*, pro *populatus*. AE. 1: 8
- Populata*, vastata, foedata. AE. 6: 496
- Populatio*, praecipua navigandi causa apud Veteres. AE. 1: 531
- Populeis* coronis cur juvenum coronentur. AE. 5: 134
- Populi*, plur. num. *arbores* notat; *populus*, sing. num. unius civitatis multitudinem. AE. 1: 229
- Populo* & *populo*, apud antiquos in usu; vetum apud posteriores tantum *populus*. o. 1: 184, 193. AE. 1: 531. 12: 263
- Potulonia*, civitas Tusciae, condita a colonis ex Corsica, vel Volaterranorum. AE. 10: 172
- Populus* Romanus primum aliquid jubebat, Senatus dein confirmabat. AE. 9: 192
- Populus* sing. num. multitudinem unius civitatis; *populi* pl. num. urbes notat. AE. 1: 229
- Populus*, pro tota civitate, *vulgus* pro plebe. AE. 1: 152
- Populus*, in hanc arborem verſae Phaetontides, Phaetontis sorores. E. 6: 62. AE. 6: 659
- Populus* Alcidae grata, & quare: *Achaei* Homero. E. 7: 61. arboris ejus fabula: crebra in Varo & Hebro, fluvii. 66. G. 2: 66. ab Hercule ab Inferis allata, Acherusia vocatur. AE. 5: 134. illa olim coronabantur apud aram maximam ejus, licet post Urbem conditam lauro. 8: 276
- Porca* Cereri immolabatur per contrarietatem. G. 2: 380. quia obest frugibus. AE. 3: 118
- Porca* Junoni, quae Terra, immolatur, quia animal inimicum frugibus. AE. 6: 43
- Porca* Musis cur sacrificata. AE. 1: 12
- Porca*, quam Aeneas in Campania invenit, ab ipsis Trojanis in Italiam deportata, dein dimissa, & mox cum foetu circa Laurentum inventa & Junoni immolata. AE. 8: 43
- Porci* & *Chariboca*, nomina anguium, qui Laocoonta cum filiis necaverunt. AE. 2: 211
- Porcus*, non *porca*, in faciendis foederibus adhibebatur; unde Virgilius genus pro genere usurpavit. *Sed observe vandum*, porcum *etiam de femina dicti*, ut hic & haec lupus. AE. 8: 641
- Porcus*, non *porca*, juxta nonnullos in foederibus mactabatur. AE. 12: 170
- Porcite*, pro *porrigite*. AE. 1: 252
- Porcite* pocula dextris, propinate mutuo. AE. 8: 274
- Porricere* extra, porrigere, offerre, quasi porro jacere. AE. 5: 238
- Porrima*, & *Postorta*, comites Carmentis.

INDEX IN SERVIUM.

- mensis**, matris Euandri. AE. 8: 336
Porro, adverbium temporis, post longum intervallum, a Graeco *πρίν*. AE. 5: 600. longe remotum: 6: 711
Porro, vel hortantis, vel conjunctio expectativa. AE. 9: 190
Porfena, Tusciae rex, auxilium tulit Tarquinio. AE. 6: 819. & omnis illa historia. 8: 646. cum Tarquinio Urbem obsedit. 14: 134
Porfena, media brevis, quamobrem a Virgilio additum ob metrum. AE. 8: 646
Porta, quid, & unde. AE. 1: 87. a portando, cum civitas aratro designabatur, quod eo loco tolleretur aratum. 2: 730. 5: 755
Porta, pro aditu. AE. 2: 242
Porta coeli, aer, per quem iter in coelum est. G. 3: 261
Portae somniorum duae, altera cornea, per quam vera; altera eburnea, per quam falsa somnia emittuntur. Per portam corneam oculi, per eburneam portam os & dentes significantur. AE. 6: 894
Portae apertae, signum pacis; clausae, belli. AE. 2: 27
Portarum Dea, Juno, quia luminis portas nascentibus praebet. AE. 2: 610
Portare, nunciare. AE. 9: 312
Portendere, praesignificare. AE. 5: 706. quasi porro tendere, praedicere, significare. 7: 256
Portenta, signa media, a portendendo; nam & bona & mala sunt. AE. 7: 58. pro bonis ominibus. 8: 533
Portentum, prodigium, monstrum, quid differant. AE. 3: 366
Porticus ab Augusto structa, in qua omnium gentium simulacra collocata, quae Porticus appellabatur, *Ad nationes*. AE. 8: 721
Portitor, proprie qui portat, abusive qui portatur. AE. 6: 298
Portunus, Deus marinus, qui portibus praefect; alio nomine *Palaeon*, a *παλιν*, portus, quondam *Milicerta*. AE. 5: 241
Portus, & *statio*, quid differant. AE. 2: 23. portus, ubi hyematur; statio, portus temporalis. 10: 297. Portus non naturalis, sed manu factus, Cothon dicitur. 1: 431. ostia fluviorum. 1: 400. 5: 281
Portus Lameae, in confinio Tusciae & Liguria, ubi candidissimum marmor. AE. 8: 720. Lydonum lingua, *Pisae*. 10: 179
POSCERE, inquirere, petere; melius cum duobus accusativis. AE. 1: 414
Poscere est, quoties quid pro merito nostro deposcimus; *petere* vero, cum quid humiliter & cum precibus poscimus. AE. 9: 194
Poscere aliquem in praelia, provocare. AE. 8: 614
POSIDONIA, alio nomine *Paestum*, Lucaniae vel Calabriae oppidum, bis uno anno nōtas ferens. G. 4: 119
Posita urbe, confusa. AE. 5: 60
Posita, exanimata. AE. 4: 681
Positis insignibus, sine phaleris. AE. 11: 89
Possē, plus quam *vellē*. AE. 2: 657
Possum abesse mire ait. AE. 11: 316
Post, ante, circum, Antiqui cum ablativo. AE. 1: 30
Post hinc, alterum abundat. G. 3: 300
Postes in luctu amplexabantur mulieres. AE. 2: 490
Posthabere, postponere. AE. 7: 17
Posthabita, in secundis habita. AE. 1: 20
Posthumus, post humationem patris creatus. AE. 6: 763
Postibus in sacris spolia consecrabantur. AE. 7: 183
Postica, & *antica*, partes extremae spatii, quod augurium captivus sibi designaverat, & quod *templum* dicebatur. AE. 6: 191
Posticum, neutrius generis. AE. 2: 459. *postica* vero, augurale est, ut *antica*. AE. 2: 453
Postquam, particula connectendis rebus apta. AE. 3: 1
Postrema cura, vilis. G. 3: 404
Postrema, pro postremas partes. AE. 9: 27
Postverta, & *Portima*, comites Carmentis, matris Euandri. AE. 8: 336
Postvola Venus. AE. 1: 724
POTE, pro *potis*, ut *magis*, pro *magis*, propter metrum: & inde quandoque in prola. AE. 10: 481
Potens Sol, intolerabilis, gravis. G. 2: 373
Potens promissi. AE. 7: 541
Potestas, pro rege, vel magistratu. AE. 10: 18
Potestates Numinum, aliae coelestes; aliae terrenae; aliae permixtae. AE. 3: 93
Potestates quaedam sub forma humana a Jove mittuntur ad homines. AE. 5: 722
Potestates herbarum, vim, possibilitatem, Gr. *δυναμεις*, cujus nulla potest reddi ratio. AE. 12: 396
Potior, ex illis verbis, quae permiscunt conjugationes; cum enim sit tertiae, infinitivum facit a quarta *potiri*; & inde male *potiris* multi dicunt. AE. 3: 56. modo tertiae, modo quartae conjugationis est. 11: 493
Potior illa re, & *illius rei*, sed ablativus usitator, alia constructio figurata: etiam cum accusativo. AE. 3: 278
Potis, nomen est, & declinatur; *potis*, *potis*, *poti*, *potem*, *potis*, *potē*; in superlativo *potissimus*; similiter *impotis*, *compotis*, *impotem*, *compotem*. AE. 3: 671
Potissimum familia extincta, quod per Appium Claudium corrupti servos publicos sacra docuissent, & Appius caecus factus. AE. 8: 269
Potissimus dictus, quod epulis sacris positus sit. AE. 8: 269
Potulae, Boeotiae civitas, de qua Glaucus, Sisyphi filius, qui laceratus est ab equabus. G. 3: 268
Potui haecenus, eleganter pro morientis sermone, subintellecto vel *pugnare*, vel *vivere*, vel simili. AE. 11: 822
Prae se iactant, iactant quasi & confingunt, aut praeseferunt. AE. 9: 134
Praebere labores, improprie, cum bona praebentur. AE. 10: 321
Praeceptor, usitatus cum genitivo quam ablativo. AE. 9: 685
Praeceptor, pro alio. AE. 2: 460. celer. 5: 456. festinus. 2: 516. 4: 565. profundum. 6: 578
Praecepta, responsa. G. 4: 306
Praecipere, ante cognoscere. AE. 6: 105. praecupare. AE. 3: 98
Praecipit hostem mente, hostis adventum mente praecupat. AE. 11: 498
Praecipitans, pro dum praecipitaret. AE. 6: 351
Praecipitare moras, festinanter abjicere. AE. 8: 443
Praecipit, pro praecipitatur. AE. 2: 9. 4: 251. 8: 443. 10: 804. 11: 617
Praecipites, festinantes; temerarii, inconfulti. AE. 5: 144
Praecipites matres, festinae, aut in mortem ruentes. AE. 11: 895
Praecipites fossae, declives, in quas quid potest praecipitari. AE. 11: 888
Praecipitant curae, urgent. AE. 11: 3
Praecipue, praefer omnes. AE. 1: 224
Praecipuum, maximum. G. 3: 74
Praecones, praecedentes magistratus, clamabant ut obvii honorem magistratibus exhiberent. AE. 11: 500
Praeda, quae eripitur; *praemium*, quod offertur. AE. 11: 78
Praedari, active & passive. G. 1: 130
Praedator Juppiter, cui de praeda debetur aliquid. AE. 3: 222
Praediscere, praevidere. G. 1: 252
Praedives Latinus, epitheton incongruum. AE. 11: 213
Praedones, qui populandam invadunt alienam provinciam. AE. 10: 774
Praedulce decus, aut valde dulce, aut quasi immaturum. AE. 11: 155
Praefica, princeps fletuum & plandium in comburendo cadavere. AE. 6: 216. 9: 486
Praefodiunt portas, ante portas fossae fodiunt. AE. 11: 473
Praegnantes decem menses ferunt fastidia. AE. 4: 61
Praejudicia appellantur in oeconomia, quando negotii futuri exitus tollitur. AE. 11: 593
Praela, traves, quibus uva calcata premitur. G. 2: 242
Praelia, pro coitu, concubitu. G. 3: 98
Praemia apud Antiquos villa dabantur, ut *pelvis*, *vinum*, *esta*, *herdenn*; di-
cta *ludicra*, & *ludibria*. AE. 12: 764
Praemium, quod offertur; *praeda*, quae eripitur. AE. 11: 78
Praemiorum decemendorum formula: *illi liberisque ejus*, ut liberi haberent, si non accepissent parentes. AE. 9: 300
Praemium victoriae apud Veteres *hastae pavae*. AE. 6: 760
Praenatat, praeterfuit. AE. 6: 705
Praenestae alium, quia in montibus, & ita dictum, quod montibus praefect: dicitur hoc *Praeneste*, & haec *Praenestis*. AE. 7: 682

I N D E X I N S E R V I U M.

- Praeneste*, locus haud longe ab Urbe Roma, *ἀπὸ τῆς Ὀψίας*, ab *Ililius*, quae illic abundant. AE. 7: 678. a Caeculo conditum, etiam Pontifices, Deos Indigetes, sicut Roma, item duos fratres Divos appellatos habuit; & mira Caeculi origo. ibid. feminino & *ἄγριο* genere. 8: 561
- Praesentius* rex, Herilus, ab Euandro victus & in effectus. AE. 8: 562
- Praepes*, volans. AE. 5: 254
- Praepetes* aves, quae prosperae volatu au picium faciunt. AE. 1: 397. 3: 246, quod si priora petentes, vel a *ὀρεσίων*. 3: 361
- Praepetes* aves omnes bonae, *ὀσίνες* malae; contra malae *praepetes*, *ὀσίνες* bonae (si scilicet contrarium faciunt.) AE. 4: 402
- Praepetes* pennae, veloces, vel felices: *praepetes* dictae, vel quod priora petant; vel summi volatus, vel quae *prae petunt volatum*; vel quae secundum auspiciu faciunt: neque tantum aves ita dictae, sed & loci quos petunt. AE. 6: 15
- Praepositio* Veteribus verbo plurimum conjungi solebat, recentiores vero verbo detractam nomini potius junxerunt. AE. 1: 151
- Praepositio* nunquam praepositioni jungitur aut adverbio, nisi abusive, ut in *abrupte*, *adrupte*. AE. 7: 289. 11: 262
- Praepositio* verbo juncta saepe retinet natum, saepe convertit. AE. 1: 311
- Praepositio* proprie nominibus provinciarum additur, civitatum nunquam; sed utrumque quandoque invenitur contrarium. AE. 1: 6
- Praepositio* non omittenda in insularum nominibus, nisi quae habeant urbes cognominis. AE. 3: 162
- Praepositio* in omnia. E. 8: 95, 97. AE. 1: 267. 9: 46. regionis detracta. 1: 41
- Praepositionis* Ellipsis. AE. 3: 226
- Praepositio* ablativi omissa. AE. 8: 216. 11: 141, 686
- Praepositio* omissa in nomine regionis. AE. 9: 601
- Praepositio* omissa. AE. 1: 56. 3: 154. 12: 293, 344. ante appellativum. 1: 311, 369. in *navigat aequor*, pro *per aequor*. 1: 71
- Praepositiones* de vel ex Ellipsis. AE. 10: 345
- Praepositiones* & adverbia in a excuntia produciunt ultimam, praeter *post* & *ita*. AE. 2: 651
- Praepositiones* in compositis ultimam consonantem juxta recentiore orthographiam retinent, juxta antiquam in vicinam verbi mutant. AE. 1: 620
- Praepositiones* natura breves, sequente vocali, quae in consonantem mutari potest produciuntur. AE. 4: 549
- Praerapidum*, perquam rapidum. AE. 1: 648
- Praeraptus*, in altum levatus. AE. 1: 110
- Praerupta* laxa excelsa & magna. G. 2: 156
- Praetagus* fulmea, fumus decurians. AE. 10: 176
- Praefagus*, qui ex signis futura praedicat. AE. 10: 177
- Praefens*, pro forti. AE. 5: 363
- Praefens* fortuna, efficax, utilis, prospera. G. 3: 452
- Praefens* succurre, illico, statim. AE. 9: 404
- Praefens* pro praeterito ad majorem significacionem. AE. 4: 228. 10: 769
- Praefens* pro futuro. AE. 2: 637. 10: 864
- Praefens* subjunctivi pro imperfecto. G. 4: 117. pro plusquamperfecto. AE. 11: 912. pro futuro. 1: 23. 10: 627. 12: 149
- Praefentia* numina, propitia. G. 1: 10
- Praefentius*, efficacius, vehementius. AE. 12: 152, 245
- Praefepia*, pro alvearibus. G. 4: 168. AE. 1: 439
- Praefepia*, urforum caveae, in quibus aluntur. AE. 7: 17
- Praefes* belli, Triconia, quia praefest omnibus bellis. AE. 11: 483
- Praefidere*, praefesse, defendere. AE. 6: 10
- Praefectus*, cum genitivo vel ablativo. AE. 12: 19
- Praefare*, beneficium dare. AE. 6: 664
- Praefat*, melius est; & absolute ponitur; & dativo jungitur, & accusativo. AE. 1: 139
- Praefito* illi, vel illum, melior sum illo. AE. 11: 438
- Praefumite* bellum, incerte praecoccupate. AE. 11: 18
- Praetendens* funum manu, praeferre. G. 4: 230
- Praetendere* sepem, circumdare. G. 1: 272
- Praetenta* insula, anteposita. AE. 3: 692
- Praeterea*, pro postea, ultra. G. 4: 502. AE. 1: 53
- Praetexere*, pro praetegere. E. 7: 11
- Praeteritum* non semper de praeterito loquitur, sed etiam praesente & adhuc durante. AE. 9: 545
- Praeteritum* perfectum quatuor conjugationis vel in *ivi*, vel sublato digammo in *ii*: in *ivi* penultima longa, in *ii* brevis. AE. 1: 455
- Praeteritum* pro praesenti, quod licenter fit in defectivis. E. 2: 33. *excessisse* pro *excessere*, Anticorum imitatione. AE. 6: 79. 10: 587
- Praeteritum* indicativi, pro plusquamperfecto subjunctivi. AE. 11: 112
- Praeterlabi*, praeternavigare. AE. 3: 478
- Praetexere*, praevolare, abscondere. AE. 4: 500. praetegere. 4: 172
- Praetor* urbanus Graeco more sacrificans lauro caput circumdabat: & ligneo Herculis scypho libabat. AE. 8: 276
- Praetores*, abeuntes magistratu, Lavinii Penatibus simul & Vestae sacra faciebant. AE. 2: 296
- Praevicacitudo*, patroni, qui decipiunt clientem, qui *suscepit* dicuntur. AE. 6: 609
- Praevetere*, pro praecoccupare. AE. 1: 724. transire 1: 321. & active & passive sumitur. ibid.
- Praevetus*, prima ibidi, quia post *prae* vocalis sequitur. AE. 5: 524
- Praedia* in usu non erant Veteribus. AE. 4: 77
- Praenibras* & *Esechthel filia*, *Orithyia*. G. 4: 463
- PRAECANTES* Deos *asas* tenebant. AE. 6: 124
- Praecantur* foedus infectum, rogant ut pro non facto sit, ne adminere piaculum videantur. AE. 12: 422
- Praecari* socios, cum precibus hortari. AE. 10: 293
- Praecari* alicui, antiqua locutio, pro *eligere*. AE. 8: 127
- Praecatio* maxima dicitur, cum pheres Dii, quam in ceteris partibus auguriorum invocantur, & eventus rei bonae possit, ut in melius juvent. AE. 12: 176
- Praecaturi* Orientem spectare solebant. AE. 12: 172
- Praecatione* per Deos immortales interposita per aliquem, haud morandum, ne committeretur piaculum. AE. 3: 607. in precibus nihil ambiguum debet esse. 7: 120
- Praeces*, pro imprecationes. AE. 4: 612
- Praeciae* vites, quasi *praecognatae*, quod cito maturescant, & ante alias coquantur. G. 2: 95
- Praemere*, coartare, immingere, compellere. G. 1: 157. demergere, infodere. 2: 346. opprimere, occidere. AE. 9: 329. populari, vastare. 11: 350. urgere. *argro*. opprimere, interficere. ibid.
- Praemere*, absolute, pro *praemere vocem*, vel suam, vel alterius. AE. 7: 119
- Praemere* crimem, comprehendere, ne effluat. AE. 4: 148
- Praemere* cursum, feram insequi. AE. 1: 328
- Praemere* vestigia, sine ullo motu stare vel sedere. AE. 6: 197
- Praemere vocem*; aut submissa voce loqui, aut tacere. AE. 9: 324
- Praemunt*, iussa, urgent, in hoc compellunt. AE. 7: 368
- Praemit* placida aequora, praemendo redire placida. AE. 10: 103
- Praemere*, occupare. AE. 2: 322
- Praessa* gloria, pro suppressa. AE. 12: 322
- Praesae* carinae, onerariae. G. 1: 303
- Praesum* lac, caseus. E. 1: 82
- Praetium*, *τῶν μίσθων* est, unde & pro *poena*; Graece *τιμωρία*, *poena*, *ἀπὸ τῆς τιμῆς*, quod est *praetium*. AE. 12: 352
- Praex*, & *praes*, dicitur. AE. 1: 591
- Priamides*, & *Priamides*, patronymica; *Priamides*, possessivum. AE. 2: 403
- Priamus* & *Phrygiae*, & *Mygdoniae* imperavit. AE. 2: 557. ab Hercule redemptus parem regno restitutus; dictus *ἀπὸ τῆς Ὀψίας*. 1: 623. occiso Laomedonte, Phrygiae imperium ab Hercule accepit. 3: 4: 228. ad visendam forem Hesionem Salamina profectus. 8: 157. idque ante bellum Trojanum, comite Anchise. 3: 80. supplex ad Achillem venit ad redimendum Hectoris castrum, & dormientem Achillem in tentorio inveniens, cum posset occidere, excitavit, & supplex ibi fuit. 1: 491. 2: 547. quia-

INDEX IN SERVIVM.

- quinquaginta dicitur habuisse liberos: quomodo & ubi interfectus sit. *AE. 1: 506*
- Priami filia**, Ilione, Polymnestoris Thraciae regis uxor. *AE. 3: 15*. filius Efacus, mutatus in mergum. *5: 128*. Polydorus, Polymnestori demandatus, ab eo occisus. *3: 15*
- Priamus** ex Arisba filium suscepit. *AE. 2: 32*
- Priami nepos**, Ascanius, per Creusam. *AE. 9: 284*
- Priami sceptum**, unum ex septem Imperii pignoribus. *AE. 7: 188*
- Priami auriga**, Idaeus. *AE. 6: 485*
- Priamus**, Politas, Priami filii, filius, avi nomen referens, unus Magistrorum equitum in Trojae lusu in Sicilia. *AE. 5: 564*
- Priapus**, Liberi & Veneris filius. *G. 4: 111*. de Lampfaco, Hellepontici civitate, propter membri virilis magnitudinem pulsus, in Deorum numerum receptus, hortorum numen esse meruit, & cur. *G. 4: 111. & c. 2: 7: 33*
- Priapus** Loton Nympham amatam dum persequitur, illa in arborem cognominem convertit. *G. 2: 84*
- Prima**, princeps, in primis. *AE. 1: 24*
- Prima** Deorum, Mater Deorum. *AE. 7: 136*
- Prima acies**, magni viri. *AE. 10: 125*
- Prima aestas**, prima pars aetatis, verum tempus. *AE. 3: 8*
- Prima terra**, pro litore. *AE. 1: 545*
- Prima victoria** pandit viam, pro primum. *AE. 12: 626*
- Prima**, nominativus pluralis, neutro genere, pro primae partes. *AE. 3: 426*. pro primum. *G. 1: 21*
- Prima**, principia. *E. 6: 33*
- Prima** in auguriis posterioribus cedunt. *AE. 12: 183*
- Prima tenere**, scil. loca; Gr. τὰ πρῶτα. *AE. 5: 338*. in principiis esse. *10: 157*
- Prima pluralis** pro prima singulari. *AE. 6: 807*
- Primae aristae**, herbae surgentes. *G. 2: 253*
- Primi**, pro principes. *AE. 4: 133*
- Primi**, comparatione aliorum; unus enim tantum est primus. *AE. 5: 308*
- Primidae**, rudimenta. *AE. 11: 156*
- Primitivum** pro derivato. *AE. 1: 272*
- Primordia rerum**, fuciant in rerum confusione, sive Chao. *AE. 6: 265*
- Primores**, caret nominativo singulari. *AE. 9: 309*
- Primorum**, genitivus vel a *primi*, vel *primores*, quod nominativo singulari caret. *ibid.*
- Primos inter**, id est, duces, principes. *AE. 12: 579*
- Primum**, pro initio. *AE. 9: 80*. ante omnia. *G. 2: 475*. maximum, principale. *AE. 2: 79*
- Primum**, praecipuum, ante omnes. *AE. 2: 635*. *12: 33*
- Primus**, vel ordine, vel dignitate. *AE. 8: 6*
- Primus**, principes. *AE. 5: 745*. aut princeps, i. e. inter primos, aut ante princeps. *2: 263*
- Primus**, ante quem nullus. *E. 1: 45*
- non, ante quem nemo; sed post quem nullus. *AE. 1: 5*
- Primus**, pro olim. *G. 1: 12*
- Primus** sceptus, primus inter sceptiferos. *AE. 11: 236*
- Princeps**, pro primus, de ordine. *AE. 5: 160*
- Principia** & origines rerum variae juxta diversos Philosophos. *E. 6: 31*
- Principibus** brevis oratio; humilioribus longior tribuenda. *AE. 10: 16*
- Principium**, aperta rei enunciatio; Innuatio, calida & subtilis oratio ad persuadendum. *AE. 11: 411*
- Principium orationis** & Epilogus pari argumentatione tractari debent. *AE. 10: 55*
- Prior**, praestantior, melior. *AE. 11: 291*
- Prius** fides, quia fidelitas non requirit juvenes, sed senes. *AE. 6: 879. & c. 12: 9*
- Prius**, prior. *AE. 6: 473*
- Pristis**, hujus *pristis*, navem denotat; sed *pistrix*, hujus *pistrix*, bellua marina. *AE. 5: 427*
- Pristis**, navis, vel a tutela depicta; vel *πρὸ τῆς πύλης τῆς ἀνακτορῆς*, a secundis *πύλινibus*. *AE. 5: 116*
- Privernas** Metabus, Volscorum rex. *AE. 11: 567*
- Privernum**, Volscorum oppidum, patria Camillae. *AE. 7: 803*
- Privernatum** civitas in Campania. *AE. 7: 685*
- PRO** portis, ante portas. *AE. 12: 661*
- Pro** templo stabat, pro defensione templi. *AE. 8: 653*
- Pro se quisque viri**, pro qualitate virium. *AE. 11: 552*
- Pro** tempore, pro necessitate, viribus, capiti rei, quae sunt hoc tempore. *E. 7: 35*
- Pro** turribus, vel pro defensione turrium; aut tam magni, ut tures putares. *AE. 9: 575, 677*
- Proavi**, pro cognatione. *AE. 3: 129*
- Probari** per se quae nequeunt, a similibus comprobanda sunt. *G. 4: 219*
- Probationes** viatorum fiebant farre & sale, quo aspergebantur, ut & cultri: item culter obliquus a fronte ad caudam ante immolationem ducebatur. *AE. 12: 173*
- Procas**, duodecim Albanorum rex. *AE. 6: 767*. Aventino successit. *7: 657*. rex, qui Albae successit. *9: 387*
- Procae filii**, Amulius & Numitor, eorumque historia. *AE. 1: 276*
- Procax**, perseverans, impudens; proprie petax: nam *procare* est *petere*; unde *proci*. *AE. 1: 540*
- Proceleusmaticus** pro dactylo. *E. 3: 96*. semper a Virgilio, servata Synizeli, ponitur. *G. 1: 397*
- Proceleusmaticus** versus, ita semper a Virgilio positus, ut cogi possit in dactylum. *AE. 5: 432*
- Procella**, vis ventorum cum pluvia, unde dicta. *AE. 1: 89*. aut de fluminibus, aut de montibus procellae fiunt, Gr. *πρόκυμα*. *AE. 5: 769*
- Proceres**, qui processerunt ante alios. *AE. 3: 58*. principes civitatis. *AE. 1: 588 3*
- 744. 11: 403*. proprie capita trabium. *ibid.*
- Proceres**, caret nominativo singulari. *AE. 1: 744. 9: 309*
- Processit**, exactus est. *AE. 3: 356*
- Πρόσχωρον*, in manibus, in facili, in promptu. *G. 2: 45*
- Προχέλας*, inter manus. *AE. 11: 311*
- Prochyla**, insula, facta ab alia insula, quae dicta *Inarimes*, quae terrae motu diffusa hanc effecit; *προχέλας* enim *profundere* est. *AE. 9: 715*
- Prochyla** dicta a cognata Aeneae. *ibid.*
- Procinctus**, expeditio, acies instructa, & parata praelio. *AE. 11: 1*
- Procnus** fabula. *E. 6: 78*
- Procnis**, Iphidi filia, Cephalis uxor, ejusque fabula & interitus. *AE. 6: 445*
- Procludere**, cudento extenuare. *G. 1: 261*
- Procul**, quasi porro ab oculis, & inde longe satis, & non valde. *AE. 3: 13*. etiam prope, vel juxta. *E. 6: 15. 10: 845*. pro juxta, vel unde quis primum audiri potest. *AE. 2: 42*. haud nimis longe: interdum & satis longe. *5: 124*. & quod prae oculis est; & quod porro ab oculis; ergo *juxta* & *longe* significat. *6: 10*
- Procumbere**, prima parte se inclinare. *AE. 8: 631*
- Πρόκυντος*, *procumbere*, *prima parte se inclinare*. *AE. 8: 631*
- Procurare**, pro simplici *curare*. *AE. 9: 158*
- Procurrere**, prominare, objici, obviam velut venire. *AE. 5: 204*
- Procurfus**, una pars orationis. *AE. 12: 711*
- Procurfus**, impetus. *AE. 12: 379*
- Prodere**, pro porro dare. *AE. 1: 256*. dolo offendere. *2: 127*. decipere, vel perdere. *4: 431*. occulta detegere; item decipere, perdere. *4: 231*. protendere, propagare. *ibid.*
- Prodigium**, quod in longum tempus dirigit significationem. *AE. 2: 681*. portentum, monstrum, quid differant. *3: 366*. in bonam partem. *5: 639*
- Prodigus** rex apum, mella non consiciens. *G. 4: 89*
- Prodit** in acquir rupes, extenditur. *AE. 10: 693*
- Proetides**. *E. 6: 73*. Proeti & Stenoboeae, sive Antiope filiae. *6: 48*. eorum fabula. *ibid.* furore eas liberavit Melampus, Amythaonis filius. *G. 3: 550*
- Proetus**, Argivorum rex, falsis uxoris Steneboeae accusationibus Bellero-phonta variis periculis objecit, quae cuncta feliciter superavit. *AE. 5: 118*
- Profanum** proprie, quod ex religiosa re in hominum usum convertitur; contrarium *sacra*; ergo non omne *profanum*, quod *sacrum* non est. *AE. 12: 779*. *profanum* est, quod ad homines, *sacrum*, quod ad Deos pertinet. *4: 637*
- Profani**, non initiati. *AE. 6: 258*
- Profecto**, venisse, pro expliciva particula ad ornatum. *AE. 8: 532*
- Profundum** pro altum, & imum; quasi *cujus cor sit fundus*. *AE. 2: 758*. pro altitudine. *1: 62*

Pro-

INDEX IN SERVIVM.

Profligus, quasi *porro fugatus*, vagus, extorris, exul. A. 1: 6
Pragna filia, Iphitea, Dionisæxor. A. 8:30
Progne Ilyn filium marito epulandum apposuit ob stupratam fororem. A. 4:602
Pragne pro Philomela. A. 6: 74. G. 4: 15. A. 1: 239
Prognostica. A. 3: 325
Proh *Jupiter*, aut irascentis exclamatio, aut Jovem testantis. A. 4: 590
Prohibitio artificiosa facta per concessionem. A. 4: 381
Projecta, porrecta, tenta. A. 3: 699
Projectio pede, extento, ante iactio. A. 10: 587
Proinde, itaque. A. 11: 400
Proinde, contrahe, exclusio *pro*, metri causa. A. 11: 383
Procludere ad pugnam, praemeditari. A. 12: 106
Prolucere se, bibendo profundere. A. 1: 743
Proluvis, sordis effusio, stercus; vel annosus & panticosus venter; vel simpliciter effusio; item aquae multae. A. 3: 217
Prometeri, beneficia praestare. A. 6:664
Promethes, Iapeti & Clymenes filius, & ejus fabula exposita. A. 6:42. auctor hominum juxta fabulas; vel Deucalion & Pyrrha. A. 1: 747. Causa a Jove alligatus, occisa custode aquila liberatus ab Hercule. 8: 300
Promethei filius, Deucalion. A. 6: 41
Promissa barba, demissa. A. 8: 34
Promissuri statim debent promittere, & a validissimis incipere. A. 1: 566
Promitor. G. 1: 21
Promittere, pro minari, & contra. A. 2: 96
Promittimus rogati; *pollicemur* sponte. A. 1: 240
Promontoria Trojae duo, Rhoeteum & Sigeum. A. 2: 312
Prona maria, litoribus vicina, & opponuntur alto, quasi longe posita. A. 5: 212
Pronuba Juno, *Γαμήλιος*, quae praestit nuptias. A. 4: 45, 59, 166
Pronuba, proprie quae ante nupsit, & quae unitantum nupta est, & ideo auspices deliguntur ad nuptias. A. 4: 166
Pronomen pro nomine ponitur, non pro nominibus inter duo nomina; quod tamen semel fecit Virgilius. A. 7: 477. poni non debet cum nomine, sed pro ipso nomine. 1: 254
Pronuntiatio diversa pro significatione vocum. A. 1: 667
Pronuntiativus, id est indicativus. A. 3: 666
Pronomina addita, magnam saepe vim habent & emphasin. A. 4: 43. A. 2:357
Pronus, Gr. *πρηνής*. A. 1: 119
Pronus, pendens in verbera, & nomen est, in comparativo, *prœtor*. A. 10:586
Proeconomica. A. 1:226, 310. 3: 491
Propago, proprie de vitibus, quando palmites ita terra conduntur, ut medio sui in terra jaceant, capita vero

utrimque exsint. G. 2: 26
Propago, si genus notet, *pro* brevis est; si arborescens, *pro* longa est. A. 4: 231
Propere, festinare; *propere* arma celeriter dare, festinare. A. 12: 425
Propere, cum properatione festinare. G. 4: 170
Propere aliquid, *properanter* facere. G. 4: 170. A. 8: 454
Properat mortem, vel deest adire, vel ad; vel simpliciter antequam, accelerat. A. 9: 401
Properi aurigae, festini, veloces. A. 12:85
Properius, pro *propere*; nomen pro participio, a verbo *propero*; ut *festinus*, a *festino*. A. 9: 488
Properius Rex. A. 7: 697
Propera, primum a Virgilio usurpatum. A. 10: 838
Propinquare augurium, facilius efficere, prosperare, maturare, propitium facere. A. 10: 254
Propinquum bellum, nimium vicinum, quod *antiarum* dicitur, quasi *ante aras*, ante urbem. A. 11: 156
Proptulus, prima favi fundamenta durissima, quae vix ferro frangantur, quam colligunt de gummi arborum, & lapidibus rasis. G. 4: 161
Proptulus, *fucus*, genus ceræ, qua pro glutine utuntur. G. 4: 39, 161
Propria per licentiam nunc corripuntur, nunc produuntur. A. 1: 535. 10: 325. 11: 4
Propriis in nominibus syllabarum quantitate mutare licet. A. 1: 343
Propius. A. 1: 530. diligentius. 12:218. citius. 8: 78
Proprium nominum syllabae communes. A. 1: 615. & eorum quantitate abuti licet. A. 1: 539
Proprium, perpetuum, stabile, firmum. A. 7: 31. A. 1: 77. 3:85, 167. 6:872. vel aptum alicui; vel perpetuum, indefectum, ad finem usque perdurandum. 7: 331
Proprium decus, quasi jam partum, & suum. A. 5: 229
Proprium, appellativo non debet acquiri, sed proprio. A. 12: 715
Proprio nomine quempiam compellere, irascentis est. A. 1: 144
Proprius, familiaris, stabilis. A. 8:78
Propter, pro juxta. G. 3: 14. A. 8: 87
Propugnacula, quibus *porro pugnatur*. A. 4: 87
Propugnacula jungunt, pinnae murorum. A. 9: 170
Proreta, primus in officio remigandi. A. 3: 510
Proripere, ingerere, immittere. A. 3: 19
Promptit nubem evomit, fundit, poetice. A. 3: 572
Proscenium, pulpitrū ante scenam, in quo ludicra exercebantur. G. 2:371, 381
Proscindi proprie dicuntur agri duri, cum primum arantur. G. 1: 97. cum iterantur, *obfringi*; cum *terrantur*, *lirari*. ibid.
Proserpina Atcades, *Proserpina*, ante Lu-

nam creata. G. 2: 342. A. 8: 379
Prosequi aliquem lacrymis, oculis humentibus sequi. A. 6: 476
Proserpina, sive phantasia poetica. G. 1: 103
Proserpina, Latine *Cobstantis*, *valens*. A. 12:666
Proserpina, sive *Persephone*, Jovis & Ceteris filia. A. 4: 511. 6: 402. eadem quae *Luna*, *Diana*, *Ceres*, *Juno*. A. 3:26. G. 1: 5. A. 6: 118. super terras *Luna*; in terris *Diana*; sub terris *Proserpina*. A. 4: 511. lex mensibus cum matre, sex cum marito cur fingatur. G. 1: 39. a Dite Patre raptam. A. 3: 105. per omnem orbem a Cerere matre quæsitam. A. 4: 609. cui ab Inferis reverti non potuerit. G. 1:39
Proserpinae sacra duorum generum, vel per *Necyomantiam*, vel per *Sciomantiam*. A. 6: 149
Proserpinae sterilis vacca mactabatur, quia nunquam enitur. A. 6: 251
Proserpinae sacra celebrare, vel accedere, est subire Inferos. A. 6: 136, 149
Proserpinae & Cereris fabula. G. 1: 378
Proserpinae & Liberi Patris filius, *Mercurius*. A. 1: 301. 4: 577. ejus quoque amator, *Mercurius*. ibid.
Proserpinam quaerens Ceres ab Icaro suscepta hospitio. G. 1: 19
Proserpinam ut raperent *Theseus* & *Perithous*, descenderunt ad Inferos. A. 6: 122
Prosubigit terram, fodit & pedibus alternis impellit. G. 3: 256
Proteret, mire dictum. A. 12: 291
Protesila navis incensa a Trojanis. A. 2: 276
Protesus, relicta *Pallene*, *Thessaliae* civitate, *Aegyptum* petiit, mox illam reliquit ob *Basilidis* crudelitatem: ejus filii, *Telegonus* & *Polygonus* ex *Corone*, ab *Hercule* superari. G. 4:387
Protesus, *Deus marinus*, *Aegypti* rex, cui *Theseus* raptam a *Helena* commendasse dicitur; & unde postea repetita a *Menelao*. A. 11: 262. *Aegypti* rex, & sacerdos; *Paridi* *Helena* subtraxit, & phantasma in ejus similitudinem formatum ei dedit. 1: 655. *Helena* a *Paride* eo delatam detinuit, & pro eo phantasma *Paridi* tradidit. 2: 592. *Helena* juxta nonnullos a *Theseo* prius accepisse; juxta alios *Paridi* eripuisse dicitur. 2: 601. ejus pulchritudo odiosa. ibid. in varias formas se ponit transformare, & ejus fabulae explicatio. G. 4: 400
Protei columnae ad similitudinem *Herculis*, *Pharus Alexandriae*; quia *Proteus* vir fortissimus, & omnes fortis *Hercules* didici. A. 11: 262
Proteus, *lactus*. A. 2: 395
Protenus, *porro tenus*; sed *protenus*, adverbium temporis. A. 1: 13. G. 4: 1. *protenus* deinceps, statim. ibid. A. 2: 437, 545. licet. 9: 149
Protenus, continue; & aliquando adverbium loci, aliquando temporis. A. 3: 416. jugiter, deinde: deinceps,

INDEX IN SERVIVM.

- ceps**, exinde. *o.* 4: 1. *AE.* 7: 601. uno eodemque tempore. *8:* 157. porro tenus. continuo. *9:* 337.
- Protesilai** uxor, Laodamia, vifa mariti umbra, in amplexibus ejus petiit. *AE.* 6: 447.
- Protinus**, deinceps, statim. *o.* 4: 1. *AE.* 2: 437, 545. pro licet. *9:* 149. jugiter, continue. *10:* 340.
- Proiubare**, confodere. *AE.* 9: 441.
- Provehi**, sermone progredi. *AE.* 3: 481.
- Proverbialis** locutio, *ipfi sibi summa fingunt.* *AE.* 8: 108.
- Provisa**, praeparata. *o.* 1: 167.
- Proximus** etiam de longe posito, nullo interveniente. *AE.* 5: 320.
- Prudentia** in aliis, in viciis virtus dicitur & fides. *AE.* 3: 433.
- Pruna**, pro nive, cum proprie maturum temporis frigus. *o.* 3: 368.
- Prunae mediae**, pro hyeme. *o.* 1: 230.
- Pruna multa**, pro inter multas prunas: *pruna* autem dicitur, quamdiu ardet; extincta vero *carbo*. *Dicta pruna*, a *pruendo*. *AE.* 11: 788.
- Pruna cerea**, cerei coloris, vel mollia. *AE.* 2: 53.
- Prunorum arbor**, *hic spinus*: nam *senes*, *haec spinus* dicuntur. *o.* 4: 145.
- PSAMATIS** & Apollinis filius, Linus. *AE.* 4: 56.
- Pseudopygia** Graecis dicta, *pisura*, Latinis, *ars inanis*. *AE.* 1: 468.
- Ptychia**, species vitis, sive uvae. *o.* 2: 93.
- PTOLEMAEI** dicti, reges Aegypti. *AE.* 6: 760.
- Ptolemaeus** post Eudoxum & Hipparchum annum correxit. *AE.* 5: 49.
- Ptolemaeus** pro climatum varietate hominum animos deprehendit varios. *AE.* 6: 724.
- Ptolemaeus**, Graece plenissime de civitatibus totius orbis scripsit. *AE.* 7: 678.
- Ptolemais**, civitas Pentapolis in Africa, prius *Sarce*. *AE.* 4: 42.
- PUBENS** herba, viridior. *AE.* 4: 574.
- Pubentes** herbae, adultae, maturiores. *o.* 3: 126.
- Puberibus** foliis, adultis; mutua inter homines & herbas reciprocatione; nam *ut pubertas herbarum*, sic *flos juventutis*. *AE.* 12: 413.
- Pubertas** in Jure unde colligatur. *AE.* 8: 40.
- Pubes**, flos juventutis. *AE.* 1: 403.
- Pubis**, masculini generis, in genitivo *pubis*; *pubes* vero, multitudo, femininum; *puberes* plurale venit a *puber*. *AE.* 5: 546.
- Pudenda** vulneta, a tergo illata. *AE.* 11: 55.
- Puder** & piget, idem fere licet significant, prius ad praeteritum, alterum ad futurum refertur; *pudet me illud fecisse*; *piget facere*. *AE.* 4: 336.
- Pudor**, pro pudicitia. *AE.* 4: 26.
- Puella**, de uxore Orphi Eurydice. *o.* 4: 458.
- Puer** cur fingatur Cupido. *AE.* 1: 667.
- Puer**, pro filio; a Graeco *puer*, interdum ad aetatem refertur, & conditionem. *AE.* 2: 598. 3: 339. 4: 94.
- Puer & juvenis**, sine discrimine nunquam apud Virgilium. *AE.* 7: 531.
- Pueri**, *hai erpys*, *hai erpys*, & de viris & adolescentibus. *AE.* 5: 296, 349. etiam de juvenibus. 3: 553. vel acate, vel ministris. *AE.* 6: 14.
- Pueri patrimi & matrimi** in sacris & sollennibus adhibiti. *AE.* 2: 238.
- Pueri togam virilem fimentes** cur ad Capitolium eant. *AE.* 4: 50.
- Pueri** variis in bellis gloriam ex hoste reportarunt. *AE.* 9: 590.
- Pueri** naturaliter timent. *AE.* 6: 20.
- Pueris** nobilibus natis, Junoni mensa, Herculi lectus, cur in atrio posita. *AE.* 4: 162.
- Puerorum** incrementa curat Jupiter. *AE.* 4: 50.
- Puerorum** amor a Cretenfibus ad Laco-nas, & inde per totam Graeciam translatus. *AE.* 10: 325.
- Puerum**, Octavianum dicere Senatus ve-tuit. *AE.* 1: 43.
- PUGNA**, sive praelium, *certamen tem-porale*; *bellum*, universi temporis (quo populi dissentiant.) *AE.* 1: 460. 2: 397.
- Pugna** iniqua, pedes contra equitem. *AE.* 10: 889.
- Pugnae**, pro ipsis armis. *AE.* 5: 419.
- Pugnare**, pro repugnare. *AE.* 11: 600.
- Pugnatae** Caspiae, in Assyriorum finibus. *AE.* 6: 799.
- PULCHRA** mors, gloriosa, pro rege suscepta. *o.* 4: 218.
- Pulcher** am Pulcer. *o.* 3: 223.
- Pulcher**, Veteribus idem quod *esole-tus*. *AE.* 3: 119. unde Apollo *pulcher* dici solebat. *ibid.*
- Pulcher**, pro forti. *AE.* 4: 149. 7: 656.
- Pulcher** armis, elegantius, quam *pul-chris* armis. *AE.* 9: 684.
- Pulcherrima**, perpetuum epitheton Veneris. *AE.* 12: 554.
- Pullarium** augurium, quod de pullis captabatur in comitiis, vel bellis, a-gendis. *AE.* 6: 198.
- Pallum**, nigrum. *o.* 3: 389.
- Pulmonis** definitio, *spiramenta animae*, a spirando, id est, pulsu, sicut Gr. *anymon*, *dei* *res* *anymon*. *AE.* 9: 580.
- Pullari** Divi, violati, laci, fractis foe-deribus. *AE.* 12: 286.
- Pulveratio**, genus culturae, quo glebae imminutae vitibus applicantur. *o.* 2: 418.
- Pulverulenta**, pro, quae pulverem faciunt. *AE.* 4: 155.
- Pulverulenta** aestas, quod glebas solvat in pulverem. *o.* 1: 66.
- Pulverulenta** fuga, plena pulveris, ut *vinolentus*, *temulentus*, *plenus vinum*. *AE.* 12: 463.
- Pulveris** injectio in cadaver repertum, sepulturae genus. *AE.* 6: 176.
- Pulveris** jactu apum certamina quies-cunt. *o.* 4: 87.
- Pulvinaria**, proprie lectuli, qui in tem-phis sterni consueverunt plerisque super-venientibus; inde pro templis. *o.* 3: 533.
- Pulvinus**, dorsum, durior arena, quae re-maneantibus fluctibus densetur, Gr. *Stu*. *AE.* 10: 303.
- Pulvis**, pro siccitate. *o.* 1: 180.
- Pulvis hybernus**, pro hyberna serenita-te. *o.* 1: 101.
- Pulvis**, quo utuntur puellae, etiam *claus* vocatur. *AE.* 12: 611.
- Pulvis**, posteriore syllaba correpta, quam-alibi produxit. *AE.* 11: 877.
- PUMEX**, masculini generis, licet Ca-tullus usurpari feminino. *AE.* 12: 587.
- PUNICA** bella tria cum Romanis, quae videntur expressa terna revolutione Didonis morientis. *AE.* 4: 691.
- Punici** mali grana gustata Proserpinam redire prohibuerunt. *o.* 1: 39.
- Punici** ex ossibus oriri dicebant posteros. *AE.* 4: 625.
- Punico** bello patrimi & matrimi pueri Junoni hymnos, & vota canebant. *AE.* 3: 438.
- Punico** bello primo naumachiam quo-que ad exercitium instruerunt Roma-ni. *AE.* 5: 114.
- Punico** bello secundo placari Juno coepit Romanis. *AE.* 1: 285. infirmitudi A-pollinariae. *6:* 70. apud Cannas Annibal omnem pop. Romani exercitum delevit. *10:* 11. Juno exorata est a Ro-manis; tercio vero a Scipione sacris quibuldam Romam translata. *12:* 841.
- Puniceis** taeniis, vitis roseis, coronis lemniscatis, quae sunt de frondibus & discoloribus falciis. *AE.* 5: 269.
- PUPPES** abiete pictae, pro in abiete pi-ctae; vel quae erant de abiete. *AE.* 5: 663.
- Pupillae** oculorum morituris ante tri-duum pereunt, & tam summa despo-ratio. *4:* 244. mortis tempore albescunt. *10:* 418.
- Pur**, *pur*, *ignis sensu*, Deus. *AE.* 6: 746.
- PURA** vestis in sacris dicebatur, quae impolluta, neque funesta, neque sul-gurata, neque maculam habens ab ho-mine mortuo, qua sacrificaturi ute-bantur sacerdotes, linea & purpurea; *linum* fluminis; *purpura* maris; vicem ad-pianum praebat. *AE.* 4: 683. *12:* 169.
- Purgata** anima post solutionem a corpore in pristinum nitorem redit. *AE.* 6: 724.
- Purgatio** animarum triplex in vita, vel in terra; igne, vel aqua; vel aere: ca-que in Liberi sacris exprimitur, in quibus taeda & sulphure purgantur; aut aqua abluntur, aut aere venti-lantur. *o.* 2: 398. *AE.* 6: 741.
- Purificatio** fluviali aqua peraganda. *AE.* 8: 33.
- Purum**, pro aere, quasi inani. *o.* 2: 362.
- Purpura** ex murice. *AE.* 4: 44. Tyrinus ru-bor. *o.* 3: 307. apud majores vitio & dedecori fuit. *AE.* 9: 614. in sacerdo-tum vestibus maris, linum fluminis vicem ad pianum exhibebat. *12:* 164.
- Purpurae** usus primum inventus ab Af-lytiis. *o.* 2: 465.
- Purpurea** vestis, Pontificis sacra pera-gentis. *o.* 3: 16.
- Purpurea** veste, dein coerulea, luxerunt Cleminae. *AE.* 3: 64.
- Purpureae** vestes mortuis inficiebantur ad imitationem sanguinis. *AE.* 6: 221.
- Purpureae** vites, purpurei coloris. *o.* 2: 295.
- Purpurei** flores in juvenum funcribus, & inferiis, propter sanguinis simili-tudi-

INDEX IN SERVIO.

modinem. AE. 6: 885
 Purpureum pennis, pulchrum cristis
 purpureis in galea. AE. 10: 722
 Purpureum mare, hoc loco non mare
 Rubrum, sed Adriaticum, & nigrum
 significat. O. 4: 373
 Purpureus, speciosus, pulcher. E. 5: 38.
 AE. 1: 595. rosei coloris. 1: 341
Purpurissa Venus. AE. 1: 724
Purpuri, Latine *frumalia*. AE. 1: 730
 Purus, serenus. E. 9: 44
 Putare, reputare, animo pertractare.
 AE. 6: 332. cogitare; item discernere,
 & in partes dirigere; inde dispu-
 tare. 8: 522
Putoli, Campaniae civitas, ad sinum
 Bajanum. O. 2: 161
 Putus in quo sacra celebrabantur. E.
 3: 105
 Putre solum, solubile. O. 2: 204
 Putres fulci, subacti. O. 1: 215
 Putris, solubilis. O. 1: 44
 PYGMALION, Cyprius, finem steri-
 litatis in Aegypto non fore dixit Bu-
 siridi, nisi sanguine hospitis litatum
 fuisset. O. 3: 5
Pygmalion, filius Beli. AE. 1: 646
 PYLADES, Strophii filius, & Orestes,
 summi amici, Colchos petierunt, &
 mactandi in Taurica regione regem
 Thoanta occiderunt. AE. 2: 116. 3: 331.
 simul Clytemnestram & Aegistum ob
 scelus suum ulsi sunt. AE. 4: 471
 PYRA, subjectio ignis in rogo. AE. 3:
 22. lignorum congeries; *regis*. cum
 jam ardere coepit; *bussum*, cum jam
 exustum. 11: 185
 Pyrae superpositus quidam, adhibitis
 ignibus, erigebatur, sed liberari non
 potuit. AE. 6: 218
 Pyracmon, nomen formatum quod nun-
 quam a calenti incude recedat, *ἀντί-
 τῷ πυρὶ καὶ τῷ ἀκμῶνι*, nam *πῦρ* i-
 gnis, & *ἀκμῶν*, incens. AE. 8: 425
Pyramides, vel ingentes columnae, im-
 poncebantur sepulchris Principum; vel
 in altis montibus sepeliebantur. AE.
 11: 849
Pyrenis in montibus tropaea crexit Pom-
 pejus, Hispanis devictis. AE. 11: 6
Pyrgi veteres, castellum nobilissimum
 in Tuscia. AE. 10: 184
 Pyromantis, divinationis species ex igne.
 AE. 3: 359
 Pyrorum genera, Crastamia, Syria, Vo-
 lema. O. 2: 87
Pyrrha & Deucalion, auctores homi-
 num juxta fabulas. AE. 1: 747
Pyrrhi, hostis transmarini, bello, cum
 locus hostilis deesset, in quem Pater
 paratus, sive Fecialium princeps,
 hastam mitteret, quid fecerint Ro-
 mani. AE. 9: 53
Pyrrhus, Aeacides, a Curio & Fabri-
 cio superatus, postea ad Argos regu-
 lae idu interfectus. AE. 6: 840
Pyrrhus, Neoptolemus, quod *πύρ* de
πύρρα. AE. 2: 13. Achilles & Dei-
 damiae filius, Pelei & Thetidis ne-
 pos, in equo Trojano. 2: 263. ejus

mater Deidamia, Lycomedis filia. 2:
 477. a colore comae, Latine *pyrrhus*.
 2: 468. Politen, Priami filium occi-
 dit. 5: 564. Priamum interfecit, &
 quomodo. 2: 506. Polyxenam ad A-
 chillis tumulum immolavit. 3: 322.
 in Apollinis insultationem patri in
 templo Delphico aras constituit, ad
 quas post ipse occisus. ibid. ex more
 Andromachen captivam pro legitima
 uxore habuit, & ex illa Molossus
 filium suscepit. 3: 297. Hermionem
 Menelai & Helenae filiam ducitur,
 inter Apollinis aras ab Oreste, cui
 illa desponsata erat, interfectus est.
 3: 297. 11: 264. regnum dedit Hele-
 no, quia Troiae fata prodidit; sed
 praeteritum quia ab eo servatus a nau-
 fragio. 2: 166. atque ita Pyrrhi haere-
 ditate in Achillis bona successit Hele-
 nus. AE. 9: 264
Pyrrhi loci, Dolopes, de Scyro. AE. 2: 7
 Pyrus, inferenda Orno. O. 2: 70
Pythagoras, Samius, vitam humanam
 comparabat cum litera Y, quae inde
 litera Pythagorae. AE. 6: 136
Pythagoras, ejusque sectatores, a caede
 omnium animalium abstinerunt:
 Pythagorica virtus, quinquennale si-
 lentium. AE. 10: 564. cunctis crescen-
 tibus tribuebat animam. O. 4: 329. &
 inde herbas quoque dicebat mori. 1:
 107. ejus sententia de anima, non *μυ-
 τήσθηναι*, sed *μετασχηματίζεσθαι*. AE. 3: 68
Pythagorae sectam sequuntur Stoici;
 quandoque Virgilius; saepius Epicu-
 ri. G. 4: 219
Pythagorasi, quid de pari & impari nu-
 mero stant, & quos numeros ha-
 beant perfectos. E. 8: 75
Pythagoras & Plato vivos Superis Diis
 charos, mortuos vero Inferis assece-
 rant. AE. 1: 391
Pytho, una Hyadum. O. 1: 137
Pythone immisso Latonam gravidam
 persequuta Juno. AE. 3: 73. qui mox
 interfectus ab Apolline. 75. & qui-
 dem adhuc puero. AE. 9: 655
Pythias serpentis corio Apollinis tripus
 testus. AE. 6: 347

Q.

QUA, adverbium loci. AE. 9: 67
 Qua, pro quatenus, in quantum.
 AE. 12: 147. quomodo. 1: 680.
 quoniam. 1: 87. unde. 2: 753. vacat,
 metri causa. AE. 1: 18, 185, 681. 5:
 169. v. in *fi*. 2: 606
 Qua, pro per quae. O. 1: 89
 Qua datur, qua potest, quacumque ra-
 tione permittitur. AE. 11: 293
 Quadrae, mensae; vel fragmenta. AE.
 7: 115
 Quadrare, consentire, congruere; trans-
 latio a quadris lapidibus, qui bene
 conveniunt. O. 2: 278
 Quadrifidum, quod in quatuor partes
 findi potest. AE. 7: 509. hinc quadri-
 fidae stude, adeo robustas, quae in
 quatuor partes possint dividi. O. 2: 25
 Quadrifrons Janus, cur. AE. 7: 607
 Quadriga fictilis Vejorum, unum ex
 septem Imperii pignoribus. AE. 7: 188
 Quadrijugis, & *quadrijugus*, sicut *inermis*
 & *inermis*, *exanimis* & *exanimis*.
 AE. 10: 571
 Quadri via & trivium, ululari, & flebili
 carmine complebant rustici, & qua-
 re. E. 3: 26
 Quadrupes, masc. & fem. generis. E.
 5: 25
 Quae, admirandi significatione. AE. 1:
 458. pro qualis. 1: 620. pro qualia.
 8: 427
 Quatenam, quanta & qualis. AE. 11: 108
 Quae sententia, pro cuius, vel qualis.
 AE. 1: 241
 Quaestores, & *quaestores*, dicti, qui
 exercendis quaestionibus praesunt.
 AE. 6: 432
 Quaesum, quod quaeritur; quia praesens
 participium a passivo non habet
 vel requirendum, *το αἰσθητόν*. AE. 9: 565
 Quaestiones ex Rhetorica ante ita pro-
 ponendae, ut facilem solutionis for-
 tantur eventum. AE. 9: 131
 Quaestiones insolubiles in Virgilio. AE.
 5: 626
 Quali, per quos vinum defuit; dicti a
 colando. O. 2: 242
 Qualis, eleganter, omisso *talis*. AE. 9: 100
 Qualis, pro qualiter. AE. 9: 563
 Quam, similitudinis adverbium; &
 pronomen, tam subjunctivum quam
 praepositivum; item conjunctio. AE.
 11: 719
 Quam, pro qualem vel quantum. AE. 4: 47
Quamquam, aliquando ponitur non se-
 quente *tamen*; & quandoque *tamen*,
 non praemisso *quamquam*. AE. 11: 3
Quamquam, melius Indicativo jangi-
 tur. AE. 2: 12
 Quando, quoniam, siquidem. AE. 1:
 265. quatenus. 2: 446. siquidem. 4:
 291. 6: 50, 106, 187. 8: 172. 10: 366.
 11: 384, 509
 Quando, de naturaliter brevis est. AE.
 4: 291
 Quantitatem syllabarum in propriis no-
 minibus mutare licet. AE. 1: 347
 Quartadecima luna felix. O. 1: 284
 Quarae declinationis datus & ablati-
 vus pluralis *u* in *i* vertunt, excepto
tributus. O. 3: 376
Quarato & tertiato verba dicere. AE.
 3: 314
 Quartus pater, abavus. AE. 10: 619
 Quas grates, pro quantas. AE. 11: 508
 Quasi, particula saepe eleganter omissa
 Virgilio. AE. 1: 384. 2: 67. 11: 648.
 v. *Tanquam*.
 Quasi dux. AE. 10: 133
 Quasi reges. AE. 7: 182
 Quasillum, Latine, Gr. *calathus*. E. 2: 145
 Quassans, pro *quassa*, quae sonat dum
 quassatur. O. 1: 74
 Quassare, concutere. E. 10: 25
 Quassare caput, concutere. AE. 12: 894
 Quassat & tremere facit. AE. 12: 94
 Quas-

INDEX IN SERVIVM.

Quasum vas, nihil continens; unde *causum*. AE. 2: 85
Quater, pro saepius. AE. 2: 242
Quatere, concutere, commovere. AE. 2: 611
Quatit, exagitat. AE. 12: 338
QUE, conjunctio copulativa pro disjunctiva. AE. 2: 37. pro *ve*. 10: 709. pro *vel*. 4: 143. pro *enim*. 10: 338.
 4: 498
Que, abundat. O. 2: 419. AE. 1: 18, 668. 5: 169, 467
Que syllaba, in fine producta, & cur. AE. 3: 91
Que vacat frequenter. AE. 3: 379
Quem, pro aliquem. AE. 1: 155
Querere corona donabantur, qui civem bello servassent, & cur. AE. 6: 772
Quercus, sacra Jovi, in ejus tutela, & fatidica. E. 1: 17. O. 3: 332. AE. 6: 772. Jovi Dodoneo sacra in Epiro. O. 1: 8. per columbas responsa dabat. ibid. ejus fructu prisci mortales cibi loco usi sunt. E. 1: 17. AE. 6: 772
Quercus inferuntur ulmis. O. 2: 70
Querulae cicadae, canorae: vel propter Tithonum Aurorae maritum in cicadam diu vivendo conversum. O. 3: 328
Ques, *quium*, *quibus*; & *qui*, *quorum*, *quis*. AE. 1: 99
QUI, pro aliquis. O. 2: 488
Qui, cum relatione ad Venerem; quia dii sunt *apropositi*; & in subauditione ponuntur ea, quae aperte non possumus dicere. AE. 10: 88
Qui genus, per ellipsin, pro quo generere. AE. 8: 114
Quia, causalis conjunctio. O. 1: 77
Quianam, pro cur, quare, interrogantis adverbium. AE. 5: 13, 10: 6
Quiane, una pars orationis, revera. AE. 4: 538
Quibus, pro quantis. AE. 4: 13, 14
Quid, ob quam causam, cur. G. 2: 481. AE. 1: 749. 6: 389
Quid, pro particula admirantis, cum alias sit interrogantis. AE. 2: 595
Quid enim, quid ni, cur non. AE. 5: 850
Quid dicam? schema oratorium. O. 1: 104
Quidquid solamen, pro quodcumque. AE. 10: 493
Quidquid acerbi est morte pati, quidquid in morte acerbum est, hoc est, inferna supplicia; vel quae potest acerbis hostis inferre; vel si quid etiam morte acerbius est. AE. 12: 678
Quies, pro otio. AE. 9: 187. somno. 8: 408. tranquillitate. O. 2: 344
Quiesco dupliciter usurpatur; aliter *quiesco* ego; aliter *quiesco* servum. E. 8: 4
Quietere dicuntur in terra posita, etiam inanimata; quia pendentia possunt moveri. AE. 10: 836
Quieti, quibus amor pacis traditus. AE. 11: 253
Quin, pro cur non. AE. 4: 99. immo, hortantis. E. 2: 71. AE. 4: 547. quin etiam. 1: 283. 10: 23
Quin, ut non; affirmativa particula. AE. 8: 148. 10: 615
Tom. IV.

Quin etiam, immo etiam, sed insuper. AE. 4: 309
Quina, pro quinque. AE. 7: 738
Quinarius numerus Minervae sacer. O. 1: 277
Quindecimviri, Sibyllinorum librorum antistites, & custodes. AE. 3: 332. primum duo tantum; inde decem; inde quindecim, usque ad Syllana tempora, unde *Quindecimviri* dicti; post auctus numerus ad sexaginta, servato tamen *Quindecimviro* nomine: & non nisi patricii legebantur. 6: 73
Quinquaginta filios vel filias habuisse dicitur Priamus. AE. 2: 503
Quinta luna infelix. O. 1: 276
Quinti libri finis a Tucca & Varo mutatus. AE. 5: 871
Quintilis & *Sexilis*, Julius & Augustus dicti. E. 4: 11. nomine mutato a Julio & Augusto. O. 1: 43
Quintilis Varns, Virgilii cognatus, sub Daphnidis persona. E. 5: 20
Quippe, quali. AE. 12: 422
Quirinalis, unus & septem collibus, quibus condita Roma. AE. 6: 784
Quirinalis neque Martialis Flamen omnibus ceremoniis tenebantur, quibus *Dialis*. AE. 8: 552
Quirinalis lituus, augurum baculum incurvum, ad designanda coeli spatia; vel regium baculum, quale postea Romulus habuit. AE. 7: 187
Quirinalis trabea, regalis; aut qua usus Romulus. AE. 7: 612
Quirino opima spolia suspendit Marcellus. AE. 6: 860
Quirinus & *Gradivus*, cognomina Martis: ejus templa his nominibus. AE. 1: 296
Quirinus Mars, qui praestit pacis, & intra Urbem colebatur; belli vero Mars extra Urbem templum habuit. AE. 6: 860
Quirinus, *Janus*. AE. 7: 610
Quirinus post mortem dictus Romulus. AE. 1: 296. ita quoque a poeta dictus Augustus. 6: 860
Quirinus, pro Augusto. AE. 1: 296
Quiris, sive *cursis*, Sabinorum lingua *hasta*, unde Romulus *Quirinus*. AE. 1: 296
Quirites appellati Romani simul & Sabini, qui cum Tiro Tatio rege Romanam migraverant, a *Curibus*, oppido Sabinorum; communi autem nomine *Romani*. AE. 7: 710. 8: 635
Quirites, de apibus. O. 4: 201
Quis, pro aliquis, vel qualis. AE. 4: 10. pro, qualis, admirantis. 1: 619. 10: 671. pro, quantus. 9: 35
Quis, *quem*, *qua*, post *si*, aliquando vacat. AE. 1: 185
Quis metus, qualis & quantus. AE. 11: 732
Quis & *quibus* unum significant, & *quibus* quidem est dativus vel ablativus pluralis tertiae declinationis, a nominativo *ques*, *quium*, *quibus*. AE. 1: 99
Quis, pro quibus. AE. 2: 59
Quisquis es, *nosser* eris; verba Pontificalia. AE. 2: 148
Tttt

QUO, & adverbium potest esse, & nomen. AE. 12: 312
Quo, pro ut. AE. 7: 385. 4: 106
Quo, in quam partem. AE. 1: 675. ad quam rem. 9: 94. ad quam miseriam. E. 1: 71. ad quam. 1: 21. in quam. AE. 5: 489. ad quam rem, aut quo usque. 4: 98
Quo, etiam praecedente substantivo, per definitionem generalem. AE. 4: 172
Quo semita ducit, legitur & *qua*. AE. 11: 524
Quoad, usque quo. AE. 12: 147
Quocirca, quapropter. AE. 1: 677
Quod, pro propter quod. AE. 2: 140, 664
Quod superest, de reliquo, est absoluta elocutio. AE. 11: 15
Quod, subaud. de illo dicendum est. G. 1: 111
Quodcumque, antiquae pro morte. AE. 2: 77
Quondam, vel pro aliquando, vel semper. AE. 2: 678
Quondam, sicut *olim*, tria notat tempora, praeteritum, praeteritum, & futurum. AE. 3: 414. de praeterito & futuro tempore. 6: 877
Quondam, pro particula expletiva: alii medii temporis volunt esse; alii ad perpetuitatem temporis, hoc est, ut solet fieri. AE. 9: 710
Quoniam, pro postquam. G. 4: 437. AE. 9: 720
Quoque, ad similitudinem semper ponitur. AE. 1: 294
Quoque &c. AE. 1: 5
Quos, pro quantos. AE. 11: 257, 508. utros. AE. 12: 658
Quot, non praemisso sed sub intellectu. AE. 2: 331

R.

R in S mutatur, cum longa opus est syllaba, ut color, celas; labor, labes; honor, honos. O. 2: 256
RABIDO a cane morfi cur aquam fugiant. AE. 10: 273
Rabiem, antiquae, pro *rabiam*. AE. 1: 204
RACEMUS, botryonis pars. O. 2: 59
RADERE, secare. AE. 5: 217
Radere terram, nimis propinque praeternavigare. AE. 3: 700
Radula, herba eadem, quae *helleborus*. G. 3: 451
Radicum altitudo par cum altitudine arborum. AE. 4: 446
Radii, genus olivae, a longitudine. O. 2: 86
Radius & auro, pro *radiis aureis*, *in diva* *diva*. AE. 7: 142
Radius, virga Philosophorum, qua Geometrae lineas ducunt. E. 3: 40
RAMEA fragmenta, fracta de ramis, ramorum fragmina. O. 4: 303
Rami aurei explicatio. AE. 6: 136
Rammetam tribus, una ex tribus partibus, a Romulo instituta, & a Romulo sic dicta. AE. 5: 560
Ramola cornua, arborea. E. 7: 30
Ramus, mascul. generis, & hoc *ramale*. O. 4: 303

Ra.

INDEX IN SERVIVM.

- Ramus olivae, corona.** AE. 7: 418
RANAE, ex Lycis rusticis. O. 1: 378
Ranac loquaces, clamorae; quia faciae ex hominibus. O. 3: 431
Ranarum regem petentium fabula. O. 1: 378
RAPERE, pro raptum ducere. AE. 10: 178
Rapere faces, raptim & festinanter ferre. AE. 11: 143
Rapidae manus, latae. AE. 8: 442
Rapidus, vehemens, fervens. E. 2: 11.
velox. G. 3: 114. AE. 1: 46
Rapidus Sol, fervidus, ardens. O. 1: 98
Rapit populos, raptim adducit. AE. 7: 725
Rapit agmen atrum, ut quidam, festinat iter pulveris plenum. AE. 12: 470
Rapo & Rapen, sicut Tarcho & Tarchon. AE. 10: 748
Rapta Nympha, stuprata. AE. 4: 198
Rapta tropaea, raptim & sine labore quaesita. O. 3: 32
Raptae pecudes, raptim advectae. AE. 11: 198
Raptus, tractus. AE. 2: 272
Raptus, stupratus. AE. 1: 32
Raptus, illicitus cotius. AE. 4: 217
Raptus de subere cortex, raptim sublatius; quia recens suberis cortex in quamvis formam facile flectitur. AE. 7: 742
Rapuit flammam in fomite, pro raptum fecit. AE. 1: 643
RARA arbutus, vel arbor frondibus saris, aut egregia. E. 7: 47
Rara semita lucebat, proraro. AE. 9: 383
Rari, de multis. AE. 1: 122
Rarum olus, panicle; praecipuum, & summum. O. 4: 130
Rastra & rastro, Latine dicitur: quod terram radant. O. 1: 94
Rastrum, farculum. O. 1: 155
RATA, firma, perpetua. AE. 10: 629
Rates, naves, Gr. *oxidia*. AE. 1: 47. f. 8
Rationae, naviculae cum remis. AE. 1: 47
RAUCAE, *ῥαχιδις*. E. 1: 58
Rauca vox, tenuis, pura. G. 1: 382
Rauca sonans, pro raue. AE. 9: 125
Raucum, *ῥαχιδις* est, & de suavi voce etiam dicitur, & de cynorum cantu. AE. 7: 705. modo *canorus*; alias vocis pessimae. 11: 458
Ravenna, urbs sub Venetis. G. 1: 262
RE, in compositione quandoque redundat. AE. 2: 378. 7: 167. 9: 193. 10: 766
Re longum in compositione. AE. 4: 549
Reate, oppidum circa Velinum lacum, & Rosulanum agrum, mirae fertilitatis. AE. 7: 712
Reatus culuscumque & debiti finem facit damnatio. AE. 4: 699
REBELLIS, de homine; *rebellis*, res ipsa; non vero *rebellatio*. AE. 12: 185
Reboare, resutare, remagire, Gracum verbum. O. 3: 223
Recalescent, vel pro simplici *calent*, vel iterum calent: re enim iterationis obtinet vicem. AE. 12: 36
Recedere anni dicuntur senibus, adulescentibus venire. AE. 5: 344
Recens, statim. O. 3: 155
Reccens aqua, semper fluens. AE. 6: 635
Recentes fluxi, aqua statim hausa. O. 3: 301
Recentia prata, virentia. AE. 6: 673
Receptare, frequenti concussione divellere. AE. 10: 383
Recipit gladium morte, eduxit gladium vulnere lethifico. AE. 9: 348
Receptus, periculo liberatus. AE. 1: 587. vel in societatem acceptus; vel periculo liberatus. 3: 666
Receptus dicitur, quo se utro exercitus recipit; unde *recepti canere*. AE. 11: 527
Recidiva Pergama, renascentia: scemo tractus de arboribus, quae aliis sedibus repullulant. AE. 10: 58
Recidivum, post casum restitutum, vel, ut alii, quod exercitum desuo nascitur. AE. 4: 344
Reclinet, & *tydas*, species togarum mateliebrium. AE. 1: 286. *Reclinet*, mado dictus, vulgo *Mavris*. AE. 1: 286
Recepte, liberare. AE. 1: 182. 6: 111
Reciprocae locutiones. AE. 1: 409
Recludere, seculum aperire, ostendere. AE. 1: 362
Recoctum electrum, saepe purgatum, quia quo plus coquitur, eo melius fit. AE. 8: 624
Recoctum, quod multa temperis est. AE. 11: 552
Reconciliantur antiqui, conciliantur novi. AE. 1: 82
Recondita. AE. 2: 649
Recto flumine, recto fluminis itinere; vel edomito, frenato, & in tranquillitatem redacto. AE. 8: 57
Recurfat, recurrit, revertitur. AE. 1: 666
Recurrat cursum genus, actendant. AE. 12: 747
Recurso, pro concusso. AE. 2: 52
REDDERE dicitur navis, quae cito desert. AE. 2: 260
Reddere, pro simplici dare. AE. 3: 40
Reddere aliquem, reconciliare. AE. 4: 479
Reddi dicuntur extra, cum probata, & elixa, arae impetrantur. O. 2: 194
Reddi dicuntur quae per alios ad nos transeunt. AE. 3: 40
Reddita, pro data, accepta. AE. 9: 353
12: 817
Redolere, de bono tantum odore; de re, & de bono & malo. AE. 1: 440
Reducere nomen, placare, reconciliare. AE. 2: 187
Reduces, proprie qui pericula evaserunt. AE. 1: 394. *fatw.* 5: 40
Reducta hasta, longa, prestanta, vel, ut monalli, retroacta. AE. 10: 552
Reducta vallis, secreta. AE. 8: 610
REFELLO, redanguo, retardo, falsa esse convinco; ad eo, quod est *fallo*. AE. 4: 380
Referre, innovare. AE. 5: 598
Referre, pro simplici *ferre*, vel *proferre*. E. 6: 84. pro recensere. 85. pro ferre. AE. 10: 766
Referre spolia, loquutio militaria. AE. 4: 93
Referre vina, seipiente. AE. 9: 350
Referri, retro ferri. AE. 12: 495
Refert, interest, prodest. O. 2: 104. 3: 548. *profert*, respondet. AE. 2: 987
Refert se curru, pro infert. AE. 11: 661
Referunt audiam gomias, id est, referentes geminis audiuntur. AE. 8: 420
Reficere, recreare. O. 3: 336
Reficit, refutur. AE. 14: 731
Refingunt, pro simplici *figunt*; vel *inficunt*. G. 4: 202
REGALES mensae, epulae intemperantes, in quibus rara castitas. AE. 1: 690
Reges antiqui Deorum nomina sibi plorumque vindicabant. AE. 7: 180
Reges cuncti a Baiso. AE. 12: 490
Reges Romani Septem: Romulus, Numa Pompilius, Tullus Hostilius, Ancus Marcius, Tarquinius Priscus, Servius Tullius, Tarquinius Superbus. AE. 6: 809
Reges uxorem legitimam non habentes ex consuetudine captivam aliquam pro legitima habebant, liberique ex illa succedebant. AE. 3: 297
Reges pauca loqui decet. AE. 2: 151.
brevis loquentes ubique introducuntur. 10: 621. ob dignitatem & auctoritatem formosi delectantur. 1: 595
Reges dicuntur & regum filii. E. 3: 106
Regia, per contemptum veluti, de antro. AE. 2: 242
Regia, dicta domus Pontificis, quia Rex sacrificulus in illa habebat. AE. 8: 363
Regia dotalis, pro aegro, quod pro doctae datur. AE. 11: 369
Regia puppis nocte flamma signum ceteris praeferebat. AE. 2: 256
Regifcus luxur, regalis ambibus. AE. 6: 605
Regina, pro regis filia. AE. 1: 277. 6: 28
Regio & locus differunt; nam locus in regione est. AE. 6: 670
Regio, pro recto itinere; ab eo, quod regat transire. AE. 9: 365
Regionis nomen, pro civitate. AE. 3: 156
Regis primi nomina apud multos populos reliqui etiam gesserunt. *Aegypti* apud Romanos; *Syrii* apud Albanos; *Arsacidae* apud Persas; *Ptolemaei* apud Aegyptios; *Corymbidae* apud Athenienses. AE. 12: 529
Regnata, participium sine verbi origine. AE. 3: 14. 4: 609. 8: 195
Regno illius rei, figura Graeca, (*Ελλης*.) AE. 11: 106. sic *regnavit populum*, pro *populus*, figura Graeca. 11: 280
Regnor Latine non dicitur. O. 4: 489
Regnum novum, pro regia adinvenit, qua regni potio debebatur. AE. 9: 596
Regnum, pro domicilio. E. 1: 70. etiam de habitatione villi. AE. 1: 144
Regnum, pro sacris. AE. 6: 14
Regum funebres cum facibus praecedebatur a populo. AE. 5: 4
Regum leges. O. 3: 387
Regum licentia in uxorum mulandi. AE. 1: 75
REICE, re producit, vel quasi monosyllabum sit; vel quia i pro duplici habetur. G. 3: 389. naturaliter re habet brevem, sed producant, vel quia cum facit *reici* i positum innox duas

INDEX IN SERVIVM.

- voles** praecedentem producit; vel licentia poetica. AE. 10: 473
- Relictum** parmas, retroagunt, vel retrorsum ferunt, ut cedenum terga munita essent. AE. 11: 619
- RELATIVUM**, inter duo substantiva diversorum generum, alterum appellativum, alterum proprium, positum, cum proprio nomine convenit; sed si utrumque sit appellativum, cuiusque volueris, responder. AE. 1: 163. vel cum antecedente vel sequente substantivo, vel cum proprio vel digniore convenire potest; secundum artem cum proprio. 12: 897
- Relaxare**, aperire. G. 1: 89
- Relegare**, remove. G. 3: 272
- Relegat** Egeriae, commendat ab aliis segregatum. AE. 7: 775
- Relegere**, renavigare. AE. 3: 690
- Relicta** vitis, neglecta, non parata. G. 2: 406
- Relictum** rus, desertum atque contemp- tum. G. 4: 127
- Relictus**, desertus, destitutus. AE. 2: 357
- Religatus**, diligenter ligatus. AE. 9: 352
- Religio** dicta, quod homines ea reli- gentur ad cultum divinum. AE. 8: 349. 12: 180
- Religio**, mens, ab ea, quod mentem *religat*, dicta. AE. 8: 349. ex metu nascitur. 7: 60. pro timore, & contra. 2: 715
- Religio** alia religione solvenda. AE. 12: 245
- Religio** nihil prodest. AE. 2: 502
- Religio**, consecratio. AE. 2: 151
- Religio** cedit necessitati. G. 1: 270
- Religionem** quasi expugnantes in ex- perientia collocabant. G. 3: 456
- Religionem** novas introducere & apud Athenienses & Romanos vetitum leg- ge: quare & Socrates damnatus; & Chaldaei & Judaei Urbe puls. AE. 8: 187
- Religiosi**, qui dicantur. G. 1: 269. qui per reverentiam timent. AE. 6: 596
- Religiosus**, & homo attentus ad reli- gionem, & locus, qui divinum cultum meretur, religionis plenus. AE. 2: 365
- Relinquare**, negligere. AE. 4: 432
- Reliquiae**, quod post combustionem ex cadavere superest. AE. 2: 539
- REMEDIA** veneni futuri, sed non jam accepti, radices, nuces, lupini, ci- trum, apium. G. 2: 130
- Remi** & Romuli, qui & Romas, his- toria. AE. 1: 277
- Remi** gubernacula. AE. 1: 108. pro scaphis. 10: 290
- Remi** fracti imago in aquis fallit. E. 2: 27
- Remigium**, de alis avium, & de navi- bus; & contra. AE. 1: 305. 6: 19
- Remigium**, pro officio remigantium; a- libi pro turba remigantium. AE. 8: 79
- Remittere**, laxare. AE. 11: 346
- Remora**, quae Gr. *Eithenis*, Antonii navem retinuisse dicitur. AE. 8: 699
- Remorder**, fallaciat. AE. 1: 265
- Remove**, oculare. G. 1: 137
- Remulo** Tyburti, hoc est, de Tybure; a nominativo *Tyburis*; vel *Tyburis* filio, a nominativo *Tyburinus*. AE. 9: 360
- Remus** & Romulus, Iliac & Martis fi- lii. AE. 6: 778
- Remus** a Romuli militibus interfectus. AE. 6: 780
- Remus**, lorum quod tubam continet. AE. 6: 233
- RENARRARE**, pro simplici narrare. AE. 3: 717
- Renovare**, retexere, iterare. AE. 2: 3
- Renunciantes** arti, & arma deponentes, *mercedem* facere dicuntur. AE. 5: 484
- REPARATOR** Deus. G. 1: 21
- Rependere**, compensare. AE. 1: 243
- Rependere** magna, praemia magna re- ferre. AE. 2: 161
- Repens**, adverbialiter, pro *repente*, sub- bito. AE. 12: 313
- Reperire**, advenire. G. 2: 22. pro comperire, deprehendere. AE. 4: 128
- Reperit**, pro repetere statuo. AE. 2: 749
- Reponere**, recondere. G. 1: 167
- Reponite** vina, vel renovate, vel sic- quenter ponite, i. e. crebro libate, bibite. AE. 7: 134
- Reponunt** jam falcem arbuta; putata jam sunt, nec falcem requirunt. G. 2: 376
- Reportare**, pro simplici *portare*. AE. 9: 193. remanere. 2: 115. pro adporta- re, vel *re* vacat. 7: 167
- Repositae** epulae, aut abundantes, aut variae. G. 3: 527
- Repositus**, longe positus, remotus. AE. 3: 364
- Repositum**, pro repositum per Syuco- pen, & quare. AE. 1: 29
- Reposcite**, revocate, innovate. AE. 12: 573
- REQUIRUNT** flumina cursus, i. e. quietos esse fecerunt. E. 8: 4
- Reques**, pro solatio. AE. 9: 482
- RERI**, arbitrari, ratiocinari. AE. 6: 690
- RES**, praeter multa, quae pro loci qua- litate significat, etiam imperium, re- gni statum, notat. AE. 3: 1
- Res**, pro rerum natura. AE. 9: 131. pro imperio. 3: 54
- Res** in cardine est, proverbium, hoc est, in articulo, vel incerto statu. AE. 1: 678
- Res Romana**, status reipublicae. AE. 6: 857
- Res summa**, Respublica. AE. 2: 322
- Res loci**, vel temporis, eleganter ad personam transferunt. AE. 4: 494
- Rescribere**, in re nummaria, est red- dere; *transscribere*, tradere; *scribere*, dare. AE. 7: 422
- Resicare**, abscondere. G. 2: 78
- Resident** (media longa) sedebuntur. AE. 9: 643
- Resides**, pigri, & ad amandum inertes, milites otiosi & pigri. AE. 1: 726
- Resides** animi, pigri, otiosi, nimium sedentes. AE. 6: 814
- Resignare** lumina morte, claudere, per- turbare, signa luminibus auferre. AE. 4: 244. assignare pro damno. ibid.
- Resolvere** curas, facere ut quiescant. G. 1: 302
- Resonat**, resonare facit. AE. 7: 18
- Respicere**, pro cogitare. AE. 4: 227
- Respondendi** facultas non est aut festi- nantibus, aut minoribus; sed quod mandatur, exemplo peragendum. AE. 1: 699
- Respondentis** pars difficilior in carni- ne amoebo. E. 3: 59
- Respondere**, consentire, respicere. AE. 1: 589
- Respondere** votis, satisfacere vel con- sentire. G. 1: 47
- Respondet** contra tellus, id est, aspici- tur. AE. 6: 23
- Res publica** administrari poterat in tem- plo. AE. 1: 450
- Restare**, resistere, superesse. AE. 4: 324
- Restarem**, superstes essem. AE. 11: 161
- Restat**, superest. AE. 2: 142
- Restat** mihi, id est, manet me. AE. 7: 271
- Restaurare**, non recte dicitur, sed *re- santare*. AE. 2: 15
- Resultare**, de echo. AE. 5: 149
- RETEGERE** orbem, illuminare. AE. 4: 119
- Retia**, castes a vacuitate. AE. 11: 104
- Retia** rara, majora; & *plagae*, minora. AE. 4: 131
- Retinacula** Amerina, virgae ex salice rubra, quibus vitis religantur, ab *Amerino*, Italiae oppido. G. 1: 265
- Retiolum**, muliebri gestamen, quo comae colligebantur, Gr. *xyphos*. AE. 4: 138
- Retorsit** avertis, pro retorsit & avertit. AE. 12: 485
- Retractare**, repetere, revolvere. AE. 12: 11. repetere quod omiseras. 7: 601
- Retro**, abundat. AE. 2: 378
- Retro** sequor vestigia, retego. AE. 2: 755
- Retulit** vestigia victoria, retroacta est, repulsa est. AE. 11: 290
- Reusum** ferrum, pro *obtusum*; non ad- hibendum in tendendis vitibus, quia laedit magis quam secat. G. 2: 307
- REVELLO**, *revelli* & non *revulsi*, ut & *vello vellit* tantum; *revulsi* vero & *revulsi* usurpatum modo in partici- piis, contra naturam. AE. 4: 427
- Revolutum**, apertum; sicut *involutum*, clausum. AE. 10: 256
- Revomere**, vel saepius vomere, vel quod hauserat reddere. AE. 5: 182
- Reus**, utriusque rei debitor. AE. 2: 229
- Reus** voti dicitur, qui vota suscepit & nondum solvit, donec damnetur, id est, promissa solvat. AE. 4: 699
- REX** apud Veteres etiam erat Sacerdos & Pontifex. AE. 3: 80
- Rex**, de regis filio. AE. 9: 222
- Rex** quod promittit, Respublica vide- tur polliceri. AE. 2: 161
- Rex**, & *Tyrannus*, apud Veteres idem. AE. 4: 320
- Rex** sacrificiolum Patres & populum in curiam Calabram calabat, i. e. voca- bat, ut scirent Calendas & Idus. AE. 8: 654
- RHADAMANTHUS**, Minos, & Aca- cus, filii Jovis & Europae; post Ju- dices

INDEX IN SERVIO.

dices Inferorum. AE. 6: 566. 8: 670
Rhadamanthus & **Aeacus** mitiores quam **Minos.** AE. 6: 432
RHETORICAE artis narratio cum rei partibus omnibus convenire debet, loco, tempore, materia, causa, persona. AE. 2: 135
Rhea Graece, Latine *Ops*, eadem quae *Terra*, Saturni uxor. AE. 11: 532. pro Jove lapidem involutum ei devorandum dedit. 3: 104
Rhea Sylva, Ilia dicta, mater Romuli. AE. 7: 659
Rhenones, vestes de pellibus. G. 3: 383
Rhenus, terminus Germaniae & Galliae. E. 1: 63. Galliae fluvius, qui Germanos a Gallia dividit. AE. 8: 727. bicornis, quia per duos alveos fluit; per unum, quia Romanum est Imperium, per alterum, qua interluit Barbaros, & *Vahai* dicitur, & insulam efficit Batavorum. 8: 727
Rhesi tellus, Thracia. G. 4: 462
Rhesus, rex Thraciae, Martis, ut alii Hebraei, vel Strymonis, & Euterpes Musae filius, proditus a Dolone, interfecit a Diomede & Ulyssse: ex equis ejus pendebant fata Trojana. AE. 1: 473. 12: 347
RHIPAEAE arces, Scythia. G. 1: 240
Rhipaei montes, Arcadiae, sine adspiratione; *Riphaei* vero, Scythiae, cum adspiratione. AE. 9: 82
Rhiphaei montes Scythiae, *ῥῖψαι ὄρη*, & *ῥῖψαι ἵμῆτες*; a perpetuo ventorum flatu. G. 3: 382
Rhitonis filia, Rhetia; unde Rhoeteum promontorium. AE. 3: 108
RHODANUS, Galliae flumen. E. 1: 63. oritur de monte Vesulo, & in mare Tyrrhenum fluit. AE. 10: 709
Rhodope, mons Thraciae. E. 6: 30. 8: 44. G. 1: 332. 3: 351. 4: 461
Rhodopes & **Hemi** filius, Hebrus. AE. 1: 321
Rhodes, ejus vinum optimum, *Rhodium*. G. 2: 102
Rhoeteum proprie dicitur, & inde *Rhoeteum*. AE. 6: 505. unum ex duobus Trojae promontoriis. 2: 312. 3: 108
Rhoeteo promontorio sepultus Ajax. AE. 2: 506. in eodem litore Ajacis Asylum. 6: 505
Rhoeteus, nomen ducis Trojani, a promontorio Trojae. AE. 12: 456. 5: 646
Rhetia, Rhitonis filia. AE. 3: 108
Rhaeti Vindelici, ipsi Liburni, ab Amazonibus oriundi. AE. 1: 247. contra eos missus Drusus. ibid.
Rhaetica vitis, aliis laudatur, aliis vituperatur. G. 2: 95
Rhoetus, Maurebionum rex in Italia, cujus filius Anchemolus Casperiam novercam stupravit. AE. 10: 388
RICA, vestis species, gestamen Flaminiae. AE. 4: 137
RIDENS, latus, suavis, fulgens, jucundum. E. 4: 20
Rident omnia, laeta sunt. E. 7: 55
Ridere, p. o. irridere. E. 6: 23
RIGERE, frigare, lectum esse; unde

rigor. AE. 4: 351
Rigescunt gelu, durantur. G. 3: 363
Rigida hasta, quae tenetur, non vibratur. AE. 10: 346
Rigido ense, duro, acuto; non recto. AE. 12: 304
Rigor ferri, pro duro ferro. G. 1: 143
RIMA micans, fulmen, quod ex nubibus vento coactis & ruptis emicat: alii fulguram volunt. AE. 8: 392
Rimantur terram rastris, in rimas agunt. G. 3: 534
Rimari epulis, pasci. AE. 6: 598
Rimari prata, pro pasci, tractum a porcis; rimantibus glandes de rimis terrae, G. 1: 384
Rimatur, inquit. AE. 11: 748
RIPA, proprie de flumine; *litus*, de mari. AE. 7: 798
Risus, in splene esse dicitur. AE. 6: 556
Risui infantes agnoscunt parentes. E. 4: 60
Risus infantum, malum omen. E. 4: 1
Risus solutus, cachinnus. G. 2: 386
Rite, recte, secundum ritum. AE. 3: 546. ex consuetudine, ex more. 9: 352. secundum sacrificii ritum. 5: 77
Ritus, est comprobata in sacris administrandis consuetudo, quam civitas aliena adsevit sibi; cum receptum est, *mos* dicitur. AE. 12: 836. juxta alios est, quo sacrificium uti fiat statutum est; aut institutum religiosus ceremoniis consecratus;isque vel privatus, vel publicus: publicus, ut curiarum, compitorum. 12: 836
RIVI sequentes, juges; aut proprium rivorum epitheton, quia sequuntur qua ducas. G. 1: 106
Rivis fluit, more rivorum, quasi diceret *rivatim*. AE. 5: 200
ROBIGO, vitium frumenti, unde. G. 1: 151. sed proprie quid. ibid.
Robigus, Deus, & sacra ejus *Robigalia*. vii. kal. Majas. ibid.
Robur dicitur quidquid forte est. AE. 7: 609. pro possibilitate. G. 2: 177
Robur, genus ligni. AE. 11: 137. proprie species certa ligni; sed pro omni ligno ponitur. 12: 119
Robur cavum, de equo Trojano. AE. 2: 260
ROMA, Tyberini domicilium. AE. 8: 65
Roma ante Romulum; & is ab ea dictus; appellata ab Aesculapii filia, Roma: sedes Deorum. E. 1: 20. initium sumit ab Euandro. AE. 8: 313. origo urbis incerta; nonnulli a Trojanis & Aboriginibus, alii ab Euandro; alii a Romulo 7: 678. origo ejus jam ante Euandrum: nominis ejus varia origo: a *Rome* filia Euandri, vel Telemachi: dicta prius *Valentia*: varique ejus auctores. 1: 277. a Romulo condita dicitur, cum tantum auxerit ab Euandro prius conditam. 6: 773. condita Lxx. annos post Carthaginem; post Trojae excidium annos cccclx. 1: 271. septem collibus aedificata, Palatino, Quirinali, Aventino, Coelio, Viminali, Aesquilino, Janiculari. 6: 784

Roma & Alba, ubi olim *Laurentia* arva. AE. 7: 661
Roma prius unam tantum Tyberis ripam tenebat. AE. 11: 598
Roma ceteris urbibus praefrenda. E. 1: 123
Romae verum nomen later; sed a patre pro mysterio illud accepit Aeneas. AE. 5: 737. sacrorum legis publicae veritum, & Tribunus quidam propterea in crucem actus. G. 1: 498. vel in sacris enunciare illud nefas; & quis propterea puniunt. AE. 1: 277
Roma capta & incensa a Gallis: &c. AE. 8: 652
Roma, civitas ab Aenea condita. AE. 1: 9
Roma urbs *κατ' ἴκον*. AE. 1: 258. 3: 139
Romani Curio Caesari DC. HS. vendidit. AE. 6: 621
Romanam historiam latenter excusum est Virgilius. AE. 6: 752
Romana *propago potens sit Italia virtute*, i. e. si a Trojanis Romanorum origo descendet, Italorum nomen accipiant, ne de Trojanis videantur oriundi. AE. 12: 827
Romani reges septem; Romulus, Numa Pompilius, Tullus Hostilius, Ancus Marcius, Tarquinius Priscus, Servius Tullius, Tarquinius Superbus. AE. 6: 809
Romani Matris Deum sacra patrias leges, sacrorumque ritus Phrygiorum retinuerunt. AE. 12: 836
Romani quibus ceremoniis templa condiderint. AE. 1: 450. caverunt, ne quis novas religiones introduceret. 8: 187. artem magicam omnem excluderunt. 3: 90
Romani cadavera comburebant, ut anima statim in generalitatem, i. e. naturam suam, rediret. AE. 3: 68
Romani quomodo legatos admiserint & audierint. AE. 7: 168
Romani etiam puniebant voluntatem criminis, licet non esset peractum. AE. 6: 624
Romani diem incipiebant a media nocte, & noctem a medio die; contra quam Aegyptii, Persae, Athenienses. AE. 5: 738. 6: 255. 10: 216
Romani veteres, frugales, duobus cibis tantum utebantur, & in atriis sedentes edebant. AE. 1: 641. 7: 176
Romani post pubertatem armis exercebantur, & anno sexto decimo militare incipiebant, eoque sub custodiibus agebant. AE. 7: 162
Romani Imperatores ab Augusto omnes dicti *Augusti*. AE. 6: 760
Romanorum sub Romulo bellum cum Sabinis. AE. 1: 348
Romanorum & Carthaginensium foedere cautum, ut alter alterius litioribus abstineret. AE. 4: 628
Romanorum septem bella civilia. AE. 6: 833
Romanum forum, ubi postea Rostra. AE. 8: 361
Romanus populus in tres partes, five tribus, divisus, *Tatienfium*, *Ramen-*

INDEX IN SERVITIUM.

- tum, Lucrum.* AE. 5: 560. in centurias seniorum & juniorum divisus. G. 1: 43
- Romanus* pop. haeres scriptus ab Attalo, Asiae rege. AE. 1: 701
- Rome*, filia Enandri, à qua *Roma* appellata. AE. 1: 277. nobilis captiva Trojana aliis. ibid.
- Rome*, Telemachi filia, Aeneae nupta, & inde *Roma* dicta. AE. 1: 277
- Romula* tellus, pro *Romulea*. AE. 6: 877
- Romuli*, qui *Romus*, & *Remi* historia. AE. 1: 277
- Romuli* mater, dicta *Ilia*, *Rhea*, *Sylvia*. AE. 7: 659
- Romuli* hasta, de Aventino in Palatium iacta, fronduit & arborem fecit. AE. 3: 46
- Romuli* tempore institutum ut nubentes puellae mariti postes lupino unguine ungerent; quod *Romulus* & *Remus* lupino lacte nutriti essent. AE. 4: 458
- Romuli* & *Tatii* foedera sancientium effigies in via sacra; *Romuli*, a parte Palatii; *Tatii*, venientibus a *Rostri*. AE. 8: 641
- Romulidae*, *Romani*, a *Romulo*. AE. 6: 21. *Romani*. 8: 638
- Romulus* & *Remus*, *Maris* & *Iliae* filii. AE. 6: 778. occiso *Amulio* avum *Numitorem* in regnum restituerunt; & captatis auguriis *Romam* condiderunt. ibid.
- Romulus* urbis *Romae* conditor dicitur. AE. 7: 678. cum auxerit modo prius ab *Euandro* conditam. 6: 773
- Romulus* post fratris necem ad placandos ejus manes omnibus regni insignibus geminis usus, ut simul imperare viderentur. AE. 1: 280. 296. omni ratione patricium amoliri a se conatus est, & omnia in regno duplicia & quasi cum fratre communia constituit. 6: 780. simulavit se *Martis* filium. 6: 322. Asylum constituit. 2: 761. ut & *Sabinarum* raptum. 8: 635. populum in tres partes, sive tribus, divisit, quae dictae *Ramnetes*, *Tatienfes*, *Luceres*. 5: 560
- Romulus* & *Titus Tatius* in foedera venerunt, & tum factum simulacrum *Jani* bifrontis ad imaginem duorum populorum. AE. 12: 198. *Jani* templum aedificavit. 1: 295
- Romulus* occiso *Acrono* *Ceninensium* rege prima opima spolia reportavit. AE. 6: 860. tactus de caelo. E. 1: 17. inter Deos *Indigetes*: pro *Augusto*. G. 1: 498. a *Marte* Deus declaratus. AE. 6: 781. dictus *Quirinus*, unde. 1: 296
- Romulus*, scaevus. E. 3: 13
- Romus* blandimenti nomine *Romulus* postea dictus. AE. 2: 77
- ROGALES* flammae malum omen navigantibus. AE. 4: 384. 661. 5: 7
- Rogare illum, cui possis jubere, major vis est ad impetrandum. AE. 6: 116
- Rogi pro qualitate fortunatum fieri solebant. AE. 4: 685
- Rogos ante regum vel principum, sanguis humanus vel captivorum vel gladiatorum effundebatur, horum copia si non esset, laniantes genas effundebant cruorem, ut rogis illa imago restitueretur. AE. 12: 606
- Rogus, exstructio lignorum. AE. 3: 22
- Rogus dicitur, cum jam ardere coepit; *bussum*, cum jam exustum est; *pyra*, lignorum congeries. AE. 11: 185
- RODANTIA atra, irrorata, quae irrorabantur, a quo verbo non est participium. AE. 3: 567
- ROS, mascul. gen. E. 8: 15
- Rosa bis uno anno nascitur *Pacsti*, *Calabriae* oppido. G. 4: 118
- Rosida mella, fragrantia. E. 4: 31
- Roscidus, matutini rosis humore perfusus. E. 8: 37
- Rosida rura, & *Rosulani* & *Rosens* ager juxta Reate, ubi lacus *Velinus*, qui a *Curio* consule in *Nartem* vel *Narem* fluvium derivatus miram fertilitatem praeficit. AE. 7: 712
- Rosetum, ubi rosae nascuntur. E. 5: 17
- Rosens, pulcher. AE. 1: 406. 2: 593
- Rostra navium forma *Leonis*, & *Tigridis*. AE. 10: 166
- Rostrata corona, navalis, data ab *Augusto* ob victoriam navalem. AE. 8: 684
- Rostratae columnae duae posita a *Dulio*, victis *Poenis*, altera in *Rostri*, altera ante *Circum*; quatuor vero, devicto *Antonio* & *Cleopatra*, ab *Augusto*. G. 3: 29
- Rosulani ager mirae fertilitatis, ut herbarum magnitudo longam peticam superaret. G. 2: 201
- ROTA circumvoluit apud *Inferos*, sunt negotiatores, qui semper tempestivus & turbinibus volvuntur. AE. 6: 596
- Rotae, pro curru. AE. 10: 594
- Rotantia, quae rotantur. AE. 10: 361
- RU in rudentem natura longa, sed per *Systolem* corripitur. AE. 7: 16
- RUBEA virga, quae abundat circa *Rubos*, Italiae oppidum. G. 11: 266
- Rubens uva, matura. E. 4: 29
- Rubens color, *Deorum* est. E. 6: 22
- Rubi, Italiae oppidum. G. 11: 266
- Rubigo, quasi scabies ferri. G. 2: 220. vide *Robigo*.
- Rubrum mare, *Erythraeum*, magnus ille Oceanus inter *Aegyptum* & *Indiam*. G. 4: 373. AE. 8: 686
- RUCTO, ructus, activum tantum; ut & crudus: quare abusive *Horatius*, ructatur. AE. 3: 576. 632
- RUDENS prora, stridens, in tempestate sonans. AE. 3: 561
- Rudentes, primam syllabam corripit *Virgilius*, *Persius* produxit. G. 3: 374
- Rudere, & ruditus, proprie alinorum; sed etiam de leonibus, & alio magno clamore. AE. 7: 16. 8: 248
- RUEBAT dies matura luce, oriebat, cum impetu veniebat. AE. 10: 256
- Ruebant, pro de cineribus eruebant. AE. 11: 211
- Ruentem, magno impetu se inferentem; alias, cadentem. AE. 12: 305
- Ruentes, pro fugientes. AE. 12: 305
- Ruere sequi; contra cadere, terga vertere: etiam cadere. AE. 10: 756
- Ruere, festinanter, inconsulto properare, venire. AE. 2: 520. 3: 676. sine salutis respectu properare. 4: 429. cum impetu festinare. 4: 581. magna velocitate ferri. 11: 142. irruere. 10: 22. active pro dejicere. 9: 517. evertere, dissipare. G. 1: 105
- Ruet omnia, eruet, evertet; alibi ruit, praeceps cadit. AE. 12: 453
- RUFRAE, castellum *Campaniae*, a *Samnitibus* conditum. AE. 7: 739
- Ruina coeli, pro tonitru. AE. 1: 133
- Ruinae sonitum exprimit tonitru. AE. 8: 525
- Ruit, praecipitatur, in fine est. G. 1: 311
- Ruit, cum impetu venit; *Gr. ἐρπυσσεν*. AE. 12: 120
- Ruit oceano nox, nascitur de oceano, quia mare altius terra; vel cum impetu & festinatione venit, & cur. AE. 2: 250
- Ruit nox, pro finitur. AE. 6: 255
- Ruit atram nubem, egerit, emittit, & ruere facit; active. G. 2: 308
- Ruit aether, tonitribus percipit. G. 1: 324
- RUMA, eminens gutturis pars. E. 6: 54
- Ruminalis ficus, ad quam ejeti *Romulus* & *Remus*, dicta a *Rumone*, sive *Tybris*; vel a *Romulo*, quasi *Romularis*; vel a lacte infantibus dato, pars enim gutturis, *ruma*. AE. 8: 90
- Ruminare, & ruminatio, quid, & unde dicta. E. 6: 54
- Rumon dictus *Tybris*, quasi *ripas rumi-nans*. AE. 8: 63. 90
- Rumpere, pro interrumpere. AE. 8: 110
- Rumpere silentia, proprie loqui; & rumpere vocem, tacere: ergo rumpere vocem, usurpative ponitur pro loqui, pro erumpere in vocem, per contrarium dictum. AE. 2: 129. 10: 63
- Rumpere vocem, cum indignatione loqui, melius pro silere. AE. 3: 246
- Rumpunt arbusa eicadae, nimio clamore, sive cantu: vel complent. G. 3: 328
- Rumpunt praefracta pectora, id est, rumpunt & praefracta faciunt. AE. 11: 615
- Rumpuntur, fatigantur. AE. 12: 527
- Rumpuntur amnes, implentur, vel erumpunt. G. 3: 428
- RUPES cavata, spelunca. AE. 1: 314
- Ruperunt horrea, plus quam implerunt. G. 1: 49
- Rura, sylvae & pascua majoribus; agris vero, qui coluntur. G. 2: 412
- Rura sordida. E. 2: 28
- Rursum, *ἀναστροφῆς*. G. 2: 78. aliquando sine iteratione ponitur. AE. 3: 229. pro contra; item iterum. G. 3: 138. 484. frequenter, iterum, vicissim, mutuo, denuo, similiter. AE. 4: 534
- Ruscum, breve vulgatum, acutis foliis, unde scopae fiebant in sacris. E. 7: 42. unde & vites ligantur. G. 2: 413
- Rustica vita post philosophicam sectissima. G. 2: 475
- Rusticitas, sive vita rustica, agriculturalis, apud *Veteres* in summo honore. G. 4: 426

INDEX IN SERVIVM

Ruficomm de coali temperie adagium
*Epherno pulvere, verno luto, grandia
 farra Caville matet.* G. 1: 101
 Ruficua, sultus. E. 2: 56
 RUTULI, aduaces. AE. 4: 615
 Ruunt, cruunt. AE. 1: 89

S.

S ponitur in Latinis, quae Graece
 ὀσπύριον habent adpirationem, *forpyllum*
Ερπύλλου, ὄσπριον, ὄσπριον ἰντῆ. E. 2: 11
 § litera in multis nominibus unata in
 r, pro asae, arae; pro *Valefor*, *Vale-*
for; pro *Fufios*, *Fufios*. AE. 4: 219
 S, litera detracta ad vitandum quovis
 mutos. AE. 1: 34
 §, frequentatum initia vocum sequen-
 tium. AE. 2: 199. E. 7: 706
 SABAEI, populi Arabiae felices, apud
 quos thus nascitur. AE. 1: 420. E. 7: 706.
 G. 2: 115, 117, 139. iuxta Syriam &
 Arabiam, *arabes* *arabes*, apud eam
 thus nascitur. G. 1: 57. cur molles
 ibid. quorum coloni. ibid.
 Sabella gens, olim Aulones. G. 2: 167.
 Sabellus filius, Sabinus. G. 3: 255
 Sabellum, veru, pilum. AE. 7: 664
 Sabini, a Lacedaemoniis originem du-
 cunt, & a Sabo Lacedaemonio sic di-
 citi; vel qui, de Perſide Lacedaemo-
 nio, transiens ad Italiam venit, & Si-
 culis expulſis illam partem tenuit.
 AE. 8: 638
 Sabinorum tractus, Oenotria tellus. AE.
 7: 85
 Sabinorum mons asperimus, teticus,
 item severus. AE. 7: 713
 Sabinorum civitas, Cures, unde ad re-
 gum vocatus Numa. AE. 6: 809. un-
 de Romani simul & Sabini *Quirites*
 dicuntur. 7: 710. Interamna; Narnia, &
 fluvius Nar. 517
 Sabinum rex, Clausus, qui post regem
 exactos cum quinque milibus alieni-
 um Romam migravit, a quo *Clandia*
tribus & familia nominata. AE. 7: 706.
 Oenotrus. 1: 536. Tati, qui ista
 foedere cum Romulo in Urbis par-
 tem recepit. off. 8: 635
 Sabinum bellum cum Romulo. AE. 8:
 348
 Sabinum capus cur & quomodo in-
 stitutus a Romulo. AE. 8: 635
 Sabinum raptu, non tantum Sabini,
 sed & Caepiones, Antemnates, &
 Crustumini filias amiserant, sed Sa-
 bini soli bellum susceperunt. AE. 8: 638
 Sabinus triginta ex raptis, jam cae-
 cae, intervenerunt, & praelium inter
 parentes & maritos facta, pace direme-
 runt: unde & harum nominibus Cu-
 riae appellatae, & Martiae kalendae
 feminae etiam dicatae. ibid.
 Sabini post raptum Sabinum, & fa-
 ctum foedus inter Romulum & Ti-
 tum Tatium, Romam migraverunt, eo-
 lege, ut in omnibus essent circa Ro-
 mani, excepta suffragii latrone. AE. 7:
 709

Sabinum mores Romani secuti. AE. 8:
 638
 Sabini ludos Taurcos instituerunt, & cur;
 & unde sic dicti. AE. 2: 140
 Sabini & Umbri *Alra* dicunt, quae Le-
 tine mala. AE. 3: 235
 Sabini Ceterum panem, appellant, Li-
 berum, Loebalum. G. 1: 7
 Sabinorum lingua lupi *hirpi* dicuntur;
 & inde, quod luporum more rapta
 viverent, populus *Hirpi* dicti. AE.
 11: 785. *nar* sulsor, unde *Nar*, fluvius
 sulfurei saporis, odoris, & coloris 7:
 517. *saerdes*, *Cupencus*, dicitur. 12:
 538. *saxa hermae* dicuntur, unde *Herni-*
ci, in saxosis montibus habitantes, &
Hernici loca. 7: 684
 Sabinus ritus cingendi, quis. AE. 5: 755
 Sabus, Lacedaemonius, vel ut alii, de
 Perſide Lacedaemonios transiens, Sa-
 binorum auctor & conditor. AE. 8: 638
 SACELLUM, diminutivum, locus sa-
 cer. E. 3: 9
 Sacer, proſacrus. AE. 6: 484
 Sacer ales, accipiter, vel quia Marti
 consecratus; vel avibus execrabilibus
 aut ex Graeco ἄγος, *sacer*, ab *ipus*,
fuertes. AE. 11: 759
 Sacer ignis, *lupus* *verus*. G. 3: 566
 Sacer sanguis, victimarum. AE. 5: 78
 Sacerdos, idem & vates. AE. 11: 774
 Sacerdos fugitivus, in templo Dianae A-
 rlicinae, donec ab alio fugitivo supe-
 raretur. AE. 6: 136
 Sacerdos, Sabinorum lingua *Cupencus*.
 AE. 12: 538
 Sacerdotes simul & Pontifices apud Ve-
 teres erant Reges. AE. 3: 80
 Sacerdotes & vates omnia quidem vi-
 dent, sed non omnia indicant. AE. 6: 80
 Sacerdotes proprie creati dicuntur, ut
 Virgines Vestales. *copi*. AE. 7: 393
 Sacerdotibus apud Veteres a filijs in ſa-
 cra succedebatur. AE. 11: 768
 Sacerdotii religione belli immunis va-
 tes. AE. 4: 19
 Sacra in via Romuli & Tatij, foedera
 ferientium, effigies, Romuli, a par-
 te Palatii; Tatij, venientibus a Ro-
 stis. AE. 8: 646. in eadem, statua e-
 queſtris Cloeliae erecta. 8: 646
 Sacra ostia, aut venerabilia, aut ex-
 cepta. AE. 6: 109
 Sacrorum magna cura apud Veteres; un-
 de sacra Phrygia Latinis tradita, culta
 quoque a Romanis. AE. 12: 192
 Sacrorum ratione, animae & corporis
 causa par. AE. 3: 379
 Sacra nec privata nec publica sine ſeto
 licet fieri. AE. 3: 194
 Sacra majorum neſperſe. AE. 3: 104
 Sacra primum peragenda, priusquam
 vel ager arari, vel uxor duci possit.
 AE. 3: 136
 Sacra iteranda, cum prima prodigia
 displicuerint. AE. 3: 231
 Sacra ſedem requirunt ſilencium. AE. 3:
 112
 Sacra quaedam ſuſtineſci peragenda. AE.
 8: 33

Sacra maxime qui ſacſcipientes, mem-
 tiabant omnibus rebus, nec ulla in
 illis niſi Numinum cura; herbae e-
 iam quibuldam emolumenta. AE.
 6: 661
 Sacra Junonis Lucinae non niſi ſolemn-
 iſſis modis ſacere licebat: ut citius alia.
 AE. 4: 518
 Sacra inferna praeter unius diſciplinam
 non tenent. AE. 6: 535
 Sacra multa, & hymni, pro gentium
 diverſitate variis lingua poterant ſci-
 ri; ſed Matris Deum ſacra ubique lin-
 guam Graecam requirunt. AE. 2: 399
 Sacra ſimulata pro veris accipiebantur;
 unde cum ſacſcificandum de animalib-
 us, quae difficile invenientes, de pane,
 vel cera fiebant, & pro veris
 accipiebantur. AE. 2: 116
 Sacra moveri dicebantur, cum ſolem-
 nibus diebus inſtituendi ſacſcificii cauſa
 ſa templa aperiebantur. AE. 4: 301
 Sacra immutata, rito perfecti. AE. 3: 176
 Sacra venerabilia, & exornata, & ho-
 noraria, quae. AE. 1: 636
 Sacrae portae, tremendae. AE. 7: 608
 Saeramentum, genus militiae, in quo
 quique jurabat ſe non receſſurum
 niſi Conſulis praecoſto poſt emptam
 ſtipendia. AE. 7: 614. 8: 1
 Saeramentum militum adverſariis vel ho-
 ſtibus ſolvere non licet. AE. 2: 157
 Saeramento rogati milites, qui. AE. 2: 157
 Saerant, populi ornamen- ta: Corymbus,
 qui in Italiam quondam venerat, &
 loca, quae Urbi vicina ſunt, tenuit;
 ſacſari enim Marti Deum. AE. 7: 796
 Saerant, Ligures ſedibus Italiae. 1: 317
 Saerant, Ardeates, qui peſtilentia quan-
 doque laborantes *Ver ſacrum* vocarent,
 & inde *Sacrum*. AE. 7: 796
 Saeracium, locus in templo, in quo ſa-
 cra reponuntur. AE. 12: 199
 Saeracae poudes, rite expurgatae. AE.
 12: 243
 Sacri tripodes, non ipſi ſacri, ſed qua-
 les ſacſari ſolent. AE. 5: 112
 Saerificantes Diis Inferis aqua asperge-
 bantur; Superis vero, tota abluebantur.
 AE. 4: 635. 6: 636. & de vivo ſu-
 mine aquam hauriebant. 8: 69
 Saerificantibus & vaticinantibus comae
 reſolutae. AE. 6: 48
 Saerificare velato capite ſolebant, ne
 quid viderent, quod ſacra turbaret,
 exceptis ſacris Saturni. AE. 3: 407, 545
 Saerificare ſolebant animalibus ſenilibus
 & jam decreſcentibus in robur, quas
 ſimiri celerius volebant; quas vero an-
 geri & confirmari volebant, de mino-
 ribus & adhuc creſcentibus. AE. 12:
 199
 Saerificare vino de vitibus imputata. E.
 2: 70
 Saerificis ex collatione apud Veteres pau-
 peres faciebant. AE. 1: 626
 Saerificia reſolutoria ab Aruſpicibus ſci-
 ri ſolebant. AE. 4: 518
 Saerificia eligebantur, ne quid vitii in
 illis eſſet. AE. 4: 57

Sacri-

INDEX IN SERVIIUM

Sacrificia antequam inirentur. *AE.* 3: 329
Sacrificiis manes ad inane sepulchrum conculcabantur. *AE.* 3: 303
Sacrificiis Geniales tempestates perturbant. *AE.* 1: 419
Sacrificium expiatorium. *AE.* 3: 370 375
Sacrificium umbrosale, quid. *AE.* 3: 77 78. & ambrosium, unde. *ibid.*
Sacrificium minusculum, quid. *AE.* 4: 162
Sacrificiis omnibus, post speciales Deos, omnia quoque Numina invocabant. *AE.* 1: 24
Sacrificiis diebus in lucis epulebantur. *AE.* 1: 740
Sacrificiis, quae exhiberi non possunt, simulata proceris sacrificabant. *AE.* 4: 372
Sacrum est, quod rite sacrificatum est. *v.* 7: 41. & quaedam non profanantur. *ibid.* proprie dicitur, quod ad Deos pertinet. *AE.* 8: 87. quod rite Deo sacrificatum est. *AE.* 3: 73. vel quidquid destinatum est Deo. *AE.* 1: 419
Sacrum dicitur, quod est cum religione; *sacrum*, quod est cum more. *AE.* 2: 473
Sacrum, quod Deo consecratum; *profanum*, quod ex religiosa re in hominum usum conversum est: ergo non omne *profanum* est, quod *sacrum* non est. *AE.* 12: 779. 4: 637
Sacrum caput, Deo & venerationibus dicatum. *AE.* 3: 371
Sacrum, venerabile. *AE.* 8: 59
Sacrum, exerebile, devotum, sceleratum. *AE.* 3: 36. 6: 373. 8: 345
SALPINX, frequenter, rutilabiliter. *AE.* 11: 599
Saeva Tritonis, fortis, nobilis, aut circa Tritones sacra. *AE.* 2: 226
Saeva sonantibus atria, strepitu terribilia. *AE.* 9: 651
Secus, apotheton omnium noverantur. *AE.* 2: 128
Securi dolores, quod facere faciant. *AE.* 1: 29
Saevis, iusti. *AE.* 6: 344
Saevis mare, importuosum. *AE.* 1: 1620
Saevis oritur dicitur, umbris, quia lux solis umbris inimica. *AE.* 5: 739
Saevis, etiam magnus. *AE.* 1: 8. 103. vel potius. *v.* 142. fortis, iratus. *AE.* 1: 910. fortis, vel magnus. *AE.* 12: 107
SAGITTAE, signum Apollinis, ut Numini infernalis. *AE.* 5: 66
Sagittae cur tribuntur Cupidini. *AE.* 1: 467
Sagittae veneno oblimbuntur. *AE.* 12: 877
Sagittas Herulis, Hydras fesse tinctas, Phidestiae dant, necessariae ad expugnandam Trojam. *AE.* 3: 402
Sagittas Cretenses optimas. *AE.* 11: 773
SAL, masculini generis apud Terentium, licet sequatur *quod*, & illud explicatur. *AE.* 11: 39
SAL & *fat*, mola salsa dicitur, qua victimae frons, foci, & vultus aspergebantur, & eundem de horna fruge, & homo sale. *AE.* 8: 82. *AE.* 2: 133
SALIA dicta Thetys. *AE.* 1: 31
SALIA Venus, meretricum Dea. *AE.* 1: 724

SALICUS & **NEPESINI** filius, Tiberis. *AE.* 1: 148
SALICUS, alia nomine Venilia, Tiberis mater, Nepesini uxor, a *salo* dicta; vel quod venian dext. exigentibus. *AE.* 10: 76
SALAMIS, insula: eo profectus Praxinus, ante bellum Troianum. Anchise omnino. *AE.* 3: 80. & 157
SALAMINE pulsus a patre Teucer Sidona venit. *AE.* 12: 623
SALAMIS in Cypro a Teucro constitit. *AE.* 1: 625
SALICUS, vinas Baboeae. *AE.* 10: 50
SALICES, hominibus amaras, capillis dulces. *AE.* 4: 486
SALICIS semina, et infocundatorem mulieribus gignere dicuntur. *AE.* 2: 48
Salicium, virguli genus, quod cito fallit, & negat. *AE.* 1: 57
Salicium, locus salicatus, pro ipso arboribus. *AE.* 13: 118
Salicis vena pedis, mobilis illa scilicet, quae est supra ungulam animalis. *AE.* 3: 459
Saligna falx, falca de falice. *AE.* 4: 130
SALII, & **MARIS** & **HERCULIS** sacerdotes, qui tripudiantes armati aras cum sacris circumdantur: a Numa instituti & a *salo* appellati; dierum generum, a Numa instituti; *Collii*, & *Pallores*; ab hostibus vero *Pallorii*, & *Pallorii*: apud Tuscanos quoque prius quam apud Romanos: apud Tiberianos quoque: ut alii, a Dardano apud Samothracas instituti: iuxta alios a Moevis Vejanorum roge. *AE.* 8: 275. 285
SALII, in archa Jovis, Martis, & Quirini; sic dicti, quod circa aras saliant & tripudiant: alii, a *salo* Aeneae nomine. *AE.* 8: 863
SALII etiam sacra Penatium curabant. *AE.* 2: 325
SALICORUM carmina. *AE.* 2: 166
SALIO, *sali* dixerunt veteres; posteriores, *salvi*. *AE.* 2: 384. sic *disfido*, *disfili*. *AE.* 3: 416
SALIS, maris; *salem*, quo utitur, singulari numero tantum usurpamus; cum jocos significamus, plurali tantum: pro urbanitate etiam in singulari aliquando. *AE.* 1: 39
SALICORUM, herbae genus, vulgo *Orestonica*. *AE.* 5: 17
SALINUS, Aeneae comes, a quo dicti *Salini*. *AE.* 8: 663
SALLENTINUM, Calabriae promontorium, vocat Creta Pylae Idomeneus. *AE.* 3: 121. Italiae promontorium, inter Calabriae & Bruntios. *AE.* 3: 400
SALLUSTIUS, Crispus dictus a coma. *AE.* 2: 468. a Milone in adulterio uxoris Faustae servi habitu deprehensus, verberatus. *AE.* 6: 512. Ciceronem aconat, quod filiae thalamos invaserit. *AE.* 1: 377
SALUTEMUS, Decem contemptor. *AE.* 4: 696. Acoli, regis Elidis, filius, Jovis fulgura & tonitrua imitatus, ful-

mine vocatus. *AE.* 6: 389
SALONAE, civitas Dalmatiae. *AE.* 3: 38. 4: 1. expugnata a Pollione. *AE.* 3: 12. unde Pollionis filius dictus *Saloninus*. *AE.* 4: 118
SALLAE herbae sales, quoniam tum mukum potant pecudes, & ita plurimum salis reddunt. *AE.* 3: 399
SALTAT senex, omnia secunda: unde natum proverbium. *AE.* 3: 479. 8: 410
SALUTIO cur in religionibus adhibita. *AE.* 5: 73
SALUTIO, tractum per Synaetia a *salo* tem, quam capiti, libellae ornatus, ab hostibus denique rogabantur usurpatur enim, cum, negatis plurius, extremum aliquando petimus, quod minime negari debet. *AE.* 4: 927
SALUS. *AE.* 1: 108
Salubris, salutaris. *AE.* 1: 170
SALVE, & *vale*, synonyma, & in exortationibus usitata. *AE.* 3: 80. motus quoque dici solita, non quod illis optemus saltem, aut illi valere, aut salvi esse possint; sed quod ab illis recederent nunquam eos amplius visuris; neque ulla nobis in posterum cum illis commanio. *ibid.* 11: 93. unde & *vale* maledicti significatione, ut ita a nobis recedant, ut nunquam ad nostrum revertantur conspectum. *AE.* 11: 97
SELVE, idem quod *silva*. *AE.* 8: 902
Salum, marc. *AE.* 2: 541. a *Gaeccola* dicitur. *ibid.*
Salum, *sals*, & *sal*, *salia*, pro mari. *AE.* 2: 209
Salus, semodiam, *AE.* 2: 374
Salutare Deos, venerari. *AE.* 12: 157. pro adorare. *AE.* 3: 524
Saltus, venationes. *AE.* 2: 471
SAME, Thraciae civitas, quae *Cephalonia*. *AE.* 7: 207. Cephalonia civitas. *AE.* 3: 271
SAMNUS, Pythagoras. *AE.* 6: 136
SAMNITES Rufus & Batulum, Campaniae castra condiderunt. *AE.* 7: 739. Tullios pepulere Capua. *AE.* 10: 145
SAMNITICO bello Decius pro publica salute se devovit. *AE.* 6: 845
SAMNITUM aurum rejecit pauper Fabricius. *AE.* 6: 845
SAMNITUM, Picenum, Campania, & Apuliae pars, Tiberis praesentiam auxilia. *AE.* 7: 715
SANUS, in Asia. *AE.* 3: 271
SANUS duplex, altera insula Junonis, altera ad Thraciam, quae *Samothracia* dicta. *AE.* 7: 207
SAMOTHRAE Numina magna habebant Jovem, Minervam, Mercurium. *AE.* 3: 264
SAMOTHRAE Deos Aeneas Italiam petens secum sustulit. *AE.* 7: 207
SAMOTHRAE Deorum Penatium antecessores suos vocabant, qui Romae *Salii* dicti. *AE.* 2: 325
SAMOTHRAE, insula ad Thraciam, prius tantum *Samus* dicta. *AE.* 7: 207
SAMOTHRAE, Castori & Polluci natio liberati sacra faciebant. *AE.* 3: 212. inde

INDEX IN SERVIVM.

Inde Penates ab Aenea in Italiam delati. ibid.

Samothracia Dardanus Deos Penates in Phrygiam detulit. A.E. 1: 382. inde & Palladium Trojam transtulit Dardanus. 2: 166

Samothraciam tenuit Iasus, ex Erruria profectus. A.E. 3: 167

Samothraciae religiones. A.E. 2: 296

Samothraciae, clipeum Aeneas in templo sacravit. A.E. 3: 287

Sampuchus, herba suavissimi odoris, alio nomine Amaracus. A.E. 1: 697

SANA ex victima, tantum futura possunt colligi. O. 3: 491

Sancire, proptie sanctum aliquid sive consecratum facere fuso sanguine hostiae: & *Sanctum* dictum, quasi sanguine consecratum. A.E. 12: 200

Sancire foedera dicitur Jupiter fulmine, quia, si coruscatio fiat, dum foedera sunt, confirmantur, & ita sancta esse facit. A.E. 12: 200

Sancta anima, pro incorrupta. A.E. 12: 648

Sanctum dicitur quasi consecratum, sanguine hostiae, a *sanciendo*. A.E. 12: 200

Sanctum, non semper sacrum, aut religiofum est, sed & incorruptae castitatis, ut *sanctissima* coniux; vel *leges sanctae*, quae neque corruptae sunt, neque corrumpi possunt. A.E. 11: 158

Sanctum est, quod sacrum est, aut religiofum. A.E. 12: 648

Sanctum numen, ut *leges sanctae*, firmatae, a *sanciendo*. A.E. 8: 382

Sanctus, religiosus. A.E. 2: 683. interduum aliud quam *sacer*, vel religiosus. 2: 686

Sandys, herba, unde color sandycinus. E. 4: 44

Sanc, pro valde. A.E. 10: 48

Sangarius, fluvijs Phrygiae, juxta Beccynthon castellum. A.E. 6: 785

Sanguen, *sanguinis*: si enim *sanguis* effert nominativus, in genitivo etiam haberet *sanguis*. A.E. 1: 215

Sanguine & laete animae, sive umbrae, delectari dicuntur. A.E. 3: 67. & ad tumulum elici & evocari. 4: 68. 5: 78

Sanguinea lorica, velut cruenta, retribilis. A.E. 8: 621

Sanguines, plurali numero, ut nec *crures*, dicitur. A.E. 4: 687

Sanguineus Mavors, gaudens sanguine. A.E. 12: 332

Sanguis, nonnullis sedes vitae, alijs ipsa vita. A.E. 2: 532. vel anima, vel animae sedes. 5: 79. 6: 221, 885. vel animam continet. 4: 2

Sanguis per aetatem minuitur juxta Physicos. A.E. 2: 639

Sanguis humanus effundi solebat ante rogus regum, vel captivorum, vel gladiatorum; quorum copia si non esset, laniantes genas effundebant cruorem. A.E. 12: 606

Sanguis saepe ex arboribus cactus, quod Hamadryades nympphae in illis habuerunt. A.E. 3: 34

Sanguis nunquam de effosso oculo fluit. A.E. 3: 663

Sanguis & cruor, de hominibus & pecoribus. A.E. 8: 106

Sanguis sacer, qui sumptus est de victimis. A.E. 3: 67. 5: 78

Sanguis ater, sanies. A.E. 3: 622

Sanguis, pro genus. A.E. 1: 333

Sanies, mortui; *tabum*, viventis sanguis corruptus. A.E. 8: 487

Sanies, pro sanguine; proprie sanguis corruptus. A.E. 2: 221

Sanus, pro non amans. E. 8: 66

SAPINUS, abietis species, apta navibus. O. 2: 68

Sarcasmus, hostilis irrisio. A.E. 2: 547. 10: 557, 594. 11: 688. 12: 296, 359

Sarcophagi *ὀφιοι*, *carnivorae aves*, ferac aves. A.E. 10: 559

Sarculum, rastrum. O. 1: 155

Sardes, urbs Lydiae. O. 1: 56

Sardinia, Africo mari a Cosmographis tribuitur. A.E. 3: 104

Sardiniae & Corsicae rex, Phorcus. A.E. 5: 824

Sardinia a Trojanis quibudam post Trojae excidium occupata. A.E. 1: 246, 605

Sardiniam petiit Aristeus. O. 1: 14. in eandem ex fuga delatus Daedalus. A.E. 6: 14

Sardinia, Sicilia, Africa, Lepido concessae in Triumviratu. A.E. 8: 678

Sardiniae herba, Sardoia, homines ridentes interimit: unde *Sarpedon* *γίλας*. E. 7: 41

Sardoia, herba fallax veneni, apiastro similis, & inde homines decipiens. E. 4: 24. in Sardinia nascitur, & homines ridentes interimit: unde *Sarpedon* *γίλας*. 7: 40

Sarissa, proptie hasta Macedonum. A.E. 7: 664

Sarnus, fluvijs Campaniae. A.E. 7: 738

Sarpedon Ilii filius Oceani filiam adamavit. A.E. 2: 626. Latine hujus *Sarpedonis*; Graece *Sarpedonos*, & *Sarpedontos*. 10: 471. Latine quoque *Sarpedonis* & *Sarpedantis*; sed prius naturale: Jovis & Laodamia filius, occisus a Patroclo. 1: 104

Sarranum ostrum, purpura Tyria, quia Tyrus olim Sarra, a pisce, qui illic abundat, & lingua eorum *Sar* dicebatur. O. 2: 506

Sarrastes, populi Campaniae, a Sarno fluvio, inter alia oppida Nuceria condiderunt. A.E. 7: 738

Sarritor Deus, O. 1: 21

Sarfinates Mantuam condiderunt. A.E. 10: 201

SATA, segetes. O. 1: 22. *sati* vero, agri seminati. O. 1: 106

Satis segetibus. O. 1: 443. *seminatis*. 2: 141

Saticulus, Campaniae populus, asper montibus. A.E. 7: 729

Satio, sementis. O. 1: 215

Satis superque, augmentum. A.E. 2: 642

Satisfacere dicebant Veteres *res reddere*, ut laedere *res rapere*, licet nullum rapinae crimen existeret. A.E. 10: 14

Sator Deus, O. 1: 21

Satira palus, Campaniae. A.E. 7: 801

Saturare, recreare, reparare. O. 1: 80

Satureja herba, alio nomine thymbra. A.E. 3: 85

Saturium, oppidum juxta Tarentum, ubi *harpia*, in quibus lana purpura tingebatur, unde color *Saturejus*, Tarentinus. O. 4: 335

Saluplax, quid & unde. O. 1: 151

Saturnalia, festum Saturni, veluti memoralia vitae sub eo: his, promiscua victu servi & liberi utebantur. A.E. 8: 319

Saturnia, dicta Italia. A.E. 8: 328

Saturnia, dicta Latium, quod illic Jovem fugiens laemerit. A.E. 8: 322

Saturnia tellus, Italia; nam in Italia Saturnus regnavit. O. 2: 173

Saturnia regna, paccincla. A.E. 11: 252

Saturnus, & *Saturnia*, de Jove vel Juvone, notat Deos illos infectos. A.E. 4: 371, 372

Saturnia dicitur Juno vel per Antonomasiam, vel per epitheton, pro crudelis, noxia. A.E. 1: 27. quando nomenclatura introducit, & cur. 4: 92

Saturnus ab Assyriis, quibus idem qui Sol, sub *Bell* nomine cultus. A.E. 1: 733

Saturnus, & Juno, Dii patrii Carthagenensium. A.E. 4: 680

Saturnus & Mars, *ἀναγνῶνται*, *lethales*, quia intercidunt vitae rationem, si radiis suis geniturae ortum pulsaverint. A.E. 4: 610

Saturni stella nocendi facultatem habet. A.E. 4: 92. O. 1: 335. & solus omnium planetarum bis ad unumquodque signum in anno recurrit. 1: 336

Saturni pater, *Οὐρανός*, Latine *Caelus*. A.E. 5: 801

Saturnus Caelo patri virilia amputasse dicitur, quae in mare cadentia Venerem procreant: temporum Deus, quae veluti *saix* in se recurrunt, & ideo cum falcem habere fingunt: vel quod in progressu nihil noceat, sed cum retrogradus est, & ideo habere falcem, quae protenta nihil nocet, sed retro acta cuncta secant. O. 2: 406. amputatus patri virilibus falcem in Sicilia abiecit, unde *Drepanum*, civitas. A.E. 3: 707. & ex illis in mare delapsis nata Venus: ejusque fabulae explicatio. 5: 804

Saturnus opem tulisse dicitur Aegeon, qui & Briareus. A.E. 10: 565

Saturni uxor, Ops, sive Terra, Graecia *Rhea*. A.E. 11: 532. eorum filii, Jupiter, Neptunus & Pluto. 1: 143

Saturnus filios ex Ope, sive Rhea, devoravit; pro Jove autem lapis ei ab uxore oblatu. A.E. 3: 104. 8: 322. 9: 83. pro Neptuno equus. O. 1: 12. hoc de illo fingitur, quia Deus aeternitatis sive seculorum, quae annos ex se natos in se revolvunt, & omnia consumunt; unde & *Κῆρ*. Graece dicitur. 4: 153. A.E. 3: 104

Saturnum Titane oppugnavit; Gigantes Jovem. A.E. 6: 580. ei opem tulisse dicitur Aegeon, qui & Briareus. 10: 565

INDEX IN SERVIVM.

- Saturnus* regnante, aurea secula. B. 4: 6.
ut & sub Augusto in Italia. A.E. 6: 794. non factum diluvium. B. 6: 41
- Saturius*, Deus pluviarum, in Capricorno gravissimas tempestates facit in Italia, &c. O. 1: 336. humoris & frigoris Deus nascentibus largius humorem. A.E. 11: 51. illi & Lunae liberorum sterilitas concessa. 3: 139
- Saturnus* soli aperto capite sacrificabant, quia ipse *Saturius* velato capite erat, & sic imitatio Dei ipsius videretur. A.E. 3: 407
- Saturni* templum Romae ante clivum Capitolinum, iuxta Concordiae templum. A.E. 2: 116. in illo erat acra-rium, ibidemque Acta publica servabantur. G. 2: 502. A.E. 8: 319
- Saturius* transformatus in equum ex Philyra Chironem procreavit. O. 3: 91, 548
- Saturius*, quondam homo. A.E. 8: 356
- Saturius*, rex Cretae, a Jove filio regno pulsus in Italiam venit, & a Jano rege susceptus, docuit vinearum usum, & falcis, & cultum humaniorum; unde in regni partem admittitur oppidum sub clivo Capitolino fecit, ubi postea aedes ejus, in qua & acra-rium. A.E. 8: 319
- Saturius* & Jupiter, reges, de agrorum possessione bello contenderunt. A.E. 9: 564
- Saturius*, quondam rex Italiae. A.E. 7: 180. 12: 820
- Saturii* oppidum in Latio. A.E. 8: 355. ara, jam ante Aeneae adventum in Italiam ab Euandro consecrata. 3: 407
- Saturius* leges primum dedit; unde & legibus praefisse dicebatur; legeque in aerario ejus servabantur. A.E. 8: 322. vitum Italici ostendit, unde vitificator senex. ibid. 3: 165; & cum falce pin-gitur. 7: 179
- Saturii* versus. O. 1: 11. 2: 385
- Saturum* Tarentum, aut focundum, aut quod est iuxta oppidum Saturni; urbes enim vicinae Calabriae. G. 2: 197
- Saturus* color, largus, abundans; aut Tarentinus (purpura) ab oppido Saturrejo, iuxta Tarentum. O. 4: 335
- SAUREX**, pro *forex*; *Caurus*, pro *Cotrus*; *caulis*, pro *colis*. O. 3: 278
- SAXA** latentia inter Africam, Siciliam, Sardiniam, & Italiam, cur a-rae dictae sint: Gr. *ῥαῖμα*. Neptunia. A.E. 1: 112
- Saxa** varia inter Africam, Sardiniam & Siciliam. A.E. 4: 382
- Saxo** vetusto, antiquo opere. A.E. 8: 478
- Saxum** apud Inferos qui volunt, am-bitiosos & repulsam ferentes notant. A.E. 6: 596
- Saxum** in arce Trojana, quod contri-tum alio saxo sanguinem emittebat; Helenamque ex eo lapillis usam ad incitandos amatores tradunt. A.E. 2: 33
- Saxum**, pro monte. A.E. 2: 308. 4: 152. & contra. 6: 360
- Saxum** aboluit, Capitolium. A.E. 8: 350
- SCABIE** tentantur animalia nisi laven-Tome 17.
- tur. G. 1: 272
- Scabies** agrorum, simile malum quod *rubigo ferri*. O. 2: 220
- Scabies** ovium unde oriatur. O. 3: 444. ejus remedium, amurca. O. 3: 448
- Scaea** porta, una ex portis Trojae, cu-jus muri ad recipiendum equum de-jecti. A.E. 2: 234. 612. non dicta a *scavo*, sinistro, sed *ἀπὸ τῆς ἐκκλίμα-τος*, cadavere Laomedontis, quod erat in ejus superliminio: ut nonnulli, a nece Achillis. A.E. 2: 241. 3: 351
- Scavus**, Romulus. E. 3: 13
- Scalae** clavos vel uncus habebant, qui-bus figebantur. A.E. 2: 442
- Scalas** plus tribus gradibus, nisi Grae-cas, ne pars pedum erurumve subter conspiceretur, scandere non licebat Flaminicae: Graecae autem *scalae* sunt, quae omni ex parte tabularum com-pagine clausae sunt, nec aspectum ad ullam corporis partem admittunt. A.E. 4: 646
- Scamander**, ejusque fabula, quomodo fluvio nomen dedit. A.E. 3: 108. Teucri pater. 3: 108, 167
- Scandere**, transscendere. A.E. 2: 237
- Scatebrae**, ebullitiones, quae sunt, cum aqua in rimas defluxerit. O. 1: 110
- Scaturire** dicuntur vasa aestuantia calo-re. ibid. & vasa in quibus calida fit, scutrae. ibid.
- SCELERARE**, polluere scelere; sine verbi origine, nam *scelere* non dicitur. A.E. 9: 42
- Scelerata** porta Romae, quae prius Carmentalis, a Fabiis cccvi. qui per il-lam in bellum profecti omnes occisi sunt. A.E. 8: 337
- Scelerata** terra, pro sceleratorum. A.E. 3: 60
- Sceleratum** frigus, nocens, omnia exu-rens. O. 2: 256
- Sceleratus**, campus Romae, quo Ves-tales incestae vivae defodiebantur. A.E. 11: 206
- Scelerosum**, plus quam *sceleratum*. A.E. 5: 352
- Scelerum** poenae, pro sceleratorum. A.E. 8: 668
- Scelerus**, pro sceleratus, vel *scelerosus*. A.E. 9: 486
- Scelus**, pro poena. A.E. 2: 229. 7: 307
- Scena**, inumbratio, *ἀπὸ τῆς σκῆς*, pars theatri adversa spectantibus. A.E. 1: 168
- Scena** apud Antiquos tantum de lignis fiebat. G. 3: 24. duplex, *versilis*, vel *ductilis*; *versilis*, cum subito machi-nis tota convertebatur. & aliam pic-turae faciem ostendebat; *ductilis*, cum tractis tabulatis hac arque illac pictu-rae species interior mudabatur. G. 3: 24
- Σκωδῶν τὰς ναῖς, segere, munire na-ves*. A.E. 1: 49
- Sceptra** Jovis, Neptuni, Platonis, quomo-do conveniant, & quae sint. A.E. 1: 137
- Sceptrum** adhibebatur ad foedera, ut imaginem simulacri Jovis redderent, quod semper cum sceptro finge-batur, quod Jovi proprium. A.E. 12: 206
- Sceptris** instructi duces ingrediebantur; postea tantum ex consulis; & sig-num erat eos confidare esse. A.E. 11: 238
- Sceptrum** Priami, unum ex septem Im-perii pignoribus. A.E. 7: 188
- Sceptro** etiam utebantur feminae. A.E. 1: 657
- Σχῆμα* Gr. quae Lat. *rates*. A.E. 1: 47
- SCHIRON**, dictus equus a Neptuno productus. G. 1: 12
- Schoeni** filia, Atalante. A.E. 3: 113
- Scholam** Philosophiae, quae ante in porticibus tractabantur, aperuit Xeno-crates. A.E. 7: 204
- Schyra** civitate oriunda Atalante. A.E. 3: 113
- Schythiae** populi, Dahae, juncti Persidi, Dani dicti. A.E. 8: 728
- Schythus**, dictus equus a Neptuno pro-ductus. O. 1: 12
- SCILLA** Nisi, pro Phorci. A.E. 1: 239
- Scilla**, genus herbae, in agrorum limi-tibus in Africa. O. 3: 451
- Scintilla** igne deficiens, utrumque ma-tris Caeculi ad focum sedentis percu-tiens, gravidam eam fecit, & inde natus Caeculus, qui Praeneste condi-dit, Vulcani filius dictus & probatus. A.E. 7: 678
- Scio**, pro confiteor. A.E. 3: 602
- Sciomania**, vel *Necyomania*; vaticinatio per Umbras, *οὐκ* enim *ἄνθρωπος* est, & *μάντις*, *vaticinium*: ad il-lud modo requiritur anima recens de-functi, vel occisi: & in Acheronte apud Bajas fiebat. A.E. 6: 107, 149
- Scipadas**, pro Scipione: qui duo fue-runt, avus & nepos; prior Carthagi-ni victae leges imposuit; alter eam diruit. O. 2: 170. A.E. 1: 494
- Scipio** Africanus, ab Africa devicta. A.E. 1: 669. vix decem & septem anno-rum patrem suum in bello defendit, nec cessit nisi viginti & septem con-fossus vulneribus. 10: 800
- Scipionem** inter duos canes Itans Syphax alloquebatur. A.E. 8: 461
- Scipio** Aemilianus Carthaginem delevit. A.E. 1: 16. tertio bello Punico Juno-nem sacris quibuscum Romam tran-sulit. 12: 841
- Scipiones** duo, fratres, in Hispania apud Carthaginem novam insidiis cacci. A.E. 6: 844
- Scipionis** Africani nepotes, Gracchi, se-ditioni. A.E. 6: 843
- Sciria** puella, Atalanta. E. 6: 61
- Scitans**, pro scitaturus. A.E. 2: 114
- Σκόλη*, Latine *valli*. O. 1: 264
- Scopulus**, specula. A.E. 1: 184. *ἀπὸ τῆς σκοπῆς*. A.E. 1: 49
- Scorpio**, sidus coeleste. O. 1: 219. una cum Hoedias oriens Octobri mense. A.E. 9: 668. fingitur occidisse Oriona, quia Orion occidit oriente Scorpione. 1: 539
- Scorpium** & Libram unum signum sta-tuant Chaldaei. O. 1: 33. cum ejus chelae Libram faciant. ibid. ardens signum, cur. 34. duorum signorum spatium tenet. ibid.
- SCRIBERE**, in re nummaria, *lavare*; *rescribere*, reddere; *transscribere*, tra-dere.

INDEX IN SERVIVM.

- Scrobes**, AE. 7: 422.
Scrobes, masculino genere, licet Luca-
nus contra artem *exigua scrobe* dixe-
rit. G. 2: 50. ut & Gracchus. 2: 288.
- Scrupus**, lapillus brevis, qui pressus
sollicitudinem creat; unde *scrupens*,
lapiolus; & *scrupulus*, sollicitudo.
AE. 6: 238.
- Scuta** gestare invenere Curetes. AE. 9: 505.
Scuta de vimine & coriis recta. AE. 7: 632.
Scuta fortium virorum in bello picta e-
rant, ignavorum & tyronum pura.
AE. 7: 796.
- Scuta** Arcadum etiam Deorum simula-
cia picta. AE. 11: 93.
Scuta Graecorum Neptunum, Trojanor-
um Minervam depictam habebant.
AE. 2: 396.
- Scuta**, pro reliquis armis. AE. 1: 118.
Scutata equites, armati, non clypeati;
quia *clypei*, qui longiores, peditum
sunt; *scuta*, quae breviora, equitum.
AE. 9: 370.
- Scutator**, *σχυλάτης*, *mostris*, *scutatus*,
naturaliter tristis. AE. 12: 514.
- Scutrae**, vasa in quibus calida sit. G. 1: 110.
Scylla, rupes ad litus Italiae. AE. 3: 420.
proprie laxa horrenda. AE. 3: 559. il-
lorum undae illis caenum imitantur
lustrata. 566.
- Scyllaeum** navisfragum; civitas, vel ab
Ulyssae post navisfragium a navium
fragmentis appellata, vel ab Arhe-
niensibus, qui cum duce Mnestheo
a Libya illuc venerant. AE. 3: 553.
- Scylla**, Nisi filia. AE. 3: 420. ejus fabu-
la; & pater ejus mutatus in avem.
G. 1: 404. secundum alios in avem,
secundum alios in piscem mutata,
quae in fratre Siculo. AE. 6: 286.
- Scylla**, Phorci & Cretheidos Nymphae
filia, Glaucos nec non Neptuno ada-
mata, cuiusque fabula. AE. 3: 420.
- Scyllae** duae, altera Phorci & Crethei-
dos nymphae filia, altera Nisi, & ca-
rum historia. E. 6: 74.
- Scyllam** & Charybdis usque delatus Ae-
neas. AE. 3: 3.
- Scyro** insula oriundi Dolopes, Pyrrhi so-
cii. AE. 2: 7.
- Scyros**, insula de Cycladibus; unde Ly-
comedes, pater Deidamiae, matris
Pyrrhi. AE. 2: 477. inter Myconem &
Gyarum. 3: 76.
- Schilus**, frigida. E. 2: 11. regio septem-
trionalis frigidissima. 1: 66.
- Scythiae** fluvius, Ister, sive Danubius.
G. 2: 497. 3: 350. Oaxes. E. 1: 66. Ta-
nais. G. 4: 517.
- Scythiae** mons inhospitalis, Caucasus.
G. 2: 440. AE. 4: 367. montes Hyper-
borei. G. 3: 196. Rhipaci, cum adpi-
ratione. 3: 382. AE. 9: 82.
- Scythiae** palus, Maecotis. G. 3: 349. quae
inde Maecotis tellus. AE. 6: 800.
- Scythiae** populi, Agathyrsi, qui Apol-
linem Hyperboreum colunt. AE. 4:
246. Geloni, ora pingentes, id est,
stigmata inurentes. G. 2: 115. AE. 8: 725.
- SEMPETHIS**, amnia juxta Neapolim.
AE. 7: 734.
- SECARE** viam, tenere; unde *secare*,
dictae ab eo quod propositum non
teneant. AE. 6: 897.
- Secat** spem, sequitur, tenet, habet; un-
de *secas*. AE. 10: 107.
- Secespius**, a secando, cultor oblongus,
ferreus, manubrio eburneo, vincto
ad capulum argento & auro, fixo
clavis aeneis, quo Flamines & Pon-
tifices ad sacrificia utebantur. AE. 4: 262.
- Secellus**, sinus secretus. AE. 1: 163.
- Secius**, segnius. AE. 7: 781. 9: 441.
- Secludere**, pro excludere. AE. 11: 566.
- Seclusus**, pro inclusus. AE. 3: 446.
- Secrerus**, sine arbitris. AE. 4: 494.
- Seculae** dictae a *secare*, tenere, ab eo
quod propositum non teneant. AE. 6:
897.
- Seculae**, habitus animorum, & institu-
ta philosophorum circa disciplinam;
a secando. AE. 10: 107.
- Secto** limite, ducto: unde *seclae* Philo-
sophorum. G. 2: 278.
- Secuit** arcum, duxit, quia arcus coelestis
revera variis coloribus sectus est.
AE. 9: 15.
- Seculum**, centum annorum. E. 4: 5.
juxta nonnullos triginta annorum;
unde *secula* dicta etiam in uno ho-
mine: alii centum & decem: alii
mille. AE. 8: 508.
- Seculum** ultimum, Solis. E. 4: 10.
- Secula** Parcae ordinant. E. 4: 46.
- Seculis** omnibus finitis, cuncta reno-
vabuntur. E. 4: 4.
- Secunda** persona futuri generaliter usur-
pata. AE. 6: 148.
- Secunda** persona subjunctivi eleganter
impersonaliter ponitur. AE. 4: 401.
- Secundare**, prosperum facere. AE. 3: 36.
- Secundi** Dii, propitii. G. 2: 102.
- Secundus**, obloquens, & cur. AE. 1: 160.
- Secundo** flumine, id est, cum aqua,
ut *adverso flumine*, contra aquae cur-
sum. AE. 7: 494.
- Secundus** amnis, defluens. G. 3: 447.
- Secundus** huiusmodi sacra nuntiat, pro se-
cunda sacra, prospera. AE. 11: 739.
- Secundus** illi, & secundus ab illo. AE. 11:
441.
- Secundus** clamor, laetus. AE. 10: 266.
- Securis**, quasi *semiticis*. AE. 1: 96.
- Securum**, quod securos facit, quasi si-
ne cura, *apertum*. AE. 2: 374. 6: 715.
- Securus**, contemnens, negligens, non
curans. AE. 1: 354.
- Securus** amorum, indulgens, alter
contemnens, non curans. AE. 10: 326.
- Secutus** jaculo, pro infectus; vel e
longinquo, cum ante jaculo vulne-
ravit. AE. 12: 354.
- SED**, pro particula inceptiva. AE. 10: 411.
- Sedentes** Prisci vestiebantur, postea ac-
cumbentes. AE. 2: 83. & quidem Vir-
gili tempore. 1: 218, 712. ut & Prisci
Lacones, Cretenses. 7: 176. 8: 176.
- Sedere**, idem quod esse, consilium ca-
pere, vel augurium capere. AE. 9: 4.
currere, considerare. 1: 60.
- Sedile** Vulcani ingeniosum. E. 4: 60.
- Sedes**, pro sepulchro. AE. 6: 152.
- Sedet**, pro placet. AE. 4: 15.
- Seditio**, dissensio civium. AE. 2: 153.
- Seditio** fluctibus comparata; & qui se
illi opponit, rupi. AE. 7: 586.
- Sedulus**, sine dolo. AE. 2: 374.
- SEGES**, interdum pro terra; interdum
pro frumento; interdum pro viro-
que. AE. 3: 142.
- Seges**, pro terra. G. 2: 1, 47. 3: 555. 4:
249. AE. 7: 526. de arboribus, quae
in seminario sunt. G. 2: 267. de viris
armatis, quia de semine. 2: 142.
- Seges** telorum, multitudo. AE. 3: 46.
- Segesse**, a patre Hippote, ne ad cetos
alligaretur, naviculae impotia, ut
quocumque fors vellet avehereetur,
in Siciliam delata, a Casmio fluvio
in canem converso suprata Accesium
peperit, vel, ut alii, Egeum. AE. 1:
554. 5: 30. iuxta nonnullos ex Si-
cilia revelata, & a Cypre ducta An-
chisen peperit. 5: 30.
- Segessa**, ante Egesta, Siciliae civitas,
ab Aceste condita & maris nomine
appellata. AE. 1: 554. prius Acesta,
ab Aceste. 5: 718. 9: 218.
- Segmentum**, monile: & segmentatae
vestes. AE. 1: 658.
- Segnis**, sine igne, ingenio carens. AE.
1: 427. frigidus. 2: 374. 12: 525.
- Segnis**, qui nihil efficere potest. AE.
10: 700. inutilis, infecundus. G. 2: 37.
- Segnesterrae**, pigrae, infecundae. G. 2: 37.
- Segnis** campus, i. e. cessans. G. 1: 72.
- Segnis**, de navigantibus, sine remigio,
cessans, nihil administrans; alias de
ignavis. AE. 2: 549.
- Segnis**, pro deformis; quia virtus &
pulchritudo pro se invicem ponuntur.
AE. 4: 149.
- Segnitia**, antiquae segnitiae, a *segnis*. AE.
2: 374.
- Selinus** Luna, quod *selu* *lucis* habeat
ante *superne*, a Sole. AE. 4: 80.
- Selinus**, apium; unde *Selinus*, Siciliae
oppidum. AE. 3: 705. juxta Lily-
baeum. ibid.
- Sella**, quasi *sedula* dicta; ut *solium* qua-
si *solium*, a *sedendo*. E. 1: 2. AE. 7: 169.
- Sella** regia, abusive deinceps pro folio.
AE. 2: 570.
- Sella** curulis cum saepetro, corona, &
ceteris regni insignibus, juxta Romu-
lum senescentem quid collocata, ad
placandos fratris manes, ut pariter
imperare viderentur. AE. 1: 280, 296.
olim insigne imperatorum; dicta a
curio, quod ea tantum uterentur, qui
triumphali curru inveci fuerant. 11:
334.
- SEMEL**, cito, confestim. AE. 11: 418.
- Semelo**, foror Inus, Athamantis regis
uxoris, quae Bacchum auxit: unde
Juno illam perdidit. AE. 5: 241.
- Semearis**, satio; declinatur ut *semita*. G.
1: 217.
- Semefum**, comefum; non *sementum*, co-
mentum, vel *ensum*. AE. 8: 297. Se-

INDEX IN SERVICUM.

Seminarium, & **seminarium**. *AR.* 10:404
Semidei, **fauni**, **Nymphae**, **Silvani**, &c.
 eorum cum volens videntur. *R.* 6:24
Semihomo **Cacus**, **seritate** corruptus.
AR. 8:194
Semina **semina**, **atomis**. *R.* 6:31
Semina **flammae**, *Gr.* *σπινθηρ* *σπιν*
AR. 6:6
Semina **Deorum**, **coeli** **temperies**, **plu-**
viae, *ros*. *O.* 1:22
Semina, **pro** **arboribus**. *O.* 2:354
Semina **leonum**, **genera**. *Q.* 2:152
Semiputata **viris**, **pejus** **convitium**, **quam**
impunita. *R.* 2:70
Semiramis **Babylonica** **muros** **fabricavit**
de bitumine. *R.* 8:82
Semina, **quasi** **femis** **via**: *Via*, **est** **adus**
dimidius, **qua** **potest** **ire** **vehiculum**;
Alas, **duo** **carpenta** **capit**, **cuntium**
et **venientium**; *Callis*, **semita** **tenuior**.
AR. 4:405
Semistura, **pro** **semitura**. *AR.* 3:578
Semones **centum** **sub** **Romulo**. *AR.* 8:
 109. *dicti* **a** **senectute** **actate**, *Gr.* *παρ-*
ουλα *Patris*, **a** **cunctis** **similitudine**. *S.*
 758
Senatus **dictus**, **quod** **una** **fuisse**, **vel**
a **senectute**, *Gr.* *παρεια*. *AR.* 1:430.
Senectutinus **ordo**. *ibid.* **non** **nisi** **ad**
publica, **&** **sugurum** **condita** **lo-**
ca **convenire** **solebat**; **&** **num** **aries**
immolabatur. *II.* 1:355, **haberi** **poterat**
in **templo**. *II.* 450. **nisi** **in** **augurio**, *i.*
e **augurio** **consecrato** **loco**, **haberi**
poterat. *II.* 153. **in** **privata** **tecta** **con-**
vocari **non** **licebat**. *II.* 120
Senatus **apud** **Romanos** **confirmabatur**,
sed **populus** **jubebat**. *AR.* 9:192
Senatus **pauper** **sub** **Romulo**. *AR.* 8:109
Senatus **veniae** **Ostianensis** **dicere** **pue-**
rum. *R.* 1:43
Senatus, **pro** **senioribus**. *AR.* 8:105
Senectus, **si** **solum** **penatur**, **subintelli-**
gendum **actas**; **sed** **senectus**, **per** **se**
plenus **est**. *AR.* 11:165
Senectae **fors**, **quies** **et** **otium**. *AR.* 6:314
Senes, **qui** **dicantur** **apud** **Philosophos**.
R. 1:47
Senes **voce** **tantum** **Herculis** **laudes** **ce-**
lebant; **juvenes** **gestu** **corporis** **&** **fac-**
tis **monstrabant**. *AR.* 8:288
Senex, **&** **senior**, **ad** **reversitatem**. *AR.* 8:293
Senex **salutis** **Matriae** **Demon** **iram** **placa-**
vit. *AR.* 3:279
Senior, **&** **juvenior**, **comparativi** **per**
imminutionem, **pro** **nondum** **latis**
senex, **aut** **juvenis**. *AR.* 5:409
Senior, **comparativus** **pro** **postivo**, **vel**
virens **senectus**. *AR.* 6:304
Seniores **vigeant** **prudencia**. *AR.* 9:246
Senones, **dicti** **Galli**, **quod** **Liberum** **pa-**
trum **hospitio** **recepissent**. *AR.* 8:656
Senones **Galli**, **ad** **Albam** **caedis** **Roma-**
nus, **urbem** **incendunt**, **Capitolium**
diu **sed** **frustra** **obsederunt** **deo**. *AR.*
 8:652
Sensus, **pro** **animo**. *R.* 8:67
Sensus **oculorum** **velocior** **quam** **aurium**.
AR. 2:431
Sententia **pauca** **quam** **discreta**, **prae-**

minebatur **eius** **ratio**. *AR.* 10:305
Sententiae **non** **semper** **generales**, **sed**
pro **negotiorum** **qualitate** **saepe** **for-**
mantur. *AR.* 2:367
Sententia **generalis** **vitiosa**, **cum** **disce-**
pat **a** **specialitate**. *AR.* 2:402
Sententiae **sublimis** **iusticiis** **non** **dandae**.
R. 2:65
Sentes, **spinnae**, **aspera** **fruteta**. *R.* 4:29
Sentum **situ**, **squalidum**. *AR.* 6:462
Sepe **iebantur** **omnes** **in** **Urbe**, **quod**
Duillio **consule**, **Senatus** **prohibuit**,
exceptis **Impensombus**, **&** **Virginibus**
Vestalibus. *AR.* 11:206
Sepe **lebentur** **homines** **cum** **illis** **rebus**;
quas **dilexerant** **vivi**. *AR.* 10:827. **&**
quidem **domi** **suae**. *S.* 64. **&** **inde** **or-**
tum, **ut** **lares** **colerentur** **in** **domibus**.
II. 152
Sepe **liendum** **cadaver** **inventum**, **vel**
laetum **pulvis** **iniciendum**, **quod** **gen-**
us **est** **sepulturae**. *AR.* 6:176
Sepe, **in** **campo** **Martio**, **in** **quibus**
pop. Romanus **ferrebat** **suffragia**. *R.* 1:
 34. **de** **ovilibus**. *ibid.*
Septem, **a** *Gr.* *επτά*. *R.* 2:11
Septemgeminus **Nilus**, **septemfons**.
AR. 6:801
Septena, **pro** **septem**. *O.* 1:232. **ut** **bi-**
na, **pro** **duo**. *AR.* 10:329
Septena **corpora**, **septem** **parci** **&** **septem**
puellae. *AR.* 6:21
Septenarius **numero** **multa** **continentur**.
R. 8:75
Septentrio, **axis**, *Graece* *ἄρκτος*. *O.* 3:352
Septentriones **non** **occidunt** **propter** **ax-**
is **vicinitatem**. *AR.* 4:482
Septima **luna** **felix**. *O.* 1:284
Septimus **numerus** **duplicatus** **felix**. *ibid.*
Sepulchra **Principum** **apud** **Priscos**, **vel**
in **alris** **montibus** **fiebant**, **vel** **Pyrami-**
des **&** **ingentes** **columnae** **in** **his** **erig-**
ebantur. *AR.* 11:849
Sepulchris **memoria** **solebant** **adungi**, **ut** **a-**
nimae **amoenitate** **fruerentur**. *AR.* 5:760
Sepulchro **quae** **cuique** **chasa** **maxime**
imponantur, **sive** **insculpebantur**.
AR. 6:233
Sepulchrum, **exstruio** **super** **cadaver**.
AR. 3:22. **cadaver** **conditum**. *II.* 539
Sepulchrum **Veteres** **scribebant**, *sepul-*
crum *hodie*. *O.* 3:223
Sepulchri, **quasi** **sine** **pulvis**, **&** **nihil** **sen-**
tientes. *AR.* 9:189
Sepultura **ad** **ipsa** **cadavera** **non** **perti-**
net, **licet** **umbris** **prosit**. *AR.* 10:828
Sepultura, **pax** **mortuorum**. *AR.* 11:107
Sepultura **inanis** **apud** **Inferos** **tantum**
valet, **quantum** **plena**. *AR.* 6:325
Sepulchra **diversa** **genera** **&** **ritus** **apud**
varias **gentes**; **&** **quidem** **ex** **philoso-**
phorum **sententia**. *AR.* 11:143, 186
Sepulchra **beneficium** **generaliter** **de-**
betur **omnibus**. *AR.* 11:106
Sepulchri, **mortui**, **jacent**, **quasi** **sine**
pulvis. *AR.* 3:42. **dormiens**, **sine** **pulvis**, **id**
est, **motu** **6:424**. **qui** **stratus** **jacet**. *II.* 630
SEQUACES **caprae**, **persecutores**,
scu **quod** **vites** **avidius** **persequantur**.
R. 2:374. **flammae**, **persecutores**;

quia **ignis** **natura** **rapax**. *AR.* 8:432
sumi, **apum** **persecutores**. *O.* 4:230
undae, **persecutrices**. *AR.* 5:193
Sequentes **rivi**, **juges**; **aut** **proprie** **rivo-**
rum **epitheton**, **quia** **sequuntur**, **qua-**
ductae. *O.* 1:106
Sequester, **est** **aut** **medius** **inter** **duos**
altere **adversas**, **aut** **ad** **quem** **aliquid** **ad**
tempus **seponitur**, **a** *sequendo*; **elec-**
tus **seculis**, **ut** **utraq** **pars** **fidem** **e-**
ius **sequatur**. *AR.* 11:193
Sequestra **pax**, **induciae**, **pax** **tempora-**
lis, **&** **media** **inter** **bellum** **praeteri-**
tum **&** **futurum**. *ibid.*
Sequi, **pro** **imitari**. *AR.* 5:74. **pro** **in-**
quirere. *II.* 490
Sequi **bella**, **petere**. *AR.* 10:67
Sequitur, **pro** **persequitur**. *AR.* 11:674
SERA, **pro** **sero**. *AR.* 10:94
Sera, **nocti** **vicina**, **vel** **sero**. *O.* 1:251
Sera **actas**, **tarde** **veniens**. *O.* 4:138
Sera **comans** **narcissus**, **sero** **flores** **habet**.
O. 4:122
Sera **omina**, **gravia**. *AR.* 5:524
Sera **quies**, **cardus** **sonnus**, **pro** **sero**.
AR. 8:30
Serae **frondes**, **vetulae**, **aridae**; **sero** **ca-**
descentes. *O.* 2:403
Serae **ulmi**, **maiores**, **vetulae**. *O.* 4:144
Serenitati **candidae** **pecudes** **maestantur**.
AR. 3:118
Sereno **caelo** **vifa** **vel** **audita** **auguria**,
prospera. *AR.* 2:693
Serentes, **vel** **saturos**, **vel** **serere** **volentes**.
O. 1:193
Serenum, **pro** **serenitate**. *AR.* 5:851
Seres, **pro** **Ser**; **populi** **intra** **Indos**. *O.* 2:122
Sereff **duo**, **unus** **in** **castris**, **&** **unus**
cum **Aenea**. *AR.* 10:541
Sergia **familia**, **a** **Sergestio** **traxit** **origi-**
nem. *AR.* 5:117, 121
Seri **ignes**, **nocturni**. *O.* 1:290
Sericum, **ex** **tenacissimis** **filis** **bombicinis**,
qui **apud** **Aethiops**, **Indos**, **&** **Seras**
in **arboribus** **sunt**. *O.* 2:122
Series, **ordo** **connexus**. *AR.* 11:645
Sermo, **proprie** **qui** **inter** **duos** **scrutus**,
& **inter** **utrumque** **habetur**. *AR.* 6:160
Sermo, **orationis** **conferio**, **&** **duorum**
pluriumve **confabulatio**. *AR.* 4:277. *q.*
 657
Sermo **non** **malus** **perturbatis** **jagiter**,
nec **gaudentibus**, **nec** **dolentibus**. *AR.*
 2:731
Serpens **caudam** **suam** **mordens**, **apud**
Aegyptios, **anni** **Symbolum**. *AR.* 5:85
Serpens, **in** **Aulide** **matrem** **cum** **novis**
pullis **comedens**, **omnem** **decennalis**
belli: **septem** **gyros** **faciens** **in** **Sicilia**
in **sepulchro** **Anchisae**, **septem** **anno-**
rum. *AR.* 5:85
Serpentes, **terrarum** **sunt**; *augues*, **aqua-**
rum; *dracones*, **templorum**. *AR.* 2:204
Serpentes, **pelle** **deposita**, **vittae** **novae**
unt. *AR.* 2:473. **aliae** **repunt** **toro** **cor-**
pore; **aliae** **corporis** **parte** **eriguntur**.
O. 3:426. **sunt** **quidem** **in** **Italia**, **sed**
non **tales**, **quales** **in** **Aegypto**, **aut** **A-**
frica. *II.* 153. **in** **Mercanti** **virga** **quid**
significans. *AR.* 4:242. **a** **Calydonis** **in-**
fulis

INDEX IN SERVIVM.

fulia venientes in homines converfi.
2: 201
Serpentibus pleni agri Libyae. o. 3: 249
Serpentum corio arma levigata. A.E. 8: 436
Serpere, humiliter procedere. E. 8: 12
Serpit quies, latenter membris infunditur. A.E. 2: 269
Serpyllum, a Gr. *Ἐρπύλλος*, aspiratione mutata in s. E. 2: 11
Serpyllum & *allium*, herbae calidae, quae actum repellunt. ibid.
Serra, dictus in facis Tybris. A.E. 8: 63
Serrae & *curcini* inventor, Perdix. o. 1: 143. sive *Circanus*, sororis Daedali filius. A.E. 6: 14
Serranae ibidae, quae pares & aequales habent cavernas. A.E. 9: 618
Serranus, Dictator ab aratro: a *serendo* dictus. A.E. 6: 845
Sertorius, militum humeris sublatum murum ascendebat. A.E. 9: 558
Sertum & *serta* absolute, sed *sertos* vel *sertas*, subintell. *flores*, *coronas*. A.E. 1: 421
Servare, custodire, observare. A.E. 2: 711. obtinere, custodire, inhabitare. 6: 402. incolere, oblinere. o. 4: 383. observare. 1: 205. recuperare. E. 9: 10. tenere, habere. A.E. 5: 30
Servare connubia, tenere, amare. A.E. 3: 319. locum obtinere. 6: 507. ripas tenere. o. 4: 459. sedem, & nomen, pro tenere, possidere. A.E. 7: 3
Servas Pergama aeterna, *servas* & aeterna facis, efficit ut aeterna sint. A.E. 8: 37
Servi, nec liberti, Herculis facis intererant. A.E. 8: 177
Servi nec calceos, nec colobias gestabant. A.E. 1: 286. apud Romanos a militia prohibebantur, nisi servitute deposita, excepto Annibalis tempore, post Cannensem praelium. A.E. 9: 546
Servi & equi dilectissimi, item uxorum charissima, cura regibus mortuis apud majores, nec non Indos comburi solebant. A.E. 5: 95
Servus *Sepulchri* successor, Varus. E. 9: 35
Servire quando uxor dicta marito. o. 1: 31
Servitium, servitus. E. 1: 41
Servitum, ut serviam, verbum finitum, & modus gerundi. A.E. 2: 786
Servius *Tullius* natus ex Oriculana captiva in domo Tarquinii Prisci. A.E. 2: 683. ejus obdormientis caput flamma correptum: & inde clarum fore Tarquinii uxor Tanaiquil collegit. ibid. e plebe in senatum elegit, qui conscripti dicti. A.E. 1: 430
Serum, aqua lactis, pingues. efficit canes. G. 3: 406
Serum, quod seros facit. A.E. 2: 374
Serum, grave. A.E. 6: 569. triste, Indiferum. 12: 864
SESE, pronomen compositum. A.E. 3: 597. posteriorem syllabam producit. 4: 606
Sestius sive ex urbe Sesto, Hero; Abydenus, sive ex Abydo, Leander, eorumque historia. o. 3: 258
Sessus & *Abydus*, civitates Hellespont.

o. 1: 207
SEU, pro utrumque. A.E. 1: 222
Severus, tristis; & contra. A.E. 6: 374
Severus amnis, tristis. o. 3: 37
Severus, mons Sabiorum. A.E. 7: 713
Sex, a Gr. *ἕξ*. E. 2: 13
Sexti libri initium a Tucca & Varo mutatum. A.E. 5: 871
Sextilis & *Quintilis* nomen mutarunt a Julio & Augusto. o. 1: 43
Sextus Pompejus, S. Pompeji filius, post patris mortem sex annos Siciliam tenuit, postea victus ab Augusto opera Agrippae. A.E. 6: 612. 8: 684
Sextus Tarquinius, minimus filiorum Tarquinii Superbi, ejusque cum Gabiis historia. A.E. 6: 819
Sexus liber Aeneidos varia omnium rerum scientia plenus, inter reliquos omnes principatum obtinet. A.E. 6: 1
SI, pro confirmativa conjunctione, aut dubiativa. A.E. 5: 64. 798. adverbium regantis & optantis, & per se plenum. 6: 187. pro quando. 5: 64. siquidem. o. 1: 7. A.E. 1: 607. 5: 798. 6: 529
Si, eleganter omnium. A.E. 1: 576
Si qua, quis. G. 2: 327. v. in qua
Si, & o, optantis sunt, idem quod utinam. A.E. 8: 560
Sibila, pro sibilantia, participium enim est: nam cum nomen est, *sibilus* masc. gen. dicitur. A.E. 2: 218
Sibilus, ipse susurrus; & quandoque participialiter pro *sibilans*. E. 5: 82
Sibylla, vates Apollinis. A.E. 3: 332
Sibylla, nomen appellativum: ita dicitur omnis puella, cujus pectus Numen recipit, quali *ovis buala*, *Dei sententia*; plures fuerunt: ea, quae Aeneae vaticinata est, Phemonoe dicta, veribus responsa dare solita, quae plus minus centum sermonibus continebantur. A.E. 3: 445. quia Aeolus *ovis Dors* dicitur. 6: 12
Sibylla Cumana, Deiphobe Glanci: sed multae fuisse. A.E. 6: 36
Sibylla Cumana secula per metalla distinxit, & quis quo seculo imperaret praedixit, & Solis ultimum seculum voluit. E. 4: 4
Sibylla, cur relicta Erythraea insula Camas migraverit Apollinis beneficio tot annos consecuta quot arenas manus tenebat: eadem haec Romana fata conscripsit: & quomodo tandem in mortem resoluta. A.E. 6: 321
Sibylla, casta dicitur, quia Apollini consentire noluit. A.E. 5: 735. infana vates, cur. 2: 345. palmarum foliis scribere solebat. 2: 444. interdum notis, interdum verbis scribebat. 6: 74
Sibyllini libri, Tarquinio traditi, a qua Sibylla conscripti: inventi in Asia apud Erythram insulam post incensum Apollinis templum. A.E. 6: 36. a qua Sibylla, Cumana, an Erythraea, Tarquinio oblata, incertum: & omnis illa historia. 6: 72. pretio ter centum Philipporum oblata Tarquinio: & reliqua historia. ibid. in Apollinis tem-

plo servati, Romam delati sunt. 6: 322
Sibyllinorum librorum antistites & custodes, patricii tantum; & primum tantum duo; inde decem; inde quindecim, unde Quindecimviri vocati, ad tempora Syllana; post auctus numerus usque ad sexaginta, servato tamen Quindecimvironum nomine. A.E. 3: 332. 6: 73
SIC, pro aequo. A.E. 12: 304
Sic visum, formula interponi solita, quoties ratio vel iudicium rei non apparet. A.E. 3: 2
Sicani, *avirgibone*, ex Hiberia profugii, dicti de nomine *Sicoris* fluvii. A.E. 1: 568
Sicani, sive Siculi, olim tenuere Italiam usque ad ea loca, ubi postea Roma fuit; pulsi autem a Liguribus; hi a Sacranis; & hi ab Aboriginibus. A.E. 11: 317. a Sicano, Itali fratre, partem Italiae tenuerunt. 1: 537
Sicani & *Aulones*, convenae in Italia; & Sicani dicti a Sicoris Hispaniae fluvio, & duce Siculo in Italiam delati Aborigine pepulerunt. A.E. 8: 328. pulsi ab Aboriginibus, quas ante pepulerant, Siciliam occupaverunt, & a se *Sicaniam* appellaverunt. A.E. 8: 328
Sicani quondam, ubi post Roma; pulsi ab Aboriginibus. A.E. 7: 795
Sicania, Sicilia. E. 10: 4. a Sicanis, qui Siculo duce ex Hispania in Italiam, mox inde iterum pulsi in Siciliam venerunt. A.E. 8: 328
Sicanus, Itali frater, unde *Sicani*, & *Sicania*. A.E. 1: 537
Sicanus, primam nunc producit, nunc corripit. A.E. 5: 24
Siccant, fugunt. E. 2: 42
Siccabat cruores vestis, exprimebat. A.E. 4: 687
Siccari vulnera dicuntur aqua, quia ejus frigore sanguinis fluxus continetur. A.E. 10: 834
Sicelides, vox Graeca, Latine *Sicenses*. E. 4: 1
Sichaeus, idem Sichaeus: prima longa. A.E. 1: 347. prima brevi. 372
Sicilia, Sicania. E. 10: 4. Trinacria, & tribus promontoriis. A.E. 3: 384. quae Gr. *Ἰσκαρία*, Pachyno, Lilybaeo, Pelonzo. 3: 687. item Triquetra. 1: 200. Italiae olim conjuncta, sed tempestatibus abrupta. 3: 414. ab Italia freto divisa. 1: 561. occupata a Sicanis, per Aborigine: quos ante ipsi pepulerant Italia, iterum ejectis; & ab illis Sicanis dicta. 8: 328
Sicilia, Africa, Sardinia, Lepido obvenierunt in Triumviratu. A.E. 8: 678
Sichaeus fluvius, Crimifus. A.E. 5: 30. Helorus, ad Nili similitudinem exaequans. 3: 698. Pantagias, ita dictus quod sonitu suo omnem fere Siciliam impleat. ibid. Plemmyrium, aliis insula. 3: 692. Symaethus, a rege *Symaetho* dictus, haud longe ab urbe Catinensi, ubi Dii Palci culti. 9: 524
Siciliae mons, Aetna, pro fumo flammam emittens; *maia* omen. o. 1: 472. E-

INDEX IN SERVIUM.

- ryx**, Veneri consecratus. AE. 3: 707.
in eo Eryx & Hercules dimicant. 5: 411. super Drepanum oppidum, ubi templum Veneris Erycinæ. 5: 759. 12: 701
- Siciliæ** nymphæ, Arethusa. E. 10: 4
- Siciliæ** oppidum & mons, Agragas, Agrigentum. AE. 3: 703
- Siciliæ** civitates, Aica, Erctella, & Egesta, ab Helymo conditæ. AE. 5: 73
- Siciliæ** urbem tenebat Accesta. AE. 1: 546
- Siciliæ** oppidum & palus, Camarina: & unde proverbium ortum, *Non movenda Camarina*. AE. 3: 701
- Siciliæ** civitas, Drepanum, non longe ab Eryce monte. AE. 3: 707
- Siciliæ** oppidum & flumen, Gela, unde Geloi campi. AE. 3: 702. oppidum Hybla, post Megara. E. 1: 55. Naxos. 10: 50. Syracusæ, Megara. AE. 3: 689. Accesta, quæ prius Accesta. ab Accesta condita. 5: 718. 9: 218. Selinus, juxta Lilybaeum. 3: 705
- Siciliæ** promontorium Pelorum. AE. 3: 411
- Siciliæ** mons & rex Eryx. AE. 1: 574. 5: 24
- Siciliæ** rex Italus in Italiam venit, & ei nomen dedit. AE. 1: 6, 537. tyrannus, Dionysius. 3: 704
- Sicilia** arbores habet ferentes lanam. AE. 3: 653
- Sicilia** maximam partem circuit Aeneas. AE. 3: 1
- Sicoris**, Hispaniæ fluvius; unde Sicani appellati, qui duce Siculo venerunt in Italiam. AE. 8: 328
- Siculus** angustiae, e longinquo clausæ, propius accedentibus patescunt. AE. 3: 687
- Siculi** ad fontem Daphnin quotannis sacrificant. E. 5: 20
- Siculi** habitaverunt olim Italiam juxta loca, ubi Laurolavinium. AE. 1: 6. Italiæ partem occupavere; & Albulam fluvium ab *Ἰππῶ*, urbis suæ solæ, *Thyrrin* appellavere. 3: 500
- Siculi**, cur nummum cum canis effigie habuerint. AE. 5: 20
- Siculus** Sicanos in Italiam duxit, & Aborigines pepulit. AE. 8: 328
- Sicyonia** bacca, a *Sicyone*, civitate Lasoniæ, ubi abundant oleæ. O. 2: 519
- Sicyonis** rex, Adrastus. AE. 6: 480
- Sidera**, elementa dicuntur, & habere proprias potestates. AE. 2: 155
- Sidera** conscia fari, planetæ, in quibus suorum ratio continetur. AE. 4: 519
- Sideribus** gubernari fæstatuebant Mathematici. AE. 4: 489
- Sidera** Terræ exhalatione aluntur, & aquis marinis. AE. 1: 611
- Sidera** quæ oriuntur cosmice, occidunt heliace. O. 3: 304
- Sidera**, tempestatum prænuntia, contra Epicureos. O. 1: 212. semper quidem in coelo, sed Solis splendore vincuntur. AE. 2: 152
- Sidera** iter noctis, vel per quæ nox decurrit; vel ad quæ nautæ iter peragunt ad sidera, in altum supra haurum. O. 2: 427. nocte. AE. 10: 162
- Sidera** voce loquens, cum cantu coelum petens. AE. 10: 192
- Sidera**, pro tempestatibus. O. 1: 204. AE. 5: 628. pro ventis, qui ex ortu siderum vel mites & prosperi, vel turbulenti & adversi. 4: 578
- Sidere** hyberno, tempore hyberno: vel revera sidere, propter Orionem. AE. 4: 309
- Sidere** abrupto, magna tempestate. AE. 12: 451
- Sidereæ** sedes, lucida, astrifer circulus; non enim omnes circuli astriferi, sed summas tantum. AE. 10: 3
- Sideris**, pro siderum. O. 4: 227
- Siderum** ortus & occasus duplex, cosmicus & heliacus. O. 3: 304
- Sidinum**, oppidum. AE. 7: 727
- Sidon**, civitas Phœniciæ. AE. 1: 450
- Sidona** venit pulsus Salamine a patre Teucer. AE. 1: 623
- Sidonia**, pro Tyria. AE. 1: 239, 450, 617
- Sidonii**, locupletes. AE. 1: 450
- Sidus**, de una stella, cum proprie ex pluribus stellis consistet. AE. 8: 681
- Sidus**, pro tempore. O. 1: 1. proprie quod plures in se stellæ continent. ibid. & tempestatem denotat, & revera *sidus*. AE. 11: 259
- SENE**, extrema pars Aegypti. AE. 6: 154
- Sigen**, unum ex duobus Trojæ promontoriis, dictum ab Herculis tacurnitate. AE. 2: 312. in illo litore Achillis asylum. 6: 505. ibidem Achillis statua. 1: 34. hic occisus Priamus ad Achillis tumulum. 2: 506
- Signa** caelestia duodecim Aegyptii statuebant, Chaldaei undecim. O. 1: 3. sunt domicilia XII. Deorum. ibid.
- Signa** duodecim, pro duodecim mensibus. O. 1: 230
- Signa** vellere, proprie; fugebantur enim in terra, unde avellebantur, si castra movenda; quod si facile sequerentur, pro bono omine erat; sin difficile, contra, ut Crasso contigit bello Parthico; & Flaminio apud Thralymenum, qui jussu erat effodi signa. Crassus cum filio bello Parthico occisus, cum in aciem processisset, licet vix evelli potuissent signa. AE. 11: 19
- Signa** diligenter sequenda militibus. AE. 11: 870
- Signa** sequentum, pro militari sono, qui vel canit ut sequantur, vel receptui. AE. 9: 394
- Signa** a Parthis sub Augusto reddita, quæ Crasso ademerant. AE. 7: 606
- Signa**, vel tesserae; vel tubarum; vel vere signa militaria. AE. 10: 258
- Signa**, pro vestigiis. AE. 8: 212
- Signare**, designare. AE. 2: 423. notare. O. 1: 126
- Signare** spatium, intueri, visum notare. AE. 5: 317
- Signatum** argentum, quod in nummis erat. AE. 10: 526
- Signum** unum ad captandam serenitatem non sufficit. AE. 3: 515
- Signum** dare, verbum militare. AE. 3: 239
- SILA**, mons Lucaniæ. O. 3: 219
- V V V 3
- Silernus**, flumen Lucaniæ. O. 3: 146
- Silentibus** dumis errat, pro, ipse *Silens*. AE. 9: 393
- Silentium** fiebat luminibus accensis, donec libamina igni darentur; quæ res *Silens* *caput*. Græcæ. AE. 1: 734
- Silentium** fidam requirebatur in lacris. AE. 3: 112
- Silentium** quinquennale, virtus Pythagorica. AE. 10: 564
- Silennus**, Mercurii filius; vel Panos & Nymphæ; vel ex guttis cruoris Coelestis. E. 6: 13. Midæ de rebus naturalibus interroganti cuncta exposuit. ibid. vino soporatus a Midæ regis Pastoribus victus & captus. ibid. semper ebrius. 6: 15. Midæ beneficio solutus, concessit ei, ut quidquid tangeret vertereetur in aurum. AE. 10: 142
- Silennus**, titulus Eclogæ sextæ: ejus Sileni narrationem a Theopompo hausit Virgilius. M. 6: 13. Sileni fabula. ibid.
- Siler**, arboris genus; & quod notandum, neutrius generis. O. 2: 12. AE. 12: 764
- Silex**, saxi species. AE. 6: 471. aliis masculini generis, secundum Virgilium etiam feminini. AE. 8: 233
- Silicis** radices sibi invicem necæ sunt, & avellæ etiam renascuntur. O. 2: 189
- Siliqua**, theca, folliculus, intra quem legumina nascuntur. O. 1: 74
- SIMILIBUS** probanda sunt, quæ per se probari nequeunt. O. 4: 219
- Similis**, pro similiter. AE. 12: 477
- SIMOIS**, Trojæ fluvius, circa quem naus Aeneas. AE. 1: 104, 621
- Simul**, eodem tempore. AE. 2: 220. postquam. 4: 90
- Simul**, bis positum, antiquæ. AE. 12: 268
- Simulacra**, proprie Deorum sunt. AE. 2: 772
- Simulacra** divina postea posita in templis. AE. 1: 509
- Simulacra** raro tota; plerumque caput tantum, vel thorax exprimebant. E. 7: 31
- Simulacra** Deorum parva, Gr. *ἱεῖα*, apud Aegyptios & Carthaginienses, quæ portabantur in lecticis, & ab ipsis mora infundebant vaticinationem. AE. 6: 68
- Simulacra** omnium rerum sunt, ad quarum similitudinem omnia procreantur. AE. 6: 289
- Simulacra** inter Deos reatorum etiam apud Inferos sunt. AE. 6: 134
- Simulacra** etiam sunt inter res consecratas. AE. 2: 172
- Simulacra**, sive potestates quædam sub forma humana a Jove mittuntur ad homines. AE. 5: 722
- Simulacrum** Avernii sudasse dicitur, quo tempore mare per Lucrinum lacum immisum est in Avernum. O. 2: 161
- Simulacrum** quoddam ad corporis nostri effigiem fictum, & quod est species corporis, quæ non potest tangi, sicut ventus, & hoc post mortem petit inferos: & hæc simulacra etiam eorum sunt, qui per apothecum Diis facti. AE. 4: 654
- Simu-

Simulacrum Numinis, cui templum di-
gitum erat, semper in medio templo
stabat. *o.* 3: 16
Simulacrum Herculis apud Inferos vi-
sum. *AR.* 6: 650
Simulamus ignota, diffimulamus nota.
AR. 1: 520
Simulata in sacris, quando vera exhi-
beri non poterant, pro veris habe-
bantur. *AR.* 2: 116, 4: 512
Simus, qui pressus est naribus. *z.* 10: 7
SINE, peccante, relinque, parere, *oip.*
z. 10: 594
Singulari numero carentia unum signi-
ficant, quando dicimus *unae bigae*,
unae quadrigae, *unae sculae*. *AR.* 12: 164
Singularis pro plurali. *AR.* 2: 19, 729
Singularis numerus plus in usu est, quam
pluralis. *o.* 2: 6, *AR.* 2: 112
Singuli homines Deos habens proprios
Genios. *AR.* 12: 538
Singularem sanguine, cum singulu
animam efflantem. *AR.* 9: 333
Sinistras partes in coelo, septentriona-
les. *AR.* 2: 693
Sinistri mores, contrarii. *AR.* 11: 347
Sinistrum a *sinistro*, quia in auguris nos
agere quid sinunt. *AR.* 2: 693
Sison, filius Aesim, nepos Aurolyci,
consobrinus Ulyssis. *AR.* 2: 79. equum
Trojanum aperuit. 2: 25
Sinister, noxius. *o.* 1: 443
Sintii, populi Thraciae, cum quibus
stato die coire solebant Amazones.
AR. 11: 659
Sinties, vel Sintii, miserebant Vulcanum
in Lenaeum insulam e coelo praeci-
pitatum. *z.* 4: 62. *AR.* 8: 414
Sinuare, curvare, in sinu flexere. *AR.*
2: 208
Sinus, reductus litoris secessus. *AR.* 2: 23.
curvatio & flexus undarum. 11: 626
Sinus, genus vasis, priorem producit; pro
genio vero, corripit. *z.* 7: 33
Sinus, oculorum orbes. *AR.* 4: 30
Sint Deos dicunt Aeoles; unde de Sibyl-
la, quasi *ois flull*, *Dei* sententia. *AR.*
3: 445. 6: 12
Sipontina civitas, Lapygiae, quae regio
Apuliae. *AR.* 11: 247
Si qua, eleganter *qua* vacat. *AR.* 9: 406
Si qua, pro, si; vel, si quo modo. *z.* 6:
57. si quando. *AR.* 10: 458. pro si:
vel si *qua* fidem laturo, pro si *quam* fi-
dem. 10: 792
Si quis, si quem, si qua, aliquando par-
ticula vacat. *AR.* 1: 185
SIRENES tres, Acheloi fluminis & Cal-
liopes Mafae filiae, partim virgines,
partim volucres, una voce, altera ti-
biis, alia lyra canebeb, & primam
circa Pelorum, post in insula Capreis
habitarunt; ejusque fabulae explica-
tio: in singulari *Sireus*. *o.* 1: 8. *AR.*
5: 864
Sirenum una, Parthenope, a qua, ibidem
sepulta, prius sic dicta Neapolis. *o.* 4:
562
Sitius, tetrus adversus & pestilens, cum
Cane oritur. *o.* 1: 218. Stella in ore

Canis, nimios aestus excitans. 4: 405.
per se pestiferus, sed pro adiacentium
qualitate aut vineitur, aut majoribus
utitur viribus, atque ita non semper
noxia. *AR.* 10: 273
Sitro, Epicureus, Virgili & Vari prae-
ceptor. *z.* 6: 13
SISTERE, adducere. *AR.* 4: 633. con-
stitimere, collocare. 2: 245
Sistere rem Romanam, confirmare, cor-
roborare. *AR.* 6: 839
Sistrum, instrumentum, quod Isis, Ae-
gypti Dea, dextra tenet, accessus &
recessus Nili significans. *AR.* 8: 696
Sisyphus cum Menope concubuit. *o.* 1:
137. cum Anticlia, matre Ulyssis, an-
te Laertae nuptias concubuit, & inde
natus Ulysses. *AR.* 6: 529
Sisyphus saxum apud Inferos volvis per-
petuo, quia hominibus Deorum pu-
piliacem confutia. *o.* 3: 38. *AR.* 6: 616
SITHONIS filia, Pallene, a qua insula
Pallene appellata, alio nomine Cher-
soneus. *o.* 4: 390. Phyllia. *z.* 5: 10
Sitientes Indi, populi subtolani. *o.* 4: 425
Sitro, pro otio. *o.* 1: 72
Sistrum, quam sinistra tenet Aegypti Dea,
Isis, omnium lacinarum & postarum
affluentiam Nilo emundante significat.
AR. 8: 696
Sinus, positiones, ordines: in singulari
aliquando pro vetustate, squalore. *AR.*
3: 451
Situs, proprie lanugo ex humore pro-
creata in locis sole carentibus. *AR.* 6:
462. nascitur ex temporis longinqua-
te. 7: 440
SMINTHICEM murem appellant
Cretenses, vel Phrygia. *AR.* 3: 108
Smintius Apollo, a quo constitutus &
dictus. *AR.* 3: 108
SOMULES, stirps, de arbore. *AR.* 12: 770
SOCER, absolute de Caesare, Pompe-
ji socero. *AR.* 6: 831
Soceri, pro *sacere* & *sacra*, praepone-
ndi sexui responder. *AR.* 2: 457
Socii, pro remigibus. *AR.* 1: 202
Socium agmen, sibi devotum. *AR.* 2: 613
SOCRATES damnatus, quod novam
religionem introduceret. *AR.* 8: 187
SOL, Apollo, Liber pater, idem Deus:
unde trieterica ejus sacra. *AR.* 6: 78. *z.*
8: 79. *o.* 1: 5. *AR.* 3: 93
SOL, Hecates, ab *is* *is* *is*. *AR.* 11:
532
Sol, Aethyris cultus, lingua ipsorum *El*;
unde regum nomen, *Belus*, & *Gr.*
Heli. *AR.* 1: 646
Sol, unus de Titanibus. *AR.* 6: 725. solus
e Titanibus ab injuria Numinum ab-
stinuisse, & propterea coelum me-
nuisse dicitur. 6: 580
Sol Martis & Veneris adulterium indi-
cavit, unde irata Venus omnem Solis
stirpem infandis amoribus persecuta
est; & inde etiam Solis filiam Pasi-
phaen. *AR.* 6: 14
Sol Myrrham adamavit. *z.* 10: 18
Sol nascentibus suppeditat spiritum. *AR.*
11: 51

Sol annum conficit. *o.* 1: 9. *que* die ad
quodque signum perveniat. 1: 205.
in Libra efficit aequinoctium autum-
nale; in Ariete autem vernale. 1: 208.
cur obliquo cursu incedat. *AR.* 1: 746.
cur laborare dicatur. *ibid.*
Sol radios a scelere Atrei avertisse dici-
tur: hoc explicatur quod Atreus pri-
mus eclipsin illic invenit. *AR.* 1: 572
Sol, in occasu caeculeus, pluviam no-
tat. *o.* 1: 453
Sol occidens in mare se dicitur tinge-
re. *o.* 1: 438
Sol, pro serenitate. *AR.* 1: 149
Sol novus, pro die oriente. *o.* 1: 288.
pro prima aestatis parte; aliter *Sol* *no-
vus*, propter VIII. kal. Januarias. *AR.*
7: 718
Sol rapidus, fervidus, ardens. *o.* 1: 92
Sol, & frigora, pro Vere & Autumno.
o. 1: 48
Sol, unicum nomen in *l*, quod in ge-
nitivo *Solis* facit. *AR.* 4: 402
Sola, in plur. pro terra. *o.* 1: 80
Sola, magna. *o.* 1: 30
Sola astra, deserta. *AR.* 5: 613. *memora*,
deserta. *AR.* 11: 545
Solamen, solatium. *AR.* 3: 661
Solatia, carmina quibus consolamur. *z.*
9: 18
Solatium, praesentis tristitiae diminnu-
tio. *AR.* 8: 514
Solatium ingens, quando *maius* est
commune. *AR.* 10: 468
Solatus, infit; pro solatur & infit, vel
solans infit. *AR.* 5: 708
Sole in Cancro, perpetui dies in Thale
insula. *o.* 1: 30
Sole sub alio, sub alio climate. *o.* 2: 512
Sole fatigant, calore laborare faciunt. *z.*
3: 132
Solem Epicurei de atomis consistere, &
cum die oriri, & cum die perire sta-
tuebant. *AR.* 4: 584
Solers custodia, diligens & peris in-
dustria. *o.* 4: 327
Soles, dies. *z.* 9: 52. *AR.* 1: 749
Soles mauri, vehementes, fervidi, ma-
gni. *o.* 1: 66
Soles novi, dies vernaes. *o.* 2: 330
Soles, serenitates. *o.* 1: 393
Soli, deserti. *AR.* 4: 462
Soli agri, deserti. *o.* 3: 249
Solida fissura, quae fit sine rimis. *o.* 2: 78
Solido elephanto, ex ebone integro,
non scissili. *o.* 3: 25
Solims, gens ferocissima. *AR.* 5: 118
Solis circulus, in quo duodecim signa
AR. 6: 796
Solis seculum, ultimum. *z.* 4: 10
Solis defectus fit, cum Luna e regione
ejus obsterit radiis. *o.* 2: 478
Solis defectus ingens, cum Caesar occi-
deretur. *o.* 1: 466. & multa poten-
ta. 469
Solis ex cursus qualitate post factum mun-
dum tempora primum sunt divisa. *o.*
2: 336
Solis lux inimica dicitur Umbris, ratio-
ne physica, quia Solis adventum umbrae

INDEX IN SERVIVM.

bonae pereant. AB. 7: 739
Solis prognostica. G. 1: 439. & seqq. ejus
 ortu aer saepe mutatur. E. 9: 63
Solis radii palcantur humore terreno.
 AB. 1: 611
Solis filia, Circe. AB. 12: 164. filius, E-
 ridanus, idem qui Phaëton, ejusque
 fabula. 6: 659. ejus & Clymenes fi-
 lius, Phaëton, ejusque fabula, 10: 189.
 filiae Phaëtoniades. 6: 62
Solis armenta. E. 6: 60. boves occidisse
 dicitur Ulyssis loci. AB. 3: 220
Solis signa vespertina, melliora. G. 1: 451
Solstitium tripudium, optimum. E.
 8: 30
Solitus, participium sine verbo; nam *so-
 leo,* neutrale, caret praeterito. AB. 2: 462
Solum, quasi *solidum,* proprie arma-
 rium de uno ligno factum, in quo re-
 ges ob corporis tutelam sedebant. AB.
 1: 510. abusive nunc *sella regia.* ibid.
 a soliditate, vel quod *solum annu* ca-
 peret, quasi *solidum.* 7: 169
Solum, pro imperio. AB. 6: 396
Sollemnia vota, anniversaria sacra. E. 5: 74
Sollemne sacrificium, quid. AB. 2: 202
Sollemnes arae, anniversario sacrificio
 religiosae. ibid.
Sollemnis, legitimus, anniversarius,
 non festus. AB. 3: 301
Sollicitus, plenus sollicitudinis. E. 10: 5
Solo recubans, *solo* videtur abundare. AB.
 8: 45
Solocissimus, quid. AB. 5: 119
Soloccephanes, Gr. *Σολοκεφαίης,* quid.
 AB. 1: 180. 4: 355. figura, quae
 masculinum & neutrum, vel accusa-
 tivum cum nominativo conjungit. AB.
 8: 260
Solor lana, minuta, dura, hirsuta. G. 3:
 385
Solstitia duo, aëstivum, VIII. kal. Ju-
 lias; alterum hyemale, VIII. kal. Ja-
 nuarias. G. 1: 100
Solstitia humida, coelum pluvium ver-
 nali & aëstivo tempore. G. 1: 100
Solstitialis annus, XII. mensum. AB.
 1: 273. 3: 284
Solvere, cura liberare. AB. 4: 487
Solvere, & exsolvere se corpore, ele-
 ganter de moriente. AB. 11: 829
Solum dicitur, quidquid culque rei sub-
 jacet, unde *maris solum,* mare: a-
 vium, aër, stellarum, coelum. AB.
 5: 199. quidquid aliquid sustinet, de
 coelo, mari, aliis; sic mensae pani-
 cae, *solum Cereale.* 7: 111
Solum litus, desertum. G. 4: 465
Solve, pro absolvo. AB. 10: 110
Solus, de uno ex multis. AB. 2: 743
Solus, desertus. E. 10: 14. pro in locis
 solis. AB. 7: 776
Soluta elocutio. AB. 3: 173. v. *absoluta.*
Solutae debebant esse hostiae; quia pia-
 culum erat aliquid in sacrificio esse
 ligatum. AB. 2: 134
Solutum os, nimium patens. G. 1: 399
Solvuntur viscera, liquecunt & putre-
 sunt. G. 4: 302
SOMNIA, infomnia, quae per som-

num videmus. AB. 10: 642
Somnia vana sunt, quo tempore folia
 de arboribus cadunt. AB. 6: 284
Somnia vera per portam corneam e-
 xeunt; falsa per eburneam, & cur.
 AB. 6: 894
Somnia sibi fingere, proverbialis locu-
 tio. E. 8: 108
Somniorum duo genera; alterum a Coe-
 lo, quod est verum; alterum ab In-
 feris, quod falsum est. AB. 6: 284
Somnium, sopor; *somnus,* ipse Deus;
infomnium, quod in somniis videmus.
 AB. 5: 840
Somnum inire, carpere, dormire. E. 1: 56
Somnum proflare toto pectore, sterte-
 re. AB. 9: 326
Somnus, ipse Deus; *somnium,* quod in
 somniis videmus. AB. 5: 840
Somnus pingitur quasi cornu infundat
 quietem. AB. 1: 596. 6: 894
Somnus, consanguineus lethi. AB. 6: 278.
 donum noctis. 8: 658
Somnus ipse etiam polluit. AB. 8: 69. ex
 abrupto aufugiens, omen infelix. AB.
 3: 176. Deorum munus. ibid.
Somnus, pro somnio. AB. 2: 794. 6: 894.
 pro nocte. G. 1: 208
Somnus primus, pro prima pars noctis.
 AB. 1: 474
SONARE, sonum edere. AB. 4: 149
Sonorus, quod sine intermissione son-
 at; *sonans,* ad tempus. AB. 1: 57
Sonus omnis ex vento fit. AB. 3: 239
SOPHOCLES, Tragoediographus alti-
 sonus: cothurnum primum in scenam
 intulit. E. 8: 10
Sopitus somno, irrigatus. AB. 1: 684
Sopor & somnus, idem. ibid.
Soporatus vi Stygia ramus, morte ple-
 nus. AB. 5: 855
Sonans, quod ad tempus sonat; *sone-
 rum,* quod perpetuo. AB. 1: 57
SORA, urbs Italiae. AB. 9: 590
Soracte, vel *Soractis,* mons apud Hirpi-
 nos, non longe a Flaminia. AB. 7:
 696. sacer Apollini. 11: 762. in Fla-
 minia, non solum Apollini sacer, sed
 & Diis manibus consecratus. 11: 785
Soranus, dicitur Dis pater Hirpinis. ibid.
Sorbum, potionis genus, quod *certifica-*
 dicitur. G. 3: 380
Sordida rura. E. 2: 28
Sorores dicuntur, quibus similis pote-
 tas. G. 4: 354
Sororum una, pro Musa. E. 6: 65
Sors, pro casu, fortuna. AB. 10: 450
Sors rerum, regnum, quia Jupiter,
 Neptunus, & Pluto, regnum pater-
 num sorte diviserant. AB. 10: 40
Sors, pro judicio; quia singulae causae
 apud Romanos sorte ordinaban-
 tur, quo die agerentur. AB. 6: 431
Sors senectae, quies & otium; pueri-
 tiae, ludus; adolescentiae, amor; ju-
 venilis aetatis, ambitus. AB. 6: 114
Sorte, totali necessitate, vel forte. AB.
 2: 554
Sorte, captivi, & praeda, divideban-
 tur. AB. 3: 323

Sortes, responsa divina, propriae Apol-
 linis sacerdoti. AB. 3: 376
Sortes, abusive pro oraculis. AB. 7: 269
Sortes trahuntur, i. e. educuntur. AB.
 1: 512
Sorti, pro sorte, adverbialiter. G. 4: 165
Sortiri laborem, laboris officium inter
 se dividere. AB. 8: 445
Sortiri periculum, sorte dividere ad de-
 fensionem periculi; aut parturien-
 periculum quod quisque experiretur.
 AB. 9: 174
Sortiri sobolem armento, substituere,
 subministrare: est autem verbum ju-
 dicatorum. G. 3: 71
Sortiri remos, per sortem ad remigandū
 officium divisi. AB. 3: 510
Sortitur, disponit, ordinat, decernit,
 distribuit. AB. 3: 376
Sortitus, & delectus, contraria sunt. AB.
 2: 18
Sortitus fortunam oculis, elegit locum
 ad feriendum, quem fortuna destina-
 verat vulneri. AB. 12: 920
SPADICES equi, phoeniciati, pressi,
 myrtet, badil. G. 3: 82
Spargere, pro adspersioni floribus can-
 ce. E. 9: 20. implere. 5: 40. pro la-
 cerare. AB. 3: 605. miscere. 2: 98. 4: 486
Spargere somnos cantu & manu, con-
 ficere. AB. 7: 753
Spargere se aqua, pro purgare; & id
 quidem Diis Inferis; Superis enim
 immolaturi corpus abluebant. AB. 6:
 636
Sparfae manus, vel perfusae sanguine,
 vel morte resolutae. AB. 4: 665
Spatius, pro *spargens.* G. 4: 229
Sparta, Laconicae civitas. G. 3: 405. AB.
 1: 654. ubi puellae venatrices. 1: 320.
 expugnata a Paride. 1: 530. & Hele-
 na rapta. 10: 91, 92
Spartana, Laconica. AB. 1: 320
Spartaria, Carthago nova, urbs Hispa-
 niae. AB. 6: 844
Sparus, rusticum telum, in modum
 pedis recurvum; *spars,* piscibus, vel
 a *spargendo.* AB. 11: 682
Spatiari ad aras, cum veneratione ac-
 cedere, obambulare ad aras. AB. 4: 56.
 dicebantur matronae, quae sacrificia-
 turae, faculas tenentes, cum aliquo
 gestu ferebantur: &c. 4: 62
Spatiatum, discurret. G. 1: 389
SPECIALIA praemitti debent genera-
 libus. AB. 6: 471. 8: 70
Species, facies. G. 4: 406. sive bona,
 sive mala. AB. 2: 407
Species, rerum praesentium est, *sanus*
 absentium. AB. 4: 170
Speciosa elocutio. AB. 10: 772
Specimen dabit, dignam probationem.
 G. 2: 241
Spectare, aestimare. AB. 9: 236. respi-
 cere. G. 1: 96
Spectata, probata. G. 1: 197. AB. 6: 687
Specubus, melius & pinguius sonat
 quam *speibus:* quomodo tamen ju-
 ra Antem dicendum erat: nam dati-
 vus & ablativus pluralis quartae do-

INDEX IN SERVIUM.

- effinationis * in i vertunt, excepto
tribubus. O. 3: 376
- Specula & speculum**, quid differant. A.E. 1: 184
- Speculum Dianae**, lacus in Aricino nemore; lacus Triviae. A.E. 7: 515
- Specus**, & masculini, & femini, & neutri generis; in neutro genere tantum in singulari numero, tribus modo calibus, hoc specus, huius specus, o specus; plurali numero tantum in masculino, sed omnibus calibus. O. 4: 418. A.E. 7: 568
- Specus vulneris**, exaggeratione poetica pro cavo vulnere. A.E. 9: 700
- Spelaea, spelunca**. E. 10: 50
- Speranda**, pro timenda. A.E. 11: 275
- Sperare**, pro metuere. E. 8: 26. timere. A.E. 1: 547. Deorum auxilium rogare. ibid.
- Sperare dolorem**, pro timere; speramus enim bona, timemus adversa. A.E. 4: 419
- Sperare pugnam**, de iis qui fortes & cupidi victoriae. A.E. 9: 158
- Sperchius**, Thessaliae fluvius. O. 2: 487
- Sphacra**, arupic, Gr. femina flammae. A.E. 6: 6
- Spes**, semper incerta. A.E. 2: 281
- Spes**, pro lactitia. A.E. 1: 213. pollicitatio. E. 6: 18
- Spes anni**, unde quis annum vivere sperat. O. 1: 224
- Spes gregis**, de mate & femina. E. 1: 15
- Spes nepotum**, vel nepotes magnae spei, aut connubia, de quibus tanti nepotes sperabantur. A.E. 2: 504
- Spes eleganter de pueris**. A.E. 1: 560
- Spes & solatium parentum eleganter dicuntur liberi**. A.E. 8: 514
- Sphaerae ratione omnia oriri & ruere videntur**. A.E. 2: 250
- Spondus** dicitur esse Luna. A.E. 6: 725
- Spondus** Terrae figura. G. 2: 479
- SPICAE** quandoque propter imbres integrae solebant condi. O. 1: 267
- Spici**, abusive de maturis frugibus, proprie cum per culmi folliculum aristae adhuc tenues spiculi instar eminent. O. 1: 314
- Spicus masc. gen. & hoc spicum**; sed masc. utroque numero invenitur; neutrum singulari tantum. O. 1: 111
- Spina alba**, Paliurus. E. 5: 39
- Spinus**, masculino genere, prunorum arbor: nam sentes, haec spinae dicuntur. O. 4: 145
- Spirabile lumen**, vitale, quo spiramus; pro eo spirabile Cicero. A.E. 3: 600
- Spiracula Ditis**, aditus, a spirando, quod hostiae, ibi admotae, concidant & moriantur. A.E. 7: 568
- Spirae serpentum**, volubilitates, quas serpendo colligunt; tractum a funibus. O. 2: 153. proprie volubilitas funium, inde quoque posteriora serpentum in girum voluta; tum etiam nodi. A.E. 2: 217
- Spiramenta**, tenues meatus terrae, per quos sudor emanat. O. 1: 89. exitus. 4: 39
- Spiramenta animae**, definitio pulmonum, a spirando, id est pulsu, sicut Gr. *arriuvai*, *arri* *ti* *arriuv*. A.E. 9: 580
- Spirantes aurae**, vitales, quibus spiramus & vivimus. A.E. 9: 645
- Spirantia aera**, animata. A.E. 6: 848
- Spirantia exta**, palpitantia, quasi adhuc viva. A.E. 4: 64
- Spirantia freia**, in motu posita. O. 1: 327
- Spirantia signa**, summa arte elaborata. G. 3: 34
- Spirare**, exhalare. A.E. 1: 408
- Spirare**, & de vento, & de favore. A.E. 3: 529
- Spirabile**, pro spirabile. A.E. 3: 600
- Spiritus**, pro odore. A.E. 5: 648
- Spiritus Divinus**, sive Deus, sive mens, sive animus, cuncta producit & regit, & per omnia diffusus. A.E. 6: 724, 726
- Spiritus cuncta movens & implens**, Jupiter. E. 3: 60
- Spirulae**, bales columnarum. A.E. 2: 217
- Spissa arena**, tenuis: quanto enim quid minutius tanto densius. A.E. 5: 336
- Spissus**, densus. A.E. 2: 621
- SPLEN**, sedes risus. A.E. 8: 219
- SPOLIA**, proprie tantum ea sunt, quibus hostis spoliari potest, lorica, vestis, galea; abusive autem quidquid hostibus tollitur. A.E. 11: 80
- Spolia consecrabantur in sacris postibus**. A.E. 7: 183
- Spolia**, quae aptantur tropaeis, proprie dicuntur legi. A.E. 10: 542
- Spolia cruenta**, arma sanguine perfusa. A.E. 10: 862
- Spolia opima**, quae dux duci detrahit. A.E. 10: 449
- Spolium**, quidquid de hostibus tollitur. A.E. 8: 201
- Spondaicus versus**. A.E. 3: 549. & reciprocus. A.E. 7: 634
- Spondere**, proprie sponsum, qui spondet, & fidei iuramentum; *spondere*, puellae, quae promittitur: nam ante matrimonii tabulas cautiones sibi invicem dabant & fidei iuramentum, quibus spondebant se consentire in iura matrimonii. A.E. 10: 79
- Sponsae praecedentibus facibus nocte ducebantur**. E. 8: 29. Limen non tangebant. ibid.
- Sponsus & sponsa**, a *spondendo*, quia ante matrimonii tabulas cautiones sibi invicem dabant, & fidei iuramentum, quibus spondebant se consentire in iura matrimonii; *sponderi* autem, proprium puellae, *spondere*, sponsi. A.E. 13: 79
- Sponse sua**, nomen est, quando iunctum est ei genus, quo carent adverbium. O. 2: 11. cum ergo genus & casus additur, nomen est; alias adverbium. A.E. 4: 340
- Sporades**, eadem quae Cyclades insulae, quod sparsae sint. A.E. 3: 126
- Spumae veluti rubrae**, signum equi fortissimi. O. 3: 203
- Spumans**, pro spumofus. A.E. 1: 328
- Spumantia frena**, spumas moventia. A.E. 4: 135. 5: 817
- Spumas habet sanguis**, quando effunditur, postea quiescit. A.E. 9: 455
- Spumofus**, spumofus. A.E. 2: 419, 496
- Spuris Carvili** consulis exercitum in Corsica fugiente, Crispinus puer bellum restituit. A.E. 9: 590
- SQUALENS**, sordidus, lucens. A.E. 2: 277
- Squalens auro**, pro splendens: *squalere*, dictum a squammarum crebritate atque asperitate: nam a *squalore* sordidum significat. A.E. 10: 314
- Squalescentes conchae**, sordidae. O. 2: 348
- Squalentibus maculis**, splendentibus; a squamis; nam si a *squalore* est, sordidum significat. O. 4: 91
- Squama duplici & auro**, pro duplicibus *squamis auro*: sunt autem *squamae* loricarum catenae, in modum squamae compositae. *Squama* etiam splendorem significat, si a piscibus veniat; & sordes, si ab squalore. A.E. 9: 707
- Squamae**, proprie quae in piscium serpentumque coriis, improprie de auro. A.E. 10: 314
- Squamae aeneae**, laminae aereae. A.E. 11: 770
- Squamea**, pro squamosa. A.E. 2: 218
- STABILIS**, immutabilis. E. 4: 46
- Stabit facit hircus**, placebit: quia apertum sacrificio animal iudicabatur, quando patiens inveniebatur. G. 2: 395
- Stabulare**, habitare. A.E. 6: 286
- Stabulum regis Augeae** purgavit Hercules. A.E. 8: 300
- Stabunt parvo**, pro constabunt. A.E. 10: 494
- Stagnum**, aqua stans. A.E. 1: 130
- Stamen**, de auro esse non potest. A.E. 3: 483
- Stant arae**, positae sunt. A.E. 3: 63
- Stant caussae belli**, pro manifestae sunt, placent. A.E. 7: 553
- Stant juniperi**, vel plenae sunt, vel horrent. E. 7: 53
- Stant lumina**, horrent. A.E. 6: 300
- Staphylus**, Oenei pastor, ejusque fabula. G. 1: 8
- Stare**, militum est. A.E. 9: 229
- Stare**, habitus solet esse cogitatum. A.E. 7: 291
- Stare**, pro adesse, praesentem esse. A.E. 4: 135. pro esse. 3: 210. 4: 509. pro esse, horre, plenum esse, positum esse, & placere. 1: 646. permanere. 4: 539. perstare, solidum esse. 2: 639
- Stare de mari**, cum placidum est. E. 2: 25
- Stare contra tela**, & conferre manus, e longinquo & cominus pugnare. A.E. 11: 282
- Stat**, pro placet. A.E. 2: 750. placet, certum est. 12: 678. pro obstat. O. 3: 348. vel horret, vel astantibus in medio armatis tenetur. A.E. 2: 333
- Stat hac Jupiter**, pro nobis est religio. A.E. 12: 565
- Stat dies**, vitae tempus fixum est. A.E. 10: 467

Stat

INDEX IN SERVUM.

- Stat pulvere coelum, plenum est; vel condas, id est, in pulverem versum est, & quasi totum ex pulvere est; vel Caeli & Solis innumbratio facta est, id est, non movetur coelum, sed consistit, & idem habemus aëris mater, pulveris continua caligine. A.E. 12: 408
- Stat urna, aut horret, aut plena est, aut vera stat. A.E. 6: 22. 900
- Statio, ubi naves ad tempus stant, portus temporalis; portus vero, ubi hyemant. A.E. 2: 23. 10: 297
- Stationes proprie animalium. A.E. 1: 157
- Stativum augurium, quo consideratur quo in loco auguria peragi debeant. A.E. 3: 84
- Statu absolutivo utitur Venus in oratione contra Iunonem; haec vero relativo. A.E. 10: 18
- Statua ex templo Apollinis vi quadam divina ad Cocytae opem migravit. A.E. 1: 101
- Statua equitris Cloeliae in Sacra Via erecta. A.E. 8: 646
- Statuae fudantes, pessimum omen. O. 1: 480
- Statuit loco, stabiles reddidit. A.E. 12: 506
- Stellas, distae a flando. A.E. 5: 40
- Stella Veneris propria, oriens Lucifer, occidens Vesperis; duae item aliae, una in Tauro, altera in Septentrione. A.E. 8: 590
- Stella Veneris, Lucifero praelucente, ad Laurentum agrum deductus Aeneas. A.E. 2: 801. Aeneas viam per diem quotidie monstravit. 1: 386
- Stella in funebribus ludis Caesaris medio die apparuit, & persuasione Augusti credita esse fidus Caesaris; unde & in statu & nummis ejus capiti fuit addita; nec non galeae Augusti in patris honorem. E. 9: 47. A.E. 1: 291. 6: 791. 8: 681
- Stellae transcurrentis explanatio. A.E. 2: 696
- Stellae, cadentes ex vulgi opinione, revera sunt ignis aethereus a vento accensus, qui tractus imitatur stellas cadentes. A.E. 5: 527. sunt *arbitrarias* ignis aetherii; & quid noverit. O. 1: 366
- Stellarum bonarum irradiatio, quandoque fata differre potest, quandoque non. A.E. 10: 625
- Stellatus, gemmis distinctus. A.E. 4: 261
- STERCES, Aboriginum rex, Virgilio *Dercennus*. A.E. 11: 850
- Sterculinus Dens*. O. 1: 21
- Stercorandorum agrorum usum invenit Pithumnus Deus, qui inde *Sterquilinus* dictus. A.E. 9: 4
- Stereus equorum ludis Olympii Jovis in Alpheo, Elidis fluvio, se abluerunt, in Arethusa Siciliae inventus est. 3: 694
- Stercutinus Dens*, quis. A.E. 10: 70
- Steriles agros exurere, pro exurendo steriles reddere. A.E. 3: 141
- Sterilia omnia quinta luna nata. O. 1: 277
- Sterilis, otiosus, lentus, cessans. O. 1: 70
- Tom. IV.*
- Sterilis vacca mactabatur Proserpinae, quia nunquam emittitur. A.E. 6: 251
- Sterilitas liberorum Saturno & Lunae concocia. A.E. 3: 139
- Sternax equus, furor, qui facile sedentem sternit; vel pavidus; quales *conferant* dicuntur. A.E. 12: 364
- Sterope*, una Pleiadum. O. 1: 137. ejus & Atlas filii, Oenomaus, & Maja. A.E. 8: 130. nomen ejus formatum a *fulgura*, *ardens* *superior*. 8: 425
- Sterquilinus* dictus Pithumnus, eo quod ulum stercoreandorum agrorum invenit. A.E. 9: 4
- Steterunt, media brevi. A.E. 1: 579
- Steuell* filius, Cometes, Aegialeam Diomedis uxorem adulteravit. A.E. 11: 269
- Stibellus*, Capabe & Eadnes filius, in aquo Tmoano fuit. A.E. 2: 261
- Stibeno*, una Gorgonum. A.E. 2: 616
- Stibeno*, Euryale, Medusa, tres Gorgones, Forci filiae, earumque fabula. A.E. 6: 289
- Stibonaca*, Proeti, Argivorum regis uxor, falso apud maritum Bellicophonem accusavit. A.E. 5: 118. ejus & Proetides. E. 6: 48
- STIBADIA Antiqui non habebant. A.E. 1: 702
- Styx*, veritas, remorum ordo. A.E. 5: 119
- Sulcidium, quasi a *stilla*, pro quo *stilla*, gutta. O. 3: 366
- Stimicus*, nomenclis Macoenas, aliis pater Theocriti. E. 5: 55
- Stimphatides* in Aroadiac monte Stimphalo ab Hercule victus. A.E. 3: 240
- Stimphalus*, Arcadiae mons. A.E. 3: 240. 8: 300
- Stimuli acres, saevitiae; quia & timoris & libidinis stimuli. A.E. 9: 718
- Stipant regem apes, quasi quodam saltitio ambiunt. O. 4: 216
- Stipare, densare, a *stipa*; translatio a navibus. A.E. 1: 437. unde *stipatores*, qui in navibus componunt, a *stipa*. 3: 464
- Stipata cohors, unanimiter veniens. A.E. 10: 328
- Stipendium praelio terrestri miles pederet; in navali vero certamine equites olim dabant. A.E. 6: 1
- Stipes, lignum sectum, sicum. A.E. 3: 43
- Stipes, media pars est arboris, quae ramos sustinet. A.E. 4: 444
- Stippa, secundum antiquam orthographiam, a *stipando*, abusive pro *lino*; recentiores *stippa*. A.E. 5: 681
- Stipula, levitatem significat. O. 1: 85. pro culmo. 1: 315
- Stipulae, folia quae culmum ambiunt. O. 1: 321
- Stiria, proprie gutta; sed pro gutta frigore indurata; inde quasi a *stilla*, *stulidum*. O. 3: 366
- Stipes, solidiores palmites, trunci; vel ipsa materies vitium. O. 2: 367
- Stirps, & *stipes* dicitur. A.E. 1: 591
- Stirps de patre tantum, cum semper de longo genere. A.E. 10: 543
- Stirps pro origine, feminini generis est; XXX
- pro signo vel arbore, masculini. A.E. 1: 626. licet Horatius in feminino usurpet. 3: 94. pro genere, femininum tantum; pro arbore masculini & feminini generis. 7: 99. pro arbore, 12: 770. de arboribus feminini generis, de hominibus masculini; licet Horatius etiam de hominibus feminino genere usurparit. 12: 208
- Stirps, pro radice. A.E. 12: 781. pro radice, initio, summitate. O. 1: 171
- Stiva, eratit manica, qua regitur. O. 1: 174
- STOECHADES, insulae, *δὲ τῶν στήχων*, quod recto ordine jaceant. A.E. 3: 126
- Strophia*, Latine *Principia*. E. 6: 33
- Stroici* unum tantum statuebant Deum, unamque potestatem, sed quae pro ratione officiorum & actuum variis nominibus appellabatur. O. 1: 5. A.E. 4: 638. dicebant esse Deos, & curare & efficere cuncta; Epicurei contra. 1: 231. 4: 379. fati necessitatem adferebant, & omnia fati dispositione fieri dicebant. 2: 688. 4: 620. Epicurei his contraria de fato docebant. 4: 697. omnia fieri stangebant Stoici; sunt autem & nimiae virtutis, & cultores Deorum. 10: 467. statuebant denique fata immutabilia. 1: 261
- Stroici* nasci & mori fato adscribebant, media omnia fortunae. A.E. 8: 334
- Stroici* dicebant Solem per utrumque hemisphaerium ire, contra quam Epicurei. O. 1: 248. animas tam diu durare quam corpora, & simul cum illis terris condi dicebant. A.E. 3: 68. virtutem ipsam sibi dicebant esse praemium. 1: 608. illa, quae contra naturam sunt, non fieri, sed nobis tantum ita videri dicebant. 3: 90
- STRATA viarum, pro stratis vias. A.E. 2: 332
- Strari agri, operiti. O. 2: 183
- Stricta acies, nuda; unde destringere. A.E. 2: 334
- Stricto enim precatur in foedere faciendo Aeneas, juxta quendam jurisjurandi morem. A.E. 12: 175
- Stricturae chalybum, pro ferri massis: *stictura*, proprie terra ferri in massam coacta. A.E. 8: 421
- Strideo, *stideo*, & *stido*, *stidilis*, quod ulitatus. O. 4: 556. A.E. 2: 418
- Stridor, de funibus proprie. A.E. 1: 91
- Stringere, mordere; *perstringere*, adnoscere. A.E. 2: 294
- Stringere, radere. A.E. 5: 163. secare. O. 1: 316. paululum vulnerare. A.E. 9: 576
- Stringere frondes, amputare, decutere. E. 9: 61
- Stringere remos, vel defrondare, vel fractos religare. A.E. 1: 556. stringere frondes, defrondare. ibid.
- Stringere ripas, radere, imminuere, tractu modico praeterire. A.E. 8: 63
- Stringula*, una ex Acoliis insulis. A.E. 1: 56
- Stronchus*, Cyclopes, ab oculi rotunditate. A.E. 8: 648
- Stro-

INDEX IN SERVIVM.

Strophius, pater *Pyladis*, apud quem educatus *Orestes*. AE. 2:116. 3:331. 4:471
Strophades ad insulas delaus *Aeneas*. AE. 3: 1
Structores, ferculorum compositores. AE. 1: 708
Struere, aedificare, moliri, incipere machinari. AE. 4: 270
Struere penum, ordinare, componere. AE. 1: 708
Struix, unde *struere*. AE. 4: 267
Strymon, Thraciae fluvius, ad quem multae *Grues*. G. 1:120. AE. 10:265. pro *Hebro* posuit. G. 4: 508
Strymonia grus, Thracia, a *Strymone* Thraciae flumine. G. 1:120. AE. 11:580
STUDIA ignobilis otii, pro arte poetica. G. 4: 564
Stygiæ non *moesta*; sed *nocens*, odio digna, invidiosa, vertendum; & inde reprehensus *Virgilius*. AE. 6: 445
Stupa, frigidioris sanguinis. G. 2: 484
Stupa, secundum recentiore orthographiam; Veteres *stipa*, a *stipando*, abusive *linum* dicitur. AE. 5: 681
Stupere, vel absolute; vel *stupere aliquid*. AE. 1: 499
Stuporis in tutela est *Acer*, arbor. AE. 2:116
Stygia palude a matre tinctus *Achilles* toto corpore invulnerabilis, excepta solum parte, qua manu tenebatur. AE. 6: 57
Stygis numen si quis *Deorum* fefellerit, uno anno & novem diebus ab *Ambrosia* & *Nectar* prohibebatur. AE. 6: 324. novem annis puniuntur in *Tartaro*. AE. 6: 565
Stygis filiae, *Harpyiae*. AE. 3: 242. filius, *Ascalaphus*. G. 1: 39
Stygius *Jupiter*, *Pluto*. AE. 4: 638
Stymphalides aves superatae ab *Hercule*: dicuntur autem *Martis* alumnae. AE. 8: 300
Styx, palus Inferorum, cuius numen *Dii* jurare timent & fallere; quia *αὐτὸ τὸ στυγνόν*, a tristitia dicta, quae laetitiae & immortalitati contraria: ejus filia, *Victoria*, quae *Gigantum* bello *Jovi* favit; unde *Jupiter* hoc matri ejus concessit. AE. 6: 134. 324
Styx, cur novies circuli dicatur *Inferos*. AE. 6: 127
Styx, *Acheron*, & *Cocytus*, flumina conjuncta. AE. 6: 385
Styx, sive *Terra* cur novem circulos habere fingatur a poetis. AE. 6: 439
Styx, palus limosa, alta, & papyris referta, circa *Siemem*, ultimam partem *Aegypti*. AE. 6: 154
SUA forma, propria pulchritudo. AE. 11: 70
Sua munera, ipsi grata. E. 3: 63
Sua praemia, congrua. AE. 1: 465
Suada *Venus*, quod ipsa sit conciliatio, sive *suada*. AE. 1: 724
Suadere & *persuadere* inveniuntur quoque cum accusativo. AE. 10:10. 11:254
Suadet, dissyllabum natura sua, sed trissyllabum tantum per diacresin. AE. 1:357
Suasio *Rhetorica* perfecta *Annae* ad

Didonem, AE. 4: 31
Suavium, *esculum*, & *basium*, quid differant. AE. 1: 260
SUB & *in*, praepositiones communes sunt, i. e. utrumque casum regunt. AE. 1: 298
Sub, praepositio, tempus significans. accusativo semper gaudet, idem quod *circa*. G. 1:67. AE. 1:662. 750
Sub, cum accusativo & ablativo, diversa significatione construitur. AE. 2:227
Sub pro ex. AE. 9: 195
Sub pro in. AE. 1: 40. 457
Sub aequore, misit, per *Tmesin*, pro *submersit aequore*. AE. 6: 342
Subauditione multa ponuntur, quae ex aperto dici non possunt. E. 3:34. AE. 10: 88. ut *nuntius* de femina; *Dems*, cum intelligi debeat *Juno* vel *Alecto*. 11: 896
Subducere, pro *subsum* ducere. E. 9: 7. desinere. *ibid*.
Subducere, proprie de navibus quae ex mari in litus trahuntur; contrarium *adducere*. AE. 3: 71
Subducere classem, in terram trahere, & *subducam* curare. AE. 1: 554
Sub equis, circa equos. AE. 9: 330
Suberis cortex recens sublati in quamvis formam facile flectitur. AE. 7: 742
Subesse, latenter esse. E. 4: 31
Subest, latenter inest, & apparet. G. 2:49
Sub haec, aut statim, aut post haec. AE. 5: 394
Subjecit pedibus, calcavit. G. 2: 492
Subijciunt corpora in equos, super equos jaciunt, improprie; nam *subjacere*, est aliquid *subter* jacere. AE. 12: 288
Subigere arva, domare, mollire, colere. G. 1: 125
Subigere, *subagere*, *subsum* agere, regere, acere, compellere. AE. 6: 302
Subigit fateri, compellit ad confessionem. AE. 6: 567
Subigit, *subsum* agitat, impellit, urget. G. 1: 202
Subijcere, *subsum* vel *subter* jacere. E. 10: 74
Subijciunt epulis, in epularum locum supponunt. AE. 7: 109
Sub imagine, in imagine. AE. 7: 179
Sub ipso, post ipsum, juxta ipsum. AE. 5: 323
Subire cum dativo & accusativo; per dativum tamen figuratum est. AE. 4: 598. 7: 161. juxta veteres dativo, juxta recentiores accusativo jungitur. AE. 125. 361. cum accusativo usitatus quam dativo. 9: 371. 10: 797
Subire, sequi. AE. 2: 725. *sub*sidere. 10: 522. succedere. G. 1: 151. succedere, enasci. 1: 180. AE. 10: 371
Subire murum. AE. 9: 371
Subitum, pro *subito*, adverbium temporis. AE. 2: 680
Subjunctivi secunda persona pro imperativo. AE. 11: 354
Subjunctivus pro futuro. AE. 4: 626
Subjungere, conjungendo *sub*ungere.

AE. 8: 504
Sublata rebus secundis, elata. AE. 10:502
Sublatus, susceptus. AE. 9: 203
Sublegere, interceptum, furari. E. 9: 20
Sublitus pons defensus a *Coclit*, donec post ipsum rumperetur. AE. 8: 646
Sublimem rapere, in altum. AE. 5: 255
Sublustris nox, habens aliquid lucis. AE. 9: 373
Submissus, inclinatus, & corpore & anima. AE. 3: 93
Submittere tauros, exercere terram, & fobolem. E. 1: 45
Sub monte, pro in monte. AE. 6: 233
Subnectens, *subnexa* habens. AE. 1:496
Subnixa, pro *subnixa*. AE. 1: 506
Subnixus crimem madentem, i. e. crimem unguentatum *subnixum* & *subligatum* habens: vel *subnixus*, fiducia elatus. AE. 4: 216
Sub nocte, pro in nocte. AE. 10: 497
Sub pedibus, sub imperio, potestate. AE. 7: 100
Sub pericula, pro in. AE. 9: 483
Sub postes, vel pro *sub postibus*, vel *circ* postes. AE. 2: 443
Sub quercu, pro *sub quercum*. AE. 11:177
Subremigare, *subnat*are. AE. 10: 227
Subridens, per iracundiam ridens. AE. 10: 742
Subtruncinator *Dems*, G. 1: 21
Sub tupe, pro in rupe. AE. 3: 444
Subsedit, pro post possedit; vel dolo possedit; vel remansit. AE. 11: 268
Subsesiores, qui occisuri aliquem delitescunt. AE. 5: 498. qui invidis tauros interimunt; & *subsesi*, noxium doli, a *subsesido*. 11: 268
Subsident, remanebunt, latebunt. AE. 12: 836
Subsidere fors dicitur, quae postrema remanet, idem quod *delitescere*: unde & *subsesiores*, qui occisuri aliquem delitescunt. AE. 5: 498
Sub Sole, in Sole, quamdiu Sol est. AE. 1: 435
Substantivum *filius*, eleganter *subin*religitur. AE. 1: 235
Sub te, pro sub jure, imperio tuo. AE. 3: 157
Sub tecta, pro in tecta. AE. 9: 502
Subtegmen, filum quod intra stamen currit. AE. 3: 483
Subter, adverbialiter. AE. 4: 182
Sub tumultu, pro ex tumultu. AE. 9: 195
Subulci, pastores porcorum. E. 10: 19
SUCCEDERE, pro intrare. AE. 11:479
Succedere, idem quod *sub*ire, & dativo, & accusativo jungitur. E. 5: 5
Succedere recto, pro sub rectum; & *succedere rectum*. AE. 2: 478
Succedere & dativo & accusativo jungitur. AE. 8: 125
Successus, felicitas. AE. 2: 386. 5: 231
Succidanea hostia, quae loco ejus, quae effugit, supponitur. AE. 2: 140
Succinatus, instructus. AE. 1: 327
Succinum, unde. E. 6: 62. electri species, quae ex arboribus venit. AE. 8: 402

Suc-

INDEX IN SERVIVM.

Succipiunt, antiquae, pro *suscipiunt*. AE. 6: 249
Succurrit, in animum venit. AE. 2: 315
Succulae, Hyades, a Gr. ὕδρ. O. 1: 138
Latine stellae, quae Gr. Hyades; vel ab ὕδρ. vel ἀπὸ τῆς ὕδρ. AE. 1: 748
SUDARE, defluere. E. 4: 30
Sudes, & valli, idem sunt. O. 2: 25
Sudor frigidus, mortis futurae signum. O. 3: 501
Sudor immundus, morbus pedicularis, *quod plene*. O. 3: 564
Sudor salius, supervacuus videtur *falsus*. AE. 2: 173
Sudum, quasi *seminum*, serenum post pluvias, quasi *seminum*. AE. 8: 529
SUES pugnaturi alternis pedibus terram fodiant, & protubigunt. O. 3: 256
SUFPECTUS, pro infectus. AE. 2: 210
Suffice prolem, subministra. O. 3: 65
Sufficere, subministrare, suggerere. AE. 2: 617. subministrare. s. 22. 9: 804.
sustinere: 9: 515
Sufficere humorem, subministrare. O. 2: 424
Suffire thymo, fumigare. O. 4: 241
Suffusus equus. calurus, & *suffusus equi*, qui vulgo *cepsitator*. AE. 11: 671
SUI, pro cognatis & affinis. AE. 6: 611
Sua, Latine, *sortis*, *spolia*. AE. 2: 671
SULCARE, proprie de terra, sed dicitur etiam de mari. AE. 3: 202
Sulci, arationes. O. 1: 69, 223. fossae. 2: 24, 289. & contra *fossa*, *sulcus*. AE. 7: 157
Sulcus, fossa, qua civitas circumdatur. AE. 1: 429
Sulphureo vapor cedit aer. AE. 6: 239
Symposium. E. 8: 78
Symposium, Dii, qui sub eodem tecto, delubro coluntur. AE. 2: 225
Symposium, sine, permitte, patere, relinquere. AE. 10: 594
Symposium, sive composita omnia, tandem exitum sortiuntur. AE. 6: 746
Sumere, percipere, verbum Jurisconsultorum. AE. 5: 533
SUMMA DIES, ultima, suprema. AE. 2: 324
Summa, totius orationis, praecepti collectio. AE. 4: 237
Summissa, humilis. AE. 10: 611
Summo certamine, in extremo discrimine. AE. 11: 891
Summum, & extremum significat, & laudabile. AE. 9: 199
Summum bonum constat in silentio. AE. 6: 264
Summus, supremus, & contra. AE. 2: 463
Summus Deum, Apollo, ex affectu colentis. AE. 11: 785
Summus locus in mensa, Pontificis erat. AE. 2: 2
Suscepit, inolescere, condescere. G. 2: 76
SUNTO, verbum Juris. AE. 4: 624
Suscepit, sacrificium, quod triumpho nomine Jovi & aliis Diis fiebat. AE. 9: 627
Suscepit, usurpatum est, artis est *suspensio*. O. 1: 165. AE. 1: 591

Super, pro de. O. 4: 559. AE. 1: 754. 10: 42. pro insuper. 2: 348. 11: 226, 238
Super, pro *supra*, accusativum regit; pro *de*, ablativum. AE. 1: 298. *super* & *subter* Antiquis utrumque casum regabant. ibid. pro valde, vehementer; vel pro *superest*. 3: 489. vel propterea, vel *supra*. 12: 301
Superare, abundare. O. 1: 189. *suppetere*. 3: 63. *supervivere*, *superesse*. E. 9: 27. O. 2: 314. 3: 286. AE. 2: 597, 643. 12: 873. *superesse*, *superfluere*. 5: 713
Superare, pro vivere, sine exemplo a Virgilio dictum. AE. 3: 339. 12: 639
Superare, nauticus sermo. AE. 1: 248
Superare locum, transgredi. AE. 9: 314
Superare flexus, transire. AE. 8: 95
Superati, dicuntur *admirati*. AE. 10: 541
Super arbore, pro *super arborem*, per licentiam antiquam. AE. 6: 203
Superba fastidia, quia veniunt ex *superbia*. E. 2: 15
Superba tecta, nobilia, propter magnitudinem. AE. 7: 12
Superbia, ingens facinus apud Veteres; adeo ut Tarquinius pro multis sceleribus *Superbia* nomen accepit. AE. 11: 15
Superbum, magnum, vel altum, vel in quo sunt *superbi*. AE. 4: 540
Superbum, nobile, gloriosum. AE. 1: 25, 701. 2: 556. 9: 324. 11: 340
Superbum bellum, iniustum. AE. 8: 118
Superbum illud, nobile. AE. 3: 3
Superbum ostrum, clarum, pretiosum. AE. 1: 43
Superbum Tybur, nobile; vel re vera *superbum*, ex Senatus responso. AE. 7: 630
Supercilium, pro altitudine, summitate terrarum; vel loca altiora in obliquum delineata. G. 1: 108. locus editus, ut *Isis*. *supercilium*. O. 1: 108
Superfluae locutiones. AE. 1: 409
Super dona, ultra, praeter; vel pro donis. AE. 9: 283
Superi gaudent numero impari; Inferi, pari. AE. 3: 305
Superjacet undam, super scopulos undam jacit. AE. 11: 625
Superis sacrificaturi corpus abluere; Inferis vero, conspergere modo solebant. AE. 6: 636
Superlabentem, una pars orationis. AE. 2: 695
Superlativo si detraxeris *rimus* vel *simus*, invenitur positivus. AE. 3: 671
Superlativus pro positivo: & suo tantum jungitur generi. AE. 8: 127
Superstes, proprie praefens. AE. 3: 339
Superstitio, est timor superfluus & delirus; aut ab aniculis, quae plurimum superstites per aetatem delirant; vel *superstantium*, id est, coelestium rerum inanis & superfluus timor. AE. 8: 187. religio, metus; eo, quod superstiti capiti omnis religio. 12: 817
Superstitiosi denotantur per illos, super quos lapis calurus imminet, quia

inaniter semper timent, & de Diis & Coelo male opinantur. AE. 6: 596
Super sua laude, id est, pro sua laude, ut Graece *ὑπὲρ τῆς ἐξουσίας*, pro corona, *ὑπὲρ ἡλίου*, pro illo. AE. 4: 233
Superfunt, superabundant. AE. 11: 420
Supplere, & supplementum, verbum militiae. AE. 3: 471
Supplicia, *supplicationes*; quia de bonis supplicia passorum fiebant. AE. 1: 636
Suppliciter tristes, cum tristitia supplicantes, rogantes. AE. 1: 485
Supponere cultros, verbum sacrorum, pro jugulare hostias, mactare victimas, ad mali ominis verbum vitandum. O. 3: 492. AE. 7: 248
Supra morem, plus aequo, *supra modum*. O. 2: 227
Suprema, plurima. AE. 3: 590
Supremum, adverbium. AE. 3: 68
Supremus, postremus, ultimus. AE. 2: 9
Supremus, summus, ut *ultimus*, primus. AE. 7: 49 ultimus. 3: 482
SURGENS Aurora, quae surrexit. AE. 11: 1
Surgens in cornua cervus, crescens, cornibus eminens. AE. 10: 725
Surgens ventus, exorients, flans; ut contra *ponens*, non flans. AE. 3: 130
Surgere, crescere. O. 1: 161. AE. 4: 274. erigere se, de aedificio. 1: 369. oriri. 1: 586
Surgunt venti, flate incipiunt. G. 1: 336
SUS, qua inventa Aeneas civitatem condidit, a Trojanis in Italiam deportata, mox dimissa, circa Laurolavinium inventa iterum: & quia Albae civitati nomen dedit. AE. 3: 390
Sus, natura longa; licet in genitivo corripitur. AE. 3: 390
Suscepi, pro eo Veteres *suscepi*. AE. 1: 148
Suscepi, clientes. AE. 6: 609
Suscit aquora, vertit. G. 1: 97
Suspensa rupes, quasi jam lapsura. AE. 8: 190
Suspeni, solliciti. AE. 2: 114
Suspensus, Numinis plenus, vel sollicitus, & attentus. AE. 3: 372. sollicitus. 2: 728. sollicitus, incertus. 6: 722
Suspiciere, mirari, alia aspicere; contra *despicere*, deorsum aspicere, contemnere. AE. 1: 442
Sustentata, *suspensa*, cum sustentantur, *sustentata*. AE. 10: 304
Sustinuit, morando, moram injiciendo impetum elusit. AE. 10: 797
Susurrus, dulce murmur. E. 1: 56
Sutis cymba, intexta. AE. 6: 414
SUUS, charus, destinatus. AE. 6: 142
Suum, pro meritis congruum, actui aptum. AE. 3: 469. pro congruo, aut debito. 5: 54 sibi congruum. 6: 642. proprium. O. 3: 317
Suus, naturalis. O. 2: 219
SYDERA putabantur vulgo oriri vel occidere, unde videri vel incipiebant, vel desinebant. AE. 2: 801
Sydera, pro Planetis. AE. 4: 489
Syde.

INDEX IN SERVIVM

Sydera, vel *tempestates*, vel *pluviosum* notus. G. 1: 337
Syno, pars Aegypti. E. 3: 105
Syla, mons Lucaniae. AE. 12: 715
Sylla genus saum nobile, sed intermediorum ignavia neglectum, iterum ad pristinum decus erexit. AE. 7: 601. militibus telicram dederat. *Apella Dylphiana*. 7: 637. Alexandrium Polyhistora civitate donavit. 10: 388. filia ejus Fausta, Milonis uxor, adulterata a Sallustio. 6: 612. in funere ejus adhibita lex milia lectionum. 6: 608
Sylla herba, alio nomine *Medica*, quod a Medis translata in Graeciam. E. 1: 215
Syllano tempore instituti ludi Apollinares. AE. 6: 70
Syllaba brevis, finalitatis ratione, i. e. in ultima vocis syllaba, propter caesuram vel producti vel corripit potest. AE. 3: 91. 464. verum ob caesuram frequentius producere, vitiosum. AE. 5: 460
Syllabae eadem, pro diversa vel mutatione vel derivatione, nunc breves, nunc longae. G. 1: 44
Syllaba tertia sonitus accentum, in vocibus, quibus media produci potest propter mutam & liquidam. AE. 11: 463
Syllaba ista, qua praecedens vox finitur, sequens non incipienda. AE. 2: 227
Syllabas ultimas praecedentes in sequentium vocum initio geminare, vitiosum. AE. 3: 183, 203
Syllabis ultimis, quibus particulae junguntur, contra usum Latinum accentus tribuitur. AE. 1: 120
Syllepsis per assumptionem casus. G. 2: 517. per numeros. AE. 1: 553, 587. 9: 525. per genera. 10: 672
Syllogismus constat propositione, assumptione, & conclusione. E. 8: 50
Sylva, a Gr. *ύλη*. AE. 1: 518
Sylva, nemus, lucus, quid differant. AE. 1: 344
Sylva, de herbis. G. 1: 152. etiam de viribus. 2: 26
Sylvae, pro arboribus. G. 1: 187
Sylvae, pro tenebris, feritate, libidine &c. AE. 6: 131
Sylvanus, Deus sylvarum. G. 1: 20. Cyparissum amavit. ibid. pecorum & agrorum Deus: alii dicunt esse *ύλην* *δωρ*, Deum *ύλη* *δωρ* est autem *ύλη* fex omnium elementorum, Latine *materia*. AE. 8: 601. Cupressum amavit. E. 10: 26
Sylvestres baccae, olivae ex oleastro. G. 2: 183
Sylvestris Musa, rusticum carmen. E. 1: 1
Sylvia, puella rusticae nomen. AE. 7: 487
Sylvii, dicti omnes Albanorum reges a primo Syllio, Aeneae filio. AE. 6: 766, 763, 770
Sylvii adiecti, pastores. AE. 5: 301
Sylvius, Aeneae & Laviniae filius, iuxta

dicunt, quod in sylvis natus; primum Leucolavinii, mox post Alcanium Albal regnavit: ab eo Albani reges *Sylvii* dicti: etiam Alcanius dictus. AE. 4: 236. 6: 760
Sylvius Aeneas, Albanorum rex. AE. 6: 770
SYMAETHUS, Sicilius fluvius, a rege Symacetho dictus, haud longe ab urbe Catanensis, ubi Dei Balnei cultus. AE. 9: 584
Symbolum, signum quo utebatur in exercitu. AE. 2: 423
Symplegades petras, ductore a Phineo fibi dato, rursus transiverunt Argonautae. AE. 3: 209
Synaesidis, figura. E. 4: 5. 6: 78. G. 2: 453. in ultima syllaba ob metrum. AE. 10: 129
Synaloepha et *elision*. AE. 12: 709
Syncho, una Hyadum. G. 1: 137
Syphas inter duos canes stans Scipionem alloquebatur. AE. 8: 461
SYRACOSIUS, vel *Syracensis*, Graece, Latine *Syracusanus*. E. 6: 1
Syracofius verius, ad imitationem Theocriti factus. ibid.
Syracusan, victores Atheniensium, festum in hostium contumeliam usque circumductum *Τάβρι* dixerunt *αὐτῶν* *ἔθνος*: & inde in Italiam appulsi Albulam Thybrim disere. AE. 3: 500
Syria pyra, nigra. G. 2: 88
Syriae adjacent Assyrii. G. 2: 465
Syriam & Arabiam juxta Sabaei. G. 1: 57
Syriam & Cappadociam a Melopotamia dividit Euphrates. G. 4: 561
Syrinx amata Pani. E. 10: 26. ejus fabula. 2: 31
Syrinx, stella in ore Canis, oriens circa VIII. kal. Julii, plerumque pestilentiam toto anno facit, plerumque paucis diebus; interdum innoxia. AE. 3: 147. & quando pestilentiam creat. ibid.
Syron, Epicureus philosophus, Virgilii magister, quem plurimum sequitur. AE. 6: 264
Syrtis, loca arenosa. AE. 10: 678. circum littora Carthagini. 1: 579. juxta Libyam. 5: 192. duae, impares magnitudine. 1: 115
Syrtis Gerulae. AE. 5: 51
Syrthius vicina loca Trojant quidam tenuerunt. AE. 1: 605
Systole, quae. AE. 1: 77, 579. 7: 16
SYTHON, mons vel gens Thraciae. E. 10: 66

T.

TABES, morbus quo corpus paulatim defuit. AE. 6: 442
Tabo, sanguine corrupto, tantum ablativi casus. AE. 3: 29
Tabulam lusoriam ad Trojam invenit Palamedes, & cur. AE. 2: 81
Tabularia populi, ubi Aetis publici continentur, in templo Saturni nimirum. G. 2: 502
Tabulata, remi effusiores, & in plano,

non altius ascensores, vel diffusi ramorum; translatio a domibus. G. 2: 361
Tabularum, a tabulis, de quibus olim domus fiebant. AE. 2: 464
Tabum, vivis, *fames*, motus sanguis corruptus. AE. 8: 487
Tabum, pro pestilentia. G. 3: 481
Taburnus, mons Campaniae. G. 2: 38.
 AE. 12: 715
Tacide Amyclae, unde dictus: ut nonnulli volunt, quod oves esse Pythagorici, quoniam quinquennale erat silentium, quo tandem misera perierunt. AE. 10: 564
Tacita lumina, sicca pro iracundia. AE. 4: 364
Tacitis undis, pro tacite & leniter in undis. AE. 10: 227
Tacitum, pro tacite. AE. 1: 504. 7: 349
Tacitum, pro tacendum & pudore plenum. AE. 4: 67
Tacitum coelum, vel serenum, vel nocturnum. AE. 3: 515
Tacitum nemus, solum. AE. 6: 386
Tacitus, latens. AE. 11: 769
TADIDIUM, angor mentis & animi, non corporis valetudo. G. 4: 374
Taeumum, Laconiae promontorium. E. 8: 55. circa finem Maleae, ubi Inferorum dicitur esse descensus. G. 4: 467
Tacinae, vitas, sive vitarum extremitates. AE. 5: 269. 7: 352
TAGES, apud Tuscios auspiciam invenit. AE. 2: 781. scripsit Sacra Acherontia. 8: 398
TALENTUM, varii ponderis est apud varias gentes: unde & breve aliquid significat, & paululum quiddam est apud Homerum: apud Romanos sexaginta librarum, quod & magnum: talentum Aegyptium ponde octoginta: apud Varronem pro bilance. Est autem minarum sexaginta: & mina continet drachmas centum, drachma obolos sex; obolus aera sex; aera minuta sex. AE. 5: 112. 9: 265
Talentum magnum, computatione minoris: talentum enim quiddam breve est. AE. 5: 248
Talentum, non ad numerum, sed pondus refertur solet. AE. 10: 526
Talies, filius Eriomae. E. 10: 18
Talis, simili modo, taliter. AE. 12: 556
Talpa in fem. gen., caepae oculis, improprie. G. 1: 183
Tamarice, aliter, *myrica*. E. 8: 54
Tamaritum, Myricae. E. 4: 2
Tamen non praecedente quamquam. G. 1: 198. AE. 3: 478, 541. 5: 282. 11: 3
Tamen deficit. AE. 2: 13
TANAGER, fluvius Lucaniae. G. 3: 151
Tanais, fluvius Scythiae, separans Asiam ab Europa, circa quem olim habitaverunt Aeneones; & inde ad Thermopylae Thraciae fluvium transgressae. G. 4: 517. AE. 11: 659
Tanagrae, montalis, advena. AE. 1: 466
 Tane-

INDEX IN SERVITIUM.

Xxxx 3

Там-

INDEX IN SERVIVM.

- Taurus** in dextram, vacca intrinsecus, iungebantur aratro, quo urbem designabant. *AE.* 5: 755
- Taurus**, pro bove fortissimo. *O.* 1: 41. difficile ad aratrum iungitur. *ibid.*
- Taurus**, fidus. *O.* 1: 205. aperire annum dicitur: cur: quando & quomodo oritur. *1: 217*
- TAYGETA**, mons Laconiae, Libero & Bacchis sacer. *O.* 2: 488. *E.* 8: 30. item, civitas Laconiae; unde Taygeti canes, Laconici. *O.* 3: 44
- Taygete**, una de septem Pleiadibus. *O.* 1: 137. 4: 232
- TAXUS**, arbor venenata, abundat in Corsica. *E.* 9: 30. amat loca frigida. *O.* 2: 113. mel pessimum ex ea gignitur. 4: 47
- Τάχυν, αἰς, & dolus**; ut Latine etiam *avis*. *AE.* 1: 661
- TECMESSA**, Ajacis concubina. *AE.* 1: 623
- Teclis** venientem prospicit, vel e teclis prospicit, vel contra teclis venientem. *AE.* 12: 595
- Teclum**, tentorium. *O.* 3: 344
- Tegeacis** ensis, Arcadicus. *AE.* 8: 459
- Tegere**, celare. *AE.* 1: 360. ut contra *nudate*, indicare. *O.* 4: 498
- Tegendo**, dum tegitur. *O.* 3: 456
- Tegum**, oppidum Arcadiae, unde *Tegeacis*. *G.* 1: 18. a *Teges*, Arcadiae filio: inde *Tegeacum*, derivativum, & contra *Tegeacum*. *AE.* 5: 299
- Tegit**, tegere consuevit. *O.* 4: 422
- Tegmen**, antiquum, pro tegumentum. *AE.* 1: 279
- TELA**, quaevis arma. *AE.* 2: 520
- Tela** manualia duobus modis mittuntur, aut ab aure, aut a latere. *AE.* 9: 417
- Tela**, magno cum impetu volantia, fulmini comparata. *AE.* 9: 706
- Tela**, ictus. *AE.* 5: 438
- Telamon**, Latinum nomen Atlantis. *AE.* 4: 246
- Telamon**, ex Hefione, Laomedontis filia, Teucrum generavit, ex alia Ajacem. *AE.* 1: 623
- Telamon** & Peleus fratres. *AE.* 1: 623
- Telamoni**, Herculis socio, collocata Hefione, rapta ab Hercule, unde Teucer. *AE.* 8: 157. 10: 95
- Telamonius Ajax**, iudicio superatus, se peremit. *AE.* 2: 414
- Teleboae**, populi insulae Caprearum, quibus rex Telo. *AE.* 7: 735
- Telegonus**, & Polygonus, Protei filii ex Corone, ab Hercule superati. *G.* 4: 387
- Telegonus**, Ulyssis & Circes filius, inficius, patrem quaerens, cum aculeo marinae belluae occidit. *AE.* 2: 43
- Telegonus** Agyllinam condidit. *AE.* 8: 479
- Telemachi** filia, Rome, nupta Aeneae; unde Roma appellata. *AE.* 1: 277
- Telemachus**, Ulyssis filius & Penelopae. *AE.* 2: 43. Clusium condidit. 10: 167
- Telephi** filius, Eurypilus, ex Astioche, Laomedontis filia. *E.* 6: 72
- Telluri** & Cereri simul sacrum fit. *O.* 1: 21
- Telluris** insigne, clavis; quia verni tempore aperitur, hyemali clauditur. *AE.* 10: 252
- Telluris** templum circa Carinas. *AE.* 8: 361
- Tellus** nuptiis praest, & virgines mariti domum ingressae illi sacrificant. *AE.* 4: 166
- Tellus** eleganter recedere, & iterum occurrere dicitur navigantibus. *AE.* 5: 9
- Tellus**, & terra, quid differant. *AE.* 1: 175
- Telo**, rex Teleboarum in insula Capreis; ejus filius Oebalus in Campaniam transit & imperium propagat. *AE.* 7: 734
- Τέλος, Σανδρος, metae mortis** Virgilio. *AE.* 12: 546
- Telum** dicitur omne quod jacitur, *ἀπὸ τῆς τέλης, longe*: ut *Gr.* βίβλη, *ἀπὸ τῆς βάλλειν*. *AE.* 9: 509
- Telum**, *ἀπὸ τῆς τελευθῆν*, quidquid longe jaci potest; licet etiam dicatur de gladio. *AE.* 2: 468. 8: 249
- Telum** pro fuste. *AE.* 3: 635
- Teium**, corpori educitur, quo facilius pereat vulneratus. *AE.* 10: 744
- Telum** missum pedibus conquebatur Lycus. *AE.* 9: 559
- Telum**, pro gladio, a longitudine; unde & *missela*, quia *missus longus*. *AE.* 9: 747
- Τέμνω**, ager, qui viris fortibus praemii loco dabatur. *AE.* 9: 274
- Temerata**, cui vis illata est; *intemerata*, inviolata, incorrupta. *AE.* 11: 584
- Temere** jacere, passum, fortuito, negligenter, facile, periculose, humi, subito, sine causa. *AE.* 9: 329
- Temere**, sine causa, fortuito, male, improvide, passum, facile. *AE.* 9: 375
- Temnere**, pro contemnere. *AE.* 1: 207, 546. 669. 12: 285
- Temo**, ad quem ligantur vel junguntur boves. *O.* 1: 171
- Tempe**, proprie loca amoena Thessaliae, abusive cujusvis loci amoenitas. *O.* 2: 469
- Temperare**, tranquillum facere, serenare. *AE.* 1: 150. abstinere. 2: 8
- Temperata** aera vespere, refrigerat. *O.* 3: 336
- Tempestas**, ventus, aura, tempus, serenitas. *AE.* 3: 528
- Tempestas**, *τὴν μίσην* est, & in bonam & malam sumitur partem. *AE.* 2: 516. 9: 19
- Tempestas**, coelum serenum, tempus. *O.* 1: 27
- Tempestas** reliquias praecedentis venti etiam in alterius statu tenet. *AE.* 5: 2
- Tempestas**, pro bello. *AE.* 11: 422. vis bellorum. 7: 223
- Tempestas** populi tumukui comparata, & contra. *AE.* 1: 152
- Tempestati** atrae maerantur pecudes. *AE.* 3: 118
- Tempestates** sunt autumnii tempore, & cur. *O.* 1: 311
- Tempestatis** futurae signum, motus & murmur arborum in sylvis; cuius rei ratio arcana est. *AE.* 10: 98
- Tempestatis** praefagia, motus Buclunna, & fragor in sylvis. *O.* 1: 356. levis palea volitans. 358
- Templa** erant, quibus auspicio & publice res administrarentur, & Senatus haberi posset: tantum sacra. *AE.* 1: 446
- Templa** vel tantum sacra sunt; vel res publica quoque in illis administrari poterat. *AE.* 4: 200
- Templa** Deorum adventu moventur. *AE.* 3: 91
- Templi** dicandi ritus. *O.* 3: 16
- Templo** condendo per Augures primum lucus liberabatur, & effabatur, tum demum a Pontificibus consecrabatur; & dein ibidem sacra edicebantur. *AE.* 1: 450
- Templum**, certum spatium, quod augurium captaturus sibi designabat, quo volebat videnda ad se pertinere, ejusque partes extremas *antica* & *postica*. *AE.* 6: 191. locus in aere, auguris manu designatus. 1: 96
- Templum**, in eo habebatur Curia, sive Senatus. *AE.* 9: 4
- Templum** non solum dicitur, quod claudi potest, verum etiam quod palis aut hastis, lineis, vel alia quacumque re sepium est. *AE.* 4: 200
- Templum** Apollinis in Palatio de solido marmore struxit Augustus. *AE.* 8: 720
- Templum** Matris Deum non manibus sed precibus aperiabatur. *AE.* 6: 52
- Temporis** res eleganter ad personam transferuntur. *AE.* 2: 135
- Temporis** spatium, & accusativo & ablativo effertur. *AE.* 2: 126
- Temporum** mutatio, quamvis intercedat & copula. *AE.* 9: 521
- Tempora** antequam sideribus computabant. *AE.* 3: 284
- Tempora** dignoscuntur per agnus humanos. *AE.* 3: 587
- Tempora** in desertis locis ex Lunae ratione bene collegit Achaemenides. *AE.* 3: 645
- Tempora** nulla sunt, nisi colligantur ex rebus. *AE.* 7: 37
- Tempora** primum divisa post factum mundum ex qualitate cuius Solis. *O.* 2: 336
- Tempora** pro temporibus ponuntur in defectivis. *AE.* 4: 66
- Temporis** diurni & nocturni divisio in septem partes. Vide Dies. *AE.* 2: 268. 3: 587
- Temporis** spatium & ablativo & accusativo exprimitur; melius tamen in accusativo. *AE.* 1: 51
- Tempus**, opportunitas, occasio. *AE.* 11: 459
- Tempus** lacrymis non est, figuratum, pro *lacrymarum*. *AE.* 12: 156
- Tempus** inane, quo nihil agitur ex *in*, quae agenda erant. *AE.* 4: 433
- Temulentus**, vinolentus, plenus vino. *AE.* 12: 463
- TENACES** cetae, mella retinentes. *O.* 4: 161

Tena-

INDEX IN SERVIVM.

Tenacia mella, quia inverſis favis ta-
men non funduntur. O. 4: 57
Tenax, in omnibus perfeverans. AE. 4: 188
Tendere, contendere. AE. 2: 220. 5: 21.
offerre. 2: 674. tentoria habere. 2: 29.
8: 605
Tendere iter velis, navigare. AE. 7: 7
Tendere aliquo, intentionem aliquam
habere. O. 5: 70
Tendere palmas, victum ſe fateri. AE.
12: 936
Tendere nihil contra, nihil reſpondere
contra, *tendere contra iter*, occurrere.
AE. 9: 377
Tendere contra, impetum in aliquem
facere. AE. 9: 768
Tendunt ilia, pro tenduntur. O. 3: 507
Tenebat poſtem tempus, qui illud di-
cabat, & dicebat ſe dare illud Numi-
ni. O. 3: 16
Tenebrae oriuntur ex caligine Terrae.
AE. 6: 267
Tenebrae perpetuae in mundi quadam
parte, quae juxta quosdam Infer-
num. AE. 6: 265
Tenedos, ante Leucophrys, inſula con-
tra Ilium, a Tenne, Cycni filio. AE. 2: 21
Tener, recens factus. E. 6: 34
Tenere, verbum nauticum; ut *altum*,
curſum, *portum tenere*. AE. 5: 1, 159
Tenere, habere, morari, amplecti. E.
5: 59. occupare, operire. O. 1: 116.
morari. AE. 1: 674
Tenere curſum, perficere, implere. AE.
4: 46
Tenere fugam, feliciter navigare: nam
tenere, implere. AE. 3: 283
Tenere locum, cuſtodire, defendere,
tueri. AE. 9: 168. 9: 470. militare ver-
bum; contra *loco moſti*, victi. AE. 8: 652
Tenere ora, tacere. O. 4: 483. AE. 8: 517
Tenor, ductus, continuatio. O. 2: 337.
pro currendi modo, eodem impetu.
AE. 10: 340
Tennes, Cycni filius, cum noverca con-
cubuit; ab eo Tenedos dicta. AE. 2: 21
Tentamenta pepigi, experimenta pac-
tus ſum, non tentavi te quibuſdam
pactionibus. AE. 8: 144
Tenuēs aquae, proprium aquarum e-
pitheton. O. 3: 332
Tenuēs pluviae, lentae, penetrabiles;
& epitheton eſt aquarum. O. 1: 92.
item inutiles, jejunaē, macrae; con-
trarium, *pingues*. ibid.
Tenui ſuſpendere ſulco, pro tenuiter
ſuſpendere aratione. O. 1: 69
Tenuis, modicus, levis. O. 1: 177
Tenuis argilla, ſine humore. O. 2: 180
Tenuis Lageos, penetrabilis, quod ci-
to deſcendat ad venas. O. 2: 93
Tenuis, propter extrema pars arcus, unde
de *hactenus*. huc uſque. AE. 6: 62
Tenuis, praepoſitum quidem ablativo,
ſed figurate etiam genitivo jungitur;
elegantem autem poſtponitur. AE. 3: 426
Tenuis curum, uſque ad crura; & *te-
nus* hic adverbium eſt; nam ſi eſſet
praepoſitum, ablativo cohaereret. O. 3: 73
TEPIDI artus, quali adhuc vivi, me-

lius quam trepidi, trementes. AE. 3: 627
Tepidus humor, noxiuſ, inutilis. O. 1: 117
TER, pro ſaeptius. AE. 1: 120. 3: 421.
6, 701. 10: 873
Tercentum equites, pro trecenti. AE. 9:
370
Tercentum, pro multis. AE. 8: 716
Tercentum Deos, tonat, id eſt, tonat
tertio centum numina Hecates, AE.
4: 510
Terebiare, aperire ac ſcindere. AE. 2: 38
Terebramus, multi; alii *tenebramus* le-
gunt. AE. 3: 635
Terebrythus, nigrum lignum habens, &
folia buxi. AE. 10: 136
Terentius reliquis omnibus Comicis
praepoſitus, propter ſolam proprietatem
ſermonis Latini. AE. 1: 414
Terentium dicitur Tybris in Urbis parte,
quod ripas terat. AE. 8: 63
Terere ora, tempus per negligentiam
conſumere. AE. 4: 271
Teres, rotundum & oblongum. E. 8:
16. teres oliva, baculum de oliva. i-
bid. AE. 6: 207
Teres cervix, rotunda & longa. AE. 8: 633
Teretes muciones, dolones. AE. 7: 664
Tereus, rex Thracum, Athenienſibus
tulit auxilium, ſcelus ejus cum Philo-
mela; mutatus in upam. E. 6:
78. Philomelaē, ſorori uxoris, lin-
guam abſcidiit. AE. 3: 51
Terga ſuſcitāt, ſuperficiem terrae, ut
vetera Sadaeone. O. 1: 97
Tergeo, *terges*, & *tergo*, *tergis* Vett. ſed
prius nunc tantum in uſu. AE. 7: 626
Tergum, pro tergo, corio. AE. 1: 772.
7: 94. 9: 412
Tergesum inter & Aquilejam exonerat ſe
Hiſtriae fluvius, Timavus. AE. 1: 249
Tergo, quali a *tergo*. AE. 2: 231
Tergo, pro ſcutō. AE. 10: 717
Tergus, oris, corium notat; item car-
nem, doſum; tergum, *tergi*; dor-
ſum, ſed quandoque confunduntur.
AE. 1: 215. 5: 351
Teri, pro Terei, per Synaereſin. E. 6: 78
Terminationes ſimiles in elocutione vi-
tioſae. AE. 4: 504, 558
Terminus, linitum Deus, aliis Diis ce-
dentibus Jovi, ſolus cedere noluit,
quod aeternum dicebatur portendere
imperium. AE. 9: 448. non niſi ſub
divo, ei ſacrificabatur; quare in Ca-
pitoliſo templo prona pars teſti Ter-
minum ſpectans pateret: colebatur
autem ſub forma quadrati lapidis. ibid.
Terminus haeret, immutabile eſt. AE.
4: 614
Termites, ligni vermēs; in ligno in-
tempeſtive caelo. O. 1: 234
Terna, tria. E. 8: 73. AE. 5: 561
Terna arma, pro *trina*. AE. 8: 565
Ternarius numerus perfectus, & ſum-
mo Deo tantum conveniens, eoque
omnia continentur. E. 8: 75
Terque quaterque, ſaeptius. AE. 1: 98
Terra, Dea. O. 1: 168. 12: 778. eadem
quae Mater Deorum. O. 4: 64. AE. 3:
113. 10: 252. eadem quae Veſta, Dea

ignis. E. 8: 92. quod ignem in ſe ha-
beat. AE. 1: 296. quod medio mundi
librata vi ſua ſtet, & ignem intra ſe
habeat. 2: 296. 3: 281. ſoror Noctis. 6:
250. Furiarum mater. 3: 212
Terra ipſa, Inferi; ea enim novem
cingitur circuli: circumnavigari po-
teſt. AE. 6: 532
Terra, corpus ſolidum; omnium circu-
lorum infima. AE. 6: 127. ſola ex ele-
mentis ſtabilis; unde & bruta dici-
tur. 1: 228. immobilis. 2: 255
Terra, alias immobilis, movetur, &
cetera elementa turbantur, loquente
Jove. AE. 10: 102
Terra inferior aqua, juxta Phyſicos. AE.
1: 385
Terra, e longinquo in mari apparens,
ſemper humilis videtur. AE. 3: 522
Terra, gremium Junonis. O. 2: 325
Terra, mater rerum omnium, & ſe-
minum cunctorum creatrix. O. 2: 11,
49. parens omnium: irritata propter
exſtiſctos Gigantes. AE. 4: 178. ejus
filia extrema, Fama. ibid.
Terra primos homines procreavit. E. 4: 35
Terra juſtiſſima, quia majore ſoenore
ſemina accepta reſtituit. O. 2: 460
Terra, pro toto orbe. AE. 4: 271. ſin-
gulari numero, totum orbem ſignifi-
cat; plurali numero, partes modo a-
liquot. O. 2: 6. ut *mare*, totum ele-
mentum; *maria*, partes ejus. AE. 6:
59, 111
Terra, pro mari. AE. 1: 137. cum aqua
in aere librata. ibid.
Terra aſperriſſima, induſtria ad fertilitatem
perducitur. O. 2: 37
Terra excoquenda ſolibus, & pruiniſ.
O. 2: 262
Terra ſimilis eligenda in arborum trans-
plantatione. O. 2: 266
Terra, & *cellus*, quid differant. AE. 1: 175
Terracina, urbs Campaniae, juxta quam
Anxur, fons. AE. 7: 799
Terracinum inter & Cajetam Amyclae,
a quibus conditae, & unde dictae *ta-
citae*. AE. 10: 564
Terrae & Neptuni filia, Charybdis. AE.
3: 420
Terrae & Ponti filiae, Harpyiae. AE. 3: 241
Terrae filii, Titanes, contra Saturnum;
Gigantes contra Jovem. AE. 6: 580
Terrae filius, vel alumnus, Tityus, La-
tonam amans ab Apolline ſagittis
confixus; apud Inferos a vulture je-
cut ejus exeditur. AE. 6: 595
Terrae & Coeli, ſive Ponti, filius, Ae-
geon, qui & Briareus, Jovi contra
Titanas, vel Saturno tulit auxilium;
ejus fratres Coeus, & Gyges. AE. 10:
565
Terrae filius, Achelous, ejusque fabu-
la. O. 1: 8. Anthaeus, ab Hercule ſu-
peratus. AE. 8: 300. Pelagius. 2: 83
Terra figura *εργονομία*. O. 2: 479
Terra hiatus, non niſi ex terrae mo-
tu fit, qui aut motu aquae inferioris
naſcitur; aut crebris tonitribus;
aut ventis de concavis terrae erum-
pen-

INDEX IN SERVIVM

pentibus. AE. 3: 73. 3: 243
 Terrae tremoris variae opiniones. G. 2: 479
 Terrae motus, incongruum omen nuntientibus. AE. 4: 166
 Terrae & urbes navigantibus recedere dicuntur & accedere. AE. 3: 72
 Terrae appellantur de moribus cultorum, crudeles, avarae, &c. AE. 3: 44
 Terrae projectus, pro in terram figurate. AE. 11: 87
 Terrae, homines qui in terra sunt. E. 6: 37
 Terrae & humoris mixta, aether & aer, omnia procreant. G. 2: 325
 Terrae injectio, secundum ritum Pontificalem, etiam circa absentium cadavera poterat fieri, sollempnibus quibusdam sacris. AE. 6: 366
 Terram, in quam advenae primum veniunt, adorabant, Geniumque loci propitium sibi precabantur. AE. 9: 53
 Terram spuit, vel in terram; vel te veta terram, propter pulverem. G. 4: 97
 Terrigenae, quinam intelligendi; & cui serpentum pedes habuisse dicantur. AE. 3: 578
 Terrigenae filia, Orithyia, a Borea in Thraciam rapta. AE. 12: 83
 Terrigenae, Athenienses. AE. 3: 281
 Terrigenae, iuxta oraculum, mures. AE. 3: 108
 Territorium, dictum, quasi *terribolum*, triam bobus & aratro. AE. 5: 755
 Terror, proprie, qui aliis infertur, unde & *terribilis*; *metus*, quem habent timentes. AE. 3: 377
 Tertio, & quarto, verba dicere. AE. 3: 314
 Tertio die ossa crematorum legi solebant. AE. 11: 210
 TES syllaba terminata, vocativum in a faciunt. AE. 10: 332
 Tessera, signum bellicum, ad vitandam confusionem, ut in Marii exercitu, *Lar Deus*; in Syllae, *Apollō Delphicus*; in Caesaris, *Venus Genitrix*. AE. 7: 637
 Testa ardens, lucerna. G. 1: 391
 Testari, pro obtestari. AE. 4: 519. testificari. AE. 11: 221
 Testis, neutrum *hoc teste*, vel *haec testis*, non recipit. E. 5: 21
 Testor, pro iuro, vel testificor. AE. 2: 155, 432. quae so, obtestor. 3: 598
 Testudinis militaris inventor, Artemon, Clazomenius; item Arietis. AE. 9: 505
 Testudo, transformata ex Chelone virgine, quod contempsisset celebrare nuptias Jovis & Junonis; & pro poena domum suam portare coacta. AE. 1: 509
 Testudo, camera incurva vel fornicata in templis, ut redderet imaginem coeli. AE. 1: 509
 Testudo, scutorum connexio curvata in modum testudinis, cum urbs a militibus oppugnatur, & murus subruitur. AE. 9: 505, 517
 Testudo cava, citharae periphrasis; & quomodo inventa a Mercurio. G. 4: 464
 TETAE, columbae. E. 1: 58

Tete, *te ipson*, adverbialiter dictum. AE. 12: 891
 Tetrici, homines tristes ab asperissimo monte *Tetrico*, in Sabinis. AE. 7: 713
 Tetricus, mons in Sabinis asperissimus; unde tristes homines *tetrici* dicti. AE. 7: 713
 Teucer, sive Teucrus, Curetis & Idaeae Nymphae filius; vel, ut alii, Scamandri; & reliqua ejus historia. AE. 3: 108. Scamandri filius: ejus filiam uxorem duxit Dardanus. 3: 167
 Teucer, & Scamandrus, Cicta profecti, Trojam venerunt, hospitio accepti a Dardano, & Teucro filiam Batiam uxorem sibi junxit Dardanus. AE. 1: 42, 239. 3: 94, 95, 104
 Teucer Cyprum a Belo accepit, ibique Salaminem, patriae cognominem, condidit. AE. 1: 915
 Teucer, pro Dardano. G. 3: 89. AE. 1: 239
 Teucer, quia sine fratre Ajace a Trojano bello reversus, a patre Telamone Salamine pulsus, Sidona venit. AE. 1: 623
 Teucer, Telamonis & Hecionae filius. AE. 8: 157. ejus frater Ajax, sed ex alia matre. 1: 623
 Teucer jam ante Aeneam Didoni Trojanorum fata narraverat. AE. 1: 760
 Teucro a Teucro, Scamandri filio, appellati. AE. 1: 42. 3: 108
 Teucro, & homines, & regionem significat. AE. 8: 136
 Teucro, pro Teucridae. AE. 3: 352
 Teucro, subaudi gens. AE. 2: 26
 Teucro oppidum Teutam, post Pisas, in Etruria condiderunt. AE. 10: 179
 Teuthista lingua, haec *Catejae*. AE. 7: 741
 Teuthras, hujus Teuthrae. AE. 10: 402
 Teutones quidam, Graece loquentes, regionem Etruriae tenuerunt. AE. 10: 179
 TEXEBANT stantes Veteres. AE. 7: 14
 Texere, & texturum, proprie de navibus, & loco ubi naves hant. AE. 2: 16. Gr. *ναυπηγία*. 11: 326
 Texo, idem quod spolio, in praeterito *texti*. AE. 10: 424
 Textura, loca ubi naves fiunt, Gr. *ναυπηγία* *navalia* vero *ναῖα*, ubi naves subducuntur. AE. 11: 326
 Θ, littera inventa a Palamede. AE. 2: 81
 Thalami, pro habitationis loco. AE. 6: 280
 Thallia apud Romanos in nuptiis invocatur, & cur. B. 6: 31
 Thales Milesius omnia ex humore procreari statuebat, & propterea obruenda corpora, ut in humorem possent resolvi. E. 6: 31. G. 4: 364, 382. AE. 11: 186
 Thalia, una ex Musis, Latine *Thalea* potius scribitur. ut *Cytherea*, a Gr. *Θάλια*, & *Κυθῆραι*. E. 6: 2
 Thaliae & Jovis filii, Palici, Dii culti in Sicilia. AE. 9: 584
 Thapsus, insula juxta Syracusas. AE. 3: 689
 Thasus, insula; unde Thasiacae vites. G. 2: 91
 Thaumantias, Iris, quasi *Thaumantis filia*, ex admiratione colorum, a Gr. *Θαύμα*. AE. 9: 7

Thaumantis & Elephas filiae, Harpyiae. AE. 3: 212, 241, 249
 Thaumias, Ponsi & Terrae filius. AE. 3: 249
 Thaumasia Theopompi. E. 6: 26
 THEANO, Antenoris uxor. AE. 1: 246. quae admodum venerabilis inter Troadas. 1: 484
 Theano, mater Mianthis. AE. 10: 703
 Theatra frequentia in urbibus Graecorum, quia spectaculis gaudebant. AE. 1: 431
 Theatri loco Antiqui scenam tantum de lignis faciebant; & postea pegmata. G. 3: 24
 Theatrum, Graecum est, idem quod spectaculum. AE. 5: 288
 Theatrum Marcelli. AE. 7: 607
 Thebae plurali & singulari numero *Thebe*. AE. 5: 52. 6: 773
 Thebae, triplices; aliae *Aegyptiae*; aliae *Bacotinae*; aliae *Phrygiae*. AE. 9: 697. civitas in Boeotia a Cadmo, Zetho, & Amphione condita. 4: 470. Phrygiae, patria Andromachae. 3: 297
 Thebae, vulpibus quomodo liberatae. G. 1: 218
 Thebana bella. AE. 6: 480
 Thebani, Echionii, a rege Echione, uno de sociis Cadmi. AE. 12: 514
 Thebano regi, Polynici, maritum Amphiarum prodidit Eriphyle. AE. 6: 445
 Thebanorum rex, Athamas, Junonis ira in furorem actus, uxorem filiosque occidit. AE. 5: 241
 Thebanorum sub rege Ogyge, diluvium. E. 6: 41
 Thebanorum rex, Pentheus, a Bacchis discerptus. AE. 4: 469
 Thebanum bellum Eteocles & Polynici. AE. 2: 601
 Thebanus mons, Aracynthus. E. 2: 24
 Thebas reliquit Aristaeus. G. 1: 14
 Thebe, filia Jovis, cui duas dedit columbas humanam vocem edentes, quarum altera in quercum Dodonaeam provolavit, altera in Lybiam super caput arietis, &c. AE. 3: 466
 Themidos filia, Erigone. E. 4: 6
 Themidos responsum Deucalioni. E. 6: 41
 Themillas, Themillae; ut *Aeneas*, *Aeneae*. AE. 9: 576
 Themis, antiquissima Deorum. AE. 4: 246. ante Apollinem oracula edebat. 3: 104
 THENSA, currus quo Deorum simulacra portabantur, *ἀνὰ τὴν θῆν*. AE. 1: 21
 Theocriti pater, Stimicon. E. 5: 55
 Theodamantis filius, Hylas. E. 6: 43
 Θῆς *μυῖα*, *Θῆς ἀνέροι*, *Θῆς ἄνθρωποι*, appellati *Dii Penates*. AE. 1: 382
 Θῆς *αἰσχρολογία*, quid inter coenandum. AE. 1: 734
 Theopompus, auctor colloquii Sileni cum Mida. E. 6: 13, 26
 Θῆς *ἰ καὶ ἡ*, masculini & feminini generis, ut *ἀνδρῶν*. AE. 2: 632
 THERMODOON, & contrae *Thermodon*, Thraciae fluvius, ad quem a Tanai digressae habitaverunt Amazones. AE. 11: 659

Phi

INDEX ION SERVILUM.

Therms, nomen proprium ex Pinaro. AE. 10: 312
Thersites, cur a tergo ad praecordia usque vulneratus dicitur. AE. 9: 633
Thesauris, repositioibus, apothecis. o. 4: 229
Thelaeus, sine u scribendum. AE. 1: 363
Theset, Ariadnae & Liberi fabula. o. 1: 222
Theset uxor, Phaedra, Minois & Palisphaes filia, ejusque cum Hippolyto historia. AE. 6: 445. filius, Demophoon. E. 5: 10
Thesens, Aegei filius, juvenes septem & virgines septem una cum eo ad Minotaurum missos liberavit: eorumque nomina. AE. 6: 21. Ariadnae adamatus, Minotaurum interfecit, Labyrintho se expedivit, & Ariadnen secum abduxit. 3: 74. 6: 114. Ariadnen in Naxo reliquit. 3: 125. fratrem Pallantem Atheniens regno pepulit. 8: 54. cum Perithoo ad rapiendam Proserpinam descendit ad inferos. 6: 122, 601. quomodo aeternum sedere dicitur apud Inferos, cum ab Hercule sit liberatus. 6: 617
Thesens ex Aniope, Hippolytae Amazonum reginae filia, Hippolytum genuit. AE. 11: 661. Hippolyte uxore mortua Phaedram, Minois & Palisphaes filiam, uxorem duxit, quae Hippolytum privignum perdidit. 7: 764
Thesens, non Paris, rapuit Helenam, eamque in Aegyptum deportavit, & Proteo regi commendavit: longaque alia belli Trojani causa. AE. 11: 262
Thesens Hylaeum Centaurum interfecit. AE. 8: 294
Thesidae, Athenienses. o. 2: 383
Thesimachia, Cereris sacra, a legum inventionem. AE. 4: 58. a Triptolemo instituta. o. 1: 19
Thessala lingua, **Pelidae**, & columbae & vaticinatrice. E. 9: 13
Thessali, proprie Graeci, a rege Thessalo. AE. 2: 4. Neptuno equestre certamen dicarunt, quod primum illic equum produxisset. o. 1: 12
Thessalia, Emathia, ab Emathio rege. o. 1: 492
Thessalio oriundi potissimum Pelasgi, quia in ea multae eorum urbes. AE. 8: 600
Thessaliae civitas, Argos. AE. 7: 286. Larissa, Phthia. 2: 197. Meliboea. 3: 401. 5: 251. Pallene, ubi regnavit aliquando Proteus. o. 4: 387. Pelethronium, ubi equorum domandorum repertus usus. 3: 115. Philippi. (*Sed errant hic & Virgilius & Servius, statuentes ad eandem urbem Pompeii & Caesaris, & postea Bruti Cassique contra Antonium & Augustum commissum praelium, cum prius ad Philippos Macedonae contigerit.*) 1: 490
Thessaliae fluvius, Amphrysus. o. 3: 1. unde Apollo *Amphrysus*, & cur. AE. 6: 398. Eneipeus. o. 4: 368. Sperchius. 2: 487
Thessaliae fons, Cyrene. o. 4: 354
Thessaliae loca amoena, Tempe. o. 2: 469
Thessaliae locus, Phlaegra, ubi Gigantes cecum oppugnavunt. AE. 3: 578
Tome IV.

Thessaliae mons Aemus, vel Haemus. o. 1: 492. 2: 488. Hemole, & Othrya. AE. 7: 675. Oeta. E. 8: 30. Parnassus, qui divisus in Citheronem, Liberi, & Heliconem, Apollinis, ubi Musae. E. 6: 29. AE. 7: 641. juxta Boeotiam. 10: 163. Pelus. G. 393. Pindus. E. 10: 11
Thessaliae populi, Lapithae. o. 3: 115. eorum rex Ixion. AE. 6: 601. I. eleges. 8: 725. Myrmidones, unde dicti. 4: 402
Thessalis, in ea praelium Caesaris & Pompeii; (male in eadem, pro Macedonia, Bruti & Cassii collocatur.) AE. 6: 833
Thessalis Panaceam contra venena praestitit Hercules. AE. 12: 419
Thessalus, Achilles. AE. 1: 100
Thessandrus, Polyneis & Argiae filius, in equo Trojano fuit. AE. 2: 261
Thessyllis, nomen rusticae mulieris; concubina Corydonis vel scilicet. E. 2: 110
Thetide se abstinere monitus Jupiter, & cur. E. 6: 42
Thetidis filius, Achilles. AE. 10: 470
Thetis, Nympha. AE. 8: 527. Oceani filia, nymphaeum mater. o. 1: 31. Salacia dicta. ibid. adhibito Briareo Jovem vinculis liberavit. AE. 6: 287. Liberum patrem, Lycurgum fugientem & in mare se praecipitantem, excepit. 3: 14. Achillem filium in insulam Scyron commendavit. 2: 477. Achilli filio arma a Vulcano impetravit. 8: 383
Thiasi, salationes, choreae Liberi. E. 5: 30. AE. 7: 581. item *thyasi*, vel *thyrsi*, haetae bacchantium. E. 5: 30
Θη, pulvinus, dorsum, durior arena, quae remeantibus fluctibus densetur. AE. 10: 303
Thoas, rex Tauricae regionis, omnes peregrinos mactans, ab Oreste occisus. AE. 2: 116. 6: 136
Thoas, Andremonis filius, in equo Trojano fuit. AE. 2: 262
Tholus, proprie, quasi scutum breve in medio tecto, in quo trabes coeunt, ad quod dona suspendebantur. AE. 9: 408. aedium sacrarum genus fabricae, Vestae, & Pantheon. 9: 408
Thosae Nymphae & Neptuni filius, Phoreus. AE. 5: 824
Thoraces aheni, ad differentiam loricarum, quibus majores tantum pectus tegebant. AE. 7: 633
Thorax, rex quidam, thoraces invenit. AE. 9: 505
Thoth, Aegyptiorum lingua, Mercurius. AE. 4: 577
Θη, *Apoc.* Mars gradivus. AE. 3: 35. Martis epitheton, Latine *insans Mars*. AE. 7: 550
THRACA, pro Thracia. AE. 12: 339
Thraces, crudeles, eorumque exempla. AE. 3: 51
Thraces invenere galeam. AE. 9: 505
Thracia, Martis terra. AE. 3: 34
Thraciae fluvius, Hebrus. AE. 1: 321. civitas Cypsala. ibid. E. 10: 65, 66. Hebrus. o. 4: 463. Hebrus, juxta oppidum Cypsalae. AE. 1: 321. 12: 331. Strymon. G. 1: 120. 4: 508. AE. 11: 444
Yyy

508. ad quem multae Graes. AE. 10: 265. Thermodon, ad quem a Tanai digressae habitaverunt Amazones. 11: 659
Thraciae mons, Edon. AE. 12: 365. Iamarus, pl. n. *Ismara*. E. 6: 30. G. 2: 37. AE. 5: 620. 10: 139. Pelius, & Ossa. G. 1: 281. Rhodope. E. 6: 30, 844. G. 1: 332. 3: 351. 4: 461. Pangaea. ibid. Sythion. E. 10: 65
Thraciae mulieres, Cicones, Orpheum per Liberi facta simulata disceperunt. o. 4: 520
Thraciae oppidum, Aenum, conditum ab Aenea. AE. 3: 1. Amphipolis. o. 1: 20. Cephalenia, quae & Same dicta. AE. 7: 207. Cypsala. 1: 321. 12: 331. Ismara, a monte *Ismara* dicta. 10: 350
Thraciae gens, Amyymnaei. AE. 1: 321. Bistones. AE. 3: 14. Sythones. E. 10: 66
Thraciae regina, Phyllis. E. 5: 10. rex, Cisseus, Hecubae pater. AE. 5: 535. Diomedes. 1: 756. cujus equos ipsa interfecto abduxit Hercules. 8: 300. Lycurgus, Dryantis filius, ob Liberum patrem contemptum punitus. 3: 14. Phineus, ejusque fabula. 3: 209. Rheus, interfectus ad Trojam. 1: 473
Thraciam tenuit Iasius. AE. 3: 15. Aeneas. 1: 208. 3: 1
Thrasymenus lacus, ubi superatus Flaminus, postquam signa non sequentia jussisset effodi. AE. 11: 19
Threicius, pro *Thracius*, solutio linguae Ionicae, pro *Θη*, *Θη*, unde *Threicius*, vel *Tarceissus*. AE. 3: 51
Threissa, vel nomen proprium, vel patronymicum Amazonis. AE. 11: 858
Threissa, per solutionem pro *Thressa*, idem quod *Thracia*. AE. 1: 320. derivatum a *Thres*. ibid.
THULE, Oceani insula. o. 1: 30. perpetui illic dies, cum Sol in Cancro. ibid.
Thura mascula, quod in modum testiculorum sint. E. 8: 67
Thure tantum & floribus sacrificabatur. Veneri Paphiae, quae Cypri colitur. o. 2: 380. AE. 1: 339
Thurinus in finibus Garga oppidum quondam, ad Gargarum flumen. o. 1: 103
Thus cum adspiratione *ἀνθ* *τὸ* *δύω* vel sine adspiratione *Thus*, a tundendo, a glebis tunsis, cum quibus dicitur fluens de arboribus coalescere. o. 1: 57. Veteres per adspirationem, ut *orchus*, & *lurcho*; recentiores sine adspiratione. AE. 6: 3. nascitur in Arabia. o. 2: 115, 117
Thysii, dicti *ἀνθ* *τὸ* *δύω*, a frequentis sacrificio; ex Maconia oriundi. AE. 10: 164
Thysia apud idoneos auctores non legitur; sed dicendum vel *Etruria*, ab *Etrusco* principe; vel *Lydia*, a *Lydo*; vel *Tyrrhenia*, ab ejus fra. re. AE. 10: 164
Thysiae castellum nobilissimum, *Pyrgi* veteres. AE. 10: 184
Thysiae civitas, Cosa, vel Cosae. AE. 10: 168
Thysiae fluvius, Minio. AE. 10: 183
Thysiae locus, Centum cellae. ibid.
Thyas, Baccha: sicut a *Baccho* *Bacchae*, sic

Re & Thyone, Thyone, 440 13 347,
insane curere. AE. 4: 302
Thyasa, vel *thyris*, huius bacchantium.
 E. 5: 30
Thybris rex Albanorum, qui in fluvium
 cecidit, & flumini, quod proprie *Ty-*
beris, nomen dedit, cum prius dice-
 retur *Albida*. AE. 3: 500
Thyestae filiae, Leda & Hypermetra.
 AE. 8: 130. filius, Aegythus. 6: 612
Thyestes & Atreus, fratrum invidorum
 exemplum. AE. 6: 608
Thyestes, cognito sibi a fratre Atreo fi-
 lios epulandos appositos, quia cum
 uxore ejus Aetope concubuerat, ul-
 tionem querens, ex Apollinis re-
 sponso cum Pelopeja filia concubuit,
 unde natus Aegythus, qui Atrei fi-
 lium Agamemnonem, adulterata
 prius uxore ejus, occidit. AE. 1: 572.
 6: 623. 11: 262
Thyestes, primus immolatus a Bufiride,
 sacrificio illi originem dedit. a. 3: 5
Thymbra, genus herbae, abundans in
 Phrygia. G. 4: 31. alio nomine Satu-
 reja dicitur. AE. 3: 85
Thymbraei Apollinis sacerdos, Laocoön.
 AE. 2: 201
Thymbraeus Apollo, ab agro Trojae vi-
 cino, pleno thymbra. AE. 3: 85
Thymbr, pro Thymber, Meraplasmus.
 AE. 10: 393
Thymoctae filium & uxorem occidit ius-
 sit Priamus. AE. 2: 32
Thymus, apibus, non hominibus, dul-
 cis. E. 7: 37. pro melle. ibid.
Thyrsis, Virgili obsecrator. E. 7: 21
Thyrsus, Gr. *Συρς*, caulis, medium
 fruticis. AE. 12: 413
Tiaras, per usurpationem masculino
 genere dictum, cum femininum sit.
 AE. 7: 247. pileus Phrygius. ibid.
Tibi, in tuum honorem, gratiam. o.
 1: 34. tui causa. AE. 6: 112
Tibi ducitur, i. e. sub nomine tuo a-
 lis. E. 8: 29
Tibi vacat. AE. 1: 257. 3: 477. v. in mihi.
Tibia, pro mafa. E. 8: 21
Tibia curva, symphoniacorum; Gr.
κλαυς; Latine, *vasta tibia*; *Dia-*
nyssa, qua Satyri praefectum utuntur.
 AE. 11: 737
Tibiae duplices, Phrygiae, quae impa-
 res & inaequales habent cavernas, &
 Serranae, quae pares habent & ae-
 quales. AE. 9: 618
Tibiarum sono in bellis pro tubarum
 cornuumque usu Lacedaemonii. AE. 8: 2
Tibicines versus dicti, quibus additur
 quid ad solam metui sustentationem.
 AE. 6: 186
Tiburtia sacra. AE. 1: 21
Tiburtini quoque habuere Salios, qui a-
 pud illos saltabant, post victoriam de
 Volscis. AE. 8: 285
Tigres, ferae Armeniae. G. 2: 151
Tigridis forma, rostrum navis. AE. 10: 166
Tigris, Armeniae fluvius. E. 1: 63
TIMARA fides, scientia in sacris. AE.
 2: 143. & inde intemerata fides. ibid.
Timavus, fluvius Venetiae, vel Hadrac.

Timor, de futuro; *edim*, de praesenti.
 AE. 1: 23
Timor, pro frigore; & contra. AE. 1: 96.
 gelat sanguinem. 3: 10
Timorem lingua animalia per signa
 quaedam indicant, homines oculis; lu-
 pi, canes, cauda; aves, pinnis. AE. 5: 505
Timoria, poema, *edim* *timor*, quod est
 pretium, quod & pro poema ponitur.
 AE. 12: 352
Timoris oblivio comes. AE. 2: 713
TINGERE oceano, mergere. AE. 1: 749.
 7: 811
Tinguit jugulò, non inficit, sed demer-
 sit in jugulum; *asibi* imbut, dedit.
 AE. 12: 358
Tinnis, lautus sylvestris caerulea bacca.
 G. 4: 112. fructum nullum fert, sed
 semina multa facit. 141
TIPHYIS, Argonautarum gubernator, pro
 quocumque, & ejus fabula. E. 4: 34
Tirones pictas parmas non gestabant. AE.
 9: 543. 11: 711
Tironibus primo anno euntibus ad mi-
 litiam dabantur custodes. AE. 5: 546
Tirythia, civitas vicina Argis, ubi nu-
 tritus Hercules, qui inde Tiryathus.
 AE. 7: 662. 8: 228
TIS, & *mis*, nominativi singulares an-
 tiqui ex Graeco. AE. 2: 595
Thbes & Pirami fabula. E. 6: 12
Thois *phus*, mortis ultio; & inde dicta
Tisphone. G. 4: 454
Tisphone, Aleo, & Megaera, Plutonis
 filiae. AE. 1: 86
Tisphone, Furiarum maxima. AE. 3: 252.
 dicta quasi *Tisn* *phus*, mortis ultio. G.
 4: 454. ultrix Dea, a *tisn* ultio, &
phus *phus*, mors. AE. 4: 609
Tisphone pallida, pro effectu Furiae, furia-
 lis ardor, scilicet, insania. AE. 10: 761
Titan, pro Sole; quia unus de Titanibus,
 Hyperionis filius, contra Jovem non
 fecit. AE. 4: 119
Titanes, Dii, ex Terra progeniti. AE. 6:
 565. dicti *edim* *timor*, ab *astrone*.
 6: 580. victi a Jove. E. 8: 12
Titanes a Terra producti contra Saturnum;
 Gigantes contra Jovem. AE. 6: 580
Titania alba, aut stellae, vel Sol. AE. 6: 725
Tithonius auxilio fuisse dicitur Athas.
 AE. 4: 247
Tithonis & Asteriae filia, Hecate. AE. 4: 511
Tithonia conjux, Aurora, conjux Titho-
 ni. AE. 8: 384
Tithonus, Trojanus. AE. 2: 241
Tithonus, pro Sole, id est, Titane: pro-

prius *edim* *Tithonius*, fratres Laomedon-
 tis, dilectus & raptus ab Aurora. o.
 1: 447. 3: 48
Tithonus, Laomedontis frater, amatus
 & raptus ab Aurora, Memnonem fi-
 lium Trojanis misit auxilio. AE. 1: 493.
 Aurorae maritus, longa senectute con-
 versus in cicadam. o. 1: 447. 3: 328.
 AE. 4: 585
Tithonus in Scina. AE. 11: 457
Tithonata vestigia, participium sine ver-
 bo. AE. 5: 332
Tithon *Tithon*, rex Sabinorum, foedus
 percussit cum Romulo. AE. 7: 709.
 12: 198. Romulo in urbem & re-
 gum receptus. 5: 560
Tithon sub persona, Virgilius: nomen
 prius eclogae. E. 1: 1
Tithon, Deum contemptor. AE. 4: 696.
 tam magnus fingitur, quam pro libidi-
 ne ponitur, quae in iocunde est, & late
 se excedit. 6: 596. Tetræ filius, vel
 albanus, Laetonia persequens ab A-
 polline sagittis confusus. 6: 997
TMESIS, & quae figura: in compositis
 tolerabilis, sed simplicibus vitiosa. o.
 3: 381. 4: 166. AE. 1: 416, 614. 7: 24.
 104. 9: 288, 339. in qua prior compo-
 siti pars in praecedente, altera in se-
 quente versu. 6: 518
TMOLOS, mons Ciliciae & Lybiae,
 crocota ferens. o. 1: 98. & vinum cro-
 coti odoris. ibid. vitibus confusus, an-
 de *Tmolium olivum*. G. 4: 98
Tmoleticum vinum, crocci odoris. o. 1: 56
TOGA jove summatum in Lybia &
 Ritu. AE. 2: 781
Toga apud Romanos & sexus omnis &
 conditio utebatur. AE. 1: 286
Toga, pro facie. AE. 1: 5
Toga virilis, eür in Capitolio sumpta.
 E. 4: 98
TOLLERE certamina, finire, remove-
 re. AE. 12: 39
Tollere se ad auxas, Augurum verbum.
 AE. 2: 699
Tollere spe avos, erigere genetis an-
 tiquitatem. AE. 6: 877
Tollice candra, id est, diserte, aut cele-
 rius terminare. AE. 8: 459
Toluntium, Larentis, sive Tuscorum re-
 gem occidit, & spolia opima de co-
 reponavit, Cossus. AE. 6: 842
TONARE ore, clara voce & eum fidu-
 cia invocare. AE. 4: 510
Tondere, secare. G. 1: 290
Tonitru sereno caelo, argenti est; caelo
 nubo, tantum caustis. AE. 7: 141
Tonitru dirimebatur auspica. AE. 4: 161.
 nec non confarreationes. 4: 339, 374
Tonitru, neut. gen. & *tonitru* masculi-
 ni. AE. 5: 694
Tonitru de parte serena, optima auspi-
 cia faciunt. AE. 9: 630
Tonitrua semper adhaerent coelestibus
 ignibus. AE. 5: 529
Tonitrua voce imitabantur in sacris He-
 cates. AE. 4: 510
Tonitrua laeva, felicia; quia partes, no-
 bis laevae, coeli dextrae. AE. 2: 693
 Ton-

INDEX IN SERVIVM.

- Tonsa coma**, composita; *comae* enim, capilli non caesi. AE. 5: 556
- Tonsa novalia**, agri messis. G. 3: 71
- Tonsa oliva**, compta, minutis frondibus. AE. 5: 774
- Tonsae olivae corona**, minutis foliis composita. G. 3: 20
- Tonsae, remi**, a decutiendis fluctibus; sicut *tonsores*, a tendendis & decutiendis capillis. AE. 7: 28
- Tonsis villibus**, non sylvestris. G. 4: 277
- Tonsis villis**, minutis, compositis. AE. 1: 705
- Tonsores**, dicti a tendendis & decutiendis capillis; sicut *tonsores*, remi, a decutiendis fluctibus. AE. 7: 28
- Tonsura** ab Heclore nomen accepit, quod is crinibus maxime decorus. AE. 2: 277
- TOPHUS** scaber, lapis alperissimus; unde & scabies dicitur. G. 2: 214
- Topothesia**, loci ex poetica licentia ficti descriptio. AE. 1: 163
- TORALE**, rectum est; *toral*, apocope. AE. 1: 705
- Toris luxuriant pectus**, torosum, & emittens pulvis. G. 3: 81
- Torquatus**, nomen adeptus a *torque*, quem Gallo superato ad pontem Aenienis detraxerat. AE. 6: 825
- Torquatus filium virorem**, quod contra mandatum pugnat, fustigatio necavit. ibid.
- Torquens tegumen**, sustinens. AE. 7: 666
- Torquere spumas**, remorum agitatione & contusione spumas excitare. AE. 4: 583
- Torquere**, jacere, immittere, regere, frenare, deflectere, sustinere. AE. 1: 112. 4: 269. portare. 4: 482. trahere, volvere. 6: 551. vertere. G. 1: 174. in usu quando vis exprimenda. AE. 8: 429
- Torquere fulmina**, pro intorquere, vel gubernare. AE. 4: 208
- Torques cuncta**, freno regis; alibi, sustines. AE. 12: 180
- Torquet, regit**. AE. 1: 160
- Torquet axem humero**, sustinet. AE. 6: 798
- Torquet sidera**, sustinet. AE. 9: 93
- Torrentis, fluvius**, qui aestate siccatur; Gr. *χρημαίτης*. AE. 2: 305. ad tempus crescens. 10: 363
- Torrentis aquae**, pro absoluto *torrens*. AE. 10: 603
- Torrentes pice ripae**, ardentes. AE. 9: 105
- Torrentia flumina**, quae aucta riparum munimina spernunt. E. 7: 52
- Torrere fruges**, pro siccare, ut facilius molantur, ut faciendum in farre, milio, panico. G. 1: 267
- Torrida**, calore sicca. E. 7: 48
- Torris**, nunc in usu, non autem *torrus*, huius *torri*, ut apud Antiquos. AE. 12: 208
- Torti orbes**, obliquae, implicitae viae. AE. 12: 481
- Tortus**, i. e. giros. AE. 5: 276
- Torus**, ab herbis torris dicitur. AE. 2: 2. 5: 388. quod Vereres super herbam tortam sederent vel accumberent. 1: 712
- Torvus**, pro torre. AE. 7: 399
- Totvus**, fortis, asper, terribilis. AE. 10: 270. G. 3: 51
- TOT**, pro multa. AE. 7: 228
- Totius**, pro saepe. AE. 1: 411
- Totus annos**, sine fine, intermissione. AE. 1: 276
- Totum**, & *omne*, quid differant. AE. 1: 189
- Totus & quotus**, quantitate differunt, licet derivatione similia. AE. 1: 189
- TRABEA**, tria genera trabearum; unum Diis sacratum, de purpura tantum; aliud regum, quod est purpureum, habens tamen aliquid albi; tertium augurale, de purpura & cocco. AE. 7: 612
- Trabea**, insignis imperatorum. AE. 11: 334. toga augurum, de cocco & purpura; eam Diali & Martiali, sacerdotibus. AE. 7: 188
- Trabea Quirinalis**, regalis; vel qua usus Romulus. AE. 7: 612
- Trabes**, de arboribus; cum non dicantur nisi caecae sunt, & positae. AE. 9: 88. naves vel remi. 4: 566
- Trabs**, & *trabes*, dicitur. AE. 1: 592
- Trabs cava**, elegans navis periphralis. AE. 3: 191
- Trudere** alicui, fidei alicujus committere, credere. E. 3: 2
- TRACTUS**, pro magnitudine. E. 4: 51
- Tractum**, sine intermissione, jugiter. G. 4: 260
- Tractus**, plaga, regio. G. 2: 182
- TRAGOEDIA**. AE. 2: 19
- Tragoedia**, ab hircio, qui praemium dari solebat. G. 2: 382. E. 3: 20
- Tragum**, retis genus, a *trahendo*, everticulum. G. 1: 142
- Trahae**, pro trahae: vel tabula, quae a bobus arcae inducitur, vel vehicula sine rotis. G. 1: 164
- Trahere**, cum festinatione adducere. AE. 2: 58
- Trahere aegra corpora** dicuntur, qui laborant proluxa aegritudine. AE. 3: 140
- Trahere furorem**, ut trahere spiritum. AE. 4: 101
- Trahere partem patriae**, originem ducere. AE. 8: 511
- Trahere**, de illo, qui puerum festinans secum ducit. AE. 2: 321, 457
- Trahuntur sortes**, i. e. educuntur. AE. 1: 512
- Trahunt regem**, pro trahere volunt, vel dilacerant. AE. 12: 585
- Trahuntur**, extenduntur, vertuntur. G. 1: 235
- Tractus funis**, extensus; unde tranfenna, funis. AE. 5: 488
- Tramites**, convalles, quae de lateribus utrimque perviae limitant montes; alio nomine, saltus: etiam valles. G. 1: 108
- Tranare**, transvolare. AE. 4: 245
- Transenna**, funis a trahendo, extendendo. AE. 5: 488
- Transmittere**, velociter transire. AE. 4: 54
- Transpadana regio**. E. 6: 64
- Transpadanis praepositus Varus**, quia Pollionem fugarat. E. 9: 29
- Transscribere**, verbum in coloniarum deductione adhiberi solitum: *transcripti* enim dicebantur, qui deducebantur. AE. 5: 750
- Transscribi**, tradi; sermo tractus de pe-
Yyyy a
- curia**; nam *scribi* & *dari* referri. reddi. AE. 7: 422
- Transira**, & *juga*, eadem. AE. 5: 136
- Transverberare**, scindere. AE. 10: 336
- Transversum tueri**, aliquid indignari. E. 3: 8
- Trapetum**, mola mobilis olivaris. G. 2: 519
- TRÉMERÉ**, palpitare. AE. 1: 216
- Tremor ex furore oritur**. AE. 7: 446
- Tremor in sacrificantibus**, religionis & divinae reverentiae signum. AE. 6: 54
- Tremoris Terrae** variae opiniones. E. 2: 479
- Tremulum**, crispans. E. 8: 105
- Tremulum lunen**, ex mobilitate & percussione aquae. AE. 7: 9
- Trepidae coeunt**, festinant inrer & in alvearibus. G. 4: 73
- Trepidare**, festinare. AE. 9: 114. pro sensum progredi; & contra, festinare: & eleganter de equis. 4: 281. turbare, festinare; Gr. *ἰσχυρίζεσθαι*. 12: 737
- Trepidat**, trepidanter facit. AE. 12: 402
- Trepidid formidine**, festini. AE. 9: 169
- Trepidus**, festinus. AE. 3: 616, 666. 4: 642. 7: 638. 9: 233
- Trepidus tumultus**, festinus. AE. 8: 4. vel pavens, vel festinans. 2: 382. vel festinus, vel revera trepidus. 12: 902
- Trepidus rerum** acciens quid agat, ignarus auxilii, trepidus de rebus. AE. 12: 589
- TRIA hominum genera** ad Superos remeare possunt; *Quos aequus amat* *Jupiter*; *Quos ardens cunctis ad aethera mittit*; & *Diis gentili*: & qui illi sunt. AE. 6: 129
- Tribuli**, genus spinarum. G. 1: 153. hos cum Romanis pugnavit sparsisse dicitur Annibal. ibid.
- Tribula**, genus vehiculi, omni parte dentatum, ad terendas in area fruges. G. 1: 164
- Tribuni dicti**, qui singulis tribubus, sive partibus a Romulo institutis, praecant; & inde sumptus, quos dabant, *tributa* dicta. AE. 5: 560
- Tribuno plebis** ab Urbe abnotare non licebat; exire tamen post mediam noctem, & ante mediam reverti licebat. AE. 5: 738
- Tribunus celerum**, Brunnus sub Tarquinio. AE. 8: 646
- Tribunus militum**, Gr. *χαλκῆρ*. AE. 9: 162
- Tribunus militum consulari potestate**, Cossus, secunda spolia optima de Larte Tolumnio, Tulcorum rege, reportavit. AE. 6: 842, 896
- Tribus dictae**, singulae partes tres, in quas populum Romulus diviserat, *Ramneses*, *Tatienfes*, *Lacores*: qui illis praecant *Tribuni* dicti, & sumptus, quos solvebant, *tributa*. AE. 5: 560
- Tricipitinus**, Tarquinius, Lucretiae pater, primus consul cum Bruto, cur Urbe pulsus. AE. 6: 819. & reliqua historia. 8: 646
- Triclinium**, tres lecti strati dicuntur, non vero ipsa coenatio vel basilica. AE. 1: 702
- Triplex**, *Triplex* *triplicatus*, multiplicatus. AE. 1: 120

Tri-

INDEX IN SERVIVM.

- Tridens**, quare Neptuno tribuitur. AE. 1: 142
- Tridenti**, pro tridente. AE. 1: 149
- Trieterica**, triennalia, quia Bacchi sacra tertio quoque anno innovabantur. AE. 4: 302
- Trieterica sacra**, quia idem Deus, Apollo, Sol, & Liber pater. AE. 6: 78
- Trigemina porta Romae**. AE. 8: 361
- Triginta porcelli albae** suis significabant Africanum triginta annos regnaturum. AE. 3: 391
- Trilicis lorica**, trino nexu intexta. AE. 3: 467
- Trinacrus**, rex Siciliae, a quo *Trinacia* dicta Sicilia. AE. 1: 200
- Trinacria**, Gr. nomen Siciliae, propter tria *axpa*. AE. 1: 200. Latine *Triguetra*. ibid. & *Trinacia*, ab *quer*, a rege *Trinaco*. Sic dicta Sicilia, a tribus promontoriis, quae Gr. *axpas* etiam *Trinacia*, sed hoc proprie adiective pro *Sicula*. 3: 384. a tribus promontoriis, quae Gr. *axpas*, Pachyno, Lilybaeo, Peloro. 3: 687
- Triones**, proprie boves aratorii; ita dictae, Helice, & Cynosura, stellae Septemtrionis. AB. 1: 748. 3: 516
- Triphylus** Jovis templum in Arabia. G. 2: 139
- Triposes**, mensae in Apollinis templo, quibus insidentes Phoeboades victimabantur: vel quod illic tripus cum ossibus & dentibus Pythii serpentis. AE. 3: 360
- Tripolis**, regio Africae. AE. 4: 42
- Triptolemus**, Celei filius, ejusque fabula. O. 1: 163. Buzyges dictus. 1: 19. Orion dictus Aegyptiis: aratri inventor. ibid. ejusque fabula. ibid. 147
- Triptolemo** frumenta monstrata a Cerere: eum interimere voluit Lynceus. AE. 1: 327
- Tripudium solistimum**, optimum. E. 8: 30
- Tripudium sonubium**, quale augurium. AE. 3: 90
- Tripus Apollinis**, corio Pythonis serpentis tectus. AE. 6: 347
- Triguetra**, Latine idem quod *Trinacia*, Sicilia. AE. 1: 200
- Triste**, perpetuum bellorum epitheton. E. 6: 7
- Triste litus**, infocundum. AE. 5: 418
- Triste lupus**, res tristis. E. 3: 80
- Tristia dicta**, quae tristem faciant, vel severa. AE. 10: 612
- Tristia dona**, acerba. AE. 3: 301
- Tristes succi**, amari, austeri. O. 2: 126
- Tristis**, amarus. G. 1: 75. asper, inmisericabilis, severus. AE. 6: 315. & contra. 6: 374
- Tristis imago**, severa, terribilis. AE. 6: 695
- Tristis ira**. E. 2: 14
- Tristis senectus**, severa, quae severitatem gignit. AE. 6: 275
- Triticum**, numeri tantum sing. E. 5: 36
- Triton**, Deus marinus, Neptuni & Salaciae decae filius. AE. 1: 148
- Triton**, pictus in prora. AE. 10: 208
- Triton**, aranis Boeotiae, ubi nata Pallas. AE. 2: 171
- Tritonia**, quasi terribilis, *αὐτὸν τὴν Σπῆν*, i. e. *simere*: aut a *Tritone*, Boeotiae amne: aut a *Tritonide*, palude Africae, juxta quam nata dicitur. AE. 2: 171
- Tritonia**, praefes belli. AE. 11: 483
- Tritonia Pallas**, duo antonomasiva pro uno proprio. AE. 5: 704
- Tritonis**, Africae palus, juxta quam nata Pallas. AE. 2: 171
- Trivere radios**, tornare, composuere de torno. G. 2: 444
- Trivia**, & quadrvia, flebili clamore & ululata complebant rustici, & quare. E. 3: 26
- Triviae lacus**, idem qui Dianae speculum, in Aricino nemore. AE. 7: 515
- Triviae** & Phoebo templum in Palatio struxit Augustus. AE. 6: 69
- Triumviri Gallum poetam Transpadanae regioni** praeposuerunt. E. 6: 64
- Triumphantes Jovis** habent insignia. E. 10: 27. faciem rubrica illinebant. ibid. cur facie miniata. 6: 22
- Triumphabant de hostibus occisis**, de pulsis tropaea figebant. AE. 11: 790
- Triumphata**, participium sine verbi origine. AE. 8: 195
- Triumphus** & ovationis differentia. AE. 4: 543
- Triumphis dives**, bellicosa. AE. 4: 37
- Triumphator** Latine non dicitur. G. 4: 489
- Triumphum merebatur**, qui hostes cecidisset, *αὐτὸν τὴν Σπῆν* tropaeum, qui fugasset, *αὐτὸν τὴν Σπῆν*. AE. 10: 775. 11: 6
- Triumphum primi invenisse dicuntur Afri**; & inde sibi vindicarunt Romani. AE. 4: 37
- TROES** centum quinquaginta, incerto duce, vicum, qui Garga dictus, infederunt. G. 1: 103
- Trois**, fortes. AE. 1: 472
- Troja**, regio Asiae: *Trojae* civitas, *Ilium*. AE. 1: 5. regio Asiae minoris, in qua Ilium. AE. 3: 1
- Troja**, provincia Phrygiae. AE. 1: 186
- Troja**, pro Ilio. AE. 2: 555
- Troja**, proprie regio, in qua Ilium civitas; sed saepe pro civitate. AE. 3: 3
- Troja**, provincia; *Ilium*, civitas: quomodo differat quantitate, cum principale nomen est, & in derivatis. AE. 1: 123, 560
- Troja**, cur Divam domus. AE. 2: 241
- Troja Neptunia**, cur; & omnis ejus fabulae narratio. AE. 3: 3
- Troja Neptuno** & Apollini obfuit, ob denegatam mercedem. AE. 6: 64
- Troja duobus millibus octingentis annis regnasse affirmatur**. AE. 2: 363. bis expugnata, ab Hercule, & Graecis. 3: 476. eversa ab Hercule. 8: 157. & cur 8: 291. ab Hercule non imo, ut a Graecis, eversa est. 2: 624. non multum ab Aeneae aetate; si non illo jam nato. 4: 228. prodita ab Helena & Antenore. 1: 651. capta, Luna septima, sive dividua. 2: 255
- Troja**, pro Trojanis. AE. 7: 233
- Troja**, in Epiro, ab Aeneae condita. AE. 3: 349
- Troja**, prima civitas, quam Aeneas in Italia condidit. AE. 1: 9. 7: 158. quia
- illam castrorum in morem fecerat. 9: 48. alii *Castrum Laurentis* dicitur, quod sibi quasi tutamen illam constituit. 9: 7. 10: 213, 378. struxit illam in Ostiaensi, in Laurolavinati. 9: 237
- Troja**, lufus, sub Augusto a pueris exhibitus. AE. 5: 556
- Trojana fortuna**, pro mala, adversa. AE. 6: 62
- Trojae Minervae**, pro, Trojanac. AE. 6: 841
- Trojae flumen**, Simois. AE. 1: 104
- Trojae promontorium**, Rhoeium. AE. 3: 108
- Trojana gens**, quomodo a Jove per opem seriem. O. 3: 35
- Trojana juvenus**, pro Hector. AE. 1: 471
- Trojana saxa**, vel Trojanis fataliter debita, vel in usum Trojanorum. AE. 11: 131
- Trojana castra** inter & Laurentum, a Latino septingentorum jugerum agrum acceperunt Trojani. AE. 11: 316
- Trojanac captivae**, metu dominarum naves, quibus Epeus & alii Graeci in Italiam delati, incenderunt. AE. 10: 179
- Trojani**, dicti a Rege Troo. AE. 3: 108
- Trojani** praeterquam a Dardano & Teucro ab Atheniensibus etiam originem ducunt. AE. 3: 281
- Trojani** ob Laomedontis perfidiam belluis marinis a Neptuno vexati filias suas illis exponere debebant. AE. 5: 30
- Trojani** bis victi, semel ab Hercule, iterum a Graecis. AE. 11: 401
- Trojani** foedus habuerunt cum Graecis ante bellum Trojanum. AE. 10: 91
- Trojani** principe loco Minervam coluerunt. AE. 2: 188
- Trojani** belli causa longe alia quam Helenae raptus, juxta nonnullos, cum ea, non a Paride sed Thefeo, rapta, in Aegyptum delata, & Proteo regi fuerit commendata. AE. 11: 262
- Trojani** post urbis suae excidium dispersi in varias orbis partes: etiam in Sardiniam, nec non loca vicina Syrtibus. AE. 1: 605
- Trojani** cum Aboriginibus conditores urbis Romae. AE. 7: 678
- Trojani**, molles & effeminati. AE. 9: 614
- Trojani** a Latino agrum inter Laurentum & castra Trojana acceperunt, septingentorum jugerum. AE. 11: 316
- Trojanis Amazones** tulerunt auxilium. AE. 7: 803
- Trojanorum** auctor, Dardanus. AE. 8: 37
- Trojanum** genus omne inivsum Junoni. AE. 1: 34
- Trojanorum** reges, Ilius, Asaracus, & Dardanus. AE. 6: 650
- Trojanum** bellum per Europam, Asiam, & Africam sparsum. AE. 1: 461
- Troilus** amatus Achilli, in ejus amplexibus perit. AE. 1: 478
- Tropaea** erigebant de pulsis hostibus; de interfecis vero triumphabant. AE. 11: 790
- Tropaea** non nisi eminentioribus locis figebantur; in uribus vero arcubus exaedicantur. AE. 11: 6
- Tropaea** habebant suos titulos cum nominibus occisorum. AE. 11: 84

INDEX IN SERVIO.

- Tropaea** portabantur ab ipsis ducibus. ibid.
- Tropaeum**, dictum *ἀπὸ τοῦ τριτάτου*, ab hostium conversione; unde, qui hostes fugasset, merebatur *tropaeum*; qui occidisset, *triumphum*. *ἀπὸ τοῦ τριτάτου*. AE. 10: 775. 11: 6
- Tros**, Ganymedis pater, Trojanorum, & Phrygiae rex, a quo Troja dida. o. 3: 36. AE. 5: 252. & Trojani appellati. 3: 108
- Tros**, pro Troius. AE. 6: 52
- Trois**, rex, Trojanis nomen dedit. AE. 3: 108
- Τρόφιμος**, *αλμυρός*, qui nutritus est; nutritor, qui nutrit. AE. 11: 33
- TRUNC** tela, praefracta, ut in tro-paeis solebat poni. AE. 11: 9
- Trunc** pedum apes nascuntur primo, sine pedibus. o. 4: 310
- Truncus**, truncatus. AE. 6: 496
- Truncus** immanis in armis, in trunco, id est, tro-paeo armatus. AE. 11: 173
- Truditur** radix, urgente natura procreatur: gemma, propellitur, ejicitur. o. 2: 31, 74
- Trudit** gemmas, propellit, effundit in folia. o. 2: 335
- TU**, pro corpore tuo. AE. 6: 507
- Tua** causa, vel *τῆς τῆς καύτης* feci, quid differant. AE. 12: 29
- TUBA**, apud Tuscis inventa. AE. 8: 526
- Tuba** praefectum signum dari solebat, *buccina* vero bellum denuntiari. AE. 11: 474
- Tubae** ad sonitum civitates everti solebant. AE. 2: 313. etiam mortui olim efferebantur. AE. 11: 192
- TUCCA** & Varus emendarent Aeneida. AE. 1: pr. versus quosdam omiserunt, & cur. 2: 566. 7: 464. aliter quintum librum finiverunt quam Virgilius. 5: 871
- Τυχόν**, *fortitum*. AE. 6: 477
- TUENDO**, pro dum tuetur, i. e. inque-tur. AE. 1: 717
- Tuendo**, pro intuendo. AE. 8: 265
- Tueri**, videre, defendere. AE. 2: 604. intueri. 10: 397
- FUGURIUM**, a regendo. e. 1: 69
- TULERIT**, pro genuerit. o. 4: 285
- Tulerunt**, pro attulerunt. o. 2: 454
- Tulisset**, pro abstulisset. AE. 4: 679
- Tulit**, educavit. AE. 3: 43
- Tullianum**, carcer, in quem ad ultimum supplicium mittebantur. AE. 6: 573
- FULLIUS** a Donato accusatus, quod natae thalamos invaserit. AE. 6: 623
- Tullo Hostilio** regnante, pristina belli studia repetere. AE. 7: 601
- Tullus Hostilius**, Albam evertit, nobiles-que familias Romam transfudit. AE. 1: 11, 276. 2: 313. Metium Fuffetium, Albanorum regem, ob perfidiam in bello Fidenatum quadrigis distinxit. 8: 642
- Tullus Hostilius**, fulmine exustus. e. 6: 42
- TUM** & tunc differunt. AE. 5: 513. 10: 445. demum, novissime. 12: 6. etiam. o. 1: 181. praeterea. AE. 3: 226
- Tument** terrae, suspenduntur. o. 2: 324
- Tumidi** racemi, turgentes. o. 2: 102
- Tumulus**, quasi timor multus; unde & bella sic dicta sunt. AE. 2: 486
- Tumultuarii** milites, qui. AE. 2: 157
- Tumulus**, bellum; ut *Gallicus tumultus*. AE. 6: 858. 8: 370. bellum subitum, quod differri non potest. AE. 11: 897
- Tumulus**, terra tumens, sepulchrum. AE. 2: 713. & collis, & sepulchrum. 3: 22. cehotaphion. 3: 304
- Tunc**, pro quondam. AE. 10: 517. pro tum. 11: 208
- Tunc** & tum differunt. AE. 5: 513
- Tundere**, saepe pulsare. AE. 4: 448
- Tunicae** manicatae apud Veteres vitu-pe-rabantur. AE. 9: 616
- Tunicae**, arborum interiorum libri. o. 2: 74
- Tunicopallium**. AE. 11: 652
- Tunfis** frugibus, quae tunduntur. o. 3: 133
- TURBA**, multitudo. AE. 1: 195. singu-lari numero *multitudo*; plurali, *per-turbationes*, *strepitus*. AE. 10: 432
- Turba**, de tribus. AE. 3: 233
- Turba**, pro principio, tumultus. AE. 5: 152
- Turbant**, pro turbantur. AE. 6: 801
- Turbatae** Palladis, concitatae, iratae; vel pro *turbantibus*, ad vitandum homioecet-uton. AE. 8: 435
- Turbata** arripit castra, pro turba & arri-pe. AE. 9: 13
- Turbida** imago, terribilis; vel turbata & sollicita. AE. 4: 353
- Turbidus**, plenus terroris & perturbatio-nis. AE. 12: 9, 671. terribilis. 11: 742. pro timicus, alias terribilis. 11: 814. tumens, elatus arrogantia. 10: 648
- TURBO**, ventorum volubilitas. AE. 1: 49
- Turbo**, vis ventorum: quando est appel-lativum, *turbis*; si nomen proprium, *Turbonis*. AE. 1: 87. 10: 665
- Turbo**, hic, *hujus turbinis*, & hoc *turben*; sed *Turbo*, *Turbonis*, proprium nomen est. AE. 7: 377
- Turicremac** arae, cremantes tura. AE. 4: 453
- Turma**, equitum est multitudo. AE. 10: 428. *legio* pedum. 9: 368. & *turma* triginta sex equites continet. 11: 502. *cohortes*, pedum dicebantur. 11: 500
- TURNI** mater, Venilia Nympha, soror Amatae: Juturna, ejus soror; materre-ra, Amata. AE. 6: 90. 13: 76
- Turnum** generum cupiebat sola Amata. AE. 9: 737
- Turnus**, filius Veniliae Nymphae, sororis Amatae. Soror ejus, Juturna. AE. 6: 90. 7: 366. 10: 76. 12: 29. Rutulorum rex, & Latino & Aeneae bellum indi-xit. &c. AE. 1: 263
- Turnus** se extraneum dicit, & Graecum, ab Inacho & Acrisio oriundum. AE. 7: 367. a Vulcano quoque habuit arma, enssem Daunificum. AE. 9: 148. servatus a Tyberi in Junonis gratiam. 9: 816. juxta Laurolavinium victus & fugatus. 4: 620. occisus secundo praefectio. 6: 760. 9: 745
- Τυρβίν**, de Tyro. AE. 4: 36
- Turpe** caput bovis, magnum. o. 3: 52
- Turpes** phocae, magnae. o. 4: 395
- Turpis**, epitheton timoris. AE. 2: 400
- Turpis** cupido, inhonestus amor. AE. 4: 194
- Turpis** egestas, quia turpes facit. AE. 8: 276
- YYY 3
- Turpis** scabies, quia corpus asperum & turpe facit. o. 3: 441
- Turpitudine** verecunde suppressenda. e. 3: 8
- Turres** in munitionibus civitatum, ple-rumque mobiles, plerumque fixae. AE. 9: 530
- Turrita** Mater Deum, quia ipsa Terra est, urbes sustinens. AE. 6: 786
- Turritae** puppes, ab Agrippa primum excogitatae: quia naves suae humiliores quam Antonii, turres excogitavit, quas in navium tabulatis erigebat, ut altitu-dine hostium navibus aequarentur. AE. 8: 693
- Turritam** coronam gerit Mater Deum, ad exprimendum civitates Telluris. AE. 10: 253
- Turtur**, masculini & feminini generis. e. 1: 59
- TUSCA** calceamenta, Senatoria, a Tus-cis accepta. AE. 8: 458
- Tusci**, vel *Thusci*, a sacrificii frequentia appellati, *ἀπὸ τοῦ θυσιῶν* apud eos aru-spicina inventa; nec non togae usus. AE. 2: 781. prius Tyrrheni, a Tyrrhe-no, qui ex Maconia Lydiae forte cum ingenti multitudine in Italiam venit, regionemque a se appellavit. 8: 479. a Lydis oriundi; unde *Lydis* Tybris. 2: 781. in Italia ad fretum Siculum omnia possederunt. o. 3: 533. a Samnitibus Capua pulsi. AE. 10: 145
- Tusci** diem incipiunt a sexta dici hora. AE. 6: 535
- Tusci** inter alia supplicia, mortua corpo-ra vivis jungebant, ut sic sanie & ta-bo miserrime perirent. AE. 8: 429, 485
- Tusci** partim Turno, sed plurimi Aeneae favebant. AE. 9: 505
- Tusci**, inventores tubae. AE. 8: 526
- Tusci** haruspices responsum de capite Odis invento, dum Capitolii fundamenta jacerentur: is, quod illud Romanis dete-xisset, Argum filium interfecit. AE. 8: 345
- Tuscia** florentissima, maximam Italiae partem superarat, & reges habebat Lucumones. AE. 8: 65
- Tuscia**, vicina Liguria. AE. 10: 709
- Tuscia** divisa in duodecim partes, sive populos, qui singuli suos reges, *Lucumones* illis dictos, habebant. AE. 2: 278. 8: 475. 11: 9
- Tuscia**, in tredecim divisa, quae iterum in quaternas curias, sive praefecturas, quibus singuli Lucumones praecrant. AE. 10: 202
- Tusciae** pars superior, & Venetia, Aeneae praefecit auxilia. AE. 7: 715
- Tusciae** amnis, Minio. AE. 8: 597
- Tusciae** caput, Mantua. AE. 10: 202
- Tusciae** civitas, Agylla, ab *Agella* con-ditore: a Romanis per ignorantiam Graecae linguae, *Cerre* dicta, quia *χαῖρ* *salve* (quod interrogantibus civi-tatis nomen ex more primum respon-debant Tusci) putabant civitatis nomen esse. AE. 8: 597. Corythus. 1: 384. 3: 104. neque tantum civitas, sed & mons, & rex, Corythus, pater Dardani. 10: 719. Clusium & Cosa. 10: 655. Falisci, capite

INDEX IN SERVIO

capta a Romanis. 7: 607
Tusciae mons Corythus, a rege Corytho. A.E. 9: 10
Tusciae pars Umbria, in qua Mevania, cuius fluvius Clitumnus. G. 2: 146. 12: 753
Tusciae adjacens insula Ilva, quae & Aethale. A.E. 10: 173
Tusciae & Liguria in confinio Portus Lunae. A.E. 8: 720
Tuscorum rex, Tybris, qui fluvio Tybri nomen dedit, a Glaucio Minois filio occisus. A.E. 8: 330
Tuscorum rex, Lars Tolumnius, superatus a Cossio, & secunda opima spolia de illo relata. A.E. 6: 842. Porfena, auxilium tulit Tarquinio. 6: 819. Tarchon, ad quem ab Eneandro missus Aeneas. 6: 97. Porfena, qui auxilium tulit Tarquinio. &c. 8: 646
Tusculani quoque habuerunt Salios. A.E. 8: 285
Tuscius, Tyrrheni filius, a quo post Tuscia dicta. A.E. 1: 71
Tuscius amnis, Tyberinus. A.E. 11: 316
Tuscius vicus, a Tuscia in Urbem receptus. A.E. 5: 560
TUTA arx, quae tueretur aliquem. A.E. 10: 805
Tuta locis castra, industria & natura munitissima. A.E. 8: 603
Tute, tu ipse, juxta nonnullos. A.E. 4: 606
Tutis clamoribus, protutii, praeter peticulum. A.E. 10: 712
Tuto tibi, incertum dativus, an adverbium. A.E. 11: 381
Turulus, pileus sacerdotalis lanatus, metrae figura. A.E. 2: 683
TUUS, amicus. E. 9: 15
Tyberinus, Capeti filius, rex Latinorum vel Albanorum, fluvio nomen dedit. A.E. 8: 330. cum in Albulam fluvium cecidisset, nomen ejus in *Tyberim* mutavit. 3: 500. inde Deus, genius loci: atque ita in sacris; in vulgari sermone *Tyberis*; in versu *Tybris*. A.E. 8: 31. in precibus autem his verbis invocatur: *Adesto, Tyberine, cum tuis undis*. 8: 72
Tyberini avus, Capys. A.E. 10: 145
Tyberinus amnis. A.E. 6: 88
Tyberis, Italiae fluvius. G. 4: 368. *Tuscius* amnis. A.E. 11: 316
Tyberis Iliam sibi fecit uxorem. A.E. 12: 77
Tybris, a rege Aboriginum Tybri dictus, qui juxta dimicans interemptus est; vel ab eo rege, quem Glaucus, Minois filius, in Italia interemit; vel ab Albanorum rege. A.E. 8: 72, 330
Tyberis, Jani & Camerinae filius, unde fluvio nomen. A.E. 8: 330
Tybris, dictus *Ramon*, *Serra*, & *Trentum*, quod ruminet, secet, & terat ripas. A.E. 8: 63. dictus quasi *Uperis*, *ardens Uperis ab injuria*, quae passim transcurrentibus inferebatur: ad similitudinem fossae Syracusanae, ab Afris & Atheniensibus per injuriam juxta civitatis murum factae. 3: 330. libris *Augurum caluber* dicitur, propter varios flexus. 8: 95. olim juxta Lupercal fluctabat. 8: 90, 96. in Tuscia oritur, & per

Sabios transit. 7: 715. exitus naturalis circa Ostiam. 7: 31. Laurentini quondam territorii. 7: 661. a veteri cursu avertius, factio Vertumno sacrificio. 8: 90. olim Romani imperii finis. 8: 474
Tybris Lydius, Tuscus; quia Tusci a Lydis oriundi. A.E. 2: 781
Tybris, Aeneae favens, cur tamen Turnum servaverit. A.E. 9: 816
Tybris & Mantus, Tyresiae filiae, filius Bianor, qui & Ocnus, sive Aucnus, Mantuae conditor. A.E. 10: 198
Tybur superbum, nobile; vel revera superbum, ex Senatus responso. A.E. 7: 630
Tybur, vel Tyburtus, Catillus, & Coras, tres fratres, ex Graecia in Italiam venerunt, & singuli civitates de nomine condiderunt, Tybur, Catillos, Coran. A.E. 7: 670
Tyburus, Venulus, Argivus. A.E. 8: 6
Tyburii Remulo; vel Remulo Tyburtino, hoc est, de *Tyburis*; vel *Tyburii*, hoc est *Tyburii* filio, a nominativo *Tyburinus*. A.E. 9: 360
Tyburinus in montibus altissimis Albunea, & fons & sylvia, alio nomine Leucothea. A.E. 7: 83
Tyburis, & Carmentis, & Nicosfrata, mater Euandri. A.E. 8: 336
Tydeus, Altheae & Oenei filius, bello Thebano a Menalippo exstinctus. A.E. 6: 479
Tydeus, Diomedes pater, Aetolus, ad Argos fugit, quia fratrem patris occiderat. A.E. 1: 101. 11: 239
Tyde, vocativus Graecus; Latine *Tydid*. A.E. 1: 101
Tydid, Diomedes. A.E. 1: 475. impius, propter vulneratum Matrem & Venerem. 2: 162
Tymandrae, Leda & Tyndarei filiae, & Echemi Arcadis filius, Euander. A.E. 8: 180
Tymbraci Apollinis in templo Polyxenae matrimonium consummaturus, interfessus est Achilles. A.E. 3: 322. 3: 332
Tympana, testae vehiculorum, vel rotae ex solidis tabulis factae. G. 2: 444
Tympis, gens ferocissima. A.E. 5: 118
TYNDAREI uxor, Leda. A.E. 3: 328. eorum filius, Castor. 6: 121. filiae, Clytemnestra, Helena, & Tymandra. 8: 130
Tyndaris, de Helena, cur, cum non Tyndarei, sed Jovis filia & Leda. A.E. 2: 601
TYPHAONEM interfecit Apollo. A.E. 3: 75
Typhon, qui etiam Typho, Osyrin fratrem, sive Liberum, Iphis maritum, dilaniavit, isque quaesitus ab Iside per omnem orbem. G. 1: 166. A.E. 4: 609. 6: 154. eumque Aegyptii atra veste luerunt; unde lugendi mos traxit originem. 11: 287
Typhoea, vel Typhoea. A.E. 1: 181
Typhoea, vel Typhoea, tela, quibus Jupiter in Typhoeum usus est; epitheton a victoria. A.E. 1: 669
Typhoeus, unus e Gigantibus: jacet in Campania. G. 1: 279. A.E. 3: 578
Typhon, Cometae nomen, a rege Aegypti, non igneo sed sanguineo rubore, & crines ejus tenui lumine. A.E. 10: 272
TYRANNUS, apud majores idem quod

Rex. A.E. 4: 320. 7: 266. pro rege superbo. 10: 448. & Gr. *hē & bas tyrannos*. 7: 266
Tyrannus, pro Plutone. G. 4: 492
Tyres, hunc Tyren. A.E. 10: 403
Tyresiae filia, Mantus, mater Bianoris, qui Mantuum condidit, & a matris nomine appellavit. A.E. 10: 198
Tyri, adverbialiter. A.E. 1: 350
Tyria urbs, Carthago, quia Tyro missi coloni. A.E. 1: 392
Tyrii Carthaginem condidere. A.E. 1: 16
Tyrius, Sidonius, quia urbes vicinae. A.E. 1: 342
Tyrius rubor, purpura. G. 3: 307
Tyro, pro *in Tyro*, quasi *Tyri*; vel *Typhoeus*, de Tyro: vel *mariti Tyri*. A.E. 4: 36
Tyrones collocabantur in medio exercitu, viri vero fortes ambabant illos. A.E. 8: 587
Tyros etiam prius dicta fuit Carthago. A.E. 4: 670
Tyrrhena vincula, Tusca calceamenta; crepidae, quas Senatores primum, mox Equites, dein milites habuere. A.E. 8: 458
Tyrrheni, post Tusci, gens Lydia; Tyrrhenus enim & Lydus frater, ob Maoniae patriae angustias, ut inde discederet sortiti, Tyrrhenus cum ingenti multitudine in Italiam venit, & Tyrrheniam suo nomine appellavit. A.E. 8: 479. bello validi & Latinis infestis. 7: 426
Tyrrheni nautae, eorumque fabula cum Libero Patre. A.E. 1: 71
Tyrrhenus frater, Tarchon, Mantuum condidit. A.E. 10: 198
Tyrrheni filius, Clusius, Clusiam oppidum condidit. A.E. 10: 167
Tyrrhenia, dicta Lydia, a *Tyrrheno* principe. A.E. 10: 164
Tyrrhenorum dux, Tarchon. A.E. 8: 506
Tyrrhenum mare, inferum. G. 2: 158. quod *Tyrrheniam* almar, quae a *Tyrrheno* Lydi fratre dicta, qui forte eo migravit; ab ejus filio *Tusca* postea *Tuscia*. A.E. 1: 71. a Sicilia Hispaniam usque se extendit: inferum dicitur, quod Sol ad inferiores coeli partes vergens occidit. 8: 149
Tyrrhenus oriundus Tarchon. A.E. 10: 179
Tyrrhenus, Telesti filius, Agyllinam condidit. A.E. 8: 479
Tyrrhenus & Lydus, fratres sortiti uter novas sedes quaereret, *Tyrrhenus* migravit, & Tuscos suo nomine appellavit. A.E. 2: 781. 10: 164
Tyrrhenus, Lypari frater. A.E. 1: 56
Tyrrus, (potius *Tyrrhus*) paterinus pastor Laviniae. A.E. 1: 274
Tyrrhus, pastor regius, in cujus casa Lavinia enixa est Sylvium. A.E. 6: 760. 7: 484
Tyrrus, olim Sarra, a pisce qui illic abundat, & lingua eorum *Sar* dicitur. G. 2: 506
Tyrras & Beryus, urbes vicinae. A.E. 4: 670

V.

VACAT induluisse, sufficit. A.E. 10: 625

Vacc

INDEX IN SERVIVM

- Vaccæ** *fœmæ* & *matres* *strabantes* Jovi in Capitolino. *AB.* 6: 628
Vaccæ lignæ, corosæjæ vaccæ, quam maxime taurus appetebat, vaccæ, in-clusa Palisphae, cum tauro coit. *AB.* 6: 14, 24
Vaccinæ, mollis. *E.* 2: 50
Vaccinæ nigra, violæ purpureæ. *E.* 2: 18
Vacua, magna. *AB.* 4: 82
Vacua aula, sine rege; ut *domus vacua*, in qua maritus non est. *O.* 4: 90
Vacuæ Acerne, infrequentes. *O.* 2: 225
Vacui saltus, magni. *O.* 3: 143
Vacuæ porticibus, magnis. *AB.* 12: 476
Vacuum, apertum, patulum. *O.* 2: 287
Vacuum, vel quod inane est, & ab om- nibus relictum; vel amplum & ma- gnum, quod difficile completur. *AB.* 2: 528
Vacuum, pro magno, lato, vel vacua- to. *AB.* 2: 761
VAGUM dicitur, quod non rectam fe- cat viam, sed errat. *AB.* 10: 216
VAHAL, unus ex duobus Rhenialveis, qui efficiunt Batavorum. *AB.* 8: 727
VALE, recedentis verbum; unde & mor- tis dicebatur. *AB.* 2: 789
Vale, verbum sollemne, post cadaveri combustum & lectas reliquias, & ta- muli peracta sollemnia. *AB.* 6: 131. ter autem clariari solebat mortuis ad se- pulchra. *I.* 223. 2: 644. 9: 484. immo *salve*, & *vale* mortuis dici solebat, non quod aut valere, aut salvi esse possent; sed quod ab illis recederent, nunquam illos amplius visitur; unde & *vale* ma- ledicti significationem obtinet, ut ita a nobis recedant, ne unquam ad con- spectum nostrum revertantur. *AB.* 11: 97
Valentia, priscum Romæ nomen. *AB.* 1: 277
Valere, pro posse. *E.* 9: 37
Valerius Publius consul suffectus Tri- pinio. *AB.* 6: 899. dormum in Elquiis altissimum invidiæ causâ complana- vit. 4: 410
Valerius Soranus, tribunus plebis, in cru- cem actus, quod secretum Urbis no- men enunciaisset. *AB.* 1: 281
Valere, vel bene vel male optantis: & me- lius per Optativum modum. *AB.* 3: 493
Vallare moenia dicuntur, & qui tueri- tur, & qui obsident. *AB.* 11: 915
Valli, calæ, fustes, quos servi dominos sequentes in praelium portabant, qui inde *calones*. *AB.* 6: 1
Valli, fossæ & muri, de terra & glebis facti; etiam *palli*, Græcæ *χαλαρα* & *σάβλας*, etiam *quadridentes*. *O.* 1: 264
Valli, fossarum fustes; *vallum*, ipsa mu- nition. *AB.* 10: 120. vitium sustentacula. *O.* 2: 409. *valli* & fudes, idem sunt. 2: 25
Vallum, ipsa munition; *valli* vero fustes, quibus vallum munitur: item dealiis sustentaculis. *AB.* 9: 146
Vallum, pro muro. *AB.* 9: 168
Valvae, quæ revolvuntur & se velant. *AB.* 1: 453
Vallus in singulari numero plenum est; non *vallis*, quod metri causâ tantum dicitur; & hoc probat diminutio *vallu- la*, ut *vulpes*, *vulpesula*: & *es* longa est in iis, quæ in genitivo non cre- cunt; si enim crescunt, *es* brevis est. *AB.* 11: 522
VANA, falsa. *AB.* 2: 287. 4: 12
Vana veri, veritatis signaria. *AB.* 10: 631
Vana gloria & superbia, Græcis *vanotêsia*. *AB.* 11: 854
Vanæ aristæ, vacuæ. *O.* 1: 226
Vannus, Vas vimineum latum, in quo primitiæ frugum Libero & Liberæ rusticis offerri solebant. *O.* 1: 166. & inde mystica. *ibid.*
Vannus, & *valtus*, cribrum areale, cui mystica lacchi. *O.* 1: 166
Vanus, falsus. *AB.* 2: 87. 4: 12
Vanus, qui falsa tradit. *AB.* 1: 396. fal- lax, mendax etiam sine utilitate; cum *mendax* proprie sit, qui ad decipi- dum mentitur. 2: 80. fallax, vel inani- ter jactans, mendax; etiam stultus a- pud posteriores. *II.* 715
Vanus honor mortuorum, inanis, quia nihil ad illos pertinet, sed ad solatium superstitionum cuncta sunt. *AB.* 11: 51
Varus, poeta Tragicus, ejus tragoedia, Thyestes, omnibus præferenda. *E.* 8: 10
Varus, poeta; *Varus* vero, dux. *E.* 9: 35
Varia imagine rerum, in duplici man- tio. *AB.* 12: 665
Vari Thyestes. *E.* 8: 10
Varro primus appellatus, quod in Illyrico hostem, *Varronem* nomine, rapuerat, & ad suos portaverat. *AB.* 11: 743
Varro, ubique expugnator religionis. *AB.* 11: 787. in Theologia excellens. *IO.* 175. secutus Aratum. *O.* 1: 375
Varus, fluvius. *E.* 7: 66
Varus, dux; at *Varus*, poeta. *E.* 9: 35
Varus Alfenus, fugato Polliōne, Transpa- danis ab Appiano præpositus. *E.* 9: 29. cum carmine celebravit Virgilius. *E.* 9: 26. una cum Virgilio a Sironē Epi- cureum philosophiam doctus. & 13
Varus, intelligitur vel qui Germanos vi- cit. *E.* 6: 6. per quem Virgilius multa adeptus est. *ibid.* vel qui in Germania cum tribus legionibus caesus. *ibid.* vel Alfenus Varus. *ibid.*
Varus, tragoediarum scriptor, uxorem literatissimam habuit, quam adu- lterasse dicitur Virgilius. *E.* 3: 20
Varus & Tucca emendarunt Aeneida. *AB.* 1: pr. versus quosdam dicuntur obli- ti. 2: 566. 4: 436. aliter quintum librum finiverunt quam Virgilius. *E.* 871. ver- sum emendarunt. *E.* 464
VASA etiam in ignem conciciebantur, quando Diis inferis sacrificabant. *AB.* 6: 225
Vasa calore aestuantia scaturire dicuntur; & in quibus calida fit, *sterva*. *O.* 1: 110
Vastare agros cultoribus, abducendo cul- tores vastos & desertos reddere. *AB.* 8: 8
Vastis, pro vastatis, desertis, vel ma- gnis. *AB.* 3: 13
Vastus, desolatus, magnus. *AB.* 1: 56
VATES, a vi mentis. *AB.* 3: 443
Vates, divinus. *AB.* 7: 68. item poeta, nec non sacerdos. 2: 122. 11: 774
Vates satirica, ut distinguatur a poeta. *AB.* 8: 337
Vates, sacerdotum religione immunes belli. *AB.* 7: 442
Vates & sacerdotes omnia quidem vi- dent, sed non omnia indicant. *AB.* 6: 80. quia illis non permittitur dicere. 3: 374. 379
Vaticinandi duo genera; vel simplex, ut Heleni; vel per furorem, ut Sibyllæ. *AB.* 3: 443
Vaticinantibus & sacrificantibus comæ resolutæ. *AB.* 6: 48
UBER, proprie fecunditas. *AB.* 1: 531
Uber agri, ubertas. *AB.* 7: 262
Uber aptius, major ubertas & fertilitas. *O.* 2: 234
Ubi, pro cum. *AB.* 4: 118, 141. post- quam; adverbium loci & temporis. *I.* 719. postquam. 3: 410. quando. 6: 271
Ubris, fossa, a Syracusanis urbi in ho- stium contumeliam circumducta, po- stea occupata Italia ab ejus fossæ simi- litudine Albulam *Ubrin* dixerunt. *AB.* 3: 500
Ucalegon in consiliis & amicitia Priami fait. *AB.* 2: 311
UDUM, semper humidum. *O.* 3: 388
Udum robur, victimæ aquis. *AB.* 5: 682
UE, syllabica adjectio, vel significat. *AB.* 9: 211. proprie vel; quandoque pro &. *AB.* 10: 150
VECTOR, tam qui vehit, quam qui vehitur. *E.* 4: 38. *AB.* 4: 72. 6: 298. 8: 534
Vectus, pro qui vehitur. *O.* 1: 206. cu- jus significationis participium Latini non habent. *ibid.*
Vectus equo, pro cum veheretur. *AB.* 12: 691
VEJENTANAM ob prædam non æ- quo jure divisam in exilium actus Camillus. *AB.* 6: 826
Vejentanorum rex, Morrius, Sadios in- stituit. *AB.* 8: 285
Veientes ad Cremeram ceciderant Fabios trecentos sex. *AB.* 6: 846
Veientum, conditum a Capenis. *AB.* 7: 697
Veientum quadriga fictilis, unum ex sep- tem Imperii pignoribus. *AB.* 7: 188
VEL, pro etiam. *E.* 8: 69. *AB.* 11: 259
Vela aquata, feliciter plena, sine ali- quo metu. *AB.* 4: 587
Vela, pro aulæis antiquitas suspende- bantur ad suscipiendam pulverem. *AB.* 1: 701
Velare, coronare. *AB.* 2: 249
Velare, impetativus. *AB.* 3: 402
Velatæ comæ, vittatæ. *AB.* 3: 174
Velati ramis oleæ, ornati & instructi, in manibus olivæ ramos ferentes. *AB.* 11: 101
Velatus, coronatus. *AB.* 5: 366
Velesus, Illyrici rex. *AB.* 1: 246
Vella, locus maritimus Lucaniæ, a pu- ludibus dicta, quæ Gr. *Ἰλῆς*, unde *Ἰλλῆς*, & per digammon *Vella*. *AB.* 6: 359
Vellentes Palinurum interemerunt. *AB.* 6: 359
Vellus Pontes, ultra Interamnam, in Sa- binis. *AB.* 7: 517
Vellinus lacus, circa Reate, juxta agrum Rosulanum, qui a Curio consule in Nar-

INDEX IN SERVIVM.

- Nantem, vel Narem fluvium, derivatus est, unde mira illius fertilitas. G. 2: 201. AE. 7: 712
- Velis, pro si quis velit. AE. 11: 528
- Velis ministrare, aut per vela; aut velis obsequi. AE. 6: 302
- Velivolum, & quod velis transeat; & quod velis volet: & de navibus, & aribus. AE. 1: 228
- Vellem statuisse, *vellem fecisse*, formulæ dolentium non factum esse, quod fieri debuit. AE. 11: 302
- Vellera, a vellendo dicta. G. 3: 307
- Vellere aurem, movere. E. 6: 3
- Vellere signa, proprie, quia signa in castris in terra figebantur; unde capzatis auguriis avellebantur; quod si facile sequerentur, pro bono omine erat; sin difficile, contra: ut Crassi in castris bello Parthico: nec non Flaminio apud Thrasymenum contigit, qui iusserat effodi signa. AE. 11: 19. pro eo alii *movere signa*. ibid.
- Vellere vallum, propria phrasis bellica. AE. 9: 506
- Vellit, movet; vel vellere vult. AE. 2: 480
- Vello, *velli*, idem *revello*, *revelli* faciunt, non *unisi* & *revulsi*; *unius* vero & *revulsi*, usurpatum modo in participiis, contra naturam. AE. 4: 427. 9: 562
- Vellum Ilionae, unum ex septem Imperii pignoribus. AE. 7: 188
- VENABULA, tela apta venatui, quasi excipiabula. AE. 4: 131
- Venae laxi, filicis. G. 1: 135
- Venafrum, Apuliae civitas, a Diomede condita. AE. 11: 246
- Venator canis, pro venaticus. AE. 12: 751
- Venatu, pro *venatui*, ablativus dubius; vel pro dativo. AE. 9: 605
- Venatrix Ida, pro illis qui in illa venantur. AE. 9: 177
- Veneficium quomodo fiat. E. 8: 92
- Venenatum, infectum, gestamen Flaminis. AE. 4: 137. paliium Flaminicae, infectum colore purpureo. 4: 137. eo operiri debebat Flaminica. 12: 602
- Veneni futuri, non vero accepti jam, remedia, radices, nuces, lupini, citrum, apium. G. 2: 130
- Veneno sagittas oblinebant. AE. 12: 857
- Venenum, quod per venas eat: pro amore. AE. 1: 692. 4: 2. G. 1: 129
- Venenum, & de bono & malo dicitur. G. 1: 129. 11: 165. AE. 11: 458
- Venenum Aslyrium, color, purpura. G. 2: 465
- Venenum armare veneno, quia ex venenato ferro vehementius & perniciosius vulnus fit. AE. 9: 773
- Venerabile lignum, propter vetustatem, de antiqua arbore. AE. 12: 767
- Venerata, vel quam veneratus sis; vel pro te venerata Deos. AE. 3: 460
- Veneri conjugiorum potestas concessa: ara condita ubi Leucate. AE. 3: 279. consecratae, Amathus, Paphos, & Idalium, civitates Cypri; 10: 51, 52. sacra Paphos insula; & Myrrus arbor. E. 2: 64. consecratus Siciliae mons
- Eryx. AE. 3: 707. sacratae columbae, propter coitum frequentem & foetum. 6: 193. sacra Myrrus, & cur. E. 7: 62. AE. 5: 72
- Veneri Genetrici sacrificatum in funere Caesaris. AE. 8: 681
- Veneri Paphiae tantum sacrificabatur de thure. G. 2: 380. AE. 1: 339
- Veneri conjunctus Adonis. AE. 5: 95. 7: 84
- Veneris barbatae simulacrum in Cypro cum scepro & natura virili; cui viri veste muliebri, mulieres virili sacrificabant. AE. 2: 632
- Veneris stella propria in coelo, quae oriens Luciferum, occidens Vesperum facit: duae item aliae, una in Tauro, altera in Septentrione. AE. 8: 590
- Veneris stella, Lucifer, tamdiu Aeneae apparuit, eumque deduxit, donec ad Laurentum agrum pervenisset. AE. 1: 386. 2: 801
- Veneris, Junonis, & Minervae certamen de forma. AE. 1: 31
- Veneris maritus fingitur Vulcanus, quia Venerium officium non nisi calore consistit. AE. 8: 389
- Veneris & Martis adulterium detectum a Sole; unde irata Venus, Solis omnem stirpem infandis amoribus persecuta est. AE. 6: 14
- Veneris solius filius, Cupido; vel ejus & Martis; vel Vulcani; vel genitus ex Chao & Vulcano. AE. 1: 668
- Veneris & Liberti patris filius, Hymenaeus. AE. 4: 127. item, Priapus. G. 4: 111. filiae, Gratiae. AE. 1: 724
- Veneris & Neptuni filius ab Hercule occisus. AE. 10: 551
- Veneris & Butae, vel Neptuni filius, Eryx, rex Siciliae, unus Argonautarum. AE. 1: 574. 5: 24. quomodo Aeneae germanus. 5: 412
- Veneris abscessu cur dirae facies dicantur apparuisse. AE. 2: 622
- Veneris Erycinae templum in Eryce, monte Siciliae. AE. 5: 759. ab filio ejus Eryce; ab Aenea, juxta Poëtam, structum. 1: 574
- Veneris templo, quod Paphi est, nunquam impluit. AE. 2: 419. 420. ejus templo cultus quoque Cupido. 6: 831
- Veneris auxilio & favore Atalantam vincit Hippomenes. E. 6: 61. AE. 3: 113
- Veneris ira, Glaucus laniatus ab equabus. G. 3: 268
- Veneris per praemia nati: Veneris autem praemia, voluptates. AE. 4: 33
- Venerium usum ignorantes, & Numina dicuntur videre. AE. 2: 604. inde & Aeneas post Veneris abscessum Numina vidisse dicitur. ibid.
- Venetia, prius Henetia, ab Heneto regis. AE. 1: 247
- Venetia ubi nunc, quondam habitarent Aones. E. 6: 64
- Venetia, etiam Gallia Cisalpina dicitur. AE. 10: 201
- Venetia, frigidior. E. 7: 47
- Venetia plena herbae Medicae. G. 1: 215
- Venetiae pars, Lapydia. G. 3: 475
- Venetia & Tuscia superior, Aeneae praestitit auxilia. AE. 7: 715
- Venetiae regio, Lapydia, ab oppido sic dicta. AE. 11: 247
- Venetiae fluvius, Eridanus, qui & Padus. AE. 6: 659. Athesis, & Lique-tius. 9: 679. lacus, Benacus 10: 205
- Venetias vel Histriae fluvius, Timavus. E. 8: 6
- Venetiae civitas, Mantua. AE. 1: pr.
- Venetiae praecipue quidem Turno; sed nonnulli ex illis Aeneae quoque favebant. AE. 9: 505
- Venetiam tenuit Antenor. AE. 1: 247. 605
- Venetiarum pars fluminibus abundat. G. 1: 262
- Venetus Dux in navi depinxit Mincium fluvium, quem Benaci filium dicit, quia ex illo lacu oritur. AE. 10: 205
- Venia, pro beneficio & benevolentia. AE. 3: 144. 4: 50. 10: 626. 903. 11: 101. ponitur & pro pace, beneficio, impunitate: & verbum est Pontificale. 1: 523. duo significat, & quod petitur, & quod conceditur. 10: 626
- Veniam orate, pro beneficium. AE. 4: 435
- Veniens, pro qui venerat. AE. 10: 544
- Venire, crescere, provenire. G. 1: 54. esse. 1: 29
- Venire in foedera, consentire. AE. 4: 339
- Venilia Nympha, mater Turni, soror Amatae. AE. 6: 90. 7: 366. 12: 29. nonnullis Salacia, Neptuni uxor, a *salo*: Venilia, quod veniam det exigentibus. AE. 10: 76
- Venire, crescere. G. 2: 11. venire anni dicuntur adolescentibus, senibus recedere. AE. 5: 344
- Venter, pro curvatura. G. 4: 122
- Venti ex Astraco & Aurora nati. AE. 1: 136. non turbant superiora, sive aethera. 1: 62
- Venti quatuor cardinales, Eurus, Zephyrus, Boreas, Notus: omnes autem praeter enchorios sunt duodecim, Subsolanus, Eurus, Phoenix, Notus, Libonotus, Africus, Zephyrus, Argestes, Thracias, Arpacias, Boreas, Caecias. G. 4: 298. AE. 1: 89. ex ortu siderum, vel mires & prosperi, vel turbulenti & adversi. 4: 578
- Venti posuere, quiescere; sicut contra *ferre*, flare. 7: 27
- Venti ferunt gaudia, incassum laetantur, proverbium. AE. 10: 652
- Ventis committere vitam, non solum de illo qui navigat, sed & qui incertis & inanibus rebus se credit. AE. 10: 69
- Venturus plus est quam futurus. AE. 3: 158
- Vento, pro adventu, septimus casus; vel verbum gerundi, & intelligitur *adventu*, *a ventum*, *ventus*; vel ablativus *a ventus*. G. 4: 484
- Vento equae in Hispania concipiunt, & pullos edunt. G. 3: 273
- Ventorum mutatio vel oriente, vel occidente sole fieri solet. AE. 3: 568
- Venosa aequora, in quibus venti dominantur. G. 1: 206

Ven-

INDEX IN SERVIVM.

- Ventoflagoria**, Gr. *ἠνέμωσις*. A. E. 11: 708
Ventrosi folles; ventos gignentes; aliter *ventosum*, ventis turbatum. A. E. 8: 449
Ventum est, absolute positum. A. E. 12: 803
Ventus corporalis est; licet enim nec tenere eam, nec cernere possimus, similis tamen ejus atque aquae effectus est. G. 4: 219. ex aquae motu creatur. A. E. 3: 571, 577. 7: 23. producit omnem formam. 3: 239. quomodo auribus colligi possit. 3: 514
Venus disceptare dicitur, quae frustra jubentur. A. E. 9: 313
Venus ē *ἡ ἑλπίς* spirare dicitur prospere navigantibus. A. E. 9: 525
Venus, Argivus, Tyburs quippe. A. E. 8: 9
Venus ē mari procreata ex Coeli viribus amputatis & in mare delapsis, & spuma maris; unde & *Ἀφροδίτη*. *ἡ ἑλπίς*, *ἡ σπῆρμα*: ejusque fabulae explicatio. E. 7: 62. G. 2: 64. A. E. 5: 801
Venus, juxta nonnullos Marica, juxta quam templum habuit, cui inscriptum: *Nabē tūc Ἀφροδίτης*. A. E. 7: 47
Venus a quibusdam dicitur esse Mater Deūm. A. E. 10: 83
Venus, planeta bonus. G. 1: 335. stella, quae & Lucifer, & Vesper. G. 1: 250. item duas alias habet, in Tauro, qui inde Veneris domus, & in Septemtrione. A. E. 8: 590
Venus cum Virgine conjuncta misericordem feminam fore ostendit. A. E. 1: 227. horoscopus Aeneae. 1: 318. quid notet. ibid.
Venus, creatrix rerum omnium, generaliter. A. E. 8: 534. nascentibus largitur cupiditates. 1: 151
Venus, propter promptam veniam: variis nominibus culta & appellata, *Aidaia*, quod injiciat curas Gr. *ἠΐδαι*, vel a fonte *Acidaliae Calvae*, quod calvat pura amantur: *Snada*, quod ipsa sit conciliatio, *suada*: *Obsequens*, ab obsequendo; quae & *Postvota*: *Esquestris*: *Cloacina*, a cloando, pugnando: *Myrica*: *Myrtea*: *Purpurissa*: *Erycina*: *Salacia*, propter meretricum Dea: *Lubentina*, quod lubentiam mentibus praestet; vel *lubiam*, quod eo nomine consilia in medullas labantur: *Atimernia*, quod meminere omnium: *Verticordia*: *Militaris*: *Limnesia*, quae portubus praecet: *Vibrix*: *Genitrix*, ex Caesaris somnio sacrata: *Calva*, quod Romanae mulieres crinem suum praebuerint ad facienda tormenta; vel quasi pura; vel quod corda amantum calvat, i. e. decipiat; vel quod quondam mulieribus, porrigine laborantibus, cum crines cecidissent, posita Veneri statua calva, renati sint: *Antomates*: *Epidaetia*: *umbilici*, vel *matiae*, in modum culta. A. E. 1: 724
Venus, Dione. E. 9: 47. Dionea, a matre Dione. A. E. 3: 19. Idalia, Cypria. 5: 760. Verticordia, in valle Murcia. 8: 636
Venus templum habuit Dodonae. A. E. 4: 466
Venus, *Ἀφροδίτη* passim apud Homerus, quod semper laeta. A. E. 5: 816
Venus, in anus formam mutata, transvecta a Phaone Lesbio &c. A. E. 3: 279
Venus cum multis concubuit. A. E. 1: 621
Venus & Mars in adulterio deprehensi, a Vulcano catenis constricti. G. 4: 346
Venus Marti, & Anchisae juncta. E. 6: 47. Soli irata, quod se prodidisset, Circen, Medeam, Pasiphaen, sobolem ejus, perdidit inhonestis amoribus. ibid. Adonin amavit. 8: 37. 10: 18. Adonin vehementissime dilexit, mortuumque in florem convertit. A. E. 5: 72
Venus, ex zelotypia Erynomae irata. E. 10: 18
Venus ab initio Vulcano juncta; neque ante illius nuptias cum Anchise concubuit. A. E. 8: 373. ex Anchise Aeneam peperit. 1: 621. artificiosa admodum oratione a Vulcano arma Aeneae petit. 8: 373. Aeneam bis liberavit morte; semel certamine cum Diomede; iterum cum Achille, vel Trojae excidio. 4: 228. 10: 79
Venus & Mars vulnerari a Diomede, sive Tydide. A. E. 1: 100. 2: 163. 11: 277. hinc Diomedis uxorem Aegileam ad adulterium incitavit. 8: 9
Venus Paridem victum a Menelao servavit. A. E. 10: 91
Venus statu absoluto utitur in oratione contra Junonem. A. E. 10: 18
Venus, pro amica. E. 3: 58. pro libidine. G. 4: 198
Venus nefanda, pro turpissimo coitu. A. E. 6: 26
**Venusia, civitas a Diomede condita, in Apulia, in satisfactionem Veneris: dicta quoque *Aphrodisia*. A. E. 11: 246
VEPRES Virgilius masculino genere usurpat, Lucretius feminino. G. 3: 444
VER, pro verna temperie. G. 2: 149. tempus pluviale. 1: 340
Ver & aestas, sicut autumnus & hyems, unum fuerunt, pro ratione hemisphaerii. G. 3: 296
Ver novum, anni initium, & prima pars Veris, aequinoctium vernale. G. 1: 43. adultum, & praecipue, quid ibid. & 64
Ver sacrum, immolationis species, quando in magnis periculis volebant quaecumque proximo vere nascerentur animalia apud se immolant. A. E. 7: 796
Verba quaedam activa & passiva terminatione idem notant, & contra. A. E. 1: 198
Verba quaedam & secundae & tertiae sunt conjugationis. A. E. 8: 677
Verba, quae in perfecto primam syllabam geminant, ut *carro*, *cucurri*, *totondo*, *totondi*, in compositis geminari non possunt, exceptis duobus, *do*, & *sto*: dicendum ergo *decucurri*, & *detondi*, non *decucurri*, & *detondi*. A. E. 11: 189
Verba defectiva tempus pro tempore habent, ut novi &c. A. E. 3: 66
Verba, quae notant res, quae non sunt
in nostra potestate, carent prima persona, nisi Diis tribuantur. A. E. 1: 259
Verba duo conjungere, Graeco more fit, ut *dat ferro*, *donat habere*. A. E. 5: 248
Verba noxia, cantus magici. G. 2: 129
Verbena, proprie herba sacra, *res maritima*, sumpta de loco sacro Capitolii, qua Feciales, & Pater paratus, foedera facit, vel bella indicturi, coronabantur; abusive omnes frondes sacrae. *lantus*, *oliva*, & *myrtus*; utalii, veris proximi herbae; ut alii, certa ligamenta. A. E. 12: 120. virgulta semper virentia, jucundi odoris, religioni apta, a nonnullis Olivae tami vel Roris marini. E. 8: 65
Verbi unius ellipsis ubi duo requirit sensus. A. E. 8: 294
Verbum nullum apud Latinos est, quod an e finalem habeat o, excepto *inchoo*, quod tamen majores scribebant *incho*; *boo* enim & *reboo* Graeca sunt. G. 3: 223
Verbum verbo junctum. A. E. 12: 97, 211
Verbum sine casu verbo junctum. A. E. 11: 463
Vere Mundus creatus. G. 2: 336, 338
Vere rubenti, floribus splendido. G. 2: 318
Verecundia, propria feminarum. A. E. 1: 565
Vergere, conversa in sinistram partem manu fundere, ut patera convertatur, quod fit in sacris infernis; *frangere* vero, supina manu libare, in sacris supernis. A. E. 6: 244
Vergiliae, a verno tempore, Gr. *Πασιδαι*, numero septem. G. 1: 137. stellae in Tauro. 1: 219. & 222. Jovis vel Libeae nutrices, vel ipsae Hesperides. ibid. caedem stellae, quae Hyades, & cur. A. E. 1: 748
Verius, justius; *veram* enim dicitur antiquae, quod rectum & bonum est. A. E. 12: 694
Vertere, trahere. G. 3: 201. A. E. 1: 63. in perfecto *vers*. ibid.
Veris, infesta. G. 2: 222
Veris hasta, tracta. A. E. 1: 482. a verrore. ibid.
Veris retro sententia, mutata, pro inversum acta, a recto itinere derivata. A. E. 10: 7
Versare, pro evertere, exercere. A. E. 2: 62. considerare. 5: 408. 8: 619
Versare currum. huc atque illuc agere. A. E. 12: 664. dolos, tractare. 11: 704. domos, vertere. 7: 336. oves, pascere. E. 10: 67. telum, librare, jactare. A. E. 9: 747
Versilis scena, cum subito tota machinis convertatur, & aliam picturam faciem ostendebat. G. 3: 24
Versis Teucris, fugatis. A. E. 10: 512
Verso agmine, converso impetu; vel adversatiorum collato agmine. A. E. 11: 684
Versum participio finire, viduosissimum. A. E. 3: 300
Versus dactylicus. G. 2: 69. 3: 449. Hypermetrus. A. E. 1: 452. 4: 558. 7: 160. 8: 228. 11: 609. *ἡ ἑλπίς*. A. E. 11: 634
Ver-**

INDEX IN SERVIUM.

- Versus** proceleusmaticus, ita semper a Virgilio positus, ut cogi possit in distylum. AE. 5: 432
- Versus** spondaicus, & reciprocus. AE. 7: 634
- Versus** tibicines, quibus additur quid ad solam metri sustentationem. AE. 6: 186
- Versus** in monosyllabam desinens pessimus. AE. 5: 481
- Versus** scanstone carens; (sed in hac editione correctus.) AE. 2: 778
- Versus** quidam Virgilii ab emendatoribus sublatis. AE. 6: 289
- Versus** tres, qui circumducti inventi, hodie in Virgilii Codicibus non exstant. AE. 3: 204
- Versus** tres ex persona Virgilii, in fine; sicut & duo in initio. AE. 3: 717
- Versus** a Tucca & Varo omitti, & cur. AE. 2: 566, 592
- Versus** ultimus libri octavi, tamquam inutiliter additus, & gravitati Virgilii non conveniens, a Criticis rejicitur. AE. 8: 731
- Versus** per aliquem suppletus. AE. 2: 787
- Versus**, pro ordine. G. 4: 144
- Versus**, ordo remorum, tractus, a vertendo; Gr. *εἰς*. AE. 5: 119
- Versus** vitiosus. AE. 4: 594
- Vertentem** lumina, id est, faciem eorum, qui eam viderent, immutantem. AE. 8: 438
- Vertere**, pro considerare. AE. 5: 408
- Vertere**, pro avertere. AE. 1: 531
- Vertere** terram, arare. G. 1: 2
- Vertex**, pro Aquilone. G. 2: 310. pro puppi; velaquilone, vel procella. AE. 1: 118
- Verticordia** Venus. AE. 1: 724. in valle Murcia. AE. 8: 636
- Vertitur**, perpetuum coeli epitheton, sed etiam pro in aliam faciem commutatur. AE. 2: 250
- Vertitur**, agit, versatur. AE. 7: 784
- Vertitur** in mediis, agitur; Gr. *ἀναστρέφεται*. AE. 11: 683
- Vertumno** factis sacrificiis, Tybris aversus. AE. 8: 90
- Veru**, in singulari indeclinabile. AE. 1: 216
- Veru** Sabellum, pilum. AE. 7: 664
- Vervaster** Deus. G. 1: 21
- Vervatum** facere, quid? G. 1: 50
- VESCAE** frondes, siccae, & tenerae: unde & telae araneorum *vescae* vocantur: item appetibiles, edaces. G. 3: 175
- Vescor**, verbum inchoativum, sine praeterito, ablativum regit. AE. 1: 550. pro fuor. ibid.
- Vescum** tria significat, minutum, edule, multum; & aliud quo vescimur; aliud lethaeum, quo non utimur. G. 4: 130
- Vesens**, mons Liguriae, sub Alpibus, distinguendus a Vesuvio Campaniae. G. 2: 224
- Vespa**, genus apum, natum de asinis putrefactis. AE. 1: 439
- Vesper**, stella quae & Venus & Lucifer dicitur, & cur. G. 1: 250
- Vesper**, proprie stella; *vesperi*, adverbium. AE. 1: 378
- Vesper**, pro, pastores, ejus tempore moniti. G. 4: 434
- Vesper** ater, occidens nubibus confusus; vel quia dies occidens atra omnia facit per noctem. AE. 5: 19
- Vesperones**, & *vespillones* deinde dicti, qui funeri praeerant, a *vespera*; quia funera nocturno tempore efferebantur. AE. 11: 143
- Vesperus**, Veneris stella, occidens, eadem quae Lucifer, oriens. AE. 8: 590
- Vesta**, Dea ignis, quae & Terra, quae medio mundi librata vi sua staret, & ignem in se habeat. AE. 1: 292. 2: 296. pro religione, quod nullum sacrificium sine igne sit; & inde in omnibus sacrificiis invocatur; ab *ista*, & alia ejusdem etymologia. ibid. dicitur & Terra. ibid. pro igne. G. 4: 286, 384. culta Atheniensibus, & inde Trojanis. AE. 3: 281
- Vesta**, an etiam una de Penatibus: quia Consules, Praetores, & Dictator, abeuntes magistratu, Lavinii Penatibus simul & Vestae sacra faciebant. AE. 2: 296
- Vesta** cana, vel antiqua, vel propter ignis favillas. AE. 5: 744. venerabilis, antiquissima; eadem enim quae Terra. AE. 8: 92. AE. 9: 259
- Vestae** non nisi de Numico flumine librari licebat; verum eo tandem succato intercepta sunt sacra. AE. 7: 150
- Vestae** sacris aquam haustam in terra deponere piaculum; unde vas excogitatum lato ore, fundo angusto, quod stare non posset, dictum *vasile*. AE. 11: 339
- Vestae** aedes rotunda fieri debebat. AE. 9: 408
- Vestae** aediculam statuit Numa, non templum, ne ibi Senatus haberi posset. AE. 9: 4
- Vestae** templum augurio non consecratum, ne illuc conveniret Senatus, ubi erant Virgines; sed ad Atrium Vestae conveniebat, remotum inde; quondam regia Numae. AE. 7: 153. 9: 4
- Vestae** sacerdos facta Ilia, Numitoris filia, ab Amulio: cujus & Martis filij, Romulus & Remus. AE. 1: 277. 6: 778
- Vestae** consecrata prima pars januae, & inde dictum *vestibulum*. AE. 2: 469
- Vestales**, spicas colligebant; ex quibus far conficiebant, ad faciendam molam. AE. 8: 82. ter in anno molam faciebant. ibid.
- Vestalibus** Vestales molam faciebant. ibid.
- Vestes**, absolute pro stragulis. AE. 1: 643
- Vestes** suis manibus Heroides texere solebant. AE. 11: 75
- Vestes** acu pictae a Phrygibus primum inventae. AE. 9: 614. albae, sacerdotibus congruae. 10: 539
- Vestibulo** orci illa mala collocantur, aut quae post mortem creantur, aut quae in morte sunt. AE. 6: 274
- Vestibulum**, prima januae pars; vel quod januam *vestiat*; vel quia *Vestae* consecratum. AE. 2: 469. propriam etymologiam non habet; sed pro *suppliculorum* captu variat, vel quod *januam vestiat*; vel a *Vesta*, cui limen sacrum est; vel quod nullus illic staret, ut *vesanus*, non sanus; & sic *vestibulum*, quod non *sanctum*. AE. 6: 273
- Vestigat** virum, inquit; translatio a canibus, per vestigia feras indagantibus. AE. 12: 482
- Vestigia**, proprie pedum signa; sed & cuspis rei reliquiae vel monumenta. AE. 3: 244. imagines pedum. 11: 573
- Vestire** montem olea, implere. G. 2: 38
- Vestis** aurca, barba; unde *investes*, imberbes. AE. 8: 659
- Vestis** sanguinei coloris mortuis injecta. AE. 3: 67
- Vestis** longa, vel longus citharoedi habitus; vel *longa barba*; sic *imberbes*, *investes*. AE. 6: 645
- Vestri** & *nostri*, genitivi plurales antiqui, & ex Graeco venientes, non possessiva, sed ab eo quod est *nos*. AE. 2: 599
- Vestrum**, pro tuum. AE. 10: 188
- Vesulus**, mons Liguriae, juxta Alpes; ex quo Rhodanus & Padus. AE. 10: 709
- Vesuvius**, mons Campaniae, non confundendus cum Vesvo, Liguriae. G. 2: 224
- Vesuvius**, aliique montes flammam evomunt, quod habeant multas speluncas subterraneas sulphure plenas, quod ventis incenditur, Euro praesertim & Africo. AE. 3: 571
- Vesuvius** & Gaurus, montes Campaniae. ibid.
- VETERES** ludi, Dionysia, quos rustici confecta vindemia faciebant. G. 2: 372, 381
- Veternus**, pigritia, otium, morbus intercus. G. 1: 124
- Veterrimus**, usurpatum est, & comparativum non habet. AE. 2: 513
- Vetitum**, pro vetatione, prohibitione; ut *aequum*, pro aequitate. AE. 10: 9
- Vetustum**, religiosum. AE. 3: 84
- VEXARE**, unde dictum, & quid proprie significet. B. 6: 76
- Vexatus**, graviter vastatus. AE. 4: 615
- Vexilla** duo, caeruleum, quod erat equitum; & album, quod erat pedum, ex Capitolio proferebat dux convocans cunctos ad bellum. AE. 8: 1
- Vexillum**, belli signum inter multa alia, diminutivum a *velum*, in arce possum, specimen imperati exercitus. ibid.
- UFENS**, fluvius Campaniae. AE. 11: 316
- Ufens**, pedes egregius. AE. 8: 6
- Via**, *semita*, & *altus*, differunt; quod *semita*, *semita via*; *Via*, *altus dimidiatus*, quia potest ire vehiculum; *Altus* duo carpenta capit, euntium & venientium; *Callis*, *semita tenuior*. AE. 4: 405
- Via**, proprie de terra; sed dicitur etiam de mari. AE. 3: 202
- Via**, ratio, ars, *paedagogus*. G. 1: 41, 122. 2: 22. AE. 3: 395. 6: 194, 366. 11: 128. opportunitas. 6: 95. ratio, remedium. 4: 477
- Via** tenenda, ratio inennda. G. 3: 8
- Viae** coeli, artes, vel circuli, quibus syde-

INDEX IN SERVIVM.

- *Sydera** continentur. G. 2: 277
Vias lapidibus primum straverunt Poeni. A. E. 1: 426
VIBRANTIBUS linguis, mobilibus. A. E. 2: 211
Vibrare, verbum proprium telorum; improprie de fulmine. A. E. 8: 524
Vibrati ferro crines, calamistro crispati. A. E. 12: 100
Viburnum, virgultum brevissimum. E. 12: 3
VICES, vicissitudines, pericula. A. E. 3: 376. pugnae. 2: 433
Vix vix ad triplicem pervenit fructum. G. 1: 75
Vicinae urbes pro eisdem a Poëtis habuere. A. E. 8: 165. v. in Epitheta.
Victima sacrificio apta iudicabatur, quando placida & patiens inveniebatur. G. 2: 395. reluctans improbat. A. E. 9: 627. fugiens, ubicumque invenitur, occidenda. 2: 104
Victimae, proprie sacrificia quae post victoriam sunt. A. E. 1: 338
Victimae Numinibus aut per similitudinem, aut per contrarietatem immolantur. G. 2: 380. A. E. 3: 118. auro ornari solebant in cornibus. A. E. 9: 627. f. minae in omnibus sacris plus valent. 8: 641. explorabantur an ad sacra non stupeant. G. 2: 224. solutae debent esse; quia piculum erat in sacrificio aliquid esse ligatum. 2: 134
Victimae apud Aemulos valles non immolantur, sed ad aquam applicatae odore perennat, & erat hoc lationis genus. A. E. 7: 563
Victimae humanae, quae Dianae fiebant, a Romanis sublatae, & ad Laco-nas illa Diana translata. A. E. 2: 116. quando apud Romanos in usu esse desierint. 3: 67
Victimarum probationes fiebant farre & sale, quo & ipsae, tum etiam cultri, aspergebantur; tum culter obliquus a fronte ad caudam ducebat. A. E. 12: 173
Victimarum ratio pro Numinum qualitate variat. A. E. 3: 118
Vicissim experiri, amoebacum carmen canere. E. 3: 28
Victimarum requisita, ne habeant caudam aculeatam, ne linguam nigram, ne aurem fissam. A. E. 6: 39. earum aetas etiam consideranda. 3: 21
Victor, propositi & voti effector. G. 3: 8, 114. A. E. 1: 195. 2: 329. 5: 439. 11: 565. voti compos. E. 9: 5. A. E. 3: 95. 3: 439. 5: 493. 7: 544. *interdum*. 10: 409
Victoria, Stygis filia, Jovi contra Gigantes favit. A. E. 6: 134
Victoria duplici ratione consistit, vel virtute, vel Fortuna. A. E. 11: 118
Victoriae lex est, ut victi cedant in habitum & nomen victorum. A. E. 12: 819
Vitoris Herculis aedes Romae duae, altera ad portam Trigeminam; altera ad Forum boarium, a M. Octavio Eser-nino sacra. A. E. 8: 361
Vitrix Venus. A. E. 1: 724
Vitru pro *victu*. G. 4: 158
Vitrus, voti impositus. E. 9: 5
Vitrus, pertinax, a primo proposito tandem recedens. A. E. 2: 699
Vitus Tuscus dictus, pars Urbis, quae Tuscis assignata. A. E. 5: 560
Vicus, & *castellum*, quomodo differant ab oppido. A. E. 9: 608
VIDENDO, dum videtur. G. 3: 215
Videre, & de mente dicitur, & de oculis. A. E. 3: 584
Videre, pro mente pertractare. A. E. 8: 19. pro vigilare. E. 6: 20. experiri. G. 2: 502
Viduare urbem civibus, eleganter, quia urbs femin. generis; ab utive Horatius *viduus phaeetra Apollo*. A. E. 8: 571
Viduata prunis nunquam, semper ni-vibus plena. G. 4: 517
VIETUS, curvus per senectutem, a *vi-mus*, quod flexuosum. A. E. 3: 31
VIGET, pro viget. A. E. 4: 175
Vigil ignis, vel ad quem vigiliae age-bantur, vel perpetuus. A. E. 4: 200, 201
Vigilandum, vigilanter providendum. G. 1: 313
Vigilans *Deum* gens, *vigila*, verba Pon-tificalia. A. E. 2: 148. formula sacro-rum desumpta a formula Virginum Vestalium, quae certa die alloqueban-tur Regem sacrorum: *Vigilans Rex!*
Vigila. A. E. 10: 228
Vigiles, non modo qui vigilant, sed & qui solent exercere vigilias. A. E. 2: 226
Vigiliae, nocturnae sunt; *excubiae*, diu-nae. A. E. 9: 159
Vilia poma, abundantia. G. 1: 274
Vills phascius, plurimum abundans. G. 1: 227
Vilitas verborum in Heroico carmine vi-tanda. G. 1: 391
VIMEN, pro caule. G. 4: 123
Viminis, unus e septem collibus, qui-bus condita Roma. A. E. 6: 784
Vina, plur. num. tribus tantum calibus in usu. G. 1: 210. 2: 7
Vina tantum Diis superis libari decet. A. E. 8: 275
Vina molliissima, defaecata, omni aspe-ritate carentia. G. 1: 341
Vina, pro poculis. A. E. 1: 728. pro pate-tis. 7: 147. vala vini. 9: 319
Vincere vitam, fata, supervivere; unde *victices* dicuntur, quae viros extu-lerunt. A. E. 11: 160
Vincto Flaminium intrare non licebat. A. E. 2: 57
Vincta, pro vincula. A. E. 2: 147
Vinctula Tyrrhena, calceamenta Tusca, crepidae, quas primo Senatores, post Equites, tunc milites habuere. A. E. 8: 458
Vinctula, pro custodiis, vel foederibus, vel re vera vinculis pontis. A. E. 8: 651
Vindemia, singulari numero, unius an-ni; plurali numero, multorum. G. 2: 6
Vindicare, pro eripere, servituti eri-pere. A. E. 4: 228
Vindictus, servus, Bruti & Tricipitini liberos prodicionis detulit. A. E. 6: 819
Vinitor, cultos, vel vincarum cultor. E. 10: 36
Vinolentus, remulentus, plenus vino. ZZZZ 2
Vino Nymphis non libatur. G. 4: 380
Vino non utebantur feminae Romanae, quare quaedam occidia a marito. A. E. 1: 741
Vinum, singularis numeri tantum; a-busive in plurali, *vina*. E. 5: 36. G. 2: 7
Vinum de imputatis vitibus qui Diis of-fert, vel bibit, furore corripitur. E. 2: 70
Vinum in mensam libabant Jovi & Diis hospitalibus. A. E. 1: 740
Vinum nefas adhibere in celebrandis nuptiis Cereri. G. 1: 344
Vinum etiam gelatur. G. 3: 364
Vinum Tmolenticum, crocei odoris. G. 1: 56
Vinus, pro *vinum*, tractum de Gracco *vinum*. G. 2: 98
VIOLAE, vaccinia. E. 2: 18
Violae pallentes. E. 2: 47. & ideo flo-res amantur. ibid.
Violare, de rebus sacris dicitur. A. E. 11: 255
Violaria, loca in quibus nascuntur vio-lae. G. 4: 32
Violasser, pro *violaverit*. A. E. 2: 189
Violentus, superbus. A. E. 10: 151
VIPERA, species serpentis, etiam tac-tu noxia; dicta quod vi pariat, quia corrosis lateribus cum matris interitu pulli prodeunt. G. 3: 416
Viperac, serpentes terrestres. A. E. 7: 751
VIR, pro marito. A. E. 4: 192
Vir fortis, Achilles. E. 3: 79
Vir fortis & bonus curare etiam debet ne quid alieni homini iniuriose fiat. A. E. 8: 570
Vir gregis, caper, Acyrolgia. E. 7: 6
Vira, antiquae idem quod *virago*, mul-lier viri animum habens, viri officium implens. A. E. 12: 468
Viribus, juxta nonnullos Sol. A. E. 7: 776
Dianae minister. 5: 95
Viribus, quasi *his vir*, ita dictus Hippo-lytus, cum ab Aesculapio revocatus in vitam a Diana in Atica Deae E-gertiae esset commendatus. A. E. 7: 761. numen conjunctum Dianae. ibid. 84
Vireta, loca virentia. A. E. 6: 638
Virga, insigne potestatis, dicta quod *vi regat*. A. E. 4: 242
Virga, gestamen Mercurii, Circeis, ma-gistratus: ea gladiatorum & athleta-rum certamina dirimuntur; Maura-rum gentium praefecti eam accipiebant & gestabant: item vates. A. E. 4: 242
Virgae & pilea gestata Flaminibus ad ostendendam sacerdotii eminentiam, sicut columnae mortuis nobilibus su-perpositae ad designandum eorum co-lumen: vel quod aves apud Lauro-la-vinium sapientes extra eminentia vir-garum terreterentur; unde illic longio-res virgae quam in Urbe. A. E. 8: 664
Virgata sagula, quae striae habebant de-ductas, virgarum in modum: *virgae* enim lingua Gallica *purpura*, & inde *virgata*, purpurea. A. E. 8: 660
Virgae flamma, de vinivibus vel virgis facta,

INDEX IN SERVIVM.

- facta, unde flamma validior. *AR.* 7:463
Virga supplex, vasa de vimine facta. *G.* 1: 165
Virgili mater Maja, gravida laurum se parere scinnavit. *E.* 3: 62. ejus fiater Flaccus. *S.* 1: ejus interceitor Pollio. *9:* 11
Virgili scripta. *AR.* 1: pr. librorum numerus a variis traditur varius. *ibid.*
Virgili locus insolubilis; quales sunt *xii.* *AR.* 9: 363
Virgili ager ubi & quantus fuerit. *E.* 9: 7. servatus per Alfeum Varum. *G.* 6
Virgiliomaltix, *Virgili* vituperator. *E.* 2: 23. *AR.* 5: 521
Virgili contemnit ea quae per namtam necesse est fieri. *AR.* 4: 6
Virgili civis Mantuanus. *AR.* pr. secundo agri expulsi. *E.* 9: 11
Virgili ab Arrio centurio pene occisus. *E.* 3: 94. *9:* 1. a Clodio. *ibid.* amore libertatis Romam compulsi. *1:* 28. agros recepit ab Augusto. *3:* 96. & impetravit ut agri Mantuanis redderentur. *9:* 10
Virgili tres amasse dicitur, Menalcas, Alexandrum, Ceberem. *E.* 2: 15. Vari uxorem literatissimam adulterasse dicitur. *3:* 20
Virgili a Sirone Epicuream Philosophiam doctus. *E.* 6: 13. ipse Epicureus. *G.* 4: 219. ubi studuerit. *AR.* 1: pr.
Virgili ab Augusto vel Maecenate iussus scribere. *E.* 6: 9
Virgili & Horatii a Maecenate symposio accepti. *AR.* 8: 310
Virgili, primus poeta Mantuanus. *G.* 3: 10. nihil dum scripserat, cum agris expelleretur. *9:* 18. *xxviii.* annorum, Bucolica scripsit. *E.* 1: 29. primus post Theocritum scripsit Bucolica. *6:* 1. gesta Albanorum regum coepit, sed omisit. *ibid.* 3. coepit & Seyllum, juxta nonnullos, de bellis civilibus, nec non Tragoediam Thyestem. *ibid.*
Virgili, sub persona Corydonis. *E.* 2: 1. *7:* 21. sub persona Tityri. *1:* 1
Virgili ubique intendit laudes Augusti. *AR.* 1: 290. sequi voluisse dicitur Augustum contra Antonium. *E.* 3: 74. Marcelli laudes celebrans, aere gravi ab Augusto donatus est. *AR.* 6: 862
Virgili sententiam de magno anno sequitur. *E.* 4: 4. imitatus Homerum. *AR.* 1: pr. ab Homero dissentiens. *3:* 623. secutus Aratum. *G.* 1: 375. in operibus secutus Homerum, Hesiodum, Theocritum. *G.* 1: 1
Virgili reprehensus a Bivio & Maecio, quod *horda* dixerit. *G.* 1: 110. reprehensus, quod naves dixerit mutatas in Nymphas; quod per aureum ramum dicat descensum ad inferos; quod Iria Didoni cinem secuerit; sed defensus. *AR.* 3: 46. reprehensus. *3:* 590. a Criticis notatus. *E.* 2: 65. defensus adversus criticos. *AR.* 1: 74
Virgili caute in rebus fabulosis & incertis usurpat, dicitur, fertur. *AR.* 1: 19
Virgines Athenienses sacra facientes Eculinae Cereri raptae, & mira ratione receptae. *AR.* 1: 655
Virgines Vestales proprie capi dicuntur; sacerdotes *creari*. *AR.* 7: 303. certa die acibant Regem sacrorum, & dicebant: *Virgines Rex? Vigila.* *10:* 228
Virgines Vestales, & Imperatores excipiebantur lege, qua prohibitum, ne quis in Urbe sepeiretur: unde etiam incestus intra Urbem in campo scelestato vivae obruebantur. *AR.* 11: 206
Virgo, eadem quae Erigone. *G.* 1: 33
Virgo & Libra, signa tardiorientia. *G.* 7: 32
Virgo, a viridiorie aetate. *E.* 3: 30. ea quae peperit. *G.* 47
Virgo apud Veteres promiscue, & de innupta, & de nupta sive muliere; & contra mulier etiam de virgine. *AR.* 11: 687. etiam de ea quae jam peperit. *E.* 3: 36. *G.* 47
Virgo, & sexum offendit & aetatem. *AR.* 1: 497
Virgo primum *conciata*, tum *convventa*, deinceps *postremum sponsa*. *AR.* 10: 722
Virgulta, arbores infecundae, quibus vites junguntur. *G.* 2: 2
Virgulta sonantia lauro, ipsa virgulta lauri, cum crepitu ardentia. *AR.* 12: 524
Virgulta tenera fustibus validioribus religanda. *G.* 2: 427
Viri olim aequae componebant capillos ac mulieres. *AR.* 10: 832
Viri, pro viri fortes. *AR.* 6: 553
Viri fortes etiam pro ratione causarum & temporum debent & possunt timere. *AR.* 2: 728
Viri, in allocutione ad milites: quandoque increpantis. *AR.* 2: 374
Viridans, participii species sine verbi origine. *AR.* 5: 539
Viridis alnus, tenera. *E.* 10: 74
Viridomarus, Gallorum rex, Marcelli manu interemptus, & tertia opima spolia illi ablata. *AR.* 6: 856
Virola, fontia, venenata, a *virus*. *G.* 1: 59
Virtus sibi ipsa praemium, juxta Stoicos. *AR.* 1: 608. decoloratur plerumque temporum infelicitate. *G.* 649. desperatione plurimum augetur. *2:* 354
Virtus, pro gloria. *AR.* 6: 807
Virum fortem in mulieris interitum rueri non decet, immo furor est. *AR.* 2: 599
Virum, pro virorum, etiam in prosa. *AR.* 2: 18
Virus, tres casus tantum habet, *hoc virus*, *hoc virum*, & *o virus*: Antiqui etiam *hujus viri* dicebant. *G.* 1: 29
Virus, bonum & malum. *G.* 1: 129. factor. *ibid.*
VIS, virtus. *G.* 1: 169. *AR.* 1: 271 *divinitus*, *flua*, magna copia. *AR.* 11: 274. *2:* 452. *11:* 374. *12:* 62
Vis, durities inexorabilitas. *AR.* 12: 199. violentia. *3:* 414. impetus, violentia. *10:* 695. multitudo. *4:* 132
Vis magna coelestium, pro Junone. *AR.* 7: 432
Vis Herculeae, per periphrasin pro Hercule. *AR.* 6: 405
Vis superum, nonnulli pro Diis, Deobuive, quibus utuntur in exsequenda ira, sed melius pro potestate quam ipsi habent. *AR.* 1: 8
Vis pro possibilitate. *AR.* 1: 533
Vis humana, possibilitas, vel violentia achibilia, ut res meliores nascantur. *G.* 1: 198
Vis alto vulnere tardat, alti vulneris violentia. *AR.* 10: 857
Visa terra, proprie navigantibus dicitur litonibus propinquantibus. *AR.* 3: 205
Visa nulla post mortem. *AR.* 5: 725
Viscera, non intestina modo, sed quidquid sub corio est, in ling. *viscus*, *visceris*. *AR.* 1: 215
Viscera, proprie carnes. *AR.* 3: 622. ita quippe dicitur quidquid est inter ossa & cutem: unde & *visceratio*, convivium de carnisbus factum. *AR.* 6: 253. *fulida viscera*, holocaustum destratis exvis arae impositum. *ibid.*
Viscera montis, partes. *AR.* 3: 755
Viscerationi montis Albani Latini populi intererant. *AR.* 7: 716
Vitae alligabantur olivae ramis, quos supplices ferebant. *AR.* 7: 237. 418
Vitium; brumali tempore manum, auri imitatur colorem: de fimo turdelarum in certis aiboribus nascitur. *AR.* 6: 205
Vitium, *visit*, gluten quo aves capiunt: *visitas*, *visceris*, caro. *G.* 1: 139
Vilus, masculin. gen. de iis quibus videmus; *visa* vero, neut. gen. quae videntur. *AR.* 3: 36
Vilus hominum hebetatur nebula de terra orta. *AR.* 2: 604
Vilus, in somniis usurparum: quia fomina videntur tantum, non sunt vera. *AR.* 2: 271
VITA nihil nisi spiritus reciprocus. *AR.* 1: 392
Vita lumitur ex astris. *AR.* 5: 517
Vita humana tribus continetur, *Natura*, *Fato*, *Fortuna*: *Natura*, cui ultra centum & viginis solstitiales anni concessi: *Fato*, cui nonaginta, sive tres Saturni cursus; nisi aliarum stellarum benignitas tertium quoque ejus cursum superet: *Fortuna*, sive casu, qui ad omnia externa pertinet, ruinam, incendia, naufragia, venena. *AR.* 4: 653
Vita nostra ad Coelicolas pertinet, qui datores sunt vitae. *AR.* 2: 641
Vita, vitae longitudo, morborum creatrix. *G.* 4: 252
Vita longa saepe miscelarum causa. *E.* 9: 2
Vita hominum juxta nonnullos artibus quibusdam ultra fata protendi potest certa ratione. *AR.* 7: 776
Vita, pro anima. *AR.* 10: 819
Vitalia, dicta Italia. *AR.* 8: 328
Vitas, animas. *G.* 2: 224
Vites verno tempore melius quam autumno ponuntur. *G.* 2: 315
Vites quadrato ordine ponuntur. *E.* 1: 74
Vites in Italia pendent. *G.* 2: 89
Vites, arbores dictae Virgilio. *G.* 2: 1
Vitia neque morte finiuntur. *AR.* 6: 492
Viti-

INDEX IN SERVIO.

- Vitiis folia demenda, ut solem admittant, quo uvae possint maturescere. o. 2: 410. de Vitiis imputatis non sacrificant vino. E. 2: 70
- Vitiosa illex, cariola. o. 2: 453
- Vitiator, Saturnus, quia vitium ostendit Italia. AE. 3: 165. 7: 179
- Vitium summitates non amputandae, ut tantum plantae fiant. o. 2: 300
- Vitium aëris, pestilentia. E. 7: 57
- Vitium, quod terrae fecunditatem impedit. G. 1: 88
- Vitium genera innumera. o. 2: 103
- Vitta nivea cincta tempora denotabant honorem. AE. 6: 665
- Vittrae, sacerdotum sunt: *Laetras*, etiam Imperatoris victoris. AE. 3: 81
- Vittrae supplicantiis tradebantur, & pacem rogantibus, ut imbecillitatem suam testarentur, quia oves, unde lana, e qua vittrae, egent semper alieno auxilio: vel quia lana in Minervae tutela: quae Dea pacis & belli. AE. 8: 128
- Vittrae Deum, vel quae habentur in honorem Deorum, vel quas habent simulacra. AE. 2: 156
- Vittrae caeruleae, i. e. nigrae, in acerbo funere adhibitae. AE. 3: 64
- Vittrae crinales solum matronarum erant, neque meretricibus concedebantur. AE. 7: 403. 8: 666
- Vitrus ornabantur victimae. AE. 11: 101
- Vitula, a viridiorae aetate, & hinc quod de enixa jam dicitur. E. 3: 30
- Viviparatio a gente, ab habitu, ab animo. AE. 9: 614
- Viva terra, naturalis: ut *vivum saxum*. o. 2: 27
- Vivax oliva, diu vivens. G. 2: 181
- Vive, pro vale. E. 8: 58
- Vivere, pro velci. AE. 4: 67
- Vivi Diis Superis chari & curae sunt, mortui Inferis; unde & vivi Superorum sunt, mortui ad Inferos pertinent. AE. 1: 387. 11: 51. 12: 647
- Vivi vultus ducti de marmore, i. e. viventes & spirantes quasi. AE. 6: 849
- Vivida dextra, fortis. AE. 10: 609
- Vividus, acerrimus. AE. 12: 753
- Vivite, vel bene, vel male precantis: & melius per optativum modum. AE. 3: 493
- Vivum flumen, aqua perennis, jugiter fluens: vivum saxum, naturale. AE. 1: 171. 2: 719
- Vivus per ora feretur, tamquam de vivo omnes loquentur, nominis immortalitate vivet, & laudibus. AE. 12: 235
- Vivus amor, vel vivi hominis, vel vehemens. AE. 1: 725
- VIX, aegre. AE. 2: 334
- Vix cum, i. e. statim, simulatque. E. 8: 12. mox, statim. AE. 1: 34. 2: 172. 3: 8. mox, paullo ante. 4: 545
- Vixer, pro vixisset, per syncopen. AE. 11: 118
- ULCERA, quae medicaminibus emolli nequeunt, incidenda sunt, si os habuerint. o. 3: 454
- Ulcus vitium obfcaenae libidinis. o. 1: 151
- Uligo, proprie naturalis humor terrae, ex ea nunquam recedens: unde *ager uliginosus*, qui semper humidus; *uliginus*, qui aliquando liccat. G. 2: 184
- Ulmis inferuntur quercus. G. 2: 70
- Ulmus vineam junctam habebat. E. 1: 59
- Ulna, spatium, in quantum utraque manus extendi possit, dicta *ante totum cubitum*, alii *cubitum* modo volunt. E. 3: 105. secundum alios, utriusque manus extensio; secundum alios, *cubitus*; quod magis verum, quia Graece *ulm*. o. 3: 355
- Ultima Thracia, tota Thracia. AE. 12: 334
- Ultima iussa, deterrima, superba. AE. 4: 537
- Ultimus auctor, primus; ut supremus, summus. AE. 7: 49
- Ultra, modo locum, modo tempus significat. AE. 11: 411
- Ukta placitum, i. e. ultra quam placeo, mimice, irriforie. E. 7: 27
- Ultrō, & *ultra*, insuper, amplius, sponte sua. AE. 5: 54
- Ultrō, insuper, ab ultra. AE. 2: 145. 9: 727. statim, mox. 2: 193. e contrario. 5: 446
- Ultrō, vel insuper, sponte sua, prius quam aliquis exposcat. AE. 12: 3
- Ulva, herba palustris. AE. 6: 416
- Ulula, *ante tu dolo*. E. 8: 54. ulucus. ibid.
- Ululata, pro ululatu quaesita, participium sine verbo. AE. 4: 609
- Ululatus in Cereris sacris, propter clamores & gemitus ejus in quaerenda filia Proserpina. AE. 4: 609. item in Idis facis propter Olyrin fratrem disceptum a Typhone. ibid.
- Ululatus, etiam de voce, quae praelii initio redditur, Gr. *ὀύλῳ*. AE. 11: 662
- Ululare canum & Furiarum est. AE. 6: 257
- Ululatus, mali ominis in nuptiis: id fiebat in luctu, Graece *ὀύλῳ*. AE. 4: 168
- Ululatus, proprius feminarum. AE. 4: 667
- Ululatus canum per noctem, dirum omen. AE. 4: 455
- Ulysses, genitivus antiquus. AE. 2: 7
- Ulysses, Laertiae & Anticliae filius, sed quia mater ejus ante nuptias Laertiae cum Sisypho concubuerat, Sisyphi filius dicitur. AE. 2: 261. 6: 529. altius simus, & omnis ejus fabula. 2: 43. inventor scelerum, cur. 2: 164. fandi fictor, fallax, *λογοςδιδάσκων*, *dolum celans sermone ornatus*. AE. 9: 602. in equo Trojano fuit. 2: 261. Herculem non vidit, sed locum tantum Herculis Baulas, in ora Campaniae. 6: 107 sub falsa specie nuptiarum Achillis Iphigeniam macandam abduxit. 2: 116. simulata ejus sultritia detecta a Palamede, & inde odium in illum, & calumnia. 2: 81
- Ulysses & Menelaus Antenoris beneficiarii servati; a Paride fere interempti. AE. 1: 246
- Ulysses & Diomedes exploratum profecti a Dolone consilia Trojanorum & Rhesi adventum cognoverunt; & mox illum, nec non Rhesium interfecerunt. AE. 12: 347. capto Dolone castra Trojana penetrarunt. 8: 1. Rhesium interemerunt. 1: 473. quomodo arcem intrarint, & Palladium sustulerint. 2: 166. & tot res gesserunt, quia cultores Minervae. ibid.
- Ulysses comitem Diomedem occidere voluit, sed quomodo detestatus, & punitus. AE. 2: 166
- Ulysses Elpenorem occidit, ad peragendam Necyomantiam. AE. 6: 107. Aethyanacta de muro praecipitavit. 3: 489. Polyphemum coecasse dicitur, quia prudentia illum superabat. 3: 366. tempestatem pertulit, quia Polyphemum, Neptuni filium, occaecaverat. 3: 678. Sirenes contemnendo deduxit ad mortem. 5: 864. Calypso relicta, tempestate vexatus. 3: 678. classis ejus perita a Scylla. E. 6: 74. Scyllaceum navisragum condidit. AE. 3: 553. non fuit in extrema Oceani parte, sed circa litora Campaniae, ubi *Bajae*, a *Bajo* socio mortuo, nominavit. 6: 107
- Ulysses filius, Telemachus, Clusium condidit. AE. 10: 168. ejus & Calypso filius, Aulon, unde Aulonia. 3: 171. ejus & Circes filius Aulon, unde *Aulones*. 8: 328. item Latinus, 1: 277. 7: 47. 12: 164
- Ulysses apud Inferos Herculis umbram vidit. AE. 2: 772. ibidem ab Elpenore multa interrogatus. 6: 532. ejus colloquia Ajaxis umbra apud Inferos fugit. 6: 468. laudavit se apud ignotos. 1: 382. ejus laudes quaedam. 3: 628. mendici habitu servatus. 1: 246
- Ulyssis socii Solis boves occidisse dicuntur. AE. 3: 220. socius, Achaemenides. 2: 7. Bajus, Bajis nomen dedit. 3: 441
- UMBILICI in modum culta Venus. AE. 1: 724
- Umbilicus Italiae in medio locus, in latere Campaniae & Apuliae, habens aquas sulphureas & odorem gravissimum, necantem juxta accedentes, qui dicitur, *Amsanti valles*, ibique aditus dicitur Inferorum. AE. 7: 563
- Umbo, media clypei pars emineas, pro clypeo. AE. 9: 810. 10: 834
- Umbra defunctorum, major est corpore. AE. 2: 773
- Umbra, aer spoliatus lumine, si ex corpore creatur, cum eo perit. AE. 4: 654
- Umbra, & umbra magna pro nocte, quae Terrae umbra est, facta a Sole. AE. 2: 251. 3: 589. 4: 7, 184
- Umbra, vel nox pro tenebris. E. 8: 14
- Umbra cava, de nocte, & cur. AE. 2: 360
- Umbra ingenti regit, aut corporis magnitudine, aut clypei obumbrat ejus cadaver, aut morte. AE. 12: 541
- Um-

INDEX IN SERVIUM.

- Umbra** fororum, pro arborum, in quas sorores mutatae; locus Virgilii inimitabilis. AE. 10: 190
- Umbra**, pro fronde. G. 1: 191
- Umbrae**, proprie inferiorum. AE. 2: 772. quia post mortem umbrae inferos, animae vero coelum petunt. ibid. etiam corpora dicuntur, quia videntur. G. 3: 391
- Umbrae**, *laurae* dicuntur; *Lares*, Dii Penates. AE. 6: 152
- Umbrae** silentes, Inferorum loca secreta; nam umbrae hominum etiam loquuntur. AE. 6: 264
- Umbrae** lacte & sanguine fatiantur & evocantur. AE. 5: 78. in inferiis dandis cernuntur. 3: 312. eadem bis evocari non potest. G. 4: 503. ter ad sepulchra vocabantur. AE. 1: 223
- Umbrae**, nigrae. E. 2: 47. pro terrores. 4: 571
- Umbrae** incertae, ex Solis circuitu & ventorum mobilitate. E. 5: 5
- Umbrae** majores vesperti & mane cadunt, i. e. nox imminet. E. 1: 84. duplicantur cum vespere. 2: 67
- Umbrae** evocatio, Sciomania. AE. 6: 149
- Umbrae** frugibus, & hominibus, noxiae. E. 10: 76
- Umbrae**, pro mentis caligine. AE. 12: 669
- Umbri**, dii quod aquosae cladis imbribus superfuissent. AE. 12: 753. diem incipiebant ab hora sexta dici. 5: 738
- Umbri** & Sabini *dtra* dicunt, quae Latine mala. AE. 3: 235
- Umbra**, pars Tusciae, & **Umbri**, Gallorum veterum propago. AE. 12: 753. ejus regio, Mevania, cuius fluvius Clitumnus. G. 2: 146
- Umbrosum**, umbrosum, frondosum. AE. 6: 473
- Umbri** prodest sepultura. AE. 10: 828
- Umbri**, nocti; pro parte australi. G. 1: 209
- UNA**, pro altera, de duabus scilicet: nam *horum unum*, & *horum alterum*, de duobus dicendum, non *alind*. AE. 11: 76
- Una**, pro sola. AE. 2: 743 sic una superstitio, sola, vel summa religio. 12: 817
- Una** beum, Graeca figura, *μία τῶν θεῶν*. AE. 8: 217
- Unanimis**, & *unanims*, promiscue. AE. 1: 488. 4: 8
- Unda** carina, pice delibuta. AE. 4: 397
- Undabat** vortex flammis, exundabat. AE. 13: 673
- Undantem**, vel abundantem, vel undarum modo se tollentem. AE. 2: 609.
- Undantem** bello Nilum, quasi non undas sed bella portantem. G. 3: 28
- Undantes** habentiae, undarum in modum flexae. AE. 12: 471
- Undare**, undae modo flammam evomeret. G. 1: 472
- Unde**, non tantum ad locum refertur, verum etiam personis cuiuscumque generis & numeri additur. AE. 1: 6. 8: 70
- Unde**, a quo. AE. 6: 766. ex quo, quomobrem. G. 1: 117
- UNEDONES**, rubra poma sylvarum, arbute. G. 1: 148. unde. ibid.
- UNGO**, nec *unguentum* recipit n., excepto uno nomine, *unguen*. AE. 9: 772
- Unguen**, omnis succus quo ungi potest. G. 3: 450
- Ungues**, pro manibus. G. 3: 535
- Unguibus** marmorarii juncturas probant; unde locutio, *in ungues*, ad perfectionem. G. 2: 277
- Ungues** pellium, quibus cincti heroës, deaurati. AE. 8: 553
- Unimammae**, Amazones. AE. 11: 651
- Univerfum** totum, sive τὸ Πᾶν, cuiusque natura ex intima Philosophia descripta. AE. 6: 724
- Uno** corde, pro eodem. AE. 10: 871
- Unquam**, aliquando. E. 1: 68. 2: 331
- Unum**, pro unumquodque. AE. 1: 499
- Unum** transfadigit costas, figurate pro unius. AE. 12: 273
- Unus**, pro praecipuus. AE. 5: 704. 6: 505. solus. 4: 420. subaudito, & alter. 9: 544
- VOCALIS** vocalem sequens in metro detrahit longitudinem praecedenti; in prosa vero & naturam & accentum servat. AE. 1: 455
- Vocalis** longa corripitur sequente vocali. AE. 1: 44
- Vocare**, provocare. AE. 11: 220. revocare, vel hortari. 3: 101
- Vocare** hostem clamoribus, provocare. G. 4: 76
- Vocare** pluviam, denunciare. G. 1: 388
- Vocare** viros, phrasis bellica, quando non voluntate sed necessitate conveniunt. AE. 10: 241
- Vocari** dicuntur equites idu virgae. AE. 5: 181
- Vocat** hostia, pro ut ad hostiam conveniatis. AE. 11: 740
- Vocativus** apud Veteres idem qui nominativus, etiam nominum secundae declinationis in *us*. AE. 1: 455. apud Antiquos in omni declinatione similis nominativo, quod post in secunda tantum mutatum: nam propria in *us*, *us* perdunt, appellativa vero in *e* mittunt, excepto *filius*, *filii*. 8: 77
- Vocativus** in *i* ex nominibus in *is*, brevis est. E. 1: 37
- Vocativus** in *a* ex nominibus in *es* quomodo exire possit, valde quaeritur. AE. 3: 475
- Vocativus** Graecus, a terminatus, a masculino veniens, semper brevis. E. 6: 43
- Vocativus** Graecus, *Amarylli*, *Pieri*. E. 1: 37
- Vocativus** pro nominativo. AE. 3: 382. & contra. 10: 326
- Vocatus**, invocationes & preces, verba enim semper vel in *is*, tertiae, vel in *us* quartae declinationis exeunt: utimur autem eo, quod *ἀπαρτίποι* est. AE. 12: 95
- Voce** sequi, respondere. AE. 7: 212
- Voce** opus est, ubi visus non suppetit. AE. 2: 768
- Vocibus** favere, tacere. AE. 5: 71
- Vociferans** sequitur, sequens clamabat. AE. 10: 651
- Vocis** iter udum, arteriae, & propterea in febricitantibus deficit. AE. 7: 533
- VOLA**, medietas palmae, vel pedis, G. 2: 88. unde *volare*, pro ambulare. 6: 198
- Volant**, pro ventuntur. AE. 12: 334
- Volantes**, pro volucres. AE. 6: 259
- Volare**, pro navigare. AE. 3: 124
- Volaterranorum** coloni Populonium conquiderunt. AE. 10: 172
- Volema** pyra, magna, quod *volem*, manus palmam, implent: *volema*, Gallica lingua, *bona*, *magna*. G. 2: 88. AE. 3: 233
- Volens**, qui velle habet; vel cogi non potest. AE. 3: 457. pro voliturus. 5: 712
- Volitans**, musica; nomen, non participium. G. 3: 146
- Volitare** per ora, ab omnibus laudari. G. 3: 8
- Volsatibus** Hylinis oriundi Volsci. AE. 11: 842
- Volsi** victi a Tiburtinis. AE. 8: 285
- Volsi** veruti, populi Italiae, jaculo utentes in modum veru; vel verutis pugnantes. G. 2: 168
- Volsorum** oppidum, Fivernum. AE. 7: 803
- Volsorum**, qui etiam sub potestate Etruscorum, rex Metabus, regno pulsus. AE. 11: 567
- Volsorum** de gente, Camilla. AE. 9: 505
- Volucris** sagitta, proprie; quia pennae illis agglutinantur. AE. 11: 858
- Volvenda** dies, pro volubilibus. AE. 9: 7. sic *volvendis*, volubilibus, vel quod volvantur. 1: 273
- Volvens**, pro *volubilis*: *volvens* enim, proprie qui *volvit*; *volabilis*, qui *volvitur*. G. 1: 163. AE. 1: 238. sic *volventibus* annis, pro volubilibus 1: 28
- Volvi** undis, de inutili & desperata navigatione. AE. 5: 629
- Voluntatis** humanae, & fatum ex-plicatio. AE. 1: 43
- Voluptatem** geminam statuunt Epicurei, alteram quae percipitur, alteram imaginariam. E. 2: 58
- Volubra**, loca ubi apri se volvunt, G. 3: 411
- Volutare** secum, cogitare. AE. 1: 54
- Vomer**, & *vomis*, utrumque in genitivo *vomeris*. G. 1: 46. 162. AE. 1: 297
- Vorago** rupto Acheronte, Acherontis exaestuatio. AE. 7: 569
- Vortex**, de undis dicitur. AE. 12: 673. unda in se circumacta. 1: 121
- VOSMET**, *met* abundat. AE. 1: 211
- VOTA**, sacrificia, preces. G. 1: 157
- Vota**, de funebri sacrificio; cum proprie re-

INDEX IN SERVIVM.

- rerum secundarum sunt. AE. 5: 53
 Vota faciendâ iusticiis. G. 1: 100
 Voti reus, debitor; unde, qui vota solverunt, absoluti dicuntur. AE. 5: 237
 Votis incendere aras, i. e. vota facere. AE. 3: 279
 Votis nuncupatis vota sumebantur. AE. 7: 471
 Votum, oblatum, participium. AE. 2: 17
 Voveo, confesco, dico. AE. 10: 774
 Voveo, in tuum ministerium confesco. AE. 11: 558
 VOX, corpus est, juxta Philosophos. AE. 2: 488
 Vox, per longum & flexuosum elutans, varias reddit modulationes. AE. 7: 700
 Vox Numinum alia, quam hominum. AE. 6: 50
 Vox Jovis, fatum est. AE. 10: 628
 Vox, pro oratione. AE. 1: 410. de sono buccinae, & quocumque sono. 7: 519. de remorum sonitu: vox enim est omne quod sonat. 3: 669
 Vox vocantis audita ex tumultu maris, dirum omen. AE. 4: 453
Urbis. AE. 5: 5
 URBE, domo sociare, i. e. publico & privato hospitio dignari. AE. 1: 604
 Urbem quam statim, vestra est: Antipodis, ut alii, *Urbis*. AE. 1: 577
 Urbes regit Phoebus, & auspiciis praestit. AE. 4: 58
 Urbes aratro designari solebant, & quoritu id factum. AE. 5: 755
 Urbes non iustae censebantur apud Etruscos, in quibus non erant tres portae, dicatae & votivae, & tottempla, Jovis, Junonis, & Minervae. AE. 1: 426
 Urbes, pro populis. AE. 4: 187
 Urbis opus, de nave, id est, tam magna, ut urbem putares. AE. 5: 119
 Urbium conditor, Apollo. AE. 2: 319
 Urbium conditores incerti, & ingens de illis dissensio. AE. 7: 678
 Urbs, ab *orbe*; vel *urvo*, aratri parte. AE. 1: 16
 Urbs, *ur* & *ixvâ* pro Roma. AE. 1: 262. 3: 159. pro provincia. 10: 87. pro civibus. 1: 68. 2: 265
 Urbs dicitur, primus locus, quem Aeneas quasi tutamen tantum sibi constituit; aliis *Castrum Laevens* appellatur; aliis *Troja*. AE. 9: 7
 Urgere, insistere, cogere, intrinhere, premere. G. 1: 146, 177, 443. 4: 177
 Urget incertes, urget & incertes facit. G. 3: 523
 URI, boves agrestes, sive sylvestres, in Pyrenaeo monte, dicti *ur* & *ur* opus, magnitudine proximi Elephantis. G. 2: 374. 3: 532
 URNA adhibita in iudicio ad ducendas sortes, quo ordine & die lingulae caustae agerentur. AE. 6: 431
 URSA, fides, post quam Arcturus, quasi *Ἀρκτου ὕλη*, *Ursae cauda*. AE. 3: 516
 Ursa, pro quavis fera, leone, vel pardo. AE. 5: 37
 Uris informes nascuntur, & quasi caro tantum quaedam, quam mater lambendo in membra componit. G. 3: 247
Urvum, pars aratri. AE. 1: 16. quae est infra burim. G. 1: 170
 US terminata nomina Latina, si neutra sunt, tertiae declinationis sunt; si masculina, secundae; sed propter Graecum *pelagus*, *uv* & *us* quoque neutro usurpatur. AE. 1: 153
 Us, syllaba longa in nominibus, quae penultimam longam habent in genitivo in *his*, vel *vis*. AE. 2: 69
 Ulique, adverbium, diu. AE. 6: 487. tam diu. 2: 628. tam diu, donec. 10: 320. adeo, in tantum. E. 1: 2
 Ulique adcone, melius, ut nonnulli, *usque adeo*. AE. 12: 646
 Ulique eamus, jugiter. E. 9: 64
Utopia. AE. 11: 191
 Ustrina, sive *ustrinum*, locus ubi quis combustus est; quod si ibidem quoque humatus sit, *ustrum* dicitur. AE. 3: 22. 11: 199
 Ulu contrahebantur nuptiae. G. 1: 31
 Ulius, *u* *ulpa*. G. 1: 133
 Ulu in omnibus rebus plurimum potest. AE. 9: 511
 Ulu, & *alus*, verba Juris. AE. 2: 453
 Ulu, eleganter idem quod *opus*; ut *nunc usque est viribus*, tempus est exercendae virtutis vestrae, virium vestrarum exercitio opus est. AE. 8: 441
 UT, pro quemadmodum. AE. 1: 671. 2: 4. 8: 153. postquam. 3: 53. quoniam. 10: 231
 Ut dicitur, designat proverbium esse, quod assertur. AE. 9: 276
 Uterus, proprie mulierum, & quidem praegnantium. AE. 2: 19
Uticensis Caro non intelligitur, sed Censorius: ille enim Anticatores scripsit contra Caesarem, & bellum gessit. AE. 6: 842
 Utres ex caprinis pellibus, in vindictam animalis, noxii vitibus. G. 2: 380. 384
 Utres, per undos utres oleo vel lixivio salire solebant iustici. G. 2: 384
 Utrique, duo. AE. 9: 93
 Utrouque, adverbium, in utramque partem. AE. 5: 469
 UVA, pro vine, & pro vino. G. 2: 59
 Uvam demittere ramis, in morem uvae botryonis defluere, quod Graeci *βοτρυδιον*. G. 4: 558
 Uvidum, pingue. E. 10: 20, quod intrinsecus habet humorem. ibid.
Vulcani filius, Cacus, ejusque fabula: secundum quosdam, Euandri nequissimus servus, & fur. AE. 8: 190
Vulcani in honorem arma de hostibus capta incensa. AE. 8: 562
Vulcani & Veneris filius, Cupido. AE. 1: 668
Vulcani filius ex scintilla, Caeculus, qui Praeneste condidit. AE. 7: 678
Vulcani ad Venerem responsum de fato conditionali circa arma coelestia Aeneae explicatur. AE. 4: 696
Vulcani fabrica duobus constat, ventis & statu. AE. 8: 403
Vulcania, una de septem infalis Aco-
 liis. AE. 8: 454
Vulcaniae insulae. AE. 1: 56
Vulcania acies, vis ignis. AE. 10: 408
Vulcanum artificiosa admodum oratione, arma Aeneae ab eo rogatur Venus, aggreditur. AE. 8: 373
Vulcanus, ignis est, & dictus quasi *Volt-canus*, quod per aerem volat; ignis quippe e nubibus nascitur, & inde de aere praecipitatus fingitur in terras. AE. 8: 414
Vulcanus, Junonis femore natus; propter deformitatem coelo dejectus in Lemnum cecidit: cum Jovi fulmina fabricasset, ad Deorum epulas admittus non est: Minervae nuptias petens, ab illa spreus est. E. 4: 62
Vulcanus, dictus Mulciber, vel quod ignis totum permulceat; vel quod ipse mulctatus sit pedes; vel quod igni mulctetur. AE. 8: 724
Vulcanus Minervae conjugium impetravit a Jove; illa reluctant, effectum libidinis projecit in terram; unde natus Erichonius, draconteis pedibus. G. 1: 205. 3: 113
Vulcanus quomodo invenerit parentes per sedile ingeniose fabricatum. E. 4: 62
Vulcanus maritus fingitur Veneris, quod venerium officium non nisi calore consistat. AE. 8: 389. officinam habere fingitur inter Aetnam & Liparen, propter ignem & ventos, quae apta fabris. E. 4: 62. minutissimis catenis Venerem & Martem concubentes conelulit. AE. 6: 14. coronam Ariadnae obtulit. G. 1: 222. Memnoni arma fabricavit. AE. 1: 755. arma Achillis Peleo fecerat. 1: 487. 2: 275. & quidem Thetidis rogatu. E. 3: 383. Aurorae, Memnoni. 384. enssem fecerat Dauno, patri Turni. 9: 148
Vulcanus, omnis generis princeps. AE. 3: 35
Vulcanus, pro igne. AE. 1: 175. 7: 77
Vulcanus, insula. AE. 3: 73
Vulcanus, locus ardens. AE. 1: 296
Vulcanus, aruspex, quod Deorum secreta revelaret, *moctus* coincidit. E. 9: 47
 Vulgo, passim, omnibus locis, ubique, catervatim. E. 4: 25. G. 3: 494. AE. 3: 643. 6: 283
 Vulgus, & masculini, & neutri generis; sed secundum artem masculino utendum, & cur. AE. 1: 153. masculini generis magis, quam neutri, quia neutra in *us* genitivum mittunt in *vis*, excepto *pelagus*. AE. 2: 39
 Vulgus, multitudo sine ducibus. AE. 1: 194
 Vulnere; pro ictu. AE. 6: 30
 Vulnere pudenda, a tergo illata. AE. 11: 55
 Vulnere dirigere, pro sagittas quibus vulnera fiunt. AE. 10: 140
 Vulnere plerumque in hac vel illa parte certa ratione a poetis ponuntur. AE. 9: 633
 Vul-

INDEX IN SERVIUM.

Vulnēra, invidioſe, pro vulnus. A.E. 10: 848
Vulnēra jaſtant, pro caſtum iſtus. A.E. 5: 433
Vulnere Ulyxi, quod *Ulyxes* infixerat. A.E. 2: 436
Vulnus, pro ſagitta. A.E. 7: 533. pro telo. 2: 529. pro cura ex amore. 4: 2
Vulnus, de praeterito; dolor, de futuro, meus. A.E. 1: 40
Vulnus veniens, pro iſtu quo vulnerari debuiffet. A.E. 9: 745
Vultus, in uſu magis quam *vulturinus*. A.E. 6: 595
Vultus, vel vultures duo, viciffim ſibi ſuccedentes, Tityi jecur apud Inferos ſemper exedunt. A.E. 6: 595
Vulturus, fluvius juxta Cumas cadens in mare. A.E. 7: 728
Vultus, quem pro animi nutu ad tempus formamus; *facies*, naturalis eſt. A.E. 4: 556. 9: 251
Vultus ſalis, pro maris mutabilitate. A.E. 5: 848
Uxor, quaſi *uxores* dictae, quod nubentes puellae mariti poſtes oleo ungerent, & quidem unguine lupino, quod ejus ſerac & unguen & membra multis rebus remedio ſunt. A.E. 4: 458
Uxor duci, neque ager arari, niſi peractis ſacrificiis non poterat. A.E. 3: 136
Uxor viri domicilium ſequitur. A.E. 3: 297
Uxorem legitimam non habentes Reges, ex conſuetudine captivam aliquam pro legitima habebant, liberique ex illa ſuccedebant. A.E. 3: 297
Uxores liberoſque omnes communes eſſe debere, in Politica ſcripſit Plato, ob amorem publicum. G. 4: 153
Uxorius, uxori nimium deditus, vel ſerviens. A.E. 4: 266
Uxorum chariſſima, item ſervi & equi dilectiſſimi una cum regum cadaveribus apud majores comburebantur. A.E. 5: 95

X.

X, litera, inventa a Palamede. A.E. 2: 81
Xanthus, Trojae fluvius: cum ſi bibiffent

Rheſi equi, Troja capi non poterat. A.E. 1: 473, 477
Xantho flumini elapſus Scamander, non comparuit. A.E. 3: 108
Xanthus & Cyllarus, equi, quos Neptunus Junoni dedit; illa Caſtori & Polluci. G. 3: 89
Xanthus, equus Achillis, non ſolum lacrymabat mortem domini, ſed & divinabat. A.E. 11: 90
Xanthic, fulvus. A.E. 10: 562
Xantho, Jupiter, hoſpitalis: ei ſemper libari ſolebat. A.E. 4: 207
XENOCRATES, primus Philoſophiae ſcholam aperuit, cum prius in porticibus doceret; id ſe diſcipulis praefiturnum dicebat, *Ut id voluntate facerent, quod alii jure cogantur*. A.E. 7: 204
Xenophontis liber Oeconomicus, unde multa hauſit Virgilius. G. 1: 43
Xirus, hoſtes Perſas appellabant Lacedaemonii. A.E. 4: 424
Xeroliba, Libyae deſerta. A.E. 4: 196
Africae pars arida, inter Tripolin & Pentapolin. 4: 42
Xerxes Graeciam invaſit. G. 1: 215. quomodo numeraverit exercitum. 6: 681
Araxem, Armeniae fluvium, pontibus tranſcendere conatus eſt. 8: 728
Xiplas, Cometae nomen, a gladio nomen habens, cujuſ tractus longior, & color pallidus, neque comas habens. A.E. 10: 272
Xiara, ſimulacra brevia, quae portabantur in lecticis, & ab ipsis mota infundebant vaticinationem, apud Aegyptios & Carthaginienſes. A.E. 6: 68
Xiaron, Dei effigies, ex ramo arboris fellicis, cortice detracto. A.E. 2: 225
Xiaron, ſimulacrum ligneum, ſeu liber, lignum raſum. A.E. 4: 56
XYLOBALSAMUM, lignum arboris Baſami, το ξύλον enim lignum. G. 2: 119

Y.

Y, litera Pythagorae, quia cum illa comparabat vitam humanam. A.E. 6: 136
T Graecum Latini in *mutant*. A.E. 3: 441

Yan, Latine ſylva. A.E. 1: 318
Yanic *Yanic*, *Dens* τῆς γῆς: *Yanic* autem, Latine *materia*, ſex omnium elementorum: idem qui *Sylvanus*. A.E. 8: 601
Yan, *anti-malorum*. A.E. 1: 202

Z.

ZACYNTHUS nemoroſa, Gr. *ὕλη* *Zakynthos*, inſula Graeciae. A.E. 3: 270
ZEPHYRI & unius ex Moris filius, Carpos. E. 5: 48
Zephyri, Favonii. G. 2: 330
Zephyri, pro vere, quando flare incipiunt. G. 3: 322
Zephyri, pro quocumque vento. A.E. 4: 562
Zephyrus, promontorium in quo conditi Locri Epizephyrii. A.E. 3: 399
Zephyrus ad Italiam ducit. A.E. 1: 89
ZETHUS, & Amphion, fratres ex Jove & Antiopa. E. 2: 24. ruſticus fuit. ibid.
Zethus, Amphion & Cadmus Thebas condiderunt. A.E. 4: 470
Zethus & Calais, Boreae & Orithyiae filii, juvenes alati Harpyias a Phineo abegerunt. G. 4: 463. A.E. 3: 209. 10: 350
ZEUGMA a poſterioribus. E. 9: 1. 3: 260, 360. ab inferioribus & ſuperioribus. A.E. 1: 124. *urbem quam ſtatu veſtra eſt*: ut alii Antiphoſis. 1: 577. 2: 144, 503
Zus, *αὐτὸς τῆς γῆς*, a *fervere*. A.E. 1: 51. vel *αὐτὸς τῆς γῆς*. 1: 302
Zus *Zus*, *Jupiter hoſpitalis*. A.E. 1: 735
Zmaragdus ex jaſpidis mutatione. A.E. 4: 261
ZODIACUS circulus, aequinoctia facit, & orbem in duas partes dividit. G. 1: 209. magnus orbis, qui facit temporum diviſionem. G. 2: 338. biſariam dividitur per Eclipticam, per quam Sol curſus ſuos conficit. 10: 216
ZONAE quinque, quarum media fervens, in quarum contraria parte Antipodes. A.E. 1: 233. 7: 226
Zonaram rationem ſcripſit Metrodorus philoſophus. G. 1: 230
Zyga, *juga*, *transſra*. A.E. 6: 409

FINIS TOMI QUARTI.

